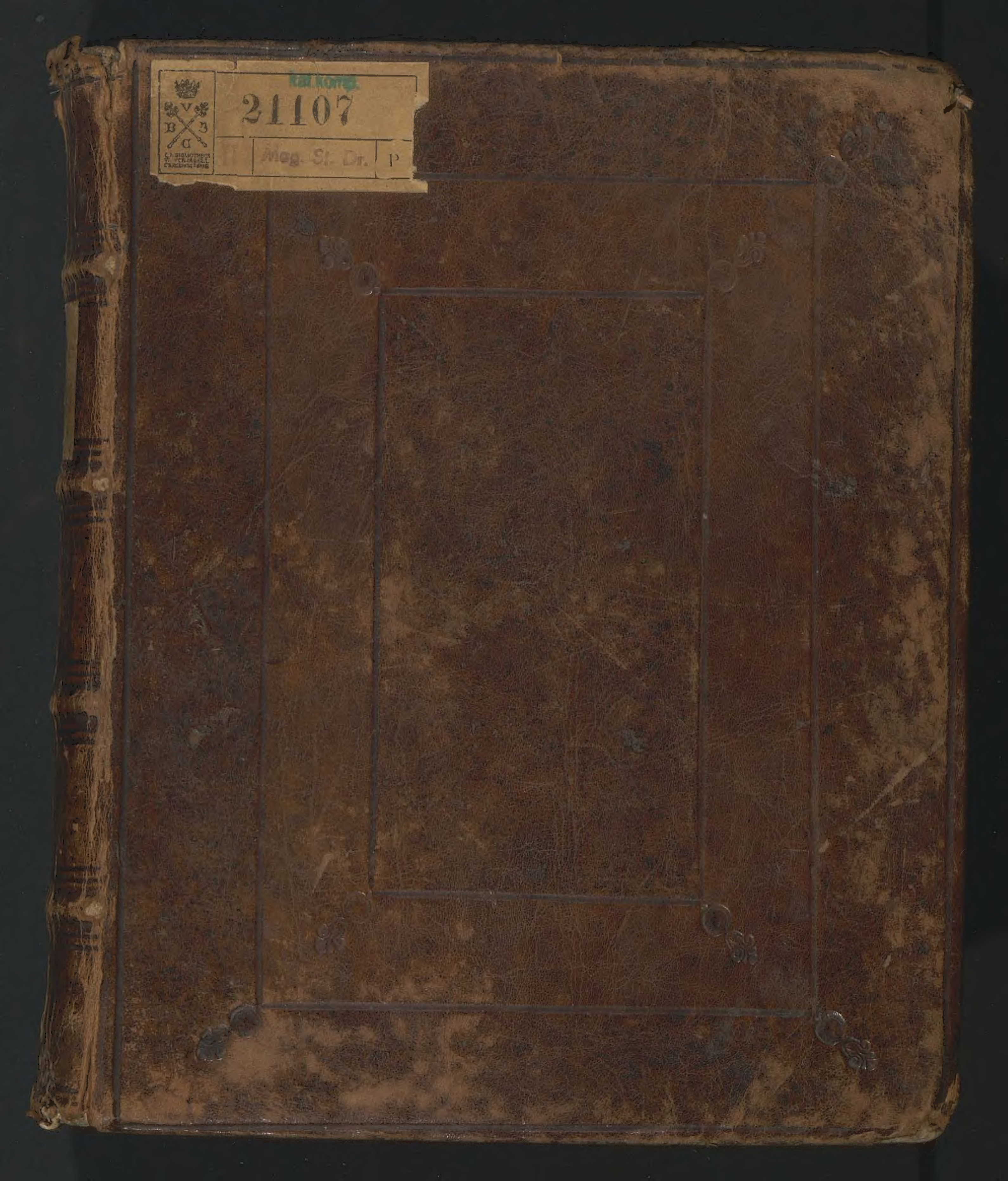
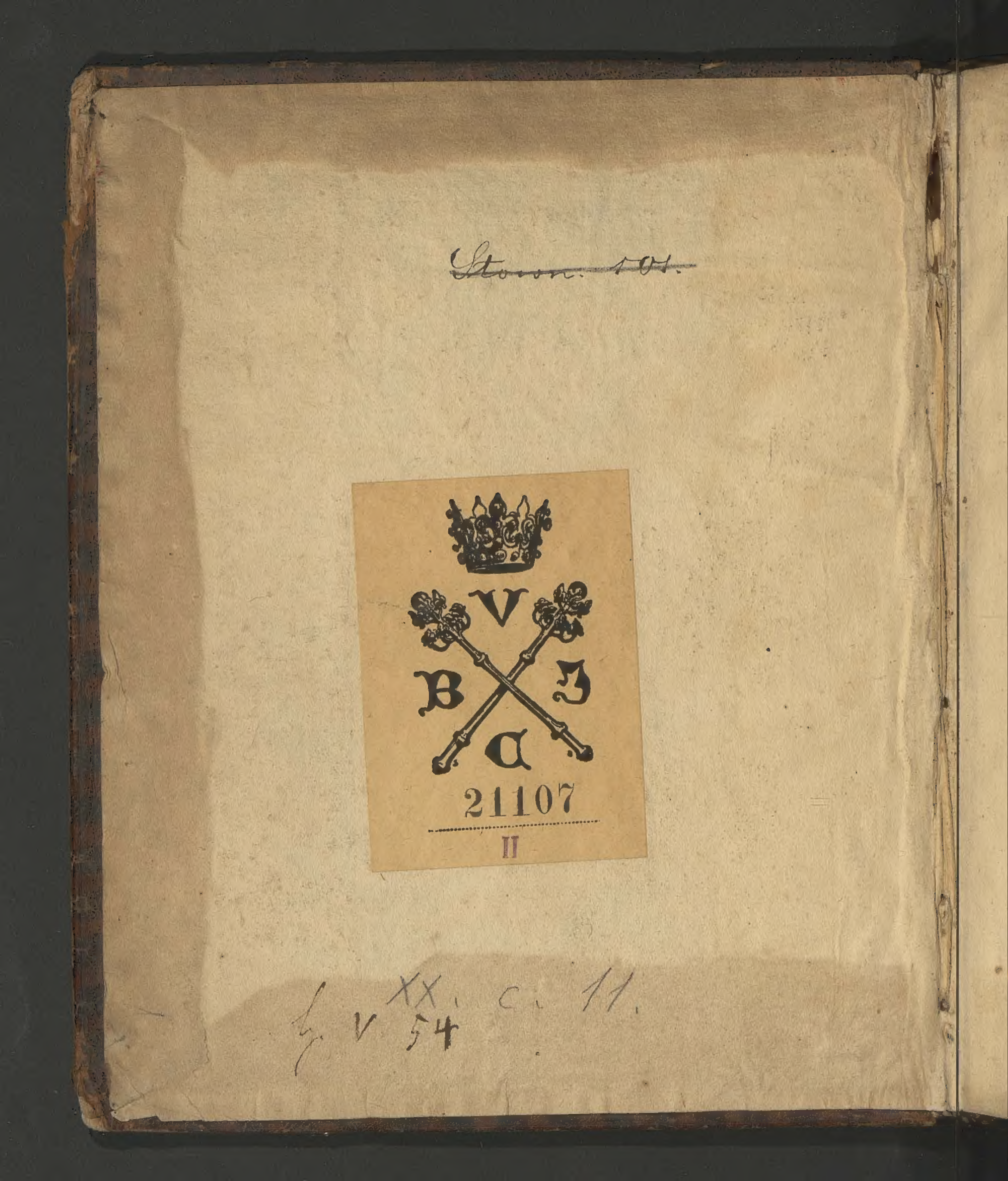
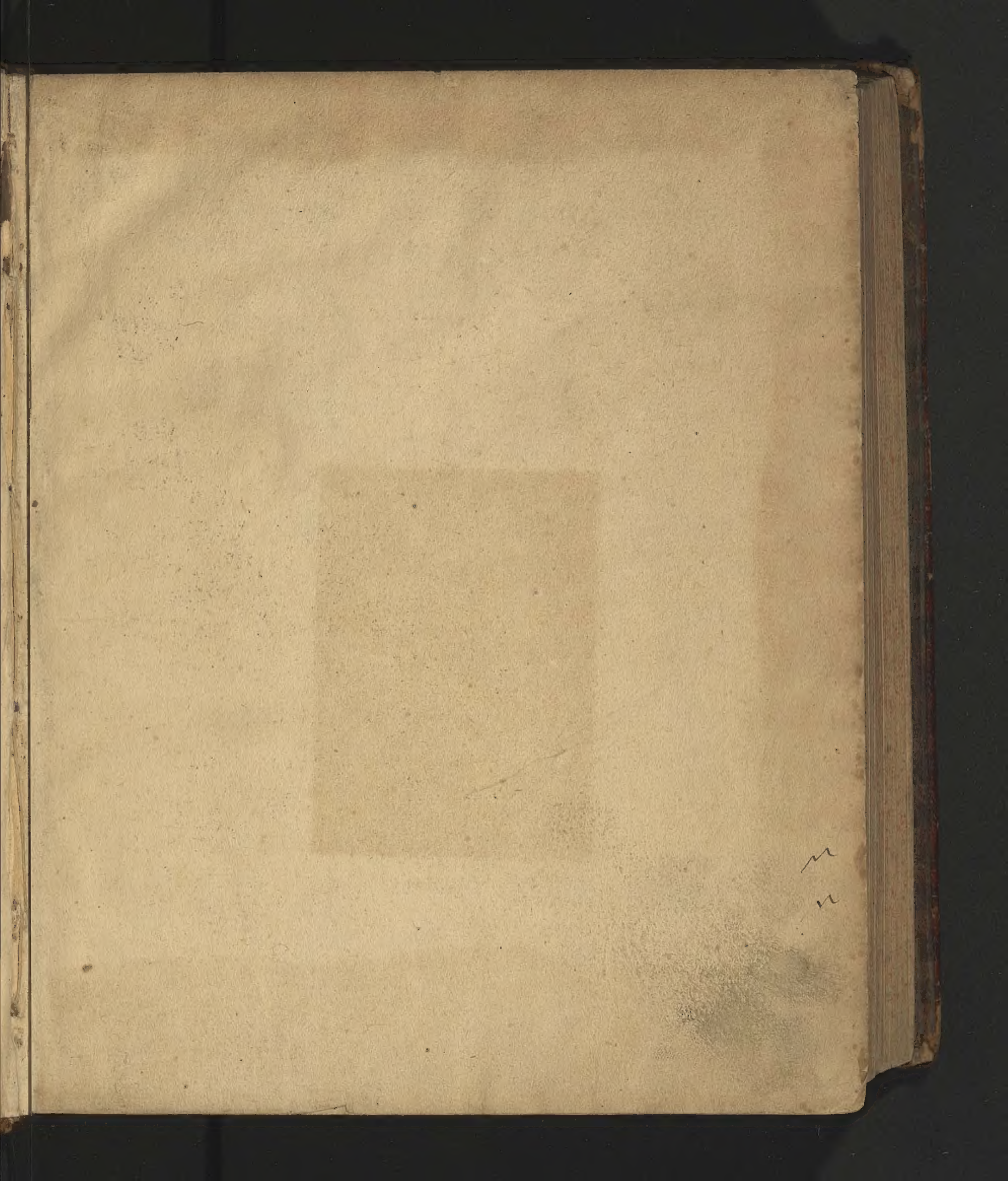

Kat. Korrig.
21107
V B 3 C
Meg. St. Dr.
P

~~Storm. 101.~~
V
B
J
C
21107
II
g. V. XX. c. 11.
54

Trotzens Polnisches Lexicon 4 Theile, oder vollständiges deutsches u. polnisches Wörterbuch, herausgegeben durch Stanisl. N. Moszczenski Leipzig 1772. in gr. 8

Eberlein Entwurf eines polnischen Wörterbuchs 2te Auflage Breslau 1725

THESAURI
POLONO LATINO GRÆCI
GREGORII CNAPII
è SOCIETATE IESV
TOMUS SECUNDUS
LATINO GERMANO POLONICUS
Novo Synonymorum, Epithetorum, & Phrasium Poëticarum, apparatu auctus.

Simul idem INDEX Verborum primi Tomi ab Auctore confectus, & recenti editioni correctæ ac multum auctæ accomodatus.

Adjecta est huic operi interpretatio dictionum, quæ in Sacris Bibliis duntaxat reperiuntur.

Editio nova correctior
Superiorum permissu.

****

POSNANIÆ

Typis, Clari Collegij Societatis JESU. Anno Domini
M. DCC XXVI.

NOVUS SYNONYMORUM, EPITHETORUM, & PHRASIUM POETICARUM, THESAURUS.

A

A *Od, Z, Po* Germ: Von / *à Iove principium semper habeto tuum. ſyn.* ăb, ābs, ē, ēx, dē.

Ā brūmā, *z Zimy.* Von dem winter.

Ā căpĭtĕ, ā prīmōrdĭō, āprĭncĭpĭō, ăccērsŏ, dūcŏ, ōrdĭŏr. *Poczynam, z przodku, & Przywodzę* Anfangen.

Ā cōmmēntārĭīs, ā pūnctīs, *Pisárek*, Ein Schreiber. (vatter.

Ā cōnfēſsĭōnĭbūs, *Spowiednik*, Ein Beicht=

Ā Cōnsĭlĭīs, *Poradnik*, ein Rathsgeber.

Ā cūnābūlīs, ā pārvūlīs, ā pŭĕrō, ā prīmā ætātĕ, ā tĕnĕrīs, *Od młodosći*, Von der

Ā cūrā, *wytwornie.* (Jugend.

Ā cūrā cătēllæ, *Psiarz.* (rechten Hand.

Ā dēxtrā, *Po práwey ſtronie.* Auf der

Ā fācūndĭa mūltūm pŏtēſt, *Wymowny*, ein wol redner. (oben.

Ā fŏrīs, ā ſūmmō, *Z wierzchu, Z dworu.* Von

Ā fūndāmēntō, *z gruntu.* Von grund.

Ā lăgēna ſērvūs, *Nalewacz.* Eingieſſer.

Ā lătĕrĕ ălĭcūjūs, *Koohany, Wiernek, z boku.* Ein geliebter.

Ā lĭbēllīs, ā rēſpōnsīs, *Audytor, Referendarz.*

Ā lĭmĭnĕ, *z daleka.* von weiten.

Ā mē ēſt, ſtăt, făcĭt, dīcĭt, *po ſobie mam. za mną to.* Es iſt für mich.

Ā mĕmŏrĭā, *Przypominacz.*

Ā mŏdo, *Od tego czaſu:* Von dieſer zeit an.

Ā mōrtĕ, *Po śmierći.* Nach dem Tod.

Ā nātūrā *Przyrodzony.* Angeboren.

Ā pĕdĭbŭs, *Hałáſtrá. Kurſor*, ein Lauffer.

Ā pōtĭōnĕ, *Podczáſzy.*

Ā prīmā lūcĕ, *Z rána.* In der fruhe.

Ā prīmōrdĭō, ā prĭncĭpĭō. *Od początku*, Von Anfang.

Ā pūgĭōnĕ, *Gérmék.*

Ā rādīcĕ, ā ſtīrpĕ, *Do czyſta, z gruntu z korzeniem.* Von dem grund.

Ā rătĭōnĭbūs, *Podskárbi, Ráchownik.* Ein Schatzmeiſter.

Ā Sācrīs, *Kápelan.* Ein Prieſter.

Ā Sēcrētīs, *Sekretarz*, Ein geheimer Rath

Ā ſēmpĭtērnīs ætātĭbūs, *Od Wiekow*, Von anfang der welt.

Ā ſōlĕ, *Od słońca*, ſub *Od radośći*, Von der ſonnen.

Ā Stŭdĭīs, *Náuczyćiel*, Ein Lehr=meiſter.

Ā tērgō, *pozad, z tyłu*, von hinten.

Ā vēntō, *z wiátru.* von dem wind.

Ā vērō ſēnſū, *Práwdziwie*, Gewis.

Ā vŏlūptātĭbūs, *Roſkoſzniczy.*

A B

(*origine mundi.*

Ăb, *Od*, Von. *Diſcordes fuerant homines ab*

Ăb ălĭēnō pēndĕt ſūffrāgĭō, *w cudzey to moci.* es iſt in frembder macht.

Ăb ămōre, *Zmiłośći*, Von der liebe.

Ăb ārbĭtrīs rēmōtūs lŏcūs, *W oſobnośći.* Abgeſonderter ort.

Ăb ārgēntō, *Kredencerz*, ein Kredentzer.

Ăb āſpēctū dĕcōrus, *Okázáły*, Anſehnlich/

Ăb ắụ̄rĕ, *Mianowiczy, Secretárz, Sendyk.* Ein geheimerfreund. (*niedworak*

Ăb ēlŏgāntĭā pŏlītĭōrī ăbhōrrēt, *Szczery,*

Ăb ĕpīſtọ̄līs, *Piſárek,* ein Schreiber.

Ăb hạ̄c pārtĕ, *z tey miáry,* von dieſer ſeiten.

ăb hīnc, *od tąd, od tego czaſu.* von dies (ſer zeit,

ăb hōc, *Po nim.* Nach ihm.

ăb īlĭbŭs, īpsĭs, *polędzwicé.*

ăb īncūnābūlīs, ab infantĭbus, ab ĭnĕūntĕ ætātĕ, *Od młodośći,* Von der Jugent.

ăb īnchŏātō, ăb īntĕgrō, *znowu.* auffs new,

ăb īngĕnĭō, *Z przyrodzenia.* Von Natur.

ăb īnĭtĭō, ăb ōmni ætērnĭtāte, ăb ōrbe condĭtō. *Od początku świátá.* Von anfang / der welt. (ment.

ăb īntēſtātō, *Bez teſtamentu.* Ohn Teſta-

ăb ōrbĭtā, *nie grzeczy.* Vngeſchickt.

ăb ōrĕ hŏnēſtĭſsĭmŭs *Urodziwy.* Wolge- (boren.

ăb ōrĕ prīncĭpĭs, Referendarz,

āb rĕō, *Prokurator,* ein Verſorger.

āb rĕcēntī mĕmŏrĭā, *zá pámięći,* newlich.

āb ſē, *Sam.* Allein / Selber.

A B A

Ăbăcēs, *Niemy,* ein Stummer.

Ăbăcī cụ̄ſtōs, *Kredencer,* ein Credentzer.

Ăbăcī vāsă, *Służbá ſtołowá,*

Ăbacĭum, n. Gr. *Rachownicza táblicá,*

Ăbactŏr, *Bydłokradzca,* ein Vieh-dieb.

Ăbāctŭs, us, *Bydłokrádztwo, Záimánie.* Entführung.

Ăbāctŭs ti., *Zaięty, Złożony* 2. *Odrzutny,* & ſub, *Wpádłość,* Entführer. O *requies dulces medio nunc noctis abactæ.* Virg. ſyn. ăbdūctŭs, ăblātŭs vel dējēctŭs, pūlsŭs, expūlsus, rĕmōtŭs, rĕjēctŭs, fŭgātŭs, vel āctŭs ēxāctŭs. phr: Pātrĭā fŭgātŭs. Dējēctōs, ūltĭmŭs ōrbĭs hăbĕt, Pātrĭīs dejēctŭs ăb ōrīs.

Ăbăcŭlī, *Liczmany,* Rechen-phennig.

Ăbacŭs ci, Gr. *Száchownicá, Służbá ſtołowa, Ráchownicza táblicá, Stoł kámienny, Poſadzká ścian, Siedzenie.* Credentztiſch / Stuhl / Seſſel / *Ornamentum abaci nec non & parvulus infra.* ſyn. ăbăx, mēnsă ſtrūctōriă, epith: mārmŏrĕŭs, ĕbūrnĕŭs, nĭtēns nĭtĭdŭs, cērnŭs, aūrĕŭs, ārgēntĕŭs, vīnōlēntŭs, phr, Fictĭlĭbūs tĭbĭ mēnsă, ăbăcūſquĕ nĭtēſcĭt ăcērnŭs. Hic Sămĭdōsō ăbăcō nŭmĕrōs dŭplĭcābăt ĕbūrnō. Mārmŏrĕīs cŏŏpērtă ăbăcīs, ŏpĭbūſquĕ rĕfērtă. Sīc ăbăcŭm Sămĭō ſæpĕ ŏnĕrārĕ lŭcrō,

Ăbăgĭō, nis, *Przypowieść.* Ein gleichnüſs.

Ăbălĭēnātĭō, *Oddálenie, Odwrocenie.* Entfrembdung. (ret.

Ăbălĭēnātŭs morbo, *Zdrętwiáły* Verſtö-

Ăbălĭēnō, *Odrażam, Oddalam.* Entfrembden/ entwenden. *Inde bonum ſequitur, bona non quærens aliena.* ſyn. ăliēnō, dīsjūngo. āvērto, dīſtrăho, dīvēllo. (dern,

Ăbălĭēno mē ăb, *Waśnię ſię,* Sich abſon-

Ăbălĭēnŏr. *Odrażam ſię.* Entfrembdet.

Ăbāmbŭlāntēs, ſub. *Odchodzę,* Entgehen,

Ăbămĭtă, *Prápradziadowá śioſtra, in Prápradziad.* Die Schweſter unſers Alt-vatters.

Ăbānnātĭō, B. *Wygnánie* 2. Vertreibung.

Ăbānnĭtŭs, B. *Wygnány,* áußgeiagt.

Ābāptīſtūm Gr. ſub. *świder* (tunckt

Ābāptĭſtŭs, Gr. *Niepogrążny,* uneinge-

Ăbārcĕō, *Odganiam, Niedopuſzczám* Abhalten/ verwehren, *ſyn.* Ārcĕo, prŏhĭbĕo, āmŏvĕo āvērto, ābĭgo, pēllo, fŭgo. v. *Arceo,*

Ăbărĭs, ios, eos, m, f. Gr. *Odmorſki.*

Ăbăvĭa, *Práprábába,* uran Mutter.

Ăbăvūncŭlŭs, ſub. *Wuy,* & ſub *Praprabábá,* Der bruder uran Mutter.

Ăbăvŭs, *Práprádziad* uranvatter, *epith.* lōngævŭs, grāndævŭs, cŏlēndŭs. vĕnĕrābĭlĭs, vĕnĕrāndŭs, grăvĭs, sĕnĭŏr, vĕtūſtŭs.

Ăbāx, ăcis Gr. *Stoł kuchenny,* Kuchentiſch, vide Abacus. (Abbt.

Ăbbă, ſub. *Oyćiec.* Ăbbās ātĭs, *Opát. ſyn.* Antīſtĕs, Præsŭl, *epith:* Vĕnĕrāndŭs, Vĕnĕrābĭlĭs, Rĕlĭgĭōsŭs Pĭŭs, Sānctŭs. Inclȳtŭs, Infŭlātŭs, *vide Epiſcopus.*

Ābbātiă, *Opáctwo.* Ābbātĭſsă, *Kśięni.* Abbtrerey.

Abre-

Abbrĕvĭātĭo: abbreviatura, *Abbrewiácya* Verkürtzung.

Abbrĕvĭo, *Skracam*, Verkürtzen / abkürtzen.
syn. brĕvĭo, cōntrăho. *phr.* Paūcīs cōmplēctŏr in paūcă rĕdĭgo.

Abdērītă, Abdērītānŭs. *Głupi*, Ein Narr.

Abdĭcātĭo, *Wyrzeczenie się*. Ausstossung.

Abdĭcō, as, *Odrzucam Odsądzam* 1. *Zapieram się*, *Wyrzucam* 1. *Wyrzekam się*, *Składam kogo*. Außstossen / enterben.
Si Versus facis abdicet Poetam. (Phal.) Mart. *syn.* Prĭvo, spŏlĭo, ēxŭo, ābjĭcĭo, dēpōno, rējĭcĭo. *phr.* Imperium dēpōno, Māgĭstrātum ābdĭco, fīlĭūm ābdĭcŏ.

Ābdĭco cōnsŭlātūm. Ābdĭco mē cōnsŭlātu. *Składám z siebie*. Ablegen.

Ābdĭco mē lībērtātĕ, *Wolność utrácam*. Die freyheit verlieren. (schreibe mich.

Ābdĭco mē scrīptō. *Wypisuię się*. Ich ent-

Ābdĭco, is, *Odrzucám* 2. *Odsądzam* 1. *Nádzieię psuię*. Absagen / abkündigen.
Quid faciat crudele tuos abdicere amores. Ovid. *Syn:* Rējĭcĭo, rĕcūso, rĕpŭdĭo.

Ābdĭtāmēntūm. *Vmnieyszánie* Minderung.

Ābdĭtē, *Potáiemnie*, Im verborgen. Heim-

Ābdĭtīvŭs, *Pomiotek*. (lich.

Ābdĭtūm, *Skrytość*. Verborgenheit /

Ābdĭtŭs, *Potáiemny*, *Skryty*. Verborgen/verhölet. *Abdita fronde levi densa spectulabar ab ulmo.* Ovid. *syn.* Cōndĭtŭs, ŏccūltŭs, ŏccūltātŭs, ābscōndĭtŭs, lătēns, lătĭtāns, tēctŭs ŏbtēctŭs, ŏpērtŭs, ădŏpērtŭs: *vel* ŏpācŭs, lătēbrōsŭs. ŏbscūrŭs: *vel* ābstrūsŭs, ărcānŭs: sēcrētŭs. *phr.* Lătēbrīs cōndĭtŭs, Tĕnĕbrīs dēfēnsŭs, Āntrŏ cōntēctŭs ĭnānī, Sōlĭs ĭnāccēssŭs radĭīs Fŭgĭēns ŏcŭlōs, Paūcīs nōtŭs. Cūrvīs dētēntŭs Lătēbrīs. Nĭgrīs spēlūncæ lătēbrīs īnclūsŭs. Ēssē sŭb ūmbrīs. Cæcīs ŏcclūsŭs ūmbrīs. Rără pēr ŏccūltōs dūcēbāt sēmĭtă cāllēs. *vide Obscurus.*

Ābdŏ, is. *Kryię* 1. 2. Verbergen / verhölen.
Se Pater omnipotens speluncis abdidit atris. Virg. *syn.* Cōndo, ābscōndo, rĕcōndo, ŏccŭlo, ŏccūlto, tĕgo, ŏbtĕgo, cōntĕgo, vēlo, ŏpāco, īnvŏlvo, ŏpĕrĭo, cēlo. *phr.* Hōrrēntĭbŭs ūmbrīs ābdĕrĕ. Cōntĭnŭō īn mōntēs sēsē āvĭŭs ābdĭdĭt āltōs. Ābdĭdĕrāt sēsē ātquĕ ārīs īnvīsă sĕdēbāt, Claūsūmquĕ căvā tē cōndĕrĕ tērrā *vide Occulto.*

Ābdŏr, *Kryię się*. Verborgen liegen.
syn: Ŏccūltŏr, cōndŏr. *v. Abdo*, lătĕo, lătĭtŏ, dēlĭtēsco.

Ābdōmĕn, ĭnĭs, *Wymię*, *Brzuch*, *Brzuchowa słábizná*. Schmeerbauch / Wanst. *Venter adest, abdomine tardus*, Jov. *syn.* Vēntĕr, ālvŭs, pēctŏră, vīscĕră, īlĭă. *ep.* Album ūnctūm tūmĭdum, pīnguĕ, tūrgēns, īnsătūrābĭlĕ, īnēxplētum, *v. Venter.*

Ābdūco, xi, ctum, *Odchodzę*, 2. *Vwodzę* 1. 2. *Poymuię*, *Vmykam* 4. Hinweg führen. *Tollite me Teucri, quascunque abducite in oras.* *syn:* āmŏvĕo, ābĭgo, ābstrăho, aūfĕro. tōllo, *vel* rĕmŏvĕo, rĕpēllo, rējĭcĭo.

Ābdūcŏr. *Vwodzę się*. Hinweggeführet werden.

Ābdūctĭŏ. *Vwodzenie*. Hinwegführung.

A B E

Ābĕāt, *Poriwon*. Lassgehen.

Ābĕcēdārĭūm, *Obiecadło*, Ein A B C.

Abecedarius, *Obiecádłowy*, *Gregoryanek*, *Kiecbá*. Ein A B C lerner.

Ābĕdo, is, *Obiádam*, *Ogłodáć*. Abessen / verzehren *syn.* ĕdo, cŏmĕdo, dĕvŏro. māndo, is, ābsŏrbĕo *v. edo.*

Ābĕllīnă nux, *Orzech*, *láskowy*. Ein Hase nus.

Ābĕmo, is, *Odeymuię*. Hinwegnehmen.

Ābĕo. *Odchodzę*. 1. *Vchodzę*. 2. *Przemiiám* 2. *Vstáie co*. *Odwlokło się*, *Obracám się* 3. Hinweggehen. *Læta venire Venus, tristis abire solet.* *syn:* Dīscēdo: rĕcēdo ēxcēdo, ēxĕo, făcēsso, āvŏlo, mĭgro, ēgrĕdĭŏr, prŏfĭcīscŏr. *phr:* Pĕdem ēffērrĕ pătrĭā, tērrā, ūrbĕ, tēctō ēxcēdĕrĕ, rĕcēdĕrĕ, &c. Pătrĭām, pĕnātēs ūrbēm līnquĕrĕ, rĕlīnquĕrĕ dēsĕrĕrĕ, fŭgĕrĕ. Ārdĕt ābīrĕ fŭgā; dūlcēsquĕ rĕlīnquĕrĕ tērrās. Mĭgrāntēs cērnās, tōtāquĕ ēx ūrbĕ rŭēntēs. Ēxcēssērĕ ōmnēs ādytīs ārīsquĕ rĕlīctīs. Ōmnĭbŭs īdem ănĭmŭs scĕlĕrātā ēxcēdĕrĕ tērrā. Ūrbe ...

bem cĭtō pĕdĕ dēsĕrĕrĕ. Grĕſsūs rĕmŏvēte pro ānī. Prŏcŭl, ō prŏcŭl, ēſtĕ prŏfānī. Tōtōquĕ ābsīſtĕrĕ lūcō. Tāndēm dēcēdĕrĕ cāmpīs ădmŏnŭit. Cēdĕ ăgĕdum, ēt tūtā līmĭnă līnquĕ fŭgā. Ipsă prŏcŭl tĕrplīs radĭtis ŏbſcūră rĕcēſsĭt. Nōs pătrĭæ fīnēs ēt dŭlcĭă līnquĭmŭs ārvă. Cērtŭs es īrĕ tămēn mĭsĕrāmquĕ rēlīnquērē Dīdō, Exſpēctēm quī mē nūnquam vīsūrŭs ăbīſtī *v. Fugio, Proficiſcor.*

Ăbĕo ad, *Vdáię ſię do czego,* Ich begebe mich. (Ich sterbe,

Ăbeo ad commūnen lŏcum, *Vmieram,* 1,

Ăbeo in flammas. *ſpłonąć, Zgorzeć.* Verbrennen.

Ăbeo in prŏfūndum, *Vpada morze.*

Ăbeo măgīſtrātu, *Składám,* Ablegen.

Abeo trans, *Záchodzę.* 1. Vergehen.

Ăbĕquĭto, *Odieżdżam.* Wegreiten.

Ăbērcēo, *Odganiam.* Hinwegtreiben.

Ăbērrātĭo, *Chybiánie, Pochybá, Uſtąpienię,* Verfehlung.

Ăbērro, *Chybiám, Uſtępuię drogi, Miiám* 2, *Zábłądźić, Zâbłąkąć ſię, Odſtępuię,* Wenig irren/verfehlen. *Vt poma deramis, proles ſic patris aberrat, ſyn,* Rĕcēdo, dēflēcto, dēvĭo: ērro, văgŏr, *phr.* Dēvĭŭs ērro. Vĭæ īncērtŭs, īnſcĭŭs, nēſcĭŭs ăbērro. Văgābūndŭs, văgŭs, pāſsim ērrŏr. Nōtā vĭārŭm rĕgĭōnĕ ēxcēdo. Pēr dēvĭă fērri. Pēr dēsērtă văgāri. Errōre lŏcōrum, vĭārum āmbāgĕ dēcĭpĭ. Innŭmĕrās ērrōrĕ vĭās īmplēre. Hūc illūc dēvĭŭs ērrăt, Vărĭĭs hīnc īndĕ ērrōrĭbŭs āctŭs. Hūc illūc văgāntĕm dēvĭĭs ērrŏr ăgĭt. Pēr nĕmŭs ignōtūm nōn cērtĭs pāſsĭbŭs ērrăt. Tōtāquĕ văgātŭr Urbĕ fŭrēns. Orās ēt līttŏră cīrcūm ērrānt, Errābānt āctī fātĭs mărĭă ōmnĭă cīrcŭm. Lŏcă vāſtă pĕrērro. Ignōtās pēr vĭās dŭbĭōs fērrĕ pāſsŭs. Sīc tōtā pāſsīm rĕgĭōne, văgāntŭr. Aſt ĕgo dūmōsōs cōllēs, sȳlvāſquĕ pĕrērro.

Ăbeſt, *Nie máß,* 1. *Nie doſtáie, Nieſpełná,* Entfernet. (zanckerisch.

Ăbeſt á contentione, *Nie ſporny.* Nicht

Ăbeſt à culpa. *Niewinny.* Unschuldig.

Abeſſe ălĭquĕm dŏleo. *Tąże, Teſknię.*

Ăbgrĕgo, *Odłączám.* Absondern.

A B H

Ăbhīnc, *Od tąd, Z tąd.* Von ietz an/von dannen

Sciptor ab hinc annos centum qui decidit, inter H. ſyn ā. ăb *vel* dĕhīnc.

Ăbhōrrĕo, *Brzydzę ſię, Nienáwidzę, Stronię, Nie rad co czynię.* Abscheu oder Grauen haben. *Felicem dices hominem qui crimen abhorret. ſyn.* āvērsŏr, rĕfŭgĭo, fŭgĭo, āſpērnor, fāſtīdĭo, tēmno, cōntēmno, dēſpĭcĭo. *v. Contemno. vel* dētēſtŏr, ēxĕcrŏr, hōrrĕo, hōrrēſco, ăbōmĭnŏr, pĕrhōrrēſco, *vel* ābſum, dīſcrĕpo,

Ăbhortor. *Odrádzám.* Abmahnen.

A B I

Ăbī, *Precz z tąd.* Hinweg/von hier.

Ăbī in mălum. Abi morbōniam. Abin hinc *Idź do, Precz z tąd.* Weg von hier.

Ăbjectæ ædes. *Puſtki.* Ein wüster ort.

Ābjēctè *Podła, Niemęſko.* Gering.

Ābjēctĭŏ, *Porzucenie, Zarzucánie, Odrzucánie.* Verwerffung.

Ăbjēctĭo, ănĭmi, *Niemęſkość, Podłość.*

Ăbjēctŭs, ti. *Podły Wzgárdżony, Vpádły, & in Porzucám* 1. Verworffen/verachtet. *Tum ſuper adjectum poſito pede nixus & haſta ſeſe tollit Equum* Virg. *ſyn.* Contēmptŭs, dēſpēctŭs, ſprētŭs, nēglēctŭs, vīlĭs, hŭmĭlĭs, dēmĭſsŭs *phr.* Prōjēctā vīlĭŏr ālgā, dēſpēctŭs tĭbĭ sūm, nēc quī sīm, quærĭs Alēxī, prōtrītūs pĕdĭbŭs.

Ăbjĕgnŭs, *Jedlinowy.* Weiß Dannin. *Induit abjegna cornua falſa bovis.* Plin. *ſyn.* ēx ăbjĕtĕ.

Ābjēgnŭs, Propert. primâ longâ, ſed triſyllabum contractè, Abiens, euntis. *Odchodżący.* Weggehend.

Ăbĭēs, ăbjĕtĭs, *vel* ăbĭĕtĭs. tris. *Jedliná.* Dannenbaum/ sonst Sichte genant. *Populus in fluviis abies in montibus altis.* Virg. *epith.* ēnōdĭs aūdāx, rĕdŏlēns, ūmbrōsă, crīſpā, procēră, vĭrĭdĭs, pătŭlă, āltă ārdŭă, mōntānă, ŏpācă, sŭblīmĭs, ămœnă, āĕrĭă: *phr.* Crēſcēns in mōntĭbŭs. Sūpĕr æthĕră sūrgēns, āptă frĕtĭs, ūndīsmărī, ūtĭlĭs ārbŏr ăquīs. Cāsūs ăbĭēs vīsūră mărinōs. Lābĭtŭr ūnctă vădĭs ăbĭēs ēt mārmŏră sūlcăt, ād cœlūm rāmōs ăbĭēs ēxtēndĭt, ēt īngēns tōllĭtŭr. ăbĭēs in mōntĭbŭs āltīs crēſcĭt, nāvĭfrăgōs pĕlăgī vīsūră tŭmūltūs: *vide Arbor, ſi pro navi ponitur. vide Navis.*

Ăbĭēs crispă, *Fláder.* Ein flader.

Ăbĭētārĭŭs. adiect. *Iedlinowy.* Das von fichten ist.

Ăbĭētārĭŭs, substant. *Drewniczy*, ein Tischler.

Ăbĭgă, æ. *Iwá żiele.* Cypressen:

Ăbĭgĕātŭs. us. *Bydłokrádztwo.* Entführung.

Ăbĭgĕnă, *bos, lege Ambegnus.*

Ăbĭgĕŭs *Bydłokrádzcá*, Ein Viehdieb.

Ăbĭgŏ. ăbēgī, *Odgániám, Záymuię, Zgániám, Odgániám 1.2. Poronić. 2. Poronienie czynię. Zágániám.* Hinweg treiben. *O vir colloquio non abigente Deum.* Ovid. *syn.* ēxpēllo, pēllo fŭgo, prōpēllo. *vide Pello vel* ābdūco; ābstrāho.

Ăbjĭcĭo. ăbjēcī, *Odrzucám 1. Porzucám, Zrzucám 1. 2. Obálám kogo, Gárdzę, Przetykám 2.* Ver-oder wegwerffen.

Abicit *in 3. persona* Verrep. *Abjicito potiùs quàm quod prof rre juberis.* Hor. *syn.* Contemno spērno, āspērnŏr, rejĭcĭo, dēspĭcĭo, tēmno, nĕglĭgo, rēspŭo, *vide Contemno, vel* pōno, dēpōno, ēxŭo,

Ăbjĭcĭo hāstām, Prov. *sub. Nádźieię strácić* Nichts hoffen,

Ăbjĭcĭo ŏbēdĭentiam, *Niepostusłuy iestem.* Ungehorsam seyn.

Ăbjĭcĭo mē, *Serce trácę, Vniżám się. Vpádám.* ich demuttige mich.

Ăbjĭcĭo vītām. *Zábiiám się.* Ich todte mich.

Ăbjĭcĭo vŏlūntātēm. Odechćiáło *się.* Es geliebt mir nicht.

Ăbĭtĭo, *Odeśćie, Vyśćie, 2. Vćieczká*, Abitus, Abreisz/ Hinweggang. *Amphitryoniades armenta abitumque parabat.* Virg. *syn.* Dīscēssŭs, ēxcēssŭs, rēcēssŭs, prōfēctĭo. *epith.* Trīstĭs, dūrŭs; mæstŭs, ăcērbŭs. *phr.* ăbĭtum, părāre.

Abito, as. Plaut. *ne quo abiret, per primam.* Lambin. *legit: ne quó abitat. per tertiam, pro abeat prisce* Taubman. *à bito, is, Abĭto; is.*

Ăbjūdĭco, *Odsądzám. 1.* Odrzucám.

Ăbjūdĭco me lībērtāte, *Wolność utracam.* Die freyheit absprechen.

Ăbjŭgo, *as, Wyprzągam, sub. Odłączam.* Von dem ioch entledigen.

Ăbjungo, *Wyprzągam, Rozłączam.* Ausspannen.

Ăbjūrātĭo. *Odprzyśięganie.* Verleugnug.

Ăbjūro, *Odprzyśięgam się, Zápieram.* Verschweren/ verneinen. *Abstractique boves, abjurataque rapinæ.* Virg. *syn.* Nēgo, pērnēgo, ābnēgo, ābnŭo.

A B L

Ăblāctātĭo, *Odsadzenie od pierśi.* Entwöhnung von der Milch.

Ăblācto, *Odsadzám od pierśi.* Entwehnen.

Ăblăquĕātio, *Okopywánie, Obćinánie.* Das umbgraben der baume.

Ăblăquĕo, *Okopuię.* umbgraben.

Ăblativus casus sub. *Słow końcowe odmiány,*

Ăblēctæ ædēs, *Pustki 1.* & sub. *Porzucam. 1.* Wüsteney.

Ăblēgātio, *Odesłanie, Wysłánie, Zesłánie.* Die abfertigung.

Ăblēgmēn, inis, *Okrawek.* Abschnitt.

Ăblēgo as, *Oddalam, 1. Odsyłam. Zásyłam. Odpráwiam, Rozpuszczám,* Absenden/ verschicken. *syn.* āmāndo, ējĭcĭo, pēllo, ēxpēllo, *vide Ejicio.*

Ăblēpsĭa, Gr, *Niedozor.* Sinnlosigkeit.

Ăblĭgūrĭo, abligurrio, *Pożerám, Przemarnowáć.* Verschlemmen. *syn.* Lĭgūrĭo. vŏro. hēllŭŏr. *vide Ligurio.*

Ăblĭgūrītio, *Rozrzutność, Pożeránie,* Verschlemmung. (ausleihen.

Ăblŏco, as. *Naymuię komu,* Umb zins

Ăblūdŏ, is, *Niezgadzam się, & Niepodobny,* Ungleich seyn. es stimmet nicht ein. *Pan eris hec á te non multum abludit imago.* Hor. *syn.* Dīscrēpo, dĭffēro, ābsŭm.

Ăblŭo, *Vmywam, Omywám, Płoczę & in Spłokáć.* Abwaschen/ Reinigen. *donec me flumine vivo abluero.* Virg. *syn.* Lăvo, pūrgo, ēlŭo, tērgo, ābstērgo, mūndo, *as phr.* aquīs rĭgārĕ, prōlŭĕrĕ, prōfūndĕrĕ, spārgĕrĕ ĭnspērgĕrĕ. Mērgĕrĕ cōrpŭs ăquā, tĭngĕre cŏrpŏră lўmphīs. Pūrō sē in fōntĕ lăvārĕ, ŭndīs

lāběm ēlūěr ě, mūndārě, tūrpēs ōre fūgārě nŏtās. ārtūs līquĭdō pērfūnděrě rōrě, cōrpūs dēmīttěrě ĭn ūndās. Sŭpērfūsīs tīngěrě cōrpūs ăquīs. Mănĭbūs līquĭdōs dānt ōrdĭně fōntēs. Mēmbrōrūm măcŭlās pūrō mūndārě nătātū. īrrōrātquě mănūs lȳmphīs.

Āblūtĭo, *Umywánie, Myćie,* Die Reinigung.

Āblŭvĭūm. *Powodź.* Wassergusz.

Āblūtŭs, a um, *Umywány,* Abgewaschen. *Et lætum sociis ablutâ cæde remisit.* Virg. *syn.* Abstērsŭs, ēlūtŭs, pūrgātŭs.

A B M (mutter Schwester

Ābmātērtěră, *Práprábáby siostrá.* Vnser Grosz=

Ābmĭttŏ, *apud Plaut. corrige Mitto*

A B N

Ābnăto, *Odpływám.* Entschwimmen.

Ābnĕco, *apud Plaut: corrige Neco:*

Ābnĕgātĭo, *Záp zenie sámego siebie.* Verleugnũg

Ābnĕgo, *Zápieram się. Odmáwiám komu, Odrzucám z.* Verleugnen. *Abnegat excisâ vitam producere Troia.* Virg. *syn.* ābnŭo, rĕnŭo, rĕcūso, nego, pērnĕgo, īmprŏbo; rĕtrācto. *phr.* Cēdo ēquĭdēm, nēc nātě tĭbī cŏmēs īrě rĕcūso. Præcēptīs pārērě rĕcūsăt. Quīs tălĭă dēmēns ābnŭăt? Cūr mĕă dīctă nĕgāt durās dēmīttěrě ĭn aurēs? Rēx tĭbĭ cōnjūgĭum ēt quæsītās sānguĭne dotēs ābnĕgăt, ēlīgě, ăt nūllām pătĭěrě rĕpūlsām.

Ābnĕpōs ŏtis *Práprawnuk.* Der Enckel unsers Enckels.

Abnocto, as, Niespię domá Zu nacht darauffen liegen.

Ābnōdo, as, *Rozwięzuię, Obćinam. 1.* Auffknüpffen.

Abnormis, Gruby Niezgrábny. ungeschickt.

Abnŭeo, es, *Nieprzyzwáłám. Zbraniám się* Verbieten/ abschlagen.

Ābnuĭtio, *Niepozwalánie.* Abschlágung.

*A*bnuo, is, *Nieprzyzwalám, Odmawlam komu Niepostusny iestem, Odkiwnąć głową, Zapieram się* Versagen.

Abnūtivus, *Niepozwáláiący, Niepozwalánie.* Versagend.

Ābnūto, *Nieprzyzwalám, Odkiwnąć głową.* Mit dem Haupt nücken.

Ăbŏlĕo, es, *Wniwecz obracam, Wymázuię, Zágubiám, Spłokáć.* Austilgen. *Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas.* Ovid. *syn.* Antīquo, rĕscīndo; tōllo; *vel* dēlĕo. *phr.* ăbŏlērĕ nĕfāndī cūnctă vĭrī mŏnŭmēnta jŭbĕt. Prōlēs dēfēcĕrīt ōmnīs. Sānguĭnĕ Cæsărĕō Rōmānūm ēxtīnguĕrĕ nōmĕn. Sīquīd dēlēvĕrit ætās. Fērrōquĕ tŭōs ăbŏlērĕ nĕpōtēs.

Ăbŏleor, *Umieram 1. Niszczeię.* Zu nichte werden.

Ăbŏlēsco, *Niszczeię.* Veralten/vergehen. *Inque dies primos abolescere quæque creata.* Liv. *syn,* ăbŏlĕŏr, āntīqŏr, rĕscīndŏr, ōbsŏlēsco, *vel* dēlĕŏr.

Ăbŏlĭtĭo, *Zapámiętánie z. Zniesienie.*

Aboloes in Festo, corrige ab oloes: prisces pro ab ollis seu illis, æ pro i ut Læbesum apud eundem Festum, pro liberum; & consonantes non geminabant prisci. Fest. Scalig: Gottfred.

Ăbōllă, *Szátá meská, Szátá żołnierská.* Ein Kriegskleid. *Nescit cui dederit Tyriam Crispinus abollam: mut.*

Ăbŏmāsūm, *Sláz flákowy,* sub. *Flák.* Der feistedarm.

Ăbōmĭnābĭlĭs, *Brzydki.* Ein abscheulicher.

Ăbŏmĭnăndŭs, *Brzydki.* Vermaledeulich. erschrecklich. *Per abominandam nunc opem nate parens.* Jamb. Se. *syn.* Dētēstābĭlĭs, dētēstāndŭs, ēxĕcrābĭlĭs, ēxecrāndŭs, hōrrēndŭs.

Ăbōmĭnātĭo, *Brzydkość;* Ein grewel.

Ăbōmĭnātŭs ti, *Brzydki, Przeklęty.* Verflucht.

Ăbōmĭno, Ăbōmĭnŏr, *Brzydzę się, Przeklinam.* Verfluchen abscheu tragen. *Et vires fortuna negat, quod abominer ergo.* Ovid. *syn.* Exĕcrŏr, dētēstŏr, fūgĭo, hōrrĕo, ăbhōrrĕo. *vide Execror, Impretor.*

Ăbōmĭnōsŭs, *Brzydki.* Grewlich.

Ăbŏrīgĕnēs. Ăbŏrīgĭnēs, hi. *Przodkowię: Starodáwni.* Ein Altvater.

Ăbŏrĭŏr, ĕris; vel īris, *Poronić niechcąc, Ustáie co.* Entspringen auffgehen. *Corpori & infrin-*

infringi Linguam vocemque aboriri. Luc. *ſyn:* orĭŏr ēxŏrĭor ēxsūrgo.
Ăbŏrĭtur fœtus, *Poronieniem odchodźi.* Frühe geburt bringen.
Ăbŏrsŭs ſi, *Niedonoßony płod,* Mißgebürt.

Ăbōrsŭs us, *Poronienie,* Mißgeburth.
Ăbōrtă, ſidera, pro oborta in *Wſchodzę 2.*
Ăbōrtio, nis, Ăbōrtĭūm, Ăbōrtīvūm, *Poronienie* Mißgeburth bringen.
Ăbōrtīvŭs, *Poroniony, Poronienie czyniący. Wyrodek, Pomiotek.* Mißgebürthig. *Et quod abortivo non eſt opus illa voluptas.* Iphr. āntĕ dĭēm nāſcēns, īmmātūrō pārtū ēmĭſsŭs, *vel* ēxcŭſsŭs.
Ăbōrto, as, *Poronić* Mißgebahren.
Ăbōrtum, *Poronienie, Pomiotek.* Ein unzeitling.
Ăbōrtŭs, us, *Poronienie 1.* Mißgeburt. *ſyn:* Immātūrŭs pārtŭs.
Ăbpătrŭŭs, *Práprádźiádow brát.* Der bruder/ des groſzvatters.
Ābrādo, *Oſkrobuię, Golę, Porywám, Obrywám, Vrywam Ocioſuię,* Abſchaben / abkratzen. *Abradit ſpoliiſque ungues exercet ahenos.* Prud. *ſyn.* Rādo, cōrrado.
Ābrāsŭs, *Ogolony.* Abgekratzt.
Ābrĭpĭo, *Odrywám.* 1. Wegnehmen. *Qua ſacer abripitur cæco deſcenſus hiatu ſyn.* ābſtrăho, răpto, ſūrrĭpĭo, tōllo, ērĭpĭo, aufĕro, *vide Furor.*
Ābrĭpĭŏr, *Vnoßę ſię.* Sich entführen.
Ābrŏdĭætŏn, n. Gr. *Roſkoßnieszy zywot.* Ein wollüſtiges Leben.
Ābrŏdĭætŭs, m. Gr. *Roſkoßnik.*
Ābrōdo, ſub *Vgryzam.* Abnagen. *Abrodens ait hæc. an ſictis dedecus obſtem.* Perſ. *ſyn.* Rōdo; cōrrōdo, ēxĕdo.
Ābrŏgārĕ, per Satyram, ſub *Pomięßánie,*
Ābrŏgātĭo, *Znieśienie; Złożenie* /
Ābrŏgo, *Znoßę, Odrzucam 2. Składam kogo, Kredyt zepſowáć.* Abſchaffen / entſetzen. *Et nimium ſcriptis abrogat ille meis* Ovid. *ſyn.* Reſcīndo, dĭſsōlvo, ăbŏlĕo, antīquo, *vel* ădĭmo.
Ābrŏtŏnītēs, æ, m. Gr. *Wino przypráwne,* Wein von ſtab würtz gemacht.
Ābrŏtŏnum, n. & *Lucretio m.* Abrotonus Gr. *Boże drzewko.* Stabwürtz
Ābrūmpo, *Vrywam 1. Przerywám,* Abreiſſen. *ſyn.* ābſcīndo, āvēllo, rūmpo.
Ābrūmus, *Odſadzony od pierśi.* Abgeſetzet von den brüſten.
Ābruptè, *Vrywczą, Nagle, Znágłá.* Unbedacht.
Ābrūptĭo, *Vrwanie, Rozupd, Przerwanie.* Ein Abbruch.
Ābrūptum, Ābrūptŭs lŏcŭs, *Przerwá, Vrwá, Przepáść* Verfallenes orht.
Ābrūptŭs, ti, *Przerwany, Oderwány, Przepáśćiſty.* Verfallen.

A B S

Ābs *Od,* Ohn.
Ābſcēdēntĭă, ium, n. plur. *Cienie. Ryćie wkleſte, Obraz z perſpektywą.* Der Schatten.
Ābſcēdo, *Odchodzę, 1. Odſtępuię 1, Vſtaie co, Jątrzy ſię, Przeſtáię. 1.* Hinweggehen/ abtreten. *Concluſa miſerans terris abſcedere magnum. ſyn.* ăbĕo, rĕcēdo, dīſcēdo, cēdo, ēxĕo, ēgrĕdĭŏr, *v. Abeo, Exeo.*
Ābſcēſsĭo, *Odbyt.* Ein geſchwar.
Ābſcēſsŭs, us. *Wrzedźienicá, Zaiątrzenie, Odbyt 2, Odeśćie 1.* Abgang.
Ābſcīdo, obſol. *Vćinám.* Abhawen.
Ābſcīndo, *Vćinam Vrzynam, Odćinam.* Abſchneiden. *Quærere plus prodeſt & inane abſcindere ſolo* Hor. *ſyn.* Scīndo, lăcĕro, āmpŭto, sĕco, rĕsĕco, reſcīndo.
Ābſcīndo dēntĭbŭs, *Vkeſuię.* Abreiſen.
Ābſcīſsă, orum, *Vrwá,*
Ābſcīſsĭo, *Vćinánie.* Abſchneidung.
Ābſcīſsè, *Surowie, Oſtro 2.* Gründlich.
Ābſcīſsŭs, ſi. *Przerwány, Przepáśćiſty. Oderwány, Rzezánieć, Surowy.* Abgehauen.
Ābſcōndĭtē, *Potaiemnie.* Verborgen.

Ābſcōndĭtŏr, *Kryiący.* Ein verberger.

Ābſcōndĭtŭs, *Skryty 1.* Verborgen. *Comburens latitat Sylvis abſcondita flamma.* Lucan. vide *Abditus.*

Ābſcōndo, *Kryię,* Verbergen. *ſyn.* Abdō. cōndō, tĕgō, ōbtĕgo, rĕcōndo, cēlo *as phr.* Nĕc ĕgo hānc ābſcōndĕrĕ fūrtō ſpērāvī, nĕc fīngĕ fŭgām. Dōnĕc hūmō tĕgĕrĕ; aūt fŏvĕīs ābſcōndĕrĕ dīſcānt. Spīſsīs nōctĭs sē cōndĭdĭt ūmbrīs. Intĭmā mōrĕ sŭō sēsē in cūnābŭlā cōndēnt. v. *Occulto.*

Abſconsē apud Eſdram 4. *pro* Ābſcondĭtē

Ābſcōnsĭo, *Kryćie ſię.* Verbergung.

Ābſcōnsŏr, *Kryiący.* Verberger.

Ābſcōnsŭs, *Skryty,* Verbergen.

Ābsēgmĕn, *Vćinek, & ſub Ogonowy.*

Ābsēns, *Nieprzytomny, Nieprzytomnie, Umarły.* Abweſend. *ſyn.* Dīſsĭtŭs, rĕmōtŭs.

Ābsēntĕ me, nōbīs, *W niebytnośći.*

Ābsēntĭă, *Nieprzytomność.* Abweſenheit. *epith.* Lōngă, brĕvĭs, dūră, trīſtĭs, mœſtă,

Ābsēntĭs pārtĭbŭs fūngēns. *Namieſtnik.* Ein Stadthalter.

Ābsēnto, as, *Odſyłam, & Nieprzytomnie.* Abſchicken.

Ābsĭlĭo, īs, *Odſkákuię. Uſkakuię.* Davon wegſpringen. *Aut procul abſiliebat, ut aerem exciret odorem.* Lucr. *ſyn.* Exsĭlĭo, trānsĭlĭo, dīſsĭlĭo, sălĭo.

Ābsĭmĭlĭs, *Niepodobny.* Vngleich. *ſyn.* Dīſsĭmĭlĭs, haūd sĭmĭlĭs, dīſpār, īmpar.

Ābsīnthĭăcum: *Piołunek.* Wermuth.

Ābsīnthĭăcŭs, *Piołunowy,* in *Piołunek.* Das von Wermuth iſt.

Ābsīnthītēs, æ, m. Gr. *Piołunek,* Wermuth-Wein. *phr.* Vīnum ābsīnthĭō mīſtum, *vel* cōndĭtum. Vīnum ābsīnthĭăcum.

Ābsīnthĭum n, & m. Abſinthius, *Piołun;* Wermuth/ *epith.* ămārŭm, īngrātum, tĕtrum trīſtĕ cārum.

Ābsīnthĭum Sāntŏnĭcum *Gliſtnik*

Absis, lege Apſis.

Ābsīſto, *Przeſtáię 1. Odſtępuię 1. & in Nie 1.* Abſtehen. *Prælia nec victo poſſunt abſiſtere ferro.* Virg. *ſyn:* Dīſcēdo, ăbĕo, ābſcēdo, cēſſo, dēsĭno, dēsīſto. *phr.* Tōtōquĕ ābsīſtĭtĕ lūcō. Nēc cūſtōs ābsīſtĭt līmĭnĕ Jānŭs. Nēc prīŭs ābsīſtĭt, quām sēptēm īngēntĭă vīctŏr Cōrpŏră fūndăt hŭmī. Ābsīſtĕ mŏvērī.

Ābsĭt, *Nie day tego Boże* Das geſchehe nicht.

Ābsĭt verbo invĭdia, *W dobry czás, Nie chwaląc ſię.*

Ābsŏcĕr, ſub. *Swiekier.* Ein Schwaher/

Ābsōlvo, *Dokonywam, Odprawiam 2. Odbywam, Skazuię za kim, Rozprawiam ſię, Wyzwalam 1. Zrobić co, Zábiiam. Rozgrzeßam.* Entledigen / loßſprechen. *Ex æquo, quod jura docent, abſolvitur omnis. ſyn.* Pērfĭcĭo, cōnfĭcĭo, pĕrāgo, fīnem īmpōno. *vide. Finio, Perficio.* cūlpā, crīmĭnĕ, nōxā sōlvo, nōxæ ēxĭmo, cūlpā lībĕro. *Phr.* Scēlŭs rĕmīttĕrĕ. Scēlĕrī pārcĕrĕ. Īndīgnum crīmĭnĕ dūcĕre. Vīnclīs ēxsōlvĕrĕ. Sūbdūcĕrĕ lēthō. Āblūtīs crīmĭnĕ, rĕmīttĕrĕ dīmīttĕrĕ. Āblūtā rĕmīttĕrĕ cūlpā. Insōntēm fācĕrĕ, ān cōmmōtæ crīmĭnĕ mentīs. Absōlvēs hŏmĭnĕm, ēt ſcĕlĕrīs dāmnābĭs ĕūndem.

Ābsŏlūte, *Doſkonále, zgoła.* Vollkommentlich.

Ābsŏlūtĭo, *Dokonanie, Wyzwolenie z práwa, Doſkonałość,* Entlöſung.

Ābsŏlūtŏrĭum medicamentum. *Lekarſtwo wyborne.* Eine erledigende Artzney.

Ābsŏlūtŏrĭŭs, *Skazuiący zá kim, Wyzwoleniu ſłużący.* Ein gefreiter.

Ābsŏlūtŭs, *Wyzwolony, Doſkonały* Vollkommend/ befreyet/ loß. *ſyn.* Pērfēctŭs, pĕrāctŭs, cūlpā *ſeu* crīmĭnĕ sŏlūtŭs, lībĕr

Ābsŏnĕ, *Nieprzyiemnie.* Vnreimlich.

Ābsŏnŭs, *z Głoſu nieprzyiemny.* uber-oder mißlautend. *Si dicentis erunt fortunis abſona dicta.* Hor. *ſyn.* Mălĕsŏnāns, dīſsŏnŭs: nōn cōnsŏnŭs.

Ābsōrbĕo, *Wyſyſam, Wyſarkuię,* Pożerám Gantz verſchlucken / a uttincken. *Ridiculus totas ſimul abſorbere placentas.* Hor. *ſyn* Sōrbĕo, vŏro, dēvŏro, haūrĭo. *phr.* Ōrĕ hĭāntī ēxcĭpĕre. Illūm sūbĭtō tēllūs, ābsōrbet hĭātū. Avĭdām dīmīttĕrĕ īn ālvūm. Mĭhī tēllūs prĭŭs īmā dĕhīſcāt. Dēvŏrĕt āntĕ prĕcŏr sūbĭtō tēllūrĭs hĭātū. Dĕhīſcĕ tēllūs

rĕcĭpĕ mē dīrūm chăŏs; Ast īllām ter flūctūs ĭbīdĕm, Tŏrquĕt ăgēns cīrcum, ēt răpĭdūs vŏrăt æquŏrĕ vŏrtĕx. *v. voro.*

Ābsquĕ, *Bez*, ohn, ſonder. Præpoſitio.

Ābsquĕ te eſſet. *By nie ty?* Wan du nicht wäreſt.

Ābſtāntĭă, æ. *Odległość.* Abgelegenheit.

Ābſtēmĭum prāndĭum, ſub. *Poſtna potrawá*, Ein Mahlzeit ohn Wein.

Ābſtēmĭŭs, *Bez winá. wodká*, Der nicht Wein trinckt. *Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis.* Ovid. *ſyn.* Vini ābſtĭnēns.

Abſtēntĭo, ſub. *Wydźiedźiczony.*

Ābſtēntŭs, *Widźiedziczony.*, *Wyklęty.* Außgeſtoſſen.

Abſtērgĕo, Abſtergo. *Oćieram, Sćieram Ućieram.* 2. Abwaſchen, ſaubern. *ſyn.* Dētĕrgo, tĕrgo, pūrgo, dīlŭo, *v. Abluo.*

Ābſtērrĕo, *Odſtraßam, Odpłaßam*, Abſchrecken. *Ut canis à corio non abſterrebitur uncto.* Hor. *ſyn.* Tĕrrĕo, tĕrrōrem īncŭtĭo, *vel* dētĕrrĕo, āvŏco, *vide Terreo*

Ābſtĭnē, *Nie tykay*, Laß ſeyn.

Ābſtĭnēns, *Powśćiągliwy.* Enthaltend / mäſſig *ſyn.* Tēmpĕrans, sōbrĭŭs, mŏdĕrātŭs, pārcŭs. *phr.* Lætā sŭō pārvōquĕ dŏmŭs. Pārvō cōntēntā părātū, præbēt sŏmnŏs cāsā sĕcūrŏs.

Ābſtĭnēnter, *Powśćiągliwie*, Mäſſiglich.

Ābſtĭnēntĭſsĭmŭs ſomni, *Czuyny*, Wachtſam.

Ābſtĭnēntĭſsĭmŭs Vĕnĕris, *Czyſty.* Keüſch.

Ābſtĭnēntĭſsĭmŭs vini, *Trzeźwy.*

Ābſtĭnēntĭă, æ, *Powśćiągánie ſię, Powśćiągliwość, Nieiedzenie, Trzezwość* Enthaltung / Mäſſigkeit. *Illic dicata parcus abſtinentia.* (Jam) Prud. *ſyn.* Pārcŭs. vīctŭs mŏdĭcŭs, cĭbŭs: sōbrĭĕtās. *epith.* Pārcă, sānă lŏnga, sānctă, dūră.

Ābſtĭnĕo, *Hamuię ſię, Niebywam, Nieiadam, & in Ni, & ſub. Przewodzę co na ſobie.* Sich enthalten/ mäſigen. *Non ſe conviviis abſtinet ille ſuis.* Ov. *ſyn.* Tēmpĕro mē, cōntĭnĕo, cŏhĭbĕo. *phr.* Eſt vīrtūs plăcĭtīs ābſtĭnŭīſsĕ bŏnīs, ănĭmūm rătĭōnĕ dŏmārĕ, Tēnŭī vīctū ūtī. Invēntīs mĭſer ābſtĭnĕt, ēt tĭmĕt ūtī, Mĭnĭmum dĕcĕt lĭbĕrĕ, cuī mūltum lĭcĕt. Quŏd ſpēctārĕ dĕcĕt, nōn quŏd lĭcĕt. Dīſcĭtĕ quām parvō lĭcĕāt prōdūcĕrĕ vītam: ēt quāntūm nātūrā pĕtăt. *v. Caſtus, Ieiuno.*

Ābſto ās, Stoię z dáleká Von fern ſtehen.

Abſto is, pro abſum. Meurſ. ex Ovidii 11. Metamorph. & Plauto Langi. priſcum Taulmann.

Abſtŏllo is, Unoſzę. Umykam. Wegnehmen.

Ābſtŏrquĕo, *Ukręcam*, Abdringen.

Abſtractum, Nomen eſt, quod formam aliquam cum excluſione ſubjecti ſignificat, ut albedo, ſapientia.

Ābſtrăho, *Odćiągam, Odrywam, Uwodzę.* Ab oder entziehen. *Abſtrahere noſtris jugem charam toris,* (Jamb.) *ſyn:* Abrĭpĭo, āvĕllō, rĕmŏvĕo, ābdūco, dīvĕllo.

Abſtrictŭs, Liv. Laxare pedem abſtricto modo, al. & meliùs. abſtricto. Sigoni.

Ābſtrăhŏr à corpŏre, à ſenſu mentis. *Záchwycenie ćierpię, Zapámiętywám ſię.* Von Sinnen kommen.

Ābſtrūdo, *Kryię co.* Verbergen/ verſtoſſen. *vide Abdo Abſcondo.*

Ābſtrūsĭo. & ābſtrūsūm, *Kryćie, Skrytość.*

Ābſtrūsŭs, *Skryty*, Verborgen. *Abſtruſa in venis ſilicis pars denſa ferarum.* v. *Abdĭtus, occultus.*

Ābſtŭlī, *vide* ābſtŏllo, *ābſtŭlo, priſcè ſub, Wynoſzę.* Wegnehmen.

Ābsūm, *Nieprzytomny ieſtem, Odległy ieſtem.* Abweſend / Entfeſſen ſeyn. *ſyn.* Dēsum. dīſto: ſum rĕmōtŭs, dīſsĭtŭs, dīsjūnctŭs. *phr.* Lŏngīs īntĕr sē pāſsĭbŭs ābsūnt. Nūſquam ăbĕro. Cōllēctīs ŏmnĭbŭs ūnă dĕfŭĭt: Ămantēs nōn lŏngē ā chārō cŏrpŏre ăbēſsĕ vŏlūnt.

Ābsūmĕdo, ĭnis, *Strawienie.* Verzehrung.

Ābsūmo, is, *Trawię, Przemarnowáć* Verzehren/ *Ambeſus ſubigat malis abſumere menſas,* Virg. *ſyn.* Cōnsūmo, cōntĕro, cōnfĭcĭo, pĕrdo, ēxhaūrĭo.

Ābsūmŏr, *Umieram.* Sterben.

Ābsūmptĭō *Strawienie.* Verzehrung

Ābsūrdĕ, ābsūrdum eſt, *Niegrzeczy.*

Ăbsūrdŭs, *Niegrzeczny, Nieprzyiemny, Nikczemnik.* Vngereimt/ unlieblich zu hören. *syn.* ābsŏnŭs, nŏn cōnvĕnĭēns.

Absynthium, vide, Absinthium.

A B U.

Ăbūndāns, *Obfity.* Vberflüssig - - - - - *Ni vel quam Lactis abundans.* Virg. *syn.* Fĕrax, dīvĕs, fērtĭlĭs, afflŭēns, pīngvĭs, ūbĕr: plēnŭs, rĕfērtŭs. *phr.* Lāctĭs ăbūndāns. Dīvĕs | pĕcŏrĭs. Fērtĭlĭs frūgŭm. *vide Dives, fertilis.*

Ăbūndāntĕr, ăbūnde, *Obficie, Buyno. Hoynie, Dość* Vberflüssiglich / Reichlich. *Tum contra Iuno terrorum & fraudis abunde est.* Vir. *syn.* ăffātĭm, sătĭs, cōpĭōsē.

Ăbūndantĭă, Abūndātĭo, *Obfitość, Żyzność.* Vberfluss/ Vollauff. *syn.* Cōpĭă, ūbērtās, ăcērvŭs, fērtĭlĭtās, vīs, āfflŭēntĭă. *epith.* lārgă dīvĕs. *phr.* Plēnō cōpĭă cōrnū, Prōdĭgă rērum lŭxŭrĭēs. Bŏnōrum cŭmŭlŭs, ăcērvŭs. Fœcūndă cōrnū cōpĭă dīvĭtĕ. Hīnc tĭbĭ cōpĭă Mānābĭt ăd plēnum bĕnĭgnō. Rūrĭs bŏnōrum ŏpŭlēntĭă cōrnū. Aurĕă frūgēs Itălĭæ lætō dīffūndĭt cōpĭă cōrnū. *vide Copia.*

Ăbūndō, *Obfituię, Wynikam.* Vberflüssig/ vollauff. *Rursus abundabit fluidus liquor, &c.* Virg. *syn.* āfflŭo, cīrcūmflŭo, sūm dīvĕs, ēxŭbĕro, rĕdūndo, mĭhĭ ăbūndē ēst. *phr.* Pōmĭs ēxŭbĕrăt ānnŭs. Tērrōrum ēt fraūdĭs ăbūndē ēst, āt lŭxŭrĭă fŏlĭōrum ēxŭbĕrăt ūmbră. Rūrsŭs ăbūndābat flŭĭdŭs lĭquŏr. Fœtū nĕmŭs ŏmnĕ grăvēscĭt.

Ăbūndus. *Obfity, Pełen.* Vberflüssig.

Ăbūsĭo, *Używanie złe, Zámiáná słow.* Mißbrauchung.

Ăbūsīvă venditio sub: *Niewłasny.* Frembder

Ăbūsīvē, *Niewłáśnie.* Frembd

Ăbūsquĕ Tĭbĕrĭo, *apud Tacitum legit Lipsius: pro* A Tĭbĕrĭo usque. *Dardaniam siculo prospexit abusque Pachino.* Virg. *syn.* Usquĕ, ăb.

Ăbūsŭs, us, *Używanie złe, Strawienie.* Mißbrauch. *syn.* Mălŭs, *vel* pervērsŭs ūsŭs.

Ăbūtĭlŏn, *Słáz wielki,* Ein Mißbraucher.

Ăbūtŏnŏn; Gr. sub: *Boże drzewko.*

Ăbūtŏr, *Używam, Psuię, Trawię, Wyrabiam, Przeżyć, Czynię z kim, Wodzę,* & sub *Darmo.* Mißbrauchen. *Constituet fruges, & Bacchi nomine abuti.* Luc. *syn.* Mălē pērvērsŭs ūsŭs.

Ăbyſsŭs, si, Gr. f. *Przepaść.* Abgrund/Tieffe. *Objice terrarum patriam sordentis abyssi syn:* Vŏrāgo, gūrgĕs, hĭātŭs, bărăthrŭm. *epith.* Cœnōsă prŏfūnda, īmmānĭs, hōrrēndă, īngēns, hōrrĭbĭlĭs, ăpērtă, hōrrĭdă, stūpēndă, āltă. *vide Vorago.*

A C A

Ăc, *I. Jak, Rownie iak.* Vnd. *Si sapiat, vitet simul ac adoleverit ætas. syn.* ĕt, quĕ.

Ăcăcĭă, æ, Gr. *Bespieczeństwo, Ciernie* 1. *Primam produxit Marcellin. alioqui brevem.*

Ăcădēmĭă Gr. *Akádemiá.* Hohe-Schul. *Hæc fundata ratis Academia Legibus, ortum. syn:* Gȳmnăsĭum, schŏlă. *epith.* āntīquă, dōctă, cĕlĕbrĭs, ūmbrĭfĕră.

Ăcænă, æ Gr. *Mierniczy pręt.* Ein Ruth.

Ăcănŏs, ni, *f.* Gr. *Ostrokrzew, & Sytka.*

Ăcānthălĕūcĕ, es Gr, *Oset.* Gummi.

Ăcānthĭcă *vel* Acanthĭce mastiche. Gr. *Mástykowa żywicá, & Lepczycá.*

Ăcānthĭnŭs, *Barszczowy.* Barenklawicht.

Ăcānthĭs, & Ăcălāntĭs, idis f. Gr. *Czyż.* Ein Distelfinck.

Ăcānthĭŏn, & Ăcānthĭum, Gr. *Oset |pawłoczny, Ostrokrzew.*

Ăcānthŭs, ti. m. Gr. *Barszcz, Ostrokrzew, Rodzeniec.* Bärenklau. *His animis nostra dum versat Acanthis Amicæ. (Herba semper frondens, in quam mutatus fingitur Acanthus, puer formosissimus.) epith.* Mōllĭs, frōndēns, tōrtŭs. Sīdōnĭŭs, rīdēns, vĭrĭdĭs, vĭrēns, īnflēxŭs, lēntŭs. *phr.* Īnflēxĭ vīmĕn ăcānthī, ēt mōllī cīrcum ēst ānsās āmplēxŭs ăcānthō. Bāccæ sēmpēr frōndēntĭs ăcānthĭ.

Ăcānthylĭs, idis Gr. *Czyż.*

Ăcāpnă, orum, Gr. *Drewka suche.* Trucken Holtz.

Ăcāpnŏn mel, *Dymny miod,* sub: *Niedymny* Rauchender Honig.

Ăcārēs, eos, Gr. *Iglicá ziele.* Meußdorn.

Ăcārnĕ, es, Gr. *Złotook.* Ein Meerfisch.

Ăcărŏs, ri, f. *Iglicá ziele.* Meüsborn.
Ăcărūs, *Robacy w wosku* Eine Schab.
Ăcăsignētē, es, *Winne ziele.* Weinstrauch.
Acatlecticus versus, cui nihil deest, neq; superest in fine. Servi.
Ăcătălēpsĭă, æ, Gr. *Nieobięgtość.*
Ăcăthĭum, Gr. *Zagiel.* Eine Gattung eines Schiffs.
Ăcăstūs ti. Gr. *Kárbunkuł,* Carfunckelstein.

ACC

Āccānto, *Przyśpiewywam.* überfingen.
Āccēdit ad, *Przybywa, Podobny,* meynen sich.
Āccēdo, *Przystępuię, Przybliżam się, Przystaię na co, Wdaię się, Przybywa.* Hinzugehen nahen. *Tutus quos optas portus accedet averni.* Ovid. *syn.* Vĕnĭo, ădvĕnĭo prŏpīnquo; ădĕo, trānsĕo, ădjŭngŏr, ădvĕnto ădvŏlo. *v. venio, eo,*
Āccĕlĕrātĭo, ōnĭs, *Spieszenie,* Eilung. *syn:* Prŏpĕrātĭo, fēstīnātĭo, cĕlĕr cūrsŭs.
Āccĕlĕro, *Przyśpieszam,* Hertzu eilen. *Accelerenus ait, vigiles simul excitat, illi.* Virg. *syn.* Cĕlĕro; mātūro, fēstīno, prŏpĕro, prĕmo, ūrgeo. *phr.* ăccĕlĕrātĕ grădum. Mŏrās rūmpĕrĕ, tŏllĕrĕ, pĕllĕrĕ præcĭpĭtāre. *vide Festino, Curro.*
Āccēndĭtūr, *Ima się ogien.* Sich entzünden.
Accēndo, *Zapalam, Niecę. Jásno czynię, Pobudzam, Jątrzę, Ostrzę, Drżę,* & sub: *Zachęcić.* Anzünden. *Ære ciere viros Martemq; accendere cantu.* Virg. *syn.* īncēndo, īnflāmmo, ūro. *Metaph.* īmpĕllo, īncĭto, īnstīgo, ăcŭo, ēxcĭto, ūrgĕo. *phr.* Sūbdĕrĕ fācēs, ignem īnjĭcĕrĕ, sūbjĕctĭs ūrĕrĕ flāmmĭs. *vide Incendo.*
Accēnsī *vel* Accensus si. *Sługá mieyski, Zołnierz lekki, Posiłek, Sapient.* Ein Stadtknecht.
Accēnsĭbĭlĭs, ad Hebr. 12. *Zapálisty,* nam in Græco textu Pauli est. Cecaumenos, *Pałáiący,* Anbrennend.
Accēnsĭtī, *Posiłek.* Ein Stärckung.
Accēntĭūncŭlă, Accēntŭs, *Nátężanie.* Der Thon einer jeglichen Syllaben.
Accēntūs scrīptūs *Kropka pisarska,* Ein Erhebung der Stimm.
Accēpsŏ, pro *Accēpĕro. Biorę.* Nehmen.
Accēprābŭlum, sub: *Octowy statek.* Ein Essig-Geschirr.
Accēptī; ēxpēnsī cōdex, tăbŭlæ, *Ráchunkowe księgi.* Rechnung-Bücher.
Accēptĭlātĭo, *Kwit, Długu bez pieniędzy zniesienie.* Bekändliche, Begnügung.
Accēptĭŏ, *Bránie,* Nehmung.
Accēptīs āddo, *Przybieram czego.* Zulegen.
Accēptŏ, *Przyimuię, Odbieram pieniądze.* Abnehmen.
Accēptō lībĕrŏr, *Kwituią mię.* Begnüget werden.
Accēptŏr, ōrĭs, *Bieracz, pochwalacz.* Ein Empfanger.
Accēptŏr persōnārum, Actor. 10. *Brakuiący personámi, Na ludzie się, oglądaiący.*
Accēptōrĭūs, modulus, sub: *Cewká u rur.*
Accēptrīcă, & Accēptrīx, sub. *Bieracz, Bioracy rad.* Ein Nehmerin.
Accēptūm, *Wziątek, Perceptá.* Das empfaen ist.
Accēptūm făcĭo, *Przyimuię, Wpisuię w regestr* In das Regifter schreiben.
Accēptum īllī rĕfĕrēndūm, *Winien.* Schuldig
Accēptūs, *Przyiemny.* Angenehm. *syn.* Rĕcēptūs, *vel* grātūs, jūcūndūs.
Āccērsī in *Przyzywam.* Hertzu ruffen.
Āccērso is sere. & āccērsĭo, is, sire. *Przyzywam, Pozywam, Każę przynieść, Obwiniam, Biorę.* Hertzu oder hinzu ruffen, beschicken. *syn.* Vŏco, āpĕllo, ās, ădvŏeo, cĭĕo, ăccĭĕo, *phr.* ēxtĕmplō sŏcĭŏs, prīmūmquĕ āccērsĭt ăcēstĕm. ădvĕnĭēt jūstum pūgnæ, (ne āccērsĭtĕ) tĕmpŭs. Sŏcĭŏs sum āccīrĕ părātūs Ænēān āccīrī ōmnēs, pŏpūlūsquĕ ēxpōscūnt Māgnīsquĕ vŏcānt clāmŏrĭbŭs hostĕm. Ænēām māgnā tēr vōcĕ vŏcāvĭt.
Āccērsītŏr, *Przyzywácz, Ceklarz. Záprosżonych przyzywacz* Einberuffer.
Āccērsītūs ti. *We zwány, przywożny.*

Accersītus us, Przyzwánie. Beruffung.
Accēſsio, Przybywanie, Przydatek, Przyście Przypłodek, Kreſcencya. Obrywka, śilenie się Choroby, przybywanie. Vermehrung Zuſatz/ ſyn. adjectio, incrementum: epith. Multa ampla, ingens.
Accēſsio fit, Przybywa. Sich mehren.
Accēſsionem, ædibus adjungere, Przybudowáć, Zu bauen.
Accēſsionem facio, affero, Przyczyniam, Mehren.
Accēſsionem non recipit. Naywiękſzy.
Accēſsionem recipit, Przybywa. Mehren.
Accēſsor, Pomocnik, Helffer.
Accēſsorium, Przydatek. Ein Zuſatz.
Acceſſus ûs, Przyśćie Przyſtęp, Eine Zunahung
Acceſſus maris, Morſkie burzenie. Vngeſtimmigkeit des Meers.
Accidens, Przymiot, Przypadek. Ein Zufall,
Accidentalis, Przypadkowy. Zufallend.
Accidentia, æ, Trefunek. Ein Treffen.
Accidit, Trafia się, Przyſtoi. Zufallen.
Accido, Upádám, Padam. I. & ſub Klękam. Wiederfahren/zutragen. Accidit in puncto, quod non ſperatur in anno. ſyn. Contingo, obtingo, evenio, intervenio, cado. fio.
Accīdo, idi iſum, Szkodzę, Podſkubuię, Wynędźić. Abhauen/ abſchneiden. Accidunt orbes careant ut margine lato. ſyn. Cædo, conſumo, abſumo, circumcido. vide Scindo, Cædo.
Accieo, es, Przyzywam. vide ſupra Acerſo.
Accinctus ti, Ochotny. Behend.
Accingo me, Gotuię ſie. Záprzągám ſię, Zákrzątnąć ſię, Rozpaſać ſię. Sich umbgürten/ Hortatus ſocios, paribuſque accingitur armis, Virg. ſyn. Cingo, munio, inſtruo, armo. Metaph. paro, præparo. compāro. phr. Hic ferro accingor, rurſus, clypeoque ſiniſtram aptans. Lorica induitur, fidoque accingitur enſe. Illi ſe prædæ accingunt dapibuſq; futuris - vide Præparo.
Accingo enſem lateri, Przypáſuię. Das Gewähr umbgürten.

Accingor, Przypáſuię, Gotuię ſię, Zaprzągam ſię. Vmbgürten.
Accino, Przyśpiewywam. Zuſtimmen / Accinit in ſylvis viridis reparabilis Echo.
Accio ivi, itum, Przyzywam. vide Accerſo.
Accipatina, Acci-patina. Miſą płáſká. Ein breite Schüſſel.
Accipe, Na, Weź, Nim
Accipio, Biorę, r. Przyimuię, Słucham, i. Słyſzę, Witam, Przywitáć, Wykłádám, Rozumiem, Stánowię, Mam to zá. Czeſtuię. Bekommen/ Annehmen ſyn. Capio, ſuſcipio, ſumo, aſſumo, prehendo, prendo. phr. Cape ſacra manu.
Accipio ægre, atrocius, durius, faſtidioſe, graviter. Zá żłe mam, Markotno mi. Obrażam ſię. Vor übel auffnehmen.
Accipio aliquem male, vehementer. Łaię Scheiten.
Accipio amice in bonam partem. Nie obrażam ſię. Vor gut auffnehmen.
Accipio, mancipio, Obieram kupno. unterthänig nehmen.
Accipio verberibus, Sieką, mię. ſchlagen.
Accipiter, Jaſtrząb. Ein Raubvogel/Habicht. Accipitrem aerium cautus me nominat accept. Quod reliquas poſſim fallere primus aves. epith. Prædo rapax, citus, præceps, ferus, crudelis, velox, volucris, nubivagus, audax, intrepidus, impius, ferox, trux, immitis, atrox. Phr. Prædatrix ales, urgens trepidas columbas. Columbis prædo infeſtus, acer pennis et curvis ungvibus ales. Sacer ales. Accipiter nulli ſatis æquus, in omnes ſævis ayes. acer ſequitur per inane columbam. Delapſus cœlo celſa de ſede columbam ſuſtulit, apprenſam quam roſtro eviſcerat unco. Rapto vivit et omnes terret aves.
Accipiter ſtellaris Jáſtrząb wielki. Ein groſſer Sperber.
Accipiter leporarius, cyanopus. Rarog.
Accipiter minor, fringillarius, Krogulec. Ein Kleiner.

Accĭpĭtrīnă, *Jastrzębiec ziele.* Sperber-Kraut.
Accĭpĭtro, as, priscum: Rzucam. Schmeissen.
Accīſſo as, Zmyślam, Czwárzę się.
Ăccīsă bŏnă, *Nátytáná maiętność.*
Ăccīto, as, *Przyzywam.* Beruffen.
Ăccītŭs us, *Przyzywanie.* Beruffung/ Befehl.
Ăcclāmātĭō, *Krzyk. Okrzyk.* Zuruffung / Frolockung. *Acclamatio sibilans corona.* (Phal.) Sidŏn. *syn.* Plausŭs, ăpplausŭs, *epith.* Sĕcūndă īngēns, læta, cănoră. *vide Plausus.*
Ăcclāmo. *Krzykam pochwalaiąc* Miteinander zuruffen. *syn.* Obmūrmūro, plaūdo, ăpplaūdo, plaūsum dō. *vide Plaudo.*
Ăcclăſſĭs. Brámá, & *Suknia z rozporem. sub Rozpor.* Der Saum am Kleid.
Ăcclīnātŭs, *Wsparty,* Geneigt.
Ăcclīnĭs, *Náchylony, Podgorny, Wsparty.* Geneigt/ anlä nend. *Hac delapsa polo, stetit alno acclinis opacá:* Ales. *syn.* Inclīnātŭs, prōpēnsŭs, prōclīvĭs, ăcclīvĭs.
Ăcclīno, as, *Náchylam się, Wspieram się,* Sich neigen/ anlähnen. *Circumspexit Atyn, seque acclinavit ad illum.* Ovid. *syn.* Inclīno, prōpēndĕo, īmpēndĕo.
Ăcclīvĭs, *vel* Acclīvŭs, *Pochodzisty. 2. Wsparty.* Auffgerichtet. *Arboris acclivis trunco procul aerea ramis.* Virg. *syn.* Ardŭŭs, dĭffĭcĭlĭs, ērēctŭs, *vel* īnclīnātŭs, ăcclīnĭs.
Ăcclīvĭtās, *Pochodzistość, Przykrość.* Auffrichtung.
Ăccŏlă, æ, *Sąsiad.* Feld-Nachbahr. *Accola vulturni, pariterque Saliculus asper* Virg. *syn.* Vīcīnŭs, hăbĭtātŏr, cūltŏr, īncŏlă, cīvĭs, cŏlōnŭs,
Ăccŏlo, is, *Przyległy iestem.* Beywohnen. *Accolet, imperiumque pater Romanus habebit.* Virg. *syn.* Cŏlo, hăbĭto.
Ăccōmmŏdātŭs, *Przyzwoity, Sposobny, Grzeczny.* Geschickt/ beqwem.
Ăccōmmŏdātē, *Snadnie, Stosowánie, Dogadzánie.* Beqwemiglich.
Ăccōmmŏdo, *Pożyczam, Przypodobám się, Przystosuię, Przypasuię, Przypráwiam.* Sich bequemen. *Induitur laterique Argivum accommodat ensem,* Virg. *syn.* ăpplĭco, ădjūngo, ăpto, rĕfĕro, cōmpăro, *vide Apto.*
Ăccōmmŏdŭs, *Sposobny.* Beqwem, füglich. *Est curvo anfractu vallis accommoda fraudi.* Virg. *syn.* Cōmmŏdŭs, ŏppōrtūnŭs, ăptŭs, ăppŏsĭtŭs, ĭdōnĕŭs.
Ăccŏrpŏro, lege Adcorporo.
Ăccrēdo, *Accreduo priscum, Wierzę &c.* & sub *Dowierzam.* Glauben.
Ăccrēmēntum, *Przybywanie,* Ein Zuwachs.
Ăccrēmēntum măris, *Morskie burzenie.* Ungestümigkeit des Meers.
Ăccrēſco, *Przyrasta, Dorastám, Przybywa, Wylewá z brzegow.* Zuwachsen.
Ăccrētio, *Przyrástánie, 1. 2. Przybywanie.* Zuwachs.
Ăccŭbĭtālĕ, is, Kołdra. Bettlach.
Ăccŭbātĭo, *Leżenie, Siedzenie u stołu, Biesiádá.* Besitzung.
Ăccŭbĭtă, æ, *Łożko stołowe.* Ein Faul-Bett.
Ăccŭbĭtĭo, *Siedzenie u stołu.* Zu Tisch-Sitzung.
Ăccŭbĭtōrĭă vestis, *Szata biesiádná.* Ein (Schlaff Kleid.
Ăccŭbĭtum, *Łożko dzienne, Łożko stołowe, Węzgłowie,* Ein Bett,
Ăccŭbĭtŭs, ūs, *Siedzenie u stołu.* Beysitz/ Beyliegung. *syn.* ăccŭbātĭo,
Ăccŭbo, *Leżę podle, Siedzę u stołu.* Beyliegen/ beysitzen. *syn.* ăccūmbo, ăccŭbĭto.
Ăccūdo, *Przykować, Przydaię.* Anschmieden.
Ăccūmbo, ĭs, *Siedzę, Leżę* Zu Tisch sitzen. *Conciliis, tu das epulis accumbere Divum.* Virg. *syn.* ăcŭbo ās, ădjăcĕo, dĭscūmbo; rĕcūmbo. *Phr.* ăccūmbĕrĕ mēnsīs. Tū dās epŭlīs ăccūmbĕrĕ Dīvūm, Dĭſcŭbŭērē tŏrīs prŏcĕrēs, strātōquē sŭpēr dĭſcūmbĭtŭr ōstrō. *vide Epulor.*
Ăccūmŭlātĭo, *Obsypowánie, Nawożenie, Łupienie.* Zusammen häuffung.
Ăccūmŭlātĭſsĭmē, *Hoynie,* Reichlich.
Ăccūmŭlātŏr, *Gromadziciel,* Ein Samler.
Ăccūmŭlo, *Kupię, Obsypuię, Náwożę,* Hauffen mehren. *His saltem accumulem donis, & fungar inani.* Virg. *syn.* Cōngĕro, cŭmŭlo, ĕxăggĕro, cŏăcĕrvo, cōmpōno, cōllĭgo, cogo, *Phr.*

Dīvĭtĭās cŭmŭlāre cădūcas, cōmpōnĕrĕ ŏpēs pĕr făſquĕ nĕfăſquē. Quīdquīd Gāngētĭcūs ālēs cōngĕrĭt īn nīdum.

Ăccūrātè, *Pilnie, Wytwornie.* Fleiſzig.

Ăccūrātè făcĭo, *Wytwarzam ſię.* Fleiſſig etwas machen.

Ăccūrātĭo, *Pilność.* Fleiſz.

Ăccūrātūs, *Wytworny.* Mit Fleiſz gemacht. *Eam nunc malitiam accuratam miles inveniat volo.* Jamb. *ſyn.* Pĕrfĕctūs, ſtūdĭōsē, făctūs, ĕxquīsītūs. *vide Perfectus.*

Ăccūro, as, ſub *Przypilnować.* Zulauffen. *ſyn.* Cūrro, cōncūrro, ădvŏlo, ăfflŭo, *Phr,* Cūrsū ăccēdĕrĕ māgnō.

Ăccūrro, is, *Przybiegám.*

Accūrsūs, us, *Przebiegánie,* Zulauff.

Ăccūsābĭlĭs, ăccūsāndūs, *Przygánny.*

Ăccūsātĭo, *Obwinienie, Winowanie, Skárga, Inſtygácya, Zarzut.* Anklag / Verklagung. *Exin terribilis iuſti accuſatio ſurgens.* Juv. *ſyn.* Scēlĕrĭs. crīmĭnĭs, dēlātĭo *epith.* Fālsă, quĕrŭlă, cōntēntĭōsă.

Ăccūsātĭvūs cāsūs, *ſub. Oſkarzyćiel, & ſub. Słow odmiany.* Veränderung der Wörter. *Accuſativæ Præpoſitiones. Iſidoro, Accuſativo caſui jungi ſolitæ.*

Ăccūsātŏr, *Oſkarzyćiel, Inſtygator,* Prokurator, *Strona powodna.* Ankläger. *Accuſator erit, qui verum dixerit, hic eſt.* Juv. *ſyn.* Dēlātŏr. *epith.* Quĕrŭlūs, cōntēntĭōsūs, ăcĕrbūs, vĕhĕmēns, mŏlēſtūs, ăcĕr, grăvĭs, fālsūs.

Ăccūsātōrĭūs, *Oſkarzyćiel Prokuratorſki.* Ein anklagender.

Ăccūsĭto, *Winuię,* Anklagen.

Ăccūso, *Winuię, Obwiniam, Inſtyguię, Uſkarzam ſię, Gánię, Strofuię.* An- oder verklagen. *Accuſas, rumpiſque coquum tanquam omnia crura. ſyn.* Īncūſo, īnsĭmŭlo, crīmĭnĭs ărgŭo, arcēſſo, rĕdārgŭo. *Phr. aliquem* rĕum ăgĕrĕ, dēfĕrrĕ. Crīmĭnĭbūs ŏnĕrārĕ. Crīmĕn *alicui* ŏbjicĕrĕ. Crīmĭnĕ lædĕrĕ, Măcŭlārĕ nōmĕn *alicujus* crīmĭnĕ. Crīmĭnĭbūs tĕrrĕrĕ nŏvĭs, īntēntārĕ rĕō crīmĕn. Scĕlūs tĕtĕgĕre. Cōmmūnĭs cūlpæ cūr rĕŭs ūnūs ăgŏr. Fālsĭs nĕ pĕrgĕ quĕrēlĭs īncūsārĕ tŭōs. Sălĭbūs īncūsăt. Crīmĭnĭbūs fālsĭs īnsĭmŭlārĕ vĭrūm, cūr mĭhĭ pĭctă dĭēs, quī sūm sĭnĕ crīmĭnĕ?

Ăccūsātūs, *Oſkárzony.*

A C E

Ăcēdārĭă, *Sáłátá.* Salaten.

Ăcēdĭa, Gr. *Lenistwo.* Faulheit/Trägheit. *Sic hominem falſo deludit acedia vultu.* Mant. *ſyn.* īgnāvĭă, īnĕrtĭă, pĭgrĭtĭă. *epith.* Tōrpēſcēns, lāngvĭdă, lēntă, sēgnĭs, tārdă, făſtĭdĭōsă, jăcēns. *vide Pigritia.*

Acediari. Eccleſiaſtici 22. Et non acediaberis in ſtultitia ejus. i. non afficiaris tædio, & anxietate. vide: Trapię ſię.

Ăcēdōn, *Miod wyborny.* Auſzerleſenes Hönig.

Ăcēntētă, orum, Gr. *Bez kropek.* Ohn Puncten.

Ăcĕo, es, *Kwaśnieię.* Saur seyn. *ſyn.* ăcēſco, cŏăcēſco, ăcōrēm cōntrăho.

Ăcĕphălūs, Gr. *Bez głowy.* Ohn Haubt. *Acephalus verſus heroicus qui à brevi incipit.*

Ăcĕr, *hujus acris, adject. m. Oſtry, Byſtry, Gorący.* Scharff / ſtreng. *Acer & indomitus libertatiſque Magiſter, ſyn.* ăcūtūs, īngēns, māgnūs, vĕhĕmēns, vălĭdūs, ăſpĕr.

Ăcĕr, ĕris, n. *ſub. Jáwor, & Klon.* Ahorn oder Maſzholder Baum.

Ăcer album, *Grab.* Ein HagBuch.

Ăcĕrātūs, *Plewiſty,* Das voll Sprey iſt.

Ăcērbè, *Cierpko, Oſtro,* Säurlich.

Ăcērbè fĕro, *Záłuię, 1.* Bethauren.

Ăcērbĭtās, Ăcērbum, *Cierpkość, Oſtrość. Jadowitość, Przykrość.* Bitterk it.

Ăcērbĭtūdō. *Cierpkość.* Rauchäre,

Ăcērbo, as, *Oſtrzę, Drażnię, Jątrzę.* Verbittern / reitzen. *Artificis ſcelus, & formidine crimen acerbat.* Virg: *ſyn.* ăſpĕro, ĕxăſpĕro, ĕxăcērbo, īrrīto, ăcŭo, *vide Irrito.*

Ăcērbūs, *Cierpki, Przykry, Surowy, & ſub: Niedoſtały,* Bitter / ſtreng. *Perſephone noſtras pulſat acerba fores.* Ovid. *ſyn.* Grăvĭs, crūdēlĭs, ătrōx, dūrūs, mŏlēſtūs, ăcūtūs, aūſtĕrūs, īncōmmŏdūs, ŏnĕrōsūs ŏdĭōsūs.

Ăcērnūs, *Klonowy, Grabowy, Jáworowy.* Maſzholderich. *Præcipue cum jam trabibus contextus acernis.* Virg.

Ăcĕro, as, *sub* *Plewisty*. Spreu machen.
Ăcĕrōsŭs, *Plewisty*. Das voll Spreut ist.
Farre aceroso, olei decumano pane coegit. Luc.
Ăcērră, æ, *Członek, Kadzidlnica.* Rauchfaß. *Cumq; meri patera, thurris acerra fuit.* Ovid. (*Vasculum erat; sive arcula in qua thus Diis adolendum reservabatur. Plenâ autem acerrâ, id est, liberali manu, quod ditiorum erat.*) *syn.* Thūrĭbŭlum. *epith.* săcrĭfĭcă, aūrĕă, fūmāns, ŏdōră, accēnsă, ŏdōrātă, ŏlēns, rĕdŏlēns, plēnă. *phr.* Sŭpĕrōs plēnā vĕnĕrātŭr ăcērrā Cūstōs thūrĭs ăcērrā.
Ăcersĕcŏmēs, æ, m. Gr. *Nieogolony, Galant* Vngeschoren.
Ăcērvālĭs, *Gromadzisty,* & *sub Dowod f.* Hauffend.
Ăcērvātīm, *Gromadą, Ogołem,* Hauffächtig.
Confertos ita acervatim mors accumulabit. Lucr.
Ăcērvātĭo, *Kupienie czego.* Auff hauffung.
Ăcērvo, as, *Kupię, Kopię, Náwożę.* Zusammen häuffen. *Hinc populos cecidisse putes, nam crimen acervat.* Alcim. *syn.* Cŭmŭlo, ăccŭmŭlo, cōngĕro *vide Congero.*
Ăcērvŭs, *Kupá, Brog,* & *sub Dowod.* Ein Hauffen. *Non domus & fundus non æris acervus & auri.* Hom. *syn.* Cōngĕrĭēs, strŭēs, cŭmŭlŭs, cōpĭă. *epith.* īngens. nŭmĕrōsŭs, āltŭs, măgnŭs, grandĭs, vāstŭs. *phr.* Īngēntēm fărrĭs ăcērvum. ærĭs ăcērvŭs, ēt aūrī. Frūgūm sēmpĕr ăcērvōs præbĕat.
Ăcērvŭs lăpĭdum, *Kámionká.* Ein Steinhauffen.
Ăcēscēns *Kwaskowaty,* Saurend.
Ăcēsco, *Kwaśnieię.* Versauren/ sauer werden. *Sincerum est, nisi fas, quodcunque in fundis, acescit.* Hom. *syn.* ăcĕo, cŏăcēsco, ăcōrēm cōntrăho.
Ăcēsĭă, & ăcēsĭs, eos, Gr. *Kley złotniczy.*
Ăcētābŭlă, æ, *Łoże biegunow.* Berggrün.
Ăcēnābŭlum, *Czászka biodr, Czászki miseczka, Octowy statek, Rzęsá, Stawowych kości końce, Szálbierskie stoyki.* Ein Essig-Geschirr.
Ăcētārĭă, orum, *Sałátá, Sałsza.* Salaten.
Ăcētōsă, æ, *Szczaw.* Sauramffer.
Ăcētum, *Ocet, Bystrość.* Essig. *Amphora Niliaci, non sit tibi vilis aceti.* *syn.* Vīnum ăcĭdum *epith.* ācrĕ, mōrdāx, rŭbēns, sūbtīlĕ, vĕtŭs frīgēns.
Ăchæmanĭdōn, Gr. *Koniopłoch ziele.*
Ăchæmĕnĭs, idis, Gr. idem & *Bezlist.*
Ăchănĕ, es, *Łászt.*
Ăchărĭs. ĭtis, *Gr. Eccl. 20. Nieprzyiemny.* Vnangenehm.
Ăchātēs, æ, m. Gr. *Achatek.* Ein Edelgestein/ Achat genannt. *Cernitur egregius lapis hic, cui nomen Achates* Luc. *Gemma versicoloribus venulis distincta. vide Gemma.*
Ăchĕrōn, tis. Gr. Acherons. Acheruns, *Piekło.* Die Hölle.
Ăchĕrōntĭcŭs senex. *Zgrzybiáły.*
Ăchĕrōntĭs ōstium, *Otchłan.* Höllen-Thür.
Ăchĕrŭsĭōn, Gr. *Gay,* Ein Lust-Wald.
Ăchĕrŭsĭŭs, *Niewesoły, bolesny, Nędzny, Piekielny.* Ein trauriger mühseeliger Schaaf-Dieb.
Ăchĭllĕă, æ, Achilleos, i, f. Gr. *Złocien ziele*
Ăchĭllĕum. Gr. *Gębka.* Wasser-Schwamm.
Ăchnĕ, es, Gr. *Piana morska, Miękiny, Proch* Allerley kleine Splitterlein.
Ăchōrēs, hi, ab achor, m. Gr. *Strupy ciekące.* Flüssende Geschwär auf dem Kopff.
Ăchrās, adis, f. g. *Gruszka leśna.* Art der aller raresten Beeren.
Ăchrēstŭs, Gr. *Niepożyteczny.* Vnfruchtbar.

ACI

Ăcĭă, æ, *Nić, Dratwa,* Fleyrud, Ein Limplein
Ăcĭārĭūm, *Igielnicá.* Eine Nadel-Büchse.
Ăcĭclă, æ, *Nić,* Ein Faden.
Ăcĭcŭlă, *Szpilka, Igiełka,* Eine Nadel.
Ăcĭdē, *Kwaśno.* Säuerlich.
Ăcĭdōtōn, Gr. *Zylenieć.*
Ăcĭdŭlă aqua, sub *Trunek piiany.* Ein saurer Trunck.
Ăcĭdŭlŭs, *Kwaskowáty.* Das säuerlich schmeckt.
Ăcĭdŭs, *Kwaśny, Uszczypliwy,* Saur.
--- Atque acidis imitantur vitea sorbis. Virg.
Ăcĭē tempĕro. Aciem excito, traho. *Stale, Ostrzę.* Schärffen / stalen.

Ăcie

Acie stare, pugnare, W sprawie stać.
Ăcĭēris, is *sub Siekiera.* Ein Axt.
Ăcĭēs, ei, *Ostrze, Konczátość, Ostrość, Bystrość, Pole, plác bitwy. Szyk, Potyczká, Czoło woyská, Plác do czego.* Schärpffe/Schneide. *Nam neque cum stellis acies obtusa videtur.* Virg. *syn.* ăcūmĕn. *epith.* ācrĭs, ăcūtă, ōbtūsă, nĭtĭdă, pĕnĕtrāns, cŏrūscă, strĭctă.
Ăcĭēs, fērrī, *Stal,* Stal.
Ăcĭnăces, æ, m, & *Acinacis,* is, m. Gr. *Szábla.* Eine Säbel. (*Gladius Persicus*) *Insignis manicis, insignis acinace dextra. epith.* Pērsĭcŭs, Mēdŭs. *vide Ensis.*
Ăcĭnăcĭŭs *Acinacium vel Acĭnaĭum* vīnum *Wino poślednie.* Träst-Wein.
Ăcĭnālĭs, *Jagodny,* Das voll Beeren ist.
Ăcĭnārĭŭs. *Jagodny, Wytłoczony.*
Ăcĭnātĭtiŭs, *Wytłoczony,* Bersaff:ig.
Ăcĭnī lignum, *Jądrko.* Beeren-Strauch.
Ăcĭnŏr, *aris, Targuię się.* Fälschen.
Ăcĭnōsŭs, *Jądzrysty, Jagodzisty.* Das voll Beeren ist.
Ăcĭnŭs, ni. m. *vel* Ăcĭnum, *Jagoda, Wytłoczyny winne.* Allerhand kleine Beer oder Kern. - - - *Ex parvis acines potare sabucis.* S.
Ăcĭnŭs, ni, f. Gr. *Bazylika polna* Wild-Basilien.
Ăcĭnŭs ārĭdŭs, *Rozynka.* Resinen.
Ăcĭpēnsĕr & *Acipensis. Jesiotr* Ein Stär.
Actasis sub Rozpor, Ein Naren.
Aclētŭs. Gr. *Nieporuszony.* Ungebethen.
Ăclĭs, *ides f. Gr. Kula nawiązana, Pocisk nawiązány.* Ein Pfeil.
Aclis is. è Græco Łoś. Ellend.
Aclita, vide Aptota. Acna, a. Pułstaie.
Acmōn, *Nákowalnia.* Ein Ambos.
Ăcŏēmētă, æ, m. Gr. *Nieśpiący.*
Ăcŏētŏn, n, Gr. *Miod wyborny, Treść miodu.* Most des Honigs.
Ăcŏlăstŭs, Gr. *Niepowściągliwy,*
Ăcŏlūthŭs Ăcŏlythŭs, & Ăcŏlytŭs, Gr. *Akolit.* Ein Nachfolger. Akolit.
Ăcŏnĭă, æ, Gr. *Brzytwa rybá.* Ein böser Fisch.
Ăcŏnītum, Gr. *Trucizná, Cięmiężycá, Jáskier, Toiad ziele.* Wolffs-Krant.
Ăcŏnītum monococcum, Aconitum salutiferum, *Wronie oko ziele.*
Ăcŏnītum pardalianches Gr. *Pajęcznik. Kuczmerka wilcza, Omiąg,*
Ăcŏntĭăs, æ. m. Gr. *Strzeleć wąż, & sub Miotła na niebie.* Ein langichtiger Comet.
Ăcŏpă, orum, Gr. *Lekarstwo na spracowanie.* Artzney / die die Müde vertreibt.
Ăcŏpŏs, pi, f. Gr. *Bob,* Ein stinckend Kraut
Ăcŏr, ōris, *Kwas.* Säure. *Non tamen oblatum Christus deglutit acorem.* Calc. *syn.* ăcĭdŭs săpŏr. *epith.* ācer, mōrdāx, tūrgĭdŭs.
Ăcōrēm cōncĭpĭo, *Kwaśnieię.* Sauren.
Ăcōrnă, æ, Gr. *Oset włoski.* Ein Distel-Kraut.
Ăcŏrum, Acorus, f. Gr. *Tátárskie ziele.* Gelb Wasser-Lilien.
Ăcŏsmia, æ, Gr. *Nieochędożność, Nierząd.* Unreinigkeit / Unordnung.
Ăcŏsmŭs, Gr. *Nie galant,* Nicht galant.
Ăcquĭēsco, *Przystaię ná co, Odpoczywam, cieszę się, Kocham się.* Ruhen / vergnügt. *syn.* āssēntĭŏr, cōnsēntĭo: *vel* cōntēntŭs sum.
Ăcquīro, *Dostáię, Zdobywam się* Erlangen überkommen. - - - *Viresque acquirit eundo.* Virg. *syn.* ădĭpīscŏr, āssĕquŏr, cōmpăro, cōncĭlĭo, păro, cōnsĕquŏr, īnvĕnĭo, ŏbtĭnĕo, cŏllĭgo, quæro.
Ăcquīsītio, *Nábywanie.* Oberkommung.
Acquīsītum, *Zbiór.* Erobert.
Acquīsītŭs, ă, um, *Nabyty.* Erlangt.
Acquisita meo servit tibi Creta Metallo. Sid. *syn.* Pārtŭs, quæsītŭs, cōmpărātŭs, īnvēntŭs.

A C R

Ăcrăpălă, orum, & *Acrapalus* Gr. *Piláństwá broniący, & sub Nieptjany.* Nüchtern.
Ăcrātĭsmŭs, Gr. *Śniadanie* Frühstück.
Ăcrătŏphŏrum Gr. *Winny statek,* an *Wino nie mięszane.* unvermischter Wein.

Ăcrātŏpŏsĭă, Gr. sub *Piçie*. Trincken.
Acrĕ, *Ostro*. Scharff.
Acrēdo, *Cierpkość*, Raue / harte / herbe.
Ăcrēdŭlă, *Słowik*. Nachtigall. *Vere calente novos componit acredula cantus*. Ovid. *syn*. Lŭscĭnĭă, phĭlŏmēlă. *vide Philomela*.
Ăcrībŏdĭcēum, Gr. *Prawo*. Ein Recht.
Acrĭcŭlŭs, *Gniewliwy*. Ein Zorniger.
Acrĭfŏlĭum, *Słodkie drzewo*. Ein unbkanter Baum. (Taubsuchl.
Acrĭmōnĭa, *Cierpkość*. *Ostrość*, *Jadowitość*,
Acris, is. *Adjectivum Commune*. *Ostry*, *Bystry*, *Gorący*, *Surowy*. Scharff.
Acrĭtās, *Ostrość*. Schärffe.
Ăcrĭtĕr, *Ostro*, *Gorąco*. Ernsthaff / heffti g *Acriter elatrem pretium altera sordet*. *syn*. Fŏrtĭtĕr, vĕhĕmĕntĕr, ācrĭănĭmō.
Acrĭtūdo, *Cierpkość*, *Ostrość*. Raue.
Acrĭvŏx, *ocis Wrzaskliwy* Ein hell Schreiender. kurtzweiliger Rath.
Ăcōāmă, tis n. Gr. *Uciesżne słuchánie*. Ein
Ăcrŏāsĭs, is. f. Gr. *Słuch*, *Słuchacze*. Ein Zuhörer kurtzweiliger Sachen.
Ăcrŏbătĭcă machina, sub. *Drabiná*. Eine Leiter
Acrŏbătĭcŭs, Gr. *Wstępny*. Der auf die Leiter steigt.
Ăcrŏhŏlŭs, Gr. *Gniewliwy*. Ein Zorniger.
Ăcrŏhŏrdōn, Gr. *Brodawka*. Eine Brustwartze
Ăcrŏcŏlĭă, æ, Gr. *Kość barkowá* Ein Armbein.
Acrocolia, orum, Gr. *Drobki*.
Ăcrŏcŏmēs, æ, m. sub *Czupryna*. Ein Cuprin /
Ăcrŏcŏrĭon, *Śniedek*. Winterrauch.
Ăcrŏdryŏn, *Gr. Owoć*, *Orzech*. Ein Nus.
Ăcrŏstĭchĭs, *idis*. *Cicer. versus ita dispositi, ut primæ eorum litteræ, aliquam dictionem aut sententiam constituant, ut in carmine Erythræa Sibillæ, & in Prologis Plauti. Idem Parastichis*.
Ăcrŏtērĭum, Gr. *Gorá*, *Budowánia ozdobá*, *Szpicá*, *Naw przodek* Ein Berggebaw.

ACT

Actă, *æ*, Gr. *Brzeg morski*. Ein gestad.
Acta, *orum*. *Księgi publiczne*. *Dziejow księgá*, *Sprawá*, Handlung.

Acta publica, *Protokał*. Erstes entwurff des schreibens.
Actæă, *Gr*. *Chèbd*, Attich.
Actæŭs, *Gr*. *Pobrzeżny*. Der am gestad wohnt
Actĭŏ, *Sprawá*, *Czynienie*, *Akcja*, *Jest Oratorski*. *Formułá w prawie*, *Sąd*, *sprawowanie Odprawowanie*. Das werck.
Actio cīvīlis crīmĭnōsa, *Spráwa*. Ein Recht.
Actio damni dăti noxalis, *Spráwá o szkodę*. Ein recht umb den schaden.
Actio in rem, *Odistánie* Wiederbekommung.
Actionem do, edo. *Przypuszczám do prawa*. Zu dem recht lassen.
Actionem in factum do, *Sądzę*. Richten.
Actionem denego, *Rozpisuię rok*,
Actito, *Czyniam*. Machen / Wircken.
Actĭuncŭlă. *Sprawa* Ein handlung.
Actĭvŭs, *Sprawny*. Geschäfftig.
Actŏr, *Sprawcá Prokurator*, *Aktor*, *Praktyk*, *Strona powodná*. Ein Comœdiant. *Mentito toties placuere Actore tragædi. syn*. Pĕrsōnă. *epith*. Thĕātrĭcŭs, scēnĭcŭs. *vide Histrio*.
Actor in villa. *Folwarkowy*. Ein Verwalter.
Actor publicus, *Sługá miejski*. Ein stad diener. (Schatzmeister.
Actor summarum, *Podskárbi*, *Szafarz*.
Actŭālĭs, *Uczynkowy*. Dinstwillig.
Actŭārĭŏlum, *sub*. *Łodź*. Ein Schiff
Actŭārĭum, *Actuárium* navigium, *Nâwá Zwiosły*. Ein Schiff ans rudern.
Actŭarĭŭs, *adject*. de navi. *Wiosłowy*. Das getrieben wirdt.
Actŭārĭŭs, *de limite Przéganiálny*, sub. *Miedza*. Obergeiagt.
Actŭārĭŭs, *de homine acta scribente*. *Książny*, *do Księąg publicznych należący*. *in Pisárz*. *Item aliter in Poganiacz*. Ein Schreiber so die händel schreibt.
Actum est: *Zginąłem*. Es ist geschen.
Actŭōse, *Rzételnie*, *Rzesko*, *Prácowicie*. Arbeitsam. (*Zywy* Arbeitsamer.
Actŭōsŭs: *Prácowity*, *Rzételny*, *Obrotny*,

Actūs, *us, Sprawá, Sprawowánie. Dźieło Skutek, Akt, ćwierć, Drogá, Miedźá.*

Actus quadratus *Połſtaie.* (Ein That.

Actūtum, *Wnet, Zaraz.* Behend / eilend. *Actutum vindex mea ſi ſuprema referre.* Sil. *ſyn.* Cōnfēſtīm, rĕpēntĕ, prōtĭnŭs, ēxtĕmplō, cōntĭnŭō, īllĭco. *vide Statim.*

Ăcu variatus, *Wyſzywány, Hafftowany.*

Ăcŭlă, *Jgiełká* Ein kleine Nadel.

Ăcūlĕātŭs, *Oſtry, Ośćiſty, Kolący, Żądłowaty, Obrázliwy.* Spitzig / ſtachlicht. *ſyn.* ăcūlĕīs. ſtĭmŭlīs plēnŭs, āſper: ăcūmĭnātŭs, ăcūlĕŭs.

Ăcūlĕŏlŭs, *Żądło,* Ein Stachel.

Ăcūlĕŭs, *Żądło, Ość, Tarn, Szczećiná; Oſtrość Przymowka, Utrápienie.* Stachel / Spitz. *Jam dudum ille meum pectus punxit aculeus,* (Jamb.) *ſyn.* Stĭmŭlŭs *epith.* Sūbtīlĭs tĕnŭĭs, ēxīlīs, ſævŭs. *v. Stimulus, Calcar.*

Ăcūlĕŭs călcĭs *Oſtrogá.* Ein Sporn.

Ăcūmĕn, *Oſtrość, Oſtrze, Byſtrość, Kończatość Grot, ſubtelność, Kropká piſarſká, Dowćip.* Subtilheit / *Nota refers meretricis acumina, ſæpe catellam.*

Ăcūmĭnātŭs *Kończaty, Spiczaſty.* Zugeſpitzt. *ſyn.* ăcūlĕātŭs, ăcūtŭs.

Ăcūmĭno, *as, Zakończam.* Zuſpitzen. *vide mox acuo,*

Ăcūmŭlă, *Igiełka.* Ein Nadel.

Ăcŭo. *Oſtrzę, Zákończám, Pobudzam, Podſzczuwam.* Spitzen / Schärffen / auffrichten auffmuntern. --- *Variiſque acuunt rumoribus iras.* Virg. *ſyn.* ēxăcŭo, ăcūmĭno, *metaph:* ēxcĭto, hōrtŏr, āccēndo, ănĭmo, īnflāmmo, pēllo, īmpēllo. *phr.* ēxăcŭūnt, ālĭī vāllōs, fūrcāſquĕ bĭcōrnēs. Sŭbĭgūntquĕ īn cōtĕ sĕcūrēs. Dēntēſquĕ săbēllĭcŭs ēxăcŭīt sūs. Sāxōquĕ ēxaſpĕrăt ēnsĕm. Dŭrum prōcūdĭt, ărātŏr Vōmĕrĭs ōbtūsī dentĕm. Rūrsum cŏtĕ nŏvāt nigrās rūbīgĭnĕ fālcēs, ēxēſōſquĕ sĭtū cōgit ſplēndērĕ lĭgōnēs, cōtĕ ăcŭīt tēlŭm. Pōſtquām vīsă sătīs prīmōs ăcŭīſsĕ fŭrōrēs. Quām Jūno hīs ăcŭĭt vērbīs. Dīſcūrrūnt magnīſquĕ ăcŭūnt ſtrīdōrĭbŭs irās. Cūrīs ăcŭēns mōrtālĭă cŏrdă.

Ăcūpĕdĭŭs. *Prętkonogi.* Sneller lauffer.

Ăcŭs, ĕris, *n. Plewá.* Spreuer / Aleyen. *Ventus acus paleaſque leves ſuſtollit in altum. ſyn.* Pălĕă, ſtĭpŭlă. *epith.* Tĕnŭĭs, frăgĭlis, ſiccă, lĕvĭs, *vel neutr. gen.* tĕnŭĕ.

Ăcŭs, us, f. *Igła, Iglica, Zgoniny; Plewa Kołek oſtry,* Fleytuch. *Szyk.* Nadel. *Perforat exiguo pannum vel acuncula niſum. ſyn.* ăcīcŭlă ăcūncŭlă. *epith.* Sūbtīlĭs, tĕnŭĭs, crīnālĭs, aſſyrĭă, ăcūtă, mōrdāx, ārtĭfex, mŭliebrĭs. Lȳdĭă Mœŏnĭă. *phr.* Pīngĕrĕ ăcū chlămȳdĕm. ārtĭfĭcī ăcū vĕſtĕm sīgnārĕ, Illī mūltiplĭcēs crīnĭs vărĭātŭr ĭn ōrbēs. īdălĭă dīvīsŭs ăcū, ăcū trājĭcĕrĕ, fīngĕrĕ.

Ăcūs crīnālĭs, *Przędźielnicá.* En Har Nadel.

Ăcūtē, *Oſtro.* 1. 2. *Subtelnié, Dowćipnié.* Spitzig.

Ăcūtŭlŭs, *Subtelny, Sztuczny.* Subtil.

Ăcūtum, *nomen, Kończata rzecz.* Einſpitzige Sache.

Ăcūtūm, *pro Adverbio, Byſtro, 3. Oſtro patrzący.* Saur ſſehend.

Ăcūtŭs, *Kończáty,* 1. 2. 3. *Byſtry, Głośny. Krzykliwy, Subtelny.* Geſpitzt. *metaph.* Scharpſinnig. *Frondibus hirſutis & carice paſtus acutâ.* Virg. *ſyn.* Sūbtīlĭs, tĕnŭĭs, *metaph.* Sōlērs, săgāx, ācĕr, īngĕnĭōsŭs, ārgutŭs.

Ăcylŏs *li. f. Gr. Więzożołdowy owoc.*

Acȳrōlōgĭă, *eſt figura improprij ſermonis vel in verbo* Servius, *vel in ſenſu,* Donatus.

A D

Ăd, *Do, Ku, Przy.* Zu / Bey / Nah. *ſyn.* Ĭn, *cum accuſ.* ūsquĕ, *vel* jūxtā, prŏpĕ, cīrcā, cīrcūm *vel* vērsŭs.

Ăd ămūſsĭm, *Pod ſznur, Proſtuię, Gładko, Wytwornié.* Gar eigentlich. (Gemacht.

Ăd ămūſsīm făctŭs, *Wypráwiony.* Recht

Ăd ămūſsīm făcĭo, *Wytwárzam ſię.* Recht machen.

Ăd ārām cōnfŭgĭō, *Ućiékam.* Entlauffen.

Ăd ārbĭtrĭum, *Po woli, Wédlé.* Nach dem willen.

Ăd ārgēntum, *Kredencerz.* Ein Kredentzer

Ăd āſpēctum, *Ná poyzrzenie, Okázáty.* Anſehnlich.

Ād ăsēm, *Do pieniążka.* Zu dem Kreützer.
Ād băcŭlum, *Pásterz.* Ein Hirt.
Ād bŏnĭtātem vĕnit, *Poprawiā się.* Sich verbessern.
Ād cætĕrā, *Z inszey miáry.* Ein ander Ziehl.
Ād călcŭlōs vŏcō, rĕdūcō, rĕvŏcō, *Ráchuię* v. 2. Rechnen.
Ād cālēndās, *Dnia trzeciego.* Den dritten tag.
Ād cĕrtāmĕn. *Ná przepych, Wytwornie.* Zum Streit. (Zu Pulwer verbrennen.
Ād cĭnĕrem combūrĕrĕ, *Spalić ná proch.*
Ād cĭrcĭnum, *W cyrkiel.* Ein Kreis.
Ād cōncŏquēndum făcĭlis, *Sprawny.*
Ād cōndĭtĭōnēs ăddūcō, pĕrdūcō, *Umawiam się.* Sich vertragen.
Ād cōnstĭtūtum vĕnīrĕ, *Stánąć u práwá.* Zu dem Recht gestellen.
Ād cyăthōs, *Podczaszy, Nalewácz.* Ein Mundschenck.
Ād dēnārĭum, *Do pieniążká.* Zum böhmen.
Ād dēxtrăm, Ā dēxtrā, *Po práwey, W práwą* Zu der rechten. (Schaffr.
Ād dĭgĭtōs vĕnit, *sub. Rachunek.* Rechen-
Ād dĭgnĭtātem ăppŏsĭtŭs, *Przystoyny.* Tauglich.
Ād dĭmĭdĭum, *Napoły.* Zu der helfte.
Ād ĕam făcĭem, *Taki.* Ein Solcher.
Ād ĕum fīnem, *Dla tego.* Darumb.
Ād ĕxĭtum dēdūcō, pĕrvĕnĭō, *Dokonywam* A. s machen.
Ād ĕxtrēmum, *Náostátek.* Zuletzt.
Ād făbĕllam usque. *Plotliwie.* Geschwätzig
Ād glădĭum dăre, *sub. Ná Gálery.* Auff die Galeren.
Ād grātĭăm, *Udatnie.* Prächtiglich.
Ād grātĭām ălĭcūjŭs lŏquŏr. *Poehlebiam.*
Ād grātĭām făcĭo, *Przysługuię się.* Schmeichlen.
Ād hōc, *Dla tego.* Derentwegen.
Ād hōc ĕxĕmplum ēst. *Podobny.* Gleich.
Ād hōrās, trēs, quīndĕcim. *Koło,* Præp. Umb.
Ādhūc, ăd id lŏcōrum, *Poty,* Bis daher, Bis hieher.
Ād īncĭtās rĕdāctŭs, *Podupadł, Zubożyć,* & sub. *Mét* 1. Veratmet.
Ād īnsānĭām, *Zbytnie.* Unsinnig.
Ād īnstăr, *Ná ksztáłt.* Auff gestald.
Ād īntĕrdĭctum vĕnīrĕ, *Stánąć u práwá.* Zum Recht gestellen. (Zu nichtens werden
Ād īntĕrĭtum rĕdĭgō. *Wniwecz obracam.*
Ād intĕrnĕcĭōnēm cædō, *Porażam ná głowę.* Bis auffs haupt verletzen. Vertilgen Schlagen.
Ād īnvĭdĭām, *Skomá* 2. Zum Mißgunst.
Ād jŏcŭm, *Żartem,* Schertzweis.
Ād ĭstăm făcĭēm ēst. *Podobny.* Gleich seyn.
Ād lævam, Ā lævā, *W lewą.* Zur lincken.
Ād lănguōrēm mē dĕdī. *Ubiegałem się.* Sich Müde lauffen.
Ād lătŭs. *Obok.* An die seiten.
Ād lĕctīcām. *Lokay.* Ein Sänff enträget.
Ād lībĕllam, Ād līnĕām cŏllŏcō, ĕxĭgō, *Prostuię, Ustawiam prosto.* Vergleichen.
Ād lībĕllām rĕspōndēns. *Prosty,* Gleich.
Ād lĭbīdĭnēm, *Do woli, Po woli.* Zum willen
Ād līmĭnă, *Odźwierny, Przed Kościołem.* Vor der Kirch.
Ād lĭquĭdum, *Zapewne.* Gewislich.
Ād lĭtēs, *Prokurator,* Ein Prokurator.
Ād lūcēm, *Do dnia, Ku dniowi.* Zu Tage
Ād lūcŭbrātĭōnēm, *Przy świecy.* Bey dem Licht.
Ād lūdĭbrĭum rĕcĭdĭt, *W szyderstwo się obróciło.* Zu sporte werden.
Ād mănum, *Do ręki, Na doręidziu, Łácno.* Zu der hand.
Ād mănum sērvŭs, *Pisarek.* Ein Schreiber.
Ād mārgĭnēm, *Z wierzchem.* An dem Rand
Ād mē āttĭnĕt, pērtĭnĕt, *Do tego mi.* Es gehet mich an. (nus
Ād mĕmŏrĭām, *Ná pámiątkę,* Zum Gedächt-
Ād mē rĕfĕrō *Tykam się sam.* Sich schelten.

Ād mĭnĭmă dēdūcŏ māgnă, *Udaię ſtabo.*
Ād mōrēm, *Ná kſztáłt.* Auff geſtalt.
Ād mūcrōnēs & mănūs rēm āddūxĭt, *Zarobił na zwádę.* Zanck machen.
Ād mūltām nōctēm, *Długo, Dobrze w noc,* Es iſt lang in die Nacht.
Ād mūltām dĭēm, Ād mūltūm dĭēĭ. *Dobrze na dźień.* Es iſt gutt auff den tag.
Ād nĭhĭlūm rĕcĭdŏ, rĕdĕŏ, vĕnĭŏ. *Niſzczeię.* Zu nichten werden.
Ād nĭhĭlum rĕdĭgŏ. *Wniwecz obracam.*
Ād nĭmĭūm pērvēnĭt. *Prześila ſię.* Vberwachſen.
Ād nōrmām dĭrĭgŏ. *Proſtuię.* Gleich richten.
Ād nōrmām rēſpōndĕt. *Proſty.* 1. Gericht.
Ād nūllum nūmĕrum rĕdĭgĕrĕ. *Do ſzczętá, in Szczątek.*
Ād nūmĕrum. *Spełná.* Völlig.
Ād nūmmum. *Do pieniążka.* Bis zum Heller.
Ād nūptĭās dārĕ ārgēntum. *ſub Ná trzewiki.* Hochzeit anrichten.
Ād nūtum. *Powolny.* Dinſtbar.
Ād ŏccīsĭōnem, ad ŏccīsĭōnem pērdūcŏ. *Zátracam.* Hinrichten.
Ād ōffĭcĭă nātūræ, *Ná dwor.* In den hoff.
Ād paūcĭōrēs rĕdūcŏ, ād paūcōs rĕdĭgŏ. *Umnieyſzam.* Verkleinern.
Ād pērpēndĭcūlum. *Proſto.* Gerade.
Ād pērpēndĭcūlum ēxĭgŏ, *Proſtuię.* Gleich richten.
Ād plānum rĕdūcĕrĕ. *Roſpláczyć,* Verfertigen. (kommentlich.
Ād plēnum. *Zwierzchem, Zupełnie.* Voll.
Ād pōſtĕrum, *Ná potym.* Auff ſonſt.
Ād præſcrīptum. *Z rejeſtru.* In dein Regiſter.
Ād præſēns. *Na ten czás.* Auff dieſe Zeit.
Ād prōpŏsĭtum reſpondere. *Grzeczy.* Sein.
Ād quĭd? *Náco.* Zu was.
Ād quīnquĕ pĕdēs *Ná w zwyż,*
Ād quŏ. *Ile?* Wie viel.
Ād rāſtrōs īllī res rĕdĭĭt. *Podupadł.*
Ād rătĭōnēm. *Względem. Jako kedy, Do rozumu.* Verſtändig.
Ād rāvīm pŏſcās. *ſub Nábiegałem ſię.* Müde lauffen.
Ād rēctum rĕvŏcŏ. Ād rēgŭlam dĭrĭgŏ. *Proſtuię,* Gleich richten.
Ād rēm vērbă cōnfĕr. *Przyſtępuy do rzeczy* Sag die rechte Sache.
Ād rēmum dārĕ, *Ná galery.* Auff die galeren.
Ād rĕquīsĭtă nātūræ, *Ná dwor,* Hin aus.
Ād rēſtĭm īllī rēs rĕdĭĭt. *Utratnik. Nie żal mu.* Ein Durchbringer/ Schlimmer.
Ad rĕvĭdēndum ineptè dicitur ſub Vyrzemy ſię. Wir werden noch zuſammen.
Ād săgă īrĕ. *Podnoſzę woynę* Krieg anfahen.
Ād sătĭĕtātēm. *Do woli, Do ſytu.* Zu dem willen. (Sich ſattigen
Ād sătĭĕtātēm trūcīdŏ, ſaūcĭŏ. *Paſtwię ſię*
Ād sătŭrĭtātēm. *Do ſzczętu.& ſub Nábiegałem ſię.* Zum gnügen.
Ād sēcrētă vēntrĭs, *Ná dwor wielki.*
Ād sēnsum ălĭcūjŭs lŏquŏr. *Pochlebiam.* Schmeichlen.
Ād sĭnĭſtrām, *W lewą 2.* Zur lincken.
Ad ſpĕcĭēm. *Ná oko, Pożornie, Ná kſztałt.*
Ād ſpĕcĭēm māgnĭfĭcūs. *Okazały.* Anſehnlich.
Ad ſtĭpĭtēm offēndĕrĕ, *O pal.* An den pfal.
Ad ſtŏmăchum făcĭt. *Podoba mi ſię.*
Ad ſtūltĭtĭām prŏpè sīmplĭcĭſsĭmŭs. *Ná poły głupi.* Ein halber Narr.
Ad sūmmă vĕnĭt, *Prześilá ſię,* Vberſteigen.
Ad sūmmum. *Náydáley, Naywięcey.* Am meiſten.
Ād tēmpŭs, *Na czas, Wczas 1.* Zur Zeit.
Ād tībĭām *Przy ſurmie.* Bey der pfeiffen.
Ād trēs hōrās. *Koło. Præpoſitio. 2. 5.* Umb.
Ād vānum rĕdĭgŏ. *Wniwecz obracam.*
Ād vērĭtātēm. *Wedle.* Nach.
Ād vērum. *Rzeczą ſamą, Zapewne.* Gewis.
Ad vēſtræ, &c. *Do Kośćioła:* In die Kirch.

Ad vinum. Po Piiánu, Przy kufłu. Zum Bier.
Ad ultimum. Ná ostatek. Zu lerzt.
Ad umbilicum. sub. Dokonywam. Ausmachen.
Ad ungvem. Wytwornie, Gładko. Glatt.
Ad unguem factus. Gładki 1. 5. Geschlicht.
Ad unguem castigo, Wytwarzam się. Abmattern.
Ad unum omnes delere, Poráźić ná głowę. bis auffs Haubt vertilgen.
Ad voluntatem. Po woli, Gwoli. Nach belieben.
Ad voluntatem loquor. Pochlebiam.
Ad votum. Smysłs. Nach dem Wunsch.
Ad urbem. W mieśćie. In der Stadt.
Ad usque, Aż. 2. & 5. Bis.
Ad usurpatinoe. Dla obyczaiu, Ná oko. Wegen des gebrauchs.
Adactio, Przymuszenie. Nöthigung.
Adactus, us, Uderzenie, & sub. Kasanie.
Adæque, Rownie, iak, Tak bárzo. gleich.
Adæquo. Rownam 2. 4. Zrownáć, Dośćigam Gleich machen/ebenen. syn. Æquo, exæquo, æquale, par facio, efficio. reddo.
Adaratio. Spieniężenie.
Adaro, as, Spieniężyé.
Adæstuo, as. Pieniam się. Braussen. v. Æstuo.
Adaggero, as, Kupię, Obsypuię. Zusammen hauffen. vide Aggero.
Adagio, onis, f. Adagium, Przypowieść. Gemeines Sprüchwort. syn. proverbium, sermo tritus, vulgatus, pervulgatus. epith. Commune. vulgare, breve, verum, certum.
Adagium est, Pospolićie mowią. Gemein sagen
Adalligo. Przywięzuię, Anbinden.
Adamantæus Gr. Dyámentowy. Auff Diamant-art. Ecce adamenteis vulcanum naribus afflant. Ovid.
Adamante noto. Pámiętno mi. Ich gedencks.
Adamantinus Gr. Mocny, Twárdy. Von Diamant gemacht. Colchii flagrantes adamantina subjuga Tauros. syn: adamanteus, durus, firmus, solidus. Metaph. inexorabilis: inexpugnabilis, insuperabilis, indomitus. invictus, infractus, cedere nescius.
Adamantis, idis, f. Gr. Dyáment ziele: Ein Hechsen kraut.
Adamas antis. m. Gr. Dyáment kámień. Ein Edelgestein/ Demant genant. Solidoque adamante columna. Virg. epith. Durus, perennis, invictus, infractus, rigidus, splendens, coruscus, lucidus, incorruptus, pretiosus, clarus, æternus, nitidus, micans, sidereus, pulcher, indicus, Eous, radians, dives, indus, tremulus, solidus. phr. Claro nitore micans. Fulgor adamantinus. Duritie lapis invictus. Flammis ferroque invictus. Non adamas flammis, nec dura incude domatur: ille sed hircino sanguine conteritur.
Adambulo, Przechadzám się. umbhingehen.
Adamo. Ulubić sobie, Rozmiłowáć się. Sehr lieben/ verliebt seyn. Stultus achilleos, non adamasset equos. Ovid. syn. Depereo v. Amo.
Adaperio, is, Odkrywam, Otwarzam. 1. Auffthun/ öffnen. syn: aperio, resero, recludo, pando, vide Aperio.
Adaperio caput, Zdeymuię czapkę. Die Mütz abnehmen.
Adapertilis. Otworzysty. Auffgethan.
Adapto. Przyprawiam. 1. Zurüsten.
Adaquo. Napawam, Pokrapiam. Wässern. syn aquor, ad aquam duco, vel irrigo. vide Aquor & Irrigo.
Adarca, æ. f. Adarces æ m. Gr. Piiána trzćinna
Adareo. Schnę, Dürren.
Adasia, æ, Owca. Ein Schaf.
Adassint. Plaut. idem Adaxint. Merul.
Adaucto. as. Przyczyniam, 1. Anffhauffen.
Adauctus us, Przyrastanie. Auffhauffung.
Adaugeo, Przymnażam, Przydaię. Mehren/vermehren. syn. Augeo, cumulo, accumulo.
Adaugesco. Przybywa czego. Przyrastá czego. Wachsen/zunehmen. Nam neque adaugescit quicquam neque deperit inde. syn. Augeor, adolesco, cresco, major fio, amplificor.
Adaxit. pro Adegerit, priscum, ab Adigo.
Adbello, as. Walczę Stutmuię, Bestürmen.
Adbibo. Podpijam. Vber die Nothdurfft trincken.
Adcensi idem Accensi.
Adcitatio, Przypozwanie. Zuberuffung.
Ad-

Adcorporatum est, przypsneto.
Adcorporo. Przyłączam. Vereinbaren.
Adcorporor, Przylipam, *przyrasta co do czego.* Zu Sammen Wachsen.
Adcredo, vide Accredo. Adcresco. vide Accresco:
Addax acis. B. *Kretorog zwierz,*
Adde quod; *Nad to.* Vber das.
Addecet. *przystoi.* Es geziemet.
Addecimo, *Dziesięcinę, odbieram.* Den Zehenden nehmen.
Addenseo, *es. Scisłam 4.*
Addenso. *as. Ugęszczam.* Dick machen.
Addensor, *Gęścieię.* Dick werden.
Addephagia, Gr. *Obżarstwo.* Frässerey.
Addicentibus auspiciis. *Szczęśliwie,* Glückselig.
Addico. *is. Daię w moc, przywłaszczam, U, daię. 2. przysądzam, Wzdawam, Obowiązuię się, Poddaię się, poddaię, przedaię, Skazuię 5, przystaię 2. Wystawiam 1. Daię za tyle, Udaię się na, Rządzę się u kogo.* Zusprechen. *Emptor gaudentem numero te addicere, sed me.* Hor. *syn.* Dedo, destino, do. *vel* vendo.
Addicte. addictius, *Uprzeymie.* Hertzlich
Addictio. *przysądzanie,* Zuneigung.
Addictus. *Odbowiązany, Zdany, Więzień. przedayny, Dłużnik 3,* Ein Schuldner.
Addisco, *Uczę się, Nauczyć się.* Lernen. *syn.* Disco, *vide Disco.*
Additamentum *Przydatek,* Ein Zusatz.
Additilius. *Przydatny.* Zugab/Zusatzig.
Additilius mensis *przybyciem.* Ein Schaltmonath.
Addito, *sextus est casus. Z tą kondycyą,*
Additus, *Namiestnik. Nieprzyiazny.* Zugesetzt. *Mox & frumentis labor additus, ut mala culmos.* Virg. *syn.* admotus, adjunctus, connexus, junctus, nexus, annexus.
Addivino as, *Wieszczę 1.* Weissagen.
Addo as. Plaut. *corr. id. do.*
Addo is, *przydaię 1, 2, 3. Przyczyniam 1 Przykładam, Przyłączam.* Hinzu setzen.

Addiderat socium, non inferiora secutus, Virg. *syn.* admoveo, adjungo, adhibeo, applico, annecto, jungo, conjungo, connecto, appono.
Addo, ad numerum antiquum. *Przybieram.*
Addo celeritati, addo gradum. *Przyspieszam* Hertzueylen.
Addo alas, alacritatem, ardorem, animos, calcar, facem, cornua. *Pobudzam.* Anreitzen.
Addoceo, *Uczę.* Lehren.
Addormisco, Sueton. *corr. Obdormisco.*
Addubanum. Fest. *corr. Addubienum. vide Dubienus.*
Addubitatio, *Wątpienie, Wątpliwość.* Zweifflung.
Addubito. *Wątpię nieco.* Wotan zweiffeln. *vide Dubito,*
Adduco, *Przywodzę, Przyprowadzam, Napinam, Pozywam, Wściągam.* 1. Hinzu führen/ herbeybringen. *Adducitq; cutem macies, &c.* Ovid. *syn.* Duco, deduco, invito, compello, is, fero, allicio. pellicio, impello, *vel* contendo, intendo, tendo. *phr.* adducto, constitit arcu. Viderat adducto flectentem cornua nervo. Jam nox adduxerat umbras.
Adducor, *Namowić się daię, Przewodzę sobie.* Sich lassen anreitzen/bereden.
Adduo, *pro addo P. priscum. Przydaię,* Zulegen
Adduplico, *Przydaię.* Verdoppeln/ Zweyfalt machen. *syn.* Duplico, gemino, conduplico.

A D E

Adedo, is *Obiadam. Ogłodać, Nakęsuię.* Gantz auffressen. *Penitus adedit grangrena Medullas. syn.* exedo, peredo, rodo, arrodo, consumo, voro. *vide Edo.*
Adelphis idis, Gr. *Palma* sub. *Daktyl.* Ein Palm.
Ademptio, *Odięcie.* Hinwegnehmung.
Adenes, hi Gr. ab Aden, enis. *Gruczoł.*
Adeo, is, *Dochodzę. 1. Przystępuię, Mowię do kogo, Wdaię się 1. Przychodzę 1.* Hinzu gehen/ zu einem gehen. *Quin adeas vatem, precibusque oracula poscas.* Virg. *syn.* Convenio invito, viso, visito, accedo. *v. Eo, Venio, vel* subeo, suscipio. *phr.* adire labores. adire pericula. Audet adire virum.

Ădeō, *Tak barzo.* So sehr.

Ădēps, *hic, hæc, Smaleć. Sadło.& tr. Tresć* 3. Smaltz. *Imitetur adeps ceparum non sine succo syn.* Pīnguēdo.

Ădēps ărbŏrĭs. *tr. Biel.* 1,

Ădēptĭō, *Nábyćie.* Erlangung.

Ădēquĭtō, *Náćieram ná kogo, Nadbiegam.* Einen verfolgen.

Ăderrō, *Przybłąkać się,* Verfehlen.

Ădēsdum, *Choć sam,* Kom her zu mir. *syn.* ădsīs ăd mē.

Ădēspŏtŭs Gr. *Bez głowy, Niepewny, Pusty* 2. *Swobodny.* Frey Vnbeherscht.

Ădēsŭrĭō, *Łaknę, przemieram.* Hungern.

Ădēsŭs, *Ogłodany, Nátyrana majętność.* Verzehrter. *syn.* Rōsŭs, ărrōsŭs, cŏrrōsŭs, cōnsūmptŭs, ĕxēsŭs.

ADF

Adfātīm. *adfecto, &c. lege* Affātīm *&c.*

Ădfrīngō, is, *Uderzam co o co. Łamię co, Obija się głos.* Anschmettern/zerbrechen. *syn* Frāngo, Cōnfrīngo.

Ădfrĭō, as, *Przykruszyć, Drobię.* Brinckeln.

Adgemo. Adgnatus, &c. lege Aggemo, Agnatus.

syn. Gĕmo, cōndŏlĕo. *phr.* Flēnt mœstī rĕtrō cŏmĭtēs, ĕt ŭtērquĕ lŏquēntī ădgĕmĭt, ĕt nōstrīs īpsă cărīnă mălīs.

Adgretus, vel Aggretus *priscum pro Aggressus.* Fest. *ut mertus, pultus, pro mersus pulsus: &c.*

ADH

Ădhæc, *Ktemu.* Zu dem/ darbeneben/ über diß. *syn.* Prætĕrēă.

Ădhærēntĭă, *przyſtanie.* Anhang.

Ădhærĕō, *Przyſtaię* 1. 2. *Przylipam.* Anhangen. *Cui canis ex vero dictum cognomen adhæret.* Hor. *syn.* Hærĕo, ădjăcĕo, ădjūngor: sūm īnfixŭs, āffixŭs, *phr.* āffīxŭs mănĕo. ădhærēns sto, ărctē īnsīdĕō.

Ădhærēscō, *Przyſtaię* 1. *Przylipam, Przypinam się.* Anhangen. (mit der reden.

Ădhasē. *Spoiſto, Zaiqkliwie.* Anstossen

Ădhæsĭō, *Adhæsus ûs. Przylnienie, Przyſtanie* Hafft/ Anhang.

Ădhālō. *Chucham* 1. *Nápucham,* Anblasen.

Ădhāmō. *Záwádzam o co.* Zu ihm ziehen.

Ădhĭbĕō, *Przykładam* 3. *Przydaię.* 1. Hin oder herzu gebrauchen. - - - *Capiti non est adhibere necessam.* Mart. *syn.* ădjĭcĭo, ădmŏvĕo, āppōnō, ădjūngo, ăddo, ōffĕro.

Ădhĭbĕō contĕntĭōnĕm, nērvōs, stŭdĭum. *Usiłuię.* Sich bemühen.

Ădhīnnĭō. *Poryzam, Beſtwię się,* 2. *Pochwalam, Rad to czynię.* Bewilligen.

Ădhŏrrēscō, *Zdrygam się.* Ein Abschewen tragen.

Ădhŏrtāmĕn, Ădhŏrtātio. *Napominánie* Ermahnung. *syn:* Hŏrtātĭo, hŏrtātŭs, īmpŭlsŭs, īmpūlsĭo, *epith.* Grăvĭs, vĕhĕmēns, fŏrtĭs ăcrĭs, dīsērtă, făcūndă. *phr.* Hŏrtātĭbŭs īnstīgārĕ; īncĕndĕrĕ ăcŭĕrĕ. *vide Hortor.*

Ădhŏrtātŏr, *Napominacz.* Ein Ermahner.

Ădhŏrtŏr. *Nápominám.* Ver-oder Anmahnen. *Facere & præterquam res adhortatus tua* (Jamb:) *syn.* Hŏrtŏr, ĕxhŏrtŏr, mŏnĕō, ădmŏnĕo īncĭto, īmpĕllo, ĕxcĭto, *vide Hortor.*

Ădhūc, *Jeszcze* 1. 2: *Poty.* Noch bis jetzund *Solus adhuc ego sum vestris Communis in oris.* Ovid. *syn* Rūrsŭs, ĭtĕrum, *vel* hāctĕnŭs, *vel* ĕtĭāmnum, ĕtĭām nūnc.

Ădhūc locorum. *Poty* 1. Bis daher.

Ădhūccĭnĕ? A. 2.

ADI

Ădiăcēns *przyległy.* Nahe beyliegend

Ădiăcĕō, *przyległy ieſtem.* Nahe beyliegen. *Adjacet Oceano vasto quam cernimus urbem syn.* ădhærĕo, ădhærēsco, ădjūngŏr, cōnjūngŏr, sūm vīcīnŭs, prŏpīnquŭs, prŏxĭmŭs, *vide Vicinus.*

Ădĭānŏētŏs. Gr. *Niepoiętny.* 2.

Ădĭāntum, Gr. *Włoſki P. Máryi ziele,* MaurRauten.

Ădĭăphŏrĭă, æ, Gr. *Oboſtronność.*

Ădĭăphŏrŏs, Gr. *Oboſtronny, Bezrożny.* Das weder gutt noch böß iſt.

Ădjĕctĭō, *przydanie, przyłożenie,* Znwurff.

Ădiectĭtĭŭs, & Ădiectīvŭs, *przydátny,* Zuwürffg.

Nine, Adjectivum nomen, quod qualitatem aliquam significat, & Substantivo adjicitur, ut albus sapiens:

Ădjĕctŭs ŭs, *Doćśnie, Przydanie, Przyłożenie.* Zuwurff/ Zugabe.

Ădĭgŏ, is. *Wybijam 1, Przymuszam, Przypędzam, Przywodzę. Uderzam.* Nöthigen/ Hinzutreiben. *Vel Pater Omnipotens adigat me fulmine ad umbras.* Virg. *syn.* Cŏgo, cŏmpĕllo, impello, *phr.* Măgnĭs ĭthăcī clāmōrĭbŭs ăctŭs sæpĭŭs ŏccŭrrens hæc lĕmĭnă tĕndĕrĕ ădĕgĭt. *v. Cogo.*

Ădĭgŏ ărbĭtrum, vel ărbĭtrĭum, sub. *Przymuszam* (*siegi* Beschwären.

Ădĭgŏ ăd jūsjurāndum, *Przymuszam do przysięgi*

Ădĭgŏ ensĕm, fĕrrum. *Przebijam. 1.* Durchstechen / Stossen.

Ădĭgŏ Săcrămĕntŏ, ădĭgŏ iŭsjŭrāndum & pĕrjŭsjŭrāndum, ad jŭsjŭrāndum *Przysięgą obowięznię. & sub Przymuszam.* Beschwären / Verphflichten.

Ădĭgŏ stĭpĭtĕm. *Ná pal w bijám.* Den phfal einschlagen.

Ădĭgŏ tēlum, *Dostrzelić.*

Ădĭiciālĭs. *Przydatny.* Zusätzig.

Ădĭiciālĭs cœna, *Nowokśiężyny, Bankiet.* Ein herrlich Bancket.

Ădjĭcĭŏ, *Przydáię 1. Przykładam, Nádmierzam.* Hinzuwerffen/hinzu thun *Adjiciam faciamque omnes non ore Latinos.* Virg. *syn.* ăddo, ădjŭngo, ădhĭbĕo, ădmŏvĕo, āppōno.

Adicit *aliqui scribunt apud Verrepæum.*

Ădjĭcĭŏ ŏcŭlos. *Ulubić sobie. & sub Przypartuię się czemu.*

Ădĭmŏ, *Odeymuię 1.* Hinwegnehmen. *Haud impune feres adimam tibi namque figuram.* Virg. *syn.* Răpĭo, ērĭpĭo, aufĕrŏ, tōllo, sŭbtrăho, ăbrĭpĭo, ēxtŏrquĕo, sŭbdŭco. *vide Furor, v's.*

Ădĭmŏ vĭtăm, *Zabijam 1.* Todt schlagen.

Ădĭmplĕo, *Napełniam.* Erfüllen/ vollführen. *syn.* Cŏmplĕo, replĕo.

Ădĭmplĕt vĭcĕm. *Stoi to za to.* Vergelten.

Adinorescoe, Eccl. 23. pro Accresco, quanquam LXX. habent, ne multiplicentur.

Ădĭndŏ, *Wprawiam. 1.*

Ădĭnvĕnĭŏ, *Wynayduię.* Erfinden. *syn.* ĕx cogito, cŏmmĭnĭscŏr.

Ădĭnvēntĭŏ, *Wynáleźienie.* Erfindung.

Ădĭpālĭs, *Hoyny. Adipalis cœna Bánkiet,* Ein köstlich Bancket.

Ădĭpātŭs *Smalcowány, Tłusty.* Gemischt. *Livida materno fervent adipata veneno.* Juv.

Ădĭpĭscŏr. *Dościgam, Dostaię 1.* überkommen. *Et potius ventura adipisci præmia vitæ, syn.* ăcquīro, ăssĕquŏr, cŏnsĕquŏr, păro, cŏmpăro. *vide Acquiro.*

Ădĭpŏsŭs, *Hoyny. Tłusty.* Feet.

Adipsă *orum, Gr. Prágnienie gaszący. Ná prágnienie konfekty,* Artzney die den durst vertreibt.

Ădĭptătgĕŏn ĕ, Gr. *Ciernie,* Dorn.

Ădĭpsŏ, si f Gr. *Lákrycya, Ostrokrzew 2. & sub Sytka.* Süßholtz.

Ădĭtĭcŭlŭs *Przystępny,* Zugehend.

Ădĭtĭcŭlŭs, *Przystęp* Zutretung.

Ădĭtĭŏ, *Przyście, Przystęp.* Ein Zugang.

Ădĭtŏ, *as, Przychodzę.* Hinkommen.

Ădĭtŭs, ŭs, *Przystęp 2. s. Przystąpienie.* Der Eingang.

Ădĭtŭs făcĭlĭs ad. Adĭtus habet. Adĭtus lati ducunt, sub *Przystępny.* Ein leichter Zutritt.

Ădiŭbĕŏ, *Przydat, s. do roskazánia co.* Befehlen.

Ădjŭdĭcŏ, *Przysądzam, Przyczytam, Zdáię ná śmierć, Stanowię 2.* Zusprechen. *Et nunc si quid abest, Italis adjudicat armis.* Hor. *syn.* Trĭbŭo, āttrĭbŭo, āddīco.

Ădjŭgŏ, *as, Przywięzuię, Podwięzuię, Przyprzęgám, Przyłączam, Zprzęgam, Złączam.* Zu Sammen binden.

Ădjŭmēntum, *Pomoć, Pośiłek.* Beyhülff. *Effe duos juvenes firma adjumenta parentis. syn.* Auxĭlĭum, lĕvāmĕn, sōlāmĕn. *vide Auxilium.*

Ădjŭnctĭŏ, *Przydanie, Przyłączenie, Przyłożenie 2. Przybywanie, Przydatek 2.* Zusammenfügung. (menfüger.

Ădjŭnctŏr: *in Przyszczyniácz.* Ein Zusam-

Ădjūngŏ is Przyłączam, Przykładam. Przydaię. Zusammen fügen. *Vertere Mecenati ulmisque adjungere vites.* Virg. *syn.* āddŏ, cōnjūngŏ, ādjĭcĭo, āllĭgo. ādmŏvĕo, ādhĭbĕo, āpplĭco, āppōno, ānnēcto, *vide Jungo.*

Ădjūngŏ ănĭmum. *Ulubić sobie.*

Ădjūrātĭŏ. *Poprzysiężenie, Záklinanie.*

Adjurgium Plaut. *corrige. aut jurgium.*

Adjurgŏ, Pláut. Budæ. *corr. Objurgo, Lamb. Taubm.*

Ădjūrŏ, *Przysięgam, 1. Poprzysięgám.* Eydlich beschwören. *Adjuro stygii caput implacabile fontis. syn.* Sūpplĕx ōro, ōbēstŏr, prēcŏr, *vide Oro, vel Precor.*

Ădjūtābĭlĭs. *Pomocny.*

Ădjūto *adiutor aris.* *Pomagam.* Helffen.

Ădjūtŏr, *oris.* *Pomocnik.* Helffer. *Magnum adiutorem posset, qui ferre secundas* Hor. *syn.* Aūxĭlĭātŏr, faūtŏr, sŏcĭŭs ādmĭnĭstĕr.

Ădjūtōrĭum Ădiūtŭs, us. *Pomoc.* Hülff.

Ădjūtōrĭŭs. *Pomocny.*

Ădjŭvŏ, *Pomagam 1.* Helffen. *Adiuvat & magna Proclamat voce Diores. syn.* Jŏvŏ, aūxĭlĭŏr, sŭccūrro, sūbvĕnĭo, ŏpem fĕro. *vide Auxilior.*

Adlăbōrŏ, Adlecti &c, lege Allaboro &c.

Ădlĕgo, *Policzam, Przyobieram.* Dar zu rechnen.

Ădlĭvēsçŏ. *Siniéię.* Bleyfärbig Seyn.

Ădlŭbēscĭt *Podoba mi się.* Es gefält mir.

Ădlŏquŏr. *Mowię do kogo.* Anreden. *vide Alloquor.*

Ădlātro, *Przyszczekiwáć.* Anbellen. *v. Allatro.*

ADM

Ădmātūrŏ *Przyspieszam* Zeytigen. (messen.

Ădmētĭor iris, *Mierzę, Odmierzam.* Ab-

Ădmĭnĭcŭlātŏr. *Pomocnik.* Ein Helffer.

Ădmĭnĭcŭlŏ, *Podpieram.* Helffen/ Steuren/

Ădmĭnĭcŭlŏr, *ibidem & Rátuię.* Erretten.

Ădmĭnĭcŭlum, *Podpora. Pomoc. Posiłek.* Stab/Stütze. *syn.* Fūlcrum, cŏlŭmēn, fūlcrĭmēntum, mūnīmēn. *epith.* Fīrmum, vălĭdum, tūtum.

Ădmĭnĭstĕr. *Sługá, Sprawcá.* Verwalter/ Diener. *syn.* Mĭnĭstĕr, ădjūtŏr, *epith.* Vĭgĭl, pērvĭgĭl, impĭgĕr.

Ădmĭnĭstrātĭŏ, *Rząd. 1. Sprawowanie 1.* Verwaltung.

Ădmĭnĭstrātŏr. *Rządcá, Sprawcá. Sługa. &* sub *Hetman.* Verwalter. (der

Ădmĭnĭstrātōrĭŭs. *Sprawuiący.* Verwalten-

Ădmĭnĭstrātĭvŭs. *Sprawny, Sprawuiący.* dienend.

Ădmĭnĭstrŏ. *Rządzę. 1. Odprawiam v. Postuguię, &* sub *Hetmánię.* Verwalten/ dienen. *syn.* Rĕgo, mĭnĭstro, sūppĕdĭto.

Ădmīrābĭlĭs, *Dźiwny.* Wunderbar. *Parce Puer, secli decus admirabile nostri:* Ovid. *syn.* mīrābĭlĭs, mīrāndŭs, ādmīrāndŭs, mīrŭs, stūpēndŭs, mīrĭfĭcŭs.

Ădmīrābĭlĭtās. Admīrātio, *Dźiwność, Dźiwowanie, Podźiwienie.* Verwunderung. *Non propter nummos minor admiratio summis.* Juv.

Ădmīrābĭlĭter, *Dźiwnie.* Wunderbarlich.

Ădmīrāndŭs, *Dźiwny.* Wunderbar.

Ădmīrātĭōnĭs fōrmŭla, sub Boze moy!

Admirationis nota est talis! ut Pápa!

Ădmīrātŏr, *Przypátruiący się. Dźiwuiący.* Ein Verwunderer. *syn.* ādmīrāns, mīrāns. *epith.* stŭpĕfāctŭs, āttŏnĭtŭs, pērcŭlsŭs, tăcĭtŭs, cōnfūsŭs.

Ădmīrŏr. *Dźiwuię się.* Sich verwundern. *Sed tamen admiror, quo facto judicium illud.* Hor. *syn.* Mīrŏr, dēmīrŏr, stŭpĕo. ōbstŭpĕo, sŭspĭcĭo, stŭpēsco. *phr.* Hæc dūm Dārdănĭo ānchīsæ mīrāndă vĭdēntŭr. Dūm stŭpĕt ōbtūtūquĕ hærĕt, dēfīxŭs ĭn ūnō. *vide Miror.*

Ădmĭscĕo, *Mieszam 1. Przymieszywam. Wtrącam się.* Vntereinander mischen. *Proderit & tunsum gallæ admiscere saporem.* Mart. *syn.* Mĭscĕo. cōmmĭscĕo, pērmĭscĕo, *v. Misceo.*

Ădmĭssārĭŭs. *Jurny, Fryierz., Stadnik.*

Ădmĭssĭŏ. Admīsus us, *Przypuszczanie 1. 2.* Zulassung.

Ădmĭssĭōnālĭs, *Odźwierny, &* sub *Opowiadam. 2.* Pförtner.

Ădmĭssĭōnēm do. *Przypuszczam,* Zulassen.

Admissionis officium, Odźwiernego urząd. Ein Ambt des Pförtners.

Admissionum Magister. Admissionum proximus.

Admissionum liberti, sub Odźwierny.
Admissivæ aves sub Ptak wieszczy. Ein weissagender Vogel.
Admissum. *Dopuszczenie, Grzech, Wina.* Die Sünd.
Admissura. *Przypuszczanie stadnika.* Zulassung des Viehes zum Weiblein.
Admissuras do, facio, *Przypuszczam stadnika.* Zusammen lassen.
Admissus si, *Prętki.* Behend/ Geschwind.
Admistio, *Przymięszanie.* Vermischung.
Admitto, *Przypuszczam 1.2.3.4. Dopuszczam się, Przewiniam, Grzeszę, Rozwieram konia, & sub Łączy się.* Hinzulassen. *Hoc admisisset nec Catilina nefas.* Mart. *syn.* excipio, recipio, suscipio, induco, *vel* probo, approbo, comprobo, *vel* patro, perpetro, committo.
Admittunt aves, sub *Nádźieię czynię,* Hoffnung machen.
Admodulor, *Przyśpiewywam, Spiewam.* Darzu singen. *vide Modulor.*
Admodum, *Práwie, Barzo, Ták iest.* Schir.
Admodum quam, *Bárzo.* Sehr.
Admoenio, *Oblegam, Dobywám.* Ümblägern.
Admolior, *Przywalam, Dobywam się* Mit Mühe beybringen. *syn.* Molior, adnitor, *v. Molior.*
Admoneo, *Napominam,* & sub *Pogániam.* Vermahnen. *Admonet, & magna testatur voce per umbras. syn.* Moneo, commoneo, præcipio suadeo, hortor, mando, jubeo. *vide Hortor.*
Admoneo debitorem, *Upomniam się.* Erfordern.
Admonitio, *Nápominanie.* Ermahnung/ Warnung. *syn.* Monitum, monitus hortatus, impulsus, hortatio, præceptum. *Epith.* utilis prudens, amica, salutifera, dura, grata.
Admonitor, *Napominacz.* Ein Vermahner.
Admonitum, admonitus, us, *Nápominanie,* Vermahnung.
Admordeo, *Nákęsuię, Kąsam, Szczypię, Szkodzę.* Anbeissen.
Admotio, Admotus, *us, Przyłożenie.* Zuschub.
Admoveo, *Przymykam 1. 2. Przekładam 3. Przypuszczam 2. Przysádzam do piersi. Rzucam się do. Przytaczam, Przytykám, Przywieram.* Hinzuthun. *Properantes admovet horas.* Luc. *syn.* applico, appono, adhibeo, adjungo, adjicio.
Admugio, *Przyryka krowá, Ryczę.* Anbrüllen. *Mollibus in pratis admugit femina Tauro.* Virg.
Admulceo *Wabię,* Hin zu locken.
Admurmuratio, *Szept, Szmer, Pochwalenie, Krzyk słuchaczow.* Das Geräusch.
Admurmuro, *Pochwalam, Sprzećiwiam się* Murmulen/ brumlen. *syn.* Murmuro; fremo; *vide Murmuro.* applaudo, plaudo, acclamo, probo, approbo, comprobo. *vel contrario significatu,* improbo, rejicio.
Admutilo, *Obcinam, 2. Podskubuię, Ogołocić, Szkodzę.* Stumpflen.

A D N

Adnascor *Nádrástam.* Anwachsen.
Adnato, *Przypłynąć.* Hinzu schwimmen.
Adnavigo, *Przybiiam do brzegu.* Hinzu schiffen.
Adnecto. *idem Annecto.*
Adnexus, us, *Przyłączenie,* Zu Sammen Knüpffung.
Adnicto, *as, Mrugam 1.* Anwincken.
Adnitor, *Podpieram się, Usiłuię.* Mit aller Macht unterstehen/ streben. *Quid juvat adniti nisi rem confeceris ipsam.* Anon. *syn.* Nitor admolior. conor.
Adno *vel* adnato *Przypłynąć.* Herzu schwimmen. *vide Nato.*
Adnominatio, lege Agnominatio, & Annominatio.
Adnoto idem Annoto.
Adnubilo *Zaćimiam.* Nebelächtig Wetter seyn. *syn.* obscuro *phr.* Nubibus, nube tego, condo, operio. *vide Nubes.*
Adnumero lege Annumero.
Adnuntius a, um, Apulei. Ambros. eo sensu, quo Adnuntio, vel Annuntio, as, Colu.
Adnutivus. *Zeznawáiący, & in Znáczący 1.* Andeutender.
Adnuto, Kiwam głową. Mit dem Haupt wincken.
Adnutrio, *sub Wychowuię.* Ernehren.

Ădŏbrŭŏ *Przywálám, Záwalám, Záſſpuię, Obſſpuię.* Uberfallen.

Ădŏlĕŏ, *Piekę co Palę co na oſiarę, Radzę Pachnę, Zalata mię.* Räuchern / opffern. *His adolere focos. His ordine pocula ferre.* Sil. *ſyn.* ūro, cōmbūro, īncēndo *phr.* Flāmmīs fōcīs, īgnĭbŭs īmpōno, dō, ābsūmo, trādo. Sūbjĕctīs ūrĕrĕ flāmmīs, īngĕrĕrĕ fōcīs, īn īgnēm mīttĕrĕ. Vērbēnāſquĕ ădŏlē pīnguēs, ēt māſcŭlă thūră. Jūnōnī, ārgīvæ jūſsōs ădŏlēmŭs hŏnōrēs. Cūſtōs ădŏlet dum āltārĭă tædīs, ūrāntūr pĭă thūră fōcīs. Fūmōsīs ăddĕrĕ thūră fōcīs. *vide Uro. Thus adoleo.*

Ădŏlēſcēns, ădŏlēſcēntŭlŭs, *Młodzieniaſzek* Jüngling. *ſyn.* Jŭvĕnĭs, ĕphēbŭs, pūber. epith. lĕvĭs, īncōnſtāns, prōdĭgŭs, fērvēns, vērnans, ălăcrĭs, pĕtŭlāns, mălĕsānŭs, īnsānŭs, īncaūtŭs, āmēns, blāndŭs mĭnāx, cæcŭs, īngĕnĭōsŭs, văgŭs, ēffrænātŭs, īmpūdēns, gĕnĕrōsŭs. *phr.* Prīmī cŭī flōrēt tēmpŏrĭs ætās. Prīmā ſpārsūs lānūgĭnĕ mālās Prīmī ævī pārtĕ vĭrēns. Prīmō sŭb ævō. Prīmæ lānūgĭnĭs ānnīs Tĕnĕrīs īn ānnīs. Bīs ŏctōnis īntĕgĕr ānnis. ăgēns jām trĭă lūſtră pŭĕr. Tĕnĕræ vērnāns jūcūndō flōrĕ jŭvĕntæ. Cuī nūllā tĕnĕrī sōrdēnt lānūgĭnĕ vūltūs. Fōrmā īnsīgnĭs vĭrĭdīquĕ jŭvĕntā. Cūm tĭbĭ vērnārēnt dūbĭā lānūgĭnĕ mālæ.

Ădŏlēſcēntĭă, Jugend. *Rogenda magis eſt fervida adoleſcentia.* (Jamb.) *ſyn.* Jŭvĕntă, jŭvĕntūs, jŭvĕnīlĭs ætās: pūbērtās, flōs ætātĭs, *epith.* Fērvĭdă, lĕvĭs, īnſtābĭlĭs, īmprūdēns, grātă, aūdāx. *phr.* Prīmum ævum Prīmă jŭvĕntă. Pūbēſcēntēs, flōrēntēs ānnī. Flōrēns jŭvĕntă. Ævum flōrēns. Vĭrĭdĕ ævum. Vĭrĭdĭs jŭvĕntă. Vērnāns ætās. Flōs jŭvĕntæ ævī. Dūm nŏvă lānūgo ēſt. Dum rŏſĕīs vĕnĭt ūmbră gĕnīs. Dūm vērnāt sāngvĭs. Dum rūgīs īntĕgĕr ānnŭs. Jūcūndum cum ætās flōrĭdă vēr ăgĕrēt. Dum prīmō ōpācāt flōrĕ gĕnās lānūgo. Tēmpŏrĕ quō prīmum vēſtĭs mĭhĭ trādĭtă pūră ēſt. Prīmōquĕ ēxtīnguŏr īn ævō. Quō răpĭtĭs mĭsĕrōs prīmæ lānūgĭnĭs ānnōs? āntĕ gĕnās dūlcēs quām flōs jŭvĕnīlĭs īnūmbrēt, ōrăquĕ rīdēntī lānūgĭnĕ vēſtĭat ætās. Nōndum vălĭdæ tĭbi sīgnă jŭvĕntæ īrrēpsērĕ gĕnis, ēt ădhūc dĕcŏr īntĕgĕr ævī. *v: Juventus.*

Ădŏlēſcēntĭŏr, *aris. Młodzienſko ſię ſprawuię, Beſtwię ſię.* Geil ſeyn.

Ădŏlēſcēntŭlă, *Dzieweczká.* Ein Mägdelein.

Ădŏlēſcēntŭrĭŏ, *Młodzienſko ſię ſpráwuię, Beſtwię ſię.* Zum Kind werden.

Ădŏlēſchŭs Gr. *Wielomowny.* Vielredender.

Ădŏlēſcŏ, *Roſtę, Podráſtam. Gorę. Palę ſię.* Wachſen. *At dum prima novis adoleſcit frondibus ætas.* Virg. *ſyn.* ūrŏr, īncēndŏr, *vel* āugĕŏr, crēſco āugēſco. *phr.* Pānchæīs ădŏlēſcūnt īgnĭbŭs āræ. Tēr sēnōs ădŏlēvĕrăt ānnōs.

Adonai, unum ex 10. Hebraicis Dei nominibus, quæ habet Perer. in Exod. c. 5. Latinè Dominus, Græcè Kyrios, vel Domini mei, plurale: Aliquando pro Tetragrammato ponitur.

Ădōnĭdĭs flōs, *Saſanka.* Kernroſen.

Ădōnĭs, idis, *Ryba lądowa.*

Adonius verſus conſtat Dactylo & Spondeo, ut Vivite fortes.

Ădŏpĕrĭŏ, is, *Nákrywam, Zákrywam.* Zudecken. *ſyn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ăbdo, vēlo, ās, ŏccūlto, ās, ōbtĕgo. *vide Occulto.*

Ădŏpīnŏr, *Dorozumiewam ſię,* Erwegen.

Ădŏptārĭŭs, *Przyſpoſobiony.* Erwehlt.

Ădōptātŏr, *Przyſpoſobiciel.* Der einen Vür Zum Kind annimbt.

Ădōptĭŏ, Adoptatio, *onis, Przyſpoſobienie.* Anffnehmung Kindſchafftung. *epith.* Fēlīx, grātă, ſplēndĭdă, nōbĭlĭs.

Ădōptātĭtĭŭs, Adoptatus, Adoptivus, *Przyſpoſobiony.* Ein angenommener an Kinds-ſtatt. *Quæ fit adoptivis arbor onuſta comis.*

Ădōptŏ, *Przyſpoſabiam, Przyimuię,* Obieram, *1 Názywam 2. podpadam pod kogo.* An Kinds-ſtatt annehmen. *Ergo aliquid gratum Muſis tibi nomen adoptes.*

Ădŏr, ŏris, *m. Zboże,* Sauber und rein Korn. *Eſſet ador loliumq; dapis meliora relinquens. ſyn.* Frūmēntum, fār, trītĭcum. *epith* lēctum, ēlēctum, sēlēctum, pūrum. *vide Frumentum.*

Ădōrārĭŭs, *ſub Wonny, 2.* Das geruch bringt.

Ădōrātĭo. *Pokłon 1. Modlitwá, Ukłon.* Anbetung. *ſyn.* Cūltŭs, hŏnōr, *epith.* pĭă dēbĭtă, mĕrĭtă, sūpplēx.

Ădōrātŏr, *Chwálcá,* Ein Anbeter.

Ădōrĕă, Chwałá, Sławá. Zołd, Owoc 1. Zboże, 1. Zboża obfitość. Lob und Ehr. *Hac omnes veteram revocavit adorea laurus* Clau. *syn.* Glōrĭă, hŏnŏr. *epith.* īmmōrtālĭs, pĕrēnnĭs, æternă, *vide Laus.*

Ădōrĕōsŭs, *Sławny, Chwalebny.* Ehrwürdiger.

Ădōrĕum, *Zboże. 1. Zyto.* Getreide.

Ădōrĕum făr, *Zyto, Jarká.* Sommer Korn.

Ădōrĕum lībum. *Talerz z chleba, sub Táłerz.*

Ădōrĕum sēmĕn, *Zyto, Zboże* 1. Korn Getreide.

Ădōrĕŭs, *adject. sub Talerz 1. & sub Zbożowy.* Aus reinem Korn gemacht. *Instituunt. que dapes & adorea liba per herbas.* Virg.

Ădŏrĭŏr. *Uderzam ná kogo. Tárgam się ná kogo.* Anfallen/ Anfahren. *Commutare animum, quicunque adoritur & insit,* Luc. *syn.* ăggrĕdĭŏr. ădōrdĭŏr.

Ădŏrĭōsŭs, *Chwalebny.* Löblich.

Ădōrnŏ, *Zdobię 1, Gotuię, Sprawuię, 7. Ubieram.* Zieren. *syn.* ōrno, ēxōrno, dĕcŏro, īnstrŭo, *vide Orno, vel* præpăro, cōmpăro *vide Praparo.*

Ădōrŏ, *Kłaniam się, Klękam 2. Modlę się, Pokłon czynię,* Chwalę *3.Ważę sobie, Sprawuię 1. Rzecz od kogo sprawuię, Mowię do kogo.* Anbeten. *Junonis magna primum prece nomen adora.* Virg. *syn.* Vĕnĕrŏr cŏlo. *phr.* Prĕcĕ nūmĕn ădōrārĕ. Dīvīnōs pērsōlvĕrĕ hŏnōrēs. Dīvīno hŏnōrĕ dīgnārī. Poplĭtĕ, gĕnū flĕxo, cūrvāto ădōrārĕ. Nymphās vĕnĕrābăr ăgrēstēs. Thūrĕ crĕmātōs, pĕcŏrĕ vōtīvō cŏlĕrĕ. Cum prĕcĕ pĭă thūră dărĕ. Sōlēmnĭă rēddĕrĕ vōtă. Tū mūnĕră sūpplēx Tēndĕ pĕtēns pācĕm, ĕt făcĭlēs vĕnĕrārĕ. Năpæās. Prĕcĭbūs vōtīsquĕ vŏcārĕ. Tăcĭtō vĕnĕrāntūr mūrmŭrĕ nūmĕn. Fārrĕ piō ēt plēnă sūpplēx vĕnĕrāntūr ăcērrā. Vōtīsquĕ Dĕōs vĕnĕrābĕrĕ sērīs. Hīc vōtīs nūmĕn ădōrăt. Mīrō nūmĕn hŏnōrĕ cŏlĭt. Cŏlĭtūr Lātōnă pĕr ārās. Plācātām Eūrÿdĭcēn vĭtŭlā vĕnĕrābĕrĕ cæsā, ōmnĭbŭs īllă quĭdēm Sŭpĕrīs pĭă thūră fĕrēbăt. āntĕ tămēn cūnctōs Jūnōnĭs tēmplă cŏlēbăt. ēt quĭsquām nūmēn Iūnōnĭs ădōrĕt prætĕrĕă; aūt sūpplēx ārīs īmpōnăt hŏnōrĕm, īmprīmis vĕnĕrārĕ Dĕōs ătquĕ ānnŭă māgnæ Sacră rĕfĕr cĕrĕrī. pāssīs dē līttŏrĕ pālmīs Nūmĭnă māgnă vŏcăt, mĕrĭtōsquĕ īndīcĭt hŏnōrēs, Dīvūm tēmplīs īndīcĭt hŏnōrĕm. *viede Precor, Sacrifico.*

Ădōxĭă, æ, *Gr. Niesławá.* Die Unehr.

Ădōxŭs. xi, Gr. *Niesławny, Podły.* Schlecht.

Adpĕtītă vērbă, sub *Wysławny.*

Adpătĭlĭă, Varr. corrige Dapatilia.

Adplūmbō, ādprĕcŏr, ādprŏbăs, &c, lege Applumbo, apprecor, &c.

Ādpūgnō, *Dobywam 1. Szturmuię, Kuszę się. Uderzam ná kogo, Oblegam woyskiem.* Mit Sturm Erobern.

A D R

Ădrăchnĕ, es, Gr. sub Niesplik 2.

Ādrādŏ, *Oskrobuię, Podskrobáć. Podgolić*

Ădrāstĭă, Gr. *Pomstá.* Juppiters Tochter. *Ut scelere infando quod nec finit adrastia.* Virg.

Ădrēptŏ, is, *Przyłáżę, Dołáżę, Włażę Wkradam się.*

Adrōdŏ, idem Arrōdŏ. Adrogo, idem: Arrogo.

Ădrūdŭs, *eris. Miedź, W szutkach miedź.* Ertz Kupffer.

Ădrūmŏ, *as, Rozgłaszam.*

Ādrŭŏ, *is, Sypię 1. Przyrzucám 2. Zárzucał. W orać,* Zuwerffen.

A D S

Adscălpŏ aūrĕm, Apulei. *Adscendo. idem Ascendo.*

Ādscīscŏ, is. *Przyimuię 1. 2. 3. Przyłączam, Przywłaszczam, Przyczytam, Biorę 14* Ihme zuziehen. *vide Ascisco.*

Ădscītĭtĭŭs Adscitus, *Przydatny. v. Ascitus.*

Ădscrībŏ, *Przypisuię, Przyczytam, Wpisuię Policzam, Przyimuię 1. 3. Przystaię ná co.* Etwas Zu Schreiben.

Ădscrīptĭŏ, *Przypisanie.* Zu Schreibung.

Ădscrīptĭtĭŭs, *Adscriptivus,* Adscriptus, *Przypisany, Przywiężęty, Kmieć, Posiłok, Zołnierz lekki, Zołnierz tytułowy.* Lehensleuth.

Ădscrīptŏr, *Pomocnik.* Der dem Kläger gönstig ist.

Adsettare. *Wyproźniać się.*

Adsero, is, idem Assero Adsero as, Zámikam Zumachen.

Adsertio, *Wypuszczenie 3.* Auslassung.

Adsignifico, *Daię znać*, Andeuten.

Adsilio, idem Assilio Adsipio is. Trącę.

Adsono, *Przyśpiewywam.* Odbiia się głos. Zustimmen.

Adspicio, idem Aspicio. *Aspiratio. Oddech.*

Adspiro, *Wieię Powiewam Zawiewa wiatr, Pnę się 2. Pomagam 1. Pucham.* (Anblasen.

Adspuo, Pluię 2. Anspeien.

Adstassint pro steterint, prisc. Fest. Scalig.

Adstes, itis commune. Przystaw. Anführer.

Adstipulatio, Adstipulatus us. *Poświadczanie, potwierdzenie.* Bewehrung / Bilfigung.

Adstipulator, *Pomocnik. Potwierdźiciel. Pochwalacz, Kontráktnikow pomocnik.* Beweyrer.

Adstipulor, *Poświadczam, pomagam zá kim, Trzymam 3. z kim.* Bewehren.

Adstituo, *Przystawiam 1. Stawiam komu co* Zusetzen. (Beystehen.

Adsto, *Stoię wedle, Pomagam zá kim*

Adstrepo, *Krzykam pochwalaiąc, Nábiiam komu uszy.* Mit Geschrey die Ohren brechen

Adstricta alvus Zátwardzenie. Verhärtung

Adstricte, *Scisle*, Streng.

Adstrictio, *Cierpnięnie.*

Adstrictorius, *Cierpki, Zatwardzáiący, Zámieráiący.* Zu sammen strengig.

Adstrictus, us. Scisnięnie 2. Zu Sammen häffrung.

Adstrictus, ti *Cierpki, Nie wesoły, Zmarszczony, Scisły, 1. & sub Mowá krotka, Zmárzły, Powága.* Verbunden.

Adstringo, *Przywięzuię*, Zwięzuię. Zátwardzá co, Obowięzuię, Obowięzuię się, Záwieram 1. Sciągam 1. Zniewalam, Przystaię 2. *& sub Dopuszczam się.* Verbinden.

Adstringo me, *vel* adstringor sacris. *Poświęcam się.*

Adstringor frigore *Marznę*, Gefriren.

Adstruo, Prybudować, Przydaię 1. Hinzu bauen.

Adstupeo, Zdumiewam się. Erstummen

Adsuctus, & Adsugo sub Przypiiam się Saugen.

Adsum, *Jestem przytomny, przychodzę przyieżdżam, Być przy czym, Pomagam 1. Stawiam.* Da seyn/ beyeoder vorhanden seyn. *syn.* intersum, assisto, præsens sum, asto, *vel* opem fero, auxilior, juvo. *vide Auxilior vel* accedo, *phr.* improvisus adest. Coram, quem quæritis, adsum. Huc ades, o Melibœe adsis, o placidusque juves, Cuperem ipse, spectator adesset. Quisquis es, o faveas, nostrisque laboribus adsis. ergo aderat dies. Atque utinam Rex ipse Noto compulsus eodem afforet Æneas. Si ipse meus nunc afforet Hector. esse quoque infatic rem... scitur affore tempus. Non adsunt illic saltus. Nec Teucris addita Juno, usquam aberit. Nec dextræ erranti Deus adfuit.

Adtegor *Niecáły, Poczęty.* Angefangen.

Adtegro, as, Umnieyszam poczynam wino. Verkleinern, anfangen.

Adtexo, &c. idem Attexo.

Adtubernalis. Społmieszkáuiec. Ein Burgesel. *vide Attibernalis.*

A D V

Advectio Advectus, us. Przywożenie, *Náwożenie.* Hin Zuführung.

Advecto as, *Przywożę.* Hinzuführen.

Advector, *Przywoźiciel.* Ein Zuführer.

Adveho, Przywożę. Hinzu führen. *Advebitur Teucros, electrum maximus Atlas.* Virg. *syn.* Veho, inveho, fero, defero, infero.

Advehor, *Przyieżdżam.* Her Kommen.

Advelitatio. *Utarczká, poswárek.* Scharmützlung.

Advelo. *Okrywam, Zasłániam.* Zu oder bedecken. -- *Viridique advelat tempora lauro.* Virg. *syn.* Velo, as, operio, tego, abdo, occulto, as, abscondo. *vide Occulto, as.*

Advena. *Przychodźień, przybyćień.* Ein Frembdling. *Non tamen hospes eris: nec jam potes advena dici* Mart. *syn.* Hospes, peregrinus, extes-

extērnŭs.*epith.*Fēſsŭs,sŭpplēx ... ignōtŭs, văgŭs. *vide Hoſpes.*

Ădvĕnērĕ Czczę *1.* 2. Ehren.

Ădvĕnĭō. *Przychodzę.* Hinzu oder ankommen. *ſyn.* Vēnĭo, āllābŏr, cōntĭngo. *phr.*ōptātās sēdēs nŏvŭs ădvĕnĭt hŏspēs. Tȳrĭām quī ădvĕnērĭt ŭrbēm. Prŏpĕrāns ădvĕntăt ĭn urbēm. Tăcĭtĭs hūc grĕſsĭbŭs ăctīDēvĕnĭūnt. Dēvĕnērĕ lŏcum. Cōncŭrsū ăccēdĕrĕ māgnō. Ŭndĭquĕ cōnflŭĕrĕ. Pēr pătrĭs hŏſpĭtĭum, ēt tērrās quās ădvĕnă ădīſtī. Jāmquĕ prŏpīnquābānt pŏrtĭs. Hūc tāndem cōncēdĕ: flĕctĕ grădum: pĕdēm rĕfĕr: cŭrſum vērtĕ *vide Eo.* īngēntēm cŏmĭtum āfflŭxĭſsĕ nŏvōrum īnvĕnĭo ādmīrāns nŭmĕrum ēt tāndem Eūbŏĭcĭs Cūmārum āllābĭtŭr ōrĭs. Fĭt prŏpĭŏr tērrāsquĕ cĭtā rătĭs āttĭgĭt aūrā. Pŏrtŭſquĕ pătēscĭt Jam prŏpĭŏr. *vide Navem appello.*

Ădvĕnĭtĭă bŏnă fīlii, *Własna rzecz.* Eigene ſache.

Ădvĕntĭtĭă cœnă, *Gośćinny obiad,* Ein Gaſtmahl.

Ădvĕntĭtĭum gĕnŭs, *Przybyćień 1.* Ein Schaltjahr.

Ădvĕntĭtĭŭs, *Cudzoziemſki,* Przydatny. Frembder/ ankommender. *ſyn.* āſcītŭs, ăccērsītŭs, ēxtērnŭs, pĕrĕgrīnŭs, ālĭēnŭs.

Ădvĕnŏ as, Przychodzę 1. *przyieżdzam, przybliża ſię.* offt ankommen. *v. Advenio.*

Ădvĕntŏr *Gość 2.* Przychodźień, *Fryierz.*

Ădvĕntōrĭa æ. *Gośćinny obiad.*

Ădvĕntōrĭŭs, *Gośćinny, przychodniowy, in Przychodźień.* Gaſtfrey.

Ădvĕntŭs, us, *Przyśćie.* Zukunfft. *ſyn.* ăccēſsŭs. *epith.* Jūcŭndŭs, lætŭs, ĭnŏpīnŭs, ŏptātŭs, tărdŭs, sērŭs, īnſpērātŭs.

Ădvērbĕrŏ. *Uderzam, 8. Trzpiatam ſię.*

Ădvērbĭālĭs. *Adverbialiter. Adverbium ſub Przyſłowie 2.* Ein Sprüchwort.

Ădvērſæ rē, Przećiwność *1.* Wiederwertigkeit

Ădvērsāns, Przećiwny, *Odwrocony.*

Ădvērsāntĕ nātūrā, *Niechętnie.* Ungern.

Ădvērsārĭă, orum, *Ráchunkowe kśięgi. Kśięgi pámiętne,* Rechenbücher.

Ădvērsārĭŭs *adject.* Przećiwny, Widerſacher. *Adverſarius eſt frater, lacus adria donec.* Hor. *ſyn.* æmŭlŭs, ădvērsŭs, ŏppŏsĭtŭs, īnĭmīcŭs, hŏſtĭs. *vide Hoſtis.*

Ădvērsārĭŭs *Subſt.*& Ădvērsātŏr *Przećiwnik.*

Ădvērsè *Przećiwnie.* Widerwertiglich.

Ădvērsĭŏ, *Adverſione emere. Nie wárownie* Unſicher. *vide Averſio.*

Ădvērsīs vēntīs, *Wzwiatr.* Gegen den Wind.

Ădvērsĭtās, *przećiwność.* Widerwertigkeit. *ſyn.* ærūmnă, clādēs, dāmnum, ădvērsŭs cāsŭs. *epith.* īnfēlĭx, cōntrārĭă, sĭnīſtră, ĭnīquă. fŭnēſtă. ăcērbă trīſtĭs. *vide Infortunium.*

Ădvērsĭtŏr Przećiw Panu idący. Wieder den Herren.

Ădvērsō animo, Niechętnie. Ungern.

Ădvērsŏ flūmine, *Wzwodzę.*

Ădvērsŏr aris, *Przeczę, Sprzećiwiam ſię.* Zuwider ſeyn/ Wiederſtreben. *ſyn:*Rĕpūgno, ŏbsīſtŏ, rĕlūctŏr: ſum hŏſtĭs, ĭnĭmīcŭs, ădvērsārĭŭs. *vide Reſiſto.*

Ădvērsum Præpoſitio Ku *1. przed kim, przećiw. 1. Náprzećiwko,* Wieder.

Ădvērsum vel *Advorſum priſcè Adverbium. przećiw 4.* Wieder.

Ădvērſum *Nomen. Przećiwność 2: przećiwna rzecz.* Widerwertigkeit.

Ădvērſum quŏd, *Jnáczey niż.* Anders nicht.

Ădvērsŭs,*præpoſ.Przećiw,1.Przed kim,W gorę.* Wieder.

Ădvērsŭs, *Adverb. Przećiw 1.*

Ădvērsŭs quŏd *Ile 1.*

Ădvērsŭs tēndŏ *Sprzećiwiám ſię.*

Ădvērsŭs *Nomen Náprzećiwny, przedſobny W twarz, Niepotemu,* Zuwieder/ entgegen *ſyn.* Cōntrārĭŭs, ŏppŏsĭtŭs, ădvērsārĭŭs, īnfēſtŭs, ĭnĭmīcŭs, hŏſtĭs. *vide Hoſtis.*

Ădvērsŭs lēctŭs. *Łożnica, & ſub* Nowożeńſki. Ein Schlaffkammer.

Ădvērtŏ, *Baczę, Obaczam, Obracam ná ſię, Pilnuię. 1.* Auffmercken/ beobachten. *Et genus. auditique advertitis æquore curſum.* Virg. *ſyn.* Nŏtŏ, ănnŏto, ŏbsērvo, ănĭmădvērto, vĭdĕo, cŏgnōſco, pērſpĭcio. *vide Obſervo.*

Adve-

Advĕspĕrāſcĭt, *Ku wieczorn ſię ma.* Abend Werden.

Advĭgĭlāto ŏpŭs ēſt & āccūrātō, *Przypilnowáć,* Achtung fleis haben.

Advĭgĭlō, *idem & Staram ſię. Strzegę ſ. Straz trzymam.*

Advīvō. ſub Doczekáł. Erwarten.

Adūlābĭlĭs, Pochlebny. Ein Schmeichlender.

Ădūlātĭo, *Pochlebſtwo. Łáſzenie,* Schmeichlerey. *ſyn.* āſsēntātĭo, blāndĭtĭæ, īllĕcebræ, *Epith.* Mĕllĕtă, blāndă, pĕrblāndă. pĕrnĭcĭōsă, īnsĭdĭōsă, mĕllītă. pĕrfĭdă, mĕndāx, lŏquāx, vĕrbōsă, ĭmprŏbă, ŏccūltă, ābdĭtă dŏlōsă *phr.* Dūlcĭă vĕrbă. Blāndă dĭctă. Blāndæ vōcēs. Mītĭſsĭmă vĕrbă. Blāndĭtĭæ mōllēs. āūrēſquĕ jŭvāntĭă vĕrbă. Mūrmŭr blāndæ līngvæ. Nēc blāndæ mūrmŭrĕ līnguæ Dēcĭpĭĕ mŭs. *vide Blanditiæ*

Ădūlātŏr, *pochlebca.* Schmeichler. *Cæcus adulator, diruſq; à ponse fatebes.* Jun. *ſyn.* āſsēntātŏr, *Epith.* Cæcŭs, vīlĭs, pērfĭdŭs, ĭmprŏbŭs, mĕndāx, fāllāx, blāndŭs, blāndĭlŏquŭs, lĕvĭs, pērnĭcĭōsŭs, mĕllītŭs, vērsūtŭs, mĕllĕŭs, fĭctŭs, sūbdŏlŭs, fŭgĭēndŭs gārrŭlŭs. *Phr.* Dūlcĭbŭs īnſtrūctŭs vērbis. Byſsĭnă vērbă lŏquēns. Fāllācī ōrĕ, sūbdŏlă līnguă blāndĭēns. Blāndă lŏquēns ŏmnĭă dīlaūdāns vērbĭs cŏmpŏsĭtĭs ād grātĭam lŏquēns Dāns blāndă vērbă. Blæsŭs ădūlātŏr mĕllītō mūrmŭrāt ōrĕ. Mĕllītĭs fāllĕrĕ vērbĭs dŏctŭs.

Ădūlātŏrĭē. *pochlebnie.* Schmeichlich.

Ădūlātŏrĭŭs, *pochlebny.* Ein Schmeichler.

Ădūlō. as, ſub *Raduię ſię.* Erfrewen.

Ădūlŏr. *Pochlebuię. Raduię Macha ogonem.* Schmeichlen. *Agmen adulantum media procedit in aula.* Ovid. *ſyn.* Blāndĭŏr, āſsēntŏr. *phr.* Blāndă lŏqui, Byſsĭnă vērbă lŏquī. Dīcĕrĕ blāndĭtĭās, ōrĕ mĕllītō fāllĕrĕ. Dārĕ blāndă vērbă. Sūbdŏlă vērbă lŏquī. Vēndēntēs vānōs cīrcūm pālātĭă fūmōs. Sē cŏmpōnī ăd. ŏmnĕm Mājōrĭs nūtum. vĭtĭīſquĕ īmpērtīt hŏnēſtă Nōmĭnă vĭrtūtŭm. Quĭd quŏd ădūlāndi gēns prūdēntĭſsĭmă; laūdăt sērmŏnem īndŏctī, fācĭēm dēfōrmĭs; āmīcī?

Ădūlŏr, *paſſivè Pochlebſtwo przyimuię.* Schmeichlerey an Nehmen.

Ădūltă æſtās hyems, &c. ſub *Puł láta.* Ein halb Jahr.

Ădūltĕr, *Cudzołożnik.* Ehebrecher. *Obrutus inſanis eſſet adulter aquis.* Ovid. *ſyn.* Mœchŭs. *Epith.* Tūrpĭs. ŏbſcœnŭs nŏctŭrnŭs, sēcrētŭs, ŏccūltŭs, lāſcīvŭs, lūbrĭcŭs, īmpūrŭs, nĕfāndŭs, īmprŏbŭs, dŏlōsŭs, sōrdĭdŭs. *phr.* Fūrtĭvæ īndūlgēns Vĕnĕrī. Lĕctō mārītālī īnsĭdĭātŭs. Thălămī sŏcĭālĭă fœdĕră rūmpēns. Aūsŭs thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Fūrtă īn rĕcēſsū ĕt ŏbſcūrō īmprŏbŭs quærens cŭbīlī Vĕnĕrĭs quī fūrtă nĕfāndæ sĕctātūr, thălămōſquĕ īncēſtō pŏllŭĭt aūsŭ. Cŏncŭbĭtū pŏllūtŭs ădūlter. Nūptās, nūptārum fĭdem sōllĭcĭtārĕ, tēntārĕ aūsŭs. *vide Adultero.*

Ădūltĕrātŏr *Fałſzerz.* Ein Verfälſcher.

Ădūltĕrātŭs, *Fałſzywy.* Ein Falſcher.

Ădūlĕrīnŭs, *Cudzołożny, Niepráwy.* Erdicht.

Ădūltĕrĭō, *onis, Cudzołożnik.* Ehebrecher.

Ădūltĕrĭtās, *Cudzołoſtwo, Fałſzowánie, Szczepienie.* Ehebruch.

Ădūltĕrĭum nātūræ, *Płod dziwny.*

Ădūltĕrō, Adulteror. *Cudzołożę Fałſzuię, Przedárowáć.* Ehebrecher. *Adulteretur & columba Milv.o. (Jamb pur.)* Hor. *ſyn.* Mœchŏr, ſtnpro ās. *Metaph:* cŏrrumpo. *phr.* Fāllĕrĕ jūră tŏrī. Thălămōs vĭŏlārĕ jŭgālēs. Tĕmĕrārĕ cŭbīlĕ. Vŏtĭtum sōllĭcĭtārĕ tŏrum. Cŏnjŭgĭī fāllĕrĕ fĭdem, Fūrtĭvæ Vĕnĕrī īndūlgĕrĕ. Thălămī sŏcĭālĭă frāngĕrĕ, vĭŏlārĕ, tĕmĕrārĕ, tĕmĕrārĕ fāllĕrĕ. aūsŭs ĕs hōſpĭtĭī tĕmĕrātĭs ădvĕnă ſacrĭs. Lēgĭtĭmām nūptæ sōllĭcĭtātĕ fĭdem? an mĕtŭĭs Vĕnĕrem tĕmĕrārĕ mărītam. Căſtăquĕ lēgĭtĭmī fāllĕrĕ jūră tŏrī? Tūrpĭtĕr īllă vĭrnm cŏgnōvĭt ădūltĕră Vĭrgo. ārcānō tū cōnnūbĭālĭă jūră. Vērtĭs ădūltĕrĭo, *vide Adulter.*

Ădūltō vērē &c. *Srzod &c.* Ein Mittel.

Ădūltŭs, *Roſły, & ſub Srzodek.* Auffgewachſen, --- *Spem gentis adultos Educunt fætus* &c. Virg. *vide Auolleſcens.*

Ădūmbrātīm, *Cięmno ſ2, Nieznacznie.* Verſchattiglich.

Ădūmbrātĭo, *Ryſowánie 2.* Vberſchattung.

Ădūmbrātŭs, *Malowány 3. Fałſzzwy, Zmyſłony*

Kony. Oberschattet. *Artis adumbrata meminit seu sedula laudem*. Prud: *syn*. effictus, descriptus
Adumbro *Zástaniám, Zaćimiám Rysuię 2. Wyrážám 2*. Oberschatten. *syn*. effingo, describo, exprimo.
Adunatio, *Złączenie*. Vereinigung.
Aduncitas, *Zákrzywienie*. Krumme.
Aduncus, *Haczysty, Zákrzywiony ná doł*. Krum. --- *Naso suspendit adunco*, Hor. *syn*. Curvus, repandus, flexus, reflexus incurvus, recurvus.
Advocatio, *Przyzywanie, Prokurácya, Strona odporna, Orszak, Odwłoka prawna*. || Versprechung.
Advocatus, *Prokurator* [*r. Syndyk. Woyt*. Ein Fürsprecher. *Quis Deus tibi non bene advocatus?* (Phal.) *syn*. Causidicus, patronus *epith*. Disertus, || peritus, || facundus, doctus, *vide Causidicus*.
Advocito, *Przyzywam*.
Advoco. *Przyzywam, Kauzy odprawuię*. Herzuruffen. *Advocat & ramis vastisque molaribus instat*. Virg. *syn*. Voco, accerso: compello, as, *vide Voco*.
Advoco animum. *Przychodzę ksobie*.
Advolatus, us, *Przylátánie*. Zufliegung.
Advolo, as, *przylátuię, Dolátam, przychodzę r*. Hinzufliehen. *Advolat, haud alia venientis imago*. Virg. *syn*. Volo, *Metaph*. Festino propero, accurro, celero. *vide Festino*.
Advolvo, is, *Przywalam r*. Hinzuwältzen. *Advolvere focis ulmos ignique dedere*. Virg: *syn*. Volvo, subvolvo, abduco, attraho. *phr*. Volvendo ducere. Manibus subvolvere saxa, advolvere focis ulmos. *vide volvere*.
Advolvor, genibus, pedibus. *Klękam 2. Upadam 2*. Auff die Knye niederfallen. einen Fußfall thun. *phr*. Genua amplexus, genibusque volutans, Hærebat. Volvitur ante pedes. Nec moror ante pedes procubuisse tuos. et genua amplectens effatus talia supplex. admovet illa manum genibus. en blandas manus ad genua tendens, voce miseranda rogat. ante pedes jacuit supplex. *vide Genua flecto*.
Advorsitor, prisc. lege Adversitor.
Adversum prisc. pro Adversum.

Advorsum tempori. | *Nie na czas*. Nicht Zeitlich.
Advorsum venio, eo, fio alicui. *Wychodzę przećiw*. Wieder einen gehen.
Advosem Fest. corr. Advorsem, i. adversarium.
Adur, *Zboże*. 2. Getreude.
Adurgeo, *Przypieram. Doieżdżam r. Popycham*. Fast Nöthigen.
Aduro, *Upalam, Opalam, Przypalam, poważyk, Dogrzewa mi, Odźięblć*. Abbrennen/ versengen --- *aduritque pedes Borea penetrabile frigus*.
Aduror. *Upalam się, Zágorywam, Párzę się, czym, Przywierá*. Verbrennen.
Adus, oris, & eris *Zboże r*. Getreude.
Adusque idem Ad usq;
Adusti coloris. *Ogorzáły*. Angebrennet.
Adustio, *Zágorzenie r. Przypalenie, Kauteryzowánie*. Anbrennung.
Adustus. *Przypalony, Opełzł*. Angebrennet.
Aduror. *Trawię 2. Wyrabiam 2*. Verzehren.
Adynamon vinum, Gr. *Wino słábe*,
Adytum, Gr. *Skrytość*, | *Swiątnica*, Heimlicher Ort. *Talibus ex adyto dictis Cumæa Sybilla*. Virg. (*Locus secretior Templi, ad quem nulli est adytus, nisi Sacerdoti*:) *syn*: Templum, sacrum, sacellum, penetrale penetralia. *epith*. Terrificum, latens, venerabile, sublime, inclytum, grande, ingens, pictum angustum, altum, excelsum, aureum, sanctum, fulgidum, sacratum, profundum, penetrale. *phr*. æternumque adytis effert penetralibus ignem. Secretoque adyto gaudent et cœlibe tecto. et ex adyto sortes audire profundo. *vide Templum*.
Adzelari aliquem. *Esdra B. zelo incitari*. *Rozżarzyć się*. *Vnieeus*.

Æ D I

Æcastor, *Æcere, Ædepol Záiste*.
Ædes, vel Ædis hæc *Kośćioł 2*. Kirch. Hauß *Antiqui innumeras struxerunt paedibus, ædes*. Cic. *vide Domus vel Templum*.
Ædes, hæ. *Dom r*. ein Haus. (Capell.
Ædicula, *Domek, Komora r. Káplicá*. Ein
Ædifex icis. *Budownik*. Ein Bauer.
Ædificatio, *Budowanie r*. Ein Bau.

Ædĭfĭcātiuncŭla idem, & *Domek.*

Ædĭfĭcātŏr, *Budownik, Buduiący rad.* **Ein Bau-Herr.** *Ædificator erat Centronius & modo curvo.* Juv. *syn.* Cōnſtrūctŏr, ēxſtrūctŏr, cōndĭtŏr, *epith.* Dīvĕs, sŭpērbŭs, prōvĭdŭs, *phr.* Rōmānæ cōndĭtŏr ārcĭs,Cōndĭtŏr ēt văcŭōs murīs cīrcūmdărĕ cōllēs dēſtĭnăt.

Ædĭfĭcium, *Budowánie 2.* **Ein Gebau.**

Ædĭfĭcŏ, *Buduię, Muruię.* **Bauen.** *Ædificare domos, laribus conjungere nostris.* Juv. *syn.* Strŭo, cōndo, cōnſtrŭo, fabrĭcŏr. *phr.* Mœnĭă, mūrōs, mūrōrum mōlēs, āttōllĕrĕ, ērĭgĕrĕ, dūcĕrĕ, mōlīrī,fīgĕrĕ,jăcĕrĕ,cœlō ēdūcĕrĕ,ūrbem, tēm plūm, dŏmum ſtătŭĕrĕ, pōnĕrĕ, cōnſtĭtŭĕre. Tēmplī,dŏmūs,ūrbĭs tēctă ēxſtrŭĕrĕ, lŏcārĕ, fīgĕrĕ. Fūndāmēntă lŏcārĕ, jăcĕrĕ. Mœnĭă prīmă fūndārĕ. Quīd prōhĭbēt mūrōs jăcĕrĕ, & dārĕ cīvĭbūs ūrbēm? Ībīquĕ mēmĭnto prīmă lŏcārĕ mănū, mōlīrīquĕ āggĕrĕ tēctă Tēmplūm dē mārmŏrĕ pōnăm. Cōndĕrĕ cœpērūnt ūrbēs, ārcēmquĕ lŏcārĕ, Īnſtānt ārdēntēs Tyrĭī, pārs dūcĕrĕ, mūrōs, mōlīrīquĕ ārcēm ēt mănĭbūs sūbvōlvĕrĕ săxă; pārs āptārĕ lŏcūm tēctō ēt cōnclūdĕrĕ sūlcō hīc āltă thĕātrĭs fūndāmēntă lŏcānt ă-lĭī īmmānēſquĕ cōlūmnās Rūpĭbŭs ēxcīdūnt, ūrbēm præclārām ſtătŭī, meă mœnĭă vīdī. Fātālēs mūrōrūm āttōllĕrĕ mōlēs. Săxăquĕ ſūbvēctārĕ hŭmĕrīs trōjānă jŭvābĭt. Rōmŭlĭūs ætērnæ nōndūm fūndāvĕrăt ūrbĭs Mœnĭă. Tēmplă Dĕī săxō vĕnĕrābăr ſtrūctă vĕtūſto, Nōn cœptæ āſsūrgūnt tūrrēs. Strūctă rĭgēnt sōlĭdō ſtăbŭlōrūm mœnĭă săxō, Strūctĭs ēxūrgunt ōppĭdă mūrĭs. Cīngĕrĕ mūrīs ōppĭdă. Mōlīrī āggĕrĕ mūrōs: Ætērnām cōndĕrĕ sēdēm, ūrbēm cōmpōnĕrĕ tērră, mœnĭbūs cīngĕrĕ. Sūb tērrā fŏdĕrĕ lārēm. Dūm cōndĕrĕt ūrbēm. Prīmās cūm cōndĕrĕt ārcēs. Pŏsŭērĕ īn mōntĭbūs ūrbēm, ūrbēm cōnſtĭtŭī, lātēquĕ pātēntĭă fīxī Mœnĭă, fīnĭtĭmīs īnvĭdĭōsă lŏcīs Trōjămquĕ vĭdētĭs. Qŭām vēſtræ fēcērĕ mănŭs, Hōc īlĭum ēt hæc lŏcă Trōjæ ēſsĕ jŭbĕt, īpsĕ hŭmĭlī dēsīgnāt mœnĭă fōſsā. Părĭētĭbŭſquĕ prĕmūnt ārctīs, ēt quāttŭŏr āddūnt, quāttŭŏr ā vēntīs ōblīquā lūcĕ fĕnēſtrās. Ædĭfĭcāt sēmpēr, mŏdŏ līmĭnă pōnĭt. Nūnc fŏrĭbūs clāvēs āptăt, ĕmĭtquĕ sĕrās: Nūnc hās, nūnc īllās mūtāt rĕfĭcĭtquĕ fĕnēſtrās.

Ædĭlātŭs us, *Budowniczego urząd.* **Ein Bau-Meister ambt.**

Ædīlĭs, *Budowniczy 2. Podwoiewodzy, Kośćielny 3.* **Ein Bau-Meister.**

Ædīlĭtās, Ædilitatus, Ædĭlĭtium, *Budowniczego publicznego urząd. Podwoiewodzego urząd.* **Ein Bau-Meister ambt.**

Ædĭtĭtĭus, *Budowniczy 1.* **Der Baumeister.**

Ædes săcră, *Kośćioł 2.* **Ein Kirch.** (ferman.

Ædĭtĭmŭs, Ædĭtŭēns. *Kośćielny.* **Ein Opf-**

Ædĭtĭmŏr aris, *Kośćioł opátruię.* **Ein Opfer-maan seyn.**

Ædĭtŭŏr. *aris. ab Æditivus. vel æditueor, vide Lucret. æditueutes Kośćioł opátruię.* **Die Kirch besehen.**

Ædĭtŭŭs, *Kośćielny 3. Zakryſtyan.* **Ein Glöckner/Sacriſt oder Meßner.** *syn.* Tēmplī cūſtōs. *Æditius consultus ait: quos prospicit hospes.* Prud.

Aēdōn, *onis f. Gr. Słowik.* **Nachtigal.** *At velut Aedoni Coreæ cum spiritus alto.* Virg. *epith.* Suāvĭs, trīſtĭs, *vide Philomela.*

Ægæōn, *onis, Gr. Dziewięśiol.*

Ægĕr, *Chory, 1. Smutny.* **Kranck/ elend.** *Vastis quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Mōrbĭdŭs, ægrōtŭs, īnvălĭdŭs, īnfīrmŭs, lāngvĭdŭs, lāngvēns. *phr.* Mōrbō lānguēns, āffēctŭs, mōrbĭs grăvĭs, dēcūmbēns, ſquālēns, tēntātŭs, āfflīctŭs, prēſsŭs, ōpprēſsŭs, lānguĭdŭs, lānguēſcēns, ſrāctŭs. Lānguĭdă mēmbră trăhĕrĕ, ōră būxō pāllĭdĭōră gĕrēns. Mōrbĭ crŭcĭātĭbŭs ūſtŭs. Mēmbrĭs ægĕr, ārtŭs īnvălĭdī, īnvălĭdum cōrpŭs. Lāngvĭdă mēmbră ōſsă mōrbō cōllāpsă. Quēm lānguŏr hăbēt. Prōxĭmŭs ōrco lētho. Jām prŏpĕ dēpŏsĭtŭs, cērtē jām frīgĭdŭs ægĕr. Quēm tēmpŏrĕ lōngē. Tōrrēt quārtă dĭēs, ōlīmquĕ dŏmēſtĭcă febrĭs. Cōntĭnŭō ēſt ægrĭs ălĭŭs cōlŏr, hōrrĭdă vūltūm Dēfōrmāt măcĭēs. Quēm mŏvēnt pŏsĭtæ faſtīdĭă mēnſæ. Quēm nēc Cĕrĕrĭs nēc tāngĭt cūră Lyæī. ăd Mēdĭcūm ſpēctō vēnīs fūgĭēntĭbūs ægĕr. ūltĭmă pārs ănĭmæ dūm mĭhĭ rēſtăt, ădēs, Nōn ēſt in Mēdĭcō sēmpēr rĕlĕvētūr ŭt ægĕr; īntērdūm dōctă plūs vălĕt ārtĕ mălūm. *vide Moribundus.*

Ægĕr ănĭmĭ, ănĭmō, ăb ănĭmō. *Utrapiony,* **Betrübt.**

Æger cūrīs, Frásowliwy. Sorgfältig.

Ægĭlōps. ōpis m. Gr. Owiesek, Dąb. Fistułá 1. Die Fistel in den Augen.

Ægĭpăn, ānis m. Gr. Mieszániec 1. Der ein Maan und Weib zugleich ist.

Ægīrīnum Gr. Topolowa máść. (Koźia skorá.

Ægĭs, idis, f. Gr. Puklerz, Modrzew, propriè

Ægĭtŭs, ti, m Gr. Czeczotka. Ein Vogel.

Ægŭlă, sub Siárká. Schwewel.

Ægŏcĕrās. ātos, vel ātis n. Gr. Boża trawká ziele. Bockshorn.

Ægŏcĕrŏs, otis m. Gr. vel Ægōcērŭs, ri, Koziorożec. Steinbock. *Quo pacto æstivi se partibus ægocerotis.* Luc. *syn.* Caprĭcōrnŭs, ărĭēs căper. *epith.* ūdŭs hūmĭdŭs. frīgĭdŭs gĕlĭdŭs, cĕlĕr, cōrnĭgĕr, nĭvōsŭs. *vide Capricornus.*

Ægŏnychŏn *n. Gr. Wroble proso.*

Ægŏnŏmŭs. *Gr. Koźiarz.* Ein Geißhirt.

Ægŏphthālmŏs, *secunda, hæc, verba, vel hic, lapis pretiosus Gr. Koźiook ziele.*

Ægrè, *Ledwie, Trudno,* Schwätlich/ Kümmerlich. *Cærula quem genitrix, ægrè solata dolentem.* Ovid. *syn.* Vĭx mŏlēstē, malĕ, diffĭcūltĕr.

Ægrè ăccĭpĭŏ, ægrè mē ĭd hăbĕt, *Za zle mam.* Vor übel aufnehmen.

Ægrè ēst mĭhī, *Przykro mi, Smęcę się, Źle mi, Márkotno mi, Nie mogę.* Traurig seyn.

Ægrè făcĕrĕ ălĭcŭī, *Ná złość.* Zu trutz thuen. (Verdriessen.)

Ægrè fĕrŏ, ægrè mē hăbĕt. *Markotno mi.*

Ægrŏ, es, Choruię 1. Kranck sein.

Ægrēscŏ, *Choruię 1. Truchleię Zle mi, Zarzy się, Przybywa.* (Krancken.

Ægrio, is, ire. Ægrisco. is, ere. Choruię 1.

Ægrĭmōnĭă, *Zal 1.* Bekümmernus.

Ægrĭtūdĭnĕ ăffĭcĭor, ŏprĭmŏr. *Smęcę się.* Betriben.

Ægrĭtūdŏ, *Choroba 1. Smutek, Zal.* Kranckheit. *Soletur senium, ægritudinemque,* Phal. *syn.* Mōrbŭs, lānguŏr. *vide morbus, vel* ănxĭĕtās, cūră, sŏllĭcĭtūdō, *vide Cura.*

Ægrĭtūdŏ mēntĭs, *Szaleństwo 1.* Vnsinnigkeit.

Ægrŏr, ōris, *m. Chorobá.* Kranckheit.

Ægrōtātĭŏ, *Chorowanie, Chorobá.* Schwachheid.

Ægrōtŏ, *Choruię, Słabieię.* Kranckseyn. *Ægrotant Medici, fraudantur Iureperiti. syn.* Lānguĕo, dĕcŭmbo, dŏlĕo, *phr.* Mōrbō, mōrbĭs lăbōrārĕ, lānguērĕ, lānguēscĕrĕ, dĕcŭmbĕrĕ; cōnfĭcī, ēxērcērī, tēntārī, ăffĭcī, prĕmī, vĕxārī, tŏrquērī, crŭcĭārī, cōnflīctārī, squāllērĕ, atrōcī prēssum dĕcŭmbĕrĕ mōrbo. Grāvĭbŭs morbī crŭcĭātĭbŭs ūrī. Trīstēs īncēssŭnt pēctŏră mōrbī: Mēmbră frāctă, lāssōs ărtŭs ĭn ŏmnī tŏrō vērsārĕ, ad præsēpē gĕmĭt mōrbō, mŏrĭtūrŭs ĭnērtī. Sălūtĕ dēstĭtŭī. Pāllēnt ēxānguī cōrpŏră mōrbō, ĭmă lăbōrānt cōntĭnŭĭs crŭcĭātĭbŭs ŏssă. Tābĭfĭcŭs cōrpŏră lānguŏr hăbĕt. ægrō sum cōrpŏrĕ, ægrūm trăhĕrĕ corpŭs. Sŭbĕūnt. trīstĭsquĕ sĕnēctŭs Līnquēbānt dūlcēs ănĭmās, aūt ægră trăhēbānt cōrpŏră, Pāllĭdă vīx cŭbĭtō mēmbră lĕvārĕ pŏtēst. Vīs mōrbī dīstrāctă pĕr ărtŭs. Tūrbāt ăgēns ănĭmam. Pāllĭdăquĕ ēxāngŭī squāllēbānt cōrpŏră mōrbō. Mōrbŭs mēmbră pŏpŭlātŭr. Morbŭs dēcērpĭt cōrpŏrĕ vīrēs, Fūrĭt, ătquĕ ărtŭs dēpāscĭtŭr ărĭdă febrĭs.

Ægrōtŭs, *Chory 1.* Kranck/ schwach. *Ægroto domini deduxit corpore febres,* Hor. *v. Æger*

Ægrūm, Chorobá 1. Kranckheit.

Ælūrŭs, *Gr. Kot.* Ein Katzen.

ÆM ÆN

Æmĭdŭs. Nádęty. Auffgeblasen.

Æmŭlāndŭs, *Pożądány* Begehrt.

Æmŭlātĭŏ, Æmŭlātŭs, *us Miłość zawisna, Zázdrość, Przećiwiánie się 2. Násládowánie zawistne, Przepych.* Nachfolgung.

Æmŭlātŏr, *Násládowcá zawistny.* Nachfolger. *Viventis atrox æmulator hostia.* (Jamb.)

Æmŭlātŭs, ăgŏ, *Waśnię 1. Przećiwiam się.* Sich Wiedersetzen.

Æmŭlŏr, *Násláduię, Przećiwiam się. 2. Wyráźić chcę Podobny iestem, Zayrzę, Ná przepych, Ná udry.* Nachfolgen / Nachaffet. *Ipse meas solus, quod nil est, æmulor*

lor umbras. Promp. syn. imitor, invideo, sector vide Imitor.

Æmulus subst. Naśladowca 1. 2. Konkurent, Przećiwnik, Zawistnik. Nachfolger/ Nachaffer. Æmulus exceptum Triton (si credere dignum est) Virg. syn. imitator, sectator, vel invidus, adversarius, contrarius.

Æmulus adject. Zazdrośćiwy. Neidiger.

Ænea barba homo. Lysowáty.

Æneator, Trębacz. Ein Trompeter.

Æneolum, Miedziány statek Koćiałek. Ein Kessel.

Æneus, Mośiądzowy. Von Ertz. Lætus ut in circo spatiere aut Æneus, ut stes. Hor. syn. ahenĕus. vide Eheneus.

Ænigma tis. n. Gr. Mowá trudná Rätzel --- propriiq; ænigmata vultus, Prud. epith. obscurum, difficile, dubium, cæcum, Thebanum, tenebrosum, anceps, abditum, reconditum, arcanum, ædipæum, involutum, latens, latitans, secretum. phr. Cæca ænigmata solvit.

Ænigmaticus, Gr. Trudny. Irrig.

Ænobarbus, Lisowáty. Ein Rothbart.

Ænos, vel ænus, Gr. Bayka, Gadka 3. Chwálenie. Ein Rätzel frag.

Ænulum, idem Æneolum.

Æolipyla æ, Gr. Alembik.

Æconia, æ, Gr. sub Dąb, Ein Eyche.

ÆQU

Æquabilis, Jednostáyny, Łáskáwy 1. Rowny 1. 3. gleichförmig.

Æquabilitas, Jednostoyność, Łáskáwość 2. Rowność. Gleichförmigkeit. --- Nec enim de æquabilitate movebor. Mart.

Æquabiliter, Jednostaynie, Rowno.

Æquævus, Rowiennik 2. Gleichen Alters. Ut Regem æquævum crudeli vulnere vidi. Virg. syn. coævus, coætaneus, æqualis.

Æqualis, Adject. Rowny. 1. 3. Jednostáyny. Gleich. Et nunc æquali tecum pubesceret ævo. Virg. syn. æquabilis, æquus, par, compar similis, vel æquævus.

Æqualis subst. Rowiennik.

Æqualitas, Rowność Gleichheit.

Æqualiter, Rowno. Gleichlich. Gratia pyramidum nobis æqualiter adsit. Ovid.

Æquamentum, Klubá 2. Wagá rowna, Szal kluba, Szal stanie. Gleich gewichte.

Æquanimitas, Cierpliwość. Geduldigkeit.

Æquanimiter, Skromnie. Geduldig.

Æquanimus, Nieobruszeny. Geduldig. Gutwillig. Æquanimus fiam te judice sine legenda. Aus. syn. Moderatus, patiens, tolerans.

Æquatio, Pomiar. Mässigkeit.

Æquator, Porownánia dnia z nocą punkt. Gleichkreiß. Vitra æquatorem gens est asperrima bello. Nat. C.

Æque, Rownie, Jednako, Spráwiedliwie, Ták bárzo. Eben so/ billig. --- æque juvenemque Magistri. Virg. syn. Pariter, similiter; æqualiter, non secus, haud secus, non aliter, haud aliter.

Æque, ac, æque atque, æque, quasi, &c. Rownie iak. Nicht desto minder.

Æque quidquam, Nic 2. Nichts.

Æque quam, Ták, Jak. Also/ Wie.

Æque ut olim, Po stáremu. Nach altem Gebrauch.

Æqui bonique facio. Zá dobre mam. Vor (gutt haben.

Æqui servatissimus, Spráwiedliwy. Gerechter.

Æquidiale, Porownanie dniá y nocy.

Æquidici versus. Diomedi, in quibus singula verba, singulis opponuntur, ut Alba ligustra cadunt; &c. Rober Constantin.

Æquidies, ei, vel Æquidium, Porownánia dniá z nocą punkt. Gleicher Tag. --- Æquator Solem statione reflexis, æquidiemque facit &c. Archid. Æquidium duplex, pacato frigore & æstu. Mant.

Æquiformes versus Diomed. in quibus nulla vox est composita. Rober. Constan.

Æquilotium, Æquilanium, al. Æquilanium sub Poł. Die Helffte.

Æquilatatio. Rowność. Gleichheit.

Æquilaterus, sub Rowny 3. Gleich.

Æqui-

Æquĭlĭbrĭō stăbĭlĭō, *Ustawiam prosto*, Gleich setzen.

Æquĭlĭbrĭs, *Rowny wagą, Wagi rowney*. Gleiche Wage.

Æquĭlĭbrĭtās, *Rowność, Wagá rowná. Szala kluba, Szal stanie.* (Gewicht.

Æquĭlĭbrĭum ; *Waga rowna.* Gleich *syn.* Æquābĭlĭtās, æquālĭtās. *phr.* Jūstā pārī prēmĭtūr cūm pōndĕrĕ lībrā: Pronā nĕc hāc plūs pārtĕ sĕdēt nēc sūrgĭt ăb īllā.

Æquĭmănŭs, *Oboręczny*, Der linck- und rechts ist.

Æquĭnōctĭāle tempus, *Æquinoctium*, *Porownánie dnia z nocą.* Gleich des tags und Nachts.

Æquĭnōctĭālĭs, *Jesienny, Wiesienny, in Porowanie 2.* Tag oder Nacht gleichgmässig. *Iam cœli furor æquinoctialis* (Phal.)

Æquĭnōctĭālĭs cīrcŭlŭs, *Porownánia dniá y nocy punkt.*

Æquĭpar, aris, *Rowny 2.* Gleich Paar. *Bissenas partes qui continet æquipares ? as.* Aus. *syn.* Pār, nōn impār.

Æquĭpărābĭlĭs, *Porownania godny.* Wehrt zu Vergleichen. --- *velut æquiparabile quicquam* Prud.

Æquĭpărātĭo, *Rowność*, Gleichmachung.

Æquĭpărō, æquĭpĕrō *Lipsius Przyrownywam, Zrownywam*, Gleich machen. --- *solum æquiparas sed voce Magistrum.* Virg. *syn.* Cōmpăro, cōnfĕro., æquo, ēxæquo, ădæquo. *vide Comparo.*

Æquiperabilis apud Plautum Trinummo legunt quidam pro Æquiparabilis.

Æquĭpēs edis. *Rowny 5.* Gleich.

Æquĭpōllēntĭă, *Rowność.* Gleichheit.

Æquĭpōllĕō, *Rownam 6.* Gleich so viel gelten, *vide Æquivaleo.*

Æquĭpōndĭum, Gewicht, *Przeźmiąnowa wagá* Gleich gewicht.

Æquĭsĭmūm ŏptĭmūm, *Słusznie.* Billich.

Æquĭtās, *Rowność, Słuszność, Sprawiedliwość, Łaskáwość.* Billigkeit, *syn.* Æquum. *vide Justitia.*

Æquĭtĕr. *Rowno.* Gleich.

Æquĭvălĕō, *Rownam* Gleichgelten, gleichwerth seyn. *Nulla potest modiis æquivalere tuis.* Ovid *syn.* Æquĭpōllĕo. *phr.* Tāntum vălĕo, pōllĕo. Tāntī sum prĕtĭī. Pār sum prĕtĭō.

Æquivocum nomen commune multis, ratione substantiæ diversis. Sipont. Homonymum idem.

Æquivocus versus Diomed. in quo syllaba ultima congruit penultimæ, grata malis. Ethoicus Sermo.

Æquō, *Rownam 1. 2. 3. Zrownáć Doścígam, Nádążam zá kim, Stoi zá tyie.* Gleich, eben machen, *syn*: ădæquo, ēxæquo, pār, æquālĕ rĕddo, făcĭo, ēffĭcĭo. *phr.* Pārtĭbūs jūstīs æquō. Nūllō dīscrīmĭnĕ. Quătŭōr in pārtēs dīvīsum mēnsĭbūs æquīs. ēt pĕdĭbūs sūmmās æquābĭs, ărēnās. Jūstā pārī prēmĭtūr, vĕlūti cūm pōndĕrĕ lībrā. Prōnā nĕc hāc plūs pārtĕ sĕdēt, nēc sūrgĭt ăb īllā.

Æquō, *as*, sŏlo. *Znoszę 6.*

Æquō ănĭmō, *Zá debre*, Vor gutt.

Æquŏr, ŏris, *Ruwnia, Morze 1. Pole*: Das Meer. --- *vastum maris æquor arandum.* Virg. *syn.* Mărĕ ăltum, prŏfŭndum, pōntŭs frĕtum, sălum, bærŭlă, pĕlăgŭs, mărmŏr, ōcĕănŭs, Nĕptūnŭs. Nĕptūnĭă ărvă. *vide Mare. vel* plānĭtĭēs. cāmpŭs ăpērtŭs, lātŭs. *vide Planities.*

Æquŏrĕŭs, *Morski.* Das zum Meer gehört. *Sterneret æquoreas æquore nata vias.* Ovid.

Æquūm, *subst. Ruwnia, Słuszność Sprawiedliwość* Das billich ist. *syn.* Fās ēst, pār ēst. Fās ēt jūrā vŏlūnt.

Æquūm bŏnūm, *Łáskáwość, Słuszność.* Recht.

Æquŭs, *Rowny 1, 5. Słuszny. Sprawiedliwy, Kontent.* Billich. *Victor erat quamvis æquus in hoste fuit* Prop. *syn.* Jūstŭs *phr.* ōbsērvāntĭssĭmŭs æquī, jūstĭtĭæ fautŏr, Jūrĭs, *vel* æquī dĕfēnsor. *v. Iustus.*

Æquŭs dīscēdō, *Przestaię.*

ÆRA

Āĕr, ĕris: *Powietrze 1.* Die Lufft. *Alta petunt aer, atque aere purior ignis.* Ovid. *syn.* Æthēr æthră, văcŭum, ĭnānĕ, Jūppĭtĕr aŭră, nūbĭlă āstră, dĭum. *epith.* Līquĭdŭs, văcŭŭs, tĕnŭĭs, hūmĭdŭs tĕnĕr, pūrŭs, spīrābĭlĭs, rōrĭfĕr, mĕabĭlĭs, săgĭttātŭs plŭvĭŭs, cīrcūmflŭŭs, ūdŭs

rōſcĭdūs, aūrĭcŏmūs, līmpĭdūs, ĭgnĭfĕr, fūlgēns, mūtābĭlĭs, sĕrēnūs, nĭmbŏsūs, rārūs, prŏcēllŏsūs. *phr.* āĕrĭī trāctūs, āĕrĭī cāmpī, āĕrĭă plāgă, āĕrĭæ ōræ, dŏmūs, plāgæ, aūræ, ĭnānĭă cœlī. Cælī ſpīrābĭlĕ nūmĕn. ĭn æthĕrĭās vŏlŭcrĭs sē ſūſtŭlĭt ōrās. Vēctūs pĕr ĭnānĭă cūrrū. Lăpĭs văcŭum, pĕr ĭnānĕ vŏlūtūs. Jūppĭtĕr hūmĭdūs aūſtrĭs. Nĕc ĭn văcŭum pŏtĕrūnt sē ēxtēndĕrĕ rāmī. Lāxĭs pĕr pūrūm īmmīſsūs hăbēnĭs. Sĭnĕ nūbĭbūs āĕr lĭmpĭdūs. Cālīgāns nūbĭbūs āĕr. Cœlī ĭn rĕgĭōnĕ sĕrēnā, āĕrĭs ĭn cāmpĭs lătĭs, āĕră pĕr văcŭum fērrī, ătquĕ āſsūrgĕrĕ ĭn aūrās. Vŏlāt rubrâ fulvūs Jŏvĭs ālēs ĭn æthră. In nūbēm cōgĭtūr, āĕr. Plŭvĭūs tērrĭs ĭrāſcĭtūr āĕr. Tĕpĭdūm vŏlŭcrēs cōncēntĭbūs āĕră pūlsānt. Lĭttŏră plāngūntūr flūctū ēt vāgūs ĭntŏnāt āĕr. āĕrĭs ūt pătŭlī jām cōnſcĭă pērmĕāt æthram. Tūrgĕt vēntĭs āĕr nĕbŭlŏsūs. Nūbĭlă sī fūlgĕnt, ĭn tēmpŏră vērtĭtūr āĕr.

Āĕr mānēs, pĭgĕr, dēnsātūs, *Zaduch 1.2.*

Āĕră, *æ, Kąkol. Rok, 1, Ráchownicze littery, Znák ná pieniądzach.* **Ein Zeichen auf dem Geld.**

Ærā, *in plurali Pieniądze, Winá pieniężná.* **Geld.**

Ærāmĕn, *Miedźiany ſtátek.* **Ein Kupffernes Gefäs.**

Ærāmēntum, Ærāmēntă orum, *Dzwon, Mośiężne rzeczy.* **Ein glocken.**

Ærārĭă, *Mośiężna gorá.* **Ein Kupffer berg.**

Ærārĭă fābrĭcă, *Mośiężne rzemięſto.* **Ein Kupffernes handwerck.**

Ærārĭă fōrnāx, *Ruda 1. Mośiężna hutá.*

Ærārĭă ōffĭcīnă, *Kotlárſki wárſtat.*

Ærārĭī *Præfēctūs*, Quæſtŏr, Trĭbūnūs, *Podſkarbi.* **Schatz-Meiſter.**

Ærārĭum, *Skarb Rzeczypoſpolitey 1.2.* **Schatz-kammer.** *Regales ut opes & ſacra æraria ſervent.* Man. *ſyn.* ŏpēs pūblĭcæ, fĭſcūs.

Ærārĭūs, *ſubſt. Kotlarz, Mincarz, Mośiądzem robiący, Podſkárbi,* **Ein Keſler.**

Ærārĭūs, *adject. Mośiądzowy, Podły.* **Kupffern.**

Ærārĭūs mīlĕs, *Zołnierz pienięźny,*

Ærārĭūs ſcrībă, *Podſkárbi.* **Ein Rent-Meiſter.**

Ærātūs, *Mośiądzowy, Miedźiány.* **Verkupffert.** *ſyn.* ærĕ tēctūs, ŏbdūctūs, mūnītūs, īnſtrūctūs, ārmātūs grăvĭs.

Ærātūs hŏmŏ, *Dłużnik 1.* **Ein Schuldner.**

Ærĕ dīrūtūs mīlĕs, *Zołnierz ſkárány.* **Ein Geſtraffter Soldat.**

Āĕrĕs *hi ſub Powietrze 1.* **Die Lufft.**

Ærĕūs, *Mośiądzowy.* **Das von Ertz oder Ku ff r gemacht.** *- micat æreus enſis* Virg. *ſyn.* ăhēnūs, ăhēnĕūs, ærātūs.

Æreus, lege Ærius.

Ærĭcă, *æ, Sledź.* **Ein Hering.**

Ærĭfĕr, *Mośiężyſty. Ærificè ſub Miedźiány.* **Der K pffer trägt.** *ærifera comitum concrepuere manus.* Ovid.

Ærĭfĭcium, *Miedźiany ſtátek, Mośiężne rzeczy, Mośiężne rzemięſto.* **Ein Ertzengefäs.**

Ærĭmĕn, *Miedź.* **Ertz/Kupfer.**

Ærĭnĕūs, Ærinūs, *ab æra, æ, Kąkolny.*

Ærĭnūs, *ab ære. Mośiądzowy.* **Ertzig.**

Ærĭpēs, *edis omne adject. Prędkonogi, Wiátronogi.* **Ein Kupfferner Fuss.** *Fixerit æripedem cervam licet, &c. Virg. ſyn.* vēlōx, cĕlĕr, præcēps, præpēs.

Ærĭs ălĭcūjūs. *Zácz.* **Wie viel.**

Āĕrĭs flūŏr, flūxūs, *Wiátr.* **Der Wind.**

Ærĭs glăcĭēs, *Zwierćiádło.* **Der Spiegel.**

Ærĭs mīllĭă, *ſub Złoty.* **Ein Gülden.**

Ærĭs pălĕă, ſquāma. *Mośiężna ſkwará,* **Die Hirze des Ertzes.**

Ærĭs tērnī: ærĭs dēnī, cēntēnī, *& ſub Siedm pieniążkow.* **Zwey Kreutzer.**

Ærĭsŏnus, *Brzmiący.* **Wieder thönent.**

Aĕrĭūs, *Powietrzny, Wyſoki, Biały, iáſno.* **Lüfftig.** *Nec gemere aeria turtur ceſſabit ab ulmo* Virg. *ſyn.* æthĕrĭūs *vel* æthĕrĕūs cœlēſtĭs, sȳdĕrĕūs, *vel* āltūs, sūblīmĭs, ēxcēlsūs, ēdĭtūs, ārdūūs, cēlsūs, prōcērūs,

Ærīzūsă gēmmă, *Turkus,* **Ein Jaſpis.**

Ærŏ, *as, Mośiądzem ábo miedźią robię.* **Mit Ertz machen.**

Ærŏīdēs *lapis gemma, m. f. Gr. ſub Beryl.* **Ein Perle.**

Ærŏmāntĭă, *Gr. Wrożká 2.*

Æromelī, n. Gr. *Mánná 4.* Himmel brod.
Ærōsum aurum, *Fałszywá monetá* Falsch Geld.
Ærōsŭs, *Mośężysty, Nieszczery.* (Geld.
Ærūcă, *Rdzá 1. Gryszpan.* Spongrün.
Ærūgĭnŏ, *as. Rdzewieię.* Rüsten.
Ærūgĭnōsus, *Zárdzewiały,* Rostig.
Ærūgŏ, *Rdzá, 1. Gryszpan, Suchość,* Nie szczerość, *Łakomstwo.* Ertz oder Kupffer Rost. *Si reddat veterem cum tota ærugine follem.* Juv. *syn.* Rubīgo, *prim. anc. epith.* Scabră, tētră, nīgră, tūrpĭs; vĭrĭdĭs. *vide Rubigo.*
Ærūgŏ scolecia, rasilis. *Mośiężny proch.* Messpulwer. (pfer.
Ærūmĕn. *Miedź* Allerley Metall/Ertz/Kupfer.
Ærūmnă, æ. *Utrápienie, Nieszczęśćie.* Mühseligkeit/Elend. *syn.* Mœrŏr, dŏlŏr. *epith.* Grăvĭs, mălă, dūră, lūctĭfĭcă, trīstĭs, crūdēlĭs, lūgubrĭs, *vide Mæror, Miseria.*
Ærūmnābĭlĭs, *Załosny.* Traurig.
Ærūmnālĭs, *Cięszki 2.* Schwer.
Ærūmna, Ærūmnula. *Widły 1.* Ein Gabel.
Ærūmnātŭs, *Plaut. cor: Deartuatus*
Ærūmnōsŭs, *Nędzny.* Mühselig/ *syn.* īnfēlīx, mĭsĕr, īnfōrtūnātŭs. *vide Miser.*
Ærūscātŏr, *Szálbierz.* Ein Betrieger.
Ærūscŏ, *as, Zbieram,* Samlen.
Æs, *æris, Miedź, Mośiądz. Dzwon, Waga 7. Winá pięnężna.* Ertz oder Kupffer. *Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat. syn.* ærĭs mĕtăllum, *vide Metallum epith.* dūrum, sŏlĭdum, splĕndĭdum, grăvĕ, tĭnnŭlum, Cŏrĭnthĭum. *phr.* ărgĕntī rīvōs, ærĭsquĕ mĕtăllī ŏstĕndĭt vēnĭs tĕllūs. Nēxæ ærĕ trăbēs fŏrĭbŭs cărdo, strīdēbăt ăhēnĭs. ēxcūdĕnt ălĭī spīrāntĭă mōllĭbŭs ærā. *pecunia, nummus, (vide Pecunia.)* Tŭbă, būccĭnă, lĭtŭŭs cŏrnū, clāssĭcŭm. *phr. Tinnulaque æra sonant, arguta cavis tinnitibus æra, cum bellicus ære canoro, signa dedit tubicen.* vide Tuba.
Æs ălĭēnum, *Dług 1.* Schulden.
Æs ălĭēnum cōgŏ, cōnflŏ; cōntrăho, hăbĕŏ, făcĭŏ &c. *Dłużę się. 1.* Schulden machen.

Æs căldārĭum, fūsĭlĕ, cămpānum, tĭnnŭlum. *Spiża 1.* Kupfer.
Æs cŏrōnārĭum, *Mośiądz,* Messing.
Æs cuprĕum, Cyprĭum, dūctĭlĕ, rēgŭlārĕ. *Miedź* Allerey Metall.
Æs grăvĕ, *sub Poczworny grosz.* Pieniądze
Æs mănŭārium. *Wyrobek, Wygráne,* Gewin.
Æs mīlĭtārĕ, *Żołd,* Lohn.
Æs nātum, *Obrywká.* Zinsen Gewinn.
Æs rŏtūndum. *Cymbał.* Ein Cymbel.
Æs sīgnātum *Pieniądze,* Geld.
Æsălō, æsălōn, *onis, Gr.* Drzemlik. (reden.
Æschrologĭă, *Gr. Mowá plugawá,* Garstige
Æschynomenē, *es, Gr. Zywopłon ziele.*
Æscŭlātŏr. *Szálbierz.* Ein Lügner betrieger.
Æsculus, *lege Esculus.*
Æscŏpĭcum onus, *sub Nadrożne,* Zehrgeld.
Æstās, *Lato, & sub Rok.* Der Sommer. *Qualis apes æstate nova, per florea rura.* Virg. *syn:* æstīvum tĕmpŭs. *epith.* Pŭlvĕrŭlēntă īgnĕă, torrĭdă, călĭdă, fĕrvēns, fĕrvĭdă, sĕrēnă, īnērs, sĭtĭēns, mŏrbōsă, lāscīvă, fōrmōsă, fērtĭlĭs, lætă. jūcūndă, flōrēns, ŏptātă spērātă, pīctă pēstĭfĕra flāmĕa, sīccă. *phr.* æstĭfĕrī dĭēs Sīrĭŭs, ārdŏr, æstīvă tēmpŏră. Pārs fĕrvēntĭŏr ānnī. Călĭdĭssĭmă, sōlĭbŭs æstās. Fōrmōsă mēnsĭbŭs æstās. Spīcĕă sērtă gĕrēns. Fīndēns Phœbæĭs īgnĭbŭs ārvă. Vēstĭēns, ōrnāns, cūlmĭs Cĕrĕālĭbŭs āgrōs. Tēmpŭs quō tōrrĭdŭs æstŭăt āĕr. Glēbāsquĕ jăcēntēs pūlvĕrŭlēntă cŏquĭt mātūrĭs frūgĭbŭs æstās.
Æstātĕ, *Lecie.* Zur Sommers-Zeit. Dūm tērrĭs īncŭbăt æstās. Cūm tērræ ārdōrĕ dĕhīscūnt ărvă călōrĭbŭs hĭānt. ărvă hĭūlcă sĭti rūmpūntŭr. ūtūntŭr grāmĭnă cāmpīs: Dēnsæ tŏrrēntūr arĭstæ. Cūm grăvĭs ēxūstōs æstŭs hĭūlcăt ăgrōs. Cum ēxūstŭs ăgĕr mŏrĭēntĭbŭs æstŭăt hērbĭs. ŭbi hĭūlcă sĭti fīndĭt cănĭs æstĭfĕr ārvă. Cūm sĭtĭūnt hērbæ ēt pĕcŏrī jām grātĭŏr ūmbră ēst. ŭbi pūlsam hyĕmĕm Sōl aurĕŭs ēgĭt sūb tērrā cœlūmquĕ æstīvā lūcĕ reclūsĭt. Cūm pēr sūmmă pŏlī phœbūm trăhĭt āltĭŏr æstās. ārēntēs cūm fīndĭt Sīrĭŭs agrōs. Cūm sīccās īnsānă cănīcŭlă mēssēs Tŏrrĕt, cŏquĭt. Cūm călĕt

călĕt, ĕt mĕdĭo Sōl ĕst āltĭſsĭmūs ōrbĕ, ārĭdă cūm sĭtĭēns ēxeŏquĭt ārvă Lĕō. Cūm cūlmīs āgrōs vĕstĭt Cĕrĕālĭbūs æstās. Cūm Cĕrĕs īncūrvā fālcĕ rĕsĕctă cădĭt, Mātūrīs cūm flāvēt cāmpūs trīstĭs. Cūm sĭccōs cāncĕr ădūrĭt agrōs. Cūm lætæ tūrgēnt īn pālmĭtĕ gēmmæ.

Æstĭfĕr, Pálájący, *Gorący* 1. Sommetächtig. *Æstifera Libyes viso Leo cominus hoste.* Luc. *ſyn.* Fĕrvĭdŭs, æstĭvŭs.

Æstĭmābĭlĭs, *Zacz*, *Ważny*, *Oſzácowány.* *ſub Nicoſzácowány.* Geſchätzt.

Æstĭmātă pœnă, *Winá* 2. Schuld.

Æstĭmātĭō, *Cena* 1, *Szácowánie*, Schätzung.

Æstĭmātĭō cēnsūs, *Popis* 1. Muſterung.

Æstĭmātŏr, *Szácownik*, *Sędźiá.* Ein Schätzer. *Rerum æstimator, ſi tamen tecum exigas* (Jamb:) *ſyn.* Jūdēx. *epith.* æquūs, jūstūs, īnĭquūs. *vide Judex.*

Æstĭmātōrĭūs, *Szácunkowy.* Das Zuſchätzen iſt.

Æstĭmĭă, *Szácowanie.* Schatzung.

Æstĭmō, *Szacuię*, *Ważę ſobie co*, *Rozważam* 1. *Trzymam o kiem*, *Mierzę.* Schätzen/ hoch achten. *Quo redit ad faſtos & virtutem æſtimat annis.* Hor. *ſyn.* Jūdĭco, ēxĭstĭmo, cēnsĕo, *vel* cōnsīdĕro, *vel* māgnī, pārvī făcĭo, pēndo.

Æstĭmō lītēm, *Przeſądy nákazuię.*

Æstīvă, *orum*, *Letnie mieſzkanie*, *Leżá letnia*, *Chłodnik* 1. Sommerhauſ. -- *Sed tota æſtiva repente* Virg. *ſyn.* æstīvă căstră.

Æstīvă ăgō, æstīvō, *as*, *Latnię* 1. Den Sommer verſchlieſſen. *Amnibus & nudo juvat æſtivare ſub æmo.* Stat.

Æstīvè, *Lekko. Letuie.* Sommerlich.

Æstīvōsŭs, æstŭāns, *Gorący*, Südend heis.

Æstīvŭs, *Letni*, Sommerlich. *Solibus hybernis æſtiva gratior umbra.* Ovid.

Æstŭārĭă, *orum*, *Morſkie przychodzenia mieyſce.* Meerſumpff.

Æstŭārĭum, *Wylewki*, *Odnogá morſka*, *Miáłkość*, *Dziurá.* Lufftloch.

Æstŭātĭō, *Pałanie*, *Chćiwość.* Brennung.

Æstŭō, *Pałam* 1. 2. *Gorąco mi. Pram*, *Znoię ſię*, *Burzy ſię* 1. 2. *Żądam*, *fraſuię* *Trudność mam.* Erhitz ſeyn. *Et cum exuſtus ager morientibus æſtuat herbis.* Virg. *ſyn.* Fĕrvĕo, flăgrō, exæflŭo, *vel* flūctŭo, ăgĭtŏr.

Æstŭōsĭŭs, *Gorąco* 1. Heis.

Æstŭōsŭs, *Gorący*, Hitzig. *Gregem æſtuoſa torret impotentia.* (Jamb, pur.)

Æstŭs, *us*, *Gorącość. Pałanie*, *Wrzawá* 1. *Burzenie* 2. *Morſkie burzenie*, *Chćiwość*, *Zatrwożenie.* Hitz. *ſyn.* Călŏr, ărdŏr, fĕrvŏr, *vel* flūctŭs, mōtŭs. *epith.* Flāmmĭfĕr: sīdĕĕŭs, fĕrvēns, ūrēns, mălīgnŭs, grăvĭs, fĕrvĭdŭs. *phr.* ēxŭpĕrānt flāmmæ; fūrĭt æstŭs ăd āurās. Prŏpĭŭsquĕ æstŭs īncēndĭă vōlvūnt, ūndĭsŏnō mōtum mārĕ flūctŭăt æstŭ, æstŭs ĕrāt māgnūsquĕ lăbŏr, gĕmĭnāvĕrāt æstum; āspĕrquĕ sĭtī ātquĕ ēxtĕrrĭtŭs æstŭ. Lāssōs æstū fĕrvĕntĕ lăcĕrtōs Cūm grăvĭs ĕxūstōs flūs hĭūlcăt ăgrōs. Vărĭō mărĕ flūctŭăt æstŭ. *vide Fluxus maris.*

Æ T A

Ætās, *Wiek*, *Czás*, 1. *Rok* 1. *Láta* 1. *Zywot* Das Alter. *Ætatis facta eſt tanta ruina mea.* Ovid. *ſyn.* ævŭm, ſæcŭlŭm, ævī ſpătĭum, *vel* vītă, ănnī, tĕmpŭs, vītæ tĕmpŭs, *epith.* Fŭgĭtīvă brĕvĭs, īrrĕvŏcă bĭlĭs, mātūră, vĕlōx, præcēps, prŏpĕră, cĭtă, īnstăbĭlĭs, īrrĕquĭētă cădūcă præpĕs, fāllāx, fŭgĭēns, rĕvŏlūbĭlĭs, lūbrĭcă, prætĕrĭtă. *phr.* Cĭtō pĕdĕ fŭgĭēns. Sīngŭlă vĕrtēns, ōmnĭă fert ætās, ūtēndum ĕst ætātĕ, cĭtō pĕdĕ lābĭtŭr ætās. Lābĭtŭr ŏccūltē, fāllĭtquĕ vŏlātĭlĭs ætās, ĕt dūbĭæ ſŭbmĭttĭt cūnctă rŭīnæ Nŏstră brĕvis vēlōxquĕ ætās ĕt plēnă lăbōrŭm. Cūm mātūră ădŏlēvĕrĭt ætās, ŭbi quārtă ăccēssĕrĭt ætās, nūnc tĕrtĭă vīvĭtŭr ætās, *vide Pueritia, Adoleſcentia, Juventus, Virilis ætas. & Senectus.*

Ætās bŏnă, *Młodźieńſtwo.* (*Starość*

Ætās dēcūrsă ăctă, ingrăvescens mala.

Ætās dĕcrĕpĭtă extrema præcipitata ſumma. *Zgrzybiałość.*

Ætas lēgĭtĭma, *Latá*, *Rok* 1.

Ætas mĕdĭă *ſub Srzednich lat.*

Ætātĕ āffĕctă ingrăveſcentĕ homo, *Letni.*

Ætātĕ cōnfĕctŭs, *Zgrzybiały.*

Ætātĕ

Ætātĕ pārĭlī ætātĕ pār, *Rowiennik.*
Ætātĕ prōgrĕdĭēntĕ, *Zá láty.*
Ætātĕ prōgrĕſsŭs, prōvēctŭs, ætātĕ prŏpĕ āctā dēcūrsā. *Podſtárzały ſobie.*
Ætātĕ præſtăt, āntĕcēllĭt, āntĕĭt, *Stárſzy.*
Ætātĕ sēnēctā, *Stary.*
Ætātēm ād cōmpŭtātĭōnem rĕvŏcārĕ, *ſub Rachuię ſię.*
Ætātĭs pārs pējŏr. *Starość 1.*
Ætātĭs vĕnĭă, *Przyznanie lat.*
Ætātĭs vĭtĭō, *vel* ætātĕ, *Od ſtárośći ſub Od rádośći.*
Ætātŭlă, *Lata. 1.*
Ætērnālĭs, *Wieczny.*
Ætērnĭtās, *Wieczność.* **Die Ewigkeit.** *Æternitatis janua.* (Jamb. Dim.) Prud. *epith.* Lōngă, pĕrēnnĭs, ĭmmūtābĭlĭs. *phr.* Tĕmpŭs fĭnĕ cărēns, ævum pĕrpĕtŭum. Vītă pĕrēnnĭs, ævum ætērnum, ēxpērs prīncĭpĭī fĭnĕ cărēns. Quæ sēmpĕr ădēſt, sēmpĕrquĕ fŭĭt, sēmpĕrquĕ mănēbĭt. Cui nĕquĕ prīncĭpĭum ēſt, ūſquām nēc fīnĭs. Nēſcĭă fīnĭs. Quæ ſpătĭō nōn claūdĭtŭr ūllō.
Ætērnō, *as, Wiécznę, Wiécznym czynię.*
Ætērnō, *Uſtáwicznie.* (*Słynę.*
Ætērnum, *Wiécznie, Ná długi czás, Zawſze.* **Ewiglich/** *ſyn.* Sēmpĕr, pērpĕtŭō, ūſquĕ, Nūnquām nōn, ōmnī tēmpŏrĕ, ævō. *vide Semper.*
Ætērnŭs, *Wieczny, Wielki. 1.* **Ewig/ immerwährend.** *ſyn.* Pērpĕtŭŭs, pĕrēnnĭs, cōntĭnŭŭs, sēmpĭtērnŭs, ĭmmōrtālĭs. *phr.* Fĭnĕ cărēns. Hīs ĕgo nēc mētās rērūm, nēc tēmpŏră pōno: ĭmpĕrĭūm sĭnĕ fĭnĕ dĕdī, ætērnūm nōſtrōs lūctūs ēxtendĭt ĭn ævum. nōbīs cērtă fĭdēs ætērnæ ĭn ſæcŭlă laūdĭs, ĭmmōrtālĕ dĕcūs trĭbŭĭt. Mānēt ætērnūmquĕ mănēbĭt.
Æthēr, *eris, m. Gr. Powietrze, Ogień 2. Niebo 1.* **Der Lufft/Himmel.** *Inde mare, inde aer, inde æther ignifer ipſe.* Virg. *ſyn.* Cœlum, pŏlŭs, ŏlȳmpŭs. *vide Cœlum, vel vide Aer. epith.* ārdŭŭs, lēvĭs, răpĭdŭs, rĕvŏlūbĭlĭs, pūrŭs ăpertŭs, lĭquĭdŭs, sĕrēnŭs, vāſtŭs, sīgnĭfĕr, săcĕr, ĭgnĕŭs, ſtēllātŭs, cŭrvŭs, ōmnĭpărēns, aūrĕŭs, lūcĭdŭs, lætŭs, cōnſpĭcŭŭs, pūrpŭrĕŭs, cāndēns, ārdēns, *phr.* Rŭĭt ārdŭŭs æthēr. Grăvēs ūdō fūndūntŭr ăb æthĕrĕ nīmbī. Lætĭfĭcūsquĕ dĭēs ĕrăt ōmnĭbŭs æthĕrĕ pūrō.
Æthĕrĕŭs, ætherius, *Gr. Powietrzny, Niebieſki.* **Lufftig / himmliſch/ göttlich.** *ſyn.* āĕrĭŭs. -- *Æthereas, telum contorſit in auras.* Virg.
Æthră, *a, Gr. Powietrze 1.*
Æthĭŏpĭă, *Murzynſka ziemiá.*
Æthiŏpĭs, *idis, Gr. Dźiewánná.*
Æthĭŏps, *opis, Æthiŏpus, pi Gr. Murzyn.* **Die Mohren.** *Æthiopum verſemus oves, ſub ſidere cancri.* Virg. *epith.* Nigrī, ūſtī, atrī, tōrrĭdī, nūdī hōrrĭdī, dēfōrmēs, fūſcī, vāgī, ēxūſtī, tōſtī, fĕrōcēs.
Ætiolŏgiă. *Gr. Sprawowanie ſię.*
Ætītēs, *a, m, Gr. Kamień orli.*
Ævĭtās, *Staróść 1. Wiek.*
Ævĭtērnŭs, *Wiéczny.*
Ævum, *Ævus m. priſcè. Wiek. Wieczność. Czás 1. Zywot.* **Die Ewigkeit oder immerwährende Zeit.** *ſyn.* Vītă, ætās ævī ſpătĭum. *epith.* āngūſtum, brĕvĕ, mĭsĕrābĭlĕ vŏlāns, lūbrĭcum, lōngum, lābĭlĕ, incērtum, flŭĭdum, lāmēntābĭlĕ. *phr.* Tūrpĭs ĭnōpſquĕ sĭmūl mĭsĕrābĭlĕ trānsĭgĭt ævum. Tāntum ævī lōngīnquă vălēt mūtārĕ vĕtūſtās. *vide Ætas, & vita.*

A F F

Affăbĕr. *Sztuczny.*
Āffābĭlĭs, *Rozmowny 1. Łagodny.* **Holdſelig mit reden.** *Nec vaſa facilis, nec dictu affabilis ulli.* Virg. *ſyn.* Cōmĭs, mītĭs, plăcĭdŭs, bĕnīgnŭs, ūrbānŭs, hūmānŭs.
Āffābĭlĭtās, *Rozmowność, Łagodność.*
Āffābĭlĭtĕr, *Łagodnie.*
Āffābrĕ, *Sztucznie.* **Kunſtlich.** *ſyn.* Pūlchrē, sōlērtĕr, bēllē, pĕrītē, ēlēgāntĕr.
Āffābŭlātĭō, *Bayki przyſtoſowánie.*
Āffāmĕn, *inis, n. Mowienie do kogo.*
Āffānĭă, *Bayki,* **Geſchwätz.**
Āffārī, *ſub Mowię do kogo.* **Zuſprechen / anreden.** *Tunc ſic affari & curas his demere dictis.* Virg. *vide Affor, aris.*

Ăffătim, *Obficie*, Hoynić, *Dostátecznie*, *Dość*. *Do zdechu*. Reichlich. *Affatim plenis, quibus imbuatur.* (Saph.) *ſyn.* ăbūndē, lărgē, mŭltum.

Ăffātŭs, *us*, Przemowienie do kogo. Anred/ Anſpruch. *Audeat affatu, quæ prima exordia ſumat.* Virg.

Ăffĕctātè, *Wyſtáwnie*. (ſię.

Ăffĕctātĭō, Pokázowánie ſię, Przeſadzanie

Ăffĕctātŏr, *Storzypięrká*, Pożądácz, *Wyſtáwny*. Ein Nacheiſſerer/Sorgfältiger. *ſyn.* Cŭpĭdŭs, āppĕtēns, ſtŭdĭōſŭs.

Ăffĕctātŏr ſum, *Przeſadzam ſię*.

Ăffĕctātŭs, *Wyſtáwny*, *Zmyślony*, *Dobrowolny*. Sorgfältig. *ſyn.* Quæſītŭs, ēxquīſītŭs, ăccērſītŭs.

Ăffĕctĭō, *Afekt 4. Poruſzenie*, *Spoſobność 2. Namiętność*, *Miłość*, *Poſtánowienie 2.*

Ăffĕctĭō ănĭmī, *Żądzą*.

Ăffĕctĭo cŏrpŏrĭs. *Kompleksya*.

Ăffĕctĭō cœlōrum *Influencya*.

Ăffĕctō, *as*. Pnę ſię 2. *Umyślnie czynię Wyſtáwnie co poczynam*, *Czynię ſię 2. Nabawiam* Embſig/ begehren. *Per populos dat jura, viamq; affectat olympo.* Virg. *ſyn.* Cŭpĭo, āppĕto, ēxquīro, āmbĭo, ăŭcŭpŏr, dēſīdĕro.

Ăffĕctŏr, *aris*. Pnę ſię 2.

Ăffĕctŭōſŭs, *Afektu pełny*.

Ăffĕctŭs *ti adject.* Skłonny, *Afekt 7. Spoſobny*, *Chętny*. Maiący, *Chorobie podległy*, *Náruſzony*, *Zacięty*, Niedokończony. *Chory 1*, *Náſchyłku*. Kranck/ geplagt. *ſyn.* Cŏmmōtŭs, vēxātŭs, āffīctŭs. *vel* īnfīrmŭs lănguĭdŭs.

Ăffĕctŭs malè ſum. *Mieſprzyiam*.

Ăffĕctŭs mălè, grăvĭtĕr, *Utrapiony*.

Ăffĕctŭs ſum, *Radbym*.

Ăffĕctŭs, *us*, *ſubſt.* *Afekt*, *Miłość*, Poruſzenie, Eine Lüſte, oder Bewegung des Gemüths. *Hac dabit affectus ille excludatur amicus* Juv. *ſyn.* Stŭdĭum, mōtŭs ănĭmī, mēntis, pĕctŏris, *epith.* vĕhĕmēns, tŭrbĭdŭs, vĭŏlēntŭs.

Ăffĕctūs, *hi*. Dzieci.

Ăffĕctūs ămōrĭs, *Chęć*.

Ăffĕrō, *Przynoſzę*, *Przywodzę*. Nábawiam.

Ăffĕrō aŭxĭlĭum, ŏpem, *Rátuię*.

Ăffĕrō īncrēmēntum, *Przymnażam*.

Ăffĕrō mĭhī mănūs, mŏrtem *Zábiiam ſię*.

Ăffĕrō pēſtem, ĕxĭtĭum, īntĕrĭtum, *Zátracam*.

Ăffērtŭr, *Słyſzeć*, *Wieść ieſt*.

Ăffĭcĭō, *Nábawiam*, *Trapię 1. 2.* *Częſtuię*. Bewegen. *Sed potius largis affice muneribus* Catull. *ſyn.* Mŏvĕo, cōmmŏvĕo, tūrbo, vēxo, pertūrbo, āffīgo, tŏrquĕo.

Ăffĭcĭo glōrĭā, hŏnōrĕ, mūnĕrĭbŭs, *in* *Uraczyć*,

Ăffĭcĭō mŏrtĕ, cœdĕ, *Zábiiam 1.*

Ăffĭcĭō, vŏlūptātĕ, gaūdĭo, *Rozweſelam*.

Ăffĭcĭŏr, *Zeymuie mię*, *Poruſzam ſię*, *Smęcę ſię*. Betrüben.

Ăffĭctĭtĭŭs, & Ăffĭctŭs, *ti*, *Przydátny*, Erdichtet. *ſyn.* Fictŭs sĭmŭlātĭtĭŭs.

Ăffīgō *Záwiczam*, *1. Przybiiam 1. Przylepiam*, *Przyprawiam*. Anheffien. *Concretam patitur radicem affigere terræ.* Virg. *ſyn.* Fīgo, īnſĕro, ădnēcto, cōnnēcto, jūngo, ădjūngo cōnjūngo.

Ăffīgŏr, *Wieſzam ſię*, Przylipam.

Ăffīgŏr mōrſu, sūctū, *Przypiiam ſię*, *Przyſtaię*

Ăffīngo, *Przyczytam*. *Wmawiam 2. Przydaię 3. Przyzywam 2. Daię mowę*. Andichten. *ſyn.* Fīngo, sĭmŭlo, ăſsĭmŭlo.

Ăffīnĭs, *Powinowáty z Małżeńſtwá*, *Przyległy*. *Ucześnik*, *O granicę mieſzkáiący*. Schwager/ Blutsverwandter. *Jus aliquod faciunt affinia vincula nobis.* Ovid. *ſyn.* Cŏgnātŭs, cōnsānguĭnĕŭs, āgnātŭs, prŏpīnquŭs, sānguĭnĕ jūnctŭs, *vel* æquālĭs, sĭmĭlĭs, cōnsĭmĭlĭs, *vel* prŏpīnquŭs, vĭcīnŭs.

Ăffīnĭs ſcĕlĕrĭs, ăffīnĭs vĭtĭō. *Winien 2.*

Ăffīnĭtās, *Powinowáctwo z małżeńſtwá*.

Ăffīnĭtātem cōncĭlĭō. *Zpowinowacam kogo*.

Ăffīnĭtātem jūngō, *Spowinowácam ſię*.

Ăffīrmāns, *Twierdzący*.

Ăffīrmātè, *Twierdząc*, *Mocno*. *Zápewne*.

Ā firmātĭŏ, Twierdzenie.

Affīrmātĭŏ Rĕlĭgĭōsă. Prz. śięgá,

Āffīrmātŏr, Twierdzićiel.

Āffīrmŏ. Twierdzę, Potwierdzam, Utwierdzam, Dowodzę 2. Stwierdzam. Bekräffigen / bejagen. *syn.* Āſsĕro, āſsĕvēro, ājo, cōnfīrmo, jūro.

Āffīrmŏ jūrĕjūrāndo, Przyśięgam.

Āffīxă *orum*, Ruchome rzeczy.

Āffīxŭs ſum, Ráwęczę. Angeheff *syn.* Fīxŭs, dēfīxŭs, ānnēxŭs, jūnctŭs, ādjūnctŭs.

Āfflātu trăhŏ pĕrīcŭlum, Zárażam ſię,

Āfflātŭs, *us*, Chuchánie, Nátchnienię, Powiewánie, Wionienie, Zálatánie, Nápuchnienie. Angeblaſen. --- *afflata ex numine quando.* Virg. *syn.* īmpūlsŭs, ăgĭtātŭs. *phr.* Nūmĭnĕ āfflātŭs.

Āfflātŭs īncēndĭŏ, Opełzł.

Āfflātŭs nūmĭnĕ, Prorok.

Āfflĕŏ, Przypłakiwám.

Āfflīctĭŏ, Afflīctātĭŏ, Trapięnie 1. Utrapienie. Trübſal / Bekümmernuſz / Angſt / Noth. *syn.* Cāsŭs, mĭsĕrĭă, mălum, ādvērsă, fŏrtūnă. *vide Caſus, Infortunium.*

Āfflīctŏ, *as*, Trapię. 2.

Āfflīctŏr, *oris.* Trapićiel.

Afflīctŭs, us. Cic: Afflictu occidit, corr. Lambin. Afflicta occidit.

Afflīctŭs, *ti* Utrapiony, Upádły, Utrząſnął ſię. Betrübt / geplagt. *Afflictus vitam in tenebris, luctuſque trahebam.* virg. *syn.* Prōſtrātŭs, jăcēns, ōpprēſsŭs, *vel* īnfēlix, mĭsĕr, ānxĭŭs, *phr.* Fātīs jāctātŭs, ĭnīquīs, Fātīs ūsŭs ăcērbĭs. ōbrŭtŭs īnnŭmĕrīs cūrārūm flūctĭbŭs. *vide Curis angi, Infelix.*

Āfflīgŏ, Trapię 1. 2. Uderzam o ziemię, Obalam. 1. 2. Betrüben / plagen / ängſten. *Flectis, & aſſuetum ſpoliis affligit egeſtas.* Claud. *syn.* Vēxo, āngo, *vel* proſtērno, dēprĭmo, dējicĭo, pēſſundo. *phr.* Clādĭbŭs īnnŭmĕrīs mĭsĕrām vēxāvĭt, īnsōntem ōpprēſsīt fātōrum mōlĕ. Fātīs vēxārĕ crŭēntīs, āſsvētŭm ſpŏlĭīs āfflīxĭt ĕgēſtas, īndŏmĭtōs ănĭmōs, ēt cōrdâ sŭpērbă, Clādĭbŭs āfflīxĭt.

Āfflīgŏr. Smęcę ſię.

Āfflŏ, Owiewam, Nádymam 2. Nápuchnąć Chucham 2. Dmucham 2. Nátchnąć Orchnąć Zárazám, Pomagam. Anblaſen. *syn.* Īnſpīro, *Metaph.* īncĭto, īndŭco.

Āfflŏr, Zálátá mię, Natchniony ieſtem.

Āfflŏr īncēndĭō, Záchwyćeć ognia.

Āfflŭēns, Obfity, Āfflŭēntĕr, Obfićie.

Āfflŭēntĭa, Obfitość, Vberfluſz, *vide Abundantia, Capia.*

Āfflŭo, Obfituię, Opływam, Przypłynąć Przybywa, & *ſub* Gromádzą ſię Zbiegáią ſię, Vberfluſz haben. *syn.* ăbūndo, *vel* āccūrro, cōncūrro.

Āffŏdĭo, *is. ere*, Przykopáć, Przydáię 1. An- oder übergraben. *syn.* Fŏdĭo, ēffŏdĭo, ērŭo.

Āffŏr, *aris.* Mowię do kogo. Anſprechen. *Ergo his aligerum dictis affatur amorem*, Virg. *syn.* āllŏquŏr, cōmpēllo, ās, *phr.* vōcĕ, vērbīs dīctīs, cōmpēllo.

Āffŏrĕ, *in* Przychodzę 1. Künfftig ſeyn / ſeyn werden. --- *Generos externis affore ab oris.* Virg. *vide Adſum.*

Āffŏrmīdo, Obawiam ſię, Boię ſię.

Āffrāngo. Obiia ſię.

Āffrĕmo, Szumię.

Āffrĭco, Náćieram, Námazuię Zárażam 1 Czochram ſię.

Āffrīctŭs *us*, Náćieránie 1.

Āffrīngo, Łamię co, Āffrĭo, Drobię.

Āfră ăvĭs, Struś, 1,

Afrĭcĭa, et Arnob. Pultes aut libi genus in ſacris.

Āfrĭcŭs, Wiátr zachodnemu poboczny ku południowi Sudweſtwind.

Āffūlgĕo, Záiáśnieć.

Āffūndĭtur, Podlewa rzeká.

Āffūndo, *is*, Przylewám, Zálewam.

Ăgāllōchum, Gr. Aloe: 1.

Ăgămus, Gr. Bezżęniec.

Ăgăpē, es, Gr. Bieśiádá, Miłość.

Ăgăpētă, æ, Gr. Náłożnicá.

Āgărĭcum, Gr. Modrzemowa gębká,

Ăgāſo, onis, Oslarz, Máſztálerz, Paſterz,

Pogániack. Eselstreiber / *Vt modo si patinam Pede lapsus frangat agaso.* Hor. *syn.* ăgĭtātŏr ăsĕlli

Agăthŏdæmon, Gr. i. bonus genius. apud Lamprid. Agathodæmones sunt dracunculi magici.

Ăgĕ, ăgĕ ăgĕ, Agĕdum. *Nuż.* Wolan. *Dic age, nam cunctis eadem est audire voluntas.* Ovid. *syn* ăgĕdum, ăgĕsīs, ējă ăgĕ.

Ăgēă, æ. *Chodzenie, z.* e *produxit Ennius.*

Ăgĕlastŭs, Gr. *Niewesoły, Melakolik.*

Ăgĕlæŭs, *vide Panis agelaus.*

Ăgēllŭs, *Rola 1.* Aeckerlein. *Quod nunquam veriti sumus, ut possessor agelli.* Virg.

Ăgēllŭs vĭrēns *Ogrod.*

Ăgēmă *ris Gr. Połek*

Ăgēnda, *orum, Aienda.*

Ăgēns, *Rzetelny.*

Ăgēns in rēbus, *Sprawcá.*

Ăgĕr. *Rola 1. Okolicá,* Feld / Acker. *Huic ager ille malus, dulcesque á fontibus undæ* Virg. *syn.* Cāmpŭs, ărvum, jūgĕră, tĕrră, sŏlum, rūră, tēllŭs, hŭmŭs. ăgēllŭs. *epith.* dīvēs. frūgĭfĕr, fœcūndŭs, lūxŭrĭōsŭs, fĕrāx, bĕnīgnŭs, īngrātŭs; vēstītŭs; trĭtĭcĕŭs, ărĭdŭs, lăpĭdōsŭs, grāmĭnĕŭs; mōllĭs, hērbĭfĕr, rĭgŭŭs, īrrĭgŭŭs, ălmŭs, cūltŭs, mădĭdŭs, bŏnŭs; ŏpĕrōsŭs, īncūltŭs, vĭrĭfĕr, cĕrĕālĭs; flāvēns, flāvŭs, pōmĭfĕr; săxōsŭs, spīnōsŭs; ŏlēns, aprīcŭs, līmōsŭs. *phr.* Dīvĭtĭs ūbĕr ăgrī. Jūgĕră tērræ. Cāmpōrum æquŏr, ager ŏnĕrātŭs mĕssĭbŭs. Vēstītŭs mĕssĭbŭs. Rĕnŏvātŭs ărātrō. Frūgĕs cūm fœnŏrĕ rēddēns. Fērtĭlĭs ūbĕrĕ cāmpŭs, ămœni jūgĕră cāmpī. Hūmēctāt flāvēntĭă cūltă Galēsŭs. Cōnsĭtŭs ărbŏrĭbŭs. Flāvēns mĕssĭbŭs. Lætō grāmĭnĕ vērnāns. Dēprōmēns vărĭīs grāmĭnă pīctă nŏtīs. Rēddēns sătă lætă, ăgĕr mĕssēs fērt pīnguĭs ŏpīmās. Præbēt pōmă bĕnīgnŭs ăgĕr. Fœcūndă sŭīs pūbēscūnt frūgĭbŭs ărvă. Pārtŭrĭt ălmŭs ăgĕr. Stērnĭt ăgrōs, stērnĭt sătă lætă, bŏūmquĕ frūgĭfĕrīs ēst īnsŭlă nŏbĭlĭs ărvīs. Quă cōllēs Bācchō lætī flāvēntĭăquĕ ărvă mĕssĭbŭs. ĕt sēgnēm pătĕrĕ sĭtū dūrēscĕrĕ cāmpum.

Ăgĕr pāscŭŭs, cōmpāscŭŭs. *Błonie.*

Ăgĕr rĕquĭētŭs, *Ugor.*

Ăgĕrătum, Gr. *Zenifzek ziele.*

Ăgĕsīs, *Nuż,* Wolauff. *Nunc agesis, quoniam docui nil posse creari.* Lucr. *syn.* ăgĕdum, ējă, ăgĕ.

A G G

Ăggĕmo, *Wzdycham.* Zuseufftzen / *Aggemit & nostris ipsa carina malis.* Ovid. *vide Adgemo.*

Ăggĕr, *Wał, 1. Grobla, Págorek.* Ein Schantz / Thamm. *Aggeribus septam circum, & fluvialibus undis.* Virg. *syn.* Vāllum, mūnīmĕn, prōpūgnācŭlum tĕrrā ăggēstă: tērrĕă mōlēs. *epith.* Tērrĕŭs, hĕrbōsŭs, lăpĭdōsŭs, grāmĭnĕŭs: īncūrvŭs, tĕrrēnŭs, fīrmŭs, cērtŭs, ăltŭs, cēlsŭs, ēxcēlsŭs, ărdŭŭs, bēllĭcŭs, Mārtĭŭs; sūblīmĭs, īngēns, īnsŭpĕrābĭlĭs. *phr.* Vāstō sēptās vĭdēt ăggĕrĕ tērrās. *vide Munimen.*

Ăggĕrătĭo, *Támá, Sypánie Zásypowánie.*

Ăggĕro, *as, Kupię, Obsypuię, Zásypuię.* Auffhäuffen. --- *Dictis, atq; aggerat iras* Virg. *syn.* Cōngĕro, cŭmŭlo, ăgglŏmĕro, ăccŭmŭlo cōllĭgo. *Phr.* incēndītquĕ ănĭmum dīctīs, ătquĕ ăggĕrăt īrās, ăggĕrĭtŭr cŭmŭlō tēllūs, stānt mœnĭbŭs ăræ. *vide Accumulo.*

Ăggēstĭo, *Zásżorowánie.* (Zrąb 2.

Ăggēstum, *Nawoz, Zásypowánie Grobla,*

Ăggēstŭs, *us, Sypanie Zasypowanie.*

Ăgglŏmĕro, *Kupię, Przyłączam.* Zusammen winden. *Et lateri agglomerant nostro. &c.* Virg.

Ăgglūtĭno, *Przykleiam, Lituię ro, Spaiam* Anleimen. *syn.* Glūtĭnĕ nēcto, adnēcto, cōnnēcto, jūngo, cōnjūngo; cōpŭlo.

Ăggrăvătĭo, *sub Klątwá 2.*

Ăggrăvēscĭt, *Sili się, Szerży się, Pogorsza się.* Je länger / je schwärer werden. *syn.* Dēprĭmŏr, ăggrăvŏr, grăvŏr, ŏpprĭmŏr, ŏbrŭŏr.

Ăggrăvo, *Obciążam,* Oberladen. beschwären. *Illa meos casus aggravat, illa levat.* Ovid. *syn.* Dēprĭmo, ŏnĕro, grăvo, ŏpprĭmo, ŏbrŭo.

Ăggrĕdĭor, *Przystępuię 1. Przychodzę 1. Poczynam, Záczynam, Popadam kogo, Szturmuię, Ważę się 2. Uderzam na kogo.* Angreiffen / anfallen. *His vatem aggredior dictis &c.* Virg. *syn.* Invādo, lăcēsso, prŏvŏco, ŏppūgno, prĭŏr īrrŭo, ădŏrĭŏr, *vi. Irruo. vel* ordior

ordior, suscipio, incipio, v. Incipio. phr. tondere, Ferri, invadere, aggredi. Densis, incurrimus armis. Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis, apperit adversos. vide Hostem invado.

Ăggrĕgo, as. Przyłączam, Przypuszczam, Przyimuię 1. Zusammen sammlen. Aggregat, & secum petulans amentia certat. syn. Congrego, colligo, cogo.

Ăggrĕssio, Agressus us, Naiazd, Przystąpienie, Szturm, Záczęćie 1.

Ăggrĕssor, Rozboynik, Szárpácz.

Ăggrĕssura, Naiazd, Rozboy 1, Szarpánie.

Aggrettus. priscè, lege Adgrettus supra.

A G I

Ăgilis, Chybky, Prędki, Zártki. Hurtig geschwind. Lassabant agiles aspera bella viros. Ovid. syn. Levis, celer, promptus expeditus, velox, volucer, alacer, pernix, citus, vide Velox.

Ăgilitas, Prędkość, Chybkość, Behendigkeit. syn. Levitas, velocitas, mobilitas.

Ăgiliter, Prędko, Chybko.

Ăgina, æ, Szal gwoździk. Szal rękoieść.

Ăginator, Zyskownik, Targownik.

Ăginor, aris Targuię, Mathluię.

Ăgipes, edis, Prędkonogi, Rayca.

Ăgitabilis, Ruchomy, Beweglich. Terra feras cepit volucres agitabilis aer. Ovid.

Ăgitant me furiæ, Száleię.

Ăgitatio, Chwiewánie, Ruszenie 1. 2. Mieszanie, 2. Chełbanie, Trzęśienie; Poruszánie, Burzenie. 2.

Ăgitatio mentis, Myśl 2.

Ăgitator, Pogániacz, Káwálkátor, Woźnica, Ein Treiber, Tummler.--- Et equorum agitator Achilles.

Ăgitatus us, Ruszánie.

Ăgitatus, ti, Utrapiony, Okrzosány. Hin und wieder getrieben. syn. Iactatus, versatus, actus. Incursant ramis, agitataq; pulsant Ovid.

Ăgite, agite dum, Nuż.

Ăgito, Rucham, Ruszam 2. Pędzę, Trzęsę 1. Miższkam gdźie, Ućieram 5. Bierzę 2. Rozprawiam, Zyię 3. Rozważam 1. Myślę 1. Zywię się 1. Bewegen, treiben.--- Illa choros lucis agitabat in altis. Virg. syn. Iacto, ago verso, vexo, turbo, disturbo, phr. Cursu timidos agit bis onagros intensos agitaret Apollinis aura capillos. Sæpius ventis agitatur ingens Pinus, illa choros lucis agitabat in altis Per somnos agitatus imagine falsa, extinctus umbras agitat infestus meas.

Ăgito convivia, Bieśiáduię.

Ăgito prædam, Rozbiiam.

Ăgito, sat, pro satago, Usiłuię.

Ăgitor, Chwiewam się, Ruszam się.

Ăgitur, Idźie o co, O głowę idźie, O to grá, & sub Toczę się.

Aglaophotis, idis f. Gr. Jasnotká żiele.

Aglaspis, Livi. legio a scutis albis Gr.

A G M

Ăgmen, Rotá ciągnąca, Gromádá ludźi, Wielkość, Pąd, Zástęp, Kupá. Ein Hauff, ein Heer.--- Agmen agens, magnique ipse agminis instar. Virg. syn. Turba caterva, exercitus cohors, phalanx, legio, manipulus, manus. epith. Clypeatum, forte, armatum, terrificum, rapidum, horrendum. phr. Succinctum pharetris agmen, Campo stetit agmen aperto. Totumque insignibus armis agmen, agmine facto Invadunt hostem. Video per densa volantem agmina Ductorem Lybiæ. Sese medium injecit morituris in agmen. Clypeataque totis agmina densantur portis. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. Populataque plenis Agmina se fundunt portis v. Acies militaris. Exercitus.

Ăgmen compositum, Szyk 2.

Ăgmen fluminis, Nurt.

Ăgminalis, Cieżarowy.

Ăgminatim, Agmine Hurmem.

A G N

Ăgna, Owcá. Ein Lamm.--- Ipse atri velleris agnam. Virg. syn. Bidens, ovis balans. epith. Lanigera, tenera, placida, pavida, tenella, imbellis vide Ovis.

Ăgna mollior, Łagodny.

Ăgna novella Jágnię

Ăgnascor, Nádrastam, Przyradzam się 1.

Ãgnātă pĕcŏră, *Przypłodek.*
Ãgnātĭo, *Powinowáctwo po Oycu.*
Ãgnātum mēmbrum, *Przyrostek.*
Ãgnātŭs, *Powinowáty po Oycu, Fogrobek* Anverwandter/Blutsfreund. *syn.* Cŏgnātŭs ăffīnĭs, cōnsānguĭnĕŭs, prŏpĭnquŭs. *phr.* Sānguĭnĕ jūnctŭs. Cōnsānguĭnĭtātĕ prŏpĭnquŭs
Ãgnīnă, *Báránina.*
Ãgnīnŭs, *Báráni.* Lämmerlein. *Cruda per agninos exercent funera rictus.* Prud.
Ãgnōllŭs, *Baranek, Jagnię.*
Ãgnĭtĭo, *Poznawánie, Uznánie.* Erkanten ss. *Agnitione notat rerum vel grossibus erant.* Prud. *syn.* Nōtĭo, cōgnĭtĭo, nōtĭtĭă.
Ãgnĭtŏr, *Poznawacz.*
Ãgnōmĕn, Ãgnōmēntum, *Przezwisko. 3.* Zunahmen. *Adjectique probent genitiva agnomina Cossa* Virg *syn.* Cŏgnōmĕn, *epith.* Clārum, aūgŭstŭm, *vide Nomen-*
Ãgnōmōn, *ŏnis, m. Gr. Wyroń.*
Ãgnōmĭnātĭo, *Nazwánie, Zamiáná słow.*
Ãgnōscŏ, *Uznáwam. Poznáwám, Zeznawam 1. Znam się,* Erkennen. *Æneas agnovit eum lætusq; peccatur.* Virg. *syn.* Nōsco, cōgnōsco, pĕrspĭcĭo, scĭo, vel făteŏr, cōnfĭtĕŏr, ādmīttŏ, *phr.* Cāsŭs mĭhĭ cōgnĭtŭs ŭrbĭs. Lĭttŏră nōtă tĭbĭ. Nĕc lătŭĕrĕ dŏlī frātrēm Jūnōnĭs. Sēd cōram āgnōscĕrĕ vūltŭs, vēlātāsquē cŏmās præsēntĭăquĕ ōră vĭdēbăr: *vide Cognosco.*
Ãgnŭă, *Połstáię.*
Ãgnŭs, *Báránek, Jágnię.* Ein Lamm. *syn.* Bālāns, bĭdēns *epith:* Mōllĭs, lānĭgĕr tĕnĕr, tĕnēllŭs tĭmĭdŭs, mītĭs, ĭmbēllĭs, blāndŭs. *phr.* Lāscīvī sŏbōlēs grĕgĭs, Fœtŭs ŏvĭum, Bālātŭs mātrĭs pĕr jŭgă lōngă sĕquēns Lūxŭrĭāns lætĭs tĕnĕr āgnŭs ĭn agrĭs. Sŭbsĭlĭēns; mōllĭquĕ ĭn grāmĭnĕ lūdēns. Păvĭdōquĕ fŭgācĭŏr āgnō. Sūb mātrĭbŭs āgnī Bālātum ēxērcēnt. *vide Ovis.*
Ãgnŭs cāstŭs, *Wierzbá włoska.*
Ãgnŭs fœmĭnă, *Owcá.* Ein Schaff.
Ãgnŭs lāctēns, sŭbrŭmŭs, *Jágnię.*
Ãgŏ, *is, Czynię 1. 8. 9. 11. Bawię się. 1. Mieszkam gdzie, Pędzę, Pozywam 1. Pre, Onáczę. Rządzę 1. Mowię 1. 4. Nápędzam Rosprawiam, Wyrażam 2. Jestami nárábiam, Ruszam 2. Idę wspániále, Jestem 3. 4. Káżę do ludu,* Sprawę *mam, Zyię 3. Wbiiam 1. Sprawuię 1. Naradzam się, Stawiam się 3. Wydaie ziemia, Pobudzam* Thun/ machen/ Handlen. *syn.* Gĕro, făcĭŏ, ēffĭcĭŏ, *vel* ăgĭtŏ, *vel* pēllŏ, vel ūrgĕo, pĕrsĕquŏr, *vel* tĕnto, mōlĭŏr, āggrĕdĭŏr, *vel* trācto, cūro, prōcūro. āctŭs a,um. *Post actum, post factum pœnitet acti. syn.* Fāctŭs, ēffēctŭs pĕrfēctŭs, *vel* pūlsŭs: ādmŏtŭs, *phr.* āctī fātĭs. Vărĭĭs ērrōrĭbŭs āctŭs. Sīvĕ ērrōrĕ vĭæ sĕu tĕmpēstātĭbŭs āctī.
Ãgŏ ămīcum, *Postępuię z kim łáskáwie.*
Ãgŏ ănĭmam, *Konam.* in den letzten sein.
Ãgŏ cāusām, ăgŏ ād pŏpŭlum, *Rzecz mam.*
Ãgŏ cōllem, cōllĭcŭlum, cāulĭcŭlum. *Wyrastam 2.*
Ãgŏ cŭnĭcŭlŏs, *Podkopuię.*
Ãgŏ dĭēm, vĭtam, *Zyię.* Leben.
Ãgŏ dĭem fēstum, *Swięcę.*
Ãgŏ ēxcŭbĭas, ſtătĭōnem, vĭgilias, *Straż trzymam.*
Ãgŏ fērĭas, ŏtĭum, *Prożnuię.*
Ãgŏ fŏrum, *Sądzę urzędownie.*
Ãgŏ ĭn ēxĭlĭum, *Wyganiam* ins Elend treiben.
Ãgŏ ĭn fŭgam, *Obracam wzad.*
Ãgŏ jūdĭcĭo, jūre, lege, *Postępuię práwem.*
Ãgŏ plăcĭdē, sĕvērē, īrācūndē *Postępuię z kim.*
Ãgŏ prō mĕō jūrĕ. *Dochodzę.*
Ãgŏ rīmās, *Padam się, Rysuię się.*
Ãgŏ săt *pro* sătăgo, *Usiluię.* Sich bemühen.
Ãgŏ ŭt ăgŏ nĕ, *Staram się.*
Ãgōgă æ, Gr. *Row 1.*
Ãgŏlum *Pástusza laska.* ein Hirten-stock.
Ãgōn, *ŏnis, m. Gr. Szranki, Zawod, Dziwowisko 2. non* Kowánie. Streit / Kampff Ubung. *Nuntius adveniens narrat sub agone jacere* Pr. *syn.* Cĕrtāmĕn.
Ãgōn gymnĭcŭs, *Gr. Igrzysko.*
Ãgōnālĭă, *ium, Mięsopust.*
Ãgōnālĭs, *Zawodniczy.*
Ãgōnēs, *hi sub Odwłoczyciel.*
Ãgōnĭa, *æ, Ofiárá. 2.*

Ăgōnĭa *Gr. Učiſk, an Konánie.*

Ăgōnĭă, *orum. Gr. Mięſopuſt, & ſub Zawoddniczy.*

Ăgōnĭum, Gr. *Zawod 3.* Jgrzyſk mieyſce.

Ăgōnīzŏ, Gr. *Konam,* in den letzten liegen.

Ăgōnŏthĕtă. *æ. m, Gr. Jgrzyſk ſpráwcá,*

Ăgŏræus, *Gr. Nieuczony, Rynkowy.*

Ăgŏrănŏmŭs, *Gr. Podwoiewodzy.*

A G R

Ăgrămmătŏs, Gr.} *Nieuczony,*

Ăgrăphum ius, Gr. *Podanie 2.*

Ăgrārĭă, Agrārĭa ſtătĭo, *Czárá.*

Agrārĭas făcĭo, *Strzaż trzymam.*

Ăgrārĭus *ſubſt.* Ăgrĭpĕta æ, m. *Rolnik, Ziemiánin*

Ăgrārĭŭs, *adject. Rolny.*

Ăgreſtēs, *hi Chłopſtwo.*

Ăgrēſtis *ſubſt. Chłop. 2.* Baur.

Ăgrēſtis, *adject. Gruby 2. Polny* Bäuriſch.

- - - Collectos armat agreſtes. Virg. *ſyn.* Sўlvēſtrĭs agrĭcŏlā, rūrĭcŏlă, īncŏlă rūrĭs. *vide Agricola, Metaph.* ĭnūrbānŭs, īncūltŭs, hŏrrĭdŭs incōndĭtŭs.

Ăgrĭcŏlă, æ, m, Gr. *Oracz.* Ackermann. Bauer. *Agricolæ ſtringunt frondes, &c.* Virg. *ſyn.* Rūrĭcŏlă, ărātŏr, cŏlōnŭs, vīllĭcŭs, rūſtĭcŭs, agrēſtĭs, fōſſŏr. *epith.* ăvārŭs, rōbūſtŭs īmpĭgĕr, ĭnsŏmnĭs, īrrĕqnĭētŭs, īndŏmĭtŭs, hīrsūtŭs, paūpĕr, mĭsĕr, ĭnfelīx, pătĭens, gnāvūs, dēcŏlŏr, dēſpēctŭs, rūgōsŭs, vĭgĭl, quĭētŭs, săgāx, ānxĭŭs, lăcērtōsŭs. *phr.* Cūltŏr ăgēllī. ārvă cŏlēns. Rūrĭs cŏlōnŭs. Cūrvī mŏdĕrātŏr ărātrī. Quī tērram ărātrō vērtit, mōlītŭr, ſcīndĭt, exērcĕt. Rūſtĭcă pūbēs, Rūſtĭcă tūrbă, āttrītīs dŏctă lĭgōnĭbŭs vērsārĕ glēbās. Fōrtīs pătĭēnſquĕ lăbōrŭm Agrĭcŏlă. Dīvĭtĭæ cūjus sūnt mēſsĭs ĕt ărbŏr. Rūſtĭcŭs īncūrvō tērrām mōlĭtŭr ărātrō, ŏnĕrī sūppōnĭt, sūb jŭgă dūcĭt. Rōbūſtūs quŏquĕ jām tāurīs jŭgă sōlvĕt ărātŏr. Lēgēſquĕ dĭērŭm Rūſtĭcŭs ŏbsērvăt. Fōrtĭs ărāt vălĭdō rūſtĭcŭs ārvă bŏvĕ. ēccĕ săgāx tăcĭtē vĕnĭēntĭs rūſtĭcŭs ānnī cūrām cōrdĕ cŏquĭt. Mĭsĕrĭs heū præſcĭă lōngē hŏrrēſcūnt cōrdă ăgrĭcŏlĭs,

Agrĭcŏlārĭs, *Agrĭcūltūră, Orácza nauká.*

Agrĭcūltŏr, *Oracz.*

Ăgrĭfŏlĭum *Oſtrokrzew.*

Agrĭmēnsŏr, ăgrī mēnsŏr. *Mierniczy.*

Agrĭmōnĭa æ, Rzepnik.

Agrĭmōnĭă ſylveſtris. Srebrnik źiele.

Agrĭocăſtanōn. Gr. *Swini káſztán.*

Ăgrĭos, Gr. *Polny 2.*

Ăgrīppă, *æ, m, appellativum. Nogámi ſię rodzący. ab agré & pes Plini.*

Ăgrōſtīnŭs, Gr. *Trawny 2. 3.*

Ăgrōſtĭs, *f. ios, eos, Gr. Tráwá 1.* Graſſ. grōsŭs, *Rolny.*

Agumēntum, *ſub Ofiará 2.*

Agupedĭūs, Prędkonogi.

Agyrēus, *Gr. Drożny.*

Agyrrēs, *æ, Gr, Szálbierz.*

A H

Āh. *ſub A, 1. &* Ach. *Ag ego non poſſam tanta videre mala!* Ovid.

Ăhēnĕum ăhēnum, *Kociel 1.* Keſſel. *Virgea ſuggeritur coſtis undantis aheni.* Virg. *ſyn.* Lĕbēs, ōllă, cācăbŭs. *epith.* ūndāns, pătŭlŭm, tĕpĭdŭm, călĭdŭm căvŭm, ārdēns, ſpūmāns, Spārtānum, Tænārĕum, Tўrĭum, Sīdonĭum, (*a duc.*) ăgēnŏrĕum, aſsўrĭum, Gētūlum, *à locis purpurâ tingenda celeberrimis. phr.* Sūbjēctĭs īgnĭbŭs ſpūmāns ōrdĭnĕ ăhēnă lŏcānt ălĭī. Pārs călĭdōs lătĭcēs, ĕt ăhēnă ūndāntĭă flāmmĭs ēxpĕdĭūnt. *Māgnō* vĕlŭti cūm flāmmă sŏnōrĕ Vīrgĕă sūggĕrĭtŭr cōſtĭs ūndāntĭs ăhēnī. Fŏlĭīs ūndām tĕpĭdī dēſpūmăt ăhēnī. ārdēntī dēcōxĭt ăhēnō, ămўclæĭs mĕdĭcātum vēllŭs ăhēnĭs.

Ăhēnĕŭs, ăhēnŭs, *Mośiądzowy, Moczny 2.* Erzin/Kupfferin. *Si rectè facies, hic murus aheneus eſto.* Hor: *Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos.* Virg. *ſyn.* Ænĕŭs, ēx ærĕ. *phr.* Hic mūrŭs ăhēnĕŭs ēſto.

Ăhēnobărbŭs *Liſowaty.*

Ahōrtă, corr. Aorta.

AI

Ājēns, *Twierdzący, Mowiący.*

Aigleucēs, *eos, n. Gr. Wino ſłodkie.*

Aĭn, *Aprawdáſz to, táko, Żeby. 2.*

Ajŏ, *Mowię. 1. Twierdzę.* Sagen/ Reden/

--- loco dejecit ut ajunt. Hor. *syn.* Dico, assĕto, affirmo, lŏquŏr. *v. Loquor.*

Ajugă, æ, *Iwa ziele.*

Ajutamini Pacuvi. pro Ajutate Nonis. priscum pro adjutate.

Aizōon mājŭs, Gr. *Rozchodnik wielki.*

Aizōon, mĭnŭs, Gr, *Rozchodnik máły.*

Aizōon, *vel* aizōum ūrēns. *Pryszczenica ziele.*

A L A

Ālă, *Pachá, Podpaszę, Skrzydło, 1. 2. Łono-uszaty, Łodyga, Pachy w budowániu.* Flügel. *Ut reduces illi ludunt stridentibus alis.* Virg. *syn.* Pēnnă. *epith.* Cĕlĕrĭs, vēlōx, lēvĭs, cĭtă, sūbĭtă, trĕmŭlă, strīdŭlă, strīdēns, tĕnĕră, ēxtēnsă, ăgĭtātă, pĭctă, præcēps, fŭgāx, strĕpĭtāns, āĕr a, pērnīx, præpĕs aūdāx, trĕpĭdă, vŏlucrĭs, vēntōsă. *phr.* Vŏlăt ĭllĕ pĕr āĕră māgnŭm Rēmĭgĭo ālārum ĭn cœlūm părĭbŭs sē sūstŭlĭt ālĭs. Pĕdĭbūs cĕlĕr, ēt pērnĭcĭbŭs ālĭs. Sĭmŭl æthĕră vērbĕrăt ālĭs. Mŏvĕrĕ, ăgĭtārĕ pĕr āĕră pēnnĭs. Rādĭt ĭtĕr lĭquĭdum cĕlĕrēs nĕquĕ cōmmŏvĕt ālās. Strĕpĭtāntĭbūs ādvŏlăt ālĭs. Trĕpĭdās ĭn pĕctŏră cōntrăhĭt ālas. Fĕrĭt æthĕră pēnnĭs. Præpĕtĭbūs pēnnĭs aūsūs sē crēdĕrĕ cœlo, āĕrĭĭs sūblīmēm sūstŭlĭt ālĭs. ītĕ lĕvēs mēnsēs, ālĭsquĕ făgācĭbŭs ānnī. Vēlōcēs ăgĭtăt pēnnās ēt sĭdĕrĕ gaūdĕt. *vide Volo as.*

Ālæ, *Wąs.* Alæ equitum, *Rotá 2.*

Ālæ, fabules, *Bobowiny.*

Ālæ præfēctūs, *Połkownik.*

Ālăbāndĭcă rōsă, *Roża ćielista.*

Ālăbāstĕr, *Słoiek 2. Alabástrowy słoiek.*

Ālăbastrītēs, æ. m. Gr. *Onich,* & sub *Alabástr*

Ālăbastrum, Gr. *Słoiek, Oczna przypráwá* Ein Büx von Alabaster. *Vas ad conservanda ungventa)* --- *Redolent alabastra focique Deorum.* Ma.

Ālabāstrŭs, Gr. *Kłobuczki roży nie rozwitey, Słoiek.*

Ālăbetă, æ. & Alabetes, æ, m. *al.* Alabes, e*tis* Gr. *Piiawka. 1.* Piskorz, *Węgorz 1.*

Ālăcĕr, & *Alacris Adject: in Masculino abundans terminatione, Ochotny.* Mürhig/Fröhlich/Hurtig. *Sic ruit in densos alacer Mezentius hostes.* Virg. *Ergo alacris, cunctosq; putant excedere pugna.* Virg. *syn.* Vēlōx, cĕlĕr, lĕvĭs, *vel* hĭlărĭs, *vel* părātŭs, prōmptŭs, ēxpĕdĭtŭs.

Ālăcrĕ, Alacriter. *Ochotnie, Rzeszko.*

Ālăcrĭtās, *Ochotá, Rzeszkość.*

Ālălă, sub *Lálá.*

Ālăpă, æ, *Policzek 2.* Backenstreich. *Sustentans alapas, ludibria, verbera, vepres.* Sid. *syn.* Cŏlăphŭs.

Ālārĭa, *orum, Łono u száty.*

Ālārĭī ĕqquĭtēs, *Rotá konnych.*

Ālārĭs Ālārĭŭs, *Skrzydłowy.*

Ālātŭs *Skrzydlásty.* Geflügelt. *Ut primum alatis tetigit magalia plantis.* Virg. *syn.* ālĭgĕr. *phr.* ālĭs īnstrūctŭs, ōrnātŭs, mūnītŭs.

Ālaūdă nōn crĭstātă, *Skowronek, & sub Dzierlatka.* Lerch. *Prole nova exultans galeaque insignis alauda.* Mart. *epith.* Mātūtīnă lĕvĭs, trĕmŭlă, lŏquāx, gārrŭlă, dūlcĭs, blāndĭsŏnă, fŭgāx, pāvĭdă, cĭtă, præpĕs. *phr.* Itĕrāns dūlcēs quĕrēlās. Gălĕātum căpŭt, īnsĭgnĭs gălĕā. Vărĭōs quæ dūcĭt ĭn āĕrĕ gўrōs Quæ sĭdĕră cārmĭnĕ mūlcĕt. ālaūdām lĭnquēntem tĕrrās ēt sĭdĕră vōcĕ sĕquēntem. Rĕdĭēns nūntĭă lābōrĭfĕrĭ vērĭs, Gaūdēns ŏpĕrĭs rūrĭs ădēssĕ cōmĕs. Quæ trĕmŭlō fūndēns dē gūttŭrĕ cāntŭs. Præpĕtĭbūs pēnnĭs vŏlucrēs dēcĭrcĭnăt aūrās, ēt lātō dēcĭrcĭnăt āĕră gўrō. Prōlĕ nŏvā ēxūltăt, gălĕāquĕ īnsĭgnĭs ālaūdă cāntăt, ēt āscēndĭt, dūctōquĕ pĕr āĕră gўrō; Sē lĕvăt ĭn nūbēs, ēt cārmĭnĕ sĭdĕră mūlcĕt. ōccŭlĭt īnflēxō nīdum sĭbi grāmĭnĕ ālaūdă.

Ālaūdă lĕgĭō, sub. *Połek.*

Alaudum, B. idem Allodium.

Ālaūsă, *sub Sárdela,* & *Mintus,*

A L B

Ālbă, æ. *subst. Perła.*

Ālbă spīnă, *Bodłak.*

Albardeola, Czaplá 2.

Ālbārĭum, *Tynk 1.* Albarium opus, *Tynk ná śćiánie, & Gipsowány.*

Albārius, *Tynkarz.* Albatus. *W bieli.* Weiß angethan / geweisset. *Festos albatus celebret, cor ipse bilibri.* Hor. *vide Albus.*

Ālbēdo, *Białość* Weiſſe Farb. *Et nitet inducto ſplendens albedine tectum.* M. *ſyn.* Cāndŏr. *epith.* Nĭvĕă ărgēntĕă ĕbūrnĕă. *phr.* Cŏlŏr cāndĭdŭs ĕbūrnĕŭs. Sŭpĕrānſquĕ nĭvēs ĕt līlĭă cāndŏr. Pār nĭtŏr īntāctīs nĭvĭbŭs. Cāndŏr ĕrāt quālĕm præfĕrt Lātōnĭă Lūnă. Quīppĕ cŏlŏr nĭvĭs ēſt; quām nēc vēſtīgĭă dūrī Cālcāvērĕ pĕdĭs, nēc ſōlvĭt ăquātĭcŭs Aūſtĕr.

Albegmina, Feſt: corr: Ablegmina.

Ālbĕō, *es, Biele ſię.* Weiſs ſeyn. *ſyn.* ālbēſco, cāndĕo, cānĕo.

Albeolus, Cicero corr. Alveolus.

Ālbēſco, *Biele ſię,* Weiſz werden. *Flammarum longos á tergo albeſcere tractus.* Virg. *ſyn.* ālbĭco, cāndĕo, ālbĕo, cānēſco.

Ālbĭcērātă fīcŭs, *Figá r.*

Ālbĭcŏ, *as, Biele ſię.* Weiſzlich ſeyn. *Albicat inſignis miſto viridante ſmaragdo.* Lact:

Albicaſcit. Cn. Marius. i. albicat.

Ālbĭcŏr, *Bieleię.* Weiſzlich werden.

Ālbĭcŭla, *ſub Pliſzka.*

Ālbĭdŭlŭs, Ālbĭdŭs, Ālbĭnĕŭs, *Białáwy.* Weiſzlechtig. *Spumaque peſtiferos circumfluit albida rictus.* Ovid. *ſyn.* ālbŭs.

Ālbĭtūdo, *nis,* Ālbŏr, *oris, Białość.*

Ālbŏr *as, Bielę.* Weiſſen.

Ālbogălērŭs, *Czápká r.*

Ālbucum, Albucus, *Złotogłow źiele.*

Ālbūgŏ ŏcŭlī. *Bielmo, Białek na oku.*

Ālbŭlă, *Biała ryba.*

Ālbŭlŭs, *Bieluczki.*

Ālbum, *Białość, Reieſtr, Sznur cieśielſki.*

Ālbum ŏcŭlī *Białek w oku.*

Ālbūmĕn, *inis,* & Ālbum ŏvī, *Białek w iáiu,* Das Weiſz im Ey/ Eyerklar.

Ālbūrnum, *Biel. r.*

Ālbūrnŭs, Płoćicá.

Ālbŭs, *Biały, Dobry, Zołtobrzuch, Szczęśliwy.* Weiſz. *Sulphurea Nar albus aqua, fonteſque velini.* Virg. *ſyn.* Cāndĭdŭs, cānŭs, lāctĕŭs, ĕbūrnĕŭs. *phr.* ālbēdĭnĕ tīnctŭs, īndūtŭs, ōrnātŭs, dĕcōrŭs, fūlgēns. Cāndĭdĭŏr nĭvĭbŭs. Quī cāndōrĕ nĭvēs sŭpĕrāt. Quī cāndōrĕ nĭvēs, cāndōre ānteīrēt ŏlōrēs. Cui pār nĭtŏr īntāctīs nĭvĭbŭs. Lāctĕă cōllă Aūrō īnnēctūntŭr, ĕbūrnĕă cōllă dĕcūſquĕ ōrĭs, ĕt īn nĭvĕo mīſtūm cāndōrĕ rŭbōrĕm. Tōtō cāndĭdĭŏr pŭēllă cȳgnō. Cērūſsātā cāndĭdĭōră cūrĕ. Sīgnātŭs tĕnŭī mĕdĭă īntĕr cōrnŭă nigro, ūnă fŭĭt lābēs, cætĕră lāctĭs ĕrānt ĕt nōn cālcātā cāndĭdĭōrĕ nĭvĕ.

ALC

Ālce, *es,* & Ālces *is, Gr. Łoś.*

Ālcĕa, *æ, Gr. Ogon, Slaz 4.*

Alcedo, lege Halcedo, Halcedonia, &c.

Ālchimĭa, *Alchimia.*

Ālcĭbiădĭon, *Gr. Czerwieniec, i. Wołowy ięzyk.*

Ālcibion, *Gr. Wołowy ięzyk.*

Ālcion, *onis* Ein Eys-Vogel / ſo gern an ſandig und wüſten Orten wohnet. *Dilectæ alcyones Thetidi &c.* Virg. *ſyn.* Ālcēdō. Cēycĭs ăvĭs. *epith.* æquŏrĕă, pārvă, lēvĭs, dĭsērtă mœſtă. *phr.* Tĕpĭdum ād sōlĕm pēnnās īn lĭttŏrĕ pāndūnt ālcyŏnēs. Pēndēntĭbŭs æquŏrĕ nīdĭs īncŭbăt hȳbērnō tēmpŏrĕ. ēxclūdēns īn æquŏrĕ pūllōs. *vide Alcyon.*

ALE

Ālĕă, *Koſtka 6. 7. Niebeſpieczeńſtwo, Nie pewność, Wygrane, Trefunek, Fortuná 3. Szanc 2.* Würffel oder Würffelſpiel. *Nam neq; me Vinum, nec me tenet alea fallax.* Ov (*Sumitur pro omni ludo incerto & periculoſo. Gallice* de haſard. *ac præfertim pro* Teſſerarum *ludo*) *epith.* Pĕrīcŭlōsă, vĕtĭtă, præcēps, blāndă, fāllāx, pērnōx, dāmnōsă, āncēps, ĭnīquă, tūrpĭs dŭbĭă, fŭgĭēndă. *phr.* Lūdĭtŭr ālĕă pērnōx. Nōn mē tĕnĕt ālĕă fāllāx. *pro Periculo. vide Periculum.*

Ālĕām jăcio. *Wdáię ſię r.* Würffel Spielen.

Ālĕām sĕquī, sŭbīrĕ, &c. *Koſtkę rzućić, Odważam ſobie.* den Mantel nach den Winde wenden.

Ālearĭŭs, *Aleatorius, Roſterſki.*

Ālĕātŏr, *Roſterá.* Ein Würffelſpieler. *Ædilem vocat udus Aleator.* (Phal.) *ſyn.* ālĕo, lūsŏr ālĕæ cŭpĭdŭs. *epith.* Turpĭs, fāllāx.

Ālĕātōrium. Aleatorium forum *Roſterow mieyſce.* ein ort zu Würffel Spiel.

Alebra, alebria, n. plur. & *Alebrius, Pośilny.*

Ālec

Ālec, ētis, m. f. n. *Rybki drobne, Rosoł.* non *Sledź.*
Alōctōrĭa, æ, *Gr. Alectorius* lapis. *Kamień kápłuni.*
Ālēctōrōlōphos, *Gr. Grzebień u kurá,*
Ālēcŭlă, æ, *Rybki drobne,* an *śledź.*
Ălĕo, ōnis, *Kostera.* Brettspieler. *Nisi impudicus, & vorax & Ales* (Jamb. pur. *syn.* ālĕātŏr,
Ālĕs, ĭtis, *subst: hic, hæc Ptak.* Grosse Vögel/ als Hüner / Gänse / &c. --- *Fulvus Iovis ales in æthera* Virg. *syn.* ăvĭs, vŏlŭcrĭs, *epith.* Sylvēstrĭs, pēnnātă, *vel* pennātŭs, quērŭlă, cănōră, gărrŭlă, lōquāx, strĕpĭtāns, crĭstātă, vēlōx. *v. Avis.*
Ālēs, *itis, adject. omne Skrzydlasty, Skrzydłobłonisty, Prędki.* Das Flügel hat. *syn.* Vēlōx, cĕlĕr, præcēps; ālĭgĕr.
Ālēs, ăb Indīs. *Indyk.*
Ālēs, Satyria, *Kruk 1.*
Ālēscŏ, is, *Rosłę 1. & sub Uchowa się.*
Alĕrūdo, *Tłuste.*
Ālēx, ēcis, *f. Rybki drobne, Rosoł, 3. Smród 3. In Alex primam corripuit, Anienus & Renatus. Carisio.*
Ālēxĭcācŭs, Gr. *Odwrotny 3.*
Ālēxĭphārmăcum, *Gr. Lekárstwo.*

A L G

Ālgă, & Alga marina *Porost,* an *Glistnik.* Wasserkraut/Meergraß --- *laterique illisa refunditur alga.* Virg. (*Herba vilissima, in aquis marinis nascens.*) *epith.* Mărīnă, ĭnūtĭlĭs, mōllĭs, vĭrĭdĭs, lĭttŏrĕă, hūmĭdă, tŏrtĭlĭs, tĕnŭĭs vīlĭs æquŏrĕă, flūctĭvăgă, ūndĭvăgă, hūmēns, vĭrĭdāns vĭrēscēns, văgă, putrĭs, prōjēctă.
Ālgēnsĭs, *Porostowy.*
Ālgĕō, ēs. *Ziębnę,* Frieren. *syn.* Frīgĕō, ālgēsco, frīgēsco, frīgŏrĕ rĭgĕo.
Ālgĭdŭs, *Algificus, Zimny 1.* Kalt. *Algidus aut hærens; aut Tusculæ protegit umbra.* Stat. *syn.* Frīgĭdŭs, gĕlĭdŭs. *v. Frigidus.*
Ālgŏr ōris, *m. & Algus, ūs. m. Zimno 1.*
Ālgōsŭs, *Porostowy.*

A L I

Aliei Fest. pro aliæ vel alij priscum.
Ālĭă, *Jnedy.*
Ālĭă vĭcĕ, *Drugą rázą* ein ander mehl.
Ālĭās, *Jnedy, Drugą rázą, Gdźie indźie 1. z inszey miáry.* Ein andermal. *Hactenus hæc alias justum sit necne poema.* Hor.
Ălĭās rēs ăgĭs sub *Niedbam.*
Ālĭbī. *Gdźie indźie.* Anderswo. Nec *tam præsentes alibi cognoscere Divos.* Virg.
Ălĭbĭlĭs, *Pośilny.*
Ālĭcă, æ, *Pęczak, Krochmal, Wyzáná,* an (*Zyto.*
Ālĭcārĭă, *Nierządnicá.*
Ālĭcārĭŭs, *Krupnik.*
Ālĭcāstrum, *Járká.*
Ālĭcŭbĭ, *Niekędy, Gdźiekolwiek.* Etwan an einem Ort. *syn.* ūsquam, ūspĭam.
Ālĭcŭiŭs æris, *Zácz.*
Ālĭcŭlă, *Kurtá.*
Ālĭcŭndè, *Zkąd, Zkądkolwiek.* Etwanher. *Pervigil incubuit si quando alicunde venirem.* Fort.
Alid pro Aliud prisce. Drugi.
Ālĭēnă vŏlūntās, *Nieżyczliwość.*
Ālĭēnātĭo, *Oddalenie, Odwrocenie, Odráženie.* Entfrembdung.
Ālĭēnātĭo, mēntĭs, *Szaleństwo 1. Zachwycenie, Zápámiętywánie się.*
Ālĭēnātŭs mēnte, sēnsĭbŭs, *Zápámiętáły.*
Ālĭēnī tēmpŏrĭs, *Niezwyczayny.* Unzeitlich.
Ālĭēnĭgĕnă, *Alienigenus, Cudzoziemiec.* Ein Frembder/Ausländischer. *Et nervos alienigenis ex partibus esse.* Lucr. *syn.* ēxtērnŭs; ēxtĕrŭs.
Ālĭēnō, ās, *Oddalam, 2. Odrażám.* Entfrembden. *Invidiosa tuos alienant murmura sensus.* Claud.
Ālĭēno tēmpŏre, ălĭēnĭs mēnsĭbŭs, *Nie swego czásu, Nie ná czás.* Zur unrechten (Zeit.
Ālĭēnŏr, *Odrażam się.*
Ālĭēnŏr mēnte, *Zápámiętywam się, Záchwycenie cierpię.*
Ālĭēnum ă, &c. *Nie pátrzyć to z oczu.*
Ālĭēnum īnstĭtūtĭs, alienum rătĭōnĭbŭs, *Nie kmyśli, Nie moyski.* Ungewönlich.
Ālĭēnŭs, *Cudzy, Nienáleżyty, Niechętny.* Frembd. *Hic alienus oves custos bis mulget in hora* Virg. *syn.* rēmōtŭs, āvērsŭs dĭstāns, dĭscrĕpāns, ăbhōrrēns.

Ahe-

Ălĭēnŭs à lĭtĕrīs, *Nieuczony*, ungelehrt.
Ălĭēnŭs *salutis*, *Niezdrowy 2.* Ungesundt.
Ālĭfĕr, *Ālĭgĕr*, *Skrzydłásty*, *Skrzydłobłotnisty*. Das Flügel hat. *Transit & alifero tollitur axe* Ceres. Ovid. *syn.* ālĭgĕr, ālātŭs, ālēs, pēnnātŭs, pēnnīs īnstrūctŭs.
Ălĭmă, orum, Gr. *Ná łáknienie konfekt.*
Ălĭmēntārĭă rēs, *Spiżá 2.*
Ălĭmēntārĭŭs, *Zywnośći służący*, & *Preben-(darz.*
Ălĭmēntum, *Zywność*, *Karmia 2. Podnietá.* Nahrung. *Atq; ipsa vitijs sunt alimenta vices.* Ovid. *syn.* Pābŭlum, ēscă, cĭbŭs, nūtrīmēntum. *epith.* Mītĕ, vīlĕ, jūcŭndum, suāvĕ ūtĭlĕ. *phr.* ălĭmēntă præbĕo, dō mĭnĭstrō, ĭpsĕ ălĭmēntă sĭbi māxĭmă præbĕt ămŏr. Dēsĭdĭæ mōllēs vĭtĭīs ălĭmēntă mĭnĭstrānt. Lāctĭsquĕ ălĭmēntă dĕdērĕ. *vide Cibus.*
Ălĭmŏdĭ, *pro ălĭŭsmŏdĭ*, Jnákszy.
Ălĭmōn, *n*, Ălĭmŏs. f, Gr. *Sytká ziele.* *Priscian. mediam corripuit, Graci producunt.*
Ălĭmōnĭă, æ, *Zywność.* Ernährung. *vide Alimentum.*
Ălĭmōnĭum, idem & *Zywienie.*
Ălĭō, *Gdzie indźie.* Anderswohin --- *Atque satas alio traducere messes.* Virg.
Ălĭōqui, ălĭōqŭin, Z *inszey miáry*, Jnáczey. Sonsten. -*Quamvis alioqui candidus orbis* L.
Ălĭōrsum, *Gdzie indźie*, Jnáczey *niż*, *Ná co inszego*.
Alipænum, Gr. *Nie tłusty plastr.*
Ălĭpēs ĕdis, Gr. *Prętkonogi.* Das Flügel an Füssen hat / Federflüssige / *Instratos ostro alipedes, &c.* Virg. *syn.* ālĭgĕr, ālātŭs, pērnīx vēlōx, *vel* ĕquŭs.
Ălĭpĭlārĭŭs, & Alipilus, *Barwierz.*
Ălĭptērĭum, Gr. *Smárownia.*
Ălĭptēs, æ, m, Gr. *Łáźiewnik.*
Ălĭquâ, *Poniekąd*, *Ktoredykolwiek.*
Ălĭquā ēx pārtĕ, *Poniekąd.* Zum Theil.
Ălĭquām mūltūm. *Nieco.*
Ălĭquāndĭu, *Trochę 2.* ein Wenig.
Ălĭquāndŏ, *Podczás*, *Kiedyś 1. Kiedykolwiek*, *2. Wzdy kiedy.* Bisweilen. *Et bene dic neutrum, dic aliquando, male.* Mart. *Orbatura patres aliquando fulmina ponat.* Ovid. *syn.* Nōnnūnquam, īntĕrdum, quāndōquĕ, *vel* sæpĕ, *vel* quōndam, *vel* tāndem.
Ălĭquānti, Ălĭqui, *Kila ich.*
Ălĭquāntĭspĕr, *Trochę 2.* Eine kleine Zeit / unterweilen. *Hos aliquantisper posuit. &c.* Ovid.
Ălĭquānto, *Nieco.*
Ălĭqnāntŭlum, ălĭquāntum, ălĭquāntillum, *Nieco. Trochę, & sub Náchudł.* Ein klein wenig. *syn.* Paūlŭlum, nōnnĭhĭlquĕ, lĕvĭter, paūlĭspĕr, ălĭquāntĭspĕr.
Ălĭquāntus, *Niektory*, *Mierny.*
Ălĭquātĕnŭs, *Poniekąd.*
Ălĭqui, *pro Aliquis. Kto 2.*
Ălĭquĭd, *Coś. Cokolwiek. Nieco.* Etwas *Jam solus audes aliquid, & claro die.* (Jamb.) *syn.* Quĭd quĭdpĭam, nonnĭhĭl.
Ălĭquĭs, *Kto*, *2. Ktokolwiek. Ktoś 1. 2. Ktoryś*, *Niektory*, *Ktory*, *2. Drugi 2.* Etwa, Einer / Jemand. *Hinc aliquis à te traditur quondam puer.* (Jamb. *syn.* Quis, quĭdam nōnnūllŭs, quĭspĭam.
Aliquispiam, *Cic. corr: Alius quispiam*
Ălĭquo nūmĕro, ălĭquo in numero, *Zacz.*
Ălĭquōrsum, *Gdźie 4.* Jrgentwohin.
Ălĭquŏt, *Kilá.* Etliche. *Post aliquot mea regna, videns mirabor aristas.* Virg. *syn.* Quĭdam nōnūllī, ălĭquī.
Ălĭquōtfārĭam, *Rozmáićie*, *1. & in Kilá.*
Ălĭquōtĭēs, *Kilakroć.* etliche Mahl.
Ălĭquōtĭes dĕcĭēs, *Kiladźieśiąt kroć.*
Ălĭquŏŭsquĕ, *Poki poty.*
Ălis, *pro aliud pisce. Drugi 1.*
Ălīsmă, *n. Gr. Anielski trank*, *Konopká ziele*
Ălĭtĕr, Jnáczey, *Zle.* Anders / andere Weise. *Sed quia non aliter vires dabit omnibus aquas.* Virg. *syn.* Sĕcŭs, ălĭās, ălĭă rătĭōnĕ, ălĭă vĭă.
Alithinŭs, Gr. *Szárlátny.*
Ălĭtură, *Karmienie 2. Wychowánie.*
Ălĭŭbĭ, *Gdźieindźie.*
Ălĭud cūră, *Niefrásuy się.*

Ălĭud

Ălĭud ĕx ălĭo, *Niepospołu mowiąc, Jedno po drugim.* eines aus dem anderen.
Ălĭum făcĭo, *Odmieniam 1.* Verenderen.
Ălĭundĕ. *Zkąd inąd.* Anderswoher/ von einem andern Ort. *Sive aliunde fluens alicunde extrinsecus aer. L.*
Ălĭus. *Drugi 1. Jnszy 1. 2. Rożny, Jnákszy, Jeden 3. Zły.* Ein anderer. *Hoc facias aliis, quod cupis ipse tibi.*
Ălĭus atquĕ ălĭus *Jnszy co raz.* Unbeständig
Ălĭūsmŏdi, *vel* ălĭus mŏdi, *Jnákszy.*
Aliuta pro aliter priscè. Jnáczy 1.

ALL

Allābŏr, *eris, Przyłáżę, Przylátuię, Przybiiám do brzegu.* Hinzufallen. --- *antiquis Curetum allabimur oris.* Virg. *syn.* ăccēdo, ădjūngŏr, ăddŏr, pērtĭngo, vĕnĭo, *vide Accedo.*
Ăllăbōro, *Usiłuię,* Grosse Arbeit thun. *Simplici myrto nihil allabores.* (Sapph.) *syn.* Lăbōro, ēnītŏr, cōnŏr. cōntēndo, mōlĭŏr, *v. Laboro.*
Āllāctum, Gr. sub *Powérek.*
Āllævo, as, *Gładzę.* Glatt oder eben machen
Āllāmbo. *Dotykam, Liżę 1.* Belecken/ Verhinlecken. *syn.* Lāmbo, lībo, dēgūsto.
Āllāntopoeūs, *Allantopoles, æ, m, Gr. Kiełbásnik.*
Āllapsūs, *Przyłazenie.*
Āllātro. *Szczekam ná kogo, Obmawiam, Lżę. 1.* Anbellen. *Allatres licet usq; nos &c.* (Phal.) *syn.* Lātro, ās. *Metaph.* Mălĕdīcō, cōnvīcĭŏr. *phr.* Mălĕdĭctă, cōnvīcĭă fūndo, īngĕro.
Āllason, *ontis. Gr. Mieniony.*
Āllasōntes pīctūræ, *Obraz z perspektywa.*
Allaudabilis opera, Plaut. P. pro Laudabilis.
Āllaūdĭum. *B. sub Wolne dobrá.*
Āllaūdo, *Pochwalam.* Loben.
Āllĕc, *Rybki drobne.*
Āllēctārĭo, *Łakocenie.*
Āllēctĭo, *Przyięćie 2.*
Āllēcto, *as. Przyłudzam, Wabię, & sub Gwiżdzę.*
Āllēctŏr, *oris. Wab 1.*
Āllēctūs, *Przyjwźięty, Namieśtnik.*
Āllegātĭo, Allegatus, us, *Przyczyna, Przywodzenie, Násyłanie.*
Āllēgo, *as, Przywodzę 2. 5. Posyłam, Násyłam. Szczycę się 1.* Zu einem schicken. *syn.* Lēgo, ās, mĭttō. *Allegantq; suos utroq; a sanguine divos.* Stat.
Āllĕgo, *is, Przyimuię 5.* Erwählen. Item, Zum Zeügnuß anziehen. *syn.* Lĕgo, ĭs, ēlĭgo, sēlĭgo, dēlĭgo, ădscrībo, ăbdo, jūngo.
Āllēgŏrĭa, & Allegoricos, Allegorĭcus, Gr. *sub Jnaczey rozumiem, & Mowá trudna.* Verwendte oder anderst zuverständte Red *Dic allegoriam, sensu si verba repugnent.* Desp.
Alleluja, Hebraa vox, sonat Laudate Deum. Herbarij inepti, ut solent, id nomen herbæ cuidam dederunt. v. *Szczawik.*
Āllēnīmēntum, Allĕvamentum, Allĕvatio. *(Ulżenie*
Allevio, apud S. Jacobum. Et alleviabit eum Dominus i eriget, excitabit, surgere faciet è lecto.
Āllĕvo, *Podnoszę, Ulżywam.* Aufheben / in die Höhe heben. *Evolat, ut gelidos complexibus allevet artus.* Prop. *syn.* Lĕvo, sūblĕvo, mītĭgo, mōllĭo, tēmpĕro, lēnĭo, *vel* tōllo, ērĭgo.
Āllēx m, & Allus, li. *Palec wielki u nogi.*
Āllex, f. *Rybki drobne:*
Allĭārĭa, Alliaris, Czosnaczek.
Āllĭātum, *intritum cui allium admistum est Junius, vide* Tert.
Āllĭātūs, *Czosnkowany.*
Āllĭcĕfăcĭo is, *Wabię.* het zu reitzen,
Āllĭcĭo, is, *Przyłudzam, Wabię, Záćiągam 2. Ciągnę 1.* An- oder herzu reitzen. *Alliciunt somnos tempus, motusque, merumque.* Ovid. *syn.* Invīto, căpĭo, căpto, trăho, attrăho, dūco, īndūcō, ĕxcĭto, pēllĭcĭo.
Āllĭcĕrĕ sōmnum, *Uśpić.*
Āllīdo, *Uderzam co o co, Uderzam o ziemię.* Anstossen. *syn.* īllīdo, īmpīngo, frāngo.
Āllĭgātĭo, *Przywiązowanie.* Anbindung.
Āllĭgātŏr, *Przywięzuiący.*
Āllĭgātūră, *Przywięzowanie, & sub Wiązanka.*
Āllĭgo, *as, Przywięzuię, Wiążę, 1. Obowięzuię. & in Dopuszczam się.* Anbinden.

 unico

--- unco non alligat anchora morsu. Virg. *syn.* Ligo, colligo, vincio, stringo, astringo, obstringo. *vide vincio.*

Allinio, is, *Zálepiam.* Zukleben.

Allino, is, *Przymuſnąć, Pomuſnąć, Przypiſuię, Przymieſzawam.* Anſtreichen. *syn.* Lino, ungo. *Culpavit duros, incomptis allinet atrum.* Hor.

Allisio, *Scieránie.* ein Anſtoſſ.

Allium, *Czoſnek* 1. Knoblauch. *Allia ſerpyllumq; herbas contundit olentes.* Virg. *syn.* Bulbus *epith.* olens, redolens, acre. Graveolens. *phr.* Gravem spirans odorem, Graviter redolens.

Allium, Alpinum, anguinum, ursinum, *Czoſnek dziki.*

Allium Cyprium, Allium punicum, *Czoſnek łuczek.*

Allocutio, *Mowienie do kogo, Przemowienie, Pociechá.*

Allodium, *B. ſub Własna rzecz, & ſub Wolne (dobra*

Alloquium, *Mowienie do kogo, Przemowienie, Rozmowá.* Anred / Anſpruch. *Cujus ab allo quiis anima hæc, &c.* Ovid. *syn.* Colloquium, affatus, verba, sermo. oratio. *epith.* Mite, dulce blandum, gratum, jucundum, benignum, optatum, mutuum, breve, longum, honestum, utile mellitum, humile, arcanum, nim ium. *phr.* Fruiturque Deorum colloquio. Longis Cæsar producere noctem inchoat a loquiis.

Alloquor, *eris. Mowię do kogo, Cieſzę.* Antreden. --- *extrema moriens tamen alloquor hora* Virg. *syn.* Compello, as, affor, affaris (*inusitatum in prima præsentis persona*) *phr.* dictis aggredior. Coramque parentem alloquere ad superos talia verba dedit. Dictis affatur amicis. Talibus aggreditur, Venerem Saturnia dictis. Tunc sic Reginam alloquitur, cunctisque repente improvisus ait. *vide Loquor.*

Alluceo, *es, Przyświecam, Roświeca ſię,* Anleuchten. *syn.* Luceo, splendeo, resplendeo, fulgeo, mico. *vide Luceo.*

Allubescit. *Podoba mi ſię.* Gefallen. *syn.* Placeo, sum gratus, arrideo.

Allucinatio, *Błąd.*

Allucinator, *Bałamut.*

Allucinor, *Omylam ſię. Száleię.* 1. Straucheln. Fehlen/Irren. *Stirpitus, an lippis oculis allucinor, audet.* Calc. *syn.* Fallor, erro, decipior.

Allucita, *a, Romor.*

Alludio *as, priſcum, Pobłażam.*

Alludo, *Igram* 1. *Pobłażam. Przymawiam ná co, Obiia ſię o uſzy.* Schertzen. *Nec plura alludens, ea vox audita laborum.* Virg. *syn.* Dicta alio. refero, *vel* ludendo blandior.

Alluo, *Podlewa rzeká* Hinzufließen. *syn.* Præterfluo, circumfluo, allabor, humecto, irrigo, *vel* abluo.

Alutia, orum, lege Elutia, & Alutatio.

Alluvies, Alluvio, *onis, Podbieránie* 1. *Powodź.* Ein Waſſerguſz. *Fecit & alluvie, mons eſt deductus in æquor.* Ovid. *syn.* alluvio, alluvium, eluvio, diluvium. *vide Diluvium.*

Alma, *Zywićielká, & ſub Zywotny.*

Almanac B. ſub Minucye.

Almities, *ei, Rostość, Kráſa, Piękność.*

Almus, *Zywotni, Swięty.* 2.

Alneus, *Olſzowy ſub Olſza.*

Alnetum, *Olſzyná, ibidem.*

Alnus, *f. Olſza.* Ein Erlen / Erlenbaum. (*Arbor proveniens in aquosis locis, utilis navigiis. Capitur quandoque pro navi epith.* Procera, viridis, fluminea, procellosa, virens, teres opaca. Phaethonthea, frondens, fluvialis, alta, ieria viridans, longa. *phr.* Fluctibus aptior alnus amica fretis, apta mari, undis, atque solo proceras erigit alnos. Quantum vere novo viridis se surrigit alnus, Procumbitque teres vulsis radicibus alnus. Submisit canas alnus opaca comas. *pro Navi v. Navis.*

Alnus baccifera, nigra, an *Kruſzyná?*

ALO

Alo, *is. Karmię* 1. 2. *Zywię* 2. *Chowam ultimum, Wychowuię.* Ernähren. --- *Binos alit ubere fœtus.* Virg. *syn.* Nutrio, pasco. *phr.* alimenta do, porrigo, subministro, suppedito. Binos alit ubera fœtus. Parvos educere natos. Ferre cibum, *vide Nutrio, & alimentum.*

Aloe, *es, Gr.* Aloe 1. 2. Ein bitterſaffrig Kraut. (*Herba saporis amarissimi*) *Plus aloes quam mellis habet, &c.* Juven. *epith.* amara, aspera, tristis.

Alogia, æ, Gr. Bezrozumność.

Alogistes, *æ, m. Gr. Wolny od ráchunkow.*

Ălŏgīſtĭă a, Gr. Ráchunkow odpuſczonie.
Ălŏpĕcĭă, a, Gr. Ălŏpĕcĭŏsŭs, ſub Włoſow opadánie.
Ălŏpĕcĭas, a, m. Gr. Lis morſki, rybá.
Ălŏpĕcūrŭs, Liſi ogon, ziele.
Alōlă, Sárdela. Alpha, tr. Przedni.
Alphă & Bētă, Obiecádło.
Ālphăbētĭcŭs, Obiecádłowy.
Ālphĭtum, Gr. Gryz 2.
Alsinĕ, es, Gr. Kurzyślep.
Ālſiōsŭs, Alſus, Zimny 1. 4.

ALT

Āltānŭs, Wiátr południowemu poboczny na zachod, Wiatr z dołu.
Āltārĕ, Ołtarz. Ein Altar. ſyn. āră. epith. Fūmĭdum, Thūrĕum, pīngvĕ, fēſtum, cūltum dīvīnum, thūrĕ văpōrātum. vide Ara.
Āltārĕ pŏrtātĭlĕ, Portátyl.
Āltārĭum apud S. Paulum. i. Altare.
Ālte, Wyſoko, Głęboko, Z dáleká. Hoch. Non tamen hæc alte volucris ſua corpora tollit. Ovid. ſyn. ēxcēlsē, sūblīmĕ, prŏfundē.
Āltellus, Wychowániec, Porzutek.
Āltĕr, Drugi 1. 5. Wtory, 1. Jeden 5. 5. Bliżny, Jnákſzy. Der ander. Alter ab alterius funere menſus erat. Ovid. ſyn. ălĭŭs, dīvērsŭs dĭſsĭmĭlĭs, dīspār, vel sĕcūndŭs, phr. Tū mōx ĕrĭs āltĕr ab īllo.
Āltĕr pro malo. Zły.
Āltĕr, ĕgŏ. Bliżny.
Āltĕrās, pro ălĭās, Jnędy.
Altĕrātĭo, Odmiáná 2.
Āltĕrcābĭlĭs, Sporny, Sprzeczny.
Āltĕr cāngenōn, B. Bielun.
Altĕrcātĭŏ, Przegádywánie, Spor. Hader/ Zanck. ſyn. jūrgĭum, rīxă, cōntēntĭŏ, pūgnă, lĭs, dīscōrdĭă dĭſsĭdĭum. epith. āſpĕră, vēsānă, īnsānă, īmprŏbă, ĭnīquă, mŏlēſtă, ăncēps. vide Rixa.
Āltĕrcātŏr, Prokurátor 2. Warchoł.
Āltĕrco, Ălterçor, Sprzeczam ſię. Hadern/ zancken. ſyn. Rīxŏr, jūrgor, cōntēndo, pūgno, cĕrto. vide Rixa.
Āltēculum, Altercum, Bielun.
Altĕrnāns, Náprzemiánny.
Āltĕrnātim, Āltĕrnā vĭcĕ, Ná przemiány. Eins ums ander/ wechſelweis. ſyn. āltĕrnĭs vĭcĭbŭs, vĭcīſsim, pĕr vĭcēs, īnvĭcem.
Āltĕrnātĭo, Przemiáná.
Āltĕrnātĭōne, Na przemiány 2.
Āltĕrnīs, Ná przemiány 1. 2. Co trzeći dżień.
Altĕrnŏ, as, Ná przemiány czynię. Eins ums ander machen. abwechſeln. ſyn. āltĕrnīs ăgo, dīco, vărĭo.
Āltĕrnŭs ſub Ná przemiány.
Āltĕro, as. Odmięniam 1. Mięnię fárbę. Verändern. Ille ſuam faciem transformat, & alterat arte. Sil. ſyn. mūto, vel pĕrdo, dēprāvo, cŏrrumpo īn pējus vĕrto.
Āltĕro tanto, Alterum tantum, Wedwoynaſob, & ſub Tyle troie, & ſub Weczwornaſob. Tyle drugie.
Āltĕrplēx, icis, Dwoiaki, Dwoiſty, Chytry, Zdrádliwy.
Āltĕrŭtĕr, Jeden ze dwu. Entweder erſt Quo caret alteruter, ſumit ab alterutro.
Āltĕrutĕrquĕ, Obá.
Āltĕrŭtrīnquĕ, Z obuſtron. Von dieſer oder ieuer ſeiten.
Āltĥæă, Gr. Slaz 1. 5.
Āltĭcīnctŭs. Ochotny.
Ā'tĭlĭs activè Pośilny.
Āltilis, paſsivè. Karmny. Maſt-Viehe. Ad nos jam veniet minor altilis, inde parato. Iuv
Āltĭsŏnŭs, Altiſonans ſub Grzmotliwy.
Āltĭtūdo, Wyſokość, Głębokość. Wſpaniáłość. Die Höhe. ſyn. Căcūmĕn, ăpēx, vērtēx, fāſtīgĭum. vide Cacumen.
Āltĭvăgŭs, Altivolans, Altivolus, Gorolotny.
Āltō vūltu, Wpániále, mit hoher ſtirn.
Āltĭùs, āltĭūſcŭlè, Przywyżey. Höher.
Āltĭūſcŭlŭs, Przywyżſzym.
Āltŏr, Karmićiel, Zywićiel.
Āltrīnsĕcŭs. Z drugiey ſtrony. Von der andern Seiten, Invectumq; ſibi cohibens altrinſecus amnem. Av.

Altrix, *Zywićielká.* eine Säugamme.
Altrōrsŭs, *al.* āltĕrōrsŭs, *Gdźie indźie 2.*
Āltrōvĕrſum, *altrovorſum, Z drugiey ſtrony.*
Altum, *Głębokość, Morze* 1. Niebĕſpieczeńſtwo, *Niebo 1.* Die Tieffe/Höhe.
Altum pĕto, *Odbiiam od brzegu.* hoch Ziehlen
Āltŭs, *us, Kármienie.*
Āltŭs, *ti, adject. Wyſoki 1. 2. Głęboki, Skryty 1. Miąższy.* Hoch tieff *Alituum pecudumque genus ſopor altus habebat.* Virg. *ſyn.* Cēlsŭs, ēxcēlsŭs, īngēns. præcēlsŭs. sūmmŭs ēlātŭs, sūblīmĭs, prōcērŭs, ſuprēmŭs, ēdĭtŭs, ārdŭŭs, āĕrĭŭs, *vel* prŏfŭndŭs, īmŭs, *vel* māgnŭs, ēxcēllēns. *phr.* Sīdĕră tāngēns. Nūbĭbŭs īnsērtāns āltīs căpŭt. Stābăt ăcūtă sĭlēx āltĭſsĭmă vīsŭ. Aĕrĭī cūrsū pĕtĭt ārdŭă mōntĭs. Tūrrĭs ĕrăt văſtō sūſpēctū ĕt pōntĭbŭs āltĭs. Ætnæōs frātrēs, cœlō căpĭtă āltă fĕrēntēs. Ĭpsĕ ārdŭŭs, āltăquĕ pūlsăt sīdĕră, Cōnsūrgūnt gĕmĭnæ quĕrcūs īntōnsăquĕ cœlō āttōllūnt căpĭtă, ĕt sūblīmī vērtĭcĕ nūtănt. Hīnc ātquĕ hīnc vāſtæ rūpēs, gĕmĭnīquĕ mĭnāntŭr īn cælum ſcŏpŭlī, sēsē āttōllĭt ĭn aūrās, īngrĕdĭtŭrquĕ sŏlō, ĕt căpŭt īntēr nūbĭlă cōndĭt. Tūrrim in præcĭpĭtī ſtāntem Sūmmīſquĕ sŭb āſtră ēdŭctam tēctĭs. Rēgĭă sōlĭs ĕrăt sūblīmĭbŭs āltă cŏlūmnĭs. Mōns ĭbĭ vērtĭcĭbŭs pĕtĭt ārdŭŭs āſtră dŭōbŭs. Nōmĭnĕ Pārnāſsŭs, sŭpĕrātquĕ căcūmĭnĕ nūbēs. Urbs ĕrăt īn sūmmō nūbĭbŭs æquă jŭgō. Mōlēs prōpīnquă nūbĭbŭs ārdŭĭs. ārctă ăd sīdĕră pīnŭs, āltĭſsĭmă vīsŭ. Quāntŭs ăd æthĕrĕum cœlī cōnſpēctŭs ŏlўmpum. Nūllō quā vērtĭcĕ tēllūs āltĭŭs īntŭmŭĭt, prōpĭŭſquĕ ăccēſsĭt ŏlўmpō. Dūm pĕtĭt īnfīrmĭs nĭmĭŭm sūblīmĭă pēnnĭs. Sūblīmīquĕ mĭcāns sūbrūm pĭt ĭn æthĕră tēctō ōſtēntāns āltām, Phărŏs ŭt Mēmphĭtĭcă tūrrim. Sīc tūrrĭbŭs āltĭs ārdŭă, ŭt āĕrĭās īntrēnt fāſtĭgĭă nūbēs. *Altus pro excellenti* (3. Æn.) Tē sĭnĕ nīl āltum mens īnchŏăt. *Pro Magno* 10. Æneid.) Sīc pătĕt īllĕ Dĕum făcĭăt, sīc āltŭs Apōllo. *Pro recondito & profundo.* (9. Æneid.) Quĭd mĕ āltă sĭlēntĭă rumpĕrĕ cōgĭs? 1. Æneid. Mănĕt āltă mēntĕ rĕpōſtum. *vide Mons,*

ALU

Aluco, onis, B. Lelek.
Alvearium, Ālvĕăr, Ālvĕārĕ, *Ul, Pſczelnik* Bienenſtock/ Immenhauß. *quadriſyll. Seu lente ſuerint alvearia vimine texta* Virg. *ſyn.* ālvĕārĕ, ālvĕār, ālvĕus, *diſſyll. vel* ālvĕŭs. *epith.* ŏlēns rĕdŏlēns, pīngvĕ, ŏdōrĭfĕrum, ŏdōrum vīmĭnĕum, mēllĭflŭum, lĭquēns, căpāx dūlcĕ. Cecrŏpĭum. Hyblæum, ŏpĕrōſum. *phr.* ālvĕārĭă vīmĭnĕ tēxtă, ăpum sēdēs, dŏmŭs, cŭbīlĕ, Cērĕă tēctă. Rūrĕ lĕvĭs vērnō flōrēs, ăpĭs īngĕrĭt ālvĕō. ăpēs dūlcī dĭſtēndūnt nēctărĕ cēllās. ăpēs īgnāvŭm fūcōs pĕcŭs à præsēpĭbŭs ārcēnt. īllæ dĭſcūrrūnt īntŭs pēr cērĕă căſtră. Sēdēs ăpĭbŭs ſtătĭŏquĕ pĕtēndă.
Ālvĕātŭs, *Dłkowáty.* Außgehölt.
Ālvĕŏlātŭs, *Wydrążony.*
Ālvĕŏlum, *n. Wárcabnicá.* Waſſer-Trog.
Ālvĕŏlŭs idem & *Száchownicá. Niecká, Korytko, Miſká máła, Korczak* 1. Ein Gelte. *Cujus & alveolos, & lævam pignorat Atreus.* Iuv.
Ālvĕŭs, *Ul, Koryto, Czołn, Niecka, Szachownicá, Wárcabnicá, Wánná, Łoże rzeki, Naw dno.* Ein Waſſer-Kanal --- *prorapit alveus amni.* Virg. *epith.* Flŭĭdŭs, căvŭs, ōblīquŭs, lātŭs, āngŭſtŭs, sērpēns, ērrātĭcŭs, ſpătĭōsŭs, hūmĭdŭs, ūdŭs, bĭbŭlŭs, ărēnōsŭs. sĭnŭōsŭs. *phr.* īmpŏsĭtās ōrnōs sŭſtĭnĕt, fērt ālvĕŭs. Spūmāntīquĕ īncŭbăt ālvĕō. Alvĕus īncrēvĭt vāſtĭs ſpătĭōsŭs ĭn ūndĭs. Lātō dēlāpsŭs ĭn ālveō Nīlŭs. Sŭſtĭnĕt īmpŏsĭtōs sūmmā căvŭs ālvĕŭs ūndā.
Ālvīnŭs, *Zołądka chorego, Biegunkę ćierpiący.* 1. Bauch kranck.
Ăllĭum, *Czoſnek* 1. 4. *Zywokoſt źiele* Knoblauch.
Ălūmēn. *n. Hałun.* Alaun. --- *Cum nitro veniens & alumine ſulphur.* Mac.
Ălūmĭnātŭs, *Hałunowány.* mit Alaun.
Ălūmĭnōsŭs, *Hałuniſty.* Vol Alauns.
Ălūmnă, *activè Zywićielká.* Pfleg-Mutter.
Ălūmnă, *paſsivè. Wychowanicá.* Pfleg-Kind.
Ălūmnātŭs, *ti Wychowany.* Geflegt.
Ălūmno, *as, & Alumnor aris, Wychowuię.*
Ălūmnŭs, *paſsivè Wychowániec.*
Ălūmnŭs, *activè. Zywićiel, Karmićiel.* Ein Pfleg-Vater

Vater. Ebibit inde sua rabiem nutricis alumnus Ovid. *syn.* āltŏr, faūtŏr. *vel* dĭscĭpŭlŭs.

Ălūtă, *Zámesz.* Lind-Leder. *epith.* Nīgră, ālbă, Sĭcyŏnĭa. *phr.* Sūccīnctŭs nigrā tĭbĭ sērvŭs ălūtā. Pēs mălŭs, īn nĭvĕā sēmpēr cēlētŭr ălūtā. āppŏsĭtām nigræ lūnam sūbtēxĭt ălūtæ. Pĕdēs Sĭcyŏnĭa vīnxĭt ălūtā

Ălūtācĭnăgŭs, Alutacinum, Alutamen, Alutamentum. *Zamszowy.*

Ălūtārĭus, *Zamesznik.* ein Weißgerber.

Ālvum ējĭcĕrĕ, dūcĕrĕ, ĭnānīrĕ mŏvērĕ, sūb dūcĕrĕ, clysmō trăhĕrĕ. &c. *Purgácyą bráć*

Alvum sūbdūcēns, sōlvēns, *Ruszáiący.*

Ālvŭs dūră, ādstrīctĭor, sūpprēssa. *Stolec trudny.*

Ālvŭs lĭquĭdă fūsĭor, bŏnă, *Stołec łacny.*

Ālvŭs sūpĕrĭor, *Zołądek.* Der Bauch.

Argutumq; caput, brevis alvus, obesaq; terga Virg. *syn.* Vēntĕr, ŭtĕrŭs, vīscĕră. īlĭă. *epith.* ăvĭdă, căpāx, tūmĭdă, dūră. *phr.* Tūmĭdām sīc ēxplĭcăt ālvŭm. Cĭbōs ăvĭdām cōndēbăt īn ālvŭm. *v. Venter.*

Ălūtātĭo. *Złotożyłá żiemiá.*

Ălūtātŭs, *Zamszowy.*

Ālvŭs, *i. m. & f. Brzuch, Ul, Zywot niewieści,* Purgácya, *Gnoy. 1.*

Ālvī caūsă ălĭquĭd dărĕ, *Purgacyą dać*

Ālvum bŏnam, făcĭt. *Purgacyą czyni.*

Ālvum dejĭcĕrĕ, ēxĭnānīrĕ, lĕvārĕ, &c. *Wyprożniać się.* den Leib außläeren. Vel-nigen.

Ălx. *cis, f. Łoś.*

Ălyă, *Pługowe nogi.* (Turbit

Alypĭa, alypon, alypum, *Gr. Cwikłá,*

Ălyssŏn, Gr. *Konopká 2. Siedliczká.*

A M

Am pro eam. Lucret. priscum.

Ăm, *Præpositio. in Koło.*

Ămă, *a, Rydel.* Schauffel/ Sparte.

Ămābĭlĭs, *Miłosny.* Holdseelig/ lieblich. *syn.* ămāndus, svāvĭs, āffābĭlĭs, *phr.* Dīgnŭs ămōrĕ, Dīgnŭs ămārī, mūltō dīgnāndŭs ămōrĕ, frōntĕ ēt mēntĕ bĕnīgnŭs. Dīgnŭs ămōrĕ pŭĕr, quī sĭbĭ cōncĭlĭat mēntēs. Quī pēctŏră mūlcĕr, dēlīnĭt, răpĭt, āllĭcĭt. Ocŭlīs quī spīrăt ămōrēm ŏcŭlŭs, rīdēns jăcŭlātŭr ămōrēs.

Ămābĭlĭtās, *Przyięmność, Miłość nieuczéiwá.* Lieblichkeit.

Ămābĭlĭter, *Mile, Przyiemnie, Łaskáwie.* Holdseliglich. Freundlich. *Lusit amabiliter, donec jam sævus apertam.* Hor.

Ămābo, *Interject.* Proszę cię. Ich bitte dich/ liebet Ey. *syn.* Prĕcŏr, ōro. *Dic verum mihi, Marce, dic amabo.* Phal.

Ămălthēa, Gr. *Ksiąznicá 1.* (bung

Ămāndātĭo, *Odesłánie. Zasłánie.* Absen-

Ămāndo, *as, Odsyłam, Zasyłam.* Wegschicken. *Longius amandat, vastasq; relegat in oras* Virg. *syn.* āblēgo, rĕlēgo, pēllo, ējĭcĭo ēxpēllo.

Ămāns, *tis, Miłośnik, Nierządny.* Der da liebet/ Liebhaber/ Buhler. *--- quid non speremus amantes.* Virg. *syn.* ămātŏr, prŏbŭs, ămīcŭs, stŭdĭōsŭs; *epith.* Stūltŭs, āmēns, īnsōmnĭs, sōllĭcĭtŭs lānguēns, trīstĭs, gĕmēns, īnsānŭs, mĭsĕrāndus, lānguĭdŭs, īmpătĭēns, īncērtŭs, căptīvŭs, pērvĭgĭl, dĕcŏrŭs, īrrĕquĭētŭs, pāllĭdŭs, īmprūdēns, pērjūrŭs, ēxcōrs, fĭdēlĭs, mītĭs, dŏlōsŭs, īnsĭdĭōsŭs, fūcātŭs ūrbānŭs mēndāx, dēmēns. *phr.* ămāns stĭmŭlīs ăgĭtātŭs ămōrĭs. ămōrĕ căptŭs, răptŭs, cōrrēptŭs, āttēnŭātŭs, Saūcĭus cŭpīdĭnĕ. cūjŭs ŏssĭbŭs tăcĭtŭs, călen. sīgnĭs glīscĭt quēm mōllĭtĕr ūrĭt ămŏr. mīlēs mŏdŏ făctŭs amōre sēntĭt grātām sūb pēctŏrĕ flāmmām. quēm dūrŭs. ămŏr crūdēlī tābĕ pērēdĭt. Pāllĕăt ŏmnĭs ămŏr cŏlŏr ēst hīc ăptŭs ămāndī. Dūră pătī dīscĭt plūrĭmă quīsquĭs ămăt. *vide Amicitia, Amo, Amor,*

Ămāntĕr, amantissime *Mile.* Freundlich.

Amāntĭa, *a, Przyięmność.*

Ămānuēnsĭs, *Pisárek 1.* ein Schreiber.

Ămārăcĭnūm, *Hr. Máieránowy oléiek.* Majoran Oel oder Balsam. Pōstēsquĕ sūpērbōs ūngĭt ămārăcĭnō. Lucr.

Ămārăcĭnŭs, *Gr. Májeranowy.*

Ămārăcum ămārăcŭs, *Gr. Májeran.*

Amaranthus Plin. corr. Amarantus.

Ămărăntŏn, Gr. *Radostka ziele.*
Ămărāntūs *adject.* Gr. *Niezwiędły.*
Amărāntūs *subst.* Gr. *Szátłat z Krwawnik wodny.* ein Blum/ Tausendschön genant.
Ămărāntūs cītrīnūs. *Kocánki żołte.*
Ămārē, *Gorzko, Rzewno.* Bitterlich,
Amarefacio Plaut. ut tabefacio, rarefacio Lambin. Amárefacitis, al. amarè facitis.
Ămārēsco, Gorzknę. Bitter werden.
Ămărīcē, *es, Támaryszek.*
Ămărĭco & *Amaricor. Gorzko czynię, Gorzknę.*
Ămārīssĭmē, *Uszczypliwie, Gorzko.*
Ămārĭtās, *Amarities, Amaritudo, Amaror. Gorzkość;* Bitterkeit. *Qua dulcem curis miscet amaritiem.* Cat. *syn.* ămārŏr. *epith.* āspĕrā, ingrātā, mŏrōsă.
Ămārūs, amarulentus. *Gorzki, Rzewny, Przykry.* Sehr Bitter.
Ămāsco, *is, Miłuię.* Lieben.
Ămāsĭūs, Ămāsĭo, *onis, &* Ămāsĭus. *Miłośnik nieuczćiwy.* ein Buhler/Liebhaber.
Ămātĭo, *Miłość.* Liebung/Buhlerey.
Ămātŏr, *Miłośnik. 1. 2. Nierządnik, Fryierz.* Ein Liebhaber. *Invenias, tacnum versat amator iter.* Prop. *vide Amans.*
Ămāsōrcŭlŭs, *Miłośnik nieuczćiwy, Nierządnik, Fryierz.* (Weise.
Ămātōrĭē, *Nierządnie.* Buhlerischer
Ămātōrĭum, *Miłośniczy podátek.*
Ămātōrĭŭs, *Miłośniczy, Nierządniczy, Nierządny, Frántowski.* Buhlerisch.
Ămātrīx, *Miłośnicá, Fryierká,* eine Buhlerin. *Et quod amatrices tam prope servat aquas.* Mart. *syn.* ămāns, stŭdĭōsă, cŭpĭdă. *epith.* Vĕnūstă, ōrnātă, cōmptă, fūcātă, fōrmōsă, blāndŭlă, mălĕsāna, dēmēns, dĕcōrā.
Ămaurōsĭs, *eos, ios f. Gr. Slepota iasna.*
Ămāzōn ŏnis, *Niewiástá mężna, & sub Ubogi.*

A M B

Ămbāctĭ, Pácholstwo.
Ămbāctŭs, *Nálemnik.* ein Umbläuffer.
Ămbădĕdo, Obiádam.

Ămbāgēs, *hæ, Bayki, Krążenie,* Umbschweiff/Umbwege. *Obscuræ sortis, patres ambagibus errant.* Ovid. *syn.* āmbāgo, ĭnĭs, mæāndrī sĭnūs, flĕxūs, gÿrūs, spīræ. *epith.* Lōngæ, dĭffĭcĭlēs, ōbscūræ, mŏlēstæ, hōrrēndæ, mūltĭvĭæ, Lăbÿrīnthĭăcæ, pērplĕxæ, ĭnvĭæ, cæcæ, lūbrĭcæ, făllācēs, nōxæ, mūltĭfōrmēs cōnnēxæ, lătebrōsæ. *phr.* Hōrrēndās cănĭt ămbāgēs, āntrōquĕ rĕmūgĭt, Dĕcēptūs mūltā āmbāgĕ vĭārūm Cōnnēxās rērum āmbāges ac fātă rĕsōlvĭt. Nōn hīc tē cārmĭnĕ fĭctō, ātquĕ pĕr āmbāges ēt lōngā exōrsā tĕnēbo. *v. Labyrinthus.*
Ămbāgēs āllēgŏrĭcæ, *Mowá trudna.*
Ămbăgĭo, ōnis *f. Przypowieść.*
Ămbāgĭōsŭs, *Záwikłány.* Umbschweiffig/ Weitläufig. Item Krümm. *syn.* ōbscūrŭs, īntrĭcātŭs, ĭnēxtrĭcābĭlĭs. *Metaph.* Dĭffĭcĭlĭs, ănceps ĭgnōtūs.
Ămbāgo, ĭnĭs *hæc, Krążenie.*
Ămbārvāle, *sācrĭfĭcĭum, sub Okoliczny.*
Ămbārvālia, *orum, & ium, sub Krzyżowe dni.*
Ămbārvālis *hostia, ibidem.*
Ămbāxi, āmbāxēs, *hi sub Koło. Præpositio.*
Ămbĕcīsūs, *us Obćinánie.*
Ămbĕdo, *is, Objadam,* Ogłodáć. Umbnagen/ Rundumb abessen. *syn.* Rōdo, ārrōdo, cōrrōdo, cīrcūmrōdo.
Ămbēgnŭs, *Ambestrix, sub Ofiárá 2.*
Ămbēsŭs, Ogłodány. Umbgefressen. - - - *flammisq; ambesa reponunt.* Virg. *syn.* Rōsūs. ārrōsŭs, cōrrōsū, scīrcūmrōsŭs,
Ămbēsŭs flāmmĭs. *Opalony.*
Ămbĭdēns, *adject. Dwoyzęby.* Zwey.
Ămbĭdēns, *subst. Owcá.* Zähnicht.
Ămbĭdēxtĕr, *Oboręczny.* Der Lincks.
Ămbĭegnŭs *sub Ofiárá. 2.* (Und recht ist.
Ămbĭfārĭam, *Ná obie stronie.*
Ămbĭfōrmĭtĕr, *Oboiáko.* Gleich formig.
Ămbĭgĭtŭr, *Spor iest, Pytánie iest.*
Ămbīgnŭs *sub Ofiárá 2.*
Ămbĭgo, *it, Wątpię.* Zweiffelen. *Ambigeres, raperetne rosis Aurora ruborem.* Auf. *syn.* Dŭbĭto, ănceps ănĭmī sum. *vide Dubito.*

Āmbĭguè. *Wątpliwie.* Zweiffelhafftig. *ſyn.* Dŭbĭē, vărĭē.

Āmbĭgŭĭtās ambiguum. *Wątpienie, Wątpliwa rzecz.* Zweiffelhafftigkeit einer ſach.

Āmbĭgŭŭs, *Wątpliwy 1.2. Oboſtronny 1. Niepewny, Nieſtáteczny 1. Mieſzániec 1.* Zweiffelhafftig *In vulgum ambiguas, & quærere conſcius arma.* Virg. *ſyn.* Dŭbĭŭs, īncērtŭs, ănceps vărĭŭs.

Āmbĭlævŭs, Ambiſiniſter, ſub Oboręczny.

Āmbĭo, is. *Okrążam, Obſkakuię, Doſtoieńſtwá zábiegam.* Vmbgeben/ wornach ſtreben. *---Quo nunc Reginam ambire furentem.* Virg *ſyn.* Cīrcŭmdō, cīngo, *vel* sĕctŏr, prēnſo, cŭpĭo, aŭcŭpŏr.

Āmbĭtĭo, *Okrążenie 1. Czći prágnienie. Doſtoieńſtwa zábiegánie, Doſtoieńſtwa zákupowánie, Przepych, Kraniec.* Ehrgeitz/Ehrſucht. *Sollicitaq; fugax ambitionis eram.* Ovid. *ſyn,* Vānĭtās, fāſtŭs, sŭpērbĭa : āmbĭtŭs. *epith.* lĕvĭs, sōllĭcĭtă, īmpătĭēns, dēmēns, cæcă, tŭrpĭs, īnfēlīx, vēsānă, ārdēns, mălēsānă, pērvĭgĭl. īnsōmnĭs, īrrĕquĭētă, īnflātă. ēlātă, pērnĭcĭōsă, trux, fĕră, mĭsĕră, nĕfāndă, mălă prāvă, pēndŭlă, dēgĕnĕr, īmpŏtēns. īnvĭdă, lĭvēns, īmpĕrĭōsă, tĕmĕrārĭă. *phr.* Hŏnōrum dīră cŭpīdo. Quærēndī nōmĭnĭs ārdŏr. āmbĭtĭōsŭs ămŏr, Dŏmĭnāndi vēsānă sĭtĭs, lĭbīdo. īmmēnsŭs ămōr laŭdĭs. Lĕvĭs āmbĭtĭo, pērfūsăquĕ glōrĭa fūcō āmbĭtĭo mēntēs ăgĭtāt vēsānă sŭpērbās. Laŭdĭs tĭtŭlĭquĕ cŭpīdo, Laŭdum ărrēctă cŭpīdo. Vānō ſplendĭdă fāſtū. Cæca sŭpērbī pēctŏrĭs āmbĭtĭo. Quæ māgnōs sĭbĭ pōſcĭt hŏnōrēs. Quæ tērgĕmĭnōs sūſpīrăt hŏnōrēs, āmbĭtĭo cæcīquĕ sŭpērbĭă cōrdĭs, ēt sĭtĭs ætērnă quæ ſpē sŭccēndĭt hăbēndī. Mōrtālēſquĕ ănĭmō ŭrĭt āmbĭtĭo quæ vēſtĭbŭlĭs fŏrĭbŭſquĕ pŏtēntum ēxcŭbăt, ēt prĕtĭĭs cōmmērcĭă pōſcĭt hŏnōrum. Nĭmĭum mōrtālĭa cōrda vŏlūtăt Ambĭtĭo. Hēu pēſtĭs dāmnōsă hŏmĭni ēt fūnēſtă lĭbīdo Nōmĭnĭs, āmbĭtĭōne mălā aŭt ărgēntī păllĕt ămōrĕ. *vide Superbia,*

Āmbĭtĭōne rĕlēgātā, *Niechwaląc ſię.*

Āmbĭtĭōsè, *Wyſtawnie, Ná przepych.*

Āmbĭtĭōsus, *Wyſtawny, Wytworny, Doſtoieńſtwá nieporządnie zábiegáiący. Czći prágnący, Sterzypiętká, Wſpániáły.* Ehrgeitziger/Ehrſüchtiger. *Nota quidem ſed non ambitioſa domus.* Ovid. *ſyn.* Vānŭs sŭpērbŭs tŭmĭdŭs. *phr.* āmbĭtĭōne lăbōrāns, fŭrēns, tŭmēns. *Vānīs* hŏnōrĭbus ĭnhĭāns, aūræ pŏpŭlārĭs cāptātŏr. Laŭdum māgnō pērcūlsus ămōre. Laŭdĭs ămōrĕ cāptŭs, flagrāns, āccēnsŭs æſtŭāns. Vărĭo jāctātŭs laŭdĭs ămōrĕ. Quem āmbĭtĭo tōrquĕt, sōllĭcĭtăt. Quēm tāngĭt quærēndi nōmĭnĭs ărdŏr. Quī vānōs āmbĭt hŏnōrēs, cāptăt, sēctatŭr, sĕquĭtŭr. Mēndīcŭs hŏnōrum. Fāmam cāptāns ēt nōmĭnĭs āuram. Quēm laŭdĭs ămŏr īncēndĭt. ăgĭtăt, tĭtĭllăt, pērcēllĭt, ēxcĭtăt, īmpēllĭt. Quēm fāmæ laŭdumve cŭpīdo ēxăgĭtăt. Ætērnæ quærēns præcōnĭă fāmæ. Cūjŭs ănĭmus ſpērātæ laŭdĭs ămōrĕ īgnēſcĭt, Quem prĕmĭt laŭdĭs ănhēlă sĭtĭs. Cūjŭs ūrĭt mĭsĕrum glōrĭa pēctus, *v. Superbus, & ſupra Ambitio.*

Āmbĭtĭōſus in verba, *Wſpaniałomowny. (iący*

Āmbĭtŏr, *oris, doſtoieńſtwá nieporządnie zabiegą*

Āmbĭtŭs, *ſub Otaczánie.* Nachlauffung.

Āmbĭtŭs, *us,* ambitudo, *Obbieg, Obchod 1. Okrążenie 1. Okrągłość 2. Koło 1. Doſtoieńſtwá zábiegánie, Doſtoieńſtwá zákupowanie.* Vmkreiſz. Cīrcŭĭtus. *v. Ambitio.*

Ambĭturĭo, is. ſub Chcę. Verlangen.

Āmbo. *orum. hi, Obá. Ambo & uterq; differunt ibidem,* All beyde. *ſyn:* Dŭo, utērque.

Āmbo, onis, hic, Gr. *Zágięćie. Brzeg záwrąbiony, Pukiel, Kazálnicá.* eine Kantzel.

Āmbră, æ, B. Ambrá, Burſztyn. Bernſtein.

Āmbrĭces, Łátá dáchowa, &: Dáchowká.

Āmbro, onis, *Utratnik.* (Dach=ziegel.

Āmbrŏsĭa, *æ.* Gr. *Miodownik, Rozchodnik wielki. Słodycz, Boży byt.* Beyfuſz/ oder S. Joannes=Kraut/ oder Speiſz der Götter. *Liquidum Ambroſiæ diffudit odorem.* Virg. *dicitur eſſe Deorum cibus, nectar verò potus) epith.* Cœlēſtĭs dūlcĭs, ŏdōră, ŏdōrātă, æthĕrĕă, ætērnă. ŏptĭmă, ŏdōrĭfĕră, ſacră, sălūbrĭs. *phr.* Dĕōrum cĭbŭs, Cibī. Cœlēſtĭă pābŭlă Dīvum cĭbī. Sălubrĭs āmbrŏsĭa sūccī. Nēctăr ēt āmbrŏsĭam, lătĭcās, ĕpŭlāſquĕ Dĕōrum.

Āmbrŏsĭŭs, Ambroſiacus, Gr. *Pochnący, Słodki.* Vnſterblich. *ſyn.* Īmmōrtālĭs, *vel* dūlcĭs frăgāns.

Ambu, *ſub Około*, *Præpoſitio*.

Āmbūbāiă, æ, *Surmácz*, *Niedźwiednik*.

Āmbubēiă, æ, *Podrożnik ziele*, *Pápáwá*.

Āmbugĭa, *Prodrożnik ziele*.

Ambulacĭum, *Gránátowych iabłek kwiat*.

Āmbŭlācrum, *Chodzenie* 2. Vmbgang/ Spatziergang. *In ambulacris, rivulos aquæ propter*. (Scaz.) *ſyn*. ārĕă, pōrtĭcŭs *epith*. ămœnum, jūcūndum, grātum. *phr*. Trītum ſpătĭum. ārbŏrĭbus tēxtum grātĭs ĭter. Sēmĭta trīta. vĭrēns quā sēmĭta dūcit. Jūcūndĭquĕ fĕrūnt cōllēs, ădĭtūſque pătēntes Grāta pĕr ōptātos dūcēbat sēmĭta cōllēs.

Āmbŭlātĭlĭs, *Chodzący*, *Ruchomy*.

Āmbŭlātĭo Ambulatiuncula Ambulatus, us, *Chodzenie* 2. *Przechadzká* Spatzirung. *In magna ſimul ambulatione*. (Phal.)

Āmbŭlātŏr, *Biegácz*, *Chodak*. *Biegun*. 2. Spatzirer/ Pflaſter-Treter. *Hoc quod transtiberinus ambulator*. (Phal.)

Āmbŭlātōrĭŭs, *Chodzący*, *Ruchomy*.

Āmbŭlātrīx, ſub *Biegun* 1.

Āmbŭlo, as, *Chodzę*. Spatziren. *Ambulat, & ſubito miratur funus amici*. Prop. *ſyn*. īnāmbŭlo, īneēdo, dĕāmbŭlo, īngrĕdĭor, grădĭor, ſpătĭor, prōgrĕdĭor. *phr*. Ipsĕ unō grădĭtūr cŏmĭtātŭs ăchātĕ, ītquĕ rĕdītquĕ vĭam. Pēr līttŏră lēntĭs Pāſsĭbŭs, ūt sŏlĕo, ſpătĭābăt. ēt sōlă īn sīccā sēcum ſpătĭātur ărēnā. Itĕ pĕdēs quōcūnquĕ fĕrēnt Quō tē Mœrĭ pĕdēs? Pēr tăcĭtum nĕmŭs īrĕ. ōptātās ītquĕ rĕdītquĕ vĭās. Tū mŏdo Pōmpĕĭā lēntīs ſpătĭārĕ sŭb ūmbrā, īnſtăbĭlī grēſsū mētĭtur līttŏrĕ cōnjūx.

Āmbŭlo ſuſpenſo gradu: in ſummis digitis (*Dybię*.

Amburbale, *loge Ambaruale*.

Ambūrbĭa, *orum & Amburbiales hoſtiæ*, *ſub Krzyżowe dni*.

Amburbium, *lege Amburvium*.

Āmbūro, *is*, *Opalam*. Anbrennen / verſengen. *ſyn*. ūro, ădūro, ēxūro, *v*. *Uro*.

Ambūruāre, *ſub Roy wodzę*,

Ambūrūāle, *Amburvium*, *ſub Okolicá*.

Ambūrvĭāle ſacrificium, *ſub Okoliczny*.

Āmbūſtio, *Spárzelina*. Verbrennung

Āmbūſtŭs, Āmbūſtŭlātŭs, *Opalony*. Angebrennt. *ſyn*. ūſtŭs, ădūſtŭs, ēxūſtŭs.

Ambūſtānĕa ăvĭs. *ex Am & buſto, non ab amburo: ſub Wąglik ptak*.

Āmcīdo, *Obćinam* 1. Beſchneiden.

Amcīsŭs, *us*, *Obćinánie*. Beſchneidung.

Amcīsŭs, *ſa*. *Obćięty*. Beſchnitten.

A M E

Ameletĭs, *Ovid*: *corr*. *Analectis*.

Ămēllŭs, *Gwiazdeczki ziele*.

Āmēn, *Boże day to*. Gott geb es.

Āmēns, tis, *Nie przy ſobie*; *Głupi*, *Szalony* 1. Vnſinnig/ Närriſch/ Toll. *Colligit amentes, & adhuc terrore paventes*. Ovid. *ſyn*. Dēmēns, ſtūltŭs, ſtŏlĭdus, fŭrĭōsŭs, mălĕsānŭs, fŭrēns, īnsānŭs, lȳmphātŭs, fătŭŭs, vēcors, ēxcōrs, ſtŭpĭdus, īnsĭpĭēns. *phr*. Mēntĕ cāptŭs, īmpŏs ſŭi. Rătĭōnĭs ĕgēns, Rătĭōnĕ cărēns. *Mentĭs ĭnōps*. *v*. *Stultus*.

Āmēntāte haſtæ ſententiæ *ſub*

Āmēntātŭs, *Náwiązany*, *Sznurowány*.

Āmēntĭa, *Szaleńſtwo*. Vnſinnigkeit/ Tollheit. *Amiſſaq; refert frendens amentia vires* Ser. *ſyn*. Dēmēntĭă, īnsānĭa. fŭrŏr, ſtūltĭtĭa, vēcōrdĭa, *epith*. Præceps. pĕtŭlāns, cæcă; āudāx, tĕmĕrārĭa, mălĕsāna, văga, grăvĭs, fŭrēns, răbĭdă, fŭrĭbūnda. *v*. *Stultitia*.

Āmento as, *Náwiązuię*, & ſub *Dowod*,

Āmēntum, *Náwiązánie*. *Proce nawiązánie*. Band/ Riemen / *Intendunt acres arcus. amentaque torquent* Virg. *ſyn*. Lōrum, vīncŭlum, lĭgāmen-

Ămĕrīmnōn, Gr. *Rozchodnik wielki*.

Āmĕs, *itis*, *m*. *vel f*. *Soſzki łowcze*, *Laſká ptaſznicza*. *Rękoieść*, *Podſtáwek*. Vogelſtange. *Aut amite levi rara tendit retia*. Iamb.

Ămĕthyſtĭna purpŭra *Szárłat* 4.

Āmĕthyſtĭnŭs, Amethyſtinatus, *Brunatny* Von Amethiſt. *Cum potes amethyſtinos trientes*. (Phal.)

Ămĕthyſtīzōn, tis, Gr. *Rubin*. *Kárbunkuł*, & in

& in Brunatny.

Ămēthy̆stŭs, Ămĕthysŭs, Gr. *Ametyſk.* Edelgeſtein Amethiſt. *(Gemma fulgore purpureo)* --- *Myrthos hic purpureos Amethyſtos* Ovid. *epith.* Pūrpŭrĕus, mĭcāns. *vide Gemma.*

Amfractus, lege Anfractus,

Ămĭă, æ, Gr. *Spolnica ryba.*

Ămĭănthĭs ti, hic, Gr. *Kámień niezgorzyſty.*

Ămīcă *Nałożnicá.* Eine Freundin Buhlerin. *epith.* Fōrmōsa, mōllĭs, fāllax, tĕnĕra, dīlēcta, vēnālis, blānda, tūrpis, cūlta lĕvis. *phr.* Lĕvĭor fŏlĭjs aūrāquĕ īncērtĭor. Blāndīs vērbis ănĭmos mūlcēns. Quœ incautōs ămāntes fāllĕre dīdĭcit. Flĕxănĭmis, mūlcēns vērbīs. Vērbis blāndĭlŏquīs dŏcta mŏvēre, ādmōtis rĕpĕtēns lāſcīva lăbellīs Bāsĭa, *vide Meretrix.*

Ămīcābĭlĭs, *Amicalis, Przyiázny.* Freundlich.

Ămīcārĭŭs, *Rufian.*

Ămīcē, *Amiciter, Po przyiaćielſku.*

Ămīcē accipere, *Zá dobre mieć.*

Ămĭcīmĕn, *Odźienie.* Kleidung

Ămĭcīnum, *Amicines. Vśćie kubła, Uśćie r. & Kubeł.*

Ămĭcĭo, ĭs, *Okrywam, Obieram.* Bedecken/ bekleiden. *Et piper, & quidquid chartis amicitur ineptis.* Hor. *ſyn.* Vēſtĭo, tĕgo, ŏpĕrĭo, īnvŏlvo, vēlo.

Ămīcĭtia. amicities, *Przyiaćielſtwo* Freundſchafft. *Nomen amicitiæ barbara corda movet.* Ovid. *ſyn.* Cōncōrdĭă, cōnjūnctĭo, fœdŭs, ămŏr, *epith.* sānctă, sīncērā, pŭdīcă, vērā, hŏnēſtā, cōnſtans, frātērnă, pācĭfĭcă, īmmōrtālĭs, īntĕmĕrātā, pērpĕtŭă, tĕnāx, ōptātā, fīdă. *phr.* Fœdŭs ămōrĭs. Vīncŭla ămōris, Fœdus, nēxŭs ămīcĭtĭæ. Lōngă fĭdēs. Nūllus ămŏr tālī cōnjūnxĭt fœdĕrĕ ămāntēs. Quālĭs ădēſt Thĕtĭdī quālis cōncōrdĭă Pēlĕo. Rēbus ĭn hūmānīs nīl dūlcĭus ēxpĕrĭērĕ Altērno cōnvīctu, ēt fīdo pēctŏre, ămīcī, ūsus, ămīcĭtĭæ vīnclĭs, ēt fœdĕre certo. Hīc tĕnŏr, hæc vĭrĭdi cōncōrdĭa cœpta jŭvēnta Vēnĭt ăd ālbēntēs īllæbĕfācta cŏmās. Tē mōvit ămīcĭtĭæ cōnſtāntia lōngæ, ānte tŭos ōrtus quæ mĭhi cœpta fuit. Vūlgŭs ămīcĭtĭas ūtĭlĭtāte prŏbăt. Fœdus ămīcĭtĭæ nōn vīs, chārīſsĭme, nōſtræ. Nēc sī fōrte vĕlis, dīſsĭmŭlāre pŏtēs. Quī dŭo cōrpŏrĭbus, mēntĭbŭs ūnus ĕrānt. Vēllĕ āc nōllĕ āmbōbŭs ĭdēm, sŏcĭātăque tōto mēns ævo plēna fŭit vōbĭs ōmni cōncōrdĭa vītā, ēt ſtĕtĭt ād fīnēm lōnga tĕnāxquĕ fĭdēs. Frātrūm quŏquĕ grātĭa rārā ēſt. Sī quĭd lōngă fĭdēs cānăquĕ jūră vălēnt

Ămīcĭtĭas diſſolvere, diſtrahere, divellere, renuntiare, &c. *Rozbráćić ſię.*

Ămīcĭtĭor, *pro* amicior, *Przyiázny.*

Ămīco *as, Błagam, & ſub Záchećić.*

Ămīcōsus, *ſub Nierządny.* Bŭhleriſch.

Ămīctōrĭum, Amiculum, *Metlik.*

Ămīctus, us, *Odźienie, Ubior, Odźiewánie.* Kleidung --- *Duplicem ex humeris rejecit amictum.* Ovid. *ſyn.* Vēſtĭs, chlămȳs, vēlāmĕn, tēgmĕn, tŭnica, vēſtīmēntum, tŏga, pāllĭum. *Mulierum amictus,* Pallă, cārbăsŭs, līnum, pēplum. *epith.* Pūrpŭrĕus, fuſcus, nĭvĕus, crŏcĕus, aūrātus, pūnĭcĕus, nĭtĭdus plēbēius sōrdĭdus tĕnŭis, pīctus, *vide Veſtis.*

Ămīctus plēbēius, *Sukmáná.*

Ămĭcŭla, *Nałożnicá,* Ein Buhlerin.

Ămicŭlus, *Przyiaćiel.* Freundlein. -- *adhuc quid cenſet amiculus, ut ſi.* Hor.

Ămīcus, ſubſtant: *Przyiaćiel.* Freund. *Verus amicus erit, qui plus me, quam mea quærit ſyn.* Chārus, dīlēctus, *epith.* Fīdus, mĕmor pūrus, cērtus, ūnănĭmus, cōnſtāns, tenax, fĭdēlis, īmmūtābĭlis. cāndĭdus, pĕrēnnis. cōncōrs, ætērnus, charus, sīncērus. dūlcis, ōffĭcĭōsŭs, *phr.* Jūnctus ămīcĭtĭa. Dēvīnctŭs ămōre. Vĕtūſtā pēnĕ pŭĕr pŭĕro jūnctus ămīcĭtĭa. Quō nōn ēſt chārĭor āltĕr. Lōngo cōgnĭtŭs ūsu. Prīmīs jūnctus āb annīs. Chāros nōn ūltĭmus īntēr ămīcos, ănĭmæ dīmĭdĭum mĕæ. Plēnă fuit vōbĭs ōmni cōncōrdia vīta, ēt ſtĕtĭt ād fīnem lōnga tĕnāxquĕ fĭdes. His ămŏr ūnus ĕrăt. O lūcĕ măgĭs dīlēcta sŏrōri. Māgnŭs mĭhi tēcum ūsus ămīcĭtĭæ. O mĭhi dīlēctos īnter sōrs prīmă sŏdālēs. Pārs ănimi, ănimæ pārs mĕlĭor. Thēsēa fīde pēctŏra jūncta gĕrēns,

 Rēbus

Rēbus īn ādversīs cōnstāns. Dūrīs īn rēbus rĕmănens O pĕnĭtus tōto cōrde rĕcēpte mĭhi. Tu quŏquĕ nostrarum quōndam fidūcĭa rērum, Qui mĭhi cōnfŭgĭum, qui mĭhi pōrtus ĕrās. Tū tāmen ō nōbis ūsu jūnctīssĭme lōngo. Pars dēsīdĕrij māxĭma pēne mĕi. Nōn mĭhi quām frātri frātĕr ămāta mĭnus. O mĭhi chāre quidem sēmper sēd tēmpŏre dūro cōgnĭte, rēs pōstquam prōcŭbŭēre mĕæ, Nūllus dīsjūngĕt ămōres, ībĭmus ūna āmbo, flēntes ēt pāssĭbus īisdem, ībĭmus ætērno cōnnēxi fœdĕre. Tu cŏmĕs āntīquus, tū prīmis jūnctus ăb ānnis. O mĭhi pōst ūllos nūsquam mĕmŏrānde sŏdāles. O cŭi præcĭpŭe sōrs mĕa vīsā sŭa ēst. Quīd nĭsi cōnvīctu caūsīsque vălēntĭbus ēssĕm, Tēmporĭs ēt lōngi jūnctus ămōre tĭbi? quīd nĭsi tōt lūsus, ēt tōt mĕa sērĭa nōssēs. Quōquĕ ēgo dīlēxi frātērno mōrĕ sŏdālēs. O mĭhi Thēsēa pēctŏra jūncta fĭde. Ægrōtāt amīcus Phœbĕ vĕni, laūs māgna tĭbi trĭbŭētur, īn ūno. Cōrpŏre sērvāto rēstĭtŭīsse dŭōs. Chāre mĭhi āntе ălĭos. Tūnc quŏquĕ sī fōrsān nōstrum dēlēvĭt ămōrem Tēmpus, ĕram nĭmĭo jūnctus ămōre tĭbi, ūnus ĕrāt Pўlădes, ūnus qui māllĕt ŏrēstes ipse mŏri.

Ămīcus, *adject:* *Przyiáćielſki, Przyiázny.* Lieb/ angenehm/ hold. --- *Tacita per amica silentia Lunæ.* Virg. *ſyn.* Grātŭs, jūcūndus, dīlēctus, chārus, *vel* ūtĭlis, āptus,

Amīgdăla, *corr.* Amygdala.

Ămīnĭa ūva, *Jágodá winna leśna.*

Ămīnĕum vīnum, *Wino przednie.*

Ămīssĭo, Amissus, us. *Utrácenie.* Verlust

Ămĭta, *Stryianka.* Baas oder Vaters Schweſter, i. *breve Persio, priſcis longum. Scaliger ex Feſto.*

Ămĭta major, idem, & ſub *Prádźiad.*

Ămĭtīnus, *Cioteczny.* Geſchwiſtrig Kind. *ſyn.* Gērmānus, āgnātus, cōgnātus.

Ămītto, *Utracam 1. 2. Pozbywam, Odprawiam 2. Puſzczam od ſiebie, Upuſzczam 2.* Hinweg ſchicken / verliehren. --- *Tum quos amiſit inultus amores.* Virg. *ſyn.* Dīmītto pērdo, ābjĭcĭo.

Ămītto cōrpus, *Chudnę,* Mager werden.

A M M

Ămĭum, Gr. *Aminek, Minija.* Minien.

Ămmŏvĕo, *lege Admoveo.*

Āmmōchyſus, Gr. *Złotopiáſek kámień.*

Āmmŏdyes, æ. Gr. *Wąż nákrapiány.*

Āmmōnĭăcum Gr. *Amoniiák ſok.*

A M N

Amnēnſis. *Przyrzeczny, & in Przyrzecze.*

Āmnistia, æ, Gr. *Zápomnienie,* 2.

Āmnĭcŏla, *Przyrzeczny.* Der an einem Fluſz wohnet. *Amnicolæq; ſimul ſalices, &c.* Ovid.

Āmnĭcus *Rzeczny.* Zum Fluſz gehörig. *Maximum ſuper amnica terga vagantem.* Auſ.

Āmnĭs, *Rzeká,* Ein Fluſz/ *ſyn.* Flūmen, flŭvĭus, rīvus, ūnda. *epith.* ămænus. ārgēntĕus, līmpĭdus, pēllūcĭdus, văgŭs, præcēps, răpĭdus frīgĭdus tŭmĭdus. *vide Fluvius.*

A M O

Ămo, *Miłuię 1. Kocham ſię 1. 2. Podoba mi ſię, Lubię, Zwykłem, Dźiękuię 1. Proſzę 1. Nierządu pátrzyć, & ſub Dogádzam.* Lieben. *Non ut ames oro, verum ut amare ſinas* Ovid. *ſyn.* Dīlĭgo, ārdĕo, dēpĕro. *phr.* Incēndor cōrrĭpĭor, īnflāmmor, tōrquĕor. Chārum hăbeo. Cōmplēctŏr ămōre. Vĕnĕrāndе pŭer quēm pēctŏre tōtō āccĭpĭo. Fōrmōſum pāstŏr Cŏrўdon ārdēbat ălēxin ăcĕr Īn ēxtrēmīs ōssĭbŭs hæsĭt ămor. Sūccumbēre ămōri. Tōto pēctŏre flāmmās cōncĭpĕre. Pēctŏre ſpīrat ămōrem Tăcĭtum nūtrĭt sūb pēctŏre vulnŭs. Dīlĭgo lūce măgis, īn pēctŏre rēgnet ămŏr. Hūnc ămŏr ēxērcet, nōctēſquĕ dĭēſquĕ Māgnum huic vērſat īn ōssĭbus īgnem īnfēlix ămōri īndūlgēre. Flāmmis tăcĭtis ārdēntĭbus ūrī. Tōtīs ōssĭbŭs īgnēs pērcĭpēre, sēntīre. Gĕrĕrĕ saucĭa cōrda tēlis cŭpīdĭnis. Sēntīre cŭpĭdĭnĭs ārcūs. Nŏvās āſsūmĕrĕ flāmmās. Răpī cōrrĭpī ĭmāgĭne fōrmæ, Frātērno mōrĕ, Thēsēa fĭde dīlĭgĕre. Sūccēndi cŭpīdĭne, āntе ălĭōs ămăt āſcănium. Cŏlĭt măgis ōmnĭbus ūnum. Tēquĕ tŭis jūrāt chārām ēſsē mĕdūllīs. Hæsērūnt tĕnŭēs īn cōrde săgĭttæ, & pōſsēſsa fĕrus pēctŏra vērsát ămŏr. Flāmma ēxtīncta rĕlūcet. Tācĭtæ sērpūnt īn vīſcĕra flāmæ. Rūrsŭs rĕsūrgens ſævĭt ămōr, īgnēs īn pēctŏre crēſcūnt. ūt sŏlet āllēctō crēſcĕrĕ flāma rŏgo. pēctŏrĭbus quāntum tu nōſtrīs ūxor īnhærēns. *v. Amans.*

Āmœbæus, Gr. *Náprzemiany.*

Amœna, orum, *Poyrzenie wesołe.* (barkeit.
Amœnitas, *Wesołość, Przyiemność.* Lust-
Amœniter, amœnissimè *Wesoło* 1. Lustig.
Amœno, as, *Rozweselam.* Belustigen/erfrischen *Labitur & teretes saltus Jordanis amœnat.* Vict. *syn.* recrĕo, rĕlāxo, sōlor, cōnsōlŏr.
Amœnus *Wesoły.* Lieblich. *Devenere locos latos, & amœna vireta.* Virg. *syn.* Jūcūndus, grātus, dēlĭcĭis plēnus.
Āmōlĭor, *iris, Odwalam.* Oddałam 1. Hinweg thun. abwältzen. *Amolitur onus, sperantes omnia dextras,* Luc. *syn.* āvĕrto, āmŏveo, rĕmŏvĕo, ārcĕo, prohĭbeo.
Amōlĭtio, *Oddalenie.* Abwältzung.
Ămŏr, *oris, Miłość* 1. 5. *Kochánie.* die Liebe. *Semper amet, fructu semper amoris egens.* Prop. *epith.* Dūlcīs, blāndus, jūcūndus, suāvis, grātus, tĕnĕr, mōllĭs, plăcĭdus, māgnus, īngens, flagrāns, ācĕr, fĕrvĭdŭs vĕhĕmēns, īndŏmĭtus, fĕrvēns ūrēns, ārctus, īgnĭpŏtēns, sŏllĭcĭtus, sēdŭlus, gnāvus tĭmĭdus. vĭgĭl, īngĕnĭōsus, sævus, vērus, fīctus, āntīquus, ānxĭus, săgīttĭfer, ālĭger. pēnnātus, sŏcĭus, vĭgĭlāns, nūdus, ăpĕrtus, ĭmpĭger; fōrmōsus, dĕcōrus, dēmūlcēns, ārcĭtĕnens, ărrĭdēns, ŏffĭcĭōsu, mūtuus, fēstīvus, frātĕrnus, sĭngŭlāris, *phr.* īgnĭs, æstus, ārdor, flāmma, fāx; īncēndia ămōrĭs. Pēctŏris æstus. Vīs ămōrĭs. Pēctus ădūrēns. Præcōrdĭa īnflāmmāns, ūrēns mĕdūllas. ārdōrem cŭpĭens dĭssĭmŭlāre mĕum ŏmnĭa vīncĭt ămor. ōccūlto pēctus cōmbūrĭtur īgne. Ille mĕos primus quī mē sĭbi jūnxit, ămōres ābstŭlit. *vide Amor.*
Ămŏr īnsānus, pĕrdĭtus, *Miłość nieuczćiwa.*
Ămōrem cōncĭpĕre sūscĭpĕre, *Rozmiłowáć się.* Liebe gegen einen fassen.
Ămōrem ĕxcĭtāre, ăccēndĕre. *Zachęćić.*
Ămōrābūndus, *Miłośnik,* Ein Liebhaber.
Ămōtĭo ānnŭo. *Fest. corr. Annos annua infra & sub Bábá* 2.
Ămōrĭo, *Oddalenie,* Hinwegthuung.
Ămōvĕo *Oddalam Odsyłam.* Hinwegthun. *— Vetustate amovet ætas* Lucr. *vide Removeo*

A M P

Ampĕdix, i. appendix Festo. quidam, i. circum pendet, priscum. (ognista
Ampēlītis, *idis. f. gr. Ziemia lekárska, rudá ognista*
Ămpĕlŏdĕlmŏs, *f. ad herbam relatum, Gr. sub Wiś.* Ein Weide.
Ămpĕlŏleūce, *es, Gr. Przestęp biały.*
Ămpĕlŏphăsum, Gr. *Łuczek ziele.*
Ămpĕlos agrĭa. *Máćicá płonna.*
Ămpĕlos Chīrōnĭa, *Przestęp czárny.*
Ămphēmĕrĭnus Gr. *Codzienny.*
Ămphĭbĭa, orum Gr. *Wodnoziemne rzeczy.*
Ămphĭbĭus Gr. *Wodnoziemne zwierzę.* Ein Thier das so wol auff dem Land als im Wasser lebet. *Amphibium Numen terras atq; æquorá miscet.* (G. *Mowá wątpliwá.*
Ămphĭbŏlĭa, Amphibologia. Ămphĭbŏlon, *Amphibrachus, Pes Poëticus, Quintil. trysyllabus, mediam syllabam longam habens, extremas breves, ut vox sonat, quasi utrinq; brevis: ut Beatus.*
Ămphĭcyrtos lūna. Gr. *Księżyc po pełni.*
Ămphĭmăcĕr, *Quintil. Pes Poëticus Amphibrcho oppositus. mediam syllabam brevem, & extremas longas habens, ceu vox Græca indicat: ut confluunt. Ma: syllaba brevis Verrepæo & alijs, sed vide Macrobius.*
Ămphĭmălla, Amphitapa vestis Gr. *Szátá kosmátá.* ein rauhes Kleid/
Ămphĭmāllum, amphitapa, æ, amphitapon, Gr. *Koc* 1. Ein Decke.
Ămphĭmăschălos, G. *Száta z rękáwámi.*
Ămphīppus, Gr. *Podwodnik.*
Ămphīprŏstylos Gr. in *Filarowánie.*
Ămphĭsboena, Gr. *Wąż dwojgłowy.*
Amphiscij, homines utrinque umbram habentes suo tanmis, i. & à meridie, & á septemtrione, hi nempè qui sub Æquatore habitant.
Ămphĭtăne, *es, Gr. in Magnet.*
Ămphĭthălămus Gr. *Przedpokoie.*
Ămphĭthĕātrālis, Amphitheatricus Gr. in *Dziwowisko.* Das zum Schauplatz gehört *Amphitheatrales nutrita magistros.* Iuv.
Ămphĭthĕātrum, *Dziwowisko.* Ein Ring/ Schauplatz. *— cedat labor amphitheatro.* Mart. *epith.* Cōnspĭcŭum, āltum, sūblīme, māgnum, prǣclārum, īngens, rŏtundum. *phr.* Hic tĭbi cōnspĭcŭi vĕnĕrābĭlĭs ămphĭthĕātri, ĕxĭgĭtur mōles.

Āmphĭthētos Gr. *Dwoyuſzny.*

Āmphŏra, Gr. *Bánia 1. Beczka, Korcá Krakowſkiego połowicá.* an *Dzbán.* Wein Vaſſer/ oder Bier kanne/ *Amphora non meruit tam pretioſa mori.* Mart. *epith:* Aūrĕa, ārgēntea căpāx, căvă, cōncăva, pūlchră, aūrātă, vīnārĭa,

Āmphŏra Āttica, *Połbaryle, Korcá Sędomirſkiego połowicá, & ſub Dzban.*

Āmphŏra Romana, *Połbárytki.*

Āmphŏra sēmīſtērtĭa, Āmphora ſeſquitertia *Wiadro, miárá.*

Āmphŏra ſpārtĕa, *Słomiánká.*

Āmphŏrālis, *Korcowy, Wiádrowy.*

Āmphŏrārĭus *Beczkowy.*

Āmphŏrĕus, *ei vel eos,* Gr. *Korca Sędomirſkiego ćwierć.*

Āmphotis, idis, vel idos, Gr: *Náuſka.*

Āmplè, Āmplĭfĭcè, *Wſpániále, Swietno.*

Āmplĕcto. is. Amplector eris. Obłápiam, Ogárnąć 1. *Rozmiłować ſię.* Umfahen/ Umbhalſen. — *Fuſcis tellurem amplectitur alis.* Virg. *ſyn.* āmplēxor, ārĭs, cōmplēctŏr. *phr.* Cōmplēxu tĕnĕo, fŏvĕo, cīngo, āmbĭo, ēxcĭpĭo, āmplēxus pĕto, Dō āmplēxus. Do cīrcŭm brāchĭa cōllō. Fŏvĕo ĭn ūlnīs. Cōllō hærĕo, ĕo ĭn āmplēxūs, cōllă īnvādo, pĕto, tĕnĕo. Hŭmĕris, cōllō brāchia pōno, īmpōno, fĕro, īnjĭcĭo, īmplĭco. Cōlla lăcērtīs căpto, cōmplēctor, īmplĭco, nēcto, īnnēcto, prĕmo, ōptātōs dĕdĭt āmplēxūs. Implĭcŭĭt mātērno brāchĭa cōllō. Tēr cōnātus ĭbi cōllō dăre brāchĭa cīrcum. Sēmĭănĭmēmquĕ sĭnu, gērmānam āmplēxa tĕnēbat. īllĕ ŭbi cōmplexu Ænēæ cōllōquĕ pĕpēndit. Cōmplēxī īntēr sē nōctēmquĕ dĭemque mŏrāntur. Nōn sīc āppŏsĭtis vĭncĭtur vītĭbus ūlmus, ūt tŭa cūm cōllō brāchĭa nēxă mĕo. Tē tĕnēt, āmplēxu pērfrŭĭtūrquĕ tŭo. Vūltquĕ sŭb āmplēxūs īrĕ pŭella tŭos. Dĕquĕ vĭrī cōllō dūlce pĕpēndĭt ŏnus. Sīc mĕmŏrāns hūmĕros dēxtrāſquĕ tĕnēbat āmbōrum. Trĕpĭdæ mātrēs prēſsēre ād pēctŏra nātos. Hīc ălăcēr cōllă āmplēxu, mātērna pĕtēbat. Cōllō pēndŭlus hærēt, īrrŭit īn cōllum āmplēxus nāti Cўthērēa pĕtīvit. ăvĭdis āmplēxĭbus hærēnt. Tēne mănūs ūnquām nōſtræ dīmĭttēre vēllēnt. Tēnē mĕo părĕrēt, vīſus ăbīrē sĭnu ? ēxcĭpĭt āmplēxu fēlīcĭaque ōſcŭla jūngĭt. *vide Oſculor. & Amplexus.*

Āmplēxo, *as, Obłapiam,* Umbarmen.

Āmplēxor, *aris, Obłapiam, Miłuię,* Rozmiłować ſię. Umbhalſen.

Āmplēxus, *us.* Obłapianie. Obięćie. Umpfahung / Umbhalſung. *Conjugis amplexus, oſcula, verba, manus.* Prud. *ſyn.* Cōmplēxus. *epith.* fūrtīvus, chārus căſtus, fēlīx, sānctus, cōncōrs, ĭtĕrātus, grātus sĭmŭlātus, vērus, fĭdēlĭs, fīdus, ſtrĭctus ōptātus. *phr.* Quīs tē nōſtris āmplēxĭbus ārcēt. Tē cōmplēxu nē sūbtrăhe nōſtrō. Nōn ĕgo nūnc dūlcī āmplēxu dīvēllĕrer ūnquām. Năte, tŭo āmplēxus nāti Cўthērēa pĕtēbat.

Āmplĭātio, *Odwłoká,* Vermehrung.

Āmplĭfĭcātio, *Rozſzerzánie, 1. 2. Przyczyniánie.* Erweiterung.

Āmplĭfĭcātor, *Przyczyniácz, Rozſzerzácz.*

Āmplĭfĭco, *Rozſzerzam, 1. 2. Przyczyniam, Rozprzeſtrzeniam.* Groſz machen / erweitern. *Porrigere, & ſatis amplificare moras.* &c. Auſ. *ſyn.* Aūgĕo, ădaūgĕo, extēndo, dīlāto, dīdūco, prōtrăho, prōdūco, pōrrĭgo.

Āmplĭo, *as, Odkładam 3. Przyczyniam 1. Rozſzerzam 1.* Vermehren. *v. Amplifico.*

Āmplior, *aris ſub* Przybywa. Mehren.

Āmplĭſsĭmus, *Zacny,* Poważny, *Mośćiwy.* Mächtig / *item* beſonders Groſsmächtiger.

Āmplĭter, Choynie, Wſpániále, Bárdzo.

Āmplĭtūdo. *Wſpániáłość, Wielkość, Szerokość Obfitość,* Powagá, *Doſtoienſtwo.*

Āmplĭvăgus, Biegácz, Ein Läuffer.

Āmplĭùs, *Więcey 1. 2, 3. Dáley 1. Dłużey Jeſzcze, Nád 1* Mehr / Länger. *Amplius objectam paſſu tranſire paludem.* Virg. *ſyn.* Măgis, plùs; *vel* īusŭpĕr; vel dĕincēps pōſthāc.

Āmplĭùs āccĭpĭo *Przybieram czego.*

Āmplĭūſcŭlus, Przyſporſzy.

Ămplus *Szeroki, Przestworny, Wspániáły, Obsity.* Weit. *syn.* Lātus, māgnus, spătĭōsus, lātē pătens.
Ămplŭstra, orum, & Ămplustria, ium *Bánderá.* Schiff gezierd.
Ămpron, *ri, n. Gr. Postronek.*
Ămptrŭo, *as, sub Rey wodzę.*
Ămpūlla, *æ, Fláßá, Łágiew, Ámpułká, Bánieczka.* Eine Flasche. *syn.* ămphŏra, *epith.* Căva. tŭmĭda, căpax, tūrgĭda.
Ămpūllācĕus, *Bániásty, Bánieczny.*
Ămpūllārĭus, *subst: Łágiewnik, Bánieczník*
Ămpūllārĭus, *adject: Bánieczny.*
Ămpūllŏr, *aris, Mowię głośno.* Auffgeblasen seyn. *An tragica desævit. & ampullatur in arte.* Hor. *syn.* Tŭmēsco: tūrgēsco, īnflŏr. *Metaph.* sŭpērbĭo.
Ămpŭtātĭo, *Obćinanie 2. Ućinanie, Sćinánie.* Abhauen.
Ămpŭto, *Obćinam, Ućinam Ustrzygam.* Abhauen. *Amputat ense manus, caput obterit, ossaq; saxo.* Luc. *syn.* Sĕco, rĕsĕco, scīndo; rescīndo ābscīndo, īncīdo, ēxsĕco. *vide Scindo.*
Ămsānctus, sub *Otchłan. Smrod* 1.
Ămsĕgĕtēs, *hi, sub. Przydrożny.*
Ămtērmen, *inis, n. Okolicá.*
Ămtērmĭnes, *Amtermini, sub Okoliczny.*

AMU

Ămŭla, *Kropielnicá.* Ein Weyhkessel.
Amulam 3. Reg. 7. phialam quidam interpretantur, vel vas aliquod ad libandum vinum, quidam Aquiminale.
Ămŭlētum, *Noszenie od czárow,* Ein Artzney für böse Kranckheiten oder Gifft. *Amuleta gerit collo suspensa, nec audet M. Quod sibi amuletum veluti, vicinia quærit.* Fill. *syn.* āntĭdŏtum, phārmăcum, mĕdĭcāmĕn *v. Medicamen.*
Ămŭlum, *idem Amylum Gr.*
Ămūrca, Amurga, Gr. *Fuz.* Oel-Trüsen. --- *Et nigra perfundere amurca.* Virg. *phr.* Fæx ŏlĕi, *epith.* atră, spīssa, nīgră, putris.
Ămūrcārĭus, *Fuzowy, ibidem.*
Ămūsĭa, Gr. *Nieumieiętność.*
Ămūsium, Gr. *Tablicá 2.*
Ămūssim *ab Amussi. Pod sznur.*
Amussim, a musso, & A privante particula. Głośno. Hell.
Ămūssĭs, *Sznur ćieśielski, Tablicá 2. Szorulec Gládzeniu służące naczynie.* Richtschnur Richtscheit/ Bleywag. *Partibus ut coeat, nihil ut delıret amussi,* Aul. *syn.* Līnĕa, rēgŭla. *epith.* Rĕcta, ēxăctá.
Ămūssĭtātus, *Wyprawiony, Wytworny,* Pod *sznur.* Wercklich.
Ămūssĭum, *Sznur ćieśielski, Tablicá 2.*
Ămūsus, Gr. *Nieuczony.*
Ămygdăla, *æ.* Gr. *Migdał drzewo.* Mandelbaum. *Nec glandes, amarylli, tuæ, nec amygdala desunt.* Ovid. *syn.* Phyllĭdĭs ārbor. *Quia in hanc arborem Phyllis mutata est ex Poetis. epith.* Vĭrĭdĭs, vĭrēns, pătŭla, frōndōsa. *vide Arbor.*
Ămygdălæ, *hæ, Slinne jágody.*
Ămygdălĕus, *Migdałowy.* Was vom Mandelbaum ist. *Quin & amygdaleos subeunt pistacia ramos.* Ser.
Ămygdălīnum, amygdalinus, *Migdałowy.* Das von Mandeln gepreßt ist. *Fertur amygdalinæ succus, &c.* Ser.
Ămygdălītes, *æ, m. Cr. Czártowe mleko żiele.*
Ămygălum, Gr. *Migdał owoc.* Amandeln.
Ămygdălus, f. Gr. *Migdał drzewo:*
Ămylum, *n. Gr. Krochmal.* Ammelmel.
Ămīstĭde bĭbĕrĕ, *Duszkiem.* Gantzaus.
Ămystĭs Threjicia, *Gr.* Willkom.

ANA

Ăn, *Præpositio, sub Koło.* Ob/ oder nicht. *Quis scit an objiciant hodiernæ crastina summæ?* Hor. *syn.* utrum, ānnĕ, nūnquid.
Ăn, *adverbium. Czy, Jeżli, Abo 2. A subtelnego.*
An non? An num? *Jza?*
Ăna *libras,* Ana *drachmas, sub Po funćie.*
Ănăbāptĭsta, *æ,* m. Gr. *Nowokrzczeniec.*

Ănăbăsis, is vel eos, *Gr. Przestka Bezlist.*
Ănăbâthra, orum, *Gr. Wschod* 1
Ănăbŏlĕus, eos, vel ei, *Gr. Strzemię.*
Anabolica species. Vobisc corr. embolica.
Ănăcălyptēria, orum, *Gr.* sub *Przenośiny.*
Ănăcampsĕros, otis, f. *Gr. Miłośnicze źiele.* in *Miłośniczy podárek.*
Ănăcĕphălæōsis, is, vel eos, f. *Gr. Sumowánie.*
Ănăchōrēsis, f. *Gr. Osobnosć.*
Ănăchōrēta, æ, m. *Gr. Pustelnik. Apud Sidonium* Ănăchŏrēta, *non rectè* Ein Einsidler/Eremit. *Anachoreta tremit, qui quanquam frigora portet.* Sid.
Ănăchītes, ănăchytes, æ, m, *Gr. Dyáment.*
Anaclasis. Rutilo Lupo. figura eadem qua Antaclasis i. repercussio.
Ănăclīntērium, *Gr. Łoszkowa deská,*
Anacoluthon Servio, figura cum non redditur aliquid superioribus verbis respondens quasi inconsequens.
Anacoenosis Rufiniano, figura sententiarum cùm Orator auditores consulit. Communicatio *Ciceroni.*
Ănăcrisis, *f. Gr. Szkrutynium.*
Ănăcrūsis, *f. Rosztowánie* 2.
Ănăctōrium, *Gr. Mieczyk* 2.
Ănădēma, Anadesma, atis, *Gr. Bindá* 2. *Tkánicá.* Ein Haubtgezierd. *Et bene parta patrum fiunt anademata mitræ.* L.
Ănădēndrŏmălăche, es, *Gr. Slaz wielki.*
Anadiplosis figura Poetica verbum præcedentis versus ultimum, initio sequentis repetens. Diomed. Palilogia, *Rufinian. Huic gemina Conduplicatio.*
Ănăgallis, idis, f. *Gr. Kurzyślep* 1.
Ănăglypha, orum, *Gr.* in *Ryty.* Erhebte oder ausgestochene Arbeit.
Ănăglyphyce, es, *Gr. Sznycerstwo.* Bildschnitzerey-Kunst.
Ănaglyphĭcum opus, *Rycie wypukłe.*

Ănaglypta orum *Gr.* sub *Ryty.*
Ănaglyptes, æ, m, *Gr. Sznycerz.*
Ănagnōstes æ, m, *Gr. Czytelnik.*
Ănăgōgĭcus sensus, & Ănăgōge, es, *Gr. Duchowny wykład.* Auff was höhers leitend.
Ănagrăphe es, *Gr. Rejestr.* 3.
Ănagyris, is, vel eos *Gr. Bob.*
Ănālăbus, *Analaus, Pácyencya Mniska.*
Ănālĕcta, ōrum, *Gr. Pobierki,* Odrobiny *stołowe, Ostátki. Ksiąszki zbierálne.* Bisslein/oder was vom Tisch fällt. *Sed pretium scopis nec analecta dabunt.* M.
Ănălēcta, æ, vel ănălēctēs, æ, m, *Gr. Zbieracz* 2. *Stołowy* 2.
Ănălĕctus, idis, f. *Gr. Nárámiennik białogłowski,* Ein Bislein. *Conveniunt tenues scapulis analectides altis.* Ovid,
Analemma, tis, Vitruvio. i. collectio. Instrumentum sphæra in plano descriptæ ad umbras solis venandas & horologia describenda. Bernandin. Baldus.
Ănălŏgia, æ. *Gr. Podobieństwo Proporcya.*
Ănălŏgista, æ, Analogos, *Gr. Wolny od ráchunkow.*
Analogum nomen, apud Grammaticos, quod similem cum alijs habet terminationem inflexionem, comparationem, &c. ut pater, frater, labor, dolor, honor, amo. clamo, &c. Apud Dialecticos verò Analogum, nomen est, quod ob proportionem quam habet ad aliud tale dicitur, ut pes montis, pomi, mali, ob proportionem ad pedem animalis. Sic caput, oculus, auris &c. homo pictus ad verum, Salubris cibus & homo sanus, &c.
Ănālphăbētus, *Gr. Nieuczony,* (*żánie.*
Ănălysis, is, eos, *Gr. Rozwiązanie* | *Rozwá-*
Analytica resolutioni servientia: libri Aristotelis, docentes rationem judicandi seu resolvendi argumenta.
Ănăcæum, *Gr. Wilkom, Kurowa szklenicá.*
Ănānchītis, ănăncītis, idis, *Gr. Czárowniczy kámień.*

Anan-

Anantopodoton: *Figura orationis cùm deest membrum praecedenti respondens. quasi non redditum.*
Anapaesticus versus, ex Anapaestis constans.
Anapaestus pes trisyllabus Dactylo oppositus, i. duabus brevibus syllabis & una longa constans ut Venient.
Ănăphŏra, æ. Gr. *Wschod słońca.*
Anaphora figura Rhetorum generalis repetens idem verbum initio, vel medio, vel fine sententiarum. Repetitio Cic.
Anaphora item speciatim sumpta figura, idem verbum initio multarum sententiarum repetens. Caris. Diomed. Epanaphora aliis eadem.
Ănăphŏrĭcus, Gr. *Chrachała.*
Ănăphŏrum, Gr. sub *Poworek.*
Ănăphysēma, tis, Gr sub *Wybuchnąc.*
Ănarrhīnum, Gr. *Wyżlin ziele.*
Ănăs, atis. f. *Kaczka;* & sub *Kaczor.* Ein Entvogel. —*Cœlicola sed anas & mergus & anser.* Mant. *epith.* Flŭvĭālis, ĭnglŭvĭus, tĭmĭdus ăquōsŭs, lātĭpēs. pălūstrĭs, ŭndĭvăgus, ăquātĭcus, tardŭs, ĭnglŭvĭosus, flūctĭvăgus, āmnĭcŏla. *vide Avis.*
Ănăs, m. *morbus vetularum atis.* sub *Starość.*
Ănăstŏmōsis, is. Gr. *Krwią plwánie, Zył otworzenie.* Blut-Speyung
Ănăstŏmătĭca, orum, Gr. *Apetyt czyniący.*
Ănăstrŏphe, es, Gr. *Wrácánie się.*
Anastrophe figura, duorum verborum ordo praeposterus Diomed. Inversio. *Quintil. Et ejusdem Verbi, ut Facit are pro Arefacit.* Lucret.
Ănătārĭa, æ, *Orzeł.* Ein Adler.
Ănătārĭus, adject. *Kaczy* 1.
Ănătārius, subst. *Kaczy pastuch.*
Ănăthēma, tis, Gr. *Przeklęctwo, Przeklęty.*
Ănăthēma. *Gr. Záwieszánie.* Eine Gab so man in den Kirchen aufhänget. --- *Insigne legens anathema favillis.* Prud.
Ănăthēmătĭzo, as, Gr. *Przeklinam.*
Ănătĭcŭla, *Kaczka.* Ein Entvöglein.
Ănătīnus, *Kaczy* 1.
Ănătŏcĭsmus, Gr. *Lichwá z lichwy.*
Ănătŏle, es, Gr. *Wschod słońca.*

Ănătŏmen ĕxercĕo, *Rozbieram.*
Ănătŏmĭā, æ, Gr. *Rozbieránie* 1. *Anatomija.*
Ănătŏmĭcus, Gr. *Anatomik.*
Ănāxyris, idis, Gr. *Szczaw,* 2. *Ubránie.*

ANC

Ancapes, pro ancipes i. anceps, sub Tycz.
Ancarius. Podwodnik.
Ancea. ex Graeco sub Dolina. Ein Thal.
Ancasus, Ryty. Geschnitzelt.
Ancēps, *pitis. & cipis, adest* O *Oboiętny, Obosieczny, Obostronny* 1. 2. *Dwoisty, Dwoygłowy. Wątpliwy.* Zweiffelhaff ig. *Tum verò ancipiti mentem, &c.* Virg. *syn.* Dubius, āmbĭgŭus, ĭncertus, ānxĭŭs.
Anchŏra, è Graeco. *Kotwicá.* Ancker. *Anchora jam nostram non tenet ulla ratem.* Ovid *syn.* Dens fērrĕus, fērrĕus ŭncus. *epith.* Mŏrdāx, tĕnāx, cūrvă, rĕcūrvă, ădūnca, naūtĭca, mărīna, grăvĭs, pŏndĕrōsa, æquŏrĕa, mērsa ĭmmērsa fĕrrĕa. *phr.* ānchŏræ dēns ădūncus. ānchŏræ mŏrsus; Hic fēssas nōn vĭncŭla nāvēs ūlla tĕnēnt. Tūm dēntĕ tĕnācī ānchŏra fūndābat nāvēs. Nāvēs ūnco nōn ăllĭgāt ānchŏra mŏrsu. Nēxu ānchŏra cūrvo. Tĕnāx ūnco classem prĕmĭt ānchŏra rostro. Hic tĕnĕat nōstrās ānchŏra jăcta rătēs, ānchŏrá de prora jăcĭtur, stānt lĭttŏre pŭppes.
Anchŏrāle, *Kotwicá liná.*
Anchŏras tōllo. *Odbiiam od brzegu, Ruszam się.*
Anchŏrārĭus, ānchŏrālĭs, *Kotwiczny.* Das zu dem Ancker gehöret. *Seu sit rudens, sive anchorarius funis.* (Scaz.)
Anchūsa, æ, Gr. *Obrazki ziele Czerwieniec.*
Ancīle, *Puklerz.* Ein Schildlein. *Rudavit clypeis, ancilibus, ô pater urbis.* Juv.
Ancīlla. *Służebnicá.* ein Dienstmagd. *syn* Fămŭla, mĭnĭstră, *epith.* Fĭdēlĭs, vĭgĭl, sōllĭcĭta, ĭnsōmnĭs, ĭndĭgna. *phr.* ŏpĕrum hāud ĭgnāra Mĭnērvæ. Dŏmĭnæ māndāta ōbsērvāns ăd nūtŭm părāta.

Ancillăriolus, *Nierządnik.*
Ancillăris, *Służebniczy.*
Ancillarius, *Nierządniczy ſługa.*
Ancillor, *aris,* Służę. *1. 2.* **Dienen.** *ſyn.* Fămŭlor, minīſtro. sĕrvĭo. *vide Servio.*
Ancillŭla, *Służebnicá.* **Ein Dienerin.**
Ancipes ſecuricula, Siekierá obosieczna.
Ancīſus, us. Obćinánie. **Abhawung.**
Ancīſus, ſi, Obćięty. **Abhauen.**
Anclabra, Anclabraria vaſa, Anclabris menſa, ſub Stoł. 1. **Ein Tiſch.**
Anclātor, Czerpacz, Sługá. 1.
Anclo, as, Czerpam. **Schöpfen.**
Ancōn, onis, m. Gr. *Węgielnicá, Zákrzywienie, Łokieć, Łokietek, Kubek, Krokſztynki.*
Ancora, idem Anchora.
Ancra, Angra, ſub Doliná.
Ancter, eris, m. Gr. *Háft.* **ein Geſtück.**
Ancŭlo, as, Czerpam, Poſługuię.
Ancŭnŭlēnta. æ, ſub Krwotoczny.
Ancus, *è Gr. Rączká 2.*
Ancyle, *is, è. Gr. Puklerz.*
Ancylôglŏſſum, Gr. *Ięzyká przyrosnienie.*

A N D

Amdăbătæ, *hi. Gr. Gonitwę czyniący.*
Andrāchne. *es Gr. Kurza noga ziele.*
Andrāchne āgria, *Gr. Wronie mäſto ziele.*
Andrăpŏdon. *Gr. Niewolnik.*
Adrŏdămus, antis, *Gr. Srebrnik kámień, Krwáwnik kámień,* & ſub *Mágnes.*
Andrŏdas, annus *Rok podeyrzány.*
Andrŏgynus, *Gr. Mieſzaniec.* **halb mäunlich halb weiblich.** *Androgynum inter utras, nec. &c.* Luc.
Andrŏlēpſia, æ, *Gr. Areſt. 2.*
Andrōn, onis, m. *Gr. Śćiánki. Sień podługowáta, Męſkie mieſzkanie.*
Andrōnītis, *idis f.gr. Męſkie mieſzkánie.*
Andrōni um, *Celſo è Græco medicamentum uvæ faucium.*
Andrŏsăces, is, n. gr. *Rzęſá ſkálna.*
Andrŏſæmon, vel um, mi, n. gr. *Dzwonki.*
Andrōſphinx gis, gr. *Chytry,*
Andrŭo, ſub *Rey wodzę.* & *Wracam ſię.*

A E

Anĕlicra, orum, gr. ſub *Skrzydło.*
Anellus, *Pierśćień. A producta & uno n. legunt apud Horat doctiores.* **Ein Ring.** *Sæpe ex anellis rodit pendentibus ex ſe* Lucr.
Anĕmōne, *es. gr. Zawileč ziele.* **Blatpete oder Korn-Roſen.** *Coſpite dimittunt, lachrima pariunt anemones.*
Anĕmōne ſylveſtris. *Sáſánká.*
Anĕo, *es, gr. Stárzeię ſię.*
Anēthātus, *Koprowány,* ſub *Kopr.*
Anēthum, *gr. Kopr 1.* **Dill.** --- *Et florem jungit bene olentis anethi.* Virg. *epith* ŏlēns, ŏdŏrĭferum, rĕdŏlēns, vĭrĭde, ŏdōrum. *phr.* ănēthi flōs grāmen.
Anēthum ſylveſtre. *Oleśnik.*
Anēthĭnus *vel* Anotinus, gr. *Koprowy.* & ſub *Kopr.*
Aneurētātus. vel Aneuritatus. gr. Niewáleżiony.
Anexĕtăſtus, gr. *Wolny od ráchunkow.*

A N F.

Anfrāctum, *Krążenie, Krzywość.*
Anfrāctus, *us idem & Zákręt.*
Anfrāctus, a um, cor. Aufractum ſub Krzywy. **Ein krummer Weg.** *ſyn.* Ambāgēs flĕxus *epith.* Cūrvus, ĭnăcceſſus, lōngus, ōbſcūrus, cæcus, ĭnflĕxus, ōblīquus, dĭffĭcĭlis, tōrtus, ĭrrĕmĕābĭlis, ĭnĕxtrĭcābĭlis. ămbĭguus.

A N G

Angărĭa, æ. B. Podwodá, Robotá dżienna, Przymuſzenie, an *Suchedni.*
Angărĭo, as Przymuſzam. *producit Ga. Arator.*
Angărius, Podwodnik, corripit Ga. Lucillius.
Angărus ri. gr. *Podwodnik. corripit* ga. *Æſchylus.*
Angĕlĭca, Dżięgiel.
Angĕlĭcus, *gr. Anielſki.* **Engeliſch.** *Angelici Chriſto famulantur rite miniſtri.* Sed.
Angĕllus. Kąćik. 1.

Angĕlus. gr. *Anioł, Nowiná, Posłániec.* Engel. *Inventor vitii non est Deus, Angelus illud.* Prud. *syn.* āles, ālĭgĕr, nūntĭus cœlēstĭs. *epith.* Cœlēstis, æthĕrĕus, fōrmōsus, cĭtus, præpes, sȳdĕrĕus, ālĭpes. *phr.* Cœlēstis nūntĭus aŭlæ. Pēnnātus jŭvĕnis cœlī dēmĭssŭs ăb ărce. Aūlæ cœlēstis ālūmnus: ālĭtĭbus dē frātrĭbus ūnus. Sȳdărĕa mĭssus tĭbi nūntĭus ărce. Qui jūssa Dĕī rīte mĭnĭster ăgit. ālēs jŭvĕnis cœlo dēmĭssŭs ăb ălto. Vŏlŭcer dēmĭssus ăb æthĕrĕ præco. Dĕi pŏrtāns māndāta pĕr aūras. Vĭsus cœlo dēscēndĕrĕ ăpērto Nūntĭus. Pŭer ăb æthĕre præpes pūlcher ădest, ēccĕ aūrem ēffŭlgēns sŭbĭto delapsus ăb ăxĕ. Stēllĭgĕro pĭctĭs jūxtā pŭĕr āstĭtĭt ălis. Nūntius ālbis āĕra scĭndēbat pēnnis. ēt rēmĭge dēxtro Frāncĭgĕnis īllāpsus agris, & māndātă tŏnāntis pōrtābat.

Angĕrōna, & Angeronalia, orum sub Skwináncya, & sub Milczenie.

Angīna, è græco *Skwináncya, Maßtowy powroz.* Das Zäpflein im Halß/ Halß-Geschwär. *Verum angina tibi mistum sale poscit acetum* Ser.

Angĭpōrtum, *Angiportus,* ti, & us, *Ulicá ciásna.* Ein eng Gäßlein. *Flebis in solo levis angiportu.* (Saph.)

Anglones, sub Stoł iadálny.

Ango, *is, Trapię 1. Dawię, Trapi mię, Gryzę się.* ängsten. *syn.* Tōrquĕo, vexo, crucio.

Angor, eris, *Duszę się, trapi mię co, Boleię Frásuię się. Márkotno mi. Smęcę się. Záłosnym.*

Angŏr, oris *Utrápienie.* Angst. *Nec caput humanis angoribus excruciari.* Prud.

Angŏr faucium, *Skwináncya.*

Anguĭcŭlus. *Wężyk.*

Angvĭfer, Wężownik na niebie. Schlangträger. *Gorgonis angvifera pectus operta comis* Prop.

Angvĭgĕna, a sub Wężowy. Schlangenzucht. *Quis furor angvigenæ, proles Mavortia vestras.* Ov.

Anguīlla, *Węgorz,* & sub *Biez.* Ein Aal. *epith.* Lūbrĭca, ōblōnga, vŏlūbĭlis. *phr.* Cŏgnāta cŏlūbræ. Flexĭbus īnnŭmĕris āngvīllæ īn lĭttŏre rēpūnt

Anguīllārĭus, Węgorzny.

Anguĭmănus Bezkost.

Anguīna, Wężownik 3. Másztowy powroz.

Anguĭnĕus, *Wężowáty. Wężowy.* Von Schlangen. *Eumenides, quibus anguineo redimita capillo.* C.

Anguīnum *Wężysko 1.*

Anguīnus Anguinius, *Wężowy.* Schlangenartig. *Tortaq; in anguinos ducit vestigia gressus,* M

Anguis, nn. f. *Wąż 1. 2.* Ein Schlang. *Frigidus ô pueri, fugite hinc, latet angvis in herba.* Virg. *syn.* Sērpēns drăco, cŏlŭber chĕlȳdrus, ăspis *epith.* Frīgĭdus, tŏrtĭlĭs, squāmmĕus, reflēxus lubrĭcus, tōrtus, īntōrtus, īmplĭcĭtus, mĭnāx, hōrrĭdus, sĭnuōsus, tŭmĭdus. *vide Serpens,*

Anguĭtenens. Wężownik ná niebie. Schlangenträger.

Angulāria. ium subst. *Węgelnicá.*

Angŭlāris, *Kątny, Węgielny.* *Narożny, Węgłásty 1.*

Anguĭpes, edis, 1. Nogi włoczący. Schlangenfuß. *Injicere angvipedem captivo brachia cœlo.* Ovid.

Angŭlāris appendix, *Narożnicá.*

Angŭlārĭus. Narożny Eckicht.

Angŭlātim Pokątnie, & sub *Po domách.*

Angŭlātŭs, *Węglasty 1.*

Angŭlōsus, idem & *Kąćisty.*

Angŭlŭlus, Kąćik. 1. ein kleiner Winckel.

Angŭlus, *Kąt, 1. 2. Rog 2.* Ein Eck-Winckel. *Inque domo lachrymas angulus omnis habet.* Qvid. *epith.* Secrētus, ābdĭtus, ōccūltus, lătens,

Angūrĭa, æ, sub *Melon.*

Angūsta, orum, *Cieśń.* Angst.

Angūstè, *Ciásno, Sćiśle, Wąsko* eng.

Angūstĭa, *Wąskość ućisk.* die Enge.

Angūstiæ, hæ, *Cieśn, Niedostátek Wąwoz, Ubostwo 2,* Beängstigung/ Noth. *syn.* Mæror, dŏlŏr, ăngor, trīstĭtĭa, ærūmna. *epith.* Grăvēs, īntŏlĕrābĭles, sōllĭcĭtæ, quĕrŭlæ. *vide Dolor.*

Ăngŭstĭclāvĭa vestis. *Szatá z kutasami.*
Ăngŭstĭclāvĭus, *Rycerski człowiek.*
Ăngŭstĭo ar, vel angustior. *Sciskám się, Uciśniony iestem.* Sich ängsten.
Ăngŭstĭtas *Ciesń.* Angst.
Ăngŭsto, *Záćieśniam, Sćieśniam, Zwężám, Sćiskám.* Beängstigen.
Ăngŭstus, *Wąski. Ciásny. Sćisły.* Eng. *Angustos habeant aditus nam frigore mella.* Ovid *syn.* ărctus, cōntrāctus.
Ăngŭstus clavus, *Rycerski stan, Szátá z kutásami.*

ANH

Ănhēlātĭo, *Dychawicá, Duszenie, Tchnienie*
Ănhēlus. Ănhēlātŭs, ti, & Ănhēlator, *Dycháwiczny, Dyszący.* Keicher. *Nosque ubi primus equis oriens afflavit anhelis.* Virg.
Ănhēlĭtum, animam effundo, emitto, sub *Pucham.* Ein Geruch geben/item Sterben.
Ănhēlĭtum duco, *Dyszę.* Keichen.
Ănhēlitus, us, *Dyszenie, Párá.* Der Athem *Vastos quatit æger anhelitus artus.* Virg. *syn.* Hālĭtus, spīrĭtus, flātŭs; *epith.* Ægĕr, crēber, lāngvĭdŭs, fœtĭdus, dīffĭcĭlis, lēnis, ārĭdus, tĕpĭdus, călĭdus, fĕrvēns, fērvĭdus. *phr.* Fēssos quătĭt ægĕr ănhēlĭtus ārtus. Ætheris haūstus. Vītālĭs aūra.
Ănhēlo, *Dyszę. Pucham, Żądam 2.* Keichen. *Nullus anhelabat sub adunco vomere taurus.* Ovid. *syn.* Respīrō, spīro. *phr.* Spīrĭtum aūram trăhĕre, dūcĕre. Aūras căpĕre, căptāre, haurīre. Non taūri spīrāntēs nārĭbus īgnem Būcŭla cœlum sŭspĭcĭens pătŭlis căptāvit nāribusaūras. Pĕctŏra raūca gĕmūnt, quæ crēber ănhēlĭtŭs ŭrget.

ANI

Ănĭātrŏlŏgētos, ti, gr. sub *Nieuczony.*
Anĭcētum, gr. Anyż. *Anicetus apud Tertull. e brevi, juxta accentum Græcum cùm* n *sit in penultima.* Anis.
Ănĭcŭla, *Bábká 1.* Alt-Weiblein. *Siticulosa aniculæ senes rauci.* (Scaz.)
Ănīlis, Ănĭcŭlāris, *Bábi.* Altweibisch. *Contulit & rugis peraravit anilibus ora.* Ovid.

Ănīlĭtas. *Starość.* Das weiss oder graue Alter. *Cana tempus anilitas.* (Dactyl.) Can.
Ănīlĭter, *Po bábsku.*
Ănĭma, *Duszá, Człowiek, Wiátr 1. Powietrze 1. Oddech, Dech, Zywot 3. Cuchnienie, Kochan, Miły 1.* Die Seel. *Vipeream inspirans animam, fit tortile collum.* Virg. *syn.* ănĭmus, vīta, spīrĭtus. *epith* vīvāx. īmmōrtālis, dīvīnă, ætērna, pĕrēnnis, mīrābĭlis. vĭgĭl, pērvĭgil, īrrĕquiēta, īnsōmnis, cælēstis æthĕrĕa, fōrtis, săgāx, sōlērs, mĕmor. *phr.* Spīrācŭla vītæ. Spīrāmēnta ănĭmæ. Quæ dīffūsa per ārtus, Cōrpŏrĕam mōlem rĕgit. ăgĭtat: ēt tōtō sē cōrporĕ mīscĕt. Vītæ fōns, ōrīgo, Spīrĭtus īntus, ălēns corpora. Vis ārtus ănĭmāns vĕgĕtāns.
Ănĭma vītālis, *Mlecz drzewny.*
Ănĭma vōcis, *Nátężánie. Animabus ut Equabus, Deabus non malè.*
Ănĭmæ plenus, *Nádęty.*
Ănĭmābĭlis *Zywotny.* sub *Zywotność.*
Ănĭmādversĭo, *Postrzegánie Baczenie 1. Káranie.*
Ănĭmādvērsor, *Karzący.*
Ănĭmādvērto, *Baczę, Upátruię, Zrozumiewam, Obaczam, Karzę,* & sub *Dziesiętakowáć. 1.* Vernehmen/mercken. *His animadversis terram. &c.* Virg *syn.* ādvērto, ōbsērvo pērspĭcĭo, cōgnōsco, īntēllĭgo, sēntĭo, vĭdeo.
Animæquus. Sapient. 18. animæquiores essent. animo æquo sum. Kontent.
Ănĭmal, *Zwierze,* Ein Thier. *Pronaq; cum spectent animalia cætera terras.* Ovid. *syn.* ănĭmans, pĕcus, brūtum, fĕra, bēllŭa, bēstĭa *epith.* īmmāne, tērrēstre, sævum, fĕrōx, īndŏmĭtum, agrēstĕ. dŏmēstĭcum. păvĭdum, cōrnĭgĕrum, sylvēstre. văgum, errans, răpax, aūdāx. *vide Fera, & Grex.*
Ănĭmal capillorum, *Wesz 1.*
Ănĭmal nondum rationale, *Niemowlątko:*
Ănĭmal ventris, intestinorum, *Glista.*
Ănĭmal volucre, biforme, *Nietoperz.*

Ănĭ-

Ănĭmălcŭlum. Zwierzątko.
Ănĭmālis. Zwierzęcy, Duszny, Zyiący, Wietrzny. Wiatrowy, Zywotny. Was ein Seel hat. Ergo animalis homo quondam nunc &c. Prud.
Ănĭmālis facultas, Zywotność.
Ănĭmāns, *subst. f. & n.* Zwierzę Tchnąca rzecz.
Ănĭmāns, *adject.* Zyiący.
Ănĭmāns ēxōs. ēxsanguis, Robáctwo.
Ănĭmātio, Ożywiánie. Das lebendig machen.
Ănĭmātum, Zywociná.
Ănĭmātum ovum, Jaie zálęgłe,
Ănĭmātur, *sub* Zyię *g.*
Ănĭmātus, us, Zywotność.
Ănĭmātus ti, Smiáły 1. Zywy 1. 2. Afekt kto iáko 2. Lebendig.
Ănĭmātus sum, Umyśliłem. Rád co czynię.
Ănĭme mi, Moy ty. Du bist mein.
Ănĭmi hi, Pychá. Stoltz.
Ănĭmi causa. Ták sobie, Zártem,
Ănĭmi impetus, applicatio, Usilność.
Ănĭmi ingentis, validus, Mężny.
Ănĭmi mentis integer, Przy sobie
Ănĭmi nimius, plenus, Smiáły, Pyszny.
Ănĭmĭtus, Dusznie 1.
Ănĭmo, as, Ożywiam. 2. Behertz machen. *Quas humus exceptas varios animavit in ungves.* Ovid. *syn.* incĭto, cōmmŏveo īncēndo, āccēndo, cōmpēllo, ēxcĭto, hōrtor. *vide Hortor.*
Ănĭmo objecto, pusillo, fracto 1. Sercá máłego. Klein Müthig.
Ănĭmo excelso, forti magno, Serca wielkiego. Hoch müthig.
Ănĭmo sis bŏno. Nie frasuy się,
Ănĭmo gaūdēnti, lĭbenti libentissimo, Rad.
Ănĭmo præsenti, fidenti, Smiele. Erwogen.
Ănĭmo sum alieno. Nienáwidzę.
Ănĭmo suo obsequi, morem gerere, animo suo volupe facere, Dogadzam sobie.

Ănĭmor, aris, Zyię, Zálega się.
Ănĭmōsè, Smiele Tapfferlich / Hertzhafftig. *syn.* Fōrtĭter gĕnĕrōsè.
Ănĭmōsum signum, Obraz żywy.
Ănĭmōsus, Zywy, Smiáły, Sercá wielkiego. Behertzt/ muthig. *At fratres animosa phalanx, accensaq; luctu.* Virg. *syn.* Fōrtis aūdax, māgnănĭmus. gĕnĕrōsus, īntrĕpĭdus, īmpăvĭdus, īntērrĭtus, īnvĭctus, præstāns ănĭmi. *vide Generosus.*
Ănĭmula, Duszyczka, Die Seel.
Ănĭmum advocare ad se ipsum, & secum esse cogere, ănĭmum abstrahere, sevocare à &c. Uspokoić się.
Ănĭmum benignum accipere, Rozdobruchác się.
Ănĭmum contraho, demitto Serce tracę.
Ănĭmum erigo, excito, do, facio, confirmo. Sercá dodaię. Stärcken.
Ănĭmum occŭpo, fătīgo, intendo, Robię głową. mit dem Haupt arbeiten.
Ănĭmum sumo, recipio, Serce bráć.
Ănĭmum quătĭo, debilito, retardo, frango. Serce psuię. Den Muth verderben.
Ănĭmus, Umyst, Myśl, 1. 2. 6. Duch 1 Duszá Wolá 1. Zdánie 1. Otuchá, Uciechá, Serce. 2. Chćiwość, Lubieżność, Rozum. Das Gemüth. Sinn. *Extemplo turbati animi, concussaq; vulgi.* Virg. *syn.* ănĭma, *vel* mēns, rătĭo *vel* fōrtĭtūdo, vĭrtus. ănĭmi rōbur, cōnstāntĭa, vĭgor, vīs ārdor. *epith.* Impăvĭdus, māscŭlus, vĭrīlis, nōbĭlis, ārdēns, dūrus, fērrĕus, sævŭs, crūdēlis, trox, ātrōx, crŭēntus, sānguĭnĕus, īmmĭtis, īmpērtērrĭtus, ăbjēctus, īgnāvus, ĭnērs, mōllis, lēntus. īncōncŭssus, Hērcŭlĕus, bārbărus, Mārtĭus sōlērs, mĕmor, sūbtīlis, ācer, dīvīnus, īmmōrtālis. *phr.* ănĭmi vīs, vĭgor. Fātı nēscĭus. Dīvīno sēmĭne crētus. Pārs īgnĕa nōstrī. Mens cōgnātą pŏlo: Æthĕre nāta, Mōrte cărēns. Post fāta superstes. Nunc sī cūi vĭrtus ănimusque in pĕctōre præsens adsit. Ingēntes, ănĭmos āngūsto in pĕctōre vērsāns. Nūnc ănĭmis ŏpus, Ænĕa pĕctōre fīrmo Mēns dīvĭnĭtus ōrta, dēbĭtă Cœlo.

Ănĭ-

Ănĭmus abjectus, fractus, languescens, *Serce małe.* Klein-Hertzig.

Ănĭmus extra omnem patientiam positus *Niećierpliwość.* Ungedult.

Ănĭmus fōrtĭs, excelsus, rēgius *Serce wielkie.*

Ănĭmus inimicus, *Nienawiść.*

Ănĭmus se cōlit. *Ráchuię śię.*

Ănĭsŏcycla, orum, Gr. *Nárzędźie, & in Kolisty 1.* Werckzeug.

Ănīsum. *Gr. Anyż* Anis. *Sive vaporifero tunicas inducat aniso.* Mill. *epith.* Flāgrāns dūlce.

Ănĭtas. *Starość.* Das Alter.

ANN

Ănna, Perenna, ibidem & sub Rok temu.

Ānnāles, *hi. vel hic* Annalis subst. *Kronika.* Jahr-Register. *Sacra recognosces annalibus eruta priscis.* Ovid. *syn.* Hĭstŏrĭæ scrīpta: vĕtustātis mŏnŭmēnta. *epith.* Vērī āntīquī mĕmŏres, prīsci, īmmōrtāles, *phr.* Si vōlvĕrĕ prīscōs, jŭbĕat ēt văcēt ānnāles nōstrōrum aūdīre lābōrum

Ānnālis, *adject.* in *Roczny. 1. & in* Lata.

Ānnālis. annaria. lex *Ustáwá o lećiech, sub*

Ānnārĭus *sub Roczny. & sub Lata.* (*Látá.*

Annāscor, annavigo &c. lege Adnascor &c.

Ānnĕ, *Czy, Li, Abo 2.* Ist es nicht/ ob/ oder. *Fratre magis subito glorier, anne viro.* Ovid.

Ānnēcto. *Przywiązuię.* Anknüpffen. *syn.* Nēcto, lĭgo, āllĭgo.

Ānnĕli frōns *Pierśćieniowa głowicá.*

Ānnēllus, *Pierśćień.* ein Ringlein.

Annēxus, us. *Przywiązowanie. Przyłączenie.* Anknüpffung.

Ānnĭcŭlus, *Roczny 1. Roczeń.* Jährig. *Anniculus sacer ille tibi redeuntibus annis.* Prud.

Ānnĭfer, ri Co rok rodzący.

Ānnis. & Ānnis lābēntibus, volventibus, *Zá láty.* Nach Jahren.

Ānnis vērgēns. annis obsitus, *Stáry.*

Annitor. lege Adnitor.

Ānnĭvērsārĭa sacra. anniversaria dies, *Roczniczá.* Jahrzeit.

Ānnĭvārsarius, *Co roczny, Roczny.*

Ānnōmĭnātio, *Podobieństwo. Item figura Prosonomasia. Paronomasia infra.*

Anno. 1 as. Trwam.

Ānno, *Przed. rokiem, Łoni, Dawno.*

Ān non? *Jza?* Ob.

Ānnōna, *Zywność, Stráwa, Zołd, Obrok, Dochod. 1. Prowent. Jurgielt, Zboże.* Nahrung. *His opibus nunquam cara est annona veneni* Juv. *epith.* Cōpĭōsæ, cōmmŏda, ăbūndans, lārga, ūtĭlĭs, mŏdĭca, cāra, ābscōndĭta, brĕvis, dŏmēstĭca.

Ānnōnæ præfectura, *Száfárstwo, Podwoiewodztwo.* Ein Schäfferey.

Ānnōnam ēxcāndēfăcio, flāgĕllo, īncēndo. ŏnĕro, *Drożę*

Ānnōnārĭus *adject.* Obroczny. 1. *Strawny.*

Ānnōnārius, subst. *Przekupień.*

Ānnōs excedere, transmittere, sub *Przeżyć.*

Annos, otis, m. Stáry.

Ānnos tot natus, ēgrēssus, explevi. *Lat mam tyle*

Ānnōsus, *Letni 2.* Alt/bejahret. *Pontificum libros. annosa volumina Vatum.* Hor. *syn.* āntiquus, vĕtŭstus, prīscus. lōngævus, grāndævus, *phr.* ævō ānnīs, grăvis, cōnfēctus, frāctus. ævī mātūrus, *vide Senex.*

Ānnŏtātio, *Adnotatiuncula, adnotamentum. Naterminowánie,* Náznaczenie.

Ānnŏtātor, in *Podstrzegácz,* alioqui *Znáczyćiel* sonat.

Ānnōtĭnus, *ab anno, Roczny, Látośi,* Ein Jahr alt. *syn.* Annŭus, ānnōrārĭus.

Ānnŏto *Znáczę 2. Náznaczam. Spisuię, Náterminowáć.* Auffzeichnen. *syn.* Nŏto. ŏbsērvo, ānĭmādvērto, *vel* īnscrībo, rĕfĕro.

Annua subst. Bábá.

Ānnŭa sacra, Ānnŭa solēnnia, *Rocznicá.*

Ānnŭa vĭcĕ, Annuatim, *Po roku.*

Annu-

Ānnŭālis, *Roczny.* Jährig.
Ānnŭo, *Kiwam głową.*
Ānnŭis vĭcĭbus, *Co rok.*
Ānnŭlāre. is. neutr. *Bielidło.*
Ānnŭlārĭa, ſubſt. ſub *Pierścieннik.*
Ānnŭlārĭæ ſcalæ, *Wſchod kręcony.*
Ānnŭlāris. Annularius. *adject.* *Pierścienisty, Pierścieniowy, & Palec czwarty.*
Ānnŭlārĭus ſubſt. *Pierścieннik.*
Ānnŭlātus, *Pierścienisty, Pęto noſzący.*
Ānnŭli cŏmārum, *Kędzior.*
Ānnŭli cūra, *Kánclerzſtwo.*
Ānnŭli jus donare, annulo aureo donare, *Szláchcicem czynię.* (*cem zoſtác.*
Ānnŭli jus impetrare, obtinere. *Szláchci-*
Ānnŭli vēlāres *Kolcá do opon.*
Ānnŭlo, *ás. Wniwecz obracam.*
Ānnŭlus, *Pierścień, Refá, 1. 2. Pęto r.* Ein Ring. *Annulus ut fiat. primò colliditur aurum.* Ovid. *ſyn.* lĕvĭs āurĕus, prĕtĭōſus. jŭgālis.
Ānnŭlus ſigillaris, ſigillatitius. ſignatorius, *Pieczęć.* Ein Petſiring.
An num? *Izá?* Ob. (*ſto.*
Ānnum ăgo, cēntēſimum, *Dochodźi mi lat*
Ānnŭmĕro, *Liczę, Odliczam. Policzam.* Darzu rechnen oder darzu zehlen. *Dum properat versus annumerare ſibi.* Mart. *ſyn.* āſcrībo, ăccēnſeo: ĭn nŭmĕrum rĕfĕro: ĭn nŭmĕro pōno.
Ānnŭnțĭātor. *Opowiádácz.*
Ānnŭnțĭatĭo, *Zwiáſtowánie.* Verkündigung.
Ānnŭnțĭo, *Obwieſzczam* Verkündigen.
Ānnŭo, *Kiwam głową, Skinieniem pokazáć. Przyſtaię ná co Przyzwalam.*
Ānnuo oculo, *Mrugam ná kogo.*
Ānnus, *Rok,* Jahr. *ſyn.* Tēmpus, ſpătĭum ănni, *epith.* Lubrĭcus, vērtēns, lābĭlis, prŏpĕrans, rĕvērtens, ĭrrĕvŏcābĭlis, fērtĭlis, flōrĭger, pōmĭfer, trĭtĭcĕus, vīnĭfer: fērtĭlis, tăcĭtus, văr:ābĭlis rĕvērſus. *phr.* tēmpŏra, ănnŭa mōra. ănnŭus ŏrbĭs, cūrſus rĕvŏlūbĭlis ănni. ănnŭa ſpătĭa, ĭn ſē ſua pēr vēſtīgia vŏlvĭtur ănnus. Annus ăgit cērtā lūcĭda ſīgna vĭee. ĭntĕrĕa magnum Sōl cĭrcumvŏlvĭtŭr ănnum. Flŭmĭnĭs ĭnſtăr lābēns. Ipsĕ tămen rĕdit ĭn gȳrŭm, vĭrēſque rĕſumit ĭmpĭger æternō sēmper rĕmĕābĭlĭs ōrtu.
Ānnus ăgĭtur, cŏmplētur, ēxplētur, eſt. *Dochodźi rok. Rok temu.* (*láto.*
Ānnŭs rĕmĭſsĭōnis, ſæcularis. *Miłośćiwe*
Ānnŭum, ſubſt. *Jurgielt, Roczny jurgielt. Co rok prebenda. Spiża.*
Ānnŭus, *Roczny, Coroczny.* Jährlich. *Annuus ex actis completur menſibus orbis.* Virg.

ANO

Ānŏmalia, æ, *Gr. Nierowność.*
Ānōnis, idis. Gr. *Ogon liśi źiele.*
Ānōnymos, *Gr.* adject. *Bez imięnia.*
Ānōnymus herba, *Gr. Żywokoſt.*
Ānŏptĭce es, *Gr. Pátrzenie.*
Ānŏrexia, *Gr: Apetytu ſtrácenie.*
Ānŏrmis *Gruby.* Unordnung. *Ruſticus abnormis, ſapiens craſſaq; Minerva,* Hor.
Ānŏtĕrĭca, orum. Gr. in *Lekárſtwo purguiące.* Purgir-Pulwer. Artzney.
Ānquīna. *Máſztowy powroz, Lina.* Segel. oder Maſt-Sail. *ſyn:* ānchŏra, *epith:* fōrtĭs. *Atq; anquina regit ſtabilem fortiſſima curſum.* Cin.
Ānquīro, *Dowiaduię ſię, Jnkwiżycyą czynię. Wiżytuię.* Erkündigen.

ANS,

Ānſa. *Rękoieść, Ucho u ſtatku, Szal rękoieść, Rzemyk u obowia,* Powod *r.*
Ānſa fērrĕa. *Klámrá.* ein Klammer.
Ānſam do. quæro. Powod *1. 2,*
Ānsāta, *Pociſk nawiązány.*
Ānsātus, *Nawiązány, Wſzáty 2 Toporzyſko máiący*
Ānsātus īncēdo *Podeymuię boki.*
Ānsĕgĕtes, *hi ſub Przydrozny.*
Ānſer, m. f. & Anſer fœmina *Gęś.* Ein Gans. *Anſeris & tutum voce fuiſſe jovem* Prop. *epith.* Garrŭlus raucus, ſtrīdulus. cănōrus, ărgūtus pălūſtrĭs, flŭvĭālĭs grăvis. ăquōſus, ăquātĭcus, ĭmprŏbus, ĕdax, ĭnglŭvĭōſus clāmō-

clamōsus, sĕgnis, tārdus, inērs, vŏlūcem tĭmĭdus, lātĭpes. āmnĭcŏla, pbr. ānser āquis gaudēns. Tārpējæ quōndam cūstōdiă rūpis. Cānĭbus săgācĭor ānser. Rōmānæ sērvātor cāndĭdus ārcis. Quæ sērvāvit ăvis Tārpeji tĕmpla tŏnāntis. Strĕpit hic ĕt ăquātĭcŭs ānser. Sĕnŏnes dūm gārrŭlus ānser Nūntiat.

Ānser mās, ānser māscŭlus, *Gąsior. 1.*

Ānser cămēlus, *Strus.* ein Strauß.

Ānsĕrārium, *Kočiec gęsi.* ein Gänse haus.

Ānsĕrcŭlus, *Gąsię, Gąską.* Gänslein.

Ānsĕrīna, *Srebrnik ziele.*

Ānsĕrīnus, *Gęsi.* Das von einer Gans ist.

Ānsŭla, *Ucho u ſtátku, Rzemyk u obowia, Klámrá.*

Ānsulæ *Exodi 26. funiculi ad margines cortinarum aſſuti per intervalla laqueati quibus cortinæ nectebantur. Jako u poduſzek teraz bywa.*

Ānsŭlātus, *Uſzaty 2.*

A N T

Ānta, æ, āntæ, arum, *Podwoy, Słup. 1. Filar, 2. Filary ná przodku.*

Antăcæus, Gr: *Wyż rybá.*

Āntăchates, æ. m. Gr. *Achatek.*

Antaclaſis (i reverberatio) figura quæ idem verbum in contrarium ſenſum retorquet. Quintil.

Āntāndrus Gr. *Namieſtnik.*

Āntăpŏcha, Gr. *Cyrograf. & ſub Kwit.*

Antapodoſis. Quintil. figura i. *redditio, contraria in comparatione.*

Āntārctĭcus, Gr. *Południowy, 2.*

Āntārīnus, *Przedmieyſki.*

Āntārĭus funis, *Liná.* ein Seyl.

Āntāxon, onis, Gr. *Biegun.*

A N T E

Āntĕ, Præpoſitio. *Przed.* Vor. *Ante Iovem nulli ſubigebant arva coloni.* Virg. *ſyn.* āntĕa. prĭus.

Āntè Adverbium, *Przedtym: Wprzod.*

Āntè ālpha & bēta, Prov. *Od młodośći.*

Āntè dĭem Cālēndas Nōnās Idus, *Dniá trzećiego.* Den dritten Tag.

Āntè lūcĕrnam, *Wieczor.* Der Abend.

Āntè ōmnia, *Náybarźiey, Nádewſzyſtko.*

Āntĕ pedes, *Ná drzęczu.*

Āntĕa, *Przedtym.* Zuvor. *Pecti nihil me ſicut antea juvat.* Jamb.

Āntĕāctus, *Przeſzły.* Vorgeſchehen. *ſyn.* Prætĕrĭtus. ēlāpſus, ēxāctus, trānsāctus.

Āntĕāmbŭlo, onis. Poprzednik, Márſzałek 1.

Āntĕbānis; Gwiazdá pśia muieyſza.

Āntĕcāntāmen, Antecantamentum. Przegrawek

Āntĕcăpĭo, *Uprzedzam, Ubiegam kogo.* Zuvorkommen / Vorkommen *Ante locum capies oculis.* Virg. *ſyn.* ōccŭpo; præōccŭpo, āntĭcĭpo, prĭor ōccŭpo, căpĭo, āntĕvĕnio.

Āntĕcēdens, *Poprzedzáiący. Przeſzły.*

Āntĕcēdo, *Przewyżſzam, Uprzedzam. Przodkuię.* Vorgehen. *Succinctus neque curſor antecedit.* (Phal.) *ſyn.* Præcēdo, præĕo, āntĕeo, āntĕgrĕdĭor, āntĕvĕrto, prævĕrto, prægrĕdĭor, *vel* āntĕcēllo.

Āntĕcēllo. *Przewyżſzam, Przodkuię.* Ubertreffen. *ſyn.* āntĕeo, præſto; ēxcēllō, sŭpĕro, præcēdo.

Āntĕcēſsio, *Uprzedzánie.* Ubertreffung.

Āntĕcēſsor, *Poprzednik 1. 2. Promot. Práktyk. 2.* Ein Vorhergeher.

Āntĕcēſsorius, Poprzedzáiący. Vorgehend.

Āntĕcēſſio, āntĕceſſus, ûs, *Uprzedzánie.*

Āntĕcœna, æ, Antecœnia, æ, Antecœnium, Podwieczorek, Antypaſt: ein Vespermal.

Āntĕcŭrſor, *Poprzednik.* Vorlauffer.

Āntĕcŭrsōria potio, Antipaſt

Āntĕcŭrsōrius. Poprzedzáiący. Vorlauffend.

Āntĕdēnūntĭo, antedico, *Przepowiádam:* Vorſagen.

Āntĕdictus, Przerzeczony. Vorgeſagt.

Āntĕeo, is, *Uprzedzám, Przodkuię, Przewyżſzam.* Vorhergehen. *Si quis vult forma tabulas anteire vetuſtas* Prop. *ſyn.* āntĕcēdo, præĕo. *vide Antecedo.*

Āntĕexpāctārum Nieſpodźiani.

Āntĕfāctaorum, *Przeſzłe rzeczy.*

Āntĕfĕro, *Przenoſzę 3.* Vorziehen /. *Qua quibus*

bus anteferam &c. Virg. *vide Antepono.*
Antēfixa, *orum. Bunty. Budowánia ozdobá.*
Ăntĕgĕnĭtālis, *Starſzy, Dawny.*
Ăntĕgĕſtus, *Przeſzły.* Vorigen.
Ăntĕgrĕdior, *Uprzedzam* Vorgehen.
Antĕhăbĕo, *Przenoſzę.* Mehrachten.
Antĕhac, *Przed tym.* Vor dieſem.
Antĕlă, æ, *Podpierśćień.* Bruſtriem.
Ăntĕlātus, *Przełożony 1.* Ein Vorſteher.
Ăntĕlŏgium *Anteloquium. Przedmowá.*
Ăntĕlūcānis temporibus, āntĕlūcānō, Ante luciò, Anteluculò, *Przededniem.* Vortag.

Āntĕlucānus, *Przededniowy.* Frühe.
Āntĕlūco, *as Antelucor, aris Poránić ſię.*
Anteludium, idem Antiludium.
Āntĕmĕrīdiānus, *Przedpołudniowy.* Vormittag.
Āntĕmna, urbs, ſub *Zarzecze.*
Antĕmūrāle, Przedmurze. Vor der Maur
Āntĕmūrānus, *Przedmurowy.*
Āntĕnna, æ, *Máſztowy drąg. Zaglowy drąg.* Segelſtang. (*Lignum transverſum ad malum. cui velum alligatur.*) *epith.* Vēlāta. vēlĭfĕra, Virg. 3. Æneid.) Cŏrnŭa, vēlātārum ŏbvērtĭmus āntēnnārum.
Āntĕŏccŭpātio, *Uprzedzanie. Zabieżenie. Item figura*, v. *Prolepſis.*
Āntĕpāgmĕnta, orum, *Odrzwie.*
Āntĕpārta, orum, *Zbior.* Geſamlet.
Antĕpĕndĭum, Antependium, ein Vorhang.
Antĕpĕndŭli *crines. Czupryná*, ein Cupprin.
Antepenultima ſyllaba. Priſcian. tertia à fine. Antepenultimus. Quantitatem ſyllabæ pe. v. *in penultimus.*
Āntĕpīlānī, *Zołnierz przodkowy.*
Āntĕpŏllĕo, *Przewyżſzam*, Obertreffen.
Āntĕpōno, *Przenoſzę. 3 Kładę potráwy.* Vorſetzen / Vorziehen. *ſyn.* āntĕfĕro, præfĕro, præpōno: plūris æſtĭmo.
Āntĕquam, *Pierwey niż.* Ehedann. Als-dann. *Antequam magnum fabricaret orbem*, (Saph.) *ſyn.* Priūſquam. *ibr.* āntĕ pŭdŏr. quām tē vĭdĭſſem. āntĕ nŏvis rŭbĕant quām prāta cŏlōrĭbus.
Āntĕrĭor, *Przedſobny.* Das vordere. *Anterior numero eſt, cui filius unicus uni eſt.* H.
Āntĕris, idis, vel idos f. Gr. *Záſtrzał.* Gewölb. *Commoda nec dura deſunt Anterides ipſis.* N. C.
Antĕrius, Ná przodkus. Zu vor.
Antĕrmen, inis, n. Okolicá. Aſtos.
Antĕrmĭnes, Antermini, *Okoliczny.*
Āntĕros, otis, Gr. ſub *Miłośniczy podárek.* (*Veneris & Martis filius.* Cic. lib. 3. *de natura Deorum.*)
Āntes, *hi. ſub Słup. 1. & ſub Winnicá 2.*
Antĕſchŏlānus, Lokat. Unter Lechmeiſter.
Āntĕſignānus, Anteſignarius, *Przedpropornik, Zołnierz przodkowy.* Herbſt. & ſub *Kopiynik.* Der vor dem Fähnlein gehet. *Anteambuloni militi anteſignano. S.*
Āntĕſtātus, ſub. *Swiadczę.*
Antĕſto, *Stoię przed kim. Przewyżſzam.*
Āntĕſtor, aris, *Swiadczę 1.* Zeigen.
Āntĕvĕnio, *Uprzedzam, Przewyżſzam.* Vorkommen. *Antevenis tempus. non exſpectantibus ultro.* Virg. *ſyn.* Prævĕnio, prævērto, āntĕcēdo. āntegrĕdior.
Antĕvĕntŭli *crines, Czupryná.*
Āntĕvērſio. *Uprzedzánie.*
Āntĕvērto. *Uprzedzam, Ubiegam kogo.*
Āntĕvŏlo, ſub *Lecę, & Uprzedzam.* Vorfligen. *Turdus ut ante volans tardum præceſſerat agmen.* Virg. *ſyn.* Prævērto, præcurro, prævĕnio.
Antĕurbānus, *Przedmieyſki.* Vorſtadtiſch.
Ănthēdon, onis, f. Gr. *Nieſplik.*
Ănthĕmis. idis, gr. *Rumien.*
Ănthĕrĭcus, gr. *Złotogłow ziele.*
Ănthĕſtĕria, gr. *Mięſopuſt, Kwietnia Niedziela.* Faſtnacht.
Ănthĭas, æ, m, gr. *Traca ryba.*
Ănthĭnum mel. Gr. *Lipiec.*
Anthŏlŏgia, gr. *Zielnik.*
Ănthrăcĭnus, gr. *Czarny.* Schwartz.

K Anthra

Anthrăcĭtes, æ, m, gr. *Kráwnik kámień. Kámień ognisty*, Carfunckel stein.
Anthrāx, acis, sub *Minia*.
Anthrīscum, gr. *Sniedek*.
Anthrōpŏphăgus, gr, *Sámoiedź*. Leutfresser. *epith*. Dīrus, ĭnhūmānus, crūdēlis.
Anthropomorphitæ Hæretici, Deo formam humanam affingentes.
Antrōpŏmōrphon. gr. *Pokrzyk*.
Anthus ti, m, gr. *Konik ptak*.
Anthyilĭōn, Antyllis, idis, gr. *Solnik ziele*
Antypophora. Subjecto. Buda. ex Quintil. cum Orator, interrogato adversario, ipse sibi respondet.

ANTI

Antĭæ. hæ, sub *Czuprynа*. Haarlocken.
Antĭădes hæ, gr. *Slinne iágody, Gruczoły*
Antibachius, *idem Palimbacchius. pes trisyllabus oppositus Cacchie. ut Concurre.*
Antĭbăsis, is, eos. m. gr. in *Bunty*.
Antīca, æ, *Domu przednia ściáná*.
Antĭcănis. *Gwiázdá psia mnieysza*.
Anticategoria. Mutua occasio. Quintil. Recriminatio Budæo.
Antĭcellĭum, *Solnik ziele*.
Anthĭchrēsis, is, gr. *Zastáwa*. 1.
Antichristus 1. Ioan. 2. i. contrarius Christo.
Antĭcĭpātio. *Uprzedzanie*. Otuchá, *Przeięcie 2. Ubieżenie. Zábieżenie.*
Anticipatio figura Gramm. & Rhetorica Rufinian. eadem Prolepsis infra.
Antĭcĭpo, *W przod co czynię, Uprzedzam.* Vorkommen. *Æstivam suadens anticipare diem.* Virg. in Rof. *syn.* Præŏccŭpo, āntĕvērto, prĭor ŏccŭpo, căpĭo.
Antīcus, *Przodkowy*. Vorderthеil. *Et super anticos in frontis imagine crines.* Mil.
Antĭcyrĭcon, gr. *Ciemierzycá*.
Antĭdĕo. anteeo priscum. Uprzedzam.
Antĭhăc, pro ántehac priscum. Przed tym.
Antĭdōtum, Gr. *Oddanie*. Abgebung.
Antĭdotum, Antidotus, ti. f. gr. *Lekárstwo.* Artzney wider Giff / Gegengifft. *Qui facili potu antidotos imitatur honestas.* S. *syn.* āntĭdŏtum, ălĕxĭphārmăcum. mĕdĭcāmĕn, amulētum, *epith.* ēffĭcax, præsens. sălūtārıs, *vide Medicamen.*
Āntĭchon Gr. & sub *Głos*. 10.
Āntĭgĕrio priscum sub Bárzo, & Rychło.
Āntĭgraphārius, Antigrapheus, Gr. *Poborcá*. ein Rechen Schreiber.
Antĭlĕgŏmĕna, orum. Gr. *Przećiwne pisanie.*
Āntĭlēna, Antillena. a. Podpierśćień.
Antĭlōgĭa, æ, Gr. *Przeczenie*.
Antĭlūdĭum, *Przegrawek* Vorspiel.
Antimensia, orum. Portatyl.
Antimeria, Figura Grámtica, cùm Pars Orationis una pro altera ponitur Annalleges species, cujus multa exèmpla elegantiam & antiquitatē spirantia, affert Verrep. in Grammatica sua, & Pompa de antiquis locutionibus.
Antimesuranion. Gr. Połniebá.
Antimetabole, Figura; cùm verba mutata repetuntur. eadem quibusdam.
Antĭmōnĭum, B. Antymoniium. *Oczna przypráwá*. Spiesglas.
Antimonia Quintil. cum duæ leges colliduntur:
Antios. apud Festum, corrigit Scaliger, anctos i. excruciatos legens, ab ango.
Antĭpāgmēnta, orum, *Odrzwie*.
Antĭpāthes, is, n. Gr. *Kámień od czárow Rex Læstrigonum, melampodis, seu, ut alii volunt. Lami filius. qui formicarum oppidum condidit) epithet.* Læstrȳgon, crŭēntŭs, trūx, hōrrēndus, fĕrus.
Antĭpāthĭa, æ, gr. *Przećiwność 2. Nieprzyiazń wrodzona.* Wiederwärtigkeit.
Antĭpēlārgia æ, gr. *Oddanie dobrego.*
Antĭpērīstăsis, is, gr. *Sciśnienie 2.*
Anthĭphērna, orum, gr. Wiáno.
Anthĭphōna æ, gr. *Antyfoná*.
Antiphrasis. Figura cum dictio aut sententia contrario sensu profertur. Donat. Servius.
Antĭpŏdes, Antichtones, *Podziemni ludzie*,

die Leut/die ihre Füsz gegen uns kehren. *Gon hic Antipodas: salumq; rubrum.* (Phal.) *phr.* Qui nobis adversa premunt vestigia. Qui nostris adversa premunt vestigia plantis.

Antiptosis. Figura Grammatica casum pro casu ponens

Antiqua fide virtute, &c. *Szczery 2.*

Antiquarius, *Starożytnośći zakrawáiący; Pisarz.* Einkliebhaber. *Ignotos mihi tenet antiquaria versus.* Iuv.

Antiquatio, *Zniesienie.* Abstellung.

Antiquè, *Po staroświecku.* Nach Alters.

Antiqui, *Przodkowie.* Vorfahrer.

Antiqui officii homo, *Prosty.* Einfaltig.

Antiquior, *Lepszy.* Besser.

Antiquis moribus, *Starożytnie.*

Antiquissimum est mihi, *Mam to na baczeniu. Stáram się. Ważę sobie.*

Antiquissimus, Przedni *1.* Vorderst.

Antiquitas, *Dáwność 1. Stárożytność. Stáránie* Alt Wesen/ die alte Zeit. *Antiquitatem Romulæ, & mavortiam.* (Jamb.) *syn.* Vetustas. Senectus. *epith.* Prisca, veneranda, sancta.

Antiquitus, *Zdawna,* Vor Alters/ Alten Zeiten. --- *Capyn posuisse antiquitus urbi.* Sil. *syn.* antiquè, quondam, olim, alias.

Antiquo, as, *Znoszę.* Abschaff:n/ Abstellen. *syn.* aboleo, rescindo, irrito, abrogo.

Antiquo opere, artificio, *Po stároświecku.*

Antiquor, *Wiotszeię.* Veralten

Antiquum, *Zwyczay. Obyczay, Po stáremu.* der Gebrauch

Antiquum obtines. *Dawność ty taki, Táki on iest.* Du bist lang so

Antiquus, *Dawny, Starodawny, Miły, prosty 2. Szczery 2. Hospitis antiqui solitas intravimus ades.* Ovid. *syn.* Priscus, vetustus, longævus.

Antirrhinum, gr. *Wyżlin ziele.*

Antiscij. hi homines oppositas nobis umbras habentes.

Antiscorodon, gr. *Czosnek 3.* Knoblauch.

Antisigma, *tis, gr. Stoł iadálny*

Antisophistes æ, m. Gr. Quintil. i. oppositus Sophista.

Antispodon, *n, gr. Mosiężne, Miedziane. żużele,* Schaum des Metalls.

Antistasis. Figura, cum vox in alio sensu repetitur. Rufinian.

Antistes, itis, hic, hæc, *Przełożony. 2. Biskup Práłát, Ksieni. Przystaw, Dozorcá, Folwárkowy 2.* Vorsteher. *Ante fores templi, crater antistitis auro.* Prop. *syn.* Sacerdos Præsul, Episcopus, *epith.* Divinus. sacer. conspicuus, castus, pius, venerabilis, venerandus vittatus, infulatus. phr. Sacrorum antistes. Sacrorum morumque magister. Mitræ quem sacer ornat honos. Mitrati decorat quem culmen honoris; cui tempora mitra bicornis ambit, Quem sacer ornat apex, qui dextra pastorale pedum gerit. Mitra lituoque decorus infula cui nitidos advelat candida crines Christi qui servat ovile. divini cui credita cura gregis.

Antistita, *Antistia, Ksieni.* Abtissin. *Stabat apud sacras Antistita Numinis aras.* C. Sev.

Antistitium, *Przełożeństwo, Biskupstwo, Prálátura.* ein Verstand

Antisto, *Przechodzę kogo, Przewyższam.* & in *Ważę sobie co,* Vorgehen

Anstichon, *Tropus literam pro litera ponens, ut Magalia, magaria: olli, illi,*

Antistrophe, i. conversio retrorsum. Figura Grammatica. cùm syllaba una alteri vel plures ex adverso sibi respondent. Rhetorica, cùm dictiones. Et Comœdiæ pars respondens Strophæ.

Antithalamus, gr. *Przedpokoie.*

Antitheos, gr. *Czárt.* der Teuffel.

Antithesis, Figura eadem qua Antistoechon, & Antitheton.

Antitheton Figura Rhetorica contraria contrarijs opponens. Contentio & contrarium. *Cicer.* Relata ad singula. *Cicer. cùm in aliquot membris verba singula singulis opponuntur vel respondent.*

Antitora, *æ. B. Morzymord, Cytwar.*

Antitypum, gr. *Konterfekt.* Kontetfey.

Antlia, æ. gr. *Czerpáczká.* Cymer / Pump.

(*Machina ad hauriendam aquam*) *Curva laboratas antlia tollit aquas.* M.

Antlo, as, gr. Czerpam. schöpffen.

ANTO.

Antonomasia, al. Tropus loco proprii nominis aliud ponens. Quintil.

Antonymia, Gr. idem Pronomen.

Antora, æ B: Marzymord. Cytwar:

Antra in Doliná. ein Thal.

Antreo, as sub Jáskinia. Eine Höle.

Antrum, gr. *Jaskinia, Páćiepi Dźiub.* Ein Höle. *syn.* Spĕcus, căvērna, lūstrum, spēlūnca, spēlæum, lătebră, crÿpta, fŏvĕa fŏssa, *epith.* dēclīvĕ, ārcānum, cōncavum, fxēndōsum, convēxum, ūmbrōsum sĭnūōsum, fūrtīvum, ōccūltum, hōrrēndum, căvērnōsum, pĭcĕum, fuscum, mōntānum, stŭpēndum, văcŭum, ābdĭtum, căpāx, ĭnhōspĭtum, vĭrĭde, rōrĭdum, nigrāns, vĭrēns, sēcrētum, mūscōsum, frīgēns, rōrāns, nĕmŏrōsum. *phr.* Dŏmus. atră fĕrārum, ĭnāspēcti cœlo rădiĭsque pĕnātes. Vĭrĭdes dānt, *vel* sērvānt āntra tĕnebrās, ĭnvīsī rădĭus sōlĭs mĕdĭo sēntĭtur in æstu, āntrum lūcĕ cărens. Sōlis ĭnāccēssum rădĭis. Rūpis ēxēsæ căvum. Lōngō spēlūnca rĕcēssu: Căvum săxum. Rōrāntĭa fōntĭbus āntra. Căva rūpēs Căvāta sĭlēx, āntra sŭbit tōphis lăqueata; ēt pūmĭce vīvo. Pēndēntĭa săxo āntra. Scrūpĕa tūta lăcu nigro nĕmŏrumquĕ tĕnēbris. Effĭcĭēns hŭmĭlem lăpĭdum cōmpāgĭbus ărcum. Cūjŭs ĭn ēxtrēmo ēst āntrum mĕmŏrāle rĕcēssu, ārte lăbōrātum nūlla, sĭmŭlāvĕrăt ārtem ĭngĕnio nātūra sŭo nam pūmĭcĕ vīvō. ēt lĕvĭbus tōphĭs nātivum dūxĕrat ărcum, ĭn cōnvēxō nĕmŏrum sub rūpe căvāta. Vĭtam ĭn sylvīs ĭnter dēsērta fĕrārum. Lūstra dŏmōsque trăho, ĭn sēcēssu lōngo sub rūpe căvāta, prōque dŏmo lōngĭs spēlūncă rĕcēssĭbus ĭngēns, ābdĭta, vīx ipsis ĭnvĕnĭēnda fĕrīs. Gărrŭlus ĭn prĭmō lĭmĭne rīvus ĕrăt. Stābăt ăcūta sĭlex præcĭsis ūndĭquĕ săxīs. Spēlūncæ dōrso ĭnsūrgēns, āltĭssĭma vīsu. Sŭb tērra fŏdĕre pŏsŭēre lătem. Vērum mōrtĕ fĕræ sylvis dēgēbat ĕt antrĭs

Antruo: as, sub Rey wodzę, & in *Jáskinia.*

Ānŭlare, Bielidło. Anulus. lege Annulus.

Ānŭs. *ni, m.* Odbyt. das Gesäß. *Excruciant turpes anum si forte papilla.* Ser. *syn.* Pōdex.

Ănŭs, us. f. *Bábá, 2.* & sub *Długowieczny.* Altes Weib. *Ecce anus in mediis residens annosa puellis.* Ovid. *syn.* Vĕtŭla *epith.* Trĕmēns, mārcĭda, sēdŭla, frīgĭda, trīstĭs, rūgōsa, cūrva, sēgnĭs, mōrbōsa mūltĭlŏqua, lāngvĭda, dēlĭrāns, āxāegvĭs. sōrdĭda, pārca, ārĭda, dēfōrmĭs, vĭgĭl. sĕvēra. *phr.* Grāvis ănus, ānnōsā părēns. Grāndĭor ævo. Cūi frōns rūgis cōntrācta. Invālĭdĭs ănus ēnērvata lăcērtis. Lānguĭda sōrdet ănŭs: ădmōto ădmūrmurat ĭgnī. *vide Senex.*

Ānxĭē, *Frásowliwie, Ostro* Angstlich.

Ānxĭetas, atis, *Utrapienie. Frasowliwość,* Angst / Bangigkeit. *Anxietate carens animus facie, omnis acerbi.* Luc. *syn.* Cūra, sōllĭcĭtūdo, *epith.* Trīstĭs ĭnfōrmis. mōrdax, mŏlēsta, păvĭda, grăvis, stĭmulāns, mōrdens, rōdens, *vide cura.*

Ānxĭfer, Fráśowliwy, Frásunek przynoszący. Anstbringend.

Anxĭtūdo, Fráśowliwość. Bangigkeit.

Ānxĭus, *Fráśowliwy, Pieczołowity.* Angsthafft---*Solicitam timor anxius urget.* Virg. *syn.* āmbĭgŭus, ĭncērtus, dŭbius, āncēps, sōllĭcĭtus. *vide Sollicitus.*

Ānxūrus, *Azurus, Nie zárosły.* Radyl.

Ānypeūthīnos, vel us, *Wolny od ráchunkow* Frey von Rechenschaft.

APA

Ăpăge, Gr. *Przecz ztąd, Schoway się.* Hinweg, *Debueram dixisse apage hac immitia poma.* Gaz.

Ăpălæstros, vel us, Gr. *Gruby.*

Ăpāretĭas, æ. m. Gr. *Wiatr pułnocny prawy.*

Ăpărīne, ēs, gr. *Ostrzycá ziele.*

Ăpārtĭlŏgia, Gr. *Rachunki dobre.*

Ăpāstia, æ, *Post 1.* Faste

Ăpăthēs, is. gr. *Niećierpliwy, Bez námiętnośći* ungeduldig.

Ăpăthĭa, æ. gr: *Niećierpiętliwość.*

Ape, i. prohibe. v. Apeo.
Ăpēllōtes, æ, m. gr. *Wiátr wschodni prawy.*
Ăpēlla, æ. m, *Obrzezániec.*
Apenarii Trebel. Pollio i. gladiatores, arenarii, ingentes, immanes, crudeles. à voce Græca sævus. Marcellus, Donat. accedit & Rhodigin. hi Galieno lusere Cyclopem. al. Apinarii.
Ăpēniaūtĭſmos, vel us, gr. *Wygnánie doczesne.* ein Zeitliche austreibung.
Apeo, es, apere, Apes. m. Zwięzuię, Niedopuszczam, Hamuię, Odstraszam.
Ăper. *Wieprz dźiki,* 1. 2. Wild-Schwein. *Trux aper insequitur, totosque sub inguine dentes.* Ovid. *syn.* Sus, epith. Spūmĕus, mĭnāx; fŭrĭbundus, fŭrens, īmmānis, fĕrus, tŏrvus, fūlvus. trux, fūlmĭnĕus, hīſpĭdus, vĭolēntus, fĕrox, trŭcŭlēntns, frēndens, hĭrsūtus, fĕrvĭdus, vūlnĭfĭcus, sānguĭneus, īmpĕtuōſus. sōrdĭdus, dēntātus, hīrtus, sĕtĭger, sētōſus, crŭēntus, hōrrĭdus, prōtĕrvus, aūdax. īmpāvĭdus, ſpūmōſus, vāſtātor, frĕmens, rābĭdus, īngluvĭōſus, ăcer, ſævus, ſpūmāns ărcădĭus, Mænălĭus, Mārſus. *phr.* oblīquo dēnte tĭmēndus ăper. Dēnte mĭnāx. Vūlnĭfĭcos ăcŭit dēntes ăper. ēxĭlit ēxērto dēnte prōtĕrvus ăper. Vāſtans rūra cōlōnis īmmēnſa mēmbrōrum mōle, crŭēntus, īndŏmĭtus, regnābat ăper. Sævus ăper lōnge sylvis lātrātĭbus āctus Fūlmĭneo cĕlĕres, dĭſſĭpat ōre cănes.
Ăpĕrĭo căput, *Zdeymuię czapkę,* die Mütze abnehmen.
Ăpērtā cœli. *Podniebie.*
Ăpērtè, *Otworzyśćie, Jáwnie, Szczerze, Wyrozumnie, Wzywe oczy.* öffentlich. *Tu modo quem poteras vel aperte tutus amare.* Ovid. *syn.* Pălăm, mănĭfēſtè. *vide Palàm vel ingĕnuè.*
Apertilis, Otworszysty. Aufschliſend.
Ăpērtĭo, *Otwieránie.* Aufschus.
Ăpērtis tibiis, *Głośno.* Hell.
Ăpērto capite, *Niewstydliwie.*
Ăpērto pectore, *Szczerze.* Auffrichtig.
Ăpērtum, *Golá. Widok* 1. *Przestwor;*
Ăpērtum pectus, *Szczerość.* Aufrichtigkeit.
Ăpērtūra, *Otwieránie, Otwor. Drzwi* 1. *Dźiura* 1. Auflösung.
Ăpērtus, *Otworzony. Otworzysty, Nági, Nieukryty, Szczery.* 2. Offen, Offenbahr. *Quid miseros toties, in aperta pericula cives.* Virg. *syn.* Reclūſus, rĕsĕrātus, pātēns.
Ăpes, is. f, vel *um,* vel *ium,* plur. num. *Pszczołá.* Bienen / Immen. *Nunquam cessant apes opus exercere coruscis Floribus assultant, undique mella legunt. epith.* Mēllĭfĕræ, sēdŭla flōrĭgĕræ, fŭgāces, īngĕnĭōſæ, mēllĭflŭæ, caſtæ, vĭgĭles, sōllĭcĭtæ, īnnŭbæ, mēllĭtæ, văgæ. pĕrvĭgĭles, părvæ, grăcĭles, īndūſtrĭæ, āttĭcæ. Cecrŏpĭæ, Sicănĭæ, Hȳblææ. phr. Vŏlucres, ăvēs Hȳblææ, Cecrŏpĭæ, mēllĭfĭcæ, āpum āgmen, ēxāmen, ēxĕrcĭtus. Cārpit lăpis ſtŭdĭōſa thȳmos. Dēnſa pĕr hērbōsos vŏlĭtant ēxāmĭna cāmpos. ăpes thȳmo pāſtæ: mēlle grăvidæ. Flōrum ſtŭdĭōſa cōhors. Vēris pŏpŭlāntur ăpes. Flōrĭbus īnsĭliunt vărĭis. rōremque mădēntem ōre lĕgunt. Mēllis ăpes ăvĭdæ vŏlĭtant pĕr ămœna vĭrēta. Rōris ŏdōrĭfĕri. Sicănĭas dĕtĭnet hōrtus ăpes. Cērăſquĕ lĭquēntes cōnfĭcĭunt, dūlcēſquĕ lăres īn pūmĭce fĭgunt, īncūmbunt ŏpĕri, grātĭſquĕ lăbōrĭbus īnſtānt, ămīſſo dŭbĭæ rēge văgāntur ăpes, ōmnĭbus ūna quĭes ŏpĕrum: lăbor ōmnĭbus īdem
Ăpex, *Kropká. Wierzch* 1. *Czub. Szłyk, Grapka* 1. Knopff / Spieß. *Iamque volans apicem & latera ardua cernit* Virg. *syn.* Fāſtīgĭum vērtēx, căcūmen, cūlmen. *epith.* ăltus, ēxcēlſŭs, ărduŭs, ăpērtus ſummus, ſŭpērbus, cēlſus, sūblīmis.
Ăpex plūmæ, *Ość u kłośia.*
Ăpēxăbo. onis. f. *Jątrzniczá, corripit penultimam Rob. Stephan. quam in Longabo producit, cum tamen analogia similis utriusque sit.*
Ăphăca, vel ce gr. *Pápáwá, Gołębi groch. Wyká polná. Szałwia leśna.*
Ăphærēma. n. gr. *Pęcak.* Gerst.
Ăphærĕſis, *is, gr. Odięćie. Item Figura Ablatio*

blatio, Diomed. quæ literam vel syllabam initio dictionis aufert.

Ăphĕrēria, *æ, gr. Kres zawodniczy.*

Ăphŏriſmus, gr. *Summowánie Klątwá.*

Aphoriſmus Rufiniano, figura ſententiarum temerè dicta corrigens, al. Dioriſmus. Correctionis ſpecies.

Ăphrāctum, gr. *Náwá nie nákryta.*

Ăphrōdes, is, gr. in *Pieniſty*, & *Mák.*

Ăpŏrōdes meconium, gr. *Járy mlecz ziele.*

Ăphrŏdīſiăces, es, gr. *Achatek.*

Ăphrŏpīſias, æ gr. *Tátárſkie ziele.*

Ăphrōn, *ri, gr. Mák.*

Ăphrŏnĭtrum, gr. *Sáletra.* Salpeter.

Ăphrōſcŏrŏdon, gr. *Czoſnek.* Knoblauch.

Ăphthæ arum, gr. *Warg oſypánie.*

Ăphye, *es, gr., Mrzewká.*

Ăpnyllānthes, is, n. gr. *Dryakiew polna ziele*

Ăphyllon, li, gr. *Gniazdo ziele.*

Ăpia braſsica, Apiacos caulis, *Kápuſtá kędźierzawá.* Krencklich Kraut.

Ăpĭāna vĭtis, *Muſzkátelá.* ein Muſkat taub.

Ăpĭānus. *Pſzczelny..* Apianum *Pſzczelnik.*

Ăpĭārĭus, adject. *Pſzczelny.* Immenpfleger

Ăpiārĭus, ſubſt. *Bártnik.*

Ăpiāſter, Apĭaſtra, *Zołna.*

Ăpiāſtrum, *Jáſkier*, an *Pſzczelnik ziele.*

Ăpĭātus, *Fládrowaty drobno.*

Ăpica ovis, *adject. Græcum. Owcá. I. corripit Rob. Stephan. ſed ratione originis Græcæ duplicis, poſſe etiam produci.*

Ăpĭcŭla, *Pſzczołká.* Ein klein Bienlein/ Immlein--*Nunc haurit apicula, quæ te.* Scal.

Ăpĭcŭlus, *Kropka, Bindá,* Das Höchſte eines jeden Dings. *parvus apex.*

Apelaſcus, ſ. Złoto, I. Das Gold.

Ăpĭnæ, hæ, *Bayki* unnütze reden.

Apinarius, Szyderz. Ein Verſpotter.

Ăpios, *ij. f. Rzodkiew. Gruſzká ziemná.*

Apioſa affectio, Słoneczniçá.

Apioſus, Słoneczniçe ćierpiący.

Ăpis, is, *Pſzczołá.* Ein Imme *Non apis inde tulit collectos ſedula flores.* Ovid. *vide Apes.*

Ăpis imperfecta *Trąd.*

Apiſcor, eris. Doſtáię I. Erlangen.

Apiſterium, B. in Barć.

Ăpĭum, *Opich.* Eppig. *Et virides apio ripe, tortuſque per herbam.* Virg. (*Herba amariſſima, quâ olim in Acheia victores ſacri certaminis coronabantur.*) *epith.* ămārum, vĭrĭde, vĭrens, vīvāx, ūdum, vĭrĭdans.

Ăpĭum agreſte, *Jáſkier,* Meliſſen.

Ăpĭum hortenſe, *Apium verum, Piotruſzka.* Peterſilge.

APL

Ăplănes, is. vel eos, gr. *Nie błędny.*

Ăplūda, *a, Miękiny, Otręby.* Treber.

Ăplūda, *Apluſtrum,* Apluſtra, & Apluſtria. *Bándera.* Schiffgezierr. (*Ornamentum in ſumitate navis*) *Navibus aſſumptis fluitantia quærere apluſtra.* Cir. *inconcuſſa vehit tranquillus apluſtria ſtatus,* Rut. *epith.* Flŭitans. Græcum.

Ăplyſia æ, gr: *Gębká.* I. Waſſer Schwamm.

Ăpnŏea. æ, gr. *Bezetchu.*

Apŏcalўpſis, eos, is, gr, *Objawienie.*

Apocha æ, gr. *Cyrograf, Kwit.*

Āpocolocyntoſis, gr. ſub Kánonizowanie:

Āpocope, es. gr. Ućinanie. Item Figura Grammatica, literam vel ſyllabam fini dictionis adimens.

Apŏcŏpus, Gr. *Rzezaniec.*

Āpocrĭtĭus venter, gr: *Slaz flákowy.* & in *Flák.*

Āpocryphus, gr. *Niepráwy, Pokątny.*

Apocynon apocynum, *gr. Zábia koſtka. Toina ziele.*

Apocynum repens, *Obwoina.*

Apodes, *hi, vide* Apus.

Apŏdidrāſcinda. gr: ſub *Zmrużek.*

Apŏdixis, is, eos, gr. *Dowod, Kwit.*

Apŏdŏſis, is, gr. *Oddánie. Item Figura Rhetorum, cùm membrum periodi poſterius priori mem-*

membro respondet. Donat.
Apŏdyterium, gr. *Zruwalniá.*
Apŏgæos, ei, gr. Wiatr z dołu.
Apŏgrăphum, gr. *Wypis, Konterfekt. Przemalowány obraz.* ein Copey.
Apolactizo, gr: *Odwierzgam.*
Apŏlĕctŏrĭum, gr: *Rádá pospolita, taiemna de personis.*
Apolectum. gr: *Rosołowa stráwá*, ibidem Tomus piscis, *Dzwono ryb.*
Apŏlĕctus. idem & *Tunczyk, Trybunálistá Rosołowá stráwá.*
Apŏlis, idis. gr: *Wygnaniec* ein Gebanner
Apŏlŏgātĭo, Gadká. Báiánie. Rätzel.
Apollĭnāris. Bielun.
Apŏlŏgētĭcum, Apologeticus, gr: *Obrona stawona.* Verantwortung.
Apologia Apologismus gr: *idem.* (zá wet.
Apologo, as, Przymawiam komu. Oddaię. wet
Apŏlŏgus, gr. *Bayká.* Ein Fabel. Apologon *audi lector, & verum puta.* (Iamb:)
Apomagdalĭa. æ. in Recznik.
Apŏmĕli gr: *Miod pity.* Meth.
Apŏphăsis, gr. *Odpowiedź 1. Reiestr 3:* & in Mowię że nie, Verlangung.
Āpŏphlĕgmătĭsmus, gr: *Mástykátorium*
Apŏphŏrēta, orum, gr: *Podarek*
Apophtēgma, tis, n. gr: *Powieść znamienita.* Ein kurtzer wolgefallener Spruch.
Apŏplĕctĭcus, gr: *Apoplektyk.*
Apŏplĕxia, æ, gr: *Apoplekſyá*, Schlag.
Apŏpŏmpæus gr: *Odwrotni.* ein Gekerr.
Apoprŏegmĕna gr: *Odrzutek. Cic: de Finib.* Aus Würff
Apor, pro apud. Festo priscum,
A pŏrĭa, gr: v. *Wątpienie*, Trudność. *Niedostatek Ecclesiastici 27. Aporia hominis in cogitatu illius. LXX. habent i, stercus. Polonus interpres. Utrapienie, reddidit,* Gebrechen.
Apŏrĭor, aris, Niedostaie mi. Uciśnionym, Trwożę. Mangelhaben.

Apŏron, gr. *Wątpliwa rzecz.*
Apŏsĭŏpēsis, is, gr: *Zámilczenie. Item figura Oratoria, quæ sententiam inchoatam abrumpit sic, ut tamen quod abscissum est, intelligatur. Quintil.* Reticentia, Cic. Obticentia. *Celso*, Interruptio. *Quintil.*
Apŏsprăgisma. tis, gr: *Pieczęć, Herb sygnetowy.* Ein pezier.
Apŏstăsia, æ, gr: *Odstąpienie.* Abfall.
Apŏstăta, æ, m. gr: *Odstępcá, Zbieg.* Ein Abgefallener / Abtrünniger. *Tunc vir Apostolicus, nunc vilis Apostata factus.* Sec:
Apŏstăto, as gr: Odpadam.
Apŏstătrix, sub Odstępcá. Abtrinnigern.
Apŏstēma, tis, g: *Wrzedźiennicá, Ziątrzenie* ein Geschwar.
Apŏstēmătĭca, æ, gr: *Dryakiew polna.*
Apostolatus, us, apud S. Paulum Apostoli munus vel Apostolica dignitas.
Apostoli, ht, List 5. Swiádeczny list.
Apŏstŏlĭcus gr: *Apostolski.* Apostolisch. *Tunc vir Apostolicus, nunc &c:* Sed.
Āpŏstŏlus gr: *Apostoł, Amirał, Postániec;*
Āpŏstrŏphe, es, gr, *Odwrocenie. Item figura Oratoria sermonem ab una persona ad aliam convertens. Conversio, Rufinian. Quintilian.*
Apostrophus, f. i. nota. Aversio Diomedi. etiam Apostrophi idem. Nota Orthographica circuli dextra parte constans, sed summum fini dictionis apposita; significans i vocalem ablatam esse, ut Ain. Tanton. Diomed. At Prisciano Synalœphe *hæc dicitur. Sed & consonantem ablatam solam vel cum vocali, designat apostrophus. ut Mult. ille. Horridus miles amatur. & Inter se coiisse vir. & decernere ferro; pro viris. Ecclypsis hæc vocatur, quæ exterit M. vel S. exempla plura collegit Gifan. ad Lucret. & Verrepæus in sua Grammatica. eadem Mario Victorin.*
Apotĕlĕsma, tis, gr: *Przepowiedzenie.*
Apŏthēca. æ, gr: *Spizárnia, Skład, Piwnicá 1. Winna piwnicá.* Ein Behalter / Apotheck. *Antapotheca precis intacta est, &c:* Horat.
Apŏthĕŏsis, is. eos gr: *Kanonizowánie,*
Apŏtrŏpæus, gr: *Odwrotny.*

Apŏze-

Apoxyŏmĕnos. gr: *Scieráiący się.*
Apozĕma, tis, *Dekokt.* ein Gekoch.

APP

Appărātè *Kosztownie, Swietno,* Köstlich.
Ăppărātio, *Gotowánie, Przygotawánie,* Zubereitung.
Ăppărātū nullo, *Nie wytwornie.*
Appărātus, adject. *Opátrzony.* Zugerüster.
Ăppărātus, *us, Opátrzenie, Przygotowánie Dostátek 2. Sprzęt, Ubior 1. Aparát 1.* Bereitschafft/ Rüstung. *Persicos odi puer apparatus.* (Saph.)
Ăppārens *Widoczny.* Erscheinend.
Ăppārĕo, *Stawiam.* Erscheinen/ *Apparent rari nantes in gurgite vasto.* Virg. *syn.* vĭdĕor, compārĕo, ŏrĭor, ēxŏrĭor, sūrgo, ēxsūrgo.
Appareſco 4. Eſdra 7. pro Appareo.
Ăppāret, *Pokazuie się co, Widać,* an *Widzieć?* Es scheinet
Ăppārĭtĭo, *Ukázánie się, Ceklárskie stanie, Ceklarz.* Ein Erscheinung.
Ăppārĭtĭonis magiſter, *Hetman w Miástách.* Ein Hauptmann in der Stadt
Ăppārĭtor, *Ceklarz Hálábartnik,* Diener / Stadtknecht. *Apparitores sed furenti ſugge rant.* (Jamb. *syn.* Sătĕlles, lĭctor, ſtĭpātor, *epith.* Clāmōſus, ſævus, pĕllītus. trūx, răbĭdus, rĭgĭdus.
Ăppārĭtūra, *Ceklarstwo.* Stadtdiener.
Ăppăro, *Gotuię, Sprawuię.* Zubereiten / Zurüsten. *Incertus quid Juno ferat, quas apparet iras.* Vel. *syn.* Păro. cōmpăro. ōrno, ădōrno, præparo.
Ăppellātio, *Názwisko 1. Názwanie, Przezwisko, Appellácya.* Nennung.
Appellātivus, Nazywáiący. ein Nennender.
Ăppellātōr, sub *Apellacya.* ein Nenner.
Appellatorius, ibidem.
Ăppēllĭto, *as. Názywam.* Nennen.
Ăppēllo, as, *Názywám. Mowię do kogo, Miánuię 1. Wymieniam. Upominam się, Odwoływam się 2. Pozywam 1. Náradzam się, Apelluię, Námawiać ná nierząd, Przerywam 2.* Nennen. *syn.* Vŏco, nōmĭno, cōmpĕllo, as, *phr.* Nōmĭne, dīco; Nōmĭne clāmo Rĕfĕro nomen.
Ăppēllo, is, *Przybiiam do brzegu. Przypędzam Przykładám, Popędzić. Kiwam głową.* Anländen. *Aut quis te gnavum noſtris Deus appulit oris* Virg. *syn.* ădmŏvĕo. āpplĭco, *vide Navem apello.*
Ăppēllo animum ad, *Ulubić sobie.*
Ăppēllŏr, aris *Zowią mię.* Genent werden
Ăppēndĭcula, *Przypádek.* ein Zusatzlein.
Ăppēndix icis, idem ab appendo. Ein Anhang.
Ăppēndix ſpina, *Głog,* Römischer Spick
Ăppēndo, is, *Záwieszam. Ważę wagą.* Anhangen. *syn.* Sūſpēndo, *vel* pōndĕro.
Ăppēndor, *Wiszę,* Hencken.
Ăppĕtēns. *Chćiwy,* Begirig.
Ăppĕtēnte lūce, *Przededniem.* Vortage.
Ăppĕtēntĭa *Pożądánie, Prágnienie, Apetyt 1. 2.* Begierd.
Ăppĕtēntĭa miluina, *Appetyt 4.* Apetit.
Ăppĕtĭbĭlis, Pożądány. Gewinscht.
Ăppĕtita verba. ſub *Wyſtáwny,*
Ăppĕtītio, *Ządza, Pożądliwość; Chćiwość Prágnienie 4. Apetyt 1. 2.* Wundsch.
Ăppĕtītor, Pożądacz. ein Begehrer.
Ăppĕtītus. us. *Ządzá. Chćiwość, Apetyt 2.* Grosse Begierd/ Lust. *syn.* Pĕtītus ēxpetītus ōptātus.
Ăppĕto, is. *Ządam 1. Chwytam 1, Sćiągam rękę, Tárgam się, Rzucam się do czego, Przybliżá się.* Begehren/ Wünschen *Poſſim quis oculos appetat ille ſuos.* Tib: *syn:* Cŭpĭo, ōpto, ēxōpto, pĕrōpto, ēxpĕto.
Ăppĕto, onis. Pożądácz. ein Begehrer.
Ăppĕtor, eris. Rzuca się pies.
Ăppīngo, *Przydaię. 1. Przypisuię, Przyszywam 2.* & in *Máluię.* Herzumahlen.
Ăpplaūdo. *Pochwalam, Przyklęskam rękomá,*

Krzykam pochwaláiąc, Uderzam o ziemię. Frohlocken. *vide Plaudo.*

Āpplaūſor, *Pochwalacz.* Frohlocker

Āpplaūſus, us, *Pochwał, Krzyk.*

Āpprŏpīnquo, *Przybliżam ſię.* Herzu nahen. *ſyn.* Prŏpīnquo. ăccēdo, ădvēnto, *phr.* Fīt prŏpĭor, tērrāſquĕ cĭta rătĭs āttĭgit aūra. Pōrtūſque pătēſcit. Jām prŏpĭor. Rēſpĭcĭt ĭnſtāntem tĕrgo. ēt prŏpĭora tĕnēntem. Jāmquĕ prŏpīnquābānt pōrtĭs, *vide Advenio.*

Appropio, as. B. Approximo B. *Przyblizam ſię* Beynahen.— *Tepidoq; approximat Auſtro,* Mart.

Appulſus, us, *Przygnánie, Przypłynienie. Przyśćie.* Z-landung.

APR

Āprārĭus, *Wieprzowy.* Von dem Schwein.

Āprĭcāns, *Pogodny.* Heyter Schön.

Āprĭcātĭo, *Słonce.* & in *Ná ſłońcu.*

Āprĭcĭtas, *Pogodá, poyrzenie weſołe. Weſołość.* Schönheit. Heyterkeit.

Aprĭcŏr, aris, *Ná ſłońcu rad bywam.*

Āprĭcŭlus, *Wieprz dziki morſki.*

Āprīcum. in *Náſłoneczny. Sonnebitik.*

Āprĭcus, *Pogodny. Náſłoneczny, Suchorláwy, Weſoły,* Ein Sonnächtiger Ort. —*Et terris immittit apricis.* Virg. *Curet apricis, in collibus una colorem.* Virg.

Āprĭlis, ſubſt. *Kwiećień.* Der Monat April. *Aprilem memorant ab aperto tempore dictum.* Ovid. *phr.* ăb ăpērto, tēmpŏre dĭctus, Mēnsis Cўthĕrējus, ā Vĕnĕre hic māgnā dēſcēndit ōrĭgĭne mēnsĭs. Aprĭlem Vĕnĕri ſacrum fēcēre Quĭrītes. Cūm lœtis dĕcŏrāntur flōrĭbus hōrti. Cum jam tĭnnire vŏlŭcres īncĭpĭunt. Quo mēnſe ārbŏr habet frōndes & pābŭla tēllus. Mēnſis, quo ver cūncta ăpĕrit.

Āprīlis. adject. *Kwietniowy.*

Āprīnus, *vel* Aprugnus, *Wieprzowy,* Von einem wilden Schwein. *Sumina te. atq. amia, ne dicam viſcus aprugnum.* Lucr.

Āprōnĭa, æ, *Przeſtęp czárny.*

Aprōxis is eos, gr: *Nieprzyſtęp żiele.* & ſub *Ogniſte żiele.*

Āprūgna, æ, *Dźiczyzná,* Wild-Schwein-Fleiſch.

Āprūgnus. *Wieprzowy.* WildSchweiniſch.

Apſinthium, *idem* Abſinthium,

Āpſis, idis, gr: *Obod, Sklep.*

Ap ſychos. Apſyctos, gr: *Ciepleć.*

APT

Āptātus, *Przyprawiony;* & ſub *Uwiązány.*

Āptè, *Grzeczy, ſnádnie.* Geſchicklich. *Semper in his aptè narrantis verba reſiſtunt.* Ovid.

Āptĭtūdo. *Snádność.*

Āpto as, *Gotuię, Náprawiam 1. Spoſabiám, Przyſtoſuię, Náſadzam, przyprawiam, 1. Temporuię.* Zuſammen fügen. ordnen. *ſyn.* ăccōmmŏdo. cōmpōno, ădāpto *phr.* āptārī cĭthăræ mōdis.

Aptotum Nomen. Priſciano, quod ſolum Nominativum caſum habet, ut Jupiter, nefas pondo. frugi. tot, opus, nequam, centum etiam hac dicuntur.

Āptus. *Spoſobny. przygodny. Grzeczny, Uwiązány. Wiſzący, Spoiony, Upſtrżony.* Geſchickt/ tüchtig. *ſyn:* ăccōmmŏdātus āppŏsĭtus, cōnvĕnĭens, cōngrŭus, *vel* cōnnēxus cŏhærēns, *vel* cōmmŏdus idōnĕus, *vel* ōrnātus. *phr.* āptos jūnge pāres.

Āptus, 1. adeptus ſub *Doſtáię 1.*

Āpua, æ, è, Græco. *Mrzewka.* Ein Abſen

Āpud, *U. 1. Na 2. Przed kim. W mieśćie,* Bey *Scævola, tu cœnas apud omnes, nullus apud te.* Mart. *ſyn.* Pĕnes, jūxta, in.

Ăpud ſe, *Z ſobą* Mit ſich.

Ăpud te ſis, *Miey ſię ná pieczy.*

Ăpum cāſtra. cūbīlia, pabulatio, ſtatio, *Pſczelnik 1.* Ein Bienſtock.

Ăpum globus, grex, examen. *Roy pſczoł.*

Āpum pullus, pullities, *Pſczołka.*

Ăpum rex, rector, ductor, regulus, *Pſczoł mátka.* Ein Meiſter.

Āpum ſervĭtia, *Trąd,* Auſſatz.

Āpus, odis, gr: *Jerzyk,* Latáwieć *ptak.*

Āpyrĭnon, gr: *Bez iądrek owoc, Gránatowe*

iabłko. Granat Apff. l.

Apyrīnus fructus, *Bez iądrek owoc.*

Apyron, Apyrum. Gr: *Siátká.*

Apyrōtus, Gr: *Kárbunkuł 2. & Niezgorzysty.* Karfunckel.

Aqua, *Wodá, Uryná.* Wasser. *Alter aquis alter flammis ad sidera missus. syn.* Lympha unda, lātex, hūmor. lĭquor, flumen, rīvus. fluvius, fons *epith.* clāra, ămœna. plăcĭda, flūens. cōrrūpta, īmmōta, jăcens, līmōsa, pălūstrĭs, irrĭgŭa, sŏnōra, prosĭliens. stāgnans. *phr.* Térræ circūmfluus humor. Cōntrārius hūmor. Cōntrārĭus īgnĭbus hūmor. | Lĭquores gĕlĭdi. ăqua de flūmĭne sūmpta: Mōllī lāpsu per saxa sŏnans, Rīvulus serpentis lēnĭter ăquæ. Seu fons pūrus ăquis ĭlle sŏnāntĭbus. Placidusquĕ sŏnōræ Lāpsus ăquæ Currēntem illīgnis pōrtāre cānālĭbus undam. Sūmmōque haufit de gūrgite lўmphas. Lўmphisque à fonte pĕtĭtis. Tēllure rĕfōssa ŏccūltos lătĭcēs. abstrāsăque flūmĭna quærunt, Tēmpĕret ānnōsum sōbrĭa lўmpha mĕrum. Dānt famŭli mănĭbus lĭquĭdo dānt ōrdĭne fōntēs.

Aqua cādūca, *Wodá zbytnia.*

Aqua fervens, *Ukrop.* Heinstehend Wasser.

Aqua immunda, *Uryna.* Urin seich.

Aqua in se contorta, *Wir.*

Aquă intĕrcus, *Puchlina.* Wassersucht.

Aqua lactis, *Serwatká* Molcken.

Aqua maris, *Rosół 2.* Suppen.

Aqua mulsa, *Miod pity,* Mate.

Aqua perennis, viva, *Zrzodło.* Ein Brun

Aqua salsa. *Rosół 2,* Saltz=Wasser.

Aqua stativa, reses *Woda stoiąca.*

Aqua stillatitia, *Wodká palona* gebrannt Wasser.

Aqua tritico incocta, *Piwo.* Bier.

Aqua vitæ, *Gorzáłká.* Brandwein.

Aquæ hæ, *Cieplice.* Badstuben.

Aquæ guttæ, cōncrētæ, grandiores. *Grad.*

Aquaculo, as, Rufiáńską trzymam.

Aquædūctĭo, *Wody prowadzenie.*

Aquæductus, *Rurmus Rurmusowy row.*

Aqualitium. Wody dostawánie, Rurmusowy row. ein Rorkasten

Aquagium. Młyn 4. Rurmus, Rurmusowy row

Aquāle is, n. Aquālĭcŭlum, *Wodny statek.*

Aquālĭcŭlus, *Koryto. Brzuch, Zolądek.*

Aquālicus, Brzuch, Kiszká miąższa.

Aquālis, m, & f. subst. *Wodny statek, Miednicá, Nalewka, 2. Doniczká.* Wasser-Geschirr. --- *quidam quoq; aqualibus undā* Fill.

Aquam aspergo, obsipo, offundo, *Cieśę, Chłodzę, Pokrapiam.*

Aquam petere, sumere, sub *Pusczam wodę.*

Aquam traho, sub *Pusczam.* ultimo.

Aquāria libra, *Rurmistrskie prawidło.*

Aquārĭa provincia. *Wodniczy urząd.*

Aquariolum. Pomywálnik, Stek

Aquārĭolus *Nierządniczy sługá* & sub *Rufian.* ein Kuplet.

Aquārĭum, *Nápáwálne mieysce, Pomywalnik: Młyn 4 Stek.*

Aquārĭus, adject. *Wodny 1:* Wassericht.

Aquārĭus, subst. *Rurmistrz. Wodnik 1. 2 Nierządniczy sługá.*

Aquārĭus sinus, *Száflik*

Aquātĭcus, *Wodny 1.* Ein Wasservogel --- *Quam mollis aquaticus Auster.* Ovid.

Aquātĭle, *Pław wodny 1.*

Aquātĭlia, ium, *Pław 9.* Wasservögel.

Aquātĭlis. *Wodnisty. Wodny 1.* Das im Wasser lebt. *Nymphas natantes, incolasq; aquatiles.* (Jamb.)

Aquātĭo, *Wody dostátek, Wody czerpánie. Napawánie. Nápawalne mieysce*

Aquātione plantam adjuvo, animo, *Pokrapiam.* Besprengen.

Aquātor, *Wodnik* Wasserträger. *Ad Tarthessiacum venit Indus aquator iberum:* Sec.

Aquātus, Wodnisty Das voll Wasser ist.

Aquĕus, Modroblady. Liechtblau.

Aquĭfolĭa, æ, *Więzożold, Ostrokrzew.*

Aqui-

Ăquĭla, *Orzeł*, & ſub *Chorągiew.*

Ăquĭla anātārĭa, *Orzeł* 2: **Ein Adler.**

Ăquĭla bārbăra, *Orzeł łomignat.*

Ăquĭlĕgĭum, *Zbieránie wody.*

Aquĭlenta, ſub Oſtrokrzew.

Ăquĭlex, *egis. & icis*, *Rurmiſtrz.* **Brunnen meiſter.** *An Deus ipſe Aquilex, cæcis &c.*

Aquĭlĭcĭum, Rurmuſowy row. (Mill

Āquĭlĭfer. *Chorąży.* **Fenrich.**

Aquĭlīna, Aquilegia, Orzik ziele.

Ăquĭlīnus, *Orli*, & in *Byſtry.* **Adler-Art.** *Niſi ſit milvinis & aquilinis ungulis.* Iamb.

Ăquĭlo, *Wiátr pułnocnemu poboczny ku wſchodowi.* **Nordwind.** *Aut actum cœlo magnis aquilonibus imbrem.* Virg. *ſyn.* *Bŏrĕas*, *epith* nĭvālis, nūbĭlus, ĭnīquus, ſĕrēnĭfer, Scȳthĭcus glăcĭalis, ālgens, tērrĭbĭlĭs, Gĕtĭcus, Thrēĭcĭus, raucus. Rīphæus, ăcūtūs, hōrrĭfer, ēffrænus, sălūtĭfer, Bŏrĕalis, pūrus, pēſtĭfŭga. *phr.* Vis, răbĭes, īmpĕtus ăquĭlōnis ăb āxē hȳbērno fŭrens. Nĭves ſpārgens Gĕlĭda bacchātus ăb ārcto ārmātus tūrbĭne. Cōncrētus grāndĭne pānnas. Quī gĕlidam ſpārgit āb āxe nĭvem. Frĭgĭdus, & sylvis, ăquĭlo dēcuſſit hŏnōrem. Quālis Hȳperbŏrĕis ăquĭlo cūm dēnſus ăb ōrĭs, īncŭbŭĭt. Scȳthĭæque hȳĕmēs, ātque ārĭda dĭfflat Nūbĭla āĕrĭōs răpĭdo pērvērtens tūrbĭne cāmpos. Cum dēfōrmis hȳĕms răpĭdis ăquĭlōnĭbus hōrret. Cum glăcĭālis hȳĕms ăquĭlōnĭbus āſpĕrat ūndas. Tālĭa jăctānti ſtrīdens ăquĭlōne procella. Vēla adversa ferit, fluctuſq; ad sȳdera tollit. Tāntăque cōmmōti vĭs eſt ăquĭlonis, ut āltas æquet hŭmo tūrres, tēctăque răpta fĕrat. Frīgĭdus ut Bŏrĕas ōbſtŭpĕfēcit ăquas, ita fērtur ut ācta præcĭpiti pīnus Bŏrĕa. Cum grăvĭs ārmētur Bŏrĕas glăcĭēq; nĭvāli Hīſpĭdūs. Cum Bŏrĕas Scȳthĭca ſtrīdŭlus ārce fŭrĭt. Bōrĕas īncēndĭa miſcet, Flāmmārūmque æſtus, tōllit vĭŏlēntus ad aūras. Rĕsŏnānt Bŏrĕa īnsūltānte rŭdēntes, atra mĭhi vĭs ēſt, hāc triſtia nūbila pēllo. Hāc frĕta cōncŭtĭo, nōdōsăque rōbŏra vērto, īndūrōquĕ nĭves, ēt tērrās grāndĭne pūlſo. Tānto mōlīmĭne lūctor, ut mē lĭus nōſtrīs cōncūrſibus īntōnet æther. Hæc Bŏrĕas, [illegible] locūtus, ēxcūſſit prūnās, quārum jăctātĭbus ōmnĭs afflāta eſt tēllus, lātumquĕ pērhōrrŭĭt æquor. *vide Ventus.*

Ăquĭlonāris, *Aquĭlōnius.* *Pułnocny*, **Das gegen Norden gelegen iſt.** *--Fratres aquilone proles.*

Ăquĭlus. *Orli*, **Adler Art.**

Ăquĭlus cōlor, *Sniády.* **Braun Schwartz.**

Aquĭmānīle Umywadlnik: **ein Handfas,**]

Aquĭmīnāle Lorczak 1. *Wiadro.*

Ăquĭpēnſer, *Jesiotr.* **Ein Stor.**

Ăquor aris. *Wodę czerpam, Picuię, Piię.* **Waſſer holen / ſchöpfen.** *-Tuæ ſub mœnibus urbis aquantur:* Virg: *ſyn* ăquam haurĭo, trăho, ēxtrăhō, *vel* ădăquo: ăd ăquam dūco. Potum dūco, ăquas mĭnīſtro, præbeo. Flŭvĭos mĭnĭſtro.

Ăquōſus, *Wodniſty. Wodnowzorzyſty.* **Wäſſerig.** *Dum pelago deſævit hyemis, & aquoſus orion.* Virg.

Ăquūla, *Wodká* 1. **Wäſſerlein.**

A R

Ar, pro Ad *priſcè Do* 1. **Zu.**

Ăra, *Ołtarz.* Obroná 2. *Ucieczká* 2. **Ein Altar.** *Fumida cingatur florentibus ara coronis.* Ov: *ſyn:* āltāre. fŏcus. *epith.* ŏdōrāta, sōlēnnĭs, pĭnguĭs, flagrāns, fūmĭda, fūlgēns, vĕnĕrābĭlĭs māgnĭfĭca, ſplēndĭda, īnvĭŏlābĭlĭs, sāncta, pĭa, mārmŏrea, ērēcta, rŭtĭla, fēſta, vōtīva, thūrĭfĕra ſacrĭfĭca. ārdēns, cŏrōnāta. *phr.* Thūrĕ cālēns. Flāmmĭs lūcens, īmbūta crŭōre. Mūlto quæ fūmat ŏdōrĕ. īmpōnĕrĕ dōna, ārās frōndĭbus ōrnāre, frōnde cŏrōnāre. Tĕpĭdo taurōrum īmbūta crŭore. Fūmāns săcrĭs īgnĭbus. Sūrgit ŏdōrātis sūblīmis fūmus ăb ārĭs. Fūmĭda cīngātŭr flōrēntĭbus ără cŏrōnis. *vide Sacrifico: Victima.*

Āræ & fŏci, *Osiadłość.*

Ărābĭlis, *Orálny.* **Baulich.**

Ărācĭa ficus, gr: *Figá*, **ein Feige.**

Ărācĭdna, æ; gr: *Podziemek płonká:*

Ărăcoĭdes, Ărācus, gr: *Ledźwiec, Podziemek:* **Der unter der Erden iſt.**

Ărăcos, Ăr[illegible], Gr. [illegible]

Ărœŏstylos, Gr. *Ná filarách*, & in *Filarowánie*. Unterstützung.

Ărānĕa è Græco, *Páięczyna, Páiąk*. Ein Spinn. *In foribus laxos suspendit arenea casses*. Virg. *syn*. ărānĕus, *epith*. Văga, pēndūla, sūblīmis, dŏcta, ărĭda, īngĭnĭōsa, ārtĭfex, ēxīlis. vĕnēnĭfĕra, īndūstrĭa, sūbdŏla, āĕrĭa sūspēnsa pēndēns, tūrpis. vĭgil, stŭdĭosa, tĭmĭda, ŏpĭfer, pervĭgil. *phr*. Dēdūcens fīlum grăcili pĕde. Stāmen de pĕctŏre dūcēns. Pĕdĕ quæ grăcĭli dēdūcĭt ărānĕa filum, & lĕvĕ dēsērta sūb trăbe fīgĭt ŏpus. Sūmmo quæ pēndet, ărānĕa, tīgno, īncaūtas quæ figit ărānĕa mūscās, āntīquas ēxĕrcet ărānea tēlas. Aut īnvīsa *Mīnērvæ* īn fŏrĭbus lăxos sūspēndit ărānĕa cāssēs.

Ărānĕolus, Araneola. *Páiąk*, ein Spinnlein. (*parvus araneus*.) *Atq; ut araneoli tenuem formavimus orsum*. Virg.

Ărānĕōrum opera, textura, vestis, rete. *Páięczyná*. Spinwebe.

Ărānĕōsus, *Páięczysty*. Spinwebig. *Araneoso turpis & squallens situ*. (Jamb.)

Ărānĕum, *Páięczyna*. Spinnwebe.

Ărānĕus, *Páiąk*. Ein Spinne.

Ărānĕus mus, *Mysz brytánská*. Ein Hatle.

Ărātĭo, *Oranie, Rola*. Ein Ackerbau.

Ărātiūncŭla, *idem*

Ărātor, *Oracz*. Ein Ackermann, -- *Quæ curvus arator haberet*. Virg *syn*. Cŏlōnus, agrĭcŏla, rūrĭcōla, rūstĭcus, agrēstis, cūltor ăgēlli, vīllĭcus, *vide Agricola*.

Ărātro, *as*, *Poorywam* 3. *Orzę*.

Ărātrĭcus. *sub* Oráczy. Ackerig.

Ărātrum, *Pług*. Der Pflug. *Aspice aratra jugo referunt suspensa juvenci*. Virg. *syn*. Vōmĕr, *epith*. Plĕxum, cūrvum, īncūrvum. dēprēssum, ōblīquum vălĭdē, trăctābĭle. mōrdax, ūtĭle, īnflūxum, ădūncum. dūrum. prēssum, rūstĭcum, sōrdĭdum. *phr*. Cūrvi pōndus ărātri. Tērram rĕnŏvans, scīndens. Glēba. vērtēns. Sūlco āttrītus vōmer. Prīmus ărătră mănu sōlērti fēcit ŏsĭrĭs, ēt tĕnĕram fērro sōllĭcĭtāvit humum. *vide Aro*.

Ărātrum simplex, *Radlica*. Pflugeysen.

Ărbīlla, Arbina sub *Łoy*, Talch.

Arbĭtrĭa, orum, *Zapłatá*. Bezahlung.

Ărbĭter, *Jednacz* 1. 2. *Rozjemcá*, *Dozorcá*, *Probierz*. *Et sub Kómisarz*. Ein Schidsmann. *Arbiter & formæ, certamina siste Dearum*. Ovid. *syn*. Jūdĕx. *epith*. Æquus, jūstus, ămĭcus, sĕvērus. ĭnĭquus, īnjūstus. *phr*. Quēm pĕnēs ărbĭtrĭum ēst. Rēs ēst ărbitrĭo non dĭrĭmēnda meo. *vide Iudex*.

Ărbĭter bibendi. *Biesiádnik*.

Ărbĭter honorarius, *Jednacz*. Mackler.

Ărbĭtrālis, *Jednacki*. Mäklich.

Ărbĭtralĭs indicatio. *Sąd przyiácielski*.

Ărbĭtrāmentum, *Jednácki wyrok*.

Ărbĭtrārie, Arbitriò, *Po woli swey*.

Ărbĭtrārium est. *Wolno mi*. es ist mit frey.

Ărbĭtrārĭus, *Jednácki*. *Swobodny*. Zweiffelhafftig. *Nunc pelago perii certo haud arbitrario*. (Jamb.)

Ărbĭtrātu tuo, *Jáko chcesz, Po woli twey, Wedle* & in *Zdáie się na dobre*.

Ărbĭtrii ălieni. *Nie swobodny*.

Ărbĭtrii mei est, *Wolno mi*.

Ărbĭtrĭo suo carēns, *Nie swobodny*.

Ărbĭtrĭo suo vivens, *Swobodny*.

Ărbĭtrĭum, *Mniemánie, Rozsądek*, 2. *Sąd przyiácielski*. *Wolność* 1. *Swobodá*. *Wola* 1. *Zdanie* 1. 3. *Władza*. Meynung/Vrtheil. *Quem penes arbitrium est & jus &c*. Hor. *syn*. Vŏlūntas, jūdĭcĭum, sēntēntĭa. *epith*. Æquum, jūstum, ĭnĭquum, īnjūstum, ămĭcum, sĕvērum.

Ărbĭtrĭum faciò, *Rozsądzam* Vrtheil.

Ărbĭtrĭum habeo, *Wolno mi*, es ist mit frey

Ărbĭtrĭum honorarium. *Jednacki urząd*.

Ărbĭtrĭum tuum sit, *W twey to mocy*.

Ărbĭtrium do, sumo. *Zdáię się ná dobre*.

Ărbĭtro, & Arbitror, *Mniewam, Szácuię*. *Ráię Rostrząsam*. *Wypátruię*, *Twierdzę*. *Przypátruię się*. Vrtheilen/Schatzen. *Testes factorum stare arbitrabere Divos*. Syl. *syn*. Pŭto, jūdĭco, cēnsĕo, sēntĭo, crēdo, ēxīstĭmor

Ărbor, *oris*. *Drzewo*. ein Baum. *Et mala radices*

radices, altius arbor agit. Ovid. *syn.* ărbos, ărbŭstum, vĭrgŭltum, rāmus, frōndes. *epith.* fērtĭlis, folĭāta, ālta, prōcēra, rāmōsa. altĭcŏma, rĭgĭda, fœta, nōbĭlis, ŏdŏrĭfĕra, vĭrēscēns, cŭlta, ĭncŭlta, āmbĭtĭōsa, fœcūnda, cēlsa, rĕdĭvīva, ămœna, lūxŭrĭōsa, ānnōsa, cădūca. *phr.* Pāndēns, ēxtēndēns. lāte sŭa brāchĭa. Rāmis dĭffūsa. īnfīxis ālte rādĭcĭbus hærēns, Pătŭlis lūxŭrĭōsa cōmis īngēntem quæ sūstĭnet ŭmbram. Lārgis frūctĭbus ŏnĕrāta, ŏnūsta. Frōndĭbus ārbos lūxŭrĭāt fœcunda nŏvis, ăvĭbus frōndōsa præbens hŏspĭtĭa. Frūctĭbus dĕcōra ēxcēlsos tēndēns ăd sydĕra rāmos. Tōllēns se vērtĭce ad aūras Nŏvis cōllūcēns dĕcōrātĭs flōrĭbus ārbŏr.

Ărbor, *belua & planta marina, idem.*

Ărbor felix, *Drzewo płodne, Gránát drzewo,*

Ărbor inanis, vetula, *Dźiub, Drzewſko.*

Ărbor infelix, *Drzewo płonne, Szubienicá*

Ărbor lanigera, *Báwełnicá, Bawełniány chroſt.* **Ein Baum/ Wollen-Baum.**

Ărbor urbana, *Drzewo pożyteczne*

Ărbŏrārĭus. *Drzewny.* **Baumächtig.**

Ărbŏrātor, *Sádownik.* **Ein Gärtner.**

Ărbŏrēſco, *Drzewieię Wyraſtam.*

Ărbŏrētum *Lás.* **Ein Baum-Garten/ Wäldlein.**

Ărbŏrĕus, *Drzewny, Roſochaty, Gálężiſty.* **Baumächtig.** *Arborei fœtus alibi &c.* Virg.

Ărbos *Drzewo,* **Ein Baum.**

Ărbūſcŭla, *Drzewko.* **Ein Bäumlein.** *Contemptis aliis exploſa arbuſcula dixit.* Hor.

Ărbūstīnus, *Drzewny, Náwiązány.* in *Máćicá náwiązána,* & in *Winnicá podwiązána.*

Ărbūstĭvus locus, *Lás 1.* **ein Wäldlein.**

Ărbūsto as, *Lás 1. Chrośćiná,* & in *Máćicá náwiązána.* **Gepüſch/ Geſtrauch/ Baum-garten.** *ſyn.* Frŭtēx, vĭrgŭltum, *epith.* Lætum, ŏrnātum, frūctĭfĕrum, frōndēns, grātum, ămœnum, vērnum, tūrgēſcēns, ſÿlvēſtrĕ frūctĭcōſum ŭmbrans. *phr.* Vīx aūdēns tēndēns āttōllĕre rāmos. Pūllŭlat ārbūſtum rāmĭs fēlĭcĭbus.

Ărbŭteus fœtus, *Jeżowkowy owoc.*

Ărbŭtum, *Jeżowkowy owoc, 2 Jábłko leśne, Nieſplik 2.* **Holtzäpffel.** *Glande ſuos læti redeunt, dant arbuta ſylvæ.* Virg.

Ărbŭtus. *Jeżowká drzewo.* **Holtzapffel-Baum.** *Item* **eine grüne Aue/ Wieſe.** *Et quæ vos rara viridis tegit arbutus umbra.* Ovid. *epith.* Vĭrĭdis, hōrrĭdă. fœcūnda, ŏpāca, ŭmbrōſa, ŭmbrĭfĕra, virĭdans, ŏnĕrāta, vĭrēscēns, pōmĭfĕra. frōndēns. lătēns,

A R C

Ărca, *Skrzyniá, Koſtkowa puſzka. Dách 3, Truná. Ladá u Orgán,* **Ein Kaſte oder Lade.** *ſyn.* Cāpſa, cāpsŭla, ărcula, ſcrīnĭum, *epith.* Fērrāta, ærāta, pătŭla. sūpērba, plēna, văcŭa, claūſa. apērta. lĭgnēa, aūrāta, dīves, capāx, pĭctă, rĕfērta.

Ărca robuſtea, *Cięmnica, Kłodá.*

Ărcānè, Arcānò, *Patáięmnie.* **Heimlich.**

Ărcānum, *Táięmnicá.* **ein heimlich ding.**

Ărcānus, *Potáięmny.* **Heimlich.** *Te colere, arcanos etiam tibi credere ſenſus.* Virg. *ſyn.* Sēcrētus, ŏccŭltus, ăbdĭtus, ăbſcōndĭtus, lătēns, ābſtrūsus. ŏpērtus, rĕcōndĭtus, lătĭtāns. *v. Abditus.*

Ărcārĭus, *Stolárz.* Arcarum faber, *idem.* **Schreiner.**

Arcatus, Ovid. corr. Arquatus,

Ărcēbron, *Czerwięnieię 1.* **Rothwerden.**

Arcedo, pro Accedo priſcè Turpilius.

Ărcēlla, Arcellula, Skrzynka. **ein Käſtlein.**

Ărcēnſis, B. ſub. Zamkowy 2. **Geſchloſſen.**

Ărcēo, *Niedopuſzczam, Odganiam,* N*ieprzypuſzczam Zámykam 7. Oddalam, Obeymuię Biorę 10. Każę przynieść,* P*rzynoſzę.* **Ab-halten/ wehren.** *Arcebat longè Latio, multoſq; per annos.* Virg. *ſyn.* ăbārcēo, āmŏvēo, ăvērto, prŏhĭbēo, pēllo, ēxpēllo. *phr.* ārcērı pătrĭa. Fūcos præsēpĭbus ārcent.

Ărcēta, & Arcerra, *Kolaſa nákrytá. Mediam producit Renatus.*

Ărcēſsītor, *Oskárzyćiel* **ein Verklagter.**

Ărcēſſo, *Przyzywam, Pozywam Przywodzę. 2. Obwiniam, Poczynam, Káżę przynieść.*

 ist

Beruffen/ Fordeten. *syn.* Vŏco, ādvŏco, āccĭo, *vel* āccūſo.
Ārceūthĭnus, gr: *Jáłowcowy.*
Ārchāĭcus, gr: *Staroświecki.*
Archaiſmos, imitatio priſci ſermonis. Donat. ut operam abutitur Ter. Alienis rebus curas. Plant. Parce metu. Exſpectate venis Virgil.
Ārchĕtypum, gr: *Wizerunk, Robota wláſna, Exemplarz.* ein Vorbild.
Ārchĕtypus; gr: adject. *Przedni 1.*
Ārchĕtypus, ſubſtant. *Wizerunk. Robotá własná. pierwſzy ſtátek.*
Ārchēzōſtis: is, gr: *Cyrulik.* Wundartz.
Ārchĭdiăconus gr. *Arcydyákon.* Archidiakon
Ārchĭdux, *Arcykśiążę.* Churfürſt.
Ārchĭĕpīscŏpus, gr. *Arcybiſkup.*
Ārchĭgrāmmătĕus. gr: *Kanclerz.*
Archigubernus. Admirał 1.
Ārchĭmăgīrus, gr: *Kuchmiſtrz.*
Ārchĭmāndrīta, æ m. gr: *Przeor, Gwárdián.* Ober Koch der Prior.
Archĭmĭa: æ. F. Alchimia
Ārchĭmīmus, gr. *Kuglarſki miſtrz.* ein Fürſt/ oder Führer der Comödianten. *ſyn.* Mīmōrum Princēps.
Ārchĭpĕlăgus. *Morze.* das Meer.
Ārchĭpīrāta æ m: gr: *Arcyrozboynik.* Führer der Meer-Rauber. *Famelicoſus. turpis Archipirata.* (Scaz.) *ſyn.* Prīncēps pīrātārum, Prædonum.
Ārchĭppŏcŏmus, gr: *Koniuſzy.*
Ārchĭſynăgōgus. *Bożniczy.*
Ārchĭtēctātĭo, Ārchĭtēctĭo, *Sztuká.*
Ārchĭtēcton, ŏnis gr. *Architekt. Budownik. Szátbierz.* Baumeiſter.
Ārchĭtectŏnĭce, es, gr: *Archytektońſká nauka.*
Ārchĭtēctŏnĭcus, gr: *Archytektońſki.*
Ārchĭtēctor aris, *Buduię, Sprawuię, Wymy-* [illegible] *ſyn.* Ædĭfĭco ſtrŭo, cōn- [illegible]
Ārchĭtēctor, oris, *Architekt. Budownik.* [illegible]

Ārchĭtēctura, *Archytektońſka nauka.*
Ārchĭtēctus, *Archytekt, Sprawca Wynáleźcá, Herſt. Sztukmiſtrz.* Baumeiſter. *Præconem facias, vel architectum.* (Phal.) *ſyn.* ārchĭtēctŏr, măchĭnātor.
Ārchĭtrĭclīnus, gr: *Márſzáłek weſelny.*
Ārchīum, Ārchīvum. gr: *Metryka. Káncelarya.* ein Schatz-Kammer/oder Kantzley
Arciſinius ager. qui objectu montium, fluminum, ſylvarum arcetur, non certis limitum finibus terminatur. Liber de limitibus, vel ab arcendis hoſtibus á finibus Aggenus.
Ārcio, is, *Każę przynieść.* ich tringe an.
Ārcion. gr: *Łopian 1.* ein Klette.
Ārcĭtĕnēns. *Strzelec niebieſki.* Ein Bogenſchütz. *Quam pius arcitenens oras, &c* Virg. *vide Apollo.*
Ārcīma, æ, Lektyká.
Ārcīvus. Nieſzczęśliwy, & in *Niedopuſzczam*
Ārctātĭo. Sciśnienie. Einſchlieſſung.
Ārctè, *Sćiśle. Ciaſno, Gęſto 3.*
Ārctĭcus, *Pułnocny 2.* Von Mitternacht. *Arcticus eſt primus glaciali dictus ab arcto.* Ovidius.
Ārctĭon. gr: *Łopian máły.*
Ārcto, *Ściesniam. Sćiſkam.* Zuſammentrucken. *ſyn.* Strīngo. cōnſtrīngo. cŏārcto. prĕmo, cōmprīmo.
Ārctŏmys: yos, m. gr. *Skrzeczek.*
Ārctŏphylax, acis, gr: *Pogániácz.*
Ārctos, ti, f. gr. *Woz niebieſki, Gwiazdæ żeglárſká.*
Ārctōus. gr: *Pułnocny 2.* Von Mitternacht. *Solibus arctois, ſideribuſque ducem.* Mart. *ſyn.* ārctĭcus, sēptēmtrĭōnālĭs, ăquĭlōnĭus Bŏrĕālis.
Ārctūrus, ri, Gr. *Pogániácz. Łopian mały*
Ārctus. *Ciaſny. Sćiſty 1.2.* Zuſammengetruckt *ſyn.* Strīctus, cōnſtrīctus, ārctātus, cōmprĕſſus.
[illegible] *Obłączyſtość:* Gewölb.
[illegible]
[illegible]

Ārcŭātus. *Obłączysty* 1. Gewölbt.
Ārcŭātus, *i. Arquatus, Zołtą choro' ę ćierpiący.* Der von der gelbsucht kranck ist.
Ārcŭātus currus, *Woz nákryty.*
Ārcŭbālista. *a. Kuszáręczná.* ein Armbrüst.
Ārcŭbĭx, *Straż* 2. ein Wächter.
Ārcŭla. *Skrzynka* 1. *Arcula avis Fest. corr.* Arcua. *ab Arcivus.* Ein Kistlein. *Sic micat innumeris arcula synthesibus.* Mart.
Ārcŭla loculata. *Szkátułá.*
Ārcŭla thuris, *Czołnik* 3. ein Schifflein.
Ārcŭlātum, *Obwárzánek*, Schlangen-Wirbel.
Ārcŭlum, *Wieniec* 2. *Koroná krolewská.*
Ārcŭlus, *Kotko* 7 ein Ringlein.
Ārcŭma, *Lektyká.* ein Senffte.
Ārcŭo, as, *Náginam.* Wölben / Gewölb machen. *syn:* Cūrvo, īncūrvo, cămĕro. *phr.* īn ārcum sĭnŭo; flēcto, cūrvo.
Ārcŭor, *Náginam się, Gibam się. Wyprężam się.* Sich bücken.
Ārcŭs, ci, *Sklep.* 1. & sub *Tęcza.*
Ārcus, us, *Łuk, Sklep* 1. *Framuga, Brama* 3. *Bukfztele.* Bogen *syn.* Cōrnu nērvus. *epith.* Lēthĭfer, īncērtus, cōrnĕus. sĭnŭātus, ădūncus, ĭnīquus, tēnsus, dŭbĭus, hōrrĭsŏnus, hăbĭlis, fūlgēns, lēntus, flēxĭlis, Cȳdōnĭus. ăchœmĕnĭus, cūrvātus strīctus, sŏnōrus, bēllĭger, săgīttĭfer. aūrātus, ăpōllĭnĕus, ĕbūrnus, Hērcŭlĕus, nōxĭus, vūlnĭfĭcus, nŏcŭus. rĕmīssus, ārmĕnĭus, sŭbdŏlus. aūrĕus ācĕr. *phr.* ārmă Dĭānæ, Flēxĭle cōrnu. Nĭtĭdo spēctābĭlis ārcu. Hŭmĕris de mōre hăbilem sŭspēnderat ārcum. Aūrĕus ēx hŭmĕris sŏnat ārcus. Cōnstĭtit hic ārcumque manu, cĕlĕresquĕ săgīttas cōrrĭpŭit. Sōlvi cūrvātos īmpĕrat ārcus. ăddūcto cūrvāns sē īn cōrnŭa nērvo.
Ārcus lyricinis. *Smyczek.* ein Fiedelbogen.
Ārcus plŭvĭŭs, cœlēstis, īmbricus, *Tęcza.* Regenbogen. *syn.* Īrĭs, Pīctus, plŭvĭus. nūbĭlus, īmbrĭfer, pūrpŭrĕus, mūltĭcŏlŏr. *phr:* Nūbĭbus ārcus mīlle trăhīt vărĭos ădvērso sōle cŏlōres. ārcum vărĭata lūce rŭbēntem, Sŭos ārcus per nūbĭlă cīrcĭnat Īrĭs, Pūrpŭrĕus plŭvĭas cūr bĭbĭt ārcus ăquas. Plŭvĭus dēscrībĭtur ārcus.

ARD

Ārdea. *Czápla* 1. *Łyská.* Ein Reiger / *epith.* Tĕnŭis, āĕrĭa, āltĭvŏlāns. *phr.* Nōtāsquĕ pălūdes dēsĕrit ātquĕ āltām sūprā vŏlāt ārdĕa nūbem. Ausă vŏlārĕ ārdĕa sūblīmis pēnnæ cōnfisa nătānti. *Dicta* Ardea, *quasi* ardua, *quia volando alta petit. vide Avis.*
Ārdĕlio, ōnis, *Nátręt.* Fürwitz / Hanns in allen Gassen. *Omnino nihil est ardelione sene.* Mart.
Ārdens, *Gorący.* 1. 2. *Pałáiący, Ochotny. Popędliwy.* Brennend / inbrünstig. *syn.* Flāgrāns, īgnītus, flāmmāns, fērvēns, īgnĕus, fērvĭdus, ārdēscēns, flāmmātus, īnflāmmātus, īncēnsus. *phr.* Īgnĭbus, flāmmĭs āccēnsus. ūstus, ēxūstus. Flāmmĭs cōllūcēns. Dĭra fĕrens īncēndĭa.
Ārdēnter, *Gorąco.* 1. 2. *Chćiwie.*
Ārdĕo. *Gorę. Gniewam się* 2. *Pałám* 2. *Chcę. Chce mi się, Miłuię bárzo, Pokusę mam,* 2. *Swiecę się* 1. *Wre co* 2. *Tántoni się. Żądam* 2. *Prágnę.* Brennen. *syn.* Crĕmor, īncēndor, āccēndor, īnflāmmŏr, flagro, cōnflāgro, ārdēsco, ēxārdēsco, ūror. fērvĕo, æstŭo, īncēndēsco. *vel* cŭpĭo, dēsīdĕro, ōpto, ēxōpto, āppĕto. *vel* dēpĕrĕo, amo, *vel* fūlgĕo, splēndĕo. mĭco splēndēsco. *phr.* Flāmmis, īgnĭbus cōrrĭpĭor, ūror, cōnsūmor, ābsūmor. pĕrĕo, Ignem āccĭpĭo. cōncĭpĭo. ōmne mĭhi vĭsum cōnsīdĕrĕ īn īgnēs īlĭum īncāndēscĕre flāmmĭs. Cōncĭpĕre flāmmas Flāmmĭs crĕpĭtāre. Nē fōrte săcĕr tot ab īgnĭbus æther Cōncĭpĕret flāmmas. tōtūsq; ārdēscĕret āxĭs. *vide Incendium.* Fōrmōsum pāstor Cōrȳdon ārdēbāt ălēxin, *i. e. amabat.* ūror ŭt īndŏmĭtis īgnem ēxērcēntĭbus *Euris* Fērtĭlis āccēnsis mēssĭbus ārdet ăger. Īmplēri mēntem nĕquit, ārdēscitque tuēndo. ārdet ămans Dīdo. trāxitque per ōssa fŭrorem, ārdēmus scĭtāri, ēt quærĕre caūsas.
Ārdĕola. *Czápla* 1. Reyer.
Ārdēsco, *Gorę.* Ich werde inbrünstig. *vide Ardeo.*
Ārdor, oris, *Gorącość, Palenie* 2. *Zápálenie* 2. *Gorliwość* 1. *Popędliwość, Chćiwość, Gorączká*

ezka 3. Brunst, Hitze *syn.* Æstus, călor, fĕrvor, *vel* ămor, dēsīderĭum, cŭpīdo. *epith:* Flāmmĕus, tŭrbĭdus, Vūlcānĭus, ănhelus ĭgnĕus rădĭans, nŏcŭus sĭtĭbundus. nĭmĭus tŏrrens. vĕhĕmēns ĭnērs, ĭgnāvus, rĕpēntĭnus, dēses, mōrbōsus, sōlārıs. *phr.* ĭgnĕus ărdor ĭnest. Ignĭs ĕt īnsolĭtis rădĭāns splēndōrĭbus ārdor *vide Fervor, Calor.*

Ārdŭa. orum, Arduitas, *Przykrość 1.*

Ārdus, *pro Aridus. Suchy.* Trucken.

Ārdŭus *Przykry 1. Trudny.* Hoch *Arduus armatos mediis. in mœnibus adstans.* Virg. *syn.* Cēlsus, ĕxcēlsus. sŭblīmis, āltus. *vel* dĭffĭcĭlĭs mŏlēstus.

ARE

Ārĕa. *Plác prozny, Siedlisko, Boiewisko. Podworze, Plámá, Grządká. Koło iasne* Ein Tenne oder Platz da man trischet. *Ne quicquam pingves paleæ teret area culmos.* Virg. *Syn.* Plătēa. *epith.* Plāna. strāta, lāta, pătēns, brĕvis, spătĭosa, ĭnānis, văcŭa, căpax, măgna, āmpla, trĭtĭcĕa. *phr.* Æquāto plāna ārĕa tĕrgo Strătăquĕ ărēnōsis ĭnclūdĭtur ārĕa sēptīs.

Ārĕalis. *Gumienny.* Tennen-meister

Ārĕfăcio, *Suszę 1.* Dörren. Sĭcco. ēxsicco.

Ārefio, *Wiednę.* Verwelcken.

Ărēna, *Piasek 1. Piáski. Plac do czego, Zapáśkow mieysce. Szermierski plác, Smieći 2.* & in *Dziwowisko 1.* Sand. *Collectum honorem bibula diducit arena.* Virg. *syn.* Săbŭlum, *vel* līttus, *vel* cāmpus. *epith.* bĭbŭla, flāvēns grăcĭlĭs, līttŏrea, flūmĭnĕa, mōbĭlis, mărīna, attrīta, līmōsa. mōllĭs, pŭlvĕrĕa, mădēns. Lĭbўca, ārdēns, sĭcca, tōsta, ārens, tōrrĭda. *phr.* ăggĕr ărēnæ. Nŭmĕro cărēns: Spīssa cāmpōs pērfūndĭt ărēna, Mōbĭlĭbus tŭrbātur ărēnis, āltā pŭēllāres tārdat ărēna pĕdēs. *Arena pro campo vel pro littore* īn nōstras quonĭam nŏva puppıs ărēnās vēnērāt. Māgno tēllūris ămōre ēgressi, āptāta pŏtĭuntur Trōes ărēna. Hōspĭtĭo prŏhĭbēmur ărēnæ

Ărēna ventis acta, *Zámieć.*

Ărēnacĕā terra, *Piáski,* Sand.

Ărēnācĕus. *Piáskowy, Piaszczysty.*

Ărēnārĭa, orum, & Ărenarĭæ, arum. *Piaskownia.*

Ărēnārĭus. adject. *Piaskowy, Piaszczysty,*

Ărēnārĭus. substant. *Zápáśnik.*

Ărēnārĭus numerorum, *Ráchmistrz.*

Ărēnātĭo, *Piáskowanie.*

Ărēnātum, *Wapno rozczynione.*

Ărēnātus, *Piáskowány. Piaszczysty.* Mit Sand bedeckt. *syn.* ărēna tēctus, ŏbdŭctus.

Ărēnātus calx, *Wapno rozczynione.*

Ărēnĭfŏdīnæ: arum, *Piaskownia.*

Ărēnĭvăgus. in *Piaskowy.*

Ărēnōsus. *Piaszczysty.* Sandächtig. *Littus arenosum Libyes ventosque secabat.* Virg.

Ărēnŭla, *Piasek 1.* Sand.

Ărĕo. *Schnę, 1. 3. Więdnę.* Fast dorr seyn. *Tentalus in media garulus aret aqua.* Ovid. *syn.* ārēsco, ārĕfīo. sīccŏr, mārcēsco.

Ărĕŏla, *Plác prozny. Grządká.*

Ăres, eos, gr: *Wáleczník.* Ein Kampfer.

Ărēscĕre patior. *Suszę 1.* Verdorren.

Ărēsco, *Schnę,* Verdorren. *Inserto arescunt radicum fila colore.* Juv: *syn:* ārĕfio, ārĕo.

Ărēstātĭo, Arestum. B. Arest. 2.

Ărēstum, è Graco, v. Wyrok 1.

Ărĕtālŏgus Gr. *Mowcá. Zártownik.*

Ărētīnus, sub Gliniány.

Ărsātĭo, Suszę 1. Dorren.

Arferia aqua ab arferius, Pogrzebny.

AGR

Argatilis. *al. vrgathylis. agatilis, avis ex genere Pararum.* Plin. *lib. 10. c. 33. ex genere parorum Gesnero. acanthylis apud Plin. legit Delecamp: adi hac. & Sikorá.* Czayká. Czyż. ein Distelfincke. *Nidum ex filis vel ex pilis ovali figura conficit instar reguli, Delacamp. ex Plinio.*

Ărgăma, æ, Argema. atis, gr: *Zrzęnice choroba*

Ărgĕmōne, es gr: *Bielmok ziele. Gwiázdeczki ziele.* Odermenig.

Ărgānnus. ni, gr: *Biało-iasny Srebrny.* & in *Srebro szczere.* Silbern.

Ărgĕ-

Ārgēntārĭum, *Służbá* 5. *Srebrowe olstro.*
Ārgēntārĭus, adject. *Srebrowy.*
Ārgēntārĭus, substant: *Bánkierz.* Ein Wechßler. *Argentaria Polla dat Poëtas.* Phal
Ārgēntātus, *Srzebrzysty, Zołnierz pieniężny.* Versilbert. *Argentata tuos etiam sandalia talos.* Virg. in Op.
Ārgēntĕus, substant. *Srebrnik moneta, Poczworny.* groß Silbergeld.
Ārgēntĕus, adject: *Srebrny, Biało iásny.* Silber. *Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.* Virg.
Argenti exterebronides, æ, in Szálbierz.
Ārgēntĭfodīna, *Srebrna gora* Silberberg.
Ārgēntĭfodīnæ, arum, *Gora 2.*
Ārgēntōsus, *Srzebrzysty, Srebrem mieszany.*
Ārgēntum. *Srebro, Służbá stołowá,* Pieniądze *1.* Silber. *syn.* ārgēnti mētāllum, *epith:* Pūrum, sŏlĭdum, clārum, dīvĕs, nĭtēns, nĭtĭdum, splēndēns, grātum, prĕtĭōsum, pāllĭdum, ālbum. *phr.* ārgēnti lāmĭna. ārgēnti pōndus, ārgēnti splēndor, ārgēnti vāscŭla pūri, ārgēnto fŭlgēbat ŏpus. Cȳmbiaque ārgēnto pērfecta ātque āspĕra sīgnis. ārgēnti māgnum dāt fērrĕ tălēntum. Jăcēnt pēnĭtus dĕfōssa tălēnta cælāti ārgēnti. *Si sumatur pro pecunia, vide Pecunia.*
Ārgēntum asperum. *Moneta dobra.* Gutt geld.
Ārgēntum concīsum, *Monetá* Geld.
Ārgēntum escarium, mensale, potorium, *Służbá stołowá.* Kredentztisch.
Ārgēntum vivum, *Srebro żywe.* Queck-Silber.
Ārgēstes, æ, m, Gr: *Wiátr zacho emu poboczny ná połnocy.* Westerwind dn
Ārgīlētum, *Głinki.* Leimgruben.
Ārgīlla, *Glina.* Weicher Lett / Leimen. *epith:* Dūlcĭs, tĕnŭĭs, ūda.
Ārgīllācĕus, *Gliniány, Gliniasty.* Lettächtig / Leimächtig.
Ārgīllæ fodinæ, Argilletum, *Glinki.* Leim-Gruben.
Ārgīllōsus, *Gliniasty 1.* Leimachtig.
Ārgŏnaūtæ, *Martial. i. pigri nautæ, ab piger ignavus. Ex alia origine vocantur argonautæ celebres viri Græci, qui ex Argo civitate navigarunt in Col ?-s, quod describit Orpheus, Apollonius. Valer. Flaccus.*
Ārgūmēntālis, *Dowodny 1.* Bewahrig.
Ārgūmēntātio, *Dowod, 2.* Bewahtung.
Ārgūmēntor, *Dowodzę 2. Dorozumiewam się.* Bewährung brauchen.
Ārgūmēntōsus, *Dowodny 1.* Das viel Bewährung hat. *Argumentosis dat retia syllogismis,* Sp.
Ārgūmēntum, *Dowod 1. Rzecz do mowięnia, Znak 1. Probá 2. Sztuka od roboty. Sumá 2. Ryćie 2. Kompozycya.* Ein Beweiß. *Certaque perpetui sint argumenta pudoris.* Cl. *syn.* Sīgnum, īndĭcĭum, mŏnĭmēntum, nŏta. *vide Signum.*
Ārgŭo, *Strofuię, Winuię, Dowodzę 2. Pokázuię 1. Przekonywam. Zadáię co sromotnego.* an *Zákázuię,* Straffen. *Arguet ambigue dictum, mutanda notabit.* Hor. *syn.* īnsĭmŭlo īncūso, rĕprĕhēndo, incrĕpo, accūso, *vel* ŏstēndo, rĕdārgŭo, cōnvīnco. *vide Redarguo.*
Ārgus, *Wielooki, Ostrowidz 2.*
Ārgūtātĭo, *Skrzyp.* Geschwätz.
Ārgūtātor, *Mędrek, Chytry,* ein Klugling.
Ārgūtātrīx, *Swiegotká,* Schwätzerin.
Ārgūtè, *Subtelnie, Sztzcnie, Dowćipnie Chytro.* Subtil Kunstlich.
Ārgūtĭa. *hac Gellius, Dowćip,* Listig. Spitzfündigkeit. *Quod mihi sit claræ resonans argutia vocis,* Text.
Ārgutĭæ, argutiolæ, *Subtelność, Wykręcánie.*
Arguto, as, *sub Szpaczkowáć.*
Argūtor, *aris. Swiegocę, Swierkocę. Skaczę 2, Pląsę, Szpáczkowáć.*
Ārgūtor pedibus, *Depcę skory* Lederetreter.
Ārgūtŭlus. *Dowcipny, Wykrętny, Sztuczny, Mędrek.* Spitzfinnig / Geschwatzig.
Ārgūtus, *Sztuczny, Wykrętny, Dowćipny Chytry Głośny. Krzykliwy, Ostry, Máły, Subtelny,* & in *Głos 10.* Listig. spitzfündig. *Argutoq; canat lingua diserta sono* Tex *syn.* Sūbtīlis, sōlērs, īngĕnĭōsus, ăcūtus,

Ărgyrānchè, Gelli. *Argentanginam voce nova ſed propria reddidit Eraſmus, quæ ſonat Anginam ex argento ortam. Hinc jocus eſt in eum qui argento ſeu muneribus corruptus, non loquitur quæ debet. Argentanginam patitur.*

Ărgyraſpis, & Argyroaſpis, Chyſoaſpis, idis, Gr: *Puklerznik 2.* ein Schild macher.

Ārgyrītis, idis, Gr. *Srebrna piáná.*

Ārgyrodămas, antis. Gr, *Srebrnik kámien.*

Ārgyrognomon, *onis. gr:* Argyroptates, *æ, m, gr: Odmięniacz pienię̄dzy.*

Ăriănis, idis, Gr: *Ogniſte źiele.*

Ăridè *Sucho.* Durtachtig.

Ărĭdĭtas, *Suchość.* Trockne/ Dörre. *Corripit ariditas, nervisq; regentibus arctat.* M. *ſyn:* Sĭccĭtas. *epith.* Fērvĭda, īgnĕa, flāmmāta, ārdēns. *vide Siccitas.*

Ărĭdŭlus, *Suchy.* Dürre.

Ărĭdus, *Suchy, Uſchły, Skąpy, Skromny, Niewymowny.* Dürr/Ausgetrockner.

Oſſa ſub incurvis extabant arida lumbis. ſyn. Mārcĭdus, sĭccus, ārēns, ārēſcēns, sĭccātus. *phr.* Hūmōrĭs ĕgēns, ĕgēnus, ēxpērs, *v. Siccus.*

Ărĭes, etis, *Báran 2. Taran 1.* Ein Widder. *Hæ ſacris ſedes epulis, hæc ariete cæſo.* V. *epith.* Cōrnĭger, pĕtūlcus, pūgnāx, trūx, tōrvus, lānĭger, vĭllōſus, pĕtulāns, mītis, bālāns, cĕlĕr, præcēps, *phr.* Dūx ŏvĭum. Pĕcŏris īnnŏcŭi tŭtēlā. Dēfēnſor lānĭgĕri grĕgis. Trūx ărĭes cōrnu dĕcērtāt, ărĭēs vĭllōſus, & hīrtĭs cōrnĭbus. Bēllātor, cōrnūque fĕrox.

Ărĭetāria teſtudo, machina, *Táran 1. Szopá woienna.* ein Kriegsd ch

Ărĭĕtārius, ſub *Taran 1.* Widderin.

Ărĭetīna mens, *Głupiec.* ein Narr.

Ărĭĕtĭnus, *Báráni.* Von einem Widder.

Ărĭeto, *Trykam, Zbiiam ſię, Táránem biię Porykam ſię 2. Tłukę 1. 5. Szturmuię.* Zu Boden ſtoſſen. *Arietat in partas, & duros objice poſtes* Virg. *ſyn.* Qvătĭo, cōncătĭo, cornĭbus īmpēto, vērbĕro.

Ărĭlātor, *Kuchenny mieyſki, Zmigroſz.*

Ărĭnca, *Zyto, Ofiárá 2.* ein Opffer

Ărĭnga, *Ofiárá 2,* ein Opffer.

Ariolor, Ariolus, lege Hariolor &c.

Ăris, idis, f. *Ar, Obrazki, Kleßczeniec źiele,*

Ăriſtarum, *Obrazki* & in *Języczki wężowe.*

Ărīſta. *Ość u kłośia, Ość rybia,* & ſub *Rok* Spitzlein an den Korn-Aehren. *Molli paulatim flavoſcet campus ariſta.* Virg. *ſyn.* Spīcæ cūlmi, sĕgĕs, mēſsĭs, frūgēs, *epith.* Mōllĭs pīnguĭs, grăvĭda, æſtīva, cāna, grăcĭlis; læta. Cĕrĕālis, jējūna, fērtĭlis, āurāta, āurĕă, lōnga, grăvis, dīvĕs, cūrvāta, pānda, ŏdōrāta, ŏdōrĭfĕra, ēxĭlis, mŏdĭca, exĭgŭa, ānnŭa, mūlta, plūrĭma, ēxpēctāta. *phr.* Cōrtĭcĕ sūb mōllī tĕnŭes glŏmĕrāntur ărīſtæ. Cīnўphĭæ sĕgĕtĭs cĭtĭus nŭmĕrābis ărīſtas.

Ăriſtālthæa, Gr: *Slaz.*

Ăriſtārchus, Gr: *Probierz.*

Ărīſtĭda, Ariſtidia; æ, *Kłoſowka źiele.*

Ărīſtis armatus. *Qśćiſty.*

Ărīſtŏcrătĭa, Gr: in *Rzeczypoſpolitey ſpráwowanie.*

Ărīſtŏlŏchia, Gr: *Kokornak,* & in *Kokorycz.*

Ărīſtŏphŏrum, Gr: *Nośidło.*

Ărīthmētĭcè, es, Gr: *Ráchmiſtrſká náuká.*

Ărīthmētĭcus, Gr: ſubſt. *Ráchmiſtrz,* adject. *Ráchownicży.* Rechenmeiſter.

Ărĭto, as, *Orzę.* Ackern.

Ărĭtūdo, *Suchość,* Dörre.

Ărma orum, *Broń, Narzędźie, Rynſztunek Sprzęt, Zbroia, Woyna,* & in *Káracena.* Waff. n. *ſyn.* Fērrum, ēnſis, glădĭus, tēlum, hāſta, frāxĭnus, jacŭlum. *epith.* Dĭſcōrdĭa, vūlcānĭa, rădĭāntĭa, grăvĭa, fōrtĭa, pĭcta, furĭālĭă, ĭnĭmīca, nŏcĭtūra, călēntĭa, trĕpĭdāntĭa, sŏnāntĭa, crŭēntata, cāſtrēnsĭa vĭctrīcĭa, fātālĭa, grāſsāntĭa, ſtrĕpēntĭa, ăhēna, trĭſtĭa, răbĭda. *phr.* vīres ārmōrum, īnvīſa mātrĭbus ārma. Cæde călēntia. Aūro cēlāta. Sānguĭnē pĭcta, īnfēcta tābo. ārma rĕpērcūſso fūlgēnt rŭtĭjāntĭa Phœbo, ārma rĕnīdēntem tōllūnt ād nūbĭla flāmmam. ārmōrum crĭſpo rădĭatur lūmĭne cāmpus. Rĕsŏnānt crēbris tĭnnītĭbus ārma. ārmis crĕpĭtāntĭbus īngēns ēxŏrĭtur frăgor. Tūta mūnīmĭna cōrpŏris clārēſcūnt sŏnĭtus ārmōrūmquĕ īngrŭit hōrrŏr: ārmōrum sŏnĭtum tōtō Gērmānĭa cœlo, aūdĭit, īnsŏlĭtis trĕmŭērunt mōtĭbus ālpes. Hōrrēſcit ſtrĭctis sĕges ēnsĭbus, ærăque fūlgēnt Sōle lăcēſsīta, ēt lūcem sūb nūbĭla jăctānt. Sūmmāque īn

cāſſi-

cassĭde largus undantes volvit flammas ad sidĕra vertex. Vibrantĭbus aër Fulgūrat armōrum radiis. Flammeūs ætātis tremor errat in armis. Tūm late ferrĕus hastis hōrret ager, campīque armis sublimĭbus ardent. Trĕmulus vibratur in armis ardor, et errantes ludunt per cassida flammæ. Itĕrum atque iterum fragor intonat ingens, ac enses, clypeique sonant. *vide Armo & Bellum.*

Arma cupio, sumo, *Walczę.* Schlagen.

Arma decretoria versa, sub *Broń.*

Armamenta, orum, *Sprzęt.* & sub *Instrument muzyczny* Rüstzeüg.

Armamentarium, *Zbroiownia.* Zeüghaus / Büchsenhauß. *Quidquid habent telorum armamentaria cæli.* Juv.

Armariŏlum, Armarium, *Szafká.* Ein Schanck allerley Rüstung. *Stantibus, anophorum, tripodes, armaria, cistas.* Juv.

Armatura, *Broń Zbroiá, Rynsztunek, Zołnierska, Zbroyny, Zołnierz lekki.* Waffnung/ Harnisch. *Sparsa per extremos levis armatura maniplos* Luc.

Armaturæ ars, *Zołnierská* 1.

Armaturæ levis miles, *Zołnierz lekki.*

Armaturarum tribunus, Rector. *Zołnierski mistrz.* Ritt-meister.

Armatus, ti, *Uzbroiony, Zbroyny, Obronny.* Gewaffnet. --- *hic torre armatus robusto.* Virg. *syn.* armis instructus, munitus, tectus, cinctus, accinctus, circumdatus. Clypeatus, squammeus auro: cristis rutilus: Cassi de major. armorum luce collucens insignibus armis, instructus ferro, insignis galea, et fulgentibus armis. Pulchris conspectus in armis. Thoraca indutus. Ære caput fulgens: cristaque hirsutus equina. Quibus ibat in armis. Chalybe induti equites, et in ære latentes ipsi intus dextra ac læva pro turribus astant armati ferro, et cristis capita alta corusci. *Armati pro Militibus.* Virg arduus armatos mediis in mœnibus adstans fundit equus. *vide Armo & Bellicosus.*

Armatus, us, *Zbroia, Rynsztunek.*

Armenia, æ, *Ormiańská ziemiá.*

Armenica malus, *Morela drzewo.*

Armenica minora, *Morelki,*

Armeniacum, *Zielonomodra farbá.*

Armeniacum malum, *Morelá owoć.*

Armeniacus, *Ormiański.* ein Armenianer

Armeniacus lapis, *Lázur, Kámień złotopstry*

Armenice, *Po Ormiańsku.*

Armenim, *Zielonomodrá fárbá, Lazur.*

Armentalis, Armeninus, Armentitius *Stádny,* Ein Ochs zur Herd gehörig. *Armentalis equæ mammis &c.* Virg.

Armentarius, *Pásterz.* Ein Vieh-Hirt. *Præterea jam Pastor & armentarius omnis, &c. L. syn.* Bubulcus, Pastor.

Armenti dux, rex. *Stadnik* 2.

Armenti custos. *Pásterz,* ein Hirt.

Armentitius grex, *Stádo.*

Armentosus, *Bydła śiłá máiący.*

Armentum, ti, Armenta, æ: *Stádo.* Ein Heerd oder Hauff.n grosses Viehes. *syn* Grex, pecus. *epith.* Lætum, validum, discolor, montanum, lanigerum, pingue, errans, numerosum, coactum squammans, forte, cornigerum, montivagum tardum, pigrum, edax, obesum. *phr.* Valida in sylvis reboant armenta. Pascuntur virides armenta per agros. *vide Grex.*

Armenus, subst. *Ormiánin.* Armenianer.

Armenus, adject. *Ormiáski,* Armenisch.

Armidoctor, *Zołnierski náuczyćiel.*

Armifer, *Zbroyny.* Waffenführer ---*armiferos potuit memorare labores.* Stat.

Armigata organa. 2. Reg. 6. in Veteribus Bibliis; quasi irmosmena organa, ut est apud LXX. *sed ea vox portentosa ejecta est è Bibliis in Sixtiana vulgata editione, vocem Græcam, reddes, aptatus, concinuus, affabrè factus.*

Armiger *substant. Giermek.* Waffenträger / *Hæc est armigera festis de quinque Minerva.* Ovid.

Armiger, *adject. Uzbroiony.* Gewaffnet.

Armilabus, *Armilausus, Armilavus, Pácyencya mniska.*

Armile, *is, alter* Armille. *Dzbánek, Száfá.*

Armilla, *Náramiennik 1. 2. Obroż, Łoże bie gunow, Kolce u szuflad,* & sub *Wędzidło.*

Ārmīllātus, in *Nárámiennik.* & in Obroż.

Ārmīllum, *Száfá, Dzban Dzbánek, Krużyk.*

Ārmīlūstrĭum Armiluſtrum, *Okaſká.*

Ārmĭpŏtens, Waleczny. Tapffer/ mächtig an Waffen---*genus armipotentis* Achillis Virg.

Ārmis decretoriis, verſis pugnare, *Bez obłazu.* Ohn Waffen.

Ārmĭsŏnus, Waleczny, Von Waffen klingend. *Palladis armiſonæ, quæ prima,&c:*Virg

Ārmo, as, *Zbroię.* Sich waffnen. *phr:* ārmis īnduo, cīngo, īnſtrŭo, mūnĭo, sŏcĭos sĭmul īnſtrŭit ārmis. *vide Armor.*

Ārmon, Ārmoracea, *Brzoſkiew polna,*Rzodkiew. Wilder Rattich.

Ārmŏrācia, Armoracium, *Rzodkiew.* Rattig.

Ārmŏrum ars ludicra. *Gonitwa 2.*

Ārmŏrum doctor, *Zołnierſki náuczyćiel.*

Ārmŏrum geſtus, Zołnierſka.

Ārmus, *Łopátká,* Die Schulter.

Ārna, *Owcá,* ein Schaff.

Ārnācis, idis, Gr: *Kożuch. 1. Suleiaty.*

Ārnĕlāus, Pacyencya Mniſka.

Ārnŏglōſſa, Gr. *Bábká żiele.* Weggetich.

Ăro. *Orzę.* Pflugen/ ackeren. *Frugibus infelix, ea nec manſveſcit arando.*Virg. *phr.* Tērram. tēllūrem. hŭmum, ārvă.ăratro, vōmĕre, fēr ro rāſtris,lĭgōne cŏlo, sŭbĭgo, ſcīndo, vērto, īnvērto, proſcīndo; vērſo,ēxērcĕo,rūmpo, fŏdĭo, rĕnŏvo, ēxērcēre sŏlum sŭbvōmĕre. Vōmĕris ĭctu agrŏs sŭlco. Jŭvēncis ēxērcĕo sŏlum. Prima Cērēs ūnco glēbam dīmōvĭt ăratro, āntĕ Jŏvēm nūlli sŭbigēbānt ārva cŏlōni. Hōrrēntēm cāmpum frāctis īnvērtĕre glēbīs, īncūmbĕre ăratro. Vālĭdis tērras prōſcīnde jŭvēncis. Pīnguĕ sŏlum primis ēxtēmplo ā mēnsĭbus ānni Fōrtes īnvērtunt taūri. Glebas lĭgōne, rāſtro cōnvēllĕre, dīrūmpĕre, āttrīto tērram rĕnŏvāre lĭgōne, Rāſtrīs tērram rīmāri. Tēllūri īnfīndĕre sūlcōs. Dūcĕre ărātūros sŭb jŭga cūrva bŏves. Tĕnūi vītem cōmmīttĕre sŭlco. Dūrīſque lĭgōnibus ārva excŏlit, exercent vōmere cōlles. Tūa cūm mūlti vērsārēnt rūra cŏlōni. Rūrăquĕ cēntēno ſcīndat ŏpīma bŏve. Tērram cēntum vērtēbat ăratris, ſūppŏsĭtōſque jŭgo pōndus grăve cōgĭt ăratri dūcĕrĕ, ĕt īnſvētum fērro prōſcīndĕre cāmpum āſsĭduis tērrām īnsēctābĕrĕ rāſtris. Dēprēſſo īncĭpĭat jam tum mihi taūrus ăratro īngĕmĕre, ĕt sūlco āttrītūs ſplēdēſcēre vōmer cōlla jŭbe dŏmĭtos ŏnĕri sŭppōnĕrĕ taūros, ſaūcĭet ūt dūram vōmĕr ădūncus hŭmum. ōbrŭe vērsāta cĕrĕālĭa sēmĭnā tērra. Quæ tĭbi cūm mūlto fœnŏre rēddăt ăger. Rāſtrōque īntācta, nec ūllīs ſaūcĭa vōmĕrĭbus pēr ſe dăbăt ōmnĭa tellus, īn ſtĕriles agros nōlūnt jŭ a fērre jŭvēnci Nūllo sūlcāntur vōmĕre cāmpi. Non rāſtrōs pătĭetur hŭmus, nōn vīnĕa fālcēm. Nōn ērgo prēſſo tēllus consūrgĭt ăratro: Rūră cŏlĭt nēmo. mōllēſcūnt cōlla jŭvēncis: Nōn glēbām prōno cōnvēllit vōmĕrĕ taūrus: Squālĭda desērtis rūbīgo īnfērtur ăratris.

Ārōma, *vel* aromata, orum, *Wonne rzeczy, Perfumy, Korżenne Aptekárſkie.* Gewürtz *Solus odŏr ſparſi ſpiramen aromatis efflat.* Prud.*ſyr.* ŏdŏr.*epith:* Dūlcĕ grātum, ŏlēns, Săbæum, Īndicum. Oprĭum, bālsămēum, āſsyrĭum.

Ārōmătārius,*Korżennik.*ein gewürtz Kramer

Ārōmătĭcus,Gr:*Korzenny.*Das von Gewürtz iſt, *Meſsis aromaticæ; noctū,&c.* Sedul.

Ārōmătītes, æ, m, Gr: *Wino przypráwne, Burſztyn.* Wein mit gewürtz gemacht.

Ārōmătĭzo, Gr: *Pachnę:* Geruch geben.

Ārōmătŏpōla, æ, m. Gr. *Korzennik.*

Ārōmătŏpōlĭum, Gr. *Korzenna Krámnicá.*

Āron, n. āros. f. Gr. *Obrazki żiele.*

Ārpēndĭum, *Mierniczy pręt.*

Ārquātus, *Obłączyſty 1. Zołtą chorobę ćierpiący.* ein Gelbſuchtiger.

Ārquātus morbus. *Zołta choroba.* Gelbſucht

Arquiteneus Diana. Arnob. i. arcitenens.

Arquĭtes, hi Strzelec łuczny. I corripio. ut in Equites ab Equus, arquites ab arquus priſce pro arcus.

Ārquus, *arqui. Tęcza.* ein RegenBogen.

ARR

Ārra, *Zadatek, Upominek.* Ein Mied/ oder Gottespfennig. *Leno arrhabonem hunc pro mina mecum fero,* I.

Arrā-

răbo, ărrhăbo, o nis, m, *Zádatek, Zastáwá Upominek 2. Zakładnik.*
Ărrăbōni relinquo, *Zástawiam.*
Ărrĕctārĭa, orum, *Słupiec, Kleszcze.*
Ărrĕctārĭus, *Nástorczony.*
Ărrĕctārĭus paries, *Sćiana z desk.*
Ărrĕctus *Nástorczony. Chćiwy.* Auff. errichtet. *syn* rēctŭs, ērēctus, sūblātus, cēlsŭs; ēxcēlsūs, *phr:* ărrēctīs aūrĭbus āstāns, ărrēctæque hōrrōre cŏmæ, ărrēctīs spēctāns ănĭmīs
Ărrēpo, Ărrēpto, *Przyłażę,* Herzu Kriechen.
Ărrēptītius, *Opętány.*
Ărrha Ărrhăbo, *idem* Arra. &c.
Ărrhĕnŏgŏnum Gr. *Rodzeniec.*
Ărrīdeo, *Uśmiecham się, 2. Smieię się 2.* Anlachen/gefallen. *His Deus arrisit, velut arridere solemus.* Mant. *syn.* Plăcĕo. sūbrīdĕo. *phr.* Lætŭs ĕt aūgūrio fēlīx ărrīdĕat ōre. Sĕu pŭer ărrīsit, sīve pŭĕlla tĭbi, ĕt quāndōquĕ mĭhi fōrtūnæ ărrīsĕrīt hōra.
Ărrīdet mihi *Podoba mi się.* es Gefällt mir.
Ărrīgitur coma, *Wstáią Włosy.*
Ărrĭgo, *Podnoszę, Pokrzepiam, Nástorczyć Podstuchywam.* Sterzen aufstrecken. *Nunquid securus non potes arrigere?* Mart. *syn.* ērĭgo, sūbrigo, tōllo, āttōllo.
Ărrĭgor in dĭgĭtos, *Wspinam się.*
Ărrīlātor, *Zmigrosz.* ein Koch.
Ărrĭpĭo, *Porywam 1. 2. Popadam kogo.* Do *padam, Biorę 1. Uprząść sobie, Kładę zá pewną, Spopádł sobie.* Ergreiffen. *Arripuitq; locum, & sylvis insedit iniquis.* Virg. *syn.* Răpĭo, sūbrĭpĭo, căpĭo prēndo, ăpprēndō, prĕhēndo
Ărrīsŏr, *Smieszek, Pochlebcá.*
Ărrōda, *Nakęsuię, Przygryzam, Gryzę Ogłodáć, Szkodzę.* Nagen. *vide Rodo.*
Ărrŏgāns *Pyszny.* Stoltz/hoffärtig. *Resistit arrogantibus* (Jamb.) *vide superbus.*
Ărrŏgo *vel* ādrŏgo, *Przyczytam, Trzymam o sobie, Przydaię 1. Przyspośabiam. Poprzysiegam. Przywłaszczam.* Jhm selbsten zumessen. *Iura neget sibi nata, nihil non arroget armis.* Hor. *syn.* sūmo, āssūmo, āsciscŏ, vīndĭco, trĭbuo.
Ărrōsor dīvĭtum, *Pásorzyt,* vel *Pásobrzuch.*
Ărrūgĭa, *Złotágora.* Ein Goldberg.

ARS

Ărs, *Nauká. 1. Sztuka, Remiesło, Przemysł.* Ein Kunst. *syn* ărtĭfĭcĭŭm, făcultas, scĭēntĭa, dōctrīna, stŭdĭum, *vel* fraūs, dŏlus. *epith.* Măgīstra, mīra, sălūtāris, āpră, dīvīnă, ŏpĕrōsă. ĭmĭtātrix, mīrānda, nŏva, īngĕnĭōsă, sōllĭcĭtă, ăbjēcta, cĕlĕbris dŏlōsa. *phr.* īnvēntrix ŏpĕrum. īngĕnii fœtus. Nātūræ æmŭla, ĭmĭtātrix. Nātūrām ... sūpplĕt. Quæ fœtum nātūræ mātrĭs ădūmbrat, Nōn hæc hūmānis ŏpĭbus, nōn ărte măgīstra Prōvĕnĭunt. Quĭs Dĕus hānc Mūsæ, quĭs nōbis extulit ărtem? (ĕt vărĭos ūsus mĕdĭtāndo ēxcūdĕret ărtes. *Ars pro fraude.* (Virg, 2. Æn:) Dŏlis īnstrūctus, ĕt ărt... lāsga. *vide Dolus.*
Ārs mēchānĭca, hŭmĭlĭs, sōrdĭda *Rzemiesło.* Ein Handwerck.
Arse vorse, i. incendium avertere. Festus Incendij deprecatio ostiis inscribi solita meminit, Plin. lib. 32.
Ărsĕnĭcum Gr: *Aurypigment.* Meußgifft.
Ărsĕnĭcum rŭbrum, *Sándáráká.*
Arsĕnŏgŏnum Gr: *Rodzeniec.*
Arsineum, Arsinium, in Przedźielnicá.
Arsis, elevatio syllabæ in pede Poetico, Diomedi. Terentiano Sublatio Diomedi Quintil. Elatio. Diomed.
Arsūra, sub Pieczenie. Das braten.

ART

Ărtăbă, sub *Korcá Krákowskiego połowicá.*
Artatio, Varr. idem Arctatio.
Ărtĕ, *Sztucznie.* Künstlich.
Ărtĕ lăbōrātus, *Przyprawny, Sztuczny.*
Ărtĕmĭsia, Gr: *Bylicá 1. Malownik, Boży byt.* Beyfus.
Ărtĕmon onis, m. Gr: *Zagiel 1. Klubá 1.*
Artena, a. Krużyk, Czerpaczká.
Ărtērĭa, æ, Gr: *Żyłá pulsowa.*
Ărtērĭa, orum. Arteria aspera. *Krtań.*
Ărtēs lībĕrāles, *Náuki 1.* Die freye Künsten. *epith.* īngĕnŭæ, ēgrĕgĭæ, præclāræ, dōctæ. *phr.* Nērvi vītæ, fōntēsquĕ bŏnōrum. Mūsārum ĕt ăpōllĭnis ărtes. Quæ pōlĭunt ănĭmos hōmi

mĭnum, vīlīquĕ pŏpĕllo } dīstĭngvūnt. Quĭbus pēctŏra mōllēſcunt, āſpĕrĭtāſque fūgĭt, īnvēntas multi vītam ēxcŏlŭere pĕr ārtes, īpsĕ ſŭās ārtes, sŭa mūnĕra lætus Apōllo. Aūhŭrĭum Cўthărămquĕ dăbat ăd-de quŏd īngĕnŭas dĭdĭcĭſſĕ fĭdēlĭter ārtēs, ēmōllit mōres, nēc sĭnĭt ēſſe fĕros. Dĭſcĕ bŏnas ārtes, mŏnĕo, Rōmāna jŭvēntus. Scīlĭcet īngĕnĭum plăcĭda mōllĭtŭr ăb ārte.ēxcūdēnt ălĭi ſpīrāntĭa mōllĭus æra. Tū rĕgĕrĕ īmpĕrĭo pŏpŭlos Romane mĕmĕnto, hæ tĭbi ĕrūnt ārtes.

Ārtes ſubtiles, *Náuki.* **Die ſubtile Künſte.**

Ārtes sēcrētæ, nĕfāndæ funeſtæ. *Czáry.* **Zauberey.**

Ārthălĭon Mák. **Mohn / Magſamen.**

Ārthrĭcus. Cic. corr. Arthriticus.

Ārthrītĭca, Gr: *Bukwicá 2. Betonien.*

Ārthrītĭcus, Gr: *Łámánie w ſtáwách ćierpiący.* **Podagramiſch.**

Ārthrītĭs, idis, Gr: *Łámánie w ſtáwiech.Łámánie w ręku.* (*wiech.*

Ārtĭcŭlāmēntōrum dŏlŏr. *Łamanie w ſta-*

Ārtĭcŭlāmēntum, *Staw 2.*

Ārtĭcŭlāns, *Wymawiáiący.* **Auſredender.**

Ārtĭcŭlārĭs, *Członkowy, Stáwowy.*

Ārtĭcŭlārĭs dŏlor. *Łamánie w ſtáwiech.*

Ārtĭcŭlārĭus, ſubſt. *Podágryk. Łamánie ćierpiący.* **Podagramiſch.**

Ārtĭcŭlārĭus, adject. *Stáwowy.*

Ārtĭcŭlārĭus dŏlor, Ārtĭcŭlōrum dŏlor, *Łámánie w ſtáwiech.*

Ārtĭcŭlāte, *Wyráznie.* **Auſtrucklich.**

Ārtĭcŭlātim, *Szłonkámi.* **Von Strück zu Strück.** *--- Digitis, nunquid manus articulatim?* Lucr.

Ārtĭcŭlātĭo, *Kolanko wátość.*

Ārtĭcŭlātus, *Wyrozumny 2.*

Ārtĭcŭlo, & Ārtĭcŭlor, *Wymáwiam dobrze* **Zertheilen.** *Mobilis articulat verborum dædala lingua.* Lucr.

Ārtĭcŭlōrum nōdi, *Staw 2.*

Ārtĭcŭlōſus, *Szłonkowáty, Kolankowáty. Drobny.* **Voll Glied.**

Ārtĭcŭlus, *Członek 1. Staw 2. Kolanko, Ramię 1. Artykuł, Potrzebá Czas 2. Hárap 2.* **Ein Glied / Glaich.** *Nec premit articulos lucida gemma meos.* Ovid. *ſyn.* Dĭgĭtus, *epith.* Mōllĭs, mōllĭcŭlus, tĕnŭis, rŏsĕus, nĭtĭdus, cāndĭdus. *phr.* āt rĕdĭtus jām quiſquĕ sŭos ămăt; ēt sĭbi quīd ſit ūtĭle, sōllĭcĭtis sūppŭtat ārtĭcŭlis. *Ovid.*

Ārtĭcŭlus dĭgiti, *Kłykieć.* **Finger Knot.**

Ārtĭcŭlus ſūffrāgĭnis. *Przegub.*

Ārtĭcŭlus tēmpŏris, *Punkt Czáſu.*

Articulus Grammaticorum, eſt Pronomen Hic, hæc, hoc, Generis in nominibus & Participiis index: Græci ſeparatam orationis partem faciunt.

Articulus Oratorum eſt, cum ſingula verba inciſis diſtingvuntur.

Articulus Arithmeticorum, quo poſt notam ſignificantem, habet circulum unum vel plures.

Ārtĭfĕx, ſubſt. *Sprawcá, Rzemięśnik.* **Ein Kunſtler.** *Artibus artifici quæ nocuere ſuo.* Ovid. *ſyn.* ŏpĭfex. *epith:* Dŏctus, clārus, pĕrītus, mănŭālis, cĕlebris, vĭgil, mătūtĭnus, īngĕnĭōſus, ēgrĕgĭus, nōbĭlis, săgāx, sōlērs, præclārus, sōllĭcĭtus, mīrābĭlĭs. *phr.* ēxpĕrĭēntĭa dŏcti ārtĭfĭcĭs, ēgrĕgĭus lābor ārtĭfĭcis.

Ārtĭfex, adject. *Sztuczny,* **Kunſtreich.**

Ārtĭfĭcĭalis, *idem.*

Ārtĭfĭcĭālĭter, ārtĭfĭcĭo ſingŭlāri, ārtĭfĭcĭōſē. *Sztucznie,* **Künſtlich.**

Ārtĭfĭcĭōſus, *Sztuczny.* **Künſtreich.**

Ārtĭfĭcĭum, *Rzemięſło, Sztuká.* **Handwerck / Kunſt.** *ſyn.* ārs, *vide Ars.*

Ārtĭo, is, ire, *Wkleśniam. Wſzczepiam, Wtykam, Śćiſkám 1.*

Ārtis plēnus, *Sztuczny.*

Ārtīto, *Śćiſkám.* **Zu Stricken.**

Ārtītus, ab artubus, *Mocny.* **Starck.**

Ārtītus, ab arte, *Uczony,* **Gelehrt.**

Ārto, as, *Śćiſkam,* **Zuſammen drücken.**

Ārtŏcŏpus, Gr. *Piekarz.* **Brodbecker.**

Salva ſit Artocopi reverentia: finge tamente. J.

Ārtŏcrĕa, æ, Gr. *Páſztet.* **Ein Paſteten.**

--- oleum, artocreasq; popello. Perſ.

Ārtŏlăgănum, Artolaganus, Gr: *Mákáron.*

Atro-

Ărtŏpta, æ, Gr. *Pieć chlebowy, Brytfánná, Piecyk.* Ein Backoffen/ ein Beckerin.
Ărtŏptaum, Gr. *Piec chlebowy, Piekárnia.* ein Backstuben.
Ărtŏptēsĭus. Ărtŏptĭtĭus pānis. *Makáron.*
Ărtotrōgus, Gr. *Chleboiedźcá.*
Ărtŭa, *n, plur. priscum. Członek 1.*
Ărtŭātim, *Członkámi.* Von stuck.
Ărtŭātus, *Artuo, Rozbieram na części,*
Ărtus, us, subst. m. *Człoňek 1. Staw w ćiele.* Glieder. *Matura virgo,& fingitur artubus.* (Alcaic.) *syn.* Mēmbra. *epith.* Rōbŭstī, cădūci, frăgiles, pūlchri, fōrmōsi fēssi. *phr.* Măgni mēmbrōrum ărtus. Vĭrtūsque ărtus ănĭmōsa fătīgăt.
Ărtus, ti, adject. *Ciásny.* Eng.
Ărtŭum dŏlor, *Łámánie w stáwiech.*

ARU

Ărva, æ, priscè Rolá Der Acker.
Ărvālis, *Rolny.* Ackerich.
Ărvīna, *Sádło*, vide *Łoy.* Schmär. *Arvinâ pingvi subiguntq; in cute secures.* Virg. *epith.* Mōllis, pīngvĭs. tĕnax. *phr.* ărvīna tĕrgĕre.
Ărvīga, sub Ofiára 2. Ein Opfer.
Ărvīgnus, Arvīgus, Báráni. Von dem Schaff.
Ărvĭpēndĭum, Mierniczy pręt.
Ărvĭpyrĭum, Pożar. mixobarb.
Ărvīsĭum vīnum, *Małmázya, Malmesey.*
Arvīx ignis sub Báran, & *Ofiárá.*
Ărŭla, Fairká, & sub *Ognisko.*
Ărŭlātor, Kuchenny mieyski, Zmigrosz.
Ărum, Gr. *idem* Aron.
Ărum Ægyptĭum, *Czerwieniec.* Rothe.
Ărūncŭs, *Brodá.* Geisbard.
Ărūndĭfer, Trzciniásty. Das Rohr trägt. *Tibris arundiferum medio caput extulit alveo.* Ovid.
Ărūndĭnācĕus, *Trzciniásty.* Rohrachtig.
Ărūndĭnētum, *Trzćia.* Ein Rohrbusch im Wasser.
Ărūndĭnĕus, *Trzciniany.* Rohrachtig. *Pastor arundineo carmine mulcet oves.* Ovid.
Ărūndĭnōsus, *Trzciniasty.*

Ărūndo, *Trzćina, Piszczałká 1. Strzałá 1. Pioro pisarski.* & in *Wędźisko.* Ein Rohr im Wasser. *Ludere par impar. equitate in arundine longâ.* Hor. *syn.* ăvēna, călămus, cānna *vel* fĭstŭla. *epith.* flŭvĭālis, ūmbrosa ĕxīlis, tĕnŭis, lōnga, dĕfōrmis, pălūstris, prōcēra frăgĭlis, ăquātĭca, flūmĭnĕa, ăquōsa, vĭrēscēns, vĭrēns, vĭrĭdĭs, mōbĭlĭs, ĭncōnstāns, ăgĭtāta. *phr.* utquĕ lĕvī Zĕphyro grăcĭlis vībrātur ărūndo. Hīnc vĭrĭdes tĕnĕra, prætēxit ărūndĭne rīpās. Crēbĕr ărūndĭnĭbus trĕmŭlis ĭbi sūrgĕre lūcus. *vide Fistula.*
Ărūndŭlātĭo, *Podwiezowánie winá.*
Ărūspex, *idem* Haruspex, Ein Wahrsager. *--Censore opus est, an aruspice nobis* Juv. *syn.* Aūgur, vātes. *epith.* Thūscus, Rōmānus, Etrūscŭs, vānŭs ōbscūrus, tĕrrĭfĭcus, sōlērs, săgāx, sēdŭlus pĕrĭtus, ăncēps, mēndāx, dŭbĭus, dīvīnus, lōngævus, āltĭlŏquus, sānctus, vĕnĕrābĭlis, sĭnĭster. *v. Augur.*
Ărūtēna, è Græco, *Krużyk, Cerpáczká.*
Ăruum *vel* Arvum, *Rolá 2.* Geflugtes Feld. *Ante Jovem nulli subigebant arva coloni.* Virg. *vide Ager.*
Arvum rĕquĭētum, *Ugor.* Brachland.
Arvus ăgĕr, *Rola 2.* Becacker.
Ărx, *Obroná 2. Twierdzá, Zamek.* Schloß/ Vestung. *Condidit & magnis munita turribus arces. syn.* Mūnīmen, vāllum, tūrrĭs, cāstrum, cāstĕllum, prōpūgnācŭlum. *epith.* Sūmma sŭpērba, āĕrea, sūblīmĭs, ărdŭa, cēlsa, excēlsa, tūrrĭta, fōrtis mūnīta, vāllāta, sōlĭda. Măvōrtĭa. *phr.* ăb aūrĭs sūrgēns, ēdūcta sūb aūras, tūtāmen ūrbis tūrrĭgĕræ sūrgūnt ărces. *vide Turris.*
Ărytēna, Gr. *idem Arutena. Primam Græci corripiunt.*
Ărythmus. Gr. *sub Eorythmus.* Puls.
Ăs, *Tużin. plura in Assis, infra.*
Ăs unciæ pēs *Stopá.*
Ăsa fœtida B. Czártowe łayno.
Ăsărīna B. Omyłnik ziele.
Ăsărōtum, Gr. *Tło wytwornie sadzone.*
Ăsărum Gr. *Kopytnik.*

Asbe-

Asbēſtinum, Gr: *Len niezgorzyſty.*
Āsbēſtos, *Gr: Niezgáſzony.*
Āsbŏlus, *Gr. Pies czarny.*

A S C

Āſcălia, æ, è *Græco. Kárćiof.*
Āſcălŏbōtes, æ, m. Gr: *Krzeczek robák.*
Āſcălŏbōtĭon, Gr. ſub *Rárzel.* Ein Zwerg.
Āſcărĭpĕda, æ, è Græco *Nogi włoczący.*
Āſcaules, æ, m, Gr: *Gayda.*
Āscēllæ, hæ, *Podpaſze.*
Āſcēndēns, *Wſtępny.* Aufſteigend.
Āſcēndo, *Wſtępuię 1. 5. Włáżę, Wśiadam 1. Zoſtaię czym.* Auffſteigen. *ſyn.* Scāndo, cōnſcēndo. *phr.* āſcēndo, sŭpĕro, ēxsŭpĕro. Cūrſu pĕtit ārdŭa mōntis. āſcēnſu vīncĕre mōntem. ēvādĕre ād sūmmi făſtīgĭa mōntis. Mōntis ĭn ārdŭa nīti. Hōc sŭpĕrāte jŭgum. Pĕdibus sŭpĕrāre căcūmĭna mōntis. Sēſē āttōllĕre ĭn aūras. Sŭpĕras ēvādĕre ĭn aūras. Sūmmi făſtīgĭa tēcti āſcēnſu sŭpĕro. Idquĕ dŏmōs sŭpĕras ſcāndĕre cūrā fŭit. Tōllĭmur ĭn cœlum. Sē tōllĕre sūrſum. ēt sē prōtĭnus æthĕrĕa tōllit ĭn āſtravĭa. *vide Cœlos aſcendo.*
Āſcēnsĭonem făcĭo, *Wſtępuię 1.*
Āſcēnsĭo, Āſcēnſus. us, *Wſtęp. 1.*
Āſcēnſor, *Wśiádácz, Jeźdźiec.*
Āſcēta, æ, m, gr: *Bogomyślny.* Gott.
Āſcētērĭum, Gr: *Klaſztor.* ein Kloſter.
Āſcētrĭą, *Gr. Mniſzká,* ein Kloſter jungfer.
Āſcĭa, *Topor, Bartá,* & in *Obuch,* non *Hebel.* oder Zimmer-axt.
Āſcīllæ, hæ, *Podpaſze.*
Āſcĭo, as, *Cieſzę drzewo.* Holtz hoblen.
Āſcĭŏla, *Toporek.* ein Beil.
Āſcīſco, *idem* Adſciſco, *Przywłaſzczam,* Hertzu ruffen/ Zueygnen: --*generumq; aſciverit urci.* Virg. *ſyn.* Vŏco, ādvŏco, cōnvŏco, āc cērſo, āſcĭo, *vel* āſcrībo, ādjūngo. *vide Accerſo.*
Āſclēpĭon, Gr: *Pánák.*
Āſclēpĭas, adis, Gr: *Toieść źiele,*
Āſcŏgĕfrus, *cor.* Aſcŏgĕphyrus, pons, Gr: *Moſt-prętki.*

Āſcŏlĭăſmus, Gr: *Skákánie 2:*
Āſcŏlopax acis, è Græco. *Pardwá.*
Āſcopēra, Gr. *Mieſzek pieniężny, Łagiew.*
Āſcrībo *lege* Adſcrībo, Zuſchreiben/ Zueygnen. *phr.* Sūbſcrībo, āſsīgno, trĭbŭo, āttrĭbŭo, īmpōno, do.
Āſcyrōn, gr. *Dzwonki.* Barthen.
Ăsēllus, Ăsēllŭlus, *Ośiełek, Stonog 1. Szczuká 2.* Ein Eſelein --*miſerandæ ſortis aſellus.* Virg.
Ăsēma vēſtis, gr: in *Száta z kutáſámi.*

A S I

Ăsĭbīda, *æ, m.* *Oſlarz.* ein Eſeltreiber.
Ăsīlus, *Gźik.*
Ăsĭna, *Oślicá.* ein Eſelin.
Ăsĭnārĭus, ſubſtant. *Oſlarz, Pogániacz.*
Ăsĭnārĭus, adject. *Ośli.* Eſeliſch.
Ăsĭnīda, *Aſiniga, æ, Oślárz.*
Ăsĭnīnus, *Ośli.* Das von einem Eſel iſt.
Ăsĭnīnus pūllus, *Oślę.* ein klein Eſelein.
Ăsĭnus, *Ośiel 1. Głupiec, Nikczemnik.* ein Eſel. *Auriculas aſini Mida Rex habet &c.* Juv. *ſyn.* ăsēllus. *epith.* Tārdus, vīlĭs, pĭger, dēsĕs, ŏnĕrātus, ĭnērs, bārdus, aūrītus, tūrpĭs, sēgnĭs, ārcădĭcus, grăvĭs, rŭdēns, ſtŏlĭdus, īgnāvus, vīllōſus. *phr.* pĕcus ārcădĭcum, āſsĭduo vērbĕre dŏmĭtus, īndūtūrquĕ aūes tārde grădĭēntis ăsēlli. Sīlēni vēctŏr ăsēllus. Vĕnĕrăt ēt sĕnĭor pāndo sīlēnus ăsēllo.
Ăsĭo, onis, *Nocny kruk, Sowá łężna.*
Ăsĭvīda, *æ, Oślarz.* ein Eſeltreiber.
Ăsĭus, lăpis *Kámień trunny.*
Āſmătŏgrăphus, gr: *Muzyk 1.* ein Singer.
Ăsōmătos, *Gr: Bez ćielny.*
Ăsōtus, *Utrátnik, Roſpuſtnik.* Vollzapff/ Schlämmer. *ſyn.* Impŭdīcus, lāſcīvus, prōdĭgus, hēllŭo.

A S P

Āſpălăthus, gr: *Ciernie 3.* Dorn.
Āſpărăgus, gr: *Szpárag. Jármuż, Podczos.*
Āſpēctăbĭlĭs, *Widomy.* Sichtbar.
Āſpēctĭo, *Patrzenie,* Anſchauung.

Aſpēctum effūgit. *Niewidomy*, **Blind.**

Āſpēctus. us, *Weyrzenie, Widzenie 1. 2. Poſtáć, Oblicznoſć.* **Das Angeſicht/anſchauen.** *ſyn.* Făcies, vūltus, ōs, frōns, ŏcŭli, lūmĭna, *vel* cōnſpēctŭs, ōbtūtus. *epith.* Vĕnūſtus, grātus, bĕnīgnus, ămābĭlis, dūlcis, rīdēns ămīcus, plăcĭdus, cōmis mītis lāſcīvus, tĕrrĭbĭlis, fĕrōx, trūx, sĕvērus trŭcŭlēntus, hōrrĭbĭlis. *phr.* Sīc īſta vĕnūſto ſplēndŭit ăſpēctu. Cŏlōr āſpēctu jām lūmĭna pūlchro, Jām nāres īnvītat ŏdor. Læto rīdēt āſpēctu. Dum văgor, āſpēctu, vīſumquĕ pĕr ōmnĭa dūco. Sīſtĕ grădum tēquĕ āſpēctu nĕ sūbtrăhe nōſtro. *vide Aſpicio.*

Āſpēllo, is, *Odganiam*

Āſpēndĭos, gr: uva vel vitis. *wino niekoſćielne.*

Āſpĕr, *Chropowáty, Ryty Cierpki, Surowy.* **Scharff/hart/rauh.** *Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.* Ovid. *ſyn:* Scăbĕr. *Metaph:* Ăcērbus, dūrŭs, mŏlēſtus, ārdŭŭs, dĭffĭcĭlis, grăvis, īnjūcūndus, īngrātus, *vel* cœlātus. *phr.* Cȳmbĭaquĕ ărgēnto pērfēcta, ātquĕ āſpĕra sīgnis pōcŭla. Rēbūſque vēni nōn āſper ĕgēnis, īmprōvīſum āſprīs (*pro aſperis,*) vĕlūti quī ſentībus ănguĕm prēſsit.

Āſpĕrè, *Chropáwo. Oſtro 2.* **Rauhlich.**

Āſpērgĭmen, *Potrząs.*

Āſpērgĭllum, *Kropidło.* **Sprenger.**

Āſpērgo, inis, *Kropla, Kropienie, Potrząs* **Beſprengung.** *Objecta ſalſa ſpumant aſpergine cautes.* Virg.

Āſpērgo, is, *Kropię, Pokrapiam. Pluſkam 1. Zákrapiam, Płuię 2. Potrząſam, Przymawiam komu.* **Beſprengen/ Beſpritzen.** *ſyn.* Spārgo, rĭgo, īrrĭgo, pērfūndo. *vide Rigo.*

Āſpĕrĭtas, *Przykroſć 1. 3. Nielágodnoſć, Chropowáćina, Oſtroſć, Nieprzyiemnoſć.* **Rauhe.** *Aſperitatis & invidiæ corrector & iræ.* Hor: *ſyn.* Scabrĭtĭes, *vel* grăvĭtas. *epith:* agrēſtis, fĕrālis, hōſtīlis, flēbĭlis, ăcērba, īntŏlĕrābĭlis, dūra, grăvis.

Aſpĕrĭter, Chropáwo. **Verdrüslich.**

Aſpĕrĭtūdo, Przykroſć 3. **Verdrus.**

Aſpērnābĭlis, Brzydki. Wzgárdy godny.

Aſpērnănter, *Wzgárdzenie.* **Verachtlich.**

Āſpērnātĭo, *Pogardzánie.* **Verachtung.**

Āſpērnor, *Gárdzę,* & ſub *Nieposłuſzny item.* **Verachten.** *Nec Peluſiaca curam aſpernabere lentis.* Virg. *ſyn.* Spĕrno, tēmno cōntēmno făſtīdĭo, rēſpŭo, nēglĭgo, ābjĭcĭo, dēſpĭcĭo. *phr.* Māgno făſtu, grăvī vūltu făſtīdĭo, reſpŭo, cōntēmno. Dēſpēctŭs tĭbi ſum, nĕc quĭs sīm quærĭs ălēxi. illud ămīcĭtĭæ ſānctum ĕt vĕnĕrābĭle nōmen. Nūnc tĭbi pro vīlī, sūb pĕdĭbūſquĕ jăcet. *Mĕtus ōmnēs ĕt īnĕxōrābĭle fātum* sūbjēcit pĕdĭbus.

Aſpĕro, as, *Oſtrzę 1. 3. Chropowáto czynię Strzępię, Dráźnię. Jątrzę.* **Grob machen, erbittern.** *Et glacialis hyems aquilonibus aſpergine cautes.* Virg.

Āſpĕror, *Chropowáćieię, Ośowieć 1.*

Āſpērsĭo. Āſpērſus, us, *Pokrapiánie, Potrząſanie.* **Beſprengung.**

Āſpĕrūgo, *Oſtrzyćá 1.*

Āſphāltĭon, gr: *Konicz.*

Āſphāltis līmne, Gr: *Morze martwe.*

Āſphāltītes, æ, m. Gr. *Kleiowáty.*

Āſphŏdĕlus, li, Gr: *Złotogłow źiele.*

Āſpĭcĭo, *Patrzam. Obaczam co, Uyrzeć co. Weyrzeć 2. Lituię ſię.* **Anſehen/Anſchauen.** *Extremo veniens Sol aſpiciebat olympo.* Virg. *ſyn.* Vĭdĕo, tŭĕor, īntŭĕor, cĕrno, cōnſpĭcĭo, īnſpĭcĭo, reſpĭcĭo, ſpēcto, āſpēcto. *phr.* cōnvērto, flēcto, cōnjĭcĭo, ŏcŭlos fīgo, dēfīgo, ŏcŭlis āſpĭcĭo lūſtro. Hūc īllūc vōlvēns ŏcŭlos. Quāntum ăcĭe pŏtĕrānt ŏcŭli sērvāre sĕquēntem. Quo sēcūmq; ăcies ŏcŭlōrum flēxĕrăt, īn quāmcūnque dŏmus ădvērti lūmĭna pārtem. Æquŏra prōſpēctu mētĭor ālta mĕo, ŏcŭlos ăd sīdĕra tōllo, tendo ocŭlis lĕgo, pērlĕgo, prōſĕquor, ŏcŭlos pāſco, recrĕo, rĕfĭcĭo, pĭctūra ŏcŭlos vūltus ădvērto ŏcŭlos pĕr sīngŭla vōlvĭt ŏcŭlos, fērt ōmnĭa cīrcŭm, īn tē ōra Lătīni, īn tē ŏcŭlos rĕfĕrūnt. Cōnſtĭtit, ātquĕ ŏcŭlis Phrȳgĭa āgmĭna cīrcūmſpēxit. Cōnſtĭtit, ĕt Lĭbȳæ dēfīxit lūmĭna rēgnis. Rēſpĭcĭo ĕt quæ ſit mē cīrcum cōpĭa lūſtro. Tālĭa dīcēntem jām dūdum

 āvēr

ăvērſa tŭētur. Tōrva tŭēri, īlla sŏlō fixos ŏcŭlos ăvērſa tĕnēbat. Cōrpūſquē pērīngēns lūmĭna vōlvit, ŏbītquē trŭci prŏcul ōmnĭa vīſu. Trēs līttŏre cērvŏs prōſpĭcit ērrāntes. ōmnēm ăcēēſſum lūſtrāns, hūc ōra fērēbat, ēt īllŭc, os ŏcŭlōſquē lŏquēntis. Hæc ſŭper ē vāllo prōſpēctānt Trōes. ŏcŭlis ſpātĭum ēmēnſus. Cūnctīq; Lătīni cōnvērtēre ŏcŭlos. Cœlum ſūſpĭcēre: ŏcŭlos ad cœlum, ſīdĕra tēndēre, tōllēre, āttōllēre lūmĭna cælo. Sūſtōllēre ād æthĕra vūltus. Lūmĭna fixa tĕnēre sŏlo. ĭn hŭmum dēflēctēre ŏcēllos. Fīgēre lūmĭna tērræ. ōbtūtūque hæret dēfixus ĭn ūno. ŏcŭlōrum ōrbes ād mœnĭa tōrſit. Hæc ŏcŭlis pătet āſpĭcit æquīs. Mīrātur, făcĭlēſquē ŏcŭlos fērt ōmnĭa cīrcum. Lūmĭna fixa tĕnēs plēna pŭdōris hŭmo ādvērsāſquē āſpēſtat deſūper ārcēs ēt nūſquam lūmēn dētōrquet āb īlla. ēxplēri mēntem nēquit ārdēſcītquē tŭēndo. Lūmĭnăquē ātquē in vūltu vĕlūti dēfixa tĕnēbam. ātquē ănĭmum pīctūra păſcīt ĭnāni, ūtquē ăcĭēm pārtes dīmīſit ĭn ōmnes. ālter in āltĕrĭus jăctāntes lūmĭna vūltum. Dūm vāgor āſpēctu, Ænēāſquē ŏcŭlīs sēmpēr vĭgĭlāntĭbus hæret. Īlle quŏquē oblīquos dīlēcta ād mœnĭa vūltus dēclīnat. Cōnvērſi īnter sē ŏcŭlos ātquē ōra tĕnēbānt. Dūm ſpēctānt ănĭmālĭa cætĕra tērram, ōs hŏmĭni sūblīmē dĕdīt, cœlūmquē tŭēri jūſsīt, ēt ērēctos ād sīdĕra tōllēre vūltus. Hūc gĕmĭnas nūnc flēcte ăcĭes, hānc āſpĭcē gēntem *vide Video.*

Āſpĭdĭon, gr: *Puklerz Jáſtrzębiec ziele.*

Āſpīlātes, æ, m. gr: *Kamień ogniſty Srebrnik kámień.*

Āſpīrātĭo, *Oddech. Aſpiritum idem,*

Aſpirationis nota, apud Grammaticos Græcos eſt F. *in majuſculis, & in minuſculis vocalibus: apud Latinos eſt* H. & h. *quam aliqui literam eſſe ajunt alii negant*

Aſpīro, lege Adſpiro, Oddycham, Wieię, Pucham. Anblaſen/Anhauchen. *Vos, ô Calliope, precor, aſpirate canenti.* Virg. *ſyn.* āfflo, ſpīro, *vel* fāvĕo, ŏpem fĕro. *phr.* āſpīrat prīmo fōrtūna lăborī, Dīj cœptīs āſpīrāte mĕis: āſpīrāte cănēnti.

Āſpis, idis, gr: *Zmiia.* Eine Schlang. *Aſpides in mediis ſitiebant diſpades undis.* Luc. *ſyn.* Sērpēns, āngŭis. *epith.* Sŏmnĭfĕra, Phărĭa, lēthĭfĕra, sīcca; vĕnēnōſa, lūbrĭca, hōrrĭda, tūrgĭda, tŭmēſcēns. *phr.* āſpĭs fōrmīdābĭlĭs īctu. Stābānt īn mārgĭne ăſīccæ ſpĭdes, āſpĭda sŏmnĭfĕram tūmĭda cērvīce lĕvāvĭt.

Āſplēnĭum, Aſplēnum, gr: *Stonogowiec ziel*

Āſpōndĭos, Aſpōndōs, ſub *Wino nie kościelnee.* Wein raben.

Āſpōrtātĭo, *Odwoz.*

Āſpōrto, *Zánoſzę 1. Donoßę, Unoßę* 2 hin/weg tragen. *ſyn.* aūfĕro, āvĕho, (*wáćiná.*

Ā ſprēdo, inis, Āſprētum, Aſpritudo, *Chropo-*

ASS

Āſſa, æ, *Mamká, Bábá 3,*

Āſſa, orum, *Izbá, 1. Poćilnicá.*

Āſſa būbŭla, *Pieczenia.* Ein Braten.

Āſſa fætĭda *Czártowe łáyno.*

Āſſa vox, ſub *Głos. 4. & ſub Sam* 1.

Ā ſſa vōce cānĕre, *Aſſare in Muzyká 3. & Spiewam 1. 2.* Singen.

Āſsāmēntum, *Deſká 1. Wierß 2. Drwá, Wánczos, Tárćicá.* Ladenbretlein. *Sanctius erexit, atq; aſſamenta, baſeſq;* F.

Āſſārĭa dāps. *Pieczenia.* Ein Braten.

Āſſārĭum, *Funt.* ein Pfund.

Aſſaratum, melius Aſsiratum.

Āſsārĭus, Aſſatus, *Pieczony.* Gebraten.

Āſſārum ſub *Puł tora gárcá.*

Āſsātūra, *Pieczenia, Pieczenie,* ein Braten.

Āſsĕcla m, *Páchołek, Dworzánin* Ein Trabant Nachfolger. *Vos humili aſſecla, vos indulgebitis unquā.* Juv. *ſyn.* Cŏmēs. sŏcĭus sēctātŏr.

Āſsĕcla mēnsārum, *Páſorzyt.* Āſsĕcŭla, *idem.*

Āſsĕclæ, hi, *Chaláſtrá* ein Armman.

Āſsēctātĭo, *Chodzęnie zá kim, Poſtrzegánie.*

Āſsēctātor, *Náſládowca 1. Páchołek, Pozad idący.* & ſub *Páſorzyt*

Āſsēctor, *aris. Chodzę 6. Zábiegám 1.* begleiten *Cùm aſſectaretur, nunquid vis, occupo at ille.* Hor.

Āſsĕdo, enis, *Siedzący podle Ławnik.*

Āſsēnsĭo, *Przyzwolenie.* Verwilligung.

Ā ſsēnsĭōne cōmprŏbo, *Aſsēnsĭōnem* ādjūngo, *Przyzwalám.* Verwilligen.

Āſſēnſor, *Przyzwaláez,* ein Verwilliger.

Aſſen-

Aſsēnſus, us, *Przyzwolęnie.* Bewilligung. *ſyn.* Cōnsēnſus, *epith:* Lībĕr ŏptātus, grātus, cōmmūnis.
Aſsēntātĭo, *Przyzwolęnie, Pochlebſtwo.* Liebkoſung/ Fuchsſchwänt zerey. *v. Adulatio.*
Aſsēntātĭūncŭla, *Pochlebſtwo.*
Āſsēntātŏr, *Pochlebcá.* Schmeichler. *Aſſentatiores, jubet, ad lucem ire Poeta.* Hor: *vide Adulator.*
Āſsēntātōrĭè, *Pochlebnie* Schmeichliſch.
Aſsēntĭo, is, *Przyzwalam.* Verwilligen.
Aſsēntĭor, iris, *Przyzwalám. Przyſtáię ná co, Trzymam z kim.* Verwilligen/ überein ſtimmen. *ſyn:* āſsēntĭo, cōnsēntĭo, ānnŭo, ādſtĭpŭlor.
Aſsēntor, aris, *Pochlebuię, Przyzwalam.* Schmeichlen. ădūlŏr, blandĭor. *v. adulor.*
Āſsĕquŏr, *Dościgám, Doſkáię 1. Poznáwam Dorozumiewam ſię,* & in *Zgádni mi.* Erlangen/ ereilen. *Aſſequitur nec opinantem, in caput inſilit ipſum* Sil: *ſyn.* Cōnsĕquŏr, ădĭpīſcŏr, ācquīro, păro, cōmpăro. *vide Accquiro, vel attingo.*
Āſsĕr, *Zerdź, Łátá dáchowa.* an *Deſká?* Ein Brett. *Qui ſequitur, ferit hic cubito, ferit aſſere duro.* Juv.
Aſſercŭlum, Aſſerculus, Zerdź.
Āſsĕro, *evi, Przyſiewam, Przymykam, Przytykam, Sádzę 3.*
Āſsĕro, rui, *Twierdzę, Wyzwalam 1. Wolność dáruię, Przywłaszczam, Wpieram ſię, Udáię ſię 2.* Beſtätigen/ bejahen. *Scilicet aſſerui jam me, fugitq; catenas.* Ovid. āffirmo, āſsĕvēro, jūro, *vel* vindĭco.
Āſsērtĭo, *Twierdzęnie, Przyzwolęnie, Wyzwolęnie 3. Wypuſzczęnie 3. Jmánie ſię.*
Aſsērtor, *Obrońcá, Wyzwálácz, Wybáwićiel, Odkupićiel, Jmácz.*
Āſsērvĭo, *Pomagam.* Helffen/ dienen.
Āſsērvo, *Strzegę 1. Więznię kogo.*
Āſsērvo in cārcĕre, *Oſadzam więźniá.*
Āſsēs, hi, *Pieniądze 1.* Geld.
Āſsēs tres, *Szelągi trzy.* drey Kreutzer.
Āſsēſsĭo, *Siedzenie podle,*
Aſsēſſor, *Siedzący podle, Łáwnik.*
Aſſeſſorium, Łáwicá. ein Sitz.
Aſsēſtrix, *Bábá przy położney.*
Aſſēſsūra, Łáwniczy urząd. Beyſitzer/Ambt.
Aſsĕvērānter, *Mocno, Zápewne.* Gewis.
Aſsĕvērātĭo, *Twierdzenie.* Bekräfftigung.
Aſsĕvērātĭo cum execratione, ſub Dałbym ná to. Dałbym ſobie.
Aſſeveratio cumjuramento, in Dali Bog.
Aſsĕvērātè, *Mocno.* Starck/ feſt.
Asĕvēro, *Twierdzę, Wpieram ſię.* Bekräfftigen. *Profitebitur, jurabit, aſſeverabit,* (Scaz) *ſyn.* āffirmo, āſsĕro.
Aſsĕvērò frōntem. *Marſzczę 2.*
Aſsīccēſco, Schnę 1. Dorren.
Aſsīcco, *Suſzę 1 Przyſuſzam.* Dürr machen.
Aſſicalus, Colu. potius Axiculus.
Aſsĭdēla menſa, ſub Stoł 2. ein Tiſch.
Asĭdĕo, *Społśiedzę, Przyśiadam 1. Siedzę 1. 2. 4. Siadam 3. Oblegám.* Beyſitzen. *Te mœſtæ decet aſſidere matri.* (Phal.) *ſyn.* Sĕdĕo, cōnsĭdĕo, āſsīdo, cōnsido: jūxta prŏpĕ sĕdĕo.
Aſsīdo, is, *Siadam 3. Przyśiadam ſię.* (*à Sido*) Hinzuſitzen. *vide Aſsideo,*
Aſsĭdŭè, *Uſtáwicznie.* Embſiglich. *Hi bellum aſſiduè ducunt cum gente Latina.* Virg.
Aſsĭdŭĭtās, *Uſtáwiczność. Pilność, Obecność, Siedzęnie nád czym.* Embſigkeit.
Aſsĭdŭo, *Uſtáwicznie.*
Aſſiduo as, Eccleſiaſtic. 30. apud LXX. ab qui diligit filium ſuum, aſſiduabit illi flagella. alii legunt aſſiduat, i. aſſiduo infligit.
Aſsĭdŭus, *Uſtáwiczny, Obecny, Pilny 1. Bogáty.* Embſig. *Ipſa quoq; aſſiduo labuntur tempora motu.* Ovid. *ſyn.* Pĕrpĕtŭus, cōntĭgŭus, frĕquēns, dīlĭgēns.
Aſsīgnātĭo, *Náznáczenie.* Zueignung.
Aſsīgnātor, Náznáczyćiel. in *Náznáczam.*
Aſsīgno, *Náznáczam, Przyczytam, Przypiſuię.* Zueignen/ Zuordnen. *ſyn.* āſcrībo,

ăttrĭbuo.

Ăſsĭlĭo, is. *Przyſkákuię, Doſkakuię.* Hinzu ſpringen. *Cum ſæpe aſsiliit defenſá manibus urbis.* Ovid.

Aſsĭmĭlis, *Podobny 1.* & ſub *Przypodobywam co.* Gleich.

Aſsĭmĭlis rătĭo, Rowność. Gleichheit.

Aſsĭmĭlĭter, *Podobno.* Vielleicht.

Aſsĭmĭlo, *Przypodobywam co, Przypodobywam, się, Przyrownywam, Wyrażam 2* Vergleichen. *Grandia ſi parvis aſſimilare licet* Ovid. *ſyn.* Sĭmĭlo, cōnsĭmĭlo, cōmpăro, cōnfĕro, cōmpōno. *phr.* ăſsĭmĭlēmquĕ sŭi, lōnga ăſſvētūdĭne fēcit. Sĭc părvĭs cōmpōnĕre măgnă sŏlēbam. *vide Similis.*

Aſsĭmŭlātĭo, *Przypodobywánie.*

Aſsĭmŭlo, Zmyślám 1. *Pokrywam, Wyrażam* 1. 2. *Czynię się 2.* Przypodobywam co. Sich ſtellen/ wie dergleichen thun. *Aſsimulavit anum, cultoſq; intravit in hortos.* Ovid. *ſyn.* Fīngo, sĭmŭlo.

Aſsĭpōndĭum, *Funt 1. Pieniądz.*

Ăſsĭrātum, ſub *Trunek.*

Aſsĭs, is. m. idem *As Funt, Całego co, Częśći cáłey rzeczy, Pieniądz, śiedm pieniąſzkow,* Groſz.

Aſsĭs, is, *m. alterius originis, ſub Deſka.*

Aſsis æſtĭmo, *Gárdzę.* Verachten.

Aſsĭſtēntĭa, *Aſyſteneya.* Beyſtehung.

Aſsĭſto, *Stoię 1. Stoię podle.* Beyſtehen. *ſyn* ădſum, ĭntĕrſum, ăſto.

Aſsiſtrix, Sapient. 9. ſed apud LXX. eſt, i. Aſſeſtrix.

Aſsĭtus, in Przyśiewam. Darbey gepflantzt. *Atria quid memorem viſentibus aſſita pratis. A.*

Aſsĭus lapis, *Kámień trunny.*

Aſſo, as, Piekę, *Spiewam 2. Gram 1. Piſzę o kim,* & in *Muzyká 3.* Braten. *ſyn.* Tŏrrĕo, *phr.* Sūbjĭcĭunt vĕrŭbus prūnas, ĕt vīscĕra tōrrēnt: Dūm tŭrdos vērsāt ĭn ĭgnĕ. Pīngvĭăque ĭn vĕrŭbus tōrrēbĭmus ēxtra cōmĭnus.

Aſsŏcĭo, *Przyłączam.* Sich zugeſellen. *Dulcibus aſſocias lymphis melliq; liquenti.* S. *ſyn.* ădjūngo, cōnjūngo, ăddo, sŏcĭum do.

Aſsŏlet, *Bywa to, Zwykł, Zwyczay ieſt.* Es iſt alſo der Brauch.

Aſsŏno, *Przyśpiewywam.* Zuſtimmen — *Plangentibus aſſonat echo,* Ovid. *phr.* Sŏno sĭmŭl, Sŏnāntı rēſpōndeo. *vide Echo.*

Aſtrĭctus &c. *lege* Adſtrictus.

Aſsūdēſco, *Pocę się.* Schwitzen.

Aſſvēfăcĭo, *Nákłádam kogo.* Einen gewohnen

Aſſvēfĭo, *Nákładam się* Sich gewöhnen.

Aſſvēſco, *Nákłádam się Przypiiam się winu* Obeznać się. Gewöhnen. *Pluribus aſſvevit mentem, corpuſq; ſuperbum.* M. *ſyn:* Cōnſuēſco, sŏlĕo. *phr.* ădĕo ă tĕnĕris ăſſuēſcĕre mūltum ēſt. Ille mănum pătĭens, mēnſæquĕ ăſſuētus hĕrĭli. Pătĭens ŏpĕrum, părvōquĕ aſſuēta jŭvēntus. Tŭa cernĕre facta ăſſuēſcat. Vīrgĭnĭbus Tŷrĭĭs mōs eſt gēſtāre phăretram. Fōrtĭtĕr ēdĭſco trĭſtĭa pōſſe pătĭătquĕ hĭnc, atq; ĭllĭnc hŭmĕros ăd vūlnĕra dūrăt. Dūrātăquĕ mūlto sōle gĕlūquĕ cŭtis. Quō mōre sŏlēnt. Rĭtus ŭt ă prīſco trădĭtus ēxtăt ævo. Sēnſumquĕ măli dētrăxĕrăt ūsŭs. Nām mōrtem fēcĕrat ūsŭs.

Aſſvētūdo, *Zwyczáy.* Gewohnheit. *Fac tibi conſveſcat, nil aſſuetudine majus.* Ovid. *ſyn.* Mōs ūsus, cōnſvētūdo. *epith.* Lōnga, făcĭlĭs, ŭtĭlĭs, tĕnāx. *phr.* Nām mōrēm fēcĕrăt ūſus.

Aſſvētus, *Przywykły.* Gewohnet. *Aſſuetus tauri ſaltus, aſſueta leones.* Ovid. *ſyn.* Svētus, ăſſuēfāctŭs, cōnſvētus, *vide Aſſueſco.*

Aſsŭla, *Deſzczká, Trzáſká, Wior,* Okruſzyna. ein Bretlein.

Aſsŭlas făcĕre, *Potrzáſkáć.* Spen machen.

Aſsŭlātim, *Drobno* W *trzaſki,* & in *Potrzáſkáć.* Von brett/ zu brett.

Aſsŭlōsè, *W trzaſki, Wzdłuż,* & in *Potrzáſkáć.*

Aſsŭltim, *Przyſkakuiąc.* & in *Poſkákuię.*

Aſsŭlto, *Przyſkakuię.* auff einen Springen

Aſsŭltus, us, *Naiazd, Przyſkakowánie,*

Aſſum, *Pieczyſte, Pieczenia.* ein Braten.

Aſsūmēntum, ſub Łátá 1.

Aſsūmo, *Biorę 1. 9. 24. Kłádę zá pewną, Przyimuię 4.* Przyczytam, *Przybieram, Záwźiął*

wziął się, & in Kokoszę się. Anreder zu sich nehmen. Praesertim cautum dignos assumere, prava. Hor. syn. Căpĭo, ăccĭpĭo, mĭhi trĭbŭo, ărrŏgo.

Asſūmptĭo, Bránie. Annehmung.

Assumptio apud Dialecticos & Rhetores, pars syllogismi altera, per quam id quod ex propositione ad ostendendum pertinet assumitur. Cic. Assumptum. vulgo Minor, vel propositio minor. vide Sumptio.

Assūmptīvus, Assumptus, *Przydátny.*

Assŭo, Przyszywám. Anbutzen. *Assuitur pannus, cumlucus & ara Dianae.* Hor.

Asſūra, Pieczęnie, Kármięnie r.

Asſūrgo, *Wstáię, Powstáię,* Podnoszę się. Rostę, wZmágám: Aufstehen. *Aera per vacuum, ferri, atq; assurgere in auras.* Virg. *syn.* Sŭrgo, cōnsurgo, *vel* cresco, ēxcrēſco, aūgĕor. *vel* cēdō. *phr.* Sē tōllĕre ſurſum. āſsūrgĕre ĭn aūras. Sēptēmquĕ āſsūrgĭt ĭn ūlnas. Aſsūrgit Mūsæ nōstra Cămœna tuæ.

Asſūrrēctĭo Powstánie. Auferstehung.

Assus, *Pieczony, Sam 2. Gorący, Suchy.*

AST

Ăst, *Alè,* Aber,

Astācus, Gr: *Rák morski.*

Astăphĭs, idis, gr: *Rozynká.* Rosinen.

Astăphĭs agria, gr: *Gnidosz. Jagodá winná leśna.* Wolffkraut.

Astĕtismos, gr: *Zart 3. Sznypka. Item trapus quem urbanum iocum Latini vocant. Allegoriae vel Ironiae species.*

Aster, eris, gr: & *Aster* Atticus, *Gwiázdeczki ziele.*

Astĕrĭa, gr. *Gwiázdeczká kamień,*

Asteriace Plin. corr Arteriace.

Astĕrĭas, æ, m, gr: *Bąk 1. Jástrząb wielki.*

Astĕrĭcum. gr, *Pomurne ziele.*

Astĕrĭon, Asterium gr. in *Páiąk.*

Astĕrĭos, gr: *Księżyczny kámień.*

Astĕrīſcus, gr:*Gwiazdeczká, Znáczek.*

Asterno. Adsterno. *sub Ściełę. 1.* Betten.

Astes. vide *Adstes.*

Ăsthma, tis, gr: *Dychawycá.*

Ăsthmătĭcus, gr: *Dychawyczny.*

Ăstĭcus, gr: *Mieyski.* Statisch.

Astĭpŭlor &c. lege Adstipulor. &c.

Ăstĭtuo, *Przystáwiam,* Zusetzen.

Asto lege Adsto.

Ăstrăbe, es, gr: *Łęk u śiodłá, Siodło.*

Astrăgălizo, gr: *Kuty,* gram.

Astrăgălus, gr: *Kut do grania, Orzech ziemny.*

Astrăpĭas, æ, m, gr: *Błyskáwicá kámień.*

Astrăpŏplēctos gr: *Piorunem uderzony.*

Astrepo.astringo,&c. lege Adstrepo,adstringo &c.

Astrĭfer. Gwiázdźisty. ein Gestirnträger.

Torquet & astriferos inclinat Juppiter axes St.

Astrĭos, vel Astĕrios, *otis, f. Gr. Księżyczny kamień.* der Mondstein.

Ăstrŏbŏlismus, gr: *Zágorzęnie. 2.*

Astrŏbŏlus, *Gr: Rybák.*

Astrŏītes, æ, m, *Gr. Gwiazdeczká kámień.*

Astrolabium, instrumentum diopcicum. ex quo astrorum motus, intervalla. horae cognoscuntur. Sipont. Rhodig. inventum Ptolomaei Sinesio teste.

Astrŏlŏgĭa, gr. *Gwiázdárská náuka, Práktyká.* die sternen Kunst.

Astrŏlŏgus, gr. *Gwiázdarz. Práktykarz.* Sternseher. *Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus.* Mart. *epith.* Vĭgĭl, præsāgus. fātĭ dĭcus, dūbĭus, īncērtus, mēndāx, nēſcĭus. ānceps. *phr.* Quĭd Lūnā fĕrat, quĭd grāndo, quĭd æstus, aūt quid sāngvĭneo, prænūntĭet ĭgne cŏmētes. ārbĭter: Qui stēllārum ōrtus cōmpĕrit ātque ŏbĭtus. Nēc quicquam tĭbi prōdest āĕrĭas tēntāſse dŏmos, ānimōq; rŏtūndum pĕrcūrrĭſſe pŏlum mŏrĭtūro. Vūlgī crēdŭlĭtāte, sĕquāci ūtĭtur, āſtrŏlŏgus, māgna ātquĕ hōrrenda mĭnātur, īnsānāmque fāmem, pŏpŭlāntem quĕ ōmnĭa pēstem, ēt bēlla, ēt quĭcquĭd bēllōrum īnsānĭa clādĭs īnvĕhit hūmānis, ĭrātāquĕ nūmĭna rebus. Sȳdĕra cūnctā nŏtat. Distĭn-

stingvens circumspicit astra. et certis signis pluvias prædicit et æstus. *vide Philosophus.*
Astronomia, gr. *Gwiazdárska náuka.*
Astronomus, gr. *Práktykarz. 2.* Sternkündiger / *epith.* insomnis præscius, pervigil, attentus, vigilans, verax, sagax, peritus: *phr.* Cœli astrorumq; peritus, stellarum aspiciens, cursum cœlique meatus. Cæli observator. Cœli mentes et sidera signat. Cœli meatus describit radio, et surgetia sidera dicit. Auroram erroresque situmque docens, flexusque recursusque innumeros, qui solert, indagine novit, qua venit exoriens, qua deficit, unde coactis cornibus in plenum menstrua Luna redit.
Astrorum interpres *Gwiazdárz.*
Astrum, *gr. Gwiázdá.*
Astruo, lege Adstruo. *Przybudowáć.* Hinzubauen. *syn.* Construo, ædifico, condo, compono.
Astu, *ab Astus. Chytro.* Listiglich:
Astu, *græca vox sub Miásto.* ein Stadt.
Astula, æ, Trzaská ein Splieter Spahn.
Astur, *Jástrząb wielki.*
Astur equus, *Jednochodnik.*
Asturco, onis, *Jednochodnik.*
Astus, us, *Chytrość, Sztuká 5.*
Astutè, *Chytro.* Listiglich.
Astutia, *Chytrość,* Sztuká 5. Arglist. Betrug. *Hunc instrumentis humana astutia nisa* Tert: *syn.* astus, fraus, dolus, technæ fallacia, calliditas. *epith.* Versuta, pavida, fallax, callida, dolosa, iniqua, latens, tacita, captiosa, subdola, insidiosa, inopina, arcana, detestanda, solers, sagax, hostilis ficta. *vide Fallacia.*
Astutus, Astutulus, *Chytry.* Arglistig. Listig *Dixi equidem & dico, captes astutus ubique.* Hor. *syn* Versutus, vafer, callidus, cautus, dolosus *vide Fallax.*
Astylis, idis, gr: *Szátatá.* Salaten.
Astynomicus. gr: *Budowniczy.* subst.

ASY

Asyctos, è græco, *Cieplec kámień.*
Asyla, æ, è græco. *Zdrowiec bydlęcy.*
Asylia, gr: *Wolność 1.*
Asylum. gr. *Ucieczká. 1.*
Asylus, gr. *Nietykány.* Unberürt.
Asymbolus, gr. *Pasorzyt.* Eármoiad.
Asyndeton. Figura Diomedi, Donato, quasi non ligatum: cùm plura incisa vel membra Conjunctione carent. Dialyton, i. dissolutum. Dissolutio. Rufinian.
Asyntheton, idem Rufiniano.
Asytaton. Budæ. i. non consistens, vel secum pugnans vel non existens in rerum natura.

A T

At, *Alé, 1. Jednak, Przynamniey, Wszákże Tedy, Lecz.* Aber. *Dixit at ille furens acrique incensa dolore.* Virg. *syn.* ast, sed, verum.
At tandem, tandem, Ale *iednak.*
At te, *Boday 4.* Wolte Gott.
Ata, gr: sub *Lucyfer.* Lucifer.
At agen, *lege Attagen.*
Atanuvium, Atanuvius. *Krużyk.*
Atarna, æ, Atarne, es, *Złotook rybá.*
Atat, *Bawey, Ahá.* Ey.
Atavia, *Práprádziadowa matká* Uranmutter.
Atavus, *Práprádziáduow oyćiec.* Uran Vatter. *Turnus avis, atavisq; potens, quem regia conjux.* Virg.
Ate, es, gr. *Szkodá.* Lucyfer.
Atechnia, gr. *Grubość,* die Dücke. Grobheit.
Atenim, *Alés, Lécz.* Doch / Aber.
Ater, *Czárny, Nieszczęśliwy,* Schwartz. *Calculus immitem demittitur ater in urnam.* Ovid. *syn.* Niger. fuscus, nigrans. nigrescens, fuligine tinctus. *vide Niger.*
Aterámnus, gr: *Niewrzący.* Unkochend.

A T H

Athanasia, gr: *Wrotycz ziele,* & *Nieśmiertelność.* Unsterbligkeit.
Athara, gr: *Káßá dziećinna.* Grütze.
Atheos, ei, gr: *Bezbożny:* Gottlos.

Athĕr, ris, gr. *Ość̨u kłośia.*
Athēra, æ, gr. *Kaßá dziećinná.* Gritze.
Athērōma, tis. gr. *Krupká. Guzik ná głowie*
Athlēta, m. gr: *Zápáśnik, Szermierz.* ein Fechter/ Ringer. *nunc Athletarum studiis, nunc arsit equorum.* Lucr. *syn.* Pūgil, lūctātor, glădĭātor. *epith.* Gўmnĭcus, lēnis, īntrĕpĭdus, lăcĕrtōsus, nĕrvōsus, măgnănĭmus, pŏtēns, ūnctus, audāx, rōbūstus, fĕrus, sævus, īmmītis, hōrrēndus, săngvĭnĕus răpĭdus, crŭēntus, fĕrox, atrōx, īmpĕrtĕrritus. *phr.* Pŏtēns āthlēta lăcĕrtis, ăcĕr in hostem.
Athlētĭca, æ, Athletice. es, gr. *Zápáſki.*
Athlētĭcè. *Szermierſko.*
Athlētĭcus, *Gr. Zápáśniczy Pośilny* Fechterisch
Athlŏthĕta, æ, vel es, æ, m, gr: *Jgrzyſk ſpráwcá.* ein Ringaūſgaber.
Atīnĭa, æ, Wiąz. ein Ulmen Baum.
Atīzŏes, æ, m, Gr, *Srebrnik kámień.*
Atĕāntes, hi, *Odrzwie.*
Atnĕpos, *Prápráwnuk.* Meines Enckelssohn
Atŏcĭum, gr: *Poronienie czyniące lekárſtwo.*
Atŏmos, subst, *f.* Gr: *Proſzek, Kádzidło 2.*
Atŏmos, *vel* Atŏmus, adject: *Nieśiekomy.* Sonnenstaublein. *Parvarum ferè constant connexa atomorum.* A. *epith.* Lĕvis, vŏlĭtāns, părvus, *vel* părva tĕnŭis.
Atquĕ, *J, Jako 4, Záraz, Zwłaſzczá.* Und *Atque Deos, atque astra vocat crudelia mater.* Virg. *syn.* āc, ĕt, quĕ.
Atquĕ ădĕo, *J owſzem.* Gemehr.
Atqui, *Jednak Ale iednak, Lecz.* Ja/ Eben· *Invertiſſe graves, atqui non Maſſica Bacchi.* Virg. *syn.* Sĕd, ăt, ĕtĕnim, sĕd ĕnim, ăst. vērum.

ATR

Atrăbĭlĭs. *Melánkolia.* Melancholey.
Atrăbĭli pĕrcĭtus. *Száleię 2.*
Atrăctylis, idis, gr: *Krokos dziki.*
Atrāmēntărĭum, *Kálamárz 1.*
Atrāmēntum, *Inkáuſt, Pulweres.* Dinte. *Atramenta ferè ſcriptores carmine fœdo.* Hor: *syn.* Sēpĭa, sūccŭsātĕr. *epith.* Nigrum, splĕndēns, cŏlōrātum.
Atrāmēntum cŏrĭārĭum, *Czernidło.*
Atrāmēntum mĕtāllĭcum, Atramentum ſepĭæ *idem.*
Atrāmēntum, lĭbrārĭum, scrīptōrium, fulgineum. *Inkauſt.* Dinte.
Atrāmēntum sūtōrĭum, *Koperwás,* & ſub *Mośiężna ſkwárá,* & ſub *Dziegieć.*
Atrātus, *Czarny, Żáłobę noſzący.*
Atrēbātĭca veſtis, Hárás.
Atrĭārĭus, *Atricus,* *Odźwierni.* ein Thürhüter.
Atrĭcăpĭlla, Figoiadká.
Atrĭcŏlor, Czarny. Schwartz.
Atr.ēnſis, ſubſtant. *Od: wierni.*
Atriēnſis, adject. *Sienny 2.*
Atrĭlĭcĭum, Tkáczownia.
Atrĭŏlum, *Przyśionek, Sionká.*
Atrĭplex, *Atriplexum, Łebodá*
Atrĭtas Czarność, die Schwartze.
Atrĭum, *Sień, A longo non ancipiti. Renato. ab Ater. Servio, Sipont. Podworze.* Vorhof. *porticibus longis fugit, & vacua atria luſtra.* Virg. *syn.* Pŏrtĭcus, vĕstĭbŭlum, līmen. *epith.* Ærātum, mārmŏrĕum, pūlchrum, fūlgĭdum, sūblīmĕ, nŏbĭle, lātum, spătĭōsum, măgnĭfĭcum, nĭtĭdum, ĕxīmĭum, præclārum nitēns.
Atrŏcĭtas, *Okrucieńſtwo.* Grimmigkeit.
Atrŏcĭter, *Okrutnie Srogo.* Grausamlich. *Linquit in ignotis morituram atrociter oris.*
Atrŏpĭa, gr. ſub *Suchoty chorobá.*
Atrŏphos Gr: *Suchoty ćierpiący.*
Atrŏr, oris, *Czárność.* Schwartze.
Atrōx, ocis, omne, *Okrutny.* Grimmig/ Grausam. *Ecce inimicus atrox, magno ſtridore per auras.* Virg. *syn.* Dīrus, crūdēlis īmmītis, bārbărus, īnhūmānus, fĕrōx, āsper.

ATT

Atta, æ, m. Tátá, Stáruſsek, Na pálcách chodzący, Nogi włoczący.

Attă-

Ātrāctus, us, *Tykánie, Dotknięnie.*
Āttăgen, enis, m, Āttăgēna, f. gr. *Járząbek*
Āttămēn, *Wszákże Jednak*, Ale *iednak.* **Aber/Jedoch.** *Nil bene cum facias facit attamen omnia belle.* Mart. *syn.* Vērum, tămen, ăst, ăt, sĕd.
Āttāmĭno, as, *Plugawię, Zgwałćić.*
Āttărăgus, *Gr: Skorka ná chlebie.*
Attate. vel At at tatæ. Boday ćię.
Āttĕgĭæ, arum, *Chałupá.*
Āttĕger, *Nie-cáły; Poczęty.*
Āttĕgro. *Dotykam się kąsek, Umnieyszam, Ofiaruię,* 1. *Poczynam wino, chleb.*
Āttĕlăbus, gr: *Száráńcza.*
Āttĕmpĕrātē, *Pomiernie* 2. *Wczas* 1.
Āttĕmpĕro, *Przystosuię, Temporuię*
Āttĕndo, *Pilnuię,* 1. *Słucham* 1. 2. 4. **Acht haben/ Aufmercken.** *syn.* Īntēndo, āudĭo, ādvērtō, aūscūlto. *Phr.* Dĭctīs ādvērtĕre mēntem. Vōcĭbus āures āccōmmŏdāre, præbēre: Mēntem ādjicĕre. Paūcis (ādvērte) dŏcēbo. Hīs ănĭmum ărrēctis dĭctis, ărrēctis aurĭbus ădstat. Tu tē āttendū dĭctis præbēre mĕmēnto Ălĭo mēntes, ălĭo dĭvīsĭmus āures. Făvēte lĭngvĭs, cārmĭna nōn prĭus āudīta Vīrgĭnĭbus pŭĕrĭsquĕ cāno. *v. Audio, Ausculto.*
Āttēndor, *Przyległy iestem.*
Āttēntē, *Bácznie, Pilnie,* **Fleissiglich.**
Āttēntĭo, *Przyłożęnie chęći, Pilność.*
Āttēntĭor, ad rem, *Skąpy.*
Āttēnto, *Doświadczam* 1. *Kuszę się.*
Āttēntus, *Dozorny, Pilny* 1. *Łákomy.*
Āttĕnŭātē, *Subtelnie.* **dünn/ Subtil.**
Āttĕnŭātĭo, *Wyćienszánie, Umnieyszánie.*
Āttĕnŭātus, *Chudy,* **Mager/ dünn.**
Āttĕnŭo, *Wyćienszam, Umnieyszam, Udáię co lekko, Natyráć.* **Dünn machen.** *Debuerant luctus attenuata tuos:* Ovid. *syn.* Tĕnŭo, ēxtĕnuo, īmmĭnuo, dĭmĭnuo.
Āttĕnŭor, *Subtelnieię, Wyćiera się* 1.
Āttĕro, is, *Wyćieram* 1. 2. *ścieram* 2, 4. *Czochram się. Dźierzę száty, Wynędźić, Podeptáć, Osadnić.* & sub *Trą się.* **Zerreiben.**
surgentes atterat herbas. Virg. *syn.* Tĕro, prō tero, cōntĕro, cālco. cōncūlco, prōcūlco.
Āttĕro aures, *Strofuię.* **Straffen.**
Āttĕro cōti, *Ostrzę* 1. **Schärffen.**
Āttĕro famam, *Uwłaczám* 2. **Verachten.**
Āttĕror, *Wyćiera się* 1. **Außzwischen.**
Atterraneum fulmen. sub *Piorun.* **Donner.**
Atterruisse, pro attrivisse, sub Ścieram.
Āttēstātĭo, sub *Poświadczánie.*
Āttēstātor. *Pochwálácz,* **Zeuger.**
Attestatum fulmen sub Piorun. **Donner.**
Āttēstātus, sub *Twierdzący.* **Zeugend.**
Āttēstor, *Poświadczam, Swiadczę* **Zeugen.**
Āttēxo, *Przyplatam, przyłączam.* **Anweben** *syn.* āddo, ădjūngo, ānnēcto, āpplĭco.
Āttĥis, idis. gr: *Słowik.* **Nachtigall.** *Atthides, in nidis una remansit avis.* Mart. *v. Philomela.*
Āttĭbērnālis, *Społmieszkánieć, Budkarz.*
Āttĭgĭt eum dēsīdĕrĭum, *Záchćiało mu się.*
Āttĭgo, is. *Dotykám się,* & sub *Umnieyszam,*
Āttĭgŭus, *Przyległy.* **Aneinander gefügt.** *Gurgitis attiguam mediis hic impigra in arvis.* Am.
Āttĭlus, *Rybá pádowa.*
Āttĭnĕo. *Trzymam* 1. *Zátrzymawam* 1. *Więźnię* 2. **Beyhalten.**
Āttĭnet, *Przynależy, Dotycze się, Pomaga co, Do tego mi.* **Gehet mich oder dich an.** *Cervice tinget, te nihil attinet.* (Alcaic.) *syn.* Pērtĭnet, spēctăt.
Āttĭngit me. *Obchodźi mię, przynáleźy.*
Āttĭngo. *Dotykam* 1. 2. 3. *Dojeżdżam* 1. *Dosięgam. Dopadam, Doćisnąć. Kosztuię* 1. *Sięgam* 4. *Wspominam* 2. *Przyległy iestem, sub Dochodźi* 2. & *sub Pulsu mácáć.* **Anrühren.** *Innixus arces attigit igneas* (Alcaic.) *syn.* Tāngo, pērtĭngo, vĕnĭo, pērvĕnio, āccēdo.
Āttĭngo voce. *Miánuię.* **Nennen.**
Āttis, idis; gr: *Słowik.* **ein Nachtigal.**
Āttōllo, *podnoszę,* 1. 3. *Dźwigam, Rozszerzam* 2. *przynoszę,* **Auffheben.** *Tranquillo silet. immotaque attollitur unda.* Virg. *syn.* ērĭgo, ēvĕho,
ēffĕ-

efféro, tōllo, in sūblīmē fĕro.

Āttōllo ŏcūlos contra, *Weyrzeć 1.*

Āttōllo, fustollo fupercilium. *Pyſznię ſię.*

Āttōndĕo, *Golę, Strzygę 3. Podſkubuię 3.* Obćinam 1. *Ogołoćić, Wyiadam 1. Szkodzę:* Beſcheren.

Attondentur. Nahum. 1. pro attondebuntur; quaſi ab attondo per tertiam Barb.

Āttŏnĭtè, *Zdumiálé, Pilnié.*

Āttŏnĭtus, *Zdrętwiáły, Zápámiętáły, Przeleꝗły, Wryty.* Erſchreckt, Beſtürtzt. *Gutta per attonitas ibat oborta genas,* Ovid. *ſyn.* Tĕrrĭtus, pĕrcŭlſus, ſtŭpĕfăctus, ſtŭpēns. *vide Territus, Obſtupefactus.*

Āttŏno, as, *Zdumiałym czynię.* Erſchrecken *Nomine contactas attonuere ſuo.* Ovid.

Āttrāctātio, *Przyćiągnięnie.*

Āttrăho, *Przyćiągam 1. Przywłoczę, Zaćiągam 3.* An ſich zie hen. *ſyn.* āllĭcio, trăho.

Āttrēctātio, *Tykanie. Głáſkánie.*

Āttrēctātus, us, *Dotykánie, Tykánie.*

Āttrēcto, *Dotykam ſię.* Anrühren, antaſten. *ſyn.* Trācto, pălmo.

Āttrĕmo, *attrepido. Drzę,* & ſub *Przyſpieſzam*

Āttrĭbŭo, *Przyczytam, Przywłaſzczam, Náznaczam.* Zueignen. *Attribuit, totumq; hominis per ſidera cenſum.* Man. *ſyn.* Trĭbŭo, āſsīgno āddīco, āſcrībo, cŏncēdo.

Āttrĭbūtio, *Przymiot, Przypiſánie 2.*

Āttrĭbūtum, ſub *Zołd.* Bezahlung.

Āttrĭtio, ſub Skruchá.

Āttrītus, us, *Tárćie, Ścieránie 1. Czochránie ſię, Otręt, Sádno.* Zerſchleiſſung.

Āttrītus, ti, *Wytáry, Zdárty, Ogłodány, Nátyrání.* Verſchliſſen. *Et gravis attrita pendebat cantharus anſa.* Virg.

Āttŭbĕrnālis, idem *Attibernalis.*

Ātypus, Gr. *Bleket.* ein Stamler.

Āu, vide Au, & ſub *Hap, hap.* (glich.

Āvārè, Avariter *Łakomié, Drogo.* Geitzi-

Āvārĭtia, Avārĭties, *Łakomſtwo,* Geitz. *Fervet avaritia miſeraq; cupidine pectus.* Hor. *Denique avarities, & honorum caeca cupido.* Lucr. *epith.* Crŭēnta, hĭāns, tābĭda, sōllĭcĭta, vīlis, fœda, ſitibūnda, īndĭga, īnsōmnis, cœca, fŭrēns, irrĕquiēta, vĭgil, pērvĭgil, rāpax, ſæva, trŭx fĕrox, vēsāna, mālēsāna, fŭrĭoſa. *phr.* Nūmmōrum, *vel* aūri sĭtis, cŭpīdo, fămes, ŏpum, fŭrĭōſa cŭpīdo. Aūri ſacra fămes, ămor īmmŏdĕrātus, vēsānus hăbēndi, Nūmmi tūrpis ămor fŭror ēxĭtĭālis habendi. Aūri īmpĕrĭōsa fămes. Aūri cæcus ămor. Trīſtis ăvārĭtĭæ răbies. Aūri vēsāna cŭpīdo. ŏpum dīra fămes. Vīlis ăvārĭtĭa ēt nūmmi tām fœda lĭbīdo. Pērgit īnēxplētæ pāllor ăvārĭtĭæ. Quīd non mōrtālĭa pēctŏra cōgis aūri ſacra fămes? Crēſcit ămor nūmmi, quāntum īpſa pĕcūnĭa crēſcit. Mōrtēmquĕ tĭmēre. Aūri nēſcit ămor, ērgo sōllĭcĭtæ tū caūſa, pĕcūnĭæ, vītæ es. Pēr tē īmmātūrum mōrtis ădīmus ĭter. īnsătĭābĭle mōnſtrum ōrcus ăvārĭtĭam ſtўgĭis ēmīſit ăb āntris. Gērmāna Hārpўis, făcies incūlta sĭtūq; Trīſtis hĭānt rĭctus, tĕtricis frōns āſpĕra rūgis, ōră făme pāllēnt, cōrpus mĭsĕrābĭle cūră āttĕnŭat, vīrus prōmptam īn perjūrĭa lingvam īnfĭcit, ēt trĕpidam ēxērcēnt īnsōmnĭa mēntem. Prōdĭgă nām vītæ, sĭtis īnsătĭābĭlis aūri. *vide Avarus.*

Āvārus, *Łakomy.* Geitzig. *Semper avarus eget certum voto pete finem* Hor. *ſyn.* Părcus, tĕnax, sōrdĭdus. *epith.* Mēndīcus paūper, vĭgil, ſōllĭcĭtus, īnsătĭābĭlis, cŭpĭdus, mĭsĕr, īnfēlix, lāngvĭdus, īnfāmis, dīves, răbĭdus, sĭtĭbūndus, ĕgēnus, ĕgēns, triſtis, īnēxplētus, mĭsĕrāndus, ārdēns. *phr.* Aūri cæcus ămor, aūri quēm dīra cŭpīdo, sōllĭcĭtat, Quī nūmmos nūmĭnis īnſtar hăbet. īntĕr ŏpēs mēndīcus ŏpum. Cŭi pēctus fērvet ăvārĭtĭa. Quēm nōctes ătquĕ dĭēs fērvēns ămor ūrgĕt hăbēndi. Aūri īnflāmmātus ămōre, Quī ămōre sĕnēſcit, tābēſcit hăbēndi. Tūrpis ăvārus quærit, & īnvēntis mĭſer ābſtĭnet, āc tĭmĕt ūti. Cōngēſto paūper īn aūro. Sēmper īnŏps Lūcri cŭpĭdīne fērvēns, īmmŏrĭēns lŭcris. Cŭmŭlāndi ārdōrē tābēſcēns. Ămōr cŭi sēmper crēſcit hăbēndi. Sēmper ăvārus ĕget. Cōndit ăvārus ŏpes, dēfōſsōque īncŭbat aūro. Nōn Tārtēſsĭăcis īllum sătĭāret ărēnis tēmpēſtas prĕtĭōſa tāgi, nōn ſtāgna rŭbēntis Aūrea pāctōli; tōtumque ēxhaūsĕrit Hērmum, ārdēbit mājōre sĭti, Pārcum gĕnus eſt, pătĭēnſquĕ lăbōrum. Quæsītīquĕ tĕnāx, ĕt quōd quæsīta rĕsērvet.

Āuceps, *cupis, commune, Ptásznik* 1. *Podchwytacz.* Vogelfänger. --- *famulus nunc aucupis idem.* Mart. *epith.* Callidus, versūtus, īnsidiātor, īnsidiōsus, fallax, vigil, vigilans, pellax, astūtus, promptus, sōlers, dolōsus, abditus, pervigil, immōtus, avidus, impiger, properus, subdolus, insomnis. *phr.* Aucupii doctus, peritus. Fallāces tendens lăquĕos. Vŏlucrum, ăvium vēnātor vŏlucres fallens lăquĕis, vīscōque tĕnāci. Quī cantu dēlūdit ăves, Quī fictā vŏlucres dēlūdit imāgine vōcis.

Auctarium, *Przydátek, Przymiarek, Podkupne.* Zugab übermas.

Auctārium adjicio, *Nádmierzam.*

Auctifico, Arnob. i. augeo. Pomnażam, Czczę.

Auctificus, sub Pomnożyćiel. ein Mehrer.

Auctio, onis, *Auctionarius Przeday publiczny.*

Auctiōnor, Auctiōnem facio, propono, vendo, *Wystáwiam na przeday.*

Auctito, as. Przyczyniam 1. Mehren.

Aucto, as, *Przymnażam, Pomnażam, Rozmnażam* Grosmachen.

Auctor, oris, hic, hæc. *Sprawcá, Jśćieć, Pisarz* 1. *Powod* 1. *Fundator, Wynależcá; Dźierzawcá* 1. *Pomnożyćiel, Rodźic, Powiádácz. Przodek* 4. *Przedawácz, Rádźićiel, Potwierdźićiel, Przystáw.* Urheber/Anfanger. *Optima tu proprii nominis auctor eris.* Ovid. *syn.* Suāsor, impulsor, hortātor, *vel* doctor, măgister. *vel* căput, princeps, Dux, *vel* nuntius.

Auctor secundus. *Rękoymiá.* Nachfolger.

Auctor sum, *Rádzę* 1. *Wátuię.* Rathen.

Auctōrem habeo, *Szczycę się.* Rühmen.

Auctōres sunt, *Powiádáią.* es wird gesagt.

Auctōrāmentum, *Obowiązek, Zadátek, Zakup, Rękodayskwo, Umowá, Zapłatá przenáięremu.*

Auctōrātio, Przedánie wárowne.

Auctōrātus, ti *Obowiązány, Zákupiony, Promot, Zołnierz zmowiony.* Verbunden.

Auctōritas, *Powaga, Powod,* 1. *Monimenti Odiskánie, Swiádectwo, Protokoł, Dáwnośći używánia práwo.* Groß Ansehen/Gewalt. *Si auctoritatem postea defugeris.* Iamb. *syn.* Pondus, momentum, vis, potestas, impĕrium; *vel* fides, nomen.

Auctōritāte præditus, grāvis. &c. *Poważny.*

Auctōritāte alicujus nitor, &c. *Szczycę się kim.* Sich auff eines Ansehen verlassen.

Auctōro, *Przećiągam* 2. *Nábáwiam, Obowięzuię.* Verflichten. *Auctoratus eas, an turpi sclausus in arca.* Hor.

Auctōror, Obowiezuię się, Powod daię.

Auctum, ti, *Przybywanie.*

Auctus, us, *Przyrastánie, Przybywánie, Pomnożenie, Rośnięnie, Przymnożenie, Rostość, Cielistość, Krescencya, Podkup.* Gemehrt. *syn* ădaūctus, amplior, major amplificatus.

Aucŭpātio, *Łowienie ptástwá.*

Aucŭpātor, *Ptáßnik.* ein Vogelfänger.

Aucŭpātōrius, *Myśliwczy.* ein Jäger.

Aucŭpātōrius calamus, *in Trzćiná.*

Aucŭpātum, *Ná ptáki.*

Aucŭpium, *Myślistwo,* 1. *Obłow* 1. *Podchwytawánie, Łápáczka w mowie.* Das Vogelstellen. *Faunus plumoso sum Deus aucupio.* Prop. *syn.* ăvium vēnātio. *epith.* Subtile dolōsum, fallax, astūtum.

Aucŭpo, as Aucŭpor, aris, *Łowię ptástwo, Chwytam,* 1. *Łowię tr. Podsłuchywam. Wypátruię, Pytam. Podchwytáwám, Stáram się, Zábiegám.* Vogelstellen. *Aucupor infelix incertæ murmura famæ.* Ovid. *phr.* ăves căpto. Vēnātu ăves sĕquor, ăgito. Insidias ăvibus pōno, mōlior, ăves lăquĕo, pĕdicis, călămo, ămite, visco, lino, căpio, ăves dĕcipio, fallo. Tum lăquĕis captāre fĕras, & fallĕre visco. Vŏlucres nōdōsis plăgis dĕcipĕre ăvibus rētia, lăquĕos tendĕre, ăves mĕdicāta fallĕre virga. Gruibus pĕdicas, ĕt rĕtia pōnĕre cervis, illa dŏlis, viscoq; sŭpĕr corrēpta sĕquāci. Nēvibus hærentem piecis frustra ădmŏvĕt ālās. ărtesquĕ dŏlōsas Tollite, nĕc vŏlucres viscāta fallite virga.

Aūdā-

Audacia, *Smiałość 2. Zuchwálstwo.* Kühnheit. *in vultu est audacia mista pudori.* Ovid. *syn:* Impatiens, indocilis animus ingentes animi ardor animi. Virtus accensa, audaces animi. *epith.* Præsens, pugnax, fera, insolens, incauta ferox, petulans, perdita, fidens, cæca, furens, furibunda, temeraria, insana, demens, terribilis, secura malesana, horrenda, intrepida, crudelis, ardens, accensa, Martia, bellica rabida, trux, metuenda *phr.* Nulla meos traxit, petulans audacia sensus. Nec cæca meas audacia vires fallat. Præceps audacia crevit. Cordaq; languentem, dedidicere metum. *v. Audio.*

Audacter, & Audaciter, *Smiele 1. Zuchwale.* Tapfferlich. *syn.* Audenter, audaci animo, generose, fortiter.

Audaculus, *Smiałek.*

Audax, *Smiáły 2. Zuchwáły,* & sub *Desperát.* Verwegen/kühn/keck. *Dicat & audaci tu timor esse potes:* Prop. *syn.* interritus, imperterritus, intrepidus, impavidus, audens, generosus, fortis, *vel* temerarius, inconsultus, animi præceps, *phr.* Terroris expers. Terrore carens. animo fortis. Quem nullus urget metus. Qui metum pectore excussit, ejecit. Audax cuncta pati. Pugnantes animis audacibus implent, ingentes animos augusto in corpore versant. *vide Audeo, Fortis; Generosus.*

Audenter, *Smiele názbyt.* Dapfferlich.

Audentia, *Smiáłość 1.* Kühnheit.

Audeo, *Smiem.* Dörffen/sich erkühnen/Unterstehen. *syn.* Audax, sum, non timeo sum intrepidus, *vel* non dubito, *vel* confido. *phr.* Audendum est, fortes adjuvat ipse Deus. Tu ne cede malis, sed contra audentior ito. Audentes fortuna juvat. Pro te vel solus denis obsistere turmis. Quis te juvenum confidentissime, nostras jussit adire domos? Tanta ne vos generis tenuit fiducia, vestri. Quod si deficiant vires, audacia certe laus erit in magnis. *vide pericula adire.*

Audiat Reverentia vestra, vel sua, & Audiat Dominus, sub Wászmość.

Audiendi sensus, *Słuch 1.* das Gehör.

Audiens imperii, Audiens dicto, *Posłuszny.*

Audientia, *Audyencya,* Audienz.

Audin, *Słysz.* Hör.

Audio, *Słyszę 1. 2. 3. 4. Słucham 1. 4. Posłuszny iestem, Usłucháć, Wysłucháć, Máią go zá, Zowią mię, Tak iest 2. Dobrzę 2.* Hören. *Audiat hæc genitor qui fœdera fulmina sancit.* Virg. *syn.* Ausculto, *vel* intelligo, capio. *phr.* Aure sonos, sonitum haurio, capio, accipio. Sonus ad aures fertur, venit, pervenit sonus, vox aures pellit, penetrat, occupat, verberat. Fando si forte tuas pervenit ad aures. Vox reddita fertur ad aures. Vestras si forte per aures Nomen iit. Vocemque his auribus hausi. Vox auribus instrepit. Subito cum creber ad aures. Visus adesse pedum sonitus. Cum gravior mihi nuntius aures verberat. aures accommodat. Auribus aëra captat. Vocemque his auribus hausit. Gemitus lachrymabilis imo auditur tumulo, et vox reddita fertur ad aures. multa auribus hausi. Maternas impulit aures luctus Pendet narrantis ab ore. Vulgi quæ vox ut venit ad aures. Contigerat nostras, infamia temporis aures. Constitit Æneas strepitumque exterritus hausit. Auribus interdum voces captamus, et omnem adventus strepitum credimus esse tui, audio attente. *vide Ausculto.*

Audio surde, Audio parum, *Niedosłyszę.*

Audit bene *Dobrze o nim mowią.*

Audit male, *Zle o nim mowią.*

Auditio, *Słuch 2.* Das Gehör.

Auditioni operos, *Przysłuchywam się.*

Auditiuncula, *Słuch 2.* das Gehör.

Audito, *absolute sub Doznawszy.*

Audito, as, Słucham 1. Hören.

Auditor, oris, *Słuchácz, Audytor.* Zuhören. *Excitat auditor studium, laudataq; virtus.* Ovidius. *syn.* Audiens, Discipulus.

Auditores, *Słucháczę.* Zühörer.

Auditorium, *Słuchálnia, Szkoła, Słucháczę.*

Aditorius, *Słuchalny.*

Auditus, us, *Słuch. 1. 3.* Das Gehör *Visus abit, fugit auditus. trahit omnia secum.* Mart.

Auditus gravitas, *Niedosłyszenie.*

Auditus, sensus, *Słuch. 1.* Gehör.

AVE

Ave, *Witay.* Gott grüsse dich. *Et matutinum portat ineptus ave* Vir. *syn.* Salve *phr.* Jubeo salvere Salutem dico, nuntio, fero, affero. Te saluto.

Ave pōrtans, *Pozdrawiácz.* ein Begrüsser.
Ăvĕho, *Uwożę.* Hinwegführen. *syn.* Vĕho, dēvĕho.
Ăvēllāna. *Orzech láskowy. Non ab avellando dicta, sed ab Abella oppido, quasi* Abellina.
Ăvēllo, is, *Odrywam, 1. Oddźieram, Ucżosnąć.* Abeoder hinweg reissen. *Fatale aggressi sa crato avellere templo.* Virg. *syn.* vēllo, cōnvēllo, ēxtīrpo, ăbstrăho, aūfēro.
Ăvēna, *Owies, Zdźbło, Łodygá.* Haber/Halm. *Et levis obsesso stabat avena solo.* Ovid. *syn.* Călămus, ărūnda, fīstŭla, cĭcūta, cūlmus. *epith:* ēxīlis, ēxĭgŭa, grăcĭlĭs, tĕres, īnērs, bĭbŭla, dŏcĭlĭs, rēsŏnāns, āltĭsŏna, sēptĭfŏris, phœbæ. *phr.* īnfēlix lŏlĭum ēt stĕrĭles dŏmĭnāntur ăvēnæ ēxpēctata sĕges vānis ēlūsit ăvēnis. *vide Fistula.*
Ăvēna sterilis, *Owiesek.* Strohalm.
Ăvēnācea puls, *Grucá.* Habergrütze.
Ăvēnācĕus, *Owśiány.* das vom Haber ist.
Ăvēnāta, *B. sub Gruca.* Habergrütze.
Ăvēnārĭus, *Owsowy.* Vom Haber.
Ăvēns, *Chćiwy,* Ăventer, *Chętnie.*
Ăvĕo, *Radbym, Ządam, Chcę* Begehren. *E quibus unus avet quamvis aspergere cunctos.* Hor. *syn.* Cŭpĭo, ōpto, ēxōpto, vŏlo, dēsīdĕro.
Ăvērni līmen, *Otchłań piekielna.*
Ăvērna loca. *Ptakow niemaiący.*
Ăvērnālis, *Piekielny.* Höllisch. *Inter avernales haud ignotissima Nymphas.* Ovid. *syn.* ăvērnus, ă, um, ăvērnĭcus, Tārtărĕus, īnfērnus, Stўgĭus Tænărĭus, Phlĕgĕtōnthæus, ăchĕrōnĭcus
Ăvērnus, substant. *Otchłań piekielna, Piekło.*
Ăvērnus, adject. *Piekielny.*
Ăvērro, sub *Zágrabić.*
Ăvērrūncāndus, Brzydki. Abscheulich.
Ăvērrūncāns. Odwrotny 3. Versöhnend.
Ăvērrūncātĭo, Odwrácánie, Oczyśćienie 2.
Ăvērrūnco, Odwracam co złego.
Ăvērrūncus, Odwrotny. 3. Versöhnt.
Ăvērsa mēns, *Odwrocenie 2.* Abwendung.
Ăvērsa pēcūnĭa, *Obrywká.* Gewinn.
Ăvērsābĭlis, *Brzydky.* Heßlich/ abscheulich.

... incautum scelus aversabile cumq; est. L.
Ăvērsātĭo, *Odwrocenie 2. Brzydzenie, Nienawidzenie.*
Aversatrix, Hierem. 3. qua aversatur.
Ăvērsĭo, *Odwrocenie 1.* Abwendung. *syn.* Fŭga, ŏdĭum. *epith.* īmprŏba, cæca, grăvis.
Ăvērsĭōne emere ; *Niewárownie.*
Ăvērsĭōne stomahi laboro, *Apetytu nie mam.*
Ăvērsor, oris, *Odwrotny 3.* ein Abkehrer.
Ăvērsor, aris, *Odwracam oczy, Brzydzę się.* Sich weg kehren/ scheuen. *Officioq; levem non adversatus honorem.* Ovid. *syn.* Fŭgĭo; rēfŭgĭo, ŏdi, dētēstor, ăbhŏmĭnor, ēxecror. *phr.* ŏdĭo prōsēquor, ŏdĭo hăbeo.
Ăvērsus, *Tylny, Niechętny, Wtył.* Abgewandt. *Diwa solo fixos oculos aversa tenebat* Virg. *syn.* ălĭēnus, īnĭmīcus, īnfēnsus.
Ăvērsus à Musis, *Nie uczony.*
Avērta, a, Nabiodrki.
Ăvērtat Deus, *Nie day tego Boże.* Das Geschee nicht.
Ăvērtens, *Odwrotny 3.* Abwendend.
Ăvērto, *Odwrácám 1. 2. Odstraßam, Obracam wzad, Obracam rzekę, Obracam się tyłem, Składam winę, Krádnę 1. Zwáłam, Zsadzam.* Abwenden *Quo regnum Italiæ Lybicas avertere oras.* Virg. *syn.* ăbdūco, ăvŏco, ămŏvĕo. *phr.* Dii tālem ăvērtĭte cāsum. Nēc pōsse Itălĭa Teūcrōrum ăvērtĕre Rēgem.
Ăvērtor, *Odstępuię 5.* Abtretten.
Aufĕro, *Krádnę 1. Unoszę 2. Odeymuię 1.* Hinwegnehmen. *Auferor, ut rapida concita navis aqua* Ovid. *syn.* Tōllo, ēxtōrquĕo, ădĭmo, răpĭo, ērĭpĭo, ābrĭpĭo, *vide Furor. aris.*
Aufer tē hinc, *Przecz z tąd.* Weg von hier.
Aufero me, *Odchodzę 1.* Weggehen.
Aufĕro vitam, *Zábijám.* Todt Schlagen.
Aufert me aliquid, *Uwodzę się.*
Aufŭgĭo, *Ućiekám 1. Zbiegam 2.* Fliehen. *Quisquis es, assiduas aufuge blanditias.* Virg. *syn.* Fŭgĭo, dīffŭgĭo, *vel* vīto.
Augĕo, *Przymnażam, Pomnażam, Rozmnażam,*

Przyczyniam 1. Przydáię 1. 3. Nábáwiam, Rozßerzam 2. Ofiaruię 1 & sub *Obdarzam, Zálecam.* **Vermehren.** --- *& numerum Divorum altaribus auget.* Virg. *syn.* ădaūgĕo, āmplĭo, āmplĭfĭco; ĕxtēndo, mūltĭplĭco, cŭmŭlo, ăccŭmŭlo, *vide Accumulo.*

Augĕor, *Rostę,* **Zunehmen.** *syn.* Aūgēſco, ădaūgĕor, crēſco.

Āugēſco, *Rostę, Rozmnażám 1. Pomnażam się, Przybywa czego, Przyrasta.* **Zunehmen.**

Augifico, Przymnażam. **Groß machen.**

Āugītes, æ, m, gr. in *Turkus.*

Āugmĕn, *Rośnienie, Rostość. Pomnożenie Przyrástánie, Przybywánie, Ciéłistość, Ofiara 1.* **Zunehmung.**

Āugmĕn ſumere ſub *Przybywa.* **Mehren.**

Āugmĕn addo, *Przyczyniam 1.*

Augmēnto, Przyczyniam 1. Przymnażam. **Mehren / Zulegen.**

Āugmēntum, *Przymnożenie, Ofiárá 1.*

Āugur, *Wieſzczek 2.* **Ein Wahrſager**: *Auguribus Phœbus, Phœbe venantibus adſit.* Virg. *ſyn.* ărūſpĕx, vātēs, aūſpĕx. *epith.* Pĕrītus, Phœbējus, vĭgĭl, cērtūs. *phr.* ōs fātĭdĭcūm. Præſcĭa lĭngva, ĭntērpres Dĭvum Fāta cānēns. ēvēntūra vĭdēns. Plenus Phœbo. Vēri prōvĭdus Aūgur. Quī vŏlucrūm trāctus sōlērti ĭndāgĭnē sĭgnat. Cui pĕcūdūm fibræ cœli cŭi sīdĕra pātēnt, ēt lĭngvæ vŏlucrum, ēt præsāgi fūlmĭnis ĭgnēs. Nōſcēns quæ mōx vēntūra trăhāntur. Cui fātōrum lēges, ævīquĕ fŭtūri ēvēntūra pătēr pōſſe vĭdēre dĕdit. Tu prōcul ēvēntura vĭdeas tibi dēdĭtus aūgur. Scit bĕne quid fāti prōvĭda cāntēt ăvis. Dūm ſacra sĕcundus ărūſpĕx nūntĭet. *vide aruſpex, Vatet.*

Āugur aquæ, *Wroná 1.* **Die Lefzen.**

Āugŭrācŭlum, *Wießczbiárnia. Zamek.*

Āugŭrāle, *Káplicá.* **ein Capell.**

Āugŭrālis, *Wießczy.* **ein Warſagender.**

Āugŭrārĭo, *Wieſzczbá 3.* **Weiſſagung.**

Āugŭrāto, *Obrządnié.* **Mit rath..**

Aūgurātōrĭum, *Kaplica,* **ein Capel.**

Augŭratrix, apud Iſaiam Latinum. Wieſzczká, Wrożká. **ein Weiſſagerin**

Āugŭrātus, *us, Wieſzczbiárſtwo* in *Wieſzczek*

Āugŭrātus, ſcientia, *Wieſzczbá 1.*

Āugŭrĭōrum interpres, *Wieſzczek.*

Āugŭtĭum, *Wieſzczbá. 3. Wrożká 2. Przepowiedzenie.* **eine Weiſſagung vom Vogel-Geſchrey.** *Ni fruſtra augurium vani docuere parentes.* Virg. *ſyn.* Vātĭcĭnĭum, aūſpĭcĭum. *epith.* Fātĭdĭcum, trīſte, cæcum, īnfēlix, bŏnum, mălum, cērtum, īncērtum, prōſpĕrum, fātāle, fēlix, ădvērſum, ănceps, dūbĭum, præſāgum, tērrĭficum, optātum, sĭnĭſtrum. *phr.* Vātum præsāgĭa, prædĭctă, ōrācŭlă. Dīvīnī mŏnĭtus

Āugŭrĭum mĭhĭ facit aliquid ſub *Sercá dodáię.* **ein Hertz machen.**

Āugŭrĭus, *Wießczy.* **Warſagender.**

Augoror, aris, vel auguro, as, Wieſzczę 2. **Weiſſagen.** *Auguror uxoris fidos optabis amores.* Tib. *Et reor, & ſi quid veri mens augurat opto.* Virg. *ſyn.* Vātĭcĭnor, prædĭco, ĭs. *phr.* Cāſus fŭtūrōs, ăpĕrĭo, nūntĭo, dēnūntĭo, ēxpĕdĭo. Pēr mĕdĭās fŭĕrat dĭvĭno cōncĭta mōtu vātĭcĭnāta vĭas. Tĭbi cāſus ānte fŭtūrōs Vātĭcĭnātus eram. *vide Prædico is*

Āugŭrum ars, *Wieſzczka 1.* **Warſagung.**

Āugūſta, *Ceſárzowo,* **Keyſerlich.**

Āugūſtāle, *Pałac Namiot* **ein Fürſten zelt.**

Aūgūſtālis, Auguſtianus, Auguſtinus, *Céſárſki,* **Keyſerlich / Herrlich.**

Āugūſtè, *Wſpániálé,* Obrządnie, *Swiątobliwie.* **Hochmüttig / prächtig.**

Āugūſtus, ſubſtant. *Ceſarz.* **Ein Römiſcher Käyſer.** *ſyn.* Cæſar. *epith.* Vīctor, fēlix, īndŏmĭtus, gĕnĕrōſus, păcĭfĭcus, bēllĭger, īnvīctus, pĭus, mĭtis, fōrtis.

Āūgūſtus, adject. *Panięcy, Wſpaniały, Czći godny, Swięty 2.* *Tectum auguſtum, ingens, centum: &c.* Virg. *ſyn.* Vĕnĕrāndus, vĕnĕrābĭlĭs, cŏlēndus, sānctus, săcĕr, ſacrātus, rēlĭgĭōſus.

Āūgūſtus, *menſis. Sierpień.* **Der Augſtmonat** *ſyn.* Sēxtĭlis *epith.* Spīcĕus, frūgĭfer, călĭdus, tōrrĭ-

tōrrĭdus, ārĭdus, ūſtus, fērvēns, sĭtĭbūndus, ĭnērs, pĭger, īgnāvus, sēgnĭs pūlvĕrŭlēntus, trĭtĭcĕus. *phr* Mēnsĭs ārĭda quō sĭtĭēns ēxcŏquĭt ārva Lĕo. Quō Phœbus sĭccī tērga Lĕōnĭs ădĭt. Quō Cĕres *ſeu* mēſſĭs cūrva fālcĕ rēſĕcta cădit. Quō răpĭdĭs sōl tērga Lĕōnĭs ūrĭt ĕquĭs. Nōmĭne Cæsărĕo gaŭdēns. Cæsăre ăb Aŭgūſto dūcēns sŭa nōmĭna mēnſis.

AVI

Ăvī sĭnĭſtra, Szczęśliwie **Glückſelig.**

Ăvĭa, æ *Bábá 2.* **Greſsmutter.** *Deque avia nihilum ſupereſt, &c.* Perſ.

Ăvĭa, orum, *Bezdrożny.* **Vnwegſam.**

Ăvĭārĭum, *Ptaſznik, Gay, Sad ptaſzy.*

Ăvĭārĭus, *Ptaſznik 2.* **Ein Vogel ſteller.**

Ăvĭbus bŏnis ſĕcūndis, *Szczęśliwie.*

Ăvĭcŭlæ, *Ptaſzek,* **Ein Vöglein.**

Ăvĭcŭlārĭus, *Ptáſznik 2.* **Vogelſteller.**

Ăvĭdè, *Łákomie, Chćiwie.*

Ăvĭdĭor, *Przyſkępſzym.*

Ăvĭdĭtas, *Chćiwość.* **Begierd/** *ſyn.* Cŭpĭdĭtas, cŭpīdo, fămēs, sĭtis, ārdor, dēsīdĕrĭum.

Aviditer, Chćiwie, **Begierlich.**

Ăvĭdus, *Chćiwy.* **Begierig.** *Contemptrix ſuperum, ſævaque aviddiſſima cædis.* Virg. *ſyn.* Cŭpĭdus, ſtŭdĭōſus, ămāns, ăppĕtēns.

Ăvīlla, *Jágnię,* **Ein Lamb.**

Ăvis, *Ptak.* **Ein Vogel.** *Nunc avis in ramo tecta laremque parat.* Ovid. *ſyn.* Vŏlucrĭs āles *epith.* ăcrĭs, ărgūta, văgă, păvĭda, dēvĭa, nūbĭvăga ăĕrĭa, præpes, răpĭda, lĕvĭs, tĭmĭda, cĭta, fŭgĭtĭva pēnnĭgĕra, cĕler, fŭgax cĭcŭrāta. *phr.* ālĭtuum gĕnus. Vŏlucrum, ālĭtŭum pēnnātă cŏhors. Pēnnĭgĕri grĕges, Incrĕpŭit vŏlucrum dēnſis ēxĕrcĭtus ălis. Tĕpĭdum vŏlucres cōncēntĭbus ăĕra mŭlcēnt. Păſsĭmquĕ văgāntes dūlce sŏnānt tĕnŭi gŭttŭre carmen ăvĕs. Rĕsŏnānt ăvĭbus vĭrgulta cănōris. yērnis mēnsĭbg āles Gārrula, Cōncēntum ſuāvēm rĕsŏnĭs ĕ frōndĭbus ĕdēns. Dūlci mŏdŭlāmĭne mŭlcēns, ăves sōlātĭa rūris, ăſſvĕtum sylvis, īnnŏcŭumquĕ gĕnus. Et cĕcĭnĭt mœſtum dēvĭa cārmen ăvis, Innŭmĕræ cŏmĭtāntur ăves, ſtĭpātquĕ vŏlāntum ălĭtuum sūſpēnſa cŏhors. Quām mūlta ĭu sylvis ăvĭum sĕ mĭllĭa cŏndūnt, Quām mūltæ glŏmĕrāntur ăvēs, ĕt ĭn æthĕre pūro ēffĭngūnt vărĭos lūſus.

Ăvis cāntrix, *Ptak śpiewáiący.*

Ăvis caucăsĕa, *Sęp,* **ein Geyer.**

Ăvis gūttāta, *Jndyk.*

Ăvis glōrĭōſa, *Paw,* **ein Pfen.**

Ăvis īmbrĭum dĭvīna, *Wrona.* **ein Krähe.**

Ăvis imĭtātrix, *Figlarz ptak,* ſub *Sowá.*

Ăvis īnaūſpĭcāta, Avis incendiarĭa, *Węglik ptak.* **ein unglickſeliger Vogel.**

Ăvis māgnă, *Sęp, Orzeł.* **ein Adler.**

Ăvis mălĭtĭōſa, Mēdĭcă, *Paw,* **ein Pfeu.**

Ăvis, non Ăvis, *Struś 2.* **Ein Strauß.**

Ăvis ōre aūſpĭcĭum faciens, *Ptak śpiewáiący.* **Ein Vogel der ſingt.**

Ăvis Pălātīna, *Sęp.* **Ein Geyer.**

Ăvis părădīſi, *Látáwić ptak.*

Ăvis părăſita, ſub *Sowá 1.* **ein nacht Eyle.**

Ăvis præpes, Ăvis rēgālis, *Orzeł 1.*

Ăvis săltātrix, ſub *Sowá,* **ein Nacht eyle.**

Ăvīta bona, *Dźiadowizná.*

Ăvĭcĭum, *Ptáſtwo,* **Feder ſpiel.**

Ăvĭum īnfāntes, Ăvĭum pūlli, *Ptaßętá.* **junge Vögel.**

Ăvĭum cūſtos, *Ptáſznik.* **ein Vogel hütter.**

Āvĭus, *Bezdrożny.* **Vnwegſam.** *Avia dum reſonant avibus virgulta canoris.* Virg. *ſyn.* īnvĭus, īmpērvĭus, dēvĭus, āmbĭgŭus, ānceps, īncērtus, cæcus, *phr.* Plēnus, āmbāgĭbus dĕcĭpĭēns ērrōre lŏcōrum.

AUL

Āula, *Dwor 1. 3. Podwordze, Salá, Surma.* **Ein Saal/ eines Fürſtenhofs.** *epith.* Văcŭa, nĭtĭda, sūblīmis, pŏtēns vĕnĕrābĭlis, māgnĭfica-aūgūſta, vărĭa, prædīves, ſpătĭōſa, pūlchra, ſplēndĭda, aūrāta, pĭcta, sŭpērba, clāra, īllūſtris, Rēgĭa, mārmŏrea, părāta, ōrnāta cŏrūſca. *v. domus Regia.*

Aŭla, pro Olla, priſcè, Koćiel 1. **ein Keſſel.**

Āula ăhēnĕa, *Koćieł 1.* **ein Keſſel.**

Aulæa, orum, Gr. *Opona. Zagiel 2.*

Aulæum, Gr. Obicie. Decken.
Aulæus, Oponny. Außgewürckt.
Aular. Pokrywka. ein Stirtze.
Aulētes, æ, m, gr, Surmacz. ein Pfeiffer.
Aulēticus, Gr. Surmáczy, das da pfeifft.
Aulēticus, Gr. Surmacuy. das da Pfeifft.
Aulēticus calamus, sub Trzcina. Ein Rohr.
Aulica domus, ædes, Dwor 1. Ein Hoff.
Aulicacademia, Polityka zła.
Aulicaster, sub Kortezyan.
Aulicoquus, sub Warzony. Gekocht.
Aulicum, famulitium sub Dworzánin.
Aulicus, substant. Dworzánin. ein Hoffman.
Aulicus, adject. Dworowy, Nádwotny Höfisch/ Prächtig. Tunc cætus juvenum, sed aulicorum. (Phal.)
Aulōdia, Gr. Gránie. ein Spiel.
Aulōedus, Gr. Surmácz. ein Sänger pfeiffer.
Aulos, vel Aulus, Błyszczak, Pław.
Aulula. Gárnuszek. Ein Töpflein.
Aumarium, Aumatium, automatium. Wychod pospolity.
Avocāmentum, Rozrywánie, Odwábiáiącá rzecz.
Avocat me aliquid, Uwodzę się.
Avocatio, Odwabianie, Odciągánie, Odwodzenie, Rozerwánie.
Avoco, Odwábiam, Odwodzę 2. 3. Odciągam 1. Hinwegt. ffen. Sed nisi forte tuas melior sonus avocet aures. Calph. syn. āvertos abdūco, abstrāho.
Avolo, Odlatam, Ulatam, Odchodzę 1. Uciekam 1.

AUR

Aura, Wiátr 1. Wiátrek, Wionienie. Lufft.
Aura populāris, Łáská, Sprzyiánie, Pochwała. das lob. lieb. Gunst.
Aura rumōris, Wieść. Neue Zeitung.
Aurāmentum, Plin. corr. Aut ramentum.
Aurantia mala, Pomáráńczá ein Pomerantz.

Aurāria, Złota gota. ein Goldberg.
Aurārium metallum, Złota ruda.
Aurārium negotium, sub Podskárbstwo.
Aurārius, substant. Złotnik. gold-Schmidt.
Aurārius, adject. ab auro. Złotowy.
Aurāta, Złotobrem, & sub Jażdż.
Aurātilis, Pozłocisty. Vbergeldt.
Aurātor, Złotnik. ein gold Schmidt.
Aurātūra, Pozłota. Vergulding.
Aurātus, Pozłocisty. Złoty. Vbergüldet.
  Aurati bis sex radij fulgentia cingunt. Virg. phr. auro illūsus, decōrus, perfūsus. ardens squālidus spectābilis, insignis, fulgens, fulvus, flāvus, rutilans, rutilus, nitidus, tectus, opertus, circundātus, auro dives.
Aurea, æ, & Aureæ, hæ, Gałetzká, Uzdá.
Aurea, orum, Sentencya 1, Sentenz.
Aureax. Woźnicá, Jeździec konny.
Aurēlia, Gąsienicá.
Aurem admoveo atrigo, Podsłuchywam.
Aurem præbeo, Aurium operam do. Słuchám 1. Hören.
Aurem pervello, vello, Przypominam.
Aureolus, adject: Złociuchny, Pozłocisty, Piękny. Goldgulden. Aureolos ultro quattuor ipse petit. Mart.
Aureolus, substant. Złocik. Goldgulden.
Aures arātri, Pługowe nogi. Pflug stab.
Aures arrigo, ērigo, Słucham pilno.
Aures vēnābūli, Knébel.
Aurēsco. Złotę się. Sich gülden.
Aureus, adject: Złoty, Piękny Wyborny, Złotoczerwony. Gülden. Aureus & simili frondescit virga metallo. Virg. phr. nummus aureus, auro factus, effictus solidus, grāvis auro.
Aureus, subst. Złoty czerwony, & in Srebrnik moneta, Ein Duraten.
Aureus solidus, Aureus stater, Złoty czerwony. ein gulden Schilger.
Auribus, acutis homo, Rozsądny, Klug.
Auribus blandior, servio, Pochlebuię.

Aūrĭbus sit honōs, *Z douſzeniem.*
Aūrĭbus, surdis, vanis,&c,sub *Nieſłyſzę.*
Aūrĭchālcum, *Mośiądz.* Erts.
Aūrĭcŏmus, *Złotowłoſy.* Der ein goldgelb Haar hat. *Auricomus cum quis decerpſerit arbore fœtus.*
Aūrĭcŭla, *Ucho 2.* Ohrenläpplein. *Tum vetulo, auriculis alienis colligit eſcas. P.*
Aūrĭcŭla infima, *Ucha cześć dolna.*
Aūrĭcŭlæ, *Słuchácze.* Zuhörer.
Aūrĭcŭlāris, *Pałec oſtátni.* Der Ohren- oder kleine Finger. *Octavum præbet ſummum digiti auricularis.* M.
Aūrĭcŭlārĭus, adject. *Uſzny.*
Aūrĭcŭlārĭus subſt. *Podchwytácz, Sekretarz.*
Aūrĭfăber, *Złotnik 1.* ein gold Schmid
Aūri legulus, *Złotarz*, sub *Złotnik 1.*
Aūrĭfĕr, *Złotorodny.* Gold bringend. *Quidquid ab auriferis eiectat Iberia foſſis* Stat.
Aūrĭfex, *Złotnik 1.* Geldſchmid. *Eſt data ab Aurificum noſtris incudibus aris. M.*
Aūrĭfĭcīna, *Złotárnia.* Der Geldſchmiden Werckſtatt.
Aūrĭfŏdīna. *Złota gora.* ein Goldberg.
Aūrĭfur, *Złotokradcá.* ein Golddieb.
Aūrīga, *Woźnicá, Sternik, Powoźnik.* Ein Fuhrmann. *Hic ſitus eſt Phaeton, currus auriga paterni.* Ovid. *epith.* Dōcĭlĭs, īmprŏpĕrus, pĕrītus, prūdēns, sōllĭcĭtus, cĕler, cĭtus, vēlōx fŏrtis, lăcĕrtōsus, rōbūſtūs, ĭmpĭgĕr clāmōſus, ĭndŏcĭlis, ĭmprūdens. *phr.* ĕquōrum dūctŏr, rēctor, mŏdĕrātor, ăgĭtātor. Mănĭbus qui flĕctit hăbēnas.
Aurigāndi ārs, *Woźnictwo.* Führ kunſt.
Aūrĭgārĭus, sub *Woźnicá.* ein Fuhrmann.
Aūrĭger, *Złotorodni*, das Gold trägt *Aurigeris Divûm placantes numina tauris.* Cic.
Aūrīgĭnōſus, *Zołtą chorobę ćierpiący.*
Aūrīgo, inis, *Zołta chorobá.* gelb Sucht.
Aūrīgo, as, *Powożę konmi.*
Aūrīgor, aris, idem, & tr. *Rządzę.* Fahren.
Aūrĭpīgmēntum, *Aurypigment*, & sub *Sandaraka.* Bergroth / Arſenik.
Aūrĭplĭces, hæ sub Olrazek. ein Bild.
Aūris, *Ucho 1. 2.* & tr. *Podchwytacz, Wiernek, & Pługowe nogi.* ein Ohr.
Aūris ima, *Uchá część dolna.*
Aūrĭsălix, *Złotowierzb.*
Aūrĭscālpĭum, *Uſzká*, ein Ohrleffel.
Aūrītus, *Uſzáty 1. Słyſzący, Słuchaiący rad.* der groſſe oder lange Ohren hat. *Auritosq; Aſequi lepores, & figere demas.* Virg.
Aūrĭum gravitas, tarditas, *Niedosłyſzenie*
Aūro, as, *Pozłácam.* Vergolden.
Aūro certans, *Zołtoczerwony.* Goltroth.
Āūro clāvāta veſtis, *Szátá z kutaſámi.*
Aūra cōntra, sub *Zá tyle.*
Āūro cōntra carus, *Drogi. Nieoſzácowany.*
Aūro cōntra non carus. *Wyborny.*
Aūrora, *Zorza záránna.* die Morgenröht.
Aūrōſus, *Złoty.* Gold.
Aūrūgo, *Zołta chorobá, Suchość.*
Aūrum, *Złoto 1*, *Pieniądze.* Gold. *Theſauros, ignotum argenti pondus & auri* Virg. *epith.* Rēgāle, cŏrūſcāns, fūlgēns, ŏbrŷzum mĭcāns, nĭtĭdum, clārum, sŏlĭdum, dīves, rŭtĭlum pūrum, rădĭāns, pāllĭdum, prĕtĭōsum, tērſum. Dālmătĭcum, rŭtĭlāns, ĭnvĭdĭōsum, flāvum, fūlvum, nōbĭle, fātāle, ĕxĭtĭāle, pŏtēns, ſpĕcĭōsum, nŏcēns, ŏptātum, grātum, jūcūndum. Hĭſpānum, ădōrātum, ĕxpĕtītum, lēntum, fūtĭle, cœlātum. *phr.* Auri mĕtăllium Aūri pōndus. Aūri lūmĭna. Fūlvum mĕtāllum. Aūri tălēnta. Flāva vĭſcĕra tērræ. Măgni pōndĕris aūrum. Sūnt aūri pōndĕra făcti, īnsĕctīquĕ mĭhi.
Aūrum Cōmicum, *Czerwony złoty márchwiány.* Goldroth.
Aūrum elutum, *Złoto ſzczere.* fein Gold.
Aūrum in balucis, in glebis, in ramentis, *Minerá.*
Aūrŭnco, as, Odwracam co złego.

AUS

Aūſbărĭpēdă, m, ſub Krzywonohi.
Aūſbūlor, priſcè, Cáłuię. Küſſen.

Auscultatio, *Usłuchánie, Postušeństwo.*
Auscultator, *Słucháčz.* ein Zuhörer
Auscultatus, us, *Słuch 2.* das Gehör.
Ausculto, *Podsłuchywam, Podsłuszny iestem. Usłucháć.* Zuhören/ mercken. *syn.* Audio, advěrto; *phr.* arrectis auribus adsto. Dictis mentem aures, animum, corda advěrto. Dictis vocibus aures accommodare, præbere. Dictis adjicio mentem. Quod si quis monitis tardas adverteris aures. Corda parum-per. Huc adverte libens. Si nostris præbere vacat tibi cantibus aurem. Incipe, suspensis auribus ista bibam accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta. Nostram nunc accipe mentem. Sed cape dicta memor. Hic animum arrecti dictis. Quæ dicam animis advertite vestris. Narrantis conjux pendet ab ore viri, intentique ora tenebant. Dicta animis figere, defigere.
Ausim, *Smiém,* Durffen.
Ausonia, *Włoska ziemiá.* Ein Theil Italiæ. *Arva neque Ausonia semper cedentia retro.* Virg. *syn.* Italia, Latium, *epith.* Dives superba, armipotens, fertilis. *phr.* Ausonii fines. Itala tellus, Saturnia regna. *vide Italia.*
Ausonius, *Włoski.* ein Italianer.
Auspex, *Sprawcá, Powod 1.* & sub *Dziewosłąb.* ein Wahrsager. *Dijs equidem auspicibus reor &c.* Ovid. *v. Augur.*
Auspicabilis, Sprzyiázny. Günstig.
Auspitalis, *Wieszczy.* das etwas anzeiget.
Auspicato, *Szczęśliwie, Obrządnie.*
Auspicatus, *Szczęśliwy, Szczęsny.* Glückselig. *Non auspicatos contulit impetus.* (Alcaic.) *syn.* Faustus, prosper felix, favens.
Auspicio, optimo, *Szczęśliwie.*
Auspiciis addicentibus, bonis, optimis, salutis, *Szczęśliwie.* Glückselich.
Auspiciis malis, non captatis, *Nieszczęśliwie* unglückselig.
Auspicium, *Wieszczbá 3. Szczęściá znák, Znák 11. 12. Powod 1. Przodek 3. Hetmánienie, Rząd 1.* Weissagung. *Auspicio felix totus ut annus eat.* Virg. *vide Augurium.*
Auspicium mihi facit. *Sercá dodáię.*
Auspico, as, & Auspicor, aris, *Wieszczę 2. Szczęściá szukam. Poczynám, Záczynam 2.* Weissagen. *Hinc auspicari regna tantalidæ solent.* (Iamb.) *vide Auguror.*
Austellus, *Auster, Wiatr południowy práwy*
Austeritas, *Srogość.* Herbe / Rauhe. *Adeone nulla Austeritas* (Jamb. Dim. *syn.* Asperitas, durities, gravitas, severitas
Austerus, *Cierpki, Ostry 3. Zły 3.* Rauh/mürrisch/ saur. *Qui volet austeros, arte ferire viros.* Prop. *syn.* Severus, gravis, durus, asper, immitis.
Australis, *Południowy. 2.* Das gegen Mittag liget. *Nulla dies adeo est Australibus humida nimbis.* Ovid.
Austria *Rákusy.* Oesterreicherland.
Austrinus, *Południowy. 2. Wilgotny.* Mittägig. *Austrinos tulerit quæ terga obverterit axi* Virg.
Ausus, us, m, Ausum, si, n. *Smiáły uczynek* ein kühne That. *Ausibus illicitis nihil obstiterit.* Prosp. *syn.* Ausum. *epith:* Herculeus, stolidus grandis, furialis, validus, cæcus, petulans, sons, impius, malesanus, rapidus præstans, nefandus, magnanimus, protervus. *phr.* Audaces compescuit ausus. Magnanimos ausus imitata parentum, en age, si quid inest animo par fortibus ausis. *v. Audax*

AUT

Aut, *Abo 1. 4.* Oder. *Aut aris servire sacris, aut scindere terram.* Virg. *syn.* vel seu, (*monosyll.*) sive, ve, (*postpositiva particula.*)
Autem, *A rożne, Záś, Jáko 3.* Aber.
Authentes, æ m, Gr: *Jśćiec,* Freyhch.
Authenticæ tabulæ, *Originał.*
Authentice, *Dowodnie.* Scheinbahrlich.
Authenticus, Gr. *Dowodny, Pewny, Poważny*
Authepsa, æ, Gr. *Pairká.*
Author. lege Auctor.

Ăutŏcĕras, atos, Gr. *Wino stâbe*, & *in Niero-stworzony*. Gewässerer Wein.

Āutŏgrăphum, Gr. *Własna ręka, Pisanie własney ręki.*

Āutŏgrăphus, Gr. *Ręką własną pisany.*

Āutŏmăta, orum, Gr: *Sámoruszné rzeczy.*

Āutŏmătārĭus, ibidem. & *Sztukmistrz.*

Āutŏmătum, *Sámoruszne rzeczy.*

Āutŏnŏmĭa, æ, Gr. *Swawola.*

Āutŏphŏrus, Gr. *Złodźiey z lićem.*

Āutŏpyrus panis, Gr. *Chleb z. Pszenny.*

Āutūmnālis, *Jesienny*, & sub *Oźimina* Herbst-stig. *Mollia fraga leges, ipsa autumnalia cor-na.* Ovid.

Āutŭmnat, sub Jesień.

Āutūmnĭtas, *Jesień, Obrodzenie* Herbs zeit.

Āutūmnus, subst. *Jesień.* Herbst zeit.

Āutumnus, adject. *Jesienny.* Hebstig.

Āutŭmo, *Mniemam, Powiádam i. Mowię.* Vermeynen/ schätzen. *Autumnat hæc po-pulos: hæc magnus &c.* Hor. *syn.* Pūto, ēxī-stimo, ŏpīnŏr, jūdĭco, cēnsĕo, sēntĭo.

Āvūlsĭo, *Uczośnięnie.* Abreiffung.

Āvūlsŏr, *Obrywácz*, & sub *Gębkarz.*

Ăvūncŭlus, *Wuy.* Der Mutter Bruder. *Et furore incipias. ut avunculus ille Neronis.* I.

Ăvus, *Dziad i.* Groszvatter. *Stat fortuna do-mus, & avi numerantur avorum.* Virg. *syn.* ătăvus, prŏăvus. *epith.* Lōngævus, vĕtūstus, grăvis, sĕnĭŏr vīvāx, vĕnĕrāndus. *phr.* Huic gĕnus ā prŏăvis, īngēns clārumquĕ pătērnæ Nōmen ĕrat virtutis. Tūrnus ăvis ătăvīs-que pŏtens. Dūm prŏăvos ătăvosq; rĕfĕrs, & nōmĭna mīlle. Mĕcœnas ătăvis ēdĭte Rē-gĭbus.

Āuxĭlĭa, orum, *Posiłek.* Hilff.

Āuxĭlĭāris, Auxiliarius, *Pomocny.* Behülff-lich. *Caruleus frater juvat auxiliaribus undis,* Ovid.

Āuxĭlĭārĭus miles, *Posiłek*, ein Helffer.

Āuxĭlĭāres, hi, *Żołnierz lekki.*

Āuxĭlĭātor, idem & *Pomocnik.* ein Helffer. *infirmus, Auxiliator, invadunt virum.* (Jamb. *syn.* ădjūtor, faūtor.

Āuxĭlĭātus, us, *Pomoc.* Hülffe.

Āuxĭlĭo sum, *Rátuię.* Erretten.

Āuxĭlĭor, *Pomagam s. Rátuię.* Helffen / behülflich seyn. *Nec formidatis auxiliatur aquis.* Ovid. *syn.* Jŭvo, ādsum, sūccūrro, ŏpĭ-tŭlor, sūbvĕnĭo, sūblĕvo, ādjŭvo, făvĕo. *phr.* Aūxĭlĭum, sūppĕtĭas, ŏpem, sūbsĭdĭum fĕro, āffĕro, do. Auxĭlĭo sŭbĕo, vĕnĭo. Dēxtram do, pōrrĭgo, tēndo, ănĭmos vīrēsquĕ sĕcūn-das sūffĭcĕrĕ. Aūxĭlĭoq; lĕvāre vĭros, vīm-que āddĕrĕ vīctis, ēsse sūbsĭdĭo. Sōlāre ĭnŏ-pem ēt sūccūrre rĕlīctæ. Rēbus sūccūrrĕrĕ lāpsis. Tūq; o dŭbĭis nē dēfice rēbus aūxĭ-lĭo tūtos dēmĭttam, ŏpĭbūsquĕ jŭvābo. Aū-xĭlĭātricem mănum pōrrĭgĕre, tēndĕre. Pa-trĭæ fūlcīre rŭīnas. Jūppĭter ŏmnĭpŏtens. prĕcĭbus sī flēctĕris ūllis, āspĭce nōs. Rē-gĭa, crēde mĭhi, rēs ēst sūccūrrĕre lāpsis, āddĕre sē sŏcĭum. Jungĕre vīres. Quām pŏtēs, ādfĕr ŏpem. ēt sīdĕra cœlo læta fĕrās. Cūm-quĕ pĕrhōrrĕret cāsus pārs māxĭma nōstros. Naūfrāgĭumquĕ mĕum tŭmŭlo, (*id est, aggere* spēctārit āb ālto: Sēmĭnecēm stўgĭa rēvŏ-cāsti sōlus ăb ŭnda. Rĕspĭcis ābsēntem lā-psis īn rēbus ămīcum, Fōmēntīsquĕ jŭvas vūl-nĕra nōstra tŭis. Pārce pĭo gĕnĕri ēt prŏpĭūs res āspĭce nostras: Quĭd dŭbĭtas ūnam fērrĕ dŭobus ŏpem? Tu præsēns nōstro sūccūr-re lăbōri, ērgo fer aūxĭlĭum, ēt tāndem res āspĭce nōstras. Īn tē jām spes ūna mĭhi sūc-cūrre rŭēnti. *vide Auxilium.*

Āuxĭlĭum, *Pomoc.* Hülff. *Auxilio tutos dimit-tam, opibusq; iuvabo.* Virg. *syn.* Sūbsĭdĭum, sūp-pĕtĭæ, ādjūvāmēntum, ŏpis, (*in gen.* & ŏpēm *in Accus. à nom.* ops, *inusitato.* Sōlāmen, præsĭ-dĭum, jŭvāmen, lĕvāmen, cŏlūmen, sōlā-tĭum. *epith.* Præsēns, dīvīnum, ēxpēctātum, cŭpītum, pĕtītum, făvēns, hūmānum, cœ-lēste, sălūtĭfĕrum, mūtŭum, sŭbĭtum, rĕpēn-tīnum, prōmptum, sēgne. *Phr.* Rēbus sōlāmen ĭn ārctis. Rērum tūtēla mĕarum. Nōstris pōrtus ēt aūra mălis. Tū quŏque nostrārum quōndam fĭdūcĭa rērum. Spēs sōla sălūtis, cŏlūmen vitæ præsĭdĭumquĕ mĕæ. Tu clўpĕus, tūtēla mĭhi, tu cērta sălūtis ānchŏra, tu stātĭo tūti plācĭdĭssĭma pōrtus. Mĕa vis, mĕa sōla pŏtēntĭa, tūrris, præsĭdĭum, spēs ēt rēbus

sōlāmen in ărctis. Tū lăcĕræ rĕmānes ăn-chōra sōla rătī. Qui mĭhi perfūgĭum, quī mĭhi pōrtus ĕras. ad mēdĭcam dŭbĭus cōn-fūgit æger ŏpem. vide Auxilior.

Āuxĭlĭum fĕro, āffĕro, *Ratuię.* Retten.

Aūxilla, Gárnuſzek. ein Töpflein.

A X

Axāmĕnta, orum. Wierſz 2. ein Spruch.

Axēre, ſub Miánuię. Axe, Rotámi.

Axe adglomerati, ſub Skupiony.

Āxes, hi, *Łátá dáchowa.* ein Lapp.

Āxĭcĭa, orum, Nożyczki do świec, & in Szczotká 2. Putzſcher.

Āuxĭcŭlus, *Oś, Zerdź. Deſzczká, Oś wozowa.* Bretlein. *Fur velut axicula trocleaq; extenditur ipſum.* Col.

Āxĭcŭlus trōchlĕæ, *Biegun 2.*

Axies, Eeſt. corr. Axites.

Āxĭlla, *Pachá, Podpaſze.*

Āxĭnŏmăntĭa, Gr: *Wrożka 2.*

Āxĭōma, tis, Gr: *Sentencya 2.* Ein ungezweifelter Spruch *ſyn.* Sĕntĕntĭa, ĕffātum, mĕmŏrābĭle dĭctum. *epith:* Cĕrtum, vērum, dŏctum, rĕcēptum, nōtum, brĕvĕ.

Āxis, is, m, *Oś wozowa, Wał 2. Deſká 1. Biegun 3. & ſub Pizmo.* ein Holtz am Wagen/ darin die räder umbgeben: *Subſidunt undæ, tumidumq; ſub axe ſonanti.* Virg. *epith.* Rēctus, sŏnōrus, fĕrvĭdus, cĭtus, cĭtātus, *Pro curru. vide Currus.*

Axītes, hi, hæ ſub Społrobie,

Āxĭtĭōſus, Buntownik.

Āxūngĭa, *Maz, & ſub Smalec.*

Āzymus, Gr. *Niekwáſzony.*

Āzymus panis, *Podpłomyk, Przáśnik.*

B A

BĀba, *A, J, Wey,*

Băbylon, *Káir.*

Băbylōnĭcus, Babyloniacus, & Babylonius, *Háftowány.* Babylonisch. *per Metonymiam nam propriè eſt is, qui Babylone eſt vel prodit inde.*

Baca, ut aliqui ſcribunt, lege Bacca.

Bacar. Winny ſtátek. ein Wein geſchirr.

Băcca, *Jagoda drzew, Perłá, Bobek.* Perle. *ſyn.* Gĕmma, ūnio, *epith.* Cōnchĕa, cāndĭda, īnſignis, Nĕrēĭa, lēvis, rŏtūnda. *phr.* ālbēntes cōnchārum gērmĭna băccæ. Lūdēbānt nĭtĭdæ per cōlla ărgēntĕa băccæ. Cōnchĕa băcca măris. *vide Gemma.*

Băccălaūreus, B. Bakáłarz. ein Schulmeiſter.

Băccālĭa, æ, *Bobek drzewko.* Lorberbaum.

Băccar, Winny ſtatek.

Băccārĭo, Nierządniczy ſługa.

Băccārĭo, *Baccarium. Dzbánek, Winny ſtatek & ſub Kielnia.*

Băccar, n. Baccaris. f. gr. *Szláchtáwa Obłápá wonna.* ein Braut.

Băccātus, *Perłámi oſádzony.* Mit Perlen geſtickt. *Non niveo retinens baccata monilia collo.* Virg. *ſyn.* Gĕmmātus. *phr.* Băccis, lapĭllis, gĕmmīs ōrnātus, dĕcōrus, dīvĕs, prĕtĭōſus, nĭtēns, fūlgĭdus, ŏnĕrātus, grăvis.

Bacchānal, Kárczmá, Rozgárdyas.

băcchānal exerceo, facio, *Rozgárdyás ſtroię*

băcchānālĭa ium, orum, *Mięſopuſt.* Faſt nacht *Qui Curios ſimulant, & Bacchanalia vivunt* Juv. *ſyn.* ŏrgĭa. *phr.* Băcchō fēſta, ſacra nŏx, vel dĭes. Tēmpŏra Băccho ſacra. Băccho fēſta dĭes, ſacra lux. Fēſta tēmpŏra Băccho.

Băcchānālĭa vīvo. *Rozgárdyás ſtroię, Mięſopuſtuię.* Faſtnachten.

băcchār, baccharis, idem. baccar.

băcchātim, *Szálęnie. 1. Okrutnie.*

băcchātĭo nocturna, *Gáchowánie, Roſpuſtá.* Geylheit/ Uppigkeit.

Bacchius pes triſyllabus, conſtans prima ſyllaba brevi reliquis longis. Diomed. ut remittunt.

băcchus, Gr. *Wino, Głowacz rybá.* Wein.

băcchus cerealis, *Piwo.* Bier.

băcchor, *Wykrzykám; Rozgardyás ſtroię. Huczę, Gáchuię, Gromię, Szaleię Mięſopuſtuię, Weſelę ſię, Buiam, Bełkocę, Wołam* Wüten, *Bacchatur vates, magnum ſi pectore*

ſt. Virg. ſyn. Fūro, īnsānĭo, phr. Fūrore cōrrĭpĭ-or. Bācchi fūrĭis ăgĭtor. Sævit, īnŏps ănĭmi, tōtāmquĕ īncēnſa pĕr ūrbem bācchātur. Mēntēquĕ fertur īnsāna. Mōlles sĭbi sūmĕre Thyrsōs īncĭpĭunt. vide Ebrius.

Băccĭfer, Jágodorodny. Das Perlen tragt. Dat quoq; Bacciferam Pallada rarus ager. Ovid.

Băccĕolus, Baceolus, BaeelusGr. Głupiec.

Băccŭla. Jágodká. ein Perlein.

Băcĭllus, Băcĭllum, Koſztur, Laſka, Steck-lein. Porto meis, nullo dextram ſubeunte bacillo. I, vide Baculus.

Băcĭllum furcillatum, Soſzká, Widły.

Baccario, Bacrio, onis. Winny ſtatek, Kielnia kuchenna. ein Wein geſchire.

Băcŭlus, & Băcŭlum, Kiy, Laſká do podpierania, Páſtuſza laſka. ein Stab. Pratentes baculo luminis orbus, iter. Ovid. ſyn. Fūſtĭs. ſtīpĕs băcĭllus, ărūndo, epith. Nōdōſus, ăcclīvĭs, dūrus, rēctus, tĕrēs, ăgrēſtis, ăcĕrnus, quĕrnus, firmus. phr. băcŭlo īnnīxus ăcĕrno. Lăſſa cŭtis tĕrĕti măle sūſtēntāta băcŭlumquĕ tĕnens agrēſte sĭnĭſtra. Trūnca mănum pīnus rĕgĭt, & vēſtīgĭa fīrmat, vide Palus, i.

Bădius, Ciſawy, Braunroth. (chodá.

Bădĭſſo, Bădĭzo, as, Gr. Jdę 1. & in Jedno-

Băĕtĭcātus, Rydzáwy. Rauchfarb / fachl.

Baeto, is priſcum Jdę 1. Gehen.

Băbăras, B. ſub Jáſnotká żiele.

Baiolus. Plaut. idem Baius.

Băiŭlo, Dźwigam. Tragen. Cerberus effuſam gradiens vix bajulat alvum M. ſyn. Hŭmĕris fĕro, dēfĕro, ēffĕro, gĕro, pŏrto.

Băiŭlus, Tragarz. RecentioribusGræcis, Pedágog rr. Laſtträger / Träger. Bajulus, & cuſtos ad munera, &c. Mant.

Bājus, Ciſawy, Szárłátny. Braunroth.

Bălæna. Gr. Wieloryb. Wallfiſch. Quanto Delphinis balæna Britannica major. Juv. epith. Stūpēnda, ſquāmōſa, ūndivăgă, măgnă, prædātrix, mărīna, Brĭtānnĭca, văga, Nēptūnĭa. phr. Īmmānĭ cŏrpŏre cētus. Măgna sē mōle mŏvēns. Hōrrĭda pŏnti bēllŭa īmmānis bēllŭa pŏnti. ūndas īngēntī pĕctŏre sūlcāns.

Bălænata virga, ibidem.

Bălănātus, ſub Muſzkatowy.

Bălănĭum oleum, ſub Bukiew.

Bălănĭus, Gr: Muſzkátowy. Kaſtanien farb.

Bălănītes, æ, m. Gr. Kámień przek-ogniſty.

Bălănītis, idis, Gr. Káſztan.

Bālans, Balantum pecudes. Owcá.

Bălănus, Gr, Káſzten, Zołądź 1. 2. Dáktyl 2. Czopek. Dattelkern

Bălănus myrepſica, Gr. Bukiew 2.

Balaſtria, Balauſtria, è Gr. Báláſy.

Bălătro, onis, Báłamut, Páſorzyt, Szyderz, Smrod, & ſub Błoto. Nichtswehrige Leut. Mendicæ, mimæ balatrones & genus omne. Hor.

Bālātus, us, Beczenie. Das Geblöck. Balatu pecorum, & crebris mugitibus auras. Virg.

Bălāuſtīnus color, Indych, Gránátowa fárbá. Granat farbe.

Băluſtĭum, Gránátowych iábłek kwiát.

Bălbè, Niewyráźnie. unklärlich.

Bālbe ſignifico, Szeplunię. Stamlen.

Bālbus, Szeplun, Záiąkliwy. Blekot. ein Stammler

Bālbūtĭes, Szeplunienie, Blekotánie, Záiąkánie. Liſpelen.

Bălbūtĭo, Szeplunie, Záiąkam ſię, Blekocę 1. 2. Swierkocę, Mowię pieſćliwie. Stammelen. Balbutii, ſcaurum pravis vultum male talis. Hor. ſyn. Līngvā hæsĭto, hærĕo. phr. Bălbas dăt ōre lōquēlas bălbas rĕfĕrēbat pĕctŏre vōces. Măle vōcēs ēxprĭmit ōrē. Dĭffĭcĭles dĕdĭt ōre sŏnos. Raūcĭdŭlum quĭddam bălba dē nāre lŏcūtus.

Bălĕārĭca funda, machina, Procá woienna Sturmzeug. Epith. Mĭnax, hōrrĭda, crūēnta, ſæva phr. Jăcĭēns lăpĭdes, īnvērtens mūros & tēcta. Māgnus bălĕāris măchĭna mūros īncŭtit, & dūrō mūnĭmĭma vērbĕrat ĭctu.

Balneatus, lege Balanatus.

Bălĭnĕæ, Łáźnia poſpolita. ein Badſt ben.

Bălĭneum, Łáźnia domowá. ein hausBadſtube

Bālīōlus, Cisawy. Braunrot.
bālis, is, Gr. *Stokroć ziele.*
bālītō, *Becze.* Blacken. *Balius cisawy.*
bāllārĭa, Fioletká 1.
bāllĭo, onis, *Rufian.* Huren Wirth.
bāllīsta, Gr. *Kuszá woienna, Kusza morska.* Maurbrecher. *Quam grave balistæ mœnia pulset onus.* Ovid. *syn.* Cătăpūlta, *epith.* Tōrta, fērrēa bēllīca, dūra, Mārtĭa, pŏtēns, Vūlcānĭa, īmmītis vālĭda, tūrrīfrăga, Māvōrtĭa, trūx, hōrrībĭlis, fēra, hōrrens, exĭtĭōsa, ēxĭtĭālis. *phr.* Strīdēntes tōrquet. bālīstā mōlāres, atquē ĕadem īngēntis mūrāto pōndere tēli. Fērrātam ēxcūtiēns, ōrnum mĕdĭa āgmĭna rūmpīt. Bālīstāque pōrtas săxo cōnfrēgit. Nec ĕnim sōlīs ēxcūssa lăcērtis Lāncĕa, sed tēnsō bālīstæ tūrbĭne răpta. Haūd ūnum cōntēnta lātus trānsīre quiēscit.
bāllīsta fulminalis, centenaria, talentaria, *Kuszá woienna.* Maurbrecher.
ballistea, orum. sub Pieśni ein Gesang.
bāllīstārii. *Kuszni strzelcy.* die Armbruster
bāllīstārĭum, *Kuszne schowánie.* sub *Kuszá.*
bāllīstra, *Kusza woienna,*
bāllōte es, Gr. *Száta czarna.*
bālnĕa, orum, balneæ, arum, *Łaźnia pospolita.* Gemeine badstuben.
bālnĕārĭa, orum, sub *Łaźnia.* Badstuben.
bālnĕāris, balnearius, *Łáźienny.* Das zum baden dienet. *O fatum optime balneariorum.* (Phal.)
bālnĕātĭcum, Łáźie ne.
bālnĕātor, *Łáźiennik.* Ein Bader. *Quos dividebat balneator, elixus.* (Scaz.)
bālnĕātōrĭus, Łáźi nny. das zum bade gehört.
bālnĕōlum, bālneola, orum, balneolæ, *Łáźienká.* Badstüblein. *Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos I.*
bālnĕum, *Łáźnia domowá.* Ein Bad. *Redde Lupi nobis, tenebrosaque balnea Grilli* M. *syn.* Thērmæ. *epith.* Dulce, mūlcēns, sūdāns, tĕpĭdum, grātum, jūcūndum, hūmĭdum, fērvĭdum, sălūtĭfērum, amœnum, optātum, frīgēns, ūdum, sălūbrē. *phr.* Călĭdis sūdāntia thērmis bālnea. Quæ de călĭdo sūlphūrē fūmat ăqua. Nĭtĭdas vărĭo de mārmŏre thērmas ēxtrūxit. Bālnĕa pūra pĕtēbant, sē flūmĭne pūro āblūit. Nĭtĭdis īmmērgĭtur ūndis. Mēmbra lavātūras mānē pĕtēbat ăquās. *v. Abluo.*
bālo, as, *Becze,* Blücken wie ein Schaaf) platten. *Tantaq; fumanti sulphure balet ovis.* Ovid. *phr.* Bālātum dō, ēdo, fūndo, Bālātĭbus agros īmplĕo. Bālātu caūlas rēplĕo, pērsŏno.
bālsămĭnus, Gr. *Balsámowy.* Aus Balsam.
Balsaminum Ierichu succum qua &c. Fill.
bālsămum, Gr. *Balsam.* Balsam. *Balsama qui semper, Cinnama semper olet.* Mart. *epith.* Sūdāns, spīrāns, ŏdōrum, rĕdŏlens, grātum, ŏdōrĭfĕrum, prĕtĭōsum, Īndum, ŏdōrātum, frăgāns, mīte, gĕnĭāle, sălūtāre, dūlce. *phr.* Lætos spīrans ŏdōrāto stīllāntia bālsăma ŏdōrāto rĕfĕram sūdāntia līgno Bālsăma? Bālsămĕo pērfūnd ŏdōre. Per tōtum bālsăma tēctum ēffū e ālĭj.
bālsămina, Bálsamká. Balsen holtz.
bālsĕmōdes casia, *Fistula* 4.
bāltĕōlus, baltheolus, *Pás rycerski.*
bālthĕus, balteus, balteum, *Pas, rycerski, Pendent, Zwierzyniec z. Kołaczou y kramiec.* ein breiter Gürtel mit spangen. *Baltheus, & tereti subnectit fibula gemma.* Virg. *syn.* Cīngŭlum, *epith.* Pēndŭlus, dĭscŏlor, sīgnĭfer, splĕndēns, ēnsĭfer, sūtĭlis. *phr.* Lāto, bāltĕus aūro Nōbĭlibus gēmmis & cōcto lūcĭdus aūro bāltĕus. Bālthĕo cīngĕre lūmbos, rĕlĭgāre. Tĕrĭtur qua sūtĭlis ālvo Bālthĕus. Hūmĕro cum āppārŭit ālto Bālthĕus, ēt nōtis fūlsērunt cīngŭla būllis Pāllāntis pŭĕri āllĭgāta læva fūlgēntem bālthĕus ēnsem.
bālūca, Prasek złoty, gold Sant.
bālux, ucis, f. idem. & *Bryłá złotá,*

BAM

bāmbăcĭon. Gr. *Báwełná.* Baumwolle.
bāmbălĭo, bambolo, *Záiąkliwy.*
bāmbăta, *æ, è Græco origine breve a medium; Latina forma longum Przysmák mokry.*
bāmmum, Gr. *Octowy ſłátek.*

Bānchus, Gr. *Głowacz ryba.*
bandum, B. sub Chorągiew.
bānnītĭo, bannum, B. sub Bánieya. Wywołánie.
băphĕus, Gr. *Fábierz 1.* ein Färber.
bāphīæ, hæ, Gr. *Farbiernia.* die Farb[...]
bāptæ hi apud Iuven. molles saltatores.
bāptes, æ, m, Gr. *Bursztyn.* Bimstein.
bābtīsma, atis, vel bāptismus, Gr. *Chrzest.* Die h Tauff. *Victricem victos abolens baptismate labem. P. epith.* Sānctum, sōlēnne, sălūtĭferum, sacrum, sălubre, *phr.* Fōns, săcer. Sacrum lăvacrum. ŭnda sălūtĭferi flūmĭnis, Lūstrālis ăqua, lўmpha. ūnda tōllens crīmĭna, ūnda lăvāns prīmæ vēstīgĭa cūlpæ. Sacræ ăspērsio lўmphæ. Sacrātus gŭrget. Rōs sălūtĭfer ŭndæ, quēīs ănĭmæ scēlus ēlŭĭtur, vĕtĕrumq; pārēntum. Nōmĭne cōntrāctæ ēxcēdunt cōntāgia lābis, Flūmĭna bāptīsmi, Quō dēlĭcta Ada Chrīstus ĭn āmne lăvat. Nōs fēcit Chrīsti sŏbŏlem bāptīsmătis ŭnda. Vĕtĕris mūndāns vēstīgĭa cūlpæ.
băptīzo, Gr. *Chrzczę.* Tauffen. *phr.* Mērgo, īmmērgo, tīngo, ăblŭo, pērfūndo, lăvo, ăspērgo sacra bāptīsmătis ŭnda, ăblŭo sacro fōnte, sacro flūmĭne, sāncto lăvacro, lūstrālibus ŭndis, sacris lўmphis. pūris ŭndis, sacri fōnte lăvacri. Pūrgāntĭbus lўmphis ăblŭĕre. Tīngĕre săcris ŭndis, Sacro pērfūndĕre flūmĭne cōrpus. Sacro pūrgāre lăvacro, Sacrīs āspērgĕre lўmphis. Crēdēntes ōmnes rĕnŏvat băptīsmăte sacro, Cūncti āccĭpĭunt ŭndāmquĕ, aŭramq; sălubrem. Hōsq; jŭbet sacro dē fōnte rĕnāsci Sălūtĭfĕri bāptīsmătis āmne nŏvātur. Pūras ănĭmas sacra lăvacra bĕănt. Pērgĭte. ĕt ăblūtos hŏmĭnes pūrgāntĭbus ŭndis. Nōmĭne sŭb sāncto Pātris, nātīquĕ lăvāre, Vīvĭfici pārĭter cūrrānt spīrāmĭna flātus. Sacro lūstrātus fōnte sălūtis. Lūstrāli pērfūsus ăqua. Pōntĭbus īmmērsus sacris.
bāptīsta, æ, m. Gr. Chrzćićiel. ein Tauffer.
bāptīstērĭum, Gr. *Chrzćielnica, Wánná, Kąpiel.*

BAR

Bărăthro, barathrus, barathrum, Gr. *Przepáść, Zárłok.* ein tieffer Ort.

bārba, barbitium, Broda 1. Ein Bart *Candidior postquam tondenti Barba cadebat.* Virg. *epith.* īmpĕxa, hīspĭda, mōllis, fœda, sōrdĭda, rĭgĭda, cūlta sĕnīlis, cāna, cāndĭda, nĭvĕa, rĕnāscēns, hīrta, āspĕra hōrrĭda, prōlĭxa, cōmāns, lōnga, vĕnĕrānda: *phr.* Gĕnas, mālas ōrnāns, ēxōrnāns, tĕgens, pīngēns. Mālis gĕnis īnsērpens ărgūmēnta vĭri īn pēctus sōrdĭda bārba cădit. Cŭi plūrĭma mēnto. Cānĭtĭes īncūlta jăcet. Sūmmo, cădit hīspĭda mēnto bārba. Pāssus ĕrat mœstam mălis īncrēscĕre barbam. Īllam mănu mŭlcet prōpēxam ăd pēctŏra bārbam. Bārba rĕsēcta mĭhi bisvĕ, sĕmēl ve fuit, ĕt părĭter mōllem mălis dēmīttĕre bārbam. Nōsco crīnes īncānăquĕ mēnta Rōmāni Rĕgis. Jām lĭbet hīrsūtam tĭbi fālce rĕcīdĕre bārbam. pēctŏris īndĭcium lĭget hōrrĭda bārba sĕvēri præbĕat.
bārba in acutum desinens, *Pontá.*
bărbălĕxis, gr, *Mowá łáćińska zła.*
bārbărè, *Grubo 2. bárbarzynsko,*
bārbărĭa, barbaries, *Nieludzkość, barbarzynstwo, Grubość. barbárzynski kray, Grubomowność, Okrućieństwo.* Grimmigkeit / Tyranney. *Inter inhumana nomina Barbaria.* Ovid. *syn.* Crūdēlĭtas, sævĭtĭa, fĕrĭtas rūstĭcĭtas, sævĭtĭes, bārbărĭes, *epith.* ātrōx, fĕrox, răbĭda, tўrānnĭca, ēffĕra, ēffrēnis, tĕmĕrārĭa, mĭnāx, īmpĭa, ăcērba, hōrrĭda, Stўgia, Tārtărĕa īnaudīta, āspĕra. *phr.* Dīssōna rītu bārbărĭes. Hōrrĭda rūstĭcĭtas. *vide Crudelitas & Barbaries,*
bārbărĭca, orum, *Háftowány.* Geheffr.
bārbărĭcārĭus, Háftárz. ein Heffter.
bārbărĭcum, *Krzyk żołnierski.*
bārbărĭcus, *Cudzoźiemski, bárbárzynski.* Barbarisch. *barbarico postes auro spoliisq; superbi.* Virg.
bārbărīsmus, Gr. *Słowo złe.* Böses wort.
bārbărus, Gr, substant. *bárbárzyniec.*
bārbărus, Gr. adject. *Nieludzki. bárbarzynski, Okrutny, Gruby 2. Cudzoźiemski, Grubomowny.* Grausam / Grimmig. *Barbarus hic ego sum, quia non intelligor ulli. syn.* Crūdēlis īmmānis, fĕrus, ēffĕrus, dīrus, āsper, ātrōx, fĕrox, īmmī-

immitis, trux, *vel* longinquus, externus, alienigena. *phr.* Gens dura atque aspera cultu Gensque virum truncis, et duro robore nata. Queis neque cultus erat, is genus indocile, ac dispersum montibus altis composuit. *vide Crudelis.*

barbarizo, Gr. *bárbarzynſko mowie.*

barbatus, *barbatulus, barbiger,* Brodaty. **Gebartet.** *Si promiſſa facit ſapientem barba Magiſtrum. Barbatus poſſit, quam caper eſſe Plato* *ſyn.* Barbiger. *phr.* Cui plurima mentum barba tegit. Multa tectus, lanugine malas.

barbigeræ pecudes. Kozy.

barbitos, hæc, barbiton hoc, barbitus hic *Lutnia.* **eine Laut/ Harffe.** (*Inſtrumentum Muſicum, quod plectro; digito ſeu calamo pulſatur.*) *Non facit ad lachrymas Barbitos ulla meas.* Ovid. *ſyn.* Testudo, lyra cithara, chelys. *phr.* Facilis, querula, canora, nivea, mollis, æolia, aurea, aonia, dulcis, sonora, arguta. *phr.* ad querulam docto Barbiton ore canit. *vide Cithara.*

barboha. barbita. **Mientus. ein Fisch.**

barbus, barbo, onis, *Bárwená,* **ein Barb.**

barbula, *Brodká.*

barca. B. ſub Łodź. (*Káptur 1.*

bardaicus, bardiacus, & bardiacus cucullus,

bardocucullus, *Kaptur, 1, Płaſzcz.* **Ein Spaniſche Capott/ ſo ein Kugel hat.** (*Genus veſtis á militibus in caſtris, & in agris ruſticis uſitata ad cubandum.*) Gallia Santonico vastit te bardocucullo. Mart.

Bardi. Lucan. ſunt Cantores Gallorum. Turneb.

bardus, *Głupi, Tępy. Latina vox Brodæo non Græca, ut vult Nonius.* **Plumb/ ungeſchickt.** *ſyn.* Stupidus, stolidus, hebes, tardus.

barĭcæ, barycephalæ, Gr. *Báláſy.*

baris, idis, Gr. *Czołn.*

Baro. *Carones Iſidoro ſunt milites mercenarii & fortes à Græco, Barones. apud Hirtium legit Pithœus pro militibus præcipuis ſeu cuſtodibus. Apud Perſium eandem vocem* Cornutus & Caſaubon, *accipit pro ſervis militum Baro inquit Pithoeus hodie ſonat generoſum & nobilem. in Gloſſar Latinogræco. marem ut & Franeis. Eandem vocem legunt apud Ciceronem aliquoties & apud Perſium; pro agreſti, ſtupido, fatuo, Caſaubon. Pithoeun. ubi alii legunt Varronem, vel Tertullian. Barones cum rupicibus iungit Cuiaci. Douz. ſed apud Perſium, A, longum eſſe debet in Varro.*

barro, ſub *Słoń.* **Schreyen wie ein Elephant.** *ſyn.* Barritum edo.

barritus, us, idem, & *Krzyk żołnierſki.*

barrus, *Słoń.* **Ein Elephant.** *ſyn.* Elephas, *vide Elephas.*

BAS

basaltes, æ, m, gr. *Mármur żelázney máśći.*

balanites, æ, m, gr. *Kámień probny, Modżdzerzowy kámień.*

baſcauda, æ, Miſa ſpota.

baſella, hæ, Kętnary.

baſiator, ſub *Cáłowánie.* **ein Küſſer.** *Effugere non eſt, Baſſe, baſiatores.* (Szaz.)

basilica Gr. *Pátác, Ratuſz, Kośćioł.* **Ein Königliches Hauß/ Rahthauß.** *ſyn.* Regia Templum.

basilice, *Páńſko, Krolewſko, Szumno, Pięknie,* **Herrlich/ Königlich.**

basilicon, Gr. *Bázyliká, Mieſzánká.*

basilicus, *Gr. Krolewſki, Pańięcy.*

basilinda, Gr. *Krol grá.*

basiliſcus, Gr. *Bazyliſzek.* **ein Baſiliſk.**

baſio, as, *Cáłuię.* **Küſſen.**

baſis, is, *Gr. Podſtawek, Dno, brzeg, Talerz 2.* **Fuß/ Grund.** *Quoq; minus dubites, ſtat baſis orba Dea,* Ovid. *ſyn.* Fundamentum, fulcimentum. *epith.* Fortis, solida, ænea, perennis,

baſſa, B. Báſzą. **ein Oberſter.**

baſtigiarius, B. Tragarz. **ein Träger.**

baſterna, Lektyka.

BAT

Bat, Pláſk. **ein Schlang.**

batilla, *Wkowká,*

batillum, vel batillus, *Pátelá, Pogrzebaczkź Kadźilnicá, Łopatá 1. Fáirká 2.*

batiatica, batioca, batiola. Czátá 1.

batis, battis, idis, *Sol bábiá źiele.*

batis hortenſiana, *Szparag.* **Spargel.**

Bătos, Gr. *Płáſzczka Ciernie.* **Dorn.**
bătrăchĭon, Gr. *Jáſkier.*
bătrăchītes, æ, m. Gr: Zabiniec, & in *Zábá*
bătrăchĭus lapis, *Zábi kámień.* **ein Kroetſtein**
Batrachomyomachia i. ranarum & murium pugna, liber Homeri.
bătrăchus, Gr: *Zába.* **ein Froſch.**
battologia, Gr. Záiąkánie. **Viel Geſchwätz.**
batualia, ium, batuatores, Szránki. **Gatter.**
bătŭo, *is, Biię kogo, Obiiam gębę, biię ſię z kim.* **Schlagen mit rüthen.**
bătus, ti. Korcá Sędomierſkiego połowicá, Wiá*dro 2. Item* v. *Batos.*
baūbāri, *Hápáć.* **Bellen Wie die hund.**
baūcālis, is, f. Gr. Bánieczká, & ſub *Chłodzęniu ſtiząɛy.* **(koſten**
bāxĕa, æ, Tręka, Muły, Trzewik. **Pan-**
bdēlĭum, *Bdelium drzewo.*
bdēlĭus color, *Perłowa maść.* **Perlen farbe.**

B E

Be, Bé.
Bĕāſti, *Chwała* Bogu, & in *Cieſzę.* **Gott lob.**
Bĕātè, *Błogo, Dobrze, 1. Szczęſtwie.*
Bĕātĭtas, Beatitudo, *Szczęście,* **Seligkeit** *Beatitates influunt cunctæ in ſinum.* Jamb. *ſyn.* Bĕātĭtas, fēlīcĭtas. *phr.* Bĕāta sors, vīta.
bĕātĭfico, Błogoſłáwię. **Seligmachen.**
Beatificus, ſub Dobroczynny **Sǝliget.**
bĕātus, beatulus. *Błogoſłáwiony, Szczęśliwy, Niebo*ſ*zczyk.* **Sǝlig.** *Beatus ille qui procul negotiis.* Jamb. pur. *ſyn.* Fēlix. fortūnātus *vide Felix.*
Becario, onis, Dzbánek. **ein Krüg, Flaſche.**
Bēchion, Bechium, Gr. *Podbiał, Lepięźnik.*
Bee, in *Bé. Beelare, idem Belare.*

B E L

Bēla, orum, ſub *Owca.* **ein Schaff.**
Belare, vide Belo.
Bĕlĕnĭon, Gr: *Wilczą knieć, Oman.*
Bĕlga, *Niderlánczyk.* **Niderländer.**
Bĕlgĭum, **Niderland.**
Bĕlioculus, *Kámięń biały.*

Bellārĭa, orum, *Wét 1. Łákoći, Czáczko.* **Maleriey Conf. ct.** *Iam bellaria adorea pluebāt.* Phal. *epith.* Mellīta, laūta. mōllia, quæsīta, āttĭca.
bĕllātor, *Waleczník.* **Kriegsmann.** *Pygmæus parvis currit bellator in armis.* Juv. *ſyn.* Bĕllĭger bĕllĭcōſus, bĕllĭcus, bĕllĭpŏtens. *phr.* Bĕlli pĕrītus, ŭtĭlis ārmis. Bĕllo māgnus, præclārus, ēgrĕgĭus, sŭpērbus, tĕrrĭbĭlis fŏrtis, dūrus, āſper. Bĕllo māgnus ĕt ārmis. ārmis ēgrĕgĭus, ĭnclўtus, īnsīgnis, præſtāns, ācer. Prōmptus ăd ārma. Sævīs ăgĭtātus, ĭn ārmis. Fōrtĭa bĕllo pĕctŏra. Vīvĭda dĕxtĕra bĕllō: ĭnvīctăquĕ dĕxtĕra bĕllo. Dĕxtĕra bello ŭtĭlis. Căput īnsŭpĕrābĭle bĕllo. Gĕnus ĭntrāctābĭle bĕllo, ācĕr in ārmis, ācŏrrĭmus, Mārte fĕrox ĕt vīnci nēſcĭus ārmis, Māvortĭus hĕros, ācer ĕrat, bĕllōque fĕrox ăd vimquĕ părātus. Nūlli cēſsūrus ĭn ārmis. ārmōrum præſtāns, ănĭmĭquĕ, īnsīgnĭs fāma & fēlīcĭbus ārmis. Rōbūſtus acri mīlĭtĭa pŭer. Gĕmĭnos dŭo fūlmĭna bĕlli Scīpĭadas ĕxpĕrtĭ bĕllo jŭvĕnes. Prīmus ĭnīre mānu, pōſtrēmus pōnĕre Mārtem. Prōdĭga gĕns ănĭmæ ſtŭdĭīſque āſpĕrrĭma bĕlli, ŏffĕra quī Mārtis prælia sēmper ămat. Cŭi Māvōrtĭa cōrdi bĕlla Mārtēmquĕ fătīgāns ĕxpĕrs tĕrrōris Achīlles. Nōn īlli quīſquam bĕllo sē cōnfĕrat hēros nōn īlli quīſquam sē īmpūne tŭlīſsĕt ōbvĭus ārmāto, sēu cum pĕdes īrĕt ĭn hōſtem. Seu ſpūmāntis ĕqui fōdĕret cālcārĭbus ārmos. Hōſtĭbus haud tĕrgo, ſĕd fŏrti pĕctŏre nōtus. Īdem ĕxpūgnātī prīmus ſtĕtit āggĕre mūrī. Prōdĭga gēns ănĭmæ, ĕt prŏpĕrāre făcīllĭma mŏrtem. Nĕq; tĕrga īra dăre aut vīrtus pătĭtur. Qui sē in bĕlla sĕquāntur. Præſtāntes vīrtūte lĕgit. Dŭctor fŏrtĭſsĭme bĕllo. Cēlsĭor ō cūnctis, ūnĭquĕ æquānde Cămīllo. ălĭus ſit fŏrtĭs in ārmis, Stĕrnat ĕt ădvĕrſos Mārte făvĕnte dŭcēs. Nām tē nōn ălĭus bĕlli tĕnet āptĭus ārtes. Quā dĕcĕat tūtam cāſtris prædūcĕre fŏſſam. Quālĭter ădvĕrſos hōſti dēfīgĕre nĕrvos. Quĕmve lŏcum dūcto mĕlĭus ſit claūdĕre vāllo, ut făcĭlĭſquĕ tŭis ădĭtus ſit, ſĕt ārdŭus hōſti. Jām sĭmul aūdācis vĕniunt cērtāmĭna Mārtis ădvĕrſīſquĕ pārānt ăcies cōncūrrĕre sīgnis. Tūnc tĭbi nōn dĕſit făcĭem

cōm-

cōmpōnĕre pūgnæ, seu sit ŏpus quădrātum ăriēs cōnsĭstăt ĭn āgmen: Dĕxtraque ut lævum tĕnĕat dĕxtrumq; sĭnĭstra Mīles ĕt quānquam fandi sē cīrcum pūlsa vīdĕret ăgmĭna, dēlēta gēntīli pūbe cătērva. Cæsōrum īmplēbat sōlus lŏca. Nĕc te mīssa sŭper jăcŭlōrum tūrba mŏrātur. Nĕc quæ vīpĕrĕō tēla crŭōre mădent ſpĭcŭ a cūm pĭctis hærēnt ĭn căsside pēnnis, părsq; fĕre scūti vūlnĕre nūlla văcat. ut prŏprĭus vĕnum est, ădmōtăque dēxtĕra dēxtræ. Rēsquō fĕre pŏtŭĭt cōmĭnŭs ēnse gĕri, dīcĕre dĭffĭcĭle est, quĭd *Mārs* tuus ĕgĕĭllie. Quōdquĕ nĕci quōsq; quĭbusq; mŏdis. ēnse tŭo făctos călcābas vīctor ăcērvos, īmpŏsĭtoque Gētēs sŭb pĕde mūltus ĕrat. Sunt nōbis fŏrtĭa bēllo pĕctŏra, sunt ănĭmi, ĕt rēbus spĕctāta jŭvēntus. *vide Bellum gero, & Armatus.*

bellātōrĭus *Woienny*, Kriegisch.

bēllātŭlus, *Piękny*, Galant.

bēllè, *Dobrze 1. 2, Błogo, Pięknie*, & sub *Przyięmny*. Dapferlich.

bēlli. *Na woynie*. in dem Krieg.

bellĭca dīscĭplīna, virtus, *Zołnierska, Woienna umieiętność*. Kriegs-Kunst.

bēllĭca res, *Woyna, Zołnierska*. Krieg.

bēllĭcōsè, *Walecznie*. Kriegrisch.

bēllĭcōsus, *Waleczny*. Kriegerisch. *Quid bellicosus Cantaber, & Scythes.* (Alcaic.) *vide Bellator.*

bēllĭcrĕpa saltatio, Skakánie żołnierskie.

bēllĭcum, *Pobudká 1. Trąbienie*.

bēllĭcus, bellĭcrĕpus, *Woienny*. Kriegerisch. *Bellica non dextra convenit hasta tua.* Ovid. *syn.* Mārtĭus, Māvōrtĭus.

bēllĭfer. Waleczny. Krieg bringend. --- *quid belliferam communibus urunt.* Clau.

bēllĭger idem, & *Woienny*. der Krieg führer. *aut fera belligeras addite in arma manus.* Ovid.

bēllĭgĕrātor, Walecznik. Krieger. *belligeratores nutrit tellus arimaspas.* Aul. *vide Bellator*

bēllĭgĕro, *Walcze*, Kriegen. *Solus ego nequeo belligerare tribus.* Text. *vide bellum gerere.*

bēllĭus, bēllis, *Stokroć ziele.*

bēllĭor, *Lepszy*, Besser/ Mächtiger.

bellipotens, bello bonus, potens, bellosus. Waleczny. Im Krieg mächtig. *bellipotens aptat rorantes sangvine cristas.* Virg.

bēllĭtūdo, Piękność. Schönheit.

bēllo, as, bellor, aris, *Walczę*. Kriegen.

bēllŭo, *bestya, Zwierz, Zwierzę, Wieloryb.* Ein wildes Thier. *briareus. ac bellua Lerna* vide *Fera.*

bēllŭīnus, bellualis, *bestyialski*, Zwierzęcy. Viehisch. *Exceptus inde belluinis faucibus.* Jamb.

bēllŭātus, *bestyialski. Wzorzysty.*

bēllŭlè, *Dobrze. 1. Pięknie.* Gut/schön.

bēllum, *Woyna*. Ein Krieg. *syn.* Prælium certāmen, cōnflīctus, pūgna, Mārs, ārma, mīlĭtĭa. *epith.* Trīste, hōrrĭdum, crūdēle, mōrtĭfĕrum, ĕxĭtĭāle, dīscōrs, nĕfāndum, īnfāndum, fĕrāle, īmmāne, īnfāustum, crŭentum, īrrĕquĭētum, fĕrrĕum, fŏrte, atrum, fĕrvĭdum, fŭrĭbūndum, fŭrĭāle, rĕdĭvīvum, tūrbātum, răpax, pērfĭdum, hŏstĭle, ēffĕrum, săngvĭnĕum, lūctĭfĕrum, ăcērbum, lăchrymābĭle, flēbĭle, răbĭdum, sŭpērbum, pēstĭfĕrum, lĕthāle, fūnĕrĕum, rĭgĭdum, aūdax, trĕmĕndum, ārmĭsŏnāns, tērrĭbĭle fŭrĭōsum, īncērtum. *phr.* Rĭgĭdi cērtāmina Mārtis. Grăva, dūrum Mārtis ŏpus. Bēlli răbĭes, fŭror, tūrbo, nūbes. Fērrĕa tĕmpēstas. Bēllōrum flŭctus, ŭndæ, prŏcēllæ. Bēlli pĕrĭcŭla, dīscrĭmĭna. Sævit ăvit ămor fĕrri, ĕt scĕlĕrāta īnsānĭa bēlli. īnvīsaque mārtĭbus ārma. Flēnda cŏlōnis ārma. Dūri tērrāmĭna bēlli. Sævis tōto Mārs īmpĭus orbe īngēnti bēllōrum Rōma tŭmūltu mīscētur, cōncŭtĭtur. atram bēllis ăccērsĕrē mŏrtem horrĭda bēlla, ĕt Tȳbrim multo spūmāntem săngvĭne cērno. Lăssābant ăgĭles ăspĕra bēlla vĭros. Frĕmŭit cum Thrăcia bēlli tĕmpēstes. Bēlli nūbes cum dētŏnet ŏmnis. Bēlle tŏnant, tōtumq; quătit dīscōrdĭa mūndum. īnfēsto nos Mārte pĕtet. īncēndāmq; ănĭmos īnsāni Martis ămōre. Quĭd ĭn ārma fŭrēntem īmpŭlĕrit pŏpŭlum, quĭd pācem ēxcŭssĕrit ŏrbi. Sĭne mīlĭtis ūsū Mōllia sĕcūræ pĕrăgēbant ōtĭa gēntes. ēmērsūra brĕvi flagrāntĭa bēlla per ŏrbem. Dēfĭcĭunt sēpti la

 trān-

tēllus, nec dum hōrrīda mīscent prælĭa, sed dūbĭus mĕdĭis Mārs ērrat ĭn ārmis. Nūlla sălus bēllo. Cōnsērtæ cāmpis ăcĭes, mūltūsq;per ārva sērvēbatMāvors.ēcce rĕpēntīno sūrgunt hōrrēntĭa mōtu,prælia. ōcyūs haud rūĕret dămnōsă in prælĭa mīles. Non sēgnĭus āmbo ÆnēasTūrnusq; rūūnt per prælĭa.Non Mārtĭus ūnquam īmpĕtus āspĕrĭor, nec ăcērbĭor ūlla per ōrbem pūgna fŭit, nec ĕnim prĕtĭo cōndūctæ gĕrēbat Bēlla cŏhors, ădĕrant prŏprĭo quī āngvĭne vēllēnt. Quās īpsi ēdĭdĕrant ŏdĭōrum ēxtīngvĕre flāmmas. Heu quāntis lŭīmus nōs trīstĭa prælĭa dāmnis.Quīs fŭit hōrrēdos prīmus qui prōtŭlit ēnsēs? Quām fĕrus, ēt vēre fērrĕus,īlle fŭit; Tūnc cædes hōmĭnum gĕnĕri, tūm prælĭa nāta! Tūnc brĕvĭor dīræ mōrtis ăpērta vĭa est.Dīffūgĭunt ălii nūllĭsq; tŭēntĭbus agros, īncūstōdītæ dīrĭpĭūntur ŏpes. Quæ nĕquĕunt sēcum fērre aūt ābdūcĕre pĕrdunt: ēt crēmat īnsōntes hōstīca flāmma căsás. Squāllēnt ābdūctis ārva cŏlōnis. *vide Bellum gerere & Certamen.*

bēllum cōnflo, facio, infero, suscito, &c. *Podnoszę woynę.* **Krieg anfangen.**

bēllum gĕro, habeo, obeo, administro. *Walczę.* **Krieg führen.** *syn.* Pūgno, cērto dīmĭco. cōnflīgo, cōngrĕdĭor. *phr.* Dĕcērnēre fērro. Lăcēssĕre bēlla, in ārma, in fērrum tŭēre. Bēllo cōntēndĕre, cōncūrrĕre, glŏmĕrāre mănum bēllo. *Prælĭa* cōnsĕrĕre,cōmmīttĕre, mīscēre. Bēlla cĭēre, mŏvēre, mănum cōnfērre, cōmmīttĕre, ūndĭq; prælia cŏăunt, Mārtēmq; fātīgānt. Cæsar dum māgnus ăd āltum fūlmĭnatEūphrātem bēllo.Prīma mănu tēntēre pĕrīcŭla bēlli, ārmis cōncūrrĕre cāmpo. Sūccēdĕre pūgnæ. Tēcum tēlis cōncūrrĕre vēllet. Tēndit ĭn ădvērsos cāmpo sēsē ārduus īnferr. Nēc mŏra, nēc rĕquĭes, vāsto cērtāmĭne tēndunt. Sŏcĭis tūnc ārma căpēssant ēdīco, ēt dūra bēllum cum gēnte gĕrēndum, īrrŭĭmus dēnsis ēt cīrcūmfūndĭmur ārmis. Cūm prīma mŏvēnt ĭn prælĭa Mārtem. Fērrĕa sāngvĭnĕa bēlla mŏvēre mūnu. ēxūltānt tēlis, ītur pēr tēla, pēr hōstes. Tōtis in pugnam vīrĭbus ītur. Clўpētāque tōtis āgmĭna dēnsāntur cāmpis, ārdēnt ănĭmi, pūlchrūmq; mŏri sūccūrrit ĭn ārmis. Tūrnus ĭn ārma vĭros ārmis cīrcūndātus ipsĕ sūscĭtat, ærātāsq; ăcĭes in prælĭa cōgit. Hi bēllum āssĭdŭè dūcūnt cum gēnte Lătīna. Ænĕadæ fērrum pro lībērtāte rŭēbant. Bēllum īngēns gĕrĕt Ităliă pŏpŭlōsq;|fĕrŏces.Cōntūndet īlli īnter sēsē dūri cērtāmĭna bālli. Cōntŭlērant īmmīscēntq;mănūs mănĭbus pūgnămq; ăcessūnt. Illi āltērnāntes mūlta vī prælĭa mīscent Ære căvo īnvădunt sŏcĭi, & nŏvă prælĭa tēntant. ŏmnĭbus īdem ănĭmus fōrti dĕcērnĕre pūgna.Năte Dĕa,si nemo aŭdet se crēdĕre pūgnæ. trīstis ŭbi īnfaūsto cōmmīttĭtur ŏmĭne pūgnā. Heu quāntum īnter se bēllum si lūmĭna vītæ āttĭgĕrint, quāntas ăcĭes, strāgēmquĕ cĭēbūm una cum gēnte tot ānnos bēlla gĕro. Quæ caūsā fŭit cōnsūrgĕre in ārmaEūrōpāmque Asĭāmq; Hīnc mŏvet *Eŭphrātes*, īllĭnc Gērmānĭa bēllum vĭcīnæ rūptis īntēr se lēgĭbus ūrbes ārma fĕrūnt: sævit tōtis Mārs īmpĭus ārvis. Nē pŭĕri, ne tānta ănĭmis āssvēscĭte bēlla. Neū patrĭæ vălĭda, īn vīscēra vērtĭte vīres. Sīgnăq; fērre jŭvat, sŏnĭtūsq; aūdīre tŭbārum, ōptatas aūdīre tŭbas cāmpīquĕ crŭēnta Tēmpēstāte frŭi. Clāssĭca jamq; sŏnānt, īmpūlit īpsa mănu pōrtas, &; cārdine vērso, bēlli fērrātos rūpit Sātūrnĭa pōstes. Mārtĭus, ille æris raūcĭcănor īncrĕpat, ēt vōx aūdītur frāctos sŏnĭtus ĭmĭtāta tŭbārum. Tū pŏtes ūnănĭmes ārmāre in prælĭa fratres.Dīsjice cōmpŏsĭtam pācem, sĕrĕ crīmĭna bēlli. Haūd ălĭter Trōjānæ ăcĭesq; *Lătīnæ* cōncūrrunt,hæret pĕde pes, dēnsūsq; vĭro vir. Nōn nos ŏdĭum rēgnīquĕ cŭpīdō īmpŭlit ad bēllum, prō cōnjŭge mŏvĭmus ārma. Mīscēntur māgnīsquĕ vŏcānt clāmōrĭbus hōstem. Mūltăq; per cæcam cōngrēssi prælĭa nōctem cōnsĕrĭmus,mūltos. Dānăum dēmīttĭmus ōrco Bēllāntem gēmĭnis tēnŭit te Gāllĭa lūstris, Bēllōrum ō sŏcii, qui mīlle pĕrīcula Mārtis mēcum, ăit, ēxpērti dĕcĭmo jam vīncĭmus ānno. *vide Bellum, Bellicosus & Arma.*

bēlluōsus, *Zwierza pełny, Béstyi pełny.* **Sehr wild.** *Te belluosus qui remotis* (Iamb.Hyperc.

bēllus, béllutus, *Dobry 1. 2. Piękny Storzypięká. Gálánt.* **Gutt/ schön.**

bēlo, as, *Béczę,* & sub Bé, **Plarren.**

bĕlōne, es. gr. *Jglicá ryba, Jgłá.*

belua. idem bellua.

Belus, *gemma iuglandis magnitudine, vitrea specie, Plini. Tecolithi speciem esse ait Dalecamp.*

BEN

bĕnè, *Dobrze 1. 2. Bárzo, Sporo.* **Recht/ wohl.** *Et memorem famam qui bene fecit, habet.* Ovid.

bĕnè cădit, cēdit, it, habet, vertit, procedit

Powodzi się. es gelingt gutt.
bĕnè factum, *Chwała* Bogu. Gott lob.
bĕnè habet, *Dobra nasza, Chwała* Bogu, *Dobrze się dźieie.* es ist uns gut.
bĕnè habere ætatem, *Dogadzam 2.*
bĕnè mane, *Ráno.* Früh.
bĕnè mereor, *Dobrze czynię.* Gutt thuen.
bĕnè natus, *Rodzáyny 1. Szláchćic żyzny.*
bĕnè ominatus, *Szczęsny.*
bĕnè fit, bĕnè vertat, benè verruncent hæc *Szczęść ći* Boże. Gott gebe glück.
bĕnĕdīcè, Dobrorzeczliwie, Łágodnie.
bĕnè dico, benedico, *Błogosłáwię, Zegnam stoł, Zegnam kogo, Dobrorzeczę.* Segnen. *Nec tibi cessaret doctus benedicere lector.* Ov. *syn.* Bĕnevŏlo, bĕne cŭpĭo, bĕne prĕcor, faŭsta prĕcor.
bĕnĕdīctĭo, *Zegnánie 2. Błogosłáwienie.*
bĕnĕdīctĭo nuptiarum, *Slub.* Trauung.
bĕnĕdīctum, *Dobrorzéczenie.* ein gut wort.
bĕnĕdīctus, *Błogosłáwiony.* Gebenedeijet.
bĕnĕdīcus, *Dobrzerzeczliwy.*
bĕnĕfăcĭo, *Dobrze czynię.* Recht/ wohl und gutes thun. *Si charta sileat, quod benefeceris.* (Asclep. *phr.* Mūnĕra dōno, cōnfĕro, do trĭbŭo
bĕnĕfāctor, Dobrodźiey. Ein Wohlthäter.
bĕnĕfāctum, *Dobrożieystwo.* Gutthat.
bĕnĕficēntĭa, *Dobroczynność, Szczodrobliwość.* Gutthätigkeit.
bĕnĕficĭārĭæ res, *Mánstwo.*
bĕnĕficĭārĭus, substant, *Jurgieltnik, Man, Beneficyánt,* & sub *Kortézyan.*
bĕnĕficĭārĭus, adject. *Zásłużony, Dármy.*
bĕnĕficĭārĭus, miles, *Zołnierz wyzwolony.*
bĕnĕficĭum, *Dobrodźieystwo, Mánstwo 1. Srzodek 2. Winá.* Ein Gutthat/ Dienst. *syn.* Dōnum, mūnus, bĕnĕfāctum. *phr.* Grātum, māgnum, māgnĭficum, rēgĭum, rēgĭum, prĕtĭōsum, dātum. grānde, āmplum,
bĕnĕficĭum legis, *Dyspensácyá, Przywiley.*
bĕnĕficĭum militare, *Mánstwo. 2.*
bĕnĕficĭum pono, colloco, *Przysługuię się.*
bĕnĕficĭum principis, *Przywiley.*

bĕnĕficus, *Dobroczynny, Szczodrobliwy.*
bĕnĕficus oratione, *Obiecownik.* Dienstbar. wohlthätig. *syn.* Mūnĭficus, lībĕrālis, lārgus, bĕnīgnus.
bĕnè longus, *Przydłużßym.*
bĕnè meritus, *Dobrodźiey.* ein Gutthater.
bĕnè olens, *Pachnący.* Woltichend.
bĕnĕplăcĭtum. Upodobánie. Wolgefallen.
bĕnĕvēntum, sub Twarz wesoła.
bĕnĕvŏlè, *Łáskawie.* Gutwilliglich.
bĕnĕvŏlens, *Łáskáw.* Guttwillig.
bĕnĕvŏlēntĭa, *Łáská, Chęć, Sprzyiánie, Dobrotliwość.* Geneigter Wille. *syn.* Stŭdĭum, ămor, āmīca vŏlūntas.
bĕnĕvŏlus, *Dobrotliwy, Przyjázny.* Gutwillig. *syn.* Bĕnĕvŏlens, ămans, āmīcus, stŭdĭōsus.
bĕnīgnè, benigniter, *Łáskawie, Łágodnie, Ochotnie, Hoynie.* Guttiglich.
bĕnīgnè facio, *Dobrze czynię.* Gutthuen.
bĕnīgnĭtas, *Łáskawość, Szczodrobliwość.* Gutigkeit. *Satis, superq; me benignitas tua.* (Jamb. pur.) *syn.* Bŏnĭtas; lēnĭtas, mānsvētūdo, clēmēntĭa. *epith.* Clēmēns, grātā, mītis.
bĕnīgnus, *Łágodny, Szczodrobliwy, Cierpliwy.* Guttig. --*animum mentemq; benignam.* Virg. *syn.* Cōmis ūrbānus, făcĭlis, blāndus, hūmānus, mānsvētus, lēnis, mītis, plăcĭdus, bŏnus.
bĕnna, a, Szczęsczę, Rozweselić kogo, Kánonizuię, Ućieszyć, Obdarzam.

BER

Bero, onis. lege Pero. Hero, onis.
bĕrūla, æ, Potocznik *ziele.*
bērȳllus, Gr. *Beryl.* Ein grüner Edelgestein. (*Gema viridis quæ in India tantum repetitur.*) *Et solutum digito beryllon adderat ignis. epith.* Glaŭcus, ĭnæquālis, īndus, īndĭcus.
bēs, bĕssis, m. & hic bēssis *hujus* bessis. *Osm części* sub *Części cáłey rzeczy* & sub *Kieliszek.* Zween drittel theil eines dings.
bēs altĕrum, *Dźieśięć.* Zehn.
bēssālis, *Ośm uncyi maiący.* sub *Części cáłey rzeczy.* & *Osmpálcowy.*

beſſes uſuræ, i. beſſales ſub *Lichwá.*
bēſtia, *Zwierz, Zwierzę.* Ein Vieh Thier.
bēſtiālitas, Cielesność. ultimum. Vieheit.
bēſtiārius, adject. *beſtyalſki.* Viehiſch.
bēſtiārius, ſubſtant. *Zapáśnik, Wyśiekácz* 1. *Beſtyalnik.*
bēſtiola, *Zwierzątko, béſtyiká,* ein Thierlein.

BET

bēta, æ, *Cwikła.* Mangold. (*Herba genus notiſſimum.*) *epith.* Cāndĭda, fătŭa, tĕnĕra. *phr.* Dēprĭmĭtur fŏlĭo vĭrĭdis pĕde cāndĭda bēta.
bēta, n. gr. *Nienagorſzy, Podleyſzy troche.*
bētāceus, adject. *Cwiklány.*
bētāceus ſubſt. *Cwikła.* Mangold.
bētīzo, as, *Słábieię.* Schwach werden.
bēto, is, Idę 1. & ſub *Wracam ſię* 1.
bētŏnĭca, *bukwicá* 1. *Quantitas Sereni eſt, & Honeri.* Betonien.
bētŭlla, *brzozá, ſi à batuo, è breve: ſi à beta, longum.* Birckbaum.
bētūllētum, *brzeźiná.* Bircklaub.
bētūllŏlĕum, *Dźiegieć.* Fetz/tron.
bētŭlus, *Piorunek,* Donnerſtein.
bēzŏar. B. *in bezoár.*

BI

bĭæōn vinum, gr: *Wino mocne.*
biārchus gr: ſub *Podwoiewodzy.*
bĭbācĭtas, Opilſtwo Weinſucht.
bībāx, bībāeŭlus, *Opiły.* ein Sauffer. —*quiqus officium tentare bibaces.* Mant. *ſyn.* Pōtātor. *phr.* Vīnī ăvĭdus. *vide Ebrius.*
bĭbāſia, Opilſtwo 1. Weinſucht.
bĭblĭa, orum, gr. *biblija.* Die Bibel.
bibliŏgrăphus, gr. *Drukarz.* Ein Buchdrucker.
bibliŏpōla, æ, m. & bibliopegus, gr. *Kśięgárnik* 1. 2. Ein Buchhändler. *Sed qui me vendit bibliopola putat.* Mart.
bĭblĭŏthēca, æ, Gr. *Kśiąźnicá* 1. *Kśiąſzki zbieráłne, Kśięgi* 1. Ein Buchkammer. *Quem mea non totum Bibliotheca capit.* Mart.

BIC

bĭblus, li, Gr. *Papier* 1. *Pápierowe drzewko.* Papier.
bĭbo, is, *Piię,* 1. *biorę w ſię. Wśiąká, Nábieram w ſię,* Trincken.
bĭbo ad numerum, bibo majoribus poculis bĭbo more Græco, bĭbo optima fide, bĭbo pro ſummo. *Pełnię* 2. Füllen.
bĭbo in orbem, *Pełnić rzędem.*
bĭbo pro ſalutē, *Piię prze zdrowie.*
bĭbo ſūctu, *Sſę.* 2. Säugen.
bĭbo, onis, *Piiánicá.* ein Sauffer.
bĭbōſus, Opiły. Ein gutter Trincker. *vide bibax.*
bĭbŭlus, idem, & *biorący wſię.* Der gern Trinckt. *Collectum humorem bibula deducit arena.* Virg.

BIC

bĭcămĕrātus, Dwupiętry.
bĭcēps, itis, adject. omne. *Dwoygłowy Rozdwoiony.* Zweyköpfig. *Nec in bicipiti ſomniaſſe Parnaſſo.* (Scaz.) *ſyn.* bĭvĕrtex, bĭfrōns *phr.* Jāne bĭcēps sŏlus quī tŭa tērga vĭdes.
bĭclīnĭum, Łoſzko ſtołowe.
bĭcŏlor. adject. omne. *Dwoiſtey fárby, Pſtry* Zweyfarbig. *Myrtea ſylva ſubeſt, bicoloribus obſita baccis. ſyn.* Gĕmĭno cŏlōre dĭſtīnctus, clārus, īnsignis.
bĭcōngĭus, ſubſtant. *Dwugárcowa miárá.*
bĭcōngĭus, adject. *Dwugárcowy piiánicá.*
bĭcōrne fĕrrum, *Motyká.* Ein Karſt.
bĭcōrnis, adject. Commune, *Dwurogi.* Zweyhörnig. *Exacuunt alii vallos furcaſq; bicornes.* Virg. *ſyn.* bĭcōrnĭger, gĕmĭno cōrnu hōrrĭbĭlis.
bĭcŏrpor, Omne. bicorporeus, *Dwoiſtego ćiáła, Mieſzániec.* Das zween Leib hat. —*formaq; bicorporis aſtrum,* Mant.
bĭcŭbĭtālis, *Dwułokietny.* Zwo elen lang.
bĭdĕllus, B. *ſub Sápiięnt.*
bĭdēns, adject. Omne. *Dwoyzęby, Dwuletni* Ein Zweyjährig Schaaf—*mactant lectas de more bidentes.* Virg. *epith.* Mĭtis, lānĭgĕra, cāndĭda,

dida, placida, mansueta. vide *Ovis.*

bidens, subst. *Motyczka, Widły* 1. *Hak dwoyzeby.*

bidens, subst. fœmin. *Owca.* ein Schaff.

bidental, *Piorunowisko, Piorunem uderzony.* Ein vom Wetter getroffener Ort. *Triste iaces lucis, evitandumq́ bidental.* Pers.

bidui biduum, *Dwá dni* 2. Zwey Tag.

biennis, adject. Commune. *Dwuletni* 1.

biennium, *Dwie lecie, Dwuletni czás.*

B I F

bifariam, *Dwoiako, Ná dwoie.* In Zweyerley Weiss. *Ut dispartitem obsonium hoc bifariam.* (Iamb.)

bifer, ra, rum, adject. *Dwakroć rodzący.* Das zweymal im Jahr Frucht trägt. *At quibus in bifero Centauri corpore sors est* M.

bifidatus, bifidus, *Rospadły, Rozdwoiony.* Zweyspaltig. ---*Seteq́; cadunt bifidosq; relinquit,* Ovid.

bifo, ium, *Podkolan ziele.*

biforis, *adject. commune. Dwuskrzydłásty* 2. & sub *Drzwi* 5. Das zwo Thüren hat. *Dindima ubi assvetis biforem dat tibia cantū.* Virg.

biformatus, biformis, *Dwoistego ciáłá, Mieszániec* 1. Zweyförmig. --- *mistumq́; genus prolesque biformis.* Virg.

bifrons, adject. Omne. *Dwugłowy, Dwoistego ciáłá.* Das zwo Stirnen/ oder zwo Angesichter hat. *Saturnusq́; senex, Janiq́; bifrontis imago.* Virg.

bifurcus, *Rosocháty, Rozdwoiony.* Das zwey Spitzen hat. *Ense iacet nostro: ramum prior ille bifurcum.* Ovid.

biga, æ, *Cug koni, Woz* 2. Ein Wagen/ daran ein paar Ross nebeneinander ziehen. *Et nox atra polum bigis subvecta tenebat.* Virg. *ep. pith.* concita, rapida, spumans, alipes, velox. vide *Currus*

bigæ cornutæ, sub *Woł,* Ein Ochse.

bigamia, *Dwoyżeństwo.* der zwey Ehestand.

bigamus, *Dwoyżon,* der zwey Weiber hat.

bigarius, *Woźnicá.* Ein Fuhrmann.

bigatus, sub *Poczworny* grosz.

bigemnis, sub *Pąk*

bigener, *ris, adject. Omne. Dwoistego ciáłá.*

bignus, bigna, bliżniak. ein Zwilling.

bijuge curriculum, *Woz* 3. ein Wagen.

bijuges, *Pará* 2. *Podwoyne konie.*

bijugi, absolutè. *Woz* 1. Ein Karn/ Wagen

bijugi equi. *Podwoyne konie, Para* 2.

bijugis, bijugus, *Woźnik.* Zweyspännig. -*Martis equi bijuges & magni currus Achillis* Virg. *Interea bijuges infert se Leucagus albis.* Virg

B I L

bilanx, Szale. Schässelwag.

bilbit, bełkoce, Glekoce 1.

bilem vomere, Prover. Brzydzę się.

bilibra, æ, bilibre, is, *Dwá Funty.* Zwey Pfündig.

bilibris, hic, hæc. *Dwáfuntowy.* Zweyfündig *Nolo mihi ponas rhombum, nullamve bilibrem.* M.

bilibris nummus, sub *Siedm pięniąszkow.*

bilingvis, *Nieszczery, Dwá ięzyki umieiący.* Zweyzüngig.--- *Timet ambiguum, Tyriosq́; bilingves.* Virg. *syn.* Gemino horrens cuspide lingvæ, vel mendax.

bilis, *Kolera, Gniew* 1. Die Gall/ Zorn. *Bili tumet, Nerio jam septima conditur uxor.* Pers. *syn.* Ira iracundia. *epith.* Difficilis, amara, mascula, ardescens, flava, atra, iniqua, perurens, crocea ferox, rapida, acuta, iracunda. vide *Ira.*

bilis atra, *Melankolija.* Melancholey.

bilis suffusio, *Zołta chorobá.* Gelb Sucht.

biliosus. *Koleryczny.* Zornmüthig.

bilix, icis, adject. Omne. *Wzorzysty.* Ein doppel Pantzer. *Lance consequitur, rumpitq́; infixa bilicem.* Virg.

bilustris, Comm. *Dziesięcioletni.* Zehenjährig. *Pergama cum caderent, bello super alta bilustri.* Ovid. *syn.* Decennis. *phr.* Per duo lustra manens.

Bilychnis lucerna, sub *Lámpowy nosek.*

B I M

Bimăris, *adject. Comm. Miedzymorsky.* Ein Erdreich zwischen zweyen Meer liegend. *Quæq; urbes aliæ bimari clauduntur ab isthmo.* S. *Phr.* Inter pīna lŏcātus æquŏra. *vide Isthmus.*

bĭmātus, us, *Dwuletni czás.*

bĭmāter, Dwie Matki máiący. Der 2. Mütter hat. --- *Satumq; iterum, solumq; bimatrem.* Ovid.

bĭmēmbris, hic, hæc, Dwoistego čiáłá, Mieszániec. 1. Das zweyfache Glieder hat. *Pertulerit, tu nubigenas, invicte, bimembres.* Virg.

bĭmēnsis, bimestris, Dwumiesięczny. Von zweyen Monaten. *Extaq; de porca cruda bimestre tenet.* Ovid.

bīmus, bimulus, *Dwuletni 1* Zweyjährig. *Tum vitulus bima curvans iam cornua fronte.* Virg. *syn* Dŭos ānnos nātus.

bīni, *Dwá. Po dwu.* Zwey und zwey. *Procula bina novo spumantia lacte quotannis.* Virg. *phr.* Gĕmĭnus, duplex.

bīnĭo, onis, *Tuz.* ein Tucend.

bĭnōctĭum, Dwie nocy. Zwey Nacht.

bĭnūmĭnis, binomius, Dwoiako zwány. Der zwey Nahmen hat. *Stat vetus urbs, ripæ vicina binominis istri.* Ovid. *syn.* Gĕmĭno dē nōmĭne dĭctus, āppēllātus.

biŏthănătus, Gr. *Zábity.* Erschlagen.

B I P

bĭpālium, *Motyczká.* ein Karst.

bĭpālmus, *Dwudłonny, Dwupiędźisty.*

bĭpārtĭo, bipartior, Dwoię 1. Zwey Theil.

bĭpārtītō, *Dwoiáko 1. 2.* Zwey theilig.

bĭpătens, *Przeyrzysty, Dwuskrzydlásty,* & in *Drzwi 5.* An zweyen Orten offen. --- *portis alii bipatentibus adsunt.* Virg.

bĭpĕda, Łokietnice, Posadzka 1. (*stopny.*

bĭpĕdālis, bipedaneus, & bipedanus, *Dwu-*

bĭpĕdum impurissimus, nequissimus, *Niecnotliwy.* Schändlich

bĭpēnnis, adject. *Obosieczny, Dwuskrzydlásty.* Das zwey Flügel hat. *syn.* Dŭābus pēnnis īnstrūctus, mūnītus.

bĭpēnnis, substant. *Siekierá obosieczná, Hálábart.* Ein Hellepard. *Duris ut ilex tonsa Bipennibus.* (Alcaic.) *syn.* Sĕcūris. *epith.* Vălĭda, sæva, dūra fūlgens, ærāta; vūlnĭfica, fērrĕa, eruenta; lēthĭfĕra rĭgĭda, mĭnax, nĕfāndă. *phr* Fērro sŏnat ācta bĭpēnni Frāxinus. Ille ĭnter prīmos cōrrēpta dūra bĭpēnni Līmĭna pērrūmpit; pŏstēquĕ ā cārdĭne vēlit. *vide Securus.*

bĭpēnnĭfer, Hálábártnik. Der ein Hellepard trägt. *Ecce furens contra sua fata bipennifer arcas.* Ovid. *phr.* Sĕcūri ārmātus, īnstrūctus, mūnītus.

bĭpērtĭor, idem bipartior.

bĭpes, edis, *Dwunogi. Ausonius, es corripit.* Zweyfüssig. *Adjuncto bipedum, curru metitur equorum.* Virg. *phr.* Gĕmĭno pĕdĕ nīxus, īnnīxus

bĭpensilis, sub Kleszcze, 1. Feyerklüft.

bĭpĭnēlla, Sowia strzałá ziele.

bĭrēmis, *Náwá 11.* ein Schiff mit zwey Riemen. *Sic memorat geminasq; legit de classe biremes.* Virg. *syn.* Nāvis, *vide Navis.*

bĭrētum, B. Biret.

bĭrōta. Woz o dwu kołach.

bĭrōtum vehiculum. Kárá. ein Karre.

bĭrōtus, O dwu kołách. Mit zwey Rädern.

B I S

Bĭs, *Dwákroć.* Zweymahl. (*anceps est, melius tamen corripitur.*) *Hic tibi bis æstas, bisve] cucurrit Hyems.* Ovid. Tum bis ad ŏccāsum, bĭs se cōnvērtit ad ŏrtum. Ovid.

bĭs centum, *Dwieśćie.* Zwey hundert mahl.

bĭs dēni, *Dwádźieśćiá.* Zwantzig mahl.

bĭs quinque, *Dźieśięć.* Zehen mahl.

bĭs seni, *Dwánáśćie* Zwelff mahl.

bĭs tanto, bis tantum, *Dwoy násob.*

bĭsaccĭum, Biesági. ein Knapsack.

bĭs cōctus panis, *Biskokt.* Zwiebacken.

bĭsellium, bĭjsēllĭum, Zedel. ein Sessel.

bĭsētus, Rozdwoiony. Zerspalten.

bisextilis, bisextus, *Przestępny rok.* ein Schaltjahr.
bislingva *Jagodá listna.*
bison, ontis, Gr. *Zubr.* Ein Büffel. (*ánimal sicut bos.*) *epith.* ferus, turpis, villosus.
bispellio, Szálbierz, Grubarz. ein Liegner.
bistarda, Drop. ein Drapgans.
bistorta, Wężownik 3. ein Schlangenträger.
bisulcus, *Rozdwoiony, Rosochaty, Kopyt rozdwoionych.* Zweygespalten/gespitzt. *Pulsat eumq; solum pede pulsavere bisulco.* Ov.
bisultor, *Mściciel,* ein Rächer.
bithymum, *Miod prząśny.*
bitiensis, Biegun. 1. ein Landstreicher.
bito. is, & as, priscum. Idę 1. & sub *Wracam. fig 1.* Gehen/Zurück kehren.
bitortile, auriplices, sub Obrazek. ein bild.
bitumen, *Kley 1,* Juden-Leim/Pech. *Et fragiles incende bitumine lauros.* Virg. *epith* atrum pingve, tenax, tentum, liquidum fumans Semitamium, nigrum. *phr.* Tenax gravida manat tellure bitumen.
bituminatus, *Klejony.* Gepicht.
bitumineus, *Kleiowy.* Von selchem Leim. *Sive bituminea rapiunt incendia vires.* Ovid.
bitumino, *Kleię. Pichen.* Kleistern.
Bivertex mons, Sidon, *Dicoryphos, Dwuwierzchowá gora.* Zweyköpffig. *Delius insurgit, summaq; biverticis umbra.* St. *syn.* Biceps.
bivira, Wdowá. ein Witwe.
bivium, *Rozstánie drog.* Wegscheide. *Et tuus in bivio detineatur amor.* Ovid. *epith.* anceps dubium, sectum, scissum. *phr.* Iter ambiguum, anceps, ambiguos pandens semita calles. Sē partes via scindit in ambas. Locum insidiis conspeximus ipsi. Qui patet in bivio portæ quæ proxima ponto. *Virg.*
bivius, *Dwoydrogi, Rozdwoiony.*

BLA

Blaceolus, Głupiec. ein unsinniger Mann.
blactero, Becze, Bladum B. Zboże 1.

blæsitas, *Széplunienie.* Stamelheit.
blæsus, Gr. *Széplun, Krzywonegi.*
blande, *Łágodnie.* Lieblich.
blandicellus, blandiculus, Łágodniuchny. Schmeichlend/liebelend. *Secum blandicula venustulaque.* (Phal.)
blandiloquus, blandiloquens, blandiloquentulus.
blandidicus, Łágodnomowny. Freundlich Liebkosend. *blandiloquis olim capta est sermonibus. Eva.* Ar.
blandiloquentia, Łagodnomowność.
blandimentum, *~~Pobłazanie, Łáźęnie,~~ Przyłudá, błagániu służąca rzecz, Łagodzęniu służąca rzecz.* Schmeichlunng. --- *Cur blandimenta precesque.* Ovid. *vide blanditiæ.*
blandior, *Pobłażam, Pochlebuię, Łechcę. Lubo iest.* Liebkosen/Schmeichlen. *Mentitis vanoq; tibi blandiris honore.* M. *phr.* Blandisonis dictis mulceo, delinio, capto, fallo. *v. Adulor.*
blanditer, blanditim, Łágodnie.
blanditia, blandities, blanditiæ, hæ, *Łágodność, Pieszczorá, Pobłażánie.* Schmeichlerey. *Mistaq; blanditiis puerilibus oscula junxit* Ovid. *syn.* illecebræ, lenocinia, blandimenta, *epith.* dolosæ, mellitæ, teneræ, muliebres subdolæ, loquaces, uxoriæ, maternæ fictæ. *phr.* Byssina verba. Dulcia verba. Aures mulcentia verba, bladæ voces. Mitissima verba. Blanda dicta. Mellitæ voces. di *syllaba corripitur apud Poetas contra naturam suæ originis.*
blanditus, us, Pobłażanie. Liebkosung/Freundsligkeit. *Blanditaq; fluant per mea colla rosa,* Prop.
blandus, blandulus, *Łágodny, Łáskáwy.*
blapsygonia, Gr. sub. *Peroniçnie 1.*
blasphemia, *Gr. bluznierstwo.* Lästerung. *Non tulit ulterius capti blasphemia monstri* P.
blasphemo, Gr. *Bluźnię.* Lästeren. *Blasphemat Dominum Gens. &c.* Prud.
blasphemus, Gr. *Bluźniercá.* ein Lästerer.

blatea

Blatea sub Błoto. Kott.

blătĕro, as, Blekocę 2. *Pałámucę, Swiegocę, Płocę 1.* & sub *Wielbłąd.* Schwatzen. *Audit cum magno blateras clamore, furisque.* Hor.

blătĕro, onis, *Báłámut, Plotká 2, Swiegot Mowcá.* Ein Schwätzer. *epith.* Clāmōsus, ĭnēptus,

Blătio, is, Plotę 2. Błato, *is, idem.* Schwetzen.

Blatta, æ. *Mol, Jedwabnica 1. Szárłat 4. Kiełki morſkie.* ein Schabe motte.

blătrārĭa, *Knáſliczká źiele.*

blātrārĭus, *Molow pełny.*

Blāttĕus, *Szorłatny.* Scharlachisch.

blāttĕum, *vel* blatrium pāllium, & blattea, subst. *Szárłatna ßatá.*

blattio, is. Plotę 2. Swätzen.

Blāvus, Modrobłády. Liechtblau.

blāx, cis, Gr. *Nikczemnik, Głupiec.*

blĕchum, Gr. *Poley 1.*

blĕnnus, Gr. Głupiec, Smarkacz.

blĕphăro, Gr. *Brwiſty.*

blĭtĕus, blĭtĕolus, Głupiec. Nikczemnik.

blĭtum, Gr. *Zmindá źiele.*

B O

Bŏa, è Græco. *Oćiekłość, Odra, Wołowa chorobá, Wąż wielki, Kufá.*

bŏæ, hæ, *Oſpice.* Blattern.

Bŏālia. ium, & orum, Wołow gonitwá, Wołowia. Rinderung des Viehes.

bŏārĭus, *Wołowy.* Ein Ochſenmarck. *Arvaq; mugitu saucite boaria longo,* Prop.

bōcas, æ m. Gr *Wołok rybá, Cielę morſkie.* Ein Meer Kalb.

bōdōnes, B, sub Kopiec. ein Eyter.

bŏēmus, *Czech.* Ein Beym.

bŏia. æ, Kuná żelazna, Pánná 3. Więzy.

bŏiāri. hi, B. sub Bojárzyn.

B O L

Bōlbĭtum, Gr. *Gnoy 2.* Miſt.

bōlchōn, n. Gr. *Bdelium.*

bŏlĕon, onis, m: Gr. *Gnojewiſko.*

bŏlĕtāre, is, *Miſá ſpora, Rydzowy ſtátek.*

bŏlĕtrārĭum, *Rydzowy ſtátek.*

bŏlĕter, eris, m. Gr. *Ość do łowięnia ryb.*

bŏlētus, gr. *Rydz.* ein Pfifferling.

bŏlis, idis, Gr. *Ołowianká żeglarſká.*

bŏlĭtum, gr, *Gnoy 2.* der Miſt.

bŏlōnæ, hæ, è Græco, *Rybne iátki.*

bŏlōnæ, hi, & bolones, è græco. *Roſołowych ryb przekupień.*

bōlus, Gr. *Kaſek, Kęs 2. Sztuká 2.*

bōlus, Gr. *Rzucęnie koſtki, Zarzucenie śieći.*

bōlus Armenia, *Rubryká 2.*

B O M

Bombarda, B. *Muſzkiet,* & in *Dźiáło.* Ein Büx/ Feuer Rohr. *epith.* Bēllĭca, Mārtĭa, *phr.* æs, cāvum ĭgnĭvŏmum. Cānna vūlnifica, Fātĭfĕram glāndem ĭgne vŏmēns. Vix mūris tŏlĕrānda lūes. Lēthĭferam ērūctans von oāſto vūlnere ſphæram. Ingēnti fūlmĭne mūrōs cōncutit ĭgnĭvŏmo pūlſus ab ære glōbus. Æris lōnga căvi sĕrĭes cĭrcūmtŏnat, ōre cēntēno, cēntum rūctāns in mœnia ſphæras Sphæras quēis ădĭtus clauſam pătĕant in urbem. *V. Tormentum.*

bōmbax, Gr. A. J.

bōmbĭlo. as, Beczę. Brummen wie die Immen. *Bombilat ore legens munera mellis opes.* Ovid.

bŏmbĭtātĭo, Beczęnie. Das Brümmen.

bombizatio Feſt. corr. bombitatio.

bōmbus. m. gr. *Beczęnie pßoł, Trąb dzwięk.* Thon einer Trommeten. *epith.* Grăvis raūcĭsŏnāns, sŏmnĭfer, rĕsŏnans, tūmĭdus, raūcus, ſurdus, cōnfusus, tĕrrĭficus, horrĭsŏnus. *phr.* Māchĭna tĕrrĭfico, cūm fūlmĭnat ænea bōmbo. Sĭmĭlātquĕ tŏnĭtrua bōmbus.

bŏmbyces, hi Gr: *Pomort.*

bŏmbycĭas, æ, gr: sub *Trzćina.*

bŏmbycĭna, orum, Gr. *Jedwábnicá ſzátá.*

bŏmbycĭnum, *Jedwab.* Seiden.

bŏmbycĭnus, *Jedwábny.* Aus Seiden gemacht. *Delicias, & panniculus bombycinus urit.* Juv:

bombyx.

Bombyx ycis, hic *Jedwábnicá i. Osá.* **Seidenwurm.** *Nec si qua arabÿo lucet bombyce puella.* P. *syn.* Vermis Indicus; *epith.* Lanifer, Indicus, lanivomus, artifer, ingeniosus, industrius, opifer. *phr.* Vermis lanifex lanivomus. Qui fila tenacia. Serum ore vomunt, effundunt quaesita per aevum stamina, ditis opes uteri. Ducunt, edunt nitidum depectore filum.

Bombyx, *hac Jedwábnicá ßátá.*

Bomonicae, gr. sub *Biczowánie.*

BON

Bona, orum. *Dobra májętność.* **Güter/Reichthum.** *syn.* opes, divitiae, fortunae, *epith.* blanda, placida, fugacia, fragilia. *v. Divitiae.*

Bona cum venia, *Z łáską.* **aus Gunst.**

Bona dies, *Dobry dźień.* **Einen gutten tag.**

Bona faemina, *Dobra żona*, in *Mátká.* **ein gutes Weib.** (*Sumnieniem dobrym.*

Bona fide, *Szczerze, Wiernie Prawdźiwie,*

Bona fortuna. *Nikt.*

Bona gratia, *Z łáską.*

Bona mala, *Wszystko.*

Bona obvenientia, *Spadek. 2.*

Bona praedia, *Rękoymia dobra.*

Bona salute, sub *W dobry czás.*

Bona verba, *Nie ták srogo.*

Bona sus, *Zubr.* **ein Büffel.**

Boni consulo, *Zá dobre mam.*

Bonis avibus, Prov. *Szczęśliwie.*

Bonis rebus *Zá Szczęśćia.*

Bono modo. *Przystoynie.*

Bonitas, *Dobroć; Zyzność.* **Gütigkeit/ Frömmigkeit.** *Cecropium superas qui bonitate senem.* Mart. *syn.* Probitas, *epith.* Sancta pia, mitis, dulcis, demens, amabilis, humana, candida, innocua, nativa, innata,

Bonitarius, *B. sub Pan właśny.*

Bonum, *Nomen. Dobro, Pożytek, Srzodek.*

Bonum, *Interiectio, By cię.* **Wan du.**

Bonum factum, *Słusz, Dobra naszá, Tosćhłop Grzeczy 1.*

Bonum ingenij; bonum ingenitum, *Pryminot*

Bonum mane, *Dobry dźień 2.* **Guttei Morgen.**

Bonum sit, *Szczęść Boże.*

Bonus, *Dobry 1. 2. Łáskáw.* **Gutt/ fromm.** *Nec bonus Eurytean praelato invidit honori.* Virg. *syn.* Justus, probus, rectus, integer. *phr.* Fallere, nescius, amans aequi, Aequi cultor. Vitio carens. Recti custos, imitator honesti. Integer vitae scelerisque purus, expers doli. Quo non est justior alter.

Boo, as, Boo, is, *Beczę, Wołam 1. Ryczę.* **Brüllen als ein Ochs.** *syn.* Reboo, mugio.

Boops, pis, *Gr. Wátok ryba*

Bootes, ae, m, Gr. *Pogániacz.*

BOR

Borea gemma, *Turkus.*

Boreas, ae, m, Gr. *Wiatr pułnocnemu poboczny ku wschodowi.* **Der Nordwind.** --- *Aut Boreae penetrabile frigus adurat.* Virg. *syn.* aquilo, *epith.* Frigidus, gelidus, saevus, horrifer, praeceps, rapidus, Scythicus, hybernus, crudelis, insanus saeviens, stridulus, volucer, violentus, minax, immitis, ferox, nivosus. procellosus, nimbosus. caspius, turgidus, sonorus, arcticus, acerbus, *vide Aquilo.*

Boreus, Gr. *Pułnocny.* **Mitternächtig** --- --- *Peragenda sub axe* Boreo *est.* Ovid.

Borith. *Hierem. 2. est herba fullorum. Malach. 3.*

Borrago, inis, *Borak.* **Boretsch.**

Borussus *Prusak.*

Borysthenes, è Graeco, *Niepr.*

BOS

Bos, bovis, m. *Wol.* **Ochs.** *Qua bos ex homine est, ex bove facta Dea.* Ovid. *syn.* Taurus, juvencus. *epith.* Validus, tardus, piger, tumidus, hirsutus, laborifer, saginatus, opimus, obesus, arator, ruricola, ferus, *phr* Cornu fronte minax. Docilis terram proscindere aratro. Fortis arat valido rusticus arva bove. Cultor agri. Bovum gemitu nemus omne remugit,

bos, faemina, f. *Krowá.* **Eine Kuhe.** *syn.* Vitula, juvenca, vacca. *epith.* Gravida, formosa, pingvis, faeda, praegnans. *vide Vacca.*

bos luca, *Sloń*, **ein Elephant.**

bos sylvestris, *Báwoł*, **ein Büffel.**

boscas, adis, boschis, idis, Gr. *Cyránka.*

bosphoranus, bosphorius, sub *Morze ćiásne, Plaudentes stupere Bosphorani.* (Phal.)

bŏſphŏrus, boſporus, Gr. *Morze ćiaſne.*
bŏſtar, aris, *Wołownia.*
bŏſtryches, hi, Gr. *Kędźior.* **Haar Locken.**
bŏſtrychites, æ, m. Gr. ſub *Kámień niezgorzyſty.*

BOT

Bŏtănĭſmus, Gr. *Plewidło.*
botaurus. è Graco Bąk 1.
bŏtĕllus, botulus, *Kiełbáſá,* **ein Bratwurſt.**
bŏtŭlārĭus, *Kiełbaśnik.*
botrytis cadmia, *Miedźiáne odmioty, Tucya.*
bŏtrus, ri, botryon, onis, m. Gr. *Grono.* **Ein Traub.** *vide Uva.*
bŏtrys, yos, f. gr. *Molownik, Bożybyt ziele.*
botrytes, æ, m. Gr. *Groniſty kámień.*

BOV

Bŏva, idem Boa.
Bŏvātim, Po wołowſku.
Bovile inuſitatum, ſub Chlew. **ein Kuhſtall** *vide ſtabulum.*
bŏvīllus, *Wołowy.*
Bŏvīnātor, Oćiągaiący ſię, Szálbierz.
Bŏvīnor, aris, Oćiągam ſię, Rozwieram gębę, Szczypię 2. **Sich Saumen.**
Bovo, as, Beczę, Ryczę. **Prillen / Plarren.**
bŏx, ocis, Gr. *Wołok rybá.*

BRA

Brăbeūtes, æ, m, Gr. *Igrzyſk ſprawcá.*
brăbīum, vel bravium Gr, *Podárek zwyćięſki.* **Ehrenkräntzlein.** *Solus bravii duplicis.* (Iamb. Dim.) *ſyn.* Cĕrtāmĭnis, pălæſtræ præmĭum.
brăbyla, æ, Gr. *Sliwá leśna.*
brăbyla, orum, Gr. *Dámáſceny.*
brăcca, æ, *Szátá koſmáta, Szubá.*
brăccæ, hæ: *Ubránie.* **Hoſen / Bruch.** *epith.* Lāxæ, flūxæ, tŭmĭdæ, tŭmēntes, *phr.* Pēllĭbus ĕt lāxis ărcent măla frīgora brăccis.
brăccæ laxæ, *Pludry.* **Hoſen / Büchſen.**
brăccārĭus, *Kráwiec.* **Ein Schneider.**
brăccha, bracha, *Szubá, Szátá koſmáta.*
brāchæ, *Száráwary, Ubránie.*
brăchĭa, orum, *Rogi.* **Die Arme.** *Illi inter ſeſe magna vi brachia tollunt.* Virg. *ſyn.* Lăcĕrti, ulnæ, *epith.* Cāndĭda, lāctĕa, cāndēntĭa, pūlchra, fōrmōſa, vĕnūſta, firma, ămīca. *phr.* Intēntāquĕ brăchia rēmis. Brăchĭā cōllo īnjicit. Sūbmīttĭtquĕ grăves hūmĕros, & fōrtĭa lāxat brăchĭa Contendit tēlum dīvĕrſaquĕ brăchĭa dūcēns. Ōſtēndit lātos hūmĕros, āltērnăq; jăctat brăchĭa prōtēndens ēt vĕrbĕra: īctĭbu; aūras. Illi īnter sēſe mūlta vī brăchia tōllūnt īn nŭmĕrum, ēt dum pīla vălent fŏrtes tōrquēre lăcērti, ōcўus ābdūcto tōrquens hăſtīle lăcērto.
brăchĭāle, is, *Manélá, Nárámiennik, Ręki przegub.* **Armgezierd / Armband.**
brăchĭālis, *Bárkowy.*
brăchĭātus, *Roſocháty.* **Zerlegt.**
brăchĭo mōlli, levi, *Niédbále.*
brăchiŏlum, ſub *Bárk.* **ein Armlein.** *Mittat brachiolum teres &c.* Cat.
brăchĭōnārĭum, Nárámiennik 1.
brăchĭum, *Bárk, Roſochá,* Udnoga *morſka Wylewki,* Plétwá. *Wał 1.*
brăchĭum arboris, *Gáłęź, Gáłąſká.*
brăchĭum polypi, ſub *Czaſzki.* **ein Schale.**
Brăchўcătălēctĭcus verſus, cui deſunt duæ ſyllabæ Servius.
Brachycatalectus, cui deeſt unus pes. Dionæd.
brăchylŏgĭa, Gr. *Krotkomowność.*
Brachyſyllabus pes. idem Diomedi qui Tribrachys.
brăctĕa, æ, *Blachá 2.* **Ein Metalln / Blat.** *Ilice ſic leni crepitabat bractea vento.* Virg. *ſyn.* Aūrĕa, ārgēntĕa, ſplēndēns, mĭcāns.
brăctĕa ventorum index, *Wietrznik.*
brăctĕārĭus, bracteator, *Blacharz.* **Ein Goldſchlager.**
brăctĕātus, *Blaſzkowány, Powierzchni.* **Mit Blech bedeckt /** *phr.* Brăctĕis ōrnātus, fūlgēns, mĭcāns, cŏrrūſcāns.
brăctĕola, *Blácha 2.* **Blättlein aus Metall.** *Neptuni, qui bracteolam de Caſtore ducat.* Juv.
brădypus, Gr. *Drop.* **ein Dropgans.**
branca urſina, Barſzcz. **Bärenklau.**
brăchĭæ, hæ, Gr. *Oſkrzele.*
brăſsĭca, *Kápuſtá* 1. 3. 4. 5. 6. **Köhl / Kappis.**

plo. *Me notat & junco brassica vincta levi.* Prop.
brāſsĭca canina, *Bázánká źiele.*
brāſsĭca ſylveſtris, *Brzoſkiew polna.*
brātĕrat aries, ſub. Baran 1. & Becze.
brăthy, yos, n. Gr. *Sábina 1.*
brĕchmăſis, is, Gr. ſub *Pieprz.* Pfeffer.
brĕphotrŏphīon, Gr. *Szpital dźieci, Dźiecęcy.* Ein Weyſenhauſz.
brĕve, ſubſt. *Kśiąſki pámiętne, Spiſek.*
brĕvi, *Wkrotce, Krotko, Trochę.* In kurtzem/ bald. *ſyn.* Mōx, mŏdo, jam jam, brĕvi tēmpŏre.
brĕvĭa, ĭum, *Brod, Miáłkość, (Vadoſa loca in mari, navibus invidioſa.)* Phr. In brĕvĭa ēt sўrtes ŭrget.
brĕvĭārĭum, *Spiſek. Sumowánie, Skrocenie, Dźiennik,* & ſub *Brewiarz, Dyurnał.*
brĕvĭārĭus, *Krotki.* Kurtz.
brĕvĭcŭlus, Kśiąſzki pámiętne, Spiſek.
brĕvĭlŏquens, Krotkomowny. Kurtzredend.
brĕvĭlŏquēntĭa, Krotkomowność, Mowá krotká. ein Kurtzered.
brĕvĭo, as, Skracam. Abkürtzen. *ſyn.* ābbrĕvĭo, cōntrăho.
brĕvis, adject. *Krotki, Miałki.* Kurtz. *Tytire dum redeo, brevis eſt via, paſce capillas.* Virg. *ſyn.* Pārvus, pŭsīllus, ĕxĭgŭus, āngŭſtus, cōntrāctus, nōn lŏngus, cōncīſus. *phr.* Brĕvĭbus ăgĕre. Paŭcis ĕxpēdīre. Nōn te lŏngo sĕrmōne mŏrābor. Paŭcis mūlta rĕfert. Mūlti plăcēnt brĕvĭtāte lŏquĕndi. Quīd mŏror īn pārvis? ănĭmus mājŏrĭbus īnſtat.
brĕvis, m. ſubſt. *Kśiąſki pámiętne, Spiſek.*
brĕvĭtas, *Krotkość, Miałkość.* Kürtze. *Non licet hic vitæ de brevitate queri.* Mart.
brĕvĭter, brevibus; *Krotko.* Kürtzlich -- -- atq; modus breviter ſit naribus uncis. M. *ſyn.* ĕxĭgŭe, āngŭſte, cōncīſe, brĕvi.

BRI

Brĭărĕus, eos, ei, Gr. Dźiewięźioł.
brīſa, æ, *Wytłoczyny.* Lampfel.
Briſare eſt uvam exprimere Cornut. ad Perſium, i. briſam facere. Eandem vocem aliqui legunt in Afranij verſu apud Nonium loco vocis braſire, & interpretantur conſumere. Bruſire è Græco legit Iunius & Henric. Steph. pro conſumere.
brĭtānnĭa, *Angelſka ziemiá.* Engelland. (*vide Anglia.*) *Dicitur & noſtres cantare Britannia verſus* M.
brĭtānnĭca, *Wężownik 3.*

BRO

brōccus, *Zębáty 2. Wárgáty.*
brŏchĭtas, *Wygłodánie.* Aushungerung.
brŏchon, *bdelium.*
brŏchus, brocus, bronchus, broncus. & brocis dentibus, *Zębáty 1.*
brŏmus, m. Gr. *Owies.* Der Haber.
brŏnchŏcēle, es, gr. *Gárdła ſpuchnięnie,* in *Wole 1.*
brŏnchus, Gr. *Wárgáty, Zębáty.*
brŏntēum, Gr. *Bębę.* ein Hörtpaucke.
brŏntĭa, æ, Gr. *Piorunek.* ein Donnerſtein.
brūchus, Gr. *Száráńcza,* & ſub *Gąśienicá.* ein Käfer. *Aut populator edit gemmantia gemina bruchus.* Pr.
brūma, *Zimá, Rok.* Im Winter der kürtze Tag des Jahrs. *Bruma novi prima eſt, veteriſq; noviſſima Solis.* Ovid. *ſyn.* Hyēms, *epith.* īntrāctābĭlis, frigĭda, gĕlĭda, cāna, nīmbōſa, mădēns, rĭgĭda glăcĭālis, ālgĭda, rĭgēns: īntŏlĕrābĭlis, ālba, ĭnĭqua, Dĕcēmbrālis, *vide Hyems.*
brūmālis, *Zymny 2.* Winterächtig. *Quale ſolet ſylvis brumali frigore viſcum.* Hor.
brūſcum, *Flader.* ein Maſer.
brūta, al, brute, es an *Sábiná.*
brūtĭa, *Smoła 3.* Pech.
brūtĭānus, Podwodnik.
brūtus, *Nieczuly 2. Tępy, Niemy, Muniá.* Unvernünfftig. *Quo bruta tellus, & vage flumina.* (Alcaic.)
brya, æ, Gr. *Támáryſek.*

Bryon n. Gr. *Chmiel, Mech, Perest, Rześk.*
bryŏnĭa, Gr. *Támáryßek, Rodzgniec.*
bryŏnĭa albo, *Przestep biáły,*
bryŏnĭa nigra, *Przestep czarny,*
brytum, n. Gr. *Piwo 1.* Bier,

BU (*mina Fest.*

Bu particula auget in Compositis, ut Bupes, Buli-
Bua vox puerorum potum poscentium. Napoy, i-tem v. *Nápełniam, Pápu, item in Ampułká.*

BUB

Būbălĭa, orum, Gr. Mánela.
būbălīnus, *Báwolowy.*
būbălis, idis, *Gr. Báwolicá.* ein Büflin.
būbălus, Gr. *Báwoł.* ein Büffel.
Bubbatio. Plin. l. 34. c. 14. corrigit Hermol. ex vet. Codice, & scribit Bullatio,
bubĕtij ludi, *Wołow gonitwa,* Rinderstall, *vide Bovile.*
Būbīlo, Huczy sowá, & in *Sowa 2,*
būbīno, *Plugáwię.* Garstig.
būbo, is, *Bąkam. 1,*
būbo, onis, m. & f. *Sowá łężna.* Ein Nachteul. *epith.* trĕpĭdus, fœdus, ĭgnāvus prŏfānus, Stȳgĭus, raūcus, dāmnōsus, īnfēstus, dīrus, lūctĭfer, mœstus, nōctĭcănus, quĕrŭlus raūcĭsŏnus, trīstis. *phr.* Nōctis ăvis vŏlucris. prænuntĭa fāti. Trīste cānēns. Vēntūri nūntĭa luctus. ĭgnāvus būbo, dīrum mōrtālĭbus ōmĕn. Vīsus fērāli cārmĭne būbo, Sæpĕ quĕri, & lōngas īn flētum dūcĕre vōces. Trīstĭa mīlle lŏcis Stȳgĭus dĕdĭt ōmĭna būbo. Sēdit īn ādvērso nōctūrnus cūlmĭne būbo. Fūnĕrĕōquĕ sŏnos ēdĭdit ōrĕ grăves, Pāllădis āles. Lūctus prænūntĭus āles. Quī dīræ mōrtis nūntĭus ēssĕ sŏlet. Hūmāno gĕnĕri trīstĭa fāra cānens. Quĭd tŏtĭes gĕmuit nōstris fēra nōctŭa tēctis? *vide Noctua,*
būbōnes, hi, gr. *Dymienice.*
būbōnĭum, *gr. Gwiazdeczki ziele.*
būbōnŏcēle, es, Gr. *Wydęcie chorobá.*
būbsēqua, æ. m. *Pogániácz,* Wołowiec.
būbŭla, *Wołowiná.* (*Woły páść,*
būbŭlcĭto, as, būbŭlcĭtor, aris, *Páśę bydło,*
bŭbūlcus, *Pogániácz, Wołowiec.* Kuh-Hirt. *Venit & upilio tardi venere bubuli.* Virg. *syn.* Armēntārĭus. pāstor, *epith.* īgnāvus, tārdus, lăbōrĭfer, hīrsūtus, pānnōsus, sōrdĭdus, īnfēlix, *phr.* Bŏum, ārmēnti cūstōs, măgīster, pāstor,
būbŭlo, *as, Huczy sowá.*
būbŭlus, *Wołowy.* Rinderen. *Meus iste sangvis verus est, non bubulus.* (Iamb.)

BUC

būcārdĭa, Gr. *Turkus, Serdecznik kámień.*
būcæda, æ, m. *Smáganiec,* & in *Rzeźnik.*
būcca, *Gęba 1. Kęs 2.* Die Höle der Backen oder des Munds. *epith.* Tūmens, tūmĭda, rūbens, tūrgens, tūmĕfacta. *phr.* Tŏllĕre tūrgentes būccas, ēt grāndĭa vērba būccīsquĕ tūmēntĭbus haūrit. *vide Os.*
būccĕa, būccella, *Kęs, Sztuczká.* Ein Bis.
būccĕllārĭus, *Kityśnik 1.* & in *Ciurowie,* & *Pasorzyt, Pięownik.*
būccĕllatum, *Biskokt.* Zwiebacken.
būccĭna, *Trąba 1. 2.* & *Pław* z Trommete, *Et gravis obstreperet modulatis buccina nervis. L. syn:* Tūba, cōrnu, lĭtŭus. *epith.* dīra, mĕtŭēnda, rĕsŏna. *vide Tuba.*
būccĭnātor, *Trębácz.* Horn-oder Posaunen blaser.
būccĭno, *Trąbię 1. Dukam 1.*
būccĭnum, *Trąbá 2. Pław 5. Szárłát fárbá.*
būccis fluentibus homo, *Gębá.*
būcco, onis, *Gębá 3. Głupiec, Chełpliwy.*
būccŭla, *Gąbka.* ein Mündlein.
būccŭlæ, hæ. *Pucki, Policzki.*
būccŭlārĭus, *Płatnerz,*
būccŭlĕntus, *Gębá.* Der Mund
būcĕntes, æ, m. Gr. *Gzik. Rosnik.*
būcĕntrum, Gr. *Pogániácz.* Rostreiber.
būcĕphălus, *i bovis caput, nomen equi Alexandri Magni. Item Orzech wodny.* Des Alexandri M. Pferd. *syn.* ĕquus Ălexāndri. *vide Equus,*
būcĕras, atos, n. gr. *Boża trawká.*
būcĕrda, *Gnoy wołowy,* sub *Gnoy 2.*

bucerius, buccrus, gr. *Rogáty*. Das Ochsen Hörner hat. *Buceriaq; greges sub eodem tegmine cœli*. Lucr. *Lanigerosq; greges, armentaque bucera pavit*. Ovid.
bucerum pecus, *Woł*, ein Ochse.
bucetum, *Pastwiſko*. Das Weyden.
buchiänos, Gr. in *Trąbá*.
bucida, *idem Bucada*.
bucina, *ut aliqui ſcribunt*, *idem buccina*.
bucitum, *idem Bucetum*.
bucolica, orum, gr. *Skotopaſki*.
bucolicus, gr. *Páſtuſzy*. Der die Rinder hüter. *Bucolicis juvenis luſerat ante modis*. Ovid. *ſyn*. Paſtoralis, agreſtis, ruſticus.
bucolicon panaces, *Pának*.
bucranum, bucranion, gr. *Wyżlin 2*.
bucula, *Jáłowicá*. buculus. *Ciołak*.
bufo, *Zába ziemna*. ein Krott. *Inventuſq; cavis bufo, & quæ plurima terræ*, Virg. *epith*. Nocuus, cœnoſus, tumidus, fœdus fœtidus, venenoſus, turgidus, turpis, horridus lethifer, tum efta: ctu, paluſtris.
buglossum agreſte, *Wołowy ięzyk*.
buglossus, f. gr. *Wołowy ięzyk*.
bugon, onis, m. gr. *Pſczoła*. Ein Biene.
bugonia, gr. *Pſzczelnik 2*. ein Bienſtock.

BUL

bulapatgum, gr. *Szczaw kobyli*.
bulbaceus, *Członkowáty*, *Głowiaſty*.
bulbine, es, gr. *Sniedek 2*.
bulbulus, *Członek 3*. *Głowá*.
bulbus, *Członek Sniedek 2.2. Głowká, Korzeń okrągły*. Wilder Knoblauch. *ſyn*. allium, *epith*. Salax, candidus.
bulbus vomitorius, *Pſia cebulá*.
bule, es, gr. *Rádá 5*. Der Rath.
buleuta, æ, m. gr. *Rayca*. ein Ratsherr.
buleuterium, gr. *Rádźiecki dom*.
bulga, *Mieſzek pieniężny*, *Sumki*, *Torbá*, *Zywot niewieśći*, *Błona 4*.
bulimia, bulimos. gr. m. *Apetyt 4*.
bulla, *Bąbel*. *Cętka*, *Pukiel 1*, *Noſzenie drogie*, & in *Bratnal*.
bulla aurea. *Zaponká*,
bulla dignisſimus, *Dźiećiuch*.
bullatæ nugæ, *Mowa nadęta*.
bullatio, *Bąbeliſtość*.
bullatus, *Nádęty*, *Bąbeliſty*, *Puklámi oſadzony*. *Cętkámi ozdobiony*. Hoch/Prächtig. *Non equidem hoc ſtudeo, bullatis ut mihi nugis*. Perſ.
bullio, is, *Kipię*. Sieden. *ſyn*. ebullio, ferveo.
bullire deſiit, *Odkipiało*.
bullitus, us, *Kipienie*. Aufwerffung.
bullo, as, *Bąbele ſię czynią*, *Pienię ſię*, *Wzwieram*. Aufwerffen.
bullula, *Bąmbelek*. ein bissem Knöpflein.

BUM

bumaſtos ti, f. gr. *Jágodá winna ſpora*.
bumelia, æ, gr. *Jeſion*. Ein Eſchbaum.
bunias, adis, gr. *Rzepa*. *podługowáta*.
bunium, gr. *Rzepnik*, Rübe Samen.
buo. *is*, *Nápełniam*. Anfüllen.
bupæs, Gr: *Dźiećię 2*. ein kind/ Jung.
buphonia, gr. ſub *Wołow gonitwa*.
buphthalmum, gr. *Nogietek*.
buphthalmus, gr. *Rozchodnik wielkie*, *Wołowe oko źiele*, Gansblumen.
buphonon, gr. *Páſkudnik źiele*.
bupleuron, gr. *Aminek*. Kraut.
bupreſtis, is, f. gr. *Páſkudnik robak*.

BUR

bura, *Naſad*. *Burdicus*, *Muł 1*.
burdo, *Muł 1*. *Zrzebię*, *Zmudźinek*.
Burgus è gr. Burgimagiſtri B. Zamek.
burichus. *gr*. *Zmudzinek*. ein Zwerg.
buris, *Naſad*. *Urſino* bura & buris, *Klęk*, *Koźicá*. ein Pflugrümme. *In burim*, & *curvi formam accipit ulmus aratri*, Virg.
burranica potio, burranicum vas, *Słodycz* (nie
burrhinon, gr. *Wyżlin źiele*.
burrio, *is*, *pro Bullio*, *Sypię ſię 2*. *Szmer czy*
burrus, è gr. *Liſowáty*, *Rumiány*.

Bursa, in Gloss. est Cloaca. sed non est vox latina. Græca etiam Byrsa, (à qua videri potest ducta bursa) corium sonat non crumenam.
bŭrsa pastoris, e *Taszník ziele.*

BUS

būsēlīnon, gr. sub *Piotruszká.* **Petersilien.**
būsĕqua, æ, m, *Wołowiec,* Pogániacz.
būstar, aris, n. Wołownia, Zgliszcze.
būstĭrāpus, *Niecnotliwy, Grobowiec.*
būstrŏphe es, gr. *Uwroć.*
būstŭārĭus, adject. *Grobowy, Pogrzebowy.* **Zum Grabgehörig.**
būstŭārĭus, subst. *Wyśiekácz.* **Fechter bey den Gräbeern.** *Admittit inter bustuarias mœchas.* (Scaz.)
būstum, *Zgliszcze,* Pogorzelisko, *Grob.* **Ein Grab.** *Regis Decerni terreno ex aggere bustum.* Virg. *syn.* Sĕpŭlchrum, tŭmŭlus, pўra, rŏgus. *epith.* Hŏrrĭficum, ĭnhŏnŏrum, căvum, dīrum, sāxĕum, mūtum, mĭsĕrābĭle. *phr.* Mŏrs grăvis à templis, in căva būsta trăhet, ĕxănĭmem būsto cŏndit ŏdōrĭfĕro. *vide Sepulchrum.*
būlycon gr. *Figá 6.* **ein Feig.**

BUT

būtĕo, *Jástrząb,* an *Rarog* **ein Raubvogel.**
būthysĭa, gr. *Bićie bydłá.*
būtĭo, onis, *bąk.* **Löffel gans.**
būtŏmon, gr. *Rzeżączká.*
būtŏmos, gr. *Wilcze bobki ziele.*
butorius, B. *sub bąk.* **Löffel gans.**
būttĭo, is, *bąkam.* **Mürmeln.**
būttis, gr. *Radź.*
būttŭbāta, bayki. **Nicht schwerige dinge.**
būtīrum, gr. *Másło, y Valgius corripuit, & Græcis hoc y anceps.* **Butter.** *Qui lacte, caseoq; sive butyro* (Scaz.) *Lac niveum, butyrumq; novum cū melle comcedit.* Sed. *epith.* Mŏlle, pīnguĕ, nŏvum, ŏdōrum, lĭquĭdūm, liquēns, flāvēns.
būxans, buxosus, *bukszpanowey farby.*
būxētum, *bukszpanowy ogrodek.* **Buxwald.** *Locus ad Europes tepidæ buxeta recurrit.* Mart.
būxĕus, buxifer, *bukszpanowy, Zołtą chorobę ćierpiący.* **Buxbaumin.**

būxus, buxum, gr. *bukszpan 1. 2.* **Buxbaum.** *Fluctuat hic denso crispata cacumine buxus* Cl. *Et densum foliis buxum, fragilesq; myrice.* Ov. *epith.* Crīspāta, vĭrēns, pāllens, tŏnsĭlis, pāllĭda crīspa vĭrĭdis. Aĕrĕcўnthĭa, flāva, frŏndens, frŏndōsa, ŏpĕca, ĭncŭlta. *phr.* Flūctŭat hic dēnso crīspātă cacūmĭne būxus: Flāvăque pĕrpĕtŭo būxus honore vĭret. *pro fistula: v. Fistula. Pro pectine. v. Pecten.*
byne, es, gr. *Słod,* **Maltz.**
byrrhus, gr. *Száta zwierzchnia.*
byrsa, gr. *Skorá 5.*
bysĭna verba, *Słowá łágodne.*
byssus, bysĭnum, gr. *biśior, Płotno ćienkie.* **Der allerköstlichste Leinwat.** *syn.* Līnum. *epith.* Tĕnŭis, cānēns, ālbus, cāndĭdus, nĭtēns, tēxĭlis, tĕres.
bytūrus. Roba cy winney máćice.
byzāntium. *Carogrod:* **Constantinopel.**

C A

CĂbŭla, *Cabalista, sub Pismo ráięmne.*
Căbălārĭus, Koniuch.
Căbăllātĭo, Roztruchárstwo.
Căbāllīna, *Szkápina.*
Căbāllīnus, *Szkápi.* **Zu einem Roß gehörig.** *Nec fonte labra ptolui Caballino.*(Scaz.)
Căbāllĭo, onis, *Konik morski.*
Căbāllus, *Szkápá.* **Ein Roß / Pferd oder Hengst.** *syn* quus, quadrŭpes, sŏnĭpēs. *epith.* Pĭger, vŏlŭcer, sŭpērbus, *vide equus.*
Căbus, Gr. Trzykwartowá miara.
Căcăbo, as, subst. *Kuropátwá.* **ein Garen.**
Căcăbŭlus, *Gárnuszek.* **ein Keßlchen.**
Căcăbus, Gr. *Gárniec 1. 2.* non **Kachel. ein Kessel.** *Alborum calicum, atq; cacaborum.* (Phal.)
Căcālĭa, Gr. *Miłosna ziele.*
Căcāre, è Gr. *Kákáć, Wyproźniáć się.*
Căcătŭrĭo, is, *Na dwor mi się wielki chce.*
Cacabata ædificia B. *Paulin. i. instar ollæ denigrata. Hrydnia, Czerna izba. Cacabaceus, Tertulian. i. instar ollæ bullientis.*

Căcĭmphăton, Cacephaton, Gr. *Mowá plugáwa*, ein unzüchtige rede.
Căchĕctes, æ, m. Cachectos, Cachectus, Gr. *Niezdrowy, blády, Cerę złą máiący*. Ungesund.
Căchĕxĭa, *Gr. Céra, zła*.
Cachinnabilis, Smiechowi podległy.
Căchīnnātĭo, *Smiech 2*. das Gelächer.
Căchīnno, onis, *Smieszek*.
Căchīnno, as. Cachinnor, aris, *Smieię się zbytnie*. Uberlaut lachen. *Fiat uti ritu tremulo concussa cahinnent*. Lucr. *syn*. ŏbgănnĭo, rīdĕo. *phr*. Căchīnnis āppĕto, lăcĕro, tŏrquĕo, āttōllĕre rīsum, īngĕmĭnāre căchīnnos. Sūspĕndĕre nāso, ēffūso cāchīnno excĭpĕre. *vide Rideo, & Derideo*.
Căchīnnum sustulit. sub *Rośmiać się*.
Căchīnnus, *Smiech zbytni* Groß Gelächter. *Ingeminant tremulos naso crispante cachinnos*. P. *syn*. Rīsus, lŏcus, gānnītus. *epith*. Lætus pĕtŭlāns, trĕmŭlus, ărgūtus, tĕner, mōllĭcŭlus, sūbsānnāns, mōrdax, rĭgĭdus. *vide Risus*.
Căchla, gr. *Wołowe oko ziele*.
Căchrys, ys, yos. gr. *Rzęsa*, & sub *Rozmáryn*
Căcŏchymĭa gr: *Wilgotnośći zbytek*.
Căcŏdæmon, *Gr. Czárt*, & sub *Smrod*. Der böse Geist.--- *Videas cacodemona, nigris*. Text. *vide Dæmon*.
Căcoēthes, is, n. gr. *Nałog zły Káncer*. Eine böse Gewonheit. *syn*. Prāvus mos. *Scribendi cacoethes, & ægro in corde senescit*. Juv:
Căcŏphăton, gr. sub *Mowá plugáwa*.
Căcōstŏmăchos, vel us, gr. *Zołądká ktorego Niestráwny*.
Cacosyntheton, i. mala compositio dictionum. Lucill. Quintill. Servi. Figura grammatica.
Cacotechnia i. mala ars. Pravitas artis. *Quintil*.
Căcōzēlĭa, gr: *Náśládowánie głupie*.
Căcōzēlus gr. *Nasladowa głupi*.
Căctos, vel Cactus, gr. *Kárćiof*.

Cacubalum, Plin. corr. Cucubalum.
Căcŭla, hic, *Giermek*. ein Trosbub.
Caculatus, us, ibidem.
Căcūmen, *Wierzch 1*. Gipffel/ Spitz. *Nunc herba rupta tellure cacumina tollunt*. Ovid. *syn*. Cūlmen, vērtex, ăpex, fāstīgĭum. *epith*. ūmbrōsum mōntānum, ăcūtum, frōndōsum, nīmbōsum, sāxōsum, vĭrĭdans, ārduum, āerĭum rāmōsum, ăpertum, sŭpērbum, frōndĭferum ĭnhōspĭtum, vĭrēns, stĕrĭle, ĭnăccēssum, scōpŭlōsum, dēclīve, ăvĭum. *phr*. Sūmmi fāstīgĭa mōntis. Prærūpti nīmbōsa cācūmĭna sāxi. Sūmmi fāstīgĭa cūlmĭnis. Sūmmus ăpex. Sāxāmĭnāntĭa cœlo. Frōndōso vērtĭce, mōntes cōnspĭcui. ālpīni mōntōsa cacūmĭna dōrsi, Ardŭa tūrrĭgeræ sūrgēnt ĭn cūlmĭna rīpæ, Extruit īngēntes sūblīmi cūlmĭne sēdes. Amittunt rāmōsa căcūmĭna frōndem. Præcēds per acuta cācūmĭna vādit, Aĕrēum nĭvĕi mōntĭs lĭquēre cacūmen. ăb excēlso mĕdĭtētur vērtĭce sāltus. Vertĭce cēlsŏ cānus ăpĕx. *vide Altus*.
Căcūmen arboris *Látorośl 1*.
Căcūmĭnātus, *Konczaty 1. Szpiczásty*.
Căcūmĭno, *as. Zákończam*. Zuspitzen. *Dat spatium collo, summasq; cacuminat aures*. Ovid. *syn*. ăcŭo, ăcūmĭno.
Cădāver, *Trup, Ciáło 4*. Ein todter Körper/ Aas. *In stabulis turpi dilapsa cadavera tabo*. Virg. *epith*. īnfōrme mœstum. tetrum, tūrpe, dēfōrme, mĭsĕrābile, ēxāngue, fœdum, gĕlĭdum, crŭēntum, flēbĭle, trānsfōssum, frīgĭdum, frīgēns, pāllĭdum, pāllēns, hōrrēndum, *phr*. ārtus, ĭnānes, ēxāngues, ēxănĭmes. Cōrpus vīta spŏlĭatum Mūtum ēt sĭne sānguĭne cōrpus. Jăcet ingens lĭttŏre trūncus. āvūlsumq; hŭmĕrĭs caput, & sine nomine cōrpus. Trūncus vītāq; ănĭmāque sŏlūtus. Dēfūnctāque cōrpŏra vīta. ēxănĭmum cōrpus. Spŏlĭatum lūmĭne cōrpus, cōrpus ĭnāne.
Cădāver capulare, *Zgrzybiały*. Zimlich Alter.
Cădāvĕrōsa facies, *Trupia twarz*.
Cădāvĕrōsus, *Blády, Nábrzmiáły, Szpetny*.
Cădīscus, gr. *Wotowa skrzyneczká*.

Cădit

Cădit, *Powodźi się, Trafiá się, Przyſtoi. Doſtáło mi się.* **Es trifft Sich.**

Cădit in ſenſum videndi, cadit ſub aſpectū, ſub ſenſum, *Widomy, Dotkliwy.*

Cădīvus, *Padáiący.* **Hinfällig.** *v. Caducus.*

Cādmĭa, gr. *Tucyia, Mośiężne ábo Miedźiane żużele, Kamień miedźiány.*

Cādmītes, æ, m. gr. ſub *Skorupiáſty.*

Cādo, is, *Upádam 1. 2. 9. Padam 1, 3. Spadam 1. 2. Powalam się, Opada 2. Západam Przepadam, Przypada 1 Wpadam 1. Záchodzę 9.* & ſub *Upadła.* **Fallen.** *Multa renaſcentur, quæ nunc cecidere, cadentque* H. *ſyn.* Dēcĭdo cōncĭdo, ēxcĭdo, prōcĭdo, lābor, dēlābor, cŏllābor, rŭo, cōrrŭo, præcĭpĭto, prōcŭmbo. *phr.* Pĕnĭtŭsq; vădis īllīſa rĕcŭmbit Cum sŏnĭtu trăhit Rŭit de vērtĭce præceps. in tērrām tōtus rŭit. Vōlvĭtur in căput. Lābĭtur in præceps, ab ăncĭpiti dēlāpſus cŭlmĭne mōntis, præcĭpĭtēſque cădunt. Cōllāpſa rŭunt īmmānia mēmbra. Cætēra nē sĭmĭli cădĕrent lābĕfācta rŭīna. Cēlsæ grăvĭōre cāſu Dēcĭdunt tŭrres, īpsĕ grăvis, grăvĭterquĕ ad tērram pōndĕre văſto cōncĭdit. In măre laſſātis vŏlucris văga dēcĭdit ālis, īpſa ſuo quōndam pōndĕre trācta ruūnt Jāmquĕ dŏmus, plŭvĭa rīmam făcĭēnte dĕhīſcit, ac vĕlŭti mōntis sāxum de vērtĭce præceps. Cum rŭit ēvŭlſum vēnto, ſeu tŭrbĭdus īmber. Prōluit, aut annis sōlvit, sŭblæpſa vĕtūſtas. Cŭm dŏmus īngēnti sŭbĭto mea lăpſa ruīna cōncĭdit, īn dŏmĭni prōcŭbŭitquĕ căput. *Pro mori. vide Morior.*

Cădo cauſa, fōrmŭla, *Utrácam ſpráwę.*

Cădūca bona, hæreditas, *Káduk máiętność*

Cădūcārĭum jus, *Kaduk prawo.*

Cădūcārĭus, adject. *Kádukowy.* **Erbfellig.**

Cădūcārĭus, ſubſt. *Kaduk biorący.*

Cādūceātor, *Poſeł.* **ein Friedbott.**

Cādūcēum, Caduceus, *Łaſká poſelſka.* **Ein Herold-Stab..** *epith.* Pācĭficus, fēlix, faūſtus, pācĭfer.

Cādūcĭfer, *Poſeł 2.* **Ein Friedbott.** *Hinc ſe ſuſtulerat paribus caducifer alis. v. Mercurius.*

Cădūcĭter, *Prętko.* **Behend.**

Cădūcum, *Káduk maiętność.* **Erbfellig.**

Cădūcum mali pumici. *Gránatowych iábłek kwiat.* **Granat apfelblütt.**

Cădūcus, *Nietrwáły. Upadku bliſki; Słáby, Káduk cierpiący: Blákniący; Upádły.* **Hinfällig.** *Vidi ego labentes acies, & tela caduca,* Prop. *ſyn.* Frăgĭlis, īnfirmus, lābāns; pĕrĭtūrus, flūxus, dēbĭlis, *vel* cădens lābēns.

Cădūcus morbus, *Kaduk chorobá.*

Cădūrcum, *Prześćierádło. Námiotek, Táſz, Pośćiel, Kołdrá.* **ein Krämer deck.**

Cădus, Gr. *Báryłá, Bánia 1. Miárá, Korca Sędomierſkiego połowicá,* an *Kadz?* **Ein Weinfaſz.** *Vina bonus quæ deinde Cadis onerârat Aceſtes.* Virg. *ſyn:* Dōlĭum. *epith.* Pĭcātus vĕtŭlus, frăgĭlis, nĭvĕus, nĭger, fūmōſus, fălērnus, īlignus. *phr.* Lyæum sērvāns. Spūmāntia, Băccho, Pōcŭla in Vātĭcānis cōndĭta vīna cădis. Flāvăquĕ dē rubro prōmĕre mēlla cădo. Mōllĭaquĕ īlĭgnis vīna rĕpōſta cădis, ēſt ter văppa cădo nŭper dĭffuſa pĭcāto.

Cădus ſalſamentārius, *Śledźiowká.*

Cădytas, æ, m. Gr. *Kánia przędzá.*

Cæcātus, *Slepy z przodku.* **Verblindt.**

Cæcĭas, æ, m. Gr. *Wiátr wſchodniemu poboczny ná połnocy.*

Cæcigenus, Slepy od národzenia. **Blind gebohren.** *Nam ſum Cæcigeni, ſolis qui lumina nunquam.* Lucr.

Cæcĭlia, æ, f. *Wąż ślepy.*

Cæcĭtas, *Slepotá Záślepienie.* **Blindheit.** *In cæcitate corporis mente intuens.* (Iamb.)

Cæco, as, cæcitatem infero, conſciſco, *Oślepiam.* **Blind machen.** *ſyn.* ēxcæco, ōbcæco. *phr.* Lūmĭna, ŏcŭlos fŏdĕre, ēffŏdere, ērŭĕre ērĭpĕre. Dĭgĭtos in lumĭna cōndĕre. Mănu lūmina haurīre; ŏcŭlos, *vel* lūmĭna gĕnis ēxpēllĕre, sēdĭbus sŭis ērŭere. Lūmĭna pērpĕtŭa nŏcte damnare. Lūmen ădĭmĕre, ērĭpĕre. Lūce prīvāre, ōrbāre. Rādīce ăb īma fūndĭtus ēvūlſos sĭmul ēvōlvit ōrbes. ŏcŭlōrum ōrbes ūnguĭbus, *vel* fĕrro ēffŏdĕre. Lūmen trānsvērbĕrat ēnſe. ēt pătĭar fōſſus lūmen ăbīre gĕnis.

Cæco dies reluxit, *Przeyrzał ślepy.*

Cæcŭbum, *Wino przednie. Cæcuba vina ferens, alcon Chium maris expers.* Hor.
cæcūlto, as, *Niedoyrzę.* **Vbelſehen.**
cæcŭlus, *Slép.* **Blinzzende augen.**
cæcus, *Slepy 1. 2. Niewidomy 1. Skryty 1. Nierozmyślny, Nieznáiomy.* **Blind.** *ſyn.* ōbcæcātus, ēxcæcātus. *phr.* Lūmĭnis ēxpērs. Lūmĭne cāſsŭs. Pērpĕtua nōcte dāmnātus Ætērna nōcte, æternis tĕnebris, ætērna cālīgĭne ŏcŭlos rēctus. Lūmĭnĭbus, vīſu ōrbus, *vel* vĭdŭātus. Trīſtem trăhēns sĭne lūmĭne vītam. Lūcĕ prīvatus. Rāptis, ēffōſsis lūmĭnĭbs, ŏcŭlis, prīvātus ōrbātus, cāptus. Cui lūmen ădēmptum. *Rāptis* lūmĭnĭbus rĕpēnte cæcus. Vītam pērpĕtŭa ſub nōcte trăhens. Lūmĭne cāptus. Lūce cărent ŏcŭli ĭnānes lūmĭnis ōrbēs. Trĕpĭdūſq; mĭnīſtro. Prætēntat băcŭlo lūmĭnis ōrbus ĭter. Sōlis qui lūmĭna nūnquam āſpēxit. Cūjus lūmĭna lūcis ĕgent, Quīquĕ ŏcŭlis caruit. Stāt lūmĭne rāpto. Sī tu quŏq; lūmĭnis hūjus ōrbus, ait fiĕres.
cæcūtĭo, is, *Niedoyrzę.* **Vbel ſehen.** *Cæcutire etiam. quoniam per munera acutum.* B.

CÆD

Cædes is, *Zaboy 1. Rąbánie 2. Siekánina 2. Gárdło 2.* **Todſchlag / Mordthat.** *Tunc cædes hominum generi tunc prælia nata.* T. *ſyn.* Clādes, ſtrāges, fūnera. *epith.* Sæva, dira, fŭrĭālis, dūra. mĭsĕrānda fĕrālis. īnfauſta lēthĭfĕra, fūnēſta, ĭmprōba, īnsāna, ătrōx, hōrrĭfica, crūdēlis, mĭsĕra, atra, lūctŭōſa, flēbĭlis, trīſtis, hōſtīlis, rĕpēntīna, ēffēra, vĭŏlēnta. *phr.* īnfēlix cædit vĭolēnta cæde pĕrēmptos. Læſa crŭēntābat turpi cōnvīvia cæde: Crūda vĭrum cædes flūmĭnis īnſtat. Plēna fĕræ cædis, plēna crŭōris ĕrānt. *v. Occiſio, Strages.*
cædo, is, *Biję 4. Zábijám 1. Siekę 1. 2. Rąbam. Biję bydło, Biję rzez, Wybijam 10. Záćinam, Ofiáruię, Łámię kámień, Rozbieram ná częśći,* **Schlagen / Tödten.** *— quod nulla ceciderat ætas.* Ovid. *ſyn.* Vērbĕro, pērcŭtĭo, fĕrĭo, *vel* ŏccīdo, īntērficĭo, īntĕrĭmo, pĕrĭmo nĕco. *phr.* ēnſem pēctŏre cōndo, rĕcōndo. Dēmītto in īlĭa fĕrrum. Tēlis, hāſta, ărūndĭne cōnfigo, trānsfōdĭo. Mūcrōnem sānguĭne tĭngo. Trānsădĭgo cōſtas, & cāndĭda pēctŏra rūmpo. Mănu pērcūrrĕre, pūlsāre, fūndĕre. Mănĭbus īnsĕqui. Pūgnis fœdāre. Vērbĕra dărĕ. fērre Tērga, lātus ſcĭndĕre, nōtāre. Sīc tĭbi de fūrĭis ſcĭndat lătus ūna flāgēllo. Qui mĕa crūdēli lăcĕravit vērbĕre tērga. Nūnc dēxtra īngĕmĭnans ĭctus, nunc ĭlle sĭnīſtra. *v. Occido. Verbero.*
cæduus, *Rębny, Odraſtáiący.*

CÆL

Cæl. pro Cælum Apocope. Niebo 1.
cælāmen, *Rycie.* **Die Kunſt des Außſtechens / Außgrabens.** *— neque enim clypei cælamina novit.* Ovid.
cælator, *Sznicerz.* **Ein Außſtecher.** *Sit mihi præterea curvus cælator, & alter.* Iuv.
cælātus, *Ryty.* **Außgegraben / Außgeſtochen.** *Cælatus ferro, triſteſq; ex arbore diræ.* Virg. *ſyn.* Scūlptus. *phr.* Ære ēffictus, ēxprēſſus. Sīgnis aſper
cælātūra, *Rycie. 1. 2. Sznicerſtwo.*
cælēbs, ſubſtant. *Bezżeniec, Nie mężáta, Wdowiec.*
cælebs, ibis, adject. omne. *Bézżeńſki, Niepłodny.* **Ehe-loſz / ledig.** *Nil ait eſſe prius melius, non cælibe vita.* Hor. *ſyn.* Innūptus, īnnŭbus. *phr.* Cōnjŭgis ēxpērs, nēſcius, īgnārus. Cāſtum sērvāns īntācto cōrpŏre flōrem. Vīrgĭnĭtātis ămōrem īntĕmĕrāta cŏlit. Vīrgo īgnāra vĭri. Tædæ non nōta jŭgāli. Cōntĕmpto mūnĕre Phæbi īnnūba pērmănĕo Circum pŭĕrī īnnūptæque pŭēllæ ſacra cănunt. *vide Caſtus.*
cœlēſtes, *Niebieſcy, Swięcy.* **die Heiligen.**
cælēſtis, *Niebieſki.* **Himmliſch.** *Tantane animis cæleſtibus iræ?* Virg. *ſyn.* Æthĕrĕus, ăĕrĭus, ſydĕrĕus, sŭpĕrus.
cælēſtis vis, **Influencya.**
cæli, hi, *Niebioſa, Niebo 1.* **der Himmel.**
cælia, æ, *Piwo 1.* **das Bier.**
cælĭbāris, *Bezżeńſki,* (**Stand.**
cælĭbātus, *Bezżeńſtwo.* **Der unverheyrathete**
cælĭcŏla, Swięty, **ein Heiliger.**
cælĭcŏla, hi. Niebieſcy. **Die Heiligen Himmelsbürger.** *Nulla ſuper nubes Convivia cœlicolarum.* Juv. *ſyn.* Cœlĭtes, Cœlēſtes, Sŭpĕri Dīvi. Bĕāti. *phr.* Qui cœlēſtes aŭlas, sŭpĕras, dōmos

dŏmos, cœli tēcta īncŏlunt. Cœlītum cō-hors cœtus. Cīves ŏlȳmpi. Æthērei prŏcēres. Cæli cīves. Dīvōrum, *seu* Dīvûm. Gēns ăd-dĭta cælo. Sīdĕrĕi chŏri. Illūstris ănĭmæ, quas pūrĭor ăccĭpit æther, ālĭgĕri prŏcēres, æthĕrĕos inter prŏcēres, sāuctumquĕ sĕnā-tum. Quī pĕdĭbus nūbes ēt sīdĕra cālcant.

cœlĭfer, *Niebonośny*. Der den Himmel trägt. *Extra anni solisq; vias, ubi cœlifer Atlas* Virg.

cœlĭmŏdĭa, *ha sub* Obrząd.

cœlĭspex. *Niebowidz*.

cœlĭtes, hi *Niebieścy*, & sub *Swięty*, *Niebie-ski*. Die Himmlischen. *Non ita cœlitibus visum est*, &c. Ovid. *syn*. Cœlĭcŏlæ, Sŭpĕri. *v*. *Cælicolæ*.

cœlĭtus. Z *niebá*. Vom Himmel herab. *Cœli-tus inseritur, si quis modo* &c. E. *syn*. Cœlo, *vel* dīvīnĭtus.

cælo, as, *Ryię 2.* Außgraben / Außstechen. *syn*. Scūlpo, īncīdo. *phr*. Ære fingo, ēxprĭmo. Auro, lăpĭde, ligno ēffingo. Cœlātăquĕ in aū-ro. Fŏrtĭa făcta vĭrum.

cælum, plur. hi, cœli, *Niebo r. 2. Podniebie-nie, Strop, Sklep, Wysokość, Kráina, Powie-trze*. Der Himmel. *syn*. Æther, sīdĕra, āstra, æthera, aūra, āxis, pŏlus, ŏlȳmpus. *epith*. prŏ-fūndum, nĭtĭdum, stēllans, măgnum, plŭvĭ-um, lĭquĭdum, cōnvēxum, ĭgnĭfĕrum, cærŭ-lĕum, cŏlōrātum, splēndĭdum, flāmĭgĕrum, rĕfūlgēns, stēllātum, pĭctum, vărĭābĭle, bĕā-tum, incūrvum, pūlchrum, rutĭlum, ōblī-quum, sĕrēnum, īmmēnsum, cŏrūlcum, gĕm-meum, rĕcūrvum, vērsātĭle, nĭmbŏsum, nū-bĭlum, plăcĭdum. *vide Aer. phr*. Cœlēstes ōræ. Sŭpĕræ dŏmus. Cœli ātrĭa, pălātĭa. Tēcta inclȳta cœli. Cœli rēgia, āxis, vērtex. Fŭl-gēntĭa cæli tēmpla. Cœlēstĭa tēcta, spătĭa, rēgna, ōræ cœlēstes æthĕrĕæ, āerĭæ, sŭpĕræ. sīdĕrĕæ. Cœli tēmpla spătĭa, æthĕris. Æthĕris ōræ. Æthĕrĭus vērtex. Æthĕrĕa plăga. Sīdĕ-rĕæ sēdes. Āxes sīdĕrĕi. Līmĭna Dīvum. Tē-cta tŏnāntis. Cœlēstĕ sŏlĭum. Rēgĭa măgna Jŏ-vis. Cœlēstis aūla. Jŏvis ātria sūmmi. Stēl-lĭfer ōrbis. Cœli cōnvēxa dŏmus, ārces ŏlȳm-pi. āltus ŏlȳmpi vērtex. Tēmpla stēllāntis ŏlȳmpi Sŭpĕrum cōnvēxa (ōrum) Æthĕris ārces, ātria Dīvûm Stēllantĭa cæli tēcta Rē-gna bĕāta pŏli. Stellis ārdēns lūcēntĭbus æ-ther. Ætērnæ regna sălūtis. Quŏd tēgit ō-mnia cœlum. Păter ŏmnĭpŏtēns tēr cœlo cla rus ab ălto īntŏnŭit. Tædet cæli cōnvēxa tŭēri. Quæ pătet ut sūmma vīdit Sātūrnĭus ārce. Dēmīsit āb ālto, ūnde hæc tam clāra rĕpēnte. Tēmpēstas: vĭdĕo mĕdĭum dīscĭn-dĕre cœlum. Sŭpĕrāsquĕ Dĕorum īmplēvē-rē dŏmos. Sīdĕrĕos cœli rēddĭtūrus ăd āxes. Fās illi līmĭna Dīvûm tāngĕre. Măcte nŏ-va vīrtūte pŭer, sīc ītur ăd āstra, ubi stēllāntis tēctor ŏlȳmpi innŏcŭas ănĭmas vĭtĭŏrum lăbe cărēntes cōllŏcat ubi nec mōrbi, nec lūctus, nē-ve ānxĭa cūra Sōllĭcĭtant mĭsĕras trĕpĭda fōr-mīdĭne mēntes. Sēd sēcūra quĭes et nēscĭa vīta sĕnēctæ, ēt cum păce fĭdes hăbĭtānt.

cælum, plur. hæc cœla, *Dłoto*, *Rylec*, ein Meisel/oder Grabeisen *syn*. Scalprum. *epith*. Pŏlȳclētæum, lăbōrĭferum, Phīdĭăcum, fēr-rĕum, mēntŏrĕum, mŏrdax.

cælum capitis, *Czászká*, die Hirnschal.

cælum dubium, nubilum. *Chmura*.

cœlum immite, nubilum, *Niepogoda*.

cælum imum, *Strop sklepowy*.

cælus, priscè. unde, hi cœli. Niebo r.

C Æ M

Cæmēnta, æ, *Kámień łamány*.

cæmēntārĭus, *Kámiennik*. *Mularz z.*

cæmēntĭtĭus, *Kamienny*. Steinern.

cæmēntum, *Kámień łamany, Budowánie 3 Ge-nesis c. 11. Cæmentum, vulgò reddunt Poloni cum Vuieco. Wapno. LXX. habent, argilla fi-gulorum*. lutum, līmus.

Cæna lege Coena.

cœnōsus, *Błoćisty*. Schleimig.

cænum, *Błoto*, *Nikczemnik*, *Smrod*.

C Æ E

Cærĕfŏlĭum, è Græco, *Trzebula*. Körbel.

cærĭte cera dignus, sub *Poniżam*.

cærĭtes, hi sub *Podły*.

Cærimonia, vel Cerimonia, Obchod, Kirchen Brauch oder Zierath. *Consecratio Cærimo-niarum*. (Phal.) *syn*. Cērĕmŏnĭa *phr*. Cūltus săcer, rĕlĭgĭŏsus.

cærŭla, orum, *Morze.* **Blaue Meer.** *Ipsaque cærulei charta feritur equis:* Ovid. v. *Mare.*
cærŭlĕatus, *Modry.* **Blaŭ.**
cærŭlĕum, *Lazur*, **Blaulasur.**
cærŭlĕis oculis, *Modrych oczu.*
cærŭlĕus, adject. *Modry, Morski.* **Himmel-blat/ blau.** *Adnixi torquent spumas, & cærula verrunt.* Virg. *syn.* Glaŭcus, cæsĭus, vĭrĭdis, mărīnus.
cærŭlĕus, substant. *Kráská.*
cærŭlĕus lapis, *Lazur.* **Blaulasur.**
cærŭlus, *Modry*, **Himmelblau.**
cæsa, æ, subst. *Cięta rána.*
cæsale. Columel. corr. Caseale.
cæsar, Wyprotek, *Cesarz.*
cæsărĕus, Cæsărĭānus, *Cesárski.* **Kaiserlich.** *Et qui Cæsareo juvenes sub nomine crescunt.* Ovid.
cæsĕrĭātus, *Kośmaty*, **Haarächt.**
cæsărĭes, *Włosy.* **Lange Haar.** *Aurea Cæsaries ollis, atq; aurea vestis.* Virg. *syn.* Căpilli crīnes cŏma. *epith.* Nĭtĭda, rŭtĭla, pĕndŭla, rădĭans, flŭĭtans, căndĭda, aŭrĕa, gĕnĭālis, flāvĭcŏma, pūlchra, ĭntōnsa, flāva, dĕcōra, fŭlva *vide Capilli.*
cæsim, *Siekiem, Przerywáiąc.* **mit Haŭen.**
cæsio, onis, *Rąbánie.* **Hau/ oder Schnitt.** *syn.* Cæsūra, scĭsūra, ĭncĭsĭo,
cæsitĭum, absolutè, & cæsitium linteum, *Podwika.*
cæsĭtĭus, vel albus, vel incisus, sub *Podwiká*, & *Biały.* **ein Schleyer.**
cæsius, *Modroblády.* **Himmelblau.** (Color sub viridis igneo splendore intermicans, oculorum proprius.) *syn.* Cærŭlĕus, glaŭcus.
cæsius homo, cæsiis oculis. *Oczu modráwych.* **Ein Mensch der blaŭaugen hat.**
cæso, onis. *Wyprotek.* **Aus Mutterleib geschnittens Kinder.** (*Qui cæso matris utero nati sunt, unde & Cæsares dicuntur.*)
cæsor, *Porębnik.* **Ein Zerhaŭer.**
cæstus, us, m. *Szermierski rzęmignie*, & sub *Nierząd*, non *Kieściek.*
casullia, corr. Casulla. Oczu modráwych.
cæsum, *Człónek* 7. **Ein Glied.**
cæsūra, *Rąbánie.* **Erhauung oder Beschneidung der Bäume oder Reben.** *Extima membrorum circum cæsura tamen se.* L. cæsĭo, ĭncĭsĭo, scĭsūra.
Cæsura Poetica. Priscian. Sectio. Mansia. Diomedi. Tome Incisio. Mario. Victori. Comma. Priscian. Fortunatian. Concisio. Incisum. Articulus aliis. Ea nunc accidit, cum in eodem versu, post pedem absolutum in aliqua dictione, manet syllaba pedem sequentem inchoans. Et quidem cùm post unum pedem manet syllaba, dicitur Cæsura. Trithemimerĭs. *Semiternaria. Cùm post duos pedes.* Penthemimeris. *Semiquinaria. Post tres pedes.* Hephthemimeris. *Semiseptenaria. Post 4. pedes. Enneemimeris. de his Terentian. Priscian. Diomedes & alii, qui addunt duas.* Trochaicam. *cùm post duos pedes manet Trocheus dictionem claudens, & sequentem pedem Dactylum inchoans. Item* Buccolicam, *cùm post tres pedes syllaba manens cum duabus syllabis (disyllabæ vocis) additis, Dactylum efficit.* Tetrapodia. *ideo quoque dicitur. Addit Erythræus item duas, post quintum pedem manente syllaba, & cùm versus a monosyllaba non elisa incipit.*
cæyuratim, Drobno. **Klein.**
cæsus. Rąbány. **Gehaŭen.**

CÆT

cætĕra, *Nápotym, Z inszey miáry.* **Obrige/ dergleichen.** *Cætera turba palam titulos ostendit apertos.* Ovid. (*Absq; recto masculino, singulari*) *syn.* ălia rĕlĭqua.
cætĕra, alia. *I co zá tym.*
cætĕro, cæterum, Adverb. *Ná potym. Ale iednák, Z inszey miáry.* **Sonst / aber/ doch.** *syn.* Dēnĭque tămĕn, āttămĕn, dĕincēps, & dĕincēps *dissyll.* (Virg. 9. Æneid.)
cætĕrōqui, *Z inszey miáry.* **Ohn das.**
cætĕrum, Nomen. *Ostátek*, **das Letzte.**
cætĕrus, *Inszy 2. Zwyczáyny.* **Ein Anderer.**
cayx è Græco Zimorodek. **ein Meer Vogel.**
cajatio, priscum. Zaboy 2. **Todtschlag.**
cajo, as priscum. Zábiiam. **Todtschlagen.**
cairus, Káir.

Căla, *Kij*, ein hölzene Kolb.
călăbōtes, æ, m, Gr. *Krzeczek*
călămăgrōstis, gr. in *Trawá*. Das Gras.
călămāria theca, *Pisárska ßkátułka*,
călămārium, *Pennal pisárski*.
călămārius, *Pierny*.
călamister, vel calamistrum, *Kędźiorny drot* Ein Eisen da man das Haar mit krausset.
călămīstātus, calamistrata coma homo, *Kędźierzawiony*. Deme die Haar gekämmt/ gekraust. *syn*. Călămīstro ĭnūstus, pēxus, ōrnātus, vĕnūstus.
călămīstris, inuro, crispo. *Kędźierzawię*, Zdobię. Krausen.
călămīta, æ, gr, *Zábá drzewna*.
călămĭtas, *Nędza*, *Klęská*, *Utrapienie*, *Nieszczęśćie*, *Szkoda*, *Porażka*, *Zła rzecz*, *Grad*, *Grádowizná*, *Szárańcza*, *Szkodnik* Jammer/ Elend. *Nec permoveri calamitate, nec flere.* (Sc.) *syn*. Ærūmna, mĭsĕria, ægrĭtūdo, mœror, măla, dŏlōres, ādvērsi cāsus: fōrtūna, ādvērsa, īnfōrtūnĭum, clādes, strāges, dāmnum, ĕxĭtĭum, dĕtrīmēntum, īncōmmŏdum *vide Malum*.
călămītes, al. callaites, æ, m. *gemma à calami tubo cui similis est, dicta*. Plin.
călămĭtōsè, *Nędznie*.
călămĭtōsum frumentum, *Grádowizna*.
călămĭtōsus, *Nędzny*, *Grádowy*, *Niepogodny*. Jämmerlich. *In calamitoso risus etiam injuria est*. (Iamb.)
călămŏchnus, m, gr. *Piianá trzćinna*.
călămus, gr. *Trzćiná*, *Zdźbło*, *Trzćienká*, *Piszczáłka* 1. *Pioro Pisárskie*, *Mierniczy pręt*. *Latorośl do szczepienia*, *Strzałá* 1. *Káyska trawá*. Feder/ Rohr/ Halm. *Ludere quæ vellem calamo permisit agresti*. Virg. *syn*. ărūndo. ăvēna, cĭcūta, fistŭla, *v. Fistula*, *vel* săgītta, spīcŭlum. *v. Sagitta*. *Epith*. Grăcĭlis, frăgĭlis. tĕnuis, pălūster. *Pro fistula*. lŏquax. dūlcĭlŏquus, sŏnōrus, cănōrus.
călămus, aromaticus, Arabicus, odoratus. *Káyska trawá*, non *Tátárskie źiele*.
călāntĭca, æ, *Czapká niewieśćia*, *Podwiká*.
călăfaster, *Gotowąs*. Ungebartet.
calasis, calassis, *Gzło*, *Rospor*, *Petlicá*.
călăthĭānæ violæ, *Fiiołki rozwinione*.
călăthīscus, gr. *Koszyk*. ein Körblein.
Vellere virgati custodibant calathisci. Cat.
călăthus, gr. *Koszyk*, *kwiat rozwiniony*, *Kieliszek*. ein Weidenkorb. *Ecce ferunt Nymphæ calathis* &c. Vir. *syn*. Cănīstrum. cĭsta, cĭstŭla, fiscĭna, fiscella. *epith*. nĕxus, căpax, ĭnĕrs, vīrgātus, ĕbūrnus, fœmĭnĕus, ŏdōrus, florĭger, fragrans, rĕdŏlēns, pătens. *phr*. Cĕrĕrēmque cănīstris ĕxpĕdĭunt. Nūnc vīmĭne tēxtos, irrīdens călăthos folĭis, agrēstĭbus īmplet. Tēxtĭlis à dēxtra călathus dĕpēndet. Tĭbi filĭa plēnis ĕcce fĕrunt Nȳmphæ călăthĭs. Stat pŭer, ēt mănĭbus lāta cănīstra tĕnet.
călātor, *Sługá mieyski*. Ein Stad Knecht.
calautica, *Idem Calantica*.
călbĕus. *Narbienienik męski*.
călcānĕus. vel calcaneum, *Piętá*. Die Fersen.
Continuis rimis calcania scissa rigebat. Virg.
călcar, aris, n. *Ostrogá*. Sporen. *Seu spumantis equi foderet calcaribus armos*. Virg. *syn*. Stĭmŭlus, ăcūlĕus. *epith*. ærātum rĭgĭdum, stēllātum crēbrum; sūbĭtum, rĕpĕtītum, pĕrpĕtuum, īmpŏrtunum, *phr*, Călx fĕrreus fĕrrātus. ærĕus, ærātus. Călx fĕrrĕa, fĕrrāta, ærĕa, ærāta, Călcārĭbus călce ĕqui călcārĭbus ărmos, *vel* equum fŏdĕre, ūrgēre, īncĭtāre, ĕquo sūbdĕre calcar cōrnipĕdēmq; cĭtum fĕrrāta călce fătīgat. Quō lătus ĕqui tūndĭtur. Quo ūrgēntur ĕqui. Sævis călcārĭbus ūrgent. *vide Stimulus*.
călcar admoveo, subdo, *Zwieram koniá*.
călcārĭa fornax, & calcarium, *Wápienniá* Kalck-Ofen.
călcārĭus, adject. *Wapienny*. Kalckicht.
călcārĭus, subst. *Wapiennik*. Kalckbrenner. *Casu inventa locis fornax calcaria vasto* M.
călcātæ hæ subst. *Mierzwa*.
călcātor uvæ. *Tłokarz*. ein Tretter. *Vt nudus raptas saltat calcator in uvas*. Calph.

călcātōrĭa, orum, *Podnoſzki tkacze.*
călcātus, ti, *Udeptany, Podły, Tynkowány.* Zertreten.
călcātus, us, *Deptánie.* Zertrettung.
călcāmen, calcamentum, *Obow 1.* Geſchuch. *ſyn.* călcĕāmĕntum, calcĕārĭum, călcĕus.
călcĕārĭum, *Ná trzewiki.*
călcĕāris, ſub *Obow żołnierſki.*
călcĕārĭus, ſubſt. *Szwiec, & ſub Ná trzewiki.*
călcĕātus, us, calciatus, *Obow 1. Obuwanie.* Geſchuche *Qui dixit caput eſſe calceatum.* (Phal.) *ſyn.* Călcĕos gĕrēns, călcĕis, īndūtus.
călcĕi lanei, *Kapćie.* ein Filtz Schuch.
călcĕo, as, *etiam Calcio, as, habet Priſcian. Obuwam, Podkowáć.*
călcĕŏlārĭus, *Szwiec.* ein Schumacher.
călcĕŏlus, *Trzewiczek.* ein Schüchlein. *Calceolum pedibus, & utrumq; perinde, &c.* F.
călces, hæ, à Calx. *Wierzganie, Bierká.*
călces, *hi contractè i. calices, ſub Kubek.*
calces contra ſtimulum Verbum an Nomen? *ſub Wierzgánie.*
călcĕus, *Trzewik.* Schuch. *Cui non conveniat tua res, ut calceus olim.* Hor. *epith.* āptus, ūtĭlis, hăbĭlis, lĕvis. *phr.* Vīncla pĕdum. Vīncŭla Plāntæ. Cīrcūmdăta vīncŭla plāntis, Tўrrhēna pĕdum cīrcūmdat vīncŭla plāntis. Tўrrhēnna pĕdum cīrcūmdăta vīncŭla plāntis. Nēxæ tĕgmĭna plāntæ. Taūrĕa nūdātis cīrcūmdat, tĕgmĭna plāntis. Vīnclăque de nĭvĕo dētrăhet īpſe pĕde.
călcĕus linteus, *Szkárpetka.*
călcĭārĭum, *Ná trzewiki.*
călcĭfrāga, æ, *Łomikámień.* Steinbrech.
călcĭtrātus, us, *Wierzgánie.*
călcĭtro as, Wierzgam, *Niepoſłuſzny ieſtem* Hinden ausſchlagen/ſchatten. *Calcitrat, & poſitas aſpergit ſanguine menſas.* Ovid.
călcĭtro, onis, calcitroſus, *Wierzgáiący, Koń biiący.* Etwas das gern hinden auſzſchlägt.
călco, *Depcę 1. Podeptáć, Náſtępuię na co, Nátłaczam, Tłoczę 2.* Mit Füſſen tretten. *ſyn.* Cōntĕro, obtĕro, prōcūlco. *Metaph.* Cōntēmno. *phr.* Călce tĕro, prōtĕro, ōbtĕro. Sub pĕdĭbus tĕro, āttĕro, prĕmo, cōmprĭmo. Mĭſtāquĕ crŭor călcātur ārēna. Quīcquid călcāvĕris, hic rŏſa fiat,
călcŭlārĭus, *Ráchownicży.* ein Rechner.
călcŭlātōrĭus, *Rachunkowy.*
călcŭlātor, *Ráchmiſtrz, Ráchownik.*
călcŭli ſupputatorii, *Liczmany.*
căcŭlo, as, *Ráchuię 2.* Rechnen. *ſyn.* Nŭmĕro, Sŭppŭto.
călcŭlōſus, *Gruzłowaty, Kámięniſty, Kamięń ćierpiący,* ſub *Kámień 2.*
călculum album adjicio, Prov. *Pochwalam, Wotuię.* Billigen.
călcŭlum pono ſubduco, *Rachuię 1. 2.*
călcŭlus, *Kamyczek 1. Gruzłá, Szách. Bierka, Warcab, Liczmany, Ráchunek, Wotum Wotowa tabliczká, Kámień choroba,* & ſub *Wągl 1.* Riſzlingſtein. *---argilla & dumoſus calculus arvis.* Virg.
călcŭlus conchæ, *Perłá.* ein Perle.
călda, *Woda ćiepła.* Warm Waſſer.
căldārĭa, æ, *Koćiełek.*
căldārĭa cella, *Poćilnica.* & ſub *Łáźnia.*
căldārĭis utor, *Kąpię ſię.* Sich baden.
căldārĭum, *Koćieł, Poćilnica.* Et ſub *Spodnice.* ein Keſſel.
căldārĭus, *Zágrzewáiący.* Wärmend.
căldor, oris. Ciepło 2. die Wärme.
căldus, *Ciepły 1.* Warm.
călĕcātus, Tynkowány. Gepflaſtert.
călĕco, as, Tynkuię. Verlüffeln.
călĕfăcĭo, *Zágrzewam, 1. Dogrzewam komu. e anceps apud Grammaticos, ſed potius brevis.* Einheitzen/ Erwärmen. *Sanguine quam longo Graios calefecerit amnes.* Claud. *ſyn.* Călfăcĭo, *phr.* īncēndo călōre, tōrrĕo, ūro.
călĕfăctĭo, *Zágrzewanie.* ein Erwärmung.
călĕfăcto, as, *Zagrzewam.* Erwärmen.
călĕfio, *Zágrzewam ſię.* Warm werden.

calenda, Dzień miesiącá pierwszy. Jedes Monats erster Tag. *Nec totidem veteres, quot nunc habuere Calendas.* Ovid.
calendarium, Kálendarz,] Komput, 'Minucye, Ráchunkowe księgi.
calendas tertio, sexto, Ante calendas &c. v. Dniá rzećiego. Den dritten Tag.
calendula, Nogietek.
caleo, es, Ciepło mi, ćiepły iestem, Trudność mam. Warm seyn. *Paulatimq; anima caluerunt mollia saxa.* Juv. *syn.* Calesco, areo, æstuo, ardeo: ferveo, siccor. exsiccor *phr.* Ferven ti torreor æstu. *vide Sudo.*
calesco, Zágrzewam się. Warm werden.
caletur, hic Ciepło tu.
calfactus, us, Zágrzewanie. Erwärmung.

CALI

Caliandrium. A nob. corrigit Meurs. Caliendrum
calicularis Biélun. Bilsenkraut.
caliculus, Kieliszek, Gárnuszek, & in Czászki. ein Trinckglaß / geschirr,
calida, Wodá ćiepła. Warm Wasser.
calidarium usitatius. caldarium.
calidarius, Zágrzewający. Wärmend.
calidus, Ciepły 1. 2. Gorący 2. Chćiwy, Skwápliwy, Prętki, Nierozmyślny. Warm. *Ille rapit calidum frustra de pectore telum.* Virg. *syn.* Æstuosus, ardens, ignitus, torridus, fervidus, flammeus fervens, ardescens, fervescens
caliendrum, Włosy przyprawne.
caliga, ha, Obow żołnierski, Obow-stároświecki, an Ubranie? non Pończochy, Hosen oder Kriegs-Stieffel. *Cæsar, cognomen caliga cui castra dederunt.* Aus.
caligaris, caligarius, adject. sub Obow żołnierski. Das zu den Hosen gehöret.
caligarius, subst. Swiec, an Kráwiec.
caligatio, Záćmięnie 3. Slepiánie.
caligatus, sub Obow żołnierski.
caliginosus, Chmurni, Mglisty Ciemny. Dunckel. *Caliginosa nocte premit Deus.* (Alcaic.)
syn. Tenebrosus, obscurus, niger, opacus.
Caligo, as, Niedoyrzę, Záćimiam, Záspać oczy, Záchmurzyć się, Cmić się, & sub Kurzy się z rzeki. Nicht wol sehen / im finstern seyn. *Et caligantem nigra formidine lucum.* Virg. *syn.* obscuror, sum obscurus, *vel* cæcutio. *phr.* Tenebris involvor. Caligine tegor. Caligante latent astra sub æthere. Caligans nigra formidine lucus.
caligo, inis, Mgłá, Záćmięnie 1. 2. 3. Zámięszanie. Finsternüß / Dunckelheit. *Pandere res alta terra, & caligine mersas.* Virg. *syn.* Tenebræ, nox. *epith.* terribilis, nubila, fumosa, gelida, stygia, horrens, avernalis, tetrica, lurida. *v. Tenebræ, Nubes.*
caligula, sub Obow żołnierski, & Pończochy. Strimpfe.
calim. i. clam, priscè Fest.
calix, icis. è Græco, Kielich, Kubek, Koćiełek, Gárniec 1. Skorupá 1. Rurna cewká, Wnętrze dzbana. Czerwięniec 1. Roża nierozwita. Ein Kelch / Trinckgeschirr. *Plebeios calices & paucis assibus emptos.* Juv. *syn.* Crater patera. *epith.* Perspicuus, fœcundus, gemmatus, crystallinus. *phr.* Fœcundi calices, quem non fecere disertum. *vide Poculum, Patera.*
calx terginis, Kubełek, sub Kubeł.
calla, Czerwięniec 1.
calleus, Gr. Grzebięń 3. ein Kamm.
callais, idis, gr. Turkus, & sub Topazyn,
callarias, æ, m. Gr. Szczuka.
callens, Umieiętny. Wolkännend.
calleo, Znam 1. Umiem. Drętwieię, Nábiiam nszy. Ein Ding wol verstehen können / wissen. *syn.* Scio, *vide Scio.*
callibleph arum, gr. Oczna przypráwa.
callicia. æ. gr. Lodownik kámięń.
callide, Chytro, Rostropnie, Umieiętnie.
calliditas, Chytrość. Arglistigkeit. *Teque mea lædi calliditate puto.* Ovid. *syn.* astutia, fraus versutia. *epith.* Proterva, versuta, astuta, fallax, cauta. *v. Astutia, Dolus.*
callidulus, Chytry. Listig / verständig.

callidus, *Chytry, Zdrádliwy, Biegły, Mądry, Umieiętny, Rostropny, Swiadom.* Listig. *Non ego natura, nec sum tam callidus usu.* Ovid. *syn.* Cautus, astutus, subdolus, versutus. *vide Felix.*
calligonon, gr. *Sporyż 2.*
callimus, mi, m. gr. *Kámień orli.*
callion, gr. *Miechunki.*
callionymus, m. gr. *Niebowid rybá.*
callis, m. f. *Sćieszká.* Gebahnter Weg. *Secreti celant calles, & myrrhea circum.* Virg. *syn.* Semita, trames. *epith.* angustus, occultus, herbosus arctus, ambiguus: *vide Via, Iter.*
callisco, *Drętwieię.* Erstarren.
callisthrutia ficus callisthrutis. *Figá 1.*
callitricha, callitrichum, *Rzęsa skálna.*
callo tectus, *Stwárdniały.* Verhart.
callositas, *Odrętwiałość.* die Härte.
callosus, *Stwardniały, Zdrętwiáły, Twárdy.* Voll schwillen. *Humida callosa cum pinseret hordea dextra,* Ovid.
callus, callum, *Odrętwiałość,* & sub *Wiąz.* Schwillen an den Händen von Arbeit. *syn.* Callum. *epith.* Rigidus, durus, asper.
callum aprugnum, *Szołdrá.*
callum obduco, *Drętwieię. Twárdźieię, Stwardzam, Zatwardźieć. Odbolałem,* & sub *Przywykłam się.*
callus, terræ, *Grzyb. 1.* Piltzken.

CALO

Calo, as, è græco, *Wołam. 1.* Ruffen.
calo, onis, à Cala, *Trepká, Giermek, Drewniczy, Chałastra.*
calosonis à Calo as, *Woźny* ein Schreijer.
calobathrarius, gr. *Drążnik.* ein Steltzen.
calophanta, æ, m. gr. *Szálbierz.*
calopodium, gr. *Trepka, Kopyto.*
calopis, odis gr. *Kopyty.* ein Leisten.
calor, *Ciepło 2.* Hitze/Wärme.--- *animos faciuntq; caloribus aptos.* Ovid. *syn.* ardor, æstus, fervor. *epith.* validus, aridus, flammans, ignavus, segnis, piger lethifer, Phœbæus, insolitus, ingens, nativus, vitalis. *phr.* Solari tellus semper subjecta calori. Terras ardor hiulcat. Gravis exustos æstus hiulcat agros, exuperaut flammæ, furit æstus ad auras. Lethiferos accendens Sirius ignes. Torret anhelantem sævis ardoribus orbem. *vide Æstatis tempore. Ardor.*
calorificus, *Zagrzewáiący.* Wärmend.
calpar, *Banie 1. Beczká, Pierwiastki.*
caltha, Gr. *Nogietek.* Korn-Rose/oder Ringelblum. *Mollia luteola pingit vaccinia caltha.* Virg. *epith.* Lutea, luteola, flammeola, usta, rubens, florens, pulchra, venusta, odora.
calthula, *Metlik.*
calthularius, *Fárbierz 1.* ein Färber beitzer.
calthulus, *Żołty.* Gelb.

CALV

calva, *Czászka. 2.* die hirn Schal.
calvaria, *Głowiá kość, Czászká 2. Bantá.*
calvarium, *Głowizná.* *(rybá.*
calvaster, calvatus, & calvena *Łysy 1.* Kahl.
calvata vinea, *Winnicá nie obrodziła.*
calveo, calvesco, calvesso, *Łyśieię.* Kahl seyn. *syn.* Calvo, calvitie sum deformis.
calvitas, *Oszukánie.* Betrug.
calvities calvitium. *Łysiná.* Kahlheit. *Testa hominis nudum iam cute calvitium.* Aus.
calumnia, *Potwarz, Chytrość.* Lästerung. Verläumbdung. *Quo dente obtinens spinosa calumnia pugnent.* Prop. *syn.* injuria, convitium. *epith.* Iniqua. noxia, turpis fœda, nefaria. *vide Convitium.*
calumniator, *Potwárcá.* Ein Lästerer/Verläumbder. *Et Delatores, & Calumniator.* (Phal.)
calumnior, *Potwarzam.* Schmähen/Lästeren/verläumbden. *syn.* Convicior, detraho. *vide Convicior.*
calumniosus, *Potwárliwy.*
Calvo, as, i. calvum facio. Calepin. unde Decalvo, ejusdem significationis in SS. libris.
Calvo, is, & Calvor, eris, *Oszukiwam. Omylam.* Betriegen.
Calvor, aris, *i. calvus fio vel calvesco assert Rhodig. lib. 13. c. 29. ex Columell.*

călvus, *Łysy, Goły 2.* Kahl.
călx, cis, m.& f. *Piętá Nápiętek, Ostroga 1. Kopyto Szách. Koniec, Kres zawodniczy, Wapno, Łupiny 1. 2. Czászká żołędźiowa.* Kalck. *epith.* ūrens, cāndĭda fĕrvēns, tĕnax, *vel pro pedis parte.* Die Ferse Dūrus, văgus, ăgĭlĭs, *seu fem. gen.* dūra, fĕrrāta. *pbr.* Cŏrnĭpĕdēmquĕ cĭtum fĕrrāto, călce fătīgat.
călx mali, *Masztow odziemek.*
călybĭta, æ, m. gr. *Cháłupnik.* ein Hirte.
călyx, ycis, gr. *Kłobuczki, rożey, Łupiny 1. z Czászká żołędziowa.* Die Hülsen einer jeden Frucht / Rosenknöpf so ein wenig auffgegangen. *Prada nucum calycet cultro enucleare molestum.* M.

CAM

cămăra, gr. *Sklep.* ein Kammer.
cāmbĭo, is, *Odmięniam pieniądze, Mięniam się.* Wechslen.
cāmbĭum, *Odmięniánie pięniędzy.*
cămēla sub *Dzieża.* ein Mulre fas.
cămēlārĭa, *Wielbłądow opatrowánie.*
cămēlārĭus, *Wielbłądnik.*
cămēlāsia, camelelasia gr. *Wielbłądow opatrowánie.*
cămēlāsium, sub *Wielbłądnik.*
cămēlīnus, *Wielbłądowy.* Von einem Kamel-Thier.
cămēlōta tela, Czámlet.
cămēlus, *gr. Wielbłąd, an Kotwiczna liná* Ein Kamel-Thier. *Texta camelorum fuerant velamina setis.* Juv. *epith.* Hĭrtus, dēfŏrmis, īngēns, vēlox, cĭtus, cĕler, vŏlŭcer, ŏnĕrārĭus, hĭrsutus
cămēlŏpārdălis, is, eos, gr. *Wielbłądoryś.*
cămĕra, è Gr. *Chłodnik 2. Sklep 1.* & sub *Puklat.* Ein Gewölb / Kammer. *Effulgent camera vario vestigia vitro.* St. *syn.* Tēstūdo ārcus, fŏrnix. *epith.* rĕpānda, ĕbūrna, pĭcta. mārmŏrea, mŏrea, aūrāta, splēndĭda, mĭcans, præclāra, pūlchra, fūlgĭda, mīrābĭlĭs, mūltĭcŏlor, rŭtĭla cŏrūsca, sĭnūāta.
cămĕrārĭus, *Sklepowy.* Von dem Gewölb.
cămĕrātĭo, *Sklep 1.* ein Gewölbe.
cămĕrātum vehiculum, *Rydwan.*
cămĕrātus, *Sklepisty.* Gewölb. *syn.* īncŭrvātus, cūrvātus ĭn ătrum.
cămĕrus, *Záwiły 2.* Krumb.
cămīllum, *Słomiánká.* ein Strohhalmen.
cămīllus, *Młodzięniaszek, Páchołę.*
cămīlus, Gr. *Kotwiczna liná.*
căbmīnĕuta, æ, m, gr. *Kominnik.*
cămīno, as, Sklepię, Kamięń robię.
cămīnus, *Kumin 1. 2. Piec 1.* Ein Ofen. *--- Ruptus flammam exspirare caminis.* Virg. *syn.* Fŏrnax. *epith.* Fūmĭfer, ăvĭdus, călĭdus, fŭrens. tĕrrĭficus, hŏrrĭficus, flāmmĭfer, mĕtāllĭcus, flăgrāns, ănhēlans, nĭger. *vide Fornax.*
cămīrus, *Záwiły 2.*
cămīsĭa, Koszulá.
cămmăron, cămmŏron, *Gr. Omięg.*
cămmărus, gr. *Rák morski.*
cămŏmīlla fœtida, *Psi rumięń.*
cāmpa, æ, *Gr. Koń wodny.*
cāmpæ, hæ *Bayki, & sub Płotę 2.*
cāmpăgus, Obow stároświecki.
cāmpāna sub Dzwon. Ein Glock. *Æs quoque, cui nomen nostras campana per oras.* M. *epith.* Sŏnans, clāngens, rĕsŏnāns, rĕsŏna, raūca.
cāmpānārĭum, campanile, B. *sub Dzwonnicá.*
cāmpanĭstĭcum, B. *sub Dzwonne.*
cāmpānŭla: Powoy płotowy.
cāmpānum, æs, *Dzwon.*
cāmpas dicis, sub Płotę 2.
cāmpe, es, gr. *Gąsięnnica, Robaey w iárzynie.* ein Raup.
cāmpēster, campestris, adject. *abundans terminatione in masculino Polny.*
cāmpēstre, subst. n. *Spodnicá.*
cāmphŏra, Kámfora żywicá. Kämpfer.
cāmpĭdŏctor, campiductor. Hetmánow námięstnik, Żołnierski náuczyćiel.
cāmpĭgĕnus, Przedpropornik.
cāmpso, as, è græca origine, *Mijam co Odmięniam 1.* Wechslen.

Campſor, *Odmieniacz pieniędzy.*
Camptaules, æ, m, gr. *Kornećiſta.*
Campus, *Pole 1. 2. Plác Bitwy Poboiewiſko, Powod.* Ein flach Feld. *Obliti ignoto camporum in pulvere linquunt.* Virg. *ſyn.* arvum, ager, tellus, rura, jugera, planities, campotnm, æquor. *epith.* Pingvis, jacens, planus, latus, herbidus ſpectabilis, ſterilis; humidus, paluſter, pulvrulus, arenoſus, udus, florens, pulvereus, floriger; frugifer, opimus, præpinguis, ferax, *vide Ager.*
Campus jaculatorius, *Strzelnica.*
Campus Martius, *Gonitwy miecſce, Seymowe mieyſce.*
Camurus, *Zákrzywiony, Záwiły, Rogow zákrzywionych.* Krum/gebogen. *Pes etiam & camuris hirtæ ſub cornibus aures.* Virg.
Camus, è Græco, *Nágębek, Ogłowká, Wędźidło.* ein Halfter / Strick / Band.
Cana, orum, gr. *Koſz 1.*
Canache, es, gr. *Pies ſzczekutá.*
Canacleus, canaclinus, *Podkomorzy Krolewſki*
Canalicium aurum, *Złoto kopáne,* ſub *Złoto* Indianiſch Gold.
canalicola, *Chálaſtra 1. Hultay.*
Canalicula, canaliculus, *Krtąń. Korytko, Rynienká, Rowek, Łubka, Fugá, Láſkowánie wkleſte.* Hollkäel an einer Sülen / oder Müſsiggänger.
Canaliculatus, *Lochowaty, Laſkowány.*
Canalienſe aurum, *Złoto 1.*
Canalis, m. f. *Rynná 1. Rynſztok, Koryto. Rurá wodna, Krtąń, Fuga. Łubká ná złámáną nogę, Rurmurſowy row.* ein Kanal. *Currentem ilignis potare canalibus undam.* Ovid. *ſyn.* Tubus. *epith.* Plumbeus, longus, anguſtus, flexuoſus, irriguus, patulus; occultus, arundineus, ſriguus, curvus, curvatus, flexus, inflexus. *phr.* Mutifidis diviſa canalibus unda. Virides recreare canalibus hortos. Ruit acta repente canalibus unda. Currentem, ilignis portate canalibus undam. *Ovid.*
Canaria, *Kłośieniczká, Pśiá paſzá ziele.*

Canarinus, canarius paſſer. *Kánárek.*
Canarius, à Cane, *Pśi.*
Canatum apud Plautum legit Turneb. pro tomo falſo piſcis canis marini. Cammarum. Scalig.
Canatim, *Po Pſiaſku.*
Cancamum, gr. *Láká.*
cancellatim, *Kráćiáſto, Ná krzyż.*
Cancellatio, *Rozmierzanie,* & ſub Krzyż.
Cancellatus, *Kráćiaſty.* Durchſtrichen/außgekratzt. item vergittert. *Quem cancellata tegit area culmine turris.* P.
Cancelli, orum, *Krátá 1. Szránki 1. 2. Okreſzenie.* Gatter/ Tralien. *epith.* Tenues, rari, conſpicui patentes,
Cancello, as, ſub *Krácę,* & *Przekreſzam.*
Cancellus, *Ráczek,* ſub *Rak 1.*
Cancer, cri. *Przeſilęnie dnia, Rák 1. 2. 3.* ein Krebs, *epith.* Littoreus, teſtudineus, tardigradus, rubicundus, rubens. piger, tardus ignavus, ſquammeus, amnicola. *phr.* Piſcis non ſtiper, Gradiens non recto tramite cancer.
cancer, (*morbus.*) *Kancer, Piekielny ogień Pław 7.* ein Kranckheit/ der Krebs genannt. *epith.* immedicabilis, inflammatus mordax, moleſtus, acerbus, langvens, mortifer, lethalis, crudelis. inexpletus, rodens, vorax. *phr.* utque malum late ſolet immedicabile cancer ſerpere. *Ovid.*
canchrys, gr. ſub *Rozmáryn 2.*
cancri, hi, *Krátá 1.*
cancrinus, *Rákowy.*
candefacio, *Rozpalam co, Bielę, Drożę.*
candela, *Swieca 1.* Ein Kertz/Licht. *Candela cujus diſpenſo & tempere filum.* Juv. *ſyn.* Cereus, tæda, fax. *epith.* Clara, tremula, rutilans, ardens, lucens, cerea, pinguis. micans, radians, perſpicua, flammivoma. *phr.* Tremula luce, coruſcans. Quæ ſuo abſumitur igne. Quæ ſenſim à ſuis flammis pereſa deficit, & noctem candela fugat. Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes. *vide Fax.*
Candelaber m. priſcis uſitatum pro Candelabrum. Arnobi: & Cæcil. hunc Candelabrum. Novi.
candelabrnm, *Lichtarz,* ein Leuchter/ Lichtſtock.

ftock. De candelabro magna lucerna tibi. Mart

Candelaria, orum. Gromnice.

candelosbeftes, a, m, gr. Muchá 2.

cāndens, Zarzyfty.

cāndēntĭa, æ, Jáſność 1.

cāndēo, es, Swiecę ſię 1. 3. Weiſſen / weiſz ſeyn. Tincta ſuper lectos caderet veſtis eburnos. Hor. ſyn. ālbēo, ālbēſco. candīco, cānēo, cānēſco, cāndēſco.

cāndēſco, cāndīco, Bielę ſię, Swięcę ſię. Glüend/item weiſz werden. ſyn. īncāndēſco, īgnēſco, vel ālbēſco.

Candetum, ſpatium 100. pedum in agro urbano, & 150. in agreſti Iſidor. & Auctor de limitibus.

cāndĭcāns è rufo. Migniony

cāndĭcāntĭa, Glánc.

cāndĭdātōrĭus, ſub Doſtoieńſtwá zábiegáiących ſtan.

cāndĭdātus, W bieli, Doſtoieńſtwá porządnie zábiegáiący, Wſtęp do czego maiący Proſzący ſię. Weiſz begleitet / oder Lehr-Jünger. Chriſtus illic candidatis præſidet cohortibus. (Troch.) ſyn. āſpīrāns, ālūmnus, vel ūlbātus, cāndĭdus, ālbus.

cāndĭdè Biáło, Szczerze.

cāndĭdè veſtitus, W bieli. Weis bekleider.

cāndĭdo as; Bielę 1. Weiſſen.

cāndĭdŭlus, Bieluczki. Weiſzlecht. Exta & candiduli divina tomacula porci. Juv.

cāndĭdum ovi, Białek w iáiu.

cāndĭdus, Biały iáſno, Jaſny 1. Szczery 2. Bez przygány. Weiſz. Candida barba viro, coma candida, &c. Mart. ſyn. ālbus, nĭvĕŭs, ĕbūrnŭs, ĕbūrnĕus. lāctĕus, cānus, cānēſcēns, cāndēſcēns ālbēſcēns, ālbēdĭne tīnctus, cāndōre dĕcōrus, vel ſyncērus, īngĕnŭus, vel īntĕger, īnnŏcēns, īnnŏxĭus, īnnŏcŭus, v. Albus.

cāndor, Biáłość, Jáſność, Glanb. Szczerość. Das Weiſſe. Qui candore nives ante irent, cur ſibus auras. Virg. ſyn. ālbēdo, epith. Nĭvālis. nĭvĕus, ālbus, pūrus, cōnſpĭcŭus, ārgēntĕus, lāctĕus, virgĭnĕus, mīrābĭlis, ĕbūrnĕus, īntĕmĕrātus, pŭēllāris, āngĕlicus, īnnŏcŭus. v. Albedo.

cāndōſiccus. B. Latorośl.

Cānĕo, Cānēſco, Siwieię, Bielę ſię, Dozrzewa. Stateczniе. Weiſz grau / oder alt werden. Nec renovatus ager gravidis canebat ariſtis. Ovid. ſyn. Cānēſco, ālbēſco, cāndĭco, ālbĭco, phr. Cānīs ālbēſco, cānis căpĭllis, căput āſpērſum eſt tēmpŏrĭbus cānēbat ſparſa sēnĕctus, vide Seneſco.

cănēphŏra, æ, gr. Koſz nioſąca.

cāni, orum, ſubſt. Siwizna. Graue Haar. Intempeſtivi funduntur vertice cani. Boet. vide mox Canities.

cănĭa, Pokrzywá 3. Brenneſſel.

cănĭcăcĕus; canicæ, Otręby, & ſub Oſpá.

cănĭceps, Psiogłowy.

cănĭcĕus, Otrębny. von Kleyen.

cănĭcŭla, Gwiazdá pśia 1. 2. Suczká, pies morſki, Es na koſtce, Szczypacz, an Wydra. Der Hundsſtern. En quid agis ſiccas inſana canicula meſſes. Perſ. Signum cæleſte, in cujus exortu calores ſunt maximi. epith. Æſtĭfĕra, īcărĭa malĕsāna, ārdēns, īnsāna, sēgnis, īnērs, pēſtĭfĕra, pĭgra, ūrens, īgnĭvŏma, fērvĭda, sĭtĭbūnda, īgnĕa, acris. īgnīta. exĭtĭōſa, lēthālis, pērnĭcĭōſa, călens, ūſta, ădūſta, tōrrĭda, mōrbōſa, dāmnōſa. ſyn. Cănis Sīrĭus. phr. Īcărĭum sīdus Sīrĭus ārdo. Sīdĕrĕus cānis canis æſtĭfer, īcărĭi ſtēlla prŏ a tērva cānis, Tōrquet ĕt ēxhaūſtat cum ſicc cănĭcŭla faūces. Quūm căput ārtŏllit mălēsānā cănĭcŭla æſtīvæ mōrbĭda sīgna cănis. Sīccāns īnsāna cănĭcŭla mēſses. Jam dudum cōquit, Hōc ubi hĭŭlca sĭti fīndit cănis æſtĭfer ārva. Scīre ĕrat īn vōto dāmnōſa cănĭcŭla quāntŭm rādĕret, ēſt cānis, Īcărĭum dīcunt, quōt sīdĕre mōto. Tōta sĭtit tēllus prærĭpĭtur quĕ sēges. Călĭdi cum sīdĕris æſtu dēpōnit flāvas ānnŭa tĕrna cŏmas. ūnda sūb æſtīvum nōn ădĕūnda cănem. Vēnit ĕnim tēmpus quo tōrrĭdus æſtŭat āĕr. Īncĭpĭt ĕt Sīcco fērvēre tērra dĭe īncēndit, tōrret, ūrĭt sĭtĭēntes Sīrĭus agros. vide Canis. Aſtrum.

cănĭcŭla damnoſa, Koſtek rzucęnie nieſzczę

cănĭcŭlāres dies, Kanikułá. (ſliwe.

cănĭcŭlus, Pieſek 1.

cănīle, Pśiárnia.

cănīna, Pśia ſkora, & ſub Pokrzywá. (kuracya

cănīna ēlŏquĕntia. canium ſtudium, Pro-

Caninum prandium, vide Prandium *caninum.*

cănīnus, adject. *Psi.* Hundisch. *Inde canina foro latrás facundia toto.* Prud.

cānīnus dens, *Kieł.*

cănis, commune, *Pies* 1. 3. *Bs ná koſtce, Kur. koſtek rzucenie nieſczęśliwe, Łáncuſzek, Gwiázda pśiá więkſza. Pochlebcá. Niewſtydliwy śpieg, Stroż* 1. ein Haußhund. *Hinc canibus blandis rabies venit &c.* Virg. *ſyn.* Lўcīſca, mŏlŏſſus. *epith.* Vĭgil, lĕvĭsŏmnus, vōcĭfer, cŏmĕs sŏllĭcĭtus, fidus, fidēlis, pērnix, vōcālis, pērvĭgil, săgax, cūſtos, ĭmpăvĭdus, tērrĭbĭlis, sēdŭlus, āttēntus, cĕler, fĕrus, īnfēſtus, cĭtus ăvĭdus, aūdax, hŏrrĭsŏnus, aūrītus, ŏdŏrĭsĕquus, prŏpĕrus, tērrĭficus răpĭdus. *phr.* Cūrſu fŏrtis. Nārĭbus ācĕr. Fūrĭbus īnvĭſus. Grĕſsum cŏmĭtātus hĕrīlem. Vĭgĭles, sēdŭla tūrba cănes. Cănes quĭbus eſt aūdācĭa prœceps. Tūrba cănum cīrcūmsŏna, Nūntĭat hŏſtem cūra cănum, fūrĕſq; prŏcul latrātĭbus ārcet. Cănes vēſtīgĭa nŏſtra sĕquntur sŏllĭcĭti cănes latrātĭbus īnſtānt: Latrātĭbus æthĕra cŏmplent. Dŏmus ālta mŏlŏſsis pērsŏnuit, ēxagĭtant ēt Lār & tūrba Dĭāna fūres. Nōn ĕgo tē vĭdi Dāmōnis, pēſſĭmè, caprum ēxcĭpĕre īnsĭdĭis multum latrānte Lўcīſca? ſævĭtq; cănum latrātus in aūras, cănum latratĭbus īntonat æthĕr, ſtўgĭus ſævis tērrēt latrātĭbus jānĭtor.

cănis fæmĭna, *Suka, Pśicá.*

cănis gregarius, pecuarius, paſtoralis, vil(laticus, Kundel.

cănis minuſculus, *Gwiazdá pśia mnieyſza.*

cănis ponticus, *Bobr.*

cănis venaticus, inquiſitor, ſagax, *Pies łowczy.* Ein Jagthund. *epith.* ācĕr, săgāx īnfēſtus, cĕler, prŏpĕrus, răpĭdus, cĭtus, pērnīx, vĕlox, ănhēlāns, āſtūtus, ăvĭdus, răpax, aūdax, īntrĕpĭdūs, vōcĭfer, mordax, īrrĕquĭētus, sēdŭlus, ŏdŏrĭsequus, hŏrrēndus, ārmĭllātus, hīrsūtus, raūcus, trūx fĕrus, lĕvis, fŏrtis. *phr.* Nārĭbus ācer. Nāre săgax. Pĕdĭbus cĕler; păvĭdæ năctus vēſtīgĭa cērvæ. Nāre lĕgens vēſtīgia fĕræ, prōdens clāmōre fĕram, ērrōrēſquĕ fĕra per devĭa mērſa. Nāre lĕgit, tăcĭtoq; premens vēſtīgĭa roſtro. Lūſtrat īnăccesſos vĕnāntum īndăgĭne săltus, ut cănis in văcŭo lĕpŏrem cum Găllĭcus ārvo vĭdit, ĕt hĭc prædam pĕdĭbus pĕtit, ĭlle sălūtem āltĕr ſinhæsūro sĭmĭlis jam jāmquĕ tĕnēre ſpērat, ĕt ēxtēnſo ſtrīngit vēſtīgĭa roſtro: ălter in āmbĭguo eſt an sĭt cōmprēnſus, ĕt ipſis Mōrſibus ērĭpĭtur, tāngēntĭaquĕ ōra rĕlĭnquit. Nēc crēdĭtur ūlli sўlva cāni; niſi qui prēſſo vēſtīgĭa rōſtro cōllĭgit, ēt præda nēſcit latrāre rĕpērta, cōntēntus trĕmŭlo mōnſtrāſſe cŭbīlĭa lŏco īn nĕmus īre lĭber, ſæpĕ cănes frūſtra nĕmŏrŏſis mōntĭbus ērrānt latrāntes *vide Venor.*

cănīſtellum, *Koſzyk, Łowczy.*

cănīſtrum, n. & caniſter, è græco. *Koſz* 1. Brodkorb. *Pabulaq; in floribus plenis appone caniſtris.* Virg. *ſyn.* Călăthus, cĭſta, cĭſtŭla. *epith.* păsŭlum, lātum, grăvĭdum. vīmĭnĕū *m. v. calathus*

cānĭtĭes, canitudo, *Siwizná.* Das graue Alter *Canities incultæ jacet, ſtans lumina flammas.* Virg. *ſyn.* Cāni. *epith.* Sōrdĭda, sāncta, prōlīxa, prīſca, nĭvĕa īncŭlta, vĕnerānda, ārĭda, rāra, hŏnŏrāta, ta, sĕnīlis, īmpĕxă, ēffuſa, *phr.* Tēmpŏra cānis ālba, ālbēntĭa, cōnſpērſa, Cānum căput, tēmpŏra cāna. Jam mĭhi cānĭtĭes pūlſis mĕlĭōrĭbus ānnis vĕnĕrat, āntīquas mīſcŭĕrātq; cōmas jam mihi dētĕrĭor cānis āſpērgĭtur ætas. Jam mĕa cўgnæas īmĭtāmur tēmpŏra plūmas. Tūrpem cānĭtĭem păti. Māgna fuit quondam căpĭtis rĕvĕrēntĭa cāni. īnquĕ ſuo prētĭo rūga sĕnīlis ĕrat. Mōrōſis nōndum ſquāllent tibi tēmpŏra cānis. *v. Senectus.*

cānna, Gr. *Trzćina, Fletnia Piſzczałká* 1. *Rogoża,* Rohr. *ſyn.* călămus. ărūndo, fiſtula, *epith.* Pălūſtris, vĭrĭdis, crāſſa, pāludĭgĕna, ſtrīdŭla, trĕmŭla.

cānnăbĭnus, *Konopiány.*

cānnăbis, hæc cannabum, *Konopie* 1. 2.

cānnăbis torta. *Liná.* Hanff *Tunc mare tranſilias! tibi torta cannabe fulto.* P.

cānnăbus, *Szczupły.*

cānnăche, es, gr. & ſub *Pies.*

cānnārĭa, *Kłośienniczka.*

cānnēnſis, *Trzćinny.*

cānnētum, *Trzćiá.*

cānnĕus, cannĭtus, *Trzćiniány.*

căno, is, *Spiewam* 1. 2. *Pieię, Brząkam, Trąbię* 1. 2. 3. *Gram ná lutni, Nábiiam uſzy.* Singen. *Læta fere lætus cecini, cano triſtitia*

ftitia tristis, Ovid. *syn.* Concino, canto, modulor. *por.* Cantus do, exerceo: æthera mulceo cantu. Ludo versu. canoros dat per colla modos. Musam meditor, ingemino liquidas compresso gutture voces. Carmina voce modulor. Ferio aera cantu. arguta modulari carmina voce. Lætos ore ciere modos, Cantus, vel carmen dulci gutture promere, fundere. Voces inflectere cantu. Liquidum fundere ab ore melos. Flectere vocem in dulces modulos. cantu fallere, solari curas, laborem, otia, inflare calamos, citharam agitare. Doctas anteire canendo aonidas, Spirare incipiunt dulces cita pectora cantus. Nec non Threicius longa cum veste sacerdos, obloquitur numeris septem discrimina vocum. Tu Tityre lento in umbra. Formosam resonare doces amaryllida sylvas in cantum insurgit mentesque levare canendo est solitus cantu late resonabat acuto. Hymnis æno cantu nocturna silentia rumpit. Mulcens modulamine curas. Circum pueri innuptæq; puellæ sacra canunt. omnibus hoc vitium est cantoribus inter amicos, ut nunquam inducant animum cantare rogati, injussi nunquam desistant. Dicta est sylvas & saxa movere, & mulcere feras, flumina longa morari: ore suo, volucresque vagas retinere canendo. Ruraque multisono cantu mulcebat aedon. Festivis feriunt cantibus astra tubæ. Nos otia vitæ solamur cantu. Mecum una in sylvis imitabere Pana canendo. Carmina jam moriens canit exequialia cygnus. avia tum resonant avibus virgulta canoris, interea durum cantu solata laborem, doctaque melliflüis vertere verba sonis.

căno bellicum, *Trąbię ná trwogę, Pobudzam.*

căno foris, *Gram smyczkiem*, sub *Gram ręką lewą.*

căno modulatè, musicè, symphonia, &c. *Melodyinie śpiewam.*

cănon, onis, m. Gr. *Práwidło 1. 2. Wizerunk Rejestr 7. 8. Probierz, Kompasowy biegunek, Szal ięzyczek, Zywność, Obrok, Dochod 1. 2. Pobor. Podymne. Podstáwek 2.* Regel, Richtscheid, Linial. *Sè demum excessit Grammaticos canonas.* Ausſ. *syn.* Regula norma, lex

Canonicorum Collegium, & Conclave Kápituła.

cănŏnĭcus, Gr. *Kánonik.* Das nach dem Richtscheid ist. *vulgò* in die Zahl der Heiligen bringen.

cănŏnĭum, Kánonia 2.

cănŏnīzātĭo, Kánonizowanie.

cănŏnīzo, as, gr. *Prostuię, Rownam 2.* an *Kánonizuię?*

cănor, oris, *Dzwięk, Brzmięnie, Głos.* Ein guter Thon. *Mania Phæbea structa canore lyra.* Ovid. *syn.* Sonor, sonus, cantus.

cănōrus, *Cănōrōsus, Głośny Brzmiący*, & in *Głos wdzięczny.* Wohl lautend. *Avia tum resonant avibus virgulta canoris.* Virg. *syn.* Sonorus, sonans, resonans, strepens, stridens, stridulus.

cănōsus. Siwy.

canstrisius, B. *Szátny.*

CANT

Cantabilis Psalm 118. aptus cani. Cantabiles justificationes. Dei. i. suaves instar cantici. Bellarmin.

cāntăbrĭca, *Orlik, Węzy mord.*

cāmăbrum, *Otręby 1.*

cāntāmen, *Czáry.* Gesang. --- *Magicæ nossem cantamina Musæ.* Prog. *vide Cantus.*

cāntātĭo, *Spiewáanie, Czáry.*

cāntātor. *Spiewák.* Ein Singer. *Cantator cygnus funeris ipse sui.* Mart.

cāntātor fidibus, *Skrzypek.*

cāntātrix, avis, *Ptak śpiewáiący*, & in *Spiewak.* Singerin --- *cythara cantatricesq; choreas.* Claud.

cāntatus, *Sławny, Oszárowány.*

cāntellus, Walach.

cānteriatus, *Laszczkámi wpárty*, in *Mácica podwiązána*, & in *Podpieram.*

cāntērii, *Krokwy Szrági.*

cāntērīnus, *Końſki 1.*

cāntērioli, *Laßczki.*

cāntēriolus, *Soßká.*

cāntērius, *Wálach, Kozły do drew.*

cānthărias, æ, m. Gr. sub *Krowká 2.*

cantha

canthăris, idis, gr. *Kántaryda.*
canthărŭlus, sub *Konew*
canthărus, Gr. *Konew, Młotek 2. Krowká robak, Krowká rybá morska.* ein Kann. *Cantharus ingratus succo, tum concolor illi.* Ovid. *epith.* Ligneus, spūmans tŭrgidus, dŭlcĭfer, grăvis.]
canthēlius, *Osieł, Gruby.*
canthēriolus, *Sośká.*
canthērius, *Wáłách,* Ein Wallach.
canthus, Gr. *Obod, Szyná 2. Kołko bez szpic, Krąg gra, Kąćik w oku.*
cantĭcum, cantilena, *Pieśń.* Ein Lied oder Gesang. *Cantica qui Nili, qui Gaditana susurras.* Mart. *syn.* Cārmen, cāntus, mĕlos.
cantillo, *Spiewam 1. 3. Przyśpiewywam.*
cantĭo cantiuncula, *Pieśń.* ein Liedlein. *Nunc condidere cantiunculas turpes.* Scaz.
cantito canto, *Spiewam 1. 3. Nábiiam uszy.* Offt singen. *Facturum credo, ut habeas quî cum cantites.* (Iamb.) *v. Cano.*
canto alicui ocyma, *Strofuię.*
cantor, cantrix, *Spiewag.*
cantor circumforaneus, cyclicus, *Smyk 3.*
cantŭrĭo, *Swierkocę.*
cantus, ti. idem Canthus.
cantus, *us,* cantŭlus, *Spiewánie, Czáry.* Gesang. *---Magicis adjurant cantibus herbas Gr. syn.* Cōncēntus, cărmĕn, cāntĭo, mŏdŭlāmen. Mūsa cămœna, mŏdi. mŏdŭli, mĕlos. *epith.* Ōrphæus, trĕmŭlus, ărgūtus, dŭlcis, āmbrŏsĭus mĕllifluus, ămœnus, raūcus, mătūtīnus, sŏnāns, ăcūtus. Mæŏnĭus, grātus rūstĭcus, *phr.* Vōcis mŏdŭlāmen. Aūres mūlcens Lābōrem, cūrās, ōtĭa fallens. Cūrārum dūlcĕ lĕvāmen. *vide Cano.*
cantus buccinarum, *Trąb dzwięk.*
cantus inclusus, *Melodyiá.*
cānus, *Siwy, dawny, Stároświecki.* Grau. *Frigora nec tantum cana concreta pruina.* Virg. *syn.* Cāndĭdus, cānēscens, cāndēns, ālbus. *phr.* Cānis căpīllis āspērsus, ālbēns, ālbēscēns.

CAP

Capācĭtas, *Obiętność, Przestwor, Szerokość, Wnętrze 2. Dziurá.*
căpax, *Przestworny, Obiętny 1.* Fähig. *Tu potius ripis effuse capacibus amnis* Ovid. *syn.* āmplus, spătĭōsus, lātus, lātepătens, *vel* āptus ĭdōnĕus.
căpax est, capit, sub *Zmieśći się.*
căpēdo, capeduncula, *Krużyk.*
căpella, *Kozká, Koziełek pták, Czayká.* ein klein Ziegelein/ Gaißlein. *---venit Hesperus, ite capellæ.* Virg. *vide Capra.*
căper. *Koźieł czysczony, Jurny.* ein Bock. *Non aliam ob causam Bacchi caper omnibus eris.* Virg. *syn* Hœdus, hīrcus, căprĕolus. *epith.* Bārbĭger, bārbātus, bĭcōrnis, sōrdĭdus, lāscīvus, pĕtŭlans, cāmpēstris, tĭmĭdus, văgābūndus, īmmūndus, sȳlvēstris, īntōnsus, pĕtŭlcus, tōrvus, ācer, fœdus. *phr.* Dūx gregis cōrnĭbus frōnte mĭnax. Sē căper ācer in hōstem cōrnĭbus intōrtis īnfert. Cōrnĭbus īntōrtis īnsūrgit in hōstem căprĕolus. Bārbĭgĕrumq; pĕcus cōrnu lūctatur in hōstem ut sătŭras gĕstit dux grĕgis īnter ŏves. Stābat săcer hīrcus ad āram. sĕcum agit īmmūndos & ŏlēntes tūrpĭter hīrcos. Tĕnet & lāctens, & prīmis cōrnĭbus hœdus. Hœdīq; pĕtŭlci flōrĭbus īnsŭltant. Prætĕrĕa trĕmŭli tĕnĕris cum vōcĭbus hædi. Mōllis pĕtŭlans hœdus in hērba. Nōn lōngĭus hædos īnsŭltāre sōlo pătĭtur sine mātre văgāntes.
căper, è *Gr.* origine. *Wieprz dźiki, morski.*
căpĕrans frons, *Koźieł tr.*
căpĕrātus, *Zmarszczony.*
căpĕro, as, *Marszczę się.*
căpes, is, *Pokolęnie.*
căpēsso, ivi, vel ij, vel si itum. *Bierzę się, Imam się, Gotuię się. &c.* An die Händ nehmen ergreiffen. *---mihi jussa capessere fas est.* Virg. *syn.* Căpĭo, āccĭpĭo, tĕnĕo, ŏbtĭneo.
căpēsso jussa, *Spráwuię co roskazano.*
căpēsso me, *Jdę, Udáię się gdźie, Grámo, (lę się.*
căphūra, gr. *Kámfora żywica.*
căpĭdŭla, capiduncula, æ. *Czárá 1.*
capidulum, Zawićie.
căpillācĕus, *Włośiásty.*
căpillamēntum, *Włosy, Ploty, kośmáćiny,*

Włosy przypráwne, Pregá, Ein gemachtes Haar. *syn.* căpīllĭtĭum, căpīlli.
căpīllāre, is, *Czepek 3.* & sub *Włosowy.* Ein Haarhaube. *Dividere macha pauperis capillare.* (Scaz,)
căpīllāris, *Włosowy.*
căpīllātura, *Płoty.*
căpīllātus, *Kosmáty, Gálánt.* Haarechtig. *Parere gaudent villico capillati.*(Scaz.) *sphr.* cuicăpīlli, crīnes ĕffusi lōngi, Căpīllis hōrrĭdus.
căpīlli intorti, *Kędźior.*
căpīlli impexi, incompti, horridi, *Roztárgháne włosy.*
căpīllĭtĭum, capillum, n. *Włosy.* Eine Parucque. *syn.* căpillis capillo trahere. *Zá włosy.*
căpīllor, aris, *Włosami obrastam.*
căpīllus, *Włos, Włosy.*
căpīllus veneris, *Włoski P. Máryi źiele.*
căpĭo, *Biorę 1. Chwytam 2. Porywam, Jmam kogo, Rzucam się do czego, Poymuię, Poymuię myślą, Dochodzę, Obeymuię, Ogárnąć, Podeymuię 3. Uwodzę. Bierzę w się* Nehmen, fangen. --- *fructum caperetis amoris.* Luc. *syn.* ăccĭpĭo, sūmo, āsumo, prĕhēndo, prēndo, *phr.* Căpe sacra mănu.
căpĭo usu, *Dawnośćią uzywánia práwá dostáię.*
căpĭo, onis, *Bránie, Dawnośći używánia práwa.*
căpĭor, eris, *Lubię, Smákuię sobie. Chce mi się, Uwodzę się- Ułowić się.*
căpĭs, idis, *Konew, Krużyk, Misa[?]z.*
căpīstĕrĭum, *Wieiáczká.*
căpīstrātus, *Ouzdány.* Gezäumt. *Vite capistratas cogebat ad essęda tigres.* Sid.
căpīstro, as, *Ogłowkę kłádę.*
căpīstrum, è Gr. *Ogłowká. Uźdźienicá, Rękoieść, Toporzysko, Obwiesie, Káganiec 2.* Halffter. *Audiat, inque vi em det mollibus ora capistris.* Virg. *syn.* Frænum hăbēna, *epith.* Nōdōsum, fērrātum, mōlle, pūrpŭrĕum, īmpōrtūnum.
căpit mè sătietas, sătias, odium. *Przyiádá*

Căpĭta, n. plur. *Ludźie.* & in *Bydlę.* (*się co*
căpĭtal, *Záwićie, Podwiká, Humerał. Niecnota, Grzech.*
căpĭtal, vel capitale id est, *Pachnie co gárdłem*
căpĭtālem fraudem admittis, tibi creas, idem & sub *Przypłacam czego 2.*
căpĭtālis, *Głowny 2. Smiertelny 2. 3. Niecnotliwy. Krotki, Niezgwáłćisty, Dowcipny.* Des Todes werth/ Halsbrechend. *Seu capitale nefas operosâ diluis arte.* Luc.
căpĭtālĭter, *Głownie. Niebiespiecznie.*
căpĭtānĕus, B. *Stárostá 1.*
căpĭtārĭum, capitarium æs, *Pogłowie Jśćizna.*
căpĭtātĭo, idem & *Podymne.*
căpĭtātus, *Głowiásty, Nierosocháty.*
căpăte cavere, *Gárdłem obowiązáć.*
căpĭte census, *Gołotá, Komornik, Podły.*
căpĭte, aperto nudo, *Niewstydliwie.*
căpĭte diminutus, sub *Poniżam.* item *Podły, Wywołániec.*
căpĭti tuo, sub *Boday mię.*
căpĭte stare, *Ná głowę.*
Capite iosum, iusum inspendi. Nogámi wzgorę.
căpĭtĕllum, *Kápitelá, Głowicá, Gałká.*
căpĭti tuo, *Ná twą duszę.*
căpĭtis causa dimicatio, *Sąd o głowę.*
căpĭtis diminutio, *Poniżenie, Wywołánie.*
căpĭtis magni, *Głowiásty.*
căpĭtis minor, *Poniżony,* sub *Poniżenie.*
căpĭtis status, *Wolność 1.* (*Kształćik.*
căpĭtĭum, *Podwiká, Kaptur 1.* & sub
căpĭto, onis, *Głowá 3. Uporny, Głowácz rybá.*
căpĭto durus, capitosus, *Uporny.*
căpĭtŭlātus, *Głowiásty.*
căpĭtŭlum, *Głowká 1. 3. Kapitela, Kápitularz,* & sub *Zewiásá. Suma 2.* an *Kapitulum?*
căpnĭas, æ. capnites æ, m. gr. *Dymnik kámień.*
căpnĭtĭes cadmia, *Mośiężne ábo Miedźiane od-*

mien

mioty.
capnos, m, Gr. *Ruta 4. Kokorycz 2. Dym.*
capnumargo gr. *Ziemia czerwona*
capo, onis, *Kapłun.*
cappa. Kapa kościelna, Ornat.
cappa. Ferr. corr. campa.
capparis, is. f. Gr. *Kapary,*
capra, *Koza,* Ein Gaiß/eine Ziege. -- *Non illa feris incognita capris.* Virg. *syn.* Caprea, capella, *epith.* Lascīva, sīma hīrta, villosa, carbigera. hirsuta, sylvestris, sequax, intonsa, timida, cupida, dumivaga, pavida, petulca; vaga fugitiva barbara, fugax, hispida, luctifica, gracilis querula. *phr.* Caprigenum pecus amantes saxa capellæ. Distentæ lacte capellæ. Tenera arrondent simæ virgulta capellæ, florentem cytisum, sequitur lasciva capella. Non me pascente, capellæ, florentem cycisum, aut salices carpetis amaras.
capra sylvestris, *Koza dzika.*
caprarius, *Koziarz.* Ein Gaiß-Hirt. *syn.* Caprarum custos, pastor.
caprea f. *Sarna.* Ein Rehbock. *Imbelles caprea, sollicitusq; lepus. vide Capra.*
capreolus, *Koziełek. Sarn, Bunty w budowaniu, Szrągi, Sztęple, Zastrzał w budowaniu, Witeczki.* Ein Steinböcklein.
capreoli sparsis etiam nunc pellibus albo. Virg.
capreolus bicornis, *Hak Dwozęby.*
capriceps, cipitis. Koziogłow.
capricornus, *Koziorożec.* Steinbock.
caprificiales dies, sub *Kanikuła 2.*
caprificatio, *Fig opatrowanie.*
caprificor, sub *Figa leśna.*
caprificus, *Figa. 3.* Wilder Feigenbaum. *Qui modo ficus eras, jam caprificus erit.* M.
caprigenus, Kozi 1. Geiß-Geschlecht. *caprigenumq; pecus nullo custode. &c* Virg.
caprile, is, caprilis casa, *Rozarnia.* ein Geißstall.
caprimulgus, *Kozodoy 2. 2.*
caprinus, caprilis, *Kozi.*

capripes, edis, omne. *Kozionogi.* Das Geißfüß hat. *Capripedes agitat cum læta protervia panos.* Aus.
Capriscus, *Wieprz dziki morski.*
caprona, capronea, *Czupryna, Grzywa.*
capruncŭlum, Donica. ein irden geschirr.
capsa Gr. *Puzdro 1. Pudło, Kapsa, Torba.* Ein Kiste. *syn.* capsula, cista, arca. *epith.* angusta, argentea.
casaces, a, m. Gr. Banieczka.
capsarius, *Pacholę, Stroż 1. Szatny, Stolarz.*
capsarum opifex. *Stolarz.*
capsella fictilis, capsula, *Kapsa, Puszka 1. Krubka, Torbeczka, Pudełko,*
capsus, si, Wozowy zad, kolasa nakryta.

CAPT

Captatio, *Podchwytawanie, Chwytanie.*
captator, *Podchwytacz, Dziedzictwa zabiegacz.*
captatorius, *Podchwytliwy, Wykrętny.*
captio, *Branie, Chwytanie, Oszukanie. Łapaczka 2.*
captiose, *Podchwytliwie Wykrętnie.*
captivitas, *Poimanie 2. & Posmaniec.* Gefängnüß. *Captivitas & cacitas.* (Jamb. Dim.)

captiuncula, *Łapaczka 2.*
captivo, as, *Jmam kogo.* Gefangen nehmen. *Exiles telis captivat aranea muscas.* Text. *phr.* Subjuga mitto, compedibus, vinclis, catenis vincio. ab hoste capio.
captivus, adject. *Jeński.*
captivus, substant. *Poimaniec.* Gefangen. *Captivum portatur ebur, captiva Corinthus.* Hor. *phr.* Subjuga missus, captus ab hoste Vinctus ahenis terga nodis Vincla gerens cervice. Vinctus collata catenis. compede nixus Vinctus feram versas in mea terga manus gemens victoris jussa superbi. Jam nobis audax. Germania servit. Libera Romani subjecit colla catenæ. Victa potest flexo succubuisse genu

Tene

Tĕnebrōſo in cărcĕre vīnctus, clauſus. Miſſus & in rĭgĭdi lătēbrōſum cărcĕris ăntrum. Squāllĭdus īllum cărcer hăbet, clauſus tĕnĕbris & cărcĕre cæco, clauſa dŏmo tĕnĕor, grăvĭbūſquĕ cŏĕrcita vīnclis, cărcĕrĭbus clauſus cæcis & cŏmpĕde ſvīnctus. Nunc cărcĕris ăngūſti vīncŭla tĕnent. *vide Carcere mulctare.*

căpto, *Chwytam 1. Podchwytawam, Łowie zwierzę. Łowię tr. Pilnuię 2. Stáram ſię, Godzę, Wabię, Záchodzę ná kogo, Zábiegam 5.*

captūra, *Obłow, Połow, Nierządnicze, Zapłáta, Obrywká,* Ein Fang. *Implevit captura ſinus, ut plebe redundans.*

căptus, us, *Branie, Połow, Poiętność, Zdolność.*

căptus animi, animo, corde, mente, *Szálony 1. Zápamiętały, Głupi.*

căptus auribus, *Głuchy.*

căptus membris, *Niedołężny.*

căptus oculis, *Slepy 3.*

CAPU

Căpŭla, *Dzban, Konew, Krużyk.*

căpŭlāris, *Grobowy, Smiertelny.* Einer der jetzt auf der Grube gehet/ Stein-alt. *Ne dicas igitur dum pecularis ero.* Text.

căpŭlāris ſenex, *Zgrzybiáły.*

căpŭlātor, *Zlewácz.* ein Schöpfer.

Capulica, Gellio, navis capaciſsima Moſellanus.

căpŭlo, as, *Zlewam* Schöpfen.

căpŭlo proximus, *Zgrzybiáły.*

căpŭlum, *Rękoieść, Truna, Máry, Grob.*

căpŭlus, *Rękoieść,* an *Jelca:* Ein Hand-habe Scheffte. *Lateri capulo tenus abdidit enſem.* Virg. *epith.* Aurĕus, ĕburnus aurātus, mĭcans, ſplĕndens, ſplĕndĭdus, ărgĕntĕus, īnsignis, pŭlchĕr, rŭtĭlus, cŏrŭſcus, gĕmmātus. *phr.* & căpŭlo īnſignis, rădĭābat ăcīnăcis auro.

căpus, *Kápłun,* Ein Kapaun.

căput, *Głowá, Człowiek 1. Oſoba 2. Głowka, Łeb,* Przodk *1.* Punkt *5. Przednia rzecz, Sumá 2. Artykuł, Rozdźiał 2. Uśćie Wierzchołek 1. Obuch. Korzeń, Wierzch 1. Koniec 1. Zdroy, Jśćizná. Początek. Herſt Spráwcá Zywot, Wolność, Krokſtyny Rogi, Bydlę, Powiadacz.* Das Haupt/Kopff. *Theſaurus caput eſt, pro capite æra petit.* Nov. *ſyn.* Tĕmpŏra; vĕrtĕx, cĕrvix, cŏllum. *epith.* Rŭtĭlum aurĭcŏmum, cĕlſum, hŏnēſtum, nĭtĭdum, ămbrŏſĭum, flāvum, rŏsĕum, intŏnſum, cānum, grănde, jŭvĕnīle, īllūſtre, fidēle īgnāvum sŏllĭcĭtum, īnsŭpĕrābĭle, hŭmānum, ăcūtum, vĕnĕrābĭle. ērĕctum, sŭbmĭſſum, cŏrōnātum. *phr.* Prōmĭſſos ēffūndēns vĕrtĭce crīnes. Tĕmpŏra pĕrfrīngit fŭlvo prōtēcta căpĭllo. vĕrtex căpĭtis. Cæsărĭe dēnſum Rĕdĭmītq; tĕmpŏra lauro. Præră dĭat căput aurĭcŏmum, rŏsĕāſque per auras, it dĕcorat prŏcēra căput cĕrvix, fŭlcībat hŏnēſtum. Sŭmma flāvum căput ēxtŭlit ŭnda Fŏrma bŏvis cui turpe căput cui plūrĭma cĕrvix. Căput ŏbjĕctāre pĕrīclis, sŭperant căpĭte & cĕrvīcĭbus ăltis.

căput brachii, *Rámię 1.*

căput cœnæ, *Potrawá pierwſza.*

căput facio emitto. *Wytaſtam 2.*

căput femoris, *Stáwowych kośći koniec,*

căput fluminis, caput aquæ, *Zrzodło.*

căput maligniſsimum, *Niecnotliwy.*

căput, opugno, peto, *Stoię ná głowę.*

căput porcīnum, ſub *Szyk*

căputĭum, *Káptur mniſki.* Ein Kaptur.

căpys, yos, Gr. *Sokoł.* (*Unus è comitibus Æneæ, qui Capuam condidit.*) & Căpys, hinc nōmen Căpŭānæ dūcĭtur ūrbi. *Virg.* (Ovid. in feſt.) Trōs eſt gĕnĕrātus ab īllo. *Aſsărăcūſq;* Căpyn.

CAR

Gara, lege Chara.

cărābus, Gr. *Rák prętkonogi.*

cărăcălla, *Szátá długa, Kápicá.*

cărbăsĕus, carbaſineus, carbaſinus *in Płotno.* Aus reinem Leinwat gemacht. *Poſt hac carbaſeis humerum tollere velis.* Tib.

carbaſinus item, & Carpaſinus, Zielony. Carbaſinum, ac ſpátiis gemmata monilia colli. Fil.

cărbăſus, carbaſum, *Płotno, Zágiel.* Sub-

rū Leinwat. item ein Schiffsegel. *Carbasa deducit. ne qua levis effluat aura.* Ovid. *syn.* vēla līnēa. *epith.* Flūxa, vāgā, spūmāntĭa, căva, ālba, prōspĕra, sĕcūndā, sūbĭtā, recūrva, fūgātĭa, plēnā, cōntrācta. *phr.* ējecto āfflixa mălo Cārbăsa. Tumĭdōquĕ īnflātur cārbăsus Aūstrō. *vide Velum, Navis, pro veste, vide Vestis.*

Cārbătĭnæ, Gr. *Kurpie.*

cārbo, *Wągel,* 1. 2. Ein Kol. -- *creta, aut carbone notandi, vide Ignis.*

cārbo ungventatus, *Trociczká.*

cārbōnārĭa, *Węgielnia.*

cārbōnārĭus, adject. *Węglisty.*

cārbōnārĭus, subst. *Węglarz.* Ein Koler.

cārbōne nŏto, Prov. *Odruczam, Przyganiam.*

cārbūncŭlātĭo, *Zagorzęnie* 2.

cārbūncŭlo, as, & carbunculor, aris, *Zapála się wprzod, Zágoryma, Usycha.*

cārbūncŭlans, *Czerwony.*

cārbūncŭlōsus, *Wygorzáły, Czerwony.*

cārbūncŭlus, *Wąglik.* 1. *Kárbunkuł* 1. 2. *Piasek czerwony, Wygorzelina Ziemiá czerwona.* Ein Karfunckelstein. *Fulmineo rutilans Carbunculus igne corruscat.* M. *syn.* pȳrōpus *epith.* Præfūlgens, rădĭāns; splēndĭdus, nĭtĭdus, lūcĭdus, scĭntĭllans, rŭtĭlans, rŭbĭcŭndus, lūcēns. *phr.* Vŏmēns, īnsĭtus in fūlvo rădĭans cārbūncŭlus aūro, Igni rŭtĭlānte pȳrōpo clara mĭcānte aūro, flāmmāsquĕ ĭmĭtānte pȳrōpo. īgnĭvŏmi lūcēnt de nŏcte pȳrōpi. pĕctŏra flāmmĭgĕris rădĭābant clāra pȳrōpis, ārdēnti, cĭrcūm vēstita pȳrōpo. *v. Pyropus Gemma.*

cārbūncŭlus amethystizon, *Rubin.*

cārbūncŭlus carchedonius, Garamanticus, *Gránatek kámień.*

CARC

Cārcer, *Więzienie* 3. *Więzień Nieonotliwy Smrod,* 2. *Kres zawodniczy* 1 Ein Gefängnüß / Karcker. -- *Clauso ventorum carcere regnet.* Virg. *syn.* cūstōdĭa, cārcĕris āntrum, *epith.* sōllĭcĭtus, squāllĭdus, mœstus, tĕnebrōsus, tēter, hōstĭlis, īnērs, āngūstus, sævus, rĭgĭdus, fĕrox, prōfūndus, īngrātus, īnfaūstus, mœrens, căvus, rĭgĭdus, fĕrox, prōfūndus, mœrens, căvus ūmbrōsus; īnvīsus, fērrā us, ābstrūsus, fœtĭdus, hōrrĭbĭlis, tērrĭfĭcus, dīrus, crūdēlis, mōlēstus, mĕtŭēndus, gĕmĕbūndus, īnāmœnus, quĕrŭlus, cāvērnōsus. *phr.* Squāllēns sĭtu Fœtore plēnus. Spīssa cālīgĭne sēptus. Sine lūce dŏmus, Sine lūmĭne tēctum Cārcĕris ūmbrōsi nigro sub fōrnĭce. rĭgĭdi lātebrōsum cārcĕris āntrum. Nĕc aūras Rēspĭcĭunt claūsi tĕnebris & cārcĕre cæco, īnquĕ fĕrōci cārcĕre cōnstrĭctus. Sŏlĭdus claūdet cārcer utrūmquĕ rĕum. *vide Vincio.*

Cārcer robustus, *Ciemnica.*

cārcărārĭus, adiect. sub *Taráfowe.*

cārcĕrārĭus, subst. *Taráfowy,*

Cārcĕrātĭcum, Taráfowe.

Cārcĕres, hĭ, *Kres zawodniczy od ktorego.*

cārcĕris præfectus; *Taráfowy.*

cārchărĭas, æ m, carchatus, Gr. *Pies morski.*

cārchēdŏnĭus, *Kárbunkuł* 2.

cārchēsium, Gr. *Rostruchan, Kredens złoty, Másztowy wierzch, Windá* 1.

Carcinetrum, Plini al Carcinetrum.

cārcĭnĭas, æ, m. Gr. *Rákowy kámień.*

cārcĭnōdes, Gr. *Káncerowáty, sub Rákowy*

cārcĭnōma, Gr. *Kancer.* Der Krebs.

cārcĭnōthrum, Gr. *Sporyż*

cārcĭnus, Gr. *Rák niebieski.*

CARD

Cārdămōmum, Gr. *Rayskie źiarnka.*

cārdămom, Gr. *Rzeżuchá* 2. *Rayskie źiárnka.*

cārdĭaca, Gr. *Serdecznik* 2.

cārdĭăcus, *Kordiáczny, Zołądka bolenie ćierpiący.*

cārdĭacus morbus, *Kordyako, Zołądka bolenie* Das stechen des gewcids.

cārdĭnālis, adject. *Zawiasowy, Bieguno wy, Przedni*

cārdĭnālis, subst. *Kaynał.* Ein Cardinal. *epith.* Săcer, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, pūrpŭrĕus, *phr.* Vĕnĕrāndus, mūrĭce Præsul cardĭnĕā īnfūlā cōnspĭcŭus. Rōmŭlĕo vēstītus ōstro. Frōntem cŭi pūrpŭra cĭngit. Pūrpŭrĕi pārs Sĕnātūs. Rōmāno nōbĭlis ōstro.

cārdĭnātus, *Swarowány.*

cārdi-

Cardinetum, *Przedni 1.* Fürnehm.
cardinibus concludo, *Wćinam.*
cardinibus includo, *Wiążę.*
cardinis cavum, cardinis fœmina, *Zawias.*
cardino, as, *Wćinam.* (*częśći.*
cardisce, es, gr. *Serdecznik kamień.*
cardo, inis, *hic. hac. Zawiása, Biegun 3. Czop Sworzeń. Kołowrot, Grunt 4. Pogodá 5. Punkt 5.* Ein Thürangel ---*Postesq; à cardine vellit.* Virg. *epith.* Ferratus, vagus, durus, æratus, stridens, solidus, ferreus. *phr.* Videtunt clausos ferrato cardine postes. Stant duo cardine postes. erumpit versis stridenti cardine portis.
cardo, limes sub *Miedzá.*
carduelis, *Szczygieł, Czyż.* ein distel Vogel.
carduus, *Oset 1.* Distel. *Carduus & spinis surgit paliurus acutus.* Virg. *epith.* agrestis, asper, segnis, acutus, mordax, pungens, horridus, inamœnus. *phr.* Vastis horrescit in agris Carduus.
Carduus benedictus. *Oset włoski.*
carduus fullonum, *Szczeć 1.*
carduus galaxias, *Oset biały.*
carduus sativus, *Kárćiof.*

CARE

Care, *Drogo 1.* Theür.
carectum, *Sitowisko.* Ein Ort da viel Schwärtel oder Ried wächset. *Tu post carecta latebas.* Virg.
carenariæ, sub *Wino wárzone. Prima anceps ob duplicem originem.*
carenum, *Wino wárzone,* an *Kárny?*
carentia. *B. sub Niemienie.*
careo, *Niemam 1. Niedostaię.* Entbehren. mangeln. *Si careas ære cupiet te nemo videre.* *syn.* Privor, egeo, indigeo, non habeo, egens sum.
careum, gr. *Karuy. A anceps à Caribus.*
carex. f. *Sit ostry, Tátarskie ziele.* Schwärtel. *e.* vel *acuta carice tectus.* Calph. *epith.* acuta, longa.
carica, gr. *Figá,* Dürre Feigen.
cariem sentio, traho, recipio, *Prochnieię.*
caries, *Prochno, Prochnienie, Pleśń. Item tr. Spleśniáły, Zgrzybiáły.* Wurmstiche. *Vertetur in teneram cariem, rimisq; dehiscit.* Ovid. *epit.* *vide Cariosus.*
carina, *Nawydno.* Der Schif boden. *Restat adhuc humeris fulta carina tuis.* Ovid. *epith.* Curva, panda. inflexa, celer, uncta, longa, cava trepida, picta, incurva, audax, velifera, ærata, bellatrix, cita, levis, fragilis, velivola. *vide Navis.*
carinæ putaminum. *Łupiny 2.*
carinantes in Łaię, & Szydzą.
carinarius, *Fárbierz 1. Woskowáto fárbuiący.*
carinatim, *Wypukło.*
carinatus, *Wypukły.*
carino, as, *Wklęsło czynię.*
carino, aris, *Łżę 1. Szydzę.*
cariosus, *Sprochniáły. Spleśniáły, Zgrzybiáły.* Wurmstichig. ---*Nisi vos cariosa senectus.* Ovid, *phr.* Carie vitiatus, corruptus, adesus, exesus.
caristia vel charistia, pro caritate. Barbarum.
caritas, *Miłość, Drogość.* Die Libe. *vide Charitas.*
carium, idem Careum,
carmen, à cano is, *Wiersz 2. 5. Pieśń, Formułá.* Ein Gedicht / Gesang. *Non me carminibus vinces. &c.* Virg. *syn.* Versus, numeri, modi Musa. *epith.* Dulce, nobile, gratum, operosum. amabile, phœbæum, lene, venustum, vocale, molle, sublime, tenerum, vigilatum, castalium jocosum, fatidicum, Divinum, modulabile excultum, cultum amicum, blandisonum, lætum, æternum, nectareum, compositum, præclarum; garrulum, lætificum, sonorum, lepidum, ingeniosum, querulum, mellitum festivum, grandisonum, deductum, scenicum, grave, nobile, numerosum, apollineum, comptum, concinnum, cœleste, pierium, amatum, tonans, furens. furiosum, macilentum, abjectum, humile. *phr.* Verba numeris nexa, ligata, vincta, adstricta. Metricis verba coacta modis. In pedes verba coacta imparibus carmina facta modis. Flet noctem ramoque sedens miserabile carmen integrat. Res gestæ Regumque, Ducumque et tristitia bella. Quo scribi possent numero monstravit. Homerus arma gravi numero violentaq; bella parabam edere, materia conveniente modis. Par

vsque ne dicam, scribendi ulla voluptas est mihi, nec numeris nectere verba juvat. *vide Carmina scribere, Carmen pro incantatione, Veneficium,*
Cārmen à caro, is, *Grępiá, Szczotka do Wełny.*
cārmen ballisticum, *Zwyćięski wierſz.*
Carmen item alio sensu quasi charmen. Barb. sub Kármazyn 2.
cārmen magicum. *Czáry.*
cārmēsīnum, Kármázyn 3.
cārmīnārīus, carminator, *Wybijácz wełny.*
cārmīnātīo, *Wybiiánie wełny.*
cārmīno as, Cārmine traho lanam. *Wybijam, Czeſzę wełnę.* Kammen/ Hecheln.

CARN

Cārnālis, Cielesny, Podwajewodzy. Fleischlich. *Nec carnale genus minuit factura creando.* D.
cārnārīa taberna, *Játki mięśne.* Fleischbanck.
cārnārium, idem & *Mięśna grzęda*
cārnārius adject. *Mięśny.* Fleischig.
cārnārīus, subst. *Rzeźnik, Mięso rad jadáiący.* Ein Metzger/ Fleischhacker. *Ut lucraretur lardum, & carnaria furtim.* Luc.
cārnes facere, ex: sub *Rąbam.*
cārnem perdens, *Suchoty ćierpiący.*
cārnēus, *Ciáłowy, Cielesny.*
Carnicula, Priscian. idem Caruncula.
cārnīfex, subst. *Kát, Niecnotliwy.* Ein Hencker Schartfrichter. *Carnifici duras praebuit illa manus.* Ovid. *syn.* Tōrtor, lictor. *epith.* Crūēntus, crūdēlis; mīser, īmmītis, dīrus, sānguīnēus, īnhūmānus, hōrrēndus, tērrīficus, āter, īmpīus, mētūēndus, īnēxōrābīlis, fērrēus, tētēr, sāngvīnōlēntus, īnfāmis, fērālis, īmmānis. *phr.* Lēgum vīndēx. Cōrpōra discrūcīāns Quēm scēlērātōrum mētūit māla tūrba nēpō. pōtum, cūjus ād āspēctum facies fūnēsta lātrōnis pāllet, Crūdēli jūgūlum trādēre cārnīfici,
cārnīfex, adject. *Kátowski.*
cārnificīna, *Kátownia, Kátowánie, Męká,* Richtstatt. *Tam diversa locis hac carnificina pererrat.* A.
Carnificinum, vel carnificum cribrum. Smágánie. Peinigung.
Carnificinus. Carnificius, Carnificus, Katowski.
cārnīfico, *Kátuię, Czwiertuię.* Martern.
Carnis, hujus carnis, f. priscum. Livius Poeta. & Historicus, apud Priscianum.
cārnīsprīvīum[.] *Mięsopuſt.*
cārnīum dies, carnariorum dies. *Mięsny dźień*
cārnīvōrus, *Mięso rad jadaiący.* Der Fleischesser. *Mittere, carnivoris praeberi pabula mandat. phr.* Cārnis, āvīdus, vōrāx ēdax.
cārnōsitas. Cielistość.
cārnōsus. carnulentus. *Cielisty 1. 2.* Fleischhaftig.
cāro, ris. *gręplu ię, Wybijam wełnę, Postrzygam.*
căro, *carnis, haec Mięso.* Fleisch. *Ægra caro prodest animo, defuncta revixit.* Mart. *epith.* Mōrtālis, frāgīlis, īnfirma, rūbēns, rēbēllis, īmmūnda, ægra, sēdītīōsa, vīlis, lānguida.
căro arboris, *Biel 2. Mięsistość.*
căro morticina, *Ściérw.*
cărōdūnum, Kráków.
căros, m. gr. *Spiączká, & Kárug.*
cărōta Pasternak 1.
cāpăsium, *Lęn niez gorzysty.*
cārpătīnæ, hæ, *Kurpie.*
cārpātus, *Krępák Tatry.*
cārpēntārīa, *Kołodźieystwo.*
cārpēntārīus, subst. *Kołodźiey.*
cārpēntārīus, adject. *Kołodźieyski.* Opere carpentario. *Exodi 35. i. fabrili, fabri lignarii Vatecus. Cornel. à Lapide.*
cārpēntum, *Káreta.* Ein Wagen. (*Vehiculi genus, quasi carmentum à carmenta Evandri matre*) Nām prīus Aūsŏnĭas mātres cārpēnta vēhēbant. Hæc quŏquĕ ab Evandri dicta pă rēntē rēor. *Ovid.*
cārphēōtum, è gr. *Kádźidło, Zywicá.*
cārphos, n. gr. *Boża trawka ziele.*
cārpīneus, *an grabowy? I. producit Robert. Steph. corripit Calepin.*

cărpĭ.

Cārpīnus, an *Grab?* an Klon? v. & *Trzmiel.*
Carpio, B. Kárp.
Carpisculus. Vopisc. barbaricum calceamentum simile carpisculo architectorum. Casaubon. ex Vet. Inscript. & L. Bisciola, l. ultimò c. 20. Tomi. 2.
Cārpo, is. *Obrywam 1. Urywam 3, Skubię Szczypię, 1. 4. Szárpam, Drápię, 1. Drę, Drobię Szydzę, Obmáwiam. Przymawiam Przyganiam.* Ergreiffen. *syn.* căpĭo, ăccĭpĭo, dēcērpo, lĕgo, cōllĭgo, *v. Colligo.*
Cārpŏbālsamum, gr: sub *Balsam.*
Cārpŏphŏrus, gr. *Owocny.*
Cārpŏphyllum, gr. *Jágodá bábia.*
Cārŏphyllŏs, gr. sub *Bobek. 2.*
Cārptim, *Szczypką, Częściámi, Tu y owdzie.*
Cārptor, *Kráyczy, Przygániacz.*
Cāptūra, *Zbieránie. 1.* Abzwickung.
Cārptus, us, *Szczypká, Urywczá.*
Cārpus, gr. *Ręki przegub.*
Cārpus, Latinum. *Krayczy.*
Cārrāgĭnem facere, sub *Tabor.*
Cārrāgo, inis, f. *Tabor.*
Cārro. is, idem Caro.
Cārrŏbalista. Kusza wełenna.
Cārrūca, *Woz 1.*
Cārrūcārĭus, adject: *Wozowy.*
Cārrūcārĭus, substant. *Woznicá.*
Cārrum, cārrus, *Kárá 2. Woz 2.*

CART

Cartallus, gr. Kosz. 1. Ein Brodkorb.
Cartămus. Krokos 1. 2.
Carthēgum, in Bukszpan 1. sed lege Cratagon.
Cārrībūlum, Stoł 2. Służbá stołowa.
Cārtĭlāgĭnĕus, cartilaginosus, *Chrzęstkowaty.*
Cārtilāgo, *Chrzęstká. I corripiendum suadet Anal gia auctoritas deest. A quibusdam anceps.*
Cārtilāgo arundinis, sub *Trzćiná.*
Cārum, *gr. idem* Careum.
Cārūncŭla, *Miąsko, Ciałko.*
Cārus. *Drogi, miły,* Lieb. *Hoc mihi venturum jam tum carissime vidi.* Ovid. *syn.* Dīlēctus, ămātus, jūcūndus, grātus, ăccēptus, svāvis.
Cāryātĭdes, hæ, gr. in *Odrzwie. prima syllaba, à Car longa. à Caryon brevis.*
Căryca, gr. *Figá sucha, Jątrznicá.*
Cāryīnus, *gr. Orzechowy.*
Căryītes, æ, m. gr. *Wilczy mlecz ziele.*
Căryon, *gr. Orzech 1. & Kárny.*
Căryon *Basilicum,* Persicum, *Orzech Włoski.*
Căryŏphyllāta, *Zarzyczká, Benedykt ziele. Czyściec ziele.*
Căryŏphyllum, *Gożdzik, Jágodá bábiá.*
Căryŏphyllus, *gr. gozdziki kwiatki, Gozdziki Jndyiskie.*
Căryŏta, cariotis idis, gr. *Daktyl.*

CAS

Căsa, *Chałupa.* Bauren-Häußlein/ Hüttlein. *Atq; humiles habitare casas, & figere cervos.* Māgālĭa. măpālĭa, tŭgŭrĭum. *epith.* frŏndĕa, strāmĭnĕa, immūnda, angūsta, agrēstis, cămpēstris, vĭrĭdis, lūtĕa, ūdis, frīgĭda, rūrālis, grāmĭnĕa, tūrpis, paūper, mūltĭfŏris, sēcūra, lăcĕra, tūta, mŏdĭca, indĭga, păcĭfica. *phr.* Rūstĭca tēcta. Lăres ăngūsti, părvi, tĕnŭes. ĕxĭgui. Dŏmus hŭmĭlis, agrestis. Pārvæ fŏres hūmĭlis vĭlĭa tēcta căsæ. Jūncis cānnaquĕ ĭntēxta, pălūstri strāmĭne tēxta dŏmus. Strāmĭnĕas hăbĭtāre casas, & frŏndĕa tēcta. Rārĭs băbĭtāta măpālĭa tēctis. Cōngēsto nōn cūlta măpālĭa cūlmo. Paūpĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspĭte cūlmen. Stĭpŭlā tūnc tēcta vĭrēbant, & părĭes lēnto vĭmĭne tēxtus ĕrat. Dŏmus hŭmĭli cūlmĭne, hŏrrens fĭmo & strāmĭne: strāmĭnĭbus cōntēxta: pērvĭa vēnto. De cānnis strāmĭnĭbusq; dŏmus. Cūm frīgĭda pārvās, præbēret spēlūnca dŏmus, ignēmquĕ lărēmq; & dŏmĭnos cŏmmūni claūdĕret umbra. Pārva sĕd ĕxĭlis tēcta cŏlēnda casæ. Sēcūras quĭcūnquĕ căsas & rūris ămæni. Vērnāntes cōntēmnit ăgros. ô tāntum lĭbĕat tĭbi mēcum sŏrdĭda rūra, ătquĕ hŭmĭles hăbĭtāre căsas.
Căsābūndus, *Upadáiący, Wáląćy się, Upadku bliski.*

Cāsārĭa, *Domu pilnuiąca.* Ein Hüttetin.
Cāſcus, *Stároświecki, Stáry.*
Cāſeāle, caſearia taberna, *Sernik.*
Cāſeārĭus, *Serny.* ſub *Serowy.*
Cāſeātus, Caſeoſus, Serowy.
Cāsēllæ, *Przegrody.*
Cāſeŏlus, *Serek,* ſub. *Ser.* ein Käſzlein. *Hæc dant ova nurus, caſeolosq; die* N.
Cāſeus, Caſeum, *Ser.* Ein Käſz. Cāsĕus āllātus cōnvīvis ēſt mălè grātus, nām sŭa nātūra nōn ſignat fercŭla plūra. *epith.* Pīnguis, ŏvīlis mōllis, dūlcis cāndĭdus, nĭvĕus, vēnālis prēſſus, mōllĭcŭlus. *phr.* prēſsi cōpĭa lāctis. Pēr tōtum nĭvĕus prĕmĭtur mĭhi cāſeus ānnum. Prēſſus & āngūſto cāſeus ōrbe flŭet.
Căſia, caſsia è gr. *Fiſtuła Láwenda, Wilcyzy pieprz więkſzy.* Wohlrichendes Kraut. *TumCaſia, atq; aliis intextus mollibus herbis.* Virg. *epith.* Mitis, hŭmĭlis, vĭrĭdis, ŏlens, flōrens, rŭbĕa
Căſiăca. Száta żołnierſka.
Caſignete, Plin. corr. Acaſignete.
Cāsīto, *Kápie.* à cado, ut Raſito, à rado.
Căſſa nux, căſſa glans, *Fraſzká.*
Caſſare promiſſum. Fulgent i. irritum reddere.
Cāſsĭcŭlum, caſsiculus, *Siátká.*
Cāſsĭda, æ, *Przyłbica.* Ein Helm. *Aurea cui poſtquam nudarit caſſida frontem.* P. v. *Caſſis*
Cāſsĭdīle, Torbá, Tobołá.
Cāſſis, is, *uſitatius eſt plural.* n. 3. *Siatká paięczna.* Ein Jäger-Garn *Caſſibus impoſitis venor, ſed arundine ſumpta.* P. *ſyn.* Lăquĕi, rētĭa, plăgæ. *epith.* Dŏlōſi, lāxi, ārcti, lătēntes, părāti, făllāces, ŏccūlti, sūbdŏli, mĕtiēndi, ābdĭti, pŏsĭti, āppŏſiti, dĭſpŏſiti, caūti, fĕrrĕi, tĕnāces, ĭmpōrtūni. *vide Retia.*
Cāſsis, idis. f. *Przyłbicá.* Ein Helm / Sturmhut / *Spicula cum pictis hærent in caſſide pennis.* Ovid. *ſyn.* Gălĕæ, cāſsĭda. *epith.* Fūlva, crĭſtāta, rĕa, aūrĭcŏma, aūrāta, mĭnax. nĭtĭda, tōrva, Mārtĭa īnfēſta, hĭrſuta, căva, fĕrrĕa, ăhēna, ærāta, cælāta. *phr.* Ærāta, dēfēndit cāſsĭde crīnes. Seu căpŭt ābdĭdĕrat crīſtātā cāſsĭde pēnnis, ēxĭt ĭn aūras cāſsĭdis āltus ăpex. *vide Galea.*
Cāſsīta, *Dzierlatká.* Ein Lärch.

cāſsĭtĕron, gr. ſub *Cyná* 1. Weis bley.
cāſsĭtĭas, a Jemiołá.
cāſmīllus, Młodzieniaſzek.
cāſnar. priſcum, Stáry.
cāſo; as, *Upádám,* Náchylam ſię. Käpten.
cāſſum, *Czczość.*
cāſſum paleæ, *Zdźiebłko.*
cāſſus, *Czczy.* Leer, Ledig. *ſyn.* ĭnānis, văcŭus, frăgĭlis, *vel* prīvātus, ōrbātus.

C A S T

Cāſtāldus, B. in Ochmiſtrz.
cāſtănĕa, *gr. Kaſztan* 1. 2. Käſten / oder Käſtenbaum. *Et nunc caſtaneas, nunc amat illa nuces.* Ovid. Mōllis, hĭrsūta
cāſtănea aquatica, *Orzech wodny.*
cāſtănētum, *Kaſztanowy laſek* Kaſtenienwald.
cāſtănĕus, *Kaſztanowy, Ciſawy.*
cāſtănĭnus, *Kaſztanowy;* Aus Käſten gemacht
căſtè. *Czyſto.* Keuſchlich.
cāſtēllāmēntum. *Párkan,*
cāſtēllānus, an *Kaſztelán.*
cāſtēllārius, caſtello aquæ præfectus, *Rurmiſtr.*
cāſtēllātim, ſub *Po domách, Rzędem.*
cāſtēllum, *Miaſteczko obronne, Twierdza, Zamek, Rurmuſowa ſkrzynia.*
cāſtērĭa. è græco, *Pokład* 2.
căſtĭfico, Oczyśćiam.
cāſtĭficus, Czyſtość ſprawuiący.
căſtĭgābĭlis, Strofowánia godny, Kárania godny. Straffwürdig.
cāſtīgātĭo, *Strofowánie Karánie* Züchtigung / Beſtraffung. *ſyn.* ōbjūrgātĭo, pœna, mūlcta, cōrrēctĭo. *epith.* Jūſta, pĭa, ūtĭlis, ămīca, ămāra, dūra, ăcērba. *vide Punio.*
cāſtīgātĭus vivo. *Ujmuię ſię ſam, & Kárnie Skromnie.*
cāſtīgātor, *Karzący, Strofuiący.*
cāſtīgo. *Karzę, Strofuię, Siekę* 1. *Poprawiam,* Züchtigen, ſtraffen. *Corripies nimium, & caſtigabis acerbo.* Juv. *ſyn.* ēmēndo, pūnio. plēcto, mūlcto, cōrrĭgo ōbjūrgo, ĭncrĕpo. *v. Punio.*
cāſtĭmōnĭa, *Czyſtość* 2. Reinigkeit.

Castimoniale liquamen, ex pyris. Pallad. forte idem vel simile quid garo, quod ad castimoniarum superstitionem sacris Iudaicis dicatum erat, teste Plinio, & idem in casto Veneris sacro contentissimo. & frugalissimo, Romanorum concessum. Dalecamp. ex Plinio Festo.

cāstĭtas, castitudo, *Czystość sub Niewinność.* **Reuschheit.** *Pacis quietem. castitatem corporis.* (Jamb.) *syn.* Pūrĭtas, ĭntegrĭtas, pŭdīcĭtia, *epith.* Pūra cāndĭda, sāncta, vĕnĕrānda, ĭntācta, pŭdica, ĭnnŏcēns, hŏnēsta, incŏrrūpta, ĭntĕmĕrāta, vīctrix, cœlēstis, āngĕlĭca, dīvīna, mīra. *phr.* Nūlla rĕpărābĭlis ārte. Thălămūs sĭne crĭmĭne vītæ. ĭngĕnuæ sīgna pūdīcĭtiæ, Sēmpērquĕ vĭrēntes flōre pŭdīcĭtĭæ āpprŏbāt ēt căstam cāsta pŭdīcĭtĭam. Crēdo pŭdīcĭtĭam Sātūrno Rēge mŏrātam ĭn tĕrris, Sērvāvi fătĕor mōrte pudīcĭtiam. Līs ēst cūm fōrma magna pŭdīcĭtĭæ. Vēl Pătĕr ōmnĭpŏtens ădĭgat mē fūlmĭne ad ūmbras. ānte pŭdor, quām te vĭŏlem, aut tua jūra rĕsōlvam. *vide Coniugium odiose.*

cāstor, gr. **Bobr.** **Ein Biber.**

cāstŏrĕum, gr. *Bobrowe stroie.* **Bibergeil.**

cāstŏrĕus, gr. *Bobrowy.* **Von einem Biber.** *Castorea, eliadum palmas epirus aquarum.* Virg. *syn.* Cāstŏrĭnus, fibrīnus.

cāstra, orum, *Oboz.* **Ein Kriegs-Läger.** *Castrorum & campi medio, &c.* Virg. *syn.* Cōpiæ, tūrmæ, phălānges, cătĕrvæ āgmĭna. *epith.* Hōrrĭda ăcērba, nĕfānda Mārtĭa, fūlgĭda, sæva, ŏcŭlēnta fida, tūta. *phr.* Tēntōrĭa ērēcta. Strīctīs fūlgīda tēlis. Mūlto rĕfērta mīlĭte in tūto lŏcāta lŏco. Sĕmĭănĭmes in cāstra trăhens hōstīlĭa tūrmas. Pūlsus ădest ārmis, cāstrăquĕ sæva fŭgat. Strīctis quem fūlgĭda tēllis inter iaūrĭgĕros ălŭērunt cāstra triumphos. *v. Agmen*

cāstra metor, pono, loco, habeo, *Oboz stawiwiam.* **Das Läger schlagen.** *phr.* Fīgĕre cāstra. Cāstra lŏcāre. Tūto figĕre, *vel* pōnĕre cāstra lŏco. cōnsīdĕre cāstris. Tēntōrĭa figĕre ērĭgĕre, cum lōnga cŏhōrtes ēxplĭcŭit lĕgĭo, cāmpo stĕtit āgmen ăpērto, āgmĭna densāntur cāmpis: lāte lŏca mīlĭte cōmplēnt. Mīles cāmpo sēsē ārdŭus īnfert Hūc ăcĭes dūcit Rōmānăquĕ circum Cāstra lŏcat pārvūmquĕ lĕvi strŭit āggĕre vāllum.

cāstrămētātĭo, *Obozu stawienie.*

cāstrămētātor, *Obożny.* **Lägermeister.**

cāstrămētor, *Oboz rozbijam.*

cāstrātĭo, *Czyszczenie, Rzezanie, Obcinanie.*

cāstrātōrĭus, sub *Rzezaniec 3.*

cāstrātum vinum, *Wino łagodne.*

cāstrātūra, *Przesiewanie.*

cāstrātus, *Czyszczony, Przesiewány, Rzezaniec.*

cāstrēnsis, *Obozowy, Woienny.* an *Zamkowy? Grodzki?*

cāstrĕnsis ratio, *Woienna umieiętność.*

cāstrēnsis rei curator, administer, magister, *Obożny.* **Was zum Lager gehöre.**

cāstro, as, *Rzeżę 2. Czyszczę 2. Obcinam 1. Cadzę, Przesiewam, Suszę 1. Podbieram miod,* (*Urzynam*

cāstrōrum præfectus, *Obożny.*

cāstrum, *Zamek.* **Ein Schlos / die burg.**

cāstŭla, *Ciasnochá.*

cāstus, ti, adject. *Czysty 2.* **Reusch / rein. züchtig.** *syn.* Pūrus, pŭdīcus, ĭntĕmĕrātus, īllībātus, mūndus, cœlēbs. *phr.* Quō nōn est cāstĭor ălter, cŭi nūlla vŏlūptas nŏcŭit. cūius mōres nūlla lĭbīdo cōrrūpit, non vīctus mōlli lĭbīdĭne. laūde pūdīcĭtĭæ cĕlebris. ănĭmōque & cōrpŏre cāstus. Hi nec cōncŭbĭtu ĭndūlgent. nec cōrpŏra sēgnes in vĕnĕrem. sŏlvūnt, cāstum, sērvāns cŭbīle, Frigidus in venĕrem vĕnris qui prœmĭa nēscit. Tūrpĭa lāscĭvi fŭgĭēns cōnsōrtĭa cœtus. me nātūra pŭdīcum fĕcĕrat. Et cāsto pĕctŏre dūrus ĕram. Nūlla tŭōs ūnquam cōrrūpit fæmina mōres,

cāstus, subst. *Czystość 2. Obrząd, Wilia.*

causualis, lege infra Præpositio 2.

căsūla, *Chałupka, Ornat.* **Ein Hüttlein.** *Vivite contenti casulis, & collibus istis.* Iuv. *vide Casa.* (*szczęście,*

cāsum, fortunam sequor, *Puszczam się na*

cāsus, us. *Przypadek, Trefunek, Upádnienie 1. Spadnienie, Przygoda, Kazus, Powod 1.* **Fall, Gefahr.** *Per varios casus, per tot discrimina rerum.* Virg. *syn.* Lāpsus, prōlāpsĭo, rŭīna, *vel* īntĕrĭtus, ēxĭtĭum, pērnĭtĭes, *vel* īnfōrtūnĭum, damnum, clādes, strāges, *vel* ālĕa, pĕrīcŭlum, *epith.* ĭnŏpīnus, cĭtus, ādvērsus, fūnēstus īnsŏlĭtus, lūctŭosus, lūctĭficus, īnfāndus, ĭnīquus, ăcērbus. *v. Cado, Strages, Periculum.*

casus Grammaticorum. Słow końcowe odmiany.

casus nominandi Nominativus. Rectus ibidem.

casus secundus, gignendi, paternus, possessivus. ibidem.

Casus tertius, dandi. dativus. ibidem.
Casus quartus, accusandi, accusativus ibidem.
Casus quintus, salutatorius, vocandi, vocativus. ibid.
Casus sextus, Latinus, auferendi, Comparativus. Ablativus. ibidem.
Casus septimus, Casus octavus, ibidem.
Cata *sub* Kot.
cătăbăsis. is, gr. *Zastępowánie.*
cătăbŏlĭcus, gr. *Czárt.*
cătăbŭlum, gr. *Chlew, Klatká 2.*
cătăchrēsis, is. gr. *Zamiána słow.*
cătăclītum, gr. *Łożko stołowe.*
cătăclysma, tis, n. gr. *Klistera.*
cătăclysmus, gr. *Potop.* Sündfluß. -- *Armenus qui post veterem cataclysmum.* Mant. *vide Diluvium.*
cătădrŏmus, gr. *Powroz kuglárski, Gonitwy mieysce.* Ein Rennplatz.
cătădūpa, orum, catadupi, *hi gr. Progi ná rzekach, Szum.*
cătăgĕlăsĭmus, gr. *Náśmiewcá.*
cătăgrăphum, *Obraz z perspektiwą.*
cătăgŭla, æ, gr. *Prządka.*
catalecticus versus, cui una syllaba deest. Servio. Catelectus Diomedi.
cătălēpsis, is, gr. *Poięcie.*
cătălīptos, gr. *Poięty.*
cătălŏgus, gr. *Reiestr 5. Wybránie. Popis, Wyliczánie.* Ein Register. *syn.* index.
cătălysis, gr. *Rozłączánie,*
cătămīdio. as, Wyśmiać kogo.
cătămītus, *Sodomczyk.*
Catampo, Festo. ludus quo duo se exercent, vel potius, Catambo. i. deorsum. ut retro secessus. Scalig.
cătănānce, es, gr. *Miłosna ziele,* & in *Miłośniczy 2.*
cătăpĕtăsma, tis, gr. *Zásłoná.*
cătăphŏrĭcus somnus, *Spiączka.*
cătăphracta, æ. gr. *Kiryś.*
cătăphrăctus. cataphractarius, *Kiryśnik, Rajtar* Allenthalben bewahrt/Kurassirer/geharnischt. *Ferreus aurato ceu cataphractus equo. Pr. vide Armatus.*
cătăphrăctum, gr. *Skárłupá.*
cătăpīrātes, æ, m. gr. *Ołowiánká żeglarską*
cătăplăsma, tis, gr. *Máść 2. Namázanie.*
cătăplăsmo, as, B. *Námázuię.*
cătăplēxis, is, eos, gr. *Przeleknienie.*
cătăplus, li, gr. *Port, Przypłynienie.*
cătăpŏtĭa, orum, gr. *Pigułká, Lekarstwo.*
cătăprŏtātes, æ. m. *Ołowianká żeglarską.*
cătăpulta, æ. gr. *Bełt, Poćisk Kuszá woienná.* Ein Armbrust. -- *Stridentes torquet catapulta molares.* Sid. *vide Balista.*
cătăpultārius, subst. *Kuszni strzelcy.*
cătăpultārius, adject. *Kuszny.*
cătăpŭtĭa, æ, gr. *Kleszczowiná.*
cătăracta, æ, e gr. *Kratá żelazna, Stáwidło, Kátarakta, Szum, Upust,* Ein Schoßgatter/ Wasserfall. *Excepere tuos, & praecipites cataracta L.*
cătărăctes, & catarrhactes, æ, m, gr. *Progi ná rzekách, Czáplá 1. Rybitw ptak.*
cătărăctria, ut infra Cicelendrum.
cătarrhus, ri, gr. *Ryma.* Der Snopf.
cătarrhytus locus, *Mokrzyny.*
cătăscŏpĭum, gr. *Łodź.*
cătăscŏpus, gr. *Spieg.*
cătăsta, e gr. *Wendeta niewolników, Probá, Naczynie. Kramnica.* Ein Ort der Sclaven *Barbara gypsatos ferre catasta pedes.* Tib. (*Locus ubi venales servi exponebantur.*) *epith.* Bārbărĭca, ăvāra, ărcāna, ĭnērs, rĭgĭda, bārbăra. *phr.* Cŏmpĕdĭbŭsquĕ suis & ĭnērti ŏpprēssa cătăsta. Non te bārbărĭcæ vērsābat tŭrba cătăstæ, Nōta lŏquor Rēgnum ĭpse tĕnet, quem sæpe cŏēgit
cătăstĭctos, gr. *Nákrapiány.*
cătăstrōma, *fis, gr. Podkład w budowániu*
cătăstrŏphe, es, gr. *Odmiána. Item. Actus Comœdia extremus conversionem fortuna, continens* Donat.

cătastus, è Gr. *Niewolnik kupny, Młodzieniaszek.*
cătax, cis. *Chromy.*

CATE

Căte, *Ostrożnie.*
cătēchēsis, Gr. *Nauka*, 1. 1. **Ein Betiche.**
cătēchismus, Gr. *Nauká Chrześćiáńska.*
cătēchizo, Gr. *Uczę kogo; Náuczam wiáry.*
cătēchūmĕnus, *Chrztu czekáiący.*
cătēgŏrēma, Gr. *lege infrà* Prædicatum.
cătēgŏrĭa, gr. *sub Obwinięnie* 2. *& infrà Prædicamentum.*
categoricus, lege infra Prædicativus.
cătēia, *Poćisk, Kula nawiązána.*
cătella, *Suczká, Łáncuszek żelázny.* **Ein klein Hündig.** --- *acumina sæpe catellam.* Horat. *syn.* Cătŭla, *vel* pārva cănis.
cătellŭlus, *Piesek.*
cătellum. n. *Łáncuszek.* **Ein klein Kettlein.**
cătellus, idem & *Szczęnie, Łáncuszek żelazny, Nákolanki.* **Ein Hündelein.** *v. Catulus.*
cătēna, *Łáncuch* 1. 2. *Taniec* 3. *Szpąga* 1 *Łáta dáchowá.* **Ein Kette.** --- *Stridor ferri, tractæque catenæ.* Virg. *syn.* Vīncŭla, nēxus, cōmpĕdes, mănĭcæ, lăquĕus, fūnis, nōdus, lōra, līgāmen. *epith.* Grăvis nēxa; fērrūgĭnĕa, tĕres sŏlĭda, æræa, īmprŏba, ŏnĕrōsa, pōndĕrōsa, rĭgĭda crŭēnta, fēra, ăcērba, ænĕa, vūlcānĭa, servīlis, probrōsa. Pōndĕre lāssa cătēnæ est mănus. cēntum vīnctus cătēnis pōst tērgum nōdis. īnvādit vīncitquĕ mănus pōst tērga cătēnis. *vide Vincio.*
cătēna lignea, *Łyczak, Wić.*
cătēnæ, *Więzy.*
cătēnārĭus, *Łáńcuchowy.*
cătēnāti, *Pásmem.*
cătēnātĭo, *Wiązánie.*
cătēnātus, *Łáncuchowy, Związany.* **Mit Ketten gebunden.** *expectant curæq; catenatique labores.* Mart. *syn.* Vīnctus, *vel* cōntĭnŭus. *phr.* Cătēna, vīnclīs. mănĭcis cōmpĕde vīnctus, līgātus, strīctus, cōnstrīctus, ădstrīctus, cătēnis rĕvīnctus, vīnclis tĕnācĭbus ădstrīctus. cōmpĕde vīnctus. vīnclis pĕdes, mănŭsq; līgātus.

CATH

cătēno, as, *Łáncuchem związáć; Wiązę* 1.
cătēnŭla *Łancuszek.* **Ein Kettlein.** --- *Et erit geminata catenula pendens.* F.
cătērva, *Orszak, gromáda ludźi Kupa, Połek, Rota* 1. **Ein Schaar Kriegsleuth.** *Incessit magnâ juvenum stipante catervâ.* Virg. *syn.* Tūrma, phalānx; āgmen, cŏhōrs mănus, lĕgio, mănipulus, ĕxērcitus, glŏbus. *epith.* Flōrens, fūlgens, īnsāna. ārmĭfĕra, spūmāntes cæde cătērvæ, āgmĕn āgĕns ĕquĭtum & flōrentes ære cătērvas. *vide Exercitus & Turba.*
cătērvālis, *Gminowy, Podły.*
cătērvārĭus, *Podły.* **Schlecht.**
cătērvātim, *Hurmem, Gromadą.* **Rotten oder Schaarenweiß.** *Iamq; cateervatim dat stragem, &c.* Virg. *syn.* Tūrmātim.

CATH

Căthārma, ătis, Gr. *Oddány, &c.*
căthārtĭcus, Gr. *Purguiący, Lekárstwo purguiące.*
căthĕdra, Gr. *Kátedrá, Stolec* 1. **Ein Stuhl/Sessel/Cantzel** *Et steriles cathedras basia sola crepant.* Mar. *Hinc atq; inde patens, & nuda pæne cathedra.* Juv.
căthedrālĭtium, *Biskupizná.*
căthēdrālĭtius *Pachołę.* **Das zu dem Stühlen gehört.** *Cum Cathedralitios portet tibi rheda. &c.* Iuv.
căthēdrārĭus, *Pokątny.*
căthēmă, tis, Gr. *Naszęnie, Łancuch złoty.*
căthētus, ti Gr. *Linia z gory ná doł.*
Căthŏlĭcus, subst. Gr. *Katolik.*
căthŏlĭcus, adject. *Katolicki, Powszechny.*
cătīllātĭo, *Polizowanie, Łupiestwo.*
cătīllo, as, *Polizuię.*
cătīllo, onis, *Zártok.* **Polizácz, Łupieżcá,** *Szczuká* 2. **Ein Schlemmer.**
cătīllus, *Miská máłá, Tygiel* 2. *Młynski kámień zwierzchni,* & sub *Petlice,* **Schüsselein.** *Incretum, pueris circumposuisse catillis.* Hor.
cătīnellus, catinulus, *Miská mała.*

cati

Cătīnum, 'Krużyk.
cătīnus, Krzynow, *Miſá ſpora.* Schüſſel. ---*Auguſto piſces urgere catino.* Hor. *ſyn.* Cătīnum, lānx, dīſcus. *epith.* Fictilis, căpax, laūtus.
cătlāſter, Szczenię, Dźiećię 2. Gołowąs.
cătlītĭo, Beſtwienie ſię.

C A T O:

Cătōblĕpas, æ, m. Gr. *Głowacz 1.*
Cătōchītes, æ, m. gr. *Kámień lipki.*
cătōgēum, ſub *Podźiemny.*
cătōmĭo, vel catomo, vel catomis ſuſpendi. Nogámi wzgorę.
cătōmum, è gr. *Łancuch piekło.*
cătōnīum, ſub *Piekło.*
cătōprĭce, es, gr. *Pátrzenie.*
cătōptrōmāntia, gr. *Wroſka 2.*
cătōrchītes, æ, m. gr. *Figowe Wino.*
cătōrthōma, tis, gr. *Uczynek dobry.*
cătōrthōſis, is gr. *Spráwowánie 1.*
cătōtĕrĭca, rrum, gr. *Leſkárſtwo pupgüiące.*
cătta, *apud Martialem, avis edulis ignotá. Rader.*
căttus, catta. idem Catus ſubſt. & ſub Szopá woienna.
cătūla, *Suczká.*
cătūlārĭus, catulinus, *Pśi Szczenięcy.* Zum Hündl in gehörig.
cătūlāſter, Szczenię, Dźiećię 2. Gołowąś.
cătūli, *hi. Dźieći 5.*
cătūllĭo, is, *Beſtwię ſię.* Ramolen.
Cătūllītĭo, *Beſtwienie ſię.* Das Ramolen.
cătūlus, *Pieſek, Szczenię. Prośię. Łáncuſzek żelázny.* Hündlein. *At conſveta domi catulorum blanda propago.* Lucr: *ſyn.* Cătēllus, *epith.* Pārvus, ēxĭgūus, tĕner, tĕnēllus. Lāctāns, mōllis, tīmĭdus, tĕner, blāndus, păvĭdus, fūgĭtīvus, fūgāx, mŏrdax, păvēns, dŏcĭlis cănis.
catameum. Arnobi. libi genus in ſacris ethnicorũ.
cătŭs, adject. *Umieiętny, Mądry, Oſtrożny.* Klug. *Voce formaſti catus & decora.* (Saph. *ſyn.* Caūtus, āſtūtus, cāllĭdus, vērsūtus.
cătus, ſubſt. Kot, ein Katz. *Produxit a Petronius, & aliqui Cattus ſcribunt; aliis eiuſdem originis, eſt cum Adiectivo à Non ſecus ac muri catus ille invadere pernam.* M. *ſyn.* Fēlis. *epith.* āſtūtus mūribus hōſtis.

C A V

Căva, Kula náwiązána.
căvædīum, *Sień 1. Podworze.*
căvāmen, *Loch.* Grubá, *Wydrożenie.*
căvāta dextra, *Gárść.*
căvātĭcus, *Lochowy.*
căvātor, *Dłubacz.*
căvātus, *Wydrożony.*
caūcălis, idis, f. gr. *Pietraſznik źiele.*
caūcon, gr. *Przęſtká, Bezliſt źiele:*
caūcus, Czára 1. Korczak.
caūda, *Ogon, Pluſk 1.* Ein Schwantz. *epith* Lōnga, sĭnūōſa vērsĭcŏlor, ſtēllāta. *phr.* Lōngo caūdæ sȳrmăte cōndit hūmum.
caūda ſalax, *Członek.*
caūda placens piſcis, *Szczuká.*
caūdam jacto, traho, Prov. *Kokoſzę ſię.*
caūdātus, *Ogoniáſty.*
caūdētum, in *Przęſtkowy.*
caūdĕus, *Przęſtkowy, ſitowi.*
caūdex, itis, m. *Pniak, Kłodźiná, Odźiemek. Głupiec, Nikczemnik,* Der Stamm an einem Baum. *ſyn.* Trūncus liber. *Quin & caudicibus ſectis. (mirabile dictu.)* Virg.
caūdĭca navis, *Komięgá.*
caūdĭcālis, *Pniákowy, Kłodźinowy, in Kłodźiná*
caūdĭcālis provincia, *Rąbánie drew.*
caūdĭcāria, & caudicata navis, *Komięgá.*
caūdĭcārĭus, caudicatus, *Pniakowy, Kłodźinowy, Dylowy.*
caūdĭces connexi, *Tráſtá.*
căve, cave malo, *Wára 2.*
căve ne, *Niech 1.* Siehe zu. *Lucum, ligna, cave ne portas occupet alter.* Hor. *Vade, vide, cave ne titubes, mandataq; frangas,* Hor.
căvea, *Klatká 1.2. Koſz koło płonek,* & in *Dźiewowiſko 1.* Ein Käfig/ Vogelkorb. *Exori-*

tur caveis qualis resonantibus olim. Cl. *syn.* Fōvĕa, fōssă. căvĕrna, spĕcus, āntrum. *epith.* ŏbscūra. prŏfūnda, īma.

căveo. *Przestrzegam, 1. Wáruię, 1. 2. Zákázuię, Zagradzam 2. Ochrániam, Zápisuię 4. Chronię się. & in Nie 2. Rádzę o kim.* Meiden/ hüten/fürsehen. *Ergo cavete viri, ne sit sententia discors.* P. *Quiq; aliis cavit, non cavit ipse sibi.* Ovid. *syn.* Video, prŏvīdĕo, āntĕvĭdeo, prŏspĭcĭo, ādvĕrto, præcăvĕo, ŏbsĕrvo. *phr.* Cōmmīsīsse căvet, quod mōx mūtāre lăbōret.

căvĕo alicui obsidibus, *Zakładniki dáć.*

căveo alicui prædibus, *Rękoymię daię.*

căveo mihi obsidibus, *Zákładniki wźiąć.*

căveo fœdere, *W przymierze co kłádę.*

căvĕrna, *Jáskinia, Grubá.* Ein Höle. *Regia, & umbrosæ penitus patuêre cavernæ.* Virg. *syn.* āntrum, spĕcus, spēlūnca, spēlæum, lătebra, lūstra fĕrārum, *epith.* ūmbrōsa, ūmbrĭfĕra, īma, claūsa căvă, vāsta, ēxēsa, fōssa, fūlva, sēcrēta, īmmānis, *phr.* ābrūptis spĕcus ātra căvĕrnis. æstīva in fōssis cōndēns frūmēnta căvĕrnis. Cūrvīsquĕ īmmūgiit Ætna căvĕrnis. *vide Specus, Antrum.*

căvĕrnōsus, *Lochowáty.* Voller Hölen. *Perque cavernosos jussit penetrare meatus.* P. *syn.* Căvus. *vel* căvĕrnis frĕquēns, mūltis cōncăvus āntris.

căvĕrnŭla, *Dźiyrká 1. Oddechowa dźiurká.*

căvĕus, i, *Korczak 1. Czára 1.*

căvĭar, aris, *n. sub Ogonowy.*

căvīlla, *æ. Szyderstwo.* Ein Speywort.

căvīllātĭo, *Przymowka, Szyderstwo, Wykrącánie.* Gespey/Gespött/Gehön. *syn.* Jŏcātĭo, jŏci, jŏcus, căvīllus, scōmma. *epith.* Tūrpis sŏlūta, pŭĕrīlis. mōrdax, līvēns. prŏcāx, inīmīca, pĕtŭlāns, aūdax. *phr.* Plēna cōnvicĭis, ŏpprŏbrĭis vērba. Rīdicŭli mōrdāces, prŏtĕrvi săles, Iŏci. Scūrrīlia scōmmăta. *vide Risus.*

căvīllātor, *Szyderz, Szczypácz. Wykrętarz.* Ein Spottvogel. *syn.* Iŏcŭlātor. *vide Cavillatio.*

căvillātus us; *Szyderstwo; Wykręcánie.*

căvilles. *hæ sub Szyderstwo.*

căvīllo, as. *Przystrzagam.*

Căvīllor, aris, *Lżę 1. Szydzę Szczypię 4. Przymawiam, Przyganiam, Potwarzam. Oszukiwam, Wykrącam 2, Zártuię.* Hohneu/spotten. *syn.* Rīdĕo, īrrīdeo, lūdo, īllūdo, iŏcor. *phr.* Prŏcăcĭter īllūdo, arrīdĕo. Prŏtĕrvis cōnvīcĭis lăcēsso. Jŏcis scūrrīlĭbus ēxcĭpĭo, Mōrdăcĭa scōmmata jacto. *vide Derido.*

căvīllum, cavillulum, *Szyderstwo.* Speywort *vide supra Cavillatio.*

căvitio. *Festo i. cautio priscè.*

caūla, *Chlew 1. Owczárnia, Loch.* Ein Schafstall. *Cum fremit ad caulas, ventos perpessus & imbres.* Virg. *syn.* ŏvīle, stăbŭlum, sēptă, *epith* Claūsa, tūta, āngūsta. lāta, pīngvis ŏpīma. plēna, călīda, ăpērta, mūnīta. *vide Stabulum.*

caūlæ, *Dźiurki 1.*

caūlam facio, *Wyrástam 2.*

caūlēsco, is, *Głąbieie.* Stänglen.

caūlĭas, æ. m. gr. *Głąbowy*, & in *Cyrenayskie ziele.*

cauliator apud Plautum legit Lipsius, à caula. allusisse Poetam aiens ad vocem Cavillator. *quam ibi alij simpliciter legunt, argutè & aptè ad mores servi rustici fictis vocibus exprimendos.*

caūlĭculum ago, facio. *Wyrastam 2.*

caūlĭcŭlus, *Łodyga, Pipa, Podczos.* Ein Krautstengelein. *Nigra cauliculus virens patella* (Phal.)

caūlis, è gr. *Głąb, Łodygá, Pipa, Piorogęsie pisarskie. Rząp 1. Kápustá 1. Bobowiny, Wyrostek.* Ein Krautstengel. *caulibus, & pomis & aperto viveret horto.* Juv. *epith.* Tĕner, nŏvus, frāgĭlis, trĕmŭlus. vĭrĭdis, vĭrēns, vērnans, tūrgēns. pătŭlus.

caūlĭum plantá. *Rosada.*

caūlla sub Máły.

caūlōdes, gr. *Głąbiásty.* & in *Kápustá źielona*

Caululis Plaut. Lipsi. diminut. à caule. pro cavillulis, ut suprà Cauliator pro Cavillator.

caūma. gr. Upálęnie Gorącość.

caūnăce, es, gr. *Guniá 2.*

căvo, as, *Wydrażám.* Hölen / ausgraben.

Duro

Dura tamen molli saxa cavantur aqua. Ovid. *syn.* excăvo. fŏdĭo, effŏdĭo, perfŏro.
căvo, is per tertiam, in Niech 1.
caūpa, *Przekupká.*
caūpo, *Przekupień, Szynkárz, Kárczmarz* Ein Wirth. *Dissertum nautis cauponibus,atq; malignis, epith.* Bĭbŭlus, perfĭdus, mălignus, sordĭdus.
caūpōna, *Kárczma, Szynkárká, sub Szynkárz* Wirthshauß, Garkoch. *Aspersus volet in caupona vivere, nec qui,* Hor. *syn,* Pŏpīna tăberna. *epith.* ăperta, commūnis, pătens, insīgnis, sordĭda.
caūpōnam, *vel* cauponiam artem exerceo, *Szynkuię.*
caūpōnarĭa, cauponia ars, *Szynk.*
caūpōnĭus, *Kárczmárski.*
caupōnŏr, aris, *Kupczę, Szynkuię, Przekupuię.* Wirthschafft treiben. *Nec cauponantes bellum, sed belligerantes.* Enn.
caūpūnŭla, *Kárczmá.*
caūrĭo, is, *in Ryś 2.* Schreyen.
caūrus, *Wiátr zachodniemu poboczny na połnocy.* Nord West wind.

CAUS

Caūsa, *Przyczyná 1. Spráwá 1. 6. Rzecz 2. Sąd 11. Wymowká, Pokrywká 2. Przypadek 3. Chorobá 1. Początek 2.* & in *Dla tego, Dla boiáźni, Dla obyczáiu.* Ein Vrsach. *syn.* Prīncĭpĭum, fons, ŏrīgo, căput, rādix, *vel* rătĭo, *vel* lis, contrŏversĭa, jūdĭcĭum. *epith.* occulta. inanis, Suffĭcĭens. hŏnesta, pĭa. lĕvis, diffĭcĭlis, obscūra, innŏcŭa. *phr.* Tanti caūsa, căpŭtque măli. Hinc mĭhi prīma măli lābes. Hoc fonte dērīvata clādes in pŏpŭlum patrĭāmque flūxit. Quæ caūsa sŭbēgit ignōtas tentāre vĭas? Caūsas nē quicquam nectis ĭnānes. Hinc illæ lăchrymæ. Sēmĭna cūrārum dē căpĭte orta tŭo. Tū vĭtĭis hŏmĭnum crūdēlĭa pābŭla præbes? ergo sollĭcĭtæ tu caūsa pĕcūnĭa vītæ es? Neū mātri mĭsĕræ tanti sim caūsa dŏlōris.
caūsa cabitis. de capite, *Sąd o głowie.*
caūsa, causarum, *Bog.*
Caūsalis Conjunctio, *ut igitur. Probus.*
caūsam ago, oro, dico. *Obwinieno mię, Spráwuię się. 1. Wymawiam się, Rzecz mam. Prokurácyą się báwię.*
caūsarĭa missio, *Odpráwa. 3.*
caūsarĭe missus miles, *Zołnierz odpráwiony*
caūsarĭus, adject. *Chory 1. Słuszny, Przypadkowy Zołnierz odprawiony.*
caūsarum actor. &c. *Prokurátor.*
caūsarum concinnator, *Prátyk 2.*
caūsas, oro, ago, &c. *Kauzy odprawuię.*
caūsatĭo, *Wymowká.*
caūsatĭo, sub *Słusznie.*
caūsatīvus casus in Słow odmiány,
caūsĭa gr. *Zawoy, Kápelusz. Szopá woienna.*
caūsĭdĭcīna. Prokuracya.
caūsĭdĭcus, *Prokurator 2.* Ein Fürsprecher. Advocat. *Et te patronum, causidicumq; putas.* Mart. *syn* Pātrōnus, ădvŏcātus. *epith.* Raūcus. ăvārus, lŏquax. *phr.* Lītĭbus ăptus. Lītes, jūrgĭa ămans. Lĭtis ămans. Fāma dĕcūsquĕ fŏri, Qui cīvĭca jūra respondet. Cūjus aūxĭlĭo trĕpĭdis vox sŏlet esse rĕis. Qui căpĭtāle nĕfas fācūnda dīlŭit ărte. Qui māgnis clāmōrĭbus implet fŏrum. Clāmōsi gloria circi. Qui lĭnguam caūsis ăcŭit. Doctus caūsas ăgĕre, & compōnĕre lēges. exercet raūcos tertĭa (*hora*) caūsĭdĭcos. Nōn sum caūsĭdĭcus, nĕc ămăris lītĭbus ăptus. Tūrba eădem stĭpat fŏra, cum tua mœstos dēfensura rĕos vōcem fācūndĭa mittit, & laūdĭbus ipsa tŭis rĕsŏnans fŏra, tu quŏque, Pĭso, Jūdĭcis affectum possessăque pectŏra dūcis Victor, sponte sŭa sĕquĭtur quŏcūnq; vŏcāsti, flet si flēre jŭbes: gaūdet gaūdēre coactus, & tē dante căpit Jūdex quām nōn hăbet īram. Quis nōn attŏnĭtus Jūdex tŭa rēspĭcit ōra? Quis rĕgit ipse sŭam nĭsi pĕr tŭa pondĕra mentem. Nĕc te Pĭso tămen pŏpŭlo sub jūdĭce sōla mĭrantur fŏra, sēd nŭmĕrōsa laūde Sĕnātus excĭpit, & mĕrĭtas rĕddit tĭbi cūrĭa vōces. Quæ sit ĕnim cŭlti fācūndĭa sensĭmus ŏris, cīvĭca pro trĕpĭdis cum tŭlit ārma rĕis: Mox ūndāre fŏro victrix ŏpŭlentĭa lĭnguæ, Tūrātique rĕos, ipsa hæc amplissimas sēdes ōrantem stŭpŭit. *vide Orator.*

caūsĭficor, aris, *Wymawiam się.*
caūsōdes, is gr. *Gorączka ćięszka.*
caūson, onis. m. gr. Idem.
caūsor, aris, *Dáię przyczynę, Wymáwiam się czym, Uskarżam się, Oćiągam się* Verursachen. *Sed jam causaris barbamq; annosq; pilosq;* Iuv.
caussa. an causa meliùs scribuntur? sub Przyczyna. Ein Vrsach.
caūstĭcum gr. *Kauteryum 2.*
caūstĭcus, gr. *Palący.* Brennend.
caūsŭla, *Przyczyna 1. Spráwá.*

CAUT

Caūtè, *Ostrożnie.*
caūtēla. *Wárunek. Przestrogá.* Fürsehung/ Vorsicht. *Atq; hominum cautela fuit solersq; honorum.* Ser. *syn.* caūtĭo, vērsūtĭa, āstūtĭa, cāllĭdĭtas, prūdēntĭa.
caūter, eris, m. gr. *Piąto. Kauteryum 2.*
Cauteriata scientia i, cauteriò adusta, adusta, insensibilis. Rhodig. ad Timoth.
caūtērĭum, gr. *Kauteryum 1. 2.* Zegádło. & in *Smelcmistrz.*
caūtēs is, f. *Skáłá 1. 4.* Ein tauber Fels/ *Stare vel insanis cautes obnoxia ventis.* Tib. *syn.* Rūpēs, scŏpŭlus, sāxum. *epith.* Dūra Mārpēsĭa, crūda, sŏlĭda, spĭnōsa, āspĕra. sāxōsa, rĭgĭda, rĭgēns, *vide Rupes.*
caūtim, *Ostrożnie.*
caūtĭo. *Ostrozność Intercyzá, Wárunek, Zapis, Przestrogá, Formułá.*
caūtĭōnālis, *Warunkowy.*
caūtĭōnem adhibeo, *Przestrzegam.*
caūtĭus. Nomen subst. *Sum ryba.*
caūtor. *Przestrzegacz,* & sub *Formułá.*
caūtus, *Ostrożny. Wárowny.* Behutsam.
căvum, *Loch.* Jámá *Dołkowatość, Grubá, Dźiurá 1. Łáskowánie wklęsłe,* & in *Dźiub.*
căvum ædium, *Podworze, Sień 1.*
căvum liminis, *Biegunowa dźiurá.*
căvus, vi. subst. *Jámá, Loch, Dźiurá 1.*

CAUT

Czárá 1. *Rowczak.* ein tieff Loch. *Iuventusq; cavis buso, O quæ plurima terræ.* Virg. *syn.* cāvum, ī. fōssa, căvĕrna, spĕcus, antrum.
căvus, vi, adject. Hol. *Mons cavus. ignavi domus. &c.* Ovid. *syn.* căvātus, cōncăvus, effōsus altus, prŏfŭndus, hians. pătēns,
căxo, onis. Chromy.
Cecidit malè, irritum, *Nie poszło mu.*
cĕcŭá, cĕcūma, *Sowá 1,*
cĕcryphălus, gr. *Czepek 3.*
cēdēns annis. *Nie. trwáły.*
cēdit. *Powodźi się, Uchodźi, Dostało mi się.*
cēdo. is, *Ustępuię 1. 6. 7. Puszczam 4. Uchodzę 1. Uchodźi 2. Zginam się, Umykam się 1. Upadám 8. Umieram 1.* Weichen. *Cede repugnanti. cedendo victor abibis.* Ovid. *syn.* Dīscēdō, rĕcēdo. făcēsso, ēxĕo, ăbĕo, ēvādo, ēxcēdo, vel cōncēdo.
cĕdo, *Day 1. dayię 1. Powiádam 1. Pytam, Proszę 2* Gib her/ sag her. *Facti crimen habet, cedo, si conata peregit.* Iuv.
cēdo auctoritati, *Przystáię ná co.*
cēdo precibus, *Uprośić się dáię.*
cēdo quemvis arbitrum *Zdáię się 2.*
cĕdrātus, *Cedrowány.*
cĕdrĕlăte, es, & Cedris idis. gr. *Cedr.*
cĕdrĭa, & Cedrium *Cedrowa żywica,* & in *Smołá.* Hartz von Cederbaum.
cĕdrĭnus. & cedrius, *Cedrowy.* Cedern.
Ac etiam cedrinam cedrinis cum vestibus arcā Fill.
cĕdrŏstis, is, gr. *Przestęp biáły.*
cĕdrus hr. *Cedr,* an *Modrzew.* Cederbaum.
Posse linenda Cedro, & lavi servanda Cupresso H. *Urit odoratam nocturna in lumina Cedrum.* Virg. *epith.* ŏdōrāta, ŏdōra, ŏlēns, ēnōdis, ætērna, Lĭbănītis, fērālis, īmmōrtālis, frāgāns, dēnsa, ālta, ūmbrĭfĕra, pūlchra ārdŭa, ēxcēlsa, sūblīmis, dūra, īncōrrūpta, *phr.* prōcēra ārbor, pērpĕtuo vīrēns, nec cārĭem nec tĭnĕas sēntĭens lōngæque sĕnēctæ non mētuit cārĭem cēdrus cārie īmpĕnĕtrābĭlis ārbor. Sēmper hăbens frōndes. Nec tĭtulus mĭnĭo, nec cēdro

chār-

chārta nōtētur. Dānr ūtile līgneum. Nāvīgīis pīnos, dōmībus cedrum ātq; cūprēssos. *vide Arbor.*

CEL

Cēlātè, celatim, *Potáiemnie.*
cĕlĕbrābĭlis, celebrandus, & celebratus, *Sławetny, Chwalebny, Zacny.*
cĕlĕbrāta, orum, *Pogrzeb.*
cĕlĕbrātio, *Sławienie, Spráwowanie, Kupienie się, Zgromádzenie, Swiecenie, Chwalenie.* Rühm.
cĕlĕbrātor, *Zdobiciel.*
cĕlĕbrēsco, *Słynę.* Berümt werden.
cĕlĕbris, adject. commune. *Sławny. Uroczysty, Ludny.* Berühmt. *Gentis Aquitanæ celeber Messala Triumphis.* T. *syn.* Cārus, nōbĭlis, īllūstris, īnsīgnis, fāmōsus, lāudātus, spēctātus *vel* frĕquēns. *phr.* Nōbĭlis & fāma mūltis cĕlĕbrātus in ōris. Cĕlebri cāntātus laude per ōrbem. Cĕlebri fāma laūdātus in ōrbe. Factis quem fāma īngēntĭbus ēffert. Fāma sūper æthēra, sidera nōtus. Cārmīne mūlto cĕlebrātus. *vide Illustris.*
cĕlĕbrĭtas. *Kupienie się. Tłum, Zgromádzenie.* Ruhm.
cĕlĕbrĭter, *Sławnie,*
cĕlĕbro *Sławię, Chwálę 1. Zdobię, Sprawuię 7. Bywam gdzie. Swięcę Stroię igrzyská.* Loben/rühmen. *Semper honore meo semper celebrare donis.* Virg. *Seque celebrari quolibet ore sinit.* Ovid. *syn.* Laūdo, prædīco, *vide Laudo vel* frĕquēnto.
cĕlĕbro vindemiam, *Spráwiam tłukę, in Tłuká*
cĕlĕr, *Prętki, Rychły, Porywczy* & in *Prętko.* Schnell/Geschwind. *Sic celeri missa praeceps per inane volatu.* Ovid. *syn.* Vēlox, pērnix prōmptus ēxpĕdītus, cītus, præpes, vŏlūcer lĕvis, fēstīnus, prŏpĕrus, cītātus, prŏpĕrāns, fēstīnans, haūd sēgnis, īmpĭger, vŏlāns. *phr.* ōcўor Eūro Nŏto, aūra, vēnto, fūlmĭne, fūlmĭnis ālis. Cūisŏnīpes cūrsu, cūi cēssĕrit īncītus āmnis. *v. Festino, velox.*
cĕlĕre, *pro* Celer, v. *Prętki.*
celerissimus. Ennio.
cĕlĕre, celeranter, & celeratim. Rychło Prętko.
cĕléres, hi sub *Hátábartnik.*
cĕlĕrĭpes *Prętkonogi.*
cĕlĕris. is, hic & hæc. Prętki.
cĕlĕrĭtas, celeritudo, *Prętkość,* Behendigkeit. *syn.* Vēlōcĭtat, sēvĭtas.
cĕlĕrĭter, celeriuscule, *Rychło. Prętko. Spiesznie.* Eylend. *syn.* Vēlōcĭter, prōmptè prŏpĕre, lĕvĭter, ōcўus, cĭto, cōntĭnuo, ēxtĕmplo, quamprīmum, rĕpĕnte, mōx, cōnfĕstim, sūbĭto, haūd mŏra.
cĕlĕro, celeritatem facio, *Przyspieszam. Spiesze się. Bieżę 2.* Eilen. *Sed celerare fugam in sylvas, & fidere nocti.* Virg. *syn.* Prŏpĕro, fēstīno, māturo, accĕlĕro, *vide Festino.*
cĕles, itis, gr. *Koń wierzchowy, Koń iezdnego naszący. Łodź.*
cĕlētīzōntes, hi, gr. *Gonitwę, czyniący.*
cĕlēuma, vel celeusma, tis, gr. *Pobudká 1. Krzyk żołnierski, Wsiádana piosnká, Pieśń.* Ein Ermahnung.
cĕlēustes, æ, m. gr. *Wiosłowych rządzcá.*
celia, a, Piwo 1.
cĕlla, *Komorá 1. Piwnica, Cela, Swiátnica, Schowánie, Ziemianka, Szpichlerz,* & sub *Pieczáry.*
cĕlla frigidaria, *Chłodnik.*
cĕlla promptuaria, penuaria, mellāria, oleāria, *Szpizarnia.*
cĕlla vinaria, *Winna piwnicá.*
cĕllæ favorum *Susz pszczelny.*
cĕllārĭa. æ in *Piwniczny.*
cĕllāris *Piwniczany.*
cĕllārĭum, *Schowánie,* & in *Spiżárnia.* Speiß kammer. *Plena domus curas abigit cellaria pleno* M.
cĕllārĭus, subst. *Piwniczny 1. Szafarz 1.* Ein Kellermeister.
cĕllārĭus, adject. *Piwniczny 2.*
cĕllŭla, *Komorka 1. 2. Celá*
cēlo, as, *Táię czego, Zákrzywam.* Verdecken. *Sed bene celetur; bene, si celabitur index* Ovid.

Ovid. *syn.* occŭlo, occulto, tego, condo, rĕcondo, vēlo, ābdo, obtego, obumbro, prætēxo. *phr.* Hoc prætexit nomine culpam. error, qui facti crimen obumbret, erit. Factumq; diu celavit, ut vastis, jacĕas tenebris, celabere nunquam, ille quidem celare cupit, turpique pudore tempora purpureis tentat velare riatis. *vide Abscondo.*

Cēlōnēum, celonium, gr. *Zoraw 2.*

cĕlox, ocis, f. *Łodź.* ein Jagd-Schiff.

cēlphus, *Koczkodan.*

cēlsĭtas, celsitudo, celsum, *Wysokość.*

cēlsus, *Wysoki 1. 2.* Hoch. *syn.* altus, excelsus sublimis, arduus. *vide Altus.*

cēlte, is. n. celtes, is, m. & f. *Rylec, Dłoto.*

cēltis, is, *Zołw. Słodkie drzewo.*

cĕmus, gr. *Kátka przędzá. Miłośniczy podárek.* an *Języczki siwe?*

cēnchrămus, idis, gr. *Przepiorka wielka Figowe żarnko.*

cena æ. ut aliqui scribunt. lege Cœna.

cēnchrĭas, æ, m. gr. *Wrzod.*

cēnchris, is, hic gr *Wąż nákrápiány.*

cēnchris, idis hæc gr. *Pustołká.*

cēnchrītes, æ, m. gr. *Jagliásty kámień.*

cēnchros, ri, gr. *Dyáment.*

cēnŏtăphĭum, gr. *Máry poczesne.*

cēnsĕo, *Mniemam. Uchwalam, Popisuię 2. Czynß nákazuię. Zda mi się, Szácuię, Pobor odbieram, Náradzam się, Rádzę 1.* Achten, schätzen. *Quam scit uterq; libens censebo exerceat artem.* Hor. *syn.* Puto, sentio, arbitror, existimo, judico. v. *Opinio.*

cēnsĕor, *Popisáć się dáię,* & in *Zdá mi się.*

cēnsĭo, *Szácowánie, Karánie, Zdánie 1, Popis, Penowánie.*

cēnsĭōnem facio, *Popisuię żołnierzá, Penowáć*

cēnsĭtĭo, *Czynsz 3. Popis 1. Poboru odbiernik.*

cēnsĭtor, *Czynszownik 2. Popisowy urzędnik.*

cēnsĭtus, *Czynszownik 1. Kmieć.*

cēnsor, *Popisowy urzędnik, Obyczáiow poprawiácz, Szácownik, Probierz, Karzący Censor.* Schätzer. *---Animum censoris sumet honesti.* Hor: *epith.* Rigidus, tetricus, severus, honestus.

cēnsōrĭa nota, virgula, *Censurá.*

cēnsōrĭa notatio, censorium judicium. *Rozsądek.*

cēnsorĭa virgula noto, *Cenzuruię.*

cēnsōrĭus, *Obyczáiow poprawiácz, Popisowy 1. Surowy 1.* Das dem Schatzungmeister zugehört. *Quem censoria cum meo Severo.* (Phal.)

cēnsōrius stylus, *Rosądek 3.*

cēnsu libera. prædia, *Wolne dobra.*

cēnsŭālis, adject. *Popisowy 1. Czynsowy.*

cēnsŭālis, substant. *Poborcá. Pisarz.*

cēnsŭārĭus, *Czynszowy.*

censui censendo agri. prædia, *Własná rzecz.*

cēnsum, n. substant. *Popis 1.*

cēnsum ago, habeo, *Pobor odbieram, Popisuię. majętności.*

cēnsūra, *Rozsądek 2. 3. Popis 1. Káranie, obyczáiow złych gánienie.* Des Schätzung meisters Ampt. *Dat veniam corvis vexat censura columbas.* Iuv. *syn.* observatio. *epith.* Superba, rigida, fastuosa, severa, injusta, dura.

cēnsūram facio, *Kosztuię 1. Probuię, Obieram 2.*

cēnsus, us, *Czynsz 2. 1. Dochod 1. 2. Bogáctwá, Pobor, Popis 1. Zdánie.*

cēnsus colonicus, census per focos, *Podymne.*

cēntaurĕa æ, centaurea, orum, centaureon, centaurium, gr. *Centuryia 1. 2.*

cēntaūrion, *Pának.*

cēntūris. idis, gr. *Centurzya 2.*

cēntaūrus. gr. *Mieszániec.*

cēntēnārĭum pondus, *Cętnar.*

cēntēnārĭus. adject. *Setny 2. Stoletni, Cętnarowy, Setnik 1. Wielki.*

cēntēnārĭus, subst. *Setnik 2. Portugał.*

cēntēsĭōnālis, *Portugał.*

cēntenus, centeni sub *Sto.* Hunderte. *Et ter centenas erroribus implicat urbes.* T.
cēntēsima usura, *Lichwá, Zysk.*
cēntēsimāre, *Setkowáć.*
cēntēsimātio, *Setkowánie.*
cēntēsimus, *Setny 1. Stokrotny.*
cēntīceps, *Stogłowy.* Das 100. Häupter hat. *Demittit atras bellua centiceps.* A.
cēntīes, *Stokroć Często 1.*
cēntīfōlius. *Stolistny.*
cēntīgrānus, *Stoziarnisty.*
cēntīmanus. *Storęki.* Der 100. Hände hat.
cēntīnōdia, *Sporyż.* Wegtritt.
cēntipēda, æ. f. *Gąsięnicá.* Graswurm.
cēntipēllio. *Flák, Kiszki flákowe*
cēntipes, adject. *Stonogi.*
cēntīpes. subst. *Stonog morski.*
cēnto, onis, *Koc 1. Łachmány, Sámodźiał, Szmatá, Kiść 1.* Ein schlecht Kleid.
cēntrālis, *Pośrodkowy.*
centratus circulus. Fulgentio centrum habens.
cēntrīne, es, gr. *Pies morski.*
cēntrīnes, æ. m. gr. *Komor.*
cēntrōsus, *Twárdy.*
cēntrum *Sredni punkt*, Srzodek. *Twárdość, Mármurowy sęk.* Ein mittel punckt
cēntrum cœli. *Biegun 3.*
cēntum, *Sto, Wiele czego.*

cēntum capita, *Mikołaiek żiele.*
cīntumgeminus, *Dwusetny.* Hundertfältig. *Et centumgeminus Briareus &c.* V.
cēntūmnōdia, *Sporyż 2.*
cēntūmpōndium, *Centnár Wágá 1.*
cēntum quadrantes, *Dźiesięć groszy.*
cēntumvir, *Ławnik.*
cēntūmvirāle munus, *Ławniczy urząd.*
cēntūnculus, *Recyk, Płátek do oká, Kocáńki, Ukwáp, Łáchmány.*
cēntūplex, centuplus, *Stokrotny.* Hundertfach. *Centuplicemq; ferant virtutis robore fruges.* Iuv.
cēntūplicātio, *Stokrotnie.*
cēntūplico, *Stokrotno czynię.*
cēntūria, *Sto, Setnik 3. Rotá 1. Dwieśćie stay.* Einhauffen Kriegsleuth.
cēntūriātim, *Stámi, Rotámi, Gromádą.* Mit hauffen/ mit Rotten.
cēntūriāre, centuriatim distribuere, *Setkowáć 1.*
cēntūriātio, *Rozmierzanie.*
cēntūriātus, ti adject. *Setny 2.*
cēntūriātus, us. substant. *Setnictwo, Popis*
cēntūriātusmulus, sub *Setnik 3.*
cēntūrio, as, *Popisuie żołnierzá, Rozpisuię.*
cēntūrio pensans, *Wazę 1.*
cēntūrio, onis, *Rotmistrz, Setnik 1.*
cēntūrionātus, us, sub *Setnictwo.*
centurionus, Setnik.
cēntūssis, is, m. *Koronat,* & in *Siedm pięnąszkow.*

CEP

cēpa. æ. & Cēpe, is. Ceps, pis, Carisius, *Cebulá 1.* ein Zwiebel. *vide Cœpa.*
cēpæa Gr. *Koźi pársk żiele.*
cēpārius, *Cepulnik.*
cēpētum, *Cebulny. ogrod.*
cĕphălæa, subst. Gr. *Głowy bolęnie, Głowizná.*
cĕphălæa, adject. & cĕphĕlæa, orum, in
cĕphălicus, gr. *Głowny 1.* (*Głowizna*
cĕphălus, gr. *Głowácz rybá.*
cēphen, enis. m. Gr. *Trąd 3.*
cephus & cepus, pi gr Mieszániec. Koczkodan.
cēpīna, æ, *Cebulny ogrodek.*
cēpiōnis, idis, f. *Kamień zwierśćiádłowy.*
cēpītes. & cepocapites. æ, m. Gr. *Achatek, Kámień zwierćiádłowy.*
cēpītius, *Cebulny.*
cepphicus. *Cic. ad Attic. i. levis. Victorio interp. vel futilis, vanus, Iunio.*
cēpphos, cephus, gr. in *Rybitw ptak.*
cēpūla, *Cebula.*

cēpūrĭcus, gr. *Ogrodny 1. 2.*

CERA

Cēra, *Wosk, Księgá, Bielidło.* Wachs. *Ignibus admovet ut nova cera solet.* Ovid. *epith.* Pinguis, liquida, flāva, ŏdōrāta, flāvens, dūlcis āttĭca, tĕnŭis, mōllis, dīves, tĕnĕlla, liquēns, cecrŏpĭa, ŏdora, tĕnĕra, liquēscēns, trāctābĭlis, dūctĭlis, ŏdōrĭfĕra, tĕnax, lăbōrāta, īmprĕssa, ārte lăbōrāta. Rĕdŏlens thymum Hymĕtia. *phr.* Sōle cēra rĕmōllēscit, trāctāquĕ pōllĭce mūltas. Vērtĭtur in făcĭes ipsōquĕ fit ūtĭlis, ūsu ādmōto călōre liquēns. Quæ liquēscit ab igne. Quæ refluit călĭdis, sŭpĕrāddĭta flāmmis. Hinc ārte rĕcēntes, excūdunt cēras. Tābescĕre flāvæ igne lĕvi cēræ. mātūtinæquĕ prūinæ sōle rĕpēnte sōlent.

cēra illota, immunda, *Wosczczyny.*

cēra miniatula, *Wosk czerwony, Censura.*

cēra punica, *Wosk biały.*

cēra sexangula, *Dźienie.*

cēræ, *Obrazy przodkow.*

cēræ apum textæ. *Dźienie.*

cēra secundæ ultimæ *Testament.*

cērăchātes, æ, m. *Achatek.*

cērāgo, *Róża 2.*

cērāmĭum, gr. *Połbáryle, Bánia 2.*

cērārium, *Na wosk. Woskowe, & sub Zápłatá od pisania.*

cērārius, *Woskownik.*

cēras amalthæas *Obfitość.*

cērāsbŏlum semen, gr. *Niewrzący.*

cērāsbŏlus, gr. *Nieogłáskany.*

cĕrăsĭa, orum, gr. *Trześnie.*

cĕrăsinus, gr. *Wiśniowy.*

cĕrăstes, æ, m. gr. *Zmiiá, & in Figá 2. Genus serpentis quadrigemina cornua praferens. Alta, Cerastarum spiris caput asperat atrum.* S. *epith.* Lybĭca, văga, ănhēlans, crīnālis, lēthĭfĕra. *vide Serpens.*

cĕrăsus, f. & cerasum gr. *Wiśń 1.* Kirsch. *Hic dulces cerasos, hic autumnalia pruna.* P. *epith.* Dūlcis, svāvis, jūcūndus, rūbēns. *v. Arbor Fructus.*

cĕrăsum album, *Trześnie.*

cĕrăsus humilis pumila, *Wiśionká.*

cĕrātia gr. *Jednolist ziele, Pieprzycá.*

cĕrătĭas, æ, m, gr. *Miotłá na niebie.*

cĕrātīne es, gr. *Trąbá.*

cĕrātĭnus, gr. *Rogowy.* & in *Mowá trudna* Ceratinæ.

cĕrătītis, is, gr. *Mák.*

cĕrătĭon, ceratium, gr. *Słodkie strączę, Wágá mnieyszá.*

cĕrătŏïdes, *tunica oculi secunda cornea. Rhodigin.*

cĕrătōnĭa, æ, *Słodkie strącze.*

cērārum, *Cerot áptekárski.*

cērātūra, *Woskowanie.*

cērātus, *Woskowány.* Gewächst *Cerula ceratus accipit unda rates.* Ovid.

cĕraūles, æ, m. gr. *Kornećistá.*

cĕraūles monumentarius, *Piszczek ná stypie.*

cĕraūnĭa gemma gr. *Piorunek 1.*

cĕraunĭum gr. *Grzyb piorunowy.*

cĕraūnŏbŏlus, *Piorunem biiący.*

cĕrbĕrāstri Chałastra woienna.

cĕrcălŏpex, pecos, gr. *Małpá 1.*

cērcĭus, *Wiátr wielki.*

cērcolips, gr. ipis. *Małpa 1.*

cercolapis, Fest: corr. Cercolips.

cĕacŏpĭthĕcus, m. Gr. *Koczkodan.*

cērcōps, opis, gr. *Chytry. Zyskownik.*

cērcūrus, ri, gr. *Nawa 1. 9.*

cērdo, onis, *Pártácz. Rzemięśnik, Zyskownik.* Ein Lapper, Schuhflicker.

CERE

Cĕrĕāle donum, *Zboże.*

cĕrĕāle solum, *Tálerz.*

cĕrĕālis, *Zbożowy, 2. Zytny, Chlebowy 1. 2. Hoyny.* Das zum Korn gehöret. *Et creale solum pomis abrestibus augens,* Virg.

cĕrĕālis pompa, *Bánkiet.*

cĕrĕbĕllum, *Mozg.*

cĕrĕbro labora *Szálew 1.*

cĕrĕbrōsus. *Mozgowiec, Szálony 1. Uporny.* Hirnwütig. *Sentimus, donec cerebrosus prosilit unus,* Hor.

cĕrĕbrum, *Mozg.* Das Gehirn. -- *globos pariter cerebumq; merum.* Ovid. *Sanguine cernis adhuc, sparsoque infecta a cerebro.* Virg. *epith.* Mōlle călĭdum, dŏctum, īngĕnĭōsum, tĕnĕrum, călens. *phr.* Pērquĕ căvas nāres, ŏcŭlos, aūresquĕ cĕrebrum Mōlle flŭit. Tĕmpŏra cōntŭndens mōllı præfixa cerebro.

cĕrĕbrum arboris, *Mlecz drzewny.*

cĕrĕbrum longum. *Mlecz w páćierzách.*

cĕrēs, *Zboże 1. Chleb 1.*

cĕrĕfŏlium, *Trzebula.*

cĕrĕolārĭum. *Woskownia.*

ceremonia, vide Cærimonia.

cĕrĕolus, *Swiecá woskowá.*

cĕrĕvīsĭa, *Piwo 1.*

cĕrĕum opus, apum, *Dźienie.*

cĕrĕus, adject. *Woskowaty. Zołtawy, Płowy. Miękki 1. Tłusty.* Wächsen. *Cereus in vitium flecti, monitoribus asper.* Hor. *syn.* Cērĭnus, ex cēra, *vel* mōllis, trāctābĭlis, dūctĭlĭs, flĕxĭbĭlis.

cĕrĕus, subst. *Swiecá woskowa.* Wachskertz. *Hic tibi nocturnos præstabit cereus ignes.* M. *syn* Fūnālĭa, cāndēla, lūcērna. *epith.* Pīnguıs, īgnĭfer, cŏrŭscus, flāmmĭvŏmus, rŭtĭlāns, ārdens. *phr.* Trĕmŭla lūce cŏrŭsces, ērĭpĭēns nŏctem Vĭneēns tĕnebras, *vide Candela, Fax.*

CERI

Cērĭa, æ, *Piwo 1.*

cērĭfico, *Wosk robię.*

cerilārium, Woskáwnia.

cērĭmōnĭa, æ. *Obrząd. Prima syllaba anceps ratione originis varia.*

cērĭmōnĭōsi dies, *Oktáwá świętá.*

cērĭmōnĭālis, ceremoniosus, *Obrządkowy.*

cērĭmōniis omissis, *Nieobrządnie.*

cērĭnārĭus, *Fárbierz. Woskowáto fárbuiący.*

cērintha, cerinthe, es, gr. *Pszczelnik. Genus Herbæ. cuius floris apes sunt avidissimæ.* Cērĭnthæ īgnŏbĭle, grāmen, Virg.

cērĭnthus, gr. idem. & *Rdzá miodowa.*

cērĭnus, *Woskowáty. 1. Zołtáwy. Płowy.*

cērītes. æ, m, gr. *Wosczycá kámień.*

cerites hi. lege Carites.

cērĭtus. *Szálony 2. Blady.* Wütig. (*Is fuit dictus, qui in Cereris sacris furore corripiebatur.* Hor. 2. Serm.) Cērĭtus fŭit, ān cōmmōtæ crīmĭne mēntis ābsōlves hŏmĭnem.

cērĭon, cerium, gr. *Ognipiora.*

CERN

cĕrno, *Widzę 1 Pátrzam, Patrzę przez, Oglądam się 2. Doyrzę 1. Ustępuię 2, Potykam się Rospieram się, Stánowię 1. 2. Dźiedźiczę, Dźielę, Dochodzę dźiedzictwá, Rostrzygnąć 2. Ważę 6. Cadzę Przesiewam.* Sehen. *Debita quæ nati coram me cernere lethum.* Virg. *syn.* Vĭdĕo, āspĭcĭo, cōnspĭcĭo. pērspĭcĭo, rēspĭcĭo, tŭĕor, īnŭĕor. *phr.* Lūmĭna ŏcŭlos vērto, cōnvērto, flēcto. Lūmĭne, ŏcŭlis lūstro, pērlūstro. *vide aspicio.*

cērnŭa, æ, *Jażdż.*

cērnuālĭa, *Koziełek 4.*

cērnuātor. *Kuglarz, Mietelnik.*

cērnŭātĭo, *Kołysanie.*

cērnŭlo, as, sub *Koźielek, 4.* sub *Mietelnik,* sub *Upadam ná twarz.*

cērnŭlus, *Mietelnik.*

cērnŭo, as, *Upádam ná twarz, Náchylam 1. Uczepnąć. Koźiełká przewracam,* in *Koziełek 4.* & in *Mietelnik.*

cērnŭus, subst. v. *Mietelnik.*

cērnŭus, adject. *Padáiący ná twarz, Náchylony, Koń potkliwy.*

CERO

Cēro, as, *Woskuię.* Wichsen.

cērŏsērārĭus, Akolit.

cērōma, atis. *gr. Záposkow mieysce. Máść zapáśnikow.* Ein Oel, damit sich die Sechter salben. *Vare nec injecto ceromate brachia tendis. syn.* Cērōtum. *epith.* Pīngve, crāssum, lēne, ūnctum.

cērōmătĭcus, in *Máść zapaśnikow.* Mit dem Oel gesalbet. *Et ceromatico fers niceteria collo.* I. *vide Ceroma.*

cērōplāsta, æ. m. gr. *Woskownik. Piękrzyćiel.*

cērōstrōrum, gr. *Tło rogiem sádzone.*

cērōsus, *Woskowáty.* Voll Wachs.
cērōtum, gr. Cerot. Wachs-Pflaster. *Nec labra pingui delibuta ceroto.* (Scaz.
cērrēus, cerrinus, *Dębowy.*
cērrīsuber *Więzożołd 2.*
cērrītus, *Szalony 2.*
cērro, onis. *Báłámut.*
cērrus, *Dąb.* Ein Cyrnen Baum.

CERT.

Cērta mente. *Upornie.*
cērtæ fidei, *Pewny.*
cērtāmen, *Spor, Potyczká, Szránki, Gonitwa, Biedzenie się. Przećiwainie się 1.2. Niebespieczeństwo.* Streit/Kampff. *Demens, & cantu vocat in certamine Divas,* Virg. *syn.* Pūgna, cōnflīctus, Prælīum, bēllum, Mārs. *epith.* Mārtīum. trēpīdum, ănhēlum, mīsĕrum, lūctŭōsum mīsĕrābīle vălīdum, cēlebre, īmpīum, ănĭmōsum, mīsĕrāndum, ăvīdum, ălăcre. *phr.* Certāmen atrōx mūltō cum sānguĭne sūrgit. rīgĭdi cērtāmĭna Mārtis. cōntĭnŭo pūgnās ĭneūnt. & prælĭa tēntānt pūgna ăspĕrā sūrgit Vălĭda ad cērtāmina tārdos mōlītur grēssus & mĭnĭtāns ăvĭda ad cērtāmĭna fērtur. Sūblātāmquē ăcri rēpĕtit certāmine pălmam, īmpĭa vĭcĭni cērtāmĭna cāmpi. Lūdus ĕnim gĕnŭit trēpĭdum cērtāmen & īram. *vide Pugna.*
cērtāmen ēst de hoc, pro hoc, certatur hoc, ob hoc. *O to grá.*
cērtāntĭbus animis, *Usilnie.*
cērtātim, idem, & *ná przepych, Ubiegáiąc się.* Kampffweiß. *Certatimq; omnes uno ore, &c.* Ovid.
cērtatim cūrro, ruo. *Ubiegam kogo.* (*się*, Zanck
cērtātio, *Spor. Przećiwiánie się 2. Biedzenie*
cērtātĭo cōrporum, *Zapáski.*
cērtātus, us. *Bierzenie się Potyczká,*
cērtē, *Záiste, Zápewne, Tak iest 1. Przynamniey, Wżdam.* Gewißlich. *His certe nec amor causa est, &c.* Virg. *syn.* Cērto, prōfēcto, vēra lŏquor.
cērtĭoro, as, & certioror. *Upewniam.*
cērtiſſo, as. *Dowiáduię się.*
cērtĭtūdo, *Pewność.*

cērto as. *Biedzę, Potykam się, 2. S Przeczam się, Rospieram się, Przewezszyć chcę, Zrownáć Rownam się 2. Zákładam się o co, Przećiwiam się. Przegádywam się, Kosztuię się, Wśćigam się. Nie daię wprzod, Walczę.* Streitten/ Kämpffen. *syn.* Pūgno cōnflīgo, dīmĭco congrĕdĭor, *phr.* ĭnīre, lăcĕssĕre, Cērtāmen ĭnīre. Cērtet Phœbum sŭpĕrāre cănēndo, ăltērnis cōntēndunt vērsĭbus. Tu dic mecum quo pīgnōre cērtes. *vide Bellum gero. Pugno.*
Certor Deponens, pro contendo Ecclesiastici 11. De ea re quæ te non molestat, ne certeris.
cērrò, *Tak iest 1, Zá pewne, Záiste.*
cērtum est, certa fides, *Pewna to.*
cērtum, certiorem facio, *Oznaymuię.*
cērtus, *Pewny, Pewien, Opisany, świádłomy, Práwy, Dobry 1. Łożá dobrego, Rezolut. Státy.* Gewiß. Nōn dŭbĭus, non īncērtus, clārus, mănĭfēstus. īndŭbĭtātus. *phr.* & cērtis pŏteris cōgnōscĕre signis, Nē dŭbĭtā nam vēra vĭdes Aūspĭcĭis mănĭfēsta fides. Rēspōnsa dăbāntur Fidă sătis.
cērtus necis, destinationis, mortis, in *Odważam sobie.*

CERU

Cērva, *Łani.* Ein Hindin.
cērvārĭum venenum, *Trućizná,* & in *Wilcza knieć.* Hirsgifft.
cērvārĭus, cervinus, *Jeleni.*
cērvārĭus lupus, *Ostrowidz.*
cērŭchus, chi, gr. *Rogáty,* & in *Másztowy drąg.*
cērvīcal, *Poduszká.* Ein Haup-kissen. *Tinge caput nardi folio, cervical olebit.* M.
cērvīcātus, cervicōsus, *Uporny.*
cērvīcŭla, *Szyiká, Szyiá.* Gewiecke.
cērvīsĭa, *Piwo 1.* Bier. *Cervisiæ coctor, tonsor, pistorque manebat.* B. *syn.* Zȳtum.
cērvix. *Szyia 1. 5. Szyie tył, Kárk. Podgardłek.* Nacken/ Genick. *Emicat, arctissime fremit cervicibus alte.* Virg. *syn.* Cōllum, faūces, *epith.* căndĭda, nĭtēns, ămbrōsĭa, blānda, mōllis ŏlōrīna, vĕnūsta, tŭmēns, tŭmēscēns. *phr.* Grātis fōrmōsi sŭbĭtōris ēbūrnea cērvix. Aūrea cæsărĭes dēmĭssăquē lāctēa cērvix. Præbēnda ēst glădĭo pulchre hæc ēst căndĭda cērvix. v. *Collum*

Cērula, *Wosk 1.*
cēruŏli, *Rosochate pale.*
cērus. i. sanctus, Obrząd.
cerus manus, i. creator bonus. Fest. priscum.
cērussa, *Bielidło 2.* Bleyweisz. *Nec cerussa tibi. nec vitri spuma rubentis.* Ovid *epith.* ălba. căndĭda, nĭtēns. *vide Fucus.*
cērūssātus. *Bielony.* Mit Bleyweisz angestrichen. *Et cerussata candidiora cute,* Mart. *syn.* Cērūssa īllĭtus, pĭctus nĭtēns, splĕndēns. *vide Fucus.*
cērūsso, *Bieliczkuię twarz.*
cērvus, *Jeleń, Rosochate pale, Socha.* Ein Hirsch *Agmina præcipitant, volucres formidine cervi.* Sil. *epith.* Lĕvis, īmbēllis, fūgax, pāvēns, ālĭpes, ālātus, vēlox, quadrŭpes, păvĭdus, cōrnĭger vŏlŭcer, trĕpĭdus, cĕler, văgus, tĭmĭdus, ānnōsus; vīvāx, lōngævus, fŭgĭtīvus, cĭtus sȳlvēstris, ăgĭlis, văgābūndus; pērnix, ērrans, præpes, tērrĭtus pērtērrĭtus. *phr.* Pērnix fĕra, in cōrnŭa cēlsus. Rāmōsa ēxtōllens cōrnŭă cērvix. Cērvi cœlo căpita ălta fĕrēntes cōrnĭbus ārbŏrĕis, vŏlŭcres formīdĭne cērvi. cĕlĕres per ăvĭa cērvi dĭffŭgĭunt. ălĭa de pārte pătēntes trānsmĭttūnt cūrsu cāmpos, ātq; āgmĭna cērvi pŭlvĕrŭlēnta fŭga glŏmĕrānt mōntēsq; rĕlīnquunt.
cērvus palmātus, *Jeleń zamorski.*
cērycīum, *Laska poselska.*
cēryius, gr. *Zimorodek.*
cēryx, gr. *Poseł 2. Woźny. Pław 5.*

CES

Cesale Colu. corr. Casçale.
cesna, pro cœna priscum. Wieczerza.
cēspes, *vel* cæspes, itis, *Darn,* & in *Kępa.* Ein Wasen. *Cespitibus mensam, cespitibusq; torum* Tib. *syn.* Glēba, vel grāmen. epith. grāmĭnĕus, crāssus, hērbĭfer, ŏdōrus, gĕlĭdus, āgrēstis, ŏdŏrātus, hērbōsus, mōllis, hŭmĭlis, vĭvus, lĕvis. *phr.* Grātus ŏdŏrāto cēspĭte mānat ŏdor, Tĕnĕro cēspĭte tērra vĭret. Grāmĭnĕus tŏrus, paŭpĕris & tŭgŭri cōngēstum cēspĭte cŭlmen, ēt sŭbĭtus rāpti mūnīmĭne cēspĭtis āgger, præbet sēcūros, īntra tēntoria sōmnos Grāmĭnĕam vĭridi fŏdĕrēt de cēspĭte tērram.
cēspĭtātor, *Koń potkliwy.*
cēspĭtis radices siccatæ, *Perz 2.*
cēspĭtĭtius, *Darnowy.* (lo, lābo, lābāsco.
cēspĭto, *Potykam się.* Straucheln. *syn.* Văcillo,
cēspōsus, *Darnisty.* (wánie.
cēssātio, *Przestanek, Odpoczniénie, Prożnowanie.*
cēssātor, *Leniwy, Prożnuiący.*
cēssātor, sum. *Prożnuię.*
cēssĭcus, in *Opiekun.*
cēssim, *Wspák.* (czánie máiętności.
cēssĭo, *Ustąpięnie prawne, Wlanie prawa Pusz-*
cēssĭōnārĭus, *sub Ustępuię,* & sub *Wlanie 2.*
cēssĭtĭus, in Opieka.
cēsso, *Przestáię, Prożnuię, Ustáię, Ustáię co Mieszkam, Báwię się gdzie.* Aufhören/nachlassen. *Nunquam meus cessabat in pœnas furor* (Jamb.) *syn.* Dēsĭsto, ābsĭsto, dēsĭno, quĭēsco. Fĭnĭre lăbōres, ŏpus īntērmĭttĕre, sĭstĕre, sŭspēndĕre lăbōre ābstĭnēre. īncēpto dēsĭstĕre. Sēd tu dēsĭne plūra pŭer, & mūtāta sŭos rĕquīērunt flūmĭna cūrsus. ēt jam tempus ĕquum fūmāntĭa sōlvĕre cōlla. ōmnĭbus ūna quĭes ŏpĕrum. Jūssa vĭri făcĭunt īntērmĭttūntquĕ lăbōrem. Lūce sacra rĕquĭēscat ărātor, ēt grăve sūspēnso vōmĕre cēsset ŏpus. Claŭdĭte jam rīvos pŭĕri sāt prata bĭbērunt, & si quĭd cēssāre pŏtes, rĕquĭēsce sub ŭmbra, *vide Finio, Quiesco.*
cēstĭcĭllus Cestillus, Kołko ábo obręczká na głowę. Ein Wisch.
cēsto pellacius, Prov. sub *Przyłudá.*
cēstrēus, Gr. *Głowacz ryba.*
cēstron, gr. *Bukwicá 1.*
cēstrōsphēndŏne, es, gr. *Bełt Strzałá procna.*
cēstrōtum, gr. sub *Ryćie 2.*
cēstrum, gr. *Rylec.*
cēstrus, gr. *Glowtiá.*
cēstu pugno. *Szermuię 2.*
cēstus, ti, subst. *Związek, Nierząd.* Pas 1. *Przyłudá, Szermierskie rzemięnie.*
cēstus, ti adject. gr. *Wyszywány.*

CET (*rybi sadz.*

cētārĭa, cetaria, orum. *Sadzawká rybna, Wielo-*
cētārĭum, *Rybna beczká.*

chămærops, opis, gr. *Ożánká.*
chămæsyce, es, gr. *Játy mlecz.*
chămætrăchĭæ, gr. *Pław.*
chămæzēlon, gr. *Pięćiornik, Rocanki.*
chămēlæa, gr. *Wilczy groch większy.*
chametaræ. Plin gr. i: parva socia. simulacra duo, item scorta vilia.
chămēunĭa, gr. *Sypiánie ná ziemi.*
chămūlcus, gr. *Wałek 2.* Sánie.
chămus. m. gr. *Ogłowká:* Ein Gebiss.
chānna, æ, chenne es, gr. *Zieiec.*
chăos, eos. & ai. n. gr. *Zamieszánie, Mieszániná, Pomieszánie, Przećiąg,* Ein Klump/ daraus alles Ubel entstanden. (*Confusus rerum omnium acervus, mundi prima materies.*) *In chaos antiquum confundimus, eripe flammis.* Ovid. *syn.* Māssa, cōngĕrĭes. *epith.* ăvĭdum, vĕtūstum, āntīquum ĭnāne, cīmmĕrĭum, trīste, hōrrēndum prŏfūndum, dūrum, ātrum. dēfōrme, īnfōrme, obscūrum, hōrrĭficum, ūmbrōsum, ōmnĭgĕnum, cæcum, cōnfūsum tetrum, *phr.* Pōndus ĭnērs. Cōnfūsa sĭne ōrdĭne mōles, cæcus ăvērnus, Sĭne pāce rĕfābĭtur ōrbis ĭn chăos āntīquum, ānte mare & tĕrras, ēt quod tĕgit ōmnĭa cælum, ūnus ĕrat tōto nātūræ vūltus ĭn ōrbe: Quem dīxēre chăos rŭdis, īndīgēstāquĕ mōles. Nēc bĕne jūnctārum dīscōrdĭa sēmĭna rerum. Quāquĕ ĕrat ēt tēllus, īllic & pontus & āer. Si erat īnstābĭlis tēllus, īnnābĭlis ūnda, lūcis egēns āer, nulli sŭa fōrma mănēbat. *Ovid.*
chăra, gr. *Brzoskiew polna.*
chărātus, in *Máćicá,* & *Winnica podwiązána.*
chărăcĭas, æ, m. gr. *Wilczy mlecz,* & *Trzćiná.*
chărăcter, eris, *gr. Piątno, Cecha. 2. Kształt Pismo 1. Mowy kształt,* Ein Mahlzeichen/ Merckzeichen *syn.* Fōrma, Fĭgūra, īnsĭgne, sĭgnum.
Characterismus designatio rei per notas proprias, corpus ingenium, more effingens. Figura Rhetorum. Prosopographiæ species.
chărădrĭus, gr. *Zołtaczek ptak.*
chărăx, gr. *Tycz. Zębak rybá,*
chărāxo. as, gr. *Drápię.*

chărĭēntīsimus, gr. *Łágodnomowność.* & sub *Żárt uczćiwy.*
chărīsma, tis. gr. Dar.
chărīstērĭa, orum. gr. *Biesiádá.*
chărīstĭcum, gr. *Podarek.*
chārĭtas, *Miłość,* Liebe. *syn.* Dīlēctĭo, ămor. *epith.* Cœlēstis īgnĕa, vīvax, pătĭēns, sĕrēna īllūstris, bĕnīgna, bŏna, celĕbrāta, clāra. *phr.* Dīvis prōxĭma vĭrtus. (*Mant.* Vēnit invĭdĭæ chărĭtas (*Prima licenter breviatur.*) ĭnĭmīca sŭārum prōdĭga ōpum. Tū cīvem, patrēmq; gĕris, tu cōnsŭle cūnctis Nōn tibi; nēc tŭa tē mŏvĕānt, sēd pūblĭca vōta. *vide Caritas.*
chărĭŏblĕphăron, *in Koral,* & in *Miłośniczy*
chărōnĕa scrobs. *Otchłań 2.*
chărōnĭa, orum, gr. *Otchłań piekielna.*
chărōnĭum, gr. sub *Piekło, 1. & Kátownia.*
chărŏpus, pi. gr. *Oczu szarych.*
chārta, gr. sed gr. masc. Latinis fœmin. *Kártá 1. 2. Pápier 1. Papyr. vide Papyrus.*
chārta bibula transmittens *Pápier przebiiaiący*
charta delititia, *Księgi kámienne.*
chārta dentata, *Gładzony papier.*
chārta emporetica, *Pápier gruby.*
chārta hieratica, *Pápier regałowy.*
chārta salutatrix, *List 3.*
chārta virgo, *Nie przepisány.*
chārtācĕus, *Pápierowy.*
chārtārĭa officina, *Papiernia.*
chārtārĭus, *Pápiernik. 1.*
charti, orum, m. Græco more. an recte? Pápier. *1. Karta 1.*
chārtiārĭcum, gr. Pápierne, Zápłátá od pisania.
chārtŏphylăcĭum, gr. *Kancelárya.*
chārtŏpōla, chartoprates, æ, m. gr. *Pápiernik 2.*
chārtūla, *Kártká.*
chārtūlārĭus, *Referendarz, Kánclerz, Wyzwolęniec,*
chartus ti, m. gr. an recte? Pápier 1. Kárta 1.
chārus, lege Cārus,
chărybdis, is. gr. *Topiel.* Tieffer Schlund des Meeres.

Chāsma

chāsma, tis, chasmatias, æ, m, gr. *Rostąpię-nie ziemi.* **Ein grosser Spalt der Erden.** *syn.* Gurges, vorāgo, bărătrum, hiātus. *epith.* Hiāns, lātum.
chāsmăte pereo, *Západam.*
chāsmăticus, gr. *Rostępny.*
chāus, ai, *Ostrowidz 1.*

CHE

Chēlæ, hæ, gr. *Nożyce rakowe.*
Chēle, es, gr. & chēlon, n, *Stroż u kusze.*
chēleūma, n. gr. *Drátwá.*
chēlīdon, gr. *Jáskołká 1. 2.* **ein Schwalb.**
chēlīdōnĭa, æ, gr. *Jáskołcze ziele, Jáskołczy kámień.*
chēlīdōnĭas, æ, m. gr. *Tuńczyk.*
chēlīdōnĭum minus, *Jáskołcze ziele.*
chēlon, m. gr. *Głowácz ryba.*
chēlōnĭa, chelonitis, idis, gr. *Zołwi kámień.*
chēlōnĭum, gr. *Windowe wręby.*
chēlōnŏphăgus, gr. *Zołwiożad.*
chēlydrus, gr. *Wąż ziemnowodny.*
chēlys, ys, yos, gr. *Lutnia.* **Ein Laut.** *Hic chelin, hic flavum masculoso verbida tergo.* St. *syn.* Tēstūdo, cĭthăra, lyra. *epith.* Pindărĭca, Cĕtĭca, incurva, mūltĭlŏqua, culta, pĭērĭa, Dircæa aūrĕa, tĕnĕra dŏcta, blāndĭsŏna *phr.* Cūrārum dulce lĕvāmen īlle tĭbi prīma chĕlis dīstĕndis fila sŏnōræ dŭctum sōllĭcĭtāve chĕlyn pulsābatq; căvam dĕxtĕra dŏcta chĕlyn. Mūl-āpŏlĭnĕa sydĕra cĕlsa chĕly. Mŏvet trĕmŭla pālma tĕnēlla chĕlyn. Flĕctĭtur ad fĕstas tăndem chĕlys aūrĕa laūdes. *v. Cithara.*
chēnālōpex, ecis, hic, sed græcis hæc gr. *Gęś*
chēnīscus, m. gr. *Gąská.*
chēnŏbōscĭum, gr. *Kociec gęśi.*
chēnŏmychon, *vel* chenomychos, gr. *Swietliczká ziele.*
chēnŏpos, vel us, *Serdecznik*
chēra, æ, vel cheria. *Brzoskiew polna.*
chērĕmbŏlon, gr. *Skinienie.*
chērnītes, æ, m. gr. *Kámień trunny.*
chērsina, gr. *Zołw. Producit I Renatus. cùm tamen á masculino descendat, quod mediam corripit.*
chērsīnus, gr. *Ziemny.*
chērsĭphron, gr. *Stukmistrz.*
chērsŏnēsus, gr. *Wysep.*
chērsos, vel us, f. gr. *Ziemiá.*
chērsydros, vel us, m. gr. *Wąż ziemnowodny.*

CHI

Chĭa terra, *Ziemiá lekarska.*
chĭāsmos, gr. *Krzyż 1.*
chīlĭārcha, chiliārchus, *Tyśiącznik 3. Połkownik.*
chīlĭas, adis, gr. *Tyśiąc.*
chīlĭŏdynămis, is, ios, gr. *Stośił ziele.*
chīlo, onis, gr. *Wárgaty.*
chīmĕrĭnus, gr. *Zimny 2.*
chīmĕrĭon, chimetlon, n. gr. *Odźiębienie.*
chīmĭce, es gr. *Dystylowánia, nauka. Alchymia*
chīmĭcus, gr. *Alchymistá.*
Chīna, B. Chyná.
chīrăgra, gr. *Łamanie w ręku.* **Das Zipperlein an Händen** *Nodoso noli corpus prohibere chiragra.* Hor. *Terrorem metui podagra, chiragráq; secatur.* M. *epith.* Nŏdōsa, dūra, dūra, lăpĭdōsa, frīgĭda, sæva, mŏlĕsta, ăcūta, vĭŏlĕnta, dīra, āspĕra, crūdĕlis, insŏmnis, ăcērba, ĭmĕdĭcābĭlis, ĭmpŏrtūna, rĕdĭvīva, tĕnālcens, fĕra, clāmōsa, ĭmmītis, quærūla, vĭgil, pĕrvĭgil, trīstis. *phr.* Cum lăpĭdōsa chĭragra frĕgĕrit ārtĭcŭlos.
chīrămăxĭum, gr. *Lektyká.*
chīrĕmbŏlon, *Jmanie się, Skinienie ręką,*
chīrĭdōta, æ, gr. chiridota tunica. *Szatá z rękáwami.*
chīrĭdōtus, chirodotus, gr. *Rękawy mająca.*
chīrŏgrăphārĭus, *Cyrografowy.*
chīrŏgrăphum, chirographus, *Cyrograf.* **Handschrifft.** *Vana supervacui dicens chirographa ligni* Juv.
chīrŏmăctrum, gr. *Ręcznik.*
chīrŏmāntĭa, gr. *Wrożká 2.*
chīrŭmăntes, æ, & chiromantis, is, m. gr. *Wrożek.*

Cēte, n, plur. & Cētos, n. singulare, gr. *Wieloryb.* **Ein Wallfisch.** *Ad murmur cete toto exultantia ponto.* Sil. *syn.* Cēti *sing.* Cētus *epith.* Grāndĭa; hōrrĭda, scōpŭlōsa, īmmānĭa. *phr.* Īmmānis bēllŭa pōnti. Māgnā se mōle mŏvens. Sūlcāns īngēnti pēctŏre flūctus. Mōnstra īngēntĭa & hōrrĭda vīsu, Īmmāni cōrpŏre. Cetē cēntum ŏrbes cēntumq; ūndōsa vŏlūmĭna tōrquens. Tūrbāns īmpŭlsu pēctŏris ūndas. Ābrūptam crēdas rădīcĭbus īre Ortўgĭam aut frāctum pĕlăgo dēcūrrĕre mōntem.

Cētra *Tarcza.* **Ein Schilt.**

Cētrātus, *Páwężnik.*

Cētte, i. cedite sub Daię, proszę. 2.

Cētus, tī, gr. *Wieloryb.*

Cĕu, *Jákby.* **Gleich.** *Præcipites atra ceu tempestate columbæ.* Virg. *syn.* ŭt, quăsi tānquam, nōn sĕcus ac, haūd sĕcus ac, nōn ălĭter.

Ceuetes, hi. Tertull. i. mollet, obscæni. sub Psotliwy.

Cēyx, ycis, m. gr. *Zimorodek.*

CHA

Chærĕfŏlĭum, chærĕphyllum, chærophyllum, gr. *Trzebulá.* **Rorbel.**

Chălăsis. gr. *Rospor.*

Chălăsis. *Głzo.*

Chălātōrĭus funis, *Lina.*

Chălāzĭas, æ, m. gr. *Grádowáry kámień.*

Chălāzĭon, gr. in *Jęczmik.*

Chālcānthum, gr. *Koperwas.*

Chālcānthĕmum, *gr. Belicá* 2.

Chālcēdŏnĭus, gr. *Kálcedon.*

Chālcēntĕrus. gr. *Mocno.*

Chālcĕos, gr. in *Miedziány.* 1.

Chālceūtĭce, es, gr. *Kotlarstwo.*

Chālcĭdĭca lacerta, *Pádaleo.*

Chālcĭdĭce, *es, gr. & Jaszczurká.*

Chālcis, idis, gr. *Sledz, Pádálec, Jászczorká.*

Chālcītes, æ, m. gr. *Miedzisty kámień, Jskrzyk krzemień.*

Chālcītes, is, idem Gr. *Mośiężna rudá, Hátun*

Chālcŏgrăphus, gr. *Drukarz.*

Chālcŏphōnos, gr. *Kámień brzmiący.*

Chālcōsmărāgdus, in *Smárágd,*

Chālcus, ci, gr. *Biáły.*

Chāldæus, *Prátykarz* 1.

Chălo, as, gr. *Spuszczam.*

Chălȳbe irrigo roboro. *Stalę.*

Chălybs, ybis, m. gr. *Stal. Musat,* **Stahl.** *Hæc ære & duri chalybis perfecta metallo.* S. *epith.* Dūrus, rīgĭdus, vŭlnĭfĭcus, lēthĭfer, strīctus. *phr.* Chalybis massa. Vūlnĭfĭcūsque chălȳbs vāsta fōrnāce lĭquēscit. Insŭla īnēxhaustis chălȳbum gĕnĕrōsa mētăllis.

Chăma, æ, m, gr. *Zieyká,* & sub *Pław.*

Chămæ, *hæ,* *Modrzewnicá ziele.*

Chămeăcte, es; gr. *Hebd.*

Chămæbūxum, gr. *Bukszpan.* 2.

Chămæcypărīssus, gr. *Cypris.*

Chămæcĕrăsus, gr. *Trześnie poziemne. Wiśienka*

Chămæcīssus, gr. *Błuszcz poziemny.*

Chămædăphne, es, gr. *Barwinek, Jágoda bábia, Wilcze łyko mnieysze, & in Bobek.*

Chămædrops, gr. *Ożanká.*

Chămædrys, yos, gr. idem & *Záwiczká.*

Chămĕleia, gr, *Pław* 4.

Chămælĕon, ontis, gr. *Jaszczorka cudzoziemska*

Chămælĕon, onis, ălbus. niger. *Dziewięć sił Lepczycá.*

Chamæleos, Plin. corr. Chamæleia.

Chămælēuce, es, gr. *Kwiat.*

Chămælīnon, gr. *Lnicá. Linum Latinum i longo Græcum brevi.*

Chămæmĕlon, Gr. *Rumień.*

Chămæmyrsīne, es, gr. *Jglicá ziele.*

Chămæpĕlōris. idis, gr. *Plaw & Zieieć.*

Chămæpēuce, es. gr. *Jwá.*

Chămæpītys, ys; yos. gr. idem & *Zywiczká,* & sub *Dzwonki.*

Chămæplătănus, gr. *Niedzwiedzia stopa.*

Chamæropes, Plin. corr. Chamætriphes, *hæ gr Pálmiczka.*

Chī-

chīrōnĭa ampelos, *Przestep 2.*
Chīrōnia herba. *Centurzyia.*
chīrōnīon, chironium. idem. & *Pának,*
chīrōnīum hulcus, *Wrzod nieuleczony*
chīrōnōmon, gr. *Kuglarz, Jestow mistrz*
Chīrōthēca. *gr. Rękowica.*
Chīrūrgĭa, *gr. Barwierstwo.*
Chīrūrgus, *gr. Barwierz.* **Wundartzt.** *Chirurgus fuerat. nunc est vespillo Diaulus. M.*
chīum vinum, *małmazyia.*
Chlæna, *gr. Szátá żołnierska, Szubá.*
Chlămydātus, & Chlamydula, idem.
chlămys, ydis. *gr.* idem & *Opończá.* **Reit Rock.** *Quin & Sidonias chlamydes. & cingula baccis* Cl. *syn.* Vĕstis, ămīctŭs, tĕgmen, vēlāmen, tūnĭca, vĕstīmĕntum. *epith.* Phœnīcĕa. Sărrānna Tÿrĭa, ŏdōrāta, cŏccĭnĕa, pūrpŭrĕa. mīlĭtāris, bēllĭca. *phr.* Īndūtus Tyrĭam clămÿdem, quăm līmbus ŏbibat Aŭrĕus. Cæsărĕos hŭmĕros ārdēnti mūrĭce tēxit cīrcūmfūsa chlămys. *vide Vestis.*
chlīdon, onis f. gr. *Mánela.*
chlōrĭus, chlorio, chlorion, onis, m. gr. *Wywielga.*
chlōrītes, æ, m. *gr. Kamięń zielony.*

CHO

Chŏla, *a, gr. Garniec miara.*
bodax, Vitruv. lege Cnodax.
chœnix, icis, m. gr. *Trzykwártowá miára Dwá funty.*
chærădes, *ha gr. Slinne iágody.*
chærŏgryllus. *gr. Jáżwiec.*
chŏledochus, sub *Żołć.*
chŏlĕra, *gr. Kolerá 2.* **Die Gelbsucht.** *Noxia si penitus Choleram sævire venena.* Ser. *syn.* īrābĭlis, īrācūndia. *vide Ira.*
chŏlĕrĭcus. *Kol:ryk.* **Gelbsüchtig. zornmütig** *vide Iracundus.*
Chŏlĭāmbus, *i. cludus iambus versus. idem* Scazon *infra.*
chēma, tis, gr. *Grobla.*
chŏndrīlla, vel e. es chondrillon, *Koźi mlecz ziele.*
Chŏndris. is, *f. gr. Dyptan 2.*
chŏrālīstrĭa, *Taneczńica 1.*
chŏrāgĭum, Chorēgium. *gr. Taneczńicá 2. Aparat, Przygotowánie.* **Dantzplatz.** *Qua corporum, qua mentium choragium.* (Ia.)
chŏrāgus ab duco. *Márszałek taneczny,* **Dantzmeister.** *Ipsa superborum domitrix gerit ipsa choragum.* M.
chŏraūla, æ. choraules, æ, vel is, m, *gr. Surmácz, Piszczek 1.*
chŏrda, *gr. Strona 3.* **Saite, Schnur.** *epith.* Tĕnŭis, tīnnŭla, rĕsŏna, lĕvis, vŏcālis, Phœbēa ăpŏllĭnĕa, gārrŭla, jūcūnda, lŏquax. sŏnāns, rĕsŏnans. *syn.* Nĕrvus, fides, ĭum. *phr.* Vŏcāles ĭmpēllĕre pŏllĭce chŏrda. Cāllĭope quĕrŭlas prætēntat pŏllĭce chŏrdas: ātquĕ hæc pĕrcūssis sŭbjŭngit cārmĭna nĕrvis. Rīdētur chŏrda quī sĕmper ŏbĕrrat ĕadem. *vide Fides.*
chŏrdăpsus, psi, m. gr. *Gryzięnie 1. & in Koliká 1*
chŏrdus, *Pozny.*
chŏrēa, *gr. Taniec 1.* **Ein Dantz.** *Ad numerum mosis pedibus ducere choreas.* Ovid. *Pars pedibus plaudunt choreas & carmina dicunt.* V. *syn.* Chŏrus sāltātĭō. *epith.* Lūdens, fēsta, mōllis, cāntātrix, lĕpĭda, sŏcĭa, grāta, dŭlcis læta, plăcĭda, făcĭlis, plaŭsa, hĭlăris, ăgĭlis, blănda, rĕvŏlūta, sāltāns, pŭēllāris, nŏctūrna, jūcūnda, sŏnōra, nŭmĕrōsa, cōncors, lāscīva, lūxŭrĭans, pūblĭca, īrrĕquĭētas *phr.* Indūlgĕre chŏreis. Chŏros cĕlĕbrāre, ĕxĕrcēre, dūcĕre. Pārs pĕdĭbus. plaūdūnt chŏreas. Mănum īmplĭcāre chŏreis. Mēmbra mŏvēre ād nŭmerum. Sāltat, & īmmīscet rĕvŏlūtas ārte choreas. ād cĭthāræ cāntus ăgĭles, cĕlebrāre chŏreas. *vide Salto.*
Chorepiscopi, Sigeberto. iidem Archidiaconi. Ordines minores conferebant. i. regionis aut provinciæ Episcopi.
chŏrēuma, *gr. Tániec 2.*
chŏrēus, chorius, cordax. *Cicer. Pes Poeticus longa & brevi syllaba constans.* idem Trocheus.
chŏrēusa. *gr. Skoczká.*
chŏrēutes. *æ. m. gr. Taneczńik.*
chŏrĭāmbus, *Pes Poeticus ex Choreo & Jambo constans, ut Conveniunt.*

chūtra

Chūtra, chytra, æ, gr. *Gárniec 1.*
chydæi, *Dáktyl 2.*
chytrīnda, æ, gr. *Zmrożek.*
chytrŏpus, odis, vel odos, gr, *Gárniec ná nogách, Panew.*

C I B

Cibālis, *Pokarmowy. Sniedny.*
cĭbārĭa res, *Sniedna rzecz.*
cĭbārĭa, orum. *Obrok, Stráwá, Zywność, Sniedna rzecz, Zob.*
cĭbārĭus, *Obroczny 1. Pokarmowy, Sniedny, Podły.* Speiß/ Nahrung. *Ajunt cum sibi sunt congesta cibaria sicut,* H. *syn.* ălĭmēnta cĭbi, ēscæ, vĭctus.
cĭbātus, us, *Pokarm, Strawa.* Speisung. *Aut alios hominum pastus, pecudumq; cibatus.* L.
cĭbi minimi est, *Mało iadá.*
cĭbi multi est. *Obżárty.*
cĭbĭcĭda, *an Zárłok?*
cĭbĭlla, *Stoł iadálny.*
cibyratici, lege Cybiratici.
cĭbo, as, *Karmię.* Speisen. -- *Nisi à terra paulatim quiq; cibentur.* Lucr. *syn.* Nūtrĭo, pāsco ălo, *vide Nutrio.*
cĭbo grăvis, onustus, sub *Obiadam się.*
cĭbōrĭum, gr. *Kieliszek, Bob Egipski,* & in *Cyborium.*
cĭbum capesso, capio, sumo, &c. *Jem.*
cĭbus, *Karmia 2. Pokarm.* & tr. *sub Rad co czynię.* Allerley Speiß. *Non domus apta satis, non hic cibus utilis ægro.* O. *syn.* ēsca, dăpes, ĕpŭlæ. ălĭmēntum. *epith.* Nĕctărĕus, săpĭdus, laūtus, grātus, rēgĭus sōlēnnis, ūtĭlis, pārcus, vīlis, mēndĭcātus. *phr.* Cōrpŏra sūstēntans, īnstaūrāns vīres, ănĭmīquĕ vĭgōrem. Mœstos ēxhĭlărāns ănĭmos. Rĕfĭcĭens vīres, Vīxque capit suāves mēnsa ŏnĕrāta cĭbos, Laūtis mēnsa părāta cĭbis. Jūnctăquĕ nĕctărĕis vīna jŏcōsa cĭbis.
cĭbus diurnus. *Obrok.*

C I C

Cĭcāda, *Konik robak.*
cĭcātrĭco, as, *Goię.*
cĭcātrĭcōsus, *Náśiekány, Szrámowáty.*
Cĭcātrix, Cĭcātrĭcŭla, *Blizna, Blizneczká. Szram.* Ein Wundmal. *Ceu ne cicatrices veteris vestigia pugnæ.* Ovid. *syn.* ŭlcus. *epith.* mārcĭda, vĕtus, ŏbdūcta, tūrpis, dĕfōrmis. *phr.* Sīgnāta in frōnte, cĭcātrix. Vŭlnĕris īnstīncti vēstīgĭa, sīgna vĕtĕris vēstīgĭa plāgæ, īnfixi vŭlnĕris īmprēssa sīgna.
Cĭccum, ciccus, *Gránowatych iábłek przegrodká, Fraszka 1. Nikeśa.*
ciccum non interduim. Niedbam.
cĭcer, n. cicera. cicerula, æ, *Ciećiorká.*
cĭcērcŭlum, *Rubryká 2.*
cĭchēlá, cichla, gr. *Drzozd morski.*
cĭchŏrēum, cichorium, gr. *Podrożnik ziele.*
cĭchŏrēum agreste, *Mlecz ziele.*
cĭchŏrēum verrucarium, *Brodawnik.*
cĭci, gr. *Kleszczowina.*
Cicilendrum, Cicimandrum, Citaractria. Polindrum Sancaptis. Hapalopsis. apud Plautum, sunt vocabula ficta aromatum seu condimentorum coqui gloriosi.
cĭcīndēla, *Swiecá, Złotnik robaczek.*
cĭcĭnus, adject, gr. *Kleszowinny.*
cĭcōnĭa, *Bociąn, Zoraw studzienny.* Ein Storck *Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.* Ovid. *epith.* Cāndĭda grăcĭlis, pĭa, ălba. *phr.* Nūntĭa Vēris, īnsignis pĭĕtāte cĭcōnĭa. Cūltrix pietātis, Cūm Vēre rŭbēnti cāndĭda vēnit ăvis lōngis īnvīsa cŏlubris. ēxpānsis cāndĭda pēnnis īpsa sĭbi plaūdit crĕpĭtante cĭcōnĭa pūllus nutrit. & īnvēntis pĕr dēvĭa rūra lăcērtis.
cĭcŭma, æ. è Gr. *Sowa 1.*
Cĭcur, uris, Omne, *Ogłaskany, Chowany.* Zahm. *Qui cicurum sensus, quæ tanta indago ferarum.* M. *syn.* Mānsuēfactus, cĭcŭrātus, plācĭdus, mītis
cĭcŭro, circurem reddo, *Ogłoskáć.* Zahme machen. *syn.* Mansuēfăcĭo, mītīgo, lēnĭo.
Citus; lege Ciccus.
cĭcūta, *Swinia wesz ziele, Piszczałka* Bangens kraut. Wüttrich. (*Herba venenosa.*) *Et mihi disparibus septem compacta cicutis.* Virg. *epith.* Frăgĭlis; vĭrĭdis, mœsta, cāna, gĕlĭda, dīra; sæva, frīgĭda, lēthĭfĕra, lēthālis vĕnēnōsa, vĕnēnĭfĕra, frīgens fūnĕsta, mōrtĭfĕra trīstis, ălgĭda, hōrrēnda, tōrpēns, ēxĭtĭōsa ēxĭtĭā-

fistulalis, noxia nocua, immedicabilis, glacialis. *Si pro fistula sumatur. v. Fistula.*
Cidaris, is, gr. *Korona krolewska, Zawoy.*
cieo, es, *Pobudzam, Poruszam, Przyzywam Mianuię, Wymieniam, Poczynam, Dzielę, Rusza lekarstwo.* Bewegen. *Condimus & magna supremum voce ciemus.* Virg. *syn.* Moveo. commoveo, excito, concito, animo, accendo, stimulo, *vel* voco, accieo, *phr.* Tonitru cælum omne ciebo. Ære ciere viros, at tu bella cie, conceptumq; excute fœdus. Ægida concutéret dextra, nimbosque cieret.
cieor, *Ruszam się.* *(brzegi.*
cilia, orum, *Powieki, Powiek włosy, Powiek*
cilibantum, *Stoł 2.*
cilicina vestis, *Włosienica.* (gemacht.
cilicinus. Kocowy. *Włosiany.* Aus Haaren
cilicium, Koc, an *Włosienica?* Ein härig Kleid. *epith.* asperum, rigidum, acutum mordax, pungens, hirsutum. *phr.* Cilicum textum. Mollibus abjectis. Cilicum dant tegmina setæ.
cilleo, *Poruszam 1. Ruszam 1.2.*
ciliba in *Stoł iadalny.*
cilo, onis. *Czołowaty, Głowy podługowatey.*
cimelia, orum, gr. *Kleynot.*
cimeliarcha, gr. *Kościelny.*
cimeliarchion, gr. *Skarb kościelny.*
cimex, *Pluskwa. Smrod.* Ein Wandlauß. (*Vermiculus ex ligno nascens.*) *epith.* fœdus, fœtidus rodens, edax. *phr.* Tutus, cimice lectus.
cimolia, *Ziemia lekarska.*

CIN

Cinædia, gr. *Kamień drogi,* sub *Ryba psia.*
cinædicus, gr. *Frantowski. Taneczník.*
cinædus cinædulus, adject. *Niewstydliwy.* Ein Dantzer. *Pulchre invenit improbis cinædis., epith.* impurus, obscænus, petulans, procax, improbus, protervus, impudens.
cinædus, subst. gr *Kuglarz, Pliszka, Ryba psia.*
cinata, gr. *Karćiof.*
Cinasones, Cinasones. *Fest. ver.* Cnasones.

cincinnatus, *Kędziorzawy.*
cincinnus, è gr. *Kędzior, Ozdoba*
cinclus, gr. *Pliszka.*
cincticulus, *Szort.*
cinctorium, *Przepaska.*
cinctura, *Przepasanie.*
cinctus, ûs, *Ciegatura Szore Pas 1.*
cinctus Gabinus, sub *Stroy 1. Plaszcz.*
cinctutus. *Przepasany.*
cindalismus, gr. *Kotek gra.*
cine particula in Li. & że 1.
cinefacio, *Pale 1. Spalić na proch, obracam w co.*
cinefactus, *Spalony.*
cineraceus, *Popielisty.* Aschfarb. *syn.* cinereus.
cineralia, *ium, orum, Popielet 2.*
cinerarius, *Popielnik, Kędziornik.* Der mit Aschen umgehet. *Nunc tuum Cinerarius, liquorem.* (Phal.)
cineres, hi, *Smiert 1.*
cinereus, cinerosus, *Popielisty.*
cinerula. *Popioł.*
cingarus, B. *Cygan.*
Cingiliones, apud Trebellium legit Casaubon. loco vocis Siqiliones, & cingula parva interpretatur.
cingo, is, Opasuię, *obstępuię, obwodzę oblegam* Przypasuię 1. & in *odzieram 1. Pobijam 2.* Podskrobać, *Przewięzuię.* Umbgürten. umbgeben. --- *Longam muris cum cingeres albam.* V. *syn* ambio, circumdo, corono, circumcingo, obeo, includo, sepio, amplector. comprehendo, *vel* comprendo. *phr.* Infert se septus nebula undique circumfundimur, & multo nebulæ circum Dea fudit amictu. Quem fulva leonis pellis obit totum Sylva coronat aquas. Ascanius longam muris cum cingeret urbem. Terram amplectitur orbis. Saltusque indagine cingunt. Cingit medium liquidis: amplexibus orbem at Venus obscuro gradientes aëre sepsit: Jussit & ambitæ circumdare littora terræ, ipsa natat tellus pelagi lustrata corona, undique enim densa Teucri inclusere corona, atq; hic vasta palus, hinc ardua mœnia cingunt.

Cingria. Fest. corr. Gingrina.
Cingŭla, æ. Popręg. Ein Roßgürt. Ut nova velocem cingula lædis equum. Ovid.
cingŭlam subſtringo, vel adſtringo, Przypinam popręgow.
cingŭlum, Pás, Kray 4. Ein Gürtel. Balteus, & notis fulserunt cingula bullis. Virg. syn. Baltĕus, zōna, cinctus, us. epith. Lēve, hăbĭle. phr. Prĕtiōsăque cingŭla gĕmmis. Aūro lūcēbānt cingŭla mūndo: ipse Quĭntīnāli trăbĕā, cinctūque Gabino insignis. v. Balteus.
cingŭlum bullatum. Pás rycerſki.
cingŭlus, Pás. & tr. Szczupły.
ciniflo. onis, Kędźiornik. Ein Kohlenblaſer. Custodes, lectica ciniflones, paradisi. Hor.
cinips, iphos, gr. Wesz. komor.
cinis, m. f. Popiół, Ług, Umarły, Grob, Kośći zmárłych. Aſche. Non servata fides cineri promissa Sichæo. Virg. epith. Fūmāns, fĕrvēns, ĕxĭgŭus, vĕrmĭfer, ingrātus, tĕpĭdus, immūndus, tĕnŭis, lēvis, sĕpŭlcrālis. phr. Sĕd nĕquĕ jam cinĕres ējĕctatămq; făvīllam fĕrre pŏtest. Pōstquam cōllāpsi cinĕres & flāmma quĭēvit. Cinis ōbdūctæ cēlābat lūmina prūnæ. incēdis pĕr ignes sūppŏsĭtos cinĕri dŏlōso. Non sătius cinĕres patriæ insēdisse suprēmos. Pōstquam cōllāpsi cinĕres & flāmmā quĭēvit. Cineres pro manibus. (Æneid.) Nēc patris ānchīsæ cinĕrēs mānēsve rĕvēlli. Vōs cinis ĕxĭgŭus, gĕlĭdæq; jăcēbitis ūmbæ. vide manes.
cinnăbări, n. cinnabaris, is, m. & f. gr. Cynobr. Cynnober.
cinnămĕus, cinnamominus, cinnaminus. Cynámonowy.
cinnămŏlŏgus, gr. Cynamonik pták.
cinnămōnium oleum, gr. Cynámonowy.
cinnămōmum, gr. Cynámon 2. Zimmetrind. Nam cinnamomi quod &c. (Scaz.) syn. Cinnămum. epith. ŏdōrum, rĕdŏlens, ărōmătĭcum, ŏdōrātum, ŏdōrĭfĕrum, grātum, frāgrans, spīrāns, ŏlens, suāve, dŭlce, jūcūndum, ămœnum. phr. Grātum lāte quod jactat ŏdōrem. Suāves quōd spīrat ŏdōres. Nāres grāto quod replĕt ŏdōre.

cinnămum, gr. Cynámon 1. Zimmet. — Cresus, adolebunt cinnama flamma, Ovid.
cinnus, Kędźior, Słodycz, Pomieszánie.
cinyps, yphis, sub Wesz.
Cinyra, gr. Cytra, Lutnia.

Cio, is, Poruſzam, Pozywam kogo, Ruszá lekárſtwo.
cippus, Pal 1. Kłodá 4. Nagrobek 2. Pęto. Sidło, Mił znak.

CIRC

Circa, Około. Koło. Præpositio. 1.2. 3. Umb Multa boum circa mactantur corpora morti. Virg. syn circum, circĭter.
circa domos mitto, Po domach.
circa reges mitto, Obsyłám.
circanea avis. Kániá 1.
circæa. gr. Czárownik ziele.
circātor, Strażniczy.
circēium gr. Pokrzyk.
circēnsis cursus. Zawod 2.
Circeum poculum, sub Przedźierzgnąć się.
circinātio. Okrągłość 1. Obracánie, Koło.
circinātor. Koło 1. Ringkreiß.
circino, as, Cyrkluię, Okrągło czynię, Okrążam 1. Mit dem Circkel rund machen. Utque tuos arcus per nubila circinat iris. M.
circinus, Cyrkel, Ogień piekielny. Ein Circkel. Integer immensum vertebat circinus annum. A.
circĭter, Præpositio Koło. Præposit. 2. 3. Umb.
circĭter. Adverbium, Koło. Præpositio. 2.
circites. hi Kolcá do opon.
circito, as. Kolę 2.
circitor, Wendetarz 2. Strážniczy ſpieg 2.
circius, Wiátr wielki. Ein groſſer Wind.
circlus Virg. P idem Circulus.
circo, as, Kolę 2.
circuĕo. Obchodzę, Obieżdzam.
circuitio, Obchodzenie, Krążenie.
circuitione nihil usus, Nieochyláiąc.

circui

Circuitione utor, *Okrążam.*
circuitor, *Strażniczy. 2. Przekupień 1. Wendetarz.*
circuitu pervenio, *Okrążam.*
circuitus, us, *Okrągłość 2. Obieg, Krążenie.* **Ein Umbgang.** *Savaq; circuitu curvantem brachia longo.* Ovid. *syn.* ambitus. orbis, circulus gyrus.
circularis, *Okolny.*
circulatim, *Kołem.*
circulatio, *Obrácánie, Krążennie.*
circulator, *Szálbierz. Czárlatan, Lekarz. iármarkowy.* **Ein Landstreichet.** *Quos sape falsus circulator decipit.* (Jamb.) *syn.* Præstigiator, histrio, ludio, ludius, mimus.
circulatoria jactatio, *Szálbierstwo.*
circulatorius, *Pospolity. Podły, Tretowy, Szálbierski.*
circuli Tropici, sub *Koło ná Niebie.*
circulo as, vel circulor, aris, *Kolę 2. Obracam się 2. Okrągło czynie.* **Umbgeben / umbcirckeln.** *syn.* cingo, ambigo, circumdo.
circulus. *Okrąg 2. Krąg 1. Obrzecz, Koło 1. Obarzánek. Koło iasne, Koło wozowe, Kolcá ušzáty, Gromáda ludźi, Tálerz 2. Wić. Obartuch.* **Ein Circkelring / Kreys.** *syn.* orbis, orbiculus, circuitus, ambitus, gyrus. *epith.* Flexilis, obliquus, tortilis, rotundus. *phr.* Tortilis à collo radians it circulus auro, Flexilis obtorti per collum it circulus auri. *vide Gyras.*
circum, Præpositio, *Koło. & Około.*
circum, *Adverbium. Około.* **Rund umb.** *syn.* circa,
circumædifico, sub Otaczam.
circum amicos dimitto, *Obsyłam.*
circumactio, circumactus, us, *Obracánie.*
circumaggero, *Obsypuię, Okładam.*
circumago. *Obracam, Oglądam się.*
circumamicio, Obierám 1. Przyodźiwam.
circumaro, *Oboryvam.*
circumaspicio, *Oglądam się 1.*
circumcæsura, *Obrázanie.*
circumcalco, *Podeptáć.*
circumcampanus, sub *Okolicá.*
circumcellio, Hultay.
circumcidaneus, *Obrzażany.*
circumcido, *Obrzezuię, Obćinam 1. Okrawam Odeymuię 1. Podskubuię,* **Beschneiden.** *Quod falsi fratres se circumcidere suasos.* T. *syn.* Circumseco, reseco, amputo. *vide Scindo.*
circumcingo, *Okrążam 1. Otaczam.*
circumcirca, *Około.*
circumcise, *Krotko, Skromnie 1.*
circumcisio, *Obrzezánie.*
circumcisitium. *Circumcisitum vinum. Wino pośledanie.*
circumcisitius, *circumcisitus. Obrzázany.*
circumcisura, *Obrzázanie, Obćinánie.*
circumcisus, si, *Obrázány.* **Beschnitten.** *Circumcisus adest, & iure renascitur undis.*
circumcludo, *Otaczam,* **Allenthalben / beschliessen.** *vide Cingo.*
circumcolens, *Okoliczny.*
circumcoluminum. *Ambit, Krużgánek.*
circumcolo, *Mieszkam gdźie.*
circumculco, *odeptáć.*
circumcurrens linea, *Koło 1. Obod.*
circumcurro. *Okrążám, 2. Zabiegam.*
circumcurso, *Zábiegam, Schodźić pole,*
circumdatia. 1. Petri 3. circumpositio, Obłożenie.
circumdo, *Otaczam, Obstępuię, Okrącam, Obwodzę 3. 2. Obwiiam. Oprawiam 5. Kłádę w pośrzodku.* **Umbgeben.** *Septem qua una sibi muro circumdedit arces.* Virg. *syn.* ambio. cingo, corono, sepio, circumcingo, circumvallo obeo, *vide Cingo.*
circumdo ferro, *Okowáć.*
circumdo fossulas, *Okopuię.*
circumdolo, *Oskrobuię, Oćiosáć.*
circumduco, *Obwodzę 1. Wodzę, Káśuię, Ogołoćić, Ośukiwam.*
circumduco dolis, *Zdrdzam.*
circumductio *Obwodzenie 1. Ośukánie.*

Circumdūctus, us, *Okrągłość 2. obracánie.*
circumdūctus, ti, *Ogołocony.*
circŭmĕo, *Obchodzę 1. obieżdżam. 1. okrążam, Otaczam, Kolę 2.* Herumbgehen. *Cuius non hedera circumiire caput* Prop. *syn.* ŏbĕo ŏbămbŭlo, pĕrăgro, pĕrĕrro, lŭstro, pĕrlŭstro, vel ămbio cingo.
circŭmĕquito, *Obieżdżam 1. Jeżdżę około.* Vmbreiten.
circŭmĕrro, *Kolę 2.*
Circŭmfĕrĕntia, *Okrągłość, Koło 1.*
circŭmfĕro, *Noszę około, Noszę przy sobie, & in oczyściam 2. & Wodą świeconą pokropić.* Vmbtragen. *Idem ter socios pura circum tulit unda.* Virg. *syn.* Circŭmdūco, circŭmvĕho.
circŭmfĕro oculos, *Oglądom się.*
circumfirmo, *Obwárowáć.*
circŭmflecto, *Záwracam. 1.* (*bod.*
circŭmflĕxio, circumflexus, ūs, *Koło 1. o-*
circŭmflŭo, *Oblewam, okrążam 1. obfituię* Otaczam, *& sub Náwodźie.*
circŭmflo, *Owiewam, Wieię 1.*
circŭmfluus, *Okrążáiący, Ná wodźie.* Vmbrinner. --- *In geminas partes circumfluus amnis.* Ovid. *syn.* circŭmflŭēns.
circŭmfŏdio, *Okopuię.* Umbgraben.
circŭmfŏro, *sub Wiercę 1.* Umbboren.
circŭmfŏrānĕus, *Rynkowy, Podły, Lichwiarski, & sub Ciárlátan, Szálbiersz.*
circŭmfŏssor, *Okopuiący.*
circŭmfŏssūra, *Okopywánie.*
circŭmfrĭco, *Ocieram, ostrobuię.*
circŭmfringo, *Obłamuie.* Abbrechen.
circŭmfŭlgeo, *Záiáśnieć.* Umbscheinen.
circŭmfŭndo, *Oblewam 1. oblegam, otaczam, Obstępuię.* Umbgiessen.
circŭmfŭndor, *sub Okładam się, & Wykipia.*
circŭmfŭsio, *Obleánie.*
circŭmfŭsus, *Ná wodźie.* Vermischt. *Nam circumfuso consistit in aere tellus.* T. *syn.* Circŭmfŭsus, diffūsus.
circŭmgĕlātŭs, *Obmárzły.* Umbfroren.
Circŭmgĕmo, *Tchnę.*
circŭmgĕsto, *Noszę przy sobie.*
circŭmglŏbor, *Kupię się, sub Kupię.*
Circŭmgrĕdior, *Otaczam.* Umbgehen.
circŭmjăcēns, *Okoliczny.*
circŭmjăceo, *Leżę około, Przyległy.*
circŭmjăcio, *Otaczam.*
circŭmjĕctus, ti, *Okoliczny.*
circŭmjĕctus, ūs, *Okrążienie, Polepá.*
circŭmjicio, *Obwodzę 2. otaczam.*
circŭmlămbo, *Obliżuię 1. 2.*
Circŭmlĕgo, *Obieżdżam.*
circŭmligo, *Obwiężuię, Sćiągam.* Vmbbinden. *Quando leen tumido circumligat ilia vinclo. syn.* Circŭmligo, nĕcto, vincio. *vide Ligo.*
circŭmlĭno, circumlinio, *Oblepiam, obmá-*
circŭmlĭtio, *Polepá, Oblepiánie.* (*zuię*
circŭmlĭtus, auro, *Pozłoćisty.*
Circumloquium, Isidoro. Periphrasis aliis.
circŭmlŏquor, *Okrążam 2.*
circŭmlŏcūtio, circumloquutio, *Okrążienie.*
Circŭmlŭitur, *Na wodźie.*
circŭmlŭo, *Oblewam.* Benätzen.
circummitto, *Obsyłam.* Vmbschicken.
Circŭmmānitus, sub Obwodzę murem.
circŭmmŭlcĕo, *Ogłaskáć, obliżuię.*
circŭmmūnio, *Ogradzam, obwodzę 2. obiiam*
circŭmmūnītio, *Obwodzę murem.* (*kołmi.*
circŭmmūrānus, *Przedmurowy.*
circŭmnāscor, *Obrastam.* Umbwachsen.
circŭmnāvīgātio, *Obieżdżánie.*
circŭmnăvĭgo, *Obieżdżam.*
circŭmnĕcto, *Obwiężuię, Sćiągam.*
Circŭmno, *Okrążam.*
circŭmŏbrŭo, *Zagrzebáć.*
Circŭmŏrnātus, sub Vbieram 1.
circŭmpădānus, *sub Okolica.*
circŭmpāngo, *Obiiam kołmi.*
circŭmpavio, *Vbiiam.*
circŭmpĕdes, hi, *Cháłástrá, Ponczochy.*

Circūmplĕcto, *Obeymuie*, *Spinam.*
Circūmplĕctor, *Obeymuię*, *Otaczam*, *Ogárnąć* 1. Vmbfangen.
Circūmplĕxus, ûs. *Obłapiánie*, *Obwinięnię.*
Circūmplĭco, *Obeymuię*, *Obwiiam.*
Circūmplĭcor, *Obwiiam się.*
Circūmplūmbo, *Oblewam ołowem.*
Circūmpōno, *Okładam* 1.
Circūmpōtātĭo, *Pićie ustawne*, *Rozgárdjas.*
Circūmrādo, *Oskrobuię.*
Circūmrētio, *Sidlę*, *Otaczam.*
Circūmrōdo, *Ogłodáć*, *Gryzę* 2.
Circūmrōdor, *Obmawiáią mię.*
Circūmrōto machinam, *Obracam.*
Circūmrōtūndātĭo, *Okrążánie*, *Obracánie.*
Circūmſcālpo, *Oskrobuię.* Vmbſchaben.
Circumſcariſio, *idem.* *Quantitatem vide in Sacrifico.*
Circūmſcīndo, *Obćinam* 2.
Circūmſcrībo, *Okreſzam*, *Przekreſzam*, *Kłádę w ſzranki*, *Składam kogo*, *Oszukiwam.* Vmbſchreiben. *ſyn.* Cōnclūdo, cōmprēndo, dēfīnĭo, līmĭto.
Circūmſcriptè, *Gładko* 1.
Circūmſcrīptĭo, *Okreſzenie* 1. *Okrągłość* 2. *Oszukánie.* Vmbſchreibung.
Circūmſcrīptor, *Szálbierz.* Ein Betrieger.
Circūmſcrīptus, *Okreſzony*, *Ná wodźie.*
Circūmsēco, *Obrzezuię.*
Circūmsēctus, *Obrzezány*, *Obrzezániec.*
Circūmsĕcus, *Około.*
Circumsēdĕo, *Oblegam*, *Otaczam.*
Circūmsēpĭo, *Ogradzam*, *Otaczam.*
Circūmsēro, *Obśiewam.*
Circūmſeſsĭo, *Obleżenię*, *Opánowánie.*
Circūmſideo, circumsīdo, *Oblegam.*
Circūmſigno, *Oznáczyć*, *Okrislam.*
Circūmsīſto, *Obstępuię.*
Circūmſitius, *in Obrzezány.*
Circūmsōnans, *Głos wrácące mieyſce.*
Circūmsōnat, *Rozlega ſię*, *Obija ſię o uſzy.*
Circūmsōno, *Brzmię około.* Schallen.
Circūmſpēctātrix, *ſub Swidrzeiące oczy.*
Circūmſpēctè, *Oſtrożnie.*
Circūmſpectĭo, *Oglądanie*, *Opátrzność*, *Oſtrożność*, *Rozważanie.*
Circūmſpecto, *Oglądam ſię.*
Circūmſpector, *ſub Oſtrożny.*
Circūmſpēctus, ti, *Oſtrożny.*
Circūmſpēctus, ûs, *Przeglądánie* 2. *Oſtrożność.* Das Vmbſehen.
Circūmſpērgo, *Kropię około*, *Potrząſam czo*
Circūmſpĭcĭēntĭa, *Opátrzność*, *Oſtrożność.*
Circūmſpĭcĭo, *Oglądamſię*, 1. 2. *Rozważam* *Poglądam po ſobi*, *Kokoſze*, *Upámiętywam ſię.* Vmbherſehen. *Diverſi circumſpiciunt*, *hoc acrior idem.* Virg. *phr.* Hūc ŏcŭlos vērto, ŏcŭlis ōmnia lūſtro, cōllūſtro, ŏcŭlos pēr sīngŭla vōlvo. Hūc vōlvēns ŏcŭlos, tōtūmquĕ pĕrērrat līmĭnĭbus, tăcĭtis ŏcŭlos cĭrcumferre, pārtes ĭn ōmnes vērtēre, vērsāre. Lūmĭne văgo lūſtrāre, āſpēctu văgāri, in quāmcūnque dŏmus ādvērti lūmĭnā partem. Īmmēnſæ ſpēctāntur ŏpes. *vide Aſpicio.*
Circūmſtāntĭa, *Obſtąpienie*, *Okoliczność.*
Circūmſtātĭo, *Obſtąpienie.*
Circūmſtĭpo, *Obſtępuię.*
Circūmſto, *Stoię około*, *Obſtępuię.* Vmbherſtehen. *Curvata in faciem montis circumſtitit unda.* Virg. *ſyn.* Sto cĭrcum, cĭrcūmsīſto, *vel* cingo, āmbĭo.
Circūmſtrēpo, *Grzmot czynię.*
Circūmſtrŭo, *Ogradzam.*
Circūmsūdo, *Pocę ſię.*
Circūmsŭo, *Obſzywam.* Vmbnehen.
Circūmtēgo, *Okrywam.* Bedecken.
Circūmtēxo, *Oplatam.*
Circūmtīnnĭo, *Brząkam.* Klingen.
Circūmtōnſus, *Oſtrzyżony.*
Circūmtōno, *Grzmot czynię.*
Circūmtrēcto, *Obmacywam.*
Circūmtrēmo, *Drżę.*
Circūmvādo, is. *Otaczam*, *Obeymuie mię.*
Circūmvăgus, *Biegun* 1.

Cīrcūmvallātĭo, Okop.
Cīrcūmvāllo, *Otaczam, Oblegam, Obwodzę 2.* Mit Bollwercken umbgeben / belägern. *syn.* vāllo, ōbvāllo, cīngo, āmbĭo, ŏbĕo, inclūdo, mūnĭō. *vide Vallo.*
Cīrcūmvēctĭo, circumvectus. *us. Obbieg.*
Cīrcūmvēctor, Circumvehor, *eris, Obieżdżam, Przeieżdżam się.* umbfahren.
Cīrcūmvĕnĭo, *Obchodzę 2 Otaczam, Ogárnąć, Ogolocić, Oszukiwam.* Umbgeben. *Multa senem circumveniunt incommoda, vel quod.* H. *syn.* Cīrcūmdo, āmbĭo, cīngo, ōbsĭdĕo.
Cīrcūmvēntio, *Oszukanie.*
Cīrcūmvēntor, *Szálbierz.*
Cīrcūmvērto, *Omiatam.*
Cīrcūmvērsor, aris, & circumvertor, eris, O-
Cīrcūmvērto *sub Ogołocić.* (bracam się.
Cīrcūmvēstĭo, *Okrywam, Ochylam.*
Cīrcūmvīncĭo, *Obwiązuię.* Herumbbinden.
Cīrcūmvŏlĭto, *sub Latam, Záviegam.* Stäts hin und wieder fliegen. *Aut argu. ta lacus circumvolitavit hirundo.* Virg. *syn.* Vŏlĭto, vŏlo, cīrcum.
Cīrcūmvŏlo, *sub Latam.* Fliegen.
Cīrcūmvŏlvo, *Obwiiam co, Okrącam 1.*
Cīrcūmvŏlvor, *Obwiiam się.*
Cīrcūmvŏlūtor, *Łáżę się.*
Circumvortor, idem Circumvertor.
Circuncido, Circundo, Circumfero, Circumgesto, Circumscribo, Circumsedeo, Circumsono, Circumspicio; Circumvenio, &c. lege circumcido, circumvenio, &c. ut scribo cum Lambino, Gifanio, Coluio, Cerda, & aliis qui M *scribunt* N *scribit Erythræus, Scalig. Nizolius. At Turneb. nunc* M *nunc* N, *ut rem non magni momenti esse existimes.*
Cīrcus, gr. *Koło 1. Rynek, Szránki 1. Zawod, Gonitwy miesyśce, Jástrząb.* Ein Umkreiß. *Multa capax populi commoda circus habet.* Ovid. *syn.* Cīrcŭĭtus, āmbĭtus, cīrcŭlus. *epit.* Thĕātrālis, āmphĭthĕātrālis, cĕlĕber, māgnus, lōngus, căpax, clāmōsus, māgnĭficus, fēstus, ăpērtus, pătēns, spătĭōsus. *phr.* Fēsta, thĕātrālis cĕlĕbrant sōlēnnĭa cĭrci āmphĭthĕātrālem cīrcum făcĭt ārĕa. Mūlta căpax pŏpŭlī cōmmŏda cīrcus hăbet. Mĕdĭāque in vālle thĕātri Cīrcus ĕrat pōmpa cĕlĕber, ēxūltāt raūco vīctōrĭa cīrco.
Cīris, *idem* Cirris.
Cīrnĕa, *Dzban 2.*
Cīrrātus, *Cirriger. Kedźierzáwi, Gálánt.*
Cīrris, is, gr. *Rybitw ptak, vide & Czerwonak, & Dzierlatká.*
Cīrrhus, gr. *Płowy.*
Cīrrus, *Kędźior, Czub, & sub Płetwá.*
Cīrsĭon, gr. *Ostrożeń ziele.*
Cīrsŏcēle, es gr. *Kitá.*

CIS.

Cĭs, *Z onę stronę, Z tę stronę, Koło, Præpositio 1. 2. Precz.* Diesseit.
Cĭs paucas tempestates, *Wkrotce.*
Cĭs paucos dies, *Zá kilka dni.*
Cĭsiārĭus, *Woźnicá.*
Cĭsĭum, *Kára 2. Woz o dwu kołách.*
Cĭspēllo, *Odganiam.*
Cĭssāmpĕlos, gr. *Powoy ziemny.*
Cĭssānthĕmus, gr. *Gdulá ziemna 2.*
Cĭssĭtes, æ, m, gr. *sub Bluszczowy.*
Cĭssŏphyllum, gr. *Toieść ziele.*
Cĭssus, gr. *Bluszcz 1.*
Cĭssybĭum, *al.* cissymbium, gr, Kufel.
Cĭsta, gr. *Skrzyniá, Wozowa skrzyneczká, & in Pudło.* Ein Kast. *syn.* ārca, cĭstŭla, cālăthus, cănĭstrum, *epith.* Căvă, tēxta, vīmĭnĕa, cōncăva, căpax, āmpla, pătŭla, claūsa, lignĕa, pĭcta. *phr.* Pārs ōbscūra căvis, cĕlĕbrābant ōrgĭa cistis. Namque vētus Græcos sērvābant cīsta lĭbēllos.
Cīsta viminea, *Kobiel, Kosz.*
Cĭstārcĭa, æ, *vel orum. sub Torbá.*
Cĭstēlla, cistellula, & cistula, *Skrzynká 1.*
Cĭstēllātrix, *Skużebnicá.*
Cĭstērna, *Kryniczá Studniá, & sub Pieczáry.*
Cĭstērnīnus, *Kryniczny.*
Cĭsthus, & Cistus, gr. *Roża pszczelna.*
Cistifer, Cistiger, Tragarz.
Cĭstŏphŏrus, gr. *Krubnik, Podwoyny grosz.*
Cĭstŏphŏrum talentum, sub *Tálent.*

Cist-

cistophorus, gr. *Krubnik, Podwoyny grosz.*
citatim, *Prętko.* **Behend.** *Corpora, quæ fuerant præcursibus apta citatim.* Fill.
citatio, *Pozwánie 1. 2. 3. Przypowieszczenie,* an *Pozew?*
citatus, *Prętki.* **Schnell.** *Non Tigris catulis citata raptis.* (Phal.) *syn.* Citus, celer, velox, properans.
citeria, *Swiegotká,* Klekotka.
citerior, *Bliski, Z tę strong.* **Viel näher.** *syn.* Propior, vicinior, propinquior.
citerius, *Bliżey.*
cithara, Gr. *Lutnia, Cytra.* **Ein Harffe / Zither.** *Non studeo Citharæ, nec Musæ deditus ulli.* Hor. *syn.* Chelys, lyra, barbitus, testudo, plectrum, fides. *epith.* Sonora, bicornis, resonans, blanda, arguta, delicata sonans, dulcisona, querula Apollinea, orphea jucunda, garrula, tinnula, dulcisona, Rhodopeia, orpheia. Lesbiaca, grata, honora, *phr.* Quæ dulces reddit pollice tacta sonos. Mentis sollicitæ relevans curas, Cithara crinitus jopas personat aurata. Cithara impulsis resonat Rhodopeia nervis. Bistoniam digitis citharam fac pulset eburnis. Pieria cithara resonant, Threicia fretus cithara, fidibusq; canoris. jam manibus citharam, fac pulset eburnis. Pieria cithara resonat. Threicia fretus cithara, fidibusque canoris. Jam manibus citharam. jam pectine pulsat eburno. Citharæ vocales tangere nervos. Tractat inauratæ garrula fila lyræ, Treiciam digitis increpuisse lyram. Patrioque canoram, increpuit de more lyram, dulcedine mira; orphea percussit sociantem carmina nervis. Pulsis ad carmina nervis. Blando resonantes murmure nervi Hæc percussis subjungit carmina nervis. Vocales impellere pollice chordas. imbellis cithara & bellis haud apta canendis. Bella satis cecini, citharam jam poscit apollo. Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora. Cuncti cithara, resonante sequuntur. *vide Lyra.*
citharista, æ. m, gr. *Cytrysta, Lutnista.*
citharistria, sub *Lutnistá.* **Ein Harffenschlägerinn.** -- *Casu Citharistria virgo.* Mant.

citharizo, gr. *Gram ná lutni* **Harpffenschlagen.** *Et citharizantes Nymphas comitatur Apollo* M. *syn.* citharam pulso, tango, *v. Cithara.*
citharodia gr. *Gránie 1.*
citharoedicus, gr. *Lucienny.*
citharoedus, gr. *Cytrysta, Lutnistá,* & *Rybá ięzyczásta,* **Ein Harpffenschläger.** *Accipes uxorem de qua citharæ dus Echon.* J. *syn.* Citharista, citharam pulsans, citharæ pulsandæ peritus. *epith.* insignis, blandus, gratus, lætus, dulcisonus, Phœbeus, apollineus, mulcens, aonius, Pierius. *phr.* Fidibus plectroq; potens. Doctus numeris intendere nervos Plectra movens, impellens pollice chordas saxa movens, ferasque lyra. Lætam pulsare peritus pollice vocali citharam, plectroq; canoro. Threicia fretus cithara, fidibusq; canoris. Vix dum finis erat dapibus, cum comptus in ostro astitit argutus juvenis, patrioque canoram increpuit de more lyram, dulcedine mira obstupuite omnes, sonitum mox verba secundant.
citharus, gr. *Ryba ięzyczásta, Płászczka.*
citimus, *Bliski, Zágraniczny.* **Allernechst** *Quæ citimus limes dispescit turbida puris.* F. *syn.* Proximus, vicinus.
citipes, Prętkonogi.
cito, as, activum. *Pozywam 1. Przyzywam, Rodzę, Porußam, Przywodzę 5. Mianuię, Wydáie ziemia,* & sub *Przypowieszczam.* **Beruffen/fordern.** *Integer ambiguæ si quã do citabere testis.* Juv. *syn.* Cieo, voco, urgeo.
cito, as, neutrum. *Przyspieszam.*
cito, Adverbium, *Rychło, Prętko.* **Schnell/behend.** *Si benè quid facias, citò, nam citò factum. Ille citò monitus rigidos eludere cæstus.* Mant. *syn.* Confestim, repente, subito, mox, continuo, extemplo, protinus, haud mora. *vide Celeriter.*
citra, *Bez 2. Koło.* Præpositio, *1. 2. Z tę stronę,* **Hie/ disseit/ ohn/ nach.** *Vincens aspiciet citraq; carnis.* (Phal.) *Quos ultra, citraq; nequit consistere rectum:* Hor.
citrago, citreago, *Pßczelnik ziele.*

Citratus ager à citra.] Ageno Urbico, qui citra est.
cĭtrātus, acitrus, *Cytrenowy.*
cĭtrētum, *Cytrynowy ogrod.*
cĭtrĕus, citrinus, gr: *Cytrynowy.* **Das von Citronen Holtz ist.** *Scribitur in citreis, calidum scis ponere semen.* P. *syn.* Citrinus.
citrion, citrium, gr. *Cytryn owoc.*
citro, *vide* Ultrò, *Cum quo semper conjunctum reperitur.* **Hin und her.** *Direpta voliant ultroque citroq; per auras* L.
cĭtrŏmēlon, gr. *Cytryn owoc.*
cĭtrōsus, *Cytrynowy.*
cītrus, cĭtrum, gr. *Cytr drzewo. Cytrynowe drewno, Cytryn owoc.* **Citronen baum.**
citta, gr. *Sroká Apetyt. brzemiennych.*
cĭtŭlè, *Prętko.*
cĭtus, acieo, cio, *Rozdźielony,* in *Dźiełę, Prętki, Rychły.* **Schnell / geschwind.** *Solvite vela citi, Deus æthere missus ab alto.* Virg. *syn.* Cēlĕr, vēlox, cĭtātus, pernix, prōmptus, præpes, vŏlŭcer, lĕvis, fēstīnus, prŏpĕrus, vŏlāns. *vide Velox, Celer.*
cīvĭcus, *Mieyski,* **Städtlich / bürgerlich.** *Clausit & æterna, civica bella sera.* Ovid.
cīvīle judicium, *sub Sądo głowę, sed aliud sonat.*
cīvīlis *Mieyski, Swiecki 4. Zgromádny, Łágodny.* **Bürgerlich.** *Exclamat, nec te civilibus insere bellis.* Ovid. *syn.* Cīvicus, ūrbānus, mītis, lĕpĭdus, cōmis, pŏlītus.
cīvīlis actiō, *Spráwá.*
cīvīlis scientia, ratio, *Rzeczypospolitey spráwowánie.*
cīvīlĭtas, idem, & *Łágodność, Obyczayność, Mieyskie 2.*
cīvīlĭter, *Po mieysku, Łágodnie, Prawnie.* **Höflich / bürgerlich.** *Exercet memores plusquam civiliter iras.* Ovid.
cīvis commune, *Mieszczánin 1.* **Ein Bürger.** *Et fessi tandem cives infanda furentem.* Virg. *syn.* Incŏla. *epith.* Clārus, nōbĭlis, āntīquus, īnsīgnis, cĕlĕber, cĕlĕbris.
cīvĭtas, *Miásto. Mieszczanie, Rzeczpospolita, Kráina.* **Stadt / Burgerschafft.** *Tu civitatem quis deceat status.* (Alcaic. *syn.* ūrbs, ŏppĭdum. *epith.* Clāra, pūlchra, āntīqua, sŭpērba, pŏtens, bēllĭca, mūnīta, sēcūra, īmpăvĭda, īnaccēssa. *Vide Urbs*
cīvĭtātem furatus, *Mieszczanin nieprawy.*
cīvĭtātis jus, *Mieyskie práwo.*
cīvĭtātis pretium, *Mieyskie, ultimum.*
cīvĭtātŭla, *Miásteczko.*

CLA

Clābŭla, *Latorość do sadzenia.*
clades, *Klęská, Porażka, Szkodá.* **Niederlag.** *Cladibus irruimus, nocituraq; ponimus arma.* L. *syn.* Cædes, strāges, cāsus, fūnĕra, *epith.* Tetra, bēllĭca, mōrtĭfĕra, ăcērba, ĭniqua, ĭmmēnsa sæva, fūnēsta; āspĕra, mĭsĕra, fœda, ēxĭtiōsa, ēxĭtĭālis, fŭrĭōsa, lāmēntābĭlis, rĕpēntīna, lūctŭōsa hōrrēnda fĕra, dūra, măvōrtĭa pērnĭcĭōsa. *vide Occisio Strages.*
clam, Adverbium, *Potaiemnie.* **Heimlich.** *Clam ferro incautum superat securus amorem.* Virg. *syn.* Clāncŭlum, clāncŭlo. *phr.* Tēste rĕmōto Tēcto in rĕcēssu, ŏccūlta fraūde.
clām, Præpositio, *Bez wiadomości,* & *sub Kryię się 2. Krádnę.*
clām me est, *Niewiem.*
clāmātor, *Wołacz, Woźny.*
clāmātōrĭus, *Krzykliwy,* vide *Nieszczęśliwy.*
clāmĭtātĭo, *Wołanie.*
clāmĭto, *Wołám 1.* **Embsig schreyen.** *Hoc sterque quaterque clamitaris.* (Phal.) *phr.* Crēbro, sæpĭus clāmo.
clāmo, *Wołam, 1. 4. Pokazuię po sobie.* **Schreyen / ruffen.** *Clamabis capiti vina subesse meo.* Prop. *syn.* ēxclāmo, cōnclāmo, vōcĭfĕrŏr. *phr.* Cœlum, aūras, æthĕra, cāmpos, dŏmum, ædes, vĭas, ūrbem, vōce, clāmōre īmplĕo. tŭmūltu, vōcĭbus, clāmōrĭbus, sŏno, ŭlŭlātu rĕplĕo, cōmplĕo. Clāmōrem ād sȳdera tōllo clāmōre īncēnduut cœlum Trōesq; Latīnīq; cælum rumpo. Clāmōre, cōncūtĭo ōmnes māgno cĭrcum clāmōre frĕmēbant ātq; īntōnat ōre, ĭbat, & īngēnti sēsē clāmōre fĕrēbat. Socĭi māgno clāmōre sĕquūntur. Mæstam īncēndunt clāmōrĭbus ūrbem ŭlŭlātusquē dedēre. Sŭbĭto ērūmpunt clāmōre, frĕmĭtēsque ēxhōrtāntur ĕquos. Fœmĭnĕum.

clāmōrem ād cœli sȳdĕra tōllunt. Ausus quīn ĕtīam vōces jăctāre pĕr ūmbram. Īmplēvi clāmōre vīam mœstūsque; Crĕūsam ne qu equam īngĕmīnans, ītĕrūmquĕ vŏcavi. Tēr scŏpŭli clāmōrem, īntēr căva sāxa dĕdēre. Hīc tōtum cāvēæ cōnsēssum īngĕntis, & ōra, prīma pātrum māgnis Sālius clāmōrībus īmplet. Clāmōrem īmmēnsum tōllit, quo pōntus & ōmnes īntrĕmŭēre ūndæ; pĕnītūsque ĕxtērrita tēllus. Itālīæ cūrvīsquĕ īmmūgīit Ætna cāvērnis. Itālīam prīmus cōnclāmat ăchātes. Itālīam læto sŏcīi clāmōre sălūtant. īnsĕquītur clāmōrq; vīrum strīdōrq; rŭdēntum. Clāmōres sīmul hōrrēndos ād sȳdĕra tōllit ūndīq, clāmor tōllītur. īt trīstis ād æthĕra clāmor Bēllāntūm jŭvēnum & dūro sūb mārte cădēntūm. Hīc ūndīque clāmor. Dīssēnsu māgnus vārio sē tōllit in aūras. Māgnīsque vŏcānt clāmōrībus hōstem. Clāmōrēmq; fĕrūnt ad lītŏra vide Echo.

Clāmo aliquem, Przyzywam.

clāmor, Wołánie, Wrzask, Krzyk, Gwar. Ein Geschrey—Magnisq; vocant clamoribus hostem. Virg. syn. Vōx, sōnus, sōnītus, mūrmur frĕmītus, strĕpītus, frāgor, plāngor, ŭlŭlātus, gĕmītus, lāmĕntum, quēstus. mūgītus. epith. Flēbīlis dīsŏnus, hōrrīsŏnus, trīstis, īngēns, lætus, fœmīnĕus māgnus, cōnfūsus, văgus, tērrībīlis, pŏpŭlāris īnsānus: īnsŏlēns, īnsŏlītus, mŏlēstus, rĕsŏnus. ēmīssus, tūrbīdus, nīmīus, mŭlīebris, sūbītus, faūstus, rĕpĕtītus, ītĕrātus: īnanis. trīumphālis. phr. Sūblātus ad æthĕra clāmor. Tūm vēro īngĕmīnat clāmor. Fŭrit ūndīque clāmor dīssŏnus. Fĕrīt æthĕra clāmor. Naūtīcus, īt clāmor, cœlo cælum sŏnat ōmne frăgore æthĕra cōmplēt. Tūm vēro īmmēnsus sūrgēns fĕrit aūrĕa clāmor sȳdĕra. Tōtumquĕ vīdēres mīscēri ānte ŏcūlos tāntis clāmōrībus æquor. Pūlsāti cōlles clāmōre rĕsūltant cōnsŏnat ōmne nĕmus strĕpītu, cōllēsq; rĕsūltant, īt clāmor tōtis pĕr prōpūgnācūla mūris. Tūm vēro ĕxŏrītur clāmor, rīpæque lăcūsq; Rĕspōnsant. cīrca, & cœlum tŏnat ōmne tŭmūltum. Clāmor vārio dīscrīmīne vōcum sȳdĕra pūlsat strĕpit, ōmnis mūrmūre cāmpus Clāmor jŭvĕnīlis & ūna Fœmīnĕæ vōces īmpūlsāque tȳmpāna pālmis, cōncăvāq; ærĕ sŏnant. Naūtīcus ĕxŏrītur vărio cērtāmīne clāmor. Insĕquītur clāmōrq; vīrum clāngōrquĕ tūbārum, ērgō ōmnes māgno cīrcum clāmōre frĕmēbant. vide Clámo, & Murmur.

Clāmōre ĕxcīpio apprŏbo, Krzykam.

clāmōre flagito, posco, Przyzywam

clāmōrem tollo, Wrzeszczę.

clāmōsè, Głośno.

clāmōsus, Krzykliwy, Wrzaskliwy, Głośny. Wołánia pełny. Ein Schreyender. Clamosus juvenem pater excitat. accipe ceras I. syn. Clāmans, ēxclāmans. vel clāmōre rĕsūltāns, frĕmēns.

clāncŭlārius, Pokątny.

clāncŭlo, Milczkiem z: Potáiemnie.

clāncŭlum, Kryiomo, Bez wiadomości.

clāndēstīno, Potáiemnie.

clāndēstīnus, Potáiemny, Pokątny. Verborgen. Et clandestinis surgentia fraudibus arma M. syn. ārcānus, sĕcretus ŏccūltus.

clānga, clangus, gr. Orzeł z. (Orzeł

clāngo, Skrzeczę, Trąbię, Kteráią. & sub

clāngor, Kteranie, Trąb dźwięk. Klang. —Magnis quatiunt clangoribus alas. Virg. syn. Tūbārum sŏnus. strĕpītus. epith. Raūcus, lūctīfĭcus sævus, Mārtīus, rĕsŏnāns, tērrīfĭcus, ærīsŏnus, hōrrīsŏnus trĕmŭlus, mīnax, crēber, hōrrēndus, sŏnāns rĕsŏnus, strīdēns, frĕmēns trīstis, Māvōrtīus, bēllīcus, horrēns, horrīdus, phr. raucus strīdenti murmūre clāngor. Classicum. Tuba.

clāngor anserum, Gęgánie.

clārè, Głośno, Jáśno. Scheinbarlich.

clārĕo, clarĕsco, Jáśnieie, Swiecę, Słynę. Hell/ klar/ berühmt seyn/ Ergo postq; magisq; viri nunc gloria claret. E. syn. Clārēsco, ēnīteo phr. vīrgīnum glorīa claret; clarēbant Lumīna cæli ēgrĕgio tāntūm dĕcus ēnītet ōre. v. Luceo

clāret, clarescit, Jáśna rzecz.

clārīfico, Obiaśniam, Jáśno czynię.

clārīgātio, Wyprowiadanie przymierza Areſt cudzoziemca, odiskánie. (Upominam się

clārīgātiōnem exerceo, Wyprowiadam pokoy,

clārīgo, as, Wyprowiadam pokoy. Odiskuię.

clārĭsŏnus, *Głośny.*

clārĭſsĭmātus, *B. in Mośćiwy.*

clārĭſsĭmus, *Wielmożny, Oświecony 2. Mośćiwy*

clārĭtas, *Jáſność 1. Zácność, Głoſu brzmięnie.* **Klarheit.** *Summum ad gradum cum claritate veneris.* (Jamb.) *ſyn.* Splēndor, lūx, lūmen, *v. Lux, vel* hŏnor, fāma, nōmen. *vide Honor.*

clārĭtūdo, *Sława, Jáſność 1. 2. Zacność, Swietność 2. Głoſu brzmięnie.*

clāro, as. *Obiaśniam, Sławię.* **Erläuteren.** *Mitis iter longa claravit limite flamma.* St. *ſyn.* īllūſtro: nōmen, fāmam do, cōnfĕro.

clāror, oris, *Glanc, Jáſność.*

clārus, *Jáſny, Przezroczyſzy, Głośny, Oświecony 2. Zacny, Sławny.* **Klar / hell.** *Ipſe peregrina ferrugine clarus & oſtro.* Virg. *ſyn.* Pĕrſpĭcuus, *v. Lucidus. vel* ēvĭdēns, ăpērtus, mănĭfēſtus, lūcĭdus, dīlūcĭdus, pēllūcĭdus, ſplēndĭdus, nĭtĭdus, nōtus, nōtĭſsĭmus, nōn ōbſcūrus, *vel* cĕlebris, īnsīgnis, īllūſtris, ēxĭmĭus, ēgrēgĭus, *v. Illuſtris.*

clāſsĭārĭus, *Żołnierz wodny.*

clāſsĭcen, *Trębacz.*

clāſsĭcŭla, *Náw woięnnych kilká.*

clāſsĭcum, *Trąbá 1. 2. Trąb dźwięk, Trąbięnię, Trwogá 2. Szátámáie.* **Der Lermen / Feldgeſchrey der Trompeten / Trummeln.** *ſyn.* Clāngor, tŭbārum fremĭtus, ſtrĕpĭtus. *epith.* Fērāle, Mārtĭum, fĕrum, tūrbĭdum, pērtĭdum, Māvōrtĭum. *phr.* ābrūmpūnt dūlcem, Māvōrtĭa clāſsĭca sōmnum. Nēc dum ĕtĭam aūdĭĕrant īnflāri clāſsĭca. Clāſsĭca jāmq; sŏnant it bēllo tēſsĕra sīgnum. Jāmq; aūrem hōrrĭsŏno rūmpunt fĕra clāſsĭca sīgno. Mārtĭa fērvēntes āccēndunt clāſsĭca pūgnans. *vide Tuba.*

clāſsĭcum certamen, *Wodná bitwá.*

clāſsĭcus, adject. *Okrętowy, Żeglárſki, Przedni.*

clāſsĭcus, ſubſt. *Powoznik, Żeglarz.*

clāſsis, *Nawá, Naw woięnnych kilká Woyſko wódne, Rząd 2. Szkoła 1:* **Schiffrei oder Flotte.** *Claſſibus hic locus, hic acies certare ſolebant.* Virg. *epith.* Ærāta, lūnāta, prŏfŭga, vŏlŭcris, vēlĭvŏla flūmĭnĕa, ārmāta quāſsāta, æquŏrĕa, fŭgax, cĭta, dēnſa. *Mārtĭa,* flŭctĭvăga, bēllĭca. *phr.* Vŏlucri frĕta clāſsĕ pĕrērrat. Fērtur cĭta gūrgĭte clāſsis. *v. Navis.*

clāſsis primæ, *Przedni.*

clātrātus, clāthratus, *Kráciaſty.* **Ein Gatter.** *Obiectos caveæ vulvis non frangere clathros.* Hor. *epith.* Sēptus, claūſus, cāncēllātus.

clāthri, clatri, *Krátá 1. Baláſy.*

clāthro, clātro, *Kracę.*

clāva, *Buławá, Máczugá, Látorośl do ſadzęnia.* **Ein Kolbe.** *Ipſa bapit clavamq; gravem, &c.* Ovid. *ſyn.* Stīpes Hērcŭlĕus trĕmēnda, hōrrēnda, crŭēnta lēthĭfĕra, rĕcūrva vīctrix, īmmītis, vūlnĭfica. pōndĕrōſa, *phr.* Clāvæ rōbur. Fĕrrātæ mūnitus rōbòre clāvæ īnſtrūxītq; mănum clāva dŏmitrīce fĕrrārum. āptābat dĕxtrīs īrrāsæ rōbŏra clāvæ. Pīnĕa nŏdōſa quāſsābat rōbŏra clāva īpſa căpıt clāvāmque grăvem, ſpŏlĭūmq; lĕōnis, ōſſa mei frātris clāva pērfrācta trĭnōdi. Quæ nēſcĭa frāngı Ducat ad āſsĭdŭos ſemper firmāta lăbōres.

clāvārĭum, ſub Ná trzewiki, & Obow żołnierſki

clāvārĭus, ſub Na trzewiki.

clāvāta veſtis, *Szátá ná tryumf. Szátá 3. kutaſami.*

clāvāter, *Giermek.*

clāvātus, *Gożdźiſty, Podkowany, Háftowány.* **Genagelt / Geknöpfft.** *ſyn.* Clāvo, *vel* clāvis fīxus, āffixus.

claūdĭcātĭo, *Chramanie.*

claūdĭcātĭonem afferre, *Ochromić.*

claūdĭco, *Chrámię, Náchrámuię, Szwánkuię, Skrzypię 2.* **Hincken.** *Turpiter obliquo claudicet ille pede.* Ovid. *phr.* Claūdo pĕdĕ grădĭor, nūto, văcīllo.

claūdĭtas, *Chromota.*

claūdo, *Zámykam 1. 4. 5, Otaczám, Obſkákuię. Oblegam, Ściesniam.* **Zuſchliſſen.** *Depulſos à lacte domi qua clauderet agnos.* Virg. *ſyn.* ōcclūdo, īnclūdo, īntērclūdo. cīrcūmclūdo, ōbſtrŭo, ōbsĕro. *vel* ōccūlto, ābſcōndo. *phr.* Ærāta līmĭna claūſa sĕra. Fērro & cōmpāgĭbus ārctis. Claūdēntur bēlli pōrtæ pōrtas, ōbĭce fīrmo claūsĕrat. Pōſtĭbus

ŏbdĕre

ŏbdĕre sĕram, pĕrstrŭĕre ădĭtum. Fŏres ŏbsĕro. stringĕre līmen. īllīc claūsa tĕnēnt stăbŭlis ărmĕnta, Claūsa dŏmo tĕnĕor, grăvĭbŭsq; cŏĕrcĭta vĭnclis. *vide Occulto, & Carcere mulctare.*
claūdo benignitatem, rem familiarem *Skęmię*
claūdo muro, sub *Zámurowáć.*
claūdus, *Chromy.*
clāvĭcŭla, à clave, *Kluczyk, Witeczki, Rosołowá ſtráwá.* Krämb an den Weinreben. *Qualis ferrato ſubjicit clavicula dentes.* G.
clāvĭcŭla, á clava, Kulá 2.
clāvĭcŭlārĭus, *Klucznik.*
clāvĭcŭlātim, *Záteczyſto.*
clāvĭcŭlus, *Gwoźdźik 1. Cwieczek.* Nägelein *Claviculo, mediam fulgenti ſibila ferro.* M.
clāvĭger, à clava ſub *Máczugá.*
clāvĭger, à clave, *Klucznik.* Schlüſſelträger. *Cum duce clavigero claviger ipſe fave.* N.
clāvis, *Klucz, Zapora.* Ein Schlüſſel. *Nec prohibet claves, & canis ipſe tacet.* Tib. *epith.* Fērrĕa, ærāta, ſtrīdens, ăhēna, ærĕa. *phr.* Pōrtas rĕsĕrāns, păndēns, rĕclūdēns. Pōrtas præbēbat, clāvis ăhēna pătēntes.
clāvis adultera, clavis adulterina, *Wytrych.*
clāvis Laconica, ſub *Wytrych. 1. & Zamek ſlepy.*
clāvo, as, *Pobijam 1.*
clāvo trabali figo. *Utwierdzam.*
clāvŏla, *Latoroſl do ſadzęnia.*
claūſa domorum, ſub *Zámkniony.*
claūſtrārĭus, *Zámkowy.*
claūſtrārĭus artifex, *Sloſarz.*
claūſtrĭtĭmus, *Odźwierni.*
claūſtrōrum magiſter, *Táráſowy.*
claūſtrum, *Zámknięnie 1. 2. Zámek 1. 2. Kláſztor.* Ein Schloſʒ. *ſyn.* Vālvæ, fŏres, jānŭa pŏrta, ŏbex. *epith.* Fērrĕum tĕnax, ăhēnum, ŏbſcūrum, ſtrīctum, ōbſtāns, ĭnēxpūgnābĭle, tēllĭgĭōſum, sĭlens, quĭētum. *phr.* Claūſa dŏmus clauſæ fŏres.
claūſtrum pœnale, *Więźięnie.*
claūſŭla, *Zámknięnie, Artykuł Klauzula.*
claūſŭlam impono, *Dokonywam.*
claūſum, *Zámknienie.*
claūsūra, *Zámek 1.*
claūſus, *Zámkniony.*
clāvŭlāris, *ſub Cwieczek.*
clāvŭlus, *Cwieczek, Gwoźdźik.*
clavum teneo, *Rádzę 1: Sterują.*
clāvus, *Gwoźdź Cwieczek, Ufnal, Ster, Guzik 2. Szrubá 1. Rząd 1. Szyſzká w ćiele Zágorzęnie 2. v. & Pętlice, Obow żołnierſki, Szátá z kuraſami.* Ein Nagel. *Millia clavorum, quis tam procul &c.* Iuv. *epith.* Fērrĕus, ærĕus. ăcūtus, hŏrrĭdus, trăbālis, dūrus, vălĭdus, firmus, ăhēnus *phr.* Clāvum īnfīgo clāvis fīgo.
clāvus capitatus, *Brátnal.*
clāvus uncinatus, *Haczek.*
clāxēndix, *Nákrywka.*
clēma, atis, gr. *Sporyż, Łátoroſl winna, Soſnká 1.*
clēmātis. idis, gr. *Barwinek, Powoy 1. 4. Wełomy ięzyk 2.*
clēmens, *Łáſkáwy.* Mild / gnädiglich. *primo clementior avo.* Claud. *ſyn.* Mītis, cōmis, bĕnīgnus, hūmānus, mānſuētus, lēnis, bŏnus făcĭlis. *phr.* Vĕnĭæ părātus in mĭsĕros bĕnīgnus. Qui cūm trĭste ălĭquid ſtătŭit, fit trīſtis & īpsē: cuĭq; fĕre pœnam sūmĕre pœna ſua ĕſt. Flēcti făcĭlis. Reſpĭcĭēns plăcātē vūltu īn mĭsĕros lēnis. Sēd plăcĭdus făcĭlĭſque părens vĕnĭæque părātus, ădde quod eſt ănĭmus sēmper sĭbi mītis, & āltæ īndĭcĭum mŏres nŏbĭlĭtātis hăbēnt, *Vide Comis.*
clēmēnter, *Łáſkáwie. Pomáłu, Pochodźiſtą*
clēmēntĭa, *Łáskáwość, 1. 2. Pogodá.* Milde / Gütigkeit / Gnade *Tantaque in Auguſto Clementia, ſi quis ab illo.* Ovid. *ſyn.* Bŏnĭtas, lēnĭtas, mānſvētūdo, comitas mītis ănĭmus. *epith.* Hĭlăris, făcĭlis, bĕnīgna, cōmis, pācĭfica, æqua grāta, rēgĭa. *phr.* Pīgra ad prœnas: ad prœmĭa vēlox. Cum vīncāmur īn ōmni mūnĕre, sōla Deos æquat clēmēntia nōbis, *vide Clemens.*

Clēnŏdĭum, *B. in* Klynot.

Clēŏnĭcĭum, *Storzyſzek żiele.*

Clēpo, *è gr.* Krádnę *1. Podſłuchywam.*

Clēpsāmmĭdĭon, gr. *Zegárek ćiekący.*

Clēpſydra, gr. *ibidem.* Ein Sanduhr. *Clepſydræ mentitur verisſimá, nempe foramen.* Ovid. *Septem Clepſydras magnâ tibi voce petiſti.* Marc.

Clēpta, æ, m. gr. *Złodźiey.*

Clērĭcus, gr. Kłeryk, *Duchowny.* Ein Geiſtlicher. *Clerici ne quid maculet rigorem.* (Sapph.)

Clērŏmāntĭa, gr. *ſub Wrożká. 2.*

Clērus, gr. *Suſz pſzczelny, Vlowy owad. & in Rdzá miodwa.* Ein Loſz/Geiſtlichkeit. *Clerus hinc tantum peperit triumphum.* (Sapph.)

Clērus, Clericorum collegium, *Duchowieńſtw 1.* Klerykow *zgromádzenie.*

CLI

Clĭbănārĭus, Kiryśnik.

clĭbănītes, æ, m, gr. *Chleb, 1.*

clĭbănus, gr, *Piecyk, Piec chlebrowy, Faierká, Kiryś, Brytwánná.* Ein Ofen. *Signum monte dedit clara, nam clibanus igne.* M. *ſyn.* cŭcŭmēlla, fūrnus.

clīdĭum, gr. *ſub Rosołowa ſtráwá.*

clīdūchus, gr. Klucznik.

clĭēns, *commune, &* clienta. *f. Przyaciel przypowiedżáyny, Podpadáiący pod kogo. Rękodáyny, Man.* Ein Vnterthan. *epith.* Quĕrŭlus, ſōllĭcĭtus, mĭſer, āſsĭduus.

clĭēntela, *Opieka, Przyiaćielſtwo, z. Rękodáyſtwo,* Obroná *2. Mánſtwo, v. & Przyiaćiel.* Der einen Schirm-Herrn hat. *Prole, clientela felix & coniuge quondam.* M. *ſyn.* Tūtelā, pātrōcĭnĭum.

clĭēntelas amplisſimas mihi obligo, *Záćiągam.*

clīma, tis, gr. Kray *świátá 1.* Eine gewiſſe Auſstheilung des Himmels. *Quaque colunt medii devexo in climate mundi.* T.

clīmacis, idis, gr. *Wſchodek.*

clīmācter, eris, m. gr. *Stopień, Rok podeyrzány.*

clīmāctērĭcus, gr. *Wſchodowáty.*

clīmāctērĭcus annus, *Rok podeyrzány.*

Clīmācŭla, *ſub Miecz.*

clīmax, acis, gr. *Wſchod 1. Item Gradatio. Quintil. Figura Rhetorica. Aſcenſus. Aquil. Rom. cum dictio præcedentis membri, ſequens membrum inchoat.*

clīnamen, *Náchylenie.*

clīngo, *Zámykam.*

clīnĭce, es, gr. *ſub Chori 4.* Kranck.

clīnĭcus, gr. *Lekrаz, & Chory.*

Clīno, as, gr. *Náchylam ſię.* Zuneigen.

clīnŏpus, odis gr. *Nogá, tr. Łoſzkowa nogá.*

clīnŏpŏdĭum, gr. *Łoſkowa nogá; Czyśćicá, Storzyſzek żiele.*

clītellæ, *Siodło 2. Burdy 1.* Ein Saumſattel. *Clitellas ſerus impingas: aſſinique paternum.* Horat.

clītēllārĭus, *adiect. Tłomokowy, Ciężarowy, Robotny.*

clītēllārĭus, *ſubſt. Tragarz.*

Clĭvīna, avis, à Clivinus, ſub Nieſzczęśliwy.

clĭvōſus, *Pochodzíſty 1.* Bühelächtig. *Ecce ſupercilio clivoſi tramitis undam.* Virg.

clīvuum, *Podgorze 1. Pochodziſtość.*

clĭvŭlus, *Pochodźiſtość, Przykrość.*

clīvus, *adiect. Pochodziſty 1.*

clīvus, *ſubſt. Pochodziſtość, Podgorze 1.* Ein Bühell/Hügel. *Caſtaliam molli divertitur orbita clivo.* Virg. *ſyn.* Cōllis, mons. *epith.* Sāxōſus, mōllis, hērbĭdus, grāmĭnĕus, vĭrēns, mōntānus, pāndus, āmœnus, pātens, īnūtilis. *phr.* ārdūa sāxōſo pērducit sēmĭta clīvo. Quā sē sē sūbdūcĕre cōlles īncĭpĭunt mōllīquē jugum dēmittere clivo. *vide Mons.*

CLO

Clŏāca, *Wychod, 2.* Ein Ort an einer Stagt/da der Vnflat durchläufft. *Vernula riparum pingvis torrente cloaca,* Juv. *ſyn.* Latrina. *epith.* īmmūnda, fœda, sōrdĭda, tūrpis. *phr.* Grăvem quæ ſpīrat ŏdōrem. Quæ dīram ēxhālat, ēffūndit, ōpāca mĕphītim. Quæ īngrātum dĭffūndit ŏdōrem. Quæ dīrum pĕr āēra vīrtus ēxhălat. *vide Mephitis.*

clŏ-

clŏăcāle flumen, *Plugástwo.*
clŏăcālis, *Prywetowy.*
clŏăcārĭum, *Prywetne.*
clŏăcārĭus, *adiect. Prywetowy.*
clŏăcārius, *subst. Prywetnik.*
Clŏăco, as, Plugáwię.
clŏăcūla, *Prywet.*
Clŏcĭtant servi, in Jelęń.
Clŏdĭco, idem Claudico,
Clŏdo, idem Claudo.
Clŏstĕllum, Zamek 1.
Clŏstrum, Támá, Zamek 1.
Clŭeĭdātus, è Græco, Słodki.
Clūden, inis, m. Pugiał, Granat.
Cludidatum, Fest. corr. Clucidatum.
clūdo, *Otaczaw, Zámikam 1. Oprawiam 2.*
clūĕo, es, *Zowię mię, Názywam się. Brmię. Słyne, Chędożę.* Geacht werden.
Clūina, in Nieszcześliwy.
clūna, cluninum pecus, *Małpá.*
clūnācŭlum, *Puinał, Noż,*
clunes, & clunis, *Pośládek 2. Zadkowe cześci.* Hinderbacken, *Quod pulchra clunes, breve quod caput &c.* H. *syn*, Nătes.
clūnĭcŭlus, in *Zádkowe cześci.*
Clūo, is, à Græco, Clyo, Słyne.
clŭpĕă, & clypea, gr. *Sárdala.*
Clŭpĕllārĭus, Kiryśnik.
Clŭpĕo, as, Zástaniam 1. Okrywam.
Clŭpĕum, & clupeus, Puklerz.
clūrĭnum, al. clusinum pecus, Małpa.
clūsĭlĭs, *Zamczysty.*
claūsor, *Obeżny.*
clūsūra, *Zamek.*

C L Y.

clymĕnum, gr. *Powoy wielki.*
clymĕnos, f. gr. *Powoy wonny.*
clўpeātus, *Puklerznik 2* Ein Schildträger. -- *Incedis quoties clypeatus & auro,* [Cl. *syn.* Scūtātus. *phr.* Clўpĕo, scūtō, ūmbōne, pārma, pēlta ătmātus, tēctus, mūnītus, prōtēctus. *vide Armatus.*
clypĕo, as, *Puklerzem zástaniam.*

clypēōcēntrum, gr. *in Puklersz.*
clypĕum *n.* & clypeus, *m. Puklerz.* Ein Schild. *Et totum clypei ferro dejecerat orbem.* Virg. *syn.* Scūtum, pārma, pēlta, ūmbo, ægis, cērra. *epith.* Sāngvĭnĕus, fŭlgens, ārdens, dūrus, ingēns, căvus, crŭentus, dĭrus, aūrātus, ænĕus, fērrĕus, splēndĭdus, ăhēnus, mĭnāx rŭtĭlāns, nĭtēns, cŏrŭscus, oppŏsitus, rŭtĭlus, pĕrēnnis, cŭrvātut, lēvis, hăbĭlis, sēptēmplex, aūrēut. *phr.* Clўpĕi tēxtum, Clўpĕī ŏrbis. Clўpĕi īnsīgne dĕcōrum. Ære căvo clўpĕus. Ære mūnītus. Sævo fŭlgōre mĭcans. Flāmmas ad nūbĭla jăctans. Clўpĕum tum deinde sĭnĭstra ēxtŭlit ārdēntĕm. Clўpĕumque ex ære sĭnĭstræ sŭbĭīgat. Clўpĕo pūgnas, mĕdĭtātur ăhēno. Hic fērro ăccĭngor rūrsus, clўpĕōque sĭnĭstram īnsērtām āptans. Hăstă vŏlans clўpĕi trānsvērbĕrat æra. Tōtum clўpĕi fērro dĕfēcĕrat ŏrbem. Pŏstquam hăbĭlis lăteri clўpeus, lōrīcăque tērgo est. Simul āptat hăbēndo ēnsēm, clўpĕumque. Nēc mĭsēro clўpĕi mŏra prŏfuit ærĕi. Cўclĕpĕōque mĭcāntĭa fŭlgūra mĭttit. Văstos ūmbo vŏmit aurĕus ĭgnes. Ille tāmēn clўpĕo ŏbjēcto cōnvērsus in hostem ĭbat. Clўpĕus sŏnat ærĕus hāstis Tēgmĭna tūta căvānt căpĭtum, flēctūntquĕ sălĭgnas ūmbōnum crātes. lævo dēpēndēt pārma lăcērto, at pĭus Ænēas hāstam jăcit, ĭlla per ŏrbem ære căvum trĭplĭci, pēr lĭgnĕa tērga trĭbūsque trānsit īntēxtum taūrīs ŏpus. Clўpĕum tŏt fērri tērga, tŏt æris cum pēllis fŏtĭēs ŏbĕăt cĭrcumdāta taūri. Vĭbrānti cūspis mĕdĭum trānsvērbĕrat ĭctu. Lævas cērra tegit. Scūtis prōtēcti cŏrpŏra lōngis. Fērrĕa scūta tĕgūnt hŭmĕros, & pēctora lāte.
clypĕus minervæ, *Misa spera.*
clysmus, m. gr. *Kłisterá 2. Purgácya.*
clyster, eris, *m.* & clysterium, gr. *Kłisterá 1*

C N A

cnāso, cnason, onis, *m.* gr. *Przędzielnicá.*
cnĕōrum, gr. *Wilczy pieprz.*
cnēphōsus, gr. *Ciemny.*
cnēstron, gr. *Wilczy pieprz, Tarká.*
cnēstis, is, eos, *f.* gr. *Tarká,*
cnĭcus, cnecus, gr. *Krokos 1. 2.*

Cnīde, es, cnidos, n. gr. *Pokrzywá.*
Cnīſſa, gr. *Swąd.*
Cnōdāces, ſīī, gr. *Tokarſkię czopy.*

C O A.

Cōa veſtis, *Szátá cięnka.*
Cŏăccēdo, *Przyſtępuię 1.* Hinzukommen.
Cŏăcērvatim, *Gromádą.*
Cŏăcērvātĭo, *Skupięnie.*
Cŏăcērvātus, *Skupiony.*
Cŏăcērvo, *Kupię, Gromádzę.* Zuſammen häuffen. *Et coacervatis ardebant corpora membris.* M. *ſyn.* ăcērvo, cōngrŭo, ăcŭmŭlo, ăccŭmŭlo, ăggĕro, cōllĭgo.
Cŏăcēſco, *Kwáśnieię, Wyſtárzeć ſię.*
Coăcta, orum, *Gunia.*
Cŏăcta, alvi, *Gnoy 1.*
Cŏăctīlĭa, ium. *Pilśń, Guniá, Tłomok.*
Cŏăctĭlĭārĭus, *Pilśniárz, Czapnik.*
Cŏăctĭlis, *Pilśniány,*
Cŏăctĭo, *Przymuſzęnie, Wyćiągánie.*
Cŏăcto, *Sćiſkam, Przymuſzam.*
Cŏăctor, *Przymuśićiel, Wyćięgácz, Páſterz, Przekupięn 1. Poborcá, Porucznik.*
Cŏăctum lac, *Zśiádłe mleko.*
Cŏăctus, ūs, *Przymuſzęnie.*
Cŏăctus, ti, *Przymuſzony, Poniewolny, Poniewoli.*
Cŏăctūra, *Zbiot.*
Cŏăddo, Coadjicio, *Przydáię 1.*
Cŏădŏlēſco, *Społroſtę.*
Cŏădūno, *Spaiam, Ziednoczyć, Kupię.*
Cŏædĭficātus, *Náśiádły.*
Cŏædĭfico, *ſub Buduię.*
Cŏæquālis, *Rowięnnik 1.* Gleich. *Vna coæquali luſtratur linea Phœbo.* M.
Cŏæquo, *Rownam 1. 4.*
Coæquus, *Plin. corr. æquus.*
Cŏæſtĭmo *ſub* Policzam.
Cŏætānĕus, coævus, *Rowięnnik 2.*
Cŏăggĕro, as, *Záſypuię.*
Cŏăgĭtātĭo, *Poruſzánie 1. Trzęśięnie.*
Cŏăgĭto, *Potrząſam 3.*

C O A

Cŏăgmentātĭo, *Spoięnie, Fuga, Skupięnie.*
Cŏăgmentātus, *Spoiony, Złożony, Skupiony.*
Cŏăgmento, *Spajam, Składam, 1. Klecę.*
Cŏăgmentum, *Szpągá.*
Cŏăgŭlātio, *Zśiadánie.*
Cŏăgŭlātum lac, *Zśiádłe mleko.*
Cŏăgŭlātĭo, *Podpuſzczam, Zśiadło czynię.*
Cŏăgŭlor, *ſub Zśiada ſię.*
Cŏăgŭlum, *Serzyſko, Spoięnie, Sśiadanie. Stek.* geronnene Milch. --- *Vimque meri & cum lacte coagula paſſa.* Ovid.
cŏălēſco, *Spaia ſię, Zraſta ſię, Przyimuie ſię, Ziednoczyć.* Zuſammen wachſen/ fügen. *Ulceris annoſi ſinus ut coaleſcere poſſit.* S. *ſyn.* Cŏĕo cōnvĕnio, cōncurro, cōhærĕo, cōncrēſco.
Cŏălĭtus, tis, *Spoiony, Złożony.*
Cŏălĭtus, ūs, *Spoięnie, Złączęnie.*
Coambulo i. *ſimul ambulo, Sapientiæ 19. coambulantium.*
Coamicus, Cic. corr. Comicus.
cŏăngūſto, *Sćięśniam, Zwężam.*
cŏărctātio, *Cieśń, Sćieśnienie.*
cŏărcto, *Sciſkam, 4. Sćieśniam, Kopię 2.* Einen zwingen / engen. *ſyn.* Prĕmo, cōmprĭmo, ſtrĭngo, cōnſtrĭngo, āſtrĭngo.
cŏărctor, *Ciáſno mi.*
cŏărgŭo, *Przekonywam 1. 2. Pokázuię 1. Zbijam czzyi dowod, Dowodzę 2.*
Cŏărtĭcŭlo, as, *Mowe dáię.*
Coarto, as, idem Coarcto.
Cŏăſpernor, *Gárdze.* Mitverachten.
cŏăſſātĭo, *Spoięnie, Pokładánie 1. Pokład.*
Cŏăſſo, *Tárćicámi pokładam.*
Coangmentatio, Cic. corr. Coagmentatio.
cŏăuctĭo, *Przydatek.*
cŏăx, gr. *Skrzeczęnie.*
cŏăxātĭo, *Spoięnie, Strop. 1.*
cŏăxo, *ab axis, Tarćicámi pokładam.*
cŏăxo, *à coax Græco, ſub. Skrzeczą żáby.*
Cŏbălus, gr. *Skarbek, & ſub Sowa.*
cōbĭo, onis, gr. & cobius, *Kiełb.*

cōbĭon,

cŏbĭon, *Romanowe ziele.*
cŏbītis fluviatilis, *Sliz.*

COC

Coccentum, coccetum, Fest. corr. coccetum,
cŏccĕus, *Kármázynowy, Szárłatny.*
cŏccĭna purpura, *Szárłat.*
cŏccĭnātus, *Szárłatno, chodzący, & in Kármázynowy.* Jn Scharlach bekleidt / gefärbt, *Qui coccinatos non putat viros esse.* Scaz, *syn.* Cocco, mūrĭce tīnctus, *vel* īndutus.
cŏccĭnĕus, coccinus, *Szarłatny, Karmazynowy.* Roth wie Scharlach. *Coccineas armis chlamydes aurique nitorem.* M. *syn.* Cŏccĭnus, ā, um, cŏccĭnātus,
cŏccĭnum, gr. *Kármázyn máterya.* Scharlach. *Si fuerit sanus, coccina quid facient. syn.* Cŏccĭnĕa vĕstis. *vide Purpura.*
cŏccŏgnĭdium, *Wilczy pieprz mnieyszy.*
cŏccum, *Karmázynowe iágody, Kármazyn.* Ein Scharlein.
cŏccus, gr. *Karmázyn 2. Szarlatne jágody,* Ein Körnlein Scharlach. (*Granum ex rubenti gramine nascens, quo purpura tingitur.*) *syn.* Mūrex, pūrpūra, ŏstrum. *epith.* rūber, pūrpūrĕus, rŏsĕus. *vide Purpura.*
cŏccus frutex, *Szarłat krzewinká.*
cŏccygria, æ, *Farbierski drewko.*
cŏccix, ygis, *vel* ycis, *m.* gr. *Gzegżołká, Guźicá.* Ein Guckguck.
cŏccyzo, as, gr. *Kukam.*
Cŏcētum, *Plácek, Mákowy plácek,*
cŏchlācæ, hæ, *Kámyczek gładki.*
cŏchlax, acis, *m. sub Jáma.*
cŏchlĕa gr. *Slimák 2. 2. Pław 3, Wschod kręcony, Szrubá 1. 3. Drzwizki niskie.* Ein Schneck. *Sum cochleis habilis, sed non minus utilis ovis.* Mart. *Curvarum domus una cochlearum* (Phal.) *epith.* Flŭvĭālis, cūrva, reptĭlis, nēxilis afra.
cŏchlĕa haustoria, *Kurmusowe koło.*

cŏhlĕæ domus, calix, *Slimácza skorupa.*
cŏcalĕar, cochlēare, *Łyżka 1. Miárá.* Ein Löffel.
cŏchlĕārĭa, *a Wárzęcha ziele.*
cŏchlĕāris, *adject. sub Łyżká 1.*
cŏchlĕārĭūm, gr. *Slimáczy sadz, Łyżká ápthekarska, mensura & pondus.* ein Löffel.
cŏhlĭdĭa, orum, *Pław 5.*
cŏchlĭdĭa, gr. *Wschod kręcony.*
cŏchlis, idis, gr. *Slimpáczy kámień, Wschod kręcony, & sub Kręcony.*
cochlites, Plin. corr. cochlides à cochlis.
cŏcĭo, onis, Kuchenny mieyski, Zmigrosz, Intercyzá, Kucharz.
cŏclāta, gr. Kámyczek gładki.
cochlea, idem cochlea. Sic cochlearium, &c.
cŏcles, itis, *Jednooki.* Einäugig. *Coclitis abscissos testatur semita pontes.* Pr. *syn.* Lūscus, *phr.* Lūmĭne cāssus, lūmĭne, ŏcŭlo ōrbātus, vĭdŭātus, captus, ŏrbus. Cui lūmĕn ădēmptum est. ūno stāt lūmĭne rāpto. Lūminis ōrbus.
Coclis, Trebellii ornamentum capitis scalari forma Rhodignus. Cyclas alii legunt. Ignorat Casaub. quid sit.
cŏcta līgna, *Drewka suche.*
cŏctăna, & coctona, orum, *Figá 4.*
cŏctĭbĭlĭs, *Wrzący, Sttráwny.*
coctĭlĭa ligna, *Drewká suche.*
cŏctĭlĭāria, *vel* coctilitia taberna, *Dymnik, Ozdownia, Piekárnia.*
cŏctĭlis, *Wárzysty, Palony,*
cŏctĭlis murus, *Céglany.*
coctĭlĭtĭus, *Suszeniu służący.*
cŏctĭo, *f. Warzenie, Piwo 1.*
cŏctĭo, *m. Kuchenny mieyski, Przekupień 1. Zmigrosz.* Die Kochung.
cŏctĭto, *Warzę.* coctivus, *Wrzący.*
Coctor, Senec. corr. Decoctor.
cŏctum, *Warza.*
cŏctūra, *Wárzenie, Pieczenie.* Kochung.

cŏcŭla,

Cŏcŭla, æ, *Brytfánná, Piecyk, Piekárká, Kucharká.* Ein Pfanne.
cŏcŭlum, Kobiel 1. *Gárniec 2.* Kočiełek, *Drewká suche, Brytfánná.*
Cŏcūra. *Cocurra, Sáydak.*
cŏcus, *Kucharz,* Ein Koch. *vide Coquus.*

C O D

Cōda priscè, Ogoń.
cōdātremŭla, *Pliſká.* Ein Wasserſteltz.
cōdētum, ſub *Przęſtkowy.*
cōdex, icis, hic, *Pniac,* Kloc 3. Kśięgá. Ein Buch. *Codice qui miſſo, quem vix juga bina moverent.* Ovid. *ſyn.* Caūdex, truncus, lĭber.
cōdex accepti & expenſi, codex rationarius, *Rachunkowe kśięgi.*
codex robuſtus, *Kłodá, Cięmnicá.*
cōdĭămĭnon, *Snidek è græco: ſed corrupta eſt dictio apud Plinium.*
cōdĭcārĭa navis, *Komiegá.*
cōdĭcārĭus, *idem Caudicarius.*
cōdĭcĭllāris, *Kśiążny.*
cōdĭcĭllāris magiſtratus, *Káncler ſtwo,* & ſub *Pzywiley 2.*
cōdĭcĭlli, *Kśiąſzki kámięnne, Liſt 3. Mándat, Przywiley 2.*
cōdĭcĭllus, *Skorká.* Ein Büchlein. *Cultellum, tenueſq; codicillos.* (Phal.)
cōdon, onis, gr. *Dzwonek.*
cōndōnŏphŏrus, gr. ſub *Dzwonarz.*

C OE

Cœlĭăcus, gr. *Biegunkę ćierpiący.*
cœlĭăcus morbus, *Biegunká 1.*
Cœcus. *idem* Cæcus, *ſic Cœlebs, Cœlum, Cœmentum. vide ſupra Cælebs, &c.*
cœmētērĭum, gr. *Cmętarz.* Ein Kirchhoff, Gottsacker. *ſyn.* Sēpŭlchrētum.
cŏēmo, *Skupuię.* Kauffen. *Omnia conductis coemens obſonia nummis.* Hor. *ſyn.* ĕmo.
coēmptĭo, *Skupowánie, Zrękowiny. Slub małżeſki.*
cōēmptĭōnālis, *Kupuiący rad.* & ſub *Opiekun.*
cœna, *Wieczerza 1. Bánkiet Wieczernik.* Ein Nachtmahl. *epith.* Sēra, cōncĭnna, nŏctūrna, dīves, mōllis. *phr.* Mūlto ſplēndĭdā lūxu cœna pārātā fŭit. Gĕnĭālis fĕrcŭla cœnæ. Sūme vŏlūptātem cœnæ gĕnĭālis hŏnēſtam. Hæc ōlim nōſtri, jam lūxŭrĭōſa sĕnātus, Cœna fŭit. *v. Convivium.*
cœna cynica, cœna terreſtris, *Wieczerza 3.*
cœna terreſtris, cœna ſine ſanguine, *Poſtna potrawá.*
cœna popularis, dubia. *Bánkiet.*
cœna pura, *Poſtnik, Poſt ſuchy.*
cœna ſacerdotii aditialis, *Nowokśiężyny.*
cœnăcŭlārĭa, æ, *Komorá 4.*
cœnăcŭlārĭus, *Komornik 1. Naymácz.*
cœnăcŭlum, *Wieczernik, Mieszkánie gorne, Stołowa izbá.* Sommerhauß. --- *Rarus venit in cœnacula miles.* Juv.
cœnātĭca, orum, ſub *Stácya.*
cœnātĭcus, *Wieczerzny.*
cœnātĭo, cœnatiuncula, *Stołowá izbá, Wieczernik.* Nachtſpeiſung. --- *Quid ſim cernis? cœnatio parva.* M.
cœnātōrĭa veſtis, cœnatorium, ſubſt. *Szátá bieśiadna.*
cœnātōrĭus, *Bieśiádny.* Was zum Nachtmahl gehöret. *Cœnatoria mittit advocato,* Phal.
cœnātūrio, ſub *Wieczerzam.* Begierde zu Nacht zu eſſen. *Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.* Jamb.
cœnĭpĕta, æ, m. *Páſorzyt.* Ein Schmeichler.
cœnŏ, cœnito, *Wieczerzam.* Zu Nacht eſſen. *Cum quo præterita cœnavit nocte, nec illos,* Iuv. *vide Epulor.*
cœnŏbĭārcha, æ, m. gr. *Przeor. Gárdyan.*
cœnŏbĭum, Gr. *Klaſztor. 1. 2.* Ein Kloſter
cœnŏmya, gr. ſub *Pśia mucha.*
cœnŭla, ſub *Wieczerza,* & *Poſtnik.*
cœnum, lege cænum, Koth, Miſt. *Aut ubi odor cœni gravis aut ubi concava pulſu.* Virg.

ſyn.

syn. Sordes, lutum, *epith.* sordidum, *phr.* Seu cæna viridante palus, seu nigra recessu per vada reptabat; cœno subnixa tenaci. ante fores cœnosus mersa jacebat olenti.
Coëo, is, *Spaja się, Zrasta się, Zsiada się, Goi się, Łączy się, Zsycha się, Zstępuie się, Spiknąć się, Schadzaią się* Zusammenkommen. *Qui nunc pro nivea coiere in prælia vacca* N. *syn.* Convenio, congredior, concurro, jungor.
Coëo in densitatem, *Gęścieię.*
cœpi, cœpio, *Poczynam.* Anfangen.
cœpta, orum, *Początek.* Der Anfang.
cœptum, *Záciąg, Zamyst, Początek.*
cœptum immane, *Niecnota.*
cœptus, ûs, *Początek* 2.
coëpulonus, Gość 1. Społbánkietnik.
coëquito, *Jadę społem, Społ iádę.*
coërceo, *Hámuię. Uymuię kogo, Zátrzymawam 1. Zwięzuię, Martwię 3. Sciskam 4. Zámykam.* Hinder sich halten. *Multa dies, & multa litura coercuit, atq;* H: *syn.* contineo, retineo, cohibeo, reprimo, comprimo, fræno.
coërctio, coertio, & coercitio, *Hámowánie, Ciężánie.*
coëro, i. curo priscū, oe pro u. ut in multis alis. Cic;
cœsna, priscum, Wieczerza.
cœtus, ûs, *Schadzká, Potyczká, Zgromádzenię 2. Potkánie, Zbor, 2.* Der samlung. *Excierat, læto complerant littora cœtu.* Virg. *syn.* Conventus, concilium, turba frequens. *epith.* Lætus vulgare, innumerus, circumvallatus, *vide Turba.*

C O G

Coggygria, æ. è græco, *Fárbierskie drzewko.*
cogitabilis, *Pomyślny, Łácny do myślenia.*
cogitabundus, *Zámyślaiący się.*
cogitamentum, i. cogitatio, 4. Esdra.
cogitatè, cogitatim, *Rozmyślnie.*
cogitatò, idem & *Umyślnie.*
cogitatio, cogitatiuncula, *Myśl 2. 3. Koncept* Betrachtung. *Morosa sine cogitatione.* (Phal. *syn.* Mens, sententia, consilium.
cogitatio informata, *Koncept, Domyst.*
cogitatione, fingo depingo. *Wymyślam.*
cogitatorium, B. sub Klasztor.
cogitatum. *Koncept. Myśl.*
cogitatus, ti, *Umyślny.*
cogito. *Myślę 1. Pomyślam 1. Rozmyślam się. Zápuszam się.* Gedencken, betrachten. *Non tamen Æneam quamvis male cogitet, odi.* Ovid. *syn.* Puto, reputo, verso, agito, meditor. *phr.* animo, mente, pectore, corde agito, voluto, verso, volvo; revolvo in mente, sub mente, sub pectore voluto, verso, &c. Cœcosque volutat eventus animo secum. Tecum prius ergo voluta hæc animo. Sic equidem docebam animo, rebarque futurum. omnia præcepi, atque animo mecum ante peregi. Talia flammato secum Dea corde volutans. illa dolos dirumque nefas in pectore versat. Partes animum versabat in omnes. animo nunc huc nunc fluctuat illuc animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc, in partesque rapit varias. Multa movere animo. Hic magnus sedet Æneas secumque volutat eventus belli varios. Nondumque solutus. Scipio curarum laqueis suprema volutans excidia infandæ gentis. tempusque locumque. atque aditus formamque rei & discrimina secum. Cuncta simul tacitus vigili sub mente movebat. Id quidem ego tacitus mecum ipse voluto, at pius Æneas per noctem plurima volvens. Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore curas mutabat. Veteris fauni volvit sub pectore sortem. obstupuit varia confusus imagine rerum. Tales jactatem pectore curas. omnia secum versant subito, vix hæc sententa sedit. Multa viri virtus animo multusque recursat. Gentis honos hærent infixi pectore vultus. Venator defessa toro cum membra reponit. Mens tamen ad sylvas, & sua lustra redit, occurrunt animo pereundi mille figuræ Viduamque domum, gemitusque relictæ, cogitat occultus sub corde renascitur ardor.
cogito altius, *Zámyślam się.*
cognatio. *Przyrodność, Powinowactwo 1. Złączenie.* Verwand / Freundschafft. *Chara daret solenne tibi cognatio munus.* Mart. *syn.* affinitas

tas, cōnsānguĭnĭtas. *epith.* Chāra, grāta, āmīca.

Cōgnātione amplissima homo, *Rodowyty.*

cōgnātus, *Krewny* 1. *Powinowáty.* Ein Verwandter / Freund. *Cognatiq; patres, tua terris dedita fama.* Virg. *syn.* āffinis, cōnsānguĭnĕus, āgnātus, sānguĭne jūnctus.

cōgnĭtĭo, *Wiádomość, Umieiętność* 1. *Poznánie, Poięcie, Sąd, Zrozumięnie.* Erkandtnuß. *Intonet horrendum; jam cognitione peracta.* Juv. *syn.* Nōtĭtĭa, nōtĭo. *epith.* Cērta, vēra dūbĭa. fāllax, clāra.

cōgnĭtĭoni operam do, *Słucham spraw.*

cōgnĭtĭo, *Doznawszy.*

cōgnĭtor, *Poznáwácz, Sędźia, Prokurator Swiádomia.* Ein Erkenner. *Quas aliquis duro cognitor ore legat.* Ovid.

cōgnĭtūra, *Prokurácya.*

cōgnĭtus, *Swiádowy. Znáiomy.* Bekandt. --- *Iam ex illo mihi casus cognitus urbis.* Virg. *syn.* Nōtus. āgnĭtus, spēctātus, pērcēptus.

cōgnōmĭna impono, affingo, *Przezywám.*

cōgnōbĭlis *Łácny do poznania.*

cōgnōmen, *Nazwisko, Przezwisko* 2. 3. Zunahm. --- *sue merito cognomine gentis.* Pr. *syn.* Cōgnōmēntum āgnōmen. *epith.* āntīquum, hŭmĭle, nŏvum. v. *Nomen.*

cōgnōmēntum, *Przezwisko* 3.

cōgnōmĭne, *Przezwiskiem.*

cōgnōmĭnātĭo, *Názywánie.*

cōgnōmĭnis, *Drużbá* 1. *Przezwisko toż mam.*

cōgnōmĭno, *Názywam.* Zunahm geben. --- *Mare, quod magnus cognomina altas.* M.

Cognoscibiliter. Sapient. 3. *sed apud LXX. est, analogos. Proportione.*

cōgnōsco, *Poznawam, Przyznáwam, Wyrozumiewam, Znaw* 1. *Przeymuię, Zrozumiewam, Znáczę się, Sądzę urzędownie, Słucham spraw.* Erkennen. *Perventum & nati fletus cognovit inanes.* Virg. *syn.* Nōsco. āgnōsco īntēllĭgo, pērcĭpĭo, nōvi. *phr.* Līttŏra nōta tĭbi. Rīsu cōgnōscĕrĕ mātrem. Nēc lătŭēre dŏli frātrem. *vide Agnosco.*

cōgnōscĕre virum, aut mulierem, *Dźiewictwo utráćić, Męzczyzną wá zázywáć.*

cōgo, is, *Przymuszam, Przypędzam, Gromádzę, Zgániam* 1. *Zwodzę* 1. *Zbieram* 1. 2. *Pegániam, Zgęszczam, Zśiadło czynie, Swłaczam* 1. 2. *Obrywam* 1. *Sćiskam* 4. 6. Zwingen/treiben. *Cogor & exemplis te superare tuis.* P. *syn.* Cōmpēllo, īmpēllo, adĭgo, *vel* cōngrĕgo, cōnvŏco, *vel* āccŭmŭlo, cŏăcērvo, cōllĭgo. *phr.* Rēs dūra & rēgni nŏvĭtas, mē tālĭa cōgunt mōlīri. Tot ădīre labōres īmpŭlĕrit. Hic tĭbi nāte prĭus vĭnclis căpĭēndus; ut ŏmnem expēdĭat mŏrbi caūsam, ēvēntūsquĕ sĕcūndet: Nam sĭne vĭ nōnnūllă, dăbit præcēpta, nĕque illum ōrāndo flēctes vīm dūram & vīncŭla căpto tēnde, dŏlo cīrcum hæc frāngēntur, ĭnānes.

cōgor, eris, *Muszę, Przymuszáią mię. Zśiada się, Gęśćieię.*

COH

Cŏhăbĭto, *Społmieszkam.*

cŏhærens, *Zgadzáiący się.*

cŏhærēnter, *Złączęnie, Suádnie.*

cŏhærēntĭa, *Spoięnie. Przyległość.*

cŏhærĕo, cohæresco, *Zgadzam się, Spáiá się, Klei się.* Anhangen. *Si quacunq; solo defixa cohæserat harum.* Ovid. *syn.* Cŏhærēsco, hærĕo, adhærĕo, ădhærēsco, nēctor, ānnēctor, cōnnēctor, cōnjūngor.

cohæsus, sum, sub Złączam się.

cŏhæres, *Społdziedźic.* Ein Miterb. *Forte cohæredum senior male &c.* Hor.

cŏhĭbens, *Zámykáiący.*

cŏhĭbĕo, *Zámykam* 2. *Zástánawiam, Niedopuszczam, Uymuię kogo, Spinam, Ośiśnąć się, Hámuię się* Sich enthalten / wehren. *Non potuit fortes auro cohibere lacertos.* Ovid. *syn.* ārcĕo. fræno, tĕnĕo, rĕtĭnĕo, cōntĭnĕo, reprĭmo, cŏērcĕo, rĕfræno, cōmprĭmo. *vide Fræno.*

Cohibiliùs conscribere. Apulei. v. Coibilis.

cŏhĭbĭtĭo, *Hámowánie.*

cŏhĭbŭli, *Cohivuli sub Nieroztwiniony.*

Cohircinatio, pro hircorum lascivia. Apule interpre...

cŏhĭvum, *Kłobuczki.*

cŏhŏnēsto, *Zdobię* 1. *Czcz, Uráczyć.*

cohonesto exequias, *Umarłegó prowadzę.*
cŏhōrrĕo, *Zdrygam się.* **Erschrecken.**
cŏhōrs, *Kurnik, Podworze, Oborá 1. Owczárnia. Połek, Rotá 1. Kupá, Orszak, Gromádá ludzi,* & sub *Hałábartnicy.* **Ein Schaar Kriegsvolck.** *Ut sæpè ingenti bello, cum longa cohorte.* Virg. *syn.* cătērva, tūrma, āgmen, phălānx, ĕxĕrcitus, cŭnĕus, cōpĭæ, ăcĭes, mănus, lĕgĭo, mănīplus. *epith.* vălĭde, clўpĕāta scūtāta, fūnĕsta, trĕmĕnda, săgĭttĭfĕræ. *phr.* Pīlis ărmāta ībat in aūrātas nūllo tĕrrōre cŏhōrtes. Phărētrĭgĕræ rĕfĕrunt sŭa sīgna cŏhōrtes. Fŭrĭāta cŏhōrs aūsĭsque āccēnsa sŭpērbīs. Dum lĭceat in mĕdĭum vălĭdas ărmāre cŏhōrtes *v. Caterva Turba.*
cŏhōrtālis ratio, *Práśznictwo.*
cŏhōrtātĭo, *Nápominánie.*
cŏhortĭcŭla, *Rotá 1.*
cŏhōrtor, *Nápominam.* **Ermahnen.** *syn.* Hōrtor, ēxhōrtor, ādhōrtor, ăcŭo, ēxăcuo, īmpĕllo, stĭmŭlo, īnflāmmo. *vide Hortor.*
cŏhum, *Niebo, Járzmowe wići,* & sub *Pługow, dyszel.*

C O I

Coĭbĭlis, *Skłádáłny. Secundam syllabam producunt, qui ab indicativo formant, corripiunt qui à Supino coitum.*
cŏibĭlĭter. Gładko 1. Spoistó.
cŏinquĭnātĭo, Poszpecęnie.
coĭnquĭno, *Zmáźáć 1. Záraſtam.* **Beflecken/ besudlen.** *In vitium versa monumenta coinquinat artis.* Hor. *syn.* īnquĭno, măcŭlo, fædo. dĕmo, pŏllŭo, tūrbo. *vide Maculo.*
cŏinquĕo, coinquino, Gbćinam drzewo, & sub *Uczepnąć.*
cŏĭtĭo, *Spiknięnie, Schácká. Zbieránie, Potyczká; Potkánie, Łączęnie, Bunt.*
cŏĭtus, *Łączenie.* Záśćie, *Kćięźycá záśćie.* **Zusammenkunfft/ Beyschlaff.** *Porq: suos coitus continet omne genus.* Ovid. *syn.* Cŏĭtĭo, cōncŭbĭtus.
Coinx, Cecilius. Minutian, lege Coniux.

cŏlăphĭzo, gr. colaphum do, infligo, incutio, infringo, *Policzkuię.* **Backenstreich geben.** *phr.* Cŏlăphis pĕrcŭtĕre, vĕrbĕrārĕ, ferire Cŏlăphos īmpīngĕrĕ. Dūrĭōri mānu pūlsāre gĕnas, ōs mănĭbus cædĕre *vel* cŏlăphis pūlsāre căput, *vel* cædĕre pālmis.
cŏlăphus, gr. *Policzek 2. Klak, Poszyiek,* sub *Poszyikuię;* **Ein Backenstreich.** *Nos colaphum incutimus lambenti crustula servo.* Juv. *syn.* ālăpa, īctus. *epith.* Grăvĭs, dūrus, sŏnōrus, ăcĕrbus, vĭŏlĕntus, vălĭdus. *vide Alapa.*
cŏlăx, acis m, gr. *Pochlebcá.*
cŏlchĭcum, colchicus flos. *Rozsiad.*
cŏlĕātus equus, *Koń, 1.*
cŏlcs. is, *Członek 5.*
cŏlĕus, *Jądro u zwierząt.* **Ein hode.**
cŏlĭăcus dolor, gr. *Kolika 1.*
cŏlĭas, æ, m. gr. an *Jászczor rybá?*
cŏlice, & colicus dolor., *Kolika.*
cŏlĭcŭlus, *Latorośl 1. Wyrostek Podczos.*
cŏlĭcŭlus intortus. *Witeczki.*
cŏlĭcus, g. *Kolikowy, Kolikę ćierpiący.*
Colina i. Culina, *priscè Nonius. Sipont.*
cŏlĭphĭum. gr. *Gniotka, Chleb zapáśniczy.*
cŏlis, is m. *Członek 5.* Wyrastek.
cŏlla. æ, gr. *Kley 1.* **Pappe oder Leym.**
cŏllăbāsco, collabesco, & collabefio, *Upádam.*
cŏllăbĕfăcto, *Ostábiam.*
cŏllăbĕllo, Cáłuię, & sub *Złączam.*
cŏllābor, *Upádam 1. 2.* **Abfallen.** *Dixit & exangvis collabitur. ac uelut ipsum.* P. *syn.* Cōncĭdo. cădo, lābor. *vide. Cado.*
cŏllăbŏro, Społ robię.
cŏllăbus, gr. *Goździk, u lutni.*
cŏllăcĕro, *Drápię 1.*
cŏllăcrymātĭo, *Płácz,* **Beweynung.**
cŏllăcrymo, *Płácze 2.* **Beweynen.**
cŏllăctānĕus, collacteus, *Społwychowániec.* **So von einer Säugammen gesäuget.** *phr.* Mămmam, nūtrīcem, sŏrtītus ĕandem. Nūtrītus ĕōdem ūbĕre. Qui ĕādem ūbĕra sūgīt.

Collāre, Obrož, Kuná želázna, an Kołnierz Ein Halsband. *Sæva ligant, & ferratis collaribus armant*, M.

Cōllāria, æ, collārium, *Kuná želázna.*

Cōllātĕrālis, *Poboczny.*

Cōllātio, *Skład* 1. *Znoszenie*, *Rownánie*, *Czczenie* 2. *Podawánie Plebana, an Postnik.*

Cōllātionem, facio, *Rownam* 4. *Przyrownywam.*

Cōllātis signis, castris, *Wręcz.*

Cōllātītia stips, pecunia, *Jáłmužná.*

Cōllātītius, *Składány*, *Zbierány.*

Cōllātīvus, *Nátkány*, *Społecny*, *Wzaiemny.*

Cōllāto, as, *Rosżerżam* 1.

Cōllātor, *Podawcá* 2. *Składácz.*

Cōllātus, us, *Rownánie.* Zusammen getragen. *Qui tibi collatus, perfide Cæsar erit.* Mart.

Cōllaūdātio, *Pochwalá.* Lob.

Cōllaūdo, *Pochwalam.* Mitloben.

COLLE

Cōllēcta, æ, *Skład* 1. *Zbieránina*, *Jáłmužná*, *Pobierki*, *Składáná wieczerza.*

Cōllēctānĕa, orum, *Zbieránina*, *Kśięgi zbieralne.*

Cōllēctānĕum, æs, *Zbior.*

Cōllēctānĕus, *Zbierány* 1.

Cōllēctārius, *Wyćiągácz*, *Odmieniácz pieniędzy.*

Cōllēctio, *Zwieránie*, *Kupienie czego*, *Zámknienie*, *Pobor*, *Dowod* 2. *Wrzod* 2.

Cōllēctītia, ōrum, *Pobierki*, *Zbieránina.*

Cōllēctītia stips, *Jáłmužná.*

Cōllēctītius, *Zbierány* 1. Gesammlet.

Collectivum Nomen apud Grammaticos est quod singulari numero multitudinem significat ut : Populus, Plebs, Concio. Priscian. Diomed. vocat.

Cōllēctīvus, *idem*, & *Zgromadny*, *Dwodny* 1.

Collectrix, *Plaut. corr. Confectrix.*

Cōllēcto, *Wzbobki.*

Cōllēctum, *Zbior.*

cōllēctus, ti, *Zgromadzony.*

cōllēctus, ûs, *Zgromadzenie.*

cōllēga, æ, *m. Spoƚurzędowy*, & *sub Kolegiat.* Ein Amptsgenoss. *At novius collega gradu post me videt uno.* Hor.

Cōllēgātārius, *Społdźiedźic*, *Odkazánego ....maiący.*

cōllēgiātus, *B. Koleiat.*

cōllēgium, *Zgromádzenie* 5. *Cech*, *Spolność urzędu*, *Kápituła*, *Koleium*, 1. 2. *Towárzystwo.*

cōllēvo, *Vlżywam.*

cōllībertus, *Społwyzwoleniec.*

cōllibet, collibitum est, *Podoba mi się.*

cōllībro, *Rozmierzam*, *Ustáwiam prosto.*

cōllīciæ, , *Rynná dachowa.*

cōllīcŭlus, *Págorek.* Ein Bühel / Hügelein. *Credas colliculis, arboribusque meis.* M.

Cōllīdo, *Uderżam*, *Ściéram*, 2. *Kláskam rekoma.* Zerknirschen. *Annulus ut fiat primo colliditur aurum.* Ovid. *syn.* Frango, contĕro, āttĕro, confrīngo,

Cōllīdor, *Tłukę się*, *Zbiiam się*, *Uderzić w sie.*

cōllīgātio, *Związánie*, *Spoienie*, *Wiązánie.*

cōllīgĭtur, *Idźie zá tym.*

cōllīgo, as, *Wiąże* 1. *Spinam*, *Záwiężuie.* Zusammen binden. *Ansaque compressos colligat arcta pedes.* Tib. *syn.* Līgo, cōnstrīngo, vīncĭo, rĕvīncĭo. *vide Vincio.*

Cōllīgo, is, *Sumuie*, *Zdobywam się*, *Zamykam* 11. *Dowodzę* 2. *Poymuie myślą*, *Ruszam się* 3. *Uchodze* 1. *Podkásuie się*, *Dorozumiewam się*, *Zwiia się wąż*, *Czyni tá sumá*, *Zbieram* 1. 2. 6. 7. Sammlen. *Luna revertentes cum primum colligit ignes.* Virg. *syn.* Cōgo, āggrĕgo, cōngrĕgo, cōngĕro, vel lĕgo, cārpo, dĕcērpo. *phr.* Plēnis pōmārĭa cārpĕre rāmis. Jŭvātquĕ nŏvos dĕcērpĕre flōres. Quō dum prōsĕrpīna lūco lūdit, & aut vĭŏlas, aut cāndĭda, līlĭa carpit. Dumque pŭellāri stŭdĭo cālātosque sīnūmquĕ īmplĕt, & æquāles cĕrtat sŭpĕrāre lĕgĕndo,

gendo, illa legit calthas, huic sunt, violaria curæ, illa papaveréas subsecat ungve comas. Auricomos decerpseris arbore fœtus & cultis cum simplex errat in hortis. Pomaque non notis legit ab arboribus, ista legit violas, carpit & illa rosas? pomaque selectis detrahit arboribus. *vide Lego.*

colligo vasa, sarcinas, colligo orbem, *Scikać się, Prowádzę się. Wybieram się.*

colligere se, animum, *Ośmielić się, Ostrászyć się, Roztrzeźwiec, Upámiętiwam się, Uspokoić się 2. Przychodzę ksobie.*

collimatio, *Rychotwánie.*

Collimínium, *Collimitia, orum, Pogránicze.*

collimitatus, *Ogránicę mieszkáiący.*

Collimito as, *Ogránice mieszkam.*

collimo, as, *Zmierzam, Trafiam.* Zichlen. *syn.* Collineo, attingo scopum.

collineo, as, *idem, & Nárychtowáć.*

collinio, is, *Námázuię.*

collino, is, *Plugáwię, Szpecę.*

collinus, *Págorkowy.* Bergächtig. *Quippe & collinas ad fossam moverit herbas.* Virg. *syn.* Montanus, clivosus.

colliphium, *idem* coliphium.

colliquefacio, *Roztapiam.*

colliquefio, *Rozpływam się.*

colliquesco, colliquo, is, *Topnieię.*

colliquiæ, *Rynná dáchowa.*

collis, *Págorek.* Ein Bühel / Hügel. *Liber pampineas invidit collibus uvas.* Virg. *syn.* Mons, jugum, clivus, apex, vertex. *epith.* patulus, umbrosus, celsus, fœcundus, florifer, viridans, salebrosus, vernus, acclivis, florens, vireus, frugifer, prominens, surgens, *phr.* Frondoso vertice colles. Colle sub umbroso. Floriferi colles pictaque prata virent. Grata coloratis spectacula collibus offert.

collisus, us, collisio, *Scieránie 1. Uderzęnie, Zbiianie się.* Zerknirscht / zerstossen. *Græcia Barbariæ lento collisa duello.* H.

COLLO

Collocatio, *Posadzęnie, Rozłożenie, Wydánie corki.*

colloco, *Posadzam 1. Pokładam 1. Stáwiam Ustáwiam, Obracam, Stánowię, Kładę się, Dáię ná lichwę, Wystáwiam 1. 5. Wstáwiam, Udáie się ná co, Postánowić się 1. 2. Wydáię corkę, Pokonáć, Uspić 1. 2.* An einen Ort legen / setzen. *Collocat, ipsa procul nebulis obscura recessit.* Virg. *syn.* Pono, statuo, constituo, compono, depono.

collocupleto, *Bogáce kogo.*

colloquor, *Rozmawiam.* Miteinander reden. *syn.* alloquor, affor, affaris, *inusitatum in prima persona præsentis temporis.* compello, as. *phr.* Vario noctem sermone trahebant. Licito tandem sermone fruuntur. Multa inter se se vario sermone ferebant. Talibus inter se dictis ad tecta subibant. Sic Venus ac Veneris contra sic filius orsus. Talibus atque aliis noctem sermonibus illam insomnem traxere. *vide Loquor.*

colloquium, collocutio, colloquutio, *Rozmowá.* Ein Gespräch. *Nec juge colloquium, nec sic tibi &c.* Ovid. *syn.* alloquium, sermo congressus.

Collubet, *Podoba mi się.*

collucatio, *Przerzedzánie.*

colluceo, *Swiecę, Swiecę się.* Gläntzen / Schimmeren. *Collucet ajax, omne resplendet fretum.* (Jamb.) *syn.* Refulgeo, corusco. *vid. Luceo.*

colluco, as, *Przerzedzam.*

colluctatio, *Biedzęnię się.*

colluctator, *Zapáśnik.*

colluctor, *Biedzę się.*

colludo, *Gram z kim, Zmowę z kim uczynić* Mit einander halten / unter einen Hütlein spielen. *Aut summa nantes in aqua colludere plumas.* Virg. *vide Laudo.*

collum, *Szyiá 1. 5.* Der Halß. *Ille ubi complexu Æneæ, colloque pependit.* Virg. *syn.* Cervix, *epith.* Niveum, eburnum, argenteum, tenerum, formosum, lacteum, venustum, candens, album, pulchrum, tumidum. *phr.* Formosoque micant baccata monilia collo

Lāctĕa gēmmāto rēdĭmūntur cōlla mōnīli. Pēndēbant tĕrĕtī gēmmata mōnīlĭa cōllo sōlvĕre cōlla jūgo.

Cōllūmĭne, *Oświęcam.*

cōllūo, is, *Płoczę, Collus, li, m. Szyiá.*

cōllūsĭo, colludiūm, *Zmowá. Igránie,*

cōllūsor, *Społgráiący, Zmowni ákrotowie,*

Cōllūsōrie, *Zmownie.* (*Towárzysz.*

cōllūstro, *Oświecam* 1. Besichtigen. *syn.* Lūstro, cīrcumspĭcĭo, *vel* īllūstro. *phr.* ōmnia cōllūstrāns hānc prīmum ad līttŏra classēm cōnspēxi vĕniēntem. *Virg.*

cōllūtŭlo, *Kalam, Plugawię.*

cōllŭvĭāre vas, *Pomyinik.*

cōllŭvĭāris, *Pomyiowy.*

Cōllŭvĭārĭum, *sub Rynsztok, & Stek.*

cōllŭvĭes, colluvio, *Plugástwo, Pomyie, Mészániná, Smrod* 3. *Chálástrá* 2. *Stek* 2. 5. Zusammen geflossener Unflat / Wust. *Colluvies in maius abit, seninmque libido.* M. *syn.* Cōllŭvĭo ēlŭvĭes, dīlŭvĭum. *epith.* Sōrdĭda, fœtĭda, cœnōsa, pūtrĭda, fœda, tūrpis, fœtens.

cōllŭvĭo cĭborum, *Obżarstwo* 2.

COLLY

Cōllybĭsta, æ, m. gr. *Odmięniácz pięniędzy.*

cōllybus, m. gr. *Odmięniánię pięniędzy, Odmięniánia pięniędzy zysk.*

Collyphium, lege Coliphium,

cōllyra, gr. *Bochen chleba, Gniotká, Ciásto, Kłosek* 1. (*Plácek.*

cōllyris, ĭdis, gr. collyrida, æ. *Bochánek,*

cōllyrium, gr. *Oczne lekarstwo, Czopek, Máść* 1.

COL

cōlo, as, *Cádze, & in Łowię ryby,* Durch.

Cōlo, is, *Czczę* 1. 2. *Szánuię* 1. *Zdobię, Chwalę, Miłuię, Záchowuię, Pozystrzegam, Mięskam gdzie, Báwię się, Orzę.* Bauen. *Cura Deum, Dii sint, & qui coluēre colantur.* Ovid. *syn.* īncŏlo, hābĭto, *vel* cŏlo. *syn.* vĕnĕror, hŏnōro, ădōro, *vide Adoro,*

cŏlŏbĭcus, e, gr. *Obcięty.*

cŏlŏbĭum, gr. *Sérdak, Káftan, Koszulá stárych mnichow.*

cŏlŏcăsĭa æ, colocasium, gr. *Bob,* gr. Egyptier Bonen. *Mistaque ridenti colocasia fundet acantho,* Virg.

cŏlŏcynthis, idis, gr. *Koloquityndá.*

cŏlon, gr. *Kiszká kotkowa.*

cōlon, gr. *Członek.*

cŏlōna, *Kmiotká,* colonariūs, *Kmiecy.*

cŏlōnārĭum, colonicus census, *Podymne.*

cŏlōnia, *Wola, Osádá Folwárk* 1. Mayers oder Lehn-Hoff *Vellet Alexandri si quarta colonia poni.* A.

cŏlōniam instituo, impono, *Osadzam pusty kray*

cŏlōnĭcus, *Folwárkowy* 1. Das zum Lehn-Hoff gehöret. *Et tingit piceo lacbrymosa colonica funo.* A

cŏlōnos deduco, mitto, colloco, *Osadzam pusty kray,*

cŏlōnus, *subst. Zagrodnik, Kmieć, Oracz.* Ein Ackermann. *syn.* Agrĭcŏla, ărātor, rūstĭcus, vīllĭcus, cūltor agri. *epith.* Fŏrtis, paūper, mĭser lăcĕrtōsus, ăvĭdus, dūrus, sīmplex, sōllĭcĭtus, pervĭgil, sōlērs. *phr.* Lăcĕrtōsi fŏdĭēbant ārva cŏlōni, ānnŭa sōllĭcĭti cōnsummunt vōta cŏlōni. Pērvĭgĭlāns lūstrat sŭa rura cŏlōnus. *v. Agricola.*

Cŏlōnus, *adiect. Osádzie służący, in Osáda.*

cŏlŏphon, onis, gr. *Koniec* 1. *Zamknięnie.*

cŏlŏphōnia, Gr. *Soczniсá ziele.*

Cŏlŏr, *Fárbá* 1. 2. 5. *Bárwa* 1. *Krásá, Ozdobá, Przyprawa, Wymowká, Pokrywká.* Ein Farb. *Ante novis rubeant quam prata coloribus ante.* Virg. *epith.* Grātus, vīvus, splēndens, lūcĭdus, pūlcher, nĭtēns, vărĭus, mĭcāns, cŏrūscāns, rŭtĭlans, vĭrĭdis, rŭbĕus, rŭber, rŭbĭcūndus, pūrpŭrĕus, rŏsĕus, nĭger, ātĕr, pĭcĕūs, fūscus, ŏbscūrus, flāvus, crŏcĕus, lūtĕus, aūrĕus, ālbus, cāndĭdus, nĭvĕus, lāctĕus, ŏlorīnus, cærulĕus, vĭŏlacĕus. *phr.* Īnsignis vărĭo splēndōre cŏlōrum. Văni rădĭis dīstīncta cŏlōris. Vărĭis dĕcŏrata cŏlōribus, āspĭce lāctĕŏlo blāndītur ut illa cŏlōre, ātquĕ ĕrat, ĭn nĭvĕo pūlchra cŏlōre cŏma. Cērva fŭit rarō tērris spēctāta cŏlōre.

Color dilutus, langvidus, obsoletus, surdus, *Farbá bláda.* Color floridus, satur, vivus, *Farbá jásna.* Color purpureus, verecundus, sangvinolentus, *Rumiánosć.*
Color ex auro flavus, color violam sentiens color ambiguus, color communicatus cum cæruleo, color vergens in candidum, *Farbá mieniona.*
Colorator, oris, Labertus apud Gellium, Farbierz.
colōrātus, *Málowány, Fałszywy, Przyprawny.* Gefärbt. *Fluxa coloratis astrigunt barbasa gemmis.* L. *syn.* colōre, colōribus, distinctus, ornātus, decorātus, pictus.
colōre contactus, coloreus, coloriseus. *Fárbowany.*
Colōrius, Fárbowány, & Niefárbowány.
colōro, colorem do, *Fárbuię, Zdobię i. 2.* Anstreichen, färben. *Quos aurora suis rubra colorat equis.* Prop. *syn.* Pingō. *epith.* Do colōrem, cōnfĕro, indūco. Colōre, colōribus distingvo, ōrno, decōro, pingo.
colōror, *Zrzeię, Ogorzeię.*
colōro, in pejus, *Udaię źle.*
colōsseros, è gr. *Olbrzymski, & sub Wysoki.*
colōsseus, è gr. *idem, & Wielki 1. & in Obraz.* Großkräftig.
colōssicoterus, gr. *Wielki 1.*
colōssicum signum, *Obraz 7.*
colōssicus, gr. *Wielki, Olbrzymski.*
colōssus, gr. *Kolos, Obraz.* Ein groß Wunderbild.
colōstra, æ, colostrum, *Siárá.*
colōstrārio, colostratus, *ibid. sed aliud sonat.*
colōres, *m.* gr. *Krzeczek robak.*
colūber, colubra, *Wąż 1. 2.* Ein Hauss-Schlang. — *Et assvetus coluber succedere recto.* Virg. *syn.* Serpens, angvis, draco. *epith.* Longus, hirtus, terrificus. Medūsæus, mordens, măcŭlōsus, tortĭlis, Gorgŏnĕus, nĭger, flexĭlis. *phr.* Aut tecto assvētus colŭber succēdĕre & umbræ. Pestis ăcerba bŏum. Mōtæ sŏnuēre colŭbræ. Pārsquĕ jăcent hŭmĕris, ecce lătens herba colŭber, rugientis ădunco dente pĕdem strinxit. Sævis addit icta colubris. Quālis ubi in lucem cŏlŭber mala grāmĭna pastus. Frigida sŭb terra tŭmĭdum quem brŭma tĕgebat, nunc pŏsĭtis nŏvus exŭviis, nĭtĭdusque jŭventa. Lubrica convolvit sublāto pectŏre terga. *vide Serpens.*
colūbra cæca, *Glista.*
Colūbrĭfer, *Wężowaty.*
Colūbrīna, *Wężownik, Mączyniec.*
colūm, *Latine Cédźiwotek, Durszlák, Łoźnik, Sieć rybia.*
cōlum, *Græce originis, Kiszka kołkowa.*
colūm, gr. *Członek w mowie.*
colūmba, *Gołębieá, Gołąb dźiki.* Eine Taub. *Oscula dat cupido blanda columba mari.* Ovid. *syn.* Pălumbes. *epith.* Mollis, imbellis, blanda, torquāta. Dōdōnæa, nivea, lactĕa, mītis, alba, pulchra, simplex, cĕlĕr, trĕpĭda, Idālia, văga, călida, văgābunda, Cypria, mansuēta. *phr.* ăvis, vŏlŭcris, āles, Cythĕrēia, ăvis Păphia, Diōnæa, Chāŏnia, Idālia, Dōdōnæa. Vŏlucris, Vĕnĕri, dilecta. Cūra vĕnĕris, expers fellis ăvis. Chāŏnis āles, accipitrem mĕtuens trĕpĭdantibus ălis, ut fugiunt ăquilas, timidissima turba colūmbæ. Quās ŏdium nullum, nĕc fellĕus inquinat ardor. Tĕnĕræ prædūro dente colūmbæ Simplicitāte tamen pūras sŭpĕrāre colūmbas. Murmur ăprīcantes nĭvĕa dant turre colūmbæ, explāndunt ālas & ămicam blanda rŏgantes oscŭla circumeunt, insertantque ōribus ōra ŭtque colūmsuo mădĕfactis sangvĭne plūmis hortet ădhuc, ăvidosque tĭmet, quibus hæsĕrat, ungves. Cum tempestāte rĕpente urgenti cæco miscēri murmŭre cœlum incĭpit, & nigræ cinxerunt æthĕra nūbes. Contĭnuo linquunt arva undique, & ardua pennis tecta pĕtunt, cĕlĕresque căvis se turrĭbus abdunt. Ubi mītes ăquilam vĭdēre colūmbæ. Nāte pĕr ăĕrios tractus, nĕc pingvia rūra. Nĕc plăcĭdæ rĕtĭnens ĕpulæ, timor omnia vincit, pārs lătet umbrōso saltu, pārs ălta vŏlātu tecta pĕtit, pārs montānis căva saxa lătebris.
colūmba Livia, *Turkawka.*
colūmbar, *Kuná żelázna, Gąsior 2. Śmród Łoże u cieśli, Káchel, 2, Wisłowy.*
colūmbārius, *adiect.* & columbaris. *Gołęki.*
colūmbārium, *Gołebieniec.*
colūmbārius, *subst. Gołębnik.*

cŏlŭmbīnus *Gołębi.* Das von Tauben ist. *Vina, columbino limum bene colligit ovo.* H.
cŏlŭmbīnus pullus, *Gołąbie.*
cŏlŭmbor, Cáluię. Küssen.
cŏlŭmbŭlus, *Gołobek.* Ein Täublein.
cŏlŭmbus, *Gołąb 1.* (*pánia.*
cŏlŭmbus, è gr. origine, *Sadzawká do ką-*
cŏlŭmĕlla, *Słupik, Nágrobek 2. Wał, Ochmistrz. Przedni sługá.*
cŏlŭmĕllāres dentes, *Zęby trzonowe 2.*
cŏlŭmen, *Wierzch, Podporá, Podłoszká Grunt. Przedni sługá. Pánowie przedni.* Auffenthaltung. *Rumpatque postes, columen impressum labet.* (Jamb.) *syn.* Tūtēla, dēfēnsĭo, tūtāmen rĕrum īnclīnāta rĕcūmbit īn te tōta dŏmus.
cŏlŭmen famĭlĭæ, *Ochmistrz.*
cŏlŭmis, *Zdrowy 1.* Gesund.
cŏlŏmna, *Słup 1. 3. Podpora, Słupiec, Filar 2. Wał. Dźielnice.* Ein Pfeiler / Saule: *Est ubi non parvæ parva columna notæ:* Ovid. *syn.* Fūlcrum. cŏlŭmen, *epith.* Fērrĕa, sūblīmis, cēlsa, ēxcēlsa fērrāta, sŏlĭda fīrma. nĭtĭda, fūlgĭda, īmmānis, pŭlchra, mārmŏrĕa lōnga. ārdŭa, ēlāta, ērēcta, pĕrēnnis, ætērna, sŭpērba, măgnĭfĭca. *phr.* Sūrgēntes ære cŏlŭmnæ. Rēgĭa sōlis ĕrat sūblīmĭbus ălta cŏlŭmnis. Fērrātis īncūmbūnt tēcta cŏlŭmnis. Tēmplum ĕrat aūrātis cēntum sūblīme cŏlŭmnis. Tēr cēntum fūlta, *vel* īnnīxa cŏlŭmnis pōrtĭcus, īmmānēsque cŏlŭmnas rūpĭbus ēxcīdunt. Cēlsis sūggēsta theātra cŏlŭmnis. Tēctum aūgūstum īngēns cēntum sūblīme cŏlŭmnis, Părĭīsque nĭtet qua fūlta cŏlŭmnis pōrtĭcus.
cŏlŭmnārĭum, *Pobor filarowy, sub Filar.*
cŏlŭmnārĭus, *Filárem podpárty, Utratnik, Niecnotliwy.*
cŏlŭmnātĭo, *Filarowánie.*
cŏlŭmnātus, *Filarem podpárty.* Mit Pfeilern oder Seulen unterstützt. *Facta columnata est, intus quæ fulta columnis.* Fill.
cŏlŭrnus, *Leszynowy.*
Cŏlūrus, *Macrob. Coluri Proclo, sunt duo circuli maximi in sphæra obliqua per polos mundi, & per puncta solstitiorum & æquinoctiorum transeuntes, dicti coluri, quasi mutili, quòd supra horizontem dimidiati tantum appareant. Hi æquinoctiorum, & solstitiorum puncta designant.*
cŏlus, ûs, & li, f. & aliquando m. *Kądźiel. Prześlicá,* & sub *Krężel.* Ein Runckel. Spinnrocken. Et *colus. & fusus, digitis cecidêre remissis.* Ovid. *epith.* Fœmĭnĕa, frăgĭlis. in bēllis, lānĭgĕra, lȳda, pāllădĭa, ēxĭlis lævis, lōnga mŭlĭebris tĕres, plēna. rŏtūnda. *vide Neo.*
cŏlŭstra, *Siára.*
cŏlūcĕa, æ, gr. *Moszenki drzewo.*
cŏlūthĕa, orum. gr. *Wet 1.*
colyce; vel colix, Plin: corr: Cochlax.
cŏlycĭa, *orum gr.* sub *Pław 5,*
cŏlymbas, adis. f. gr. *Oliwká: Nurek pták.*
cŏlymbus, m, gr, *Sadzawká 2. Nurek ptak.*

C O M

Cŏma, hæc, & Comæ, hæ, *Włosy Ploty. List drzewny, Pierzysko Listki zioł.* Haar. *Comuntur nostra matre iubente comæ.* Ovid *syn.* Cæsărĭes, căpĭlli, crīnes. *epith.* ūncta, nĭtĭda prōlīxa, flāvens, dīvĭdŭa, ŏdŏrāta, dĕcōra, flēxĭlis, flāva; splēndĭda, ŏdōra. hīrsūta, aūrĕa, cāna, flēxa, pēndŭla, rŭtĭla, aūrāta, pūlchra, cōmpta. rĕpēxa. *phr.* Cāndĭda dīvĭdŭa cŏlla tĕgēnte cŏma. Pēxāque ŏrōntēo frāgrĕt ŏdōre cŏma. Aūrātis lūcēre cŏmis. Pāllas hăbet rŭtĭlam cāsĭdĕ tēcta cŏmam. *vide Capilli.*
cŏma ovium, *Wełna 1.*
cōmăgāne, es, *Nárdá.*
cōmărches, æ, m. gr. *Woyt ná wśi:*
cŏmāns, comatus, *Kosmáty.* Das blätter hare *Et conum insignis galeæ, cristasq; comantes.* Virg Haaricht. *Calvus cum fueris, oris comatus.* (Phal.) *syn,* Căpĭllatus. crīnītus. *phr.* Crīnĭbus cæsărĭe, căpĭllis, dĕcōrus, ōrnātus, crīne dĕcōrus. Qui dat crīnes dīffūndĕre vēntis Prōlīxis quā tĕgit ōra cŏmis. Flŭĭtans cŭi pēndet ăb ărmis cæsărĭes.
cŏmărus, gr. *Jeżowká drzewo.*
cōmăssor, aris, *Rozgárdyas stroię.*
cōmatŏrĭa, *acus. Przedźielnica.*

cōmbēnnōnes, in *Wóz* 1.
cōmbĭbo, is, *Wypiiam, Nabieram w się; Nápiiam się, tr.* Miteinander trincken. *I prcter, & totos avidâ cute combibe soles.* M, *syn.* Bĭbo ēbĭbo, haurĭo.
cōmbĭbo, onis, *Społpiiący.* Sauff oder Zechbruder. *Frequens edonum turba, combibonumque.* (Scaz.) *syn.* Mēnsæ, caūpōnæ sŏcĭus, cŏmes cōmpōtor.
cōmbīnātĭo, *Składánie.* Combinatus, *Składany*
cōmbrētum, *sub Obłapa wonna.*
cōmbūro, sub *Spálić* 1 Verbrennen. *syn.* ūro, ĕxūro, ădūro. ,crĕmo, īncēndo: flămmis cōnsūmo. *v. Uro, Incendo.*
cōmbūstĭo, combustura, *Spálenię.*
cŏme, es, gr. *Rożiá brodká źiele.*
cŏmĕdo, *Jem, Ziadam,* Wyiádam, *Przeiadam, Trawię 2.-Przemárnowáć.* Essen. --- *Hac hodie porcis comedenda relinquas.* Hor. *syn.* ĕdo, pāscŏr, mānducō, mānd o, *vide Edo.*
cŏmĕdo, onis, *Zárłok, Utratnik.*
cŏmēdus, *Zárłok.* Verzehrer.
cŏmes, itis, commune, *Społidący, Náśládowcá* 1. *Towárzysz* 1. 2. Ein Reißgeseil/ Gleitsmann. *Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci.* Ovid *syn.* Cŏmĭtāns, cŏmĭtātus, sŏcĭus, sŏcĭātus, Sŏdālis, āssecla. *epith.* Fīdus, fĭdēlĭs. *vide Comitor, Sodalis.*
cŏmes, m. *Groff, Kniążyk.* Landgraff.
cŏmes domesticorum, *Ochmistrz.*
cŏmes stabuli *Koniuszy.*
cŏmes thesaurorum, largitionum, *Podskárbi.*
cŏmēssābūndus incedo. *Gáchuię.*
cōmēssātĭo, *Wieczerza droga, Rozgárdyas,* Schlemmerey - - *Mihi sit commessatio tanti.* Mart.
cōmēssātor, oris *Rospustnik.* Ein Prasser/ Schlemmer.-- *Potest nec comessator haberi.* Mart. *syn.* Hēllŭo, *vide Culosus.*
cōmēssor, ari, *Rozgárdyas stroię.* Verschlemmen/ verprassen. *Comessabere, Maximi* (Glycon.) *syn.* ĕpŭlor, cōnvīvor.
cōmēstĭo, comestura, *Jedźá.* Das Essen.

cōmēstor, *Zárłok,* Ein Prasse.
cōmēsum, *Ziadło się. in Ziádam.*
cŏmēsus, us sub *Ziadam.* Gegessen. *Et cito rapturus de nobilitate comesa.* Juv. *syn.* ēsus, ădēsus, ēxēsus, cōnsūmptus.
cōmēta, æ. m. Cometes, æ, m, *Miotłá ná niebie.* Ein Comet-stern. *Fulgura nec diri toties arsere cometæ.* Virg. *syn.* Stēlla crīnīta. *epith.* Dīrus, crīnītus, sānguĭnĕus, cāndĭdus, fātālis, præceps, trīstis, fūlgēns, flāmmāns, lūcens, īnfēlix, hōrrĭficus, rūbĭcūndus, ĭgnĭfer, clārus, rūbēscēns, ĭgnītus, hōrrēndus, fūnēstus, mĭnax, sævus, crŭēntus, flāmmĕus, ĭgnĕus, mĕtŭēndus, vĕrēndus, īnfaūstus, pēstĭfĕr, sĭnĭster, ēxĭtĭōsus, pērnĭcĭōsus, căpīllātus, ēxĭtĭālis, prænūntĭus, *phr.* Fāx dīra cŏmētæ. Stēlla făcem dūcēns Rŭbēscēntēs fērālı crīne cŏmētæ. Nōn ūnus crīnē cōrūsco Rēgnōrum ēvērsor rŭbŭit lēthāle cŏmētes. Cōnscĭus, ĭngēntis dāmni. Fērāle cōrūscans. Trīste mĭcans. Crīnēmquē trēmēndi Sȳdĕris, & tērris mūtāntem rēgna cŏmētem. Nēc dīri tōtĭes ārsērē cŏmētæ. Sāngvĭnĕi lūgūbrē rŭbent. Flāmmĭgērūmque trăhens spătĭōso līmĭte crīnem. Sāngvĭnĕo præceps dēlābĭtur ĭgne cŏmētes prōdĭgĭālē rŭbēns; Nōn īllum nāvĭta tūto nōn īmpūne vĭdēnt pŏpŭli. Cūm belli mōtus, aūt fūnĕra rēgum pōrtēndunt, crīnem īrāto spārgĕre mĭnācem æthĕre sāngvĭnĕīque rŭbent lūgubre cŏmētæ. Spēctātum nūnquam tērris īmpūne cŏmētem. Crīnēmque vōlāntĭa dūcūnt sȳdĕra. Vŏmĭt atrā rŭbēntes. Fāx cælo rădĭos, & sæva lūce cōrŭlcum scĭntīllas sȳdus, tērrĭsque ēxtrēma mĭnātur. Crīne mĭnācı nūntĭat aūt rătĭbus vēntos, aūt ūrbĭbus hōstes. Quī sūmmi nūmĭnis īram nūntĭat. ēxĭtĭāle mĭcāns fax dīra cŏmētæ. Quālis ab æthĕre trīstis nūntĭus īmpĕrĭis sŏlet āppārēre cŏmēta. Quīn & bēlla cănūnt, ĭgnēs, sŭbĭtōsquē tŭmūltus, & clāndēstīnis sūrgēntĭa fraūdĭbus ārma.

COMI

Cōmĭcus, gr. *Komedyiny.* Ein Comedien Dichter. *Versibus exponi tragicis res comica non vult.* Hor.

Cōminus, *Zbliſká, Wręcz, Tudźież.* Von nagen. *Cominus enſe ferit, iaculo cadit eminus ipſe* Ovid. *ſyn.* Prōpe, prōpius: haud procul.

cōmis, *Łágodny, Ludzki, Układny.* Freundlich. *Conveniunt partes hæ tibi, comis anus.* Ovid. *ſyn.* Hūmānus. commŏdus făcilis, bĕnignus, ūrbānus, blāndus, mānſuētus mitis, lēnis, plăcidus, *phr.* Pŏsitōque pĕr ōmnia făſtu. Inter & æquāles ūnus nŭmĕrāris ămīcos. Tāntāque in Aūgūſto eſt clēmēntia, sī quis ab illo. Hæc pĕtĕret pro me, fōrsitan ille dăret, accēde, rŏgāque: Cæsāre nīl ingens mītius ōrbis hăbet. Quī vincit sēmper, victis ut părcĕre pōſsit. Tāmen ille prĕcānti mītis, & āffātu bŏnus, & pătiēntior æqui. Tē lenem mĭsĕris gĕnŭit nātūra, nĕc ulli mītus ingĕnium, quām tibi Brūte, dĕdit. Făcilis vūltūque sĕrēnus. Dā mihi tē plăcidum Prīvātāque păſsim. Vīsĕre dēpŏsito dīgnātus līmina făſtu. *vide Clemens, Mitis.*

comiſſatio, comiſſor; lege Comeſſatio.

cōmitas, *Rozmowność Łagodność, Układność, Łágodnomość.* Freundlichkeit. *Quiete Nervas, Comitate Druſones.* (Scaz.) *ſyn.* Bĕnignitas. hūmānitas, ūrbānitas.

cōmitas aſſentatrix, *Kortezya.*

Comitaſſet. apud Accium explicati Nonius cubuiſſet: Gotfred. cum aliis explicat comitem miſiſſet eodem leso, alii cobitaſſet eodem lecto, pro cubitaſſet.

cōmītātus, us, *Prowádzenie poczeſne, Orſzak, Pácholſtwo* 2. *Grefeſtwo* ſub *Graff, Komitywá.* Die Geſellſchafft. *Et ſimul ex uſurariis comitatibus uti.* F. *ſyn.* Cœtus, cohōrs, cātĕrva. tūrba. *vide Turba.*

cōmitātus tribus, quatuor, quinque &c. *moczwart.*

cōmitātus bene, comitatus multis, comitatu magno. *Pácholczno.*

cōmiter, *Łágodnie. Ludzko, Układnie.* Freundlich / lieblich. *Comiter excipitur ſanguine junctus erat.* Ovid. *ſyn.* Hūmāne, hūmāniter bĕnigne.

cōmitia, orum, *Seym, Gromadá* 5. *potius tamen omnes ſyllabas corripe.* Landtag. *Cras queſo in comitio eſtote obviam.* (Jamb.) *ſyn.* Cōnventus, cōncilium, *epith.* Cēntŭriāta, cōnsūlăria.

Cōmitia gero, habeo, perago, *Seymuię.*

cōmitiālis, *Seymowy.* Zum Landtag gehörig. *Et comitiali obnoxia coturnices.* (Scaz.)

cōmitiālis homo, comitialiter ſub *Kaduk ćierpiący, Krzywoprzyśiężcá. Przyśięgácz, Sądowny.*

cōmitiālis morbus. *Kaduk chorobá.*

cōmitārus, ūs, *Seym.* comitio, as, *Seymuię.*

cōmitium, *Seymowe mieyſce Gromadá.*

cōmitor, aris, & comito, as, *Prowádzę ę. Jádzę z kim.* Einen begleiten. *Ille meum comitatus iter maria omnia circum.* Virg. *ſyn.* Sŏcio, ſĕctor, ſĕquor, ſtīpo. āſsĕctor. *phr.* Sūm cŏmes. ĕo. ăddo mē cŏmitem. Vēſtīgia ſĕquor cui fidus Āchātes it cŏmes. Nĕc nāte tibi cŏmes ire rĕcūſo infĕrt sē sē Māvōrtius āddĕt Rōmŭlus. Lătĕri ălicūjus ădhærĕre, ălicūjus iter, grĕſſum cŏmitāri, Nēve nĕget quīlquam mē dūce, sē cŏmitem. Incēdit măgna jūvĕnum ſtīpānte cătĕrva, ipſe ūno grădītur cŏmitātus Āchāte. Dēxtræ ſe părvus Iūlūs implicuit; ſĕquiturque pātrem nōn păſsibus æquis. Nĕc nōn & Phrȳgii cŏmites, & lætus Iūlus, incēdūnt ipſe ānte ălios pūlchĕrrimus ōmnēs infĕrt ſe sŏcium; Ænēas atq; āgmina jūngit. Neu cŏmes īre nĕges, quāmvis via lōnga părētur illĕ ē cōncilio mūltis cūm millibus ibat. Nūlla mĕis sine tē quærētur glōria rēbus. *Dicitur & Comito.* Quēm pia nōbīſcum prōles cŏmitāvit ĕūntem. *Ovid.* & nōſtros cŏmitāte grădus, & in ărdŭa mōntis īrē sĭmul. *Idem*

COMM

Cōmma, gr. *Upuſt, Członek* 7. *Item Cæſura ſupra* Cōmma *item, Nota Orthographica ſemicirculi dextra parte conſtans, quæ inciſa oratoria diſtinguuntur.* Diomed.

cōmmăcŭlo, ſub *Zmázáć* 2. 3. Verſudlen / beflecken. *Comaculare manus, crudelis tu quoque mater.* V. *ſyn.* Măcŭlo, fædo, inquino. *v. Maculo*

cōmmăcŭlo, *Moknę, Przemakam.*

cōmmădŭit, *Uwrzáło.*

cōmmălăſſo, commalaxo, Miękczę ę.

cōmmāndo, is, żuię: Commanduco, & commanducor. Deponens Lucilli. Ziadam, żuie Skaſáć

Commanducatu Nomen per quartam Plin. corrige Commanducatio Participium per ſecundam.

Cōmmāneo, *Społmieszkam*,
cōmmānĭpŭlātĭo, *Połek*.
cōmmānĭpŭlo, onis, commanipularis, *Jednego usca piechota*, *Towarzysz 3*.
cōmmānsum, *Mástyk átorium*.
cōmmārcĕo, *Trucbleie*, *Więdne*.
cōmmārgino, as, *Obrąbiam*.
Cōmmārītus, *Społzalotnik*, *Commasculo sub Meżnie*. Cōmmāter *sub Kmotr*.
cōmmeātor, *Jednácz Pośrzednik*.
cōmmeābĭlis, commeatum continet, *Przechodźisty*.
cōmmeātum, dŏ, *Folguię*, *Dozwalam*.
cōmmeātus, us, *Strawá*, *Spiżá* 2. Odeśćia czás, *Prowádzenie* 1. *Przewoz* 1. *żywność*, *Prześćie*, Komitywá.
Cōmmēditor, *Rozważam*.
cōmmĕmĭni, *Pamiętam*. **Ich bin eingedenck**. *v. Memini*.
cōmmĕmŏrābĭlis, commĕmŏrandus, *Wspominánia godny*. **Denckwürdig**. *syn.* mĕmŏrābĭlis.
cōmmĕmŏrātĭo, commemoramentum, *Wspominánie*, *Przypominánie*.
cōmmĕmŏro, *Wspominam* 1. 2. *Przypominam*. **Erwas gedencken / erzehlen**. --- *Morbi, quod telum commemoratur*. Ser. *syn.* Mĕmŏro, mĕmĭni, cōmmĕmĭni. *vide Memini*.
Cōmmĕmŏrŏr *in SS. libris Deponens*; *Commemoro* (*Activo*.
cōmmēndābĭlis, *Zálecęniá godny*.
cōmmēndātio, *Zálecnie*, *Udawánie*, **Ein Befelch**. *Formosa faciens muta faciens est*. Iob.
cōmmēndātītĭus, *Zalotny*. **Zum Fürdernuss dienlich**.
cōmmēndo, *Zálecam*, *Poruczam*, *Udáie pięknie*, & *in Kładę się*, & *sub Przięmnym czyenię*. **Befehlen / loben**. *Verum ita risores, sita commendare dicaces*. H. *syn.* Laūdo, cĕlĕbro, *vel* cōmmītto, trādo, crēdo, dēpōno, māndo, as.
cōmmēnsus, ūs, *Proporcya*.
Cōmmēntācŭlum, *Laska ceklárska*.
Cōmmēntārĭensis, *Pisarek* 1. *Pisarz* 2. *Táráscwy*.
cōmmēntārĭolum, *Kśiąszki pámiętne*.
cōmmēntārĭum, *idem* & *Wykład* 1.
cōmmēntārius, *Kśiąszki pámiętne*, *Spisek*, *Dźiennik* 1. **Eine ausfürliche Erklärung**. *syn.* cōmmēntārĭum.
cōmmēntātĭo; *Rozważánie*, *Myśl Cwiczenie*.
cōmmēntātor, *Wykładácz* 1. *Wynáleźcá*.
cōmmēntĭor, *Zmyślam* 2. **Erdichten**.
cōmmēntītĭus, *Zmyślony*. **Erdicht**. *syn.* Fīctĭtĭus, fictus, effictus, sĭmŭlātus.
Cōmmēnto, *as*, *Obijam gebę*, *Zbijam gebę*.
cōmmēntor, aris, *Zmyślam* 2. *Wymyślam* 1. *Myślę* 1. *Rozważam* 1. *Roztrząsam*, *Rozmawiam*, *Piszę* 2. **Etwas in sich selbst betrachten**. *syn.* Cōgĭto īnvenĭo, ădĭnvĕnĭo, rĕpĕrĭo, fingo, cōmmĭnīscor, *vel* explāno, trācto, dĭspŭto.
cōmmēntor, oris, *Wynáleźcá*.
cōmmēntum, *Wymysł* 1. Wykład 1. *Zmyślona rzecz*, *Zbieránie rzeczy*. **Erdichtung**. *syn.* Fictĭo, fābŭla. Fīcta, vērba: Fīctæ res.
cōmmĕo, *Przeieżdżam się*, *Przebiegam się*.
cōmmērcĭum, *Społeczność*, **Handel** 2. *Towárzystwo*, *Kontrakt* 1. *Zamiániá*. **Kauffmannschafft**. --- *Tuis belli commertia Turnus*. Virg.
cōmmērcor, *Skupuię*.
cōmmĕrĕo, commereor culpam, *Zasługuię*, *Przewiniam*. *Grzeszę*. **Verschulden / verdienen**. *syn.* mĕrĕo, mĕrĕor. (**dzam**.
cōmmētĭor, *Mierzę* 1, *Pomierzam*, *Wyga-*
cōmmētiri numero, *Zliczyć*. **Rechnen**.
Cōmmēto *as*, pro *commeo*, *Przebiegam się*.
Cōmmīctĭlis, *Podły*.
Cōmmĭgratio, *Przeprowadzánie*.
cōmmĭgro, *Prowádzę się*, *Wprowadzam się*. **Wegziehen**. *syn.* Mĭgro, ēmĭgro, dĭscēdo ĕxĕo.
cōmmīles, commilito, onis, *Towárzysz*. **Ein Mitgesell im Krieg / ein Camerad**. --- *Vidit commilito, non timet ensem*. P. *syn.* Bēllī sŏcĭus, pūgnæ, cŏmes. *vide Miles*.

Cōmmīlītium, *Społżołdowánie, Towarzystwo.* Kriegs-Gesellschafft. *Et comilitii sacra tuenda putas,* Ovid.

Cōmmīnāndi formulæ, in Damći.

Cōmmīnātio, *Grożbá. Comminatim, Grożno.*

Comminativa Adverbia. Diomed. Grożeniu służące.

Cōmmīngo, *Mokrzę się.*

Cōmmīnīſco, is, Commiņiſcor, *Zmyślam, Wymyślam.* Erdencken / erdichten. *Post hac cachinnat, comminiſcitur libros.* (Scaz.) *vide supra. Commentor.*

Commīnistro, Plini. corr. Commonstro.

Cōmmīno, as, *à mino as, Zganiam & in Pędzę.*

Cōmmīnor, *à minor, aris, Grożę 2.* Dräuen. *vide Minor.*

Cōmmīnuo, *Kruszę,* Kruszę, *Drobię, Zbiiam łeb.* Mindern / zerstücken. *Ingenii vires comminuere mei.* Ovid. *ſyn.* Mĭnŭo, immĭnŭo, frango, contero.

Cōmmīnūtus, *Podupadł, Natyrána.*

commīſcĕo, *Mieſzam 1. 4. Łączy się Nierządu pátrzyć.*

commīſĕrātio, *Litość.* commiſereſco, *Lituię się.*

commīsĕror, aris, *idem &* Nárzekam.

Cōmīſſarius, *ſub Podkomorzy, Komiſarz.*

cōmmīſſio, *Spuſzczánie ſzermierzow, Záczęćie 1. Poruczanie, Kompozycya, Winá 1.*

Cōmmīſſōrius, *ſub Przydatek 2.*

cōmmīſſum, *Dopuſzczęnie, Zwierzona rzecz, Winá 1. Występek, Grzech.*

cōmmīſſūra, *Spoienie, Staw 2. Figá, Szew 2. Łátá 1.* Ein Fug.

cōmmīſſus, *Spoiony, Konfiſzkowány, Odpálły, & ſub Dźiedzictwo.*

cōmmīſtio & commiſtus, us, *Pomieſzánie.*

cōmmīſtus, ti, *Pomieſzány.* Vermiſcht.

cōmmītigo, *Miękczę, Wybiiam.*

cōmmītto, *Powierzam, dopuſzczam się, Poruczam 1. Ważę się 2, Wdáię się 1. 2. Przepadam winę, Spajam, Poczynam, Złączam Wádzę drugich, Szczepię, Potykam się 4. Zſzywam, Ufam, Wydáię, Konfiſzkowáć, Pokáznię się komu, Utracam 1. Grzeſzę, Haftuię, Przewiniam.* Unvertrauen / befehlen. *Primus inexpertæ commiſit ſemina terræ.* Tib. *ſyn.* ădmītto, patro, făcio, *vel* crēdo, confīdo, commēndo, trādo, *vel* ēxpōno, objĭcio.

Cōmmītto bellum, *Zwodzę bitwę.* Commītto literis, *Wpiſuię.* Committo ludos, *Stroię igrzyſká.* Committo me fortunæ. *Puſzczam się ná ſzczęśćie.* Committo me fluctibus. *Puſzczam się ná morze.* Committo me viæ. *Udáię się gdźie.* Committo noxiam. *Przewiniam.*

Commixtio, idem Commiſtio.

cōmmīxtum, *Mieſzanina.*

Cōmmŏdātārius, Commodator, Pożyczálnik 2.

Cōmmŏdātio, Pożyczánie 1. 2.

Commŏdātītius, Pożyczálny ſine auctore.

cōmmŏdāto, *Pożyczkiem.*

cōmmŏdātum, *Pożyczána rzecz 2.*

Cōmmŏdātus, i. *commodus, vel accommodatus, Pożyteczny.*

cōmmŏdè, *Ráźno, Wczas 1. Snádnie, Po węce Dobrze mi.*

cōmmŏdĭtas, *Snádność, Łágodność, Wczás, Pożytek.* Bequemlichkeit/ Nutz. *Cogimur ipſius commoditate frui.* Ovid. *ſyn.* ūtĭlĭtas, *vel* ŏccāſio, cōmmŏda, tēmpŏra.

cōmmŏdĭto, as, *Pożyczam 1.*

cōmmŏdo, as, *idem, &* Pożyteczny iestem, *Dogadzam 1. & ſub Rad co widzę.* Einem etwas leyhen. *Tarpeio Deus hic commodet ora patri,* M. *ſyn.* ăccōmmŏdo, mutŭum do, præbeo.

cōmmŏdŭlātio, *Proporcya 1.*

cōmmŏdŭlè, commodulum, *Wczas.*

Cōm-

Commodùm, *Ná ſzczęście 1. Jenom uſzedl, Dobrzęm 2. Wczás.*
Commodum, *Pożytek, Wczas.*
Commodum eſt, *Podoba mi ſię, Czás po temu, Lácno mi.*
Commodus, *Wczeſny, Spoſobny, Pożyteczny, Powolny, Raźny, Mierny, Ludżki, Łágodny, Układny, Znośny.* Nützlich/ bequem. *Iam bene pro merito commoda mitte precor.* Ovid. *ſyn.* accommodus, ūtilis, oppōrtūnus, aptus, tempēſtīvus, idōnĕus.
Commolior, *Knuię 2. Wymyślam, Idę ná kogo, Zwalam, Sztukę zażyć.* Fürnehmen. *Cum commoliri tempeſtas fulmina cœptat.* Luc. *ſyn.* Molior, nitor, annitor, con nītor.
Commolo, is, *Miélę.*
Commŏneo, commonefacio, *Nápominám.* Erinnern/ Mahnen. *ſyn.* Mŏneo, ādmŏneo.
Commŏnĕfio, *Nápomináią mię.*
Commŏnĭtĭo, *Ná pominánie.*
Commŏnĭtōrĭum, *Kśiąſzki pámiętne, Nápominánie.*
Commonſtro, *Pokázuię 1.*
Commŏrātĭo, *Mieſzkánie 1. Omieſzka, Pomieſzkanie, Przebywánie.*
Commŏtātĭo, *Item, Cic. Figura Oratoria, in aliquo argumento firmo diutius haret.*
Commŏrdĕo, *Skąſać.*
Commŏrĭentes, *ſub Máſtokowie Tureccy.*
Commŏrĭor, *Umieram ſpołem.*
Commŏrr, as, *Mieſzkam 3.*
Commŏror, *Mieſzkam gdzię, Bawię ſię 2. Báwię kogo.* Sich ſäumen/ auff halten. *ſyn.* Mŏror, mănĕo, cōnsīſto.
Commurſicāre, *Skąſać.* Commŏrtālis, *Smiertelny,* Commŏſis, gr. *Pierzgá.*
Commōtācŭlum, *Łaſká Ceklarſká.*
Commōtĭo, *Poruſzánie, 2. Afekt.* Bewegung. *ſyn.* Mōtus, tŭmūltus, pērtūrbātĭo.

Commōtĭūncŭla, *Poruſzenie ſię, Ograżka.*
commōtus mente, *Szalony 2.* Bewegt. *Ergo ubi commotâ fervet plebecula bile.* Perſ. *ſyn.* Mōtus, pērtūrbātus, tērrĭtus, pērtērrĭtus, trĕpĭdus, āttŏnĭtus, ſtŭpĕfāctus.
cōmmŏvĕo, *Ruſzam ſię 2. 3. Pobudzam, Ruſzam 2. Wzruſzam, Przenoſzę 3. Podnoſzę.* Bewegen. *1. Celeres neque commovet alas.* V. *ſyn.* Mŏvĕo, pērtūrbo, āffĭcĭo, cōncĭto, īncĭto.
cōmmŏveo ſacra, *ſub Proceſſya.*
cōmmŏvĕor, *Obchodźi mię 1. Poruſzam ſię.*
commūlcēre, *Ogłáſkáć.*
Commūlso, commulto, *Zbiiám komu gębę.*
Commūne, *Poſpolita rzecz, Poſpolite dobro, Poſpolitość, Rzeczpoſpolita.*
commūnĕ eſt, *Poſpolito ieſt.* Commune fit, *Dźielny ſię.* Communem ſe facere, *Nierządu pátrzye.*
Commūnĭcārĭus, *dies in Wſzech świętych dzięń.*
Commūnĭcātor, *Ucześnik.*
commūnĭcātĭo, commūnicatus, us, *Społeczność, Obcowánie.*
commūnĭcātĭo ſermonis, *Rozmowá.*
commūnĭcatĭo, *figura Oratoria ſuprà* Anacœnoſis, *eadem.*
commūnĭco, *Społkuię, Uczeſtnikiem czynię, Zwierzam ſię, Rozmawiam,* Mittheilen. *At ſua Tydides mecum communicat acta.* Ov. *ſyn.* Cōnfĕro, crēdo, pārtĭor, īmpērtĭor, pārtĭcĭpem, făcĭo.
cōmmūnĭo, onis, *Uczeſtnictwo, Społeczność.*
cōmmūnĭo ſermonis, *Rozmowa.*
cōmmūnĭōnem abnuens, *ſub Nieſpołkuię.*
cōmmūnĭo, is, *Obwárowáć.* Befeſtigen. *ſyn.* Mūnĭo vāllo. *vide Munio.*
cōmmūnis, *Poſpolity 1. 3. Powſzechny, Społeczny, Nieczyſty.* Gemein. *Tantum que bonis communibus abſto.* Virg. *ſyn.* Vūlgāris, pŏpŭlāris, plēbēius, pērvāgātus, trītus, nōn rārus, frĕquēns.
cōmmūnis Mercurius, *Prov. ſub. Dźielny ſię,*

Cōmmūnĭtas, *Społeczność, Obcowanie 1. Pospolitość.* **Gemeinschafft.** *syn.* Cōmmūnĭo, cōmmĕrcĭum, fœdus, sŏcĭĕtas. *epith.* Sŏcĭa, fīda, svāvis. *phr.* ĕōsdem hăbĭtāre pĕnātes, ĭisdĕm cōnsīdĕre rĕgnis. Consōrtĭa tēctā ūrbis hăbēnt, in mĕdĭum quæsīta rĕpōnunt. Mēns ōmnĭbus ūna est, ōmnĭbus ūna quĭes ŏpĕrum, lăbor ōmnibus īdem Quō res cūnque cădent ūnum & cōmmūne pĕrīclum, ūna sălus, āmbōbus erit. Cōmmūnem hūnc ĕrgo pŏpŭlum părĭbūsque rĕgāmŭs aūspicĭis. Si Jūpĭtĕr ūnam ĕsse vĕlĭt Tўrĭis ūrbem Trōjăque prŏfĕctis, Mīscērīve prŏbet pŏpŭlos aut fœdĕra jŭngi.

Cōmmūnĭter, communitus, *Społecznie, Powszechnie, Pospołu, Pospolicie.* **Gemeiniglich.** --- *Item, capitur communiter herba.* Ser. *syn.* Vūlgo pāssim, ŭbīque, *vel* sæpĕ, sæpĭūs, crēbro, plērumque, frĕquenter.

Cōmmūrmŭrātio, Szmer, **Das Geräusch.**

Cōmmūrmūro, commurmuror, *Mámrzę. Márkocę.*

Cōmmūtābĭlis, *Odmienny.*

Cōmmūtātĭo, commutatus, ûs, *Zamiána, Odmiáná.* **Veränderung.**

Cōmmūtātio, *Cic, figura Rhetorica, unam sententiam in aliam sensu contrario formans.*

Cōmmūto, *Odmieniam 1. 3. Mieniam się, Mienię farbę, Prowádzę się.* **Wechseln/ tauschen/ verändern.** *In commutatum veniunt &c.* Lucr. *syn.* Mūto, pērmūto, cōnvērto, īnvērto. *vide Muto.*

Cōmmūto pecuniâ, *Przedáię.* commuto verbum, *Sprzeczam się.*

COMO

Cōmo, is, *Piękrzę, Tráfię.* **Zieren/auffputzen/ kämmen.** *Comit Virgineas hasta recurva comas.* Ovid. *syn.* Pēcto, dēpēcto, ōrno, ădōrno.

Cōmœdĭā, gr. *Komedyia 1.* **Schauspiel.** *Interdum tamen & vocem comœdia tollit.* Ovid.

cōmœdicè *sub Komedyią stroię.*

cōmœdĭcè adstitit, *Uprząd postáwę.*

Cōmœdĭŏgrăphus, gr. *Pisarz wierszow.*

cōmœdus, gr. *Aktor 1.* **Comediant.** *Hæc de Comœdis te consulit, illa Tragœdum.* Juv.

cōmŏpŏlis, gr. *Wieś.* *Cōmōsus Kosmaty.*

cōmōtria, *f.* gr. *sub Piękrzyciel.*

COMP

Cōmpāctĭlis, *Składány 2. Spoisty, Siádły, Plecinny.*

cōmpāctĭo, *Spoienie, Zbicie gwozdźmi.*

cōmpācto, *Zmownie.* compacto corpore, (*Siádły.*

cōmpāctor librorum, *Księżnik.*

cōmpāctum, *à con. & paciscor. Zmowa.*

cōmpāctus, *à Compingo, Składány, Spoiony, Siádły.*

cōmpāges, is, *hæc. Spoienie, Szew, Staw w ciele.* **Zusammenfügung.** *In latus inque feri curvam compagibus alvum.* Virg. *syn.* Cōmpāgo, cōmmĭssūra, vīncŭlum. *epith.* Sŏlĭda, rĭgĭda, sĕcūra, īncōncussa. *phr.* Fērro & cōmpāgĭbus ārctis claudentur bēlli portæ. Dūra cōmpāge tĕnēbant. *vide Vinculum.*

Cōmpāgĭno, *Zwieram 1.*

cōmpāgo, inis, *Spoienie.* **Eine Fuge.** --- *In nebulam clara compagine versus.* Mart.

cōmpar, aris, *adiect. omne. Rowny, Podobny Przyzwoity.* **Gleich paar.** *Bellatorque tuo pensus sine compare pugnes.* Ovid. *syn.* pār, sĭmĭlis, æqualis.

cōmpar, *Towárzysz 1. Małżonek.*

Cōmpar, *Cic. Figura Rhetorum, quæ membra orationis pari numero syllabarum componit.*

cōmpārābĭlis, *Rownánia podległy.*

cōmpārātè, *Względem.*

cómpārātĭo, *Rownánie, Przyrownanie, Nábywánie, Przygotowánie.*

compārātūm est, *Zwyczay iest.*

cōmpārātīvus, *Rownáiący.*

Comparativus Gradus Grammaticorum, qui comparationem significationem continet, Quintil.

Cōmparco, is, *Oszczędam.*

cōmpārĕo, comparet, *Widáć, Znáć, Nayduie się, Pokazuie się co, Stánąć, Pokázuię się komu.* **Erscheinen.** *Lucifer in toto com-*

paruit

parnit orbe. Ovid. *syn.* appāreo, videor, adsum, exsto.

Compăro, as, *Przyrownywam, Gotuię 1. 2. Dostaię 1. Nábawiam, Sposabiam, Pogádzam się, Spráwuię 14.* Kupuię, *Usadzam.* **Vergleichen / zubereiten.** + -- *Divinis hos factum comparat ausis.* Syl. *syn.* Confero, assimilo, apto, compono, æquo, coæquo, adæquo, *vel* păro, assequor, consequor, acquiro, adipiscor, obtineo, colligo. *phr.* Si parva licet componere magnis Grandia si parvis assimilare licet aptari magnis inferiora licet. Non illi quisquam bello se conferet heros, & merum confertur Ulysses. Quid vetat a magnis ad res exempla minores sumere: Sic parvis componere magna solebam. Si liceat superis hominum conferre labores. Si licet a parvis animum ad majora referre. Si locus est aliquis tanta inter nomina parvis, Si licet exemplis in parvo grandibus uti. Denique ut exemplis ipsos æquantibus utar. *v. Similis.*

Compărticeps, Uczesnik. Compărtior *Dźielę.*

Compāsco, *Pase bydło.* Compascor, *Pásę się.*

Compāscuus, *Pospolity 1.*

Compāscuus ager, *Pástwisko 1.*

Compăter, Kmotr.

Compătior, sub Społżałuię.

Compătronus, *sub Opiekun.*

Compăvēsco, Przelęknąć się.

Compăvio, Zbijam gębę. Compăvitus, *Zbity.*

Compectum, lege Compactum.

Compēde vinctus, *Spętány.*

Compědes adimo, resolvo, *Rozpętáć.*

Compědes indo, compedio, *Pętam.*

Compědītus, *Pęto noszący, Spętány.* **Der mit den Füssen zusammen gebunden ist.** *Tum compediti ianuam lima terunt.* (Jamb.) *syn.* Compedibus vinctus ligatus.

Compědum tritor, *Okowániec.*

Compellatio, *Náleganie, Nápominánie, Mowienie do kogo.*

Compello, as, *Mowie do kogo, Miánnię, Pozywam 1. Námáwiáć ná nierząd.* **Anreden / anklagen.** *Compellabat, & has tristes Latonia voces.* Virg. *syn.* Voco, advoco, alloquor. *vide Alloquor.*

Compello, is, *Zganiam, Wganiam, Przymuszam, Przypieram, Pozywodzę 4. Przywam 1.* **Verhigen / zusammen treiben.** *Hædorumque gregem viridi compellere hibisco.* Virg. *syn.* Pello, urgeo, adigo, cogo, impello.

Compendia sequor, *Oszczędam.*

Compendia scribendi, compendia vocum *Abrewiácya.*

Compendiārio, *Krotko.*

Compendiārius, *Krotki*

Compendifacio, compendium facio, *Skrácam, Zyskuię, Krotko mowiąc.*

Compendiis scribendi utor, *Piszę prętko.*

Compendiosus, *Scmowány, Zyskowny*

Compendium, *Krotkość, Sumowánie, Zysk 1. Pożytek.*

Compendium dicendi, *Mowá krotka.*

Compensātio, *Nagrodá, Rownánie.* **Vergeltung.** --- *Homo est, hæc compensatio rupit.* Sid.

Compensātivus, sub Nagrodny.

Compenso, *Nágradzam.* **Vergelten/ wett machen.** *syn.* Penso, muneror, remunero, *phr.* Reddo munus refero, rependo.

Compenso pedibus pecuniam, *Odchodźić.*

Comperce, pro cōpesce priscum, in Nie, & Hamuię.

Comperendinātio, comperendinatus, ūs, *Odwłoká. 2.*

Comperendino, ās, *Odkładam.*

Comperendinus, *sub Rekoiemstwá dźień.*

Comperio, Comperior, *Doświadáczam 2, Nayduię 2. Wyrozumiewam,* **Etwas erfahren.** *Unde hæc compererim tam bene quæris amo.* Ovid. *syn.* Deprehendo, scio, novi.

Compernis, *Krzywonogi.*

Compertius, *sub Doświadczam.*

Comperto, *Doznawszy.*

Compertum est mihi, habeo compertum, comperi, *Wiem pewnie.*

Com-

Cōmpērtus, ti, *Doświadczony.*

cōmpes, ĕdis, hæc *Pęto Fußeisen. Sed neque compedibus, nec me compesce catenis* Ovid. *syn.* Cătēna, vīncŭla, lăquĕus. *epith.* Dūræ, prædūræ, sævæ, tĕnācos, firmæ, sērvīles, pōndĕrōsæ, vălīdæ, tārdæ, grăvēs, fērrĕæ, mōlēstæ *vide Catena.*

cōmpes linea, *Sidło.*

cōmpēsco; *Uskramiam, Hámuię, Społpáſę Zähmen. Lanea, quæ pœnis compesceret inferiorem.* Hor. *syn.* Cŏhĭbĕo, rĕtĭnĕo, cōntĭnĕo, cŏērcĕo, fræno, rĕfræno, comprĭmo.

cōmpĕtens, *Słuszny, Przyzwoity, Przynależący.*

cōmpĕtēnter, competentissimè, *Przystoynie, Przyzwoićie, Pomiernie.*

cōmpĕtēntia, *Przynależytość, Proporcya.*

compĕtit, *Przynależy, Przystoi, Zgodzi się. Zgadzam się.*

cōmpĕtītor, *Społproszący.*

cōmpĕto, *Społproszę, Władam 2. Dogadzam 1. Domieszczam. Gebüren / miteinander begehren. syn.* Cōnvĕnio, cōngrŭo, dĕcĕo.

cōmpĕto animo, auribus, lingva, *Przy sobię ţestem.*

cōmpīlātĭo, *Złupenie 1. Okrádźięnie.*

cōmpīlātor, *Wyłupićiel, Złodziey 1. Przewabiacz*

cōmpīlātus, *Okradziony.*

cōmpīlo, à pilus, vel à pilo as, sub *Obrywam Krádnę 1.*

cōmpīlo, à pilum vel à pilo as, *Sćiſkam 4. Kupię. Krádnę 1. 3. Wykradám, Wyłupuię 1. Porywam za łeb, Okraść kogo, Biię kogo, Przewabić. Stehlen / rauben. Compilare Cilix volebat hortum.* (Phal.) *syn.* ēxpīlo, dīrĭpĭo, ērĭpĭo, fŭror, prædor.

cōmpīngo, *Spájam, Spinam. Wtłaczam 1. Fasuię, Tarćicami pokłádam, Rzucam w oczy, Osadzam więznia. Zusammen hefften syn.* Cōmpēllo, dĕtrūdo ădĭgo, ūrgĕo, *vel* compono. cōnjūngŏ.

cōmpitalis, compitalitius, *Trzetowy, Pospolity.*

cōmpĭtālĭa, compitalia festa, *sub Krzyżowa drogá.*

cōmpĭtum, *Trzt Rozſtánia drog. Creutzweg. Compita grata Deo, compita grata cani.* Ovid. *syn.* Vĭa, ĭter, vĭcus. plăteæ. *vide Via.*

cōmpĭtus, *ti, Kryżowa drogá.*

cōmplăcet, complacitum est, *Podobá mi się Ulubić sobię.*

cōmplăcĭtus, *Ulubiony. Complaco. Błagam.*

cōmplāno, *Rownam 1. 2. Náwożę, Poleruię. Eben machen. Complananda domus, desolandiq; penates.* F. *syn.* Æquo, ădæquo, ēxæquo, *vel* sōlo æquo, ēvērto.

cōmplānsor. *sub Szczepię.*

complaudo, Cic. corr. Plaudo.

cōmplēcto, *Obłapiám.*

cōmplēctor, idem & *Obeymuię 1. Poymuię co myślą, Ogárnąć. Umfangen Et patres Anchisæ gremio complectitur ossa.* Virg. *syn.* ămplēctor, cōmplēxu tĕnĕo, fŏvĕo, *vide Amplector*

cōmplēmentum, *Dopełnięnie. Erfüllung. syn.* Sūpplēmēntum.

cōmplĕo, *Dokładam, Dopełniam, Dolewam Nápełniam, Nátykam się, Stoi to za to Dokonywam, Spełniam, Zastępuię, Nábiiam uszy. Erfüllen. Annuus exactis completur mensibus orbis.* Virg. *syn.* īmplĕo, ădīmplĕo, *vel* pērfĭcĭo, ābsōlvo, fīnĕo, cōnficĭo, impōno finem.

cōmplētio, Wypełnięnie.

cōmplētus, *Pełen. Zupełny. Erfüllt / voll / gantz. Completos lapidum labiis, tum spuma per oras.* J. īmplētŭs, plēnus, *vel* pērfēctus.

cōmplex, Towárzysz 1. & Pomocnik.

cōmplēxĭo, *Záwikłánie, Splećienie, Złączenie, Obięćie, Zámknięnie, Komplekſya, Dowod.*

cōmplēxus, *Łono 2. Obięćie, Obłápianię, Powikłánie. Umbfahung ---Quis te nostris complexibus arcet?* Virg. *syn.* āmplēxus. *epith.* ăvĭdus, tĕnax, mōllis, nēxĭlis. ārctus,

plectus, dulcis, tĕner, plăcĭdus, *vide Amplexus.*
Cōmplĕxus, xi, *Splećiony.*
cōmplĭcāri. complicatus, *Powikłało się.*
cōmplĭco, *Składám 2. Zwijám 1.* Zusammen wickelen. *syn.* Plĭco, cōnvŏlvo, ĭnvŏlvo, cōntrăho.
cōmplŏdo, *Kłáskam ręką.*
cōmplōrātĭo, comploratus, us. *Płácz.*
cōmplōrātus, ti, *Opłákany.* (*kiwam.*
cōmplōro, comploratu persequor, *Opłá-*
cōmplŭŏr, *Moknę.* Complutus, *Zmokły.*
cōmplūres, complusculi, *Niemało ich.* Viel miteinander. *Complures alios doctos ego quos & amicos.* Hor. *syn.* Mŭlti, pĕrmŭlti, plūres, plūrĭmi.
cōmplūrĭes, compluriens, priscè, *Często 1.*
cōmplŭvĭātus, *Czworográniśty*, & in *Winnicá powiązána.*
cōmplŭvĭum, *Dach 1. Stek, Podworze.*
cōmpōndĕro, *Pomierzam.*
cōmpōno, *Składám 1. Układam, Jednam, 1. Rownam. Pogádzam 2. Złączam, Uspokoić co, Przyprawiam, Przyrowniwam, Spuszczám kogo, Zmyślam, 1. 2. Piszę 2. Grzebię umárłego.* & sub *Doszłá ugodá.* Zusammen ordnen/vergleichen. *Sic par vis componere magna solebam.* Virg. *syn.* Cōmpăro cōnfĕro, ăpto, ăssĭmĭlo, æquo, ēxæquo, ădæquo, cōæquo. — *vel* cōnjūngo, cōmmitto, *vel* scribo.
cōmpōno me, *Kłádę się.*
cōmpōno vultum, *Uprząść, postáwę.*
cōmpōrto, *Znoszę.* comportatio. *Znoszenie.*
cōmpos, otis, adject. omne. *Uczestnik.* Mächtig. — *Mentisne ego compos. & hoc nunc,* Sil.
cōmpos fio, *Otrzymawam, Dostáło mi się, Dostaię 1.* Compos animo, compos mentis, sui *Przy sobie.*
cōmpŏsĭtĭo, *Składanie, Spuszczánie szermierzow, Ugodá, Przypráwa, Receptá.*
cōmpŏsĭtĭo, amicabilis, *Zdánie*, Cōmpŏsĭtè, *Gładko, Pięknie, Skromnie.* Cōmpŏsĭtò. *Zmownie.*
cōmpŏsĭtor, *Składacz.* Ordner/Zusammenfüger. *Plus tibi permisit compositori suo.* O.
cōmpŏsĭtūra, compostura, *Składánie, Spoięnie, Przypráwá, Receptá.*
cōmpŏsĭtus, *Porządny 1. Kształtowny, Umowiony, Zmyślony* Zusammen gemacht. *Molia composita littora fronde tegit.* Prop.
cōmpŏsĭtus pretio, *Náięty.*
compostus, *Umárły.*
cōmporātĭo, *Społpiiánie, Dobra myśl, Bánkiet, Biesiáda 1.*
cōmpŏtem facio, *Nabawiam, Domieszczam Przyimuię 1,* cōmpŏtio, is. *Nábawiam.*
cōmpōto, *zpołpiię.* Miteinander trincken. *vide Poto.*
cōmpōtor, oris. compotrix, *Społpiiący.*
compræs, ædis. *Społkrękoymia.*
cōmprānsor, *Społjadáiący, Gość 1.*
cōmprĕcātĭo, *Modlitwá.*
cōmprĕcor, *Modłę się.*
cōmprĕhendo, comprendo, *Jmam kogo, Chwytam 1. O gárnąć 1. Poymuię co myślą Przyimuię się, Záchwyćić ogniá.* Begreiffen. *syn.* ăccĭpĭo, căpĭo, ăpprĕndo. ăpprĕhĕndo: ăssĕquor, *vel* cōncĭpĭo, ĭntĕllĭgo, pĕrcĭpĭo.
cōmprĕhĕnsĭbĭlĭs, *Poięty 2. Obięty.*
cōmprĕhĕnsĭo, *Jmanie. Poięnie, Obięćie, Poimánie 2. Chwytánie, Uchwycęnie, Okrągłość.*
cōmprĕssè, *Sćiśle,* Krotko. Compressio, *Sćiśnięnie 1. 2.* comprĕssĭuncŭla, *Sćiskánie*
cōmprĕssor, *Gwáłćićiel.*
cōmprĕssus, us, *Sćiśnięnie 1.* Zgwałcęnie 2. *Drogość 2.*
cōmprĭmo, *Dłáwię. Sćiskám 1. Zadłáwic. Hámuię, Uskrámiam, Uymuię kogo, Stulam, Tłumię, Trzymam co skąpo, Zátrzymawam 2. Otrzymáć się 2. Utłoczyć, Zgwáłćić, Wściągam 1. Zámykám.* Zusammen trucken. — *Iam isthinc & comprime gressum.* *syn.*

Tĕnĕo,

Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, cŏĕrcĕo, cŏhĭbĕo, cōmpĕſco, ſiſto, rĕtārdo, *vel* ābſcōndo; ŏccūlto, tĕgo, ŏbtĕgo, *vel* cōntrăho, ſtrīngo, cōnſtrīngo, *vel* prĕmo, ŏpprīmo.

cōmprĭmo animos, *Skłádam pychę.*

cōmprĭmo manus, *Zákładam ręce.*

cōmprĭmor, ſub *Otrzymáć ſię.* (*chwálácz*

cōmprŏbātĭo, *Pochwał.* Comprobator, *Pochwalam, Potwierdzam.* Loben/ billigen. *Comprobat ô quantum distant humana &c. A. ſyn.* Prŏbo, āpprŏbo laūdo,

cōmprŏbo, *Pochwalam, Potwierdzam.* Loben/ billigen.

cōmprōmiſſārius. *Jednacz.*

cōmprōmiſſum, *Zakład, iednaczy, Zdánie.*

cōmprōmĭtto. compromiſſum facio, *Zdaię ſię ná dobre ludźie.*

cōmptus, ti, *Ozdobny. Gálánt, Upſtrzony.*

cōmptus, us, *Piękrzęnie.*

cōmpūgno, *Biię ſię z kim, Swárzę ſię.*

cōmpūlsio, *Przymuſzęnie.*

cōmpūlſor, *Przymuśićiel.*

cōmpūnctĭo, *Kłóćie z. Skłóćie, Sztychowy raz, Skruchá.*

cōmpūnctus, *Szłoty, Przyſkowány*

cōmpūngo, *Kolę 1. Skłoć.*

cōmpūtābĭlis, *Łácny do obráchowániá.*

cōmpūtātĭo, *Ráchunek.*

cōmpūto, *Ráchuię 1.* Erwägen/ermessen. *Utile ſollicitis computat articulis.* Ov. *ſyn.* Nŭmĕro, cēnſĕo, puto.

cōmpūtrēſco, *Prochnieię, Gniię.* Verfaulen. *vide Putreſco.*

cōmpŭtus, *per 2. & per 4, tus, ti. Ráchunek* an Kontrakt.

cōnāmen, *Uśilność, Pąd.* Vornehmung. *-- Exiguo funem conamine traxit.* Ovid. *ſyn.* Conatus.

cōnāmen ſumo, *Zápuſzczam ſię.*

cōnāmĕntum, *Drąg 2. & Silęnie 1.*

cōnātĭo, *Uśilność.* conatum, ti, *Zamyſł.*

cōnātum capio, *Záwodzę ſię.*

cōnātus, us, *Uśilność, Zamyſł, Zápuſzczánie.* Unterstehung/ Unterwindung. *Sed quoniā tantis fatum conatibus obſtat,* Ovid. *ſyn.* Cōnāmen, tĕntāmen, mōlīmen, nīſus, vīs *epith.* Māgnus, cōnſtāns, aūdax, gĕnĕrōſus, fōrtis māgnănĭmus, laūdābĭlis, īngēns, vălĭdus, sūmmus, gĕmĭnātus, ēxĭgŭus, cŭpĭdus mŏdĭcus. *phr.* Stŭpŭēre patres tĕntāmĭna tānta. Cōnātuſque tuos, & frăgĭlis vălĭdo cōnāmĭne sŏlvĭtur ēnſis. & nŏbĭle nērvis. cōnāmen călĭdus præbet crŭor, in mĕdĭis cōnātĭbus ægri sŭccĭdĭmus, non lĭngva ſvalet, non cŏrpore vires.

cōncăco, *Plugáwię.* concæde claudo, *Zárgbuię drogę.* cōncædes, is, f. *Obrąb,*

cōncălĕfăcĭo, *Zagrzewam, Rozruchác ſię.*

cōncălĕfactōrĭus, *Zagrzewaiący.* (*ſię.*

cōncălĕo, concalefio, concaleſco, *Zagrzewam*

cōncāllĕo, *Drętwieię, Odrętwieć.*

cōncālo as, *Zwoływam.*

cōncămĕrātĭo, *Skłep.* concamero, *Skłepię.*

cōncănŭi, *à concino, in Spiewam.*

cōncăpes is, f. *Drewno wyrobione, Tycz, wiȩniczne róſzty*

cōncāptīvus. *Społwięźięń.*

cōncāſtīgo, *Strofuię,*

cōncătēno, *Łáńcuchem wiąże,* & ſub *Łáńcuſzno.*

cōncătērvāti, *Zátárli ſię,* & ſub *Sciſnąć ſię.*

cōncăva orum, *Grubá.*

cōncăva pars, *Złobkowátość.*

cōncăva as, *Wydrążam Nákrzywiam.* Aufzhölen. *Eſt locus in geminos ubi brachia concavat arcus.* Ovid. *ſyn.* Căvo. ēxcăvo.

cōncēde hinc, *Przecz z tąd.*

cōncēdĭte, *Wárá 1.*

cōncēdo, *Dozwalam, Przyźwalam, Uchodzę, Dárnię, Dáię 1. Podaię 1.2. Uſtępuię, Przyznawá 1. Daymy to, Umieram 1.* Zulassen/erlauben. *Quo mihi fortuna, ſi non cōceditur uti.* Hor. *ſyn.* Dōno, do, lārgĭor, trĭbŭo, pērmītto, cēdo, *vel* fătĕor, nōn nĕgo, non rĕpūgno non rĕcūſo, nōn ābnŭo, *vel* āccēdō, tranſeo

cōncēdo alicui dicto, concedo impunitatem *Odpuſzczam.*

cōncēdo de meo jure, *Uſtępuię ſwego.*

cōncedo in jus ditionem. *Podáię ſię.*

cōncēdo petitioni. *Uproſić ſię daię.*

cōncĕlĕbro, *Sławię. Stroię igrzyská* Feſt halten. *Concelebra, & multo tempora funde mero. T. vide Celebro.*

cōncēlo, as., Táie czego.

cōncēntĭo, *Spiewánie, Melodya.*

concentor qui ſimul canit. Calepin.ex Decret.

cōncēntrātĭo, *Sćiśnienie 2.*

cōncēntŭrĭo, as, *Roſpiſuię Sporządzam, Zbieram 1. Rozmyślam ſię.*

cōncēntum ſervat, *Stroyny 2.*

cōncēntus, us, *Spiewánie, Melodya. Zgádzanie ſię,* Zgodá. Zuſammenſtimmung. *epith,* blāndus. *phr.* Cōncōrs, cāntus. Vōcum dĭſcordia concors. Lætis mulcēnt cōncēntĭbus aūras. Vŏlŭcrum rĕsŏnat cōncĕntus ad auras. argūti concēntus mūrmŭra. Fēſti concēntus aĕra, *vel* ædes mūlcēnt *vide Cantus.*

cōncēptācŭlum, *Poczęćia mieyſce Doł, Káłuża.* Ein Ort da etwas empfangen und behalten wird. *Intercepta ſinu per conceptacula ſeſe. P.*

cōncēptātur, ſub *Poczyna niewiaſtá.*

cōncēptēla, Rurmuſowa ſkrzyniá. (Koncept.

cōncēptĭo, *Poczęćie, Obięćie; Formuła,*

cōncēptio verborum, formularum, concepta verba. *Formułá.*

cōnceptis verbis, *Rozmyślnie, & ſub Przyśięgam*

cōncēptīvæ feriæ. ſub Swięto *ruchome. concēptīvus, Zápowiedny. Cōncēpto as. Zámyślam co Conceptor,* Práktyk *podły.*

cōncēptus, ti, *Rozmyślny.* Conceptus, us, *Poczęćie, Poięćie,* Plod 1. *Jámá, Koncept.*

cōncērno, an *Baczę: vide ibi.*

Concernit. pro pertinet ad. reſpicit, tangit, fert ſecum, recentiorum eſt Latinorum.

cōncērpo, *Drápię. Cencerra ſub Báłámut.*

concerro onis, Towárzyſz 1. Bałámut,

cōncērtātĭo, Swar, Spor. *Cōncērtātīvus. Swárliwy.* Concertator, *Przećiwnik, Wárchoł.* Concertatorius, *Swárliwy, Sporny 1.* Concerto, *Sprzeczam ſię, Swárze ſię, Wyśćigam ſię. Concertor. pro certo cum Sapient. 15.*

cōncēſsātĭo, Przeſtawánie, Przeſtánek.

cōncēſsīvus *Dozwalaiący. Concēſſo, as Przeſtáię.* Concesſio, conceſſum, conceſſus us, *Dozwolęnie, Godźiła rzecz.*

cōncha, gr. *Slimácza ſkorupá, Pław, Skorupá, Korczack 2. Łupiná, Czára 1. Umywádlnik* Fiſch in Muſcheln / allerley Fiſch mit harten Schalen. *(Genus eſt piſcis firmiorem habens teſtam.) (Interdum accipitur pro gemmis, quæ nonnunquam in eo reperiuntur. epith.* Squāllens, prĕtĭōſa, vīlis, dētrīta, mărīna, tĕnuis, tōrta, æquŏrĕa, lūcĭda, ādūnca, nērvōſa, inda, gēmmĭfĕra. gēmmāta quāllĭda, sărrānā, sĭdōnĭa, ſpūmans, lĕvis, aurata. *phr.* Bācca rĕnĭdēbat cōnchā dērāſa tĕnāci, & nivĕos hŭmĕros lūcĭda cōncha tĕgit. Sīc lævēs cūrvo ſpērnuntur līttŏre cōnchæ. *Sumitur quandoq; pro cuba.* Nōn făcit ad noſtros ærĕa cōncha ſŏnos, ēxpāvit tōrtæ cērtāntĭa mūrmŭra cōnchæ. *vide Tuba.*

cōncha, ærea ferea. *Miednicá.* Cōncha bibo, *Pełnie 1.* Concha margaritifera, *Perłowa máćicá.* Concha Porcellana, Venerea, *Pław.* Conchæ calculus, nucleus, *Perła*

cōnchātus, *Dołkowáty*

cōnchis, idis gr. *Slimáczy kámień Groch w łuſkach*

cōnchīta æ, m. gr. *Rybak.*

cōnchlāce, Kámyczek głádki.

cōnchula, *Skorupá. Niecká,* Korytko, *Pław.*

cōnchyliāta veſtis, *Szarłat.* Cōnchyliātus, *Szárłatny.* Conchylis, is al. idis. fuco. in purpura. *Catul. Seren. vel à Conchyli. vel adjectivè conchylis purpura. vel conchyli fuco i. conchyli.] vide Scalig. Paſſeratium.*

cōnchylĭum, *Pław 4. Szárłat 5.* Ein Fiſch in einer Schalen / von welchem Purpur oder Scharlach gemacht wird. *Tincta tegit roſeo conchylis purpura fuco.* Cat. *Genus conchæ idem cum murice, cuius ſanie pretioſiſſima lana tingebatur. vide Murex.*

cōncīdo, *Rąbam, Kraie,* Siekę 1. *Drobię, Pośiekáć,* Knuię 1. Zerſchneiden / Zerſtücklen. *---Scrobibus concidere montes V. ſyn.* Cædo, ſcindo.

Cōncīdo *à cado*, *Upadam 2. 8. Seree trāce.* **Zu hauffen fallen.** --- *Manum qua concidit illi tellus.* Virg *syn.* Cādo, dēcīdo, rūo, cōrrūo, lābor, (ēris) *vide Cado.*

cōncīeo, *Poruszam, Pobudzam, Zwoływam.*

cōncīlīābūla, orum. *Sąd,*

cōncīlīābūlum. *Schadzká, Grod, Powod 1.*

cōncīlīārīo, *Jednánie 2. Ugoda, Użęcie 3.*

cōncīlīātor, *Jednácz 1. 3. Nierządnicy sługá, Sprawcá, Rufiian.* **Versöhner/Friedmacher.**

cōncīlīātor carnīs, *Rzeznik 1.*

cōncīlīātrīcūla, conciliatrix, *Jédnaczká. Rufiianka.* (*stwo,*

cōncīlīātūra, *Ugoda, Jednánie 2. Rufiian-*

cōncīlīātūram exerceo, *Rufiiánską trzymam.*

cōncīlīātus, ūs, *Ziednoczenie, Złączenie.*

cōncīlīo, *Stręcze 1. 2. Złączam, Pogadzam 1. Pilśinanego co robię, Nabáwiam. Jednánie lubię ziednáć, Raię, Ziednáć 2. Stłaczam 1. Rupuię, Przyimuię sługę.* **Versöhnen 1.** *Iste tibi dominam conciliavit amor.* Mart. *syn.* Cōnjūngo dēvīncto, *vel* acquīro, pāro, cōmpāro.

cōncīlīor, *Rádze 1.*

cōncīlīum, *Radá 2. Seym, Gromádá, Zgromádzenie, Rádziecki dom, Powoy.* **Eine Versammlung des Volcks.** *Ille concitio multis cum millibus ibat.* V. *syn.* Cætus, cōnvēntus.

cōncīnēntīa, æ, *Melodyia.* Concīnnātio, *Przypráwá 1.* Concīnnāsor, *Pięknzyciel, Sprawcá, Koedziernik.* (*Práktyk.*

cōncīnnātor causarum litium, *Prokurator,*

Cōncīnnātīrius, *Skromny 2.*

cōncīnne, concinniter, *Ozdobnie, Głádko.*

cōncīnnītas, concinnitūdo, *Piękność, Składność, Wypráwá, Głádkość mowy.*

cōncīnno, as, *Náprawiam 1. Gotuię, Chędoze, Wyprawiam 3. Przypráwiam 3. Nábawiam, Wmawiam 2.*

cōncīnnus. *Składny, Głádki.* **Galant,**

cōncīno, is, *Spiewám 1. 3. Zgadzam się, Gram 1. Trąbią.* **Zusammen stimmen.** *Dicitur ad clausas concinuisse fores.* Ovid. *syn.* Cāno, cāntō, *vel* cōncēntūm ēdō, cānto, rēspōndeo, rēspōnso, āceīno.

cōncīo, is, *Poruszam, Nábáwiam kogo Wzbiiam 1. Buntuię.*

cōncīo, onis, *Zgromádzenie, Gromáda 2. 3. Słucháczę, Kazanie, Kazálnicá.* **Eine Versammlung des Volcks/ oder Rede zu einer Gemeind. Predigen.** *syn.* Cōncīlīūm, *vel* ōrātio, sērmo.

cōncīōnālis, concionarius, concionatorius, *Gminowy, Káznodzieyski, Kazaniu służący.*

cōncīōnārīus populus, *Słucháczę.*

cōncīōnātor, *Káznodźieiá.* **Ein Prediger.** *syn.* ōrātor. *epith.* Săcer, sānctus, pīus, pŏtens. *phr.* Verbi Dĕi præco. Săcra dŏgmăta trāctans. Quōd sit īter mōnstrāns ăd sīdĕra cœli. Commĕmŏrāns jūssă vĕrēnda Dĕi.

cōncīōnor, *Káżę do ludu.* **Eine Predigt oder Rede thun.** *syn.* ōro, *phr.* Fīdĕi vērba sŏno, īllūstro dŏgmăta Chrīsti. ōrācŭla lēgis pāndō. Chrīsti dŏgmăta spārgō pĕr ŏrbem. Iūstĭtĭæ lēges, vītæque sălūbrĭa jussa. Vīrtūtes patrĭas sĭmŭl īnsĭnŭāndo dŏcēbat. Pŏpŭlum plērūmque dŏcēndo, ad vērum cōnvērtit ĭter. Pŏpŭlum dūces per lūmen ăpertum- ērrōrem pēr te spērnent, mōrtīsque tĕnĕbras ābrūmpēnt ŏmnes tŭa quī præcēpta sĕquēntur.

Cōncīpīle, *Biię kogo, Porywam zá łeb, Rozszárpáć.*

cōncīpīo, *Poymuię myślą, Poczyna niewiástá, Dopuszczam się, Zaymuię się, Przyzwalam, Ima się ogien, Napiiam się, tr. Záchodzę.* **Begreiffen/ wohl mercken.** *Pingvia concipiunt, sive illis omne per herbam.* V. *syn.* Pērcīpīo, nōsco, cōgnōsco, āssĕquor, īntēllīgo, căpīo.

cōncīpīo flāmmā, *Zápalam się, Zagorzáło się.*

cōncīpīo morbum, *Zárażam się, Záchorzeć.*

cōncīpīo fūmnas, *Rachuię 1.* (*Psuię się 1.*

cōncīpīo verba, jusjurandum, *Mowię z kim.*

cōncīpīor, concipitur, *Wszczyna się.*

cōncīsè, *Drobno.* Cōncīsīo, *Zśiekánie.*

Cōncīsūra. *Siekánie, Rozdźielność, Drobność.*

Cōncītāmēntum, *Pobudká.*

cōn-

cōncitātio; *Poruszánie 2. Buntowánie.*
cōncitātor, concitor, oris, *Buntownik, Pobudká 3. Warchoł.*
cōncitātus, *Poruszony, Prętki.* Getrieben. *Si concitata ferveant ventis freta.* (Jamb.) *syn.* Cōncitus, celĕr, răpĭdus, vēlox.
cōncĭto, *Pobudzam, Pruszam, Podszczuwam,* Wzbiiam *1. Rozwieram konia, Wzruszam, Zawodzę się, & sub Buntuię.* Erwecken/ reitzen. *At malus interpres populi mihi concitat iram.* Ovid. *syn.* ēxcĭto, mŏvĕo, sōllĭcĭto, stĭmŭlo, īncēndo, ăgo, pēllĭcĕo, ăcŭo.
cōncĭtus, *à Concior. Poruszony.* Gereitzt. --- *Toto concita periculamundo.* Lucr. *syn.* Cōncĭtātus, ēxcĭtus, ēxcĭtātus, vēlox.
cōncĭtus, *à Concieor, ibid.* Bewegt. --- *Rapido cum concitus æstu.* Virg.
Concīvis, an rectè, Ziomek tegoż miástá.
cōncĭūncŭla, *Gromádá 3.* Kázánie.
cōnclāmātio, *Krzyk 1. 2.* conclamatum est, *sub Nádźieię strácić.*
cōnclāmātus, *Odstąpiony od lekárzow, Zwątpiony, Umárły, Wielki.* Verschryen. *Immensis cum conclamate querelis,* M.
cōnclāmĭto, *Rozwoływam 1.*
cōnclāmo, *Krzyczę 1. Krzykam 3. 4. Obwoływam,* Mitschreyen. *Italiam primus conclamat Achates.* Virg. *syn.* Clāmo, ēxclāmo, Vōcĭfĕror.
cōnclāvātus, Zawárty.
cōnclāve, conclavium, *Komora 1. Łożnicá, Zámknięnie 1. Pokoy 4. Stołowa izbá,* Klatká *ptaszá.* Ein Gemach. *Currere per totum pavidi conclave, magosque.* Hor.
Cōnclinīscere, Uczepnąć.
cōnclūdĭtur, *Idźie zá tym.*
cōnclūdo, *Zámykam 5. Dokonywam, Scisk*am *4. Kończę 1. 2.* Beschliessen. *Pars apta re locum tecto, & concludere sulco.* Virg. *syn.* Claūdo, īnclūdo, *vel* cōllĭgo, īnsĕro, *vel* ăbsōlvo, pērfĭcĭo.
cōnclūsè *Záwárcie.* Conclūsĭo, *Zámknięnie, Zámykanie Dowod 2.*
cōnclūsus, *Zámkniony.* Beschlossen. *Svave locus voci resonat, conclusus inanes.* Hor. *syn.* claūsus, īnclūsus, īntĕrclūsus.
cūnclūsūræ fornicum, *Kosz sklepowy.*

CONCO

Cōncŏctĭo, *Trawięnie 1. Strawienie.*
Concœna; æ. m. Gość ná bieśiedźie.
concœnātĭo, *Bieśiádá 1. Bánkiet.*
cōncŏlor, *omne. Jedney. maśći.* Gleichfärbig. --- *Cum fœtu concolor albo.* Virg.
cōncōpŭlo, *Spajam.*
cōncŏquo, *Trawię 1. Wárzę 1. Strawić 2.* Zumal kochen / verdauen. *Pulchrè concoquitis, nihil timetis.* (Phal.)
cōncōrdĭa, concordatio, concorditas, *Zgodá, Przejednánie, Ugodá, Bocian.* Einigkeit/ Einhelligkeit. *Quid mihi si tanto felis eris ordia bello.* P. *syn.* Pāx. *phr.* Pālcēns tūtas dulcis cōncōrdĭa mēntĭs. Virtus cōntrārĭa lĭti, Nūllis cōncōrdĭa rūpta quĕrelis. ūna quĭdem făcĭēs sēmpĕr, mēns ūna dŭōbus, ūna quĭes, ūnūsque lābor. *vide Pax.*
cōncōrdĭa vocum discors; *Melodya,*
Concordiālis, subst. Bielmok źiele,
Concordālis, adiect. Concordis, is, Zgodny,
cōncōrdĭter, concordissimè, Zgodnie. Einhelliglich. *Viximus, ut nostis, totos concorditer annos.* M.
cōncōrdo, *Zgadzam się.*
Cōncorpŏrālis, Towárzysz. *Concorporatio, Zśiadánie, Zrastanie. Concorporo, Spajam. Concorpror, Zrastá się, Zmieszáć,* Wpada *rzeká.*
cōncōrs, dis, *adiect. omne.* Zgodny, *Zgadzający się.*
Cōncratītius, Kraćiásty. v. Cratitius,
Concratitius paries. Sćiáná spolna.
cōncrēdo, *Powierzam; Zwierzam się.*
cōncrĕmo, *Spalić 1.* Verbrennen. *Ut concremarem prolis & thalami rogos.* (Jamb.) *syn.* ūro, cōmbūro, ădūro, ēxūro, īncēndo, crĕmo. *v. Uro.*
Concreo, sub Stwarzam.

Cōncrĕpo, *Grzmot czynię, Brzmię, Brząkam 2. Trząſkam, Gruchocę, Skrzypię, Kłápam, Kláſkam 1.* Rauſchen. *Cymbala Thebano concrepuêre Deo.* Ovid. *ſyn.* Crĕpo, crĕpĭto, cōncrĕpĭto, ſtrīdĕo, ſtrĕpo, ſtrĕpĭto.

cōncreſco, *Zraſta ſię, Zśiada ſie, Skrzepnąć Gęśćieię, Marznę.* Zuſammen wachſen. *ſyn.* Cōnflor, cŏĕo, cōmmīſcĕor, cōndēnſor, dēnſor, cōgor, īndūror. *phr.* Cōncrēſcunt ſūbĭtæ cūrrēnti in flūmĭne crūſtæ.

cōncrētĭo, *Zraſtánie, Zrośnięnie, Zśiadánie, Spoięnie.* Zuſammenwachſung. *ſyn.* Mīxtĭo.

cōncrētus, *Spoiony, Złożony, Skrzepły, Gęſty 1.* Zuſammen gefrohren geronnen. *Multa diu concreta modis inoleſcere miris,* Virg. *ſyn.* cōmpŏſĭtus, cōnflātus.

Concrĭbillo, Dźiuráwię, & ſub Pokreśić.

Concrīmĭnor, Zmyſlam. Cōncrīspo. *Potrząſam.*

Gcōncrŭcior, *Boleię 1. zboleć.*

cōncrūſtātus, *Spiekły.*

CONCU

Cōncŭbĭa nox, *Pierwoſpy.*

Cōncŭbīna, *Nałożnicá.*

Cōncŭbīnātūs, ûs, *Nałożnictwo.*

Cōncŭbīnus, *Nałożnik.* Ein Beyſchläffer. *Quid nobis, Proculina, concubino.* Phal.) *ſyn.* Mœchus, ădūlter, lāxŭrĭōſus.

Cōnbŭbitor, Społſypiáiący, & Sodomczyk.

Cōncŭbĭtus, ûs, cōncŭbĭus, *adiect. Łączenie.* Beylag/Beyſchlaff. *Concubitu vetito naturæ pollue fœdus.* Ovid. *ſyn.* Cŏĭtus. *epith.* Nĕfāndus, īmpūrus, nŏctūrnus, cĕlĕrātus, ſŏns, vĕtĭtus, īmprŏbus, dŏlōſus.

Cōncŭbĭtus vagus, *Porubſtwo.*

Cōncŭbĭum, *Łączenie, Pierwoſpy.*

Cōncŭbo, as, *ſub Społſypiáiący.*

Cōncŭlcātĭo, *Podeptánie.*

Cōncŭlco, *Wilączam, Podeptáć,* Zertreten. *ſyn.* Călco, tĕro, protĕro, cōntĕro, prō cūlco. *phr.* Cæſos călcāre dŭces. Cōlla ducum cōmprĭmĕre plānta, sūb pĕdĭbus tĕrĕre. Nĕque ŏves hœdique pĕtūlci Floribus inſūltent, aut ĕrrāns būcŭla, cāmpo. Dēcŭtiat rōrem, & sūrgēntes āttĕrat hĕrbas ſpărſas, pĕdĭbus protĕrit ēſcas & lævo prēſſit pĕdĕ, tālĭā fātus.

Cōncŭmbo, *ſub Społſypiáiący, & Małżenſtwá (zażywáć.*

Cōncŭpiſcēntĭa, *Chćiwość.*

Cōncŭpio, *Concupiſco, Żądam 1.* Begehren/gelüſten. *Quod reges, dominiq; concupiſcunt.* (Phal.) *ſyn.* Cŭpĭo, cōncŭpĭo, ŏpto, pĕrōpto, āppeto.

Cōncŭpiſcĭbĭlis, Pożądány, Pożądliwy.

Cōncŭpītor, Pożądácz.

Cōncŭrātor, ſub Sprawcá.

Cōncŭro, as, Opátruię.

Cōncurro, is, *Zbijám ſię, Potykam ſię, Gonię ná oſtre, Schadzaią ſię, Zbiegaią ſię.* Zuſammen lauffen. *ſyn.* āccūrro, ădvŏlo, cōnvŏlo, cŏĕo, cōnflŭo. *phr.* Cōncūrſu accēdĕre, māgno Rāptis cōncŭrrunt ŭndĭque tĕlis. Audetque viris cōncŭrrĕre vĭrgo bĕllātrix.

Cōncŭrsātĭo, concurſio, *Zbiegánie 1. Kupięnie (ſię.*

Cōncŭrsātor, *Potykácz.*

Cōncŭrsātōrius, Potyczkowy.

Cōncūrſo, ás, *Biegam 5. Schodźić polá, Zbiegáię ſię, Zwiedzáć.*

Cōncŭrſus, ûs, *Zbiegánie 1. zbijánie, Kupięnie ſię, Konkurencya.* Zulauff *ſyn.* āccūrſus. *epith.* Māgnus, īngēns, cĕlĕbris, frequēns. *phr.* Tūrba frĕquens. Quĭd vūlt cōncūrſus ād (āmnem.

Cōncūrsus fit, *Zbiegaią ſię.*

Concurſus ludicri, *Gonitwa.*

Concurvo, Nákrzywiam.

Cōncŭſsĭo, concuſsūra, *Stułczenie.*

Concuſſor, ibidem.

Cōncŭſſus, ûs, *Poruſzánie.* Zerſchütteln. *Et tremefacta comam concuſſo vertice nutat.* Virg. *ſyn.* Quāſſus, ēxcŭſſus, mōtus, āgĭtātus, cōncĭtātus, jāctātus. *phr.* Cāſu cōncŭſſus ăcerbo.

Cōncŭtĭo, *Tłukę 4. Trzęſę 1. 2. Potrząſam 1. Utrząſnął ſie* Erſchütteln/bewegen. *Ægida concuteret dextra, nimbosque cieret.* V. *ſyn.* Quătĭo, mŏvĕo, cōmmŏvĕo, āgĭto, cōncĭto, ēxcŭtĭo, (jācto.

Cōncŭtĭor, *Utrząść ſię.*

COND

Cōndălĭum, condalus, è Græco, *Pierśćień.*

Con-

Condecens, *Przystoyny.* Condecentia, *Przystoyność.* Condecet, *Przystoi.*
condecenter, condecorè, *Przystoynie.*
condecoro, *Zdobię 1. Zieren/ ausputzen. Dignè digniloquis picturis condecorari.* Ovid. *syn.* Decoro, honesto, orno, exorno, adorno.
Condelector, sub Kochamsię.
Condeliquesco, Rozpływam się.
condemnatio, *Potępienie, Skazánie przećiw komu.*
Condemnabilis, Przygánny.
Condemnator, Sędzia 2.
condemno, *Skáznie przećiw komu, Zdáię á Posądzam.* Verurtheilen/verdammen. *syn.* Damno. *phr.* Crimine damno. Sceleris arguo mortem exilio mulcto. Morti, neci addico, dedo alicujus nomini, *vel* alicujus crimini nigrum præfigere Theta. Mortiferum addere signum. Nec mea decreto damnasti facta Senatus. Nec mea selecto judice jussa fuga est.
condenso, *Condenseo, es. Zgęszczam, Stłaczam, Nátłaczám, Gęśćiełę, Gromádzę się, Sćiskáć się* Dick machen. *syn.* Cogo, spisso, denso, duro, induro.
condensum, *Gęstwá 1.* Condensus, *Gęsty 2.*
condepso, is, *Gniotę, Depcę 2.*
condico, *Zmawiam 1. Záprászam się do kogo Umawiamsię, Náymuię się.* An- oder Zusagen. *syn.* indico, significo, denuntio, constituo.
condictio, condictum, *Umowá.*
Condictitius, Umowny. Condictus, *Umowiony.*
condictum militare, *Hásło.*
condidici, *Zwykłem.*
condignè, *Przystoynie.* Condignus, *Godny.*
condimentarius, *Przypráwny.*
condimentum, *Przypráwá 3. Przysmák.* Ein lieblicher Zusatz allerley Gewürtz. *Quæ salis admisso tundetur condimento.* Sp. *syn.* Conditio, conditura. *epith.* Suave, dulce, gratum.
condio, is, *Przypráwiam 3. Zdobię.* Mit Würtz besprengen *Et quadringentis numis condire gulosum.* Juv. *phr.* Condimentis, suavi sapore tempero. Dulcem aspergo saporem. Condimenta misceo.
condiscipulus condiscipula, *sub Społuczęń.*
condiscipulus, us, *Społuczenńictwo.*
condisco, *Przyuczam się, Nákładam się.*
condita, conditanea rosa, *Konfekt.*
conditaneus, *á Condio, Przypráwny.*
conditaneus, *Chowániu służący.*
conditio, *Tworzęnie, Przydatek 2. Kondytya, Stan, Żywot 7. Zrękowiny, Wárunek, Umowa, Obowiązek, Postánowienie, Małżeństwo.* Eine Ausdingung, Beding. *Accipe & hoc munus conditione mala.* Matt. *syn.* Lex pactum, *vel* modus, *vel* fortuna, sors, status. *epith.* Misera, commoda, difficilis.
conditio, *á Condio. Przypráwá 4.* Eingemacht / Einsaltzung. *syn.* Condimentum, conditura. *epith.* Suavis, dulcis grata.
conditionem filiæ quærere, *sub Raię.*
Conditionalis Coniunctio, apud Grammaticos, quæ apposita, conditionalem sermonem reddit, ut Si venerit. Caris.
conditionaliter, *sub Przydatek.*
conditiius, *Chowány.*
conditivum, *Grob, Truná.*
conditivus, *Chowány 1. Chowániu służący.*
conditor, *Przypráwiacz.* Der ein Ding wohlschmäckiger macht. *epith.* Solers, peritus, industrius.
conditor, *Sprawcá Stworzyćiel, Stánowićiel, Fundator, Początek.* Erschaffer/ Urheber / Stiffter. --- *Romana Conditor arcis.* Virg.
conditorium, Conditum, *Schowánie, Skład 2. Grubá, Grob, Truná, Szpichlerz, Zbroiownia, Relikwiarz, Spiżá 2.*
conditum, *Przypráwná rzecz, Przypráwá 2.*
conditura, *Przypráwá 2. 3. 4.* Das eingemacht / Einsaltzung. *syn.* Condimentum, conditio.

condi-

Condĭtus, us, à condio, *Przypráwá.* Eingemacht mit Gewürtz/gespickt. *Ne male conditum ius apponatur, & omnes.* Hor.
cōndĭtus, us, à condo, *Zákłádánie, Chowánie.* Verborgen.-- *Operit praecordia condita Liber.* Hor. *syn.* ābscōndĭtus, ābdĭtus, ōccūltus lătens.
cōndĭtus, ti, *Pogrzebiony.* Verborgen.
cōndĭtus, ti. *Przyprawny.*
cōndo, is, *Buduię, Chowam, Skárbię, Pokrywam, Grzebię 2. Piszę 2.* Verbergen. *Condidimus terrâ maestasque sacravimus aras.* Virg. *syn.* ābscōndo, ōccŭlo, ōccūlto, tĕgo, ōbtĕgo, *vel* cōstrŭo, cōmpōno, cōllĭgo, cŏăcērvo, *vide Occulto, & Aedifico.*
cōndo in cārcerem, *Osádzam więźniá.*
cōndŏcĕfăcĭo, condoceo, *Przyuczam.*
cōndoctus, pro edoctus. sub *Uczony.*
cōndŏleo, *seu potiùs*, condolet, condoluit aliquid. *Zábolało 1. Boleię 1. Zboleć non Społżáłuię.* Fast wehe thun/ Mitleiden haben. *At si condoluit tentatum frigore corpus.* Hor. *syn.* Dŏlĕo, īndŏlĕo, moerĕo.
cōndŏlēscĕre, *Zboleć.* cōndŏlĭum, *Przykrość.*
cōndōnātĭo, *Dárowanie.*
cōndōno, *Odpuszczam, Dáruię.* Schencken. nachlassen. *syn.* Dōno, *vel* rĕmitto, pārco, Ignosco.
cōndōrmĭo, cōndōrmīsco, *Usypiam, Przesypiam się.*
cōndūcĭbĭlis, *Pożyteczny.* Nützlich/ fürderlich. *At bene vivendum conducibile, atq; beate.* S. *syn.* Cōmmŏdus, āptus, ūtĭlis.
cōndūco, is, *Náymuię 2. 3. Kupuię, Arenduię, Pomaga co, Zśiada się.* Nutzen Kauffen, *Quod non proposito conducat, ut haereat apte.* Hor. *syn.* Dūco, *vel* sum cōmmŏdus, ūtĭlis āptŭs: cōnvĕnĭo, *vel* rĕdĭmo, lŏco.
cōndūco nummos, *Lichwę dáię.*
cōndūcta opera, *Náięmnik.*
cōndūctĭo, *Naiem 2. Arendá.* Dingung.
cōndūctĭo nervorum, *Kurcz.*
cōndūctĭtius *Náięmny.*

Cōndūctor, *Náymácz, Arendarz.* Ein Dinger.
cōndūctum, *Náięmna rzecz.*
cōndūctus, *Naięty.* Bedinge.
cōndūlco, *Słodzę.* Süs machen.
cōndŭlus, è Graeco. *Pierścień.* (*Dwoyká*
cōndŭplĭcātĭo, *Powtarzánie, Zdwoięnie*
Conduplicatio, figura Oratorum, idem verbum initio & in fine sententiae ponens. Cic. Carisio.
cōndŭplĭco, *Przydáię 2.*
condurdum, sub Rzep 2.
cōndūro, *Zátwárdzam.*
cōndus promus. *Száfárz.*
condylōma, Gr. *Szyszká w ćiele.*
condylus, gr. *Kłykieć, Kułak, Szczudłek, Pierśćień.* Ein Knochel an den fingern.
Cōndўli tibiae, *Martial. id est, foramina Rader.*
cōnfăbrĭcor, Buduię 1.
confābŭlo, confabulor. Báię, Zmyślam 2. Rozmawiam.
confămŭlor, Społsłużę.
confarrĕatio, confarreationis vinculum, Zrękowiny Małżeństwo.
confarreo, as, sub Slub małżeński.
cōnfātālis, sub *Złączony.*
cōnfēctĭo, *Sprawięnie, Czynięnie, Dokonánie, Zwánie, Zbieránie 1. skáżenie Przyprawiona rzecz. Konfekt.*
cōnfēctor, *Sprawcá, Dokończyćiel, Skáźićiel, Zwyćiężcá, Niszczyćiel, Rzemięśnik,* Kát.
cōnfēctor, coriorum, *Gárbarz.*
cōnfēctor ferarum, *Zapáśnik.*
cōnfēctor purpurae, *Szárłatnik.*
cōnfēctum est sidus, *Ućichá*, & in *Zimá.*
cōnfēctum relinquo, *Dokonywam.*
cōnfēctum sidus, sub *Wyiáśnia się.*
cōnfēctūra, *Przyprawá 1. Robięnie 1. Podbieránie miodu*, & sub *Sycę.*
cōnfērcĭo, is, *Nápełniam, Nátykam 1. Sćiskáć się.*
cōnfĕro, *Znoszę 1. Dáię. Rozmawiam, Składawinę, Składam się*, & sub *Obdarzam Przyrownywam.* Zusammen tragen/ gegen ein ander

dee rechnen. *syn.* Fero, vel compāro vel congĕro, cōnjĭcio.
confĕro accepta, & data. *Ráchuię się.*
confĕro me, *Udáię się 1. 2. 1. Podpádam, Podźiwam się.*
confĕro gradum pedem, *Poytkam się,* & sub *Przystępuię do rzeczy.*
confĕrre capita, *Narádzáć się.*
confert, *Pomaga co, Pożyteczno iest.*
confertè, *Ściśle.*
confertim, *Tłumen. Gęsto.*
confertus. *Skupiony, Peten, Nábity, Nátkany 1. Gęsty 2.*
conferva, Gębká 1. Wasserschwamm.
confervĕfăcio, *Roztapiam.*
confervĕo, *Zrástam się.*
confervēsco, *Wzwieram, Burzy się,* Pram.
confessa res, *Jáśna rzecz.*
confessārius, an *Spowiednik recte?*
confessio, *Wyznánie. Spowiedź.*
confessīvus, sub Wyznáwáiący.
confessor, *Wyznawcá,* an *Spowiednik.*
confessōria res. Jáśna rzecz.
confessōrius. Zeznawáiący.
confessus. *Jáwny,* Wyznawáiący się.
confestim, *Záraz 2.* Bald.
confeto, cōnfetui, *Rodzę.*
confibŭla, *Szpágá, Zworá.*
conficio, *Sprawuię 1. 14. Dokonywam, Zrobić co, Urobić, Przekonywam 2. Dočieram 4. Gryzę, żuię, Trawię 1. Buduię, Psuię, Porażam,* Pośiekác, *Zábiiam, Rosprawiam się, Odprawiam 1. Piszę 2. Trapię, Upajam, Przegadáć,* Pokonáć, *Pozyć.* Przemarnowáć, *Nabawiam, Zbieram 1, 2.* Przywodzę *4.* Außmachen/vollbringen. *Conficit & tenebris nigrescunt* &c. Virg. *syn.* Făcio, ēfficio, pērficio. ābsōlvo, ēxpĕdio, *vel* ābsūmo, pērsūndo, āttĕro, *vel* ōccīdo, intērficio, pĕrimo
conficior, Smęcę *się, Frásuię się, Trapi mię co.*
conficitur, *Idźie zá tym.*
conficitur sidus, signum, sub *Niepogodá &*
cooficĭio, *Zmyślánie 2.* (*Zimá 1.*
confĭdeiussor, Społrękoymia.
confidens, *Smiały 1. 2.* Zuchwáły. Unverzagt/vertrauend. — *Se juvenum confidentissimè nostras.* Virg. *syn.* Fīdens, fīsus cōnfīsus aūdax.
confīdenter, Zuchwale, *Bespieznie. Ufáiąc.* unverzagt.
confīdentia Zuchwálstwo, Smiáłość *1. 2. Bespieczeństwo. Upor, Ufánie.*
confidentĭlŏqus, Bespieczny 3.
confīdo, *Ufam 1. 2. Nádźiewam się, Tuszę.* Vertrawen. *Desinat elatis quisquam confidere rebus!* Cl. *syn.* Fīdo, fidem hăbĕo, *vel* crēdo. cōmmitto, cōmmēndo, trādo. *vide Fido.*
confīdus, Sprzyśięgły.
confīgo, *Wykalam, Postrzelić.* Krzyżuię *Wykalam oczy, Utapiam myśl,* Zwieram *gwoździmi, Nábijam.* sub *Nábudowáć* Zusammen heffren/durchstechen. *Nil pueri faciunt, ipsam configite matrem.* J. *syn.* Fīgo, trānsfīgo, vūlnĕro cōnfŏdio, saūcio.
cōnfigūra, *Formuię, Przypodobywam co.*
cōnfīne, Pogránicze.
cōnfīngo, *Zmyślam 1. 2. Sztuki záżyć* Erdichten. *syn.* Fīngo, ēxcōgĭto, cōmminīscor, cōmmēntor.
cōnfīnis, *Ogránicę mięszkáiący.* Nachbar/anstossend. *Sed cum luce tamen dubia confinia noctis* O. *syn.* āffīnis, vīcinus, prŏpīnquus, fīnĭtĭmus cōntermĭnus.
confīnium. *Gránicá Pogránicze, Bliskość,* & sub Konanię.
cōnfīnium lucis, & noctis, *Mierzch.*
cōnfīo Stáię *się, Zrobić co, Niszczeię,* Spráwuię *1.* Gemacht werden.
cōnfirmātio, *Potwierdzenie, Pokrzepienie. Bierzmowánie.*
cōnfirmātor, *Potwierdźićiel.*
confirmĭtas, Stáłość.
cōnfirmo, *Potwierdzam, Twierdzę Utwierdzam,*

dzam, Pośilam, Pokrzepiam 1. 2. Dowodzę Bierzmuię. Zur gewiss sagen/bekräfftigen. *syn.* asséro, assévéro, affirmo.
Cōnfiscātus, confiscāta pēcunia, *Sueton. Tertull. i. in fisco ceu in tuta loco reposita & adservata. Lipsi.*
confisco, as, *Konfiszkowáć,*
cōnfisico, *Ufánie.* Vertrauen.
cōnfīsus, *Ufáiący.* Guter Hoffnung. *O nimium cælo, & pelago confise sereno.* Virg. *syn.* Fīsus, fīdens, cōnfīdens, audax.
confitĕor, *Zeznawam 1. Wyznawam, Przyznawam się, Spowiádam się 2.* Bekennen. *Et sceleris numeros, confiteare tui.* Ovid. *syn.* Fātĕor, āgnōsco.
confīxilis, *Zbity gwoździmi, Składálny.*
confīxum, *Básztá 3. Ruchome budowanie.*
cōnflāccĕo, conflaccesco, *Słabieię, Upada*
cōnflāges, *ha. Wiátrowisko.* (morze.
cōnflāgro, *Zápálam się, Pogorzeć, Zgorzeć.* Gantz feurig seyn. verbrennen. *syn.* Flāgro ārdĕo, crĕmor. ūror. cōmbūror. ārdēsco, ēxārdēsco, īncēndor. *vide Ardeo.*
cōnflātile, *Báłwam 1. Conflatilis. Odlewány,* Gegossen. *Non esset ullus Iuppiter cōflatilis.* (I.
cōnflātĭo, conflatūra, *Zlewánie, Zlewánia kruszcow nauká.* Das schmeltzen der Metall.
cōnflātor, *Mincarz.* Ein Giesser.
conflatōrium, Piec. Ein Giesstiegel.
cōnflātus, *Odlewány, Lity, Złożony.* Zusammen gegossen. -- *Tyndarides flamma conflatus amore.* Lucr. *syn.* cōnflātĭlis, *vel* cōmpŏsĭtus. mīxtus.
cōnflēxus, xi. *Zákrzywiony 1. Krzywy.*
cōnflēxus, us, *Zákrzywienie.*
cōnflīctātĭo, *Biedzenie się.*
cōnflīctĭo, *Zbijánie się, Ścieránie 1.*
cōnflīcto *Trapię 1.*
cōnflīctor, aris, *Biedzę się 1. Kośpieram się.*
cōnflīctor, aris, *Biedzę się 1. Rośpieram się Sprzeczam się, Trápi mię co,*
cōnflīctor judicio, *Práwuię się.*
cōnflīctor morbo, *Choruię 2.*
cōnflīctus, us, *Ścieránie, Potyczká, Zbijánie*
się, Przegádywánie. Streit/ Kampff. *syn.* Pūgna, prælĭum, cērtāmen, cōngrēssus. *vide Certamen. Lucta.*
Conflīgium, Zbiiánie się.
cōnflīgo is, *Zbijam się, Rośpieram się, Sprzeczam się, Potykam się, Uderzyć w się.* Zusammen schlagen/streiten. *Tot simul objectis posset confligere rebus.* Cl. *syn.* Pūgno, cōngrĕdior, cērto, dīmīco, *v. Certo, as, Pugno. Luctor.*
conflo, *Wzniecam 2. Zlewam 1. Zbieram 1. 2 Nábáwiam kogo czego, Przekowáć.* Zusammenblasen, schmeltzen. *Te patiēte mea cōflavit imaginis aurum.* *syn.* Fābrĭcor, fabrĭco ēx ærē aūro. &c. fūndo, cūdo, ēxcūdo, lābōro. ēlābōro, cōnfĭcĭo.
cōnflo familiaritatem, societatem. *Stowárzyszyć się.*
conflŭctuor. Chwieię się 2. Porusz ám się.
cōnflŭens, subst. m. *Zbiegánie 2.*
cōnflŭēntia, æ, idem, & *Ściekánie.* Zusammenflissung.
conflūges, ha, Ściekánie rzek.
cōnflŭo, *Ściekáćo, Ściąga się, Ściągáią Zchadzáią się, Ziezdzaią się, Zbiegáię się. Schodzi się rzeká.* Zusammen fliessen. *syn.* Convĕnĭo, cōncūrro, cŏĕo.
cōnflŭvĭum, *Zbieganie rzek.* Zusammenfluss vieler Wasser. *Donec confluvio revolutis æstibus amnis.* S.
cōnfŏdĭo, *Przybijam 1. Wskopywam, Ryię.* Zergraben. *Telaq; confodīunt hostes, &c.* Val. *syn.* Fŏdĭo, dēfŏdĭo. *vel* fĕrĭo, pērcŭtĭo,
cōnfœdĕrātĭo, *Sprzymierzenie, Spiknienie.*
confœdustus, Sprzysięgły.
confōrio, is, Plugáwię,
cōnfōmātĭo, *Ksztalt, Konterfekt, Formowánie, Rysowánie 2, Wyrázenie,*
Conformatio ad Herenni. & Priscian. Figura Oratoria. quæ personæ absenti. fictæ, vel muta orationem & actionem dat.
cōnfōrmis, *Podobny.* Gleichförmig. *syn.* Sĭmĭlis, pār, cōmpār.
cōnfōrmo, *Konterfetuię, Formuię, Sposabiam się, Przypodobam się.* Ein Gestalt geben/

abbil=

abbilden. *syn.* assimilo, *vel* compono, formo, informo, figuro.
confornico, *Sklepię.*
confussior, i. magis confossus v. *Przebijam.*
confoveo, *Zágrzewam.*
confracesco, Gniję. Confractio, Złamanie.
confrages, hæ. Wiátrowisko,
confragosa oratio, *Mowá trudna.*
confragosus. *Rowisty, Nierowny* 1. Brüchig/ rauh/ hart. *Clivosa planis, confragosa ut lenibus.* (Jamb.) *syn.* asper, scaber, salebrosus, scrupeus, peerosus, lapidosus, *vide Saxosus.*
confragus, *Chropáwy, Rowisty.* Jäch/uneben. *Castella vocant, & confraga densis.* Luc. *syn.* iaccessus, confragosus.
confremo, *Sapam, Grzmot czynię.*
confrico, *Drápię, Poćieram, Strefuię, Obmażam* 2.
confringo, *Kruszę, Łámię Tlukę* 4. *Psuię, Rozbiiam, Przemárnowáć.* Zerbrechen. *syn.* Frango, infringo
Confugá Ućiekácz, sub *Zbieg* 1.
confugio, *Ućiekam* 2. 3. *Podpádam pod kogo,* Hinzufliehen/Zuflucht nehmen. *syn.* Fugio, diffugio. *phr.* ad te confugio, & supplex tua numina posco. *vide Fugio.*
confugium, *Confugela, Ućieczka* 1. Ein Zuflucht. *Fulmine percussa, confugiumque rati.* Ovid. *syn.* Perfugium. v. *Perfugium.*
confulgeo, *Swiecę się.*
confundo, *Mieszam* 1. *Zlewam* 2. *Pomieszáć Zawstydzam.* Zusammen schütten/ vermischen. *Ore Arethusa, suo siculis confunditur undis syn.* Misceo, permisceo. turbo, perturbo
confundor, Wstydzę się.
Confusanea doctrina, Kśiąszki zbieralne.
confusaneus, Mieszány.
confuse, confusim, *Pomieszánie, Pospołu, Nieporządnie, Nierozdźielnie,* Vermischt.
confusio, *Pomieszánie. Zámieszánie, Zátrwożęnie, Wstyd* 2. Vermischung.
confusus, *Pomieszány, Nierozumny,* sub *Głos* Vermischt/ erschrocken. *Obstupuit variâ confusus imagine rerum.* Virg. Turbatus, mixtus, permixtus.
confutatio, *Odpor słowny.* Wiederlegung.
confuto, *Mięszam w gárcu, Przerażam, Zbijám czyi dowod. Przegadać Przekonywam* 1. & in *Kipię.* Wiederlegen. *An confutabunt nares, oculique; revincent,* L. *syn.* Refuto, refello, rejicio. explodo, diluo, infirmo, coarguo, dissolvo, frango.

CONG.

Congaudeo, sub Weselę się.
congelasco, *Marznę.* Verfrieren.
congelatio, *Zmárznienie.* Verfrirung.
congelatus, *Zmárzły.* Congelidus, *Zimny* 1.
congelo, *as, żiębnę. Zmárzyłym czynię, Márznę, Zśiádło czynię.* Zusammen frieren. *Congelat hyberni vultus Iovis. &c.* Val. *syn.* Conglacio. gelo, *vide Gelo.*
congelo caseum, *Tworzę ser.*
congelor, *Márznę, Zámarzam, Zśiádá się, Zlenieć*
congeminatio, *Zdwoienie, Dwoyká.*
congemino, *Przydáię, Powtarzam.* Zweyfach machen/ verdupplen. *Congeminat sors & virtus miscentur in unum.* V. *syn.* Gemino, duplico, conduplico. *phr.* & crebros ensibus ictus congeminant.
congemo, *Wzdycham,* Mitseufftzen. *Congemuit; traxitque; iugis. &c.* Virg. *vide Gemo.*
congener, *Przyrodny.* (*powinowáctwem.*
congenero, *Spowinowacam, Dotyka się mnie*
congeneror, *Przyradzám się do kogo.*
Congenitus, congeneratus, *Przyrodzony, Społurodzony.* Mitangebohren. *Cives congenitos concludat mœnibus undis.* P. *syn.* ingenitus, insitus, innatus, nativus,
Congenuclo, congenulo, congenuo. Klękam.
conger. gr. *Węgorz morski.*
congeries, *Kupá Pagorek.* Ein Hauff. *Congeriem secuit, sectamque; &c.* Ovid. *syn.* acervus. strues, cumulus, copia. *vide Acervus.*
Congermanesco, Spowinowacam się.
Congerminasco, ibidem vitiose.
Congermino. *Krzewię się, Rozwiia się.*
congero. is. *Kupię, Składam się* 1. *Gromádzę Náwożę, Nánaszam, Znoszę* 1. *Gnieżdzę się*

dzę się, & sub Obdarzam & sub Nábudowáć. Hauffen/sammlen. Congerere arboribus cœloque educere certant. Virg. syn. āggĕro, cōngĕro, ăcērvo, ăccŭmulo, aŭgĕo, ădaŭgĕo cōnglŏmĕro, cŏăcervo, glŏmĕro, ăgglŏmĕro. v. Accumulo.

cōngĕro, onis, Smyk.

cōngĕrro, onis, Towárzysz.

cōngestè, congestim, Gromáda, Nierozdźielnie.

cōngēstĭo, Náwożenie, Kupienie czego.

cōngēstītĭa humus, & congēstus, us, Náwoz, Náwożenie, Kupá, Znoszenie 1. Kupienie czego.

cōngiālis, congiarius, Garncowy 2.

cōngĭārĭum, Podarek 5. Gárniec wina.

cōngius, Garniec, 4. Miárá 4.

cōnglăciātus, Marznę, Skrypię 2.

Conglisco, sub Powstáię.

cōnglŏbātim, Gromádą.

cōnglŏbātĭo, Skupienie, Sćiśnienie, Gromáda ludźi. Conglobatus. Skupiony.

cōnglŏbo, Kupię Toczę 5.

cōnglŏmĕro, Zwiiam nići, Kupię. Zusammen häuffen/oder winden. Continuat parvo si possit conglomerari. L. syn. Glŏmĕro, ăgglŏmĕro, cŏăcērvo. vide Congero.

Conglōrĭfico. ad Roman. 8. ut & conglorificemur Abyśmy byli społuwielbieni.

cōnglūtĭnātĭo, Kleienie, Spoienie.

cōnglūtĭnātĭo, Kleię, Spajam, Zlepiam, Goię, Zusammenkleben/leimen. syn. agglūtĭno, jungo, cōpŭlo, cōnjūngo, glūtĭne nĕcto.

Congraecare, Przemarnowáć.

cōngrātŭlātĭo, Winszowánie.

cōngrătŭlor, Winszuię. Mit Frolocken. syn. Grātŭlor, cōngaudĕo.

cōngrĕdĭor, Potykam się. 4. Schodzę się Uyrzeć się, Hinzugehen/streiten/kämpffen. Vix hostem, alterni si congrediamur, habemus. V. syn. Cōnflīgo, pŭgno, cērto, dēcērto, dĭmico. vide Luctor, Pugno.

cōngrĕgābĭlis, Łátny do zgromádzenia.

cōngrĕgātĭo, Zgromádzenie.

Congregator, Zgromádny.

cōngrĕgo, Gromadzę, Przyłączam, Gromádzą się, Versammlen. Congregat & longum dat coruna mixta, &c. Sc. syn. Cōngĕro, acērvo, cŏăcērvo, cōgo, cōllĭgo, cōntrăho, āggrĕgo, cōnjungo, glŏmĕro, āgglŏmĕro.

cōngrēssĭo, congressus, ûs, Schadzká, Potyczká, Obcowánie, Oglądánie 7.

Congrex, egis, Jedney trzody.

cōngrŭēns, Zgadzáiący się, Składny, Przystoyny.

cōngrŭēnter, Przyzwoićie, Snadnie.

cōngrŭēntĭa, Przyzwoitość, Przystoyność, Proporcya 1. Congruit, Podobny.

cōngrŭo, Zgadzam się. Sich reimen/schicken. Et pars quaque suo congrueret titulo. prop. syn. Cōnxĕnĭo, quadro cōnsŏno, cōnsēntĭo.

cōngrus, gr. Węgorz morski.

cōngrŭus, Przyzwoity.

cōngylis, icis, gr. Rzepá okrągła, Rattig.

Congyro, Otaczam, Kupię.

C O N I

Cōnĭa, pro Cĭconia, aphaeresi ridicula, in Bociań & Zadátek.

cōnjēctānĕa, Kiąszki zbiéralne, Domyśl.

cōnjēctans, Ná domyśl.

Conjectarium, Cicer. apud Nonium corr. Consectarium.

Conjēctātoriè, Domyślnie, Ná domyśl.

cōnjēctĭo, Domyśl, Rzucánie, Wieszczbá.

cōnjēcto, as, Dorozumiewam się, Osadzam więzniá, & sub Zgádni mi,

cōnjector, Domyślacz, Gadácz, Wieszczek.

cōnjēctor somniorum, conjectrix, Sennik.

cōnjēctūra, Domyśl. Muthmassung. Augurium ratio est, & conjecturæ futuri. Ovid. syn. Cōnjēctĭo, opinĭo, sūspĭcĭo, dīvīnātĭō.

Conjēctūro, ás, conjectura assequor, ducor, Dorozumiewam się, Ná domyśl.

cōnjēcturālis, Domyślny.

cōnjectus, ûs, Rzucánie, Ciśnienie, Pociśk.

cōnjĕctus oculorum, *Wéyrzęnie.*
Cōnifer, coniger, *Spiczásty, Szyszkorodny.*
cōnjĭcĭo, *Wrzucam, Dorozumiewam się, Zgádnąć, Zrzucám, Kryię się 1. Składamwinę, Nabawiam, Wmieszáć się, Podziewam się. Wpádam 1.* Zusammen werfen / muthmassen. — *Salices & grandia conjice saxa.* Virg. *syn.* Augŭror, dīvīno, sŭspĭcor, conjĕcto, *vel* jăcio, injĭcio.
conjĭcĭo in tricas, *Zádáię trudność.*
Conīla, lege Cunila. cōncisco, as, *Trykam.*
cōnīstērium, gr. *Piaskownia zapáśnicza.*
cōnīstĭcus, gr. *sub Piaskuię.*
Conjŭcundor alicui. Ecclesiastici 37. Dobrey mcśli pomagam. Cōonjŭga, æ, *Zoná.*
cōnjŭgale jus, *Slub małżenski.*
cōnjŭgālis, conjugiālis, *Małżeński.* Ehelich. *Dii conjugales, tuque genialis tori.* (Iamb.)
Conjugata, apud Rhetores sunt verba ejusdem originis. ut Sapiens, sapienter, sapientia. Cic. qui etiam Coniuncta vocat.
cōnjŭgātio, *Związánie,* cōnjŭgātor. *Sprzęgacz.*
cōnjŭgis, is, *sub Społsprzeżony.*
Cōnjŭgium, *Stadło, Małżeństwo, Pará, Złaczenie.* Die Ehe. *Ni dare conjugium, & dicto parere fatetur.* V. *syn.* Cōnuŭbĭum, Hymĕnæi. *epith.* Stăbĭle, fĭdēle, fīdŭm, sŏcĭāle, sănctum, firmum, săcrum, sŏllĭcĭtum, pĕrenne, fĭdēle, gĕnĭāle faustum fēlix, pŭdicum, sŏcĭum, cōncors, ămīcum, Sŏlēnne. *phr.* Tædæ jŭgāles, sŏcĭāles. Sŏcĭī cōnsŏrtĭa lĕcti. Cōnnŭbĭāle jŭgum. Jūra tŏri. Lĕcti sŏcĭālĭa jūra sacra jŭgālĭa. Thălămi, Tŏri fœdus. Dēbĭta jūra tŏri. Sŏciālis ămor. ăt tĭbi ĕgo ignărus thălămo, tædāsque părābam. Quămvis cōnnŭbĭa nōstra prŏcŏrum Tūrba pĕtat stŭdĭis. Pĕr omnibus nōstra prŏcŏrum Tūrbă pĕrat stŭdĭis. Pĕr cōnnŭbĭa nōstra, pĕr ĭncēptos hymĕnæos. Cōnjŭgium pĕr lūtra nŏvem sĭne crīmĭne cōncors ūnum hăbŭi. Quŏd sĭ fēlĭcĭor ĕssem, nĕc mĭhi cōnjŭgium fāta importūna nĕgārent Rex tĭbi cōnjŭgium et quæsitas sanguĭne dōtes ăbnĕgat, extērnusque in regnum quærītur hæres.

cōnjŭgo, as, *Złączam, Sprzągam,* Zusammen binden / jochen. *Conjugat excelsum tabulis laquearia pictis,* M. *syn.* Jūgo, jūngo: cōllĭgo, as.
Cōnjŭgŭlus, myrtus, *Cato.* Conjugula myrtus. *Plin. 1.*
cōnjugata, *Społrosty, Społsprzęzony.*
cōnjŭgus, *Sprzężony, Jednego stadła, Pará.* Eheleut. *Conjuga permisit, servatus & extulit aras. F.*
cōnjūncte, conjunctim. *Pospołu Sćiśle, Ogołem.*
cōnjūnctĭo, conjunctus, us, *Złączenie, Przyiaćielstwo.*
Coniunctio, pars orationis apud Grammaticos, Priscian. Carisi. nectens vel ordinans dictiones.
cōnjūnctĭonem dirimo, perfringo, *Rozbratczynię.*
cōnjūnctis sententiis, *Zgodnie.*
Coniunctivus modus, idem Subiunctivus.
cōnjūnctus, ti, *Złączony.* Cōnjunctus amicitiâ, gratiâ, officiis, *Przyiaćiel 1.* conjunctus consvetudine, societate, usu, *Towarzysz.*
cōnjungo, *Złączam 1. 2. Spajam, Spinam, Sprzęgam, ziednoczyć.*
Cōnivŏlus, Origo eadem quæ vocis Conivum, sub Nierozaviniony 2. Stulony, Slep.
cōnjūrātĭo, *Sprzyśiężenie.*
cōnjuratus, conjurator, *Sprzyśiegły, Popisowy.* Zusammen geschworen. *Conjurata tuas rumpere nuptias.* (Asclep.)
cōnjūro, *Sprzyśięgam się, Zgadzam się.* Zusammen schwöten. *Altera poscit opem res & conjurat amice.* Hor. *syn.* Cōnspīro, insĭdĭor, *vel* jūro.
cōnjūx, *adject. Społsprzężony.*
cōnjūx, *vel* conjunx, *sub. hic, hæc. Małżonek, żoná.* Das Eheweib. *Exemplumque bonæ coniugis esto mihi.* Ovid. *syn.* ūxor. spōnsa. *epith.* Pŭlchra, grāta, sŏllĭcĭta. *phr.* Sŏcĭāta fœdĕre lĕcti. Sī qua tĭbi sponsa est. Sĕrvāns căsti sŏcĭālĭa fœdĕra lecti. Mūltos dĭlĕcta pĕr annos. Sĭmĭlis prŏbitāte mărito. Făcĭens vĭrum pŭlchra prōle părēntem.
Cōnivum, à coëundo, dictum videtur. Kłobuczki.

Cōnīza, lege Conyza. Conlātro, as, Lżę 1.
Conlazo, Rozprzestrzeniam.
Conlūco, lege Colluco,
Connătātio, cōnnăto, sub Społpływam.
Connatio, ibidem, & sub Społzáletnik.
Cōnnĕcto, Wiążę 1. Záwiezuię 1. zwiezuię, złączam. Zusammen binden. syn. Nĕcto, ānnĕcto, jūngo, ādjūngō, cōnjūngo, āddo, cōpŭlo, āllĭgo, cōmpōno.
cōnnĕxĭo, connexum, xi, connĕxus, us,
cōnnĕxĭvus, Złączaiący. (złączenię.
cōnnĕxus, xi, Spojoni.
cōnnītor, Usiłuię, Operiam się, Usadzam się, Pnę się. Sich unterstehen. syn. Nītor, īnnītor, cōnor.
cōnnīvēntĭa, Przeglądánie. übersehung.
cōnnīvĕo, ivi, & xi, Mrugam czesto, Stulam, Przeglądam 4. Durch die Finger sehen, verschonen. Connivens, oculis ibat, lucoque ferebat. Sil. syn. Dīsīmŭlo, īndūlgĕo, pārco.
Connīvum, idem Conivum.
Cōnnūbĭālis, Małżeński. Zur Hochzeit gehörig. Tradere mirificis, dum connubialia festa. Mart.
cōnnūbĭum, Małżeństwo. Die Ehe. Hectoris Andromahe, Pyrrhi in connubia servas. Virg. vide Coniugium.
cōnnūbo, is, żenię się. Connumero, Policzam.
Cōnŏīdes, is, gr. Kończáto okrągły.
Cōnnūdo, Obnażam.
cōnōpēorum animal, Komor.
cōnōpēum, gr. Namiotek. Ein Vorhang.
cōnor, Usiluię. Unterstehen. Molliter impresso conor adire toro. Prop. syn. Tēnto, nītor, ēnitor, cōntēndo, mōlĭor, īncūmbo, āggrĕdĭor, cōnnītor, ānuītor. phr. Vīrĭbus ēnīt, tōto, cōnnīti corpŏre. Cōnāri plūrĭma frūstra. Mōlīmĭne māgno tēntāre. Vīres ōmnes īmpēndĕre, ādhĭbēre, īnstāre, ātque ōmnes īmpēndĕre vīres. Hōc acrĭus ōmnes īncūmbunt. Fērt īngēns tōto cōnnīxus cōrpŏre fērrum. Hūc ōmnes vērtĕre vīres, ōmnĭa cōnāndo dŏcĭlis sōlērtĭa vīncit. Fātāle āggrĕssi sācrāto āvēllĕre tēmplo Pāllādĭum. Cāptīvus pātrĭos tēntat ādīre fŏcos. Tēr cōnātus ĭbi cōllo dăre brāchĭa cīrcum Īlle sĭmul mănĭbus tēntat dēvēllĕre nōdos.

CONQ

Cōnquadrātus, Czworogránisty.
cōnquădro, Czworogranisto czynię.
cōnquāssātĭo, Poruszęnie się, Stłuczęnie.
cōnquāsso, Trzęsę 2. Tłukę 4.
cōnquāssor, Utrząść się
cōnquĕror, Uskarzam się 1. 2. Nárzekam. Klagen. Conqueror, ire a me seria verba precor. Tib. syn. Quĕror. phr. Quĕrēlas, quēstus, fūndo, ēffūndo, ēdo prēmo, prōmo, prŏfĕro, pēctŏre rūmpo quēstus, ēffūndĕ. vide Queror.
conquexi sub Uczepnąć.
cōnquiēsco, Odpoczywam 1. Przestáię, Ustáię co, Ucicha, Kocham się. Ruhen. syn. Quĭēsco, rĕquĭēsco, cēsso, dēsĭno.
conquĭnīre, Uczepnąć. syllaba qui anceps quantitas, tamen aliqui potius corripiunt.
conquĭnisco, idem, & Nachylam się.
cōnquīro, Zdobywam się, Szukam, Zbieram 1. Mit Fleiß suchen, erforschen. Non illi studium vulgo conquirere amantes. P. syn. Quæro, scrūtor, pērscrūtor, īnvēstīgo, vēstīgo, v. Quæro.
cōnquīsītē, Wytwornié.
cōnquīsītĭo Wynáleziénie, Szukánie.
cōnquīsītor, Popisowy woienny, Podchwytácz, Śpieg.
cōnquīsītus, Wybrániec. Wyborny. Genau gesucht. Conquisita diu, dulcique reperta labore. L. syn. Quæsītus.
congrĕgio, onis, Poyrzenie, Okolicá.
conregione, Náprzećiwko. conregno, Społkroluię
conrĕsuscĭto, Społwzbudzam. Ad Ephesios 2. sermo est de mortuis.
conrēus, Społobwiniony.
conruspor. Zbieram 1. Szukam, Wyszperáć.

CONS.

Cōnsălūtātĭo, Pozdrawiánie.
cōnsălūto, Pozdrawiam 1. Witam się.

cōnsānēſcō, *Wzmagám*, *Goi ſię.*
cōnsāngvĭneus, *Krewny 1.* Blutsfreund. *Et Conſangvineus lethi ſopor, &c.* Virg. *ſyn.* Cōgnātus, ādnātus, prōpīnqŭus, affīnis, *phr.* Cōnsāngvĭnĭtātē prōpinquus. Cōnsōrs gĕnĕris. Cōgnāto sāngvĭnĕ vĭnctus. ſtirpe ăb ūna. Sāngvĭne nātus ĕodĕm jus ălĭquod făcĭūnt āffĭnia vĭncŭla nōbis. ab īisdem fōntibus ŏrti. Dūcūnt ăb ĕōdem ſtĕmmăte rāmum īisdem mājōrĭbus ŏrtus ĕōdem ſāngvĭne prōgnāti, ĕādem quos līnĕa jūngit ſtĕmmătis. Gĕnus āmbōrum fundit ſe ſāngvĭnĕ ăb ūno.
cōnsāngvĭnĭtas, *Krewnosć.* Butsfreundschafft. *Impacata conſangvinitate ligavit.* St.
cōnsānāre, *Zlepzyć* Conſānari, *Goi ſię.*
cōnsărcĭnātor cauſarum, litium, *Prokurator 2. Práktyk 2.*
cōnsărcĭno, *Szczye 1. Zſzywám, Kleię, Zmyſłam 2.*
cōnsărtĭo, *Wſkopywam 2. Grábię.*
cōnſaūcĭo, *Ránię,*
cōnſcĕlĕrātus, *Niećnotliwi.* Laſterhaffrig. *Conſcelerata piâ diſcernit vincula ſede.* v. *Sceleratus.*
cōnſcĕlĕro, *Gwałcę. Zmázáć co 2.*
cōnſcēndo, *Wśiadam 1. Wſtępuię.* Auffſteigen. *Conſcendebat equos, pátrio mucrone relicto.* Virg. *ſyn.* Scāndo, āſcēndo, sŭpĕro. *phr.* Cōnſcēndĕre in ĕquum. Bis dēnis Phrȳgĭum cōnſcēndi nāvĭbus æquor.
cōnſcēnsĭo, *Wśiadánie.*
cōnſcĭēntia, *Sumnienie, Wiádomość, Porozumienie.* Das Gewiſſen. *Abacta nulla Vera conſcientia.* (Jamb.) *epith,* Mōrdax, mōrdēns ſtĭmŭlans, crŭcĭāns, dūra, rĕmōrdens, tōrquens. *phr.* Cōnſcĭa mēns, ănĭmus cōnſcĭus, Tēſtis dŏmēſtĭcus, ſtĭmŭlŭs ĭntĕrĭor. Quōs dīrī cōnſcĭa făcti mēns hăbet āttŏnĭtos, & sūrdo vērbĕrĕ cædit. Nōcte dĭēque sŭum gēſtāre in pĕctŏre tēſtem. Nil cōnſcīre sĭbi, nūllā pāllēſcĕre cūlpa. Prætĕrĭtis ădmīſſa mălis pĕccāta rĕmōrdēns, āſsĭdŭus in pĕctŏre tēſtis. Cŏrrōdēns vērmis. Cārnĭfĭces hăbĕt ŏccŭltos cōnſcĭēntĭa mōrdēns. Qui măgis ātque măgis tōrquent quām vērbera pĕctus ŏccūltum quătĭens ănĭmos tērrōre flăgellum. Hī ſunt quī trĕpĭdānt & ad ōmnia fŭlgŭra pāllēnt cum tŏnat, ēxănĭmes prīmo quŏque mūrmŭre cœli. Hăbĭtāns ſub ālto pĕctŏre.
cōnſcĭēntĭa mordeor, *Sumnienie mam,*
cōnſcĭēntĭæ angor, *Sumnienie trwożliwe.*
cōnſcīndo, *Rozdzieram, Drápię 1. Łżę 1. Szczypię 4.*
cōnſcĭo, *Czuię ſię 2.* Bewuſt ſeyn. *Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.* Hor. *ſyn.* Cōnſcĭus ſum. tēſtis mĭhi ſum.
cōnſcīſco, *Uchwalam, Dopuſzczam ſię, Stanowię 1. Nábáwiam kogo, Zbroić co, Zabiiam ſię.* Etwas mit ordnen. *ſyn.* Dēcērno, *vel* īnfĕro.
cōnſcīſsūra, *Dziurá, Roſpor.*
cōnſcĭum facio, *Zwierzám ſię.*
cōnſcĭus, *Swiádom, Wiedzący, Społwiedzący, Czuięcy ſię.* Bewuſt. *Conſcius audacis facti caudamque remulcens.* V. *ſyn.* Pārtĭcēps, sŏcĭus teſtis, *vel* rĕus, nŏcens.
cōnſcĭus ſum, *Czuię ſię, Wiem co ná cię.*
Conſcreor. Popluwam. *Cōnſcrībillare, Pokreślić.*
cōnſcrībo, *Spiſuię, Popiſuię 1. 3. Piſzę 2. Wybiiam, Pokreślić.* Beſchreiben. *Ordinis extremus conſcribi in ſæcula civis.* S. *ſyn.* Scrībo, īnſcrībo, cōmpōno, *vel* cōllĭgo, cōgo.
cōnſcrīptĭo, *Spiſowánie, Spiſek.*
cōnſcrīptor, *Piſarz 1. Dźiełopis.*
cōnsĕcāre, *Zsiekáć.* cōnsĕcrānĕus, cōnſĕcrātus, *Poświętony.* Cōnſĕcrātio, *Poświącánie.* Cōnsĕcrātor, *Poświęćiciel.*
cōnſecro, *Poświącam 1. Ofiáruię 1. Kánonizuię,* Weyhen. *Poſt fata conſecratus, & templis datus.* (Jamb.) *ſyn.* Săcro, dō, dĭco, dēdĭco.
Conſectaneus, i. alios ſequens, conſentiens, Calepin. Caſaubon.
cōnsĕctārĭum, *Zámknienie 3.*
cōnsĕctārĭum ēſt, *Idźie zá tym.*
cōnsĕctārĭus, *Náſtępny.*
cōnsĕctātĭo, *Nábywánie, Sádzenie ſię, Wytrwánie, Gonienie, Stáránie, Chwytánie.*
cōnsĕctātŏr, *Zábiegacz.* Cōnsĕctĭo, *Rąbánie.*
cōnsĕctor, aris, *Náśláduię, Ścigam, Zábiegam*

gam 5. Dościgam. Idę zá kim, Stáram się. Chodzę 5. Zdobywam się. Wyráżić chcę. Nachfolgen/nachgehen. *syn.* Sĕctor, sĕquor pērsĕquor, cōnsĕquor: aūcŭpor, căpto.
cōnsĕcūtĭo, *Nábyćie Nástępowánie.*
consedeo pro Consideo. ad Ephesios 2.
consĕdo, onis, Społśiedzący, Siedzący podle.
consella ha, in Stolec 1.
consēmĭnālis, consemineus, *Mieszány.*
cōnsĕnesco. *Stárzeię się, Zstárzeć się. Niszczeię, Gnuśnieię.* Alt werden. *Macesco, consenesco. tabesco. miser.* (Jamb.) *syn.* Sĕnĕsco, sĕnex fīo.
Consenior 1. Petri 5. qui & ipse est presbyter. quæ vox plures sensus habet.
cōnsēnsĭo, *Zgadzanie, Zgodá, Zezwolęnie, Spiknięnie, Jednomyślność.*
consēnsu omnium, *Zgodnie.*
cōnsēnsus us, *Zezwolęnie, Przyzwolęnie Zgodá, Proporcya 1. Skłonność 3.* Gleicher Sinn/ Einwilligung. *syn.* ăssēnsus, *vel* cōncōrdĭa. *epith.* ămicus, quæsītus, făcilis *phr.* Cōnsŏnat ăssēnsu pŏpŭli, prĕcĭbusque făventum Rēgĭa. *v.* *(Consentio.*
cōnsēntānĕum ēst, *Przystoi,*
cōnsentānĕus, *Przystoyny, Przyzwoity Zgádzá się, Zgodny.*
Consentia sacra. Festa, quæ statuta sunt ex consensu multorum; ut familiarum gentium. Et Consentes dii apud Varronem eosdem.
consēntĭens, *Zgadzaiący się, Zgodny.*
cōnsēntĭo, *Zgadzam się, Zezwalam.* Verwilligen/ gleiches Sinnes oder Meynung. *Consentire suis studiis, quæ crediderit te. Hor. syn.* Cōnvĕnĭo. ăssentĭo, ăssēntĭor. ānnŭo, cōngrŭo, *phr.* Mēns ōmnĭbus ūna est. ōmnĭbus īdem ănĭmus. Cūncti ăssēnsere. Idem ōmnes sĭmul ărdor hăbet, Cūnctæ sĭmul ăssēnsēre cŏhōrtes Quod sī Dĕus ōre sĕrēno ănnŭĕrit. Nōn ăvērsāta părĕnti ănnŭit. Dĭcta Jŏvis pārs vōce prŏbānt, stĭmŭlōsq; frĕmēnti ădjĭcĭunt, ălĭi pārtes ăssēnsĭbus īmplēnt. Sīc ĭlle ēffātus, & ōmnes ăssēnsēre ănĭmis, nūtuque & murmure læto.
cōnsēntit, *Przystoi. Consepelio, sub Grzebię.*
cōnsēpĭo, *Ogradzam 1. Zagradzam 1.* Einzäunen. *syn.* Sēpĭo, mūnĭo, claūdo.
cōnsēptum, *Grodź. Zámknięnie. Osadá.*
cōnsĕquens, *Nástępuiący.*
cōnsĕquens est. *Idźie za tym.*
cōnsĕquēnter, *Nástępnie, Porządkiem, Zátym*
cōnsĕquēntĭa, æ, *Nástępowánie,* & sub *Idźie zá tym.*
consĕquēntĭa, *ium à Consequens neutro, sub Zámknięnie domu. Consequio, ha Orszak.*
consĕquium, Następowánie, Pácholstwo.
consĕquor, *Nástępuię 1. 2.* Sćigam, *Dośćigam, Idę zá kim, Vosládowáć, Chwytam, Dostaię 1. Poymuię myślą.* Erlangen/nachfolgen. *Consequor hic, ut me nec timeat, nec amet. M. syn.* Sĕquor, *vel* ădĭpīscor, ăcquīro, păro. cōmpăro. ăssĕquor. *v. Acquiro, vel* æmŭlor, *consequus. Nástępuiący.* (imitor
cōnsērēnat, *Wyiaśnia się.*
cōnsēro, rui, *Potykam się 4. Zásadzam,* & in *Złączam.* Zusammensetzen. *Conserimus multos Danaum dimittimus Orco. syn.* Mĭscĕo, īmmĭscĕo, cōnjŭngo, cōnnēcto, cōnfĕro. *phr.* Mūltāquĕ pēr cæcam cōngrĕssi prælĭa nōctem. Cōnsĕrĭmus, Lōrīcam cōnsērtam hămis aūrōque trĭlīcem.
cōnsero, evi, *Zásiewam, Sádzę płonki, Zyżnym czynię.* Besäen / bepflantzen. *Conserere atq; Olea magnum vestire Taburnum. syn.* Sēro, īnsēro, sēmĭno, plānto. *phr.* ēn quĭs cōnsērĭmus agros.
cōnsērte, *Sćisle.* consērtĭo, *Spoięnie.*
cōnsērtor, *Potykácz, Przećiwnik.*]
cōnsērtus, *Splećiony.*
cōnsērvātĭo, *Chowánie.*
cōnsērvātor, *Obronićiel, Obrońcá.*
consērvĭtium, Społniewola.
cōnsērvo *Zachowuię 1. 2. żywię, Pochowáć, Przestrzegám 3.* Bewahren / beschirmen. *Conservabat opes humilis casa, mitia porro. P. syn.* Cūstōdĭo, tŭĕor. tūtor, sērvo. ăssērvo,
cōnsērvorum lassitudo, *Smaganiec.*

Cōnsērvus, *Spółniewolnik.*
cōnsērvula, *Seneca, Rhetor.*
cōnsēssor, *Społsiadaiący. Siedzący 2. 3.*
cōnsēssus, *Zgromadzenie, 3. Siedzący,*

CONSI

Cōnsīdeo, ēs, *Siedzę 1. Siadam 3. Społsiedzę. Upada morze.* Beyeinander sitzen. *syn.* āssīdeo, āsīdo, ūna sēdēo, *vel* quiēsco. mōror, cōmmŏror, cōnsīsto, cōnsīdo.
Considerantia. Cic. corr. inconsiderantia.
cōnsīdĕrātē, *Opátrznie, Bacznie.*
cōnsīdĕrātio, *Upátrowánie, Przypátrowánie, Rozważanie, Opatrzność.*
Considerator, Przypatruiący się, Rozważacz.
cōnsīdĕrātus, *Baczny, Opátrzny, Ostrożny.*
cōnsīdĕro, *Rozważam co, Przypatruię się, Oglądam 1. Náradzam się, Rachuię się.*
cōnsīdo, is, *Siadam 3. Sádowię się, Siedzę u stołu, Ustáię co, Ustáię się co, Upáda co nádoł, Postánowić się.* Nidersitzen. *vide supra Consideo. Vultis & his mecum pariter considere regnis.* Virg.
cōnsīgnātio, *Pieczętowánie, Swiadectwo. Moniment, Zegnánie.*
Consignatius, Consignatissime. Wyráźnie,
Consignificātio, Obwieszęnie,
cōnsīgno, *Pieczętuię Piszę 2.* Versieglen. *syn:* obsīgno, sīgno, firmo, *vel* dēpōno.
cōnsīgno publīcis, līteris, munīmentis. *W wodzę w kśćięgi.* (*cicha.*
Consīlēre, *Umilknąć,* consilesco idem, &c. *U-*
consīlia struo, *Zmawiam się.*
consīliārius, Consiliator, subst. *Porádnik,*
cōnsīliārius, adject. *Porádny.* (*Senator.*
cōnsīligo, *Gotzykiwiat, Płucnik ziele.*
cōnsīliis, in, ad consilium adhibeo, *Rádzę*
cōnsīlii magni, *Rozsądny.* (*się.*
cōnsīlio, *Umyślnie, Cositio as. Pilńiánego co*
cōnsīlio, *is, Wskákuię.* (*robię*
cōnsīlio meo, *Zá radą moią.*
cōnsīlio princeps, *Rájcá.*
cōnsīlior, aris, *Rádzę 1, Náradzam się.*

cōnsīliōrum dux, moderator, minister, auctor, socius, *Porádnik, Rádźićiel.*
Consiliōsus, Porádny.
cōnsīlium, *Ráda 1. 2. 4. Poráda, Naradzánie, Sąd 2. Sposob, Przemysł, Koniec spraw. Rádźiecki dom.* Ein Rath/Rathschlag. *Consilium ne sperne meum, tibi fama petatur.* Virg. *syn.* Sententia, mēns, sēnsus, jūdicium, ănĭmus. *epith.* ărcānum. prōvĭdum, sălūtāre, ūtĭle, fĭdēle, ămīcum. quæsītum sēcrētum, cæcum, mātūrum, sălūtĭfĕrum. *phr.* Quīs jám kōlātĭa victo consilium; fĕrat ? ădmŏnĭtu cœpi fortiorēsse tŭo. Cōnsīlium nōbīs rēsque lōcīsque dăbunt. ărcānum jŏcōso cōnsīlium rētegis Lyæo.
cōnsīlium alicujus sequi, sub *Rádá 1.*
consīlium sanctius interiusq; quasi *Rádá.*
consīlium do, affero, *Rádzę.* (*táiemna.*
cōnsīlium accipio. capio, exquiro, peto. *Rádzę się.*
consimil. consĭmĭlis. *Podobny.*
cōnsĭmĭlĭter, *Podobnie.*
Consīpio, *is, sub Trácę. Consiptus: sub Zagra-*
consisto, Zástanowięnie się. (*dzam.*
cōnsīsto, *Zástanawiam się, Niedobiegam, Ustáię co, Otrzymáć się, Pokázuię się, Stoię w sprawię. Ostáię się, Zostáię się.*
cōnsīstĕre mente, animo, *Uspokoić się, Przychodzę ksobie.*
Consistōrium Konsistorz, *Sądowa Sala,* & *Rádá táiemna 2.*
cōnsītio, *Siánie.* Consītor. *Sádownik.*
consītor uvæ, *Winiarz.* Cōnsitūra, *Záśiew.*

CONSO

Cōnsobrīnus, *Wuieczny, Stryieczny, Ciotczány.* Schwester-Sohn. *syn.* āgnātus, cōgnātus, affīnis, prŏpīnquus.
cōnsŏcer, *Społświekier.*
consŏciātim, Społecznie.
cōnsŏcĭātio, *Stowárzyszęnie, Złączęnie.*
consŏcio, *Złączam.* Zugesellen. *Umbram ho-*

 spita-

spitalem consociare amant. (Asclep.) syn. jungo, conjungo, socio.
consocio consilia, sub Spiknąć się.
consolabilis, Poćieszny, Łácny do ćieszenia,
consolatio. Cieszenie, Poćiechá. Troſt. syn. Solamen, solatio, solatium, vide Solatium.
consolator, Poćieszyćiel, consolatorius, (Poćieszny.
consolida. Zywokoſt.
consolida regalis, Oſtrożka. Consolidatio, Utwierdzenie. consolido, Spajam. Utwier- (dzam.
Consolino, pro consolo priscum. Rádzę.
consolor, Cieszę, Cieszę się. Tröſten. His me consolor victurum suavius ac si. Hor. syn. Solor levo, vide Solor, ari.
consomnio, Sni mi się. Zábażyło mu się, Zmyślam: 1. (Gkos.
consonans, Zgádzáiący się, Brzmiący, & in Consonantes literæ apud Grammaticos sunt, quæ per se nec syllabam facere, nec efferri possunt, sine vocalium præpositarum vel postpositarum auxilio Diomed. Consone, Terentiano.
consonantia, Melodya, Zgodny dźwięk.
consono, Zgadzam się. Mitthonen Zusammen ſtimmen. Consonat omne nemus, vocemq; inclusa. &c. syn. Sono, resono, persono, vel consentio, convenio.
consonum est, Przyſtoi:
consonus, Zgadny, Stroyny. Gleichſtimmlig. Habitus noti, & vox consona linguæ. Sil.
consopire, Uśpić. consopior, Usypiam.
consors, Ucześnik Towárzysz, Społkuiący, Mitgenoſz. syn. particeps socius. phr. Consors, sociusque laboris.
consors tori, Małżonek. Consortio, onis, & consortium, Towárzyſtwo 1. Złączenie.
conspector, Pátrzacz. Conspectus, ti, Okazáły
conspectus, us, Weyrzenie, Obliczność, Widok 2.
conspergo, Pokrápiam, Posypuię 2. Rozczyniam, & sub Pſtrze. Beſprengen. syn. aspergo, perfundo, spargo.
conspersio, sub. Kompleksya, & Rozczynione.
conspicilium, conspicillum, Strážnicá, Okulary
Conspicio, ouis, Poyrzenie. (lary
conspicio, is, Obaczam co, Widzę 2. Upátruię 2. Uyrzeć co, Patrzam. Anſchauen/beſchauen. Et precor illi ipsi conspiciare senex. Ped. syn. aspicio, conspicor, considero, video intueor, vide Aspicio.
conspicor, Widzę 2. Obaczam co: Geſehen werden. Fontibus in liquidis quoties me conspicor ipse. Ovid. vide supra Conspicio.
conspicuus conspiciendus. Okazáły, Widoczny 2. Znákomyty, Znáczny: Wielki 1. & in Krasny. Achtbar/ ſchembar. Occultum stella conspicuumq; polum. Ovid. syn. conspiciendus, clarus. perspicuus, illustris.
conspirans, Zgadzáiący się, Zgodny:
conspirate, conspiratus, Zgodnie.
conspiratio, Spiknięnie się. Zmawiánie się, Zgodá, Zgadzánie się. Vereinigung / Verbündnüß. syn. conjuratio: consensus, concordia.
conspiratus, ti, à spira, Skupiony.
conspiratus, ti. à spiro. Przysięgły.
conspiratus. us. à spiro. Spiknięnie, Zmawiánie się.
conspiritus, us. Zgodá.
conspiro, à spira, Kupię, Zwiią się wąż.
conspiro, à spiro, Znawiam się, Spiknąć się, Zezwalam się: Zuſammen ſchwören/ oder ſich zuſammen verbinden. Æreaq; assensu conspirant cornua rauco. Virg. syn. conjuro, consentio, convenio.
conspissatus. Twárdy, Conspisso, Zgęszczam.
Conspolium. Arnob. libi genus in sacris.
conspondeo, sub Społrękoymia.
consponsio, Obietnica. & sub Zákładnik 2.
consponsor, consponsus, Obiecownik, Społrękoymia, Sprzysięgły, Wierny.
conspuo, consputo, Pluię ná co.
conspurcatus, Pomázány.
conspurco, Plugáwię.

CONST

Constabilio, Utwierdzam.

cōnſtāgno, *Rozlewa rzeka.*

cōnſtāns, *Stały.* Conſtanter, *Stále.* Standhafftig / tapffer. *ſyn.* Fīmus, īmmōrtus, īmmōbĭlis, tĕnax, *phr.* Prōpŏſĭti tĕnax. Mēns nēſcĭa flēcti. Nĕque me sĕntēntĭa vērtit. Nūlla mĕam vērtet sēntēntĭa mēntem. Sī mĭhi non ănĭmo fixum īmmōtumque mănēret. Quōd sĕmēl ōre prŏfūdi. Nūlla īmmūtabĭt vēntūri tēmpŏrĭs ætas. Sĕdet vūltu grăvĭtas īmmōta sĕrēno. Pērſtĭtit īlle ănĭmo vūltūquĕ īmmōtus ĕōdem. Nūllis frāngĭtur īlle mĭnis. Mĕtus ōmnes & ĭnēxōrābĭle fātum sūbjēcit pĕdĭbus, īllum nōn pŏpŭli fāſces nōn pūrpŭra Rēgum flēctit mŏvĕt, turbat. Fōrtūnæ sūbdĕre cōlla nēſcĭus, haūd ălĭo vūltu quām ſi cōnvīva jăcērĕt, īntēr plēna mĕri rĕdĭmītus tēmpŏra sērtis. Fōrtūnāmquĕ tŭens ūtrāmquĕ rēctus. Īnvīctum pŏtŭit tĕnēre vūltum. Tālĭa pērſtābat mĕmŏrāns fixuſquĕ mănēbat. Īlle nĭhīl vūltum mūtātus. Ĭnānēs pērdit, ăīt, lăchrўmas. Sĕd nūllis īlle mŏvētur flētĭbus, aut vōces ūllas trāctābĭlis aūdit. Jūſtum ātquĕ tĕnācem prŏpŏſĭtī vĭrum. Nōn cīvĭum ārdŏr prāva jŭbēntĭum. Nōn vūltus īnſtāntis Tўrānni mēnte quătit sŏlĭda, nĕque Aūſter, nec fūlmĭnāntis magnă Jŏvis mănus. Sī frāctus īllābātur, ōrbis, īmpăvĭdum fĕrīent rŭīnæ. Flāmma Mĕlĕāgrus ăb īlla ūrĭtur, & cæcis tōrtēri vīſcēra sēntit īgnĭbus, ac măgnos sŭpĕrat vīrtūte lăbōres. Nēc tămen hīc mūtāta quĭes prŏbĭtāsve sĕcūndis īntŭmŭit, tĕnĕr īdem ănĭmus, mōrēſquĕ mŏdēſti fōrtūna crēſcēnte mănent.

cōnſtāntĭa, *Stáłość, Pewność.* Standhafftigkeit. *ſyn.* Grăvĭtas. *epith.* Īmpĕnĕtrābĭlis, īnvīcta, fīrma, īntrĕpĭda, sēcūra, fōrtis aūdax, gĕnĕrōsă, māgnănĭma, vĭrīlis, ſtābĭlis, īmmōbĭlis, īmpăvĭda, pērpĕtŭa, măgna, impătĭens īntērrĭta, ſtŭpēnda, ĭnēxpūgnābĭlis. *phr.* Ănĭmus fīrmus, cōnſtāns, īmmōbĭlis, īmmōtus, Mēns, nēſcĭa flēcti. Cōnſĭlĭum fīrmum. Mēns īnvīcta mĭnis: nēſcĭa mŏvēri. vūltu grăvĭtas īmmōta sĕrēno.

cōnſtat, conſtat mihi, *Wiem 1. 2. Koſztuie mię Stoi zá tyle, Wiádomo ieſt, Przychodzi mi, Jáſna rzecz, Umyśliłem,* & ſub *Złożony.*

conſtat mens in aliquo, *Przy ſobie.*

conſtat ſibi. *Stały.*

Conſtellātus, Gwiazdziſty. Conſtellātio. Konſtelacya.

cōnſternātĭo, *Przelęknięnie, Roſterk.* Cōnſtērnātus, *Przelękły, Strucbláły, Zlękány.*

cōnſtērno, *ás, Trwożę, Przeſtrąſzam, Zlękáć.* Erſchrecken. *ſyn.* ēffūndo, ſtērno, ſpārgo, cōnſpērgo. *phr.* Cōnſtērnunt tērram, cōncūſſo ſtīpĭte frōndens.

cōnſtērno, is, *Ściełę. Nakrywam, Tárcicámi pokładam, Odalam 1.*

cōnſtērnor, aris, *Truchleię, Serce tracę, Upadam, 2. Przelęknąć ſię.*

cōnſtīpātĭo, *Skupienie, Ściśnienie, Stłaczanie.*

cōnſtīpo, *Kupię, Stłaczam 2. Utłoczyć Zátárli ſię.* Zuſammen trucken. *Inter carnifices, & conſtipata ſedebat.* Prud. *ſyn.* Stīpo, dēnſo, cōndēnſo, cōgo.

cōnſtīpor, *Wtłaczam ſię, Ściſkáć ſię.*

conſtitio, Záſtánowienie ſię.

cōnſtĭtuo, *Stanowię 1. 2. Stawiam 2. 3. Uchwalam, Umawiam ſię, Náznaczam, Sporządzam, Poſtanowić 1. 2. Arenduię, Gotuię Wyſtáwiam.* Ordnen / fürnehmen. *Conſtituunt taurum ante aras, &c. ſyn.* Stătŭo, dĕcērno dēlībĕro, cōgĭto, dēſīgno, *vel* pōno, cōllŏco.

cōnſtĭtŭo, judicium, *O ſadzam práwo.*

cōnſtĭtūtĭo, *Poſtanowięnie 1. 3. Stánowięnie, Uſtawá 1.*

cōnſtĭtūtĭa cauſæ, *Wſtąpięnie w práwo.*

cōnſtĭtūtĭo corporis, *Komplekſya.*

Cōnstitūtio personalis, *Przywiley.*
Cōnstitutor, *Stánowićiel.*
Constitutōrius, *ut actio Constitutoria. Paul. I.C. Spráwá o umowę nieżachowáną.*
cōnstitūtum, *Umowá r. Czas umowiony.*
cōnstitūtus, ti, *Asekt, kto, iáko.* Geordnet / bestellt. *syn.* Stătūtus, decrētus, *vel* pŏsĭtus, lŏcatus.
cōnstĭtūtus, ûs, *Zástonowięniesię, Skupięnie, Gromádá 2.*
cōnsto, *Spotstoię, Zgadamsię, Stoię przy tym Státeczznym bydź, postawem 1. Przy sobie.* Grand halten. *Adducto constitit arcu,* Virg. *syn.* Stō, pĕrsto, pĕrsĕvēro.
cōnstrātum, *Pokład w budowániu.*
cōnstrĕpo, *Grzmot czynię.*
cōnstrictio, *Sćiśnięnie.*
cōnstrictus, *Sćisły, Związány, Sćiśniony, Niewesoły, Zmarszczony.*
cōnstringo, *Zwięzuię, Spinam, Wiążę 1.* Zusammen ziehen. *syn.* ārcto, cŏarcto, cōmprĭmo, strĭngo, āstrĭngo, lĭgo. *v. Vincio.*
cōnstrūctio, *Spoięnie, Składánie, Budowánie 1.*
cōnstrŭo, *Składam 1. Buduię, Kupię. Gromádzę, Kierę.* Auffbauen. *syn.* cōndo, strŭo, ædĭfĭco, *vide Ædifico.*
cōnstŭprātor, *Gwałćićiel.*
cōnstŭprātus, *Skáżony.*
cōnstŭpro, Zgwałćić. Ein Frauenbild schwächen. *syn.* Stŭpro, vĭŏlo.

CONSV.

Cōnsvāsco, *Rádzę 1.* Cōnsvāsor, *Ráżićiel.*
Consŭālia, *orum ludi in honorem Consi. Varr. Plin. Arnob. v. infra Consus.*
cōnsŭdāsco, consudo, *Pocę się, & sub Puszcza drzewo.*
cōnsvēfăcio, *Nákłádam kogo czego.* Gewöhnen. *syn.* āssvēfăcio.
cōnsvēsco, *Nákładam się, Nákładam kogo czego, Przyuczam, Nierządu pátrzyć 1. 2.* Ganz gewohnen. *Consvevere jocos vestri quoque ferre &c.* M. *syn.* āssvēsco, sŏlĕo. āssŏlĕo. *v. Assesco.*
cōnsvētūdo, *Consvetio, Zwyczay, Obcowánie 1. Towarzystwo 1.* Gewohnheit. *Consuetudo mali, tenet insanabile multos,* I. *syn.* Mos, ūsus, āssvētūdo. *epith.* āntīqua, vĕtus, nŏva, bŏna, măla, pĕssima, ūtĭlis. *vide Assvesco.*
cōnsvētūdo dissolūta, *Rospustá.*
cōnsvētus, *Zwyczáyny.* Gewohnheit. *Cum Protea consveta petens è fluctibus antra.* Virg. *syn.* āssvētus, āssvēfactus, cōnsvēfactus.
cōnsul, *Burmistr.* Bürgermeister. *Atria sunt illis Consulis alta mei.* Mart. *epith.* Vigil, ānxius, sōllĭcĭtus, æquus, jūstus, pŏtens. *phr.* ūrbis rēctor, Quem pĕnes est cōmmūnis cūra sălūtis, urbis fræna tenens, urbis sŏrtitus, hăbēnas, Qui jūstis mŏdĕrātur lēgibus ūrbem. Quem pones est lĕgum vĕnĕranda pŏtēstas. Qui scrībit lēges. Qui plăcĭda pŏpŭlos in pace gŭbernant. ūrbis sūmma tĕnens. Pūblica rēs & Cōnsŭlibus dat cōndĕre fāstos.
cōnsŭlāris, *Burmistrzowski, Rádziecki.* Dem Bürgermeister zugehörig. *Non enim gaza neque Consularis.* (Săph.)
cōnsŭlāris vir, *Rayca.*
cōnsŭlāriter, *Burmistrzowsko.*
cōnsŭlco, *Brozdżę, & sub Marszczę się.*
cōnsulo, *Rádzę się, Rádze okim, Poradźić sobie, Naradzam się, Staram się, Szánuię 2. Oszczędam, Zábiegam 5. Dogadzam 1, Ochraniam, Opátruię 2. 3.*
cōnsŭlo in aliquem &c. *Postępuię z kym.*
cōnsŭlo in me male, &c. *Zle sobie postępuię.*
cōnsŭlor, *Rádzą się mnie.*
cōnsŭlta opera, *Umyślnie.*
cōnsŭltātio, *Náradzánie, Porádá, Rozmyśl.*
cōnsŭltātor, *Rádzący się.*
cōnsŭlte, consultissimè, *Mądrze.*
cōnsŭltò consultis verbis, *Umyślnie, Rozmyślnie.*
cōnsŭlto, as, *Náradzam się, Rádzę się.*
cōnsŭltor, oris, *Porádnik.* Ein Rathgeber.

Sub galli cantum consultor ubi ost ia pulsat. H
cōnsūltum, *Uchwałá 3. Wyrok 1.*
cōnsūltus, consultorius, *Porádny, Biegły, Rozmyślny, Uczony.* Weiß/ wohlberathet. *Consultus erro, nunc retrorsum.* (Iamb. senm syll.) *syn.* Quī cōnsūlĭtur, *vel* pĕrītus.
cōnsūltus juris, *Fráktyk 2.* (*Zpełná.*
cōnsūmmābĭlĭs, consummatus, *Doskonáły,*
cōnsummātĭo, *Dokonánie, Sumá 1.*
cōnsūmmo, as, *Dokonywam, Sumuię, Czynitá suma.* Vollenden. -- *Effectam cum consummaveris adem.* Al. *syn.* cōnfĭcĭo, ābsŏlvo, pĕrăgo. *vide Finio.*
cōnsūmo, is, *Trawię 2. Ziadám 1. Przemarnowáć, Psuię.* Verzehren. *Accisis coget dapibus consumere mensas.* Virg. *syn.* Tĕro, contĕro, ābsūmo, īmpendo, ĕxhaŭrio, dīssĭpo, cōnfĭcĭo, pĕrdo.
cōnsūmor, *Niszczeię, Schnę 2.*
cōnsūmor incendio, *Pogorzeć, Zgorzeć.*
cōnsūmptĭo, *Trawienie 2. Strawienie, Niszczenie.* consumptio sui, *Suchoty chorobá.*
cōnsūmptor, *Trawiciel, Niszczyciel.*
cōnsŭo, *Zszywam.* consuo dolos, *Sztuki zazyć.*
cōnsūrrēctĭo, *Powstánie.*
cōnsūrgo, *Wstáię, Powstaię, Podnoszę się 2. Oburzam się.*
Consus, deus consiliorum. Varr. Arnobi. Cyprian. idem Neptunus.

CONTA

Cōntābēsco, contabefacio, *Schnę 2.* Verzehren/ ausdörren. *syn.* Tābesco, cōntābeo
cōntābŭlātĭo, *Piętro, Fałdowánie.*
cōntăbŭlo, *Táręicámi pokładam, Piętruię Most buduię.*
cōntāctus, us, *Dotknienie.*
cōntāctus ab auro, *Pozłocisty.*
cōntāctus sale, sapore, *Okraszony.*
cōntāgĭo conscientiæ, *Porozumienie.*
cōntāgĭone patris, *Zoycá.*
cōntāgĭōsus, *Przyzrutny.*
cōntāgĭum, contagio, contāges, is, *Zárázá 1. Przyrzut, Dotknienie, Złączenie, Uczęstnictwo.* Anstechende Kranckheit. *Nec mala vicini pecoris contagia lædent.* Virg. *syn.* Cōntāges, cōntāgĭo, lūes, pēstis. *epith.* Mālum, dīrum, sōrdĭdum pūtrĭdum, mōrbĭdum, īnfēstum, hōrrēndum. *phr.* Dīra per ōmnes mānābānt pŏpŭlos fœdi contagia morbī. Invādunt tōtum cōntāgia morbida mūndum. *vide Pestis.*
cōntāmĭnātĭo, *Poszpecenie, Pomázánie, ...żenie.*
cōntāmĭnātor, *Lżyciel. Pługáwiec*
cōntāmĭnātus, *Nieczysty, Sp...*
cōntāmĭno, *Szpecę, Pług... Pyskłęsie, Zmázáć 2. 3.* ... sudlen. *Sic interpositos vitiis contaminat uuco.* M. *syn.* Fœdo, inquĭno, cōmmăculo, pollŭo; īnfĭcĭo, măcŭlo. *vide Macula.*
Cōntŏnter, *idem* Cunctanno. Cōntātio, *idem* Cunctatio.
Cōntārius, *Kopiynik 1. 2.*

CONTE

Cōntēchnor, *Zmyslam 2.*
cōntēgo, *Nakrywam, Zakrywam, Pokrywam.* Zudecken. *Aut hic Tanacia contegat ossa ego.* *syn.* Tēgo, condo; ābscōndo, ŏccŭlo, ŏccultĭo. *vide Occulto.*
cōntĕmĕro, *Zmázáć 2. 3. Zgwałcić 3.* Schänden. *Cujus tam nefas contemerare manus.* M. *syn.* Tĕmĕro, vĭŏlo, corrumpo.
cōntēmno, *Gárdzę.* Verachten. *syn.* Tēmno, fāstīdĭo, rēspuo, spērno, āspērnor, dēspĭcĭo, cōncŭlco, abjĭcĭo, nēglĭgo, pārvi, nĭhĭli dūco, făcĭo, æstĭmo, pēndo, pĭlo, nōn cūro. *phr.* Sōrdēnt tĭbi mūnĕra nōstra. Nēc mūnĕra cūras. Hoc tibi pro vili sub pĕdĭbūsque jăcēt Nĭhil ille Dĕos, nec fāllere cūrat, invĕnĭēs ālium, sī tē hĭc fāstīdit ălĕxis. Dūmque tĭbi est ŏdio mĕa fistula. N. rĕfūgis tĕnuēsque pĭget cognōscĕre causas Respŭis, hæc ănĭmis, lōngēque rēmĭtis Tu cāve nōstra tŭo cōntemnas cārmĭna fāstu. *vide Aspernor.*
Cōntēmnĭfĭcus, *jak Wzgárázowy.* (Cię,
cōntēmplābĭlis, *Widoczny 2. Przypátrujący* się.

Cōntēmplātĭo, *Przypátrowánie, Rozważanie, Bogomyślność.* (*śáiący.*

Cōntēmplātīvus, *Przypátruiący się, Rozmy-*

Cōntēmplātor, *Przypátruiący się, Bogomyślny.* Anschauer. *Contemplator item, cum se nux &c.* Virg.

Cōntēmplātus, ûs, *Przypátrowánie.*

Cōntēmplo, *Pátrzam, Przypátruię się.*

Cōntēmplor, *idem, & Oglądam, Rozważam 1. Wlepiam oczy, Bogomyślnośćią się bawię.* Betrachten/ besehen/ Anschauen. *syn.* ănĭmo lūstro, cōnsīdēro, mēdĭtor, cōgĭto. *v. Cogito. vel* vĭdēo, pērspĭcĭo, cōnspĭcĭo, spēcto, āspĭcĭo, īntŭēor. *vide Aspicio.*

Cōntēmpŏrāneus, Rowiennik 2.

Cōntēmptĭbĭlis, *Wzgárdy godny, Podły.*

Cōntēmptĭm, *Gardząc, Wzgardzenie.*

Cōntēmptĭo, *Wzgardá 1. 2. Pogárdzánie.*

Cōntēmptĭûs, *Niedbalé.*

Contemptor, aris. Plaut. corr. Contemplor.

Cōntēmptor, oris, *Gardzićiel.* Ein Verachter. *Est hic, est animus lucis contemptor: & istum.* Virg.

Cōntēmptu laboro, *Gárdzą mną.*

Cōntēmptus, ti, *Podły, Wzgardzony.* Verachter. *syn.* Dēspēctus, fāstīdītus, sprētus, ābjēctus, rējēctus, nēglēctus. *phr.* Dēspēctus tĭbi sum, nēc qui sim quæris ălēxi, Sprētæque īnjūrĭa fōrmæ. Pōsthābĭta cōlŭīsse Sāmo. *v. Abiectus.*

Cōntēmptus, us, contemptus, *Wzgardá 1. Pogardzánie.* Verachtung. *syn.* Fāstīdĭum, *epith.* Sŭpērbus, ēlātus, tŭmēns, tŭmĭdus, grāvis. *phr.* ātquĕ sŭpērba pātī fāstīdĭa.

Cōntēndo, *Sprzeczam się, Swárzę się, Przećiwiam się, Przegadywam się, Usadzam się, Gárnę się. Wyśćigam się, Pnę się 2. Silę się 1. 2. Nápinam, Udáię się gdzię, Rospieram się, Przyrownywam, Zákłádam się o co, Wádzę się, Usiłuię, Jádę 1. Idę, Nie dáię wprzod, Rośćiągam co, Biezę 1, 2. Sćiągam 1.* Spannen/ Zancken/ streiten. *Abnuat, aut secum malit contendere bello.* Virg.

syn. Cōnor, nītor, ŏnĭor, mōlĭor. *v. Conor.* *vel* īntēndo āddūco, *vel* rīxor, jūrgor, āltērcor *vide Rixor.*

Cōntĕnĕbrat, *Mierzcha się.*

Cōntēntè, contentĭùs, *Sćiśle, Usilnie, Głośno.*

Cōntēntĭo, *Usilność, Nátężanie, Nápięcie, Przećiwianie się 2. Spor, Przyłożenie chęći, Rownanie, Przegadywánie się.* Zanck/ Unterstehung. *syn.* Līs, rīxa, *vel* cōnātus. *epith.* īnīqua āmāra, mōlēsta, vāna, răbĭōsa, clāmōsa, vēsāna, īnsāna, sāngvĭnēa, tūrpis, īmprŏba. *vide Rixa.*

Cōntēntĭo vocis, *Wołánie.*

Contentio Figura. idem Antitheton

Cōntēntĭōnem excito, injicio, *Poswárzyć się.*

Cōntēntĭōnem facio, *Przyrownywam.*

Cōntēntĭōse, *Spornie.*

Cōntēntĭōsus, *Swatliwy, Sporny.*

Cōntēnto studio, *Usilnie.*

Cōntēntus, *à contendo, Nápięty, Usilny.*

Cōntēntus, *à contineo, Kontent, Záwárty.*

Cōntēntus sum, *Przestáię 3.*

Contermĭno, as, Ogránicę mieszkam.

Cōntērmĭnus, *Ogránicę mieszkáiący.*

Contèrnans vitula Isaiæ 15. i. tertium annum agens Franc. Lucas Brugens. LXX. i. vicula triennis. Emman. Sa.

Cōntēro, is, *Psuię, Sćieram 2. 3. 4. Kruszę, Tłukę 3. Wiercę 2. Rozćieram, Przegadáć kogo.* Zertretten/ Zerreiben. *Conterit una tribus, Gargiliane foris. syn.* Tēro, āttēro, prōtēro, călco, cōncūlco, prōcūlco, prēmo, *vel* cōnsūmo, ābsūmo, cōnfĭcĭo.

Cōntēror, *Dźierżę się, Zdźieram się, Skruszyć się.*

Conterrāneus, Ziemek 2.

Cōntērrēo, es, *Straszę, Przestraszam.* Erschrecken. *syn.* Tērrēo, ēxtērrēo, tērrĭto.

Conteſſĕrātĭo, Złączenie Stowárzyszenie.

Cōntēstātĭo, *Oświadczánie, Wzywánie 1.*

Cōntēstātĭo litis, *Wstąpienie w práwo. Wdánie się w práwo.*

cōntēstātio, *Swiádecznie.*
cōntēstātus, *Swiádomy.*
cōntēstor, *Oświadczam się, Protestuię się.*
cōntēstor litem, *Wdáię się w prawo.*
cōntēxo, is, *Tkę, Plotę, Składám 1. Zmyślam 1.*
contēxtē, contextim, *Sćisle.*
cōntēxtio, *Splecienie, Spoienie.*
cōntēxtus, ûs, *Splećienie, Wiązánie, Mowy kształt.* cōntextus, ti, *Splećiony.*

CONTI

cōnticēo, conticesco, *Milczę, Umilknąć, Ućicha.* Stillschweigen. *Conticuere omnes, in tentique ora tenebant.* Virg. *syn.* Cōnticēsco, tācēo, rētīcēo, sīlēo. *vide Sileo.*
cōntīcinium, *Pierwospy, & sub Noc. 1. propriè. Umilknienie,* Nachtstille. *In conticinio, vel crepusculo noctis,* (Schaz.)
Contificium, & Gontifigium, Sztych, Sztychem.
Cōtīgnātio, *Piętro 1. 1. Strop 1. Dách, Wiązánie, Pokład 2.*
cōntīgno, *Nakrywam, Piętruię, Wiążę.*
cōntīgnum, *Schab.*
cōntīguus, *Dotykáiący się, Nierodźielny 1. Nieprzerwány, Przyległy.* Anstossend. *Hunc tibi contiguum, missæ fore, &c.* Virg. *syn.* Prōxīmus, prŏpīnquus, vīcīnus, prŏpĭor, jūnctus, ādjūnctus.
cōntīnens, *gen. omnis, adiect. Ustawiczny 1. 2. Nieprzerwány, Cáły 2. Dotykáiący się, Przyległy, Zámykaiący, Powśćiągliwy.* Eingezogen. *Utriusque haberi continentis legimus* (Jamb.) *vide Castus.*
cōntīnens, *subst. f. Ląd, Ziemia 3.*
cōntīnens, *subst. n. Grunt 4.*
cōntīnēnter, *Bez przestanku, Ustáwicznie, Nierozdźielnie 2. Powśćiągliwie.* Stäts/ ohn unterlaß. *An continenter quod sedetis insulsi.* (Scaz.) *syn.* Cōntīnūē, pērpētūō, āssīdūē.
cōntīnēntia, æ, *Przyległość, Zátrzymánie, Powśćiągliwość.* Behutsamkeit / Eingezogenheit. *Terrente continentia.* (Jamb.) *syn.* Abstīnēntia, *vide Castitas.*
cōntīnēntia, ium, *Okolica, Przedmieśćie.*
cōntīnēo, *Zatrzymawam 1. 2. Trzymam 9. Strzymać, Zámykam 5. 7. Uymuię kogo, Martwię 3.* Behalten/ sich enthalten. *Continuêre diu, nec aperti copia Martis.* Ovid. *syn.* Cōmprĕhēndo, īnclūdo, cōmplēctor, *vel* cŏhĭbĕo, cŏērcĕo, cōmprīmo fræno, refræno, cōmpēsco.
cōntīnēo me, *Zátrzymawam się, 1. 2, Otrzymáć się.* (*stáło mi się.*
cōntīngit, *Trafia się, Dotyka się mnie, Do-*
cōntīngo, *Dotykam się, Dośięgam, Trafiam, Pomusnąć, & sub Powinowáty.* Anrühren. *syn.* Tāngo, āttīngo, āttrēcto, *vel* ēvĕnĭo, āccīdo. *phr.* Pūnēmque mānu cōntīngere gaudent.
cōntīngo saltu, *Doskákuię.*
cōntīnūātē, continuè, *Ustáwicznie.*
cōntīnuātio, *Konánie czego, Przyległość, Złączenie.* (*Ciąg 2.*
cōntīnūāto protelo, *Bez przestanku, & in*
cōntīnūātus, *Ustáwiczny, Przyległy.*
cōntīnūātur, *sub Jeden zá drugim, Ogránicę mieszkam.* (*Rośćiągłość.*
cōntīnūĭtas, *Nierozdźielność, Złączenie,*
cōntīnūo, *Záraz, 2. Ustáwicznie, Wnet.* Unaufhörlich. *Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti.* V. *syn.* Sēmpēr, pērpĕtūo, *vel* cōnfēstīm, rēpēnte, mōx, sūbĭto, prōtĭnus, ēxtēmplo, haūd mōra, īlĭcet, ōcyus, stātim, cōnfēstim.
cōntīnūo, as, *Konam co, Nieustáię, Nieprzestáię, Trwam 1. Złączam, Bez przestanku czynię, Przyczyniam 1. Przybudowáć.* Fortsetzen/beharren. *Continuatq; dapes, nec non vernaliter ipsis.* Hor. *syn.* Pērgo, pērsēvēro, nōn ābsīsto, nōn dēsīsto, nōn cēsso, nōn dēsĭno.
cōntīnuus, *Nierozdźielny, Nieprzerwány, Cáły 2. Ustawiczny.* Immerdar/ unaufhörlich. *Sed quam continuis & quantis longa senectus.* Juv. *syn.* Pērpētūus, pērennis, cōntīnūātus.
cōntīnūus alicujus, *Kochan, Wiernek.*

CONTO

Contogatus, sub *Szátá* 7.
contollo gradum, *Schodzę się.*
contophorus, *Gr. Kopiynik.*
contor, & cunctor, aris, *Py am.*
contorqueo, *Kręcę co, Kieruię, Wywracam Obrácam rzekę, Záwikłánie mowię.* Krümmen/biegen. *Spicula contorquent, cursuque* &c. Virg. *syn.* Torqueo, intorqueo, flecto, inflecto, *vel* vibro, jaculor, emitto, conjicio.
contorreo, *Suszę.* Contorsio, *Kręcenie.*
contorta oratio, *Mowá trudna*
contortè, adv. *Záwikłánie* contortio, *Záwikłánie.*
Contortiplicatus, Záwikłány, & sub Mowá trudna
contortor, Wykrętarz.
contortus, contortulus, *Záwiły, Záwikłány, Kręcony, Kręcący się.* Gekrümt/ gebogen/ geschossen *Mollia contortis alligat ossa comis* Prop. *syn.* Tortus. intortus, flexus, inflexus, *vel* vibratus, conjectus, emissus.
contortus crinis, *Kędzior.*

CONTRA

Contra adv, *Náprzećiwko* 1. *Ku, Przećiwuie.*
contrà, ac, atq; quam, *Inácżey niż.*
contra, Præpositio, *Przećiw, Náprzećiwko.* Wider/gegen Carthago. *Italiam contra Tyberinaq; longè.* Virg. *syn. in. cum Accusativo.* adversus, adversum, *vel* vicissim; ex adverso, è regione.
contra facio, pugno, sto, venio, *Sprzećiwiam się*
contra aquam, *Wzwodę.*
contra aurum, *Drogo.*
contra fas, jus, legem. *Niesłusznie.*
contra flatum, contra ventum, *Wzwiátr.*
contra pilum, *Ná wstręt.*
contractio, *Skurczenie, Zmársk, Krotkość, Spiszczenie,* 2. *Skurczenie* 1. *Marszczenie.*
contractio animi. *Smętek.*
contractiuncula, *Skurczenie.* & sub *Smętek.*
contractura, *Szczupłość. Wąskość, Wyćięńszenie.*

contractus, ti, *Wąski, Zmárszczony* & in *Mowá krotka.*
contractus, us, *Szczupłość, Umowá, Kontrakt.*
contradico, contrà dico, pugno, *Przeczę, Sprzećiwiam się.* Widersprechen. *syn,* adversor, resisto, repugno.
contradictio, *Przeczenie.*
Contradictor, Przećiwnik.
contradictum, *Przeczenie.* Contrado, *Podáię*
contraeo, contrá eo, *Idę przećiw; Sprzećiwiam się.*
contraho, *Kurczę się, Skrácam, Zśiádło czynię, Kurczę się, Márszczę się, Smęcę się, Hámuię się, Zwodzę* 1. *Przepádam winę, Spuszczam* 3. Sammlen/ zusammen bringen. *Rauditur, ipse tibi jam brachia contrahit ardent.* Virg. *syn.* Congrego, colligo, cogo. *phr.* contrahes vento, nimium secundo Turgida vela.
contraho familiaritatem *Stowárzyszyć się.*
contraho humeros, *Zżymam się.*
contraho morbum, valetudinem, sub *Záchorzeć.*
contrahor, *Smęcę się, Serce trácę, Zstępuię się.*
contraliceor; *Podkupuię.*
contrapositius, contrà positus, *Náprzećiwny.*
contrariè, *Contraversum, Przećiwnie.*
contrarietas, *przećiwność* 2.
contrarium, *Przećiwna rzecz. O pák wszystko.*
contrarium æs, *W sztukách miedź.*
Contrarium, vel contraria, orum. Figura Rhetorica Anthitheton.
contrarius, *Przećiwny. Náprzećiwny, Ciężki* 1. Widerig/zuwider. *Quæ colat, elegit contraria flumina flammis.* Virg. *syn.* adversarius æmulus, inimicus, oppositus, adversus, pugnans, repugnans, infestus.
contrascriptum, *Odpis.* contrasto, contrà sto, *Sprećiwiam się.* contravenio, contrà venio. *Idę przećiw, Sprzećiwiam się. Przeczę.*
contrectabiliter, Dotkliwie 1.
contrectatio, *Dotknięnie, Mácánie.*

cōntrēctātus, *Ubrodzony.*
cōntrēcto, *Dotykam się.*
cōntrēmīsco, contrēmo, *Drżę z. Drygam się.*
cōntrībūlis, *Ziemek 1. Cechowy.*
cōntrībūlo, *Kruszę, Trapię się.*
cōntrībuo, *Składám się, Dáię 1. Poliezam, Dźielę 1.* Mittheilen/ beytragen. *Contribuere aliquid iuncosaq; littora, &c.* Ovid. *syn.* Cōnfēro, trĭbŭo.
cōntrībūtĭo, *Składánie.* cōntrīsto. *Zásmucám.*
cōntrīstor, *Smęcę się, Osowieć.*
contrītio sub Skruchá.
cōntrītor, *Ściéracz, Skáźićiel.*

CONTRO

Cōntrōvērsē *Spornie. O produxit Ausonius, corripiunt alii.*
cōntrōvērsĭa, controversiŏla, *Spor, Przypádek. 3,* Streit/ Händel/ Zanck. *Declamatio, Controversarium.* (Phal. *syn.* Dīscēptātĭo, cōntēntĭo, discrīmen, pūgna, līs, *vide Lis.*
cōtrōvērsus, *Controversiōsus, Sporny 1. 2. Przećiwny, Wątpliwy 2.* Davon man zancket oder ungewiß ist. *Si controversum dissentio subiiciet non.* Aus. *syn.* ambĭgŭus, dŭbĭus, īncērtus, ănceps.
cōntrōversor, aris, *Sprzeczam się.*
cōntrūcido, *Zábijam okrutnie, Zśiekáć.*
cōntrūdo, *Wtłaczam, Wpycham, Tkam. Fasuię,* Hinein stossen. *Dupliciter, nam vis venti contrudit & ipsa.* Lucr. *syn.* Cōmpēllo, īmpēllo, cōmpīngo.
cōntrūdo in carcerem, *Osádzam więznia.*
cōntrūnco, *Knuię 1. Zrąbić co, Zśiekáć.*
cōntŭbērnālis, *Społmieszkániec, Domownik, Towárzysz 1. Jednego ufca, żoná.* Stubengesell. *Salax taberna vosq; contubernales.* (Scaz.) *syn.* Dŏmēstĭcus, fămĭlĭāris, cōnvīctor, sŏcĭus, sŏdālis.
cōntŭbērnĭum, *Społmieszkánie, Towárzystwo 1. 3. Bursa 2. Dźieśiątek 2. Natożnictwo.* Ein Rott Kriegsleute.
Cōntŭbŭlātĭo, *Nádęćie, Wypukłość.*

cōntŭĕor, *Widzę 2. Patrzam, Wlepiam oczy, Ochrániam.*
Contui, pro Contuēri, sub Widzę 2.
cōntŭĭtus, ûs, *Patrzánie.*
cōntŭmăcĭa, *Zuchwálstwo, Upor, Niepesłuszeństwo, Pychá, Nie stánie u práwá,* Halsstarrigkeit. *syn.* ărrŏgāntĭa, sŭpērbĭa, fāstus, ŏbstĭnātĭo, mēntis ŏbfīrmātæ sŭpērbĭa.
cōntŭmācĭter, *Zuchwale, Upornie.*
cōntŭmax, *Zuchwáły, Niepostuszny, Niestáiący u práwá, Uporny.* Halsstarrig/ widerspenstig. *Ne me dixeris esse contumacem.* (Phal. *syn.* Pērtĭnax. ŏbfīrmātus, sŭpērbus rĕbellis
cōntŭmax emori, *Trwáły 1.*
cōntŭmēlĭa, *Zelżywość, Potwarz, Łáianie.* Schmachred. *Docet exercendas ferre contumelias.* Jan. *syn.* Cōnvīcĭum, īnjŭrĭa, călūmnĭa. *epith.* Grăvis, mălīgna, īnfānda dīra, nĕfānda. *vide Convicium.*
cōntŭmēlĭam dico, *Łáię 1.*
cōntŭmēlĭōsē, *Zelżywie.*
cōntŭmēlĭōsus, *Obelżywy, Zelżywy 1.* Schmachhafftig. *Nec te baro... contumeliosi.* Phal.
Contŭmĭo, onis, Poyrzęnie.
cōntŭmŭlo, *Grzebię umárłego.*
cōntūndo, *Tłukę, Wybiiam 3. 4, 5. Zbiiam gębę.* Zerstossen/ zerstampffen. *Contuderit vites, oleamq; momorderit æstu.* Hor. *syn.* Tūndo, ŏbtĕro, cōmmĭnŭo, frāngo, pērcŭtĭo, vērbĕro.
Contuoli. Fest. lege Conivolus.
cōntueor, *Widzę 2. Pátrzam.*
cōntūrbātĭo, *Zátrwożęnie, Zámieszánie.*
cōntūrbātor, *Utrátnik, Fałszerz ráchunkow.*
cōntūrbo, *Mieszam rzeczy, Máchluię, Pomieszáć, Trwożę, Zásmucam, Przemárnowáć, Nie mśćić się.* Verstören/ verwirren. *syn.* Tūrbo, pērtūrbo, mīscĕo, cōmmīscĕo, cōnfūndo
cōntūrmālis, *Towarzysz woienny.*
Cōntūrmo, *Sćiskam się.*
contus, ti, gr. *Koncerz, Kopiia 1. Spryś 2. Drąg.* Ein Störstang. darmit die Schiffleute

die Tieffe des Wassers erreichen. *syn.* Sūdes, *vel* hāsta. *epith.* Pūgnāx, āhēnus, fērrēus, *phr.* Fērrātāsque sūdes, & ăcūtos cūspĭde cōntos ĕxpĕdĭunt. Nūnc sūde, nūnc dūro cōntrārĭa pĕctŏra cōnto. Dētrūdit mūris. Tēlōrum ēffūndĕre cōntra ōmne gĕnus. Teūcri, & dūris dētrūdĕre cōntis. Ĭpse rătem cōnto sūbĭgit. Pēr mātmŏra cōntĭs dĭscūrsant.

cōntūsĭo, *Stłuczenie, Uderzenie,*

cōntūsus, *Stłuczony.* Zerstossen. *Ignotus pecori, nullo contusus aratro.* Cat. *syn.* trītus, ōbtrītus, pērcūssus.

Contutor, aris 2. Machabæ. 1. contuti sunt signe Zachowáli, Obronili. (wam

Contutor, oris, sub Opiekun. *Convador, aris, Pozy-*

cōnvălēo, convalesco, *Wzmagam, Zámagam się, Mocnieię, silę się, Szerzy się, Wylegam się 2. Záwźiął się. Tánt oni się.* wider gesund werden/ genesen. *Hæc dem scripsit me Numa, convaluit.* Mart. *syn* Vălĕo, cōnvălĕo, ex mŏrbo recrĕor.

cōnvăllis, *Dolina 1* ein Thal *Lucus, & obscuris claudunt convallibus umbræ.* Virg. *syn.* Vāllis. *epith* Căva. dēprēssa. ōbscūra. vĭrēns, ābrūpta. ŭmbrōsa, ŭmbrifera, præcēps, īma, cūrva, *v. Vallis:*

cōnvălo, *Otaczam.* *Convario, Pstrzę, Szpecę.*

cōnvăso, *Zágárnąć. Zágrábić, Sprzątnąć. ultimum.* Et schlagen. *Convasare nefas fuerit, ceu falce rapaci, F. syn.* Văsa, cōllĭgo. ābĕo,

CONVE

Cōnvēctĭo, *Wożenie, Zwożenie.*

convectitius. Przywozny.

cōnvēcto, convēho, *Zwożę.* Zusammen führen. *Convectare juvat prædas, & vivere rapta.* Virg. *syn.* Vĕho, trānsvĕho, trānspōrto, dēfĕro,

cōnvēctor, oris, *Społjádáiący.*

cōnvēllo, is, *Wywrácam 2. Obalam 1. Wywiiam, Ostábiam, Káfuię. Wyrywam.* Auß hänsden reissen: *Vincere nec duro poteris convallere ferro.* Virg. *syn.* Vēllo. āvēllo, rēvēllo, ēvēllo

cōnvēllo, as, *Zákrywam, Záwiiam, Zdobię.*

cōnvēna, *Cudzoziemiec, Zbiegáiący się.*

cōnvēnĭentia, æ, *Przyzwoitość, Skłádność, Zgadzánie się, Skłonność, Proporcya 1.* Vertrag/ Vergleichung.

cōnvēniens, *Zgádzáiący się. Zgodny.* Das sich Schickt/ bequemt. *Non bene conveniens, tu finis esse jugum.* Pr. *syn.* āptus, cōnsŏnus, cōngrŭēns, dĕcēns, cōnsēntānĕus, ĭdōnĕus.

cōnvēnĭenter, *Przystoynie, Przyzwoicie, Prawdziwie.*

cōovĕnĭo, convenit, *Przystępuię, Dochodzę 1. Pozywam 1. Zgadzam się, Ziezdzaią się Schadzáią się, Stárgowáć się, Uyrzeć się, Zgodźi się, Trafia się, Doszłá ugodá, Umowá się, stałá, Przystoi, Ráchunki dobre.*

cōnvēnta, conditio; *Zrękowiny.*

cōnvēntĭōnālis, *Umowny.*

cōnvēntītius pater. Nierządnik.

cōnvēnto, as, sub Schadzáią się.

cōnvēntus, ti, *Umowiony.*

cōnvēntus, us, Cōnvēntĭcŭlum, conventum; & conventio, *Zgromádzenie 1. Gromádá, Schadzká, Umowá, Sąd 4.* Zusammenkunfft *syn.* cœtŭs, cōncĭlĭum, tūrba.

cōnvērbĕro, *Zbiiam gębę, Wybiiam.*

cōnvērtor, *Umiátácz. Zbierácz 2.*

cōnvērro, *Umiáram, Zámiátam 2. Zágárnąć, Zgárnąć.*

cōnvērsātĭo, *Obrácánie Obcowánie 1.*

cōnvērsē; *Chędogo.* Converrsim, *Wząd.*

cōnvērsĭo; *Obrácánie, Náwracánie; Obbieg.*

cōnvērsĭo, *Figura in Apostrophe supra.*

cōnverso me, *Obrácam się 1.*

conversor sub Obcuię, cōnvērsus us; *Obracanie.*

cōnvērto, *Obracam 1. 2. 3. 4. 6. 12, 14. 15. Kiernię, Káwracám kogo, Przedźierzgnąć się, Przekładam 7. & sub Oburzam się.*

cōnvērtō iter, *Udáię się gdzie.*

cōnverto me, convertor, *Wzad idę. Udáię się*

convescor, sub Społjádám. (*náco-*

cōnvēstĭo, *Skrywam.*

convĕtĕrānus, sub Zołnierz stáry.

cōnvēxĭo, convexĭtas, convexum, *Obłączystość 2. Wypukłość.*

cōnvēxus, *Wypukły, Obłączysty 2.*
cōnvēxo, as, *Szárpam, Trapię 1.*

CONVI

Convibro. Ocracam 1. Szuię.
cōnvīcĭātor, *Potwárcá, Łżyćiel. Szczypácz.* **Ein Schmäher/Lästerer.** *Conviciator sentis.* Jamb. *syn.* Călumnĭator, mălĕdĭctus.
cōnvīcio efflagitare, extundere, *Wyfukáć.*
cōnvīcĭŏlum, *Przymowká.*
cōnvīcior, *Łżę 1. Łaię 2. Zádáię co sromotnego.* **Schmähen lästeren.** *v. mox convitium.*
cōnvīcium, *Łájánie zelżywe, Złorzeczęnie, Swar.* **Lästerung / Schmachred.** *Neve in me stolidæ convicia fundere linguæ.* Ovid. *syn.* Prŏbrum, ŏpprobrĭūm, mălĕdĭctum, călumnĭa. *epith.* īnjūrĭōsum, vāgum, rūstĭcum āspĕrum. *phr.* Prælĭa lĭngvæ, Cōnvīcĭa fūndĕre, ēffūndĕre, vŏmĕre, jāctāre. Quīd quĕror, & toti făcio, cōnvīcĭa cœlo? Quæ mŭlĭer grāvĭda jāctāt cōnvīcĭa lĭngva. Mĭnāsque, ni prŏcul ābscēdat cōnvīcĭaquĕ īnsŭper āddunt Mŏvent rīxas, cōnvīcĭaque āspera mīscent. Fāmam, *vel* nōmen prŏbrōsis lædĕre vērbis, lăcĕrāre, dīvĕllĕre; Clāmōsæ rĕprĭmit cōnvīcĭa lĭngvæ. Lĭngva nŏtam īmprĭmĕre. Dīctīs mŏrdĕre. Stŏlĭdæ cōnvīcĭa fūndĕre lĭngvæ. īncēssĕre dĭctis. Vērbis vēxārĕ. Prŏscīndĕre cārmĭne, āspĕra dīcĕre vērba. Dīra prĕcārī. Pĕtŭlānti lædĕre lĭngva āddit cōnvīcĭa facto. rōdĕrĕ svēta bŏnum nōmen.
cōnvīcĭum dico, *Łáię.* convictor, *Społżyiący.*
cōnvīctus, us, *convictio, Społżyćie, Obcowánie 1. Bursa 2.*
convīncto, *Przekonywam 1. 2. Zbijam czyi dowod, Dowodzę 2.*
Convinctio, Quintil. corr. Coniunctio.
cōnvīso, *Oględam 1. Náwiedzam, Zwiedźić.*
cōnvītium, *lege* convicium.
cōnvīva, *Gość 1. Godowńik 2.* **Ein Gast.** *Tres mihi convivæ prope dissentire videntur.* Hor. *syn* Cōnvīctor, *vel* cōmpŏror, cōmbĭbo: mēnsæ sŏcĭus. *epith.* āvĭdus lætus, cōmis, ĕcĭus, prŏcāx, făcētus, īnsānus, hĭlārĭs, vŏcātus, ādmīssūs, ŏptātus, īmpŏrtūnus, ēxpĕctātus. *phr.* Vīvĕret ante sŭos dūlcis cōnvīva, pĕnātes Cōnvīvas āvĭdos cœcam, sērvōsq; trĕmēntēs. Cōnvīva jŏco mŏrdĕnte făcētus.
cōnvīvālis, convivĭali, *Bieśiadny.*
cōnvīvātor, convivii magister, pater, rex, *Bieśiádnik 2.*
convīvĭfico. Ephes. 3. Społożywiam.
cōnvīviis dissipare. *Przeczęstowáć.*
convivium *Bánkiet, Bieśiádá 1. Gośćie* **Ein Gastmahl/Gastung.** *Mutuaq; inter se læti convivia curant.* Virg. *syn.* ĕpŭlæ, dăpes, mēnsæ. *epith.* vīnōsum. sūmptŭōsum, cĕlĕbre bŏnum. fœcūndum, sōlĕnne, părātum, fēstīvum dĕlĭcĭōsum. hўmĕnæum. nŭptĭle, cōnjŭgāle, īnstructum rĕpĕtītum. *phr.* lūxŭrĭōsa părānt laūtis cōnvīvĭa mēnsis Fēsto cōnvīvĭă læta tŭmŭltu. īnstrūctum laūtis ĕpŭlis. *vide Convivor.*
cōnvīvo, is, *Społżyię, Bieśiaduię* **Beywohnen** *Non convivere, nec videre saltem;* (Phal.) *syn.* Sĭmul, ūnā vīvo, dĕgo.
cōnvīvor, aris, convīvo, as, *Bieśiáduię.* **Gastung halten.** *Quod convivaris, sine me tum.* &c. *Mart.* *syn* ĕpŭlor. *phr.* Mūtŭāque ĭnter sē lætī cōnvīvĭa cūrant. Pīngvĭa sūb vĭrĭdī cĕlĕbrānt cōnvīvĭa frōnde. Dūlcĭa cum mūlto cĕlebrat cōnvīvĭa Baccho. Tū das ĕpŭlis āccūmbĕre Dīvum. Cērtātīm īnstaūrānt ĕpŭlas ātquĕ ōmĭne māgno Crātēras lætī stătŭūnt; & vīna cŏrōnant. īndŭlgēnt vīno, & vērtunt crātēras āhēnos. fēstāmque pĕr ūrbem. Rēgĭfĭce ēxtrūctis cĕlebrānt cōnvīvĭa mēnsis. Mīscēbānt fēstīs cōnvīvĭa laūta dĭēbus. Tūm văcŭī cūris vīcīno īn līttŏre mēnsas īnstĭtŭūnt, fēstōque āgĭtānt cōnvīvĭa lūdu, splēndĭda rēgāli fēcit convīvĭa luxu. Lūcis pārs ŏptĭma mēnsæ ēst dăta. Dānt fāmŭlī mănĭbus lўmphas, cĕrĕrēmque cănīstrīs ēxpĕdĭunt, tōnsīsque fĕrunt māntīlĭa vīllis. Quīnquāgīnta īntus fāmŭlæ, quĭbus ōrdĭne lōngo. Cūra pĕnum strŭĕre, & flāmmīs ādŏlēre pĕnātes. Cēntum ălĭæ tōtīdemquĕ pāres ætāte măgīstrī. Quī dăpĭbus mēnsas ŏnĕrēnt & pōcŭla pōnānt: nec nōn & Tўrĭī pĕr līmĭna læta sĕquĕntes. Cōnvĕnēre tŏrīs jussi dīscūmbĕre pĭctis. Pŏstquām prīma quĭes ĕpŭlis mēn-

mēnſæque rĕmōtæ. Fit ſtrĕpĭtus tĕctis, vōcĕmque pĕrāmpla vŏlūtānt atrĭa, dĕpēndent lychni lăquĕārĭbus aūrĕis incēnſi, ēt nŏctem flāmmis fūnālĭa vīncunt. Hic Rēgīna grăvem gēmmis, aūrōque pŏpōſcit împlēvītquĕ mĕro păteram, & mūlto īmprīmis hīlărans cōnvīvĭa (Baccho ānte fŏcūm, sī frīgus ĕrit, ſi meſsĭs in ūmbra: vīna nŏvūm fūndam călăthis ărvĭſia nĕctar. Cŏrpŏra ſub rāmis dĕpōnunt ărbŏris āltæ, īnſtĭtŭūntque dăpes, & ădōrĕa lībā per hĕrbas sūbjĭcĭunt ĕpŭlis sic Jupiter īpſe mŏnēbat) & Cĕrĕāle sŏlūm pomis agrĕſtĭbus aūgent. *vide Epulor.*

cōnvŏcātĭo, *Zwołánie, Gromáda, Konwokacya.*

cōnvŏco, *Zwoływam.* **Zuſammen ruffen.** *Amicos medicosque convocare.* (Phæd.) *ſyn.* Vŏcātus, cōncītus, ăccītus.

Cōnvŏmo, *in Womitowáć.*

cōnvŏlo, *ſub Zlataię ſię, Zbiegáią ſię,* **Zuſammen fliegen/lauffen.** *Datum iri gladiatores, populus convolat.* (Jamb.) *ſyn.* ăvŏlo, cōnvĕnĭo, cōncūrro.

cōnvŏlvo, *Zwiiam 1. 2. Gmatwam.*

cōnvŏlvo in offas, *Toczę 5.*

cōnvŏlvŏlus, convolvulus, *Gąśienicá 1. Powoy, 2. 6. Robacy, & ſub Koliká 1.*

cōnvŏlvor, *Wiklę ſię.*

Cōnvōtus, *Poślubiony, Slubu winien.*

cōnus, *Szyſzká 1. Szyſzakowy wierzch, Kończáta rzecz ku gorze, Kończata okragłość.* **Die oberſte Spitz von einem Helm.** *Et conum inſignis galea, criſtasque comantes. ſyn.* Galeæ criſtātus ăpex. *epith.* īnſignis, mīcans, tĕrrĭfĭcus. *vide Galea.*

cōnvulnĕro, *Ránię.*

cōnvūlsĭo, *Skurczenie, Kurcz.*

cōnvūlſus, *Skołátány.*

cōnyza, gr. *Szláchtáwá, Obłápá wonna.*

C O O

Cŏŏlēſco, *Spaia ſię co.*

cŏŏnĕro, *Obćiążam. Cooperator, Pomocnik.*

cŏŏpĕrcūlum, *Nákrywká.*

cŏŏpĕrīmēntum, *Nákryćie.*

cŏŏpĕrĭo, *Nákrywam, Okrywam.* **Bedecken.** *ſyn.* ŏpĕrĭo, tĕgo, ŏbtĕgo, cōntĕgo, ăbſcōndo, ŏccŭlo, ŏccūlto. *v. Occulto, Abſcondo.*

Coopĕror, *Społrobię.*

cŏŏptātĭo, *Policzenie, Przyięćie 2.*

cŏŏptātus, *Przywzięty, Namieſtnik.*

cŏŏpto, *Przyobieram, Przyimuie, Obieram.*

cŏŏrĭor, *Powſtaię 1. Poczyna ſię, Wſzczyna ſię, Porywám ſię.*

cŏŏrtus, ūs, *Powſtánie, Wſchod ſłońcá.*

C O P

cōpa, *Przekupká, Szynkarká, ſub Szynkarz.*

cŏphĭnus, gr. *Koſz.* **Ein Korb.**

cōpĭa, *Doſtátek 1. Obfitość, Wielkość liczby, Woyſko 1. Przemożenie, Doręcz.* **Uberfluß/vollauff.** *Poſt meſſem prædæ copia major erit.* Ovid. *ſyn.* Jus, pŏtēſtas, făcūltas, *vel* ăbūndāntĭa, ūbĕrtas, vis, cūmŭlus, ăcĕrvus. *epith.* ăffluēns, făſtidĭōſa, dīvĕs, aūrĕa, lārga, bĕāta. *phr.* Prēſſi cōpĭa lăctis. Bŏnōrum īngēns ăcĕrvus, cūmŭlus, cōngĕrĭes, āt sī lūxūrĭa fŏlĭōrum ĕxŭbĕrat ărbor. Quæ cŭique eſt cōpĭa, læti dōna fĕrunt.

cōpĭa ſeſt, *Wolno mi, Doleke mam.* Copĭa parva, minima. *Máło ich.* Copia dīcendi, *Mowá.*

cōpiæ, hæ, *Potrzeby, Woyſko 1. Bogáctwá Máiętność, Stráwá.* **Kriegs-Schaaren.** *vide Exercitus Agmen.*

cōpiæ inſtructæ, *Szyk 2.* Copiæ cornu, *Obfitość, Pokarm, Żywność, Kśiąſzki zbie rálne.* cōpiam mĕi facio, *Nádáię ſię, Przyſtęp dáię.* cōpĭārĭus, *Przyſtaw,* cōpĭōlæ, *Máiętnoſtká.*

Cōpĭor, *Picuie.* **Groſſe Beute erlangen.**

cōpĭōſe, *Buyno, Doſtatnie, Obfićie.* **Reichlich.** cōpiōſus, *Cōpis, is, & Cops, ōpis, Bogáty, Obfity.* **Wohlhabend.**

cŏpis, idis, gr. *Száblá.*

Cōpo, onis, *Szynkarz.* cōpōna, *Káreczmá.*

cŏprĕus

cŏprĕus, coprias, æ, m. gr. *Smrod, Błazen.*
cŏprōnymus, gr. *in Smrod 3.*
Cōpta, gr. Copta Rhodica, Gniotká, Piernik, Ofuch.
cōpŭla, *Związek, Swora, Więzy.* Ein Band / Zusammenhefftung. *Latrantem frustra, copula dura tenet.* Ovid. *syn.* Vīncŭlă, līgāmen, nĕxus. *epith.* Dūra, īrrūpta, tĕnāx, ārcta, strīcta.
cōpŭlātè, *Złączenie.* Bey einander.
cōpŭlātĭo, *Spoienie.* Zusammenfügung.
Copulātīvus, Złączáiący. Fügbar.
cōpŭlātus, ûs, *Złączenie.*
cōpŭlo, *Złączam, Wiążę 1.* Zusammen fügen / hefften. *Quo symplegmate quinque copulentur.* Phal. *syn.* Jūngo, cōnjūngo, ădjūngo, līgo, āllīgo, nĕcto, cōnnĕcto.
cōpŭlo societatem, *Stowárzyszyć się.*
Cōpulor, Deponens, Złączam.
cŏqua, *Kucharka,* Eine Köchin. Cŏquĭbĭlis, *Wrzący.*
cŏquīna, *Kuchnia 1.* Eine Küche / Braterey. *syn.* Cŭlīna.
cŏquīnŭla, *Kuchenká.* Coquināria *Kuchárstwo.* Die Kunst zu kochen. Coquīnārĭa taberna, coquinarium forum, *Kuchnia mieyska.* Cŏquīnārĭus, *adiect. Kuchenny mieyski.* Das zur Küchen gehört. Coquinatōrius, & coquināris, *Kuchenny,* Cŏquīnus, *Kucharski.* öquĭtur, *Wte co.*
Cŏquīno, coquinor, *Coquito, as, Kucharzę, Wárzę.* Mit der Küchen umbgehen.
cŏquo, is, *Wárzę 1. 2. 3. Palę 2. Wrę. Myślę 1. Trapi mię.* Kochen. *Mitis in apricis coquitur vindemia saxis.* Virg. *phr.* Īgne flāmmīs, tŏrrēre. Dŏmat cārnem fērvēntĭbus ūndis. Sēmĭnĕces pārtim fērvēntĭbus ārtus. Mŏllit ăquis, pārtim sŭbjĕct, tŏrrŭit īgni. Pārs in frūsta sĕcat, vĕrubūsque trĕmēntĭa fīgit. Līttŏre ăhēna lŏcānt ălĭi, flāmmāsque mĭnīstrant. Sūnt quæ mītēscĕre flāmma, Mŏllīrīque quĕant hĕrbæ. Sŭppŏsĭtum cĭnĕri pānem părat. Mĕmbra dīlănĭat, pārs īnde căvis ēxsultat ăhēnis. Pārs vĕrŭbus strīdet.
cŏquo igne asso, *(ab assus.) Piekę.*
Cŏquŭla, Piekárká, Kuchárká.
cŏquŭlum, *Kociełek. vide* Cŏculum.
Cŏquŭlus, Kuchćik.
cŏquus coquinarius, *subst. Kucharz.* Ein Koch, *Sed coquus ingentem piperis consumet acervum.* M. *epith.* Sævŭs, pīngvis, ātĕr, nĭgĕr, ūnctus sŏrdens, sŏrdĭdus, clāmōsus, sŏllĭcĭtus. *phr.* Ōre nĭger, fūmo, pāstus, fūlīgĭne tīnctus, & cūjus făcĭēs căcăbus, āltĕr ădēst. Cui sŭa sŏrdēntem pīnxērunt ārma cŏlŏrem. Fīxūræ, cŭcŭmæ, scăphæ, pātĕllă, trĭpes. *Mart.* Nōn sătis ēst ārs sōla cŏquo, sērvīre pălāto. Nāmque cŏquus dŏmĭni dēbēt hăbēre gŭlam.

CŎR.

Cŏr, *Serce, Rozum 1. Mlecz 2. Głębokość.* *O anceps, sed potius breve. Verrepeus.* Das Hertz. *Confiteor misero molle cor esse mihi.* Virg. *Molle meum levibus cor est violabile telis.* Ovid. *syn.* Pĕctus, præcŏrdĭa. *epith.* Călēns, ăvĭdum, pūrpŭrĕum. *phr.* Sāngvĭnis, & vītæ fōns cŏr, dē pĕctŏris āntro. Vītālem spārgĭt præ cætĕra mĕmbra călŏrem. Cŏr mĕdĭa rĕgĭōne lŏcātum ēst cŏrpŏris. Tĕnĕro rĭgĭdus stăt tĭbi cŏrde lăpis. Īmo īn cŏrde pŭdor. Mĭsĕrīs hēu præscia lŏnge. Hŏrrēscunt cŏrde ăgrĭcŏlis.
Cŏrăcīnus, *adiect.* gr. *Kruczy, Wrony, Czarny. 1. producunt aliqui, sed magis ex Latina anologias quam Græca.*
Cŏrăcīnus, *subst.* gr. *i circumflexo notatur, Káráś 1. 2. & sub Dubiel.*
cŏrălītĭcus lapis, *Kámień biały.*
Cŏrălium, *Koral.* Corall. *Nunc quoque coraliis eadem natura remansit.* Ovid. *Cum virides algas, & rubra coralia nuda.* Aus. *epith.* Frăgĭle, pūnĭcĕum, līquĭdum, rŭbĕum, rŭbēns, rāmōsum, rŭbĭcŭndum, tĕnĕrum, sŏlĭdum, æquŏrĕum, mărīnum, dūrum,
Cŏrāllis, idis, gr. *Miniowy kámień.*
Cŏrāllĭum, corallum, gr. Eine Corall.
Cŏrāllŏăchătes, æ, m. gr. in Achatek.
Cŏram, Præpositio, Przed kim.

Cōrām, *Adverb. Obecnie, Ustnie, Wocży.* Gegenwärtiglich. *Improvisus ait, coram, quam quæritis, adsum.* Virg. *syn.* Ante, in ŏcŭlis, ānte, ŏcŭlos, ānte ōra, in cōnspēctu, *vel* pălam, ăpērte.
cōrāmble, es, gr. *Kápustá czarna.*
cōrax, ăcis, *m.* gr. *Kruk, Pies, kruzek.*
Corban, Carbōna, sue Skarb Kościelny.
cōrbĭcŭla corbŭla, *Koszyk 1.* Ein Körblein.
cōrbis, *m. f. Kosz 1.* Ein Korb. *Corbis ut impositi pondere messor ero.* Prop. *vide Calathus.*
cōrbītas, *Okręt.* Ein Last-Schiff.
Cōrbīto, as, Ładuię. Corbitor, oris, Kuglárz.
Corbŭlum, Sveto. corr. Corbula.
cōrchōrus, gr. *Kurzyśłep 1.* Hünerdarm.
cōrcŭlum, *Serduszko, Mędrzec, Mądry.*
cōrcŭlus *sub Mądry.*

CORD

Cōrdātè, *Mądrze.*
cōrdātus, *Mądry 1.* Wohlbeherrzt/ verständig. *At te, cui sapiens fuit & cordata juventus.* M. *syn.* Prūdēns, săpĭēns, sōlērs, ĭngĕnĭōsus.
Cōrdax. *saltatio rustica inepta item pes Poeticus. idem Trochæo vel Choreo,* Cic.
cōrde, *Serdecznie.*
cōrdi est mihi, *Stáram się, Mam to ná bacęniu.*
cōrdis compressĭo, *Sercá ściskánię.*
cōrdis dilatatio, *Sercá podnoszęnie.*
Corditūra, B. in Załogá. Cordophorus, in Kordá.
Cordŏlium, Przykrość, Utrapięnie, Zal. *1. Litość.*
Cordolium est mihi, Przykro mi, *Trapi mię co, źle mi,* Gryzę się, *Skomá mi.*
cōrdŭla, cordyla, cordylla, *in Tuńczyk,*
Corgo, al. gorgo, i. ergo, priscum. Fest.
cōrĭăcēsĭa, gr, *Lodownik kamięń.*
cōrĭāgĭnōsus, *Chudy.* cōrĭāgo, *Chudość.*
cōrĭandrum, è gr. *Koryander.* Koriander.
cōrĭārĭus, *adiect. Gárbárski.*
cōrĭārĭus, *substant. Białoskornik. Gárbárz. Skornik.* Ein Leder-Gärber.
Corias, Plin. corr. Colias.
cōrinthās, ădis, gr. *Węzownik. 4.*
cōrĭon, gr. *Dzwonki 2.*
cōris, is, gr. *Dzwonki 2. Wrzosowiec.*
Coriscus, vitiosè sub Sáydak.
cōrium, *i. 5. Kzemień 1. 2. Polepá. Tynk 2. Łupiny 1.* Cebulna *skrká.* Leder/ Haut. *Ut canis à corio non absterrebitur uncto.* Hor. *epith.* ūnctum, pĭngve, ātrum, fūscum, lĕve.
cōrĭum veteramentarium, *Skurlát.*
Corius m. prisce Skorá *1. 5.*

CORN

Cōrnĕa fibra homo, *Nieczuły 1.*
cōrnĕŏlus. cōrnĭcŭlātus, *Rogowy.*
cōrnēsco, *Rogowáćieię.*
cōrnētum, *Dereniowy gay.* Da Hagedorn wachsen.
cōrnĕus, *à cornu Rogowy. & tr. Twárdy. Nieczuły.* Hagedornen.
cōrnĕus, *à cornu f. Dereniowy.*
cōrnĭcen, *Kornecistá Trębácz.* Hornbläser. *Illinc cornicines, hinc præcedentia longi.* Juv.
cornīcor, *Kracżę 1. Mamrze, Przechadzam się,* Schreyen wie eine Kräh. *Nescio, quid tecum grave cornicaris inepte* P.
cōrnīcŭla, Kawka, Ein Krählein. *Grex avium plumas, moveat cornicula risum.* Hor.
cornīcŭlans luna. Księżyć rogáty.
cōrnīcŭlārĭus, corniculus *sub Rotmistrz.*
cornīcŭlatio lunæ sub Księżyć rogaty.
cōrnīcŭlūm, *Rożek & sub Rotmistrz 1.*
cornĭfēr, sub Dereniowy.
corniger cornifrons, Rogaty. Hornträger. *Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.* Virg. *syn.* Cōrnu, cōrnŭa gĕrens, cōrnĭbus, hōrrēns.
cōrnĭpēs, ĕdis, *omne Rogonogi. Kopyta u nog máiący.* Hornfüssig. *Cornipedes arceantur equi, quod littore currum.* Virg.
cornĭpĕta, cōrnŭpĕta, *Bodący rad.*
cōrnix, ĭcis, f. cōrnix cinerea. *Wrona.* Eine Krähe. *Raucisonos cantus cornicum ut secla vetusta.*

vetusta. Lucr.] *epith.*] Lŏquax, præsāga, sĭnīstra, raūca, gārrŭla, ānnōsa, vīvāx, lōngævæva, ātra, nĭgra, vĕtula fūsca, īngrata, īmprŏba. *phr.* Vŏlŭcrĭs īnvīsa Mĭnērvæ. Prōvĭda fati, sæcŭla pāssa nŏvem. Plŭvĭōsæ nuntĭa lūcis. Plūvĭæ vātes. Sæclis vīx mŏritūra nŏvem. Tēr tres ætātes hūmānas gārrŭla cōrnix vīncit. Tum cōrnix plēna plŭvĭam vŏcat īmprŏba vŏce: & sōla in sīccá sēcum spătĭātur ărēna. Cum plŭvĭæ vātes cōrnix, ātque căput spārgens ūndis vĕlut ōccŭpat īmbrem. Scīt bĕne, quīd fāti prōvĭda cāntet ăvis. Sæpe sĭnīstra căva prædīxit ăb īlĭce cornix.

Cōrnīx nigra, frugĭlĕga, frugivŏra. *Gawron.*

Cōrnū, *Rog 1.* Korner. *Trąbá 1. 2. Láternia Skrzydło w szyku. Wylewki, Zatoki rzek.* Ein Horn: *Deprompsit pharetra, cornuque infensa tetendit.* Virg. *syn.* Būccĭnā, tŭbă, lĭtŭŭs. *v. Tuba, vel* ārcŭs, *v. Arcus. vel* ūngŭlă. *v. Ungula. epith.* ăcūtum; flēxum, cūrvum, rĕcūrvum, tōrvum, tōrtum, īntōrtum, prōmĭnēns, prōcērum, pătŭlum, lūnārĕ, rĭgĭdŭm, īnflēxum, tērrĭfĭcum, dīstōrtum, cāncĭsŏnūm, mĭnax, pugnāx, fĕrum, sævum, gĕmĭnum, fōrtĕ, rāmōsum. *phr.* ărmă bŏvĭs. Quæ bōs ārma gĕrit. Nātum frōnti in tērgă rĕcurvum. Cŭi frōns āspĕră cornu. In cōrnŭă cēlsŭs.

cōrnū, ferio, peto. *Bodę.*

cōrnūa, *śmiáłość. 2.*

cōrnŭārius, *Rogownik Trębácz.*

cōrnŭcōpĭæ, Cornu copiæ. *Obfitość, kśiązki zbierálne.*

cōrnum, *Dereniowa jágodá, Rog 1.*

cōrnŭo, *Náginam.*

cōrnū stibii, *apud Iobum 42. nomen filiæ, sonat Elegantem vel opulentam, nam stibio in cornu asservato feminæ fucabant oculos; & sic Græcè dicendum esset. Apud LXX. dst. i. Amalthææ cornu, quo significatur copia, opulentia. Emma. S.*

cōrnus, us, & ni, f. *Dereń.* ein Kornelbaum.

cōrnus femina, *Głog. 2.*

Cornus m. Róg 11.

cōrnūta, *Kiryśnik rybá.*

cōrnūtus, *Rogaty.* Gehornet. *Occubuit tandem cornuto ardore petitus* Marc.

COR O

Cŏrōlla, *Wiąnek.* Kräntzlein. *Et modo solvebam nostra de fronte corollas.*

cŏrollārium, *Podárek 3. Obrywká. Przydatek & sub.* W*ięniec.*

cŏrōna coronamen, *Wieniec 1. 2. Koło 1. Koło iásne. Gromádá ludźii. Zgromádzenie. 5. Obdách. Listwa 4. Obrąbienie. Sklepu rzezánie. Nádkopyćie sub Kopyto Gzemsy an Paćiorki 1. 2.* Ein Krantz / Kron. *Omnibus in mortem tonsa coma pressa corona.* Virg. *syn.* Cŏrōllă, vĭttă, sērtum, *vel* tūrbă, cœtŭs. *v. Turba. epith.* Aūrĕă, gēmmĭfĕră, nēxă nĭtĭdă, gēmmĕă, īmplĭcĭtă, fūlgēns, īnsīgnĭs splēndĭdă, rēgĭă, clāră, nōbĭlĭs, gēmmātă prĕtĭōsa, dĕcōră trĭumphālĭs, laūrĕă, cŏrūsca, pūlchră, nĭtēns, spĕctābĭlĭs cōmă ŏdōrĭfĕră, săcra, rēgālĭs. *phr.* Fūlgēns aūro rādĭāntĕ cŏrōnă. Gēmmĭs dīstīnctă. Gēmmīs aūrōque cŏrūscă. Strīnxĕrăt aūrātos stēllātă cŏrōnā căpīllos. Pīctās dăt flōre cŏrōllas. Rūrĕ pŭēr vērnō prīmum dēflōrĕ cōrōnam fēcĭt. Nĕctūntquĕ cŏrōnās, Sērtăquĕ cœlēstēs, īmplĭcĭtūra cŏnās. Tēmpŏră sūtĭlĭbus cīngūntur tēctă cōrōnās. Cōrōnă căpŭt, *vel* tēmpŏră cīngĭt, ōrnăt, īmplĭcat, ămbĭt. Lætĭ naūtæ īmpŏsŭērĕ cŏrōnas Pūppĭbŭs. Dūplĭcēm gēmmis aūrōque cŏrōnam, *Corona pro cœtu, v. Turbæ.*

cŏrōna aurea, *Korona Krolewska.*

cŏrōnā florea, plexa, *Wieniec.*

cŏrōna castrensis, civica, Muralĭs, Navalĭs, Obsidionalis, Oleāgina, Ovalis, Triumphalis *sub Wieniec żołnierski.*

cŏrōnam habens, *Ramámi opráwiony.*

cŏrōnāmēntūm, *Wiencowe źiołá* coronaria (herba.

cŏrōnārĭa, *Wienczarka.*

cŏrōnārĭum opus, *Gzemsy Sklepu rzezánie.*

cŏrōnārĭus *adiect. Wiencowi.* Krantzmacher.

cŏrōnārĭus *substant. Wienczarz.*

cŏrōnĕŏla rosa, *Roża bielista.* ein Herbst Rose.

cŏrōnis, idis, gr. *Koniec 1. Przydatek 3. Záwknienie 4.* End oder Spitz. *Si nimius videor, seraque coronide longus.* M. *syn.* āpēx fīnĭs,

Cornix, icis, è Græco, Gzemſy.
cörōno, Otaczam. Obſtáwiác. Koronuię. Nálewam. Krönen. Crateras magnos ſtatuunt, & vina coronant. Virg. ſyn. Circūndo, cīngo, āmbio. phr. Cörōna căpŭt; tēmpŏra, crīnēs, căpīllōs, cŏmam, frŏntem ōrno. Cörōna, vel dĭădēmăte ēxōrno, cīngo, rēdīmīo, vīncio, āmbio, implīco, præcīngo, vēlo, cīrcūndo, prĕmo. tĕgo, vēſtīō. Impōno ſērta cŏmæ. Cīngo flōre căpŭt īnnēcto tēmpŏra ſērtis. Præcīngĕre flōre căpīllos. Căpĭti dāre sērta. Frōndēnti tēmpŏra rāmo implīcat. Vĭrĭdique ādvēlat tēmpŏra laūro. Laūrōque īnnēctit crīnēm īlle căput flavum laūro Părnāſside vīnctus. Fēſta frōnde rēvīnctus. Tūm căput ătque hŭmĕros. plēxis rēdīmite cŏrōnis. Mĕrĭtos ōrnat dĭădēmăte crines Quērem cŏma cērŭla tantum cīngitur tēcta cŏrōnis. Dēbŭēram sērtis implĭcŭīſſe căput.
cörōnŏpus, odis, gr. Wronia nogá. Kłośieniczká
Corophia. Plin. lege Corythia, (Goldblumen.
cŏroplărhus, gr. Łątkarz.

CORP.

cōrpŏra parviſſima, prima minima.
Corpora principiorum. Proſzek.
cōrpŏra prima genitalia, Zywioł.
Corporalis, ćielesny 1. źięmek 2.
corporaliter, ćieleśnie. Rzeczą ſámą wyráźnie.
corporaliter iurare, ſub Przyśięgam ná co.
cŏrpŏratio, ćieliſtość. Wzroſt.
cōrpŏrātūra, ćieliſtość, Kſztałt. Wzroſt.
cōrpŏrātūra modica, śiádłość.
corpŏrātūs, Roſły ćieliſty, Máteriálny.
corpŏre effugio aliquid. Uchylam ſię.
corpŏreus. ćieleſny Máteriálny. Leibhaffrig.
Corporeæ abſcedunt peſtes, penitusq; &c. V.
Corporo. Zabiiam 1. Corporor, ćiáłem ſię ſtáię.
cōrpŭlēntia, ćieliſtość.
cōrpŭlēntus, ćieliſty, 2. Wolbeleibt.
corpus, ćiáło 1. 4, Miąſo Cáłego co. Ein Leib. Rzeczpoſpolita. Máteryálna rzecz. Pośrzodek 2. Cech. Poſpolitość. Zgromádzenie 3. śiłá 2. Kśięgá Tom kśiąg. Corporis exignum pręconum ſolibus aptum. H.
cōrpus civitātis. Miáſto.
cōrpus collegii, Bráctwo.
cōrpus individuum, inſecabile. Proſzek.
cōrpus nuc's, Jądro.
cōrpūſculu n, ćiałko Proſzek. Ein Leiblein.
---Tantum corpus corpuſcula poſſem. Luc.

CORR

Cōrrādo, Zdobywam ſię. Zbieram 1. & ſub Nabudowáć. Zuſammen krätzen. Argumenta fidem dictis corradere noſtri. L. ſyn. Rādo, ābrādo, vel cōlligo.
cōrrāgo, inis. Borak. Cōrrēctio, Popráwá.
corrēctor, Popráwiacz, Karzący.
correctūra, Przypráwá 2.
corrēpo, Włáżę umykam ſię.
correptè, Krotko. (Ręki niećię.
cōrrēptio, Karánie ſtrofowánie. Porwánie. ſub
correptor Karzący. Strofuiący.
Correus, idem Conreus. Cōrrīdēo, Smieię ſię.
cōrrīgia, Rzemik 1. 2. Ri producit Arator, corripit Fortunatian. & qui à Corrigo ducunt. Ein Rim.
Corrigentes dicta phraſes. ſub Nic ták. 4.
corrīgo, Poprawiam. Nápráwiam 1. Karzę. Uymuię kogo. Náwracam kogo. Záćieram 2. Beſſern. Corrigere, at res eſt tanto magis ardua quanto. Ov. ſyn. ēmēndo. phr. ērrāta pūngo, ēxpūngo, dēlēo. Līmam ādhĭbēo. ēt mălē tūrnātos īncūdi rēddĕre vērſūs. Sæpe ĕgo cōrrēxi ſūb tē cēnſōre lĭbēllos, ſæpē tĭbi ādmŏnĭtu făcta lĭtura mĕo ēſt. Scīlīcet īncĭpĭam līma mōrdācĭus ūti, ūt ſūb jūdĭcĭum sīngŭla vērba vŏcem.
cōrrĭpĭō, Porywam 1. 2. Popadam kogo. Strofuię. Karzę.
cōrrīvālis, Społzaletnik.
cōrrīvātio, śćiekánie.
cōrrīvātur, śćieka co śćiąga ſię.
cōrrīvo, Prowádzę wodę. śćiągam wodę.
Corrīvus, vel corrigus, ſub Rzeká.

Cōrrōbōro, *utwierdzam* Potwierdzam. *Posilám.* Pokrzepiam. 1, 2.
corrōdo, Gryżę. Zernagen. *Corrodet sanies, & putrida contrahit ossa.* C. *syn.* Rōdo, ārrōdō, cīrcūmrōdo.
Corrōgatio, Ecclesiastici 32. Zbieránie. quidam reddit Towarzystwo.
corrōgo, *Zbieram 1*, & sub *Nabudować.*
corrōsīvus Wygryzáiący. *Corrōtundo. Okrągło co. czynię.* Cōrrūda, *Szpátag.* Cōrrūgātus, *Zmárszczony. Gorrugis idem.*
cōrrūgo, *Marszczę się. Zásępić się.* Zusammen rüntzeln. *Corrugat nares. nec non &c.* Hor, *v. Ruga.*
corrūgus sub Rurmusowy row, & sub *Rzeká.*
corrumpo, *Psuię 1. 2.* Zgwałćić 4. *Falszuię Przedárowáć. & sub Psuię się człowiek.* Zerbrechen / verderben. *Non corruperit, ut sole licebit.* (Phal.) *syn.* Vītĭo, dēprāvo. cōtāmīno, destrŭo.
cōrrŭo, *Upadam 2. Sypię 1. Obalam 1. Wrzucam.* Fallen. *syn.* Vītĭo, dēprāvo, cōntāmīno, dēstrŭō.
cōrrūptè, *Zle* & sub *Mowię zle.* Cōrrūptēla. *Skázá zakupowánie 1.* cōrrūptĭo, *skażenie.* Cōrrūptor, *Szkáziciel, Gwałćiciel, Zakupnik 4.* Cōrrūptus, *Skázony. Zgwałcony.*
cōrs, tĭs, f. *Chałupká Podworze, Oborá 1.*
cōrsōīdes, cōrsōites, æ. m. *Gr. Kámień niezgorzysty.*

CORT

Cōrtālĭs, *Podworzowy. i. Podworzę.*
Cōrtālis officina, *Kurnik szopa.*
cōrtes, tis, f. *Kurnik szopá. Chałupká* & sub *Rortezyan.*
cōrtex, hic hæc. *Łub, Korá. Skorupa 1. Skorka 5. Pływáczka.* & sub *ćiáło.* Rinden. *Oraque corticibus sumunt horrenda cavaris.* v. *syn.* Līber *epith.* Pīnguĭs, vĭrĭdĭs, căvātŭs, rūgōsus, rīmōsus, tūrgĭdus, ārbŏrĕus, frăgĭlĭs, tĕner, tĕnŭis, mōllĭs, rĭgens. *phr.* Claūsa, ārbŏrĕi sūb cōrtĭce lĭbri. Nūnc tŭmĭdo gēmmas cotĭce palmes ăgit. Dum nŏvus īn vĭrĭdi cŏăēlscit cōrtĭce rāmus, ērĭpĭtur frăgĭlis nōdōso ē rōbŏre cōrtex.
cōrtex lini, *Páździor.*
cōrtĭcātus, *Korzysty Skorá obrosły.*
cōrtĭcĕus, cortĭcius, *Korkowy.* Zur Rinden gehörig. *Ducit corticeis fluitantia retia signis A.*
cōrtĭcōsus, *Korzysty. Lupiniásty. Skorą obrosły.*
cōrtīna, *Kośiel, Pokrywká 1. Połniebá. an Kortyna,* Farb-Kessel. *Mons circum, & mugire adytis cortina reclusis.* Virg. (*Tripus Appollinis, unde oracula reddebantur,*) *epith.* āpōllĭnĕa, Dēlphĭca, fātĭdĭca, phœbēa, prænūntĭa; præsāga, vērĭdĭcă, tērrĭfĭca, vĕnĕrānda.
cōrtīnāle, *Browar 2.* Ein kessel gestell.
cortinipotens, Lucil.
cōrtīnŭla, *Kośiełek.*
Cortūmio onis, Poyzrzenie 2.

CORV

Coruīnus, *Kraczy. Corvinus pátriis intermiscere petita.* Hor.
coruīto, as, Kugluię, Plaszę, Láduię.
Coruītor oris, Kuglarz.
cōrus, latina vox, *Wiatr zachodnemu poboczny ná połnocy.* Westwind. -- *Hyberni condunt ubi sidera Cori. v. Caurus.* Virg.
cōrus, *vox ab Hebrais sumpta. Kufa. Kłodá 2. Korzec 2.* & sub *Łászt. corripit o prudent.*
cōrūscāmen, coruscatio *Błyskánie.*
cōrūsco. *Lsknę się. Błyská się Miga się co Trykam.* Blitzen / glăntzen. -- *Inter so coeunt, pennisque coruscant.* Virg. *syn.* Lūcĕo, splēndēsco, splēndĕo, mĭco, fūlgĕo, rĕfūlgĕo, nĭtĕo, rădĭo. *vel* vibro, īntorquĕo. *phr.* Lūcēm sūb nūbĭla jacto. Māvōrs ădāmānte cōrūscăt. *v. Luceo. v. Corusco pro vibro* (10. Æn.) Tālĭa vōcĭfĕrans sĕquĭtur, hāstāmque cōrūscat, *v. Iacio.*
coruscus, *Błyszczący się, Lsknący się, Migocący się.* Blitzend / glăntzend / *Exultat telis &*

luce coruscat ahena. Virg. *syn.* Lūcĭdus. rŭtĭlus, nĭtĭdus, lūcens. fulgens rŭtĭlans, nĭtens, ārdens, mĭcans, rĕlūcens, splendĭdus, splendens cŏrūscans, radĭens. *v. Lucidus.*

Cŏrusso.as *Vel it. Gifantus. Gr. Trykam.*

corvus, *Kruk 1. 3 żoraw woienny. Kárás 1.* Ein Raab. *epith.* Nĭger, garrŭlus, crŏcĭtans, lŏquax, vŏcālis. raucus, vĭvĭdus, ānnōsus fērālis; vŏrax, lŏngævus, sĭnĭster, tūrpis ŏbscænus, fātĭdĭcus, fūnĕrĕus, prænūntĭus, īnfaūstus, mălus. *phr.* ales Phœbo sācer. Āpōllĭnis āles Nūntĭus ĭmbris. Trĭste mĭnans Nĭgrāntēsque pĕtunt prōjĕcta cādāvĕra cōrvi prēsso ter gūttŭre vōces ĭngēmĭnant, Trĭsta nām crŏcĭtant sēmper vŏmĭt ŏmnĭa cōrvus. ālbus ĕrat quōndam vŏlucris Phœbēĭa cōrvus. Nūnc īmpōrtūnæ præmĭa vōcis hăbet cōrvus.

cōrvus demolitor, *żoraw woienny.*

cōrvus minor frugivorus, *Gáw on.*

CORY

Cŏrybāntĭa, æ, *Gr. Spánie oczy otworzywszy*

cŏrybāntĭo as, gr. *śpię nie śpiąc. uszu pisk cierpię.*

cŏrycēum; gr. *Piłá 3.* Ry *anceps videtur ex origine Græca, potius tamen brevis,*

cŏrycæus, Gr. *Podchwytácz.* cŏrycŏbūlus Cŏrycus, gr. *Piłá 3.* Cŏrydălis, is, gr. *Kokorzycz 1.* Cŏrydălĭum, è Gr. *Rutá prácza.*

Cŏrydălus, coridus, Gr. *Skowronek.*

cŏrylētum, *Leszczyná lásek leszczynowy.*

cŏrylus, è f, gr. *Leszczyna drzewo.* Haselstande. *Phyllis amat corylos, illas dum Phyllis amabit.* Virg. *epith.* Dūra, frăgĭlis, sylvēstris, flĕxĭlis dēnsa.

cŏrylus edura, *Orzech láskowy.*

cŏrymbĭa è gr. *Bluszcz 1.* cŏrymbĭātus, sub *Bluszczowe iágody.* & sub *Máy.* Cŏrymbĭfer, sub *Bluszczowy.* Cŏrymbĭon, è Gr. *Poty.* Chochoł *Włosy przypráwne.*

cŏrymbītes, æ, m. gr. *Czártowe mleko ziele.*

cŏrymbus, m. Gr. *Bluszczowe iágody, Jágoda máłych płonek. Grono. Okołki. May 2.* Chochoł, Träublein wie Epheu. *Diffusos hedera vestit pallente corymbos.* Virg. *epith.* Dĭffūsus, grăvĭdus, cŏmans, tĕner, Băcchæus, tēxtĭlis, bĭcŏlor, crŏcĕus, trĕmŭlus, vĭrĭdis, mōllis, nĭger, frōndens, frōndōsus, āmœnus, răcēmĭfer, Nȳsæus, spīssus, hĕdĕrōsus, *phr.* ŭmbrāq; tēxtĭlĭbus, cĭrcum vārĭāta cŏrymbis āntra răcēmĭfĕris sĕmper vēstĭta cŏrymbis.

cŏryphæus, Gr. *Herszt, Wodz, Muzyk reient.* Ein Redelsführer.

cŏryphæa, coryphia. colydia. corycia, orum corymia orum *Pław 5.* cŏryphe, as, Gr. *Brzuściec 1.* Cŏrytus, Gr. *Sáydak,* Köcher / da man die Pfeil einlegt. *Corytiq; leves humeris & sibi fer arcus.* Virg. *Epith.* Lēvis, săgĭttĭfĕr. *v. pharetra.*

cŏryza, Gr. in *Rymá.*

COS

Cōs, tis, *Osłá.* Ein Wetzstein. ---*Subiguntq; in cote secures.* Virg. *epith.* Dūra, trīta, āspĕra, ēxĭgŭa, tĕnŭis lŏnga, mŏrdax, ĕdax *phr* Sŭbĭgūnt ĭn cōte sĕcūrēs. Cōte nŏvat nĭgrās rūbīgĭne fălces. Cōte ăcŭit tēlum. fŭngar vĭce cōtis ăcūtum. Rĕddĕre quæ fĕrrum, vălet ĕxors īpsa sĕcāndī.

cōsmēta Gr. *Piekrzyciel,* Cōsmĭcus, *Gr. Swiecki,* Weltlich.

cōsmŏphthŏrīne, cosmŏtŏrȳne es, Gr. *Zámieszánie.*

cōsses, hi cosſi. *Robacy wdrzewie.*

Coss gero, Roskraczam się.

cossilires, Kráczochowie. *Łążekowie.* ibidem

Cossim, Koskráczywszy się. & sub *siedzę 9.*

cōssus *Zmarszczony, Cossus, Meurs. idem Coxus.*

cōsta, Zebro *Szpągá 2. Nawy spągi.* Ein Rip.

cōstatus, *Zebrowáty.* cōstātus. sub *Mánelá.* Cōsum, gr. *Kost.* heidnisch Wund-kraut. cōstus, aroma. gr. *Kost.* *Cytwar.* cōstus, *herba.* *Miętká 4.* & sub *Dzięgel 1. 2.*

COT

Cōtāria, sub *Osłá.* Cōthon, onis, *Port.*

cŏthūrnārĭus, sub *Obow 1.* & *Mowá wſpániáła.*

cŏthūrnātus, ibidem, & *Znáczny.* Hochtrabend. *Illa cŏthūrnatas inter habenda Deas.* Ov.

cŏthūrnus, gr. *Obow 1. & mowá wſpániáła,* Tantz-Schuch/beyden Tragedi gebräuchlich. *Purpureoque alte ſuras vincire cothurno.* Virg. *Calceamenti genus ſubere ſublevatum pro Tragœdia quandoque ſumitur. epith.* Sŏphoclēus, grāndĭs Trăgĭcŭs, grăvis grātus, āltus pĭctus, Lȳdĭus tĕrrĭfĭcus, māgnĭlŏquus, ācer, prīſcus, āltĭſŏnus, hērōĭcus, sŭpērbus, sūblīmis, āntīquus, æſchylēus, pūrpŭrēus, Cĕcrŏpĭus. *phr.* Cārmĭna dīgna cŏthūrno. Lydĭus āltă pĕdum vĭncla cŏthūrnus hăbet, Mātĕrĭa ēſt quānquam sūblīmĭbus āpta cŏthūrnis.

cŏtĭcŭla, *Oſełká. Kámień probny, Ti corripiunt ali qui analogiá. nam auctoritas deeſt. quamvis & pro longa non paucæ analogiæ ſint.*

Cotidie Cotidianus, &c. idem Quotidie, &c.

Cotiſico, Apulei corrigit Lipſiuſe & Colvius.

Cotim ſico 1. ſeco ex Lactantio.

cŏtĭnus, gr. *Oliwá leśna. Fárbierſkie drzewko. Gárbárſkie drzewko. Szárłat 2.*

cōtio ſub Jntercyzá. cottana orum. *Figá.*

cŏtōnĕa herba ſub *Prágnienie 3.*

cŏttŏnĕum, & coconeum malum, *Pigwá owoc.* Kwitten apfel.

cŏttăbum facio, *Kláſkąm.*

cŏttăbus, Gr. *Kláſk 1. Trzaſk.*

cotulo fœtida. Pśi rumień.

coturnium, i. gutturnium priſcè, Feſt. Scalig.

cŏturnix, *Przepiorká. O quidam producunt: corripuit Ovid.* Ein Wachtel. *Ecce coturnices inter ſua prælia vivunt.* Ovid. *epith.* Pĭa, pĕrēgrīnă, ādvĕnă. *phr.* Mātĕrtĕra phœbi. Rēgum grātĭſsĭma mēnſis. Sēdŭla per ſtĭpŭlas tĕnĕra cūm prōle cŏtūrnix pāſcĭtur.

cŏtūrnix major, *Chrośćiel.*

cŏtŭla, cŏtyla, cotyle, es, Gr. *Kubek, Korczak, Połſzoſtaká, Stáwowych kośći końce.*

cŏtylēdon, ōnis, Gr. *Rozłog kiele Rzęſá 2. Stáwowych. kośći końce.*

cŏtĭos ſodalis, *Sodomczyk.*

COV

cŏvĭnārius, *Woźnicá* & ſub *Woz woienny.*

cŏuĭnus, *Woz nakryty Rydwan.* ein Kriegwagen.

cŏum, latine *Járzmowe wići.*

cōum, Gr. *Jedwab.* coutor *Społcuię.*

cōus, Gr. *Koſtek rzucęnie ſzczęśliwe.*

cōxa, *Ud, Kirść. Kość udowá.* cōxēndĭcum herba, *Rzęſá 2.* cōxēndix *Biodrodrowy ſtaw Łopátká 3. Ud. Stawowych kośći końce.* die Küffte. *Coxim Roſkráczywſzy ſię.* & ſub *śiedzę 9. coxon, coxus, Chromy.*

CRA

Crabatus lege Grabatus.

crābro, m. *Szerſzeń.* Ein Hornüß/ Weſpe. *Ast aſper crabro imparibus ſe miſcuit armis.* Virg. *Epith.* Fĕrus, fĕrox, cēlſus, vīrens, vĭrĭdis.

crācca, *Wyká, Lędźwieć. Cracentes, Craceo, in Szczupły.* Crāmbe, es, gr. *Kápuſtá ozárna.* ein gatung Kappyſkil.

crānĭum, Gr. *Czáſzká głowy.* hirn Schal.

crāpŭla, *Gr. Piiáńſtwo 2. Głowy bolenie od Piiáńſtwá.* Trunckenheit/un darauß entſtehendes Kopffweh. *It male digeſtis ſi crapula ſæviet eſcis.* Ser. *ſyn.* ēbrĭĕtas, *epith.* fŭrĭōſa aūdax, īmpăvĭdă, fūgĭēnda, hōrrĭdă, *Ebrietas.*

crapulātus, Crāpŭlentus, *Piiány 1.* Crāpŭlōſus, *Opiły,* Crās, *Jutro 1. 2.* Morgen. *Dic mihi cras illud, Poſthume, quando venit?* Mart. *phr.* Crāſtĭna lūx, dĭes, aūrōra. Crāſtĭnus Sōl Quūm primum crāſtĭna cœlo Pūnĭcĕis īnvēcta rŏtis aūrōra, rūbēbit. Cūm crāſtĭnă fūlſerit ēos. Crāſtĭna pūnĭcĕos cūm lūx dĕtēxērit. ŏrtus, ēt lūx cūm prīmum tērris ſē crāſtĭna rĕddet: ūbi prīmos crāſtĭnūs ŏrtus ēxtŭlērĭt Tītan, rădĭīque rĕtēxerit ŏrbēm.

Crāſis,

Crāsis, is, vel eos, f. gr. *Mięszánie 1.*
crāsis, *medicorum*, gr. *Komplèksyia.*
crāsis, *Grammaticorum, lege infra Synaresis.*
crassāmen, *Ustoiny. Mul 2. Gęstość. Zgestege co Drożdże.*
crasse, *Mięszo. Grubo 2.*
crassēsco, *Mięszeie. Gęśćieię. Tyię Twardźieię.*
crāstūdo, crassamentum, *Mięszość. Gęstość.*
Crastini, Crastino, *Jutro 1.*
crassus, *Mięszy, Gęsty 1:* Grubi 2. 3. *Tłusty, Otyły.* Dick. *syn.* Dēnsus, ŏpācus, pīnguis, spīsus.
Crastīni, Jutrzeyszy. Morgig. *Ordinè respicies, nunquam te crastina fallet.* Virg.
Crat::s. Plin. l. 26. 2. 10. corrigit Calecamp. legens Cratægenon.
crātægon, cratægos, *sub Niesplig 2. Bukszpan 1.*
crātægŏnum, cratæogonum, gr. *Płodżięniec 1.* Brennkraut.
crāter, ēris, m. gr. cratēra, *Czára 1. Czásza. Uśćie 1. Kurna czasa. Orchlan piekielna.* Trinck-Schal/Pocal. *Indulgent vino, & vertunt crateras ahenos.* Virg. *syn.* Pătēra, calix. *ep.* ăhēnus, ĭnaūrātus, cōruscus, īmprēssus, prŏfūndus, lātus, pūlcher, splēndens, grātus, sīgnĭfer, ūndans, lætus. *phr.* Gēstat crātēra cŏrūscum. Crātēras læti stătŭunt, & vīna cŏrōnant. Quām dūlce aūrāto, fūsum crātēre fălērnum. *v. Poculum patera.*
crāter philotesius, *Wilkom.*
Crātērītes, a gemma prædura stauæ Plin. quasi à fortis
Crātērra, æ, *Wiadro.* Crātes, is, *f. Kratá 1.* Eine Egge/Hurd. Crātes dentata, *Broná.* Crātes favorum, *Dźięnie.* Crātes texta, *Płot 3.* Crātes stercorariæ, *Gnoiowki.*
crātēutērĭon, gr. *Wilk Kuchenny.*
crātĭcŭla craticulum, *Kratká. Koszt.* Ein Roost. *Parva tibi curva craticula sudet ofella.* Hor, *epith.* Fērrĕa, ārdens, cāndens, fērvens, accēnsa, īgnīta, sūpposita, atrā, nīgra.

Crātĭo, is, *Kracę Bronuię.*
crātĭcĭus, *Kráćiásty.* Ti, *si à crates, brevis: si à Cratio longa.*
Crātītius paries, *Sćiáná z deśk Zápierzániá.*

CRE

Crĕābĭlis, *Stworzysty.* Crĕagra, gr. *Widelcá 2.* Eine Fleisch Gabel.
crĕātĭo, *Tworzenie Obieránie urzędu,*
crĕātor, *Sprawcá, Stworzyciel Fundator.*
creātus & crētus, *Stworzony. Kreaturá.* Geschaffen. *Esto precor memores, qua sitis stirpe creati.* Ovid. *syn.* Gĕnĭtus, prōdūctus, sătus: ex nĭhĭlo făctus.
crēber, *Gęsty. Dźiurkowáty.* Offt/ vielmahl. *Non tam creber agens hyemen ruit æquore turbo* V. *syn.* Frĕquens, dēnsus, rĕpĕtītus, mūltus, plūrĭmūs.
crēbra vēstis, *sub Nátkány 2.*
Crebra, crebre, *Często 1.*
crēbrēsco, crebesco, *Często co czynię, Wszczyna się co Roszgłásza się Gruchneło.* Je länger je mehr zunehmen. *Crebrescunt optatæ auræ portusque patescit.* V. *syn.* īncrēbrēsco, crēsco, aūgēor, *vel* vūlgor, dīvūlgor.
crēbri, *Wiele czego 1.* Crēbrīsurus, *Ostrożenie.* Crēbrĭtas crebratudo, *Uczęszczánie.* Embsigkeit. *Crebriter, Często 1.* Crebrò, *Często 1. Gęsto 2. & sub Dźiurkowáty.* Offt/vielmahl. *Est mihi purgatam crebro qui personet auram.* H. *syn.* Sæpĕ, sæpĭus, frĕquēnter, non rāro.
crēdĭbĭlis, *Podobny 1. 4.* Glaublich. *Credibile est, ipsos consulisse Deos.* Ovid. *syn.* Fĭdem, mĕrens, non sŭpĕrans. Cūi crēdĕre fās est.
crēdĭbĭlĭter, *Podobnie 2.* glaublich.
crēdĭtor, *Wierzyćiel. Pożyczálnik 1.* Der einem Geld vertrauet. *Solvas censeo, Sexte, creditori.* (Phel.)
crēdĭtum, *Pokłád 1. 2. 3. Powierząm Zwierzam się Poruczam, Ufam 1. Tuszę Pożyczam 2. Mniemam Borguię. & sub Puszczam się ná morze.* Glauben/ vertrauen.

credere. *Nec cito credideris, quantum cito credere laedat.* Ovid. *syn.* Fīdo, cōnfīdo, cōmmītto, vel fīdem dō, hăbĕo, ădhĭbĕo. *phr.* Nĭmĭum nē crēde cŏlōri, v. *Fido.*

crēdŭlĭtas, *Lekkowierność.* Leichtfertigkeit zu glauben. *Et tumidus Gallæ credulitate fruar.* M.

crēdŭlus, *Lekkowierny.* *Wierzący łacno. Podobny ku wierzeniu, Pewny.* Leichtgläubig. *Credula res amor est subito &c.* Ovid.

crĕmāster, ĕris, in gr. *sub. Jądro 2.* Crĕmātĭo, *Palenie 1.* ein Brand. Crĕmbălon, gr. *Dremlá.* Crĕmĕntum, *Rośnienie.* Crĕmĭālis, *sub Suszdrewny,* Crĕmĭum, *Skwárki. Drewká suche. Susz. drewny.*

Crĕmĭo, as, *Pálę 1. Spalić 1.* Brennen. *Det tua succensæ membra, cremanda pyræ.* Ovid. *syn.* ūro, ēxūro, cōmbūro, ădūro, īncēndo, īnflāmmo. v. *Uro Incendo.*

crĕmor, aris, *Gorę Wspłonac,* crĕmor, oris, *Kászá tártá, Polewká,* Milch Raum.

crĕmor hordei, *Bielidło,* crĕmor lactis, *Smiotáná,* Crēna, *Nárzynánie wrob. 3.*

Crĕo, *Stwarzam, Obieram ná urząd, Rodzę, Czynię 1. Koronuie. Nábáwiam.* Erschaffen. *Emineat, magnique immensa creaverit orbis.* Pr. *syn.* Prŏcrĕo gīgno, prōdūco, *phr.* ēx nĭhĭlo ēffĭcio, ēffīngo, făcĭo, cōnflo.

Crĕo sacerdotem, *Poświącám,* Crĕor, *Zrstaię czym.* Crĕŏcăccăbus, gr. *Siekániná 2.*

Crĕŏdætes, æ, m. gr. *Kráyczy.*

C R E P

Crĕpa, *Kozá,* Crĕpax, *Trzeszczący.*

Crĕpĕrus, *Wątpliwy.* Ungewiss/zweiffelhafftig. *Exæquataque sunt creperi certamina belli.* L. *syn.* Dŭbĭus, ăncēps, īncērtus.

Crĕpĭcŭlum, *crepidŭlum, crepitulum Polatká.*

Crĕpĭda, crĕpĭdula, *Pántoflá.* Pantoffeln. *Sed tales crepidas ligare cura.* (Phal.) *Calceamentum in usu apud Græcos.* Nōn hīc quī īn crĕpĭdis Grāiōrum lūdĕre gēstit. *Pers. A crepitu duci debent, non à Græca voce quæ primam longam habet.* Sipontin. P. Mosellanus.

Crĕpĭdārĭus, *subst. Szwiec, Pántoflarz.*

Crĕpĭdārĭus, *adiect. Szwiec, Pántoflarz.*

Crĕpĭdātus, *Pántoflę noszący.*

Crĕpĭdĭne cŏerceo, *Obrąbiam 2.*

Crĕpīdo, inis, *Brzeg 2. 4. Kraniec.*

Crĕpis, *gr. Plácek. & herba ignota Plinio.*

Crepitacilla, orum. apud Lucret. aliqui legunt. Crepitacula, Lambin. Gifani.

Crĕpĭtăcŭlum, *Klekotká, Grzegotká, Grucotka, Brzękádło.* Schallen. *Allicit, & tremulis quassat crepitacula palmis.* N.

Crĕpĭto, *Gruchocę, Trzeszczę, Glegocę, Chrupa, Klekocę, Klápam, Szczekam zębomá.* Geräusch machen poliren. *Illice silenti crepitabat bractea vento.* Virg. *syn.* Strĕpĭto, strīdeo, sŏno. *vide Crepo.*

Crĕpĭtus, ûs, *Grzmot, Trzask 2. Trzeszczęnie Chrobot, Gruchot, Chrupánie, Skrzyp, Szum, Szelest, Klápánie, Klask 1. Puk, Chrzest, Szczekánie, zębomá, Wiátru przyrodzonego upuszczęnie.* Knall/Thon. — *Incenso crepitum dedit aurea fundo.* J. *syn.* Strĕpĭtus, sŏnus, sŏnĭtus, frăgor. *epith.* Sŏnōrus, hōrrĭsŏnus. *vide Sonitus.*

Crĕpo, as, *Skrzypię, Trzáskam, Rospuknąc się, Pádam się, Pukam się, Mowię głośno Chełpię się, Kruczę, Wiátru przyrodzonego upuścię.* Thönen. *syn.* Sŏno, pĕrcrĕpo, crĕpĭto. *phr.* Crĕpăt ad mĕdĭos laūrūs ădūsta fŏcus. Mānĭbus faūstos tēr crĕpŭēre sŏnos.

Crĕpŭndĭa, orum, *Czáczko, Noszęnie.* Ringer-Gaben. — *Puerique crepundia parvi.* P. *epith.* Pūĕrīlĭa părva.

Crĕpŭscŭlascens hora. *Mierzchi.*

Crĕpŭscŭlo, *Zmrokiem.* Crepulus, *Wrzaskliwy.*

Crĕpŭscŭlum, *Swit, Zorza wieczorna, Mierzch, & sub Noc 1.* Die Morgenröthe

oder Demmerung. -- *Saturas al prima crepuscula lustret.* Ov. *epith.* Obscūrum, sērum, nocturnum, rūbicŭndum, nīgrum, vēspertinum. *phr.* Confīnia nŏctis. Dŭbiæ crĕpūla nŏctis, ēxtrēma pĕrăctæ pārs lūcis. Nŏx prima. Trăhĕrent cūm sēra crĕpūscŭla nŏctem. Pĕcŭdes rĕvŏcant cum sēra crĕpūscŭla pāstas. Sērus sub nigra crepūscŭla vēsper ūltima pārs lūcis prīmāquĕ nŏctis ĕrat. Nŏctem dūcēntibus āstris. In nŏctem vērgēnte diē, īndūcūnt, nŏctūrna crĕpūscula nŏctem. Tempusque sŭbībat, quŏd tū nĕc tĕnēbras, nĕc pŏssis dīcĕre lūcem. Sed cum lūce tămen dūbiæ cōnfīnia nŏctis. *vide Vesper & Aurora.*

crĕpūscŭlum incessit, *Mierzcha się.*

Crĕpuscus, *dicitur crepusculo natus. ut Lucius, luce natus. Varro. Wiézorék.*

crēsco, *Rośtę, Rozrastám się, Przebywacze go, Przyrasta, Sili się, Pogarsza się.* Wachsen / zunehmen. *Altaque nativo creverat herba solo.* Prop. *syn.* Aūgĕor, ād aūgĕor, aūgēsco, ēxtēndor, āccresco.

Crespinus, & Crispinus, B. Ciernie 2.

CRET

Crēta, cretŭla, *Kretá,* Kres *zawodniczy.* Kreyte. *Illa prius creta, mox hac carbone notasti. F. epith.* ālba, tĕnax, pūtris, cīmōlia.

crēta argentaria alba, *Trypelá.* Cretā figularis, *Gliná biala, Gliná zduńska.* Cretâ noto, *Prov. Pochwalam.* Creta sutoria, *Czernidło.*

crētācĕus, crēceus, *Krećiány,* *Kretowy.* Von Kreyten gemacht. *Cretaceis oronibus lacus farcit.* (Scaz.)

creārius designator, *Snánowniczy,*

crētæ fōdīnæ, *sub Kretny.*

crētāta ambitio, *Persi. pro candidatis.*

crētātus, Kretowány. Gekreytet. *Quam cretata timet Fabulla nimbum.* (Phal.) *syn.* Crēta, ōbdūctus, cŏlōrātus, fūcātus.

crētērra, *Wiádro.* Crētĭo, *Dziedziczenie.*

crethmos, gr. *Sol bábia ziele.*

Crētĭcus, Cic. *Pes trisyllabus, extremis syllabis longis media a brevi constans. ut scripserant. Prædam pro tervis in mare Creticum.* Alcaic.

crētōsus, *Kretny.* Kreytächtig. -- *Mycenen, cretosaque rura cimoli.* Ovid.

crētūra, *Obśiewiny.* *cribellatus, Prześiewany.* Cribrārius, *Sitny.* Cribro, *Prześiewam.*

crībrum, cribellum, *Sito 1, 2. & sub Durszlák.* Ein Syb. *Lac solet, utve liquor vari sub pondere cribri.* Ovid.

crībrum areale, cribrum, cereale, *Opakłá.*

crībrum rūdĕrarium, *Kratá mularska, Rześoto mulárskie,* Cribrum pollinarium, *Pytel.*

CRIM

Crīmen, *Grzech,* Winá *1. Zrazut 1. Obwinienie 2.* Niecnotá. Ein Laster. *Famaque non ficto crimine, crimen habet.* Ovid. *syn.* Scĕlus, nĕfas dēlīctum, mălum, piācŭlum, pĕccātum, nŏxa, vĭtĭum, cūlpa, Făcĭnus, flāgĭtĭum, ĕrrātum, cōmmissum. *epith.* Nŏxium, prāvum, īnjūstum, scĕlĕrātum, īnfandum, dŏlōsum, dāmnabĭle, pĕrfĭdum, ŏccŭltum, īnēxcūsābĭle. *phr.* Cōmmăcŭlāre mănus, scĕlĕrāto crīmĭne. Sōntes aūsus, Scĕlĕrāta, lĭbīdō, īnfāndum crīmen păssa nĕfasque grāve. Dētēstānda lŭes & īnēxcūsābĭle crīmen. Crīmĭnis īnjūsti tūrpia sīgna păti. Nōn ĕgo mĕndōsos aūsim dēfēndĕre mōrēs, Fālsāque pro vĭtĭis ārma mŏvēre mĕis. Cōnfĭteor, sī quĭd prōdest dēlīcta fătērī, īn mĕa nūnc dĕmēns crīmĭna fāsus eo. *vide Scelus.*

crīmen diluo, dissolvo, purgo. *Oczyśćiam.*

crīmen majestatis, perduellionis. *Kryminał.*

crīmĭnālis actio; criminale judicium, *Sprawá, Sąd o głowę.*

crīmĭnālĭter, *Ostro, sub Prawnie.*

crīmĭnātĭo, *Obwinienie 2.* Winowánie, *Zadanie, Szkálowánie, Lżenie, Potwarz.*

crīmĭnator, *Potwarcá.* Lästerer. *Cum illum reposces criminatorem meum.* Jamb.

crīmĭnor, crīmino, *Odnoszę, Zádáię co fromotnego, Obwiniam, Potwarżam, Wykładam źle.* Käfteren. *Nec crimineris impios.* (Jamb. Dim.) *vide Accuso.*
crīmĭnōsa actĭo, *Spráwa karánia godna.*
crīmĭnōsè, *Potwárliwie. Przygánnie.*
crīmĭnōsus, *Potwárliwy, Zarzutny, Przygánny, Uszczypliwy, Wádę máiący.* Lästerig. *Quem criminosis cumque volet modis.* Alc.
crīmĭnōsus liber, *Paskwil.*
crīmnum, Gr. Gryz. *v. Krupá.*

CRIN

crīnāle, *Przedziełnicá.* Haarhaube/Haarnadel. *Et madidos myrrha curvum crinale capillos.* Ovid.
crīnālis, *subst. idem.* Das zum Haargehört. *Solvit crinales vittas, capite origia mecum.* V.
crīnālis, *adiect.* Włosowy.
crīnānthĕmon, crinonia, gr. *Lilia. v.*
crīnes seni, crines septem, *sub Ptoty.* Die Haar. *Dulcis compositis spirávit crinibus aura.* Virg. *syn.* Căpĭllī, cŏma, cæsărĭes. *epith.* văgī, rŏsĕī, ŏdōrātī, flāvēntēs, cōmpti, cōmpŏsĭtī, cōnnēxī, hĭrsūti, aūrātī, dĕcēntes, *vide Capilli.*
crīnes propenduli, ante ventuli, *Czupryná.*
crīnītus, *Criniger, Kosmáty.* Haaricht. *Nec metues atro crinitas angue sorores.* Ov. *v. Comatus.*
crīnĭle, *Tkánicá.* Crīnĭor, *Włosami obrastam,* Crinis, *m. sub* Włosy. Crīnis fulguris, stellæ. *Promień,*
crīnŏrrhŏdon, crinon, gr. *Lilia czerwona.*
crĭŏbŏlĭum, gr. *Rzeźniczy wárstát.*
crĭŏdŏcē, es, gr. *sub Taran.*
crĭŏmachia, Gelli. *arietum pugna.*

CRIS

crĭsĭmus dies, gr. *Dzień lekarski.*
crĭsis, ios, eos, *f.* gr. *Choroby odmiáná.*
crīspans pignum, *Fladet.*
Crispisulcans, crispisulco, Strzępię.
crīspo, *Kędzierzawię, Strzępię, Potrząsam* Krausz machen. *Bina manu lato crispans hastilia ferro.* Virg. *syn.* ŭndo, flūctŭo, *vel* vibro, quătĭo, quăsso.
crīspor, *Strzępię się, & sub Lśnę się.*
crīspatus, crīspŭlus, crīspus, *Kędzierzawy,*
crīspus undatim, *Flándrowany.* Krausz. *syn.* Cĭrrātus.
crīsta, *Czup, Féderpusz, Grzebień u kurá.* Ein Hanenkam. *Item* Ein Federbusch auf dem Kriegs-Helm. *epith.* Gŏmans, rŭtĭla, tĕrrifĭca, ălta, cŏrŭsca, hŏrtens, ŭndans, mĭcans, ĕlāta, mĭnax: splĕndĭda, rĕfŭlgēns, ēffūsa, sūrgēns, tĕrrĭbĭlis, fŏrmĭdābĭlis, mīlĭtāris, *phr.* ŭndāntes rŭtĭlāntī ĭn vĕrtĭce crīstæ. Trĕmunt ĭn vĕrtĭce crīstæ săngvĭnĕæ, Crīstam quătit aūra vŏlāntem ŭndāntes căssĭde crīstæ... ărma ĭnter, gălĕāsque vĭrum crīstāsque rŭbēntes. āttollam excĕlsō, tūmĕfāctas vĕrtĭce crīstas. Ærĕ căput fūlgens, crīstāqua hĭrsūtus ĕquīnā. Căvo prō ĕgit ære căput.
crīstātus, *Czubáty.* Das ein Kamm oder Strausz hat. *Cristataque sonant undique lucis áves.* Mart.
crīstŭla, *Grzebień u kurá, Czub.*
crīthe, es, gr. *Jęczmyk ná oku.*
crīthămum, crithmum, crithmus, gr. *Sol hábia ziele.*
crĭtĭcus, gr. *Probierz, Wykładácz.* Richter. *Ut Critici dicunt leviter curare videntur.* H.
crĭtĭcus dies, *Dzień lekárski.*

CRO

crŏātā, crŏātĭā *sub* Karwat.
Crŏcállis, is, Wiśniowy kámień.
Crŏcātĭo, crocitus, us, *Krakánie.*
crŏcĕus, *Száfránny, & Żółtoczerwony.* Saffranfarbig. *Invitent croceis halantes floribus horti.* Virg. *syn.* Rŭtĭlus, lūtĕus, flāvus.

crŏcĭas, æ, m. gr. *Száfránek kámień.*

crŏcĭnum, crocomagmafis, Gr. *Száfránowy oleiek.*

crŏcĭnus, crocarus, Gr. *Száfránny.* Wie Saffran. *Fulgebat crocina candidus in tunica.* Cat.

crŏcĭo, is; *Producit primam Renatus, fortè à Græco. Kracze 1.*

crŏcis, ĭdis, f. Gr. *Páięcznik 3.*

crŏcĭto, *Krácze 1.* Schreyen wie ein Raab. *Et crocitat corvus, graculus at frigulat.* Ph. *Qui à Crocio ducunt. O. & I. producunt: qui à Croco as. I. corripiunt. Auctor Philomelæ quisquis ille est, utramque corripit. sed apud Plautum aliqui idem faciunt. recentiores, tamen pro voce* Crŏcĭtabat *apud Pla: legunt* Crŏcībat *utraq; longa & rectius, aliqui* Croc*eibat. O, quam brevem putant gemino c c fulcientes.*

Croco, as Sipont. idem Crocio.

crŏcŏdīlēa, sub *Krokodyl.* (trudna.

crŏcŏdīlīnus, crocodilides, æ. m. gr. *Mowá*

crŏcŏdīlĭum, Gr. *Oset czarny.*

crŏcŏdīlus, *Krokodil,* Ein Crocodill.

crŏcōta, æ, crocotula, crocotularius, *Száta białogłowska.*

crŏcōtĭlus, Crotilus, sub *Máły, Szczupły.*

crŏcōtīnum, *Chleb żołty.*

crŏcum, crocus, Gr. *Száfran.* Saffran.

crŏcūta, Gr. *Wilk murzyński.*

crŏlālĭa, orum, sub *Perłá.*

cŏtălīstrĭa è Græco, *Bociań, Klekotká.*

crŏtălum, Gr. *Brzękadło, Klekotká.* Ein Schell. *Crispum sub crotalo docta movere latus.* Virg. *syn.* Cȳmbălum.

crŏtălus, crotoo, Gr. *Klekotká, Kleszczowiná, Kleszcz 2.* Pollitzbaum.

CRU

Crŭcĭābĭlis, crucius, Okrutny. Przykry, Ciężki cruciabiliter. Okrutnie.

crŭcĭāmēntum, cruciabĭlĭtas. *Męká, Trapięnie Kátowánie.*

crŭcĭāns canterius, *Koń ćięszko noszący.*

crŭcĭārĭus, *Szubienicznik, Wyświecony Smáganiec.*

cruciāta, Tyrlicz. Cruciātor, Motdercá.

crŭcĭātus, us, *Męká, Trapięnie, Utrapięnie* Pein/ Quaal/ Marter. ---*Lateris cruciatibus uror.* Ovid. *syn.* pœna, sūpplĭcĭum, tŏrmēntum, *epith.* mœstus, Sīsȳphĭus, fĕrus, hōrrĭdus, sĕvērus. *phr.* Mōlĭtur mŏrtem & sævis crŭcĭātĭbus īnstat. & crŭcĭātu āmbos pāssim āffĭcĭēbat ārcōci sīsȳphĭis lăbor æquālis crŭcĭātĭbus ōssa cŏrrĭpit. *vide dolor, Supplicium.*

crŭcĭfīgo, crucifigo, suffigo, do, *Krzyżuię.* Creutzigen. *O Præses, crucifige, cito crucifige, nec unquam.* Calc. *phr.* Mēmbra crŭcĭfīgo, āffīgo suffīgo, īn trăbe fīgo., īn crŭcem tōllo, īnfāmi sŭspēndĕre trūnco, ērēcto āffīgĕre līgno, īnsōntem āffīgunt trăbĭbus per mŭtŭo nēxis. Nūda dĕhinc tēndunt trānsvērso brāchĭa līgno. Dīvērsāquĕ āmbas āffīgunt cŭspĭde pālmas. Hīnc ătque hīnc, mŭcrōnē pĕdēs fĕrĕbrāntur ĕōdem. Fūnestō āffīgĕrē līgnō & rēcto dīstĕndĕrĕ līgno āffīxum, & lēnta, paūlātim pērdĕre mōrtē, ērĭpĕre vītām sūffīxo stīpĭte. Sūspēndi īn, *vel* āb ārbŏre. Sūpplĭcĭo īnfāndo dŭos fīnīre lābōres. Sălus homĭnum īnfānda trăbe nēxa pĕpēndĭt.

crŭcĭātus, ti Crucĭger. Połgroszá, Krzyżak.

crŭcĭo *Krzyżuię, Męczę 1. Trap.e 1.* Peinigen/ plagen. *Quantum sic cruciat lumina vestra dolor. P. syn.* Tŏrquĕo, vēxo, āgĭto, prēmo, āngo, māctō, āfflīctō, āfflīgo, cōnfĭcĭo. *phr.* Clādĭbus īnnŭmĕris mĭsĕram vĕxāvit. *v. Affligo.*

crŭcĭor, *Fráſuię się, Gryzę się, Przykro mi, Trapi mię co.*

crŭcis figura, Crucis signum, *Krzyż,*

Crucium vinum, Winsko.

crūdārĭa sub *Żyłá kruszcowa.*

crūdēlĭter, crudè, *Okrutnie, Surowo.* Grausamlich. *Crudeli officio nimium crudeliter usi.* Mart.

crūdēlis, *Okrutny.* Grausam. *Tollere heu fortuna, quis est crudelior in nos.* H. *syn.* Sævus,

ātrox, fĕrus, fĕrox, trux, dīrus, bārbărus, dūrūs, ĭnhūmānus, trŭcŭlēntus, fērrĕus, ăcērbus, īmmānis, crŭēntus, ēffĕrus, tēter, īmmītis, fŭrēns, ĭnclēmēns. āspĕr, ĭmprŏbus, sāngvĭnĕus. *phr.* Sāngvĭne gaūdens. Prĕcĭbus mānſvēſcĕre nĕſcĭa cōrda. Crŭōris, cædis ăvĭdus, cŭpĭdus, Mūlta cæde crŭēntus, ĭnădens ĭndŏcĭlis flēctī. Dūrĭor æquŏrĭbus, æquŏre quōvis āſpĕrĭor. Quem nec lōnga dĭes. pĭĕtas nec mītĭgat ūlla. Sēd nūllis ĭlle mŏvētur flētĭbus, aut vōces ūllas trāctābĭlis aūdit. Fērrum & ſcŏpŭlos in pĕctore gēſtat, ĭn dūro ſtat tĭbi cōrde sĭlex. *Mītĭus ĭnvēni quam te, gĕnus* ōmne fĕrārum. Dūris gĕnŭit tē caūtĭbus hōrrens. Caucăſus, Hyrcānæque ādmōrunt ūbĕra Tĭgres, Tē lăpis, & mōntes, ĭnnātāque rūpĭbus āltis Rōbŏra, tē ſævæ prōgĕnŭēre fĕræ. Dūros sĭlĭces, sŏlĭdumq; ĭn pĕctŏre fērrum, ātquĕ ădămānta gĕrit. Nōtus fĕrĭtāte Lўcāōn. Sævĭor ĕs trīſtī Būsīrĭde, ſævĭor ĭllo. Quī fālſum lēnto torruit ĭgne bŏvem, āſper & ĭmprŏbus īra. Gēns ſævæ ăvĭdĭſsĭma cædis. Nēc vīſu făcĭlis, nēc dīctu āffābĭlis ūllī: īnsīgnes fĕrĭtāte vĭri, ŏ dūris bārbăre făctis. ô crūdēlis ait. Fĕrus ātque īpſis trŭcŭlēntĭor Eūris. Quām fĕrus & vēre fērrĕus ĭlle fŭit. Nēc mæſtis lachrўmis, nēc blānda vōce mŏvēris. Sævĭor Hўrcāna sŭblāto. Tĭgrĭde fœtū. Sĭ ſe hŏmĭnes, vīx ſunt hŏmĭnes, hōc nōmĭne dīgni. Quāmquĕ lūpi ſævæ plus fĕrĭtātis hăbent. Tua ſunt sĭlĭcis cĭrcūm præcōrdĭa vēnæ, & rĭgĭdum fērri ſēmĭna pēctus hăbet. Præ tē nōn dūri mōntes, nōn rōbŏra dūra Dūrĭor ēſt glăcĭes pēctŏre nūlla tuo. Nōn ădămas præ tē dūrus nōn mārmŏra dūra: Dūrĭtĭem vĭncunt nūlla mĕtālla tŭam. Nātūramq; sĭmul, frātrēmq; hŏmĭnēmq; crŭēntus ēxŭit. Gaūdet pērfūſus sāngvĭne frātris. Quænam tĕgĕnŭit sōla ſub rupe Lĕæna. Quōd māre cōncēptum ſpūmāntĭbus ēxpŭit undis? QuæSўris? quæScўlla vŏrax? Quæ vāſta Chārўbdis? Tālĭa qui rēddis pro dūlci præmĭa vītæ? Nēc ūſque ădĕo ſunt cōrda fĕrōcĭă nōbis? Pĕctŏre ſub nōſtro nēc mēns tām bārbăra vīvit. Nātus ĕs è ſcŏpŭlis nūtrītus lăcte fĕrīno. Tūnc me de Tĭgrĭde nātam. Tūnc fērrum āt ſcŏpŭlos gēſtāre in cōrde fătēbor. Quĭd mĕmŏrem īnfāndas cædes, quĭd făcta Tўrānni ēffĕra? Nēmo ădĕo ut nŏcĕat bārbărus, ēſſe ſŏlet.

Crūdēlĭtas, *f.* *O kruciensiwo.* Grimmigkeit/ Grimm. *Crudelitate non metu mortis tremens* (Jamb.) *ſyn.* Fĕrĭtas īmmānĭtas, bārbărĭes, ſævĭtĭa, ſævĭtĭes, ĭnclēmēntĭa dūrĭtĭes, āſpĕrĭtas, fĕrōcĭa, ăcērbĭtas, ātrōcĭtas. *epith.* ĭnhūmāna, fĕrīna, crŭēnta, hōrrēnda īnsāna, ĭmmītis, dūra. ĭnvĭda cæca, fŭrĭōſa, præcēps, fĕra, ſcĕlĕrāta, fŭrĭbūnda, ĭmpătĭens, tērrĭbĭlis, ŏdĭōſa. *phr.* ēffĕra mēns. Mēns crŭōris ăvĭda. Mēns flēcti, ĭndŏcĭlis, ănĭmus fĕrox Fĕrĭtas ĭnāmābĭlis. Nēſcĭa flēcti Bārbărĭes. Nīl ĭllæſūm ſcĕlĕrāta rĕlīquit Bārbărĭes, & bārbărus ĭnfrĕmit hōrror. Quĭd nōn ſæva dŏmat duræ ĭnclēmēntĭa mōrtis? Dūrĭtĭes pĭĕtāti ĭnĭmīca rēsīſtit flētĭbus & ſūrda cōntēmnis vērba prĕcāntum aure. extīnxēre fŭrēntem ſævĭtiam.

crūdēlĭtātem exerceo, expleo, depromo, ſaturo, *Páſtwię ſię.*

crūdēſco, *Jątrzę ſię, Pogarſza ſię, Sili ſię.* Rau werden. *Sin in proceſſu cœpit crudeſcere morbus.* Virg. *ſyn.* Rĕcrūdēſco, ĭngrăvēſco, aūgĕor.

crūdĭtas, *Nieſtráwność, Surowizná.*

crūdĭvŏrus, *Surowo iedzący.*

crūdus, *Surowy 1. 2. 3. Niedozrzáły 1. Okrutny.* Roh/ unzeitig. *Seu crudo fidit pugnam committere caeſtu.* Virg. *ſyn.* īmmātūrus, dūrus. crūdēlis.

crŭēntātus, *Krwawy 1.* Blutächtig. *Ecce cruentati redeunt, &c.* Virg. *vide Cruentus.*

crŭēntè, cruentiùs, *Krwawo.*

crŭento, *Krwáwię, Rozkrwawić kogo.* Blutig machen. *phr.* crŭōre, sāngvĭne fædō, tūrpo, ĭnfĭcĭo, pērfūndo, ſpārgo, cōnſpērgo, ĭmbŭo.

crŭentus, *Krwáwy, Okrutny.* Blutig. *Tytīdes multā vaſtābat cæde cruentus.* Virg. *ſyn.* Crŭēntātus, sāngvĭnŏlēntus. *phr:* Tūm crīnes ārdēntiaquĕ ōra crŭēntis rōrĭbus, & tērra mŏrĭēntum āſpērgĭne mānānt. Ībat pūrpŭrĕus nĭvĕo de pēctŏre sāngvis. *vide Sangvis.*

crūma, tis, Gr. *Brzękádło.*

crŭmēna, crŭmĭna, *Kaletá Mieſzek pieniężny.*

Ein Beutel. *Et mundus victus non deficiente crumena* H. *syn.* Mārsūpium, lōcŭli. *epith.* Plēna, rĕfērta, grāvis, dīves.

crŭmēnisĕca, *Rzezymieszek.*

cruor, *Krew*, *Juchá.* Schweiß Blut. ---*sparso latè rigat arva cruore.* Virg. *syn.* Sănies, sāngvis. *epith.* ōbscœnus, tĕpĭdus, călĭdus, ātĕr, rŭtĭlus fœdus, nĭger. *phr.* Crāssum vŏmit ōre crŭorem, Spārso lātē rĭgat ārva crŭōre, Pēr cāndĭda mēmbra īt fūmāns crŭor, āc tēllus pērfūsa rŭbēscit. Tĕpĭdumque crŭōrem Sūscĭpĭunt pătĕris. Cāndĭda pūnĭceo pērfŭdit mēmbra crŭōre. *v. sanguis.*

crupellarius, *Kiryśnik.* Crūrales, *Ponczochy.* Crūrales fascĭæ. *Podwiązki.* Crūrĭcrĕpĭda, *Okowánie.*

crŭcifrăgium, *crucifrangium*, *crurumfrangium*, *Nog złamánie.*

crūs, crusculum, *Golęn.*

crus arboris, *Odzięmek*, *Pniak.*

crūsma, *tis*; *Gr.* *Brzękánie.*

crūsta, *Strup*, *Skorká ná chlebie*, *Krá Kożuch* 2. *Przywárá.* *Skorupá* 2. *Tynk* 2. *Posácká ścian.* *Sztuká* 1. *Skrzydło* 1. *Łupiny* 1. *Złotniczey roboty sztuka.* & sub *Grudá*, sub *Lod.* Harte Rinde. *epith.* Cŏcta, dūra, prædūra, frāgilis.

crūstrārius, subst. *Tynkarz*, *Futruiący*, *Szmecerz.* Ein Gipsser.

crūstārius, *adiect.* panifex, *Márcepánnik.*

crūstāta, orum, *Pław*, Crustata humus frigore, *Gołoledź.* crustatio, *Tynk* 2. crustator, *Futruiący.* crustatus, *Szkorupiásty*, *Sádzony*, *Zmárzły Futrowány.*

crūstatus ferro *Okowány.* crustōsus, *Kruchy.*

crūsto, as, *Polewam*, *Tynkuię*, *Sádzę ściány.*

crūstula, æ, *Posácká ścian*, *Okruszyna*, *Strup.* Rindlein. --- *Ingenium tantum nova crustula promit* H.

crūstŭla, orum, *Łákoći.* crūstŭlārius, *subst.* *Pásztetnik.* *Márcepannik Łakotnik.* crustulata caro, perna, *Pásztet.* crustulum, *Andret*, *Opłatek.* crustum, *Sztuká*, *Tálerz.*

crux, *Krzyż* 1. *Szubienicá* 1. 2. *Pal*, *Zła rzecz.* *Szubienicznik.* Ein Creutz. *Carnifici duras præbuit illa cruces* Ovid. *syn.* Trābs, līgnum, trūncus, stīpes, ārbor, rōbur, pātĭbŭlum. *epith.* sæva rĭgĭda, crŭēnta, ātra, āmāra, mĭsĕra lūrĭda, fūnēsta, lūctŭōsa, sălūtĭfĕra *phr.* Crŭcis līgnum īnfāmi trūncus Fūnēsta trābs, Fātāle rōbur. Tēssĕra Chrīstĭădūm. Tērror ăverni. Dīgna Dĕo trābs hōspĭte līgnum. ōlim sūpplĭcium māncĭpĭis grāve. Nūnc Rēgum căpĭti præcĭpuum dĕcus, īnfelix ōlim fŭĕrat, fērāleque līgnum Sūpplĭcii gĕnus īnfōrmis, trābs hōspĭta lēthi: Nūnc prŏpĕ nūmen hăbet sānctæ ēt vĕnĕrābĭlis ārbos: Hāc ōlim scĕlĕra īmpĭa Rēges, ūrgēbant pœna sōntēsque hāc mōrte nĕcābant. tōtūm Tūm nĕque hŏnos ĕrat; īnfāmi nĕc glōria trūnco, āt nūnc nūmen hăbet Crūx dŭcis æthĕrĕi vēxīllum ĕt fōrte trŏphæum. Rōre quŏd īntīnxit sānguĭnis īlle sŭi. ēn sīgno sacrāta crūcis vexīlla cŏrūscant.

crypta. gr: *Grubá* 1. *Sklep podzięmny*, *Ziemiąnka*, *Chłodnik* 3. *Pieczáry.*

cryptĭcus, gr. *Podzięmny.* Verborgen.

cryptŏpŏrticus, gr. *Sklep podzięmny*, *Chłodnik*, & sub *Krużganek.*

crystallīnus, gr. *Kryształowy.*

crystallium. *Pći len.*

crystallum, crystallus, f. *Gr.* *Krysztal*, *Lod.*

cresibia machina, *Pompá wodna.*

cŭba, *æ*; *Łoże.* cubātus, us, cubitūra *Leżenie*

cŭbĭcŭlātŏrĭum decurio, magister præfectus *Podkomorzy.* 1.

cŭbĭcŭlāris, cubicularius, adject. *Komorny*, *Łożniczy* 1. Kämmerling. *Cubiculario, ostiario, eunucho:* (Seaz.)

cŭbĭcŭlāris, cubicularius, subst: *Łożniczy* 2, an *Komornik.*

cubiculata navis, *Náwá z páłacem.*

cŭbĭcŭlātus, *Komorczásty.*

cŭbĭcŭlum, *Komorá* 1. *Komorká*, *Łożnica*, Schlaff-

Schlaffkammer. *Sed à cubiculo lectuloq; jactatam.* (Scaz.) *epith.* Vāstum, ārcānum, dīves, ōrnātum.

cŭbĭcus, Gr. *Czworgránisty.*

cŭbīle, *Łoże 1, 2. Łożysko, Początek 1. Fugá, Gniázdo,* Ein Kammer/Bett. *Aut quater ingeminant, & sæpe cubilibus altis.* Virg. *syn.* Lēctus, thălămus, tŏrus, strātum. *epith.* cōnjŭgāle ārcānum, pūrum, lătĕbrōsum, dūlce. rŏsĕum, tĕnĕrum, ōccūltum, tĕnĕbrōsum, tĕpĭdum, *phr.* īgnāvo tēmpus tĕrit ŏmne cŭbīli, ēnērvant ănĭmos plūmōsa cŭbīlĭa fōrtes. Cum sūbit aūrĭcŏmus nōctūrna cŭbīlĭa Tītan. Tĕpĭdōque trăhunt sēcūra cŭbīlī ōtĭa. *vide Lectus,*

cŭbīlĭa fenestrarum, *Ramá.*

cŭbĭon, cubium, *Romanowe ziele.*

cŭbĭtal, cubitalē, sub *Wezgłowie,* Eine Armlähne. *Fasciculus, cubital, focalia potus ut ille.* Hor.

cŭbĭtālis, *Łokćiowy.* Einer Ellen breit/lang oder hoch. cŭbĭtālis litera. *Wersał.*

cŭbĭto, as, *Legam.* Offt ligen. v. *Cubo,*

cŭbĭto emungitur. *Proverb. Podły.*

cŭbĭtor, *Legáwy.* cŭbĭtōrĭa vestis, *Száta legálna.*

cŭbĭtus, ti, cubitum, *Łokieć 1. 2. 3. Kość łokćiowa, większa.*

cŭbĭtus, us. *Legowisko. Leżenie.* Ein Elbogen. *Ter se se attollens, cubitoq; innixa levavit* Virg.

cŭbo, *Leżę 2. Choruię 1.* Ligen/ruhen. *Et timet in vacuo sola cubare toro.* Ovid. *syn.* Jăcĕo, stĕrnor. prōstĕrnor, rĕcŭmbo, prōcŭmbo, rĕcŭbo, quĭēsco, rĕquĭēsco. *phr.* Mēmbra rĕpōnĕre lēcto, prōcŭmbĕre lēctō, Dēfēssāque mēmbra mārmŏrĕo rĕfĕrunt thălămo, strātīsque rĕpōnunt, *vide Iaceo. & Lectum peto.*

cŭbus, gr. *Kostká figurá, Czworogranista rzecz,* cubus, *Karcá Krákowskiego połowicá.*

cūctio, onis, *Zmigrosz, Przekupień 1,*

cŭcŭba, *Sowá 1* cŭcŭbălum, *Pśinki.*

cŭcŭbo, *Huczy sowá.* Schreyen wie ein Nacht eul. *Noctua lucifuga cucubat in tenebris* Ph.

cŭcŭli flos, *Smolánka*

cŭcŭlla, sub *Kápicá, Káptur 1.*

cŭcŭllātus, *Káptur noszący sub Káptur 1,*

cŭcŭllus, vel cuculus, cucutium, *Kápicá, Gżegżołká, Trąbká 2. Cudzołożnik, Leniwy, Fryierz, Głupiec.* Ein Hals-Kapp. *Tempora Santtonico velus, adoperta cucullo,* Juv.

cŭcŭllus sagatus, *Kápá 3. Káptur 1.*

cŭcŭlo, as, *Kukám.*

cŭcŭlus, *Gżegżołká.* Ein Guckgug. (*Avis notissima, quæ in aliarum avium nidis ova parit, quod sciat se aliis invisam*) *epith.* ĭngrātus. *u medium. breve in Philomila, & Verrepæo: reliqui producunt, multi etiam hoc sensu geminum l. scribunt supra.*

cŭcŭma, æ, gr. *Koćieł 1. Gárniec, Sowa 1. Chałupká Gránat 1.* Ein ährin Kessel.

cŭcŭmēlla, *Koćiełek,* cucumula, *Gárnuszek Quantitas ut in cucuma,*

cŭcŭmer, *eris.* & cucumis, *Ogorek 1.* Cucumern. *Cresceret in ventrem cucumis, nec sera comantem.* Virg. *epith.* Tōrtus, īntōrtus, cærŭlĕus, līvĭdus, frīgĭdus, āgrēstis. *syn.* Tōrtusque per herbam crēscĕret īn vēntrem cŭcŭmis.

cŭcŭmĕrārĭum, *Ogorkowy ogrodek.*

cŭcŭrbĭta, *Korb. Bánká 2.* Ein Kürbs. *- - Cucumis, tumidoq; cucurbita ventre P. epith.* Grăvis, prægnans, vĭrĭdis, sylvēstris, ūnca. Tŭmĭdōque cŭcŭrbĭta vēntre. In lātum dēmīssa cŭcŭrbĭta sērpit.

cŭcŭrbĭta sylvestris, *Kolokwintyda,*

cŭcŭrbĭtas adhibeo. admoveo. *Stawiam bánki* cucurbitinus, *Korbásowy,* cŭcŭrbĭtula, *Banká 2.* Cŭcurrio, is. *Kokorykam.*

cŭcus, gr. *Gżegżołká.*

cūdo, *is, Kuię, Biię pieniądze, Młocę.* Schlagen/schmieden/müntzen. *Mulciber Ætneis fulmen cudebat in antris. M. syn.* ēxcūdo, prōcūdo. *vide procudo.*

cūdo, onis, *Szyszakowa czapka.* Eine lederne Beckelhaube. *Scipio contorquens hastam sudone comantes.* S.

cuja, *sub.* *Czyi.* cūjas, atis, *Z kąd rodem.* cujātis, is, *idem*, & *Ktorego rodu.* cuiciumodi, cujuscunque, *Jyki, táki, 1.* cujus, a, um, *Czyi*, cujus generis, cujus notæ, cujusmodi, *Jáki, t. 2.* cujusdammodi, *Jákiś.* cujusquemodi, *Wszeláki.*

CUL

Cul, pro Qualis, priscè Jáki 1.

cūlcīta, culcitra, *Máterac, Płatek do oka Pierzyná t. Poduszká, Siedzenie, Podstáwek. 5.* Ein Pflaumen-Unterbett. *Tertia nec vacuo cessaret culcitra lecto.* Juv. *syn.* Pūlvīnus, lēctŭlus. *epith.* Făcĭlis, picta, lēvis, *phr.* Mōllī tŭmĕat făcĭlis, tĭbi cūlcītra plūmis.

cūlcīta subalaris, *Wezgłowie.* culcītella, culcitulla, culcitrula, *Poduzká* culeare labrum, *Połkadek.* cūlcēăris, *Kufny.*

cūleōla, culuola, orum, Łepiny 1.

cūlĕus, gr. *Kufá, Kłodá, Kubeł skorzány, Wor skorzány.*

cūlex, *m. f. Komor.* Eine Mücke/Schnacke. *Quæ in nistro culices, & cætera ponunt.* Luc. *epith.* Mālus, īnfōrmis, rŏtŭndus, tĕnŭis, lēvis, ēxīlis, ăĕrĭus, vŏlĭtāns, īmpōrtūnus, văgus, mŏlēstus, văgābūndus, mōrdax, ēxĭguus, pārvus.

cūlīgna, *Kubek, Dzban 2.*

cūlīna, *Kuchnia 1. Zgliszcze, Prywet.* Küche. *Captum te nidore suæ putat esse culinæ.* Juv. *epith.* Nīgra, pūtĭda, ūncta, crāssa, pīngvis, āngūsta, fætida, fūmōsa. *Phr.* Călens crēbris īgnĭbus ălget ădhuc nĭtĭdo claūsa cūlīna fŏco, īpsa dăbit laūtas jūncta cūlīnā dăpes.

cūlīnārius, *adiect. Kuchenny.*

cūlīnārius, *subst. Kucharz.*

Cūlix *herba, in cuius tritæ succo semina cucumerum macerata, sine semine gignunt cucumeres.* Plin.

cūllĕum, *Kufa*, cūllĕūs, *Wor skorzány.*

cūlmārĭus, *ździebłny.*

cūlmen, *Wierzch 1. ździbło, Poszyćie, Dách 4.* Gipffel/Spitz. *Solaque culminibus ferali carmine bubo.* Virg. *syn.* Căcūmen, ăpex, vĕrtex fāstīgium. *epith.* sūblīme, ăltum, sūmmum, celsum. *vide Cacumen.*

cūlmen fabarum, *Bobowiny.*

cūlmētum, *Sciernisko, Rżysko.*

Cūlmus, *ździbło, Slomá, Bobowiny.* Halm. *--- Et fragili iam stringeret hordea culmo.* Virg. *syn.* Călămus, stīpŭla, ăvēna. *epith.* cĕrĕālis, fidus tĕner, lāctāns, flāvēns, spīcĕus, flāvēscens, crŏcĕus, frūgĭfer, vērnans, spīcātus, fĕrax, fœcundus, aūrĕus, pāndus, cūrvus. *phr.* Cānis flāvēscit cūlmus ărīstis. Grăvĭdis prōcūmbit cūlmus ărīstis. Vĭrĭdes ăgĭtānt cum flāmĭna cūlmos. Turgēscunt lāctēntĭbus hordĕa cūlmis.

cūlpa, *Winá 1.* Eine Schuld/Ursach/Fehl *--- Tacita sudant præcordia culpa.* Juv. *syn.* Nōxa, dēlīctum, vĭtĭum, crīmen, scēlus, pēccātum. *epith.* tăcĭta, sōrdĭda, ŏpērta, lātēn *phr.* Fœdæ cōntāgĭa cūlpæ, & tu īnfāmis ĕris, tūrpīque nŏtābĕre cūlpa sŭis. Tăcĭta sūdant præcōrdĭa cūlpa, ŏpērtæ cōnscĭa cūlpæ, cūncta păvet. *v. Crimen Scelus.*

clūpābĭlis, *Przyganny.* Scheldbar.

cūlpāndus, *Strofowánia godny.*

Culpātio, Winowánie, Przygana.

cūlpĭto, culpo, as, *Winuię, Ganię.* Schelten/beschuldigen. Est lepidum bēllum, cum cūlpat ăsēllum. *syn.* āccūso īncūso, īnsĭmūlo. *vide Accuso.*

Cūlta, orum, *Rola spráwiona.*

Cultellātor, sub Nożowáty, Ostry.

Cultello, as, Zrzynam, Rownam 1.

cūltēllus curvus, *Siekácz ogrodniczy.*

clūtēllus crepidarius, *Gnyp.*

cūlter, cultēllus, *Noż, Siekácz 1. 2. Brzytwa, Kráwądz.* Ein Messer. *More super vacuam cultris abrumpere carnem.* Juv. *syn.* Glădius, *epith.* ăcūtus, strīctus, fūlgēns, crŭēntus, mĭnax, ēxīlis, tĕnŭis. *v. Gladius.*

cūlter aratri, *Kroy pługowy.*
Culticula, Laska céklatska.
cūltĭo, cultus, cultura agri, *Oránie.*
cūltĭo deorum, *Czczenie 2.*
cūltor, *Chwalcá, Miłośnik, Szanuiący, Szánuiący.*
cūltor agelli virentis, *Ogrodnyk.*
cūltor terræ, *Oracz.* cultor vineæ, *Winiarz.*
cūltrārĭus, *Nożownik; Ofiárnik; Pop pogánski.*
cūltrātus, *Nożowáty, Ostky.*
cūltū vacans regio, *Pustynia.*
cūltūra, æ, *Náslugowanie, Cwiczenie 1.* Ackerbau. *Dulcis inexpertis culutra potentis amici.* Hor.
cūltus, ti, *Gálánt.* Ehrerbietung / Ehr. *Servit Roma Deo, cultus exosa priores.* Prud. *syn.* Hŏnor, rĕvĕrentĭa. *epith.* Sūpplex, dēbĭtus, mĕrĭtus, dīgnus, hŭmĭlis, pĭus. *v. Honor, Adoro, vel* ōrnātus, *vide supra.*
cūltūs, us, *Ubior 1. Ochedostwo, Odźienie, Czczenie 2. Chwałá 3. Nabożeństwo, Gálánterya.* Eine Zierd / Schmuck. *Cultus decoros regiæ vestis petit.* Jamb. *syn.* ōrnātus, *epith.* rēgālis, sōlēnnis, dĕcēns, nĭtĭdus, gēmmātus, mŭlĭēbrĭs, īnsōlĭtus. *phr.* Strātā, cŭbīlĭa cūltu Māgnĭfĭco. Cūltus gēstāre dĕcōros. Cūltūque sŭperbo, Pĕndēbant nĭvĕo gēmmāta mōnīlĭa cōllo. Cūltūque ōrnāta dĕcēnti. Stābat sĭne dīvĭte cūltu. Nūlli cēssūra Dĕārum ōccūrrit jŭvĕni mŭlĭer, nōn cūltus ĭn īlla sēgnior ēffĭgĭe, vārĭis nam pūrpūra gēmmis īntērtēxta tĕgit.
cūlūllus, *Kieliszek, Kruzyk.*

CUM

Cùm, *Adverb. Kiedy 2. Jáko, Jednąrázą.*
cum, *præpositio. sub Z.*
cūm imperio, cum potestate, Z *Urzędu, Z uczchność mam.*
cum præsidio, *Obronno.* cum luce *Ráno.*
cŭmātĭlis, *Modry, Modnowzorzysty. A lon*gum est iuxta analogiam Latinam: alioqui ratione originis Græcæ, breve esset, ut in Cymratos.*
Cŭmba, *Łożę.*
cŭmĕra, cumerum, *Słomianká, an Szpichlerz.*
cŭmīnum, gr. *Kmin 1.* Kimmel.
cŭmīnum Æthiopicum, *Aminek.*
cŭmmi, is, *Indeclin. & hæc* aummis, is, gr. *Kley drzew.*
Cūmprīmè, Bárzo.
cumprīmis, Imprimis, *Przednie, Práwie.*
cŭmŭlāte, cumulatum, *Obficie.* Mit Hauffen. --- *Dapibus cumulatim aggesto redundant. syn.* ăcērvātim.
cŭmŭlātus, *Wierzchowaty.*
cŭmŭlo, as, *Kupię, Przydáię 1. Przyczyniam czego, Gromádzę, Obdarzam, & sub Wierzchowáto.* Hauffen. *Qui malè congestos auri cumularet acervos. A. syn.* ăcērvo, ăccŭmŭlo, āggĕro, cōngĕro, cōllĭgo, cōngrĕgo, cōgo. *phr.* Dīvĭtĭas cŭmŭlāre cădūcas. Cōmpōnnĕre ŏpes pēr fāsque nĕfāsquĕ. *vide Accumulo.*
cŭmŭlus, *Kupá, Przydátek, Wierzch miary.* Ein Hauff. *Insequitur, cumulusque ruit male pinguis arena.* Virg. *syn.* ăcērvus, cōngĕrĭes, strŭes, vis, cōpĭa. *epith.* īngēns, māgnus, nŭmĕrōsus, cōpĭōsus, grāndis, nĭmĭus. *phr.* Ingēns fārris ăcērvus. Æris ăcērvūs & auri. Ingēntem mĭstæ glŏmĕrāntur ĭn ōrbem Dīvĭtĭæ. *v. Acervus.*
cūnābŭla, orum, *Kolebká 1. Początek, Gniazdo 1.* Wiege. *Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.* Virg. *syn.* īncūnābŭla, cūnæ.
cūnæ, arum, *Kolebká 1.* Die Wiege. *Cunarum labor est, angues superare mearum.* Virg. *syn.* Cūnābŭla, īncūnābŭla. *epith.* Tĕnĕræ, tĕpĭdæ, dūlces, sōpōræ, sōmnĭfĕræ, mōlles, pŭĕrīles, sōpōrĭfĕræ, plăcĭdæ, ĭnertes, quĭētæ flēbĭles, prīmæ, lăcrȳmōsæ, *phr.* Tĕpĭdas prīmæva ĭnfāntĭa cūnas trānsĭit, & sēgmēntātis dōrmĭsset pārvulæ cūnis.
cūnctābūndus, *Ociągáiący się, Rozmyśláiący się, Nieochotny,*

Cūnctānter, *Ociągáiąc się, Leniwo, Nierychło, Rozmyślnie.*

Cūnctāntius, *al.* contatius, *Nieochotnie.*

Cūnctātio, *Odwłoká 1. Rozmyśł, Lenistwo; Ociągánie się, Nieochotá.*

Cūnctātione abjecta, *Záraz.*

Cūnctātor, *Odwłoczyćiel, Rozmyśláiący się Nieochotny, Nierezolut, Nieskwápliwy, Rozmyślny.*

Cūncti, *Wszyscy.*

Cunctio, onis, Zmigrosz. Cunctim. Ogołem.

Cūnctor, aris, *aliqui scribunt Contor, Ociągam się, Rozmyślam się.* Verziehen. *Cunctaris animo: subitus an vultus gravat.* (Jamb.) *syn.* Mŏror, hærĕo, sūbsīsto, *vide Moror.*

Cūnctus, *Wszystek.* Allesamt. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg. *syn.* ŏmnis, tōtus, ūnivērsus.

Cŭnĕātim, *Kotámi.* Cŭnĕātio, *Kończátość.*

Cŭnĕātus *Kliniásty, Szpiczasty.*

Cŭnĕi, *Police szaf, & sub Dźiwowisko 2.*

Cŭnĕo, as, *Zákończam, Kliniásto czynię, Zaklinam, Klinem rozbiiám; Szczepam, Zwierám 1.*

Cŭnĕŏlus. Klinik, *sub Klim.*

Cŭneus, *Klin 1, 2. Kotá 1.* Szyk *2. & in Dźiwowisko 2. Gromáda.* Eine Keul. *Nam primi cuneis scindebant fissilæ lignum.* Vide *epith.* Fērrĕus, līgnĕus. *vide Findo. & Exercitus.*

Cŭnīcŭlārius, *Podkopnik,* cŭnīcŭlātim, *Lochowáto.* cunīcŭlōsus, *Lochowaty.*

Cŭnīculis oppugno, cuniculos ago, *Dołki kopáć, Szánauię się.*

Cŭnīcŭlus, *Jámá, Podkop, Rurmusowy orow, Rynienká, Krolik zwierzę.* Ein Kneynlein. *Item,* Ein Gang ûnter der Erden. *Gaudet in effossis habitare cuniculus antris.* Mart.

Cŭnīla, *Cząbar. i longa Græcis, licet* Robert. Steph. *corr.*

Cŭnīlāgo, *Szláchtáwá.* *Cūnio. is, sub Wyprozniáć się.*

Cūnque, *particula addititiá, sub Kolwiek.*

Cuntor, Cuntator, &c. lege Cunctor, &c.

Cunixois, Plin. *corr. Conyza.*

CUP

Cūpa, æ, cūppa, *Kufa, Kadź, Beczká Dzban 2. Stągiew.*

Cūpa, *ex caupa contractum Przekupká, & Szynkarka, sub Szynkarz.*

Cŭpēdia, æ, *Łakotliwość, Obżárstwo 1.* Leckerbißlein. *Melius dicis, nihil moror cupedia.* (Jamb.)

cŭpēdia, orum, cŭpēdiæ, arum, *Łákoći.*

cŭpēdiārius, & cŭpēdinārius, *Łákotnik, Kuchenny mieyski.*

cŭpēdo, inis, *Chćiwość.* cŭpella, *Beczułká.*

Cŭpellārius, Kirysnik.

cŭpes, is, cŭpēdius, cŭppes, is, *Łakotliwy, Przekwintarz, Smákowániu, dogadzáiący.*

cŭpīde, cupienter, *Chćiwie.*

cŭpīdĭnĕus, *Nierządniczy, Miłośniczy.* Begierig. *Molle cupidineis nec inexpugnabile telis.* Ovid.

Cŭpīdĭtas, *Chćiwość, Pożądliwość, żądzá, Prágnięnie, Namiętność. Apetyt 1.* Begierd. *vide Cupio.*

cŭpīdĭtate ardeo, flagro, incendor. *Żądam bárzo.*

cŭpīdo, *f. Żądza, Chćiwość, Pożądliwość Prágnięnie 4.* Begierd --- *prædæ tam cæca cupido est.* Ovid. *syn.* Cŭpīdĭtas, ārdor, lībīdo, dēsīdĕrium ămor- *epith.* Vīgil, ăvĭda, mĭsĕra jējūna, ĭnŏps, mălĕsāna, prōna, īmmŏdĕrāta, vĭŏlēnta, pērvīgil, īnsŏmnis, sōllĭcĭta, ānxia, ĭnēxplēbĭlis, ĭnēxplēta. *phr.* ēxāgĭtans ănĭmum, ŏpūm fŭrĭōsa cŭpīdo. Nē tĭbi rēgnāndi vēnĭat tām dīra cŭpīdo. Quŏd sī tāntus ămor mēnti, sī tānta cŭpīdo est. Quæ lūcis mĭsĕrĭs tām dīra cŭpīdo? Vincet ămor pătrĭæ, laūdūmque īmmēnsa cŭpīdo. Fērvet ăvārĭtĭa mĭsĕrāque cŭpīdĭne pēctus. Dēlĭcĭæ īnfĭcĭunt ănĭmos, præcēpsque cŭpīdo. *vide Desiderium Amor.*

cŭpīdo,

Cŭpīdo, *m. Miłość nieuczćiwa.*
cŭpīdo eum cepit incessit, *Záchćiało mu się.*
cŭpĭdus, cupitor, *Chćiwy, Miłośnik.* Begierig. *Quid cupidum Titana tenes jam, &c.* Virg, *syn.* ăvĭdus, ămāns, āppĕtēns,
cŭpĭo, *żądam 1. Sprzyiam.* Begehten. *Sæpe fugam Danai Troja cupiere relicta.* Virg. *syn.* Vŏlo, ōpto, ēxōpto, dēsīdĕro, āppĕto, ăvĕo. *vide Desidero.*
cŭpītus, ti, *Pożądany.* Gewünscht. --- *vitamque cupit, potiturque cupita,* Ovid. *syn.* ōptātus, ēxōptātus, quæsītus.
Cūpo, *onis, Szynkarz. Copula, Cupla, Kupulá.*
cŭppēdĭa, *Obżárstwo.* cŭppēdo, ĭnis, *Chćiwość.*
cŭpressētum, *Cypryśowy lasek.*
cŭprēssĕus, *cupressifer, Cypryśowy 1.*
cŭprēssĭnus, *Cypryśowy.* Von Cypressen. --- *juvenes passisque cupressina quorum.* F.
cŭprēssus, ſi, & us, *m. f. gr. Cyprys 1.* Cypressen Baum. --- *tumulos tectura cupressus.* Cl. (*Arbor funesta, funebri signo ante Defunctorum ædes poni solita.*) *syn.* Cўpărīssus, sĕpulchrālis, ărbor. *epith.* Mœsta, fūnĕrĕa, ŏdōrāta, trīstis, fūnēsta flēbilis fĕrālis, īnfaūsta, īnfēlix, Stўgia, Idæa, vīrens, vĭrĭdans, frŏndōsa, ūmbrĭfĕra, dēnsa, ālta, pătŭla, prŏcēr, cēlsa, ēxcēlsa, ārdŭa, āĕrĭa, sūblīmis, fūnĕbris, lūgŭbrĭs, lăchrўmābĭlis, sĕpūlchrālis. *phr.* Tŭmŭlos, tēctūra cupressus. Non plēbēios lūctus tēstāta cŭpressus. ērēxēre pўram, dēplōrātāsque cŭprēssos. I pŭer, & pŏstes fūnēsta cinge cŭprēsso. Fūnĕris āra mĭhi fērāli cīncta cŭprēssu.
cŭprēssus cretica. *Sábiná 2.*
cŭprēssus sĭlvestris, *Jáłowiec.*
cŭprum, cŭpreum æs, *Miedź.* Kupffer.
cŭprĕus, cuprīnus, *Miedźiány.*

CURA

Cūr, *Czému, 1.* Warumb.
cūra, *Staránie Frásunek. Powinność.* Sorg / Fleiß / Angst. *O curas hominum, o quantum est in rebus inane.* P. f. *syn.* Sŏllĭcĭtūdo, ānxĭĕtas. *epith.* āmbĭgŭa, vĭgil, sēdŭla, dīlĭgens, ĕdax, vĭtĭōsa, sĕqnax, ăcērba, | acris, vĭgĭlans, lōnga, ămāra, lānguĭda, mĕmor, dāmnōsa, āttŏnĭta, mœsta, ăvāra, ārcāna, īnfānda, dēses, sŏllĭcĭta, tūrpis, pērvĭgil, pāllens pāllĭda, ūrgens, īmplăcĭda fūnēsta, ăncēps, mĭsĕra, grăvĭda, ĭnānis, vāna, mălīgna, sĕvēra, flāgrans, ānxĭa, ĭnīqua, tĕtrĭca, prĕmens, tūrbĭda, īngrāta, nŏxĭa, pērnĭcĭōsa, tăcĭta, nŏcens, crŭcĭans, dīra, impōrtūna. *phr.* Cūrārum stĭmŭlus. āsper cūrārum mōrsus, Stĭmŭlans præcōrdĭa, pēctōra discrŭcĭans. Sŏllĭcĭto lătĭtans ĭn pēctŏre. Nec plăcĭdam mēmbris dat cūra quĭĕtem. Mentis sēntēntĭa Dum cūræ āmbĭgŭæ, dūm spes īncērta fŭtūri āt tū sĭ quā piæ rĕmānĕt, tĭbi cūra părēntis. Tālia vōcē rĕfert cūrīsque īngēntĭbus, æger, spēm vūltu sĭmŭlans. ēxtēnŭant vĭgĭles cōrpus mĭsĕrābĭle cūræ. Mœstas ēxĕdit cūra mĕdullas.
cūra rei domesticæ, *Gospodárstwo 2.*
Cūrantia *sub Niedbalstwo,*
cūra, palatii, *Márszałkostwo.*
cūralium, gr. *Koral.*
cūrāte, *Wytwornie Pilnie.*
cūrātio, *Staránie. Opátrowánie Leczenie. Spráwowánie 1. Powinność, Zleczenie Opiekun.*
cūrātor, *Spráwcá. Dozorcá. Rządźcá, Opiekun. Urzędnik.* Sorger / Pfleger. *Curatoris eget, qui navem mercibus implet.* Juv.
cūrātor Reipublicæ, *Ráycá.*
cūrātor sartorum tectorum, *Budowniczy 2.*
cūrātum dabo *sub Spráwuię 1.*
cūrātūra, *Wychowánie. Skromność.*
cūrātus, *ćielisty Tłusty.*
cūrax, acis, *Pilny 1.* cŭrcŭlio, *Gardła uśćie Gardło 1. Czopek 2. żárłok. Głodny, Robacy w życie.* Eine Kornmilbe.
cŭrcŭlĭŭncŭlus, *Robacy w życie.*
cūria, *Rádźiecki dom Ratusz. Dwor 2. Cech. Páráfiá. Plebania Fará 2.* Rahthauß. *Curia Pauperibus clausa est, dat census honores.* Ovid.

cūrĭāle templum, *Fárá 2.*
cūrĭālis, *Cechowy, dworowy, Fárski,* Páráfian, Kortézyan 1.
cūrĭātim, *sub. Cech.* cūrĭātus, *curionius* Cechowy.
cūrĭcētum, gr. *Bárwiernia.*
cūrĭo, Cechmistrz *Woźny 1.* Pleban, Chudy
Curionatus curionium, Plebánia.
cūrĭonis, fundus, *Poświątne.*
Curionus i curio priscè. Fest.
cūrĭōse, *Wytwornie, Ostroźnie.*
cūrĭōsĭtas, *Dworność,* Chęć do *náuki, sub Nauk pilny.* Fürwiſz. *Isthec iuventa damna curiositas.* (Jamb.)
cūrĭōsĭus, *Pilnié,* cūrĭosŭlus. *Dworny.*
cūrĭōsus, *Dworny Pilny 1. Pieczołowity. Náuk pilny. Podwodny urzędnik, świdrzące oczy,* Chudy. Sorgfältig. *Et ipse nostri curiosus, & poto.* (Jamb.)
Cūrĭus, *ut* curium infortunium. *Plaut.* cave tibi à curio infortunio, i, *à vita curarum plena,* ut agnus curio *in Aulularia. Taubman. Lambin. Lipsius qui etiam suspicatur legendum Curtio. i. in foveam præcipitante fato Curtii. at Isaac Pontan, à Crutio infortunio. i. conciante.*
Curmi, Piwo, 1.
cūro, *Stáram się, Dbam, Opátruię 1. 4. Leczę,* Sprawuię. *1. 2.* Sorgen verschaffen / heilen. *Tu recte vivis, si curas esse quod audis.* Hor, *syn.* Lăbōro, stŭdĕo, *vel* mĕdĕor, sāno. *vel cura.*
cūrŏpālātes, æ, *m.* gr. *Pálácowy 2.*
Cūrŏpalātiſſa, *sub. Márszáłkostwo.*
cūrŏtrŏphīum, gr. *sub. Dźiećinna komorá.*
Currax, *Bidło.*
Currax nodus. Węzeł bez zádźierzgu.
cūrrĭcŭlo, *Biegiem Ná prętcę 1.*
cūrrĭcŭlum, *Bieg 1.* Woz *2. 6. Wozek 1.* Szránki. *Gonitwy mieysce, Zawod 1. 2. 3. Plác do czégo.* Ein Kärrlein. *Curriculo gravis est facta ruina meo.* Ovid. *syn.* cūrsus, *vel* spătĭum spătĭa.

cūrrĭcŭlum conficere. *Wzawod biegáć.*
cūrrĭcŭlus. *Woz odwu kolach. Wozek Zawod 2.*
cūrro, *Bieżę, Biegam 2. Ubiegam 2.* Lauffen. *Hac mea per placidas cymba cucurrit aquas.* Ovid. *syn.* Fēstīno, prŏpĕro, vŏlo, ădvŏlo, fŭgio, *phr.* Cūrsu fēstīnus ănhēlo ădvŏlat. Cūrsu pērnix ăd lĭttŏra tēndit ăērii cūrsu pĕtit ārdŭa mōntis. Fŭgit ōcyor aūra. Cūrsu trānsmĭttĕre cāmpum. Cursū vŏlŭcres sŭpĕrat. Hæc fātur Vīrgo ĕt pērnīcĭbus īgnĕa plāntis trānsit ĕquum cūrsu. Nunc hūc, nūnc īllūc, ĕt utrōque sĭne ōrdĭne cūrro, ālĭgĕro prŏpĕrat pĕr ĭnānĭa nūbĭla cūrau. *vel festino.*
cūrrŏdrĕpănus, Woz woienny.
cūrrūca, *Piegzá,* Ein Grasmück.
cūrrus, ûs, *Woz 1.* Ein Wagen. *Aut cum superbo victor in curru stetit.* Jamb. *syn.* Plaūstrum, ăxis, tēmo, tōta (*partes pro toto sæpius usurpatæ*) *epith.* Præceps, quādrĭjŭgus cĕler, cōncĭtus, prŏpĕrus, sŭblĭtus, sŭpērbus, īnsīgnis trĭŭmphālis, ŏvans, pīctus, *phr.* Quādrĭjŭgo vĕhĭtur cūrru, ĕquis, cūrrūque sŭpērbo Fērtur. Grāvĭbus jŭga dūcĕre plaūstris. Sălsūque sŭpērbus ēmĭcat ĭn cūrru, ĕt mānĭbus mōlītat hăbēnas. Cœlōque īnvĕctus ăpērto Flēctit ĕquos, cūrrūque vŏlans dăt lōta sĕcūndo. Jūngit ĕquos, cūrru gĕnĭtor, spūmāntĭaque āddit Frǣna fĕris, mănĭbusque ōmnes ēffūndit hăbēnas. Hæc nōstro sīgnābĭtur āĕra cūrru. Cūrrus ăgĭtāre sŏnāntes, Vērsant ăgĭles ĭn pŭlvĕre cūrrus. Cēntum quādrĭjŭgos ăgĭtābo ădflūmĭna cūrrus. ōccŭpat īlle lēvem jŭvĕnīli cŏrpŏre cūrrum.
cūrrus arcuatus, *Woz nákryty Rydwan.*
cūrrus triumphalis, *Woz zwycięski.*
cūrsim, *Biegiem* Prętko. *Na prętcé 1.*
cūrsĭto, *Biegam 1.* Viel lauffen. — *Veluti succinctus cursitat hospes.* Hor. *phr.* Vărĭos cūrsus ĭtĕro, rĕnŏvo, ĭnĕo.
cūrso *idem & Uwiiam się. Przébiegam się.*
cūrsor, oris, *Kursor Zawodnik.*
cūrsor armillatus, *Podwodnik.*
cūrsorĭus, *Biegániu służący,* cūrsu contendo,

do, *Wyścigam się.* cūrsu valet. *Prętkonogi*, cūrsu vinco, supero, *Wyścigam.*
cūrsūra, *Bieg 1.*
cūrsus, *Bieg 1. Powod 1. Plác do czego. Záwod 1. żywot 5. An Kurs ? Der Lauff. Ventos sequantur, cursibus motu citis* (Iamb.)*epith.* Răpĭdus, præceps, cĕler, sŭbĭtus, dēclīvus, vāgus. ēffrēnis, vīvax, cōncĭtus, fŭrĭōsus, ēffrēnātus.ănhēlus.vŏlŭcer,prōpĕrus,cĭtātus pērnix, fūlmĭnĕus,præpes,ăvĭdus.ăgĭlis,ălăcer,āles ăudax īncĭtus,īrrĕquĭētus ārdens ēffūsus, vēlox, āmens prærăpĭdus, vŏlans, ālĭger, fŭgax. *v. Curro.*
cūrsus publicus, *Pocższtá.*
cūrsus publicus vehicularius fiscalis *Podwodá*
cūrto, as, *Skracam. Umnieyszam* abkürtzen.
cūrtus, *Kęsy, Krotki 1. Obrzezániec* & sub *Ułomek 2,* Kurtz / Klein.
cūrvāmen, *Obłączystość 2.* Di Krümme. *Hic tibi dum sequitur Patriæ curvamina ripæ.* Ovid.
cūrvātio, *Krzywość zatoki 1,*
cūrvātūra, *Nagięcie. Krywość, Zatoki 1.*
cūrvātūra, *Nágięcię. Krzywość, Obod. & sub Kurvaturá.*
cūrvè, *Krzywo.*
curvĭpes, Krzywonogi.
cūrūlis, f. subst. *Stolec dygnitarzow.* Einem Wagen gleichig. *Prætor adest, vacuaque loco cessēre curules.* Luc.
cūrūlis, *adiect. Wozowy 1. żołnierz 2. 5.*
cūrūlis dimicatio, certamen. *Gonitwa.*
cūrūlis equus, *Woźnik.*
curvo, *Náginam Nákrzywiam.* Krümmen/ biegen. *Portus ab Eoo fluctu curvatur in arcum.* Virg. *syn.* īncūrvo, flecto, īnflēcto, sĭnŭo, īnclīno: rĕcūrvo, cămĕro, tōrquĕo, īntōrquĕo. *phr.* Māgna vī flēxa dŏmātur īn būrīm ēt cūrvi fōrmam ăccĭpĭt ūlmus ărātri.
curvor, ōris. *Krzywość.* cūrvum, *Nasad.*
cūrvus, *Krzywy.* Krumm. *Interit, & curvis frustra defensa latebris.* Virg. *syn.* Cūrvātus, īnflēxus, rĕcūrvus, sĭnŭātus.

CVS

Cuscūlium, Szárłat 2. Kármázynowe iágody.
Cūsor, *Kuźnik.* cūsor monetæ *Minczarz.*
cūspĭdātim, *Końcżáto*, mit der Spitz.
cūspĭdātus, *Końcżáty 1. Grot máiący* Spitzig.
cūspĭdo, as, *Zákonczam.* Spitzig machen.
cūspis. *Końcżátość Włocżnia 1. Grot 1.* Eine Spitz am Eisen/ Spitz *At tibi dat clypeum dat acutæ cuspidis hastam.* Ovid. *syn.* Spīcŭlum tēlum, fērrum, hāsta mūcro. *epith.* ăurata, ærāta, aŭrĕa, fūlgens, vĭŏlēnta. rĭgens, ăhēna, trĕmēnda. *v. Hasta.*
cusĭlīres, Lázękowie sub *Roskracżam się.*
cūstōde remoto. *Sámopás.*
cūstōdēla, Strzeżęnie. custodia hæ *Straż.*
cūstōdes vitæ, *Háłáábártnicy,*
cūstōdia *Strzeżęnie Straż 1. Strażnicá, Więzien więżięnie. 1. 2. 3. Wypełnienie, Przystrzegánie.* Wacht/ Hut. *Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorti.* Virg. *syn.* ēxcŭbĭæ, vĭgĭlĭæ, præsĭdĭum, *vel* tūtēla, *vel* cārcer *v. Carcer. Epith.* Vĭgĭl, pērvĭgĭl, sōlers, dūra, ārmāta, ārmĭgĕra, sēdŭla āttēnta, īnsōmnis, īrrequĭeta, fīda, fĭdēlis, vāga nōctūrna.
cūstōdio, *Strzegę 1.* Behüten/bewahren. *Custodite animas, & nulli credite mensæ* Iuv. *syn.* Sērvo, āssērvo, tŭĕor, tutŏr. *phr.* Lēcto cūstōdĕ. tŭēri. Quĭbus ăd pōrtam cĕcĭdit cūstōdĭa *v. Vigilo.*
cūstōdīte, *Ostrożnie*, Behüt, Sammlich.
cūstōdītio, *Strzeżęnie.* Hütung.
cūstos, *Stroż 1. Látorośl zostáwiona, Pies,* Hüter/Wächter. *Palladium cæsis summæ custodibus arcis.* Virg. *epith.* Vĭgil vĭgĭlans, fīdus, ānxĭus, īnsōmnis, īrrĕquĭētus, fĭdēlis, nōctūrnus, sōlērs, ārmĭger ārmātus, sōllĭcĭtus, pērvĭgĭl *phr.* Vĭgĭlans īn līmĭne. Fīdūsque ad līmĭna cūstos. Pōstĭbus āngustis ĕādem fīdīssĭma cūstos ānte fŏres stābat. Sūb fīdo cūstōde rĕlīquit.
cūstos corporis salutis, *Háłábartnik.*
cūstos herilis, *Pedágoh.* cūstos luci nemorum. *Gaiowy 1.* cūtĭcŭla, *Skorká 1.* cūtĭcŭlāris, *Skorny.* cŭtĭo onis, *Stonog. 1.*

cūtis, *Skora*, 1. *Skorká* 2. 4. *Lupiny* 1. Die Haut. *Vix habeo tenuem, qua tegat ossa cutem* Virg. *syn.* Pēllis, *epith* cāndĭda, ārĭda, clāra. hīrta, cāllōsa fūcēta.
cūtis terræ, *Dárn*, cuui, *pro cui*. P. *Auson*.

C Y

Cyămēa, *Gr. Bobiásty kámień.*
cyămus Gr. *Bob* 5. ein bone. cyănĕus, color, *Modra fárbá*, cyănōpus, *Gr. Károg*.
cyănos cyanus, *Gr. Lazur. Modrek. Modra fárbá Turkus*, blaue Kornblumen.
cyătūsso, *Gr. Nalewam* 1.
cyătus *Gr. Kieliszek naczynie i miarká.* Ein Becher. *In Priami cyathis, Astyanacta bibes* Mart. *syn.* Călix, crēter, dātēra, scyphus, pōcŭlum. *epith.* Cōmmŏdus, căpax, ūtĭlis. v. *Patera poculum.*
cybēa, *æ. Okręt.* cybēles avis, *Nápłun.*
cybĭŏsactes, *æ, m. Gr. Rosołowych rzeczy przekupień.*
cybĭstēter, ēris *m. Gr. Mietelnik. Nurek* 2. gauckler.
cybīum *Gr. Rosołowa strawá Dzwono ryby, Tuńczyk rybá. Czworográniśta rzecz. Koróá Krákowskiego połowicá.*
cycēon, ōnis *Gr. Słodycz Pomięszánie.*
cychrămus, *Gr. Przepiórká wielká.*
cyclāminum, cyclāmīnus G. *Gdulá ziemna*, Ein eibinus. *1. 2 Quantitas hic posita Theocriti est.*
cyclas, ădis, *cycladatus Gr Szatá Białogłowska*, Ein Vnterrock. *Hac nunc aurata cyclade verrit humum* P. *epith.* Lōnga. dĕcōra, pūrpŭrĕa aūrāta. *phr.* Pūrpŭrĕa cyclāde vērrit hŭmum.
cyclĭtus, *Gr. Podły Tretowy, Kolisty.*
cydōnia, *æ. cydonium æ Gr. Pigwá* 1.
cydōnītæ, vites, cydonitæ vinum, *sub Pigwowy.*
cydōnĭum, *Gr. Pigwá* 2. Quittenapfel.
cyfra, *Cyfrá.*
Cygnĕus, *a, Gr. Łabęci.* Von Schwanen. *Baltere, cygneas repetamus carmine voces.* C.
Cygnus cycnus Gr. *Łabęć*, Schwan. *Fit nova cygnus avis, nec se celoque Iovique* Ovid. *Donatura cygni si liceat sonum.* (Asclep. *Avis candida voce arguta, præsertim imminente morte, quo tempore dulcius cantare dicitur. syn.* ōlor, *ep.* Cāndĭdŭs ālbus, nĭvĕus, raūcus Dircæus; fŭmĭnĕus, mōllis, Nēptūnĭus, nūtens, văgus. blāndus, mītis, dūlcis, cănōrus, sŏnōrus, flŭvĭālis, ăquōsus pălūstris imbellis, păvĭdus āmnĭcŏla, sēgnis, tārdus, *phr.* Cāystrĭus āles, Mæāndri incŏla Flūmĭna Cygnus āmans. Cāntātor fūnĕris ipse sŭi. Cāndēnti cōrpŏre cygnus. Nĭvĕis ărgēntĕus ālis. Dāt sŏnĭtum raūcus pēr stāgna lŏquācĭa cygnus. Cārmĭna quī mŏrĭens cănit ēxĕquĭālĭa ūtque jăcens rīpa dēflēre Cāystrĭus āles dĭcĭtur ōre sŭam dēfĭcĭente nĕcem. Cygnus in aŭgŭrĭis nāutis grātĭssĭmus āles ăt cygnus lĭquĭdis pēr prāta rĕcēntĭa rĭvis. Rīpārūmque tŏros, nĭvĕis ărgēntĕus ālis Rīmātur rōstro lātĭces ēt āmœna cănōros ēmīttit pēr cōlla mŏdos, aūt rēmĭge pēnna āltērnātque chŏros, ēt cāntu nūbĭla plaudit. Quālis ŭbi ēxālto nōtis Mæāndrĭa rīpis pērspēxit văda seŭ plăcĭdi stāgna āmpla Cāystri. Præcĭpĭtem sē sē căndēnti cōrpŏre cygnus. Mīttīt ăgens, jāmque īmplūmis sēgnisque vĭdētur ipse sĭbi, donec tāndem pŏtĭātur ămāntis Vĭctor ăquis.
cylĭbantūm, cylibatum cyliceum, *Stoł iadálny, Służba stołowa.*
cylīndrăcĕus, *Wałkowáty, Okrągło długi.*
cylīndrus, *Gr. Wał* 3. *Kámień drogi.* Ein Walrzstein, lang und rund. *epith.* Tĕres. lōngus, *Area cum primis ingenti æquanda cylindro* Virg.
Cyllo, cylo. *Psotliwy, Sodomczyk.*

C Y M

Cyma, æ cyma tis Gr. cymosus, *Podczos.*
cyma, silvestris, *Brzoskiew polna.*
cymatilis, idem cumatilis, cymatĭon Gr. *Kápitelow esy.*
cymba, Gr. *Czołn.* Ein Kahn, Schifflein.

Et ferruginea sub vectat corpora cymba. Virg. *syn.* Nāvĭcŭla, lēmbus, phăsēlus, līntēr, nāvĭgĭum scăpha *epith.* ădūnca cōncāva præcēps, Instābĭlis, nătans, flŭvĭālis, ēxĭgŭa, ānceps, părva, sŭbĭta, āngŭsta, prŏpĕra ērrātĭca, *phr.* Nōn ĭta præcĭpĭtes ăgĭtāntur ĭn æquŏre cymbæ. *Mēqve* lēvis māgno gūrgĭte cymba vĕhit. Dīrĭge flūctĭvăgam vēntōsa pēr æquŏra cymbam *v. Navis.*

Cymbalaria. *Zwieśięniec.*

cymbalisso, *Gr. Brząkam.*

cymbălĭsta, æ. cymbalistria *m. Gr. Brzękácz 1.* **Ein Cymbel Schläger.**

cymbălum, Gr. *Cymbał.* **Cymbel.** *Tinnitusq; cie matris quate cymbala circum.* V. *epith.* Cōncavum, căvum, Cŏrybāntium: Bĕrĕcynthĭum, ærĕum, sŏnōrum, raūcum, tīnnĭens. *phr.* Phrȳgiæ Bĕrĕcynthĭa, cȳmbăla mātris. Cymbăla pūlsare, tūndere, fĕrīre Tūndet ăd īdæŏs cymbăla raūca sŏnos ēt căva cymbăla pūlsant Raūcos fūndens sŏnos.

cymbĭum, Gr. *Czárá 1.* **Trinckgeschir wie ein Schifflein.** (*Poculum oblongum & angustum*) *v. Poculum.*

cymbŭla, *Czbonek.*

cȳmīndis, is, idis, Gr. *Sochá 1. Nocny kruk.*

cȳmīni sector, *Mrzygłod.*

cȳmīnum arium agreste, Gr. *Kmin 2.*

CYN

Cȳnăcāntha, Gr. *Roza polna.* *Kośmáczki,*

cȳnæpus, Gr *Rybá pśia.*

cȳnāgrostiss is. Gr. *Pśiá pasza ziele.*

cynamologus, Plin. corr. cinnamlogus.

cȳnānche. *es, gr. Skwinancya.* **Die Halsstreng.**

cȳnānthĕmis, gr. *Pśi rumień.*

cȳnas, ădis *Gr. sub Ręcznik.*

cynasones Fest. corr. Cnasones.

cȳnēgētĭca, *orum. gr. Lowcze kśięgi Myśliſtwo źwierze.*

cȳnīps, ĭphis, *Gr. Pśia mucha* **Wasser Mücke**

cȳnŏcĕphălia, Gr. *Jáśnotka ziele.*

cȳnŏcĕphălēum gr. *Zawilec,* cȳnŏcĕphălis, gr. *Wyźlin ziele* **Hundskof.** cynŏcĕphălī. um, gr. *Szlachtáwá,* Cȳnŏcĕphălus, gr. *Pśiogłowy Niewstydliwy.*

cȳnŏcrāmbe, es, *Bázánká Tojná.* Cȳnŏdōntes, hi, gr, sub *Kiel 1.* Cȳnŏglōssus f. gr. *Pśi ięzyk* **Hunds-Zung.** cynŏīdes, *hoc gr. Pśi len.*

cȳnŏmŏrion, gr. *Gniazdo ziele. Záráza ziele.*

cȳnŏmyia, *gr, Pśia muchá. Pśi len.* **Hunds-mücke.**

cȳnŏphōntes, *a. m. gr. Pśiarz, co psy biie.*

cȳnōps *opis m gr. Kłośięniczká ziele.*

cȳnŏpûs, *gr. sub Korczak.*

cȳnŏrŏdon, cynorrhodon, *gr. Roża polna, Lilia czerwona.* **Rilderosen.**

cȳnŏsbătos, *gr. Roża polna.* **Hagedorn.**

Cynosdexia. piscis rotundus ex concharum genere. Plin. Synodontes corrigit Dalecamp.

cynŏsŏrchis, *gr. Lilie iayka ziele.* **Knabenkraut.**

cynŏspăstos, *gr. Jáśnotká ziele Roża polna.*

cynŏsūra, *Woz niebieski Gwiazda żeglárska. Esse duas Arctus, quarum Cynosura putatur* Oid. *v. Ursa signum cæleste, Arctos.*

cynŏsūrum orum *Jáie zálęgłe.*

cynŏzŏlon, *gr. Dźiwięć śił Lepczycá* **Ebe-berwürtz.**

cȳpărīssĭas, *a m. gr. Pochodnia 2. Sośnká máłá.*

cȳpărīssus, *f. gr. Cypris 1.* **Ein Knab in einen Cypressen-Baum verwandelt** (*v. hist*) *vel Cupressus.*

cȳpēris, ĭdis *gr, Ostrzyż wonny.*

cȳpērus, *idem & Kásztánki ziemne, an Prasza zob?* **Wildengalgan.**

cȳpērus Babylonius, *Gálgan.*

cȳpērus Indicus *Ostryż Judyjski,*

cȳphon, ōnis *m. pr. Pánná 3.*

Cyphus, *Kubeck. producit primam Renat. At Spontonio cyphus idem cum Scypho y brevi.*

Cypirus, *Ostrzyż wonny.*

Cyprinus, *adiect. sub Cypr*, Cyprinus, *sub. gr. Karp, káráś, Dubiel Kárp*, Karpffen.

Cyprinus latus, *Leszcz*, cyprium æs *Miedź*, Kupffer. cyprius, *Miedziány.*

Cypros Cyprus, *Cypr.*

Cypselus, gr. *Jerzyk.*

Cyrenaicus succus, *in Czekáyskie ziele* Ros=enschwalt.

Cyrnea, *Dzban 2.*

Cyssites, æ, *m.* gr. *sub, Bluszczowy.*

Cyttarus, gr. *Rzesá leszczynowa.*

Cytinus, gr. *Gránátowych iábłek kwiát.*

Cytisus, cytisum, gr. *Szczodrzenieć*, Groß=er Geiß=Klee. *epith.* Florens, viridis, agrestis, tenuis, gravis. *phr.* Florentem cytisum sequitur lascivа capella. *Virg.*

Cytos, ers, *n.* gr. *Głowia kości.*

D A.

Da *loco Dic. Virg. Ecloga 1. Horat. 2. Satyr. 8. P.* Da veniam, *Z odpuszczeniem.*

Dacia, *Wołosze Siedmigrod.*

Dacnas, adis, gr. *Szczypawka.*

Dacryma, pro lacryma, Gr. Fest.

Dactylicus numerus, Cic. ex dactylis constans; dactyliotheca, Dactylotheca, gr. *Pierścienница.*

Dactylis, idis, gr. *Macica nienáwiązána.* Weinreben eines Fingers dick.

Dactylus, gr. *Pálec 1. Dáktyl 2. Błyszczak rybá, Jeżá trawá. Kiełki Plaw 4. Krwáwnik. 2. Pálcowe ziele. in Pálcowy, Pálczásty kámień. Mácicá nienáwiązana.*

Dacus, *Wołoszyn.*

Dædalus, *adiect. Sztuczny.* Künstreich.

Dæmon, gr. *Anyoł Czart.* Der Teuffel / böser Geist. *Dæmonas, ac talem prohibet se gaudere testem. S. syn.* Cacodæmon, Diabolus, *epith.* Malignus, perversus, violentus, rapidus, teter, horridus, horrendus, infernus, torvus perfidus, sævus, pervigil, ferox, fœdus, dirus, malus, horrificus, callidus, fallax, vigil, rebellis, superbus, infestus, Stygius, crudelis, nefandus, astutus, dolosus, subdolus, insidiator *phr.* Tyrannus Infernus; Tartareus draco Phlegethontæus anguis, coluber. Hostis. arbiter orci. Moderator Averni Humani nominis hostis, Tortor Averni artes cui mille nocendi, misera deceptor subdolus Evæ. Stygia agmina. Tartarei fratres. Superi quos ira parentis Cœlo, immane, nefas animis, excussa dortos. Quærens rapidoque m devoret ore, umbrarum pater. Tartara nigra colens. Stygiis qui præsidet undis. Tænareo qui regna tenent inferna sub orco. Cui tristia verba, iræque: insidiæque, et noxia crimina cordi. Immunda malorum agmina spirituum. Lucifugi raptim trepido adsunt agmine fratres. Humana facie crurum tenus, inde dracones, Nituntur recto captas abducere mentes.

Dæmoniacus, *hr. Opętány.*

Dæmonicus, *Czártowsky*, Teufflisch. *Dæmonico cuneata globo, squameus &c.* S.

Dæmonarches, æ, gr. *Lucifer.*

Dæmonium meridianum, *Przypołudnica.* Böser Geist. *Dæmonis auxilio, qui princeps dæmoniorum.* Juv.

Dæmonomantia, gr. *sub Wróżka 2.*

Dagnas corr. Dacnas.

Dalius, potius Daliuus, *Nikczemnik.*

Dalmata, *Słowak*, Dalmaticus, *Słowieński.*

Dalmatia, *Słowieńska ziemia.*

Dalmatica, *Dálmátyka.* Dalmaticatus *ibidem.*

Dama, æ, *hac hic Rożá dzika*, Gems. *Et canibus leporem, canibus venabere damas.* Virg. *epith.* Timidus, pavidus, mollis agrestis, pavens, territus, imbellis pronus, errans, fugax, levis, præceps, fugitivus vagus, celer. *phr.* Prospicit errantem spatiosa per æquora damas Currit ut auditis territa dama lupis in fugam proni damæ. Præcipites ibant damæ, hicosque petebant. Cum canibus timidi

venient

vĕnĭĕnt ăd pōcŭla dāmæ Dēnte tĭmetur ăper, dēfĕndunt cōrnŭa cervum, ĭmbēlles dāmæ quid nĭsi præda sŭmus?

Dămăscēna pruna, Damasci pruna. *Damáſceny.*
Dămaſcēna tela, *Adámáſzek.*
Dămasōnium, gr. *Aniélſki szánk.*
Dămnābĭlis, Damnandus, *Przyganny.*
Damnas, atis pro damnatus, ſub Powinienem 1,
Damnātĭo Damnatus, us, *Potępienie Skazánie przećiw komu.* Verurtheilung/ Verdammnuß. *Judicium vestrum fugiat damnatio ſæva 1.*
Dāmnatōrius, *ſub Skazánie 3.*
Dāmnātus, ti, *Skazány* : verdammt / verurtheilt. *Hos juxta falſo damnati crimine mortis.* Virg. *ſyn.* Stўgĭo dāmnātus ăvērno. Ætērnis āddīctus ĭgnĭbus, flāmmis, rōgis, cāmīnis Ætērnis præda, vōrāndă rōgis Stygĭis dăte præda căvērnis. Ætērnis ērebi tĕnebris dāmnātus ăd ōrcum. Trādĭtus ætērnis pœnis. Ætērno īnfēlix quī fiet Stўgĭis grāta rāpīna fōcis, īnfērnālīs præda cămīnis. Ætērnis ērĕbi dāmnāta cătēnis āgmĭna. Quăm vellent æthĕre ĭn ălto, (*i. e. inter vivos ſive ſuperſtites.*) Nunc ĕt paūpĕrĭem, dūros pērferre lăbōres. Fāta ŏbſtant, trĭſtĭque pălus īnnābĭlis ūnda ăllĭgat. *Vi.*
Damni conciliabulum, Szkodnik Szkodliwy.
Dāmni infecti ſatisdo, promitto *Waruię 3.*
Dāmno, as, *Potępiam Poſądzám Zdáię 2. Skazuię 4. 5. 6. Odrzukám Gánię Przyczytam. Nákazuię.* Verdammen. *Abſolves hominem, & ſceleris damnabis eundem.* H. *ſyn.* Cōndĕmno, mūlcto. *v. Condemno vel* īmprŏbo, ārgŭo.
Dāmnōſe, *Szſkodliwie.*
Dāmnōſus, *Szkodnik Szkodliwy, Rozrzutny, Szkoduiący,* Schädlich. *Damnoſis pecori curris, damnoſior agris.* Ovid. *ſyn.* Nŏxĭus, nŏcŭus, nŏcīvus, nŏcens, īncōmmŏdus, īnfēſtus.
Dāmnum, *Szkodá.* Ein Schade. *Me. Damnis urgere ſolet qui ſemper acerbis.* Cl. *ſyn.* ēxĭtĭum, pērnĭcĭēs, nŏxă, dētrīmēntum, jāctūra, dīſpēndĭum, īncōmmŏdum. *epith.* fătāle, fērale īrrĕpărābile, īntŏlĕrābile, crŭēntum, hŏſtīle, vĭŏlēntum, mœſtum, mŏlēſtum, fūnēſtum, ſŭbĭtum, īnŏpīnum *phr.* Nē fŭĕrint dīſpēndĭa tānti, Mārte ſŭb ădvērſo trīſtĭa dāmna tŭlit, lĭngva fŭit dāmno. Tū mŏdo sī quŏd hăbes dāmni sōlāmen ăcērbi. īmmānis dāmnum īrrepārābĭle cāſus. Tēmpus ăd īnsĭdĭas; ăd dāmna hoſtĭlia cōnfert. *v. Noceo.*
Dāmŭla, *Koza dźika.*
Dān, ſavium, *Plaut pro* daſne ſuavium.
Dānăce, es, gr. *Pieniądz.*
Dānĭa, *Duńſka ziemiá.*
Dānĭſta, gr. daniſticum genus, *Lichwiarz* Ein Wucherer.
Dānĭſtĭcus, gr. *Lichwiárſki,* Wucherisch.
Dānūbius, *Dunay, Dānuus, i dant. priſce Pla.*
Danus, *Dunczyk.*
Dăpālis, *Hoyny,* Schleckerhaff. - - - *Lœtitiamque ſequi, menſasque dapales.* M.
Dapaticè, Hoynie. Schleckerhafftig.
Dăpătĭcus dapsilis, Hoyny Wſpániáły.
Dăpēs, hæ, Potrawá *Bieśiádá, Bánkiet.* Herrliche Speiß. *Nam ſimul expletas dapibus, vinoque ſepultus.* Virg. *ſyn.* Cĭbus, ĕpŭlæ, pābŭlum, eſca, *epith.* sŭpērbæ, vīvĭfĭcæ, fēſtæ, sŏcĭæ, āmbrŏsĭæ, mēllĭflŭæ. *phr.* āt sĭbi quĭsque dăpes, ĕt fēſtas ēxtrŭet ālte Cēſpĭtĭbus mēnſas. Mōx lætæ dē mōre dăpes, pōſt prandia ūſu. *v. Cibus, Epulæ convivium*
Dăphnĭa, daphnias, æ, *m.* gr. *Káduk, choroba.*
Dăphnŏīdes, is gr, *Bobek 2. Bárwinek Wilcze łyko wierſze Fiſtałá 4.* Kalterhals.
Dăphnĭtĭs, is, gr. *Jágodá bobia. Bobe drzewo.*
Dăphnōn, ōnis, gr. *Bobkowy Ogrodek,* (*Locus Lauru conſitus.*) Dĭpŏsŭit Dăphnōnă sŭo Tōrquātus ĭn agro. *Mart.*
Dăpĭfer, Stolnik.
Dăpĭno, Karmię. Gośćię.
Daps, apis f. ſub Bánkiet.
Dapsĭle, Dápsĭliter. Hoynie.
Dăpsĭlis, *Hoyny Obfity.* Herrlich. *Dapſilis*

lis excepit dictis Cereremque ferentes. F. *syn.* ăbundans, magnĭficus lautus, ŏpĭpătus.

Darda, *Dárdá.* (Morchücke.

Dărdănārĭus, *Przekupień 1. Zákupnik 3.*

Dărdănĭa ars *Czárnokśięska náuká.*

Dărīcus, gr. *Złoty czerwony.*

Dăsia, (*i. densa*) *Nota adspiration. apud Graecos* F. *vel* c. *Diomed. Priscian. vulgò, spiritus asper.*

Dăsypus, ŏdis, gr. *Krolik świerzę.* ein Haas.

Dătārius, Dátny 2. Dătăcim, Podawáiąc.

Dăchĭătum, dathyatum, *Kádźidło żywicá.*

Dătĭo, Dawánie Dozys, Datek.

Dătīvus, Dátny, Dăto, as, *Dawam.*

Dător, *Dawcá Pilarz, & in* Podawáiąc. Ein Geber. *Adsit lætitiæ Bacchus dator, & bona Iuno.* Virg. *syn.* Dōnātor, lārgītor.

Dătūm, *Dátek.*

Daucus, gr. *Márchew polna.* Pasternak.

Daucus hortensis, *Márchéw włoská.*

Dautia, orum. Poczesne, *Poselska izba.*

DE

Dē particula in compositis aliquando auget verbi significationem, ut deamo, dealbo, defraudo, deturpo, &c. aliquando minuit, ut dearmo, dehonesto, depretio, aliquando in utramque partem valet, ut desævio.

Dē, *pro* Apud *in U 1.* Von, aus. *De cœlo tactas memini prædicere quercus.* Virg, *syn.* ē ex ăb *vel* sūper, id est, *touchant.*

dē cætero, *Ná potym Z inszey miáry.*

dē cælo ictus, tactus, *Piorunem uderzony,*

dē coena surgere, *Od wieczerzy.*

dē compacto, de compecto, de composito, *Zmownie,* dē complexu, *Kochánek Wiernek.* dē consilio, *Zá rádą, & Rády się czyiey imam,* dē delectu eius est, *Wiernek.* dē die, *Zrána We dnie,* dē eodem genere, *Táki. De fide est aliquid, sub Wierzę ták Bogu.* dē fæce, *Ostátki.* dē genu, *Klęckiem.* dē hoc, *O to 1. 2. O tym rzecz.* dē improviso, *Znieobáczká. Nieostrożnié.* dē industriā, *Umyślnié:* dē integro, *Znowu.* dē intus, *Zéwnątrz,* dē jure decedo. *Ustępuię 7.* dē lapide emptus, *prov. Niewolnik.* dē me experior, dē meo sensu iudicio, *Po sobie źnam,* dē medio sumptus. *Podły,* dē meliore nota, *Prov. Dobry 2.* dē more, *Zchyczáynie,* dē multa nocte, *Dobrze w noc,* dē nare loquor, *Gęgnię przez nos mowię,* dē nihilo, *Ni ocz darmo 1.*

dē nocte, *W nocy,* dē nomine dicor, *Zowią mię,* dē plano, *Nie práwnie, Pewnie Niedbale, & in Obiecuie 2.* dē plaustro loqui, *Prov. sub* Szczypię *słowi Rozwieram gębę Lżę 1.* dē plebe, *Podły,* dē prandio, *Po obiedzie,* dē procul, *Z dáleká.* dē prope *Z bliská,* dē proprio de suo, *Swem kosztem,* dē proximo *Z bliská,* dē pulmone revello, *prov. Wybiiam z głowy,* dē reliquo, *Nápotym Náostátek,* dē repente, *Zaraz.* dē scripto, *Z kárty,* dē sententia *Zá rádą & rady się czyiey imam,* dē sinu eius est, *Prov. Wiernek Kochánek,* dē sub Alpibus, dē sub massa, *sub Od kornych.*

dē via homo, *Prov Hultay.*

dĕă, *Bogini,* Göttin. *Quatuor his aras. alta ad delubra Dearum.* Virg. *syn.* Dīva, *epith.* fōrmōsa cœlĕstis, æthĕrĕa pŏtens, ālta, īnclȳta. vĕrĕnda *v. Deus.*

dĕăcĭnatus, dĕăcĭno, *Chędożę, & in Jágoda 1. Deactio Sprawienie.*

dĕālbātus delaucatus, *Tynkowány.*

dĕālbo, *Bielę Pobielam.*

dĕāmbŭlātio, *Przechacká. Kdzenie 1.*

Deambulatōrium, corrige dĕāmbŭlăcrum *Chodĕāmbŭlo, Przechadząm się.* Spaziren gehen. *syn.* āmbŭlo, īncēdo, prōcēdo vādo, ĕo prōgrĕdĭor, spătĭor, grădĭor, *v. ambulo.*

dĕămo, *Miłuię barzo.*

dĕargĕnto, *Posrzebrząm Łupię.*

De argentassere, sub Łupię 2.

dĕarmo, *Odeymuię broń.* (gołocić.

Deartuo, Rozbieram ná części Posiekáć O-

dĕăscĭo, *Ociosuię Ogołocić.*

Dĕauro, Pozłacząm.

dĕbac-

dēbacchor, Gromię Yaſtwię ſię. Wüten.
Quâ parte debacchentur ignes. (Jamb. cum ſyll.)
ſyn. Bacchor, fūro.
dēbacchātur ignis, *Gore Buiam.*
dēbellāto, *Po woynie, Po hárapie.*
Debellātor, Zwyćięſzcá.
dēbello, as, *Zwyćiężam Zwalczyć*, überwältigen / überwinden. *Parcere ſubjectis, & debellare ſuperbos.* Virg. *ſyn.* Vinco, ſūpero, dēmo, sūbigo *phr.* Bello frango. tūndo, contūndo, ſterno, ſub jūgă mitto. Servītio prēmo. cōmprĭmo. Gēns dūra atque āſpĕra cūltu Dēbēllānda tĭbi. Sternet Pœnos Gāllumque rebēllem. Quī ōmnem Hēſpĕriam pĕnĭtus ſita ſūb jūga mittet. Nōbis āudax Gērmānia ſervit Lībĕra Rōmānæ ſūbjēcit cōlla cătēnæ *vel vinco.*
dēbeo, *Dłużenem, Powinienem* 1. 2. *Przyczytam*, Sollen / müſſen / ſchuldig ſeyn.
Nec ſumus ingrati, tibi nos debere fatemur. Ovid. *ſyn.* Tĕnĕor, oblīgor.
dēbētur mihi, *Winno mi.* Mir ſchuldig.
Dēbĭbo, Piję. 1. Trincke.
dēbĭlis, *Słaby Niedołężny*, Schwach / matt / kraftloß. *Corpora debilibus nituntur ſiſtere memoris.* S. *ſyn.* invălĭdus, infirmus, feſſus, dēfeſſus, fractus, iner, lānguĭdus, frăgĭlis, imbellis, laſſus, dēficiens, ēffœtus, mōllis. *phr.* Dēfēcta mēmbra vīribus, Dēbĭlĭtāta mălis, mōtu grăvis, āſpĕra trāctu.
dēbĭlĭtas, *Słabość*, Schwachheit / Mattigkeit. *Scilicet, & morbis, & debilitate carebis.* Juv. *ſyn.* infirmĭtas, lănguor. *epith.* infirma inērs mōlēſta, quĕrŭla, invălĭda. *v. languor.*
dēbĭlĭtātio, *Oſłábienie, Náruſzenie. Zwątlenie.*
dēbĭlĭter, *Słábo.*
dēbĭlĭto, *Oſłábiam Mdlę.* Schwächen.
Dicere conantem debilitabit onus, Ovid. *ſyn.* infirmo; *phr.* invălĭdum rĕddo. Tōllo vĭgōrem. Vīres dē cōrpŏre tōllĕre. Dēbĭlĭtāt vīres ănĭmi, mūtātque vigōrem. Dīcĕre cōnāntem dēbĭlĭtābit ŏnus, ūt Vēnus ēnērvat vīres, sīc cōpia Bācchi, ēt tēntat grēſſus dēbĭlĭtatque pĕdes.
dēbĭtor, *Dłużnik* 1. *Winien* 2. ein Schuldner.
Perpetuusque animæ debitor hujus ero. Ovid.
dēbĭtum *Dług,* 1. 2. *Debitrix.* Ulpian.
dēbĭtus, *Powinny.* Schüldig. *Reddatur gratâ debitus urbis honos,* Ovid.
dēblătĕro, *Rozwołytwam* 1. *Mowię głośno, Obmawiąm, Báłámnącę, Brekotę.*
Dēbūccino, Ogłaſząm.

D E C

Dĕcāchordum, ſub Hárfá.
dĕcăcūmĭnātio, *Obćinanie ſćinánie.*
dĕcăcūmĭno, as, *Obćinam* 1. *ſćinam.*
dĕcădārchus, dĕcădūchus, gr. *Dzieśiątnik* 2.
Dĕcălantico, as, Obmażam, & in Czapka niewieśćia, Odzieram 2.
dĕcălŏgus, gr. *Przykazanie Boże.* Die zehen Gebott Gottes. *epith.* Săcer, dīvīnus, ſānctus, cōlēndus. *phr.* Dĕi māndāta, jūſſa, Præſcrīpta, ēdīcta. Dīvīnæ ōrăcŭla lēgis. Præcēpta dĕcem Aūrĕa jūſſa dĕcem. Lēgis jūra trĕmēnda ſacræ.
Decaluo, Łyſem czynię ſub Łyſieię.
dĕcāntātus, *Znaiomy Sławny, Oczárowany,* Gepricſen. *Et maribus Curiis, & decantata Camillis.* Hor. *ſyn.* Laudātus, cĕlēbrātus, illūſtrĭs.
dĕcānto, *Rozgłaſzam, Nábiiam uſzy, Nágádał ſię*
dĕcānus, *Cechmiſtrz, Dźieśiątnik* 1. 2. *Dźiekan.*
dĕcăpŏlis, *is Decem civitatum regio.*
dĕcăprōtīa, decarchia gr. *Dźieśiątnictwo.*
dĕcăprōtus, decarchus gr. *Dźieśiątnik* 2.
dĕcăpūlo, *Przelewam* 1. *Zlewam* 3. 4.
dĕcas, ădis, *f. gr. Dźieśiątek* 1.
dĕcāſtichon, gr. *ſub. Sześćrzędy.*
dĕcătēntă, æ, *m.* gr. dĕcătŏlŏgus gr. *Dźieśiętnik.*
dĕcāuleſco, *Wyraſtam* 2.
dĕcēdĭte *Wárá* 1.
dĕcēdo, *Uſtępuię* 2. 3. 7. *Odchodzę* 1. *Umieram* 1. *Uchodzę* 1. *Składam z śiebie Zſtępuię* 2. *Puſzczam* 4. *Odmieniam zdánie Ubywa.* Abweichen. *Vicina invitet decedere ripa calori.* Virg. *ſyn.* ăbĕo, ēxĕo, rĕcēdo, diſcēdo, excēdo, mĭgro, ăgrĕdior, *v. abeo, vel morior*, intĕrĕo, ōccumbo cădo, ōccĭdo *v. morior.* dē-

Decem, *Dźieśięć Wiele czego*, **Zehen.** *Usque decem decies inspicienda viris.* Ovid. *syn.* Bis quinque.

decēmber, bris & Decembris is, *Grudźień*, **Der Christmonath.** *Talia luduntur fumoso mense Decembri* Ovid. *epith.* Gĕlĭdus fūmōsus, rĭgĭdus, cānus, frīgĭdus, hōrrĭdus, atrōx, brūmālis, pĭger ſtrĭngens hȳbērnus, fēſtus. (*ob Saturnalia conviviis ludisque hac mense celebrata. phr.* ūltĭmus ānni mēnſis. Dĕcĭmus mēnſis *apud Antiquos, qui initium anni sumebant à mense Martio.* Mēnſis, quō cānent Bōrĕālĭbus ārva pruĭnis. Lūna nŏvum dĕcĭes implērat cōrnĭbus ōrbem. Bīs qui nōs Plēna quūm frōntĕ rĕſūmĕret ōrbes Cȳnthĭa. Dēna rĕsūrgēbant ŏrĭēntis cōrnŭa Lūnæ ebrĭa vīnōsus fēſta Dĕcēmber hăbet.

dĕcēmbris, decembrius, *Grudniowy.*

dĕcemiūgis, *Podźieśiątny.* **Ein karrn mit zehen Roß.** (*pna miárá.*

dĕcēmpĕda, æ. f. *Mierniczy pręt. Dźieśięćſto-*

dĕcēmpĕdātor, *Mierniczy.*

dĕcēmplex dĕcēmplĭcātus, *Dźieśięćkrotny.*

dĕcēmprīmātus, us, *Dźieśiątnictwo.*

dĕcēmrēmĭs, deceris, *Náwa 12.*

dĕcēmvir, ſub. *Dźieśiątnik 2.*

dĕcēmvĭrātus, *us, Dźieśiątnictwo.* (*fest*

dĕcēnnālia, decennia orum: *Dźieśiątoroczny*

Dĕcēnnālis, dĕcennis, *Dźieśięćioletni* **Zehenjährig.** *Atq; decennali quod Laumedontia bella.* Mart.

Dĕcēnnĭum, *Dźieśięć lat.* **Zeit von 10. Jahr.** *Et pergas placidam per multa decennia vitam.* M. *phr.* ānnōrum dĕcem ſpătĭum, cūrrĭcŭlum vĭces, Dĕcēnnis mŏra.

Dĕcens, *Przyſtoyny.* **Sich gebiehrend, geziemend.** *Esset cæca decentior Philenis.* (Phal.) *syn.* āptus, cōnvĕnĭēns, cōngrŭus, cōnsŏnus: dĕcōrus, cōnsēntanĕus, āppŏsĭtus, cōngrŭus.

Dĕcēnter, decentiſsime *Przyſtoynie.* **Gebührlich.** *Mille habet ornatus, mille decenter habet* T

Dĕcēntĭa, *Przyſtoynoſć*, dĕceptĭo, *Oſzukánie.*

Dĕcēptor, *Szálbierz*, **Zwodzicier.**

Dĕcermen, *Swięcone źiele.*

Dĕcermĭna, n. pl *Obrywki, Kśiąſzki zbierálnie.*

Dĕcērno. *Stanowię, 1. 2. Uchwalam, Nákázuię 1. Wyrokczynię, Skázuię zá kim, Skázuię przećiw komu; Koſtkę rzucam Potykam śię, Roſpieram śię, Uymuię, Urywam 2. 3. Ważę 6. Umyślitem, Zaſtáwiam śię, Práwuię śię, O rzecz idźie.* **Erkennen Ordnen,** *Et non decernis, Taure quid esse velis* Mart. *syn.* Stătŭo, cōnſtĭtŭo, *vel* dēfīnĭo. jūdĭco, cēnsĕo, ſāncĭo.

Dĕcērpo, *Obrywam 1. Szczypię 1.* **Abbrechen.** *Adducto pomum decerpere ramo.* O. *syn.* Lĕgo cōllĭgo, cārpo, dētrăho, dēlĭbo, aūfĕro, ēxcērpo, āvēllo. *vide Colligo.*

Dĕcērtātĭo, *Przegádywanie.*

Dĕcērto, *Roſpieram śię, Przegádywam śię, Wálczę, Przećiwiam śię, Koſztuię śię z kim Potykam śię 4.* **Kämpffen.** *Agmina decertant belli. &c.* St. *syn.* Pūgno prælĭor, dĭmĭco, cōflīgo, cērto, cōngrĕdĭor. *vide Bellum gero, Pugno.*

Dĕcēſsĭo, deceſſus, us, *Ziachánie, Uſtąpienie, Uſtawánie, Umnieyſzánie.*

Dĕcēſsĭonem facio, *Uymuię 5.*

Dĕcēſsor, *Poprzednik 2.*

Dĕcet, *Przyſtoi.* **Es gebühret sich.** *Tum decuit cum sceptra dabas. &c.* Virg. *syn.* Cōnvĕnit, cōngrŭit, jŭvat, quadrat, ēxpĕdit.

DECI

Decidium, Seneca. corrigit Muret. Discidium.

Dĕcīdo, *Poćinam Sćinam Ućinam, żnę, Rozpráwiam śię Roſtrzygnąć 1. Stárgowáć śię. Stanowię, Pogadzam śię, Umawiam śię, Doćieram.* **Abhauen.** *Arboribus veteres decidere falcibus, ramos.* Lucret. *syn.* Sĕcō, rĕsĕco, ſcīndo, ābſcīndo, reſcīndo. *v. Scindo.*

Dĕcĭdo, à cado, *Upadam 2. Spadam 1. 2. Opada 2. Wpadam, Serce trácę, Umieram.* **Herab fallen.** *Decidit in casses præda perita meos.* Ovid. *syn.* Cādo, ēxcĭdo, lābor, cōllābor, cōncĭdo, rŭo, cōrrŭo, prōlābōr, dēlābor, præcĭpĭto, prōcūmbo. *vide Cado.*

Dĕc

Dēcīduus, à cado, *Podcięty* Abhanig. *Contremuit. gemitumq; dedit decidua quercus.* Ovid.

Dēcīduus, à cado, *Opádźisty*, *Uwiędły*. Baufällig. *Deciduam frugem legit, & matertera Phœbis.* M. *syn.* Cădūcus, cădens, lābāns, flūxus.

Déciens. dĕcies, *Dźieśięćkroć, Często.* Zehenmal. *Ægrotus uno decies aut sæpius anno* M.

Dĕcĭma, *Dźieśięćina*, *Meszne.*

Dĕcĭmānus, *Zołnierz przedni.*

Dĕcĭmātĭo, *Wytecz*, *Dźieśiątkowánie.*

Dĕcĭmo, as, *Wytykam 2. Dźieśiątkowáć.*

Dĕcĭmōdĭa, æ, *sub Korzec Lubelski.*

Dĕcĭmum, *Dźieśiąty raz.*

Dĕcĭmus, *Dźieśiąty*, *Wielki*, *Naywiększy.* Der zehende. *Hæsit, & in decimum vestigia retulit annum.* Virg. *syn.* Dénus, bĭs quīnus, ălter à nōno.

Dĕcĭmus octāvus, *Ośmnasty,*

Dĕcĭmus septimus, *Siedmnasty.*

Dĕcĭpĭo. *Oszukiwam.* Betriegen. *Nam neque decipitur ratio, nec decipit unquam.* M. *syn.* Fāllo, cĭrcŭmvĕnĭo. dēlūdo, ēlūdo. *phr.* ăgĕre īnfraūdem. īnsĭdĭīs hŏmĭnum dēlūdĕre mĕntes. Sĭmŭlāta mĕnte lŏcūtus. Fāllĕre mīlle mŏdīs, nĕc nōn īntĕxĕre fraūdes, Fraūdem īnvŏlvĕre vĕrbis. īnsĭdĭāsquĕ părāt. sŏlĭtāsque rĕcūrrĭt ad ărtes. *vide Fallo.*

Dĕcĭpŭla. decipulum, *Łápicá*, *Łápáczka 1.* Ein Vogelschlag. *Decipula muri sit comes, lepori plaga.* (Jamb.)

Dĕcīrcĭno, *as. Okrągło co czynię.*

Dĕcĭrēmis, *is*, *Náwa 12.*

Dĕcīsĭo, *Rosprawá. Ugoda.*

DECL

Dēclāmândi măgĭstĕr, *Krásomowski mistrz.*

Dēclāmātĭo, *Krásomowskie ćwiczenie.* Ubung im reden. *Ut pueris placeas, & declamatio fias.* Juv.

Dēclāmātor, *Krásomowski uczeń*, Ein Redner. *Declamatoris Mutinensis corde Vagelli.* I.

Dēclāmātōrĭè, *Krásomowsko.* *(służący.*

Dēclāmātōrĭus, *Krásomowskiemu ćwiczeniu*

Dēclāmātĭo, *Krásomowsko się ćwiczę.*

Dēclāmo, *idem & Rozwieram gębę.* Ein Redthun. *Declamare doces, ô ferrea pectora vecti.* Juv. *syn.* Clāmo, ĕxĕrcĕor. *Ovid. 2. de arte.* Sĕd nĕq; dēclāment mĕdĭo sērmōne dĭsērtī.

Dēclārātĭo, *Pokázánie, Obiáśnienie.*

Dēclārātor, *Opowiádácz.*

Dēclāro, *Obiaśniam, Ogłaszam*, *Pokázuię.* Erklären/ kundbar machen. *Declarat, viridique advelat tempora lauro.* Virg. *syn.* Sĭgnĭfĭco dēnūntĭo, ăpĕrĭo, vūlgo, dīvūlgo, rĕvēlo, ĕxpōno, mănĭfēsto, ĕxprĭmo, ĕxplĭco, īndĭco, as; *vide Manifesto.*

Declāvo, *Obćinam 1.*

Dēclīnātĭo, *Zstępowánie 2. Ustąpienie, Náchylánie*, *Nákłonienie*, *Uchylenie*, *Kray świátá 1. Chronienie się, Skłonność 1.*

Dēclīnātus, *ti*, *Pochodzący. alioqui sonat Náchylony, Ustáiący. &c.*

Dēclīno, *Ustępuię 3. Uchylam się. Udáię się gdzie. Umykam się 1. Skłániam się 2. Stronię. Chronię się, Mijam co, Schraniam się Obracam 1. Zstępuię 2. Ustáie co.* Niederbiegen/entweichen. *Declinamus item motus, nec tempore certo.* L. *syn.* Dēflecto, fūgĭo, vīto, ēvīto.

Dēclīvis, *Pochodźisty*, *Náchylony.* Niederwärts. *Fluminaque obliquis cinxit declivia rupis.* Ovid. *syn.* īnflēxus, īnclīnātus, dēvēxus.

Dēclīvĭtas, *Pochodźistość,*

DECO

Dēcōcta, *Przewarzána wodá.*

dēcōctor, *Utrátnik, Fálit.*

dēcōctum, *Wywárzene rzeczy. Dekokt.*

dēcōctus, *us*, *Wywarzánie.*

dēcōctus, *ti*, *Wypráwiony*, *Gładki*, *Łágodny.*

dēcōllātus, *Ścięty.*

dēcōllo, *as*, *Ścinam*, *Zrzucám 2. Omylam, Utracám 1. Chybia co.* Enthaupten. *vide Caput amputo.*

dēcōlo, as, *sub Utracam 1. sonat alioqui Rospływam się.*

dēcŏlor, ōris, *Szpetny*, *Spłowiały*, *Fárby náp-*

 psowa-

pfowaney Ogorzáły. Ubel gefärbt entfärbt. *Deterior donec paulatim & decolor aetas.* Virg. *syn.* Pāllens, pāllĭdus. *phr.* Pāllēnte cŏlōre lĭvĭdus.

Dēcŏlōrātĭo. *Fárby odmiáná, Blákowánie, Szpetność.* dēcŏlōrātus, *Opełzł.*

Dēcŏlōro. *Szpecę, Fárbę psuię, Smolę, Zmázáć 2.*

Dēcŏlōror, aris. *Mięnię fárbę, Blákuię, Ogorzeć.*

Decolor. Arnob. Meurs. pro Decolor.

dēcŏquo, *Wywarzam, Podwarzam, Wárzę, Stráwić 2. Przegrawam 1. Przemarnowáć Omyłam kogo, Popiłowáć, Odgniewáć się, Uwacam 4. 6. Chybia co, Niezgodźiło się, Niewiśćić sie.* Einkochen / weschwenden. *Decoqueretur olus soluti, quicquid sum, &c* Hor. *syn.* Cŏquo. ēxcŏquo. *Metaphoricè.* rem prōdĭgo, ēffūndo, pērdo, dīspērdo, dīssĭpo, dēvŏro, absūmo, cōnsūmo.

Dēcŏquor, decoquitur, *Ubywa.*

Dēcor, *oris, m. subst.* *Krásá, Pięknośći, Ozdobá.* Zierd / Schönheit. *Mira decore pio servabat nata penates.* St. *syn.* Pūlchrĭtūdo, vēnūstas, fōrma, spĕcĭes, dĕcus, cūltus, ōrnātus. *epith* Cōnspĭcŭus, rŏsĕus, mōllis, grātus, pūrpŭrĕus, lĕpĭdus, tĕner, dīvīnus, pĕrēnnis āmābĭlis, nĭvĕus, lāctĕus, pŭēllāris. *phr.* Rēgāli plēna dĕcōre. Fūit mōllis in ōre dĕcor. Fūlget in ēgrĕgĭo dĕcor īnsŭpĕrābĭlis ōre. Dīvīno vīcīna dĕcōri.

Dēcor, oris. adiect. dĕcōrātus, *Ozdobny.*

Dĕcōrāmen, *decoramentum. Ozdobá.*

dĕcōre, decōriter, *Ozdobnie, Przystoynie, Pięknie. Decorio, as. Odzieram 1.*

dĕcōro. *Zdobię 1.* Zieren / schmücken. *Tarpeij clamant Iovis, & delubra decorant.* Sil. *syn.* ōrno. ēxōrno. *vide Orno.*

dĕcōrtĭcātio, *Odźieránie, Okrobánie.*

dĕcōrtĭco. *Odzieram.*

dĕcōrum, *Przystoyność.*

dĕcōrus, *Piękny,* hüpsch / schön / zierlich. *In quamcunque voles, verte, decorus ero.* P. *syn.* Pulcher, fōrmōsus, dĕcēns, cōnvĕnĭens, hŏnēstus, clārus, īnsīgnis, cōnspĭcŭus, cōnspĭcĭendus, cōncīnnus. *vide Pulchrum.*

Decotes, Decutes, hae sub Wytárty.

dĕcrĕpat, *Parska.* (*pitus qui puer ante fuit.*

dĕcrĕpĭtus, *Zgrzybiały.* Alt. *Fit cito decre-*

dēcrēscentĭa, *Księżycá zchod.*

dĕcrēsco, *Ubywa, & sub Wyrastam.*

dĕcrētōrĭus, *Nieodwołány, Szkodliwy ∥ Nieżártowny, Cłowny 2. Surowy 2. Niebespieczny & sub Oreszt.*

dĕcrētōrĭus dies, *Dźień lekárski.*

dĕcrētum, *Skazánie 1. Ustáwá 1. Wyrok 1. Uchwałá Dekret, Rozsądek, Mándat.* Erkandtnüß. *Sit decretarum moderabor jura meorum.* Virg.

dĕcrētus, *ti. Nákázány.*

DECU

Dĕcūbo, *as, Leżę 2.* Dēculco. *Tłoczę 2.*

Decūlpātus, Przygány.

Dĕcūma, *hae* decumae *hae.* decuma pars, *Dźieśięćiná, Dochod publiczny.*

dĕcŭmānum, decumanus limes, *subst. sub Miedzę.*

Dĕcŭmānus, *adject. Wielki, Podły, Naywięk szy, Zołnierz przedni, Dźieśięćinny.*

dĕcŭmānus, *subst. Wyteczník, żołnierz przedni. Dźieśięćinnik.*

dĕcŭmas exigo, *Wytykam 2.*

decŭmatio, idem Decimatio.

dĕcŭmbo, *is, Kłáde się, Polegam 1. Leżę 2. Umieram.* Niederligen. *Te sumus obliti decubuisse senem.* Ped. *syn.* Rĕcūmbo, cūbo, rĕcŭbo, quĭēsco, jăcĕo. *v. Cubo, iaceo.*

dĕcŭmo, *as. Dźieśięćinę dáię, Dźieśięćinę odbieram, Ofiaruię 1. Obrywam.*

Dĕcŭmum, *Dźieśiąta część.*

Dĕcūncis, *is. m. & Decunctor, al. Decontor. Apulei. i. demoror, insisto cunctabundus. Beroald.*

dĕcūnx, cis, m, sub *Części cáłey rzeczy.*

dĕcŭplo. decuplum, *Dźieśięćiornasob.*

dĕcŭplus, *Dźieśięćiornasobny, Dźieśięćioráki.*

Dĕcūres, 1. decuriones sub Dźieśiątnik.

dĕcŭrĭa, *Dźieśiątek 1. 2.*

děcŭrĭātĭo, *Dźieśiątkowánie 2. Rospisowánie, Popis 2.*
děcŭrĭātus, *us Dźieśiątkowánie 2. Popis 2.*
děcŭrĭo, ōnis. *Dźieśiątnik 1, 2. Woyt 2.*
děcŭrĭo as, *Dźieśiątkowáć 2. Popisuię żołnierzá. Rospisuię 3.*
děcŭrĭōnātus, *us, Dźieśiątnictwo,*
Decŭriōnus, Dźieśiętnik 1. 2.
děcurro, *Zbiegam 1. Dobiegam 2. 3. Vćiekam 2. Vbiegam 2. Przebiegam 4. Rzucam się do kczego. Gonię 4. Sunuię* hin nab lauffen. *Laocoon ardens summa decurrit ab arce. Virg.*
děcursio, *Gonitwá Wyćieczká.*
Decursōrium, Gonitwy mieysce.
děcursus, *us Zbieżenie Sćiekánie, Dobieganie, Stoczenie, Schyłek, Gonitwá.* Ablauff. *Nil opus est verbis, magnus decursus aquarum.* Lucr. *syn.* Cŭrsus, incŭrsus, impĕtus.
Děcurtātor, sub Obćinácz. Skroćićiel.
děcŭrto, *Skracam,*
děcus, *Ozdobá, Poczćiwość,* Ehr/ Lob/ Zierde --- *Veterum decora alta parentum* Virg. *syn.* Pŭlchrĭtūdo, vĕnūstas, děcor, *vel* cŭltŭs, ōrnātus, ōrnāmĕntŭm, *vel* lāus, glōrĭa, hŏnor, dignĭtas, splĕndor, nōmĕn *v. Honor, epith.* Rēgāle sŭpērbum, āltum, īmmōrtālē īndēlēbĭle *phr.* Fōrmæ ēgrēgĭum, mīrātā děcus, ēgrēgĭe tāntum děcus ēnĭtet ōre. ārmis děcus īmmōrtāle měrēri. Vītamque vŏlunt prō laudě păcisci.
děcussātim *Ná krzyż 1.*
děcŭssātĭo, *sub Ná krzyz 2.*
děcŭssis, *is m, Krzyż 1. Dźieśiątek 1.* Poczworny grosz. *& sub. śiedm pieniąszkow substánt. & adiect.*
děcussĭsēxis, *sub Poczworny* grosz/*& sub, Szostak* grosz
děcŭsso, *as. Ná krzyż dźielę,*
děcŭssus, *us. sub. Strącenie,*
děcŭtĭo, *Zbiiam 14. Vtrącam, Strącam, Obiiam 1. Obrywam 3. Trzęsę 3. Otrząsam, Przesięgwam. Sćinam, Vrywam 2.* Abschlagen/ abschütteln/ *Decutiat rorem, & surgentes atterat herbas* Virg. *syn.* ēxcŭtĭo dējĭcĭo, dētūrbo. *phr.* ēt sūbĭta frōndes děcŭtĭuntur ăqua, Aūt ērrāns būcŭlā cāmpo Děcŭtĭat rōrem ēt sūrgēntēs āttěrat hērbas.
dēděcet, *Nie przystoi.* Es stehet übel/ es geziemet sich nicht: *Admovique preces, quarū me dedecet unus.* Ovid. *syn.* Nōn děcet, non convěnit: tūrpe ēst.
dēděcōro. *Lżę 2.* Verschreyen/ schänden. *Aut faciem turpi dedecorare luxe.* Prop. *syn.* Dētŭrpo, fædo īnfāmo.
Dedecorōsé, Zelżywie. Dedecorōsus. Zelżywy.
dēděcōrus, *idem. & Nieprzystoyny.*
dēděcus, *Zelżywość, Niesławá.* Schande/ Unehr. *Non ego dedecori tibi sum, mea vita futurus.* Ovid. *syn.* ŏpprŏbrĭum, prŏbrum, īnfāmĭa, ĭgnōmĭnĭa, măcŭla, nŏta, lābes. *epith:* Īnfāme. *phr.* Dēděcus ūrbis hăbes, ah prŏcul īnfāmēmque nŏtam ātque āvērte pŭdēndum dēděcus. *v. Infamia.*
dēdĭcātĭo, *Poświącánie Poślubienie,* Fest/
dēdĭco, *Poświącam, Przypisuię, Wystawiam Pokazuię 1. & sub Obwieszczám,* Zueignen. *Templa iugo posuit, tres illi dedicat aras.* Ovid. *syn.* Dĭco, as, săcro, cōnsĕcro, vŏvĕo, dēvŏvĕo, ŏffĕro.
dēdīgnātĭo, *Wzgárdá 2. Zbraniánie 1. Niegodność.*
dēdīgnor. *Gárdzę.* Unwürdig achten/ verschmähen. *Dicere se fratrem si dedignaris amicum M. syn.* Nōn dīgnor. āspērnor *vide Aspernor.*
dēdīsco, *Odkładam się.* Das gelernte verlernen/ vergessen. *vide Obliviscor.*
dēdĭtĭo. *Wydánie Poddánie się komu.* Ergebung. *Et jam cuncta acies in deditionis amerem.* P.
dēdĭtĭtĭus, *Poddánie, Wydány.*
dēdĭtus, *Poddány 1. Obowiązány, Sprzyiázny. Vprzeymy.* Ergeben. *Cognatiq; patres, tua terris dedita fama.* Virg.
dēdĭtus sum, *Bawię się, Kocham się. Sprzyiam, Zápatrzam się,*

Pse-

dēdo, is, *Wydáię 4. Poddáię się, Udaię się ná co.* Sich ergeben. *Ultro quod Solymam Chaldæis dedidit urbem.* P. *ſyn* Dō, trādo, trĭbŭo, ăddĭco, eŭmmĭtto.

dēdo me in familiarıtatem, *Stowárzyszyć się.*

dēdŏceo, *Odkładam,* Entlehren. *Dedocet uti* (Adonic.)

dēdŏlĕo, *sub Ożáłowáł, Obolałem.*

dēdŏlo, *Ociosam 1. Ociosuę.*

dēdūco, *Prowádzę 3. 4. Sprowadzam, Zaprowadzam, Doprowadzam, Náprowadzam, Przywodzę 2. 4. Odwodzę 1. Vymuię, Przyprowadzam,* Przećiągam, *Nábáwiam, Náwodzę, Sciągam wilgotności, Odradzam 1. Wytrącam 3.* Von einer Summe abziehen. *Ille tamen nostra deducit origine nomen.* Virg. *ſyn.* ăbdūco, rĕdūco, rĕvŏco, retrăho, rĕmŏveo. *vel* dūco, prōsĕquor, cŏmĭtor,

dēdūcor, *Uwodzę się, Owodzę się.*

dēdŭctio. *Przywodzenie 1. 3. Umnieyszánie, Wytrącánie.*

dēdŭctŏr, *Prowádźićiel 2. Przystaw.*

Deductorium, Brozdá 2. dēdūctus, *Subtelny.*

dēĕrro, *Chybiam, Ustępuię, Omylam się. Zábłąkać się, Zábłądźić.* Sich verirren / vergehen. *Vir gregis ipse caper decoraverat, at que ego Daphnin.* V. *ſyn.* ērro, ăbĕrro, dēflĕcto, dēvĭo. *vide Vagor.*

dēĕrro visu, *Nie Doyrzę,*

dēest, *Nie dostáie, Nie spełná.*

DEF

Dēfæcātus, *Wystały, Przezroczysty. Łagodny, Szczery 1. Wesoły 1.*

dēfæco, *Klárnię, Cedzę.* dēfæcor, *Ustaie się co, Defalco, as? Wytrącam, & sub Koszę.*

Dēfāmātus. Ostawiony, Szpetny, dēfānātus *Sprofanowány.* dēfăscĭnātio, *Vrok.* dēfătĭgātĭo, *Sprácowánie.* dēfătĭgātus, *Sprácowány, Wyrodźiły.*

dēfătīgo, *Morduię 1.* Müd machen. *ſyn.* Fătīgo, frāngo, ĭnfĭrmo, dēbĭlĭto. *vide Fatigo.*

dēfătīgor, *Morduię się, Ustáię, Przyiáda się co, Wyradzá się.*

Defátiscor. lege Defetiscor.

dēfectĭo, *Ustánie, Niedostátek 2. 3. Upádnięnie 1. Odstąpienie, Zbiegánie 2. Księżycá záćmienie, Omdlewánie, Záćmięnie.* Abfall / Ohnmacht. *ſyn.* Rĕbellio, *vel* dēlĭquĭum ănĭmi.

Dēfectīvus. Niedostáteczny. dēfēctor, *Odstępcá, Zbieg. r.* dēfēctum, *Niedostatek. 3.*

dēfēctus, us, *Niedostátek 2. non 3. Koniec. 1. Omdlewánie.* Mangel *Defectus solis varios Lunaque labores.* Virg.

dēfēctus, æ, um, *Niedostáteczny, Niepotężny Słaby, Záćmiony, & sub Podupadam, & sub Bez. Præpositio.*

dēfēctus senio, *Wyrodźiły, Wystárzeć się.*

dēfēndo, dēfēnso, dēfēnsĭto, *Bronię 1. Zástaniam, Odganiam, Odbiiam, Száнuię 2.* Vertheidigen / beschirmen. *Aſſveti longo muros defendere bello.* Virg. *ſyn.* Tŭĕor, tūtor, tĕgo, prōtĕgo, prŏpūgno, sĕrvo, cūstōdĭo. *phr.* Sūm tūtēla, ărmis tŭēri. Dēxtra tūtāri ărma fĕrunt ălĭi & pĕrgunt dēfēndĕre mūros. Fŭĕrat tūtātus mœnĭa sæpè. Sī pĕrgăma dēxtra dēfēndi pŏssent, ĕtĭam hac dēfēnsa fŭissent. Mūlcĭber in Trōjam pro Trōja stābat Apōllo, ŏppŏsŭi mōlem clўpĕi tēxĭque jăcēntem, sērvāvique ănĭmam (mĭnĭmum est hōc laūdis) ĭnĕrtem. *vide Auxilior.*

dēfēnĕror, *Lichwię.*

dēfēnsĭo, *Bronięnie, Obroná.* Schutz / Schirm. *ſyn,* Tūtēla, pătrōcĭnĭum, aŭxĭlĭum.

dēfēnsor, *Obroncá, Prokurator, Syndyk, Stroná odporna.* Beschirmer / Beschützer. *Non tali auxilio, nec defensoribus istis.* Virg. *ſyn.* Cūstos, tūtāmēn, tūtēla, sērvātor, cūstōdĭa, aūxĭlĭum, cŏlūmen, prōpūgnātor, tūtor, pătrōnus. *epith.* Fīdus, fĭdēlis, fŏrtis, măgnănĭmus, gĕnĕrōsus, ămīcus, aūdax. *phr.* Sălūsque dĕcus & tūtēla pĕlasgi nōmĭnis. Aūxĭlĭumque dŏmus sērvātōremque fatēntur. Rērum cērta sălus, īnsigne mœstis

præsi-

præsidium reis. *vide, Auxilium.*
dēfensor corporis. *Haiádartnik.*
dēfēro, *Donoszę; Oznáymuię, Dáię 1. Ofiáruię 1. 3. Obwiniam.* Tragen /anbringen. *Deferimus sævoque gelu duramus & undis.* Virg. *syn.* offēro, trādo, trĭbŭo, cōncēdo, *vel* nūntĭo, sīgnĭfĭco, *vel* āccūso, *vel* āffēro.
dēfĕror, *Obwiniono mię.*
dēfervēfăcio, *Wywarzam.*
dēfervĕo, defervesco, *Wzwierać przestáię, Wyszumieć Ochłodnąć, Opłoknąć 2. Stygnę, Ućicha, Ustáie co, Upada morze, Ustáie się co 2. & sub Burzy się 2. Odgniewać się.* vom Sieden ablassen / erkalten. *syn.* Dēfervēsco.
dēfessus, *Sprácowány, Nábiegałem się 1. Wybiegałem się:* Müd kraffrtlosz. *Pandite defessis hospita fama viris.* Prop. *syn.* Fessus, dēfătīgātus, exhaustus, lāngvens, lāngvēscens, lāngvĭdus, frāctus, dēbĭlĭtātus, ēnērvātus, dēbĭlĭs, lāssus.
dēfĕtīscor, *Ustáię, Przestáię 1.*
dēfĭcio, *Ustaię, Mdleię, Opádła wodá, 2. Słabieię, Zaćinia się, Niestáie mi czego, Serce trácę, Psuię się. 2.* Abnehmen / krafftlosz werden. *Deficerent sylvæ, & victum Dodona negaret.* Virg. *syn.* Dēbĭlĭtor, īnfīrmor, ēnērvor, exhaurĭor, frāngor, īnfrīngor, lāngvēsco, *vel* dēsum, *vel* dēsĭno, *vel* rĕcēdo, rĕbēllo, dēsĕro, dēscīsco.
dēfĭcit, *Ustáie, Kończy się, Nie dotrzymáć, Schodzi mu, Niedostáie, Niestáie.*
dēfīgo, *Utykam 3. Wstawiam, Stawiam 5. Usadzam się, Utapiam myśl, Czátuie, Wlepiam oczy, Zámyślam się, Przeklinam, Sádzę 2. Uprząść sobie co.* Anheff en/ Annageln. --- *Terræ defigitur arbos.* Virg. *syn.* Fīgo, īnfīgo, plānto, īmmītto, cōllŏco, pōno. *phr.* āltius, *vel* pēnitus dēfīgo.
dēfingo, *Robię 2. Formuię.*
dēfīnĭo, *Stánowię 1. Opisuię 1. Náznaczam, Mierzę 2.* Entzielen / die Eigenschafft erklären. *syn.* Fīnĭo, cīrcūmscrībo, dēscrībo.
dēfīnītĭo, *Opisánie, Okresz..nie.*
dēfīnītīva sententia, *Skazánie 1.*
dēfīnītīvè, dēfīnīte, *Okreśnie, Wyráźnie.*
dēfīnītīvus, *Okreszáiący.*
dēfĭŏcŭlus, *Jednooki.*
dēfit, *Niedostaie.* Es mangelt. *Et nullo vacuus tempore defit amor.* P. *syn.* Dĕĕst, *vel* dĕēst, dēfĭcit. *phr.* Lāc mĭhi nōn æstāte nŏvum, nōn frīgŏre dēfit.
dēfīxus, *Mocny, Zámyślaiący się, Oczárowány.*
dēflăgrātĭo, *Zgorzenie.*
dēflăgro, *Zgorzeć, Opłonąc 2. Ustáie się co 2. Ućicha, Odgniewáć się, Gniew ustaie.* Verbrennen. --- *Sic deflagrare minaces.* Luct. *syn.* Flăgro, ārdĕo, ūror, exūror, cōmbūror, ārdēsco, exārdēsco, cōnflăgro, īnflāmm... *v. Ardeo, Uror.*
dēflāmmo, *Gaszę.*
dēflēcto, *Ustępuię, Skłaniam się, Náginam, Wstępuię 2. Zstępuię 2. Odstępuię 5. Obrá-rzeke, Psuie się 2.* Biegen / abweichen. *syn.* Dētorquĕo, flēcto, devĭo, ăbērro.
dēflĕo, *Opłakiwam.* Beweinen. *Hectora tot fratres, tot deflevere sorores.* P. *syn.* Flĕo, dēplōro, lūgĕo. *vide Fleo & Lachrymor.*
dēflēxus, xi, *Náchylony, Kręcący się.*
dēflēxus, us, *Náchylanie, Wybeczenie, Wstępowánie.*
dēflo, *Odmuchnąć, Zdmuchnąć.*
Defloccatus, Obłázły, Wytárty, Łysy 1.
Defloeco, Skubię, Wybiiam, Wyćiera się.
dēflōreo, *Okwitam.* Verblühen. *Idem cum tenui captas defloruit ungvi.* Cat. *syn.* Dēflōrēsco, flōrem āmītto, flāccēsco, mārcēsco.
dēflōrēsco, *idem & Niszczeię, Zgásnąć.*
dēflōro, *Obrywam 1. Kwiát Obrywam, Vymuię, Zbieram 1. Sumuię.* Besudeln. *syn.* Cōnspūrco, cōntāmĭno, pōllŭo, vĭtĭo, *v. Macedo.*
dēflŭo, *Ściekam, Oblatosco, Opadáią włosy Ośćieka co, Wpływam, Spadam 1. Ubywa.* Abfliessen. *Mersatur missusque secundo de-*

 fluit

fluit amni. Virg. *syn.* Flŭo, lābor, dēlābor, cădo, rĕcĭdo, dēcĭdo.

Destustrare, *Uspokoić.*

dēflŭvĭum, *Włosow opádanie.*

deflŭus, *Opádźisty.* Abfliessend. *syn.* Flŭxus, cădūcus.

Defluxio, *Rymá*, *Sćiekánie.*

DEFO

Dēfŏdĭo, *Kopam*, *Zákopywam*, *Wkopywam*, *Ryię*, *Wykopywam.* Vergraben. *Hec duce, nec viva defoderetur humo.* O. v. *Fodio.*

dĕfŏre, in, *Niedostáie*, *Deforis*, *Zwierzchu.*

dēfōrmātĭo, *Formowánie*, *Ukształtowánie*, *Model* 1. *Rysowánie*, *Zelżenie.*

dcfōrmātus, *Szpetny*, *Obćięty*, *Pryskowany.* & *sub deformo plura.*

dēfōrmis, *Szpetny.* Ungestalt. *Sermonem indocti, faciem deformis amici.* Juv. *syn.* Tūrpis, ĭnfōrmis, fædus, sqvālĭdŭs, tēter, hōrrēndus, hōrrĭbĭlis. *phr.* Fōrma cărens, āspēctu, hōrrĭdus. Hōrrēndus vīsu. Cui dīffĭcĭlis fōrmam nātūra nĕgāvit. Nōrat īnfōrmis pāllĭda mēmbra cŏlor, ēst făcĭes rīdēnda tĭbĭ. Quō nōn est tūrpĭor ālter, || & mānsit tōto nūllus in ōre dĕcor.

dēfōrmĭtas, *Szpetność*, *Sprosność.*

dēfōrmĭter, *Szpetnie*, *Sprośnie.*

dēfōrmo, *Opisuię* 1. *Szpecę*, *Formuię*, *Rysuię* 2. *Konterfetuię Robię* 2. *Okreszám.* Ungestalt machen. *Cælestem in nobis deformat natura figuram.* Mant. *syn.* Dētūrpo, fædo, măcŭlo, īnquĭno. *vide Maculo.*

dēfōssus, *adiect.* *Wkopany.* Vergraben. *Demersus, ac defossus, & toto insuper* (Jamb.)

dēfōssus, us, *subst.* *Wkopánie.* Rew.

dēfraŭdatur, *Száłbierz.*

dēfraŭdo, *Oszukiwam*, *Zdradzam*, *Vymuię Ubliżam.* Betriegen. *syn.* Fāllo, dēcĭpĭo, cīrcūmvĕnĭo. *vide Fallo.* & *Decipio.*

dēfrēnātus, *Wyuzdány* *Defrensus.* *Pozęty.*

dēfrĭco, *Wyćieram*, *Oćieram*, *Drápię*, *Náćieram co*, *Sćieram się* 1. *Martwię*, *Szczypię*, *Strofuię.*

dēfrīgēsco, *Ochłodnąć*, *Oźiębnąć.*

dēfrĭngo, *Utrącam*, *Ułámuię* & *sub Wybiiám*, & *sub Poduczyć się.*

Defrūdo, as, *Zdradzám*, *Odeymuię sobie*, *Wypłonić.* u *produxit Ter. Plaut. Corripuit Paulinus ob ablátam fortè vocalem è Diphtongo* au, *à Defraudo.*

dēfrūgātĭo, *Wypłonienie.*

dēfrūgātur, defrugātĭone exinanitur, *Wydza się.*

dēfrūgo, *sub Wypłonić.* *defrnor.* *Zażywam*, *Wyżyć*, *defrustrari*, *Zedrzeć się.*

Defrustrātus, *sub*, *Sztukuię*, 1. & *Suknia zdarta.*

dēfrūto, as, *sub Wino wárżone.*

dēfrūtum, *Wino warzone.* Trauben-Muss. *Defruta*, *vel Psythia passos de vite racemos.* Virg.

DEFU

defūgĭo, *Zbraniam się*, *Stronię.*

Dĕfunctio, *sub Skonánie.*

Defunctōriè, *Niedbále*, *Ná oko.*

Dēfunctorius, *Ládáiáki.*

defūnctus, *Umárły*, *Wybáwiony.* Gestorben / entseelet. *O tandem magnis pelagi defuncte periclis.* Virg. *syn.* ēxtīnctus,

exănĭmus, mŏrtŭus, exănĭmis, fătis ēreptus, vīta fūnctus, mōrte pĕrēmptus, lūmĭne cāssus. v. Mortuus.

defūndo, *Zlewam*, *Przelowam*, *Nálewam*.

defūngor, *Pozbywam*, *Odbywam*, *Uchodzę*, *Wybrnąć* 2. *Spráwuię*. Außtichsen. *ſyn.* Fūngor, pērfūngor, [vel] lībĕror, ēxĭmor.

DEG

Dēgĕner, *Wyrodek*, Der auß dem Geschlecht oder Art schlägt, ungerathen. *Degeneremque Neo ptolemum narrare memento.* Virg. *phr.* Patrĭi nōmĭnis, virtutis ăvītæ īmmĕmor, haud mĕmor, ōblītus. Dēdĕcus, ēgrēgii gĕnĕris Dēgĕnĕres ănĭmos tĭmor, ărgŭit.

dēgĕnĕro, *neutr.* *Wyradzam ſię*, *Odſtępnię*. Aus der Art oder Geschlecht schlagen. *Degenerare tamen, ne vis humana, &c.* Virg. *ſyn.* Dēfĭcĭo, dēſcīſco, dēflēcto, ſum dēgĕner. *phr.* ā vīrtute pătērna dēfĭcit. Vīrtūti nōn rēſpōndēre pătērnæ. Dē gĕnĕres āfferre ănĭmos. Mārti dēgĕnĕrāre pătērno Pōmăque dēgĕnĕrant sūccos ōblīta prĭōres, Sŏbŏles sŭa dēgĕner ēxtat. Mājōrum ăvōrum, părēntem făcta dēdĕcŏrāre.

Degenero, *activ.* *Nikczęmnym czynię*.

Dēgĕnĕro in feritatem *Dźiczeię*, *Leśnieię*.

dēgĕro, *Donoſzę*, *Umnieyſzam*.

dēglăbro, deglubo, is, *Odźieram*, *Wyłuſzczam*.

Degluptur. Obrzezániec.

dēglūtĭo, is, *Połykam*. Schlucken. *Deglutire virum fauces, implere capaces.* *Ki ſyn.* Sōrbĕo, ābſorbĕo, haūrĭo, ēxhaūrĭo.

dēglūtĭno, *Odkleiam*.

dēgo, is, *Mieſzkam gdźie*, *żyię* 1. 5. *Zbieram*, *Wybiiam*, *Umnieyſzam*. Vollführen leben. *Tempora in ante acto cum pulther degeret ævum.* L. *ſyn.* Hăbĭto, ăgo, vīvo.

Dēgrădo, *in Sſkładam*. dēgrāndĭnat. Grad omita. *Degrāſſor*, *Porażam* 2. *Degrasſantur nubes*. *Apulei* i. *degravantur*, *deprimuntur*. *An decraſſantur* i. *reſoluta in aquas craſsitiem perdunt*.

dēgrăvo, *Uważam*. 1. *Pogrążam*.

dēgrăvor, *Uważam ſię*.

dēgr dĭor, *Zſtępuię* 1.

dēgrūmo, dēgrumor, *Rownam*, *Wyrownywam*.

Dēgŭlăcor, *Urratnik*.

dēgŭlo, *Połykam*, *Pożeram*, *Przemárnowáć*.

Dēgŭmare, *degumminare*, *degunere*, *priſca Pożeram*, *Koſztuię*.

dēgūſtāmēntum, *Proba æ*.

dēgūſtat ignis, *Ima ſię ogień*, *Zápala ſię*. *Opalam*.

dēgūſtātĭo, *Koſztowanie*.

dēgūſto, *Koſztuię* 1. *Doświadczam*. 5. *Dotykam*, *Mácam*. Versuchen, schmecken. --- *Celer deguſtat ſingula ſenſu*. Claud. *ſyn.* Gūſto, dēlībo, āttīngo.

dēhaūrĭo, *Zlewam* 3.

dĕhinc, *Napotym*. Hinführo. *Cervice ſubnecte, dehinc ubi libera colla.* Virg. *ſyn.* Dĕīnde, ēxĭn, deīnceps, pōſtĕa.

dē-

děhīſco, *Pádam ſię*, *Rozſtępuię ſię*, *Roſpuknąć*, *Rozwiia ſię*, *Szczepa ſię*, *Rozwiera ſię*, *Rozdziewam gębę*, *Západam*. Von einander ſpalten/ auffrizen. *A media cœlum regione dehiſcere cœpit*, Ovid. *ſyn*. Dīſcēdo, hīſco, fīndor, ăpĕrĭor,

Dĕhŏneſtāmēntum, *Oſzpecęnie*, *Zelżęnie*, *Zelżywość*.

Dĕhŏneſto, *Łżę 2*.

Dĕhŏnēſtus, *Niepoczćiwy*, *Szpetny*.

dĕhōrtatĭo, *Odradzánie*.

dĕhōrtor, *Odradzam*. Abmahnen. *Annibal audaci dum pectore dehortatur*. Enn. *ſyn*. Dīſvādĕo dētĕrrĕo.

D E I

Dējēctĭo, *Zrzucęnie 2. Wyprożniánie ſię*.

dējēctus vultus, *Ponury*.

dējēctus, *us*, *Obalanie*, *Zrzucenie*, Abgeworffen/ geſtürtzt. --- *Oculos*, *dejecta decoros*. Virg. *ſyn*. Dēmīſſus, ſtrātus, prōſtrātus, dīrŭtus ēvērſus.

dējĕro, *Przyśięgam 1*. Hochſchwören. *Illum liquet mihi deierare his menſibus*. (Jamb.) *v. Juro*.

Dĕīfica lues, *Káduk choroba*.

dējĭcĭo, *Zrzucam 1. Obalam 1. 2*. Pocinam, *Pośćiſkiwam*, *Ponizam*, *Zrażam 2*. *Poſtrzelić*, *Zſadzam 1*. Niederwerffen/ ſtürtzen. *Dejicitur paſſus quod pater ipſe tulit*. Nov. *ſyn*. Stĕrno, prōſtĕrno, dēſtrŭo, ēvērto, dīrŭo, *vel* dētūrbo, dēpēllo, ēxtūrbo. *phr*. Stĕrnĕre hŭmi, ēffūndĕre tērræ, āgmĭna ſtĕrnĕre fĕrro, cūſpĭdis īctū īngēntis tūrbĭne ſāxi prōſtĕrnĕre. Dējĭcit, aut quot hŭmi mŏrĭēntĭa cōrpŏra fūndit. Dejectūrum ārcēs Ităhum ēxcĭdĭōque dătŭrum. *vide Everto*.

dējĭcĭo alvum ſuperiorem, *Womituię*.

dĕin, *vel ſæpius*. dĕin, *Potym* Darnach/ demnach. *Dein uſq; altera mille, deinde centum*. (P al *ſyn*. Deīnde, *vel* dĕinde, ēxin, ēxīnde, dĕhinc, *vel* dĕhinc: deinceps, *vel* deinceps.

dĕīnceps, *Adverb*. *Potym*, *Nápotym*, *Náſtępuie*, *Powtore*.

dĕīnceps, *cipis*, *vel cipitis Nomen*. *Náſtępuiący*.

dĕīncĭpĭti die, *Nazaiutrz*.

dĕīnde, *Ktemu*, *Potym*. dĕīnsŭper. *Zgory*.

dĕīntĕgro, *as*, *Umnieyſzam*, *Poczynam wino*, *Zgwałcić*. 4.

Dĕītas, *Boſtwo*. Gottheit. *Qui negat intuitu frontem deitatis adiri*. P.

dējŭgo, as, *Rozłączam*. dējūngo, is, *idem* & *Wyprzągam*. dējūrĭum, *Przyśięgá*, dējūro, *Przyśięgam 1*. dējŭvo, *Nieratowáć*.

dēlābor, *Upadam 1*. *Wpadam 1*. *Nápádam 3*. *Zmykam ſię*, *Unoſze ſię*. Hinabfallen. *Scilicet in terram delabi pondere cogit*. L. *ſyn*. Lābor, cădo, dēcĭdo, *phr*. Sērta, căpĭti dēlāpſa jăcēbānt. *v. Cado*.

dēlăcĕro, *Drápię*.

dēlăchrўmātĭo, *Oczu płynięnie*.

dēlăcrўmo, *as Sączę ſię Soczy ſię*, *Puſzcza drzewo*, *Krople wypuſzczam*.

dēlævo, *Gładzę 1*. *delambo*, *Liżę*. *delamentor Opłákiwam delapidatus*, *Brukowany*.

dēlăpĭdo, *Brukuię*, *Wybieram kámien*.

dēlăſſo, *Morduię*. dēlātĭo, *Obwinięnie 2*.

dēlātor, dēlātōrĭus, *Oſkarzyćiel*, *Potwarcá*. Anbringer. *Et delator habet*, *quod dabat auxilium*. M. *ſyn*. āccūſātor.

dēlātūra, *in Eccleſiaſtic. 38. pro Calumnia*. *Detractatione*. *Odnieśięnie*, *Obmowiſko*, *Przymowká*.

dēlāvo, *Plaut. corr. Elavo*.

dēlēbĭlis, *Zmazány*, *Podległy*. Leicht auslöſchend. *Caſibus hic nullis*, *nullis delebilis*, *annis*. Mart.

dēlēctābĭlis, dēlēctātior, *Roſkoſzny*.

dēlēctābĭlĭter, *Roſkoſznie*.

dēlēctāmēntum, *Ućiechá*, *Kochánie*.

dēlēctātĭo, *idem*, & *Roſkoſz*.

dēlēcto, *ćieſzę ſię*, *Ućieſzyć*, *Bawię kogo*, *Zabáwiam*. Beluſtigen/ erfreuen. *Quæ res plus nimio delectavêre ſecunda*. H. *ſyn*. ŏblēcto, rĕcrĕo, rĕlāxo, rĕfĭcĭo, *vel* căpio, dūco, trăho.

dēlēctor, *Roſkoſz mam*, *Kocham ſię*, *Lubię*.

Sich erlustigen. *Carmine tu gaudes hic delectatur Iambis.* H. *syn.* Căpĭor, trăhor, dūcor, răpĭor, tĕnĕor, gaudeo. *phr.* Hōc mĭhi plăcet, arrīdet, grātum ēst, jūcūndum est. Nos ărbūsta jŭvant. Mūsæ nōster ămor. Dum me Gălāthea tĕnēbat, Nōbis plăcĕant ănte ōmnĭa sylvæ. Sed me Pārnāsi dēsērta pēr ărdŭa dulcis Răptat ămor, jŭvat īre Jŭgīs. *vide Voluptas.*

dēlēctus, *ti*, *Wybrániec.* Außerlesen. *Nec non & pecori est idem delectus equino.* Virg.

dēlēctus Iudex, *Trybunálystá*

dēlēctus, us, *Obieránie 1 Rozsądek 1. Zbieránie, Popis 2. Brák.*

dēlēgātĭo, *Zlecenie, Wtanie práwá.*

dēlēgātus jūdex, *Komisarz.*

dēlēgo, as, *Poruczam, Spuszczam urząd, W lewam 2. Poselstwo wypráwuię,* & sub *Dług 5.*

delenificus, Łágodnomowny. Namowny. 1.

dēlēnīmēntum, *Ućiechá.*

dēlēnĭo, *Błagam, Łágodzę, v.* & delinio.

dēlīnĭtor bestiarum, *Niedźwiednik.*

dēleo, *Zmázáć 1. Zgłádźić, Wniwecz obracam, Porażam. 2. Zapamiętywam.* Abwischen, Außlöschen. *Neve operis famam posset pellere vetustas,* Ovid. *syn.* ĕxpūgno, tōllo, ădĭmo, ābstērgo, *vel* ēvērto, dēstruo, vāsto, pērdo, dīrŭo, ēxtĭngvo, *v. Everto, vel* cōrrĭgo, ēmēndo, *vide corrigo. phr.* Lacrymæ fecēre lĭtūras. Hæc ĕrit elachrymis făcta lĭtūra mĕis.

dēlētĭo, *Zmázánie, Porážka, Zgubá.*

dēlētĭlis, *Zmázuiący.*

dēlētĭtĭus, *Zmazániu podległy.*

dēlētor, sub *Niszczyciel.*

delevo, lege potius. sub delævo.

DELI

Dēlĭăcus, *Kurnik 2.* dēlībātĭo, *Kosztowánie.*

dēlībātus, *Nárußony.*

dēlībĕrātĭo, *Náradzánie, Rozmyst.*

dēlībĕrātīvus, *Náradzániu służący.*

dēlībĕrātor, *Rozmyśláiący się.*

dēlībĕrātum est, *Pewna to.*

dēlībĭtor. aris, Podiadám sobie.

dēlībo, as, *Kosztuię 1. Nárußam, Uymuię 5. Dotykám 3. Szczypię 1. Oczosnąć.* Ein wenig versuchen. *Delibasse cicos contentus &c.* Claud. *syn.* Lēvĭter āttĭngo, gūsto, pērstrĭngo. *Delibor. 1. ad Timotheum 4. 1. immolor, addito libamine quod in honorem Dei in sacrificiis effundebatur.*

dēlībrātus, *Odárty.*

dēlībro, à libra, *Ważę 1. Odważam 1. Prowádzę wodę, Spuszczam staw, Sćiągam wodę Wody prowádzenie wymierzam.* Die Rinden abziehen, schälen. *syn.* dēcōrtĭco.

dēlībro, *à liber substantivo. Odźieram drzewo, Oczosnąc.* dēlĭbŭo, *is*, *sub Námázány.*

dēlĭbūtus, *Nápuszczány, Oleykowány. Námázany.* Gesalbt. *Hoc delibutis ulta donis pellicem.* (Jamb.) *syn.* ūnctus, pērūnctus, īnūnctus, ōblĭtus, ĭmbūtus, pērfūsus, spārsus.

dēlĭcātē, *Roskosznie, Lubieżnie.*

dēlĭcātus, *Roskoszny. Roskosznik, Roskosznicży 1. Pieśćliwy.* In Wollüsten erzogen. *Et delicatæ laureum nemus Floræ.* (Scaz.) *syn.* Dēlĭcĭarum ămāns Dēlĭcĭis dēdĭtus, *vel* laūtus.

delicia, æ, Kochan, Roskosz, Moy ty, Rynna dáchowa.

dēlĭcĭæ, arum, *Pieszczotá. Lubieżność. Roskosz, Roskoszny, Kochan, Kochanie, Krotofilá, Komedya 2. item Krokwy.* Wollust / Kurtzweil. *Deliciæ populi, quæ fuerant Domini.* Mart. *syn.* Gaūdĭum, vōlūptas. *epith.* Flŭentes, blāndæ, mōlles, ămœnæ, dūlces grātæ, jūcūndæ fūgāces ōptātæ, quæsītæ, ætērnæ pĕrēnnes. *v. Voluptas.*

dēlĭcĭas dico, *Zartuię.*

dēlĭcĭāres regulæ, *sub Dach. & sub Krokwa & sub Sćiągaiący.*

dēlĭcĭātum tectum, *sub Dach. & sub Krokwá.*

dēlĭcĭes, *Kochan.* dēlĭcĭo, *is*, *Wabię.*

dēlĭcĭōlæ delicium, *Roskosz Kochan.*

Dēlĭco as, Obiaśniam, Pokazuię 1. Oznaymuię. Wykładam, Morduię Poświącam 1.

Delico is. Noni corrigit Sipont. Delicio is.

dēlĭctum, *Występek,* Mißethat / Fehler. *Et pro delictis hostia blanda fuit.* Ovid. *syn.* ērror, crīmen, cūlpa, scĕlus, ērrātum pēccātum, nōxa

xa, piâculum, epith. Nĕfandum, tūrpe, indignum, grānde, lēve, v. Culpa peccatum.
Dēliculus, Niedołężny, dēlicus, Odſądzony od pierśi. dēlicuum Mniey Niedoſtáie.
dēlĭgo, as. Przywiązuię. Obwiązuię. Erwehlen/ außlesen. Et primam tenui deligere ungue rosam. O. syn, Lĕgo ēlĭgo, sēlĭgo.
dēlĭgo, is, Obieram 1. 2. Obrywam 1. Przebieram 1. Wyrzucam Zawiązuię 1.
Dēlīmito as, Grániczę,
dēlīmo, as, Piłuię Nakrzywiam.
dēlingo, is, Połykam 2. Lizę & sub Lámbitywum.
dēlīnīmentum, Przyprawá 5. Błáganiu służąca rzecz, Łagodzęniu służąca rzecz Czary. Erweichung. Mala ætas nulla delinimenta invenit. (Jamb.) syn. Blānditiæ, blāndīmēnta, lēnōcĭnium.)
dēlīnio, as. Rysuię 2. Okreslam 1.
dēlīnio, is, Łagodzę Zniewalam. Głaszczę Mamię, Czáruię, Namazuię, Versöhnen/ besänfftigen. Disce libens longum delinitura laborem. syn. Lēnio, mūlcĕo, dēmūlcĕo, blandĭor, ădūlor, lēnōcĭnor.
dēlinior, Uwodzę ſię.
delīnītio, Łagodzęnie Ukoienie.
dēlīnītor, Błagácz.
dēlīnītus, Zapámiętały Oczárowány Szalony, 1. Bestreicht/ besänfftiget. Crimen erat nostrum, si delinita fuissem, Ovid.
dēlino, is sub. Zmazáć 1.
dēlinquit, Niedoſtaie, Uſtáie co.
dēlinquo, Wyſtępuię 2. Grzeſzę Zgwałćić co, Opuszczam 1. Sündigen/ fehlen. Majus peccatum est, paulum deliquit amicus Hor. syn. Pēcco, ērro, v. Pecco.
dēlĭqueo. deliquesco, Rospływam ſię Táię 3. Rospuszczam 1.
dēlĭquiæ, arum. Krokwy.
Delĭquio, onis, Deliquium, Utrátá.
dēliquium, Omdlewánie, Zaćmięnie Upádnięnie ſił, Abgang/ Abbruch. Sentit deliquio, ... v. P. syn. Dēfēctio, dēfē-

ctus, epith. Pĕrīcŭlum, ĕxĭtĭāle, mĕtŭĕndum.
dēlĭquo, as, Oznáymuię, Obiáśniam, Poznię, 1 Ziewam 4. Przelewam, Cádzę.
dēlĭquor, aris, Uſtáię co, Uſtáię ſię.
dēlĭquum, Mnniey.
dēlĭquum eſt, Niedoſtáie mi czego, Niedoſtátek 2.
dēlīrāmēntum, Szaleńſtwo 1. Unſinnigkeit. Consule barbati deliramenta Platonis. Prop.
dēlīratio, Bronowánie Szaleńſtwo 3.
Delīrĭtas, delirium, Száleńſtwo 1.
dēlīro, prop. Bronuię, & tr. Száleię Omylam ſię. Zbroić co. Unſinnig/ närrisch seyn/ oder thun. Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi Hor. syn. Dēsĭpĭo, īnsānĭo, vel dēvĭo ērro, ăbērro.
dēlīrus, Szalony 1. Głupi, Unſinnig / närrisch Aversus mercaturis delirus & amens Hor. syn. Stŭltus, īnsānus, dēmens, v. Demens.
dēlĭtĕo, delitesco, Táię ſię Kryię ſię 2. Podpadam Pod kogo.
Dēlītigo, Swárżę ſię.
dēlĭtus, sub. Zmázáć co Podmázuię.
dēlphĭca mensa, Stoł o trzech nogach.
dēlphĭcum vas, Nárzędźie.
dēlphin, inis. gr. Swinia morſkas
dēlphīnĭum, gr. Sená Oſtrożká źiele.
dēlphīnus, gr. Swiniá morſká, Wagá zegárow, Delphini mensaria vasa, vel ornamenta, Plin. Ein Meerfisch. Orpheus in sylvis inter Delphinas Arion, Virg. syn. Dēlphīn, dēlphis. epith. Cūrvus, pāndus, blāndus, cærŭlĕus, æquŏrĕus, vĭrĭdis, văgus, lēvis cĕler, squāmmōsus, pinnĭfer, vēlox, fŭgax, squāmmĕus lāscīvus, lūdens. phr. Lūdens vărĭo pēr cærŭla cūrsu. Dēlphines in ōrbem æquŏra vērtēbant caūdis, æstūmquĕ sĕcābant. Nēc sē sŭpēr æquŏra cūrvi Tōllēre cōnsuētis aūdent dēlphīnes in ŭndis. Cærŭlĕus pōnto cūm sē Dēlphīnus in āstra ērĭgit. Văgīque pēr æquŏra cīrcum ădnābant Dēlphīnes Tūm nēque sē pāndi pōssunt dēlphīnes in aūras Tōllēre, ŭndique dānt sāltus mūltāque āspērgĭne rōrant ēmer-

emergúntque iterum, redeúntque sub æquôra rursus, inque chori ludunt speciem, lascivaque jactant corpora, et acceptum tumidis mare naribus efflant.
delioçon, gr. Trzygrániec.

DELU

Delubrum, Bałwán 1. Bałwochwálnia Kościoł. Ein Tempel. Ad delubra venit, monstratas excitat aras. Virg. syn. Fanum, templum, ædes, epith. Decorum, præclarum, candidum, v. templo.
Delucto, deluctor, Biedzę się.
Deludificor, Plaut. corr. Ludificor.
deludo, Oszukiwam Odegráć. Verspotten/ verlachen. Aut quæ sopitos deludunt somnia sensus. Virg. syn. Ludo, illudo, rideo, derideo, falso, decipio, circumvenio, phr. Cibo delusum guttur inani. Hoc uno responso animum delusit apollo, v. Decipio, Fallo.
delumbata camera, Sklep łamány.
delumbatus, Naruszony.
delumbis, idem & Słaby Niewieśći 2.
delumbo, Náruszam, Osłabiam. Obćinam 1.
Deluo, Płoczę, Płáczę, 1.　(Ochromić.
delutamentum, Polepá. deluto, Oblepiam.

DEM

Dem, Particula sub że 1. & Sz.
Demadeo, demadesco, Moknę 1.
Demagis Bárźiey Daleko więcey.
demando, as, Poruczam, Spuszczam urząd.
demano, as, ściéka co.
demarchus, gr. Urząd 3. ein Gutsto.
Demeaculum, Schod.
Dememini Zápamiętywam.
demens. Szalony 1. Głupi. Sinnlosz/ närrisch. -- Demens & cantu vocat in certamina divos. Virg. syn. amens, furiosus, insanus, malesanus. furens lymphatus, stultus, fatuus, vecors phr. Sævit inops animi. totamque incensa per urbem Bacchatur. v. stultus.
demensum, Obrok Mieśięczny obrok Meszne.
demensus. Wymierzony.
demensus cibus, Mieśięczny obrok.
dementer, Szálenie Närrisch. Tabuit ex illo dementer amoribus usa, Ovid.
dementia, Száleństwo 1. Sinnlosigkeit/ Thorheit. Ah virgo infelix, quæ te dementia cepit. Virg. syn. amentia, insania, stultitia, furor epith. Spumea, frendens, spumans, fera, insanabilis, malesana, v. Stultitia.
dementio, is Száleię. Głupieię.
demento, Mamię, Szalonym czynię, Zdumiałym czynię. & sub Szaleię.
demeo, Zstępuię 1.
demereo, demereor, Zárabiam co, Przysługuię się.
demergo, Ponurzam, Sádzę 2. Niedertauchen/untersencken. Dum licet obscœnam ponto demergita puppim, Ovid. syn. Mergo, immergo obruo.
demersio, Pogrążenie.
demersus, us sub Tonięnie. Untergesuncken. Demersus ac deffessus & toto insuper 1. syn. Mersus immersus, obrutus.
demetior, Rozmierzam, Odmierzam.
demeto, is, żnę ścinam Urywam 2. Szczypam, Podpieram miod. Frucht abmehen/ schneiden. Sole sub ardenti flaventia demetit arva, Virg. syn. Lego, colligo, meto. phr. et vos ágrestes duro, qui pollice molles demetitis flores, v. Meto.
demetor, aris, Mierzę 1. Rozmierzam.
demigratio, Prowádzęnie się.
demigro, Prowadzę się umieram, Wegziehen/ abziehen. Animam amittunt, priusquam demigrent loco. Jamb. syn. Migro, abeo. exeo, recedo, excedo discedo. v. Abeo. exeo.
deminoratio. Ecclesiastici 22. diminutio.
deminutio, Umnieyszenie.
deminuo deminutio idem diminuo, &c.
demiror, Dźiwuię się, Sich sehr verwundern. syn. Miror, admiror, stupeo, obstupeo, obstupesco, suspicio. v. Miror obstupeo.
demissa loca, Niziná, demisse, Podło Pokornie. demissio, Spuszczęnie pokorá.
demissitius, Długi. & sub Szátá długá.

dēmīſſus, *Podły, Niſki, Náchyłony, Długi 2. Opuſzczony, ſub Opuſzczam.*
dēmītigor, *Ogłáſkáć ſię dáię.*
dēmītto, *Spuszczam 1. 4. 5. Zniżám Opuſzczam 3. Zárzucam. Náchylam ſię.* Herab laſſen. *De miſere neci, nunc caſſum lumine lugent.* Virg. *ſyn.* īnclīno, dēprīmo, ābjīcio, *phr.* Jām nŏva prōgĕnĭes, cœlo dēmīttĭtur ălto.
dēmium, *è Græco. Sárdyk kámien.*
dēmĭūrgus, gr. *Dzięśiątnik 2. Rzemięśnik.* Ein Handwerker.
dēmo, *Umnieyſzam, Vymuię 5. 6. Odeymuię 1. Uwłaczam 2. Poniżam ſumy.* Hinweg nehmen. *Exiguam pleno de mare demit aquam.* Ovid. *ſyn.* Tōllo, aūfĕro, ădĭmo, dētrăho.
dēmŏcrătīă, gr. *Poſpolſtwá przodkowánie, Rzeczypoſpolytey ſpráwowánie.*
dēmŏlio, demolior, *Obalam 1. Zwalam 2. Znoſzę 6.* Niderreiſſen, ſchläiffen. *Subruit hæc ævi demoliturque prioris.* Ovid. *ſyn.* Dētūrbo, dējĭcio, dēſtruo, ēvērto. *v. Everto.*
dēmŏlītor, *Obálácz. Burzyćiel. Wywroćićiel.*
dēmōnſtrātio, *Pokazánie Dowod.*
dēmōnſtrātīvè, *Pokazuiąc Oczywiśćie.*
dēmōnſtrātīvus, *Pokázuiący. Chwalący.*
demōnſtrator, *Pokáźićiel.*
dēmōnſtrātōrĭus, *Pokázuiący, Pálec wtory.*
dēmōnſtro, *Pokázuię 1.*
dēmórdeo, *Ukęſuię,* Abbeiſſen. *Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues.* Perſ. *v. Mordeo.*
Dēmŏrior, *Umieram 1. Mart wieię.*
dēmŏror, *Bawię kogo Mieſzkam gdźie Czekam Zátrzymawam.* dēmŏrtŭus, *Umárły.*
dēmŏvĕo, *Zwalam 1. Poruſzam Składam kogo. Odradzam 1. Odwracam 1. Zdeymuię 1.*
dēmūgio *ſub Ryczę.*
dēmulceo, *Głáſzczę Błagam,* Beſänfftigen, ſtreichelen verſchnen. *v. Mulceo.*
dēmum, *Náoſtátek Wżdy Dopiero 2,* Endlich, zuletzt. *Sic demum ſocios conſumpta nocte reviſo.* V. *ſyn.* Tāndem dēnīque, pōſtrēmo.
dēmūſſo, *ſub Zmilczeć Strawić 2.*
dēmūtĭlo, *ścinam.*
dēmūtātio, *Plin. corr. Mutatio.*
dēmūto, *Odmieniam, Odmięniam ſię.*
dēnārĭus, *ádiect. Dźieśiątkowy. Podźieśiątny* Ein gemein Pfennig. *Unus ſæpe tibi tota denarius urna.* M.
dēnārĭus, *ſubſt. Poczworny.* Groſz. *In denario ſubſtantivo A breve quidam faciunt auctoritate Catonis nixi illa: Dilige denarium, quidam aucipitem aiunt ex Martiali. Sed utrobique longa eſſe poteſt contractione ſcilicet.* Dēnārĭum Dēnārĭus.
dēnārro, *Roſpowiadam Powiadám 1.*
dēnāſcor, *Umieram, & ſub Ubywa.*
dēnāſo, as, *Nos ukąśić.*
dēnăto, *Pizepłynąć Wypływam.* Hinab und unter ſich ſchwimmen. *Tuſco denatat alveo.* Glyconic. *ſyn.* Năto nōn. *phr.* Flūvĭum trānsmītto nătātu Flūmĭna nāndo trājĭcio ſŭpĕro. Sĕcūndo flūmĭne niti. *v. Nato.*
dēndrāchātes, æ. *m.* gr. *Achatek.*
dēndrītes, æ, *m.* gr. *Kámien drzéwny.*
dēndrŏcīſſus, gr. *Bluſzcz drzéwny.*
dendrŏſaleus, Kobus.
dēndrŏĭdes, is, *n.* gr. *Románowe źiele.*
dēnĕgo, *Odmawiam 2. Nié dáię 3. Zápieram ſię. Niedopuſzczam. Martwię 2.* Abſchlagen, leugnen. *Annis tibi deneget undas* Ovid. *ſyn.* Nĕgo, ābnĕgo, ābnŭo, rĕnŭo, rĕcūſo. *ſy. Abnego Recuſo.*
dēni, *Dźieśięć czego, Dźieśięć á dźieśięć.* Zehen. *Bis denas Italo taxamus robore naves.* V.
dēni æris, *ſubaudi aſſes, ſub śiedm pięniąſzkow Pięniądz Poczworny.* Groſt.
dēnĭcāles fĕriæ, *żáłoba 1.*
dēnĭgro, *Czernię Brudzę Kopcę.*
dēnĭque, *Náoſtátek Dopiero 2.* Zuletzt. *Eſt modus in rebus, ſunt certi denique fines.* Hor. *ſyn.* Tāndem, dēmūm pōſtrēmo.
dēnōdo arcum, *Spuſzczam łuk.*
dēnōmĭnātio, *Nazwánie.*
dēnōmĭno, *Názywam, 1. 2. 3.* Ernennen. *Denominatus & nepotum,* (Iamb. cum ſyll.) *ſyn.* Vŏco, āppĕllo, nōmĭno, dīco.

dēnōrmo, *Szepcę.*
Denotatio, Ecclesiastici 5. 1. damnatio, Vulceg & Nazianzen. sic usurpat.
Denotatus, us, Tertull. i. denotatio; nota infamia
dēnŏto, *Náznaczam Znáczę 2. Lżę 2. [Ostawiam* Abzeichnen / anschreiben. *syn.* Sīgnĭfĭco, dēsīgnō, nŏto.
dēns, *Ząb 1. 2. Hak sub Grzebien.* Ein Zahn.
dēns aratri vomeris, *Kroy pługowy Násad.*
dēnsātĭo, *Stłaczánie, Zgęstnienie.*
dēnsātus, *Gęsty 2.* dēnsē, *Gęsto 3.*
dēnsĕo, *Gęścieię, Zgęszczam Zśiada się.*
dēnsĕo, *Sćiskam się Gromádzą się.*
dēnsĭtas, *Gęstwá 1. Gęstość.* Dicke.
dēnso, *Stłaczam 2. Zgęszczam Kupię.* Dick machen. *Vela dabit, vos unanimi densate catervas.* Virg. *syn.* Cōndēnso, stīpo, cōgo, spīsso. *phr.* ē. Juppĭter hūmĭdus Aūstris, Dēnsat, ĕrant quæ rāra mŏdo, ēt quæ dēnsa rĕlāxat. *Virg.*
dēnsor, *Gęścieię ściskam się.*
dēnsus, *Gęsty 1. 2. 3.* Dick. *Corvorum increpitat densis exercitus alis.* Virg. *syn.* Dēnsātus, cōndēnsātus, cōmpactus, crassus, spīssus.
dēntāle, *Nasad, Radło, an Brona? & Zębak rybá.* Krümme des Pfluges. *Bina aures, duplici aptantur dentalia dorso.* Virg.
dēntālis, *Zębak rybá.*
dentaria maior, Gniazdo ziele.
dentaria minor, Bábie zęby ziele.
dēntārpāga, *f.* dentarpax, āgis, *m. Zębne kleszczyki bárwierskie.*
dēntāta harta, *sub Gładzony, duplici sensu.*
dēntātus, *Zębaty 1. 2. Ostry 3.* Der Zähne hat. *Sic dentata sibi videtur Ægla.* (Phal.)
dēntes nudo, restrīngo, *Oszczerzam się,* dēntes, *Zęby.* Die Zähne. *Sputaque per dentes ire cruenta cavos.* P. *epith.* Rābĭdi, dūri, vălĭdi, cāndēntes, albi, vūlnĭfici, ūnci spūmōsi, mĭnāces, nĭvĕi, cāndĭdi, prædūri, mōrdāces. ăcūti, mŏlāres, genūīni sērrāti, fædı pūtrĭdī, sōrdĭdı. *phr.* Cāndĭdŭli dēntes; ŏcŭlīque vĕnūsti. Dĭsjectīsque ŏsĭbus ōris, ăvĭdo cōnvĕllĕre dēnte. Quīd dēntem dēnte jŭvabit rōdĕre, īmmēnsūmque căput, dēntes utrīnque mĭnācēs. Sævus ēt īnfēlix fūrĭāli dēnte pĕrēmit. *v. Morden.*
dēntex, ĭcis, *m. Zębak rybá.*
dēntĭcŭlātum olus, *Szpinák,*
dēntĭcŭlātus, *Zębaty 2. Nárzynány.*
dēntĭcŭlus, *Ząbek.*
Dentiducus, idem quod Dentarpaga Cælio Aureliano è Græco.
Dentifabres, al. dentefabres rástros, apud Ennium, corrigit Iunius : Dente, faber.
dentĭfrangibŭlum, Pięść 1.
dentifrangĭbulus, Zębootłuk ibidem.
dēntĭfrĭcium, *Zębny proch.*
dentĭlĕgus, Zębow zbieracz, & sub wybiiam 3.
Dentilŏquus Plaut, corr. dentilegus.
dēntio, is, *Zęby puszczam, Szczekam zębomá*
dēntĭscālpium, *Zębna szpilká.*
dēntĭtĭo, *Zebow puszczánie.*
dēnto, *onis Nomen parasiti vel helluonis à dentibus fictum, ut bucco, capito, &c. Zębal.*
dēnūbo, *Żenię się.*
dēnūdo, *Obnażam,* Entblössen / berauben *Denudat artus durus, atque ossa amputat.* (Jamb.) *syn.* Nūdo, ēxŭo, spŏlĭo.
dēnūntĭātĭo, *Obwieszczenie, Wskázánie, Wypowiádanie Odpowiedź 4.*
dēnūntĭo, *Oznáymuię Obwieszczam 1. Odpowiádam 2. Nákázuię, Sądy zápowiedźię.* Verkündigen. *Tristes denunciat iras.* Virg. Nūntio, sīgnĭfĭco dēclāro īndĭco ās, prædīco is.
dēnŭo, *Znowu.* Wiederumb / abermahl *Denuo qui mihi det veteres arcessere Musas.* S. *syn.* Rūrsum, rūrsus, ĭtĕrum.
Dĕo făvente vŏlente, *Dali Bog.* 1. 3.
dĕoccō, as, *Bronuię.* Eggen.
deŏnĕro, *Ulżiwam, Rozśrodłáć.* Entladen.
dĕŏro, *Konczę rzecz.*
dĕorsum, *Ná doł, Ná dole.* Niederwärts. *Deinde quod omnino naturæ pondera deorsum.* P.
dĕoscŭlor, *Cáłuię.* Küssen. *Hos amplectitur, hos, deosculatur.* (Phal.) *syn.* ōscŭlor, amplĕctor. *v. Osculor.*

dēpăcīſcor, *Umawiam ſię Wymawiam ſobię Przyſtáię ná co. Wáżę ná co gárdło.* Verȝeinbahren.

dēpāctus à *depango*, *Wcięty*.

dēpāctus, *à depaciſcor*, *v. depaciſcor.*

dēpālātio. Wybiegánie.

dēpalmo, Policzkuię.

dēpāngo, *Sádzę płonki. Wtikam, Wbiiam 1.* Einſchlagen.

dēpaſco, *Przypaſam, Spaſam*, Wyiadam, *Wniwecz obracam.* Abweiden. *Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba.* Virg. *ſyn.* Pāſco, pāſcor, ĕdo, *vel* mĕto, dēmĕto.

dēpaſcor, *Wyiadam, Trawię 2. Trawi ogięn, Wniwecz obracam.*

dēpāſtĭo, *Spás*, dēpāſtus, *Ogłodány.*

dēpăvio, *Biię kogo, Wybiiam 10. Zbiiam gębę.* Schlagen.

dēpaupĕro, Zubożyć.

dēpĕciſcor, idem depaciſcor.

dēpĕcto, is, Czeſzę *Skubię.* Abkämmen.

Depector Apuleo, qui deſpeciſcitur Coluius G. Stevechius.

dēpĕcūlātor, *Wyłupiciel, Złodziey dobr poſpolitych.* (*kradam.*

depĕcūlor, *Wyłupuię 1. Kradnę 1. 3.* Wy-

dēpello, Zgániam *2. Odgániam, Odradzam 1. Odſądzam 2.* Von ſich ſtoſſen. *Depulit, & cælo tandem miſeratus ab alto eſt.* Virg. *ſyn.* Pĕllo ēxpĕllo, rĕpĕllo, propūlſo, Propĕllo dējĭcĭo, dētūrbō, ēxtūrbo, *v. Pello.*

dēpendeo, es, *Wiſzę 1. Záwiſło.* Hinab hangen. *Atria dependent lychni laquearibus aureis.* Virg. *ſyn.* Pĕndĕo, ſūſpēnſus ſum.

depĕndo, is, *Płacę 1. Odważam 1. Karzę mię.* Bezahlen.

depēnſa lana, *ſub Odważam.*

depenſum, Koſzt Wina 2.

deperdo, *Utracam co.* Verliehren/ verderben. *Et membratim vitalem deperdere ſenſum.* L. *ſyn.* Pĕrdo, āmĭtto.

dēpĕreo, *neutr. Gine.* Zergehen / verderben. *Gens hominum vitiis deperitura fuit.* Ov. *ſyn.* Pĕrĕo, dĭſpĕrĕo, ĭntĕrĕo, ōccĭdo.

depĕrĕo, *activ. Miłuie bárzo.*

depeſta, Konew. depĕtīgo, *Liſzay.*

dēpĕxus, *Wyczoſany tr.* abgekärnt.

dēpĭlātĭo, Skubienie. depĭlātor, *Obrywacz*,

dēpĭlātus, *Oberwány.* dēpĭlis, *Goły.*

depĭlo, *Obrywam 2. Skubię, Gárbuię.*

depīngo, *Máluię, Opiſuię 1. Poymuię myſlą.* Abmahlen. *Qua manus obſcænas depinxit prima tabellas.* P. *ſyn.* Pīngo, pĭctūro, ādūmbro.

Deplanis runcinarum lævigata ſimulcra. Arnob. 1. lævigationibus, è Deplaoum, an à Daplana inſtrumento lævigante?

dēplango, *Opłákiwam.* Beweinen.

deplāno, as, *Rownam, Wykładam 2.*

dēplānto, *Oczoſnąć, Ucz̀oſnąć, Ućinam.*

deplĕo, *Zlewam 3. Przelewam 1. Ulewam*

dēplōrāndus, *Załoſny.* (*Wyprożniam.*

dēplōrātus, *Odſtąpiony od lekárzna, & in Zginąłem.*

dēplōro, *Opłakiwam, Nárzekam, Uſkarzam ſię, Náplikáć ſię, Záłuię.* Bewegnen / beklagen. *Et deplorata limen adire domûs.* Ovid. *ſyn.* Lāmĕntor, lūgĕo, flĕo, plāngo, quĕror, cōnquĕror, gĕmo, dŏlĕo. *vide Fleo. Queror.*

dēplūmis, *Goły.* dēplŭo, *Deſzcz pada.*

dēpŏlĭo, is, *Głádzę, Poleruię. Szoruię, Wyćieram.* dēpŏlītĭo, *Wyprawá.*

dēpōno, *Składam, Pokładam 1. 2. Sádzę 2, Vymuię, Zákładám ſię o co. Powierzam, Odwodzę ſię.* Ablegen/ hinterlegen. *De grege non anſim quicquam deponere tecum.* Virg. *ſyn.* Pōno, rĕpōno, ābiicĭo, dimĭtto, ēxŭo rĕlinquo *vel* cōmmĭto, crēdo, *vel* pīgnŏre cērto.

dēpōno feritatem, *Ogłaſkáć ſię dáię.*

dēpōno hoſpitem, *Rozgośćić ſię.*

dēpōntānus, *Zgrzybiáły, Wolnyz.*

dēpŏpūlātĭo, *Puſtoſzęnie, Spuroſzęnie.*

dēpŏpūlātor, *Spuſtoſzyćiel.*

dēpŏpūlor, *depopulo, Puſtoſzę.* Plündern. berauben. *Agmine læſuro depopulentur aves* Ovid. *ſyn.* Vāſto, pŏpŭlor, dēprædor. *v. Vaſto.*

dēpōrtātĭo. *Záwiezięnie, Noſzenie, Wygnánie.*

dēpŏr-

dēportatus, Wygnány.
dēporto, Zánoszę, Záwożę, Przynoszę, Wygániam.
dēpōsco, Żądam 1. Domágam się, Podeymuię się, Upominam się. Begehren. Aut prius infecto deposcit premia cursu. P. syn. Pōsco, ēxpōsco, rēpōsco, pĕto, pōstŭlo.
dēpŏsĭtārĭus, Pokładnik.
dēpŏsĭtĭo, Pokładanie 2. Złożenie 2. Składánie 3. Zwłoczenie 1.
dēpŏsĭtor, Pokładnik 2. dēpŏsĭtum, Pokładnik.
dēpŏsĭtus, Odstąpiony od lekárzow, Zwątpiony. Hinterlegt. Ille ut depositi proferret falsa parentis. Virg. syn. Pŏsĭtus, ăbjĕctus, rĕlĭctus, cōmmĭssus, crēdĭtus.
depostfetantes, sub Od-kotnych. depostŭlo, Domágam się. dēprædātĭo, Łupiestwo.
dēprædor, Łupię 1. Berauben. v. Prædor. Depopulor.
dēprælĭor, Potykam się, Zbiiam się.
dēprāndius, Ná czczo.
dēprāvāte, źle, Przewrotnie.
dēprāvātĭo, Psowánie, Wykrzywiánie, Wykręcánie, Skazá.
dēprāvo, Psuię 1. 2. Obćinam 2. Zgwałćić. Verderben / verkehren. Depravare fidem, Christique invadere regnum. syn. Cŏrrūmpo, vĭtĭo, ădūltĕro.
Deprĕcābĭlis esto, Psal. 89. Day się ubłagáć.
deprecaneum fulmen, sub Piorum.
dēprĕcātĭo, Przeprászánie, Przyczyná, Wypraszánie, Prośbá, Odproszenie Odwracánie czego złego, Záklinánie.
dēprĕcātor, Przyczyńcá, Wyprośićiel.
Deprecatorius, 1. Machab. 10. verba deprecatoria, Słowá prosby, ábo proszące.
dēprĕcor, Proszę 1. Przepraszam, Przyczyniam się, Wypraszam się 1. 2. Złorzeczę. Abbitten. Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem. Ovid. syn. Prĕcor, rŏgo, sūpplĭco. vide Precor.
dēprĕhendo, Obaczam co, Doświadczam 2. Domácáć się 2. Doyrzę 2. Nayduię co u kogo, Dochodzę, Zástáię 1. Schodzę 1. 2. Erfinden / mercken. Deprendis animæ tormenta latentis in agro. Iuv. syn. Cŏmprĕhēndo, āgnōsco, cōmpĕrio, ădvērto, ănĭmădvērto.
dēprĕhēnsio, Przestrzegánie.
Deprendo, contractum ex deprehendo Poëticum: idem Deprehendo.
dēprēssĭo, Zniżánie. depressitas, Niskość.
dēprēssĭus, sub Głęboko. dēprēssus, Niski.
Dēprĕtiatus, sub Tánieię. depretio, as, Cenę spuszczam.
dēprĭmo, Obćinam. Znizam, Náchylam 1. Tłumię, Poniżam. Przeważam 1. Pogrążam Unterdrucken. Et ne deprimeret fluctusve, lapisve carinam. Ovid. syn. Cŏmprĭmo, āffligo, āttĕro, prōtĕro, cōntĕro, cōncŭlco, dējĭcio, dēmĭtto, dēpēllo.
dēprĭmor, Uważam się.
dēprōmo, Dobywam, Wybieram, Wymyślam. Heraus ziehen / herfür gehen. --- Et ultricem pharetra depromo sagittam. Virg. syn. Prōmo, ēxprōmo, prōfĕro, ēxpōno, ērŭo, ēxtrăho.
dēprŏpĕro, Przyspieszam, Pilnie co robię.
depsiticus, vel potius depsititius, depstitius panis. Nágnieciony, Gniotká.
depso, is, Gniotę, Depcę, Rozczyniam, Nierozumu pátrzyć.
dēpūber, dēpūbis, Niedorosły.
dēpūbes, Niezárosły.
dēpŭdēre didicit, Niewstydliwy.
dēpŭdīcāre, Zgwałćić.
dēpŭdui, à depudesco quo usus est S. Hieronymus Niewstydzę się.
dēpūgnātio. Potyczká.
dēpūgno, Potykam się, Biedzę się. Streiten / kämpffen. Non mea magnanimo depugnat tessera talo. M. syn. Pūgno, cērto, dēcērto, dīmĭco, cōnflīgo, cōngrĕdĭor.
dēpūlsĭo, Odpor 2. Oddalenie.
dēpūlso, Zganiam 2. Rum czynię.

dēpūlsor, *Odgániacz.*
dēpūrgo, *Chędożę Pełę. Skrobię. Strugam.*
dēpūro, as, *Klaruię.*
dēpūto, *Obćinam* 1. *Szácuię, Rachuię* 1. *Skazuię, Mniemam.* Dafür halten. *Non mihi fata nimias Saturnia deputat umbras.* Ov. *syn.* Pūto: stătŭo, cōnstĭtŭo, dēstĭno, *vel* mĭtto, lēgo, ās.
depūvio, *Biię kogo, Wybiiam, Zbiiam gębę.*
dēpȳgis, *sub Zadkowe części.*
dēquĕror, *Uskarżam się.*

DER

Dērādo, *Odskrobuię, Strugam, & sub Odszpuntować.*
dērēlīctĭo, derelictus, us, *Opuszczenie.*
dērēlīctus, *Pusty.*
dērēlĭnquo, *Odbiegam* 2. *Opuszczam.*
dērĕpentè, *derepentino, Nagle.* dērēpo, *Złażę*
dērīdeo, *Smieię się.* Verlachen / verspotten. *Derident stolidi verba Latina Getæ.* Ovid. *syn.* Rīdeo, irrīdeo, lūdo, īllūdo, dēlūdo. *phr.* Īngĕmĭnāre căchĭnnum Măgno āllātrāre căchĭnno Lŏrĭpĕdem rēctus dērīdĕat, æthĭŏpem ālbus ēxcuct, pŏpŭlum sūspēndĕre nāso. Mōrdēnte căchĭnno āssĭlit. *vide Iocus, Irrideo.*
dērīdĭcŭlo est, *Szydzą z niego.*
dērīdĭcŭlum, *Naśmiewisko, Szyderstwo.*
dērīdĭcŭlus, *Błazeński.*
dērĭpio, *Zdzieram, Zrywam.* Hinnehmen. *Deripit ex humeris auro &c.* Virg. *v. Eripio.*
dēris, *Gr: sub Kołdrá.*
dērīsor, *Naśmiewcá.* Verspotten. *Quà Timelen spectas, derisoremque Latinum* Mart. *syn.* irrīsus, īllūsus.
dērīsōrĭus. *Szyderski.* dērīsus, *us, Naśmiewisko.* (*dźienie.*
dērīvātĭo, *Prowádzenie, Náćiągánie, Pochodźienie.*
Dērīvātīvus, derivatus, *Pochodzący.*
dērīvo, *Prowádzę wodę,* Ciągnę 2. *Náćiągam ná swoy, Udźielam, Obałam ná się, Obracam* 4. *Zwałam* 2. *Składam winę, Záćieram* 2. Ein Bächlein anderswohin führen. *derivare queunt, animam curaque levare* Lucr. *syn.* āquam, rīvum dēdūco.
dērōdo, *Gryzę, Ogłodáć.*
dērŏgārĭo, *Nagáná, sub Ustáwę gánię.*
dērŏgātor, *Uymácz.*
Dērŏgātīvus, derogātōrius, Umnieyszáiący.
Dērŏgĭto, Pytam.
dērŏgo, *Ustáwę gánię, Poniewążam, Uwłaczam* 2. *Uymuię, Umnieyszam, Kredyt zepsowáć.* Abziehen/ abziehen. *syn.* dētrăho aūfĕro, *vel* mĭnuo, *vel* ābrŏgo.
dērōsus, *Ogłodány.*
dērūncĭno, *Oczosuię, Ogołoćić. Quantitatem ambiguam vide in Runcina.*
Dēruncio, Chędożę.
dēruo, *Strychuię, Upadam* 2.
dērupta, *orum, Przerwa* 1. *Przepáść.*
dēruptus, *Záwieśisty, Przepáśćisty.*

DES

Des, idem Bes. Dētăbŭlo, *Utwierdzam.*
Desăcro, Poświącam 1.
dēsævĭo, *Srożeię, Páſtwię się, Wyszáleć, Łágodnieię, Przestaię, Zábiiam* 2. *Ustáię się* ob 2. Wüten. *Nec dum desæviat ira.* Luc. *syn* Mītĭgor, plācor, mītēsco.
dēsalto, *sub Odtancowáć.*
Descapulatus, apud Senec: Scalig. pro homine discincto molli, fluxis vestibus, alii legunt, De capsula totus, eodem sensu.
dēscēndo, *Zstępuię, Zśiadam, Przystępuię* 1. *Przystáię, Występuię* 1. *Ućiekam.* Hinabsteigen. ---*Aut fulvum descendere monte leonem* Virg. *syn.* L. Lābor, dēlābor, īllābor, dēmīttor, dēsīlio. *phr.* Sūbdūcta ād mānes īmo dēscēndĭmus unda. Sūmmo dēlābor ŏlȳmpo. Dēlāpsus āb æthere sūmmo dēsĭlit īn tērras. Dē cœlo lāpsa per ūmbras stēlla făcem dūcēns mūlta cūm lūce cucūrrit. Hārum ūnam cēlĕram dēmīttit ab æthēre sūmmo, īlla vŏlat cēlĕrique ād tērram tūrbĭne fērtur: nōn sēcus āc nērvo pēr nūbem īmpūlsa săgītta, strīdens & cēlĕres īncōgnita trānsīlit ūmbras. Gēmĭnæ cum sŏrte cŏlūmbæ īpsa
sūb

sub ōra viri cœlo vēnēre vŏlantes. vide è Cœlo descendere.

dēſcēnsĭo, deſcēnſus, us, Zſtępowánie.

dēſciſco, Odpadam 2. Oddaię, Odſtępuię 2. Wyſtáią, Zoſtáię.

dēſcŏbīno, Oſkrobuię.

dēſcrībo, Opiſuię 1. Przepiſuię 1. Roſpiſuię 1. Popiſuię 2. Naznaczam, Mierzę. Abſchreiben/ beſchreiben. --- Rhenum aut pluvius deſcribitur arcus. Hor. ſyn. ēxăro, ēxſcrībo, ſcrībo, cōnſcrībo, trānſcrībo, vel dēſigno, dēlĭnĕo, phr. īmo, hæc in viridi nūpēr quā cōrtice fāgi. Cārmĭna dēſcrīpſi, & mŏdŭlans ăltērna nŏtāvi

dēſcrīptĭo, Opiſanie, Popis 2. Roſpiſanie Okręſlenie, Wypis.

deſcrīptĭūncŭla, Opiſanie.

deſcriptum, Wypis.

dēsĕco, Podcinam, Ućinam, Scinam, Obćinam 2. Koſzę, żnę, Odćinam. Piłuię 2. Abſchneiden. Ni patrium crinem deſecuiſſet amor Ovid. ſyn. Sĕco, Scindo.

dēsĕcro, Sprofanowáć, Degrádowáć, Składam (kogo.

dēsĕctĭo, Siekánie.

dēsĕro, deſerui, Odbiegam 2. Przeſtáię czego, Opuſzczam 2. Odſtępuię czego, Serce tracę, Nie ſtánąć ná rok, Nie rátowáć. Verlaſſen. Littora deſeruere, latet ſub claſsibus æquor. Virg. ſyn. Dēsum, līnquo, rĕlīnquo, nēglĭgo, mītto, ŏmītto, prætērmītto, vel dēſtĭtŭo, prōdo, vel sĕro, dēfīgo, phr. Dēsērĭmur vitiis, fŭgit, īndīgnāta vŏlŭptas. Hic ſtĕrilem ĕxĭgŭus nē dēsĕrăt hŭmŏr, ărēnam, in Dŏmĭnūm vĕtĕrēm dēsĕrŭīſſe fĭdem. Hānc quŏque dēsĕrĭmus sēdem, paucīſque rĕlīctis.

Dēsĕro, deſevi. Wſiewam, Sádzę płonki, Szczepię, Wtykam, & ſub Sádzony.

dēsērtĭo, Opuſzczenie, Uſtąpienie,

Deſerto, as, Opuſzczam 2.

dēsērtor, Odſtępcá, Zbieg 1. Nieſtawáiący, żołnierz odbiegácz.

dēsērtum. Puſtynia. Einöde/ Wüſte. --- Lybiæ deſerta peragro, Virg. ſyn. ĕrēmus, ſōlĭtūdo, rĕcēſſus. epith. ărdŭum, longum, incūltum, trīſte, mœſtum, ăvĭum. phr. Lŏcus ăvĭus, ăvĭa cūrſu. Dum sĕquor, & nōta ĕxcēdo rĕgĭōne vĭārum. Dēsērta tērra, ōra, tēllus. Dēsērta lŏca, dēsērta rĕgĭo in dūmis īntērque hōrrēntĭa lūſtra. Sōlis ĕxēgit mōntĭbus ævis, Qua nūlla hūmāno sit vĭa trīta, pĕde. Hæc cērte dēsērta lŏca. & tăcĭtūrna quĕrēnti: & văcŭum Zĕphyrī pōſsĭdet aūra nĕmus. Hīc lĭcĕt ŏccūltos prōfērre īmpūne dŏlōres. Sī mŏdo sōla quĕant sāxa tĕnēre fĭdem, & quŏdcūnque mĕæ pōſsūnt nārrare quĕrēlæ, cōgor ăd ărgūtas dīcĕre sōlus ăves. Prop. Nōn ălĭa eſt măgis & lībĕra & vĭtio cărens. Rĭtūſque mĕlĭus vĭta quæ prīſcos cŏlat. Quām quæ rĕlīctis mœnĭbus sylvas ămat. Nōn īllum ăvāræ mēntis īnflāmmat fŭror. Quī sē dĭcāvit mōntĭum īnsŏntum jŭgis: Sĕd rūre văcŭo, pŏtĭtur & ăpērto æthĕre: Nūnc īlle rīpam cĕlĕris ălphēi lĕgit. Nūnc nĕmŏris ălti dēnſa mētītur lŏca, ŭbi Lērna pūro gĕlĭda pērlūcet vădo. Sēdēmque mūtat. Hic ăves quĕrūlæ frĕmunt. Rāmīque vēntis lĕnē pērcūſi trĕmunt, Vĕtĕrēſque fāgi: jŭvat hic, aūt āmnis văgi prēſsīſse rīpas, cēſpĭte aūt nūdo lĕves. Dūxīſſe sōmnos, sīve fōns lārgus cĭtas, Dīffūndit ūndas: sīve pēr flōres nŏvos fŭgĭēnte dūlcis mĕmŏrat rĭvo sŏnus, ĕxcūſſa sylvīs pōma cōmpēſcunt fāmēm, & frāga părvis vūlſa dūmētis cĭbos făcĭles mĭnĭſtrant. Rĕgĭos lūxus prŏcul eſt īmpĕtus fūgīſſe: sōllĭcĭto bĭbant aūro sūpērbi: Quām jŭvat nūda mănu căptāſſe fōntem, Senec. vide Antrum.

dēsērtus à deſerui, Opuſćiáły, Puſty, Verlaſſen. Deſertis olim fleverat æquoribus: Prop. ſyn. Rĕlīctus, vel rĕmōtus, dīſsĭtus, vāſtus.

dēsērtus, à deſevi. Sádzony, & ſub Wtykam.

dēsērvĭo, Służę 1. Dogadzam 2.

dĕſes, idis, om. Gnuśny. Faul/ träg. It vacuum in montem, quâ deſidis atria ſomni. Ovid. ſyn. Dēsĭdĭōſus, ĭnērs, ĭgnāvus. sēgnis, ĕnērvis, lānguēns, tōrpēns. tārdus, pĭger, vide Piger.

dēsĭco. pro diſſeco, Rozćinam.

dēsīdæmon, gr. Sumnienia trwożliwego.

dēsīdeo, Prożnuię, Siadam 3. Gnuśnieię. Sitzen/ faullentzen. Deſidet, atq; aliqua ſemper in aure ſonat. Mart. ſyn. Dēsīdo, rĕsīdo, sĕdĕo. ſum deſes.

dēsīdĕrābĭlis, *Pożądány.*
dēsīdĕrātĭo, *Pożądánie.*
dēsīdĕrātur, *Niedostáie.*
dēsīdĕrĭum, *Pożądánie, Załobá.* **Ein Begierde Verlangen.** -- *Domusq; subit, desideriumq; locorum,* Ovid. *syn.* Vōtum, cŭpīdo, ămor, ārdor, sĭtis, fămes. *epith.* ārdēns, flāgrāns, īmmēnsum, vĕhĕmens, ĭngens, vēsānum, nĭmĭum, dīrum. *phr.* Cūris ăcūens, stĭmŭlāns. Vēlle sŭum cŭīq; ēst, nēc vōto vīvĭtur ūno. Vōta trānscēndi mĕa sĕcŭndet, qui pŏtēst, nōstrum Dĕus. Nē tĭbi rēgnāndi vĕnĭat tam dira cŭpīdo ŏpum fŭrĭōsă cŭpīdo. Sēd sī tāntus ămor cāsus cōgnōscĕre nōstros, ămor ŭrget hăbēndi. Laūdum pērcūssus ămōre, aūri săcra fămes, īmpĕrĭi sĭtis crŭēnta ĕxăgĭtāns ănĭmum ō dēsīdĕrii sŭmma căputque mĕi, āccŭrre ō nōstrum dĕcus, ō mĕa măxima cūra. Votis, ōmnĭbusque bŏnis, prĕcĭbūsque vŏcātus āpprŏpĕra: Idem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. Tāntus ămor laūdis. *v. Cupido.*
dēsīdĕrĭum alicujus ferre non possum. *Tążę*
dēsīdĕro, *Potrzebuię 1. 2. Niebaczę.* **Verlangen / begehren / wünschen.** *Sed neq; jam fœtus desiderat arbore demptos.* Ovid. *syn:* Cŭpĭo, ōpto, ĕxōpto, quæro, vŏlo, ăspīro. ārdĕo, lĭbet, plăcet, cōrdi ēst *phr.* ĭdem ōmnes sĭmul ārdor hăbet. ălĭquid jam dūdum īnvādĕre măgnum mens ăgĭtat mĭhi. Jŭvĕnīli ārdēbat ămōre. Fērt ănĭmus caūsas tāntārum ĕxprōmĕre rērum. Cōncŭrrĕre ĭn ărcem cum sōcĭis ārdēnt ănĭmi Sūspīrāre alĭquem. Lōngo sōcĭos sērmōne rĕquīrunt. Nĭmĭos. ōptābat hŏnōres. Lætĭtĭāque, mĕtūque ăvĭdi cōjūngere dēxtris ārdēbant. *vide Desiderium. & Opto.*
dēsĭdĭa, desidies, *Gnuśność, Prożnowánie.* **Trägheit Faulheit.** *Desidiæ cordi. juvat invat indulgere boreis,* Virg. *syn.* Pigrĭtĭa tōrpor, sēgnĭtĭes, īgnāvĭa ĭnērtĭa. *epith.* īmprŏba, ĭnānis, mōllis, ĭmbēllis, sēgnis, tōrpens, sōrdĭda ĭners, măla, trīstis, fāstīdĭōsa, *vide Pigritia.*
dēsĭdĭæ se dare *Zleniec.*
Dēsĭdiābŭlum, *Jástinta, Piwnicá A.*

dēsĭdĭōse, *Gnuśno, Prożnuiąc.*
dēsĭdĭōsus, *Gnuśny, Prożnuiący.*
dēsīdo, is, *Pogrążam się, Tęchnę, Zapadam, U-pada morze, Klękam.* **Müßig seyn.** *Cur vada desidunt, & ripa coercias undas.* St. *syn.* Dēsīdĕo, rĕsīdĕo, rĕsīdo.
Dēsīduò. *Długo 1.*
dēsīgnātĭo, *Náznáczęnie, Okreszęnie, Model Rozłożenie, Rysowánie 2.*
dēsīgnātor, *Stanowniczy, Igrzysk sprawcá, (Márszałek.*
dēsīgnātus, *Miánowány.*
dēsīgnō, *Znáczę 1. 2. Opisuię 1. Obieram 2. Zbroić co.* **Verzeichnen.** *Designatorem decorat lictoribus atris.* Hor. *syn.* Nŏto, dēnŏto, dēmōnstro, ōstēndo dēscrībo, dēfīnĭo.
dēsĭlĭo, *Zskázuię, Zśiadam.* **Hinab springen.** *Desiluit Turnus bijugis, pedes apparet ire.* Virg. *syn.* Dēscēndo, ēxĭlĭo, cădo.
dēsĭno, is, *Przestáię, Zaniechawam. Ustaie co co, Konczy się, & sub Nie.* **Auffhören / ablassen.** *Atq; ut vivamus, vivere desinimus.* M. *syn.* Cēsso, fīnĭo, īntērmītto, dēsīsto, ōmītto, sĭno *vide Cesso.*
Dēsĭno, *as, sub Nieratowáć.*
dēsĭpĭēntĭa, *Szaleństwo 1.*
dēsĭpĭo, *Głupieię, Szaleię 1. Trącę, Kwaszę 2.* **Närrisch seyn.** *Desipit extendat nervos torquetur. Anhelat.* L, *syn.* Dēlīro, īnsānĭo.
dēsīsto, *Przestáię 1. Zániechawam, Zastawiam 1. Odstępuię czego. Odmięniam zdanie.* **Abstehen.** *Destitit extinctos natos lugere parentes,* C. *syn.* īntērmītto. dēsĭno, cēsso.
Dēsĭus. *à desero evi. Sadzony Wtykam.* **Verlassen / abgethan.** *Desita ne meriti vilescat gratia facti* F, dēsĭtus, *à desino, sub Przestáię.*
Desinēre, Nieratowáć.
Dēsōlātio, Opuśćiałość, Opustoszenie.
Desolatorius, Pustoszący, sub Pustoszyćiel.
dēsōlātus, *Pusty, Opuśćiały, Opuszczony.* **Verlassen.** *Disjectiq; duces, desolatique manipli* Virg.

dēsōlo, *Pustoszę*, **Berauben/verwüsten.** *Vidimus, ingentes & desolavimus agros.* Virg. *syn.* Vāsto, dēpŏpūlor.
dēspēctātio, *Poyrzenie.*
dēspēctio, *Pogardzánie.*
dēspēcto, *Patrzę na doł z gory, Gardzę, Przeyrzał.*
dēspēctus, us, *Poyrzenie, Wzgárdái.* **Verachtet/schlecht.** *syn.* Sprētus, cōntēmptus, nēglēctus, pōsthăbĭtus, *vel* vīlis, sōrdĭdus. *vide Abiectus.*
dēspērānter, *Despetracko.*
dēspērātio, *Rospácz, Zwątpienie, Desperácyia.* **Verzweiflung.** *Oscula delectant & desperatio barba.* Iuv.
dēspērātus, *Zwątpiony, Desperat.*
Desperno, is, Gárdzę.
dēspēro, Rospaczam, *Nádźieię stráćić.* **Verzweiffeln.** *Nec quia desperes invicti membra Glyconis.* H. *syn.* Diffīdo. *phr.* Spēm pōno, pērdo, ābjĭcĭo, ănĭmo, cădo, mēntem dēmītto. Sŭperest spes nulla sălutis, Nullam spērāre sălūtēm. Spēs ōmnis ădēmpta est Fūndĭtus ōccĭdĭmus. Nēc spes lībērtātis ĕrat. Nēc spes ŏpis ūlla dăbātur. ābsumpta sălus, nēc spes jam restat Iūlī. Nēc mĭhi jam pătrĭam antīquam spēs ūlla vĭdēndi. ōmnis spes ăbut.
despĭcatio, *Wzgardá 1.*
despicatissimus, *Podły.*
despicatus, ti, *Wzgardzony.*
despicatus, us, *Wzgarda 1.*
despĭcientia, *Wzgarda 1. 2. Pogardzanie, Pokora.*
despĭcio, *Patrzę, ná doł z gory, Przeyrżał. Gardzę,* **Verachten/verschmähen.** *Et Regum magnae despiciuntur opes.* Tib. *syn.* Spērno, āspērnor, temno, cōntēmno, nēglĭgo, respŭo, făstīdĭo, pōsthăbĕo, nōn cūro, *v. Despicio.*
despĭcor, aris, *Gárdzę,* **Verachten.** *v. Despicio.*
despĭcus despicuus, sub Pilny 1. Wzgárdzony, Despŏliābulum, idem Dispoliabulum.
despŏlio, *Wyłupuię 1. Odzieram 2.*
despondeo, *Obiecuię 1, Serce tracę, Nadzieię tracę, Osowieć, Oziongć, Zrękowác, 1. 2.*
desponsa desponsata, *Zrękowána,*
Desponsatio, *Zrękowiny.*
desprētus, Wzgárdzony.
despūmo, *Pianę zbieram, Szumuię, Wyrzucam 2. ścieram 1. Szoruię, Gładzę, & sub Pięnię się, Wysypiam się, Ochłodnąc.*
despuo, *Spluwam, Lekuię, Brzydzę się, Gárdzę.*
desquāmo, *Skrobię 1. Oskrobuię Oczosnąć.*
destercōro, Chędozę, desterno, Kozśiodłac.
desterto, Wysypiam się 2. destīco, Piszczę.
destillātio, *Kápánie, Ryma, Spadeki 1, Sapká, & sub Dystylowanie.*
destillo, *śćiekam, Ośiąkám, Oćieka co, & sub Dystyluię.*
destĭmŭlare, *Skłoć, Natykáć.*
destīna, a, Uwiązek, Podporá.
destīnāta, *Zrękowana.*
destĭnatè destĭnato, *Umyślnie; Zmownio.*
destĭnatio, *Upor, Postanowienie umysłu.*
dēstĭnatus, *Uporny, Stały, Mianowány, Uwiązány Zwyązany.*
destĭno, *Stanowię 1. 2. Náznáczam, Upieram się, Umyśliłem, Wiąże 1. Przywięzuię, Zwięzuię, Zrękować, Zmierżam Tuszę oźionąć 2. Kupuię odważam. sobie.* **Fürsetzen/verordnen.** *Destinat imperio clarum, praenuncia veri.* Ovid. *syn.* Trĭbŭo, āttrĭbŭo, āssĭgno: dēcērno, cōnstĭtŭo.
destĭtuo, *Opuszczam 2. Odbiegam 2. Opadła ich weda, Stáwiam, Utwierdzam,* **Verlassen.** *Non odio quidnam destituere mei.* Ovid. *syn.* Dēsēro, rĕlinquo, rēlīnquo, dērĕlīnquo.
dēstĭtutio, *Opuszczenie 2.*
destrĭgmentum. *Oskrobiny.*
destrīngo, *Oskrobui, Omykam, Urywam 3.*
destringor, *ścieram się,* destructio, *Skażenie.*

destruo, *Obalam* 1. *Psuię* 1. 2. Zerbrechen/ zerstören. *Destruat, aut captam ducat Getulus iarbas.* V. *syn.* ēvērto, dīrŭo. *v. Everto.*
desuasor, *Odradzáiący*, *desubito*, *as*, *Obalam* 1.
desubĭtò, *Nágle.*
dēsūbŭlo, *as*, *Perzekalszm*, & *in Szydło.*
dēsūdesco, *Pocę się*, desudatio. *Usilność.*
desūdo, *Pocę się*, *Ustluię.*
desvĕfacio *desveo*, *Odkładam kogo.*
desuētūdo, *Odzwyczáięnie.*
dēfūgo, *Ssáć prze stáię.*
desultor, *Przesiádácz*, *Oklep iádący*, *Powodnik*, *Kawálkator.*
desultōrius, *Powodnik*, *Okłep bieżący Końpowodny*, *Niestáteczny.*
dēsultūra, *Zskakánie.*
dēsum, *Niedbáły jestem*, *Przesypiam*, *spráwę. Niemasz* 1. Mangeln/ nicht da seyn. *Desumus, ecce rates Deus has, &c.* St. *syn.* ābsum, dēficĭō dēsīdĕror.
dēsūmo, *Odbieram* 1.
dēsŭo, *Zszywam sub Zwieram* 1.
dēsŭper, *Z gory*, Zu oben auf. *Inspectura domos, venturaque desuper urbi* Virg.
dēsurgo, *Ná dwor wielki.*
desursum, *Zgory.*

DET

Dētēctio, *Odkrycie*, *Wydánie*, 8.
dētĕgo, *Odkrywam.* Entdecken/ auffdecken. *Detegit imbelles animos, &c.* Luc. *syn.* ăpĕrĭo, pāndo, rĕsĕro, ōstēndo, rĕtĕgo, rĕclūdo, ēxplĭco.
dētēndo, *Spuszczam* 3. dēetēntĭo, *Zátrzymanie*, *deter inusitatum*, *Zły.*
dētērgo, es, *Ocieram*, *Scieram* 1. & *sub Oblizuię się.*
dētērgeo, is, *Ocieram*, *Scieram* 1. *Obrywám* 3. *Ucierēm*, & *sub Liżę.* Absauberen. *Eliois. & fœdo detergis secula victu.* Claud. *syn:* ābstērgo, tērgo, mūndo, dētērgo. *v. Abluo.*
deteriæ, i macilentæ, sub Chudy.
dētĕrĭor, *Gorszy*, Böser. *Perculit imperio deterioris heri.* Cat. *syn.* Pējor.
dētĕrĭus, *Gorzey.*
dētērmĭnātĭo, *Okreszenie*, Zámknienie 4.
dētērmĭno, *Okreszam* 1. *Rozmierzam*, *Mierzę* 2. *Náczniáczam*, *Grániczę*, *Kończę.* Ein Ziel setzen — *Ut hinc teli determinet ictus.* Lucr.
dētĕro, *Scieram* 3. 4. *Dźierzę szátę*, *Trę* 4. *Młocę*, *Wyglodáć*, *Przemárnowáć.* Abschleiffen. *Deteret invalidos & via longa pedes.* I. *syn.* Tĕrō, cōntĕro, āttĕrō, ābsūmo
dĕtērrĕo, *Odstraszam*, Abschrecken. *Cadidibus & victu fœdo deterruit Orpheus.* H. *syn.* Dĕhŏrtor, ăvŏco, rĕvŏco, dēdūco, āmŏvĕo, āvērto, ābdūco, *vel* tĕrrĕo.
dēterrĭmus, *Zły.* Böß/ schändlich. — *Movet ut deterrimus error* P. *syn.* Pēsīmus.
dētēstābĭlis, *Przeklęty.* Verflucht. *Exemplum in nostro tam detestabile sexu.* Iuv. *syn.* Dētēstāndus, ēxĕcrāndus, ēxĕcrābĭlis, hōrrēndus.
dētēstătĭo, *Odrzekánie Przeklinánie*, *Czyszczenie*, *Brzydzęnie*, *Protestácya.*
dētēstor, *Brzydzę się*, *Odrzekám się*, *Przeklinam*, *Oświadczam się.* Verfluchen/ Abscheu haben. *Detestata manet sub Jove frigido* Asclep. *syn.* ābōmĭnor, ēxĕcror, ābhōrrĕo, fŭgĭō, āvērsŏr, hōrrĕo.
dētexo, *sub Odetkáć* 1. *Ogołoćić*, *Obnażam.*
dētĭnĕo, *Trzymam* 4. *Więżę* 2. *Zátrzymawam*, *Báwię kogo*, *Zábawiam Zwłaczam.* Auffhalten/ verhalten. *Sæpe oculos etiam detinuere tuos.* Ovid. *syn.* Tĕnĕo, rĕtĭnĕo, mŏror, dēmŏror.
dētondeo, *Strzygę* 1. *Postrzygam Obćinam* 1. *Uskramiam.*
dētŏno detonuit, *Odegrzmiáło.*
detonso, as, *Strzygę* 2, detorno, as, *Toczę* 3.
detorqueo, *Kieruię*, *Nábrzywiam*, *Wykrzywiam* 2 *Odwracam* 1. *Odwodzę* 2. *Udaię się gdźie.* Neben sich drücken/ abdringen. *syn.* dēflēcto āvērto.
detractio, *Umniegyszánie*, *Zwłoczenie* 2. *Wyprożniá-*

prożwiánie się, *Obmowá*, *Kradzież* 1. *Puszczánie krwie* 1.
dētrāctatio alūi, *Purgácya*.
dētrācto *i malè tracto sub Częstuię*.
dētrāctor, *Obmowcá*.
dētrāho, *Vymuię* 5. *Umnieyszam*, *Vwłaczam* 1. *Zdeymuię* 1. *Zdźięram*, *Zwłoczę* 1. *Składam kogo*, *Poniżam* 1. 2. *Wiátę psuię Ostáwiam się*, *Zbiéram ptaki*. **Abziehen.** *Detulerit, fasces indigno detrahet idem.* H. *syn.* Mīnŭo, dērŏgo, aūfĕro, dēcērpo, tōllo.
detrāho soccos, *Zzuwam*.
detrēctātio, *Oćiągánie się*, *Zbraniánie* 1. *Umnieyszánie*.
dētrēctator, *Vymacz*.
dētrēctator imperii, *Nieposłuszny*.
dētrēcto, *Oćiągam się*, *Obmawiam*, *Ustępuię Zbrániam się*, *Wybiiam się*, *Uwłaczam* 2. *Nieposłuszny iestem*. *& sub*. *Częstuię*. **Sich weddern / abschlagen.** *Verbera, detrecto non ego vincla pedum.* Tib. *syn.* Vīto. ēvīto, fŭgĭo, dēfŭgĭo, rēcūso, dēvīto, ăbnŭo dēclīno.
dētrīmēntum, *Okruszyná*, *Szkodá*. **Verlust / Schade.** *Detrimenta fugas servorum, &c.* Hor. *syn.* Dāmnum, nŏxa, īncōmmŏdum.
dētrimentōsus, *Szkodliwy*.
detrītus, -us, *Wyćieranie*. **Abgeschliffen.** *Omnia detrito vincula fune cadunt.* Prop.
dētritus, ti, *Wytarty*.
dētrūdo, *Strącam*, *Spycham*, *Wtrącam* 1. *Zwalam* 1. *Wpycham*. *Osadzam więźniá*. *& sub Przypędzam*, **Herab stossen.** *Aggressi, superisque Jovem detrudere regnis.* V. *syn.* Dēpēllo, ēxpēllo, dējĭcĭo ēxtūrbo, dētūrbo.
detrullo, *Przelewam* 1.
detruncātio, *Obćinánie* 2. *Sćinánie*.
detrunco, *Obcinam* 1. 2. *Sćinam*, *Oćiosuię*.
dētrux, i detrūsus, sub Desperat.
dētūdes, *sub Ogłodány*.
dētūmeo dētumesco, *Tchnę*, *upada morze*, **Auffschwöllen.** *Detumuere animi maris & clementior æther.* St.
Detundeo Lucil. Prorac detundete Mari: Victorin. Nonius obsoletum.
detundo, *sub Uderzam się*.
deturbātio, *Strącenie*.
deturbatus, *sub Szubienicznik*.
deturbo, *Obalam* 1. 2. *Spycham*. **Abstürtzen / abstürtzen.** *Agmina deturbat gladio, &c.* Sil. *syn.* Dēpēllo, dējĭcĭo, ēxtūrbo. *v. Deiicio.*
dētūrgeo, *Tchnę*, *Upada morzę*.
dētūrpo, *Szpecę*, **Verwüsten.** *syn.* Tūrpo, măcŭlo.

DEV

Dēvasto, *Pustoszę*.
dēveho, *Zwożę*, *Zawożę*, *Spuszczam rzeką*. **Abführen.** *Hactenus historiæ, nunc ad tua devehor astra.* V. *syn.* Dēfĕro, vĕhŏ.
dēvēllo, is, *Obrywam* 1. *Orywam* 2. *Zrywam*. *skubię*.
dēvēlo, as, *Odkrywam*, **Entdecken.** *Oraque develat miseræ pudibunda sororis.* Ovid. *syn.* Rēvēlo, dētĕgo, rĕtĕgo, ăpĕrĭo.
dēvĕnĕror, *Czczę* 1.
dēvĕnio, *Przychodzę* 1. 10. *Pochodzę* 1. *Wpadam* 1. **Abhin kommen.** *Devenient adoro, & tua si mihi certa voluntas.* Virg. *syn.* Pĕrvĕnĭo, vĕnĭo, ādvĕnĭo, āccēdo. *v. Advenio.*
dēvĕnusto, *Szpecę*.
dēvērbĕro, *Zbiiam kogo*.
devergentia, *Náchylenie Kray. świátá* 1.
deverro, *Wymiatam*.
Deverto. Plaut. Apulei, lege Diverto.
deversus, *Náchylony*, *Ná doł*.
dēvestio, *Obnażam*.
dēvēxĭtas, *Pochodźistość*, *Nachylenie*, *Stoczystość*. *Devaxo idem divexo*
devexus, *Pochodźisty*, *Náchylony*. **Nieder sich hangend.** *syn.* Dēclīvus, prōnus. *Ad terramque fluit devexo pondere cervix.* Virg.
dēvīncio, *Zwięzuię*, *Záwięzuię* 4. *Złączam*,

Zniewalam, *Poddáię 2.* Przywiązuię, *Dopuſzczam ſię*, *Przedárowáć*. *Spowinowácam ſię*, Przyſługuię ſię & in Przeklinam.
dēvinco, *Zwyciężąm 2.*
devinctus, *Obowiązány*, Verbunden. --- *Neque quis me ſit devinctior alter. H. ſyn.* Vinctus, rĕvīnctus, lĭgātus.
dēvio, *Uſtępuię drogi*, *Chybiam*, *Mijam 2.*
devirgĭnāta, *Nie Pánna.*
devirginatio, *Zgwałcenie 2.*
dĕvirgĭno ſub, *Zgwałćić 4.* dēvītātio, *Uśćie 2.*
dēvīto, *Chronię ſię*, *Schrąniam ſię.* Vermeiden. *Ut mala devites, præ cunctis otia vites. B.ſyn.* Vīto, ēvīto, dēclīno, fŭgĭo, ēffŭgĭo, dĕtrēcto.
dēvium, *Uſtronie*, *Z drogi.*
dēvius, *Zdrożny.* Ab dem Weg geirrer. *Cum juvenis placido per devia luſtra vagantes.* Ovid. *ſyn.* ĕrrans, ăbērrāns; *vel* āvĭus, *vel Avius.*
dĕunx, cis, *m. Jedenaśćie części. ſub Części całey rzeczy.* & *ſub Kieliſzek.*
dēvŏco, *Zwoływam*, *Wywoływam*, *Przyzywam*, *Wabię.*
dēvŏlo, *Zlatam*, *Ulatam*, *Przybiegam Zbiegam 1.* Przychodzę *1.*
dēvolvo, *Zwalam co 1.* *Zwiiam, 1.* Abwälzen. *Verba devolvit, numerisque fertur.* (Saph.)
devoluor, *Spáda i. Spada ná kogo*, *Oſtoi ſię*, *Zbiegam 1.*
dēvŏmo, *Womituię.*
dēvŏrandum eſt, *Pácyencya.*
devorātio, *Pożeranie.*
devŏrātor, *Pożeracz ſub Zárłok.*
dēvŏro, *Pożeram*, *Strawić 2. Ożionąc 2. Ziadłeś*, *Pátrząm 1. Przamárnowáć*, *Wytrwáć 1.* Verschlingen. *Devorat & clauſum pectore vulnus alit.* Ovid, *ſyn.* Rēllĭgĭo, pĭĕtas, *vel Pietas.*
dēvoror, *Ginę.*
devōtatio 2 Reg. 8. apud LXX. eſt i votum, precatio. tio. Polonus interpres reddit. Przeklęctwo, quo ſenſu, etiam Preces Latini uſurpant & poloni. Pácierze mowi i Przeklina.
dēvōtātus, *Czarowany.*
dēvōti, *Máſtokowie Turecccy*, *Rękodáyny.*
dēvōtĭo, *Poślubienie*, *Oddánie ſię*, *Nabożenſtwo*, *Czáry przeklęctwo.* Andacht. *Una eademque via, tanta eſt devotio legem.* Virg. *ſyn.* Vōtŭs, āddīctus, dēſtĭnātus.
dēvōto, as, *Oddaię ſię Czáruię Bluźnię*, *Przeklinam.*
devōtōrĭus, *ſub Oddány.*
dēvōtus, *Poddány*, *Oddány*, *Poślubiony*, *Uprzeymy*, *Rękodáyny*, *Zprzyiázny Przeklęty*, *an Nábożny?* Der Andacht ergeben. --- *Peſti devota futuræ.* Virg. *ſyn.* Vōtus āddīctus, dēſtĭnātus.
dēvŏveo, *Oddáię ſię*, *Ofiáruię 3. Poświącam 1. ślubuię 1.* Wydaię ſię *2.* Przeklinam, & *ſub.* Przyiaćielſtwo przyiąć. Geloben/verheiſſen. --- *quorum ſe devovet aris.* Virg. *ſyn.* Vŏvĕo, cōnſĕcrō, dĭco, ās āddīco, ĭs; dēſtĭno.
dĕūro, *Spalić. 1.*
Deus, *Bog*, & *tr. Przedni 1.* Gott. *Devotos, Auguſte, Deo? cui ſordida templa.* P. *ſyn.* Nūmen, *epith.* ŏmnĭpŏtens, ætērnus, clēmens, vĭndex, ūltor, prōvĭdus, cœlĭpŏtens, āſtrĭpŏtens, ĭmmōtus, măgnus, ĭnăccēſſus, trĕmēndus, mētŭēndus, ĭmmēnſus, ĭnfīnĭtus, jūſtus, æquŭs, vĕrēndus, sūblīmĭs, ĭnvĭctus, vĕnĕrandus, tērrĭbĭlis. *phr.* Păter ŏmnĭpŏtens. Cēlſi mŏdĕrātor ŏlўmpi. Tērrātum cœlīque sător. Hŏmĭnum rērumque rĕpērtor. Rēx măgnus ŏlўmpi. Sŭpĕrum, Cælĭcŏlum Rēx, Rēctor, Cæli ſcēptra tĕnens. Mūndi, ōrbis cōndĭtor Cœli, tērræque crēător. Tōrquet quī sўdĕra cœli. Cūncta sŭo quī nŭmĭne tŏrquet. Quī tēmpĕrat ōrbis hăbēnas. Quī ſcēptra tĕnet rădiāntis ŏlīmpī. Quī, măre, quī tērras, quī cælum nūmĭne cōmplet. Ætērno quī nūmĭne cūncta gŭbērnat. Nūtu quī tēmpĕrat ōrbem. Cŭius ŏb ŏbtŭtum tēllus cōmmōta trĕmĭſcit. Cūncta ſŭpērcĭlĭo quătĭens. Ætērno nūmĭne cūncta mŏvens. ŏpĭfex rērum, ēt mūndi mĕlĭŏris ŏrĭgo.

go. Quī fĕra tĕrrībĭli jăcŭlatur fŭlmĭna dextra. O măgne ŏlўmpi rēctor, ĕt mūndi ārbĭter, ō quī rēs hŏmĭnŭmque Dĕumque ætērnis rēgis īmpĕrĭis, ĕt fŭlmĭntērres. Quī tēmpus ăb ævo īrĕ jŭbet, stăbĭlīsque mănens dăt cūnctă mŏvēri. Cērnens cūncta Dĕus, præsēntia prīsca, fŭtūra. Quī mōtus ănĭmi, sēnsusquē, lătēntes. Pērspĭcit ĕt tăcĭti pēctŏris īma vĭdet. Cūjus ăd īmpĕrĭum fŭndit sŭa mŭnĕra tēllus. Quī sēmper adest, sēmpērque fŭit, sēmperque mănebit. Quī cōnspĭcit ōmnĭa justus ārbĭter. Prīncĭpĭum, rēctor, dŭx, sēmĭta, tērmĭnus, īdem, Quī jūsto ĕxămĭne novit. Părcĕre sŭbjĕctis, & dēbēllare sŭpērbos. Quī dūro īn dīscrīmĭne vērsat. Rēs hŭmĭlis pŏpŭli afflīctas, ŏcŭlīque sŭpērbōs. Dējĭcit ēlāti fastus, Mēntīsque mălæ scĕlĕrāta rĕtūndens Cōnsĭlĭa. Quī rĕgit īmmēnsam jūsto mŏdĕramĭne mōlem. Quīque mŏvet nostros pēr tōt mīracŭla sēnsus. Cœlum nūtu quī tēmpĕrat ălmum; Æthĕra quī librat lĭquĭdum, quī rōris ăcērvos. Quīque nĭves spārgit gĕlĭdas, ĕt nūbe sălūbri ēlĭcit ōptatos hĕrbis sĭtĭēntĭbus imbres. Quī tŏnat, ĕt trĕpĭdum rapĭdis quătit āĕra flāmmas, Tēmpŏra sўdĕrĭbus, quī dat sŭa sēmĭna tērris. Quī pĕlăgus flŭĭtare jŭbet, cōnsistĕre mōntes. Quī cōrpus mēntēmque dĕdit, quĭbus ăddĭdit ārtes īnnŭmĕras gĕmĭnum cŭmŭlans, ăb ŏrīgĭne mūnus.

deūtĕragōnīsta, æ, m. gr. *Podleyszy, Wtororzędy.*

deūtĕrŏpotmos, gr. *Zmartwychwstały.*

dextrans, tis, m. *sub Części całey rzeczy & sub Kieliszek.*

dextella, *Práwaręká, quasi Práwiczká.*

dexter, *Prawy. 1. Po práwey ręce, Łáskaw, Rostropny, & sub Rostropnie,*

dexter senio, *Kostek rzucęnie szczęśliwe.* Gerecht / geschicklich / hurtig. *Et sellam cubito dexteriore premit.* Mart. *syn.* īngĕnĭōsus, săgax sōlers, īndūstrĭus, ăcūtus, *vel* sĕcūndus, prōsper, faūstūs, fēlix, fōrtūnātus.

dextĕre, *Rostropnie,* dexterior, *Práwy.*

dextĕrĭtas, *Rostropność, dextīmus, Práwy 1.*

dextera dextra, *Práwa ręká, Mánelá.* Die rechte Hand. *Dextera per ferrum est, pietas spectata per ignes.* Ovid. *syn.* Dēxtra, *epith.* īndŏmĭta. *phr.* Jūnctăque bĕllo Dēxtĕra. Sī Pērgăma dextra Dĕfēndi pōssent. Cōngrēssi jūngent dēxtras. Jūncta ĕst mĭhi fœdĕre dēxtra, Dēxtramq; lābēnti tēndit ĭnērmen. Cūr dēxtræ jūngĕre dēxtram Nōn dătur, *v. Manus.*

dextra, *W práwo, Po práwey ręce.*

dextrābus sub Práwy 1. dextrāle, Mánelá.

dextrālis, is, f. Toporek 1.

dextram iungo interiungo, *Witam 2.*

dextrariŏlum, Mánelá, dextratio, Witanie.

dextrè, *Bácznie.* dextrŏchērĭon, *Manelá.*

dextrorsum, dextrorsus, *dextroversum Wpráwo.*

dextrum, *Po práwey ręce.*

DIA

Di Præpositio Inseparabilis, respondet Polonicè Roz.

Dĭăbăthra. Gr. *Patynká.*

dĭăbăthrārius, *Szwiec Pátynkarz.*

dĭăbētes, æ, m. Gr. *Hewar, Trcionká; Uryny ćieczenie.*

dĭăbole, es, *Potwarz.*

dĭabŏlĭcus, gr. *Czártowski.*

dĭăbŏlus, gr. *Czárt, Potwarcá, Oskárżyćiel.* Ein Lasterer / oder ein böser Geist. *v. Dæmon. Furvum Diaboli nomen est in amoribus.* (Jamb.)

dĭăchētum, è gr. *ćiernie, 3.*

dĭăchўtum, gr. *Wino słodkie.*

dĭăcōdium, gr. *Mákowá Masć. & sub żelázá. & sub żyłá pulsowa.*

dĭăcōnātus, us, sub Dyákon.

dĭăconus, gr. *Dyákon. A ex contractione quasi producitur. Vergara, alioqui breve est, licet Poëtæ producant, Gretser.*

dĭăcŏpe, gr. *Rozćięćie.*

dĭăcŏpe, *Rufinian. Figura inter duo verba similia, diversum interponit. Due age duc. Diastole etiam vocatur. vide Tmesis.*

dĭăcŏpus, gr. *Upust.*

diactor, gr. *Jednacz 1. Pośrzednik.*

dĭădēma, æ, Korona Krolewska.

diădēma, *atis. Gr. idem & Przepaſká.* Ein Hauptbinds/ mit Purpur durchflochten/ wie die Könige tragen. *Dignior eſt ſceptro. & regni diademate virtus.* M. *ſyn.* Cŏrōna. *epith.* cōnſpĭcŭum, fūlvum, pūnĭceum, dīves, rŭtĭlans *phr:* Rēgis īnsīgne. Frōntis dĕcus, īmpŏsĭtum căpĭti gēmmis dĭădēma, cŏrūſcis. Rēgem, rēgīſque īnsigne gĕrēntem. āſpĭcis īnsīgni cūltam dĭadēmăte frōntem. Huic nōbĭle flāvum Præcīnxit dĭădēma căput. Cuī frōns dĭădēmate fūlvo Cīncta ĕrat īpſe tĕnens, ſcēptrum ēt nĭtĭdo dĭădēmăte fūlgens.

diădēmaticum forum, *ſub Koronowány.*

diădēmātus, *Koronowány.*

diădĭcăsĭa, *æ Gr. Spor.*

diădŏchus, *Gr. ſub Beryl & naſtępcá.*

dīærĕſis, *is Gr, Dźiał.*

Diæreſis figura ſyllabam dividens: ut Aulâi Donat.

diæta, Gr. *Izbá 1. Stołowa izbá, Letnie mieſzkánie Sąd 1. Wieczernik, Skromność 3. Obrok.*

diætārĭus, *Obroczny 1. Stołowy, Prebendarz.*

diætētes, *æ, m. gr. Rożiemcá, Jednacz 1.*

diætētĭca, *æ gr. Skromność 3.*

diætŭla, *Wieczernik.*

diaglaucion, *gr. Mákowy ſok.*

diaglyphĭce, *es, gr. Sznicerſtwo.*

diaglyphicum opus, *Gr. Rycie wkłęſte.*

diăgōnia, diăgonalis, diagonica linea. *Linia od rogu do rogu, Węgielna linia.*

diăgōnios, *f. ſecundæ vel Diagonia f. Węgielna linia.*

diăgramma, *gr. Ryſowánie 2. Figury 2.*

diăgrammiſmus, *gr. Bierki koſtki.*

diăgrăphĭcè, *es, gr. Malárſtwo.*

diagrydion. Dyágryd.

diălectĭca, *æ. gr. Dyalektyká.*

diălectĭcè, dialecticus, *adject. ſubſtan ibid.*

diălectus, *f. Gr. Mowy iednego narodu ro-(znosć.*

dīaleucon, *gr. ſub Száfran, 1.*

diālis, *à die Jednodźienny.*

diālis, *à dios Flamen dialis Livi. Jovis ſacrificulus*

dĭallăge, *gr. Jednánie 2.*

diălŏgĭcus. *gr. Rozmowy 2.*

dialogiſmus, *gr. Rozmowá,*

dialogiſta, *æ. m. gr. ſub Rozmowny 1.*

diălŏgus. *gr. Rozmowá 1.*

diălūtenſis, *Błoćiſty.*

Diālyſis is vel eos. Diălyton figura, idem Aſyndeton.

diamaſtīgōſis, *is, eos, gr. Biczowanie.*

diămĕter, diamĕtros, *f. gr. Linia 3.*

diămŏron, *ſub Morwá owoc.*

diānāria, *Bylica.*

diănŏme *gr. Dźiał, & infrà Meriſmos.*

diăpaſmăta diaplaſma, *n. plur. Gr. Perfumy*

Diapenſia. æ. Zánkiel Łyſzczak żiele.

diăphănus, *Gr. Przezroczyſty.*

diăphŏra, *Gr. Rożnosć.*

diăphŏrētĭcus, *Gr. Purguiący.*

diăphragma, *n, gr. Przegrodá 1. Błona. 3.*

diapſalma, *gr. n. ſub Boże day to. & Przeſtánek.*

diarium, *Dźiennik 1. Obrok 1.*

diarrhæa, *gr. Biegunká 1.*

diarrhўtum, *Gr. Mokrzyny.*

diarthrōſis, *eos, vel is, f. Gr. Spoiźnie.*

diaſphēndŏne, *es, Gr. ſub Roztárgáć.*

diaſtēma *Gr. Przećiąg.*

Dĭaſtŏle nota Orthographica, dextra pars circuli ad imam dictionem poſita, malè cohærentia disjungens.

dĭaſtўlos, diaſtylus *Gr. ſub Filarowánie & Ná filarách.*

diăſyrmos, *vel us, m. Gr:* Szyderſtwo.

Item figura cùm rem vel perſonam elevando irridemus.

diăſyrtĭcus, *Gr. Szyderſki, Uſzczypliwy.*

diăteſſăron, *Vitruu. Macrob. intervallum ſymphoniæ muſicæ proportionis ſeſquitertia, quartam vulgò vocant.* Vt, Fa, *Philand.*

diăthēca, *æ, Gr. Teſtáment,*

diăthēca, *orum idem & Dźiedzictwo.*

diăthўrum *gr. Portyerá, Słup 7.*

diătŏnus. *Gr. Przezgłownik.*

diătrēta, *orum Gr. Toczone rzeczy.*

diătre-

diătrĕtārius, *Tokarz.*
diătrētus, *gr. Toczony, Sádzony 2.*
diătrība, *æ. gr.* Szkoła *1. Obcowánie. Apud PoëtasGræcos iota anceps est sed sæpiùs longum.*
Diătўpōsis figura oratoria idem quod distractio.
diăulos, diaulus, *Gr. Stáie dwoie.*
diaulŏdrŏmus, *Gr. Záwodnik.*
dībālo, as. Rozgłaszam, Rozwoływam 1,
dībăpha purpura, *Szarłat 4.*
dĭbăphus, *Gr. sub Fárbowany.*

DIC

Dīca, Gr. *Pozew.*
dĭcācĭtas, *Uszczypliwość, żártownośc żárt 2.4. Szyderstwo*, Schwärzigkeit / Speyung. *Risus, serietas dicacitates.* (Phal.) *syn.* Lŏquācĭtas, gārŭlĭtas.
dicācŭla, *świegotká.*
dicacŭlus, *Wielomowny.*
dĭcæŏdŏtes, *a, m. gr. Surogator.*
dĭcæŏlŏgia, *Gr. Obrona 4. Item figura Oratoria Rutilio, quæ æquitatem causæ brevi sententia complectitur.*
dĭcāstĭcum, *gr. Sędziemu podarek.*
dĭcātio, P*oddanie Przystánie, Przypisánie* 1.
dĭcax, *żártowny, Uszczypliwy, żwáwy, Szyderz.*
dicendi genus, *Mowy ksztalt.* (*mowá.*
dicendi ubertas, vis, copia, faculta*s*, *Wy-*
dīces, *hi, à dix. m. Gr. Robacy w drzewie.*
dĭchalcum, *Gr. Kwartnik.*
dĭchŏtŏmos, *velus, f. gr. sub Połksiężycá.*
dĭchus, *oos, & es, Gr. Dwugárcowy.*
Dīcĭbŭlum, Bayki 1.
dĭcis causa, dicis gratia, *Ná oko, Niedbále, Dla obyczaiu, Rzękomo. Zmyslnie, W słowie. & sub Nowoksiężyny. Quantitas anceps. sub Ná oko.*
dĭcĭtur, *Powiadaią.*
dĭco, *as. Ofiáruię 3. Przypisuię 3.* Poddáię się *Zawieszam 2. Obwieszam 5. Poświącám 1.* Zueignen / heiligen. *Connubio iungam stabili, propriamque decabo* Virg. *syn.* Dĕdĭco, cōn, sĕcro, săcro, nūncŭpo, vŏvĕo, dēvŏvĕo, *vel* dēstĭno āddīco, ĭs.
dīco, *is. Mowię 1. Każę do ludu, Náznaczam, czynię 5. Podáię 9. Obieram 2, Powiádám Poświącam 1* Sagen / reden. *Diceret, hæc mea sunt, veteres migrate coloni.* V. *syn.* Lŏquor, ēlŏquor fāris, ēffāris prŏfāris (*Hæc persona ab inusitato,* for.) pāndo, nārro, ēnārro, rĕfĕro, mĕmŏro. *phr.* ōre sŏnos. ēdo, prŏfĕro, prōmo, ēxprōmo. *v. Loquor.*
dīco diem alicui, *Pozywam 1. Stánowię 1.*
dĭcondўlus, *Gr. Dwukłykty.*
dīcor, *Zowią mię.* dĭcrŏtum. *Gr. Náwá 11.*
dictamnum, dictamum, *Dyptan 12.*
dīctāta, *orum. Pisanie powiadánie.*
dīctāta excīpio, *Piszę po kiem.*
dictatio, *Powiádánie, sub Powiadam 3.*
dictātor, *Rządźcá Bieśiadnik 2.*
Dictātōrius sub Rządźcá.
dictēria dico, *Szydzę.*
Dicterium, Sznypká. Schmähe Wort. *Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes.* M.
dictio, *Słowo Mowá 1. Mowienie czego, Powieść, Przypowieść. Kazánie, Wyrok 2.*
dictio causæ, *Obroná 4.* Spráwiánie się, *Odpráwowanie.*
Dictio oratoria. Kazanie.
Dictio sententia, *Warowanie.*
Dictiōnārium sub Słownik.
Dictiōsus żartowny. Dīctĭto, *Mawiam.* (*wiadam.*
Dicto. *as, Mowię z kiem paćierz, Pokázuię 1. Po*
Dicto, pecuniam. *Pożyczam 2.*
Dictum, *Słowo, Powieść, Przypowieć, żart, Uczynek.*
Dictum factum, *Rychło, Záraz.*
Dictum falsum, *Sznypká.*
Dictum vernile, *Szyderstwo.*
Dictūrio. *świerzbi mię ieżyk.* (*wy.*
Dictyŏthĕtum, Dictyŏton, *Gr. sub śiatko-*
Dĭdactron, *vel um Gr. Kwártał.*
Dĭdascălus, *Gr. Mistrz, Náuczyćiel.*
Dĭdĭci, *Zwykłem.* Dĭditur, *Rozchodźi się.*

Dido, *is*, *Rozdáię*, Außtheilen. *ſyn.* Dīvĭdo, dĭſtrĭbŭo, (*Virg. 7. Æneid.*) Dīdĭtur hīc ſŭbĭto Trōjana per āgmina rūmor.

dĭdōrum, *gr.* *Dwupiędziſta miará, ſub Pię-*

Dĭdrachma, æ, Urt. (*dźiſty.*

Dĭdrāchmum, *Gr. Oſmak 2. Urt.*

Dīdūco, *Roſprowadzam, Rozczepierzam. Rozrożniam, Rozdźiewiam gębę*, Zertheilen/ zerziehen. *Tum verè in partes animus diducitur omnes. T. ſyn.* Dīſtrăho, dĭrĭmo.

DIE

Die We *dnie* Die cæca emo, *Borguię mi.*

Die oculata vendo, *Zá gotowe.*

Die priſtina. *Dźień przed tym.*

Dĭe quarto, *Dźiś czwarty dźień.*

Diēcŭlá, *Dźionek.*

Diĕgertĭcum, *Gr. Eynał.*

Dielcyſtinda, *Iunio. Polluci ludus, in quo duo ordines puerorum ſibi oppoſiti, porrectis manibus alteri alteros ad ſe pertrahunt*, *Przećiąganie ſię.*

Diēm de die, Diem ex die, *Odednia do*

Diem dico, do, *Pozywam 1.* (*dnia.*

Dĭerecto, *Nieſzczęśliwie.*

Dĭērectus, *Nieſzczęśliwy*, *Szubienicznik.*

Diē rectus abi. *Idź do złego.*

Dies, *hic, hæc at hi dies. Dźień Czás Rok ſub Poziwanie.* Ein Tag/ eine Zeit. *Non ulli paſtos illis egēre diebus.* Virg. *ſyn.* Lūx, Sōl, lūmen, Aūrōra *epith.* Lætĭfĭcus, vŏlŭcer, fōrmōſus, īnſtăbĭlis, cĕler, vēlox, nĭtens, fŭgĭtīvus, fŭgax, flŭens, brĕve, ſpērātus, grātus fēlix, ēxſpēctātus *phr.* Dĭūrnum tĕmpus Dĭūrna mŏra-Dĭūrnī mŏra. tĕmpŏris. Căndĭda, Lūcĭfĕro prævĕnĭēnte dĭes: Rĕvŏlūta rŭēbat Mātūra jām lūce dĭes, nŏctĕmque fŭgābat. Lætĭfĭcuſque dĭes, ĕrat ōmnĭbus æthĕre pūro. Hæc mĭhi lūx tōto jām lōngĭor ānno eſt, ērgo ādĕrat prōmĭſsa. dĭes, ēt tĕmpŏra Pārcæ. Dēbĭta cōmplērant. Tēcum ĕtĕnim lōngos mĕmĭnı cōnsūmĕre sōles, Tē vĕnĭēnte dĭe, tē dēcēdēnte cănēbat. Lūx tĕrris sē crāſtĭna tōllet Vĕnıt sūmma dĭes, ēt mĕlūctābĭle tĕmpus. Tōtus ēt īlle dĭes, ēt quī nāſcēntur āb īllo ēxāctum ād mēnsem plŭvĭa vēntōque cărēbunt. ōmnem crēde dĭem tĭbi dīlūxĭſse ſŭprēmum, ōrta dĭes tōtum rădĭis īmplēverat ōrbem. Hīc prīmum nŏva lūx ŏcŭlis ēffūlſit. āltus ĕquis Tītan rădĭantibus īnſtat. Sī nĕque clāra dĭes, nĕc nōx dăbĭt ātra quĭētem, ēxpēctāta dĭes ādĕrat.

Dies adſcripta literis. *Dáta.*

Dies artificialis, *Dźień 1.* Dies civilis.

Dies criticus, *Dźień lekarſki* Dies decretorius

Dies dicta mihi eſt. *Obwiniono mię.*

Dies Dominicus *Niedźiela.*

Dies feſtus *Dźień Sądowy.*

Dīes funeſtus, infauſtus, religioſus *Dźień Nieſzczęśliwy.*

Dies in noctem vergens, *Wieczor 1.*

Dies Iovis, *Czwartek*, Diēs Lunæ *Poniedźiałek*, Dies Martis, *Wtorek*, Dies medius *Południe, 1. 2.* Dies Mercurij *Szrzodá.*

Dies naſcens, *świt.* Dies natalis, *Dźień národzęnia.* Dies naturalis *Dźień 1.* Diēs noctibus æquare, *Uſtáwiczńie.* Dies otioſus, *Dzień wolny.* Dies Saturni, *Sobotá*, Dies Solis, *Niedziela* Dies Veneris *Piątek*, Dies ultĭmus, *śmierć*, Dieſcit, *świta*, Diēſis is, *Gr. Cedzęnie.*

Dieſis, *item apud Muſicos, eſt primus ſonus, qui ſenſu percipitur.*

Dieſpĭter Horat. i Iupiter quaſi dies aut diei pater. Lucretius Feſto diei & lucis pater. Varro aërem interpretatur.

Diētēris, *idis f. Gr. Dwuletni czás.*

DIF

Diffamatus, *Oſłáwiony.*

Diffāmo, *Oſłáwiam, Rozſławiam 2. Rozgłaſza ſię*, Schanden/ verleumbden. *Vulgat adulterium, diffammatumque parenti.* Ovid.

Diffarrātio diffarratio. *Rozwod.*

differcio, *Nátykam, Roztykam.*

differeus, *Rożny*, differenter, *Rożnie.*

differentia, *differĭtas*, *Rozność.*

differo, *Rożnoſzę*, *Rozgłaſzam. Rozrywam 2. Roztárgáć*, *Rozſzárpáć*, *Rozbieraią*, *Szczypię 4. Łżę 1. Oſławiam, Pomieſzáć*,

Przeſadzam; Odkładam 2. Rożny ieſtem. Auffſchieben. Plèraque differat, & præſens in tempus omittat. Hor. ſyn. Diſto, diſſentio, diſcrepo, v. tardo, cunctor, moror, procraſtino.
differor, Nigo tám, nigo ſam Szydzę z kogo
differt, Rożność ieſt. differtus, Peten.
diffibulo, Roſpinam, difficilc, difficiliter, difficulter. Trudno.
difficilis, Trudny, Niegodny, Nieludzki, Przykry 1. Dźiwak. Schwär. Difficile eſt fateor, ſed tendit in ardua virtut. Ov. ſyn. arduus operoſus, laborioſus. v. moroſus, querulus phr. Tantæ molis, erat Romanam condére gentem.
Difficul, ſub Trudno, Trudny.
difficultas, Trudność, Przykrość. Schwäre. ſyn. Negotium, moleſtia, labor, phr Hoc opus, hic labor eſt. Tantæ molis erat Romanam condére gentem.
diffidens, Niedowiárek.
diffidenter, Niedowierzáiąc, Boiáźliwie, Wątpliwie.
diffidentia, Niedowiárſtwo, Boiaźń, Mißtrauen. --- Longus amor quem diffidentia nutrit. Ov.
diffido, is, Niedowierzam, Nádźieię ſtrácić. Mißtrauen. Heu nimium faciles læſis diffidere rebus Sil. ſyn. Non fido, non confido, deſpiro, v. Deſpero.
Diffido, as, B. ſub Odpowiadam 2.
diffindo. Szczepam, Przerywam 7. Odkładam 3. & ſub Przeſypiam ſię.
diffingo, Odmieniam 1. Przerabiam, Przekowáć, pſuię.
Diffinio, diffinitus. &c ut aliqui ſcribunt lege Definio, &c.
Diffiſio, Odwłoká 2. Diffiſſus, ſi. Zwleczony. Der einem nicht trauet.
diffiteor, Zapieram ſię, Läugnen. Et pudor obſcœnum diffiteatur opus. Ovid.
Difflagellatio. Biczowánie.
Diffleti oculi ſub Wypłákáć oczy.
difflo, Rozdmuchnąć.
Difflor, Rozchodźi ſię.
diffluo, Roſpływam ſię, Zerflieſſen. ſyn. Fluo, effluo, liqueſco, liquor, eris.
diffluo laſcivia, luxuria, otio, Roſpuſzczam ſię.
diffluus, Roſpływáiący ſię.
diffringo, Łámię co, Rozłámuię.
diffugio, Uciekam 1. Rozbiegáią ſię. Hin und her fliehen. Diffugimus viſu exangues, &c. Virg. ſyn. Fugio, aufugio, effugio, v. Fugio.
diffugium, Rozpierzchnienie.
diffulmino, ſub Roſtrzáſkáć, Roſtrzeláć.
diffundito, as, tr. Przemárnowáć, alioqui propriè ſonat. Rozlewam.
diffundo, is. Rozlewam 2. Zlewam. Przelewam 1. Roſprowadzam, Roſpuſzczam. Zergieſſen. Hæc ait & liquidum ambroſiæ diffundit oderem. Virg. ſyn. Fundo, effundo, profundo, diſpergo, diſſipo.
diffundo faciem, vultum, ănimum. Rozweſelam, Weſoło patrzę.
diffundor, Rozpływam ſię, Rozchodźi ſię, Rozraſtam ſię. diffuſe, Szeroko.
diffuſilis, Rozchodźiſty, Rozſtępny.
diffuſio, Roźlanie.
diffuſus, Roźlány, Rozłożyſty, Przeſtworny, Szeroki. Zwleczony. Vergoſſen. Diffuſos hedera, veſtit pallente corymbos. Virg. ſyn. fuſus, effuſus.

DIG

Digamma, Cic. 9. ad Attic. 14. vocas F. literam. à qua Feneratór incipit.
digamus, Gr Dwoyżon. (nie.
digerens, Roſpędzáiący. digeries, Rozłożęnie.
digero, Rozſadzam, Roſprowadzam, Sporządzam. Rozliczam, Roſpędzam, Roſkładam, Roſpowiádam, Trawięnie Hin und wieder ordnen, Digerit in numerum &c. V. ſyn. ordino, diſtingvo, diſtribuo, diſpono, vel coquo, concoquo.
degeſtio, Rozłożęnie, Trawię. v. & Meriſinos, infra.

dīgēſtīōni accommodatus, *Strawny 2.*
dīgēſtus, us, *Száfowánie.* **Geordnet.** --- *Vacuos si sit digesta per agros.* Virg.
dīgēſtus, ti, *Rozczoſany.* dīgītāle, *Napárſtek,* dīgītālia, ium, *Pálczáſte rękáwice.* dīgītālis, *Ná páleç miąższy.* dīgītātus, *Pálczáſty Pázurowaty.* dīgītellum, *Rozchodnik wielki.* dīgiti in codylos complicati, *Kułak, Pięść 1.* **Die Finger.** *Et digitos digitis & frontem fronte premebam.* Ovid. *ſyn.* ārtĭcŭli. *epith.* ēbūrni, nĭvĕi, rŭbēntes, dŏcĭles, fōrmōſi, tĕrĕtes, īndūſtrii, ārtĭcŭlāti. *phr.* Dĭgĭtis īntēndit mōllĭbus ārcum. Cĭthăram dĭgĭtis pērcūſſit ēbūrnis.
dĭgitis duobus, tribus digitis eminulis; *Szczypką,* dĭgĭtorum percuſſione, *Łącno.*
dĭgĭtŭlus, *Paluſzek.*
digĭtum oſtendere, *Gárdzę, Figę pokázuię.*
dĭgĭtus, *Pálec 1. Pázur.*
digitus auricularis, *Pálec oſtatni.*
dĭgĭtus demonſtratorius, *Pálec wtory.*
dĭgĭtus medicus, medicinalis. *Pálec czwarty.*
dĭgĭtus medius, digitus verpus, *Pálec trzeći.*
dĭgĭtus ſalutaris, digitus ſilentii, *Paleć wtory.*
Digitus Arithmeticorum, eſt numerus quivis denario minor. Rhodigin.
dīglădĭor, *Szermuię, Biię ſię, Wádzę ſię.* **Zancken / haddern.** *ſyn.* Pūgno, prælĭor, cērto, dēcērto, rīxor, cōntēndo.
dīgnānter, *Łáſkawie, Uczćiwie, & ſub Raczę.*
dīgnātio, *Doſtoięnſtwo, Poczćiwość, Száno-wánie, Uraczęnie, Poſzánowánie.*
dīgne, *Godnię, Uczćiwie.*
dīgnitas, *Godność 1. Doſtoięńſtwo, Powagá, Uczćiwość, Wſpániáłość, Urodá.* **Würde / Ehr / Herrlichkeit.** *Nunc eſt reddita dignitas equeſtris.* (Phæd.) *ſyn.* Hŏnēſtas, hŏnor, ſplēndor, dĕcor, dĕcus, ōrnāmēntum. *epith.* īnſīgnis, ēxĭmia, ōptāta mĕrĭta.
Digno, as, Raczę Godnym rozumiem.
dīgnor, *Raczę 1. 2. Czczę, Zdobię 1. Godnym bydź rozumiem.* **Würdigen.** *Juſſa aliena pati, & dominos dignabere Teucros.* Virg.
Dīgnōro, Cechuię, Znáczę, Rozeznawam.
dīgnōſco, *Rozeznawam.*
dīgnus, *Godny 1. 2. & ſub Przyſtoi co.* **Würdig.** *Te ſupereſſe velim tua vita dignior ætas* Virg. *ſyn.* Mĕrĭtus, prōmĕrĭtus. *phr.* Dīgnus ămāri. Cāntāri dīgnūs. Mūlto dīgnāndus hŏnōre.
dīgrĕdior, *Odchodzę 1. Odſtępuię 1. Umieram, Rozſtáię ſię, Roſchodzą ſię, Unoſzę ſię.* **Weggehen.** *Digrediere, ſimul fugiet pars altera terræ.* M. *ſyn.* Dīſcēdo, ăbĕo, ēxĕo, mĭgro, dēmĭgro, ēxcēdo, rĕcēdo. *v. Abeo.*
Digreſſio, Odſtąpięnie. Rozſtanię ſię.
digreſſus, us, *Przechod, Rozſtanie ſię.*
Dij, *Boże moy!* **Die Götter.** *Non ego te Diis & menſis accepta ſecundis.* Virg. *ſyn.* Sŭpĕri, Dīvī, Nūmĭna, Cœlĭcōlæ, cœlēſtes. *epith.* Fālſi, fĭcti, ĭnānes, vāni. *v. Deus.*
Dijambus, *pes Poeticus ex duobus Iambis conſtans.*
dījūdĭcātĭō, *Rozeznánie.*
Dījudĭco, *Rozſądzam 1. Rozeznawam.* **Unterſcheiden.** --- *Nam qui dijudicet iſthuc.* Luc. *ſyn.* Jūdico, dīſcēpto, *vel* dīſcērno, dīſtīngvo.
Dījūgātĭo, Rozłączęnie, Rozprzężenie.
Dījūgo, as, dijugo, Rozłączam.
dīlābida veſtis, *Szátá rzadká.*
dīlābĭdus, *Rozlázły, Słáby.*
dīlābor, *Roſypuię ſię, Niſzczeię, Rozbiegáią ſię, Rozłáżą ſię, Rozchodzą ſię, Rozlátáią ſię, Rozlata ſię.* **Zerfallen.** *ſyn,* ēlābor.
Dilăcĕrātio. Rozſzárpánie, Szárpánie.
dīlăcĕro, *Rozdźieram, Rozſzárpáć.* **Zerreiſſen.** *Intereatque feris dilaceratus equis.* Prud. *ſyn.* Lăcĕro, dīſcērpo, lănĭo, dīlănĭo, dīſsĕco *vide Lacero.*
dīlāmĭno, *Rozłupuię.*
dīlāncĭnātus, *á Dilancino ſub Rozſzárpáć.*
dīlānĭo, *Rozſzarpać, Roztarcháć.* **Zerflaͤcken.** *Dilaniata foras diſpergitur, interit orgo.* L. *v. Lacero.*
dīlăpĭdo, *Rozpraſzam, Przemárnowáć.* **Verzehren / verſchlaͤndern.** *Grandia dilapidans, hominumque. &c.* C. *ſyn.* Dīſpērdo, cōnſūmo. *vide Lapido.*

dīlārgior, *Rozdáię.* Dīlātātio, *Rozſzerzánie.*
dīlātio, *Odwłoká 1.* Sublewácya. **Ein Auffſchub.** *O miſeri, quos jam juſta dilatio pœna.* Mart.
dīlāto, *Rozſzerzam, 1.2. Rozwodzę ſię.* **Ausbreiten.** *Ipſaque dilatant patulos convicia rictus.* Ovid. *ſyn.* ēxplico, ēxtēndo, propāgo.
dīlātor, oris, *Odwłoczyćiel.*
dīlātōrius, *Odwłoczny.*
Dīlātrāntes, ſub Roſpieram ſię.
dīlaūdo, *Chwalę 2.* dīlāxo, *Roſkraczom.*
dilēctio, *Miłość 2.* **Liebe.** *Tantas amor terra tanta eſt dilectio noſtri.* F. *ſyn.* āmor, ſtūdium.
Dīlēctor, Miłośnik 1.
dīlēctus, ti, *Kochany.* **Geliebt.** - - - *O luce magis dilecta ſorori.* Virg. *ſyn.* āmātus, chārūs, āmicus.
dīlēctus, us, *Zbieranie.* dīlēgo, as. *Rozſyłam.*
dīlēgo, is, *unde Dilectus, us, ſub Zbieránie.*
dīlēmma, *n. Gr. Dowod 1.*
dīligens, *Pilny 1.* **Fleiſſig.** *Quem ſi terſeris aure diligenti.* (Phal.) *ſyn.* īmpiger, sēdūlus, ſtūdiōſus, īndūſtrius, sōlers, gnāvus, vigilāns, āſsidūus, āttentus. *phr.* Sēgnitiem fūgiēns. Dēſidiām ēxōſus, pērōſus. Dētēſtāns ōtia. Mūltæ sēdūlitātis hōmo. Dēſidiæ vītæ fūgiēns ōtia. Nōn tibi dēſidias mōlles, nec mārcida lūxu ōtia, nēc sōmnos gēnitor pērmīſit īnertes, īmpātiēns mōræ, īmpātiens tōlērāre moras.
dīligēnter, *Wyborem, Bacznie, Pilnie.* **Fleiſſig.** *Quidam me modo, Ruffe, diligenter* (Phal.) *ſyn.* Stūdiōſē, sēdūlo, nāviter, āſsidūē,
dīligēntia, *Brak, Pilność.* **Fleiſz.** *Curate hæc ſultis magnâ diligentiâ.* (Jamb. *ſyn.* Stūdium, sēdūlitas, īndūſtria, sōlērtia, cūra. *epith.* Laudāta, nōbilis, ōfficiōſa, gēnērōſa, fōrtis, ūtilis, bōna. *phr.* ōmnia vīncens. Tēndens ād ārdūa. Virtus quæ pūērum nōn ſinit ēſſe pigrum. Quæ mēntem ēxcitat īngēnium, acri cōrrige cēſſātos sēdūlitāte dies. Prōvida sēdūlitas, rēbusque īntēnta gērēndis.
dīligēntia minuta, accuratiſſima. *Wytwarzá.*

dīligo, *Miłuię 1. Rozeinam* **Lieben.** *Diligitur nemo, niſi cui fortuna ſecunda eſt.* Ovid. *ſyn.* āmo dēpērēo, ārdēo. *phr.* āmōre tēnēor, cāpior, ūtor, flāgro, īncēndor, *v. Amo.*
dīlōgia, gr. *Mowa wątpliwa.*
dīlōres, *ſub Streſiſty.* dilōrico, *Rozdźieram.*
dīlūcēſcit, *świta. Oświtło. Jáſna rzecz, Jáśnieię.*
dīlūcide, *Wyrozumnie, Jáſno*
dīlūcido, *Objaśniám.*
dīlūcidus. *Jaſny 1. 2.* **Sehr licht / klar.** *Dilucide expedivi, quis me oportuit.* (Jamb.) *ſyn.* Lūcidus, clārus, nitidus, pērſpicūus, cōnſpicūus, mānifēſtus, āpertus, nōtus.
dīlūcūlat, dilucūlaſcit, *Swita.*
dīlūcūlāvit, *Oświtło.*
dīlūcūlò, *Ráno, Przededniem.*
dīlūcūlum, *Swit.* **Der Morgen.** *Pudor ſit ut diluculum.* Jamb. Dim. *ſyn.* Aūrōra, lux prīma, māne. *epith.* nitidum, pērſpicūum cōnſpicūum ſplēndens, rubrum ālbūm. *hī* & fuſcis nōx hūmida trānsfūgit ālis. Nōx ūbi trānsiērit cœlūmque rūbēſcēre prīmo cœpērit. Vix sūmmos ſpārgēbat lūmine mōntes ōrta dies. ōrtūs ērat sūmma tāntūm mōdo mārgine Phœbus. Cum prīmum alto sē gūrgite tōllūnt sōlis ēqui. Tēmpus ērāt, vitrēa quō prīmum tērra prūīna ſpārgitur, & tāctæ rōre quērūntur āves. *vide Aurora Mane.*
dīlūdium, *Fryſzt 1.*
dīluo, *Rozmaczam, Rozczyniam, Rozrzedzam, Roztwarzam, Rozpuſzczam, Wniwecz obracam, Przyprawiam, Oczyściam 2. Spłokáć, Sbijam, czyi dowod.* **Saubern / abwiſchen.** *Stantia currenti diluerentur aqua.* P. *ſyn.* ēlūo, āblūo, tērgo, ābſtērgo, lāvo, *vel* cōnfūtos rēfūto.
dīlūtum, *Roztworzone, Wino mieſzáne. Infuzya.*
dīlūtum abſinthii, *Piołunek.*
dīlūtus, *Roztworzony, Rzadki 1.* **Geſäubert.** *Dilutas querimur geminet quod fiſtula guttas.* Perſ.
dīlūvialis, *ſub Powodź,* dīlūviem facio, *Rozrzedzam,* dīlūvies, *Rozmoczęnie, Powodź.*
Dīlūvio, as. Zálewá rzeká.

dīlŭvĭum, *Powodź, Potop.* Sündflusz.
Diluvio ex illo tot vasta per æquora vecti. Virg. *syn.* Illŭvĭes, ĭnŭndātĭo. *epith.* ŭndāns, hōrrēndum, văgum, răpĭdum fŭrēns, tērrĭbĭle, rădax, stŭpēndum trīste, ĭmmīte, fŭrĭōsum, præceps, sŭbĭtum, rĕpēnti, num, ĭnŏpīnum, ĭngens. *phr.* Deŭcălĭōnis ăquæ, ŭndæ Deŭcălĭōnēæ. ŭltrīces ŭndæ. ĭllŭvĭes, stăges, fātālis ăquæ, ōmnia dum lāte sĕrĭes cōnvēllit ăquārum. Quum grăvis ĭnfūso tēllus fōret ōbrūta pōnto ĭmpĭa quum plŭvĭis tērra pĕrīret ăquis. *v. Inundatio. Et fusiorem Diluvii descriptionem. lib. 1. Metamorphos.*

DIM

dĭmăchæ, *hi. Zołnierz lekki.*
dīmădĕo, *Taię 3.*
dīmāno, *as. Rozlewam, Rozchodźi się co, Słynę, Rozgłasza się,* Zerfliessen, zertrinnen. *Illacrymasse sponte dimanantibus.* (Iamb.) *syn.* Māno. prōmāno, ēmāno, flŭo, dĭfflŭo, prōfĭcīscor.
dīmēnsio, *Rozmierzánie,*
dīmēnsum, *idem,* dēmēnsura.
dīmēnsus, *a, Rozmierżony, Wymierzony.* Abgemessen. *Omnia sint paribus numeris dimensa viarum.*
dīmētātus, dīmētītus. *Wymierzony.*
Dimĕter. *versus, duo metro, 1. duas mensuras habens, sed pedes quatuor.*
dīmētĭor, dīmetor, *Dźielę 1. Ráchuię 1. Mierzę 1. Rozmierzam.* Abmessen. *syn.* Mētĭor mēnsūro, dēfīnĭo,
dīmĭcātĭo, *Potyczká, Niebespieczeństwo.*
dīmĭco, *Potykam się, Rozpieram się.* Streiten/ fechten. *Ut vineam, toties dimicuisse pudet* Ovid. *syn.* Pūgno, cērto, dēcērto, cōnflīgo, cōngredĭor. *v. Bellum gero, & Pugno.*
dīmĭdĭātus, dimidiatum, dimidium, *Poł.* In zwey getheilt, --- *Vas vini dimidiatum.*
Dimidio, as, Połowicę czynię. (Enn.
dīmĭdĭum facio, *Dwoię.* Das halbe. *Dimidium cura debet habere tuæ.* Ovid.
dīmĭdium supra tres, *Połczwártá.*
dīmĭnuo, *Umnieyszam, Uymuię, Poniżam,*
Ponieważam, Wybiiam, Zbiiam, Mindern/ ringern/ *Diminui si qua Numinis ira potest.* Ovid. *syn.* Mĭnŭo, ĭmmĭnŭo, āttĕnŭo, ēxtĕnŭo, dētrăho, tōllo, rĕsĕco, dēmo, aūfĕro
dīmĭnuitur, *Ubywa.*
dīmĭnutĭo, *Umnieyszenie, Uyma, poniżenie.*
dīmĭnūtĭo mentis, *Szaleństwo, Zapámiętywam się.*
Diminutiva verba sunt, quæ thematis significationem minuunt: ut Sorbillo, Catillo. (luti.
Diminutivum Nomen, quod minuit significationem Ab
dīmĭnūtus, *Niecáły & sub Nátyraná.* Gemindert *Deficit pastor grege diminuto.* Saph.
dīmīssĭo, *Odprawká 1. 2. Rozestánie.*
Dimissoriæ litera, Swiádeczny list, Formary.
dīmissus, *Odpráwiony.*
dīmītto, *Rospuszczam 1. 2. Puszczam, Wypuszczam 1. Opuszczam 1. 2. Rozsyłam, Odpráwiam 2. Upuszczam 2.* Hinweg schicken gehen lassen. *Dimisitq; animam nobiliore rogo.* M. *syn.* Mītto, ōmītto, āmītto, rĕmītto, dēpōno.
dīmītto circa, dimitto circum, *Obsyłam.*
dīmŏvĕo, *Oddalam, Odpycham, Składam winę, Poruszam, Rozruchác.* Verrücken. *Æthere se mittit. spirantes dimovet auras.* Virg. *syn.* Pēllo, dēpēllo, pūlso, rēmŏvĕo, dējĭcĭo.
dīmŏveor, *Odmieniam, Náwodźić się dáię.*
dĭmyxos, *Gr, sub Lampowy nosek.*
dīnosco, *idem* dignosco.
dīnŭmĕrātĭo, *Wyliczánie item* dinumeratio. *Cic. Figura Oratoria.* Enumeratio. *eadem.*
dīnŭmĕro, *Liczę, Odliczam, Płácę.* Abzehlen. *Tempora dinumerant, nec me, &c.* Virg. *syn.* Nŭmĕro, ēnŭmĕro, rĕcēnsĕo, pērcēnsĕo.
dĭŏbŏlāris, *Dwupieniężny Podły.*
dĭŏbŏlus, *subst. sub Szelągi cztery,*
dĭŏbŏlus, *adiect. Podły.*
dioctæ. diogmitæ. dioctōnitæ, *In Gr. Zołnierz lekki.*
Diœcēsis, *is, eos, Gr, Biskupstwo 2. Powiát.*
dĭœcētes, *a, m, Gr, Sprawcá.*
dĭŏmēdēa avis, *Rybitw.*

dionysia, orum Mięsopust.
dionysiacus Gr. Kuglarz.
dionysias, adis f. Gr. Kámień od piiáństwa.
dionysonymphas, adis Gr. Winne ziele.
diopetes, eos adiect. Gr. Zába dzdzowa.
diopira, gr Rura. diopitrice es. gr. Perspektywá.
Diorismus figura, eadem Aphorismus.
dioryx, ygis gr. Row 2.
diora, æ. gr. Bania 1. Kruż.
diox, ocis, fm. Wyż.

DIP

diphtera, Gr. Pargámin Kożuch.
diphtongus, Gr. Dwugłośna litera. duos sonos habens Diphtongus Grammaticorum, duas vocales in unam syllabam coniungit, duosque habent phtongos, i, sonos, etiam ae, oe, ei, cum apud Poëtas dissolvuntur. Diomed.
diphris, diphyis eos. Gr. sub Mięszániec.
diphryx, ygis Gr. Mośiężne odmioty.
diplasiasmus, Gr. Dwoistość. Item figura Orthografica, quam alii Epenthesin vocant.
Diple. apud Cicer. & Græcos nota trianguli imperfecti ▷ L inmargine apposita aliquid dignum observatione indicans varias eius formas, leges apud Isidorum.
diplinthius, gr Ściáná we dwie cegle.
diplois, idis f. gr. Szata podszyta.
diploma, tis, gr. Buła 1. Mandat, Alembik, Paszport, Podwoyny list.
diplomatica officina, Káncelárya.
dipnitis, idis gr. Szátá biesiádna.
Dipodia, Mario Victorin. Ratio metiendorum versuum pedibus binis pro una mensura computatis ut Monopodia singulis pedibg singulas mensuras cõstituentil us.
Dipondiarius, Dipondium, idem Dupondiarius. &c.
dipsacus m Gr Szczeć 1. 2. 3. Gręplá, ciernie 3. Uryny ćieczenie, Pragnienie czyniący.
dipsas adis, gr. Wąż maluczki.
dipseticus, gr. Prágnienie czyniący.
dipteros, vel us, hic, hæc. gr. sub Filarowanie.
Diptoton, Nomen, quod duos tantum casus diversos habet, ut Fors, forte, Verva, verubus. Priscian.
diptycha, orum, gr. Reiestr, Książki kámienne.
diradio, Rozprowadzam, Rozczepierzam, & sub Promienie wypuszczam.

diræ, hæ & diræ exsecrationes. Przeklęctwo Die unsinnige hellische Weiwwer / At procul ut Dira stridorem agnovit, & alas. Virg. v. Furiæ
directorius, Złodźiey.
directe, directim, directo. Prosto 1. 2.
directio Prostowánie Rychtowánie, Tynkowánie.
directum. Prost. directura; Tynkowánie.
directus, ti. Prosty 1. Recht. Inque vicem modo directo contendere passu. T. syn. Rectus.
diremptio, sub Rozdáię & Przeglądam.
diremptus, us Rozerwánie, Rozłączenie.
direptio, Rozszarpánie, Roztárgánie, Szarpanie, Pustoszęnie. direptor, Rozboynik, Łupieżcá, Pustoszyćiel.
direptus, us, Rozboy. Geraubt Illas direptisq; comis, tunicisq; solutis. P. syn. Raptus, ereptus.
diribeo, Rozdáię, Rozćinam. diribitio, Rozdawánie. diribitor, Kráyczy, Rozdawácz.
diribitorium, Popisu żołnierskiego mieysce, Okaski mieysce, diribo, is Rozdaię.
dirigeo, Martwieię. Von Kalt erstarren. Diriguit visu in medio. &c. Virg.
dirigo, Kieruię, Zmierzam, Miarkuię, Prostuię, Mierzę 2 Nárychtowáć, Składam grot, Szykuię, Rozćinam, Tynkuię. Richten, ordnen. -- Certoq; hastilia dirigit ictu. Virg. syn. Rego, ordino, compono, dispono, vel tendo.
dirimo, Rozwadzam, Rozrywam, Przerywam 1. 2 Roztrzygnąć, 2. Rozeymuię, Dźielę 2. Zwłaczam 1. Odkładam, Przeglądam, Targam 1. Voneinander scheiden / trennen. Et qu: caruleum dirimebat Nerea Delphin. Pers. Syn. Divido, distraho, separo, decido.
dirimor, Odległy iestem.
diripio, Rozrywam, Rozchwyćić, Rozszarpáć, Roztárgáć, Targam 1. Plondruię, Wyłupuię y Pustoszę. Plündern, rauben. Non audituri diripuere Noti. Prop. syn. Rapio, prædor, deprædor, populor, depopulor, vasto. Vide Prædor

dīrĭtas, *Nieludzkość, Srogość. Okrućieństwo, Surowość.* (gam 1.
dīrūmpo, disrumpo, *Rozrywam, Przerywam*
dīrūmpor, *Pádam się, Pukam się, Rospuknąć.*
dīrūncĭo, *Chędożę, Wyczyśćić.* (się.
dīrŭo, *Rozwalam.* Niderreissen *Diruit ædificat mutat quadrata rotundis.* Hor. *syn.* Dīrĭpĭo pērdo, ēvērto, dēstrŭo. *v. Everto.*
dīruptĭo, *Rozerwánie, Rospuknienie,*
dīruptus, *Przepukły*
dīrus, *Okrutny Srogi, Strasżliwy.* Grausam. *Custodes lecti, Phœnix, & dirus Vlysses.* Virg. *syn.* Crūdēlis, sævus, dūrus, atrox.

DISC

Dīs, *Præpositio Inseparabilis; ut Polonica. Bez.*
dīs, *Nomen adject: comm. & hoc dite, Bogáty.*
dīs, *substant. Lucyfer. Noctes atq; dies patet atri, janua Ditis.* Virg. *v. Pluto,*
dīscălcĕātus, *Bosak* 1. discalceō, Zzuwam.
Discăpēd no, Rozczepierzam.
discăvĕo Chronię się.
dīscēdo, *Odchodzę* 1. *Rozbrát czynię, Rozstępuię się.* Przestáię 1. *Rozroznili się, Rozchodzę się, Zápámiętywam się, Umieram* 1. Wegziehen/weichen. *Tecum discedit, si tu discedere possis.* Ovid. *syn.* ăbĕo, ēxĕo, cēdō, rĕcēdo. ēxcēdo, fūgĭo, ēffūgĭo, mīgro, dēmīgro, dēcēdo, *vide Abeo.*
dīscēptātĭo, *Spor, Przegadywánie się.*
dīscēptātĭūncŭla, *Przegádywánie, ćwiczenie*
dīscēptātor *Jednacz, Rozsądnik, Roziemcá*
dīscēpto. *Rospieram się, Przegadywam się, Rozsądzam, Roztrząsam, Práwuię się,* Disputiren/streiten, *syn.* Dīspŭto, cōntēndo, cērto, dēcērto.
dīscērno, *Rozeznawam, Rozeymuię, Dźielę 1.* Vnterscheiden. *-- tenui telas discreveras auro* Virg. *syn.* Dījūdĭco, dīstīngvo, īntērnōsco, pīvĭdo, dīscrīmĭno.
dīscērnĭcŭlum, *Rożność. Przedźielnicá.*
dīscērpo, *Drápię 1. Rozdźieram, Roztárgáć, Rozszárpáć.* Zerreissen. *syn.* dīlăcēro, lănĭo, dīlănĭo, dīssĕco, dīscīndo, lăcēro. *v. Lacero.*
dīscērptĭo, 4. *Esdræ* 12. *Rozszárpnienie, Roztárgnienie.*
dīscēssĭo, *Odeśćie, Rozwod.*
dīscēssus, *us, Odeśćie, Odiazd, Rozstánie, śmierć* 1.
dīscĕus, *ei. Gr. Miotłá ná niebie.*
dīscĭdĭum, *Rozłączenie, Rozstánie, Rozbrát, Rozwod, Przedział.* Zwytracht. *Discidium parere. & nexum dissolvere posset.* Lucr.
Discido. Plaut. idem Discindo.
dīscīnctus, *Rozpasany, Niedbáły 1, Niewieśći 2. żołnierz wytrąbiony.*
dīscīndo, *Rożćinam Rozrywam, Rozdźieram 1 Przerębuię, Stukuię 1. Przekrawam, Przećinám.* Zerschneiden. *synt* Scīndo, sĕco, dīscērpo, dīvēllo. *v. Scindo,*
dīscīngo, *Rozpásuię, Odpásuię, Składam kogo.*
dīscīplīna, *Cwiczenie 1. Káránie. Karność 1. 2. Wychowanie, Uczęnie, Nauka 1. Przykład, Dyscypliná.* Lehr/Zucht. *Donec ad angustæ pia munera disciplinæ: syn.* Dōctrīna, ārs scīentĭa. *v Artes.* Sci *syllabam corripuit Prudentius, nam anceps est,*
dīscīplīnābilis, *Náukom służący, Poiętny*
Dīscīplīnālis disciplinosus. ćwiczony, Kárny.
discīpūnatus, Cwiczony. Disciplinatos discessit promere fructus. Asc.
discipul. tus. sub Uczęń (Poiętny.
dīscīpūlus, *Uczęń.* Ein Lehrjünger. *Duc age discipulos ad mea templa tuos.* Ov. *syn.* Aūdīto.
dīsclūdo, *Przedźielam, Odłączam, Dźielę 2.* Entschliessen. *Tum durare solum, & discludere. Nereæ ponto.* Virg. *syn.* Dīsjūngo, sēpāro, *vel* rēclūdo,
dīsclūsĭo, *Przegrodá, Oddźielenie.*
dīsco, *Uczę się, Wyrozumiewam, Zrozumiewam.* Lernen. *Iam didici Geticè. Sarmaticeq; loqui.* Ovid. *syn.* ēdīsco. āddīsco, pērdīsco, pērcīpĭo, cōgnōsco, *phr.* ārtĭbus īngĕnŭīs văco. Mūsas cōlo stūdĭis īntēndēre mēntem. Stūdĭis dăre tēmpora, Mūsis sērvīre. *v. Seudeo.*
dīscŏbŏlus, *sub Kámięń.*
dīscŏlor, *adiect: omne, discolōrĭus, discolorus Re.*

zny, Pstry. Manchecleyfärbig. *Calculus hic gemino discolor hoste perit.* M. *syn.* Colore dispar varius, dissimilis, diversus.

discondūcit, *Szkodźi.* *disconvĕnit*, *Niezgadzam się.* *discooperio*, *Okrywam.* discōquo, *Rozwarzam.* *discordābilis*, *Niezgodny.*

discordia, *discorditas.* *Niezgodá.* Uneinigkeit/ Zwytracht. *---Sociiq; comes discordia regnis.* Stat. *syn.* *syn.* Dissensus, dissensio, dissidium, certamen, contentio, rixa, prælium, lis, seditio, pugna. *epith.* Demens, effera, ferox, exitialis, flagrans, invida, crudelis, sæva, præceps, barbara, amens, litigiosa, immitis, fera, effrenis, bellica, funesta truculenta, atra, inhumana, immanis, feralis. *phr.* Lacero discordia crine. Vipereum crinem vittis innexa cruentis, infidos agitans discordia fratres. Repens discordia surgit. exoritur trepidos inter discordia cives. Regibus incessit magno discordia motu. Tum magis increscunt animis discordibus iræ. Scinditur, incertum studia in contraria vulgus & bellum, belliqne parens discordia, & iræ, regit flagrans discordia cives *vide Seditio.*

Discordialis, discordiosus, & discordis is, Niezgodny.

discordias facio, *Wádzę drugich.*

discordo, *Niezgadzam się*, *Rożny iestem*, *Rozrożnili się.* discors, *Niezgodny.*

Discredo, apud SS. Scriptores. pro non credo. Et forma Plautus usurpavit Disconducit. & Horat. Disconvenit.

discrepans, *Zádźierąiący.* (*zła.*

discrepantia, *Niezgodá. Rożnienie*, *Proporcya*

discepite, *Niezgádzam się.*

discrepo, *idem & Rożnię*, *Zádźieram*, Odstępuię, *Rozrożnili się.* Zweytrāchtig/ uneins seyn. *Vt signum à signo, sic á se discrepat ipso* M. *syn.* Dissentio, dissideo, disto, absum, *vel* differo: sum dissimilis, dispar

discrete, *discretim*, *Rozdźielnie.*

discretio, *Rożność.* *discretor*, *Rozsądnik.*

discretus, *Rozdźielny.* Unterschieden. *Hic ubi discretas insula rumpit aquas.* Ovid. *syn.* Distinctus: divisus, disjunctus, remotus.

discrimen, *Przedział* 1. 2. *Rożność*, *Niebespieczeństwo. Spor* 1. *Brak*, *Spárá.* Unterscheid. *Compositum discrimen erit, discrimina lauda.* Ovid. *syn.* Dissidium, *vel* periculum. *epith.* Sævum, durum, anceps, lethale, dirum. *vide Periculum.*

discrīminale, *Przedzielnicá.* *discrīminātim*, *Rożnie.* *discriminatio*, *Rozłączenie*, *discriminator*, *Przedźielacz*, *Dźielcá.* discriminatus, *Rozdzielny.*

discrimino, *Rożnym czynię*, *Dźielę* 2. Unterscheiden oder entscheiden. *--- Et picto vestes discriminat auro.* L. *syn.* Distingvo, discerno.

discrucio, *Męczę* 1. Gepeinigt/ geplaget werden. *An forte me à domina vertice discrucior.* Ov. *syn.* Crucio, torqueo, vexo, *v. Crucio, Affligo.*

discrucior, *Bieię* 2. *Gryzę się.*

discubitorius, *Lezeniu służący.*

discubitus, *ûs.* *Siedzenie u stołu.*

discubo, *as.* *Leżę* 2.

discumbitur, discubitum itur, *Siadáią.*

discumbo, *Siedzę u stołu.*

discuneo, *Klinem rozbiiam*, *Szczepam.*

discupio, *żądam.*

discurro. *Przebiegam się*, Przeieżdżám się 2. Rozbiegáią się, Rozważam 1. Rozwodzę się *Dyskuruię.* Herum rennen. *Ilicet in muros tota discurritur urbe.* Virg. *syn.* curro, concurro, accurro. *v. Curro.*

discursatio, *Buiánie.* discursator, *Przebiegacz*

discursim, *Tám y sam*, *Prętko.*

discursio, *discursitatio*, discursus, *ûs*, *Przebiegánie*, *Wyćieczká.*

discurso, *Przebiegam się.*

discus, *gr.* *Kamień ćiskániu służący*, *Misá płáska.*

discussio, Roztrzasanie, *Rozpędzánie*, Rozrywánie, Rozlegánie, *Bádánie*, Ráchunek.

discussor, *Badácz*, *Podskárbi*, *Popisowy* 2.

discussorius, *Rozpędzaiący.*

discutio, Rozpędzam, Rozbiiam 1. *Przerywam* 1. Roztrzeźwić. Er oder zerschürten. *Vincula rumpamus, juga discutiamus eorum.* Paul. *syn.* Dispello, removeo, tollo, *vel* excutio, agito, quatio, quasso, *vel* examino. *phr.* pallentes discutit umbras. ut primum discussæ, & lux reddita menti est.

disdiapason, Gr. *Harmonia musica constans ex duabus octavis*, *Daleko 1.*
disertè, disertim, *Wyráźnie*, *Wymownie.*
disortio, onis, *Dział*, *disertitudo*, *Wymowá.*
disertus, *Mowny 1. Wymowny.* **Wol beredt.** *In causa facili, cuivis licet esse diserto.* Ovid. *syn.* Facundus, eloquens. *v. Eloquens.*
disertus leporum, *żártowny.*
dishiasco, *Rozczosnąć się.* disjecto, *Rozrzucam*, disjectus, *us*, *Rozrucenie.*
disiicio, *Rozrzucam*; *Roztarcháć.* **Zerwerffen.** *Disjicit. & sparso late rigat.* Virg. *syn.* Dissipo, spargo, dispergo.
disjunctio, *Rozłączenie*, *Rozbrat.*
disjunctim, *disjunctivè*, *Rozdzielnie.*
disjunctivus, *Rozłączáiący.*
disjunctus, *Odległy.*
disjungo, is, & disjugo, as, *Rozłączam. Rozprzągam*; *Wyprzągam*, *Odłączam*. *Odrażam*, *Rozbrat czynię.* **Absonderen.** *syn.* abjungo, divido, separo.
disjungor, *Odległy iestem.* *disortio, onis*, *dźiał.*
dispalesco, *Rozgłasza się.* *A breve à Palam. nisi velis ducere à Pala, as, quod innuit Lambin. nam tuus longum esse.*
dispalo, *Rozpędzam.* dispalor, *Rosprasżáią się. Rozbiegnią się*, *Rozłażą się.*
dispando, *Rośćiągam*, *Rosposćieram*, *Rozczepierzam.*
dispansus, *sub Rośćiągam.*
dispar, *aris. omne*, *Rożny. Nierowny 2.* **Ungleich.** *Est mihi disparibus septem compacta cicutis.* Virg. *Dissimilis.*
dispar, *Nierowny 2.*
dispareo, *Znikam.* **Verschwinden.** *syn* Non amplius appareo, aspectu me subtraho, aspectum fugio, evanesco. *v. Evanesco.*
disparilis, *Rożny.* disparilitas, *Rożność.*
disparilìter, *Rożnie.*
disparo, *Rozłączam*, *Rosprasżam.* **Sondern.** *Itineris pergentes, alium in aliam disparat.* Jamb. *syn.* Distingo, sejungo, separo.
disparor, *Uchodźić sćiáná.*
dispartio, Dispartior, *idem* Dispertio &c.

dispactis, *sub* Rośćiągam. (*Klubá.*
dispactos, *s. alioqui adjectivum est comm. Gr. sub*
dispectio, *Przeczuwánie.*
dispectus, *us*, *Rozważánie*, *Przeglądánie 2. Upátrowánie*, *Rozsądek 2.*
dispello, *Rozpędzam* **Vertreiben.** *Dispulerat penitusq; alias advexerat oras.* Virg. *syn.* Discutio, disjicio, pello, expello.
dispendiosus, *Szkodliwy.*
dispendium, *Koszt. Szkoda.* **Verlust/ Schade.** - - *Ne qua mora fuerint dispendia tanti.* Virg. *v. Damnum.*
dispendo, *dispenno*, *Rośćiągam*, *Rozkraczam się*, *Dźielę 1.* *Rozczepierzam.*
dispensatio, *Spráwowánie*, *Száfowánie.* *Rozłożenie*, & *sub Dyspensacya.* *Przywiley.*
dispensator, *Szafarz*, *Podskárbi.*
dispenso, *Száfuię*, *Rozkładam*, *Rozdáię*, *Sporządzam*, *Dziele 1.*
dispercutio, *Rozbiiam 1.*
disperditio, *Zgubá*, *Burzenie 1.*
disperdo, *Rozprasżam*; *Utracam*, *Wniwecz obpanam*, *Przemárnowáć.*
dispereo, *Ginę*, *Niszczeią.* **Verderben.** - - *Inferior pars horum disperit. omnis.* L.
dispergo, *Rozrucám*, *Rospędzam*, *Rosprowadzam*, *Rozgłaszam*, *Rospryskáć.* **Ausspreiten.** *syn.* Spargo, dissemino, diffundo, effundo, projicio.
dispergor, *Rozpierzchnąć się.*
dispersè, dispersim, *Tu y owdźie.*
dispersio, dispersus, *us*, *Rosproszenie.*
dispertio, dispertior, *Dźielę 1. 3. 4. Rozdáię*, *Dwoię*, *Rozbeiam 1.*
dispesco, *Dźielę 2. Odległy iestem*, *Zganiam. Przedźielam.* dispessus *sub* Rozćiągam
Disphendowena, corr. Diasphendone.
dispicientia, *Upátrowánie.*
dispicio, *Upátruię 2. Przypátruię się*, *Rozważám.* **Besehen.** *Dispicit omne nemus &c.* Ovid. *v. Aspicio.*
Dispico, as. pro dispicio priscum. sub Przeglądam

displicentia. displicina Mierziączka. Melankolia.
displĭceo, *Niepodobam się, Nie miło mi 2. Omierznąć.* Mißfallen. *Pœna est, quam tanto displicuisse viro.* Ovid. *syn.* Nōn plăceo, nōn ărrĭdeo, sum ŏdĭosus, ĭngrātus, ĭnjūcŭndus. *phr.* Aŭrĭbus ĭngrātum cārmen, ŏcŭlos ĭnhŏnēsta ŏffēndit ĭmāgo ănĭmos, ŏffēndit & aŭes ĭncŭltum cārmen.
displĭco, *Rosplatam,* displōdo, *Rozbiiam 1. Klaskam.* displōsus, *sub Puka się.*
displŭvĭātum tectum, *Dách nie dwoisty.*
dispŏlĭābŭlum, Rozboynia. *Piwnica 1. sed propria voce* Odzieralnia.
Dispŏlio, *Petroni. idem* Despolio.
Dispondéus, i. dupeiex spondeus. per quatuor longis syllabis constans, ūt Contemplantes.
dispōno, *Rozkładam, Sporządzam, Rozsadzam.* Ordnen. *Et quinq; in partes totus disponitur orbis.* Tib. *syn.* Cŏmpōno, dĭrĭgo, ŏrdĭno
dispŏsĭtò, *Rozłożenie, Rozdzielnie, Porządnie.*
dispŏsĭtĭo, *Rozłożenie, Postánowienie 2.*
Dispositor, Rozkładácz. *dispositura Rozłożenie*
dispŏsĭtus, *us, Rosprawianie.* Wol geordnet. *Dispositi in turmas, &c.* Stat.
dispŏsĭtus, *ti. Sporządzony, Porządny, Rozsadzono konie.*
dispŭdet, *Wstydzę się, żal mi.*
dispŭlvĕro, Ścieram 3. Rozrzucam, Rosypuię.
dispunctio. Rachunek. *dispunctor,* Ráchownik.
dispŭngo, *Przeplatam,* Ráchuię 1. 2.
dispŭtābĭlis, *Wątpliwy 2.*
dispŭtātĭo, *Przegádywánie, Rozmowá.* Ein Disputation. *Quidquid decenter docta disputatio.* (Jamb.)
dispŭtātĭuncŭla, *Przegádywánie.*
dispŭtātor, *Gádácz.*
dispŭto, *Przegádywam się, Roztrząsam.* Disputiren. *Quod optimum sit disputat convivium.* Jamb. *syn.* Dĭscēpto, cŏntēndo, rĭxor, *vel* dĭsĕro.
dĭsquīro, *Dowiáduię się.* Vmbsuchen / nachforschen. *Verum hic impransi mecum disquirere cur hoc?* H. *syn.* Quæro, ĭnquīro, scrūtor, ĭnvēstĭgo
dĭsquīsĭtĭo, *Bádánie.*
disrāro, as, Przerzedzam. Rozrzedzam.
Disrumpo, *idem* Dirumpo. *Dissāvior, idem* Dissavior, *Disscindo, idem Discindo*
dissēctĭo, *Rozcięcie.*
dissĕco, *as, & Dissico, is, priscè Manutius. Putean. Colui.* Rozcinam, *Rozbieram 2.* Zerschneiden. *Offam molaris dissecarent invidi.* (Iamb.) *syn.* Sĕco, lănĭo, dīlănĭo, dĭscĕrpo, scĭndo, dĭscĭndo. *vide Lacero.*
dissēmĭno, *Sieię 2. Rozgłaszam, Rospraszam* Hin und hersäen, außsprengen. *syn.* Sēmĭno spărgo, dĭspergo, dĭssĭpo. *Metap.* vūlgo, dĭvūlgo.
dĭssēnsĭo, dissensus, us, *Niezgoda. Rosterk.* Zwytracht. *syn.* dĭscōrdĭa, dĭssĭdĭum, dĭssēnsus. *vide Discordia.*
dissēntāneus, *Niezgodny.*
dissēntĭo, *Rożnię, Niezgadzam się, Rozrożnili się.* Anderst gesinnet seyn. *Tres mihi convivæ prope dissentire videntur,* H. *syn.* Dĭscrĕdo, dĭssĭdĕo vărĭo.
dissēpimēntum. dissēptum, *Przegrodá, Błoná*
dissēpĭo, *Przegradzam, Dzielę Rozgradzam.*
dissĕrēnat, *Wyiáśnia się.*
dissĕro, *evi, Rozsiewam, Rozsadzam, sieię.*
dissĕro, *rui, Mowię, Rostrząsam, Przegádywam się.* Ein lange Red halten. *Infantum piscerne animos, & dissere quales.* P. *syn.* Lŏquor, narro, ēnārro, dīco, ēdĭssĕro, *vel* dĭspŭto, dĭscēpto.
dissĕrpo, Rozłażą się. dissĕrtātĭo, *Spor.*
dissĕrto, *Sprzeczam się. dissico as.* dĭssĭco, *is, Rozcinam.* dĭssĭdēntĭa, *Niezgodá.*
dĭssĭdĭum, *idem & rożność, rożnienie, rozbrat, rozłączenie rozwod.* Uneinigkeit. *Dissidium non est hoc sed proculeia, lucrum est.* M. *vide Discordia.*
dĭssĭdeo, *Niezgadzam się, rozrożnili się.* Vneins seyn. *Matris ab ingenio dissidet ille suæ* Ovid. *syn.* Dĭssēntĭo, dĭscrĕpo, dĭscordo.
Dissignator, Dissigno, lege Designo.
dĭssĭlio, *Rozskákuię się, Pádam się, rospuknąć się, rozpierzchnąć się, rosypuię się*

 Zerspring

Zerspringen/ *Dissiluisse ferunt, cum protinus utraq; tellus*, Virg.

Dissimilaris pars, apud medicos. 1. Dissimilis.

dissimilis, *Rożny*, Ungleich. *Illis dissimiles, & nostro tempore natæ.* Juv, *syn.* Nōn sĭmĭlis, ābsĭmĭlis, dĭspār, īmpar, divērsus, vārĭus, dĭscrēpans, ĭnæqālĭs.

dissimiliter, dissimili ratione, *Rożnie.*

dissimilitudo, *Rożność.*

dissimulamentum, *Zmyślánie 1.*

dissimulanter, dissĭmŭlātim, *Nieszczerze Zmyślnie.*

dissimŭlāntia, *Zmyślánie 1. Zart 3.*

dissĭmŭlātio, *Nieszczerość*, Szyderstwo, *żart Przeglądánie 3. Zmyślánie 1.*

dissimŭlātor, *Zmyślacz.* Vergäller. *Nam mihi iam notus dissimulator eris.* H.

dissimŭlo, *Zmyślam*, *Przeglądam*, *Pokrywam*, *Pokazuię 2. Zámilczeć.* Verhälen/ durch die Finger sehen. *Dissimulare etiam sperasti, perfide tantum.* Virg. *syn.* Fīngo, sĭmŭlo; ŏcculto, cōnnīveo. *phr.* Fŭerat sĭmŭlāta mēnte lŏcūtus. Trīsti fingĕre mēnte jŏcum, ĭmĭtārı gaūdĭa falsa. Spēm vūltu sĭmŭlat. Dissĭmŭlāre ĕtĭam spērāstı pērfide tāntum posse nĕfas, tăcĭtusque mĕa discēdĕre tērra.

dissipābilis, *Rosproszysty*, *Rozstępny.*

dissĭpātĭo, *Rozproszenie*, *Rozsypánie*, *Rospędzánie*, *Rozrzucánie*, *Rozrywánie.*

dissipator, Rosproszyćiel.

dissipātur, Rozchodźi się Rozsypuie się 2. 3. *Ná stronę idźie.*

dissīpĭum, *Błoná 3. syllaba si longa à Dissepio quasi dissepium, nam prisci has vocales commutabant.*

Dissīpo, Rospraszam, Rozrzucam, Rozgłaszam, Rozpędzam, Przemárnowáć, Sieię 2. Zerstreuen/ *Fulmineo celeres dissipat ore canes.* Ovid *syn.* Spārgo, dīspērgo, dīsjĭcio, *vel* cōnsūmō. ābsūmo, pērdo, profūndo.

Dissīpor, Rászypuię się, 2. 3. Rozpierzchnąć się.

Dissĭtus, *Odległy*, & *sub* Rozchodzi się. Abgelegen/ *Cetera pars animæ per totum dissita corpus.* L. *syn.* Rĕmōtus, dīsjunctus, distans.

Dissŏciabĭlis, Rozdźielny, Rozłączysty, Rożny.

Dissociātio, Rozłączenie *Przećiwność.*

Dissŏcio, Rozłączam Rozrożniam. Absondern. *Dissociata locis concordi pace ligavit.* Ovid. *syn.* Disjūngo, sēpăro, sēpōno, sēgrēgo.

Dissŏcior, Rozbrat czynię.

Dissŏlūbilis, *Łacny do rozwiązánia*, *Skáźitelny.*

Dissŏlvo, Rozwiązuię, Rozbrat czynię, Roztapiam, Płácę 1. Kásuię, Rozprawiam się, Rosypuię 2. Odpráwiam 2. Zbiiam dowod. Długi płácę, Oczyśćiam. Afflösen. *syn.* Sōlvo, rĕsolvo, dīlŭo, *vel* ăpĕrĭo, reclūdo, *v.* ĕxpĕdĭō.

Dissŏlvor, *Rosypuię się 2.*

dissolute, *Niedbále.*

Dissŏlūtio, Rozłączenie, Rozwalenie, Rozwiązánie, Rosypánie, Rospustá, *Odpor słowny*, *Oczyśćienie 3. Niedbálstwo śmierć.*

Dissŏlūtus, Rozwiązány, Rozrzutny, Rospustny. Auffgelöst/

Dissŏnantia, *Zadźieránie.*

Dissŏno, *Niezgadzam się*, *Zádźieram.*

Dissŏnus dissonorus, *Niezgodny*, *Niestroyny*, *Zádźieráiący*, Rożny, & *sub Głos 11.* Ubel lautend, *Dissona quàm vario flectant ad murmura cursus.* Ovid *syn.* ābsŏnus, non consŏnus, dīscōrs, dissidens.

Dissortio onis. Dźiał.

Dissuādĕo, *Odradzam 1.* Wierathen/ *Hinc dissuadet amor, victus pudor esset amore* Ovid. *syn.* Dēhŏrtor, dētĕrrĕo.

Dissuāsio, *Odradzanie.*

Dissuāsor, dissuāsorius, *Odradzáiący.*

dīssuāvior, *Cáłuię. Dissulcus*, Rozdwoiony.

dissulto, Rozpierzchnąć się Rozkákuią się, *Mijá się.*

dissuo, *Porzę* Rosparzam 1.

Dissūpo priscum idem Dissipo.

dissȳlābus, *idem dissilabus infra.*

DIST

distābesco, *Táię 3.* distædet, *Utęsknie sobie.*

distans, *Odległy.*

distantia, Odległość. Unterscheid/ Weiter
syn. Spatium, discrimen.
Distega, a vel Distega, orum, gr. Dwupiętry.
distendo, Rościągam, Rozdźiewiam, Rozrywam 2. Rospieram, Nátykám, ciągnę 1. 3. *Distendo*, Rościągam, Rozczepierzam.
distensio, *Rozerwánie 3. Zabáwá.*
distentio neruorum, *Kurcz,*
distento, *as* Rospieram, *& in Nabieráią.*
distentus, *ûs.* Nádęcie, Rośćiągnienie.
distentus, *ti à distendor, Opukáły, pełen, Obiadam się.*
distentus, *ti à distineor, Zábáwiony.*
distermino, *Dźielę 2.*
Disterno, śćielę rospośćieram.
distero, Rozćieram, *Wiercę 2.*
distichia, *gr. Włosow wyrastánie, &c.*
distichon, *carmen Mart. duobus versibus constans,* Zween Reymen/ *Si quando ex nostris disticha pauca legis.* Mart.
distichus, *adiect. m. gr. Dwoyrzędy.*
distillarius, *Wodek Palacz.*
distillatio, *Rymá, Wodki palenie.*
distillo, *ćiekę 2. Puszcza drzewo.*
Distimulo idem destimulo.
distincte, *Rozdźielenie.*
distinctio, Rozdźielność, *rozłączenie, rożność,* Rozeznánie, *Dźiał, Punktowánie.*
Distinctor Sędźia 1.
distinctus, *Upstrzony, Nakrapiany, rożny iest.*
distinctus auro gemmis *Haftowány.*
distinctus, *us Upstrzenie,* Rożność.
distineo, *Rozrywam kogo, Bawię kogo* Hinndern/ auffhalten. *Quae tuto tibi magn, volant, dum distinet hostem.* Virg. *syn.* Teneo retineo detineo tardo moror, remoror, vel mitineo detineo tardo moror, remoror, *vel* mipedio occupo.
distineor, Rozerwány *iestem, Zábáwionym,*
distinguo, Rozłączam, *rozdźielam, rozeznawam Przedźielam*, Przeplatam, Pstrzę, Zdobię, Dźielę 2. *Osadzam 2. Sadzę* 1. Unterscheiden/ *syn.* discerno, discrimino, *v.* separo, *v.* vario.
Distisum pro distasum, priscum Gest.
Disto, as idem, & Rożny *iestem.*
distorqueo, *Wykrzywiam 2. Wywracam 3.*
distortio, *Krzywość Nakrzywienie,*
distortis talis, *Krzywonogi.*
distortus, *Krzywy, Wykrzywiony Szpetny,*
distractio Rozbrát *Rozerwánie 3. Rozrożnienie. Rosprzedanie.*
distractor, *Przedawácz,*
distractus, *ti Rozerwany.* Zerrissen/ *syn* abstractus, divulsus. disiunctus.
distraho, Rozrywam *2.* Przerywam *1. rostrzygnąć. Przedáię,* Rosprzedawam. Verziehen/ verhandlen/ *Distrahitur magis hoc magis est, ut cernere possit.* L, *syn.* Separo, sejungo, disjungo, diuello, diduco, abstraho.
distrahor, *Rostáię się, rozruzníli się, rozerwany, Nigo tam, nigo sam.*
distribuo, Rozdáię *rozliczam, rozkładam Dźielę 3.* Auß und zertheilen. *Distribuenda pios hominum mandavit in usus* M. *syn.* Divido partior, dispertior, tribuo.
distribute, Rozdźielnie, distributio, Rozdawanie. *Dźiał.* distributor, *Dźielca,*
districte, *Upornie, Srogo,*
Districtim, Upornie, districtio, Trudność.
districtus, *ti. adiect. Zabáwiony 1. 2,* Rozdworny, *Dobyty, Frasobliwy.*
Districtus ûs Powiát.
distringo, *Oskrobnię Drapię, 2. Kruszę 2. wyskrobáć, śćieram 3. śćieram się Drasnąć, Dobywam miecza. Omykam, Oliwki zbieram,* Rozrywam, *2 Przymawiam, rozdźieram 1.*
distringor, *Zábawionym*, distrunco Przecinam disturbatio *Rozwálenie.*
disturbo, Rozrzucam, *rozwalam* Rozrywam, *Rosparam 2,* Rozbiiam *3. Rospraszám, Obalam, Zrzucám 3.* Zerstören/ zerstrewen. *syn.* disjicio, everto, diruo.

dien-

ditesco, Bogacę się, Ditatio, Bogácenie, Reich werden. Sive feras interficere, & ditescere præda. Lucr. phr. opes, divitias păro, compăro, assĕquor, consĕquor, acquiro, cumulo: acervo, congĕro, conquiro.

dithalassus, gr. Miedzymorski,

ditio, onis, Pánowánie, Páństwo, 2. Dzierżáwá, Herrschafft. Qui mare, qui terras omni ditione tenerent. Virg. syn. Potestas impĕrium.

dito, Bogácę. Reich machen, Sueverat innumeras hominum ditare catervas. C.

Ditrochæus. Pes ex duobus trochais constans, ut Cantilena Diomet.

D I V

diu, Długo 1. Dawno, Wednie. Lange Zeit. Phœbe, diu, res si qua diu, mortalibus ulla est. Virg. syn. Multos annos, multos dies longum tempus.

divăgor, Błąkam się, Umschweiffen. syn Văgor, erro, obĕrro, curro, discurro.

divā, Bigini. divalis Boski.

divărico, Rozkraczam się rozprowadzam, rozwieram się, rozczosnąć się.

Divatus sub Nieboszczyk.

divello, Rozdzieram 1. rozłączam, Odrywam, Odzieram. Von einander reissen.

Non ego nunc dulci amplexu divellerem usquam. Virg. syn. Sĕpăro, distrăho, disjungo, avello, abstrăho.

divellor, Rostáię się, divendo, Rozprzedawam,

diverbĕro, rozbiiam, 1. Hart schlagen --- Volucres diverberat auras. Virg. v. verbero.

diverbium, Rozmowa sentencya 3.

Divergium, rozchodzenie,

diverse, rożnie ináczey y Tamy sam.

Diversio, Podkarm, Wstąpienie.

diversitas, Rożność, rożnienie.

Diversito as. Skłaniam się 2.

Diversitor oris. Gość 2. Przychodzień, Gospodarz 1.

diversor, aris, Stoię gospodą.

diversor, oris. Przychodzień, gość 2.

diversōrium diversōriŏlum, Gospodá 1. 2. Skłonienie, Wstęp, 3. Podkarm. Herberg. Mutandus locus est, & diversoria nota H. syn. Hospitium domus.

diversorius, Wstępny 3. Gośćinny 2.

diversum, Ná przećiwko 1. tam y sam.

diversus Rożny rozmáity. & sub Osobno Abgewendet/ verschieden. Diversos ubi sensit equos, currumque referri, Virg. syn. Dissimilis, dispar, vărius, discrĕpans, ălias.

diversus animi, Niestateczny.

divertĭcŭlum, Ustronnie, Wyboczenie, Odstąpienie 2. Skłonienie 1. Zstępowánie 2. Ućieczká 1. Wstęp 5. Gospodá pospolita, śćieżká, Odnogá morska, Wymowká, Ein Wirthshauß am Weg gelegen/ In diverticulum bi viis nec pluribus anceps, Pr. syn. divĕrsōrium, vel. sēmita, trāmes.

diverto, Zstępuię 2. Skłániam się, 2. Stoię gospodą, rożny iestem, Odstępuią od rzeczy, wstępuię 2. Abkehren. Castáliam molli divertitur orbita clivo. Virg. syn. De v. exlyia deflecto: ălio flecto, iter fĕro: alio fĕtor vel Hospitor.

diverior, Wstępuię 2. stoię Gospodą.

divĕs, itis. Omne divitior, Bogáty, Reich. Dives agri, dives pecorum, ditissimus auri M. syn. Locuples, opulentus ditissimus, prædives. phr. Dives opum, opibus, divitiis abundans, affluens, potens, supĕrbus. Quem multæ comitantur, opes. Ditissimus agri. Largus opum. Dives positis in fœnŏre nummis. Quo non ditior alter. Crēvĕrat aggestis jam densa pecunia nummis. Nec domus immensas arcta tenebat opes, ingens argenti pondus et auri possidet, intactis opulentior Thesauris Arabum et divis indiæ. Auro dives et ostro. Divitijs et multo splendidus auro. Dives opum, dives pictai vestis et auri. Auri congesto pendere dives. Quam dives pecoris nivei, quam lactis abundans. immensas numerans opes. Aurea cui cui sunt mille talenta. Cui est fulvi vasta metalli Congeries indocilis, paupĕriem pări. Qui rebus abundat opimis Cui magna manent rura. Divitiis nofœnda domus. Mille meæ Siculis erant in montibus agnæ. Lac mihi non æstate novum, non frigore deest. Mille greges illi totidemque

que armenta per herbas errabant; et humum vicinia nulla premebat. Terram centum vertebat aratris. Ille tenet culti jugera magna soli, Qui fortunæ munere possidet. jactat habet, numerat immensas opes. Possidet rutili congestos æris acervos.

dīvexo, *Trapię*, 1. dīvi, *Niebieszy*

Dividia, *Niezgoda*, *przykrość* 3.

Dīvĭdĭcŭlum. Rurmusowa skrzynia.

dīvĭdo, *Dźielę* 1. 2. *Dwoię, rąbam rozdaię*, **Zertheilen**/ *Dividimus muros & mœnia pandimus urbis.* Virg. *syn.* Sēpăro, disjūngo, distrăho, distinguō, pārtĭor, dispērtĭor distrĭbŭo in partes sēco, dīsēco, frāngo.

divido diem, *sub*, *Trawię czas.* (*części.*

divido artuatim membrātim, *rozbieram ná*

dividor, *Rozstáie się dividua idem dividia.*

dividuitas, Dźiał. dividus Osobny 1.

dīvĭdŭum facio, *Dźielę* 1.

Dīvĭduus, *Rozdźielny* 1. 2. *Poł*, *Połmiesiąca.*

dīvīna, *substant*, *Wróżká* 1.

divīnācŭlus, *Wieszczek* 1. Wrożek.

divinans, *Wieszczy*,

divinatio, *Wieszczbá* 1. *Práktyká* 1, *Wrożká*

divinationis ars, *Wieszczbá.*

divine, *Boskiem zrządzeniem*, *Wyb rnie.*

divinipotens, *Czárownicá*, 1.

dīvīnītas, *Bostwo*, **Gottheit**, *Divinitatis vim coruscantem capit.* (Jamb) *syn.* Dēĭtas: dīvīnum Nūmen: Dĕi mājēstas.

divinitus, *Z niebá*, *Boskiem zrządzeniem*, *wybornie.* **Anß Gott**/ --- *Quia sit divinitus illis.* Virg. *syn.* ex Dĕo cælĭtus.

dīvīno, *Prorokuię*, *Wieszczę* 1. *Zgadnąć*, *zgádni mi*, **Errathen/ wahrsagen/** *Ut divinatas auferat augur opes* Ovid. *syn.* Vātĭcĭnor, āugŭror, cōnĭcio, prædīco, is hārĭolor, *v. Au*,

dīvīnum, *Bostwo.* (*gurou-*

divinus. *adiect. Boski*, *Zacny*, *Wyborny*, *Wieszczy.* **Göttlich.** *Atque deinde canit divinus ex ore Sacerdos.* Ovid. *syn.* Dīvus, Dīus æthĕrĕus, cælēstis *phr.* Cœlō dīmīsus ăb ălto Dīvīna stirpe creātus. Sătus, crētus, gĕnĕrātus, sanguĭnē Dīvum. Qui gĕnus dūcit ōlympo, Dīvum certīssima prōles ignĕus est illis vīgor et cœlēstis ŏrīgo.

divinus, *subst. Práktykarz*, *Wieszczek*, *wrożek.*

dīvīsio, *Dźiał.*

divisis temporibus *Tedy owedy*,

divisor, *Dźielcá*, *Przedźielacz*, *Zakupnik*, *ku. Krayczy*, *Sodąmczyk*,

dīvīsūra, *Przedźiał.*

divisus, *us & divisio*, *Dźiał*, **Vertheilt**, *Et penitus toto divisus orbe Britannos.* Virg. *v. supra Divido.*

dīvĭtiæ, *Bogáctwá*, **Reichthumb.** *Divitiis homines, an sint virtute beati.* Hor. *syn.* ŏpes, fōrtūnæ, cōpĭæ. gāza, nūmmi, thēsauri, pĕcūnĭa, aūrum, argēntum. *epith.* mĭsĕræ, rēgāles, invīdĭōsæ māgnæ pĕrĭtūræ mŏlles, grātæ, nĕfāndæ. *phr.* aūri ārgēntique tālēnta. Magnum, *vel.* īngens aūri pōndus. Cēnsus īngēntes. Rēgāles gāzæ. Cūnctārum, cōpĭa rērum. Māgna mĕtālli cōngĕrĭes, ēffŏdĭūntur ŏpes, īrrītāmēnta mălōrum. ēt tūrpī frēgērunt sæcŭla lūxu. Dīvitĭæ mōlles. Cūm māgnis ŏpĭbus dŏmus āmpla nĭtēret, Nēc mē rēgna jŭvēnt, nēc Lȳdĭus aūrĭfer āmnis, nēc quās tērrorum sūstĭnet ōrbis ŏpes. Crēscit ămor nūmmi quāntum īpsa pĕcūnĭa crēscit. Vĕtĕres tēllūre reclūdit, Thēsāuros, ignōtum ārgēnti pōndus ēt aūri, īmmensas dīves hăbēbat ŏpes. Hūncce lĕves nōn cōmĭtāntur ŏpes. Mĭhi mūnĭficas părca nĕgāvĭt ŏpes. Nōn ŏpĭbus mēntes hōmĭnum, cūræque lĕvāntur. Dīvĭtĭas ălĭus fūlvo sĭbi cōngĕrat aūro, ēt tĕnĕat tūlĭt aūri, ārvăque sī pascant pīnguĭa mīllē bŏves. Quĭdve dŏmus prōdest Phrȳgĭis īnnīxa cŏlūmnis, Aūratæque trăbes marmŏrĕumque sŏlum. *vide pecunia & Regia.*

Divitatię Bogacenie, *divito as. Bogacę.*

dīum. *Podniebienie*, *de gente sub dio moreris.* (Jamb cum syllab.

Divo as. Kanonizuię, divolvo. *Rozważam* 1.

divorsum, *Tam y sam.*

dīvortium, *Rozrożnienie*, *rozwod*, *rozbrat*, *rozchodzenie*, *roztánie dróg*, *Przedźiał*, *ścieszká*, *odnogá morská.* **Ein Ehescheidung.** --- *In gemini spargit divortia ponti.* Luc.

Divorto idem diverto.

diūrĕtĭcus, *Gr. Urynę ruſzaiący.*
diurni commentarii, *Kśiąſzki pamiętne.*
Diurno. Zyię długo.
diurnum, *Robota dźienna, Obrok. Dźiennik 1, Kśiąſzki pámiętne, Dyurnał, Zebránina.*
diurnus, *Dźienny 1.*
Dīus, *Boſki, Dzienny 1. Wyborny,* Göttlich. *--Quas ipſa decus ſibi dia camilla,* Virg. *ſyn. v. Divinus.*
Diūtile diutinè, diutinò. Długo 1.
diūtīnus diurnus, *Długi 1.* Langwirig. *Poſtquam vapor diutinus.* (Jamb. Dim.)
diūtiùs, *Dłużey.* Längere Zeit. *Fortunaque velit meminiſſe diutiùs oro F.*
Diutulè, diuturnè, *Długo 1.*
diūturnĭtas, *Długość.*
dīvulgatus, *Spoſpolitowány.*
dīvulgo, *Rozgłaſzam Wydaię kśięgi,* Gemein/ offenbahr machen *divulgata vetus ad cœlum gloria fertur,* Lucr. *ſyn.* Vūlgo, ēvūlgo, pērvūlgo.
Dīvus, *Boſki, święty 3. Kanonizowány.* Ein Heiliger. *Accipit & numero divorum altaribus auget.* Virg.

D O

Dō, *Daię Dáruię, Dáię znáć, Dozwalam, Dopuſzam, Podáię Przyznawam Przymuię Powiádam, Stáwiam Czynię Day mu pić, Wydáię 4 vidè & ſequentia.* Geben/ ſchencken. *Sic ego do pœnas artibus ipſe meis.* Ovid. *ſyn.* Dōno præbĕo, trĭbŭo, lārgĭor, īmpērtĭo, īmpērtĭor, *vel* cōmmītto, māndo, trādo, *vel* sūppĕdĭto, *vel* pērmītto, cōncēdo. *v. Dono as.*
do aditum, munio aditum. *Przyſtęp daię.*
do ad languorem, *Mdlę,* do ad remum, *Skázuię 6.* do animam. *Umiéram.*
do anſam, *Nápomykam,* do artem magiſterio, *Uczę,* do crepitum fragorem, *Trzeſzczę.* do exitio, *Wniwecz obracam, Zatracam.*
do filiam nuptum, in nuptias, in matrimonium, *Wydáię corkę.*
do frena, *Popuſzczam 2.* do incrementum, *Przmnażam,* do in mandatis, do mandata *Roſkázuię 3.*
do in manum, *Potykam co., Przedárowáć.*
do in ſplendorem, *Poleruię.*
do iuſiurandum, *Przyśięgam.*
do legatis curiam, senatum, *Słucham poſłow.* do locum, *Uſtępuię komu. Umykam ſię, 2.* do manus *Poddaię ſię.*
do me in pennas, *Ulatam.* do nomen. *W piſuię,* do novitatem, *Odnawiam.*
do operam, *Robię* do operam aſſiduam, *Pilnuię 1. 2.* do operam præceptori, *Uczę ſię.* do cauſam, *Odpoczywam komu,* do præcepta, *Uczę;* do precibus *Uprośić ſię dáię.* do ratem fluctibus, *ſub Puſzczam ſię na ſzczęśćie.* do ſpecimen, *Pokázuię ſię.*
do ſymbolam, *Składam ſię:* do tranſitum, *Uſtępuię komu, Przepuſzczam 1.* do vītio, *Winnię,* do utendum, *Pożyczam 1.* do uxorem, *Zęnię.*
Do, per Aphæreſin, i domum ſub Dom 1. & Do domu.

D O C

Dŏceo, *Uczę, Dowodzę, Oznámuię.* Lehren/ *Expediam, & paucis, animos adhibere, docebo.* Virg. *ſyn.* ēdŏcĕo, ōſtēndo. mōnſtro, īndīco *vel* īnſtrŭo, ērŭdĭo, *phr.* ārtĭbus īnſtĭtŭēre, īnſtrŭēre; īmbŭēre; īnfōrmāre, ērŭdīrĕ, ārtes trādĕre. Sē præbēre māgiſtrum. Dāre præcēpta. dŏcŭmĕnta. Tūm quōs ād ſtŭdĭum ātque ūsum fōrmabĭs ăgrēſtem; īlla ĕtĭam ſtāntes rădĭo pĕrcŭrrĕre tēlas ĕrŭdĭit. ūnum Trĭtōnĭa Pallas ēdŏcŭĭt, mūltăque īnsīgnēm rĕddĭdĭt ārte. Phȳllĭrĭdes pŭĕrum cĭthăra pĕrfēcĭt ăchĭllem. Sŏcĭos sĭmŭl īnſtrŭĭt ārmis īn patrias ārtes ĕrŭdĭēndus ĕrĭt. Hōrtāre, vĭāmque īnsĭſte dŏmāndi, Dūm făcĭles ănĭmĭ jŭvĕnum, dūm mōbĭlis ætas. Cārmĭna, fēci, ārtĭbus ūt pōſsēs nōn rŭdis ĕsse mĕis. Făcĭles jŭvĕnum ănĭmos, tĕnĕras mēntes

mentes ad studium atque usum formare. Possum multa tibi veterum præcepta referre ut rudibus pueris monstratur littera primum per faciem, nomenque suum: tum ponitur usus. Tum conjuncta suis formatur syllaba nodis: Hinc verbis structura venit per membra legendi, Tum rerum vires, atque artis traditur usus, perque pedes proprios nascentia carmina surgunt, Singulaque in summa prodest didicisse priora: Quæ nisi constiterint propriis fundata elementis Quæ propere pueris dederint præcepta magistri effluet in vanum rerum præposterus ordo. *Manil.* atque animos molli contudit arte feros. Nunc qua ratione quod instat. Confieri possit, paucis adverte docebo.

Dochimus, Cic. Pes oratorius ex Iambo & Cretico constans, ut Reipublicæ.

docibilis, Poiętny, 1. docibiliter, Poiętnie.

docilis, *Poiętny 1.* **Lehrsam.** *Ex nobis geniti quoniam dociles imitandis.* Juv. *syn.* Disciplinæ v. doctrinæ capax. aptus ad artes *vel* facilis tractabilis, mitis- *phr.* Cereus in virtutem.

docilitas, *Poiętność,* dociliter, *Poiętnie.*

docte, *Uczenie,*

doctiloquus, Uczony, **Scharffsinnig.** *---Doctiloqui morietur Musa Maronis?*

doctor, *Náuczyćiel Doktor,* **Ein Lehrer.** *Doctor arguta fidicen Thaliæ* (Sapph.) *syn.* Magister, præceptor *epith.* durus, blandus celebris. *v. Magister.*

doctrina, *Náuká 1. Uczenie. ćwiczenie 1.* **Lehr.** *Doctrina pretium triste magister habet.* Ovid. *syn.* eruditio, scientia, documentum, præceptum, disciplina ars. *epith.* Senilis, laboriosa, honoranda, utilis, pulchra, insignis, *Phr.* utile doctrinis præbere senilibus aures.

doctrinæ liberales, *Náuki wyzwolone 1.*

doctus, *Uczony,* **Gelehrt/ wol erfahren.** *Dicitur hic, aut est quia doctior. est locus uni.* Hor. *syn.* eruditus, peritus, haud ignarus non nescius. *phr.* artibus instructus. Aonii gloria rara chori. Rerum fandique peritus Quem musæ studiis excoluere suis. Tritonia Pallas Quem docuit, multaque insignem reddidit arte. Quem casto erudiit docta Minerva sinu. Thestiadum decus immortale sororum Doctæ non ultima glotia turbæ. Qui ingenuas animum excoluere per artes.

documentum i documen, inis, *Náuka 1. Dowod 1. Przykład.* **Eine Unterweisung, Anzeigung.** *Et documenta damus qua simus origine nati.* Ovid. *syn.* Præscriptum, præceptum, monitum.

docus, *m. Gr. Pośbodnia.*

dodecatemorion, *Gr. sub Części cáłey rzeczy.*

dodecatheon, *vel* dodecatheos herba, *Dwunástnik ziel.*

dodra *è Gr. Polewká 2.*

dodrans, *tis m. Dźiewieć częśći sub Częśći cáłey rzeczy, & Trzy ćwierći & sub Kilişzek.*

dodrans pedis, *Piędź wielka.*

dodrantalis, *Piędźisty, Trzy ćwierćiowy.*

doga, Kadź. dogarius, Bednarz ibidem.

dogma, *Gr. Wyrok 1.* **Ein Erkantnüß/ Gesetz.** *dogmata si sequeris, talis ut esse velis.* M. *syn.* Placitum, decretum, sententia, scitum, *epith* Certum, clarum, perspicuum, constans. receptum tritum. vulgare, nobile, antiquum.

D O L

dolabella, *Toporek 1. śiekierká.*

dolabra, *Topor, Oskard. śiekierká.* **Ein Schaab/ Hobel.** *Silentus pigra monitus castra dolabra.* Juv. *syn.* ascia, securis.

dolabrata securis. Oskard.

dolamen sub Rzezánie, dolatorium, Hebel.

dolenter, *żáłośnie Bolesno.* **Schmertzlich.** *Post Phaetonthæos vidisse dolentius ignes.* Ovid. *syn.* Mœsto, tristius, cum gemitu.

doleo, *Boleię 1. 2. żałuię 1.* Smęcę się *Gryżę się, żáłosny ieśtem, Niemogę 3.* **Schmertzen haben.** *Aut doluit miserans inopem, aut invidit habenti.* Virg. indoleo, gemo, ingemo, *v. Queror. phr.* Doloribus uror, crucior, vexor, angor, agitor, premor, urgeor, torqueor, conficior, maceror, indulgere dolori. Nec corpus querulo nec mens vacat ægra dolore. Curisque ingentibus æger, spem vultus simulat, Mens hebetata malis torpet. Confecta,

fecta dolore. Funereas spectat languida vita faces. Tacitum nutrit tub pectore vulnus, ille dolet vere, qui sine teste dolet, Membra vigor liquit mors ungvibus imminet atris! v. dolor.

dolet mihi, Zal mi, Boli. (drożdżách.

doliare vinum, Wino młode 2. Wino ná-

doliarii, Beczkowy. Kufny, Opukáły, & subOpiły

doliarium, Piwnicá 1. doliarius, Bednarz,

dolichodromus, Gr, Zawodnik.

doliolum, Peczułká, dolito as, Boli mię,

dolitus sub Ryty, dolium, Beczká, Kufá. Kłodá 2. 3. Połkufek, Fáśá. Stągiew. Ein Weinfaß, dummodo purpureó spument mihi dolia Baccho. Prop. syn. Cadus epith. inane, spumans. dulce, fictile, cavum, rimosum amplum, capax, profundum. phr. exundant pingui, spumantia dolia musto, In cava Letheas dolia portat aquas. Purpureo spumant tibi dolia musto v. Cadus.

dolo, as, ćiesżę drzewo, Gładzę, Strugam. Hobeln. Non sum de fragili dolatus ulmo (ph.) syn. Lævigo, cælo, sculpo.

dolon, onis, Gr, Grányat 1. żągiel 1. vide & Puginał. Ein Stab/darinnen ein Degen verborgen. Pila manu, sævosque gerunt in bello dolones, Virg. epith. Teres, durus. sævus, validus.

dolor, oris Bol, Żal. Schmertz / Kummer. Nulla fides damnis, verisque doloribus adsit. Hor. syn. Mœror, angor, tristitia, cruciatus, ærumna. epith. Crudelis, mœstus, infelix, sollicitus, ferus, ululans, rabidus, asper, intestinus malus, ardens crudus vesanus indomitus, gemebundus, flebilis, impatiens, pervigil, funereus irrequietus, vigil phr. Longi tormenta doloris. Stetit acri fixa dolore. Subito mentem turbata dolore Hic Venus indigno nati conculsa dolore. Duris dolor ossibus arsit. Furit ima dolor delapsus ad ossa. Premit altum corde dolorem. Gemitusque dolorem testantur. Nostro doluisti sæpe dolore. Tum vero exarsit juveni dolor ossibus ingens. Terens, conficiens, macerans, mordens arrodens exedens, lancinans, excrucians præcordia animos. & corpora curis sume animos nec te vesano trade dolori. His dictis curæ emotæ, pulsusque parumper corde dolor tristi. Subito omnis de corpore fugit. Quippe dolor. Nec dum etiam causæ irarum sævique dolores exciderant animo, Infandum Regina jubes renovare dolorem. expletur lachrymis, egeriturque dolor. Nunquam tibi causa doloris hæc erit. Nec finire licet tantos mihi morte dolores Quid me alta silentia cogit rumpere, et obductum verbis vulgare dolorem O! ego ne possim tales sentire dolores, v. Luctus.

dolor articulamentorum, articularis articulorum, Łamánie w stáwiech.

dolose, Zdrádliwie Chytro.

dolosus, Zdrádliwy Chytry, Listig. --- Mulier si forte dolosa. Hor. syn. Fallax, astutus, callidus cautus vafer.

dolum, confingere, consuere struere, Sztuki żążyć.

dolus, Zdrádá Sztuká 5. Ein List/Betrug. Ex templo dolus. infandum, patefactus ad auras Virg. syn. fraus, astus fallacia astutia, insidiæ. Mens simulata. Fictum pectus, epith. callidus compositus fictus inopinus, abditus metuendus, pervigil, vafer, secretus, falsus, fallax, verius lascivus, bilinguis, nocturnus, fallax, ver... at mihi fallaces tum patuere doli. Nil tacitum quæsita dolo, victoria durat. Illa parat to quæsita dolo, victoria durat. Nullum quippe vario corda tenere dolo. Nullum quippe nefas quod non versuta Tyranni Calliditas finxisse queat, Sed calliditate protervaPrincipibus. Regnisque graves inducere casus. est Deus, occultos qui vetat esse dolos. v. Fallacia fraus.

D O M

doma atis Gr. Dom 1. Ein Dach. --- Supremo domate crescit. Sir.

domabilis, Głáskliwy.

domator, Uskromićiel. Zwyćiężca, Káwálkator, Ein Zäbmer. Te duce non alias conversus terga domator. T. syn. Domitor, debellator, vi-

Domefacta tellus Petron. i domita subacta. (ctor

domestica prudentia, Gospodárstwo 1.

domesticatim. Po domach.

domesticus, adiect. Domowy 1. Chowány 2. Prywátny 2. Ein Haußgenoß. Ille ego convictor densoque domesticus usu. Ovid.

domesticus, subst. Domownik

domicilium, Mieszkánie 1. Ośiádłość.

dŏmĭcenium Domowa wieczerza.
dŏmĭna, Páni 1. Cesárżowa żoná, Einherrin/ Frau. *Concurrunt trepidæ comites dominamque ruentem.* Virg. *epith.* Grāta, sŭpērba, pulchra fāllax, pŏtens. *phr.* Mĭhi nōn vīvo sŭpērba. Cōncŭrrunt trĕpĭdæ cŏmĭtes, dŏmĭnamque rŭēntem sŭſcĭpĭunt.
dŏmĭnatio, Panowánie 1. Jednowłádctwo, Swobodá Herrschafft/Beherrschung. *Summa poteſtatum, ſimplex dominatio rerum.* Pr. *ſyn.* Dŏmĭnātus, ûs: dĭtĭo, pŏteſtas, īmpērĭum, rēgnum. *v. Imperium.*
dominator, Pan 1, 3. Herrscher.--- *Poſtquam dominator Olympi.* P.
dominatrix, Pani 1. dŏmĭnātus, ûs, Pánowánie 1. Dominicum, Kośćioł 2.
dŏmĭnĭcus, Páńſki 1.
dominicus dies. Niedźielá.
dŏmĭnium, Włáſność 2. Dźierżáwá, Bieśiádá, práwo 1. an pánowánie.
dŏmĭnor, Panuię, Beherrschen/ gebieten. --- *Et victis dominabitur agris.* Virg. *ſyn.* Impĕro, rĕgo, præſum *phr.* Impĕrĭo tĕnĕo, rĕgo, mŏdĕror, prĕmo, īmpĕrĭi fræna tĕnĕo. *v. Impero.*
dŏmĭnŭlus, Pan 1
dŏmĭnus, Pán 1. 2. 3. 5. 8. Goſpodarz 4. Bieśiádnik 4. Chlebodawcá, Máłżonek, Igrzyſk ſprawcá. Ein Herr. *Romanos rerum dominos, gentemque togatam.* Virg. *ſyn.* Rēctor, hĕrus. *epith.* Sŭpĕrbus, mītis, trĕmēndus ătrox *phr.* Nōs pātrĭâ āmĭſsâ dŏmĭnis pātēre sŭpērbis cŏgĭmur. Vēndĭdit hic aūrō pātrĭam, dŏmĭnumque pŏtēntem īmpŏsŭĭt. quĭd dŏmĭni făcĭent aŭſint cūm tālĭa sērvī.
dŏmĭporta, żołw Domitio Uſkromięnie.
dŏmĭto, as, Uſkromiam, Okroćić.
domitor, Uſkromićiel, Zwyćiężcá, Káwálkátor. Ein Zähmer/Bändigmacher/ --- *Hominum domitorque ferarum* M. *ſyn.* Victor, dēbēllātor, dŏmĭnātor, *v. Victor.*
dŏmĭtūra domitus, Okrocenie,
domitus, ti, Chowány 2. Skromny 1. Gezähmt. *Creſcere jam domitis ſinito, &c.* Virg. *ſyn.* Dŏmātus: vĭctus, dēvĭctus, sŭpērātus, sŭbāctus, ēxpūgnātus, dēbēllātus, sŭb jŭga mĭſsus.
Domna, B. ſub Ceſárzowa.

dŏmo, as Uſkramiam, Okroćić, & in Otrączam 2. Zahm machen. *Non anno domuere decem non mille carinæ.* Virg. *ſyn.* Vinco, sŭpēro, sŭbĭgo, dēbēllo dēvĭnco. *phr.* Sūb jŭga mĭtto. Cōmpēſcēre fræno. Pœnos Gāllumque sŭpērbum. Pŏpŭlōſque fērōces cōnfūndit, vĭctor. *v. Vinco. Debello.*
dŏmuĭtio, Wrácánie 3. Chod do domu.
domuitionem do, Roſpuſzczam 1.
dŏmuncŭla, Domek.
dŏmus, ûs, Gr. Dom. 1. 2. 3. *Hic domus Æneæ cunctis dominabitur agris.* Virg. *ſyn.* Tēcta, ædes, ātrĭa, līmen, pōrtĭcus, aūla, sēdes, Pĕnates lăres, pĕnētrālĭa: hōſpĭtĭum, cāsa, rēgĭa, līmen *epith.* cōnſpĭcŭa, ārdŭa, īngens, ēxĭlis, ēxĭgua māgna, pūlchra, rēgĭa, ābjēcta, dēsērta, īncūlta. *phr.* Mĕdĭiſque rĕsĭdent ædĭbus. Stābat in ēxĭgŭa māxĭmus æde Dĕus. ēt Dĕa mārmŏrĕa, cūjus īn æde sŭmus. Ædes ēmit ăper sēd quās nēc nōctŭa vēllet, ēſse sŭas ădĕo, nigra vĕtūſque caſa eſt. Sēpta tēcta dŏmōrum Sŭblīmĭbus ālta calŭmnis, Aūgūſti fāſtĭgĭa tēcti. *v. Regia, v. Caſa.* Tēctis sŭccēdĭte nōſtris. Nōſtris sŭccēde pĕnātĭbus hōſpes. āpparet dŏmus. īntus, ēt ātrĭa lōnga pătēſcunt. Tēctis mātres īngēntĭbus ērrānt. āſt ŭbi jām pătrĭæ pērvēntum ād līmĭna sēdis, īllos pōrtĭcĭbus rēx āccĭpĭēbat īn āmplis Aūlāi īn mĕdĭo lībābant pōcŭla Bācchi. Sūb tērra fŏdēre l... rem. Rĕdĕūnt īn tēcta. Sine ūllis hōſpĭtĭis Fīt ſtrēpĭtus tēctis, vōcēmque pēr āmpla vŏlūtant ātrĭa, ădĭtis ēffērt, pĕnetrālĭbus ĭgnem. Hōſpĭtĭum āntīquum Trōjæ, ſŏcĭīque pĕnātes, īnhōſpĭta tēcta Tȳrānni īngrĕdĭor. Gĕmĭtu tēctum ōmne rĕplēbat. ūnăque jām tōta ſtăbăt īn ūrbe dŏmus. Cūm sōlem nōndum prŏ hĭbēbat, ēt īmbrem Tēgŭla. Dignāre tŭos ăpērīre pĕnātes.
Domus-Dei, Kośćioł 2.
domus cæmentitia, domus lateritio opere ſtructa; Kámięnica.
dŏmuſcŭla, Domek.

DON

Donārium, Dar, Záwieſzęnie 2. Kośćioł 2. Eine Gab. *Si tua contigimus manibus donaria puris.* O. *v. Donum.*

Dōnātārius, *in Cod: qui dono aliquid accipit.*
dōnātĭcus *Darowny.*
donatio, *Dárowánie*, Ein Geschenck/Gaab. *Longius ostendit culpa donatio mitem* M. donatio propter nuptias donum nuptiale, *Wiáno.*
donativum, *Podatek.* 3.
donātum, *Dárowizni*,
dōnax, ăcis *m. Gr. Błyszczak ryba, Trzćiná* 1.
dōnec, *Poki. Az* 1. Bisz daß/ *Donec eris felix, multos numerabis amicos*, Ovid. *syn.* Dum quămdiu, *vel* quŏad, *&* *Monosyll.* quŏŭsque.
Dōnĭcum *Aż.* 1.
dōno, *Dáruię. Obdarzám*, Begaaben/ beschencken. *Quem pater ipse Deum sceptri donavit honore.* Virg. *syn.* Do, trĭbŭo, largĭor, impertĭor, ēlargĭor, *phr*, Dōno dăre, mūnĕrĭbus, donis cŭmŭlāre, ŏrnāre; ŏnĕrāre. Nēmo ĕx hoc nŭmĕro mĭhi nōn dōnātus ăbībit. Quæ tĭbi quæ tālı rĕddam pro cārmĭne dōna. Hōc sibi pūlchra tŭum fĕrri prōserpīna mūnus īnstĭtŭit. Lætum ămplĕxus ăcēstum mūnĕribus cŭmŭlat māgnīs. Hāc tē nōs frăgĭli dōnāvimus ănte cĭcūta. Mūltis ŏnĕravit līmĭna dōnis. Quōdvīs pĕte mūnus ĕt īllud mē trĭbŭēnte fĕres. Invītat prĕtĭis ănĭmōs, ĕt mūnĕra pōnit. ēxtrēmum hōc mūnus mŏrĭēntis hăbēto. Nil tĭbi quod dĕmus maiŭs hăbēmus ăĭt. Cŭi dīves ĕgēnti Mūnĕra mūlta dĕdi. Hōc tĭbi quō pŏtŭi cōnfēctūm cārmĭne mūnus. Prō multis ălĭis rĕdditur offĭcĭis. Sīdōnĭo sūbvēctus ĕquo, quēm cāndĭda Dīdo ēsse sŭi dĕdĕrat mōnĭmēntum ĕt pīgnus ămōris. Dōna dĕhinc aūro grăvĭa, sēctōque ĕlĕphānto, īmpĕrat ăd naves fĕni, stīpatque cărīnis īngens ărgentum. Tēxtĭlĭbusque ŏnĕrat dōnis, ăc tālĭa fātur, ăccĭpe, ĕt hæc, mănŭum, tĭbi quæ mŏnŭmenta mĕărum sint, pŭer, ĕt lōngum Andrŏmaches tĕstēntur ămōrem Cōnjŭgĭs Hēctŏrĕæ, cape dona ēxtrēma tŭōrŭm. *V. Donum Præmium, &* *Liberalit.*
dono civitate, *Przyimuię* 4.
dōnum, *Dar, Záwieszenie*, 2. *slubne záwieszenie.* Ein Gaab Geschenck. *Et cur non aliis eadem dare dona licebit?* Ovid. *syn.* Mūnus mūnŭscŭlum, præmĭum. *epith.* grātum, ăccēptum rēgāle, splēndĭdum, ēxĭgŭum *Phr.* Vēstrā, īnquit, mūnĕra vōbis Cērta mănēnt. Dŏmĭnām, quē pŏtēntem Sūpplĭcĭbus sŭpĕra dōnis, ăt tĭbĭ prima pŭer nūllo mūnŭscŭla cūltu, ērrāntes hĕdĕras fūndet cūm băccare tĕllus, ăn quidquam nōbis tālĭ sit mūnĕre majus? adhūc ĕt īnĕnārrabĭle mūnus. Hæc tĭbi vir quōndam, nūnc frāter cāsta Nĕæra Mĭttit, ĕt ăccĭpĭas mūnĕra pārva rŏgat. Nōn sī mūnĕrĭbus cērtes, cōncēdet Iŏlās. Tĭmĕo Dănăos ĕt dōna fĕrēntes. *v. dono.*

DOR

dŏrcas, ădis *f. gr. Sarn.* dorcĕus. *gr. Pies łowczy.* dōrĭs *idis f. gr. Czerwieniec* 2.
dŏrmiens, *Nieboszczyk.* dōrmiens vigilo *Mżę.*
dŏrmĭo, *Spię* 1. 2. *Plotę* 2. Schlaffen/ Ruhen. *Certatim tandem fessus dormire viator.* H. *syn.* Quĭēsco, dōrmīto. *phr*, Sōmnum Sŏpōrem cārpo, căpĭo, căpto, dūco, pĕto. Sōmno frŭor, jăcĕo, prĕmor, sĕpĕlĭor. Sōmno sŭccūmbo, īndŭlgĕo. Lābor īn sōmnum, in sōmnos sōlvŏr, sōmno mĕmbra quĭēte. Dōplăcĭdam pĕr mĕmbra quĭētem. Sŭbiit lūmĭna fēssa sŏpor. īn dulcem sōlvūntur lūmĭna sōmnum. Plăcĭdı căpĭēbat mūnĕra sōmni. Prĕmi gravĭtāte sŏpōris. Dūlci dēclinat lūmĭna sōmno. Tōto proflābat pēctŏre sōmnum Plăcĭdæ dīmĭttĕre mĕmbra quĭēti. Hūnc sŏpor āltus habet. Dărē cōrpŏra sōmno. Plăcĭda lāxāre mĕmbra quĭēte. Rĕquĭēscĕre lēcto. Lūmĭna cum plăcĭdo vīcta sŏpōre jăcent. Sic dant sŭa lūmĭna sōmno. Blanda quies fūrtim vīctis sūbrēpsit ŏcēllis, & cădit amēnto lāngvĭda facta mănus. Prīma quĭes ădĕrat, cūm cūris fēssa dīuruis pēctŏra sōmnus hăbet, ĕt cum tē fūsco sōmnus vēlavit ămīctu: fēssis ŏcŭlis mūlcentem ădmĭttĕrē sōmnum. Sōmnō lūmĭna vīcta dĕdī. dānt cōrpŏra fēssa sŏpōri, ătque ŏmnes părĭtĕrque sĭlent rărĭterq; quĭēscūnt. Nēc pŭdor in stīpŭla plăcĭdām cēpisse quĭētē. Nēc fœnū căpĭti sūppōsŭisse sŭo. Nōx ĕrat, & vīno sōmnū făcĭēnte jăcēbant. Cōrpŏra dīvērsis vīcta sŏpōre lŏcis. Vēsta jăcet plăcĭdāmq; căpit sēcūra quĭētem. Cīrcūmfūsa rŏsis, nīgrōque rĕcūmbit ămōmo. Dōrmit & īn plūma pūrpŭrĕōque tŏro. Sōmnūmq; pĕtēbat. Sēcūrus vărias, dūx grĕgis īnter ŏves. Nōx ĕrat, & tĕrris ănĭmālĭa sōmnus hăbēbat, in tānto frĕmĭtu

eûnctis sine fine jăcēbat Sōpītus vēnis & inēxpērrēctus ăphīdas, Nōx est dáta cætĕrá sōmno. Cūm păter în rīpa gĕlīdīque sŭb æthĕris ăxe procŭbŭit, sēramqve dĕdit per membra quĭētem. Plăcĭdūmq; pĕtīvit. īnfūsus mātris grĕmĭo pĕr mĕmbra sŏpōrem. Cætĕra per tĕrras ŏmnes ănĭmālĭa sŏmno. Lăxābant cūras, & cōrda ŏblīta lăbōrum. Tum mē confĕctum cūris sŏmnōque grăvātum infēlix hăbŭit thălămus prĕsitq; jăcēntem dūlcis & ălta quĭēs. Păssīm vīno sŏmnōque pĕr hĕrbam cōrpŏra fūsa vĭdēnt. Lūmĭna cūstodis sŭccŭmbĕre nēscĭa sŏmno. *v. Somnus*

Dormitatio, Drzymanie.

dŏrmītātor, *Ospiły, Drzymiący, Zmysłacz.*

dŏrmītĭo, *Sen 1.*

dŏrmīto, dormiturio, *Drzymię, Sypiam, Nie dbáły iestem.* Schlä eren/ *An dormitabo, aut ridebo tristia mœstum, S.*

dŏrmītōrĭum *subst. Sypialnia.*

dŏrmītōrĭus *Sypialny.* dōron. *gr. Dłoń miárá. Doronicus, sub. Serdecznik dorsuale. Deká. dorsuālis, Grzbietowy,*

dŏrsum, *dorsus, masc. prisce. Grzbiet 1. 2. Tył dorsuōsus Grzbiećisty, Wydatny, Gorzysty*

dōrum, *gr. Dłoń 2.* dŏrўonion, *gr. Strzały źiele.* dŏrўpĕtron, *gr Jeżyczki śiwe.*

dŏrўphŏrus, dorўphorēma. *gr. Halabárdnik.*

D O S

dōs, *tis. f. gr. Posag.* Przymiot 2. Sprzęt Morgengaab/ Heyratheyffenning. - - & *numeras in dote triumphos.* M. *epith* Pātērna, mātērna, grāndis, jŭgalis, dīves, ămpla *phr.* Rĕgnum dōtale rĕliquīt.

dŏsis, *is gr. Dozys.*

dŏso, *ōnis. Latina forma à dabo. vel doson Dosontis ex Græco Futuro, daturus, Obiecownik.*

dŏssuārius, *adiect. Ciężárowy, Robotny.*

dŏssuārĭus, *subst. Tragarz. dossum Grzbiet.*

dōtalĭa dona dotalitia, *orum.* Wypráwá.

dōtalis, *Posągowy.* Das zu dem Heyrathey enning gehört. *Est mihi fœcundus dotalibus hortus in agris.* Ovid.

dotalitium, Wiano, dōtatus, *Obdarzony.*

doti dico, promitto, doris nomine do, *Zápisuię Wyposażam, Daię zá posag, W wianie*

dōto, *as.* Wyposażam. *Obdarzam, Nádáię.* Aussteuren. *Sangvine Trojano, & Rutulo dotabere, virgo.* V.

D R

drāba, *gr. Rzeżucha Turecka.*

drāchma, *a. gr. Dragma 1. 2. Potzworny grosz, & in Uncja* (*chwá.*

drāchmālis, sub Dragma 2 drachma'is usura Li-

drāco, *Smok, Wąż 1. Chochot, Latoorśl winna. & pro Ceto. Ezechiel. 32. S. Cornel. à Lapide.* Ein Drach. *Aut hæc Massyli poma draconis erant.* Pat. *syn* Sērpēns, ăngvis *epith.* īmmānis, īnsōpītus sævus, ālĭger, măcŭlōsus, hōrrĭdus, fĕrus pērvĭgil, crūdēlis, ătrōx, trūx, cærŭlĕus, fōrmīdābĭlis. *phr.* Prīma tibi ut flĕxi tōrquētur spira drăconis. Vīdĭmus īmmānī spĕcie, tōrtūmq; drăcōnem tērrĭbĭlem. Distōrtos nēxus sĭnuat qui cōrpŏre lōngo. *v. Serpens.*

drăcōnarĭus, *Chorąży 1.* (*znieś.*

drăcōnītes, dracontias, *a. m. gr. Smoczy ká-*

drăcōntĭum. *Wesz wodna.*

drăcōntĭum majus. *Wężownik 4.*

drăcūncŭlus, *sub. Smok, Jaszczor rybá.*

drăcuncŭlus hortensis, *Torun źiele.*

drăcūncŭlus major, *Węzownik.*

dragma, *tis, gr. Garść 2. 3. Wiązanká.*

drama, *tis, gr. Akt 1.* Ein Schauspiel. *Novum recusat drama, quippe servile.* (Scaz)

Drama, vel Dramaticum Poëma est, in quo solæ personæ loquuntur, Poëta tacet.

drāpĕta, *a. m gr. Zbieg 1.* drāpĕtinda, *a. gr. Zmrużek gra.* Draucus, *Sodomczyk.*

drensant Cygni sub Łabęć.

drĕpanis. *idis. vel idos, f. gr. Grzebieluchá.*

drindit mustecula sub. Łasicá.

drŏmas, *adis, f. gr. Drabarz, Wielbłąd, Pier prędkonogi.* drŏmĕdarius, *Drabarz.*

drŏmŏn, *onis, m. gr Łodź. & parvus cancer.*

drŏpăcismus *g. Włosow wyrywanie.*

drŏpăcista, *m. gr. Obrywácz.*

drōpax, ăcis, m. gr. *Włosow wyrywániu maść* drosca, *drosta*, *Drost*. *Drungarius*, B. *Połkownik*. *drungus*, B. *Połek*. drudpa, *Oliwká*.
dryītes, *æ. m gr. Kámień drzewny*.
dryŏphŏnon, *gr. Rzezucha Turecka*.
dryŏphÿta, *v. dryophytes, oes adiect. gr. żábá drzewna.*
dryōptĕris, *f. gr. Strusie pioro, ziele.*
dryos hyphear, *gr. Jemiołá.*

D U

dua pro duo. Dwa, dua pondo, Dwa funty.
dualis, *Dwoykowy. dubēnus 1. dominus priscū. Pan 1.* dubie, *Wątpliwie. dubiēnus, dubiosus, dubitativus, dubitabilis, Wątpliwy.* dubiĕtas, *Wątpienie. dubito as, priscum, wątpię.*
dŭbĭtānter, *dubitatim, Wątpliwie.*
dŭbĭto, *Wątpię, Ociągam się.* **Zweiffelen.** *Et dubitamus adhuc virtutem extendere factis.* Virg. *syn.* āmbĭgo. flūctŭo, hærĕo. īn dŭbĭo sum, vērsor. Mēns īn cōntrārĭa fērtur. Sæpe mĭhi dŭbĭam trāxit sēntēntĭá mēntem. Mēns hæret īn āmbĭguo. Mēns, ănĭmus hæret, pendet. Mēns dŭbĭis pērcūssa Păvet. ănĭmus stat īncērtus. Quid sĕquar, īn dŭbĭo ēst ānceps æstus īncērtam mēntem răpit ut vīdīt vŭlgi vărĭare lābāntĭa cōrda. Mēns tĭtŭbat; pārtes fērtur in ōmnēs Spēque tĭmor dūbia spēsq; tĭmore cădit Nēc sum ănĭmi dŭbĭus, vērbis ea vīncēre, māgnum quām sit, Pēctōra sēnsus vērtuntur vărĭi. ănĭmo īncērto, dŭbĭo flūctŭare nūtāre Quo fērar ĭgnōro. Nōn hăbet ĕxāctum quid ăgat; ēt lĭbet, & tĭmĕo; nĕc ădhuc ēxācta vŏlūntas est sătis, īn dŭbĭo pēctōra nōstra lābant mŏdo vūlt tēntāre pŭdētque; & cŭpit ēt quid ăgat, nōn īnvĕnit: atque sĕcūri saūcĭa trābs īngēns, ŭbi plāga nŏvīssĭma rēstat. Quō cădat, in dŭbĭo ēst, ŏmnīque à pārte tĭmētur. Sīc ănĭmus vărĭo lăbĕfactus, vŭlnĕrē nūtat. Huc lĕvis ātque īllūc mōmēntāque sūmit ŭtrinque. Mēns īncērto flūĭtans ērrōre văgātur. Lābāt āmbĭgŭo spēs mĕa mīsta mĕtu. Heu quid ăgat; vărĭo nēquīcquam flūctuat æstu. *v. Curis angor.*
dŭbium, *Wątpienie wątpliwa rzecz,*
dŭbĭus, *Wątpliwy 1. 2. Niepewny, Niestáteczny, Nie dobry.* **Zweiffelhafftig.** *Sæpe mihi dubiam traxit sententia mentem.* Claud. *syn.* īncērtus, āmbĭguus, āncēps, vărĭus, sūspēnsus, ānxĭus. *phr.* dŭbĭis āffēctĭbus ērrans. Mēnte lābans, ēxĭtus in dŭbĭo ēst Rūmor īn āmbĭgŭo est. ut stat, & īncērtus qua sit sĭbi nēscit ĕūndum, cum vĭdet ēx ōmni parte vĭātor ĭter. Dīcam ĕquĭdem, nēc te suspēnsum nāte tĕnēbo. Tuque in dŭbĭis nē dēfice rebus. Nūnc ădĕo quæ sit dŭbĭæ sēntēntĭa mēnti ēxpĕdĭam. Aūctor īn īncērto est. Dŭbia mārtis ālĕa, & pēndēbat adhuc bēlli fōrtūna, diūque inter utrūmq; vŏlat dŭbĭis vĭctōrĭa pēnnis. Nēscia quem mānĕat tānti vĭctōrĭa rēgni, *v. Dubito.*

D U C

dŭcālĭs, *Hetmański, Książęcy.*
ducatio, 1. ductio, Prowádzenie.
dūcator, *ducatrix, Prowádźićiel.*
ducatus, ti. B, Dukat.
dŭcātus, *ûs, Powod 1. Hetmanienie, Księstwo Hetmáństwo.* **Ein Hertzogthum.** *At vos signifero qui talia vota ducatu.* A.
duce 1. *duc sub Prowadzę 3.* dŭcēnārĭus, *adiect: Dwusetny.* dŭcēnārĭus, *subst. Rotmistrz 1.* dŭcēntēsĭmus, *Dwusetny.*
dŭcēni, ducenti, *Dwieśćie,* **Hundert.** *Nam fuit hic vitiosus: in horas sæpe ducentas.* H.
dŭcēntĭes, *Dwieśćie kroć.* **Zwey hundertmahl** *Ducenties accepit & tamen vivit.*
Dŭcissa. Księżna. ducit colorem ŭva, *Zrzeię*
dūco, *Wiodę, 1. Prowádzę, 1. Prowádzę 1. 2. 4. 6 Wywodzę, Náwodzę, Hetmanię, Poymuię 1. Zwłaczam 1. 2. Przedłużam, Ciągnę 4. Robię 3. Kuię, Mam to zá, Gárdzę, Korzystam, Piię 1. Leię. Imam 3. Wypiiam, Idźie droga tam.* **Führen.** *Ducite ab urbe domum, mea carmina ducite Daphin.* *syn.* Dēdūco, āddūco, ăgo, *vel* ēdūco, *vel* cōgĭto. *phr.* Dīc, ăge, dūc ad nōs, fas illi līmĭna Dīvum tāngere. *Pro Existimo,* (Virg. 10. Æneid) Tāntane me crīmĭne dīgnum dūxīstī? *Pro Volvo.* Virg. 6. Æneid) Sīc ĕquĭdem dūcēbam ănĭmo, rēbusque fŭtūrum. *Pro Contrabo.* (Virg. 11. Eclog. 9.) Dūcĕret aprīcis in cōllĭbus ūva cōlōrem. *Pro Stringo.* (Virg. Æneid.) Aūxĭlĭum dūcto mūcrōne pĕtēbat..

dūco àérem, animam spiritum, *Oddycham, żyię*, dūco agmen, funem. restim, *Reywodzę*. dūco uxorem. *żenię się*,
dūco, *Lubię, Uwodzę się, Przystrzegam*.
ductābilitas, Powolność.
ductariè, Ciągnąć, Nie ochotnie.
dūctārius, *Ciągnieniu służący*.
dūctārius funis, *Liná, Windowe liny*.
ductilis, *Ciągły, Ciągniony, Kowány*. Leicht. zu ziehene *Palmitis, hoc rigua ductile flamen* (*aquæ* M.
ductim, *Pomału, Duszkiem*.
ductio, Prowádzenie 1. Windowánie.
ductio alvi, *Purgácya*.
ductītius, *Ciągły. Ciągniony*.
ductio follitim, Wodzę 2. *Skodzę*,
ducto, *Wodzę 1. 2, Hetmánię, Zwłáczam 2. Szkodzę*.
ductor, *Prowádźićiel, Hetman* Ein Hauptman. *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores*. Virg. *vide Dux*.
ductor gregis, *Stadnik*. ductor ordinis. *Rotmistrz*.
ductus aquæ, *Cug wody*.
ductus, *ûs. Powod 1. Prowádzenie, Hetmánienie*.
ductus oris, *Twárzy kształt*.
dūdum, *Przed tym. Dawno*. Vorlängst. *Ipsa egomet dudum Beroen digressa reliqui*. Virg. *syn*. Jām dūdum, jām prīdem, jam diū.
duella, *sub Uncya, Skoćicę*.
duellator, Walecznik. *duelli, Ná woynie*.
duellica ars, *Woienna umieiętność, Zołnierska*
duellīcus *Zołnierski, Waleczny*. Das zum Streit gehörig. *Et caput abscindit sic pugna duellica per te*: P.
duellis, Nieprzyiaćiel 1.
duellum, *Poiedynek*, Woyna. Ein Streit zwischen zweyen Pūgna, cērtāmen bēllum *epith*. Fōrte, īncērtum, rāpidum, īnsānum, dīrum, fūrīōsum. *phr*. Qui tōrtes aūsus fōrti cērtāre dūello īra per īncērti glādios rūitūdūēlli. Vix tūlērit dīri sītis īnsācīata dūēlli.
duellus, Dobry 1. dulcensus, Mieszczánin nieprawy. dūidens, Dwoyzęby. duis. i, bis. Dwakroć. duis. i. dederis, frequens apud Plaut. prisce duitas, Dwoyka.

Dulcăcĭdus, sub Kwáskowáty. dulcè, *Słodko*.
dulcēdo. *Słodkość*. Süßigkeit. *Nescio qua præter solitum dulcedine læti*. Virg. *syn*, Svāvītas *epith*. Māgna, grāta jūcūnda, mīra blānda, svāvis, Mēllīta, nēctŏrēa. *phr*. Lōci cāptus dūlcēdīne mōlli. Nēctārēa dūlcēdīne lāctānt. Nēscio, qua nātāle sōlum dūlcēdīne cūnctos, dūcit & immēmores nōn sīnit ēsse sūi. *Ovid*.
dulceo, dulcesco, *Słodny*.
dulcia, *ium, vel orum. Miodownik, Łákośći*.
duciaria, *orum. Miodownik*.
dulciārius, vel dulciarius panis, *Márcepánnik, Piernikarz*. (*Słodki*.
dulcĭcŭlus, *Słodziuchny*. dulcifer, dulcifluus
dulcĭlŏquus, *dulcioriloquus, Wdźięcznomowny* Der süßiglich reder. *Mollit dulciloqua canorus arte*. (Phal.)
dulcis, *Słodki, Przyięmny, Miły 1*. Süßlieblich. *Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri* Virg. *syn*. Svāvīs, mēllēus mītis, nēctāreus *Metap*, jūcūndus. grātus, chārus, *vel* (āmœnus
dulcis languide *Słodkáwy*.
dulcisonus Wdźięcznie brmiący. dulcitas. dulcĭtūdo, *Słodkość*. dulciter, *Słodko*, dulco, *Słodzę*
dulia, *Gr. Niewola, & sub Chwáłá Boża*.
dūlicē, Niewolnicze.

DUM

Dum, *Kiedy 2. Byle 1. Poki, Aż 1. że 1, Jedno 1. Jeszcze nie*. Dieweil/ so fern/ als. *syn*. Dōnec, *vel* quāndo, *vel* mōdo, dūmmodo.
dum particula addititia. *sub Sz*.
dūmēctum, dumētum, *Ciernisko*. Ein Dornewald. *Ter centum nivei tondent dumeta juvenci* Virg. *syn*. Spīnētum, vēprētum, rūbētum. *epith*. Hōrrēndum hōrrīdum, flōrēns. *phr*. Quæ dūmēta cōlūnt hōrrēnda fērae, āvīa pāscēntes īnter dūmētā cāpēllæ.
dūmēsco, *Leśnieię* dūmĭcŏla, *Arieno, in dumo habitans*. Der in Buschen wohnet. *Caucaseas arces, & dumicolas arienos*. A.
dūmōsus, *Ciernisty*. Dornächtig. *Dumosa, pendere procul de rupe videbo*. Virg. *syn*. Spīnōsus, spīnīfer. *phr*. Dumis, spīnis, rūbis plēnus, hōrrēns, āsper. *v. Spinosus*.

dūmus.

dūmus, *Ciernie.* Ein Dornheck. *Per juga, per sylvas, dumos & saxa vag tur.* Ovid. *syn.* Rūbus, Dūmētūm, sēntes, vēpres, spīnæ. *epith.* Hōrrīdus āvius. ūmbrōsus, spīnōsus, vīrēns, vīrīdis īmpērvius, spīnīfer. *phr.* Sȳlva fuit lāte dūmis, ātque īlīce nigra hōrrīda quām dēnsi cōmplērunt ūndīque sēntes, āspēra dūmis rūra tēnent, *v. Rubus.*

dūntāxat, *Jśćie, Tylko.*

DUO

Duo. *Dwá.* Zwey. *Vel simulacra duo forsan duo dona fuêre.* M. *Sed par atque eadem cana duobus erat.* Mart.

duodēcies, *Dwánaśćie kroć*, duodēcim. *Dwánaśćie.*

duŏdēcĭmus, *Dwánasty.* Der Zwölffte. *Duodecimo Turnus divinis occidit armis* V. A.

duŏdēnārĭus, *Po Dwánasty.* Das 12. in ihm hat *Quam duodenarius circumtulit. &c.* Ar.

duŏdēni, *Dwanaśćie.* duodenus, *Dwánostoletni.*

duodrētĭcies, *Dwadźieśćiá y ośm rázy.*

duŏdētrīcēsĭmus, duodetrīginta. *Dwádźieśćia i ośm.* duŏdēvīcēni. *Ośmnaśćie*

duŏdēvīcēsĭmus, *Ośmnásty.* *duonus, priscum* *Dobry 1.* duorum pedum semis. *Połtrzećia.*

DUP

Dŭpla, *æ, Dwoynásobna winá* (*nierz.*

duplares armaturæ, duplarij, duplicarij *żoł-*

duplāris, duplārius, *Podwoyny, & żołnierz*

duplāris numerus, *Cetno.* (*podwoyny.*

duplātio, *Dwoynasobna winá.*

duplēx, *Dwoy, Dwoiáki, Dwoyisty, Wielki Chytry, Nieszczery 2. Miąższy.* Zwyfach ---*& duplicem geminis auroq; coronam.* Virg. *syn.* Gĕmĭnus, āmbo.

dŭplĭcatio, *Dwoystosc, Powtárzánie, Dwoynásobna winá.*

duplicātò, *Wedwoynasob. Dwoiako 1.*

dŭplĭcātus, dupliciarius, duplicarius, *Podwoyny.* duplices, *adiect. Dwá.* duplices. *substant. Kśiąszki kámienne.*

duplĭcĭtas, *Dwoistość.*

duplĭcĭter, *Dwoiáko 1. 2.* Zweyfachtig. *Dupliciter, nam vis venti contrudit & ipsa.* Luc.

dŭplĭco, *as. Powtarzam, Przydáię 2. 3.* Zweyfach machen. *Nobilitas duplicatur, & impetus ille gravescit* Luc. *syn.* āddūplĭco, cōndūplĭco; gĕmĭno. cōngĕmĭno. *phr.* Sōl crēscēntes dūplĭcat ūmbrās.

dŭplio, *onis, Dwoyká, Dwoysobna winá.*

duplo, *as. Przydáię 2.*

dŭplō, *Wedwoynasob, & sub Weczwornasob, Dwá kroć.*

dŭplum, *Tyle dwoie, Dwoynásob, Dwá kroć. 1*

dŭplus, *Dwoynásobny, Dwoiáki, Dwa kroć.*

dŭpōndĭārĭus, *Dwustopny, & sub Siedm pieniąszkow.*

dŭpōndĭus, *sub Siedm pieniąszkow.*

dŭpōndius, & semis, *sub Grosz, & Połtrzeciá*

DUR

Dūrābĭlis. *Trwały 1.* Langwürig. *Quod caret alterna requie, durabile non est.* Ovid. *syn.* Diūtūrnus, stābĭlis mănēns, pērmănēns, cōnstāns. *phr.* Dīu mănēns, dūrans. stāns, mūltos pēr ānnos pērmănens.

durābĭlĭtas *Trwałość.* (*stradki.*

durācĭnus, *Trwárły 2. Twárdoskory, źima-*

dūrāmen, *Twardość. Rosochá, Gáłąska, Latorośl zasláwiona. Látorośl winna. Lod.*

dūrāmēntum, *Rosochá, Gáłąská, Umocnienie. Látorośl,*

duras dabis, *Nieprzepieczeć się.*

duratè, *Pácyencya.* dūrāteus, *Gr. Drewniány.* *duratrix, sub Trwáły 1.*

dūrātus, *Stwárdniáły, Zátwárdźiáły, Okrzesány tr.*

dūrātus frigore, glacie, *Zmárły.* dūrè *Twárdo.* Durēsco, *Twárdźieię.* Erhärten. *Limus ut hic durescit, & hac ut cera liquescit.* Virg. *syn.* īndūrēsco, cōncresco, āstrīngor prĕmor. rĭgeo. *v. Gelo.*

duri oris, *Twárdousty.*

Duricōrdia. *Nieużytość . Zátwardźiáłość.*
Durīcōrīus , *Twárdoſkory.*
durītas, *Twárdość*, *Surowość*, *Nieludzkość.* Häertigkeit. *Oblita terra duritatis hybernæ*, (Scaz. *ſyn.* dūrītīes rīgor, *vel* ſævītia, crūdēlītas
durīter, durīus, *Twárdo*, *Surowie*, *Oſtro*, *Nieprzyiemnie.* Härtiglich. *Duriter & duro terram pede pellere matrem.* Ovid.
durītia.durities, duritudo, *Twárdość*, *Trwáłość*, *Zatwardzęnie*, *Nieużytość Surowość Upor.* Härte. *Ponere duritiem cæpere; ſuumq; rigorem.* Ovid. *ſyn.* Dūrītas, rīgor, ſævītīes. crūdēlītas, bārbārīes. *epith.* ădămāntīna. ăcērba fērrĕa.
durītīe ſpiſſari, *Zátwárdźieć.*
durītīem īnduo, *idem & Odrętwieć.*
durīūſcūlus, *Przytwardſzy.*
dūro, *as*, *Trwam 1. 2. Stwardzam*, *Zátwardzam. Wytrwać.* Hartten/ hart machen. *ſyn.* īndūro: āſtrīngo, cōnſtrīngo. prĕmo, gĕlo: fīrmo, *vel* ſtō, mănĕo, pērmănĕo, dıu mănēo, ſtābīlıs, ſum dıūtūrnus. *phr.* īnde ŭbı pūbēntes, cālămos dūrāvērit æſtus. Dūrāvītque ănīmum, dēſtītuitq; prēces. *Dēsērīmus, ſævōque* gēlu dūrāmus & ūndis *pro Tolero.* (Virg 1. Æn. Dūrāte, & vōſmet rēbus sērvāte sēcūndis.
durot, *aris*, *Mocnieię*, *Twárdzieię*. *Drętwieię*
dūrus, *Twárdy*, *Nieużyty*, *Nielutośćiwy*, *Surowy 2. Nieludzki*, *Cierpki*, *Cięſzki 2. Uporny*, *Zły.* Hart/ unfreundlich. *Durus uterque labor. laudate ingentia rura.* Virg. *ſyn.* Sōlīdus fīrmus, fērrĕus, ădămāntīnus, mārmŏrĕus. *Metaph.* mŏlēſtus, īngrātus īnjūcūndus, *vel* sēvērus, rīgīdus, crūdēlıs. *vide Crudelis.*
durus capite, *Uporny.*
Duſmōſus, *pro dumoſus. priſcum. Feſt.*
Duumvir. *Cic. Duumviri olim carceris curam habebant negotia Reipub. curabant. & publica locabant, ex decurionibus creabantur, & faſces habebant; immunes à muniis urbis. Erant & Municipiorum & Navales, & Capitales, Hos Tribunis plebis & Magiſtris civitatum ſimiles aliqui dicunt. apud Schardium. Huic* Duumvi*ratus.* Cic. *Duumvirûm munus. Et* Duum viralis, *Vlpia. ad Duumviros pertinent.* *v. & Burmiſtrzÿ.*

Dux, *comm.* *Wodz*, *Herſz*, *an Kśiążę.* Ein Führer. *Conſedere duces & vulgi ſtante corona* Ovid. *ſyn.* Dūctor. *epith.* Crūcatus, aūdax. Mārtīus. māgnănĭmus, īndŏmĭtus, gĕnĕrōſus, prūdēns, săgax sōlērs, prōvidus, vīgil, Māvōrtīus, tērrīfĭcus, mĕtūĕndus, trux, ātrox, fĕrus, crīſtatus, insīgnis māgnus, trĕmēndus, fĕrox, ăcer, cāllĭdus, āſtūtus, cautus, vērsūtus, fīdēlis, pŏtens, sēdūlus. ſtrēnŭus, mīnax, īmpērtērrĭtus, īnvīctus. *phr.* Prīmus īnīre mănu bēllum. *v. Bellicoſus.*
dux exercitûs provincialialis, *Woiewodá.*
dȳnămis. *eos*, *f. gr.* *Wielkość 2.*
dȳnămis olivi, *Oliwek urodzay.*
dȳnāſta, dynaſtes, *æ. m. gr. Pan wielki.*
Dyota. Rob. Steph. corr. diota.
dȳſchreſtia. *gr.* *Trudność.*
dyſcŏlus, Gr, *Niegodny.*
dȳſenterīa diſenterica paſſio. *gr.* *Biegunká*, *Gryżięnie*,
dȳſēntērīcus, *gr.* *Biegunkę ćierpiący*, *Gryżięnie ćierpiący.*
dyſgārgālis, *eos*, *vel* dyſgargalus, *li*, *Gr.* *Łochcyciy.*
dyſpepſia, *gr.* *Nietráwięnie.*
dȳſphīmīa, *Gr.* *Nieſłáwá.*
dyſphōrīcus, *gr.* *Nieſzczęśliwy.*
dyſpnoea, *gr.* *Dycháwicá*, *Duſzność.*
dyſpnoīcus, *gr.* *Dychawiczny*,
dȳsūria dyſuricum pathos, *gr.* *Uryny trudność.*
dysūrīăcus, Gr. *Uryny trudność ćierpiący.*

E

E *Præpoſitio. ſub Z*, *że 1. Od kogo 1.* Von/ auſ. *Tu quod es, è populo quilibet eſſe poteſt.* Mart. *ſyn.* ēx, dē.
E cōntrarīa parte, e regione, *Ná przećiwko*
E contrario, è diverſo, *Przećiwnie.*
E longīnquo, *Z dáleká.* è natura, *Z przyrodzęnia.*
E propinquo, è proximo, *Z bliſká*, *& ſub Sąśiad.*
E ſublimi, *Z gory* è tranſverſo, *Z boku:*
E veſtigio, *Wnet*, *Záraz.*
Eâ, eâ cauſa, eâ re, *Dla tego.*

Ea conditione, ea lege, *Ztą kondycyą.*
Eaqus scopis, pro iis Coto prisce & Hemina.
Eale, es, *Koń rogáty. Eapse, pro ea ipsa, Tá.*
Eatenus, *Poty 1. 2. Z tey miary, Tak barzo. Tym sposobem.* So fern/ so lang. *Ortus erat, cum Rex in somnis eatenus altum. M.*
Ebachari apud Lemprid. legit Rob. Constantin alii legunt Debacchari.
Ebĕnus, ebenus gr. *Heban.* Ein Indianischer Baum/Ebenholtz genant. *Fert Ebenum Solis est thurea virgo Sabeis.* Virg. *syn.* ĕbĕnum, *neutr. gen. epith.* Dūra, splēndida, splēndens, atra, vīrens, nĭtĭda, Inda. fūsca, nĭgra.
Ebeo. as, i. felicitate privo. Sipont.
ebibo, *Wypiiam, Pożeram.* Außtrincken. *Filius. aut etiam. libertus, ut ebibat hæros.* Hor. *syn.*
Ēbiscus, *m, gr. Slaz 3* ēblandĭor, *Wyłudzam.*
Ēbŏrātĭus, *Snycerz 1.*
Ēbŏrātus, eboreus, *Słoniowy.*
ēbriăcus, *al. Ebriatus, Pijany 1.*
Ebriemen. Trunek pijány,
ēbrĭetas, ebrĭŏsĭtas, *Opilstwo.* Trunckheit. *Non semel ebrietas est simulata mihi.* Ovid. *syn.* Crāpŭla, tēmŭlēntĭa. *epith.* Tūrpis, dēmēns, āmēns, īmprōvĭda, fœda, īners, stūpĭda īnsāna, oblīcæna, lŏquax, gārrŭla; trĕmŭla, tĭtŭbāns, grăvis, fŭrens, mălĕsāna, ĕxĭtĭŏsa, pērnĭcĭŏsa *phr.* Cŏrpŏri rōbur frāngens, ēnērvāns, ēxhaūrĭēns, īngĕnĭī frāngens vīres ănĭmīque vĭgōrem. Ebrĭētas māter fœcūnda mălorum Cērta jŭvēntæ pērnĭcĭes. Rīxis gaūdens Sānæ mēnti inĭmīca īllĕcēbris ĕxĭtĭōsa suis ārcāna dĕmēns dētĕgit ēbrĭĕtas. Arcānī mala cūstos ŏpērta rĕclūdens ēxtīnctæ prodĭga fāmæ ārcāna rĕvēlans. In prælia quæ trūdit ĭnērmem ebrĭĕtas fŭgĭēnda vĭro cŭicunque, sēd āltis Prīncĭpĭbus fūnēsta lŭes. ut Vēnus ēnērvat vīres, sīc cōpĭa Bacchi. & tēntat grēssus, dēbĭlĭtatque pĕdes. *v. Ebrius.*
ēbrĭo, as, ebrĭōlo, as, *Upaiam.*
ēbrĭōsus, ebrĭōlātus, *Opiły.* Ein vertrunckener Mensch. *Ebriosa acina ebriosioris.* Phr.
Ebriolatus, ab Ebriulo, sub Upaiam.
ēbrius, ebriolus. *Pijany 1, Pełen. tr.* Truncken. *Non magis audierit quam Fusius ebrius ægrum.* Hor. *syn.* ēbrĭōsus, tēmŭlēntus, vīnŏlēntus *phr.* Sŏmno vīnōque sēpūltus. sŏlūtus, Vīno mădĭdus, mădēns, ūdus, mădĕfāctus grăvis, Cūi tĭtŭbat mūlto līnguaque mensq; mĕro. Nĭmĭo vēnas īnflātus jăccho. Mĭtī dēlūsus jăccho. Mūlto tēmpŏra pērfūsus. Băccho cĭbo vīnōque grăvis. Ægre tĭtŭbāntēs sūstĭnet ārtus. Mūltōque jăcēbat membra dĕo vĭctus. īlle mĕro somnōque grăvis tĭtŭbāre vĭdētur Convīvæ vălĭdo tĭtŭbāntĭa vīno. Mēmbra movent, dŭbĭi stāntque lăbāntque pĕdes. Cāndebitque mĕro mērge que in pōcŭla mĕntem. Pāssim vīno sŏmnōque pēr hērbam cōrpora fūsa jăcēnt Sīlēnum pŭĕri sŏmno vĭdērē jăcentem īnflātum hesterno vēnas, ut sēmper, jăccho, ēbrius īmprūdens vērtitur ārte mĕri. Fūrĭāta mente văcillant. Nām sĭmul ēxplētus dăpĭbus vīnoque sĕpūltus. Cērvīcem īnflēxam pŏsŭit, jăcŭitque pēr ăntrum īmmēnsam, sănĭem ērŭctans. Sŏmno vīnōque sĕpūlti prōcŭbŭēre, sĭlent, lāte lŏca. Fūsique pēr hērbam īndūlgent vīno; & vērtunt crātēras ăhēnos Crātēras lætī stătŭūnt, & vīna cŏrŏnant īmmŏdĭco nūtant tēmpŏra quāssa mĕro. Nēscitque rēgi mens plena Lyæo Vīno cōncūssa văcīllant tēmpŏra, vīnōque grăvatum fūlcĭtur læva căput. *vide Vinum.*
ēbrius veratro, *Szalony 2.*
ēbullio, *Kipię, Wykipiam, Wzwieram. Wydaię na świat, Wymyka się, & sub Chełpię się.* Außsieden. *Ebullit patrui præclarum funus, & o! si.* Pers.
ēbullĭtĭo, *Kipienie Wykipienie.*
ēbūllo, as, *Wykipia.* Zerspringen. *Atq; alia fletus ebullant parte viriles.* F.
Ēbŭlum. Ēbŭlus, *Chebd.*
Ēbur, *Słoniowa kość.* Helffenbein. *Munera portantes, eborisq; auriq; talenta.* Virg. *epith.* Indum, Indĭcum, nĭtĭdum, cāndēns, āssyrĭum, sēctĭle nĭvĕum, splēndĭdum, liquĭdum, āttălĭcum, pŏlĭtum. *phr.* nĭvĕi mūnĕra dentis. ĕbur nĭtĭdum fāstĭgĭa summa tĕgēbat. Sēctĭle dēlĭcĭis Indĭa præbet ĕbur. *pro Cithara.* dūm cānit, & lĭquĭdum dūm Dĕa pūlsat ĕbur.
Ēbŭrātus eburneolus, eburnus, *Słoniowy.*
Ebūrnĕus, *idem & Białości sny.* Helffenbein.

necin *Oppida turritis cingant ut eburnia muris. Ovid. Portabit nitidis cursus eburnus equis.* Tib.

E C

Ecāstor, *Zaiste* Ecbăsis, gr. *Wyście, Odstąpienie,*

Ecbŏlas, *adis*, ecbŏlimos, ecbŏlios, gr. *Poronienie czyniący.*

Ecce, *Oto, Owo, Ali.* **Siehe/ Siehe da.** *Ecce Dionæi processit Cæsaris astrum.* Virg. *syn.* ēn.

Ecchĕūma, gr. *Wylanie.*

Eccillum, ecciftum, eccos, *Otwosz.*

Ecclēsia, gr. *Zgromadzenie Kościoł* 1. 2. **Eine Kirch/ Christliche Versammlung.** *Cuius de manibus sumens Ecclesia corpus.* Mart. *syn.* Tēmplum dēlūbrum, fānum, ædes. *phr.* Ædes sacra Dĕp. *Sacra tēcta tŏnāntis, V. Templum vel.* Chrīstĭădum cœtus pŏpŭlus, gēns. Pīorum fortūnāta mănus gēns pīa, ēlectum gĕnus. Chrīsti cūltōres, Grēx Chrīsti quī mīlĭtat ārmis.

Ecclesiastes, *æ, m. gr. Káznodźieiá.*

Ecclēsiāsticus, *gr. Duchowny.*

Ecclēsiasterium, *Gr. Dźiwowisko.*

Ecclēsis, *gr.* *Wywołánie, Wyzywánie.*

Item figura Grammaticè Latinè. quæ personam tertiam ad primam vel secundam trahit: ut Ego pauper laboro. Calliopius recensui: subaudito Ego.

Eccum, Eccos, *Owoż iest.*

Ecdĭcus, *Gr. Syndyk, Pospolstwá obrońca.*

Ēcĕre, *Oto, Zaiste.*

Ēchēa, *n. plur. gr. Głosu odbiiánie.*

Ēchēbæum, *gr. sub Pługowy.*

Ēchemȳchia, *gr. Małomowność.*

Ēchēmȳthus. *gr. Małomowny.*

Ēchĕnēis, *is, vel idis f. gr. Trzymonaw.* **Ein kleiner langlichter Meerfisch.** *syn* rēmŏra *Parva echeneis adest. mirum. mora puppibus ingens* Ovid.

Ēchētæ, *hi, gr.* Konik *robak.*

Ēchēile, *es, gr. Pługawe nogi.*

Ēchētlīon, *gr. Sadz rybny.*

Ēchīdna, *gr. Zmiiá.* **Ein Natter/ Schlang.** *Lernææ sangvis echidnæ.* Ovid. *epith.* Lērnæa tŭmida, fēra, dīra tăbida fŭrĭālis, lēthīfĕra, vĕnēnōsa, vĕnēnĭfĕra, tŭmēns. tŭmĭda. hōrrĭda *v. Serpens*

Ēchīdnium, *gr.* *Wołowy ięzyk.*

Ēchīnātus. *Naieżony* 1. *Kolący* 1.

Ēchīni pellis, *Szczotká do szat.*

Ēchīnŏmētra, *Jeż, morski,* (*rupa*

Ēcchīnŏphŏra. concha, *Slimak, Slimácza skorupa*

Ēchīnŏpus, *odis, f. gr. Jeża noga ziele.*

Ēchīnus, *gr. Kásztanowá łuská, Jeż morski Wędzidło,* Książki *flakowe. sub Flak. Mánela, Pław morski 3. 3. Umywádlnik, & sub Doniczká. (Animal spinis obsitum) Epith.* Rŭber, hīrtus, vŏlūbĭlis, æquŏrĕus. sȳlvēstris, caūtus.

Ēchīnus terrēstris, *Jázwiec, Jeż* 1.

Ēchīon, Echium, *n.* Echios, Echite *es, Gr.* *Wołowy ięzyk.*

Echītes, *æ, m.* gr. *Jászczurnik* 2. *Zmiiowiec.*

Ēchīum, *Gr Oczne lekárstwo.*

Ēcho, *us, vel* echonis, *hæc gr. Głosu odbiiánie.*

Echoicus versus. idem Æquivocus.

Eclecta, *arum. gr. Pismo przebráne.*

Ecligma, *tis, gr. Kołaczek, Lambitivum.*

Eclipsis, *gr.* *Záćmienie, Księżycá záćmienie Ustánie.* **Ein Verschwindung.** *syn.* Dēfĕctus, dēlĭquium. *epith.* Mĭnāx, fătālis, fūnēsta. trīstis īnfēlix, hōrrēnda, mĕtūēnda, nīgra atra.

Eclipsis Grammatica figura Quintilian. cùm dictio ad constructionem plenam necessaria deest.

Ecliptica linea, vel circulus. *Macrob. Via solis. Circulus solis, & aliorum planetarum transiens per medium zodiacum oblique, in quo fiunt eclipses Planetarum, idem monstrat loca altitudines, latitudines, delineationes planetarum.*

Eclipticus, *Gr sub Záćmienie* 4.

Eclŏga, *gr. Pisánie zbieránie.* **Außlegung.** *Vernans per varii carminis eclogas.* (Asclep.)

Eclŏgārius, *Zbieracz.* Ecclŏgium, *Gr. Nápis.*

Ecnēphias. *æ, m, gr. Wicher,*

Econtra. Náprzeciwko. **Dargegen.** *Æmilus econtra sperat, quos viceris, odit* Sed.

Ecphŏra, *gr. Wydátność.*

Ecphrăsis, *gr. Rozpowiádánie.*

Ecquando, *Kiedy.* Ecquid, *Jeżli, Czy. Li.*

Rr 2　　　　Ecquis

Ecquis, Kto 1. Ktory 1. Ktoż. Jeżli 1.
Ecquisnam, Ktoryż?
Ecryūsis, gr. Wyćiekanie.
Ecstāsis, gr. Záchwycenie.
Ecta, æ, Przyszczel 2.
Ectāsis figura, eadem Diastole 1. supra.
Eclipsis, Carisio. Diomed. figura Poëtica, cum duæ dictiones, asperè concurrentes vocalem cum consonante elidunt, ea consonans est M, apud antiquos etiam S: ut apud Lucret. & Lucill. sæpè. rarò apud posteriores. vocat Marius Victor. Collisionem Donat. Valer. Prob. Recentiores. Elisionem verbo proprio licet novo. vide Apostrophus.
Ectrăpĕlos, gr. Olbrzym, Wzrostu niezwyczáynego.
Ectrōma, ătos, gr. Pomiotek.
Ectromatium vinum, gr. Poronienie czyniące.
Ectrope, es, gr. Skłonienie 1.
Ectrŏpium, gr. Powieki niskiey upádnienie.
Ectўpum, gr. Konterfekt, Obraz formierski. Probá, Wykonterfektowánie.
Ectўpus, gr. Wyrażony 2. Wykonterfektowány.
Ecūleus, Probá náczynie. Eine Sülle. Item Eine Folter. Eviscerandum corpus eculeo eminus. (Jamb.)
Edācĭtas, Obżárstwo 1. Frässerey. Gula est ferina, sed socors edacitas. (Jamb.) syn. Vŏrācĭtas, ingluvies, gŭla.
Edax, Kąsaiący, żárliwy, Obżárty. Ein Fraass. Tempus edax rerum, &c. Ovid. syn. Vorax, gŭlōsus, hēllŭo. v. Gulosus.
Edeātra, æ, Edeatres, æ, m. gr. Kráyczy.
Edĕcĭmātus, al. Edecumatus, Wyborny.
Edecimo, Obieram 1.
Edentātus edentulus, Bez zębow. Zahnlosz. Edentularum cantilena suaserint. (Jamb.
Edento, as. Wybiiam zęby.
Edera, lege Hedera.
Edīco, is. Nakazuię. Obwoływam, Roskazuię urzędownie. Mándat dáię, Wyrok czynię. Wywołyiwam, Przykázuię. Sądy zápowiedźieć. Ausschreiben, gebieten. Tantaque concedis tu menti edicere donis. Prop. syn. Dēnūntio, sĭgnĭfico, dīco, præmŏnĕo, vel stătŭo, cōnstĭtuo, dēcĕrno, sāncio, jŭbĕo.
Edictalis, sub Mándat.
Edīctum, edictio, Mándat, Wyrok. Ein Mandat, Gebott. Adde quod edictum quamvis immite minaxq; Ovid.
Edicto, as, Wypowiádam.
Ēdīlis, sub Sniedny. potius edūlis.
Edim, i. edam. Noni. ex Calil. Plaut. Pompo.
Edisco, Uczę się, 1. 2. Náuczyć się. wyuczam się. Auswendig lernen. Audiit Eurotas, jussitque ediscere Lauros. Virg. syn. Disco, pērdisco, pērcĭpio, cōncĭpio. vide Disco.
Edissĕro, edisserto, Powiádam 1. Rozpowiádam, Wypowiádam 1.
Editio, Wydánie, Porodzenie, Národzenie.
Edititius judex, Jednacz.
Editor, Sprawcá, Jgrzysk sprawcá. Der auszgehen läst. Vulturnusq; celer, nocturnaq; editor auræ. L.
Editus, ti, Wyniosły, Miánowány. Herfürgebracht. Felicemq; trahunt limum quique editus AustroVirg.
Editus, ûs. Gnoy bydlęcy.
Edo, is, Wydáię 7. 8. 11, 19. Wyiawiam Powiádam 1. Rodzę Miánnię, Zbroić co, Kiedy się kokosz, Znioslá, Dopuszczam się. Etwas auszgehen lassen. syn. Fācio, vel prōfĕro dīvŭlgo, ēmitto, ēxprōmo.
Edo ludos, munus, Stroię igrzyská.
Ĕdo, dis, vel es, Jem, Essen. syn Cŏmĕdo, māndūco. mando, pāscor, vēscor. phr. Membra cibo fŏvĕo, ĕpŭlis sūstento. restauro, victu vīres rĕvŏco. Pŏstquam ĕpŭlis ĕxēmpta fămes, ūt dăpĭbus cōmprĕssa fămes. Tum cōrpŏra cūrant fēssa lăbōre grăvi. Dăpes ăvĭdam dēmĭttĕre in ălvum. Dăpes ăvĭdo cōnvĕllĕre dēnte. Sē dăpĭbus rĕplēre. Cōnsvēvit quērna jējūnia sōlvĕre glānde. vide Manduco.
Edo usque affatim, Náiadam się.
Ĕdo, ōnis, Zárłok.
Edŏceo, Uczę, Wyuczam. Oznáymuię. Powiádam 1. Rozgłaszam, Wol lehren. Edoceat, multasq; viro se adjungere gentes. Virg.
Edŏlatus. Gładki 1. Edŏlo, Poleruię.
Edŏmĭtus, Ogrodny.

Edŏ-

Ēdŏmo, *Uſkramiam, Ukrócić.* **Zähmen.** *Edomat invalidas mentes quæ ſimplicitatem* P. *ſyn.* Dŏmo dŏmĭto.
Ēdor, ĕris. *ſub Wychodzą księgi.*
Ēdor, ōris. *Zboże.*
Ēdŏrmĭo, edormiſco, *Wyſypiam ſię* 1. *Przeſypiam ſię* 1. 2. **Auſſchlaffen.** *Cum illo nam dormit Cattenis millē dŭcentis* Hor.
Ēdŭcātio, educatus, *us. Wychowanie.*
Ēdŭcātor, *Zywiciel.*
Ēdŭcātrix, *Zywicielka. Kwoczka.*
Ēdŭco. *as. Wychowuię. żywię* 1. Rodzę. *Odchować.* **Auffertz hen.** *Non ager hic pomum, non dulces educat uvas.*Ovid. *ſyn.* Nūtrĭo ălo, *v. Nutrio vel* īnſtĭtŭo, īnfōrmo. exĭmo.
ēdūco, *is, Wywodzę* 1. 4. *Wychowuię, Wyciągam* 1. 5. *Wypiiam. Spuſzczam ſtaw.* **hinauſs fuhren / herfür bringen.** -- *Galoq; educere certant.* Virg: *ſyn.* trăho, ĕxtrăho, lĭbĕro, sōlvo, ĕxpĕdĭo, ēmĭtto.
ēdūlco, *Słodzę.*
ēdūlia. *ium. & orum. Potrawa.*
Edulia, a Dea cibi infantum præſes.
Ēdūlis, *śniedny.* Edūlĭtas, *Strawa* 1. **Was gut zu eſſen iſt.** *Vinea ſummittit capreas non ſemper edules.* Hor.
Edulitas, pro annona minus latinè, quid ſignificet. v. żywność.
Ēdūlium, *Jadło, śniedna rzecz.*
ēdūre, *Upornie.*
ēdūro, *as, Zátwardzam, Przeżyć.*
ēdūrus, *E minuente. Miękki.*
ēdūrus, *E augente. Twardy.* **Das faſt hart iſt.** *Eduramq; pyrum.& ſpinas jam pruna ferentes:* Virg.
ēffābilis, *Wypowiedźiány.*
Effaſillatus. Obnáżony, ēffārcĭo, *Nátykam,*
ēffāri, *Wymawiam* 1. *Przemawiam* 1. *Wypowiadam* 1. *& ſub Wyſtawiam.* **Sagen / reden.** *Incipit effari, mediaq; in voce reſiſtit* Vir. *ſyn.* Fāri, lŏqui, ēlŏqui, dīcĕre, prōfĕrre. *v. Loquor.*

ēffāſcĭnātĭo, *Wyrok.* ēffāſcĭno, *Urzekam.*
ēffātum, *Wyrok Boſki. Wyrzeczenie, Wróżkow odpowiedź.* **Ein Red.** *ſyn.* Dīctum, sĕntĕntĭa, sĕrmo.
ēffēctio, *Dźiáłánie, Spráwowánie.*
Effectivus ſtatus. ſub Sprawuiący.
ēffēctor, *Spráwca, Stworzyćiel.*
ēffectum, effectus, *us, Skutek.*
Effecūndo, *Zyznym czynię.*
ēffēmĭnātē, *Nie meſko.* effēmĭnātĭo, *Niemeſkość.* ēffēmĭnātus, *Niewieśći.* effēmĭno, *Niewieśćiuchem czynię.* effēmĭnor. *Niewieśćieię.*
ēffĕrātĭo, *Beſtwięnie* 2. 3. *Roziuſzęnie.*
ēfferātus. *Roziádły, Okrutny, Zdźiczáły, Rozíadłſię.* **Erwildet.** *Et efferata per nefas ingens ruunt.* (Jamb. *ſyn.* ēffĕrus fĕrox, fĕrus, ſævus, crūdēlis.
ēffĕrcĭo, *Nátykam, Obiádam ſię.*
ēffĕreſco. *Roziuſzam ſię.*
ēffĕro *as. Roziuſzam, Dźikim czynię, Beſtwię Srogim czynię. Straſznym czynię, Formuię.* **Erwilden.** *Quod te efferarit, ſi novus ſuffixerit.* (Jamb.)
ēffĕro *ers, Wynoſzę* 1. 2. 3. *Wydáię. Wyſtawiam* 1. *Wymawiam* 1. *Wypowiadam* 1. *Chwálę* 1. *Prowadzę umarłego.* **Auſstragen. erheben.** *Sæpe efferendus, interim hæc ignes ferant.* Iamb. *ſyn.* Tŏllo, ēvĕho, prōvĕho *vel* laŭdo.
ēffĕror, *aris. Puſtoſzeię, Dźiczeię.*
ēfferor, *erris. Pyſznię ſię, Wzlatam.*
ēffertus, *Pełen, Obſity. Nátkany* 1.
ēfferve, effervēſco. *Wybuchnąć, Wzwieram, Kipię, Wykipia, Burzy ſię, Unoſzę ſię, Wykiſnąć, Rozgadał ſię, Rozgniewáć ſię.* **Oberaus ſieden.** *Stridere apes utero, & ruptis effervere coſtis.* Virg. *ſyn.* effervēſco, fĕrvĕo, ēbūllĭo.
ēffervēſcens, *tis. Gniewliwy.*
ēffĕrus, *Okrutny, Roziádły.* **Wild / grimmig /**

nig. *At trepida, & captis immanibus effera Dido.* Virg. *syn.* Fĕrus, indŏmĭtus, sævus, crūdēlis. *vide Crudelis.*
ēffĕtātio, *Wyrodzenie się.*
ēffĕtè, *tr. Mądrze.*
ēffĕtus, *Wyrodźiły, Wyradza się, Wylęgła się. Wyl głe, & sub Pierwiastka.*
Effexo, pro effecero Plaut. Casina. Si effexis hoc.
Effibulatus. lege Exfilatus, (*cznośc.*
ēffĭcācĭa, efficientia, efficācĭtas, *Skuteczność.*
Efficacĭter, efficienter, *Skutecznie.*
Efficax, Efficiens. *Skuteczny.* **Kräfftig.** *Iam iam efficaci da manus scientiæ.* (Iamb.
Effĭcĭo, *Spráwuię 1. Czynię 1, Urobić co, Dokázuię 1. 2. Przewodzę swoie.*
Effictio, *Wyrażánie.* (*Wyráżićiel.*
Effictor morum, *Wyráżićiel, in Obyczáiow*
Effigia, æ Obraz 1. Effigiātus, *ti Znákowany Ryty, Effigiatus, ûs kształt.*
Effigies, *Wyrázenie 2. Podobieństwo 3. Obraz 1. Kształt.* **Ein Bild/ Abtruck.** *Effigies inter vestras, statuamque Vagelli.* Iuv. *syn.* Imāgo, sĭmŭlāchrum, spēcĭes sīgnum, *epith.* Picta dĕcōra, pulchră, aūrĕa, ænĕa. *v. Statua.*
Effigio, as Wyrażam 1. Effio. effit Stáię się.
Effingo, *is Wymyślam,* Wyrażam 1: *2. Trafiam 6.* **Abmahlen.** *syn.* ēxprĭmo, fōrmo, īnfōrmo.
Efflāgĭtātĭo, *Nálegánie, żądánie 1. Wyćiągánie, Upominánie się.*
Efflagitatus, *us, Wyćiągánie, żądánie 1.*
Efflāgĭto, *żądam 2. Domagam się.* **mit Ernst fordern.** *notumque efflagitat ensem.* Virg. *syn:* Flāgĭto, pĕto, pōsco, ēxpōsco, pōstŭlo.
Effleo, Wypłákać oczy. Efflictim *Uprzeymie.*
Efflicto. *as sub Pokonác.*
Efflīgo, *Porażam, Zábiiam 1. & sub Pokonać,*
Efflo, *Wywiewam. Wylewam Wybuchnąć, Wytchnąć 1.* Wydmuchnąč.
Efflōreo, *Okwitam,* **verblühen / oder fast blühen.** *syn.* ēfflōrēsco, splēndĕo, splēndēsco, *vel* māno. ēmāno.

Efflōrēsco *Kwitnę, Rozwiia się, Wynikam 1. wychodźi 3. Pochodzę.*
Effluentia, *Wyćiekánie.*
Efflueris, Lucret. corr. Et flueris.
Effluo, *Wyćiekam 1. Rozgłasza się. Upuszczam 1. Wybiia się, Rosypuie się. Zápámiętywam Zbiega dźień. Uchodźi czas,* **Außfliessen.** *syn.* Flŭo, ēlābor, ēffūndor, ēxcĭdo, ăbĕo, ēvānēsco
Efflŭvium effluxio, *Wyćiekanie, Upust.*
Effōco, *Dáwię kogo.*
Effŏdio, *Wykopywam, wykalam, wygrzebáć.* **Außgraben.** *Effodiuntur opes, irritamenta malorum.* Ovid. *syn.* ērŭo, ēvēllo. ēxtrăho fŏdĭo.
Efforo as, Wywierćieć, Effossio, *Wykopywanie.*
Effractārius; effractor, *wypłupićiel & Złodźiey*
Effrāctūra. *Wyłupienie.*
Effrēnātè, *Nieuhámowánie, Popędliwie, Rospustnie.*
Effrēnātio, *wyuzdánie.* Rospusta, *Popędliwość.*
Effrenatus effrenis effrenus, *Wyuzdány, Nieuhamowány, Nieouzdány, Rospustny, Popędliwy,* **Unbändig/ungezämt.** *Effrenatorum moderamine pacificator.* Prop. *syn.* ēffrēnis, ēffrēnus præceps, īndŏmĭtus.
Effrēno, *Wyuźdáć,* effrīco, *Wyćieram.*
Effringo, *Wyłamuię, wyłupuię 1.*
Effrons, *adiect. omn. Niewstydliwy.*
Effŭgĭo, *Uchodzę 1. 3. & sub Záyrzeć.* **Entfliehen/entlauffen.** *Effugerent aliquæ stagna profunda viæ.* Ped. *syn.* Fŭgĭo, ēvādo, ēlābor, vīto, dēvīto, dēclīno, ēvīto.
Effŭgium, *Ućieczka 2. 3. Uśćie 2. wypráwienie się,* **Eine Außflucht,** *Res occurrree & effugium præcludere eunti* L. *syn.* Fŭga, *vel* rĕfŭgĭum.
Effulcio, *Nátykam.*
Effulgeo, *Jaśnieię, Lśknię się, świecę się 1.* **Gläntzen/blitzen.** *Reperitur & effulgĕre, ab ant:* ēffūlgo, *Fervere Leucaten, auroque effulgere fluctus.* Virg. *syn.* Fūlgĕo. ēmĭco, cŏrūsco, splēndĕo, ēlūcĕo.

Effumo

Effumo. Serenas. i fumum emittes.

Effundo, *wylewam 1.. 5. Rozlewam 1. wyrzucam 2. wydáię 1. 7. wysypuię, Mowię nierozmyślnie, Sypie się, Popuszczam 3. rosypuie 1. rozwieram koniá, Przemárnowáć.* Außgiessen/ außschütten. *Talis & ipse iubam cervice effudit equina.* Virg. *syn.* Fūndo, prŏfūndo ēmitto, spargo.

Effundor, effunditur *Sypię się 2. rozlega się wrźcicka 1. wysypuie się.*

Effundor in luxum, epulas. *Rozgardyas stroie.*

Effūsè *Hoynie; Hurmem, Szeroko, Rozrzutnie Zbytnie, Chćiwie, Bárzo, Bez miáry, Pędem 2.*

Effūsio, *wylánie, wysypánie, wydánie 11. Rozrzutność, Szczodrobliwość.*

Effūsōriè, *Hurmem Tłumem.*

Effūsus, *Rozrzutny, Zbyteczny, Niezmierny Prętki.* Außgegossen. *Exciderat puppi mediis effusus in undis.* Virg.

Effūtio, *Mowię nierozmyślnie wymykam się 2. 3. wydáię 11. wylewam 1.* Verschwätzen/ Außplaudern. *Effutire leves indigna Tragœdia versus.* Hor. *syn.* Gārrĭo, *phr.* Tĕmĕre dīco: ĭnānĭa vērba fūndo. prŏfĕro.

Effūtilia, *ium.* Effutitia, *orum. Słowo 35.*

Effūtuo, *is sub Przemarnowáć.*

E G

Ēgĕlĭdor, *in Márznę.*

Egĕlĭdus, *E minuente. Ciepły 2. Letni.*

Egĕlĭdus. *E augente, zimny 1.* Kaltkalt/ außgerhauet. *Sed gelidum Boream, egelidumque Notum.* Ovid. *syn.* Gĕlĭdus.

Ēgens, *Niedostateczny, Ubogi, Potrzebny 2. żebrak, & sub Łaczeniem czego.*

Ēgēnus ēgestōsus *Niedostateczny, Potrzebny 2.* Arm/ bedürfftig. *Crescit enim in cumulos, quidquid præstatur egenis. syn.* ēgens, ĭndĭgēus, ĭndĭgus, paŭper, ĭnops, mēndĭcus; *v.* pauper.

Ēgeo, *Niemam 1. Potrzebuię 1. Niedostáie.* Ich bedarff mangele. *Accersas & egere vetes; & scribere cogas.* Hor. *syn.* ĭndĭgĕo, cārĕo. ŏpus hăbĕo, ŏpus mĭhi ēst: pauper sum.

ēgĕries, *wyrzutek, Gnoy 1.*

ēgērmĭno. *wyrastam 1. Rozwiia się.*

ēgĕro *is wyproźniam. wyprzątam wynoszę 1.* Hinaußtragen. *Expletur lachrymis egeriturque dolor.* Ovid. *syn.* ēxpēllō, ējĭcĭo, dējĭcĭo, aufĕro, rĕmŏvĕo, ārcĕo.

Ēgestas, *Ubostwo. Niedostatek 1. 2.* Armuth/ Bedürfftigkeit. *Duris urgent in rebus egestas.* Virg. *syn.* Paŭpĕrtas, paŭpĕrĭes, ĭnŏpĭa, pēnūrĭa: *epith.* Sōrdida, grăvis, tūrpis, crūdēlis, dūra, ĭmmītis, ĭnfēlix, mĭsĕra, pānnōsa prædūra mōlēsta, lānguĭda, ūrgēns, contempta, despēcta, hūmĭlis, dīra, ăcerba, lăcĕra. *v. Paupertas.*

Egestas rationis. *Nierozum.*

Egestatem afferre, *Zubożyć.*

ēgestio, *wynoszenie 1.*

ēgestus, *us, wyrzucánie, wyproźnienie się.*

Ēgētur, *Nędzę klepię.*

ēgignor. *wyrastam 1.*

Ego, *Ja,* Ich/ *Ille ego qui quondam gracili modulatus avena,* Virg. *Ausus ego primus castos violare pudores.* Virg.

Egomet, *sub Sam,* Ich selbst. *Vidi egomet duo de numero quam corpora nostro.* V.

ēgredior, *wychodzę 1. wywodzę się. Odstępuię 5. Przestępuię 2.* Heraußgehen. *Egreditur, ferreque manus armata bidenti.* V. *syn.* ēxĕo, ēxcēdo, dīscēdo. ăbĕo, *v. Abeo, Exeo.*

Egrĕgiè. *wybornie, Osobliwie Bárzo.*

ēgrĕgius: *Wyborny:* Außbündig/ fürtrefflich. *Tantum egregio decus enitet ore.* Virg. *syn.* ĭnsignis, ēxĭmius ēxcēllens, præstans.

Egressio, Egressus us, *Wychodzenie, Odstąpienie.*

Egrĕtus sub Ocucam się.

ēgūla, *ab* Eglula. *sub Siarká.*

Egre-

Ēgūrgīto, *Wyrzucam 1. Wylewa z brzegow, Wydáięa*

Eheu, *Báwey!* ēheu, Ach. Eho *Słyſz, to mowiſz, A iuż!* Ehŏdum, *Choć ſam.*

E I

Ēia, *Nuż. A 1.* Eia.. *Eia age, rumpe moras &c* Virg. *--arboris, eia per ipſum.* Val.

Eia age, *Nuz,* Eia autem, *Jáko?* 3.

Ēiăcŭlor, *Wyſtrzelam 2. śikam.* Abſchieſſen. *Eiaculatur aquas, atque ictibus aera rumpit:* Ovid.

Eiecto, *orum.* Eiectamenta, *orum. Wymiot 2.*

Ēiĕctĭo, eiectus, *us, Wyrzucenie,*

Ēiĕctīvus, *Wyrzucálny. Paroniony.*

Eiectītius partus, Eiectus pārtus. *Pomiotek.*

Eiecto. as. *Wyrzucam 1.*

Ēiĕro, *Odprzyśięgam ſię.*

Eiĭcĭo, *Wyrzucám 1.* Wygániam 2. *Wypadam 3,* hinauß werffen/ außstoſſen. *Turpius eiicitur, quam non admittitur hoſpes.* Ovid. *ſyn,* Pēllo, ēxpēllo, dējĭcĭo detrūdo, ēxtrūdo, dētūrpo. *v, Pello.*

Einăter, ĕros. *ab vel ĕros ſæpius, ab Gr. Brátowa*

Eiulabĭlis, *Krżykliwy.*

Ēiŭlātĭo, Eiulatus. *ās.* Nárzekánie, *Krzyk żáłoſny,* Płácz. Heulung. *Et illa non virilis, eiulatio.* (Jamd.pur. Hor.

Eiŭlīto, *as Nárzekam & ſub* Rżę.

Ēiuncĭdus, *Szczupły.*

Ēiūrātĭo, *Odprzyśięgánie. & ſub Odrzekam ſię.*

Ēiuro, *Odprzyśięgam ſię. Odrzekam ſię. Przyśięgą zbyć, Składam z śiebie.*

Eiuſcevis, apud Cicer.. Corr. Eius Scelus.

Eiuſdemmodi, *Tákiż,* Eiuſgeneris, *Táki,*

Ēiuſmŏdi, eiuſmodi. *Táki.*

E L A

Ēlābor, *Wymykam ſię 3. Uchodzę 1. 3. Wyśliznąć ſię, Upuſzczam 1.* Entrinnen/ entfallen. *Maximus hic flexu ſinuoſo elabitur anguis.* Virg. *ſyn.* ēvādo, ēxcēdo, ēffūgĭo. lābor ēxcĭdo.

Ēlābōrātĭo, *Wypráwa 3. Wytwarzánie. Praca.*

Ēlābōrātus, *Wypráwny wytworny.* A. fleiſſig gemacht/ verfeurigt. *Non elaboratum ad pedem* Jam. Dim

ēlābōro, *Pilnie co robię.* *Uśiłuię,* Wypráwiam *1. ćwiczę ſię Urobić co.* Mit fleiß arbeiten/ außarbeiten. *Dulcem elaborarunt ſaporem.* Iamb. cum ſyll. *ſyn.* ēxōrno, expōlĭo, pērpōlĭo *vel* lābōro, ēnitor excōlo.

Ēlăcāta, Elacare, es, gr. *Roſołowá ſtrawá, Máſztowy wierzch, Kądźiel, Jáſzczur; Wrzećięnica, Tunczyk.*

Ēlăcāten, *Gr. Wrzećięnicá Tunczyk,*

ēlăcātēna, *Gr.* Roſołowa *ſtrawa.*

Ēlæŏmēli, *Oley.* (*wánia*

Ēlæŏdeuſium, Elæotheſium, *Gr. Smáro-*

Ēlæōnes, *æ. m. Gr. Oleynik.*

ēlangveo, elangveſco, *Oſtábieć, Zlenieć.* Erweichen/ ermatten, *Dubiiſque elanguit alis.* Val.

Ēlĕphŏboſcum, *Gr. Jeleni korzeń.*

Ēlăpĭdo, *Wybieram kamień.*

Ēlaps, *vel* Elops, ŏpis, *Gr.* Wąż. *1.*

ēlăqueo, *Wywikłáć.*

ēlargĭor, *Dáię, Wydáię ſię ná kogo,* Verſchencken. *Quantum elargiri deceat, quem te Deus eſſe,* P.

ēlaſſeſco. *Wyśila ſię.*

Ēlātæ, *arum ſub Palmá.*

ēlāte, *Wynioſło, Pyſzno, Wſpániále.*

ēlāte, *es, Gr. Jedliná & ſub Pálma,*

Ēlātĕrĭum *Gr. Ogorek leſzny.*

Elătĭnē, *es, Gr. Powoynik żiele,* (*wánie.*

ēlātio, *Wynieśięnie, Wynoſzenie 2. Windo-*

Ēlātītes, *a, m, Gr.* Krwawnik *żiele.*

ēlātro, *Wyrzucam 2.* Wyſzczekáć, *ibid.*

ēlātus, *Wynioſły, Pyſzny.* erhebt / erhöhet. *Contra elata mari reſpondet, Gnoſia, tellus,* Virg.

Ēlaudo, *Chwalę, Sławię.*

Ēlăvo, *as & is, Omywam, Płoczę Wypłokáć, & ſub Przepiiam,*

Elĕcĕbra, *Wab 1.*
Electa, *orum, Pisánie przebráne.*
Electè, *Wybornie.*
ēlectĭlis, *Electibilis*, Wyborny.
Electio, Electus, *us, Obieranie 1.* **Die Wahl.** *syn.* Dēlēctus, ûs, ŏptĭo.
Electo, *as. Wywábiam, Wyłudzam. Wybádáć wyklektáć.*
ēlector, *Obierácz.* **Kurfirst.**
ēlēctrĕus, *Gr. Srebrny.*
Electrīnus, *Gr. idem & Bursztynowy.*
ēlectrum, *Gr. Srebro wyborne, Złoto przyprawne, Bursztyn. An Kontryfat?* **Agestein.** *Pinguia corticibus fundent electra myricæ* Virg. *epith.* Pĭngue, lăchrȳmōsum, rōscĭdum pāllens. pāllĭdum, præfūlgens. lĭquĭdum flāvum. splēndens mĭcans, lūcĭdum *phr.* Pĭnguĭa cōrtĭcĭbus sūdant ēlēctra. Pāllĭdăque ŏcēăno. quærunt ēlēctra sūb ālto.
ēlectus, *ti, Obrany-* **Erwehlung.** *In necis electu parva futura mora est.* Ovid.
Eleēmosȳna gr. *Litość, Jáłmużna,* **Almosen.** *syn.* Bĕnīgna mūnĕra, dōna, *vel Liberalis.*
ēlĕgans. *Ochędożny. wytworny 1. wyborny, Czysty 1. Piękny Dostátni 1. Galant.* **Trwöylt/ schön.** *Nec sane nimis elegante lingua.* (Phal.) Cat. *syn.* Cōncĭnnus, pŏlītus, vĕnūstus.
Eleganter, *Chędogo, Pięknie, Hojnie.*
Elegantia, *Ochędostwo, Piękność, Gładkość mowy.*
Ēlĕgēĭa. *Poet. Ovid. idem Elegia.*
Elegia arundo. apud Plini. lege Epigia.
Ēlĕgīa, Gr. Ĕlĕgīdion, Elegus, *gr. Pogrzebna piosnká Wiersz 2.* **Ein Traur Lied.** *Blanda pharetrales elegia cantet amores,* Ovid. *Quas inter multum petulans elegia propinquat.* Stat. *Hic elegos impune diem consumpserit ingens.* Juv. *epith.* Flēbĭlis, trīstis, mœsta. īnfēlix, mĭsĕrābĭlis, quĕrŭla, gĕmĕbūnda mōllis lēnis. īmbēllis. ăcūta. pārva blānda pĕtŭlans. *ph.* Vērsusjūncti ımpares īmpărĭter nŭmĕri. Vēnit ŏdōrātos ēlĕgēĭa nĕxa, căpīllos. Hūc ēlĕgi trīstes, Hœc ĕræ hūc prŏpĕrāte Cāmœnæ. Nec cĕlĕres ēlĕgos dūlce quĕrentis ŏpus.
Ĕlĕlĭsphăcon. Elelisphacos, *f. Gr. Szálwia.*
Ĕlĕmenta literarum *vel* puerorum *Obiecádło,* **Element / ein Anfang eines jeden Dings.** *Mos elementorum cedit, regnique futuri.* Sed. *phr.* Īnter se pugnāntĭa sēmper. Quātŭor hæc sĭmĭlı cum sīnt ēlĕmēnta fĭgūra, prædĭta, non ūno pērgunt tămen īncĭta mŏtu īre, sēd hæc sūrsum lēvĭtas răpit īlla dēōrsum. Quānquam mūtātis pĕrĕant, rĕdĕantque fĭgūris. Quŏtīdĭe tămen æterna sē lēge prŏpăgant. *Numero quatuor, scilicet Ignis, Aer Aqua, Terra.*
Elementalis, Zywnotowy.
Elĕmentariæ literæ, *Obiecádło.*
Elementarius, *Obiecádłowy, Zywiołowy, Gregoriánek. (Zywność.*
Ĕlĕmēntum, *Początek 1. 2. Zywioł, Proszek.*
Ĕlenchus, *Gr. Perła, Reiestr. 1. Obwinienie 2. Dowod.*
Elenchus apud Dialecticos, est Syllogismus contradicentem conclusionem alicui propositioni inferens. ex Aristot.
Ĕlencticus, *Gr. Dowodny 1.* ēleo, *es Kalam.*
ēleones, *æ m. Oleynik* Ĕleŏsēlīnum, *Gr. Opich.* Elĕphāntia, Elephantiăsis, *Gr. Trąd.*
Elĕphantĭcus, Elephantiăcus, *Gr. Trędowáty.* **Von einem Elephant.** *syn.* Bārrīnus.
Ĕlephantini libri. *Księgi wielkie. Penultima anceps ibidem.*
Ĕlephantīnus, *Gr. Słoniowy 1. 2.*
Ĕlephantistes *æ, m. Gr. Słoniowy iezdziec.*
Ĕlĕphantus, *Słoń, Słoniowa kość 1. Rák morski.*
Ĕlĕphas, *Gr. Słoń, Trąd 1. Párch.* **Ein Elephant Item Helffenbein.** *Vel dentes stringunt Elephantis ab ore revulsos.* Pris. *syn.* Barrus. *epith.* Īndĭcus, fōrtis, lăcērtōsus, īmmānis, Gĕtūlus, pŏtens, rōbūstus, dŏcĭlis, bēllĭcus, vāstus, Eōus, īngēns, mītis clēmens. sŏlērs, īndūstrĭus, *phr.* Bēllŭa Gĕtula. Īndĭca Tūrrītōa bēllŭa dōrso. Quæque sŭis ŏbtēmpĕrat

pĕrat īndā măgīstris. Bēllŭa dōrſo. Quæ quæ sŭis ōbtēmpĕrat īnda măgīstris Bēllŭa. Tūrrītas, mōlēs, āc prōpūgnācŭla dorso, Bēllŭa nīgrānti gĕstans. Sumitur pro Ebore. In fōrĭbus pūgnam ĕx aūro sōllīdōque ĕlĕphānto āltĕra cāndēntī pērfĕcta nītens ĕlĕphānto ōrnēntur pōstes aūro nĭtĭdōque ĕlĕphānto. Pro Morbo. Lăcĕrōſque ĕlĕphas ĕffūſus in ārtus ūlcĕra sānguĭnĕo sīstet mānāntĭa tābo.

ēlĕvātio, *Podnoſzęnie.*

ēlĕvo, Podnoſzę, Wymawiam 4. *Poniewáżam, Udáię lekko Umłaczam 2.* **erheben / erhöhen.** *Neve inimica meas elevet aura preces.* Prop. *ſyn.* Lĕvo, tōllo, *vel* ēxtōllo, *vel* mĭnŭo dīmĭnŭo.

Ēleuthĕrĭa, *orum, Gr. wolnośći święto,*

Elexi, ab Elicio, wywabiam.

ēlices, *hi ab elix. m. Brozdá 2.*

Elichryſum Plin. corr. Helichryſum.

ēlĭcio, *wytłaczam, wyćiſkam 3. Dobywam źrzodłá, wywabiam, wybadáć, wyklektáć, Krzeſzę 1.* **Heraus locken.** *Elicit: ita cadens raucum per levia murmur.* Virg. *ſyn.* āllĭcĭo ātrāho, ēdūco.

ēlĭcius, *wab 2.*

ēlīdo, Rozbiiam, Dawię, *Utłoczyć, Zádłabić Podeptćá, wybiiam oczy, wytłaczam.* **Ans schlagen / aufstossen.** *Elidit geminos, infans, nec reſpicit angues.* Mar. *ſyn* Frango, īncīdo, v. ēlicio.

ēlĭgo, *Obieram 1. 2. wyrzucam 1. Morduię.* **Erwehlen.** *Eligitur, locus hunc anguſtique imbrice tecti. V. ſyn.* Lĕgo, dēlĭgo, sēlĭgo, ōpto. *phr.* Sŏbŏlem ārmēnto sōrtīre quŏtānnis Vīdi lēcta dĭu ēt mūlto ſpēctāta lăbore. Dēgĕnĕrāre tămen nĭvis hūmana quŏtānnis Māxĭma quæque mānu lĕgĕret. Hūc dēlēcta vĭrum sōrtīti cōrpŏra fūrtim īnclūdunt. Nēc nōn ēt pĕcŏri ēst īdem dēlēctus ĕquīno.

ēlīmino, *Wypycham, wynoſzę 1. wychodzę.* **Hinaus stossen.** *Sis qui dicta foras eliminet, ut cocat par.* Hor *ſyn.* ērĭcio pĕllo, ēxpēllo, ēxclūdo

ēlīmo, *Poleruię. Piłuię 2. wypráwiam 1.* **Aus feylen / ausputzen.** *Elimas, non illud opus tenuiſſima vincat.* Ovid. *ſyn.* Pŏlĭo, ēxpŏlĭo, ēxōrno, ēxcŏlo.

Ēlingo, *Wyliżuie.*

ēlīnguis, *idem & Niemy, Zámilkły,* **Milczący**, *Niewymowny.* **Der kein Zung hat.** *Elinguis oris organum fautor move.* (Iam.)

ēlīngvo, *Ięzyk urznąć,* ēlĭquāmen *Roſoł v.*

ēlĭquātum muſtum, *Klaret.*

ēlĭquātus, *ſub. Wyſtałe wino.*

ēlĭquēſco, *Wyćiekam, Topnieię, Soczy ſię.*

ēlĭquo, *as, Klaruię: Wylewam, Odlewam 2. Mowię pieśćliwie, & in pieſzczę ſię.*

Ēlĭquor, *aris Uſtáie ſię co 2.*

ēlīxo, *Warzę. 1.* ēlixum *Warza.*

ēlīxus, *Wárzony.* **Gesotten.** *Miſcueriſque elixa ſimul conchylia turdis.* Hor.

ēllĕbŏrum, &c. *idem* Helleborum. &c.

Ellipſis, idem Ecclipſis 2. ſupra.

ēllum, *Owoż ieſt,* ēllychnium, *Gr. Knot.*

ēlŏgĭum *Napis 1. Tytuł 2. Obwołánie, Przyczyna 1. Páſzkwil, Nagrobek, Chwalenie.* **Ein herrlich Zeugnüss / ein Lob.** *Elogium tacita formant quod littora voce.* Virg, in Cul.

Ēlŏco, *as. Náymuię komu, au Wynáyduię?*

Ēlŏcūtio, *wymowá.* ēlocūtrix, *ſub Wymowcá.* ēlōngo. *Przedłużam.*

ēlōps, *ŏpis m. Gr. Rybá Azyáńſka, Wąż 1. non Ieſiotr.*

ēlŏquēns, **Wymowny**, *Wymowcá, Kráſomowcá,* **Wohl beredt.** *ſyn.* Fācūndus, dīsērtus. *phr.* Flĕxănĭmo sērmōnē pŏtens, ōs mēlle flŭens. Cēlĕbris fācūndæ mūnĕre līnguæ. Fāndi pĕrītus. Cūi lārga ēſt cōpĭa fāndi dōctīſsĭmus Quī præſtat dūlcēdĭne, līngvæ. ūnum Trītōnĭa Pāllas. Quēm dŏcŭit, mūltāque īnsīgnem rēddĭdit ārte, ārgūto făcĭens vērba dīsērta sŏno. Quī Pĭērĭis pōllet ſtŭdĭis mūltoque rĕdūndat ēŏlquĭo, Lārga fŭit sēmper cūī cōpĭa fāndī. Lēgĭmus ō jŭvĕnis pātrĭi nōn dēgĕner ōrĭs, Dĭcta sĭbi plēno vērba dīsērta fōro. v. *Cauſidicus.*

ēloquentia, *Wymowa, Kráſomoſtwo, Mowność* **Wolredenheit.** *ſyn.* Fācūndĭa, ēlŏquium, *epith.* āmbrŏsĭa dŏcta flĕxānĭma, dūlcis, mēllĭta, ōrnāta, pŏtens, dīvīna, cūlta; ēxcūlta fūlmĭnĕa, fāllax, dŏlōsa, eāllĭda, īnsĭdĭōſa blānda, vĕnuſta, mēllĭflŭa *phr.* Dīcēndī vīs, ūber

übertas, cōpia. Lārga cōpia fandi, ōris facūndia cūlti. Blāndæ mĕdŭlāmina līnguæ Fācūndia mēlle dūlcior. ēlŏquii dĕcor altor; grātia. Vērba disērta. Liquido vērba flūĕntia cūrsu. pŏtentis ēlŏquii virtus. Grātiāque ēxcūlti dēfūit ēlŏquii, Fācūndæ suāvīsīma grātia līnguæ. Līquidi mēl flūit ēlŏquii: Grātia fācūndi quānta sit ēlŏquii. ēlŏquii flūmen lăbiis īnstillat āpertis.

ēloquentissimè. Wymownie.

ēlŏquium, Mowá 1. Wymowá. Ein Red/ Außsprach. Hic tibi ad eloquium cives, hic ampla nepotum. M. *syn.* Fācūndia ēlŏquēntia. *epith.* Nēctārĕum, fācūndum. *v. Eloquentia.*

ēlŏquor., *Wywawiam 1. Wypowiadam 1. Miánuię, Powiádam 1. & sub Domawiam 2.* Außsaben. *Eloquar. an sileam? gemitus lacrymabilis imo:* Virg. *syn.* Dīco, prōfēro, rĕnūntio, ēxprimo. *v. Loquor.*

E L U

Elūācrum, *sub Faska 2. & Potok 2.*

ēlūceo. ēlūcēsio, elucescit. *Jaśnieie, Pokazuie się co,* Wydáie się, *& sub Oświtło.* Herfür leuchten scheinen. --- *Elucent alia & fulgore coruscant.* Virg. *syn.* Lūcĕo, ēnitĕo, ēmĭco. āppārĕo ēminĕo, *v.* ēxcēllo.

Elucido, Obiaśniam. Elucifacio, ēlūcifico, *Oślepiam. Elucto as. Plaut. corr.* Celecto.

ēluctor, *Grámolę się, Dobywam się 1. Wybija się płomień, Wygrámolić się, Wydźieram się Wywikłać Wybrnąć.* Hinaus ringen, --- *Atque eluctabitur omnis.* Virg,

ēlūcŭbrātus, Wypráwiony.

Ēlūcŭbro, ēlucubror, *Piszę 2. Wyprawiam* Bey Licht arbeiten. *syn.* ēlăbōro. ēxpŏlio, pērpŏlio. āccūrro.

ēlūcus *adiect. Gnuśny, Cłupiec, Pijánicá żiewacz, Bałámut.*

Ēlūcus, *subst. Gnuśność. prima brevi, i. animo concido, ducit Gellius: aliqui tamen producunt eandem,*

ēlūdo, *Zbywam kogo. Szydzę, Omylam. Oszukiwam,* Odegrać, Wyszydźić. Verspotten/ verhöhnen. *Qua vafer eludi possit ratione maritus* Hor. *syn.* Lūdo, īrrīdĕo, fāllo, dēcīpio.

ēluellæ, *be Ogrodna strawa.*

ēlūgeo. *Opłakiwam, żałobę złożyć.*

ēlūmbis. ēlūmbus *Słáby, Ciastoch, Niewieści, 2.*

ēlūo, *Omywam, Płoczę, Odmywam Wypłokać, wydáie się. 3. Przemarnowáć, Przepiiam,* Außwaschen. *Infectum eluitur scelus, aut exuritur igni.* Virg. *syn.* Lăvo, dīlūo, tērgo. ābstērgo. dēlĕo, *v. Purgo.*

ēluscātio *Oślepienie,* ēlūscātus *Slepy, 3.*

ēlūsco. *Oślepiam.*

ēlūtia, *orum. Wypłoczony, sub wypłokać Złotożyła ziemia.*

Elūto. *Virg. Aqua elutabitur corr. Eluctor.*

ēlūtum aurum, *Złoto szczere.*

ēlūtrio, *as. Przelewam 1. Płoczę Pierę chusty, & sub Potok 2.*

ēlūvies, *Plugastwo, Smrod. 3. Przerwá, Potok* 1. *Powodź, Przepaść 1.* Wassergufz --- *Eluvie mons est deductus in æquor.* Ovid. *syn.* Dilūvium āllūvium, dīlūvies, āllūvies. *epith. v. Diluvium.*

ēlŭvio, *Powodź Pożar,*

ēlūxātus, *wywiniony.*

ēlūxūrior, *Buyno rostę, wyśila się zboże.*

Ēlӯtron, *Gr. Skrzydło 1.*

Ēn, *Owo.*

Em, pro cum priscè Fest. Macrob.

ēmācĕrātus, *Chudy, wyschły.*

ēmăcio, *Chudzę wypłonić.*

ēmācitas, *Kupowánie chćiwe.*

ēmācror, *Chudne wytadza się.*

ēmăcŭlo, *Chędożę, an wymázuię?* Die Flecken außreiben/ reinigen. *syn.* Purgo, măcŭlas tērgo, ābstērgo. deleo, aufĕro, ēlūo. dīlūo.

ēmancĭpatio, *Powzdánie, Odpráwienie, syná. wypuszczenie 3.*

ēmancĭpātus, *Odprawiony syn. wypuszczony Poddany. 1.* Zugeeignet/ übergeben. *Emancipatus fœminæ.* (Iamb. Dim.)

ēmancipo *Poddáie 1. 2. wzdawam 1. Odprawiam*

prawiam 3. wypuszczam z oycowskiey władzy, Oddáię 4.

ēmānco, as. Obćinam 2.

ēmăneo, Nieprzytomny iestem, Niebywam, & sub żołnierz odbiegácz.

ēmāno, wyćiekam 1. Słyszeć | Rozgłasza się. Herausfliessen. Emanavit, uti fumus diffusa animæ vis. Lucr. syn. Māno, dīmāno, prōmāno. ēfflŭo, ēxĕo, prōficīscor, ōrĭor.

ēmansio, sub Żołnierz 9.

ēmansor, Żołnierz odbiegacz.

Emarceo, Schnę 2. 1.

ēmārgĭno, Rownam. Goię ránę.

ēmascŭlātor, Sodomczyk.

Emascŭlo. Rzezę 2.

ēmātūrēsco, Dostáię się 1. Ustáię się co 2.

ēmax, Kupuiący rad. Ein Krämer. - - - Non tu prece poscis emaci. Pers.

E M B

Embamma, ătis n. gr. Musztarda, Przysmak mokry.|

Embasicœta gr. Nierządnik. & Trunek 3.

ēmbăteutĭcum, Gr. Wstępne.

ēmbătĭca embaenētĭca. embibatica. gr. Żeglárstwo.

Emblēma. gr. Złotniczey roboty sztuká 1. Ozdobá Szczep. Ein werck hin und her geblümt. Arte pavimento atque emblemate vermiculato. Luc. epith. Dīves, mīnūtum, vērmĭcŭlātum.

Emblemata. apud Poetas sunt Poematia quibus imagines simulacra, pegmata scitè inventa, acutè & eruditè explicantur. Tria autem requiruntur ad Emblema. 1. Sententia brevis scita & acuta cen rei totius anima 2. Pictura, v. imago 3. Poesis picturam explicans.

embŏla, æ. gr. Náiazd. embŏli gr. hi. Podśienie.

embŏlia orum Gr. Stąpory.

ēmbolica species. Ładunek szkutny.

embŏlĭcus, gr. sub wrzucony.

embolīsmus, gr. Przybyćień, embŏlĭon, embolium, gr. Stępel, Krotofilnego co.

embŏlon. Naw przodek

embŏlus gr. Lon. Stępel, Biegun 2.

embolus masculus. Biegun 2.

embrēgma. gr. Pokrapianie.

embryo, embryum, yi. n. gr. Niedonoszony płod

E M E

Emĕdĭtātus, Zmyślony sub Zmyślam.

ēmĕdullo. wytłaczam, wypowiadam.

Emem, i. eundem priscè. Fest.

ēmendabĭlis. Kárny. emendatè. Bez fałszu.

ēmendatio. Popráwá. emendator Popráwiacz.

emendīcatus cibus, Zebránina.

ēmendīco. wyżebrać.

ēmēndo, Poprawiam, Naprawiám 1. Leczę. Verbessern Cultus & in pomis succos emendat acerbos. Ovid. syn. Cōrrĭgo mendĭs pūrgo v. Corrigo.

ēmeo, as, Przebyć co.

ementior, Zmyślam 2. Udaię co fałszywie, Wyłgáć, Czynię się 1. Erligen / erdichten. Ementitus erat clypeo quoque flumina septem. Ovid. syn. Mēntĭor, fingo. cōnfingo.

ēmĕreo, emereor, Zásługuię, wysługuię, Kończy się.

emĕrĭtum, wysługa. ēmĕrĭtus, wysłużony.

ēmergo, is. Wynurzam się, wynikam wschodzę 1. wygrámolić się, wybrnąć 1. 2. wydáię się, co wszczyna się. Ziawia się Ożywam się. wychylam 1. 2. wskorac Aus dem Wasser sich erheben. Haud facile emergunt, quorum virtutibus obstat, Ovid. syn. ēxĕo, ēvādo, ēxurgo.

emersus, ūs. Wynurzenie. Wschod słońcá 1.

ēmētĭca orum Gr. sub womitowy.

ēmētior, wymierzam, Przemierzam 1. Uchodzę co drogi. Ubiegam 2. Ausmessen. Non alind patriæ tanto emetiris acervo. Hor.

Emeto. Horat. Emesit, Orcus. corr. Metit.

E M I

Emĭcātio, wynikánie sub wyrastánie.

ēmĭco Błyszczę się, wynikam. Łsknie się. Drgam, Szczerka, sikam. wybuchnąć, wytryska, wy-

kia się. Herfür gläntzen/ oder blincken.
---, *Juvenum manus emicat ardens* Virg. *syn.* Mĭco, lūcĕo. splēndĕo, ēffūlgĕo, lūcēſco, ēnĭtĕo.

Ēmĭgro, *wyprowadzam się. Umieram* Anosweichen. *Nemo intro retulit semel, ut emigravimus.* (Jam.) *syn.* Migro, dēmigro, dīſcēdo, ēxcēdō. ēxĕo.

ēmĭnātio Groźbá.

ēmĭnens, Wydátny, *Okazáły.*

emĭnentia, *wydatność Pozor, Fárby wydátność.*

emĭnentiſsĭmus *Przedni 1.*

ēmĭneo, *wydáię się co, wychodźi 1. wybiega 2. Pokázuię się co, Przewyżſzam Przodkuię.* Obertreffen -- *Ambas in partes eminet haſta* Ovid. *syn.* ēxſto, āppārĕo, ēxcēdo. sŭpĕro, ēxcēllo.

ēmĭnor, Groźę 1. ēmĭnŭlus, *wydatny.*

ēmīror Dźiwuię się. Emisceo, Mieſzam 1.

ēmiſſarium, *Upuſt. Skrzynia 4.*

ēmiſſārius, *ſpieg, Podchwytacz, Náieżdnik Hárcownik. Flear. Stadnik 1* (*ſtáwiona.*

emiſſārius, *vel* emīſſus palmes, *Látorośl żo-*

ēmisſim pro emerim sub Kupuię.

emiſsĭo, *wypuſzczęnie, Látorośl 1.*

emiſsĭtĭæ, & emiſsĭtius *sub wypuſzczalny.*

Emiſti pro Emiſiſti. B. Plaut.

ēmitto, *wypuſzczam, Upuſzczam 2. Wyſtrzelam 2. Spuſzczam ſtaw, Toczę piwo, wydaię księgi.* Heraus laſſen. *Ipſe Deus ſomno domitos emittere vocem.* Tib. *syn.* Mītto, dīmītto, *vel* ējĭcĭo.

emmĕlia, *gr. Taniec 1.*

E M O

Ēmo, *Kupuię, & sub Borguią mi.* Kauffen/ *Hæc emis, hirſuto ſpirant opobalſama collo.* Juv. *syn.* Păro, cōmpăro.

Emo, pro accipio, priſcé, Feſt.

emo bĕneficiis, *Zniewalam.*

emo dōnis *Przedárowáć.*

ĕmŏdulor, *wyſpiewać.*

Emolæ 3. Eſdræ 1. Coxerunt in emolis al. in amulis, ahenis. Emman. Sa, quid ſi legas in Amulis?

ēmŏlĭor, *wywalam, wytłaczam, Burzę 2.*

emolior tuſsi, *wykáſzláć.*

Emollida corpora Liu. lege Mollia.

ēmollĭo, *Miękczę, Zmiękczam. Ogłaſkáć.*

ēmŏlo is, *Mielę.*

ēmŏlŭmentum *Pożytek,* Nutz/ Genutz. *Atque alia emolumenta notemus* Iuv. *syn.* ūtĭlĭtas, lūcrum, cōmmŏdum.

ēmŏrior, *Umieram 1. Niſzczeię, Mártwieię.* Ersterben. *Et rogus igneus emoritur. &c.* Pr. *syn.* Mŏrĭor, ēxtĭngvor.

ēmorior riſu, *Do zdechu.*

Emortŭālis Umieraniu należący, śmierći dźień.

ēmortuus *Martwy.*

ēmŏveo, *wypycham. wyſtawiam drzwi, wygárnąć,* Auswägen. *Emovet, & fidum capiti ſubduxera enſem.* Virg.

empĕtrum *Gr. Łomikámień.*

emphăſis *is Figura, cum ſubeſt voci tacita quædam maior vis & ſignificatio. Quintil,*

emphўteūſis *gr. Maiętności cudzey trzymánie.*

Emphyteuta, vel es, æ. m. Gr. Emphyteuticarius, Emphyteuticus, Gr. ibidem.

empīnērĭca, *gr. Penetiva sub Żeglárſtwo.*

empīrĭcæ *es gr. Lekárſka náuká.*

empīrĭcus, *gr. sub Lekarz* Ein Artz allein durch die Erfahrnüſs -- *Methodus ſimplex empirica pangit M.*

emplaſtratio, *Szczepienie, Płaſtrowánie, ibidem.*

emplaſtro *as Szczepię.*

emplaſtrum, *gr. Maść 1. Zrzás.*

emplecton *gr. Kamięnica.*

empŏrētĭcus, *gr. Kupiecki.*

empŏrium, *gr. Skłádz.* Ein Gewerb oder Handelſtadt/ da man Jahrmarckt hält/ *Piſarum emporio, divitiiſque maris.* Rutill.

ēmproſthotonus *gr. Szyie kołowátość.*

emproſthŏtŏnĭcus *gr. Skurczony ku przodku.*

Empſim, pro emerim, sub Kupuię.

Empsitem Plaut. corr. empsim vel emsim vel emissim, pro emerim:
emptio, *Kupowánie.*
ēmptionālis. Cic. corr. Coëmptionālis.
emptītius emptīvus Kupny Zołnierz pieniężny. Gekäufft.
emptio, empturio, *Kupuię*, emptor *Kupiec.*
ēmptus, *Kupiony Przedárowany.*
empūsa, *Nocnicá Przypołudnicá.*
empȳicus, *gr. sub Kopisty,*
Empȳrium *cælum. ô i. Ignitum cælum. apud Theologos. (nam Philosophis & Mathematicis non ita de illo constat) est cælum omnium supremum immobile & sedes beatorum, sive illud sit undecimum, sive duodecimum, aut aliter, nam sunt opiniones de numero orbium cælestium variæ. Crystallinum etiam à recentioribus vocatur, vulgò Empyreum.*
Emtio, Emtus, *ut aliqui scribunt lege Emptus. Nam Priscianus ait, hæc adsciscere P. Euphoniæ causa.*
ēmūcidus, *Spleśniáły.*
emūgio. *Mowię głośno. wybeknąć.*
emulgeo, *Doię, wysusżam, Spuszczam staw.*
emunctio, *Ućieránie nosá,*
Emunctorium, *Nożycki do świec.*
ēmunctus, *tr. Ogołocony.*
ēmūndo, *Chędożę wyczyśćić.* Ausreinigen, säubern *syn.* Mūndo pūrgo ēlūo.
emungo, *Nos ućieram, ućieram świecę, Doię, wytłaczam, wyćiskam 3. Ogołoćić.* Ausschmeltzen. *Emuncta naris duros componere versus.* Hor.
emungor, *Nos ućieram.*
ēmūnio, *Ogradzam, Obwárowáć, wywodzę 4.*
ēmūnītus. *Obronny, 1.*
emusco, *Mech obrywam.*
ēmusitātus, *wyprawiony.*
Emutis quasi ab Emutio, Plaut. corr metuis à metuo.
ēmūto, *as* Odmieniam, ĕmys, *ydis. f, gr. Zołw.*

E N

ēn ecce, *Ono, Oto, Owo, wey,* Sihe. --- *Hoc tibi dant calamos, en accipe Musa.* Virg.
ēn tibi en sum., *Ná, Náśći.*
Ēnæmon, *vel um Gr. Krwawne lekárstwo*
ēnæōrēma, *gr. Uryny obłoczek powierzchny*
ēnallăge, *gr. Zámiáná. Item figura Grammatica, cum pars orationis una pro altera, aut accidens pro accidente ponitur. illa est Antimeria, hæc Heterosis.*
ēnargia, gr. *Rzetelność.*
ēnarrābĭlis, *wypowiedźiány.* Das man ertzehlen/ mag *Hastamque & clypei non enarrabile textum.* Virg.
enarratio, *wykład 1. Rospowiádanie.*
ēnārro, *Rospowiadam, wypowiadam.* Ertzehlen *syn.* Nārro, ēxplāno, mĕmŏro, cōmmĕmŏro, rĕfĕro.
ēnascor, *wyrastam 1.* Auffwachsen.
Ēnăto, *wypływam, wybrnąć 2.* Hinausschwimmen --- *Tabulis si fractis enatat exspes.* Hor. *syn.* Năto, nō, *vide Nato.*
ēnāvīgo, *Przepłynąć 2. wybrnąć 2.* Aussfahren/ aussschiffen. *Enaviganda sive reges.* (Jamb. cum syll.) Hor.
ēnāvo, *as, sub Posługuię.*
ēncænia, *orum, Gr. Poświącánie, Kiermász.*
ēncārdia, *gr. Serdecznik kámień.*
ēncārpis ēncarpa, *orum, Bindá.*
ēncaūstes, *a, m. gr. Smelcmistrz.*
ēncaūsticæ, *es*, ēncause, encaute, *es, gr. Smelcarstwo.*
ēncaūsto pingo. *Smelcuię.* ēncaūstum *gr. Smelc.* ēncaustus, ēncaūstĭcus, *Smelcowány.*
ēncēntris, *idis. gr. sub Ostrogá.*
ēnchīrĭdion, *Gr. Spisek, Puinał, Rękoieść.*
ēnchrīstum, *gr. Smárowániu służący.*
ēnchūsa. *gr., Czerwieniec 2.*
enchȳtum, *Gr. Tort.*
Enclītĭcæ *particulæ, vel dictiones monosyllabæ præsertim, aliqua etiam dissyllabæ apud Græcos sunt. quæ accentum suum in præcedentem dictionem inclinant seu transferunt, apud Latinos; & dissyllabæ sunt, ut tamen. Quidem: & monosyllabæ, ut Que, Ne Ve, &c. Inclinativas vocant recentiores scriptores, aliquando cum præcedentibus simul scribuntur, aliquando separatim maxime apud Græcos.*
ēncōmbōma, gr. *Sukmáná, Szorc*

Encomiāsticus, *gr. Chwalący.*
Encōmium, *gr. Chwalenie kogo.*
Encrātītæ, quasi continentes. abstinentes. Hierom. Hæretici carne & matrimonio abstinentes, iidem Severiani, continens, abstinens.
Encyclios, *Gr. Okolny.*
Encyclios dīscīplīna. Encyclopædia, *wálny Umieiętność wálna.*

END

Endělěchia, *gr. Ustáwiczność.*
Endiæon, Ěněma tis, *gr. sub Kristera.*
Endo, pro In, priscè, sub Do Domu, Ku, Ná. Præpositio. Endogredi pro ingredi priscè. Lucret.
Endoitium, priscum. Początek.
Endopeditus pro impeditus. priscè. Lucret. Endoperator. al. Induperator. pro Imperator. Lucret.
Endoplōro, priscum sub wrzeszczę.
ēndrōmis, *idis, gr.* Endromidatus, *sub Száta kosmáta, Szátá miąższa, Gunia 2.* **Ein langer winter Rock** (*Vestis longiore villo, venti pluviæq; iniuriis arcendis accommoda epith.* Tȳrĭa, pĕrĕgrīna, vīllōsa, hīrsūta. *phr.* Sōrdĭda, sēd gĕlĭdo nōn āspērnānda, Dĕcēmbri dōna, pĕrĕgrīnam mīttimus ēndrŏmĭdem. *Mart.*
ēnĕco, *Umarzam, Zábiiam.* **Tödten.** *Iam, iurgio enecabit si intrò rediero* Iamb. Plaut. *syn.* Nĕco, ŏccīdo. pĕrīmo, īntērfĭcĭo. *v. Occido.*
ēnērgīa, *gr. Skuteczność. Item figura Oratoria Quintil. Illustratio. Evidentia Cic. Repræsentatio aliis.*
Ěnērgūmĕnus, *gr. Opętány.*
ēnērvātus, *Stárgány, Słáby. Niewieśći.*
ēnērvis, ēnērvus, *Ciástoch, Słaby, Niewieśći* **Unartig.** *Scorta. placent, factiq; enervi corpore gressus.* Per.
ēnērvo, *Mdlę, Osłabiam, Niewieśćiachem czynię, Targam się, Siły odeymuię.* **Krafftlos machen/ ausmärgeln.** *Vt Venus enervat vires, sic copia Bacchi.* Virg. *syn.* Dēbĭlĭto, īnfīrmo. *phr.* Et tēntat grēssus, dēbĭlĭtatq; pĕdes.
ēngībăta, *orum, gr. Łątki wodne.*
ēngŏnăsis, is. gr. *Klęczeń.*

Ěnhæmon, *gr. Kráwne lekárstwo.*
Ěnchȳdris, *is eos, gr.* Enchydris, *woż wodny, wydra Egypska.*
Ěnĭber. *Nieszczęśliwy.* Enĭbra, *æ. Omieszka.*
ēnĭco, *pro eneco, Zabiiam 1. Przykrzę się, Niemogę 3.*
Ěnim, *Bo Zaiste.* **Dann.** *Progeniem sed enim Troiano a sangvine duci.* Virg. *syn.* Nam, namque ĕtĕnim.
Ěnimvēro, *Práwie, Táko. sub Jáko, Lecz.* **Nun wolan.** *Neq; hoc, neq; illud, neq; enimvero serio.* Iamb.
ēnĭtĕo; enitesco, *Lsknię się. Pokazuie się co wydaie się co. Przewyższam.* **Herfür scheinen.** *Et quantum faciles enituēre Deæ.* Tibull. *syn.* Mĭtĕo, mĭco, ēmĭco, splēndĕo, cŏrūsco, lūcĕo, ēlūcĕo, ēlūcēsco, fūlgēsco, ēffūlgēsco.
ēnītor, *Usiłuię, Pnę się, Rodzę, Gramolę się Zniosłá, Ocielila się. Niesie się kokosz. Usadzam się, Przebyć co.* **Sich unterstehen.** *Nec si enitar tragico differre colori.* Hor. *syn* Nītor, cōnor, mōlĭor, cōntēndo, *vel* părĭo.
ēnixa, *Położnica.*
Enixè, *Uprzeymie, Usilnie, Chętnie, Stále.*
ēnixim, *Upornie,* Enixus, xi, *Usilny.*
ēnnixus, us, *Rodzenie.*
Ennam. pro Etiamne, Fest. priscum.
ēnneăpharmăcum, *gr. sub Ropiący.*
ēnneăphyllon, *Gr. Dziewięćlistnik.*
Enneătĭcus, *Dziewiątny.*

ENO

Eno, *as, Wypływam.*
Ēnōdātè, *wyraznie. Jasno. Dołożnie.*
ēnōdātĭo, *Rozwiązanie, wykład 3.*
ēnōdis, *hic, hæc, adiect. comm: Bez kolankow, Niesękowáty, Niekolankowaty.* **Ohn Knorff.** *Aut rursum enodes trunci resecantur & alte.* Virg.
ēnōdo, *Rozwięzuię. wykładam, obćinam.*
Ěnoplia saltatio, *gr. Skakánie żołnierskie.*

Enor-

Ěnorchis, *is. gr. sub* Jądro 2.
ēnōrmis, *wielki*, *Krzywy Niekſztaltowny.*
ēnōrmītas, *Ogrom* 2. *wielkość*, *Nádmiarz.*
ēnōrmītas, *Zbytnie*, *Znácznie.*
ēnōtēſcit. *Rozgłaſza ſię co, wychodzą księgi*
ēnōtāre, *Náterminowáć.*
Enovo. apud Cic. Robert. Steph. lebit. corr. Renovo.
Ens, ſub Jſtność. ēnsīcŭlus, *Mieczyk.*
Ensĭfer. Miecznik. ēnſis, *Miecz.* **Ein Degen/ Schwerdt.** *Horreſcit ſtrictis ſeges enſibus, æraque fulgent.* Virg. *ſyn.* Fērrum. glădĭus, mūcro cŭſpis. *epith.* Rĭgĭdus. nĕfāndus, fērvĭdus, fīdus, īnfīdus, fūtĭlis. cōrūſcus, fūlmĭnĕus æreus, fātĭfer, dĕcōrus, mārtĭus, bellĭcus, lēthālis īmprŏbus, īmpius, īnfaūſtus, vūlnĭfĭcus, sāngvĭnéus, crŭēntātus īmmītis, pūgnāx, hōrrēndus, sĕquax, īnsānus, vălĭdus, hōſtĭcus, bārbărus, māvōrtĭus, crūdēlis, sānguĭnŏlēntus. *phr.* Stēllātus īāſpĭde fūlva ēnſis ĕrat. Vīrĭbus ēnſis ădāctus trānsădĭgit cōſtas, & cāndĭda pēctŏra rūmpit. Pēr cōſtas ēxĭgit ēnſem. Fērrum ādvērſo ſub pēctŏre cōndit Vāgīna erĭpit ēnſem fūlmĭnĕum. ēnſēmque rĕclūdit Dărdănĭum. Vāgīnāq; căva fūlgēntem dirĭpit ēnſem; Sĭmul ēnſe reclūſo ībat ĭn Eūryălum. Mĭcat ærĕus ēnſis. Spūmātq; crŭōre tērrĭfĭcus glădĭus. Strĭctis hōrrēſcunt ēnsĭbus ārva. Cōrrĭpit hic sŭbĭta trĕpĭdus fōrmīdĭne fĕrrum. Sūblātum ālte cōnsūrgit in ēnſem. Strĭctum rŏtat ēnſem. Lătĕri căpŭlo tĕnus abdĭdit ēnſem. Strĭctamque ăcĭem vĕnĭēntĭbus ōffērt. Lătĕrīque āccōmmŏdat ēnſem. Fīdōque accīngĭtur ēnſe. ēnſem cōllo sūſpēndit ĕbūrnum. Lătērīque āccīnxĕrat ēnſem. Tum lătĕri ātque hŭmĕris Tĕgēæum sūblĭgāt ēnſem. Glădĭōſque tĕgat vāgīna mĭnāces, & tĕnerum dūra tūndĭtur ēnſe lātus. ēnſem tŭmĭdo in pūlmōne rĕcōndit.
ēnōs falcatus, Perſicus; Scythicus, *Szabla.*
ēntĕlĕchia, *Gr. Uſtáwiczność.*
ēntĕriōne, *Gr. Mlecz drzew.* (*łowáty.*
ēntĕrŏcola, *Gr.* Kiła. ēntĕrocelĭcus *gr. Ki-*
ēnthcăſtĭcus, *gr. Nátchniony* 1.
Entheca, Ulpian. Papinian. prædii ſuppellex, annona, penus. Tarneb.
ēnthēma *gr. Latorośl, Plaſtr.*
ēnthūſiaſmus, *gr Nátchnięnie, Záchwycenie,*
ēnthȳmēmio *n. gr. Dowód* 1. entŏma, *orum, gr. Owad.* ēntŏmon *gr. Cięmierzyca.*

E N U

Enūbo, *żenię ſię.*
Enŭcleāte, *Wytwornie, wyráźnie, Chędogo*
Enŭclĕo. *Wyłączam, wykładam* 3. **Auskernen.** *Item* **auslegen / erkleren.** *Præda nucum calyces cultro enucleare moleſtum. ſyn.* ēxpōno, pāndo, ēxplĭco, ēnārro, ăpĕrĭo.
Enūdo, Cic. cor. Enodo, Habet tamen Enudo Apulei Cotu.
Ēnŭla *campana*, Oman ēnūla *orum gr. Dziąſłá*
ēnŭmeratio, *Wyliczánie. Item figura Oratoria. Cic. & in Propoſitione, & in Confirmatione. & in Concluſione locum habens.*
ēnŭmēro, *Wyliczam, Odliczam, Zliczyć.* **Erzehlen / rechnen.** *Enumerat miles vulnera paſtor oves.* Ovid. *ſyn.* Nŭmĕro, rĕcēnſĕo. dīnŭmĕro, pĕrcēnſĕo.
ēnūntĭātio, *Roſpowiádánie, Sentencya.*
ēnūntĭātīvus, *ſub Opowiádacz.*
enuntiātum, *wyrzeczęnie, Sentencya.*
ēnūntĭo *wymawiam* 1 *wypowiadam* 1. *wykładam* 3. *wydáię.* **Ausfünden** *ſyn.* Prōnūntĭo, ēlŏquor, prŏfĕro, ēxprĭmo, nūntĭo.
Enuptio, *onis*, *Wydánie corki.*
ēnŭtrio, *Wychowáć.* **Aufferziehen.** *ſyn.* Nŭtrĭo, ălo, pāſco, *v. Nutrio.*
Ēnyſtrum *gr. Slaz flakowy, ſub Flák, Kruſzki.*

E O

Ĕo, *is. Jdę* 1. *Jadę Chodzę grámole ſię Zápuſzczam ſię, Tárgam ſię ná kogo.* **Gehen.** *Deinde eo dormitum non ſollicitus, mihi quod cras* Hor. *ſyn.* īncēdo, grădĭor, prōgrēdĭor, tēndo, vādo, prōfĭcīſcor, fĕror, prōcēdo, pērgo, pĕto. *phr.* Vĭam tēnto, cārpo, tĕro, mētĭor. Quĭbus vēnīſtis ab ōris. Quōve tĕnētis ĭter? ĭter ād nāves tēndēbat ăchātes. Pătrĭas vēnto pĕtĭēre Mўcænas. Vādĭmus haud dŭbĭam in mōrtem, mĕdĭæque tĕnēmus ūrbis ĭter. Pērge mŏdo & quā te dūcit via dīrĭge grēſſum. Inde dătum mōlītur ĭter. Cōrrĭpŭēre viam intĕrea, qua ſēmĭta mōnſtrat

[illegible] Principio dalūbro adeunt. Pĕrge mŏdo, atq; hinc te rēginæ ad limina dŏfer. Grĕssumque ād mœnĭa tēndi. Tālem Dīdo sē sē læta fĕrēbat. Mēque ēxtra tēcta fĕrēbam. Fĕrĭmur, pĕr ŏpāca iŏcōrum ād āltos tēndēbat mūros, grĕssumque īn cāstra fĕrēbat. Itālĭam pĕtĕre, & tĕrras tēntāre rĕpōstas. *v.* Abeo

Eò, *adverb. Tám 2. Dla tego.* **Biß dahin.** *Ibit eò quovis qui Zonam perdidit, inquit.* Hor.

Eò ad dum. eo uſque, *Poty* 1. Eò recidit, eò res adducta, deducta, devoluta, redacta res eſt, *ſub Przychodzę,* (*Záraz*

Eo pacto, *Ták*, eodem veſtigio, *Tudźież* 1.

Eōne, *es gr. ſub Dąb.*

Eŏs, ŏes, *vel* ŏos, *f. gr. &* ēōus, *Zorza záranna.* **Die Morgenröth.** *Tres ubi Luciferos veniens premiſerit Eoos.* Ovid. *ſyn.* Aūrōra *epith.* Lūtĕa, crŏcĕa, fūlgĭda, pūrpŭrĕa, clāra, ālma; cāndĭda, rūbens, pāllens, pāllĭda fōrmōſa, rūbra Tīthōnia, Pallantis. *v. Aurora.*

Eōus, *adiect. Wſchodni.* **Morgenländiſch.** *Portus ab Eoo fluctu curvatus in arcum. V. Tradimus Heſperia gentes aperimus eoas.* Lucan.

E P A

Ĕpacta, *f. inſerta dies. Epactæ ſunt dies, qui poſt duodecimam lunationem reſtant in menſe Decembri, quibus diebus ſuperat annus ſolaris lunarem, hi inchoant lunationem anni ſequentis, & ætatem Lunæ indicant.*

Ĕpăgōge, *es, gr. wabienie, Dowod. Item figura. Rufiniano, ſimilium rerum vel argumentorum collatio.*

Ĕpăgōgium, gr. *Obrzezek.* Ĕpălīmma *Máść*

Ĕpănădĭplōſis, gr. *Powtarzánie. Rufiniano figura. cum idem verbum in una ſententia primum & ultimum eſt.*

Ĕpănălepſis, Ĕpanaphōra, gr. *Powtarzánie. Item figura eadem cum præcedenti. Diomedi; cum Anadiploſi, Cariſio.*

Ĕpănŏdos, *f. gr. wrácánie ſię. Item figura Oratoria poſt digreſſionem poni ſolita.* Reditus ad rem *Cic. Epanodos Rufiniano, cum pluribus rebus propoſitis ad ſingularum narrationem redimus.*

Ĕpăphæreſis, *Martial. coma ſcanſili modo gradatim ad ornatum ſuccíſa Rhodigin. Iuni.*

Ĕpāſcor, *Ziadam,* Ĕpaūlĭa, *orum, gr. Pokładźiny.*

Ĕpēnthĕſis, *gr. wkładánie. Item figura Poetica, Donato. literam vel ſyllabam in medium dictionis interponens. ut productior fiat quantitate aut numero ſyllabarum, ut Reliquiæ. Induperator. Interpoſitio. Interiectio. Eàdem Parentheſis Donato.*

Ĕphēbēum. Gr. *Sala, Szermierſka ſzkołá.*

Ĕphēbĭa, *gr. Dźiećinna komorá.*

Ĕphēbĭcus, *gr. Młodźieńſki.*

Ĕphēbus *gr. Młodźieniaſzek* **Der über die vierzehen Jahr Jüngling iſt.** *Qui pacto partes tutetur amantis ephebi. ſyn.* Ădŏlēſcēns jŭvĕnis *epith.* Gĕnĕrōſus, fōrtis aūdax, fōrmōſus, pūlcher, dĕcōrus. *v. Adoleſcens.*

Ĕphectĭcus, *gr. Rozmyślaiący ſię.*

Ĕphēctum, *gr. Siodmak.*

Ĕphĕdra, *vel on. gr. Przeſtká żiele.*

Ĕphelcis, *idis gr. Strup.*

Ĕphēlis, *is, vel idis. gr. Ogorzáłość.*

Ephelmator è Græco, Powrozobiegun.

Ĕphēmĕra, *f. febris gr. Gorączká, & neutr. plur.* Robaczek *iednodniowy.*

Ĕphēmĕris, *idis, gr. Dźiennik* 1. *Kśiąſzki pámiętne, Rejeſtr, Cyzyoianus, Minucye.*

Ĕphēmeron, *vel um, gr. Robaczek iednodźienny, Łániczka, Brodawnik.*

Ĕphēmerum Colchicum, *Szafran dźiki.*

Ĕphēſtris, idis, *gr. Száta zwierzchnia, Koſzulká ná zbroię.*

Ĕphi ſub Korca *Sędomirſkiego połowicá.*

Ĕphialtes, *æ, m. gr. Duſzenie nocne.*

Ĕphippiātus, *ſub Siodłány.*

Ĕphippium, *Siodło.* **Ein Sattel.** *Optet ephippia bos piger, optat arare caballus.* Hor.

Ĕphŏdos, *f. gr. weśćie* 1.

Ĕphŏrus, *gr. ſub Poſeł źiemſki.*

ĕphthŏpōlĭum, *Gr. Kuchnia.*

Ĕphўdor, *gr. ſub Zegármiſtrz.*

Ĕphўdros, *Gr. Przeſtka.*

E P I

Ĕpĭbas, *adis, f. gr. Łodz.*

Ĕpĭbăta, *vel* Ĕpĭbătęs, *æ, m. Gr. wśiádacz, żołnierz wodny.*

Ĕpibăthra, æ, Ĕpibăthron, Gr. wschod, Żoraw 2. *Baszta woienna.*
Ĕpibătica, æ, gr. *żeglárstwo.*
ĕpibatis, ĭdos, gr. *Łodź.*
Ĕpiblēma, n. Gr. *Szátá zwierzchnia.*
Ĕpibŏlus, m. gr. *Lon.*
Ĕpĭcēdĭum, *Pogrzebna piosnká.*
Ĕpĭcĕphălium, gr. *Pogłowie.*
Ĕpĭchĕrēma n. gr. *Dowod 1.*
Ĕpichȳsis gr. *Leiek, Nalewká 1.*
Ĕpĭcœnum genus, gr. *sub Płeć 1.*
Epicŏpănum, gr. *Stoł kuchenny.*
Ĕpicŏpus, m. gr *sub wiosło.*
Ĕpĭcrŏcum gr. *Podwika, Szátá białogłowska.*
Ĕpicūrēus, *Roskosznik.* Ein gottloser Epicurer. *Cur. epicureus vel Stoicus impia soli.* Arator.
Ĕpĭcus Pòëta, *sub wierszow pisarz.*
Ĕpĭdēmētĭcus epidemetica, *orum*, gr. *Stánowniczy.*
ĕpĭdēmia gr. *Łożna choroba.*
ĕpĭdermis, *idis*, *f.* gr. *Skorá 1.*
ĕpĭdictĭcus, gr. *Chwalący.* ĕpĭdĭcus, Gr. *wątpliwy.* ĕpidipnis *idis*, *f.* gr. *wet 1.*
ĕpĭdrŏmus gr. *Náwłoká, Páś łoszkowy, żágiel.*
ĕpigāstrion gr. *Brzuchowa stábizna.*
ĕpĭgīa arundo, gr. *sub Trzćiná.*
ĕpĭglōssis, epiglottis, ĭdis gr. *Krtąni błonká.*
ĕpĭgŏnus, gr. *Páśierb.*
ĕpĭgrāmma, ĕpĭgrăphe, gr. *Napis, Wiersz.* Vberschrifft. *Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuccam.* M. *epith.* Blăndum, īngĕnĭōsum ărgūtum, sŭbtīle, lĕpĭdum, fēstīvum, brĕve. vīvĭdum grātum, āstrĭctum. *phr.* Blăndăque lāscīvīs ĕpĭgrāmmăta pīngĕre chārtis. Quīque āstrĭcta brĕvi claudunt ĕpĭgrāmmăta nōdo
ĕpĭgrāmmătārĭus, ĕpĭgrāmmaticus. *Wierszow pisarz.*
ĕpĭīcĭa, gr. *Łáskawość. Słusz. Sąd łáskáwy.*
ĕpĭlēpsia, gr. *Kádúk choroba.*
ĕpĭlēptĭcus, gr. *Kádúk ćierpiący.*
ĕpĭlima, gr. *Máść 1.* ĕpĭlŏgus, *Zámknienie.*
ĕpĭmēdĭon, gr. *Bezkwiat ziele.*
ĕpĭmēlas, *anos*, gr. *sub Czárnawy.*

ĕpĭmēlis, *idis* gr. *Nieśplik, Tarnośliwá.*
ĕpĭmēlētes æ, *m.* gr. *Spráwcá.*
ĕpĭmēnĭdion, gr. *Bezkwiat ziele.*
ĕpĭmēnĭon, gr. *Mieśięczny obrok.*
Epimetaticum, Zapisanie gospody.
ĕpimŏnē, *es*, gr. *Trwánie, Dotrwánie: item Figuræ verborum, eandem sententiam aut versum sæpè repetens.*
ĕpĭmȳthium, gr. *Bayki słosowánie.*
ĕpĭnīcion, Gr. *Zwyćięska piosnka.*
ĕpĭnȳctis, *idis*, gr. *Pisanie Krostá, Cieczenie.*
ĕpipactis, *idis*, gr. *Járzmiánka.*
ĕpĭpĕtrum, gr. *Bázyliká polna.*
ĕpĭphănia, *orum*, *Ziáwienie Páńskie, Trzech Krolow święto.*
ĕpĭphōnēma, gr. *Krzyk. Item figura Oratoria rei narratæ vel probatæ summa acclamatio.* Quintil.
ĕpĭphŏra, gr. *Cieczenie, Oczu płynienie.*
ĕpĭphŏrēma, gr. *Wet.*
ĕpĭphȳlis, *idis* gr. *Ostátkow zbieranie, Grono.*
ĕpĭploŏcēle, *es*, gr. *Kiła.*
ĕpiplŏŏmphălon, gr. *Przepukliná.*
ĕpirhēdium, gr. *Woz 2.*
ĕpĭscēnium, gr. *sub Dziwowisko, & sub Brew.*
ĕpischis, *idis*, gr. *Klin.*
ĕpĭscŏpa, ĕpĭscopium, gr. *Biskupi stolec.*
Episcopālis. Biskupi. Episcopātus, *us*, *Biskupstwo.* Ĕpĭscŏpĭus, gr. *Spiegierski.*
Ĕpiscŏpus, Gr. *Biskup. Dozorcá.* Ein Bischoff. *Sanctæ plebis Episcopus,* (Glycon.) *syn.* Præsul Antĭstes, *epith.* īnclўtus, lōngævus, rĕlĭgĭōsus, vĕrĕndus, pūrus, īntĕger. *vide Antistes.*
Ĕpiscopus titulo tenus, Episcopus villarum, *Sufrágan.* (*wárkowy 2.*
Ĕpĭstăta, Ĕpĭstătes, *a. m*, gr. *Dozorcá, Folwarkowy 2.*
Ĕpĭstăthmia, gr. *Stanowniczego urząd.*
Ĕpĭstathmus, gr. *Stanowniczy.*
Ĕpĭstŏla, Ĕpĭstŏlium. gr. *List 3.* Ein Sendbrieff. *Nunc oculos tua cum violarit epistola nostros.* Ovid. *syn.* Lĭttĕra, ĕpĭstŏlĭum, chārta, lĭbĕllus. *epith.* Nūntĭa, īntĕrnūntĭa. brĕvis. *v. Littera.*

ĕpistŏ-

ĕpistŏlāris, *Listowny.*
ĕpistŏlicæ. quæstiones, *sub Księzki zbieralne*
ĕpistŏmium, *gr. Czop i. Kurek u Antfosa,*
ĕpistrŏphe, *es. gr. wracanie.*
Epistrophe item Rufiniano figura, cùm plures sententiæ in idem verbum desinunt.
Episynalœphe, *Figura Poëtica, duas syllabas in unam contrahens. Caris. Diomed. Synæresin alii vocant.*
ĕpistȳlium, *gr. Tram, Kapitelá.*
ĕpitaphium, *gr. Nágrobek.* Ein Grabschrifft *phr.* Signātum cārmine sāxum, īnscrīpta sĕpūlchro făcta. Sūb sāxo cārmina fixa. Tŭmŭlo sŭpĕrāddĭta verba, incīsum īn mārmŏre nōmen.
ĕpităsis, *gr. Nátężánie, Nápięcie.*
Epităsis, item, *est Actus Comœdiæ vehementissimus ante Catastrophen. Donat.*
ĕpithălamium, *gr. Pokładzinna piosnká, weselna piosnka.*
Ĕpithēce, *gr. Przydátek i. Adpositio figura eadem*
Ĕpithēma, *tis, gr. Plastr,* ĕpitheūs, *gr. Paskwil.* ĕpitheron, *gr. Przydatek.*
Epithetum apud Grammaticos, est Nomen adiectivum Substantivo additum, ad laudi vel vituperum. Diomed.
ĕpithȳmium, *gr. Cząbrzycá.*
ĕpithȳmum, *gr. Kánia przędzá,*
ĕpitŏgium. *e gr. Szata zwierzchnia, Giermak*
ĕpitŏme, *es, gr. Skrocenie. Sumowánie.*
Epitŏmo, as, Skracam.
ĕpitŏnium *gr. Gwiazdziki u lutni, Kurek u antfosa, Kolka.*
ĕpitoxis, *idos,* ĕpizygis, *gr. sub Kusza.*
ĕpitrītus, *gr. Trzecią częścią więhszy.*
Epitrītus, *pes tetrasyllabus, aliter Hippius dictus Diomedi, supra tres longas syllabas unam brevem habens, vel primo loco, ut Voluntates; vel secundo, ut consonantes, vel tertio, ut Consentiunt, vel quarto; vel Expectate.*
Epitrochāsmus. *Figura multa distantia citò percurrens Aquila. Instans & multiplex interrogatio. Donat.*
ĕpitrŏpe *gr. Opieká, Zdánie się ná iednácze.*
Epitrope, item Figura Oratoria. Permissio. *Cicer: cum causa suæ multum confidens Orator, totam alieno in disit & arbitrio tradit. Synchoresis eadem, i. Concessio.*

ĕpityrum, *gr. Oliwká.* eptūrus, *gr. Gwoździe.*
Epizeuxis, is, Figura eandem dictionem sine interpositione repetens. Caris. Diomed. Item cum singulis diversarum rerum clausulis, verbum debitum apponitur Subiunctio.

E P O

Ĕpŏbĕlia, *sexta pars drachmæ, multa calumniatoris* Rhodig. *Dwa szelągi.*
ĕpŏche, *es, gr. Zatrzymanie.*
Epolonus, idem Epulo. Festo, priscè.
Epŏdos. i. incantator, vel post odas positus, Apud Horatium liber epodas, aut epodon vulgo explicatur, quasi post odas scriptus vel positus.
ĕpōmis, *idis f. gr. Hátas.* ĕpops, *ŏpis, m, gr. Dudek.* ĕpoptes, *a, m, gr. Dozorcá.*
ĕpos, *eos, n, gr. wiersz z.* Gedicht. *Facta canit pede ter percusso forte epos acer.* Hor. *v. Carmen.*
ĕpos, *ŏdis. m. gr. Płászczká,*
ĕpostrăcismus, *gr. Skorupki gra.*
ĕpōto *as, Wypiiam.* Außtrincken. *syn.* Poto. haūrio, ēxhaūrio.

E P U

Ĕpŭla, *hac &* ĕpulæ *hæ, Potrawa.* Allerley Speiß. *Item,* Panquet/Gasterey. *Turgidus hic epulis atq; lho ventre latratur.* Pers. *syn.* Dăpes cĭbi cōnvīvium ĕpŭlum. *epith.* Dūlces, rēgāles, călēntes, gĕniāles, sŏlūtæ, suāves, ūnctæ, fūmāntes. *phr.* Rēgāles ĕpŭlæ, & fēsto cōnvīvia lūxu. Rēgāles ĕpulæ mēnsis & Băcchus in aūro pōnitur ĕpŭlæque ānte ōra părātæ rēgīfico lūxu. ŏnĕrāntur ŏpīmis. Strūctæ ĕpŭlis mensæ. Dăpĭbus mēnsas ŏnĕrābat inēmptis. Nōn illis Mălsĭca Băcchi mūnĕra, nōn īllis ĕpŭlæ nŏcŭēre rĕpōstæ. Nōn pūtre lūxu aut ĕpŭlis mārcēre sŏlūtis. *v. Epuler*
ĕpŭlāris, ĕpŭlo, *onis, Biesiádny, Bánkietnik.*
ĕpŭlātio, ĕpulum, *Biesiádá Bánkiet.*
Epulatorius, i. epulis aptus. Sipontino
Ĕpūlis, *idis, f. gr. sub Dziąsła.*
Ĕpŭlo. as, Biesiaduię. Ein Gast. *Hic premitur parasitorum, lucronum, epulonum. M.*
ĕpŭlor, *aris. Bánkietnik.* Zu gast gehen.
Extruimusq; toros, dapibusq; epulamur opimis. Virg. *syn.*

syn, Cōnvīvor. *phr.* Cōnvīvia ăgĭto, cĕlĕbro, ĕpŭlis văco, ĕpŭlas īnstaūro, īnstĭtŭunt de mōre ĕpŭlas. Nūtrīmus laūtis mōllissīma cōrpŏra mēnsis. Tu das ĕpŭlis āccūmbĕre Dīvum. Pātrĭisque ĕpŭlāndum āppōnĕre mēnsis. Cæsis gēns ēst ĕpŭlāre jŭvēntus. Spēs bĕne cænāndi vos dēcĭpit. ēcce dăbit jām sēmēsum lēpŏrem, ātq; ālĭquid de clūnibus apri. *v. Convivor.*

EQU

Equa, ĕquĭla, ĕquŭla. *Klaczá.* **Ein Stuhr.** *Castorea, Eliadum palmas Epirus equarum.* Virg. *epith.* ārmēntālis, lāscīva.

ĕquārĭa, *æ. Końskie stádo.*

ĕquārĭus *subst. Máſztálerz, Pogániacz, Konował*

ĕquārĭus, *adiect. Końſki. 1.*

ĕques, ĭtis, *Jeźdźiec konny.* **Ein Reuter / Ritter.** *Quod non vidiſti, faciant equites Aſiani.* Iuv. *epith.* Sĕvērus, clārus, bēllātor, sŭpērbus, hāstātus cēlsus ēgrĕgĭus, *phr.* ĕquōrum dŏmĭtor, ăgĭtātor, Flēctĕre dōctus ĕquōs. ĕquos quī flēctit hăbēnis, Spūmāntis ĕqui fŏdiens cālcārĭbus ārmos. Tōrquens frænis ōra fŭgācis ĕqui. ĕquum sævis cālcārĭbus ūrgens ādmīsso sŭbdĕre dōctus cālcar ĕquo, ācĕr ĕquis vŏlat ēcce pĕr hōstes. Vēctus ĕquo spūmānte Lāges. Quī spūmāntia frænis ōra cĭtātōrum dēxtra cōntōrquet ĕquōrum: Qui fŭrit āctus ĕquo. Quis, ūrsus trādūcit ĕquēstres. Cōlla fĕrōcis ĕqui lūctāntia tōrquens, *v. Equito.*

ĕquēster, adject. m. ĕquestris, comm: *Konny, Szláchecki* **Das zu Pferden dienet.** *Tu cum proiectis inſignibus, annulo equeſtri.* H.

ĕquester ordo. *Rycerſki ſtan, Szláchta.*

ĕquestres copiæ, *Jázdá 2.*

ĕquestris, *ium, Rycerſkie mieyſce, Szláchecki, Łáwy wſchodowáte, & ſub Dźiwowiſko 1.*

ĕquestris ordinis. *Rycerſki 1. Szláchcic.*

Equicervus, *Jeleń brodáty.*

ĕquidem. Zaiste. **Fürwar** --- *Per me equidem ſint omnia protinus alba.* Perſ.

Equiferus, *Koń dźiki.*

ĕquīle, *Stáynia.* **Ein Pferd Stall.** *In vaſtis habeat nec plurima equilia regnis.* F.

ĕquimentum. *Stadnicze.*

ĕquīnus, adiect: *Końſki. Kobyli.* **Das vom Pferd ist.** *Humano capiti cervicem pictor equinam,* Hor.

Equinus, ſubſt. pro Echinus priſci Plaut. Scalig.

ĕquio, *is*, *Beſtwię ſię 2.*

ĕquĭtĭa, *orum. Gonitwá.*

ĕquis, & quadrigis, *Prov. Uśilnie.*

ĕquisēlis, ĕquisētis, ĕquisētum, *Przeſlka.*

ĕquīso, & ĕquisio, *onis. Káłwakator, Pogániacz,* (*wodźie.*

ĕquīso nauticus, *Przewoźnik, Powoźnik ná*

ĕquĭtābilis. *Jezdny 2.*

ĕquitātio, ĕquitatus, *us. Jázdá.* **Reuterey / Ritterschafft.** *Iamq; adeo exierat potis equitatus apertus.* Virg.

ĕquĭtes, *hi, Jázda 2. Szláchtá.*

ĕquĭtiarius, *Koniuch.* ĕquĭtium, *Końſkie ſtádo*

ĕquĭto, *Jádę ná koniu.* **Reiten.** *Ter circum aſtantem lævos equitavit in orbes.* Virg. *ſyn.* ĕquo ūtor, vĕhor, īnvĕhor, īnsĭdĕo, fĕror, dēfĕror, *phr.* Sŭbdo, cālcar ĕquo. ĕqui tērga prĕmo. Quadrŭpĕdis fŏdio cālcārĭbus ārmos. ĕquo ībat īn ārmis, īra īn ĕquo Quadrŭpĕdem fērrāta cālce fātīgat. Tērgumq; prĕmēbat acris ĕquī. terga prĕmēbat: ĕqui spūmāntiaque ōra rĕgēbat. Dum cērtum flēctit īn ōrbem. Quadrŭpĕdis cūrsus spūmāntiaq; ōra cŏērcet. Cĕlĕrem sŭper ĕdĕre cōrpus. Aūdet ĕquum, vālīdīsq; sĕdet mŏdĕrātor hăbēnis. Quadrŭpĕdes ăgĭtāre vŏlŭcres. Cum răpĭdum ēffūsis ăgĕret sŭblīmis hăbēnis. Quadrŭpĕdem. Quadrŭpĕdi, mŏdo cālce cĭtat, mŏdo tōrquĕt īn aūras, Flēxĭbĭles rīctus, mŏdo jam cērvīce rŏtāta, īncĭpit ēffūsos īn gўrum cārpĕre cūrsus. immītem quătĭēbat ĕquum, spūmantĭa sævo, fræna, crŭēntāntem mōrsu. āt pŭer āscănius mĕdĭis īn vāllĭbus acrī gaūdet ĕquo, jamq; hos cūrsu, jam prætĕrit illos. ānte ūrbem pŭeri & prīmævo flōre jŭvēntus ēxērcēntur ĕquis. Vŏlat ēcce pĕr hōstes vēctus ĕquo. āgmĭne fācto. Quadrŭpĕdante putrem sŏnĭtu quătit ūngŭla cāmpum. ārdŭus āltis pūlvĕrŭlēntus ĕquis fŭrit. Spūmāntēmq; ăgĭtābat ĕquum, quem pēllis ăhēnis īn spūmam squāmis. aūrōque īnsērta tĕgēbat. Cūm sŭbsūltāntem (*equum*)

hine

hinc prĕmĕret călcāribus, illinc tărdāret fræno, grădibusque sŏnārē dŏcēret in nŭmĕrum mōrtis, dein æquŏre lātus ăpĕrto ānte nŏtūmque dătis Zĕphўrumque vŏlāret hăbēnis. Tālia vŏcĭfĕrans răpĭdum călcāribus ŭrget cōrnĭpĕdem, incēdunt pŭĕri, părĭtĕrq; ānte ōra părēntum frænātis lūcent in ĕquis.

ĕquŭleus, ĕquŭlus, *Konik r. Zrzebię, Probá.* **Ein Füllе.** *v. Eculeus.*

Ĕquŭs, Koń, r. 2. &c. **Ein Rosz/oder Pferd** *Ille equum ille meos in castra reponet amores.* Prop. *syn.* Cōrnĭpes, quādrŭpes, sŏnĭpes. *epith.* Bēllātor, ārdens, fōrtis, spūmans, cĭtātus, frĕmēns, fĕrox, impĭger, vē ox. mōrdax, ănĭmōsus, ănhēlus, cĭtus, răpĭdus, āsper nōbĭlis, vŏlŭcer, lĕvis, præceps, ignĭpes, intrĕpĭdus, bēllĭcus, aūdax, pūgnāx pērnix, ălăcer, gĕnĕrōsus, mārtius, impăvĭdus, phălĕrātus, sŭpērbus, fŭrens, fŭrĭbūndus, cōmans, jŭbātus. crīnītus fŭmans, sūdans, intērrĭtus. impērtērrĭtus. stērnax. *phr.* Fræna rĕcūsans, ōblūctans frænis. ōstro insignis & aūro. Māndēns spūmāntĭa fræna. ēlātā cērvice sŭpērbus. Quem Thrācius ālbis pōrtat ĕquus hic bĭcŏlor măcŭlis, vēstīgia prīmi ālba pĕdis frōntĕmque ostentans, ārduus ālbam. Stāre lŏco nēscit, mĭcat aūrĭbus, & trĕmit ārtus: ignēscunt pătŭlæ nāres, sēntit ărēnas ŭngŭla. ĕqui spīrāntes nāres nārĭbus ignem. ĕquus cāmpo sēsē ārduus infērt. ĕquus fŭrit, āltāque jāctat vūlnĕris impătiens à rēcto pēctŏre crura; ărrēctis aūrĭbus ārcem Hinnĭtum fūndēbat ĕquūs. Hinnĭta lŏca cōmplet ăcūto. Sē tollit quādrŭpes ārrēctum, & cālcĭbus aūras vērbĕrat ĕquus ēlāta cērvicĕ sŭpērbit. Qui cāndōre nĭves āntĕires, cūrsĭbus aūras, ēmĭcat, ărrēctīsque frĕmit cērvīcĭbus ālte lŭxŭrĭāns, lūdūntque jŭbæ per cōlla, per ārmōs. Pūgnātōris ĕqui cōstas & tērga fătīgat. Hic frĕmet insūltans, frænāque māndit ĕquus. Pāscit ĕquōs, gaūdētque rŭēns ānte ōra frĕmēntes. Quālis ŭbi ābrūptis fūgit præsēpĭa vinclis tāndem lĭber ĕquus cāmpōque pŏtītus ăpērto ut frĕmit ācer ĕquus, cum bēllĭcus ære cānōro signa dĕdit tŭbĭcen, ālĭpĕdūmque fŭgam cūrsu tēntāvit ĕquūrum. Trĕmŭlis hinnītĭbus āer clāngit ad lītŭos hĭlărem. intrĕpĭdūmque tŭbārum prōspĭcĭēbat ĕquum. *vide Equito.*

ĕquŭs castratus. *Wałách* ĕquus inanis, *Koń powodny.* ĕquus Indicus, *Koń rogáty.*

ĕquus ligneus, *Nawa r.* ĕquus marinus, musimon. *(konik*

E R A

Eras, æ, apud Isidor, corr. Aera æ.

ērădĭcātio. *Wykorzenianie.*

Eradicitus Do gruntu.

ērădĭco. *Wykorzeniam, Wyrywam.* **Mit der Wurtzel außzupffen/** *syn.* āvēllo, cōnvēllo, extĭrpo. ēvēllo. *Dii te eradicent, ita me miseram tertius* Terent.

ērādo, *Wyskrobać, wymazuię, Podbierám, Zrzucam z godności,* **Außkratzen.** *Eradenda Cupidinis.* (Choriamb) Hor. *syn.* Rādo, expūngo.

ĕrănĭsta, *æ. m. gr. Składácze.*

ĕrānthĕmum. *gr. Kumięń.* ērāsus, *Złożony.*

ercīsceor, ercisco, ercīscor, *Dźielę, r. 2.*

E R E

ĕrĕbeus, *gr. Piekielny.*

ĕrĕbinthus, *gr. Ciećiorka.*

ĕrĕbus, *gr Piekło.* **Gott der Verdampten.** Ad Gĕnĭtōrem imās ĕrĕbi dēscēndit ad ūmbras. (*Infernorum Deus, vel ut aliis placet, fluvius Frequentissimè sumitur pro ipsa infernorum sede.*) *syn* orcus, Stўx, infĕri, ăvērnus, Tārtărus. *phr.* Păter nōctis, ex chăos & cālīgĭne prōgĕnĭtus. *v. Infernus.*

ērēctio, *Podnieśienie.*

ērēctus, *Naieżony Ochotny.* **Auffgerichtet.** *Erectos in tergo sudes, hoc defuit unum.* Lucan.

ērēmĭgo, *Przepłynąć 2.* ĕrēmīta, *æ. m. gr. Pustelnik,* ĕrēmĭtĭcus, *gr. Pustelniczy.*

ĕrēmŏdĭcium, *Sąd w niebytności, Nie stánie n prawá.*

ĕrēmus, *gr. Pustynia.* **Ein Einöde.** *Tempore quo vasta Hebræi versantur eremo* Alc. *vide Desertum.*

ērēpo, *wyłażę, wygramolić się, Pnę 2. włażę 2.*

ērēpto, *as, wygramolić się.*

ēreptor, *wydźieracz.*

ērēptus, *Umarły.* **Hingerissen.** *Consulis erepti publica damna refert.* Ovid.

ēres, *is. Jeż, r.* ēresione, *gr. sub. Maj 2.*

Ergà, Ku Naprzećiwko 1.
ergăstērium, gr. Warstat.
Ergāstŭla, orum, ergastulus. Niewolnik 1.
Ergāstŭlārius, Więźniow Niewolnikow stroż.
Ergāstŭlum. Kierat 2. Więźienie. Ein Gefängnuß. --- Lucanos: aut Thusca ergastula mittas Juv.
ĕrgăta, gr. Kierat 1. Winda stoiąca.
ĕrgò, o brevi Festus. Przetoż, Więc, Też, Tedy
ĕrgò, o longum habens, pro causa Fast. Dla tego. Derhalben/ Tu captas alios, iam sumus ergo pares. Mart. Ergo jussa parat, &c. Vĕrgo.
ĕrgò igitur, Przetoż, ĕrgŏlăbus, gr. Naymacz.

ERI

ĕrīca ĕrīce, es, gr. erix, icis f. Wrzos.
ĕrīca baccifera, Zorawie iágody.
ĕrīcæum mel, gr. Miod podły. (ta, Ież 1.
ĕricius, Kobylenie. Quantitas varia est & incerĕrigĕron, gr. Przymiot ziele.
ĕrigitur coma, Wstáią włosy,
ĕrigo, Podnoszę 1. 1. Pokrzepiám 1.2. Nastorzyć, Ostrze 2. Dodaię sercá, & sub Przystáwiam 2. Auffrichten. Corticis atq; solo procerta erigit alnos. Virg. syn. ĕxtōllo, ĕxcīto, ēvĕho, ēffĕro, āttōllo. phr. Tōllĕre hŭmo. Tōllĕre īn aūras, ad sȳdĕrā tōllĕre pālmas, ēdŭcĕre cælo tŭrrim. Cælōque āttollere mōlem.
ĕrīnacĕus, Jeż 1. Quātitas váriat, & incerta est
ĕrīneŏs, erinos f. gr. Firletká wodna.
ĕrinnȳs, ys, yos f. gr. Niewiástá zła. Eine von den höllischen Furien. Vota Deis, cæco nec erinnias ore rogavi. Stat. epith Trīstis, fĕrālis īnsāna, nŏctūrna, āngvĭfĕra, fŭrĭālis. stȳgia īmpātĭēns, fŭnĕsta, rābĭda, imprŏba, īnfelix, vēsana. phr Sāta nŏcte. Tĕnĕbrārum, incola. Cŭi trīstĭa bĕlla, īræquæ īnsĭdĭæque, & crīmĭna nŏxĭa cŏrdī, īn ārma fĕror. Quo gĕmĭtus vŏcat & sāltu se tollit ĕrīnnȳs crīne mīnax. Pŏstquam vīsa sătis prīmos ăcŭīsse fŭrōres. Prōtĭnus hīnc fŭscīs trīstis Dĕa tōllĭtur ālis. acribus ēxcivit stĭmŭlis fŭrĭālis ĕrīnnȳs. Quōque māge īnfestor, dīscŏrs bācchātur ĕrīnnȳs, Quā tĕrra pătet, fĕra rēgnat ĕrīnnȳs. u. Furia.

ĕrĭŏphŏrus, gr. Sniedek 2.
ĕrioxȳlon. gr. Bawełna.
ĕrĭphĭa, æ gr. Koźiełek ziele.
ĕrĭpio, Wydźieram, Odeymuię, Wyrywam 2. 3. Wyimuię Abdringen/ Eripit hærentes adverso littore naves. Hor. syn. Răpio. prærĭpio. aūfĕro, ădĭmo, ēxtŏrquĕo, tōllo.
ĕrīsma, æ. è. gr. Zastrzał.
ĕrīsma, atis, gr. Podpora.
Eristalis. al. Erythrilla gemma candida ad inclinationes rubescens. Plin.
ĕrĭthăce, es, gr. Rdzá miodowa, Pszczelnik ziele.
ĕrĭthăcus, gr. Gil.
ĕrĭthăles, gr. Rozchodnik mały, eo n. alioqui adjectivum est Comm.
Ĕritius, melius, Ericius.
Eritudo, priscum, Niewola.
ĕrīvo, as, Sciągam wodę.
ĕrix, icis m, Jeż ziemny.
ĕrneum, Ciasto smażone.
ĕro, futurum, & ejus periphrases, sub Będę.
ĕro, onis, Słomianká, Rogoża & sub wor.
ĕrōdius, Gr. sub Czáplá. ĕrōdo, wygryzuię.
ērŏgātio, wydanie 1. Száfowánie.
ērŏgātor, Podskarbi ērŏgātorius, Rozdawáiący. ērŏgĭto, wybádáć.
ĕrŏgo, wydáię 1. wyprászam. Außtheilen syn. Lārgior, do, dīstrībŭo, dōno, ēxpĕndo.
ĕrōsio, wygryźienie, wyglądanie.
ĕrōtēma, gr. Pytanie. Item Figura Oratoria. Interrogātio. Cic. cum ad augendum aliquid interrogamus nos vel alios. Aquila.
ĕrōtŏpagnion, gr. sub. Frantowski.
ērrābūndus, Błędny. Umbschweiffig. Errabunda Jovis vestigia, &c. Virg. syn. Văgābūndus văgus, ērrrāns, ăbĕrrāns.
ērrātĭcus, ērrātor, erro, onis. erroneus, Błąkáiący się, Hultay, Błędny, żołnierz odbiegacz, Planeta. Was hin und wider wachst Orbem interdici, quam vix erratica Delos. O.
ērrātĭo, erratum Błądzenie. Zmyślenie, Ustąpienie, Błąd.
ērrhina, orum, gr, sub Kichawká.

ērro, as. Omylam ſię, Błądzę, Błąkam ſię. Jrren fehlen. *Excurimur curſu, at mediis erramus in undis.* Virg. *ſyn.* Văgor, dēflecto, ăbērro, dēvĭo. *v. Aberro; Vagor, vel* Pĕcco; lăbor, dēlĭnquo, ōffēndo, cūlpæ sūccŭmbo. *v. Pecco.*

ērror, *errantia, æ.* Błąd. Fehler. *Paulatim vitia atq; errores exuit omnes* Juv. *ſyn* ērrātum, pĕccatum, cŏmmĭſſum, culpa, mēndum. *epith.* Dŭbĭus, vānus, mălus, grăvis, tĕmĕrārĭus, pērplĕxus, prāvus, cæcus, tūrpĭs, ăvĭus, dēvĭus, vērēcŭndus, īndēlēbĭlis, īnextrīcābĭlis. *v. Peccatum.*

E R U

Eruungīna, Zaráza ziele.

ērŭbēsco, *wſtydzę ſię, Zapalam ſię,* Roth werden/ ſich ſchämen *Saxaq; roratis erubuiſſe roſis.* Ovid. *ſyn* Rŭbĕo, *phr.* sūffūndor. Rŭbor ōra, vūltum, gĕnas, pĭngit, nŏtat, īnfĭcit, tingit, cŏlŏrat, sŭbit, sūccēndit, pērfūndit, ērŭbŭēre gĕnæ, ōra vērecūdus tĭngit rŭbor. Mānat cōnſcĭus ōre rŭbor. Incānduit ōre, Confēſſus sēcrēta rŭbor. Cŭi plūrĭmus ĭgnem ſubjēcit rŭbor. Flāva vĕrēcŭndus tĭnxĕrat ōra rŭbor, ērŭbŭit Phăĕthon, irāmque pŭdōre rēprēſsit sŭbĭtūſque in vĭta nŏtāvit ōra rŭbŏr, rūrsūſque ēvānŭit, ut sŏlet āer pūrpŭrĕus fĭĕri, cum prīmum aūrōra mŏvētur, ērŭbŭit, grĕmĭōque pŭdor dējĕcit ŏcēllōs Hæc sătis in tăcita signa fătēntis ĕrant ĭlla vĕrēcŭndo vix tōllēns lūmĭnă vūltu. Pŭdōre. Sēnſime tōtis ērŭbŭiſſe ăēnis. Sūſpĭcor īngĕnuas ērŭbŭiſſe gĕnas ērŭbŭere genæ, tōtōque rĕcāndŭit ore. āc ſi vĭrgĭnĕum sūffūdĕrit ōre rŭbōrem. Nōn ălĭterquăm pōma sŏlent, quæ cāndĭdă pārte. Pārte rŭbent ălĭa, aūt vărius sŏlet ūva răcēmis. Dūcēre pūrpŭrĕum nōndum mātūra cŏlōrem, āvērtis vultus, & fit in ōre pŭdor.

ērŭbēſcendus, *Wſtydliwy.*

ērŭbēſcentia, *wſtyd,* (nie.

ērūca, *Gorczyca,* 1. *Gąſiennica,* Robacy w iarzy-

ērūctatio Rzygánie.

ērūcto, Rzygam *wyrzucam* 1. *wybuchnąć, Mowię głośno:* Herauß werffen. *Erigit eructans ſcopulos. &c.* Virg. *v. Eiicio.*

ērūctum vinum *ſub. womit 2. wino poślednie.*

ērūdĕro, *wyprzątam.*

ērŭdĭo, Cwiczę, Uczę. Unterweiſen. *In patrias artes erudiendus erat.* Ovid. *ſyn.* Inſtĭtuo, inſtrŭo, *v. Doceo.*

ērŭdĭor, *uczę ſię.* ērŭdīte, *Uczenie.* ērŭdītiŭs *Umiejętnie.*

ērŭdĭtio, *Uczenie kogo, Cwiczenie, Nauka.*

ērŭdītor, *Cwiczyciel.* ērŭdītŭlus *Prześak.*

ērŭdītus, *Uczony, Umiejętny, Biegły.* Erfahren/ gelehrt. *Nil exactius eruditiusq; eſt.* (Phil.) Mart. *ſyn.* Dŏctus, pĕrītus. *v. Doctus.*

ērūgatio *Wymarſzczanie.*

ērūgo *as,* Rozmarſzczam, *Wymarſzczam.*

ērūgo, *is.* Rzygam, *Wybucham.*

ērūgo, ĭnis. Rdza *w zbożu.*

ērŭila, erulia eruilla. *Ciećiorka dźika, non Groch.*

ērumpo, Wypadam 1. 2. *Wynikam, wyłamuię wytryſka, wyſypuią ſię, wylewam gniew, wybija ſię płomień,* Rzuca ſię *płacz, Gniew wyrzucam,* Pokázuię 2. Außbrechen *Clamore erumpunt ſubito &c.* Virg. *ſyn.* ēxĕo, ēgrĕdĭor, ăbĕo, ēvādo, cum sŏnĭtu ēgrĕdĭor, vĭ ēxĕo. *v. Abeo.*

ērūnco, *Pelę, wyczyśćić.*

ērŭo, *Wyrywam, wykopywam, wyłupuię,* 2. *wyſzperać, wygrzebać, wywracam* 2. *Dobywam, Burzę* 1. Außgraben/ außziehen. *Cornicum immeritas eruit ungve genas.* Prob. *ſyn.* Vēllo, ēvēllo, ēxtīrpo, ēffŏdĭo, *vel* dīrŭo, ēvērto. *v. Everto.*

ērūptio, *wyćieczka, wypádnienie, wytryſkanie, wyſtępowánie,* & *ſub Cieczenie.*

ēruptio pituitæ, *Oſpice* 1. 2.

ēruptio ſanguinis *Krwotok z noſa.*

ērup:or, *wyćiekácz.*

ērŭtus, *us. wyrwánie.* Außgezogen — *Radicibus eruta pinus.* Virg.

ērŭum, *Gęſia wyka.*

E R Y

ērynge, ērўngium *gr. Mikołaiek ziele,* & *ſub Boży byt.*

ērȳsĭmon *Gr. Gorczyca polna, Tatarka.*

ĕrȳsĭpĕlas, *atos, gr.* Rožá chorobá, Káncer, **Rot** Ogień piekielny.
ĕrȳsisceptrum, *Gr.* Ciernie.
Erysicbales, Plin. corr. Erythales, Erythace, Var. cor. Erithace.
ĕrȳthrăĭcum, *gr. Storczyk.*
ĕrȳthrănus, erythrŏcārpus; *Błuszcz 1.*
ĕrĭthrīnus *gr. Jaź Kárp.*
ĕrȳthrŏccon, *gr. Granatowe Iabłko*
ĕrȳthrŏdănus, *gr. Márzaná.*
ĕrȳthrŏphtālmos, erythroptēros, *gr.* Płoćicá.
ĕrȳthrŏpus, *odis gr. sub Czerwonak.*
ĕrȳthros, *gr Garbarskie drzewko-*
ĕrȳthrŏtaon, *gr. Cietrzew.*

E S

ĕs, *pro Sis, Plaut,* es, *pro soles, sub Zwykłem.*
ēsca, *Zob, Nęta, pokarm, Podnieta.* **Speiß/** *syn.* Cibus, dăpes, ălĭmēntum, pābŭlum. *v.*
Escālium; ēscarium vas, *Misa spora.* (Cib9.
ēscālis, escarius, *Pokármowy, Stołowy 1. Strawny 1. & sub Stoł iadalny.*
ēscēndo, *wstępuię 1. wsiadam 1.*
ēschăra *gr. Strup* ēschărōticus, *gr Strupiasty.*
Escit, pro erit, priscum. Fest.
ėsco, as, esse is, edere Iem.
ēscŭlentum, *Sniedna rzecz, Potráwá.*
ēscŭlēntus, *Snieduy, Stráwny 1.*
ēscŭlētum, *Bukowina.*
ēscŭlĕus, escŭlĭnus, *Bukowy.* **Vom Mispelbaum.** *Vicerat esculeæ capiebat frondis honorem.*
ēscŭlus, *f. Buk, Dąb.* **Mispelbaum.** *Interea veteres, quæ porrigit Esculus umbras.* Cal.

ēsĭto, *Iadam 1, 2. esox, ŏcis, m. Wyż rybá.*
ĕssĕda, *a.* essĕdum *di, Woz 1.* **Ein Wagen. Karren.** *Belgica vel molli meliùs feret esseda collo* Virg. *ephit.* Bēlgĭcum, strĭdēns, mūltĭsŏnōrum, Brĭtānnum, cūrvum. *phr.* ēssēda cōncōrdes mūltĭsŏnora trăhunt, ēssēda cælātīs sīste Brĭtānna jŭgis.
ēssēdārius, *woźnicá essentia, Istność.*
essetur, pro estur, editur, Iedzą te.

est. ab edor, sub Iem. & Rozgárdyás stroić
ēstrix, *f. Zarłok.* est in pretio, *Popłaca.*
est in votis, *Zgdam.* est usui, *Zgodźi się, Pożytecżno iest.*

E S V

ēsŭla maior, *& esula minor Sosnká 1.*
esula latifolia, Czártowe mleko źiele.
esuriales feriæ, Post ēsŭriālis *Głodny postny.*
ēsŭries, esuritio, *Łaknienie.* **Hunger/** *Esuries ignota cibos non posceret ullos.* Alcim.
ēsŭriens, *esurio, onis, esurītor, Głodny.*
ēsŭrīgo, *idem, & Głod.*
ēsŭrĭo, *is Łáknę, Przemieram 1. 2.* **Hungeren.** *Sustulit esurienti minus hoc jucundus amicis.* Hor. *phr* Fāme prĕmor, cōnfĭcĭor. Lenta dēpĕrit ĭlle fāme *v.* Fames
ēsus *us, Iedza.* **Das Essen.** *Solennisq; novo cultu deponitur esus.* Alcim.

E T

Et, et autem, *I.* **Und.** *Natus & ipse Deo, &c.* Virg. *syn.* āc ātque que.
et cætera, *Idem & Ostátek.*
et id, et idipsum, & quidem, *Ito.*
et quæ sequuntur. *Ico zatym.*
et ut, *Zwłaszcza.*
ĕtĕnĭm, *Bo.* **Dann/** **fürwar.** *Nulla etenim mihi te sors obtulit: optimus olim.* Hor.
ĕtēsia flabra, etesiæ *arum hi* etesias *a, m.gr. wiatr coroczny.*
Etesiaca vitis, quæ Etesiis variat. Plini.
ĕtēsius, *Coroczny.*
ēthica imago, statua, *Obraz żywy.*
ēthice *es gr. Obyczáiow dobrych nauká.*
ēthnĭcus, *subst gr. Pogánin.*
ēthnĭcus, *adiect. gr. Pogáński.*
ēthŏlŏgia *gr. Obyczáiow wyrażenie.*
Ethologia. Quintil. & Rutilio, est figura mores & affectus personarum exprimens.
ēthŏlŏgus, *gr. Kuglarz, & sub Obyczáiow wyrażenie.*
ēthŏpœia *gr. Obyczaiow wyrażenie.*
ĕtiam, *Tež, Owszem, Ták ieszcze 2. Choćia,*

A gniewaʃz ʃię! Auch. *Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant.* Virg. *ʃyn.* ĕt, ăc quŏque părĭter, sĭmĭlĭter.
ĕtiamdum, etiamnum, etiamnunc, *Poty.*
etiam atq; etiam, *Pilnie.*
ĕtĭamsi, *Acz, choćiażby.* ĕtiam tunc, *Ieʃzcze.*
ĕtsi, Obschon. *ʃyn.* Lĭcet, quamvis, quanquam.
ĕtўmŏlŏgia, *gr. wykład. apud Grammaticos pars artis, dictionum ʃingularum originem diʃcrimina, proprietates explicans. Varro* diʃciplinam etymologicam, *ʃeu* de origine verborum, *appellat.*
ĕtўmŏlogicus, etymologus *gr. wykładacz.*
ĕtўmum, *gr. Wykład.*
ēvăcuātio, *Wyprożnianie.*
Evacuatoria B. ʃub Cyrograf.
ēvăcuo, *Wyprożniam.* Ausʒleeren. *Evacuat quod culpa gravat, truncata libido.* Ar.
ēvādo, *Uchodzę 1. 3. Ućiekam 1. wybrnąć 1. 2. wychodźi 3. wybiegam ʃtáie ʃię.* Entgehen/ enttinnen. *Exʃuperatq; jugum, ʃylvaq; evadit opaca.* Virg. *ʃyn.* Fīo, *v.* ēxĕo, fŭgĭo, aūfŭgĭo, ēxcēdo, ērumpo, *vel* effŭgĭo, vītō, ēvīto dēclīno. *phr.* Hŏstĭbus ēlābi. Căſus ēvasērat ōmnes. Tēne āſpĭcĭo tāntis ērēptum, nāte pĕrĭclis? ērĭpŭi mĕlēthō, & vincŭla rūpī. Hŏstes, vīncŭla, pĕrīclum ēffŭgĕre. Vīnclis sē ēxpĕdīre. *v. Abeo.*
ēvăgātio, *wybiegánie, błąkánie, buianie,*
ēvagīno, *Dobywam miecza.*
ēvăgor, *Buiam, Odſtępuię od rzeczy, wyboczyć, Rozlewa rzeká. Szerzy ʃię, Rozraʃtam ʃię.* Herumblauffen/ ausʒschweiffen. *ʃyn.* Văgor, ērro, dīvăgor. *v. Vagor.*
ēvăleo, evălesco, *wyradza ʃię.*
ēvălĕfăcio, *wyrzucam 1.*
evallo, *as. wyłuʃzczam.* ēvallo, *is, idem & Opalám wypycham, wyrzucam 1.*
ēvānesco. *Niʃzczeię, Táię, Znikam 1. Uʃtáie co, wywietrzeć 1. 2. Spełzło 2.* Verschwinden/vergehen — *In tenuem ex oculis evanuit auram.* Virg. *ʃyn.* Vānēſco, ēxĕo, ēxcēdo. *phr.* ŏcŭlos fŭgĭo, ūmbris me cōndo, ēx ŏcŭlis fŭgĭo, rĕcēdo, dīlābor, me sŭbtrăho, prōrĭpĭo. Tĕnŭes fŭgĭo ceu fūmus in aūras. Mŏrtāles vīsus mĕdĭo sērmōne rēlīnquit. & prŏcul in tĕnŭem ēx ŏcŭlis ēvānŭit ŭmbram. ēffŭgit ĭmāgō pār lĕvībus vēntis, vŏlucrique sĭmĭllĭma sŏmno. Dīxīt & ēx ŏcŭlis sŭbĭto, ceū fūmus in auras. Cŏmmīſtus tĕnŭes fŭgit dīvērſa, nĕq; īllum prēnsāntem nēc quīcquam umbras, & mūlta vŏlēntem dīcēre prætērea vīdit. Tēr frūſtra cŏmprēnſa-mănus ēffŭgit ĭmāgo.
evangēlia, *orum gr. Nowinne, Podarek poʃtowi.*
Evangeliʃta, in SS. libris. Ewangeliʃtá. Der Evangelist. *Evangeliʃta ʃcripʃit talia* (Iamb)
ēvāngēlium, *gr. Ewangelia, Podarek.* Frōliche Verkündigung. *Clara Evangelij verbiq; ardente, lucerna.* Alc.
Evangelizo apud SS. & profanos ʃcriptores, bonum nuntium affero.
Evangelus. *i. bonus nuntius. Paʃtori nomen ex eventu datum apud Vitruvi.*
ēvānĭdus, *Niʃzczeiący, Marny, Nietrwáły.*
ēvānno, *as. Opałam, wieię 2.*
Evantes origia. Virg. *i. celebrantes; Turneb. ʃ.* Evan. reſonantes. *Beroald.* Bacchantes. *i. Baccho canentes, cui Evan nomen. Servius*
ēvăpōrātio, *wilgotnośći wychodzenie, wywietrzenie, Kurzáwá 1. 2.*
ēvăpōro, *Wywietrzeć 1.*
ēvāſio, *Wyprawienie ʃię.*
ēvāſto, *Puʃtoʃzę* ēvax, *Hey, Hu, Hup.*
ēucæria, *gr. Czas 4.*
ēuchăris. *ĭtis, vel itos, gr. Przyiemny.*
ēuchărīſtia, *gr. Dźięka, Sakrament.* Das H. Abendmahl *phr.* Cælēſtes ĕpŭlæ, Sacræ lībāmīna mēnsæ. Dīvīnæ dăpes. Sălūtĭfēra cæna, ēſca sălūtĭfēra. Strūctis cælēſtia păbŭla mēntis. Sacra mēnsæ mūnēra Chrīſtē tuæ, & ſævi mŏnĭmēnta dŏlŏris. Cērta sălus jūſtis. Vīta pīus ĕrit, ātque ĕādem mōrs sōntĭbus ēſca, ŭno eōdemque sălus fīĕt ătque e fonte vĕnēnum. Dīvīnas lībāre dăpes, lībare bēāta pŏcŭla. Vēlātumq; dăpis ſub ĭmāgĭne nūmen. Hōc ēſt cōrpus, ăit, mĕus hīc de vŭlnere sāngvis fūndēndus, cōmmīſſa hŏmĭnum qui dīlŭat. Quæ pānis ĕrat,

quæ vini essentia quondam, fecit ut in Christi corpus, sacrumq; cruorem transierit subito, salvis utriusque figuris.

euchăristicus *gr. Dziękowania służący.*

euchĭmus, euchylus, *gr. Pośilny smaczny.*

euclea herba, *gr. sub Sławá.*

eucrăsia, *gr. Zdrowie: Powietrze.*

eudiæon, eudiæus, *gr. sub Klistera 1.*

EVE

ēvēctus, *us:* ēvēctio, *Wywoz, Podwodny list.* Außzgeführt. *Morte tua mox æthereas evectus in auras.* Claud.

ēvěho, *Wywożę, Sławię.* Außführen/ erhöhen. *In pelagus rapidis evehat amnis aquis.* Tibull. *syn.* extollo, attollo, effero, promoveo.

ēvěhor, *Wyiezdżam.*

ēvello, *is: Wyrywam, wykorzeniam, wydźieram, wybiiam, Rwę 2,* Abreissen. *Nec quicquam cœno cupiens evellere plantam* Hor. *syn* Vello, convello, effodio, eruo, extirpo, extraho. *phr.* Imis radicibus eruere. arboris abstraxit molem, penitusque revulsam evertit. Radicitus eruta pinus concidit. Viridemque ab humo convellere sylvam conatus, fundo & radicibus eruit imis Solidoque evellere dorso annosam pinum magno molimine tentat. *v. Velle.*

ēvello, *as;* evelatus, ēventilo, *wieię, 2. wywiewam.*

ēvēnit, evenio. *Trafia się, spadá ná kogo, stáie się.* Es trägt sich zu. *Evenit inquirant vitia ut tua rursus & illi.* Hor. *syn.* Contingit, obtingit, fit, accidit

ēventum, *Przypadek 2. Powodzenie.*

ēventus, *us, idem & Skutek, Koniec, Nieszczęśćie.* Außgang. *Quisquis ſac eventu facta notanda putat.* Ovid.

ēverbero, *Wybiiam.*

ēverganeus, *è gr. Wypráwiony, Skłádány.*

ēvergo, *à vergo, wyle wam. 1.* ēverræ *ha śmieći: Everriator; Umiatacz.*

ēverrĭcŭlum, *Powiotło, Niewod, Włok.*

ēverro, *is Wymiatam, wygrzonąć.*

ēversio, *wywrot, Przewracánie, Zburzenie, Spustoszenie, Pustoszenio. (ſtoſzyćiel.*

ēversor, *Wywroćićiel, Obálacz, Burzyćiel, Pu-*

ēverto, *Wywracam 1. Przewracam, Obalam 1.* Umbkehren/ zerstören. *Disjecitque rates evertitq; æquora ventis.* Virg. *syn.* Verto, inverto, perverto, subverto, destruo, diruo, demolior, vasto populor, depopulor: vi frango, dejicio, quatio, concutio. *phr.* Æquare solo. Inclementia Divum has evertit opes, sternitque à culmine Troiam. oppida cum totis prosternere diruta mutis. Mutos in planum effundo. Jam seges est ubi Troja fuit. Præcipitemq; dedit turrim. Tormenta virique Mœnia diruerent, ferrumque, ignisque sonaret. Phrygiæ res vertere fundo conamur, ipse manu Thebas, correptaque mænia fundo excutiam. versasque solo super Inacha tecta effundam turres. Hic ubi disjectas moles, avulsasque saxis saxa vides, mistoque undantem pulvere fumum Neptunus muros magnoque emota tridenti Fundamenta quatit, totamq; à sedibus urbem eruit. *v. Vasto, & Deiicio.*

ēvēstīgāre, *Wyszperać.*

eufragia; świetlik ziele 1. 2.

eugălactum, *gr. Mleczne ziele.*

eūge, *A; Hey, Bawey, Dobrze 2: Euge puer sapias, diis depellentibus agnam.* Perſ. *v. Hortor.*

eugěpæ, *Bawey.*

eugnōmŏsyna, *es, gr. Łaskawość 1.*

EVI

ēvibro, *wyrzucám. évictio, wárunek, Ewikcya Zastąpienie Odiſkánie.*

ēvĭdens, *Dowodny 2.* Jasny. Augenscheinlich. *syn.* Clarus, perspicuus, constans, manifestus, certus, apertus, non dubius.

ēvĭdenter. *Dowodnie, Jasno.*

ēvĭdentia, *Jasność, Rzetelność.*

ēvĭgilo, *Ocucam się, Czuię, Pilno co robię Piszę 2. wyprawiam.* Erwachen. *Quos studium cunctos evigilavit idem* Ovid *syn.* expergefacio, *v.* expergiscor, excitor, *v.* vigilo, invigilo.

ēvīlesco, Tánieię.

ēvincio, *wiążę 1. Obwięzuię.* Binden. *Punicœ stabis suras evincta cothurno.* Virg. *syn.* Vincio, ligo, alligo, colligo, stringo, adstringo, constrindo.

evinco, Zwyciężam 1. Pokázuię, Przywodzę, Przewyższam, Odiskuię, przepłynąć 2. Obsiegen/ überwinden. *Exiit, oppositasque evicit gurgite moles.* Virg. *syn.* Sŭpĕro, vinco, debello, ĕxpūgno. *v. Vinco.*
ēvīrātio, *Czyszczenie*, ēvīrātus, *Rzezániec*, *Nieēvīresco, zielenie się, wynikam.* (*wieści.*
ēvīro, *as. Rzezę*, ēvīscĕrāre, *wypátroszyć.*
ēvītābĭlis, *Uchronny.* ēvītātio. *Uście.*
ēvīto, *à vito as Uchodzę 3.* Vermeiden/ *Officit evitare bonam deperdere famam.* Hor. *syn.* Vīto, dēvīto, fŭgio effŭgio, dēclīno.
ēvīto *à vita a. Zabiiam 1.*
eulŏgia, *gr*, *Błogosławieństwo.*
Eum, pro eorum prisci Fest.
eumēcēs, *n. gr. Balsam.*
eumēces, *m. gr.* eumĕnes, *gr. Kámień wieszczy*
eūnŏmĭa *gr. Prawość.*
eunūchĭum, *gr. Sáłata 1.*
eunūchizo, *gr.* eunūcho, *as* Rzezę 2.
eunūchus, *gr.* Rzezániec, Ein Verschnidtener. *Eunuchum ipse facit cupiens evadere damno* Juv. *epith.* mŏllis, ĭmbēllis, rūgōsus, tĕner.
evŏcati *żołnierz 4.*
ēvŏcātio, *Wywołánie 1. wyzwánie 1.*
evŏcator, *Wywoływácz, Popisowy 3, & sub Buntownik.*
ēvŏco, *Wywoływam 1. wyzywam, wołam popisu żołnierzá.* Heraußruffen. *Evocat, & multa terra mandescit aqua* Ovid. *syn.* Vŏco, áccio, ēxcĭo, ăccērso, cĭĕo, *v.* ĕxcĭto, ĕxsŭscĭto.
evŏco sacra, *sub Poświęcenie znieść.*
ĕvœ, ĕvohe, *hu hey*
ēvŏlo ēvŏlĭto, *wylatam, wypadam, 3.* Außfligen/ wegfligen/ --- *Madidis notus evolat alis* Ovid. *syn.* Avŏlo, fŭgio, ēffŭgio. ēxĕo, excēdo erŭmpo.
ēvŏlo, *à vola, i. eripio è manu, in Cistellaria, & pro Deiotaro, legit Rob. Steph vitiose. corr à volo. as.*
ēvolvo, *Rozwiiam, Rosplatam, wytaczam, wywalám, wywikłáć, wyszperać. wywiiam, wywracam. 2. 6. wyśliznąć się, wártuię, Otwarzam 1. Zwaiam, 1.* Außwaltzen/Außrollen. *Et mecum ingentes oras evolvite belli.* Virg. *syn.* Vŏlvo, pērvŏlvo, ēxpĕndo, dīscŭtĭo, *vel* ēxplĭco, ēxpōno.
ēvŏlūtio, *Rozwiianie, wartowánie, Czytanie.*
ēvŏmo, *wyrzucam 1. 3. wylewam 5.* Außspeyen. *Tartarus evomuit, proceres partesque beati* Vict. *syn.* Vŏmo, ēmitto, ējĭcĭo, ĕgĕro, ĕrūcto, *v. Vomo.*
ēvōnўmus *gr. substant. an. Trzmiel.*
evōnymus, *adiect. Lewy.*

EUP

Eupătōria. *Gr. Rzepik.*
eupătōrium, *gr. Sądźieć Rzepik.*
eupĕtălos, *gr. sub Opał. & Bobek 2.*
euphōnia, *gr. Głosu brzmienie.*
euphorbia; euphorbium, gr. *Mlecznik ziele.*
euphrăsia, *gr. świetlik ziele 1.*
euphrŏsўne, *Gr. Wesołość.*
euphrŏsўnum, *Gr. Wołowy ięzyk ziele.*
Euplea Plin. corr. Euclea,
Eureos, al. epicoros, epichloros. gemma striata nucleo olivæ similis Plin.
eurīnus, *Wschodni*, eurinus ventus *wiátr z*
eurīpi, *bł wodá przywiedziona.*
eurīpus *Gr. Okop. Rurmusowy row.*
ēuroafrĭcus, *wiatr południowemu poboczny ku zachodu.*
euroăquĭlo, *Wiatr połnocnemu poboczny ku wschodowi.*
Eu oauster, *wiatr południowemu poboczny ku*
eūrōpo, *Gr. Europá. Tertia pars orbis, quam os incolimus. Non genitrix Europa tibi est. sed in hospita syrtis,* Ovid. *epith.* Dīves, pŏtens, fērtĭlis, fĕrax, Mārtĭa, bēllĭgera, ŏpŭlēnta, fœcūnda, præclāra, cūlta, dŏcta, făcūnda. *phr.* Rēgna Eūrōpæa. Eūropææ ōræ, Magnōrum gĕnitrix Eūrōpa vĭrōrum, Erūgum ăltrix, vīnĭque fĕrax, fœcūnda vĭrōrum. Rōbūrque, dĕcūsque pŏtēntis Eūrōpæ.
eurōtias, *æ. m. gr. sub Pleśznieię.*
eūrus, *Gr. Wiatr wschodnemu poboczny ku południowi.* Der Ostwind. *Tartareus turbo, atque infano sævior Euro.* S. *syn.* Vūltūrnus, *epith.* Eūrus, Phœbēus, Năbăthæs, fĕrox, nūbĭfer, *phr.*

phr. Nabathæque regna recessit. Eurus ab Auroræ populis nebulosus anhelat. Rutilo volat Eurus ab ortu impiger, ubi nubifer Eurus. Naufragium spargens operit freta. ubi trux insibilat Eurus. Flat levis Eurus ab ortu. v. *Ventus*.
Eurythmia *Gr. Proporcya 1. Jest oratorski.*
eurythmus, *Gr. sub Puls.*
euscheme, *è Gr. Grzeczy.*
euscheme adstitit, *Uprządł postawę.*
eustylos *Gr, Ná Filarach, & sub Filarowanie.*

EUT

Eutheristron, *Gr. Balsam* euthygrammum *Gr. Prawidło.* euthymia. *Gr. Spokoyność.*
eutrapelia, *Gr. żartowność.*
evulgo, *wydaię taiemnicę, wydáię ksi gi.*
evulsio, *wyrwánie.* euzomos *gr. Gorczycá.*
Ex *Od, Od kogo, Z, że 1. według. & sub Urzędnik przeszły.*
ex abundanti, *Nád wzwyż.*
ex æquo, *Rowno, Rownie 1. Sprawiedliwie.*
ex arte *Sztucznie*; ex asse *Zupełnie.*
ex consul, ex consule, *sub Urzędnik przeszły*
ex denuntiato, *Opowiednie,*
ex improviso, *Z nieobáczká,*
ex industria, *Umyślnie.*
ex inopinato, *Niespodźianie.*
ex insidiis, *Zdradliwie.*
ex necessitate *Poniewoli.*
ex obliquo, *Ná ukos.*
ex ordine, *Koleią, Porządkiem.*
ex pactione, *Zmownie.*
ex præses *sub Urzędnik przeszły.*
ex re, *Z rzeczy.*
ex retuso telo plaga, *Ráná tłuczona.*
ex suppositione, *Zmownie.*
Exaceo, *Kwáśnieię.*
Exacerbatio, *Rozdrażnienie, Drażnienie.*
exacerbesco, *Rozgniewać się.*
exacerbo, *Draznię, Jątrzę 2.*
exacon centaurium, *è Gr. Centurzya 2.*
exacte, *wyprawnie.*

exactio, *wyciąganie, wybieranie 2, wykonanie, wytwarzánie, Doskonałość; Pobor,*
exactor, *wyciągácz, Poborcá, wygániacz, wykonacz.*
exactor supplicij, *Kát.*
exactus *us, wyciągánie.*
exactus, *ti, wygnány, Doskonáły wytworny.*
exactus ad libellam ad regulam *Rowny 2.*
exacuo, *Ostrzę 1. 2. Zakonczam, Záciosáć* Spitzen/Scharpffen. *Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes*, Virg. *syn.* acuo, acumino, *v. acuo. v.* aspero, exaspero, exacerbo, *vel* excito accendo, incito, impello.
exacutio, *Ostrzenie, Zakonczenie.*
exadversum *exadvorsum.* exadversus, *Náprzećiwko 1.*
exædificatio, *Budowanie 1.*
exædifico, *Buduię 1. Dobudowáć, wypycham*
exæquatio, *Porniat.*
exæquo, *as, Rownam, 1. 4. Zrownáć,* Ebenen. *Exequamus avis, tamen etsi bella quierunt.* Luc.
exæstuo, *Gorąco mi, Pałam 1, 2. wybuchnąć. Burzy się, Przychodźi morze, wydáie źiemia,* Sehr hitzig seyn/ brennen. *Hos igitur tellus omnes exæstuet æstus.* Lucr. *syn.* æstuo, flagro. ardeo, exardeo, ardesco.
Exaffilatus idem exfilatus; sub wykładam rękę.
exaggeratio, *Sypanie, wynieśienie.*
exaggero *Przyczyniam 1. Rozszerzam 2.* Erheben/ groß machen *syn.* amplifico, extollo, *vel* aggero. congero coacervo.
exagitator, *Prześládowcá Szyderz.*
exagito, *Roztrząsam, Obracam 11. Szarpam, Prześladuię.* Hin und her treiben *Exagitat nostros manes, sectetur & umbras,* Prop. *syn.* agito, vexo, divexo, insector, exerceo, jacto,
Exagium è Græco, ważenie.
exagoga, *gr. wynoszenie, wywoź.*
exagogicum, *è Gr: Cło 1.*
exalbesco. *Blednieię.*
exalbidus, *Biáłasy.*

exal-

exalburno, *Biel odzieram z drzewá.*
exaltatio, *Podnoszenie.*
exalto, *wywyższam.* Erhöhen. *syn.* āttōllo, ēxtōllo, ērigo, tōllo.
exălūmĭnātus, *Glancowny, & sub Perła.*
Exambio, i. ambiendo assequor. Cyprian. Arnobi.
Exāmen, *wielkość liczby, Gromadá ludźi.*
Examen Języczek u szál. Ein Immen, oder Bienenschwarm. Item Erforschung. *Sic tua Smyrnaas fugiant examinat axes.* Virg. *syn.* Dīscūssio, *vel* āgmen āpum. *vel Apes epith.* jūstum, æquum, īnjūstum, īnīquum sēvērum.
examen apum, *Roy pszczoł.*
exāmen pullorum, *Stádo.*
examĭnant apes, *Kwią się.*
exāmĭnātio, *ważenie, Badánie, Rozważánie, Skrutynium.*
examinatiùs, *Pilnie.*
examĭnātor, *Bádácz,* Rozsądnik *sub Sędźia.*
exāmĭno, *Doświadczam 1. Frostuię. Roztrząsam. ważę 1.* Erforschen. --- *Male verum examinat omnis.* Hor *syn.* Pērpēndo, ēxpēndo, pōndēro, dīscūtio. ēxquīro: ănĭmo vōlvo, āgīto.
Examo. Plaut. corr. Hamaxo.
exāmurco, *Klaruię, Zlewam 4.*
exāmussim, *Pod sznur, Wytwornie.*
exanclo, *Wylewam, wypiiam, wyczerpáć, wytrwać 1. Spráwuię.*
Exănĭmālis Martwy, Zábiiaiący.
exănĭmātus, *Przelękły, Martwy. Umarły.*
exănĭmo, *as* Zabiiam 1. *Przestraszam & sub Nie mogę 3.* Sterben. *Cur me querelis exanimas tuis.* (Alcaic. H.
exanimis, exanimus, *Bez dusze, Umárły Martwy, Przelękły.*
exantlātus, *Sprácowany.*
exantlo, *Wylewam 1. wyczerpać Podeymuię 3. Pracuię, wytrwać 1.*
Exaptus, Uwiązany.
exarchiātros, *sub Urzędnik przeszły.*
exardeo, exardesco, *Rospalam się, Zapalam się, Glewam się, Rozgniewáć się, Zachćiało mu się.* Inbrünstig seyn, brennen. *Exardescere ignes animos, &c.* Virg. *syn.* ēxārdesco īnflammor, ārdēsco, ārdĕo.
exārĕo, exaresco, exārēfio, *Więdnę. Schnę wywiędnieć Usycha.* Verdorren. *syn.* ārēo ārēsco, ēxārēsco, mārcēo, mārcēsco.
exăreno, Piasek odbieram.
exarmo, *Odeymuie broń, Zbroię zdźieram, Pazury obćinam. Ućieram rogow, Okroćić.*
exăro, *wyorać, 3. Piszę 1.* Aufzpflügen, schreiben. *Ad fratrem scriptas exaret illa notas.* Ovid. *syn.* Pīngo, scrībo.
exartĭcŭlātio, Wywinienie.
exasciātus, *Gładki 5.*
exascio, *Poćiosuię 1. Oćiosuię 1. wypráwiam 1.*
exasperatrix domus, Ezechiel Apud LXX. i exasperans domus, Drazniący v. Draźnićiel.
exaspĕrātur, *Zli się.*
exasperatus, *Rozdraźniony.*
exaspĕro, *Ostrzę 1. 3. Jątrzę 2. Odźieram* Erbittern. *Quod si concussas Priton exasperet undas,* Ovid. *syn.* āspēro, ēxăcērbo, *vel* ēxăcŭo.
exauctōrātus, *wysłużony. żołnierz odprawiony, żołnierz wytrąbiony, Odrzucony.*
exauctōro, *wytrąbowáć,* Rospuszczam *woysko. Degrádowáć.* Frey lassen. *Atque Magistratus exauctorare vetustos M.*
exaudio, *Słyszę 1. Usłyszeć, wysłuchać 2.* Erhören, sich erbitten lassen. *Plane exaudiri discernique articulatim.* Luc. *syn.* ānnŭo *phr.* ānnŭo vōtīs. Aūdĭo prĕcāntem Vōtīs ădsum Aūres præbĕo prĕcānti. Prēces ēxcĭpĭo, rătas hăbĕo. Prĕcĭbus nōn āvērtēre vūltum. Dāre sē făcĭlem vōtis. Vērba ēxaūdīre prĕcāntis. Vōtis făvēre rŏgāntis. Prĕcĭbus flĕcti, mōllīri. Aūres prĕcĭbus præbēre bĕnīgnas. Pōstrēmis ānnŭo vōtis Vānas nōn sĭnit ēsse prĕces. ānnŭit ēt nūtu tōtum trĕmēfēcit ŏlȳmpum. Sēd nūllis īlle mŏvētur flētĭbus aūt vōces ūllas trāctābĭlis aūdit.

exauditio. wyſłuchánie. exauditor, wyſłuchacz.
exaugeo, Przymnożąm.
exauguratio, ſub Sprofánowanie.
exauguro, Składam kogo, Poświęcenie, znieść, Sprofánowáć, Degrádowáć, Składam z śiebie.
exauriculatus, Uſzu obrzezánych. wyświecony.
exauſpicio ſub Uchodzę 1. exballiſto. wyſtrzelam.
exbuæ. exbueres in Pijanicá 2. & in Napełniam, exbuo. Napełnijam.
excæco Oślepiam, Des Gesichts berauben/ verblenden. ſyn. Cæco. vel Cæco.

EXCA

Excalceatus, Boſák. excalceo Zzuwam.
excalceor, Zzuwam ſię excaldatio, Kąpánie.
excaldor excalefio, Myię ſię Zágrzewam ſię.
excălĕfácio, Zágrzewam è potiùs breve.
excalĕfactio, excalefacto, Zagrzewanie.
excalfactorius Zagrzewaiący.
excandĕfacio, Roſpalam co, & ſub Drożę.
exanceps, ſed potiùs breve.
excandeo, excandeſco Roſpalam ſię, Rozgniewać ſię, wybuchnąć, & ſub gorącość
excandescentia, Gniew 1. 2.
excantatus, Oczarowány.
excanto, Czaruię, Lekuię, Czarami przewabiam, wywabiam.
excarnifico. Trapię, 1. excaſtratus, Czyſzczony. excăvatio, wydrożęnie.
excaudico, idem excodico. excăvo, wydrażam.

EXCE

Excēdo, wychodzę 1. Przewyſzam Uchodzę 3. wyraſtam 4. Odwlokło ſię, wytacza ſię, Umieram 1. wylewam z krzegow, Przebieram miarę, Przeważam. Entweder außweichen. Si jubeat patria damnatum excedere terra. Mant. ſyn. Diſcēdo, rĕcēdo ăbeo. fŭgio, ēvŏlo, vel mŏtĭor.
excellens, Zacny, wyborny.
excellenter, Zácnie, wybornie.
excellentia, Zácność.
excelleo es, excello is, Przewyżſzam. Erheben/ übertreffen. ſyn. Sŭpĕro, prætĕro, ēxsŭpĕro, sŭpĕrēmĭnĕo, præſto ēmĭnĕo. phr. ante ălĭos præſtantĭor ōmnes; Victōrque vĭros sŭpĕrēmĭnet ōmnes. Vērum hæc tāntum ălĭas ĭnter căput ēxtŭlĭt ūrbes Quāntum lēnta sŏlent ĭnter vĭbūrna cŭprĕssi. Mĭcat ĭnter ōmnes Jūlĭum sȳdus vĕlut ĭnter ĭgnes Lūna mĭnōres, ĭpse ĭnter prĭmos præſtānti cōrpŏre. Tūrnus vērtĭtur ārma tĕnens, ēt tōto vērtĭce sūpra ēſt. Quāntum ĭpse fĕrōci vĭrtūte ēxŭpĕras tānto mē ĭmpēnsĭus æquum ēſt cōnsŭlĕre. Tāntum ălĭos vĭrtus tŭa prætĕrĭt ōmnes. ānte cĭto; quantum Pegăſus ĭbat ĕquos, ānte ălĭos pŭlcherrĭmus ōmnes. Grădĭens s ŭpĕrēmĭnet ōmnes. Quā nĭhil ĭn tērris ăd fīnēm sōlis ăb ōrtu Clārĭus (ēxcēpto Cæſare) mūndus hăbet.
excelsè, excelſiùs Wyſoko.
excelsĭtas excelſum, wyſokość, wſpaniałość
excelſus, wyſoki 1. 2.
exceptio, wyięcie 2. wymowięnie, wybiianie ſię Uchrona práwna, Odwłoka 2.
exceptĭtius, Oſobny 1.
exceptiuncŭla, Przydatek 2. wybiianie ſię.
excepto, as, Chwytam 1. & ſub wynoſzę 3.
excepto, ſexto caſu. Ghybá 1. O procz.
exceptor piſzący po kiem.
exceptōrium, Podſtawialny ſtátek.
exceptōrius Podſtawiałny & ſub Podſtawiam.
exceptus, wyięty, oſobny.
Excĕrĕbro canem. Iſaiæ 66. i. macto, cerebrum excutio. poteſt dici (nam apud LXX. hæc non eſt) quod propriè ſonat, emedullo, ſed & pro cerebro uſurpatur.
Polon. Zabiiam pſá, Łeb pſu roztrącam, aż mozg wypádnie.
excĕrno, wieię 2. Oſaczam. prześiewam, wyproznić ſię.
excerpo, wybieram 5. excerptio, Zbieranie.
excesſio, ēxceſſus, Zachwycęnie wyście śmierć.
excētra, Zmiiá, Niewiaſtá złá. Corripuit Cic. mediam ſyllabam, alii producunt.
exchalciare. i. ære ſpoliare. Rhodigin. ex epigrammate in Veranum libertum Catulli ſuracem, quem nummula-

mularius æra subtrahentem, & in calceo mittentem advertens, excalciavit & exthalciavit.

EXCI

excidium, *Excidio, onis, Burzenie Zburzenie.* Zerstörung. *Vidimus excidia, & capta superavimus urbi.* V. *syn.* ēversio, dēstrūctio, rūīna, clādes, strāges. *epith.* Mīserābile, nēfandum, crūdēle, īmmīte, lāmentābile, flēbile, lūctificum, fūmans, inhūmānum ācērbum, commūne, īmmēritum: *v. Ruina. Everto, Cædes.*

excīdo, *wycinam, wyrzynam, Burzę.* Aushauen. *Rupibus excidunt, scenis decora alta futuris.* Virg. *syn.* Scindo, sēco: exsēco, exscindo, *v. Scindo. Cædo.*

excĭdo, *wypadam 1. Upusczam 1. Chybia co, Zapámiętywam. Utracam 1. 2. Wymyka się, Zápámiętywáni się,* Ausfallen. *Excidet, aut auras tenues dilapsus obibit.* Virg. *syn.* Lābor, cōllābor, procūmbo, dēficio. *phr.* Excidit, ēt mĭsēro, vōxque cōlōrque fūgit. Sūbitōque dŏlōre cōllāpsus cĕcĭdit: *v. Cado.*

Excieo, *es sub Pobudzam.*

Excio, *is Poruszam, Wzruszam, Pobudzam: Wywoływam, Wzywam, Budzę Wzbiiam 1.* Auf- in beruffen. *Animas imis excire sepulchris.* Virg. *v. Evoco.*

Excīpio, *Wyimuię 1. 3. Wyzwalam 2. przywitáć 2. Uchwyćić, Wázuię, Wymawiam sobie, Podeymuię 3. Przysłuchywam się, Nástępuię 1. Chwytam 1. & sub Klękam.* Aufnehmen. *Inter & exciperet cœli indulgentia terras.* Virg. *syn.* ăccīpio, rĕcīpio *vel* sĕquor.

Excīpŭla excipulus, *Státek.*

excīpŭlum, *Jaz, excipuus, Wnięty.*

excīsio, *Wycinánie, Burzenie, Zburzenie, Wyrżnienie, Pustoszenie.*

Excīso, *excisatus, sub Ranny.*

Excīsōrius, *Wytrzynánia służący. Excissatus sub Ránny.*

Excitātē, *Rzesko, Jásno.* excitātio, *Budzenie Eynał.* excitātor, *Budziciel.*

Excitatus, *Rzeski, Głośny, Krzykliwy, Mocny, Ostry, 3.*

Excĭto, *Budzę, Pobudzam, Poruszam 2. Pokrzepiam, Niecę Poddymam, Podnoszę się wypycham, Wystawiam 3. Wzbiiam 1. Buduię 1. wskrzeszam Wzruszam 2.* Antreiben/ auffmuntern. *Ad delubra venit monstratas excitat aras.* Virg. *syn.* ădhortor, incīto, cōncīto, āccēndo, stĭmŭlo, cōmmŏveo, *vel* ērĭgo, *vel* sōlor, cōnsōlor, *vel* ēxpergĕfăcio, sūscĭto *phr.* Sōmno mēmbra rēsolvo, *vel* Vītæ rēstĭtŭo, rĕddo, ā mōrte rĕdūco. Rĕvŏco sub lūmĭnis aūras. Sōmnos ābrūmpit cūra sālūbres. expŭlĕrant sōmnos hæc mēa vērba tŭos. Quis mātūtīnos ābrūmpet mūrmūre sōmnos. Nĕve Ænēam sōmnūsque rĕlīnquit, Evāndrum lūx sūscĭtat ālma; ēt mātūtīni vōlŭcrum sūb cūlmĭne cāntus Tērrĭtus ēxūrgit, fūgit ōmnis īnērtia sōmni.

Excĭtus, *ab excieo.* Excītus, *ab excio. Obudzony, sub Ocucam się,* Aufgebracht. *Stratis excita juventus* Lucan

EXCL

Exclāmātio, *Záwołánie, Wrzask.*

Exclāmo, *Krzyczę 1. Podnoszę głos, Zawołáć,* Aufschreyen. *Tu miser exclamas, ut Stentora vincere possis,* juv. *syn.* Clāmo, proclāmo, cōnclamo, vocĭferor. *v. Clamo.*

Exclarom exclaratur, Jaśnieie; Wyiáśnia się.

Exclūdo *Wywieram, Wytłaczam Wyimuię 3. Wypycham, nieprzypuszczam: wylęga, pták, Wydziedziczam Wyzwalam 1. Wyłupić oczy, Rodzę, Ocielić się* Ausschliessen. *Credit, & excludit sanos Helicone Poetas.* syn. ārcĕo ābārcĕo, prŏhĭbĕo, ēxpĕllo, ējĭcio.

Exclūdor, *Wylęga się.*

Exclusio, *Wyłączenie, wyięćie 2. Nieprzypuszczenie. Exclusissimus Wygnany, exclusive sub Do piątku, exclūsōrius sub Wyięćie*

Exclūsus, *Wylęgły,* Ausgeschlossen. *Manibus exclusos duro in certamine linquit.* Virg.

excōdico, *Wykopywam, Okopuię,*

Excōgĭtātio, *Wymysł 2.*

Excōgitātor, Wymyślacz.
Excōgito, *Wymyślam*, Erdecken/ erfinden. *Excogitavit homo sagax & astutus* (*Scaz M*) *syn.* Cōgito, mēditor, māchinor, fingo, invēnio.
Excōlo, *is*, *ćwiczę Orzę*.
excōlo as. sub Cadzę, Aufzzieren. *Inventas aut qui vitam excoluere per artes.* Virg. *syn.* Cōlo, exōrno, expōlio, accūrtō.
Excōlubro, as Plaut. Lamb. an. świdrzę.
Excommūnicātio, *Wyłączenie*, *wywołánie*, *Klątwá*, *2.*
Excommunicatus, *Wyklęty.*
Excommūnico, *Wyklinam.*
Exconsul, *Burmistrz stáry*, & *sub Urzędnik stary.*
Excōquo, *wywarzam. wypalam 2. wymyślam, wypocic się. Dożrało czynię.* Kochen. *Excoquitur vitium atque exudat inutilis humor.* V
excoriatio, Odźioránie 2.
excōrio, Odźieram, 2. Schinden/ die Haut abziehen. *phr.* ōssa pēlle exūo, nūdo, spōlio Pēllem ōssibus extrāho, ērīpio, dētrāho ādimo. Viscēra nūdo. Tērgōra, pēllem dīrīpio cōstis, Pēllis cōstis. dētrācta fērārum. Clāmānti cūtis ēst sūmmos dīrēpta pēr ārtus. Nēc quicquam nisi vūlnus ērat, crūor ūndique mānat: *Dētēctique pārent nērvi*, trēpidæque sine ūlla pēlle micant vēnæ: sālientia viscēra, pōsses, ēt pēllūcentes nūmērāre in pēctōre fibras. Tērgōra dīrīpiunt cōstis, ēt viscēra nūdant. Nūdavē dīrēpta pāteant tūa viscēra pēlle.
Excornis Beszrogi.
Excors. *Głupi Szalony 1.* Thorechtig/ narrisch. *syn* Vēcors, stūlius, āmens, insipiens, stōlidos.
Excrementītius, *Niepośilny.* (*rzeczy*
Excrēmentum, *Gnoy 1.* Plwoćiny, *Zbytnie*
Excresco, *wyrastam 1.* Excrētio, *Odbyt 2.*
Excrētum *Obśiewiny.*
excrūciābilis Bićia godny.
Excrūcio, *Męczę 1. Przykrzę się.* Peinigen/ martern. *Quare jam te cur amplius excrucias?* Catul. *syn.* Crūcio tōrquēo, vēxo. āngo, cōnficio.
Excrucior, *Gryzę się*, *żałuię 1.*

EXCU

Excūbātio, Excubitus, *Niespanie*, *Strzeżenie*,
Excūbiæ, *Straż 1. 2.* Die wacht. *Interea vigilum excubiis obsidere portas.* Virg. *syn.* Cūstōdes, *epith.* sōllicitæ impāvidæ. *phr.* Fīdūsque ād līmina cūstos pōnitur. Præbēnda vīgil cūstōdia vāllo, Nōctem cūstōdia dūcit insōmnēm lūdo. *v. Vigilo.*
Excubicularius. sub Urzędnik przeszły.
Excūbitor, *Stroż 1. Strażniczy 2.* Ein wächter. *excubitorque diem cantu prædixerat ales.* Virg.
excubitōrium, Strażnicá.
Excūbo, *as*, *Straz trzymam Mam się ná pieczy*, *Czuię 1. Czuham*, *Strzegę 1 śiedźi na iáycach.* Wacht halten. *Excubat, exercetque vices* &c. Virg. *syn.* Vigilo, excūbias ago, sum in excūbiis, *phr.* Vēstibūlum insōmnes sērvant ōmnis pēr mūros lēgio sōrtita pērīclum excūbat, exērcetque vīces. Vigil sērvat cūstōdia mūros. Pōrtam stātiōnē tūēri. *v. Vigilo.*
excucullatus, *Zbieg 2.* & *sub wystáię.*
Excūdo, *Krzeszę 1. wykrzosáć*, *wykluło się*, *Piszę 2. Drukuię*, *wybiiam 7. wylęga ptak*, *wymagam co.* Ausschmieden *Excudent alij spirantia mollius. æra* Virg. *syn* Cūdo, prōcūdo, *vel* cōmpōno ēlūcūbro, *vel* ēlicio, excūtio.
Exculcata verba, Gellio, i abiecta, ab usu reiecta & contempta.
Exculcator, *Procarz 3.* Ruszni strzelcy.
Exculco, *wytłaczam.* & *in wybiiam 10.*
Excultus, *wyczesany Ochędozny Ozdobny. Uczony.*
excūneātus excuneo sub. wypycham.
excūrātus Krásny, *wytworny.*
excūrio, *as wyrzucam 5.*
Excurro, *wybiegam 1. 2. wyćiekam 2. Rozwodzę się.* Rośćiąga *się*, *Dobiegam 3. wynoszę 7.*

excur-

xcursator, *wyćiekácz*, *Elear*.
Excursio excursus *us*. *wybiegánie*, *odstąpienie od rzeczy*.
Excursor, *wyćiekácz*, *harcownik*.
excūsabilis excusatus *Wywowki godźien*.
Excusatè, *Z wymowką*, *ibidem*.
Excusatio, *wymowká*.
excūsatōrius, *wymowkow służący*.
Excūso, *wymawiam* 4. 5. 6. 7. **Entschuldigen/** *Excusatores nos sollicitemus, amicos.* Juv. *phr.* Crīmĭne prūgo, lĭbĕro ēxĭmo. Crīmen rĕmŏvĕo ā cūlpa ēxĭmo Dā vĕnĭam nĭmĭōque īgnōsce dōlōri. Cūlpam prætēxit hŏnēsto nōmĭne. Sī quā mĕis fŭĕrint, ŭt| ĕrūnt, vĭtĭōsa lĭbēllis, ēxcūsāta sŭo tēmpŏre, lēctor, hăbe. Cūlpa lībĕrāre, ēxĭmĕre nŏcēntem.
Excusor, *aris Kotlarz*, *Syncerz*, *Drukarz*.
excusse Pilnie excussio wybićie Strzelánie 1.
Excusorium cribrum, *śito* 2.
Excussōrius *in Prześiewány*.
Excussus, Psal. 126. Filii Excussorum, pro excussi, i. expediti, validi. Emma. Sa. ab excutio: apud LXX. ubi Symmach. habet ? inventutis filii, i. juvenes Scholiast. habet i vinctorum, ligatorum Polonus vertit. **Otrząpionych**. *Bellarmin. Filios excussorum, interpretatur discipulos & imitatores Prophetarum. & Apostolorum, à mundo eiectorum & expulsorum, fortes in perferendis persecutionibus & morte, & triumphatare mundi & Diaboli*
Excūtia orum, *Szczotka* 2.
Excutio, *is*, *wytrząsam*, *Otrząsam się Otrząsam co*, *Trzęsę* 5. Roztrząsam, *Młocę*, Rachuię *się* 2. Rozbiiaw 1. Zruzucam 2. *Krzeszę* 1. *wybiiam* 1. 3. 10. 12. *wytrącam*. **Ausszwingen/ Ausschütern**. *Excutiat* Teu*cros vallo &c.* Virg. *syn.* Dīscŭtĭo, ăgĭto, quāsso, quătĭo, dējĭcio. *vel* ēlĭcĭo, ēxcūdo.
Excūtior, somno, *Ocucam*.
Exdĕcĭmo, as. Obieram 1.
exdorsuo, *as* *Płatam ryby*.
Exdūtæ. i. exuviæ, priscum. Fest.

EXE

Exĕdo, *is*, Wyiadam 1. *wygłodać*, *Przegryzam* 1. **Ausfressen**. *Sive calens febris jactatos exedit artus.* Ser. *syn.* ĕdo, ābsūmo, rōdo, cōrrōdo, cĭrcūmrodo, cōnsūmo, cōnfĭcio.
Exĕdor, *Gryżę się*, *frasuię się*.
Exēdentŭlus, *Bez zębow*.
ēxĕdra, exedrium, *gr.* *Siedzenie*, *Stolec* 12 *Forma*, *Kápitularz*, *Sála*.
exĕfficio, *Sprawię*.
ēxēmplar, *Model* 1. Wizerunk, *Konterfekt*; *przykład*. *Przemálowány obraz*, *Kształt*, *Exemplarz* 1. *Przepis*. *Przykładny*. **Eyn Beyspiel/ Vorbild**. *Vitile proposuit nobis exēplar. Ulyssem.* Hor. *syn.* ēxēmplum, ĭmāgo, spĕcĭes. *epith.* ūtĭle, ĭmĭtābĭlē, vērum.
ēxēmplāre, *is*, *Przykład*.
ēxēmplāris, *Wizerunkowy* *Przykładny*.
ēxēmplārium, *Exemplarz* 1.
ēxēmpli causa, gratia, *Náprzykład*.
ēxēmplum, *Przykład*, *Kształt*, Konterfekt, Przepis, Przykładny.
ēxēmptĭlis, *Wyiętny*. ēxemptĭo, *wyięćie* 1. *(wolność*,
ēxēmptor, *sub Kámiennik*. *(iam* 2.
ēxēmptus, *Wolny*, *wyborny*, *& sub* Przemi-
exēntĕro, *Płatam*, *rybę*, *wyikrzyć*, *wypátroszyć*, *wyprożniam*, *Ogołoćić*.
ĕxēnteror, *tr. proprium, sume ex activo*, *gryżę się*
exĕo, *Wychodzę* 1. 2. *wyieżdzam*, *wyrastam*, *wschodzę*, *Rostę*, *wychodźi*, *Puszcza się zboże*, *kłos*, *Słyszeć*. *Odwlokło się*, *Uchodzę*, *Umieram* 1. & *sub Ná dobre*, *Zápámiętywam się*. **Ausgehen** *Quamvis mula meis exiret victima septis* Virg. *syn.* ēgrĕdĭor, abscēdo. ēxcēdo, dīscēdo, *phr.* ēxcēssēre ădȳtis |ōmnes. Lūsōque ābscēde vĕrēndo. *v. Abeo*.
ēxĕquor, & exsequor, *Wykonywam*, *Odprawiam*, 1. *Spráwuię* 1. *Powiadam* 1. *Pogrzeb spráwuię*, **Vollenden/** *Iussa tamen divum exequitur, classemq; revisit.* Virg. *syn.* Pērfĭcĭo cōnfĭcĭo, pĕrăgo, ābsōlvo, fĭnĭo.
ēxērceo, Robię 2. *Obracam*, *Prześláduię*, *Bawię się* 1. *Záprawiam* 2. *Cwiczę* 1. 2. *Naymuię konia*, *Trzymam*, *Dáię na ná lichwę*, *Trapię*, *trapi mię co*, & *sub Nagrádzam*. **Oben** --- *Uterq; libens, censebo; exerceat artem.* H. *syn.*

Fātīgo.

Exrigo, vexo, v. trado, profiteor. phr. Membra exercere labore. Per duros, instruxit membra labores.
Exercio is. pro exsartio, sub Nagradzam.
Exercitium, exercitatio, exrcitio, omis Cwiczenie 1. 2. 3. Robota dla zdrowia, Kompozycya. Vbung. syn: usus, epith. assiduum, sedulum, indefessum.
Exercitatissime, Biegle. (kator.
Exercitator, Cwiczyćiel, Nauczyćiel Kawal-
exercitatus, Cwiczony, Biegły. Geübt. Exercitatas aut petit Syrtes Noto. (Jamb. H.
exercito, as Cwiczę.
exercitor, oris Cwiczyćiel.
exercitus, us. Woysko. zastęp. Cwiczenie 2. Wielkość 1. Trapienie 2. Ein Kriegsheer. -- Dolopumq; exercitus omnis. Virg. syn. acies, cohors, turma, phalanx, agmen. epith. infestus, tremendus, durus, sævus, minax, cruentus, inimicus, potens, validus. phr. Campis exercitus ibat apertis, Fervet cristatis, exercitus undique turmis, Ruit variis exercitus armis. acies stetit ordine certo. Pugnaces equitum turmæ, peditumque catervæ. Campo stetit agmen aperto. implebant validas numeroso milite turmas. v. Agmen.
exercitus, ti, Cwiczony, wyczosany, Trwały
exero, & exeo o, Wyrywam, wychylam; 1. wywieszam 2. wykładam, Stawiam się, Otrząsam się, Dobywam miecza. Hinausthun. Primus ab Oceano caput exerit Atlanteo. Spond.
exerro. Błądzę, & sub występuię 2.
exesor. wygryżacz. exesto, Precz z tąd.
exesus, wygłodány, wyrobiony 2. Ogłodány Lechowáty, Dupniasty. Zernagt/ ausgessen. Pumicibusq; caves, exesæq; arboris antro.
Exfibulatus, Obnażony 2. (Virg.
exsilatus, idem & in Wykładam rękę.
exfio. is, Radzę; Oczyśćiam 1.
exfit, Nomen Atletum, Radzenie, & sub Oczyśćieniu służący.
exfitus, us, Oczyśćienie, Radzenie.
exfodio, potius, effodio.
Exfornicata, in epistola Iudæ. i. fornicationi dedita ab scortor.

exfundo, as. Wywracam 3. Bunce 1.
Exfusi, pro effusi, priscè ut merto, pro merso Festus.
Exgrumiantes. Varro: lege Exrumiantes.
exgrumo, as, Wygramolić się.
Exgurgito, Wyrzucam 1.

EXH

exhalatio, Kurzáwá sucha, wilgotność.
exhalo, Wydáię, Kurzy się 2. Wilgotność wydaię, Pachnę 1. Rzygam, Umieram. Heraus blasen/ den Geist auffgeben. -- Savamque exhalat opaca Mephitim. Virg. syn. emitto effundo, spiro, halo.
exhaurio, Wyczerpać, wyprożniam, wipiiam, wyikrzyć, wynędźić, Ogołoćić przemarnowáć. Lichtuię, wyśilam się. Ausschöpffen. Exhauriebat ingemens laboribus. (Iamb) Hor. syn. Haurio, vacuo, evacuo, ebibo, exsicco.
exhausto, as, wynoszę, wyczerpáć.
exhaustum, Przebránie, wyproźnianie.
exhaustus, ti, Chudy, Przechársty.
exhebenus, Kámień Probny.
exherbo, Pelę. Exhedra. idem Exedra.
exheredatio, Wydźiedźiczenie. (dźiczony.
exheredo; wydźiedźiczam, exheres, wydźie-
exhibeo, Pokázuię 1. Stawiám; Zdáię, Stawiam się, Stroię igrzyská. Fürhalten/ fürweisen. Exhibuit pulsa sidera clara die. O. syn. Profero, ostendo, prodo, edo.
exhibitio, Pokázánie, Stáwiánie.
Exhibitorius. Ulp. ad exhibitionem pertinens.
exhilaro, Rozweselam. Erfrewen/frölich machen/ Exhilarent ipsos gaudia nostra Deos Mart. syn. Hilaro, recreo, objecto. v. Recreo.
exhinc, Potym: exhonoro. Ponieważam.
exhorreo. exhorresco. Zdrygám się.
exhortatio, Pobudká.
exhortor, Pobudzam, Napominam. Ermahnen. Auctor ego audiendi, sic exhortata relinquit. Virg. syn. Hortor, adhortor, excito, incito, accendo, acuo. v. Hortor.

EXI

exicia, orum, Nożyce.
Exicco, Exico, lege Exsicco. Exsico, Exiet, pro exibit, in SS. libris.

exigen-

exigentia. *Potrzebá* 1.

exigo, *is.* *Wyćiągam*, *wygániam* 2. *wypycham*, *wyrzucam.* 1. *Proſtuię*, *Miarkuię*, *przebyć co*, *Dokonywam*, *Upominam ſię*, *wytrwáć.* Fordern/ außtreiben. *Exiat, & pulchra faciat te prole parentem.* Virg. *ſyn.* Pĕto, pōſco, rĕpōſco, *vel* ēxclūdo, ējĭcio, ēxpēllo, *vel* pĕrăgo ăbsōlvo, cōnfĭcio.

exiguè, *Skąpo*, *Trochę.*

exiguĭtas, *Trocha* 1. *Małość* 1. *Krotkość.*

exiguum, *Trochę*, *máło ich.*

exĭgŭus, *Mały.* Klein/ wenig/ gering. *Et quamvis igne exiguo properata maderent.* Virg. *ſyn.* ēxĭlis: pārvŭs. tĕnŭis, grăcĭlis.

exĭlĭcus, *vel exulicus*, *wygnańczy.*

exīlis, *Szczupły.* Dünn/ gering. *In latere exiles digiti pro curribus hærent.* Ovid. *ſyn.* Pārvus, tĕnŭis, ēxĭgŭus, grăcĭlis.

exīlĭtas. *Szczupłość*, *Subtelność*, *Małość.*

exīliter, *Szczupło.*

exīlium, *Wygnanie.* Das Elend. *Exilioque domos, & dulcia limina linquunt.* V. *epith.* Dūrum lōngum. acērbum, tūrpe, īnfēlīx, īnfaūſtum, ămārum. īnfāmĕ, quĕrŭlum tædĭoſum. *phr.* Nōs patriæ fīnes & dūlcĭa līnquĭmus ărva. Rēgnōque dŏmōquĕ pēllĭmur, ējēctos ūltĭmus ōrbis hăbet. Lōnga tibi ēxĭlĭa, & vaſtum mārĭs æquor ărāndum. Dīvērſa ēxĭlĭa & dīvērſas quærĕre tērras. Aūgŭriis ăgĭmur. Dīvum ēxĭlĭoque dŏmos & dūlcia līmina mūtānt. *vide Exul, & Exulo.*

exĭmiĕ, *Wybornie.*

exĭmius, *Wyięty*, *wyborny*, *Uprzywileiowány.* Treffiich/ fürnehm. *Quattuor eximios præſtanti corpore tauros.* Virg. *ſyn.* ēgrĕgĭus. ēxcĕllēns, præſtāns, præclārus, īnsīgnis, nōbĭlis.

ĕxĭmo, *Wyimuię*, 1. *wyzwalam*, 1. 2. *wymazuię*, *Zwłaczam* 1. *Trawię czas*, *wyrzucam.* *Przewracam.* Herauſznehmen. *Nulla dies unquam memori vos eximet ævo.* V. *ſyn.* lībĕro, sōlvo, ēxpĕdĭo, ērĭpĭo, *vel* aūfĕro.

exin, *Zaraz*, *Potym.* Derhalben dernach- *ſyn.* Dĕin. dĕinde. *vel* dēinde. *Diſſ.*

exĭnānĭo, *Wyprożniam*, *wykrzyć*, *oczym czyię*, *Puſtoſzę.*

exinanitio, *wyprożniam ſię*, *Biegunká.*

exīnde, *Potym*, *Od tego czáſu.* Von deſzwegen. *Quiſq; ſuos patimur manes, exinde per amplum.* Virg.

Exinſulare, eſt exſerere. Feſt. priſcum.

Exiſtentia. idem Exiſiſtentia.

exiſtimatio, *Mniemanie*, *Rozumienie* 2.

exiſtĭmātor, *Probierz*, *Sędźia* 1.

exiſtĭmo, *Mniemam*, *Dorozumiewam ſię*, *Sądzę o czym*, *Rozważam* 1. *Trzymam o kim*, *Mam to zá*, *Mierzę.* *Ważę ſobie.* Erdeiew/ darfür halten. *Et bene procedit, bonus es. cum hæc exiſtimas.* Jamb. *ſyn.* Pŭto, sēntio. cēnsĕo, jūdico.

exīſto, & exſiſto, *Ieſtem* 1. 5. *Pochodzę zkąd*, *wynikam*, *wynurzam ſię.* *wydáie ſię co.* *wſchodźi*, *wychodźi* 1. *Rzuca ſię chorobá* *ſyn.* ēmĭnĕo, ēxūrgo, prōdĕo, āppārĕo, ēxŏrĭor, *ve* ſum.

exitĭum, *Zátracenie*, *Zgubá.* Ein Verderben/ Untergang. *Imminet exitio vir conjugis illa mariti.* Ovi. *ſyn.* Clādes, ſtrāges, pĕrnĭtĭes. *epith.* Dūrum, fŭrĭāle, crūdēle, trīſte, īnfān, dum, mĭsĕrābĭle. grăve, flēbĭle ăcērbum. *phr.* Ægris tēmpēſtas tŭlit ēxĭtĭum. Fœmĭna Trōiæ āttŭlĭt ēxĭtĭum. *vide Ruina.*

exit in folia, *Rozwiia ſię*

exita ætas, *Zgrzybiałość.*

exitiābĭlis, ēxĭtiālis, exĭtiōſus, *Szkodliwy* Schädlich. *Dumq; manu tentat trahere exitiabile telum.* Virg. --- *Donum exitiale Minervæ.* Virg. *Tu, ne quid pecces exitioſe. vide.* Mart.

exĭtus, *us.* *Koniec* 1. 2. *wyśćie* 1. 2. *Skutek*, *Odbyt*, *Zamknienie*, *Smierć.* Ein Außgang. --- *Docuit poſt exitus ingens.* Virg.

exĭtus is fuit. *Ná tym ſtáneło.*

exjūro, *Przyśięgam* 1. exlĕcĕbra. *idem elecĕbra.*

exlex, *egis*, *Prawu niepodległy*, *wolny* 2. *Swo wolny.*

exlibĕrtus *ſub Wyzwoleńcow ſyn.*

Eximas, *āris.* *Arnob.* *pro cáſtrato.* *Pecudes fiunt exmares Exmatres legit Meurſ. i. ſine matre.*

exobrūtus, *sub wykopywam*. exobsecro, *Proszę*.
exŏche, *es*, *Gr. Zacność, wybor*.
exōcœtus, *gr. subst. Ryba lądowa*.
exōcœtus, *adiect. Nieśpiący doma*.
exŏcŭlātus, *Slepy*.
exŏculo, unde exoculasso, pro exoculavero, Subiunctivus apud Plaut, Oślepiam.
exŏdiārius, *Krotofilnego co*.
exŏdium *gr. Koniec, wyście 2. Konánie 1. Skonánie, Krotofilnego co*.
exŏlesco, *Niszczeię, Słábieię, Stárzeię się, wyradza się, wystarzec się, wywietrzeć 2, wyrodziły, Staroświecki, Sodomczyk*. Veralten/abgehen. *Quam nullo sacer exolescet avo*. (Phal. Stat.)
exŏlētus, *Młodźieniaszek, Dorosły, wywietrzały 2. wyrodziły, Staroświecki, Sodomczyk*. Veralt. *Stat exoletus suggeritque ructandi*. (Iamb.
exŏlvo, & exsolvo, *Rozwięzuię, Długi płacę, Rosprząć wyzwałam 1. Płacę 1. Odpuszczam Oczyściam, & sub Dyspensowáć*. Aufflösen. *syn.* Sŏlvo, ĕpĕdĭo, libero.
exōmis, exōmĭum, *gr. Serdak*.
exōmphălum, *gr. sub Pępek*.
exŏnĕrātio, *Wyprożnianie 2*.
exŏnĕro. *Wyprożniam. Ulżywam, wyrzucam 1. wyzwalam 1.* Entledigen. *Possumus, impositis caput exonerare tenebris*. Ovid. *syn.* Lĕvo, sŭblĕvo. *phr.* ŏnus, dēpōno, sŏlvo, pōndĕre cŏrpus lībĕro, ēxĭmo. Pōndĕra pōno, dēpōno, ēxcŭtĭo, ābjĭcĭo.
exōptābĭlis, exoptatus, *Pożądány*.
exōpto, *Żądam 1. życzę*. Hertzlich wünschen *syn.* ōpto, pĕrōpto, cŭpĭo, dēsīdĕro, vŏlo, *v. Opto*.
exōrābĭlis, *Uproszony 2. Łácny do uproszenia*. Erbittlich. *Gaudia cum parvis, non exorabilis auro*. Hor.
Exōrābŭlum, *Prozba: exoratio. Uproszenie*.
exōrātor, *Uprośićiel*. exōrbĭto, *Ustępnię drogi*. Exorbo *Plaut. corr. exsorbeo*.
exōrcīsmus, *gr. Záklinánie 2. Poprzysiężenie*.
exōrcīsta, *a*. exōrcizator, *m. gr. Záklinacz*.
exōrcisso, exōrcizo, *gr. Záklinam. Lekuię*.
Exorcizātio, Zaklinanie 2.
exōrdior, *Poczynam*. exōrdium, *Początek*.
exŏriens, exortus, *us. subst. wschod słońca 2*.
exŏrior, *wschodzę 2. wynikam. wschodzi, Rodźi się, Pochodzę, wszczyna się, Poczynam Powstaię, Poczyna się*. Entspringen/auffgeben. *Exoriare aliquis nostris ex ossibus ultor*. Virg. *syn.* orĭor, ēgrĕdĭor, nāscor, ēmĕrgo, ēxūrgo.
exorimistos, *gr. Węgorz morski*.
exōrnātio, *Piękrzęnie, Zdobięnie. Ozdoba*.
exōrnātor, *Piekrzyćiel, Zdobićiel*.
exōrnātus, *Stroyny*.
exōrno, *Zdobię 1. 2. Piękrzę się*. Zieren. schmücken. *syn.* ōrno, ādōrno, āppăro, īnstrŭo, dĕcŏlo.
exōro. *Uprászam, wyklektáć*. Erbitten. *Exorat pacem Divum vittasq; resolvit*. Virg. *syn.* Plāco, sēdō, mītĭgo. lēnĭo, *vel* ōro.
exōrsa, *orum*. exorsus, *Początek*.
exōrtīvus, *Wschodni*.
exŏs, *exossis, adiect. omne. Bezkost, Niekośćista ryba*. exŏs. *subst. m. Wyż rybá*.
Exosculātio Całowanie. exoscŭlor, *Całuię*.
exossatus, exoffis, *is, Bezkost*.
exossa, *as, Kámięnie wybieram, Płatam rybę. Kośći odbieram, wybieram, wybiiam, Obiiam gębę*.
exōstes, *a, m. gr. Alkierz*. Exostra, *gr. wzwod nażam*.
ēxōsus, *Brzydki. Nienawistny 2.* Verhasst. --- *Sit nondum exosus ad unum* Virg. *syn.* Pĕrōsus
exōsus sum, illum, *Nienawidzę*.
exōtĭcus, *gr. Cudzoziemski*.
expăllo, expallesco, *Bledenieię*.
Expalliatus, sub Obnażony Expallio, *as, Ob*
expālpo, *Wyłudzam, wyklektać, wybadać*

Expalpōnĭdes, æ. m. Græco more fictum. sub Wyłudzam. Expānditor, Rospośćieracz.

expāndo, Rospośćieram co, Rośćiągam co, Rozstaczá paw ogon, Rozwiia się. Außzspannen. syn. Pāndo, explĭco, expōno ăpĕrio.

Expando, is. Plin. lib. 2. c. 27. Sidera ad normam expādere. i. (si vera est lectio disponere, expandere, alia lectio, ad nomen expungere. i. stellas ad sidera redigere & annumerare, ac nomina singulis reddere. Dalecamp.

Expăpillātus, Obnażony do pierśi

Expăpillo, Wykładam rękę Expartus, Wyrodźiły.

Expăto, as, Wypadam, Występuię.

Expâtro, as. Przemarnowáć.

Expăvĕfăcio, Przestraszam, e potius breve.

expăvĕo, expăvesco, Przeląknąć się. Sich vorForcht entsetzen / erschröcken. Fratrem expævescat frater. & natum parens. Iamb. S. syn. Tĭmĕo, mĕtŭo, păvĕo, vĕrĕor.

EXPE

Expectŏro, as. Wyrzucam 1. 2 & in wypycham

Expĕcūliātus, expeculio, sub Ogołoćić

expĕdio, Sprawuię 1. Dokonywam. Wyzwalam 1. Wyważam 2. Wywikłáć, Uprzątam, wyprawiam, Dobywam 2. 3. Gotuię, wybrnąć 2. wypowiadam 1. wybieram 2. Powiadam 1. Rospętáć. Rezolwowáć się, Odprawiam 2. Odpowiadam 1. Płacę 1. Oczyśćiam, Ułacniam się. Entledigen / außrichten. Expediunt tonsisq; ferunt mantilia vellis. Virg. syn. Sōlvo, lībĕro, ēxĭmo.

expĕdit, impersonale, Pożyteczno iest, Potrzebá (iest.

expĕdītè, Rostropnie, Łácno.

expĕdītio, Wypráwá 1. 2. Ruszenie pospolite, Sprawowanie 1. Ein Kriegzug / Außfertigung. Nam quis præsidis expeditionem. Phal.

Expeditiōnālis, Nadrożny, & in Wypráwá 1.

expedītum est, Łacno iest.

expĕdītus, wypráwny, Łácny. Gerüst / Wegfertig Terminum curis vagor expeditus. S.

expēllo, Wyganiam, wypycham. Außtreiben. syn. Pēllo, ējĭcĭo, dējĭcio, ēxĭgo, dētūrbo. v. Pello.

expēndo, Odważam 1. Pomierzam, Rozważam, ważę 1. Przypłacam 2. Wydaię, Roztrząsam. Erwägen. syn. Pondĕro, vel ēxsōlvo.

expēnsa, æ, expensum. Wydatek.

expensi latio, relatio. Rachunek.

expénso, as, Wydaię 1. wpisuię w reiestr 2. Nágradzam.

expergo, expergĕfăcio, expergĭfico, Budzę, e anceps, sed sæpius breve. Erwecken syn. ēxpērgefăcio, ēxcĭto, sūscĭto. v. Excito.

expergĕfio, expergisco, expergiscor, expergor, Ocucam się.

Expergĭficum carmen, Eynał.

Expergificus, Budzący. expergitè, Pilnie.

Expergĭtus, ti. sub Ocucam się.

expĕrĭens, Biegły.

expĕrientia, Biegłość, Doświadczenię. Erfahrnüß --- Ingressus hominum experientia cepit. Virg.

expĕrīmentum, Doświadczánie, Sztuká. Versuchung Et experimentum cape. (Iam. Dim. Pr.

expĕrĭor, Doświadzam 1. Probuię, Postępuię prawem, Ważę się 2. Kosztuię się z kim, & sub Przymierzam 1. Erfahren / versuchen. Tegna cava, & pictos experiere metus. Prop. syn. Tēnto, āggrĕdĭor. phr. Nĭhil ĭnēxpērtum, ĭntēntātum rĕlĭnquĕre, Cāncta prĭus tēntānda. Quid tēntāre nŏcēbit? Tĕthin rătĭbus, Pēr vărĭos ūsus ărtem ēxpĕrĭēntia fēcit ănĭmum, tēntāre, prĕcāndo.

Experītus, imperitus, Nieuczony.

expernatus, sub Podćinam 2.

epērrectus, Czerstwy, & sub Ocucam się.

expers, adiect. omne Nieucześnik, Nieuczony, Nieświádom, Prozen, Bez Præpositio, & sub Swiádom. ēxpers cibi. Ná czczo.

Expertio, Doświadczanie.

expertor, oris, Swiádom.

expertus, Swiadom, Doświadczony, Biegły.

expĕtendus, Pożądány. (dam

expĕtēsco, expĕtesso, expetisso, Życzę. Żą-

expetit *Trafia się, Przypłacam, & sub Powodzi się.*
expetivit nequiter, sub Nieposzło mu.
expĕto, *is, Proszę i. żądam* 1. *Trwam* 1. *Zwalam* 2. Fast begehren. --- *Toto nitidissima saltu expetitur coniux. &c.* Ovid. *syn.* ōpto, ĕxōpto cŭpĭo, dēsīdĕro. *v. Opto.*

EXPI

Expiābĭlis, *Oczyścialny.*
expiāmentum, expiatus, *tus, Oczyścienie.*
expiātio, *idem & Odwracánie.*
expīlātio, *Wyłupienie* expīlātor, *Wyłupiciel*
expīlo, *Wyłupuię* 1. 2. Berauben. *Expilatáq; geni.soculos:facit ira valentem* Ovid. *syn.* Dīrĭpĭo. ſpŏlĭo.
expilo, Obrywam. expingo, *Maluię.*
expinso far, *Młoce. wybiiam, Otłukam.*
expĭo. *Oczyściam* 2. *Odwracam* 2 *Odczárowáć Poświęcenie znieść, Przypłacam* 1. *Poświącam znowu, Zábobonami opatrzyć, Obchod ſpráwuię.* Reinigen. *Expiare, seu poposceris.*(Iamb. pur.)Hor. *syn.* Pĭo, pūrgo, dēlĕo.
expio injurias, ſcelus, *Mszczę się.*
expiſcor, *Dowiaduię się. wybádáć, an Wyławiam.*
explānābĭlis, *wyrozumny* 2.
explānātè, explanatiùs, *Jáśno, wyrozumnie*
explānātĭo, *wykład* 1. *wymiawianie.*
explānātor, *wykładacz.*
explāno, *wykładam.* Außlegen. *Quam amicum tuum ais fuisse istum; explana mihi* (Iamb. *vide Explico.*
explāuto, *wyrywam* 1. *wywracam, wycinam,*
explēbĭlis, *Násycony,* explēmentum *Dopełnienie.*
Explenunt .i. explent. priscè Fest.
explĕo, *Napełniam, wypełniam, Dopełniam, Dokonywam, Zátykam* 1. *Nasycam* 1. *Rownam* 1. *Dogadzam* 1. 2. *Zlewam, Nájadam się, Do woli Nábiegałem się* 2. *Gzyni ta suma, Náżył się.* Erfüllen. *Discedam, explebo, numerum, reddarque tenebis.* V. *syn.* īmplĕo, ădīmplĕo, cōnfĭcĭo. pērfĭcĭo, ābsōlvo, pĕrāgo, *vel* sătŭro, sătĭo.
explētio, *Wypełnienie, Nápełnienie, Násycenie.*
Expletivæ Coniunctiones Quidem, Autem, Tamen, Quoquo. Porro &c. Carisi. Donat. Probus.
explētus, *Násycony, Dołożny, Zupełny, Doskonały.* Erfüllet. *Nam simul expletus dapibus somnoq; sepultus.* Virg. *syn.* īmplētus, *vel* sătĭātus, sătŭrātus.
explĭcābĭlis, *wypowiedźiány.* explĭcatè, *Jáſno* 2. explicātio, explicatus, *us, Rozwiiánie, wykład.* explĭcātor, *wykładacz.* explĭcatus, *ti, Jáſny* 2. *Explĭcit, Kończy się.*
explĭcĭtus, *Łácny, Jaſny* 2. & *sub Dokonywam.* Erklärt. *Versibus explicitum est omne duobus opus.* M.
explĭco, *as wykładam* 2. *Rozwiiam się, Rospościeram, Roztacza paw ogon, Odprawiam* 1. *Sprawuię* 1. *wypowiadam* 1. *Otwarzam* 1. *Gzytam* 3. Erklären/ Item außdeuten. *Explicuit vino contractæ seria frontis.* Hor. *syn.* Prōmo, pāndo, ēvōlvo, ēxpōno, ăpĕrĭo, ēxplāno, īntērprētor. *phr.* Tōtam rem ōrdĭne pāndo. Fērt ănĭmus caūſas tāntārum ēxprōmĕre rērum, ēxpĕdĭam dīctis; & re tŭa fāta dŏcēbo. Fās mĭhi Grājŏrum sācrāta rĕsōlvĕre jūra.
explĭco frontem. *wesele się, wesoło patrzę*
explōdo, *wypycham, wyrzucam, wykszykáć, Odrzucam* 2. Mit Handklopffen antreiben. *Quin etiam gallum noctem explodentibus alis.* Lucr.
explōrāte, *Zápewne.* exploratò, *wiádomo.*
explōrātĭo, *Doświadczánie, śpiegi,*
explōrātor, *śpieg.* Ein Außspäher. *Exploratores equitum levia improbus arma.* Virg.
explōrātōrius, Spiegierski.
explōrātum eſt mĭhi, exploratum habeo. *Wiem pewnie.*
explōrātus, *Doświadczony, Pewny.*
explōro, *Doświádczam* 1. *Dowiáduię się, Kosztuię* 1. *Mácam, śpieguię, Upátruię* 1. *Przymierzam, & sub Rachuię się* 1. Erkünden/ außforschen. *Explorare labore mihi iussa capessere fas est.* Virg. *syn.* Jnquīro, ēxquīro.

Expolio, Poleruię, Cwiczę r. 2. wypráwiam. Piszę 2. Gładzę. Außſtreichen/ außputzen. Quare etiam quadam nunc artes expoliuntur. Luc. ſyn. Polio, perpolio. excolo, exorno, accuro.
Expolitio, Polerowánie.
expolitus, Wypráwiony, Gładzony, wyczoſány, Ozdobny, Gálánt. Außgeputzt. Arida modo pumice expolitum. Phal. Catull. ſyn. Politus. excultus.
expono, wykładam 1. 2. wyſtawiam, wyſádzam, wyrzucam 1. wypowiadam 1. Roſpowiadam, Powiadam 1. Porzucam. Außlegen. Veſtibus exponi tragicis res comica non vult Hor. ſyn. objicio, vel explico, vel expromo.
expopulatio, Puſtoſzenie.
exporrectus, Niezmárſzczony.
Exporgo, exporrigo, Sciągam rękę. Rośćiągam, wydáię.
exporrigo frontem, weſelę ſię.
exportatio, wynoſzenie, wywoz, wygnánie.
exporto, wynoſzę 1. wywożę.
exposco, żądam 1. Proſzę 1. Modlę ſię. Heiſchen/ fordern. ſyn. posco, peto. poſtulo.
Expoſitè, Jáśno.
expoſitio, wykład 1. Rozumięnie, Porzucęnie
expoſititius, Porzutek.
Expoſitivus ſtatus, ſub wykładácz.
expoſitus, wyſtáwiony, Náwietrzny, Poſpolity.
expoſivit, ſub Wykładam 1.
expoſtulatio, Uſkarżanie, żałowánie, żałobá.
expoſtulo, Uſkarzam ſię 2. Modlę ſię. Erfordern/ mahnen. ſyn. Queror. conqueror.
expotum, ſub Przeiadam.
expreſsè. expreſſim, wyráźnie.
expreſſio, wyćiſkanie, wytłaczanie, Gádzęnie. Pempá wodna.
expretus, Doświadczony, Prożen.
exprimo, wytłaczam 1. wyćiſkam, wyrażam, 1. 2. Tłoczę 2. wyżymam, wydźieram, wypowiadam, Drukuię, Muſzę, Męczę 2. Tráſiam kogo, wymawiam 1. 3. Außſprechen/ außtrucken. Exprimet, & molles imitabitur aere capillos. Hor. ſyn. elicio, vel expono, explico, expando. vel effingo, imitor, repræsentor.
Exprobrabilis. Proverb. 18. apud LXX. ſed c. 25. Verbum exprobro a quo exprobrabilis ſum. ſeu probro, exprobatione dignus. Nátrząſania, Urągania godny.
exprobratio. Urągánie, wyrzucanie.
exprobrator, ſub wyrzucam na oczy.
exprobro, wymawiam komu, wyrzucam 3.
expromiſſio, Rękojemſtwo.
expromiſſor, Rękoymia.
expromitto, Obiecuię 2. Ręczę, Bioę ná ſię.
expromo, Dobywam, wydáię 1. wyrzucam 2. Verweiſen/ fürwerffen. Eſt aliqua ingrato meritum exprobrabre voluptas. Ovid. ſyn. objicio, expono, objacto. wymawiam 1. Trawię 2. Herauß ziehen/ herfür thun. Compellare virum. & maſtas expromere voces. Virg. ſyn. Promo, profero, expono, depromo.
expromptus. Prętki. expugnabilis. Dobyty
Expugnaſſere, ſub Dobywam.
expugnatio, Dobyćie. expugnator, Burzyćiel
expugnator pudicitiæ, Gwałćićiel.
expugnatorius, Dobywalny.
Expugno, Dobywam 1. wyłupuię 1. Burzę, wymagam. Zgwałćić. Erſtreiten/ erobern. Expugnabis, & eſt quo vinci poſſit. eaque Hor. ſyn. Vinco, ſupero, debello. occupo. v. Debello.
expulſim, Odbiiaiąc, ſub Podawaiąc.
expulſio, wygánianie, wygnanie 3.
expulſo, wybiiam.
expulſor, expultrix, wygániacz.
Expumicare. Tertull. pro expolire.
expungo, wymazuię, Káſſuię, wyrzucam w Obrywam z wniwecz obracam, Długi płacę & ſub Kwituię. Außtilgen/ außlöſchen. ſyn. Deleo, tollo.
expurgatio, Oczyśćienie.

expūrgo, *Oczyściam, Chędożę.*
expūto, *wyćinam, Roztrząsam Rozważam Dorozumiewam się.* (gnić.
expūtesco, expūtisco expūtresco, *sub wy-*
exquæstor, *vel* exquæstore, *sub Podskárbiego urząd.*
exquīro, *Dowiaduię się, Ráchuię się.* Erfahren/ *Æstibus ac mediis umbrosam exquirere vallem* V. *syn.*Quæro, inquīro, pērquīro, scrūtor.
exquīsīte, *exquisitim, wytwornie*
exquisitio, wymysł. Exquisitor, Badácz
exquīsītus, *wyborny, Kosztowny* Ersucht/ auszündig/ anserlesen. *syn.* Præstans, excēllens, præclārus, ēgrēgius.
exrŏgo, *wyimuię 3. Dyspensowáć.*
Extrūminantes, sub. Przezuwam.

EXSA

Exsācrīfico, Ofiáruię 1.
exsævĭo, *sub Ustáie się co 2.*
exsangvis, *Niekrwáwy, Blady.*
exsānio, *as.* Ropę *wyćiskam, Osączam, wytłaczam, Sączy się, Posoká ćiecze, Zlewá.*
exsanior, *wyćiekam, Posoká ćiecze.*
exsarcio, *Nagradzam.*
exsātio, exsātūro, *Nasycam.*
exscālpo, Ryię 2. exscēndo, *wysiadam.*
exscēnsio, exscensus, *us, wysiadánie.*
exscīdium *ab exscindo, meliùs scribitur, quam* excidium, *supra.*
exscindo, *Wyrzynam. Wyćinam, wykrawam, wykowáć, & sub Urzynám język.* Zerstören *syn.* excīdo, ēvērto, dīrŭo dēlĕo.
exscreābilis, *Łacny do wycharknienia.*
exscreātio, *Wychrachnienie, Plwoćiny.*
exscreo, *Chracham, Wychrachnąć, wychrachać się,*
exscrībo, *wypisuię, przepisuię 1. wyrażam.*
exscriptum, *Wypis.*
exsculpo, *wydrażam* Ryię *1. wyćiskam 3. wy, kiwał, wydźieram 1. wybadać, wyłupuie oczy wymazuię, dobadać się.*

EXSE

Exsēco, *Wyćinam, Wyrzynam, Urzynam.*
Exsēcrābilis, *Brzydki.*
Exsecrābilitas, Exsecramentum, Brzydkość.
Exsecrandus, exsecratus *Bezecny, Przeklęty, Brzydki wyklęty.*
Exsēcrātio, *Odrzekánie. Klątwá, Przeklęctwo, Wyklinam, záklinánie.*
Exsecro, Przeklinam.
Exsēcror, *idem, & Odrzekam się, Bluźnię, Brzydzę się.*
Exsectio, *Wyrznienie.*
Exsector, Rzeżańcow *Rzeźićiel.*
Exsectus, *Rzezániec, Wyprotek.*
Exsēcūtio, *Wykonánie, Wypełnienie, Sprawienie.*
Exsēcūtor, *Wykonacz, Ekzekutor, & sub Mśćićiel.*
Exsensus Nieczuły, Exsēquiæ, *he.* Pogrzeb.
Exsēquiālis Pogrzebny.
Exsequias eo, prodeo, Exsequias cohonesto, *Przwádzę Umarłego.*
Exsēquior, Pogrzeb spráwuię.
Exsēquor, *vide* Exequūor. Exsēro *vide*
Exero, Exserte, *Głośno.*
Exserto, *as.* Wychylam, *wysmuknąć. ręce, wywieszam, 2.*

EXSI

Exsībĭlāre, *wykszykáć,* Exsiccesco, *schnę*
Exsicco, *wysuszam, wypiiam.*
Exsicco, is al. exico, . is. priscè. (ut Dissico supra) Plaut. Apule. idem exseco, Turneb. Colui.
Exsigno, Wypisuię, *Spisuię,* Wyimuię *z Kśiąg.*
Exsīlio, *wyskákuię 3. Pierzę, wytryska.*
Exsilium, ut aliqui scribunt, lege Exilium.
Exsincērātus Ránny, Chudy, Odarty.
Exsincēro, wybiiam 10. Exsinuo, *sub Rozwiia się. Exsistentia Bytność.*
Exsisto. *vide* Exisfo. Exsolvo, *vide* Exolvo
Exsŏlūtio *sub Płácenie.* Exsomnis *Niespiący.*
Exsorbeo, *wysysam, wysarknąć, wyłknąć. wypiiam wytrwáć 1.*
Exsordesco, *Smierdzę,*

Exsors, ortis adiect. Omn. Nieucześnik, Osobny, wyborny.
Exsors, culpæ, Niewinny. exsors sum Niespołkuię.

EXSP

Exspargo, Rospraszam, wyrzucam 1.
Exspătians, Rozłożysty
Exspătior, Buiam, wybiegam 1. Rozwodzę się, Rozchodźi się, wylewa z brzegow rzeká, Rozbiegáły się konie.
Exspectābĭlis Exspectatus, Oczekiwány.
Exspectatio, Oczekiwánie.
Exspecto, Czekam Oczekiwam.
Exspergo, Wyrzucam 1.
Exspergor sub Rozpierzchnąć się.
Exspes, adiect. Omn. indecl. Bez nadźieie, Zwątpiony.
Exspīrātio, Wydymánie, wilgotność 1. & sub Oddech.
Exspīro, Wilgotność wydáię, Kurzy się 2. wydáię 7. Konam, Umieram 1. Pachnę 1. więdnę, wybuchnąć, zgásnąć. (śnieć.
Exsplendeo, Exsplendesco, Jáśnieię zaia-
Exspŏliatio, Złupienie.
Exspŏlio, Obnażam Ogołoćić.
Exspuĭtio, Plwánie wypluwánie.
Exspūmo, wypienić się, Pienię się.
Exspuo, wypluwam, wyrzucam 1.
Exstales. 1. Regum 5. Et computrescebant prominentes exstales eorum. s. partes ani. exstantes cùm procidunt. Emma. Sa. aliqui legunt extales ab extis, & Polonus reddidit. Igniely wychodzące trzewá ich. Alij zadnie ielitá.
Exstans, wyniosły, Exstantia æ. wydátność.
Exstăsis, lege Exstasis, nam non Latina, sed Græca vox est ineptiùs etiam Extasis scribunt aliqui.
Exstercŏro, Chędożę.
Exsternātus, Przelękły, Szalony 3.
Exsterno, Szálonym Czynie.
Exsternor, Szálonym Czynię.
Exstillo, wyćiekam. wypłakáć oczy, Osączam.
Exstimulator, Podszczuwácz.
Exstĭmŭlo, Pobudzam, Poduszczam, Etmahnen. His solita est dictis exstimulare virum. Ovid
Exstimulor, Bestwię się 1.
Exstinctio, Exstinctus ūs. zgáśnienie.
Exstinctor, Gaśićiel; Niszczyćiel.
Exstinguo, Gaszę, Porażam 2. Zagubiam zábiiam 1. (mieram.
Exstinguor, Gásnę, Niszczeię, Zgásnąć, U-
Exstirpātio, Wykorzenianie.
Exstīrpo, Pelę wyrywam, wykorzeniam.
Exsto, Iestem, wydáie się co, Wychodźi 1. zostáie 1.
Exstringo Cic: 4. Academis. corr. Contraho.
Exstructio, Budowánie Murowánie.
Exstrūctio fornicis, Sklepienie 1.
Exstruo, Buduię 1. Kupuię, Kopię 2. Sypię groblą, wywodzę 4.
Exsuccus, Niesoczysty, Niewymowny 1. zwiędły, Chudy.
Exsuctio, wysysánie.
Exsuctus, wyrodźiły, Płonny, Chudy, Suchorlawy.
Exsūdo, poc'ę się, wypoćić się, śilę się 1. Puszcza drzewo, Soczy się, Wilgotność wydáię, Schnę 1. Prácuię & sub Osaczam.
Exsufflo, Wydmuchnąć.
Exsugeo. Exsūgo, Sse 1. wysysam.
Exsugula sub. Smyk.
Exsul, Exsularis, Exsulatio, Exsulium, Exsulo, ut aliqui scribunt Caper, Scaurus, Cæsellius; Manut: lege Exul, exilium, exulo, &c.
Exsultanter, exsultim, wyskákuiąc
Exsultantia, Exsultātio, Wyskákowánie 2.
Exsulto, wyskákuię 1. Skaczę 2. weselę się, Chełpię się, Exsŭpĕrābilis, Przebyty.
Exsupĕrantia, Exsuperatio, Nadmiarz.
Exsupĕrātōrius, Zbytni.
Exsūpĕro, Przewyższam:
Exsurdātus, sub Głuchy, 1.
Exsurdo, Zagłuszam Drętwię.
Exsurdor, Cierpnę Ogłuszeć.

Fōrtūna ōmnĭpŏtens ēt inēlūctābĭle fatum. Hīs pŏsŭēre lŏcis. Sī quibus ējēctus sȳlvis aūt ūrbibus ērrat, pēr frēta, pēr scŏpulos ēxŭlis ībo cŏmes, *v. Exulo.*

Exŭlārĭs *Wygnáńczy*, Exultaio, *wygnánie* 1.

Exulcĕrātio, *Roziątrzenie.*

exulceratōrius, *Roziątrzáiący.*

Exulceratrix, ab exulcerator. Plin.

Exulceratus, *Obráżony*, *Roziątrzony.*

Exulcĕro, *Jątrzę* 2. *Draźnię*, *Obrażam* 2. *Nárufzam.* **Verbittern.** *syn.* āſpĕro, ēxāſpĕro, ēxăcērbo.

Exŭlo, *wygnaniec iestem*, **Im Elend seyn/vertrieben.** *Victus abit, longeque ignotis exulat oris.* Virg. *phr.* Patrĭis. ēxpēllor āb ōrīs. Patrĭam fūgĭo, ēxĭlĭōque dŏmos, ēt dūlcĭa līmĭna līnquo ēxcēdo pātrĭa. Quærо ălĭo pătrĭam sūb sōle jăcēntem. ăbit. lōngēque ignōtis ēxŭlat ōris. īgnōta pēr ōppĭda trīstes ēxul ăgit. cāsus. Pēlli īn tērras ălĭo sūb Sōle jăcēntes. ēxŭlat ēt tōto quærit īn ōrbe fūgam. ēxul ăgor. patrĭamque rĕlīnquo. īgnōta cōnstĭtit ēxul hŭmo. Cūm pătrĭam pūlſus dūlcēſque pĕnātes Linquĕrĕt, ēt trīstes ēxul trăhĕrētur īn ōris. Prŏcūl à pătrĭa, īn ēxtrēmas tĕrras rĕlēgor. Văgus, ēxul īn ōrbe errābit, tōto patrĭis ējēctus ăb ōrīs. Pātrĭa ārcĕor, fūgor ējĭcĭor, pēllor. Prŏfŭgus erro. Pēllĭmur ē patrĭis lārĭbus pătĭmūrque vŏlēntes ēxĭlĭum. Lĭttŏra tūm patrĭæ lachrȳmans pōrtūſque rĕlīnquo, ēt cāmpos ŭbi Trōja fŭit. fĕror ēxul īn āltum. Cūm sŏcĭis, ēxĭlĭum dīra pœnam pro cæde lŭēbat. Nos patrĭa āmīſsa dŏmĭnis părēre sŭpērbis Cōgĭmur ēxul ăgor. cĭnĕrēſque vĭri patriamque rĕlīnquo. *v. Exul, Exilium*

Exŭlŭlo, *Krzyczę*, *wyię.* **Heulen.** *Nec puduit scissis exululare comis.* Ovid. *syn.* ŭlŭlo vŏcĭfĕror, *v. Ululo.* (*pſzczoły*

Exundātio, *Powodź* Exundant apes, *Roią się*

Exundo, *Rozlewam* 2. *wylewa z brzegow*, *wybuchnąć*, Exungo; *Námázuię.*

Exungvis, *Bez páznokci.*

Exungŭlo, as *sub Smyk* 2. & *sub Pázury obrzynam*, & *sub Ućieram* 4.

Exuo, *Exsuo scribit Cassiodor. cum Caselio, &c.* *Zwłoczę* 2, *Zuwam* 2. *wyzuwam* 1.2. *Obnażam*, *Pozbawiam*, *Dobywam* 2. *Linieię*, *wybiiám się*, *wywikłáć*, *wyśmuknąć Składam* 3. **Sich ausziehen.** *Abstulit hæc animas dextra, & totidem exuit armis.* Virg. *phr.* ărtus nūdō. Vēſtem, ămīctum dōno, dēpōno ēx hūmĕrīs vēſtem. răpĭo, ērĭpĭo. Dŭplĭcem ēx humĕris dējēcit ămīctum. *v. Nudo.*

exurgeo, *wyłaczam*, *wyżymam.*

exūro, *wypalam*, *Spálić.* **Verbrennen.** *Infestum eluitur scelus, aut exuitur igni.* Virg. *syn.* ūro, ădūro, crĕmo. īncēndo, ăccēndo, īnflāmmo. *v. Uro.*

exuror, *Zagorywam*, *Pogorzeć*, *wygorzeć*

exustio, *wygorzenie*, *wypalenie*, *Spalenie*, *Upalenie.*

exustus, *Upalony*, *wypiekły.*

exutum, *ab exuo*, *sub Przeiadam*

ēxutus, *tr. Złożony*, *propriè wyzuty.*

exŭviæ. *Skorá*, *Łup*, *wężowa skora*, *Zewłoká.* **Die ausgezogene Kleider/Raub/Beute.** *Hectore qui redit exuvias indutus Achilli.* Virg. *syn.* Spŏlĭa, præda. *phr.* ēx hōſte ēxŭvĭas răpĕre, ērĭpĕre. sŏlĭdi, vēſtis. *v. Præda.*

Ey ey. vel hey sub Pfá.

FAB

Făba, *Bob* 1. Faba fressa, *Grochowká.*

Faba lupīna, ſuilla, *Bielun.* **Eine Bon** *Et faba fabrorum, prototomique rudes.* Colum. *epith.* Dūra, pāllens, pīngvis, pīcta, vēntōſa.

Făbācĭa, æ, fabāta *Bobowy placek.*

Făbāgĭnum acus, fabale, & fabale acus, *Bobowiny.* (*bowy.*

Fabāgĭnus, fabālis, fabārius, fabatus, *Bo-*

Fabālis ſtipula, Fabarum alæ, caules, culmi, culmina; ſcapi. *Bobowiny.*

Făbāta puls, *Bobowa polewka.*

Făbātārium, *Bobowá miſá.*

Fabella, *Bayka.*

Făber, *Rzemieślnik*, *Kowal rybá.* **Ein Werckmann.** *Æmylium circa ludum faber imus & ungves.* Hor. *syn.* ārtĭfex, ŏpĭfex, *epith.* Fērrārĭus, līgnārĭus, ærārĭus, īndūſtrĭus, rōbūſtus, fōrtis. *phr.* Māgna vi brāchĭa tōllēns, īngēnti mō-

ni. mōlīmīne vīres exercens. Mūlto cōnāmīne nītēns. Rīgida exercens, vālidis incūdībus æra. Versans tēnāci forcipe māssam. ēnsem īmmīti dūxerat arte fāber. *vide Proc**uco.*

Faber ærarius, *Kotlarz.*

Faber æris, *idem & Konwisarz, Sznycerz.*

Fāber auri, *Złotnik.* Faber ferrarius, *Kowal.* Fāber marmoris. *Kamiennik.*

Faber tignarius, *Cieśla.* Fāber, ra um *Sztuczny.*

Fābētum, *Bobowisko, Bobowy ogrod.*

Fabia, *Rusianká.*

Fābrè, faberrimè, *Sztucznie.*

Fābrēfacio, *Buduię, Knuię.*

Fābrefacio fallaciam, *Sztuki zážyć.*

Fābrīca, *Rzemięsto, Práktyká, Sztuká, Cieśielstwo, Budowánie 1. 2. Cieśielski wárstat, warstát, Probá naczynie.* **Ein Werckstatt** *Deniq: ut in fabrica si parva est regula prima,* Lucr.

Fābrīca ars, *adiect:* fabrica materiaria, *subst. Cieśielstwo:* **Ein Werckstatt.** *Denique ut in fabricâ si parva est regula prima.* Lucr.

Fābrīcātor, *Budownik. Spráwcá.* **Ein Werckmeister.** --- *Et ipse doli fabricator Epeus.* Virg. *syn.* ārtīfex, ŏpīfex, strūctor, exstrūctor faber.

Fābrīcātio, *Budowánię 1.*

Fābrīcēnsis, *Płátnerz.*

Fābrīco, *as, &* Fabrīcor, *Buduię 1. Robię 2. Trwożę. Knuię 2.* **Schmieden, zimmern, bauen.** *Pugnabant armis, quæ post fabricaverat usus,* Hor. *syn.* Făcio, ēffĭcio. cōndo, exstrŭo, ædĭfĭco, mōlĭor, cūdo. ēxcūdo. *v. Procudo. ædifico.*

Fābrīlis, *idem & Kowalski cieśielski.* **Was zu einem Werckmann gehört.** *Fabriles operas rudibus contendere massis.* Sen.

Fābrīlĭter *Prudentius, i. fabrorum more.* **Meisterlich.** *Est illud quod nemo opifex fabriliter optans.* P.

Fābŭla, *a Fari, Bayka Rozmowa.*

Fābŭla, *à faba, Bob 1.* **Ein Gedicht, Mährlein.** *Nomine sub nostro fabula nulla fuit.* Ov. *syn.* Cōmmēntum, fīgmēntum, fābēlla. *epith.* ănīlis, mēndax, vāna, gārrŭla, fīcta ĭnānis, ĭngĕnĭosa, sōlers, pĕrīta, mōnstrōsa, vūlgāris. pōētĭca, læta, āntīqua, dōcta, dēlīra *phr.* Vēri expers. Fābēllas gārrīre pĕrītus ănīles. Nēscia vēri. Fābŭla dēlūdit făcĭles, īndīgna rēlātū. Fābŭla sūcco plēna. Aūres īmplēbit fābŭla plēna sūcco. Aūres īmplēbit fābŭla nūlla mēas. Cōntīnet ōbscœnos fābŭla nūlla jŏcos.

Fābŭlāris, *Báyczány.* Fābŭlātor, *Báiącz.*

Fābŭlia, *ium, Bobowiny.*

Fābŭlis. *Bobowy.* *Fābŭlo as, Báię.*

Fābŭlor, *Báię, Plotę 2. Rozmáwiam,* **Schwätzen reden.** *Dum fabulamur millibus decem dixit.* (Scaz.)

Fābŭlōsè, *Fałszywie,* **Lügenhafftig/Fabelweiss.**

Fābŭlōsĭtas, *Báiánie. Bayka, Zmyślánie.*

Fābŭlōsus, *Zmyślony, Plotliwy.* **Voll Fabeln.** *Caucasum vel quæ loca fabulosus.* (Sapp.) Hor. *syn.* Fīctus, fīctītius, ēffictus: vānus ĭnānis.

Fābŭlum, *Bob 1. Bobowiny.*

Fābŭlus, *Bob.*

Făc esse, velle, potuisse, *Daymy to.* **Mache/thue.** *Non possunt, fac enim minimis o partibus esse.* Luc. *Hos fac Armenios hæc est Danaeia Persis.* Ovid.

Făcēla, *Făcello, Facellāria. Antypast.*

Făcesse hinc, *Precz z tąd.*

Făcēsso, *ssiui, ssi situm, Spráwuię 1. 10. Wypełniam. Wychodzę 2. Nábawiam, Odchodzę 1.* **Machen/ thun.** ---*Matris mandata facessit.* Virg.

Făcēte, *żartem, żartownie, Ućiesznie.*

Făcētiæ, *arum.* Facētia, *Zart, 3.* **Schertz/ Schimpffreden.** *Disertus puer at faceciarum.* (Pgai.) *syn.* Jŏci, sāles, lĕpōres, fēstīvĭtas.

Făcētus *Żártowny Ućieszny* **Schimpfflich, possierlich.** *Ut cuique est ætas, ita quemque facetus adopta.* Hor. *syn.* Lĕpĭdus, fēstīvus, sāltus jŏcōsus, ūrbānus, ārgūtus.

Făcĭāre, B. *sub Licuię.*

Făcies, *Kształt, Twarz 1. 2. Widok 3. Obraz 1. Postáć, Postánowienie,* **Das Angesicht.** *Vertitur ex templo facies & mentis & oris.* Ovid. *syn.* ōs, vūltus, frōns, *epith.* cāndĭda, hŏnēsta, grāta, vĕnĕrānda, vĕnĕrābĭlis, sūbrīdens, cōntrācta, ōblīqua, fōrmīdābĭlis, sōrdĭda rūgōsa, *phr.* Gĕnis făcĭes squāllēntĭbus hōrrĕt in āurīgæ făcĭem mūtāta Mĕtīsci. Vĕrte ōmnes tē te in făcĭes, et făcĭem taūro prŏpĭor, Făcĭēmque Dĕæ, vĕstēmque rĕpōnit. Quos hŏmĭnum ēx făcĭæ Dĕa sæva pŏtēntĭbus hĕrbis īndŭerat Circe in vūltus āc tĕrga fĕrārum. *v. Os. oris.*

Făcĭle, făcĭlĭter, *Łácno, Dobrze 1. 4. Bez máła, Bez wątpienia, Rád 1.* **Leichtlich** *Nec temperari facile nec reprimi potest.* (Iamb.) *Ingenio facile conciliante placens.* Ovid.

Făcĭlis, *Łácny, Łagodny, Przyiázny Namowny. Uprosżony 2.* **Leicht zu thun.** *Et faciles motus mens generosa capit.* Ovid.

Făcĭlĭtas, *Łácność, Łágodność, Łáskawość Snádność, Powolność, Skłonność.*

Facĭlitas multa mala docet, *sub Psuię 2.*

Făcĭnŏrōsus, *Niecnotliwy.*

Făcĭnus, *Niecnotá, Grzech wielki, Dźieło, Spráwá 2.* **Eine That.** *Te per meorum facinorum laudem precor.* Iamb. *syn.* āctĭo, ŏpus, factum, *vel* scĕlus, crīmen, flāgĭtĭum, *epith.* ēgrĕgĭum, īnsīgne, gĕnĕrōsum, præclārum, mălum, ātrox ōbscœnum, hōrrendum *phr.* Trīste părat făcĭnus, tăcĭtāque ēxæstŭat īra. Sed quō nĕfāndum făcĭnus ādmīssum lŏco est? *v. Scelus*

Făcĭo, *Czynię 1. 5. Robię 2. Zrobić co, Spráwuię 1. 2. 10. Czynię się 2. Dokazuię, Dopuszczam się, Nábawiam, ieſtem tym, Báwię się 1. Onaczę, Ofiaruię, Biię bydło, Biię rzeź, żywię się czym, Powolny ieſtem.* **Thun / machen.** *Nucibus facimus quaecunque relictis.* L. *syn.* ēffĭcĭo, cōnfĭcĭo, ēxĕquor, ăgo, pĕrăgo, mōlĭor, ŏpĕror, pătro, pĕrpĕtro.

Făcĭōnātus *terminus B. sub Pozwánie 3.*

Făcĭtergium *B. sub Ręcznik.*

Făctio, Rozrożnienie, *Sekta Stroná Bunt 1. Czynienie, Páwinowáctwo 4. Pánowanie, Bogáctwá, Zacność, Przyiáćielstwo, Dźiałanie, Towárzystwo 2.*

Făctĭōnārius *sub Stroná 2.*

Făctĭōsus, Sprawny, *Rodowity. Buntownik, Buntowny, Kortezyan 2. Możny.*

Factitium nomen, Priscian. quod à proprietate soni per imitationem factum est. Fictitium. Io Ursin. ut Tintinabulum, Taratantara, Stridor, murmur.

Făctĭtius, *Robiony 2. Przyprawny, Przypisány.*

Făctĭto, *Czyniam, Báwię się*

Facto as, Czynię 1.

Facto *vel* Factis, *Rzeczą sámą.*

Factor, *Folwárkowy 2. Pilarz, & sub Podawaiąc, & sub Sprawcá.*

Factor cerevisiæ, *Piwowar.*

Factor olei, *Oleynik.*

Factorium *Robienie iedno.*

Factu difficile, *Trudno.*

Factum, *Uczynek, Sprawá 2. Robienie 3. Pieczywo, Kazus, Ták iest.*

Factum do, *Spráwuię 1.* (wam

Factum est: Quid factum est do *sub Podźie-*

Factūra, *Robienie Robotá 1.*

Factura corporis, *Kształt.*

Factūrio, *sub Zapuszczam się.*

Factus ti, *Robiony 1.*

Factus, us, *Robienie 3. Budowanie 1. Pieczywo.*

Făcul, *Łácno.* Făcŭla, *Pochodnia.*

Făcultas, *Zdolność, Przemożenie Łácność, Moc, Snádność, Wolność 1. Dozwolenie. Dostátek, 1. Powod 1. Nauká 1.*

Facultas dicendi, *Wymowá.* **Macht / Gewalt** *Cuius Aristao quoniam est ablata facultas.* Virg.

Facultates, *Máiętność.*

Facūnde Facundissime, *Wymownie.*

Facundia, *Wymowá,* **Wolredenheit.** *Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo. H. v. Eloquentia*

Facundus, Facundiōsus wymowny. **Wohl beredt** *Non formosus erat, sed erat facundus Ulysses. O. v. Eloquens.*

Facunditas, wymowá.

Fæcārius, *Drożdżowy.*

Fæcŭlentus, Fæcātus, fæcinius, fæcinus *Mątny Drożdżysty.* Voll Heffen. *Et faculentos gurgites horrescere.* Iamb. *syn.* Cœnōsus, vel crāssus.

Faciālis lege Fecialis.

Fæcŭla, *Sok winny,* Fæcŭlentia, *Pługástwo.*

Facūtinæ: Smrodliwe mieysce. Corripit u Renat. contra Analogiam.

Fæx, *Drożdże, Fuz, Smrod 3. Chałastrá 2.* Heffen, Trusen. --- *Ego faecem primus & hales.* Hor. *syn.* sĕdĭmen, sĕdĭmentum, cænum. *epith.* Lĭquĭda, vĭrōsa, crāssa, lenta fœtida,

Fæx urbis *Pospolstwo.*

Fafæ, *Pfá.* Fāgea glans, *Bukiew.*

Fāgeus, Fāgĭneus Fagĭnus, *Bukowy.*

Fagīna arbor, faginea sylva, *Bukowiná.*

Fagopyrum, Tatarká.

Fāgus *Buk, & sub Dąb.* Ein Buch Baum. *Fagus, & Arcadio pinus amata Deo.* Prop. *epith.* Pătŭla, ārdua, excēlsa, ālta, ŭmbrōsa, frōndōsa, dēnsa. *phr.* Lāte rāmos, ānnōsāque brachia pāndens, ŭmbrōsa cācŭmĭna fāgi. Rūgōso cōrtĭce fāgus. Pătŭlæ rĕcŭbans sub tegmĭne fagi.

F A L

Fāla, *Zdrádá, Sztuka 5. Basztá 3.*

Fălārica, *Pocisk 2. Włocznia 1. Glewiia, Bełty, Podpały woienne.*

Falcārius, *Kośiarz. & sub Száblá.*

Falcātus, *Kośisty 2.* Krumm wie ein Sichel. *Levas cornu tegit, falcati cominus enses.* Virg.

Falcātus currus, falcatæ quadrigæ, *Woz woienny.*

Falcĭcŭla, *śiekacz ogrodniczy.*

Falcĭfer, *Kośiarz, Kośisty, & sub woz woienny.*

Falco, *as. Koszę.* Ein Salck. *epith.* vŏrax atrox, cruēntus, *phr.* Pēnnis et cūrvis ŭngvĭbus ācer. Sūblīme vŏlans tĕnuem sēcat āëra falco. *v. Accipiter.*

Falco, *onis Sokoł, Pázurowáty.*

Falco arborarius, *Kodus.*

Falcŭla, *Koseczka, sierp.*

Fālĕre, *is hoc Podstawek 3. Támá.*

fălernum, *Muszkátelá wino.* Falerner Wein. *Mallueris, quam si musta Falerna bibas.* Mart. (*Vinum generosissimum, ex agro Falerno in Campania Italiæ.*) *syn.* Vīnum. *epith.* Fūmōsum, indōmĭtum, vĕtŭlum, ācre mōrdax, mōlle campanum. *phr.* Lūdĕre fūmōsum pŭĕro fŭndĕnte fălernum. Cāmpānī mōllīssĭma vīna fălerni. *v. Vinum.*

fălīscæ clathratæ, *Drábina 3.*

fallācia falla, *Zdrádá, Sztuka 5.* Betrug, Schalckheit. *Verum ubi nulla fugam reperit fallacia victus.* Virg. *syn.* Dŏlus, fraus, āstus, āstūtĭa, callĭdĭtas, văfrĭtĭes, īnsĭdiæ. *epith.* Inĭqua, măla, mĕndax, mălĭgna, pĕrfĭda, scĕlĕrāta, īmprŏba, tēcta, *phr.* Fraus mĕndāci tēcta cŏlōre. Cōnfīcta dŏlo mĕndācia tūrpi, *v. Dolus.*

fallācies, *Oszukánie.*

Fallaciloquentia Fałsz, Nieszczerość.

Fallacio̅sus fallificus, Zdradliwy.

fallāciter, *Zdradliwie, Chytro, Fałszywie,* Betrüglich. *Quaque vagant anima fallaciter Omnia transit.* Ovid.

fallax, *Omylny.* Betrüglich, treulos. *Nec fraus te incolumem fallaci perforat auro.* Virg. *syn.* Mĕndax, dŏlōsus, pĕrfĭdus *phr.* Vir pēctŏre fīcto. Dŏlis īnstrūctus et ārte pĕlāsga. Quī dīrum nĕfas in pēctŏre vērsat. Blānda quĭdem vultu, sed quā nōn tērrĭor ūlla īntĕrĭus, fūcāta gĕnas, et ămīcta dŏlōsis īllĕcĕbris. *v. Decipio.*

Fallo as Zwłaczam 2.

fallo *is Omylam kogo.* Oszukiwam, *Zdradzam, Zawodzę kogo, Zwłaczam 2. Uchodzę 3. 4. Potykam się 1. Chybia co, Taię się.* Betriegen. *At regina dolos, qui fallere possit amantem?* Virg. *syn.* Dĕcĭpio, fraūdo, dēlūdo, ēlūdo. *phr.* Dŏlis, āstu căpĕre, căptāre, dēcĭpĕre. Fāllĕre dŏlō. Fraūdem āstūto pēctŏre vērso. Nŏvās ārtes, nŏva pēctŏre vērsat cōnsĭlia. Dō vērba īnsĭdias mĕdĭtor īlla dŏlos, dīrumq; nĕfas in pēctŏre vērsat. Heū quĭbus īnsĭdiis, quā mē cĭrcūmdĕdit ārte ...

fallor, *Omylam się,* falsarius, *Fałszerz 2.*

fal-

falsè falsò. *Fałszywy.*

Falsidicus falsilŏquus falsus a um. Kłamca fałszywy. **Ein Lügner.** *Falsidicus confidensque, quid tum postea* Jamb.

Falsitūrus, Krzywoprzysiężcá.

Falsimōnium falsitus falsum, Fałsz.

Falsipărens, Bękárt.

Falso as, Fałszuię. **Fälschlich.** *Invidia est, falso plurima vulgus amat.* Tib. *syn.* Falsè.

falx. *sierp, Kosa.* **Ein Sichel, Sense** *Vomeris huc & falcis honos. huc omnis aratri.* Virg. *syn.* Curva prōcurva, ōbtūsa, ăcūta, ădūnca, fērrea, dūra æstīva panda, rĕpānda, fœnīcĕa, lōnga mōrdax, cāmpēstris. *phr.* Fālce mĕto, sĕco. Mātūris fālcem sūppōnit ărīstis. Cĕres fālce rĕsĕctā cădit. Mĕssem prōstĕrnĕre fālce. Mēssĭbus æstīvæ dētondent Gārgāra fālces. Iām fālce rĕcūrva ūltīma rūra mĕtunt. Mātūræque hăbĭlem sĕgĕti sūppōnĕre fālcem.

falx putatoria, vinitoria, *śiekácz ogrodniczy.*

F A M

Fāma fāmella, *Sławá, Wieść Niesławá* **Ein Geschrey, Gericht** -- *Magnas it fama per urbes.* Virg. *syn.* Rūmor, mūrmūr sērmo. *epith.* Nūntĭa, pēnnata, vŏlĭtans, mēndax, īncērta sŭpērstes, mĕmor, pĕrēnnis, mălīgna; prænūntia, vīvax cĕler, vērbōsa, pŏtens, sŭbĭta, *phr.* Rērum prænūntĭa fāma. Tam facti prāvīque tĕnax, quām nūntĭa vērī, īnnŭmĕras sōlvens fālsa īn præcōnĭa īn præcōnĭa līnguas. Vŏlĭtans pēr rēgna, pēr ūrbes. Văcŭas īmplens sērmōnĭbus aūras. Māgnārum nūntĭa rērum. īncertæ mūrmūra fāmæ. Fāma. mălum, quō nōn vēlōcĭus ūllum. Mōbĭlĭtāte vĭgēt, vīrēsque ācquīrit ĕūndo. Nūntĭa fāma rŭīt, pŏpŭlīque āllābĭtur aūres, Fāmaque lŏquax, quæ vēris āddĕre fālsa Gaūdet, ēt ē mĭnĭmo sŭa pēr mēndācĭa crēscit ād nōs vīx tĕnŭīs fāmæ pērlābĭtur aūra. īntĕrĕa păvĭdam vŏlĭtans pēnnāta pĕr ūrbem. Nūntĭă fāma rŭit. Fāmāmque fŏvēmus ĭnānem. Hīnc tōtām īnfēlix vūlgātur fāma per ūrbem. ēt jam fāma vŏlans tānti prænūncĭa lūctūs, ēvāndrum ēvandrīque dŏmos ēt mœnĭa complet. Fāma frĕquens tōtum cīrcūmvŏlăt ōrbem. *v. Rumor*

fāma adversa, *Niesławá.*

fămēlĭcus fămēlĭcōsus, *Głodny Suchy.* **Hungerig, ausgehungert.** *Nocte boves acri, lassoque famelica colla.* Iuv. *phr.* Nīl hăbĕt, ēt lēntē dēpĕrit īlle făme rābĭdā trĭa gŭttŭra, pāndens. īmpactus eeū plēna lĕo pĕr ŏvīlĭă tūrbans (Suādet ĕnim vēsāna fāmes) māndĭtquĕ trăhĭtque. Mīlle pĕcus, īllos lōngă dŏmant īnŏpi jējūnĭa vīctu. Nōndum sūrgēntĭbus ālsam in sĕgĕtem cūlmis cērnit mĭsĕrābĭlĕ vūlgus īn pĕcudum cĕcĭdĭsse cĭbos, ēt cārpĕre dūmos, spŏlĭāre nĕmus, lēthūmque mĭnāntes. Vēllĕre ăb īgnōtis dūbĭas rādĭcĭbus hērbas: Quæ mōllīre quĕunt flamma, quæ frāngĕre mōrsu. Quæque pĕr ābrāsas, ūtĕrō. dēmīttĕre faūces, Plūrĭmăque hūmānis ānte hāc īncōgnĭtă mēnsis. (*Ovid Metam*) ūtquĕ frĕtum rĕcĭpĭt dē tōto flūmĭne tērra, Nēc sătĭātur ăquīs, pērĕgrīnōsque ōbĭbit āmnes: ūtque răpax īgnīs nōn ūnquam ălĭmēnta rĕcūsat, īnnŭmĕrāsque făces crĕmat, ēt quō cōpĭa măior ēst dăta, plūra pĕtit, tūrbāque vŏrācĭor īpsa ēst, Sīc ĕpŭlas ōmnes ĕrĭs īchthŏnis ōra prŏfāni ăccĭpĭunt, pŏscuntque sĭmul: cĭbus ōmnis īn īllo Caūsa cĭbi ēst, s ēmpērque lŏcus fit īnānis ĕdēndo, Iāmque făme patrĭas āltīque vŏrāgĭne vēntris āttĕnŭārat ŏpes, sĕd īnāttĕnŭāta mānēbat. Tūm quŏque dīra fames, īmplācātæque vĭgēbat Flamma gŭlæ, tandem dēmīsso īn vīscĕra cēnsu, Fīlĭa rēstābat nōn īllo gīgna părēnte. Præbēbĭtque ăvĭdo nōn jūsta ălĭmēnta părēnti. Vīs tămen īlla măli pōstquam cōnsūmpsĕrat ōmnem Mātĕrĭam, dĕdĕrātque grăvi nŏva pābŭla mōrbo, īpse sŭos ārtus lăcĕro dīvēllĕrĕ mōrsu Cæpĭt, ēt īnfēlix mĭnŭēndō cōrpus ălēbat.

Famen, n. Paul. Diacon. pro sermone.

fămeo fămesco, *Łaknę.*

fămes, *Głod.* **Hunger.** *Et metus & male suadă fames, & turpis egestas.* V. *syn.* ēsŭrĭes. *epith.* Răbĭda, mālĕsuāda, īnsāna, sæva, mĭsĕra, jējūna, stĭmŭlans, dūra, īnops, ātră, crūdēlis, ūrgens, vŏrax, ăcērba, īmpōrtūna, āspĕra, ægra, prædūra, ăvĭda, pāllĭda jējūnans, lānguĭda, fŭrĭbūnda, vĭŏlēnta, dīra, īnērs, īmpătĭens, quĕrŭla, vĭgil, īnsōmnis, īrrĕquĭēta, grăvis, rĕdux, rĕdĭvĭua, *phr.* ārdor ĕdēndi. Trīsti mōrĭēntĭa tōrpent. Mēmbra făme. Cōllēcta fătīgat ĕdēndi ēx lōngo răbĭes. Tūm quŏque dīra fămes īmplācātæque vĭgēbat

vigebat Flamma gulæ. Furit ardor edendi, Turpi lurida vultu importuna fames: in sterili jejuna fames, pallorque tremorque Sede habitant. Suadet, urget vesana fames. Mortis alumna fames. Rabies improba ventris Malesvada fames. et turpis egestas. Fractus morboque fameque. Pallida semper ora fame. Cogebat vacui ventris furor hostibus ipsis Pallorem ac maciem. Ciborum ambitiosa fames. Cum te, nate, ignota ad littora vectum accisis coget dapibus consumere mensas. *vel Famelicus.*

Famiger, famigerator, Nowiniarz.

Famigerabilis famigeratus, Sławny.

Famigeratio, Sławienie.

familia, *Czeladź Dom 2. 3. Maiętność Dziedźictwo Sekta.* **Hauß Gesind/ Geschlecht/** *Pater familiæ verus est Quirinalis* Serm. M. *syn.* agnatio, cognatio, stirps, genus.

familiarica sella, *Prywet.*

familiaricus familianum, *Czeládny.*

familiaris, *subst. Domownik. Towarzysz 1.* **Haußgenoß/ freundlich.** *Ego par sum familiaris, ex hac familia.* (Iamb.)

familiaris, *adiect. Pospolity 3. 4. Zwyczayny, Znaiomy, Towárzyski, Gospodárski 1.*

familiaritas, *Towarzystwo 1.*

familiariter, *Po przyiaćielsku, Po znaiomu: Bespiecznie. Famino sub Mowo. (Szkwil.*

famosum carmen, epigramma; scriptum, *Paszkwil.*

famosus, *Sławny, Niesławny, Niepoczćiwy, Bezecny, Osławiaiący, Uszczypliwy.* **Verleumbder/ verschreit.** *Nec sponsæ laqueum famoso carmine nectit* Hor. *syn.* insignis, præclarus, fama super æthera notus, *vel* turpis infamis.

Famul, Sługá 1.

famula, *Służebnica, Famulabus, ut filiabus, recte, famulanter, Pokornie.*

famulare, *Służebnicze.*

famularis, *Czeladny, & służbisty, Służebny, Domowy, Służebniczy,* **Dienstbar/** *Famularis retinet errantem manus:* (Iamb) S.

famularis turba, *Pacholstwo.*

famulatus *m*, famulatio famuletium: *Orszak ál: Służbu.* **Ein Dienst.** *Damnatos cohibent egastula quos famulatu* Pr.

famulitium, *idem & Czeládź Páchlostwo.*

Famulitas, Niewola.

famulor, *Służę 1.* **Dienen.** *Et studiis celebrare bonis, famulemur ut illi.* Ar.

famulus, *subst. Sługá 1. Czeládnik,* **Knecht Diener/** *Cæsareum famulo vertice ferre pedem.* Ovid. *syn.* Minister, servus, puer. *epith.* Promptus celer, fidus, succinctus, gnavus, solers, sagax fidelis *v. Servus.*

famulus *adiect. Postuszny, & sub Służáły,*

fanaticus. *Nátchniony, Szálony 2. Kośćielny. Piorunem uderzony, Opętał go czart.*

fandum, *Słusz.* fandus, *Sprawiedliwy.*

Fano, as Poświącam 1, Fanulum, *Káplicá.*

fanum, *Bałwochwalnia, Kośćioł 2.* **Ein Kirch** *Agros atque lares proprios, habitandaque Fana.* Hor. *syn* Templum, delubrum. *epith.* Sacrum, vetustum, antiquum *v. Templum.*

FAR.

Far, *ris. n. Zboże 1. 2. Zyto, Mąká,* **Allerley Korn.** *Far erat, & puri lucida mica salis.* Ovid

far adoreum, *Zyto,* far canicum, *Ospa.*

far hordei, *Krupá.*

farcimen, *Kiszká nádźiewána, Kiełbasa.*

farcio, *Nádźiewam, Nátykam.*

Farctilis, idem Fartilis. Farctor, idem Fartor.

farctum, farctus *idem Fartus.*

Farsara maior, B. sub. Lepieźnik źiele.

Farsaria, Bukwicá.

farferum farfugium, *Kniat.*

fari *sub Mowię 1. & przepowiádam.* **Reden.** *... dictis; ita fatur amicis.* Virg.

farina farinula, *Mąka.* **Mel.** *Nam que pulvereæ fuerint confusa farinæ.* Ovid. *Epith:* Triticea adorea, pultifica, candida, levis attrita.

farina conspersa subacta, *Ciásto 3.*

farinæ tritici flos, *Mąká pszeniczna 1.*

farinacea, *orum Ciásto 3.*

farinaceus, Mączny 2.
farinarium, Mączne schowánie sub Mączny.
farinarius, farrinulentus, Mączny 1.
fario, onis. Pstrąg, Farny dąb.
Fariolus priscè, pro hariolus, Seaurus.
farraceus, Mączny 2. Zbożowy 1.
farraginarium, Mieszanka 2.
farrago, idem & Mieszanina żyto. Ein gemischt Futter von allerhand Getörn vor das Viehe. Tum demum crassa magnum farragine corpus Virg.
farranum, Kniat, farrarium, Szpichlerz.
farrarius, farrearius farreus, żytny zbożowy 2. Mączny. farratum. Kászá 1.
farratus, Kászány.
farreatio, sub ślub małżeński.
farreum, Gumno, Stodołá, Kołacz, Rynká. Brytfanna.
Farriculum sub kwas 2.
farsura fartile is. fartura, Nádźiewánie.
farta orum fartilia, ium. Nádźiewánego co.
Farta salsicia sub Kiełbasá. farticulum ibidem.
fartilis, Karmny, fartim, Natkáno Gromadá.
fartor, Nádźiewácz, Kiełbáśnik. Mianowniczy.
fartum, Nádźienie Nádźiewánego co, & sub Karmny & Siekánina.
fartus, Nádźiany Nátkány. Pełno gdźie czego.

FAS.

Fas, Słuszá, Recht, billich. Fas & jura sinunt, rivos deducere nulla. Virg. syn. Jus æquum licitum, justitia, æquitas.
Fas est, Godźi mi się.
Fasceatim, Wiązánkámi. (niałość.
Fasces, bi, Laska ceklarska, Urząd, 1. Wspá-
Fascia, Przepaska. 1, 2. Bindá, Chustká 2. Strefa, Obwiąsło, Zwierzyniec 2. Kray. Ein Binde/Binde/Windeln. epith. Tenuis, gracilis, sinuosa, mollis, purpurea, pendens, pendula.
Fascia lecti, Pas łoszkowy.
Fasciæ, bis Pielucha, Fasciatio. Powićie 1.
Fasciatus, Przepasany.
Fasciculus, Wiązanká, Garść 1. Rowniankà & sub Kiść 1. Ein Büschlein. Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnum. Hor.
Fascinans, fascinator. Urzekácz.
Fascinatio, fascinum, fascinus, Urok, Urzekánie.
Fascino, Urzekam.
Fascio, as Powijam dźiećię, záwijam. Verzaubern. Nescio, quis teneros oculus mihi fascinat agnos.
Fasciola, Podwiązká bindá 1.
Fascis, Wiązanká Ciężar 1.
Faselinus, Bobowy, Faseolus Bob 2.
Faselus, fasellus, m. f. Łodź. Ein Nachen. Et circumpictis vehitur sua rura faselis. Virg.
Fasti, bi Kalendarz.
Fastidienter, fastidiliter. Ckliwie, Tęskliwie.
Fastidio, Brzydzę się, Mierzę się czym, ckliwo mi, Nie rad co czynię, Niechcę mi się nic. Gárdzę, Czwarzę się, Przekwintuię. Eckelen/ abscheu haben. Invenies alium, si te hic fastidit. Alexis. Vir. syn. abhorreo, aversor, refugio contemno, aspernor. v. Contemno & Aspernor.
Fastidiose, Ckliwie, Tęskliwie, Niechętnie: nie pilnie, Ostro 2.
Fastidiosus, Ckliwy, Nieuczynny, Niedogodny, Nieochotny, Tęskliwy, Gardzący Roskoszny 2. Łakotliwy, Przekwintarz. Verschmacht. Fastidiosa tristis ægrimonia.(Iamb) Hor.
Fastidium, Brzydkość, Tęsknicá, Ckliwość, Przekwintowánie, Wzgárda. 1. Mierżiączká. Verdruß/Eckel/Abscheu. Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Virg. syn. Tædium, nausea contemptus. epith. Lentum, difficile, morosum, longum.
Fastigatio, Fastigiacio, Kończátość.
Fastigiatus, Kończáty 1. Szpiczásty.
Fastigio, as. Wierzch czynię zákończam.
Fastigium, Wierzch 1. Szczyt, Szpicá w budowániu, Katáfalk, Kończátość, Kropká. Pisarska, Stan, Koniec, Przodek 2. Głębokość, Domu przednia śćiáná. Ein spiß Gipffel

Gipffel. — & summa sequar fastigia rerum Virg. *syn.* Culmen, vertex, apex, cacumen. *epith.* summum, altum, celsum, excelsum. *v.* Cacumen.

fastigo. as, Zakończam, Wierzch czynię.

fastosus, fastuosus, Pyszny. Voll Stoltzheit. *Ad nocturna jacet fastose limina mœcha.* Mart. *syn.* Superbus. fastu tumens tumidus.

fastus, *ti,* Prawny 2. Sądowny, Dzień sądowy.

fastus, *us,* Postawa, Pychá, Kalendarz 3 Pogardzánie. Stoltzheit/Ubermuth. *Tu quoque qui pleno fastus assumis amore.* Prud. *syn.* Superbia, ambitio. *epith.* inanis, superbus, tumens ventosus, turgidus, elatutus. *phr.* Laxet terribiles majestas regia fastus, ille truces fastus violentaque pectora lenit. Turgida ventosus pectora fastus agit.

F A T

Fatalis Niepochybny, Zrządzony od Bogá, Gwałtowny, Wieszczy, Smiertelny 2. Záwity rok. Von Gott eracht. *Quod si fatales, jam nunc explevimus annos.* T.

Fataliter, Niepochybnie, Koniecznie, Zápewne. Durch Erachtung Gottes. *Ut solers Orator ait, fataliter urbem.* P.

Fateor, Wyznáwam, Przyznáwam, Spowiadam się 2. Bekennen. *Ipse fatebatur, sed reddere posse negabat.* Virg. *syn.* Confiteor, nego, concedo.

Fatisco, *idem* Fatisco.

fatidicus, faticanus, faticinus, Prorok. Wahrsager. *Vatis fatidicæ cecinit, quæ prima futuros,* Virg.

fatidica anus, Wrożka 1.

fatifer, Smiertelny, Tödlich. *fatiferumq; ensem loricam ex ære rigentem.* Virg.

fatigatio, Sprácowanie,

fatigatus, Sprácowany, Müd/abgematter. *Ite fatigatas Dædalus exuit alas.* Iuv.

fatigo, Przynálegam, Morduię 1. & *sub* Pogániam Müd machen. *Terga fatigamus hasta ne tarda senectus.* Virg. *syn.* Lasso, *vel* urgeo, premo.

fatigor, Morduię się, fatiloqua, Prorokini.

fatim, Dość 1.

fatisco, Rozstępuię się, Rysuię się. Pádam się, Puszczam ultimum Ustáie, Zgrzybiéć, Wyradza się Sich voneinander thun. *Ne pulvere victa fatiscat.* Virg.

fatiscor, Przestáię 1. Puszczám ultimum.

fator. aris, Wiele mowię.

fatuarius, Natchniony. *fatuellus* Latawiec.

fatuitas, Głupstwo.

fatum, Bieg 2. 3. Kondycya 2. Nieszczęś cie Smierć 1. Wyrok 2. & *sub* Boskie zrządzenie. Schickung Gottes oder Tod. *Concordes stabili fatorum numine Parcæ.* Virg. *syn.* Sors, fortuna, *vel* mors funus, lethum. *epith.* ineluctabile, incertum, miserabile, triste, sollicitum, deflendum, minitans, immotum. malignnm, perniciosum, lamentabile, terribile, ferreum, funereum amarum, immobile, immane sydereum, instans. *phr.* Fatalis lex. Nulli mutabile fatum. Fati æternus ordo. Fatorum ferreus ordo. Divum decreta, immotæ cœli leges, atque aspera fata. Nulla prece mobilis ordo. Parcarum ferrea fata. Trium decreta sororum. Fata volentem ducunt, nolentemque trahunt. immobilis obstat causarum series, & ineluctabilis ordo. Desine fata Deum flecti sperare precando. Sors omnia versat. Sic erat in fatis. Trojæ sic fata ferebant. Sic volvere parcas. Sic fata Deum rex sortitur, volvitq; vices, in vertitur ordo. occulti miranda potentia fati. Præceps agit omnia fatum. Numero tria fata feruntur. Fatis agitatus iniquis. Sic improba fata ferebant. Sunt qui sydereis tribuant hæc omnia fatis.

fatuor, Głupieię, Nátchniony iestem.

fatuus, Głupi, Niesmáczny, Látawiec. Närrisch. *Id quod verbosis dicitur & fatuis.* Catull. *syn.* Stultus, stolidus. vecors, insanus. *v.* Stultus.

F A V

Fauces, *ha,* Paszczęka, Usta 1. Gardła uście, Oddechowa dziura, wąwoz. Niebespieczeństwo, Weście 1. Otchłan piekielna. Der Rachen Schlund. *Faucibus exuperat gravis halitus inspice sedes.* P. *syn.* Jugulum, guttur, ora. *epith.* obscuræ, avidæ. angustæ, patulæ.

faucillo, as. sub Dawię.

favens, favitor, Sprzyiazny.

Fāventia, a, *Mowa, życzliwa, Sprzyiáni Winſzowánie.*

Făveo, *Sprzyiam winſzuię, krzykam pochwaláiąc, & ſub Rad co czynię.* **Günſtig ſeyn wohl wollen.** *Caſta fave Lucina: tuus iam regnat Apollo.* Virg. *ſyn.* āſpīro, ădsum. *phr.* Dā făcĭlem cūrſum ătque aūdācĭbus ănnŭē cæptis. Quĭſquis ēs, ô făvĕas nōſtrīſque lăbōrĭbus ădſis, ădſis ô pĕde Dīva ſĕcūndo, ădſis, ô plăcĭdūsquĕ jŭves Dexter ădes, āſpīret prīmo fōrtūna lăbori. Noſtris bŏnus ānnŭe vōtis. Nōſtris āllābere vōtis. Dā mĭhĭ tē plăcĭdum; *vel* făcilem. Sis bŏnus, ô fēlixque tŭīs. *v. Auxilior. Aſpiro.*

Favens, Favea, al. Faviă. i. puer, puella, Scalig. ex Plaut. Tibull Iuvena l. Gloſſ.

Făvi expreſſiō, *Weſzczyny.*

Făvīlla, făvillaceus, *Perzyna.* **Glüende Aſche/ Funcke** --- *Rapidis ambuſta favillis* Cl. *ſyn.* Scĭntīlla, cĭnis. *epith.* Căndens, călēns, fūmans, īncēnſa, tĕpida, īgnĕa, bĭbŭla, ſpārſa, cāna, vāna, mōbĭlĭs, trĕmŭla, āltĭvŏla, crĕpĭtāns, flāmmans. *phr.* Vŏlĭtans pēr nūbīla summa. Cōntĭnŭo volĭtant per ĭnāne făvīllæ. *v. Ignis.*

Făvīlla æris & cadmiæ, *Moſiężne odmioty.*

Favilla vivens, *Zarzewie.*

Faviſſæ. *Pieczáry.*

Faviſſor. Apuleio, Coluvio. Stevechio. i. fautor.; Lipſius legit Favitor.

Faunorum ludibria, *Duſzenie nocne.*

Faūnus, *ſub Mieſzaniec 2. Dźiki mąż, ſtrachy nocne.*

Făvōnius, *Wiátr záchodni prawy, Bękart.* **Der Weſtwind.** *Primo reſtituent vere Favoni.* (Choriam.) H. *ſyn.* Zĕphўrus. *epith.* Spīrāns, cāndĭdus tĕnŭis, lĭquĭdus, lĕvis, flōrĭfer, plā[illegible]s, flōrĭdus, *phr.* Aūra făvōni. tĕmpĕrĭes. Sub ădvēntum ſpīrāntis lēne făvōni. Spīrat gĕnĭtābĭlĭs aūra făvōni *v. Zephyrus.*

Făvor, *Chęć, Sprzyiánie, łáſká.* **Gunſt.** *Unctæ dēt, favor arbiter coronæ.* (Phal.) M. *ſyn.* Stŭdĭum, grātĭa. *epith.* Dulcis, bĕnīgnus, prōpēnſus, ſĕcūndŭs.

Făvōrabĭlis, *Sprzyiáźny, Záchowáły, Przyięmny, Fautory máiący.*

Făvōrābĭlĭter, *Sprzyiáźnie, Przyięmnie.*

Fauſte, *Szczęśliwie.* *Fauſtitas, Szczęśćie.*

Faūſtus, *Szczęſny.* **Glückſelig.** *ſyn.* Fēlix Fōrtūnātus, bĕātus. *vide Felix.*

Faūtor, fautrix, *Sprzyiáźny 1. Fautor czyi, Przyiaćiel 2.* **Ein Gönner.** *Hic ubi nequitiæ fautoribus & tumidus nil.* Juv. Făvēns, ſtŭdiōſus, prōtēctor, dēfēnſor, ădjūtor, ămīcus.

Făvŭs, *Plaſtr, Suſz pſzczelny, Poſacka, Ognipiota, Kſiąſzki zbierálne.* **Honigroſz Honigkorm.** *Mella favis, illi ſilia atque uberrima pinus.* Virg. *ſyn.* Mel. *epith.* Prēſſus, mēllĭtus, sīcŭlus, ŏlens, ŏdōrātus, pīngvis, cælēſtis. *vide Mel.*

Faux, uſitatius plurale Fauces ſupra Fauce habet O.

Fāx, *făcis, Pochodnia 1. 3. Pobudká 1. 5. Noc 1. Podſzczuwácz.* **Ein Fackel.** *Iamq; faces & ſaxa volant, furor arma miniſtrat.* Virg. *ſyn.* Tæda, lāmpas, lūx, lūmen. *epith.* Fūmida, fērvēns, lūcĭda, flāmmĕa, īgnĭvŏma, ſplendĭda, fētĭda, flāmmea, grāta, cælēſtis, fūnĕrea. *phr.* Pīnĕa tæda. Flāmmĭfĕra pīnus indūcto cēratæ sūlphŭre tædæ. Făcĭbus lūcet rădĭāntibus aŭla. flāmmĭfĕræq; ārdēnt pīnūs ātrō lūmĭne fūmāntes fīxit ſub pēctōre tædas. Dēpēndēnt lўchni lăquĕārĭbus aūrĕis īncēnſi & nōctem flammis fūnālĭa vīncūnt. Făces in tēcta fĕrēbānt.

Faxo, faxim, faxis, *Czynię 1.*

F E B

Fĕbri æſtuo, caleo, jactor, aduror, *Gorączkę mam,* & febrīcio, febrito, *is, idem.*

Fĕbrīcula, *Gorączká máła.* **Ein klein Fieber.**

Febrīcŭlōſus, febriens; *Gorączkę maiący.* **Fieberhafftig** *Verum neſcio, quid febriculoſi.* (Phal.) C, *ſyn.* Febrem āccēndēns, *vel* febrĭcĭtans.

Febrialis, *Gorączkowy.* **Das zum Fieber gehört.**

Fĕbris, *Gorączká 1. 3. 4.* **Das Fieber** *Cum furit, atq; artus depaſcitur arida febris.* Virg *ſyn.* Fĕbrialis, æſtus, ārdor, īgnis. *epith.* ārĭda oculta ānhēla, mălīgna, mŏlēſta, dīra ăcērba, īnsāna ămāra, grăvis, īners rĕcĭdĭva, vĭŏlenta, sēgnis, fŭrens, ăcūta, cōrrōdens, dēpā-

ſcens.

scens, furibunda, sitibunda, torrens, recurrens, lenta, rediviva, redux, adurens, renascens, gelida, frigida, mutabilis. *phr.* Corporis ardor, arida convellit fervens praecordia febris. Nonne vides quantos, febris recidiva dolores afferat? insana graviter dum febre laborat: aret & excusso tabescit lingva palato. Sutaque compresis faucibus ora tacent. Febribus obsideor validis, mortemque propiaquam suspicor. *v. Fabricito.*

febris ephemera, *Gorączka iednodzienna.*

febris intervallata, *Gorączka nieustawna.*

febris periodica stata, *Gorączka iednostayna.*

febris quartana, quadrini circuitus, *Czwartaczka.*

febris quercera, querquera, frigida, *Zimnica.*

februa, *orum.* *Oczyściemu służąca rzecz, Zaduszny dzień.*

februa festa, Gromnice.

Februarius, *substant.* *Luty,* **Der Hornung.** *Brumales Ianus, Februarius atque December.* Aus. *epit.* Brumalis, feralis, pluvius, imbrifer, nivosus, brevis frigidus, gelidus. *phr.* Mensis Qui sequitur Ianum reliquis quoq; mensibus impar.

februarius, *adiect.* *Lutnowy, & sub Oczyściam*

februo, *as, Oczyściam.*

F E C

Fecialis, *Subst.* *Poseł 2.* *Prima syllaba variat quantitatem, ibidem.*

fecialis, *adiect.* *Herołdski.*

fecilitra, al felicitra, sub Nieszczęśliwy.

fecula, *Sok winny* Piękrzydło.

fecunde, *żyznie*

fecunditas, *Płodność. żyzność.*

fecundo, *as, żyznem czynię,*

fecundus, *Płodny, żyzny, Pożyteczny.*

fecutinae arum, Smrodliwe mieysce.

faedus sub Koziel 2.

fel, *Zołć,* **Die Gall.** *Sine fel ursinum cepe facta diluit lympha.* Seren. *epith.* atrum, vipereum mordax, amarum, viride, virosum, malum, triste, caeruleum.

fel terrae, *Centurzyia 2.*

Feles: is idem Felis, is.

felicitas, *Szczęście n. 4. Powodzenie, żyzność,* **Glück/Wolstand.** *O nulla longi temporis felicitas,* (Iam.) Senec. *syn.* Prosperitas. *phr.* Res secundae. prosperae, Fortuna prospera, secunda. *v. Felix.*

feliciter, *Szczęśliwie.* **Glücklich.** *Nam spirat tragicum satis & feliciter audit.* Hor. *syn.* Fortunate. beate, fausto, *phr* Secundo alite. Dextro alite omine dextro. Auspicio fausto. Diis Auspicibus. Auspice Christo.

felis, *is, Kot.* **Ein Katz.** *Fele soror Phaebi, nivea Saturnia vacca.* Ovid. *syn.* aelurus, catus. *epith.* Callidus. *phr.* Muribus infensus.

felis *vel* feles virginea, felis pullaria. *Ludokradca. Felit pardus sub Ryś 2.*

felix, *Szczęśliwy 1. żyzny, Płodny. Niebosczyk.* **Glückselig.** *Nos amiternus ager felicibus educat hortis.* M. *syn.* Beatus fortunatus, *vel* prosper faustus, secundus, *vel* commodus, utilis, opportunus. *phr.* Quo non felicior alter. Terque quaterque beatus, ab omni parte beatus. Cui vultu ridet fortuna sereno. Cui vultum servat fortuna benignum. Cui fortuna servit ad nutum omnia Dii cui vota secundant. Quem larga beant fortunae munera. Cui nihil optandum superest. o mihi felicem terque quaterque diem ultima semper expectanda dies homini est, dicique beatus ante obitum nemo supremaque funera debet. O felix una ante alias Priameia virgo. Felix heu nimium felix, si &c. Cum felix, quis enim neget hoc? felixque manebo. aspirat primo fortuna labori. Crebrescunt optatae aurae. Diis equidem auspicibus reor et Junone secunda. Auspicio felix totus ut annus eat. Venit post multos una serena dies. Nunquam rebus credere laetis; Redeat felix fortuna licet. Desinat elatis quisquam confidere rebus. Donec eris felix multos numerabis amicos. Dum flavit velis aura secunda meis. Diligitur nemo nisi cui fortuna est. Ne quis nimium sublata secundis colla gerat. Tu quamcunque Deus tibi fortunaverit horam, Grata sume manu, nec dulci differ in annum. *v. Fortuna.*

felle ferire, *tr.* *sub Przymawiam komu.*

Felldebris ... Sse n. fellevs, żołciany.
femina, *Białagłowa, Dziewka, Samica.* Ein Weib / Frau. *v. Famina.*
Fellico fellite fello. Ssę 1.
femur, femen, *inis Udo.* Dicke des Beins / Schenckel. --- *Rostro femur hausit adunco.* Ovid. *syn.* Crus, femen. *epith.* Tenerum, hirsutum, tremulum, molle, tumidum, tenellum, candens, niveum, firmum, robustum, forte validum, lacteum, hirtum, titubans.
femina cardinis, *Biegunowa dziura.*
femina prostituta, femina publicata, pudicitia, *Nierządnica.*
feminal, *Człowiek 6.*
feminalia, ium femoralia, *ium Ubranie, Gacie.*
Feminata virtus; pro effeminata: apud Cic. in versu Poëtico. legis Lambin.
femineus, femininus, *Białogłoski.*
Feminine, i. feminino genere; Grammaticorum. vox Carisi Arnobi.
femininum genus, *sub Płeć 1.*
femininum rapum, *Samica.*
femorale, *Nogawica.*

F E N

Fenarins, sienny 1.
Fendica i. hira Arnob. priscum.
fenebris feneratorius, *Lichwiarski.*
fenerarius fenerator *Lichwiarz.*
feneratio feneratus, *us, Lichwa 1.*
fenerato, *Lichwą.*
fenero, *Lichwię, & sub Pożyczam 2.*
feneror, *Lichwię, Lichwę dáię.*
fenestella, *Okienko.*
fenestra, *Okno 1. Błona 7. Oko 1. Powod.* Ein Fenster. *Densa per angustas tela intorquere fenestras.* Virg. *epith.* Cava, angusta, patens aperta, patula, sublimis, biforis, clausa, lignea, vitrea *phr.* Qua lumen thalami, parva fenestra dabat.
Fenestralis, sub Okienny.
fenestratus, *Oknisty, Kraciasty, Dziurawy Oszarpany.*
fenestro, *Okno czynię.*
Fenestrula Okienko.
feneus fenicularius, *sienny 1.*
feneus homo, *Straszydło 1.*
fenicium, *sub Mieszanina.*
feniculum, *Kopr włoski.*
feniculum sylvestre *Kopr kobyli.*
fenile, *siennik*
feniseca, fenisector, fenifex, *Kosiarz.*
fenisecium, *siano, Koszenie.*
fenisecia *a*, fenisicia *æ. Fenisicia arum. Koszenie.* fenisicium, *idem.*
fenore vel fenori sumo. *Lichwę dáię.*
fenori do, *Lichwię.*
fenum, *siano, Fena plur. Apulei.*
fenum autumnale, fenum cordum, *Potraw.*
fenum Græcum. *Boża trawka.*
fenus, fenusculum, *Lichwa 2. Owoc 1.*
fera, *Zwierz.* Ein Wild / Wildpret. *Certum est; in sylvis inter spelæa ferarum.* Virg. *syn.* Bestia bellua, brutum. *epith.* Horribilis, rigida montana, hirsuta, rabida, crudelis, immitis acris inhumana, minax, vaga, atrox, errans, sylvestris, fremens, dira, interrita, imperterrita, sanguinolenta, concita, horrens, formidabilis, *phr.* Per opaca vagantes Lustra feræ. Fera venantum septa corona. Vestigare feras sylvis. Feræ canum latratibus acta, sylvaque montanas occulit alta feras errans per campos viridesque recessus Contra tela furentes. Peragrantes devia lustra. Montivagum ferrarum genus. errantes agitare feras. Rabiemque fremento deposuere feræ. Postquam altos ventum in montes, atque invia lustra: ecce feræ saxi dejecti vertice capræ. Decurrere jugis, alta de parte patentes. Transmittunt cursu campos, atque agmina cervi. Pulverulenta fuga glomerant, montesque relinquunt Diripiunt avidæ viscera nostra feræ. Sub nocte silenti irrupere feræ. iratas mulcere feras. ista decet brutas sordida vita feras.
Ferabitis Sisenna corr. Fera vitis sub Macica 4.
feracitas, *Płodność.*
Ferraculum. Vlpian. corr. Serraculum. Serraculum.
ferale, *Straszliwie.*

ferāle epulum, *Pogrzebny obiad.*
ferāle officium, *Pogrzeb.*
fērāles dies, *Zaduszny dźień.*
fērālia, *ium. Eiusdem originis cuius Feralis, quod tamen è longum habet.* **Tag daran man den Todten pflegt.** (*Feriæ erant Romanis, diis manibus sacratæ, sic dictæ à ferendis ad tumulum epulis.*) Hānc quia jūsta fērunt, dīxēre fērālia lūcem ūltima plācāndis mānibus illa fuit Ovid.
fērālis, *Okrutny Straszliwy, śmiertelny 2. Pogrzebny.* **Grausam.** *Solaque culminibus ferali carmine bubo.* Virg. *syn.* Fūnēstus: dīrus: ēxitiālis.
fērax, *Zyzny, Płodny Buyny 2. Obfity.* **Fruchtbar.** *Terra ferax Cereris, multoq; feracior uvis* Ovid. *syn.* ūbēr, fæcūndus, fērtilis, ābūndāns, *v. Fertilis.*
ferctum, *Nádźiewánego co. Ofiára 2. & sub Karmny.*
fercūlum, *Nosidło, Noszenie potraw;* Potrawá *Mary, Zwyćięskie łupy, &c. Lektyka.* **Ein Gericht Essen.** *Multaque de magna superessent fercula cana.* Hor. *syn.* ēsca dāpes, ēpūlæ, cibus, *epith.* Laūtum, ŏpīmum, sŭāve: dūlce, rēgāle, sŭpērbum, tĕnŭe. *v. Epulæ.*
fercŭlus, *Tragárz.*
fēre, *Pospolićie. Prawie, Niemal.* **Beynahe, fast schier.** *Num tecum fere totus ero quacunque recedam,* Aus. *Iamque fere sicco subductæ littore puppes* Virg.
fērentārius, *adiect. Prętki.*
fērentārius, *sub Zołnierz lekki, Zołnierz, pośćiskowy, Pośiłek.*
fērētrum, *Máry Gr.* **Ein Todten Bar.** *Auxilium vitale tulit, tactoque feretro.* Sedul. *epith.* Nigrum: pūrum, mĭsērum, *syn.* Sĕpūlchrum, tŭmŭlus. *phr.* Jām virgo ēffērtur nigro cōmpōsta fĕretro. Dūro pŏsŭērunt mēmbra fĕretro.
Fēria, *sub Sobota. Feria prima Niedźielá.*
Feria quarta, Srzodá. Feria quinta Czwartek.
Feria secunda Poniedźiáłek. Feria sexta Piątek.
Feria tertia, Wtorek.
fēriæ, *Dźień wolny, święto,* **Feyertage.** *Pastorum celebres sub styge feria.* Dhoriamb. R.
feriæ belli, *Fryszt, Przymierze.*
Fēriæ Festæ, *święto 1.*
Feriæ Imperativæ. *święto nakázáne.*
feriæ statæ stativæ, *święto nieruchome.*
Feriæ piscatorum, *Mięsopust.*
Fērĭālis, *subst. Post 2.*
Fērĭālis, *adiect. an.* Powszedni. *sub Powszedni dźień.*
fērĭātĭcus dies, feriatus dies. *Swięto 1.*
fērĭātus, *Odświętny, Prozmuiący, & sub Prozno 2.* **Der müssig ist.** *Satra mentito male feriatos.* Sapph. Hor.
fērīna ferina caro. *Zwierzyna.*
ferinunt, pro feriunt. Prisce. sub Wracam *się.*
fērīnus, *Zwierzęcy, Zwierzynny.* **Dem Wild gleich.** *Armentalis equa mammis & lacte ferino.* Virg.
fērio, *is, Biię kogo, Uderzam 1. Postrzelic Kluię Ogołoćić. Tnę. Trafiam. Poćiskiwam, Biię pięniądze.* **Schlagen.** *Sublimi feriam sidera vertice.* Choriamb. Hor. *syn.* Cædo pērcŭtio, vērbēro, tūndo, pūlso. *phr.* Nūnc dēxtra īngĕmĭnans īctus, nūnc īlle sĭnistra. Dēnsīs īctibus hēros crēber utrāque mānu pūlsat vērsatque dārēta. Crūdēli lăcĕrāvit vērbĕre tērga. Mānu pĕrcŭtio. Mānibus īnsĕquor fædis.
ferio cornu, *Bodę.*
ferior. *aris,* Prozmuię. **Feyren.** *syn.* Cēsso, quĭēsco, vāco, ŏtĭor. *v. Cesso.*
fērĭtas, *Dźikość, Okrućieństwo.* **Grausamkeit.** *Quamque lupi sæpe plus feritatis habent* Ovid. *syn.* Fērōcia, bārbārĭes, crūdēlĭtas. *epith* Tōrva, sæva, Scȳthĭca, īmmānis, īndŏcilis. *v. Crudelitas, & Barbaries.*

F E R M

Fērme, *Prawie, Bez máłá.* **Schier, gar nahe.** *Mobilis, & varia est ferme natura malorum.* Iuv.
fermentārio, *Kisánie. Kwaszenie.*
fermentatum solum. *Pulchna źiemia.*
fermentatus, *Kwaszony, & sub Swięty.*

fermentesco, Kiſam, Kwáśnieię, Pulchnie-ię, Namiękam.
fermento, as, Pulchno, cżynię, Kwáſzę 1. 2.
fermentor, Kwáśnieię.
fermentum, Kwas 2. Puchlność.

FERO

Fero, Nióſę 1. 2. Wioze., Znoſzę 5. Odnoſzę 2. Wydáie ziemia, Wyrwáć 2. ćierpię 1. 2. Rodzę, chodźi ſynem. Idźie droga, Warowáć każe. Tragen. *Quo ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.* Prop. *ſyn.* Pōrto, tōllo, sūſtĭnĕo gĕſtō, gĕro, *vel* sūffĕro, pătĭor, *vel* prōdūco, părio, gĭgno, *vel* ŏbtĭnĕo, cōnsĕquor, *vel* ŏffĕro, *vel* aūfĕro, *vel* āffĕro, *vel* dūco. *phr.* Hŭmĕros ŏnĕrī sūppōnō, ŏnĕri sūccēdo. Cōngĕſtāque rōbŏra dūris fert hŭmĕris. āxem Atlas hŭmĕro tŏrquet gĕſtat. Fert īngens tōto cōnnīxus cŏrpŏre sāxum. ŏnĕri cervīcem sūbjĭcĕre Hæc fātus lāto hŭmĕros, sūbjĕctāque cōlla vēſte sŭper, fŭlvīque īnſtĕrnor pĕlle Lĕŏnis. Sūccēdoque ŏnĕri *Pro Duco.* (Virg. 6. Æn. Hīnc vīa tārtărĕī quæ fert ăchĕrōntis ăd ŭndas. *Pro dico.* (Virg. 1. Æn.) Quăm Jūno fertur, *&c. Pro Offero,* Id. 3. Æn. Sacra Dĭōnēæ mātri Dīvīſque fĕrēbam. *pro Produco,* Id 3. Æn. Sī dŭo prætĕrĕa tāles īdæa tŭlīſſĕt Tĕrra vĭros. *Pro Aufero.* Id in Daph. Pōſtquam tē făta tŭlērunt. *Pro cupio.* Fĕrt ănĭmus caūſas tāntārum ēxprōmĕre rērum.
fero acceptum, Wpiſuię 3.
fĕrōcia, Zuchwalſtwo. Frechheit, Stolz Hochmuth. *V.* Barbaries.
fĕrōcio, Beſtwię ſię 1. Muthig werden. *Mox intractati more forocis equi.* Ovid.
fĕrōcĭtas, Zuchwalſtwo.
ferociter, Zuchwale, hochmüthiglich. *Arguit, & vitio datur eſſe ferociter auſum.* M.
fĕrōculus, śmiáłek.
fĕror, Ferris, fertur. Diomed. Bieżę 1. 2. Lecę 2. Spadam 1. Unoſzę ſię 1. 5.
feror equo, Iadę na koniu.
feror natatu navi, Płynę.
fĕrox, Nieogłaſkány, Nieuhamowány, Zuchwáły, Okrutny, Pyſzny. Grauſam. *Ægis feroces ore ſaxifico minas.* (Jamb.) Sen. *ſyn.* Fĕrus ēffĕrus, bārbărus, trŭcŭlēntus, crūdēlis atrox. *v. Crudelis Barbarus.*
ferramenta, orum, żeláżne naczynie.
ferrāmentārius, Kuźnik.
ferramentum bifurcum, Widły 1.
ferrāum, Kuiat.
ferraria officīna, Kuźnia, Ruda 1.
ferrariæ, żeláżne Gory.
ferrarium metallum, żelażna Rudá.
ferrārius, adiect. Kowálſki.
ferrarius, ſubſt. Kuźnik, Kowál.
ferrātĭlis ferratus. żelázny.
ferrea fabrica, Kowálſtwo.
ferreus, żelázny, Nieużyty, Nielucki, Nielutośćiwy. & in Nieprżebudzony.
ferri acies, ferri nucleus, Stal.
Ferrĭcrĕpīna in. Kierat 2. Ferrĭtĕrium Więźienie 3. Ferritĕrus Okowániec.
Ferritrība æ, Ferritribax acis, idem.
ferro armatus, Z żelázem.
ferro cruſtatus, Okowány.
ferro præfigo, circumdo, ſub Okowáć.
ferrūgĭneus, ferrūginus, Zelazny, Rdzáwy, Brunatny, Modry, Drętwiący. Rauchfarb. *Et pinguem tiliam & ferrugineos hyacynthos.* Virg.
ferrūgo, Rdza żeláżna. Eiſenroſt. *Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit.* Virg. *ſyn.* Rubīgo *epith.* atra, ſcabra. ŏbscūra, ŏpāca, pĭcĕa, păllens, pĭcta. *v. Rubigo.*
ferrum, żelazo, Eiſen. *epith.* Dūrum, sŏlĭdum, rĭgĭdum, grăve, ſtrĭdens, fŏrte, mŏrdax, nŏcens, crūdēle, trīſte, rĭgens, ſtrīctum. *ſyn.* ēnsis glădĭus, mūcro. *phr.* ŏbdūctum rūbīgine fĕrrum. īgne rŭbens. Vĕrsānt tĕnāci forcīpe fĕrrum. fĕrrŭm. īntĭma fatĭfĕrorŭpit præcordĭa ferro. Vītam crudeli ābrūmpĕre fĕrro. Sēd fatāle prĭus cădĕret quam īn pĕctŏra fĕrrum. *v. Enſis. & Telum.*
ferrum miſsĭle, pennatum, volucre. ſtrzá-
ferrum vivum, Magnetowáne żelázo, (ła 1.
ferrūmen, Lit, Kitá Mularſka.
ferrumen cæmentorum, Wapno.

ferrūmĭnātio, Lutowánie, Nitowánie.
ferruminātus, Nitowány.
ferrūmĭno, Nituię, Lituię, Spaiam, Utykam.
fertĭlis, Zyzny. Fruchtbar. *Fertilis æstiva Nilus abundat aqua.* Tibul. *syn.* Fœcūndus, fĕrax dīves, ăbūndans, ūber, grăvis, pīnguis, ŏpīmus. *phr* Tēllus dītīssĭma, frugum. Pŏtēns ūbĕre glēbæ frūgum fĕrax. Cĕrĕris. Băcchīque fĕrax. Dătum semen mūlto cūm fænŏre rēddens Dīvĭtĭs ūber agrī. Turgens nŭmĕrōso grāmĭne tēllus, Frĕquēns hērbis, ĕt fērtĭlis ūbĕre cāmpus. *v. Fructuosus*
fertĭlĭtas, żyżność, Płodność. Fruchtbarkeit. *Hosne mihi fructus, hunc fertilitatis honorem* Ovid. *syn.* Fæcūndĭtas, ūbērtas, fĕrācĭtas, ūber, ăbūndāntĭa. *epith.* māgna fēlix, læta ŏpŭlēnta, grāta, spērāta īngens, Cĕrĕālis. *phr.* Tēllūris ālmæ læta sĭnum bĕans. cŏlōnis, quāmvis ăvĭdis, pārēnt Bĕnīgno Prŏvēntu dŏmĭnum, dītat āger. Aūrĕa frūges. Ĭtălĭæ læto dīffūndit cōpia cōrnu. *v. Abundantia.*
fertĭliter, Buyno żyzno,
fertum, Nadziewanego co, Ofiárá 2. 3. & *sub Karmny.*
fertus, *a, um,* Zyzny.

F E R V

Fervat, pro ferveat sub Gora.
fervĕfăcio, Podwarzam, Wzwárzyć. hitzig machen. *Ea ipsa se se patinæ fervefaciunt illico.* Pl.
fervĭdus ferveus Gorący 1. 2. 3. prętki Siedendheiß. *Atque manum pinis flagranti fervidus implet.* Virg. *syn.* Fērvens, ārdens, īgnĕus, æstŭans.
ferventer Gorąco.
ferveo, fērvesco, Wre co 1. 2. Pałam 2. Burzy się 1. 2 Rospalam się, Sypie się 2. Pełno gdźie czego, Gorąco mi, Zágrzewam się. Sieden, heiß seyn. *Fervebit sæpe insulso cœnanda Glyconi.* Perſ. *syn.* Fērvēsco, æstŭo, ēxæstŭo, ārdĕo, būllĭo ēbūllĭo. *phr.* Sūbjēctis īgnĭbus ūnda fērvet, ĕt ēxūltat spūmīsque tŭmēntĭbus ālbet, Pārs călĭdos lătĭces, ĕt ăhēna ūndāntĭa flāmmis ēxpĕdĭunt. ēxūsto claūsus lĭquor īndĭgnātur ăhēno, ĕxūltant æstu lătĭces, fŭrit īntus ātque vis fūmĭdus ātque ālte spūmis ēxūbĕrat āmnis. Nēc jam sē căpit ūnda, vŏlat văpor āter ăd aūras. Nĭmĭo āccēnsis fervōre ēxūbĕrat ūndis.
fĕrūla, Zapáliczká, Rozgá 1. Pátyczká Palmatká szkolna. Birckwurtz. *Et nos ergo manum ferula subduximus, &c.* Juv. *epith* Mĭnāx. trīstis, īnvīsa dūra.
ferula sylvestris, Łoczydło.
ferula Syriaca, Galban drzewko.
fĕrŭlāceus, Zápaliczkowy.
fĕrŭlago, Zapaliczká.
Fervo, fervis. Fervĕre, Gore, Wre co, Palę 2. Gniewam się. 1. Sieden. *Collucere faces. iam fervere littora flammis.* Virg.
fervor, Gorącość, Wrzawá 1. Gorliwość 1. Burzenie 2. Hitz/ Brunst/ Eiffer *- - Mediis, ferporibus acrior instat.* Virg. *syn.* ārdor, æstus, călor. *epith.* Æstīvus, călĭdus, sīccus răpĭdus *per.* Nātūra sūīsmet Ægrōtat mōrbis, nīmĭos ŏbsēssa pēr æstus. Tāntus pēr sȳdĕra fērvor fūndĭtur Flāmmĭfĕris tēllus rădĭis cum ĕxūsta dĕhīscit, Cāndēntīque glŏbo mĕdĭus cŏquit æthĕra fērvor, tūm prīmum sīccis āēr fērvōrĭbus ūstus. Cāndŭit, īncēndĭtque āĕra fērvor æstīvus. *v. Siccitas, Æstus, Æstatis. tempore & calor*
ferus *subst.* Koń.
ferus, *adiect.* Dźiki, Leśny Nieogłaskány, Okrutny, Srogi, Nielucki, Necorány, & *sub Pustynia.* Wild/ grausam. *Gloria Teucrorum, ferus omnia Iupiter argos.* Virg. *syn.* effĕrus, crūdēlis, bārbărus, īmmānis, īmmītis, fĕrox, trŭcŭlēntus. *v. Crudelis.*
ferus osculus, Zdrowiec Bydlęcy.

F E S

fescennina licentia, Weselna piosnká.
fescennini versus, *idem & Paskwil.*
fescennīnus, Frantowski, Sprosny.
Fesinoe. Fest. corr. Fascinoi. priscè pro fascini sub Urzekácz.
fessus, Spracowány, Nabiegałem się 1. Ubiegałem się. Müd/ matt/ krafftloß. *Et statuit fessos fessus & ipse boves.* Prop. *syn* Dēfessus, lāssus, fātīgatus, trāctus, lānguens, lānguĭdus.

festilogium. *B. vox hybrida sed apta, sub Cysio-ianus.* festīnate festinatim, *Spieszno.*
festinanter, *Skwapliwie,* *Spieszno.*
festinātio, *Skwapianie się, Spieszenie się,*
festinato, *Spieszno.*
Festinator Quintil. corr. Festinatio.
festīnātus festinis festinus, *Spieszny.*
festīno. *Spieszę się, przyśpieszam, Skwapiam się, Pilnie co robię, Uwijam się, Gotuię 3.* **Eylen.** *Festinate viri, quæ vos tam sera moratur Segnities?* Virg. *syn.* Prŏpĕro, mātūro, cĕlĕro, vŏlo, ādvŏlo, ēvŏlo, *phr.* Mŏrās rūmpo, pĕllo, tōllo. Hāud mŏra, fēstīnant jūssi, răpĭdīsque fĕrūntur pāssĭbus. Præcĭpĭtare mŏras. Grădum cĕlĕrare, āccĕlĕrāre. ēvŏlat hæc pĕdĭbus, cĕler, ēt pērnīcĭbus ālis ēvŏlat īlla Nŏto cĭtĭūs, vŏlūcrique săgītta. Tĕnŭit mŏra nūlla vŏcātos Nec mŏra, nēc rĕquies. Jussa Dĕæ cĕlĕres pĕrāgunt ŏcyus: ŏmnes Impĕrĭo læti pārent, āc jūssa făcēssūnt. Mātūrāre fŭgam, cĕlĕri pĕde hūmum pūlsāro. Sēgnes mŏras pēllĕre. Iām prŏpĕra, nēc tē vēntūras dīffer in hōras. Haūd mŏra cōntīnŭo mātris præcēpta făcēssit. Sīc īllam fērt īmpĕtus īpse vŏlāntem. ēn āge! sēgnes rūmpe mŏras. Mox sē se ăd līttŏra præceps cōntŭlīt. Quin āge sī quĭd hăbes, in mē mŏra nōn ĕrit ūlla. Iām jām nūlla mŏra ēst, sĕquor, ēt quā dūcĭtis ădsum. Haud mŏra cōntĭnŭo fŭgit īlle pĕr ūndas. Īnde ŭbi clāra, dĕdit sŏnĭtum, tŭba, fīnĭbus ŏmnes Hāud mŏra prŏsĭluēre sŭis. Īnde ălĭi cĕlĕrant cursus, stŭpet īnscĭus īpse Æneas Sīc ăit, ēt dĭcto cĭtĭus tŭmĭda æquŏra plācat. Vīx sūmmo vēstīgia pūlvĕre signat. Tārdĭus ē sūmmo dēcūrrunt flūmĭna mōnte. *v. Curro.*
Festissimus, *Uroczysty.*
festūca, *źdźiebło,* *Owiesek.* *Laska* 4.
festīve, *żartownie,* *Dobrze* 2.
festīvissĭme festiviter. *Uciesznie.*
festīvitas, *żart* 3. *żartowność,* *Wesołość.*
festivus, *żartowny, uciesżny, wesoły* 2. *Piękny.* **Lieblich / frolich.** *Ardua festino pulsemus sidera cantu.* Text. *syn.* Lĕpĭdus, făcētus urbanus, lætus, jŏcosus, hĭlăris.
festra, *Okno.*

festūcarius, *sub.* *Laska* 4.
festum festus dies, *Swięto* 1. **Ein Fest/Feyertag.** *epith.* īnsīgne sŏlēnne. ānnŭum, lætum. *phr.* Dĭes Fēstus. fēstīva dĭes, Fēsta lūx, ānnŭa sŏlennĭa Sacra lūx. Sŏlēnnĭa sacra. Fēsta dĭes ānno rĕdĕunte rĕsurgit. ānnŭa jām fēstis vēnērunt sacra dĭēbus. Sŏl fēstam lūcem rĕdūxit, rĕtŭlīt. Lūce sacra rēquĭēscat hŭmus. rĕquĭescat ărātor, ĕt grăve sūspēnso vŏmĕre cēsset ŏpus. Pŏplĭtĭbus flēxis rĕcŏlent sŏlēnnĭa fēsta. Fēstīvum cĕlēbrāre dĭem. Īpsa dĭes ăgĭtat fēstōs īllūxit fēstīva dĭes. Sālve fēsta dĭes, mĕlĭorque rĕvērtĕre sēmper. Dēlubra Dĕum fēsta vēlāre frōnde ānnŭa sŏlvāmus Mūsis sŏlēnnĭa nōstris. Sacra dĭe pĕrăgenda săcra. Fēstum cĕlēbrāre Săcērdos jūsserat. Dūm fēstas pĕrăgunt lūces. Iūdæis ădĕrant sŏlēnnia Pāschæ.
festus *Wesoły* 1. 2. *Odświetny, Uroczysty.*

E F T

fēta, *Cielna, Maciorka, Prośna, Brzemienna.*
fētiālis, *idem* fecialis.
fetifer, fetificus fetosus, *Płodny.*
fēto, *as,* *Rodzę, Płodzę Lęgą się.*
fetuōsus, sub. Cielna.
fētifico, *Rodzę, Płodzę, Lęgą się.*
fētūra, *Płodzenie, Niesienie, Noszenie, w żywocie* Przypłodek.
fētus, *a um, Obrodźiły, pełen,* Kotna.
fētus, *us,* *Płod* 1. 2. *Noszenie w żywocie, Rodzenie. Urodzay dźieci* 5.
fetus arboreus, fetus, arborum, *Owoc drzewny;* fetus gallīnæ, *Jaie.*
feudalia bona, B. sub Mańſtwo.
feudatarius, B. sub Man.
feudum, B. Lenne prawo, Mańſtwo 2.
fex idem fax.

F I

fi verbum, Bądź 1. fiat. *Daymy to.*
Fiber *substant: Bobr.* **Ein Biber.** *Enatat intento præda fiber avius hoste.* Sil.
fiber, *adiect.* *Ostatni.*

fibra

fibra, Żyłá 13. Ein Bord am Wasser. *An quia non fibris ovium ergennaque inbente* Perf. *epith.* Vītālis, tĕnĕra, spīrans, ārcāna, tĕnŭis, ŏccūlta.
fibræ, *Kosmáciny, Wnętrżności gorne.*
fibræ, arborum, herbarum &c. *Włókno.*
fibratus, *Kosmaty, łupiniasty, Słoiowate 1.*
fibrīnus, *Bobrowy.*
fibula, *Haft, Háftka, przęcká, Kolcá u szaty Szpilká 2. Kobyłká u pętlic, Szpigá. Ankrá Wić, Zworá, & sub. Pętlicá.* Ein Rinck / Heff lein. *Arcu purpuream subnectit fibula vestem.* Virg. *epith.* Rāsilis mōrdax, ĕbūrnĕa, aūrĕa, ārgēntĕa fĕrrĕa, ænĕa, dūra tĕnax, cūrva, ădūnca. *phr.* Sūmmam mŏrdēbat fībŭla vēstem. Strīngīt ĕbūrnĕa vēstem fībŭla. Lātĕrum, Jūnctūras fībŭla mōrdet. Nīmĭo jŭvat aūrĕa mōrsu fībŭla tŏrto. Mōrdax dēnte vŏrat Tūnĭcæ mŏrdācĭa vīncla rĕlāxat.
fibŭlatio, *Ankrowánie,* Wiązánie 2.
fibulatorius, *Kolcá máiący. sub Kolca u száty.*
fibulo, *Spinam.*

FIC

ficāria fici arbor ficulnea, *Figá 1.*
ficārius, *Figowy*
ficatio, *Szyszká w ćiele.*
ficēdŭla, *Figoiadká.* Ein Schnepff (*Avis, quæ ficuum esu pinguescit*) *Epith.* Vĭrĭdis. cērĕa nătans, pinguis.
ficedulensis *ibidem Przekupień figoiadek.*
ficeŏla, *Figowy pal,* ficētnm, *Figowy sad.*
ficitas, *Fig obrodzenie,* fibĭtor, *oris. Figownik.* ficolea, *Pal.*
ficōsus, *sub Szyszká 3.*
fictè, *Zmyślnie, Nieszczerze.*
fictile, *is subst. Garnczarska robota.*
fictĭlis, *Gliniány,* Auß Leym gemacht. *Fictilibus crevere Diis hæc aurea templa.* P.
fictio, fictūra *Zmyślanie 1, Formowánie.*
fictitius fictus, *Zmyślony.* Erdicht. *syn.* Fīctus, Mīctus, sĭmŭlātus.
fictor, *Zmyślacz, Formierz, Snycerz 1.*
fictrix, *Baba 4.* ficulnea, ficulns, *Figa 1.*
ficus, *ci & us f. Figa 1. 2.* Ein Feyg / Feygenbaum. *Cum me ficus alat, cum pascet dulcibis uvis.* M. *epith.* Pĭnguis, vĭrēscens, lāctĕa, mūnĭfĭca, nĕctărĕa, dūlcis, suāvis fœcūnda, mŏllis tĕnĕra *phr.* Băccis cærŭla, fæcūnda ĕst prŏpe lābentes cōnsita ficus. āquas āt tĭbi dum lāctens hærēbat in ārbore ficus.
ficus Ægyptia, *Figomorwá.*
ficus arida, Livia, *Figa, 7.*
fidei commissarius subſtant. Powierzoną rzecz Przyimuiący, Ekzekutor.
fidei commissarius adiect. sub Powierzona rzecz.
fidei commissum, Powierzenie, *Pokład 1. Odkazánego co, Powierzona rzecz 2.*
fidei commissus, Powierzony sub Powierzona rzecz 2.
fide jŭbeo. fideiubeo, Ręczę.
fidejussio. Ręczenie, *Rękoiemstwo,*
fidejussor. Rękoymia, *Kmotr.*
fidejussorius, Rękoiemski.
fidēle *sub* fidēliter, *Wiernie.*
fidēlia, *Bania 1. Dzban 2.* Ein lędner Krug. *Respondet viridi non cocta fidelia limo.* Perf. *epith.* Cŏcta, cŏctilis lūtĕa.
fidelia cōngialis, *Gárniec 4.*
fidēlis *adiect. Wierny, Pewny.* Getrew. *Parca tenax veri seu nata fidelibus horis.* Perf. *syn.* Fīdus ămīcus. *phr.* Fāllĕre nēscius. Fĭdĕi tĕnax, mĕmor Fĭde cōnspĭcŭus, īnsīgnis, spēctātus, īnclytus, īllūstris, cōnstans. Pēctŏra nēscia fraūdum, mēntīri nēscia īgnārā fāllēndi. Cūjus fĭdus mūltis spēctata pĕrīclis Cērta manet. Quī mūtāre fĭdem nēscit. Quī fāllĕre nēscit ămīcos. Cūjus īncŏncŭssa fĭdes nŏn cēdit ŏrēsti. Quī fĭdem gĕssisse cădūcam mŏrte măgis tĭmet. Thēsĕa pēctŏra jūncta fĭde. *v. Constans.*
fidelis, *subſtant. Wiernek Máń.*

fideli-

fidelitas, *Wierność. Máńſtwo.*
fideliter, *Wiernie.* **Treulich.** *Non retinent patula commiſſa fideliter aures.* Hor.
fidenter, *Beſpiecznie, śmiele.* 1.
fidentia, *Ufanie.*
fides, *ei*, *Wiárá.* 1. 2. 3. 4. *Kredens, Páſzport, Ubeſpieczenie. Wiernosć. Prawdá, Sumnienie dobre, ſlub.* 3. *Obroná. Máńſtwo.* **Treu/ Glaub.** *Cana fides & Veſta, Remo cum fratre Quirinus.* Virg. *ſyn:* Fīdūcĭa. *epith.* Chāra, sāncta, pĭa, pūra, sŏlĭda, ĭmpŏllūta, jūrāta, pācta, rēcta, sŏcĭālis, ĭntācta, ĭntĕmĕrāta, rēlĭgĭōsa, fīrmāta, sīncēra, ĭncŏrrūpta, ĭngĕnŭa, sŏcĭa, ūnănĭmis, stăbĭlis, ĭmmōta, pĕrēnnis, ĭnvĭŏlāta. *phr.* Fĭdes lōngos ĭntĕmĕrāta pĕr ānnos. Nūlla fides rēgni sŏcĭis. Sērvābo pāctam tĕmpus ĭn ŏmne fĭdem. Pūram nōn tĕmĕrāre fĭdem. Nūlla fĭdes pĭĕtāsque vĭris quī cāstra sĕquūntur. Ēt stĕtit ād fīnem lōnga tĕnāxque fĭdes. Rēctus ămor, pĭĕtas ĭntĕmĕrata fĭdes. Sīncēra fĭdes tōt jām cĕlebrata pĕr ānnos. Cāstam sērvāre fĭdem. Fīrmatam vĭŏlāre fĭdem. Gĕstāre pĕctŏra jūrātam fāllĕre dŏcta fĭdem. Sī qua ēst fīdūcĭa sōrti. Vītæ nōn ēst fīdūcĭa nŏstræ. Cērta sătis. Hūmānis quæ sīt fīdūcĭa rĕbus ādmŏnet. Nūlla ēst fīdūcĭa cāpto, ā tē sērvāta ēst sēmper hŏnēsta fĭdes. Dēcēpit vānæ fīdūcĭa fōrmæ. *v. Fido & fedelis.*
fides curiæ, *Paſzport.*
fides penes auctores ſit, fides auctores appellet, *Wierz kto chce.*
fides publica, *Gleyt, Paſzport.*
fides, *is*, *Struna* 3. *Lutnia, Skrzypice* 1. 2. *Inſtrument muzyczny.*
fidicen, fidicinius fidicinus, *Muzyk ná ſtronach Skrzypek*, **ein Saiten-Spieler.** *Romanæ fidicen lyræ.* (Glyconic.) Hor. *ſyn.* Lȳrĭcen, cĭthărĭsta. *epith.* Dōctus, sōlers, pĕrītus, īnsīgnis. *phr.* Fīdĭbus plēctrōque pŏtens. Nērvos pūlsāre pĕrītus, *v. Citharœdus.*
fidicina, ſub *Muzyk ná ſtronach.*
fidicula, *Skrzypice* 2.
fidiculæ, *Probá. Naczynie.*
fido, *Ufam* 1. 2. **Trauen/ glauben.** *Fidite ne pedibus, ferro rumpenda per hoſtes:* Virg. *ſyn:* Cōnfīdo, fĭdem hăbĕo, crēdo. *phr.* Cōrpŏre prīmævo fīdis. Nūnquam rēbus crēdĕre lætis, Nē dūbĭtes, ădsītque tŭæ fīdūcĭa fōrmæ. Dēsĭnat ēlātis quīsquam cōnfīdĕre rēbus. Crēdĭdĭmus, blāndis, quōrum tĭbi cōpia vērbis. āfflīctis cōnfīdĕre rēbus *v. Fiducia.*
fiducia, *Ufanie, Nádzieiá, śmiáłość* 2. *Ufność Pokład* 1. *Zaſtawá* 1. 2. *Wyderek*, **Zuversicht.** *Tantane vos generis tenuit fiducia veſtri?* Virg. *ſyn:* Cōnfīdēntĭa, aūdācĭa, aūsus *vel* fĭdēlĭtas *epith.* Aūdax, sūpērba, fīrma, cērta, cōnstans, īntrĕpĭda, īmmōta, tĕmĕrārĭa, fāllax. *phr:* Mēndax fīdūcĭa famæ. Quæ ſit fiducia capto in vŏlŭcri tĕnŭis fiducia cūrsu. Dēcēpit vānæ fīdūcĭa fōrmæ. Aūdāci cēssit fīdūcĭa Tūrno. Spēsque aūdaxque, ūna mĕtus ēt fīdūcĭa pāllens. ōmnis spēs Dănăum ēt cœpti fīdūcĭa bēlli. Pāllădis aūxĭlĭo sēmper stĕtit. *v. Audacia, Spes, Fides.*
Fiducialiter, *Ufaiąc.*
fiduciaria res, *Powierzona rzecz* 2.
fiduciaria mancipatio, venditio, *Wyderek.*
fiduciariam poſſeſsionem do, *Widerkiem daię.*
fīdūciārius, *adject.* *Wyderkowy, Zaſtowny, Zmyślony.*
fiduciarius, *ſubſtant.* *Pokładnik. Powierzona rzecz przyimuiący, Wyderkownik.*
fīdus, *fiduſtus*, *Wierny.* **Treu/ ſicher.** *Fortunata domus, modo ſit tibi fidus amicus.* P. *ſyn.* Fĭdēlis. *V. Fidelis.*

F I G

Figlīna figulīna, *Gárnczarſki wárſtat.*
figlīnam exerceo, *Garnce robię.*
figlīnum, *ſubſtant.* *Gárnczárſká robota.*
figlīnus figularis figulinus, *Garnczarſki.*
figmentum, *Wymyſł* 1. *Stworzenie, Báłwan* 1. **Eine erdichtete Sache.** *ſyn:* Fābŭla, cŏmmēntum. *V. Fabula.*
figo, *Utykam* 3. *Wtykam, Wbiiam* 1. *Przybiiam* 1. *Zawieſzam* 2. *Szyię* 2. *Zátykam* **Anheffen. Item/ verwunden.** *Oſcula & in collo figere dente notas* Tib. *ſyn:* āffīgo, dēfīgo, īnfīgo, præfīgo, cōnfīgo, *vel* fĕrĭo, vūlnĕro, *vel* īmmītto, plānto, cōndo, fŏdĭo. *Metaph.*

Fīrmo,

Firmo. rŏbŏro, stătŭo, phr. Scŏpŭlŏque infixit ăcūto, in hŏstis præfigunt căpĭta. Hæret lătĕri lēthālis ărŭndo. Stăt fīxa ănĭmo sēntĕntĭa.
figo clavis, Zwieram 5.
fĭgŭlus, Gárncarz. Ein Hafner. Sicaniæ figulo sunt genitore satus. Auson. syn. Fictor, ărgillæ fabrĭcātor, tēstārŭm ŏpĭfex. phr. Fōrmat hŭmum mănĭbus. Signa făcĭtquĕ lŭto. Tēstāmque pĕrĭtus ē mōlli fīnxīsse lūto. Fĭctĭle fĭgŭlīnum, fĭglīnum, lŭtĕum ŏpus, sĭmŭlāchra ărgīllācĕa fingĕre dŏctus. V. Artifex.
fĭgūra, Kształt, Mędel 1. Postáć Podobieństwo 3. Zámiána ſłow. Figur/ Gestalt/ Form. Inde figurarum positas fine pulvere formas. Luc. syn. Fōrma, spĕcĭes, ĭmāgo, făcĭes. epith. Rēcta, vărĭa cērta, ăptă, (cērĕa.
figuræ ligneolæ, Łątki kuglarskie
Figuranter, figuratè, Niewłáśnie.
figuratio, Formowánie.
fĭgūrātus, Zámieniony, Niewłáſny.
fĭgūro, Formuię, Tworzę, Leię obrazy. Biię pieniądze. Gestalten/ bilden. O te nerum pueri balbumque! Poëta figurat. Hor. syn. Fōrmo, fingo ēffĭngo, cŏmpōno, quădro. phr. Fĭgūris sĭgno, dēscrībo. Fĭgūras dūco trăho, ēffĭngō, ēxprĭmo.
fila neta n. Przędza.
filamen, filamentum, Binda.
filamenta, orum, Niciáne rzeczy. sub Nić.
filatim, Po nići, filectum, Páprocina.
filex, Paproć.
fĭlĭa, Corká. Eine Tochter. Quid tibi filiolus, vel filia nascitur ex me. Juv. syn. Nāta, sŏbŏles prōles. epith. Pūlchra. vĕnūsta, vĕrēcūnda, pŭdīca, nūbĭlis, căsta. Phr. Sŭpĕrans rĕlĭquas fōrma præstānte pŭēllas. Cūjus Pūrpŭrĕas vincunt ōra cŏlōre rosas. Hăbens pū pŭrĕis æmŭla labra rōsis. Cūi făcĭes nĭvĕo pulchra cŏlōre nĭtet. Iām mātūra vĭro, jām plēnis nūbĭlis ānnis.
fĭlĭālis, Synowſki. filiatio, Synoſtwo.
fĭlĭcātus, Paprocią ryty sub May. 1.
filico, onis, Nikczemnik.
fĭlĭctum, Páprocina, fĭlĭcŭla, Paproćká.
fĭlĭŏla, Coreczká.
fĭlĭus, Syn, fĭlĭŏlus fĭlĭaster, Synaczek. Ein Sohn. Luserat in campo fortuna filius omnes. Hor. syn. Natus, prōles, sŏbŏles, prŏgĕnĭes, pŭer, sātus, crĕātus, gĕnĭtus, sānguis. epith. vĕnūstus, ingĕnŭus, blāndus, suāvis, phr. Māscŭla prōles. Părēntis spēs, ădjūmēntum, sōlāmen. Cūrārum ēt sēnĭi dūlce lĕvāmen. Spēs fīrma părēntis. Sĕcli pīgnŏra chāra tŏri. Fīlĭus hūic fāto Dīvum prōlēsque vĭrilis Nūlla fŭit.
filipendula B. Kropidło źiele.
filo (à filum sextus casus) pendet. Ná łyczku
filo, as, Przędę 1.
fīlum, Nić. Strona 3. Drot, Bindá 1. Linia 2. Kształt, Twarzy kształt. Faden. Omnia sunt hominum tenui pendentia filo. Ovid syn. Stāmen, līnum, fĭli stāmen. epith. tēxtĭle. Phr. Tĕrĕti dēdūcit stāmĭna filo, āc quicquid lĕvĭbus fĭlis cōnnēctit ēt aūro. Dēdūcit ărānĕa fīlum. Dēdūcens pōllĭce fīlum. v. Neo.
filum arborum, Włokno.
fimbria, Kray, ſzáty. Brámá 2. Strzepki Saum/ Beläge/ Verbremung. syn. Lăcĭnĭa, īnstĭta, līmbus, vēstis, ōra. phr. ēt cĭrcŭmtēxtum crŏcĕo vēlāmen ăcāntho. Quām plūrĭma cĭrcum Pūrpŭra Mæāndro duplĭci Mĕlĭbæa cŭcŭrrit.
fimbriātus, Nárzynány, Bramowány, Brzeżysty, fimētum. Gnoiewiſko.
fĭnālis, Końcowy, Gránicżny.
fimus, fimum, Gnoy 1. 2. Mist/ Koth. Ne saturare fimo pingui pudeas solas, &c. Virg. syn. Lūtum cænum, stērcus, epith. ăbjēctus, pūtris, vīlis phr. īmmūndus pŭlvis, cĭnis, ārĭda, tāntum. v. Stercoro.
fimum ovillum, Owcze bobki.
findo, Szczepam, Spalten. Finditur incertum studia in contraria vulgus. Virg. syn. Dīffīndo, scīndo, prŏscīndo, sĕco, dīvĭdo. Phr. Partes ŭbi vĭa fīndit ĭn āmbas. Fīndĭtur in sŏlĭdum cŭnĕis vĭa. Părĭes tĕnŭi rīma fissus. vi. Scindo.

findor, *Padam się. fines, bi Granicá,*

fingo, *Zmyślam* 1. 2. *Formuię, Roie* 2. *Garce robię.* **Erdichten.** *Fingeris ad rectum & per te sapis. hoc tibi dictum,* Juv. *syn.* effingo. *vel* simulo, dissimulo, *vel* creo, formo, efformo, informo, *vel* excogito, *vel* imitor, exprimo.

finio, *Kończę* 1. *Dokonywam, Otrzesam* 1. *Ustáie co, Umieram* 1. *Opisuię* 1. **Enden/ beschliessen.** *Si bellum finire manu si pellere Teucros.* Virg. *syn.* Conficio, perficio, absolvo, concludo, finem facio, do, pono, impono, *vel* limito, termino, *phr.* Finem dedit ore loquendi, optatam contingere metam, portum. Non vestra capit discordia finem posuisse labori gaudet. Ventum ad supremum est. Facere modum. Ad finem perducere. Summam, extremam manum operi addere, adhibere, afferre, admovere. Prima mei pars est exacta laboris. Dirimere sanguine bellum annus, exit emeritis cursibus. Contigimus portum quo mihi cursus erat. Pierides cœptis addite summa meis. Curis imponere finem. Dulcibus optatam verbis imponere metam. Hoc opus exegi monumentum ære perennius. *v. Finis.*

finis, *m. & f. Koniec* 1. 2. *Granica.* **Das End/ Beschluss.** *Nullane finis erit nostro concessa dolori?* Prop *syn.* exitus, terminus, meta limes, *vel* eventus, successus, effectus. *phr.* Hic finis Priami fatorum, hic exitus illum sorte tulit. cœptis supremam impone manum extremo sub fine laborum. Quis scelerum modus est? Quem dat finem. Rex magne laborum? Exitus acta probat. Finis adest, et jam finis erat. *v. Finio.*

finite, *Pomiernie.*

finitimus, *O granicę mieszkaiący.* **Anstossend/ angränzend** *Hic ego finitimis quamvis circumsonor armis.* Ovid. *syn.* Vicinus, propinquus, proximus.

finitio, *Dokonanie, Opisanie.*

finitor, *Dokończyciel, Okreśiciel, Gránicznik, Mierniczy* 1. *Kray świát, okiem obiegtny.*

finitus, *Okreslony,* **Geendet.** *Scriptus es in tergo. nec dum finitus Orestes.* Hor.

finium regundorum *vel* regendorum præfectus, arbiter. *Komisarz, Podkomorzy ziemski.*

fio, *Staię się, stánąć u práwa;* & *sub Podźiewam, Wyrzucam* 5. **Gemacht werden.** *Omnia jam fient, fieri quæ posse negabam.* Ovid.

fircus, pro hircus, sub Kącik w oku.

firmamen, *Utwierdzenie,* **Veste/ Stärcke.** *Porrigitur radix longi firmamine trunci,* Ovid.

firmamentum *idem & Grunt* 4. & *sub Rama* 2. **Grundfeste/ oder Firmament des Himmels.**

firmamentum, *in Genesi & Psalmis pro cœlo aliqui aerem intelligunt, alii extensionem.*

firmator, *Potwierdźiciel.*

firmiter, firme, *Mocno Stale,* **Festiglich.** *Fluctibus à ventisque adversis firmiter essent. L.*

firmo, *Utwierdzam, Pokrzepiam* 1. & *sub Przysięgam* 1. **Befestigen / Bestätigen.** *Hinc ubi iam firmata virum te fecerit ætas.* Virg. *syn.* Roboro, corroboro, confirmo, stabilio, munio.

firmus, *Mocny. Stały, Trwáły* 1. 2. *Pośilny, Opátrzony.* **Beständig/ fest.** *Non hydra secto corpore firmior.* (Alcaic.) Hor. *syn.* Constans, immotus, immobilis, certus, stabilis fixus *v. Constans.*

FIS

Fiscalis, *Skárbowy.*

fiscarius, *Podskárbi, Náymacz* ...

fiscella, *Koszałká, Ogłowka.*

fiscellum, fiscellus, *Koszyk.*

fiscellus, Łakotliwy.

fiscina *Kosz* 1. *Koszałka, Koszyk,* **Ein Kleiner Korb.** *Pressaque flammeola rumpatur fiscina calthâ.* Col. *syn.* Fiscella, fiscellum, *Dimin.* cista, cistula, canistrum, calathus. *epith.* Viminea, fragilis, tenuis, textilis. *phr.* Vas lento, vimine textum. Viridi fiscellam texit hibisco. fiscella levi detecta est vimine junci. Contextaque cannis Fiscina.

Fiscina lixivia fiscus lineus, *Łuznik.*
Fiscus, Koszyk, Cedziworek, Skarb 5.
Fiscus vimineus, *idem & Kosz. do cádzenia.*
Fissiculatio, sub Rozbieram 2.
Fissiculatus, *Rospádły.*
Fissiculo, Karbuie, Porzę 2. Rozbieram.
Fissitulor, Podam się.
Fissile lignum, *Szczepá.*
fissilis, *Łupny,* Leicht zu spalten. *Nam primum cuneis scindebant fissile lignum.* Virg.
Fissio, *Łupánie Szczepanie, Rozbiiánie.*
fissum fissura fissus, us, *Rospádlina 1.*
fissus, sa, *Rospádły Rosszczepiony.*
fisus, *Dufaiący.* Wohl vertraut. *Sæpe hac qui fisus victor ab hoste redit.* Nov. *syn.* Fidens, confisus.
fistuca, *Bábá 5. Klepádło, Szláchtáwá.*
fistucatio, *Ubiiánie.*
fistuco, *as, idem, Ubiiam ziemię.*
fistula, *Piszczałká, Fletnia, Fistula 1. Dziurki 3. Rurá wodna. ćieczenie 6.* Wr. cher: Ein Pfeiff Pfeiff. *Quem mea carminibus meruisse fistula caprum.* Virg. *syn.* avena, calamus, tibia, arundo, canna, cicuta, buxus *epith.* arguta. rustica, dulcis suavis, cava, levis, tinnula, rauca, stridens, indocta, blanda, garrula, agrestis jucunda, grata, amœna læta, sylvestris. *phr.* Fistula disparibus septem compacta cicutis. Septem cecinit fistula blanda modos. Suadetque leves cava fistula blanda modos. Suadetque leves cava fistula somnos. Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. Tu calamos inflare leves, ego dicere versus argutis dulce sonat calamis. Garrula sylvestri fistula sacra Deo, fistula sylvestrem non cessans fundere vocem, Solamenque mali de collo fistula pendet. Sic rustica quondam fistula disparibus paulatim surgit avenis. Sylvestrem tenui musam meditaris avena. Me Sylvanus amat, dociles mihi donat avenas, Calamos labris inflare sonoros, Pan primus calamos cera conjungere plures instituit. v. Chelys.
fistula farraria, *sub Stąpor.*

fistula pastoritia, *Kszyk.*
fistula visoria, *Rura 2.*
fistularis, *Piszczałkowy, Dziurkowáty.*
fistularis calamus, *Trzćina do Piszczałek,* *Fistularis versus Diomedi. Rob. Constantin. Junio quasi Gradatus. Scalaris. Rhopalius idem infra.*
fistulator, *Piszczek 1. Strzelec 2.*
fistulatorius Surmáczy.
fistulatoria ars Surmactwo.
fistulatus, fistulosus. *Dziurkowáty.*
fistulo, as, *Dziuráwieię.*
Fitilla, Kaszá dźiecinna.
Fixula. Szpągá.
fixus, *Mocny 3. Nieodmienny.*

FLAB

Flabellifera, Służebnica.
flabellum, *Ogánka 2. Wachlarz.* Wadel, Wedel. *Profuit in tenui ventos movisse flabello.* Ovid. *Et modo Pavonis caudæ flabella superbæ* Prop.
flabilis, *Dmuchnieniem ruchomy, Oddechowy.*
flabrum, *Wiatr 1. Powiewánie, Dęcie 1.* Wehung der Winde. *Lenibus horrescunt flabris, fumumque sonant.* V. *syn.* Flamen, flatus. aura; ventus, *vel* flabellum. *epith.* ventosum pictum decorum, fœmineum, animosum, procax petulans *phr.* Profuit et tenui ventos movisse flabello. Quæ tenet in nivea flabra decora manu. ut movit crines ventoso: Cælia flabro, *v. ventus & Ventilo*
flabrum sylvifragum, *Szum.*
flacceo, flaccesco, *Słabieię, Miękczeię, Gniię.*
flaccidus, *Słaby, Nie tęgi, Obwisły, Klápouchy*
flaccus. *Wielgouchy, Klapouchy, Nietęgi.* *Flaces, Plin. corr. Fraces*

FLA

Flagellatio, Biczowánie.
flagello, *Mloce, Biczuię, Trzymam co skąpo & sub Drożę.* Geisseln mit Ruthen hauen. *Lumina sideribus certent, mollesque flagel*

flagellant. syn. Cædo, percutio, verbero. *phr.* Flagellis, virgis, verberibus cædo, tundo, contundo, lacero, flagello equos excito, stimulo, urget enim stimulis auriga cruentis. Sontes ultrix accincta flagello Tisiphone quatit. *Mars* furit, et durum quatiens Bellona flagellum Terribili furiæ insonuere flagello. Nec dura timebis Flagra pati illi instant verbere torto. Flagris et verbere cædere. Verberibus cæduntur terga nefandis. Sic tibi de furiis scindas latus una flagello. *v. flagellum.*

Flagellum, *Rozga 1. Wierzchołek, Bicz, & sub Tępy, Dyscyplina.* **Ein Geissel. Peitsche.** *Continuo fontes ultrix accincta flagello* Virg. *syn.* Flagrum, verber, virga, lorum, frutica. *epith.* atrum, horrisonum, grave, dirum, vulnificum, horrendum, sanguineum, minax, vindex, acerbum, furiale, nodosum, metuendum, cruentatum resonans, immite, *phr.* Sanguineum veluti quatiens Bellona flagellum. Viscera vulnificis standem contuta flagellis. Nudat et attroci proscindit terga flagello. Nec dura timebis Flagra pati. terribili furiæ insonuero flagello.

Flagellum, Polypi, *sub Czaski.*

Flagellum vitis, *Latorośl winna.*

Flagitator, *Wyciągacz, Pożyczalnik 1.*

Flagitarius, *Ostawiony, Sodomczyk.*

Flagitiose Flagitiosissime, *Psotliwy, Zelżywie, niecnotliwie. Vide & Skrzypam 1.*

Flagitiosus, *Sprosny, Psotliwy, niecnotliwy, Niestuszny.* **Bubisch/ voll Schelmerey.**

Flagitium, *Niecnota, Nierząd 3. Niesława Psota, Grzech wielki, Zelżywość, sprosność, Upominanie się.* **Laster Büsserhat** *Possis & in tanto Vivere flagitio.* Prop. *syn.* Scelus, crimen. *epith.* Detestabile, turpe, inauditum, infandum. *v. Crimen.*

Flagito, *Upominam się, Nalegam, Potrzebuię Wołam 4. 5. Ostawiam, Pożywam 1, Namawiać na nierząd* **Etwas/ erbitten.** *Flagitat in morsu refici, quin omnia malit.* Hor. *syn.* Peto, postulo, posco, exposco, precor. *v. Precor.*

Flagrans, *Gorący 1. 2. 4.*

Flagrantia, *Gorliwość, 1. Zapalenie 2. Pałánie.* Flagrator. *Dyscyplinant.*

Flagro, *onis, Smagániec.*

Flagriciba, Flagritriba, idem.

Flagro, *as. Pałam 2. Corę, Wre to,* **Brennen.** --- *Trepidare metu, crinemque flagrantem.* Virg. *syn.* Deflagro, ardeo, exardeo, incendor. *v. Ardeo Incendium.*

Flagrum, *Rozgá 1. Bicz.* **Ein Ruhte.** *Ad sua domitos deduxit flagra Quirites.* Juv. *Exposuit sua membra flagris.* (Dactil.) Damas, *vel Flagellans*

Flam, *n. Dęcie 1.* Wiátr *1.* **Wind/ Blasung** *-&- rapido terram cum flammine portant* Virg. *syn.* Ventus, flatus, spiritus *epith.* Spirans, rapidum, incertum, sonorum, lene. *v. Ventus.*

Flamen, *m. sub Kapłan.*

Flammeum, *Podwiká.*

Flaminia, Flaminica, *sub Kapałn.*

Flaminium, Flaminius, *ibidem.*

Flamma, *Płomień 1. Chciwość.* **Flamm.** *syn.* ignis, fax, Vulcanus *epith.* crepitans, acris, ignea, volans, velox, viva, rogalis, lucens, rosea, micans, radians, clara coruscans, agilis, rapax, impia, lucida, ardens, exardens, Ætnæa, ignita, comans mobilis, sequax, fulgens, audax, populatrix vastatrix, fera, stridula, crudelis *phr.* exuperant flammæ, Corripuit, tremulis altaria flammis ignis edax. Flamma propiore calesco. *Mænia* collucent flammis. Lucet via longo ordine flammarum, et late discriminat agro, ignea tempestas, flammisque sonantibus. *Surgit* in immensum, geminatis ignibus atrox Flamma rogum. accensoque rogo stridula flamma micat. *vel. Ignis Incendium.*

FLAM

Flammans, Flammator, *Płomienisty Pałáiący.* Flammea viola, *Firletká 1.*

Flammeolum, *Podwiká, żołty rąbek.*

Flammeolus, *żołtoczerwony.*

Flammesco. *Rospalam się,* **hitzig/ feurig werden.** *syn.* ignesco, accendor, incendor

dor, inflammor. *phr.* Flammas concipio fumo. Flammis corripior.

Flammeum, *żołty rąbek, an Podwika.*

Flammeus, *Płomięnisty. żołtoczerwony, żołty.* Feurig/ glüend. --- *Se facies aperit tum flammea torquens.* Virg. *syn.* Flammatus. ignitus igneus, accensus, urens, flammivomus, flammifer, flagrans.

Flammifer, Flammidus Flammigena, *idem* Flammenträger. *Flammiferis implent pedibus que &c.* Ovid.

Flammigero. Gelli. potius Flammigo. Gorę, Płomień wydáie.

Flammis corripi, cremari, *Wspłonąć.*

Elammis, *idis f. Złotnik robaczek.*

Flammivomus, *Płomięnisty,* Feuerspeyend. *Flammivomo, sub sole iacet, &c.* Arator.

Flamino, *as, Płomięń wydáię, Rospalam, Podudzam.*

Flammula. *Płomyk sub Płomień, Brát z śiostrą, Przyszczęniec źiele.*

Flammula item seu flamula, æ. & flammulum, li & flammula, orum. interdum simplici m interdum geminato est signum militare, Imperatori prælatum domi belliq; Vegeti, Lipsi. Gretser.

Flatilis, *Dmuchány,* *Flato as Nádymam 2.*

Flator, *Surmacz, Trębácz.*

Flator æris, *Mośiądzem robiący.*

Flatu impellere, *Wdmuchnąć.*

flatura, *Dęćie 1. Ziewánie.*

flatum ventris emittere, *Wiátru przyrodzonego upuśćić.*

Flaturarius, Zlewacz kruszcow.

flatus, *ti Dmuchany.*

flatus, *us* Wiátr 1. *Wiátr w żołądku, Dęćie 1. Wionięnie, Powięwánie, Pychá.* Wind/ Blasung. --- *Hybernis parcebant flatibus Euri,* Virg. *v. Flamen, Ventus.*

flavus flavens flavidus, *Płowy żołtawy,* Gelb. *Et crines flavos, & membra decora juventa* Virg. *syn.* Rutilus, croceus, luteus, flavens, aureus..

flavesco, flaveo, *Płowieię więdnę.* Gelb werden. *Paulatim molli flavescet campus arista* Virg. *syn.* Flaveo. *phr.* Flavum colorem induo. contraho, sumo.

Flavissæ, *Pieczary, Skarb 1.*

FLE

Flebile, Flebiliter, *Płaczliwie,*

Flebilis, *Płáczliwy 2. Záłosny, Opłákány. Smętny.* Beweynlich. *Nec jaceam clausam flebilis ante domum.* Tib.

Flecto, *Náginam, Klękam 1. Namawiam Mijam co,* Biegen/flechten. *Iuppiter omnipotens precibus si flecteris ullis.* Virg. *syn.* inflecto, torqueo, contorqueo, curvo, *vel* placo mitigo, moveo. *sr, Curvo.*

Flecto iter, *Udáię się gdźie.*

Flegmina, *n. plur. Oćiekłość, żyłá oćiekła.*

Flemina, *n. plur. idem & Nádęćie. Item sub Oćieka co. & sub Napuchło. sub Ochwaćić.*

Fleo, *Płaczę.* Weynen. *Flebat & abductas, Tityrus ager oves,* M. *syn.* Defleo, lugeo, lachrymor, lamentor, queror, conqueror, doleo, gemo, suspiro. *phr.* Fletus fundo, cieo, duco. Quid luges, imoque trahis de pectore questus? Longis singultibus ilia pulsat. Quis talia fando, Temperet à lachrymis in amaros lumina fletus. Solvit expletur lachrymis, egeriturque dolor. *v. Lachryma.*

Fletus, *us, Płacz.* Das Weynen. *Et tremulus mæstis orietur fletibus horror,* Prop. *syn.* Lachrymæ, lamenta, luctus, gemitus, questus. *epith.* miser, tener, largus, immensus, uber, madens, multus nimius luctisonus miseratus, creber, lugubris, inexpletus. *phr.* Fletu madure repenti ora ignea turgescunt rorantia flumina fletu. Fletibus aula fremit. *v. Lachryma.*

Fletus cieo, excito, *Rozrzewniam.*

FLEX

Flexabulum, Nákrzywiáczká.

Flexanimo, as sub Nachylam corr. Flexanima. Nomen.

Flexanimus, *sub Námawiacz.*

Flexibilis, Flexilis. *Gibki Powolny.* Das leicht zu biegen. *Nobilis flexibiles curvantur*

Apollinis arcus. Ovid. *Flexilis obtorti per collum circulus auri.* Virg.

flexĭlŏquus, *Wykrętarz. & sub Mowa trudna.*

flexio. *Náchylánie, Przeginánie Krążenie, Zakręt, Ustąpienie.*

flexiones molliores in cantu, *idem.*

flexipes Krzywonogi.

flexŭmĭnes, sub Hálabartnik.

flexuosa *orum Krzywość.*

flexuose. *Krzywo.*

flexŭōsus, *Krzywy Kręcący się.*

flexūra, *Nagięćie Zakręt.* *Krzywość.*

flexus, *ûs, Krzywość, Nachylenie, Przeginánie, Uchylęnie, Zginánie, Ustąpienie 1. Zákręt, Schyłek, Gibkość, Jest Oratorski, Záwrot, Uwrot: Nágięćie Kres zawodniczy do ktorego, &c.* **Biege/ Ymbwcg.** *syn.* Sĭnus: gȳrus, spīra circuĭtus. *epith.* Sĭnŭōsus văgus, mūltĭvăgus, sŭpīnus. *phr.* Cūrrātis claūdens, ingēntem flēxĭbus ōrbem. Cūrvātas sĭnŭātis flēxĭbus āmnis ōblīquor rīpas. *vide Gyrus.*

flexus capillorum, *Przedźiał na głowie.*

flictim. *Uderzáiąć śię sub Udorzam co o co.*

flictus, *ûs, Uderzenie 1.*

flīgo, *Uderzam o ziemię, Uderzam się o co. Obalam kogo, Wniwecz obracam Uderzyć w śię. Biię pieniądze.*

FLO

flo, *Dmucham 1. Wieię 2.* **Blasen/ wehen.** *syn.* Spīro, āspīro. *phr.* Flātus mītto, īngĕmĭno. Lēnĭūs āspīrans aūra sĕcūnda vĕnit. ēt tērras tūrbĭne pērflans, Sævi fēra mūrmŭra vēnit Dēmīttunt. *vide Venti.*

floccĭdus, *Apule.* floccida vestis, *i. floccis plena; Kosmátá.*

floccīfăcio, floccipendo. *Gárdzę.*

floccifacteon, *Cic. ad Attic. pro floccifaciendum est. sed hac vox tota Graca, illa hybrida ex Latina & Graca conflata; vel Latino-Gracè inflexa*

floccŭlus *Kosmek sub Kosm.*

floccus, *Kosm frasżká 1.*

flōces, ha. à flox, Turneb. *Drozdze wytłoczyny.*

flōra, *sub Kwiatkowy.* **Göttin der Blumen.** *Chloris eram in qua flora vocor, corrupta Latino* Ov. *Dea florum, cui forales ludi instituti sunt à Romanis) syn.* Chlōris. Laūrēntĭa. Zĕphyrītis. *epith.* Rūstĭca. fōrmōsa, ŏdōra ŏlens, rĕdŏlens, læta jūcūnda, suāvis, cāndida, ŏdōrĭfĕra, ŏdōrāta, bĕnīgna, cōmpta, vĕnūsta, fæcūnda, āmœna, mītis, dūlcis mūlticŏlor cūlta, rĕnāscens, rĕdĭvĭva. *phr.* Zĕphȳri pulcherrima conjux. Impĕrĭum quæ Dea flōris hăbet? Cŭi Zĕphyrus dōtāles trādĭdit hōrtos. Flōrĭbus ārva cŏrōnans, Rĕdīmīta rŏsis. Lūdis cĕlĕbrāta jŏcōsis. Tāntus vĕrus hŏnos ĕt ŏdōræ grātĭa Flōræ. Vĭrĭdi rĕsĭdens in grāmĭne. Cīncta flōrĭbus. Vūltu vĕrsĭcŏlōre dĕcens. (*Ovid. 4. Fast.*) Chlōris ĕram, quæ flōra vŏcor. Hīs tum mūlcēbat Dŏmĭnam Zephȳrida dīctis.

flōrālĭa, *ibidem & sub Krzyżowe dni.*

florens, *Sławny. żołtoczerwony.*

floreo floresco, *Kwitnę, Słynę, Płużę,* **Blühen.** *Floreat, irrigumque bibant violaria fontem.* Virg. *syn.* Flōrēsco, *phr.* flōres īndŭo, fūndo, trūdo, ēxplĭco, spārgo, mĭnistro, gĕro, fĕro. Flōrĭbus īndŭor, pūbĕo, cōmor, vēstĭor, varĭor. ālbĕo, rūbĕo. hālo. īndŭĕre sē in flōrem. Trūdo dē cōrtĭce gēmmas. Flōrĕa gēmmāto grāmĭne prāta vĭrent īncānŭit albo. Flōre pȳri. Spīrant ārva crŏcĕis vēstīta flōrĭbus arbos. Nūnc ōmnis pārtŭrit ārbos. Pūrpŭrĕis cōllūcent flōrĭbus agri. Nōs quŏque flōrŭĭmus, sēd flōs fŭĭt īlle cădūcus. Vēre nŏvo lætis dĕcŏrāntūr flōrĭbus ārva. Sēmper ŏdōrātis spīrābant flōrĭbus arva.

flores serti, *Wieniec 1.*

flōrĕus, *Kwiatkowy, Zołtoczerwony.*

flōrĭdŭlus, *Kwitnący, Krasny, Wesoły 1. 2. żołty, Kwiatkowy, Kwietny, Upstrzony, Kwitnący. & sub farba iasna.*

florĭfer, Kwietny.

florifertum sub Pierwiastki.

florilegus, *sub Kwiat obrywam*, Der Blumen sammler. *Florilega nascuntur apes. &c.* Ovid.

florulentus, Kwitnący, *Kwietny.*

florus, *adiect.* Kwitnący, *żołty, żołtoczerwony,*

floras, *subst.* Konik ptak, *żołna.*

flos, *Kwiat, Treść 4. Wybor,* Eine Blum. *Pubentibus caulem foliis & flore comantem.* Virg *syn.* Sertum; flosculus, *Dimin. epith.* Blandus, lætus, olens, mollis, niveus, dulcis, micans vernus, æstivus. candidus, nectareus, nitidus, gratus, decorus. purpureus, croceus vernalis, nascens, amœnus. versicolor, varius, rutilus gemmans. *phr.* Pratorum honos. Viridanti in gramine gemmas. Late fundens odorem. Colit nitidis gemmantem floribus horrum. Quem mulcent auræ, firmat Sol, educat imber odorato germine ridens, Dans lumina pratis. Qui dulcem late diffundit odorem. Mulcebant Zephyri natos sine semine flores. *v. Floreo.*

flos ævi ætatis, *Młodźieństwo.*

flos æris, *Mośiężna treść.*

flos calcis, gypsi. marmoris, *Tynk 1.*

flos farinæ tritici, *Mąká pszeniczná 1.*

flos Poëtarum Equitum &c. *Przedni.*

flos pratensis, *Belweder 2.*

flos vini, flos Liberi, *Wino przednie.*

flos virginei pudoris, *Dźiewictwo.*

flosculus, *Kwiatek sub* Kwiat. Ein Blümlein. *flosculus angusta miseraque brevissima vitæ.* juv.

F L U

flucticulus, sub Wał. 6.

fluctifragus, Wełnołomy. sub Wełnisty 1.

fluctivagus, Wełnisty. *& sub Pływacz.* Der über die See/ oder Gewell schwimmet. *Fluctivagi, nautæ scrutatoresque profundi.* S.

fluctuo as, Pływam 2.

fluctuosus, *Wełnisty 2.*

fluctuatim, Czwałem, Szumnie, & sub Suwam się,

fluctuatio, *Chełbánie, Chwiewánie, Rzucánie Głukanie, Wątpienie.*

fluctuo, *Chwieię się. 1. 2. Pływam po wierzchu, Chełba się.* Wątpię; Hin und her schwimmen / wancken. *Cor fluctuatur, circa pietatem fugat.* (Jamb.) Sen. *syn.* Fluito, æstuo, undo, *vel* fluctibus. æstu lactor, agitor, impellor, undis innato, supernato. *Vel Metaph.* Dubito vacillo, titubo. *phr.* Spumosis volvitur undis. Ventorum validis fervescit, flatibus unda Volvit pelagus vastos ad littora fluctus Insequitur cumulo præruptus aquæ mons. Furit æstus arenis. Vastaque voragine gurges æstuat. imo barathri ter gurgite vastos. Sorbet in abruptum fluctus rursusque sub auras erigit alternos, et sidera verberat unda. Vento resistit æstus et ventus retro æstum revolvit, Longo per multa volumina tractu æstuat unda minax fluctus sinuoso vortice volvit, fluctus spumantia littora pulsant. Fit sonitus spumante salo. *vel* erramus, vento huc & vastis fluctibus acti. Nunc me fluctus habet, versantque in littore venti. Cymba procellosis fluctibus icta tumet. *v. Fluctus.*

fluctus us, *Wał na wodźie, Zámieszanie, Tłum.* Ein Wasser welle. *fluctibus in mediis & tempestatibus urbis.* Hor. *syn.* Æstus *epith.* tumens, canus marinus, rapidus, tremulus, agitans spumosus, saxifragus, vesanus, horrisonus, vagus, saliens. fremens arenosus, errans, profundus, validus, spumifer, undans. *phr.* Spumosæ impetus undæ ingens motus aquarum unda tumens. Præruptus aquæ mons, aquarum moles unda dehiscens, Resonans immenso murmure fluctus, obruerat tumulos insana licentia ponti fluctus ubi primo cæpit cum albescere vento, paulatim sese tollit mare, et altius undas erigit. inde imo consurgit ad æthera fundo, Cumulus aquarum. Longo per multa volumina tractu unda minax. Sinuoso vortice, involvens navemq; virosq; spumantia littora pulsans. Me miserum, quanti montes volvuntur aquarum. Jam jam tacturos sidera suma putes, assiliunt fluctus imoq;

ā gūrgĭte Pōntus Vērtĭtur, ĭnque mŏdum tŭmŭli. Cōncāva lŭrgit ăqua. Flŭctĭbus ērĭgĭtur, cælūmque æquāre vĭdētur pōntus, ēt ĭndūctas āspērgĭne tāngĕre nūbes. Quī vĕnit hīc flūctus sŭpĕrēmĭnet ŏmnes. Pūlsābāntque nŏvi mōntāna căcūmĭna flūctus. *v. Tempestas & Fluctuo.*

fluctus decimus, decumānus, *Nawalność morska.*

fluens, *Płynący, Obwisły.*

Fluenter, Ciekącym sposobem Rzadko 3.

Fluentia Cieczenie, Mownosć.

Fluentisonus, Szumiący.

fluentum, *Strumień 2. Potok.* **Ein Wasserflüß.** *syn.* flŭvĭus flūmen āmnis.

flŭidus, *Ciekący 1. Rzadki 1. Nietęgi. Słaby. Odwisły,* **Flüsend.** *Luminis effossi fluidum lavit inde cruorem.* Virg. *syn.* Flŭens, flŭxus, lābĭlis, liquĭdus, dēflŭus prōflŭus.

Flŭĭto, *Pływam po wierzchu, Trzpiatam się.* **Ebsig fliessen.** *Fragmina remorum quos & fluitantia transtra.* Virg. *syn.* Flŭctŭo, ŭndo.

Flūmen, *Rzeka, Cieczenie. Kapanie 3. Pad Obfitość.* **Ein Wasserflus.** *Fluminibus saliceis crassisque paludibus alvi. V. syn.* Flŭvĭus. āmnis. flŭēntum. *v. Fluvius.*

flumen hibernum, *Potok 3*

flumentānus, Rzeczny.

flūmĭnĕus idem flumĭnōsus, ibidem. **Fliessend.** *Et quam fluminea lusit adulter ave.* Ov.

Flŭo, *Ciekę 1. Opływam Pochodzę z kąd. Płynę 3. Upuszczam 1. Niszczeię, Uchodzi 2. Pluszczy Upadam 2.* **Fliessen/ rinnen.** *Inter opima virum, leni fluit agmine Tibris.* Virg. *syn.* Dēflŭo, ĭnflŭo, prōflŭo, lābor, ĭllābor, dēcūrro. *phr.* Vărĭis flŭo cūrsĭbus. Cōnsvētoe ăgo cūrsus. Sĭnŭōsis flēxĭbus ērro, vōlvor. Cĭtāto cūrsu ĭn ārva fĕror, ăquas vōlvo. cōncĭto, ăquis pīngvĭa cūlta hūmēcto, ĭrrōro. ēxspătĭāta rŭūnt pēr ăpērtos flūmĭna cāmpos. Vāsto cum mūrmŭre mōntis, ĭt măre prærūptum, ūrbes ăngūsto ĭnterflŭit æstu. Pēr sāxa vōlūtus pūrior ēlēctro cāmpum pĕtit amnis. Sĭnu lābēns cĭrcūmflŭit ătro ē gĕlĭdo fōns prōsĭlit āntro āmnis. ēxĭit āntro āmnis, ēxĭit āggĕrĭbus rūptis ĭn pōntum lāto rŭit ĭncĭtus ālvĕo. Dēcūrsu răpĭdo dē mōntĭbus āltis. Dānt sōnĭtum spūmōsi āmnes. Mūlta flāvus ărēna ĭn măre prōrūmpit. Cāmpōque rĕcēptæ lībĕri ōris ăquæ pro rĭpis līttŏra pūlsant. ēxērcĭta cūrsu flūmĭna. Pēr cāmpos. scŏpŭlōsque ĭllābĭtur āmnis Tĕnŭis fŭgĭens pēr grāmĭna rĭvus. ĭn frēta dum flŭvĭi cūrrent. Năcta nĕmus gĕlĭdum dē quo cum mūrmŭre lābens ībat, & āttrītas vērsābat rĭvus ărēnās. Sīc sōlet ēxĭgŭæ cūrrĕre rĭvus ăquæ. āspĭce lābēntes jūcūndo mūrmŭre rĭvos, ĭn măre dēdūcunt (*amnes*) fēssa ērrōrĭbus ūndas, ĭn măre pūrpŭrĕum vĭōlēntior ĭnflŭit āmnis. & dĭvērsa ruēns sēptem dĭscūrrit ĭn ōra. *v. Inundatio. & Fluvius.*

Fluor, *oris, Cieczenie 1.*

Flustra, orum, Morskie uspokoienie.

Flūta, *Węgorz morski, & sub Trzcina.*

Flūto. *as, Trzpiatam się, Ruszam się, Pływa.*

Flūtus, an adjectivum, Pływaiący, sub Pław 1.

Flavia. æ, Sisenn. i. flavius, priscum.

Flŭvĭālis, flŭvĭātĭcus, fluviatilis, *Rzeczny.* **Fliessend.** *Vimina per sylvam, & ripis fluvialis arundo.* Virg. *syn.* Flūmĭnĕus, ăquātĭcus.

Fluviātus, *Moczony, Flandrowaty, & sub Żyłowate drzewo.*

Flŭvĭdus, *Ciekący 1. Rzadki 1.*

Flŭvĭus, *substant.* Rzeka. **Ein Wasserflus.** *Populus in fluviis. abies in montibus altis.* Virg. *syn.* Flūmen āmnis, flŭēntum, tōrrens, pălus, rĭvus, *epith.* sŏnōrus, cĭtus, cōncĭtus. ēffūsus, spūmĕus, spūmōsus, tūmĭdus, ēxūndans, tūrbĭdus, sĭnŭōsus, rĕfŭgus, sĭnŭans, flēxus, ĭnflēxus, lūbrĭcus, prŏpĕrans, hērbosus, prŏfūndus, cĭtātus, vĭrĭdans, ămænus, pūrus, glaūcus, cærŭlĕus dūctĭlis, rĭgŭus. *phr.* Rĭgŭæ dūctĭle flūmen ăquæ. Dēclīvis cūrsus ăquārum. Cĕlĕres ăquārum lāpsus. Rĭvus lēne flŭēntis ăquæ, ăqua cūrrēns flūmĭnis ūndæ, ārdŭa rĭpis flūmĭna, ōblĭquis cīnxit dēclīvĭa flūmĭna rĭpis. Sĭnŭōso, trāmĭte cūrrens, ēxĭgŭo sŏnĭtu fŭgĭēns pēr dēvĭa sāxa. Jūcūndo mūrmŭre labens. Mōllēs ĭrrĭtans mūrmŭre sōmnos. ērrantes lāte sĭnuāntia flūmĭna flēxus, gȳros, Vĭŏlēnta rŭūnt abrūptis flūmĭna rĭpis, exērcĭta cūrsu flūmĭna Hērbōso mārgĭne cīncta. Flŭvĭus dēvexa

vexa rupe volutus, uberibus fœcundus aquis. Varius fluens cursibus. Consvetos, agens cursus sinuosis flexibus, errans. In mare decurrens. Murmure rauco strepitans. Murmure tranquillos somnos inducens irrorans mollia gramina. Dulces invitans murmure somnos. Mediam sulcans terram. Nimbosoque ruunt spumantia flumina rictu. exspatiata ruant per apertos flumina campos Rivus muscoso prosilit e lapide. Tenuere suos properantia flumina cursus, & viridem Ægyptum nigra fœcundet arena, Dans sonitum spumosi amnes, et in æquora currunt. Multa prius vasto labentur flumina ponto Flumen abit resonans in vallibus imis. Neque enim consistere flumen. Nec levis hora potest. *vide Rivus.*

Fluvius, *adject.* Rzeczny.

Fluxa vestis, *Szátá długa.*

Fluxe, *Obficie, al. Ciekącym sposobem.*

Fluxio, Fluxura, fluxus, *Cieczęnie 1. 2.* Des Fliessen.

Fluxio oculorum, *Oczu płynięnie.*

Fluxus, *adiect.* *Fluxosus.* *Ciekący 1. 2. Niestáteczny, Nietrwáły.*

F O

Foba, *gr. Pierzysko.* Focale, *à foco. Lentwal.*

Focale, *à faucibus, Kołnierz.*

Focalia, *ium,* Krezy. *corripiunt o aliqui ibidem.*

Focaneus, *Gardłowy.*

Focaria, *Kucharká Nałożnicá.*

Focarius, *subst.* Piecuch, *Kucharz, Stroż domowy.*

Focarius, *adject.* *Kuchenny.*

Focarius panis, *Podpłomyk.*

Focillatio, *Náparzánie Zágrzewánie.*

focillo, *à foco, Ciepło co chowam, Pośilam się.*

focillo, *à fauce, Dawię.*

focillor, *foculo. Ciepło co chowam.*

focula, *orum, Pokarm, Drewka suche.*

Focilor, Warzę, *1.* Foculum Komin.

foculus, *Fáierká 1. 2. Ognisko* Ein Herdstättkein *Iam lavat, & bucca foculum excitat & sonat undis.* Juv.

focus, *Ognisko.* Komin. Ein Herdstatt zum Feuer. *Admovere focis ulmos, igniqꝫ dedere.* Virg. *epith.* Calens, calidus, tepidus, fumosus, ardens, accensus, fervens, flammivomus, sacrificus, thuricremus, sacer, odoratus. *phr.* Subdere, imponere ligna foco. assiduo luceat igne focus ardenti subdere ligna foco. Fumifico imponit plurima ligna foco, utitur in calidis alba columba focis. *vide Caminus, Ignis.*

fodico, *Sturşam, Trącam kogo, Szczypię Rupie mię, Trapi mię.* Graben. *Qui fodicet latus, & cogat transpondera dextram.* Hor.

fodio, fodo, as, fodo, is, *Kopam, Kolę 1. Sturşam. Trącam kogo.* Graben. *Et spumantis equi foderet calcaribus armos.* Virg. *syn.* Fodico, effodio, confodio, dejodio, *vel* excavo. perforo, *vel* ferio. *phr.* Lacertosi fodiebant arva coloni. Duratam. renovat nunc mihi fossor humum. Fodiunt rastris, durisque ligonibus arva, *vel* Scrobibus concidere montes oculis capti fodere cubilia talpæ. Sub terram fodere larem. Venas rimata sequace abdita telluris gens fodit avara. *vide Are.*

F O E

Fœcialis, lege Fecialis, sic Fecundus. &c.

fœde, *Brzydko, Sprośnie, Smrodnie,* Okrutnie.

fœderatus, *Sprzymierzony.*

fœdero, Przymierze czynię, *Stánowię 1.*

fœderor, *Sprzyśięgam się.*

Fœdifragus, Przymierza gwáłćićiel, Zbieg.

fœditas, *Sprosność, Szpetność, Smrod.*

fœdo, *as. Szpecę, Gwałcę, Lżę 2. Krwawię, Porażam, Zgwałćić, Zmázáć 1. & sub Pyplę.* Verwüsten/besudeln. *Fœdavit vultus, aut cur hæc vulnera cerno.* Virg. *syn.* Maculo, inquino, coinquino, polluo. *vide Coinquino, Maculo.*

fœdus, *adiect. Sprosny, Szpetny, Plugawy, Nieczysty, Brzydki, Okrutny.* Unflätig. *Semesam prædam & vestigia fœda relinquunt.* Virg. *syn.* Fœdatus, sordidus, turpis obscœnus *vide Turpis.*

Fœdus, *di, subst. m. Koziel 2.*

fœdus, eris, subst. n. Ein Bund/verbündnis *Multa Iovem, & læsi testatus fœderis aras.* T. *syn.* Pactum, pactio, concordia. *epith.* Sociale jugale, placidum, æternum, firmum, incor-ruptum

rŭptum, tăcĭtum, sŏcĭum, ămĭcum, stăbĭle, lætum jūrātum, pācĭfĭcum, grātum, mūtŭum, pĕrpĕtŭum, rūptum, vĭŏlātum, fĭctum, mĕndax, dŏlōsum, făllāx, īnsĭdĭōsum, ŏptātum, pĕrēnne, cōnjūrātum, lēgĭtĭmum. *phr.* Lēx fœdĕris. Fīrmātæ pācis lēges. Pācis īnvĭŏlābĭle pīgnus. Trānquīllæ fœdĕra pācis ămo. Hī cōnjūrāto mŏvērunt fœdĕre bēlla. Cōmpŏsĭto jūngēbant fœdĕre cūras.

Fœdus cōnjūgāle. fœdus tori, *Slub małżeński falix, &c. v. Felix.*

Fœmĭna, *Biáłagłowá,* &c. *vide* Femĭna, **Ein Weib/Frau** *Una dolo Divûm si fœmina victa duorum est.* Virg. *syn.* Mŭlĭer. *epith.* Cūlta, cōmpta pĕxa, cāndĭda, læta, īmbēllis, căllĭda, mōllis, mōbĭlis, lŏquāx, īnsĭdĭōsa, prŏdĭga, cōncīnna, vĕnūsta, pūlchra, vāna sŭpērba, īnvĭda, mĕndax, īncōnstāns, īncērta, gārrŭla, mūtābĭlis, frăgĭlis, lĕvis făllax, văriabĭlis, mălĕsāna, cūrĭōsa, īmprūdens, vērbōsa, pērfĭda, īnfĭdēlis, bĭlīngvis, fūcāta, lĭtĭgĭōsa, spērnēnda, fŭgĭēnda. *phr.* Fœmĭnĕum gĕnus. Sēxus īmbēllis. Crūdēle gĕnus, nēc fīdum fœmĭna nomen. Vărĭum & mūtābĭle semper fæmĭna. Quōt scĕlĕrāta gĕrit fœmĭna mēnte dŏlos. Nōtūmque fŭrēns quīd fœmĭna pŏssit. Dēdĭta blāndĭtĭis, cūrāndæ dēdĭta fōrmæ. Fœmĭna mē lăquĕis cēpit īnīqua sŭis. Dĕdit nātūra cŭi prōnum mălo ănĭmum, ăd nŏcēndum pēctus īnstrŭxit dŏlis, sĕd vīm nĕgāvit. Crēde rătem vēntis, ănĭmum nē trāde pŭēllis. Nāmque est fœmĭnĕa tūtĭor ŭnda fĭde. Fœmĭna nūlla bŏna est, vĕl sī bŏna cōntĭgit ūlla? Nĕscĭo, quō fāto rēs măla făcta bŏna ĕst. Īntŏlĕrābĭlĭus nĭhil ĕst quàm fæmĭna dīves. Nūlla fĕre caūsa ĕst, īn qua nōn fœmĭna lītem mŏvĕrit. Nēve pŭĕllārum lăchrȳmis mŏvĕāre căvēto, ŭt flĕrēnt ŏcŭlos ērŭdĭēre sŭos. Mēns est mūtābĭlis īllis. Spēctātum vĕnĭunt, vĕnĭunt spēctēntur ŭt īpsæ. fŭrītque vĭdēndo fœmĭna. Tūnc grăvis īlla vĭro, tūnc ōrba tigrīde pĕjŏr. Tūnc sĭmŭlat gĕmĭtus ōccūlti cōnscĭafăcti

fœmĭnĕus, *Białogłowski.* **Weiblich.** *Et de fœmineo reparata est fœmina iactu.* Ov. *syn.* Mŭlĭĕbris.

Fœnĕro, & fœnĕror, *Dep. Lichwię.* **Wuchern** *Hac sapit, hac omnes fœnerat una Deos.* Mart. *phr.* Dō fœnŏri, *vel* īn ūsūram fœnore lŏco, cōmmŏdo. Fœnus, ūsūram ĕxērcĕo, ūsūras īnflīgo, *vel* fœnŏri ăccĭpĭo, īn fœnus căpĭo. Fœnŏre mūtŭor. Pēndo ūsūram. Cum fœnŏre rēddo. Fænŏre lūcrum, dīvĭtĭas, cōmmŏda quæro Făcēre lūcrum, pŏsĭtis īn fœnŏre nūmmis, īllĭcĭtis quæstĭbus aūget ŏpes Mūltis ōccūlto rēs fœnŏre crēscit.

Fœnum, *vel* Fēnum. *Siano.* **Hew.** *Sed tuta fœno cursor ova portabat* (Scaz. *syn.* Hērba. grāmĕn *epith.* Rĭgēns, rĭgĭdum. āsprum, vīle, vĭride, tĕnŭe, grātum, vērnāns, ŏdōrum, rĕdĭvīvum, ămœnum, ūtĭle. ārĭdum aūtūmnāle hērbōsum.

fœtĕo, *Smierdzę.* **Stincken** *syn.* Pūtĕo, *phr.* Măle, grăvĭter ŏlĕo, rĕdŏlĕo, spīro: Fœtĭdum ŏdōrem mītto, ăfflo, ĕxhālo, āspīro. *vide Odor & Oleo.*

Fœtor, oris, fœtĭdĭtas. *Smrod.* **Gestanck.** *syn.* Pūtor, mĕphītis. *epith.* Pūtĭdus, ŏlēns, pēstĭfer, grăvis, *phr.* Tĕter ŏdor.

Fœtĭdus, *fœtŭlĕntus, Smierdzący.* **Stinckend.** *Parare porco fœtido volutabrum* (Scaz.) *syn.* Pūtĭdus, fœtens, pūtēns, măle ŏlēns, *epith.* tĕter grăvis, pēstĭfer.

fœtus, *us, vide* fetus *us,* **Leibsfrucht und Jungen eines Thiers.** *Sic quoq; mutatis requiescunt fœtibus arva. syn.* Pārtus, *vel* prōles, *vel* frūctus.

fœtūtīna, ha. Smrodliwe mieysce.

FOL

Fŏlĭa arbor agit mittit, *Rozwiia się.*

fŏlĭācĕus, fŏlĭātus, fŏlĭōsus, *Liściány.*

fŏlātum, *Nardowy oleiek.*

Fŏlĭatūra *Liścia kształt.*

fŏlĭum, *List drzew, ziół, Nać, Nárdá, Kárta 2.* **Ein Blat.** *Spargit humum foliis, inducite fortibus umbras.* Virg. *syn.* Frōns, *vel* chārta, *vel* brāctĕa. *epith.* Mōlle, tĕnŭe tĕnĕrum, crīspūm, mōbĭle, ŏpācum, ŏdōrātum, lĕve cōmans, vĭrens, flĕxĭle, trĕmŭlum, trĕmĕfăctum, cădūcum, glaūcum, vērnum, vĭrĭdāns. *phr.* Fŏlĭōrum ūmbræ. ārbŏris cōmæ. Lūxŭrĭa fŏlĭōrum ĕxūbĕrat ūmbra ārbor *vide Frondeo.*

follĭeo, *Dmucham 2. Sapam.*

Follĭcŭlāre is, *sub Wiostá rękoieść.*

follĭcŭlus, *Mieszek 1. Skorka 2. Łupina, Płá, Ciało*

ka 2. Strąk 1. 2. Jądrek ſkorka, Gáłuſzka. Ciało 1. Ein ledern Säcklein. *Folliculos ut nunc teretes æſtate cicâda.* Luc.

follis, *Miech ſkorżány*, *Mieſzek pieniężny. Pęcherz 3. Piłka 2. Pieniądz, Wezgłowie.*
Fōllitus, Pieniężny.

FOM

Fōmēntātĭo, fōmentum, *Náparzánie, Zágrzewáiąca rzecz.* Zu wärmung. *Frigida curarum fomenta relinquere poſſet* Hōr,

fōmes, *itis, Podnieta, Pobudka 1. Proch 2. Wior, Trzaska, & ſub Zagiew.* Zündel. *--Rapuitq; in fomite flammam.* Virg, *ſyn.* Fōmēntum, nūtrīmēntum, nūtrīmen: *pro igne,* ārĭda, pīngvis, mātĕrĭes, sūlphur, bĭtūmen *phr.* ăc prīmum sĭlĭcis, ſcīntīllam ēxcūdit ăchātes. Sūſcēpītque īgnem fŏlĭis, ātque ārĭda cīrcum. Nutrīmēnta dĕdit răpŭītque īn fŏmĭte flămmam.

fōns, *ōntis, Zrzodło, Początek 1. 3.* Ein Brunn. *Fontis egens erro, circaq; ſonantia lymphis.* Ovid. *ſyn.* Lătēx, flŭēntum. *epith.* Lȳmpĭdus, lĭquĭdus, gĕlĭdus, īrrĭgŭus, mūndus mōntānus, săcer, lārgus, pŭteālis, āmœnus lārgĭflŭus, frīgĭdus. dŭlcis, vīvus īllīmis. ārgĕntĕus, fœcūndus, văgus. cærŭlĕus, lŭtōſus, præceps, văpōrōſus grāmĭnĕus, rĭgŭus, sŏnāns, āltus, pĕrēnnis, vĭrēns, raūcus, gārrŭlus, grātŭs. clārus. crīſtāllĭnus. ſŭſūrrans, cūrrēns sālĭēns, fūgĭēns, ūndans, ērrāns, cĕler, vēlox, prŏpĕrāns, tūrbĭdus, sĭnŭōſus, ŏblĭquus, dēflŭus, lēntus, pēllūcĭdus, ūmbrōſus. vĭtrĕus. mūſcōſus, ŏpācus pūmĭcĕus, *phr.* Fōns ăquæ. fōntis ăquæ. Lătĭces fōntāni. Vēna pĕrēnnis ăquæ. Sālĭēns rīvus aquæ, Spīrācŭla fōntis. Scătēns rīvŭlus. Fōns lārgus ăquæ. Lēne flŭēns. Splēndĭdĭor vitro. Tĕnŭis fūgĭēns pĕr grāmĭna rīvus. Nĭtĭdis ărgentĕus ūndis. Mōlles īnvītans mūrmŭre sōmnōs. Lĭquĭdi fōntes & ſtāgna vĭrēntĭa mūſco. Mūſcōque ădŏpērta vĭrēnti. Mānābat ſăxo vēna pĕrēnnis ăquæ. fōns tĕnŭi pēllūcĭdus ūnda. nĭvĕo dē pūmĭce fōntes. Rōſcĭda mōllĭbus lambēbant grāmĭna rīvis. Fōns dĭſsĭlĭēns vārĭa in glŏmĕrāmĭna păſsim lĭquĭtur. Scătet mĕdĭis fōns lārgus ărēnis Spūmāntem īn lătĭcem sē dējĭcĭt ālto ē săxo. Quĕrŭlis fōns gārrŭlus ūndis. Unde lŏquāces Lȳmphæ dĭſsĭlĭunt, Raūci pĕr flōrĕa grāmĭna fōntes. ārēntes relĕvans jūcūndo frīgŏre faūces. Fōntis grātĭſsĭma lȳmpha. Hīc gĕlĭdi fōntes, hīc mōllĭa prāta. Eſt nĭtĭdus, utrōque măgis pēllūcĭdus āmnis. Dūlcēſque ā fōntĭbus ūndæ, Gārrŭlus īn prĭmo lĭmĭne rīvus ĕrat. Dŭlcis ăquæ sălĭente sĭtim rēſtīngvĕre rīvo. ēt pĕtĕres ē vīvis lĭbānda fōntĭbus ūndas. Fōns sŏnat ā dēxtrā tĕnŭi pēllūcĭdus ūnda, Mārgĭnĕ grāmĭneo pătŭlos ſūccīnctus hĭātus. Fōntĭbus ūt dūlces ērumpat tērra lĭquōres.

fōns incluſus, *Studnia.*

fōns jugis, perennis, vīvus. *Zrzodło.*

fōns muſcōſus, *Zrzodlisko.*

fōns ſurgens, *Zdroy.*

fōntānā ia, ium, fōntānăsĭs, fontīnālis, fōntālis, fōntānus, *Zdroiowy.* Das von Brunnen iſt. *Bis caput intonſum fontanâ ſpargitur vndâ.* Ovid.

fōntĭcŭlus, *Zrzodełko.* Ein Brünnlein. *Quam ex hoc fonticulo tantundem, &c.* Hor.

FOR

Fŏra, *n. plur. ſub Tłokárnia, Chodzenie.*

fŏrābĭlis, *Łácny do przebicia.*

fŏrāgo, *Przedzielnicá.*

fŏrāmen, *Dziura.* Ein Loch. *Æmula ſed tenuis, ſimplexq; foramine parvo,* Hor. *ſyn.* Mĕātus, căvus, antrum, rīma, fiſsūra, ſpīrāmēntum. *epith.* Cănum, ăpertum, pătēns, hĭans, tenŭe, āngūſtum. *phr.* āngūſtus ădĭtus ărctus ēxĭtus. *vide Rima*

fŏrāmĭna inviſibilia, *Dziurki 1.*

fŏrāmĭnōſus, *Dziurawy.*

fŏras, *Nádwor, Precz z tąd.* Hinaus. *Si qui dicta foras eliminet, ut coeat par.* Hor.

forasgĕro, ōnis, Wynośiciel.

fŏrātus, *us, Wiercenie.* Löcherlich. *Pace ſaltantis ſeſe intulit, atque foratus.* Sedul.

forba-

Forba, *forbea*, *Pokarm*.
Forbum s. calidum in Obcęgi.
Fōrcēps, *ipis m. & f. Kleszcze 1. Kleszczki, Obcęgi, Nożyce.* **Ein Zang.** *A carbone & forpibus gladiosq; pacavit.* Juv. *syn.* Fōrfēx, *vel* vōlsēlla *vel* vulsēlla. *epith.* Tĕnāx, cūrva, ădūnca, ăhēna, bĭfīda, mōrdax, hăbĭlis, ăcūta, bĭsūlca. *phr.* Vērsantque tĕnāci fōrcĭpe fērrum. Fērum quōd fōrcĭpe cūrva. Cūm făber ēdūxĭt, lăcūbus dēmĭttĭt. Bĭfīda tōrrēs ămbūstos fōrcĭpe vērsat.
Forcillo, lege Furcillo.
fōrcĭpes, denticulati, *Nożyce rákowe.*
fōrcĭpĭcŭla, *sub Obcęgi.* fōrda, *Cielna.*
fōre, *sub Będźie.* **Seyn werden.** *Hinc fore ductores revocate a sangvine Teucri.* Virg.
Fordĭcĭdia, orum. dies, quibus boves fordæ seu hordæ. i. gravidæ, immolabantur. Fest. Hordicalia Varro vocat; Hordicidia etiam Fest. Fordisalia alij.
fōrēnsia, ium, *Targowe.*
fōrēnsis, *Rynkowy, Práwny, Sądowny.* **Das zum Marckt. Item Rechtshändel gehört.** *---Posita gravitate forensi.* Ovid.
fōres, *hæ.* foris, *is, f Drzwi.* **Eine Thür Port.** *In foribus laxos suspendit aranea casses.* Virg. *syn.* Jānŭa; ōstĭă, ădĭtus, vēstĭbŭlum. *epith.* āspĕræ rōbūstæ rĭgĭdæ, dĭffĭcĭles sūrdæ, pĭctæ, quĕrŭlæ, vălĭdæ, cælātæ, ærĕæ, fērrĕæ, fōrtes, ōrnātæ, dūræ. *phr.* Dīffĭcĭlem mēto cārdĭne pānde fōrem. Īmpŭlĭt acri. Tūm vălĭdas strĭdōre fōres. Jānŭa fōrtes Dēmōnstrat duplĭcāta fōres & sēdĕo dūras Jānĭtor ante fōres. *vide Porta, Janua.*
Foresta, B. sub Oborá 2.
forestalia B. sub Oborne.
fōrfēx, *m. f.* fōrfĭcŭla, *Nożyce. Kleszczyki zębne.* **Ein Scheer.** *Forficis læsa cutis, tacitum ne pustula virus.* C. *syn.* Fōrcēps.
fōrfĭcŭla, *Kleszczyki 1.*
fōri, *hi Grządká, Chodzęnie, & sub Dźiwowisko 1:* **Die Gäng in den Schiffen/hin und wieder zu gehen.** *--- Laxatq; foros, simul accipit alveo:* Virg.
Foria, a, morbus, suum Varroni, sed fortè communis cum homine, an Biegunká.
fōrĭa, *orum, Gnoy.* fōrĭca. *æ, Wychod.*
fōrĭcārĭus, *Prywetnik.*
fōrĭcŭlæ, *Drzwizki, Błoná w oknie, Kwatera w oknie.*
fōrīnsecus, *Z dworu, Z wierzchu.*
fōrĭŏlus, *Pługáwiec. Smrod.*
fōris, *adverb. Z dworu, Nie doma.* **Draussen.** *Ne biberis diluta foris est promus & atrum.* Hor. fōris est, *Niemász 1.*

FORM

Fōrma, *Fōrmāmēntum, Fōrmātura, Ksztalt Obraz 1. Postáć, Podobieństwo 3. Twárz 1. Model 1. Forma 3. Twárzy ksztalt, Twarzność Figury 2. Litery drukarskie, Kopyto u szewcá, Mowy ksztalt, Urodá, Tworzydło. Rámá 2. Postępek prawny, Widok* **Eine Gestalt/Form.** *At mihi quod formas unus vertebat in omnes.* Prop. *syn* Fĭgūra, ēffĭgĭes, ĭmāgo, *vel* ēxēmplar, tўpus, *vel* pūlchrĭtūdo, vĕnūstas, dĕcor, spĕcĭes, *epith.* ēxĭmĭa, gĕnĕrōsa, hŏnēsta, fŭgax, vēlox, brĕvis, cădūca, flūxa, frăgĭlis, dĕcōra, splēndĭda, vĕnūsta, præstans, pŏtēns, īnstăbĭlis, īnsĭgnis, nōbĭlis. *phr.* Nōxĭa fōrmæ blāndīmēnta. Fōrma plăcet, nĭvĕusque cŏlor, flāvĭque căpĭlli ădĕrat nūlla făctus ab arte dĕcor. Nātĭvum fōrmōsi cōrpŏris dĕcus. & brĕvis est ætās, brĕvis est & fōrma pŭēllis. Tĕnĕræ māgna īncōnstăntĭa fōrmæ. Frăgĭlis quām nōxĭa fōrmæ Blāndĭmēnta. Fōrma bŏnum frăgĭle ēst, quāntūmque ăccēdĭt ād ānnos, Fĭt mĭnor, & spătĭo cārpĭtur ĭpsa sŭo. Fōrma brĕvis flōs est, prīmo spĕctābilis ōrtu. Dūm flōrĭda dūrat ætas, dumq, cūris tĕnĕro fūlgēscit in ōre. *vide Pulchritudo.*
Forma, item puls miliacia ex melle Fest.
fōrma ab ēxēmplāri sumpta. *Konterfekt.*
fōrmācĕus pārĭes, *fornācium, formatum, Lepiánka, Ściána lepiona.*
fōrmālis epistola, *Formaty, List powszechny*
formāster, Piękny, Formāta epistolæ, Formaty.
fōrmātor, *Náuczyćiel, Pedágog.*
fōrmātus cælo *Ryty.* fōrmĕlla, *Gomołká.*
fōrmīca, *Mrówka.* **Ein Ameis.** *Parvula nam exem-*

exemplo est magni formica laboris. Hor. epith. Mi-pigra, sōlers, răpāx, sōllĭcĭta, frūgĭlĕga, prūdens: prōvĭda, īngĕnĭōſa, vĭgil, prompta, ĕxĭlis, pārva, pārvŭla, tĕnŭis, lābōrĭōſa, āvāra, pārca, sēdŭla, phr. Prōvĭda bēſtĭa. Pārcum gĕnus. Nigrum āgmen. Quæ sĭti formīca tĕnax. Farris pŏpŭlātrix tūrba. Păṫĭēns formīca lăbōrum. Nōn īncāuta fŭtūri. Præsāga fŭtūri. Stŭdĭōſa lăbōris, īnŏpi mĕtŭens sĕnĕctæ. Hўĕmis mĕmor. Cōndĭt in brūmam nŏva fārra. ōre trăhit quōdcūnque pŏtēſt, ătque āddit ăcērvo. Quēm ſtrŭit, haud īgnāra ātque incaūta fŭtūri. redit, itq; frĕquēns lōngum fōrmīca per āgmen. Grānĭfĕro sōlĭtum dūm vĕhit ōre cĭbum. Hīc nos frūgĭlĕgas āſpĕxĭmus āgmĭne lōngo. Grānde ŏnus ĕxĭgŭo fōrmīcas ōre gĕrēntes.

fōrmīcans, vermĭnans, pulſus, *Puls zły*.

fōrmīcārum agmen, claſſis, *Mrowiſko*.

fōrmīcātio, *Tarnięnie*, *& ſub Mrowiſko*.

formīcātiōnem ſentio, *Tarnę*.

fōrmīcĭnus, *Mrowczány*.

Formicipes ſub Obcęgi, & Winniczne roſzty.

fōrmīcōſus, *Mrowiſty*.

formīcula, *Mrowká*.

fōrmīdābĭlis, *Straſzliwy*. Schröcklich fürchterlich. *ſyn*. Trĕmēndus, tērrĭbĭlis, hōrrĭbĭlis, hōrrēndus, fōrmīdāndus, tĭmēndus, mĕtŭēndus.

Fōrmīdāmina, inum, Stráchy nocne.

fōrmīdātæ pennæ, *Straſzydło 1*.

fōrmīdātus, *Stráſzliwy*.

fōrmīdo, *as*, *Boię ſię*. Schröcken / fürchten. *Iudicis argutum quæ non formidat acumen* H. *ſyn*. Mĕtŭo, tĭmĕo, păvĕo. *vide Timeo*.

fōrmīdo, *inis*, *Boiaźń*, *Strách*. *Stráſzydło 2*. Forcht. *Tu nihil admittes in te formidine pœnæ*. H. *ſyn*. Păvor, mĕtus, tĭmor, trĕmor, hōrror. *epith*. ăncēps, ānxĭa, trĕpĭda, ĕxāngvis, rĕpēntīna, īmbēllis, pāvēns. gĕlĭda, sēgnis sollĭcĭta vĭgil in sōmnis pallĭda hōrrĭda, ægra, dŭbĭa, frīgĭda, subdĭta īnŏpīna *v. Timor*.

fōrmīdŏlōsē, *Straſzliwie*.

fōrmīdŏlōſus, *Straſzliwy*, *Boiáźliwy*.

Fōrmīdus, Ciepły, & ſub Obcęgi.

formio, onis, idem Phormio.

Formis, vel Formus priſcum. pro formoſo. Andr. Schot ex Planto. Nonio, Servio. al. Fortis eodem ſenſu.

fōrmis ligneis incluſus, *Ramámi opraw. ony*.

fōrmo, *Formuię*, *Tworzę*. Ryię 2. *Przekowáć, Uczę, Przyuczam*, Wymawiam. Geſtalten / ein Form geben. *Et ſimili formata videbant eſſe figura*, Luc. *ſyn*. ēffōrmo, fingo, ēffingo, fīgūro.

fōrmōsĭtas, *Piękność*. fōrmōsŭlus, *Gálant*.

fōrmōſus, *Kraſny*, *Piękny*. Wohl geſtaltet. *Sic etiam poſitis formoſus amore capillis*. Mart. *ſyn*. Pūlcher, dĕcōrus, vĕnuſtus. *phr*. Fōrma īnsīgnĭs, cōnſpĭcŭus. ēgrĕgĭus, cōnſpĭcĭēndus, præſtans: făcĭe ſpĕctābĭlis. Cŭi plūrima frōntis Mājĕſtas, & hŏnos. *vide Pulcher*.

fōrmucāles, an Obcęgi?

fōrmŭcāles ha Obcęgi, & ſub Winniczne roſzty.

fōrmŭla, *Wizerunk*, *Kopyto u ſzewcá*, *Kſztałt*, *Pozew*, *Poſtępek prawny*, *Spráwny*, *Spráwá*, *Umowá*, *Ser*, *Gomołka*, *Kráſa*.

fōrmŭlārĭus, formularum cantor. *Práktyk*.

Formum, ſub Obcęgi. formus, Ciepły. (*podły*.

F O R N

Fōrnācālĭa, ium, ſub Piec.

Fōrnācārĭus fornacator Piecuch, Piekarz.

Fornaceus paries, Le[illegible]ianka.

fōrnācŭla, *Piecyk*, *Podſzczuwacz*.

fōrnāx. fornax fuſoria, *Piec 1. 2. 3*. Ein Ofen. *Vidimus undantem ruptis fornacibus Ætnam*. Virg. *ſyn*. Cămīnus. *epith*. Căva, vāſta căpāx. cūrva, văpōrĭfĕra, ārdēns, cāndēns, īgnĕa, īgnĭvŏma, flāmmĭvŏma, rŭtĭla, īgnĭta, ætnæa, ātra, fūmans, sūlphŭrea. Sĭcŭla, vŏrax, pĭcĕa, prōfŭnda, ærārĭa, cālcārĭa. *phr*. Fōrnāx lŏngo īncāndŭit æſtu. Chălўbs vāſta fōrnāce lĭquēſcit. Rūptīque căvis fōrnācĭbus īgnes. Fōrnāce căpāci īgnĕa vis fŭrit, è fōrnāce prōfūnda, Sāxa īgni tōrquēnte crĕdānt. Sūlphŭrĕis ārdet fōrnācĭbus Ætna. Qui fŭrēntes sēmper ætnæis jūgis vērſat cămīnos.

Fōrnĭcārĭus. Piecuch, Budkarz, Sklepowy, an Porubnik.

fōrnĭcātio, Sklepięnie 1. Sklep, & Porubſtwo.

fōrnĭ-

Fōrnĭcātus, *Sklepiony.*

Fōrnĭco, *as*, *Sklepię.* Ein Gewölb machen, w ben. *syn.* Cămĕro, ărcŭo, cūrvo, *phr.* Fōrnĭcis īn mōrēm strŭo, ērĭgo, ædĭfĭco, sĭnuo, fōrmo, ēdūco, ĭncūrvæ strŭit īn tēstūdĭnis ărcus. Cămĕræ sĭnŭōsa strŭit cūrvāmĭna, Cămĕræque sĭnus mōlītur ŏpācæ. ĭnflēxos tēctum ēdūcit ĭn ărcus.

Fōrnĭcor, *aris*, *Wyprężam się*, & *sub Nierządu patrzyć* 1. 2.

Fōrnix, *m. sklep* 1. 4. *Brama, Nierządny dom.* Ein Gewölb, Schwibbogen. *Zenonum pueri quocunq; in fornice nati.* Juv. *syn.* Cămĕra, tēstūdo, ărcus: thŏlus, *testudinis umbilicus.* *Epith:* Căvus, cōncavus, căvērnōsus, cōnvēxus, cūrvus, pēndens, ŏpācus, nĭger. *phr.* Cōnvēxi fōrnĭcis ărcus ĭncūrvus lāto cūrvāmĭne fōrnix. Căvērnōsi fōrnĭcis āntra lŏcas.

fŏro, as, *Dziurawię, Wiercę* 1.

Fōrpĭces, à forpex. sub *Obcęgi.*

fōrpĭcŭla, *Kleszczyki*, & *sub Nożyce* 1.

Fōrs, *fortis*, *Nomen.* *Szczęście, Trefunek.*

fōrs mala, *Nieszczęście.*

fōrs. *Adverb.* forsan. forsitan, forsit, *Podobno.* Vielleicht. *Mittite, forsan & hæc olim meminisse iuvabit.* Virg. *Hæc à Sardois tibi forsitan exulit oris.* Mart.

FORT

Fōrtāsse, Fōrtāssean, fōrtassis, *Podobno*, & *Może bydź.* Es micht sich schicken. *Crediderat, cœloque animum fortasse ferebat.* Virg.

Fōrtax, *Tłonabiiane.* & *sub Piec*

fōrtè, fortean, *Podobno*, *Snadź*, *Trefunkiem.* Ohng fehr. *Fortè sub arguta consederat Ilice Daphnis.* Virg. *syn.* Fōrs, fōrsan, fōrsĭtan. fōrtāsse, fōrtāssis, *vel* fōrtŭīto, fōrtūnæ căsu.

Fōrtesco, *Mocnieię*, *Mężnieię.*

fōrtĭcŭlus, *Fortiusculus*, *Mocny.*

Fōrtĭfĭco, *Sercá dodáię.*

fōrtis corpore, *Mocny*, *Mężny.* Männlich starck vom Leib. *syn.* Rōbūstus, vălĭdus, vīrĭbus īnsignis, pŏtens, ācer, *vide Robustus.*

Fōrtis animo, *Serca mężnego.* Grossmütig, tapffer. *syn.* Māgnănĭmus, gĕnĕrōsus, ănĭmōsus, īnvīctus, aūdax. *phr.* Quēm măscŭla vīrtus ēxcĭtat. Invīctāque bēllo Dēxtĕra quam fōrti pēctŏre & ărmis, ănĭmi, & rēbus spēctāta jŭvēntus, ō præstans ănĭmi jŭvĕnis, quāntum īpse fĕrōci vīrtūte ēxŭpĕras, *v. Bellicosus, Generosus.*

Fōrtĭter, *Mocno*, *Mężnie.* *Stale:* Tapffetlich, hertzhafftig. *Solo, nil verbi, pereas quin fortiter addam.* Hor. *syn.* ănĭmōsè, cōnstāntĕr, *vel* vălĭdè, nĕrvōsè.

Fōrtĭtūdo, *Moc*, *Męstwo.* Stärcke/ Mannheit. *syn.* Rōbur. vīres, vĭgor, ănĭmus, *epith.* Fīrma, vălĭda, prævălĭda, fōrtis, sŏlĭda, dūra, īnvīcta, rĭgida, īndŏmĭta, īnēxpūgnābĭlis, nĕrvōsa. *v. Animus & Robur.*

fōrtŭītò, fōrtŭītu, *Trefunkiem.* Ohngefähr. *syn.* Căsu, fortè, fōrtūna.

fōrtŭĭtus, *Trefunkowy*, *Nierozmyślny.* Ohngefähr/zufällig. *Nec fortuitum cernere cespitem.* (Alcaic.) *Nam neq; fortuitos ortus surgentibus astris.* M. *Alii* fōrtŭītus. *Trisyll. faciunt.*

fōrtūna, *Szczęście* 1. *Nieszczęście*, *Powodzenie*, *Trefunek*, *Fortuná* 1. Gut Glück/ glücklich. *epith.* Fōrtūna rīdēns, ămīca, plăcĭda, prōspĕra, fausta, fēlix bĕnīgna, mītis, făvēns. *phr.* Vūltus fōrtūnæ bĕnīgnus. Vūltu rīdet fōrtūna sĕrēno, Faūstis sūccēssĭbus, fatis ămīcis ūti, ălĭte dēxtro, lætis aūspĭcĭis frŭi. Vēntis sĕcūndis, sĕcūndo flātu ūti. Dūm flāret vēlis aūra sĕcūnda mĕis. Sī plăcĭdo dūcas cāndĭda vēla mări bēllis sĕcūndos rēddĭdit ēxĭtus. *vide Felix.*

fōrtūna advērsa, āfflīcta misera, *Nieszczęście.* Unglück / Widerwärtigkeit. *syn.* Fōrtūna īnĭqua, sæva dūra īncōmmŏda, īnĭmīca trīstis, āspera, fērrĕa, īnvĭda, nŏxĭa, dīra, crūdēlis, măla, grăvis. *phr.* Trīstes căsus. Rēs āfflīctæ ărctæ, dŭbĭæ, dūræ. Fātis trīstĭbus āngi. Dūris ēxērcēri fātis. Văriis, ĭnīquis ūrgeri căsĭbus, Mĭsĕrum trīstis fōrtūna tĕnācĭter ūrget. Nēc vĕnit īncēptis mōllĭor aūra mĕis. *vide Infortunium.*

fōrtūnæ, *hæ*, *Máiętność*, *Szánc. z. Bogactwá.*

fōrtūnæ forum. *Fortuna.*

fōrtūnātè, fōrtūnātim, *Szczęśliwie.* Glücklich. *Ingenium misera qui fortunatius ar-*

te, Hor, *syn* Feliciter, beatè, faustè, *phr.* Secundo successu. Felicibus auspiciis. Diis auspicibus. Auspice Christo, cœlo. Auspicio fausto, omine dextro. *v. Feliciter.*

Fortunatus, *Szczęśliwy.* Glückselig. *Fortunatus & ille Deos qui novit agrestes.* Vir. *syn.* Felix, beatus, *vel* prosper, faustus. *phr.* Blanda utens fortuna. Deos expertus amicos. *vide Felix.*

Fortunipeta, *æ, m, Żołnierz dobrowolny.*

Fortuno, *Szczęszczę.* S gnen, beglücken.

Tu quamcunq; Deos tibi fortunaverit horam. Hor. *syn.* Beo, prospero, felicito, secundo: faveo.

Foruli, *Przegrodki, Szkatułka.* (votis annuo.

Forum mercatorium, *Rynek, Targowisko, Sąd, grod, Trybunał, Forum 1.* Ein Marckt, da allerhand verkaufft wird *syn.* Platea, area, compita: mercatus, macellum, nundinæ. *epith.* Solenne frequens, venale, venalitium. *phr.* annonæ genus, omne merces venalitias proponens.

forum civile, Ratusz, *Sądowa sala, Rada pospolita.* Rathshaus. *syn,* Curia, Senatus, rostra, *epith.* Litigiosum, clamosum, fremens, turpidum, verbosum, triste, argutum, dolosum, legiferum, raucum, severum, injustum. *phr.* Rigidi flectere jura fori. Fœdera legiferi, juraque fori. Fora Marte suo litigiosa vacant. Crepant verbosi garrula verba fori. Stridula clamoso exercet per fora lites causidicus.

Forum coquinarium, *Kuchnia mieyska.*

forum olitorium, *Rynek zielony.* Forum piscarium, *Rybne iatki.* Forum promercale, forum scrutarium, *Węndeta.* Forum vinarium, *Tłokarnia.*

Forus, *Sąd 4. Chodzenie.*

F O S

Fossa, *Row, Okop, Łoże rzeki.* Ein Graben. *Ingentesq; tenent fossas & turribus altis.* Virg. *syn.* Fovea, lacuna, scrobs, *vel* valium. *epith.* Præceps, prærupta, patula, hians, profunda, obscura, patens aperta. *phr.* Pars in præcipites fossas urgente ruina volvitur. Cæco foveæ deceptus hiatu, patulos concava fossa lacus. Cingere, circundare mœnia fossis

Fossa, *sub Wiele czego.*

fossam duco, facio, perduco, *Kopam.*

Fossantes, sub Kolę, 1. Fossatum, *Okop, Row.*

Fossilia, ium, *Kopánie rzeczy, Minera*

Fossilis, fossitius, *Kopány.* Das man aus der Erden grabt.

fossim, Sztychem. Fossio, *Kopánie.*

fossorium, *Rydel.* (bet. *v. Arator.*

fossor, *Kopacz, Grabarz, Grubarz.* Ein Greb

fossula, *Dołek 1. Rowek*

fossum, fossura, *Row, & Kopánie, Podkop.*

fotus, *us, Nápárzanie.*

fovea, *Doł.* Ein Grube. *Donec humo tegere, ac foveis abscondere discunt.* Virg *v. Fossa.*

Foveo, *Zágrzewam, Ciepło co chowam, Náparzam, Warzę 1. Siedzę w wodźie, Záchowuię 1. Miłuię.* Ernähren, beschützen, wärmen *syn.* Calefacio, *vel* alo, tego, *vel* mulceo, *vel* tueor, tutor, defendo. *phr.* Progeniem nidosque fovent. Fœtusque tenellos blanda fovet. Suppositis incubat ovis. Vulnera cruda fovet lymphis. Castra fovet miles

F R A

Fraceo, fracesco, *Gniię, Námiękam, Niepodobam się, Ulezał się.*

fraces, Frages, *hæ, Fuz. Wytłoczyny.*

fracidus, *Nágniły, Zgniły. Ulezał się.*

fracta pronuntiatio, *Pieszczona mowá.*

fractillum, Tarká. fractio, *Łamánie czego.*

fractor, sub Szkodnik.

fractura, *Złamánie, Spádánie.*

fractus, *Zerwány, Utrápiony. Niewieśći 2.* Gebrochen. *syn.* infractus, effractus, contusus, Obtritus, *vel* debilitatus, afflictus,

fræno vide *freno. frænum,* vide *frenum.*

fraga, fragaria, *orum. Poźiomki.* Erdber

-- *Et humi nascentia fraga.* Virg. *epith.* Montana, mollia, rutilantia, rubentia, redolentia. *phr.* Flores, & humi nascentia fraga, jucundi fraga saporis.

frageo, Niepodabam się.

fragesco, *Łamię się, Słabieię, Truchleię, Serce tracę.*

frăgĭlis *Kruchy, Łomisty, Słáby, Nietrwáły, Krewki.* **Gebrechlich/schwach.** *Iam subeunt anni fragiles, & inertior ætas.* Ovid. *syn.* Tĕnŭis, tĕner, cadūcus, *vel* dēbĭlis, infirmus.

frăgĭlĭtas. *Kruchość, Słábość, Krewkość.*

frăgmen, *inis.* fragmentum, *Ułomek, Okruszyna, Sztuka 1. Trzaska.* **Ein abgebrochner Stock.** *Ilioneus saxo atq; ingenti fragmine montis. syn.* Frāgmēntum, sēgmēntum, frūstum, *epith.* Pārvum, ēxĭgŭum, ēxĭlis, tĕnŭe, mĭnūtum.

frāgmĭna sylvarum, *Łom.*

frăgor, *Grzmot, Łomot, Trzask, Trzeszczenie.* **Ein Knall/ Thon/ Krachen.** -- *Cœlum sonat omne fragore.* Virg. *syn.* Sŏnĭtus strĕpĭtus, strīdor, mūrmur, *epith.* rĕpēntīnus, vĕhĕmēns, rĕsūltāns, præcēps. *phr.* Cœlum frăgōre tŏnat. rĕbŏat: ārmis crĕpĭtāntĭbūs ingēns ēxŏrĭtur frăgor. Tĕrrĭfĭco rĕbŏant mōntāna frăgōre; ēcce nŏvæ gēntis rĕsŏnans frăgor impŭlit aūres, ĭtĕrum ātq; ĭtĕrum fragor intŏnat ingēns. ēnsēsque clўpĕi que sŏnānt, *vide Murmur.*

frăgor cœlestis, fragor nubium, *Grom.*

frăgōsè, *Chropáwo.*

frăgōsus, *Kruchy, Chropawy, Nierowny.*

frăgrāntĭa, æ, *Wonia.* **Wohl riechender Geruch.** *syn.* Svāvis ŏdor, *vide Odor.*

frăgro, *as, Pachnę.* **Wohl riechen.** -- *Redolentque thymo fragrantia mella.* Virg. *syn.* Rĕdŏlĕo, svăviter, ŏlĕo, spīro. *vide Oleo.*

frāmĕa, *Miecz, Włocznia 1.*

frango, *Łámię 1. 2. Tłukę 4. Kruszę, Krszę, Gryzę, Rozbiiam 2. 3. Mdlę, Náruszam; Martwię Uymuię kogo. Zgawáłćić 2. Niewieśći. chem czynię, Trefię włosy, Uskramiam 1 Zwyćiężam 2. Targam się 2. Przerywam 1. Pokonáć, Zbiiam czij dowod. Drobię. Uderzam 3.* **Brechen.** *syn.* infrīngo, cōnfrīngo, rūmpo, pĕrrūmpo, pĕrfrīngo, cōmmĭnŭo, cōntūndo, ēlīdo, *vel* infīrmo, fătīgo, dēbĭlito, *phr.* ād sāxum cŏrpŏra prensa manu frāngēbat. Vi pĕrfrīngĕre pŏrtas ŏppōsĭto gĕnu pĕrrūmpo. Frēgĕrat saxo grăvi Balīsta pōrtas. Fit vĭa, vi rūmpunt ădĭtus. Bĭpēnnis īnstāns quătit ĭctĭbus ārcam. Et ēmōti prōcūmbunt cārdĭne pōstes. Vīrĭbus ōbnīxus quăssātam dīrŭit ŭlmum. Cōrrēpta dūra bĭpēnni līmĭna pĕrrūmpit, pŏstēsque ā cārdĭne vĕllit, īnstābat quo frāngĕret āltos pōrtārum pōstes. Tērque quătērque grăves jūnctūras vērtĭcis ĭctu rūpit, & in liquĭdos sēdērunt ōssa cĕrēbro. Rūmpĭmus invĭti tŭa vĭncŭla.

frāngo vocem, *Mowię pieśćliwie.*

frāngor, frangitur aliquid, *Prześilá się, Ustaie co, Padam się, Łámię się, Targam się; Serce tracę. Słábieię.*

frāngor precibus, *Uprośić się dáię.*

Frāngŭla, Kruszyná, Frātĕllus, Braćiszek.

Frāter, *Brat 1. Podobny 1. & sub Miłośnik 2. & sub śiekaniná.* **Bruder.** *Frater ut Æneas pelago tuus omnia circum.* Virg. *syn.* Gērmānus, *epith.* Chārus, ămātus, dīlēctus, dūlcis, ūnănĭmis, fīdus, fīdēlis. *phr.* Gērmāna prŏpāgo, Prōlēs, sŏbŏlēs. Frātērno, gērmāno sāngvīne jūnctus. Gĕmĭni frātres. fœcūndæ glōrĭa mātris. Gĕmĭnīque sub ūbĕre nāti. Frāter nē dēsĕre frātrem. Frātrum quŏque grātĭa rāra ēst, Ovid. *de Ætate ferrea.*

Frāter germanus, uterinus, *Brat.*

frātercŭlus, *Braćiszek.*

frātercŭlus gigantum, *Podły.*

Frātercŭlo, as. Pęczniecię. Frātērnè, *Bráterska.*

frātērnĭtas, frātrĭa, *Bráctwo, Bráterstwo.*

Fraternitas vestra, an rectè? sub Wászmość.

frātērnus, *Brácki, Bráterski.*

Frātilli, sub Strzępek.

fratrĭcīda, *Bráteboycá, & sub Mężoboycá.* **Ein Mörder an seinem Bruder / oder Schwester.** *Quid fratricida, quid peremptor invidus* (Iamb.)

Frātrĭbus, vel frattibus, sub śiekaniná.

fraūdātĭo, *Oszukánie, Zdrádá.*

fraudātor, *Krzywdźićiel, Przeymacz, Szalbierz,*

fraūdātorĭus, *Zdrádźiecki.*

fraūdem frausus, *sub Zbroić en.*

fraūdo, *fraudavi & fraufus fum*, *Zdradzam*, *Oszukiwam*, *Ubliżam*, *Pozbawiam*, *Nieniśćić fię*, *Nie daię komu r.* *Odeymuię sobie.* **Betriegen.** *Nec cibus iste juvat mersu fraudatus aceti*, M. *syn.* Frūstro, as, & frūstror āris: fāllo, dēcĭpĭo. *phr.* Mēnte dŏlōsa, āstu fāll āci mălīgno ūrgĕo. Fraūdem mēdĭtātur ĭnīquam. Clām fraūdes ĭntēxit. *vide Fallo, Decipio.*

fraŭdŭlēnter, *Zdradliwie*, *Krzywdą*,

fraŭdŭlēntus: *Zdradliwy*: **Betrüglich.**

Cum populo & Duce fraudulento: (Dact.) T.

fraūs, *aūdis*, fraudŭlēntĭa, *Zdradá*: *Uymá*, *Káránie*, *Winá*, r. *Zdradliwy*: **Betrug.** *Tum conata Iuno, Terrorum & fraudis abundè est.* *syn.* Dŏlus, tēchnæ, fāllācĭa, præstĭgĭæ, āstūtĭa, āstus, insĭdiæ, *epith.* occulta ĭnsĭdiōsa nĕfānda, dŏlōsa, măla, dīra tăcĭta, tūrpis, hŏstĭlis, caūta, ĭmpĭa, ĭnvīsa, vērsūta, āstūta, tăcĭta, hŏrrĭda, ĭngĕnĭōsa, lătēns, clāndēstĭna, sūbdŏla. *phr.* Crīmina fraūdis, āstūta mōlīmina. Vĕnus ĭntĕrĕa fraūdem mĕdĭtāta mălĭgnam. Tūrpi fraūde sălus hŏstĭ quæsīta, & clāndēstĭnis sūrgĕntĭa fraūdĭbus ārma. O dīra ĭnvīsæ spēctācŭla fraudis, *vide Dolus Fallacia.*

fraūsus, *sub Dopuszczam fię*, & *Zbroić co*, & *Zdradzam.*

frāxĭnĕus, frāxĭnus: *adiect.* *Jesionowy.* **Ein Eschbaum.** *Fraxinus in sylvis pulcherrima pinus in hortis.* Virg. *syn.* ĭngēns, ālta, prōcēra, āĕrĭa, ūmbrōsa. *phr.* Hāstis ūtĭlis ărbos. Frāxĭnĕæ sūdes, trăbes ĭnvīsa cŏlūbris, Frāxĭnus.

frāxĭnus, *subst.* *Jesion.* **Eschen.** *Fraxineaque trabes cuneis & fissile robur.* Virg.

Frāxo, as, Straż trzymam.

F R E

Frĕmĭtus, *Sapánie*, *Rżęnie*, *Szum*, *Trąb dźwięk.* **Das M..rren/ Geräusch.** *Circumstant fremitu denso, &c.* Virg. *syn.* Strĕpĭtus, *epith.* Trĕpĭdus, flēbilis, trīstis. *phr.* Strīdēns mūrmur. Clāmōre frĕmēnti cōncĭtus. Frĕmĭtūque sŏnōro cōllūctāntur ăquæ. *v.* *Murmur, Fremo.*

Fremo. Sapam, Dąsam fię, Mámrzę 2. Mruczę 2. Gryzę fię; Zgrzytam. Gniewam fię, Szumię, Tátkaią, Ryczę. **Schnorren/ murren.** *Post tergum nodis fremet horridus ore cruento.* Virg. *syn.* ĭnfrĕmo, strīdĕo, frēndĕo, mūrmŭro: *vel* ĭndīgnor. *phr.* Frĕmĭtu rĕsŏnānt cūncta sŏnōro. Fremitu āssūrgens undæ mărīno. Frĕmĭtūq; sŏnōro cōllūctāntur ăquæ Vēnti ĭndīgnāntes māgno cūm mūrmŭre mōntis cīrcum claūstra frĕmunt.

frĕmor, oris, *Szum*, *Szmer* 1. *Gwar.*

frēnātor, frenĭger, *Ouzdány.*

frēndĕo, *es*, & *is*, *Zgrzytam*, *Mielę Szrotuię*, *Gryzę*, *Kruszę.* **Mit den Zähnen knirschen von Zorn** *Et graviter frendens, sic fatis ora resolvit* Virg. *syn.* ĭnfrēndĕo, frĕmo. fūro. *phr.* Dēnte mĭnor. Dēntem dēnte fătīgat ĭnfrēndēns. Dēntĭbus ĭncŭtĭo dēntes, frēndens.

frēni, hi, *Wędźidło*, *Monsztuk*, *Hámulec 2.*

frēno, *as*, *Ouzdać*, *Ogłowkę kłádę*, *Hamuię*, *Uymuie kogo*, *Miarkuię.* **Zäumen.** *v. Fræno.*

frēnum, *Uzdá*, *Wędźidło.* **Ein Zaum**, *vide Frænum.*

frĕquens, frĕquēntārĭus, *Częsty*, *Ludny*, *Náśiádły*, *Pełen*, *Wielki.* **Embsig/ offt/ viel.** --*Odiisq; viro, telisq; frequentibus instant.* Virg. *syn.* Crēber, nūmĕrōsus, mūltus, plūrĭmus, *vel.* cĕlĕber. frĕquēntātus, *vel* āssĭdŭus.

Frĕquens, pro frequenter, *Często 1.*

Frĕquentāmēntum, *Uczęszczanie.*

frĕquēntātĭo, *Uczęszczanie*, *Chadzanie*, *Przebywánie*, *Kupięnie fię*, *Zgromadzánie.*

Frequentativa verba apud Grammaticos sunt, quæ frequentem rei actionem significant, ut Clamito. Verso. Minitor. Iterativa Carisio.

frĕquēnter, *Często*: **Offt** .--- *Currus numerans elephanta frequenter.* M. *syn.* Crēbro, sæpè nōn rārō, *vel* āssĭdŭe cōntĭnŭo.

frĕquēntes, *Gromádą*, *Wiele czego*,

frĕquēntĭa, *Orszak*, *Zgromadzęnie*, *Tłum*, *Gromádá ludźi*, *Uczęszczánie.* **Eine grosse Menge/ Versammlung.** *Spreviffe tradunt cru-*

entum

minum frequentiam. (Jamb.) *syn.* Mūltĭtūdo, tūrba cōpĭa. vīs nūmĕrus īngēns: tūrba frĕquens dēnsa cŏhōrs.

frĕquĕnto, *Uczęszczam, Napełniam, Bywam gdźie, Chadzam, Często co czynię, Zágęszczam.* Viel gebrauchen / offt besuchen. *Ultima quæ bello clari secreta frequentant.* Virg. *syn. Sæpè* ădĕo, cōnvĕnio, vīso, īnvīso, fréquēns ădĕo, pĕto, cĕlĕbro,

frēssus, frēsus, *Szorowány, sub Szoruię, & sub*

frĕtālis, fretensis, *sub* Morze. (*Bob*

frĕtum, frĕtus, *ûs, Morze r. Przedźiał.* Enge des Meers. *Item* die See. -- *Crebris freta concita ventis.* Virg. *syn.* Măris ăngūstĭæ, faūces, *vel* măre, *epith:* Tūmens ăpērtum, ūndāns, tōrrēns, mĭnax. sălĭēns. *phr*, Cæco, ūndāns æstu. Crebris frĕta, cōncĭta vēntis. Frĕmĕntis īra frĕti. Īmo frĕta cōntōrquet Nēptūnĭa fūndo tēmpēstas. *vide Mare.*

Frĕtus anni, sub Porowánie *dniá z nocą. & Przedźiał.*

frētus, *a. um.* frētus, gratiâ, humanitate, conscientia, &c. *Ufaiąc.* Sich verlassen. *His ego fretus amo, Cynthia rara mea est.* Pr.

F R I

friābĭlis, *Kruchy. Friātura Kruszenie czego.*

Fribūscŭlum, Ulpian. Friguscŭlum legit Holoander Rozwod.

frĭcātio, Frictio, *Drápánie 2. śćieranie.*

frĭcātūra, *Szorowánie.*

frĭcātus, *ûs, Tárćie Náćieránie.*

frĭco, *as, Drápię 2. Náćieram co.* Kratzen / reiben. *syn.* Pērfrĭco, *vel* ūngo, oblĭno. *phr.* Frĭcat ărbŏre cōstas.

frictus, *Smáżony Przypiekány.*

frĭgēdo, zimno.

frĭgĕo, *zimno mi, Nieochotny iestem, Słábieię, Skrzypię 2.* Frieren / kalt seyn. *Corpusq; lavant frigentis & ungunt.* Virg. *syn:* Algĕo, *phr.* Frīgore cōrrĭpĭor; cōntrăhor, lædor, tōrpĕo, pāllĕo, rĭgĕo. Frīgus mēmbra, cōrpus ărtus lædit prĕmit, īnfēstat. ūrit, ădūrit, ăstrictum gĕlĭdo frīgōre pēctus ĕrat. Rĭgĭdum pērmānat frīgus ad ōssa, Rĭgĭdæ frīgōre pāllét ăquæ. Gĕlĭdus cōncrēvit frīgōre sāngvis. Tōrpētque vīctus frīgĭdo sāngvīs gĕlu, & păvet ōbsēssum glăcĭālı frīgōre cōrpus. Frīgūsque pĕr ūngves Lābĭtur, & pāllent āmīsso sāngvıne vēnæ. Sīc lēthālis hўēms paūlātim īn pēctōra vēnit: Vītālēsque vĭas & rēspīrāmina claūsit, *v. Frigus.*

frīgĕfăcto, *źiębnę, Chłodzę 1. e anceps, sed potius breve.*

frīgēsco, frīgĕfīo, *źiębnę.* Frieret / kalt werden. *Pulsus amor, segniq; juvat frigescere luctu.* Val

frīgĭda, *Wodá zimna.*

frīgĭdārĭa cēlla, *Chłodnik, & sub Łáźnia.*

frīgĭdārĭum, *sub Spodnice.*

frīgĭdārĭus, *Chłodny.* frīgĭdè, *Nieochotnie.*

Frigidefacto. as, Chłodzę 1.

frīgĭdīssĭmè, *Nieskutecznie, Oźiębłe.*

frīgĭdĭtas, *zimno* Kält / Frost. *Ardorem, demita frigiditas facit.* M. *vide Frigus.*

frīgĭdĭūscŭlus, *Pzyźimnieyszy.*

frīgĭdŭlus, *Zimny. Przyźimnieyszy.*

frīgĭdus, *zimny 1. 3. Nieochotny, Nieskuteczny, Nieżártowny, Słáby, Umárły.* Kalt / frierend. *Frigidus in pratis cantando rumpitur angvis.* Virg. *syn.* Frīgēns, gĕlĭdus, ălgĭdus, ălgēns. *phr.* Gĕlu, frīgōre pallĕnt mēmbra. Glăcĭālı cōnstrīctus frīgōre. Frīgĭda bĕllo dextĕrā.

Frīgīlla, fringilla, fringillāgo, *Zięba.*

Frigo, *is, Porywam się.*

Frigo, *is, Smáżę, Skwárzę, Práżę.*

Frigorificus, Zimny 1.

Frīgus *Zimno.* Kälte / Frost. *Frigoribus parto agricolæ plerumq; fruuntur.* Virg. *syn.* Gĕlu, *epith.* Cōntrăctum, Scўthicum, tōrpēns, rĭgĭdum, ăcre, immĭte, dūrum, ĭnērs, ărctōūm, mălĭgnum, Rĭphæum, ĭnĭquum, Hўpērbŏrēum, ăcūtum, pĕnĕtrābĭle. *phr:* mĭnæ, vis, Frīgĭdus hōrror. Frīgĭdus ăer. Crūdo sub frīgōre tēllus cōncrēvit. Strĭcto cōncrēscunt frīgōre gūttæ. Īntrat pĕnĕtrābĭle frīgus in ărtus. Jăcens,

cens lethali frigore segnis. Sæva recurrenti mitescunt frigora vere. ah te ne frigora lædant Aut Boreæ penetrabile figus adurat. Extemplo Æneæ solvuntur frigore membra. *vide Frigeo, & Hyems.*

frigutio, & friguttio, *is, Drzę, Drgam, Podskákuię, Swiegocę.*

Fringulat fringulit sub Kraczę 1.

fringultio, *Przekęsuię słowa, Záiąkam się, Swierkoce ptak.*

fringutio, *Drżę.* frio, *Krszę, Kruszę.*

frior, *Rossypuie się 3,*

frit, *Bużyna. an Ość u kłosia?*

fritilis, *Smażeniu służący,* Primam syllabam aliqui corripiunt Analogica. nam ex origine longa esse deberet, quasi frictilis, ut Renat. producit.

fritilla, *Kászá dźiećinna.*

fritillus, *Kostkowa puszká.*

fritinnio, *świerkoce, Cwierkam, Trzepiecę się, Podskákuię & in Drzę.*

frivola, *orum, Skorupa 2. Rupieći.*

frivolarius, *Wendetarz 1.*

frivolus, *Sztuczony Błażeński.*

frixorium, Rynka frixum, *Skwárki.*

frixum, *Smáżony.*

FRON

frondarius, *Gáłęzny.*

frondatio, *Obćinánie, Gałęźi obćinanie.*

frondator, *Obćinacz, Sadownik.* **Der die Bäume be auet.** *Hic alta sub rupe canet frondator ad auras.* Virg.

frondeo, frondesco, **Grünen Blätter gewinnen.** *Balsamaque ad baccas semper frondentis achanti.* Virg. *syn.* Frondesco, *phr.* Frondes, fundo, effundo, profundo, spargo, aperio, expleo, gero, mitto, emitto, induo, Frondibus induor, tegor, comor, vestior, vireo, verno, adolesco, como in patulas luxuritate comes. Patulo se tegmine vestit arbor et ingentes attollit ad æthera ramos, arbor foliis et fronde comans. ramis tegitur frondentibus arbos. Perpetuos gere frondis honores. Patulis diffusa ramis terram opacat Diffusas patulo laxabat stipite frondes Crinibus in Cœlum surgit. fœlicibus arbor crevit et umbrosas porrexit in aera frondes arbor patulis ambitiosa, *vel* luxuriosa, comis Frondis odoriferæ lauros ubi sylva comantes explicat. *vide Frons.*

frondes aridæ, *Susz 1.*

frondes festæ, *May 2.*

frondeus *Chrostowy Gałęźiowy.*

frondifer frondifluus, *Gałęźisty,* **Blätterreich.** *Frondiferasq; domos avium, &c.* Pr.

Frondo as. Obćinam 1.

frondosus, *Gáłęźisty.* **Voll Blätter.** *Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.* Virg. *syn,* frondifer. *Phr.* Frondibus, foliis abundans, opertus, opacus.

frons, *dis hac Gałąź.* **Laub/ Blat/ grüner Ast.** *Exstructosque toros obtentu frondis abundant.* Virg. *syn.* Folium, arboreæ comiti, crænes, *epith.* Viridis, alta patula, arborea, graminea comans, umbrosa crispans. læta odorifera, densa rediviva, decidua, caduca, flavescens, *phr.* Sylvarum, arboris decus honos. arboris tegmen, umbræ arboreæ comæ Brachia ramorum, frondesque tulere comantes. arbor erat patulis ambitiosa comis arbor deciduis viduata capillis, Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte Fronde super viridi *v. Frondeo.*

Frons, *tis hac & prisce hic Czoło 3. 2. Wstyd 1. Powaga. Przodek 1. Domu przednia ściana Twarz 3. 4.* **Die Stirn.** ----- *redis, mutata frontis ut arte* Hor. *syn.* os, vultus, facies *epith.* Tenera, lucida. nivea, candida, veneranda, rugosa, remissa, contracta, elata, ferox, obscœna, gravis, obducta, senilis. *phr.* Frontis honor. Castigatæ collecta modestia frontis anus obscœna rugis arat frontem. Rugaque in antiqua fronte senilis erit Gravem remittere frontem. Sollicitam explicuere frontem. Contractæ seria frontis.

frons aversa, *Domu tył.*

frons adducta, caperata, contracta, *Twarz nie wesoła,*

frons erugata exporrecta *Twarz wesoła.*

frons ferrea. Frontis firmitas, *Nieustyd.*

frons lecti, *Łoſzkowa deſka 2.*
frōntāle *Naczelnik.*
frontānus, frontānus lapis, *Przezgłownik.*
frontè, *Nieſzczerze.*
frontis integræ *Wſtydliwy 2.*
frontis mollities, teneritudo, *Wſtyd.*
Frontiſpīcium, *Domu przednia ściána.*
fronto, frontōſus, *Czołowáty.*

FRU

Fructĭfer. *Owocny Płodny*, Fruchtbar. *v. Fructuoſus.*
fructĭfĭco, *ſub żyzny.* Frucht bringen. *Laurus fructificant, vicinaque naſcitur arbor.* C. *ſyn.* Frūctus părĭo, fĕro, prōmo, fūndo, ēdo părtūrĭo, prōfĕro.
fructuoſus fructificus, *żyzny*, *pożytki dáiący.* Fruchtbar/ nutzlich. *Saturnalia fructuoſiora.* (Phal.) *ſyn.* Frūctĭfer frūctĭfĭcus, frūgĭfer, fĕrtĭlis, vūltĭlis *phr.* dives ăbūndāns lŏcŭples avis. onĕrātus. Frūctu ūber. *vel* ūbere dĭves. Dūlces frūctus nōn ēdūcat ărbos. Pōmis sē fĕrtĭlis ărbos īndūĕrat. Prōdĭga læto prōvēntu bĕat ăgrĭcŏlam. ărbos ŏpes fūndit. Cūrvāntur pōndĕre rāmī. Nēc flōre cădūco ărrīdēns blānda dŏmĭnum ſpē lāctat ĭnānem. Aſpĭce cūrvātos poōmōrum pōndĕre rāmos. ūt sūa; quod pĕpĕrit, vīx fĕrat ărbor ŏnus. Pōmăque læsīſsent mātrem, *id eſt arborem.* nĭsĭ sūbdĭta rāmo Lōnga lăbōrānti fūrca tŭlīſset ŏpem. *v. Frugifer.*
fructuarĭa porca, *Máćiorká.*
fructuarius, *adiect. Owocny, pożytki rodzący.*
fructuarius, *ſubſt. Pożytek biorący.*
Fructus cti, ſub Záżywam.
frūctus, *ûs, Owoc 1, 2. Pożytek. Pożytki źiemie, Záżywánie, Używánie,* Baum Frucht. *Fructus amicitiæ magna cibus, imputat hunc Rex.* Juv. *ſyn.* Pōma, *vel* fœtus, pārtus, *vel* ūtĭlĭtas, *epith.* Tĕrrēſtris, sȳlvēſtris, ămænus. nŏvus, dēlĭcĭōsus, cŏrrūptus, æſtīvus, ānnūus tĕner, præcox, ūber, dīves, jūcūndus tēmpēſtīvus, *phr.* Præmia tēllūris ărbŏris, ŏpes. Dīvĭtĭæ rāmōrum. ărbŏrĕa prōles, prōpāgo. Fœtus ărbŏre dēmpti. Pōma pătŭlis pēndēntia rāmis. Prēſsos cūrvāntia rāmos. Pēndēntes ărbŏre frūctus. Călăthos rēplet. frūtĭcis pōmōna bĕāti Fœtĭbus. *v. ſupra Fructuoſus.*
fructus orationis *Kreſcencia.*
fructus defloratus, deformatus. *Gogołka.*
Frūdo, priſcè pro fraudo. Zdradzam
frūgālis, *Skromny 2 Oſzczędny.* Mässig/ häuslich. *Ventre nihil novi frugalius. hoc tamen ipſum.* Juv. *ſyn.* Frūgi, bŏnæ frūgis, sōbrĭus mŏdĕrātus, mŏdĕſtus, tēmpĕrans, tēmpĕrātus. ābſtĭnens, prūdens. *phr.* Pārvo cōntēntus. Lūxum pĕrōſus, ēxōſus. Sōbrĭĕtātis, vĭrtūtis, pārcĭtātis prŏbĭtātis āmans.
frūgālĭtas, *Mierność w żyćiu, Oſzcządánie, Zywność, Zbożę, Urodzay.* Mässigkeit/ Vergnügung. *Frugalitatis lege pollet exacta.* (Scaz.) Per. A. *ſyn.* Sōbrĭĕtas, mŏdēſtĭa.
frugāliter, *Oſzczędnie, Miernie,* Mässiglich profitlich. *Cum me hortaretur parco, frugaliter atque* H.
frūges, *bæ,* frugamenta, *orum, Owoc 1. Zboże n 2. Owoc drzewny.* Allerley Frucht der Erden. --- *Nocent & frugibus umbræ* Virg *ſyn. Generatim.* ŏlĕra, lēgūmĭna, vītes, sĕgĕtes. &c. *complectendo ſpeciatim.* sĕges, mĕſsis, frūmēntum. *epith.* ămœnæ, nĭtĭdæ, nŏvæ, ŏpīmæ, fœcūndæ, cūltæ, tŏſtæ. *phr.* Rūris ŏpes. Frūgum prīmĭtĭæ, mĭtĭa dōna, ăcērvi, lūxŭrĭes. ăſtrum quo sĕgĕtes gaūdĕrent frūctĭbus, mĕdĭo tōſtas æſtu tĕrit ārĕa frūges. Quīque nŏvas ălĭtis nōn ūllo sēmĭne frūges. tēllus ĭnărāta fĕrēbat. *v. Seges.*
fruges rōburneæ. *Żołądź.*
frūgi, *Skromny 2. Oſzczędny, Pożyteczny - Dobry 2.*
frūgi bonæ. frugis bonæ, *Dobry 2. Pożyteczny*
frugi fio, *Uymuię ſię 1. Polepſzam ſię.*
frūgifer, *Frugifĕrens*, *Zyzny.*
frūgĭlĕgus, *ziárna zbieráiący.*
Frugĭperda, *Niedozrzewáiący.*
Frugiperda ſalix, *Wierzbá 1.*
fruĭniſcor, *fruĭnor*, *Zażywam.*
frŭiſcor idem & Doſtáię 1.
frūmen, *Guz w gardle*, *Gárdła ściė Krtań.*
frūmentāceus, *Zbożowy 1.*

frumentaria res, *Zboże 1. Żywność.*
frumentariæ rei curator; præfectus. *Podwojewodzy Picownik*
frūmēntārius, *adiect. Zbożowy.*
frumentarius, *substant. Zbożem handluiący, Miernik 2.*
frumentarius negotiator. *Zbożem handluiący.*
frumentatio, *Zbieranie zboża, Zbożá rozdawánie, Picowánie, Podátek 1.*
frumentator, *Picownik.*
frumentor, *aris, Picownik* **Korn sammlen/ nach Korn ausgehen.** *syn* Frūmēntātum, ĕo. Frūmēntum quæro, Frūmēnti, frūmēnta pābŭla cūro, *v. Pabulum.*
frūmēntum, *Zboże 1. 2. 3. Figowe ziárnko,* **Korn/ Getreyd.** *Si quis ad ingentem frumenti semper &c.* Hor. *syn.* Frūges, Cĕres, sĕges, mēssis, trītĭcum. *epith.* Pūrum, æstīvum, aūrĕum, grăve. lāctens, grānde *phr.* Hūmanis ūsĭbus āpta Cĕres, Frūmēnta in vĭrĭdi stĭpŭla lāctēntĭa sūrgunt. *v. Fruges.*
frunīscor, *Dostáię 1. Záżywam.*
frūnītus, *Mądry, Rostropny, Báczny.*
frŭor, *Záżywam, Używay.* **Geniessen/ nutzen.** *Posse frui fruarò solus amore suo.* Prop. *syn.* Pŏtĭor, ūtor, tĕnĕo, pŏssīdĕo. *Phr.* Frŭāris sōlus āmōre mĕo ŏptāta lūce frŭāris. Jŭvĕnis pālmæ pŏtĭētur āmōre ĕt vānas aūdit vōces, frŭĭtūrque Dĕōrum Cōllŏquĭo.
frūsta facio, *Sztukuię 1.*
frūstātim, *Sztukámi, Ná sztuki.* **Stückweis** *Frustatim secuit, mox est congressa Leoni.* Virg. *syn.* in frūsta, mĭnūtim, mēmbrātim.
frustillatim, *Kąskámi, Sztukami, Pokąsku. & sub Sztukuię 1.*
frustillum, *Sztuczka.*
frūstra, *Dármo 1.* **Vergebens / umbsonst.** *Ne quid inexpertum frustra moriturà relinquat.* Virg. *syn.* in cassum, nēquīcquam, īnanĭter, īnūtĭlĭter. *phr.* Vāno cōnāmĭne. Mōlīmĭne cāsso, īnānī cōnātu nīsu, stŭdĭo. Cāsso ēvēntu. Vānis sŭccēssĭbus. Quĭd prōdest? Quĭd jŭvat?
frustābĭlis, frustatōrius, *Omylny.*
frūstātĭo, *Oszukánie Pochybá.*
Frustrator, *Odwłoczyćiel, Niestawáiący u práwa.*
frūstro, *as, Omylam, Oszukiwam* **Betriegen.** *Credito vera fient, nec spe frustrabor inani.* Arat. *syn.* Fraūdo, fāllo, dēcĭpĭo.
frustror, *idem &* *Chybia co.*
frustror tempus, *Zwłaczam 1.*
frustŭlentus, *W sztukach 1.*
frustŭlum, *Sztuczka.*
frustum: *Sztuka 1.* **Ein Stück.** *Tempore & exiguæ frustis imbutus ofellæ.* Juv. *syn.* Frūstŭlŭm. partĭcŭla sēgmen, sēgmēntum, frāgmen, frāgmēntum: mĭnūtal, *epith.* tĕnŭe pārvum ēxīle, mĭnūtum *phr.* in frūstŭla, frūstātim, mĭnūtātim. mĭnūtim cōncīdĕre, pārtīri.
frŭtētōsus, *Krzewisty, sub Chrośćina & Chrostowy.*
frŭtētum, *Chrośćiná.*
frŭtex, ĭcis. *m. Krzew, Chrost w pniu, Łodyga. Nikczemnik, Gruby 2.* **Ein Stauden.** *Sylvarum fruticumque viret nemorumque sacrorum.* Vir. *syn.* ārbūstum, ārbūscŭlum, vĭrgūltum. *epith.* Rāmōsus, ārbŏrĕus, pārvus, ūmbrōsus. tĕner, hŭmĭlis, ādjēctus, dēnsus, crīspans, ŏpācus, vĭrĭdis, frōndōsus, vĭrens. *v. Arbustum.*
Frutex sangvineus, *Głog Drzewo.*
Frūtĭcātio, *Krzewięnie.*
fruticatio inutĭlis, *Wilk 4.*
frŭtĭcesco, *Chrośćieię, Krzewię się.*
frŭtĭcētum *Chrośćina,*
frŭtĭco, fruticor, *Krzewię się.* **Zum Gestäud werden/ viel Ausschlag gewinnen.** *Cernas ramosis palmas fruticare lacertis.* Sidon, *syn.* Frŭtĭcēsco, Pūllŭlo, gērmĭno *phr.* Frŭtĭces, sūrcŭlos, rāmos, pālmĭtes ēffūndo, prōfūndo, spārgo. ēxplĭco. Frŭtĭcum rāmis, sylva vĭrĕo, vĭrēsco, ādŏlēsco, lūxŭrĭo, ēxūbĕro, ārbor quām mūltus ŏpācat frŭtex. *v. Germino.*
frŭtĭcōsus, *Krzewisty.* **Voll Gestäud / von vielen Ausschlag.** *Vallibus, agrestes illic fruticosa legebant.* Ovid. *syn.* Frŭtĭces ēmĭttens,

tens, fūndens, frūticibus, frĕquens, dīves, crēber ăbūndans.

Frūtilla avis, eadem lynx, Veneri Fruti dicata,

Frūx, ūgis. f. Owoc 1. (Scaliger.

F U

Fu, *Pfá.*

Fuam, fuas, fuat. à Fuo prisco. sub Jestem.

Fūcātus, *Fárbowány, Zmyślony, Fałszywy, Przeprawny, Nieszczery, & sub Galáns.* Weiber so angestrichen/geschminckt--- *Hyali saturo fucata colore.* Virg. *syn.* Fūcōsus. infūcātus, *phr.* Fūco illitus, pictus, āspersus, nitens, splēndens. Fūcāta gĕnas, ĕt ĭmīcta dŏlōsis īllĕcēbris. Făcies ŏpĕrōsa cūltu: sătūro fūcāta cŏlōre. Cerūssātis īncēdit căndīda būccis.

Fūcilis, Przyprawny, Zmyślony.

Fūco, *as, Fárbuię, Piekrzę, Fałszuię,* Ein frembde Farb anstreichen/schmincken. *Alba nec assyrio fucatur lana veneno.* Virg. *syn.* īnfūco. *phr.* Fūco pīngo, cŏlōro, tīngo, līno, īllīno, ŏblīno, āspērgo, ŏbdūco, ădūltĕro, ōrno. Fūcum īllīno, īndūco, Fūco cŏlōrem mēntior, Nātīvum cŏlōrem fīcta ārte mūtāre. Mĕdĭcāmīne, cŏmpŏsĭtis vĕnēnis, mercāto cūltu nātūrāle dĕcus jŭvāre. Pīgmēntis ōra, gĕnas, cŏlla, mănus ēxcŏlĕre, cōmĕre ădōrnāre. Dĕfōrmes ōre fŭgāre nŏtas. Rūgōsam făciem ŭngvēntis cēlāre, ŏbtĕgĕre. Nātūrāle dĕcus fīctæ nōn cōmmŏdat ārti ēxtērno formam cŏrrumpĕre luxu. Hīrsūtas ēxcŏlŭīsse gĕnas. cŏmpŏsĭta ēst ăliis fūcāndi cura cŏlōris: quīd tibi nūnc mōlles prōdest cŏlŭīsse capīllos. Sæpĕque mūrātas dispŏsŭīsse cŏmas? Quīd sūcco splēndēnte gĕnas ŏrnāsse, quid ŭngues ārtĭfĭcis dŏcta sūbsĕcŭīsse mănu? Vēstes ĕt cingŭla cŏmit. Sæpĕ mănu, vīrĭdique ăngūstat ĭāspĭde pēctus: Sūbstrīngītque cŏmam gēmmis, ĕt cŏlla mŏnīli: Circŭit: ĕt băccis ŏnĕrat cāndĕntĭbus aūres.

fūco circumlinio, *Piekrzę.*

fūcō*sus, Przyprawny, Fałszywy.*

fucum facio, *Mamię Oszukiwam.*

fūcus, *Trąd 3. Bárwiczká, Piękrzydła, Przypráwá, Zdrádá, Kluczká 2. Oszukánie* Eine Schminck/zum anstreichen. *Tincta terit roseo conchylis purpura fuco.* Virg. *(Herba in Creta nascens, quâ vestes tinguntur. Sumitur metaphoricè pro adulterino colore, quem deformes usurpant, ut pulchriores appareant) syn.* Cērūssa, pīgmēntum, ŭngvēntum, *Metaphoricè* Fraus, dŏlus. *epith.* Mendax, vānus, fāllax, īnānis, rŏsĕus, fœmĭnĕus, pīctus, nītens, splēndens, pĕrĕgrīnus quæsītus. *phr.* Vūltûs mĕdĭcāmen: Cŏlōrātum, pīctum vĕnēnum Cŏlor fūcātus, ēmēntītus, fīctus, quæsītus, pĕrĕgrīnus ēxtērnus nĭtor. Sūccus splēndens. Fūcus ŭbi fāllax mēntītur, nōsse lăbōras. Nē quīdquam vērum. Mēndāci rēsplēndens glōrĭa fūco. *v. Faco.*

fucus marinus, *Porost.*

Fu, fu, Fu, fy, *Pfá.*

Fue. Plaut. vox ructantis. Camerar. Grutter

F U G *(Taubman.*

Fūga, *Ućieczká 2. Chronienie się, Uśćie 2.* Flucht.--- *Longumque fuga ne linque laborem.* Virg. *syn.* ēffŭgĭum. *epith.* Fūrtīva, trĕpĭdans præceps, cĕler. pērnix, ēffūsa, cīta, pāvĭda văga, tūrpis, tīmĭda, trīstis, tūta, āstūta, prŏbōsa, vēlox, rĕpēntĭa, prŏpĕra, lĕvis, nŏctūrna, ŏccūlta, fēstīna prŏvĭda hŏnēsta, sōllĭcĭta. *phr.* Fūgæ cūrsus. cūrsus fūgax, fūgiens. Fūgæ lăbor Præceps discessus. exitus, ēxcēssus. Tūrpĭa fœmĭnĕæ tērga dĕdēre fūgæ: āt văga sūltāntes cāmpo fŭga vŏlvit ăchīvos. Quīd tūrpes jam mēnte fūgas. Quīd Gāllĭca rūra rēspĭcis? *v. Fugio.*

fūgācissimus, *Płochy.* fūgācitas, *Płochość.*

fūgax, *Pierzchliwy, Płochy, Nietrwały 1.* Flüchtig *Ventosa in lingua, pedibusvè fugacibus estis.* Virg. *syn.* Tīmĭdus, ĭgnāvus, mōllis, īners: ăd fŭgam pĕde fērvĭdus, *vel* fūgiens, fūgĭtīvus prŏfŭgus, *vel* cĕler, vēlox, pērnix, *vel* cădūcus frăgĭlis, flūxus brĕvis.

fūgēla, *Ućieczka 2.*

fūgiens, *Słáby 2 Nietrwały.*

fūgiens litium, *Niezwádliwy.*

fūgio, *Ućiekam 1. Chronię się. Stronię, Wietrzeię, Zbiegá.* Fliehen auetreissen. *Implicuit bello qui nos fugiatis amicos.* Virg. *syn.* ēffūgĭo, ănfūgĭo, *vel* ŏdi, vīto, căvĕo, *vel* ēvānēsco. *phr.* Fūgam căpĭo, mātūro, fēstīno, cĕlĕro, mōlīor, ărrĭpĭo, cŏrrĭpĭo, tēnto, ăgĭto, Fūga abi-

re, sē prōrĭpĕre. Fŭgæ, in fŭgam, fŭgâ tērga do. Cāmpos fūgâ pĕto, cōrrĭpĭo, Fŭgâ, pĕdĭbus quærо sălūtem: Pĕrĭcŭla vīto, ērĭpĭo mē lētho aſpĕctu clam me sūbtrăho. Tăcĭtus dēcēdo. Tērga do, præbĕo, vērto, cōnvērto. Dăto vēſtīgĭa tērgo vērtēres. Tūta pĕtunt, ĕt ĕquis ăvērſi ăd mœnĭa tēndunt. Dĭffūgĭunt quōcūnque ăgit ērror. Fūgit īlĭcet ōcĭor Eūro. Dīvērſa mētu pēr līttŏra păſsim Dĭffūgĭunt, Fŭga sȳlvas, sāltūsque pĕragrat Fŭgĕre, ēt patrĭis ēxcēdĕre tērris. Răpĭdo tĕmĕrārĭa cūrſu tūrba fūgit. Fūgam mēdĭos tĕnūēre pĕr hōſtes. Pēdĭbus tĭmor āddĭdit ălas. Cūrſu fēſtīnus ănhēlo aufūgit. Cārpĕre prāta fŭga cōēgit. Pūlvĕrŭlēnta fŭga Rŭtŭli dānt tērga pĕr āgros. Dīxĕrat ēt tĕnŭes fūgit ceu fūmus in aūras, ērĭpe, nāte fŭgam, Sed fŭgĭte ō mĭsĕri fŭgĭte ătq; ăb līttŏre fūnem Rŭmpĭte. Haud mōra cōnvērsīq; fŭgax aūfĕrtus hăbēnis. Quadrŭ pĕdemq; cĭtum fērrāta fālce făt īgat. Quām vis ſæpè fŭga, vērsos īlle ĕgĕrit hōſtes. Tōta ĕxtērrĭta sȳlvis Dĭffŭgĭunt ărmēnta. Sæpè fŭgam Dănăi Trōja cŭpĭēre rĕlīcta mĕlĭri. īmmĭsītque fŭgam Teūcris, ătrūmque tĭmōrem. Dĭffūgĭunt vērsi trĕpĭda fōrmĭdĭne Trōes. ērgo āmens dīvērſa fŭga pĕtit æquŏra Tūrnus. Tūnc īnfamis ămor vērŭs dāre tērga cārĭnis Jūſſit ēt ēxtērno quærēre īn ōrbe fŭgam. Tāndem prōrĭpŭit ſēsē, ātque īnĭmīca rēfūgit Līttora īlla dăto vērtit vēſtīgĭa tērgo, ăt pĕdumque fŭgam cūrsu tēntāvit ĕquōrum Haud mōra cōntĭnŭo fūgit īlle pĕr ūndas ōcyor Præprŏpĕrānte fŭga pĕr ăpērtos ēvōlat agros. ălĭa pārte părēntes Trānsmīttunt cūrsu campos, ātque rĕlīnquunt ăc vĕlut ēffūſa ſi quāndo grāndĭne nīmbi præcĭpĭtant, ōmnis cāmpis dĭffūgit ărātor. Sēd fŭgit īntĕrĕa fūgit īrrĕpărābĭle tēmpus.

fugio me, *Melankoliey zbywać.*

fugitiuarius Pogonia 1.

Fugitivarius locus, Varroni qui fuga patet. ex quo fugere licet.

fugitīvus fugitor, *Zbieg 1. Nietrwały, Smrod 3.* Flüchtig. *Victorem fugitivus agit, quis sufferat hostem?* Sed.

fugĭto, *as Chroniç śię Przesładuię*

fugo, as, *Obracam w zad, Rospędzam, Odganiam, Prześladuię, Wyganiam 1.* Verjagen/ vertreiben. *Trans pontum fugat, & terris immittit apricis.* Virg. *syn.* Pēllo, prōpēllo, ăbĭgo. *phr.* in fŭgam dō, vērto, cōnvērto, cōnjĭcĭo: Fŭgam īmmītto. Sæpè fŭga vērsos dūx ēxgĕrat hōſtes. *v. Pello.*

Fulcīmen fulcimentum, Podporá Unterstützung. *syn.* Cōlūmen, fūlcrum

fulcio, *is, Podpieram 1. Podiadam sobie.* Unterstützen, *Et serie fulcire genus, mihi cymba volenti.* Mart. *syn.* Sūffūlcĭo, ſūſtĭnĕo, sūſtēnto, fĕro *phr.* Rōbūſtis fūlta cōlūmnis Tēcta Fērrātis īncūmbunt tēcta cōlūmnis, Hūmĕris ſtēllātum fūlcit ōlȳmpum Māgnum Māgnus Atlas *v. Fero.*

fulcrum, *Podpara nogá tr. Podstáwek u skrzynie, Łoskowa nogá,* Ein Stütz. *syn.* Fūlcīmen, fūlcīmēntum, cōlūmen, ădmĭnĭcŭlum. *epith.* Sūppŏsĭtum, fōrte, aūrĕum ĕbūrnĕum, ăcĕrnum. *phr.* Fūlcro nītūntur ăcērno īners sĕnēctus ădjŭvat băcŭlo gradum. Lūceant gĕnĭālĭbus ālte Aūrĕa fūlcrā tŏris. Fūlcro ſtērnātur lēctus ēbūrno.

fulgeo, *Swiecę śię 1. Lsknę śię, Błyská śię.* Scheinen/ glänzen. *Picta nec inducto fulgebat parma pyropo.* Pr. *syn.* ēffūlgĕo, rēfūlgĕo, fūlgūto, splēndĕo, lūcĕo, nĭtĕo, cŏrūſco, mĭco. *phr.* Nĕc dŏmus ărgēnto fūlget, aūrōque rĕnīdet. Jăcet ignĕus hăſtæ Dīrum lūmen ăpex. *v. Luceo, Splendeo.*

Fulgoro fulgerat fulgo is, Błyska śię, Lsknę śię.

fulgētrum, fulgētra, *a Błyskánie.* Wetterleuchten/ blitzen. *v. infra Fulgur*

fūlgĭdus, fulgĭdŭlus; *Lsknący śię,* Scheinend/ hell *Fulgida præsertim cum cernere sæpe nequimus* Luc. *syn.* Fūlgens, lūcĭdus, cŏrūſcus, rūtĭlus, splēndĭdus, mĭcans. *v. Splendidus.*

fulgor, *Jasność 1. 2.* fulguratio, *Lsknienie.* Schein/ Glantz *Attollit nitidis pectus fulgoribus, & se.* Virg. *syn.* Splēndor, lūx, nĭtor. *epith.* splēndĭdus, gēmmĕus, flāmmans, *phr.* ăſpĭcĭes ŏcŭlos trĕmŭlo fūlgōre mĭcāntes. īn pĕdĭbusque mĭcant īgnes, mĭcat ĭgnĕus ōre Fūlgor. Cūm tŏnĭtru, mĭcat ĭgnĭfĕris fūlgōrĭbus æther.

fūlgur, *Błyskánie,* Blitz. *Nam præter pelagi casus, & fulguris ictum.* Jŭv. *syn.* Fūlgetrum. *epith.* Răpĭdum, mĭcans, clārum, rūtĭlum, ĭgnĭtum, flagrans;

tum flagrans, flammĕum, rĕpentīnum, ignĭfĕrum, ārdēns, vēlox, mĭnax, formĭdābĭle, vānēscens, rădĭans. *phr.* Fūlmĭnis īgnes ēlīsi nūbĭbus īgnes. Rūpti, dĕhīscēntis cœli crēbra lūx. Vibrātus ăb æthĕre fulgor. Cum sŏnĭtu trĕmŭlum vibrāntĭa lūmen. Fūlgŭra. Tĕrrĭfĭco mūgītu ārdēns sĕcat āĕra fūlgur, ēxcŭssa nūbĭbus atris fūlgŭra. *v. Fulmen, Tonitru Fulguro.*

fūlgŭrat, *Błyſka ſię.* Es blitzet / wetterleuchtet *phr.* Fulgur cœlo cădit: Cŏrūſcat Fūlmĭnis īgnĕa vīs, īngĕmĭnant ābrūptis nūbĭbus īgnes. Rūptōque pŏlo mĭcat īgnĕus æther. Spārgit rŭtĭlas pĕr nūbĭla flāmmas Jūpĭter. Nōn ălĭās cœlo cĕcĭdĕrunt plūra sĕrēno Fūlgŭra, Căvis ēlīſi nūbĭbus īgnes ēxĭlĭunt, dīſsĭlĭunt. Tŏnĭtru cūm rūpta cŏrūſco īgnĕa rīma mĭcans pērcŭrrit lūmĭne nĭmbos. Cæci in nūbĭbus īgnes. Tĕrrĭfĭcant ănĭmos. Sūbinde Dīſsĭlĭunt rŭtĭlo vĭbrāntia fūlgŭra trāctu. īgnĕa dēcūſsis ērūmpit nūbĭbus æthra. ēt āttrītus sūbĭta făce rūmpĭtur āer. Rūptīſque mĭcant ē nūbĭbus īgnes Flāmmĭfĕræque vŏlant mānum pēr ĭnāne săgĭttæ. Fūlgŭrăque īgne mĭcant. Hīnc tŏnat, hīnc mĭſsis ābrūmpĭtur īgnĭbus æther. *v. Fulmen.*

fulgŭrālis, *Błyſkawiczny.*

fulgŭrātor, *Błyſkáwice puſzczaiący. Błyſkáwiczny, Wieſzczek 4.*

fulgŭrio, *is. Błyſka ſię, Piorun bije.*

Fulguritatem arborum, à fulguritas. Lucill. cor. Lipſius, fulguritarum arborum.

fūlgŭrītum, *Piorunowiſko.*

fulgŭrītus, *Piorunem uderzony.*

fulgŭro, *as. Błyska ſię, Łſkną ſię, Perazam:* Blitzen. *Inſidiæ, tetitoque domus jam fulgurat auro.* St. *ſyn.* Fūlgur jăcĭo, jăcŭlor, vibro, ēxcūtio, ēmitto, ſpārgo. *phr.* Jăcŭlāri ē nūbĭbus īgnes. Rĕpĕtīto fūlgŭre tērret īgnĭpŏtens. *V. fulgura.*

fūlĭca, fulix, *Łyſzka.*

fūligineus, *Okopćiáły ſmiády.*

fūlĭgĭnōſus *Okopćiáły,* Ruſzig. *Fliginoſi thure placantur Lares,* (Iamb,

fūlīgo, *inis, Sadze, Kopeć,* Ruß. *Semper & aſſidua poſtes fuligine nigri.* Virg. *epith.* Pĭcĕa, atra, nĭgra, tetra, ōbſcūra, mădĭda. *phr.* Atro cōncrēta fumo ĭllŭvĭes, aſsĭdŭa nĭgrī fūlĭgĭne pŏstes. Æstŭat, ăc nigra sĕmper fūlĭgĭne ſquāllet Tōta dŏmus.

fullo, *Pilſniarz, Pracz, Fárbierz 2. Blecharz, an Wálkarz ?*

fullōnia, *Fárbierſtwo 2.*

fullōnĭca *idem.* fullonica ars, *idem.*

fullōnĭca *aliter Fárbiernia 2.*

fullonica pila, *Foluſz.*

fullōnĭcus, fullōnius, *Fárbierski 2.*

fūlmen, *Piorun.* Der Strahl / Donnerkeul. *Fulmen erat, toto genitor quæ plurima cœlo.* Virg. *epith.* Hŏrrĕndum, īnfēstum, tōrtum, īnēvĭtābĭle, ætnæum, hōrrĭdum, atrum, vĭŏlentum, īntōrtum, ōccĭduum, fŭgax, lævum, vălĭdum, mĭſsĭle, æthĕrĕum, cŏrūſcans, cœlēste, sūlphŭrĕum, īgnĭvŏmum, trĕmēndum, mĕtŭēndum, fŭrēns, vibrātum pĕnetrābĭle, trĭfĭdum, præsāgum, *phr.* Fūlmĭnĕus, trĭsūlcus īgnis. īgnĕa tēla Jŏvis, ārma īnsignĭa, trĭsūlcum, flagrans tēlum. Cȳclōpĕa tēla. Vindĭces flāmmæ Jŏvis haūd ĭmĭtābĭle fūlmen. Sacrum sūlphur, cōncŭtĭens cēlſas vērtĭce tūrres, pērmĭſtāque nĭmbīs fūlmĭna mĭſsa pŏlo. Jŏvis īrāta mĭſsa mănu. Sūmmos fĕrĭēntĭa mōntes fūlmĭna Prōcĕras quătĭunt tūrres. ēt tūrbĭnis īctu Dīſjĭcĭunt. ēxprēſsum vēntis pēr nūbĭla fūlmen Æthĕris īmpūlſum sŏnĭtu mĭcat. *v. Fulgur. & infra Fulmino.*

fulmen luſorium, *Ráca.*

Fulmenta, æ, Podeſzwa 2.

fulmēntārĭus. *ibidem.*

fulmentum, *Noga tr. Podporá, Loſzkowanoga.*

fulmĭnat, *Piorun bije.* Es ſchlägt mit Strahlen. *ſyn.* Fūlmen rŭit, cădit, præcĭpĭtat, mĭnātur *v. fig.* tŏnat, fūlgŭrat. *phr.* Trĭfĭdos jăcŭlātur Jūppĭter īgnes Fūlmĭna, īrātus cœli ărbiter. Tŏnĭtru mĕtŭēnda cŏrūſco fūlmĭna præcĭpĭtant. Cădit īn tērras vīs flāmmĕa. Hŏrrōrem īncŭtĭunt īmpĕrĭo īrāti fūlmĭna vibrat īgnĭpŏtens. *v. Fulmino.*

fulmĭnātĭo, *Piorunowy raz.*

fulmĭnātor, *Piorunem biiący,*

fulminātrix legio, *sub Połek.*

fulminātus, *Piorunem uderzony.* **Vom Donner mit Strahlen geschlagen.** *phr.* Fūlmĭne ĭctus pērcūſſus, ēxūſtus, dē cœlo tăctus.

fūlmĕnĕus, *Piorunowy*, **Strahlächtig.** *Laudavitque sono fulmina fulmineo. S.*

fūlmĭno, *as*, *Piorun bije. Gromię, Strzelam z dział.* **Mit den Strahlen schiessen/ blitzen.** *Fulminat Euphratem bello &c.* Virg. *ſyn.* Fūlmĭna mĭtto, vībro, jăcŭlor, libro; tōrquĕo, mōlior, jăcto ſpārgo: *phr.* Tōto vīndex Plūrĭma cœlo. Dējĭcit ĭn tērras *Dīvum* Rēx fūlmĭna. Mŏvet tŏnĭtru vībrātăque fūlmĭna jăctat. Tērras fūlmĭne īnfēſto quătit: Mēntēſque nōſtras īgnĭbus tērret ſăcris. Mĭſso pērfrēgit ŏlўmpum fūlmĭne. Quătit īmmāni mĕtŭēndum pōndĕre fūlmen. Fēra tērrĭbĭli jăcŭlāri fūlmĭna dēxtra. Fūlmen ābrūpta mĭttere cœlo āt păter ŏmnĭpŏtens dēnſa ĭnter nūbĭla tēlum cōntōrſit. Quăter ĭnde cōrŭſcum Contōrſit dēxtra fūlmen quā tōta rĕlūxit Mœŏnĭdum tēllus. Jāmque ĕrat ĭn tōtas ſpārsūrus fūlmĭna tērras Jūpĭter. Īpſe păter mēdĭa nĭmbōrum ĭn nŏcte cŏrŭſca Fūlmĭna mōlitur dēxtra, quo māxĭma mōtu. Tērra trĕmit; ĭnque Iŏvis dēxtra mĭſsĭla fūlmen ĕrat. Iupitēr īrātus crūdēlĭa lĭbrat fūlmĭna. Quālĭter ēxpreſsum vēntis pēr nūbĭla fūlmen æthĕris ĭmpŭlſi sŏnĭtū mūndiquĕ frăgōre ēmĭcŭit, rupitque dĭem pŏpŭlōſque păvēntes. Tērrŭit oblīqua præſtrĭngēns lūmĭna flāmma. Nāmque ĭmprōvĭſo vĭbrātus ab ætgĕre fūlgor. Cūm sŏnĭtu vēnĭt, ēt rŭĕre ōmnĭa vĭſa rĕpēnte: Nūnc hīnc, nūnc ĭllinc ābrūptı nūbĭbus īgnes cōncŭrſant, cădit ĭn tērra, vĭs flāmmĕa. (*Lucret. lib. 6.*) Ĭnde ŭbi pērcălŭit vĭs vĕnti, vĕl grăvis īgnis ĭmpĕtus īgnēſcit, mātūrum tum quăſi fūlmen. Pērſcĭndit subĭto nūbem, fērtūrque cŏrŭſcis ŏmnĭa lūmĭnĭbus lūſtrans lŏca pērcĭtus ārdor. (*Ibid.*) Pēr sē accēndūnt (*fulmina*) quŏque tēcta dŏmōrum; ēt cĕlĕrı flāmma cŏmitāntur ĭn ædĭbus ĭpſis. (*Ibid.*) Trānſit ĕnim vălĭde fūlmen pēr ſēpta dŏmōrum. Clāmor ŭti āc vōces, trānſit pēr săxa pēr æra. Nunc ĕa quō păcto gĭgnāntur ēt ĭmpĕtu tānto Fīant, ŭt pōſſint ĭctu dĭſclūdĕre tūrres. Dĭſtūrbāre dŏmos āvēllĕre lĭgna trăbeſque, ēt mŏnŭmēnta vĭrūm dēmōlīri, ātque cĭēre; ēxănĭmāre hŏmĭnes, pĕcŭdes prōſtērnēre păſſim. Cætĕra dē gĕnĕre hŏc quā vī făcĕre ŏmnĭa pōſſint ēxpĕdĭam. *v. fulminat & fulgur.*

Fulcĭficus, Pośilny.

Fultio, *onis. Wſpieránie, Podbudowánie.*

fultūra, *Podperá Podbudowánie.*

Fūlvus, *żołty.* **Goldgelb/ Leberfarb.** *ſyn.* Flŭvĭus rŭtĭlis crŏcĕus aūrĕus.

fumaria Ruta polna; Kokorycz 2.

fūmārĭŏlum, *Kominek & ſub Komin 1.*

fūmarium, *Dymnik 1. Izbá czarna, Ozdownia. Komin 1.*

fūmi ſpiraculum, *Komin 1.*

fūmĭdus, *Dymny 1. Okopćiały* **Rauchächtig.** *Fumidus atque alte ſpumis exuberat amnis.* Virg. *ſyn.* Fūmōſus, fumĕus, fumans, fūmo plēnus; ŏpācus, undans fœda nigro sĭmŭlācra fūmo.

fūmĕus, fumĭfer, ſumĭfĭcus, *Dymny 1.* **Voll Rauch.** *Fumea Maſſilia ponere vina poteſt.* Martialis. *Fumiferam noctem commiſtis igne tenebris* Virg. *Fumificiſque locum mugitibus implevere* Ovid.

fūmĭgo, *as*, *Dymię,* **Beräuchern / Rauch machen.** *ſyn.* Fūmo implĕo, ſpārgo, sŭffio, văpōro; ŏdōro.

fūmo, *as, idem & Kurzy ſię, 2.* **Rauch werden.** *Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras.* Virg. *ſyn.* Fūmum do, mĭtto, vŏmo, ēvŏmo, exhālo, ſpārgo, vōlvo glŏmĕro, *phr.* Cœlum sŭbtēxĕre fūmo. Crāſſa vōlvit călīgĭne fūmum. Ĭnclūſum glŏmĕrans æſtu expīrānte văpōrem ērĭgit ātro. Nĭgrāntem fūmo, rŏgus ālta ăd sўdĕra nūbem. Tūrbĭne fūmāntem pĭcĕo, ēt căndēnte făvīlla. Sūlphŭrĕum vŏmit ēxēſo vērtĭce fūmum, ēxūndat fūmans pĭcĕus călīgĭne vērtex. Faŭcĭbus īngēntem fūmum. (mīrābĭle dĭctu) ēvŏmit, ĭnvŏlvĭtque dŏmum călīgĭne cæca ūdo sūb rŏbŏre vĭvit Stūpa vŏmens tardum fūmum īgnĭbus ātrĭa fūmant.

fūmo īnfĭcĕre *Przydymić.* **Rauchächtig / Dampffig.** *Collaque prælorum fumoſis deripe tectis*

tectis. Virg. *syn.* Fūmĕus, fūmĭfer, fūmĭfĭcus, fumĭdus.

Fūmus. *Dym,* Rauch. *Saxa vides, mistoque undantem pulvere fumum.* Virg. *syn.* Fūlīgo. cālīgo, *epith.* sōrdĭdus vŏlŭcer, sĕquax, sūblīmis, tĕnŭĭs, vŏlans, călĭdus, pīngvis, grăvis, ārens, ūndans, ĭnānis, lĕvis, văpōrōsus, āĕrĭus. vānēscens, tūrbĭdus, ămārus, sūlphŭrĕus ĭgnītus. *phr.* Fūmĕus văpor, hālĭtus. Fūmi nūbes, ūmbra. Fūmifer æstus, Spătĭōsa vŏlūmina fūmi. Nĕbŭla atræ cālīginis. Nĕbŭlæ quas ēxĭgit ĭgnis. Vŏlat văpor āter ăd aūras. Vŏlvitur āter ad auras. Vōlvĭtur āter ŏdor. Văcŭas ĭt fūmus ăd auras. Ĭntĕrrupti ĭgnes ātĕrque ad sydĕra fūmus ērĭgĭtur. Pēr mūlta fŏrāmina fūmus ēvŏlat, ĭpsos pēnātes nūbe dēfōrmi ōbsĭdet. Sūrgit ŏdōrātis sūblīmis fūmus ăb ārĭs. Crāssa cālīgĭne fumus cœlum prætēxit. Prŏspĕctum ērĭpĭens ŏcŭlis, glŏmĕratque sub antro fūmĭfĕram nŏctem cōmmĭstĭs ĭgne tĕnebrĭs. Quā plūrĭmus ūndam fūmus ăgĭt, nĕbŭlāque ĭngēns spĕcus æstŭat atra. Tūrbĭne cæco vōlvĭtur, ĭmmēnsōsque cĭet pĕr nūbĭla trāctus. Thūre Săbæōrum dīvīna āltārĭa fūmo pēr vŏlĭtānte ŏlĕant, ērĭgĭt atro Nīgrāntem fūmo rŏgus ālta ad sidera nūbem.

fūnāle, *is, Laná świecá.* Wachskertz/Fackel. *Incensi, & noctem flammis funalia vincant.* Virg. *syn.* Fāx, tæda, lāmpas. *v. Fax.*

fūnāle fūndæ, *Proce nawiązánie.*

fūnālis cereus, *Lana świeca.*

fūnālis equus, *Lecowy koń.*

fūnāmbŭlus, *Powrozobiegun.* Ein Seiltäntzer. *Funambulo eodem accessit expectatio.*

fūnārĭus, *Powroźnik.* (Iamb.)

fūnctio, *Spráwowánie, Smierć.*

Fūnctus, *Umarły.*

fūnda, *Procá 1. Mięszek pięniężny, Sak 2 Więćierz, Káleta, Trzos, Pierśćieniowa głowicá, Opráwá.* Eine Schlinge/Schleuder/ damit man wirfft. *Stupea torquentem Balearis verbera fundæ.* Virg. *epith.* Bālĕārĭs, bălĕārĭca, strīdens, cĭta, tōrta, vŏluta, vŏlūbĭlis, āĕrĭa, lĕvis, flēxa, tĕres, vălĭda pŭĕrīlis, vĕrsātĭlis, ēxcūssa, ĭntōrta sŏnāns. *phr.* Fūndæ vĕrber. Bălĕārĭs hăbēna. Hăbēna teres. Stūpĕa bălĕārĭs vĕrbĕra fūndæ. Fūnda pĕr ĭnāne vŏlūta, āĕrĭas plūmbum jăcŭlātur ĭn aūras ărcta mănu. Glănde mĭnāx. Tĕrĕtes pārs vĕrtĕre fūndas āssvētı. Strīdēntem fūndam tĕr āddūcta cīrcum căput ēgit hăbēna. Fūndam librāre, vĭbrāre, tŏrquēre pĕrītus. Mĭssīle plūmbum mūltĭplĭci gȳro contōrquet.

fūnda talentāria, *Procá woienna.*

fūndāmen, **fundamentum**, *Grunt, 1. 2. 4.* Grundveste. *Prima favis ponant fundamina. deinde tenaces.* Virg. *Fundamenta alii, &c.* Virg. *phr.* Fūndāmen, sŏlum, stăbĭlīmen, stăbĭlīmēntum. *epith.* āltum, stăbĭle, fīrmum, sŏlĭdum, mānsūrum, tūtum, sūppŏsĭtum.

fūndāmēnta jacio, loco, ago. ordior, *Zákładam budowanie*

fūndātio, *Zákładanie, Grunt 1.*

fūndātus, *Gruntowny, Stárodawny.*

fūndĭbălum, *fundĭbălum, fundibalus, Procá woienna.*

fūndĭbŭlāris, *Procny, in Procá.*

fūndĭbŭlārius, funditor, ōris, *Procarz.*

fūndĭto *as. à fundo. is, Leię 1. Wiele mowię.*

fūndĭto, *as, à funda, Procą biię.*

fūndĭtus, *Do gruntu. Do czysta, Zgoła* Von Grund auf. -- *Omne malum miseris nec funditus omnes,* Virg. *syn.* Stirpĭtus, rādĭcĭtus, *vel* pĕnĭtus, prōrsus, ōmnīno, *phr.* à sēdĭbus ĭmis à rādĭcĭbus ĭmis.

fūndo, *as, Buduię 1. Zakładam 2. Utwierdzam, Zamagam się.* Vesten Grund legen. *Fundatur Veneri Idaliæ, tumuloq; sacerdos.* Virg. *syn.* Fūndāmēnta, fūndāmĭna pono, jăcio, mōlior *phr.* Hīc ālta Thĕātrĭs fūndamenta lŏcant ălĭi. *v. Ædifico.*

fūndo, *is, Leię 1. 2. Nálewam, Wlewam, Sypię 1. Funduię, Obalam kogo, Porażam Wydaie źiemiá.* Giessen/schütten. *Funditur & vastos umbo vomit aureus ignes.* Vir. *syn.* ēffūndo, spārgo, dīspērgo, prōjĭcio, ēmĭtto, *vel* dīssĭpo, prōstērno, *vel* lŏquor. *phr.* & pēssĭma fūdit Vīna cădis. *Pro Prosterno.* (*Virg. 1. Æneid.* Nēc prĭus ābsĭstit quām sēptem ĭngēntia vĭctor. Cōrpŏra fūndat humi. *Pro Largior* (*Idem Eclog. 4.* ipsa tĭbi blāndos fūndēnt cūnābŭla flōres. *Pro Loquor.* (*idem 1. Æneid.*) Tālia fūndēbat lachrȳmāns. *Pro Demitto.* (*idem.* Crīnĭsque à vērtĭce flāmmam fūndit.

fundo

fūndo imo, *Zgruntu.*
fūndolum, *vel* Fundulum, *Kiszká kątna.*
fūndor, *eris.* Rozchodzi się, Wybuchnąć
fūndūla, *Ulicá bez wyiázdu, & sub Biegun.*
fūndūlus. *Biegun 2. Kiełb naski.*
fūndum *Dno, & sub Káleta.*
fūndus, *Grunt. Włość Folwárk. Przedáwacz, Pozwierdźićiel & sub Dobrozicy.*
fūnĕbre epulum, *Pogrzebny obiad.*
fūnĕbre vestimentum, *żáłoba 2.* (*duszny.*
fūnĕbria justa, sacra, *Pogrzeb, Obchod za*
fūnĕbris. *Pogrzebny. żałobny żáłosny 1.* Zur Leich gehörig. *Ira truces inimicitias & funebre bellum.* Hor.
Fūnĕra, a. Płáczká.
fūnĕrālia, *ium, Wilie zá umarłego.*
fūnĕrārius, *subst. Grubarz 2.*
fūnĕreus, fūnĕrārius, *adiect.* Fūnĕrātīvus. *Funĕrus, Pogrzebny, żałobny, żáłosny* Leidig/ traurig. *Funereasq; inferre faces, tibi nomina mille.* Virg.
fūnĕro, *as,* funeror, *aris, Grzebię umarłego*
funerum arbiter, *Márszáłek pogrzebny.*
funerum solennia, *Záduszny dźien.*
fūnĕsta vestis, *żałoba 2.*
fūnĕsto, *Zaboiem zgwałćić, Krwáwię Lżę 2. Zasmucam, Zgwałćić. 1. 3, Sprofánowáć.*
fūnestus, *żałobny, żałosny, Pogrzebny, Nieszczęśliwy, Smętny. Szkodliwy, Smiertelny 2.* Kläglich/ tödlich. *Lumina funesti conscia facta mali.* Ovid. *syn.* Fūnĕbris, fūnĕrĕus. *vel* lēthālis, *vel* mœstus,
fūnētum. *Winnica podwiązáná, Chłodnik sklepisty*
fūngĭbilis, *Strawny 1.*
fūngīnus, *Grzybiásty 1.*
fūngor, *Záżywam, Odprawiam 1. Sprawuię Záwiáduię, Jestem, Czerpię 1. Dostoieństwo mam, Stoi to za to. Zástępuię kogo, Obrażam się, Urząd mam.* Verwalten/ vertreten. *syn.* Dēfūngor, pērfūngor, præsto, officio, ēxercĕo, ēxĕquor, ŏbĕo. *phr.* Fūngi triste mĭnīstĕrium. ōfficio fūngi pĭĕtātis.
fūngor diem, fungor fato, *Vmieram.*
Fūngōsĭtas, *Dziurkowátość.*
Fūngōsus, *Grzybiásty, Dziurkowáty.*
Fūngus, *Grzyb 1. 2. Głupiec, Nikczemnik. Zágorzenie 1. & sub Jelcá.* Ein Pfifferling/ Schwamm. *syn* Bōlētus. *epith.* Prātēnsis, ālbus, frīgidus, hūmĭdus hūmens, ūdus, fœdus, sōrdĭbus, plŭvĭālis. *phr.* Īrrītāmen gūlæ fūngus. Prātēnsibus ōptima fūngis nātūra est.
fūngus arĭdus, *Zagiew Proch 2.*
fūngus putidus, *Nikczemnik, tt.*
fūnĭcŭlus, *Powrozek, Sznur miernicki Cząstka.* Ein kleines Seyl
Funiculus, Psalm 138. pro mansione in hæreditate, vel pro serie vitæ filo, mensura spatio, Sa.
fūnĭcŭlus ardens, *Lanu świecá.*
Fūnĭrēpus. Powrozobiegun.
fūnis, *Powroż 1. Kordá, Sznur miernicki, cząstká dźiedźictwá.* Ein Seyl/ Schnur. *Nec tibi Thyrrhena solvatur funis arena.* Pr *syn.* Rēstis, lōrum rŭdēns, rĕtĭnācŭla. stūpĕa vĭncŭla, cātēna, *epith.* vŏlūtus, dūctarius, sāltātōrius, stūpĕus, cānnabīnus, lineus lōrĕus, spārtĕus. *v.* *Catena.*
fūnis antarius, ductarius, subductarius, chalatorius, *Lina.*
fūnis junceus, sparteus, *Łyczak.*
fūnis tractorius, *Postronek.*
fūnus, ĕris, *Pogrzeb, Ciało.* Ein Leich-Begräbnüs. *Felix eois lex funeris una maritis.* Prop. *syn.* ēxĕquĭæ, īnfĕrĭæ, jūsta. *epith.* Crūdēle, mĭsĕrābĭle, lāmēntābĭle, flēbĭle, ēxtrēmum, āmārum jūstum. gĕmĕbūndum īnīqnum, lūgūbre, ācerbum, lachrȳmōsum, crŭēntum, sŭprēmum, sŏlēnne, fēlix; præclārum, hŏnēstnm, dēbĭtum, īllūstre, cōnspĭcŭum. *phr.* Fūnebris pōmpa, lūctus. Suprēmus hŏnos. Mūnĕra suprēma. Sĕpŭlchri hŏnōres. Fūnĕbria sacra. Fūnĕra dūcĕre, ĕt nōs sæva mănu mīttāmus fūnĕra tĕūcris. Mīsta sĕnum & jŭvĕnum dēnsāntur fūnĕra. Fūnĕra dūcēbat mĕdĭam lachrymōsa pĕr ūrbem, cāntābat mœstis tībia fūnĕrĭbus. *v.* *Exequiæ, Sepelio.*

fūnus celebro, duco, deduco; *Umarłego, Prowadzę.* fūnus curo, exsequor, facio, *Pogrzeb spráwuię* fūnus ducitur, procedit, *Umarłego niosą.*

F U R

fūr, furcŭlus, *Złodziey 1. Trąd, Smyk 2. Smrod 3.* **Ein Dieb.** *Parvus pendetur, Fur magnus abire videtur. syn:* Lātro, prædo, prædātor, pŏpŭlātor, rāptor, ērēptor, ăbāctor. *epith.* Răpax, nŏctūrnus, vāgāns. tăcitus, ŏccūltus, pērvĭgĭl, ăvārus, crūdēlis, īngĕnĭōsus. căllĭdus. caūtus, āstūtus, sōlērs. vērsūtus, īmprŏbus, nĕfārĭus, ērrāns, īnsōmnis ābdĭtus rĕcōndĭtus. āncēps, trĕpĭdus, ārmātus, mĭnax, nŏctĭvăgus, sŏllĭcĭtus, aūrĭtus. *phr.* Nūmmōrum spŏlĭātor. Fūrtum īngĕnĭōsus ăd ōmne. ūncis mănĭbus răpax. Vīvēns ĕx răpto. Assvētus tēlo, fērro āccīnctus fŭrēns, īn sylvis subsīdēns. Nōn fŭit Aūtŏlўci tām pĭcĕāta mănus. Nŏctūrni prŏcul hīnc dīscēdĭte fūres. Căllĭdus ēffrācta nūmmos fūr aūfĕret ārca. Cāsus ăvēntŭnæ tĭmor ātque īnfāmĭa sylvæ. Nōn lēve fĭnĭtĭmis hŏspĭtĭbusque mălum, sylvarumque trĕmor tăcĭta quī fraūde sŏlēbat. Dūcĕre nec rēctas cācus in āntra bŏves, ŭt jŭgŭlet hŏmĭnes sūrgunt de nŏcte lătrōnes. *vide Furor, aris.*

fur manifestarius. *Złodziey 2. 6.*

fur maritimus, *Rybak.*

fūrācĭtas, *Krádźieżność.*

fūrācĭssĭmè *Złodźieysko.*

Fūrātrīna, Krádźież. furatus civitatum *Właz*

fūrax, ăcis, *lmn. Kradnący rad.* **Zu Stehlen geneigt.** *Furaces moneo manus repellas.* (Phal.) *syn.* Răpāx, rāptor. *v. Fur.*

furca, furcilla æ, *Sochá, Widły oracze, Nośidło, Szubienica 1. Jásta.* **Eine Gabel.** *Exacuunt alii vallos, furcasque bicornes.* V. *epith.* Bĭcōrnis, fērrĕa, līgnĕa, fīrma, bĭfĭda, bĭcūspis, trĭcōrnis, trĭcūspis. *phr.* Bĭcūspis cōntus sŭdes līgnum bĭfūrcum.

furca, *Szubienicá 1. 2.* **Ein Creutz-Galgen.** *vide Patibulum.*

furcæ, *Soszki, Szragi, Piętro 2. Soszka.*

Furcæ bicornes. *Widły oracze.*

Fūrcæ cancrorum, *Nożyce rákowe.*

Furcĭfer, *Szubienicznik*, Wyświecony, *Niecnotliwy.*

Furcĭlla, *orum.* Widły.

Furcillo, furcilo. Uwłaczam komu, Wyrzucam.

Fūrcŭla, *a. Widły oracze, Kość-ramięnna.*

Furēnter. Szálenie. Furfur, ŭris, *m. Otręby.*

Furfŭres *hi, Otręby w głowie,* Piega.

Furfŭrōsus, *Otrębny.*

Fŭrĭa, Niewiasta zła, Jędza.

Fŭrĭæ. *Sumnienie złe, Czart,* Szaleństwo.

Fŭrĭālis, furiis actus cautus, *Szálony 2.* **Fast wütend/ Teuffelisch.** *Serpentis furale metum &c.* Virg. *syn.* Fŭrĭōsus, fŭrēns, răbĭdus īrātus, īnsānus, dēmēns. *phr.* Fŭrĭis āccēnsus, ēt īra tērrĭbĭlis.

Fŭrĭālĭter. *Szalenie.* **Unsinniglich.** *Non habes exactum quid adat, furialiter odit.* Ovid.

furias invoco, *Przeklinam*

fŭrĭātus. fŭrĭbūndus, *Szalony.* **Unsinnig.** -- *Hanc speciem furiata mente Chorœbus.* Virg. *Cum semel accepit solem furibundus acutum.* Mart. *syn.* Fŭrĭōsus.

furiis agitor; agor. *Száleię. 2.*

fūrīnus, *Złodzieyski.*

fŭrio. *as. Wśćiekłym czynię, Bestwię 2.*

fŭrĭōsè. Szálenie. *1.*

fŭrĭōsus. *Szalony 2.* **Wütig/ unsinnig.** *Nempe tuo furiosè, meo sed non furiosus.* H. *syn.* Fŭrĭbūndus. furĭātus, fŭrēns.

fūrnāceus. *Piecowy.* fūrnārĭa. *Piekarstwo.*

fūrnārĭus. *Piecuch.* fūrnŭlus, *Piecyk.*

fūrnus, *Piec chlebowy.*

Fūro. *onis, Łásicá leśna.*

Fūro, *is, Száleię 2. Wśiec się, Gwiewam się Burzy się 1.* **Wüten/ toben.** *Quid furis, aut quonam nostri tibi cura recessit.* Virg. *syn.* Īnsānĭo băcchor; īrāscor. *phr.* Mēnte fŭrōres cōncĭpĭo. Fŭrĭas cōncĭpĭo. Fŭror ĭtăque mēntem præcĭpĭtant, Cæco īnsānīre fŭrōre. Fŭrĭis īncēnsa fĕror. ārdet fŭrōre pēctus. Mēntem

excus

cæcus instigat furor. His agitur furiis, totoque ardentis ab ore scintillæ absistunt, oculis micat acribus ignis. Æstuat ingens imo in corde pudor, mistoque insania luctu et furiis agitatus amor. Quæ te germane, furentem. Mens agit in facinus? Furens, spumas agit ore cruentas. os rabidum. fera corda gerit. indomitos gestare in corde furores. Cœco raptus amore furit. Tum denique concita mater exululat: passisque fugit malesana capillis. Cogor inops, ardens amenti cœca furore. immensam sine more furit lymphata per urbem. Ecce furenti animis aderat. Dentibus infrendens ter totum fervidus ira. Lustrat aventini montem *v. Furor, oris, & Irascor.*

furo per risum. *Száleię weſoło.*

furor, *aris, Krádnę* 1. 2. *Wkradam ſię* 2. **Stehlen/rauben.** *--oculos furare labori.* Virg. *ſyn.* Rapio, abripio, diripio, eripio, surripio, populor, compilo, expilo, subtraho, averto, subduco aufero, tollo. *phr.* admittere furtum, vivere rapto. Furto, vi, clam subducere, abripere. Tristi spoliantur templa rapina. Non ego te vidi Damonis pessime caprum excipere insidiis, multum latrante Lycisca? Quatuor à stabulis præstanti corpore tauros avertit, totidem formâ præstante juvencas. Fatale aggressi sacrato avellere templo. Palladium cœsis summæ custodibus arcis. Corripuere sacram effigiem, manibusque cruentis. Virgineas ausi Divæ contingere vittas, Nec ego hoc abscondere furto speravi. Templa vel arcano demens spoliaverat auro. Si quis rapiat stabulis armenta reclusis. Auferat hic aurum peregrinos ille lapillos: et quascunque potest tollere tollat opes. Sed neque tolluntur nec dum regit omnia Cæsar, incolumis tanto præside raptor erit. Nos furto nihil inter nos carpamus avari. domus nullo custode relictæ, nullos nocturno formidant tempore fures. ipsi jam culmis sint tuti ardentibus agri. Prataque sylvæque, & pictis vineta racemis. *v. Prædor.*

furor, *oris.* Szaleńſtwo 2. Zápálczywość. **Das Wüten/ Unſinnigkeit.** *Jamq; faces & saxa volant, furor arma ministrat.* Vir. *ſyn.* insania, amentia, dementia, vesania, furiæ, rabies, ira. *epith.* impius, ignæus, immitis, immanis, cœcus, ferreus, impatiens, flagrans, inflammatus, accensus, vecors, implacabilis, crudelis, formidabilis, subitus discors, bellicus, Martius. Mavortius, impotens, vindex, atrox, sangvineus armatus. *phr.* Furoris stimuli, mala mens, furorque vecors. Mens furita Lymphatæ violentia mentis. animi effera vis, impetus, ardor Nescius regi furor: pronus in arma. Fræni impatiens. Perdere cuncta parans. arma ministrans, accensis lambens præcordia flammis. in præceps omnia vertens. animos cæco caligine versans. In clades, sævaque bella trahens. Timidis validus furor incitat iras. Telaque præportant violenti signa furoris: effera præ timidò quatiebat corda furore. Cum subita infrænus surgit in arma furor, O juvenes servate animos, avidumque furorem mittite. Furor immitis jam perdere cuncta parabat. Laxisq; furor bacchatur habenis. *v. Furor, Rabies, Furia.*

furor ab æstro, *Gies.*

furore captus, percitus, *Szalony.*

furorem objicio, *Szalonym czynię.*

furtim furtivè, *Kradźieżą, Pokątnie Potáięmnie Ukradkiem, & ſub Kradnę.*

furtivus, *furtificus, Krádźiony, Kradźieżny. Pokątny.* **Geſtohlen.** *Furtivis nudata coloribus. ipse quid audies.* Hor.

furto manifesto, Z *licem.*

furtum, furtiva res. *Złodźieyſtwo* . Krádźież. **Ein Diebſtahl.** *ſyn.* Præda, rapina, raptum latrocinium. *epith.* Pavidum, nocturnum, tacitum iniquum, latebrosum, sacrilegum *phr.* Furti crimen. Fœdum lucrum. Fœdi insania lucri. Lætatur furtis quondam doliturus iniquis. Non habet eventus sordida præda bonos.

furtum manifestarium, *Kradzież świeżę, Lice*

furunculi, *Száchy.*

furunculus, *Złodźiey, Snyk* 2. *Łáſicá leśna, Szyſzka w ćiele, Látoroſl zoſtawiona Szach.*

furvus, *Czarny.* **Schwartz/ finſter.** *ſyn.* fuscus, obscurus, niger, ater *v. Niger.*

F U S

Fuſaria B. ſub Trzmiel.

Fuſanci piſces, Ryby gromádne.

fuscator, Chmurny.
fuscina, Ość do łowienia ryb. Ein Gabel mit drey Spitzen. *Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo* M. *syn.* Tridens, Neptuni sceptrum. *epith.* Sæva, minax, adunca, Neptunia. *v. Tridens.*
fuscinula, *Widelca 1. 2.*
fusco, *as.* Chmurzę, *Smiado czynię*, *Czernię.* Verdunckeln. *Et fuscata situ corrupit lana colorem.* Prud. syn. Infusco, obscuro, fusco colore tingo, inficio.
fuscus, *Smiady.* fuse, *Szeroko.*
fusilis. *Odlewany.* Das man giessen mag. *Fusile per rictus aurum fluitare videres.* Ovid.
fusio, fusus, *as* & fusura, *Lanie. Zlanie.*
fusor, *Konwisarz, Zlewacz 2 Giser.* Ein Gisser
fusor æramentarius, *Puszkarz*,
fusorium *Piec 1. Tygiel 2. Stek.*
fusorius, *Ndlewaniu służący.* Gegossen.
fusterna, *Jedlinowy wierzchołek, sub Jedliną*
Fustibalus, Proca. Fustibulator, Procarz
fusticulus, *Kiiek, sub Kiy, Łodygą,*
fustigatus. fustigo. *Biię kiiem.*
fustis. *Kiy.* Ein Stock. *Rumpuntur summi fustes bucocyas inquit.* Juv. *syn.* Baculus, baculum, stipes, sudes, contus, *v. Baculus.*
Fustitudinæ insulæ, sub Kierat 2.
fustuarium, *Kiiowe karanie.*
fusus *fi, subst Wrzeciono, Wrzecionica ryba,* Eine Spille. Spindel. *-gravidos penso devolvere fusos,* Virg. *epith.* Gravidus, versatus, prægnans, levis, tortus, teres, puellaris, versatilis, volubilis, solers, succinctus. *phr.* Teres, versatile lignum, *v. Neo.*
fusus, *fi adiect.* Odlewany. Szeroki. Gegossen. *Tum victu revocant vires, fusiq; per herbam,*

F U T

Futile, futiliter. *Lekko 2. Darmo 1.*
futatim, *Rozrzutnie, Często 1.*
futilis. *Bez denka, Lekki 2. Cieknący 2. Błazeński, wylewczy, Bezecny 2. Marny, Wielomowny, Błahy, Języczny.* Schwätzig/ plauderisch. *conciliis habitus non futilis auctor.* Virg. *syn.* Garrulus, loquax, *vel* levis, vanus, inanis irritus.
futilitas, *Prozność, Lekomowność.*
futis, *is. m. Wodny statek.*
futo. *as. Mięszam 1. Mięszam w garcu, Bywam Zbitam czyi dowod, Wykipiec nie daią, sub Kipię.*
Fututim. Często, & sub Rozrzutnie.
futum *Warzechą, Wodny statek.*
Futuo, olim sonabat effundo, unde Effutio suprá, jam obscœnum est, apud Mart. explicat Sipont.
futurus, *Przyszły.* Das seyn wird. *Hic victor pugnis, ille futurus equis.* Cl.
Fuvi, pro Fui. Fuverat. pro fuerat. Plaut. Fuvat, pro fuat. Lucret. Poëtica epenthesi, ad producendam primam syllabam. Sic Pluvit. Livi, Priscian. Annuit. Enni.

G A L

Gabalus. Szubienica 2, Gabata, *Misa spora.*
Galates, *æ, m Gr. Gagatek*
Galactites, *æ, m Gr. Mleczny kamień.*
Galactopota, *vel es, æ, m. Gr. Mleczko.*
Galena. *Ołowna ruda.* Galanga. *Galgan.*
Galaxia. *Gr. Mleczna droga.*
Galaxias. *æ, Gr. Biały. Item subst. Jesiotr.*
Galba, *æ, Gr. Naramiennik męski, Robacy w*
Galbana vestis, *sub Galbanowy,* *(drzewie*
Galbana, *orum. sub Niewieści 2.*
Galbanatus, *Modroblady, Perfumowany, Niewieści.*
Galbaneus, *è Gr. Gałbanowy, Niewieści.*
galbanum. *gr. gálbunowy sok, Perfumowana szata. Gałban*
Galbanus, *f. subst. Gałban.*
Galbanus, Galbaneus, *adject. Modroblady.*
Galbeus, *Naramiennik męski. (Niewieści*
Galbeus, Galbulus color. *żołtawy.*
Galbina vestis, *sub Gałbanowy.*
Galbinus, *Modroblady. i. apud Martialem corruptum*

ptum legit Turneb. Pulman. & alii apud Juvenalem Britanic. &c. Producunt alii, & apud Martialem legunt Galbănos.

Galbŭlă. *Figoiádká, Wywielga, an żołtáczek*

Gălbŭlus, & Galgŭlus, *Cyprysowá gáłka, Głuszká, Machirzní Wywielgá.*

Galbus color. *zielony, żołtáwy.*

galea, *Przyłbyca. Szyszak.* Ein Helm/Sturmhut. *Et conum insignis, galea, cristasque comantis.* Prud. *syn.* Căsis, căsīda, cūdo. *Partes & ornamenta.* ăpex, cōnus, crīsta jŭbæ, pēnnæ. *epith.* cruenta, tērrībĭlis, dĕcōra, rădians, cōrŭsca, hōrrīda, rīgens, mĭnĭtans, ārdens, lūcens, pēnnĭcŏma, hōrrēns hōrrĭfica. Măvōrtĭa, mĭcans. *phr.* Fērrātus ăpex, æs căvum. Căpĭtis ārma, tūta tēgmĭna, mūnīmēntum. tūtāmen ære rĭgēns Crīstis dĕcora. Crīstis sŭbnīxa cōrŭscis. Tērrĭbĭlem crīstis gălĕam, flāmmāsque vŏmēntem. Căpĭti īntrēmit ærĕa căsis. Nĭtor gălĕæ clāro rădĭāntis ăb aūro. Galĕæ hōrrĭda flūctu ădversæ ārdēscit gălĕæ. Gălĕamquāssabat rubra mĭnĭtāntem vūlnĕra crīsta. Fūnditur, īn gălĕa fōrmōsus ĕrat. Căpĭtīque mĭcāntem īmpōnit gălĕam Messāpi hăbĭlem, crīstīsque dĕcōram prōrĭpĭunt tēcti scūtis, & căsīde ăhēna ārmāti. Scūta căvæque te dānt sŏnĭtum flīctu gălĕæ. Īmam īnter gălĕam, sūmmi thōrācis & ōras ăbstŭlit ēn se căput.

Gălĕārius, *sub giermek.*

gălĕātus, W *przyłbicy, sub Przyłbycę kłádę* Der einen Helm auf hat. *Hac animante tuba galeatum fero duelli.* Prop.

Gălēna, *Ołowna ruda.*

gălĕo, *as. Przyłbicę kładę.*

gălĕobdŏlon, *gr. Pokrzywa martwa.*

gălĕola, *Czára f.*

gălĕōnўmus, galĕos, *vel us, i. m. gr: Pies morski.*

gălĕopsis & gălion, *Pokrzywa martwa.*

gălĕōtes, *æ, m. gr: Krzeczek.*

gălĕrĭcŭlus *Jímułka.* gălerĭcŭlum, *idem & Ploty; Włosy przyprawne.*

galerium, *Czápeczka,*

gălērĭcus, gălērītus. *subst.* gălērīta, *Dzierlatká.*

gălērītus, *adiect. Czappkę maiący.*

gălērus, galerum, gălērĭa *Czapka z. Jímułka, Kápelusz, Włosy przyprawne* Ein Hut. *Bina manu, fulvosq; lupi depelle galeros.* Virg. *syn.* Pĭlĕus, pĕtăsus. *v. Pileus.*

Gălĭlæa, *græcis quid? in Wielkanoc.*

gălĭum, *gr. Przytulijá.*

gălla, *æ, galás, Winsko, Szydło.*

gallantes, *sub Szaleię.*

gallĭcæ, *ha, sub Szaleię.*

gallicinium, *Kuropoy, & sub Noc f.* Hahnengeschrey *syn.* Gălli căntus *phr.* Jam cĕcĭnit mĕdiam vŏlucris Tītānia nōctem. Quōd tămen ad gălli căntūm făcit īlle sĕcūndum Sōmnia ĕxcūssit nūntĭa lūcis ăvis.

gallīna, gallinăceum genus, *Kokosz f,* Eine Hänne. *Nec gallina malum respondet dura palato.* Hor. *epith.* Crīstāta, strēnŭa, sĕdŭla, sōlērs, sōllĭcĭta, vĭgil. *phr.* Pūllōrum fĭdīssĭma cūstos. Quæ fœtus stŭdĭōsa fŏvet Crīstāti fœmina, galli. conjunx cristati fœta mărīti. Tĕgēns ălārum tēgmĭne pūllos. Gāllīna nūtrit ămōre sŭōs fœtus lāscīva tĕnēllos. Quæ si lābēntem vĭdeat pērnīcĭbus ălis ăccĭpĭtrem à tēcto sŭbĭăta voce grăcĭllāns, ārrēctis sūrsum pēnnis, cērvīce rĕcūrva, ēxpāndit tŭmĭdas pūllis glōcĭāntibus ălas. Tum prōflīgat ăves aūdāces sēdŭla măter. ēt căros pūllos ĕx ălĭtis ōre răpācis līběrat, implūmēsque fŏvet.

gallina Afrĭcāna, gallina gibbata, *Jndyk.*

gallina coryllorum, *Járząbek.*

galliua incŭbans, *Kokosz nasiadka.*

gallina ovipăra, *Kokosz nieśna.*

gallina pomilio, *Kokoszka.*

gellina rustica, *Járząbek.*

gallinăcĕus, *subst.* gallinæ maritus, *Kur.*

gallinăcĕus, *adiect: Kokoszy, Kurzy.*

gāllinăcĕus pes, *Kokorycz.*

Gallinago. *Párdwá.* Găllīnārĭum, *Kurnik Szopá*

gāllīnārĭus, *subst: Kurnik. Sługá*

 gāllīnæ.

gallinārius, *adiect. Kurzy, Kokoſzy.*
gāllinūla, *Kokoſzká, Gallitrīcum, Gránatek*
Gallo, as. Puſtuię. *(ziele*
Galloparus, Jndyk. Gallūlaſco, Záráſtam, M.
gallus caſtratus, gallus ſpado, *Kapłun.(tuię*
gallus gallinaceus mas, *Kur,* **Ein Hahn.**
Quoniam avolavit gallus gallinaceus, (Iamb.) *ſyn,* Gāllīnācĕus. *epith.* Titānĭus, ſŭpērbus, mātū-tīnus, īnsōmnis, pērvĭgil, sŏnōrus, Mārtius, bēllĭger. *phr.* āles, ēxcŭbĭtor. ēxcŭbĭas ăgens Lūcis prænūntĭus āles. vŏlŭcris Tītānia, pērsĭcus āles. Nuntĭa lūcis, ăvis. Aūrōræ præco vĭgil. Qui tēpĭdum vĭgĭli prōvŏcat ōre dĭem. Mārmărĭcis mĕtŭēnda Lĕōnĭbus ales. Crīſta ſpēctābĭlis ālta. Īnſtāntis quod sīgna cănēns dēt gāllus ĕōi: & rĕvŏcēt fāmŭlas ad nŏva pēnſa manus. Aūrōram vocat ōre ſonora, & lætum cĕcĭnēre dĭem, alarūmque dĕdēre Plaūsĭbus āſsĭdŭis & ăcūta vōce făvorem. Non dum crīſtāti rūpēre sĭlēntĭa gāllī, Sōmnūmque ēxcūſsit nūntĭa lūcis ăvis. jam cĕcĭnit mĕdĭam vŏlŭcris Tītānĭa nōctem.
gāmītes, æ. m. gamitis idis, f. gr. *Nowożeńſki kámień.*
gammărus, *gr.* Rák *morſki.*
gānea, *Kuchnia mieyſka, Nierządny dom, Piwnicá 2.* **Ein Sauff-und Huren-Haus.**
Corripuit primam Prudent. ſu potiùs produc.
Genearius, ſub Bieśiadny, Roskoſzuiący.
gāneo, ōnis, *Łákotliwy. Roskoſznik. Nierządnik.* **Ein Huren-Wirth.** *Sed laudem ſi liquiquas occultus ganeo pultes* Juv.
gānēum, *Nierządny dom, Piwnica.*
gānglĭon, *vel um, gr. żył nádęćie.*
gāngræna, *gr. Káncer,* Martwięnie, *Zaráźá,*
gānnio, is, *Szczekam iako Lis, Skowyczę, Skolę, Skwierczę 2 Mámrzę, Szepcę, & ſub Piſzczę.*
gānnītus, ûs, gānnītĭo, *Skolęnie, Skowyczęnie, Szczekánie, Skwierczęnie.* **Bellung.** *Et gannitibus imprebis laceſſit.* (Phal.) Hor.
Ganza B. Gęś.

G A R

Gārămāntītes, æ, m. gr *Kámień gwiaździſty.*

Gargărĭdio as, gargarido as. Swiegocę, Chracham
gargărizātio, gargarizatus, ûs *Gargáryzowánie. Chráchánie.*
gargarīzo, gr. *Gárgaryzuię, Chracham.*
garivitium, *Roſoł 3.*
garrĭo, *garridito, Swietkocę, Szepcę,* Wielemowię, *Rzekocą żáby* **Schwätzen / plaudern.** *Garris in aurem ſemper omnibus Cinna.* (Scaz. *ſyn.* Gārrītum ēdo. *vel* nūgor. *phr.* Nūgas lŏquor, sēro. Dō īnānĭa vērba, ĭnēpta lŏquor Gārrŭlitāte acri nunc hos, nunc modĭcus īllos vēxat.
Garrītor, Swiegot.
garrula, garrulatrix, *Swiegotká.*
garrŭlĭtas, Mowność, *Wielemowność.*
Geschwätz/Plauderey. *Auctoris pereunt garrulitate ſui.* Mart. *ſyn.* Vērbōsĭtas, lŏquācĭtas, *epith.* ŏdĭōſa, īnsāna, ātrox, īntēmpēſtīva, īmpōrtūna, mēndax, mōlēſta fœmĭnĕa, prŏcax, lōnga nĭmĭa, lītĭgĭōſa *phr.* Lŏquācis mūrmŭra līnguæ: Raūcāque gārrŭlĭtas. ſtŭdiumq; īmmāne lŏquēndi īmprōba gārrŭlĭtas. vērbīſque prŏcācĭbus ārdēns. Gārrŭlĭtas ŏdĭōſa mĭhī, līngvæque vĕnēnum. Hæc tua gārrŭlitas, īntēmpēſtīva facēſſat. Gārrŭlĭtāte acri, nūnc hos, nunc mŏrdĭcus illos vēxat. Sed măgis īnsana gārrŭlĭtāte prĕmor.
garrulus, *ſubſt. Soyka,*
garrŭlus, *adiect.* Rzekotliwy, *Swietkotliwy, Wielomowny.* **Ein Schwätzer / Plauderer** *Percunctatorem fugito nam garrulus idem eſt.* Hor. *ſyn.* Lŏquāx, nūgāx, dĭcāx, vānilŏquus. *phr.* Gārrŭlĭtātis āmāns. vānis sērmōnĭbus aūres, īmplēns, fāllēns ĭnānes ĭtĕrans voces,
gărum, garum arcanum, garum ſociorum, *Roſoł.* Gārus. *śiláwá. Gaſidane, es Bezar.*
gāſter, *eris.* gaſtra, æ *f.* Gr. *Gárnec.*
gāſtrimārgia, *Gr. Obżárſtwo 1.*

G A U

Gau pro Gaudium, priſcum. Enni. Auſon.
gaūdeo, *es, Weſelę ſię.* Kocham *ſię.* **Sich erfreuen.** *Gaudet equis, canibuſq; & aprici gramine campi.* Hor. *ſyn.* Lætor, ŏvo, ēxūlto, gēſtĭo. *phr.* Gaūdĭa cōncĭpĭo, căpĭo, ăgĭto. Lætĭtia pērfūndor, ēxūlto, trĭūmpho. Lætus hi-

hĭlăris, gaŭdens, gĕstio. Lætos sūme, īndŭo vūltus, gaūdia blăndo vūltu, lætis vōcĭbus, gĕmĭnătis plaūsĭbus ēdo, tĕstor, prōdo. Fēstum cĕlĕbrāre diem. ĕxūltātque, & vīx ănĭmo sua gaūdia differt. Sēnsĭtque ălăcres in pĕctŏre mōtus. Tăcĭtam pĕrtĕntat gaūdia mĕntem. vūltum pulso mœrōre sĕrēnat. Lætĭtiæ dăre signa, & tōllĕre plaūsus. Gaūdens ănimus vīx se capit. Cæca cărpĕre mĕnte gaūdia. Lætos diffūndĕre vūltus. īndŭĕre făcĭles gaūdēnti pĕctore vūltus sēpŏsĭtis ăgĭtāre gaūdia cūris, ēdĕre non fictos hĭlări de pĕctŏre plaūsus. Lætĭtiâ pērfūndĕre mĕntem, Lætĭtiāque frĕmūnt, ănĭmōsque ăd sīdĕra tōllunt. Iam nūbe rĕpūlsa trīstĭtiæ, lætos hĭlărābant gaūdia vūltus. Cērtātim īngĕnti cĕlĕbrant nŏva gaūdia plaūsus. Nĕscio qua præter sŏlĭtum dūlcēdĭne læti. Păter Ænĕas aūdīto nōmĭne Tūrni lætĭtia ĕxūltāns. Fūsus īn ămplĕxus mătris pia gaudia cărpit. ĕrgo ălăcris sÿlvas & cætĕra rūra vŏlūptas, Pānăque, păstōrĕsque tĕnet. Drÿădĕsque pŭĕllas. ōmnis lōngo sŏlvit se Teūcria lūctu ēmĭcat ĕxtēmplo lætus. pōst tālia. Dictis pārēmus ŏvāntes. Quīd mĭhi vel tōta pŏtŭit cōntīngĕre vīta Lætĭus? īngĕmĭnānt plaūsum Tÿrĭi. īngens lætĭtiæ fērtur ăd ăstra sŏnus. (*Horat.* Nūnc ēst bibēndum, nūnc pĕde lĭbĕro pūlsanda tēllus. *Claud.* Nūnc păteras, lībāre Dĕis nūnc sōlvĕre mūlto nĕctĕre cōrda lĭbet. Quāque ībis mănĭbus cīrcūmplaūdĕre tŭōrum, ūndīque jăctāto flōre, tĕgĕnte vĭas. Tēmpŏra phœbēa lauro cingentur. Ĭōque mīlesio măgna vōce trĭūmphe cănet.

Gaudialis. Apuleji. vox nihili Gaudimonium Baruch 4. pro gaudio.

gaūdium, *Wesele.* **Freud.** *Gaudia percepit nato securo recepto.* Ovid. *syn.* Lætĭtia, vŏlūptas, ŏblectāmēntum, jocus, plaūsus. *epith.* bĕātum, spĕrātum, vērum, rĕpēntīnum fŭgax, fŭgĭtīvum, īnstăbĭle, nĭmium ŏptātum. īnsŏlĭtum pĭum, nŏvum, prŏfānum. *phr.* Vūltus hĭlăres, Exhĭlărans ănĭmos. à cūnctis hĭlări pĭĕtāte cŏlāntur. Fallăcis văga gaūdia mūndi. Gaūdia prīncĭpĭum quæ sunt plērūmq; dŏlŏris, gaūdia nunc rĕmĕant, sĕd fŭgĭtīva vŏlānt. Nōn frōntem vērtēre mĭnæ, sed cāndĭda semper gaūdia sĕcūro sĕdĕrunt pĕctŏre. īngēns ĕxōrta tŭmūltu lætĭtia. Scĭlĭcet īnterdum miscentur tristia lætis. Prærēpta lĕves ăbĭēre pĕr aūras gaudia. Spērātăque gaūdia fallunt īncaūtos. ūmbra tĭbi nōtat ēt văga gaūdia mūndi. *v. Gaudeo.*

gavĭa, *Łyská.* *Rybitw ptak.*

gavĭa cinerea. *Kulik.*

gaūlus, *gr.* *Łodź, Czára.*

gaūnăce, *es, gr.* gaunăcum, *è gr.* *Koś, Gunia.*

gaūsāpa, *æ,* gausăpa *orum.* *Száta 1.*

gaūsapa villosa, *Obrus, Száta 1.*

gaūsăpātus, *sub Gunia 2.*

gaūsăpe, *n,* gausape, *is,* gausapum, *Szátá* & *Guniá 1. Kor, Száta żołnierska,*

gausăpĭna, *æ, Szátá miąższa.*

gāza, *gr. aut Persica vox,* *Skarb 1. 3.* **Reichtum.** *Nobilibus gazis op busque cubilia surgant.* Cl. *syn.* Dīvĭtiæ thēsaūri ŏpes, pĕcūnia, *epith.* peregrīna, Eōa, Pērsĭca, Asĭătĭca, Lÿda. *phr.* ŏpŭlēnta sŭpēllex. Lÿdæ pōndĕra găzæ. *v. Divitiæ.*

gazŏphÿlăcium, *gr* *Skárb kościelny.*

gĕhēnna, *Piekło.* **Die Höll.** *Mundani involvant populi damnetque gehennæ.* Prud. *epith.* ŏbscūra hōrrĭda, tētra, mĕtŭēnda, căva. *phr.* Quŏd si fōrte căvæ mĕtŭis tōrmēnta gĕhēnnæ. *Gehenna in Sacris libris: Hieronymo teste, fuit vallis filiorum Hennon amœnissima. irrigua, nemorosa. In qua Iudæi idolo Moloch filios urebant. Tophet. aliter dicta & i. tumulus mortuorum. In novo Testamento sumitur pro incendio inferorum.*

gĕlăsiănus, *Błazen 1.*

gĕlăsĭmus, *gr. adiect.* & gĕlăsīmus, *gr. subst.* *śmieszek.*

gĕlăsīni, *gr.* *Zęby przednie, śmiechowe dołki.*

gĕlātio, *Mroz.* gĕlĭcidium, *Lod, żłod, Mroz.*

gĕlĭda, *Wodá zimna.* gĕlĭdē, *Oziębłe.*

gĕlĭdus, *Mroźny, źimny.* **Frostig/Eiskalt.** *Sed gelidum Borean, gelidumq; Nutum.* Ovid. *syn.* Gĕlātus, cōngĕlātus. frīgĭdus. *phr.* Gĕlu cōncrētus, rĭgĭdus, rĭgēns. *v. Frigidus.*

gĕlo, *as.* & gĕlăsco, is, *Márznę.* **Zusammen frieren.** *centum me tetigere manus aquilone gelata.* M, *syn.* Cōngĕlo. cōnglăcio, īndūro *active* dūrēsco, gĕlăsco, *passivè. phr.* Gĕlu ăstrīngo, īndūror, īndūrēsco. ăstrīngor, rĭgĕo, prĕmor,

mor, hōrrĕo. Stānt flūmĭna dūro, īncrūſtāta gĕlu. Cūncrēſcunt sŭbĭtæ cūrrēnti īn flūmĭnæ crūſtæ, āſtrīcto cōit ūnda gĕlu. Sŏlĭdis hærēnt flūmĭna lymphis, Vīdimus in glăcie pīſces hærēre lĭgātos. Hyēms dum ſæva rĭgēnti. Strīngĕret ārva gĕlu. Mārmŏrĕo pāllet ădūſta gĕlu, & mūlta cōncrētus grāndĭne crīnes. Pēndŭla tēctis. Hōrrēſcit glăcies, Glăciem cum flūmĭna trūdunt. Vīdimus ingēntem glăcie cōnsīſtĕre pōntum, Glăcie cūrſus frænātur ăquārum, Tēr frĭgŏre cōnſtĭtit īſter. Făcta ēſt Eūxīni dūra ter ūnda măris. Sēd jăcet āggĕrĭbus nĭvĕis īnfōrmis & ālto tērra gĕlu lāte, ſēptēmq; āſſūrgit īn ūlnas, ūndăq; iam tērgo ferrātos ſūſtĭnet ōrbes. Pūppĭbus īlla prĭus, pătŭlīs nūnc hōſpĭta plaūſtris æræque dīſsĭliunt vūlgo, vēſtēſque rĭgēſcunt īndūtæ, cædūntque ſēcūrĭbus hūmĭda vīna, & tōtæ sŏlĭdam īn glăciem vērtēre lăcūnæ. Stīrĭaque īmpēxis īndūrŭit hōrrĭda bārbis: īpſe vides cērto glăcie cōncrēſcĕre pōntum, īpſe vīdes rīgĭdo ſtāntĭa vīna gĕlu. Quāque rătes ĭĕrant, pĕdĭbus nūnc ītur. & ūndas Frīgŏre cōncrētas ūngŭla pūlſat ĕqui. Tēllus ſub ſtĕrĭli lānguet ădūſta gĕlu. ōmnĭa brūmāli dīrĭgŭēre gĕlu. *vide Frigeo, Hyems.*

Gĕlo caſeum, *Tworzę ſer.*

gĕlōtŏphyilis, *idis gr. Smieſzek ziele.*

Gĕlu. *gelum, n. gelus m. Mroz,* **Kälte oder Eyß.** *Rura gelu cum claudit hyems, nec ſemini iacto.* Virg. *ſyn.* Glăcies, frīgus. *epith.* hyĕmāle hybērnum, āſtrīctum, cānens, cānum, mārmŏrĕum nĭvāle, dēnſum, *phr.* Cōncrētum frīgus, Rĭgĭdo, cōmpācta per ſnāuĭa grāndo. Dēcĭdit hybērno prægrāvis ūnda gĕlu. Tēllus ſub ſtērĭli lāngvet ădūſta gĕlu Dum ſæva rīgēnti ſtrīngĕret ārva gĕlu. *vide Frigus Gelo.*

gĕlu aſtrictus, ſtans, torridus, rigidus, *Zmarzły*

Gĕmēllār, *n.* Gĕmēllāria, *æ, Státek 1.*

Gĕmēlli & Gĕmĭni *Bliźnięta.* **Brüder einer Geburt/ Zwillinge.** *--- modo namque gemellos. Procubuiſſe lupam, geminos huic ubera circum.* Virg. *ſyn.* Gĕmĭni *phr.* Gĕmĭni ſub ūbēre nāti. Gĕmĭnus pārtus, fœtus, prōles gĕmĭna. Gĕmĭni frātres fœcūndæ glōrĭa mātris.

gĕmēllĭpăra. *Bliźnięta rodząca.*

gĕmēllus, *adiect. Podwoyny, Dwákroć rodzący Rodzony.*

Gemia, Lucill. Rob. Steph. corr. Gumia.

gĕmĭnātim, *Dwoiſto* gĕmĭnātio. *Powtarzanie*

Geminatus, *Dwoy, Dwoiſty, Podwoyny, Dwá.*

Geminitūdo. Podobieńſtwo.

Gĕmĭno *Powtarzam, Przydáię 2. Przyczyniam 1. Złączam 1.* **Doppelen.** *Iamq; decem vitæ frater geminaverat annos.* Ov. *ſyn.* īngĕmĭno, dūplĭco, cōndūplĭco, cōmbĭno, *vel* rĕpĕto, ĭtĕro

Gĕmĭnus, *Dwoy, Dwoiſty, Rodzony, Podobny 1. Rowny 3. Dwa.* **Zweyfachtig doppelt.** *Terga premit, pecoris geminis amor aureus alis.* M. *ſyn.* Gĕmēllus, gĕmĭnātus, dūplex, dūo, bīni.

Gĕmĭſco, *Wzdycham, Stękam.*

Gĕmĭtes. *ita, gr. Noważenſki kámień.*

Gĕmĭtus, *ûs, Wzdychánie, Stękanie.* **Das Seufftzen Klag/ trahen.** *Extremoſq; ciet gemitus ut triſtis arator.* Virg. *ſyn.* Lūctus, sūſpīrĭa, plānctus. plāngor, lāmēntum, flētus, quĕrēla, quēſtus, clāmor. ŭlŭlātus. *epith.* frĕmēns, dūrus, grāvis lāchrymābĭlis, mĭsĕrāndus, lōngus, rĕsŏnāns. crēber, ĭtĕrātus, pērpĕtŭus, fīctus, ēxōrtus. *phr.* āttrāctus ab āltō ſpīrĭtus īntērdum gĕmĭtu grāvis, Gĕmĭtus lāchrymābĭlis īmo aūdītur tūmŭlo lāmēntis gĕmĭtūque & fœmĭnĕo ŭlŭlātu tēcta frĕmunt. *vide Gemo.*

Gĕmma, *Pąk, Kámień drogi, an Perła?* **Ein Edelgeſtein.** *Sæpe velut gemmas regnumque probarem.* T. *ſyn.* Lăpīllus, cōncha, bacca, *Gemmarum ſpecies aliquot.* ăchātes, ădămas, āmĕthyſtus, Bēryllus, Chrysŏlĭtus, Cyănus, Hyăcinthus, Jăſpis, Mārgărĭta, *ſive* ūnio; ŏnyx, Sārdŏnix, Sāpphīrus, Smărāgdus Tŏpāzus, Pyrōpus. *epith.* tūmens, nōbĭlis, nĕxĭlis rŭtĭla micans rădĭans, ſcīntīllans, dīves, īgnĕa, Gărămāntis, pērſpĭcŭa, fūlgens ārdens. idæa, cūlta. rădĭōſa. fūlgĭda clāra, ſtēllans, pūra flāmmāta, cōrūſca sydĕrea ĕrythræa, Gāngētica. *phr.* Spŏlĭa rubri măris lăpis rubris advēctus ăb ūndis. Rubri mūnĕra Pōnti. Dōna măris, indi. Pĕlagi dona rŭbentis. conchea bacca măris. i. *unio.* Gēmmĕus fūlgor, nĭtor. lūx, īgnis. Gēmmārum prĕtium. Nĭtido fūlgōre cōrūſcans Gemma. Gēmmæ aūro īntēxtæ rădĭant. Pōſĭtæque ex ōrdĭne gēmmæ. Clāra, rĕpērcuſſo, reddebant

lūmīna Phœbo. Gēmmārum rădĭantes ſīdĕrĭbus īgnes. Mīro căndōris hŏnōre cŏrūſcāns. Quæ lĕgĭtur rubris gēma sūb æquŏrĭbus. Dāt dĭgĭtis gēmmas dat longa mŏnīlĭa cŏllo. Sub ſtrīngitque cŏmam gēmmis, ēt cōlla mŏnīlĭ Cīrcŭit, ēt băccis ŏnĕrat candēntĭbus aūres, pēndēbant tĕrĕtı gēmmāta monīlia cōllo. Gēmmas cōllo cīrcūmdedit, ārdēbat gēmma Gărămāntĭde cærŭlĭa vēſtis, ūt cum ſpārſa mĭcant ſtēllārum lūmīna cœlo, *v. Ordo.*

gēmmĕus gemmātus gemmoſus, *Perłowy, 1. 2. Perłámi oſádzony.* **Von Edelgeſtein.** *Gemmeus iſte tibi miles & hoſtis erit.* Marcell.

Gemmaſco, & gemmo *as; Pąkowie puſzczam,*

Gemmeſco, *ſub Kámienieię.*

Gēmmifer *Perły rodzący,* **Das Edelgeſtein trägt.** *Et freta gemmiferi fundere claſſe maris.* Pro.

gĕmo, *is, Wzdycham 1. 2. Stękam, Huczy Sową, Grucha gołąb, Skrzypię 1.* **Seufftzen/ weinen.** *Et gemuit, gemitus verba parentis erant.* Ovid. *ſyn.* īngĕmo, gĕmiſco, lūgĕo, sūſpīro, quĕror, plāngo, *phr.* ālto de cōrde, pēctŏre ab īmo gĕmĭtum do, edo, dūco, ēmītto, trăho, haūrio, fundo, cĭeo. tōllo. Gĕmĭtu lŏca īmplĕo. Pērdĭus ēt pērnox ālto de cōrde pĕtītos ēdēbat gĕmĭtus īmo de pēctŏre dūcens īllachrymat anxĭa nŏcte, ānxia Lūce gĕmit. īngēntem gĕmĭtum tūnſis ad sīdĕra tōllunt pēctŏrĭbus, Mœſtūſque per ōmnes it gĕmĭtus. *v. Gemitus, Fleo, Lachryma.*

gĕmŏnĭæ. gemoniæ ſcalæ, gemonij gradus, *Przepáść 2. Kátowniá,*

gĕmŏnis, *dis è gr. Kámień położniczy,*

Gĕmŭlus, *Wzdycháiący.*

Gemurſa, *Szpárny wrzod, aliter ibidem.*

GEN

Gĕnæ, *hæ Policzek, Iágodá ná twarzi, Powieká,* **Die Wangen/ Backe.** *Pendenteſque genas, & tales aſpice rugas.* Iuv. *ſyn.* Mālæ. *epith.* Pūlchræ, mōlles, pūrpŭrĕæ, tĕnĕræ, ambrŏſĭæ, nĭtĭdæ, ebūrnĕæ, nĭvĕæ, rosĕæ dĕcōræ. cāndēntes, cŏlōrātæ, ālbēntes, nĭvōſæ, rūbēntes, jŭvĕnīles, vĕrĕcūndæ, vĕnūſtæ, rūbēſcēntes, tĕnĕllæ, ālbēntes blāndæ tŭmĭdæ, sĕnīles, rūgōſæ, hīrsūtæ, ĕrāſæ, sĕvēræ: *in luctu* tābentes, mădĭdæ, ūdæ *phr.* Gĕnārum pūrpŭra, cāndōr, grātĭa, dĕcus, blāndĭtĭes vĕnūſtas. Quĕis blānda ēſt grātĭa. ōccŭpat et tĕnĕras pūrpŭra grāta gĕnas. Lāchrymis mōlles īmmădŭĕre gĕnæ, īt dĕcor, ē quĕ gĕnis ſtīllat rōs fūſus ĕbūrnis, ēt tāntus nĭvĕis ſtāt dĕcor īn genūlis. Cāndēnte vīncunt līlia cāna gĕnæ. Quĭd tĕgis īngĕnŭas, Glōri dĕcōra, gĕnas?

Genavius. Varro corr. Genianus.

Gĕnĕālŏgia, *Gr. Rodzáiu opiſánie.* **Geſchlecht Regiſter,** *ſyn.* Gĕnĕris dēſcrīpta sĕrĭes, Sĕries. āctōrum, Stĕmătis ōrdo, dēſcrīptio

Gĕnĕālŏgus, *gr. Rodzáiu piſarz,* **Geſchlecht Schreiber.** *Eſſe Deum velut illud ait genealogus idem.* Pro.

Gĕner, *ri & ris. priſcè. Zięć.* **Tochter Mann.** *Monſtra ſinunt: generos externis adfore ab oris.* Virg.

Gĕnĕrābĭlis, *Płodny, Rodzáyny 1. 2.*

Gĕnĕrālis, *Powſzechny, Rodowity* **Allgemein/** *Oſtendat maculas generales corpori ineſſe.* Luc.

Generaliter, *Powſzechnie.*

generaſco, *Rodzę ſię.*

generātim, *Powſzechnie Ogołem, Rozdzielnie, Rodzáiem,* **Den Geſchlechten und Artungen nach.** *Quare agite o proprios generatim diſcite cultus.* Virg.

Gĕnĕrātio, *Rodzenie,* **Gebährung.** *ſyn.* Prōdūctio, *vel* prōgĕnĭes, prōpāgo, gĕnus.

Generātor, *Rodzic.*

Genere clarus, *Vrodzony zacnie.*

Genere proximus, *Powinowáty.*

Gĕnĕro *as, Rodzę,* **Gebären/ ſchaffen.** *Felici jam monte Deo generaret, ut eſſet.* Alcim. *ſyn.* Prōgĕnĕro, gīgno, prōgigno, crĕo, prōcrĕo, prōdūco, *vel* părĭo, *phr.* Fōrtes crĕāntur fōrtĭbus & bŏnis, ēſt in jŭvēncis ēſt īn ĕquis patrum vīrtus, nĕc īmbēllem fĕrōces Prōgĕnĕrant āquilæ cŏlūmbam. ēdĕre pārtum Sāltem sī qua mĭhi de te sūſcēpta fŭīſſet ānte fŭgam sŏbŏles, Quī tanti tālem genŭēre părēntes? Gĕmĭnam pārtu dăbit īlla prōlem. Tūa cōncĭpĭent cælēſti vīſcĕra iūſſu nātūm. Quo sānguine crētus, Sătus sānguine Dīvum Fĭgŭlo sūm gĕnĭtōre sătus. *v. Pario.*

gĕnĕrōſe, *Urodziwie, Wſpaniale, Mężnie.*
gĕnĕrōſitas, *Uroda, Roſłość.* Tapfferkeit/ Groſʒmütigkeit. *ſyn.* Nōbĭlĭtas, *vel* fortĭtūdo, vĭrtus; ănĭmi rōbur vīs *phr.* Măſcŭla vīs ănĭmi. Gĕnĕrōſum pĕctus. Mēns gĕnĕrōſa Mārtĭus ārdor. Nōbĭlis; vĭrīlis.cōnſtans ănĭmus, Fōrte pĕctus, īnvĭctæ vīres. Măſcŭla vīrtus.
gĕnĕrōſus *Urodziwy, Roſły, Męzny, Zácny, Sercá wielkiego, Przyrodzony.* Edel/tapffer/ Heroiſch. *Incoluit fines, nemo generoſior eſt te.* Hor. *ſyn.* Nōbĭlis, *vel* fōrtis, aūdax, māgnănĭmus. īntrĕpĭdus. ănĭmōſus īmpăvĭdus.īntērrĭtus, *phr. vel* Præſtans ănĭmi. Vĭrtūte pŏtens. Bēllo fōrtis, īnvĭctus. Vir fōrti pectŏre. Vīrĭbus, īnvĭctus. Fīdens ănĭmi. Vīnci nēſcius. ārmis ăcer. īngens ănĭmis. Cūi gĕnĕrōſus ēbūllit sānguis. Quēm māſcŭla vīrtus ēxcĭtat. *v. Fortis.*
gĕnĕſis, *is. f. gr. Narodzenia godźiná, Konſtelácya.*
gĕnĕthlia, *orum gr. Okupiny, Národzenie Páńſkie.*
gĕnĕthliăcus. *adiect. gr. Národzeniu ſłużący,*
genethliacus, *ſubſt.* genethliălŏgus, *gr. Praktykarz 1.*
gĕnĕthlialŏgia, *Praktyk 4.*
Genitrix Inſcript. Vet. idem Genitrix.
gĕnĭālis, *Nowożeńſki Małżeński, Płodny. Godowy; Gośćinny 1. Bieśiadny, Weſoły 2* Freydentag. *Imminet aſsimilis lucent genialibus altis.* V. *ſyn.* Gĕnio, săcer. fēſtus, *vel* lætus, fēſtĭvus, dēlĭcĭōſus, ămœnus, dāpsĭlis, lautus.
gĕniālĭtas, *Weſołość.*
genialiter, *Roskoſznie, Hoynie,*
geniānus, *Bieśiádny.*
genibus repere, *Ná báłuku.*
gĕnĭcŭlāris, *f. ſubſtant Firletká 1.*
geniculatim, *Kolankowato.*
geniculātus, *Kolánkowáty.*
genĭcŭlo, *as, Kolankowáćieię.*
gĕnĭcŭlum, *Kolánko 1.* Ein Aſt.
gĕnĭcŭlus, *Zákrzywienie.*

Gĕnĭmen, Płod 2. Owoc.
Gĕniſta, *Jánowiec, & ſub zárnowiec źiele.* Erd Pfrimmen/ oder Ginſtern. *-- Molle ſiler lentaque geniſtæ.* Virg. *ſyn.* Spārtum. *epith.* Hŭmĭlis vĭrĭdis lēnta. flĕxĭlis. *phr.* Spārtĭ vīmen Spārtĕa vīmĭna.
geniſtella. *żarnowiec.*
gĕnĭtābĭlis, *Płodny, Rodzeniu ſłużący, Et reſerata viget genitabilis aura Favoni.* Luc.
genitāle, is genitales res. genitalĭa genitalia loca, *Członek 4.*
gĕnĭtale ſolum, genitalis terra, *Oyczyzna.*
genĭtālis genitabilis *Rodzeniu ſłużący, Národzeniu ſłużący, Przyrodzony, żyzny. Płodny, Włáſny, Rodowy, Oyczyſty 2.* Dienlich zu gebähren. *Romulus in cœlo cum Diis genitalibus ævum. P.*
genitalis deus, *Rodzenia bożek.*
genitalis hora, *Národzenia godźiná.*
gĕnĭtīvus, *Społurodzony, Rodowity, Rodzeniu*
genitiuus caſus, *ſub Słow odmiány.* *(ſłużący.*
Gĕnĭtor, *Rodzic,* Vatter. *--- Penes genitoris ad undam. ſyn.* Gĕnĕrātor, prōgenitor, sátor pārens, păter. *v.* pater.
gĕnĭtrix, *Rodzicielka.* Mutter. *Lámque domum mirans genitricis & humida tecta.* Virg. *ſyn.* Părens, māter. *v. Mater.*
gĕnĭtūra, *Národzenia godźiná, Rodzenie ſię, Bieg 2. Konſtelacya Naśienie 1.*
geniturae peritiſsimus, *Práktykarz.*
genĭum defraudans ſuum, *Mrzygłod.*
gĕnĭus, *Anioł, Rodzenia bożek, Skłonność przyrodzona 1. Przyrodzenie, Przymiot 2. Szczęśćie 3.*
genius ater, malus, ſiniſter, *Czart.*
genius falax, *Látáwiec.*
Genio, is, Rodzę.
gens, *Narod Dom 2.* Volck. *Gentibus in noſtris riſu quatiare: ſed illis.* Juv. *ſyn* Sŏbōles, prōgĕnĭes, prōles, gĕnus, ſtīrps, sānguis, prōpāgo, *vel* Pŏpŭlus, nātio.

Gentes, *Pogánie*, *Gentiana*, *Goryczka.*
Gentiana minor, *Tyrlicz.*
Gentiana pumila, *Nostrzek modry.*
Gēnticus, *Narodowy.*
Gēntīlis, *idem & Powinowáty*, *Rodak*, *Rodowy*, *Domowy*, *Przyrodzony*, *Herbowy*, **Eines Geschlechts.** *Obliquas*, *nec non gentilia tympana secum* Juv.
Gēntīlitas, *Pogaństwo*, *Powinowáctwo 1. n. Rod 1. Społeczność*, *Naród*, **Viele des Geschlechts** / *Gentilitatis sordida nubila.* (Alcaic.) Prud.
Gentiliter, *Pogańskie.*
Gēntīlitius, *Rodowy*, *Narodowy*, *Herbowy*, **Das zu einem Geschlecht / oder Stammen gehört.**
Gĕnu, *Koláno*, **Knie.** *Dixerat, & genua amplexus genibusque volutans.* Virg. *syn.* Poples. *epith.* prōcīdŭum, flexum, sūmmissum, sūpplex, titŭbans, rigidum, dūrum. *phr.* Quā crūs ēsse incipit, ēt *junctura genuum.* Tārda trĕmēnti. Gĕnuā lăbant, *pro* gĕnŭa *per synæresim.* Gĕnua ægra trăhentem. Rĭgĭdo nīxus gĕnu. Trĕmŭlo mĕdios ăbrūmpit pōplĭte gȳros.
genu nixus, genibus curuatis, *Klęczkiem.*
Genua, *Lucill. corr Gumia.*
gĕnuāle, *Podkolánek 2.*
genualia, *Nakolanki*, *Ponczochy*, *Podwiąski.*
gĕnuīni, *Zęby karne*
gĕnŭīnus, *Własny*, *Przyrodzony*, *Przodkowy*, *Kieł.* **Natürlich.** *Te Lupe, de Muci, & genuinum fregit in illis.* P.
Genus, *ni m. priscum. Koláno.*
Gĕnus, *eris n. Rod 1. Linia rodu*, *Rodzay*, *Naród*, *Płeć 1. Powszechność*, *Twarzność*, *Sposob* **Geschlecht.** *Nam genus, & proavos, & quæ non fecimus ipsi*, Ovid. *syn.* Gēns, gēntīlitas, ōrtus, ōrigo, stirps, sanguis, *vel* prōpāgo, prōgĕnies, *vel* stemma, *epith.* Nōbile, āntīquum, regium, præclārum, nōtum, regāle: īgnōbile, ābjēctum, vīle, hŭmile sōrdidum īgnōtum. *phr.* Gĕnĕris prīmōrdia, gradus. Gĕnus īmmōrtale mănet mŭltōsque pēr ānnos. Prīmōrdia gēntis. Crēdo ēquidem, nēc vāna fides gĕnus ēsse Dēōrum. Mūlta viri virtus īnimo mūltusque rĕcūrsat gēntis hŏnos. ab Jŏve prīncĭpium gĕnĕris. *v. Nobilis*, *Ignobilis.*
genus eleganter redundat, *sub Każdy 1.*
Genus Grammaticorum, est indicatio sexus vocum, veri in animalibus, vel similitudine in aliis, per Pronomen Hic, hæc, hoc, appositum, ut Consentius docet, vel per terminationem, ut Jul. Scalig.
genus hominum, *Ludzie.*

GEO

Geōdæsia, *gr. Rozmierzanie.*
geōdætes, *æ*, *m gr. Miernik 1.*
geōgrăphia, *gr. Kráiopisanie.*
geogrăphicus, *gr. Kráiopisowski.*
geographus, *gr. Kráiopis.*
geōmĕtres, *æ*, *gr. Miernik 1. Mierniczy*, *Corripuit o Juvenal. Latino more.*
geōmĕtria, *Miernicka nauka.* (*nicki*
geōmĕtrica, *orum*, geometricus, *gr. Mier-*
Gĕorgica, *orum*, *gr. Oráczey nauki Księgá.*
georgicus, *gr. Oráczy.*

GER

Gerănītes, *æ*, *m. gr. Zoráwi kámień*, *sub żoraw 3.*
gĕrănion, *vel um gr. Zoráwie noszki.*
gĕrănos, *m. gr. Zoraw*, *1. 3.*
gerāria, *Piastunka.*
geraria navis, *Náwa 9.* gĕrārius, *sub Nosiciel.*, Gĕritio *sub Czynienie.*
Gerdius è Græco, *Tkacz.*

GERM

Germānè, *Bráterskie.*
Germānia, *Niemiecka ziemia.*
germānicus, *Niemiecki*, **Teutsch** / *Quem Germanicus ore non rubenti.* (Phal.)
germānitas, *Bráterstwo*, *Powinowáctwo*, *1. Społeczność.*
germanitus, *Bráterskie*, *Prawdziwie.*
Germānus, *adject. Rodzono*, *Frawy 2. Podobny 1. Własny*, *Szczery*, *& addita negatione*, *sub Przypisany*, **Ein Teutscher** / *Item* **ein Bruder** / -- *Sed regna Tyri Germanus habebat.* Virg.
germanus, *substant. appellativum*, *Brat 5.*

gērmen, *Pąk, Wyrostek, Látorośl do szczepienia, Obrodzęnie, Płod.* Ein Zweig/ *-aliena ex arbore germen. V. syn.* Sēmen, stīrps. *epith.* Mōlle, tūrgens, ŏdōrum, flōrĭfĕrum, ămbrŏsĭum pūbens. *V. Mox germino.*

germĭnālis, *Owocny.*

germĭnātio, *Rodzęnie 1. 2. Pąkowia puszczánie, Obrodzęnie.* (*czánie.*

germĭnātus, *us, Rodzęnie 2. Pąkowia pusz-*

gērmĭno, *as, Pąkowie puszcza.* Ausschlagen/ wachsen. *Germinat & nunquam fallentis termes olivæ.* Virg. *syn.* Prōgērmĭno, pūllŭlo, gēmmo. *phr.* Gērmen ēdo, părĭo, mītto, ēmitto, fūndo, trūdo. Gērmĭne pūllŭlo, frōndĕo, flōrēsco. Dīvĭte gēmma, vēstit Pāmpĭnĕas vĭtis ŏpāca cŏmas. Gērmĭne pūbet ŏpaca cŏmas. Gērmĭnĕ pūbet ŏdōro ēffūndit gĕmas, tūrgēnti ēt gērmĭne frōndet āmbrŏsĭo gērmĭne frāgrat, hūmus. Mūltĭplĭces fūndit frŭtĭces, ēt vīmĭne, crēbro gērmĭnat. *v. Frutico.*

Gero, as, priscè Plaut. unde Aggero, Exaggero, as, Meursi.

GERO

gĕro, *is, Noszę 3. Spráwuię 1. 2. Iestem tym, Rządzę 1. Postępuię z kiem, Chodźi z synem.* Tragen/ ausrichten. *Aspera si geritis corda, redire licet.* Mart. *syn.* Făcĭo *vel* pōrto gēsto, fĕro.

gero potestātem, magistratum, *Urząd mam ná sobie.*

Gĕro onis, Wynaśićiel, Podwodnik.

gĕrontŏcŏmium, *gr. Szpital stárych.*

gerræ, *arum gr. Kráta 1. Bayki, Páwęża.*

gerres *ha, Rybki drobne, śieláwa.* (*niarz.*

gerro, *onis, Báłámut, Gerulifigulus. Nowi-*

gĕrŭlus, *Naśićiel, Tragarz,* Ein Träger. *Festinat Calidis mulis gerulisque redemptor* Hor.

gĕrulus literarum, *Kursor.*

Gerundia apud Grammaticos, sunt voces quædam, quæ Verborum vices gerunt, & præsertim Infinitivi loco ponuntur, Priscian. Verba hæc vocant plerique Infinita sine personis & numeris. Participia aliqui. Separatam partem orationis ut & Supina Augustin. Saturni. Gerundium modum Servius. Carent iis Græci & Poloni, vide Indicem hîc in fine.

Gerundivus modus, v. infrà Modi a.

gĕrūsia, *gr. Stárych zebránie; Szpital stárych.*

GES

Gessum, *idem* Gesum

gesta, *orum, Dźieiow, Księgi, Spráwa 2.*

gestæ res, *Spráwa 2.*

gestāmen, *Noszęnie 1. Noszęnie drogie,* Ein Bürde/Last/ -- *magni gestamen abantis* V.

gestamen religiosorum *Noszęnie od czárow.*

gestātio, gestatus *ûs, Noszęnie 1. 4. 6.*

gestator, *Nośićiel,* gestātōrium, *Lektyka.*

gestātōrius, *Noszęniu służący.*

gestĭcŭlaria, *Kuglarka.*

gestĭcŭlarius gesticulator, *Kuglarz.*

gesticulatio, *Kuglowánie, Plęsy Iestámi nárabiánie.*

gestĭcŭlor, *Plęszę, Kugluię Iestámi nárabiam. A Gestio, i producit quidam: meliùs alii à Gestio, ut Sipontin. vel à Gestus ducunt, & corripiunt. ut à Fluctus, Flucticulus. ab Artus, Articulus. à Testor, Testiculor.* Plautus.

gestĭcŭlus, *Kuglowánie, Iest orátorski.*

gestio *is, Skáczę 2 żądam 2. Bestwię się 1. Chce mi się, Weselę się.* Frolocken. *Et studio incassum videas gestire lavandi.* V. *syn.* ēxūlto, lætor, gaūdĕo. *Phr* Gēstu ēxūlto. Lætĭtĭa ēxĭlĭo, sūbsĭlĭo, ŏvo, trĭūmpho. *v. Gaudeo.*

gestio *onis, Czynięnie, Spráwowánie 1.*

gēsto, *Noszę. & sub Chodźi z synem* Tragen/ führen. *Non obtusa adeo gestamus pectora Pœni.* Virg. *syn.* Gĕro. pōrto, fĕro.

gesto in sinu, *Piástuię, Szánuię.*

gestor, *Nośićiel.*

gestōrius, *ibidem & sub Náwá 9.*

gestuōsus, *Iestámi narabiaiący.*

gestūrio, *Chcę mi się.*

gēstus, *ûs, Iest orátorski, Spráwa 2. Spráwowánie 1* Weise/ Manier/ Gebärde. *syn.* āctĭo, mōtus. *epith.* Lŏquēns, pĕrūlans, grātus, mōllis, sŏlūtus, dĕcōrus, hŏnēstus, scēnĭcus. *phr.* Lūmĭnĭbus mōtis, āpte, gēstūque vĕnūstō. Hīnc dūlcis lĕpor ēt grāto fācūndĭa gēstu. Mōlli dĕdūcit cāndĭda gēstu brāchĭa.

Gēsum, & Gæsum, *Pośisk 2.* Gattung eines Pfeils. *Nobis erectis fundere gessa rotis.*

Pro-

Prop. Phr. Lĕvi jăcŭlātūr Gallĭca gĕlŭ mă-
nū ālpīna cŏrŭſcans Gēsa mănu.
gĕthyon, gr. Cebula 1.

G I

Gibber, ĕris, m. gibbus ſubſtant. Garb.
gibbĕr gibberoſus gibbōſus gibbus, a, um, adject Garbaty.
gĭgāntēus, gr. Olbrzymſki, Von Rysen Geſchlecht. Sive Gigantea ſpatiabere littoris ora. Prop.
gĭgas, antis gr. Olbrzym:
gĭgĕriæ hæ, Drobki gīgĕrium, Pępek 2.
gīgno, Rodzę. Gebähren / Zeugen. Sæcula qui tanti talem genuere parentes? Virg. v. Genero.
gignor, Rodzę ſię, Roſtę.
giluus, Płowy, Rydzawy
gingĭdium, gr. Bućięń, Pieprzyca máła, Trzebuła.
gingĭvæ, hæ gingivŭla, æ, Dźiąsła
gingras, æ m. gr. Gingrica tibia. Gingrina, Surmá.
Gingriātor, Gingrīnātor, Surmacz.
gingrio, is Gęgam.
gingrītus, gingrum, Gęganie. (widło.
girgrillus, Kołko 4 non Wiadło non Moto-
gith, Czarnucha, glăbelia, Miedzybrwie.
glăbellus, glăber. Goły.
glabrentia loca, glabretum, Gołizna.
glăbreo, glabreſco. Głádnieię, Włoſy mi pádáią. Glabritas, Glabrities, Gołość.
glăciālis, Lodowy. Eisächtig. Et glacialis hyems cavos hirſuta capillos. Ovid. ſyn. Gĕlidus, prūĭnōſus, ālgĭdus, frigĭdus.
glacians, Mroźny.
glaciat, Marznie, Zśiada ſię.
glăcĭātus, Zmarzły, Gefroren/ ſyn. Gĕlātus cōngĕlātus, cōnglăcĭātus. Phr. in glăcĭem cōncrētus. Glăcie rigens, āſtrĭctus cōncrētus, hŏrrens.
glaciatus humor, Gołoledź.
glăcies. Lod, Eys Ab tibi ne teneras glacies ſecet áſpera plantas. Virg. epith. āſpĕra, cōncrēta. sŏlida, rigens, īndūrāta, ālpīna, Rīphæa, dūra, lūcida, frăgilis. Phr. Gĕlu cōncrētus lătex. Crūſta lūbrĭca Stīrĭa pēndens. Dēcĭdit hybērno prægravis ūnda gĕlu. Vēntis glăcie āſtrĭcta pĕpĕndit. v. Gelu.
glăcies ſuſpenſa, Grad.
glăcĭo, as, Lodowáćieię, Uberfrieren / Ventis & Poſitas ut glaciet nives. (Choriamb.) Hor. ſyn. Cōnglăcio, gĕlu, cōngĕlo, Neut. Glăcĭor, cōngĕlor. Paſſ. v. Gelo.
glacio caſeum, Tworzę ſer.
glăcior, idem & Marznę, Zśiada ſię, śćina ſię.
Glăcĭto, as, Gęgam. glădiārius, Miecznik 1.
glădĭātor, Poiedynkiem ſię biiący. Wyśiekácz, Miecznik 1. Ein Fechter / Luſtravitque fugâ mediam gladiator arenam. Juv. ſyn. Pŭgil, lŭctātor lănĭſtă, gladiatorum Magiſter. epith. nūdus, tūnĭcātus. phr. ārmātæ pĕrītūs pālēſtræ, Mēdĭa pŭgnat glădĭātor ărēna. v. Athleta.
gladiatores, Szermierſkie igrzyſko.
gladiatoribus ſub Dnia trzećiego.
gladiatoriè. Okrutnie.
gladiatorio animo, Deſperácko.
gladiatorium, Zwyćięſki upominek, Szermierſkie igrzyſko.
gladiatorium certamen, Poiedynek.
gladiatorium munus, certamen, Szermierſkie igrzyſko.
gladiatorius, Szermierſki, gladiatūra, Szermierſka, glădiŏlus, Mieczyk 1. 2.
glădiŏlus paluſtris, Oſtrzyſz wonny.
gladiorum artifex, Miecznik 1.
Gladium n, priſcè Miecz.
glădius, m. Miecz, Oſtropyſk Powod 1. Schwerd/ Deg n. Neſcierint primi gladios extendere fabri. Juv. ſyn. ēnſis, fērrum, pūgĭo, sīca mūcro cūſpis, ăcies, v. Enſis.
gladius anceps, Szpáda.
gladius Medus, Perſicus, Scythicus, Száblá.
glăma, æ, f. gr. Oczny gnoy.
glandārius, glandifer, żołędny.
Glandionia, Glandionica, Podozorze.
glandium, glandŭla, idem.
glandŭlæ, Gruczoły.
glandŭlōſus, Gruczołowáty, Szyiowáty.
glāns idis, f. gr. ſub Sum.

glans, *dis, f.* *Żołądź*, Ein Eichel. *Sin autem tem existit durum tibi glandibus imgnu. S.* (*Hoc fructu homines ætate aurea vescebantur.*) *epith.* Dūră, sylvēstris, ēxcūssa virens, agrēstis, sŏnōra, hȳbērna, vĕtus, cădūca: quérna, īlīgna, æscŭla, Chăŏnĭa. *phr.* Quĕrnēa, īlīgna, *vel* æscŭlĕa nūx, frūx, băcca. Quĕrcus, īlĭcis, æscŭli fœtus, frūctus. Quĕrnum, īlĭcĕum pŏmum. Glāndŏrĭa nūx. Chăŏnĭæ frūges. Cōntēntus nĕmŏrum pōmis, ēt glāndĕ sŏnōra vīvit. Tōllat ēt īmmŏdĭcam glāns mihi strīcta fămem. Sūppĕdĭtat glāns quĕrnĕa vīctum. Sȳlvēstrĭa pābŭla glāndes, āntĕ mĭnīstrabant glāndes ălĭmēnta. Cĕrĕris mūnĕre tēllus Chăŏnĭam pīngvi glāndem mūtāvit ărista.

glāns, *dis, f. globus tormentarius*, *Kula 2.* Ein Stück=oder Feuer=Kugel. *epith.* Plūmbĕa fērrĕa, ăhēna, mīssa, vŏlāns, vŏlucrīs, mīssĭlis, īgnĕa, vūlnĭfĭca. *phr.* Glŏbus ænĕus, Pīla fērrĕa, Plūmbĕa māssa. Mīssĭle plūmbum. Vŏlātĭle fērrum. Vībrat, ēvŏmit īgnĭtas hŏstīlis măchĭna glāndes. Fērrĕa lævam glāns īgnīta mănum fĕrĭit. Vŏlŭcres īmĭtāntur fūlgūra glāndes.

glans Ægyptia, *Bukiew 4.*

glans plumbea, *Pocisk 2. Kula 2.*

Glanus. Plini. lege Glanis.

glăphȳrus, *gr. Galant.*

glārea, glareŏla, *Piasek gruby.* Gries/Sand. *Nam jejuna quidem clivosi glarea ruris.* Virg. *syn.* ărēna. *epith.* Flāva, jējūna, dūra, *phr.* Jējūna clīvōsi glārĕa rūris. Vīx hŭmiles ăpĭbus căsĭas, rorēmque mĭnīstrat. Crēber lĭttŏris āspĕrat ōram cālcŭlus, sĭlex, scrūpŭlus, lăpīllus.

glareōsus, *Piaszczysty*, glastīnus, *Modry*,

glastum, *Farbownik.*

glauce, *es gr. Mleczne ziele*, *Glaucicomans oliva. Juvencus.* glaucīnus, *Modroblady.*

glaucīon, *um gr. Mák leśny.*

glaucīscus, *gr. Modrzeniec ryba.* (*rákta.*

Glaucīto, *Skolę*, glaucōma, *a & atis, Katá-*

glaucōpos, *ōpi & glaucops, ōpis, gr. Oczu modráwych.*

glaucus, *a, um, gr. adject. Modroblady, Oczu modráwych, Rydzáwy*, Grau/ blau. *syn.* Cærŭlus, vĭrĭdis vīrens, cæsĭus, prăsĭnus.

glaucus, *subst. gr. Modrzeniec ryba.*

glaux, *cos. vel cis f. gr. Mleczne ziele, & Sowá.*

glēba, *Bryła Bałwan, 3.* Ein Erdscholl/ *Liquitur & Zephyro putris se gleba resolvit.* Virg. *syn.* Cēspes. *epith.* Jăcens, ĭnērs, sŭpīnāta, pinguis sīcca, fœcūnda, mădĭda, cāmpestris, ēffōsa, fĕrāx, spīcĕa. *phr.* Glēbæ dīvĭtis ūber. Dītes sīne vōmĕre glēbæ fūlĭgĭnĕis tēllus ūbērrīma glēbis, ūbĕre glēba tērra fĕrax. Răstris glēbas frāngĕre ĭnērtes. Vōmĕre vertĕre glēbas.

Glebale aurum, Podymne.

glebalis, *Darnowy.*

glēbārius, *Rolny, Robotny 3. Bronownik.*

glēbōsītas, *Nierowność.*

glēbōsus, glebulentus, *Bryłásty Gruzłowáty,*

glēbŭla, *Bryłka.* glessārĭus, *Bursztynowy.*

glessum, *Bursztyn.*

gleucinum, *Moszczowy oleiek.*

glirārĭum, *Szczurzy sadz.*

glīs, *-īris, & Gliris is, m. Szczurek*, Feldmaus. *Somniculosos ille porrigit glires.* (Scaz) M. *syn.* Mūsālpīnus. *epith.* pĭger, sŏpōrātus, pīngvis, sŏmnĭcŭlōsus. *phr.* Glīs brĕvis hȳbērno sŏlĭtus pīnguēscĕre sōmno; ēt pīnguĭor illo tēmpŏre sūm, quō mē nīl nisi sōmnus ălit, Rēbus glīs hȳbērnus ădēmptis ēvĭgĭlat.

glis, *ttis, Ił, & sub Ubity.*

Gliscēræ mensæ, sub Rostę 1. & sub Stoł 6.

glīsco, *Rostę 1. Tyię. śili się, Tantoni się, Szerzy się, Przybywa*, Auffwachsen. *syn.* Crēsco, āccrēsco, aūgēsco, īnvălēsco.

glīsco gaudio, *Weselę się, glittus, potiùs glutus.*

G L O

glŏbātim, *Gromada.*

glŏbo, *as, Okrągło czynię, Toczę 3.*

glŏbor *sub Gromadzę się.*

glŏbōsĭtas, *Okrągłość 1.*

glŏbōsus, *Okrągły 1.* Kugelrund. *Scilicet esse globosa tamen cum, &c.* Lucr. *syn.* Rŏtūndus, ōrbĭcŭlātus, *phr.* fĭgūrātus, Tōrno cīrcūmdūcens,

glŏ-

glŏbŭlus, *Gáłeczka, Pączek, Kupka, ſub Kupa, Kłoſek 1. Pętlice.*

glŏbus, *Okrąg, Kula, Gałka, Pączek, Pagorek, Gromáda ludźi, Rota 1* **Ein Kugel/ Kloß.** *Quis globus O cives caligine volvitur atra?* Virg. *ſyn.* Sphæra, ōrbis. *epith.* lævis, dēnſus, tōrnātĭlis.

globus apum, *Rey pſzczoł.*

globus terſæ, *źiemia 1.* Glocidatio, *gdákanie*

glŏcīdo, *Gdáczę. O primum hic & in ſequentibus produco, ob cognationem ſignificationis & originis quam innuit Sipontin. cum Glutio. Gluctio, Glucio, Et pro Glocire apud Feſtum legit Gluctire. Gotfred.*

glŏcio, *Kwoka Krekorze.*

glŏcīto, *Kráczę, Vide & Jelen, 1.*

Gloctōro ſub Boćian, 1 & ſub glekoce.

Glŏmĕrāmen, Kupa 1. **Ein runder Hauff.** *Diſſimiles igitur forma glomeramen in unum.*

glŏmĕrātim, *gromádą, Iednochodą.*

glomerātio, *Zwijánie.*

glomeratio, curru mollis, *Iednochoda.*

glŏmĕro, *gmatwam, Zwijam nići, Kupię, Toczę 5. Mieſzam 1. & ſub Iednochodą.* **Auffwinden.** *In ſpeciem & villa parvos glomerabis in orbes. S. ſyn.* āgglŏmĕro, āggĕro, cōnvĕho, āccŭmŭlo. *phr.* Mānum mīſtæ glŏmĕrāntur ĭn ōrbem. Grĕſſus glŏmĕrāre sŭpērbos. Vōlvŭntur ĭn ōrbem īmmēnſos sĭnŭātur ĭn ārcus. *v. Accumulo.*

glomerantur, *Zbieráią ſię.*

glomerōſus, *Okrągły, 1.*

glŏmŭlus, *Kupka ſub Kupa, & Kłębek, ſub Kłąb.*

glŏmus, *mi, m. & eris, n. Kłąb Pączek. Produxit Lucret. contra Analogiam. tu corripe potiùs.*

glōrĭa, gloriola, *Chwałá, Sławá, Pochwáłá,* **Ehre/ Ruhm/ Lob Preys/** *--- hortatrix, animoſi gloria lethi. Stat. ſyn.* Laūs, hŏnor, dĕcus, nōmen, fāma, ſplēndor. *epith.* īnclўta, ārdŭa, vēntōſa, frăgĭlis, fŭgĭtīva, brĕvis, mūtābĭlis, dēbĭta, māgna sūmma, trĭŭmphālis ŏpĕrōsa vīvax, fēlix. *phr.* Nūllo ūnquam dēlēbĭlis ævo, īmmēnſum glōrĭa cālcar hăbet. Nēſcĭa mōrtis glōrĭa, ēxpers sĕpŭlchri. Pōſt fāta sŭpērſtes. Mēndāci rēſplēndens glōrĭa fūco. Clārāque ĕrit ſcrīptis glōrĭa vēſtra mĕis. *v. Nomen.*

glōrĭābĭlis, *Chwálebny 1.*

glōrĭātio, *Chełpienie ſię, Chwálenie kogo.*

glōriabundus, *Adverbii loco, Chełpliwie.*

Gloriator, Chełpliwy, glōrĭfĭco, *Uwielbiam,*

glōrĭor, *Chełpię ſię,* **Sich rühmen.** *Vis curſu pedibusque gloriari.* (Phal.) M. *ſyn.* ōſtento, jāĉto, jāĉtĭto. *phr.* Dōtes ōſtēntāre sŭas. Vērbis īmmŏdĭcis, sŭpērbis ēxtōllĕre, fērre ĭn āſtra, fērre pōlo. *v. Superbio.*

gloriosè, *Chełpliwie, Chwalnie. Chwálebnie.*

glōrĭōſus, *Chwalebny, Chwalny 1. Sławny, Chełpliwy.*

glōs, ōris, *f. świeść.*

gloſſaria mortuaria, *Báia.*

gloſsārium, *Wykład, gloſka.*

gloſſa, *æ, gr. gloſka, Wykład 1. Mowa trudna.*

glōſsēmā, *tis gr. Mowa trudna, Wykład 1.*

gloſsēmātĭcus, *gr. Wykładacz.*

gloſsito, gęgam. *gloſsula, gloſka.*

glōſsŏgaſtor, *ōris gr Pochlebca.*

glōtōrat, glegoce, & ſub Boćian 1.

glottis, *ĭdis, hæc gr. Przepiorka wielka.*

glūbeo, glubet, *Drze ſię*

glūbo, *is, Odźieram 1. 2. Obnażam.*

glūcīdo, *Kwoka, glūcīdatus è Græco Słodki.*

glūcio, *Kráczę, kwokam.*

glūĉtio, *is, gdáczę, Kwokam.*

glūma, *æ, Szupinka.*

Glus, glutinis, hæc Cariſico, gluten inis n. glux etis, f. Kley 1. **Leym.** *Glutine materies, taurino ita iungitur una I. ſyn.* Glūtĭnum, vīſcus, vīſcum. *epith.* fōrte, vīſcōſum.

glut, glut, Glu, glu, & ſub Bełkocę.

glūtĭnāmentum, *Kłeiona rzecz.*

glūtĭnātor, *Kśiążnik 2.*

glutinatus, *Kleiony.* glutinoſus, *Kleiowáty.*

glūtĭno, *as, Kleię, Skolę.* **Zuſammen leymen.** *Quod fuerat verbum carnis dum glutinat uſum. ſyn.* Cōnglūtĭno, āgglūtĭno. *phr.* Glūtĭne jūngo, ſtrĭngo, cōmpĭngo, nēĉto, cōnnēĉto.

glūtĭnum, *Kley 1. Klaiſtr.*

glūtĭnum ferri, *Lit.*

glūtio, is, Połykam, pro glocido etiam usurpat Sipontin.
glūto, ōnis, gnatho, ōnis, żarłok Łákomy 1.
gluttus, ti, gárdło 1. żarłok.
głutus, ti, Ubity 2. gardło 1.
glycyrrhiza, glycyrrhizon, gr. Lákrycja.
glycyside, es, gr. Piwonia.

G N

gnāphālion, gnaphalium, gr. Ukwap, Pieciornik. Kocanki.
Gnarrigavit, i narravit. Gnarruisse, i narrasse, Fest. Prisca.
gnārītas, świádomość, gnārūro, sub Oznaymuię, gnārūtis, świádom, y znáiomy.
gnārus, idem & Umieiętny, Wissenschafft. Non cultor instans, non arator gnarus est. (Jamb.) syn. Pĕrītus, sōlers, ēxpērtus, sciens, dōctus, nāvus, prūdens.
gnātula, Coreczka.
gnātus, Syn, Sohn, Gnatum exhortarer ni mistus matre Sabella. Virg. syn. Nātus, fīlius,
gnāvitas, Biegłość.
gnāvīter, Rzesko, Fleissiglich. - - morantur agendi gnaviter id, quod N. syn. Fōrtīter aūdācter, sōlerter.
gnēssus, gr. Práwy 2.
gnĕphōsus, è graeco, ciemny.
gnōbilis, Znáiomy.
gnoma, a, è graeco, Miernicży státek.
gnōmon, ōnis gr. idem & Práwidło 1. Zegára słonecznego pręt. Zęby trzonowe 2. Węgielnica, Ein Richtscheit/Richtschnur. Tertia Solque micans ad sextos gnomonas ibat. Cl. syn. Nōrma, rēgŭla, In Horologiis, īndex, stȳlus, ăcus: phr. Stȳlus hōrārius. Hōrārum īndex, ăcus. Hōras ūmbra nŏtans.
gnōmōnice, es, gr. sub. Zegara słonecznego pręt. Gnosco, Znam 1. Gnide, lege Cnide.

G O

gōbīo, onis, gōbius, ii, gr. Kiełb 1. 2. Ein Gründling epith. Căpĭtātus, pīngvis ŏpīmus, flŭvĭālis, āmnĭcŏla. phr. Prīncĭpĭum cœnæ gōbius esse sŏlet. Tū quŏque flūmĭnĕæ īnter mĕmŏrānde cŏhŏrtes Gōbio,

gomor sub Połtora garca.
gŏnorrhœa, gr. Płynienie 2.
gorgōnia, gr. Koral.
gossampinus, gossipinus, Báwełniány.
gossīpion, um, Báwełniány Chrost.
grăbatus, grăbātŭlus, Łoszko dzienne. Ein Lotterbett. Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati. M. syn. Cŭbīle, tŏrus, thălămus, strātum lĕctus. epith. Tĕnŭis, vīlis. phr. Tĕnŭi tūm sōla grăbāto. Dĕcŭbŭit. Mēmbra lĕvat sensim vīli dēmissa grăbāto. v. Lectus.
graccito, gęga gęś. (pły.
gracila, à grăcīlus, gracileus, gracilenta, Szczu-
gracilesco, Chudnę, Szczupłeię,
grăcīlis, gracilipes, Szczupły, cienki 2. Mager/dünn/rann. Et gracilis structus effugit umbra rogos. Ovid. syn. Grăcīlentus, ēxīlis, măcer, măcĭlentus, tĕnŭis, pārvus, ēxĭgŭus.
gracilītas, gracilitudo, Szczupłość.
grăcīllo as, Krekorzę
grācŭlus, Káwa, Soyka, an Iaszczur ryba,
grācus, Káwa.

G R A D

grădālis, Krokowy, gradalis pes Iambus Diomed. gradariæ pugnæ apud antiquos aptus.
grădārius, Iednochodnik, Zmudzinek.
grădātim, po stopniach, po wschodach, wschodowáto, von Schritt zu Schritt. Usque ad principium placeat damnare gradatim. P. syn. Sēnsim, paūlātim, pĕdĕtēntim.
gradatio, Postępowánie, Wschodowáte śiedzenie.
Gradatio, Figura Oratoria, eadem Climax supra.
gradationes scalarum, Wschod 1.
gradātus gradilis, Wschodowáty, Stopnisty, Nierowny.
gradibus, po stopniach.
grădior, graderis, Infinit. gradi. Idę, Brnę. Gehen/tretten. - - Ipse una graditur comitatus Achate. Virg. syn. Incēdo, ĕo, vādo, āmbŭlo. phr. præcĭpĭtāre gradum. Grădū discēdĕre vĕrĭo. Cōmpŏsĭtōsque grădus ăgit ātque lĕves circumfertque grădus, īnque tŭo cĕlĕrem līttŏre sīste gradum. vel incedo.
gradipes, Isidor. corr. Bradypus.

grădīvus, *Krokowy*, *gradivumque patrem Geticis, qui &c. Inclyta Amazonidum magnoque exorta Gradivo.* Val. *v. Mars.*

grădus, *ûs*, *Krok* 2. 3. 4. *Stopień*, *Szczebel*, *Wstęp*, *Mieysce* 3. **Ein Tritt / Staffel.** *In gradibus sedit populus de cespite factis.* Ovid. *syn.* Grĕssus, pāssus, īncēssus. *phr.* Cĕler, præceps, cĭtātus, vēlox, præpes, văgus, prŏpĕrus, tărdus, lĕntus, sĕgnis, ĭners, dŭbius, cērtus, fĭrmus, tĭtŭbans, trĕmŭlus, răpĭdus, fŭgax, sŭbĭtus, īncērtus, ănhēlus, sŭccĭdŭus, lābans, fēssus, æger, cōmpŏsĭtus, sŭspēnsus, sŭblīmis, sŭpērbus, *v. Gradior.*

gradus militaris, *sub Krok* 4.

gradus suspensus, *Dybanie & sub Dybię.*

græcanicum pavimentum, *Tło nabiiane.*

græcănĭcus, *grecki.*

græcè, *po grecku*, *sub greckiem ięzykiem.*

Græcia, *Grecyia*, greciensis, *grecki.*

græcisso, *greckiem ięzykiem mowię.*

græcor, *Rozgardyas stroię.*

græcostăsis, *gr. Poselska gospoda.*

græcŭlus, *substant. greczyn.*

græculus, græcus, *adiect. grecki.*

græcus, *substant. greczyn*, gralla, *Drążek.*

grallātor, *Drążnik* 1. *Kugłarz*, *Mietelnik.*

grallatorio gradu eo, *Kroczę.*

grallatōriŭs, *Spory Szeroki*, *& sub Kroczę*, *Sporo chodzę.*

grăma, *æ*, *Oczny gnoy.*

grāmen, *inis*, *Trawa* 1. **Gras.** *Libavit quadrupes, neque graminis attigit herbam.* Virg. *syn.* Hĕrba. *epith.* tĕnax, mōntānum, frōndens, pīctum, mĭcans, fœcūndum, hērbōsum, hūmĭdum, rĕdĭvīvum, rīdens, āmænum, mădĭdum, rĭgŭum, jūcūndum. *phr.* Hērbæ grāmĭneæ. Grāmĭnĕus cēspes, tŏrus. Tērræ gērmĭna, pūbēscunt cāmpis. Læta vĭrēscunt, flōrent, hālant, rīdent, vērnant Grāmĭna. Vārĭis grāmĭna pĭcta mŏdis. Hērbōso vēstīti, vĭrĭdes, vērnāntes grāmĭne cāmpi. Vĭrĭdi sēmper sē grāmĭne vestit. *v. Herba.*

gramen aculeatum, *Krwawnik* 2. *Manna.*

gramen canium, *Psia pasza ziele.*

gramen mannæ, *Manna* 2.

gramen Parnassī, *Bluszczoperz.*

grămia, gramiosus, gramosus, *Oczny gnoy.*

gramĭneus, graminosus, *Trawny*, 2. **Das vom Gras gemacht ist.** *graminea ripa religavit ab aggere classem.* Virg. *syn.* Hērbōsus, hērbĭdus.

gramma, *tis*, *gr. Szkrupuł*, *Pisanie* 1. *Litera*, *List* 3. *Księgi publiczne.*

grammăteus, grammătias, *æ. m. gr. Pisarz* 2.

grammătĭca, *æ. vel e*, *es. Gramatyka.* **Sprach und Schreib-Kunst.** *epith.* Dōcta, pĕrīta, nōbĭlis, măgīstra, āptă, īngĕnĭōsa, pălæmōnia. *phr.* ārs Pălæmōnis, ōdi Hānc ĕgo quæ rĕpĕtit, vōlvītque Pālæmōnis ārtem, ĭlle pālæmōnĭa nōn īnscĭus ārte rĕvōlvit īmplĭcĭta.

gramaticalis, gramaticaliter, gramaticè. **Idem.**

grammaticus, *adiect. sub gramatyka.*

grammătĭcus, grammatista, *substant. grammatyk*, *Mistrz szkolny Klecha*, **Der zu der Grammatick gehört** *Grammaticas ambire tribus, & pulpite &c.* H.

grammătŏphylăcium, *gr. Kancellarya.*

GRAN

Grana benedicta, an rectè? Paciorki święcone.

grānārĭum, *gumno*, *Szpichlerz.* **Ein Kornhaus / Kornspeicher.** *Cum tua plus laudes cameris granaria nostris.* Hor. *syn.* Hōrrĕum. *epith.* Căpax, āmplum, dīves, trĭtĭcĕum, cērĕāle, rĕfērtum.

grānātim, *po ziarnku.*

grānātum, *granatowe iabłko*, *gruca.*

grānatui, *sub Wzobki.* grānātus, *sub ziarnisty.* grānātus, *ûs ziarn zbieranie.*

grāndævĭtas, *Starość* 1.

grāndævus, *Stary.* **Eines grossen Alters.** --- *Vectus abas & qua grandævus alethes.* Virg. *vide Senex.*

grāndesco, *Rostę*, *Rozrastam się*. *Dorastam* 1. *Pęcznieię*, *Miąższeię*, *Obradzam*, *Podrastam*, *Narastam*, *Przyrasta czego.*

grāndĭlŏquus, *Wspaniałomowny*, *Poważny.* **Großsprächig /** *Inter grandiloquos per mille &c.* Ar.

grāndĭno, grandinat, *grad pada.* **Es hagelt /**

gelt/ Kiesselt. *syn.* grāndo plŭit, rŭit, præcĭpĭtat. *phr.* ēffūſa grāndĭne nīmbi præcĭpĭtānt. Strīdēnti rĕsŏnāns crĕpĭtu rŭit āĕre grāndo. Rŭit crĕpĭtans lāpĭdōſæ grāndĭnis īmber. Tēctis crĕpitans sălit hōrrĭda grāndo. Vītes, sĕgĕtes tērram, tecta, grāndo vĕrbĕrat, lædit, percŭtit, īcit, pūlsat, quătit. Culmĭna grāndĭnĕ crebra īcta sŏnant. Crēbra sŏnans vŏlĭtābat ab āĕre grāndo. Grāndĭnis & crĕbratēllus crĕpĭtānte prŏcēlla pūlſa sŏnat, ruptisque mĭcānt ē nūbĭbus ĭgnes. Cum sălĭente grāves cĕcĭdērunt grāndĭne nimbi. Hōrrĭda grāndo cōntrīvit sĕgĕtem. Hōrrŭit æther grāndĭne tĕrrĭbĭlis, ut grāndĭne pulſo. Quam mūlta fiet grāndĭne cānus āthos. Heu mălĕ tum mītes dēfēndet pāmpĭnus ūvas. Quam mūlta grāndĭne vēnti in văda præcĭpĭtant āc vĕlut ēffūſa, ſi quāndo grāndĭne nimbi præcĭpĭtant, ōmnis cāmpo dĭffūgit ărātor, ărmēnta ēffūgĭunt lāpĭdōſæ grāndĭnis ĭctu. Jām sătis tērris nĭvis, ātque dīræ grāndĭnis mīſit păter & rŭbēnte dēxtēra săcras jăcŭlātus ărces tērrŭit ōrbem.

grāndĭne verberata vinea, *grádowizna.*

grāndĭnōſus, *grádowy, gruczołowáty.*

grāndio, grandiri facio, *Rostym czynię.*

grāndĭo gradus, *Kroczę, Sporo chodzę, Stąpam, Przyſpieſzam.*

grāndĭor, *Buyno roſtę, Roſtę 1. Rozrásta ſię.*

grāndis, grāndĭcŭlus, *Rosły, Spory 1. Doroſły, Henny, Wielki 1. Wſpániáły, Poważny.*

grāndiſcāpius, Fniákowaty, gruby 3. Krzewiſty.

grāndĭtas, *Stárość 1. Powágá.*

grāndĭtas verborum, *Mowa nádęta.*

grāndĭuſcŭlus, *Rosły.*

grāndo, *inis, grad, gruczoły, ięczmyk,* Hagel. *Hic ego nigrantem commiſta grandine nimbum.* Virg. *epith.* Sāxĕa, dīra, hōrrĭda, hȳbērna, hȳĕmālis, pērnĭcĭōſa, ēxĭtĭōſa, ſæva, ĭnīmīca, brūmālis, bŏrĕālis, cāna, mĭnax, ărctōa, hȳpērbŏrĕa, dēnſa, grāvis, cōncrēta, ſpīſſa, crĕpĭtāns, ēffūſa sălĭēns, glăcĭālis, nĭvālis. *phr.* Grāndĭnis īmber, prŏcēlla, tēmpēſtas, hōrror, vērber. Gĕlātæ grāndĭnis ĭctus, īræ. Nīmbi mūlta grāndĭne mīxti. Nīx īndūrāta, cōncrēta. Gĕlĭdis cōncrēti vēntis nīmbi. Lăpĭdum dūræ heymes. Dūris grāndo ĭnvīſa cŏlōni, prōſtērnēns sĕgĕtes. Tēctis crĕpĭtāns Sŏnĭtu ſtrĭdēnte rŭēns Lăpĭdōſæ grāndĭnis īmber. Quătĭēns ſÿlvas. Grāndĭne læta sĕges. Nigrāns cōmmīſta grāndĭne nīmbus. *v. mox Grandinat.*

grānĕa, *gruca.*

grānĭfer, *ziárna zbieráiący.* Das Körner trägt. *Graniferumque agmen ſubjectis ſpargere &c.* Ovid.

grānĭferum agmen, *Mrowiſko.*

grānōſus, *ziarniſty.*

grānum, *ziarno 1. 4. Pęczak, gruzła, gruca iądrko winney iágody, Karmázynowe iágody, członek czoſnku,* Korn. *Punica ſub lento cortice grana rubent.* Ovid. *epith.* Fūrum, lāctēns, flāvēſcēns, cĕrĕāle, tŭmēns.

grānum cocci, granum ilicis aquifoliæ, *Karmázynowe iágody.*

GRAP

grăphĭārium, *è gr. Piſarſka ſzkátułá.*

grăphĭce, *es, gr. Malarſtwo.*

grăphĭcè, *grzeczy, świętno. Stroyno.*

grăphĭcus, *gr. grzeczy, Stroyny, Sztuczny układny, Frant, wyborny*

grăphĭcus nugator, fur, *Wierutny.*

grăphĭdis ſcientia, *Ryſowánia naukà.*

grăpgis, *idis gr. idem, & Malarſtwo.*

grăphĭum, *gr. Pioro piſarſkie.*

grăſſātio, grăſſātūra, *Rozboy, gáchowánie.*

grăſſātor, ōris, *Rozboynik, Ponocnik.* Ein Räuber --- *Subitus graſſator agit rem.* Juv. *ſyn.* Pŏpŭlātor, lātro, fur. *v. Fur.*

grăſſor, *rozbiiam, pędem idę 1. Srozeię, broię, chodzę 1. 4. Brodzę 1. Szaleię, páſtwię ſię, vderzam na kogo, poſtępuię práwem, chadzam,* Brauben. *Miſcuit, aut ferro graſſatur ſæpius illum.* Jud. *ſyn.* Fŭror, ărist *vel* invādo, *vel* dĭffūndo, ſpārgor.

grātè, grātānter, *vdzięcznie, przyięmnie.*

grātè olens, grateolens, *pachnący.*

grātes, *hæ, Dzięka.* Danckſagung *Jam jam ſuperno numini grates ago.* (Jamb.) S.

gratias ago, grates ago, habeo, reddo, *Dziękuię* Danck ſagen. *ſyn.* grātes sōlvo, rēddo,

do, pēndo, rĕpēndo, ēxsōlvo, pērsōlvo, rĕfĕro, dīco, cōncĭno. *phr.* Iūstā rĕpēndĕre dōna. Quas dicĕre grātes. Quāsve rĕfĕrre pāras? Nōmĭnis ante mei vĕnĭent ōblīvia nōbis. pĕctŏre quam pĭētas sit tŭa pūlsa mĕo, Fōrtūna est impar ănĭmo. Dūm lūmen vītāle vĭdēbo, Spīrĭtus ōffĭcĭo sērvĭet iste tŭo. Vērba sed ōffĭciis cūncta mĭnōra tŭis. Ætērni pīgnŏra mōnŭmĕnta ōbsĕquii dăre. Haūd ŏpis ēst nostræ. Mĕrĭtis hæc grātĭa tāntis rĕddĭtur ēt lēvis hæc mĕrĭtis rĕfĕrātur grātia tāntis. Si minus īnvīto tē quŏque grātus ĕro. Vēstri non īmmĕmor ūnquam. Qui măla sōllĭcĭte nōstra lĕvātis, ĕro. Dĭi tĭbi (si qua pios rēspĕctant nūmĭna? si quid ūsquam jūstĭtiæ est, & mens sibi cōnscia rĕcti) prǣmia dīgnāverint. Nēc laūdāre sātis, dīgnāsque rĕpēndĕre grates sūffĭciam, rĕfĕrēnt sŭpĕri. O rĕfĕrānt grāses. (quŏniam non pōssūmus ipsi) Dii tĭbi qui rĕferent. Si pĭa făcta vĭdent. Dii (si qua ēst cœlo pĭĕtas, quæ tālia cūret pērsōlvānt grātes dīgnas, & prœmia rĕddēnt dĕbĭta. semper īnōblīta rĕpĕtam tŭa mūnĕra mēnte. et mea me tēllus aūdĭet ēsse tŭum. Prō quibus ut mĕrĭtis rĕfĕrātur grātia jūrat, se fŏre mancĭpium tēmpus in omne tuum. Nam prius ūmbrōsa cārĭtūros ārbŏre mōntes; & frēta vēlĭvŏlas non hăbĭtūra rātes. Flūmĭnaque in fōntes cūrsu rĕdĭtūra sŭpīno. Grātia quam mĕrĭti pōssit ăbire tŭi. & prius hanc ănĭmam văcuas rĕddēmus in aūras. Quām mĕrĭti fiat grātia vāna tŭi: *vel* quam quīsquam vēstrum ārgŭat īngrātum nōn mĕmĭnīsse sŭi. Pro quibus āffirmat fŏre se mĕmŏremq; pīumque. Sīve dĭem vĭdeat, sive tĕgātur hūmo. Pārva quĭdem fătĕor pro māgnis mūnĕra rĕddi. Cum pro cōncēssa vērba sālūte dĕmus: Sed qui, quam pŏtŭit, dat māxima, grātus ăbūnde est. Hæc mĭhi sēmper ĕrunt īmis īnfixa mĕdūllis. Pērpĕtŭūsque ănĭmæ dĕbĭtor hūjus ĕro. Spīrĭtus hīc văcŭas prius extĕnŭāndus in aūras ībit, et tĕpĭdo dēsĕret ōssa rŏgo. Quam sŭbĕant ănĭmo mĕrĭtōrum ōblīvia nōstro, & lōnga pĭĕtas ēxcĭdit īsta die. Pro tālibus īlli Rex sŭpĕrum mĕrĭtis grātes pērsōluat ŏpīmas. *v. Remunero.*

grātĭa, *gratiŏla*, *Łáſka*, *Przyięmność*, *Sprzyianie*, *Piękność*, *Udátność*, *Dobrodźieyſtwo*. *Przyiacielſtwo*. **Danck/Schönheit/Gunst.** -- *Adoleſcet gratia facti.* Virg. *ſyn.* Lĕpor vĕnūstas, pūlchrĭtūdo, *vel* ămor, stūdĭum. pĭĕtas, făvor, dōnum, mūnus, ōffĭcium, *vel* grātus ănĭmus, grāta mĕmŏria, vŏlūntas. *epith.* Bĕnigna ămīca, sīncēra, *phr.* grātia dēbētur mĕrĭto pro rebus ĭnemptis Grātĭa, quæ tārda ēst, īngrāta est grātĭa Si bĕne qui facias, făcias cĭto factum nam grātum ĕrit, īngrātum grātĭa tārda facit.

gratiâ, gratiis, *Z łáski*, *Dármo*.

grātiâ meâ, tuâ, *Ná przyczynę*. *Dla 4. 6.*

gratiâ verbi, gratiâ exempli, *Ná przykład.*

gratiæ cauſa, *Ná przyczynę*, *pochlebnie*.

gratiarum actio, *Dźiękowánie*.

grātĭfĭcātio, *Chęći pokázánie*, *Dogádzánie*, *Przyſługa*.

grātĭfĭcor, *Dogadzam 1. Przyſługuię ſię*, *Łáskę komu uczynić*, *Doświádczam*; *Winſzuię*, *Chęć pokazuię*, *Pochlebuię*. **Einem willfahren/ Dienst oder Freundschafft beweisen.** *ſyn.* Făvĕo, mūnĕro, dōnis ōbstrīngo, ōffĭcĭis, dēvīncio.

gratioſa miſſio, *Odprawa żołnierská*

gratioſus, *Przyięmny*, *Fawory maiący*, *Miłośny Sprzyiazny*, *Zachowały*.

grātis, *Adverb.* *Z łáski*, *Dármo*. **Umbsonst.** *Dat gratis, ultrò dat mihi galla, nego.* M.

grātīto, *Gegam*, grātĭtūdo, *Wdźięczność*.

grātor, *aris*. *Winſzuię*, *Dźiękuię 2.*

grātŭīto, *Z łáski*, *Dármo 2.*

gratuitus, *Dobrowolny*, *Dármy*, *Prozny*. **Unverdient.** *Largis gratuitum capit rapinis.* Phal. Stat *ſyn.* Grātis, ūltro dătus, ōblātus.

gratulantis affectus. ſub Chwała Bogu.

grātŭlātio, *Winſzowánie*, *Dźięká*. **Glückwünschung.** *Lachrymas in ipſis gratulationibus* (Jamb.) P.

grātŭlor, *Winſzuię*, *Dźiękuię* **Glückwünschen/sich darüber erfreuen.** *Gratulor ingenium non latuiſſe tuum.* Ovid. *ſyn.* Cōngrātŭlor, grātor. *phr.* Gaūdĭa tēstŏr, prōdo. Lætĭtĭæ dăre signa tŭæ. Fēlīci, sĕcūndo lætor ămīci sūccēssu. Cērtātim sōlēnnĭa gaūdĭa jūngit, cĕlĕbrat tōtōque lĭbēns mĭhi pĕctŏre grată-

tur rĕdūces, & gāza lætus ăgrĕſti. *vide Plando.*

grātum eſt, gratum habeo, *Podoba mi ſię*,

grātus animus, *Wdźięczność.* (*Lubię:*

grātus, *Przyjęmny, Wdźięczny.* Angenehm/ danckbar. *Flecte viam velis, an ſit mihi gratior ulla.* Virg. *ſyn.* Jūcūndus, ăceēptus, dūlcis ſvāvis, ămātus, *vel* mĕmor ŏffĭcĭi, nōn ingrātus, nōn īmmĕmor. *phr.* grātus ănĭmus, Bĕne ăpud mĕmŏrem vĕtĕris ſtăt grātĭa făctĭ. *v. Gratias ago.*

Graraſtellus, Staruſzek, Prozny chleb.

gravātim, grăvātē, *Leniwie, Niechętnie. Ciężko.* Beſchwerlich/ ungern. *Qui nimia levitate vadunt plerumq; gravatim.* Luc.

grăvātus, *Oćiężáły.*

grăve æs, *W ſztukách miedź.* (*Sápká*

grăvēdĭnōſus, *Głowy bol cierpiący*, *& ſub*

grăvedo, *Sápka, Głowy bolęnie*, *Ryma, Plwoćiny.*

grăvĕŏlens, *Cuchnący, śmierdzący.* übel riechend/ ſtinckend. -- *Ad fauces graveolentis averni.* Virg.

grăvĕŏlēntia, *Cuchnięnie, Smrod.*

grăvēſco, *Pogarſzá ſię, Obrażam.* Schwer werden. *Nec minus interea fœtis nemus omne graveſcit.* Virg.

grăvĭda, *Brzemięnna, Chodźi ſynem.* Schwanger Frau. *ſyn.* Prægnāns, fœta, *phr.* Grăvis pŏndĕre fœtus, Hăbēns īntra vīſcĕra fœtum, ŭtĕro, lăbōrāns pŭēlla. Mārte grăvĭs gĕmĭnam părtu dăbit ălĭa prōlem Sūrgēntēmque ŭtĕrum, ătque ægros in pŏndĕre mēnſes ŏccŭlŭit, plēnis dōnĕc ſtăta tĕmpŏra mētis āttŭlit, & pārtus īndĕx Lūcīna rĕſōlvit. ălvus pŏndĕre tūrget. ūrgent mātūri pŏndĕra vĕntris. Sūs fĕra jam grăvĭor mătūri pĭgnŏra vĕntris ēmīſit fœtum. Jăcet illa grăvis jam ſcīlĭcet īntra vīſcĕra Rŏmānæ cŏndĭtor ūrbis ĕrat. Grăvĭdămque dŏlet de sēmĭne magni ēſſe Iŏvis Sĕmĕlem. Dūlce mĭhi grăvĭdæ fēcĕrat aūctor ŏnus. Mănĭfēſta crīmĭna plēno fērt ŭtĕro fŏrsĭtan & grăvĭdam Dīdo, ſcĕlĕrare rĕlīnquis. Iamq; tŭmēſcēbant vĭtĭāti pŏndĕra vĕntris, ægrăque fūrtīvum mēmbra

grăvābat ŏnus. Mātris ădhuc ŭtĕro pārtu rĕmŏrānte, tĕnēbar. Iam grăvĭdus jūſtō pŏndĕre vēnter ĕrat. ēxŭĕrat tŭnĭcas ŭtĕri mănĭfēſta rūmōre, prōdĭtur īndĭcĭo pŏndĕris īpſa ſui. Fēlix ô fœmĭna sălve, fœlīcem gēſtāns ŭtĕri sĭnŭāmĭne fœtum. Cœlēſti tŭmĭdus pŏndĕre vēnter ĕrat. (*Claud. de Virgine Maria.*) Vīrgĭnei tŭmŭēre sĭnus, īnnūptaque māter ărcāna ſtŭpŭit cŏmplērĭ vīſcĕra pārtu Aūctore părĭtūra ſuum. (*Sedulius* ŭtĕrumq; pŭēllæ Sȳdĕrĕum mox īmplet ŏnus, ſtŭdet īnnūba tēntos Vīrgo sinus, gaūdetque ſuum părĭtūra părēntem.

grăvĭditas, *Brzemięnność.*

grăvĭdo, *as, Brzemięnia nábáwić.* Schwanger geren. *Nec nobis fundaſſe ſolum gravidare novales.* Hor.

grăvĭdus, *Ciężki 1.* Voll/ ſchwer/ſchwanger. *Bis gravidos cogunt fœtus duo tempora meſſis.* Virg. *ſyn.* Grăvis, ŏnĕrōſus, ŏnūſtus.

grăvis, *Ciężki 1. Oćiężáły*, *Obćiążliwy Niezdrowy 2. Przykry 3. Ważny 2. Gruby. Poważny 1. 2. Otyły, Drogi, Letni 2. & ſub Brzemięnna.* Schwär / wichtig. *Aut gravibus raſtris galeas pulſabit inanes.* Virg. *ſyn.* Pŏndĕrōſus; grăvĭdus, *vel* mŏlēſtus, ăcērbus, dĭffĭcĭlis, *vel* aūſtĕrus, sĕvērus *phr.* Sŭpĕrans grăvĭtāte Cătōnem. *vide Gravitas.*

grăvis armaturæ miles, *Kiryśnik.*

Graviſtellus, Zgrzybiáły, Prożnychleb, Otyły.

grăvĭtas. ātis, *Ciężkość, Obćiążęnie, Oćiężáłość.* Schwächeit. --- *Ignava nequeunt gravitate mori.* Ovid. *ſyn.* Pŏndus, ŏnus, mōles, *epith.* Ingēns, ŏnĕrōſa.

grăvĭtas, ātis, *Powagá.* Majeſtät / Ernſthafftigkeit/Gravität *ſyn.* Majēſtas aūſtērĭtas, tērrĭcĭtas, sĕvērĭtas. *epith.* Tetrĭca, sĕvēra, ſĕnīlis, mātūra īmmōta, dĕcēns, sĕrēna, læta dĕcōra ſpēctābĭlis. īnsignis. *phr.* Sĕvērus, tetrĭcus, aūſtērus, grăvis vūltus. Plēnus grăvĭtāte ſĕvēra vūltus. In rĕnĕro grăvĭtas ōre ſĕnīlis ĕrat. Sŭpĕrat grăvĭtāte. Cătōnem. Spēctāre ſenem jŭvĕnīlibus ānnis. Vūltu grăvĭtas īmmōta ſĕrēno. Hăbĭtus grăvĭtāte dĕcōrus Trīſte sŭpĕrcĭlĭum, dūrīque sĕvēra Cătōnis Frōns. Rĭgĭdi sēd plēna pŭdōris ēlūcet grăvĭtas, fāſtu jūcūnda rĕmōto

Læta viro gravitas & mentis amabile pondus et sine tristitia virtus, non ille rigoris ingratas laudes, nec nubem frontis amabat. Sis gravior Curio, Fabricioque licet. Qui loquitur Curios assertoresque Camillos, cuius & ipse times triste supercilium. Iam venit iratus nimium, nimiumque severus. Vultuque & veste severum,

gravīter, *Ciężko, Obciążliwie, Poważnie.* Schwärlich *Ipse gravis graviterq; ad terram pondere vasto.* Virg.

gravīusculus, *Przycięższy, sub Przymiąższym*

grāvo, *Obciążam.* Beschwäten. *Non poterat vestras ille gravare manus.* Prop. *syn.* Prægrăvo, ŏnĕro, prĕmo, ŏpprĭmo, cŏmprĭmo, ŏbrŭo.

grāvor, *Ciężko mi, Lenię się, Nie rad co czynię; Obciążaią mię.*

Graxo, Plaut. à Craxo, i. strepo. Cave ne graxis. Meursi. Gesani.

grĕgāles, *bi, Towárzystwo 2.*

grĕgālis. *Towárzysz 1 Pospolity.* Zur Schaaren gehörend. *Quod plebs gregalis incolat.* (Iam. Dim.) Pr.

grĕgārius, *Stádny, Podły, Pospolity, Zołnierz podły.*

grĕgātim, *Gromádą, Stádem.* (anek.

Grĕgŏriāna, *orum.* Gregoryanki, *sub. Gregory-*

Gregoriani modi, *Gregorianus cantus, Koral.*

Grĕmio complector, foveo, *Piástuię.*

grĕmium, *Łono 1. 3. Zánádrá.* Die Schoos. *Ut cum te gremio accipiet lætissima Dido.* Virg. *syn.* Sinus, pectus, *epith* pĕrdŭlce, ămœnum jūcundum *phr.* excipiet grĕmio prōtinus ille suo. *v. Sinus.*

grĕssus, *ûs,* gressio, *onis, Chod, Krok 3. 4.* Ein Tritt/Staffel. *Gressibus impressis spatiatus triverit udum.* P. *syn.* ingrĕssus, grādus. *vide Gradus.*

grĕx, *ĕgis. m. Trzodá, Orszak, Towarzystwo Gromáda 2.* Eine Schaar/Heerde Vieh. *Ut gregibus tauri, segetes ut pinguibus arvis.* Virg. (*Ab Armento distingvitur, quod Grex propriè sit minorum animalium, puta ovium; porcorum, caprarum & similium. Armentum verò de maioribus, ut de equis, bobus &c. dicatur, Poëtæ tamen nonnunquam has leges non servant, & gregem etiam pro Armento usurpant. syn.* Pĕcus, pĕcŭdes, pĕcŏra, pĕcŭaria, ārmĕntum, *epith.* Hīrsutus, hīrtus, văgus, ērrātĭcus, ăvĭdus, ŏpīmus, ŏpŭlĕntus, fœcŭndus. *phr.* Pĕcŭdum grĕx, gĕnus. Grĕx ārmĕntŏrum. Lūnātique grĕges clauso stăbŭlāntur ŏvīli, Lānĭgeros ăgitare grĕges. Grĕgem vĭridi cŏmpĕllĕre hĭsco. Quadrŭpĕdum ŏmne gĕnus. Lānĭgĕrŭmque pĕcus, rūrĭcŏlæque bŏves. Rĕpĕtunt cĕlĕres pāscŭa nōta grĕges. Pĕrsūltāut pĕcŭdes pāssĭmque văgāntur pĕr agros.

grĕx, *f. sub Stádo.*

grĕx anatum, ovium, anserum, armentorum *Stádo.* grĕx apum, *Roy pszczoł.*

Gricena. gricenca, priscum. Liná.

grīphus, *gr. Mowa trudna, Wierszá.*

Grillat. sub Swiercz. Griseus B. sub Szary.

Grocito, Kraczę. grōma, *Mierniczy statek.*

grōmātĭca, *Miernická nauka.*

grossus, *ut aliqui scribunt, sed melius* grosphus *gr. sub Spis,*

Grossitudo, Miąższość.

grŏssŭlus, grŏssus, *m. Figá niedoyzrzała.*

Grossus, m. subst. an Grosz.

Grossus adiect. Miąższy.

grūma, *Mierniczy statek,* Kurmistrzskie *práwidło, Krzyżowa droga, Rozstanie dróg.*

Grūmo, *as, Rownam 1. Wyrownam, Mierzę 1*

grūmŭlus, *Brytká.*

grūmus, *Brytá, Gruzła, Págorek.*

grūndio, grunio, grunnio, *Kwiczę.*

grūnnītus, *us, Kwiczenie.*

gruo, gruunt, Kretáią.

grus, gruis. f. m. żoraw 1. 4. Ein Kranich. *Tunc gruibus pedicas, & retia ponere cervis.* Virg. *epith.* aĕrĭa hȳbĕrna, quĕrŭla, ādvĕna, brūmālis præsāga; vĭgil, Thrĕĭcĭa, Strȳmŏnĭa Bĭstŏnĭa. *phr.* Threicia vŏlucris, Pălămēdis ăvis, āles. Quæ pigmæo sanguine gaudet ăvis. Grūs ōrdine lōngo, Cum clāmore vŏlat. Strȳmŏnĭæ cīnxēre grŭes lōngo ōrdĭne cœlum. Rĕdeūntquĕ grŭes, & sēmĭna sūlcis jacta legunt. Clangunt Naūplĭădæ vŏlucres, & pĕrvĭa pēnnis Nūbĭla cōnscrībūnt Tūrmatim Pălămēdis ăves cēlsæque pĕr āltum āĕra clāmāntes venĭunt.

gryllus, Swiercz.
gryphus, i, gr. Wierſza, Gryf.
grȳphus, i. gr. Noſá wypukłego.
grȳps, ȳphis, vel. ȳpis, gr. Gryf.

G U.

Guberna. orum, *Ster.*
gŭbernācŭla tĕneo, tracto, *Steruię*, *Rządzę.*
gŭbērnācŭlum, *Ster*, *Poiazd*, *Rząd*, Ein Steur-Ruder auff'm Schiff. *Ipſe gubernaclo ſubit*, *ipſe magiſter.* Virg. *ſyn.* Clāvus temo: nāvis mŏdĕrāmen, rĕgĭmen, hăbēnæ. *vel figur.* Temo: gŭbĕrnātĭo, ădmĭnĭſtrātĭo, impĕrĭum, mūnus, offĭcĭum. *epith.* Nautĭcum, flŭĭtans, prŏpĕrum, fĭdum, pĕndens, flĕxĭle. *phr.* Rĕgĭmen dĕxtra mŏdĕrānte cărĭnæ flĕctĕre, dūcĕre, tŏrquēre, mŏdĕrāri, rĕctor ĕrit pūppis clāvōque ĭmmōbĭlis hærēns mūtābit pĕlāgo tĕrras. Rĕsĭdēns ĭn pūppe măgĭſter ārte rĕgit: vĕntis ĭmpūlſæ nāvis hăbēnas. *v. Clavus navalis.*
gŭbērnātĭo, *Spráwowánie*, *Rząd.*
gŭbērnātor, *Sternik*, *Rządzcá.* Ein Verwalter/Regent/Steurmann *Ipſo gubernator puppi palinurus ab alta.* Virg. *ſyn.* Rĕctor, mŏdĕrātor. *epith.* Prōvĭdus, sŏlērs, vĭgil, pērvĭgil, sŏllĭcĭtus. *phr. de nautico.* Nāvis măgĭſter, dŭx, cŭſtos, dŏmĭtor, ĭpſe sĕdēns, clāvūmque rĕgit, vēlĭſque mĭnĭſtrat: Quī rĕgit ārte rătem. Vĭncĭtur ārs vĕnto nĕc jam mŏdĕrātor hăbēnis ūtĭtur. Dŏmĭto frĕti nāvārchus.
gubernium, *ſub Rządzcá.*
gŭbĕrno, *as*, *Rządzę* 1. *Steruię*, *Spráwuię*, *Miarkuię*. Regieren/verwalten. *Quid qui gubernat aſtra, qui nubes quatit.* (1.) *ſyn.* Rĕgo, dīrĭgo, dūco, mŏdĕror, dŏmĭnor, ĭmpĕro. *v. Impero.*
gŭla, *Szyiá* 1. *Gárdło* 1. *Gębá*, *Smak* 2. *Obżárſtwo.* Gurgel/Kähle. Item, eine Staſſ --- *Quanta eſt gula quæ ſibi totos.* Juv. *ſyn.* Faūces. jŭgŭlum, gŭttur, *vel* ĭnglŭvĭes. ĕdācĭtas, vŏrācĭtas, vŏrācĭtas. *epith.* Inſătĭābĭlis, tūrpis ĭnēxplēbĭlis, ĭnēxplēta, hĭans, ĭmplăcāta, nĕfānda, ĭndĭgna, ĭnops, ĭmmēnsa, lŭxŭrĭōſa, nŏcēns. *phr.* Cĭbōrum ĭnſatŭrāta fămes, ĕt nūnquam sōbrĭus ārdor ĕſcārum ĭnfĭnĭta vŏrāgo. Quæsĭtōrum tĕrra pĕlăgōque cĭbōrum ămbĭtĭōſa fămes, ĕsŭrĭēs. Lūxŭrĭōſa gŭlæ făſtĭdia. *v. Fames.*
gŭlæ extrēmum, *gardło*, *Gulliŏcæ*, *Łupiny.*
gŭlōſus, gŭlo, onis, gŭmia, æ, m. *Obżarty*, *żárłok*, *Łákotliwy*, *Smakowániu dogadzáiący*, *Roſomak.* Fräſſig. *Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.* M. *ſyn.* Hēllŭo, gŭlo, lūcro, *phr.* Vŏrāx, ĕpŭlo, Gŭlæ dēdĭtus, ăddĭctus, sērvĭens, ŏbſĕquēns. Vĕntri nātus. Vŏrāns ŏmnĭa lūrco ēſcārum vŏrāgo, gūrges. Dăpĭbus ĭndūlgēns. ĭnsătĭābĭlis ōre. Inglŭvĭem dăpĭbus vīnōque replens. Nōn dāns fræna gŭlæ. Lūrco ŏmnĭa vŏrans. Plūrĭma dĭſpēndēns mūlto quæſita lăbōre. Sĕctāns laūtæ fērcŭla mēnſæ. Dīlăpĭdans patrĭas hēllŭo tūrpes ŏpis. *vide Famelicus.*
gŭlosè, gŭlōſius, *Łákotliwie*, *Smacżno.*
gŭlōsĭtas, *Obżarſtwo.*
gūmma, æ, gumen, gummis, *is, f*, gummi, *n. indecl. è græco*, *Kley z drzew.*
gūmmātus, gumminus, gummōſus, *Kleiowáty*, *Smolny.*
gūmmĭno, gummo, *as*, *Kley puſzczam.*
gummĭtĭo, *Kleiu puſzczánie*, *ſub Kley puſzcza*, *Náſmalánie.* *Gurdus. Głupiec.*
gūrges, *ĭtis*, *m.* *Głębokość*, *Topiel*, *żárłok*, *Utrátnik.* Waſſerſchlung/Wirbel. *Gurgitibus miris & lactis vortice torrens.* *ſyn.* Vŏrāgo, bărathrum, ăbȳſſus. hĭātus. *epith.* Præcēps, lĭmōſus, cŭrvus, ĭntōrtus, sĭnŭātus, ŭndōſus, raūcus *phr.* Spūmōſi gūrgĭtis æſtus, ira ūnda. Sĭnŭāti gūrgĭtis ŏrbes. Tūrbĭdus hic cœno, vŏrāgo pēſtĭfĕras ăpĕrit faūces. Cūrvos sĭnŭātus ĭn ărcus. Spūmĕa rotans ăquas. Tŭmŭitque ĭntōrto gūrgĭte vŏrtex. *v. Hiatus, & Charybdis.*
gūrgŭlio, *Czopek* 2. *Gárdło* 1. *Gárdłá uśćie.* *Członek* 5.
gūrnūſtiŏlum, gurgūſtium, *Chałupá.*
gurguſtium apud Iobum 40. *LXX. habent fiſcellam reddit Emmam. Sa. Wierſza. Vuiecus.*
gūſtātio. guſtātus, *us*, *Koſztowánie* 1. *Smak.* *Antypaſt.* 1.
gūſto, ōrium, *Hewar*, *Czárá* 1. *Stoł iádálny*, *& ſub Koſztowániu ſłużący.*

gūsto, *Kosztuię 1. Zakuśić, Podsłuchywam* Versuchen/ kosten/ schmäcken. *Ut nihil omnino gustaremus, velut illi.* Hor. *syn.* Dēgūsto, lībo, dēlibo. *phr.* Gūsto lābris āttingo ēscas, gūstāre pālāto.

gustus, gustŭlum, *Smák 1. Ukuszenie, Antypást 1. Czućie 2.* Geschmack. *Interea gustus elementa per omnia quærunt.* Juv. *syn.* Gustātus, gustāmen, sāpor. *epith.* Dulcis, grātus, svāvis, jūcūndus, săpĭdus, nēctăreus, *v.* Sapor.

gūtta, *Kropla, Mirowy oleiek.* Ein Tropff. *Gutta cavat lapidem, consumitur annulus usu.* Ovid. *syn.* Stīlla. *epith.* Mānāns, frīgĭda, tūrgēns, dēcĭdŭa, prōcĭdŭa, flŭĭtāns, văga, lĭquĭda, rĭgŭa, īrrĭgŭa, nĭtĭda, lūcĭda, tĕres, stīllāns, cădēns, lĭquēns. *phr.* Rōs ēxĭgŭus. Tĕnŭis ăquæ lĭquor, āspērgo. Rūpe cădēbat ēxĭgŭis hūmor gūttis. Văga sūccĭdŭis gūtta cădēbat, flŭēbat ăquis: ōra crŭēntis Rōrĭbus & tērra mŏrĭēntum āspērgĭne mānant. Gūtta căvat lăpĭdem, nōn vi, sēd sæpe cădēndo. Īrrĭgŭæque cadunt ăb āēre gūttæ, pērque mĕos ārtus frīgida gūtta flŭit: īrrĭgat ālbēntes hūmĭda gūtta gĕnas. Trīstĭbus ēx ŏcŭlis hūmĭda gūtta cădet. Lĭquĭdæque flŭūnt per ĭnānĭa gūttæ, Prōcĭdŭis tēllus gūttis & sānguĭne fœda.

gūttāns, guttātus, *Kápány. Kroplisty, Nakrapiány, Jarzębaty.*

gūttātim, *Kroplami* Tropffen weis. *In quam lachrymæ guttatim cadunt.* Iamb.

gūttŭla, *Kropelka, Trocha 1.*

gūttŭlus, guttum, *Bánieczká, Ampułká.*

gūttur, *Gárdło 1. Szyiá żárłok.* Die Gurgel/ Keel. *Objicit: ille fame rabida tria guttura pandens.* Virg. *syn.* Jŭgŭlum, faūces. *epith.* Căvum, pătēns, hĭāns, raūcum, tĕnŭe, cănōrum, sŏnōrum, blāndĭsŏnum. *phr.* Dum spīrĭtus ūdo gūttŭre, dum quĕrŭlo dūcĭtur ōre sŏnus. Fūndĕre cāntus ārgūto guttŭre: dum quĕrŭlo dūcĭtur ōre sŏnus. Cōncăva dētrūsit rĭgĭdum pēr gūttŭra fērrum. Hæsit enim sub gūttŭre vulnus, & ūdæ vōcis ĭter, tĕnŭēmque ĭnclūsit sāngvĭne vītam. Pārĭtērque lŏquentis vōcem ănĭmāmque răpit.

guttur tumidum, turgidum, *Wole 1.*

gutture turgido, *Woláty.* gutturis tumor, gutturnium, *Nalewka. Wole 1.*

gutturōsus, *Gárdłowáty, Szyiowáty, Woláty, żárłok.*

gūttus, *Nalewká 2. Ampułká, Bánieczká.* Guttuff, Giesfann. (*Poculum angusto collo, quo in sacrificiis utebantur.*) *syn.* ūrcĕus, urcĕŏlus, *epith.* āmbrŏsĭus, fāgĭnus, sāmĭus, căvus, cōncăvus căpāx.

G Y

Gymnas, adis, gr. Zapáski.

gўmnăsĭārcha, æ. gўmnăsiarchus, *m, gr. Szkolny 2. & Zapáśnik.*

gўmnăsii præfectus, *Szkolny 2.*

gўmnăsium, *gr. Szkoła 1. Zápaskow mieysce, Robota* Eine Hohe-Schule/ dar in man sich über zu studiren und disputiren. *Gymnasiis aderit, studioque ignava palæstra.* Luc. *syn.* Pălæstra: lūpus gўmnāstĭcus. pălæstrĭcus, *vel* Schŏla, cōllēgĭum.

gўmnăsium flagri, *Smágániec.*

gўmnāstĭcus, gymnĭcus, *gr. Zapáśniczy.*

gўmnāstĭca ars, gymnici ludi, *Zápaski.*

gўnæceum, *gr. Niewieyskie mieszkánie, Fraucimer 2.*

gўnæceum sacrum, *Klásztor 1.*

gўnæciārĭus, *Rzezániec.*

gўnæcōnītis, *f. gr. Fraucimer 1. 2.*

gўpsātus, *Gipsowány, Bielony, Pobielány, & sub Oblepiam.*

gўpso, *as. gr. Pobielam, Polewam, Oblepiam.* Mit Gips bestreichen. *Barbara gypsatos ferre catasta pedes.* Tib.

gўpsum, gr. *Gips,* ger. Gips. *epith.* ālbum tĕnax, crāssum.

gўrātus, *Okrągły 1. Kolisty 2.*

gўrīnus, *gr. sub żabá 1.*

gўro, *as. Okrągło czynię.*

girofalco, onis, Białozor.

gўrus, *gr. Krążenie, Koło 3. Zatoki Szránki.* Ein Wirbel/ Kreys. *Septem ingens gyros septena volumina traxit.* Virg. *syn.* ōrbis, cīrcŭītus, cīrcŭlus, āmbĭtus, nĕxus ārcus, vŏlūmen, flĕxus, sĭnus, spīra, rŏtātus, glŏmĕrāmen,

rām en. *epit.* vŏlūtus, īmēnſus, ſpătĭōſus, vāſtus ĭngēns, căpax, ăltērnus, rŏtātĭlis *phr.* Sĭnŭōſq flĕxu ēlābĭtus ănguis. *Mūltĭplĭces* sĭnŭātur ĭn ŏrbes. Cŏrpus sūblīme vŏlūmĭne gȳrat. Gȳros dūcĕre, ăgĕre, pĕrăgĕre, fŏrmāre flĕctĕre, trāhĕre. Pĕr immēnſos sĭnŭāre vŏlūmĭna gȳros. Gȳrūſque rŏtālis ŏrbes īmplicat īnnŭmĕros. Vŏlvĭtur ăncĭpĭti gȳro. īn gȳrum flĕctĕre, sĭnŭāre, glŏmĕrāre, vŏlvĕre in ŏrbem. Vŏlūbĭlĭbus ſquāmmōſos nĕxĭbus ŏrbes tŏrquet. ălĭos inēunt cūrſus. alĭōſque rĕcūrſus ădvērſis ſpătiis, ăltĕrnōſque ŏrbĭbus ŏrbes īmpĕdĭunt, īn gȳrum ĕqui lūctāntia sŏlvĕre cŏlla.

H.

HA, *Interjectio cohibens, increpans, apud Plautum* Ha! nimis ſæviter & *Catull.* Ha nimis fero corde. *aliter.* O. *vel* Ah *ibi alij legunt.*

Ha ha, *Chá*, *Chá.*

Hăbēna, *Leyc*, *Prose náwiązánie, Bicz.* Der Zügel im Zaum. *Ipſe ter abducta circum caput egit habena.* Virg. *ſyn.* Lōrum. frænum, rĕtĭnăcŭlum. căpĭſtrum. *epith.* ăngūſta, lāxa, flĕxĭlis. tĕres, ūndans. *phr.* Mŏdĕrāmen ĕquōrum. Frænōrum hăbēnæ. Mănĭbus mōlĭtur, rĕgit, mŏdĕrātur, hăbēnas. Lōra tĕnēre mănu Habēnas lāxāre, ăffūndĕre, īmmĭttĕre, ădmĭttĕre, pērmĭttĕre, cōncēdĕre. Lāxas dăre hăbēnas. Prōni dant lōra, vŏlat vī fērvĭdus axis. Hăbēnas cōntrăhĕre, addūcĕre, prĕmĕre, sūbprimĕre: Hăbēnis cūrſus cŏhĭbēre cĭtātos. Cum răpĭdum ĕffūſis ăgĕret sūblīmis hăbēnis cŏrnĭpĕdem. Răpĭdis īnsīſtit prōnus hăbēnis: ēt lāxas ſcīret dăre jūſſus habēnas. *v. Freno, Frænum.*

hăbēnæ, *Wodzá*, Rząd.

hăbēntĭa, *æ*, *Mięnie czego*, *Máiętność.*

hăbēnŭla, *Zrzaz.*

hăbĕo, *Mam, 1. 2. Mieſzkam gdźie, Mogę. Chcę, Chowam co ćiepło*, & *ſub* Niech *1. Częſtuię.* Haben / beſitzen *Qui primi fines aliquando habuêre Latinos:* Virg. *ſyn.* ēſt mĭhi, pŏſsĭdĕo, ŏbtĭnĕo, tĕnĕo, *vel* ſērvo, cōnsērvo, pŭto æſtĭmo. *phr.* Nīl tĭbi, quŏd dēmus, mājus hăbēmus ăit. Sūnt mĭhi bĭs sēptem præſtānti cŏrpŏre Nȳmphæ.

hăbeo amicam, habeo rem cum fæmina, *Nie rządu patrzyć.* (*Wiem pewnie.*

hăbeo certum, habeo pro certo, *Pewna to,*

habeo concionem, *Każę do ludźi,*

habeo conventionem, convivium, *Czynię 1.*

hăbĕo corpus jucundè, *Dogadzam ſobie.*

hăbĕo deliberatum, *Umyślitem.*

habeo delicatum aliquem, *Pieſzczę.*

habeo in cuſtodia, *Więźnię 2.*

hăbĕo in deliciis, *Kocham ſię.*

habeo indulgenter aliquem *Pieſzczę.*

hăbĕo in levi, habeo pro nihilo, *Gárdzę.*

habeo ludibrio, *Szydzę.*

hăbeo orationem, ſermonem, *Każę do ludu*

hăbeo ſecretum, *Táię czego.*

hăbeo ſtatutum, *Umyślitem.*

hăbeo voluptati, *Kocham ſię.*

hăbeor, habetur, *Máią go zá.*

Habeſsit, ſub Mam 1.

Habet pro majore, Mam pro majore.

hăbĭlis, *Spoſobny, Mierny, Tráfia ſię 2.* Geſchickt / fähig. *--- de more habilem ſuſpenderat arcum.* Virg, *ſyn.* āptus, cōnvĕnĭens, cōmmŏdus, *vel* ālăcer, ăgĭlis, dĕxter, sōlers.

hăbĭlĭtas, *Snádność, Poſtánowięnie.*

hăbĭlĭter, *Snádnie*

hăbĭtābĭlis, *Mieſzkániu ſłużący, Mieſzkáiątam* – Wohnhafft / bewohnlich. *Æternet O qua Sol habitabiles.* (Alcaic.

hăbĭtăcŭlum, habitatio, *Mieſzkánie.* Ein Wohnung. *Accipiuntq; cavis habitacula digna latebris.* Alc. *ſyn.* Hăbĭtātĭo, ſēdes, dŏmus, *vide Domus.*

hăbĭtātor, *Obywátel.*

Hăbĭtĭo, *Mienie czego.*

hăbĭtĭor, *Cieliſty 1. Kraſny, Tłuſty.*

hăbĭto, *Mieſzkam gdźie, Bywam gdźie Uczęſzczam, Miewam.* Wohnen / beſitzen. *Nulli certa domus, lucis habitamus opacis.* Virg. *ſyn* Cŏlo, īncŏlo, tĕnĕo, frĕquēnto. *phr.* Nūlli cĕrta dŏmus, lūcis hăbĭtāmus ŏpacis. Quæ nĕmŏra aūt qui vōs sāltus hăbŭēre? īllo

me tem-

me tĕmpŏre dūlcis ălēbat Pătrĭa. Flūmĭna propter dēgit, ĕt in sylvis sōla & sēcūra mŏrātur. Quas cōndĭdit ărces ĭpsa cŏlat. Stāgna cŏlit, rīpĭsque hăbĭtat. ūrbs ăntiqua fŭit Tyrii tĕnŭēre cŏlōni. Rīpārūmque rŏros & prāta rĕcēntĭa rīvis īncŏlimus. Tāntum lĭbeat mēcum tĭbi sōrdĭda rūra, ătque hŭmĭles hăbĭtāre căsas. Quō fŭgis, āh dēmēns, hăbĭtārunt Dij quŏque sylvas. Nōbis plăcĕant ānte ōmnĭa sylvæ. Crēdo pŭdīcĭtĭam Sătūrno rēge mŏrātam īn tērris, vĭsamque dĭu. cūm frĭgĭda parvas. Præbēbat spēlūnca dŏmos, ĭgnēmq; lătemq & pĕcus, & dŏmĭnos cōmmūni clāudĕret ūmbra. Sēd nĕque īn ărctōo sēdem tĭbi lēgĕris ŏrbe. Sŏcĭa sĭmul ūrbe frŭūntur. īncērti quo fata fĕrant: ŭbi sīstĕre dĕtur. Mūtānda sēdes, nōn hæc tĭbi līttŏra suāsit. Dēlĭus, aut Crētæ jūssit cōnsīdĕre Apollo Hāc dēmum vŏlŭit cōnsīstĕre tērra. Quam Jūno fĕrtur tērris măgis ōmnĭbus ūnam. Pōsthăbĭta cŏlŭĭsse sămo

hăbitu studentis, *sub Po włosku*

hăbĭtūdo, *Postác, Postánowienie, Cera, Cielistość, Komplekſya.*

hăbitus, *ti*, habitior; issimus, *Tłusty.*

hăbĭtus, *ūs, Nałog zły, Sposobność 2. Postać 1. Kſztałt, Stroy.* **Weiſſe / Gebärde.** *Virginis os habitumque gerens, &c.* Virg. *ſyn.* Fōrma cūltus, gēstus, *epith.* Dĕcēns, mūndus, cūltus. sōrdĭdus, tūrpis fœdus, sŭpērbus, præstāns *phr.* Cūltusque, hăbĭtūsque ŏlōrum. Vāde, sed īncūltus, quālem dĕcet ēxŭlis ēsse: īnfēlix hăbĭtum tēmpŏris hūjus hăbe.

hăbĭtus malus corporis, *Suchoty.*

hăbĭtus oris, *Twárz 2.*

hăbŭi, *ſub Utracam 1. Umierum 1.*

hăc, *adverb. Tędy.* **Hiedurch.** *Hac iter elysinum nobis, at læva malorum.* Virg.

hāc conditione, hac lege, *Z tą kondycyą.*

hac illac, *Tam i ſam, Tędy owędy.*

hac propter, hac re, *Dla tego, Tak.*

hāctĕnus, *Poty 1. 2. Tak bárzo,* **Bisher / ſofern.** *Hactenus arvorum cultus & ſidera cœli* Virgil.

hādrŏbŏlum, *gr. Bdelium, & Brylaſty.*

hădrōsphærum, *gr. Nárdá.*

Hæc facit mihi Deus, *Boday.*

hæccine fieri, *A z gniewem.*

hædīle, *Koziárnia.*

hædīllus, hædŭleus, hædūlus, *Koźlę.*

hædus, *Koźieł.* Hædīnus, *Kozłowy.*

Hæmachates, *æ, m gr. Achátek* (*wonak.*

Hæmāntŏpus, hæmătŏpus, *ŏdis, m, gr. Czer-*

hæmătīnus, *Czerwony, Krewny.*

hæmātītes, *æ. m. gr. Krwawnik kamień.*

hæmorrhăgia. *gr. Krwią plwánie.*

hæmorrhŏia, *gr. Krwotok.*

hæmorrhŏĭcus, *gr. Krwotoczny.*

hæmorrhŏis, *ĭdis. gr. Krwotok 2. żyłá krwotoczna, Niewieśćia choroba.*

hærēdĭtas ātis, *Dźiedźictwo.* **Erbſchafft.** *Hæreditate tibi trecenta veniſſe.* (Scaz.) *ſyn.* Pătrĭmōnĭum, pătrĭæ ŏpes, bŏna, prædĭa. fōrtūnæ.

hæreo, *Zástanawiam ſię, Oćiągam ſię, Wątpię, Báwię ſię 1. 3. Więznę, Zoſtáię 1. Stoię 2. Wieſzam ſię, Záćinam ſię, Ni go tam, ni go ſam Tkwi mi co, & ſub Nie pewny.* **Anhangen kleben.** *Quod non propoſito conducat & hæreat apto.* Hor. *ſyn.* ădhærĕo, *vel* dŭbĭto, hæsĭto. *phr.* ŏbtūtu hæret dēfixus īn ūno. Hæret lĭngva mĕtu. Vōx faucĭbus hæsit, āspēctu cōntērrĭtus hæsit. Hæret in āmplexu, āttŏnĭtis hærēre ănĭmis.

hæresco, *Zoſtáię 1.*

hærĕsiārcha, *æ. m. gr. Kácermiſtrz.*

hærĕsis, *is f. gr Sekta, Szkoła, Kácerſtwo.* **Ketzerey / Secte.** - - - *Raptis perit hæreſis horrida membris.* Pr. *epith.* Ĭmpĭa, scĕlĕrāta, nĕfanda scĕlēsta, ĕxĭtĭōsa, ătrōx, ferālis, dīra, hōrrĭda, dētēstānda, sŭpērba, ēffrēnis, aŭdax, infēsta, īnsāna, prŏbrōsa, fāllax, mēndāx dŏlōsa, pērfĭda *phr.* Hærĕtĭcus ērror Dōgma hærĕtĭcum. Pērvērsum, fālsum, dŏgma, īmpĭa sēcta. Nŏvĭtātis ămans. Nŏvos rītus fīcta pĭĕtāte īndūcens. Săcra jūra rĕsōlvens. Fīlĭa nōctis ōrco ēdĭta. Pĭĕtātis vēræ fĭdēi hōstis, Ĭnĭmīca āntīquis īnfēsta sacris, īncaūtis insĭdĭans ārte nĕfānda. Vīrus fātale tĕgens. Vĭtĭōrum sēmen. Nūlla vŭlt lēge tĕnēri īmprŏba Rĕlĭgĭo. hōstis jūrāta bŏnōrum, Bēllŭa mūltōrum căpĭtum; sĭbi dĭssŏna, pācem ēxōsa incaūtō īnsĭdĭata pŏpŏlo

Hāc

Hâc dūce vāstatos lūget Gērmānĭa cāmpos. Omnis ŭbi spārsis ŏssĭbus ālbet ăger. Hâc duce cīvīli mădŭērunt sāngvīne rīvi Anglĭa sīve tŭi, Gāllĭa sīve tŭi.

hærĕtĭcus, *adiect. gr. Kácerski.*

hærĕtĭcus, *subst. Kácerz 2.* Ein Kätzer/Abtrünniger. *Cum tamen hæretica nigredine plenus averni. syn.* Nŏvātor: fĭdĕi hōstis. *epith.* īmpĭus, scĕlĕrātus, *&c. v. Heresis. phr.* Hōstis rĕlĭgĭōnis ăvītæ. Gēns ĕxlĕx. Apōstŏlĭcam rĕscīndĕre sēdem cōnjūrāta cŏhōrs scĕlĕrātis ĕxcidit aūsis à Dēvĭa tūrba: Tūrba nŏvātōrum Hærĕsĕos lethāli āfflāta vĕnēno. Multa sŭper sānctis blāsphēmāns, īlle nŏvos rītus, nŏva sacra pĕr ūrbes īnstĭtŭit prīscāsque aūdet rĕscīndĕre lēges. Lēges ābŏlēre pārĕntum āntīquas cŭpit, ātque nŏvos īndūcĕre rītus.

hæsitans, *Záiąkliwy.* hæsĭtātor, *Nie rezolut*

hæsĭtāntĭa, hæsĭtātio, *Záiąkanie. Wątpienie.*

hæsĭto, *Wątpię Zácinam się, Zaiąkam się Więznę, Ulgnąć.* Stäcken/stammlen/zweiffelen. *Sub terris igitur tremulum jubar hæsitat ignis.* L. *syn.* Frĕquens hærĕo, sæpe hœrĕo, *vel* tĭtŭbo, văcīllo, dŭbĭto.

H A L

Hălăpanta, *æ, m. gr. Szálbierz.*

halcēdo, *ĭnis, f.* halcyon, *ŏnis. hic & hoc źimorodek.*

halcēdŏnĭa, *orum. Morskie uspokoienie.*

halcyŏnĭdes, *hi vel* dies. *gr.* halcyonii dies, *Morskie uspokoienie.*

halcyŏnium, halcyonum, *gr. sub Piiáná morska*

halec, *è græco, Rybki drobne, an śledź. vide Alec.*

Halecula, lege Alecula

halex, *ecis. f. Rosołowa ſtráwá. v. Alex.*

hălĭæĕtus, haliætus, *gr Orzeł morski.* Ein Art von Adler. *Dicitur à nonnullis Falco: ab aliis Accipiter, ab aliis Nisus.* et mŏdo factus ĕrat fūlvis Hălĭæĕtus ālis. *Ovid.*

hălĭcăcăbum, *gr. Miechunki źiele.*

halicaria, halicarius, *lege* Alicaria, &c.

Halicastrum, lege Alicastrum.

halieutica, *orum, gr. Rybołowcze księgi.*

halieutĭcus, *gr. Rybitwi.*

hălĭmon, hălĭmos, *hic frutex. gr. Sytka źiele.*

hălĭphlœos, *gr. Dąb.*

hălĭtus, *ûs. Tchnienie. Dec, Párá,* Wilgotność *1. Wonia, Kurzawa sucha.* Der Atem. *Abluam & extremus si quis super halitus errat.* Virg. *syn.* Spīrĭtus, flātus, aūra. *v. Spiritus.*

halūcĭnatio, *Błąd.* halucinor, *Omylam się:*

hallus, *li, Pálec wielki u nogi.*

hallex, *idem, & Smrod.*

halmades, *plural. à recto Halmas, sub Oliwká przyprawna.*

halmyrĭdion, *Gr.* Kapusta Przymorska.

hălo, *as,* halito, *Pucham, Tchnę, Sapam, Pachnę 2. Wilgotność wydáię.*

hālo, *ōnis Piianica 2.* hălo, *ûs, gr. Koło iásne.*

hălŏnĭtrum. *gr. Sáletra.*

hălŏphanta, *æ, m. gr. Szálbierz.*

hălŏsachne, halos achne *gr. Piiáná morska, Kroplá.*

hălŏsis, *gr. Dobyćie miástá.*

halter, *ēris m. gr Kámień ćiſkániu, ábo skakániu służący*

hălus, *li hæc sub; Prágnienie gaszący.*

hălĭpleumon, *ŏnis, m. gr. Płucnik morski.*

H A M

Hăma, *æ, Wodny stárek, Kubel do gaszenia ognia. Turnebo, Dzban,* vel *Dzbánek.*

hāmātus hāmātĭlis, *Wędźisty. Haczysty, Zákrzywiony 2.* hĕmaxa, *gr. Woz chłopski.*

hămāxăgōga, *æ m gr. Wywoźićiel.*

hămāxŏpŏdes, *Gr. Nogá tr. Kołko bez szpis*

Hămaxor, aris: è Græco. Ciągnę woz.

hāmi, *Kołcá u páncerzá, Grępla.*

hāmiōta, *æ, m. Wędkarz rybak.*

hāmmītes *æ, m. gr. Kámień ikrzásty.*

Hammonium. Var. corr. Armentum.

hāmo, *as, Hakámi spinam.*

hāmŏtrabo, ōnis Rybak, Grubarz 2.

hămŭla, *Kubel do gaszenia ognia. Hamula 3. Regum 7. vide supra Amula.*

hămŭ-

hămŭlus, *Haczek.*
hāmus, *Wędá, & ſub Szczotká do lnu.*
Hanulum i. fanulum priſcè. Feſt
Hanum, hanus, Száſtik.
hăpăla ova, hăpălāria, *Gr. Jáie ná wodę.*
hăphe, *es gr. Dotykánie Piáſtowánie.*
hăſpus, *Garść, ſub Suſzwáłki.*

H A R

Hăra, *Swinnik, Karmnik,* Ein Schwein-oder Gäns-Stall. *ſyn.* Sŭīle, ſtăbŭlum. *phr.* fœda, ŏlens. *phr.* ŏbſcœnis ſtăbŭlāntur hărıs. Hŏſtiăque ē plēna ruſtīca pōrcus hāra,
hara anſerum, *Kocieć gęśi.*
Hăringa. haruga hærviga. Oſiara 2.
hăriŏlātio, *Wieſzczká 2. Wróżká 2.*
hăriŏlor, *Wieſzczę 1.*
hariolor naribus, *Węchem ſzukam.*
hăriŏlus, hariola, *Wróżek, Wieſzczek 1.* Ein Wahrſager. *v. Agur.*
harmŏge, *es gr. Farby odmiána.*
harmŏnia, *gr. Zgodny dźwięk, Melodya.* Einhelligkeit/ Einſtimmung. *Harmoniam Graji quam dicunt, quod, &c. L. ſyn.* Cōncēntus, mĕlos, cōncōrdıa vōcum. *epith.* jūcūnda, mūsĭca dōcta, *phr.* Cōncors dĭſcōrdĭa vōcum. Cōnsŏna fēſtīvi mŏdŭlāmĭna cāntus.
harmŏnĭcus, *gr. Melodyiny.*
harpa, *gr. Czáplá 1.*
harpaction, *vel potius* harpactĭcum, *Siárká.*
harpăga, *æ, Hák woienny.*
harpăgo, *as Porywam.*
harpăgo, ŏnis, *m. græco more ĭnis, Robert. Stephan. Latino flexu. Hák 1. 2. Widelca 2.* Ein Hack. *Mutati ab illis clavium harpagonibus.* (Jamb.) *ſyn.* Hārpax, ūncus. *epith.* ūncus rĕcūrvus, mōrdax.
harpălus *gr.* harpyia *gr. Pies ſmyk.*
harpaſtum, *gr. Piłá 2.*
harpax, ăgis. *gr. adiect ſub Porywácz.*
harpax, *gis ſubſtant. m Smyk 2. Burſztyn, Widelcá 2. Chábiiiás Hak 1. Száblá.*
harpe, *es gr. Orzeł łomignat, Kániá 1.*
harpĕdŏne, *es gr. Wiiádło, Cięćiwa, Powroz.*

Harundo lege Arundo.
hărūſpex, haruſpica, *Wieſzczek z trzew. v. Aruſpex. Augur.*
haruſpĭcīna, *Wieſzczbá z trzew, Wróżka 2.*
haruſpĭcīnus, *Wieſzczy.*

H A S

Haſta, *Włocznia 1. Kopiia 1. Włoczeńka.* Ein Spies/ Stang/ Lantz/ Pique. *ſyn.* Lāncĕa, Spīcŭlum, hăſtīle, cūſpis, tēlum jăcŭlum. fērrum, frāxĭnus, ăbĭes, pīnus. *epith.* grăvis, īmmītis, trăbālis, mĭnax, ōblōnga trĕmĕbūnda, Māvōrtĭa, fĕrox, fūnĕſta fōrtis, āmēntāta rĭgĭda, tĕres, trĕmens, ĭntōrta, ſcelĕrāta, *phr.* Ærātæ cūſpĭdis hăſta. Tēlum fērro mĭcans Sāngvĭnĕa mănūs hōrrĕat haſta, ārmātque cōrūſca. Hăſta mănum. Hăſtam jăcŭlāri lĭbrāre, cōrūſcāre, quătĕre, quăſsāre, cōncĭtāre. *v. Jaculor.*
haſta donatica, haſta pura. *Włocznia goła.*
haſtæ ſubjicio, *Wyſtáwiąm ná przeday.*
haſtarium, *Wendeta mieyſce.*
haſtātus, haſticus, *Kopiynik, Kopiyny.* Der ein Spies trägt. *Nec magis ardentes Mavors haſtataque pugna.* Si.
haſtici ludi, *Gonitwá.*
haſtīle, *Drzewo u drzewcá, Oſzczepiſko, Dręg 1. żerdź, Tycz. Słupiec 2.* Ein Schafft eines Spieſſes *Bina manu lato criſpans haſtilia ferro.* Virg. *epith.* dūrum, lēntum, sānguĭnĕum. *Phr.* Fērro præfīxum rōbur ăcūto, Hăſtīlis vīrga ſtīpes. Hăſtæ fătālĭa rōbŏra. Pīctūrāta fĕrunt lōngıs hăſtīlĭa rōſtris, Bīna mănu lāto crīſpans, vībrans hăſtīlĭa fērro. *v. Haſta.*
haſtŭla, *Włoczeńká Trzáſká.*
haſtula regia, *Złotogłów ziele.*

H A U

Haud, *Nie 1.* Nicht. *Haud obſcura cadens mittet tibi ſigna Bootes.* Virg. *ſyn.* Nōn.
haud auſpicato, *Nieſzczęśliwie.*
haud diu, haud dudum eſt, *Niedawno.*
haud nihil, *Nieco.*
haud quaquam, *Nie 1.* Gar nicht/ mit nichten. *Dividit, haudquaquam dictis &c.* Virg. *ſyn.* Haūd, nōn, mĭnĭme, nēquāquam.

Haveo, *Lipſi. lege Aveo.*

haurio, *hauſi & haurivi hauſtum & hauritum.* *Czerpam, Piię 1. Wypiiam,* Schöpffen / heraus ziehen. *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto.* Virg. *ſyn.* ĕxhaūrĭo, trăho, ăttrăho, ĕxtrăho, ēdūco, sŏrbĕo, ăbsorbĕo, vŏro. *phr.* Īmpĭger haūsit Spūmantem pătĕram, *id eſt vinum.* ăvĭdo călīces īngŭrgĭtat haūſto. Haūrītūra căvis pŭtĕi pĕnetrālĭbus ūndas. Tāndem haūrīre părat dēmĭſsis flūmĭna pălmis. At pŏſtquam ĕxhaūſto iam flūmĭne vīcĕrat æſtum ăccĭpĭmus dăta pŏcŭla dēxtra. Quæ sĭmul ārēnti sĭtĭēntes haūsĭmus ōre. *v. peto.*

haurior, *Tonę, Pogrążam ſię, Zapadam ſię.*

hauſtim, *Duſzkiem.* hauſtor *Czerpácz.*

hauſtŏrium organum, *Rurmuſowe koko.*

hauſtrum, *Czerpáczka, Rurmoſowe koło, Rubełki.*

haūſtus, *us, Czerpánie, Połykanie, Picie 1. Trunek 1.* Schöpffung / ein Trunck. *ſyn.* Pōtus. *epith.* ăvĭdus, grātus. *phr.* ăvĭdo călīces, īngūrgĭtat haūſtu, haūſtus ăquæ mĭhi nēctar ĕrit.

heautontīmōrūmĕnos, *gr. ſub Fraſowliwy.*

hebdŏmăda, *gr. Tydźień.*

Hebdomadārius, Oficiant, Hebdomadarz.

hebdŏmas, *dis f. gr. Tydźień.* Ein Woch. *phr.* Sēptĭma clāra sŭos Aūrōra ōſtēndĕrat ŏrtus. Septĭmus ē tĕrra elīvōſum ſcāndit ŏlympum Phœbus Sēptĭmus hēbdŏmădi vēnit sŭper ăddĕre sēxto.

hebdŏmătĭcus, *gr. ſub Pośiodmy.*

hĕbĕnum, *&c. idem.* Ebenum, *&c.* Ebenholtz / ein Baum der in Indien und Æthiopia wächst / und schwartz ist. *Fert hebenum, folis eſt thurea virga Sabæis* Virg. *epith.* ēnōdis, grăvis sŏlĭda, dūra, pŏlīta, ātra, nigra. Eōa ŏrĭēntālis, Mărĕōtĭca, Īndĭca, Īnda, ſplēndĭda ſplēndens. *v. Ebenus.*

hĕbeo, *es. Tępieię,* Stumpff seyn. *Sanguis hebet, frigentq; effæta. &c.* Virg.

hĕbes, *ĕtis Omn, Tępy Słaby 2* Stumpff / grob / tölpisch. *Lenque hebes & craſſo non aſper ſanguine mucro.* Val. *ſyn.* ŏbtūsus, rĕtūſus, hĕbēns, hĕbēſcens, hĕbĕtēſcens, hĕbĕtātus, ăcūmĭnis ĕxpers, *vel* ſtŭpĭdus pĭger, sēgnis. *phr.* Īngĕnĭo tārdus, īnŏps īngĕnii, Mīnērva nātus ĭnīqua.

hĕbēſco, hĕbĕteſco, *Tępieię.*

hĕbĕtūdo, hebetatio, *Stępienie ſub Tępość, Zdumiewánie* Stumpffe / Grobheit. *ſyn.* ŏbtūſa, rĕtūſa, ăcies *vel* pigrĭtĭes, tŏrpor ſtŭpĭdĭtas.

hebetātus, *Hebetatrix ſub Tępy.*

hĕbĕto, *Tępię.* Stumpff machen. *Verbis hebetans & carmine dentem.* Sil. *ſyn.* ŏbtŭndo, rĕtŭndo.

hebræus, *ſubſtant. Żyd. adiect Żydowſki.*

hĕcăte, *es gr Przypołudnicá.*

hĕcătombe, *es gr Ofiará Pogáńſka.*

Hecta a, Przyſzczel 2.

hectĭca, *gr. Gorączka uſtáwna táięmna.*

HED

Hĕdĕra, *Bluſzcz 1.* Ebhew. *Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros.* Tib. *epith.* ĕrrāns, păllēns, lĭgāns, sĕrpens, vĭrens, lāſcīva, vĭgens, nēxĭlis, īntŏrta, vĭridis, frŏndōſa, tŏrtĭlis, flēxĭlis, frŏndens, cŏmāns, sĕquax, tĕnax, lēnta, vīvax, băcchĭca, crīnālis, dĕcōra, vĭctrix. *phr.* Frŏndēntes băccis hĕdĕræ. Cŏrymbis vĭrēſcens. Frŏnde sĕquāci rŏbŏra lĭgāns. ămplēctens. Băcchica sērta, īnsīgnia Băcchi. Dŏctārum præmĭa frŏntium. Nōbĭlis cŏrōna vātum. Grātĭſsĭmo Băccho.

hĕdĕrōſus, hederaceus, *Bluſzczowy Ryty,* voll von Ebhew. *Lucus erat felix hederoſo conditus antro.* Prop.

hedĕrārius, *Bluſzczem tyty ſub May 2.*

Hedus, lege Hœdus,

hēdyoſmos, *gr. Miętká, Rayſká trawá.*

hēdychronum hedychrum, *gr. ſub Oleiek.*

hēdypnois, *idis gr. Podróżnik źiele.*

hēdȳsăron, vel um *gr. Siekiernicá. Wytrych źiele*

hēdyſma, *tis gr. Perfumy.*

hēgūmĕnus, *gr. Opát.* Hei, *Ach nieſtety.*

Heulito, lege Eiulito.

HEL

Helciārius, *Flis,* Helcium, *gr. Chomąto.*

helcium ſparteum, *Szla.*

helcyſma, *tis gr. Żużel,* Hĕlĕnium, *gr. Oman*

helenium

helenium Indicum, *Słonecznik, 7.*
hĕlĕpŏlis, *is, vel eos. f. gr. Táran 1. Dźiáło.*
hĕlice, *es, gr.* Woz *niebieski, Gwiazda żeglárska.* Ein Gestirn am Himmel / der Hörwagen. *Illa vel ad status Helices optanda serena.* Gr. *v Vrsa, Arctos.*
hĕlichryſum, *gr.* holochryſum. *Rádoſtá ziele.*
hĕliŏcăminus, *gr. Sála,* Ná *ſłońcu ſala*
hĕliŏchryſon, *um,* heliochryſos, *f. gr. Rádoſtká.*
hĕlion gr. *Chebd.*
hĕlioſcŏpium, *gr. Brodawnik Kołowrot ziele.*
hĕliŏtrŏpium *gr. Brodáwnik Słonecznik kámień*
hĕllānŏdices, *æ. m. gr. Sędźia 1.*
Hellĕbŏrine, *es gr. Járzmiąńka.*
hellĕbŏrites, *æ, m gr. Wino robione.*
hellĕbŏrŏſus, *Szalony 2.*
hellēniſmus, *gr. Grecka mowá.*
hellĕbŏrum, helleborus, *m. gr. ćiemiẹrzyca,* Kieswurtz. *Danda est Hellebori multo pars maxima avaris. epith.* Grăvis triſtis.
Hellenismus apud Grammaticos, Græcæ figura, Servio: aliis Græca constructio, cùm dictio Latina eum casum habet quem Græca Syntaxis habere solet, ut in Ecclipsi, Pleonasmo. Enallage, Antiptosi. Adi Linacrum. Verrepaeum.
helleſpontus, *gr. Morze ćiaſne, Morze Cárogrodzkie.*
Helops, Quintil. corr. Elops.
hĕluātio, *Obżárſtwo 2. Rozgárdyás.*
Helūcus, è gr. Piiánicá 2. Głowy bol od Piiáńſtwá.
helvellæ, *Ogrodna ſtráwá.*
helveŏlus, heluolus, *Ceglaſty, Płowy, Rydzáwy.*
heluĕtius, *Swaycár.*
hĕluo, ōnis *Utrátnik, żárłoł. Aliqui geminant l.* Ein Fraß / Schlämmer. *v. guloſus.*
heluŏlum vinum, *Klaret.*
hĕlŭor, *aris Rozgardyas ſtroię.* Fressen / praſſen. *Parum expatravit, an parum heluatus eſt.* (Jamb. pūr.)
Helus, pro holus, priſcè. Feſt.
helvus, *Rydzáwy.*
helxīne, *es gr. Powoy ziẹmny, Pomurne ziele.*

H E M

Hem, *Owoſz, Wey, Bawey.*
hem tibi, *Ná Náśći, Otoſz maſz.*
hemĕrēſios, *gr. Jednodźienny.*
hēmĕris, *idis f. gr. Dąb.*
hēmĕrŏbion, *gr. Jednodźienny robaczek.*
hēmĕrŏcalles, *gr. Lilia żołta.*
hēmĕrŏdrŏmus, *gr. Prętkonogi, Jednozienny, Kurſor.*
hēmĭcădium, *gr. Połkádek.*
hēmĭcrania, *gr.* Głowy *bolęnie.*
hēmĭcyclus, *gr. Połćerkla, Stolec.*
hēmĭcȳlindrus, *gr. ſub* Wał *3.*
hēmĭdrachmium, *gr. Podwoyny groſz.*
hēmimneum, *gr. Połgrzywny.*
hēmina hēmĭnārius, *Funt 1. Połſzoſtaká.*
hēmiobŏlium, *gr. Pięniądz.*
hēmiŏlum, *gr. Połtorá czego.*
hēmiŏlus, *gr. Połtorny.*
hēmiŏnion, *vel um, Ożáńká Stánogowiec.*
hēmiŏnītis, *idis Jelęni ſzczaw.*
hēmĭplexia, *gr. ſub Páraliż.*
hēmiſphærium, *gr. Połgáłki, Połniebá, Sklep okrągły, Kompás, Podſtáwek uſkrzypic.*
hēmiſtĭchium, *gr. Połwierſzá.*
hēmĭcŏnium, *gr. ćięćiwá 2 Item v. ſupra* Dieſis, *& infrà* Semitonium.
hēmĭtrĭtæos, *Gr. Trzećiaczká, Połtercyána gorączká.*
hemixeſton, *gr. Połſzoſtaka.*
Hēmōna, hemonem ſub Człowiek 1.
Hendecăſyllăbus, *i undecim ſyllabarum: epitheton Verſus Phalæcii & Sapphici.*
Hendiadis, is, f. Hendyas, dis. Hendias, *dis. & Hendiadis, vel potiùs* Hendia dyo, *Servi. Figura Poëtica, cùm pro uno duo dicuntur, ut Chalybem frenosq; pro chalybeos frenos. Aggeres murorum, pro muris Cerda*
hēpar, *ătis, n.* hēpăcium, *gr. Wątrobá.*
hēpătica, *Gr. Płucnik, Wątrobnik, Troiánek.*

hēpăticus, hepatarius, *gr.* Wątrobny, *Wątroby chorobę cierpiący.*
hēpăticus morbus, *Wątroby chorobá.*
hēpătītes, *æ, m gr.* Wątrobny *kámień.*
hēpătītis, *idis f. gr. Rzepik ziele.*
hēpătōrĭum, *Rzepik*, hēpătus, *gr. Wątrobnik.*
hēphæſtītes, *æ. m. gr. Zwierćiadłowy kámień.*
Hephthemimeres, vide ſupra in Cæſura,
hēpiŏlus, *gr. Muchá 2.*
hēpsēma, *tis gr. Wino wárzone.*
hepsēthia *Gr. Skorká ná chlebie.*
heptăphōnus, *Gr. ſub Głoś 8.*
heptăpleuros, *f. de herba, alioqui adiectivum eſt, Com. gr. Babká ziele.*
heptaſtădium, *gr Záwod 3.*
heptēris, *is, vel eos, f. gr. Náwá 1. 2.*

H E R

Hēra, *gr. Rodzenia bożek.*
hĕra, *Latinum.* her. major, *Páni 1. Goſpodze*
hera minor, *Corká páńſká.*
herăclēa, *gr. Złoćień.*
heracleos, *vel us, ei vel eon, neutr. gr. Mágnet.*
hērăcleōtĭcum origanum, *Lebiotka.*
hēraclium. *Mák leſzny.*
heraclius lapis, *Kámień probny Mágnet.*
herba, *ziele*, Kraut. *Quippe frequens herbis & fertilis ubere campus.* Virg. *ſyn.* Grāmen, cēſpes. *epith.* vērnans, vĭrĭdis, tĕnēlla, flōrens, læta, gēmmāns, pūbens, prŭīnōſa, ūda, rōſcĭda, rōtans, flŭvĭālis, bĭbŭla, sȳlvēſtris, ărēnōſa frāgrans, flōrĭda, hālans, ſnāvis, rĕdŏlens, sĭtiens, săpĭda, ĭrrĭgŭa, trĕmŭla, ārens, ămāra, nŏcens, vĕnēnāta: Mĕdĭca: sălūbris, phœbēa, pæōnĭa, Māchāōnĭa, sāna. pŏtens: Măgĭca, fūnēſta, cāntāta lēthālis, ŏpĕrōſa, Cĭrcæa, Mēdēis, Hĕcătēis. *phr.* Grāmĭnis hĕrba. Mīxtis rĕdŏlēntes flōrĭbus hĕrbæ. Sūrgit ŏdōrātis fērtĭlis hĕrba jŭgis. Hĕrbæ rūpta tĕllūre căcūmĭna tŏllunt. Quum rōs ĭn tĕnĕra pĕcŏra grātĭſsĭmus hĕrba, ĭlĭce sūb nigra pāllĕntes rūmĭnat hĕrbas. Săpĭdas āſpērgĭne rēddĭdit hĕrbas. Īnnŭmĕris dīſtĭnctæ flōrĭbus hĕrbæ. Quæque dĭu lātŭit, nūnc quā sē tŏllat ĭn aūras, Fērtĭlis ŏccūltas īnvēnis hērba vĭas ĭnvītant hĕrbæ gēmmāntes ōre rĕcēnti. v. *Gramen.*

herba ignobilis ſurda, *Chwaſt.*
herba pura, *Koſzyſzczko.*
herbāceus, *Chwaśćiſty Wyroſty.*
herbārĭa, *ziół náuka.*
herbarium, *Zwierzyniec.*
herbarius, *adiect. zielny.*
herbārius, *ſubſtant. zielnik 3. ziołopie, Aptekarz.*
herbarius liber, *Zielnik 2.*
herbarum ſylva vitium, *Chwaſt.*
herbaſco, *Chwaśćieię.*
herbātĭcus, *Trawny 3.*
Herbens pratum, Apulei. i. *herbiferum.*
herbeſco, *Zielęnie ſię, Wſchodźi, Chwaśćieię.* herbens, *zielony.*
hērbĭdus, *Chwaśćiſty, zieliſty,* Graſsächtig. *Miſit aprum quanto majores herbida tauros* Ovid.
Herbĭfer, zieliſty. Graſsächtig.
Herbilis, Trawny 3. & ſub Przyprawny.
herbōſus, *Chwaśćiſty, zieliſty.* Voll Kraut, ſo viel Kräuter trägt. *Paſcentem niveos herboſo flumine cygnos.* Virg. *ſyn.* Hērbĭdus, hērbĭfer *phr.* Hērbis dīves fœtus, crebér, frĕquens, ăbūndans, fertilis, Hĕrbārum ūbēre lārgo Dĭves Frĕquens hērbis, & fertĭlis ūbĕre cāmpus.
herbūla, *ziołko,* herbum, *Gęsia wyká.*
heriſco, heriſcor, *Dźiełę 1.*
herctum citum, herctus, dem Erctum erctus
hercle certè hercŭle hercules, *Záiſte.*
hercle hoc eſt, *Táki ieſt.*
hercŭlānea formīca, *ſub Mrowká.*
herculanea urtīca, *Pokrzywá 3.*
hercŭles, *is, Kleczen.*
hercŭleus, *Mocny, Addit & Herculeos arcus, haſtamque Minervæ.* Juv.
herculeus, lapis, *Magnet.*
herculeus morbus, *Káduk choroba.*
Hereditariè, Dźiedźicznie, hērĕdĭtas commiſſa. *Dźiedźictwo.* hereditas ſine ſacris, *Puśćizna.*
hereditatem adeo, capio, cerno. *Dźiedźiczę.*
herediŏlum, heredium, *Dźiedźiná.*

hērēdĭpĕta, æ, m. *Dźiedźictwá zabiegácz,*
Heredito, Dźiedźiczę.
Hæres, ēdis *Dźiedźic. Heres, ris idem.*
hĕri, *Wczorá.* Gestern. *Heri manus viginti pro ambobus dedi.* (Iamb.)
hĕri, *hi Páństwo 3.* hērīcius, *Jeż ziemny.*
Hĕrĭfūga, Zbieg 1. herilis filius, *Pánicz 3.*
hĕrīlis, *Páński 1. Gospodárski 1.* Das dem Haus herren zugehört / Haußvätterlich. *Ille manum patiens, mensæque assuetus herili.* Virg.
Herinaceus Africus, Indicus, *Jeż cudzoziem (ski.*
Hērix, īcis, *Jeż ziemny.*
Hermâphrŏdītus, hermăthēna *gr. Mieszániec*
Hermelinus, Gronostay.
Hermion, *Gr. Ożáńka.*
Hèrmŏdactȳlus, *Gr. Szafran dźiki.*
Hermūpoa; *Gr. Szczer ziele.*
Hernia, *Kiłá.*
herniōsus *Kiłowáty, Vuiecus interpret. Levitici 21. herniosus, uno testiculo. Hebræ. contusis testiculis.*
Hēro, ōnis *hic* Rogoża *Słomiáńka sub Wor.* Ciconia, *Suidæ.* Ardea, *Plinio.* Miluvius *Hiero.* Fulica, *August.*
Hērōdĭus, Herodion, *onis gr. Czápla 1.*
Hērōĭcus, Herous, *Gr. Bohátyrski.* Heldisch ritterlich. *Qui faciunt reges heroica carmina laudes.* Ovid. *Carminis heroi tangere iussit opus.* Prop.
Hērōina. Herois, *idis, Bohátyrká, Pani 1. Gospodze.* Eine Heldin. *Illa sit inachiis & blandior heroinis,* (Spond.) P. *idem Mutatas formas heroidas insuper iisdem.* Mart.
Hēros ōis *gr. Pan wielki. Bohátyr.* Ein Held. *Heros Æsonius potitur spolioque superbus* Ovid. *epith.* Măgnănĭmus, ănĭmōsus, măgnus, īngēns, pŏtens, fōrtis, gĕnĕrōsus. *phr.* Vir sēmideus. Dĕorum gĕnus, sānguis, prōgĕnĭes. Fāma sŭper æthĕra nōtus, īngĕntes Hērōum ănĭmæ. Măgnănĭmi prŏcĕres. Vīrtūtum nōmĭne clarus. Vīrĭbus īnvĭctus. Sēta sānguĭne Dīvum prōgĕnĭes. Nōbĭlis ārmis Dīvīsque vĭdēbit pērmĭstos hēroas, ĕt ĭpse vĭdēbĭtur īllis. Hic gĕnus āntīquum, Teūcri pūlchĕrrĭma prōles, Măgnănĭmi hĕrōēs, nāti mĕlĭōrĭbus ănnis. ĕntelle hĕrōum quōndam fōrtīssĭme. *v. illustris.*

Hērōum, *gr. Kátafalk.*
Herpes, ĕtis *m. gr. Wrzod pomykáiący się.*
Herpestiomenes, inepta vox sub Wilk *robak.*
Hérus, *Pan 1.* Ein Haus-Herr. *Hic herus albanum Mæcenas. sive falernum.* Hor. *syn.* Dŏmĭnus. *epith.* Pŏtens, mĕtŭĕndus, fĕrox. *v. Dominus.*
Herus & Hera, *Páństwo 2.*
Herus major, *Gospodarz 4.*
Herus minor, *Pánicz 2. Gospodarski syn.*
Hespĕria, *gr. Włoská ziemia.*
Hespĕris, *dis gr. Fiiołki ozime.*
Hespĕrūgo Hespĕrus, *Gwiazda wieczorna.*
Hesterna luce, Hesterno die, *Wczora.*
Hesternus, *Wczoráyszy, Przeszłodniowy.*

HET

Hĕtæriarcha, *æ. m gr. Bráctwu przełożony (Cechmistrz, Przeor.*
Hăterissa, Nierządnica.
Heterŏclitum, *Nomen i. aliter inclinatum, quam Analogia postulat proprie. Heteroclita sunt, quæ variant declinationem. Grammatici tamen etiam Deficientia & Abundantia his subjiciunt.*
Hĕtĕrŏcrānea, *Głowy bolenia.*
Hĕtĕrŏgĕnĕa, *orum Gr. i diversi generis,*
Hĕtĕrognātus, *żartok.*
Hĕtĕromaschălos, *gr. sub Szatá 4.*
Heteronyma, Nomina quæ circa idem diversa sunt, ut ascensus, descensus,
Heteronymia, diversitas nominis.
Heterosis, *figura grammatica Enallages species, cum accidens pro accidente ponitur. eius exempla plurima congessit Verepæus & Popma.*
Hĕtta, *Trząská Pryszczel 2.*
Hettematicus, *gr. Podły.*

HEU

Heu. heu heu, *Niestetysz.* Ach. *Heu tibi pacta fides, ubi quæ iurare solebas?* Ovid.
Heus, *Hey słysz, Słysz.* Holla, *Ac prius, heus, inquit, iuvenes. &c.* Virg.
Heurĕtes, *æ. m. gr. Wynalezcá*
Heurĕthrum, *gr. Naleźne.*
Hexaclinum, *Gr. Łoszko stołowe.*
Hexăgōnus, *gr. Sześć węgielny.*
Hexameron, i, sex dierum. Apud Pisidam liber. i sex dierum opus, seu mundi creatio.

Hexămeter, *versus. Cic. sex meusurarum seu pedum.*
Hēxămĭtos. *Gr. Aksámit. Adsonat voci graeca Polonicæ sex liciis constans. Græcis adiect. Commune.*
Hexăphŏrum, *gr. Poszostny woz, Káretá.*
Hexēris, *is cos gr. Náwá 1. 2.*
Hexastichum, Hexastichos, *Sześćrzędy.*
Hexastylos, *gr. sub Filetowánie.*
Hexĭcontălĭtos, *gr. Kamień farb rozlicznych.*
Hians, *Chćiwy.* (*się 2. Rozpuknąć się*
Hialco, *Pádam, ziáię, Otwiera się, Puká*
Hiăto, *as, Ziáię, Hiatula, ziewać 2.*
Hiătus, *us, Rodźiewánie gęby ziewnienie, Przerwa 2. Przepáść 1. Naćięćie, Rozstąpienie* **das Geynen ein Spalt der Erden/Klufft/** *Et miser invisam traxit hiatus aquam.* Prop. *syn.* Rīma, *vel* vŏrāgo, gŭrges, bărăthrum, ăbyssus. *epith.* Văstus, pătŭlus, *phr.* Terra dĕhīscens. Vastæ faŭces. Immānes pāndit, sōlvit, dīdŭcit hiātus. Văcŭo dīscēdit hiātu. Sŭbĭto tēllus ābsōrbet hĭātu, ŭnda dĕhīscens. Tērram īnter flūctus ăpĕrit. Vāstus tēl ūris hĭātus, ō quæ sătis īma dĕhīscat Tērra mĭhi mănēsque Dĕum dēmīttat ăd īmos. *v Gurges, Vorago.*
Hīberna, *orum, Leża zimna, Namiot 1.*
Hiberna siligo, *Ozimina.*
Hībernăcŭlum, *zimne mieszkánie. Izbá 1, Namiot 1. Hibernalis hiemalis, zemny 2.*
Hiberni fructus. *zimostradki.*
Hiberno. *as, zimuię,* Hibernò, *zimie.*
Hibernum, *Namiot 1.*
Hibernum cubiculum, *Izbá 1.*
Hibernus, *arum, Ozimi zimny 2.*
Hibīscus, Hibīscum, *Slyz wielki.* **Ibisch/ wilde Pappeln.** *epith.* Vĭrĭdis, tĕnŭis. vĭrens, grăcĭlis.
Hibis, lege Hybris.
Cibus. pro his. Plaut. Caris priscum.
Hic, Hic iste, Hic ille. *Ten, To 1.*
Hic ipse, Hic ipsius, *Tenże.*
Hic, *Ten 1 3.* Hicce *Owdźie 1.*
Hiccĭne, *Ten li, Tenże* (*dká,*) *Pryszczel 2.*
Hicta, Fraszká 1. Granatowych iábłek przegro-
Hiĕmat, *zima iest, Zamarza, Niepogodny.*
Hiemātio, *zimowánie.*
Hiemem tolerare, *Przezimowac.*
Hiems, *non* Hiemps. *zimá.*
Hiĕmo, *zimuię, zięmię.*
Hiera, Senetæ media linea in stadio i sacra.
Hiĕrăcia lactuca, Hieracium. *gr. Jástrzębiec.*
Hiĕrăcītes, *a, m. gr. Jástrzębi Kámień.*
Hierărchĭa, *Sacer principatus.*
Hiĕrŏbŏtăne, *es gr. Koszyczko.*
Hiĕrŏdūlus, *gr. Zákrystyan.*
Hierofalco, Białozor.
hiĕrŏglўphĭca *orum.* hieroglyphicæ, literæ, *Gr. Pismo święte.*
hierŏmŏnăchus, *gr. Profes.*
hiĕrŏnīca, *a m gr. Zwyćięzá.*
hierophўlax, *eis, gr. Wytrykusz.*
hieto, *idem* hiato.

HIL

Hīla, *a Kiszká ćienká.*
hilăre. hilarem in modum, hilariter hilaritus, *Wesoło.*
hilaresco, *Wesele się.*
hĭlăria. *orum, ium, świeto 1. Mięsopust.*
hĭlăris, hilarus, *Wesoły 1.* **Frölich/freudig.** *Oderunt hilarem tristes, tristemq; iocosi.* Hor. *syn.* Hĭlărus lætŭs, gaŭdens, ălăcer, ŏvans. gĕnĭălis, fēstīvŭs, jŏcōsus, făcētus. *phr.* Lætitĭa pērfūsus: exūltans ănĭmis Gaŭdĭa cōncĭpĭens căptāns Lætĭtĭæ dans sĭgna. Frōnte sĕrēna gaŭdens. *v. Gaudens.*
hĭlăro. *as, Rozweselam kogo.* **Erfreuen.** *Hos ubi facundo tua vox hilaverit ore.* Ovid. *syn.* exhĭlăro, ŏblĕcto, lætĭfĭco, recrĕo. *v. Gaudio afficio.*
hilaror, *Rozweselam się, Kochánie mam.*
hilărĭtas, hilaritudo, *Wesołość.* **Frölighkeit. Freude** *syn.* Lætĭtia, gaŭdĭum, fēstīvĭtas, ălacrĭtas. *Phr.* Læta mēns Fēstīvum īngĕnĭum. *v. Gaudium Lætitia.*
hĭlărŏdus, *gr.* hĭlărŭla hilarulus, *Wesołek. Smyk 3.*
hilla, æ. *Kiełbásá, Kiszká cienká.*
hillas cædere, *sub Sodomczyk.*
hillum, hīlum, *Frászká, Bobowa plamá. Nieco, & sub Zapaliczká, & Złotogłow ziele*

hĭmantŏpos, ŏdis *gr. sub Czerwonak.*
Hin, sub Dwugárcowa miárá.
hinc, *Z tąd, Z tę strone.*
hic civis, *Tuteczny.* hinc inde. *Zewsząd.*
hinnībundè, hinnibūdus & hinniens. *Rżący.*
hinnio, hinīlīto, *Rżę.* Schreyen wie ein Roß *phr.* Hīnnītum edo, tōllo, fūndo, Hīnnītĭbus aūras, āëra, cāmpos īmplēre pūlsāre, ārrēctis aūrĭbus ācrem Hīnnītum fūndēbat ĕquus.
Hinnītus, *us, Rżenie.* Roßgeschrey. *Deniique non hinnitus item differre videtur.* Luc. *syn:* ĕquōrum frĕmĭtus, clāmōr. *epith:* Sŏnōrus, ăcūtus, ācer, trĕmŭlus, hōrrĭfĭcus, *Phr.* Hīnnitu cāmpus sŏnat, *vel* āīsŏnat ōmnis ăcūto
hīnnŭleus. hinnulus, *Młody płod.*
hinnus, *Koń z oślice, Muł ośieł, Mieszániec 1. Zmudżik.*
hio, *Rozstępuię się, źiáię.* Rozwiia się, *Padam się. Rozwiera się 2. Otwiera się.*

HIP

hippa, *æ. potiùs,* hippeus, *sub* Rak *prętkonogi.*
hippāce, *es gr. Ser kobyli, Laktycya.*
Hippāco, as, Hippīto, as, Dyszę.
hippăgo, *ĭnis,* hippăgōgos navis hippăgus, *idem gr Prum.*
hippĕus, *ei eos, gr. Jezdżiec 1. Rak prętkonogi, Miotłá ná niebie.*
hippelaphos, *Jeleń brodáty.*
Hippice. Pin. cor. Hippace. Alioqui Hippĭce, es. gr. sub Kawálkátor.
hippicum, *Połćwierći mile Włoskiey.*
Hippius pes, idem Molossus.
hipŏcampa, *æ, f. gr. Koń wodny,*
hippŏcampus, hippocampinus, *Gr. sub Konik morski.*
hippŏcentaurus, *Gr. Mieszániec 1. Dżiewięśioł*
hippŏcŏmus, *Gr. Masztálerz, Rostrucharz, konny.*
hippŏcrātĭcum vinum, *Wino przypráwne.*
hippŏdrŏmus, Gr. *Gonitwy mieysce szránki*
hippŏglossum hippoglottion, *gr. Jágodá babia*
hippŏlăpătum, *Szczaw kobyli.* (*bábia.*
hipŏmănes, *is, gr. Száley szkapi, Brodáwká żrzebięcá. ibidem duas alias significationes leges.*
hippomărăthrum, *gr. Kopr kobyli.*
hippŏpēra, *gr. Tłomok, Sumki.*
hippohàes *eos,* hippohŏes, *n. eos gr. Szczeć morska.*
hippophæston, *Gr. sub Gręplá.*
hippŏphŏba, *ădis al.* hippophorbas, *adis Bezlist, & Koniopłoch źiele.*
hippŏpotamus, *gr. koń wodny.*
hippŏsĕlīnum, *gr. Dzięgiel,* Giersz, *Opich. Lubszczyk swoyski.*
hippotoxŏtes, *æ. m.gr. Strzelec 1.*
hippūris, *idis, gr. Przestká źiele.*
hippūtus, *Gr. Nurek rybá.*
Hir, *hiris f. Dłoni dołek.*
hira, *Kiszká czczá.*
Hirceus, Arnob. Meursc idem Irceus.
hircīnus, *Kozłowy. Hircīpĭlus. Twárdowłosy*
hircōsus, *śmierdzący, Brodáty, Párkotem-śmierdzący, Jurny.*
Hircūlor, Bestwię się 2. hirculus, Koźlik *źiele.*
hircus, *Koźieł stádnik, Kąćik w oku Párkot, Jurny.* Ein Bock. *Carmine qui tragico vilem certavit ob hircum.* H. *syn.* Hœdus, căper. *epith.* sētĭger, hīrsūtus, sălĭens, grăvis, ŏlens, prŏcax. *v. Caper*
hircus castratus, *Koźieł czyszczony.*
hirnea, *Garniec 1. Bániá 1. Dzban 2.*
hirnella, *Dzbánek, Kubek.*
Hirpus pro lupo, prisca vox Oscæ. ut & hircus pro Capro. Ios. Scaliger. Cerda.
Hirquĭcervus Jeleń brodáty.
Hirquiens, hirquitallus, Młodźieniaszek, Mutant.
Hirquio, is, Bestwię się.
Hirquitallio, idem & Mutuię.
hircus, *Kąćik w oku.*
Hirrio, is, Hirrivi, & ij. Diomed. Carisi Wárczę
Hirsutia, *Kosmátość.* hirsutiæ, *Kosmáćiny.*
Hirsūtus, *Kosmáty.* Haarächtig. Haaricht.

Hirsutumque supercilium, promissaque barba. Virg. *syn.* Hīspĭdus, vīllōsus, pĭlōsus, sētōsus, hīrtus. *phr.* Vīlis ăsper, hōrrĭdus, dēfōrmis, īmpēxus, rĭgens

Hirtuosus, hispidosus hispidus, *Nieżony.*

Haaricht. *v supra Hirsutus --- summoque cadit barba hispida mento. S.*

Hirtus, *idem & Srogi,*

Hirūdo, *Piiawka.* **Ein Blut-Egel/oder Igel.** *epith.* Pălūstris, mōrdax, tĕnax. *phr.* Nōn mīssūra cŭtem nīsi plēna crŭōris hīrūdo.

Hīrŭndinārĭa. *Jáskołcze ziele.*

Hirundinīnus, *Jáskołczy.*

Hirundine prima, *Z zimy.*

Hirundo, *Jáskołká 1. 2.* **Ein Schwalb** *Aut Arguta lacus circum volitavit hirundo.* Virg *syn.* Prōgne, Daŭlĭas: *epith* ărgūta, gărrŭla, nīgra, văga. pĕrĕgrīna, văgābūnda, lŏquax. *phr.* Daūlĭas ăles. Bīstŏnis ăles. Pāndīŏnis. Cecrŏpis ăles. ăvis āttĭca. Thrācia vŏlŭcris. Vēris nūntĭa, prænūntĭa: āmīssum quæ gĕmit ăles Ĭtўm. Tĭgnis nīdum sūspēndit hīrūndo. Lūtĕum cēlsa sub trābe fīgit ŏpus. Sūb lūcem mŏdŭlos ĭtĕrat, mĕdĭtātur, fūndit hīrūndo. Lascīva lăcus pērstrīngit hīrūndo. Vēris prænūntĭa vēnit hīrūndo. cāntūque sălūtat. Nīdōsque rĕvērsa lūtābat hīrūndo. *v. Progne.*

Hirundo marina, *Kulik.*

Hirundo riparia, *Grzebieluchá.*

Hisce, pro hi pisce. Plaut. Terent. Popma.

Hīsco, *ziáię. Tchnę. Otwiera się.* **Geyuen.** *syn.* Hio, *vel* ōs dīdūco, ăpĕrĭo. *phr.* Vīx paūca fŭrēnti Sūbjĭcĭo, ēt ratis tūrbatus vōcĭbus hīsco. *Virg.*

Hīstŏbŏĕus, *eos ei gr. Dyszel pługowy.*

Histōnes, hi gr. Krosna.

Hister, Thusce, idem Histrio, Livi.

Hīstŏria. *Gr. Dźieiow księgi.* **Ein Geschicht.** *Crispus Romana primus in Historia* Mar. *syn.* ānnāles. *epith.* cĕlēbris, nōbĭlis, ărgūta, nova, rĕcens, măgīstra. *phr.* Vĕtĕrum scrīpta mŏnŭmĕnta. Hĭstŏrĭæ fāma, sĕrĭes, fĭdes, Ætātis mŏnŭmentā vĕtŭstæ. Hīstŏrĭcæ, vīctūræ chārtæ Prīsci tēmpŏris, ævi făctă ăcta. Qūæ făcit ŭt lōngos dūrent bĕne gēsta pĕr ānnos, ēt pōssint sera pōstĕrĭtāte frŭi. Quā sĭne prætĕrĭtæ nōn esset mēntĭo vitæ. Quā sĭne vīrtūti nullus ădesset hŏnos.

Histŏrĭalis sub Dźieiopis.

Historice, *es gr. Dźieiow pisánie.*

Hĭstŏrĭcus, *substant gr. Dźieiopis.*

Historicus, *adiect. gr. ibidem.*

Hīstrĭcus histronalis histronicus *Kuglárski.*

Hīstrio, ōnis *Kuglarz,* **Ein Schauspieler/Pickelhäring/Comödiant.** *syn.* Mīmus, gĕstĭcŭlātor, lūdĭo, cīrcŭlātor, præstĭgĭātor, cŏmœdus, *epith.* Hīlāris, fēstĭvus, lætus, făllax, gărrŭlus, vērbōsus, dŏlōsus, mēndax, sūbdŏlus, rīdĭcŭlus, jŏcŭlāris ărgūtus, pĕtŭlans, ĭnĕptus, īndūstrĭus nāvus, scēnĭcus. *phr.* Mŏvens rīsus. Vēstĭbus ēt vūltu rīdĭcŭlus. Mimīque lĕves, scūrræque lŏquāces.

Histrionia, *Kuglárska nauka.*

Hittio. is Pryćiam, Sko'ę. Hitta idem Hicta.

Hittus us, Pryćimie Sklenię.

Hiulcè, *Rozwożisto.*

Hiulco as, Rysuię 1. Szczepam.

Hīŭlcus, *ziáiący, Rospádły, & sub Łákomy.* **Auffgespalten.** *Hoc ubi hiulca siti fudit canis canis æstifer arva.* Virg. *syn.* Hīans, pătens, hīscens, dēhīscens, ăpērtus, rīmōsus, fīssus, vāstus, fătīscens.

Hiulcus versus Hexameter. seu exilis Diomedi. in medio læsus Victorin. qui in medio pro dactylo Tribrachym vel Iambum aut Trocheum habet. vide Erythræum.

Hoc, *To* Hoc est, *To iest, To mi.*

Hoc magis, *Dla tego.* Hoc modō, *Tak.*

Hoc noctis, *O tey dobie.*

Hoc opus Hic labor est, *Tu sęk.*

Hoc sis vide, *Báwey.* Hoc vide, *Way.*

HOD

Hŏdie, hodiernè *Dźiś* Hodiernus, *Dźisieyszy.*

Hodie natus, *sub Okupuię się.*

Hŏdieque, *Po dźiś dźień*

Hodædŏcus *gr Rozboynik.*

Hodœpŏrĭum, *Drogá 6.*

Hœdus &c. *vide* Hircus.

Hoi, *Ter. Interjectio plorantis.*

Holce, *es, gr. Poczworny grosz.*

Holcos, Holcus, *gr. Kłosowka ziele.*

Hŏlŏbēra vestis, sub *Jedwábny.*

Hŏlŏcaūſtum, Holocaūtoma, *gr Całopalona ofiárá.* **Ein Opffer.** *ſyn.* Săcrĭfĭcĭūm, lībāmen. *epith.* pīngue, pūrum. *phr.* Fūmoſis ēxta crēmāta fŏcis. Săcris, āddĭta flāmmıs. Măctāta Dĕo. *vide Victima.*

Hŏlophānta, *é, m. gr. Szálbierz.*

Hŏlŏſchœnus, *gr. sit morſki.*

Hŏlŏſchœnus juncus, *Rogoż.*

Hŏlŏsērĭcus, *gr. Jedwábny.*

Hŏlŏſphȳrătos, *gr. Nie czczy.*

Hŏlŏstĕum, *gr. Kośćieniec ziele.*

Hŏlŏtūria, *orum, Pław & ſub Grzyb morſki.*

Holus, *idem* Olus.

Homagium B. ſub Máńſtwo, Rękodáyſtwo.

Homelium priſcum, Czapká 1.

Hŏmĭcīda, *Mężoboycá.* **Ein Todtſchläger.** *Si fur diſpliceat Verri, ſi homicida Miloni I.*

Hŏmĭcidium, *Mężoboyſtwo.*

Homillus, apud Lucret. ſcribit Lanbin. Homullus, Giſani.

Hominium, B. ſub Máńſtwo.

Hominum genus, *Ludźie.*

Hŏmo, *Człowiek 1. Męſzczyzna, Chłop.* **Ein Menſch.** Ex ŏcŭlis, lŏcŭlis, pŏculis, cōgnōſcĭtūr hŏmo. *ſyn.* Mōrtālıs, tĕrrĭgĕna. *epith:* Frăgĭlĭs, cădūcus, vīlıs, mĭſer, infēlix, ærūmnōſus, ĭmbēcĭllus; īncautus, sōlērs, prōvĭdus, prūdens, mēndax. fāllāx, ĭnŏps. *phr.* Pŭlvĭs & ūmbra. Tūrpı ēx lŭto cōncrētus. Tērræ hŏſpes. Nātus in curas. Sōrtis ĭnīquæ lūdus, lūdĭbrĭum. Vărĭıs fōrtūnæ vĭcĭbus căsĭbus, ēxpŏsĭtus, ŏbnŏxĭus, ĭrrĕquıētus hŏmo. Pārque ŏmnes ānxĭus ānnos, ād mōrtem fēſtĭnat ĭter. Quem nāſci ūna dĭes cōnſpĭcit, ūna mŏri. Săcra dīvīnæ mēntis ĭmāgo. Căpax rătĭonis. Cui ĭgnĕus eſt vĭgor & cœlēſtıs ŏrĭgo Sānctĭus his ănĭmal, mēntĭſque căpācĭus āltæ. Deĕrat ādhuc & quŏd dŏmĭnārı ĭn cætĕra pŏſſet ŏs hŏmĭni sublīme dĕdit, cœlūmque tŭērı jūſsit, & ērēctos ād sȳdĕra tōllĕre vūltus; Hŏmĭnes pūrum gĕnus. Gĕnus hūmānum, mōrtālĕ. Gēns hūmāna. Vĭrūm nus Tērrĕa prōles Hūmānæ mēntes: mŏrtālıa pĕctŏra, cōrda, ūnĭca gēns hŏmĭnum tēcto ſtat cōrpŏre & āſtra ſuſpĭcit. Haūd tĭbi vūltus mōrtālıs, nēc vōx hŏmĭnem sŏnat.

Hŏmo *pro ipſe, vel ille. Oń.*

Homœomĕra, *Lucretio i. ſimilitudo partium.*

Hōmœoptōton, Hŏmœŏtĕleuton *gr ſub Rym*

Hŏmŏgenea, *quæ eiuſdem generis ſunt.*

Hŏmōnȳmĭa *eſt, cum unum nomen plura ſignificat, vel cum uno nomine plures res vocantur, ut Leo, Taurus. Lupus, Nepos, Gallus, Diomedi conſentio.*

Apud Grammaticos Homonyma nomina ſunt eadem Æquivoca, quæ voce non ſignificatione conveniunt. Sipontin. oppoſita his Polyonyma.

Apud Dialecticos quibus nomen tantum commune eſt, ratio ſubſtantiæ diverſa. Sipontin.

hŏmūncĭo, hŏmūncŭlus, hŏmūllus, hŏmŭlus

Hŏneſtāmēntum, *Ozdobá.* *(Człowieczek*

hŏnēſtas, honeſtitudo, *Uczćiwość, Poczćiwość* **Ehrſamkeit/Ehrbahrkeit.** *Curat honeſtatem iuſtitiamq; Deus. M. ſyn.* Hŏnēſtūm, dĕcus dĕcōrum, vĭrtus. *phr.* Hŏnēſtı glōria, lēx dĕcus ă-

hŏnēſte, *Uczćiwie.* *(nimis*

hŏnēſto, *as Zdobię.*

hŏnēſtus, hŏnōrābĭlis, hŏnōrātus hŏnōrātus *Uczćiwy, Poczeſny.* **Ehrlich/löblich/ehrbar.** *Participem qui te ſecreti fecit honeſti* Juv. *Cuius honoratis oſſa vehantur equis* Pro. *ſyn.* Dĕcōrus, dĕcēns, *vel* laūdābĭlis, vĕnĕrābĭlis, vĕnĕrāndus, laūdātus, hŏnōrātus, hŏnōrāndus, laūdāndus, cŏlēndus, cĕlĕber, īnclȳtus, ēxĭmĭus, īnsignıs. *v. Celeber.*

hŏnor, honos, ōris hŏnorificentia, *Uczćiwość Poczćiwość, Doſtoieńſtwo, Poczeſne, Cześć.* **Ehr/Beehrung.** *Quid favor aut cœtus pleni quid honoribus anni.* C. S. *ſyn.* Glōria, laus, fama, dĕcus, nōmen: dīgnĭtas, *vel* rĕvĕrēntĭa, cūltus. *epith.* mūndānus. tērrēnus, pŏpŭlārıs, dīvīnus, āmbĭtĭōſus, quæsītus, ōptātus, ſtĭmŭli. Hŏnōris ăpēx Nōmĭnıs glōrĭa, dĕcus. Vĭrtutıs mĕritum. Cŭpĭdas ſtĭmŭlans mēntes. Proprium dĕcus, & pārtum īndīgnātur hŏnōrem. Sēmper hŏnos nōmēnque tŭum; laūdēſq; mănēbunt. Vĭrtūti călcārĭa præbēns. Nōn mē cōnſpĭcŭi fūcus tĭtīllat hŏnōrıs. ēbrĭa tĭtīllāns, pēctŏra mōllıs hŏnor. Frăgĭles hŏmĭnum sēmper cōntēmpſit hŏnores. Īngrĕdĕre & cĕlĕbres căpe quos ſpōndēmus hŏnōres. Haūd ĕquidem tālı me dignor hŏnōre, *v. Gloria*

hŏnōrābĭlĭter, honoratè, *Poczćiwie.*

hŏnōrārĭa opera, *Kortezya.*

hŏnōrārĭum, *Poczeſne, Oduzne, Przypuſtne.*

hŏnōrātĭo, *Czczenie.*

hono-

hŏnōrĭficè, *Wſpániále, Pocżćiwie.*
hŏnōrĭficus, *Poczeſny.*
Hŏnŏrĭbĕta. *Doſtoieńſtwá porządnie zabiegáiący*
hŏnōro, *hŏnōrĭfico, Czczę 2. Wielbie,* Ehren / loben. *Cum quo conſonuit miles honorat equum.* M. *ſyn.* Cŏlo, vĕnĕror. *phr.* Hŏnōre prōsĕquor, āffĭcio, ēxtōllo, dĕcŏro; cōndĕcŏro, ŏrno, ēxŏrno, cŏlo, cŏlĕbro. Tergĕmĭnis tōllĕre hŏnōrĭbus. *v. Adoro, Laudo.*
Hŏnōrus, *Poczeſny, Wſpániáły.*
Hŏplŏmăchus, *gr. Kiryśnik.*
Hōra, *æ, Godźiná.* Ein Zeit / Stund. *Gallo, cuius amor tantum mihi creſcit in horas.* Virg. *epith.* Brĕvis, fūgāx, cĕler, īrrevŏcābĭlis prŏpĕrans, fŭgĭēns, vēlox, mōbĭlis, lĕvis, sŭbĭta, rāpĭda mūtābĭlis, præcēps, ăgĭlis, flŭēns, fūgĭtīva, cĭta. *phr.* Hōræ ſpătĭum, mŏra, tēmpus, īntērvālla diĕi Fūgĭēns. fræno nōn rĕmŏrāntĕ. Prŏh sŭpĕri, quĭd nōn hŏmĭni brĕvis ĕrĭpit hōra? Hōra fūgax, & ănhēlo cōncĭta cūrſu. Quĭd vāno sērmōne lĕves cōnsūmĭtis hōras? Nōx flŭit Ænēa, nōs flēndo dūcĭmus hōras certa dĭes nūllĭque dātur mūtābĭlis hōra.
hora, Horæ Canonicæ. Paćierze Kápłáńſkie,
Horæa, *orum, Roſołowa ſtráwá.*
Hōræus, *gr. Piękny, Kráſny.*
Hōrārĭum, *Zegar, & ſub Sała.*
Hōrārĭus, *Godźinny, & ſub Godźinki.*
Hōrdā, *Cielna krowa.*
Hōrdeācĕus, hordeārius, *adiect.* Jęczmięnny
Hordeārius, *ſubſt. Kruparz.*
hordeātio. Ochwat.
hordeius, a um, fictum ruſticane ſub Jęczmięnny.
Hordĕolum, Jęczmik Hordĕum, Jęczmięń.
Hordeum murinum, *Wyczyniec,* Jęczmięń.
Hordeum reſtibile, *Owieſek.* *(myſzy.*
Hordeum toſtum, *Słod.*
Hordĭcālia, & Hordĭcĭdia. idem Fordicidia.
Horia æ, lege potiùs Oria.
Horito pro Hortor, epentheſi. Diomed. ex Plauto P.
Horizon, *ontis, gr. Kray świátá okiem obiętny.*
Hormēſio, *Kámięń żołtáwy,*
Hormĭnum, *gr. Gránátek źiele, Száłwiiá.*
Hornŏ, *Tego roku, Látoś.*
Hornōtĭnus, Hornus, *Járy, Látośi, Látoś.*

Hŏrŏlŏgĭum, *gr.* Słonecznik, Zegar, Kompás. *Godźinnik 2. Zegárek ćiekący.*
Horoſcopans, Firmic. in horam indicans Et Manil. l. 3 æſtrum horoſcopat.
Horoſcŏpum, *gr. Kompás.*
Hōroſcŏpus, *gr. Konſtelácya, Národzęnia czyiego godźiná.*
Horrea, æ, Gumno Stodołá.
Horreārius, *Gumięnnik.*
horrendè, *Stráſzliwie.* horrendum dictu Strách
Horrēndus, horribilis, *Srogi, Uczćiwy.* Erſchröcklich / Grauſam. *Nunc etiam horribili viſu portenta ſequuntur,* Virg. *ſyn.* Hōrrĭdus, hōrrēndus.
horrens, *Náieżony, Chropáwy.*
horreo, horreſco, *Zdrygam ſię, Boię ſię. Strách 2. Oſowieć, Wſtáią włoſy.* Sich erſerzen / ſchuderen. *Aut impacatos á tergo horrebis iberos.* Virg. *ſyn.* Hōrrēſco, ēxhōrrĕo. ēxhōrrēſco, ĭnhōrrĕo, pĕrhōrrĕo, trĕmo, rĭgĕo, tĭmĕo, *phr.* Nēc vānos hōrret ſtrĕpĭtus. Sævus, cĭrcumſtĭtit hōrrŏr. Cor pĕpŭlit hōrror. *v. Tremo, & Timeo.*
hōrrĕum, horreŏlum, *Stodoła, Gumno. Szpichlerz, Skład 2. Gumnięnko.* Ein Korn-Boden / Korn-Scheuer. *Illius immenſæ ruperunt horreá meſſes.* Virg. *ſyn.* Grānārĭum. *epith.* plēnum văcŭum, ſtĭpātum, āltum, pēnsĭle. *phr.* Mēſsis ubi nŭmĕrōſa, frūmēnti, frūgum, cōmpŏsĭti ăcĕrvi, cōndĭta mĕſsis.
Horrĕum vinarium, *Winna piwnicá.*
Horri comis, Apulei. i, horridus coma.
horrĭdè, *Grubo 2.* horrĭdŭlus, *Gruby 2. 3.*
hōrrĭdus, *horrifer, horrificabilis, horrificus, Chropáwy, Náieżony, Srogi, Straſzliwy.* Heslich / grauſam. *Horridus in jaculis & pelle Lybyſtidos urſæ,* Virg. *At nos horrifico cinefactum te prope buſto,* Hor. *ſyn.* Hōrrĭbĭlis, hōrrēndus, hōrrĭfĭcus, tērrĭbĭlis, mĕtŭēndus, trĕmēndus, ſtŭpēndus tērrĭfĭcus, *vel* hĭſpĭdus, hīrsūtus, ăſper.
Hōrrĭfĭco, *Stráſzę, Straſznym czynię.* Erſchrecken. *Terribili monitu horrificant, agit ipſe furentem,* Virg.
horripilatio, Náieżęnie włoſow. *(ſtam*
horrĭpilo, horripilor, Náieżam ſię, Włoſámi obra-

horrĭsŏnus, *Strasżliwy, Szumieiący.* Erschräcklich. *Tum demum horrisono stridentes, &c.* Virg.

hŏrror, *horrĭditas, Brzydkość Zdryganie. Strach 1. Forcht / Zitterung.* *Arrectaq; horrore comæ. & vox faucibus hæsit.* Virg. *syn.* Frĕmĭtus, trĕmor, *vel* tĕrror, fŏrmīdo? *epith.* Lūrĭdus, fĕrus, tĕrrĭbĭlis, tĕrrĭfĭcus. Mārtius, īmplācābĭlis, ĕxĭtĭālis, āter, bārbărus, sŏnōrus. *phr.* Fŭrit īmplācābĭlis hŏrror. gĕlĭdusque cŏit fŏrmīdĭne sānguis, ŏbstŭpŭi, gĕlĭdŭsque cŏmas ērēxĕrat hŏrror. āt mē cum prīmum lævus cīrcŭmstĕtit hŏrror ŏbstŭpŭi. āt vēro Ænēas āspĕctu ŏbmūtŭit āmēns. v. *Timor.*

horsum, *Ku, Tu 2.*

hŏrtāmen, hortātio, hortātus *us, Nápominánie.* Eine Ermahnung. *Nec dum consuetæ norint hortamina voces.* N. *Persuasit certe hortatu non impulit atri.* Pr. *syn.* Hŏrtātio. ădhŏrtātio, īmpūlsus, īmpūlsio, mŏnĭtus: stĭmŭli. *epith.* Vĕhĕmens, grăvis, fŏrtis, ācris, ūrgens, fĭdēlis, dĭsērtus, făcūndus.

hŏrtātor, *Nápominacz.* Ein Ermahner. *Hortator scelerum Æolides, &c.* Virg.

hortātōrĭus, hortātīvus, *Nápominálny.*

hortēnsia, *ium, Ogrodna strawá.*

hortēnsiāmus, hortensis, hortēnsius, *a um, Ogrodny.*

hortor, *Nápominam, Poganiam.* Ermahnen. *Impetus hortamur fari, quo sanguine cretus.* Virg. *syn.* ĕxhŏrtor, ădhŏrtor, ăcŭo, sŭscĭto, stĭmŭlo, īncēndo, ăccēndo, īnflammo, īnstīgo, sŏllĭcĭto, īncĭto, cŏncĭto, pĕllo, īmpĕllo, fĕro, mŏnĕo, svādĕo, ĕxăcŭo, ĕxstĭmŭlo. *phr.* Hŏrtāndo, ĕxcĭto, fŏvĕo. Hŏrtātĭbus īnstīgo, ăcŭo. Mŏnĭtu încrĕpo. Dĭctis ănĭmos do, āddo, tŏllo, sŭffĭcĭo, sŭscĭto, Vĕrbis ănĭmum, vīrtūtem ăccēndo, Jŭvĕnem făcta ād mavŏrtia flāmmat. Jŭvĕnes ănĭmis aūdācĭbus īmplet. Cŏrda vĭrum fŏvet hŏrtāndo, rĕvŏcātque vĭgŏrem. Sīc īlle pāvĕntes īncēndit vīrtus ănĭmos. Nŭnc prĕce, nŭnc dĭctis vīrtūtem ăccēndit āmātis. Tārchŏntem īn prælia sæva sŭscĭtat Hĭs ubi tŭrbātas hŏrtātĭbus īmpŭlit aūres. Cērtātim sēse rŭtĭli ĕxhŏrtāntur īn ārma. Ecce ĭterum stĭmŭlat Dĕus æthĕre mīssus āb alto Talibus īncēnsum dĭctis sĕnĭōris ămīci. īncēndītque ănĭmum fāmæ vĕnĭēntis ămōre. Quam Jūno his ăcŭit vĕrbis, āc tālia fātur. Ultro ănĭmos tŏllit dĭctis ātque īncrĕpat ultrŏ. Văcŭis ăcŭūnt tūmŏrĭbus īras. Sīc āit & pārĭbus Mēssāpum īn prælia dĭctis hŏrtātur, sŏcĭŏsque dŭces, & pĕrgit īn hŏstem. ĕrgo īnter cædes, cædēntĭaque āgmĭna Tārchon. Fĕrtur ĕquo, vārĭĭsque īnstīgat vŏcĭbus ălas. Nŏmĭne quĕmque vŏcāns, rĕfĭcĭtque īn prælia pūlsos. Sīc ĕxhŏrtāta rĕlīquit īncērtam. ĕxcĭtat īpse ălĭos ănĭmos. ātque ŏmnĭa fīrmat. Pĕr mĕdĭas vŏlĭtans ăcĭes. Hŏs laūdat. blāndis, cāstīgat vŏcĭbus īllos, ŏbjūrgātque mŏras, & ămīco vĕrbĕre īnertes īnstīgat. Dŏcet īlle dĕcus, dŏcet ūltĭma bĕlli prœmia. quem prŏpe sint dĭscrīmĭnis, atque pŭdōris ādmŏnet, hīs stĭmŭlis ănĭmos īmpĕllit & ūrget. Nōn magno hortamĭne mīles in prædam dūcēndus ĕrit, acer & ād pālmæ pĕr sē cūrsūrus hŏnōres: Sī tāmen ădmŏnĕas, fŏrtĭor ībit ĕquus.

hortorum germina, *Ogrodna strawá.*

horrŭlānus, *Ogrodnik.*

hōrtus, hortulus, hortŭli, horti, *Ogrod.* Ein Garten. *Hortus ubi & tecto vicinus jugis aquæ fons* Luc. *syn.* Vĭrĭdārĭum vĭrētum, pŏmār um. *epith.* Pīngvis fĕrax, rĭgŭus, hĭlăris, ĕxcūltus, pŏmōsus, fēlix, pŏmĭfer, plăcĭdus, gĕnĭālis jūcūndus, sēptus aūrĭcŏmus, rīdēns frūctĭfer, flŏrēns, frŏndēns, fērtĭlis, vĭrens. *phr.* frūctĭbus, hērbis, flŏrĭbus, ūltum sŏlum. Hŏrtōrum sēpta. Sĕcrētus & cūltus āger flŏrĭbus, hērbis ŏdŏrātis, arbŏrĭbus cōnsĭtus, cūltus: dīves ŏdŏrātis cūltīssĭmus hērbis. Crŏcĕi hālāntes, rĕdŏlēntes, spīrāntes flŏrĭbus hŏrti. Rūris āmœni Dēlĭciæ. Sēctus rīvo lēne sŏnāntis ăquæ. ŭbi crebra rŏsarĭa vĭŏlārĭa spīrant. Vărĭis dĕcŏrātus flŏrĭbus. Mŏlli frāgrans ŏdŏre. Flŏrum gēmmis cŏllūcēns. arbŏreo fœtu dīves. Cōnspĭcui prŏmis non dĕfĭcĭēntĭbus hŏrti. Hŏrtus ŏdŏrātis sŭberat cūltīssĭmus hērbis. Pārva sŭbūrbāni mūnŭscŭla mīttĭmus hŏrti. ĕst mĭhi fœcūndut dŏtālĭbꝰ hŏrtus in agris. Aūra fŏvet lĭquĭdæ fŏnte rĭgātur ăquæ. Quam nĭtĭdis hĭlăres dĕcŏrāntur flŏrĭbus hŏrti. & manet īrrĭgŭis flŏrĭbus hŏrtus ăquis āttŭlit & vărĭas quas habet hŏrtꝰ ŏpes, Nĕc quas hŏrtus ălit cum sūccis mĭtĭbus hērbas, Pŏmōna fuit qua nūlla Lătīnas īnter Hămēndrĭădas cŏlŭit sŏlēntĭus hŏrtos, nĕc fŭit, ărbŏrei stŭdĭōsior āltĕra fœtus, ūnde tĕnet nŏmen. v. *Flos, Fructus, Arbor,*

hortus

Hortus arboribus consitus *Sad.*
hōrum est, *Jednego stanu,*
Hosanna, Hebræi vox sonat, salva obsecro. Acclamatio prosperitatem à Deo petens Messiæ.ut vulgo clamatur Vivat Rex.
Hospes, hospita *a. comm. Carisio, omn: Priscia no. Gość. 1. 2. Gospodárz 1. Przyiáćiel gośćinny, Pan. an Cudzy? Niebywáły, Niewiádomy.* Ein Gast/ein Frembder. *Vivitur ex rapto non hospes ab hospite tutus.* Ovid. *Hospita Damophoon tua. te. Rodopeia Phyllis.* Ovid.
hospĭtium, hospĭtāle, hospitiolum *Gospodá 2. Przyiáćielstwo gośćinne 1. 2. Záchowánie.* Eine Herberg/Wirtshaus. *Si jungi hospitio properat, sociusq; vocari.* Virg, *epith.* Cōme, pĭum dūlce ămœnum. bĕnīgnum, grātum, quæsītum, ōptātum. mīte, ăpĕrtum, pătēns, părātum. *phr.* Hōspĭta tēcta: Sŏcĭi pĕnātes. Tēllus, dŏmus hōspĭta, hōspes. Hōspĭtii jūsque, fĭdēsque. Hōspĭtis ōffĭcĭum. Pĕregrīnæ gēntis ămœnum hōspĭtĭum. Tērra prŏcul văstis cŏlĭtur māvŏrtĭa cāmpis. Hōspĭtĭum āntīquum Trōjæ; sŏcĭīque pĕnātes. Tu quæso bĕnīgno īndūlge hōspĭtĭo, caūsăsque īnnēcte mŏrāndi.
hospĭtālis, hospitus, *a,um, Gośćinny 1. 2. Ludzki 1. Przyiáćielski.*
hospĭtālĭtas, *Przyiáćielstwo gośćinne, Záchowá-*
hospĭtālĭter, *Ludzko (nie 2. Gośćinność.*
hospĭtor, *aris, Stawam gospodą.* Einkiehen in die Herberg/beherberget werden. *phr.* Ūtor hōspĭtĭo. Sŏcĭa dŏmo frŭor. Hōspĭtĭum ădĕo, sŭbĕo. Tēctis hōspes sūccēdo, mŏror. Pĕr pătris hōspĭtĭa, & mēnsas quas ădvēna ădĭsti. Hōspĭtibus jānŭa nostra pătet. Longis ērrōrĭbus ācto Thrēĭcĭos pōrtus hōspĭtĭūmque dĕdi. Sŭper ōmnĭa vūltus āccēssere bŏni, nēc īnērs paūpĕrque vŏlūntas. Nēc Trōjam Aūsŏnĭos grĕmĭo ēxcĕpīsse pĭgēbit. Illos pōrtĭcĭbus Rēx āccĭpĭēbat īn āmplis. Qui nŏvus hīc nōstris sūccēssit sēdĭbus hōspes. Sī jūngi hōspĭtio prōpĕret. Nōstris sūccēde pĕnātibus hōspes. Quāre āgĭte ō tēctis jŭvĕnes sūccēdĭte nōstris. Jūngĭmus hōspĭtĭo dēxtras & tēcta sŭbīmus īlla mĭhi dŏmus ēst vōbis ērit hōspĭta tēllus, Nūper āb Hæmŏnis hōspes mĭhi Thessălus ōris vēnĕrat, & tāctum vix bĕne līmen ĕrat. Hīc tămen hāc mēcum pŏtĕrit rĕquiēscĕre nōcte. Nēc nōn & Teucris sŏcĭa sĭmul ŭrbe frŭūntur, Hæc īnquit, līmĭna vīctor ālcīdes sŭbiit hæc īllum rēgia cēpit.
Hōstia, *Ofiára, Ofiára pogáńska, an Hostya 1. 2. recte? an Opłátek.* Ein Opffer. *Et pro delictis hostia blanda fuit.* Ovid. *syn.* Vīctĭma, pĭācŭlum. *epith.* Plācābĭlis, mŷstĭca, pĭa īnsōns, sacra. *v. Victima.*
hōstĭātus, *sub. Ofiára 2.*
hōstĭcum, *Nieprzyiáćielská ziemiá.*
hostĭcus, hostĭlis, *Nieprzyiáćielski, Nieprzyiázny.* Feindlich. --- *Dira venena, nec hosticus aufert ensis.* Hor. *Inclusus muris, hostilique aggere septus.* Virg.
hōstĭlĭtas, *Nieprzyiáźń.* Feindschafft. *syn.* ŏdĭum. fĕrĭtas, crūdēlĭtas. sævĭtĭes.
hōstĭlĭter, *Nieprzyiáćielsko.* Feindlich. --- *Armentum sternitq; hostiliter omnes.* Ovid.
hostīmēntum, *Nágrodá, Oddánie.*
hōstĭo, *is, Oddáię wet zá wet, Obrażam 2. Uymuię kogo Rownam, Oddáię dobrodźieystwo, Hámuię.*
hōstis, *comm. Nieprzyiáćiel 1. 2. Odpowiednik.* Ein Feind. *Hostis habet muros, ruit alto à culmine Troja.* Virg. *syn.* Inĭmīcus, ădvērsārĭus. *epith.* ădvērsus, fĕrus, sŭpērbus, pērfĭdus, īnīquus ăcērbus, īnvīsus, trŭcŭlēntus, pūgnax, sānguĭnōlentus, mĭnax, īnsĭdĭōsus, vĕrēndus, crūdēlis, caūtus, īmmĭtis, īnhūmānus, aūdax, vēsānus, fŭrĭbūndus. prædātor, īmpătĭens, fōrmĭdābĭlis, āmēns, vērsūtus īmpērtērĭtus, vĭgil, pērvĭgil. *phr.* invĭus, īnfēstus hŏmo, făcĭes hōstĭlis, Inĭmīca Gēns īnĭmīca. Hōstĭle, ōppŏsĭtum āgmen. Hōstĭles ănĭmi Tūrba, mănus īnĭmīca. Hōstis cæde nŏcēns: Viŏlēntus ārmis: Fērro mĕtŭēndus: *Mītēscĕre,* flēcti nēscĭus. Bēllĭger īngrŭit hōstis. Mūros ŏbsĭdet hōstis. ēn fĕrus hōstis ădēst dēfēndĭte āb ōris. Mūris ĭtĕrum īmmĭnet hōstis. Dētrūdēre fīnĭbus hōstem. Căvis ēxpēctānt tūrrĭbus hōstem. Hōstis hăbet mūros. Dăte tēla scāndĭte mūros. hōstis ădēst Pāllet, & hōstĭles, crēdit ădēsse mănus. Māgnĭsque vŏcānt clāmōrĭbus hōstem. ădvērsos tēlum cōntōrsit īn hōstes. Mūros ōbsĭdet hōstis.
hōstōrium, *Strychulec.*
hostus, *Robienic iedno.*

Hu, vel hy, Interiectio qua olfactantes vel olfactu aliquid vestigantes, utuntur. Plaut. Hu! hu! olet profecto. *Taubman. Douza. Apud Aristophanem parasitus sentiens nidorem bulinæ ait: Poloni simile quid habent flatum naribus attrahentes.*
Huber, lege Uber.
huc, huc locorum, huc viciniæ, *Sám Tu 2.* **Hieher.** *Huc ades, o formose puer: tibi lilia plenis.* Virg.
huc illuc, *Támi sám, To tám, To sám.*
hucusq; *Poty 2.* hui, *Báwey.*
hujus generis, hujusmodi, hujus notæ. *Táki.*
hūlcĕrōsus, *Wrzodowáty.*
hulcus, *Wrzod, Przykrość.*
hulcus apertum, erumpens *Wrzedźięnica*
hulcus serpens, *Wrzod pomykáiący się.*
hulcuscŭlum, *Wrzodek.*
hūmānè humaniter, *Ludzko Łáskáwie,* **Freundlich / Menschlich.**
Humanista, B. sub Ludzki, Uczony.
hūmānĭtas, *Ludzkość, Człowieczeństwo. Krewkość, Ludzkie przyrodzenie, Náuki wyzwolone.* **Menschheit / Holdseligkeit / Freundlichkeit.** *syn.* Cōmĭtas, ūrbānĭtas, bĕnīgnĭtas, clēmēntĭa, lēnĭtas.
hūmānĭtas politior, *Náuki wyzwolone.*
humanitatis politioris expers, *Przeżżak.*
humanitatis studia, *idem*
hūmānum, *Człowieczeństwo, Człowiek 1.*
hūmānus, *Człowieczy, Ludzki 1. 1. Uczony. & Człowiek 1.* **Menschlich / leutseelig / freundlich.** *Non hæc humanis opibus, non arte magistra.* Virg. *syn.* Cōmis, ūrbānus, mītis, affābĭlis, grātus, trāctābĭlis, bĕnīgnus, lēnis, clēmēns. *v. Comis.*
hŭmātio, *Pogrzeb. Hŭmātor, Grubarz.*
hŭmātus, *Pogrzebiony.*
hūmēctātio, humefactio, *Odwilżánie.*
hūmēctō, *Odwilżam, Pokrápiam.* **Befeuchten** *Qua niger humectat flaventia culta Galesus.* Virg. *syn.* Mădĕfăcĭo, īrrĭgo, īrrōro, īmbŭo.
hūmēns, humectus, humidulus, *Wilgotny.* **Feucht.** *Humentemque Aurora polo dimoverat umbram.* Virg.

hūmeo, humesco, *Wilgnę.*
hŭmĕrāle, *Humerał, Náràmięnnik & sub Rámięnisty.*
hŭmĕrōsus, *Rámięnisty* hŭmĕrŭlus, *Rámionko*
hŭmĕrus, *Rámię, & Bárk.*
hūmi, *Ná źiemi, Ná źiemię.*
hūmĭdum, *Wilgotność, Morzyny.*
hūmidus, humifer, humificus *Wilgotny, Mokry.* **Feucht / naß.** *Et jam nox humida cœlo.* Virg. *Naribus humiferum duxêre ex aére succum,* C. *syn.* Hūmēns, mădĭdus, mădĕus, ūdus.
hūmĭgo, *Odwilżam.*
Humĭliātio, Upokarzánie się.
Humĭlio, as. Vpokarzam się.
hŭmĭlis, *Podły, Niski 1. Miałki, Pokorny.* **Unterthänig / demüthig / niedrig.** *Atque humiles habitare casas, & figere cervos.* Virg. *syn.* Dēmīssus, sūbmīsus: *vel* vīlis, ābjēctus, cōntēmptus, īgnōbĭlis.
hŭmĭlitas, *Podłość, Niskość, Pokorá.*
hŭmĭlĭter, *Nisko, Podło, Pokornie.*
humi repens, humi serpens, *Podźiemny.*
humi-rubus, *Jeżyny.*
hŭmo, as. *Grzebię 2. Zákopywam, Zágrzebáć.* **Vergraben.** *Quisq; suum pro te consortem mæstus humabat.* Luc. *syn.* Inhŭmo, tŭmŭlo. *vide Sepelio.*
hūmor, *Wilgotność 1. 2. Mokrość, Miazgá.* **Feuchte / Nässe.** *Unde cava tepido sudant humore lacunæ.* Virg. *syn.* Hūmĭdĭtas, mădor, *vel* ăqua, lĭquor, *epith.* Gĕlĭdus, tĕner, ăquātĭlis, ēxūndans, dūlcis, spūmĕus, līvĭdus, frīgĭdus, pīngvis tĕnāx, lēntus spārsus. *phr.* Spūmĕus, īnque hŭmĕros & pēctŏra dēflŭit hūmor. Vēre nŏvo gĕlĭdus cānīs quum mōntĭbus hūmor lĭquĭtūr.
hūmor corporis saccatus, humor obscænus, præfandus. *Uryna.*
humorem reddo, *Puszczam wodę.*
humoris alumnus, *Komor.*
humi, in humo, Ná źiemi.
hŭmus, *źiemiá 2.* **Die Erden.** *Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras.* Virg.
Hungăria, *Węgierská źiemiá.*

Hunga

Hungărus, *Węgrzyn.*
hurpex, *bi* hurpĭces, *Broná.*
Huso, onis, B. Wyż *rybá.*

H Y

hўăcĭnthĭnus, *Gr. Brunátny, Fiołkowey máśći* **Viellbrann.** *Annua prælata redeunt hyacinthina pompa.* Ovid.
hўăcīnthus lapis, *gr. Jácynt, Modra farbá.* **Edelgestein Hyacynth genant.** *epith* Vĭŏlācĕus, fūlgĭdus. mĭcāns. *v. Gemma.*
hyacinthus herba, *Márcowy kwiát.*
Hўăcĭnthus, *Exodi 25. lana vel tela, sericum cærulei coloris Sa. Cornel. à Lapide.*
hўădes, *ha, gr. Dżdżownice.*
hўălĭnus. hyali colore, *Modrobłády.*
hyălostrōton, gr. *Tło szkláną posadzką sadzone.*
hyălus, *subst gr. Szkło.* *(blády.*
hyălus, *adiect. græcum accentu diverso. Modro*
hўbrĭda, *è græco, Zláynik, mieszániec 1. Poł szláchćica.*
hўbris, *idis, gr. Mięszániec 1. Połszláchćicá.*
hўdnŏphyllum *gr. Jelenia hedłká.*
hўdra, *gr. Wąż wodny.* dўdrăgōgium, *gr.*
hўdrărgўrum, *gr. Srebro żywe.* *(Młyn.*
hўdraŭla, *vel es, m.* Orgánistá.
hўdraŭla, *f. gr. Młyn wodny, Wodne orgány.*
hydraulicum organum, hydraules, *æ, m. gr.* hydraulis, *is, Wodne orgány, & sub* Orgány. hydraulum, *gr. Piszczałká wodna, Wodne orgány.*
hydreuma. *gr. Stánowisko 1.*
hўdriă, *gr. Wiadro 1. Losowy státek, Cebet Wodny státek, Státek 1 &* Miárá *dwunástogárcowa, sub* Korcá *Sędomierskiego połowićá.*
hўdrŏcēla, *æ, vel e, es, gr. Kiłá.*
hўdrŏcēlĭcus, *gr. Kiłowáty.*
hўdŏgărum, *gr.* Rosoł.
hўdrŏlăphătum, *gr. Szczaw kobyli.*
hўdrŏmĕli, *gr. Miod. pity.*
hўdrŏmeli anthinum *gr. Lipiec miod.*
hўdrŏmўla, *gr. Młyn wodny.*
hўdrŏphŏbĭa, *gr. Szaleństwo, wśćieczenie.*
hўdrŏphŏbos, *subst. gr. Przelęknienie.*
hўdrŏphŏbus, *adiect. gr. Przelękły, Szálony.*
hўdrōpĭcus, *gr. Puchlinę ćierpiący.*
hўdrŏpĭper, *è græco. Rdest biáły.*
hўdrōps, ōpis, *m. gr.* hўdrōpĭsis f. *Puchliná.* **Die Wassersucht.** *Crescit hydrops, aut cum siccatæ febre medullæ. S. syn.* Hўdrōpĭsis, *vel* hydropĭcus. *epith.* Tūrgĭdus, ĭnflātus, tūmĭdus, æger, lānguĭdus, ăquōsus pāllĭdus, sĭtĭēns. *phr.* Dĭſtēnto vēntre tūmēſcit plēnus ăquæ. Sic quĭbus vēnter ĭntūmit sūffūsa ăb uuda. Quo plus sunt pōtæ, plus sĭtĭūntur ăquæ. Crescit ĭndūlgēns sĭbi dīrus hўdrōps nēc sĭtim pellit, nĭsi caūsa mŏrbi fūgĕrit vēnis, & ăquōsus albo cŏrpŏre lāngvor.
hўdrus, *gr. Wąż wodny* Wydra *Egipska.* **Eine Wasserschlang.** *epith.* Vĕnĕnōsus, nĭger, tŏrvus, strĭdēns, răbĭdus, lĭvēns, sævus, *Nĭlĭgēna,* Lĭbўcus, Gŏrgŏnĕus. *v. Serpens.*
hyēms, *ut aliqui scribunt e Græco, idem* hiēms. *zima.* **Der Winter.** *Est ubi plus tepeant hyemes ubi gratior aura.* Hor. *syn.* Brūma. *epith.* ĭnfōrmis, plŭvĭōsa, ăquōsa, fĕra, vēntōsa, ĭn brĭfĕra ĭmmĭtis fĕrrĕa, tūrbĭda, ūndōsa, fĕrox, nĭvōsa, sēgnis. *phr.* Hўbērnum, hўĕmāle, brūmāle, tēmpus, sўdus, frĭgus. Brūmæ ĭntrāctābĭlis hŏrror, ĭmbres sўdĕra brūmæ. frĭgĭdo ānus. Hўberni sōles, mēnses. Glăcĭālĭbus ăspĕra vēntis. Rigĭdis ăquĭlōnĭbus hŏrrēns. Cōntrĭstāns rūra gĕlu: frĭgŏre cœlum. Cānis ădŏpērta prŭĭnis. Raūco mūgĭēns ăquĭlōne. ēt glăcĭālis hўēms cānos hĭrsūta căpĭllos. Vĭs hўĕmis glăcĭe cūrrēntes āllĭgat ūndas. Trĭstis hўĕms mōntes nĭvĕo vēlāmine vēstit. Frōnde nĕmus māle nūdat hўĕms, āmnēsque rĭgēscunt frĭgŏre. Brūma dĭem, spătĭis brĕvĭōrĭbus ărctat. Sūb Jŏve nūdus ăgo glăcĭālis frĭgŏra brūmæ. ĭpse Dĕcēmbrāles brūmas & frĭgŏra Jāni pērtŭlit. Brūmam Caprĭcŏrnus ĭnērtem pēr mĭnĭmas cōgit lūces & māxĭma nōctis Tēmpŏra. Tāndem brūma nĭves āffērt. Pĭgrūmque rĭgōrem rēddit. *v. Glacies, Gelu, Nix, Frigus.*
hўgrēmplastrum, *Gr. sub Máść 1.*
hўlāctor, hўlax, *Gr. Pies szczekułá.*
Hўlæus, *Gr. Pies lásek.*
hўmen, hўmĕnæus, *Gr Weselna piosnkú.*
hўmĕnæi, *bi. P. Gody. Hymnifer. Muzyk.*
hўmnŏlŏgus, *Gr. idem, & Wierszow pisarz.*
hўmnus, *Gr.* Wierz *2 Pieśń.* **Ein Lobgesang.** *epith.* Săcer, ălăcer, fēstĭvus, dĭvĭnus

blandisonus, hilaris, *phr.* Domini matrem decoravit, & hymnis excoluit sacris altisonis alacres cecinerunt vocibus hymnos, semper honoratos uni tibi concinet hymnos. *v. Cantus.*

hyosciaminus, *Gr. Bielunowy.*

hyosciamus, *Gr. Bielun, Tabáká.*

hyoseris. dyosiris, *idis, Gr. Prosięniczká.*

hypæthrus, *Gr.* Nadworny 2.

hypæthrum, *Gr. Podniebie, Podworze.*

Hypagus, Plini. corr. Hippagus.

hypallage, *es, gr. Zamiana słow.*

hypapante, *es, f. gr. in Martyrologio* Romano, & *apud SS. Scriptores. Gromnice. proprie, Zabieżenie, Zaśćie.*

Hypate, *Vitruv. chorda suprema opposita Netæ, i. infimæ. Principalis Capellæ.*

hypecoon *Gr. Mák żytny.*

hypelate, *es, Gr. Jagoda babia, & in Bobek.*

hypenemium ovum, *Gr. Jáje czcze.*

hyperbasis, *Gr. Przestąpienie.*

Hyperbaton. *quasi Transgressio. Donat, vel Transpositio, apud Grammaticos figura.*

hyperbole, *es, Gr. Nádmiarz, przyrzucenie.*

Hyperbole. figura Oratoria. cùm dictio fidem excedens ponitur, augendi vel minuendi causa Donat.

hyperboreus. *Gr. Pułnocny 2.* Von Mitternacht her. *Talis hyberboreo septem subjecta Trioni.* Virg. *syn.* Borealis, aquilonius, arctous.

Hypercatalectitus versus, cui supra legitimos pedes syllaba superest. Servius.

Hypermeter versus, cui syllaba ultra legitimam mensuram superest in vocalem desinens, sed ea à vocali sequentem versum inchoante absorbetur. Diomed.

hyperendyma, *tis, n. Gr.* Rokiet.

hypericon, hypericum, *Wrzosowiec, Dzwonki*

hyperthyrum, *gr. Kámzáns.*

hyphear, *tis, gr. Jemiolá.*

Hyphen nota orthographica, quæ syllabis interposita unam dictionem esse legendam monet.

hypocaustum, hypocausis, *is, gr. Izbá.*

hypochœris, *idis, f. gr. Prosięnicznik.*

hypochondrion, *Gr. Słabizná.*

hypocistis, *idis. Gr. Podrost.*

hypocorisma, *Carisi. Gr. Umnieyszenie.*

hypocrisis, *is, eos, Gr. Nieszczerość.* Gleisnerey / Heuchlerey. *O odium crudele nimis quod hypocrysis ornat.* Calc. *syn.* Ficta Probitas, virtus, religio, pietas. Vana ostentatio. Virtutis fallax simulatio. *epith.* infida, subdola ambitiosa superba, fraudulenta, iniqua. *phr.* Figens lumina terræ. Ficto rimulans pia pectora vultu plaudit amor. Fallax modestia vultus ore deludens hominum mentes.

hypocrita, *æ. m. Gr. Nieszczery 2.* Ein Gleissener. *Et cognoscet tuum deformis hypocryta morbum.* Virg. *epith.* Fictus, fallax, mendax, fucatus, speciosus. *phr.* Ficto vultu, specie recti fallens. Honesti, pietatis simulator, fallax imitator Sanctos mores effingens. mentitus, ore pius, mendax animo. Nequitiam vultu tegens. *v. Hypocrysis.*

hypodidascalus, *Gr. Lokat.*

hypogeson, *gr. Rozchodnik wielki.*

hypogeum, *Gr. Ziemiańká, Grubá, Sklep podźiemny.*

hypoglossa, *æ, Gr. Jágoda listna, & sub Bobek.*

hypoglottium, *Gr. sub Bobek 2.*

hypomaschala, *orum, Gr. Nabiordki końskie.*

hypomnema, *tis. Gr Spisek, Kśiąszki pámiętne, Zbieránie rzeczy.*

Hypopium, *Gr. Łoczydło.* hyporrhinion, *Gr. Wąs.*

Hypostasis, *Bytność, Dno, Zasadzka, Istność, & infra suppositum.*

hypotheca, *Gr. Zastáwa 1. 2.*

hypothecarius, *Zástáwnik 1.*

hypothesis, *Gr.* Rzecz, *Pokrywká 2.*

hyporrimma, *tis, gr.* Wet 1.

hypotyposis, *figura* Oratoria, *eadem Dyatiposis.*

Hypozeuxis, *figura cum singulæ res aut personæ suum verbum habent. Subiunctum, Carisi. Subiunctio aliis vulgo.*

hysca,

hyſca, *a. Gr.* Wyż. *Item aliter, ſub Potráwá.*
hyſge, *es, Gr. Szárłat.* 2. hyſginon, *vel um. Gr. Szárłat 2. 3. Márcowy kwiát.*
hyſgĭnus, *gr.* Szárłatny.
hysĭtium, *Wątrobká pieczona. v: Iſicium.*
hyſsōpītes, *a. m. Gr. Jzopek,* Wino robiene, Wino przypráwne.
hyſsōpum, hyſſopus, *hac gr. Izop.* Hyſop. *In vino prius hyſſopum, validam quoque rutam. Ser.*
hyſtĕrĭca, *a. Gr. Máruná.*
Hyſterologia. cùm Præpoſitio Verbo iungitur, quam caſus requirebat, ut Advenio urbem. Linacer.
Hyſterologia, & Hyſteron proteron. Diomedi. & Donato eſt præpoſterus ordo verborum aut rerum.
hyſtrĭchis, *idis, f.* Bicz.
hyſtrix, *cis, gr. Jeż cudzoziemſki.*

I A C

Ià, *ium, Plin. lege* Iòn.
Iacea, B. ſub Brát z ſioſtrą.
Iăcēns, *Upádły, Nędzny, Zániechány, Niechotny.* Liegend. *Silinam pueri ſomno videre jacentem.* Virg. *ſyn.* Cŭbāns, rĕcŭbāns, fūſus hŭmi, ēxtēnſus, ſtrātus, pōſtrātus, prōjēctus, rĕvŏlūtus, reclīnātus, rĕsūpīnus. *phr.* ŏpāca fūſus īn hĕrba, ūmbra. Mĕdia rĕsŭpīnus ărēna. Vĭrĭdi mēmbra ſub ărbūto ſtrātus. *v. Jaceo.*
Iăcĕo, *Leżę, Choruię 1. Serce trácę, Gárdzą mną, Nieochotny ieſtem, Odłogiem leży, Tánieię, Prywátem bydź.* Liegen. *Corpora per campos. ferro quæ fuſa iacebant.* Virg. *ſyn.* Cŭbo, īncŭbo, recŭmbo, procŭmbo, dīſcŭmbo, ſtĕrnor, pōſtĕrnor, ēxtēndor. *phr.* Grāmĭnĕos dĕdĭt hĕrba tŏros. Prōpter ăquæ rivum, sūb rāmis ărbŏris āltæ prōcŭbit Immānia tĕrga rĕsōlvit fūſus hŭmi. tōtōqve īngēns ēxtēndĭtur āntro. Mōlli īn cēſpite mēmbra pōnĕre. Mĕdĭis prōcŭmbĕre cāmpis. In grāmĭnĕa pōnĕre cōrpus hŭmo. Stĕrnĕre cōrpus hŭmi. īn grāmĭne pōnĕre cŏrpus. Strāto dĭſcŭmbĕre, āccŭmbĕre tŏris. Rĕcŭmbĕre in āntro. Fēſſa rĕſēdit hŭmi, vēntōſque āccēpit ăpērto pēctŏre. Pāſsim vīno sōmnōque per hĕrbam. Cōrpŏra fūſa jăcent. Căput īn dūra pōnĕre jūſsit hŭmo. Rĕcŭbat sūb tĕgmĭne făgi. Frĕmĭtque jăcēntem dūlcis & ālta quiēs. Plăcĭdum cārpēbant fēſſa sōpōrem cōrpŏra pĕr tĕrram. Strātōque sŭper dīſcŭmbĭtur ōſtro. Pērque vias ſtĕrnuntur ĭnērtia pāſsim cōrpŏra. Ille căput vĭrĭdi fēſſum sŭbmīſit īn hĕrba. Inter ſe prōſtrāti īn grāmĭne mōlli, nōn māgnis ŏpĭbus jūcūnde cōrpŏra. cōrpŏra sūb rāmis dēpōnānt ărbŏris āltæ. Sæpe grĕges īnter rĕquĭēvĭmus ărbŏre tēcti. Mīſsăque cum fŏlĭis præbŭit hĕrba tŏrum, Mōllĭbus īn fŏlĭis aūt mōllĭbus īncŭbat hĕrbis. *vide Iacens.*
Iăcio, *Ciſkam 1. 2. Rzucam 1 Uciſkam, Zárzucam ſieć. Zrzucam, Strzelam 2.* Werffen. *Anchora de prora iacitur ſtant littora puppes.* Virg. *ſyn.* prōjĭcĭo, cōnjĭcĭo, ējĭcĭo, jăcto, mītto, ēmitto, fūndo, ēffūndo.
Iăctānter, jactantius *Chełpliwie, Wyſtáwnie*
Iactāntia, *Pokázowánie ſię Chełpienie ſię. Pychá.* Ruhmſucht / Praleren. *ſyn* Iactātio, ōſtēntātio, fāſtus, sŭpērbia
Iactātio, *Chełpienie ſię. Mowá nádęta, Rzucánie 2. 3. Pokázowánie ſię.*
Iactātor, jactantiſſimus *Chełpliwy, & ſub Obmowcá 1.* Iăctātus, *us, Rzucánie 1.*
Iăctĭto, *Rzucam 1. Uciſkam 3.* Hin und her werffen. *Iactitat, ignava mentis deformia nudat C*
Iăctĭto ridicula, *Szydzę.*
Iăcto, *ciſkam 1. Rzucam 1. Miecę, Számocę, Uciſkam 3. Chełpię ſię.* Rühmen / hin und her werffen. *Deucalion vacuum lapides jacta. vit in orbem.* Virg. *ſyn.* Jactĭto, ōſtēnto, prædĭco, glōrĭor, *vel* jăcĭo, vibro.
Iactūra, *Szkodá.* Ein Verluſt. *Exuviaſque petet facilis iactura ſepulcri eſt.* Virg. *v. Damnum.*
Iăctus, *Rzucánie, Pociſk 1 Strzelánie, Zárzucęnie ſieci, Toń, ćiśnięnie.*
Iăctus baſilicus, jactus herculeus, jactus Venereus, jactus Vulturius, *Kur, Koſtek rzucęnie ſzczęśliwe.*
Iacŭlābile pondus, Pociſk. Iacŭlābĭlis, *Pociſkowy.*
Iacŭlātio, Rzucánie, Strzelánie.
Iăcŭlātor, *Ciſkácz, żołnierz pociſkowy, Rybák, Strzelec 1.* Ein Schütz. *Felix orator quoque maximus, & Iaculator.* Juv.

Iacula -

Iăcŭlātorĭus, *Strzelczy.*
Iăcŭlātŏrĭus campus, *Strzelnicá.*
Iăcŭlo, as. Strzelam 1.
Iăcŭlor, *aris, idem & Ciſkam, Piorun biie.* Schieſſen. *Non ſegnes radios triſti jaculatur ab æthra.* N. *ſyn.* ējăcŭlor, jăcio, tŏrquĕo. īntŏrquĕo, ēmitto, vībro, ſpārgo, ēxcŭtĭo, dīrigo. *Phr.* Tēlum, jăcŭlum, hăſtam vibro. Tēlarum ſpīcŭla vibro. ēxcŭſſo jăcŭlum vibrāre lăcērto. jăcŭlo quămvis diſtāntĭa mīſſo ſiſtĕre dŏctus ĕrat. Sēd tĕndĕre dŏctĭor ārcus. īntŏrque ſŭmmis ădnīxus vīribus hăſtam. Tōto cōnnīxus cŏrpŏre tēlum cōnjĭcit: īlla vŏlāns clўpĕi trānsvērbĕrat æra. Hăſta vŏlāns nŏctis dīvērbĕrat ŭmbras. Vĕnit ădvērſi in tērgum Sulmōntis, ĭbīque frāngĭtur, & fixo trānſiit præcŏrdĭa līgno. Vŏlat ātri tūrbĭnis, īnſtar ēxĭtium dīrum hăſta fĕrens. Vibrānti mĕdĭum cŭſpis trānsvērbĕrat ĭctu. Tēlum īmbēlle ſĭne ĭctu cōnjĭcit. Trĕmēntia fŏrti. Tēla mănu tŏrſit, īt tōto tūrbĭda cælo. Tēmpĕſtas tēlŏrum āc fērrĕus īngrŭit īmber. vŏlĭtānt tēla crēbra nĭvis ritu. Mīſsĭlĭbus tēlis ſtĕrnit, trānsfŏdit, trānsfīgit, vŭlnĕrat. *v. Iaculum.*
Iăcŭlum, *Poćiſk 2. Strzáła 1. Więćierz.* Ein Wurffpfeil. *Neq; enim jaculo vitam ille dediſſet.* Virg. *ſyn.* Tēlum, ſpīcŭlum, mīſsĭle, pīlum, săgitta, *epith.* Trĕmŭlum, āles, cŏrŭſcum *phr.* Mīſsĭle tēlum. ŭtque mănu jăcŭlum fātāle părābat mīttĕre. Fŭlmĭnĕiſque mănum jăcŭlis ārmātus, ĕt īra, mŏdo læve mănu jăcŭlum mŏdo ſŭmpserat ārcum. Cōnjĕcto ſtĕrnit jăcŭlo. *v. Telum, Haſta, & ſupra Iaculor.*
Iăcŭlum mitto, *Strzelam.*
Iăcŭlus, *Strzelec wąż.* Ēt nātrix vĭŏlātor, ăquæ, Jăcŭlīque vŏlucres. *Luc.*
Iam, *Już,* jam, jam, *Zaraz.*
Iam ab illo tempore, Iam inde à. *Jeſzcze 1. Záraz.* Iam jam, *To to, To owo.*
Iam jamque. *Tudźież, Wnet 1.*
Iambeus verſus. Hor. Iambicus. Cicer. ex Iambis conſtans.
Iambus, Cic. pes diſyllabus ex brevi & longa ſyllaba conſtans. ut Sedens. Par temporibus Tribraho, & Choreo etiam ſyllabis.
Iam dudum, jam diu, jam olim, jam pridem. *Dawno.* Vorlängſt. *Et pater Æneas jamdudum erumpere nubem.*
Iana, Varroni eſt Luna. Scalig. ab eundo, quaſi eana, ut Ianus, Eanus, Nigidius. D. præponit ut ſit Diana vide Sipont.
Iānĕus, Iānus, *Progowy bożek, ſub Prog.*
Iānĭtor, *Odźwierny.* Iānītrīces, Ianitrix, *ſub Odźwierny, Brátowa.*
Ianizari, B. Jánczárowie.
Iānthĭna purpura, *Szárłat.*
Iānchĭnus *Gr. Brunatny, Fiiołkowy.*
Iānŭa, *Drzwi 1. 3. Powod 1. Przyſtep.*
Iānŭa animi, *Czoło.*
Iānŭa cancellata, reticulata feneſtrata, *Drzwi.*
Iānuārius, *ſubſt. Styczeń. Item pro Ianitore uſurpat Nierembergius.*
Iānuārius, *adiect. Styczniowy.*
Iāpix, ĭgis, *Gr. Wiátr zachodniemu poboczny na połnocy.*
Iāſiōne, *es. Gr. Powoy płotowy.*
Iaſme, *es, Gr. Jáźmin.*
Iaſpis, *idis, hic, hæc, lapis gemma.* Iaſpĭdĕus, Iăſpŏnix, *ychis gr. Jáſpid.* Ein Edelgeſtein Jaspis. *Et pretium magnis fecit jaſpidibus.* Mar. *epith.* Fŭlva, præclāra, rŭtĭlāns, vĭrens, tĕres, Īndĭca. *phr.* ēffŭlgens, ŏbnŭbit tempŏra īăſpis. Mūlta sĭnus ēt cŏlla vĭrens ŏrnābat īăſpis. vĭrĭdique āngŭſtat īăſpĭde pĕctus īlli ſtēllātus īăſpĭde fŭlva ēnſis ĕrat. Mŭltāque ŏrnātur īăſpĭde clārus ĕōa. *v. Gemma.*
Iaſpis áërizuſa, Iaſpis Caſpia, *Turkus.*
Iātrăliptes. *æ, m, gr. Barwierz. Łáźiębnik.* I, & a. *duæ ſyllabæ ſunt in iſtis Græcis.*
Iatrăplitice, *es, gr. Bárwierſtwo.*
Iātreum, *Gr. Podárek lekarzowi.*
Iātros. *vel us tri Gr. Lekarz.*

I B

Iberica herba, *Janowiec.*
Ībērĭcus, *Janowcowy,* Aus Spanien. *Et primum ruptas ſe pontus Ibericus illinc.* Au. *ſyn.* Ībērus Hiſpānus.
Ībēris, ĭdis *gr. Pieprzycá 2.*
Ībērus, piſcis, *Jáſzczur.*

Ibi, Ibi loci, *Tam*, Daselbst. *Aut ibi flava Ceres mutato sidere farra.* Virg. *Ter conatus ibi collo dare brachia circum.* Id.

Ibidem, *Tamże*, Ebendaselbst. *Crebra ferit, demissa aures, incertus ibidem.* Virg.

Ibis, idis, vel is, f gr. *Bocian* 2. Ein Aegyptischer Storch. *Illius ambages imitatus in ibide dicar.* Ovid.

Ibiscum, *idem* Hibiscum.

Ibri, *hi, ab iber ibrida*, *Mieszániec* 1.

Ibus, pro iis. Plaut. Pompon. priscum.

I C

Ices, *ab* Ix, *gr.* Robacy *winnicę psuiący.*

Ichneumon, ŏnis *m. gr. Osá, Wydrá Egypska.*

Ichnographia, *Gr. Model gruntu.*

Ichthyŏcolla, *Gr. Kátuk, an Wyż rybá.*

Ichthyŏphăgus, *gr. Ryboiad.*

Ichthiŏtrophion, *Gr. Sadz rybny.*

Ico, *is, Bię koga, Uderzam* 1. *Postrzelić.* Schlagen/treffen. *Emicat in partem sanguis, unde icimur ictis.* Virg. *syn.* Fĕrio, vĕrbĕro, pĕrcutio, cædo, lædo. *v. percutio.*

Icon, ŏnis *f. gr.* Iconicum simulacrum *Obraz.*

Icŏnica statua, *Obraz żywy.*

Icŏnicus, *Gr. Wyrażny.*

Icŏnicum, *gr. Mınczarska Forma.*

Icŏnismus, *gr. Wyrażánie.*

Icŏnoclasta, *æ. m. gr. Obrazoborca.*

Icŏnŏmăchia, *gr. Obrázoborstwo.*

Iconomachus, *gr. Obrázoborca.*

Ictĕrias, *æ, m. gr. sub zołtá chorobá.*

Ictĕricus, *gr. żołtą chorobę ćierpiący.*

Ictĕrus, *gr. żołta choroba, Wywielgá żołtaczek.*

Ictis, *idis gr. Łaśica lesna.*

Ictis Scytica, *Sobol.*

Ictu inflexo obliquo, *Słozem.*

Ictu uno, *Do razu.*

Ictus, *us, Uderzęnie, Poćisk* 1. *Mach, Pad.* *Puls, Sztych, ćięćie, Takt,* Raz *Nomen* 2. *Ukąszęnie*, Ein Streich/oder Stich *Procumbunt, vastis tremit ictibus area puppis.* Virg. *syn.* Pĕrcūsĭo, pĕrcūssus, ûs: vērber, plāga, vūlnus, *epith.* Vălidus, vĕhĕmens, dūrus, rĕsŏnus, hŏrrĭfĭcus, sŏnŏrus, crēber, fōrtis, rĕpĕtītus, dēnsus, vāstus īnnŭmĕrus. *phr.* Rĕfūgo sūbsāltat māllĕus īctu. Crēbro īctu, vĭŏlēntis īctĭbus ōrnum percŭtit, quătit, cōntŭndit. Dēxtra īngĕmĭnant īctus. Vēsānos ēxcĭpit, sūstĭnet īctus. Vāstis trĕmit īctĭbus ărbos. Rĕpĕtītis īctibus æră sŏnant. Īlle ictum vĕnĭēntem ā vērticee vĕlōx prævīdit, cĕlĕrīque ēlāpsus cŏrpŏre cēssit. *Sævos* nŏbĭlis īctus ĕxit ŭtĕrque pŭgil. Mūlta căvo lătĕri īngĕmĭnānt, ēt pĕctŏre vāstos. Dānt sŏnĭtus, Hănc dēnsis īctĭbus hēros Crēber ŭtrăque mănu pūlsat, vērbĕrat. *v. Percutio, & Verbero.*

Incuncŭla, *Obrazek.*

I D

Id ăgĭtur, *Oto grá idźie.*

Id controversum est, Id controversiam facit. *O tym rzecz.*

Id diei, Id temporis, *O tey dobie tego czasu.*

Id *pro Ob id, Dla tego* Das *Quidquid id est, timeo Danaos & dona ferentes.* Virg.

Id genus, *Táki*

Idea, *gr. Ksztalt, Wizerunk, Model* 1. Vorbild/ Muster. *syn.* Spĕcĭes, fōrma, fĭgūra, ēxēmplar, Ĭmāgo.

Idem, *m. Podobny, Teńże*, Eben derselbe/ einerley--- *amor omnibus idem.* Virg.

Idem, *n. Toż*, Dasselbig. *Nil prodest quod non lædere possit idem.* Ovid.

Idem ætatis, *Rowięnnik* 3.

Idem ille, *Ońże.*

Idem ipse, Idem iste, *Teńże.*

Identĭdem, *Często* 1, Off. immerzu. *Qui sedens adversus identidem te.* (Saph.)

Ideo, Ideò qnia Ideò quod, Ieeò ne, Ideò ut, *Dla tego*, Derhalben *Rhetica, ne cellis ideo contende Falernis.* Virg.

Idiŏgrăphum, *gr. Własna ręka,*

Idiōma *gr. sub*, *Polszczyzná.*

Idiōta, *æ. m. gr. Nieuczony.*

Idiōtismus, *gr. Mowy iakiey właśność.*

Idiotismus, *vitium orationis sub Polszczyzná.*

Idipsum, *Toż*

Idōlium, *gr. Báłwochwálnia.*

Idōlolātra, *æ, m. gr, Báłwochwalcá*, Götzendiener

dienet. *syn.* Idōlōrum cūltor, *epith.* Dēmens, āmens, insānus, stŏlĭdus, scĕlĕstus *phr.* Bārbăra gēns. Fĭdēi expers. Quī vāna cŏlunt ĕt cōrde sĭnĭstro Rēllĭgĭōsa sĭbī scūlpunt sĭmŭlacra, sŭumque făctōrem fŭgĭunt, ĕt quæ fēcēre vĕrentur. Lūdĭcra nūmĭna, fĭctos Dēos cŏlēntes. Quōs ēxcæcat vāna sŭpērstĭtĭo. Fēlīces pŏpŭli, quōrum nāscŭntur ĭn hŏrtis nūmĭna, *de Ægyptiis qui porrum, cœpe, &c. sicuti Deos venerabantur.*

Idolŏlatria, *æ, gr. Bałwochwálstwo,* Götzendienst/ Abgötterey. *Phr.* Idōlōrum cūltus, vĕnĕrātĭo, vāna sŭpērstĭtĭo.

Idōlŏthȳsia, *immolotio quæ idolis fit. Spont.*

Idolothȳton, *idolis immolatum S. Paul.*

Idōlum, *gr. Bałwan, Obłudá 2. Fantázya 2.* Ein Götz/Götzenbild. *Et plures orare Deos idolaque multa.* Victo. *syn.* Sĭmŭlācrum. *epith.* Vānum frăgĭle, prŏfānum, fĭctĭle. *phr.* Inānis ĭmāgo, Ĭnāne sīgnum. Prŏfāna ēffĭgĭes, stătŭa. Fĭctĭlis fĭctus, vānus, lĭgnĕus, aūrĕus, ārgēntĕus mārmŏrĕus Dĕus. Fĭctum nūmen ĭn aūro Lūdĭbrĭa cœca Dĕōrum.

Idoneè, *Snádnie.*

Idōneus, *Godny 1. 2. Sposobny, Snádny, Grzeczny, Przystoyny,* Tüchtig/ bequem. *Si facis ut patriæ sit idoneus; utilis agris.* Juv. *syn.* āptus, cōmmŏdus, ŏppōrtunus, ūtĭlis.

Idoneus sum, *Godzę się.*

Idus, *uum, f. Dźień 7. Idulis adiect. ibidem.*

Idus tertio, quarto, *&c. sub Dnia rzećiego.*

I E

Iĕcĭnŏrōsus, *Wątroby chorobę ćierpiący.*

Iĕcur, *oris vel iecinoris Iĕcĭnus n. obsoletum.* Iĕcuscŭlum, *Wątrobá, Mądrość,* Die Leber. *Aspicee quam tumeat magno jecur ansere maius.* M. *syn.* Hēpar. *epith.* Călĭdum, pālpĭtāns, fērvens, ārdens, sānguĭfĭcum *phr.* Fērvens, dĭffĭcĭli bīle tŭmet jĕcur.

Ieiunatio, Post 1. Iejunator, *Postnik.*

Ieiūne Ieiuniosior, *Ná czczo, Słábo, Niedbále.*

Ieiuniōsus, Głodny.

Ieiūnĭtas, Czczość, Suchość.

Iĕiūnium, *Nieiedzenie, Post 2.* Die Fasten/ Fastage. *Longa domant illos inopi jejunia victu.* Ovid. *syn.* ābstĭnēntĭa. *epith.* trīste, ăcērbum, mŏlēstum, măcĭlēntum, ĭners, ĭgnāvum, pĭum, cāstum. *phr.* Dĕo grātum, āccēptum. Ĭnŏpi jējūnĭa vīctu Cōrpus āttĕnŭans, vīres dēbĭlĭtāns.

Ieiuinum olet. Proverb. Tschnie mu.

Ieiūno, *as, Poszczę 1. 2.* Fasten. *IEsus dicato corde ieiunaverat.* (Jamb.) Prud. *Phr.* Cĭbis ābstĭnĕo Jējūnĭa cŏlo, sērvo, āppŏsĭtis ābstĭnet ōra cĭbis. tĕuŭi cĭbo cōrpus āttĕrĕre. Fămem tŏlĕrāre. Nūllos ōre cĭbos cōntĭngĕre. Sŏlĭtas sĭbi nĕgāre dăpes, Pērque nŏvem lŏcos ēxpers ūndæque cĭbīque, Rōre mĕro, lacrȳmĭsque suis jējūnĭa pāvit. Nūlla cĭbi, pŏtusque ălĭmēnta dăbāntur, ăvĭdum jējūnĭa vēntrem Lōnga prĕmunt.

Iēiūnus, *Náczczo, Głodny, Suchy, Niewymowny.* Nüchtern. *Iratus pariter jejunis dentibus acer.* Hor. *v. Famelicus.*

Ientăcŭlum, *Sniadánie 1. 1. 2.* Frühstück. *Sed sine carne velis ientacula sumere frugi. M.*

Ientaculum sumo, *śniádam.*

Ientātio, śniadánie, Iento, *as. śniádam.*

IĒSUS, *1.* Salvator, Der Erlöser/ und Seeligmacher. *Sidera venturum præmisso nomine IESUM.* Sed *Funere solenni tumulatum nuper IESUM.* Alc. *Epith.* Sălvātor, sērvātor, clēmens, ămābĭlis. *phr.* ălmus Rēdēmptor. Hūmāni gĕnĕris rĕpărātor, sălus. Cērtæ aūtor dūxque sălūtis. Quī crīmĭna nōstra pĭāvit, *vel* ēlŭit āffĭxus cruci, lĭgno. Spēs mĭsĕris. Sălūtis ŏrīgo. Nŏvus Adam. Mūndi mĕlĭōris ŏrīgo. Nōster ămor: dūlces dēlĭcĭæ: ūnĭca vŏlŭptas, ĕt dēsīdĕrĭum. Nōmēn ădōrāndum, vĕnĕrābĭle, stȳgĭis fōrmĭdābĭle rēgnis. Quī Dĕus ĭndŭit ārtus mōrtāles: Spērātum pēr sæcŭla mūnus sŭpĕras cœlo quæ mĭssa pēr aūras, āntīquam gĕnĕris lābem mōrtālĭbus ægris ăblŭit, ŏbstrŭctīque vĭam pătĕfĕcit ŏlympi. Nāscĭtur hūmāna sŭb ĭmāgĭne, nāscĭtur ĭlle. Quī sēmper fŭit, ēst, ĕt ĕrit cŭi sȳdĕra părent. Mōrtālīque Dĕus tēgĭtur sŭb mōle, nēc ārtus rēspŭit hūmānos. nēc vītæ ĭncōmmŏda nōstræ făctus hŏmo, mōrtīque ĕtĭam sē sŭbjĭcit. Glōrĭa sūmma tĭbi rērum sător ātque Rēdēmptor. Quem vōces vĕtĕrum ĕt Sāncti cĕcĭnēre prŏphētæ. Chrīstus ădēst quem tōta cănunt ŏrācŭla vātum, Vēntūrum sŭb cārne Dĕum, Dīgnātus ĭnīquas ætātis sēntīre vĭces, & cōrpŏris hūjus dissĭmĭles pērfērre mŏdos hŏmĭnēmque sŭtīre,

sŭbire. Dēſcēndit Dĕus ĭlle Dĕus, tōtōſque pĕr ărtus (*Virginis Mariæ*) Dăt sēsē, mĭscētque ŭtĕro, quō tācta rĕpēnte vīſcĕra cōntrĕmŭere, sĭlet nātūra, păvētque āttŏnĭtæ sĭmĭlis, cōnfūsăque tūrbĭne rĕrum īnsŏlĭto. *v. Christus.*

Ĭgĭtur, Wiec 1. *Tedy* 1. *Toć tedy.* **Derhalben,** *Alternis igitur contendere versibus ambo.* Virg. *syn.* ĭdĕo ĭdcĭrco, quōcĭrca prōptĕrĕa.

Ignarium. Senec. corr. linguarium.

Ignārus, Ignārŭris Ignarurus, *Nie biegły, Nieświádom, Niewiedzący, Nieumieiętny, Nieznáiomy.* **Unwissend.** *Miratur rerumque ignarus imagine gaudet.* Virg. *syn.* īnſcĭus, nĕſcius, īndŏctus, īmpĕrĭtus, *Phr.* Nūlla prædĭtus ărte, prædĭtus ēlŏquĭo nūllo. Rĕrūmque ĭgnārus ĭmāgĭne gaudet.

Ignavè, Ignaviter, *Gnuśno.*

Ignāvĭa, Ignavitas, *Gnúśność,* **Faulheit/ Unwissenheit.** *Tyrrheni: quæ tanta animis ignavia venit?* Virg. *syn.* īnērtĭa, dēsĭdĭa, vēcōrdĭa. *epith.* tōrpens, dēses tūrpis, lānguĭda, tĭtŭbans, ĭners. *phr.* Sōmnĭque ĭgnāvia māter. Fŭgĭens lăbōres. pērĭcŭla. Pārca lăbōris ēxōſa lăbōres. Dāmnātrix ŏpĕrum, Făcit tārdos ĭgnāvĭa sēnſus. Nūmquam vĭgĭli tōrpēns ĭgnāvia vūltu. ābſcīſsis tĭtŭbans ĭgnāvĭa ĕērvis ōtĭa mūlcēbant vĕnĕrem ātque ĭgnāvĭa dēſes. Dēdĕcet īngĕnuas mentes īngnāvia mōllis. *v. Pigritia.*

Ignāvo is Leniwo czynię.

Ignāvus, *Gnusny,* **Faul/ träg.** *Ignavum fucos pecus à præsepibus arcent.* Virg. *syn.* Dĕſes. vēcors ēnērvis, ĭnērs dēsĭdĭōſus, pĭger. *v. Piger.*

Ignem immitto, ſubjicio, *Zápalam.*

Igneſco, *Gorę, Pałam* 2. *Gniewam się* 2. **Feurig werden/ glüen/ glitzen.** *syn* ārdēſco, ārdĕo, flāgro ĕxārdēſco, īncēndor, īnflāmmor *phr:* ĭgnēſcūnt īræ, ēt dūris dŏlor ōſsĭbus ārdet *v. Ardeo,*

Ignĕus, ingeſcens, *Ognisty.* **Feurig.** *Cæruleus pluviam denuntiat igneus. Euros.* Virg. *syn.* Flāmmĕus, flāmmātus. āccēnſus, ĭgnītus, īncēnſus, fērvens, ārdens, ĕxārdens. cāndens, ĭgnĭfer, flāmmĭfer. ĭgnĭvŏmus. *phr.* ĭgnē mĭcans, cōrūſcus, ārdens, ſcĭntĭllans, rŭbens.

Igniarium, *Krzesiwo,*

Ignicoloræ nubes Iuvena. P.

Ignĭculus, *Ogień.* 1. *Iskrá.* **Feuerlein.** *Nec dolet, igniculum brumæ si tempora poscat.* Juv.

Ignifer Ignifluus Igniarius. Ognisty, **Der Feuer trägt.** *Inde mare. inde aer, inde æther ignifer ipse.* Luc.

Ignĭgĕna Ognik. Ignigenus ibidem.

Ignio, Prudent i ignifacio. Sipont.

Ignipites, Ignipotens, Ognisty **Feuerfüssig.** *Tum sciet ignipedum vires expertus equorum.* Ovid. *Haud secus ignipotens, nec tempori. &c. V.*

Ignis. *Ogień* 1. 2. *Miłość nieuczćiwa, Gwiazdi.* **Feuer.** --- *Panchais adoleſcunt ignibus aræ.* Virg. Flāmma, īncēndĭa: fāces: Vūlcānus, Mūlcĭber, rŏgus. *epith.* Tōrrĭdus, rŭtĭlus, ăvĭdus, ĕdax. cōrūſcus, cĕler æſtĭfer, cālĭdus, trĕmŭlus, vŏlans, flāmmĕus, lēvis āter, dāmnōſus, răpĭdus, fērvĭdus, vŏlŭcer, lūcĭdus, ſplēndĭdus, flāgrans, flāmmĭvŏmus ſcĭntĭllans, tōrrens, fērvēns. *phr.* ĭgnis ārdor, ignĕa vīs ĭgnĕus ārdor. fērvor. Vūlcānĭa pēſtis. Jăcĭens pĕr ĭnāne făvĭllas. Sēmĭna flāmmæ vŏlvens. Prūnæ ārdēntes, ĭgnis ĕdax sūmma ăd fāſtĭgia vēnto vŏlvĭtur. Māgno frāgōre fŭrens āmplēxu quæque răpāci cōrrĭpit. āltam ĭgnis prōrūmpit vŏlvit ăd æthĕra nūbem. Pĭcĕo vērtĭce ūndāns Pēr nĭgri ſpātĭōſa vŏlūmĭna fūmi exūrgens. Fūrtis īmmiſsis Vūlcānus hăbēnīs. ōmnĭa cōnsumens. Contrārĭus ūndis. Sūmma pĕtens Vŏlans pĕr ālta căcūmĭna. Cĭnĕri sūppŏsĭtus. Flāmmĭvŏmos āltis ſpēctant īn mōntĭbus ĭgnes. ĭgnis in æthĕras vŏlŭcer sē sūſtŭlĭt aūras. Nūtrĭtur vēnto, vēnto rēſtĭnguĭtur ĭgnis: Lēnis ālit flāmmas grāndĭor aūra nĕcat. īntērrūpti ĭgnes ātĕrque ăd ſȳdĕra fūmus ērĭgĭtur. Mĕus āſsĭdŭo lūcĕat ĭgne fŏcus. *v. Flamma.*

Ignis cæcus, *ſub żyie ogień.*

Ignis fulmineus cæleſtis, *Piorun.*

Ignis Græcus, *Ogień Przyprawny.*

Ignis lapideus, *Karbunkuł* 2.

Ignis ſacer, *Ogień piekielny.*

Ignispicium, Wrozká 2.

Ignītābŭlum, *Fáirka. Krzesiwo.*

Ignītus, *Ognisty,* **Feurig, glühend.** *Colla vel ignitis sincera incingere sertis.* P. *syn.* ārdens, flāmmans, cāndens, flāmātus, flāmmĕus, ĭgnĭvŏmus

Ignōbĭlis, *Niesławny. Nieznáczny; Podły, Haltay, Nieszlachćić*, Unadel / schlecht. --- *Studiis florentem ignobilis otii*. Virg. *syn.* ignōtus, hūmĭlis, obscūrus, despectus, inglōrius, vīlis, abjectus. *Phr.* infimæ plēbis hŏmo: sĭne nōmine. Quem series inhŏnōra părentum prōgĕnŭit. Prŏăvis obscūrus. Sangvis

Ignobĭlĭtas, *Podłość*. (Parentum paupertum.

Ignōmĭnia, *Zelżywość* Schand / Hohn / Schade / *Multa gemens ignominiam, Plagas que superbi*. Virg. *syn.* infāmĭa, dĕdĕcus, măcŭla lābes, prōbrum. *v. Infamia.*

Ignominiatus, Zelżony.

Ignominiōsus, *Obelżywy zelżywy*, schmählich / schändlich. --- *Immunda crepent ignominiosaque dicta*. Hor.

Ignōrans, *Niewiedzący.*

Ignoranter, *Niewiádomie.*

Ignōrāntĭa, Ignoratio, *Nieumieiętność*, Unwissenheit. *Ignorantia causarum conferre Deorum*. Lucr. *syn.* inscītia, ingnōrātio, impĕrītia. *epith.* Rŭdis, turpis, nōxia.

Ignōro, *Niewiem* 1. *Nienmiem, Nieznam*. Nicht wissen / unbewust. *Ne fugite hospitium neve ignorate Latinos*. Virg. *syn.* Nescio. *phr.* Mēns hŏmĭnum ignāra, cæca fŭtūri. Scire nĕfas homĭni quid crāstinus efferat ōrtus. Nec lătŭēre dŏli frātrem Jūnōnis, & iræ. Făti. nēscius, incertus.

Ignoscens, Ignoscentior, *Łácny do odpuszczęnia.*

Ignoscentia, Odpuszczęnie.

Ignoscibilis Odpuszczęnia godny

Ignoscibilis noxa, Powszedni grzech.

Ignōsco, *Odpuszczam, Folguię*. verzeihen. *Ignoscere humanum, ubi pudet cui ignoscitur*. (Iamb.)

Ignōtus, *Nieznáiomy, Niewiadom*. unbekandt. *Rara per ignotos errant animalia montes*. Virg. *syn.* ignōtus, ābdĭtus, ārcānus, *vel* ignōbĭlis

Ijsdem vestigijs. *W też tropy.*

I L

Ile, *is. Kiszka ćieńka* (ka 1

Ileos, Ileris, *m. Gr. Gryźienie*. 2. *& sub Kol-*

Ilex, *icis, Więzożołd* 1. *& sub Jedlina.* Ein Gattung Eichbaums. *Coticibusq; cavis, vitiosæq; ilicis alvo. V. epith.* frōndes, ŏpāca, līttŏrĕa, vĭrĭdis, curvāta, hirsūta, *phr.* īlignĕum, īlignum, īlicĕum rōbur, īlex, plĕna favis Torrentem pătŭla vītābant īlice sōlem. Gĕmit icta sĕcūrĭbus īlex. *v. Quercus.*

Ilex aquifolia, *Kármazyn drzewko Szarłát.*

Ilex coccigera, Ilex pumila, *Szárłat* 2.

Ilia ducens, *Dychawiczny.*

Ilia duco, traho, *Dyszy.*

Ilĭcet, *Iśćię.* Wer will / mag gehen / *Ilicet ignis edax summa ad vestigia vento*, Virg.

Ilicētum, *Wieżożołdowy gay.*

Ilicĕus, īligneus, īlignus, *Wieżożołdowy*, Von einem Eichbaum. *Orniquæ, ilicæque trabes, metuendaq; succa*. St. *Currentem ilignis portare canalibus undam*, Virg.

Ilōsus, *Gryzięnie ćierpiący, Kolkę ćierpiący.*

Ilium, an rectè idem quod ile? sub Kiszká ćieńka

Illa, Illac. *Onędy, Támtędy.*

Illabefactus, Nienaruszony.

Illābor, *Wpadam* 1. *Wpada rzeka Wśiąka.* einfallen / hinein schleichen. *Illa subit, mediaque minans illabitur urbes*: Virg. *syn.* incīdo, irrŭo, influo.

Illābōrātus, *Niewytworny,*

Illaboro, Robię 2,

Illăcĕrābĭlis, Nierozerwany.

Illăcessītus, *Nienágábniony.*

Illăcrȳmābĭlis, *ex in affirmante, żáłosny*, den man zu weynen nicht bewegen kan, *Amice places illachrymabilem*, (Alcaic.) Hor.

Illacrymabilis, *Ex in negante, Nieopłakány, Niepłáczliwy,*

Illăcrȳmo, illăcrȳmor, *Płáczę* 2. *Zápłakać.* Anfangen zu weynen / *Et mœstum illacrymat templis ebur &c:* V.

Illas, *adis gr.* illiăcus turdus, *Drozd,*

illæsus, *Nienaruszony, Nieobráżony,*

Illatābĭlis, Niewesoły.

illævĭgātus, *Gruby* 3.

illamentatus, sub Nieopłákany,

Illapsu

illapsus, us, Wpadnięnie.
illaqueo, śidlę; illăqueō, Więzne, Verstricken. Saevos illaqueans duces. (Glyconic.) Hor. syn. irrētio, impēdio; implico, intrico illigo, involvo, circumrētio.
illătebra, Otwor.
illătebro, W tłoczyć się.
illātio, Wnoszenie, Zámknięnie dowodu.
illat.vus, Wnoszący.
illātro as Szczekam ná kogo.
illaudabilis, Nie grzeczny & sub Chwalny. Unlöblich Iuvat heu juvat illaudabile carmen: St.
illaudatus, Niestáwny, Ungelobt. Aut illaudati nescit Busiridis aras. Virg.
illotus, Nieumyty.
ille, On, Ow. ille, ille. Isty, Onże, Der jener. --- Sic juppiter ille monebat. Virg.
illĕcēbra, Przyłudá, Pobudká 1. Wab 2 Przyięmność, Obłudá 1. Lubieżność, Łágodność, Łágodzęnie, Pryszczęnicá, Wronie másło, Ziele.
illĕcēbrōsus, Łákomy 2. Anleitzlich. Illecebrosus enim sapor est & pestifer horum. P.
illectāmentum, illectatio, Łákocęnie, & Namowa
illectus, ti, Nieczytány. Niezebrány.
illectus, us, Wabięnie.
illēgitimus, Niepráwy.
illĕpĭdè, Niesztucznie.
illĕpĭdus, Nieprzyięmny, Nie żártowny, Gruby 2. 3. Zły 3. Unzierlich/ unliebeich. Compositum illepedive putetur, sed quia nuper. Hor. syn. insūlsus, ineps, stŏlĭdus.
illex ēgis Omne, Swawolny, Niecnotliwy, Anlas/ Anteitzung. Ut tibi nunc esca Pharao velut illice captus. M.
illex icis. Plaut. corr. illix is.
illi, pro illic. Tam 1
illībātus, Nienáruszony, Cáły 4 Unbefleckt/unberührt. Seque per hoc voluit quod si illibata maneret. Virg. syn. pūrus, intĕmĕrātus, intāctus, intĕger, illæsus. incōrrūptus, intāmĭnātus.
illībērālis, Łákomy. Skąpy żmindak Niepocżćiwy
illiberalis labor, Rzęmięsło.
illiberalitās, Skępst wo żmindá 1.
illiberalitēr, żmindą, surowie. Nieprzystoynie.
illic, illæc illoc, Ow, Dar/ daselbst. Illic officiant lætis ne frugibus herbæ. Virg
illic, Adverb. illic ibi, Tam 1.
illĭcio, Wabię, Náwodzę, Sidlę, Przywodzę 4. Anreitzen/ anlocken. Illicere ut cuperent vitam mutare priorem. I. syn. āllĭcio, pēllĭcio, āttrăho, cāpto, inēsco. phr. Aūceps, īllĭce, cānna, vel illĭcio, cāptat āves.
illĭcitātio Pobudká 2. illicitator Targownik.
illicitè, Niesłusznie, illicitum est. Niegodźi się
illĭcitus, Niedozwolony, Verbotten/unerlaubt. Illicitas tentare vias &c. Virg syn. vĕtitus, nōn lĭcĭtus, iniquus.
illĭcium, Netá Pobudká 1. Gromádá 3.
illicius sub Wab 2. illĭco, Zaraz 3. So bald plötzlich. Illico mundanum disperit omne decus. Buch. syn. Stātim cōntĭnŭo, prōtĭnus, ōcyus, cōnfēstim, ēxtēmplo, cĭto, nec mŏra.
illīdo, Uderzam 2. 4, Rozbijam 1. Anstossen/ anschmeissen. illiditque vadis atque aggere cingit arena. V. syn. āllīdo, cōllīdo. frāngo, infrīngo, impīngo, cōnfrīngo, ŏffēndo, ōbtĕro, cōntĕro.
illidor, Uderzam się o co.
illigatio, Záwiązánie, Zadźierg.
illĭgo, Wiążę 1. Wiążę się, Więźnię, Wiklę 1. Wwięzuię, Wpráwiam 1. Wplatam. Przywięzuię, Opráwiam Einbinden/einwickeln. Non ut juvencis illigata pluribus. (Jamb.) H. syn. Lĭgo, vīncio, implĭco, irrētio illăquĕo, intēxo, innēcto, immīsceo.
illīmis, Niebłotny, Ohn Koth/ lauter. Fons erat illimis, nitidis argenteus undis. Hor. syn. Limpĭdus, pūrus, nĭtĭdus.
illinc, illim, Ztámtąd, Z Onąd.
illĭnio, is, Námázuię 1. illino, is idem Hinein salben. anstreichen. Quod si bruma nives albanis illinet agris. Hor. syn. Lĭno, ōblĭno, cīrcumlĭno, īllĭnio, ūngo, inūngo, pĕrūngo, indūco.
illĭquĕfăcio, Wlewam 1. Oblewam 2.
illisus, us, Uderzęnie 1.

illĭtĕrātus, *Niepiſany. Nieuczony.* Ungelährt. *illiterati num minus nervi rigent.* (Jamb.) Hor. *ſyn.* indōctus, īgnārus, īmpĕrītus.
illĭtus, *ti. Przypráwny.*
illĭtus, *us*, Námázywánie, Beſtrichen. *Crines & aurum veſtibus illitum.* (Alcaic.) Hor.
illĭuſmodi, *Onáki, Owaki.*
illix, ĭcis *Omne, Wab 1 2.*
illò illorſum, *Tam 2.* illo modo, *Owak.*
illŏcābĭlis, *Niewydatna.*
illōtus, *Nieumyty*, Ungewaſchen. *Et Tyrias dare circa illotas talia veſtes.* Hor.

ILLV

illuc, *Tam 2.* An den Orth dahin / dorthin. *Huc caput atque illuc humero ex utroq; pependit.* Virg.
illūceo, Rośwíecaa ſię, *Zaświtnąć*, Hinein ſcheinen/liecht werden. *illucere ſolent magnis, & ferre triumphos* M. *ſyn.* īllūcēſco, īrrădĭo. *v. Luceo.*
illuceo aliquem, *Oświecam.*
illuceſco, *Záiaśnieć. illuctor Biedzę ſię.*
illud, *Ono 1.* Das *illud in his rebus non eſt mirabile quare.* Lucr.
illud durum, *Tu ſęk.*
illūdo, *Szydzę, Pſuię, Zgwałćić 4.* Veſpotten/ verhönen/ auslachen. *Circumfuſa ruit certantique illudere canto.* Virg. *ſyn.* Lūdo, dēlūdo, rīdĕo, īrrīdĕo. *v. Derideo.*
illum ſub Zapaliczka. illuminatè, *świetno.*
illūmĭnātio, *Oświecánie, Przeyrzęnie 3.*
illuminator, Oświećićiel.
illūmĭno, *Oświecam 1. Rośwíecam. Zdobię 1. & Illuminowáć obrazy.* Erleuchten. *Vix evecta dies illuminat, omneque late.* Ar. *ſyn.* īllūſtro, cōllūſtro. *phr.* Lūmen do, præbĕo. Lūmĭne rĕplĕo, pērfūndo, cīrcūmdo, sĕrēno. Lūce nōctem, tĕnēbras pēllĕre, vīncĕre, fŭgāre. Lārgōque sĕrēnat īgne dōmum āſt ālĭi tĕnēbras ĕt ŏpācam vīncĕre nōctem āggrĕſsi. tēndunt aūrātis vīncŭla lychnis. Nōctem flāmmis fūnalĭa vīncunt. Lūna mĭhi trĕmŭlum lūmen præbēbat ĕūnti. Cōllūcent īgnĭbus ædes. *v. Lumen*
illuminus. Nieiaſny, ćięmny.
illūnis, *Bezkśiężyczny ćięmny*, Ohne Mondſchein. *Illunem nacti per rura tacentia nocte.* S.
illūnus, Bezkśiężyczny, Nieiaſny.
illūſio, *Szyderſtwo. Item Figura Oratia, eadem Ironia.*
illuſor, Naśmiewca, Szyderz.
illuſtrāmentum, *Obiaśnienie, Ozdoba.*
illuſtrātio, *Obiaśnięnie, Rzetelność.*
īllūſtris. Scheinbar/ berühmt/ Edel. *ſyn.* Lūcĭdus, cōrūſcus, elātus: *vel* īnsīgnis, cōnſpĭcŭus. ſpēctāndus, præcēllēns, fāmōsus, īnclўtus, præſtans, ēxĭmĭus, cĕlĕbris ſpēctātus, nōbĭlis. *phr.* Clārum nōmen ădēptus. Clārus āpud pōpŭlos. Fāma īnclўtus. Pērpĕtŭo vĭgens hōnōre. Pĭĕtāte īnsīgnis ĕt ārmis. Quem īllūſtris cĕlebrent præcōnĭa fāmæ. Quem glōrĭa rērum cōmmēndat, clārūmque dĕcus. *v. Celeber.*
illuſtriſsimus, *Oświecony 2.*
illuſtro, *Oświecam 2. Obiaśniam, Zdobię.*
illuſtror, *świecę ſię. illūtĭbĭlis. Nie odmyty.*
illūtus, *Nieumyty, Niepokalany.* Ungewaſchen. *Monſtravit coquere illutus Cotillus echinos.* Hor.
illŭvies, *Brud, Plugaſtwo, Nieochędozność, Powodź.* Miſt/ Unflat. *Nec tondere quidem morbo illuvieque pereſa.* Virg. *ſyn.* Cōllŭvĭes, ſōrdes ſquāllor. *epith.* Fœda īmmūnda, ōbſcœna, sōrdĭda lūtōſa, fœtĭda, crāſsa. *v. Sordes.*
Illўrĭa, illyris, ĭdis, *Słowieńſka ziemia.*
Illўrĭcus, *Słowieńſki.*

IMA

Im, pro eum priſcè Lucret. Feſt. Macrob.
īma arbor, ima ſtirps. *Odziemek.*
ĭmāgĭnārius, *adiect. Zmyślony.*
ĭmāgĭnārius, *ſubſt. Chorąży 1.*
imaginātio, *Fantazya 2.*
imagines maiorum, *Obrazy.*
imagines ſubitæ. *Szlachetwo nowe.*
imagĭnifer. Chorąży imagino as. Obraz czynię.
ĭmāgĭnor, *Myślę 1.* Jm etwas einbilden/ vorbilden. *ſyn.* Fīngo, ēffīngo, ēxcōgĭto, cōmmēntor: ănĭmo cōncĭpĭo, dēsīgno:
imaginoſum, *Spanie 2. Uſzu piſk.*
ĭmāgĭnōſus, *Fantaſtyk.*
ĭmāgo. *Obraz 1. Podobięńſtwo 3. Malowanie.*

2. Ein Bild/ *Vanum nocturnis ludit imaginibus*, Tibul. *syn.* effigies, species, exemplar, figura, icon, simulacrum, statua, signum. *epith.* lucida, sculptilis, expressa, adumbrata. *phr.* picta abella, rartifici fabricata manu. Quam duxit in ære sculpsit, excudit docti artificis manus. Vivos simulans vultus. Tristis imago sæpius occurrens. Me turbida terret imago. *v. Statua.*

imaguncula, *Obrazek, Łątka.*

imbalnicies. Plugastwo, Imbarbesco, Zárastam.

imbecillus imbecillis, imbellis, *Słáby* 1. 2. schwach/ Krafftlos *imbecillus iners sim quid vis adde pocino.* Hor. *syn.* imbecillis, infirmus *v. Infirmus. Sunt quos Enuchi imbelles & mollia semper* Juv.

imbecillitas imbellia, *Słábość.*

imbecilliter, *Słábo*, imber, *ri. Mięszaniec* 1

imber, *ris. Deszcz* 3. Platzregen. *Imber atrox, rectosq; tenent in mœnia vulsus.* St. *syn.* Pluvia. *epith.* Densus, largus, undans. effusus, turbidus, hybernus, insanus, repentinus, sævus, sonorus, aquosus, præceps nimbosus, creber, brumalis, horrendus, terrificus, ater, cæruleus, effusus, fertilis, utilis, *phr.* Turbidus imber aquæ effusus nubibus, actus cœlo imber, agmen aquarum, effusi rumpuntur nubibus imbres. Tantus se nubibus imber Ruperat. Rigat imber agros. Humectans agros in media qui gignitur aeris aula. Pluvii erumpunt de nubibus imbres. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ. Præcipitesque ruunt liquefactis nubibus imbres. Mihi cæruleus supra caput astitit imber. Jupiter utilibus quoties rigat, imbribus agros. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva imbribus, atque annos sicca fuisse novem. Plura locuturi subito subducimur imbre. *v. Pluvia.*

imber concretus, conglaciatus, *Łżod.*

imberbis *Gołowąs,* Ohne Barth/ Jüngling *imberbis iuvenis tandem custode remoto:* Hor. *syn.* impubis, impuber. *v. Adolescens, & Lanugo.*

imbibo, *Nápitam się, tr. Uprząść sobie, Nábieram w się, Ukował sobie, Usidzam się. Wsiąka co.* Hinein trincken, *Imbiberat dirum spargens per rura cruorem.* Alcim. *syn.* Bibo, combibo, haurio, *vel* concipio.

imbito, *is priscum, Wchodzę* 1.

imbracteatus auro, *Pozłocisty,*

imbracteo, *Bláchą pokładam,*

imbrex, *icis m. f. Dáchowká* 2. *Korytko, Násowá chrzęstká, Połedźwicá.* Dach-Känel/ ein Hol-Ziegel. *Eligitur locus, hunc Augustiq; imbrice tecti.* Virg.

imbricatim, *żłobkowáto, w dłuż.*

imbricatus, *Laskowány Ząbkowáto zchodźisty.*

imbricium, *Dachowka* 2.

imbrico, *Dáchowką pokładam.*

Imbrifer, imbridus imbricus, imbruitor, *Dzdżawy.* Das Regen bedeut. *Venturam admittat imbrifer arcus aquam.* Tib.

imbubino, imbulbito, Plugáwię Wyprożniać się

Imbuo, *Námaczam co, Nápaiam* 2 *Nadymam* 3. *Uczę, Przyprawiam* 3. eintuncken/einnetzen. *Cum semel imbuerit speramus carmine fingi.* Hor. *syn.* Rigo, tingo, perfundo, lino, *vel* instruo.

imbuo vitiis aliquem, *Psuię kogo.*

imbuor, *Nábieram w się. Nápiiam się. tr. Imburum. Varr. corr. In arbum, vel In urvum.*

Imitabilis, *Wyráżisty,* Gut nachzuthun. *Demens qui nimbos & non imitabile fulmen* Virg.

imitamen imitamentum, *Násladowánie, Zmyślanie,* Nachfolgung. --- *Priscique imitamine facto.* Ovid.

imitatio, *Násladowanie* 1. 2 *Zmyślánie* 2. *Wyrażánie, Zgorszęnie* 2. Nachfolg. *Sedula premisit summos imitatio fasces.* Rutil.

Imitativa Verba. apud Grammaticos, sunt, quæ thematis sui Græci significationem imitantur, ut Patrisso, Cretizo, Græcisso. *Latini dicunt Græcor, Bacchor, Philosophor, Póétor. Verrepa. Sunt & Nomina Imitativa, ut Parasitaster, Pilosophaster. Donatista. Platonicus. Christianus. Nicolaita. Simoniacus, &c.*

imitator, *Násládowcá,* Nachfolger. *Interpres, nec desiles imitator in arctum.* Hor.

imitor, *Násladuię. Konterfektuię,* Wyrażam 2. *Pedrzeźniam, Formuię,* Zmyślam. Nachfolgen/ nachthun. *Exprimit & molles imit-*

les imitabitur ære capillos. Hor. *ſyn.* Æmŭlor, ſĭmŭlo, aſsĭmŭlo. *Phr.* ĭmĭtāndo ſĕquor, āſsĕquor, ſĕctor, æquo, ēxæquo, ēxprīmo, āffingo. Vēſtĭgĭa ſĕquor, lĕgo.

ĭmĭtus, *Z dołu, Zgruntu.*

I M M A

Immăcŭlātus, ex in negante. Niepokolány. Unbefleckt --- *Quamquam immaculata parentis.* Paul.

immăcŭlo, ex in affirmante. Szpecę.

immădeo, immădeſco, *Námakam, Moknę w wodźie.*

immāne, *Sroga rzecz, Strách 2. Dźiw 3.*

īmmānis, *Wielki 1. Okrutny. Stráſzliwy,* Niezmierny, *Sprośny.* Grauſam / Tyranniſch. *At trepida & cœptis immanibus effera Dido.* Virg. *ſyn.* īmmītis, crūdēlis, fĕrus, bārbărus, fĕrox, *vel* ĭngens.

immānĭtas, *Okrućieńſtwo, Srogość. Wielkość 2.* Grauſamkeit. Nam *ſi ferina immanitas.*(Iamb. Dim.) Pr.

immaniter, *Okrutnie.*

immanſuetus, *Nieogłaſkány.*

immarceſcĭbĭlis Niewiędnący,

Immarceſco, Horat. corr. Inamareſco.

immature, *Ráno 2. Przed czaſem.*

immātūrĭtas, *Niedóyrzáłość Skwapiánie ſię.*

immaturus, *Niedoyrzáły 1. 2.* Niedorosły *Przed czáſem.* unzeitig. *Filius immaturus obiiſſet, hæres quis eſſet* Hor.

I M M E

Imediatè. Gelli. corr: Immediatè. Recentiores tamen, in ſcholis præſertim, uſurpant Immediatiùs & Immediatè.

immĕdĭcābĭlis, *Nieuleczyſty.* unheilſam --- *Late ſolet immedieabile cancer,* Ovid.

immĕdĭtāte, *Nierozmyślnie.*

immĕĭo ſub Puſzczam wodę.

immĕmor. immemoris. is. Niepámiętny. vergeſſend. *Immemor herbarum quas eſt mirata juvenca.* V.

immemŏrābĭlis, Niepámiętny 2. *Niewyſłowiony, Pámięći niegodny, Wſpominania niegodny.*

immemoratio, immemoria. Zápámiętánie.

immemoratus, Nieſłycháný.

immensĭtas, N*iezmierność.* immenſo. *drogo.*

immenſo plus, *Zbytnie, Názbyt.*

immenſum, *Dziw 3. Wiecznie.*

immenſum quantum, *Zbytnie.*

immenſus, *Nizmierny. Nieſkończony,* unermeßlich. *Horreſco referens, immenſis orbibus angues.* Virg.

immeo, *as, Wpáda rzeká.*

immĕrens, *Niewinny.* unverdient. *Quid immerentes hoſpites vexas canis?* Iamb:

immerenter, *Niewinnie,*

immergo me aliquid, *Ponurzam, Topię. Wkradam ſię 1. Utapiam myśl, Wmieſzáć ſię. Wkáżę, Przypochlebiam ſię.* eintuncken/eintauchen. *Sparſerit, aut præceps* Neptuno *immerſerit Eurus.* Virg: *ſyn.* Mĕrgo, dēmĕrgo, ſubmĕrgo. *v. mergo.*

immergor, *Wpáda rzeka, Roſpáſáć ſię.*

immĕrĭto, immeritiſsimo, *Niewinnie, Nieſłuſznie,* immeritum, *Niewinność.*

īmmĕrĭtus, *Niezáſłużony.* unverdient. *Et rapit immeritas ſordidus unctor opes.* Mart.

immerſābĭlis, *Niepogrążny. Nietonący.*

immētātus, *Nierozmierzony.*

I M M I

Īmmīgro, *Wprowadzam ſię* einziehen zu wohnen / Jrem wegziehen. *Poſtea quam immigravi in ingenium meum,* (Iam.) *ſyn.* Migro, commigro, ăbĕo,

imminentia, *Przybliżánie.*

immĭneo, *Nálegam, Náſtępuię, Nád ſzyiąſtoię, Godzę, Czuwam, Wiſzę 2. Pilnuię 2. Wywieſzam ſię, Przybliża ſię co, & ſub Bliſko,* vorhanden ſeyn/ einem nachſtellen. *Imminet & lenta texunt umbracula vites.* Virg. *ſyn.* īnſto, īmpĕndĕo ĭngruo.

imminuitur, *Ubywa.*

immīnuo, *Umnieyſzam, Uymuię 5. Uwłaczam 2. Podſkubuię 3. Zgwałćić 4. Ponieważam 2* mindern/ ringern. *Poſtquam ſe dolor imminuit mea pectora planxi.* Ovid. *ſyn.* Mĭnŭo, dĭmĭnŭo, ēxtĕnŭo.

imminuta virgo, *Dźiewicá 2.*
immĭnūtio, *Uymá, Umnieyszánie, Poniewa-zenie.*
īmmĭnūtus, *ex in Affirmante. Niecáły.* gemindert. *A se imminuti corporis damni novum.* (Iamb.)
ĭmminutus, *ex In negante, Cáły 4.*
īmmīscĕo, *Wmięszáć się, Wdáię się 2. Wtrącam się, Wiążę się 1,* vermischen. *Si maculæ incipient rutilo immiscerier igni.* Virg. *syn.* Mīscĕo. cōmmīscĕo, pērmīscĕo, ādmīscĕo, cōnfūndo.
immĭsĕrābĭlis, *Użalęnia niegodny.*
immisericordia, *Nielutość.*
immisericordia, *Nielutośćie*
immĭsĕrĭcors, *Nielutośćiwy.*
immissārium, *Skrzyniá 4.*
immissio, *Wpuszczánie, Wtykánie, Sádzenie, Szczepięnie.*
immĭssis habenis, *Prętko.*
immissŭlus *Orzeł łomignat.*
Immītis, *Niedozrźały 1. Surowy Okrutny,* Unmild/ unbarmhertzig. *Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam.* Virg. *syn.* Bārbărus, fĕrus, dīrus crūdēlis, īnhūmānus. *v. Crudelis.*
īmmītto, *Wpuszczam, Wtykam, Násyłam 1. Náprawiam kogo, Szczepię, Rospuszczam żagle, Rozwieram koniá, Szczuię, Háftuię,* Hinein schicken. *Tantum effata furens antro se immisit aperto.* Virg. *syn.* Mītto, īmpēllo, īnjĭcĭo, īnfĕro,
immixtim, *Bez przymięszánia, & sub Nierozrworzony.*

I M M O

Immo, *Owszem, J owszem.*
immōbĭlis, *Nieruchomy, Krzepki, Mocny,* unbeweglich. --*Capitoli immobile saxum.* Virg *syn.* īmmōtus, fīxus, hærēns, fīrmus, cōnstans, stăbĭlis, īncōncūssus. *phr.* Vĕlut, pĕlăgi rūpes īmmōta rĕsīstit. Mănet ĭlla, sŭōque ēst pōndĕre tūta. ōbvĭa vēntōrum fŭrĭis ĕxpōstāque pōnto. Vīm cūnctam, ātque mĭnas perfert cœlīque mărisque *Scŏpŭlus* hærens īmmōta. Haūd sĕcus āc mōles quam māgno mūrmŭre flūctus ŏppūgnat mănet īmmōtus. *v. Constans.*

immobilitas, Nieodmiennośc, propriè, Nieruchomość,
Immobiliter, *Krzepko.*
immŏderate immodeste, *Bez miáry, Zbytnie, Nieskromnie, Niećierpliwie.*
immŏdĕrātio, *Bezmierzność, Zbytek.*
īmmŏdĕrātus, *Niezmierny, Zbyteczny,* Unmässig/ unbescheiden. -- *Et pateat tantum immoderatum.* Luc. *syn.* īmmŏdĭcus, īmmŏdĕstus, īntĕmpĕrans, nĭmĭus.
immodestia, *Nieludzkość, Surowość, Rospusta Nieskromność.*
Īmmŏdestus, *Nieskromny, Rospustny.*
Īmmŏdĭcè, *Zbytnie.*
Īmmŏdĭcus, *Zbyteczny.* Unmässig. *Cuncta sed immodicum tempora frigus habent.* Ovid.
Īmmŏdŭlātus, *Nierymowny.*
Immœnis, Nieprzyięmny.
Īmmŏlātio, *Ofiárowánie*
Īmmŏlātor, *Ofiárnik.* Ein Opfferer. *Nati immolator unici.* (Jam. Dim.) Prud.
Īmmŏlior, *sub Zábudowáć.*
Īmmŏlo, *Ofiáruię.* Opfferen. *Et immolamus hostiam laudis Deo.* (Iamb.) Paul. *syn.* Mācto, līto, sacrĭfĭco, *v. Sacrifico.*
Īmŏrĭor, *Umieram 1. 4.*
Īmmŏror, *Báwię się 1. 2.*
Immŏrtālis, *Nieśmiertelny.* Unsterblich. *Dum nostra tennat. cessit immortalibus:* (Iamb.) *syn.* Pĕrpĕtŭus, pĕrēnnis, æternus. *phr.* Mōrtis ĕxpērs, nēscĭus īmmūnis fāti. Mōri nēscĭus. Nūllo pĕrĭtūrus ævo. Cui mōrtis ădēmpta ēst cōndĭtio. Vīvāx, ĕxpēsque sĕpūlcri. Fāto mājor. Stat sĭne mōrte dĕcus. Nōmēnque ĕrit īndēlēbĭle nōstrum. Sĕmper hŏnos, nōmēnque tŭum laūdēsque mănēbunt. Nūlla dĭes ūnquam mĕmŏri vōs ēxĭmet ævo. Nĕc īgnis nĕc pŏtĕrit fĕrrum nĕc ĕdax ăbŏlēre vĕtūstas. Nūllo īntĕrĭtūra dĭe. Sōlāque nōn nōrunt hæc mŏnūmēnta mŏri. Nōn stāmĭna părcæ īn tē dūra lĕgunt, nec jūs hăbŭēre nŏcēndi. at gĕnus īmmōrtāle mănet, mūltōsque pĕr ānnos Stat fōrtūna dŏmus.
Immortālitas, *Nieśmiertelność.* Unsterblichkeit. *Mortale corpus sumit immortalitas.* (Iamb.) *syn.* Pĕrpĕtŭum, æternum, īmmōrtāle, mānsūrum

ævum tempus. Vita immōrtālis, immūnis lēthi. immōrtāle iūs, fas, lēx.
Immōrtāliter, *immortalitus*, *Nieśmiertelnie barzo.*
Immōrtuus, *Obumarły 2.*
Immōtus, *Nienáruszony*, *Nieporuszony.* Unbewegt. *Mens immota manet, &c.* Virg.

I M M U

Immūgio, *Záryczeć Rozlega się.* Brüllen wie ein Ochs. ---- *Curvisq; immugit Ætna cavernis.* Virg.
Immūlgeo, *Wkrapiam, Karmię 2. Doię.*
Immūndītia, *Plugástwo.*
Immūndus, *Plugáwy, Nieczysty, Sprosny*
Immūnes agri, *Wolne dobrá.*
Immūnĭfĭcus, *Skąpy.*
Immūnis, *Uprzywileiowány, Wolny 3. Prożen, Skąpy Proznuiący, Nieprzyięmny, Wielki 1, Nieucześnik, żołnierz wyzwolony, Dármoiad.* Ledig, frey. *Pars nulla regni immunis exitio vacat.* (Iam.) *syn.* Liber, văcāns, văcŭus, sŏlūtus, ex(pērs.
Immūnĭtas, *Wolność, Przywiley.*
Immūnĭtātem dare, *Uprzywileiowáć.*
Immūnītus, *Nieobwárowány.* Unbewáhrt. ----*Eurotan, immunitamq; frequentat.* Ovid.
Immūrmŭro, *Szepcę, Szemrzę, Szumię, Mámrzę.* Drein brummen. *Vt quondam sylvis immurmurat Auster.* Vir.
Immusculus, *immussulus*, *corr: immissulus.*
Immūtābilis, *Nieodmienny.* Unveränderlich. *immutabile materiæ quoq; corpus habere.* Lucr.
Immūtābĭlĭtas, *Nieodmiennosć.*
Immūtābĭlĭter, *Nieodmiennie*
Im mūtātio, *Odmiána.*
Immūtesco, *Odniemieć. Vmilknąć.*
Immūto, *Odmieniam 1. Mięnie fárbę, Przewłożę státę.* Veränderen. *Immutatq; meam videor sensisse figuram.* Ovid. *syn.* Mūto, permūto, vărio,
Impācātus, *Niespokoyny.* Unverföhnt. *Aut impacatos à tergo horrebis iberos.* Virg.
Impāctio, *Uderzenie 1. 3.*
Impāges, *is, m. f. Szpągá, Kwáterá.*
Impālleo, impallesco, *Nábladł, Blednieię.*

Impancro, *impancror*, *Wpadam 1.*
Impar. *adject: omne, ăris. Zbytni, Nierowny.* Ungerad / ungleich. ----*Crebro imparibus se immiscuit armis.* Virg.
Impar, *subst. v. Licho.*
Impar, es, *Niezrownasz.* Impărātus, *Niegotow.*
Impărātus, *Niegotowy.* ungerüst. *Ego imparatus quæ loquantur suggeram.* (Iamb.)
Impārens, *Nieposłuszny.*
Impāriēntia, *Nieposłuszeństwo.*
Impărĭlĭtas, *Nierownosć. Mowá łácinská zła.*
Impărĭter, *Nierowno*, ungerad. *Versibus impariter iunctis querimonia primum.* Hor.
Impartio, *lege* Impertio,
Impāsco, *Pasę*, Impascor, *Pasę się.*
Impassibilis, *Niećierpiętliwy.*
Impassibilitas, *Niećierpiętliwość.*
Impāstus, *Głodny.*
Impătĭbĭlis, *Nieznośny*, *Niećierpiętliwy.*
Impătĭens, *Niećierpliwy*, *Niećierpiętliwy*, *Nietrwáły.* ungedultig. *Mollis & impatiens ante laboris eram.* Ovid. *syn.* Păti nescius indŏcĭlis Dŏlōri, fortūnæ, impar *vel* fŭrĭōsus, præceps. *phr.* ădvērsos căsus qui ferre rĕcusat, nĕquit.
impatiens laboris, *Nierobotny.*
Impatienter, *Niećierpliwie.*
Impătientia, *Nieznoszęnie*, *Niećierpiętliwość*, *Niećierpliwość.*
Impăvĭde, *Nielękliwie.*
Impăvĭdus, *Nielękliwy.* unforchsam / unerschrocken. *Impavidus frangit telum &c.* Virg. *syn.* intrĕpĭdus, intĕrrĭtus, aūdax. *v. Audax.*

I M P E

Impēccābĭlis, *Bezgrzeszny.*
Impeccabilitás, *impeccantia. Bezgrzeszność.*
Impēcto, *an rectè sub Uderzam*
Impēdĭco. as, Wiklę.
Impēdĭmēnta, *orum, Obłogi*, *Ciężáry*, *Sprzęt.*
Impēdĭmēntum, *Przeszkodá, Záwádá.* Verhinderniß. *Illos dicebat impedimentum coma*, (Iamb.)
Impēdio, *Przeszkadzam Záwádzam Niedopuszczam*, *Podwięzuię 2*, *Wiklę*, *Záwodzę.*

Verhindern / wehren. *Impediuntq; loqui lacrymæ & dolor. &c.* Ovid. *syn.* prŏhĭbĕo, vĕto, ŏbsto, ŏbsum, ŏbsisto. *phr.* Vōtis ŏbstat, ŏbstĕtque meis. Quippe vĕtor fātis ărcēre ădĭtu. Hŏspĭtĭo prŏhĭbēmur ărēnæ. Prŏhĭbēte ā nāvĭbus ĭgnes Prīmaq; vĕtant cōnsistĕre tĕrra. Fata ŏbstānt. Pābŭla vēnti Fērre dŏmum prŏhĭbēnt. Dii prŏhĭbēte mīnas. Dii tālem āvērtĭte cāsum.

Impedior. *Więznę*, impeditio, *Przeszkádzánie.*

Impedītus, *Uwikłány*, Nieprzebyty, *Przeszkodzony*, Ni *go tám, ni go sám.* Verhindert. *Aut impeditam casibus refert damam* Scaz.

Impēdo, *Podwięzuię 2.*

Impello, *Wganiam, Nápędzam, Nápycham, Pobudzam, Przywodzę*, Námawiam, *Potrącam.* Antreiben. *Hoc geritur Zephyris primum impellentibus undas.* Virg: *syn.* Pĕllo, īnjĭcĭo īnfĕro, īndūco, īncĭto, cōncĭto, ūrgĕo, prĕmo, cōgo *vide Pello, Cogo.*

Impēndĕo, *Wiszę*, Impendiosus, Rozrzutny.

Impēndiò, *Bárzo, Barziey, Daleko więcey.*

Impēndium, Nakład, *Koszt, Lichwá.*

Impēndo, *is*, Nákładam 2. *Wydáie źięmiá.*

Impēndo laborem, *Prácuię 1. Podeymuię pracę.*

Impĕnĕtrābĭlis, Nieprzebity, Nieprzebyty. *Niezgwałćisty, Twardy*, undurchtringlich --*Mens impenetrabilis iræ.* Sil:

Impēnnata, *Kłos nieośćisty.*

Impenetrale, Pokoy 4.

Impensa, Nákład, *Tło nábiiáne, Polepá Tynk* Nádźienie Cæmenta sine impensa, *Ecclesiastici 22 explicat Em. Sa. sine arte, cura neglectim. alij sic*: *Wápno bez nakłádu. aliqui*: *Wapno nie zalane. Rectius interpretaberis. Kámiennie w murze bez tynku, ábo wapna, ktore miedzy kámień, ábo cegłę składą. vide Cæmentum. Apud LXX habetur i. ornatus, arenosus muri elegantis. politi.*

Impēnsè, *Usilnie, Bárzo.*

Impēnsiùs, *Bárźiey.*

Impensibilis, Gell. corr. Incomprehensibilis.

Impēnsus, Niewydány, *Usilny, Drogi, sub Drogo, Wielki* Niezápłácony, Nikczemnik.

Impĕrātoriæ feriæ, *Swięto nákazane.*

Imperātīvè, *Roskázuiąc.*

Imperativus modus apud Grammaticos quo alijs imperamus, ut aliquid agant, vel patiantur, Priscian. Diomed Roskazuiący.

Impĕrātor, *Cesarz, Hetman, Rządzca, Mistrz an Kuglarski mistrz.* Ein Kayser / ein Gebieter. *Eone nomine, imperator amet.* (Jamb.) *syn.* Rex. *vel* Dux.

Imperatoria, *f. herba. Mistrzownik źiele.*

Imperatoria ars, *Hetmáństwo.*

Imperatoriè, *Cesársko.*

Impĕrātōrius, Imperialis, *Cesárski, Hetmáński.*

Impĕrātrix, *Cesárzowa.*

Impĕrātum, imperatus, *Roskazánie.*

Imperce, ab Imperco, is, Folguię.

Imperceptus, *Niepoięty 2.*

Impercussus, *Nieobrażony.*

Imperditus. Pozostáły. Imperfectè, *Niedoskonale.*

Imperfectio, *Niedostátek 3.*

Imperfectus, *Niedokonczony.*

Imperfossus, *Nieprzebity.*

Imperfundies. ei, Plugastwo.

Imperiabiliter, Roskázuiąc.

Imperialiter, imperiosè, *Roskázuiąc, & Hardźie.*

Impĕrĭōsus, *Pánuiący, Obćiążliwy, Ciężki*, Gwałtowny, *Hárdy.* Gewaltig. *Imperiosa trahit proserpina, vive valeque.* Hor.

Impĕrītè, *Nieumieiętnie.*

Impĕrĭtia, *Nieumiętność.*

Impĕritò, *as, Roskázuię 1. Pánuję.* Herrschen. *Qui pecori imperitet, quem tota armenta sequantur.* Virg.

Impĕrītus, *Nieumieiętny*, Nieświádom, *Nieuczony, Niebiegły.* unerfahren. *Homine imperito nunquam quidquam iniustius* (J.) *syn.* Indōctus, īgnārus, rŭdis, īllĭtĕrātus.

Imperium, *Pánowanie, Roſkazowánie, Hetmánienie, Spráwowanie, Urząd 1. Hetmáńſtwo, Roſkazanie, Zwierzchność, Páńſtwo 2.* **das Reich/ein Gebott.** *Imperium Oceano, famam qui terminet aſtris.* Virg. *ſyn.* Jūſſum, præcēptum, māndātum, *vel* rēgnum, pōtēſtas, dĭtĭo, dŏmĭnātus, dŏmĭnātĭo, mŏdĕrāmen ſcēptrum *epith.* vĭŏlēntum, sōlēmne, aūdāx, ĭnĭquum, mŏlēſtum, immīte, intŏlĕrābĭle, ſvāve, blandum, fēlix, pŏtēns. *phr.* Impĕrĭi jus, jūra, pŏtēſtas, fræna, mŏdĕrāmen, hŏnor, mājēſtas, impĕrĭi mōles, pōndus, ōnus Rēgĭum. Impĕrĭum tērris æquāre, ōcēāno tērmĭnāre. ōmnĭſque potēſtas impătĭēns, cōnſōrtis ĕrit, Mŏdĕrāmĭna rērum. Păter ōmnĭpŏtens rērum cui sūmma pŏtēſtas. Rēgis impĕrium, iūſta, lēges păti, vĕtĕri impĕrĭum prōfērre. Impĕrĭi fines ēxtēndĕre, prōtēndĕre. Impĕrĭo, *vel* ſcēptro nŏvos pŏpŭlos ădiūngĕre āddĕre, ădiĭcĕre. Nova sūbdĕre rēgna. Illa Inclyta Rōma impĕrĭum tērris, ănĭmos æquābit ŏlympo. Sēd rŏgat, ac vūltu tăcĭto mĭhi mūlta mĭnātur. Sēd rŏgat āc dūrum prĕcĭbus lătĭtare ſub iſtis impĕrĭum āgnōſco, pārēbĭmus. Sŭper Gărămantas & Indos prōfĕret impĕrĭum.

Imperiuratus, ſub Niezgwałcony.

Impermiſſus, *Niedozwolony.*

Impĕro, *Roſkázuię. 1. Pánuię 1.* Nakázuię, *Przykázuię,* **Gebieten/ regieren/ herrſchen.** *Rex imperavit, inſtitit virtus mihi.* (Iamb.) *ſyn.* Pērcĭpĭo, præſcrībo, iŭbĕo, mando, ēdīco, *vel* dŏmĭnor, rēgno præſum. *phr.* Trāctō; Iūra do pŏpŭlis. Lēges impōno. Dĭtĭōne tĕnēre. Pŏpŭlis lēges indīcĕre, ſtătŭĕre. Scēptra tĕnēre gĕrĕre. Pŏpŭlos ſub lēges trăhĕre. Rēgno ſcēptrōque pŏtīri. Māgnas rēgnāre, pĕr ūrbes pĕr pŏpŭlos dāre jūra. Iura dăbat *lēgēſque* vĭris. Tōtaque ſub rēgno tērra fŭtūra tŭo ēſt. Măre & tērras ōmni dĭtĭōne tĕnēbat. Quĭcquid ŭbīque vĭdes cœlum, măre, nūbĭla tērras, ōmnia ſunt nōſtra claūſa pătēntque mănu. qui măre, qui tērras ōmni dĭtĭōne tĕnērent. Plăcĭda pŏpŭlos in pāce rĕgēbat. Pācatumque rĕget pătrĭis vĭrtūtĭbus ōrbem. Tōtum ſub lēges mĭtĕrēt ōrbem. Vĭctis dŏmĭnābitur ārgis. Sēd fŏre qui grăvĭdam impĕrĭis, bēllōque frĕmēntem Itălĭam rĕgĕret. O qui rēs hŏmĭnūmque. Dĕūmque ætērnis rēgis, impĕrĭis: & fūlmĭne tērres. Rēgemque dĕdit qui fædĕre cērto & prĕmĕre, ĕt lāxas ſcīret dăre iūſſus hăbēnas. Lŭctāntes vēntos tēmpēſtātēſque sŏnōras impĕrĭo prĕmĭt āc vĭnclis & cārcĕre frænat. Impĕrat, āc dĭgĭti părĭter cum vōce lŏcūti. *v. Regno.*

Impĕror, *Poſłuſzny ieſtem.*

Imperſonale verbum eſt, quod carens ſuppoſito recto ſeu Nominativo, caret & Numeris ac perſonis (excepta tertiæ perſonæ ſingularis quadam imagine & ſpecie. Saturnius.

Impērſpēctus, imperſpĭcuus, *Nieprzeyrzyſty.*

Impērtērrĭtus, *Nielękliwy.*

Impērtĭo, impērtior, *Udźielam, Uczeſtnikiem czynię, Dáię.* **Mittheilen.** *Atq; eadem membris impertitura medelas.* Drac. *ſyn* Dŏ, trĭbŭo, præbĕo, lārgĭor, ēlārgĭor. *v. Do.*

Impērturbātus, *Nieobruſzony, Niezátrwożony*

Impērvĭus, *Nieprzebyty.*

Impeſco, is ſub Wpuſzczam.

Impĕte, *i impetu ab impĕs ĕtis. Priſcian. ſub Pąd, Pędem.*

Impetībĭlis *Niekuſzony, Nieuproſzony.*

Impĕtīgĭnōſus, *Liſzáiowáty.*

Impĕtīgo, *Liſzay, Trąd, Kántárydá.*

Impĕtix, *ĭgis. Liſzay.*

Impĕto, *Uderzam na kogo, Targam ſię.* **Anfallen.** *Impetito felix quod in hac tibi ſæcula primos.* C. *ſyn.* Invādo, irrŭo, impūgno, āggrĕdĭor, ădŏrĭor.

Impĕtrābĭlis, *Uproſzony 2. Upraſzáiący, Łácny do uproſzenia. & ſub Dokonywam.*

Impetraſcere. Impetraſſere ſub Upraſzam.

Impetrātio. impetratus, *us. Uproſzenię,*

Impetrātīvus, *Upraſzáiący.*

Impĕtro, *Upraſzam, Dokonywam 2.* **Erbitten/ erlangen.** *Impetat & pacem locupletem frugibus annum.* Hor.

Impĕtu, *Pędem.* Impĕtuōſus, *Gwałtowny.*

Impetum, mollio, *Pſuię 1.*

impe-

Impetum mollio *Psuię 1.*

Impĕtus *us, Zapuszczęnie się, Pąd. Bochop. Naiazd, Porywczość, Poruszánie 2. Popędliwość, żądza, Chćiwość, Námiętność Nádchnięnie, Raz, Nomen.* **Vngestümmigkeit / Sturm.** *Æquora sic illam fert impetus ipse volantem.* Virg. *syn.* Vīs, viŏlēntĭa, īncūrsio, incūrsus *epith.* vīvĭdus, cĕler, cĭtātus, ācĕr, vălĭdus, fŭrĭbūndus, īmēns, dēmēns, ēffrænis, viŏlēntus, īrātus, fŭrĭālis, fērvēns, pŏtēns, ārdēns, văgus. *phr.* Præceps tōtam īmpĕtus ŏbrŭit ārcem. Impĕtus aūdītur strīdēns. Sŭbĭto rŭit īmpĕtu præceps.

Impĕxus, *Nieczosany, Kudláty, Gruby.*

I M P I

Impia herba, *Ukwáp.*

Impiātus *Niecnotliwy Bezecny, Splugáwiony.*

Impico, *Náśmálam, Polewam.*

Impiè, *Niepobożnie.*

Impĭĕtas, *Niepobożność, Niezbożność.* **Gottlosigkeit.** *Impietatis habet festum celebrare sacerdos.* Ov. *syn.* Nĕfas crīmĕn, scĕlus, *vel* crūdēlĭtas. *epith.* Aūdax, sacrĭlĕga, fĕra ēffrēnis, pĕtŭlāns.

Impĭger, *Nieleniwy. Rzeski.* **unverdrossen lustig/hurtig.** *Impiger extremos currit mercator ad Indos.* Hor. *syn.* Dīlĭgēns, āssĭdŭus, sēdŭlus, strēnŭus ācĕr.

Impigrè, *Nieleniśtwo, Rzesko.*

Impigritas. Rzeskość, & sub Prętkość.

Impīlia, *ium, vel orum ab impile vel Impilum, ut Torale, & Toralium, Pilśń.*

Impīngo, *Wrzucam, Rzucam w oczy, Nátrąca się, Zárzucam kogo, Nabawiam kogo, Napadam 1. Wtykam. Zawadzam 1. 2. Uderzam 1. 3. 4. Biię kiiem.*

Impīngo compedes alicui, *sub Okowáć.*

Impīngo dicam, *sub. Pozywam kogo.*

Impingro, Tuczę Impingvor, sub Roztył się.

Impio, as, Zmázáć.

Impius, *Niepobożny.* **Gottlos.** Quām pūnit pœnis vīndēx Dĕus, īmpĭa sævis. *syn.* Scĕlēstus, scĕlĕrātus, nĕfārĭus, nĕfāndus, *vel* crūdēlis. *phr.* Dĕi cōntēmtor. Quem nūlla mŏvet rēllĭgĭo. Quem cæca răpit īmpĭetas. Quem īmpĭus ābstŭlit ērror.

Spērnēns iūssa vĕrēnda Dĕi. Per ōmne fāsque nĕfasque rŭit.

Implācābĭlis, implacatus, *Nieubłagány.* **unversöhnlich.** *Effice sit nobis non implacabilis ira.* Ovid. *syn* īnēxōrābĭlis, īmmītis. *phr.* īndŏcĭlis flēcti. Prĕcĭbus mānsvēscĕre nēscĭus, *vide Crudelis.*

Implācābĭlĭtas, *Nieużytość.*

Implācĭdus, *Nieubłagány, nieludzki.* **unfriedsam.** *Drusus Genæunos implacidum genus.* (Alc.)

Implāno, Oszukiwam.

Implēcto, *Wplatam Złączam.*

Impleo, *Nápełniam, Násypuię 2. Wypełniam, Spełniam, Obiadam się, Brzemięnia nabawić, Nábiiam uszy, Doważa, Wyćiągam 4.* **Erfüllen.** *Implevit magni Ciceronis opus.* Mart. *syn* Cōmplĕo, ādīmplĕo, replĕo, cŭmŭlo.

Implexus, *xi, Splećiony, Powikłało się.*

Implexus, *us, Spoienie, Złączenie, Wplećięnie.*

Implicatè. Implicitè *Powikłánie, Záwikłánie.*

Implĭcātĭo, *Powikłánie, Záwikłánie, Mátanina.*

Implicātus, implicatissimus, implĭcĭtus issimus, *Záwikłany. Uwikłány, Splećiony.* **Verwickelt.** *Candida brevibus implicata viperis* (Iamb.) *Implicitaque errore via, &c.* Lucr.

Implĭco, *Wiklę co, Záwiiam. Mieszam się.* **Einwickeln.** *Implicuit bello qui nos fugiatis amicos.* Virg. *syn.* īllăquĕo, īrrētĭo, cīrcūmrētĭo, īnvŏlvo īmpĕdĭo.

Implĭcor, *Wiklę się, Więznę, Wiążę się. Mieszam się, Powikłało się.*

Implōrātio, *Modlitwá, Wzywánie 2.*

Implōro, *Modlę się 1. 2. Wzywam, Rátá wołáć.* **Kläglich anruffen.** *Cœlestes implorat aquas doctâ prece blandus.* Hor. *syn.* īnvŏco, ēxpōsco, ŏbtēstor, prĕcor ŏpem, tēstor, āppēllo.

Implūmis, *Goły 1. Niezarosły.* **ohn Federn.** *Observans nido implumis detraxit, at illa.* Virg. īmpŏlītus.

Implŭo, *Deszcz pádá, Kápie.*

Implŭvia, *a, Kapá kośćielna.*

Impluv.

Implŭviātus, *Cztworográniſty, śniády, Okopćiáły, Rudáwy*, & *ſub Máćica.*

Implŭvium, *Podworze.*

Impœnitens, corr. Roman. 2. Bez pokuty, Serce twarde, nie káiące ſię.

Impœnitendus, ſub Nieżal.

Impŏlītè, *Grubo.* Impŏlītia, *Grubość.*

Impŏlītus, *Niepolerowány, Gruby 2. 3.*

Impollūtus, *Niepokálany.* unverſehrt. *Impolluta fides, &c.* Sil.

Impŏmenta, orum, Wet 1.

Impōno, *Kłádę 2. 5. Nákładam, Wſadzam 2 Nakazuie. Oſzukiwam.* Auff oder einlegen/ ſetzen. *Vidi thuricremis cum dona imponeret aris.* Virg. *ſyn.* āddo, sŭpĕrāddo, sŭpĕrpōno, āggĕro, *vel* īnjūngo, māndo, īmpĕro, *vel* fāllo, dēcĭpĭo, īllūdo.

Impŏrcĭtor, *Oracz, & Brozdźićiel ſub Brozdżę.*

Impŏrco, *as, Brozdżę.*

Importabilis Niezdolny. Impŏrtātus. *Przywoźny.*

Impŏrto, *Wnoſzę 1. Przynoſzę, Przywożę.*

Impŏrtūnè, *Nálegáiąc, Nie ná czás.*

Impŏrtūnĭtas, *Nieſkromność, Naleganie, Zuchwalſtwo, Nieodbytość ſub Niezbyty.*

Impŏrtūnus, *Nálegaiący, niezbyty, niewczeſny, nieſkromny, Okrutny, Przykry* ungeſtühm/ untuhig. - - *Seras canit importuna per umbras:* *ſyn.* īncŏmmŏdus nŏcēns. nŏcŭus, nŏxĭus, īnfĕctus, mŏlēſtus.

Impŏrtuōſus, *Nieportowny.*

Impos animi, & impos, *abſolutè adiect. omne. Nie przy ſobie? Szalony.* unmächtig.

Impŏsĭtio, *Wkładanie.*

Impŏsĭtĭtius, *Wkładány, Przydátny, Początkowy*

Impŏsĭtĭtium nomen, *ſub Názwiſko.*

Impŏsĭtīvus, *Przydátny.*

Impŏsĭtor nominum, *Miánowniczy.*

Impŏſsĭbĭlis, *Niepodobny ku czynieniu.*

Impoſsibilitas, Niepodobieńſtwo ku czynieniu.

Impŏſsĭbĭlè, *impoſsibiliter Niepodobnie.* unmöglich. *Eſt impoſsibile ſpectare profunda Sabaoth.* Pr. *ſyn.* Vīrĭbus, cōnātĭbus māius Nūnquam fŭtūrum, *phr.* āb ŏrtu Sol āntè cădet, quam hōc cōntĭngĕre fas ſit. Prīus ab ŏccāſu nāſcētur Tītan. Crībro āquam haūrīre. Māre ēxhaūrīre līcēbit. Prīus tērra fĕret ſtellas, cœlum fīndetur ărātro: ūnda dăbit flāmmas, & dăbit īgnis āquas: Dēſĭnet ēſſe prīus cōntrārĭus īgnĭbus hūmor ānte lūpos căpĭēnt hædi vītŭlīque lĕones. Fĭĕri nūlla quōd rătĭōne pŏteſt. Quōd nūlli cōntĭngĕre fas ēſt ānte tīgres iūngēntur ĕquis. Cum cănĭbus tĭmĭdi vĕnĭēnt ād pŏcŭla dāmæ. Nūlla prĭus vāſto lābēntur flūmĭna pōnto. Prĭus pārs ĕādem cœli Zĕphȳros ēmīttet & Eūro, & tĕpĭdus gĕlĭdo flābit āb āxe nŏtus: & vēr aūtŭmno, brūmæ mīſcēbĭtur æſtas, ătque ĕādem rĕgĭo vēſper & ōrtus ĕrit. Dūlcĭa ămāra prĭus fĭēnt & mōllĭa dūra. Prĭus flūctus pŏtĕris sīccāre mărīnos. Vălĭdum prĭus ægra lĕōnem. Spērnet ūvis ānte pĕr īgnōtos ērrābunt sȳdĕra flūctus. Prĭus tēllus ălĭmēnta nĕgāvĕrit ŏrbi. *v. Nunquam.*

Impoſtor, *Szálbierz*, Impoſtūra, *Zdrádá.*

Impŏtens, *Nieuhámowány 2. Niepowśćiągliwy, Okrutny, Słáby.* Ohnmächtig/ Krafftlos. *Illam deperit impotente amore.* Phal. Cat. *ſyn.* īmbēcīllis, īnfīrmus, dēbĭlis īnvălĭdus.

Impotens animus, *Zápálczywość.*

Impotens iræ. *Zápálczywy.*

Impotenter, *Niepowśćiągliwie, Nieuhámowanie, Popędliwie, Gniewliwie, Okrutnie.*

Impŏtēntia, *Niepotęgá, Niepowśćiągliwość, Popędliwość, Słabość.* Unmöglichkeit. *Gregem æſtuoſa torret impotentia.* (Iamb. Pur.

Impŏtēntia mentis, *Szaleńſtwo 1.*

I M P R

Imprædite, imprædito, Bez záwády. Adverb.

Imprædĭtus, Bez záwády. Nomen.

Impræſentiarum, *Teraz, Na ten czas.*

Imprānſus, *Ná czczo, Bez obiádu.*

Imprĕcātio, Złorzeczenie.

Imprĕcor, *Przeklinam* Verfluchen Böſes wünſchen. *Imprecor arma armis, pugnent ipſique nepotes.* Virg. *phr.* Măla ōmnĭa pōſco. Dīra prĕcor. Dīris ŏnĕro īncēſſo. Dīris dēvŏvĕo. Măla mūlta prĕcor. Măla mūlta ŏptāre. Thyēſtēas pīces mīttĕre. Căpĭti cărmĭna dīra cănit. Sāngvĭnĕas ĕdat īlle dăpes, ătque ōre crŭēnto. Trīſtia cum muto pŏcŭla fēlle bĭbat. Tērra tĭbi fru-

frūges, āmnis tĭbi dēnĕget ūndas. Dii tĭbi dēnt nūllōsque lāres. Ĭnŏpemque sĕnĕctam, & lōngas hyĕmes, pērpĕtŭāmque sĭtim, ēvĕnĭat nŏstris hŏstibus ĭlle pŭdor. Ĭpsa fāme stĭmŭlānte fŭrēns, hērbāsque sĕpūlcris. Quærat, & à sævis ŏssa rĕlĭcta lŭpis. ēxŭl, ĭnŏps ērrēs ălĭēnāque līmĭna lūstres: ēxĭgŭūmque pĕtas ŏre trĕmĕnte cĭbum. Sĭsque mĭser sĕmper, nēc sis mĭsĕrābĭlis ūllĭ. Gaūēdeat ădvērsis fæmĭna vĭrque rŭis. Dĕvŏret ānte prĭus sŭbito tēllūris hĭātu. Aūt rŭtĭlo mĭssi fūlmĭnis ĭgne crĕmet. Sēd mĭhi vel tēllus ŏptem prĭus ĭma dĕhĭscat. Vēl păter ŏmnĭpŏtēns, ădĭgat mē fūlmĭne ăd ŭmbras, ānte, pŭdor, quam te vĭŏlem.

Imprĕcor salutem, *Pozdrawiam 1.*

imprēſsio, Naiazd, *Náćieránie 2. Nátężánie 2. Wyrażánie, Drukowánie.*

imprēſsionem do, facio, *Náćieram kogo.*

imprēſſor, *Drukarz.* imprēſſus, *us, Náiazd.*

imprēſſus, *ſi, Wybiiány, Ryty.*

imprīmis, *Naprzod, Nabárźiey.* **Vorab/ voraus**

Imprimis una diſcat amare domo Ped.

imprīmo, *Náćiſkam, Wyrażam 1. Wyćiſkam 1. W Prawiam 1.* W biiam w *Pámięć Drukuię, Nápaiam 2.* **Eintruncken.** *Felix, non levior cippus nunc imprimis oſſa.* Perſ *ſyn* Sīgno, ŏbsīgno, īnſcrībo, īnfōrmo, fīgo, īnfīgo.

imprŏbābĭlis, *Miedowodny, Przyganny*

imprŏbātio, *Ganięnie, odrzucanie, Przygáná*

imprŏbātor, *Przygániácz.*

imprŏbātus, *Przygánny.*

imprŏbe, *Niecnotliwie, Nieſłuſznie.*

imprŏbĭtas, *Złość 1. Dowćip.* **Unfrommhafftigkeit/ Bosheit** *Improbitas ipſos audet tentare parentes.* M. *ſyn.* Scĕlus, crīmen, īmpĭĕtas

imprŏbo, *Ganię, Káſuię, Odrzucam.* **Schelten, verwerffen.** *ſyn.* Rējĭcio, dāmno, crīmĭnor, ārgŭo.

Improbro, Plaut. corr. Opprobro.

imprŏbŭlus, *Złośnik.*

imprŏbus, *Niecnotliwy, Złośliwy, Zły 1. Szpetny, Niewſtydliwy, Obżárty,* **Unfromm/ bös.** *ſyn.* Mălus, mălīgnus, scĕlĕrātus.

imprŏbus ab ingenio, *Wierutny łotr.*

Imprŏcērus, Niewyſoki.

Improcreābilis, ſub Nieſtworzony.

Imprŏfeſſus. Niepopiſany, Przemycony.

imprōles, *improlis, improlus. Bez potomká; Nieprzypuſzczony do práwa, & Mieſzczanin niepráwy.*

imprōmiſcuus, *Niepomieſzány.*

impromptus, *Nieochotny, Niechętny.*

imprŏpĕrāta veſtigia, *ſub Urągam ſię.*

Imprŏpĕrium, in SS. libris frequens, Urągánie, Łżęnie, Obmowisko, Zełżywość.

Imprŏpĕro, Spieſzno gdźie wchodzę. Urągam ſię, Wyrzucam ná oczy.

imprŏpriè, *Niewłaśnie.* imprŏprius, *Niewłaſny.*

imprōſper, *Nieſzczęśliwy.*

imprōſpĕrè *Nieſzczęśliwie.*

imprōtectus, *Nieobroniony.*

imprōvĭdè, *Nieoſtrożnie, Niepoſtrzegle.*

imprōvĭdus, *Nieoſtrożny, Niepoſtrzegły.* **Unfürſichtig.** --- *Atq; improvida pectora turbat.* Virg.

imprōvīsò; *Niepoſtrzegle, Nieoſtrożnie, Z nieobaczká.*

improvisò accedo, *Schodzę.*

improvīſus, *Niepoſtrzegły, Nieſpodźiány.* **unversehen.** *Improviſus ait, coram quem quæritis adſum,* Virg. *ſyn.* Ĭnŏpīnus Ĭnŏpīnātus, rĕpentīnus, īnexpĕctātus, īnſpĕrātus, sŭbĭtus.

imprūdens, *Niewiádom, Niebiegły, Nieoſtrożny, Niechcąc, Niechcący, Niebáczny.* **Unfürſichtig.** --- *Nunquam imprudentibus imber.* V. *ſyn.* Īmprōvĭdus, ĭncaūtus, īnſcĭus, īgnārus.

imprudens, *pro imprudenter.* Niechcą *Niewiádomie, & ſub Nieobaczyłem ſię.*

imprūdenter, *Nieoſtrożnie, Niebácznie, Niewiádomie.*

imprūdēntia, *Nieoſtrożność, Niewiádomość.* **Unfürſichtigkeit** --- *Quid enim imprudentia prodeſt* Ser.

impūber, *ĕris, Omne.* Niezároſty, *Gołowąs.*

impūbes, *bis, idem &* Niezaroſty **Jung.** *Dividit, impubeſq; immani vulnere malas.* Virg.

impūbis, *is, hic, hæc, com.* impūbeſcens *Niezároſty Gołowąs.*

impŭdens, *Niewstydliwy*, **Vnverschämt.** *Impudens liqui patrios penates*: (Saph.) Hor. *syn.* ēffrōns. īnvĕrēcūndŭs, prŏcax, prōtĕrvus, aūdax, tĕmĕrārĭus. *phr.* pŭdōre vel pŭdōrem ēxūtus. Hŏmo dūrĭōris, pĕrfĭctæ frōntis. Cŭi nūllus īn ōre pŭdor. Cūjus ēxŭlat ōre pŭdor. Quī mēnte pŭdōrem ēxpŭlit. Perfrĭcŭit frōntem, pŏsŭitque pŭdōrem Frōnte cărēns. Pŭdōris ēxpērs. Cūjus fŭgit ab ōre pŭdor. Nīl tŭa, Cydīppe, făcta rŭbōris hăbēnt. Vōs ŭbi cōntēmpti rŭpīstis fræna pŭdōris.

īmpŭdēnter, *Niewstydliwie*. **Vnverschämtlich.** *Non impudenter vita quod, &c.* (Iamb.)

īmpŭdēntia, impŭdicitia, *Niewstyd*.

Impudicatus, *Zgwałcony*, *Sodomczyk*.

īmpŭdīcus, *Niewstydliwy*, **unkeusch/unzüchtig.** *Nec impudica Colchis intulit pedem.* Iamb. pur. *syn.* Tŭrpis, īmpūrus, īnfāmis, lāscīvus, lĭbīdīnōsus.

īmpūgnatio, *Náćieránie*, *Dobywánie*.

īmpūgnātor, *Naiezdnik*.

īmpūgnātus, *ex In negante*, *Bez potyczki*.

īmpūgno, *ex in affirmante*, *Náćieram ná kogo Dobywam*.

īmpūlsio, impulsus, *us*, *Pobudká 2. Popchnięnie, Poruszęnie 2. Chćiwość*.

īmpūlsor, *Námawiacz*, *Pobudka*.

Impulstrix, *apud* Nonium.

impulvis, *idem* impūlvis.

impūnctus, *sub Ryty*.

impūne, inpūnitè, inpunissimè, *Bez karánia, Przepiekło się.* **unsträfflicher weis.** *Et sæpè alterius ramos impune videmus.* Virg.

īmpūnītas, *Niekárność, Rozpusta*, *Odpuszczęnie*, & *sub Przepiekło się*.

īmpūnītus, impunis, *Niekárány*. **ungestrafft.** *Tergo plector enim, quid tu impunitior illa.* Hor.

īmpūrātus, *Bezecny*, *Niecnotliwy*.

impūrè, *Sprośnie*.

Impurgābilis, *Bez wymowki*.

īmpūrĭtas, *impuritia*, *Sprosność*, *Plugástwo*.

īmpūrus, *Sprosny*, *Plotliwy*, *Niecnotliwy*. **unrein.** *Sed quæ se impuro dedit adulterio.* Catull. *syn.* īmmūndus, fœdus, spūrcus, ōbscœnus, sōrdĭdus, tūrpis.

īmpūtātor, *Przyczyniacz*.

īmpūtātus, *ex in negante*, *Nieokrzosány*.

īmpūto, *ex in affirmante*, *Przyczytam, Wymawiam co komu, Przypisuię, Winuię, Nákázuię, Wytrącam sobie, Ráchuię 1. Przydáię* **Zurechnen/ die Schuld geben.** *Imputet ipse Deus nectar mihi: fiet acetum.* M. *syn.* Trĭbŭo, āttrĭbŭo ārrŏgo. ādscrībo, vel sŭppŭto, nŭmĕro.

īmpūtrēsco, *Gniię*. *Imputrĭbĭlis Nieprochnieiący*.

īmula oricula, *Uchá część dolna*.

īmŭlus, *Nadolny*.

īmum arboris, imum virgultum, *Odźiemek*.

īmus, *Náyniższy*, Nádolny, *Niski 2. Odziemny* & *sub Ostátek czego*. **Der Vnderste/ Niederste.** *Sed graviter gemitus imo de pectore ducens.* Virg. *syn.* īnfĭmus, ēxtrēmus; vel prŏfūndus, intimus.

In, *Præpositio*, *Między*, *W*, *i. Ná.* **in/ an auff/** &c. *Si nullam nostris ultra spem ponis in armis.* Virg.

In, *pro A. vel Ab.* v. *Od*.

in aciem, in equum, in arenam descendo, *Potykam się*.

in acutum produco, *Zakończam*.

in æquo stare, *Zrownáć*.

in album refero, *Policzam*, & *sub Przeyrzány*.

in angulo, *Potáiemnie*, *Pokątnie*.

in angulos exit, *Węgłásty*.

in annos, in annis singulis, *Co rok*.

in antecessum accipio, dò, *Przed czásem Płácę*.

in arquatis, *żołtość*. in assem, *Zupełnie*.

in aurem. *Do uchá szepcę*.

in brevi, *W krotce* in capita tributum, *Pogłowie*

in cassum, *Dármo*, *Wniwecz*.

in causis versatus, valet, *Práktyk*.

in cinctu, *Zá pasem*.

in commissum cadere, *Konfiszkowáno go*.

in commune, *W obec*, *Powszechnie*, *Ogołem Oj wszystko*, *Społecznie*, & *sub Dźielmy się*.

In coram, *lege* incoram.
in deditionem accipio, redigo, *Podbiiam pod* (*moc.*
in dies, *Co dźień.*
in deterius torqueo, *Wykładam co złe.*
in eo cardo, res, spes vertitur, *O to grá,*
in fabulis est, *Prov. Mowię o nim.*
in fronte gerit amicitiam, *Prov. Nieszczery.*
in gyros, *Kołem* in horas, *Co godźiná.*
in hunc diem, *Po dźiś dźień.*
in incerto est, *Niepewny.*
in infinitum, *Bez miáry.*
in initio, *Ná początku.* in integro, *Wcále.*
in jus voco, duco, rapio, *Pozywam.*
in longum, *Wdługą.* in longum ævum, *Wiecznie.* in medio, *Srzod.*
in memoriam, *Na pámiątkę.*
in memoriam excito, redigo, reduco, induco, *Przypominam.*
in mentem est mihi, *Pámiętam.*
in modum, in morem, *Ná kształt.*
in morbum incidere, delabi *Zachorzeć.*
in more est. *Zwyczayny.*
in notitiam meam aliquid venit. *Poznawam.*
in numerum, *Wtákt.*
in obliquum, *Poprzecz, Ná ukoś.*
in oculis est, *Obecny, Mam kogo ná oku, Mam to ná baczeniu, Blisko.*
in opere est, *Ná robóćie.*
in optimam partem, *Zá dobre mieć.*
in orbem, *Kołem, Toczkiem, Koleią, Obchodzę się.*
in ore est omnium, *Mowią o nim. Tárkáią.*
in ore & oculis omnium *Iáwnie.*
in pecuniam ludere, *O pieniądze gráć.*
in perpetuum *Wiecznie.* in pollicem, *Ná pálec.* in pollinem *Miáłko.*
in porrectum, *Wdłuz.*
in posteritatem, in posterum, *Ná potym.*
in præceps decido, *Ná szyię spáść.* in præceps dejicio, deturbo, adigo. *Ná szyię zepchnąć,*
in præsens, in præsentia, *Teraz.*
in pretio est, *Zacz.* in prima visione, *Ná weyrzęniu.* in primis, *Naybárźiey, Naprzod.*
in primoribus labris, *Ná końcu ięzyká.*
in procinctu, *Gotowo. Porywczo, Spieszno, Ná doręgźiu. Zápásem 2. Blisko.*
in procinctu sum, *Wybieram się.*
in proclivi est, *Łácno.*
in prodigium acceptum, *Zá dźiw.*
in promiscuo habere, *Spospolitowáć.*
in promptu, *Ná dorędźiu. Spieszno.*
in propatulo, *Ná dworze, Ná goli.*
in propinquo, *Blisko.*
in quadrum, *Czworogránisty 1. 2. & sub Wyprawiam co, Głádko co czynię.*
in quantum, *lege* inquantùm.
in rectum, *Prosto 1.* in reliquum, *Ná potym.*
in re præsenti, *Obecnie, W rzeczy sámey. Iáko obaczę, Być przy czym.*
in respectum, *Dla,* in ruborem do, *Záwsty.* (*dzam.*
in scripto, *Ná piśmie.*
in senium vergens, *Letni. 2.*
in sententiam alicujus eo, concedo, transeo, venio, &c. *Przystáię ná co.*
in sermone est, *Mowią o nim.*
insimul *Pospołu.* in singulos, *Ná káżdego.*
in singulos dies. *Co dźień.*
in societatem assumo, venio. *Stowárzyszyć się.*
in solido, in solidum, *Wcále. Zupełnie.*
in somnis video, videor. *śni mi się.*
in speciem, *Zmyślnie. Ná oko, ná pozrzęnie.*
in splendorem do. *Wyćieram. Doćieram się.*
in sublimè, in summum, *Wzgorę.*
in tantum, *Ták bárzo.*
in tetrantem, *ná krzyż Czworogránisty.*
in totum. *Zupełnie, Wszystko 2. Zgołá, Ogołem. Powszechnie. Ustáwicznie.*
in transcursu, *Przemiiáiąc.*
in tansennam duco, *Prov. náwodzę.*
in tuto, in vado, *Bespieczny iestem.*
in vanum abit. *Wniwecz.*
in ventrem crescit, *Opukały.*
in universum. *Powszechnie. Ogołem.*
in unum redigo. *Zjednoczyć.*

in usu est, positum est. *Zwyczayś*

in utramque partem, *Obostronny.*

INA

Ina, *a, gr, żyłka, & sub Papier 1.*

inabruptus, *Nieprzerwány.*

inabsolutus, *Niedokończony.*

inaccessus, *Niedostępny, Nieprzystępny.* Da man nicht zukommen mag. *Diues inaccesso, ubi solis filia lucos.* Virg. *syn.* invius, impervius inacsessibilis, *vel* inhospitus. *phr.* Carens aditu, asper accessu, aditu impervius omni. Quaque est difficilis, quaque est via nulla. Salebrosæ rupes. Pertingere gressu. Quo nemo valeat.

inacesco. *Kwáśnieię, Przykro mi co.*

inadulabilis, Pochlebstwem się nie uwodzący.

inædifico, *Obalam 1. & Oppositum Zbudowáć, Zábudowáć.*

inæquabiliter, inæqualiter, *Nierowno.*

inæqualis inæquabilis, *Nierowny.* ungleich. *Haud bene inæquales veniunt ad aratra Iuvenci.* Ovid.

inæqualitas, *Nierowność.*

Inæquatus, in negat. Nierowny.

inæquo, as, in affirmat. Rownam 1.

inæratus, *Miedźiany.*

inæstimabilis. *inæstimatus, nieoszácowány, & contra, nikczemnik.*

inæstuo, *Burzy się.* sehr hitzig seyn. *Quod si meis inæstuat præcordiis.* (Jamb:) Hor.

inaffectatus, *niewyſtáwny,* Sámorodny.

inagitabilis *nieruchowy.* inagitatus, *nieokrzosany*

inalbeo, inalbesco, *Bieleię się.*

inalbo, *Bielę* inalgesco, *źiębnę.*

inalienatus. sub nieprzypráwny.

Inalto as, Podnoszę.

inamabilis, *niemiłosny, nieprzyiemny.* unlieblich. *Non cadit in mores feritas inamabilis istos.* Ovid.

inamaresco, *Gorzknieię.*

inambitiosus, *niepyszny.* unehrgeitzig. *Secretos montes & inambitiosa colebat.* Ovid.

Inambulatio, *Chodzęnie 2. Przechádzká.*

inambulo, *Przechadzam się.*

inamœnus. *Niewesoły.* unanmuthig. --- *Ad. it inamœnaque regna tenentem.* Ovid.

inane, *Czczość, Prożność, Prozne mieysce.*

inania, *hæc.* inaniiæ *hæ, Pożność.*

inanilogista, inanilogus, inaniloquus, Proznomowny.

inaniloquium. Prożnomowność.

inanimalis, inanimatus, *nieżyiący.*

inanimentum. *Czczość.*

inanimus, *Bez duſze, niezyiący.*

inanio, *is Wyprożniam, Purgácyą biorę.*

inanior, *iris Wyprożniam się.*

inanis, *Prozny, Czczy, Márny.* Leer/ ledig. *Perque Domos ditis vacuas & inania regna* Virg. *syn.* Vacuus, vacuatus. *vel* vanus, irritus.

inanitas, *Czczość, Prożność.*

inanitate plenus, *Prożny.*

inaniter, *Dármo.* Liederlich. *Ne sibimet quisquam de rebus inaniter ullis.* A.

inapertus, *Nieotworzony,* ungeöffnet. *Fraudiqui inaperta senectus.* Sil.

inaquosus, Bezwodny, inarata terra, *Odłog.*

inaratus, *Nieorány,* ungeackert/ *Nec nulla interea ea est inarata gratia terræ.* Virg.

inarculum, *Wieniec 1. Korona Krolewſká.*

inardesco, *Zapalam się.* inbrünstig seyn. *solis inardescit radiis, longeque refulget.* Virg. *syn* inardeo, incendor, incandeo, incandesco, ignesco, ardeo.

inarefactus, Suszony,

inaresco, *Schnę, Więdnę.*

inargentatus, *Posrzebzac.*

inargutè, *Niesztucznie, Niedowćipnie.*

inargutus, *niesztuczny,* inarmatus, *Bez zbroyny*

inaro, *In affirmante, Orzę, Pooryuwam 2, 3 Wyoráć.*

inartificialis, *niesztuczny, Prosty 3.*

inartificialiter, *niesztucznie, Po prostu.*

inarticulatus, niewyrozumny, niewymawiáiący dobrze.

inascensus, *niedostępny.*

inaspectabilis, *niewidomy 1.*

inaspectus, *niewidány.* unaugesehen. *Sedis in aspectos cælo radiisque penates.* Virg.

inaspi-

inaspicuus, *niewidomy*, inassatus, *Pieczony.*
inassero, as Táréicámi pokładam.
inassuētus, *nieprzywykły.* ungewohnet. *Lumen inassueti vix patiuntur equi.* Ovid.
Inăter, ĕris, *sub Brátowa.*
Inattēnuātus, *Cáły 4.*
Inatteſtatus apud Plautum quidam legunt i. inteſtatus.
inaudax, nieśmiáły.
inaudio, *Záſłychnąłem, naſłychnąć.*
inaudītiuncŭla, Spiſek, alioqui ſonat. **Słuch** *Słuchánie, náſłychnięnie.*
inauditus, *nieſłycháný. nieſłuchány.*
inaugŭrātio, *Poświącánie 1.*
inauguratò *Obrządnie, & ſub Wieſzczę 1.*
inauguro, *Poświącam 1. 2. Wieſzczę* 1. einweyhen. *ſyn* Cōnsecro, dēdico,
inaurator, *Pozłotnik Złotnik.*
Inaūrātus, (*Affirmans*) *Pozłoćiſty.* (*negans*) *niezłoćiſty*, vergülder. *Cuius inaurati celebrarunt limina currus.* Prud.
Inauris, *náuſzka, noſzęnie drogie.* Ohrenzierd. *Excoluit digitos, geminas & inauribus aures: F.*
inaurītus, *Bez uſzu.*
inauro, *Pozłacam,* übergülden. *Confeſtim liquidus fortunæ rivus inauret.* Hor. *ſyn.* Dēaūro, aūro, decōro, exōrno, illūstro, dito, tēgo, ōbdūco, indūco, līno.
inauspĭcāta avis, *Węglik ptak.*
inauſpicato, *nieſzczęśliwie.*
inauſpicatum, *Znák zły.*
Inaūſpĭcātus, *nieſzczęśliwy,* unglückſeelig. *Per inauſpicatum ſanguinis pignus mei* (Jamb.) *ſyn.* infēlix advērsus, sinīster, infaūstus, lævus.
Inaūsus, *niekuſzeny,* forchtſam. *Aſt ego magna Iovis coniunx nil linquere inauſum. V.*

INCA

incæduus, *nierąbany*, incæstus *idem* inceſtus.
incălātio, Wzywánie 2
Incălesco, *Zágrzewam ſię Rozgadał ſię.* erwarmen/ erhitzen. *Incaluit quoties ſaucia vina mero M. ſyn.* Călĕfīo. inārdēsco, inflāmmor.
incaleſco mero, *Upijam ſię.*
incalefacio, *Zagrzewam.*
incallide *meſztucznie, niechytrze, niedowćipnie, Głupie.*
incallidus, *niechytry, Szczery 2.*
incălo as Wzywam, Przyzywam.
incāna herba, *Vkwap.*
incandeſco, *Roſpalam ſię.*
incaneſco, *śiwieię.* grau werden. *Tortaq; remigio ſpumis incanuit unda.* Cat.
incantâmentum, *Czáry. Záklinánie 3.*
Incāntātio, *Záklinanie 3.* Zauberey *ſyn.* Incāntāmēntum, cāntāmen, fascĭnātĭo. *phr.* Măgĭcum cārmen, incāntāta vōx. Măgĭei cāntus, sŏni, sūsūrri. Măgĭca cāntĭo, ārs Circæa, Măgĭcum mūrmur. Vĕnēfĭcus cāntus. Nōxĭa, vĕnēfĭca vērba. *v. Magia Veneficium.*
incantator, *Záklinacz, Czárownik.*
incantatus, *Oczárowány.*
incanto, *Czáruię, Záklinam 3. Lekuie.*
Incānus, *śiwy,* greiß/ grau von Aelte. --- *Noſco crines incanaq; menta.* Virg.
incapiſtro as, Ogłowkę kłádę.
incarcĕro, Oſadzam więzniá.
incardīno, *as* *Wćinam.*
incarnatio, Wćielęnie.
incarnatus ſub ćieliſty 2. & ſub Wćielił ſię Bog
Incaſſum, lege in caſſum.
incaſtè, nieprzyſtoynie.
incaſtratura Fugowánie.
incaſurus, *Plini. ab incido i. eventurus Ktory ſię przytráfi, ábo przytráfić może.*
incăveātus ſub Klatka 1.
incăvillātio, Szyderſtwo, Urągánie.
incăvo. *Wydrążam,* incautè, *nieoſtrożnie.*
incautus, *nieoſtrożny.*

INCE

Incēdo, *is, Idę 1. 6. Chodzę 1. 3. Idę wſpániále.* hinein tretten/ einher gehen. *Exuit, & greſſu gradiens incedit Iuli.* Virg. *ſyn.* ĕo, vādo, āmbŭlo, grădĭor. *phr.* grēssum tēndo, fēro, ēffēro. Vēstīgĭa flēcto, tōrquēo, Haūd mōra fēstīnant jūssi, rapĭdisque fērūntur pāssĭbus.
incedo paſſu anili, tardo, *Łażę.*

incělěbrātus, incelebris, niestawny,
incendia facio, *Palę 1.*
incendiārius, *substant. Zápálácz.*
incendiarius, *adiect. Zápaláiący.*
incendio hauriri, *Zgorzeć.*
incendium, *Zápalenie 1. Pożog, Zágorzenie 3. Pożar, Pobudká 1* ein Brand / oder Feuersbrunst. --- *Glomerasq; ferens incendia ventus.* Virg *syn.* ignis, flāmma, rŏgus, Vūlcānus. *epith.* Vāgum, Vūlcănium, ātrum, dīrum, sævum, fŭrens, fŭrĭbundum, trĭste, lēthāle, vŏrax, fūmans, fūmōsum, fūmĭdum, răpĭdum. *phr.* Cūncta jăcent flāmmis, ĕt trīsti mērsa făvīlla. Dānt clāra īncendĭa lūcem fūmĭdus ātra văgis Phlĕgĕton īncēndia volvit Vŏlucres vŏlĭtant pĕr ĭnāne făvīllæ, ălĭmēnta vŏrat strĕpĭtu. Vūlcānus ănhēlo ărĭda, ĕt ēx ŏmni manant incēndĭa tēcto. dĕdit āmpla rūĭnam Vūlcāno sŭpĕrānte dŏmus. Sigæa īgni frĕta lāta rĕlūcent. īgnis flagrāntes prūnas, lĭquĕfāctăq; săxa sŭb aūras, cum strĕpĭtu āgglŏmĕrat. Mīxtis pĕr ĭnāne fă vĭllis, ĕt cĭnĕre īgnĭto tŏtum prætēxit ŏlympum. Vŭlcānĭa pēstis, pĕr ālta căcūmĭna rēgnans. Vīctorq; sī nōn īncēndia mīscet īnsūltans. Răpĭdusq; īntēndĭa flātus vēntĭlat; ŭt vŏlŭcres spārgit pēr nūbila flāmas Sēd nōn īdcīrco flāmma ătq; īncēndĭa vīres īndŏmĭtas pŏsŭēre, ŏmne mĭhi vīsum cōnsĭdĕre īn īgnes īlium. Jām tŭa sūppŏsĭtis ārdērent mœnĭa flāmmis. īgnes ād tēcta fĕruntur. Nēc vīres hŏmĭnum īnfūsăque flūmĭna prŏsunt. Prŏstērnit patrĭos īn pĭa flāmma lāres. *v. Incendo. ignis & fumus.*
incendium annonæ, *Drogość 2.*
incendium excito, offero, *Zapálam.*
īncēndo *Zápałam, Rádźę. Rospalam, Pobudzam* anzünden --- *Fragiles incende bitumine lauros.* Virg. *syn.* Sūccēndo, īnflāmmo, ūro, ēxūro, ādūro, cŏmbūro, crĕmo, *vel* īncĭto, cōncĭto, prŏvŏco, īmpello, hŏrtor. *phr.* Flāmmas, făces, īgnem sūbdo, sūbjĭcio, īgnes īnjĭcio, sūbjēctis ūtēre Flāmmis, īgni, flāmmis dăre, Fēr stăbūlis ănĭmĭcum īgnem. Vūlcānum spārgĕre tēctis. Sacrĭlĕgos Tēmplis ādmŏvērat īgnes. Flāmmis dēlēre ēxtĭnguĕre, ăbŏlēre. *v. Vro.*
incendor, *Gniewam się 2. Záchciáło mu się 2. żądam bárzo.*
Incensè, *Gorąco 2.* incensio, *Zápalenie 1,*

incensior, *Zápálczywy.*
incensor, *Zápalacz. Buntownik Pobudká 3*
incensum, *Kádźęnia materia.* Stroż 1.
incensus, *ab incendo, Zápalony.*
incensus, *à censeo, i. non census. niepopisány.*
incentio, *Spiewánie, Gránie* 1. *Záczynánie,* Czáry 1.
incentīvæ tibiæ, *sub Surma.*
incentivum, *Pobudká 1. Podszczuwacz,* Roziu*szęnie.*
incentīvus, *Záczynáiący,* Pobudzáiący.
incentor, *Trębácz. Pobudká, Buntownik. & sub Dyszkant.*
inceptio, *Záczęćie 1. Początek 1.*
inceptiva literá, Wersał.
inceptivus Początkowy.
incepto, as, *Poczynam, Zádźieram 3. kim.*
incepto ābsisto, abscedo, *Przestáię 1.*
inceptor, *Záczynaiący, Początek 3.*
inceptum *Początek 1. Zamyśl. Záćiąg 1.*
incērātus, *Woskowány;*
incernĭcŭlum, Rzeszoto, *śito 1, Kratá mulárska.*
incerno, *Potrąsam 4. Prześiewam.*
incēro, *Woskuię.*
incertè niep umie, Wątpliwie.
incerto as, Wątpię 1. incerto, *niepewnie,*
incērtus, *niepewny, Wątpliwy nigo tam, ni go sám, niestáteczny.* ungewiß / zweiffelhafftig. *Incerti quo fatá ferant, ubi sistere detur* Virg. *syn.* ănceps dŭbĭus, nōn cērtus, āmbĭgŭus, ānxĭus, dŭbĭtans.
incertus sum, *niewiem 1. 2. Wątpię.*
incessabilis, *nieustáły.*
incessio, *onis, Strofowánie.*
incessit cupido, *Záchćiało mu się.*
incessit mos, *Weszło w obyczay, Spopadł sobie,*
incessit timor, *Przelęknąć się.*

incessit valetudo, *Zachorzec.*
incesso, *is. ssivi, ssi, itum, nágábam, Przesláduię, náćierám ná kogo, Przegarzam, Strofuię, Dogrzewam komu, Fukam, nápada mię. Jmam się, ćiskam 2. nastaię 1. Rzuca się chorobá, Obeymuię, mię Podupadł.*
incesso diris, exsecrationibus, *Przeklinam.*
incessus, *us,* Chod.
incestè, *nierządnie, Káżirodzkie,*
incestificus, Káżirod, Nierządny
incēsto, *as, Plugáwię Zgwałcić 4. Gwałcę, Káżirodztwem zálzyć.* Blutschand begehen. --- *Thalamos ausum incestare noverca.* Virg. *syn.* incēstu pōllŭo, vĭōlo, măcŭlo, vĭtĭo tĕmĕro, fœdo, ĭnĭquĭno, cōrrŭmpo.
incestum, incestus *us, Káżirodztwo, nierząd 2.* eine Blutschand. *epith.* ĭmpūrum, nĕfāndum scĕlĕrātum, ărcanum, ĭmpĭum, *phr:* ĭncēstum scĕlus, crĭmen, flāgĭtĭum, nĕfas, ĭncēstus tŏrus. Crīmen ĭncēstus ĭncēstı thălămi, cōncŭbĭtus.
incestus, *ti, Kazirod. niewstydliwy, nierządny 2. nieczysty.* Das solche Blutschand / oder Hurerey begangen hat. *syn.* ĭncēstŭōsus, *phr.* ĭncēstı rĕus, cōnscĭus, ĭncēstı lābe nŏtātus.
inchoatio, Záczęćie.
Inchoativa Verba apud Grammaticos sunt, quæ rem inchoatam augeri & crescere significant.
inchoātīvus, *Záczynaiący.*
inchoo, *Poczynam.*
incicor, incĭcur, *nieogłaskány.*
incĭdit, *Trafia się, Przypada 1. náwiię się co, Zábáżyło mu się,*
ĭncĭdo, *Wpadam 1. Padam 3. Potykam się 3. nápadam 1. 2. 3, nátrącam się.* hinein / oder einfallen. *Incidit in casses præda petita meos.* Ovid, *syn.* Lābor, cădo, dĕcĭdo, *vel* cōntingo ēvĕnio.
ĭncīdo, *náćinam, Kárbuię, násczepiam, Ryię 2. Rysuię 3. Tnę, Podćinam 2. Ućinam. Przerywam 1. Podskubuię skrzydeł komu* Einschneiden / einhauen. *syn.* Cædo, præcīdo, sĕco, ămpŭto, *vel* ĭnscŭlpo, scŭlpo, cælo. *v. Scindo.*
Incīduus idem Incaduus. Stat vetus & multos incidua sylva per annos. Ovid.
inciens, *Położnica.*
incīlia, *ium,* inciliæ, incīle *is Row 2.*
incīles, canales, *Rynsztok.*
inciles fossæ, inciliæ, *Row 2.*
incīlo as, Szczypię 4. Lżę 1. Strofuię, Łáię.
incingo, *Opásuię, Obwodzę 2. Obłoczę 1.*
incingulum, *Pás 1.*
ĭncĭno, *Záczynam, śpiewam 1. Grom 2.* Etwas zusingen. *Brachia, seu varios incinit ore modos.* Ovid.
incipiens, *nástáiący, aliqui propriè poczynáiący.*
ĭncĭpĭo, *Poczynam,* Anfangen. *Et furere incipiat ut avunculus ille Neronis. Juv. syn.* ŏrdĭor, ĭnchŏo, cœpi, āggrĕdĭor: sŭscĭpĭo, ingrĕdĭor. *Phr.* ĭnĭtĭum dŭco. Mōx tămen ārdēntes āccĭngat dīcĕre pūgnas. Tālĭbus ōrsa mŏdıs. Tē sĭne nīl āltum mēns ĭnchŏat. Prīma rĕpĕtens ăb ŏrĭgĭne mīra Pāndam. Rērum prīmōrdĭa dĭctis āggrĕdĭar. *v. Initium.*
Incipisso, incipesso, idem.
incipit, *Poczyna się.*
incircumcisus, nieobrzezány. (*Przerywáiąc.*
incisè, incisim, *Drobno, Człońkámi, Sztukámi*
ĭncīsio, *náćięćie Przećinánie, Karb 1. Ućinek 2. Człónek 7.*
Incisiva securis. Plin. ab incidendis radicibus. Dalecamp. ex aliis, ipse tamen scribit Insitia.
incisor, *Krayczy.* incīsum, *Człónek 7.*
incisores dentes, *Zęby przednie.*
ĭncīsūra, *nárzynánie náćięćie, Karb 1. Prąszká 2. Człónek 1. Dłeniowa prąszká, Ućinek 2, Urznienie, Zákończanie.*
incisurum habens, *Przewięzisty.*
incisus, *si naćięty, Prąszkowáty, Wyryty.* Eingehawen. *Non incisa notis marmora publicis.* (Choriam.
incīsus, *us, náćięćie.*
incita, a. incitæ, *ha. Trudność, Ubostwo 1. Met.*
incĭtābŭlum, incitāmentum, *Pobudka*
incitatè, incitatiùs, *Pędem.* (*Zbudowanie.*
ĭncĭtātio, *Pąd, Pochop, Prętkość, Pobudka 2.*
incitatio animi, *Ochota, Poruszenie.*

Incitātor, *Pobudka 3.* incitatus, *Prętki.*
incitēga, Obrus, Talerz. 3.
incitēgo, nakrywam.
Incito, *Pobudzam, Podszczam, Podszczuwam, Szczuię, Poganiam, Przyspieszam.* Anreitzen/ anmahnen. *Stimulus aut mollibus incitat iras.* Virg. *syn.* Sūscito, cōneito, ăcŭo, ēxăcŭo, īncēndo, cŏhōrtor, stĭmŭlo. impēllo, ūrgĕo, īnstīgo, prŏvŏco. *v. Hortor.*
Incitus, *ti, à Cito, Oieruchomy, & sub Trudność,* Angetrieben. *Poplite subsidens, apicem tamen incita summum.* Virg.
Incitor, *aris, Popędźić się.*
Incitum, Trudność, Ubostwo 2.
Incitus, *à Cio, Prętki.* Incitus *us, Pąd.*
Incivilis, *nieobyczayny.*
Inciviliter, *nieludzko.*
incivilius, *nieobyczayny, niełagodnie.*

I N C L

Inclāmīto, inclamo, *Wołam 5. Przyzywam Łaię,* einem zurufen / etnrufen. *Fit sonus inclamat comites, & lumina poscit.* Ovid. *syn.* īnclāmo, clāmo, ēxclāmo, *vel* vŏco, ādvŏco, āccērso.
inclāreo, inclaresco, *Słynę, Wsławiam się.*
Inclēmens, *Okrutny.* ungnädig / streng. *syn.* īmmĭtis, īnhūmānus, īmplācābĭlis, crūdēlis, īmmānis, sævus, dūrus, āsper.
Incleménter, *niełagodnie, Surowie, Ostro,*
Inclēmēntia, *nielutość, niełagodność.* Vnmildigkeit. *Et labor, & dura rapit inclementia mortis.* Virg. *syn.* Crūdēlĭtas, sævĭtĭa.
Inclinābilis, *sub Skłonny.*
Inclīnāmentum sub nakłonięnie.
Inclinans ad alium colorem, *Mieniony.*
Inclinātio, *nachylenie, nakłonięnie, skłonność 1. nachylánie, natężanie 2. Odmiana, Kray świata.*
Inclinato sole die, *Po południu.*
Inclinatus, *ti, nachylony, Pochodźisty 1. na schyłku 2.* geneigt. ----- *In te omnis domus inclinata recumbit.* Virg.
Inclinatus *us sub nachylęnie.*
Inclino, *nachylam 1. 2. nakłaniam się, Ma się ku 2. 3. Szwańkuię, Ku wieczoru się ma, Zwalam 2.* sich zu etwas neigen / lencken. *Si modo plura mihi bona sunt, incliner amari.* Hor. *syn.* īnflēcto, īncūrvo, *vel* prōpēndĕo, īmpēndĕo, vērgo.
Inclūdo, *Zamykam 5. Otaczam, Obskakuię, Oprawiam 2. Wkładam 1. Wprawiam 2. Osadzam więźnia.* einschliessen. *Nec prius æstivo pecus includatur ovili.* C. *syn.* Claudo, cōnclūdo, āmbĭo, cīrcūmdo, cīngo, sēpĭo, cōmplēctor.
Inclūsio, *Zamknięnie kogo Obleżęnie.*
Inclusor, Obozny. an Złotnik? ibidem.
inclūsus, *Zamkniony.* eingeschlossen. *Mori tamen inclusum protrabit ille caput.* Pr.
Inclўtus, *Sławny, Chwalebny,* berühmt / edel. --- *Tuque inclyte Mavors.* Virg. *syn.* Clārus nōbĭlis, īnsīgnis, īllūstris.
Incoactum lac, *(pro coactum, in auget.) Zśiadłe mleko.*
Incoactus, *(ex negat.) nieprzymuszony.*
Incoctile, *is Pobielany statek.*
Incoctus, *(In negat.) niedowarzony, & tr. nierozmyslny.*
Incoctus, *(In affirmat.) Warzony, nawrzał. Ogorzały, Przypalony.*
Incœnatus incœnis, *niewieczerzyuszy.*
Incœpi, Incepto, &c. ut aliqui scribunt. idē Incepto. &c.
Incōgītābilis, *nierozmyslny 1. 2.*
Incogitans. *In, negat nierozmyślny 1.*
Incōgītantia, *nierozmyślność.*
Incogitato animō, *nierozmyslnie.*
Incōgītātus, *nierozmyślny, 1. 2.*
Incogito, In, Affirmat. Myślę 5.
Incōgnĭtus, *nieznaiomy.* unbekandt. *Vidit Ioannes, nobiscum incognita scripsit.* A. *syn.* īgnōbĭlis ōbscūrus.
Incognosco, sub Znam *1.*
Incohibilis, *nieuhamowany.*
Incombilis, niespoisty.
Incoinquinatus, niepokalány.
Incola, Obywatel, Przychodźień z Swoyski. Einwohner. *Naso Tomitana non jam novus incola terræ.* Ov. *syn.* Hōspes, cīvis, cŏlōnus, āccŏla

Incŏlātus, Obywátelstwo. in SS. libris, pro commoratione, habitatione.
Incŏlo, *Mieszkam gdźie,* einwohnen/bewohnen. *Sic veteres sedes incoluistis avi.* Tibull. *syn.* Cŏlo, hăbĭto, mānĕo.
incŏlŭmis, *Zdrowy 1. żywy 1. Cáły 4.* Gesund/starck/frisch. *Gratulor incolumi quantum, &c.* Ovid. *syn.* Sālvus ĭntĕger īllæsus, sōspes tūtus, sēcūrus, sānus. *phr.* Mōrbo līber. Tālos ăvērtĭce sānus ăd ĭmos, Sī me vīvĕre vīs sānum rēctēque vălēntem. Sæpe Dĕos sūpplex ŭt tū scĕlĕrāte vălĕres.
incŏlŭmĭtas, *Cáłość, Zdrowie, Zostánie przy zdrowiu.*
incomedisticus, sub niewczesny 1.
incomes itis Szczegulny.
incōmis, *is. Gruby 2. 3.*
incŏmĭtātus, *Szczegulny.* unbegleitet. *Cur sine me cur sic incomitatus abis?* Prop.
incomitio, as, nágabam.
incommeābĭlis, nieprzebyty.
incommendatus, niezálecony.
incommōbĭlitas, sub nieczułość.
incommŏdātio, *niedogodá.*
incommodè, *nie ná czás. nie ná rękę,*
incommodisticus sub niewczesny 1.
incommŏditas, *niewczás, niedogodá, niepożytek, Przeszkodá 1. & sub Przerywacz mowy*
incommŏdo, *Przeszkádzam, Szkodzę.*
incŏmmŏdum, *niewczás 2, Przeszkodá 1. niedogodá, niepożytek. Szkodá* Schaden/Verlust.-- *Locus miserantem incommoda nostra.* Virg. *syn.* Dāmnum, nōxa dĕtrīmĕntum, *v. Damnum.*
incommŏdus, *niewczesny 1. nieskromny, nieraźny*
incommunicabilis, niespolny.
incompărābĭlis, *nierowny 2.*
incompertum habeo, incompertum mihi est *niewiem,*
incompertus, *nieznáiomy.*
incompertus vetustate *niepámiętny 1.*
incomplētus *niedokończony.*
incompositè, *nieporządnie, Pomieszánie.*
incomposĭtus, *nieskłádny, nieuszykowány, Prosty 3 Gruby Pomieszany.* ohne Ordnung. *Det motus incompositos & carmina dicat.* Virg.
incŏmprehensĭbĭlis, *nieobięty, niepoięty 1.*
incomptus, *Gruby 3. Prosty 3.* Roztárchany.

I N C O N

Inconcēssus, *niedozwolony.*
inconcĭlĭo, *as Waśnię 1. Draźnię, Mieszam. 3. Oszukiwam,* Rozrożniam, *Psuię 2.*
inconcinnè, *Grubo 2.*
inconcinnĭtas. *nierymowność.*
inconcinnĭter, *nierymownie, niesztucznie, Grubo.*
inconcinnus, *nierymowny. Gruby 2.*
inconcĭtus, *nieprętki.*
inconcupisco pro concupisco, sub żądam.
inconcussus, *nieporuszony.*
inconditè, *nieporządnie, Po prostu, Grubo.*
incondĭtus, *nie ná chowánie, nieporządny nieuszykowány, niepogrzebiony. Gruby 2. 3.* unordentlich. *Assiduè veniebat ibi hæc incondita salus.* Virg.
inconfusibilis, sub niezáwstydźisz się.
inconfūsus, niepomieszány.
incongĕlābĭlis, *niezmárznący.*
incongrŭens, *niezgodny, nieprzystoyny, niespsobny.*
inconnīvens, *niemrugáiący.*
inconnīvus, *idem & sub Czuyny.*
inconscius, *niewiedzący, nieuczestnik, Bez wiádomośći:* (coluthon,
inconsĕquens, *nieporządny. Item vide Ana-*
inconsequentia, *nierymowność.*
inconsīdĕrans, *nieostrożny.*
inconsideranția, *niebaczność.*
inconsideratè, *nieostrożnie.* (zmyślny.
inconsīdĕrātus, *nieostrożny, niebáczny, niero-*
Īncōnsōlābĭlis, *nieućieszony.* das nicht zu trösten ist. *Iura sui, mœrens inconsolabile vulnus.* O. *syn.* Īnsōlābĭlis.
inconspĭcŭus, *nieokazáły.*
inconsprētus, Bez przygány.
inconstabilitio. 4. Esdræ 15. ✝ Seditio. Emma Sa.
Īncōnstans, *niestáteczny.* unbeständig/wanckelmütig. *syn.* Lĕvis, mōbĭlis, īnstăbĭlis, mūtābĭlis. *phr.* ănĭmus īncērtĭor aūra ănceps ănĭmi, ănĭmo lĕvi, īncērto, īnstăbĭli, lăbānti, ămbĭgŭo. Vătium ăc mūtābĭle sĕmper fœmĭna. Eūrĭpo īncōnstāntĭor,

ſtantior. Sibi nōn cōnſtans, ... nūnc hūc, nūnc fluctuat illuc. Sĕmper impătiens sŭi. Nīl dŭbĭo plăcet. Nōn sīc incērto mūtāntur flāmĭne Sȳrtes. Nēc fŏlĭa hybērno tam trĕmĕfācta Nŏto. Quam cĭto fæmĭnĕa nōn cōnſtat fœdus in ira. Sive ĕa caūſa lĕvis. (Ovid. Epiſt. 6.) Mŏbĭlis æſŏnĭde, vērnāque incertior aūra. Cūr tŭa pōllĭcĭti pōndĕre vērba cărent.

inconſtanter, nieſtátecznie.

inconſtāntĭa, nieſtáteczność, Unſtandhafftigkeit Unbeſtändigkeit. ſyn. Lĕvĭtas, mōbĭlĭtas phr. Mĕntis incertæ lævĭtas. Mēns inſtābĭlis. Văgi ērrōres. v. Fortuna & inconſtans.

inconſvētus, niezwyczayny.

inconſulta ratio, niebáczność.

inconſultè, niebácznie, nierozmyslnie, Bez porády.

inconſulto, nierozmyslnie.

inconſultu meo, niedołożywſzy ſię.

inconſultus, ti. nierozmyslny i. niebáczny Bez porády.

inconſultus, us, niedokładánie.

inconſummātus, niedokończony.

inconſumptus, nieſtráwiony, Pozoſtáły.

inconsūtĭlis, nieſzyty.

incontāmĭnātus, niepokalány.

incontanter, niedwłocznie, nierozmyslnie.

incontatus, Bezodwłoczny.

incontentus, nienáćiągniony, nieſtroyny.

incontĭguus, niedotkliwy.

incontinens, niepowśćiągliwy, Rozpływáiący ſię.

incontinenter, niepowśćiągliwie.

incontinentia, niepowśćiągliwość.

inconvĕniens, nieprzyſtoyny, nieſpoſobny.

incopriare, ſub żartuię.

incŏquo, Warzę 2. náwarzał 1. Pobielam żeláżo, Poſrebrzam, Pozłácam, Polewam. etwas einkochen. Hujus odorato radices incoque Baccho. Virg.

incoquor, Spieká ſię.

INCOR

Incorporalis, Bezćielny.

incorpŏrālĭtas, Bezćielność.

incorpŏrĕus, Bezćielny.

incorpŏro, Cechuię, Wprawiam i. & ſub Inkorporowáć, incorporor, Wraſtam.

incorrectus, niepopráwiony.

incorruptè, nieſkáżitelnie, Bez numiętnośći. Prawdźiwie. Sprawiedliwie, Bez podárkow.

incorruptĭbĭlis, nieſkáżitelny.

incorruptibilitas, incorruptio, incorruptela. nieſkáżitelność.

incōrrūptus, nieſkáżitelny, niezepſowány, nieprzedárowány, nienakázony, nienáruſzony, Wierny. unzerſtört/ungefälſcht/unbeſtochen. ſyn. Inviŏlātus, intĕmĕrātus, intĕger, pūrus, sānus, sincērus, căſtus.

incoxo as, śiedzę po Turecku.

incraſſor, incraſſatus, Miąż(zeię, Roztył ſię.

increatus, nieſtworzony.

increbeſco. increbeſcit & increbeſco, increbuit. Spoſpolitowáło ſię Weſzło w obyczay, Gruchnęło, Słyſzeć, ná ſtáie 1. Rozgłaſza ſię, Powiádaią, Powſtaię 1. je länger je mehr zunehmen.---Et late increbeſcere nomen. Virg.

incrēbro, Uczęſzczam.

incrēdĭbĭlis, Paſſive, niepodobny ku wierzęniu, & active niedowiarek. & ſub niewierzą mi. unglaublich. Hic incredibilis rerum fama occupat aures. Virgil. phr. Fĭde mājŏr. Crēdĭbĭli major. Fĭdem ēxcēdens, sŭpĕrans. Hōc crēdi nĕfas. Crēdĕre quis pŏſsit? Si crēdĕre, dīgnum ēſt. Sī quă fides. Cŭi pōſtĕrĭtas nōn hăbĭtūra fĭdem. Nil vātĭbus ōmnis ērĭpĭēnda fĭdes, excēſsitq; fĭdem mĕrĭtōrum sūmma tŭōrum. Mūltăq; crēdĭbĭli tŭlĭmus mαjōra, rătāmque. Quō mĭnus ăccĭderit, nōn hăbĭtūra fĭdem.

incrēdĭbĭlĭtas, niepodobieńſtwo ku wierzęniu, niedowiarſtwo.

incredibiliter, niepodobieńſtwo 2 Barzo.

incrēdŭlĭtas, niedowiárſtwo. Unglaubigkeit. Se non vult, pœnas incredulitate meret. P.

incrēdŭlus, ein Unglaubiger. Quodcunque oſtendis mihi ſic, incredulus, odi. Ovid.

incrementi majoris, Roſły.

incrementi minuti, parvi. Drobny.

incremento augeor, Roſtę.

incrēmĕntum, Rozmnożęnie, Pomnożęnie, Przymnożenie, Przybywánie, Wzroſt. Mehrung/ Auffnahm. --- Magnum Iovis incrementum.

(Spond.) *syn.* Accessio, augmentum. *epith.* Magnum, amplum, ingens, mirandum.
incrementum capio, recipio, affero, *Roczę*, (*Przybywá*
increpatio, *Łájánie*, *Strofowánie*.
increpito, *Strofuię Łaię.* anschnarchen. *Hostis amare, quid increpitas, mortemque minaris?* Virg.
increpo, *Trzáskam 1. Kłápam, Uderzam 1. Kołácę, Chroszę 1. Brzmię, Gruchocę, Gruchneło. Słyszeć, Zadaié 8. Strofuię Łáię.* Ein Gereusch machen / straffen. *Pollicibus fragiles increpuere manus.* P. *syn.* Crepo, strepo, instrepo, *vel* arguo. objurgo, incuso.
increscit, *Przybywá, śili się, Pogársza się.*
incresco, *Rostę, nár ostam.* Auffwachsen. *Telorum seges & iaculis increvit acutis.* Virg.
increto as, *Bielę In Affirmante.*
Incretus, *Horat. incerniculo purgatus. ab Incerno. Apulei. non purgatus quasi non cretus. In. negantes.*
incruentatus, *Niekrwáwy.*
incruentus, *& Łágodny.*
incrustatio, *Pobielánie, Tynkowánie, Sádzęnię ścian.*
incrusto, *Polewam 3. Tynkuię.*

INCU

incubatio, *siedzęnie ná iáycách.*
incubator, Domak.
incubitatus, Sodomczyk.
incubatus, *us* incubitio, incubitus, *us. Siedzęnie ná iáycách.*
incubo, onis, *Latáwiec 1.* Auffligen. *Incubuere mari. totumq; à sedibus imis.* Ovid. *syn.* incumbo, indormio, *vel* foveo.
incubo, as, *Leżę ná czym, Przeleżeć. Siedze 3. Strzegę 1. Náśiáda.*
incubus, *Latáwiec.*
incubus morbus, *Duszęnie nocne.*
incudi reddo, *Poprawiam, Znowu co czynię.*
incudo, *is, Wybiiam obrázy.*
inculco, Wtłaczam, *Wypycham, Nátłaczam, Nábiiam uszy, Przypominam.*
nculpabilis, Niewinny.
inculpatus, *Bez przygány, Niewinny.*
inculte, *Gruby 2.*
incultus *ti nieoráný, nieozdobiony nienaśiádły, nieośadzony, niegalant Gruby 2. 3. Pusty 1.* unbewohnet. ungeeyret / ungebauet. *syn.* incomptus, inornatus, inurbanus, inconcinus, incompositus, horridus, squallidus.
incultus *us, Zániedbánie.*
incumba, Kosz sklepowy.
incumbit mihi, *Powinięnem.*
incumbo, *Leżę ná czym*, Nalegam *Wspieram się. 3. Podpieram się, Siedzę 4. nákłaniam się, náchylam się, Usiłuię náćieram 3 Stáram się, Przypilnowáć, Uczę się, Zákrzątnąc się, Bawię się 1. Przebiiam się.* auff oder anliegen / einem Ding fleissig obligen. *syn.* incubo, innitor, *vel* studeo, invigilo vaco, intendo.
incunabula, *orum, Pieluchá, Początek.* Die Wiege oder Kinds-Windeln. *Iovis incunabula Crete.* Virg. *syn.* Cunabula, cunæ. *v. Cuna.*
incunctabilis, niewątpliwy.
incuria, *Zániedbánie, niebalstwo.* Sorglosigkeit / *Ostendar maculis quas aut incuria fudit.* Hor. *syn.* Pigritia. *epith.* Tarda, lenta, segnis, deses. *v. Pigritia.*
incuriose, *Niedbale.*
incuriosus, *niedbáły, niedworny 1. 2. niegálant, Tłusty.. incurius, niedbale.*
incurro, *Wbiegam 1. Wpadam 1. Wtargam, nábiegam, nápadam 1. 2.* Nátrącam *się, náieżdżam Łáię, Leżę 2. Kole co kogo Przypada co.* ein oder anlauffen. --- *Densisq; incurrimus armis.*
incursatio, *náiázd.* incursim, *Prętko.* (Virg.
incursio, *náiazd, Wbieżęnie.*
incursionem facio, *Wtargam.*
incursito *náieżdżam, náćieram ná kogo, Wtárgam. nápadam 1. Uderzam się o co.*
incurso, *náćieram ná kogo, náieżdżam.*
incursus, incursitatio *naiazd Wtárgnięnie, Wbieżęnie. incurvatio, Krzywość.*
incurvesco. *incurvisco, Uginam się, náginam się,* (*Gárbię się.*
incurvingrvicus, náchylony.

Incur-

Incurvo, nákrzywiam, naginam, Zákrzywiam 3. incurvor, náginam się, Uginam się. (náchylam.
incurvus, Krzywy, náchylony 4.
Incus, ūdis, hac Nakowalnia. ein Amboß. Gemit impositis incudibus Ætna. Virg. syn. Hōrrĭsŏna, rĭgĭda, dūra; fērrĕa, grăvis, sŏnans, rĕsŏnans, Ætnæa Vūlcānĭa. Æŏlĭa, Sĭcŭla. v. Procudo.
Incūsātio, Strofowánie.
Incūso, Uskarzam się, Zadáię 8. anklagen. Quem non incusavi amens. &c. Virg. syn. āccūso dāmno, ārgŭo, īncrĕpo. v. Accuso.
incussus, us, Uderzanie 1.
incustōdītus, niestrzeżony nieostrożny, Bez straży.
Incūssus lapis, żárna 1.
Incūsus, násiekány, eingehauen. Incusum aut atræ massam picis urbe reportat. Virg.
Incūtĭo, Wbiiam 1. Uderzam 3. 4. einschlagen. Incute vim ventis submersasq; obrue puppes. Virg. syn. Quătĭo, īnflīgo, īmpīngo.
indāgăbalis, należny. indaganter, śládem.
Indagātio, śládowanie, Szukanie.
indagator, śladownik, Szukacz, Wynalezcá.
indagator aquarum, Rurmistrz.
indagator umbræ. Zegárá pręt.
indagatrix, sub Szukácz. (czam.
indagine cingo. claudo, Otaczam śieći roztaczam.
Indāgo, as, śladuię, Wynayduię, Mácam 4. Gespür/Jägerspur. --- Saltusq; indagine cingunt. Virg. syn. Rētĕ, căsses, vel īndāgātĭo, pērscrūtātĭo. epith. Vĭgil, sōlers, sōllĭcĭta, ānxĭa, săgax, strĕnŭa lōnga, cōnstans.
Indago, ĭnis, śieći roztoczenie, Okrążenie, śládowanie.

INDE

Inde, Z tamtąd. von dannen. Inde thoro pater Æneas sic orsus ab alto. Virg.
Inde loci, Od tego mieyscá.
Inde usq; Zdaleká, Zdawna.
Indebitè, indebitò, Niepowinnie.
Indēbĭtus, Niepowinny. dis man nicht schuldig ist. Præmia magna quidem, sed non indebita posco. (Ovid.
Indĕcēns, Nieprzystoyny.
Indĕcēnter, nieprzystoynie. ungebührlich.
Indĕcēntia, nieprzystoyność.
Indĕcet, Nieprzystoi.

Indeclinabile Nomen apud Grammaticos, quod non declinatur sive monoptotum sit, sive aptotum Diomed.
Indeclīnābĭlis, indeclinatus, nieuchronny.
Indĕcōr, ōris, omne, & Indĕcōris, is, comm. Niepoczćiwy. heslich. Non erimus regno indecores, nec vestra feretur. Virg.
Indĕcōrè nieprzystoynie, Grubo 2.
Indĕcōrus nieprzystoyny, niepoczćiwy. unzierlich/schändlich. Non indecoro pulvere sordidos (Alc.) H. syn. Inhŏnēstus, Inglōrĭus, tūrpis, īnfamis.
indēfătīgābilis, niespracowány.
Indefectus, nieustały, indefensus, nieobroniony.
Indefessè, Bez spracowániá.
Indefēssus, niesprácowány. unverdrossen. Nunc validam dextra rapit indefessa bipennum. V.
Indeficiens, nieustały. indefinitè, nieokreśnie.
Indēfīnītio, sub nieskończoność.
Indēfīnītus, nieokreszony, niezmierny.
Indējēctus, nieobálony.
Indēlēbĭlis, niezgłádźisty, nieodmyty.
Indelector, nierad co czynię.
Indelēbātus, nienáruszony unversuch. Indelibatas cunctæ sequuntur opes. Ovid.
Indelictum, niegrzech.
Indēmnātus, niepotępiony.
Indemnem servo, Ochraniam.
indemnis, nieuszkodzony.
Indemnĭtas, Bezszkodność nieszkodowánie.
Indemnĭtati consulo, Ochraniam.
indēplōrātus, nieopłakány. unbeweynt. Indeploratum barbara terra teget. Ovid.
indēprāvātus, Niezepsowány.
indēprĕcābĭlis, nieporuszony.
indeprehensibilis, niepośląkowany.
indēsērtus, nieopuśćiały. unverlassen. In deserta meo pectore regna gero. Ovid.
Indēses, ĭdis, omne, nieleniwy.
indēsĭnēnter, Bez prestanku.
indētōnsus, niegolony, Zapuszczone włosy máiący.
Indevoratus. Plaut. corr. Et devoratus.
Indēvōtio, nieuczynność. & vulgò nienabożeństwo,
Indēvōtus, nienábożny.
index, Skázyćiel 1. Wydáwacz, Wyiáwiacz.

 hapis

napis, Regestr 1. 3. Kámień probny, Pálec wtóry, Znák 1. Rączká 3.
indicatio, Wydánie, Odnieśienie spráwy.
indicatīvus, Skázuiący. (Cenigniè.
Indicativus modus, ibidem, & infrà. Modi 2.
indicatūra, Pokazánie.
Indicina, Wydánie Podátek. & sub należne.
indicium. Znák 1. Probá 2. Odnieśienie spráwy, Wydanie. Podatek, Należne. Anzeigung. Indicium mores nobilitatis habent. Ov. syn. index, signum, argumentum, nota, insigne, specimen.
indicium profiteor, Wydáię 11. 14.
indico, as, Pokazuię 1. Odnoszę kogo, Skázuię, 1. Wydaię, Cenię. Zuwissen thun/anzeigen. Indicat & nomen litera pacta tuum. Tib. syn. ostendo, monstro, significo, aperio.
indico, is, Nakazuię, Zapowiadam, Oznaymuię, Obwoływam, Odpowiádam komu, Záprászam się do kogo, Sądy zápowiedźieć. Verkündigen. Tecia simul Divûm templis indicit honorem. V. syn. edico, denuntio, promulgo. (stie lat.
indictio, Zápowiedź 3. nákazánie Pobor, Pięćna-
indictīvus, Zápowiedźiány. indictum, nákazánie.
indictus, in negante niemowiony, niewystawiony, nieosądzony, niestáwny.
indictus, in affirmante. Zápowiedźiany, nakazany.
indicum, Indych.
indidem, Z tamtądże, Tameczny.
indifferens, Bezrożny, Obostronny 1.
indifferenter, Bezrożnie, Bez braku, Miernie. Skromnie 2.
indifferentia, Bezrożność, Obostronność.
Indifficilis. Ulpian. corr: Indifficili est.
indigena, Rodzic z tąd, naszyniec, Swoyski, Tameczny, Obywatelski. Ein Einländischer. Suspicit, indigenæ Sidonida nomine dicunt. Ovid.
indigenus, Obywátelski.
indigens, Potrzebny 2. niedostateczny.
indigentia, niedostatek 1.
indigeo, Potrzebuię 2. niedostáię, Bedürffen. Quin tu aliquid saltem potius quorum indiget usus. Virg. syn. egeo, careo, opus, habeo.
indiges, etis. m. f. Pátron, Swięty.
indigeste, nierodźielnie.
indigestus, nierozłożony, niestráwiony. ungeordnet. --- Rudis indigestaq; moles. Ovid.
indigetes, hi, Niebiescy. Einheimische Götter. Dii patrii indigetes, & Romule vastaq; mater. Virg.
indigetamenta, indigitamenta, orum, Pontyfikał.
indigeto, as. & indigito, názywam 11. ná pálcach liczyć. (Gniewliwie.
indignabunde, indignabundus, indignanter.
indignatio, Gniew 2. Zorn/ Unwilligung. Si natura negat facit indignatio versum. Hor. syn. ira, epit. præceps, subita, repentina, sæva, cæca, demens minax. v. Ira.
indignatiuncula, Poruszánie 2.
indignè, nieprzystoynie, niesłusznie, Sprośnie, Sromotnie Okrutnie, ân niegodnie.
indignè fero, Zá złe mam.
indignis modis, niepoczćiwie.
indignissimè, nie słusznie Okrutnie.
indignitas nieprzystoyność, niesłuszna, Sprośność, Zelżywość niegodność.
indignor, Gniewam się mam to zá 1. Zürnen/ unwillig werden. Et casum insontis mecum indignabar amici. Virg. syn. irascor, succenseo, stomachor. v. Irascor.
indignum, niegodna rzecz. Sroga rzecz, niesłuszna, żal się Boże.
indignus, niegodny, nieprzystoyny, niesłuszny, Okrutny, niewinny, & sub nieprzystoi to ná ćię.
indignus majoribus, Wyrodek.
indigus, Potrzebny. niedostateczny. mangelhafft dürfftig/arm. Ut propria nituntur opisq; haud indiga nostræ. Virg. syn. egenus, egens, inops, pauper.
indiligens, niedbáły, Zániechány.
indiligenter, niedbále. indiligentia, niedbalstwo.
indimensus, sub niezliczony.
indirectus, Krzywy, indireptus, nierozerwány.
indisciplinatus, indisciplinosus, Nickarny.
indiscretè, Bez bráku. indiscretio niebaczność.
indiscretus, nierozeznány. nierozdźielony, Bez bráku. an niebáczny. Indiscreta suis gratusq; parentibus error. Virg.

Indiscriminatim, *Bez bráku, Bezróżnie.*
Indiserte, *niewymownie* 1.
Indisertus, *niewymowny,*
Indispensatus, *niemierny, nieporządny*
Indisposite, *nieporządnie,*
Indispositus, *nieporządny*
Indissimilis, indissimillimus, *Podobny* 1.
Indissimulabilis, *niezmyślony, Przebaczánia*
Indissociabilis, *nierozdźielny* (*niegodny*
Indissolubilis, *nierozięgły, niesḱáżitelny, nie-*
Indissolutus, *nierozerwány.* (*wywikłany*
Indistincte, *nierozdźielnie* 1.
Indistinctus, *nierozłożony*
Indistrictus, *niezrániony.*
Individuitas, *nierozdźielność*
Individuus, individisibilis, *nierozdźielny.* unzertheil. *Mors individua est noxia corpori.* (Choriamb.)
Indivisus, indivulsus, *nierozdźielony* 2. *nierozdźielny* 1. unzertheilt. *Indivisus honos iterumq; & rursus eidem Sil.*

INDO

Indo, *is, Wtykam, Wpráwiam Wpuszczam Wkleśniam, nákładam* 1. *Zdiąć.*
Indo catenas, *Okowáć kogo*
Indocilis, *Tępy, nieświádom.* ungelehrnig *Is genus indocile ac dispersum montibus altis. Virg.*
Indocte, *nieumieiętnie.*
Indoctus, *nieuczony.* ungelehrt. *syn* imperitus, ignarus, illiteratus, rudis. *phr.* Doctrinæ, Palladis expers. Sterilis doctrinæ fœtibus, arte incultus, rudis expers. Qui dulce nectar Pegasei fontis non hausit. *v. Ignarus.*
Indolentia, *in negans. Bezbolność*
Indoleo, *in affirmans. Boleię* 1. *żáłuię, żalmi, Lituię się, Zábolało.* Schmertzen oder Wehe haben/ *Indoluit facto, &c.* Ovid.
Indoles, *Dowćip, Przymiot, Przyrodzenie, Własność* 1. *Przybywánie, Płodność, żyzność, Wspániáłość, Twárz kształt.* Art Zuneigung. *Quid pius Æneas tanta dabit indole dignum.* Virg. *syn.* Ingenium, natura. *epith.* egregia, generosa, nobilis, ingenua, præstans, amabilis, culta. *v. Ingenium.*
Adolesco. Arnobi. & Iustin. idem Indoleo.
Indolor, *Bezbolny.* *Indoloria, Bezbolność.*
Indomitus, *indomabilis, nieogłaskány, nieuhámowány, niezwyćiężony.* ungezähmt *Sternimus indomitum, quod te spumare falernum.* Pers. *syn.* invictus, insuperabilis, inexpugnabilis, fortis.
Indormio, *Leżę ná czym, niedbáły, iestem, śpię* 1. *Przesypiam sprawę.*
Indotata, *Bez posagu, Bez wiáná, Niewyposażoná, Posagu niemaiąca.*
Indotatus, *Nieozdobiony.*

INDU

Indubitanter, Indubitate, *Niewątpliwie Bez* (*wątpienia.*
Indubitatus, indubitabilis, *Niewątpliwy.* ungezweiffelt. *Indubitata fides cui nunquam munera, &c.* A.
Indubito, *as, in, hic affirmat, in præcedentibus negabat. Wątpię* 2.
Induciæ, *Fryszt Przymierze.* Stillstand. *Suspiciones, inimicitiæ, induciæ.* (Jamb.) Ter.
Induco, *Wprowadzam, Przywodzę, Náwodzę, Wodzę* 2. *Náprowadzam, Wyprowadzam, Powłaczam, Futruię, Wpisuię, Przekreszam, Kásuię, Námawiam, Oprawiam. Obuwam, Zmázáć* 1. Einführen. *Iungere si veli & varits inducere plumas.* Hor. *syn.* adduco, admitto, introduco. impello, adigo.
Induco animum in animum, *Przewodzę ná sobie, Stánowię* 2. *Przykładam chęći*
Induco calcem marmoratum, tectorium, *Tynkuię:*
Induco colorem, *Zámálowáć.*
Inducor, *Námowić się dáie, Vwodzę się.*
Inductio, *Wprowadzánie, Wabienie, Nákłonienie, Przełożenie chęći, Kásowánie, Przekreszenie,* Douod 2. *Rurmusowy row.*
Inductio calcis, parietis *Tynkowánie.*
Inductor, *Wprowadzáiący.*
Inductum in mores, *weszło w obyczay.*
Inductus, *us, wprowádzenie, Namowa.*
Inducula, *Odźienie.* *Indulcitas niełágodność*
Indulgens, *Łágodny, Miękki.*
Indulgenter, *Łágodnie. Łáskawie, Pieściwie.*
Indulgentia, *Pobłażanie, Przeglądánie, Po*

puſzczánie, Odpuſzczęnie, Dogadzánie ſobie Łáſkáwość. Verzeyhung/ Nachlaſſung/ Ablaſs *ſyn.* Lēnītas, clēmēntia piētas *vel* vēnia, rēmīſsiō. *epith.* Blānda, mitis.

Indūlgēntiæ, *Odpuſt*,

Indūlgēntīſsīmus, *Pieśćliwy*.

Indūlgeo, *Pobłażam, Przeglądam, Roſpuſzczam ſię 2.* Popuſzczam *komu, Dogadzam 1. 2. Dozwalam Poddáię ſię, Rozgardyáś ſtroię, Száuię 2 Báwię ſię 1. Stroię ſię. & in. Nie 1. Powolny ieſtem.* überſehen / verzeyhen. *Quid tantum inſano juvat indulgere labori?* Virg. *ſyn.* īgnōſco, cōndōno, pārco, *vel* cōncēdo, pērmītto.)

Indūltum, Przywiley. (*v. Parco.*

Indūmēntum, *Odźienie.* ein Kleid. *Indumenta pedum velut Moyſes.* (Phal.) *P. ſyn.* āmīctus, vēſtis. *v. Veſtis.*

Indŭo, *Obłoczę 1. wdźiewam, Obuwam. Ubieram kogo, wiklę ſię, Uprząść poſtáwę, Záperzyć ſię, Zmyślam 1. Pokazuię co po ſobie názywam ſię, Odmięniam ſię, Podkowáć koniá, Czynię ſię czym,* die Kleider anlegen. *ſyn.* Vēſtīo, āmīcio, ŏpĕrīo, tēgo. *phr.* Vēſtem hūmĕris īndūcēre, Tūnĭcāq; indūcītur ārtus. ālbēntique hūmĕro īndūtus ămīctu Mœſtāque fūnĕrĕa cōrpŏra vēſte tĕgūnt. Aūrāto circūm vēlātur āmīctu. *v. Veſtio.*

Indūrātus, *Zatwárdźiáły*.

Indūrātus flammis, *Opalony*.

Indūrēſco, *Drętwieię, Twardźieię. Odrętwieć.* hart werden. *Sufficit aq; ipſo vexatum induruit uſu.* Ovid. *ſyn.* Dūrēſco, īndūror.

Indūro, *Stwardzam, Zátwardzam, Utwierdzam,*) (*Upieram ſię.*

Indusiāria, *Szwaczká 1.*

Indūsiārius, *Kráwiec, Koſzulę ſzyiący*.

Indūſiatus pulchrè, Stroyny,

Indūsium, *Induſiata veſtis, Koſzulá 1.* Ein Hembd. *ſyn.* Vēſtītus, ămīctus, ŏpērtus, tēctus, tūnĭcātus, vēlātus.

Indūſtrĭa, *Przemyſł* Fleiſs / Geſchicklichkeit. *Sed non ulla magis vires induſtria firmat.* Virg. *ſyn.* Sōlērtĭa, ārs, dēxtērĭtas, īngĕnĭum. *epith.* Sōlērs sēdŭla, vĭgil, ācris, cāllĭda, sāgāx, aūdax īngĕnĭōſa, ārtĭfex, dīvīne, præſtāns. *phr.* Fēcit ŏpes, pārcæque sāgax, īndūſtria vītæ. Prīmis sōlērs īndūſtrĭa cœpits āddĭdērat.

Indūſtria, *Vmyślnie*.

Indūſtrie, *Przemyſlnie, Dowćipnie.*

Indūſtrĭōſus, *Sztuczny*.

Indūſtrĭus, *Przemyślny, Dowćipny, Spráwny.* Fleiſſig. *ſyn.* Sōlērs, īngĕnĭōſus, sāgāx, vĭgil, ācer, dēxter.

Indūtĭlis, *Wdźiewálny. ſub wdźiewam.*

Indūtus pulchre, *Stroyny*.

Indūtus, *us*, *Odźiewanie, Obłoczęnie.* Bekleidet Kleider anhaben --- *Exuvias indutus achilli*, Virg. *ſyn.* Vēſtītus, āmīctus, tūnĭcātus, tŏgātus, ŏpērtus.

Indŭviæ, *ba*, *Odźięnie, Skorká.* Kleidung. *Induvias cæcæ pecudes, & frigida parvas:* Prud.

INE

Inēbra, *Omięſzká, Inebræ aves, ſub nieſzczęśliwy.*

Inēbrio, *Upaiam. nápuſzczam* Truncken machen. *Nolentem & miſeram vinoſus inebriet aurem.* Juv.

Inēbrior, *Vpiiam ſię.* Truncken werden. *Inebriati naviæ potu ſalis.* (Iamb.) Paulin *ſyn* Bāccho, Lyæo, vīno, ōbrŭor, căpĭor, īmplĕor, sōlvor, sĕpĕlĭor. *v. Ebrius.*

Inēdia, *Nieiedzęnie, Poſt 1.* Enthaltung von Speiſs. *ſyn.* Fāmes, *v. Fames.*

Inēdia conſumor, fatigor, *Zámieram, Przemieram.*

Inedia vitam finio, *Vmarzam ſię* (

Inēditus, *niewydány*.

Inēffabĭlis, *niewyſłowiony*.

Inēffĭcācĭter, *nieſkutecznie*.

Inēffĭcāx, *nieſkuteczny, nieſpráwny.*

Inēffĭgiātus, *niewykſztałtowany*.

Inēffŭgĭbĭlis, *Nieuchronny*.

Inēlābōrātus, *niewypolerowány, niewytworny.*

Inēlēgans, *Nieozdobny, Gruby.*

Inēlēgānter, *Szpetnie, Grubo 2.*

Inēlŏquens, *Niewymowny*

Inēlūctābĭlis, *niewywikłany, nieuchronny.* unüberwindlich. *Venit ſumma dies & ineluctabile tempus.* Virg,

Inēmēndabĭlis, *Bez popráwy, niepopráwny, niekárny.*

Inemorior, Umieram 4.

Inēm-

Inēmptus, *niekupiony*. unerkauffe *Dapibus mensas onerabat inemptis* Virg.
Inēnārrābĭlis, inenarratus, *niewysłowiony*. unaussprechlich/ unerzehlbar. *Vis dare majus adhuc & inenarrabile munus*. M. *syn*. Nōn ēnārrābĭlis, īnsŏlĭtus.
Inēnārrābĭlĭter, *niewymownie*.
Inēnōdābĭlis, *niewywikłány*, *Záwikłány*.
Inenōrmis, *Nieszpetny*.
Ineo, *wchodzę*, *wstępuię*, *Poczynam*, *Popadam*. Hinein gehen. *Ante leves ineunt si quando prælia parthi*. Virg.
Ineptè, *nikczemnie*, *Blazeńsko*, *Grubo*.
Inēptia, *Nikczemność*.
Inēptiæ, *hæ*, *Bayki*, *Báłámuctwo*, *Błazeństwo*.
Inēptio, *is*, *Báłámucę*, *Plotę*. (*muctwo*.
Inēptĭtūdo *nikczemność*, *niespos bność*; *Báłá-*
Inēptus, *niesposobny*, *niegrzeczny*, *nieżártowny*, *nikczemnik* ungeschickt/ untüchtig. *Iurasset cupide quicquid ineptus amor*. Tibull: *syn* Stŭpĭdus, īnsŭlsus, fătŭus, stultus, hĕbes, stŏlĭdus.
Inēquĭtābĭlis, *in. negante*: *nieiezdny*
Inēquĭto, *in, affirmante iadę z*.
Inērmis, inermus, *Bez broni*. *Bez obrony*, Wehrloss. *Vel licet armatis hostis inermis eas*. Prop.
Inermo, *as*, *Odeymuię broń*, *Zbrtoię zdźieram*.
Inērrābĭlis, inerrans, *niebłędny*
Inērrantes stellæ, *Gwiazdy społchodzące*,
Inērro, *Błąkam się*.
Inērs, *adiect. omne. dieuczony*, *Tępy*, *nikczemnik*, *niesztuczny*, *nieruchomy*, *nierobotny*, *Gnuśny*. unwissend/ faul träg. *Libertas quæ sera tamen respexit inertem*. Virg. *syn*. Pĭger, īgnāvus, sēgnis, tārdus, lēntus, dēfesi dēsĭdĭōsus sōcōrs. *v. Piger*.
Inērtia, *Gnusność*, *nieumieiętność*, *nierobotność*. Unwissenheit / Faulheit. *syn*. īgnāvia, dēsĭdĭa, sēgnĭtĭes, pĭgrĭtĭa. *epith*: Mŏllis, stŏlĭda, lāscīva, dĕgĕner, lāngvida, tārda. *v. Pigritia*.
Inērtĭcŭlus, *nieszkodliwy*.
Inērŭdīte, *nieumieietnie* *ineruditio*, *nieumieiętność*. inērŭdītus, *nieuczony* (*Wabię*, *nęcę*.
Inēsco, *Záprawiam z*. *Záinszam*, *Záchęćić*,

Inēvĭtābĭlis, *nieuchronny*. unvermeidentlich. *Cogunt ad facinus & inevitabile mergunt*. P. *syn*. Inēlūctābĭlis, nōn ēvĭtābĭlis, nōn fŭgĭēndus, nōn vītāndus, nōn dēclīnāndus.
Ineunte vere, *na wiosnę*.
Inēvŏlūtus, *nierozwiniony r. nieczytány*.
Inēxāmĭnātus *niepytány*, *niedoświadczony*
Inēxcĭtābĭlis, *nieprzebudzony*
Inēxcōgĭtātus, *niewymyślony*
Inēxcultus, *niewyprawny*, *nieozdobiony*
Inēxcūsābĭlis. *Bez wymowki*. unentschuldbar. *At ne te retrahas, & inexcusabilis adsis*. H.
Inēxērcĭtātus, inexercitus, *niećwiczony*
Inēxhaustus, *nieprzebrány r.* unerschöpflich *Insula inexhaustis chalybum generosa metallis*. virg.
Inēxōrābĭlis *nieuprosżony*. unerbittlich *At quæ metus omnes & inexorabile fatum*. Virg. *syn* Nōn ēxōrābĭlis, implācābĭlis, crūdēlis.
Inēxōrābĭlĭter, *ibidem*.
Inēxpĕdībĭlis, *sub ni wywikłány*
Inēxpērrēctus, *nieprzebudzony*.
Inēxpērtus, *quasi activa significatione*, *niewiadom*, *niebiegły*. unerfahren. *Dulcis inexpertis cultura potentis amici*. Hor.
Inēxpērtus, *quasi passivo sensu niedoświadczony*-*niekuszony* (*wiádom*
Inēxpērtus malorum, *Prosty al. propriè nie-*
Inēxpiābĭlis, *nieubłagány*.
Inēxplānātā lingvā, *niewymawiáiący*
Inēxplēbĭlis, inexpletus, *nienásycony*, *nienápeł*, *niony* unvollkommen *Cernere inexpleto studio certare lavandi*. V. A.
Inēxplĭcābĭlis, *niewysłowiony*, *niewywikłány*,
Inēxplĭcābĭlĭter, *niewymownie z*. (*Záwikłány*
Inēxplĭcĭtus, *niewywikłány*, *Záwikłány*.
Inēxplōrātè, *Niewiádomie*.
Inēxplōrātò, *Bez proby*, *Bez szpiegow*,
Inēxplōrātus, *Nieznáiomy*, *niedoświadczony*.
Inēxpūgnābĭlis, *Niezwyćiężony*, *nieprzekonány*, *Niedobyty*. unüberwindlich. *Hostibus obsistens & inexpugnabile turris*. Pr. *syn* Non ēxpūgnābĭlis, īnsŭpērābĭlis, īndŏmĭtus, invictus, nōn ēxŭpērābĭlis. *v. Invictus*.
Inēxpŭtābĭlis, *Niezliczony*, *niewywikłány*.
Inēxsātŭrābĭlis, *nienásycony*.

Inexpectātus, *niespodziany*.

Inēxstinctus, inextingvibilis, *nieugászony, niezgászony*. unerlöschlich. *Ignis inexstinctus templo celatur in illo.* Ovid.

Inēxstirpabilis, *niewykorzeniony*.

Inēxsŭpĕrabilis, *niezwyciężony*.

Inexterminabilis. nieskáżitelny. Apud LXX. est: in corruptione. i. immortalis, Emmáñ. Sa.

Inēxtrīcābilis, *niewywikłány, Záwikłány*. gantz verwirrt. *Hic labor ille domus & inextricabilis error. Virg.*

Inēxtrīcābiliter, *Záwikłanie*.

INFA

Infabrè, *Niesztucznie, niegładko Grubo 2*,

Infābrĭcātus, *niewypolerowány*.

Infăcētè, Infacetiæ, Infacetus, *idem* Inficetè, &c,

Infăcundia, *Niewymowność*.

Infăcundus, *Niewymowny, 1.*

Infāmātio, *Osławienie*. infamatus, *Osławiony*

Infāmia, *Niesławá*, Schand / böß Gerücht. *Falsus honor iuvat, & mendax infamia terret.* Hor. *syn:* Dēdĕcus. prŏbrum, ŏpprŏbrium, ignōminia, cōnvicium. *epith: Măcŭlōsa*, prōbrōsa, sūmma, ingēns, pĕrēnnis. *phr:* Tūrpis, īnfāmis nŏta, măcŭla, lābes. Fāma sĭnistra. Fāmæ, nōminis, dāmna, dispēndia, Fāmæ jāctūra pŭdīcæ. Dēdĕcus æternum măcŭlōsa īnfāmia nōstris īndūcet tĭtŭlis *Mēndax* īnfāmia tĕrrĕt.

Infāmiâ flagrat, laborat, notatus, *niepoczćiwy, niesłáwny, źle o nim mowią*.

Infāmiæ est, *Sromotny*

Infāmiam conflo, infero, inuro, *Osławiam*. Infāmis, *Niepoczćiwy, niesławny, Bezecny*. Verleumbd / unehrlich / übel beschreyt. *Hinc infamis amor versis dare terga carinis*, P. *syn*, īnhŏnēstus, *fāmōsus*, tūrpis, prŏbrōsus. *phr:* Quem măcŭlōsa īnfāmia læsit. Quēm tūrpi nŏta infāmia spārsit, cŏlor infāmis tinxit. Gĕnĕris ŏpprŏbrium fui. Sēcŭli crimen vāgor, ŏdium Dĕorum jūris ĕxitium sacri.

Infamissimè, Niesławnie

Infāmo, *Osławiam, Rozgłaszam* verleumbden. *Parcius infamant, nam tibi causa levis*, P. *syn*. Dēdĕcŏro. *phr:* Fāmam ĕrĭpio, tŏllo. Nōmen ŏbscūro.

Infānda res, *niegodna rzecz*

Infāndum, *Sroga rzecz, niestetysz, żal się Boże*,

Infāndus, *Miánowánia niegodny, Okrutny, niewysłowiony* Ein unaußsprechlich / schändlich Ding. *Infandum Regina jubes renovare dolorem*, Virg *syn:* Nĕfārius, illicitus, *vel* nōn dīcĕndus, tăcēndus,

Infāns, *substant, niemowlątko, Pan, młody, sub Pánie 2.* Unmündig / ein Kind. *syn.* Infāntulus. *epith:* Tĕnĕllus, flēbilis. *phr.* Pŭer īnfāns Lāctēns pŭer, pārvŭlus pŭer. Tĕner in cūnis, & sine vōce pŭer, ăhuc ūbĕra sūgēns, iăcēns sine viribus īnfāns. Quĕrŭlis implēns vāgitibus aūres. *vide Puer.*

Infāns, *adiect. Młody 1. 2. niewymowny. Głupi, Okrutny, niemy*.

Infans *facinus Sroga rzecz*.

Infāntāria, *Położnicá*.

Infāntia, *Młodość, Dźiećinstwo, Głupstwo niemotá, niewymowność*. unmündig Alter Kindheit. *epith* Tĕnĕra, rŭdis, blānda, *phr.* Prīma, prīmæva, tĕnĕra lāctēns. lāctĕa ætas incūnabŭla primæ cūnæ īnfāntis ætās. Tĕnĕri ānni. primum ævum.

Infanticidium, Zaboy płodu, Młodźianki.

Infāntilis, *Dźiećinny. Ti producendum potius censeo; quia quotquot sunt exempla bonorum scriptorum ab Infans substantivo. non ab Adiectivo ducta sunt.*

Infāntŭlus, *Niemowlątko z.*

Infarcio, lege Infercio.

Infas, pro Infans, priscè Meurs:

Infătīgābilis, *Niespracowány*.

Infatuo, *Mamię, Błaźnię, Głupim czynię.*

Infăvōrabilis, Nieżyczliwy. ungücklich. *syn:* inaūspicātus, sinister, lævus.

Infectivus, Fárbowány.

Infectio, *in affirmat, Fárbowánie, Záráżenie.*

Infector, *idem. & Fárbierz.*

Infectum *as, fn, negat. W sztukách.*

Infectum reddo, *Znoszę, Psuię*.

Infectus, *us, Fárbowánie.*

Infectus *ti, negante sensu, Nierobiony, Niedokończony, Nieważny, Gruby.*

Infectus, *ti affirmante sensu.* Záráżony, *Nápuszczány iádem.*

Infecundè, *Niepłodno. Sucho.* Infecundus, *Niepłodny*. infecundĭtas, *Niepłodność*.

Infēli-

Infelicitas, *Nieszczęście.* Unglück *vide infrà Infortunium.*
Infeliciter, *Nieszczęśliwie.*
Infelicito, as. Nieszczęścia nábáwić.
Infelix, *Nieszczęśliwy, Niepłodny.* unglücklich. *Quosdam infelices astris damnavit iniquis.Pr. syn.* Misĕr, infortūnātus, ærūmnōsus, misĕrābilis, infaūstus, sinīster, lævus. *phr.* Fātis āgitātus iniquis. Quem vāriis sors cāsibus ūrget, prĕmit āgitat, vexat, exercet, angit, obrŭit. Quem infēlix fortuna fātigat. Quem Jŏvis īra prĕmit. *Iniqui* tolerans incōmŏda fāti. Rēbus concūssus ăcerbis. *O* mĕa nūllis æquānda mālis fortūna. Mē misĕrum trīstis fortūna tĕnāciter ūrget. *Diis* nātus iniquis Cāsu concūssus ăcerbo. Terque quātĕrque miser. Quem dūri exercent cāsus. Quem fāta impia tangunt. Nūlla spōndet fortūna sālūtem. Hōrāque erit tāntis ūltima nūlla mālis. *v. Infortunium.*
Infēnsè, *Gniewliwie, Nieprzyiáźliwie.*
Infēnso, *as, Nieprzyiam, Szkodzę.*
Infēnsus, *Nienawidzący. Nieprzyiázny.*
Infer, *Niższy & sub Niski.*
Infĕrālis, *Pogrzebny.*
Ifercio, *Nádźiewam, Nátykam.*
Inferi, *hi Piekielnicy, & sub Piekło.* Die Höll. *Herculem & visum canis inferorum.* Sapph. Ser. *v. Infernus.*
Inferiæ *Obchod duszny, Zadusżny dźień, Pogrzebny upominek.* Leichbegängnus / Todtenopfer. *Viventes rapit inferias quas immlet ubris.* Virg. *syn.* exĕquiæ, fūnĕra, jūsta.
inferiāle officium *Pogrzeb.*
Infĕriālis *Pogrzebny.*
Inferilia, Obchod zadusżny.
Inferior, *Niższy, Podleyszy, Potomny. Spodni* niedrer *Lanea quæ panis compesceret inferiorem.* Hor. *syn. Minor. vel* hūmilis, ābjĕctus.
Infĕrium vinum. sub Ofiarny.
Infĕrius a, um. Pogrzebny, Ofiarny.
Infernālis, Nadolny, Piekielny. Höllisch. *Infernalis aqua fulvo suffodit averno.* M. *syn.* infērnus inferus.
infernas, *atis, Odźiemny, Nadolny.*
Infernè, *Z dołu.* Infernum, *Doł 3.*
Infernus, *adiect. Nádolny, Piekielny, Niski 2.*
Infernus, *subst. an Piekło? Grob.* Die Höll. *Pœna. sed infernis hilares sine regibus umbræ.* Juv. *syn.* orcus āvĕrnus, tartărus, ĕrĕbus. *epith.* ŏpācus, hōrrĕndus, immānis căvērnōsus, mœstus, trĕmĕndus, fōrmīdābilis, mĕtŭĕndus, lūrĭdus, tēter. *phr.* Tænāriæ sēdes, dŏmus, faūces, spĕcus, pălūdes, ūmbræ. Tārtărĕi, Stygii, ăchĕrōntæi, phlĕgĕtōntæi, lăcēq sinus, Plūtōni sūbdita rēgna Stygii rēgna Tyranni Nīgri rēgis cæca Dĕi. Dīra fūrĭārum lŏca. Tārtărĕ um bărathrum spĕcus, āntrum immānes ĕrĕbi hiātus. Prŏfūnda vŏrāgo, cæca nox. nīgri ŏpaci rĕcēssus. Imæ sēdes ĕrĕbi. Dītis inămābile rēgnum. Nŏctis ætērnæ chăŏs. trīstes sine sōlo dŏmus silĕntes nŏcte pērpĕtŭa dŏmus, luce cārēntia rēgna ūmbrārum dŏmus, lŏcus. Lŏca plēna timŏris. *Æternæ* cālīginis ūmbræ. Tārtărĕus cārcer, gūrges Stygiæ & gāstŭla nŏctis. Fōrmīdābile regnum mŏrtis inexplētæ. Vīndĭces ignes: ūltrīces flāmæ, ætērni nigris fōrnācibus ignes. Dītisque prŏfūndi pāllida rēgna, Cæcis dŏmus ālta căvērnis ădigat mē fūlmine ād ūmbras. Pāllentes ūmbras ĕrĕbri, nŏctĕmque prŏfūndam. Hic spĕcus hōrrĕndum & sævi spīrācula Dītis mōnstrāntur, rūptōq; ingens ăchĕronte ŏrāgo pēstĭfĕras ăpĕrit faūces, āspicies lūcos Stygios rēgna invia vivis, ignis ŭbi ārdebit nūllo dēlēbilis ævo. Lūctus ŭbi & dūræ pŏsŭĕre cūbilia cūræ, ŭbi pāllentes hābitant mŏrbi trīstīsq; sĕnĕctus, & mĕtus, & măle suāda fămes, & tūrpis ĕgēstas. & cālīgāntem nīgra fōrmīdine lūcum ingrĕssus Mānēsq; ădiit Rĕgemq; trĕmĕndum. Sūb trīstia tartāra mittit. Lūcis ĕgēnus tārtărus, hōrrifĕros ĕrūctans faūcibus æstus. Pīce tōrrēntes ātrăq; vŏrāgine rīpæ. Sūlphūre & igni sĕmper ănhēlāntes cōctōque bitūmine cāmpi. ŭbi lābor & lăcrymæ, & lōngo sūspiria trāctu. & măcies ŏdiūmq; sŭi pāllorque rūbŏrque, & mălĕsvādus ămor, scēlus īrā fūrŏrque dŏlīque. Stānt fūriæ circum, vāriæq; ēx ŏrdine mŏrtes, Sævăq; mūltisŏnāns ĕxercet pœna cātēnas *Inferni loca.* Elysium, Limbus.
Infēro, *Wnoszę 1. Wpisuię, Wtrącam, Grzebie umarłego.* Hineintragen. *Inferat, & pulchram properet &c.* Virg. *syn.* indūco, intrūdo, invĕho.
Infĕro me, *Wieżdżam, Wpadam, Idę wspániale, Wdáię się 1. Wchodzę.*
Infĕro mortĕm, necem, *Zábiiam 1.*
Infĕro probrum, crimen, labem, *Zádáię co sromotnego.*
Inferveo, infĕrvēsco, *Wzwieram.*
Infervefacio, *Wzwáczyić.*
Infervēsio, *Wzwieram. e sæpius breve.*
Infĕrus, *adject. Niski 2. Nádolny.*
Inferus substantivè, loco inferorum.

Infestè, *Szkodliwie.*
Infestis hastis venio, *Skłádam grot.*
Infestiviter, *Niesztucznie.*
Infestivus, *Niesztuczny*
Infesto, *Náćieram na kogo, Gábam, Pustoszę, Psuię, Dokuczam, Nagába mię chorobá.* unrůhig machen. *syn.* Vexo, ango, torqueo, exagito.
Infestus, *Náćieraiący. Niespokoyny, Ciężki 2. Nieprzyiáźny, Niebespieczny.* Feindlich/schädlich. *syn.* Infensus, Inimicus, molestus, noxius, iratus.

I N F I

Infibulo, *Spinam.*
Inficetè, *Niesztucznie, Grubo 2.*
Inficetiæ, *Grubość.*
Inficetus, *Nieżártowny, Nieobyczáyny, Niesztuczny, Gruby 3.* (*się.*
Inficialis, *sub Zápieracz.* inficias eo. *Zápieram*
inficiatio, *Nepozwalánie, Zápierá nie.*
Inficiator, *Zápieracz.* inficiens, *Prożnuiący.*
Inficio, *is, Záráżam, Szpecę, Brudzę, Pługáwię Fárbuię, Nápuszczam 2.* Eintuncken/ verderben *Pocula si quando sævæ infecêre novercæ.* Virg. *syn.* Corrumpo, depravo, violo, perdo, maculo, temero, *vel* tingo, imbuo.
Inficior, *eris, pasti. Záráżam się, Przyrzuca się.*
Inficiior, *aris,* Depon. *Zápieram się.* Laugnen. *Inficiabor habens aliquid sine teste, &c.* Pier. *syn.* Nego, pernego, denego, abnuo.
Infidelis, *Niewierny.* untreulich / unglaublich. *Novisq; rebus infidelis allobrox.* (Iamb. Pur.) *syn.* Infidus, perfidus, fallaxi *vel* Idololatra.
Infidelitas. *Niewierność.*
Infideliter, *Niewiernie.*
Infidibulum Leiek, & sub Náleywká 1.
Infidus, *Niewierny, Niepewny.* untreu/treulofs. *Flexit, infidos agitans discordia fratres.* Virg. *syn.* Perfidus, infidelis.
Infigo, *Utykam, Wtykam.* Hinein heffren. *Crebra relinquendis infigimus oscula portis.* Rutil. *syn.* Figo. *phr.* Scopuloque infixit acuto. Crebra confixus cuspide.
Infigor, *Wpiiam się, Tkwi 1. 2. Vtapiam myśl.*
Infigurabilis, Niewyrażisty.
Infimas, atis, & Infimatis, it, Podły.
Infimatus, ab infimo, as. idem & sub Poniżam.
Infimitas, Podłość.
Infimus, *Nayniższy, Podły, Pokorny, & sub Ostátek.* der allerunderste/ der letzte. *Carum Tyndaridæ fidus ab infimis.* (Choriamb.) *syn.* imus, postremus, ultimus.
Infindo, *Naszczepiam, Wszczepiam, Porzę 2.*
Infinibilis, *Nieskończony.* (*Orzę.*
Infinitæ rei quæstio est, *Wieleby o tym mowić.*
Infinitas, *Nieskończoność, niokreszonie, niezliczoność.*
Infinitè, *Bez końca, Nieokreśnie, Bez miáry.*
Infinitio, *Nieokreszenie Nieskończoność*
Infinitivus, *Nieokreszony.*
Infinitò, *Dálcko, Bez miary.*
Infinitum tempus, *Wieczność.*
Infinitus, *Nieskończony, Niezmierny. Nieokreszony* unendlich/umze ibat. *Et infinito contractum habere bellum* Luc. *syn.* Interminatus, *vel* innumerus, innumerabilis. *phr.* Finis expers. Sine limite. Hybernos citius numeraveris imbres, plumiferas quot habet volucres agitabilis aer. Quot lepores In atho, quot apes pascuntur in Hybla Tot premor adversis, quæ si comprendere coner, icariæ numerum dicere coner aquæ, quam multa in sylvis autumni frigore primo Lapsa cadunt folia: *vide Innumerus.*
Infirmatio, *Wątlenie, Ostábiánie, Odpor słowny, Kásowánie*
Infirmatus, Chory 1. Infirmè, infirmiter, *Słábo.*
Infirmis, Słáby. Infirmitas, *Słabość niepotęgá, Chorobá*
Infirmo, *Mdlę, Ostabiam Nárußam, Zbijam dowod* Schwächen. *syn.* Debilito, enervo, frango, infringo, attenuo, extenuo, conficio *phr.* Vires, robur, minuo, frango.
Infirmo., *Słábieię.*
Infirmus, *Chory, Słáby.* Schwach/Krafftlos. *syn.* Debilis, imbellis, enervis, enervatus, invalidus, langvidus, fractus, mollis: *phr.* Vorpent infractæ ad prælia vires. invalidæ manus, & inanes lacerti, Ægre languida membra ferens. trahens, effœto langvent in corpore vires. *v. Debilis & Æger.*
Infiteor, *Nieprzyznawam się, Zápieram się.*
Infitias, inficiatio, inficior, &c. idem Inficias, &c.

Infixio, *sub Ral*, *& Wtykanie.*
Infixus, *Wlázło mi*, *Tkwi mi.*
Inflābĭlis, *sub* Nadyman 1.
Inflacceo. *Słabieię.* Inflāmmānter, *Gorąco* 8.
Inflāmmātio, *Zapalenie*, *Rospalenie. Pustoszenie*
Inflāmmo, *Zapalam*, *Zarzę*, *Rospalam*, *Podszczu*, *wam*, *Pobudzam.* anzitzen / anzünden.
Nemo nova caluit sic inflammatus amica. Hor. *syn.* ūro, cōmbūro, incēndo. *vide Uro, Incendo*, *vel* hōrtor, incīto.
Inflāmmor, *Gniewam się* 2. *Rospalam się.*
Inflāmmor rabie, *Wściekę się.* (*żądam* 2.
Inflāns *Opuszáiący.* Inflātè *Pyszno.* tr. (*ku.*
Inflātio, *Nádęcie*, *Opuszenie*, *Wiátr w żołądku*,
Inflāties, *Nádęcie*, *Pyszno* tr.
Inflātus, *ti.* *Nádęty*, *Pyszny.* auffgeblaſſen
Inflatum hesterno venas, ut semper Iaccho. Virg.
Inflātus, *us*, *Nádęcie*, *Natchnienie.*
Inflēcto, *Nachylam*, *Náginam* 1. *Miękczę*, *Kłániam się* 1. biegen / krümmen. *Colla cave inflectas ad summum obliqua theatrum.* Pr. *syn.* Flēcto, tōrquĕo, intōrqueo, cōntōrqueo, cūrvo, incūrvo.
Inflētus, *Nieopłakany.*
Inflēxĭbĭlis, *Niegibki*, *Nieużyty*, *Nieodmienny.*
Inflēxĭo, *Náchylanie*, *Nachylenie*, *Zakręt.*
Inflēxus *Zakrzywiony*
Inflīgo *Vderzam*, *Zadaię*, *Ránię.* (ineinſchlagen. *syn:* Imprīmo, infēro, impīngo, incūtio.
Inflo, *Nádymam* 1. 2. 3. 4. *Opuszam*, *Dodymam*, *Gram*, *Piskam*, *Dukam*, *Trąbię* 1. 2. *Podnoszę się* 1.
Inflo bŭccas, *Gniewam się*, *Dąsam się.*
Inflor, *Nádymam się* 1. *Pysznię się.*
Influentia, *Wpłynienie*, *Influencya.*
Inflūxio, influxus, *us*, *Wćiekanie*, *Wpłynienie*
Inflūxus cœli, *Influencya.*

I N F O

Infŏdio, *Wkopywam*, *Zakopywam* eingraben. *Vngvibus infodiunt fruges*, *& c.* Virg. *syn:* Fŏdio.
Infōrmātio, *Poięcie*, *Przeięcie* *Ukształtowánie*, *Formowanie*, *Informacya.*
Informātus, *affirmando* *Uformowany*, *Wyrażony*, *Cwiczony.*
Infōrmātus, *negando*, *Niedokończony.*
Infōrmīdātus, *Niestraszny*
Infōrmis, *Niekształtowny*, *Niewykształtowany* *Gruby*, *Szpetny*
Infōrmo, *Formuię*, *Robię* 2. *Wyrażam* 1, *Cwiczę*, *Uczę*, *Opisuię* 1. *Poymuię myślą.* Etwas entwerffen / oderabbilden / ite unterweiſen. *syn.* Fīngo, ēffīngo, figūro, *vel* imbŭo, ērŭdio, ēxpŏlio.
Inforo, *as à foro as Wiercę* 1. *Przewiercieć.*
Inforo, *as*, *à Nomine forum.* *Pozywam*
Infōrtūnātus, *Nieszczęśliwy.* Unglückhafft. *vide Infelix.*
Infōrtūnium, *Infortunitas*, *Nieszczęście.* Unglück --- *Tunc tua me infortunia ladent.* Hor. *syn.* infēlīcĭtas, ærūmna, călāmĭtas, mălum, exĭtium clades, *epith.* Trīste, grăve, crūdēle, dūrum, infāndum, ăcērbum. *phr.* Fōrtūna ādvērsa, Tristes mĭsĕri casus. Lāpsæ āfflīctæ res. Dūra inclēmēntia fāti Nūbĭla, dūra, trīstĭa tēmpŏra: Nūncquid cōntrāxit vūltum fortūna, rĕcēdit. O sōla infāndos Trōjæ mĭsĕrāta lăbōres. *O* sŏcii, nĕque ĕnim ignāri sŭmus ānte mălōrum. *O* pāssi grăviōra, dăbit Dĕus his quŏque finem. Māla cum tŭlĕris plūrĭma, plūra fĕres. āt tu qui lætus rīdēs māla nōstra, căvēto. Mē tibi, nōn vānus sævĭet ipse Dĕus Utque cădūcis pērcūssu crebro săxa căvāntur ăquis. Sīc ĕgo cōntĭnŭo fortūnæ vūlnĕror ictu. Nēc măgis ēst cūrvis āppātrita rŏtis. Pĕctŏra nām mĕa sūnt sĕrĭe călcāta mălōrum. à pārte læva mœsta vŏlāvit ăvis. Sæpè mălum hŏc nōbis, si mēns nōn læva fŭīsset Decælo tāctas mĕmĭni prædīcĕre quĕrcus. *vide*, *Fortuna adversa*, *Infelix*, *& Miseria.*
Infŏssio. *Wkopanie*
Infrà, *Ad verb:* *Nádoł*, *Nádole.*
Infra. *Præpos.* *Nád* 1. *Pod czym.* unden. *Cogebant infraq; locum concedere cultis.* Lucr.
Infra loquela vox *Pieszczona mowá*,
Infrāctio *Naruszenie*, *Słabość.*
Infrāctus, *in affirmante.* *Naruszony*, *Złamany*, *żałosny*, *Nátyrana*, *Krupiasta sol.*
Infrāctus *in negante* *Nienáruszony*
Infrāgĭbĭlis, infragĭlis, *idem*, *&* *Niekruchy*, *Niezłamany*, *Mocny* 1.

Infremo, *Grzmot czynię.* vor Zorn die Zähn aufeinander beissen/ schnotten. *Acrius infremuit trepidumq; exterrait orbem.* Sil. *syn.* Fremo, frendo. Infrendo: *vel* minor, indignor, irascor.

Infrenabilis, *Nieuhamowany*

Infrenatus *affirmans* Ouzdany.

Infrenatus, *negans.* Nieouzdány.

Infrendeo, *Zgrzytam.*

Infrenis, *infrenus. in negante. Nieouzdany, Nieuhamowany.* ungezähmt *Illum infrenis equi lapsu tellure iacentem.* Virg.

Infreno, *as in affirmante. Ouzdać, Hamuię Zatrzymywam 1. Uymuię.* Den Zaum anlegen zäumen. *Infrenant alii currus, &c.* Virg. *syn.* Freno, coerceo, cohibeo, comprimo, contineo, retineo, domo. *v. Freno.*

Infrequens, *żołnierz odbiegacz, Rzadki 3.* selten/ ungäng. *Parcus Deorum cultor & infrequens.* (Alcaic.) *syn.* Rarus, insvetus. (*Trochá 2.*

Infrequentia, *Rzadkość Niegęstość, Máłość*

Infrico, *Náćieram co, Wdrobić, Wkruszyć,*

Infrictus, quasi ab Infrigo: Plini. corr. Infriatus.

Infringo, *Náłámuię, Nárúszam, ostabiam, Mdlę, Serce psuię, Policzkuię, Psuię.* Zerbrechen. *Rector meos infregit, & lacrymam extulit.* (Jamb.) *syn.* Frango, confringo.

Infringo linguam, *Zaiąkam się.*

Infringor, *sub Przesila się.* infrio, *Wdrobić,*

Infrondis, *is,* infrons, *dis, Niegáłęźisty.*

Infructuosus, *Nypożyteczny.*

Infrunitus, *Niewstydliwy, Pyszny, Głupi, Obżárty,*

Infucatum vinum, *Wino mieszanie, Przypráwne-*

Infucatus, *in affirmante, Zmyślony.*

Infucatus, *in negante. Nieprzyprawny, Niezmyślony.*

Infuco, *Rozwarzam, Mieszam 1. 3.*

Infula, *Sznur do czapki, Infula.* Ein Bischoffs-Hut. *Labentem pietas nec Apollinis infula texit.* Virg. *syn.* Mitra. *epith.* Sacra, eximina, splendida, micans, lucens, gemmata aurea, insignis. *phr.* Pontificalis apex.

Infulæ. *Zawićie, Zawieszenie 2.*

Infulatus *Infułat, Záwyty sub Zawićie 3.* der mit solchem Hut oder Kronen gezieret ist. *Hinc Sacerdotum domus infulata* Saph: Pr:

Infulcio, *Natykam, Nadźiewam, Wtykam, wtrącam.*

Infulgeo, *Zaiáśnieć.*

Infumatio, *wędzenie.* Infumatus, *wędzony.*

Infumibulum Komin. 1.

Infumo, *as, Wędzę. Dymię.* beräuchern/ *syn.* Fumo tingo, obscuro, infusco, *vel* fumo, sicco, exsicco, arefacio, induro.

Infudibulum, infundibulum, *Leiek, Rurká áptekarska. Nalewka 1. Rosz młynski,*

Infundo, *Nalewam 1. Wlewam 1. Dolewam.* eingiessen/ einschencken. *Desuper infundam, & tenitru cælum omne ciebo.* Virg. *syn.* Fundo, instillo, ingero, immitto, injicio.

Infurnibulum, *Łopata chlebowa, & sub Rurká áptekarska.* (*Niesmakuię mi 1*

Infuscatus, *śmiády. Czarnáwy, Mętny & sub*

Infusco, *śmiado czynię, Czernię, Szpecę. Roztwarzam. Macę Plugawię Zarażam Pstrzę.* verdunckelnbraun machen. *Summaq; jejunia sanie infuscatur arena.* Virg. *syn.* obscuro, infumo, inficio.

Infuscor *Czernieię. Farbuię, Słabieię.*

Infuscus, *Czarnáwy, śmiády. Płowy.*

Infusio *Nalewánie, Wlanie 1. Polewanie, Klistera 2 Infusorium Naleẃká 1.*

Infusus, *us Nálewánie, Polewanie.*

Infusus, *a. Nálany.* eingegossen/ *Nix humeros infusa tegit. &c.* Virg.

Infuto, Mięszam, Rostwarzam.

INGE

Ingelabilis, Niemarznący.

Ingeminatus. *Dwoiaki, Podwoyny.* Zweyfächtig *Et vox assensu nemorum ingeminata remugit.* Virg.

Ingemino, *Powtarzam, Przyczyniam 1. Przybywa* dopplen. *Ingeminat ictus, domitus infregit minas.* (Jamb.) *syn.* Gemino, congemino, duplico.

Ingemiscendus, *żáłosny 1.*

Ingemisco, ingemo, *Wzdycham 1. 3.* erseuffzen. *Tantum ingemiscit ignis ad durum jecur.* (Iamb.)

Ingenerasco, Wradza się co.

Ingeneratus, *Przyrodzony,*

Ingĕnĕro, *Wradzam, Sadzę płonki.*
Ingĕniārius, *Sztukmistrz.*
Ingĕnicla, ingĕnĭcŭlus, *Klęczęń.*
Ingĕnĭcŭlātus, *idem & Klęczący.*
Ingĕnio, *Sam Sámorodnie.*
Ingenio natus, *Samorodny.*
Ingĕnisoè, *Dowćipnie.*
Ingĕniōsus, ingeniatus, *Dowćipny, Sztuczny Chytry.* verſtändig/ſinnreich. *Inter Sauromatas ingeniosus eram.* Ovid. *ſyn.* Sŭbtīlis, săgax, sōlērs perſpĭcax. *phr.* ăcri, sōlērti ĭngĕnĭo măgnus, măxĭmus, nōbĭlis.
Ingĕnĭtus, *Przyrodźony.* angebohren. *Ingenitus genitusq; Deus, pater & patre natus.* Pr. *ſyn.* innātus, īnsĭtus, ĭngĕnĕrātus.
Ingĕnium, *ingeniolum, Dowćip, Przyrodzenie, Właſność 1. Uczćiwość, Obyczay, Wymyſł 1.* Verſtändigkeit/angebohrne Art. *Ingenium quondam fuit pretiosius auro.* Ovid. *ſyn.* Natūra, ĭndōles, *vel* sŭbtīlĭtas, săgācĭtas, ĭndūſtrĭa, sōlērtĭa. *epith.* Vēlōx, ăcrĕ, ăſtūtum, mōbĭlĕ, cūltum, fērtĭle, prōmptum, mīrābĭle, căpăx ūber, rŭde, dūrum, ŏbtūſum, craſſum, tārdum, ĭners, hĕbes. *phr.* ĭngĕnĭi ăcĭes, ăcūmen, vīs, dēxtĕrĭtas, vīgor, flūmen, vēna, făcūltas. Artĭbus, rēbus ăgĕndis ăptum. ingĕnium, prĕtĭōsĭus aūro, ăt non ingĕnĭo quæsītum hōmĕn ab ævo ēxcĭdĕt, ĭngĕnĭo ſtăt sĭne mōrte dĕcus.
Ingĕno is, *Wradzam.*
Ingenor, eris, Wradzam ſię.
Ingēns, *Wielki 1.* faſt groß. *ſyn.* Măgnus, āltus, prōcērus, *phr.* Cōrpŏre præſtāns, ĭpſe ārduus āltăque pūlſat sўdĕra.
Ingenuatus, Obyczayny, & ſub Dowćipny.
Ingĕnuè, *Uczćiwie, Swobodnie, Szczerze.*
Ingĕnuĭtas, *wolność z urodzenia Swobodá wſtyd, Uczćiwość.*
Ingĕnuus, *Szláchetny, wolny z rodu, Swobodny, Uczćiwy, Sámorodny, Urodźiwy, Tuteczny, Támeczny, wyzwolony.* wohlgebohren/Erbar. *Aut pudor ingenuus aut retinendus amor.* Prop. *ſyn.* Lĭbĕrālis, hŏnēſtus, nōbĭlis, căndĭdus, sĭncērus, prŏbus.
Inger, pro Ingere. Catul. aphæreſis, Poetica.
Ingĕro, *wtykam co, Potykam co komu, Kłádę 2. wtrącam ſię, Ciſkam 1. Nákładam 1, Łáię, Nálewam, Przypominam.* hineinbringen/hineinſtoſſen. *Fugientibus ingerit haſtas ſyn.* Infĕro, intrūdo, injĭcio, infūndo,
Ingĕſtābilis, *Ciężki 1.* ingigno. *wradzam.*
Inglŏmĕro, *wichrzę, Zágmatwáć, Mieſzam.* zuſammen hauff *n. Inglomerant noctem tenebroſa, &c.* Stat. *ſyn.* Glŏmĕro, cŭmŭlo, accŭmŭlo, cōngĕro.
Inglōrius, *Nieſławny 1. Podły.* Ehrenbürſftig/ unachtbar. *Palmaq; inglorius alba* Virg. *ſyn.* ĭgnōbĭlis, ĭndĕcŏrus, ĭnhŏnōrus, abjĕctus, vīlis, incŏgnĭtus, sĭne nōmĭne, nōmĭnis expers.
Inglŭvĭes, *Gárdło Brzuch, Obżarſtwo.* Freſſerey. *Præclarum ingrata ſtringat malus ingluvie rem.* Hor. *ſyn.* Gŭla. *epith.* Vŏrax, ēbrĭa, fœda, ĭnēxplēbĭlis, ĭnēxplēta. *v. Gula.*
Inglŭvĭōſus, *Obżárty żarłok.*

ĬNGR

Ingrandeo, Ingrandeſco, *Miązſzeię, Roznaſtam (ſię*
ingrātè, *Nieprzyiemnie, Niewdzięcznie.*
Ingratiæ, *Niechcęnie. Ingratificus niewdzięczny.*
Ingratis, ingratiis, *Ná złość, Niechętnie, Bez dźięki,* unwilliglich/ungern. *Effugere haud potis eſt, ingratis hæret & angit. L.* invīte, cōăcte,
ingrātĭtūdo, *Niewdźięczność.*
Ingrātus, *Niewdźięczny, Nieprzyięmny.* unangenehm/undanckbar. *I nunc ingratis offerte irriſe periclis.* Virg. *ſyn.* īnjūcūndus, mŏlēſtus, *vel* ĭmmĕmor. *phr* Mĕrĭtōrum ŏffĭcĭi. *vel* mūnĕris ăccēpti immĕmor, oblītus. Vĕtĕris cui grātia făcti ēxcĭdit, in ămīcos măle grātus, ĭngrātum caput,
Ingrăueſcit, *Pogarſza ſię 1. ſtlt ſię.*
Ingraueſco, *ćięſzkiem ſię ſtaię, Drożeię Oćiężeć.*
Ingrăvo, Obćiążam. verletzen/beſchweren. *Ingravat hæc ſævus Drances. &c.* Virg. *ſyn.* Grăvo, ăggrăvo, prĕmo, ŏpprĭmo, ŏbrŭo, *vel* ēxăggĕro.
Ingredior, *Wchodzę, Wſtępuię 3. Wieźdźam, Wdaię ſię, Udaię ſię gdzie, Poczynam co Chodzę 1. Idę 6.* hinein gehen. *Conſilia & vita diverſam iter ingreditur. L. ſyn.* intrŏ, intrŏĕo, ĭnĕo, sŭpĕro.
Ingredi ad uxorem, honeſta periphraſis in SS. libris Małżeńſtwá záżywáć.

Ingressio, *Weście 1. Wstęp*, Początek *1.*
Ingressus, *us*, *Chod*, *Wstęp*, Weście *1. Początek 1.* Eingang und Anfang. *Unde nova ingressus hominum. &c.* Virg. *syn.* ăditus *vel* līmen vēstĭbŭlum, *vel* ingressus, gressus.
Ingrŭo, *Nálegam Wiszę 2. Gruchnęło, Przybliża się co, Rzuca się chorobá, Nad szyią co wiśi.* anfallen. *Ingruit Æneas Italos, & prælia miscet* Virg, *syn.* irrŭo, irrumpo, immineo.
Inguĕn, *inis n. Łono 2. Członek 4. Dymienice.* Die Scham. *Candida succinctum latrantibus inguia monstris.* V. *epith.* Lŭtōsum, obscœnum, tŭmĭdum, crassum, ŭdum.
Inguĭnālis, Inguĭnāria, *Gwiazdecki ziele.*
Ingŭrgĭto, *Wpada rzeka Obiadam się, Upiiam się, Zápił rozum Utapiam myśl, Piię gwałtem, Zábrnąć 3.* einschlucken. *ingurgitans Impura in se merum avariter.* (Jamb.)
Ingustabilis ingustatus, *Nienkoszony*

INH

Ĭnhăbĭlis *Niesposobny, Nierázny.*
inhabilitas, Niesposobność.
Ĭnhăbĭtābĭlis, *Nieosádny.*
Inhabitātor, *Komornik 1. Obywátel* Inwohnen/ bewohnen. *syn.* Hăbĭto, Incŏlo, măneo; mŏror.
Inhabitata terra. Isa. 62. in qua habitatur.
Ĭnhærĕo, inhæresco, *Więznę. Przylipam, Tkwi mi; Ulnąć. Stoi mi przed o czymá.* ankleben/ anhangen. *Indum non fulgebat ebur quod inhæserat auro.* P. A. *syn.* inhæresco, hæreo, insideo.
Inhālātus, *us Chuchánie.*
Ĭnhālo, *Chucham 3. Nápuchnąć.* hinein blasen/ oder hauchen *syn.* ĕxhālo, ĕxspīro, inspīro, afflo, rĕspīro.
Inhāmo aliquid, *Záwadzam 2.*
Inheredito. 4. Esdræ pro heredito in.
Inhiātio, *ziewánie.*
inhibæ aves sub Nieszczęśliwy.
Ĭnhĭbĕo, *Wściągam, Hamuię. Zátrzymawam 1. 5. Zastánawiam 1. 2. Cofam się.* verhindern/ abhalten.--- *Cursus inhibebat equorum.* Ovid. *syn.* Cŏhĭbĕo, prŏhĭbĕo, impĕdio.
Inhĭbĭtio, *Cofnienie się.*

Inhĭo, *ziáię, Czuham, żądam bárzo.* gehnen/ oder fast begehren *Defixis inhiant obtutibus, & radiorum.* Prud. *syn.* Hio, *vel* ăvide cŭpio.
inhonestamentum, Nieuczćiwość.
Inhoneste, *Niepoczćiwie.*
inhŏnesto as, Szpecę. entehren/schanden *syn.* Dĕdĕcŏro. infāmo, dĕtŭrpo, fœdo, măcŭlo.
Ĭnhŏnēstus, *Niepoczćiwy.* uhnerlich. *Exitus hic nobis non inhonestus erit.* Prop. *syn:* Tŭrpis, infāmis, probrōsus, sordidus, obscœnus, impūrus, pŭdendus.
inhonoratio, Zelżenie.
Inhonorātus, *idem & Nieuczczony.*
Inhonōro, *Lżę 2.*
Ĭnhŏnōrus, *Niepoczćiwy, Wzgárdzony.* unberühmt *Deripit, abiectaq; inhonorus fronde sacerdos,* Stat.
Ĭnhŏrrēsco, inhorreo, *Naieżam się Zdrygam się,* erzittern/ erschrecken.-- *Et inhorruit unda tenebris.* Virg. *syn.* Hŏrrĕo, ĕxhŏrrĕo timeo.
inhortor, Pobudzam Szczuię.
Ĭnhŏspĭtālis, *Bez gospody, Niegośćinny,* *Nielucki.* unwohnbar. *Sive facturus per inhospitalem.* (Sapph.)
Inhospitalĭtas, *Niegośćinność.*
inhospitus P. Bez gospody Nielucki. unbewohnt. *Et Numidæ infræni cingunt, & inhospita Syrtis. V. syn.* Nōn hăbĭtābĭlis, inhăbĭtābĭlis, dēsērtus, incultus, inaccessus.
inhuber lege inuber.
Inhumanè, inhumaniter, *Nieludzki.*
Ĭnhūmānĭtas, *Nieludzkość.*
Ĭnhūmānus, *Nieludzki 1. & 2.* unfreundlich. *Lector inhumana, liber ab invidia.* Mart. *syn.* Crūdēlis, inurbānus, fĕrus, immītis,
Ĭnhŭmātus, *In negans, Niepogrzebiony.* unbegraben *interea socios inhumataq; corpora terræ.* Virg.
Ĭnhŭmo, *as, in affirmans, Zákopywam, Zágrzebáć.*

INI

Inibi, *Tam.*
Iniectio, *Wrzucenie. Jmánie się.*
iniectivus status, Wrzucony.
Iniecto, *Wrzucam, Jmam się.*
Iniectus, *us, Wrzucenie,*

Iniens, *Náſtáiący*, inigo, *Wganiam*.
Injicio, *Wrzucam, Wtrącam 3. Wbiiam Nábatwiam*, Przymawiam, *ſię o co.* hinein werffen. *Luſerat, injiciunt ipſis in vincula fertis.* Virg. *ſyn.* Facio, immitto, infero.
Injicio catenas, *Okowáć*.
injicio cupiditatem ardorem, Pobudzam.
Injicio frenos, *Uymuię 7.*
Injicio manus, *Jmam kogo, Zágrábić*.
Inimicabilis Nieprzyiázny. (wie.
Inimice, *inimiciter*, Nieprzyiaćielſkie, Nieprzyiazli
Inimicitia, *æ, & hæ* Inimicitiæ Nieprzyiáźń 1. *Záśćie 2. Waśń*, Nieſnaſká. Feindſchafft. *Protinus ingentes ſunt inimicitiæ.* Mart. *ſyn.* Diſſentio, diſſidium, odium, ſimultas. *epith.* Hoſtilis, funeſta gravis, trux acerba, atrox, ſæva *phr.* Ira truces inimicitias et funebre bellum excitat. *v. Diſcordia.*
Inimicitias capeſſo. concipio, capio, contraho, gero, *Waśnie 2. 3.*
Inimicitjis capeſſendis facilis, *Wáśniwy*.
inimico P. *Waśnię 1.* Rozrożniam.
inimicor, Wáśnię 3. Nieprzyiáźń wiodę.
Inimicus *ſubſt.* Nieprzyiaćiel. Ein Feind. *Ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras.* Virg. *ſyn.* Hoſtis, adverſarius. *epith.* belliger, lethifer, fallax, *phr.* ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras inſequitur, pœnaſque inimico e ſanguine ſumit. *v. Hoſtis.*
Inimicus, *adiect.* feindlich. *Gens inimica mihi &c.* Virg. *ſyn.* infenſus, infeſtus, averſus, alienus, iratus.
Inimicus, Icti, vir poſt divortium.
Inimirabilis, *Niewyráżiſty Trudny*.
Ininveſtigabilis. *Nieposlakowány*.
Inique, *nieſtuſznie, niewinnie.*
Iniquitas, *nierownia, nierowność. nieſtuſzna Trudność*
iniquo, as. Obrażam 2. Poruſzam 1. 3.
Iniquus, *nierowny. nieſtuſzny, nieprzyiázny. Gniewliwy, nieprаw* uneben. *Abſtrahat è noſtro pulvere iniquus amor.* P. *ſyn.* Injuſtus. *phr.* Contemptor æqui ſcelere ante alios immanior omnes, Propago. Contemptrix ſuperum ſævæque avidiſſima cœdis, ipſo ſceleris molimine Tereus, Creditur eſſe pius laudemque a crimine ſumit.

Initia, *orum, Poświącánie, Czaczko.*
Initialis, *Początkowy.*
Initiamentum, *Początek 2. náuká chrześćiáńſka.*
Initiatio, *Obrząd, Ofiára 1.*
Initiatur, *Poczyna ſię.*
Initiatus, *Záczęty, Duchowny 2. Poświęcony 1. Poczęty.* Promot. *kleryt.*
Initio, *ná początku.*
Initio, *as, Poświącam 1. 2. Poczynam,* Odſadzam *od pierśi, Zaprawiam 3.*
Initior, *święcę ſię, Kápłánem zoſtáię.*
Initium, *Początek 1.* Anfang. *ſyn.* Principium exordium, primordium, exorſa: ingreſſus. cœptum, incæptum, caput, origo; tyrocinium, rudimentum. *phr.* In prima fronte libelli. ab Iove principium generis. a te principium tibi deſinet, accipe juſſis Carmina cœpta tuis. ab Iove principium, Muſæ. Si prima domus repetatur origo. a Latio caput horum et cauſa malorum imo age et a prima dic hoſpes origine nobis inſidias.
Initium do, duco, facio, pono. *Poczynam 1.*
Inito, *Chadźam Wchodzę.*
Initus, *us, Początek 1. Weśćie 1 Łączęnie.* der urſprungen/ oder eingegangen. *Tempore quo nobis inita eſt. Cerealis eleuſis.* Virg.
Iniucunde, *nieprzyiętmnie.*
iniucunditas, *Nieprzyięmność.*
Iniucundus, *Nieprzyięmny, nieućieſzny.* unlieblich *ſyn* Ingratus, inſuavis, moleſtus.
Iniudicata cauſa, *Niepráwnie.*
iniudicatus, *Nieoſądzony.*
Iniugis, *Nierobotny, Nieuk 2.*
Iniungo, *Nakázuię, Zadáię 7. Przywięzuię.*
Injuratus, *Bez przyśięgi.*
Injuria, *Krzywdá,* Unrecht/ Unbillichkeit. *Longa eſt iniuria, longa.* Virg. *ſyn.* injuſtitia. iniquitas, vel diſſentio, convicium, probrum, opprobrium, maledictum noxa, damnum. *epith.* Gravis atrox, dira, moleſta, intolerabilis. *phr.* Mala, dura, pudenda, verba. dicta. Moleſtæ voces. inſtructa dolis injuria. Verbis odia aſpera movit. Probris hunc inceſsit amaris. Virus in inſontes mittens Si ſceleris tanta injuria noſtri. Sed nunc quoque turpes Litibus exercent linguas, pulſoque pudore pudet hæc opprobria nobis et dici potuiſſe et non potuiſſe repelli. *v. Convicium.* Iniu-

Iniuriâ jactatus, laborat, Iniuriam passus, *Ukrzywdzony* *iniurie Niestusznie.*
iniurior aris, Krzywdzę kogo.
Iniuriosè, *Niestusznie Z krzywdą.*
iniuriosum est, *Niestuszna.*
Iniuriosus, *active Krzywdę czyniący.* unbillich. *Iniuriosis aridus ventis ferar.* (Imb.) Hor.
Iniuriosus, *passive. Z krzywdą złączony.*
iniurium, Krzywoprzysięstwo,
Iniurius *Niestuszny, Niecnotliwy, Winien.*
iniurus, Niestuszny, Niecnotliwy.
Iniussus, *si*, iniussus, *us, Bez roskázániá,*
iniuste, *Niesprawiedliwie.*
Iniustitia, *Niesprawiedliwość.*
Iniustus, *Nierowny, Niesprawiedliwy, Nieprawy, Niezdolny, Ciężki 1,* ungerecht. *syn.* Iniquus, injuriosus. *phr.* Æqui justitiæ, juris, recti contemptor. Fraudis amans, *v. Iniquus.*

I N L

Inlargio, Daię, inlatebro, lege illatebro.
inlex, icis. Fest. corr. inlix.
inlex, ēgis idem illex egis.
Inlices, *ab inlix, Rynsztok.*
Incitator, *Targownik.*
Inlicium, *Nikazanie, Gromádá 3.*
inliteratus, idem illiteratus.
Inlix, icis. *Wab 2.*
inlutus, &c. idem illutus, &c.
inlubrico, as, Wmykam się.
innabilis, innavigabilis, *Niepławny.* unschiffbar/unschimmisch. *Tardaq; palus innabilis unda* Virg.
Innasor, *Wradza się co, Rodzę się.*
innato, *Wpływam, Pływam powierzchu.* hinein schwimmen. *Innatat unda freti dulcis leviorq; marina est.* Ovid.
Innatus, *Przyrodzony, & sub Wychowány.* angebohren. *Cecropias innatus opes amor urget habendi.* Virg *syn.* ingenitus, insitus, ingeneratus.
Innecto, *Wiążę 1. Wikłę 1. Wpłatam.*
innector, *Wiklę się, Więznę się.*
innexio, Wplecienie.

I N N

Innitor, *Podpieram się, Wspieram się 2. ġ. Polegam 2.* sich auffiehnen *syn.* Nitor, fulcio, incumbo.
Inno *as*, *Wpływam, Pływam 2. Jádę po wodźie.*
Innocens, *Niewinny, Nieszkodliwy, Cnotliwy.* unschuldig. *Hic innocentis pocula Lesbii.* (Albaic) Hor. *syn.* Insons, innocuus, *phr.* Criminis, noxæ, fraudis expers, immunis. Nullius noxæ reus. Vitæ morum labe carens. Vitam sine crimine duxit. Cui conscia mens recti est. Vita, fidesque inculpata tua est innocua quibus est vitæ tranquilla quies, Sine fraude doloque Viximus innocui. Nil conscire sibi, nulla pallescere culpa. Nec quidquam, quod lege vetet committere, feci. *v. Pius.*
Innocenter, *Niewinnie, Nieszkodliwie, Cnotliwie.*
Innocentia, *Niewinność, Powściągliwość.* Unschuld. *Frontis podorem, cordis innocentiam.* (Iamb. *syn.* integritas. *phr.* Vita inculpata, innocui mores, insons animus. Manus innocuæ.
Innocue, *Nieobrázliwie.*
Innocuus, *activè Nieszkodliwy, & passive Nieuszkodzony,* unschädlich. *Ludimus innocuis verbis, &c* Mart.
innodo, *as*, *Węzłem záwięzuię.*
Innominabilis, *Ad laudem Niewysłowiony, Ad vituperium, Miánowánia niegodny.*
innotescentia. B. sub Obwieszczenie.
innotesco, *Wsławiam się Siynę.* Bekant werden. *Fallimur an nostris innotuit illa libellis.* Ovid.
innovatio, Odnowienie.
innovator. Nowak, Odnawiacz,
innovo, *Odnawiam* innoxiè, *Nieszkodliwie*
innoxius, *activum Nieszkodliwy, Niewinny. & passiu. Nieuszkodzony, Nienáruszony.*
innuba, *Niemężatka.* Unverheyrath/ledig. *Innuba permaneo, sed iam felicior ætas.* Ovid. *syn.* innupta, cælebs, virgo.
innubilor. Zachmurzyć się.
innubilus, *Niechmurny. & in Pogodá 1.* Schön/heiter. --- *Semperque innubilus æther.* Lucr.
innubis. *Niechmurny, Jásny 1.* Ohne Wolcken
Iniuriâ, *Niestusznie, Nierowno.*

cken. *Et sole fulsit, qualis innubis dies.* (Iamb.) Senec. *syn.* innūbis, sine nūbe, pūrus, sĕrēnus.
innubo, żenię się.
innumerabilis, *innumeralis.* Niezliczony. unzehlbar. *Possit diruĕre, aut innumerabilis.* (Chor.) H. *syn.* innŭmĕrus, infīnītus. *phr.* Nŭmĕro cărens. Cui dĕest nŭmĕrus. nŭmĕro cōpia mājor ĕrat, excēdit nŭmĕrum mĕtrīorum sūmma tŭōrum. Quot sălum (pĕlăgus) continet stĕllas cœlum, āstra pŏlus. *v. Infinitus,*
innŭmĕrābilitas, *Niezliczność.*
innumerabiliter, *Bez liczby.*
innŭmĕrus, *Niezliczony.*
innuo, *is Kiwam głową.* Mit dem Haupt nicken oder wincken *syn.* ānnŭo, nūtu, cōncēdo, cōnsēntio.
innūpta, *Niemężátká,* Ledig/unverheuratet. *syn.* innūba, cælebs, virgo.
innūtrio, *Záprawiam* innutrior, *Schowáć się.* innūtrītus alicujus rei. *Wychowány.*

I N O

Inŏbēdiens, *Niepostuszny.*
inobedientia, *Niepostuszeństwo.*
Inoblītus, *Niepámiętány.*
inobrūtus, *Niezáwálony Nietonący.*
inobscūro, *Záćimiam* inobseptus, *Nieogrodzony,* Inobsĕquens, *Niepostuszny.*
inobservābilis, inobservans, *niepostrzegły.*
inobservāntia, *Zániedbánie,*
inobseruatè, *niepostrzegle.*
Inoccĭdŭus, *Niezapadáiący.*
Inocco, *as. Záwłoczę Bronuię.*
Inoculātio, *Szczepięnie.*
Inoulātor, *Szczepnik Sádownik.*
Inŏcŭlo, *as, Szczępię, pstrzę.*
Inŏdor, *oris. m. Bezwonność.*
inŏdōra, Fiiołki leśiene,
inodorata, Firletka 1. Inŏdōro, *as, Perfumuię.*
Inŏdōrus, *Niewonieiący,* Geruchlos. *Ossa inodora dabit, seu spirent, cinnama surdum. P.*
inodorus flos. *Sásánká.*
Inoffensè *Nieobráźliwie.*
Inoffensus, *passi, Nieobrażony, & active.* Nieobráźliwy. unverletzt. *Detur inoffensa vita tibi tangere metam.* Ovid.

Inoffĭcĭōsus, *Nieuczynny, Nieludzki.*
Inŏlens, *ab Inoleo, In negante Niewonieiący.*
Inŏleo inolesco, *In affirm. Wradzam, Wradza się, co, Záprawiam kogo w co. Zárasta rána.* ein wachsen. *Duritiem lapidum mersis indolescere remis.* Sil.
Inŏlĭtus, *Zastárzáły.*
Inōmĭnālis, inōmĭnātus. *Nieszczęśliwy.*
Inŏpāco as, *Zacimiam.* inŏpertus, *Niezákryty.*
inŏpia, *Niedostatek, 1. 2.* Armuth/ Mangel. *syn.* paŭpĕrtas, pēnurĭa.
inŏpīnābilis, *Niespodźiány.*
inopinans, *Niespodźiewáiący się.* (dźiánie.
Inŏpinanter, inopīnate, inopinatò, *Niespo-*
inopinatum, *Niespodźiána rzecz.*
inopinatus, *Niespodźiány, Nierozmyślny.*
Inŏpīnus, *Niespodźiány,* unvermeynt. *O Virgo nova mi facies inopinaq; surgit.* Virg. *syn.* imprŏvisus, inĕxpĕctātus, inspĕrātus, rĕpēntīnus, sŭbĭtus.
Inŏpiōsus, *Niedostateczny.*
Inopportūnus, *Niewczesny.*
Inops, *ŏpis adiect Omn. Niedostáteczny, ubogi.* Arm/bedürfftig. *Turpis inopsque simul miserabile transiget ævum syn.* Paŭper, ĕgēnus, ĕgens, indĭgus. *v: Pauper.*
inops mentis, *Głupi* inoptabilis, *Nieżądny.*
Inōrābĭlis, *Nieuproszony.*
Inōrātus, *Niesłucháný.*
inordinatè *inordinatim, Nieporządnie.*
Inōrdĭnātio, *Nierząd 1.* inornatè, *Grubo 2.*
inordinatus, *Nieporządny.*
Inŏrior, *Wschodzę. Wszczyna się.*
inornatus, *Niezdobny, Gruby 2.* ungezieret. *Quisquis inornatumq; caput crinesque, &c.* T. *syn.* incōndĭtus, incōmptus, hŏrrĭdus.
Inōris, *is, Bez ust.* inōro, *as, Nálewam 1.*
Inōrus, *Bez ust.* inos, *ŏris, Niemy 1.*
in puluis inpuluis, *Bez práce. & sub Łacny.*
inquam, *Mowię 1. Rzekę.*
inquantum, *Jle 1. 2.*
inquantumcunque, *Jlekolwiek 2.*
inquiēs *etis substant.* Niepokoy, Niespánie.
inquies, *etis adiect* Niespokoyny. es. *corripit*

 Probus

Probus, inquiete, *Niespokoynie.*
inquietatio, *Przykrzęnie, Nagabanie,*
inquieto, *Niepokoy czynię, Nagabam, Przebudzam 1. Poruszam.*
inquietor *Poruszam się.* inquietudo, *Niepokoy.*
inquietus, *Niespokoyny.* unruhig. *Nam securis erit nec inquieta.* (Phal.) M. *syn.* irrequietus, turbatus, sollicitus mobilis, impatiens moræ.
inquilinus, *Chałupnik, Kmieć Komornik 1.* ein Haußmann/Zinsmann/Hofhert *Vicinus Novio. vel inquilinus.* (Phal.) M.
inquinamentum, *Plugastwo, Pomazanie, Poszpecenie.*
inquinate, *Szpetnie, & sub Mowię źle.*
inquinatio, *Splugawienie*
inquinatus, *Plugawy, Sprosny.*
inquino, *Plugawię, Szpecę, Lżę 1. Zmazać 2.* Besudlen/ beflecken *Inquinat egregios adiuncta superbia mores.* Cl. *syn.* Coinquino, fœdo, temere contamino, polluo, deformo, maculo, *v. Maculo.*
inquio, *Mowię 1.*
inquiro, *Dowiaduię się, Pytam, Szukam, Jnkwizycyią czynię, Jnstyguię, Szperunk czynię, Rachuię się 1.* Rach suchen. *Evenit inquirant vitia ut tua, rursus ut illi.* Hor. *syn.* Quæro, exquiro, requiro, perquiro, investigo, scrutor, perscrutor.
inquisitio, *Szukanie, Jnkwizycyia 1. 2. Jnformacya.* inquisitius, *Pilnie.*
inquisitor, *Badacz, Strona powodna, Szpieg, Instygator, Inkwizytor, Pieś 3.* Rachsucher. *Inquisitores agerent cum remige nudo.* Juv.

I N S A

insalubris, *Niezdrowy 2. Insalutaris Apulei.* ungesund. *Escas insipidas & insalubres* Anon.
insana, *s. herba, Bielun.*
insanabilis, *Nieuleczysty,* unheilbar. *Si tribus anticyris caput insanabile nunquam.* Hor.
insane, *insaniter, Barzo, Szalenie.*
insania, *Niezdrowie, Szaleństwo 1. Rospusta.* Unsinnigkeit. *Sævit amor ferri, & scelerata insania belli.* Virg. *syn.* Furor, rabies, amentia, dementia. *epith.* Scelerata, præceps, furibunda, turpis, titubans, crucians, rabida, cæca, amens, violenta, sæva, ardens. effrenis. *v. Furor & Stultitia.*
insanio, *Szaleię 1. Pastwię się, Targam się, Miłuię 2. Pieszę 2. Pustuię.* unsinnig werden/ wüten. *Errori similem, cunctum insanire docebo.* Hor. *syn.* Furo, sævio, desipio.
Insanitas, Niezdrowie.
insanum, *Barzo, Dziwnie.*
insanum, quantum, *Strach 2.*
insanus, *Niezdrowy, Szalony, Wielki.* unsinnig/ thöricht. *Tunc insanus eris, si acceperis an magis excors.* Hor. *syn.* Furens, amens, demens, *vel* stultus.
insatiabilis, insatiatus, *Nienasycony.* unersättlich. *Mox acquirendi docet insatiabile votum.* Juv. -- *Namq; insatiatus eundi.* Sil. *syn.* Insatiatus, inexplebilis, inexpletus, avidus, vorax, gulosus.
insatiabilitas, *insatietas. Nienasycenie.*
insatiabiliter, insaturabiliter, *Nienasycenie:* *Insativis, quasi ab Insativus. Plin. corr. Insativus.*
insaturabilis, *Nienasycony.*

I N S C

Inscendo, *Włażę, Wsiadam 1.*
inscensor, *Wsiadacz.* inscie, *Nieumieiętnie.*
insciens, *nomen Głupi.*
insciens, *pro inscienter, Niewiadomie, Niechcące, Nieobaczyłem się.* (*bo 2.*
inscienter, inscite inscitissime, *Nieumieiętnie, Grubo 2.*
inscitia, inscientia, *nieumieiętność, Głupstwo.* Unwissenheit. *Quem mala stultitia & quacunq; inscitia veri.* H. *syn.* ignorantia, ignoratio, imperitia. *epith.* Rudis, turpis.
inscitissimus, *Nikczemnik.*
inscitus, *Nieumieiętny, Głupi.* Grob. *Auxilium te nempe vocas inscite magister.* Aus.
inscius, *Niebiegły, nieumieiętny, niewiedzący.* unwissend. *Præcipitesq; trahit sylvas, stupet inscius alto.* Virg. *syn.* Nescius, ignarus, ignorans, indoctus, *v. Ignarus.*
inscribo, *Wpisuię, Przyczytam, Napis kładę, Cechuię, Pryskuię, Zokreślić, Wyszywam, Wbiiam w pamięć, Wystawiam na przedáy.* einschreiben. *Periterram, & versa pulvis inscribitur hasta.* Pr.
inscriptio, inscriptum, *Napis, Zapis, Pryskowanie.* inscriptus, *in affirmans, Napisany;* *Pry-*

Pryſkowány, inſcriptus, *Inſcriptilis in negans*, Niepiſany, Niepopiſany.
Diſcrūtābilis in negat, Nienáleżiſty. unerforſchlich. *Cujus judiciū ſic inſcrutabile & altū. P.*
Inſcrūtor, in affirmat. Dowiáduię ſię, Przypátruię ſię.
inſcūlpo, *Ryſuię 3.* Wyryć.

I N S E

insĕcābĭlis, *in negat.* *Nieśiekány*,
insĕco, *as, in affirmat*, Náćinam.
Inſeco, is, pro inſequo, is, Mow 1. Powiádam. Odpowiádam.
inſectānter, Nalegáiąc, *Oſtro 2.*
inſectatio, Prześládowánie, *Pogoniva 2. Trapienie.*
inſectator, *Pogonia.*
Inſectio, Powiadánie.
inſecto, inſector, Prześláduię, nálegam, *Dokuczam, Dogrzewam, Ciſkam 2.* Setzt nach folgen. *ſyn.* Cōnsēctor, sĕquor, Insĕquor, persĕquor.
inſectum, Robáctwo, *przewieziſte.*
inſectum volucre. *O wad.*
inſectus *naćięty*, Naćiekány, *Proſzkowáty, Przewieziſty.*
īnsecūtio, *Gonienie, Pogonia.*
Insēdābĭliter, Nieubłimowánie:
inſedatus, Neeſkromny.
inſemĭnātus, *In. negat*, Niezaśiany.
inſemmo, *in affirmat: Wśiewam, Wradza ſię.*
inſĕneſco, *Zſtárzeć ſię 2. Inſenſatus Głupi.*
Inſenſatès Głupie.
inſensĭbĭlis, inſensĭlis, *nieczuły 2.*
inſensĭbĭliter *nieczuło.*
inſeparabilis, *nierozdźiętny 2.*
insēpărābĭlĭter, *nierozdźielnie 2.*
insĕpultus, *niepogrzebiony.* unvergraben. *Poſt inſepulta membra diſſecent. lupi* (Jamb.) H. *ſyn.* īntŭmŭlātus.
inſeptus, *nieogrodzony.*
Inſéque 1. dic. ſub Mowię 1. Odpowiádam, Powiádam 1.
Inſequenda ſcelera. Cato: i. non fanda. Infande. Palmer.
Inſĕquēns, Náſtępiący.
Inſequenter, Gelli. corr. infrequenter.
Inſequo, is, priſcum, Mowię 1.

Insĕquor, *Ścigam, náſtępuię i. Idę za kim. Odpowiádam 1.* nachfolgen. *Inſequitur cauſa penitus tentare latentes* Virg. *ſyn.* Sĕquor, insĕctor, cōnsĕquor, *vel* pĕrgo.
Insĕrēnus, *P.* Niepogodny.
Insĕro, *rŭi.* *Wprawiam 1.* Wkleśniam, *Wrażam, Wrykam, Wrzucam, Ciſnę ſię, Wdáię ſię 1. Wtrącam ſię, Wpiſuię, Wkładam 1. Potykam co komu, Wradza ſię co.* Etwas einthun oder ſtoſſen. *Et volo te chartis inſeruiſſe meis.* Pr. *ſyn.* Immitto, insīnŭo, immiſcĕo.
Insĕro, *evi. Sádzę płonki, Szczepię, Wśiewam, Śięię 1. Záśiewam.* Einpflazen. *Inſero Daphnipyros, &c.* Virg. *ſyn.* Cōnsĕro, insemino. *phr.* Fāc rāmum rāmus ădŏptet. Sterque pĕrĕgrīnis ărbor ŏpāca cŏmis. Fisso mŏdo cōrtice līgnum īnsĕrit, & sūccos ălĭēno præſtat ălūmno. Insĕre nūnc Mĕlibœe gўros, pōne ōrdine vites. (*Virg. 2. Geor.*) Huc ălĭena ĕx ărbŏre gĕrmen inclūdūnt, ūdŏque dŏcēnt īnŏlēſcĕre lībro: Aūt rūrſum ēnōdes trūnci rĕsĕcāntur, & ăltē fīndĭtur in sŏlĭdum cŭnĕis vĭa. Deīnde fĕrāces plāntæ īmmĭttūntur.
Insĕror, *ſub Wradza ſię.*
Inſerpit ſomnus, *Uſypiam.*
Insĕrpo, Włáżę, *Wmykam ſię.*
Inſerta. *æ, ſubſt. Ozdobá.*
Inſertæ feneſtræ, *Virgil. ſub Wtykam.*
Inſerto, as, Wtykam, *wiklę.*
Inſervio, Náſługuię. *Dogadzam 1. 2.*
Inſervo, *Strzegę.* Inſeſior, *Zaſtępca.*
Inſexit, ſub Odpowiádam 1.

I N S I

Insībilo Swiſtam. Pfeiffen / ziſchen *Qualia ſuccinctis ubi trux inſibilat Eurus.* Virg.
Inſiccātus, *Mokry.*
insĭcium, *Kiełbáſa, Siekániná 1. wątrobká,*
Insĭdeo, *Siedzę 1. Obśiadam, Opánowáć Przyśiadam 1. wlázło mi, Tkwi mi, wpiiam ſię, Záśiadam ſię.* in oder auff etwas ſitzen. *Inſideat quantus miſera Deus. &c.* Hor. *ſyn.* Hærĕo, ădhærĕo, īnhærĕo, sūpĕrsĕdeo.
Insĭdiæ, *Zaſadzká.* Hinderliſt / Betrug. *Excipere inſidiis multum latrante lycijca.* Virg. *ſyn.* Retia, dŏlī. *epith:* occūltæ lătēntēs, tăcĭtæ, făllăces,

ces, nocturnæ, cautæ, hosti es. dolosæ. iniquæ, sævæ, nefandæ, turpes, vanæ, inanes. *phr.* Fallendi viæ, arma, tecta. Furta belli, *v. Insidior.*

Insidiander, *Zdradliwie.*

Insidias pono, molior, instruo, tendo, *Zasadzam się.*

Insidiator, *Zasadnik, Zastępca, Zdrayca, Rozboynik.* Ein Außspäher. *Insidiatorem præroso fugerit hamo.* Virg.

Insidior, *Czuwam, Stoię na gardło.* Mit fleis nachstellen. *Callidus extremis tantum insidiabere plantis.* V. *phr.* insidias pono molior, tendo, facio, paro, struo, instruo, ineditor, tendos meditor. Retia, laqueos, plagas tendos. Vias, angusta viarum, cæcos recessus, occultas latebras, secessus latentes ferro obsideo, in sylvis positis telis, tectis armis insideo, subsideo, arripuitque locum, & sylvis insedit iniquis. Sedet ense reposto abditq. Non datur, insidias, armaque tecta parant. Nec lupus insidias pecori, nec retia cervis ulla dolum meditantur, ac veluti pleno lupus insidiatus ovili. In apertos undiq; sylvis, prosiliunt hostes, & latus omne tenent. Fallite fallentes, ex magna parte pro fanum sunt genus: laqueos, quos posuere, cadant: *v. Decipio.*

Insidiose, *Zdradliwie.*

Insidiosus, *Zdradliwy.* auffsätzig. *Insidiosorum si ludis bella latronum.* Mart.

Insido, *siedzę 1. wpiiam się.* sich etwan auffsetzen. *Floribus insidunt variis &c.* Virg.

Insigne, *Znák 1. 3. Herb, Federpusz.* einZeichen/ Siegel/Wapen. *syn.* Signum, indicium, nota, *vel* stemma, ornamentum, *vel* signum vexillum.

Insigne naturæ, *Známię 2.*

Insigne regium, *Koroná Krolewska.*

Insignio, *Znáczę 2.* Bezeichnen/zieren. *Auro insignibat iam setis obsita, iambos.* Virg. *syn.* Decoro, condecoro, orno, exorno, illustro.

Insignis, *Znákomity Znáczny, wyborny.* Et contra *Wádę máiący.* Fürnehmy/ fürtrefflich *Ipsi per medias acies insignibus alis.* V. *syn.* illustris, eximius, egregius, inclytus, nobilis.

Insignite, *Znácznie, Osobliwie, Bárzo.*

Insigniter, *idem, & Wybornie.*

Insignitus, *Znáczny, wyráźny, wádę máiący.*

Insila, *vel* Insilia, *orum. Podnożki tkacze.*

Insilio, *is. Wskakuię.* Ein oder auffspringen. *Insultat, sit jus liceatq; perire Poetis.* Hor. *syn.* Irruo, saltu ineo, salio in.

Insimul, *Pospołu.* Insimulatio, *Zádánie.*

Insimulator, *Potwarcá.*

Insimulo, *Potwarzam, Udáię źle, Zádáię.* Einen etwas bezeyhen/ beschuldigen. *Criminibus falsis insimulasse virum.* Virg. *syn.* accuso, criminor, arguo, redarguo.

Insincerus, *Nieszczery 1. Nieczysty, plugawy.*

Insinuatio, *wemknięnie się, wkradánie.*

Insinuator, Arnob. persvasor doctor.

Insinuo, *wkradam się 1. Zalecam wmieszać się, wdáię się, 1.* Einschieben/einschicken/zu wissen machen. *Tempore iam faciles insinuantur opes.* Prop. *syn.* immitto, indo, insero, immisceo.

Insipide, *Niesmáczno.*

Insipidus, *Niesmáczne, Nieprzyiemny.*

Insipiens, *Głupi.* Unsinnig/ närrisch. *Insipientis inest maior iactantia menti.* Buch. *syn.* Stultus, insanus, excors, amens, demens.

Insipienter, *Głupie* Insipientia, *Głupstwo.*

Insipio, Száleię. Insipo, *as, & is. Sypię, wsypuię.* (*Násypuię.*)

Insistens, *Postawáiący.*

Insisto, *Postawam idąc, Stoię, Zástanawiam się Stánąć 1. Opieram się, Vjádzam się, Podpieram się, Báwię się 1. 2. Odprawiam 1. Prowádzę sprawę, Stáram się, Idę, Idę zá kim, Nástępuię.* Ein oder auff etwas stehen/antreiben. *Institerat iaculo palmas, &c.* Virg. *syn.* Consisto, *vel* innitor, *vel* insto, urgeo, *vel* pergo.

Insita arbor, *Szczep.* Insitio, *Szczepienie.*

Insititium animal, *Mieszániec, & sub Bękart.*

Insititius *wkłádány, Szczepny, Przydátny, Przestępny dźień.*

Insitium, *Kiełbása, wątrobká.*

Insitivus, *Szczepny 1. Przydátny, wkłádány, & sub wtykam.*

Insitor. *Szczepnik.* Ein Zweygenpflantzen. *Insitor hic solvit, pomosaq; vota coronat.* Prop.

Insitum, *Szczep, Látorośl do szczepienia, Látorośl wszczepiona.*

Insitus, *tż. Szczepny, Przydátny, Przyrodzony, Przychodźień.* Eingepflantzt/ angebohren. *Vertere in alterius: mutatamq; insita mala.* Virg. *syn.*

Innatus, ingenitus, ingeneratus, inhærens.
Insitus, us, Sádzenie 1. Szczepienie.
Insociabilis, Niettowárzyſti. Niepoiſty, Niekleiſty, Niezgodny, Nieludzki.
Insolabiliter, P. Bez pociechy.
Insolatio, Bielenie ná ſłońcu, ná ſłońce wyſtáwiánie.
Insolator, Blecharz.
Insolator, Náſłoneczny, Jáſny 1. Pogodny.
Insolens, insolitus, Niezwyczayny, nieprzywykły, nieświádom. item Roſpuſtny, Rozrzutny Pyſzny. Stoltz/über müthig, hoffartig/ ungewöhnlich. Ludum insolentem ludere pertinax Hor. ſyn insolitus, insvetus, inexpertus, vel superbus, temerarius.
Insolenter, insolutè Niezwyczaynie, & Nieſkromnie, Pyſzno.
Insolentia, Niezwyczáyność, Roſpuſtá, Rozrzutność, Przebatſzczánie, Pychá.
Insoleſco, Roſpuſtnie żyię, Puſtuię.
Insolo, as, Bielę 2. ná ſłońce wyſtawiam.
Insolubilis, Niewywikłány, Nierozdzielny 1. Nierozięty, Niewypłácony, Nieprzekonány.
Insolubilis nexus, Zadzierzg.
Insolubiliter, Nierozdzielnie 2. Nieroziętnie, Rozdzierzgiem.
Insolum, insolitum, priſcum, ſub Niezwyczayny.
Insolutus, Niezápłacony. insomnia, æ. Nieſpánie. insomniosus, Sennik.
Insomnis, Nieśpiący. Wachſam/ ſchlafloſe. ſyn. Vigil, pervigil.
Insomnium, Sen 2. Ein Traum. Sed falſa ad cœlum mittunt insomnia manes. Virg. ſyn. Somnium, viſum, vel delirium, epith. Vanum, fallax, falſum, inane, mendax, nocturnum. v. Somnium.
Insono, Trząſkam, Trąbię, Zágráć Kláſkam. Ertthönen/Erklingen. Insonuêre cavæ, gemitumq; dedêre caverna. Virg. ſyn. sono, reſono, perſono, inſtrepo
Insons, niewinny. Insonus. ćichy, nieczuły.
Insopitus, nieuśpiony. Der nicht entſchläfft.

INSP

Inſpectatio, inſpectio, Pátrzenie, Przeglądánie, Dozor, Oglądánie 1. Rewizyia.
Inſpecto, wglądam, náglądam Pátrzam.
Inſpector, oris, Dozorcá, Rewizor. Przypátruiący
Inſpectus, us, Oglądánie, Weyrzenie. Cſię, Czart.
Inſperans, Nieſpodziewáiący ſię.
Inſperante me, inſperanti mihi, nieſpodzianie:
Inſperatus, inſperabilis. nieſpodziány. Vnverhofft Inſperata tuæ cum veniet pluma ſuperbiæ. (Chor.)
Inſpegimentum, Potrząs:
Inſpergo, Pokrapiam, Potrząſam.
Inſpeſus, us, Potrząſanie.
Inſpiciendi cauſa. vel inſpiciendum aliquid poſco, ná oglądanie.
Inſpicio, náglądam, wglądam 1, Pátrzam, Doglądam 2. Przypátruię ſię, Przeglądam ſię, wizytuię. In oder anſehen. Inſpicis inſpiceris, reſonat ſine voce voluntas. Sidon. ſyn. aſpicio, reſpicio, ſpecto, inſpecto, intueor.
Inſpico. as, naſzczepiam. Wie ein Achr Spitzen. ---Ferroq; faces inſpicat acuto. V.
Inſpiratio, nátchnienie, Oddech. Göttliche Eingebung/ Einblaſung. ſyn. Tacitu Dei monitus, impulſus Divinus afflatus, motus. Numinis, aura potens, vox. Divinum, cœleſte monitum, arcana Dei juſſa.
Inſpiratus, nátchniony.
Inſpiro, Chucham 1. Puchwm, Powiewam. Wierazę, Nadymam, Zárażám, nátężam, Pobudzam. & ſub nátchnąć. Ein oder auffblaſen. Delius inſpirat vates; aperitq; futura. Virg. ſyn. Spiro, expiro, inhalo, afflo, vel figur immitto, insinuo, indo.
Inſpoliatus, niezłupiony. Inſpuo, is. Płuię.
Inſputo, as, idem & Lekuię.
Inſtabilis, nieſtáteczny. Vnbeſtändig/ wanckelmüthig. Inſtabiles animos ludo prohibebis inani. Virg. ſyn. Mobilis, levis, mutabilis, inconſtans. v. Inconſtans.
Inſtabilitas, nieſtateczność. Vnbeſtändigkeit. ſyn. Mobilitas, levitas, inconſtantia, phr Tranſibunt cito, quæ vos manſura putatis, aſpice quod cupias, tranſibunt tempora. corpus hoc cadet, & cedent indigno membra ſepulchro. Nec Mauſolei, dives fortuna ſepulchri, Mortis ab extrema conditione vacat. v. Inconſtantia,
Inſtans, adiect. Náſtępuiący, Teráznieyſzy.

Instans, n. subst. Punkt czásu.
Instante aliquo, Ná przyczynę.
Instānter, instantissimè, Usilnie, Chátnie, nálegaiąc
Instāntia, Nálegánie, náćieránie.
instar, ăris, Nomen n. Probus Iovin. Pontanus. Ursin. Leopol. Kształt.
īnstar, Monoptotum. Prisciano. Jákby, Ná kształt Koło Præpos. Gleich als. --- Strepitus circa cami-tum, quantum instar in ipso. Virg.
Instaūrātio, Odnowienie, Powtarzánie.
Instaūrātītius, instaurativus, Powtarzálny.
instaūrātītius dies, Popráwiny.
Instaūro, Odnáwiam, Przywracam 1. Powtarzam, náprawiam 1. Erneueren. Ergo instauramus Polydo O fumus, & ingens. Virg: syn: Rēstītŭo, rēstaūro, rĕpāro. rĕnŏvo, v: Reparo.
īnstērno, náśćielam, nákrywam, Pokładam.
Instīgātio, Poduszczánie, Pobudká 2. Jnstygátya, Poruszánie 2.
Instīgātor, Podczuwácz, Instygátor.
Instīgātus, us, Pobudka 2.
Instīgo, Pobudzam, Poduszczam, Podszczuwam. Antreiben/ anreitzen. --- pressoq; instigant agmine ventos, Virg. īnstĭmŭlo, īncĭto, cōncĭto, pēllo, īmpēllo, sōllĭcĭto, ăcŭo, ēxăcŭo hōrtor.
Instīllātio, Wkrapianie.
Instīllo, Wkrapiam, nápuszczam 1. Kápię. Kápam, wmawiam.
Instĭmŭlo, P. Pobudzam, Poduszczam, Podszczuwam
Instīnctor, Pobudka.
Instīnctus, ti, Nátchniony, & sub Poruszony.
Instīnctus, us, nátchnienie, Pobudká, Poduszczánie.
Instīpo, as, Wpycham.
Instĭpŭlor, Kontráktuię, an Obiecuię 2.
Instĭta, æ. Brámá 2. Pás łeszkowy. Ein Schweiff an einem Rock. Quarum sub suta talos tegat instita veste. Hor.
īnstĭtio, Zástánowienie się, Postawánie.
Instito as, Cæsar. al. Insto, as. vide infrà.
īnstĭtor. Przekupień 1. Wendetarz 1. Kramarz. Ein Factor. Krämer. Mundus demissis institor in tunicis. Prop.
Instĭtōria taberna, Kramnica.
īnstĭtōrium, Krámarstwo
Instĭtōrius, Kramárski. instĭtrix, Krámarká.

Instĭtŭo, Stánowię 1. Záczynam, Zákładam 1. Gotuię. Poczynam, Funduię, Osadzam, Uczę, Zámnażam, Przyuczam, Záprawiam, Wynayduię, Wdáię się, Sádzę płonki, Umyśliłem. Stifften/ anordnen/fürnehmen. Instituêre pedis, crudus teget altera pocro. Virg. syn: Stătŭo. cōnstĭtŭo, dēcērno, vel dŏcēo, ērŭdĭo.
Instĭtŭo astutiam, Sztuki záżyć.
instituo iter, Udáię się gdźie.
Instituo ludos, Stroię igrzyská.
Instituo vestigia, Stánąć.
Instĭtutio, Cwiczenie, Uczenie, náuka.
Instĭtūtor, náuczyćiel, Pedágog.
Instĭtūtum, Postánowienie umysłu, Stan, Ustáwa 1. Zwyczay, żywot.
Insto, nalegam, Pilnie corobię, Przyspieszam, nástępuię, naćieram ná kogo, Dogrzewam, Wiszę Przybliża się, poczynam, Twierdzę, Przypilnowáć, Przed sobą. Anhalten/dringen/vorhanden seyn. --- Atq; instantibus eripe fatis. Virg. syn: īnsīsto, ūrgēo, prĕmo, īrrŭo: vel īncŭmbo, vaco, vel īmmĭnēo, īmpēndēo, ādvēnto, prŏpe ādsum, vel pērgo, pērsto.
Instrāgŭlum, Deka 1. Pierzyná 2.
Instratum, idem, Koldrá, Woyłok.
Instrātus, Siodlány. Bedeckt / überspreitet. Instratos ostro alipedes, pictisq; tapetis. V.
Instrēnŭus, Nieochotny.
Instrĕpo, Skrzypię, Zgrzytam, Gruchneło. Hinein rauschen / geröß machen, Instrepat, & iunctos temo trabat æreus orbes. Virg. syn: Strĕpo, pērstrĕpo, īntŏno.
Instrīctus, Apulei. Instricta dolore uxor.
Instrīdo, Skwierczę.
Instringo, Wiążę 1. ściągam 1. Hámuię się.
Instrūctio, Opátrzenie, Przygotowánie, Szyk 1.
Instrūctor, Biesiadnik 2. Stołowy 2. Sprawcá.
Instrūctus, ti, Opatrzony, Sporządzony, Obdárzony, Gotowy, Uczony.
Instrūctus, us, Przygotowánie, Sprzęt.
Instrūmentum, Narzędźie Státeć 1. Sprzęt, Monument, Pomoć, Apárat 1. Księgi publiczne, Instru-

ment 2. Werckzeug. *Abiecto instrumento artis, clausaq; &c.* Hor.

Instrŭo, *Sporządzam, Opátruię, Szykuię, Gotuię, Informuię, Uczę, Oznaymuię, Zaprawiám, napráwiam kogo.* Unde weisen/ zurüsten / ordnen. -- *Socios insimul instruit armis.* Virg. *syn.* Păro, appăro, ordĭno, compōno, orno, *vel* dŏcĕo, ĕrŭdĭo.

Instŭdĭōsus, niechętny, instŭpens, Zdrętwiáły.

I N S U

Insvāsum, *sub śmiidy, & Okopćiáły, & Fárbá.*

Insvāvis, *nieprzyięmny, nieućieszny.* Unlieblich/ unangenehm. *Quod nisi concedas, habere insvavis acerbo.* Hor. *syn.* injūcŭndus, ingrātus, mŏlĕstus, (ăcērbus.

Insubidè, nieprzyięmnie, niedbále.

insŭbĭdus, nieprzyięmny, nikczemnik.

insubsidiati stare non possumus. 3. Esdræ 9. i sub dio Emman Sa. Ná dworze stáć nie możęmy. Vulecus, quasi Insubdiati.

Insubtīlis, *niedowćipny.*

Insubtīliter, *niedowćipnie,* (*can nawoy.*

Insūbŭli, *orum, & insubula, orum, nići tkácze,*

Insūccātus, *Moczony, & sub Infuzya.*

Insūcco, *namaczam, napuszczam.*

Insvēfăcio, *in affirmat. nákładam kogo.*

Insvesco, *idem, & nákładam się.* Gewohnen. *phr.* āffvēsco, cōnsvēsco.

Insvētūdo, *in negat. niezwyczayność.*

Insvētus, *niezwyczayny, nieprzywykły.* Ungewohnet. *Arcadas insvetos acies inferre pedestres.* Virg. *syn.* insŏlĭtus, insŏlēns, *vel* impĕrĭtus.

insufflāre, natchnąć.

Insŭla, *Wysep 2. Dzielnicá.* Eine Insul. *Insula dives opum, &c.* Virg. *epith.* Nĕmŏrōsa, dīves, săxōsa, fērtĭlis, fĕrax, fœcŭnda, ŏpīma, cĭrcūmflŭa, lāta, spătĭōsa, ūber, ūda, mădēns, mădĭda, rĭgŭa, irrĭgŭa. *phr.* Cīncta, claūsa māri tēllus. āquis cĭrcūmdata tēllus. āquārum cīncta flŭēntis tērra, Flūctĭbus, flūmĭne āmbīta, cĭrcūmvāllāta. āmni cĭrcūmflŭa. Quām sĭnŭōso āmplēxu, inflēxis gŷris āqua cĭngit, cĭrcūmflŭit, ŏbit, āmbit. Dīvĭdŭa quam prēmit āmnis āqua. Dīscrētas īnsŭla rūmpit āquas, īnsŭla pōrtum ēffĭcit ŏbiēctu lătĕrum.

Insŭlāris, insulārius, *Wyspny.*

Insŭlāris pœna, *Wygnánie.*

Insŭlōsus, *Wyspiasty.*

Insŭlsè, *nieprzyięmnie, Głupie.*

Insŭlsĭtas, *nieprzyięmność, nikczemność, nieskłonność, Głupstwo.*

Insŭlsus, *niesłony, nieprzyięmny, nieżártowny 1. nikczemnik.* ungesaltzen / unzierlich. *syn.* Incōndĭtus, ādsŭrdus, incŭltus, nĕptus.

Insultātio, *Urągánie.*

Insŭlto, *Urągam się, Przegarzam, Szydzę, Skácze, Wyskákuię, & sub Kołacę.* Mit Ungestümm auffspringen/ einem trotzen. *Insultare docet campis fingitque morando.* Var. *syn.* Sæpe insĭlio, irrūmpo, *vel* illūdo, rīdĕo irrīdĕo, ēxāgĭto, vēxo, (insĕctor.

Insultus, *us, naiazd.*

Insŭltūra, *idem, & wskakowánie.*

Insum inest, *Jestem 1. Mam 1.*

Insūmo, *Bierzę w się, item wydáię, nákładam, Tracę 2.* Verzehren / verbrauchen. --- *melius quo insumere possis.* Hor. *syn.* Impēndo cōnsūmo.

Insumo animum, Ważę się 2.

Insuo, *wszywam, Zászywam 2.* Einnehen/ einstucken. *Corporis insueris, dicam, dicam, tu concipe dictu* L.

Insŭper, *nad to, ná, ná wierzchu.* Uber das/ darüber/ weiter. *Insuper id campi, quod Rex habet ipse Latinus.* Virg. *syn.* ădhūc, ultĕrius, præ(terea.

Insŭper habeo, *Gárdzę.*

Insŭper jacto, *Przyrzucam.*

Insŭpĕrābĭlis, *nieprzebyty, niezwyćiężony, nieulęczy ły.* unüberwindlich. -- *Genus insuperabile bello.* Virg. *syn.* Nōn ēxŭpĕrābĭlis, inēxpūgnābĭlis, inēlŭctābĭlis, indŏmĭtus, invĭctus.

Insŭrgo, *Podnoszę się 1. Obuczam się, Wstawam, nástępam, náćiskám.* sich wider einen erheben. *syn.* Sŭrgo, *vel* ŏbsisto.

Insuscēptus, *nieprzyięty.*

Insuspicābilis, niedomniemány, vel, ut Hugo interpretatur, ab omni mala suspitione alienus.

Insustēntābĭlis, nieznośny.

Insŭsurrātĭo, *Szept, Poduszczánie.*

Insŭsurro, *Szumię, Szepcę, nábiiam uszy.*

Intā-

Intābēſco, *Táię, Topnieię, Schnę.* Aus ober ein dörren. *Viventem videant, intabeſcantque relicta.* Perſ. *ſyn.* Tābēſco, cōntābēſco; īntus tābēſco.

Intāctilis, *Niedotkliwy.*

Intāctus, *ti, nietykány, nienáruſzony, nieokrzoſány 2.* unberührt/unbefleckt. *ſyn.* Intĕger, Immăcŭlātus, pūrus, Intāmĭnātus. *v. mox intaminatus.*

Intāctus, us, niedotkliwość.

Intāmĭnātus, P. niepokalány. unbefleckt. *Intaminatis fulget honoribus.* (Alcaic.) H. *ſyn.* intāctus, impōllūtus, invĭŏlātus, incōrrūptus, intĕmĕrātus, intĕger, pūrus, căſtus.

Intāntum, *Ták barzo.*

Intēctus, *in affirmans, nákryty. in neg. ns. nie-* (*nákryty.*

Intĕger, Intĕgĕllus, *Cáły 1. 3. 4. Wſzyſtek, nienáruſzony, Zupełny, niezepſowany, Cnotliwy, Wierny, Szczery 2. świeży, Czyſty niepokálány. niedárowány.* Gantz/frey/geſund. *Integer ambiguæ ſi quando citabere teſtis.* Juv. *ſyn.* Intāctus, intāmĭnātus, *vel* incōrrūptus pērfĕctus, tōtus, *vel* incŏlŭmis.

Intĕgo, *nákrywam, Zákrywam.* Decken. *Integit, Arcadii morem tenet ille Galleri. ſyn.* Tĕgo

Intĕgrāſco, integrāſcit *Ponawia ſię, & ſub Wznawiam.*

Intĕgrātur, *ſub Wznawiam,*

Intĕgrè, Intĕgerrimè, *Zupełnie, Szczerze, Cnotliwie, Bez podárkow, Bez námiętności.*

Intĕgrĭtas, *Cáłość. Całego co, Szczerość, Dźiewictwo, Cnotá 1. niewinność, Zdrowie.* Vollkommenheit/Redlichkeit/unſchuld/Reinigkeit.

Intĕgrĭtūdo, *Szczerość.*

Intĕgro, *as, Znowu co czynię, Wznawiam, Powtarzam, Dopełniam, Ućieſzyć, Rozweſelam.* Erneueren/wiederbringen. *Integrat & maſtis late loca queſtibus implet.* Virg. *ſyn.* inſtaūro, inńŏvo, rĕnŏvo.

Intĕgrum eſt, *Wolno 2.*

Intĕgŭmēntum, *nákryćie, Zákrycie, Záſtoná 1. 6, Pokrywká 2. Powłoká.*

Intēllēctio, *Zrozumienie.*

Intēllēctus, *u, Rozum 1. Zrozumienie 1. Poięćie, Wyrozumienie 2. Czućie,* Verſtand. *ſyn.* Mēns, ănĭmus, rătio.

Intēllĭgēns, *Znáiący ſię, & ſub Przeymuię.*

Intēllĭgēnter, *Wyrozumnie.*

Intēllĭgēntia, *Rozum. 1. Báczenie 1. Rozumienie 1. Wyrozumienie 1. 2. Zrozumienie, Umieiętność.* Erkanntnüs/Verſtändnüs. *ſyn* Cōgnĭtĭo, ſcĭēntĭa, prūdēntĭa,

Intēllĭgĭbĭlis, Poięty 2.

Intēllĭgo, *Rozumiem, Wyrozumiewam, Baczę, czuię 2. Przeymuię kogo, Dorozumiewam ſię.* Verſtehen/vermercken. --- *Claudi nimirum intelligit unus.* Hor. *ſyn.* Pērcĭpĭo, cōncĭpĭo. căpĭo, ăccĭpĭo, āgnōſco, cōgnōſco. *phr.* ănĭmo pērcĭpĭo. Mēnte pērcĭpĕre, nŏtāre, tĕnēre. ănĭmo infigĕre, ănĭmis ădvērtĕre. Paūcis, ănimos ădhĭbēre, dŏcēbo. Sed ſi tāntus ămor cognōſcēre nōſtros. Fēlix qui pŏtuit rērum cōgnoſcēre caūſas, Nēc lătŭēre dŏli frātrem Jūnōnis. Nōvit nāmque ōmnia vātes. Quæ ſint, quæ fŭĕrint, quæ mōx vēntūra trăhāntur. *v. Attendo, Auſculto.*

Intĕmĕrāndus, *niezgwałćiſty.*

Intĕmĕrātus, *niezgwałcony, nienáruſzony.* unbeflecket/ungefälſchet. *Intemerata focis, perfecto latus honore.* Virg. *ſyn.* Intāmĭnātus, intĕger, pūrus, căſtus.

Intēmpĕrāns, *niepowśćiągliwie, nieſkromnie* unmäſſig. *ſyn.* Intēmpĕrātus, immŏdĕrātus Incōntinens, lĭbĭdĭnōſus.

Intēmpĕrānter, *niepowśćiągliwie, nieſkromnie.*

Intēmpĕrāntia, *niepowśćiągliwość.*

Intēmpĕrāntia cœli, *niepogodá.*

Intēmpĕrātè, *nieſkromnie. Zbytnie.*

Intēmpĕrātus, *Obżarty.*

Intēmperiæ, *ba, Szaleńſtwo, Czárt.*

Intemperiæ me agunt, Szaleię 2.

Intempèries, *intempèria, a, nieſkromność. niepomierność* Unmäſſigkeit des Luffts/Witterung/Ungewitter. *ſyn.* Immŏdĕrātio *vel* Cœli grăvĭtas: Dūum grăve: cœlum; incōmmŏda cœli: ăĕris inclēmēntia: cœli injūria; grăvis tēmpĕriēs, Intēmpēſtas.

Intēmpĕro, as, Miárkuię. Intēmpēſtas, *niepogodá.*

Intēmpēſtīvè, *nie ná czas, Ráno nieprzyiemnie.*

Intēmpēſtīvĭtas, nie ná czás, Aſpekt zły.

Intēmpēſtīvus, *Poſzny, niewczeſny.* unzeitig. *Intempeſtivus deſcendit nubibus imber.* Hor.

Intēmpēſtus, *niepogodny, niezdrowy 2.*

Intempŏrālis, *Bez cześny.*

Intēndo, *Uśiłuię, Usadzam się, Zmierzam, nápinam, nátężam náwiężuię, nárysowáć, Osnowáć, náwiiam. Zamierzam się, Staram się, Drożę, Grożę 1. Godzę, Przykładam 3. Dodywam, Dobywam, Pilnuię, Zákrzątnąc się. & sub Rospościerám* worᵉ nach zielen/spaunen/ausdähnen. *Possit & intentos astu cæcare maritos.* Prop. *syn.* Tēndo, ēxtēndo, pōrrĭgo, *vel* cōntēndo, āddūco, *vel* cōgito, mēditor, spēcto, *vel* āpplĭco, ādmŏvĕo.

Intēndor, *Drożeię.*

Intēnsio, *natężanie 1. 2 Uśilność.*

Intēnsiùs, *Uśilnie, intensivus, sub Spuſtny.*

Intensus, *si, idem* Intentus, *idq; usitatius.*

Intēntātio, *Machánie, Zámierzánie 2.*

Intentator, in epistola S. Iacobi Deus enim intentator est malorum, ipse autem neminem tentat.

Intēntātus, *à tento, uiekuszony.*

Intēntè, intentissimè, *Pilnie.*

Intentio, *nápięcie, nátężánie, Uśilność, Pilność, nábrzmiáłość,* Przyłożenie 2. *Zadánie komu czego. an Koniec spraw.*

Intēnto, *Zámierzam się,* Przymierzam 2. *Grożę 2.3. Stoię ná gardło, Zidáię.* Prüffen *item* drohen. *Nunc etiam manes, hæc intentata manebat.* Virg. *syn.* Sæpius īntēndo, *vel* mĭnĭtor, mĭnor.

Intēntus, *ti, nápięty, Uśilny, Pilny.*

Intēntus, *us, śćiągnięnie, Zámierzánie Machanie & sub Groźba.*

Intĕpĕo, intĕpesco, *Zagrzewam się.* Lau seyn. *Et latus æstivis intepet imber aquis.* Prop.

Inter, *Miedzy, ná 2. Przez 1.* Przy. Zwischen *Crura sonant ferro, sed canit inter opus.* Tibull.

Inter agendum, *Robiąc.*

Inter hæc, *Tym czàsem.*

Inter inĭtia, *ná początku.*

Intĕrālbĭcans, *nákrapiány.* Pstry, *Prebila biała.*

Intĕrālbĭco, *Pstrzę się.*

Intĕrāmna. *f. regio civitas, sub Miedzyrzecze.*

Intĕrānea. *orum, wnętrze 1. Trzewa, Kiszka, Kruszki.*

Intĕrāresco, *Przesychám.*

Interatim pro interim, Pod czás.

Intĕrbĭbo, *wypiiam,* Piię gwałtem.

Interbito, priscum, Ginę, & sub wracam się.

Intērcălāris, intercălarĭus, *Przybyszowy, wstáwiony, Przybyćięń,* Przestępny dźień.

Intērcălāris mensis, *Luty.*

Intērcălātio, *wstáwięnie dniá.*

Intērcălātor, *przestępny dźięń.* (wkładać.

Intērcălo, *as, wkładam 1. Odkładam 2. przybyszi*

Intērcăpēdo, *przestanek.* (wiązanie

Intercardinatus, ti, ab intercardino, wiążę & in

Intērcēdo, *wkładam się 2. niedopuszczam, Sprzećiwiam się. Leżę miedzy, Mam z kim przeplatam, przypada 2. przerywam co czym, Ręczę, an przyczynam się 1.* Fürbitt thun/darzwischen kommen. *syn.* Intērvĕnio, *vel* intērsum, *vel* ōbsto ādvērsor, rēlūctor, rēsīsto.

Intērcēptio, *przechwycęnie.*

Intērcēptor, *przejmacz.* (przyczyna.

Intērcēssio, *Sprzećiwánie, Zastáwiánie, nádeśćie an*

Intērcēssor, *przeszkodnik, Sprawcá, Jednacz.*

Intercĭdo, *Ginę, & sub Zápámiętywam.* Verfallen/untergehen. *syn.* Intērĕo, cădo,

Intercīdo, *przećinam, przerywam 1. Zrzucam 3. przerzucam.* Von einander oder zerschneiden *syn.* Dīvĭdo, sĕco.

Intērcĭlium, *Miedzybrwie.*

intereinctus, Plin. *corr. interstinctus.*

Intercĭno, *Spiewam.* Darzwischen singen. *Defendat, ne quid medios inter actus.* Hor.

Intērcĭpio, *przerywam 1.2. przeymuię 2.* Auffahen. -- *Rhæteus intercipit optime Teucra.* Virg.

Intērcĭpĭor, *Záchodzę, intercisè Drobno.*

Intercisio, Plin. *corr. Item rosio.*

Intērcīsus *sub Zrzucam kontrákt - świętą do południá* Zerschnitten / zerhauen. *syn.* Dīvīsus, scīsus, sēctus.

interclāmo, Krzykam przećiw.

Intērclūdo, *Zágrádzam 1.2. Otaczam, nieprzepuszczam, & sub Duszę, Zátchnąć się.* Verschliessen/ den Pass verlegen. *Interclusit hyems. & c syn.* Claudo, ōcclūdo, *vel* prŏhĭbĕo, vĕto īmpĕdĭo.

interclūdor, Záchodzą, Zászły go wody.
interclūsio, Zácnięnie, Duszęnie, wkłádánie.
intercolumnium, Miedzyfilarze.
interconcilio, Łágodzę. interculco, wtykam.
intercurro, wbiega co, przeplatam, wkładam się 2.
intercurso, Przebiiam się, Przebiia białe.
intercursus, us, wbieżęnie, wstawiánie się przyczyná (przyjśćie.
intercus, ūtis. Adiect. omni. Zaskorny.

INTERD

interdīco, Nákázuię, Zákázuię, Roskázuię 4. Arestuię, Opieram się, wywołyuam 2. Verbieten. syn. Prohibeo, veto, defendo.
interdictio, Zákazánie, Záwieszęnie 5. Skazánie 1.
interdictus, Zákazány.
interdiu, interdius Wednie.
interductus, us Przedział, Kropká,
interdo sub Niedałbym.
interdum, Podczás. underweilen/zuweilen. syn. aliquando, nonnunquam.
Interduo, pro Interdo. Plaut. priscum.
interea, interea loci, Tym czásem. Darzwischen/ unterdessen. Panditur interea domus omnipotentis olympi. Virg. syn. interim, tum hæc inter.
interemptio, Zaboy 1. interemptor, Zábiiák.
interequito, Przeieżdzam 1.
interesse, Interessa.
interest, Rożność iest Rożny iestem, Do tego mi. Rok temu, Pomaga co. Es geht an/es liegt daran. Nil interest an pauper & infima. (Alcaic.) Hor.
interest magni, pernimium, interest Reipub. Wiele ná tym.

INTERF

Interfácio, Robię.
interfari, Przerywam mowę.
interfatio, Przerywánie 2. Skázanie 1.
interfectio, Zaboy.
interfector, interfectrix. Zábiiak
interfeminum, Krok w ćiele, Członek 6.
interficio, Zábiiam 1, 2 Tödten/umbringen. imbrem atque interfice messis. Virg. syn occido, neco, eneco, perimo, interimo. v. Occido.
interfinium, Nosowa chrząstká.
interfio, Niszczeię, Zginąłem, Zgorzeć.
interfluo, ćiekę 5. interfluus ćiekący przez.
interfodio, Kopam & sub Wykłwał,
interfringo, Łamię co.
interfugio, Przepadam. interfundor, Ućiekam.
interfūro, is. P. Szaleię 2.
interfusus, ćiekący przez, Polewány 1. Darzwischen gegossen. -- Noviès Styx interfusa coerces. V.
intergarrio, Mowię do kogo, Przerywam mowę.
intergerinus, Wkłádány.
intergerinus paries, śćiána spolna śćiana przeczna.
intergerium, Nadźienię sub Wkładam 1.
intergerrivus paries, śćiána spolna. (gen
interjaceo, à jaceo. Leżę miedzy. Darzwischen lie-
interibi, Tám, Tym czásem
interibilis, Zgubie podległy
interiectibus, Tedy owedy, Nierázem. Przerywáiąc, Ratami, in Rátá.
interiectio, Wkładánie.
Interiectio Grammatica, est pars orationis affectum mentis voce incondita significans.
interiectio spatio, Tym czásem.
interiectus, ti Srzedni.
interiectus us, Przedźiał 1. Wkłádanie, Chwilá, Odległość, Zástąpięnie.
interjicio, Wkładam 1. Mięszam 1. Prześćiełam 1. Przybysz wkłádać. Zwischen einwerffen.
interim, Tym czásem, Pod czás. Inzwischen/indessen. Interim dum tu celeres sagittas. (Saph.) Hor.
interimo, Zábiiam 1. niemogę 3. Przykrzę się. Umbringen.--uxorem interimis, matremq; veneno, H.
Interior, Wnętrzny. Prywátny 1. Skryty 1. Práwy. Mehr/innerwarts. At domus interior regali splendida luxu. V.
interiora, orum. Wnętrzę, interitio Zgubá.
Interitus, us idem & Zginięnie, Zatrácęnie. Der Tod/Undergang. Scilicet interitu gaudeat ille tuo. Prop. syn. Mors exitium, excidium.
interiungo, Wyprzągam 1, 2.

intĕriùs, *Wewnątrz 1. 2.*
interlĕgo, Przebieram 1. Przerzedzam.
interlĭno, *Wymázuię, Przekreſzam, Fałſzuię.*
interlŏcūtio, *Przerywánie mowy 1.*
interlŏcūtōria, ſub Skázanie 1.
interlŏquor, *Przerywam 2. Skázuię 2.*
interlūceo, *świecę ſię 1. Roświecá ſię. Przeyrzeć 1. Przebija 3.* Darſchwiſchen oder durchſcheinen. *Acies, interlucetq; coronas.* Virg *ſyn.* ĭntĕrmĭco, ĭntĕrnĭtĕo.
interlucatio, *Przerzedzánie.*
interlūco, *as Przerzedzam.*
interlūnis Bez kśiężyczny.
interlunis nox interlūnium, *Kśiężycá zaśćie.*
ĭnterluo, *Umywam, ćiekę 5. Płynę 2.*
interlūuies, *ćieczęnie, Powodź, Potok 1.*

INTERM

Intermāneo, Mieſzkám gdźie.
intermĕdium, Krotofilnego co.
intermĕdius, *Srzedni. & ſub Leżę miedzy.*
intermenſtruus, intermeſtris luna *Kśiężycá zaśćie & Miedzymieśięczny.*
intermeo, *as ćiekę przez.*
intermico, *świecę ſię, Błyſzczę ſię.* Datzwiſchen glitzeren. *Rutilum ſquammis intermicat aurum.* C
intermĭnātus, *ab in teomino, nieſkończony, nieokreſzony, niezmierny.*
intermĭnātus, *ab inter & minor : aris. Zakazány.* ungezlelet. *Interminato cum ſemel fixa cibo.* (Iamb.
intermĭno as, Wołam ná kogo.
intermĭnor, *Grożę 1. 3. Zakazuię.*
intermiſceo, *Przemieſzywam.*
intermiſsio, intermiſſus, *us Przeſtánek.*
intermitto, *Przeſtáię 1.*
intermŏrior, *Obumieram, Umieram 1. Martwieię, Uſtáię co, Uſycha.*
intermortuus, *napoły umárły, Obumárły 1. 2. Umárły. nieochotny, Zdrętwiały.*
intermundium, Miedzyświećie.
intermūrālis, *Miedzymurny. & ſub Miedzymurze.*
internaſcor, *Miedzy czym ieſt.*

internĕcīdium ſub Mężoboyſtwo.
internecīne, *Do czyſtá. & ſub Porażam ná głowę*
intetnęcīnum bellum, *Porażká.*
internĕcīnus, *śmiertelny 2. Zgubę przynoſzący.*
internĕcio, internectio, *Zaboy 1. Porážka, Zgubá.* Ausreutung mit dem Schwerd/ gäntzliche Niderlag. *ſyn.* ŏccīsio, īntĕrĭtus, ſtrāges.
intērnecio facta *ſub Porażam.*
internĕcīne, Do czyſtá.
internĕcīvus, Zgubę przynoſzący.
internĕco, *Zábiiam 1. internecto, Záwięzuię 1.*
internectus, Zábity. internicies. Zgubá.
Internicio lege Internecio.
internīdĭfico, *Gniezdzę ſię.*
internīgrans, *Pſtry. Przebiia.*
internītĕo, *Swiecę ſię, Lſknę ſię.*
internōdium, *Golęn, Członek 1. 2.*
internoſco, *Rozeznawam.*
internuculus, Sodomczyk.
internundĭnum, *ſub Jármák.*
internuntio, *Oznáymuię.*
internuntius, *Tłumácz, Poſłániec, Poſrzednik, Jednácz 1.*
interna orum, Wuętrzności 1.
internus Wnętrzny.
intĕro, *is, Drobię, Kruſzę, Wdrobić.*
interordĭnium, *Drogi w ogrodách. & ſub Miedzyfilarzę.*

INTERP

interpăteo, *Otworem ſtoi, Przeyrzeć 1. & ſub Deiuráwy.*
interpĕdio, Przeſzkadzam.
interpellatio, *Przerywánie mowy 2.*
interpellator, *Przerywacz, Przeſzkodnik, Przychodźień.*
interplĭco, Przeplatam.
interpŏlātio, *Polerowánie, Wypráwá 3. Przerabianie, interpolator, Pártácz.*
interpolatrix, *Pomponio,*
interpŏlatus, *Przerábiany, nicowány.*
interpŏlis, *is, idem & Wymuſkány.*

inter-

interpŏlo, Poleruię, Przerabiam 1. Odnawiam 2.
interpŏlus. Przerabiány, nicowány, (nicuię.
interpōno, Wkładam; 1. Wtrącam 3. 4. Przeplatam, Przerywam 7. Mieszam 1. Zástawiam się 3. Przestáię 1. Darzwischen.
Interponis aquam subinde Rufe (Phal. syn. intĕrjĭcĭo, intĕrsĕro, intĕrmĭscĕo.
interpĕllo, Przerywam mowę, Niepokoy czynię nálegam, przeszkádzam, niedopuszczam Upominam się
interpensiva, orum, Przypustnice, Krosztyny. & sub Obdach.
interpensīvus paries, śćiáná z frámbugámi. legen.
interpŏsĭtio, Wkładánie, Glosʃká.
interpositus us przedział 1. wkłádanie, Zástąpienie
interpremo. lege interprimo.
interprĕs etis, Wykłádacz, przekładacz, Tłumacz, Domyślácz, Doktor, Professor. Ein Dolmetscher. Hominum divumque interpres asylas. Virg.
interpres cæli, Práktykárz.
interpres portentorum, Wieszczek 4.
interprĕtāmentum, Wykład 1.
interprĕtātio, Wykład 1. 2. Przekład, Domyśł.
Interpretatio, ad Herenni. exornatio oratoria.
interprĕtor, Wykładam 1. 3. 4. Przekładam. Auslegen / erklären. syn. ēxplĭco, ēxpōno, ēxplāno.
interpretor malè, sinistrè Zá złe mam.
interprimo, Ściskam, Dawię.
interpunctio, interpunctum. Przedźiał, Kropká.
interpunctus, Rodźielny.
interpungo, Punktuię, Przedzielam, Przeplatam.
interpurgo, Podskrobáć.
interpŭtātio, Przerzedzánie.
interpŭto, Przerzedzam.
interquĕror, interquestus, Uskarzam się.
interquiesco, Odpoczywam 1. Przestáią 2.
interrādo, Podskrobáć, Poleruię.
interrāsilis, interrasus sub Przeyrzysta robotá, Przeskrobany mieyscami.
interregnum, Krolewska wákáncya.
interrex, Krolewski namiestnik.
interritus, nielękliwy, unerschrocken. Brachiaque ad superas interritus extulit auras. Virg. syn. intrĕpĭdus, sĕcūrus, impĕrtĕrrĭtus, aūdax. v. Audax.
interrŏgātio, interrogatiuncŭla, Pytánie.
Item figura Oratoria, idem Erotema.
interrogativè Pytánym sposobem.
interrŏgātīuus, Pytániu służący.
interrŏgo, Pytam, Sprawowáć się káżę Fragen / forschen. syn. Quæro, inquīro, scīscĭtor, āllŏquor.
interrogor, Sprawuię się.
interrumpo, Przerywam 1. 2. Zrzucam most.
interruptè, Przerywáiąc.
interruptio, Przerwánie. Item figura Oratoria eadem Aposiopesis.
interruptus, Przerwány, Zániechány.
interscalmium, sub Wiosłowy goźdź.
interscapilium, Plecy, Miedzyłopátcze.
interscapulum, Plecy.
interscindo, Przećinam, Zrzucam most.
interscribo, Przypisuię.
intersĕco, Przećinam, Zerspalten. intesecantur hic fac angusti laris. (Jamb.) Au.
intersectio, przećinánie.
intersēmĭno, Wśiewam.
intersēpio, przegradzam Zágradzam, Obwodzę.
intersĕro, ĕui sieię 1. Wśiewam. underlegen. Sic art. & mediis interserit oscula verbis. Ovid.
intersĕro, przeplatam, Wkładam, przybysz wkłádać.
intersisto, Zástánawiam się.
intersĭtus, i. situs inter sub Leżę miedzy. untergemischt. Omnia quæ pomis intersita dulcibus ornant. L.
interspergo, potrząsam co czym.
interspīrātio, Oddech, przestánek.
interspīro, Oddycham.
intersterno, prześćielam 1.
interstinctus, Nákrapiány pstry.
interstinguo, Gászę, Dawię, przedźielam, Sádzę 1. interstinguor, Gasnę.
interstĭtio, przestánek. przećiąg.
interstitium, idem & przedźiał.
interstitium lunæ, Księżycá záćie.

interſto, Sapientiæ 18. W pośrzodku, ábo miedzy dwiemá ſtronami ſtoię.
interſtrĕpo, Chrobocę. under einander rauſchen. Digna. ſed argutos interſtrepit anſer olores.
interſtringo, Dáwię 1. Obieśić 1.
interſtruo Buduię 1. Spaiam.
interſum, Jeſtem przytomny, Być przy czym. Leżę miedzy. Zugegen ſeyn/ beyſeyn. ſyn. ădſum, præſens ſum.
intertāleo as ſub Lato ośl 2.
intertexo, przeplatam, pſtrzę, Wkłádam 1.
intertignium. Miedzybelcze.
Intertinctus. Plin. cor. Interſtinctus.
intertrăho. Wyćiągam 1.
intertrīgo, Sádno. & ſub ścierānie.
intertrīmentum, intertritum Szkodá, Umnieyſzánie.
interturbātio. Przeſzkádzánie, Zámięſzánie, Uprzykrzenie Przykrzenie ſię.
interturbo, Niepokoy czynie, Przerywam mowę.
intervăcans, Prozny 3.
intervallatus, Przeſtawaiący.
intervallo magno, Zdáleka.
īntērvāllum, Przećiąg, Odległość, Plác prozny, Przeſtánek, Spárá, Przedźiał, czás 1. 2. Nátężánie 2 Chwila Ein Raum/ Unterſcheid. ſyn. īntērſtītĭum, ſpātĭum,
intervello, Obrywam 1. Przerzedzam, Wyrywam.
intervĕnio, Nádchodzę 1. Schodzę 1. Przypadá co 2. Wkłádam ſię, Przeplatam, Leżę miedzy, Przedźielam, & ſub Ręczę. Darzwiſchen kommen. Plura dolor prohibet, verboq; intervenit omni. Ovid. ſyn. īmprōvīſus ădſum, vel īntērſum, īntērcēdo.
intervēnium, Biel 3. Dźiura 1.
interventio, Przypádek 2.
interventor, Przychodźień, Gość 2. Przeſzkodnik, Pośrzednik, Rekoimia.
interventus, us Nádeśćie, Obecność, Wſtáwiánie ſię.
interverſor. Przywłaſzczyćiel, Prywatnik.
interverto, Przewracam, Obracám 4. ſzukiwam, Kradnę 1. przemárnowáć.

intervĭgĭlo, Śpię nie ſpiąc, Czuię 1. Przerywam 1.
intervigilus an Przerywany.
intervīſo, Náwiedzam, Doglądam 2.
intĕrŭla, Szata ſpodnia, Koſzulá 1.
interula tunica, Serdak.
interundatus, Wzorzyſty, Wodnowzorzyſty.
intervŏlo as, Przelátam.
intervŏmo, Womituię, Wlewam 1.
inteſtābĭlis, Bez teſtamentu Bezeczny 1. 2. Item ab alio ſenſu. Rzezaniec.
inteſtāto, Bez teſtamentu.
inteſtātus, Nieprzeświadczony, Niewierny, Bez teſtámentu. Item Rrzezániec.
īntēſtīna, orum, Trzewá. Das Ingeweyd. Siccine ſubrepſti mi, atq; inteſtina perurens. Cat.
inteſtinorum animal. Gliſta.
inteſtīnum, Kiſzká 1. 2. 3. 4. 5.
inteſtīnum cæcum, Kiſzká kątna.
inteſtinum opus, Drewnia 2. Futrowánie, Ruchome rzeczy.
inteſtinum pavimentum, Tło ſádzone drzewem
inteſtinum rectum, Kiſzká oſtátnia.
inteſtīnus, ſubſtant. in ſub Kiſzki.
intēſtīnus, adiect Wnętrzny. & ſub Drewniány.
intexo, is Wplatam 1. Wkładam 1. Przeplatam, Wyſzywam, Háftuię.
intextus, ti, Tkány, intextus, us, Wplećienie.

INTI

Intīmātor. Przypominacz Nápominácz.
intĭmè, Uprzeymie.
intīmo, Oznáymuię, Wkłádam 2.
intimor, Wpáda rzeká.
Īntĭmus. Uprzeymy, Wnętrzny, Potaięmny Skryty 3. Wiernek, Gantz innerlicher Freund. Intima more ſuo ſeſe incunabula condent. Virg. ſyn. Īntērnus, īntērĭor, īmus vel chārīſsĭmus, dīlectīſſĭmus,
intinctus, us Omaczánie Przyſmák mokry, Muſztárdá.
intingo, Omoczam, Chrzczę.

INTO

intŏlĕrābĭlis, Nieznośny, unerträglich. Intolerabi-

tolerabilibusq; malis erat anxius author. Lucr. *syn.* Intŏlĕrāndus, grăvis mŏlēstus.
intolerabiliter, *Nieznośnie,*
intolerandus, *Nieznośny.* (*tus intolerans.*
intŏlĕrans, *nietrwały. 2. & nieznośny. Taciti serui-*
intoleranter, *nieznośnie, niecierpliwie, pyszno.*
intolerantia, *ciężkość, Rospustá, przebarszczánie,*
intondeo, es. przyrzynam. (*Dźiwáctwo.*
intŏno, *Gromię, Grzmot czynię* Donnern/erklingen *Intonuere poli, & crebris micat ignibus æther.* Virg. *syn.* Tŏno, īnsŏno, pērsŏno.
intonsus, *niegolony, Zápuszczonę włosy noszący.*
intonuit, *Zagrzmiało, Grzmi.*
intorqueo, *Wykrzywiam,* Wywiiam *Zákrącam 1. ciskam 2* umbwinden/umbrähen/einschissen. *syn.* Tŏrquĕo, *vel* īmmītto. jăcŭlor.
intorta oratio, *Mowá trudna.*
intortè, intortius, *Kręto, Záwikłánie Krzywo.*
intortus, *Kręcony Záwiły, Kończátokręty.*

INTRA

Intrà *Adverbium,* Wewnątrz
intra *Præpositio. przez 1. W domu, Wewnątrz 2.* In/innerhalb. *Intra castrorum timuit tentoria ductor.* Lucan.
īntra cutem, *Zá skorą.*
intra jactum, ictum, *naćiśnienie.*
īntra juventam, *w młodośći.*
īntra paucos dies, *Za kilka dni.*
Intraclusus, *Zamkniony.*
Intractabĭlis, *nieogłaskány, niećierpliwy, niedotkliwy, Dźiwak.* Ubel zu handeln. *Sed fines Lybici, genus intractabile bello.* Virg.
Intrāctātus, *nieogłaskány.*
Intrāmūrānus, *w murze położony, murem otoczony*
Intrārĭus, *Uprzeymy,*
Intrĕmo, intrĕmisco, *Drżę* Erzittern. *Palluit & subito genua intremuere,* Ovid. *syn.* Trĕmo, trĕmīsco, trĕpĭdo.
intrĕpide, *nielękliwie.*
Intrĕpĭdus, *nielękliwy.* unerschrocken. *Atq; adeo intrepidi quæcunq; altaria tangunt. syn.* Intērrītus, Impērtērrĭtus, impăvĭdus, aūdāx.
Intrĭbŭo, Składam się. Intribūtio, pobor.
Intrīco, *as, wiklę, więżnie 1.* Verwirren. *Qui intricant manibus spiras; & tortile spartum.* Cant. *syn.* Illăquĕo, īrrĕtĭo. implīco, impĕdĭo.
Intrīgo, *inis, Stárćie, sub Śćieránie.*
Intrīmēntum, *przypráwa 2.*
Intrīnsĕcus. *wewnątrz 1.* Inwendig. *Sudabunt etiam fauces intrinsecus atræ.* Luc,
Intrīta, *æ. Glina rozczyniona, Tynk, Oblepá śćiány, Mieszánina, Wytłoczyny, Słodźiny wapno zalane*
Intrītus panis, aqua, *Drobianká.* (*Miękiny.*

INRO

Intrò, *wewnątrz 1. 2. w dom.* Darinnen/hinein. *Mitteret ad se intro, sed magis eliceret* Catull.
Intro, *as. wchodzę, wkrádam się, Leżę.* Hineingehen *Ibitis Italiam portusq; intrare licebit.* Virg. *syn.* Inĕo, Intrŏĕo, ingrĕdior, sŭbĕo. *phr.* Tēcta, pĕnātes ădĕo, sŭbĕo. Tēctis sūccēdo, in līmĭna pĕdes īnfĕro, pŏno. Tēctis jŭvĕnes sūccēdĭte nŏstrīs. ingrĕdĕre & patrĭis sūccēde pĕnātĭbus hŏspes
Introadmitto, introaspicio, *Tor. Poema alii dividunt Intro admitto. Sic alia similia.*
Introcēdo, *wchodzę. Introdo. Cic. corr. Intrudo.*
intrōdūco, *wprowadzam 1. Daię mowę, wnoszę 2.* Hineinführen. *Sic animas introduxerunt sensibus auctas.* Luc.
Intrōdūctio, *wprowadzánie, początek.*
Intrŏĕo, *wchodzę.* Intrōfĕro, *wnoszę 1.*
Intrōgrĕdior, *wchodzę* Hineintretten. *Postquàm introgressi, & coram data &c.* Virg.
Intrŏĭtus, *weśći 1. 2. początek 1.* Eingang. *Introitus & bella loqui perculsa, ruinas.* Prop. *syn.* Līmen, ădĭtus, ingrēssus.
Intromissio, wpuszczanie. w więzowanie kogo.
Intromitto, *wpuszczam.*
Intrōrŭmpo, *wdźieram się, wbiegam 1.*
Intrōrsum, introrsus, *wewnątrz 1. 2.*
Intrōrsus ago, *śćiskam, Zwężam.*
Intrōspĭcĭo, *wglądam, naglądam, Mácam, Rachuię*
Intrōvŏcātus, us, przyzywánie. (*się 2.*
Intrŏvŏco, *wołam 3.*
Intrūdo, *wtrącam 1. 4 wpycham.* Hineinstossen/hineindringen. *syn.* Intrōdūco, impēllo, injĭcio.
Intrūsus, *sub wlaz.* Intŭbāceus, *Endywiowy.*

Intubum, intubus, *Endywiia.* Endivien. *epith.* Hortensis, agrestis, viridis, amara.
Intubus erraticus, sativus, *podrożnik ziele.*
intueor, *patrzam, przypatruię się,* Besehig ansehen. *Quid ut noverca me intueris, aut uti.* (Iamb. pur.) *syn.* Video, cerno, inspicio, aspicio, specto, contemplor. *phr.* Vultus, oculos, lumina, figo, in oculis lustro, perlustro, observo. *v. Aspicio*
intuitus, us, *Weyrzenie.*
intumeo, intumesco, *nadymam się, pulchnieię, napucqło; Wylewa zbrzegow, pesznię się, Gniewam się.* Aufblähen/ auffschwellen. *Vide virgineas intumuisse genas.* Ovid. *syn.* Infumesco, tumesco, tumefio, inflor, tumeo turgesco.
intumulatus, *niepogrzebiony.* unbegraben. *Occurramque oculis intumulata tuis.* O. *v. Inhumatus.*
intuor, *patrzam 1. Widzę 2.*
inturbatus, *niezatrwożony.*
inturbidus, *idem & nieměstny, Spokoyny.*
intus, *Wewnątrz. 1 2. W domu, Zewnątrz, Z domu.* Drinnen. *Intus aquæ dulces, vivoq; sed lia sa* (xo. Virg.
intusiatus, *idem Indusiatus.*
intusium, *Koszulá 1.* intutum, *Niebespieczno.*
intutus, *Niebespieczny.*
intybum, intybus, & intyba, *a. Endywiia.*

INVA

Invado, Náieżdżam, *Porywam 3 Szturmuię, Targam się Popadam Imam się, 2. Rzuca się chorobá, Nápadla mię 2. Obeymuie mię, Opanowáć, Nágába mię chorobá Opánowáł go. Uderzam 5. Zácheiáło mu się, Pokuśę mam 2 Záchorzeć.* Einfallen/anfallen/angreiffen. *Invadunt arcem somno, &c.* Virg. *syn.* adorior, impeto, aggredior: lacesso, provoco, oppugno: irruo, feror, involo, insilio, irrumpo In: vim facio. *Phr.* Forti pectore, magnis animis in hostes tendere, in adversos ruere. In oppositos ferri invadere, aggredi domum, urbem, castra, irruere in tecta, in media arma ruere. in medium agmen se inferre. Irruimus ferro. Densos fertur moriturus in hostes. Mediis se immiscuit armis. Quin etiam bis tum medio, invaserat hostes, irruerant Danai, et tectum omne tenebant. Hærent parietibus scalæ, postesque sub ipsos. Nituntur gradibus clypeosq; ad tela sinistris. Protecti objiciunt, prensant fastigia dextris. Prima Saguntinas turbarunt classica portas invadunt urbem somno vinoque sepultam. Sed vos o lecti ferro quis scindere vallum apparat, et mecum invadit trepidantia castra? Per tela per hostes Vadimus haud dubiam in mortem. Utq; eo, specula cum vidit ab alta Stare, procul campis meditantem prælia taurum? advolat: haud alia est Turni venientis imago. (*Ovid. 2. Fast.*) Ecce velut torrens undis pluvialibus auctus. Aut nive quæ Zephyro victa repente fluit. Per sata, perq; vias fertur, nec, ut ante solebat. Riparum clausas margine finit aquas: Sic Fabii vallem latis discursibus implent Quoque vident sternunt, ne metus alter inest: *V. Irruo.*
invaleo, invalesco, *Zámagam się, Zmocniam się, Weszło w obyczay.* Gesund werden. *& crescent, inque valebunt,* Luc. *syn.* Invalesco, corroboror, vires resumo.
invaletudo, *Chorobá 1.*
invalentia *idem & Słábość.*
Invalidus, *In negante Słáby Chory. & opposito sensu. In affirmante, Mocny.* Schwach krank. *Deteret invalidos & via longa pedes* Tibull. *syn.* Infirmus, debilis, imbecillis, debilitatus. *V. Ægrotus.*
invasio, *Náiazd* invasor *Naiezdnik.*
inuber, *Nieżyzny.*
invectio, *Wwożenie, Przywożenie, Wnoszenie, Nawożenie, Gromienie, Łáianie zelżywe, Fuk.* invectitius, *Przywoźny.*
invectivus, Gromiący, invectus, *ti przywoźny.*
invectus us, *Wwożenie, Wnoszenie, Przywożenie* inveho, *Wwożę, Wnoszę.*
Invehor, *Wieżdżam 1. Łáię, Gromię. Rozwieram gębę, Jádę ná koniu; Jádę ná kogo & sub. Przybiiam do brzegu.* Hereinfahren/anfahren/schelten. *Centaurus invehitur magna, &c.* Virg. *syn* Feror, importor, inferor, *vel* insector, exagito, criminor.
Invendibilis, *Nieprzedáwny, Nieskupny.*
Invenio, *Náyduię, Wynáyduię,* Doświadczam, *Dostáię.* Finden/ erfinden/ erdencken. *--- Sub nubibus invenit ignes.* Ovid. *syn:* Reperio, comperio, nanciscor, *vel* adinvenio, excogito, commi-
inventarium, Reiestr 3. (niscor.
inventio, *Wynaleźienie, Náleźienie.*
inventiuncula, *Wynálazek.*

inuentor, *Wynáleźca*, inuentrix, *ibidem.*
inuentum, *Wynálazek.*
inuentus, *us*, *Wynáleźięnie.*
inuenustè, *Nieprzyięmnie.*
inuenustus, *Niekrásny, nieprzyięmny, Szpetny. Gruby 2. nieszczęśliwy*, unlieblich / unfreundlich *Quamvis sordida reis & invenusta est.* (Phal.)
inuerecundè, *niewstydliwie.*
inuerecundia, *Niewstyd.*
inuerecundus, *niewstydliwy.* unschamhafft. *Simul calentis inverecundus Deus.* (Jamb.) *syn.* effrons, impudens, *v. Impudens.*
inuergo, *náchylam 2. Wywracam 5.* Wlewam *1. nálewam, Piię 1. Wypiiam,*
Inuersio, *Przewracánie, Opácznosć, Szyderstwo. & sub Jnáczey 3. Item figura Oratoria eadem Ironia.*
inuersura. *Krzywość. sed propriè Przewracánie.*
inuersus. *Przewrotny 2. Opáczny, Zámięnione słowá.*
inverto, *Przewracam Obracam 5. Wywrácam 1.4.* umb oder verkehren. *At nos virtutes ipsas invertimus atque.* Hor. *syn.* Verto, converto, perverto, immuto, in contraria verto.
inuesperascit, *Ku wieczoru się ma.*
inuestigabilis, niepośladowány.
inuestigatio *Szukánie, Bádánie & sub Pośládowáć.*
inuestigator, Szukácz, *Bádacz, Wynáleźcá.*
inuestigo, *Szukam. Wyniyduię.* nachforschen / nachspüren. *Investigato fonte lavacra dedit.* Rull. *syn.* indago, inquiro, exquiro perquiro, scrutor, perscrutor.
investio, *is à veste Okrywam, Zdobię.*
inuestio, vel envesto. à Vesta. niecę ogień.
inuestis, *is*, *Gołowąs,*
Investitura B. sub Inwestytura.
inueterasco, *Stárzeię się, Stábieię, Zástárzeć się.*
inueteratior, *Zástarzęnie.*
inueteratus, *Zastarzały* veraltet. *Auspiciis epulisque sacris, quas inveterato,* Pr.
inueterauit consuetudo. *Weszło w obyczay.*
inuetero, *Zástarzałym czynię, Stárzeię się.*
inuicem, *naprzemiany Wzáiem Społecznie.*
inuictus, *niezwyćiężony,* unüberwindlich. --*genti atq; invicti viribus essent.* Virg. *syn.* indomitus insuperabilis, inexpugnabilis, infractus, inexsuperabilis. *Phr.* Vinci nescius. Viribus invictus Marte ferox, et vinci nescius armis. Caput insuperabile bello, invictaq; bello dextera. Contemptor ferri. Cur corpus nullo penetrabile telo. Quo non bello major et armis.
invidentia, *Zazdrość.*
inuideo, *In affirmans, nienáwidżę, Zayrzę, niedaię 3. Urzekam.* Mißgünnen / *Concepit laudem, & patribus non invidet armis.* Virg. *syn.* Æmulor. *Phr.* Livore maligno Conficior. invidia vexor, crucior, impellor, tabesco, tumeo, Torvus, præcordia livor occupat, carpit, habet: lenta tabe exedit, depascitur, alienis bonis indoleo, mœreo, livesco, animos subiit furor, ægraq; lætis invidia, iniquis, obliquis ægris aspicere oculis. Hunc gloria. Turni obliqua invidia stimulis agitabat amaris, invidia saucia corda tument. Livor edax præcordia rodit invidia, livoris rabie agitari, coqui, alterius bonis, rebus opimis, rebus lætis livescere, marcescere, ægrescere insultare malis, rebusq; ægrescere lætis. Haud equidem invideo, nec enim livescere fas est. Quid enim melioribus actis invideam? Aut doluit miserans inopem, aut invidit habenti, Non equidem invideo, miror magis. Quæ cum vidisti puero donata, dolebas: et si non aliqua nocuisses, mortuus esses. *V. Invidus.*
invideor, invidetur mihi. *Zayrzą mi.*
Invidia, *Zazdrość, nienáwiść, 1. nieprzyięmność, Mierźiączká, Obráza 2, Rozumięnie złe, Skoma 2.* Mißgunst / neid. *Invidiâ Siculi non invenere tyranni.* Hor. *syn.* Livor. *Epith.* obliqua, acris, noxia, exitialis. prava, ægra, infelix, inhumana, minax, furens, ardens, iniqua, tristis, degener. cæca, livens, macilenta, furiosa, languida, insomnis, irrequieta, tetra, tabifica, operta, gliscens. *Phr.* Invidiæ livor, tabes tabum, virus, venenum labes, pestis, stimuli, telum, dens, impetus, vis rabies. Livor invidus, invida tabes. Livida tabes. Livor iners vitium, mores non exit in altos Nulli pars æmula defuit unquam. Quæ gravis obstreperet laudi, stimulisque malignis Facta sequebatur quamvis ingentia livor. Vitium rebus commune secundis. invidiæ vis omnia rodens, extenuans, macerans, conficiens ossa, medullas, corporis artus. *Ægra lætis.* Secundis anxia. Pectoris ingens Tormentum. procul atra recedat invidia, atque alio liventia pectora flectat. O dirum exitium

tium mortalibus, O nihil unquam Crescere, nec magnas patiens exurgere laudes invidia. Livor tabificum malis venenum, intactis vorat ossibus medullas, et totum bibis artubus cruorem. Fertilior seges est alienis semper in agris. Vicinumq; pecus grandius uber habet. *v. Invideo.*

Invidiosè, *Zazdrośćiwie, Obráźliwie.*

īnvīdiōsus, *Zazdrośćiwy, nienáwistny, Obraźliwy, 1. Podeyrzány.* Missgünstig. *Tempus edax rerum, tuque invidiosa vetustas.* Ovid.

īnvīdus, *Zazdrośćiwy.* Neidisch / Missgünstig. *Invidus, iracundus, iners, vinosus amator.* Hor. *syn.* Livīdus, æmūlus; Zoilus. *phr.* Cujus cor pectus, medullas invidia, livor occupat, cruciat. Invidiæ veneno afflatus invidiæ stimulis agitatus. alterius quum lædit honos. Cui nocens virus inspirat livor. Risus abest, nisi quem visi fecere dolores. Invidia æger, laborans. alterius quem cruciant laudes. Lentaq; miserrima tabe Liquitur ut glacies incerto saucia sole invidus alterius rebus marcescit opimis. ecce iterum nigros corrodit lividus ungues. *v. Lividus.*

īnvīgilo, *Stáram się, Mam się ná pieczy.*

invincibilis nieprzekonány.

invincibiliter nieprzekonanie.

invinius, Wodka 2.

inviolabilis, *niezgwałcisty, nietykány.* unverletzlich. -- *Velut inviolabile telis.* Sil.

īnviolatè, *nieobráźliwie.*

īnviolatus, unverletzt / keusch. *Stygias tulit inviolata sub umbras.* Cor. S. *syn.* intemeratus, integer, castus.

invisibilis niewidomy. Unsichtbar. *Est invisibilis donum patris edere natum,* Prud.

invisitatus nienáwiedzony, niewidány.

īnvīso, *is, nawiedzam. Ogłądywam.* Heimsuchen / besuchen. -- *gelidos invisere fines.* Virg *syn.* Viso, adeo, convenio.

invisor oris sub Zazdrośćiwy.

īnvīsus, *aq invideo primo, suprà. niewidány, niewidomy.* verhasst / ungesehen. *Abdiderat sese atq; aris invisa sedebat.* Virg.

īnvīsus, *ab invideo secundo. nienawistny 2. Obraźliwy 1.*

inuitâ Minervâ, *Prov. niechętnie.*

invitabilis, Łákomy 3. Wab 2. (pomknięnie.

inuitamentum, *Przyłudá, Pobudká 1. Pokusá ná-*

īnvītatio, *Zápraszanie, Wzywánie 2. Pobudká 2. Pićie do kogo.*

inuitatiuncula, *pićię do kogo. alioquin Zápraszánie. ut invitatio suprà.*

invitatus, *us, nápomknięnie, pobudká 2.*

īnvītè, *niechętnie, nie rad, Bez dźięki, nád wolą moię 2.*

īnvīto, *nápomykam, Zápraszam, Wabię, podiadam sobie.* Laden / beruffen. *Invitent croceis halantes floribus horti.* Virg. *syn.* Voco, advoco, *vel* allicio.

īnvītus, *niechętny.* ungern / unwillig. *Invitus, Regina, tuo de littore cessi.* Virg. *syn.* Repugnans, coactus, non libens, nolens.

invium, *Bezdrożność.*

īnvius, *Bezdrożny,* ungebahnet / ungangbar. *Longa procul longis via dividit invia tectis.* Virg *syn.* impervius, inaccessus.

inula, *Oman.* Inuleus, *Młody 2.*

inultum tulit, *Przepiekło się.*

īnultus, *niezemszczony, niekarany, nieobrany,* ungerochen -- *nec enim moriemur inulti.* Virg.

inumbratus, *powierzchny.*

īnumbro, *Záćimiam.*

īnunco, *Záwadzam zá co, Zágrábić.*

inunctio, *námázánie námázywánie.*

inundatio, *Powódz.* Auslauff / überlauff Oberschwämmung *syn.* illuvies, diluvium. *Phr.* Torrens cum vagos in campos frustra prohibentibus exit obicibus. Tumens super aggere tutas excurrit ripas. Sese patentibus explicat arvus edita cœlo Proluvies illuvies fatalis aquæ. Diluviem meditantur agris, Cum torrens undis pluvialibus auctus. Per sata, perq; vias fertur, nec ut ante solebat. Riparum clausas margine finit aquas, Fluctuat omnis ager, remis sonuere novales. Cernit cum stabulis armenta natentia pastor; Sternuntur segetes, et deplorata colonis. Vota jacent, longiq; perit labor irritus anni. Ruens præceps altis de montibus amnis, Torrentes impellit aquas pecudesq; ferasq; Villarum cum strage trahit, perq; arva refusi Mille vias pandunt vasto cum murmure rivi. *v. Diluvium.*

īnundo, *Oblewam 1. Zálewa rzeká. Wylewam z brzegow.* Oberlauffen / Oberfliessen. --*nec inundant sanguine fossa.* Virg. *syn.* exundo diruo, effundor

 Inan-

inungo. *Namazuię.* Besalben. *idcirco contemnat lippus inungi.* *syn.* ungo, illino.

INVO

Invocatio, *Wzywanie*,
invŏcātus, *in negans nieproszony.*
invŏco, *in affirmans*, *Wzywam.* Anruffen. *Invocat & duplices eceloque crebroque patentes.* Virg. *syn.* Rŏgo prĕcor, implōro, pōsco, ēxpōsco.
invŏlito, *sub Latam.*
invŏlo, *as, à volo as porywam zá łeb. & sub Latam, Rzucam się w oczy, Wieżdżam 2.*
invŏlo, *as à vola, a, sub Zagrabię.*
invŏlūcre *Tuwalnia.*
invŏlŭcris, *Bez skrzydeł, nielotny.*
invŏlucrum, *Tuwalnia, Zawićie Obwićie, powłoká.* überzug / Futer. *Contentum involucris atque (cubilibus C.*
involucrum tramæ, *Cewká.*
invŏlūmentum, *Zawićie.* inuŏluntas, *niechęcenie.*
invŏlvo, *Uwiiam, Záwiiam, Wiklę 1. 2. Obwiiam 1. 2. Zágmátwać, Zabawiam* Einwickeln/ einwinden. *syn.* illăquĕo, irrētio, intrīco, implĭco, *vel* ăbrĭpio, dīrŭo.
involvŏlus, *Gąśiennica 1. Robak winnicę psuiący.* involvulus, *Gąśinnicá 1.*
invŏlūtè, *Záwikłánie.* iuvolutus, *Záwikłány.*
inurbanè, *nieobyczáynie, niezartownie.*
inūrbānus, *nieobyczayny.* unhöfflich. *Scimus inurbanum, tepido seponere dicto.* Hor.
inurgeo, náćieram ná kogo. & sub Bodę.
inūrīno *Ⅎnurzam się.*
inūro, *Smeleuię, Cechuię.* Ein oder anbrennen. *Continuoque notas & nomina gentis inurunt.* Virg. *syn.* imprĭmo, inflīgo, nŏto, inscrībo.
inūsītatè *niezwyczaynie.*
inūsītātus, *niezwyczayny.* ungebräuchlich/ ungewöhnlich. *inusitatum fere quod popu horreant.*(Jamb.) *syn.* insŏlĭtus, rātus, insŏlens, nŏvus.
inūstus, *pryskowány, Opełzł, Smelcowány.* Verbrennt. *Fulmina declarant ictus & inusta vapore*
inūsus us, nieużywánie.
inūtĭlis, *niepożyteczny.* unnütz. *Et sibi inutilior, timidi commenta retexis.* M. *syn.* Vānus, ĭnānis.
inutĭlĭtas, *niepożytek.*
inūtĭlĭter, *niepożytecznie.* unnützlich/ vergebens.
syn. ĭnānĭter, frūstra. *v. Frustra.*
invulgatus, *Spospolitowány.*
invulgo, *as. Roszgłazam, Wydaię księgę.*
invulnĕrābĭlis, *niezraniony.*
invulnerātus, *idem & nieobrázony.*
inŭus, *Latáwiec.*
inystrum, *Gr. slaz. Flákowy sub Flak.*

I O

io, *Ach, Huy, Hey, Toś chłop. Dicite io Paan, & io bis dicite Paan.* Ovid.
Iobeleus, iobileus, Miłośćiwe láto 1.
iŏca, *orum, żárt 2. iocaliter żártem.*
iŏcābundus, *żártem sobie 1.*
iocatio, *żárt 1.*
iŏci, *hi żart 2.* ioco. *żártem.*
iŏcor, *żártuię, Szydzę.* Schimpffen/ schertzen/ lachen *Carum nescio quid jubet jocari.* (Phal.) *syn.* Rīdĕo, irrīdĕo, lūdo, illūdo, căvillor.
iŏcōse, *żártownie.*
iŏcōsus, *żártowny.* Schimpfflich/ kurtzweilig. *Non potui melius litem finire jocosam* Mar. *syn.* Făcētus, festīvus, lĕpĭdus.
iŏcŭlāris, *śmiechu godny, Szyderski.* Schimpfflich/ Spöttlich. *Praterea ne sicut qui iocularia rides.* Hor.
iŏcŭlārĭter, *żartem* ioculatio, *żárt 1.*
iocularius, *śmiechu godny.*
ioculator, *żártownik.*
ioculator scenicus, *Kuglarz,*
iŏcus, *żárt 1. 2.* Schimpff/ Kurtzweil *Mox iuvenes agitare iocos, & pollice dextro.* Pers. *syn.* Rīsus, lūdus, lūsus sāles; căvillātio, căvillus, scōmma. *epith.* grātus, plăcĭdus, pŭĕrĭlis, venūstus, ălăcer, vānus, ĭnānis: lāscīvus, tūrpis, infāmis. *phr.* jūcūndis grātĭa vērbis. Fēstīva, lĕpĭda prŏcācĭtas. ărgūtis cārmĭna plēna jŏcis. Miscēnda ēst lætis rāta rĕpūlsa jŏcis. Cōndĭit ōrnātis ēt sŭa dĭcta jŏcis. Dum văcat ĭnsānis ēbrĭa tūrba jŏcis. Nūlla vĕnēnāto līttĕra mīxta jŏco ēst. *v. Sales.*
iocundus, *corr.* iucundus.
ion, *n, Gr. Fiołki brunatne, Fiołkowy kámień.*
iōta longum, *Szubięnicznik.*
iovis stella, *Jowisz.*
ipes, *ab ips pis, m. Gr. Robacy w rogách.*

Ips pre Is in 12 Tabul. Popma.
ipsa, *Sámá 1. 2. żoná.*
ipse, *Sam 2. 3. 4 On, Isty, Cały, Wpersonie.*
ipsiles ipsiplices ipsulles ipsullices, Obrazek.
ipsipse, ipsipte, ipsipsus, *Sam 2.*
ipsissimus, *Tenże, prawdżiwy,* ipsus est. *Tenże*
ir, īris *fem. Dłoni dołek.*
īra, *Gniew 1. 2.* Zorn/ Groll. *Sævit amor magnoque irarum fluctuat æstu.* Virg. *syn.* Fūror, răbies, īrăcŭndia. *epith.* ăcerba, effĕra, răbĭda, ācris, atrox; nŏxia īnsāna, dīscors, īmmānis, cŏmmōta, lītīgiōsa, tŭmĭda, cæca, āccēnsa, fūlmĭnea, præceps, crūdēlis frĕmens, vīvax, mīnax vĭtiōsa, īnfrænis, flāmmāta, fērvens, nŏcens, īnīqua, spūmans, Tārtărea. *phr.* vīs īmpĕtus, ārdor. īrārum æstus, flūctus, vēsānia, sævities. Cæcus mentis fŭror īrātus, furiōsus dŏlor. Cŏmōti pĕctŏris æstus. īra părens ŏdii. Præcĭpĭtans, tūrbans, ēxcæcans mentem. Cŏquens præcordia ănĭmos cæca cālīgine vērsans īn præceps ŏmnia vērtens. Pārtūriens mĭnas. āsperque cŏquēbat. Jam dūdum īmmītes īras. Scīntīllāvitque crŭentis īra genis. Cāndĭda pāx hŏmines, trūx dĕcet īra fĕras. īra fŭrens, strīctis ŏdium mūcrōnibus ēxplet. Cŏmes īndivīsa fŭrōris. Præcĭpites ăgit īra grădus, īra tŭmens spūmānti fērvĭda rīctu. Sānguinĕa īntŏrquens sŭffūso lūmina fēlle īra fŭror brĕvis ēst, Plācĭdis mŭlcet bācchāntem vŏcibus īram. *v. Furor, oris, Irascor.*
īracundè, *iracunditer Gniewliwie.*
īracūndia, *irascentia, Gniew 1. 2.* Zorn/zornmüthigkeit.
Irācūndus, irascibilis, *Gniewliwy.* Zornmüthig/zornig. *Impiger iracundus, inexorabilis, acer.* Hor. *syn.* Prōnus, prōclīvis īn īras, *vel* īrātus.
Irāscor, *Gniewam się 1.* Sich erzörnen. *Et tentat sese, atq; irasci in cornua discit. syn.* Sŭccēnsĕo, īndīgnor. *phr.* īrâ flāgro, ārdĕo, æstŭo, fērvĕo, īncēndor, āccēndor, ēxæstŭo, īncāndēsco, ăgor, ăgĭtor, īras cōncĭpio, ēxercĕo, āttōllo, īræ sūb pĕctŏre flūctus vŏlvo. īræ pērmītto hăbēnas. ēxārdēsco, sūrgo īn īras, īræ āssūrgunt, īgnēscŭnt, ārdent, cāndēscūnt, ēxārdēscunt īræ, & dūris dŏlor ŏssĭbus ārdet. incrēscūnt ănĭmis dīscŏrdĭbus īræ. Vīvāces ăgit vĭŏlēntus īras ănĭmus. Tŭmet ănĭmus īrâ, fērvet īmmēnsum dŏlor. Răbie pāllet, tŭmet īnfrēndit, spūmat. ŏmnes īrārum ēffūndĕre hăbēnas Vŏlvĕre, vŏlūtāre, fŏvēre īrārum măgnos sūb pĕctŏre flūctus, ălĕre măgnas vēnis tūrgēntibus īras ănĭmo cŏquĕrĕ. Tūm vēro īnsūrgunt īræ, īncrēscunt ănĭmis dīscŏrdĭbus īræ. Mēns ēxæstuat īra. Vărĭoq; īrārum flūctŭat æstu. Văcŭis ăcŭunt rŭmōrĭbus īras. Tŭmĭdas ēxārsit īn īras. ēxārsēre īgnes ănĭmos sŭbit īra cădēntem ulcīsci pătriam. Nāte quid īndŏmĭtas tāntus dŏlor ēxcĭtat īras. ănĭmus tūrgēscit trīstĭbus īris. Frōnte mĭnæ dūrānt, & stānt īn vūltĭbus īræ. Prōtĭnus ēxārsit, nĕc tēmpŏra dīstŭlit īræ, ŏ quām tērrĭbĭles ēxārsit prōnus in īras. īrārum tāntos vŏlvis sub pĕctŏre flūctus, Nĕc tămen īrāscor, quis ĕnim sŭccēnset ămāri? Prāve, sēctum stŏmăchĕris ob ūngvem. *v. Iratus & Furo.*
Irātus, *Rozgniewány,* Erzörnet/zornig. *Aut unde iratus sylvam devexit arator.* Virg. *syn.* Răbĭdus, fŭrēns. *phr.* īrâ cōnsĭtus, cŏmmōtus tūrbĭdus, pērcĭtus, āctus, ārdēns, fērvĭdus, flāgrāns, āccēnsus, īncēnsus. īrārum tūrbĭdus æstu. Audāces, tŭmĭdas ēffūsus īn īras. Impătĭens īræ. Irâ fĕrox, dēmēns. fŭrēns. īrārum qui flūctŭat æstu Hŭc īllŭc vŏlvēns ŏcŭlos īrārum vŏlvēns sub pĕctŏre flūctus. Sæva bīle tŭmēns. Flāgrānti pērcĭtus īra. Fŭrĭis āccēnsus & īra tērrĭbĭlis Quătĭēnsq; mĭnāntis mōre căput frōntēmq; rūgis mājōrĭbus īmplēns. Mūrmŭre tērrĭbĭlis sic tāndem tūrbĭdus īnquit, Ingēns & īnēxōrābĭlis ūrget īra dŭces, pŏpŭlōsq; dŭos. Sīcut ŭbi ārdēnti gĕlĭdus sŭccēssit ăhēno. Hŭmor ăquæ, fŭror īlle sĭlet, Paŭlūmq; rĕpēnti stăt sīmĭlis, mŏx aŭcta sŭas īncēndia vīres ēxērcent măgis sīc īlle tŭmūltus pĕctŏris ŏpprēssus stĭmŭlis ăgĭtāntĭbus iisdem. Fōrtĭor ādmōtas rătĭōnis (spērnit hăbēnas.
Ircens, Irceus, Kiełbása.
īrēnārcha, *æ m. gr. Márszałek koronny.*
īrinus, *Rosacowy.* īrio, ōnis, *m. Gorczycá polna.*
Iris, is, idis, eos, ios, idos, f. Tęcza, Zrzenice okrążek, Rosáciec. Ein Regenbogen. *Irim de cælo misit Saturnia Iuno.* Virg. *syn.* Thaūmāntis, Thaūmāntias. *epith.* Jūnōnia, āĕria, īmbrĭfĕra, cūrvāta, ūnda, rōscĭda, hūmĭda, nīmbōsa plŭvia, ăquōsa. æthĕrea, pīcta cŏlōrāta, cŏrūsca, dĕcōra, dīscŏlor, *phr.* Cœlēstis, plŭvius ārcus, īn nūbĭbus ārcus. Vărĭis dīstīncta cŏlōrĭbus īris. Vărio cīrcūmdāns nūbĭla cīnctu, gȳro. Sŭos ārcus pēr nūbĭla cīrcĭnat īris. Nūncia Jūnōnis. Cūrvāta pūro nūntĭat nīmbos sīnu. Vărĭo dĕcŏrāta cŏlōre. Quæ pĭctŏrāto cœlum dīstīngvit ămĭctu īnfĭcĭēns lōngum īngēnti cūrvāmine cœlum. Cōncĭpit īris ăquās ălīmēntăque nūbĭbus ādfērt. *v. Arcus cælestis.*
Iris sylvestris, *Łániczká.*

Irrito, ut aliqui scribunt & ab ira ducunt idem Irrito.
Irnea, Dzban. Irnella, irnŏla, irnŭla, Dzbánek. Kubek. Irneum, Ciásto smáżone.
Irōnia, gr. Zmyślánie, żárt, Szyderstwo.
Irōnia, Item. Cic. figura Oratoria.
Irpĭces, Grábie. Broná.
Irquitallus, Młodźieniaszek.

IRR

Irrădĭo, Promięnie wypuszczam. Bestrahlen/ erleuchten. Irradiare dies, culmen qui nominis alti. Sedul. syn. Rădĭo, lūcĕo, illūcĕo, illūmĭno, illūstro. v. Radio.
Irrādo, sub wdrobić.
Irrāsus, Nieogolony, Gruby 4.
Irrătĭōnābĭlis, Irrationalis, Bezrozumny,
Irrătiōnābĭlĭtas, nierozum, bezrozumność, niebácznosc
Irraūceo, irraucesco, irraucui, irrausi, Ochrápieć.
Irrecordābilis, niepámiętny 1.
Irredivīvus, niepopráwny.
Irrĕdux, nieprzywrotny
Irregularis, & Irregularitas in sacris, sub Kápłaństwá niesposobność. (żność
Irrĕligātus, nieuwiązány. Irreligiositas, Niepo-
Irrĕligiōsus. Niepobożny, Nieprzystoyny. Ungottesförchtig. syn. Impĭus.
Irrĕmĕābĭlis, nieprzywrotny. Falleret indeprensus & irremeabilis error. Virg.
Irremediabilis, nieuleczysty irremisse. Bez folgi.
Irremunerabilis nieoddátny, sub nienagrodny.
Irrĕpărābĭlis, nienagrodny. Unwiederbringlich. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus. Virg.
Irrĕpertus, Nienáleźiony,
Irrĕpo. Wkradam się 1. 2. Wmykam się, włáżę & sub wlaz. Hineinschleichen. Quis non ingemuit, quis non irrepere sacris. M. syn. Rēpo, ŏbrēpo, ădrēpo, (sērpo.
Irreposcibilis, sub nieodwołány.
Irreprehensibilis, irreprehensus, Bez przygany.
Irrĕptitius, Wlaz.
Irrĕquiētus, Nieustáły, Unruhig. Bellaq; cum multis irrequieta geris. Ovid. syn. Inquiētus, contūrbatus, tūrbūlentus, sōllĭcĭtus, pērvĭgil, īnsōmnis.
Irrefectus, nieobrzezány.
Irrĕvŏlūbĭlis, nierozwiętny.
Irrĕsŏlūtus, nierozwiązány.
Irrētio, śidlę, wiklę, Zniewalam. Verstricken/ in das Netz bringen. Irretire plagis, retinacula deniq; tacis. Prud. syn. Implĭco, illăqueo phr. In rētia mitto. Rētibus invŏlvo, căpĭo, impĕdio.
Irrētior, Więznę, ni go tam, ni go sam.
Irrĕtortus, niemrugáiący, nie po oku pátrzący.
Irrĕvĕrens, niewstydliwy.
Irrĕvĕrenter, nieposzćziwie, nieprzystoynie.
Irrĕvĕrentia, Poniewáżánie.
Irrĕvŏcābĭlis, nieodwołány 2. nieodmięnny, nieprzywrotny. Unwiderrufflich --- Volat irrevocabile verbum. Hor.
Irrĕvŏcātus, nieodwołány 1. nieprzywrotny.
Irrevolutus. Martial. corr. inevolutus.
Irrīdĕo, śmieię się, Oszczeram się. Szydzę. Verlachen/ verspotten. Irridebit eos, justaq; loquetur in ira. Paul, pag. syn Rīdĕo, dērīdeo, illūdo, insūlto, jŏcor, căvĭllor, lūdĭfĭco, lūdĭfĭcor. phr Rīsu, căchĭnno, sālsis jŏcis, fœdis gānnītĭbus ēxcĭpĭo, lăcēsso, ōbstrĕpo, ignōtos nāso sūspēndit ădūnco ēxtēnso, ēxcūsso, īnsūltāntq; mălis, mĭsĕrīsq; prōtērvis vōcĭbus illūdunt. Cērtānt illūdĕre căpto. v. Derideo.
Irrīdĭculè, nieszmiesznie, Irrīdĭcŭlum Szyderstwo.
Irrĭgātio, Pokrapiánie.
Irrĭgātus plagis. Smágániec.
Irrĭgo, Pokrapiam. Befeuchten/ begiessen. Corpora curam, fessos sopor irrigat artus. Virg. syn. Rĭgo, ăspērgo, hūmĕcto, irrŏro. v. Rigo.
Irrĭguum, Mokrzyny, Opárzysko.
Irrĭguus, Pokrapiaiący, Mokry. Gewässert. Floreat irriguumq; bibant violaria fontem. Virg.
Irrio, is, ai. Hirrio, Wárczę.
Irrīsio, Irrīsus, us, Náśmiewisko.
Irrīsor, náśmiewcá. Verspotter. Dicebam tibi venturos irascor amores. Prop.
Irrītābĭlis, Gniewliwy 1. Zornmüthig. --- Genus irritabile vatum. Hor.
Irrītāmen, irritamentum, Anreitzung. Adjecisset opes, animi irritamen avari. Effodiuntur opes irritamenta malorum. Ovid.
Irrītātio, Rozdráżnięnie, Poruszánie 2. Dráżnięnie,
Irrītātor, Pobudka, Dráżniciel.
Irrītātus, Rozdráżniony, Rozżadł się.

Irrīto, *as, ab irrue, vel ab irrio,* Rozjuszam, *Drażnię, Pobudzam.* Zum Zorn anreitzen. *Segnius irritant animos demissa per aurem.* Hor. *syn.* Prōvoco, lăcēsso, ĕxăspĕro, *phr.* ăd īram prōvŏco, ēxcĭto, īmpēllo, ēxstĭmŭlo, īrās ăcŭo, mŏvĕo ēxcĭto, ăggĕro, sŭscĭto, īrrītātque vīrum tēlis & vōce lăcēssit. Părce īrrītāre quĕrēndo. Nē quēmquām vōce lăcēssas. Lēx dĭcta ōffĭcĭis, nē vōce lăcēssĕrit hōstem īncēnditque; ănĭmum dĭctis, ăggĕrat īrās.

Irrīto, *as, à ratum.* Kásuię. Znoszę.

Irrĭtus, *nieważny, Prożny, & sub niespráwiwszy nic.*

Irrŏbŏro, *sub Mocnieię.* Irrŏgātio, *nákázánie.*

Irrŏgātio mulctæ, *Penowánie.*

Irrŏgo, *nákazuię, náznáczam,* Stánowię *Dáię.* Zumuthen/ aufflegen. *Regula peccantis quæ pœnas irroget aquas.* Hor.

Irrōro, *as, Roszę 1. Rosá páda, nápuszczam 1. Pokrapiam.* Mit Thau befeuchten. *Aut cum sole novo terras irrorat eous* V. *v. Roro.*

Irrŭbeo, *irrubesco, Czerwienię się, Zápalá się.*

Irrŭcto, *sub* Rzygam.

Irruso *capillum, żołcę.* Irrŭgio, *is, Zárycżeć.*

Irrŭgo, *as, Marszczę,* Irrŭmo, *sub Karmię.*

Irrŭmpo, *wdżieram się, wrywam się, wpadam 1. wtargam, Dobywam się.* Einbrechen. *Qui cursu portas primi irrupere patentes.* Virg. *v. infra Irruo.*

Irrŭo, *is, wpadam 1. wieżdżam 2. Uderzam ná kogo.* Ungestühmlich an oder einstürmen/einfallen. *Irruimus, densis & circumfundimur armis* Virg. *syn.* Rŭo, īncūrro, īrrūmpo, īnsĭlĭo, fĕror, mē fĕro, īnfĕro, īnjĭcĭo: mē dō in: īnvādo, ăggrĕdĭor. *phr.* Sē dĕdit in mĕdĭas ăcĭes. Mĕdĭos mŏrĭtūrus ĭn hōstes īrrŭit. Răpĭdo fērtur īmpĕre mīles & cīrcum portis īnstāns tēcta ŏbsĭdet. Īn hōstes īrrŭit, & qua tēla vĭdet pēnsīssĭma tēndit Nēscit utro prĭus īlle rŭat, rŭĕre ārdet ŭtrōque, āc vĕlŭti mōntis sāxum vērtĭce præcēps. Cum ruit ăvulsum vēnto, seu turbĭdus īmber prōlŭit, aut ānnis sōlvit sŭblāpsa vĕtūstas, ēxūltătque sōlo sȳlvas ārmēnta, vĭrōsque īnvōlvēns sēcum, dĭsjēcta pĕr ăgmĭna Tūrnus. Sīc rŭit. Aut ŭbi dēcūrsu răpĭdo dē mōntibus āltis. Dānt sŏnĭtum spŭmōsi āmnes & in æquŏra cūrrunt. *v. Invado.*

Irruptio, *wtargnienie.* Irrūptus, *nieprzerwánie.*

I S

Is, *Ten, Taki,* Der/oder er. *Vestrum prætor is intestabilis, & sacer esto.* Hor.

Isăgōge, *es gr. Początek 1.* Wprowadzánie.

Isăgōgĭcum *gr. Cło 1.*

Isătis, *ĭdis, Gr. Fárbownik.*

Ischaemon *gr. Kostrzewa.*

Ischa, *ădis, gr. Rzodkiew dżika.*

Ischiăcus, ischiadĭcus, *gr. Scyátyczny.*

Ischiădicus, dolor, ischias, *adis, gr. Scyátyká.*

Ischūria, *gr. Uryny záftánowienie.*

Isdem, Tenże. Isēlāstĭcon, *gr. Tryumf. 2.*

Isĭcium, *nádżienie, śćiekánie 1. wątrobká, pieczona*

Isŏcīnnămos casia. *Fistulá* (*Kiełbása,*

Isocolon, *Græcis anceps, sæpius longum Poëtis.*

Isŏdŏmum *ædificium æqualiter structum.*

Isoëtes, *is n. gr. Rozchodnik mały.*

Isŏnŏmina, *gr. Rowność,* Isŏpȳrum, *gr. Łyszczycá.*

Isosceles, *i. æqualia crura seu latera habens. ut sunt Triangula apud Euclidem varia.*

Istac, *Tędy.* Istactĕnus, *Poty 1.*

Iste, *Ten, Isty,* isteipse. *Tenże.*

Ister, istrus. *Gallio. Dunay.*

Isthmus, isthmos. *m. gr. Miedzymorze.* Ein stück Landes zwischen 2. Meeren. *epith.* Bĭmăris, æquŏrĕus, cīrcūmflŭus, āngŭstus, brĕvis, ēxtēnsus, lātus, tĕnŭis, ēxĭlis. *phr.* Gĕmĭno tellus, cīrcūmdăta pōnto. Bīnis æquŏrĭbus tērra cīncta ŏppūgnāta. Faūces gĕmĭni măris, īn măre pōrrēcta, prōjēcta tēllus. Exĭgŭo dēbēt quod nōn ēst īnsŭla cōlli. Hæc spătĭo cōntrācta brĕvi frĕta bīna rĕpēllit āngŭsto dŭplēx măre dīvĭdit īsthmo.

Isthic. corrige Istic. Istic *Nomen. Ten.*

Istic, *Adverb. Tam 1.* Isthinc. *Ztámtąd.*

Istius generis. istiusmodi. *Táki.*

Isto. *Dla tego* Istò: Istoc. *Tám 2.*

Istoc vilius. *J tylká.* Istorsum, *Tám 2.*

Isthuc ætatis, *w tych lećiech.*

Istŭla, justŭla, *Wistá.*

I T

Ita, *Ták.* So/also/ja. *Sublime expulsam eruerent, ita turbine nigro.* Virg. *syn.* Sīc, nōn ălĭter, haūd sĕcus, nōn sĕcus.

Ita me, Ita te. *Bodaygo, Boday mię, Jákom dobry. Jákość dobry, & sub Przysięgam.*

ita profecto. ita inquam. ita verò. *Ták iest.*

Itālia, *Włoska ziemia.* Italien. *Italiam fato profugus Lavinaque venit*. Virg. *syn.* Aūsŏnĭa, Oēnōtrĭa, Hēspĕrĭa, Lătium. *epith.* Dīves, Sŭpērbà, nōbĭlis, īllūstris Mārtia, bēllĭca, gĕnĕrōsa, fērax, fērtĭlis, fœcūnda, pŏtens, ŏpŭlēnta. *phr.* Tēllus Itāla, Aūsŏnĭa, Oēnōtria, Hēspĕrĭa, Latĭa, Sātūrnĭa, Rōmāna, Lătĭī, Ităli, Aūsŏnii fīnes, āgri, Itălia rēgna. Itāliæ, Aūsŏniæ tēllus. Itālis ōra, plăga, rēgĭŏ. (*Virg. 2. Æneid.*) ēst lŏcus Hēspĕrĭam Grāji cōgnōmĭne dīcūnt, Tērra āntīqua, pŏtens ārmis, ātque ŭbēre glēba, Oēnōtrij cōlŭēre viri, nūnc fāma mĭnōres Itālĭam dīxīsse, dūcĕ nōmĭne, terram.

Italicè. *Po włosku.*

Itālis, *idis.* *Włoszka.* Italiänerin. *Italides, quas ipsas decus tibi Dia Camilla.* Virg.

Italissa. *Pachnę włochem.* Itălus, *włoch.*

itāne? *Tákli? A (zgniewem)* Ist es wahr, *Itane & salutis publicæ indicium obrues.* (Jamb.)

ĭtăque, *Przetoż, więc 1. A tak 2.* Derohalben, derowegen. *Nunc itaq; & versus & cætera ludicra pono.* Hor. *syn.* ĭgĭtur, ērgo, quāre, quāprŏpter, quāmŏbrem, ĭdĕo, ĭdeirco, ātque ădĕo.

ĭtem, *Zaś, J, Tákże.* Auch/also/desgleichen. *Contemplator item cum se nux plurima sylvis.* Virg. *syn.* īnsŭper, prætĕrĕa, ādhuc rūrsus, rūrsum ĭtĕrum.

ĭtemque, *Zaś, J co zá tym.*

ĭter, *Drogá 1. 2. 3.* Weg/Reyse/Fahrt. *Hinc iter incertum peragunt, &c.* Virg. *syn.* Sēmĭtă, vĭa, cāllis, trāmes, ădĭtus, spătĭum, *v. Via.*

ĭterăgo, făcio, *Jádę 1. Idę 1.* ĭterătinus, *Powtarzal*

ĭtĕrātio, *Powtárzánie, Przeorywánie* ... *(ny.*

ĭtĕro, *as,* *Powtarzam, wracam się, Przeorywam.* widerholen. *Sic iterat voces, & verba cadentia tollit.* Hor. *syn.* Gĕmĭno, īngĕmĭno, duplĭco, īntĕgro, rĕdīntegro, rĕpĕto, rĕsūmo.

ĭtĕrum, iteratò, *Znowu, Powtore.* widerumb. --- *iterumq; iterumq; monebo.* Virg. *syn.* Rūrsum, rūrsus. prætĕrĕa, īnsŭper, ădhuc.

ĭthўphāllĭcum carmen. *Item* Phaleucium, *rectius. Członek.* Ithўphāllus, *gr. Członek.*

ĭtĭdem, *Tákże. Tákiż, Ják w piekło.* Gleich. *Omnia nos itidem depascimur aurea dicta.* Luc. *syn.* Părĭter. *Itiner, priscum, idem Iter.*

ĭtĭnĕrārĭum, *Drogá, Wśiádáná.*

Itĭnĕrārĭus. *Drożny, Nadrożny.*

ĭtio, *onis, f.* ĭtus, *us.* *Chod.*

ĭto, *as.* *Chadzam.* Itĭon. *gr. Plácek.*

ĭuba, *Grzywa, Grzebień u kurá.* Die Mane oder lange Haar an einem Pferd oder Thier. *Densa juba, & dextra jactata recumbit in armo.* Virg. *syn.* Cōma, crīnis. *epith.* Flŭēns, ūndāns, cŏmāns, pēxa lōnga, flāva ēffūsa, crīspāns, ērrāns văga, spārsa, cōmpta, diffūsa, rūtĭla ĕquīna, lĕonīna. *phr.* Lūxŭrĭes jŭbārum. Dĭscūssæ căpĭti jŭbæ. Jŭbam cērvīce ēffūndit ĕquīna. jŭbæ ērrāntes lūdunt, văgāntur pēr cōlla pēr ārmos, jŭbīsque cŏmāntes ēxcŭtit īlle tŏros.

ĭubar *n. & m.* *Łsknięnie, Promięń, Słońce Gwiazda záránna* Ein Glanez/Schein. *Iu portis jubare exorto delecta juventus.* Virg. Fāx, lūmen, splēndor, fūlgor. lūx, rădĭi. *v. Fax & Lumen.*

jŭbātus, *Grzywiásty.* Mit Manen/oder langen Haaren. *syn.* Crīnītus, cŏmātus. *phr.* jŭba ōrnātus, dĕcōrus, mūnītus hīrsūtus.

jŭbĕo, *Roskazuię, Przykázuię, Uchwálam, życzę, Chcę, Pozdrawiam, Witam* Befehlen/gebieten. *Seu Troas fieri jubeas, Teucrosque vocari.* Virg. *syn.* īmpĕro, māndo, præcĭpĭo. *phr.* Pārēndum ēst mŏnĭtis. fīat quŏd ŭtērque jŭbēmus. Vāde sălūtātum prō me lĭbet, īre jŭbēris. Tŭus, o Rēgīna, quŏd ŏptes, ēxplōrāre lăbor, mĭhī jūssa căpēssĕre fas ēst. *v. Impero.*

jūbĭlātio, jubilum, jubilatus, *us,* *Krzyk, Gwar.*

jūbileum, jubileus, *Miłośćiwe lato 1. 2.*

jūbĭlo, *wołam Krzyczę, Przyzywam, Bąkam.*

jŭcūndè, *Roskosznie, Wesoło, Smaczno. & sub Przyięmny.*

jŭcūndĭtas, *Wesołość. Roskosz. Ućiechá.*

Iucundo & iucundor in SS. libris aliquoties. i. iucunditate afficio vel afficior.

jŭcūndus, *Miły 1. Przyięmny, Ućieszny.* Lieblich/anmuthig. *Sustulit esuriens, minus hoc iucundus amicus.* Hor. *syn.* Grātus, svāvis, āccēptus, dūlcis ămœnus, lætus. hĭlăris, fēstīvus, lĕpĭdus, jŏcōsus.

jūdæus, *Zyd,* jūdaĭcus, *żydowski.*

Iūdex, *hic, hæc,* *Sędźiá 1. 2. Censor.* Ein Richter. *Iudicis argutum quæ non formidet acumen.* Hor. *syn.* Arbĭter. *epith.* incōrrūptus, īntĕger grăvis, sānctus, săgāx, prūdēns cōrrūptus, īmmītis. sævus. *phr.* Lĭtis ārbĭter, cōgnĭtor, quæsītor. Jūris, jūstĭtĭæ præses, āntīstes, Lēgum vīndex. Æqui

defensor observantissimus. Consultissimus æqui Cui sunt dubii credita jura fori. Qui jura dat, causas cognoscit. Gravis censor vitas & crimina quærit, Severo vultu reum terrens.

Iudex sedeo, *Sądzę urzędownie.*

Iudex extraordinarius, *Deputat.*

Iudex juratus, Iudex quæstionis, *Wojt.*

Iudex strictus, *Jednacz.* Iudicatio, *Sąd.*

Iudicatò, *Rozmyślnie, Sądownie.*

Iudicatum, *Osądzona rzecz, Skazanie 1. Przesądy.*

judicatus, *ti, Zdány.*

judicatus, *us. Sąd 2. Rozsądek 2.*

judicia, *orum, Roki 1. 2. 1.*

judicialis, judiciarius. *Sądowny.* **Rechtlich.** *Sacra damus festis, fora, judicialia ponunt* Ovid.

Iudicium, *Sąd 1. 2. 3. 5. 7. &c. Jurydyka, Skazánie, 1, Zdánie 1. Rozsądek 1. 1. 2. Mniemánie.* **Ein Gericht / Urtheil.** *Iudicium Paridis spretaq; iniuria formæ.* Virg. *syn.* arbitrium, sententia, *vel* prudentia. *epith.* Rectum prudens, grave, verum, imprudens. *phr.* Judicis officium, arbitrium, officium fori Juris, Legis vindicta.

judico, *Sądzę o czym, Sądzę urzędownie, Mniemam, Trzymam ták. Rozeznawam, Skazuię 4.* **Urtheilen / recht sprechen / schätzen.** *Et sapit, & me cum facit, & Iove judicat æquo.* Hor. *syn.* Statuo, dijudico, decerno, constituo, existimo, arbitror, censeo, *vel* jus dico. *phr.* Jus pronuncio, exerceo. jura do. Lites compono, dirimo, concilio: Judicium statuo, decerno. Causarum sedit arbiter: arguit absolvit, damnat, at vos in populis quibus est permissa, potestas juris & æquarum cultor sanctissime legum. Veridico Latium qui regis ore forum ergo ubi veridicus Iudex in nube serena dicere jus veniet scelerisq; coarguet orbem. Conciliumq; vocat, vitas & crimina discit. Castigatque, auditque dolos, subigitque fateri.

J U G

juga, *orum, Wiosłowych ławy, Burta.*

jugabilis, *sub Spoisty.*

jugalis, *adiect. Wozowy, Járzmowy Małżeński, Nawoieny, sub Nawoy*

jugalis, *subst. woźnik.* **Das an das Joch gehört.** *Emeritos vertunt ad pascua nota jugales C.*

jugamentum, *Rámá 1. 2. Nádprożek*

jugarius, *Pogániacz, Sprzęgácz.*

jugatorius, *wozowy, Robotny, Járzmowy.*

jugatus, *Nawiązány, sub Máćicá podwiązaná.*

jugeralis, *Stáiowy*, jugeralis tabula, *Stáie.*

jugeratim, *Stáiámi.*

jugerum, & juger, *ris. n. Morg.* **Acker.** *Et labefacta movens robustus iugera fossor.* Virg. *v. Ager.*

juges, *bi, Cugu iednego, Járzmá iednego, Pará.*

jugis, *is, adiect. comm. Ustáwiczny, Nieprzebrány, 1.* **Stätig / embsig.** *Hortus ubi & tecto vicinus iugis aquæ fons.* Virg. *syn.* Perennis, perpetuus, continuus, assiduus.

Jugiter, *Ustáwicznie* **Ohn unterlaß.** *Sedalis & convictor, hospes iugiter.* (Iamb.) Aus.

juglans, *dis, f. Orzech włoski, Drzewo o wec. V anceps, Renato.*

Iugo, *as, Sprzągam, Podwięzuię 2. wydáię corkę.* **Zusammen binden / vermächlen.** *Cui pater intactam dederat, primisq; iugarat.* Virg. *syn.* Iungo, *vel* marito: *phr.* Colla jugis subdere, submittere, supponere, oneri supponere tauros. Sub juga cogere premere jugo.

jugula, æ, iugulæ, arum, *Gwiazda S. Jakubá.*

iugula, *orum, Kość rámienna*

jugulatio, *śćinánie, śćięcie.*

jugulo, *as, zabiiam 1. Scinam, Przekonywam 2. Pokonoć.* **Die Gurgel abstechen / erwürgen.** *Ut iugulent homines, surgunt de nocte latrones.* J. *syn.* Jugulum resolvo, fauces reseco seco, fodio: incido occido perimo. *v. Occido.*

iugulus, jugulum, *Szyia, Szyię przodek.* **Die Gurgel oder Kehl am Hals.** --- *Tenui iugulos aperire susurro.* Sil. *syn* Fauces, guttur, collum.

jugum, *Járzmo, Nawoy, Szyiá 2. Stáie 1. Waga u wozow, Szal kołowrot, Szragi, Cug, Wał krośienny, Winniczne roszty, Soszki 2. 3. Pará 1. 2. Małżeństwo, Gorá 2. Kuszá rybá wierzch 1.* **Ein Joch.** *Instrumentum, quo boves copoluntur & iunguntur. Hinc* Servitus. *ac etiam* imperium, *iugum dicitur. Robustis quoq; iam tauris iuga solvet arator.* Virg. *epith.* Servile, odiosum: dulce, suave. mite, gratum. *phr.* Sub juga pascentes cogit lorata juvencos. Bos præbet in curvo, colla premenda jugo. Dura Tyranni Perpetimur juga. Christi suave jugum est. Boves sub juga vocare, cogere, ducere emittere, Plaustro,

arare,

ărātro ădiūngĕre. ăd iŭga rūrĭcŏlas ēxpōnĕre dūm iŭvēncos. Jūgum ferre, sŭbīre. Sŭb iŭga īre. Dăre cōlla iŭgo. Jŭgum ēxcŭtĕre, dētrēctāre. Cōlla īŭgo sŭbtrăhĕre, ērĭpĕre. Dūcam rūrĭcŏlas sŭb jŭga pānda bŏves Nōn īnsuāve iŭgum cēvīci īmpōnĕre nōstræ Chrĭstus ămat. īſſe ſacros Mārtĭi ſub iŭga pānda bŏves. Prīmo taŭrus dētrēctat ărātra. Pōſt vĕnit āſsvēto mōllis ăd ărva jŭgo. ēt tŭa læsūro sŭbtrăhe cōlla jŭgo ērĭpe tŭrpi cōlla jŭgo. Quōnam ŭſq; fĕrēmus ēxĭtiāle jŭgum.

jŭgum montis, *Podgorze.* **Die ſpitz oder Gipfel eines Berge**, *v. Cacumen.*

iŭgum accipio, ſubeo, *Poddáię ſię.*

iŭgŭmēnto, *as, Zrębuię, Klecę.*

Iŭgŭmentum, Nádpodrożek, Rama 2.

Iŭgus, ĕris, n. Stáie 1. Iulapium B. Julepek.

iūlis, *Gr. Kniáżik rybá.*

iūleus, iulius, *adiect. Lipcowy.*

Iūlĭus, *ſubſt. Lipiec 1. & ſub Poczwerny.* **groſz.**

iūlus, *gr. Rzęſá leſzczynowa, Rzęſa wierzbowa, Robaty winnicę pſuiący, Mech ná policzkách Stonog.*

iūmēntārĭus, *Bydlęcy.*

iūmēntum, *Bydlę, Bydło robotne, Sprężáy, Narzędźie* **Groſz Vieh.** *Ætolis onerat plagis iumenta, caneſque.* Hor.

iūncētum, *ſitowiſko.*

iūncĕus *ſitowi 1. Suchorláwy, Szczupły.*

iūncĕus funis, *Łyczak.* iūncĭdus, *Szczupły.*

iūncĭnus, *ſitowy 1.* iūncōſus, *ſitowia pełny.*

iūnctim, *Poſpołu,* iūnctio, *Złączenie,*

iūnctūra, *Spoienie, Złączenie, Sprzagánie, Staw w ćiele, Szla.* **Ein Fug zuſammenfügung.** *Iuncturis tabul ita dabant, &c.* Virg. *ſyn.* Cōmmĭſſūra, *epith.* Vălĭda, firma, pŏlīta, lævis.

Iūncus, *ſit 1.* **Ein Binſz, Ried.** *ſyn.* ărūndo ſcrīptus: iūnci vīmen. *epith.* Mōllis, tĕner, lĕvis, ăcūtus, ūdus, ūvĭdus. *phr.* Nēc mōlli jūnco nēc vīmĭne lēnte pērfēci călăthos, dum fīſcēlla tĭbi flŭvĭāli Tĭtўre iūnco tēxĭtur.

iuncus anguloſus, quadratus, *Oſtrzyż 1 Káſztánki ziemne.*

Iūncus caballinus, *Rzeżączká.*

Iūncus holoſchœnus, *Rogoż, ſit morſki.*

iuncus odoratus, rotundus, *Rayſka trawá.*

iūngo, *Sprzęgam Przyłączam, Zaprzągam, Złączam, żenię, Oddáię ſtádło.* **Zuſammen fügen.** *Sternitur, hic apta jungitur arte ſilex.* Tibull. *ſyn.* Cōnjūngo, adjūngo. nēcto, cōnnēcto, ădnēcto, lĭgo, ăllĭgo, cŏpŭlo, cōmmīto, *vel* ăddo, ădmŏvĕo, ădĭĭcio, ăpplĭco.

Iūnĭcŭlus, *Látoroſl winna.*

iūnĭpĕrus, *Jáłowiec.* iūnius, *ſubſt. Czerwiec.*

iūnĭus, *adiect. Czerwcowy.*

iūnix, *ĭcis, f. Jáłowicá.*

iūno, iuno Lucina, *Rodzenia Bożek.*

iūnonia volucris, *Paw.*

Iūpĭter, *Jowiſz.* **Ein Steen der 7. Planeten** *epith.* Fēlix, fœcūndus, plŭvĭus, cŏrūſcāns, sīdĕreus. *phr.* Stēlla Jŏvis. Bĕnīgnum Jŏvis āſtrum. *Iuppiter, aliqui ſcribunt in carmine, ſed Verrep. Iūpiter u longo.*

iūrāmēntum, *Przyśięgá.* **Schwur / Aid.** *Iuramenta patri, &c. Æn. v. Iniurandum.*

iūrāmēntum facio, *Przyśięgam.*

iūrātiſſimus, *Wierny.* juratò, *Pod przyśięgą.*

iūrātor, *Przyśięgácz, Popiſowy urzędnik.*

iūrātus, *Sprzyśięgły, Przyśiężny, Łáwnik. & ſub Przyśięgam 1.*

iūrĕ, *Sądownie, Prawnie, Spráwiedliwie, Słuſznie, Dobrze ták.*

iūre optimo prædia, iure primo prædia, *wolne dobra.*

iūrĕ conſultus, iure peritus, *Práktyk.*

iūreiūrāndo, *Pod przyśięgą.*

iūrĕiūrāndo comprobātus, obſtrictus, adſtrictus, *Przyśiężny.*

iūrĕiūrāndo, obſtringo, *Przyśięgam, Poprzyśięgam.*

iūrĕiūro, *as, Przyśięgam.*

iūreus, *Pod polewkę, Rzadki 2.*

Iurgātio, Práwowánie.

Iurgātōrius, Iurgioſus, Swárliwy.

iūrgĭum, *Spor, Swar, Poſwárek, Práwowánie.* **Zanck / Hader.** *Haud juſtus inſurgis & irrita iurgia iactas.* Virg. *ſyn:* Rīxa, cōntēntĭo, pūgna, dīſcōrdia, lis. *v. Rixa.*

iurgo, iurgor, *Práwuię ſię, Swarzę ſię.* **Haddern / zancken.** *ſyn.* Rīxor, ăltērcor, lītĭgo, cōntēndo, cērto. *v.*

iūrĭdĭciālis, iurĭdĭcus, *adiect. Sądowy, Prawny 1.*

iūrĭdĭcus, *ſubſt. Sędźia 2.* **Ein Rechtſprecher**

ptem juridicis responsa tibi reddidit annis E.
iuris cessatio, *Sądow wywołánie.* (*Praktyck,*
iuris consultus, iurisconsultus, iurisperitus,
iurisdictio, *Sąd 1. Jurysdykcya, Pánowánie 1. Sprawiedliwośći spráwowánie,*
iurisprudentia, *Práwo.* iuris sui. *Swobodny.*
iūro, iuro conceptis verbis iuro iurandum. *Przysięgam 1. 2. 3.* Schweren/ beschweren/ *Dii cuius iurare timet & fallere numen.* Virg. *syn.* Adjūro, tēstor, āttēstor. *phr.* Testem invŏco, āppēllo. Jūsjūrāndum do Jūrāndo fidem do dictis, pōllicĭtis. Jūrāndo pōllicēor, āffirmo. Pēr māre, pēr tērras, pēr cœli nūmĭna jūro. Terram, māre, sīdēra jūro. Cœlum hōc, & sīdēra cōnscĭa jūro, tēstor āt tēstor. Nūmĭna tēstāri. Teste Dĕo prōmĭttēre. Dĕōs tēstes ādhĭbēre. Pēr Dēos, sȳdēra, pătrĭam, pārēntes, lĭbēros, jūrāre. Pēr nūmĭna jūro. Pēr sŭpēros & sī qua fides tēllūre sub īma est. Jūro per jŭbar hōc sōlis rādĭis īnsigne cŏrūscis. Pēr sŭperos ātq; hōc cœli spīrābĭle lūmen. Vōs ætērni īgnes, & nōn vĭŏlābĭle vēstrum āttēstor nūmen. Pēr flūmĭna jūro īnfēra. Tāngo āras, mēdĭōsq; īgnes, & nūmĭna tēstor ōssa tĭbi dūro pēr mātris & ōssa pătrentis. Tēstor mājōrum cĭnēres tĭbi Rōma cōlēndos. Pērq; sŭos īllam nūper jūrāsse rĕcōdor.
iurūlēntus, *idem* iussulentus.

I U S

Iūs, *ris, Sąd, Spráwiedliwość, Władza, Práwo 1. 2. 3. 4. Ustáwá 1. Pobudká 1. Słusz.* Das Recht. *Cavimus & domini jus omne remisimus gro.* Hor. *syn. Æquum,* fās, rēctum, jūstum, *vel* jūstĭtĭa, æquĭtas. *epith.* Sānctum, sacrum, īnvĭŏlātum, ālmum, lītĭgĭosum, ānceps, clāmōsum, ārctum, sēvērum, rĭgĭdum, īnvĭŏlābĭle, fĭrmum. *phr.* Lēgum jūra. Jūris lēges, dēcrēta. Jūs & Æquum. Fās & jūra sĭnunt. Imōta mānent Iuris dēcrēta sēvēri Iūra
ius, *ris alio sensu, Polewká 1. Pedlewá 1. 2.* (fōris
ius agraphon, *pedanie.*
ius bonum, æquum. *Slusz.*
ius coniugiale. *slub małżeński.* (*práwá.*
ius nigrum, *Juchá.* ius obtentum, *przewod*
ius patronatus, ius nominandi prodenpi sacerdotis, *podawánia prawo.*
ius singulare, *przywiley,* Ius spissum, *Gęszcz.*
ius suum, *Swobodá.*
iuscŭlum, *polewká 1. Iuscum ibidem.*

Iūsiūrāndum, *przysięgá.* Ein Ayd-Schwur. *Fidem alligavit iure iurando suam* (Jamb.) *syn.* Iūrāmēntum, sacrāmēntum, fīdes, rēllĭgĭo, *epith.* Sōlēnne, sacratum, sānctum, īnvĭŏlābĭle, tēnāx.
iussŭlēntus, *pod polewkę wárzony Rzadki 1.*
iussum, iussus, *us, Roskazanie.* Geheiss/Befehl. *Imperio leti, parent, ac jussa facessunt.* Virg. *syn.* Iūssus, īmpērĭum, māndātum, præcēptum.
iusta, *orum, potrzeby, Obrok, powinność. Robota. dźienna, Obrząd.* (rum *pogreb*
iusta exequiarum, Iusta funebria, & iusta fune-
iustè, *Słusznie, Sprawiedliwie.*
Iustĭficātio, Usprawiedliwienie.
iustĭfico, Usprawiedliwiam. Iustĭfĭcus Sprawiedliwy
iustĭtia, *Spráwiedliwość.* Gerechtigkeit. *Iustitia ne prius mirer, belline laborum.* Virg. *syn. Æquĭtas, vel* Jus, *Æquum. Iustitiæ præsidet.* Thēmis & āstræa. *epith.* Sāncta, dīvīna, cōnstāns, pōtens, pĭa, fĭdēlis. *phr.* Iūris āmor, cūra, Rēcti dĕcor, pĭetāsque, fĭdēsque. Æqua gērit rāctam lībrat quæ pōndēre lāncem. Iūstĭtĭa īmmōta fĭrma tēnāxq; mānu. Cūjus stāt fœdēre mundus. pācta æquāto ēxāmĭne pēndēns. Trĭbūēns cŭīque sŭum.
Instĭtiarius, Sprawiedliwośći dozorcá.
Iūstĭtĭum, *Sądow wywołánie.*
Iustitium remittere, *Sądy wywołáne przywroćić.*
Iustus, *Spráwidliwy, Słuszny, práwy 2. przyzwoity, Zupełny, Spory 1. pełen, powinny, prawdźiwy, Łáskáwy, Opisány, Mierny, Wielki 1. Cáły* Gerecht *syn.* Æqŭus, rēctus, *vel* pĭus, īnnŏcŭus, *vel* lēgĭtĭmus, mērĭtus, dēbĭtus. *phr.* Iūstĭtĭæ, Iūris Lēgum servātor & æqui. Nēc prētĭo, mōbĭlis Iūstĭque tēnōrem. Flēctēre nōn ŏdĭum cōgit, nōn grātĭa svādet. Cūi īngens ēst rēcti rēvērēntia āstrææ gēnĭus Thēmĭdis jūra cōlens. Iūstĭssĭmus ūnus. Quī fŭit in Teucris, & sērvāntissĭmus æqui. Tānta tĭbi ēst rēcti rēvērāntĭa Cæsar & æqui. Quo nōn ēst iūstĭor ālter. *v. Pius.*
iŭvāmen, *pomoc.* Hülff *Et consert hac moptoicis hoc sæpe iuvamen.* M. S. *Auxilium.*
iuvat, *podobam się, pomaga co.*
iuvĕnāles ludi, Iuuenalia. *Igrzysko. 2.*
iŭvĕnālis. *Młodźieński.* (*Decius Iunius, Iuvenalis, patriâ fuit Aquinas, patre Libertinô, operâ dedit scribendis satyris, & carpendis hominum vitiis.*) e-

 pith

epith. Fācūndus, dīsērtus, tūrgĭdus, āquĭnas mōrdax

iŭvenca, *Jałowicá, Młodká.* **Ein junge Kuhe.** *Immemor herbarum, quas est mirata juvenca.* Virg. *syn.* Bōs, būccŭla, vācca, vĭtŭla, jŭvēncŭla. *epith.* Cōrnigĕra, pīngvis, tĕnĕra, pĕtŭlāns, pĕtŭlca, fœcūnda

jŭvēncŭlus, *Młodźieniaszek.*

jŭvēncus, *Młodźik, Ciołak, Młody 1.* **Ein junger Ochs.** *Expecta & validis terram proscinde iuvencis.* Virg. *syn.* Bōs taūrus, vĭtŭlus. *epith.* Tĕnĕr, lāscīvus pĕtŭlāns, pĕtŭlcus, īndŏmĭtus, fōrtis. *phr.* Dētrēctans iūga prīma jŭvēncus, īnsūltāns cāmpo Fōrtes vĕnĭūnt ād ārātra jŭvēnci. prŏfūgi stērnūnt dūmēta jŭvēnci. Vīdĭmus aūdācem cām po īnsūltāre jŭvēncum, ārātra jūgo rĕfĕrunt sūspēnsa jŭvēnci.

iŭvĕnēsco, *Młodnieię.* **Jung werden.** *Matre quid largis juvenescit herbis.* (Sapph.)

iŭvĕnīlis, *Młodźieński Młody 1.* **Jung**---*sumptis Priamum juvenilibus armis.* Virg.

iŭvĕnīlĭtas, *Młodźieństwo.*

iŭvĕnīlĭter, *Młodźieńsko.* **Wie die Jungen.** *Venatum in sylvas iuveniliter ire solebat.* Ovid.

iŭvĕnis, *adiect. Młody 1.* *Młodźieński.*

iŭvĕnis, *substant. Młodźieniaszek, Dźieweczka.* **Jung/ Jüngling.** *Mox juvenes agitare iocos, & pollice honesto.* P *syn.* Pūber, ădŏlēscēns ĕphēbus, *epith.* ădūltus, ălacris, fērvĭdus īmpăvĭdus ēgrĕgĭus, dŏcĭlis, īndŏcĭlis. *phr.* Vĭgēns jŭvĕnīlĭbus ānnis. Jŭvēnta, flōre jŭvēntæ īnsīgnis. Ævi, ætātis flōre vĭrens. Vĭgēns prīmævo flōre jŭvēntæ. Vĭrĭdis spēctābĭlis ævo. Vălĭdis ārdēns ănĭmis, ălacrīque jŭvēnta. Cūi dĕcor, īntĕger ævi. Cūi īntĕger ævi sāngvis ĭnēst, sŏlĭdæque sūo stānt rōbŏre vīrēs. Jŭvēnta căllĭdus, fĭdēns, aūdax. Prīma spārsus lānūgĭne mălas. Prōdĭgus æris. ūtĭlĭum tārdus prōvīsor. Cērĕus īn vĭtium, *vel* vīrtūtem flēcti, Mŏnĭtōrĭbus āsper. *v. Adolescens.*

iŭvĕnor, *Młodźieńsko się spráwuię.*

iŭvēnta, *æ, Młodź, Młodźieństwo.*

iŭvēntas, *Młodźieństwo, Mech ná policzkách.*

iŭvēntus, ūtis, *Młodź. Młodźieństwo.* **Jugend.** *Conjurat trepide Latium, saevitq; juventus.* Virg. *syn.* Jŭvēnta, pūbērtas, *epith.* prīmæva, vĭrēns, vĭrĭdis, vērnans, flōrens, pūbēscēns. hĭlăris, læta jūcūnda, blānda, ămœna, fērvĭda, ĭgnĕa, vălĭda, gnāva, gĕnĕrōsa, īmpăvĭda, aūdax, dŏcĭlis, făcĭlis, mītis, pĕtŭlāns, pĕtŭlca, ēffrēnis, præcēps, īndŏmĭta, īnsāna, văga, cæca, īncōnstans, mōbĭlis, īnmūta, īmprūdēns. *phr.* Iŭvĕnīlis ætas. Iuvĕnīles anni. Iŭvēntæ, ævi, ætātis flōs, vēr. Prīmæ lānūgĭnis ānni. Ævum flōrēns, vĭrĭde. Flōs vĭrēntis ævi, ēgrēgĭum dĕcus jŭvēntæ, Jŭvĕnīle dĕcus, Blāndā jŭvēntæ tēmpŏra, ānni vĭrĭdis jŭvēntæ. Fōrtĭor ætas mĕlius ævum Iŭvēntæ vĭgor, rōbur, călor, fērvor, flāmmă Iŭvĕnīlis ārdor, Ætas vēr na, flōrĭda, flōrēscēns, fōrtĭor. Ætātis brĕve ver. Aūrĕa vītæ tēmpŏra. Jŭvĕnīles, prīmi, tĕnĕri, flōrēntes ānni Pārs mĕlĭor vitæ. Mōllis & āpta căpi, rĕgi. Laūde gĕrēndārum rērum īnflāmmāta jŭvēntus. *Parvi* dŏcĭlis. Călĭdo præ sanguine fērvēns. Vēntōsa lĕvĭtāte tūmēns. īmpătĭēns ŏpĕrum. Pōstquam lāscīvæ cĕcĭdit călor īlle jŭvēntæ. Quĭd mōllēm pătĕris lūxu tōrpēre iŭvēntam? utēndum ēst ætāte, cĭto pĕde lābĭtur ætas. Nēc bŏna tām sĕquĭtur, quām bŏna prīma fŭit. Nēq; ĕnim rōbūstĭor ætas ūlla nēc ūbĕrĭor, nēc quæ măgis ārdĕat ūlla. Măle cīrcūmspēcta iŭvēntus. *v. Adolescentia, & Lanugo.*

iŭvēntus prīmævo flore *Mołoiec.*

iŭvo, *pomagam 1. & sub przyczyniam się.* **Helffen.** *Auxilio tutos dimittam, opibusq; juvabo.* Virg. *syn.* ădiŭvo, aūxĭlĭor. *v. Auxilior.*

iuxtà, *adverb: Rownie, podle.*

iuxta, *Praepos. Wedła. Záraz po Boku.* **Bey nah bey** *Ingens are fuit, juxtaq; veterrima laurus.* (Virg.

Iuxtim, podle.

Ixia, *æ. gr. Dźiewięć sił, Lepczycá.*

ixias *æ. m.* ixine, *es, gr Lepczycá.*

iynx, *gis, f. gr. Kretogłow, pliszká, przyłuda, Miłośnicz podárek.*

K

K *seu Kappa litteram Graecam aliqui Latini usurpant, in Graecis dictionibus, ut cùm scribunt Kalenda &c. aliqui etiam in Latinis Kaput, Kalumnia, Kalamitas, pro Calamitas. Sed rectè utroq; refutat Priscian. lib. 1. & eum secutus Iulius Caesar Scalig c. 10. de Causis linguae latinae copiosè, efferens. K. reiiciendum esse: & C scribendum: idem nos sentimus cum his, & Quintiliano, Terentiano, aliisq; quam plurimis.*

L.

L*Abandria, orum. Brudne chusty sub Pierzę chusty.* Lābans, *Upadáiący.* **Hinfallend.** *syn* Văcĭllans, nūtans, cădūcus. *phr.* in cāsum prōnus, cāsum mĭnans,

lăbărum, *gr. Chorągiew 1. Grot 3. Raban. Maurus Episc a. primum produxit.*

lăba-

lăbāſco, labaſcor, *Chwieię ſię 1. Słabieię, Serce tráeę*
Labdaciſmus, idem Labdaciſmus.
Labea trapeti, Catonis. An labrum ?
lābēcŭla, *Zmázá zelżywość.*
lăbĕfăcio, *Oſtabiam, Obruchać.* Verderben/ ſchwächen. *Ea labefacta movens robuſtus ingera foſſor.* Virg. *ſyn.* Lăbĕfăcto, cōrrŭmpo, dĭſtŭrbo, quătĭo, dīſcōncŭtĭo, sōlvo, dīrŭo, ēvērto, disjĭcĭo, pērfrīngo, ſtrŭo, pērvērto, sŭbvērto.
lābefactio, *Náruſzęnie, Oſtábięnie, Obruſzęnie 1.*
labefacto, *Náruſzam, Oſtábiam, Obruchać.*
lăbĕfīo, *Słábieię.*
lăbēllum, *Wárga, Wánięnká.* Ein Lefftzel. *Ne te pœniteat calamo triviſſe labellum.* Virg.
labellum fictile, *Donicá.*
lăbeo, *onis* Wárgaty, *Głowasz rybá.*
lābes, *Upadnięnie źięmie, Roſtąpięnie źiemie, Plámá, Skaza, Zmázá, Wádá, Sproſność, Zelżywość Grzech, Smrod 3. Szárańcza 3.* Ein Fleck Schand *Hinc mihi prima mali labes, hinc ſemper Uliſſes.* Virg. *ſyn.* Macŭla, nōta, sōrdes: nævus, *vel* dēdĕcus, īnfāmia, *vel* pĕſtis, cōntāgĭo lŭes, *vel* ēxĭtĭum, rŭīna, clādes. *V. Macula.*
labea pecudum, *Páſkudnik.*
Lăbia. a, Labea, Wárgá, Lăbidus, śliſki.
lābĭlis, *Upádku bliſki.* Hinfällig. *Nec monumenta tuos ſi labilis orbis amicos.* Lect.
lăbiōſus, *Wárgaty.*
lābĭum, *Wárgá.* Lefftz. *Inter ſingultus, labiisq; trementibus annos.* Sil. *v. Labrum.*
labium dolii, *Wroná u beczki.*
lăbo, *as Upadam 1. Chwieię ſię 2. Słábieię, Serce tracę, Záiąkam ſię.* Niederfallen. *Cuſtodes ſufferre valent, labat ariete crebro.* Virg. Lăbāſco, văcīllo, nūto, in cāſum mĭnor, *vel* lābor, cōrrŭo, cādo.
lābor, *ĕris, Upadam 1. 2. 9. Lecę 1. 2. Wpadam 1. Szwánkuię, Potykam ſię 1. Płynę 3. Niſzczeię, Suwam ſię. Uchodźi 2. & in Zapámiętywam ſię.* Hinfallen/ fehlen. *Tempera labuntur, taciciſq; ſeneſcimus annis.* Ovid. *ſyn.* Prōlābor, cādo, cōncīdo, prōcīdo, rŭo, cōrrŭo, prōcŭmbo, *vel* fāllor, ĕrro, dēcĭpĭo. *v. Cado.*
lăbor, ōris, *Praca, Robota 1. 2. Záćmięnie 4.* Muh/ Arbeit. *Fronde nemus, redit agricolis labor actus in orbem.* *ſyn.* ŏpus sūdor, *vel* īncōmmŏdum, cūra, dŏlor, *vel* cōntēntĭo, cōnātus. *epith.* īmprŏbus, pērtĭnax, īnsŏmnis, rĭgĭdus, ærŭmnōſus, ŏpĕrōſus, Hērcŭlĕus, cōntĭnŭus, īndēfĕſſus, īrrĕquĭētus, nōn īntērmĭſſus, īmpĭger, īmmānis, īmmēnſus, fēlix vānus, ingrātus, ſtĕrĭlis, īnfēlix. *phr.* Lābōris ŏnus ŏpĕrum lăbōres Sĕrĭes lăbōrum. Tædĭa lōnga lăborum. Lăbor ōmnĭa vincit īmprŏbus ārtĭfĭci cēdit nātūra lăbōri ōmnĭbus ūna quĭēs ŏpĕrum : lăbor ōmnĭbus ūnus. Tædĭa mūlta pătĭens. Perdĭus āc pērnox, lăbor. Nūnquam cēſsans. Tam grăve sērvĭtĭum, tam dūros păſsu lăbōres. Sīs fēlix nōſtrumq; lĕves, quæcūmq; lăborem. Tāntălĕāmq; sĭtim, Tȳrĭi tōrmēnta, lăbōres Sīsȳphĭos. Fămŭlāsq; lăbōrĭbus ūrgent. Me quŏque dēbĭlĭtat sērĭes īmmēnta lăbōrum, āntē mĕum tēmpus cōgit ēt ēſſe sĕnem. *v. Labora & Finio.*
labor illiberalis, *Rzemięſto.*
lăbōrātus, *Wypráwiony.*

Lăborĭfer, Prácowity. Arbeit machend. *Namq; laboriferi cum iam natalis adeſſet.* Ovid.
Lăbōriōsè, Prácowicie, Trudno.
lăbōriōſus, *Prácowity, Trudny.* Arbeitſam/ mühſelig *Laborioſi remiges Uliſſei.* (Jamb.) Hor. *ſyn.* Dūrus: lăbōris pătĭēns, lăbōri āſſuētus, lăbōrĭbus īnvĭctus. *phr.* Dūrum gĕnus, ēxpĕrĭensque lăbōrum. Dōctus ā pŭero dūros pērfērre lăbōres. æſtum, frĭgus, nĭvem. āſsĭdŭo dūrātus mēmbra lăbōre. Quem nūllum fătīgat lăbōris ŏnus. Mūlti pătĭens ĕrat ĭlle lăbōris āt pătĭens ŏpĕrum, pārvōque aſſuēta jŭvĕutus. Aūt rāſtris tērram dŏmat aūt quătit ŏppĭda bĕllo. Nōn tĭbi dēsĭdĭas mōlles ēt mārcĭda lūxu ōtĭa, nēc sōmnos gĕnĭtos pērmīſit ĭnērres: Sēd nŏva pēr dūros īnſtrŭxit mēmbra lăbōres, & cruda tĕnĕras ēxērcŭit īndŏle vīres: Frīgŏra ſæva păti grăvĭbus nōn cēdēre nĭmbis: æſtīvum tŏlĕrāre jŭbar, trānsnāre sŏnōras Tōrrēntum fŭrĭas, āſcēnsu vīncēre mōntes, Plānĭtĭem cūrſu, vālles ēt cōncāva sāltu: Nēc nōn in clȳpĕo vĭgĭles pērdūcēre nōctes. *v. Laboro.*
laboris expers, fugiens, *Nierobotny.*
lăbōro, *Prácuię, Robię 2. Staram ſię Słábieię, Choruię ná co, Szwánkuię, Uśiłuię, Báwię ſię 1. Dbam, Trapi mię. Záćmiaſię, Maią go zá & ſub Jeſt gdźie powierze ſub Opánował go gniew, Dokuczam,*

czam, Dłużenem. Arbeiten/Kranck ſeyn. *Nec cum fraternis Luna laboret equis.* Prop. *ſyn.* ēlăbōro, ōpĕror, *vel* dŏlĕo, cūris ângor, *vel* nītor cŏnor, cōntēndo. *phr. Lăbōri vāno.* īndūlgĕo. ŏpĕri īnſto Lăbōre dēfūngor. Lăbōrem sŭbĕo, haūrĭo, ēxhaūrĭo, patĭor, fĕro pērfĕro tŏlĕro, ēxāntlo, īmpēndo. ēxērcĕo. Mē do lăbōri. ipſe lăbōre mănum dūro tĕrat. Nĕc tē pœnĭtĕat dūros sŭbĭīſſe lăbōres Aūt ŏpĕri āſsuētas āttēnŭāſſe mănus. Lăbōre cōrpus ēxērcēre, dūrāre rĕdit agrĭcŏlis lăbor āctus īn ōrbem. Nĕc ūlla rĕquĭes tēmpus aūt ūllum dătur. Fīnis āltĕrĭus măli, lăbōris, grădus ēſt fŭtūri. Præcĭpŭum jam īnde ā tĕnĕris īmpende lăbōrem. Nōn dēfēſſa grăvi sūccūmbunt mēmbra lăbōri. Iam vĕnĭet tăcĭto cūrva sĕnēcta pĕde. Aūt fĕra bēllĭgĕras āddĭte īn ărma mănus. Quĭd tāntum īnsāno jŭvat īndūlgēre lăbōri? Quī ſtŭdet ōptātam cūrsu cōntīngĕre mētam. Mūlta tŭlit, fēcītq; pŭer, sūdāvit, ēt ālſit. *v. Laborioſus & Labor. At ſi plures pariter opere laborantes deſcribere velis? Vide ſupra, Ædifico, Apes & formica.*

Lăbos, *Prácá.*

Lăbōſus, *à labos Prácowity, Trudny, ćięſzki.*

Lăbōſus, *à labes, Błoćiſty.* Lâbra, *orum,* W*ętory,*

Lâbrax, *acis gr. Szczuká. 2.*

Lâbros, *Gr. Pies prętkonogi.*

Lâbrōſus, W*árgáty, Brzeżyſty.*

Lâbrum, *Wárgá, Wánná, Fáská 2. Stágiew, Skrzyniá, 4. Kraniec, Brzeg 2. 4. Obrąbięnie.* Die Leffzen/Lippen. *Hoc natat in labris, & in udo eſt Manas & Atys.* Perſ. *ſyn.* Lăbĭum, lăbēllum. *epith.* Pūrpŭrĕum, tĕnĕrum, mōlle, rŭbens, rŏsĕum, tĕnēllum, ſuāve blāndum dĕcōrum fōrmōſum, āmbrŏsĭum, vīrgĭnĕum, făcūndŭm, dĭsērtum *phr* Cŏlōrātis labra dĕcōra gĕnis. Rŏsĕus pīngit mōllĭa labra nĭtor. Vērba rĕfert trĕmŭlis tĭtūbāntĭa labris.

Labrum eluacrum, *Pomywálnik Potok a.*

Lâbrus, *Gr. Szczuká 2. Glowacz rybá.*

Lâbruſca, labruſcum, *Màćićá 4. Agreſt.* Ein wilde Weinräb. *Sylveſtris raris ſparſit labruſca racemis.* Virg. *epith.* Sȳlvēſtris, ſtĕrĭlis dēnſa vĭrens.

Lăburnum, *Wielgokwiat drzewo.*

Lăbȳrintheus, *è Græco Zátoczyſty; Ne labyrintheis è flexibus egredientem C. ſyn.* Lăbȳrīnthĭăcus.

Lăbyrinthus, *Gr. Mátnia tr. Propriè autem Labyrinthus, inquit Sipont. fuit portentoſiſſimum humani ingenij opus, ſeu ædificium itinerum ambiguis occurſus ac recurſus inexplicabiles continens, crebris foribus ad fallendos exitus, redeundumque in eoſdem errores. Quatuor tales fuiſſe recenſet cum Plinio. Ægyptium omnium maximè mirabilem, tum Creticum, poſt Lemnium denique Italicum.*

L A C

Lac, *Mleko,* Milch. *Lac aſinæ placidaque bovis prodeſſe &c.* Ser. *epith.* Cāndĭdum, ſvāve, tepĭdum, dūlce, cāndens, nēctărĕum, grātum, tĕpens, nĭvĕum, nŏvum, rĕcens, pīngue, pūrum, cōncrētum, prēſſum, cŏāctum. *phr.* Lāctis, *vel* lāctĕus hūmor. Cōpĭa lāctis. Mūnĕra lāctis; ălĭmēnta. Lāctis sūccus, sĕrum, crēmor. Cŏāgŭla lāctis. Lāc mĭhi nōn æſtāte nŏvum, nōn frīgŏre dĕſit. Quam dĭves nĭvĕi Pĕcŏris, quam lāctis ăbūndans. Sūnt nōbis mĭtĭa pōma, Cāſtănĕæ mōlles, ĕt prēſsi cōpĭa lāctis. Lāc mĭhi sēmper ēſt nĭvĕum, pārs īnde bĭbēnda sērvātur, pārtem lĭquĕfācta cŏāgŭla durant, ārmēntālis æquæ mammis, ĕt lācte fĕrīno Nūtrībat tĕnĕris īmmūlgens ūbera labris, ūbĕra sūgunt, & sĭbi pērmīſsa lāctis ālūntur ŏpe.

Lac agitatum, *Máslanká.*

Lac paſſum, preſſum, *Ser.*

Lac pingue, *śmotána.* Lac ſeroſum, *Máslanká.*

Lacca, Gr. *Láká.*

Lăcer, *Oſzárpány, Poſzarpany, Niedołężny Obćięty & ſub Ranny.* Zerriſſen/Zerlumpt *Quamvis eſt circumcæſis lacer undique membris L. ſyn.* Lăcĕrātus. dīlăcĕrātus, ſcĭſſus, lănĭātus, dīſcērtus, conſcĭſſus

Lăcĕrātio, *Drapánie, Szárpánie,* Roz*ſzárpánie.*

Lăcerna, *Sukmáná, Szát zwiernia Opończá, Száta żołnierſka, Męslik, Hátas.* Regenmantel. *veſtis genu. epith.* Tȳrĭa, pūrpŭrĕa, fūlgens, pīnguis.

Lacernatus, *Opończa & Száta żołnierſka.*

Lăcēro, *Drápię 1. Szárpam 1. 2.* Roz*dźieram 1. Tárgam 1.* Roz*tárgáć. Roztarchać, Lzę 1. Kąſam, Obmawiam, Natyráć, Trápi mię & ſub Rozrzutnie zyię.* Zerreiſſen. *Debueras, ſed tunc cum laceravit ityn. Mart. ſyn.* Dīlăcĕro, dīſcērpo, ſcīndo, dīſcīndo, cōnſcīndo, abſcīndo, lănĭo, dīlănĭo, sĕco, dīſsĕco, frāngo, rūmpo, dīrūmpo. *phr.* Dīſcērptum lāto, jŭvĕnem ſpārsēre pēt agros. Mērſis īn cōrpŏre rōſtris. Dīlăcĕrant fălsi dŏmĭnum sŭb ĭmăgĭne cērvi. Dēĭphŏbum vīdit lĕcērum crūdēlĭter ōra, mănūſque ămbas: pŏpūlātăque tēmpŏra

tempora raptis Auribus & fœdas inhonesto vulnere nares. ora genas. crines, artus unguibus, digitis carpere, fœdare, laniare, diripere, rumpere, invadere. Unguibus ire in genas, a fronte capillos rumpere. Heu sunt membra viri manibus direpta nefandis. ipsique suos jam morte sub ægra. Discissos nudis laniabant dentibus artus, Vivebant laceri, membris stillantibus artus inque omni nusquam corpore corpus erat. Priamidem laniabant corpore toto. Qui laniens avido viscera dente lupos. Iam loca vulneribus desunt. Tunc flevi, rupique sinus, et pectora, planxi, et secui madidas ungue rigente genas oraque sunt digitis aspera tacta meis. Contigit inque meas unguibus ire genas. *vel Voro.*

Lacerta, *æ. Jaszczurká.*

Lacerta orum, Łokieć 1.

Lacertosus, *Barkowáty. Mocny w rękach.* **Aderachtig/ starck von Gliedern.** *Dura lacertosi fodiebant arva coloni.* *syn.* Torosus, nervosus robustus

Lacertus, *Bárk, Łokieć 1. Muszkuł, Jaszczurká Jászczor rybá.* **Der Obertheil des Arms.** *Humeros patentes, & lacertorum moras.* (Iamb.) *syn.* Torus, nervi, brachium robur. *epith.* Fortis, validus, teres, niveus, mollis, nervosus, robustus. *Phr.* Lacertorum tori, robure.

Lacerus, *Niedołężny.*

Lacessio, is, ire, itum. lacesso, *is. ssivi ssij, ssi. Drażnię, Nágabam. Nágábá mię chorobá, Wyzywam,*

Lachanisso, *è Gr. Słábieię.* (*Nápomykam,*

Lachanon, *gr. Ogrodna strawá.*

Lachne, *es gr. Pies kudła*

Lacinia, *æ. Kray szaty, Łono u száty Sztuká 1. Wiecheć, 3. Chustká 1. Brodáwká 4. Rościągłość.* **Das Bor dan einem Kleid.**

Laciniatim, *Sztukam.*

Laciniatus, *Łonisty,* Nárzynány.

Laciniosus, *Łonisty, Kobielisty Rościągły*, Szetoki. **voll Falten.** *Nudus laciniosus, atque pannosus.* (Scaz.)

Lacio, *is ere, Wabię 1.* Przywodzę 4. Zdrádzam.

Lacior, *eris Wpadam 1.*

Laconica clavis, *Wytrych 1, & sub Zámek slepy.*

Laconicum, *Pocilnicá. Wierzchnice.*

Laconismus, *gr. Krotkomowność. Mowá krotká.*

Lacryma, *è Græco, Łzá, Sok 2.*

Lacryma arborum, *Kley z drzew, Miazgá.*

Lacrymabilis, *Płaczliwy 1.*

Lacrymæ oboriuntur, erumpunt, volvuntur,

Lacrymatio, *Płácz.* (*Rzuca się płácz.*

Lacrymo lacrymor, *Płáczę 1.* **weynen/Zähren vergiessen.** *Quo non ars penetrat? discunt lacrymare decenter.* Ovid. *syn.* illacrymo, fleo, ploro, lugeo. *phr.* Lacrymas, fundo, effundo, profundo, do, Solvi in fletum. ire in lacrymas in fletum erumpere. Lacrymis indulgere. Fletu. lacrymis; ora, vultum, genas rigare, irrigare, humectare, suffundere, spargere, implere. Tumidis stillat tibi rivus ocellis. Lacrymis ora sinusque madent. Lacrymis oculi rorantur obortis. Sic effata, sinum lacrymis implebat obortis. Non lacrymis caruere genæ: Longas in fletum ducere voces. Lacymas effundit, et omnem implevit clamore locum. Vultum lacrymis atq; ora rigabat. Sepulchrum fletibus irrorat. Talesq; miserrima fletus Fertq;, refertq; parens. Ter conata loqui, ter fletibus ora rigavit. oculis nec defuit imber. Humidaq; est fletu littera facta meo. Flere licet, certe flendo diffundimus iram: Perque sinus lacrymæ fluminis instar eunt. Hæc ego dumque queror, lacrymæ sua verba sequuntur. at lacrymas sine fine dedi, rupiq; capillos. Talia fundebat lacrymans sine fine dedi, rupiq; capillos. Talia fundebat lacrymans, longosq; ciebat incassum fletus it lacrymans, guttisq; humectat grandibus ora. Visus adesse mihi, largosque effundere fletus. Sed graviter gemitus imo de pectore ducens. Sic ait illacrymans. Torpuerant molles ante dolore genæ. Ipsa nihil prœter lacrymas pudibunda profudi. Siccine eam incomptis vidistis flere capillis? Heu quoties præsaga mali violavit obortæ Rore genas, Illius ex oculis multa cadebat aqua. Lacrymas verba inter singula fundit. *v. Lugeo, Fleo.*

Lacrymose, *Płaczliwie.*

Lacrymosus, *Płaczliwy 1. 2. Łzáwy Soczysty.* **Voll Zehren.** *Hic bellum lacrymosum hic miseram famam.* (Ia.)

Lacrymula *Łezká, sub Łzá.* **Zährlein/Thränlein.**

Frustrantur falsis gaudia lacrymulis. Catull.

lacta, *æ, Fistułá 4.* lactans, *Mleczny 1. Doyna.*

lactaria *orum Mleczno.* lactaria bos, *Doyna Krowá*

lactaria herba, *Wilczy mlecz*

Lactārius, *adject* *Mleczysty*, *Mleczny 1.*
lactarius, *substant.* *Mlecznik 1.*
lactātus, *us.* *Karmienie 2.* *Lacte is Mleko*
lactens, *Mleczysty*, *Ssący*, *Osesek.*
lacteo, *Ssę.* lacteŏlus, *Bieluczki.*
lactes, *he.* *Kiszka cienká*, *Stábizná*, *Mlecz rybi*, *Błoná 5.* lactesco, *Mlecznieię.*
lāctĕus, *Mleczny.* **Von Milch/schön/weiss.** *Lucet ebur, fusos cervix cui lactea crines.* Virg. *syn.* Cāndĭdus, cāndens, ālbus, nĭvĕus dūlcis, svavis.
lactibus lassis, vel laxis, *Przecharsty.*
Lacticinia *in* *Mleczno.*
lactis, *is, hæc* *Kiszka cienka.*
lactis coacti massa, *Twarog.*
lactis acor. lactis sed.mentum. *Máślanka.*
lactis flos, lactis pingue. *śmietáná.*
lācto, *à lacte Kármię piersiami*, **Zu saugen geben.** *Cur sit ager sterilis, cur uxor lactitet, edam.* M. *phr.* Ubĕra do, præbĕo, ādmŏvĕo, sūggĕro. Lācte nutrĭo, ālo. Māmmam pōrrĭgo, præbĕo. Lāctis ālĭmēnta do āltrīce māmmīlla ēdūco, ĭs *vel* ēdūco, ās, *v. Las.*
lacto, *à lacio Festo*, *Wabię*, *Łudzę*, *Zwałczam 2.*
lactōris, *is f.* *Mleczne ziele.* *O incertum quanta.*
lactūca, *Sáłata 1.* **Salat. Lattich.** *Claudere quæ Cœnas Lactuca solebat Avorum.* *Epith.* Frōndens, sȳlvēstris, vĭrĭdis, vĭrens, mollit.
lactuca sylvestris, *Jástrzębiec.*
Lăcūlātus. *Szachowány.*
lăcŭlo, *as, Łonisto czynię.*
lăcūna, *Loch*, *Doł 2.* *Dołek 1.* *Upádnienie ziemie.* *Dziura 2.* *Sadzawka bez ryb.* & *sub Wárgá.* **Pfütz/Graben.** *Unda cava tepido sudant humore lacuna.* Virg. *syn.* Pōssa. *Epith.* Căva, ūda, ĭnūndans, bĭbŭla, ĭners, rĕpens, crāssa, fœda, pĭgra, plēna āquis, tĕpĭdo hūmōre. *Phr.* Dēnsāque sēpĭĕrant trīstem spīnēra lăcūnam. (*Virg. 1. Georg.*) Præsērtim īncērtis si mēnsĭbus āmnis ābūndans, ēxit & ōbdūcto lāte tĕnet ōmnĭa lĭmō, ūnde căvæ tĕpĭdo sūdant hūmōre lăcūnæ. *v. Lacus.*
lăcūnar, āris. *n.* *Strop 2.* **Gewölb.** *Jus nullum uxori doctus spectare lacunar.* Juv. *v. Laquear.*
lacunarius, *Grabarz*, *cieślá.*
lacunātus, *Dołkowáty.*
lăcūno *as* *Sklepię*, & *sub Dołkowáty.*

Lăcus. us, & *ci. m.* *è Græco: quod geminat.* *Jezioro*, *Staw 1.* *Sadzawká bez ryb.* *Kadź* *Skrzynia 4.* *Wapienna skrzynia*, *Koryto.* *Przegrody*, *Strop 2.* *Grubá*, *Doł.* **Ein See/Teich.** *Et lacus æstivis intepet umber aquis.* Prop. *syn.* Stāgnum, pālus. *Epith.* profūndus, āltus, īmus, sēgnis, plācĭdūs, vāstus, trānquīllus, silens, quĭētus, spătĭōsus, īllĭmis. vitrĕus, lĭmpĭdus, pērspĭcūus, trānquīllus, hūmens, lātus, gĕlĭdus, ūlvōsus. *phr.* Pălūstres āquæ. Lĭmōsus gūrges. Hīc stāgnat hūmor frīgōre ætērno rĭgens. Lăcus ūlva cœnōque rĕfērtus, ūlvōsa pālus; & mūlto cōrdĭda lĭmo. Seu stabit ĭners, seū pērflūet hūmor. Lĭmosōque pălus. ōbdūcit pālcūa jūnco, Mitis in mōrem stāgni, plācĭdæq; pālūdis. Mērgĭtur unda lācu. Immēnso pāndĭtur ōre lācus.
lăcuscŭlus, *Dołek 1.* *Przegrody*, *Grubá.*
lăcūturris brassica, *Kápustá Głowiásta.*
lāda, *æ, gr.* *Rożiłep ziele.*
lādănum, *gr.* *Kożiłepowy sok*, *Corripuit primam Marcellus, qua Græcis est.*
lādon. ōnis, *Piec pętkonogi.*
læa brassica, *Gr.* *Kápustá gládka*
lædo, *Odrażam 1. 2.* *Poniewazam*, *Przymawiam.* **Verletzen/beleydigen.** *Carmine læsa meo est. lædere & illa potest.* M. *syn.* ōffēndo, vĭŏlo, nŏcĕo, vūlnĕro.
lædor, *Obrażam się 1. 2.*
lælaps, *Gr.* *Pies pętkonogi.* *Wycher.*
læna, *Száta miąższa.* *Szata żołnierská Szubá.*
læna hyacinthina, *Száta biesiadna.*
læsio, *Læsura*, *Odrazá 2.*
Lætābĭlis, *Wesoły 2.* **Freudenreich.** *Accipiam, cunctisq; meum lætabile factum.* Ovid.
lætāmen, *Gnoy 3.* lætanter, *Wesoło.*
lætaster, *Wesołek.* *Wesoły 1.* lætè, *Wesoło.*
læthargus, *Milczkiem kąsáiący Pies.*
lætĭfĭco, *Rozweselam*, *Gnoię ziemię.* **Frölich machen.** *Lætificat magni quæritur quod tuta per æquor.* Luc. *syn.* Hĭlăro, exhĭlăro, ōblēcto, recrĕo, dēlēcto. *v. Gaudeo affitio.*
lætificor, *lætifico is* *Weselę się.*
Lætificus, *Wesoły 2.*
lætĭtĭa, *lætitudo*, *Wesele 1.* **Freud.** *Adsit lætitiæ Bacchus dator.* & *bona Iuno.* Virg. *syn.* Gaudium. *epith.* Blānda, fēstīva, fēsta. *v. Gaudium.*

Læto as, Rozweselam, *Gnoię 2. Ućieszyć.*
lætor āris, *Weselę* sich erfreuen. *Lætatur gemina votorum sorte,* &c. Virg. *syn.* Gaūdĕo, ĕxūlto. *v. Gaudeo.*
lætus, *Wesoły 1. 2. Rosły* frölich / lustig. -- *Dignus patriis qui lætior esset.* Virg. *syn.* Hilāris, ălăcer, gaūdens, ŏvāns. *v. Gaudens hilaris.*
læva, læva manus, *Lewica.*
lævatus, lævigatus, *Gładzony.*
lævīgātio, *Gładzenie.*
lævīgo, *as*, Gładzę, *Szoruię, ścieram 3. Wymuskáć,* glatt und eben machen. *v. Polio.*
lævigor, *Gładnieię.* lævinus, *Mánkaty.*
lævis, *Gładki 1.* glatt. *Tandem inter pateras & lævia pocula fervent. M. v. Politus.*
lævitas, *Gładkość, Lipkość.*
lævorsum, lævorsus. *W lewo.*
lævum, *Lewa stroná.*
lævus, *Lewy, Nieprzyiazny, Szkodliwy, Głupi, Nieszczęśliwy & oppositum Szczesny.* Linck / unglücklich. *Ilionea petit dextra, lævaq; Serestum- epith.* Sinĭster. *Metaph.* infaūstus, īnfēlix, mălus,
lăgānum, *gr. Kreple. & sub Ogrodna strawá.*
lăgēna, *Flászká, Łágiew. & sub Faská 1. & Pijánicá 2.* Ein Flasch. *Et signo læso non insanire lagena.* Hor. *syn.* ămphŏra. *epith.* Căpax, pătŭla, spūmans, căva, plēna, fictĭlis, frāgĭlis, dūlcis, *phr.* Plēna mĕro, Săgūntīno pōcŭla ficta lūto-
lăgīne, *es. Wołowy ięzyk 3.*
lăgōis, *idis f. gr. an. Kuropátwá.*
lăgophthalmus, *gr. substant. Powieki podnieśięnie chorobá & adiect. Oczu niezáwieráiący.*
lăgōpōdium, *gr. Owieczki.*
lăgōpus, ŏdis, *vel* ŏdos *f. Gr. Idem & Kuropátwá, śnieżnicki. Produxit a Martial. corripiunt* Græci,
Lăgūna, Flászá.
lăgūncŭla, *Łagiewká. sub Łágiew. Flaszká. an Łątka?* ein Fläschlein.
lăicus. *Gr. Laik, świecki 2. Niepoświęcony, Nieświęcony.*
lălīsio, *gr. Osłę dźikie.*
lalla. lallus, *Lili.* lallo, *as ibidem.*
lāma, *Kałużá, Doł 2.*

Lambdăcismus, Labdacismus, Quinctill. est literæ L. crebra & odiosa repetitio. Ut Sol & luna luce lucent alba leni lactea.
lambĕro, *Szárpam, Szczypię 4. Drapię 1. & sub Oddáię wet zá wet.*
lambīto, *as, Łepcę.*
lāmbo, *Liżę łepcę, Dotykam 3. Piię 4 Jma się ogień, Podbiera rzeká.* lecken. *Sibila lambebant lingvis vibrantibus ora* Virg. *syn.* āllāmbo, lingo. *phr* Lĭngua lāmbo, īgnis sўdĕra lāmbit āttīngit.
lāmella, *Blászka sub Blachá 2.*
Lamenta æ, Narzekanie.
lāmēntābĭlis, *Smętny, żáłosny 1. Rzewny* kläglich. *Troianas ut opes, & lamentabile regnum.* Hor. *syn.* Lăcrўmābĭlis, lūgēndus, lūgubris trīstis, fūnestus.
Lamentarius, Smętliwy.
Lāmēntātĭo, *Nárzekánie, Rzyk żáłosny.* Wehe klag. *Limineq; in ipso vasta lamentatio,* (Jamb.)
lāmēntor, *Nárzekam.* Wehklagen. *Cum lamentamur non apparere labores* Hor. *syn.* Quĕror, lūgĕo, plōro, flĕo, gĕmo, dŏlĕo. *v. Fleo.*
Lamentatrix, Płázká.
lāmēntum, *Nárzekánie.* Klag. *Lamentis, gemituq; & fœmineo ululatu.* Virg. *v. Lacryma, Fletus. Gemitus Querelæ.*
lāmia, *gr. Nocnicá, Jędzá, Czárownicá 1. Strászydło 2. Mięszániec 1. Pies morski,* ein Zauberweib. *Non prensa Lamia puerum vivum extrahat alvo.* Hor.
lāmina, *Blachá 1.* ein Zinne Platt. *Lamina mollis adhuc tenero est in lacte, &c.* Ov.
lamina sectilis, *Posácká ścian.*
lamium, Pokrzywá 4.
lamnŭla, *Lamna æ, Blaszka, sub Blacha 2.*
Lampada, a. i, lampas.
lampada trado alteri, *Zdáię Urząd.*
lampădārius, Swiecznik 2.
lampŏdăphŏrus, *gr. Pochodnik. 1.*
lāmpas. ădis, *vel* ădos. *f. Gr. Pochodniá 1. 2. Kágániec 1.* ein Ampel / Fackel. *Argolici clypei aut Phœbea lampadis instar.* Virg. *syn.* Lўchnus, lūcērna, făx. tæda, lūmen, tēsta *epith.* cō

rūsca.

rūſca, rădĭans, nĭtĭda, pēndŭla, pēndens, ārdens, ĭgnĕa, trĕmŭla, rŭtĭlans, cāndens, cālens, trĕmŭla nĭtens, fŭlgĭda. *phr.* Trĕmŭla lūce cŏrŭſcāns. Pīnguēſq; ārdere vĭdēntur. Lāmpădes. Sōl flāmmĭgĕra lūſtrābit lāmpăde tĕrras. ēffŭlſit ſplēndĕntis lāmpădis īnſtar. *v. Fax.*

Lampetra Węgorz morſki, Piiáwká morſká, Minog.

lampūrus, *m. gr. Pies ogonek.*

lampȳris, *idis f. gr. Złotnik robaczek.*

lămȳrus, *m. gr. ſub Jaſzczur.*

LAN

Lāna, *Wełna 1. Kądźiel 2.* Woll. *Ante pedes calachi, lanaq; mollis erat.* Ovid. *ſyn.* Vĕllus. *epith.* Cāndĭda, nĭvĕa, mŏllis, bĭbŭla, ālba, dĭſcŏlor, măcŭlōſa, pŭlchra, tĕnŭis tīncta, tēxtĭlis, dīves āttălĭca. *phr.* Lānæ vĕllĕra, ſtāmĭna: Mōlles vĭlli.

lana anſerina, *Puch gęśi.*

lana coacta, *Pilu,* lana lignea, *Báwełná.*

lanaria, *Mydelnik źiele.* lanaris, *Wełniſty.*

lanarius. *Wełniarz, Sukiennik 1.*

lanatum malum, *Pigwá 2.*

lanatus, *Wełniſty 1. Mchem obroſły. Pilśniány, Roſmaty.*

lāncĕa, *Włocznia 1. Oſzczep 1. 2. Dardá.* Ein Lantz/ Speer. *Lancea conſequitur rumpitque infixa bilicem,* Virg. *ſyn.* Hāſta, hāſtīle, jăcŭlum. *v. Haſta.*

lanceārius, *Hálábártnik.*

lanceātus, *Włocznią zábity.*

lanceŏla, *Włoczeńká.*

Lanceŏlāta, Włocznia źiele, Języczki 1.

lancĭcŭla, *Miſká máła.*

lancĭnatus, *Ránny, ſed propriè Podrápány, Poſzárpány*

lancĭno, *Szárpam, Gięmźi mię.* Stechen. *Hoc omne quidquid lancinamur non dolet.* (Jamb.) *ſyn:* Stĭmŭlo, pŭngo. *v. Pungo.*

lancŭla, *Miſká máłá, Szále máło.*

lānea, lāniārum, laniatōrium. *Rzeźniczny warſtat.* lānea veſtis, lanerum, *Wełnianká.*

lānĕus, lāneſtris, *Wełniány* Wüllinn. *Laneus Euganei lupus excepit ora timavi.* Mart.

lănguĕo, langueſco, *Nieochotnym Gnuśnieię, Słábieię.* Matt und ſchwach ſeyn. *Vita tulit, triſti languebant corpora morbo.* Virg. *ſyn.* Lănguēſco, tŏrpĕo, tŏrpēſco, mārcēſco. *phr.* Lānguĭda sēgnĭs cŏrpŏra tŏrpor hăbet, ŏccŭpat, āllĭgat, vĭncit, cōnſtringit. Lānguent ēxhaūcto rŏbŏre vīres. Tŏtum cŏrpus īngēnti lānguŏre jăcet sĭne vīrĭbus ægrum. Tēntātı grăvĭbus mŏrbıs. Tābĭfĭcus cŏrpŏra lānguor habet. Hoū dŏlŏr, lānguŏre ănĭmus trīſtātur ămāro. Dēfĭcĭo nec plūra sĭnit mē dĭcĕre lānguor Lēthĭfer.

languidè, *Nieochotnie. Leniwo, Słabo.*

lānguĭdus, languĭdŭlus, *Słáby; Mdły Nieochotny, Gnuśny. & ſub Farbá bláda.* Schwach/ krafftlos. *Ac velut inſomnis oculos ubi languida preſſit* V. *ſyn:* Lānguens, tŏrpens, tārdus, īnfĭrmus dēbĭlis, dēbĭlĭtātus, æger, mŏrbĭdus, īnvălĭdus. *v. Infirmus & Æger.*

lānguor, *Słábość. Nieochotá, Chorobá 1.* Schwachheit/Trägheit. *Eliges & rurſus molli languore ſolutus.* Ovid. *ſyn.* Tŏrpor vetĕrnus mŏrbus: īnĕrtĭa, sēgnĭtĭes. īgnāvĭa sŏcŏrdĭa, pĭgrĭtĭes. *epith.* grăvis, ăcĕrbus, frĭgĭdus, lēthĭfer. *phr.* Cŏrpus āttĕnŭans. Nēc plūra sĭnit mē dĭcĕre Tabĭfĭcus cŏrpŏra lānguor hăbet. Lānguor mēmbra prĕmit, ărtūs debĭlĭat.

lănĭātus *us* laniatio, *Szárpánie, Kátowánie, Rozſzarpánie.* Zerhackt. *Diſperſa fade membra laniatu effero.* (Jamb.) S.

lanĭcium ſylvarum, *Jedwab.*

lānĭcia, *æ, Wełniſtr bydło*

lānĭcium, *idem & Owiec ſtádo, Wełná 1.* Wüllwerck. *Si tibi lanicium cura. &c.* Virg. *ſyn. Lanicutis Koſmáty Wełniſty.* (Lānĭfĭcium

lănĭēna, *Rzeźniczy wárſtat.* Fleiſchbanck. *Laniena quando ſævit Hippocratica,* (Iamb.) P.

lānĭfĭca, *Prządká.*

lanifica ars. *Sukiennictwo.*

lānĭfĭcium, *Wełnę robienis. Sukienictwo, Prządźienie.* Wüllen handwerck. *ſyn.* Lānĭcĭum, *phr.* Pāllădis Mĭnērvæ ārs, ſtŭdĭum, ŏpus. Lānĭfĭcam pēnsis impŏsŭiſſe mănum. Aūt dūcunt, vel trăhunt lānas, aut ſtāmĭna pŏllĭce vērsānt Sīve rŭdem prĭmos lānam glŏmĕrābat ĭn ŏrbes: Seu dĭgĭtis sŭbĭgēbat ŏpus rĕpĕtītăq; lŏngo. Vēllĕra mŏllĭbat nĕbŭlas æquāntĭa trāctu, ēſt mĭhi quæ lānas mŏllĭat āpta mănus.

lānĭfĭcus lanifex, *wełniarz, Sukiennik 1.* Wüllen Spinner. *Si mihi lanificæ ducunt non pulſa ſorores.*

lānĭger, lanifer, *wełniſty 1.* Der Wüllen trägt. *Lanigeros agitare greges, hirtaſque capellas,* Virg.

laniger grex, *Owiec ſtádo.* lanignus, *Rzeznicży.*
lănio, *onis Rzeznik 1.*
lănio, *as. Szárpam 1. 2. Rąſam. Rożdzieram 1. Rozdárcháć.* Zerhauen / zerſtücken. *Diſciſſos nudis laniabunt dentibus artus.* Virg. *ſyn.* Lăcĕro, dīlăcĕro, dīſcĕrpo, dīſĕro. *v. Lacero.*
lăniōnius, *Rzeźniczy,lanĭpendia, Prządká.*
lānĭſcus, *Binda 4.*
lănista, *æ m. Szermierſki miſtrz. & ſub wyśiekácz.* Ein Fechtmeiſter. *Pinnirapi cultos iuvenes iuvenesque laniſtæ.* Juv.
lănista avium, *Ptáſznik 1.* lanius, *Rzeźnik 1.*
lanius maior, *Srokos.*
lānŏcŭlus, *Płatek, człowiek.*
lanōsĭtas, *Koſmátość.* lanoſus, *Wełniſty 1.*
lanugine obtexo, *Mſzę.*
lānūgĭnōſus, *Koſmáty, Mchem obroſły, Zároſły 2.*
lānūgĭnōſus, *Koſmáciny. Mech 3.* Milchhaar. *Dum nulla teneri ſordent lanugine vultus M.* *epith.* Tĕnĕra, prīma, nāſcens, mōllis, nŏva, tĕnŭis, rosĕa, rīdens. *phr.* Prīma, nŏva bārba. Lānūgĭnis ŭmbra. Dum rŏsĕis vĕnit ŭmbra gĕnis. Vălĭdæ nōndum ārgŭmĕnta jŭvĕntæ īrrĕpsēre gĕnis. Prīmæ flōs jŭvĕntæ. Tum mĭhi prīma gĕnas vēstībat flōre jŭvĕnta. Cuī nūlla tĕnĕri sōrdent lānūgĭne vūltus. Lānūgo gĕnas tĕgens, ōrnans: Gĕnis mălis īnsērpēns, pĕr gĕnas sĕrpens, ēnāſcens. ŭbi ſ ōre nŏvo pūbēſcit fīrmĭor ætas. Sīgnābat tĕnĕras dūbĭa lānūgĭne mălas. Per tŭa lanūgo cum sērpĕre cœpĕrit ōra. Sŭbĕrat flāvæ *jam* nŏva bārba gĕnæ. Nŏva lānūgo făcĭem vēſtīvĕrat. Tĕnĕra pŭer ŭt lānūgĭne vērnat. Cum tĭbi vērnārent dūbĭa lānūgĭne mălæ. Dum nŏva lānūgo ĕſt. Prīma tĕctus lānūgĭne mălas. *v. Iuvenis & Adoleſcens.*
lanugo linteorum deraſa, *Fleytuch,*
lanugo tenebræ, *Trocina.*
lanx, *Miſa płaſká Szálá.* Ein Platte oder Schüſſel. Item Ein Waag-Schüſſel. *Dona ferunt, cumulantque oneratis lancibus aras.* Virg. *ſyn.* Stătēra trūtĭna, lībra, bīlanx, *vel* ſcŭtŭla, cătinus parōpſis, pătĭna. *epith.* Æqua, jūſta, cērta, pānda, rĕpānda, æquālis pēndŭla, pēndens.
lanx cavata, panda, *Miſá ſporá.*
lăpăthium, lapathum, lapathus, *hic gr. Szczaw (koboli.*
lăpĭcīda, *Kámięnnik.*
lăpĭcīdīnæ, *Kamienne gory.*

lăpĭdārius, *ſubſt. Kámięnnik.* Ein Steinhauer. *Inde ibis porro in latomias lapidarias* (Jamb.)
lapidarius, *adiect. Kámięniczy.*
lapidat, *Kámięnny deſzcz páda.*
lapidātio, *Rámionowánie.*
lapidator, *Kámionownik.* lapidatus *Kámięnny 1.*
lapideſco, *Kámieię Twárdźieię.*
lapideus, *Kámięnny 1. Skámiáły.* Steinen.
Lăpĭdĭcīda, Kámięnnik. Lapidicīna Kámięnne gory.
lăpĭdō, *as, Kámionuię.* Steinigen. *Phr.* Lăpĭdĭbus, săxis pĕto, āppĕto, ōbrŭo. *Săxa* jăcĭo, mītto. Săxōrum grāndĭne lăcēſso, pĕrcŭtĭo, ōptĭmo, āfflĭgo. Lăpĭdum ĭmbre ōbrŭo. Lăpĭdum mōle sĕpĕlĭo. Hinc ātque īnde sŏnat cīrcum căva săxĕus ĭmber Tēmpŏra, Săxōrum crĕpĭtant sŭb vūlnĕre mălæ. Īncŭſso crĕpŭērunt pōndĕre mălæ. Crēbris īnflīgunt vūlnĕra săxis, īmmīſsis săxis īctus īngĕmĭnant. Căpe săxa mănu, căpe rōbŏra paſtor. Tōllēntemq; mĭnas, ĕt cærŭla cōlla, tŭmēntem Dējĭce. Cōncrēta crŭēnto pĕr nāres cĕrĕbro sănĭes flŭit ātrăque mănant ōrbĭbus ēlīsis & trūnca lūmĭna frōnte Grāndĭnis in mōrem prōjĕctis ūndĭque săxis ōbrŭĭtur. Hinc ātq; īnde fĕrit căva tēmpŏra săxĕus ĭmbĕr. Et cīrcum frōntem ſtrīdent fĕra mārmŏra. Săxorum Stĕphănus grāndĭne pūlſus ŏbit. (*V. deas de Divo Stephano.*) Lăpĭdum sŭb grāndĭne dīra, ēffláſti fēlīcem ănĭmam, cœlumque pĕtīſti.
lăpĭdōſus, *Kámięniſty.* Steinächtig. *Ferre pyrum & prunis lapidoſa rubeſcere corna.* Virg. *ſyn* Săxōſus, pĕtrōſus, ſcrūpĕus. *phr.* Săxis frĕquens, āſper. Lăpĭs ōmnĭa nūdus ōbdūcit.
lăpīllus, *Kámyczek.* Ein Steinlein. *Excurſusq; breves tentans, & ſæpe lapillos*: Virg. *ſyn.* Călcŭlus, ſcrūpus, *vel* gĕmma. *epith.* Lȳbĭcus, tĕres, pĕrĕgrīnus, pĕrlūcens, cŏlōrātus, nĭtens Scythĭcus, lūcens. *Phr.* Cōnchas, pīctosque lapīllos. Pōntus hăbet pūra colōrātus īntĕrſtrĕpit unda lapīllos. Cārpſit ĕrȳthræo nĭtĭdos ĕx ōrbe lăpīllos. Eōis pēctus vărĭāre lăpīllis. *V. Gemma.*
Lăpio is, Kámieię, Zátwárdzam. Trapi mię.
lapis, *idis, Kámień 1. 2. Mil znak & ſub Nagrobek 2. Nikczemnik, Munia.* Ein Stein. *Non timet hoſtiles jam lapis iſte minas.* Mart. *ſyn.* Săxum, sĭlĕx. *Epith.* Grăvis rŭdis, īnfōrmis, rĭgĭdus, ſcăber. *Phr.* Māgnæ ōſsa părĕntis, Quī mōlle căvātur ăqua. Rīvus mūſcōſo prōsĭlit ē lăpĭde.

Lapis ærosus: *Kámień miedzny.*
Lapis Armenius: *Kámień ćiemnozielony.*
lapis cavatus, *Rurná czáſá.*
lapis finalis terminalis, *Kopiec 2.*
lapis fiſtuloſus bitulus, *Kámień dziarſtwiſty. Dziarſtwo, Kámień z piány morſkiey.*
lapis Heracleus lydius, *Kámień probny.*
lapis molaris, *Kámień młyńſki.*
lapis quadratus, *Kámień ćioſány.*
lapis ſchiſtus, lapis ſpecularis, *Kámień przezroczyſty.* lapis vivus. *Jſkrzyk.*
lapis Tracius, *Kámień ogniſty.*
lappa & lappa maior, *Łopian.* **Kletten.** *Epith.* Tĕnax, rĭgĭda, āſpĕra, vĭrĭdis, vĭrens.
lappa canaria, *Rzep 2.*
lappa minor, *idem & łopian 2.*
lappāceus, *łopiąnowy.*
lappāgo aſpera, *Oſtrzyćá ziele,*
lapsābundus, *Upadáiący, Potaczáiący ſię Słáby.*
lapſana, *æ, gr. Brzoſkiew polna.*
lapſans, *Potaczáiący ſię.*
lapſo, *onis, Spadnienie Upadnienie 1.*
lapſo, *as, Upadám czeſto, Poślizngć ſię.*
lapſus facultatibus, *Podupádły.*
lapſus, *us, Upádnienie 1 Spadnienie, Poślizńienie, Suwánie.* **Ein Fall.** *v. Caſus.*

L A Q U

Lăquear, *Strop 2.* **Eingebogen oder gewölbt Bühne.** *Erigitur, ſummiq; ferit laquearia tecti.* Virg. *ſyn.* Lăcūnar, lăquĕārĭum, tăbŭlātum. *epith.* pĭctum, cælātum, aūrātum, căvum, fŭlgēns, mĭcāns, ſplēndĭdum, mārmŏrĕum, māgnĭfĭcum, cŏrūſcāns, gēmmĭfĕrum, cŏrūſcum, cēlſum, āltum amplum. *phr.* Laquĕāta tēcta. Cōmpāctæ trăbes. Nōn aūro nĭtĭdæ trăbes. Nēc fūlget āltis ſplēndĭdum tēctis ĕbur. Nĭtet lăquĕārĭbus aūrum.
Lăquĕātor, *ſidlnik, & ſub Wyſtekácz.*
Laqueātus, *à laqueari, Sklepiſty, & ſub Strop*
Laqueatus, *à laqueo, Związany.*
Lăqueus, *ſidło ná ptáki, powroz do obieſzenia, Związek Łápaczka 2. Szubienicá 3.* **Ein Strick/ Netz.** *Et laqueis captare feras &c.* Virg. *ſyn.* Vīncŭlum, rēte, *vel* dŏlus.
Lar, ăris *m. Bożek pogańſki, Ogień 1. Dom, Hetman, Anioł.* **Die Hauſzgötter.** *Sed patrii ſervate Lares, aluiſtis iidem.* Tibull. (*Dii putati ſunt domorum protectores: quandoq; pro ipſis domibus ſumuntur.*) *ſyn.* Pĕnātes, dŏmus, fŏcus. *epit.* fĭdēles, patrii, bĕnīgni, sāncti. *phr.* Dĭi patrĭi. *vide Domus. Lar nomen propriū Ducis. Lartis facit Priſcian. non Laris, ut alii.*
Lărārĭum, *Káplicá, Báłwochwálnia.*
Larbăſum, *Oczna przypráwá.*
Lardaria, æ. B. Trzmiel.
Lārdum, *Słoniná,* Lares, v. Lar. *ſuprà.*
Largè, *Hoynie, Dość, Obficie.*
Largificus. Hoyny, Szczodrobliwy.
Largifluus, Obfity.
Largiloquus, wielomowny, Obiecownik.
Lārgior, īris, *Dáię 1.* **Schencken/ freygeben.** *Præſenti tibi maturos largimur honores.* Hor. *ſyn.* Do, dōno, īmpērtio, īmpērtĭor, dīſtrĭbŭo,
Lārgĭtas, *Szczodrobliwość, & ſub Rozrzutność.*
Lārgiter, largitùs, *Hoynie, Dość.* **Reichlich/ völliglich.** *Largiter & morbi generatim ſæcla tenere.* Lucr.
Lārgītio, *Dorowánie, Podárek, Zákopowánie.* **das reichlich auſzſchencken.** *Cuius apud famulos iam cum largitio pura.* Virg.
Largitionalis, Podſkárbi.
Largitione cæcare, *Przedárowáć.*
Lārgitor, *Dawca, Zákupnik.* **Der freygebig iſt.** *Largitor ipſe tunc viciſsim ut naufragus.* (Jamb.)
Lārgus, *Szczodrobliwy, Obfity.* **Freygebig/ Mild.** *Largus opum, & lingua melior, ſed frigida bello.* Virg. *ſyn.* Amplus, lātus, *vel* lībĕrālis.
Lărĭcĭnus, *Modrzewowy.*
Lārĭdum, *Słoniná. Corripit a.* Claius, *potius, longum eſt apud Plautum.*
Larignus, *Modrzewowy.*
Lărignus fungus, *Modrzewowa gębká.*
Lătrix, ĭcis, *f. Vitruv. maſc. gen. Modrzew.* (*Arbor duriſsima, cariem non ſentiens, quæque in igne vix conſumitur:*) *Epith.* Dūra, lōngæva, pĕrēnnis. *phr.* ēt rōbūſta lărix īgni īmpĕnētrābĭle lĭgnum.
Larix pumila, *Jwá 2.*
Lārva, *Máſzkára, Obłudá.* **Ein falſch gemacht Antlitz/ Larve.** *ſyn.* Pērſona, *epith.* Prŏcāx, lūdicra, ĭnānis. *phr.* Vūltus fĭctus, cōnfĭctus, mēn-

titus, ēmentītus. Spěcies falfa. inane sĭmŭlācrum. *Pro Spectris & Manibus. v. Spectra, & Manes.*
Larvæ, *ha, Strachy, nocne.*
Lārvālis, *Straszliwy, & sub Máſzkárá.* Ein unsgestalt Angesicht. *Projicit ac nebulis larvalibus exuit artus.* Ar.
Lārvātus, *Przerzaſt ſię. pro perſonato, Sipont. uſurpat: Oczárowány, Szálony.* Mit einem falschen Antlitz angethan / vermummet. *ſyn.* Pērsōnātus. *phr.* Fictos indūtus vūltus. Făciēm mēntītus, Fālsam ſpěciem gěrēns, ālĭēnos simūlāns vūltus.
Larvialis, Straſzliwy. Lārvo, *as, Urzekam.*
Larvor, aris. Czaruię. Lārus, *gr. Rybitw ptak.*
Larus cinereus, *Kulik. an Łyſka.*

L A S

Lăsănum, *gr. Stolowe naczynie, Urynał.*
Lāscīvia, *Jurność, Pſota. Roſpuſta* Geylheit / Uppigkeit. *Floribus & foliis laſcivia lata monebat.* Luc.
Lāscīvio, *is, Beſtwie ſię z.* geyl / gottloß seyn. *Ponite, dilecto volo laſcivire ſodali S.*
Laſcivitas, Jurność, Roſpuſtá.
Lāscīvus, *Jurny, Wſzeteczny, Roſpuſtny.* Geyl / unzüchtig. *Luxuriam laſcivus habet, vitiique miniſter.* Arat. *ſyn.* Pětūlāns, prŏcāx, sălāx mōllis lūxŭrĭōsus, lĭbīdĭnōsus. *v. Libidinoſus,*
Lāser, *ſub Czártowe łayno & Cyrenayſkie ziele, an* (*Dzięgiel.*
Lăserpītium, *Cyrenayſkie ziele.*
lassatus, *Sprácowany.*
lassesco, *Morduię ſię, Uſtaię, Oſtábieć.*
lassĭtūdo, *Sprácowánie.* Müde. *Cave laſsitudo, poplitum curſum levet.* Jamb.
lassus, lassŭlus, *Sprácowány,* Müd / matt / erlegen. *ſyn.* Lassātus, fătīgātus, fēssus, dēfēssus, *phr.* Viā, dēviā, lăbōre frāctus cōnfēctus, lāngvēns.
Lāstaūrus, *Gr. Wſzeteczny.*

L A T

Lāte, *Szeroko.*
Lătēbra, *Skrytość, Łożyſko 1. Kąt.* Ein heimlich verborgen Lóret / Unterſchlauff / Höle. *Tum latebras anima, pectus mucrone recludit.* Virg. *ſyn.* Lătĭbŭlum, căverna, ſpěcus, āntrum, ſpēlūnca, ſpēlæum. *epith.* rěcōndĭta, ābscōndĭta, lătēns, călīgāns, rĕmōta, sĭlēns, ſqāllĭda, dēmīssa, tūrpis, vĭlis, ōccūlta, īrrĕmĕābĭlis. *phr.* Lātebrōsa dŏmus. Tĕnĕbrōsa tēcta, lōca, āntra. Quæ lăbўrīnthæas pŏtĕrunt vāstāre lātebras tēmpŏra? Cæcis ſpēlūnca lātebris. *v. Specus.*
latebra ſcribendi, *Piſmo táiemne.*
lātĕbrĭcŏla, *Pokątnik.* lātĕbrōsè, *Pokątnie.*
lātĕbrōsus, *Skryty z. Lochowáty.* Voll Hölen. *Cui domus, & dulces latebroſa in pumice nidi.* Virg. *ſyn.* ōbscūrus tĕnebrōsus, cæcus, lătēns, ōccūltus. *phr.* Cæcis ōbscūrus lātebris. Sōlis, ĭnāccēssus rădĭis *v. Obſcurus.*
lătēnter, *Potáiemnie.*
lătĕo, *Kryię ſię z.* Verborgen ligen. *Non latuêre doli fratrem Iunonis & ira.* V. *ſyn.* Lătēsco, dēlĭtēsco, lāttĭo. ābscōndor, ābdor. ōccūltor. *v. Obſcurus.*
lăter, *Cegła* Ein gebackener Ziegelſtein. *Conſtringunt igni lateres, operiſq; futuri.* Vict.
lătĕrālia, *ium, Sumki.* lătĕrālis, *Boczny.*
lătĕrāmen, *Gliniány ſtátek.* lătĕrāria, *æ, Cegielnia.*
lătĕrārius, *adiect: à latus, eris, Poboczny.*
lătĕrārius, *ſubſtant: à later, Strycharz.*
lătercŭlus, *Cegłá, Czworográniſta rzecz, Piernik, Szách.* lătĕrĭtius, *Ceglány.*
lātērna, laternia, punica, laternarius, *Láternia.* Ein Leuchte / Latern. *Dux laterna via clauſis feror aurea flammis.* Mart. *ſyn.* Fāx, lychnus. *epith.* Nōcturna, īgnĭfĕra. *v. Fax.*
lātĕro, ōnis, *Hálabartnik.*
lātĕrūncŭlāria, latruncularia tabula, *Száchownicá.*
lātēsco, *is, Szerzę ſię.*
lătex, *icis, m. & f. Ciekąca rzecz, Wodá.* Allerley Feuchte. *Securos latices, & longa oblivia potans.* *ſyn.* Hūmor, lĭquor, āqua. *v. Aqua & Fons.*
lăthўris, *idis, Gr. Skoczek mnieyſzy.*
lăthўrus, *Gr. Ciećiorká.*
lătĭālis, *Włoſki, Łáćinſki.*
Latibulo, latibulor, Kryię ſię.
lătĭbŭlum, *Skrytość.* Ein Unterſchlauff. *Hiantia inter latibula exeſi ſpecus.* (*mi.*
lāti clavi tunica, laticlavia tunica, *Száta z. kutaſa-*

 laticla-

Lāticlāvium, *Szátá Senatorská.*
Lāticlāvius. *Senator.* Lātifūndium, *Włość.*
Latīnè, *Po włosku, & sub Po prostu.*
Lātīnītas, Latinum, latina lingva, *Łáćiná.*
Lātīnitātis auctor, *Łáćinik.*
Lātīnus, Latīniensis, *Łáćinski.* (*Virg. 10. Æn.*) Rēx ārva Lātīnus, & ūrbes.jām sēnīor lōnga plācidas in pāce gūbērnat.
Lātio, *onis Stánowienie, Noszenie.*
Lātitātio, *Krycie się.* Lārito, *à lateo, Kryię się.* Sich verbergen. *Quis modus argenti fulvo latitaret in auro.* P.
Lātitūdo, *Szerokość.* Lātito, *à fero, Naszam.*
Lātium, *Włoska ziemia.* Lātius *a, um. Włoski*
Lātōmiæ, *Latumia, Gr. Kámienne gory.*
Lātōmus, *Gr. Kámiennik.* Ein Steinmetz.
Lātor, *Okurent.* Ein Träger. *Laterem frustra credendum est ethere missum.* Mant.
Lātor legis., *Práwodáwcá.* Lātrāns, *Głodny.*
Lātrātor, *Szczekácz,* Prokurator. Ein Beller / Bleffizer. *Retia dum cessant, latratoresq; molossi.* Mart.
lātrātus, *us. Szczekánie.* Das Bellen der Hunde. *Venator cursu canis & latratibus instat.* Virg. *epit.* ăcūtus, cānōrus, raūcus, hōrrībīlis, vīgil, tērrībīlis, īngēns, clārus, sævus, hōrrīsōnus. *phr.* Sævit cānum latrātus in aūras: intōnat, rēsōnat, pērsōnat lātrātibus æther. Cērvus cānum lātrātibus ăctus.
lātrīa, *Gr. Chwałá Boża.*
lātrīna, latrinum, *Łáznia domowa, prywet.*
lātro, *onis. Halabartnik, Rozboynik. Łowiec, żołnierz pieniężny, Szách.* Ein Mörder *Ut jugulent homines surgunt de nocte latrones.* Hor. *syn.* Fūr, raptor, prædo. *v. Fur.*
lātro, as, *Szczekam 1, 3. Wołam 1. Mowię głośno, Upominam się.* Bellen / bleffitzen. *Tempore cervinam pellem latravit in aula.* Hor. *syn.* ēdo, mīttō latrātum. *phr.* Lātrātus tōllēre in aūras. Cānes lātrātibus īnstānt. Aūras, cāmpos, æthēra lātrātibus, īmplēre. Dōmum latrātu pērsōnāre.
Lātrōcinālis, Rozboyniczy,
lātrōcinātio *Rozboy, Łupienie.*
lātrōcinium *Rozboy 1. żołnierská 2.* Mörderey. *syn.* Fūrtum, rāpīna, præda. *v. Furtum.*
lātrōcinor. *Rozbiiam, żołduię* Mörderey treiben. *v. Furor, & Predor.*

lātrūnculātor, *Rozboyniczy, śpiegierz, Hetman, Woyt 1*
lātrūncūlus, *Rozboynik, Latr. Szách.*
lātus, *ti. Szeroki.* weit / breit. *Gallia nec latis audax Hispania terris.* Virg. *syn.* āmplus, spătĭōsus, pătŭlus. *phr.* Lāte ēxtensus, ēffūsus, dīffūsus.
lātus *eris, Bok,* Strona *1. Kráwędz łoszká.* die Seyte. *Impulit in latus, & venti velut agmine facto.* Virg. *syn* Cōstæ. *epith.* Dēxtrum, sīnīstrum, lævum, mōlle, tēnērum. *phr.* Lātērum jūnctūræ pārtes, cōmpāges.
lātus regionis, *pierzeiá.*
lātus-clavus, *Senatorska godność. Szátá, Senatorska. Szátá z kutasami.*
lātusculum, *Bozek.*

LAV

lăvācrum, *Wanna, Łáźnia 1. an Umywádlnik.* ein Bad. - - *avidus splendere lavacris.* Claud. *v. Balneum.*
lăvābrum. Wanná.
lăvātio, *Mycie, Kąpanie, Kąpiel.*
lăvātrīna *pomywálnik,* Steb, *Łáźnia domowa.*
laūdābilia, *ium, sub Sentencya 1.*
laūdābilis, *Chwálebny, Chwalny.* Löblich / rühmlich. *Natura fieret laudabile carmen an arte.* Hor. *syn.* Laūdāndus, hōnōrāndus, cōlēndus, cēlēbrāndus, mēmōrābīlis, ēgrēgĭus, īllūstris. *phr.* Plēnum laūdis ōpus. Cūnctis mēmōrābīle terris. Cūi debīta laūs īngēns. Laūde fērēndus. Laūde dignus. Rēs dīgna Cāmœnis. Fāctum īngēns, pūlchrum laūde fērēndum. Nūllum mājus ōpus mīrātur, & æquat ōlȳmpo. Fāma vētus, mānet hūnc præclāra lābōrem glōria. & pūer iste fūit cāntāri dīgnus.
laudabiliter, *Chwalebnie.*
laūdāndus *Chwalny.* laudatio, *Chwalęnie.* *koge.* *Laudativus. Chwálący.*
laūdātor, *Wystawiacz, Pochwalacz.* ein Lober / Rühmer. *Derisor verò plus laudatore movetur.* Hor. *syn.* Laūdum præco. *epith.* īngēnĭōsus, pĕrītus, dōctus, īndūstrĭus, īnsīgnis, cēlēber, īllūstris.
Laudicena, laudicenus, Pochwalácz Storzypiętká.
laūdo. *Chwalę 1 2. Przyuwodzę, Daię pokoy, Gánię, & sub Toś chłop.* Loben / preisen. *Respondet, laudatur ab his, culpatur ab illis,* Hor *syn.* Cēlēbro, prædīco. *phr.* Laūdibus ēffēro, tōllo, ēxtōllo, dēcōro, ōrno, āfficio, īllūstro, commēndo, cēlēbro, ād sȳdēra, sub āstra, in cœlum, cœlo tēllo. Cœlo laūdibus æquo. Hōnōrem, laūdes trībŭo, īmpēr-

rio, indico. Do mûnĕre laûdem. Laûdibus in astra fĕro. Præcônia laûdum cĕlĕbro. Hĕrôis nômen laûdes căno, côncino, cărmĭne dîco, cĕlĕbro, scribo. Laûdes lÿra, căntu cĕlĕbro. Virtûtum nômen dictis ĕxtĕndĕre. Tûasque ingĕnio laûdes ûbĕriôre cănûnt. O quî nômĭnibus cum sis gĕnĕrôsus ăvôrum, ĕxûpĕras môrum nôbilitâte gĕnus. O dĕcus Aûsŏnĭæ, spĕs o fidissima gĕntis. Clârum mĭlĭtiæ, Frŏnto, togæque dĕcus. Nĕc gĕnus ûlla tûos æque cĕlĕbrăbit hônôres. Căntetur tôto nômen in ŏrbe mĕum. Ergo fĕram lâte tûa făcta pĕr ŭrbes fĭnĭtĭmas, sĕmpĕrque meo cĕlĕbrăbere căntu. Nûlla mĭhi stătuĕnt fînem tĕ făta cănĕndi, cărmĭnibus sĕmper cĕlĕbrăbĕre nôstris. Cărmĭnibus vîves tĕmpus în ŏmne meis Vĭr Trôjăne quibus cœlo te laûdibus æquem? Nĕc vĕstra fĕrĕtur fâma lĕvis. Nec tû cărmĭnibus, Rĕgîna, tâcebĕre nôstris: quăque pătet tĕllus liquĭdo circûmsŏno pônto. Mûlti, Rôma, tûas laûdes ănnâlibus ăddent. Sĕd nûmĕrôsa laude Sĕnâtus excĭpit, & mĕritas rĕddit tibi Cûrĭa vôces. Omnes Cæsărĕo cĕdat lâbor ămphitĕâtro ûnum pro cûnctis fâma lŏquâtur ŏpus. Făctăq; dîcĕmus, Dâphnînque tuum tôllĕmus in ăstra. Eia ălacres cûncti dŏmĭni cĕlĕbrĕmus hŏnôres. Lûce cănam te, nôcte cănam te, nûlla cărebit Laûdibus hôra tûis. Nôn te dĕfĭcĭent nôstræ mĕmŏrâre Cămœnæ.

lăver, ĕris, *hoc aliquando hac, herba Potocznik ziele.*

lăvĕrna, lavernio, ŏnis, *utriusq; masc. gen. Złodziey* I.

lăvo, *as & is, Umywam. Płaczę, myię się Kąpię się Pierzę* I. *Oczyściam się,* Waschen. - *Poto cano, lavo, ceno, quiesco.* M. *syn.* ăblŭo, *v. Abluo.*

lavor, *Kąpię się.*

laurea, *Bobkowy więniec, Więniec, Promocya.*

laûreâtus, *Podmáiem, sub May* 2. *Bobowem liściem ozdobiony, Promot*

laûreŏla, *Bobkowy więniec, Promocya. Wilcze łyko* I. 2.

laûreŏtis, *is f. sub Mosiężne odmioty.*

laûrētum, *Bobkowy ogrodek.*

laûrĕus, laurînus. *Bobkowy.*

laûri baccæ, *Bobek owoc.*

laûrîces, *Kroliki młode.*

lăûrĭcŏmus, *Bobkowy* Lorbeerblätterich. *Lauricomos ut si per montes, &c.* Luc.

Laûrĭfer, a, um & Laurigĕr, Bobkowym liściem ozdobiony Der Lorberbäum trägt. *Lauriferos nulla comitetur vulnere currus.* Luc.

laûrus, *us & ri, Bobek drzewo, May* 2. Ein Lorbeer baum. *Et non assiduo laurus adusta sono* Ovid. (*Arbor Apollini sacra, victoriæ signum & præmium.*) *epith.* Vĭrĭdis, vĭrēns, vĭrĭdans, tĕnĕra, ŏpăca, rĕdŏlens, frŏndŏsa, ŏdŏrata, frŏndens, vĭrĕscens, cŏmans, pătŭla, căsta, virgo, innŭba, phœbea, Apŏllĭnĕa, Dĕlphĭca Părnâssia, aŏnia, Pĭerĭa, sacra, victrix, trĭumphâlis, fatidica, vĕntûri præscia *phr.* ărbor Phœbi, Phœbĕa, Pārnāssia, Părnâssis ărbor. Laûrus Phœbi dĕcus, Phœbo săcra, dĭcâta, grâtĭssima. Laûri frŏndes: gĕrmen Apŏllĭnĕum sĕrvâns ætĕrnum frŏnde vĭrĕnte dĕcus, ŭtq; vĭret sĕmper laûrus, nĕc frŏnde cădûca cărpĭtur, ætĕrnum sĭc habet ĭlla dĕcus. Ætĕrnos gĕrens frŏndis hŏnŏres. laûrĕa sĕrta. victrĭcis præmia frŏntis. ĭte trĭûmphâles cĭrcum mĕa tĕmpŏra laûri. Vĭcĭmus ŏrnâtique cŏmas hĕdĕris. & vĭrgĭne laûro. Vĕntûri præscia laûrus. Crĕpĭtet pĕne laûrea flâmmis. *sc. per laurum adustam Antiqui futura prævidebant.* Quæ Dĕlphĭcŏrum fĭlĭa mŏntĭum, cœlo tŏnântem nŏn mĕtuĭs Jŏvem. Dum săxa, dum tŭrres cădûco, sŏspĭte te fĕrĭûntur ignĭ; nĕ tu mortis sĕrta dĭûtĭus, sĕrta, & cŏrônas.

laûrus Alexandrina, Idea, *Jagodá babia.*

laurus taxa, *Jagoda lisstna.*

laus, *Chwałá.* Lob, Preiss, Ruhm. *Laudibus immodicis Cares in astra ferant* M. *syn.* Glŏria hŏnor, dĕcus fâma, nŏmen præcŏnium, ĕncŏmĭum. laûdâtio. *epit* Măgnĭfica, sûpĕrba, ĕxĭmĭa, pĕrĕnnis, ætĕrna, ĭmmŏrtâlis, ingens, splĕndida. *Phr.* Præcŏnia laûdum. Nŏmĭnis præcŏnia. Nĕscia mŏrtis. Nŏn pârvas ănĭmo dăt glŏrĭa vîres: & fæcûnda facit pĕctŏra laûdis ămor. Nŏstra pĕr ĭmmĕnsas ibûnt præcŏnia laûdes. Laûdibus ipsa tûis rĕsŏnânt fŏra. Egrĕgĭam vĕro laûdem & spŏlĭa ămpla rĕfĕrtis. Ad laûdem răpĭdo cŏntĕndĕre cŭrsu. Vĕnâri stûdĭo laûdem, & dŭbĭos ĕxpŏscĕre hŏnŏres. ĭllum sŏllĭcĭtat făstŏsæ glŏrĭa laûdis.

Lausus, us, Płacz. Lautè. *Choynie, Chędogo.*

lautè diversari, *Dobrze się mieć.*

lautia, *orum, Poczesne, Poselská izbá.*

laûtia loca, *sub Poselská gospodá.*

laûtĭtia, *Dostátek Ochędostwo Rozgárdyás.* Pracht und Herrligkeit. *Sis sitiis, lautitiis, Pitancia.* Scaz.

laûtiuscŭlus, *Ochędożny.*

lautŭmarius, lautumiarius, *Kámiennik* I. *Niecnotliwy.*

Lautumiæ, *idem Latomiæ.*
lautus, *Omyty, Ochędożny, Czysty, Choyny. Dostátni, Obfity, Bogáty, Roskoszniczy.* Herrlich/köstlich. *Romanoq; foro, & lautis mugire carinis.* Virg. *syn.* Splēndĭdus, cōncīnnus, pŭlcher, ēxcūltus, măgnĭfĭcus, dīvēs, ŏpŭlēntus.
Lax, ăcis, f. Zdrada.
lăxāmentum, *Odpocznięnie, Ulżenie, Przestwor, Rospor; & sub Dispensácya.*
laxātio, *Spuszczanie 2.*
lāxatis curis, *sub Sobie.* laxatus, *Wolny.*
laxè, *Przestworno, Szeroko, Wolno ultimum.*
laxĭtas, laxitūdo, *Szerokość, Przestwor.*
lāxo, *Popuszczam 2. 3. Ulżywam, Uwalniam Rozprzestrzeniam, Spuszczam łuk.* Weit machen. *Vix primos inopina quies laxaverat artus.* Virg. *syn.* Rĕlăxo, rĕmītto, *vel* dīlāto, ēxtēndo, dīdūco, prōtrăho.
laxus, *Szeroki, Przestworny, Wolny, Słáby.*

L E

Lea, *latinum Lwica.* lēa, *gr. Kapusta.*
leæna, *Lwicá.* Eine Löwin. *Squamosusq; draco; & fulva cervice leæna.* Virg. *syn.* Lĕa. *epith.* Tōrva, gĕnĕrōsa, fĕra, Gĕtula, Lȳbĭca, Hĭrcāna, fūlva, sæva, aūdax, fĕrox. *phr.* Torva lĕæna lŭpum sĕquĭtur, lŭpus ĭpse căpēllam. Tēmpŏre nōn ălio cătŭlōrum ŏblīta lĕæna. Sævĭor ērrāvit cāmpis. Utq; fŭit cătŭlo lactēnte ōrbāta lĕæna. Sīgnăq; nācta pĕdum sĕquĭtur quem non vĭdĕt hōstem. *v. Leo.*
lĕbēris, *idis, f. Gr. Wężowa skorá.*
lĕbes, *ētis, m Gr Kocieł, Panew.* ein Kessel. *Viginti magnos oneroso ex ære lebetes.* Ovid. *syn.* Căcabus ōlla, ăhēnum. *epith.* Cūrvus, Cōncăvus, īngēns. *v. Ahenum.*
Lĕbiton, lĕbitōnarium, Koszula stárych mnichow.
lēctīcāriŏla, *Mart Lecticarii amica. (Włośięnicá*
lectīcārĭus, *Lokay.* lectīcŭla, *Lektyká.*
lēctīca, *Łoże 1. Kárcta, Lektyká.* Ein Tragbett. *Custodes Lecticæ, ciniflones, parasitæ.* Hor. *epith.* Fūlgens. ĕbūrnea, levis. *phr.* Lēctīca vēctus ĕbūrna.
lectio, *Zbieranie, Obieranie, Czytanie, Lekcya.*
Lectisterniator Łożniczy 1.
lectisternium, *an Pościel? Slánie łożká ibid.*
lēctĭto, *Czytam 1. Obrywam, Zbieram.* offt lesen *Patriisque nomen lectitas in alpibus.* (Jamb.)

lecto, as. *Czytam 1.*
lēctor, *Czytelnik.* ein Leser. *epith.* Stūdĭōsus, vĭgil, vĭgĭlans, īngĕnŭus.
lectus, *ti adiect. Wyborny, Wybránieć.*
lēctus, *lecti substant Łoże 1, Łoszko stołowe, Pościel.* ein Bett. *dimin.* lēctŭlus, ein Beetlein. *Et non unius spectator lectulus undæ.* Mart. *syn.* Lēctus, thălămus, tŏrus strātum, cŭbīle, grăbātus *epith.* Mōllis, quĭetus, plăcĭdus, grātus, sŏcĭus, sŏcĭālis, sēgnis, sŏpŏrĭfer, ĭners, cāstus, pŭdīcus, gĕnĭālis, īgnāvus, nōctūrnus, plūmĕus, ĕbūrnus. *phr.* Lēcti mōllĭa strāta tŏris fūlgēntĭbus. Fūlcro stērnātur lēctus ĕbūrno. Tĕgunt strāgŭla sērĭca, aūrĕa vēlāmĭna lēctum. Rŏsĕīsque cŭbīlĭa sūrgunt Flōrĭbus, ēt thălamo dōtālĭa pūrpŭra vēlat. Dōrmĭtet ĭn plūma, pūrpŭrĕōque tŏro. Īgnāvo tēmpus tĕrit ōmne cŭbīli. Grāmĭnĕos dĕdit hērba tŏros. Jăcet, cŭbat ĭn dūra cŏrpŏre fūsus hŭmo. Quāssus ăb ĭmpŏsĭto cŏrpŏre. Tūm mē cōnfēctum cūris, sŏmnōque grăvātum īnfēlix hăbŭit lēctus, prēssĭtq; jăcēntem Dūlcis ēt ālta quĭes, plăcĭdæq, sĭmĭllĭma mŏrti. *v. Thalamus.*
lectus adversus, genialis, *Łożnicá 2.*
lectus ūs, *Zbieránie, Łożę 1.*
lēcȳthus *Gr. Bánieczká, Słoiek máłarski.*
lēda, *æ, è Græco. Pięsy.*
ledon, ledum, *è Græco, Kożiłep żiele.*
lēdănum, *Gr. Kożiłepowy sok.*

L E G

Lēgālis, *Práwny 1 Práktyk.* Gesätzmäßig. *Quæ docuit tabulis legalibus indita Moses.* M.
lĕgārĭum, *Járzyna.*
Lēgātārius, Odkazánego co maiący, Testámentu dochodzący.
lēgātio, *Poselstwo 1. 2. Wysłánie, Poseł publiczny.*
lēgātio libera, *Pielgrzymowánie, & sub Kortezyan.*
legatitium. Lēgātīvum. Poselská wyprawá Nadrożne
lēgātor, *Testamentarz.*
Lēgātōrium Poselská izba, Gospodá.
lēgātum, *Odkazánego co.*
lēgātus, *Poseł, 1. 2. Namiestnik.* Ein Abgesandter. *Legati responsa ferunt, &c.* Virg. *syn.* Orātor, *vel* Vĭcārĭus, vīcem gĕrens, *phr.* Pācis āc bēlli nūntĭus, Orātor in fœdĕra mīssus, pācem fĕrēns, ŏlīva īnsīgnis. Pāllădis ārbore tēctus.

lege

lege agere, &c. *Urzędnie, Práwnie, Porządnie.*
Legibilis, legifacilis, *Czytelny.*
Legicrepus, *Praktyk.*
legifer, legislator, *Práwodawcá.* Gesetzgeber. *Optavit Minos similes si legifer annos.* Ovid.
legio, *onis*, *Pułk.* ein Hauffen Kriegsleut/von 6666. Mann/oder Legion. *Imperium, fasces, legiones, omnia nunc se.* J. *epith:* Martia, bellatrix, hostilis, armisona, armifera, numerosa, belligera, armata, minax, hastata, pugnax. *syn.* Cohors, caterva, phalanx. *phr.* omnia per muros legio, sortita periclum excubat. Caetera dum legio campis instructa moratur. *v. Caterva, Agmen, & Acies militares.*
legionarius, *Pułkowy.*
legionarius centurio, dux, *Pułkownik.*
legirupa, *m*, legirupio, *onis*, *Prawokażcá Niecnotliwy.*
legis beneficium, *Przywiley.*
legitime, *Słusznie, Práwnie, porządnie.*
Legitimo, as, sub Uczćiwie przyznawam.
Legitimum. *Práwo.*
legitimus, *Słuszny, prawny 2. Opisany, Ważny 3. przyzwoity, ślubny.* Recht, Rechtmässig. *Corpora legitimis imposuisse oris* Ovid. *syn.* Justus, rectus, aequus, debitus, meritus.
legiuncula, *Pułek.*
lego, *as*, *poselstwo wypráwuię, posyłam, Odkázuię, Zápisuię ná testámencie.* Bottschafft schicken. *Legarat Ladius, neu dicta oppone paterna.* Pr.
lego, *is*, *Zbieram 1. 2. Obieram 1. 2. Obrywam 1. porywam, iadę, Czytam 1.* Lesen sammlen. *Qui legitis flores, &c.* Virg. *syn.* Lectito, perlego, volvo, evolvo: oculis percurro, lustro, perlustro, excutio, *vel.* eligo, deligo, seligo, *vel* colligo, carpo, excerpo, decerpo. *phr.* Flores, fructus manu carpo, decerpo, meto. Plenis poma carpere ramis. Flores ungve, pollice seco, subseco. Pomum arbore decerpo, detraho. *Pro lectito.* Lustrare, vestigare legendo, evolvere libros. Detinuere oculos carmina nostra tuos. Littera est oculos illa morata tuos. Quis te ferret, perlegeretque liber ille rogat ut sua verba legas.
leguleius, *Praktyk, v. plebeiusz.*
leguleus, legulus, *Obrywácz, Zbierácz.*
legumlator, conditor, scriptor, *prawodawcá.*

legumen, *legumentum*, *Jarzyná 1.*
lema, *n. gr.* *Oczny gnoy.*
lembunculus, lembus, *Łodź.*
lemma, *n. gr.* *Napis, Tytuł, Sumá 2.*
lemnia lota, *Rubryká.*
lemniscatus, *Bindámi otoczony.*
lemniscus, *m. gr.* *Binda, Fleytuch, knot do ran.*
lemonium, *Limonia Ziele.*
lemuralis, *Strászliwy.*
lemures, lemurales larvae, *Stráchy nocne, Dusze.* *Lemurem habet, apulei* Nachtgespänst. *Tunc nigri lemures, ovoq; pericula rapto.* Pers. *syn.* Larvae. umbrae, spectra Manes. *epith.* Nigri atri, vagi, errantes, pallentes, terrifici, infesti, nocturni.
lena, *Rufianká.* Eine Hurenwirthin. *Quae sciet hos illos vendere lena toros.* Mart. *epith:* Turpis nefanda, insidiosa.
lenimen *łágodzeniu służąca rzecz.* Sanfftigung, Linderung. *Hoc quoq; lenimen quo solo flexit amantem.* Ovid. *syn.* Levamen, fomentum, remedium, medela, solamen, solatium. *epith:* Blandum dulce, gratum jucundum, molle, svave, amicum.
lenimentum. *idem, & przyprawá.*
lenio, *łágodzę, Błágam, Otrząsam 2. Cieszę, Cieszę się, Ogłaskáć, Uspokoić.* Miltern sanfftigen. *Lenibunt tacito vulnera nostra sinu.* Prop. *syn:* Placo, mitigo, flecto, sedo, *v. Placo, & Solor.*
lenis, *adiect. łágodny gładki 1.* Gelind/ still/ sanfft. *Lenior ira quidem tanto pro crimine culpae.* Prop. *syn.* Mitis, clemens, mollis, indulgens, facilis, humanus, mansvetus, comis, placidus, blandus, benignus.
lenis, *substan. m. Czołn.*
lenitas, lenitudo, *łágodność, łáskawość.* Sanfftte, Sanfftmut. *syn* Clementia, benigni, placidi mores.
leniter, lene, *łágodnie.* sanfftiglich. *Puris leniter admoventur astris* (Phal.) Mart. *syn.* Clementer, benigne, placide, blande.
leniusculus, *łágodniuchny.*
leno, *onis*, Rufiian. Ein Hurenwirth/ Kupler. *Ut patris attenti, lenonis ut insidiosi,* Hor. *epith:* insidiosus, turpis, avarus, impurus. obscoenus sordidus, nefandus, scelestus, impius. *phr.* Turpis conciliator, internuntius.
Lenocine, Nierządnie.

lēnōcĭnĭum, *Przyłudi, przyprawa, wytwarzánie; piekrzenie; pieszczota łagodność, lubieżność, Rufiáństwo.* **Kuplerey/ Hurenwirthschafft.** *Et lenocinium vitæ præsensq; voluptas.* Man. *syn.* ars lēnōnis, *vel* blandĭtiæ blandĭmenta, illĕcebræ.

lēnōcĭnor, *pobłażam. 1. pochlebiam, zálecam.* **Gemeiner Frauen Wirthschafft treiben.**

lēnōnius, *Rufiański.*

lēns, *dis. f. Gnidá.* lens paluſtris, *Rzęsa 1.*

lens, *tis, f. & Titin m. priscè Soczewica* **Leinse.** *epith.* Tĕrēs, Nīliăca, pēlūsĭăca.

lentè, *pomału leniwo, Stępią,* Nierychło, *łagodnie.* *Lenteo. es. Słábieię, Gnuśnieię.*

lenteſco, *is. Gibki ieſtem, miekczeię, Lipnę, zlipia ſię, przylipam, używam co.*

lĕntĭcŭla, *ſubſt. Soczewicá, piegá, Słoiek oleykowy* lĕntĭcŭlāris, *Soczewiczny, Węgláſty.*

lēntīgo, *plamá piegá.*

lĕntĭſcĭfer, lentiſcĭnus, *Maſtykowy.*

lentiſcus, *Maſtykowe drzewo.*

lentitia, *Gibkość. Lipkość.*

lentĭtūdo, *Nieochota Nierychłość.*

lento, *as, Gibam naginam.* (*watą*

lentor, *oris, Miękkość. Lipkość, Wilgotność kleiā*

lentus. *Lipki, Gibki, Miękki Nieochotny, Leniwy, Barſzczyk, Letni 1. Nierychły, wolny, nieſkuteczny.* **Weich/ zähe träg** *Nos patriam fugimus, tu Tityre lentus in umbris.* Virg. *ſyn.* Tārdus, sĕgnis, pĭger, *vel* ĕffœtus, lāngvĭdus, *vel* plācĭdus, lēnis, mŏdĕrātus.

lēnullus, *Rufian, ſub. pieśiu.*

lēnūncŭlus, *Człónek 1.* Rufian.

LEO

leo. *es, evi. Zalepiam.*

leo, *onis, Lew, Rák morſki 1. Rutny ſtup.* **Ein Löwe** *Ad quæ confugias ora leonis habet.* Mart. *epith.* Mārtĭus, māgnănĭmus, răbĭdus, fĕrus, īndŏmĭtus āſper, răpāx, fĕrox, rŭgĭens vălĭdus, vĭolĕntus, īrăcūndus, ăvĭdus, tŏrvus, trūx, ănĭmōſus aūdax, prædātor, fūmĭnĕus, fŭrens, hōrrĭdus, fŏrtis gĕnĕrōſus, īmmānis, īntĕrĭtus, fŭrĭōſus, ĭmpăvĭdus, īntrĕpĭdus, villoſos, jŭbātus, hīrſūtus. *phr.* Fĕrārum rēx māgnănimus. Vīrĭbus aūdax, ūngvĕ vălens ŏcŭlīſque mĭnāx. Fūlvam mĭnāci frōnte cōncŭtĭēns jŭbam. Cŏmāntes excŭtĭens cērvīcĕ tŏros, frĕmĭtŏre crŭēnto. Gĕnus ăcre lĕōnum. Cōncŭtit hōrrēndas ōre frĕmēnte Jubas. ēmĭcat ĕxtēmplo cūnctis trĕpĭdāntibus aūdax Crāſſa mōle leo, īgnōta ſpĕctāndum mōle lĕōnem. Crēſcĕre mīratur gĕnĭtrix Maſſȳla lĕōnem.

leocrŏcūta, *Lew mieſzaniec.*

leōnīnus, *Lwi.* **Das zu einem Löwen gehöret.** *Molle Leonis viribus ut ſit onus.* N.

leontĭce, *es. Gr. Miłoſne ziele.*

leōntios, *f. gemma, vel Leontius lapis, Gr. ſub Lwi.*

leontŏpĕtălon, *Gr. Rzepa świnia.*

leontŏphōnon, *gr. Lwitrut, zwierzę.*

leontŏpŏdium, *gr. Jeżyczki, śiwe.*

leonſtŏſtomium. *gr. Orlik.*

leŏpārdus, *Lampart.* lĕpas, *ădis f. gr. Mław.*

lĕpēſta, *æ gr, Konew, Dzban 2.*

lĕpĭde, *Trefnie, Sztucznie, Roſkoſznie, pięknie, Hoynie, Ućieſznie.*

lŏpĭdium, *gr. Miętka Grecka, pieprzyca 1.*

lĕpĭdo, *es. a. m. gr. Luſtáwy kámień ſub. Luskowaty.*

lĕpĭdŭle, *Trefnie.*

lĕpĭdus. *Trefny, ućieſzny, Sztuczny, Grzeczny.* **Holdſelig/ lieblich.** --- *Quorum eſt lepidiſſima coniux.* Cat. *ſyn.* Făcētus, fēſtīvus, hĭlăris, iŏcōſus, ūrbānus, ārgūtus, cōncĭnnus.

lĕpis, *ĭdis, gr. Mośiężna skwárá.*

Lĕpīſta, lepiſtra, Konew wodny ſtátek.

lĕpor ōris, *przyiemność.* **Holdſeligkeit.** --- *Vario diſtincta lepore.* Lucr. *ſyn.* Vĕnūſtas, grātia, fēſtĭvĭtas, ūrbānĭtas, ĕlĕgāntia, sāles. *epith:* ūrbānus grātus, jūcūndus, mellītus, īnſĭdĭōſus, ſcūrrĭlis, iŏcōſus, făcētus. tĕnĕr. *phr.* Sērmōnis vērba pŏlīti. Grātia sērmonis Nĕc dĕſit iūcūndis grātia vērbis, Nĕc ābēſt făcūndis grātia dĭctis. Mīra grātia mănet, ăb ōre lŏquentis.

lĕpŏrārium. *Zaięczy ſad, Zwierzyniec 1.*

lĕpŏrīnus, *Zaięczy.* **Haſsinn.** *Leporina luſtrant, ſenſi & rubi advena.* Iamb. (*żart 3.*

lĕpos, *ōris Przyiemność, Wdźięcznomowność,*

lĕpra, *gr Parch.* **Außſatz/ Malzey.** *Mundavitq; lepras, hoſtes caligine ſepſit.* T. *ſyn.* ĕlĕphas, *epith.* Lūrĭda, ĕdāx, īmprŏba, fæda, pūtrida, dĕfōrmis, sōrdĭda, mŏlĕſta, ăcērba, ĕxĭtĭōſa, ĕxĭtĭālis, pērnĭcĭōſa, trīſtis, lēthālis, lēthĭfĕra, īmmĕdĭcābilis. *phr.* Mōrdāci ſērpēns prūrīgine. leprŏ-

leprōsus, *Párcháty.* Außsätzig. *Nil tam leprosum aut putridum.* (Jamb.Dim.)
lepton centaurium, *Centuryia 2.*
leptŏphyllum, *Gr. Romanowe ziele.*
leptŏphyllus, *Gr. Skoczek 3.*
lĕpus, ŏris, lepuscŭlus, *Záiąc.* Ein Haase. *Fœcundi leporis sapiens, sectabitur armos.* Hor. *epith.* Aūrītus, păvĭdus, văgus, vēlox, fŭgax, tĭmĭdus, lĕvis ălacris, ăgrēstis, sylvēstris, fŭgĭtivus, præpes, pērnix, cĕler, răbĭdus, prōnus. *phr.* Cūr mea ăpērta văgus cūrrĕret ărva lĕpus. Tĭmĭdos fīgit lĕpŏres, nĕc părcĕre nōvit. Rĕtia pōnĕre cērvis Aūrītōsq; sequi lĕpŏres.
lĕpūscŭli, *Kostká do gránia.*
lĕria, *n. plur. Pętlice.*
lessum, *si* lessus, *us*, *Nárzekánie, płácz żałobny.*

LET

Lētālis, Lētābilis, Smiertelny. Tödtlich.
letaliter, *Smiertelnie, Letatus. Zabity.*
lēthæus, *Gr. Pámięć odeymuiący, Nieprzebudzony. Ibunt lethæo perfusa papavera somno.* Virg.
lēthārgia, *gr. Spiączká.*
lēthārgĭcus, *Gr. Spiączkę máiący.*
lēthārgus, *Gr.* lethargicus morbus, *Spiączká.*
Lethum, lege Letum, Smierć. Der Todt. *Tunc consangvineus lethi sopor & mala mentis.* Virg. *v. Mors.*
Lēthĭfer, śmiertelny. Das den Todt bringt. *Arboribusq; satisq; lues, & lethifer amnis.* Virg.

LEV

lĕvāmen, levamentum, *Ulżenie.* Leichterung. *—Omnis curæ casusq; levamen.* Virg. *syn.* Lĕvāmēntum, lēnīmen, sōlātĭum aŭxĭlĭum.
lĕvātio, *Ulżenie, Umnieyszenie.*
leuca, *æ, Gr. Mlecznik kámień,*
Leuca, æ, B. Milá polska, Milá ruska.
leucăcanthe, *es, Gr. Kosatki.*
leucăcānthes, *æ, m. Gr. Achátek.*
leucāntha, leucanthe, *es. Gr. Máruná, Ostropest.*
leucānthĕmis, *ĭdis, Gr. Rumień.*
leucānthĕmum, *Gr. idem & páięcznik.*
leucārgillion, leucargillon, *Gliná biała.*
leuce, *es, Gr. Brzoskiew, Topola, Srebrnik włoski, ziele, piegá.*
leucegōron, *Gr. Język 2.*
leuciscus, *Gr. płoćicá.*
leucŏchrȳsus, *Gr. Kámień złotáwy.*
leucŏcoccon, *Gr. Gránatowe iábłko.*
Leucŏcrŏta, Lew mieszániec.
leucŏgæa, leucŏgrăphia, *Gr. Mlecznik kámień,*
leucŏgrăphis, *ĭdis, f. Gr. Ostropest, pszczelnik.*
leucoion, *Gr. Fiołki białe.*
leucōma, *tis, Gr. Białek w iáiu.*
leucŏmænis, *idis, Gr. Sieláwa.*
leucon, *ōnis, Gr. pies biela.*
leucŏnarcissŏlīrium, *Gr. Troykwiát ziele.*
leucŏpĕtălos, *Gr. Kámień złotáwy.*
leucŏphæātus, leucŏphæus, *gr. popielisty, Myszá-sty.*
leucŏphŏrum, *Gr. Kley złotniczy.*
leucŏphālmos, *vel us, m. Gr. Oczko 2.*
leucos, leucus, *Gr. Czáplá biała.*
leucŏstĭctos, *Gr. Pstry, Mármur czerwony.*
leucrŏcūta, *Lew mieszániec.*
Leviathan. Wieloryb. pro Cacodæmone seu Lucifero apud Iob. & Isaiam.
levi brachio, *Niedbále.* lĕvĭcŭlus, *Lekki.*
lĕvĭdēnsa, *æ. Szátá rzadka, Kir.*
lĕvidense munusculum, *Podárek podły.*
levidensis, *Rzadki.* levidensis vestis, *Szátá rzadka. Lĕfidus, Niepewny.*
levigo, lege lævigo. Lĕvĭpes. *Prętki* Lĕvir. *Dziewierz.*
lĕvis, *Lekki 1. 2. Niestáteczny, Chybki, łágodny.* Leicht, trug. *Ante leves ergo pascentur in æthere cervi.* Virg. *syn.* Grăvĭtāte cărēns, ēxpērs grăvĭtātis, sīne pōndĕre, nil grăvĭtātis, pōndĕris habēns, *vel* ăgĭlis, ălacris, cĕler, *vel* mōbĭlis, īncōnstāns, *vel* părvus, ĕxĭgŭus, tĕnŭis, vĭlis. *v. Celer Inconstans.*
Lĕvisomnus, Czuyny.
Levisticum, Lubszczyk swoyski.
lĕvĭtas, *Lekkość 1. Niestáteczność.* Leichte. *Et solum constans in levitate sua est.* Ovidius. *syn.* Mōbĭlĭtas, cĕlĕrĭtas, īncōnstāntia.
lĕvĭter, *Lekko 2. Podło, łácno, Słábo, Trochę 2. Skromnie.* Leichtlich. *Audebant eadem hac leniter & leviter.* Catull. *syn.* ălăcrĭter, mōbĭlĭter, *vel* părūm, paŭlum.
leŭncŭlus, *Lewek, sub Leo.*

lĕuncŭlus, *Lewek, sub Lew.*
levo, *as, ut aliqui scribunt lege Lavo.*
lĕvo, *as. Podnoszę 1. 2. Ulżywam, Wyważam 2. Odpoczywam, Ochraniam.* **Auffheben.** *Cum te servitio longo, curaq; levaret.* Hor. *syn.* ērĭgo, tōllo, ēxtōllo, ēffĕro, *vel* jŭvo, sōlor.
levor, *aris, Wzmagam.*
Levor, eris, lege lavor. leuson, *è gr.* **Fladee.**
lex, *Ustáwa 1. 3. Zakon Obowiązek.* **Ein Gesatz.** *Omnis sub leges mors vocat atra suas:* Ovid. *syn.* Jūs, mōs, īnstĭtūtum, īmpĕrĭum. māndātum, dēcrētum, scītum, plăcĭtum. *epith.* Iūsta, īnjūsta, īmpĕrĭōsa, sĕvēra, īmmītis, īmmānis, rĭgĭda, grăvis, ăcērba, ĭnīqua, īmpia. *phr.* Lēgum mŏdĕrāmen īncōncūssæ hăbēnæ.
lexĭcum, *Gr. Słownik.*
lexīpÿrĕtos, *hic vel hæc Gr. sub Gorączkowy.*
lexis, *is, ios, vel eos, f. Gr. Słowo, & sub Mowa trudna.*

L I B

lĭbădium centaureum, *Centurzyia mnieysza.*
lĭbāmen, libamentum, *Kąsek 1. Ofiará 2. Kosztowánie 1.* **Allerley Opffer.** *Nomine ab authoris ducunt libamina nomen.* Ovid.
libamenta præcursoria, *Antypast.*
lĭbănōchros, ōtos, *vel otis hic hæc gr. Kádźidłowy (kámień*
libănōtis, *idis, Gr. Rozmáryn 1. 2. Zebrycá.*
lĭbănus, *Gr. Kádźidłowe drzewko i żywicá.*
lĭbārius, *Piernikarz.* lĭbātio, *Ofiará 1.*
libatorium. 1. Machab. 1. Státek do ofiar mokrych.
lĭbella, *Szrodwagá. Szynwagá, siedm pieniąszkow, pięniądz.*
lĭbēllio, *onis. Węndetarz ksiąg, Kursor.*
lĭbēllus, *Książeczki, Supplikácya żáłobá, Pozew, List, Książki pámiętne.* **Ein Büchlein.** *Parvus, sed cura grande libellus opus.* Ovid. *syn.* ēxĭgŭus, liber, cōdex.
lĭbens, *Chętny, & pro Adverbio, Chętnie.* **gern/ willig.** *Quam scit uterque libens censebo, exerceat artem.* Hor. *syn.* Lŭbens, vŏlens, nōn īnvītus.
lĭbēnter, libentissime, *Chętnie, Ochotnie, Rad 1.* **gutwillig/ gern.** *Verum, Gallice, non libenter audis.* (Phal. *syn.* Lŭbēnter, spōnte, ūltro.
libentia, *lege* lubentia.
Libentina, dea libidinum, Arnobi.

lĭber, *bri subst. Księgá, Łyko 1. Skorká 4.* **Ein Buch.** *Ilia parit, libris est data palma meis.* Prop. *syn.* Cōrtex, *vel* vŏlūmen chārtæ, cōdex, lĭbēllus, *Epith.* Dōctus, lăbōrātus, lĕpĭdus, ārgūtus, cūltus, ēxcūltus, ūtĭlis, īngĕnĭōsus, făcūndus, præclārus, ēxĭmĭus, aūrātus, pīctus. *phr.* Vīctūræ in sēcŭla chārtæ. Dōctōrum scrīpta, *vel* mŏnŭmēnta vĭrōrum. Plēna lăbōrātis hăbĕas cum scrīnĭa libris. Tu lĕpĭdos săle tīnge lĭbēllos, īre dŏmum, cūltumque ille dōnāte lĭbēllum, at chārtis nēc fūrta nŏcent, nēc sæcŭla præsunt. Sōlaque nōn nōrunt hæc mŏnŭmēnta mŏri.
lĭber, *beri adiect. Wolny. 2. 3. 5. Swobodny, Bespieczny. Sive quod es liber, vestis quoq; libera per te.* Ovid. *syn* Sŏlūtus, īmmūnis, ēxpĕdītus, lībĕrātus, īngĕnŭus, sui jūris.
Liber. huius liberi substant. pro filio. Sipont. & Calepio ponunt in singulari, An rectè? v. Dźieći.
Liber in folio, in octavo, &c ineptè dicitur sub Ná iákie modum.
liberali facie, forma. *Urodźiwy.*
lībĕrālia, *orum & ium Międopust.*
lībĕrālis, *Szczodrobliwy, Urodźiwy, Uczćiwy Hojny, Wyzwolony 3.* **Freygebig/ mild.** *Sed iam prodigus atque liberalis.* (Phal.) Mart. *syn.* Lārgus, mūnĭfĭcus, māgnĭfĭcus, bĕnĕfĭcus. *phr.* Lārgus ŏpum. Prōdĭgus æris. Lārgā bĕnīgnus mūnĭfĭcēntĭā. Dīvĭtias, mūnĕra, dōna prōmptā mănu lārgĭens. cōngēsto nōn īncūbans aūro, ābdĭtæ cīstis lāmĭnæ *id est pecuniæ.* īnĭmīcus. Dīvite vēna, plēno cornu īnstar. Hĕmi aūt Pāctōli fūndens aūrum, ānĭmus ād præmĭa, mūnĕra, vēlox. Prōdĭgā cūnctis dēxtĕra. Cūius hăbet nūllas lārga īndūlgēntĭa mētas. Nūnquam pĭgra fŭit nōstris tŭa grātĭa rēbus. Nec mĭhi mūnĭfĭcas ārca nĕgāvit ŏpes. Hīc nōn dīvĭtĭas nigrāntĭbus ābdĭdit āntris. Nēc tĕnebris dāmnāvit ŏpes. Sēd lārgĭor imbre svēvērat īnnūmĕras hŏmĭnum dītāre cătērvas. Quippe vĕlut dēnso cūrrēntĭa mūnĕra nĭmbo. Cērnĕre sēmper ĕrat, pŏpŭlis ūndāre pĕnātes, āssĭdŭos intrare ĭnŏpes. rĕmĕāre bĕātos, Præceps īlla mănus flŭvĭos sŭpĕrābat ĭbēros Aūrĕa dōna vŏmens. *v. Do.*
lībĕrālĭtas, *Szczodrobliwość, Wspániáłość.* **Freygebigkeit/ Mildigkeit.** *Quid est an hæc sinistra liberalitas,* (Jamb. pur.) *syn.* Mūnĭfĭcēntĭa, mūnĭfĭca nātūra, īndŏles. Mūnĭfĭci mōres.
liberalitas dissolutior, *Rozrzutność.*
liberaliter. *Hoynie, Ochotnie, Uczćiwie.*

Lĭbĕrātio, *Wyzwolęnie 1.*
lĭbĕrātor, *Wyzwálacz*, *Wybáwićiel.*
lĭbĕre, *Wolnie*, *Wolno 3. Swobodnie. Beſpiecznie 2.*
liberi, bi *Dźieći 1. 5.*
libĕri ſupra parentem, *Ukwap źiele.*
lĭbĕro, *Wyzwalam 1. 2. & ſub Diſpenſowáć.* Erlöſen/ erretten/ befreyen. *Infernis neque enim Tenebris Diana pudicum liberat Hippolytum.* Hor. (Scaz.) Mart. *ſyn.* Sōlvo, ēxpĕdĭo, ēxĭmo, vĭndĭco. *phr.* Vĭnclis, jŭgo ēxĭmo, ērĭpio, Sērvīlia vincŭla, jŭga sōlvo, rūmpo, ābrūmpo, dēmo, lĕvo, dētrăho, ēxcŭtio. Sērvĭtio rĕdĭmo. Aſsērĭtur fērro căptīvum vŭlgus, ĕt ōmnes. Quōs ſævus trāxĕrat hōſtis. *v. Salvo.*
liberta, *ſub Wyzwolęniec.*
lĭbērtas, *Wolność 1. Swobodá*, Freyheit. *Nec ſpes libertatis erat, nec cura peculi.* Virg. *epith.* Grāta, dŭlcis, ămīca, blānda, læta, chāra, ōptāta, ămāta, ſpērāta, prĕtĭōſa, ſuāvis, ēxpĕctāta, cŭpida fēlix, cāndĭda, aūrĕa. *phr.* Lībērtātis hŏnos, dĕcus. Lībĕra cōndĭtĭo. Vīta pŏtĭor, liber ā sērvĭtĭo. Jŭgi ĭmpătĭens. Sērvīle jŭgum ēxōſa, ĭnfēnſa Tўrānnis. Nōn bĕne prō tōto lībērtas vēndĭtur aūro. Pătrĭæ piĕtas ĕt dŭlcis ămœnæ Lībērtātis ămor In mōrtem prō lībērtāte părāri.
lībērtas infinita, intoleranda, immoderata, Ro-
libertas nimia, *Wolność 2.* (*ſpuſtá.*
libertīnus, *Wyzwoleńcow ſyn.* Ein Freygelaſſener *Et libertinas arca flagellat opes* M.
lībērtus, *Wyzwoleniec. idem, Seu dare libertos extrema in parte ſedentes.* Juv.
liberum arbitrium, *Wolność woley.*
liberum eſt, *Wolno mi.*
lĭbet, *Verbum Imperſonale.* Es gelüſt mich/ gefället geliebet. *Mirari libet O Naiadum potens.* (Choriam.) *ſyn.* Plăcet, jŭvat, lŭbet.
lĭbet, *particula adiectitia, ſub Kolwiek.*
lĭbīdĭnor, *Nierządu pátrzyć, Pſotę pelnić, ćieleſność pełnić.* In Wolluſt leben / Geilheit treiben. *Poſt hæc omnia cum libidinatur.* Phal.) *phr.* Vĕnĕris cāſtra nĕfānda sĕqui. Vĕnĕris fædīſsĭma crīmĭna patrāre. In Vĕnĕrem cōrpus sōlvĕre. *v. Libidinoſus.*
lĭbīdĭnōſe, *Nierządnie, Lubieżnie, Pſotliwie.*
lĭbīdĭnōſus, *Jurny, Pſotliwy, Wſzeteczny, Chćiwy.* Unkeuſch/ geil. *Libidinoſus immolabitur caper.* (Jamb. pur.) *ſyn.* Lāſcīvus, ĭmpŭdīcus, ĭmpūrus, ōbſcœnus, prŏtērvus, procax. *phr.* Lĭbīdĭne fērvēns āccēnſus, fŭrens, pērcĭtus, cŏncĭtus, căptus, vĭctus, frāctus. Stĭmŭlis lĭbīdĭnis āctus. Quem ſæva lĭbīdo ſtĭmŭlăt, ăgit, ŭrget, pērdit, frāngit, āttĕrit. Vēsāni ſtĭmŭlis ăgĭtātus ămōris, Mōllĭbus dēlĭcĭis vĭctus, sērvĭens. Tŭrpĭter vĭtĭo făvens Cūjus mōres ōbſcœni, pĕtŭlānsq; lĭbīdo. Mōre fĕrārum In Vĕnĕrem præceps, prōnus, rŭēns. Impoſŭi ămō re cæco. In Vĕnĕrem fœdo ſtĭmŭlātus ămōre. Cūjus tūrpes ēxŭrunt flāmmæ mĕdŭllās; cōr, pĕctus. Lāſcīvo ĭgne fērvĭdus, cŏncĭtus. *v. Adulter.*
lĭbido, *Jurność, Lubieżność, ćieleſność, 1. 3. Chćiwość, ćieleſna pobudká, Chęć, żądza, wola 1. Kochánie 1. Ućiechá, Námiętność. Nierząd 3. Chcęnie* Muthwill/ Geilheit/ Unkeuſchheit. *Ardet & ebrietas geminata libidine regnat.* Ovid. *ſyn.* Cŭpido, vŏlŭntas, ārbĭtrĭum, *vel* lāſcĭvĭa, lŭxŭrĭes. *epith.* fŭrĭōſa prŏbrōſa prōcax, ĭmprŏba, ĭmpĭa, nĕfānda, ĭndŏmĭta ĭllĭcĭta, prāva, pērnĭcĭōſa fœda, fŭrens, ĭmpūra, pērfida. *phr.* Tūrpis cŭpīdo Lāſcīva lĭcēntĭa. Lĭbīdĭnis æſtus, ārdor, ſtĭmŭli. Cæcus ĭgnis. Incēſti flāmma fŭrōris. Scĕlēſti āmōris flāmmæ Prōbrōſa Vĕnus. Quam cæcus ĭnest vĭtĭis ămor: ōmne fŭtūrum Dēſpĭcĭtur ſuādēntq; brĕvem præsēntĭa frŭctum: ĕt rŭit ĭn vĕtĭtum dāmni sĕcūra lĭbīdo. Cōnſĭlĭis ĭnĭmīca bŏnis. Vĕnĕris răbĭes măle sāna nĕfāndæ. Cōrpŏrā cōmmăcŭlans, ănĭmāſque ĭn Tārtără mĭttens. Brĕvis ĕt; nōn vēra vŏlŭptas. Vēnas ĭnflāvit tetra lĭbīdo. Pŭllŭlat & sūmit vīres ănĭmōſa lĭbīdo. Vīcit ămor jŭvĕnem, tŭlit ĭmpĕrĭōſa lĭbīdo. Intŭlit hŭnc pŭĕris lŭxum cōrrŭpta lĭbīdo. *v. Libidnoſus, Amor laſcivus, Cupido, Luxuria, Venus, & Voluptas*
libido eſt mihi, *Chce mi ſię. & ſub* Rad *1.*
lĭbĭtīna, *Pogrzeb, Smierć.*
libitinam exerceo, *Pogrzeb ſpráwuię.*
libitinārius, *Grubarz 2.* libitinenſis *Pogrzebny.*
Libito as ſub Podiadam ſobie.
lĭbĭtum, *Upodobánie 1. Nierząd 3.* Gefällig. *Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras.* P.
lībo, *as. Dotykam 1. 3. Koſztuię 1, Smákuiąc iem, Kredencuię, Ofiaruię 1. Uymuię 5. Wylewam 1 Zbieram 1.* Opffern. *Gens epulata veris Lenæum libat honorem.* Virg. *ſyn.* Cōnſecro, dĭco, dēdĭco, lĭto, ſacrĭfĭco, *vel* dēlĭbo, gŭſto.

lĭbōno,

lĭbŏnŏtus, *gr. Wiátr południowemu poboczny ná zachod.*

lībra, *a. Funt 1. 2. 3. wagá 1. 3 6. Librá 1. Szale, Rurmistrskie práwidło, Srzodwaga, wysokość, Spráwiedliwy.* Pfund/waag. *Librarum, cavæ pompa caputq; fuit.* Mart. *syn.* Pōndo, *vel* lānx, trŭtĭna stătēra. *epith.* cērta, ănceps, pānda, rĕpānda. *phr.* Rēcto æquāto pĕndens ĕxămĭne lībra sŭas dēmĭttens pēndŭla lānces æquo trŭtĭna mōmĕnto dīscrīmen pārtitur. *v. Libro.*

libra ponpo, libræ pondo, *Funt 1. wágá 5.*

lībrālis, *Funtowy.*

lībrāmentum, *wágá 8. Nawiązánie Szal, Klubá, Szal stánie, wody pochopu probowanie.*

libramentum palpebrarum, *Powiek brzegi.*

libramentum plumbi, *Pocisk 2.*

lĭbrāria, libraria taberna. *Księgarnicá,*

lĭbrārĭŏlus, *Pisárek 1.*

lĭbrarium, *Spisek, Książki pámiętne.*

lĭbrārius, *substant. Księżnik 1. Drukarz, Pisárek 1.*

lĭbrarius, *adiect. à libro, Książny.*

lībrarius, *adiect. à libra. Funtowy.*

lībrātio, *Rychtowánie, ważenie, wyrownánie, wody pochopu probowánie.*

lībrātor, *Puszkarz 2. Rurmistrz, żołnierz pociskowy, Kuszni strzelcy.*

lībrātus, *Prosty 2. Ustáwiony prosto, ważny.*

libri chronici, *Dziejow księgi.*

libri divīni, *Pismo święte.*

lībrīle, *Klubá 2. Szal kołowrot, Kula náwiązána Kusza rybá.*

lībrīlis, *Funtowy,* librilla, *Kula 3.*

lībrĭpens, *dis m. ważnik.*

libros strictim attigit, *Przeżżak.*

lĭbro, *as Ważę 1. Rozważam, wáżę się 1. ćiskam 1. Uważam się, Dźielę 1. Záwieszam 1. Rzucam 1. wieszam się, Zámierzam się, wody prowádzenie wymierzam Ustáwiám.* Wägen. *Libravit dextra media inter cornua cæstus.* Virg. *syn.* Trŭtĭno, pōndĕro. trŭtĭna pĕndo, āppĕndo, ĕxămĭno, *vel* ăgĭto, jăcto, vērso. *phr.* Æquāre ad jūstæ pōndĕra lībræ. Gĕmĭna lībræ sūspĕndĕre lānce.

lībs, *bis gr. Wiatr. 5. 6. 10.*

lībum, *Miodownik Chleb 1. 4.* Lebkuchen. *epith* Dūlce, suāve, cĕrĕāle.

libum piperatum, *Piernik.*

Libus, m. priscum sub Miodownik.

liburna, *Nawa z wiosły, Łodź.*

liburnia, *sub Kárwát.*

liburnĭca, liburnum. *Náwá z wiosły Łodź.*

lĭbyca avis, *Indyk.*

lĭbysticum, *Gr. Lubszczyk 2.*

lĭcēnter, *Bespiecznie Rospustnie.* Frey ohne Scheu. *Idcirc one vager, scribamq; licenter an omnes.* Hor. *syn.* Impūnīte, ĭnūlte, ĭmpūne, lībĕre aūdācter.

lĭcĕntia, *Wolność 1. 2. Swobodá, Dozwolenie, Rospustá, Niekárność, śmiáłość 2. Lekkość 3. Swawola.* Erlaubnus/Freyheit. *Fescennina per hunc inventa licentia morem.* Hor. *syn.* Lībĕrtas vĕnĭa, pŏtēstas, făcūltas *vel* lĭbīdo. *epith.* ĕffrēna, ĕffūsa, văga, sŏlūta, lāscīva, dāmnōsa, vēsāna, fŭrĭbūnda, aūdax, præceps. *phr.* Scĕlĕrāta aūdācĭa, scĕlĕrum lĭbĕrtas. Quidlĭbet aūdēndi ĭnĭqua pŏtēstas, ĭmpūnīta făcūltas. Sŏlūta lēgĭbus. Lībĕra frænis. Tūnc dāta lībĕrtas ŏdĭis, rĕsŏlūtăq; lēgum Frænis īra rŭit. Sūblātūsque mŏdus. Prōclīvĭor ūsus ĭn pējōra dătur, suādētque lĭcēntĭa lūxum. Pērnĭcĭōsa, dāmnōsa jŭvēntæ.

licentia, *figura Rhetorica, eadem Parrhesio.*

licentĭor, *Bespieczny 3. Wolny 2.*

licentiōsus, *Rospustny.*

liceo, *Cenię, Targuię Cenią mię.*

lĭceor, *Tárguię, Podkupuię.* Fäilschen/drauff bieten. *Et centum Græcos curto centusse licetur* Pers.

lĭcet, *Verbum Godźi się. Dáymy to, Niech ták będźie, Może bydź.* Es ist erlaubt/vergönt. *Cui licet ut voluit, licet ut volo vincere, non sim.* Pers. *syn.* Fās ēst, lĭcitum ēst, pērmīssum ēst, dătur. *phr.* Fās ēt jūra sĭnūnt. Pŏtēstas dătur. Tūta ēst lĭcēntĭa. Nīl vĕtat, prŏhĭbet. Mē sī făta mĕis pătĕrēntur dūcĕre vītam Aūspĭcĭis. Cūr dēxtræ jūngĕre dēxtram. Nōn dătur?

lĭcĕt, *Adverb.* Obschon/obwohl. *Hoc reliquum accipio, licet illud & ut volo tollo.* Pers. *syn.* ĕtsi, tămĕtsi, quānquam, quāmvis.

licet per legem, *Nieprzeszkadza.*

lĭchas, *adis, f. gr. Piędź 1.*

lichen,

lichen, ē nis. m. gr. *Liszay, Liszáieć, Franca. Rzg sa skálna 2.* Licitatorium, *Nawoy.*
Licinium licinius, subst. Knot.
Licinius, adiect. Licinius. Rogow podnioslych.
licitatio, *Targowánie.*
licitator, *Targownik.*
licitator appositus, *Podkupnik.*
licito, *Godnie.*
licitor, āris. *Targuię, Potykam się 4. Szermuię, Cekuię się, ćiskam 1.* **Etwas ausbieten.** *Ludicre jactent saxa, inter se licitantur.* Ennius.
licitum est, *Godźi się.*
licitus, *Godźiły.* **Zugelassen/erlaubt.** *Ædibus, & licito tandem sermone feruntur.* Virg. *syn.* Concessus, permissus: justus, legitimus.
licium, *Nić, Osnowá. Wątek. Táśma.* **Ein Webergerets** *Ut mos est Phariis miscendi licia telu.* Luc. *syn.* Filum; stāmen, līnum.
lictor, *Ceklarz.* **Ein Scherg** *Lictoris abiget virga basiatorem* (Scaz.) M. *syn.* appāritor, sātelles, *vel* carnifex. *epith.* Sævus, atrox, truculentus, dūrus, minax, trux. *v. Carnifex.*
lictorius, *Ceklarski.*
liēn, ēnis & *hic* lienis, *is, Sledźioná.*
liēnicus, lienosus, *Sledźiony chorobę ćierpiący.*
lienteria, *Gr. Biegunká 1.*
lientericus, *gr. Biegunkę ćierpiący 1.*
ligāmen. *Zwiążek, Przepaská, Sznur do czapki.* **Ein Band.** *Quæ cum Sidonia nocturna ligamina mitræ.* Prop. *syn.* Nexus, nōdus, cātēna, vinculum.
ligāmentum, *śćiegno.*
ligatūra, *Przepaská 1. Noszęnie od czárow, Podwięzowánie.* ligellum, *Drewięnko.*
Ligium, jus B. *Manstwo. Ligius B. Man.*
ligna acapna, lenia, &c. *Drowká suche.*
lignarium, *Drewná 1.*
lignarius, *Drewny, Drewnicży.*
lignātio, *Drew szukánie. Drew zbieránia mieysce,*
lignātor, *Drewniczy.* (*Porąb 1.*
lignatum eo, *Drew szukam.*
lignea custodia, *ćięmnicá.*
ligneōlæ figuræ, *łątki 1.* ligneolus, *Drewniány.*
ligneus, *idem & Drewnisty, Suchorláwy.* **Hölzin.**
lignor, *Picuię.*
lignōsus, *Drewnisty, Kołowáty.*
lignum, *Drewno 1.* **Holtz.** *syn.* Stipes rōbur, sudes, trābs: arbor, silva *epith.* viride, sectile, tonsile tornātile, exēsum, cariōsum. *phr.* Larga festos lucet ad lares sylva Rōbore secto ingentem fluxere pyram, Fovens tremulas flammas. In mědiis focis crepitans. Cuneis scindebant fissile lignum. Crine virens & tonsile lignum.
lignum infelix, *Szubienicá 2.*
lignum nuclei, *łupiny 2.*
ligo, *as. Wiążę Záwięzuię.* **Binden/knüpffen.** *Laqueoque animosa ligavit.* Ovid. *syn.* alligo, religo, vincio, revincio. necto, annecto, connecto. stringo, constringo. *v. Vincio.*
lignum pomorum, prunorum, olivæ. *Pestká.*
ligo, ōnis, *m. Motyká.* **Ein Hau oder Harst.**
Longis purgare ligonibus arva. Ovid. *epith.* Durus, longus, obtusus, attritus, gravis exēsus, aduncus, ferreus, acutus. *v. Aratrum.*
ligula *à lingua. Język, Szpátela, Kopyść, łyszká 1. 2. Kord, Szal język Czopek 2:*
ligula, *à ligando, Rzęmyk 2. Wstęgá,*
Ligula prima longa an recte: sub Wstęgá.
ligula tibiæ. *Stroy u surmy.*
ligulātus, *Záwrąbiony.*
ligurio, *żrę, Smákuiąc iem, Podiádam sobie.* **Verschlecken/vernaschen.** *Tractavit manibus calicem dum furta ligurit.* H. *syn.* abligurio, vōro, devōro, sorbeo, absorbeo, helluor, consumo; absumo.
ligurītio, *Obżárstwo 1. łokánie.*
Liguritor, Polizácz. ligurrio, *idem* ligurio.
ligurritio, *idem* liguritio.
ligusticum, *gr. Lubszczyk 2.*
ligustrum, *Ptásza zob.* **Rheinweiden/Mundholtz**
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur. Virg *epith.* Candidum, virens, vernans, album, argenteum, candens, lacteum, formōsum, niveum, odōrum rātum, redolens, albescens, hians, grātum, amœnum, florens, fragrans, hālans, spirans, odōriferum, rōscidum, irriguum.
liliāceus, *Liliowy.* liliastrum, *Powoy 2.*
liliētum, *Liliowy Ogrodek.*
lilinum oleum, *Liliowy oleiek.*
lilium, *Lilia 1. 2. 3. & tr. Dek 1.* **Eine Lilge.**

Lilia luteolis inter lucentia sertis. Prud. *epith.* Cāndĭdum vĭrens, vērnans, cānens, ălbum, lăctĕum, ălbēscens nĭvĕum, ărgēntĕum, rōscĭdum, cāndens, pĭctum, mōlle, fŭlgens, aūrĕum, ălbĭcŏmum, hĭans, flōrens, vērnum, fragrans, fōrmōsum, ĭntāctum, lūcĭdum, rĭdens ŏdōrum, ŏdōrātum ŏdōrĭfĕrum, bĕnĕŏlens, grātum, ămœnum, hālans, spirans. *phr.* Tĭbi lĭlĭa plēnis. Ecce fĕrunt Nўmphæ calăthis. lūdit, ĕt aut vĭŏlas, aut candĭda lĭlĭa cārpit. Hīnc vĭŏlæ flōrent, hīnc rōscĭda lĭlĭa cānent. Aŭrĕăque Hĕspĕrĭis rădĭăqant lĭlĭa cāmpis.

lilium convallium, *Konwalija.*

L I M

Lima, dea liminum. Arnobi.

līma, *Piła ślosárska, & tr. Polerowánie.* Eine Feile *Defuit & scriptis ultima lima meis.* Ovid. *epith.* Aspĕra, dēntāta, fērrĕa, ĕdax, rōdens, *v. Limo*

lima ultima illi defuit, *Nie wypolerowány.*

līmāceus, *źiemisty,* limāria, *sub Tunczyk.*

līmātē. *Gładko 1.* līmātŭlus, *Gładki 5.*

līmātūra, *Piłowánie, Opiłki.*

līmātus, *Wypráwiony, Wytworny, Gładki 5. Gładzony.* limatulus, *Gładki 5.*

līmax, ācis hic hæc. *ślimak bez skorup. & tr. Nierządnica.* Ein Schneck. *Implicitus conchæ limax, hirsutaq; campo,* Col. *epith.* Pĭger, tārdus, lēntus, tārdĭgradus, spūmōsus, rēpens, rēptĭlis, cōrnĭger. *phr.* Implĭcĭtus cōnchæ, Cōrnŭa frōnte gĕrens. Tĕnĕras frōndes ărrōdens.

limbatus, Brámowány.

līmbōlarius, *Haftarz, Kráwiec.*

limbus, *Bráma 2. Zwierzyniec, Czołn, Otchłań.* Ein Ort in der Höllen *syn.* Elysium. *phr.* Innŏcŭæ cĭrcum sēdes, sēcrētăq; lōnge. Atrĭa cĭrcŭĭtu lōngo: hīc ĭncēndĭa nūlla, Nūlli ŏbsūnt pĕnĭtus flāmmis ūltrīcĭbus ĭgnes Dētĭnet hīc claūsas, (*insontes animas.*) nōstræ nĭl lūcis ĕgēntes, Pœnārum prōrsum ēxpĕrtes nĭsi lūce cărēntes Jūcūndâ qua gēns gaūdet stēllāntis ŏlўmpi.

limen. *Prog, Kres zawodniczy 1. Weśćie 2.* Eine Thür-Schwell. *Liminibus peccas, nec tua furta tegis.* Mart. *syn.* Ostĭum, pōrta, fŏres. ātrĭum, vēstĭbŭlum jānŭa *epith.* trītum, aūgūstum, mārmŏrĕum, prīmum. *phr.* Stāntes in līmĭne prīmo. Līmĭna sēdis, āntīquāsque dŏmos. *v. Ianua.*

limen superum, *Náprożek.* limen leti, *Konanie.*

liminarcha, *æ, m. gr. Portowy 2.*

līmēntĭvus, *sub Prog.*

līmes, ĭtis, *Gránicá, Miedzá. Ulicá 2. Drogá 5.* Ein Marckstein / Gräntze. *Vos mala ne nostris pellite limitibus.* Tib. *syn.* Tērmĭnus, fĭnis, mēta, *vel* Sēmĭta, vĭa. *epith.* Sānctus, săcer, ĭmmōbĭlis, ĭmmōtus, fĭxus, rēctus, jăcens. *phr.* Lăpis fĭxus in agrĭs Cāmpo jăcens. Quĭ rĕgĕret cērtis fĭnĭbus (ārva lăpis.

limeum, lege læmeum.

līmis, *is. adiect. Krzywy.*

līmis, *i oculis. Po oku 1. 2.*

limis aspicio, *Przeglądam.*

limis rapere, *Zayrzeć.*

līmitāneus, *Gróniczny, Pográniczny, Ograniczny, żołnierz osádzony.*

līmitaris, Miedzny. līmitatus, *Rozmierzony.*

līmĭto, *Rozmierzam, Grániczę, Dźielę z Umnieyszam.* Umschreiben / untermachen unterscheiden. *syn.* Tērmĭno, fīnĭo, dēfīnio, claūdo, cĭrcūmscrībo, dētērmĭno. *phr.* Mētas pōno, fīgo. Līmĭtĭbus, cērtis spātĭis cŏerceo. Līmĭtĭbus dĭscrēvĕrat omnĭa cērtis. Hĭs ĕgo nēc mētas, rērum nēc tēmpŏra pōno. Līmes agro pŏsĭtus lĭtem ut dĭscērnĕret ārvis.

limitor, aris, Dźielę 2.

līmo, *as, à lima Piłuię 2. Poleruię. Popielować 1. śćieram 2. Ućieram, Uymuię, Umnieyszam, Szkodzę, Nierządu pátrzyć.* Feylen / glätten. *limat non odio obscuro, morsuque venenat.* Hor. *syn.* Elīmo, līma tĕro; āttĕro, scālpo, pŏlĭo, ēxpŏlĭo, lævĭgo. *phr.* Dăte cārmĭna līmæ. Dēfŭit & scrīptis ūltĭma līma mĕis.

līmo, *as, à limus, Kalam.*

limocinctus, Ceklarz v. Szorc in 1. Tom.

līmōnia, *Gr. Sasańka, Karćiof.*

limoniates *a, m. Gr. Smarágd.*

līmōnium, *Gr. Limonia ziele, Kárćiof, ćwikłá.*

limonium malum, *Limonia owoc.*

limōsa, *sub Tunczyk.*

līmōsus, *Błoćisty, Mulisty.* Schleimig / kohtärzig. *limosoq; lacu per noctem obscurus in ulva.* Virg. *syn.* Lŭtŭlēntus, lŭtōsus, *phr.* Līmo sōrdĭdus, tūrpis, squāllens. *v. Lutulentus.*

līmpĭdus, *Przezroczysty, & in Głos wdźięczny. 1. Reg. 17. limpidissimos lapides, leves non asperas, Gładkie głázy.* Wasser lauter / klar / hell. *Gau-*

dete vosq; limpidi lacus undæ.(Scaz.)C. *syn.* Lūcidus, pellūcidus, nitidus, pūrus, clārus, illīmis, vitrĕus, crystallīnus.
līmpĭcŭdo *Przezroczystość.*
līmŭla, *Piłká, sub Piłá ślosarská.*
limŭlis *i. oculis, Po oku.* līmŭlus, *Krzywy.*
līmus, *substant. Muł 2. Kał, Błoto, Brzozda Szorc.* Schleim/ Koth/ Lett *limus ut hic durescit, & hæc ut cera liquescit.* Virg. *syn.* Lŭtum, fæx, cœnum. *v. Lutum.*
līmus, *adiect. Krzywy. Ukośny, Poprzeczny, Po oku. 3*

LIN

linamentum, *Kreská, Nić, Fleytuch.*
līnārĭa, *Lenek, Konopka ptak, Czeczotká.*
linarius, Płóciennik.
linctus *us, Lizanie, Lambitywum.*
līnea, *Kreska, Linija 2. Powrozek, Práwidło 1. Sznur ćieśielski. Wędna nić, Stráśzydło 1. Kres zawodniczy 1. 2.* Ein Lini/ Richtschnur. --- *mors ultima linea rerum* Hor. *ep th.* Lŏnga, rēcta tĕnŭis, cūrva ŏbliqua.
linea ambiens, circumcurrens, *Obwod.*
linea diagonalis, diagonia, diagonos, *Linia od rogu do rogu.*
linea ferta, *Powroz 1.* līneālis, *Liniiowy.*
lineamentatio lineamentorum, compositio. *Twárzy kształt.*
līneāmentum, *Kreská 1. Kształt, Figury 2.*
līneāris pictura, *Málarstwo. 2.*
lineas extremas circumscribo, *Rysuię.*
lineatio. *Kształt. propr. Liniiowánie.*
līneo, *as, Linuię, Pod sznur ćieszę, Prostuię, Piszę 6.*
līneŏla, *Kreská, Liniia 2.*
līnĕus, *Płóćienny 1. Lniány.* Flächsin. *Non valuit, nodos ac vincula linea rupit.* Virg.
līngo, *Liżę co. & sub Lambitywum.* Lecken. *syn.* Lămbo, dēgŭsto, ăllambo.
līngua, *Język 1. 1. Wężowy ięzyk & tr. Obmowá.* Eine Zung. *Ite igitur pueri linguis animisq; faventes.* Juv. *epith.* Lŏquax, gārrŭla, blānda, prŏcax, prŏtĕrva, clāmŏsa, ĭmprŏba, mŏrdax, mēndax, pĕtŭlans, ēffrēnis, dŭlcis, vŏlūbĭlis pŏtens, aŭrĕa, mēllĭflŭa, dŏcta, făcūnda, dĭsērta, pĕrēgrīna, ălĭēna, dĭffĭcĭlis bārbăra. *phr.* Lĭngua lŏquax nūllis ŏbnŏxĭa vĭnclis. Lĭnguæ mŏdŭlāmĭna, făcūndia; grātĭa. Sūpprēssa pălāto. Sŏnans ēlŏquĭum mēntis. Fūncta sălūtāndi mūnĕre. Făcūndæ suāvīssĭma grātĭa lĭnguæ. Mălŏrum fœcūnda părens. Lĭngua rem vānĭlŏquācibus aūget. Mŏbĭlis ārtĭcŭlat vērbŏrum mūnĕra lĭngua. Blāndæ mŏdŭlāmĭna lĭnguæ, Crīmĭnĭbus fictis ĭmprŏba lĭngua vălet. Prōmunt dŏcĭlis mŏdŭlāmĭna lĭnguæ. lĭnguāque cўnnămĕum fūndet ămœna mĕlos. Sĭt ĭn ĕxĭtĭum lĭngua prŏtĕrva tŭum.
lingua secretior, *Mowá trudna.*
linguā magis quàm factis, *Tákći on to mowi.*
linguæ mobilitas, solutio, volubilitas, *Prędkomowność.*
linguārium, *Języczne 1. 2.* Knebel.
linguatus, *żwawy, świegotká.*
linguax. Języczny 3. Mowny, Mowcá.
lingŭa, *Języczek 1. Kopyść, łyszká, Wstęgá, Szal ięzyczek, Wysep 3. Kord Tásak.*
lingŭlăca, *Wołowy ięzyk, Płászczká, Rybá ięzyczásta świegotká, świegot.*
lingŭlāta, *sub świegotká.*
lingulatus, *Języczny 2. Zawrąbiony.*
lingŭlax, Mowny. linguōsus, Języczny 3.
līniālis, *Liniiowy.*
linifarius, linifeo, linifio, onis. Płóciennik 1.
līnĭger, *Płóćienne odźienie máiący, Komżą noszący. linio. as, lege lineo, as.*
linitio, sub Polewanie *2. linium, Táśmá.*
līnĭo, *is Námázuię, Zámázuię, Zalepiam, Pomuśnąć* Salben/ schmieren. *Accipiant inimicum imbrem, memor esto linire.* Alcim. *syn.* Lĭno, īllĭnio, ĭnūngo.
linospartum, gr. *Jánewiec.*
Linostima vestis, in historia S. Sylvestri, & alibi videtur esse vestis linea.
linostrŏphum, *gr. Szátá biała.*
linozostis, *gr. Szczyr ziele.*
linquo. *Opuszczam 2.* Verlassen. *Nil intentatum nostri liquere Poetæ.* Hor. *v. Relinquo.*
linquo animam. linquor, *eris. Mdleię.*
lintea villosa, *Obrus.* linteāmen, *Prześćieradło.*
linteāmen sanctum, *Korporał.*
linteārius, *adiect. Płóćienny 2.*
lintearius, *substant. Płóćiennik 2.*

linteātus, *Płóćięnne- odźienie máiący*, Konzą noszący. linteo, *onis Płóćięnnik 1.*

lintĕŏlum, *Chustka do nosá.* Tüchle/ oder Lümple, *Succum linteolo suggerit ebrio.* (Choriamb.)

linteolum cæsitium, *Podwiká.*

linter, *hæc hic Koryto, Czołn.* Ein klein Schifflein *Exiguus pullæ per vada linter aquæ.* Tibull. *syn.* Lēmbus, scăpha. cymba.

linteum, *Płotno 1. Chustká 1. ścierká 3. Prześcierádło. żagieł 1.* Allerhand Leinwand. *epith.* Cāndĭdum, lēve. *v. Telum.*

linteum extersui. *ścierká 1, 3.*

linteus, *Płóćięnny 1.*

lintrārius, *Przewoźnik, Czołnem ieżdżący.*

lintrĭcŭlus, *Czołnek 1.*

līnum, *Len 1. 2. Kądźiel 2. Nić. Płotno 1. 2, Powroz 1, śieć 1. 2.* Flachs/ Werck. *Urit enim campum lini seges, urit avenæ.* Virg.

linum xylinum. *Báwełná.*

lĭpăra, *æ. gr Maść 1.* (*Insula una ex Æoliis, sic dicta à Liparo rege Ausonii regis filio.*) *Epith.* Fūmōsa, æōlĭa, Vūlcāna, tĕpĭda terra, hōrrĭda, fūrens. (*claud*) Ignĭflŭisque gĕmit Lĭpăre fūmōsa căvernis.

lĭpăris, *sub Jiszczor.* lipio, *is sub Kánia.*

Lippogrammaton. carmen aut Poema est, in quo toto una aliqua litera penitus omittitur & excluditur.

lippio, *is, ćieką mi oczy.*

lĭppĭtūdo, *Oczu płynięnie.*

lippŭlus. lippus, *Oczu płynących.*

lipsănŏthēca, *gr. Reliquiarz.*

LIQU

lĭquābĭlis, *Topnisty.*

lĭquāmen, *Rosoł 1. Sok 1. Smálec.*

liquāta vox, *Głos wdźięczny.*

liquatio, liquefactio. *Topięnie*

liquātus, *Przezroczysty.*

lĭquĕfăcio, *Roztapiam, Zlewam 1. Catullus e produxit.* Fliessend machen/zerlassen. *Cogit hyems, eademq; calor liquefacta remittit.* Virg. *syn.* Lĭquo, ēlĭquo, sōlvo, rĕsōlvo, dĭssōlvo.

lĭquĕfio, *Topnięię aliqui e producunt.* Weich werden. *Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis* Virg.

lĭquens, *Rospływáiący się.* Zerfliessend. *Educunt. fe tus, aut cum liquentia mella.* Virg.

lĭquentius, *Jásno.*

lĭqueo. *Rospływam się, Cádzę.*

lĭquēsco, *idem & Topnieię, Táię 3.* Weich werden. *Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis.* Virg.

lĭquet, *Jásna rzecz, Pewna to.* Es ist offenbahr. *Quod magis ut liqueat nove hoc &c.* Ovid.

Liquidæ literæ quæ. Mutis postposita, communem vocalem præcedentem faciunt.

lĭquĭdè, *Jásno, Szczerze.*

liquĭdĭtas, Rzadkość, Przezroczystość.

liquidiuscŭlus, *Łagodniuchny, Przezroczysty.*

lĭquĭdo, *Prawdźiwie, Jásno, Szczerze.*

liquōris æterni vomica, *Srebro żywe.*

lĭquĭdo, *as Rozrzadzam.*

liquidum, *Sok, ćiekąca rzecz.*

lipuidum facio, *Roztapiam.*

lĭquĭdus, *Rzadki 1.* Roztopiony, *Przezroczysty, Rozchodzisty, Szczery 1. Jásny 1, Łagodny. & sub Głos wźięczny.* Flüssig/fliessend. *– Conveniunt liquidis, & liquida crassis.* Luc. *syn.* Lĭquens, hūmĭdus, flŭĭdus, dēflŭus, flūxus, mōllis, lābĭlis, lĭquĕfăctus, sōlūtus, lĭquātus. *Phr.* ĭn lĭbuĭdas, ēxtĕnŭātus āquas.

lĭquo, *as Cadzę. Klaruię, Roztapiam, Rozrzedzam.* Schmeltzen. *--- Ereptaq; tela liquavit.* Juv.

lĭquor, *aris. Rospływam się. Sumere & expressis mella liquata favis.* Ovid.

liquor *eris Táię, Rospływam się, Niszczeię, Mdleię.* Geschmoltzen werden. *Liquitur & Zephyro putris se gleba resolvit.* Virg. *syn.* Lĭquor, āris, lĭquēsco, lĭquĕfio, sōlvor, rĕsōlvor, dĭssōlvor. *phr* ĭn lĭquĭdas āquas ēxtĕnŭāri, sōlvi, Chălybs vāsta fōrnāce lĭquēscit. Vēre nŏvo gĕlĭdus cānis cum mōntibus hūmor. Liquĭtur & Zephyro pūtris, se glēba rĕsōlvit. Lĭquĭtur ut glăcĭes ĭncērto saucĭa sōla rĕpēnte nĭvēs. Nĭvĭbus dē mōnte sōlūtatis.

lĭquor, *oris. Sok 1. ćiekąca rzecz, Woda* Safft/ flüssig ding/ feuchte. *Pressit ut hauriret gelidos potura liquores: O Pondus uti saxi, calor ignis, liquor aqua,* Luc. *syn.* Hūmor, lătex, ăqua, unda. *v. Aqua.*

lĭquus vel liquis, unde Obliquus, *sub Pal.*

lĭra, *Brozda 2 Zagon.*

lĭra, *è Græco, Báłamuctwo, Bayki.*

lirâtim, *Zagonami, Rzędem 3.*
lirînum, *gr. Lilijowy oleiek.*
lirînus, *Gr. Lilijowy.* lîrium *gr.* Narcyßok.
lîro, *as, Brożdżę, Poorywam 2. Porzę 2. Obtiam gębę*
lis, *Zwádá, Swár, Spráwá 6.* Zanck / Hader *Insequeris tamen hunc, & lite moraris iniqua.* Hor. *syn.* Lîtîgîum, cōntĕntîo, rîxa, ăltĕrcātîo, dîscōrdîa dîscĕptātîo, cōncĕrtātîo, cōntrōvĕrsîa dissensio dîssensŭs, dîssîdîum, jūrgîum, cĕrtāmen, pūgna. *epith.* înjūsta, æqua, jūsta, sōllîcita, dîffîcîlis, fōrēnsis, ămbîgŭa, dŭbîa, împōrtūna ĕxîtîālis, fūnĕsta, ănceps, înfĕsta, trîstis. *phr.* Strîdŭla clāmōsos ĕxĕrcent pĕr fōra lîtes. Cāusîdicos ŏbstrĕpit însānis lîtibus ōmne fŏrum. Trîstia quî lîtis bĕlla fōrēnsis ămat ĕt fōra Mārte sŭo lîtîgîōsa văcent. *v. Rixa.*
lis pendens, lis sub iudice. *Spráwá záwieszoná.*
lîsa, *a. Zyłá szyiná.*
litănia, *gr. Modlitwá,* lîtans victima. *&c. Znak dobry.* litatio, *Ofiará 1.* lîtātò, *Po ofierze,* litem habeo, *Rospieram się.*
litem intendo, infero, ago, *1. 2. Prawuię się.*
lîtĕra, *Litera, Pisánie 2. List 3.*
literæ, *Náuki 1. List 3. 5. Grámátyká.*
literæ Ægyptiæ, ignorabiles, *Pismo táiemne.*
literæ primæ, *Obiecádło.*
literæ publicæ, *Moniment.*
literalis sensus, *Wyrozumienie słowne.*
lîtĕrārius, *Szkolny, Náukom służący.*
literatè, *Uczenie.*
lîtĕrātor, *Náuczyćiel, Grámatyk Przezżak.* Ein schlecht gelehrter. *Manus dat tibi Sylla, literator.* (Phal.) Catull.
lîtĕrātūra, *Náuki wyzwolone, Grámátyká.*
literatus, *Uczony, Pisány 1. Pryskowány, Smágániec, Cechowány, Grámátyk.*
literio ōnis, Grámátyk, Uczony.
lîtĕro, *as, Cechuię.* lîtĕrōsus, *Uczony.*
lites cieo, concieo, fero. *Wadzę drugich.*
lithanthrax, *gr. Węgiel 2.*
lîthargȳros, lithargyrum, *Srebrna piáná.*
lîthîăsis, *gr. Kámień chorobá.*
lîthizon, *tis,* Gr. *Kárbunkuł 2.*
lîthŏcolla, *gr. Kitá 3.*

lithosphermum, *gr. Wroble proso.*
lîthostrōta, *a, m. gr. Brukarz.*
lîthostrōtum, *gr. Bruk, Tło sádzone kámieniem.*
lîtîcen, *Trębácz.* litigiosè, *Sporuie.*
lîtîgātor, *Stroná 3. Zwádliwy.*
lîtîgîōsus, *Sporny 1. 2 Swárliwy, Zwádliwy zwáwy.* Haderich / Zanckisch. *Auribus atque oculis mentem nisi litigitiosus,* Hor. *syn.* Lîtis ămans, lîtibus încūmbens.
litigium, *Zwádá.*
lîtîgo, *Práwuię się, Wádzę się, Rozpieram się.* Mit einen zancken / hadern. *Litigat & podagra Diodorus, Flacce, laborat.* Mart. *syn.* Dîscĕpto, cōntĕndo, rîxor, ăltĕrcor, cĕrto, pūgno. *Phr.* Fōrēnsi cōntĕndĕre, dîmîcāre, cĕrtāre bĕllo. *v. Rixor.*
litis sator, *Zwádcá.*
lito, *as, Ofiáruię 1. Upraszam, Błagam, Czynię dość.* Mit Opffer erbeten / erwerben. *Et quid tam parvum est, sed nullo thure litabis.* P. *syn.* Sacrîfico ĕxōro, împĕtro, *vel* sacrîfico, lîbo.
littæ, lyttæ, *gr. Robacy w ięzyku psá szálonego.*
litteraria navis. Łodź littorōsus, *Brzeżysty.*
littera, potius litera scribunt eruditi. Ein Buchstab. *syn.* Chărăcter, nŏta. *Littera pro studiis. v. Studia.*
lîttŏrĕus, littŏrālis *Pobrzeżny.* Am Vfer sich halsend. *Littoreas agitabat aves, turbamq; sonantem.* Virg.
lîttus ŏris, *n. Brzeg 1. Ląd.* Ufer am Wasser. *Has autem terras Italiq; hanc littoris oram.* Virg. *syn.* Ripa ŏra ăcta. *epith.* cūrvum săxōsum, văgum, spūmōsum, sînŭōsum, naufrăgum, Prōcĕllōsum, rĕflŭum, æquŏrĕum, ĕxtrēmum, rĕsŏnans, sînŭātum, tūtum, ŏptātum, sĕcūrum, *phr.* Lîttŏrĕæ ărēnæ, Flūctibus îllîsum pĕrcūlsum. pūlsātum, sŏnans lîttus. Săxis, scŏpŭlis, ŏppŏsîtis, ŏbjĕctis spūmas frāngens, ălga rĕspĕrsum. Văstus fĕrit hūmîda flūctus lîttŏra. *Littus propriè maris est. Ripa fluminum. v. Ripa.*
lîtūra, *Zmazanie 1. 2. Námázánie.* Durchstreichung / auslöschung. *Emendare jocos una litura potest. M. epith.* Fœda, tūrpis, ātra, dŏcta.
lîtūro, *as. Przekrzeszam,* liturgus, *gr. Ofiarnik.*
litus, eris. ut aliqui scribunt. idem Littus, oris.
lîtus, *Námázywánie.* lîtus, *ti Nákrapiany.*
lîtuum, *Kurwátura.*

lĭtŭus, *idem & Trąbá woienna, Krzywułá, Pobudká.* **Ein Heerhorn/ Zinck.** *Et lituo pugnas insignis obibat & hasta.* Virg. *epith.* ŭncus, ădŭncus, tōrtĭlis, sŏnōrus, æreus. *v. Tuba.*

L I V

līvēdo, *inis, Siność.*

livĕo. livesco, *Sinieię, Záyrzę.* **Blaw/ neidig seyn.** — *Nec enim livescere fas est.* C.

līva columba, *Trukáwká.*

livĭdŭlus, *Zázdośćiwy.* **Blaufärbig** *Omnia tunc quibus invideas si lividus sis.* J.

līvĭdus, *śiny, Zázdrośćiwy.* **Bleuch gelb.** Item **neidig.** *Factaque lascivis livida colla notis.* Ovid. *syn.* Līvens, plŭmbĕus, cōntŭsus. *vel* īnvĭdus. *phr.* īmpulsus līvōre mălīgno. ŏblīqua īnvĭdĭa & tōrvo līquōre crĕpabit. *v. Invideo.*

līvo, *ōnis, Inflánczyk.* liuonia, *Inflánty.*

līvor, *śinośc, Zazdrość.* **Ein blau geschlagen Orth am Leib.** Item **Bleyfarb/ Neyd** *Uvaque conspecta livorem ducit ab uva.* Juv. *syn.* Līvĭdus cŏlor, *vel invidia, epith.* ĕdax, ānxĭus, īnērs, mălus ater, mōrdax, ēxāngu is, mălīgnus, prŏcax, Tārtărĕus, ūrens, tōrvus. *phr.* *Livor* iners vitium mores nōn ēxit īn āltos. Dum mălus ōbtrĕctat facta īmmōrtālĭa līvor. īmpătĭēnsque sui mōrbus, Līvōrque sĕcūndis anxĭus. Sīc īmpĭus ātram līvor ăgit bīlem. *v. Invidia.*

lix, *icis f. Łuzyny, Popioł, Zołá.*

lixa, *æ, m. Cháláſtra 3.*

lixābundus, *idem & sub Przebiegam się.*

lixīva, lixivia. *substant & lixivia cinis, Adiect. Ług.* lixivium, lixivius *vel* lixinus cinis. lixivum idem

lixivium saponariorum, pileonum, &c. *Kálkus*

lixivum mustum. *Treść wina.*

lixivum vinum. *Wino 2.*

lixivius lixivus. *ługny.*

Lixo inusitatum (unde Elixo.) Cálep.

lixŭla, *Obárzánek, Obártuch.*

L O

Loba. Plin. corr. Phobá.

lŏbus, *m. Gr. łupina, Uchá część dolna.*

lŏca genitalia, naturalia, *Członek 4. 5.*

localis, Mieyscá pewnego

lŏcarium, *Gośćinne, Czynsz 5.*

lŏcatius, *Mieyscá rozdawáiący.*

lŏcātārĭus, *Náymácz 1.*

lŏcātio, *Náiem 1. Arenda.*

lŏcātor, *Naymacz 1. 4.* lŏcatus, *Náięty 2.*

locellarius, Naiemnik.

lŏcellus, *Mieszek pieniężny.*

lŏci. *żywot niewieśći, Członek 6.* lŏcĭto, *Naymuię 1.*

locito *Naymuię 1.*

lŏco, (*ablativus*) *Miásto kogo. Wczás.*

lŏco, *as, Náymuię 1. 3. 4. Arenduię, Pokłádam 1. Stawiam 2. Obracam 3.* **Setzen/ an einen Ort stellen.** *Pocula, gramineoq; viros locat ipse sedili.* Virg. *syn.* Cōllŏco, pōno, rĕpōno, stătŭo, cōnstĭtŭo

lŏcŭlāmēntum, *Komorka 2. Przegrodká, łoże 2. Kosz kokoszy, Kielnia 3. Káchel. 2.*

lŏcŭlāris, *Trunny, sub Truna 1.*

lŏculātus, *Komorczásty.*

lŏcŭli, *Mieszek pieniężny, Szkátułá.*

lŏcŭlōsus, *Komorczásty, Dołkowáty.*

lŏcŭlus, *Truna, Mieszek.* **Ein Beutlein/ Säcklein/ Täschlein.** *Hos nisi de flava loculos implere moneta.* Mart. *syn.* Crŭmēna, mārsŭpĭum, pēra, săccŭlus, *epith.* tŭmens, tūrgĭdus, plēnus, căpax, tŭmĭdus, ĭnānis.

lŏcŭples, *Máiętny, Dostátni 1. Obfity Poważny 1. Pewny, świádomy. Wiáry godny.* **Reich.** *In locuplete genu defensis pinguibus umbris.* Pers. *syn.* Dīves, ŏpŭlēntus. *v. Dives.*

locupletissimè, *Hoynie.*

locupletatio, Zbogácenie sub Bogáctwá.

lŏcŭplēto, *Bogacę, Pomnażam,* **Reich machen.** *syn.* Dīto, dīvĭtĭis, ŏpĭbus aŭgĕo.

lŏcus, *Mieysce 1. 2. 3. Poszánowánie. Rod 1. Stan, Czas 2. Powod, Członek 4. Plác.* **Ein Ort Platz** *Pone subit coniux, ferimur per opaca locorum.* Vir. *syn.* Sēdes, spătĭum, īntervāllum, *vel* Rĕgĭo, tērra ōra, *vel* ōccāsĭo, făcŭltas. *epith.* plānus, ēxĭgŭus, văcŭus, vīcīnus, rĕmōtus.

lŏcūste, *Szaráńcza, Rak Prętkonogi. & sub Wierzchołek. O potius producendum censet Corderius.* **Ein Heuschreck.** *Bruchus & excusso confidens rure locusta.* Alc. *syn.* Brūchus. *epith.* Tĕnŭis lēvis, ēxīlis, grăcĭlis vĭrĭdis, pārva, gārrŭla, strīdŭla, lŏquax, æstīva, strīdens, pīcta, văga, ĕdax sāltans, săliens. *phr.* ārva cŏlens. Tĕnŭes cētĕris vāstan-

tæ dōna lōcūstæ. Lōcusta, quæ sūper excelsas vŏlītans ābsūmit ărīstas. Lōngo prŏcul ōrbe lŏcūstæ āctæ Eūris nōstros sēse ēffūdēre pĕr agros, ēt mĭsēris sĕgĕtem lāte ābsūmpsēre cŏlōnis.
lŏcūtio, *Mowá 1.* Eine Rede *Fescennina locutio* (Chor. Catull. *v. Sermo, vox.*
lŏcūtor. Mowcá, Języczny 3. vide infra plebeius.
lœdŏria, *Gr. Urągániec.*
lōdīcŭla. lōdix, *īcis, hæc Kołdrá.*
lœmeum, *Wilcza knieta.*
lŏgārĭum, *gr. Re'estrzyk.*
lŏgēum, *Gr. Pulpit kośćielny.*
lŏgi, *Gr. Bayki, żart.*
lŏgĭca, *orum* logice, *es. gr. Dyalektyka.*
lŏgĭsta, *a. m. gr. Rachownik.* (*mieysce.*
lŏgĭstērium *gr. Popisu żołnierskiego mieysce, Okazyi*
lŏgĭstŏrĭcus liber. *gr. Kśiąszki zbierálne.*
lŏgŏgraphus. *gr. Rachownik.*
lŏgos, *vel* logus, *Słowo, żart, Bayki, Szoſtak miarká.*
lōliāceus, lōliārius, *Kąkolny.*
loliginis succus. *tr. Nieszczerość.* (*Pław.*
lōlīguncŭla, *al.* lolligiuncula, *Kałamarz*
lōlium. *Kąkol.* Lech Unkraut/ *Infelix lolium, & steriles dominantur avenæ.* Virg. *ſyn.* Æra Zīzānĭa, æ, *vel* ōrum. *epith.* Stĕrĭle. nŏcīvum, nŏxĭum, īnfēlix, āmārum. *phr.* Agris, sĕgĕti ĭnĭmīcum, īnvīsum.
lōmentum, *Bobowa mąká, Bielidło.*
lonchītis, *tidis f. gr. Włócznia źiele, Paprotnik.*
longavo, *onis m. Kiſzka oſtatnia, Jątrznicá*
longævitas, *Długowieczność.*
lōngævus, *Długowieczny,* Alt / langwärig. *Fit Beroe Ismarii coniux longæva Dorycli.* Virg. *ſyn.* Sĕnex. sĕnĭor, grāndævus.
Longanimis. longanimitas. longanimiter, sub Nieſkwa. pliwy. Langmüthig *v. Patiens.*
longè, *Daleko, Barzo, Precz, Z daleká.* Fern/weit. *Julia qua ponto longè sonat unda refusa.* Virg.
Longĭmānus. Długoręki. longinquè, *Dáleko.*
longinquitas. *Dal, Długość, Odległość.*
longinquum *nomen. Dal.*
lōnginquum, *Adverb. Długo 1.*
longinquus. *Dáleki 3. Odległy.* Entfernet/entlegen / *ſyn.* Rĕmōtus, dīstans, dīsĭtus, disjūnctus, ēxtĕrus, pĕrĕgrīnus.
longĭpes, *Długonogi. Longiſco, is Dłużeię.*
Longiter, Dáleko. longitrorsus Wdłuż.
longitūdo, *Długość 1. 2.* Länge/Lengheit/ *Non plus habere longitudinis modo.* (Iamb.)
Longiturnitas, Długowieczność.
Longiturnus, Długowieczny, longiùs, *Dáley.*
longùm. *Długo 1. Ná długi czas.*
longŭrio, *ōnis Długoſz 1.*
longŭrius, *żerdź, Dyl, Przewora.*
lōngus, *Długi 1. 2, Rośćiągły.* Lang / länglich/ *Flammarum longos à tergo albescere tractus.* Virg. *ſyn.* ŏblōngus. prŏlīxus. prŏdūctus. *vel* dĭūturnus, *vel* prŏcerus, āltus, māgnus.
lŏpas, *ădis, vel ados f. Gr idem* lepas, *Item. Miſa pláſka, Zágorzenie 2.*

LOQ

Lŏquācĭtas, *Wielemowność.* Geschwätz. *Da sacri laticis loquacitatem.* (Phal.) Sid. *ſyn.* Gărrŭlĭtas. *v. Garrulitas.*
lŏquācĭter, *świergotliwie.* Mit langem Geschwätz. *Scribitur tibi forma loquaciter & situs agri.* H.
lŏquax. *ācis idem & Mowny. świergotliwy.* Schwätzig/ *Improbus ingluviem, ranisque loquacibus explet.* Virg. *ſyn.* Vĕrbōsus. gărrŭlus. mūltĭlŏquus. *phr.* Vărĭas mĕdĭtans vŏces, ēdens mīlle sŏnos. Nōn cŏhĭbēre pŏtens līnguam. Fāllens sērmŏnĭbus aures.
loquelāris, Słowny 2. Poſtániec. & infrà Præpoſitio 2
Loquelariter. W ſłowie.
lŏquēla. *Mowá 1.* Eine Rede/ *Circumfusa super suaves ex ore loquelas.* Lucr. *v. Sermo, Vox.*
loquentia, *Mowność, Wielomowność.*
loqui summis lābris, *Przez zęby mowić.*
Lŏquĭtor aris Mawiam.
lŏquor, *eris. Mowię 1. & 19. Powiádam 1. Rozmawiam.* Reden. *Quidquid venerit obvium loquamur.* (Phal.) *ſyn.* ēlŏquor, dīco, fāris. āffāris prŏfāris. *fac. perſ. ab inuſitato For. phr.* Vērba mītto, făcĭo, fūndo, ēffūndo, ēdo, prŏfĕro, prōmo, băbĕo, rĕddo, jācto, dō, dĕprōmo, vōcem mītto. Vŏce, sērmōne sĭlēntĭa rūmpo. ōre lŏquēlas

do. cĭĕo, fūndo, prōfĕro. ōra sōlvō, rĕsōlvo, pĕ-ctŏre vōces rĕfĕro, rūmpo, Sīc ōre ēffātus ămī-co ēſt: Hæc ŭbi dĭcta, *ſea* vērba dĕdit. Vīx hæc ē-dĭdĕrat. Grăves ēdĭdit ōre sŏnos. Grăva, dūlci vērba sŏno rēddĭdit. Sŏlĭo sīc īnfit ăb ālto. ād quem tum Jūno sūpplex hīs vōcĭbus hīs tāndem mœſta ōra rĕsōlvit. ūt prīmum fāri pŏtŭit, sīc īn-cĭpit ōre. āddĭdit hæc vērbis ūltĭma vērba tuis. Hæc plăcĭdo, sīc rēddĭdit ōre. Dĭctis āffātur ămī-cis, īmōq; trăhit dē pēctŏre vōcem. Vōx ēxcĭdit ōre. Tāles fūndēbat ād æthĕra vōces. Tālia vō-ce refert. Sīc mĕmŏrat. Vīx ĕa fātus ĕrat. Hūnc blāndīsque mŏrātur. Vōcĭbus, Rŏsĕo hæc sŭpĕr-āddĭdit ōre. Tālia pērſtābat mĕmŏrans. Jūpĭter hōc ĭtĕrum sērmōne sĭlēntia rūpit. Tālĭbus īn-de mŏdis ōra īndĭgnāntĭa sōlvit. Tum sĕnĭor tāles rĕfĕrēbat pēctŏre vōces. Nēc plūra lŏcutus. Sŏlĭo sīs īnfit ab ālto. Quĭd mē ālta sĭlēntia cō-gis rūmpĕre, & ōbdūctum vērbis vūlgāre dŏlō-rem? Tālia vērba dăbat. ĕa vērba lŏcūtus, ōptā-tos dĕdit āmplĕxus. Tūnc sīc ōrsa lŏqui. ād sŭ-pĕros tālia dĭcta dĕdit. Fīnem dĕdit ōre lŏquen-di. ēdĭdit ōre trĕmēnte sŏnos. Vūltum dēmīſsa prōfātur. ēlŏquar ān sĭlĕam? īncĭpit ēffāri, mĕ-dĭāque īn vōce rĕsīſtit. Tāndem paūca rĕfert. Grăvĭōre nŏvīſsĭma dīxit Vērba sŏno. Rūpītque sĭlēntĭa vōce Pȳrrha prĭor. Cum tĕnĕro vōcem prōfĕrret ăb ōre. Sīc īncĭpĭens hōrtātur ŏvān-tes. Mōrtāles vīsus mĕdĭo sērmōne rĕlīquit. Tān tum ēffātus, ĕt īn vērbo vēſtīgĭa prēſsit.

loquor nutu, ſupercilio, *Mrugam 1.*

loquūtus, us. Mowá 1.

L O R

Lōra, *æ, à lorum*, *Kubek ſkorzány.*

lōra, *æ, à lotura Wino poślednie Corripit o Cariſius,* lōrāmēntum, *Rzemień 2.* lōrārĭus, *Ceklarz.*

lōrātus. *Rzemienieniem związány.*

lōrea, *contractum ex laurea Bobkowy wieniec.*

lōrea, *diductum ex lora, æ. Wino poślednie.*

lōrātum, *Bobkowy ogrodek*

lōreus, *à loro.* Rzemienny. **von ledernen Riemen gemacht.** *Inde catenarum tractus, hic lorea flagra.* Pr.

lōreus, *à laureus, Bobkowy.*

lōrīca, *Zbroiá, Polepá, Párkán, Płot 3. Tynk ná ścienie, Obdách, Oſtrozenie, Szanc.* **Brustharnisch Pantzer/lederner Koller.** *Et loricarum vaſto ſub tegmine gaudet.* Alcim. *ſyn.* Thōrax. *epith.* ærāta, dūra, ſplēndĭda, aūrāta, ſplēndens, cŏrūſca, cŏrūſcans, trĭlix, īmpērvĭa, sānguĭnĕa, erŭēnta. *phr.* Nūllī tēgmen pĕnĕtrabĭle tēlō. ſqāllens aūrō trĭlix. ăhēnis ſquāmĕa nōdis. Duplĭci ſquamma lō-rīca fĭdēlis. Flēxĭlis īndūctis hūmātur lāmĭna mēmbris. Pēctus ăhēna lōrīca tēgit, mūnit, sērvat, tŭētur. Lōrīcæq; mŏras, & pēctus pērfōret īngens. *v. Thorax.*

lorica, hamata, hamis contexta. *Pancerz.*

lorica linea, *Kaftan do potyczki.*

lorica plumata, ſquammata, *Karácena.*

lōricæ, *ha Blánki, Koſze ſzáncowe.*

lōrīcātio, *Tynkowanie.*

loricātus, *Zbroyny, Páncernik, Kiryśnik.*

lōrīco, *Tynkuię W páncerz ubieram ſub Páncerz. & ſub Omulić ſię.* (*Blánki.*

lōrīcūla, *Płot 1. Oſtrożęnie, Száńc, Koſze ſzáńcowe,*

lōripes, *Omn. Nogi włoczący.*

lōrum, *gr. Rzemień 2. Rzęmyk 1. Wodza, Korbacz,*

lōtio, *Płokánie. Lotiolentè. Plugáwo.*

lōtium, *Uryná* lōtŏmētra, *gr. Chleb 1.*

lōtŏphăgi, *gr. ſub Obroſtnicá.*

Lōtor, Prácz. Lōtrix Práczká.

lōtos, *gr. Obroſtnicá. ibidem Słonecznik.* (*Arbor in Africa familiaris, in quam Lotos mutata dicitur.*) *epit.* īm-pĭa, ăquātĭca, ămara, Mȳgdŏnĭa, Phrȳgĭa, ăquātĭ-lis, Sȳrtĭgĕna, Pāllădĭa. *phr* Lōtos āmīca Lȳæo, īn ſpem bāccārum flōrebat ăquātĭca lōtos.

lōtūra, *Płokánie, Pranie.*

lōtus, *ti, f. Gr. Komonicá 1. Obroſtnicá.* **Bewaschen.** *Lotus & Heſperia qui capricornus aqua.* Proſp. *ſyn.* Lăvātus.

loxia, *æ. Gr. Krzywonos.*

lūbens, *Chętny, Weſoły. & pro Adverbio, Chętnie.*

lŭbēnter, *Chętnie.* **williglich / gerne.** *Laſcivibundum tam lubenter currere.* (Jamb.) *ſyn.* Lĭbēnter, ſpōn-te, ūltrō,

lubentia, *Lubość, Przyięmność, Weſołość.*

lŭbet. *Lubię co* **Es geliebet.** *Heu tibi lubeat feras obire.* (Phal.) *v. Libet.*

lubidinitas. Jurność lubricatus, *Głádżony.*

lubrĭco, *as, ślíſko czynię.*

lubricum. *ślíſkość. & tr. Młodość 2.*

lūbrĭcus, *ślíſki, Omylny. Niepoiętny, Nieſtáteczny, Niebeſpieczny.* **Schlüpffrig / glatt.** *ſyn.* Lābĭ-lis, mōbĭlis, fūgĭens, fāllens, flūxus, præceps, pĕ-rīcūlōſus.

lūca

lūca, *æ, m. Słoń.*
lūcānica, *subſtant. Kiełbáſá.*
lucanica, *adiect. Gentile ibidem.*
lucanicārius, Kiełbáśnik.
lūcar, āris n. *Wrębne Zápłáta kretofilnikow, Widowy koſzt. Corripit à Priſcian.*
lucarius, *vel* lucaris, *(adiectivè utrumq;) ſ. cuſtos,*
lūce, luce clara, *Wednie Zá dnia.* *(Gáiowy 1.*
lucellāris, lucellarius ſervus, *Náiemnik.*
lūcellum, *Zyſk 1. Obrywká.*
luceo, *świecę, świecę ſię* Leuchten/ſcheinen. *Ut mihi perpetuo luceat igne focus.* Tibull. *ſyn.* Lūcēſco, īllūcēo, cōllūcēo ſplēndēo, fūlgēo, ēffūlgēo, mīco, nĭtēo, rŭtĭlo, cŭrūſco, rădĭo, īrrădĭo. *phr.* lūmen, dō dīſpērgo, ēffūndo, jăcto, mītto, ēmītto, iăcŭlor, Rădĭos ſpārgo. Clārāque īn lūce rēfŭlſit. Pūra pēr nōctem īn lūce rēfŭlſit ālma părens. ēcce lĕvis sūmmo de vērtīce vīsus Iūli. *v. ſplendeo Lumen.*
lūcērna, *Lampa świetliczká 1. Kánia morſká. & ſub Jáſzczur.*
lucernaria, Dziewánná lūcernarium, *Wieczor.*
lūcernarīus, *świecznik 2. & ſub Pokątny.*
lūces, *hæ Dźień 1.* lūcēſcit, lucet hoc, *świta.*
lūci Wednie, lucide, *Jáśnie.*
lūcīdus *Jáſny 1 Przezroczyſty.* heyter/hell. *Nec facundia deſeret hunc, nec lucidus ordo.* Hor. *ſyn.* Lucens, ſplēndĭdus, ſplēndens, fūlgĭdus, fūlgens nĭtĭdus, nĭtens rŭtĭlis, rŭtĭlans, cōrŭſcans, cōrŭſcus, rădĭans mĭcans. *phr.* Flāmmis & lūce rēnīdens. Rŭtĭlum vibrans lūmen. *v. Splendidus*
lucifacio lege Elucifacio.
lūcĭfer, *adiect, trium terminationum. świecznik.*
Lūcĭfer, *ſubſt. Gwiazda zaranna Lucyfer.* Der Morgenſtern. *Et vigil Eois Lucifer exit aquis.* Ovid. *ſyn.* Phoſphōrus. *epith.* ālbus rōſcĭdus, lūcĭdus. pūrus, pūrpŭrēus. *phr.* Lūcĭfēri ſtēlla, sīdus, āſtrum. Aŭrōræ nūncĭus, sŏcĭus, prævĭus. Mātūtīnis sūrgit cum rōſcĭdus hōris Lūcĭfer. Cum jam Lūcĭfer ālbæ Aŭrōræ prævĭa ſtēlla. Quī vŏcat aŭrōram cœlo nĭtĭdĭſsĭmus ālbo. Quī cœli ſtătĭōne nŏvĭſsĭmus ēxit. Rŭbro sūrgēbat āb æquŏre fūlgens Lūcĭfer. Nōbis aŭrōra nĭtēntem Lūcĭfĕrum rŏsĕis cāndĭda pōrtat ĕquis. Lūcĭfer ŭt nĭtĭdos prōdūcit īn æthere vūltus. Fūlgēat & rŏsĕis Lūcĭfer ālmus ĕquis. ādmŏnĭtōrq; ŏpĕrum cœlo nĭtĭdĭſsĭmus ālbo Lūcĭfer ōrtus ĕrat. *vide Diluculum, Aurora, Mane.*

lūcĭfūga, *Pokątnik,* Liechtſüchtig. *Hic & lucifuga poſuere cubilia blattæ.* Virg.
lūcīna, *Rodzenia bożek* Liechte Göttin. *Dicite, tu nobis lucem Lucina dediſti.* Ovid. *v. Iuno & Diana.*
lucinia lege luſcinia, lucinium, Knot, Grzyb 3.
lūcīnus, *ślep. unde Hallucinor, Oblucinor. Scalig. Idem luſcinus.*
lucis confinia, primitiæ. *świt.*
lucēſcit, *świta.*
lūcius, *Szczuká 1.* Ein Hecht. *epith.* Vŏrax rapax, āſper. *phr.* Rēx ātque tȳrānnus ăquārum Lūcĭus, ōbſcūras ūlva cœnōque lăcūnas ōbsidet.
lucrativus, Zyſkowy, lūcricŭpĭdo, *Łákomſtwo.* lūcrĭfăcio. *Zyſkuię.*
lucrificabilis lucrificus. Zyſkowny.
lūcrĭfīo, lucrifit, *ſub Zyſkuię.*
lūcrĭo, *onis, Zyſkownik.*
lūcror, *Zyſkuię,* Gewinnen/wuchern. *Cauſa mali tanti, iacet interfecta lucrandi.* Prud. *ſyn:* Lucrĭfăcĭo. *phr.* Lucrum, queſtum făcĭo. Cōnsĕquor ŏpes Lucris aūgĕor.
lūcrōſus, *Zyſkowny.* gewinnſam *Cur mihi ſit damno, tibi ſit lucroſa voluptas.* Ovid.
lūcrum, *Zyſk 1. Obrywká,* Gewinn/Wucher. *Sperne lucrum, vexat mentes reſana libido.* Val. *ſyn.* Queſtus, cōmmŏdum. *epith.* ăvārum, īngēns, māgnum, ēxĭgŭum, tĕnŭe, tūrpe, īnhŏnēſtum, pŭdēndum, dūlce ōptātum. *phr.* Lucrum īngens lārgo dītat prōvēntu. Fædi īnfāmĭa lucri dīvĭtĭis īnhĭans ăvāro īncŭmbēre lūcro.
lūcta, *Biedzenie ſię, Zapáſki,* das Ringen/Kampff *ſyn.* Lūctāmen. lūctātio, lūctātus, cērtāmen, pūgna, pălæſtra. *v. Luctor.*
lūctāmen, *Biedzenie ſię --. Remo ut luctamen abeſſet* Virg.
luctantes, *hi, Krokwy.* luctātio, *Biedzenie ſię.*
luctator, *Zapaśnik:*
luctatus, *us, Biedzenie ſię. Luctificabilis Smętny.*
luctificus, luctifer, luctiſonus, Smętliwy. das Leyd bringt. *luctificus Titan nunquam magis æthera &c.* Sil.
luctitor aris, Biedzę ſię.
lucto as, luctor, *aris, Biedzę ſię Zápáſy chodzę* Ringen/kämpffen. *Sævit, & infracta luctator arundi*

armadiae telum. Virg. *syn.* ōblūctor, cōntra cōnor, cērto, insto, nītor, ōbnītor, cōntēndo. *phr.* Cōrpus ēxērcĕo pălæstra Cōntēndo, cērto lūcto, pălæstra īndūlgĕo pălæstræ. Lūctæ cērtāmīna, ēxērcent patrīas ŏlĕo lābēnte pălæstras nūdāti sŏcii. Pārs īn grāmĭneīs ēxērcent mēmbra pălæstris. Cōntēndunt lūdo & fūlva lūctāntur ărēna & jam cōntŭlĕrant ārcto lūctāntia nēxu Pēctŏra pēctŏrĭbus. Pīnguēsq; īn grāmĭne læto, īnter se ādvērsis lūctantur cōrnĭbus hœdi īncălŭēre ănĭmi dūra cērtāre pălæstra. Sīc fatus sūstŭlit ālte Nītēntem īn tērras iŭvĕnem. Nīmĭo ēxērcent āgĭles sūdōre pălæstras, Bellātrix aūdetq; vīris cōncurrēre vīrgo. *v. Pugno*

lūctŭōsus, *Smętny, żałosny* voll Leyds Trauren / kläglich / *Hesperia mala luctuosa.* (Dact. Troch. Hor. *syn.* Fūnēstus, mīser, īnfēlix, flēbĭlis, lăcrȳmābĭlis, lūgŭbris, trīstis, mœstus.

lūctus, *us, żałobá* 1 Klag / Leyd / Trauer. *Luctus ut in Druso publicus ille fui.* Pedo. *syn.* Flētus, gĕmĭtus, lacrȳmæ, quēstus, plānctus, lāmēntum. *epith.* Mœstus, æger, atrox, sævus, ăvĭdus, līvĭdus, ācer, ūrgens. hōrrĭbĭlis, īnfōrmis, quērŭlus, rĭgĭdus, ūndans mærens. *Phr.* Tōtamque vĭdēmus Cōnsēdīsse ūrbem lūctu. Lūctus ăcērbus ăbest. Cōntīnŭo lūctus rēsŏnat pēr rēgĭa tēcta. Dīvērso mīscēntur compĭta lūctu ănĭmus mēmĭnīsse hōrret lūctūque rēfūgit. *vid. Lugeo, Lacrymæ, & Fletus.*

lūcūbrātio. lucubratiuncula lucubratorius, sub lucubratione, *Przy świecy.* (*Nocna robota.*

lūcūbro, *as. Piszę 2. Nocą co robię.* Beym Licht arbeiten *Hæc dat nocturnis nox lucubráta Camæ-nis. M.*

lūcūbrum. *świeca, Zápał 1.*

lūcŭla, *Złotnik robaczek.*

lūcŭlēnter, luculentè, *Jásno, dostáteczńie, Wyrozumnie, Ozdobnie, Drogo.* Scheinbarlich. *Mea lingua Christus luculenter differet.* (Jamb.)

luculentitas. *Swietność.*

lūcŭlēntus, *Jásny 2. Znaczny, Sławny, Dostátni 1. Piękny, Wesoły 2 Obfity, Bogáty.* hell / scheinbar *Nec dictat mihi luculentus artis.* (Phal.)

lūcŭmo, *Szalony 1.* (*Łakoći.*

lūcunculus, lūcuns, *tis* lucunter, *eris*, *Płacek.*

lūcus, *ci. Gay 2.* Ein Enst-Wald. *Nulli certo domus, lucis habitamus opacis.* Virg. *syn.* Sȳlva nĕmus, săltus. *epith.* Săcer, sacrātus, sĭlens, īncĭdŭus, vĕrēndus, hōrrens tĕnebrōsus, *v. Sylva.*

lūcus *us priscū, Swiaatło 1.* lūdi, *Gonitwa, Jgrzysko 2*

Lūdia, *Kuglarka.* lūdianus, *Kuglarski.*

Ludibriosè, *Szydersko.*

Lūdĭbrĭōsus. *Szyderski, Błażeński, Smiechu godny*

Lūdĭbrium, *Szyderstwo, Zgwałcenie 2. Corripit* di *Lucretius.* Spott / Spottwerck / *Ludibrium necis horrescens vis aspera Ponti. S. Quid te vana iuvant miseræ ludibria chartæ?* Mart.

Lūdĭbūndus, *Grájąc, żartem Szydersko, Sobie 1.* Schimpfftreibender. *Hæc ludibundus dixerat:* Prud.

Lūdĭcer, ludicrus, *Jgrzyskowy, Gráwalny, żártowny, Szyderski, Kuglarski Błażeński.*

Lūdĭcrum, ī, *Jgrzysko 2. żart 2. Gonitwa.* Gauckelspiel. --- *Et versus, & cætera ludicra pone.* Hor.

Ludificabilis, *śmiechu godny.*

Lūdĭfĭcātio, *Szyderstwa żárt 1.*

Lūdĭfĭcator, *Szyderz.* Ludifico, *Szydzę.*

Ludificor, *łudzę, Szydzę, Urągam się, Zgwałćić 4.*

LudiMagister. *Mistrz szkolny.* ludio, ōnis, *m. kuglarz.*

Ludis, *Ablativus sub. Dnia trzećiego.*

Lūdius, *substant. Kuglarz, Skoczek.*

Ludius *adiect. Szyderski.* Lūdo, *ablativus żartem.*

Lūdo, *is, Jgram 1. Gram 1. 2. Kosteruię, żartuię, Szydzę, Piszę 5. Stawiam 7. Oszukiwam.* spielen / Kurtzweilen. *Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra.* Mart: *syn.* Lūdo, văco, īndūlgĕo, *vel* īllūdo, rīdĕo, īrrīdĕo, *vel* dēlūdo, fāllo, dēcĭpĭo. *phr.* Mēntem ănĭmum, cōrpus lūdo recrĕo, lăxo, rĕfĭcĭo, ērĭgo. Vīres lūdo recrĕo, rēsūmo. Tēmpus lūdo trăho, dūco, fāllo, pērdo, tĕro, īnsūmo, trādūco trānsĭgo. Nōcti lūdum æquāte, īn lūcem lūdum fērre. Lūdum dĭem, nōctem dūcēre, Mūsas sĕvēras tēmpĕrāre lūdo. Tēmpus dăre lūdo.

lūdus. *Jgránie, Gra, żart 1. Szyderstwo, Szkoła 1.* Spiel Schertz / Kurtzweil / It. allerley Lehrn Schulen. *Ludus idem genuit tripodum certamen & iram.* Hor: *syn:* Lūsus. *vel* lŏcus *vel* gȳmnăsĭum. *epith.* jŏcōsus, mōllis īnnŏcŭus, fēstus, ămænus, lēvis, dūbĭus, ānceps, fāllax, vĕtĭtus, īllĭcĭtus. *phr.* Lūdi dūlcēdo, sōlātĭa, gaūdĭa, ōblēctāmēntum. *v. Ludo.*

Luēla, Karanie.

lūes, *is, Zarázá 1. Wodá, Roztok.* **Ein gemein Seuch/ Sucht/ Plag.** *Arboribusque satisque lues, & lethifer annus. V. syn,* Pēstis, cōntāgies, cōntāgio, cōntāgia

lues sacra, *Káduk choroba.*

lūgĕo, *Płáczę 2. żáłuię 1. Opłakiwám, żałobę noszę,* **Klagen/ betrauren.** *Dardanus, & versis lugerat Græcia fatis.* Virg. *syn.* Flĕo, gĕmo, plango, lăcrȳmor, lāmĕntor, quĕror, dŏlĕo, plōro. *phr.* Lūctibus īndūlgēre. Dāre ănĭmum īn lūctus. Sē in lūctum sōlvĕre Lūctu vūltus cōndĕre. Hōmĭnum cōnsōrtia vītāre. *Nec* mĭnus Hēliădes lūgent & īnānia mōrti Mūnĕra dānt lacrȳmas. Nōn ălĭter, quam sī īmmīssis rŭat hōstibus ōmnis Cărthāgo ăspĭce dēmīssos lūgēntis mōre căpillos, ēt tūnĭcas lacrȳmis sīcūt ăb īmbre grăves. Nōn pŭdūit rūptis ĕxŭlŭlāre cōmis. Nōn ălĭter quam si nāti pīa māter ădēmpti. Pōrtet ăd ēxtrūctos cōrpus īnāne rŏgos. *v. Luctus & tristis.*

lūgūbrè, *załośnie,* lugubria, *ium, żałobá 2.*

lūgūbris, *żałosny, Smętny.* **trawrig/ leidig** *Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor.* Virg. *Qui gurges aut quæ flumina lugubris.* (Alcaic.) *syn.* Lūctŭōsus, lāmēntābĭlis.

lugubris ornatus vestis. *żałoba 2.*

luitio. Zapłácenie.

lūma, *ciernie.* lūmārius, *ciernowy.*

lumbāgo, *Krzyża bolenie*

Lumbāre āris. n. Spodnica.

lūmbi, *Lędźwie.* **Die Lenden.** *Epith* Călĭdi, lăscīvi sālāces.

lumbĭfrāgium, Krzyża naruszenie, & sub Biorę kijem.

lūmbrīcus *m Glistá, Dżdżownica 1. tr. Smrod 3. Podwyższony pręcko* **Regenwurm.** *epith.* Tĕres, cūrvus, longus, vīscĭdus, ĕdāx, mōrdens.

lumbŭlus *Polędźwicá.* lumbus, *idem & Lędźwie.*

lūmectum, lūmētum. *ciernisko.*

lūmen lumina, *światłość 1. 3. Jásność 2. Okno 1. Oko 1. Lampa. Objáśnienie, Ozdoba, Dźień 1. Poyrzenie 2. Widzenie 1. Fárby wydatność, Dźiurá 7. Drzwi 1. Przedni 1.* **Licht** *Luminibus flamma arrectis &c.* Virg. *syn.* Lūx, fūlgor, splēndor, nĭtor, jūbar, *vel* dies, *vel* ŏcŭlus. *epith.* rădĭans, mĭcans, īrrădĭans, splēndĭdum, flāmmans văgum, ērrans, æthĕrĕum. Phœbēum. *phr.* Lūcis nĭtor, splēndor, rădĭi. Lūx Sōlis cōmes. Cōnjux & fīlia Sōlis. Clāra lūce cŏrŭscum, ērĭpiens nōctem. ēxpĕllens tĕnebras. Pīce cum fert fūmĭda lūmen. Tæda. Rŭtĭlo scīntīllat lūmĭne lāmpas. Clārum ēmĭcŭit Sōle ŏrĭente jŭbar, īgnĕus āppāret pēr prīma crĕpŭscŭla cāndor. Dānt clāra īncēndia lūcem. Fōrmīdāto clȳpĕus Tītāna lăcĕssit. *v. Lux Luceo. Illumino Splendor.*

lūmĭnāre, *is, światło 1. świetnik. ibid Lampa, Błoná 7. & sub Zacz.*

lūminaria, *Plur. tr. sub Zacny człowiek.*

lūmino, Oświecam lūmĭnōsus, *świetny 2.*

lūmus, Brozdá.

Lūna, Mięsiąc **der Mond.** *Defectꝰ lunæ varios Solisq; labores.* Virg. *syn.* Phœbe, Lātōnia, Dīāna, Lūcīna, Cȳnthĭa. Dēlia, Hĕcăte, Trĭvia. *epith.* Mēnstrŭa, trĕmŭla. lūcĭda, bĭcōrnis, glŏbōsa, rōscĭda; cōrnĭgĕra, gĕlĭda, frīgĭda, pērnox, ārgēntĕa, dēcrēscens, sĕnēscens, īnflĕbĭlis, ērrans, nōctūrna, sĭlens, *phr.* Nōctis sīdus, dĕcus īgnis, Dĕa. Lūnæ jŭbar, splēndor, sīdus, vūltus, făcies, ĭmāgo, cōrnŭa glŏbus. cūrrus, ĕqui, bīgæ ŏrbis. Tăcĭtæ mŏdĕratrix. Cȳnthĭa nōctis. Phœbe nōctibus īmpĕrans. Nātīva lūce cărent. Frātris Sōlis dē lūmĭne lūcens. Nōx ĕrat & cœlo splēndēbat lūna sĕrēno. Nĭvĕis īnvēcta mĭcat Lātōnia bīgis. Lūnaq; nōctūrnos ālta rĕgēbat ĕquos. Fūlgēntia lūnæ Cōrnŭa, Lūnāris lāmpas, cūrrus. Lūnāres ĕqui. Lūnāre jŭbar, sīdus. Nōctūrna Dīāna, īnstābĭli vărians sŭa cōrnŭa mōtu. Tăcĭtæ ămīca silēntia Lūnæ, Cōrnū præsīgnis ădūnco Dēlia. Quam nūnc īn cōrnŭa prīmum. Sūrgēre nunc plēnam tŭmĭdo splēndēscēre vūltu Cērnĭmus. Nūnc nŏva sē cūrvans īn cōrnŭa, nūnc vĕlut ŏrbis Dīmĭdium fĭngens. Glŏbus. Lūna quī tōt mūtātur īn ōra. Pūra nĕc ōbtusis pēr cœlum cōrnĭbus ībat Lūna, Lūcis mœsta părum pēr dēnsas Cȳnthĭa nūbes Præbēbat. Lūnăque nōn grăcĭli sūrrēxit lūcĭda cōrnu, āstrōrum dĕcus, ēt nĕmŏrum Lātōnia cūstos. Cœlo cum lūna rĕfūlget ātque sŏpōrĭferos nĭvĕis ārgēntĕa bīgis Lūna vĕhit rădios Quŏtĭes Lātōnia cœlo ēxŏrĭtur. Cāndor ĕrat quālem præfert Lātōnia lūna, ārmăq; cūrru nōctĭvăgo Phœbe mĕdium pūlsābat ŏlȳmpum. sed vēsper ŏpācus Lūnāres jām dūcit ĕquos. Nēc pār aūt ĕādem nōctūrnæ fōrma. Dīānæ ĕsse pŏtest ūnquam. āt sī vīrgĭnĕum sūffūdĕrit ōre rŭbōrem Lūna. Nēc cāndĭda cūrsum. Lūna nĕgat

negat splendet tremulo sub lumine pontus mihi tremulum lumen præbebat opacum.

luna cornicularis crescens, gibbosa *Księżyc pod pełnią.* **Der zunehmende/ oder anwachsende Mond** *Phr* Nova crescendo reparabat cornua Phœbe Luna revertentes colligit ignes. Luna remeabat decimo nova cornua motu ignes Tertium Lunæ referentis ortum. Luna in nova cornua crescit orbem, cornua reparans, resumens, renovans.

Luna decrescens, minuens, senescens, *Księżyc po pełni.* **Der abnehmende Mond.** *Phr.* orbem Luna contrahit, angustat, cogit, orbe contracto deficit, interit, lumina perdit.

luna plena, *Księżyca pełnia.* **Der volle Mond.** *phr.* Cornibus in plenum redit Luna coactis, Luna orbem, cornua, complet, explet: pleno orbe micat. orbem Luna coactis, junctis cornibus implet Luna demissos plena recolligit ignes. Pleno turgescit Cynthia cornu, tumido splendescit vultu. Clarior quanto micat orbe pleno, cum suos ignes coeunte cornu junxit, et curru properante pernox exerit vultus rubicunda Phœbe,

Lunare virus. *Niewieścia chorobá.*

lunaria, *Pieniężnik podeyrzon.*

lunaris, *Księżyczny,* **Das zum Mond gehört.** *Lunari subjecta globo, &c* Cl.

lunaticus, *Lunátyk.* **Mänig/Mönsichtig.**

lunatus *Księżyczny okrąg.*

lunato, *Obłoczysty 1. Kośisty 1, Rogáty.* **Gestalt und ausgeschnitten wie ein halber Mond.** *Duxit Amazonidum lunatis agmina peltis.* Virg.

luno, as, Náginam, Nákrzywiam, Nápinam łuk.

lunula, *Pierścieniowa głowicá. & sub Księżyc 1. & Miesiączek. lunus, Księżyc 1.*

luo, *Omywam, Oczyściam 2.* Przypłacam 1. 2. *Płácę, Karzą mię, Płocę. & sub Przyboleć.* **Entgelten/ bezahlen.** *Vastato pœnas tandem luitura profundi.* Cl. *syn.* Solvo, persolvo, exsolvo, pendo.

P U P

Lupa, *Wilczycá, Nierządnicá. & sub Pies.* **Ein Wölff.** *Adjicis & rapidæ tradis ovile lupæ.* Ovid. *epith.* Ferox, trux, inhumana, furens, obscæna, lasciva. *Pro Meretrice.* v. *Meretrix.*

lupanar, lupanarium *Nierządny dom & it. Nierządnicá.* **Ein gemein Frauen- oder Hurenhaus** *Intravit calidum veteri centone lupanar. syn.* Prostibulum, lustrum, fornix, Ganeum. *Epith.* Spurcum, impurum, turpe, immundum, fœdum, obscœnum, probrosum.

lupanaris, *Rufiańſki.* lupanarius, *Rufian.*

luparius, *Wilczy łowiec.*

lupatum lupata frena. *Krygi.* **Ein scharff Gebiß** *Verbera dura pati, & duris parere lupatis.* Virg: *syn.* Frænum, habena. v. *Frenum.*

lupatus, *substant. vel hi.* lupati, *Krygi.*

lupatus, *adiect. Haczysty, Krygowy. sub Krygi.*

lupercalia, *n. plur. Mięsopust.*

lupi, *hi, Krygi, Kleszcze 1.*

lupillus, *Słonecznik strączysty, & sub Czerwony złoty márchwiány.*

lupinarius, *sub Słonecznik 6.*

lupinum, *Słonecznik strączysty.*

lupinus, *substant. idem & Czerwony złoty 2 Pieniądz*

lupinus, *adiect. Wilczy.* **Das vom Wolff ist/** *Nec non & iecoris quaratur fibra lupini.* Ser.

lupor, *aris Nierządu pátrzyć.*

lupula, *Nierządnicá.*

lupus. *Wilk 1. Szczuká 2. Hak woienny, Páiąk. Wrzod. Piłá drzewna* **Ein Wolff.** *Torva leæna lupum sequitur, lupus ipse capellam.* Virg. *epith.* Martius, ululans, raptor, acer, rapax, asper, avidus, sævus, sanguineus, cruentus, rabidus, vorax, trux, ferox; terribilis, immitis, crudelis, prædo, hirtus, ingens, infestus, insidiator nocturnus. *phr.* Pecorum, ovium hostis armentis infestus, ovium prædo vorax. insidians ovili ingens stabulis, pecoris; lues, timor. Flammantia lumina torquens. Luporum exitiale genus. Pleno lupus insidiatus ovili. Nocte super media tuti sub matribus agni Balatum exercent, ille asper & improbus ira sævit in absentes: collecta fatigat edendi ex longo rabies, & siccæ sanguine fauces. Lupi quos improba ventri exegit cæcos rabies. Rapax stimulante fame, cupidusque cruoris incustoditum captat ovile lupus. Pecoris lupus expugnator opimi. Lupus in placidas sanguinolentus oves Sævit ut inter oves atrox lupus, ore cruento. Auditis celeret balatibus obvia pastor Jam sibimet metuens, spirantem dentibus imis. Rejectat prædam, & vacuo fugit æger hiatu. Balantum tenero turba timenda gregi, immanis feritate lu-

lŭpus nămque ōre crŭēnto crūda pĕr āgnīnos ēxĕrcet fūnĕra rīctus.
lupus cervarius, *Ryś 2. Ostrowidz 1.*
lupus femina, *Wilczycá.*
lupus fluviatilis, *Szczuká 1.*
lupus salictarius, *Chmiel.*
lŭpus vetulus, *tr. Kos 1.*
lūra, *Kubel skorzany.*
lurco, *as, &* lurcor, *aris. Żrę.*
lurco ōnis *żarłok.* *Rospustnik.*
lūrĭdus, *Blády żołtáwy, śmiády, śiny.* **Bleyfarbig** *Lurida terribiles miscent aconita novercæ.* Ovid.
luridus ales, *Wywielga.*
luror, *Bladość, żołtość, śmiádość.*

L U S

luscĭfĭco, Oślepiam.
luscīnia, Luscĭniŏla, *Słowik. Luscinia tumulum si Thelesina dedit.* Mart. *vide Philomela.*
Luscinius m. pro Luscinia f. apud Phædrum Tiberii Cæsaris liberum mythologum.
luscīnus, *vide supra Lucinus,* lusciōsus, lusciōsus, *ślep 1. & sub Niedoyrzę.*
luscītio, *Slepianie. & sub Slep 1.* sci. *producit Renatus.* Luscus. *Iednooki.*
lūsio, *Igranie.*
Lūsĭto, *Kosteruię, Igram 1.* **Embsig spielen.** *Imamq; dente lusit ante fimbriam.* (*J*)
lūsor, *Szyderz, Pisarz.* **Ein spieler.** *Lusori cupido semper gravis exitus instat.* Virg.
lūsōrium, *Igrzysk mieysce.*
lusorius, *Igrzyskowy, Krotofilny, Grawalny, Szyderski, Błażeński.*
lustra, *orum. Łożysko 1.*
lūstrālis, *Oczyśćialny,* **Reinigend.** *Perpetuí tergo bovis; & lustratibus extis.* Virg.
lustralis aqua, *Swięcona wodá.*
lustrāmen, Przeglądánie.
lustramentum, *Odczarowánie.*
lustrātio, *Przeglądanie 1. Nawiedzánie, Obleżdżánie urzędowe, Wizytacya, Oglądánie 2. Oczyśćienie 1. Wywodziny, Odczarowánie.*
lustrator, *Oczyśćićiel, Dozorcá, Wizytator, Biegun 1. Spieg.*
lustratus, *us, Oczyśćienie.*
lustrĭcus, *Oczyśćialny.* **Tag der Reinigung.**
lustricus dies. *Mianowiny.*
lustrĭsĭcus, Oczyśćialny.
lustro onis, Rospustnik.
lūstro, *as Obchodzę 1. Oglądam 1. Okáskę mieć, Zwiedźić Oczyśćiam 2. Wodą święconą pokropić, & sub Rachuię się 2.* **Umbhergehen/ besichtigen/ reinigen.** *Quisquis adest faveat, fruges lustramus & agros.* Ovid *syn.* Pĕragro, vīso, invīso, pĕrerro, ōbĕo, cīrcumĕo *vel.* expio, pūrgo, vel cīrcūmspĭcio.
lustror, *aris à lustrum, Rozgardyas stroię, Nierządu pátrzyć.* (*wá.*
lustror, *aris à lustro as, Wywodźi się białagłowá.*
lūstrum, *Czteroletni czas. Cztery látá, Nierządny dom, piwnica 2. Doł 2. Káłużá vide Pięćioletni czas.* **Hole der wilden Thier.** *Non absunt illic saltus, & lustra ferarum.* Virg. *syn.* āntrum căvĕrna, spĕcus fĕrārum, cŭbīle, lātĭbŭlum. *vel* lŭpānar, *vel* lustrāle, sacrĭfĭcium, sacrum, *vel* quīnquĕnnium, ŏlўmpĭas.
lūsus, *us, Gra. Igranie.* **Spiel/ Kurtzweil/ Ergötzlichkeit** *syn.* Lūdus, jŏcus. *Phr.* Placĭdō lūsu gaŭdia căptare. *v. Ludus iocus.*

L U T

lŭtāmentum, *Lepianka polepá.*
lūtārius, *błoćisty.* lūtātus, *Námázány.*
lūteŏlus, *żołty.* **Gälbächtig.** *ollŭa luteola pingit vaccinia caltha.* Virg.
lūter, *ĕrit. m. gr. Wanna, Umywádlnik.*
lūtēsco, *Błotnieię.* **Zu kaat werden.** *Sangvine diluitur tellus, cava terra lutescit.* Fur.
lūteum, *Farbownik,* lūteum oui, *żołtek.*
lūteus, *Gliniany, Błoćiany, Plugáwy.*
lūtĕus, *żołtáwy, żołty, Płowy.* **Gähl.** *Aurora in roseis fulgebat lutea bigis.* Virg. *syn.* Flāvus.
lūteus ales, *Wywielga.* (*Oblepiam.*
lūto, *as, à lutum, Kalam, Námázuię 1. 2. Lepię,*
lūto, *as, à luo, pro lito priscè Płácę, & Ofiáruię. 1.*
lūtosus, *Błoćisty.* lūtra, *è Greco idem lytra.*
lūtra, *à luo luto, Potok 2. Beczká.*
lūtrum lutron, *onis gr. Łáźnia domowa.*

 lutūlen-

lŭtŭlentus, *Błociſty, Plugawy, Sproſny.* **Kohtig.** *Ceu, lapides varios lutulenta radere palma.* Hor. *ſyn.* Cænōſus, lŭtōſus, līmōſus. *phr.* Lŭto plēnus, fædātus, tŭrpis, fœdus, sŏrdidus.

lŭtŭlo, *ar Kalam, Szpecę.*

lūtum, *Farbownik ziele.*

lŭtum, *Błoto, Gliná 1. Oblepa. Smrod 3.* **Koth/ Vnflat/ Laym** *3 - - vel amica lutoſus.* Hor. *ſyn.* Līmus, cænum, sŏrdes, fæx, illŭvĭes. *epith.* Tŭrpe, ūdum, sŏrdĭdum, fætĭdum, grăvĕŏlens. *Triſyl.* pălūſtre, craſſum, pĭngue, tĕnax, īnfēctum.

lūtus priſcè Błoto. lŭvio, *onis Plugaſtwo.*

lŭvit, in præterito, pro luit. Epenteſis. Poet. Lucret.

LUX

Lūx, *f & priſce m Swiatło 1. Widok 1. 2. Dźień 1. Iaw, Oko, Obiaśnienie, Ozdobá, żywot 4. & ſub Gwiazda, Moy ty.* **Liecht/ Tag.** *Reſtitit Æneas, claraq; in luce refulſit.* Virg. *ſyn.* Lūmen; ſplēndor, fŭlgor, nĭtor, jŭbar, fāx, *vel* dies. *epith.* ālma, *phr.* Lūcis nĭtor, ſplēndor, rădĭī dĕcor. Lūcĭdus nĭtor. Cāndor īgnĕus. Trĕmŭlo īgne cŏrūſcans. Pūrpŭrĕum lūcis jŭbar. ē mĕdĭo lūcĭda flāmma mĭcat. *v. Lumen & ſplendor.*

luxātio, *Wywinienie,* luxātus *Wywiniony.*

luxo, *as, Wywiiam nogę.*

luxum, *xi, n. Wywinienie.*

lūxŭria, *v.* luxuries, *Buynośćʹ, Rozrzutnośćʹ, Zbytek Rozgardyas an ćieleſność.* **Vberfluß im Speiß und Kleydung/ item Geilheit.** *Luxuriam premeres cum craſtina ſemper egeſtas.* Mart. *ſyn.* Lūxus, lāſcīvĭa, lĭbīdo. *epith.* Prōdĭga, blānda, pĕtŭlans, mĭsĕra, dēses, ĭnērs, īgnāva, ĭnhŏnēſta, nŏcīva, nŏxĭa, dēsĭdĭōſa, *phr.* Prōdĭga rērum lūxŭrĭes. Nūnquam pārvo cōntēnta părātu. īnĭmīca vĭrtūti lūxŭries, Mārcĭda dēlĭcĭis. Cuī sēmper ădhærens īnfēlix hŭmĭlī grēſſu cŏmĭtātur ĕgēſtas, Quæ māle pērdit ŏpes. Lūxŭrĭa, ēxtīnctæ jām dūdum prōdĭga fāmæ. Dēlĭbūta cŏmas, ŏcŭlis văga, lānguĭda vōce, Pērdita dēlĭcĭis, vītæ cuī caūſa vŏlūptas. *v. Libido.*

lŭxŭrio, *as Roſpuſzczam ſię, Przekwintuię, Na wymyſł.* **unmäſſig ſeyn.** *Luxuriant animi rebus plerumque ſecundis.* Hor.

lŭxŭrior, *Rozgardyas ſtroię, ná wymyſł czynię.* **In Wolluſt und Geilheit leben.** *Me facit, ut tenues luxuriantur opes.* Mart. *phr.* Lūxŭrĭāre nŏvis.

Cum jŭvĕnīlibus ānnis Lūxŭrĭant ănĭmi, cŏrpŏrăque ipſa vĭgent.

lŭxŭrĭōſus, *Rozrzutny, Zbyteczny, Na Wymyſł, Buyny, 1. Stroyny.* **überflüſſig/ geyl.** *Hauſiſti patrias luxurioſus opes.* Mart.

lūxus, *us,* Rozrzutność, *doſtátek 2. Zbytek 2.* **Vberfluß im Speiß und Kleydung mag Geilheit.** *ſyn.* Lūxŭrĭes, lŭxŭrĭa, *vel* pompa, făſtus. *epith.* mŏllis, ăchæmĕnĭus, nŏcens, fædus, fæmĭnĕus, ēffūſus, sēgnis, īnfrēnis ēxlex, cæcus, tŭrpis. *phr.* Pŏpŭlator ŏpum. Dīſſuāsor hŏnēſti Lūxus Lūxūque mălo cōnjūncta vŏlūptas. Rēgāli ſplēndĭda luxu. īnfrēnum ēxtīnguĕre lūxum. Rūra plăcent, lūxus dēsĭdĭōse văle, ĕpŭlæque ānte ōra părātæ Rēgĭfico lūxu.

lūxus, *xi Wywiniony.*

L Y

lȳcauthrŏpia, *gr. Wilcza chorobá.*

lȳcanthrŏpos, lȳcāon, *ŏnis gr. Wilkołek.*

lȳcēum, *gr. Szkoła,* **hohe Schul.** *Gelidi fleverunt ſaxa Lycai. V. v. Academia.*

lychnis, *gr. idis f.* lychnis coronaria, *Firletká.*

lychnis ſylveſtris, *wyżpin ziele.*

lychnītes, *a m. gr. Kámień ogniſty.*

lychnītis *idis gr. Dźiewanna.*

lychnŏbius, *Gr. Nocą co robiący.*

lychnŏpus, *ŏdos vel ŏdis m. gr. Lichtarz.*

lychnuchus, *gr. Lampa Kaganiec Lichtarz.*

lȳchnus, *gr. Lampa.* **Kertz Ampel** *- - Dependent lichni laquearibus aureis* Virg. *v. lampas.*

lȳcium, *gr. Pies wilczek,* lȳcium *gr. Bukſzpan*

lȳcoctŏnum, *gr. Trad ziele,* (*ośćiſty.*

lȳcophthalmos, *adiect. gr. Wilczooki.*

lycophthalmos, *ſubſtant. gemma gr. Wilczook.*

lȳcopſis, *is, f. gr. Czerwieniec 2.*

lȳcoſtrăphȳlos, *gr. Kálina.* (*iąk 1.*

lȳcus *vel* lȳcos Wilk *1. Szczuká 1. Widelcá Pá-*

lȳdĭus lapis, *Kámień probny. Ad terram, Heſperiam venias, ubi Lydius arva.* Virg.

lȳmpha *Gr. Wodá.* **hell/ klar Waſſer.** *ſyn,* ăquă, ūndā. *v. Aqua.*

lymphātĭcum, *Szaleńſtwo 2.* lymphātĭcus, *Sza-*

lymphātio, *Stráchy nocne,* (*lony 2.*

lymphatum vinum, *Wino mieſzane.*

lymphātus, *ti Roztworzony Szalony 2. Przelękły.* **Unsinnig/ wütenig.** *Sine more furit lymphata per urbem* Virg. *syn.* **Lymphāticus**, fŭrēns, răbĭdus, īnsānus, dēmens.
lymphātus, *us, Szaleństwo 2.*
lympho *as, Szalonym czynię.*
lymphor *aris,* Szaleię *od wody, Boię się.*
lympĭdus, lege limpidus.
lynceis ŏculis, *Ostrowidź 2.*
lyncĕus, *idem, & Ostropátrzący, Bystry 2.* **Luchsen.** *ne corporis optima lyncei.* Hor.
lyncūrium, *Gr. Bursztyn.*
lynx, *hic hæc gr. Ostrowidz 1.* **Ein Luchs.** *Lyncibus ad cælum vecta Ariadna tuis.* Prop. *epith.* Măcŭlōsă vărĭa, vērsĭcŏlor, vēlox, cĭta, fŭgax, Scythĭca, tĭmĭdus ăcūtus. *phr.* ăcūto lūmĭne solers. Bāccho sacra Bijŭgum pĭctis īnsīgnia frænis. Cōlla prĕmit lyncum.
lyra, *gr. Skrzypice 1. 2. Skrzypicá ryba. Rogacz rybá, Kiryśnik 2.* Kwiczek. **Eine Leyer/ ein Harff.** *Et movet aurata pollice fila lyræ.* Ovid. *syn* Cĭthara, fĭdes, *inm*, tēstūdo. *epith.* īmbēllis, ēbūrna, aūrāta, æmŏnĭa, Thrĭscĭa, Phæbēa. ăŏnĭa. Pīerĭa Bĭstŏnĭa, Bĭstŏnis. ăppŏllĭnēa, ĭānthæa, vōcălis, ărcădĭca, Thrăcĭa, Clărĭa, suāvis, Thēbāna, ăgănĭppæa. *phr.* Trăctat īnăūrātæ cōnsŏna fĭla lyræ. Thrēĭcĭam dĭgĭtis īncrēpuisse lyram. Cūras āttĕnŭāre lyra. Aūrĕa fĭla lyræ sōllĭcĭtāre mănu. Nŏvit ĕt ărgūtæ tăngĕre fĭlă lyræ. Phæbo dūlcĭsŏnam pĕrcŭtĭēntĕ lyram. Pār ăgănĭppææ lūdĕre dŏcta lyræ. Dēsvētæ rĕpĕtit fĭla cănōra lyræ. *v. Fides inm Cythara.*
lyrĭcen, lyrĭcus, *substan: Skrzypek.* **Ein Leyrer/ Harpffenschlager.** *v. Fidicen. Et Lyrici vates numero sunt Mnemosynarum.* Aus.
lyricus *adiect. Skrzypiczny.*
lyrion, *gr. Skrzypki sub Skrzypice.*
lyristes, *æ m. Gr. Skrzypek.*
lyrum, *Gr. Anielski trank.*
lysis, *is Gr. Kápitelow fugowanie.*
lysĭmāchia, *gr. Bázánowiec, Wilcza ogań.*
lyta, *a* lytus, *gr. Licencyat, Promot.*
lytra, *gr. Wydrá,* lytrum, *gr, Okup 1.*
lytha, *gr. idem* litta.

M

MAccus *e Græco. Głupi.*
Măcella *gr. Motyká.*

Măcellārius, *Przekupien 1.* Rzeźnik *co przedaię.*
Măcellum, *Iátki 1. Rynek zielony.* (*Schnę 2.*
Măcer, *ĕris substant. Muszkát.* Măceo, *Chudnę,*
Măcer, *cri adiect. Chudy, suchy.* **Mager/ dünn/ dürr.** *Eheu quam macer est pingui mihi taurus in arvo.* V. *syn.* Măcĭlēntus, grăcĭlis. *phr.* Măcĭe cōnfēctus, tĕnŭātus, āttĕnŭātus, tĕnŭis, pĕrēsus, hōrrĭdus, dēfōrmātus, tūrpis, īnfōrmis, ēxēsus, squāllĭdus, ōbdūctus, ēnēctus, āttrītus, dēfĭcĭens, lānguēns, lānguĭdus, tābens, tābidus, ēxĭlis, āttĕnŭatus ĭn ărtūs. Măcĭe squāllĭda mēmbra gĕrens, trăhēns. Dēfĭcĭens vix trăhit ōssa cŭtis. Măcĭes, pāllēntes ōccŭpat ărtus, ĕt nŏtat īnfōrmis pāllĭda mēmbra cŏlor. Pāllor ĭn ōre sĕdet, măcĭes, ĭn cōrpŏre tōto Fūgĕrat ōre cŏlor, măcĭes addūxĕrat ărtus Mēmbra tūrpis măcĭes dēpāsta ĕst, ēxēdit, fædāvit. Auxĕrat ărtĭcŭlos măcĭes, mănŭūmquĕ tŭmēbat ŏrbis; ĕt īmmŏdĭco, prōdibant tūbĕre tali. Măcĭe cōnfēcta sŭprēma īgnōti nŏva fōrma vĭri, mĭsĕrāndăque cūltu. Tū tĕnŭis, tārdīque grădus, măcĭēque pĕrēsus. Cōncĭdĭmus măcĭe, cŏlor ĕst sĭne sānguĭne. Nam nĕque sūnt vĭres, nĕc quī cŏlor ēsse sŏlēbat. Vix hăbēo tĕnŭem quæ tĕgat ōssa cŭtem. Jam lūmĭna retro ēxēsis fŭgĕre gĕnis, iam lūrĭda sŏla. Tēcta cŭte, ĕt vēnis măle jūnctæ trĕmĕntĭbus ōssa. ēxtant cōnsūmptis visu dēfōrmĭa mēmbris. Dīcĕris ĕt măcĭe vūltum tĕnŭāsse. Cūm pāllĭda nūdis ōssĭbus hōrrōrem dōmĭnis præbĕret ĭmāgo Dēcŏlor, ĕt măcĭes ōccūrsu lædĕret ōmnes. Jējuna lăcĕrtos ēxēdit măcĭes. *v. sup. Descriptionem Famis.*
Mācĕrāta calx, *Wapno zálane.*
Mācĕrātio, *Moczenie*, Mācĕratus *Moczony.*
Mācĕrēsco, *Miękrzeię, Moknę w wodźie.*
Mācĕria, *Płot kámienny; Parkan. & sub Mur.*
Mācĕries, *Chudość, Płot kámienny, Kámienny parkan.*
Mācĕro, *Chudzę, Namaczam, Trapię.* **Mager machet.** *Maceror interdum; quod sim tibi causa doloris* Virg. *syn.* Cōnfĭcĭo, ēxtĕnŭo, āttĕro, ēxēdo, tābĕfăcĭo. Măcĭe āttĕnŭo, dēfōrmo, cōnsūmo.
Mācĕror, *Schnę 2. Gryżę się.*
Măcesco, *Macisco, Chudnę, Schnę 2.*
Măchæra, *gr. Kord, Miecz.* Machærio, *onis śiekácz*
Machærion, Machærium, *Kord, Mieczyk*
Măchærŏphorus, măchærŏpæus, *gr Miecznik.*
Măchĭna, *Básztá 3. Taran 2. wendetá niewol nikow*

wolnikow; *Babá 5. Narzędźie. Sztuká 5.* *Kosztowánie.* **Mletley. Gebäuen/ Item/ List/ Betrug/ Ein grob Stück Geschütz.** *Aut hæ in nostros fabricata est machina muros.* Virg. *syn.* ārs, ārtĭfĭcĭum, dŏlus, āstūtĭa, fraūs, *vel* mōles, īnstrūmēntum, tōrmēntum bēllĭcum, bălīsta, ărĭes, bŏmbārda. *epit.* Strĭdens, mūrālis, ænĕa, sæva, bēllĭca, hōstīlis, īngĕnĭōsa, īngens, fūlmĭnĕa, hōrrĭda, tērrĭbĭlis, vĭŏlēnta, Mārtĭa, Vūlcānĭa, trux, fērrĕa, mĭnax, stŭpēnda, Māvōrtĭa, īmmānis, æquāta cælo, sāxa rŏtans, mūros quătĭens, *vel* dŏlōsa, scĕlĕrāta, dīra, lătens. *phr.* Mūris mĕtŭēnda Cōncŭtĭēns mūros. Mænĭa sŭbvērtens, rūmpens. Sāxa rŏtans. Bēllĭca īn ădvērsam vĭbrāta utrĭnque phălāngem. Māchĭna, āc vĕlut hōstīlis cum Māchĭna tērrŭit ūrbem: ūrbes, sylvæque trĕmīscunt, ēxcŭtit īngēntes īmmāni pōndĕre mōles, īnvōlvens fūmo nigri cŏlōre dĭem Māchĭna tērrĭfĭco cum fūlmĭnat ænĕa bŏmbo. Quālĭter ære căvo, dum sūlphŭra pāscĭtur ātra, īnclūsus, măgis ātque măgis fŭrit ācrĭor īgnis. Mōlĭtūrque fŭgam nēc sē căpit īntus ănhelans: Tum pĭcĕo dīsclūsa vŏlat glāns fērrĕa fūmo; Fĭt crĕpĭtus, crēdas, rūpto rŭĕre æthĕre cælum; Jamque īlla ēt tūrres prŏcul ēcce strāvĭtēt ārces: Cŏrpŏra ēt arma jăcent lăte vĭa făcta pēr hōstes. *v. Tormentum bellicum, & Dolus, Fraus.*

Māchĭnālis, *Architektoński*, *Młyński*.

Māchĭnāmentum, *Sztuká 5. táran 1.*

Māchinarius, *adiect.* *Narzędzia śiłá potrzebuiący*, *Młyński.* *(dowánie 2.*

Māchinātio, *Wymyśl 2. Sztuká 5. Basztá 3. Bu-*

Machinātor, *Budowník, Sztukmistrz, Sprawcá, Wynaleźcá.* **Ein Erfinder.** *O Machinator fraudis, O scelerum artifex.* Jamb.

Machinatus, *us.* Sztuka 5.

Māchĭnor, *Wymyślam. Sztuki zażyć, Myślę chytro, Knuię 3. Gotuię.* **Erdencken/ erfinden.** *Non tibi præterea, quod machinor, inveniamque* Luc. *syn.* Mōlĭor, ēxcōgĭto, mĕdĭtor: strŭo, ēxstrŭo, făbrĭco, *seu* fabrĭcor.

Māchĭnōnes, Machiones, *hi sub Malarz 2.*

Māchĭnōsus, *Narzędźia śiłá potrzebuiący, wielki 1. Sztuczny.*

Machlis, *is f. gr. sub Łoś.*

Macidatus, Apulei corr. Maditatus.

Măcĭes, *Chudość, uschnienie.* **Magerheit/ dürre.** *Cum subito à sylvis macie confecta suprema.* Virg. *syn.* Tābes. *epith.* Īnfēlix, mĭsĕra, īnfōrmis, dĕcŏlor, jējūna squāllĭda, trīstis, īners, pāllens, ārĭda. *phr.* Mĕmbra, ārtus cōnsūmens, ēxtĕnŭans. Dĕfōrmans vūltum, ōssa rĕnudans. Cōnsūmens ārtus, dūro lānguore sŏlūtōs ēxsēctis măcĭes īngŏrĭa nērvis. *v. Macer.*

Măcĭlēntus, *Chudy*, **Sehr mager.** *v. Macer.*

Măcir, *iris.* Măcis, *idis in Accusativo macida. vel macin, e Græco, Muszkat.*

Măcrēsco, Măcreo, *Chudnę. Schnę 2.* **Mager werden.** *Ne nimis exhausto macresceret inguine gallus. M. syn.* Tābēsco, grăcĭlēsco. *v. Macer.*

Mācrĭtas, *Suchość*, Mācrĭtudo, *Chudość.*

Mācrŏbius, *gr. Długowieczny.*

Mācrŏcollon, *gr. Papier regałowy, & sub Księgá.*

Macrŏlŏgia, *gr. wielmowność.*

Mācror, *oris Chudość.* Mactator *Zábiiak.*

Mactatus, *us, Zábićie, bićie b. dłá.*

Macte, *Dobrze 2. Grzeczny, Toś Chłop, Boże ćię przeżegnay, Szczęśćći Boże.*

Mactea, *orum*, Macteolæ Mactia *orum Łakoći*

Mactĭcus, *Gębá 3*

Mācto, *as, Zábiiam 1. 2. Karze, Biię bydło, Mszczę się, Gwałcę, Zatracam, Biię rzeź, Damći 1. Przykro mi, Spycham, Ofiáruię 1. Obdárzam, szánuię 1. Czczę 1. Raczę, Błagam, Nabawiam, Pamiętno co uczynić. zdobię 1.* **Tödten/ schlachten.** *Solennes taurum ingentem mactabat ad aras.* Virg. *v. Occido à cædo: Sacrifico.*

Mactra, *f. Dźieża.* Mactya *æ. Łakoći.*

Mactus, *Rosły, Obdarzony, Obfity.*

Măcŭla, *Zmazá, Plama, wádá, Pstroćina. Przygáná, zelżywość, dźiura 3. Kray 4. & in Serdecznik.* **Ein Fleck/ Masz.** *Rejice ne maculis infuscet vellera pullis.* V. *syn.* Nŏta, lābes M. dĕdĕcus, īnfāmĭa. *epith.* sōrdĭda, īmmūnda, dĕfōrmis. *phr.* Scabra sĭtu, tūrpĭsque ātra rūbīgĭne lābes, Tūrpes ōre fŭgāre nŏtas. Măcŭlis dĭscŏlor ātris, Cærŭlĕæ cui tērga nŏtæ īnfĭcĭunt. Măcŭlæ sēse ūndĭque fūndunt. *v. Sordes.*

Maculæ, *Oká w śieći, Sadzona robotá.*

Maculatio, *Zmázánie, poszpecenie Szpetność.*

Măcŭlo, *Lżę 2. Szpecę, zmázać 2.* **Beflecken/ besudeln.** *Edita purpureo lucens maculatur amictu.* Virg. *syn.* Cŏmmăcŭlo, īnquĭno, cŏīnquĭno,

quĭno, fœdo, pŏllŭo, cōntāmĭno, cōnſpūrco, tūrpo, dētūrpo, dēfōrmo, vel măcŭlis āſpērgo, nŏto vārĭo, dīſtīnguo, pīngo, līno, ōblĭno, illĭno. *phr.* Măcŭlis, labe, sōrdĭbus īnfĭcio, tĕmēro, āſpērgo, cōnſpērgo, ĭnquĭno. Măcŭlas, sōrdes, lābem īnfĕro, ĭnjĭcio, īnſpērgo, Tūrpi, īnfāmi lābe nŏto. Lābe dĕcus ēxĭmo, aūfĕro, tōllo, fūgo.

Măcŭlōſus, *Nakrapiány pſtry, ſproſny, ſplugáwy, Szpetny Niecnotliwy.* **Gefleckt/ Fleckicht.** *Cæruleâ cui terga notâ, maculoſus, & auro* Virg. *ſyn.* Măcŭlātus, ĭnquĭnātus, sōrdĭdus, măcŭlis pīctus, āſpērſus, vărĭatus, illĭtus.

M A D

Madacus, Szatá bieśiadna.

Mădărōſis, *gr. Włoſow opadánie ná brwiach.*

Mădărus, *gr. Łyſy.*

Mădĕfăcio, *Namaczam,* **Naß machen/ näßen.** *Virides madefecerat herbas.* Virg. *ſyn.* Hūmĕcto, īrrĭgo, īrrōro, āblŭo. *phr.* ăqua ſpārgo, tīngo, ăblŭo, prōlŭo, pērfūndo, īrrĭgo. Sŭpērfūsis ăquis īrrōro.

madefactus, *Moczony.*

mădĕfio, *Moczę ſię. Moknę 1.* **Naß werden.** *Emathiique iterum madefient cæde Philippi.* Virg. *ſyn.* Mădēſco, mădĕo, hūmĕctor. *phr.* ăqua āſpērgor, pērfūndor, īrrĭgor.

mădĕo, *Moknę 1. Przemakam, Napiłam ſię. tr. Wre co, Uwrzało.* **Naß ſeyn.** *Et Madet aſſiduo lubricus imbre lapis.* Ovid.

mădēſco, *Moknę & ſub Uwrzało,* **Wilgnę. ſich näßen** - - *pluvioque madeſcit ab auſtro.* Virg. *ſyn.* Mădĕfio.

Mădido, ſub Namaczam, **Naß machen/ näßen.** - - - *Ille novo madidant* [illegible] *pennas.* C.

mădĭdus, *Mokry, zmoczony, zwárzony Piiany 1.* **Naß Feücht.** *Dum ſedet & ſiccat madidas in carcere pennas* Cl. *ſyn.* Mădens, hūmĭdus hūmens, ūdus, ōvĭdus. *phr.* ūdus ăquis, ăqua pērfūſus.

mădon, *vel* mados, *hæc gr. Przeſtęp biały.*

mădor, *oris, Mokrość* **Naſſe/ Feüchte.** *Excipiens nullos, Auſtro ceſſante, madores.* F. *ſyn.* Hūmor. *epith.* Flŭĭdus, rōſcĭdus, rĭgŭus, īrrĭgŭus. *phr.* Mădĭdus deflŭit hūmor.

Madulſa æ. m. Piiany 1. maduſa idem vitioſum.

M Æ

mæander, *Krążenie, Wzor ná ſzáćie, Zakręt. Za-* *(toki 1.*

mæandrātus, *Kręcący ſię, Krzywy, Wzorzyſty.*

mæandrum, & mæandrus, *idem* mæander.

mælis, *is, Zbig.* mælium, *Obroz.*

mæna, *æ gr. śielawá, Roſoł 3. Rybki drobne.*

mænais, *idis f. è Græco. Wężownik 4.*

Mæniana, lege Meniana.

mænis, *idis gr. śielawá.*

mænōmĕnon, *gr. Miod ſzalony, Maſtek.*

mæōtĭca, unda *ſub* mæōtis *idis &* mæotis palus, *Morze Tátárſkie.*

mæror, *idem* Mœror, *Maſtitia idem mæſtitia.*

mæſon, *ōnis m. gr. Sługa podły. al. Meſon* [illegible] *Meſcnauta.*

Maforte, Maſurtium, B. Płaſzcz, Podwiká.

magıdis, *gr. Harfa.*

măgădium, *gr. Podſtáwek u ſkrzypić.*

măgālia, magaria *orum Chałupa.* **Dorffhäuſer/ Höf/ Hütten.** *Miratur molem Æneas magalia quondam.* Virg. *ſyn.* Măgărĭa, āttēgĭæ, Măpālĭa căsa, tūgŭrĭum. *v. Caſa.*

măgas, *adis, gr. Deká 2. Poſtáwek 2.*

magdălia, *æ gr. Otręby 1.*

magdălia, *orum.* magdălis, *idis Kołáczek.*

măgia, *gr. Cudotworność 1. 2.* **Zauberey Hexerey.** *Nec non Theſſalicæ doctiſſimus ille magiæ.* Prud. *ſyn.* Vĕnēfĭcium, īncāntātĭo.

măgice, *es gr.* magica ars, *Czarnokśięſka náuká.*

măgĭcus. *gr. Czarnokśięſki, Czárowniczy.* **Zauberiſch** *Hic magicos affert cantus hic Theſala* *(vendit H.*

măgĭda *æ è gr. Miſa płaſka.*

măgirus. *g. Kucharz.* măgīrīſcium *gr Kuchćiko*

măgis, *idis gr. Deſka 2. Miſa płaſka, Stoł, trzech nogach, Dźieża.*

măgis, Bárżiey *Więcey 2. Raczey.* **Mehr.** *Iam magis atq; magis præceps agit omnia fatum* Luc. *ſyn.* Măge, plūs.

magis ac magis, *Bárżiey.*

magis, *comparativo additum In Łácniey więcey 2. Więkſzy* [illegible]

Măgīſter, *Miſtrz 1. Nauczyćiel, Urzędnik.* **Meiſter/ Lehrer.** *Sæpe tui judex, ſæpe magiſter eram.* Ovid. *ſyn.* Præcēptor, dōctor, mŏdĕrātor. *epith.* mītis, bēnĭgnus, mānsūētus, īndūſtrĭus, vĭgam

 mŏtō-

mōrōſus, clāmōſus, grāvis, ācĕrbus. *phr.* Jūvĕntæ mŏdĕrātŏr, Rector. Rūdes ănĭmos præcēptis dŏcens, īnſtĭtŭens, doctrīna ĕxĕrcens ărtĭbus ĕxcŏlens. Cui dŏcēndi mūnus ĕt ŏffĭcium. Qui tĕnĕram ſtŭdĭis fōrmāre jŭvĕntam. Nŏvit. Dāndi cōmmŏda præcēpta. Tĕnĕram pūbem mŏdĕrans, ĕrŭdiens, dŏcens. Præcēpta inſtīllans tĕnĕræ vĕnĕrānda cŏrōnæ. Aūrĭbus ārrēctis mānſuēto āttēnde măgīſtro. *v.* *Doceo.*

magiſter certaminis, *Igrzyſk ſprawcá.*

magiſter cubiculi, *Podkomorzy.*

magiſter curiæ, *Ochmiſtrz, Cechmiſtrz.*

magiſter equitum, *Hetmanow namieſtnik* Rotmiſtrz.

Magiſter militiæ, *Hetman* v. ...

magiſter navis, *Szyper.*

magiſter officiorum, *Ochmiſtrz.*

magiſter pacis ac diſciplinæ, *Marſzałek koronny.*

magiſter pagi, *Szołtys, Woyt ná wśi.*

magiſter peditum, *Porucznik.* Rotmiſtrz.

magiſter populi, *ſub Rządzcá.*

magiſter ſcriniorum, *Kánclerz.*

magiſter ſcripturæ, *Piſarz 1.*

magiſter ſtabuli, *Koniuſzy.*

magiſter trivialis, *Klechá,* Szołtys.

magiſter vici, *Dźieśiątnik 2.* Woyt ná wśi,

magiſter vocis, *Muzyk co uczy.*

Măgīſtĕrium, *Miſtrzoſtwo, rząd 1. Vrząd 1,* **Meiſterſchafft/ Regiment.** *Cum mea ridebant vana magiſteria C.*

magiſterium equitum, peditum. *Rotmiſtrzoſtwo.*

magiſterium militiæ, *Hetmáńſtwo.*

magiſterium officiorum, *Ochmiſtrzoſtwo.*

magiſtra, *Miſtrzyni.* magiſtralis, *Miſtrzowſki.*

măgīſtrātus, *us, Vrząd 1. 2.* **Obrigkeit Regenten/ Oberherren.** *Iura magiſtratusq́; legunt ſanctumque ſenatum.* Virg. *ſyn.* Pŏpŭli mŏdĕrātor; prŏcĕres, prīmāres. *in plur. vel* măgīſtrātus ŏffĭcium, mūnus: fāſces, ſĕcūres, *proconſultæ epith.* Grāvis, prūdens, ſăpĭens, prōvĭdus cĕlebris, ſŭpērbus ūrbānus. *Phr.* Cui crēdĭta ēſt mŏdĕrāndi pŏtēſtas. Cui rerum cōmmĭſſus ăpex. Sēdĕas in ālto tū lĭcet trĭbūnāli, ēt dē cūrūli jūra gēntĭbus rēddas īllum nōn pŏpŭli faſces, nōn pūrpūra. Rēgum Flēxit Pūrpŭrĕos hābĭtus, jŭvĕnīque cŭrūle īndūlgēbis ĕbūr. Lēgum pĕnes quem ſūmma pŏtēſtas. Qui ſŏlĭo, ſūffūltus ĕburno Jūra lēgit pŏpŭlis. Cui ēſt īmpĕrii cōmmiſſa pŏtēſtas. Cuī Pŏpŭlī īncūmbit cūra pătērna ſŭi. Cuī cūra ēſt pūnīre mălos, ēt dēfēndēre jūſtos. Pŏpŭlos quī lēge gŭbērnat. Quōrum īllūſtrāta ſŭpērbo. Vīta măgīſtrātu fŭĕ.

magiſtratus ampliſſimus, *Rádá 2.* Grat.

Magiſtro, as Rádzę 1.

magma, *tis gr. Fuz, Oleykow drożdże. Ekſtrakt 2.*

Magmentaria, vaſa ſub Ofiára 2. (perfumy.

Magmentarius, Aptekarz.

magmentum, *Pomnożenia, Ofiárá 2.*

Magnālia ium ſub Wielmożny. **Herrliche Thaten.** *Dat dextram mancus, loquitur magnalia mutus.* Pr.

magnănĭmĭtas, *Wielgomyślność, śmiałość.*

magnănĭmus, *Wielgomyślny, śmiały 1. Mężny, Sercá wielkiego* **Großmüthig/ dapffer.** *Magnanimum Æneam, neque me,&c.* Virg. *ſyn.* ănĭmōſus, fŏrtis. *v. Fortis.*

magnărius, *Kupiec*

măgnātes. *hi, Magnati hi, Panowie przedni.* **Die fürnehmſte Häupter/ die groſſe Herren.** *Magnates dare parva pudet.* &c. *M. ſyn.* Prŏcĕrĕs Mĕgīſtānes, prīmōres.

măgnes, *ētis m. gr. Magnet.* **Ein Magnetſtein.** *Quem magneta vocant, patrio de nomine Graii. L. epith.* Dĭſcŏlor, ŏbſcūrus, nīger; āter mīrābĭlis, pŏtens. *phr.* Lăpis ferrum dūcens, trăhens: fērro ămīcus. Lăpis măgnētĭcus. Hērăclīus. Nĭgri mīrācula ſāxi, Măgnēſĭa caūtes.

măgnētĭcus, *gr. Magnetowy.* **Das zu dem Magnet gehört.** --- *Venerum magnetica gemma* (figurat: C.

magni eſt, *Drogi,*

magni intereſt refert, *Wiele ná tym.*

magni pendo, puto, facio, *Ważę ſobie to.*

Magnidicus, Wſpaniałomowny, Chełpliwy. & ſub Mowá nádęta.

Magnificātio. Wielbienie, Raczenie.

magnifice, *Wſpaniale, Páńſko, Hoynie, Szumno, świetno.*

măgnĭfĭcēntia, *Wſpániáłość, Hoyność.* **Herrligkeit/ Hoheit/ Pracht.** *ſyn.* Pōmpa, ſplendor, mūnĭfĭcēntĭa lĭbĕrālĭtas.

magnificius, *ſub Wſpániale.*

măgnĭfĭco, *Wielbię, Raczę 1.* **Stawię** *Rozſzerzam 2.*

măgnĭ-

māgnĭfĭcus, *Wielmożny, hoyny.* **Herrlich/ grosz-achtbar/ Prächtig.** *I nunc magnificos victor meliré triumphos.* Ovid. *syn.* Splendĭdus, laūtus, rēgĭus, lĭbĕrālis.

Magnilŏquentia, wspániałość mowność mowá wspániała.

Māgnĭlŏquus, *Wspániałomowny, Chełpliwy.* **Prächtig mit Worten.** *Quæ tu magniloquus nocte dieque sonas.* M.

magnipendo, *al* magni pendo, *supra.*

magnĭtūdo, magnĭtas, *idem & Wspaniałość, Wielkość.* 2.

magnitudo animi *Mestwo.* magno, *Drogo Bárzo,*

magno constat, est, stat. *Drogi, adiect.*

māgnŏpĕrē, **Fast heffrig/ sehr/ höflich.** *Magnopere à vera lapsi ratione. videntur.* Luc. *syn.* Vălde, mūltum, plūrĭmum, vĕhĕmĕnter.

māgnus, *Wielki* 1. *Ktoś* 2. **Grosz.** *Aggredere, O magnos, aderit iam tempus, &c.* Virg. *syn.* Grāndis, ingens, āmplus, vāstus, īmmēnsus, īmmānis, māxĭmus, nĭmĭus, nōn pārvus nōn ĕxĭgŭus nōn tĕnŭis, nōn mĕdĭocris, prōcērus, ăltus. *phr.* Văstæ, stūpĕndæ mōlis. *v. Altus.*

Magnus dies, *sub Wielkanoc.*

măgūdăris, *non Maguderis. ut Lambin. scribit. gr. sub Cyrenayskie ziele.*

măgus, *Cudotworcá* 1. *Czarnoksiężnik Czarownik, Mędrzec.* **Ein Zauberer.** *Adjutrixque venis, cantusq; artesq; Magorum.* Ovid *syn.* Vĕnēfĭcus, īncāntātor. *v. Maga Veneficus.*

MAI

Māja *a gr. Rak morski okrągły.*

mājēstas, *Wspániałość, Uczćiwość, Dostoinśtwo. Powaga, Maiestat, Rostość, Maiestat,* **Herrligkeit.** *Majestas, etsi funesta peccunia templo.* Juv. *syn.* Grāvĭtas, splēndor, pōmpa *epith.* Grāvis īmpĕrĭōsa, Rēgia, sūblīmis, cēlsa trĕmēnda. *phr.* ōris hōnos, Aūgūsta grāvĭtas. Rēgĭus fāstus Rēgālis īmāgo. Splēndōre pērcēllens tērrens ănĭmos. Rēgĭæ spĕcĭmen gēntis. Frōns gĕrit. Tăcĭto vēnĕrābĭlis ōre. īmpĕrĭōsa vĭris mājēstas. Fūlmen hābet dēxtra mājēstātemque trĕmēndam. Laxat tĕrrĭbĭles mājēstas rēgia fāstus. De mājēstāte vĭrĭli Dēcĭdit īn plānctus. Cæsărēa pōpŭlos quī mājēstāte gŭbērnas.

majestatis crimen reatus. *Kryminał, Zniewa-żenie* 2.

major, *Więtszy* 1. 2. *Starszy* 1. *Nierowny* 2. 4. *Látá prawne máiący.* **Grösser.** *Nate Dea, nam te maioribus ire per altam.* V.

major domus, *Ochmistrz.*

mājor quam pro numero, *Wielki* 1.

mājōres *Przodkowie, Starszy* 4. *an Przełożony?* **Voreltern/ Vorfahren.** *syn.* Patres, āntīqui, vĕtĕres, prīsci, āvi, prŏāvi. *epith.* Prīsci, āntīqui, pĭi vĕnĕrāndi, cŏlēndi. *phr.* Prĭorum ætas. Prīsci tēmpŏris ætas.

Mājus, *substant. disyllabum, a longo. At trisyllabum, a breve, May* **Der Monat May.** *Hinc sua maiores tribuère vocabula Maio:* Ovid *(Mensis à majoribus dictus, quorum consilio Resp. gerebatur sicut Junius à junioribus, qui rem armis gerebant) epith.* Vĭrĭdis, vērnans, vĭrens hūmĭdus, īmbrĭfer, fœcūndus, flōrĭdus, nīmbōsus, lūxŭrĭans, āmœnus, grātus, blāndus, lætus, hĭlăris, fēstīvus. *phr.* ōrnans, flōre sŏlum. Hērbas, grāmĭna prōmens. Vărĭo, dēpĭngens grāmĭne tērram.

majus, *adiect. trisyllabum, licet Poeta contrahant. Maiowy.* Mājuscŭla, litera, *Wersał.*

majusculus, *Przysporszy.*

māla, *æ, subst. Iagodá ná twarzy.* *(thnicos.*

māla crux, *Szubienicá* 2. *& Zła rzecz apud Æ-*

malæ, *ba. Policzek.* **Die Wangen/ Backen.** *Crepitant duro sub vulnere malæ V.*

mālăbāthrum, *gr. Nardowy oleiek.*

mālăche, *es gc. Szlaz.* 1.

malacha, malăchra; maldăcon *gr. Bdelium.*

mălăcia, *æ g. Miękkość, pokoy* 3. *Morskie uspokoienie. Apetyt* 3.

mălăcisso *gr. Niewieśćiuchem tzynię, Miękczę.*

mălăcus *gr. Miękki, Komplexyi miękkiey, Niewieśći* 2. *Roskoszniczy* 1. *In Malacus prima anceps apud Græcos.*

mălagma, *gr. Maść* 1.

mălasso, mălaxo, *as gr. Miękczę.*

malce, *es gr. Zdrętwienie. Malchio, Psotliwy.*

male, *źle, Ledwie, Bárzo, Drogo, Zmyślnie.* **Böszlich/ übel.** *Iam sibi tum curvis male temperat unda carinis. syn.* Prāve, pērvērse, vĭtĭose, īmprŏbe, nĕfārĭe, nĕquĭter: nōn bĕne.

male gerens, rei, *Niegospodarz,*

male

male luminatus, oculatus, *Slep.*
male moratus, *Nieobyczáyny.*
male oleo, *Smierdzę.*
male ominatus, *Nieszczęśliwy.*
male sanus, *Nieuleczony, Szalony t.*
mălĕdīcē, *Złorzeczliwie, uszczypliwie.*
mălĕdīcentia, *Złorzeczliwość.*
mălĕdīco, *Złorzeczę, szczypię kogo słowy, Bluźnię.* Einem übelnach reden/ schelten/ lästern. *Potores vel quod maledicunt liberius vel H. syn.* Cōnvīcĭor, imprĕcor. *phr.* Mălĕdĭctis ōnĕro, līgo, cārpo, rōdo, īncēsso, prōscindo, vellĭco, ōbtrĕcto, dētrăho. *vide Imprecor.*
mălĕdictio, *Złorzeczenie, łaianie, Szkálowánie, Lżenie.*
maledictor, *Złorzeczliwy.*
mălĕdīctum, *Złorzeczenie. Przeklinánie, Potwarz, Przeklęctwo* Schmachwort/ Fluch *Vocis & insanæ tot maledicta tuæ.* Prop. *syn.* Cōnvīcĭum, probrum, opprobrĭum, călūmnĭa, īnjūrĭa, imprĕcātĭo, dīræ. *epith.* īnsānum, hōrrĕndum, dīrum, atrox. *v. Convicium. & Injuria.*
maledictum conjicio, dico. *Szczypię 4.*
Maledictus ti, przeklęty.
mălĕdĭcus, *Złorzeczliwy, Uszczypliwy.* Obelreder/ Flucher/ Lästermaul. *syn.* īnjūrĭus, injūrĭōsus, ōbtrĕctātor. *phr.* Lingua prŏcax pĕtūlans. Quemlĭbet ŏpprobrĭis īnfāmāns. ăltĕrĭus sĕmper laūdi ōbstrĕpens, īnvĭda līvĭda, lĭngua. *v. Invidus.*
mălĕfăcio, *Szkodzę. Malefactor, złoczyńcá.*
malefactum, *Szkodá, niecnotá.*
mălĕfĭcentia, *Szkodá, Przykrzenie się.*
maleficiosè. *Cic. at.* malitiose *eodem sensu infra.*
maleficium, *Złoczyństwo, Szkodá, Złość 2 Niecnotá, Przykrzenie się, Grzech wielki, Czáry.*
mălĕfĭcus, *adiect. Szkodliwy.* Schädlich. *Dolis & astu maleficæ mentis jacent.* (Jamb.) *(dźiey.*
maleficus, *substant. Złoczyńcá, Práktykarz 1. Zło-*
mălĕfīdus, *Niewierny, Niepewny.* Untreu. *Nunc tantum sinus, & statio malefida carinis. V.*
mălĕsuādus, *Porádnik zły, Namáwiacz.* Der böse räth. *Et metus, & malesuada fames & turpis egestas.* Virg.
mălĕtractātio, *sub Częstowánie.*

mălĕvŏlens, *Nieżyczliwy.*
malevolentia, *Nieżyczliwość, niechęć, złość.*
mălĕvŏlus, *Nieżyczliwy, Zazdrośćiwy, & sub Niesprzyiám.* Abgünstig. *Nam curiosus nemo est quin sit malevolus.* (Jamb) *syn.* īnvĭdus, inimīcus, hŏstis.
mālĭcōrium, *Gránatowych iábłek skorká.*
mălīgne, *Skąpo, Chytro.*
mălīgnĭtas, *Złość, Skępstwo, Nieżyczliwość.* Boßhaffrigkeit. *Malignitatum vulnera.* (Iamb. Dim.) *syn.* Mălĭtia, īmprŏbĭtas, pĕrvērsĭtas, nĕquĭtia, āstūtĭa, fāllācĭa. *epith.* Scĕlĕrāta, nĕfānda, dīra, prāva, dŏlōsa, sūbdŏla. *prh.* Prāva, pervērsa, scĕlĕrāta, măla, mălĭgna, vŏlūntas, mens. Mēns, cōnscĭa fraūdis.
Malignor, aris, Złośliwie postępuię.
mălīgnus, *Złośliwy, Skąpy, Trudny, Płonny.* Bößhafft/ Arg. *Non fuit ingenio fama maligna meo.* Ovid. *syn.* īmprŏbus, mălus, fāllax, dŏlōsus: scĕlĕrātus.
Maliloquax. Złorzeczliwy.
mālīnus, *Iábłonowy.*
mălĭtia, *Złość, Nieurodzaynośc, niepogodá.*
malitiose, *Złośliwie, chytro.*
mălĭtiōsus, *Złośliwy, Chytry.*
malleator *Blácharz.*
malleatus, *Bity 2. Tłuczony, Zbity.*
malleo, *as, Zbiiam pipier, międlę.*
mallĕŏlus, *Młotek, Latorośl do sadzenia, Podpały woienne, Strzałá ognistá. Kulká.*
malleolaris, *Latorośliny.*
mallĕus, *Młot, Szlaga, Kusza ryba.* Ein Hammer. *syn.* Tūdes, mallĕŏlus. *epith.* Fērrĕus, dūrus, grăvis, pōndĕrōsus, ārtĭfex, vălĭdus, rĭgĭdus, rĭgens.
malleus rostratus. *Czekan.*
malleus stuparius, *Cierlicá, Miedlicá.*
mallŭviæ, *Umywádlny ręk.*
mallŭvium, *Umywádlnik, Száflik.*
mālo, *māvis, wolę, życzę.* Liebet wollen. *Dicis utram, mavis elige, malo manum. M.*
mālŏbăthrārius, *è Græco. Aptekarz.*
mālŏbăthrum, *gr Nardowy oleiek.*
Mālŏgrānātum, Granatowe iabłko.

malta maltha, æ m. gr. *Niewieści, Roskosznik.*
maltha, *æ, f. gr. Pies morski, Wosk z smołą, Kita mulárska, Smołá 1. Kley ognisty.*
malthāna, *Wosk z smołą*
malshīnus, maltinus, *Roskosznik.*
maltho, *as è græco, Lituię co. Násmalam.*
Malthia sub Stod.
mālva, *Slaz 1.* Pappelen. *epith.* Flōrens, vĭrĭdis vīrens, mōllis tĕnĕra, lĕvis.
malvālceus. *adiect. Slazowy.*
malvaceus, *substant. Slaz 1.*
Malvaticum, *Malvisinum vinum. Małmázya.*
mālum, *Jabłko, owoc drzewny.* ein Apffel. *Malo me Galathea petit lasciva puella.* V. *v. pomum.*
mālum, *Nomen substant. Zła rzecz, Złe,* Vbel/ Vnglück/P. in oder Arbeit. *Aut Deus ille malis hominum mitescere discat.* Virg. *syn.* ĭncommŏdum, dāmnum, dētrīmēntum, ĕxĭtium, clādes, strāges, pērnĭcĭes, *vel* mĭsĕrĭa, călămĭtas, īnfōrtūnium pĕrĭclum: dŏlor, *vel* scĕlus, crīmen. *epith.* Fĕrāle, trīste, lūgubre, sævum, crūdēle, nĕfāndum, mœstum, flēbĭle, lūctŭōsum, lachrȳmābĭle. fūnestum, grānde, īngens, īnfāndum. ăcērbum, grăve, dūrum. *phr.* Mălōrum sĕrĭes, āgmĭna, tūrba. Gĕnus ōmne mălı. Măli dūra mōles ōpprīmit. sĕrĭes, cŭmŭlūsq; mălōrum. Măla vel hōsti lacrȳmas mōtūra: hōstĭbus īpsis mĭsĕrānda. Pērnĭcĭōsa mălı cōngĕrĭes, *v. Infortunium, Miseria.*
mālum. *Interjectio. By ćię. & sub Smród 2.*
mālum Assyriacum, *Cytryna.*
malum aureum, *Pomáráńcza.*
malum grānatum, punicum, *Gránatowe iábłko.*
malum lānātum, struthium, *Pigwa 1.*
malum Persicum, *Brzoskwinia owoc.*
mălus, *adiect. Zły, Szkodliwy.* Böß. *Terra malos homines nunc educat atque pusillos:* Juv. *syn.* īmprŏbus, pērvērsus nēquam, scĕlĕrātus, mālīgnus. *v. Sceleratus.*
mālus, *subst. m. Maszt.*
mālus, *substant: f: Jábłoń,* Ein Apffelbaum. *v. Pomus.*
mālus Assyriaca, Medica, Citria, *Cytr drzewo*
mālus cotonea, cydonia, *Pigwa 1.*
mālus Punica, *Granat drzewo*
mămīlla, *Pierśi, 2. Brodawka 4* Tüttlein/ *Ipsa loquitecta facie strictisque mamillis.* Juv.
mămīllare, *Kształćik Chustká białogłowska 2.*
māmma, *Cycek 2. Pierśi 2. Guz 2, Mámá.* Brust. *syn.* Mămīlla, ūber, păpīlla, mămmŭla. *epith:* āltrix, mātērna, tĕnĕra, nĭvea, pēndŭla, tĕres, mōllis, īrrĭgŭa pēndens, fœcūnda, tŭmens, nēctărĕa, lāctans, tŭmĭda, turgĭda, lācte plēna, dīstēnta, tŭmens. *phr:* Tibi fōrmōsæ stānt pĕctōre māmmmæ. Læta mūgis prēssis mānābunt flūmĭna māmmi āltrīces hŏmĭnum lăctāre mămīllas. *v. Lacto.*
Mammātus, Pierśisty, odukáły. Mit grossen Brüsten *At gemina & mammosa Ceres est ipsa, &c.* Prud:
mammōsus, mammātus, *Pierśisty, Odukáły.*
mammŭla, *Pierśi 2. Brodawká 4.*
Mamphur ăris, m. vel n. Tákorskie wrzećiono.
mānābĭlis, *Przenikáiący*
Manachus, Manacus, Minucyie.
Manal. Manale. manālis lapis, *sub Otchłań piekielna*
mānālis, *Ciekący 1. 3. & in Deszczowy.*
manans, *Ciekący 1.* manat sermo, *Powiadáią*
manceps *hic cipis. Naymacz 2. 3. 5. Jśćiec. Rękoimia, Zákupnik 3. Celnik. Przekupień.*
manceps carceris. *Tárasowy.*
manciŏla, *Rączka,* mancipi, *Własny.*
mancĭpātio, *Przedanie warowne, Powzdánie*
mancipatus, *us, Kupowanie wárowne, Dźierżáwa 3.*
mancipatus, *ti Poddany 1. Obowiązány.*
mancipatus nemini, *Pan sobie.*
mancipi, *Własny,*
māncĭpium, Niewolnik, *Własność máiętnośći, Dźierżawá 3. Przedánie wárowne. Wárunek, Práwo 1. Umowa.* Ein leibeygen Person/ Sclave. *Vitaq; mancipio nulli datur, omnibus usu.* L. *syn.* Sĕrvĭtus, *vel* sĕrvus, cāptīvus. fămŭlus. *epith.* Mĭsĕrum, vīle, ēmptum, vĕnāle. *v. Servus.*
māncĭpo, *as, Wdawam 1. Oddáię 4. Poddáię 1*
mancupi accipio, capio. *Odbieram kupno.*
mancupi emptio. *Kupowanie wárowne.*
mancupium, *idem* mancipium.

māncus, *Jednoręki, Obćięty,* Niedołężny, *Niedoskonały.* *Mandatarius. Roskázuiacy.*

mandātor, *idem & Podszczuwacz.*

māndātum, *Roskázánie, Wskázanie, Mándat Poselstwo.* **Ein Befehl/Gebot.** --- *Ferre jubet celeres mandata per auras.* Virg. *syn.* Jūssum, jūssus, impĕrium, præscrīptum, præcēptum, cōmmīssum. *epith.* ămīcum, lætum, dūlce, bĕnīgnum, grăve, dūrum, sævum, trīste, ăcērbum. *v. Imperium.*

Mandatum. Roskázánie.

māndĭbŭla, *Czeluść 1. & sub ćierlica.*

Mandibŭlum, n. sub Czeluść 1.

māndo, *is, Zuwam żuię, Gryzę, Kąsam, Przeżuwam* **Kauen/ mit Zähnen zerbeissen.** *syn.* Māndūco, ĕdo, vŏro.

Mando manduco onis, żarłok.

mando, *as, Wskázuię. Poruczam, Posyłam, Zasyłam.* **Befehlen/ gebieten.** *Mandari dices olim, nec talia suasi.* Juv. *syn.* impĕro, jŭbĕo, præscrībo, *vel* cōmmītto.

māndo memoriæ, *Pámiętno co uczynić, Náuczić się*

māndo vīnculis, *Osadzam więźniá.*

mandra *gr. Chlew, Tabor, Woz chłopski, Miásteczko.*

mandrăgŏra, *æ m. &* mandragoras. *æ m. gr. pokrzyk.*

māndūco, *as. Jem, żuię.* **Essen.** *Illud quid faciat, quod manducamur in ore.* Luc. *syn.* ĕdo, cŏmĕdo, ēxĕdo vŏro, māndo, is, pāscor, vēscor. *phr.* ēxplĕo mĕdăpĭbus, cĭbis, ēscis. cārnĭbus, pāne. ēxĭmo fămen ĕpŭlis. Cĭbos căpĭo, sūmo, āppŏsĭtis dăpĭbus pāsci, vēsci. Dăpes āvĭdo, cōnvēllĕre dēnte. Fămem lĕvāre cĭbo, sōlāri dăpĭbus, ĕpŭlis pēllĕre. Sūmĕre cĭbos. Sēdāre jējūnĭa cĭbis, Prĕmĕre dēnte dăpes Jējūnĭa sōlvĕre. Dăpes āvĭdam dēmĭttĕre ĭn ālvum. Mēmbra cĭbo fŏvēre ĕpŭlis sūstēntāre, rēstaurāre. Vīctu vīres rĕvŏcāre. Mĭsĕros mōrsu dēpāscĭtur ārtus. Frōndĭbus, ārbŏrĕis & āmāta pāscitur hērba. Nūllus vēnit ĭn ōra cĭbus. Nūllos cōntĭgit ōre cĭbos Frōndĭbus & vīctu pāscūntur sĭmplĭcis hērbæ. Sūmptăque pāllēntis sēptem dē cōrtĭce grāna Prĕssĕrat ōre sŭo. Nēc lāngŭĭda fēssi cōrpŏra sustēntant ĕpŭlis. Dēsuēvit quērna pēllĕre glāndē fămem. ūt dăpĭbus cōmprēssa fămes. Nōnnĭsi dēlēcta pāscĭtur ĭlle fĕra. āggĕrĕ grāmĭnĕo cōnsēdit læta jŭvēntus. Cēlsĭor āc cūnctis, Scĭpĭo, Rēxq; āddĭtus ĭlli. Hērbōsum tĕnŭĕre fōrum, tum cōrpŏra cūrant. Fēssa lăbōre grăvi, bēllōque ēxhausta diūrno. *v. Edo, Voro.*

Manducor aris, Deponens. Jem. Mandūcum, Potrawá.

mandūcus, *żárłok, Straszydło 1.*

Myndya, æ, m. & f. Gr. Opończa.

Māne, *nomen & Adverb. Poránek.* **Der Morgen/ oder morgens früh.** *Carpamus dum mane novum, dum gramina canent.* Virg. *phr.* Mātūanum tēmpus Mātūtīnæ hōræ. Mātūtīnus Sol. Sol oriens, Mātūtīni, Phœbēi ōrtus. Dĭes ŏrĭens. Pārs prīma dĭēi, vel dīlūcŭlo Māne novo, prīmo. Prīma lūce. Vĕnĭēnte dĭe, Sōle. Aūrōra sūrgēnte, rŭbēnte, rĕnascēnte, ēxŏrĭēnte, Sōle nŏvo. Prīmo Eoo. Sōlis ăd ōrtus. Nŏcte fŭgĭēnte. Sōle rĕcens ōrto Clāro jam māne. Cum prīmum Eōis cōnsūrgit Phœbus ăb ūndis. Cum Sōl æquŏrĕis sūrgit redĭvīvus ăb ūndis. Cœlo cum prīmum Lūcĭfer ālto ēvŏcat Aūrōram nātālibus ūndis. Cum prīmum ālbescĕre lūce ĭncœpit cœlum. Aūrōra rĕfĕrēnte dĭem. Jamq; rŭbescēbat stēllis Aūrōra fŭgātis. Prævĭus Aurōræ Lūcĭfer ōrtus erat. Cum Sōl, Tītan, Phœbus căput, cūrrum, ĕquos æquŏrĕis ăquis tōllit, Eōo gūrgĭte ēffert, tōllit, ēxtōllit, prōmit, ēxĕrit, ēdūcit, ĕrĭgit, ŭbi sē nĭtĭdo Sōl aŭrĕus ēxtŭlit ōrtus, Jamq; rŭbēscebat rădĭis măre, & æthĕre ăb ālto Aūrōra ĭn rŏsĕis fūlgēbat lūtĕa bĭgis. Pōstĕra vīx sumos spārgebat lūmĭne mōntes ōrta dĭes ŭbi aūrōra nĭtens crŏcĕo vēlāmĭne lĭnquit ōcĕănum. Cūm Sōle nŏvo tērras īrrōrat Eōus. Pōstĕra Phœbēa lūstrābat lāmpăde tērras, Hūmēntēmque aūrōra pōlo dīmŏvĕrat ūmbram. Pōstĕa cum prīmo stēllas ŏrĭēnte fŭgārat Clāra dĭes. ēxspēctāta dĭes ădĕrat, nōnamque sĕrēna Aūrōram Phăĕtōntis ĕqui Jam lūce vĕhēbant. Clāra lăbōrĭfĕros cœlo Tĭthōnĭa cūrrus ēxtŭlĕrat. Cūm lūcem rĕvĕhit tĕnĕbris. Aūrora fŭgātis. Cum rŭtĭlos ŏrĭens Aūrōra ĭmmĭttĕret ōrtus. Ĭntĕrĕa rĕvŏlūta rŭbēbat. Mātūra jam lūce dĭes; nōctemq; fŭgarat ādmŏnĭtōrq; ŏpĕrum cœlo clārĭssĭmus ālto Lūcĭfer ōrtus ĕrat. Jam sōle rĕfūso, jam rēbus lūce rĕtēctis. Nōx ŭbi cōnsūmpta ēst. Aūrōra rŭbēscĕre prīmo Cœpĕrat, ēxūrgo. Jam dĕdĕrat cāntum lūcis prænūncĭus āles Sōl rădĭis ĭnsĭgne căput fūlgēntĭbus aūro cum māne æquŏrĕis ēmērgens ēxĕrit ūndis. Prōtĭnus ēffŭgĭunt tĕnĕbræ. rēbusq; cŏlōres, & fōrmæ rĕdĕunt, & quæ cōntēxĕrat ūmbra, ābstŭlĕratq; ŏcŭlis, nĭtĭdo Sōl lūmĭne rĕddit. Vīx dum pūlchra dĭes pĕlăgo sūrgēbat, & āstra ūndĭq, vĭcīnum fŭgĭēbant lānguĭda Sōlem. Jamq; nŏvum tērris pārĭēbat lūmĭne prīmo ēgrĕdĭens aūrōra dĭem, stăbūlĭsq; sŭbĭbant ăd jŭga Sōlis ĕqui nēcdum ĭpse āscēndĕrat āxem, Sĕd prōrūptūris rŭtĭlābant æquŏra flāmmis. *v. Lucifer, Aurora Diluculum.*

măneo, *Czekam, Trwam 1. 2. Zostáię 1. Mieszkam*

gdźie, Dortwáć. Bleiben/ watten. Priamique arx alta maneres. Virg. *syn.* Mŏror, rĕmănĕo, pĕrmănĕo, hærĕo, ſtō, rĕſto. pĕrſto, rĕsĭſto, *vel* hăbĭto, cŏmmŏror, vĕrſor.

mānes *hi, Duſzę, Utrapienie. Manem Apuleius.*

mangănon, *gr. Kuſza woienna.*

mango. *onis, Piękrzyciel. Ludokupiec, Wendetarz, Pártácz, Kuſzá woienna.*

mangōnĭcus, *Piękrzyćielſki. Ludokupiecki & ſub Wendetarz.*

mangōnium, *Piękrzenie, Ludokupſtwo.*

mangōnizo, *à Græco Zdobię, Piękrzę, & ſub Ludokupiec.*

Mani priſcum. Poránu.

mănia, *æ. gr. Szaleńſtwo 1. Straſzydło 2. Nocnicá, Matołká, Łątka. ſub Stráſzydło, Zápamiętánie 3. Bielun. & ſub Szpetny.*

Mănĭbŏla, manibulum, Pługowe nogi.

manibus pedibusque, *Uśilnie*

mănĭca, *Rękaw, Rękáwicá, Kárwaſz.* Handſchu/ oder Handband. *Et tunicæ manicas & habent redimicula mitbræ. ſyn.* Mănûm vĭncŭlum, lăquĕi, cătēna. *epith.* Dūra, rĭgĭda, fĕrrĕa tĕnax, tĕres, ărcta, cōnſtrĭcta, ærĕa, vălĭda ăcĕrba, ænĕa, ăhēna, ſæva, grăvis. *phr.* Rĕgāles mănĭcas rūpit utrăq; mănu. Mănĭcas atq; ărcta lĕvări Vincla jŭbet. *v. Catena.*

manicœ, *hæ Pęto 2.*

manicata *vel* maniclata tunica. *Szátá z rękawámi*

mănĭcātus, maniclatus, *Rękawy maiący.*

Mănĭco as Poránić ſię.

mănĭcon, manicum, *gr. Száley 2.*

mănĭcŭla *æ. Pługowe nogi, Poręcze.*

mănĭfēſta, *orum, Widoki nibieſkie.*

manifeſtarius, *Jawny.*

Manifeſtatio, Obiáwienie.

manifeſtè, manifeſtò, *Jáwnie.*

mănĭfēſto, *as Oznaymuię, Obiawiam.* Offenbahren/entdecken/bekand machen. *Inſidias prodet, manifeſtabitque latentem.* Ovid. *ſyn.* Dēclāro, pătĕfăcio, appĕrĭo, păndo rĕsĕro, rĕvēlo prōdo dŏcĕo. īndĭco, rĕtĕgo, ēxprōmo, ēxplĭco, ēxpōno. *phr.* Lūce pălam ōſtĕndo. In lūcem trăho. Dĭctis ēxpĕdĭo. Lătĕbris ēdūco. Caūſas, & signa dŏcĕo īndĭcĭum făciet. pāndĕre rēs tĕnĕbris ātq; ālta călīgĭne mērsas. Mĕntītāque ſacra rĕvelat. Vĕntūros prōdĕre cāſus. Dīcam ĕquĭdem, nĕc te sūſpēnſam năte tĕnĕbo. ēxpĕdiam dĭctis, & te tŭa făta dŏcēbo

Manifēſtus, *Jawny.*

Mănĭŏla, Motołká, & Szpetna twarz, ſub Szpetny.

Mănĭōſus, Száleny, Mănĭplāris, Piechotá 3.

Mănĭprĕtium, Zapłatá od roboty.

mănĭpŭlāres, manipularis, *Piechotá 2.*

manipularius, *żołnierſki.*

manipulatim. *Rotamí.*

manĭpŭlus, *Snop, Wiązań, Garść 2. 3. Rotá 1.* Eine Handvoll. *Portabat longa maniplos.* Ovid.

manna. *æ. gr. Mánná ſok.* Himmel-Brod. Dūlce, mellĕum, mĕllĭtum, grātum, mātutīnum.

mannus, mannŭlus. *Zmudźinek. Podiezdek*

măno, *as. Ciekę 1. 2. Płynę 3. Rozchodzę ſię, Sączy ſię. Puſzcza drzewo.* Flieſſen/rinnen. *Semder abundare, & latices manare perennes.* Luc. *ſyn.* Dĭſtĭllo, dīmāno. flŭo.

manon. *Gr. Gębká 2.*

MANS

Manſio, *Mieſzkánie 1. 4. Poſtawanie Stánowiſko 1. Podskarm, Zoſtánie.*

Manſionārius. Stánoniczy.

mansĭto, *à maneo Mieſzkam gdźie.*

mansĭto, *à mando, żuię. Jadam 1.*

Mansōrius, ſub żwánie.

Manſtŭtor, Dźierzawcá 1. Obrońcá.

Manſucius, manſucus, żárliwy, żárłok.

mānſuēfactus, *Ogłaskany.* Gezähmt.

mānſuēfio. *Ogłaskác ſię dáię. Uſpokoić ſię.*

Manſues, ſŭis. & ſuetis. Ogłaskány, ćichy 1.

mānſueſco *Ogłaskać ſię daię Unośić ſię dáię, Ubłagać ſię dáię, Łágodnieię, Ućichá.* Zahm werden. *Manſuevēre Getæ, feritasque cruenta Geloni.* Prud

manſuētārius, *Niedzwiednik.*

manſuetè, *Łágodnie. Manſuetor ſub Ućichá.*

manſuētūdo, *Łagodność, ćichość, Łáſkáwość.* Demüthigkeit/Zahme. — *mites quod manſuetudo coronat.* Iuv.

manſuētus, *ćichy, Łágodny, Ogłaskány.* Sanfftmüthig/freundlich. *Carmina manſuetus lenta quærit amor.* Prud. *ſyn.* Hūmānus, făcĭlis, lēnis, mītis. cōmis, plăcĭdus, bĕnīgnus, clēmens, ūrbānus, ăffăbĭlis. *v. Comis.*

Ma-n

Mansus. si substant. incertæ originis. Morg.
mansus, *si adiect. à mando, is. żuty.*

MANT.

Mantēle, *is Serweta, Obrus.*
mantēlium, *Ręcznik, Obrus.*
mantellum, mantēlum, manterium, *Ręcznik, Serwetá Opończa.*
mantes, *is m. gr. Wrożek, Wieszczek 1.*
mantēum, *gr. Wieszczbiarnia.*
mantīa, *Gr. Wieszczba 1.* mantīca, *Mantyká.*
mantica duplex, *Biesági.*
mantīce *es gr. Práktyká 2. Wieszczbá.*
mantīchōra manticora, *Gr. Mántykorá. Corripuit o Calpurni.*
Mantĭcŭlārius, Rzeżymieszek, Doręczny.
māntĭcŭlātio, *Szálbierstwo.*
manticulator, *Chytry. & sub Rzeżymieszek.*
māntĭcŭlor, *Chytrzę się obchodzę, Szálbieruię, Sztuki zażyć, Szyplę 2. Ućieram 1.*
mantīle, *Ręcznik, Obrus.* **Ein Handwechel/oder Tischlachen.** *epith.* Nitidum, mundum, *phr.* Tōnsīsque fērunt, māntīlĭa vīlis.
Mantiŏla, Rączká. mantiscĭnor, Wieszczę 1.
mantīsa mantissa, *Przydátek 1.*
Manto as Mieszkam gdźie Czekam.
Manuāle, Manipularz.
manualis, *Gárśćiany, Ręczny. & sub Garść.*
manuārius, *Ręczny, Wyrobiony 3.*
Manuballista, Kuszá ręczna.
manubia, *hac, Piorunowy raz. sub Piorun.*
mănŭbiæ, *ba, Łup.*
mănŭbiālis, manubiarius, manubius, *Łupowy.*
Mănubrĭātus, Rękoieść maiący.
mănŭbrĭum, *Toporzysko, Rękoieść Ucho u státku, Biczyska, Trzonek, Okładki.*
mănucla, *Stroż u kusze. & sub Rączka 1.*
Manuclatus, Rękawy maiący.
Manuc-odiatta, B, i, avicula Dei, Pierius. Latáwiec ptak.
mănŭcŭlă, *Rękaw, Rączká 1. Stroż u kusze.*
manufactus, manu factus, *Niesámorodny, kopany.*
Mănŭlĕa, Rączka 1. Stroz u kuszę. Rękaw.
manulearius, *Krawiec.*

Manuleata vestis, Száta z rękáwámi.
manuleatus, Rękawy máiący, Niewieśći 2.
Mānum ni sub Zorzá & Poranek.
mănumissio, *sub Wyzwolenie 2.*
Manumissor, Wyswobodźićiel.
manumitto, manu mittō, *Wolność dáruię.*
Mănuor, aris, Krádnę.
manu-pretium, *Zapłátá od roboty.*
mănus, *us, substant. Ręká 1. 2. 3. Pisanie własney ręki, Pismo 1. Robotá 2. Moc, Woysko 1. Rota 1. żołnierz żołnierstwo, Wielkość liczby Bitwá. Wygrane, Sprawcá, Hak woienny.* **Eine Hand.** *Et manus in gremio languida facta jacet.* Ovid. *syn.* Dēxtra, sĭnīstra, læva, pālma, dĭgĭti. *Metaph.* Tūrba, cătērva, lĕgio, cŏhors, mănĭpŭlus. *epith.* Tĕnĕra, nĭvĕa, căndĭda, lāctĕa, cāndens, ālbens, rŏsĕa, pūlchra, fōrmōsa, dĕcōra, vălĭda, fōrtis, dūra, Mārtĭa, vīndex, pŏtens, rāpax, ăvāra, ūnca, ădūnca, sōrdĭda, crŭēnta, săcrĭlĕga, ĭmpĭa, mūnĭfĭca, pūra, cāsta, pĭa fida ărtĭfex, dŏcta, sōlers, dēbĭlis, trĕmens, sŭpplex. *Phr.* Vărĭis ărtĭbus āpta. āssuēta bēllo, ēxpērsque quĭētis. pōndĕre lāssa. Fōrmōsāsque mănus, dūctĭsque lăbōrĭbus āptas. Ĭnjĭcis āmbrŏsĭās in mĕa cōlla mănus. Jam tĭbi fōrmōsam pōrrĭget ĭlle mănum. ĭlle căvis mănĭbus, haūrit dē fōntĭbus ūndam, Bēllo īnsuētas cōgit ăd ārma mănus. *v. Caterva.*
manus elephantis nasuta, *Sloniowa trąba.*
Manutergium, manuterium, Ręcznik.
Mapa, ut aliqui scribunt, lege potius Mappa.
măpālĭia, *orum, mapale is n. Cháłupá.* **Eine Hütten/Hirten-Häuslein.** --- *Raris habitat mapalia tectis.* Virg. *syn.* Măgālĭa, căsæ. *v. Casa.*
mapalia mera fecistis, *Grubo.*
mapēlla, *Serweta.*
mappa, *æ. Obrus, Serwetá.* **Ein Tischlachen/oder Serviet.** *epith.* ālba, candĭda, nĭvĕa. cāndens, cretāta, *v. Mantile.*
mappŭla, *Serweta.*
mărasmus, *gr. Suchoty.*
mărăchrites, *æ m* Gr. *sub Kopr 5.*
mărăthrum, mărăthus, *Kopr włoski.*
marca B. sub Funt 3. & Grzywna 1. 2.
marcens, *Zwiędły.* marceo,

marceo, marcesco, *Więdnę, Gniię, Gnuśnieię, Zálegam się, Zlenieć, Niestrawność mam, śmierdzę.* Welck werden. *syn.* Mārcēsco, pūtrēsco, lānguĕor, cōrrūmpor.
mārcĭdus *Wywietrzáły, Kłapouchy, Gnuśny, Zgniły.* Welck/ faule *Illi marcida vina largiuntur* (Phal. *syn.* Mārcens, flāccĭdus, putrĭdus, *vel* lānguĭdus.
Marci-panis. Marci pastillus, Márcepan.
Marcipor, sub Pacholę Marcōmānĭa. *Moráwá,* mārcōmānus, *Morawczyk.*
marcor, *Gnuśność Spiączká, Suchoty chorobá,*
Marcŭlus, marcellus, *apellativum, Młotek.*
marculus, *proprium, Máraszek. ibidem.*
marcus *appellat. Młot.*
Măre, *Morze 1. Umywadlnik.* Das Meer. *Iam maris immensi prolem, &c.* Virg. *syn.* Æquor, āltum, prŏfŭndum, pōntus, pĕlăgus, mārmor, ōcĕănus, āmphĭtrīte, Nēreus, Nēptunus, Thētys Thĕtis, *Epith.* Răpĭdum, vēlĭvŏlum, prōnum, hŭmĭdum, tŭmĭdum, tŭmens, āltum prŏfŭndum, Nēptūnĭum, rĕflŭum, īmmēnsum, vāstum, īncērtum, īncōnstans, īnfĭdum, ēffūsum, dŭbĭum, trĕmŭlum lĭquĭdum, lātum, căvum, vădōsum sālsum, rĕfŭgum, vitrĕum, glaūcum, cœrŭlĕum, scŏpŭlōsum, săxōsum, īnquĭētum, prŏcēllōsum, ārēnōsum, cōmmōtum, ūndōsum. Tūrbātum, tūrbĭdum. sōllĭcĭtum, concĭtum, mĭnax, spūmōsum, spūmĕum. spūmans. sævum, īnĭquum, naufrăgum, tŭmūltŭōsum, vēntōsum, īnfēstum, āspĕrum, īrātum, īnsānum, īmmīte. īndōmĭtum, cæcum ăgĭtātum, plăcĭdum, plācātum, pācatum, quĭētum, trānquĭllum, cōmpŏsĭtum, plānum, ēffūsum, sĕrēnum, tūtum. *phr.* Māris æquor, pĕlăgi văda. Æquŏris ūndæ. ārva Nēptūnĭa, Văda cærŭla. Nēptūnĭ, Nērei, ōcĕănĭ gūrges, rēgnum. Măris ūnda, trāctus, ūnda sălis, Cāmpi lĭquēntes. Māxĭma Nērei stāgna. Lāti stāgna prŏfūndi. Æquŏrĕæ ăquæ. Cærŭla, mārmŏra pōnti. Măris æstus. Măris, mārĭni flūctus Cāmpus ăquārum. Vāstum mărĭs æquor. Strīdens rĕflŭēntĭbus ūndis. ōrbem cīngens Lāte ēffūsum. īnsāna lĭcēntĭa pōnti. Mĕdias cīngēntĭa tērras æquŏra. plăcŭitque prŏfūndo Fōrtūnam tēntāre mărī. Jāctātus dŭbĭo, pĕr dŭo lūstra mări. Hæc īnter tŭmĭdi lāte măris ībat īmāgo Aūrĕa. sēd flūctu spūmābant cærŭla cāno. Sē jāctu dĕdit æquor in āltum. in æquŏrĕas præcĭpĭtātus ăquas Sēd nōs īmmēnsum spătĭis cōnfēcĭmus æquor Jāctātos æquŏre tōto Trōas īnsŭla flūctĭsŏno cīrcūmvāllāta prŏfūndo in frēta dum flŭvĭi cūrrens. Quam mūlti Lўbĭco vōlvūntur mārmŏre flūctus. Pōstquam āltum tĕnŭēre rātes, nēc jam āmplĭus ūllæ āppārēnt tērræ. Cœlum ūndĭque & ūndĭque pōntus. Mūltum ĭlle ĕt tērris jāctātus & alto. īpsos pŏtŭit sūbmērgĕre pōnto ūnĭus ŏb nōxam. Frĕmĭtu quo pōntus & ōmnes īntrĕmŭēre ūndæ. Quos terris cīrcūmflŭus āmbit ōcĕănus.
Mare Adriaticum, Africum, Libycum, *Morze Europeyskie.*
mare Balticum, *Morze Szwedzkie.*
mare Caspium Hircanum, *Morze 2.*
mare ærythræum rubrum, *Morze czerwone.*
mare inferum, Notium. Thuscum, Mediterraneum superum, *Morze Europeyski.*
mare mortuum, *Morze martwe.*
Mareplacida, Łodź. marga, *æ. Ił.*
margarides, margărĭtĭdes, *hæ gr. sub Dáktyl 2.*
margărīta, *Gr Perłá, margaritarius, Perłowy kupiec, margaritifer, Perły rodzący.*
margaritifera cochlea, Perłowa máćicá.
margăritum, *n. gr. Perłá.*
margĭnatus, *Brzeżysty, Kámami opráwiony.*
margino, *as, Obrabiam 2. Náprawiam 1.*
mărgo, *inis. Brzeg 2. Kray 1. Krawądź, Kraniec.* Das Bord oder Rand eines Dings *syn.* Crēpīdo. ōra labrum, *vel* rīpa, *epith.* ēxtrēma sūmma, *phr.* Crēpīdĭnis ōra Sĭnus ēxtrēmus.
Margopolis, gr. i. stulta & lasciviens civitas. Uarro.
mărīnus, *Morski, Zamorski, Cudzoziemski.* Zum Meer gehörig. *Nascitur, & casus abies visura marinos.* Virg.
Mărio onis, Jeś. otr.
măris accessus, accrementum, æstus, recessus, *Morskie Burzenie.* Das Wüten des Meers *v. Fluxus & Fluctus, Æstus.* (*Uspokoienie.*
maris malacia, mollicies, tranquillitas, *Morskie*
marisca, *Figá niesmáczna. Szyszká w ćiele.*
mariscus, *an Rogoż?* mărīta, *Mężátká, żona.*
mărĭtālis, *Małżeński.* Dem zum Ehemann gehört. *Lusa maritali Gallica veste manus.* Ovid.
mărĭtĭmus, *Morski, Pomorski.* Am Meer gelegen oder nah bey dem Meer
mărīto, *Wydáię córkę. Przypuszczam stádnika Podwięzuię 2.* Verehlichen. *Iusta maritandi con-*

demuet vincula sexus. F. phr. Cōnjūgio, connūbio jūngo. Vīncŭlo jūgāli sŏcio. Vīro trādo ăssŏcio. Sollēnnibus Hўmĕnæis sŏcio. Nātam gĕnĕro dīgnis hўmĕnæis trādo. Pācto cŏnjūngo, *v. Conjugium Nubilis.*

maritor, *sub Łączy się, Poczyna niewiastá żenię się.*

mărītus, *adiect. Małżeński, żonáty, żenin.* **Ein Ehemann.** *Compos maritus ut sic elysio jubet.* (Iamb. Sen. *syn.* Vīr, spōnsus, Cōnjux: tŏri, tălămi, lĕcti sŏcius. Sŏciātus fœdĕre lĕcti. *v. Conjux.*

maritus nŏvus, recens; *Pan młody.*

marmărītis, *idis, gr Gásnostká ziele.*

mărmor, ŏris *Gr. Marmur.* **Marmelstein** *Praterea fuit in tectis marmore templum.* Virg. *epith.* Lēve, cāndens, pīctum, pīctūrātum, prĕtiōsum, nōbile, dīrum, gĕlĭdum, sūpērbum, vērsĭcōlor, frīgidum, rĭgĭdum, măcŭlōsum, splēndidum, lūcens, nītens, āntīquum, cŏrŭscum, dĭscŏlor. Părium, Phrўgium, Mўgdŏnium, Spārtānum, Idæum, Libĭcum. *phr.* Părius lăpis. Phrўgium saxum. Lўbĭcus silex, Mărmŏrĕus nītor, Frīgēntia cērnis Mărmŏra, quæ Spărtæ Părĭisque ŏriŭntur in agris. Tum Phœbo sŏlĭdo, dē mărmŏre tēmpla īn tĭtŭlum & vĭrĭdi in cāmpo tēmplum dē mărmŏre pŏnam. Mĕi Mўgdŏnio fūlgēbant mărmŏre tēcta. Mĕdium clāro sūrgēbat mărmŏre tēmplum.

marmŏrārius, *Kámiennik Mármurownik.*

marmoratio, *Mármurowánie.*

marmoratum, *Tynk 2. Mármurowy tynk.*

marmoratus, *Mármorowány.*

mărmŏrĕus, *Mármurowy, Mármurowáty.* **Marmelstein.** *Marmorea referunt thalamo &c.* Virg.

marmŏro, *Mármuruię.* marmŏrōsus, *Mármurowáty*

marra, *gr. Rydel. Motyká.* marrūbium, *Szátá biała.*

Mars, *mascul. Marsowa gwiazdá. Woyna,* Potyczká *1. 2. Szczęście 1. Nieszczęście, Powodzenie Przypádek 2. Dowćip. & sub Prokurácya.* **Ein Planet.** *phr.* Sānguĭnĕo orbe rŭbens, mĭnax Fēra māris stēlla răpācis, accēnso scīntīllans stēlla fŭrōre. ēnse mĭnax Rŭtĭlānti sўdĕre Māvors. Māvōrtius īgnis. Rŭbĭcānda incēndia Mārtis. stēlla ciens īn flŭxa bēlla nĕfānda.

mars, *fœmin. Runa źwierzę.*

marsūpium, *gr. Mieszek pięzny.*

Martagum, Miśięská. marrellus, martūlus, *Młotek*

martialis, *Wáleczny, martiaticum. żołd.*

martĭcŏla, żolnierz 1.

martiobarbulus, Hálábart, Czekan.

Martius, *substant. Márzeć.*

martius, *adiect. à Martio, substant. Márcowy.*

martius, *adiect. à marte. Woienny,*

Martyr, *Gr comm. Męczennik. świádek.*

martўria, *orum gr. Męczennikow groby.*

Mārtўrium, *gr. Męczeństwo.* Kośćiol *2.* **Ein solch blutig Zeugnis.** *Sed mage sanguine martyrii.* (Dactyl.) P. *Epith.* Crŭēntum, atrox, clārum, īllūstre. fōrte. *phr.* Māgna sălūtĭfĕri laurĕa martўrii, īnclўta mārtўrii bēlla rŭbēntis hăbes, (*Martyrii varia genera sic describit Pontius.*) Huic ŏcŭli effōssi, dēntes huic ōre rĕvŭlsi. Aūribus hīc cărŭit gĕmĭnis, hīc pŏllīce dēxtro: Hīc tŭnsus sāxo, hīc spĕcŭla dējēctus ăb āltā; Hīc trăbe sūspēnsus rēcta. Hīc vīrgārum īnter crĕpĭtus cădit. Huic līngua ēxsēcta est, sŭccīso poplĭte, trunco cŏrpŏre. Cărnĭfĭces nōn īrrisēre dŏlēntem, sēd cŏlŭēre āltā rĭdēntem mēntem dŏlōres. Vĭctrīcem āspīcias dīvērso fūnĕre gēntem. Pār răpĭdo sŭbmērsa māri, pārs stīpĭte fīxa, pārs pīce. pārs ŏlĕo, līquēntis & ŭnguīne cēræ pērfūsa, ādmōtis făcibus tædīsque pĕrūsta, pārs aūtem căpĭte ăvŭlso, trŭncŏque jacēnti. Illa īnter răpĭdāsque rŏtas făscēsq; mĭnāces. Tūrbĭnis īn mŏrem cŏnstānti pĕctŏre vīrgo Vērtĭtur, ēt rădĭi & făsces īn frāgmĭna lŏnge Dīssŭltant, sŭbit īlla cĕler cœler cœlēstia tēm-(plo

Marum, *gr Maieron Kreteński.*

mās, *Samiec, Męszyzna.* **ein Mansbild.** *Mas esse cessat ille nec sit famina.* (Iamb.) P.

mascŭlesco, *Mężnieię.* mascŭlētus, *Winnicá.*

masculinè, Arnob i. masculino genere aliquid profero.

masculinus, *Męski.*

mascŭlus, *substant. Męszczyzna.* **Ein Männlein.** *Masculus, & totum-famina coniugium.* Prop.

masculus *adiect.* Męski. Mężny, *Wyborny, Samiec.*

Masōvia, *Mazowsze.* Masovius, *Mázur.*

maspētum, *gr. sub. Cyrenayskie ziele.*

māssa, *Bryłá, Sztuká 1. mássá.* **Teig/Klumpe.** *epith.* Dūra, plūmbĕa, fērrĕa, grăvis, vălida,

massăgĕta. *mostwá. an żmudź ?*

massăris *idis f. Máćićá 5.*

Masso, as Spatam, Gniotę.

massŭla, *Bryłka, Sztuczka, Kłośek 1.*

mastax,

maſtax, ăcis. Græcis fem. eſt, Chtząſzcz.
maſtichatum poculum, ſub maſzrykowy.
maſtiche, es, gr. maſticum, maſztykowa żywicá.
maſtico B. ſub żuię.
maſtichinus, gr. Maſztykowy.
maſtigia, æ, m. gr. Smágániec Bieiágodny.
Maſtigophŏrus, Gr. Ceklacz.
maſtrix, īgis f gr corripuit 1. Naziazen. Bicz.
maſtos, vel us m gr. Pierśi 2.
maſtrūca maſtrūga maſtrūcatus Szubá Kożuch.
maſturbari, Pjotę pełnię, maſturbatio Pſotá.
maſturbatur, Pſotliwy. maſtus gr. Cewká 2.

MAT

Mataris is gr. Poćisk 2.
mătaxa, gr Jedwab. Powroz 1. Wiązańká, Pływiczka. mătaxo as Wiążę 1. (Uynał.
mătella mătellio wodny ſtatek wiádro 1. Dzbánek.
mătĕŏla mătĕriŏla, Szlaga. Máczugá.
māter, Matká. Mámká, Kwotzka. ein Mutter. Mater in ore tibi eſt non habet unda Deos. P. ſyn. Gĕnĭtrix, pārens. epith. ālma, chāra, blānda sōllĭcita, ānxia, vĭgil. dilēcta, fīda, pia, bĕnīgna, āmāra. phr. Prōlis ſtŭdiōſa, ōblīvīſci nēſcia prōlis. Dīgna viro. quæ nātum pĕpĕrit, gĕnŭit. Quōs in lūminis aūras ēdūxit, ſtŭdiōſa fŏvet. ălit, ēdūcat,
mater ſuppoſititia, Mámká.
mātercŭla, Mátuchna, (cuczćiwa
māterfămilias, Páni 1. Goſpodyni, Białagłowa
mātĕria, materies, Materya 1. 3. Doſtatek 1. Rzecz do mowienia, Powod 1. Drwa. & ſub Drewno 1. Materey Zeug. Sumite materiem veſtris qui &c Hor. epith. āmpla, dīffūſa, fœcūnda, dīves, phr Mātĕriam sŭpĕrābat ŏpus, āpta nŭmĕris. Cōnvĕniens mŏdis. Fēlix in carmina. Mātĕria vīres exŭpĕrante mĕas. Nōn mihi mātĕriam Rōma nĕgat. Sūmite mātĕriam vēſtris qui ſcrībitis æquam Vīribus, & vērsāte diu quīd ferre rĕcūſent. Quid vălĕant hŭmĕri.
mātĕrĭālis, Materyálny
materiălius, ſubſtant Porębnik.
materiarius, adiect. Odrębniczy, Drewniány.
mātĕriātura, materiatio, Ciesielska robotá, Budowánie 4. Wiązánie 2. Drewnia 2.
materiatus, Drewniany.

mātĕrīnus, Twardy. materio as Drzewem robię.
mātĕrĭor, aris Drew ſzukam.
mātĕris, is hac gr. Spis żołnierski, Poćisk 2. a longum Renato.
mātērnus, Maćierzyński, Mütterlich. Devolvunt, iterum maternas impulit aures, V.
mātĕrtĕra, Ciotká 2.
măthēmătica, Gr. ſub Gwiazdarska nauka.
mathematicus, gr. Práktykarz 1.
măthesis, Gr. Náuka 1. mathios ij f. Wężownik

MART

mātreſco is, Matki náśláduię.
mātricīda. matkoboycá, ſub mężoboycá.
matricidium, ſub mężoboyſtwo
mātrīcŭla, mętryka Reieſtr
mātrīmōniālis małżeński.
mātrīmōnium. małżeńſtwo, Eheſtand/ Ut eam perpetiar ire in matrimonium. (J.) ſyn. Cōnjŭgium, cōnnubium. v. Conjugium.
matrīmus, matkę żywą máiący.
mātrix, īcis f. żywot niewieśći, máćiotka. Kwoczka Pniak mlecz w drzewach, Reieſtr 5. & ſub Proba 3.
mātrōna, mężatka, Białagłowa 2. Ehrweib. Si torus in pretio eſt, dicor matrona tonantis. Ovid, epith. Pūlchra, fōrmōſa. cāndĭda, dĕcōra. cāſta.
mātrōnālis, mężatkom przyzwoity, ſub mężatka. Einer ehrbaren Frauen zuſtändig. Et matronale erubuere genæ. Ovid. (tronalis. Beroald.
matronatus, us. Apule: i. dignitas & gravitas mam. truēlis, ćiorczany. matta, máta.
mattīăca pila. mydło. mattiarius, Ammiano forte. Spiśnik matticus. żáłog, Gęba 3.
mattya, æ & orum, matteolæ, Łákoći, Wet.

MATU

Mātūla, Wodny ſtátek. Dzbánek, Uynał, Smrod 3. Nikczemnik.
maturatè, Spieſzno. mātūrātio, Spieſzenie
maturè, Ráno, Rychło, W czás 2. & oppoſit ſenſu. Pomału, Nierychło.
mātūreſco, Doſtaię ſię 1. Zrzeię, Státeczwieię. Reiff werden. Cœpit & ut primum pleno maturuit anno Ovid.
maturiſsimè, Poważnie, Rychło,

mātū-

mātūrĭtas, *Dostałość*, Czas 2. Powaga. **Reiffe.** *Fervens coquat maturi.* (Iamb. Dim.) P.

mātūro as, *Dostaię się 1. Dozrzało czynię. Przyśpieszam, Pomału co czynię,* **Reiff machen** *Maturare fugam, regique hæc dicite vestro.* Virg. *syn.* Mātūrĭtātem do, āffĕro, cōncŏquo, *vel* ăccĕlĕro, prŏpĕro, fēstīno, ūrgĕo.

maturor, *Dostáię się*

matūrus, *Rány, Dozrzały, Rychły, śpieszny. Státeczny, Godźi się* **Zeitig / reiff.** *Tempo. e item certo roseam matura per oras.* Luc. *syn* Cōctus, cōncŏctus, tēmpĕstīvus, ŏppŏrtūnus, āptus, ĭdōnĕus, cōmmŏdus, cĭtus, sŭbĭtus, fēstīnus.

mātūra, *Zorza. matutinalis*, *Porankowy.*

matutinò, *Poránu.* matutinum, *Poránek.*

mātūtīnus, *Porankowy.* **Früh morgens** *Et matutinis operatur festa lucernis.* Juv.

māvĕlim māvŏlo, *Wolę.*

Maurītānia, *murzyńska źiemia.*

maurus, *murzyn.*

mausōlēum, *Gr. Kátafalk, Słup 5.*

M A X.

Măxīlla, *Policzek, Czeluść 1,* **Kinnbacken.** *v. Gena*

maxillāris, *Czeluśćiowy, sub Czeluść 1,*

maxillaris dens, *Zęby trzonowe.*

maximitas, Ogrom, Wielkość 2.

māxĭmŏpĕre maximum, *Bárzo.*

māxĭmus, *Nawiększy,* **Allergrössefte.** *Maximus, Ilionæas placido sic pectore cupit.* Virg.

maza a, gr, ćiásto smażone, Kłosek.

maza panis, *márcepan*

māzŏnŏmum, *Gr. misa sporá.*

M E

meābĭlis. *Przybyty, Przenikáiący, Przechodźisty.*

meāculum. *sub Pot* meapte causa *Dla.*

meātim facis & facitis. Priscian. Po moysku.

meātus, *us, Dźiurki 1. 4. ćieczenie 1. Pot, Bieg. Litánie.* **Gange La ff.** *Orabunt causas melius, cælique meatus.* Virg. *syn.* Fŏrāmen, ădĭtus, cănālis, pŏrus, tĕnŭis vĭa.

mĕcastor, *Záiste.* mēchănĭca ars, *ćieśielstwo.*

mechanice, *sub Kluba ćiągnąć. & sub Winduię.*

mēchănĭcus, *adiect. gr.* Narzędźia śiłá potrzebuiący

mechanicus, *substant. Architekt, Rzemieśnik.*

Powrozobiegun, mietelnik.

Mechimonium, Noni. lege Mæchimonium infra.

mēcon, ōnis, *hic gr. mák leśny.*

mēcōnis, ĭdis *hæc gr. Sáłata 1.*

mēcōnĭum, *gr mákowy sok, Járj mlecz.*

M E D

Mĕdēla, *Leczenie, Lekárstwo.*

mĕdĕor, ēris *Leczę, Goię.* **Heilen / curiren.** *Talis amor tentat, nec sit mihi cura mederi.* Virg. *phr.* mĕdĭcam ŏpem fĕro. Mŏrbum mĕdĭcāmĭne pĕllo, ēxpĕllo, dēpĕllo, mītĭgo, lĕvo, lēnĭo. Vūlnĕra cūro, fŏvĕo, ārte lĕvo. *Mĕdĭcas mănus* āffĕro, āpplĭco, ădhĭbĕo. Dŏlōrem mĕdĭcāndo aŭfĕro, mūlcĕo, ārte ăpŏllĭnĕā tēntātis ŏpĕrōsæ vīrĭbus hērbæ ūti. Nūnc pūrgat vūlnĕra lўmphis. Nūnc mūlcet šūccis, lĭgat īnde, ăc vūlnĕra mōlli. Cīrcūmdat tăctu, ĕt tŏrpēntes mītĭgat ărtus. Vĕnĭēntı ŏccūrrĭte mŏrbo: Prīncĭpĭis ŏbsta sēro mĕdĭcīna părātur. Nūllus ăpŏllĭnĕā quī lĕvet ărte mălum est. Rĕlĕvāre cŏrpŏra mŏrbis, ĕx ægro cŏrpŏre mŏrbos pĕllere. Aŭfert ĭpse meum părĭter mĕdĭcāndo dŏlōrem. Nĕc tē jam Phœbe pĭgēbıt ægrōto mĕdĭcas āpplĭcŭīsse mănus, Mĕdĭcas ĕxĕrcet ĭnānĭter ărtes. Lēnīre dŏlōrem pŏssis, & māgnam mŏrbi dĕpŏnĕre partem. Mŏdo nāscĕntes prŏpĕrabam pĕllĕre mŏrbos: Admŏvĕo tārdam nūnc quŏque lēntus ŏpem.

mēderga Nád 1. mĕdiālis, Pośrzodkowy,

mediana vox, *Tenorowa mowa.*

mĕdiānus, *Pośrzodkowy, śrzedni.*

medianus paries, *śćiáná przeczna.*

mediastīnus, mediastīnus *subst. Sługá p dły Stroż*

mediastīnus, *adiect. Podły. domowy.*

mediātor. *Pośrzednik.* mēdīca, *gr. Oman.*

mĕdibilis, Zleczony; Uleczony.

mēdĭca medicinalis ars, *Lekárska nauka.*

mēdīca avis, *Paw.*

mĕdĭcābĭlis, *Uleczony,* Zleczony. **Heylsam / heylbar--** *nullis amor est medicabilis herbis.* Ov.

medicabiliter sub Lekárskie.

mĕdĭcāmen, *Lekarstwo. Piekrzydło, Farbá 5. Bielidło.* **Artzeney.** *Tot medicaminibus, coctaque siliginis offas.* Ovid. *syn.* Mĕdĭcīna, mĕdĭcamēntum, mĕdĭcātus, rĕmĕdĭum, mĕdēlă, fŏmēntum, lĕvāmen, lēnīmen, phārmăcum. *epith.* Sālubre sălūtĭfĕrum, vălĭdum, sălūtāre, præsens, pŏtens, ūtĭle, dūlce

ee, āmārum, ōptātum, præſcrīptūm, ēxſpēctātū, prōmptum, ſuāve, grātum, ēffīcax. *phr.* Hērbæ mēdĭcæ. Hērbārūm sūccus, vīs pŏtēſtas. Vīres ŏpĕrōſæ hērbæ. Hērba pŏtens ăd ŏpem, rādīxque, mĕdēndı ūtĭlıs. Aūxĭlĭum mūltis sūccūs ēt hērba fŭıt. Mēdĭcæ lȳmphæ. Pæŏnĭı pōcŭla sūcci. Vıs mĕdĭcæ ŏpis. Vūlnĕrĭbus āpta părāntur Phārmăca. ēxpēllens mōrbos. Tōllens flāmmāntes pēctŏris æſtus. Quō nōn præsēntĭus ūllum aūxĭlĭum vēnit. Sīcque sălūtāres mēmbris ădhĭbēre mĕdēlas, ēa vīsa sălus mŏrĭēntĭbus ūna. Quās mĭhi nōn hērbas, quæ nōn mĕdĭcāmĭna nūtrix āttŭlıt, aūdāci, sŭppŏsŭıtque mānu? Tēmpŏrĭbus mĕdĭcīna vălet; dăta tēmpŏre prōſunt, ēt dăta nōn āpto tēmpŏre vīna nŏcent īpſe fĕros rĕpŭlıt dōctis mĕdĭcāntĭbus īgnes. Lēnīto mĕdĭcam vūlnĕre sēnſit ŏpem.

medicamentārius, *ſubſtant. Aptekarz.*

medicamentarius, *adject. ſub Aptekárſka nauká.*

medicamentōſus, Leczący. Zdrowy 2.

medicamentum, *Lekárſtwo 1. 9. Piekrzydło, Fárbá 2. 5. Trućizná, 5. 4.*

mĕdĭcātio, *Leczenie, Czarowanie, Przyprawá.*

medicatus, *Lekárſtwy opátrzony, przyprawny, Leczący, Jádowity, napuſzczam iadem.*

mĕdĭcīna, *Lekárſka nauká, Lekárſtwo.* **Artzeneykunſt.** -- *tanquam hæc ſit noſtri medicina furoris.* Virg. *ſyn.* Mĕdĭcāmen, *vel* ārs mĕdĭca, ārtes ăpōllĭnıs, ārs ăpōllĭnēa, Phæbēa, Pæŏnĭa, Măchāŏnĭa, ārs mĕdēndi ārs ŏpĕrōsa mĕdēntum, ārtıs ăpōllĭnēæ vīrtus, pŏtēſtas, aūxĭlĭum, glōrĭa, dĕcus. *v. Medicamen.*

medicinæ, *Lekárnia, Choruiących mieyſce.*

mĕdĭco, *as. Leczę, Farbuię,* Przyprawiam. **Heylen/ artzeneyen.** *Sed non Dardaniæ medicari cuſpidis ictum.* Virg. *ſyn.* Mĕdĕor, *vel* lĭno, tīngo, īmbŭo, īnfĭcĭo, fūco. *vel ſup Medeor.*

medicor, *Leczę, Napuſzczam iadem.*

mĕdĭcus, *adiect. Lekárſki.* **Heylſam.** *Dum medicas adhibere manus ad vulnera paſtor.* Virg. *ſyn.* ŏpĭfer, sălūtĭfer, Pæŏnĭus, ăpōllĭnēus, Phæbēus Măchāŏnĭus.

mĕdĭcus, *ſubſtant. Lekarz.* **Ein Artzt.** *Protinus accedunt medici, medicæque recedunt.* M. *ſyn.* Mĕdens. *epith.* Dōctus, pĕrītus, sōlers, săgax; īndūſtrĭus, īngĕnĭōſus, īllūſtris, sōllĭcĭtus, fīdūs, fĭdēlis, prūdens, caūtus, ſcĭens, pŏtēns. *phr.* ārtem dōctus Pæŏniam, ārte ăpōllĭnēa pŏtens. Măchāŏnia clārus īn ārte, ārtis mĕdĭcæ pĕrītus. Scĭens hērbārum, ārtĭſque mĕdēndi, ārte pĕrīta mōrbos lĕvans. Mĕdĭcāmĭne pōllens. Ægris ŏpem fērre, mōrbos fŭgāre pĕrītus. Scĭens pŏtēſtātes hērbārum, ūsūmque mĕdēndi. ārtis ăpōllĭnēæ gnārus. Pēllens ēx ægro cōrpŏre mōrbos. Dēpēllens mĕdĭcāmĭne mōrbos. Dōctus dēpēllĕre mōrbos. Dāns dōcta pōcŭla mīſta mănu. Cōrpŏre āb ægrōto prŏpĕrāntĭa fāta rĕpēllens. Qui tēntat sălĭēntem pōllĭce vēnam. Quī vīvos pŏtŭi mūlcēre dŏlōres. Dēfĭcĭo, mĕdĭcāsque mānus, fōrmēntāque quæro vūlnĕrĭbus (sed sūmma) mĕıs. Cōrpŏris aūxĭlĭū mĕdĭco cōmmītte fĭdēli. Quĭd tĭbi cum mĕdĭcis? dīmītte Măchāŏnas omnes. Nōn ēſt īn mĕdĭco sēmper rĕlĕvētur ŭt æger, īntērdum dōcta plūs vălet ārte malum. Quāntus ăpud Dănăos Pŏdălīrĭus ārte mĕdēndı. *Medicinæ inventor,* Apōllo. *Medici illuſtres.* Æſcŭlāpĭus, Măchāon. Pŏdĕlīrĭus, Pæon, Chiron, Mĕlāmpus, Hīppocrātes, Gālēnus.

medicus circumforaneus, *Lekarz iármarkowy.*

mĕrīdĭālis, *Południowy 1. meridies, Południe.*

mediè. *Miernie, Srzednie.* mĕdiĕtas, *Srzodek.*

medio as, W poł ſtoię.

mĕdĭocris, mediocer, mĕdiŏcrĭcŭlus, *Mierny,* **Mittelmäſſig.** *Si mediocris erit ſpatium luſtrabit utramque* J. *ſyn.* Mŏdĭcūs, pārvus, paūcus, ēxĭgŭs.

mĕdiŏcrĭtas, *Mierność, Miará 3. środek.* **Mittelmaaſz.** *Auream quiſquis mediocritatem* (Sap.) Hor. *v. Modus.*

mĕdiocrĭter, *Miernie.* **Mäſſiglich.** *Nec pavor & rerum mediocriter utilium ſpes.* Hor.

mediogrūmus, mediotūmus, medioximus medioxĭmus, mierny, medioxume miernie.

mĕdĭpontus, *Lina.* mĕdĭtāmen, *myśl 3. meditamentum, myśl 2. ćwiczenie 2.* meditate, *Na pamięć.*

meditātio, *myśl 2. Rozmyślánie, ćwiczenie ſię.*

Meditativa Verba apud Grammaticos ſunt, quæ propenſionem, apparatum, & molimen ſignificant ut Parturio pemeditatorium, Klaſztor, (riculum.

meditatus *ti Rozmyślny, Umyślny.*

meditatus, *us, Zámyſł.*

mĕdĭterrāneum, mĕdĭtullium, *Odmorze, środek.*

mediterraneus, *mediterreus, Odmorſki.*

mĕdĭtor, *myślę 1. Rozważam 1. ćwiczę ſię.* **Betrachten/ nachdencken.** *Reginam meditor, ne quo ſe numine mutet.* Virg. *ſyn* Cōgĭto, cōnſi-

cōnsīdĕro, *vel* căno. *v. Cogito.*
medium, *Srzodek* 1. 2.
medium, *pro dimidio, an rècte? sub Poł.*
mĕdĭus, *Srzedni, Oboſtronny Wątpliwy* 2. Der mittelſt. *Per medios, inſtans operi regniſque futuris.* Virg.
mĕdūlla, *Drzeń, mlecz drzewny, ſpik. Treść.*
medulla panis, *Ośrzodek.* (*Tłuſty.*
medulla ſpinalis, *mlecz pacierzowy. medullatus*
mĕdūllitus, *Uprzeymie, Uśilnie.* Inniglich/ hertzlich *ꝛc. Hominam, ſerit ille medullitus omnes.* P. *phr.* In īmas mĕdūllas, ēx īmis mĕdūllis.
megaltriarcha, magaetariarcha, ſub Przeor.
mĕgiſtānes, *hi Pánowie przedni, Senator krolewſki.*
mehercle, mehercule. mehercules, *Záiſte.*
mējo, *is. Puſzczam wodę.*
mel, *miod práſny.* Honig. *Quis mel Aryſtæo, quis Baccho vina Falerna.* Ovid. *ſyn.* Făvus. *epith.* Roſcidum, āĕrĭum, tĕnax, dūlce, ſpūmans, līquens, līquidum, pūrum, flāvum, rĕdŏlens, fragrans, flāveus, nĕctărĕum, ſuāve, grātum, ŏdōrum Hȳmēttĭum, Hyblæum, Cecrŏpĭum, āttĭcum. *phr.* Nĕctar ăpum āĕrĭi mēllis cælēſtĭa dōna. Mūnĕra mēllis. Līquor Hyblæus, āttĭcus. Hyblæum nĕctar. Dūlcis ăpum lăbor. Mēlla thȳmo frāgrāntĭa, ēxprēſſit mēlla līquāta făvis, prēſſis cŏāctă făvis. Mēllis ŏpus. Cērĕa dōna, Thymi rĕdŏlēntĭa rore. Vĕlūti plēnis sī flōrĕa mella. Sint ēxprēſſa făvis. Mĕl confĭcĕre. Spūmāntĭa prēſſis. Cōgĕre mēlla făvis ēxcūdunt cēras ēt mēlla tĕnācĭa fīgunt. Dūlcĭa mēlla prĕmes, nēc tāntum dūlcia, quāntum & līquĭda ēt dūrum Bacchi dŏmĭtūra sáporem. *v. Apes.*
mel arundinum, *Cukier.* melenàētos. *gr Orzeł*
mel àereum, mel roſcĭdum, *manná ſok.*
mel anthinum, *Lipiec Miod.*
mĕlamphyllon, *vel um gr. Barſzcz* 2.
melampŏdium, *gr. ćiemierzycá.*
mĕlampraſton, *vel um gr. Szatá czarna.*
mĕlampsȳthium, *gr. Wino ſłodkie.*
mĕlampus, *ŏdos ŏdis m. gr. Pies ſłopká.*
melanchætes *æ. m* mĕlăneus, *ei gr. Pies czarny kruczek.*
mĕlanchŏlia, *gr. melankolia* 1. 2.
melancholicus, *gr. melankolik.* (*ká.*
melancŏrypus *gr. hic Græcis Comm, eſt. Figoiad-*
mĕlancrānis, *is idis gr. śit morſkié.*

mĕlandrya, *æ. Roſołowa ſtráwá.*
melandryon, melandryum, *Idem & Wrzećięnicá. Item ſub Czechrzycá & Dąb* 1.
mĕlănia, *gr Czarność.*
mĕlantēria, *æ gr. Czernidło dźiegiec, & ſub Koperwas, & ſub mośiężna ſkwárá.*
melanthe, *es f. gr. ludus puerorum, ſub Chrząſzcz.*
mĕlanthemum, *gr. Rumień.*
mĕlanthium, *gr. Czárnucha.*
mĕlănūrus, *hic gr.* Wielgosk *rybá.*
melăpia, *neutrum plurale, in ſingulari, Melapium Plini. i. poma & pyra ſimul.*
mĕlas, *ănos m. gr ſub Piegá.*
melaſpermum, *gr. Czárnuchá.*
melca, *æ f. gr. an, mleko* 2. melcŭlūm, *miodek.*
mĕlēcygnea, *n. plur gr: ſpiewánie.*
meleăgris, *idis f. gr: Indyk.* (*Gratius,*
mēles, *is gr. Zbik. Producit primam Serenus &*
mĕlia, *gr. Ieśion.* mēlia, *gr. ziemia lekárſka.*
melica avis. *Paw e quantitas incerta: quia vox corrupta eſt ex medica: Columel.*
mĕlĭcembăles. hi ślimak 3.
mĕlĭcēria, melĭcēris, *idis gr. Ognipiorá.*
mĕlichlōros, *vel us* mĕlĭchros, *hujus* melĭchrotis, melichrus, *ri gr. Miednik kámień.*
mĕlichrȳſos, *vel us m. gr: Kámień żołtáwy.*
mĕlĭcrătum, *gr. miod pity.*
mĕlĭcus, *gr. Przyiemny,* Ein Singer. *Et melicos lyricoſque modos præfanda novabis* A.
mĕlĭlōtos, *hic gr: Komornicá włoſka.*
mēlĭmĕli, *hoc gr: ſub Pigwowy.*
mĕlĭmelum *gr. Iabłko ſłodkie pierzgnięta.*
mĕlina, *æ, gr. mieſzek* 1. mĕlĭna, *gr: Miod pity.*
mĕlinum, *gr: Pſzczelnik ziele.*
melĭnum, *gr: Bielidło, Bleywás.*
mēlinus, *gr; Pigwowy, & ſub Zbik,*
mĕlior, *Lepſzy, Więkſzy* 2. Beſſer *Regia, & oblitos famæ melioris amantes.* Virg. *ſyn.* Præſtāntĭor, pŏtior, (*nie*
melioramentū. B. wzlepſzenie. melioratio wzlepſze-
melioreſco, Polepſzam ſię. melioro, Polepſzam.
mĕliphyllum, mĕliſſŏphyllum, *Gr: Pſzczelnik ziele,*

nik ziele. mĕlĭpontus, *hic Liná.* mĕlis, *is f* **Zbik.**
mĕlissa, *gr,* melitæna, *Pszczołá. pszczelnik ziele.*
melissa sylvestris. *Kádźidło ziele.*
mĕlĭssŏphăgo, ŏnis. *gr. żołna.*
mĕlita insula; *malta wyſep.*
mĕlitæus, melitensis, *málteńſki.*
mĕlītes, *æ m, gr: ſub Pigwowy, & Iabłkowity.*
mĕlītītes, *æ, m gr. Słodycz, wino ſłodkie, miednik*
mĕlitis, *idis f. gr Pszczelnik ziele.* (*kámień.*
mĕlitton, ŏnis, *m, gr:* melittŏtrŏphium **Gr.**
Pszczelnik, mĕlĭturgus, *gr. Bártnik.*
mĕlium, *Obroż.* meliùs, *Lepiey.*
meliuſcŭle, *Lepiey troſzkę.*

M E L L

mella, *æ* mellina, *miod pity.*
mellaceum vinum; Wino warzone,
mellarium, *Pszczelnik* 1. mellarium vas, *Ul,*
mellarius, *ſubſtant: Bartnik*
mellarius, melligenus, *adject. miodowy* 3.
mĕllatio, *Podbieránie miodu.*
melleus, *miodowy,* Słodki *płowy, żółtawy.* **Dem Honig gleich oder wie Honig geschmackt.**
mĕllicŭlum, *miodek.*
mĕllifer, *miod robiący.* **Das Honig trägt.** *Mellifer electis exercitus obſtrepit herbis* Cl.
mellificium, *miodu robienie.*
mellifica loca, *Pszczelnik* 1.
mellifico, *miod robię.* **Honig machen.** *Sic vos non vobis mellificatis, apes.* Virg. *ſyn.* Mel cōnficio, cōgo, figo, ſtīpo.
mellificus, *miod robiący.*
mellifluus, Słodki: mellīgo, *Sok miodowy.*
mellillus, *miodowy,* mellinia, *Słodkość.*
mellinus, *Płowy,* mellis, *is f. Zbig.*
mellitum, & mellitum edulium, *miodownik.*
mellitus, *miodowy* 1, 2. Słodki, *Roſkoſzny, Ućieszny, Przyiemny miły* 1. **Von Honig.** *Pane egeo, jam mellitis potiore placentis,* Mart.
mĕlōdes, *æ m. gr. miodowy.*
mĕlōdia, *Gr: Melodya.*
mēlon ŏnis *hic Gr:* melŏpĕpo. *Gr. Melon.*
mĕlos, *leos, & li gr: śpiewánie 2. Pieśń muzyká.* 3. 4. *Wierſz Poétycki. vide infra in indice re-*
rum Chaos, **Ein lieblicher Gesang/ melodey.** *Regina longum Calliope melos.* Alcaic. *ſyn.* Mĕlōdia, concentus, cāntus, mŏdŭlātio, mŏdŭlāmen, mŏdŭli. *epith.* Suāve, dūlce, grātum, cănōrum, blāndum, lætum, fēſtivum, ămænum, tĕnĕrum, dūlcisŏnum, plăcĭdum, cælēſte, ărŏnium, Căſtalium. *phr.* Fūdĕrunt lĕpĭdum rūſtica tūrba mĕlos, ărgutumque mĕlos dīvi cĕcĭnēre cănōri. Fūndebat plăcĭdum cælĭca Mūsa mĕlos. Smyrnæum credes plectra rĕferre mĕlos. Līnguăque Cynnămēum fūdit ămæna mĕlos. *v. Cantus Muſica.*
mĕlōta, *æ. m gr. Páſterz, an Kożuch.*
mĕlōthron, *vel um m, gr:* Przeſtęp *biały.*
mĕlus, *li, gr, śpiewánie* 2.
mĕmæcȳlon, *Gr. Ięzowkowy owoc,*
membrāna, *Skorká ná drzewie, błona* 1. 3. *Kompáturá, Párgámin, moſzny, Skrzydło* 1. **Ein Fell oder Haut.** *Epith:* Tĕnŭis, mōllis.
membrana cerebri, *Błonká* 2, (*V Cutis*
membrana, Pargamena, ſcriptoria, *Párgámin.*
membranacea pinna; *Skrzydło* 1.
membrānāceus. *Błonowy & ſub Párgáminowy.*
membraneus. *Párgáminowy.*
membrātim, *Członkámi, Przerywáiąc.* **Gliedsweiß.** *Et membratim vitalem deperdere ſenſum.* Lucr. *ſyn.* Per pārtes, in mēmbra.
membrātim divido, Rozbieram *ná częśći.*
membrātūra, *Komplekſya, Twarzy kſztałt.*
membrum. *Członek* 1. 4. 7. *Komorá* 1. **Ein Glied** *ſyn:* ărtus, *epith.* ărgēntĕum, cāndidum, dĕcōrum, tĕnĕllum, călēns, lāngvĭdum, cădūcum lāctĕum, vītāle, mōrbĭdum, mŏrĭbūndum vĭgens vălĭdum, fōrte. *phr.* Nūdabant liquĭdis ărgentĕa mēmbra ſub ūndis. Cāndĭdăque in nitĭdo flumĭne mēmbra rĭgas Lāctĕa quid laūdas āt candĭdĭōra lĭgūſtro mēmbra, Num mōrtālis hŏmo, būlla eſt? Num mōrbĭda cōnſtat, fĭcta Prŏmēthæo mēmbra fūiſſe lūto, *v. Artus.*
mĕmēnto, *Pámiętayże.*
mĕmĭni. *Pámiętam, Wſpominam.* 2. **Bin ingedenck/ sich erinneren.** *Cantando memini puerum me condere ſoles* V. *ſyn.* Rĕcōrdor, remĭnīſcor. *ph.* Sum mĕmor, nōn īmmĕmor, īn mēntem vĕnit. Mĕmŏri ſub pĕctŏre ſērvo, pĕctŏre, mĕnte tĕnĕo. Nōn sŭbĭēre ănĭmo nōſtro oblīvia. *v.* mĕmŏrī ănimo do, mando, mĕnte rĕpōno. Sŭb cōrde rĕfĕro.

rĕfĕro, rĕpōno, rĕcōndo. Mănet āltă mĕnte, rĕpōſtum Jūdĭcium Părĭdis, ſprētæque injurĭa fōrmæ. Sī rīte aūdīta rĕcōrdor, Fōrſan & hæc ōlim mĕmĭnīſſe jŭvābit. Vīve mĕmor nōſtri. Sīgnātum hoc mĕmmŏri pēctŏre nōmĕn hăbe. Tūm vēro făcito ut mĕmŏri tĭbi cōndĭta cōrde. Hæc vĭgĕant māndāta nĕc ūlla ōblĭtĕret ætas. Mĕmŏri hæc tĭbi mēnte rĕcōnde. Tŭa ſplēndĭda făcta nūlla ūnquam ēx ănĭmis tollent ōblīvĭa nōſtris. *v. Gratias ago.*

mĕmor, *Pámiętny 1. 2.* **Eingedenck** -- *ſævæ memorem junonis ob iram* Virg. *ſyn.* Nōn ĭmmĕmor, nōn ōblĭtus.

memŏrābĭlis, memorandus, *Pamiętny* **Denckwürdig** --- *Namq; etſi nullum memorabile nomen.* Virg.

memorācŭlum, Pámięć 1.

mĕmŏrātiſsĭmus, *Pámiętny, Sławny.* (*nanie.*

mĕmŏrātor, *Przypominacz. memoratus us. wſpominanie.*

mĕmŏria, *Pamięć 1. 2. 3. 4. Wſpominanie, Dawność 1. Starość. 2.* **Gedächtnuß.** *Reddit memoria tenue per veſtigium.* (Jamb.)

memoriâ meâ, noſtrâ, patrum. *Zá mey pámięći.*

memoriæ, *ha, Pámięć 3. Swięto 1.*

memoriæ magiſter, *Przypominacz, Referendarz.*

mĕmŏriālis, *ſub Pamiętny.*

mĕmŏriōſus. Pámiętny. mĕmŏriter *Ná pamięć.*

mĕmŏro, *as, Przypominam, Wſpominam 2.* **ſich beſinenn / gedencken.** *Et meminiſtis enim diva, & Memorare poteſtis,* Virg. *phr:* in mēntem rĕvŏco. *v. Memini, vel* cōmmĕmŏro, nārro.

mĕmŏror, *aris, paſſ. Wſpominam 2. 3.*

memphis, *is. gr. Káir.*

memphĭtes, *æ, m. gr. Mármur drętwiący.*

MEN

mĕnais, idis, gr. Węzownik.

menda, *æ, Wádá. Błąd* mendāciis onerare, *Námendaciter, Kłamliwie.* (*kłámać*

mēndācium, mendaciuncŭlum, *Kłámſtwo.* **Eine Lügen.** *Nec vos decipiant blanda mendacia linguæ.* V. *ſyn.* Commēntum. *epith.* Vānum, călĭdum, ĭmpŭdēns, fāllāx, dŏlōſum, lĕpĭdum; ănile, tūrpe pudēndum, mŭlĭebre fictum. *phr.* Fīctus fictitius sērmo: ficta vērba. Vānæ. fictæ vōces. Fāllācis, mēndācia līngvæ. Pērjūræ sōmnia mentis. Prōdigiōſa lŏquor vĕtĕrum mēndācĭa vātum, Inānia cōmmēnta cerebri.

mēndax, mendacĭloquus, *Kłamcá.* **Lügner** *Quam niſi mendoſum & mendacem, vir bonus eſt* Hor. *ſyn* Vānus, pērjūrus, sĭmŭlāns. *phr.* Flāndi fictor. Mēntīri v. fāllĕre dōctus. ōrĕ fālſo, sĭmŭlāta, blāndo, v. vērbis vānis dēcĭpĭēns. Līngva, ōs, pēctus fāllax, mēndāx, ōs pērjūrum. Mūlta mălus sĭmŭlāns vāna ſpē lūſit ămāntem.

mendĭcābŭlum, *żebrak.* mendĭcātio. *żebranie.*

mendĭcĭtas, *mendicimenium, żebráctwo.* **Armuth** *Mendicitatem cui obtuliſti opera tua* (Jamb) *v. Paupertas.*

mēndĭco, *as, żebrze.* **Bettlen.** *Arcanum Iudea tremens mendicat in aurem.* Juv. *ſyn* ēmēndĭco. *phr.* Stĭpem cōrrŏgo. Vītam quærĭto æra rŏgo. Prĕcĭbus cĭbum, vĭctum, ălĭmēnta rŏgo, pĕto, ēxpōſco. Pārvæ ſtĭpis æra rŏgo. ălĭēna līmĭna lūſtras, ēxĭgŭūmque rŏgas ōre trĕmēnte cĭbum. Nūnc mēndĭcāto vēſcĭtur ĭlle cĭbo.

mendĭcŭla veſtis, *Łachmany.*

mendĭcus, mendĭcŭlus, *ſubſt. żebrak.* **Ein Bettler.** *Nec mendica ferat barbati prandia nudi.* Mar. *ſyn.* Paūper, ĕgēns, ĭnōps. ĕgēnus. *v. Pauper.*

mendĭcŭlus, *adject. żebrzący.*

mendōse, *Obłędliwie, Fałſzywie*

mendōſus *Wádę máiący Obłędliwy, Fałſzywy.* **Voll Fehler.** *Quem niſi mendoſum & mendacem &c.* Hor.

mendum, *Błąd.* **Ein Fehl / Irrthum.** *ſyn:* Mēnda, ērror, ērrātum, vĭtĭum.

mēniāna, *orum, Alkierz.* mēnianum. *Gonek.*

mēnis, *idis, f. gr. Mieśiączek.*

mēninx, *gis, f. gr. Błonká 2.*

mens, *Myśl 1. Wola 1. Rozum 1. Pamięć 1. Duch, Duſzá, Chęć, Koniec ſpraw.* **Sinn / Verſtand.** *Niſus ait: Diine hunc ardorem mentibus addunt?* V. *ſyn.* ănĭmus, rătĭō, ĭntēllēctus, ĭngĕnĭum, *vel* cōgĭtātĭo, judĭcĭum, sēntentia, prōpŏsĭtum, cōnsĭlĭum, vŏlūntas. *v. Animus.*

mēnſa, *Stoł. 1. 2. 6. Obiad; potráwá, Bankierſki kram, Nagrobek.* **Ein Tiſch.** *Menſas ut strueret hoſpitibus Diis* Choriamb: *epith* Laūta, pīngvis, ōrnāta, pīcta ăcērna, tĕres; fāgĭnĕa, nĭtĭda, cĭrrĕa, māgnĭfĭca, ſplēndĭdá, ŏpīma, ŏnūſta, rēgĭa, ŏpŭlēnta, ăvāra, gēmmāta, ēbrĭa: hĭlăris, dūlcis, mōllis, fēſtīva. *phr.* īnſtrūcta cĭbis ĕpŭlis ŏnĕrāta. Laūtis cĭbis ſplēndĭda, ŏnūſta, ŏpŭlēnta. Fercŭlis fatīſcēns. Vārio dapum pōndĕre tĭtŭbāns.

Laū-

Laūtos sūppĕdĭtat prōdĭga mēnſa cĭbos. āppŏſĭtæ mēnſis ĕpŭlæ. Laūtis mēnſa părāta cĭbis. Quæ nunquam părĭnnt ăiăcres fāſtīdia mēnſæ. nōn tĭbi gēmmātis pōnēntur prāndĭa mēnſis. Vĭx căpit ēlēctas ēbrĭa menſā dăpes. Jūgĭter ād pīngves dūcēbant gaūdia mēnſas.

mēnſa Pythagoræ, *Ráchownicza tablicá.*

mēnsālis, *Stołowy.* mensārius, *ſubſt. Bankierz.*

mēnsārius, *adject: Bankierſki, Stołowy.*

menſes, *hi, Niewieśćia chorobá.*

menſio, *Mierzenie.*

menſis, *Mieśiąc.* **Ein Monat.** *Triginta magnos volvendis menſibus orbes.* V. *epith:* Fŭgax cĕler, flŭēns, fŭgĭtīvus, Lūnāris. *phr.* Mēnſtrŭus cūrſus, ōrbis. Mēnſtruŭm tēmpus, ſpătĭum. Lūnæ cūrſus, cūrrĭcŭlum. Mŏra mēnſtrua.

mēnſor, *Miernik, Mierniczy 1. Stánowniczy Obo-* (*źny.*

menſtrua, *orum, Niewieśćia chorobá.*

mēnſtrŭālis, *Krwotoczny, Mieśięczny.* **Monatlich.** *Sphæram ruina menſtrualem deſtruet.*

menſtruans, menſtruatus, Krwotoczny.

menſtruus, *menſurnus Mieśięczny, Co mieśięczny*

mēnsúlārius, *Bankierz.* menſium. *In Morg.*

mēnsūra, *Miará 1. 3. 4.* **Maaſz.** *Circumiere modum menſuraq; roboris ulnas.* Ovid.

menſurābilis. Pomierny.

menſuro, as, Mierzę 1. **m ſſen.** *Quiſque ſuas menſurat opes, vireſque, &c.* Ovid: *v. Metior:*

menſuraticum B. in Pomiernie.

mensūrālis, ſub Mierny. mēnta *miętká 1.*

mentágra, *a, è gr: Liſzay, Francá.*

mentāſtrum, *miętká polna.*

mentè, *Szczerze.* mente præditus, *Rozumny.*

mentīgo *ĭnis Liſzay.* mentio ōnis, *Wzmianka.*

mentior, *Kłámam, Zmyślam 2. & ſub Podobny 1.* **Liegen/ erdichten.** *At non ille ſatum quo te mentiris Achilles.* V. *ſyn.* Fālſa dīco, mĕmoro, lŏquor, nārro: mēndācĭa fĭngo, jăcto: vāna, fālſa cōmmĭnīſcor, ēmĕntĭor: sĭmŭlo, ĭmĭtor. *phr:* Fĭcta, mēndācia vērba prōfĕro, lŏquor. ăddĭt mēndācia cŭlpæ, ōre vānĭlŏquo jăctat. Prō vēris dīcĕre fālſa. mēndāces rēddit ăb ōre sŏnos omnia mēntīris, nĕque enim tŭa fāllĕre lĭnguá īncĭpit à nōbis. *v. Decipio.*

mentīcio. *Kłamſtwo.* mento, ōnis *Gardłowaty.*

mentŭla Członek 5.

mentum, *Brodá, Podbrodek.* **Das Kinn.** *epith.* Sētōſum, hīſpidum; ăcūtum, pūlchrum, dĕcōrum nĭvĕum, īncānum. *phr.* Quibus āſpĕra mēnto bārba jăcet. Sūmmŏque cădit bārba āſpĕra mēnto.

meo, *as Bieżę, Latam.* meo more, *Po moyſku.*

mēon, *vel um, n. gr: Oleśnik ziele.*

mĕphtītĭcus, *Smierdzący.*

mephtītis, *is, ſmrod.* **Ein ſtecker Geſtanck Geruch/ von dem Erdreich oder faulen gewäſſern herrührend.** *-- ſævamque exhalat opaca mephitim,* V. *ſyn:* Pūtor, fætŏr. *epith.* Pūtĭda, ŏlĭda, grăveŏlēns, grăvis, sūlphŭrĕa, sōrdens, ſæva, trīſtis, tētra. *phr.* Sævam ēxhālat ŏpāca mĕphitim ſȳlva. Fœtōrem, quăntum tērra mĕphitis hăbet.

mĕrāciūs, mĕraclum, mĕrācŭlum mĕrācum, *Nieroſtworzony.*

mĕrācŭlus, mĕrācus, *Szczery, Nieroſtworzony.*

mĕrācum vinum, *Wino nie mieſzane.*

mercātio, *Kupczenie.*

mercātor, *Kupiec.* **Ein Kauffmann/ Handelsmann.** *Impiger extremos currit mercator ad Indos,* Hor. *ſyn.* Nĕgōtĭātor, vēndĭtor, īnſtĭtor, ēmptor, *epith:* Văgus, īmpĭger, ăvārus, vĭgil, ſōllĭcĭtus, pĕregrīnus, dives, prōvĭdens, īnsōmnis, īrrĕquĭētus, sūbdŏlus, ĭnīquus. *phr.* Mercis mūtātor Eōæ. Lŭcri ăvĭdus, cŭpĭdus. Lūcris, dīvĭtiis, ŏpĭbus īnhĭāns. Lūcri ſpē dūctus. Laudāns vēnāles quās vūlt ēxtrūdĕre mĕrces. Quem sē mĕrcātor ăvārus Fīnxĕrat à rūbri lĭttŏre fĕrre măris, ānxĭus hæret mĕrcātor, cui vōta vĭæ cĕſſĕre, sĕcūnda, & lŭcri fōrtūna fŭit, nūnc cōgĭtat aūrum, & gĕmmas, quās pūppe vĕhat, prĕtĭosăque rērum. Per mīlle rŭens dīſcrīmina vītæ. Vectūrus mērces ŏpŭlēntas. *v. Mercor & Avarus.*

mercātūra, *Kupiectwo.* **Kauffmannſchafft.** *Averſus mercaturis, deliras & amnes.* Hor.

mercaturam facio, *Kupczę.* mercatus, *Iarmark,* (*Targowiſko.*

mercidicius, mercedivus. Naiemnik.

mercedonius menſis, Przybyćień.

mercēdŭla, *Dochod 1. Zapłatá 1.*

mērcēnārius, *ſubſt. Naiemnik* **Taglöhner Miet-ling** *Theſauro invento, qui mercenarius agrū* H.

mercēnārius, *adject. Naiemniczy naiemny Kupny.*

mērces. *Zapłátá 1. Dochod, Szkodá.* **Lohn/ Geld.** *Mitteret in pyrgum talos, mercede diurna.* Hor. *ſyn.*

Prœ-

Præmium, prĕtium, mūnus. *epith.* Lārga, āmpla, māgnĭfica, īnsīgnis, ēxĭmia, dēbĭta, æqua, jūsta, grāta. *v. Præmium.*

mercĭdīnus mensis, *Przybyćień.*

Mercipotus, *B. sub Litkup.* mērcĭmōnium, *Kupá.*

mērcor, *Kupuię, & sub Borguią mi.* **Kauffen.** *Paulatim mercaris agrum fortasse trecentis.* Hor. *syn.* ĕmo, coĕmo, nūndĭnor. *phr.* Mercatūram facio. Mērces mūto. ēxtrēmis fācĕre cōmmērcia tērris. Mūtāndis mērcĭbus ād Indos pĕnĕtrāre, pĕlăgo sē cōmmĭttĕre. Vĕhĕre lōngīnqua pĕr æquŏra mērces. Pĕr mīlle rŭūnt dīscrīmina vitæ. Vĕctūri mērces ŏpŭlēntas. *v. Mercator.*

mercŭriālis, *adject.* *Dowćipny.*

mercŭriālis, *subst:* *Szczyr ziele.*

mercŭrius, *Merkuryusz gwiazdá, Kámionká.* **Ein Planet.** *phr.* Mōtūque cĕler Cȳllēnius hēros. Quōs īgnis cæli Cȳllēnius ērret in ōrbes. Fæcūndum ēlŏquio sȳdus. Fūribus fæcunda creāndis stēlla.

merda, *Gnoy 1.* merdo, *Wyprożniam się.*

mĕrè *Szczery.* merenda, *Podwieczorek.*

mĕrēndārius, *Wychowániec.*

mĕreor, mĕreo, *es Służe, Zołduię, Zasługuię, wysługuię.* **Verdienen/ würdig seyn.** *Si nemo præstet quem non mercaris amorem.* H. *syn:* Prōmĕreor, dīgnus sum. *phr.* Sī bĕne quīd dē te mĕrui. Sī mĕrĕŏr, dīmītte tŭaque hic obrŭe dēxtra quem nōn mĕrĕāris ămōrem? qua possum sōla vĕnīam rătiōne mĕrebor, āspice nōs hōc tāntum & sī pĭētāte mĕrēmur. Prima merui qui laūde cŏrōnā.

mĕrĕtrīcie, *Nierządnie,* meretricium *Nierząd.*

mĕretrīcius, *Nierządny.* mergæ, *widły, oracze.*

meretrīcor, *Nierządu pátrzę.*

mĕretrix, meretricula, *Nierządnicá.* **Eine Hur.** *Perdere quis velit, à turpis meretricis amore.* H. *syn:* Pēllēx, lŭpa, scōrtum, prōstĭbŭlum. *epith.* īnfāmis, lāscīva īmpūrā, tūrpis; famōsa, ōbscæna, sōrdĭda, sălax, ăvāra, inhŏnesta, ădūltĕra, pūblĭca, āstūta, pērnĭciōsa, lūxŭrĭōsa, mĭsĕra, pĕtŭlāns, īnvĕrĕcūnda, aūdax. effrōns, rāpāx, īnfēlix, blānda, compta, pērfĭda, scĕlĕrāta, impĭa. *phr:* Fūcātis fāllĕre dōcta dŏlis. Fūcator vūltu, blandis jŏcis pēllēx. Tūrpis ămīca. Mōre mĕrĕtrīcio quæstum făcĭēns, īnfāmis tūrba lŭpārum. Quoslĭbet īncaūtos fallĕre dōcta vĭros. Cōrpus prostĭtŭēns īllĕcebris quæ fāllit ămāntes. Stāt mĕretrix vēro quŏvis mĕrcābĭlis ære, āt prŏcul abjecto mĕretrix ēffræna pŭdōre. *v. Amica & Libidinosa.*

merges, *itis hæc, Snop.* **Korngarb,** *Aut fatu pecorum, aut cerealis mergite culmi.* Virg.

mergo, *is, Ponurzam, Topię.* **eintincken eine taucheu.** *In solio puto te mergere velle caput.* V. *syn.* īmmĕrgo, mĕrso, immĕrso, sūbmĕrgo, dēmĕrgo. *phr:* ăquis āblŭo, tīngo, spārgo, īn ăquas; īmmĭtto, præcĭpĭto, do præcĭpĭtem ăquĭs obrŭo, prĕmo, ōpprĭmo; ēxtīnguo. Sē sē īnflŭvĭum sāltu dĕdit. Spārgĭte me īn flūctus, văstōque īmmērgĭte ponto. Suppŏsĭtas, īmmĭttĕre corpus in ūndas. Sē præcĭpĭtem dāre in ūndas. Sĕd me fāta mĕa, & scĕlus ēxĭtiale Lăcēnæ, hīs mērsēre mălis. *v. Abluo.* *(dzę, Ponikam.*

mergor, *Nurzam się, pogrążam się, Tonę, zachomergŭlus,* & mergus, avis. *Nurek,* & *Latorośl, maćicá.* *Obłąk płonek.*

mĕrĭbibŭlus, *Opiły.* mĕrīdialis *Południowy.*

mĕrīdianus, *adject:* *Południowy.* **mittägig** *Interjungit equos meridianæ* Phal.

mĕrīdiānus *subst:* *Wyśieracz.*

mĕrīdiatio, *Przesypianie*

mĕrīdies, *Południe 1. 2.* **mittag.** *Inter tepentes, post meridiem buxos* Scaz. *phr.* Mĕdius dies. Mĕdĭus sōlis cŭrsus. Sōl mĕdĭo āltissĭmus, călīdissĭmus ōrbe. Cum facit mĭnĭmas ūmbras à vertĭce Phæbus. Cum mĕdĭum cæli ōrbem sol cōnscēndit, haūsit. Cūm mĕdios æstus sōl ăccēndit. Cum sōl mĕdiam cæli terit ardŭus ărcem. Fēcĕrat ēxĭguas jam sōl āltissĭmus ūmbras. Cum sōl ăb ūtrāque mĕta pāri dīstāt spatio. Jāmque dies mĕdĭus tĕnŭes cōntrāxĕrat ūmbras, īnque pări spătio vēsper & ōrtus ĕrant, aūt plūs, aūt mĕdium sōle tĕnĕnte diem. Æstus ĕrat, mĕdĭamque dĭēs ēxĕgĕrat ūmbram.

meridio, *as,* meridior, *aris Obiáduię, Przesypiam się 3.*

merismus, *Rutilio, figura Oratoria,*

mĕrito *as Wysługuię, żołduię,* **Billich.** *O decus: O famæ merito pars maxima nostræ.* Ovid.

mĕritorium, *Najęmna rzecz, Kárczma, Komorá Nierządny dom.*

meritorius, *Naiemny. Nierządny Furmański.*

mĕritum, *Zásługa. Wina 1.* **Verdienst/ Würdigkeit** *Gaudea laturus meritorum præmia, quid stas?* Hor. *syn* Promĕritum, bĕnĕfĭcium, mērces. dignĭtas, vĭrtus.

mĕritus *zástużony, Powinny.*

mĕriuscŭle, sub Nierozstworzony.

mĕrŏbĭbus Opiły, pijánicá 2. merois, *sub Dźiewan-*
na.
mĕrops, ŏpis *m. gr. żołna.*
mersio, *Nurzanie, Zachod słońca.*
mersĭto, merso, *as. Merto as. Nurzę ponurzam.*
mĕrŭla mĕrŭlus, *Kos ptak, Piszczałka wodna.*
merula lacustris, *Lin,* mĕrŭleus, *Czarny.*
mĕrum, Wino, & *Wino niemieszáne.* **Wein** *Nocturno certare mero, putere diurno H. v. Vinum.*
mĕrus. *Szczery 1. 2. Nierostworzony,* Wyborny, *Práwy 2.* -& *sub Głos 2.* **Rein/ gantz/ lauter.** *Quam si mera vina bibisset.* Ovid.
merx, *Kupia,* mesa, *Gr. Stoł 1.*
mĕsancўlum, *gr. Pociśk náwiązány.*
mĕsăræum, mĕsŏcŏlon, *Gr. Błona 5.*
mĕsaula, *Gr: Sień podługowata.*
mĕsentĕrium, *gr. Błona 5.*
mĕsŏchŏrus, *Gr, Marszałek tąneczny,*
mĕsŏlăbum, *Gr. Srzednicá.*
mĕsŏleucos, *vel us, hæc Græcis Commune est,* Gr: *Srebrnik włoski ziele, & Kámień przekobiały.*
mĕsŏmĕlas, *ănos hic gr. Kámień przekoczarny.*
Meson, idem Mæson.
mĕsŏnauta *Gr: Powoźnik, Wiosłowych rządźcá, Sługá podły,* Stroz *domowy.*
mĕsophærum, *n. gr. sub Narda.*
mespĭlum, *fructus n.* mespilus, *arbor gr: Niesplik.*
mĕssis, messio, *messura. żniwo 1. 2. 3.* Zboże *3. Urodzay, Rok, Dostátek* **Die Ernde.** *Thestylis & rubras messibus usta genas.* Mart. *syn.* Frūges, sēges, Cĕres, ărīstæ, spicæ. *epith.* Trītĭcĕa, Cĕrĕālis, spīcĕa, dīves, ŏpīma, ūber, frūgifĕra, fĕrtīlis cāna, grăvĭda, copĭōsa, lārga ămpla, matūra, flăva, læta, fæcūnda, aurĕa, ăbūndans, plēna, flāvēscens, ārĭda, sīcca, pūlchra, ŏdōra, exspēctāta, æstīva cōllēcta, scīssa. *phr.* Cĕrĕālia dōna, mūnĕrā. Mātūræ sĕgĕtes plēnis ărīstis dīves. Hōrrĕa rūmpens Dītans agrīcŏlam. Plēna Cĕres, ĕt vincens hŏrrĕa mēssis. Grăvĭdis ŏnĕrati flāvēntes mēssibus agri. Matūris ālbēscit, flāvēscit mēssis ărīstis. *v. Seges Meto.*
mēssor, *Zęńáá.* **Ein Schnitter.** *Thestylis & rapido fessis messoribus æstu.* V. *epith.* Rusticus, durus, fēssus, sūdans, ūstus, cūrvus, cūrvātus, īmpĭger sēdūlus, īndēfēssus, mātūtīnus, īnsōmnis, tŏrrĭdus. *phr.* Mēssem fălce sĕcans, ărva mĕtens.
messŭarius, *Messuarius żeńcy.*
mĕsŭrănium, *Gr. Połniebá.*

MET

met Particula vis. sub że 2. Swoyże & sub własny.
mēta *a* Kres *záwodniczy, do ktorego &c. Gránicá, Kupa Stog, Kopá 2. Koniec, kámień młyński spodni.* **Ziel/ Zweck.** *Hic vel ad Elæi metas, & maxima campi.* V. *syn.* Līmes, fīnis, tērmĭnus. *phr.* Cōntĭngĕre mētam *v. Limes.*
mĕtăbăsis, *Figura Oratoria.*
metabŏle, *Gr: Zámiáná 1. & supra Antimetabole.*
mĕtăcarpium, *gr. Dłoń 4. Kość dłoniowa,*
metacismus v motacismus.
metadorpia, *orum gr. Wet 1.*
metalepsis, *gr. Przenoszenie. Item Tropus Poeticus,* metallica, *orum gr. Minera.*
mĕtalla, *orum gr.* metalla argentaria plumbaria, *Gory 2.*
mĕtallĭce *es gr: Kruszczow nauka.*
metallĭcus, *adject; Gr: Kruszczowy,*
metallicus Cacodæmon, *Skarbek 3.*
mĕtāllĭcus, *subst: Kruszcowy rzemieśnik, Rudnik, Kruszcowy gornik.* **Das zu Metall gehört.** *Hic ergo cujus è metallica vena.* Se.
mĕtallĭter, *Kruszczowy.* **Metall bringend.** *Ane metallifera repesit mea mœnia Lunæ,* S.
mĕtāllum, *Gr: Kruszec, kámień łamány z gor,* **Metall/ Aertz.** -- *Inexhaustis Chalybum generosa metallis,* V. *epih.* Rŭtĭlum, flāvum, grăue, fūlvum, fūlgens, crŏcĕum, sŏlĭdum, rĭgĭdum, nĭtĭdum, splendens, prĕtĭōsum. *phr.* Mĕtālli cōngĕrĭes, māssa, pōndĕra. Mĕtāllōrum vīs īngens, Īmis rĕcōndita tērræ Vīscĕrĭbus. *Præcipua metallorum species.* Aurum, ārgēntum, Æs, Fērrum, Plūmbum, Stānnū, *Marmor etiam* Metallum *vocatur.*
mĕtămĕlus, *Gr: żáłuiący pokutuiący.*
mĕtămōrphōsis, *gr: Przekształtowánie* **Veränderung in eine andere Gestalt.** *Hæc metamorphosis non delirare poëtas.* M. *syn.* Trānsfōrmātĭo, mūtātĭo. *phr.* Vărĭa spĕcĭes Vērsæ vărĭātæ fĭgūræ. Mūtātæ īn nŏva cōrpŏra fōrmæ. Nŏvam fōrmā, spĕcĭem, fĭgūram sūmĕre, sŭbīre, īndŭĕre, īn nŏvas spĕcĭes, īn nŏvos vūltus mūtari, transferri transfōrmāri. Fĭgūram vărĭāre, nŏvare, mūtare,

ĕre, ĭn vărĭas trānsīre figuras, īn nŏva fērt ănĭmus mūtātas dīcĕre fōrmas Cōrpŏra In ſpĕcĭes trāslāta nŏvas sūnt ŏmnĭa. Nūlla tĕnent vĕtĕrĭs vēſtīgĭa fōrmæ, ĭn vūltus sē trāsformat ănĭles. Quōs hŏmĭnum ēx făcĭe Dĕa ſæva pŏtentĭbus hērbis īndŭĕrat Cīrce in vūltus ăc tērga fĕrārum.

mĕtăphŏra, Gr. *Zámianá ſłow, Przenoſzenie. Metaphora eſt tropus.* metaphoricos, *Niewłaśnie.*

metaphrăſis *Gr. Przekład.* metaphraſtes, *æ. m. gr. Przekładacz.*

mĕtăphȳsĭca. *gr. Nad przyrodzonych rzeczy nauká.*

mĕtăplaſmus *gr. ſub Słowo 2. (tica.*

mĕtăthĕſis, *gr. Przekłádánie. Item Figura Gram-*

mĕtătio, *Rozmierzanie.*

mĕtātor, *Mierniczy 1. Oboźny, Stánowniczy.* **Außmesser.** *Audax Heſperios veniam metator.*

mĕtātus, *Rozmierzony. (in agros L.*

mĕtaxa, *gr. Połiedwabie, Jedwab.*

metaxarius, *Jedwabnik.*

mĕtellus, *appellativum. żołnierz pieniężny.*

mĕtempsȳchōſis. *gr. Duſz ludzkich przechodzenie.*

mĕteŏra, *orum gr. Napowietrzne rzeczy.*

methŏdium, *gr. Sztuka 5.*

mĕthŏdus, *hæc gr. Spoſob.*

mĕtĭcŭlōſus, *Boiáźliwy,* **Forchtſam.** *v. Timidus.*

mĕtĭcŭlus, Boiaźń.

mētior, *Mierzę 1, Idę pieſzo.* **Meſſen.** *Et juncto bipedum curſu metitur equorum.* Virg. *ſyn.* Mēnsūro, dīmētior, dēfīnĭo, pōndĕro, *vel* æſtĭmo.

mēto, *as, Suwam ſię, Czołgam ſię, Gramolę ſię.*

mĕto, *is żnę.* **Aerdnen/ Frucht abſchneiden/ mehen.** *Purpureoſque metunt flores, &c.* V. *ſyn.* Dēmĕto, *phr.* Mĕſſem, ărĭſtas, Cĕrĕālĭa dōna. Cĕrĕālĭa mūnĕra, sēmĭna, rĕsĕco, Mĕſſem sūccīdo, tōndĕo, dēcērpo, lĕgo, cōllĭgo. Mĕſſem fālce rĕsĕco, prōſtĕrno, obrŭo. Tērram. ărva flāvēntĭa frūgĭbus ſpŏlĭo, ărvis mĕſſem ābdūco. Fālcem sĕgĕti, ărĭſtis mātūris sūppōno, ăccīpĭūnt sūccīſis hōrrĕa mĕſses. Cōngĕſtas ārĕa cēpit ŏpes [illegible]sdum tōndet mĕſſor ărĭſtas. Jam mātūra Cĕres fālce rĕsēcta cadit Namque vĕlut dēnsas prōſtērnens mĕſſor ărĭſtas sŏle sūb ārdēnti flāv[illegible]tĭa dēmētĭt ărva.

metŏdium, *gr. Krotofilnego co.*

[illegible] nȳmia, *gr. Zámianá ſłow.*

mĕtōpa, *æ. gr. Międzybalcze.*

metopium, *ſeu mĕtōpĭnum oleum, Gałbanowy oleiek, Migdałowy oleiek.*

mĕtōpium, *item gr. Gałban, Amoniiákowe drzewko.*

mĕtōpoſcŏpus, *Fizyognom*

mĕtŏr, *aris Mierzę 1. Rozmierzam, Idę pieſzo.* **Meſſen.** *Ingerit, & latè campos metatur apertos.* Nemes. *ſyn* Mētĭor, līmĭto, tērmĭno, dēfīnio. *v. Limito.*

mĕtrēta. *gr. Latinis f. Græcis m. Dwanaście gárcy miárá. ſub Korca Sędomierſkiego połowicá. & Połbaryle.*

mĕtrĭcus, *gr. Proporcyą maiąc.*

mĕtrŏcōmia, *gr. ſub Wieś.*

mĕtrŏpŏlis, *gr. Miaſto głowne, początek 1,*

mĕtrŏpŏlĭtānus mĕtrŏpŏlītes, *æ. m. Metropolit.*

mĕtmur, *gr. Wierſz. 3.*

mĕtŭēndus, *Straſzliwy* **Forchtenlich/ erſchröcklich.** *Bellicis, nec te metuende certa.* (Saph) *ſyn.* Tĭmēndus, trĕmēndus, hōrrēndus, fōrmīdābĭlis, tērrĭbĭlis. *v. Terribilis.*

mĕtŭo, *Boię ſię.* **Förchten.** *Id metuens, veteriſq; memor Saturnia belli.* Virg. *ſyn.* Tĭmĕo, hōrrĕo, vĕrĕor, fōrmīdo. păvĕo. *v. Horreo & timeo.*

mĕtus, *ūs. Boiáźń, zabobon.* **Forcht.** *Spemq; metumque inter dubii.* Virg. *ſyn.* Tĭmor, tērror păvor *v. Horror & Timor.*

mĕtūtus, Straſzliwy, & ſub Boię ſię.

meu, meon, meum, *gr. Oleśnik.*

meus, *Moy, Przyiaciel ſwobodny.*

mezereum, B. Wilczy pieprz. an Wilczełyko

MI

mi, *Dativus à mis, vel à mihi, ſub Mi.*

mīca, *Okruſzyná, Trochá 1, odrobina.* **Das ſo unter dem Sand glätzert wie Glanſt. item ein Bröcklein.** *Nullaque mica ſalis, nec amari fellis in illis.* Mart. *epith.* Tĕnŭis. *Phr.* Nōn ēſt īn tānto cōrpŏre mīca sălis.

micans, *Łſknący ſię.* mīceo, *es mīcēre. ſub Koźieł.*

mĭco, *as, Błyſzczę ſię, Łſknę ſię, miga ſię co, Drgam, Biie puls, Pálcámi gram, Loſuię.* **Glänzen funcklen/ſchimmern.** *Crebris micat ignibus æther.* V. *ſyn.* Splēndeo, fūlgūro, cŏrūsco,

rūſco, ſplēndēſco, nītēo, nītēſco, fūlgēo, rădĭo, ĭrrădio, rūtĭlo, rĕfūlgēo. *v. Splendeo Luceo.*
mīcrŏcoſmus, *gr. Mały świát, Człowiek 1.*
mīcrŏlŏgia, *gr. Rozſzerzánie 2. & ſub wielomowność*
micropsȳchus, *gr. Boiáźliwy ſercá máłego.*
microſphæron, *vel um gr. Nárdá.*
microſpicus, Domak ślep. mictilis ſub Podły.
mictŭrio, *Ná dwor mi ſię chce, Puſzczam wodę.*
mictyris, Lucil. corr. mictilis.
mīdas, *æ m. gr. Robacy w wielogrochu. & Kośtek rzuczenie 1.*
migdilyps ſub Mową mieſzána.
migma ătis *n. gr. Mieſzanká.*
migratio, *Prowádzenie ſię, Przeprowádzánie ſię.*
migro, *abſolutum, Prowádzę ſię, Przenoſzę ſię, Odmieniam ſię* **Ai. uſs oder abziehen/wandern.** *- acciperent proprias ſignisque migrarent. M. Diceret hæc mea ſunt, veteres migrate coloni. V. ſyn.* Dēmigro, ēmigro, cōmmigro dīſcēdo, ābſcēdo, ăbĕo, ēxĕo. Sŏlum vērto, mūto. *v. Abeo, Diſcedo.*
migro, *activum, Odmieniam 1. Przeſtępuię uſtáwy, Opuſzczam 2. Wywodzą ſię ptacy.*

MIL

mīlax. *ăcis f. gr. Powoy 3: 6.*
mīles, *Comm. żołnierz, żołnierſtwo, Woyſko 1.* **Ein Kriegsmann/ Soldat** *Agricolæ nunc ſum, militis ante fui.* Mart. *ſyn.* Bēllātor. *epith.* Bellĭger, fōrtĭs, gĕnĕrōſus, aūdax. Mārtĭus, Māvōrtĭus, īndŏmĭtus, ſtrēnŭus, dūrus, rōbūſtus, ſævus ācer, ăcērbus, ăvārus, fĕrox, crŭentus, sānguĭnĕus, īntrĕpĭdus, fĕrus, īmpĭger, crūdēlis, vălĭdus, fŭrens, răpax, ſcĕlĕrātus, īmpĭus, pūgnax nōbĭlis, trūx; īmmĭtis, bărbărus, mīnax, hōrrēndus, ĭnhūmanus, clȳpĕātus, ſcūtātus, crīſtātus, phălĕrātus. *phr.* Dūri mīles Mārtis Hōrrĭda căſtra sĕquens. Mārtis sīgna crŭēnta sĕquens ōre trūci, vūltuque mīnax. Sūmptis ănĭmōsus ărmīs, ācer ĭn ărmis. Quem căſtra jŭvant, ĕt lĭtuo tūbæ pērmiſtus sŏnĭtus, ăvĭdus prædæ sĭtiensque crŭōrem, pūgnāntum ăcies; Mārtĭa, bēllĭca tūrba. Pūgnāces vĭri ēxpērtes bēlli jŭvĕnes, Rōbŏra pubis. Māvŏrtia pūbes. Bēllo lēcta jŭvēntus, ēxgŭi nŭmĕro, sēd bēllo vīvĭda vīrtus. *v. Bellator, & acies militaris.*
mīlēſia roſa, *Roża czerwona.*
miliacius. Iáglány.
miliārium, *Kocieł, Koryto, Stągiew.*
mīlĭārius, *Iáglány. Prośiány.*
militarir, *Po żołnierſku.*
mīlĭtaris, *żołnierſki, Woienny.* **Kriegeriſch.** *Interque ſigna turpe militaria.* (Jamb) *ſyn.* Bēllĭcus, Mārtĭus, Mavōrtĭus.
militaris herba, *Krwawnik 1.*
militaris res ſcientia, *żołnierſka, Woienna umieiętność.* militariter, *Po żołnierſku.*
mīlĭtārius, *żołnierſki woienny.*
mīlĭtia, *żołnierſka t. 1.* **Krieg/ Kriegeren.** *Præmia militiæ pulverulenta ſequi* Ovid. *ſyn.* āt bēllĭca bēlli Mārtius mavōrtius, Mīlĭtĭæ, lăbor, ŏffĭcium. *v. Bellum.*
mīlitiæ, *Ná woynie.*
mīlĭto, *as żołduię, pryciam.* **Kriegen.** *Ut militavi non ſine gloria.* Alcaic. Hor. *ſyn.* Mĕrēo, bēllo, as, *phr.* ārma gĕro. Gĕro Mārtis ŏpus, Bēlla, căſtra, ārma sĕquor. Stīpēndia mĕrēo, mĕrēor. Ĭn bēllo, ĭn căſtris mĕrēo. Mīlĭtĭam sŭbĕo. Mīlĭtiæ sŭbĕo, fĕro, tŏlĕro lăborem. Pĕrīcŭla Mārtis ēxpĕrĭor Mīlĭtiæ ŏpus trăcto. sŭb ărmis sūdo. Præmĭa mīlĭtiæ pūlvĕrŭlēnta sĕquor, ăcĭes fĕra bēlla sĕqui,
milito, ōnis, żołnierz 1. miliium, *Proſo.*
milium ſolis, *Wroble proſo.*
mīlle, *adiect. & ſubſtant. Tyśiąc 1. Wiele czego 1.* **Tauſend.** *Mille meæ ſiculis errant in montibus agnæ.* Virg.
millefōlia, *Złocień.*
mille folium, *Kopr włoſki, Krwawnik wodny, Tyśiącznik 2. Orle pioro.*
millēnārius, *Tyśiącznik 1.*
millĕpĕda, *Gąśienicá 1. 2. Stenog 1.*
millēsĭmus, *Tyśiączny w rzędźie.*
milliāre, *Milá włoſka.* milliarenſis, *Milę máiący.*
milliarium, *Mila włoſka, Koryto, Stągiew.*
milliārius, *Milę máiący, Tyśiączny 1. Tyśiącznik wielki.*
millies, *Tyśiąckroć, Częſto 1.*
millio ōnis, *Jaſtrząb.* millium, *an Milá.*
millum millus, *Obroż.*
miltītes, *æ. m gr. Krwáwnik kámień.*
miltus, *f. gr. Miniia, Rubryká 2. Woſk czerwony.*
mīlvāgo, *Kaniá 2. Błyſzczak, świetliczká rybá.*
mīlvīnus, *Káni. & tr. Byſtry 2,* **Daſs von einer**

einer Weyen ist. *Nisi milvinis aut aquilinis ungulis.* Jamb.
mima, mimæcylum, mimæcylon, *Kuglárká.*
mimesis, *gr: Wyrażánie, Et Figura Rhetorica ibidem.* mimiambus, *Wiersz poetycki.*
mimicus, *g: Kuglárski* Gauckeleisch. *Turpe incedere mimice & moleste.* Phal.
mimmulus, *sit 2.*
mimphur, *uris. m. vel n. Tokárskie wrzećiono.*
mimologus, *gr: sub Kuglarz.*
mimula, *Kuglarká,*
mimus, *gr: Kuglarz, Wiersz Poetycki, Błażeństwo, Podrzezniácz, sub Podrzeżniam.* Ein Gauckler. *Scribere si fas est imitantes turpia mimos.* O. *syn.* Gesticulator, histrio, comicus scenicus. v. æmulus, imitator. v. *Histrio.*

MIN

mina, *adject. sub Owcá, Bierki, owce.*
mina, *à minus, subst: Pierśi 2. połstáie roli.*
mina, è *Græca vel Hebræa voce Grzywna.*
minaciter. *Grożno.* minacia, *Groźbá.* Mit träwen. *Culmine consedit.pressoque minaciter ore* M.
minæ, *Blánki & Groźbá.* Träwungen. *Nullæ in fronte minæ. nec formidabile numen.* O. *syn.* Minatio. *epith.* Tumidæ, sævæ, rigidæ, graves, tristes, terribiles, feroces, severæ, atroces, superbæ audaces, vanæ, horrendæ, rabidæ, diræ, crudeles, insanæ, hostiles, justæ injuste. *phr.* Verborum terror Minantia, minacia, minitantia, aspera, dura, rigida verba minacia, aspera dicta Rigidæ, tumidæ voces. Verba minantis. Minaces animi. Verborum fulmina. Territat horrendis imperiosa minis Terribilesque poli sentit adesse minas, addit et insanis lumina torva minis.
minatio, *Groźbá.*
minatorius, minax, *Grożny.* Träwend. *Primus & ire viam, & fluvios tentare minaces. V. syn.* Minitans, *vel* asper.
Minarrio, is, Spartiam corr. minurrio.
mineo, pro immineo, Wiszę 2.
minera, mineralia B. sub Minera.
minerva, *Dowćip, Skłonność przyrodzona 1. Przędzá.* minens, *miniiowány.*
minerual, *Kwartał mistrzowi.*
mingo, *pusczczam wodę.*
miniaceus, miniarius, *miniiowy Cegłásty.*
minianus, *Miniiowány.* miniaria, *æ. miniiowe góry*
miniatulus, *miniiowány,*
miniatus, *idem & Ceglasty.*
minicularius, miniculator, *miniią piszący.*
minime. *Namniey Przynamniey, Nie 1. żadną miarą.* Mit nichten. *Quid minime veris Gratia pandetur ab urbe V.*
minimopere, *Namniey.* minimum. *Nomen Punkt*
minimum, *Adver: Namniey Przynamniey. 1.*
minimus, *Namnieyszy, Namłodszy.* Der allergeringste. *Imbuit, & cogit minimas ediscere sordes* Juven.
minio, *as, miniią piszę.*
miniscor priscum, Wspominám.
minister, *adject: In Służący.*
minister, *subst: Sprawcá, Ministrant.* Ein Diener. *Tiadum turba & Phrygiis comitata ministris. V. syn:* Famulus, servus, satelles. *v. Servg*
minister falerni, *Nálewácz.*
minister publicus, *Sługá mieyski.*
ministeria, *orum, Pácholstwo.*
ministeria publica, *n, plur: Urzędowy sługá.*
ministerialis Barb. sub Woźny.
ministerium, *Służbá 1 5. Posługa.*
ministra, *Służebnicá,* ministratio. *Posługá.*
ministrator, *Sługá.*
ministratorius, *sub Nalewálny.*
ministro, *Posługuię, Służę 7. Nalewam, podáię 1. Dodáię, Mistruię.* Dienen / Auffwarten *Cæna ministratur pueris tribus, & lapis albus* Hor. *syn.* Suppedito, sufficio, v. servio, famulor.
minitabiliter, minitabundus, *Grożno.*
minitor, *minito as, Grożę 1. 3.* Drohen. *Sæpius hanc ob rem minitatur terra ruinas.* Lucr: *vel Minor.*
minium, *Minia, Rubryka.* Minien / Berg-Zinober. *Sanguineis ebuli baccis minioque rubentem. V. epith:* Purpureum, rubeum, rubens, roseum, rutilum, micans, nitens, dilutum, Iberum Hispanum. *v. Fucus.*
minius, *Miniiowy.*
mino as, Pędzę, Pastor oues baculo minat, lupus ore minatur. Anonym.

minor

mīnor, aris, Grożę 1. 3. 4. Chwieię się. 1. Ma się ku 3. & sub Wyniosły. Drohen/ dräuen. Nec semper feriet, quodcunque minabitur arcus H. syn. Minitor, commīnor, intento. phr: Mīnas jăcto, incŭtio, ăddo, ădjicio, intento. Minis, insto increpo. Mīnis verbis, terreo, territo, urgeo, ore mīnaci, trŭcibus verbis incŭtio metum. Mūltas tūmido spărgit ăb ore mīnas, ēdĭdit impāvidos ore tonante sonos. Præsentemque viris intentant omnia mortem. Quās gĕrit ore, spirat ăb ore mīnas. Mūlta ăc mĕtuenda mīnātur. æneas mortem contra, præsensque mīnatur, exĭtium, si quisquam ădeat, terretque trementes, ĕt nisi pārūerit, plūra et grăviora mīnatur. Minasque, Nī prŏcul ăbscēdat, convīciaque insuper āddunt. ēdidit hōrrendos ore mīnante sonos.

mīnor, oris, Mnieyszy, Lat práwnych niedoszły. Kleiner. Non minor est virtus, quam quærere, &c. Ovid.

minores, i posteri nepotes, Potomni ludzie.

minoratio. Umnieyszanie.

mīnōrātus, Niecáły & sub Umnieyszam.

minoro, as Umnieyszam.

minorē minoris. Tániey. minóres. Potomni.

minorum gentium, Nieprzedni.

minthа, gr: miętká 1. mintrat, mintrit, sub Pi- szczę.

minuente luna, Na schyłku 2.

minuitur, Ubywa.

minŭo, Umnieyszam, Poniewazam 2. Kleinern/ mindern. Voce quas reddas minuentur arce. (Saph.) H: syn: Dīmīnŭo, immīnŭo, extĕnŭo, āttĕnue, ēlĕvo; dēbīlito, dētraho, delībo, ēxhaurio.

minuo mirari, Przestaię 1.

mīnūrit, mīnūrrit: Grucha gołąb, świerkocę, mīnurītio, świerkotánie. Terlikánie, (Terlikam

mīnūrizo, gr: Terlikam, świerkocę.

mīnus, adject: máły. weniger/ minder. Qui non est hodie, cras minus aptus erit. Ovid.

mīnùs, adverb: mniey. Rzadko, Nie 1.

minus cautus, Nieostrożny.

minus, non adeò, non usque adeo clarus. Przyćiemnieyszy. minus intelligis, Nierozumiesz. minus minusq; Dáleko 1.

minus necessarium, Niepotrzebna rzecz.

minus paucis. Bez máłá. minuscŭlus, maluchny.

mīnūtal, Siekániná 1. Bigos. Drobiazg.

mīnūtātim, Drobno, Po kąsku, Po máłu. Zu kleinen Stücken. Ossa minutatim morbo collapsa trahebam. Virg.

mīnūte minutius, Drobne, Subtelnie.

mīnūtia, Odrobina Pieniądz.

minuties, Drobiazg, máłość.

mīnūtim, Drobno. mīnūtio, Umnieyszánie.

mīnutissimus, minutŭlus. Drobniuchny.

mīnūtum, Pieniądz.

mīnūtus, adject: Drobny máły. Gemindert. Convenibat enim fruges persæpe minutas. Lucr.

minanches, is, n: è Græco Koniecz ziele.

mīnyrisso, minyrizo, gr: Terlikam.

MIR

mīrābĭlis, Dźiwny, Wunderbarlich. Quin & candicibus sectis, mirabile dictu. V. syn: Mīrus, [illegible] ndus, ădmīrābilis, ădmīrāndus. stŭpendus, mīrificus.

mirabilitas, Cicer: corr: Admirabilitas;

mīrābĭliter, Dźiwnie. Barzo.

mīrābūndus, Dźiwuiący się. Sich verwundern. mirabunda tamen altis considerat altis M.

mīrăcidium, gr: młodźieni szek.

mīrăcŭla, æ. Strászydło 1. Niewiástá szpetna.

mīrăcŭlum, Cud. Ein Wunderwerck. Omnia commutat sese in miracula rerum. V. syn. Mīrāclum, portentum, prodigium. epith. insigne, stŭpendum, insolens, insuetum, cēlebre, nŏvum, insōlitum, inaudītum, ingens. phr. Rēs mīrānda. Mīrābile factum. Dictu mīrābile monstrum. Rēs plēna stŭpōris. Rēs nŏva, nōn ūllis cognita tēmpŏribus. Mīrācŭla rērum. Mīra relātu. Mīra lŏquor.

mīrande, Dźiwnie, mirandus, Dźiwny.

Miratio, Dźiwowánie.

mīrātor, miratrix, Dźiwuiący się. Ein Verwunderer. Mirator veterum senex avorum. Phal M,

miratus us: Dźiwowánie.

mīrè, Adverb. Dźiwnie. Wunderlich. Mire sagaces falleret hospites. (Alcaic.) Hor:

mīrĭficè; Dźiwnie barzo. wunderbarlich Mirifice est à te nactus utrumque malum. C.

mīrĭficus, mirificissimus, Dźiwny. Wunderbar. Quod si mirificum profere &c. mirifi-

mirifico as, *Dziwnym czynię.*
mīrio ōnis *Stráſzydło* i. *Dziwuiący ſię.*
miris modis, *Dziwnie* mīrmillo ōnis *Wyſiekácz.* mīro ōnis *Stráſzydło* I.
mīror, *aris, miro as*, *Dziwuię ſię.* **ſich verwundern.** *Miratur dona Æneæ, mirantur Julum.* V. *ſyn.* ādmīror, dēmīror, sūſpīcīo, ſtūpĕo, ſtūpēſco, ōbſtūpĕo, *phr.* ōbſtūpet āc mōlem tacite mīrātur. Dum ſtūpet, ōbtūtūque hæret dēfixus īn ūno. ōbſtūpŭit vīſu Ænēas. Obſtūpŭi dūbĭtoque diu caūſamque rĕquīro. ōbſtūpŭit vărĭa cōnfūſus īmāgĭne rērum Tūrnus, & obtutu tácīto ſtĕtit. Stūpet īnſcĭa tūrba Prōdĭgĭum mīrāta nŏvum. ărrēctæ mentes, ſtūpĕfāctāque corda, Illī ōbſtūpŭēre sĭlēntes: Cōnvērsīque ŏcūlos īnter sē ātque ōra tĕnēbant. *v. Obſtupuit.*
mirum, *Dziw*, *1. 3.*
mīrus, *Dziwny.* **Wunderbar.** *Qui ſe credebat miros audire tragœdos.* Hor: *ſyn:* Mīrāndus, ādmīrābĭlis, mīrābĭlis, ādmīrāndus, ſtupĕndus.
mīſanthropus, *gr: Nieludzki.*
mīſargўrīdes *a m gr: Niełákomy* 2.
miſcella doctrina, *Kśiążki zbieralne.*
miſcellanea, *orum Idem & Mieſzanina.*
miſcellaneus, *mieſzány.*
miſcellio onis, Nieſtateczny, Nierezolut.
miscellus, *mięſzány.*
miſceo, *mieſzam* 1. 4. *Rozczyniam. przyprawiam* 3. *Nalewam. & ſub Day mu pić, Roztwarzam* **mengen/ miſchen** *Aufidius forti miſcebat mella falerno.* H. *ſyn.* īmmīſcĕo, adīmſcĕo, pērmīſcĕo, cōmmīſcĕo, īntērmīſcĕo, tēmpĕro, āttēmpĕro, cōnfūndo, tūrbo, pērtūrbo. (*patrżyć.*
miſceo corpus, *małżeńſtwa záżywáć, Nierządu*
miſer, mīſellus, *Nędzny.* **Armſelig/ elendig.** --- *Nec ſi miſerum fortuna Sinonem* Virg. *ſyn.* Mīsĕrābĭlis, mīsĕrāndus, călāmītōſus, ærūmnōsus, īnfēlix, īnfōrtūnātus, āfflīctus, paūper, ĕgens. *phr.* Mīsĕris cāsĭbūs āctus, sūbāctus, ādvērsa fōrtūna prēſſus, āgĭtātus, jāctātus, ēxāgĭtātus. Mălis, malōrum tūrba, āgmĭne circūmdātus, cīrcūmvēntus, ōpprēſſus, ōbrūtus. in lūctu, et ſquallōre trāhens vitam. īnfauſto sīdĕrĕ nātus. *v. Infelix & Pauper:*
miſerabile, *żal ſię Boże.*
mīsĕrābĭlis, *Nędzny użalenia godny, Smętny, żáłoſny.*
miſerabiliter, *Nędznie żáłośnie.*
miſerāndum in modum, *żáłośnie.*
miſerandus, *Nędzny, Biedny Użalenia godny żáłoſny. miſeranter, Litośćiwie, żáłośnie.*
mīsĕrātio, *Litość.* **Erbarmung/ mitleyden.** *Cum ſubito in medium frondens miſeratio campum.* P. *ſyn.* Mīsĕrīcōrdĭa, clĕmēntia, pĭĕtas, bŏnĭtas, bĕnīgnĭtas.
miſerator, Litośćiwy.
misĕre, *Nędznie, Bárzo.* **Armſelig.** *Pars cadit hamatis miſere confixa ſagitis.* Ovid.
miſere miſer, *Skąpy.*
mīsĕrĕor, *miſereo*, miſeret, miſereſcit, *Lituię ſię.* **ſich eines erbarmen/ mitleyden haben.** *O Virgo miſerere mei, miſerere meorum.* O. *ſyn.* Misĕror, mīſerēſco, mīſĕret mē. *phr.* Vīcem īnīquam dŏlĕo. Cāſum mīsĕrāri īnsōntis āmīci Mīsĕrēre ănīmi nōn dīgna fĕrēntis. Dŏlŭit mĭsĕrans īnŏpem. Mălis ăltĕrius tāngi, mŏvēri flēcti. Sē mītem, fācīlem, prōpĭtĭum, lēnem, bĕnīgnūm, æquum ălĭcūi præbēre. jācēntem rēſpīcēre, æquis āſpīcēre ŏcŭlīs, sōlāri, Sīs pĭus, ēt nōſtram mīsĕrātus rēſpīce sōrtem, Mīsĕris aūxĭlĭāri. Hīs lăcrўmis vītam dāmus ēt mīsĕrēſcĭmus ūltro, ō Virgo mīsĕrēre mĕī, mīsĕrēre mĕōrum. Nīl nōſtrī mīsĕrēre, mōri mē dēnĭque cōgis. Phæbe, grāves Trōjæ sēmper mīsĕrāte lābōres. ō Dī sī vēſtrum ēſt mĭsĕrēri, aūt quĭbus ūnquam ēxtrēma jam īpſa in mōrte tŭlĭſtis ŏpem. Cōntūsōsque ănĭmos ēt res mīsĕrabĕre frāctas.
miſereſco, *idem & Nędzę klepię.*
mīsĕria, *Nędza.* **Armſeligkeit/ Jammer Elend.** *Avarus ipſe miſeriæ cauſa eſt ſuæ.* Jamb. *ſyn.* Călămĭtas, ærūmna, īnfōrtūnĭum. *phr.* Mīsĕra sōrs. Rēs mīsĕræ āfflīctæ ægēnæ. Mīsĕræ īncōmmŏdāvītæ. Dūri lābōres. ānxĭĕtas ănĭmi, contīnŭūsque lābor. Sōrs ūltĭma rērum. Dūris ūrgens, prĕmens īn rēbus ĕgēſtas. *v. Paupertas infortunium.*
mīsĕrīcordia, *miłośierdźie. Litość.* **Barmhertzigkeit.** *v. Clementia.*
miſericordiâ alienâ vivo, *żebrzę.*
miſericordiâ ducor, moveor, *Lituię ſię.*
miſericordiæ motus, *Litość.*
misĕrīcors, *Litośćiwy.* **Barmhertzig.** *Mortem miſericors ſæpe pro vita dabat.* Jamb. *ſyn.* Clēmens, bĕnīgnus, prōpĭtĭus, pĭus, bĕnĕvŏlus, bĕnĕfĭcus, mītis *v. Clemens.*
miſerimonium, Nędzá.
miſeris modis, *miſeriter, Nędznie.*
miſeritudo, Nędza, Litość. miſero, as, Lituię ſię.

miſeror, *aris*, *Płaczę 2. Narzekam, Lituię ſię.* **Erbarmen** *Me liceat caſum miſerari inſontis amici.* Virg. *v. ſup Miſereor.*
mĭsĕrŭlus, *Nędzny.* miſerum, *żal ſię Boże.*
miſerum in modum, *Nędznie.*
miſerum me habet aliquid. *Trapi mię co, żal mi*
mĭſon, mĭſum, *gr. ſub Grzyb 1.*
miſſa. Mſza. miſſale, Mſzał.
miſsĭle, *Pociſk 2.* miſsĭcŭlo, *Sypam.*
miſsile, ignitum ludicrum, *Raca.*
miſsĭlis, *Rzucalny Pociſkowy* **Allerley Geschoß.** *miſsilibus longe & vaſto clamore laceſſunt.* V.
miſſio, *Słanie, Posłanie, Odprawa żołnierſka, mſza.* miſſionem, do, *Roſpuſzczam,*
miſsĭto, *Sypam.* miſſor, *Strzelec.*
miſſo convivio, *Po obiedźie.*
miſſum facio, *Odprawiam 2. Popuſzczam 3. Roſpuſzczam 2. Dáię pokoy.*
miſſus, *us, Posłanie, Strzelenie 2. Pociſk 1. ćiśnienie Noszenie potraw. Zawod 2.*
miſtarius, *Krużyk.* miſtim *Pomieſzánie.*
miſtio, *mieſzanie 1.*
miſtūra, *mieſzánina, Pomieſzanie.*
miſttus, *vel* mixus, *mieſzány.* **Vermischt/ gemengt.** *Hac lacerat mixtos equitum cum ſanguine patre.* Juv. *ſyn.* Pērmĭſtus, īmmīſtus, cōnfūſus tūrbatus.
mīſŭmĕnos, *Nienawiſny.*
miſi, *yos. n. gr: ſub mośiężna ruda Grzyb 1.*
mĭtella, *Tkánica Binda Czapká niewieśćia.*
mītēſco, *Ogłaſkać ſię dáię, Ubłagáć ſię dáię, Unośić ſię dáię, Ućicha, Łágodnieię Uſpokoię ſię, Doſtáię ſię.* **mild/ sanfftmüthig werden.** *Nemo adeo ferus eſt ut non miteſcere poſſit.* Hor: *ſyn.* Mānſuēſco, mānſuēfīō, flēctor, plācor.
Mithrax, gemma contra ſolem variè refulgens, Plinius.
mĭrĭfĭco, in Ogłaſkać, uſpokoić.
mitificor, Ogłaſkáć ſię dáię.
mitificus, Łágodny.
mītĭgātĭo, *Łágodzenie, Błagánie, Uſpokoienie.*
mitigatorium, Łágodzeniu służąca rzecz.
mitigātorius *Ulżywaiący.*
mitigatur, *Ućicha.* mitigatus, *Ogłaſkány.*
mītĭgo, *Błagam, Łágodzę, Wybiiam co Ulżyę, Uſpokoić, Ogłaſkáć,* **Begütigen/ besänfftigen.** *Sylveſtrem flammis & ferro mittiget agrum.* Hor. *ſyn.* Plāco, lēnĭo, flēcto, sēdo, mōllio. *vide*
mītĭgor *Ogłaſkać ſię dáię.* (*Placeo.*
mītis, *ćichy r. Łágodny, Łáſkáwy 2. Chowány. 2.* **mild/ gütig/ sanfftmüthig.** *Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis.* V. *ſyn.* Lēnis, clēmens, plăcĭdus, făcĭlis, mānſuetus, cōmis, bĕnīgnus. *phr.* Făcĭlis, vūltūque sĕrēnus. Cōmis, ĕt ūrbānus. Cui mīte īngĕnium. plăcĭdi mōres, bĕnīgnus ănĭmus. Mājēſtas adĕo cōmis ŭbīque tŭa ēſt, ăſpĕrĭtāte cārens. *Piger ad pœnas.* Lēnem tē mĭsĕrĭs gĕuit nātūra, nēc ŭlli mītius īngĕnĭum quam tĭbi, Brūte. dĕdit.
mitiſsime mitius, *Łágodnie.*
mĭtra *gr: Tkánica, Czapká niewieśćia, Infuła, Bindá. à ducit H. Stephan. Rhodigin. 1 brevi.* **Ein Bischoffs Hut.** *Vt mitra Caſariem cohibens aurata virilem.* Prud. *ſyn* īnfŭla. *epith.* Aūrĕa aūrāta, īllūſtris, gĕmmāta, rŭtĭla, dĕcōra, cōrnŭta, bĭvērtex. *phr.* Pōntĭfĭcālis ăpex, Sacra cŏrona.
mitrātus, *Czapkę maiący.* mitrŭla, *Tkanica.*

MITT

mitto, *Poſyłam, Puſzczam 3. 5 6 Opuſzczam 1. Roſpuſzczam Wypuſzczam 2. Wyprawiam 5.* **Senden/schicken.** *Aurea mala decem miſi cras altera mittam.* V. *ſyn* ēmĭtto, jăcĭo, jăcŭlor, īmmĭtto, vĭbro, īmpĕllo, tŏrqueo īntōrqueo, dīrĭgo *v.* ăblēgo, ămăndo, dīmĭtto, *v.* ŏmĭtto, præ-
miurus, *Verſus Heroicus.* tĕreo.
mixŏbarbarus, *gr: ſub mowá mieſzana.*
mixtārius, *Krużyk* mixtio, *mieſzánie 1.*
mina, *gr: Funt 2. Grzywna 1.* (*gr: idem.*
mnēmŏnĭca, *orum gr. Pámiętne:* mnēmŏsȳnon.
mōbĭlis, *Ruchomy, Prętki, Nieſtáteczny.* **Beweglich/ wanckelbahr.** *mobilibus frænis in aperto flectere campo.* Luc. *ſyn.* Lĕvis, vŏlūbĭlis, mūtābĭlis, vărĭus, īrrĕquĭētus, īncērtus, flūxus, cădūcus, īncōnſtans, *vel* cĕler, vēlox.
mōbĭlĭtas, *Płochość, Prętkość, Nieſtateczność.* **Beweglichkeit/ Wanckelmüthigkeit.** *Mobilitate viget, vireſque acquirit eundo: ſyn.* Lĕvĭtas, īncōnſtantĭa, vēlōcĭtas. *epith.* Lubrĭca, vŏlucris, ăgĭlis, cĕler, īnfida, præceps, cĭta, cōncĭta. *phr.* Fōrtūnæ, lubrĭca, nēſcit mobĭlĭtas fīxĭſſe rŏtam; omnĭa, quæ vŏlucri dum mŏbĭlĭtate fĕrūntur ĕt cĕleri quævis mōbĭlĭtate vŏlant. Mōbĭ-

mobilitēr, *Prędko, Porywczę; Ruchomem sposobem.* mobilĭliter, *Ruszam się.*

M U D

mŏdĕrābĭlis, *Mierny.*

mŏdĕrāmen, *Rząd 1.* äffigung. *Obstupui, capique aliquis moderamina dixi.* Ovid:

moderamentum vocis, *Natężanie 2. al miarkowánie.* mederanter, moderatim, *miernie.*

moderatè, *Pomiernie, Skromnie. 1. Łagodnie, miernie.* (gliwość.

moderatio, *miárkowánie.* Skromność 1. *Powściągmŏdĕrātor,* Ein Regierer/ Ordner - *Validisq; sedet moderator habenis.* Tib.

moderatrix, *Rządźićielká.*

moderatus, *mierny, Skromny 1. 2.* Mässig bescheiden. - *jactantur moderatis æquora ventis* O. *syn.* Pācātus, placĭdus. mŏdĕstus.

mŏdĕror, *aris,* mŏdĕro, *as miárkuię, Rządzę 1. Hámuię 1. 2. Steruię.* Mässigen zäumen *Majus tormentum qui non moderabitur iræ.* Hor: *syn.* ădmŏdĕror, tĕmpĕro, cōntĭnĕo, rĕtĭnĕo, cŏērcĕo, cŏhĭbĕo, ĭnhĭbĕo, cōmpĕsco, reprĭmo, cōmprĭmo, fræno, refræno, rĕgo, gŭbĕrno. *v. modum servo.*

mŏdēste, *Skromnie.*

mŏdēstia, *Skromność 1. Baczenie 2* Rozsadek. Ehrberkeit/ Zucht. *Reddidit intactam, minuitque modestia crimen.* Ovid. *syn.* Mŏdĕrātĭo; pŭdor *epith.* Blānda, plăcĭda, grāta, amābĭlis, īnsīgnis hŭmĭlis, præclāra, dīvīna. *phr.* Hŏnēsti præclāra mŏdēstĭa vūltus. Vūltus hŏnēstus mŏdēsta făcĭes. ōs vĕrēcūndum, mŏdĕrāti mōres Sērvat ĭnōffensam dīvīna mŏdĕstĭa vōcem.

mŏdēstus, *Skromny 1.* Züchtig/ ehrbar/ sittsam *syn.* mŏdĕrātus, hŏnĕstus, pācātus, plăcĭdus.

modi verborum, *apud Grammaticos, sunt Conjugationum formæ.*

mŏdĭālis, *Trzyfuntowy, Trzygarncowy, non Korcowy.* mediatio B. *Pomierne.*

modice, *Troche 1. 3. Skromnie 1. 2. 8. miernie.*

modicellus, *máluchny.*

modicum, *Trocha 1. Trochę 5. mało substant:*

mŏdĭcus *Máły, Skromny. 1. mierny. & sub mało ich.* mittelmässig. *Utar & ex modico quantum res poscat acervo.* M.

modificatio, Formowánie. modificor, Formuię, miarkuię. mŏdĭŏli, *Kubelki w kołach*

modĭŏlus, *Piastá.*

mŏdĭpĕrātōr, *Bieśiádnik 2. Rządzcá.*

mŏdĭus, *miárá 4 non Korzec. vide Korcá Sędomierskiego 3.*

mŏdò, *Teraz, Dopiero 1. Tylko, Iedno 3. Byle 3.* Jetztbald/ nur. *Cum tribus ancillis, modolo læva Priscus inani.* H. *syn* Mōx, stătim, nunc *vel* dūmmŏdo sĭt tămen.

mŏdŭlāmen, *modulamentum, meledya.* Weisz eines Gesangs *Concipit, aut ille est presso modulamine parcus* Pr: *epith.* Doctum, sŏnōrum, dūlce, cănōrum, quĕrŭlum, lēne, mĕllĕum, mūlcens, blāndum, dūlcĭsŏnum, cōncors, āltĭsŏnum. *syn.* Mŏdŭlātĭo, cāntus, cārmen, mŏdi, mŏdŭli, cōncēntus mĕlos, *phr.* Lætum mūrmur. Hārmŏnĭci dūlcis mŏdŭlātio cāntus. *v. Cantus, melos*

modulatè, modulatius, *melodyinie wtákt.*

modulatio, moduli, *melodya śpiewánie.*

modulator, *śpiewak, muzyk, co-uczy.* Gesangs Lehrer. --*omnisona modulator, & arbiter neq.* P.

modulatus, *us, melodya śpiewánie.*

modulatus, *ti. melodyiny.*

mŏdŭlor *śpiewam 1. 2. Gram 1. przygrawam, mná księgi, Tákt dáię wymierzam.* Singen, - - - *solidum modulator arundine carmen* V *syn.* Căno, cōncĭno, cānto. *phr.* Cànōnĭcas. (*Prima quæ brevis est metri causa producitur.*) mŏdŭlis cĕlebrāre suāvĭbus hŏras ĕt Sȳmphōnĭăco mŏdŭlāmĭne pērsŏnat aūra. Dāmnōsas quĕrŭlo mūlces mŏdŭlāmĭne cūras. Sēd pĭa cōncōrdes. Sāgmĭna dānt mŏdŭlos. Pīndărĭcīsque mŏves plēctra cănōra mŏdis Mænălĭōsque mŏdos ēt pāstōrālĭa labris mūrmura tēntābant. *v. Cano.*

mŏdŭlŭs, *miára 1. 3. Takt, Notá, Kurna cewká, Kopyto uszewcá.*

modum teneo sequor. *Skromnie czynię.* Weisz/ Maasz *Quis modus argento, quid fas optare, quid asper.* P. *syn:* Rătĭo, *vel* mŏdĕrātĭo, mĕdĭocrĭtas, mŏdēstĭa, sōbrĭĕtas. *epith.* Pūlcher, ūtĭlis, aūrĕus, ōptātus, rēctus. *phr.* Mŏdus pūlchĕrrĭma vĭrtus. Rēctam mēnsūram sērvans, ōmnĭa cōnsĭlĭo mŏdĕrans, ēst mŏdus īn rēbus sūnt cērti dēnĭque fīnes, Quōs ūltra, nĕquit cōnsĭstĕre rēctum.

mŏdus, *wierność 1. Miarkowánie, Sposob, miárá 3.*

Miárá 1. 3. 7. Koniec, *Ton, Takt, Notá, In* Mittel. Maaß Weiß *Quis modus argento quid fas optare, quid asper.* Pers. *syn.* Rătĭo: *vel* mŏdĕrātĭo, mĕdĭocrĭtas, mŏdĕstĭa, sōbrĭĕtas. *epith:* Pŭlcher, ŭtĭlis, aūrĕus, ŏptātus, rēctus bĕnĕfĭcus. *phr.* Rēctam mensuram servans, ŏmnĭa cōnsĭlĭo mŏdĕrans. *Vers.* ĕst mŏdus ĭn rēbus, sūnt certi dēnĭque fines. Quōs ūltra cĭtrāque nĕquĭt cōnsistĕre rēctum.

modus agri, *Łań, Morg.*

M O E

Mœcha mœchor, *vel adulteror.* Et mœchus *v. Adultor, Cudzołożnicá*, Ehebrecherin.

mœchia, *gr: Mœchimonium, Cudzołostwo.*

mœchile eodem sensu apud Petronium *legit Douza.*

mœchisso e Græco sub Zgwałćić 4.

mœchocinedus gr: Psotliwy.

mœchor, *Cudzołożę, Nierządu pátrzyć.*

Mœneis Ennius apud Festum unde plurale mœnia.

mœnera pro munera sub Murowány.

mœnia, *ium. Mur, Krawacz,* 1. Stattmauren/ Kriegsmaur einer Statt. *Quis ante ora patrum Trojæ sub mœnibus altis.* Virg. *syn:* Mūrus părĭes, āgger, mūnīmēnta, *epith.* Tūrrĭta, mūnīta, ārdŭa, sūblīmĭa, ālta, ēxcēlsa, cēlsa, tūrrĭgĕra, ĭnĕxpūgnābĭlĭa, sŭpērba, ĭnāccēssa, ēlāta ēdĭta, āĕrĭa, tūta, sēcūra, ĭngēntĭa, vāllāta, cōctĭlĭa, fŏrtĭa.

mœniāna orum. corr. mentana.

mœnia, mœnitus, Murowány. mœrens, *Smutny.*

mœreo, *Smucę się, żáłosny iestem, żáłuię* 1. traurenn Leyd tragen/ betrübt seyn/ erseufftzen. *eheu translatos alio mœrebis amores.* Horat. *syn.* Trĭstŏr, dŏlĕo, gĕmo.

mœri orum, Mur. mœro as. Zásmucam.

mœrorem offero, *idem.*

mœror, *oris, Smutek, żál, żałobá* 1. Kummer/ Hertzenleyd. *Invenit & tota mœror in urbe locum.* Pe. *syn.* Mœstĭtĭa, dŏlor, trīstĭtĭa, *vel tristitia.*

mœror funebris, *żałobá.*

mœrore affligor, conficior, urgeor, *Smucę się.*

mœsīlēum, *ex Mausoleo corruptum, Stup.* 5.

mœson, *onis, gr: Sługa podły*

mœstè; *mæstiter, Smutnie.*

mœstitia; *v. mœror, Smutek żal.*

mœstĭtūdo, Smutek Osowiáłość.

mœstus, *Smutny.* trawrig/ betrübt/ leydig. *Compellare virum, & mœstas exprimere voces.* V. *syn* Trīstis, affĭctus, dŏlens, mœrens, *vel Tristis.*

M O L

mŏla, *Młyn* 1. *Kámień młyński, Niedonoszony płod Czaszka* 4. *& sub Stod.* ein Mühle. *epith.* rĭgĭda, versātĭlis, vŏlūbĭlis, dūra, scābra, pūnĭcĕa, rūstĭca, fŏrtis. Pūnĭcĕas vĕrsat āsēlla mŏlas.

mŏlāres dentes, *Zęby trzonowe.*

mŏlāris. *substant: Kámień młyński.*

molaris, *adiect.* molarius *Młyński,*

moldavia, *Multany, Wołoszę.*

Moldavus, *Multan, Wołoszyn.*

molendarius molendinarius adject. Młyński.

molendinarius substant: Młynarz.

mŏlendinum, *Młyn* 1.

mŏles, *is.* Wielkość 2 Ogrom, *Wielki,* 1. *Támá, Groblá,* Wał ná wodźie, Land/ wich/ zarr. *Ardeat & mundi moles operosa laboret.* Ovid. *syn:* Pōndus ŏnus, māssa, māchĭna. *epith.* Sāxĕa, ŏnĕrōsa, ŏpĕrōsa, grāvis, ĭnsŏlĭta, ārdŭa, sūblīmis, cēlsa, ēxcēlsa, ālta, stŭpēnda, ădmīrānda, ĭngens, *phr.* Mŏlis ŏnus māssæ pōndus. Sāxĕa pīla māgnis cōnstrūcta mōlĭbus mūrōrum ēdūcĕre mŏles ŏpĕrōsa thĕātri: mŏle sŭa stăt.

mŏleste, *Przykro,* 2. *Nalegáiąc.*

molestia, *Przykrość* 3. Unruh/ Ubetlaß/ Verdruß Mühseligkeit. *syn:* Ĭncōmmŏdum, cūra, dŏlor.

molestiam capio, *Przykro mi.*

molesto as, przykrzę się. unruhig machen/ bekümmeren vberlästig sein. *syn.* Vēxo; tŏrquĕo afflīgo.

molestus, *Przykry.* 4. Verlegen. Unruhig/ der einem Unruh macht mühselig. *Lites cum Rege molestæ,* Hor: *syn* Grāvis, dūrus ĭncōmmŏdus ĭmpŏrtūnus, ŏdĭōsus: v. diffĭcĭlis; ŏpĕrōsus.

mŏlētrīna, *Młynicá, żarná.* mŏlīle *żawr rękoieść.*

mŏlīmen, Wielkość, 2. *Robienie* 2. *Trudność, Zabáwá.* Würckung/ schwärer fürnemmen. *Fabrica divini moliminis, ipse columnas.* P. E. *syn* Cōnāmen, cōnātus, nīsus, tēntāmen. *vel Conatus.*

molimen

mōlīmentum, *Robota 1. Budowanie 1. Usilność.*
mōlīnæ, *arum, Młyn wodny.*
mōlior, *iris, Myślę 1. Kuszę się, Myślę chytrze Robię 2. Buduię 1. Gotuię 1. 2. Poruszam, Odmykam 1. Zámyślam 1. Zámierzam się,* sich Arbeit vnderstehen/ fürnehmen. *Ergo avidus muros optatæ molior urbis*, V. *syn.* ādmōlior, strŭo, ædĭfĭco, cōnstrŭo, fābrĭco: *vel* nītor, ēnītor, tēnto, lābōro. *vel Conor, vel* cōgĭto, ēxcōgĭto, mēdĭtor, māchĭnor; mōllēsco, *syn.* mōllĭor *vel* mītēsco.
mōlītio, *Budowánie 1. Robienie.*
mŏlito, *Młynarz.*
mōlītor, *Budownik 1. Sprawcá, Stworzyćiel, Kuśićiel, wynalezcá.*
mŏlītrix, *Młynarká*, mōlītrix, *sub, Sprawcá.*
mŏlītus, *Mełty*, mŏlitūra, *Mielenie*, understanden.

MOLL

mollesco, *Miękczeię, Rospuszczam się,* Lind oder weich machen. *syn.* mōllēfīo, mōllĭor, *vel* mītēsco.
mollestra, *Skora owcza.*
molli-articulo, molli brachio, *Łágodnie niedbále.*
mollia, *ium, Płam 8. Bez łuski ryby.*
mollĭcellus, *Miękuchny, Pieśliwy.*
mollĭcīna, *Szátá ćienka.*
mollĭcŭlus, *Miękuchny, Pieśćiliwy.*
mollĭfĭcātio, *Miękczenie, zwanie,*
mollīmentum, *Miękczenie Łágodzenie, Ulżenie.*
mollio, *Miękczę, Błagam, Niewieśćiuchem czynię. Mollierant animos &c.* Ovid. *syn* ēmōllĭo, lēnĭo, sŭbĭgo, flēcto, tēmpĕro, mītĭgo, plāco.
mollio, flammâ, *Piekę co, Wárzę 1.*
mollĭpes, *Miętkonogi.*
mollis, *is hæc substant. Robacy w mące.*
mollis, *adiect. Miękki 1. 2, Łágodny, Roskoszny 2. Pieśćliwy, Niećierpliwy, Psotliwy, Lubieżny. Niewieśći 2. Pochodźisty 2. Bez łuski.* Lind/ weich/ zart. *Utere lactucis & mollibus, utere malvis*, Mart. *syn.* Tĕner, făcĭlis, flēxĭbĭlis trāctābĭlis: *vel* rĕmĭssus, plăcĭdus, sēnis: *vel.* suāvis, jūcūndus, grātus, blāndus, ămænus: *vel* ēffæmĭnātus ĭners.

Mollĭter, *Miękko, Łágodnie, Roskosznie, Lubieżnie, Nie męsko. Nieochotnie, Niećierpliwie, ćierpliwie & sub 1.* Lind/ sänfftlich. *Arcades o mihi tum quam molliter ossa quiescant*, Virg *syn.* Lēnĭter, suāvĭter: *v.* făcĭle.
mollĭtia, *Miękkość, Pieszczota, Łagodność, Niedbálstwo.*
mollities, *Delikáctwo, Miękkość, pieszczotá.* Weichheit/ Zartheit/ Faulheit deß Gemüths oder Hinderlässigkeit/ *Aut validus præsumis mollitiem seu.* Hor: *syn* Flēxĭlĭtas, lēnĭtas, *vel* ĭnērtĭa, *vel* lŭxŭrĭes.
mollĭtudo, *Miękkość Łágodność.*
mollītus ager, *Rola spráwiona.*
molliûs, *Gładdko 1. Zá dobre.*
mollĭuscŭlus, *Miękuchny.*
mollūgo, *inis f, Ostrzycá ziele.*
mollusca nux, *Orzech włoski.*
mollŭscŭlum, *Flader.*
molo, *is Mielę & sub Nierządu pátrzyć. Granâ molit totidem piperis, &c.* Petr. ēmŏlo, cōmmŏlo, *phr.* mŏla, *v.* sāxo tĕro, ōbtĕro, āttĕro, cōntĕro, tūndo, cōntūndo, frāngo, sŭbĭgo, dŏmo, pērdŏmo. Mŏlæ ŏrbe, sāxis, *v.* āttrĭtu sŭbĭgo, frāngo, Quōdcūnque ēst sōlĭdæ Cĕrĕris cāva māchĭna frāngat. Cĕrĕris frūges, āspĕra sāxa tĕrent. Sŭbdĕre frāctūro sĭlĭci frūmēnta. Pĕr dŏmĭtam sāxo Cĕrĕrem, frūgēsque rĕcēptas, &tŏrrēre părant flāmmis, ēt frāngĕre sāxo.
mŏlŏche, *es gr. ślaz.*
mŏlŏchĭnus (è *Græco*) color, *Brunatnoczerwona farbá,*
mŏlŏchītes, *æ m. gr. Slazowy kámień.*
molossus, *gr.* mŏlossicus, *Brytan, Veloces Spartæ catulos, acremq; molossum.* Virg.
Canis ex Molosia, regione Epiri. Hos Canes Poetæ fabulantur ortos esse ab æneo cane, quem Vulcanus fabricaverat, & Jovi dederat, sed Jupiter eum Europæ, & Europa Procridi, ac Procris Cephalo postea obtulit. epith. ācer lĕvis, īnsānus, lātrātor, mōrdax, trūx, fŏrtis, valĭdus, lātrans. ārmĭllatus. *vel Canis.*
molossus pes, *Quintil. tribus longis syllabis constans.*
molothros. Sipont corr. Melothron
mŏlŭcrum, *gr. Nádęćie, żarn rękoieść. Corripuit u Afranius.*

mŏly, *yis, yos. n. gr: Smagliczká, Miechunki,* Rutá *gorna.*

mŏlybdæna, *gr: Ołowna rutá,* Ołownica *ziele.*

mŏlybdītis, *is, gr: Ołowna piana.*

Momar Plaut. Fest. Sicula vox. 1. stultus, iracundus Scalig. Glos. Isidor.

mōmen, *inis, n. Mgnienie oká 2. Skinienie, Ruszánie* Náchylanie, *Nákłonienie, Chwilká.* momentāneus, momentarius, *Krotko trwáiący, Doczesny momento as, Ważę.*

momentōsus. Maluchny, Nieznáczny nietrwały.

mōmentum, *Mgnienie oká 2. Chwilká, Okruszyná, sztuczká, Punkt 1 4. Waga 6. 7. Ruszánie 2. pomoc & sub Wiele ná tym.* ein kleine Zeit / ein augenblick Zeit. *momento cita mors venit, aut victoria læta.* Hor: *syn:* Pūnctum tēmpŏris; tēmpus ēxĭgŭum *v.* pōndus, vīs aūthŏrĭtas, *epith:* Răpĭdum, lēve, īnstăbĭle, brĕve, pārvum, mĭnĭmum *phr.* Tēmpŏris ēxĭgŭm *v.* mĭnĭmum spătĭum, Brĕvis mŏra tēmporis.

mōmus, *Przygániacz. Deus conviciorum & invidiæ. Somni & Noctis filius, ac frater mortis. Aliorum Deorum hominumq; opera explorabat & irridebat. Arbiter enim electus in Neptuni Tauro desideravit cor una ante oculos, in Vulcani Homine pectus fenestrarum, Domumq; Minervæ portat ilem, ac Veneris Scandaliæ sine editione strepitus. epith.* iners, prŏcax, stĭgius,

MON

monacha, Mniszká,

Monasterrum, monachium *Gr: Zakon 2. Klasztor,* Einnöde / einige Wohnung / Kloster. *Episcopatus Monasteriensis Metropolis in circulo Vestphaliæ ad Aam amnem sita, at pace Germaniæ ibi conclusa an. 1678. nominatissima.*

mŏnăchus, *gr: Mnich.*

Mŏnarcha, *æ m. gr: Iednowładcá.*

mŏnarchia, *gr: Jednowładztwo, & sub* Rzeczypospoltey *sprawowanie.*

mŏnas, *adis fr gr. Poiedynek 1.*

mŏnastĭcus, *Monachalis gr: Mnichowski.*

mŏnaulos, *vel us m gr: Surma, & Surmacz.*

mŏnēdula, *Kawá,* mŏnēris, *is gr. Nawa.*

mŏnĕo, *Napominam, Przestrzegam 1.* warnen / mahnen. *Subjiciunt epulis sic Iupiter ipse monebat.* Virg. *syn.* ădmŏnĕo, cōmmŏnĕo, nūntĭo, indīco as: suādĕo, hōrtor, ēxcĭto; præcĭpĭo.

mŏnēta, *Minca mieysce, Szale małe, Moneta,* Müntz. *Et centum numeros nova moneta* Phal. Mart. *syn.* Nūmmus, nūmisma pĕcūnĭa. *epith.* Flāva ŏpŭlēnta, fūlva, ænĕa, aūrĕa, ārgēntĕa, ūtĭlis, prĕtĭōsa. *vel pecunia.*

mŏnētālis, *Monetny, Monialis, Mniszká.*

mŏnētārĭus, *substant: Minczarz.*

mŏnīle, *Noszenie drogie,* Halsban 1. Halsband Halßgezierd. *Dat digitis gemmas, dat longa monilia collo.* Ovid. *syn.* Tōrquis, tōrques, *epith.* Prĕtĭōsum, aūrātum, bāccātum, aūrĕum, fūlvum, īnsīgne, splēndens, fūlgens, dĕcōrum, dives, gēmmĕum, mĭcans, nōbĭle, cŏrūscum, rŭtĭlum, splēndĭdum *phr.* Bāccātus, gēmmātus, āuro cīrcŭlus. Tōrtĭle cōllō dĕcus. Gēmmārum ē cōllo pēnsĭle tēxtum. Gēmmis cōntēxtus tōrques. Pēndēbant tĕrĕti gēmmāta mŏnīlĭa cōllo. Bāccātus multo rădĭābat ăb aūro Tōrquis, ōrnābant aūrāta mŏnīlĭa cōllum Sūbstrīngĭtque cŏmam gēmmis, ēt cōlla mŏnīli Cīrcŭit, ēt bāccis ŏnĕrat cāndēntĭbus aūres.

mŏnĭmentum, *Nápominanie, Pámięć, Księga, Dzieiow księgi. Monument, Kościoł.* Gedächtnüs / das ist / allerley Gedenck zeichen / so uns an etwas ermahnen / als Gräber / Bilder / Bücher / etc. *Ferre sui dederat monimentum & pignus amoris.* Virg. *syn.* Sīgnum, īndĭcĭum, ārgŭmēntum, nōta, tēstĭmōnĭum *phr.* mŏnĭmēntum ēt pīgnus ămōris. Sævi mŏnĭmēnta dŏlōris. *vel Signum & monumentum.*

mŏnitor, Napominacz, *Powiadacz 2. Mionwniczy 2. Záuszny powiádácz, Folwarkowy 2. Zaproszonych przyzywácz.* Warner / Ermahner. *Cerus in vitium flecti, monitoribus asper.* Hor. *syn.* admŏnĭtus, cōmmŏnĭtus.

mŏnitōrius, *Nápominalny.*

mŏnĭtum, mŏnitus, *us,* monitio, *Nápominánie.* warnung / ermahnung. *Dixerat ille Jovis monitis immota tenebat.* V. *syn.* mŏnĭtus, us.

MONO

mŏnŏcĕros, ōtis. *m gr. Jednorożec. (dam habens.*

monochordum, *instrumentum musicum unam chor.*

mŏnŏchrōmata, *orum,* monochromateus, *eos ei. Jedney máści.* mŏnŏchrōmătium, monochromatum, *gr: Malowánie, iedną farbą.*

mŏnŏclōnos, *gr: Nierosochaty.*
monŏcnēmus mŏnŏcōlus, *gr: Iednonogi.*
mŏnŏcondylos, *vel us m gr: Iednokłykty,*
mŏnŏcŭlus, *Iednooki.*
mŏnŏdia *gr: pogrzebna Piosnka.*
monodium, *Diomedi cantus una tibia. aliis contentus paribus tibiis.*
mŏnŏgămia, *gr: Iednożeństwo,*
monogămus, *gr: Iednożeniec.*
mŏnŏgrammus, *gr: Chudy, Szczupły.*
mŏnŏlīnum, monolīum, *Noszenie drogie.*
mŏnŏlĭthus, *gr: Iednostayny Cały 3. Słup kámienny*
mŏnŏlōris, *is. gr. Strefisty.*
mŏnŏmăchia, *gr: Poiedynek 2.*
monomachus, *Poiedynkiem się biiący.*
monometer versus, qui unam habet mensuram sed pedes duos.
mŏnophtongus, *gr. sub Ná dwa głosy.*
mŏnŏpŏdia, æ vide supra. sub Dipodia.
mŏnŏpŏdum, *gr: Iednonogi stoł, Stoł iadálny.*
mŏnŏpōla, *æ. m gr: Samokupiec.*
monopolium, *gr: Sámokupstwo*
mŏnops ōpis, *adject Omn: gr: Iednooki, & sub* Zubr. mŏnŏptĕros, *hic hæc: gr: sub Filarowánie.* monoptoton, *Nomen est quod tantum in uno aliquo casu reperitur, ut Expers.*
mŏnoscĕlus, *gr: Iednonogi.*
mŏnostĭchon. Sidon. uno versu constans.
mŏnŏtrŏphè, *Osobno.* mŏnŏtrŏphus, *gr: Sam, sobie posługuiący,* mŏnoxylum, *gr: Czołn,*
mŏnoxylus. : *Niesktádny.*
mōns, *Gorá 1. Wał ná wodźie, Wiele czego* Ein Berg. *Romani montes, & montes, & montibus addita Romæ.* Prop. *syn.* Cōllis jŭgum, ăpex, vērtex, cŭlmen, căcūmen. *epith:* ăltus, præruptus, ēxcēlsus, āĕrĭus, præceps sūblīmis, ăsper, clīvōsus, dēvēxus, ĭnăccēssus, sūpīnus, ăvĭus, ēlātus, nēbŭlōsus, ābrūptus, ĭngens, sŭperbus, nūbĭfer nĭmbōsus, nĕmŏrōsus, ŭmbrōsus, ăpertus, ăprīcus, săxōsus, scŏpŭlōsus, ĭncūltus, rĭgĭdus, nĭvōsus, dŭmōsus, spătĭōsus, căvērnōsus, ămbĭtĭōsus, tŭmĭdus, vĭrĭdis, frōndōsus, ŏpăcus, hērbōsus, ĭntōnsus. *phr* mōntis cŭlmen, vērtex, căcūmen, ăcclīve sōlum. mōntis, *vel* clīvōsi trāmĭtis sŭpercĭlĭum, ārŭa mōntis. ārdŭa tĕrrārum, Tŭmŭlus ăbrūptus. Mōntāna căcūmĭna, ārdŭa mōles. āĕrĭi săxi vērtex. Sŭpĕras sē tōllit in aūras. In ăstra sūrgēns. Sīdĕra vērtĭce tāngens, pūlsans, pĕtens, fĕrĭens. Tōllit ăd ăstra căput. Căput ĭnter nūbĭla cōndens, ŏpērtı ārbore mōntes. Frōndōso vērtĭce cōnspĭcŭi. Nūbĭfĕri mōntes. ēt săxa mĭnāntĭa cælo Nĕmŏrōsa jŭga ēt scŏpŭlōsi vērtĭce cōlles. Tŭmŭlis ăcclīve sōlum, cōllēsque sŭpīni. ănceps mōntis căcūmen. Cūlmĭna mōntis. mōns quī sūrgit ĭn āĕra. Quī fērtur ăd ăstra vērtĭce. Rĭget ārdŭa mōntis æthĕrei făcĭes. mōns ĭbi vērtĭcĭbus pĕrit ārdŭus ăstra dŭōbus, Nōmĭne pārnassus, sŭpĕratque căcūmĭne nūbes. V. *v. Altus,*
monstra, *orum, Stráchy nocne.* monstrabĭlis, *Okazáły,* monstratio} *Pokazánie.*
monstrator, *Skáźićiel 1. Wynaleźcá.*
monstratus, *us Pokazánie.*
monstrĭfer, Cudowny, Cudotworny, Dźiwnostrászny, Strászliwy wunder gestaltig *Mostriferos agit unda sinus, &c.* Luc; *phr.* mōnstrōrum fĕrax.
monstrificabilis, Cudowny, Dźiwnostrászny:
monstrifice, Cudownie, Strászliwie.
monstrĭficus, Cudotworny, dźiwnostrászny.
Monstrifici vultus fecisti lumina cæco M. syn. mōnstrōsus.
monstro, *Skázuię, 1. Pokázuię 1.* zeigen. *talia monstrabat relegens, errata retrorsum.* Virg. *syn.* Dēmōnstro cōmmōnstro, ŏstēndo ĭndĭco ăs mănĭfēsto, *vel Ostendo.*
monstrose, *Cudownie, Dźiwnie.*
monstrosus, *Cudowny, Dźiwny Dźiwnostrászny.* ungestaltig / unnatürlich. *Monstrosiq; hominum partus &c.* Lucr: *syn:* Prōdĭgĭōsus, pōrtēntōsus.
mōnstrum, *Płod dźiwny, Potwora, Obłuda 2. Cud, Znák 9. Chybá 3. & sub* Szpetny *Widok 3.* Wunder / Wunderzeichen. *Sunt & rabidis jura, insita monstris.* Stat: *syn.* Prōdĭgĭum, pōrtēntum, ŏstēntum. *epith:* Hōrrēndum, ĭnfāndum, ĭnfōrme, ĭngens, ĭmmāne, fātāle, ēxecrabĭle, dīrum, tūrpe, dēfōrme, mīrabĭle, stŭpēndum, nŏvum, tētrĭbĭle mĭnax, sævum, trŭx, ātrōx, ēxĭtĭāle, fērāle mĭrum, tērrĭfĭcum, prōdĭgĭōsum, dĭctu, vĭsu mīrābĭle. Gŏrgŏnēum. *phr.* mōnstrōsi sēmĭfĕri pārtus. Tērrĭbĭles vĭsu fōrmæ. Mōnstrōsus fætus, Mōnstri mīracŭla, spēctācŭla. Vărĭārum mōnstra fērārum Dĭctu mīrābĭle mōnstrum, Vărĭa ătque bĭcōrpŏra mōnstra. Mōnstrum hōrrēndum, ĭnforme ĭngens, cuī lūmen ădem-

ădēmptum. Ĭntĕrĕa aūgŭrĭis, mōnſtrīſque minācĭbūs ūrbem Vērrĭtat. Trĭſtĭus hāud ĭllis mōnſtrum, nēc sævior ūlla pēſtis, ēt īra Dĕum, Stўgiis sēse ēxtŭlit āntris.

mōntāna, *orum* *Gory* 1.

montānālia, *ium ſub Gornik* 1.

montānus, *Gorny* 1. *Gorzyſty Incidit aut rapidus montano flumine torrens.* Virg. v. *Montoſus.*

montĭcŏla, *montigena*, montĭvăgus, *Gorny* 2. Ein Einwohner der Bergen. *Et nymphæ Satyriq; & monticolæ Sylvani.* V. (Spond:) *ſyn.* mōntānus. *phr:* mōntĭbus ōrtus.

montĭcŭlus, *Gorká.*

montis radix, pes, *Podgorze* 1.

montōſus, *Gorzyſty*, & *ſub* Gory 1. bergig. *Et te montoſæ miſera in prælia Nurſæ* Virg. *ſyn.* mōntānus, ſcŏpŭlōsus, clīvōſus, ăcclīvis, ārdŭus, ābrūptus. *phr:* mōntĭbus, ſcŏpŭlis crēber, frĕquens, ārdŭa sāxis rēgio. Scabra sāxis lŏca. Sālebrōſi cōlles.

mŏnŭmentārius, *Grobowy*

monumentārius ceraules. *Piſzczek ná ſtypie.*

mŏnŭmentum, *Pamiątka* 1 *Upominek*, *Grob*, *Księgá.* *Accipe care puer noſtri monumenta doloris.* V. *ſyn:* mŏnĭmentum, sīgnum. *vel* sĕpūlchrum, tŭmŭli īnſcrīptĭo.

mŏra, *Chwilá*, *Odwłoká* 1. 2. *Omieſzka.* Verzug *Noſtri mora longa laboris.* O *ſyn.* Cūnctātio tārditas, sēgnĭtĭes, *epith:* Tārda, lĕnta, īgnāva, ĭners lānguida, dēses, ōtĭōsa, sēgnis, lōnga, ānnōſa. *phr:* mŏræ ſpătium tēmpus. Sēgnes rūmpe mŏras, ĭn me mŏra nōn ĕrit ulla. Tōrpŭĕrant lōnga pectŏra nōſtra mŏra. Haūd mŏra, feſtīnant, Nūlla mŏra ēſt.

mōra rubi, *Maliny*, *Borowki*, *Ieżyny*, *owoc*.

moracius, *Twárdy*, *moraceus*, *à mora.* *ſipont.*

mōraciaus. *Przytwardſzy.* mōralis, *Obyczáiowy*,

mōrālĭtas, *Obyczaiow wyrázenie.*

mŏrāmentum, *Omieſzka*

mŏratio, *idem* & *Mieſzkánie* 4 *Zátrzymánie.*

mŏrātius, *ſub Pomalu.*

mŏrātor, *Odwłoczyćiel*, *Zátrzymácz*, *Przeſzkodnik*, mŏrātorius, *Odwłoczny*,

mŏrātus, *à moribus* *Obyczayny.*

Mŏravia. *Moráwa*, Mŏrăvus, *Moráwczyk.*

morbidus, morboſus, *Niezdrowy* 1. *Chorobie podległy*, *Záráźliwy*. *Chory* 1. Kranck/ ungeſund/ und/ zur Kranckheit geneigt *Et perturbarunt cælum ſit morbidus aer.* Lucr. *ſyn* mōrbōſus, mōrbis ōbnōxius, lāngidus, ægrōtus.

morbilli B. *Oſpice* 1.

morbus, *Chorobá* 1. & *ſub Poruſzanie* 1. Kranckheit. *Morborum quoq; te cauſas & ſigna docebo* Virg. *ſyn:* Lānguor, fēbris, lŭes. cōntāgium. *epith.* Trīſtis pătiens, pēſtĭfer, lēthĭfer, ăcūtus, ĭners, ēxānguis, mōrōſus, fædus, pērnĭcĭōſus, crūdēlis, dīrus, īmpătiens, grăvis pĕrīcŭlōſus, īnsanābilis, īmmĕdĭcābilis, lătens, lethālis, vĭŏlēntus, ăcērbus, quĕrŭlus, ācer, mălĭgnus, īnsomnis, mŏlēſtus, lānguĭdus, sollĭcĭtus, pāllĭdus, mōrtĭfer, āsper, īntŏlĕrābĭlis, lēntus, tābĭfĭcus, grāſſans, dēſpērātus, ătrox, pūtris, ēxĭtĭālis, lōngus. *phr:* mōrbi vis lŭes, cōntāgĭa, ſævĭtĭes, triſtes mălum, mōrbi Sēmĭna. mōrbi crŭcĭātus. Lāngŭēntĭa cōrpŏra āttĕrens, dēbĭlĭtans, ēxtĕnŭans dīſcrŭcians, tōrquens īnfirmo dēcērpens cōrpŏre vīres, măcie cōrpus ĕdens. Īmpătienſque ſŭi mōrbus. Pāllĭdăque ēxāngui ſquāllēbant cōrpŏra mōrbo. V. *Ægroto*, *Febris*, *peſtis*, *Hydrops*, *Languor.*

morbus arquatus, morbus regius, *Żołta chorobá.* mordacitas, *ſub Kąſanie.*

morbus caducus, morbus Comitialis, morbus herculeus. morbus major, morbus qui inſpuratur, morbus ſacer. morbus divinus.

morbus edacitatis, *Biegunká* 1. (*Káduk Chorobá.*

mordaciter, *Uſzczypliwie*,

mordax, *Kąſaiący*, *Szczypiący*, *Uſzczypliwy*, beiſſig. *Mordaces aliter Solicitudines.* (Choriamb) Hor: *ſyn:* ĕdax: dēntātus.

mordeo, *Kąſam*, *gryżę*, *ſzczypię* 3. *Urywam*, *Urażam* 2. *Uſzgnąć*, *Trapi mię co*, *Obmawiam.* beiſſen. *Mordebitq; tuos ſordida præda canes.* Mart. *ſyn:* obmōrdĕo, ādmōrdĕo. *phr:* mōrſus īnfĕro: mōrſu, dēpāſcor. mōrſu, dēntĭbus ārrĭpio, pĕto, prēnſo, cōmprēndo, lăcĕro, dīlăcĕro, dīſcerpo, dīlănio, vēllo, dīvēllo, frăngo, cōnsūmo. Dēntes īnfīgĕre. ōccŭpat hōs mōrſu, fīgītque īn cōrpŏre dēntes. mĭsĕros mōrsu dēpāſcĭtur ārtus, dūrīque uĕnēnum dēntis, ēt ādmōrſo sīgnāto īn ſtīrpe cĭcātrix. Dīſcīſſos tābīdis lănĭābat dēntĭbus ārtus. V. *Manduco*

mordeor, *Gryżę ſię.* *mordīces*, *zęby* 5. & *ſub Kąſanie.*

mordĭcĭtus, *apud Plaut.* *legit Gruter* (*ubi alii* Mo-

dicibus legunt) 1. Mordicus.

mordicus, *Zęboma, do ząb 1. 2, Kąsáiąc, Uporⁿie.* mit deyſen. *unguibus it pullam divellere mordicus agnum.* Hor: *phr.* Tĕnācı mŏrſu.

more, *Zwyczaynie, Ná kształt, Po oycowsku, Po Włosku, Iáko bydlę.*

more genuino, *Przyrodzonym sposobem.*

mores, *hi Obyczaie.*

mŏrētum, mŏrētārium, *Tort.* ein Saafft von Milch/Wein/Kreß-und Kräutern gemacht. *ſyn.* Lībum. *epith.* Dūlce, mōlle, cōctum. Nōn pŭdet hērbosum pŏsŭīſſe mŏrētum, Ovid.

moretum, oxyporum, *Przysmak, ibid.*

morigeratio, *Dogadzanie 1.*

mōrĭgĕro, *as, Posłuszny iestem.*

morigeror, *aris idem & Dogadzam 1.*

morigerus, *Posłuszny, Powolny.*

mōrio ōnis, *m. e Gr: Błazen.*

mōrion, *n, gr: Miechunki ziele.*

Mōrion, al. Pramnion, gemma Indica nigerrima tralucens. Plinii Dalecamp.

mŏrior, *Umieram 1. Ustáię co, Wywietrzeć 2.* sterben. *Dum moritur nunquid major Othone fuit.* Matr. *ſyn.* ēmŏrĭŏr, ŏbĕo, ŏccŭmbo, cădo, ŏccĭdo, īntĕrĕo, ēxſpīro pĕreo, *phr:* ănĭmam rĕddo, ēxhālo, ăgo, līnquo, pōno ēffio. Vītam ēffŭndo, dēsĕro, profŭndo, fŭndo ē vīta ēxĕo, mĭgro, dĕcēdo, rĕcēdo. Mōrtem ŏbĕo, sŭbĕo, ŏppĕto, ŏccŭmbo. Mŏrti ŏccŭmbo, sŭccŭmbo. Fātis cōncēdo, ād mānes ĕo. Vīta fūngor ĕo sŭb ūmbras. Pōstrēmo dĭe fāta claūdo Plăcĭda mrōte quiēſco ēxănĭmis jăcĕo. Ævi ſpātĭum fīnĭo. Lūmen vītāle dēsĕro. Vītam fīnĭo. Fāta sŭbĕo. Vītāles aūras līnquo. Crūdēlĭbus. v. fērālibus ūmbris ŏccŭmbo. Stўgĭas ūndas ādeo. ăd Stўgias ūndas dēmĭttor, ĕo, dēſcēndo. Mŏrtis ĭter ădĕo, Spīrĭtus it, ăbit ĭn aūras, ĭn vĕntos vīta rĕcēdit. Mŏrte lūmĭna clāūdo. Dūra quĭes ŏcŭlŏs, ēt fērrĕus ūrget Sŏmnus. Duros lētho ſfīnīre lăbŏres. Hŏmĭnes lūcēmqūe rĕlīnquo. ĭn æternam claūdūntur lūmĭna nŏctem. *De morte violenta,* Crūdēlı cĕcĭdıt lētho. Pĕrĭıt mŏrte crŭēnta, Bēllo v. mārte cădo. Vītam cūm sānguĭne fūndo. ēxhālāre sŭb ăcērbo vūlnĕre vītam. Vītāque cum gĕmĭtu fūit īndĭgnāta sŭb ūmbras. Pūrpŭrĕam vŏmĭt ĭlle ănĭmam. Prŏcŭbŭit mŏrĭens. Lābĭtur ēxānguis. Cōllāpſos ārtus ātque ārma cruēnta cĕlĕbro. Stērnit hŭmi mŏrĭens Sānguĭnis ille vŏmens rīvos cădit. Vōlvĭtur Eŭrĭălus lētho, pulchrōſque pĕr ārtus ĭt crŭor, īnque hŭmĕros cērvix cōllāpsa rĕcūmbit. Frōnte fĕrit terram ēt crāſſum vōmit ōre crŭōrem.

Mormўra, piſcis marinus pictus maculis marmoreis, ipſe argenteo candore.

mŏrŏlŏgus, Gr: *Głupiomowny Błazgoń.*

mŏror, *aris, Mieszkam gdźie, Báwię się 3. Báwię kogo, Trzymam, 5.* verziehen/verhindeten/ auffhalten/ wohnend bleiben. *Quid vitam moror invisam Pallante &c.* V. *ſyn.* īmmŏror, dēmŏror, cūnctor, tārdo dĭffĕro, prŏcrāſtino, cēſſo, hærĕo, v. dētĭnĕo, rĕtinĕo, sīſto tārdo, rĕtārdo īmpĕdĭo, v. sūbsīſto, ſto, hærĕo, cōnsīſto *phr.* Mŏras nĕcto, īnnĕcto, īntĕrpōno, trăho, mōlĭor mŏras rēbus āddo. Quæ tantæ tĕnŭēre mŏræ? Quæ tē tām sēra mŏrātur Sĕgnĭtĭes? Caūſas īnnĕcte mŏrāndı īnerĕpat ūltro cūnctāntes sŏcĭos. Haūd mūlta mŏrātus. *phr. alio ſenſu.* Grădum grĕſſum, cūrſum sīſto, cōntĭnĕo, cōmprīmo, cōmpēſco, sūſtĭnĕo, cŏhĭbĕo: fīgo pĕdem. Cōnſtĭtıt ŏbtūtū tăcĭto, ēt vēſtĭgĭa prēſſit. Sīſte grădum, tēque āſpĕctu nē sūbtrăhe nōſtro īn lĭmĭne pōrtæ sŭbſtĭtıt Sēdibus hæret īiſdem.

mŏror, *Głupieię, Szaleię* mōros, morus, *gr: Głupi.*

mŏrōſe, *Nierychło Tęskliwie. pilnie.*

mōrŏſycos, *vel us m. Figomorwa.*

mŏrōsĭtas, *Nieobyczayność, Nieludzkość, Niełágodność, Dźiwactwo.*

mŏrŏsŏphus, *gr: Napoły głupi.*

mŏrōſus, *à moribus, Nieludzki, Niedogodny Brzydki, Dźiwak, Wytworny.* Verzug/ Hinderniß. *Difficilem & moroſum offendet. &c. H. ſyn.* Dĭffĭcĭlis trīſtıs, ānxĭus, mŏlēſtus.

mŏrōſus, *an a mora? Nierychły?*

morphnos, *hic gr: Orzeł 2.*

mors, *śmierć 1. Zgrzybiały.* der Todt. *Tunc brevior diræ mortis aperta via eſt.* Tib: *Dea apud Ethnicos habita eſt, filia Noctis & Erebi, falce armata, ſyn.* Fūnus, lēthum, īntĕrĭtus, fātum, ŏbĭtus nēx Lĭbĭtīna, *Dea funerum epith.* Frīgĭda, răpĭda, ăcērba, nīgra, ātra crūdēlis, ſæva, cērta, vĭŏlēnta, dūra, crŭēnta, fēra, mĭsĕra, flēbĭlis īnfēlıx, pāllĭda, gĕlĭda, īmmātūra, ĭnŏpīna, prŏpĕrāta, īmpŏrtūna, āſpĕra sūbĭta, mātūra, præcox, īmprŏvīſa, ĭnēxſpĕctāta rĕpēntīna īmmĭtis, răpax, īnvĭda, ſūrda, īmprŏba, īntēmpĕſtīva, cōmmūnis, ĭnēxŏrābĭlis, ĭnēxplēta, inſātĭābĭlis, præceps, cæca, rĭgĭda, trūx, ēxsānguis, tērrĭbĭlis, trŭcŭlēnta,

lēnta, bārbăra, plăcĭda, bĕāta, dĕcōra, īnclȳta, fēlix. ōbſcūra, pŭdēnda tūrpis, misĕra, īgnōbĭlis, īnfēlix. *phr.* ēxtrēmus dĭes. Lēthī vis, dūra nĕcēſsĭtas, ātra dĭes. Fāti sūprēma dĭes. Pāllĭda mōrs æquo pūsat pĕde paūpĕrum tăbernas, Rēgūmque tūrres.

morsĭco, *Szczypię 2. Kąſam*

morſificatio, morſiuncula, *Kąſanie żwánie.*

morſus, *us Kąſanie, Gryźienie, Ukąſzenie, Obmowá, Przymowká, żal.* beyſen. *Morsibus affixa validis, atque unguibus uncis.* Ovid. *epith.* ăvĭdus, răbĭdus, ĕdax, dīrus. fĕrus, īmmānis, crŭēntus, crūdēlis, tĕnax rĕpĕtītus, ĭtĕrātus, mŏrtĭfer, vĕnēfĭcus, vĕnēnōſus, vīpĕrĕus. *phr.* Mōrſu lănĭāre, dĭſcērpĕre, cōnſūmĕre. *Vel mordeo.*

mortales, *Ludźie.*

mortālis, *adject. śmiertelny, 1. 2.* ſterbich/ zergänglich. *Optima quæq; dies miseris mortalibus ævi.* V. *ſyn.* Mōrti ōbnōxĭus: *vel.* hūmānus: *vel*

mortālis, *ſubſt: Człowiek* 1. (hŏmo.

mortālĭtas, *śmiertelność, Smierć 1. żywot 4. Ludźie,*

mortārĭŏlum, *Mozdzerz 1. Powietrze 1*

mortārium; *idem & Wapienna Skrzynia*, Gruż *do tła, Tort, Stępá.*

mortārius, *Umárłemu należący.*

mortĭcīnum, *Zdechlina, Trupia twarz, Trup.*

mortĭcīnus, *Zdechły, Blady, Smrod 3.*

mortĭfer, *śmiertelny 2.* todtlich das den todt/ bringt. *Gaudia mortiferumq; adverſo &c.* V. *ſyn.* Lēthālis. fātālis, lēthĭfer, fūnēſtus, ēxĭtĭōſus, pĕrnĭtĭōſus.

mortifere, *śmiertelnie.*

mortĭfĭcātio, *Zmártwienie, Umartwienie, żwánie, Martwienie 1: 2.*

mortifico, Martwię, *mortuale*, *Trup.*

mortualia, ium mortuaria, *Pogrzebna pioſnka, Fraſzká, Trunna, żałobna 2.*

mortuālis, *Umarłemu należący.*

mortuāria orum, *Odumarłe dobra, pogrzebna pioſnká.*

mortuus, *Umarły.* todt ſterben. *Et ſi non aliqua nocuiſſes, mortuus eſſes. V. ſyn.* ēxănĭmis, ēxănĭmātus, fūnctus, dēfunctus, ēxsānguis, ēxtīnctus. *phr.* Vīta fūnctus. Cōrpŏre sŏlūtus Lūmĭne, vīta căſsus. Fātis ērĕptus: mōrte pĕrēmptus. Fūnĕre ēxtīnctus. Vi raptus lēthi Fūnĕre, mĕrſus ăcērbo. lūmĭne căſſus æthĕreo. Cælēſtibus aūris dēfūnctus. Quēm ābſtulit ātra dĭes ēt fūnĕre merſit ăcērbo. Fāto pĕrfūnctus: Qui ad mănes ăbĭit. Nēc jām æthĕrēa vēſcĭtur aūra. Cui vītæ lūmen ădēmptum *v. Morior, Cadaver.*

mōrŭla, *à mora, Chwilka.*

mōrŭla, *adject: à morulus, ſub Rumiany.*

mōrum, *gr: Morwa owoc.* Maulbeer/ *Purpureo tingit pendentia mora colore:* O. *epith.* Nĭgrum, ātrum dūlce, sānguĭnĕum, pūrpŭrĕum, crŭēntum, nĭgrans, ſuāve, cŏlōrātum.

mōrus, *m. adject: gr. Głupi.*

morus, *f. ſubſt: gr: Morwa drzewo.* Maulbeerbaum. *Ardua morus erat gelido contermina fonti.* Ov: *epith:* Tārda, lēnta, frūctĭfĕra fērtĭlis fĕrax, *v. Arbor.*

MOS

Mōs, *Obyczay, Spoſob, Zwyczay, przyrodzenie; Poſtánowienie, Obyczáie.* Sitte und weiſz. *Ceſis primum de more juvencis.* V. *ſyn.* Cōnſuētūdo. āſſuētūdo, ūſus. *epith.* Vĕtūſtus, prīſcus, āntīquus. cōnſuētus āſſuētus, patrĭus, sōlēnnis, īnſuētus. *phr.* Tēmpus per ōmne, dēdūctus Prīſco dēdūctus ăb ævo.

moſaicus e gr: ſub Sadzenie 3.

moſchāta nux, *Muſzkátowa gałka.*

moſchātŭla pyra, *Muſzkátełki*,

moſchŏcăryon, *gr: Muſzkátowa gałká.*

Moſchus, *hic gr: Piżmo, ćielę, Látoroſl 2. Wi-*(teczko)

Moſchus, *gentilitium nomen idem Moſcus m.*

Moſcĭcus, *Moſkiewski. Moſcillus, Obyczay.*

Moſchōvia, *Moskwá.* moſcōvĭtĭcus, *Moſkiewski.*

moſcŭllus, moſillus, Obyczay.

Moſcŭs, *Moskwicin.*

Moſtellāria, & moſtellum, *ſub Strachy nocne.*

mōtăcilla, *Pliſzká.*

mōtăciſmus, *vitium orationis.*

motator, *ſub. Ruſzáiący*, mōtio, *Ruſzánie.*

mōtĭto, *ſub Macha Ogonem.*

mōtiuncŭla, *Poruſzenie ſię.*

mōto, *ás Ruſzam 2,* bewegt. *Ludere tum rigidas motare cacumina quercus.* V. *v. Moveo.*

mōtor, *ſub Ruſzáiący*, ein Beweger. *Cumarum fueras motor, Charideme mearum.* Mart. *epith:* ăgĭtātor, īmpūlſor,

mōtorius, *Ruchomy, Zámieszániá pełny.*

mōtus, *us, Zámieszánie, poruszanie 1. 2. Máchinie Rozruch, Pobutká 2. Námiętność, Ruszanie 1. 2. Afekt 4. Oratorski.* **Bewegung.** *Audiit, insolitis tremuerunt motibus alpes,* V. *syn.* ăgĭtātĭo. mōtĭo cŏmmōtĭo, pūlsus, ĭmpūlsus, ĭmpĕtus; *vel* tŭmūltus. *epith.* Tārdus, lēntus. vĕlox. cĕler, cŏncĭtus, cĭtatus, răpĭdus, vĭŏlentus. præceps, ăsĭdŭus, trĕmŭlus, lĕvis, ĭncĕrtus, vānus. ĭrrĕquĭetus, crēber, vărĭus.

mŏvĕo, *Ruszam 1, 1. Wyrzucam 5. Zrzucam* **bewegen / außstossen / betrüben.** *Fatorum arcana movebo.* V. *syn.* Cŏmmŏvĕo, pĕrmŏvĕo, mōtŏ. quătĭo, quăsso, cŏncŭtĭo, ăgĭto, pello, ĭmpĕllo, vĕrso, ăgo; *vel* flĕcto, ăffĭcĭo, cĭĕo excĭto; *vel* tŭrbo, mōtu mĭscĕo. *phr.* mōtu cĭĕo. Crēbrĭs ăgĭto mōtĭbus. Vărĭo vĕrsāre mōtu. *Pro flecto* Flĕctĕre si nĕquĕo Sŭpĕros, ăhĕrōnta mŏvēbo. Vĭncŭntur mōlli, pĕctora dūra, prĕce. Prĕcĭbus si flĕctĕris ūllis, ăspĭce nos. Flĕctĭtur īrātus vōce rŏgānte Dĕus. Nūllis ille mŏvētur Flētibus, ĭnclўta vĭrtus ăllĭcĭat, mŏvĕat.

mox, *Rychło, Wnet, Zaraz.*

mūcĭdus, mucŏsus, mūcŭlentus; *Smarkacz.*

mucilago B. sub Ślámowátość,

mucinium, *Chustká do nosa,*

muco onis hic, Głowacz ryba.

mucus, *Smark,* mūceo, mūcesco, *Pleśnieię* mūcĭdus, *Spleśniały.* mūcor ōris, *Pleśń.*

mucro, *onis, Kończátość. Ostrość 3. Sztych 1. Miecz* **Schwerdt.** *Oppositi stat ferri acies mucrone corusco,* V. *syn.* Cūspis, ăcĭes, *vel* ēnsis glădĭus, fĕrrum. *epith.* Strĭctus, fĕrrĕus, mŏrtālis, āsper, ăcutus, ănceps, ĭnfēstus, mārtĭus, fŭlgens fĕrus brĕvis, fŭrens, crŭentus, dĭstrĭctus, dūrus rŭtĭlus, fŭlgĭdus, ārdens, nĭtĭdus, mĭnax, tĕrrĭfĭcus, sævus. *phr.* Stăt fĕrri ăcĭes mūcrōne cŏrŭsco strĭcta părāta nĕci, *v. Cuspis Ensis.*

mucrōnatus, *Kończáty.* mūcŭla, *Serdecznik.*

mūgil, *is & hic,* mugilis, *is Głowacz rybá.*

mūgĭlo, *as Ryczę & sub Osieł dziki.*

mūgĭnor, Ociągam się, Odkładam, Szemrzę, *Zámilczeć, Bałamucę.*

mūgio, *Beczę, Ryczę,* **brüllen / wie ein Ochs / Rind oder Löw.** *Mugiit, & Caci spem custodita fefellit.* Virg. *syn.* Bŏo, ĭmmūgio *phr.* mūgītus: *vel.* bŏātus ēdo, mĭtto- ēmĭtto, dō, cĭĕo: mūgĭtĭbus aūras, āĕra lŏca lāte ĭmplĕo, cŏmplĕo, ĭmpĕllo. Bŏnum clāmōrem ĭmĭtor: mōre bŏvis gĕmo. mūgĭtus vĕlŭti cūm prĭma ĭn præliă căntus Tĕrrĭfĭcos cĭet. Rĕddĭdit ūna bŏum vōcem, văstŏque sūb āntro mūgĭit,

mūgītus, *us Beczenie, Szum,* **das Brüllen.** *Rumpere mugitu carmina docta boves.* Tib: *syn.* Bŏātus *epith* Tĕrrĭfĭcus, hŏrrēndus, raucus, quĕrŭlus, trĕmēndus, rĕbŏans, māgnus rĕpĕtĭtus, ĭtĕrātus, fĕrox, frĕmens, mūltĭplex. ĭngens, tĕrrĭbĭlis mĭnax. *phr:* Taūrīna vox, Taūrĭni sŏnĭtus Hŏrrēndus taūri clāmor, frĕmĭtus. Mūgĭtus per săxa rĕsūltant Bŏātu rĕsŏnant mōntes. Quĕrŭlis rĕbŏant mūgĭtĭbus agri.

mūla, *Mulica.* mūlāris, *adject; Mułowy.*

mūlāris, *f. subst: Garbárskie ziele.*

mūlcēdo; *Głaskánie Łagodzenie.*

mūlcĕo, *Głaszczę, Łagodzę, Łechcę, Uspokoić* **Sanfft machen / streichen versöhnen.** *Mulcebatq; iras. & morsus arte levabat.* V: *syn:* Dēmūlcĕo pĕrmūlcĕo, dēlĭnĭo, tĭtĭllo, recrĕo, rĕfĭcĭo, rĕlāxo; dēlăxo, dĕlĕcto, ăllĕcto, căpto, blāndior, ădūlor. lēnĭo, mĭtĭgo, plăco. *vide Placo.*

Mulco, as, idem Multo as, Mulcto as, Mulcta, idem Multa.

mulctra, *æ, Mleko 1. Doyny ſtátek. an Doienie.*

mulctrāle, mulctrum *Doyny ſtátek.*

mulctus *us Doienie. Mulgarium vas Doyny ſtátek.*

mūlgĕo, *Doię, popycham.* **Melcken / die Milch herauß ziehen.** *phr.* ūbĕra pālmis prĕmo, prĕsso, ĕxhaūrĭo, sĭcco, Lāc prĕsĭs māmmis ēlĭcĭo ăd mūlctrām vŏco: mūlgēndo lāc ĕxprĭmo. Hĭc ălĭēnus ŏves cūstos bis mūlget ĭn hōrā & sūccus pĕcŏri, ĕt lāc sūbdūcĭtur agnis. Frūstra prēnsābĭmus ūbĕra pālmis, ūbĕra dēnt sătŭræ mănĭbus prĕnsānda căpellæ. Quām măgis ĕxhaūsto pūmāvĕrat ūbĕre mūlctra. Læta măgis prĕssis mānābunt flūmĭna māmmis.

Mulgo, as idem Mulco Biię kogo. **Offenbar machen.** *Prospexit tristi mulctatam morte camillam.* Virg: *Hinc:* mūlcta & mūlctātus *syn.* Pūnĭo, căstĭgo, Plēcto. dămno. *vide Punio.*

Muli Mariani, *Jaſtá. & sub Pracowity.*

mūliebria, *ium, Niewieścia chorobat*

Muliebria paſſus, *Zgwałcony:*

Mŭlĭĕbris, *Niewieśći. syn* Fœmĭnĕus.

Mŭlĭēbrĭter *Niewieyskie, Niemęskie* Weiblich *Perire querens nec muliebriter.* (Alc:) Hor. *syn.* Fœmĭneum in mōrem, *vel* tĭmĭde, ĭgnāre.
mulĭēbrōsus *idem* muliebrosus, *Plaut Taubman*
mŭlier, *Niewiásta, Niewiásta zła, & sub chłop s.* Weib. *Desinat in piscem mulier formosa superne.* Virg. *vide Famina.*
mŭlier prostibilis, quæstuaria, quæstuosa, *Nierządnicá.*
mulieraria volupras, *Nierząd. 2.*
mŭlĭĕrārius, *adject: Niewieśći 2.*
mulierarius *subst. Nierządnik.*
mŭliercŭla, *Niewiástá:* Weiblein. *Deteriore ut forma muliercula ametur.* J.
mulieris monstrum, *Niewiástá szpetna.*
Mulieritas, Teruli, 1. mulierum cultus & habitus mollis accuratus. affectus Sic legit Lipsius. Mu lierositatem. Taunman.
Muliero. as, Niewieśćiuchem czynię Zgwałćić 4.
mŭlĭĕrosĭtas, *Jurność, Niewieśćia chęć.*
mulĭĕrōsus, *Niewieśći, Jurny.*
mŭlierum omnium vir. *Nierządnik.*
mūlīnus, *Mułowy. Declamatoris mulino corde Vagelli.* Juven:
mūlio, *onis Mularz, 1.* mulio castrensis *Furman*
mūlĭōnĭcus, mūlĭōnius, *Mułowy*
Mulleoli, Skornie.
mullŭlus, mullus, mullus barbatulus, *Bárwená.* ein Barb.
mūlŏmĕdĭcus, *Konował.*
mulsa dicta dico, *Mowię pieśćliwie.*
mulseus mulsus, *si, à mulceo, Słodki,* Hönig-süsser Geschmack.
mulsum, *Wino słodkie, an Miod pity* weinmäte.
mulsus, *si an à mulgeo? sub Doię.*
multa, *a, Wina pieniężna, Przesądy Karánie.*
multa, pro multum, Bárzo, Często 1.
multa judiciaria, *Karánie 2.*
multa interposita, *Pod winą.*
multam dico: irrogo *Skázuię winę, penowáć.*
multam dixit si, &c. *Podwiną.*
multāngulus, *Węgłásty 1.*
multānia, *Multany, Wołosze.*
multārĭtius, *Karánia służący.*
multātio, *Karanie.*
multēsĭmus *Tyśiączny, Ieden z wielu, Malucżkie*
multibarbus, Brodaty:
multibibus, Opiły. Der viel trincket.
multĭcăvatus, multĭcavus, multĭfŏris, multĭfŏrātilis mulifŏris, Dziurkowáty, fast gelöchert *Pumice multicavo, nec levibus atria tophis.* O.
multĭcaulis, *hic, hæc, Rosochaty, Chwaśćisty:* mit viel Stengelen
multĭceps, *cĭpĭtis, adject: omne Wielogłowy.*
multĭcia, *crum, Szata ćienka.*
multĭcŏlor, umn: Pstry, Farby razmaitey. Mancherley Farb. *Multicolor fucus digerit omne nefas.* Prud: *syn:* Vărĭus, vērsĭcŏlor. *phr:* Vărĭo cŏlōre dĭstĭnctus, dĕcŏrātus, mĭcāns.
multĭcŭpĭdus, Chćiwy.
multĭfāriam, *adverb &* multifariè, *Rozmáićie, Ná wielu mieyscách* Mancherley weiß.
multĭfārĭus, *Rozmáity.* Mancherley.
multĭfer, sub żyzny, & Drzewo płodne.
multĭfĭdus *Nádrzynány, Rosochaty, Odnożysty, Pázurowáty, Spárzysty, Poszczepány.* voll vertrawend.
multĭformis, *Wieloráki, Rozmáity,* Mancherley Gestalt. *Imitatia multiformes.* Anacr: Prud: *syn.* mūltĭgĕnus, mūltĭmŏdus, vārĭus.
mūltĭformiter, *Wielokształtnie, Rozmáićie.* mancherley weiß.
multĭgĕner, ri. multigeneris, ris, multĭgĕnus.
multĭjugus, *Rozmaity.*
multĭjŭgis, *Rozmáity, & sub Poszostne konie.*
multĭladus. Chwalny.
multĭlicius, Cynowáty.
multĭlŏquēntia, multiloquium Wielomownosć. Geschwetz
multĭlŏquus, multiloquax, Wielomowny. Swetzig. *Multiloquos odi: turba recede loquax.* Ovid. *syn.* gārrŭlus.
multĭmŏdis, *al,* multi mŏdis *Lambin. Rożnie, Bárzo.*

multimŏdus, *Rozmaity.* multinummus, *Drogi,*
multipartītus, *Wielodźielny.* *adject.*
multipēda, *æ. f* *Stonog 1. Gąśiennicá.* **Vielfüssig.**
multipēs, *ĕdis omne adject: Wielonogi.*
multīpes, *subst,* *Stonog 1.*
multiplex, *adje: omne. Wielodźielny, Rozmáity.*
multiplicabilis. P. Rozmnożysty.
multiplicatio, *Rozmnożenie.* **Vermehrung.**
multiplĭciter, *Rozmaićie.* **vielfältiglig.**
multiplĭco, *Rozmnażam 1. 2. Przyczyniam 1. Obradzam.* **Mehren/ vermehren.** *Quas mora suspensæ multiplicavit opis.* Rutil. *hinc.* mūltĭplĭcābĭlis: *syn.* Augeo văriŏ.
multipotens, Wielowładny, Wielmożny, **Vielmâch-tig.**
multiscius, Uczony. **Vilkõunend.**
multisŏnōrus multisonus, Rozmáićie brzmiący. **Mancherley Thon gebend.** *Esseda concordes multisonora trabunt.* Cl. *syn.* Sŏnōrus, rĕsŏnus.
multītia, idem multicia.
multĭtūdo, *Wielkość liczby, Motłoch, Pospolstwo. syn.* Tūrba, cōpĭa, cătērva, vīs, nŭmĕrus, frĕquēntia, cætus, *v.* plēbēcŭla, vūlgus plēbs, pŏpŭlus. *epith.* Nŭmĕrōsa, dēnsa, plūrĭma, ĭngens. frĕquēns. *vide Turba.*
multivăgus, Biegun 1. **umbschweiffig.**
multivŏlus Chćiwy.
multo, *as. Biię kogo, Biię kiiem Karzę, Siekę 1. Zbiiam kogo. Wybiiam* 10 *Zábiiam* 1. *Pod kupuię, Penowáć kogo, Skázuię, winuię, Winę biorę, Wygániam 2. Odeymuię 1. Liczę, Damći 1. & sub Obrywam 4.*
multò, multò maxime, multopere, *Bárzo, dáleko 1. 3.*
multor, *aris. Deponens, Karzę.*
multor, *aris. Passivum. Karzą mię.*
multorum numerorum, *Drogi, adject.*
multŏties, *Często 1. Multoties offensa cadit, mutatq, colorem.* M. *syn.* Sæpe, sæpius; frĕquēn-[illegible]
[illegible] *Wiele, 1. 3. Barzo, Długo 1. Towa-*[illegible]
[illegible] *1. Długi 2. Częsty, Pilny 2. Zyjn[illegible]y.* **Viel/ Embsig/ fleissig.** *Nec multos adhibet, liceat modo vivere fient.* **Juv.** *syn.* Plūrĭmus, nŭmĕrōsus, crēbĕr, frĕquēns, cōpĭōsus, nĭmĭus. dēnsus, lōngus: prōlĭxus, āmplus, mūltĭplĕx, īnfīnītus, īnnŭmĕrus, nōn paūcus, haūd mŏdĭcus.
Mūlus, *Muł 1. Zmudźinek & tr. Nikczemnik* **ein Maulesel.** *emptum mulus. aprum crudi &c.* Hor. *epith.* Cĕler, vēlōx. cĭtus, ăgĭlis, pērnix, pērvīcax, ſtērnāx, īndŏcĭlis, strīgōsus, bĭfōrmis.
Mumia B. sub Mumiia.

MUN

Munctio, Ućieránie nosa,
Mundānus, *Swiecki 1.* **Weltlich/** *Mundani involvat populi, damnetq, &c.* P.
Mundatio, Oczyśćienie. Mandator, Ochędożyćiel.
mundè munditer mundulè. *Chędogo.*
mūndĭtia, mundities, *Czystość 1. Ochędostwo.* **Reinigkeit/ sauberkeit.** *Tales munditia decent puellas.* Phal: *syn.* Cūltus.
mundo, *Chędożę. Pomywam.* **Reinig n/ säubern.** *syn.* Pūrgo, dētērgo, *v. Purgo.*
mundus muliebris, mundum, *n. subst. Ubior niewieśći. syn:* mŭlĭebris, cūltus, ōrnātus, sŭpēllex: mŭlĭĕbrĭa, ōrnāmēnta.
mundus, *adject. Czysty 1. Ochędożny.* **rein sauber.** *Istos ego nunc mundulos amasios.* Jamb *syn.* Pūrus, tērsus, lōtus, pŏlītus, cūltus, nĭtĭdus *phr.* Lābe măcŭlis cărens. Nūllis sōrdĭbus hōrrēns.
mundus, *di. subst świát, & sub Niebo 1,* **Allerley Weibergezierd.** -- *& lex immensi publica mundi* Ov: *syn.* ōrbis *epith:* Cōnvĕxus, glŏbōsus, tĕrēs, rŏtūndus, ſpătĭōsus, āmplus, văſtus, căpāx, īngēns īmmēnsus, mīrābĭlis. *phr:* mūndi fābrĭca māchīna, glŏbus, mōlēs. Tērrārūm ōrbīs, ŏpus mīrābĭle mūndi. Ætērni gĕnĭtōris ŏpus, māxĭmus ōrbis. Părēntes mūndi plagæ, ōræ, mūndi ſpĕcĭes pulchērrĭma. Tērræ, trāctūsque mărĭs, cælūmq; prŏfūndum Quīcquid ŭbīque vĭdēs, cælūm, măre, nūbila, tēllus. Qui măre, quī tērras, quī tōtum pŏssĭdet ōrbēm.
mūnĕrālis, *Podarkowy.*
mūnĕrārius, munerator, *Igrzysk sprawcá.*
mūnĕrātio, *Darowánie.*
muneri aliquīd mittō, offero, *W dáry.*
mūnĕro, *as,* muneror, *aris, Daruię, Obdá-*
rzam

rzam. ſchencken/ begaben. *Munerat & lau. ro modo pulcher abumbrat Apollo.* Ovid. *ſyn.* Dōno, dō, mūnĕre dōno; āffĭcĭo, cūmŭlo, dĕcŏro, ŏrno, ŏnĕror mūnĕra donā do, cōnfĕro. *v. Dono.*

mungo, *is. Nos Ućieram.*

mūnia, *orum, Powinność. Cætera qui vitæ ſervaret munia rectè.* Hor: *ſyn:* ŏffĭcĭum, mūnus.

mūnĭceps, *cipĭs. hic, hac, źiemek 1. Mieſzczanin.* ein Bürger oder Landsmann.

municĭpālis, *Mieſzczánin niepráwy.*

municĭpalis homo, *Podły, źiemek 1.*

municipātim, *ſub Po domach.*

municipĭum *miaſto.* in Statt.

mūnico. *as, Uczeſtnikiem czynię. & ſub Uczynny.*

mūnifex, *adiect. omn. obfity, Szczodrobliwy, Robotny 2. Powſzedni dzień* Seiner Pfahr und Ampt warnemend und gefliſſen.

munifex, *ſubſt: żołnierz pieniężny, Rzemieśnik.*

munificè, *Hoynie.* Reichlich.

munĭficēntia, *Szczodrobliwość,* Freygäb. *Ergo. quos tui mea munificentia nummos.* Alc: *v. Liberalitas*

munĭfico, *as, Obdarzam.*

mūnĭfĭcus, *Szczodrobliwy, Poborowy.* Freygebig. *Nec mihi munificas arca negavit opes.* O: *vide Liberalis.*

mūnimen, munimentum, *Obrona 1. Opátrzenie.* Bewahrung/ -- *hoc effuſos munimen ad imbres.* Virg: *ſyn:* mūnīmēntum, vāllum, āggĕr, prōpūgnācŭla, mūri. *epith.* Tūtum, sēcūrum, forte, vălĭdūm, lōngum, tūrrĭgĕrum, ĭnēxpugnābĭle. *phr,* Prōpūgnācŭla bēllo tūta. Claūſi mūnīmĭna vālli. mūnīmēn nūllo ferro frāngēndum. Quŏd nōn ărĭes ĭmpēllĕre ſævus. Quŏd nōn ūlla queat vĭŏlēnti māchĭnā bēlli. Sūbĭtus rūpti mūnīmĭne cēſpĭtis āggĕr. Præbēt sēcūros ĭntra tēntōrĭa sōmnos. *vide Turris.*

mūnio, *is, Ogradzam, Opátruię, Naprawiam 1. Obwodzę 1. 2. Obwárowáć, Uzbroić ſię.* Befeſtigen bewahren. *Et munire favos & Dædala fingere tecta.* Virg, *ſyn.* Fīrmo, cōnfīrmo, vāllo. *phr.* mūnīmĭne, āggĕrĭbus vāllo. mūrīs, fōſſis, claūdo, cĭrcumdō, cĭngo, ārmas pāro, ĭnſtrūo. Prōpūgnācŭla bēllo tūta parant. Dēnſis mūrōrum āggĕrĭbus fĭrmānt, ēt ābrūpto cĭrcūmdānt undĭquĕ vāllo, Sāxōrūmquĕ ŏrbēs, ēt quæ sūper ēmĭnus hōſtēm tēla- pētānt, āltīs mūrōrum tūrrĭbus āptānt. ēxtrŭĭte ĭmmānes ſcŏpŭlos āttōllĭtetūrrēs. Cĭngĭte vōs flŭvĭis, vāſtās ŏppōnĭte ſylvās: Nōn dăbĭtis mūrūm ſcĕlĕri *vide Vallo*

munio viam, *śćielę drogę 2. Przyſtęp dáię.*

mūnis, *Powolny, Uczynny.*

mūnitio. *Obroná, Twierdzá, Naprawá, Szánc, &ſub Zwanie.*

Muntinuculá, Zameczek, ſub Zamek 2. ſub żwáni

mūnītō, *as Napráwiam 1. Przyſtęp daię, & Munitas & muniter, priſcum .pro communitas. & communiter,* Sipont.

mūnītor caſtrorum, *Okopuiący.*

mūnitus, *Obronny 1. Opatrzony.* Bewahret eſäſtiget. *En ego non paucis quondam munitus amicis* Ovid. *ſyn.* Fīrmātus, vāllātus *vel* ĭnſtructus. *vide Munio.*

mūnus, *Podarek, Igrzyſko 2: Szermierſkie igrzyſko, Widok, Dar, Powinność, Urżąd* geſchenck. *Muneribus cumulat magnis &c.* Virg. *ſyn.* Dōnum, præmĭum. mūnŭſcŭlum vel ŏffĭcium, *epith.* ŏpŭlēntum, præclārum ēgrĕgĭum, mĕmŏrābĭle ĭngēns, dīves magnĭfĭcum hŏnēſtūm, *D. Donum.*

mūnus jugale, *Wiano.*

MUR

mūræna, *gr. Węgorz morſki Minog.*

mūrænula, *Minog, Noſzenie drogie.*

mūrālis, *Murowy, muralium, Pomurne żiele*

mūrārĭus faber, *Mularz 2.*

murātus, *Murowány.*

Murcida. Dea ſegnium Arnob.

murcĭdus, *Gnuśny,*

Murcolum, ſub Kaſtykowe drzewo,

murcus, *Domak.*

mūrex, *ĭcis;, m. Pław, Szarłat 4. 5. Skała podwodna, Kotewki żelázne.* eine gattung einer Meerſchnecken. -- *Fulgenti murice veſtis, &c.* V. Cōnchȳle, cōnchȳlĭum, ōſtrum, pūrpūra, *epith.* Rŭbēns, fulgēns, rădĭātus, Tȳrĭus, Sīdōnĭus, āſsȳrĭus, ſtēllans, rŭtĭlus, aūrātus ārdēns, pūrpŭrĕus, pūnĭcĕus, flagrāns. *vide purpura.*

Mu ger. Sipont. lege Muger.

Murginor. i. tardo: Sipont; hinc murgiſco an legendum murginor?

murgīſo ōnis, *Odwłoczyćiel.*
mūria, & muria dura, *Roſoł* 2. 3.
muriâ *duratus*, *Roſołowy.*
muriatica *orum*. *Roſołowa ſtrawá*, *Stokfiſz.*
mūrĭātĭcus, *Roſołowy.*
mūrĭcātim, *Kończátokręto.*
mūrĭcātus, *Kończáty*, *Kończátokręty.*
mūrĭcidus, *Gnuśny*, *Niewaleczny.*
mūrĭcĭŏlus *ſub Kończátokręty.*
mūries, *Sol*, *Roſoł* 2. *Oczyśćieniu ſłużąca rzecz.*
Murina, *lege Murrina.*
mūrīnus, *Myſzaty. Myſzy*, *popieláſty*, *Popieliczy*
muriola, *Słodycz.*
murmur, *Swar. Szemránie*, *Grzmot*, *Szum*, *Mámránie*, das Geräuſch. *Aſpice ventoſi cecideruunt murmuris aura* Virg: *ſyn.* Strĕpĭtus, sŏnitus, sŏnus, frăgor, ſtrīdor, sŭsurrus, clāmor, tŭmultus. *piteb.* Raūcūm ſtrīdēns, răpĭdum, frăgōſum, quĕrŭlum, rĕsŏnāns, rĕbŏāns, crĕpĭtāns lŏquāx, hŏrrĭfĭcum, sŏnōrum, īnsānum, clāmŏſum, hŏrrĕndum, cōnfūſum, cæcum, trĕmĕndum, răbĭdum, ſævum, grăve, īngēns, dēnſum, trĕmŭlūm, crēbrum, vēntōſum, flŭvĭāle, ărgūtūm, gārrŭlum, lēne, tĕnŭe, mŏlle, blāndum, sŏmnĭfĕrum. *phr.* Cōnfūſæ sŏnus ūrbis, ēt īllætābĭle mūrmur. Cæcīs ſtrĕpĭtant rĕsŏnantĭa ſȳlvis mūrmŭra: Strĕpĭtat raūco mūrmŭre rīvŭs ăquæ Flŭūnt crĕpĭtānti mūrmŭre rīvi. *v. Clamor.*
mūrmŭrātio, *Szemránie*, *Márkotánie.*
mūrmŭrātor, *Szemrácz. murmurillum. Szept.*
murmŭro, *murmŭrillo*, *as Markocę*, *Mámrzę*, *Szumię*, *Szemrżę*, *Kruczę.* murren/ widerbellen. *Spumea ſemifero ſub pectore murmurat unda.* Virg. *ſyn.* Īmmūrmŭro, ſtrĕpo ſtrĕpĭto, sŏno ſtrīdeo, frĕmo, sūsūrro. *phr.* mūrmur ſtrĕpĭtum, &c. ēdo: mūrmur do, tōllo, cĭĕo. Aūrās *vel* æthĕra mūrmŭre īmplĕo, rĕplĕo, cōmplĕo. Frĕmit īnsŏlēnti mūrmŭre cælum. Cōnsŏnat ōmne nĕmūs ſtrĕpĭtu cōllēſque rĕsūltānt. Cūncti sĭmŭl ōre frĕmēbant. Sŏnŭs aūdītur grăvĭor, trāctīmque sŭsūrrānt. Frīgĭdus ŭt quōndam ſȳlvis īmmūrmŭrat Aūſtĕr. Măgno cīrcūm clāmōre frĕmēbānt. Fērrūm ſtrīdĕt, ēt īn tĕpĭda sūbmērsum ſībĭlat ūnda. ōmnēs cīrcūmſtānt frĕmĭtu dēnſo. Dūlce mūrmūr plăcĭdōs ſvādĕt īn ĕe sŏnōs. Rīvūs ōppŏsĭtōs ŏbĭcēs crĕpĭtānti mūrmŭre pūlsāt, vīncit. Sāxa vel lăpĭllos tĕnūi ſtrīdōre lăcēſsit. *v. Clamo*, & *Suſurro.*

mūrmūror, *Depon. Szemrzę.*
murrha, *gr. Mira* 1. 3.
murrhāta potio, murrhĭna, *Słodycz.*
murrhātum vinum, *Wino ſłodkie.*
Murrhatus, *vel murratus*, *idem Myrrhatus. Murrheus idem myrrheus.*
murrhĭnus, *Mirowy*, & *ſub Mirá Kámień.*
Mirricidus, *Plaut. corr. Muricidus.*
murrina, *Słodycz*, *Wino przypráwne.* gewürtzte Wein.
Murtatum, *idem Myrtatum.*
murulus *Przedmurze.*
mūrus, *Mur.* ein Maur. *Ingenio muros æſtimet ille meo.* Prop. *ſyn.* Părĭes, mænĭa, ăggĕr, vāllum prōpūgnācŭlum, mūnīmĕn, mūnīmēntūm. *epith.* āltus, ărdŭūs, sūblīmis, ēxcelsus, ēlātus, ēdĭtus, mūnītus, vāllātus, tūrrĭgĕr, īnēxpūgnābĭlis, īnăccēſſus: *phr.* Mūrōrum ăggĕr, mōles, vāllum, mūnīmen. cōmpāgēs. Mĭnæ mūrōrum īngēntes, æquātăq; māchĭna cælo. Mūnīmen mūrāle. Sŏlĭdi fūndāmĭna mūri. ālto ſtānt ărdŭa sāxo Mænĭa, ărx nŏva prōptĕr ăquās pīnnātis ardŭa mūris. Sūrgit. Văl dis ēxūrgunt cōnſtrūcta, vel mūnīta ŏppĭda mūris. Cōctĭlĭbūſque nŏvām cīrcumdăre mænĭbus ūrbem. ērēctos āttōllit ăd æthĕra mūros. Mūrōrum ēdūcĕre mōles.
murus ferreus, *Kiryśnik.*
murus ligneus, *Nawá.*
murteum vinum, *Myrtynek.*
Murteus, *idem Myrtheus.*
mus, *ris*, *Myſz*, & *ſub Kuná* 1. Mauſz. *Et divina opici rodebant carmina mures.* Juv. *ſyn.* Sŏrex. *epith.* ēxĭgŭus, pārvūs, ēxīlis, grăcĭlis, tĕnŭis, ĕdax, trĕpĭdus, fŭgāx, păvĭdus, tĭmĭdus. Præda fēlis, ōmnĭa cōrrōdēns. Quā brĕvis ōccūltum mus sĭbi fēcit ĭtĕr.
mus Africanus, *Jeż cudzoźiemſki.*
mus alatus, *Nietoperz.*
mus araneus, *Myſz Brytańſka.*
mus cæcus, *idem*, & *Łaśiczká dłobna.*
mus indicus, *Wydrá Egipſka.*
mus major, *Szczurek domowy.*
mus Ponticus, *Popielicá.*
mūſa, *gr. Pieśń* & *ibidem alia notio.*
muſæ, muſæ manſvetiores, *Náuki wyzwolone.* die freye Künſten.

mūsaïcus, *Sádzony, & sub Sádzenie 3.*
musca, muscinus, *Muchá, Páʃorzyt, Dworny, Nieʃtworny.* ein Fliege/ Muck. *epith.* Lēvis, grăcĭlĭs, ēxĭgŭa, pārva, mŏlēſta, păvĭda, fŭgāx, āĕria, vŏlĭtāns.
muscārium, *Ogon, Ogánka, Okołki, an Szczotká 2.*
muscārius, *Głowiáſty muſcatula, Muſzkátelá.*
muſcerda: *a. f. Gnoj Myʃzy.*
muſcĭpŭla, *Łápicá.*
Muſcor, Robert. Stephan. corr. Emuſco.
muſcōſus, *Mchem obrosły.* Mieſzächtig. *Muſcosi fontes, & ſomno mollior herba.* Virg. *ſyn.* Mūſco ŏpērtus, vīrēns, ſquāllēns, ſquāllĭdus, vĭrĭdis vĭrĭdāns.
muſcula a, Mucha & ſub Muſzká,
mŭſcŭlōſus, *Cieliſty.* (*woienna.*
muſcŭlus, *Myʃzká, Bław 4. Muſzkuł, Szopá*
muſcus, *Mech.* Mieß. *epith.* mŏllĭs, vĭrĭdis, tĕnāx, tĕnĕr, tĕnŭis, hūmĭdus, ūdus, mădĭdus, vīrēns, Mūſcōque ădŏpērta vĭrēntı. Mānābat sāxō vēna pĕrēnnis ăquæ. Mōlli tēllus ĕrăt hūmĭda mūſco. Fāſtĭgĭa tūrpi ſquāllēbānt mūſco. Lĭquĭdı fōntes ſtāgnōq; vĭrēntĭa mūſco. Fōntem vĭrĭdıs mūſcus ŏpācăt, cĭrcūmdăt, ăpĕrit, tĕgit.
muſcus intubaceus, *Poroſt.*
muſcus marinus, *Gliſtnik morſki.*
muſcus terreſtris, *Niedzwiedźia łápá źiele.*
mūſea, *orum, gr: Sadzenie 3. Poſadzká ścian, Pokoy 4.* (*originis.*
mūsēum, *gr: Sadzenie 3. Pokoy 4. ſed alterius*
mūsēus, *ſub Poëtá, & Mowá piękna, Mużyczny.*
mūſiacus, *Sádzony 2.*
mūsĭca, muſica ars, muſica *orum: gr: Muzyká 1.* Muſick/ Geſanck. *- - modulorum muſica triplex.* Aus. *ſyn.* ārs mūsĭca: cănendi ārs, *vel* cōncēntus, mĕlŏs, mŏdŭlātĭo, mŏdŭlāmen, cāntus. *epith.* Dūlcis, ſvāvĭs, blānda læta, cănōra, āmœna, plăcĭda, fēſtīva, dūlcĭsŏna; dŏcta, rĕsŏna, trĕmula, mēllĭflŭa, sŏnōra. *phr:* Fēſti cōncēntus. Nŭmĕri dūlcĭsŏnı. ărgūti mŏdŭlāmĭna cantūs. Grāta vōcum dĭſcrīmĭna. Vōcū dīſcōrdĭa cōncōrs. Dūlcĭbus mŏdĭs, ărgūtıs vōcĭbus ănĭmōs mŏvēns mūlcēns, dēlĕctāns, rĕcrĕāns. Fŭgāns trīſti dē pēctōre cūras. Mīrĭfĭcıs ănĭmos ăpta mŏvēre mŏdıs. Rēgum dĕcus ătquĕ vŏlŭptas. *v. Cantus.*
muſicè, *Melodyinie.*
muſicum ſtudium, *ſub Poetá.*
muſicus *ſubſt: Muzyk, & adject: Mużyczny.* Geſangslehrer. *ſyn.* Cāntor. *epith.* pĕrītus cănōrus, dŏctus, ărgūtus, fēſtivus. *phr.* Cănēndi pĕrītus. Dŏctus mŏdŭlos, ĕt cĭthăræ ſcĭēns. Cĭthăram cūm vōce mŏvēns. Vōcāli cārmĭne clārus. Ingĕmĭnăt lætōs tūrba cănōra mŏdos.
mūsĭmon, *ōnis, gr. Mięʃzaniec 1. Zmudźinek, Koźieł cudzoźiemſki. Baran 1.*
Muſinor. Plin: corr. Muginor.
muſio, Kot.
mūsĭnārius Snycerz, & ſub Sádzenie 3.
mūsīvum, *Sadzenie 3.*
Muſmon, onis, idem Muſimon.
Muſmonium genus vel Muſmonum, Muſmunium.
Muſmonum, & muſimonium genus, ſub Mięʃzániec.
Muſſatus, Varr, Noni. corr. Multi vel Multitudo.
muſſĭtātio, *Szemranie.*
muſſitator, *Szemrácz.*
muſsĭto, *Márkocę. Szpecę, Milczę, Zámilczeć. Strawić 2.*
muſſo, *Sapam, Márkocę, Szemrzę, Szepcę Milczę.*
muſtācea laurus, *Bobek 2.*
muſtāceum, muſtaceus, *Pláćek.*
mūſtārius, *Moſzczowy.*
muſtēcŭla, *an Łáśicá.*
muſtela. *Łáśicá 1. 2.*
muſtēla alba, Alpina, *Gronoſtay.*
muſtēla fluviatilis, lacuſtris. *Mintus, Piſkorz*
muſtela fluviatilis minima, *Sliż.*
muſtela major, *Kuná zwierzę.*
muſtela Scythica, *Sobol.*
mūſtēlīnus, *Łaśiczkowy, śiwáwy, Piegáty.*
muſtella, vel muſtela, *Węgorz morſki.*
muſteus, *adject.* Moſzczowy. *Młody 1. świeży 1. Słodki, & ſub ſer 1.*
muſteus, *ſubſt.* Ser 1.
muſtrĭcōla. *Kopyto u ſzewcá.*
muſtrĭcŭla, *idem. & Łápicá.*
muſtŭlēntus, *Moſzczowy, słodki, & ſub Obrzaſk, Obrzáſkowáty,*

muſtum, *ſubſt: Moſzcz, Brzeczká.* Wein Moſt. -- *Bacchum per pingvia muſta fluentem.* Mart. *vide Vinum.*

muſtum vinum, *Wino 2.* muſtus, *Młody 1.*

muſurgus, *gr: Kompaniſta ſub Muzyk.*

mūtābilis, *Odmienny.* Veränderlich. *Sed flecti poterit, mens eſt mutabilis illi.* Hor: *ſyn.* Mobĭlis, varĭābĭlis, īnſtābĭlis, incertus, lĕvis. īncōnſtans, mūtāri făcĭlis. *vide Inconſtans.*

mūtābĭlĭtas, *Odmienność.* Veränderlichkeit. *Poſſe ex non ſenſu, ſenſus mutabilitate.* L. *ſyn.* Mōbĭlĭtas, lĕvĭtas, īncōnſtāntia.

mūtābĭlĭter, *Odmiennie.*

mūta forma, *Przekſztaltowánie.*

mūtātĭo, *Odmiana, Zámiana 1. 2 Popráwá Przedanie.* Veränderung, *ſyn* Cōnvērsĭo, cōmmūtātĭo, pērmūtātĭo, mōtus. *epith:* Sŭbĭtă, rĕpēntina, crēbra, īncōnſtans, īnſtābĭlĭs, fēlix. *vide Metamorphoſis,*

mūtātĭo ſedis loci, *Prowádzenie ſię.*

mūtātōria veſtis, *Szátá do przewłoczenia.*

mūteſco, *Umilknąć.* mŭtĭcus, *Gomoły.*

mŭtĭlātio, *Obćięćie, Niedołężność.*

Mŭtĭlātor, Obćinácz.

mŭtĭlatus, *Obćięty, Niecáły, & ſub Ułomek, 2. Obrzezány.*

mŭtĭlo, *Obćinam 2. Ućieram rogow.* abſtümlen, ſtümpffen. *Trunca genas ſævo mutilatis partibus enſe.* Ovid. *ſyn.* Trūnco: ābscindo, āmpŭto.

mŭtĭlus, *adject. Obćięty, Kęſy, Gomoły Niecáły.* geſtümpffter oder geſtümler *Turpe pecus mutilum, turpis ſine gramine. &c.* Ov: *ſyn.* Trūncātus, trūncus, mŭtĭlātus.

Mutilus, ſubſtant. Hor: lege Mytulus.

mŭtĭnēnſis, *śmiády.*

mūtĭo, mutire, *Trunąć, & ſub Warzę, Mruczę, (Trzaſkam.*

mūtītio, *Trunienie.*

mūtĭto, as ſub Częſtowáć ſię na przemiany.

Mūto ōnis. Lucil. Horat, eſt membrum virile. Hinc Mutoniatus Mart.

mūto, *as, activum. Odmieniam 1. 3. Mieniam ſię. prowádzę ſię, Przewłoczę ſzátę, mienię farbę* Verändern. *Murice, jam croceo mutabit vellera luto.* Virg. *ſyn* īmmūto, cōmmūto, vērto, cōnvērto, vărĭo, trānsfōrmo, nŏvo, īnnŏvo. *vide Metamorphoſis.*

muto, *abſolutum, Odmieniam ſię.*

muto calceos, *Przezuwam.*

muto locum, *Prześiadam ſię, Przeſtępuię ſię.*

muto veſtem, *żałobę wźiąć.*

Muttio, idem Mutio. Muttio, idem Mutitio:

mutua, *Społecznie, Wzáiem,*

Mūtuātĭcus, mutuatītius, *Pożyczalny.*

mutuātio, *Pożyczánie 3. 4.*

mutuatus, *Pożyczony 1.*

mutuè, mutuiter, *Wzàiem.*

mūtuĭtans, Pożyczalnik 2.

mutuĭto, as. Pożyczam 4 Częſtowáć ſię.

mŭtŭli, *quaſi mutilli. Baldo. Krokſztyny.*

mutŭlus, *idem* Mytulus *producit primam Renat.*

mutuò mutuûm, *Wzáiem, Społecznie.*

mutuo, *as. Pożyczam 2. 4.* Leyhen *ſyn* cŏmmŏdo, mūtŭum præbĕo, trado, trĭbŭo.

mūtŭor, *aris, Pożyczam 2. Na przemiany.* entlehnen/ anderſtwoher nemen. *Sed conſumis & uſq; mutuaris* (Phal.) *ſyn:* Mutŭum mutŭo, āccĭpio, sūmo, ūtēndum āccĭpio.

mūtus, *Niemy, Milczący, Niewymawiaiący dobrze.* Stumm/ unredbar. *Molle pecus mutumq; metu &c:* Virg. *ſyn,* ēlīngvis, sĭlēns, tacēns, tăcĭtus. *phr.* Lŏqui nēſcĭus, ēxpērs lŏquēlæ. Voce cărēns. Līngvæ qui pērdidit ūſum, ōs mūtūm gĕrēns. Cui nūlla vōx, vīrēſque lŏquēndi. ōra quidem, ſēd mūta gĕrēns. *v. Obmuteſco.*

mūtuum, *Pożyczána rzecz,*

mutuum peto, rogo, Sumo, *Pożyczam 4.*

mūtŭus, *Wzáiemny, Pożyczalny, Społeczny.* Gelehnet/ oder entlehnet *Mutuaq; inter ſe læti convivia curant.* Virg. *ſyn.* Mūtŭo datŭs, āccēptus, *vel* pār, rēcĭprŏcus, ālternus.

M Y

myăcāntha, *Gr. Iglica 2.*

myăcànthon, *gr. Szparag.*

myăces myes, *hi gr: Pław 4.*

myägros, *hac gr: Krowia reż.*

mycētias: *æ m, gr: Ryk ziemię.*

mydriăſis, *is, f. gr: in Zrzenicá.*

mўgàle, *es gr: Łaśiczká drobna.*

myinda, *gr: Zmrużek.*

mylăcris, *idis, gr: Robacy w mące.*

mўloccus, *ci, gr: ibidem.*
myŏbarbum, *Pułtory uncyi.* myoctŏnum, *gr: Omieg.*
myoctŏnus, *gr:* Niewaleczny.
myŏparo, *ōnis gr: Łodź.*
myops, ōpis, *adiect omn: gr: Bliskowidz, ślep.*
Myŏphŏnon. *gr: idem Myoctono. & Aconito. Henric. Steph. At Plinio est herba coronaria.*
myŏsŏta, *æ.* myŏsŏtis *idos græcis plur: vel myosote, es: & Myosoton. Mysze uszka, & Kurzy ślep.* Mauß ohr.
mўrias, *adis: f. gr: Dziesięćtysięczna liczbá.*
mўrīca, *æ* myrice, *es, gr.* Támaryszek. Tamarischer.
Non omnes arbusta iuvant, humilesque myricæ. Virg. *epit.* ābiectă hŭmĭlis, tĕnŭis, frăgĭlis, ēxīlis, tĕnĕra, stĕrĭlis, părva, sylvēstris. *phr.* Vīrgŭltum fērt ēxīle mўrīcas.
Myrīnus piscis. Plini: corr. Smyrus.
mўriŏphyllon, *gr. Kopr wodny, Krwáwnik wodny. Orle pioro, ziele.*
mўristica nux, *gr: Muszkátowa gałka.*
mўristicus, *gr. Pachnący.*
myrmēcia, *gr: Mrowisko, & Wielkość.*
myrmēcias, *æ. m. gr: Brodawnik kámień.*
myrmēcion, *gr: Brodawka, Paiąk.*
myrmēcītes, *æ m. gr: mrowik kámień.*
myrmēcŏleōn, *ōnis, m gr: ontis mrowkołow.*
mўrŏbălanum *gr. Bukiew Turecka.*
myrŏbălanus, *gr: muszkátowa gałká.*
mўrŏbăthrārius, *sub Aptekarz.*
mўrŏbrĕchārius *ibidem.* myron, *idem myrum.*
mўrŏpōla, *æ, m. gr. ibidem.*
mўrŏpolium, *gr: Apteka.*
mўrŏthēcium *gr, Słoik 2.*
mўrrha, *gr: mirá 1. 2. 3.* Myrrhen. *Gynera. Cypri Regis filia, mater Adonidis, Hanc in arborem mutaverunt Poetæ epith.* Pīngvĭs, ŏlēns, rĕdŏlēns, fŭlva, stīllans, ŏdōrāta, Săbæa, Ărābs. *phr.* Myrrhæ lăcrўmæ, gūttæ, ārbŏr, cōrtēx. Myrrhea gūtta, ŏdōrāta stīllāta, lacrўmāta, stīllāns cōrtice mўrrha. Pīngvi dē cōrtice, manans. cădēns.
myrrhātus, *mirą przyprawiony.*
myrrheus, *mirowy 1. 2. ćisawy.*
myrrhina, *gr: Wino przypráwne.*
myrrhinum vas, myrrhinus, *sub mira kámień.*
Myrrhăpia, myrapia, *orum Plin:* Pyra odore myrrhæ
myrrhis, *idis, gr: miará ziele.*
myrrhītes, *æ, m: gr: Mirá kámień,*
myrsĭneum, *Kopr kobyli.*
myrsўnītes, *æ: m, gr: mitrynek kámień & sub wila* *(czy mlecz*
myrtăcantha, *gr: Iglicá 2,*
myrtāceus, myrtĭnus, *mirtowy.*
myrtātus, myrteŏlus, myreus, myrtĭnus, *mirtowy, ćisawy.*
myrtētum, *mirtowy ogrodek.*
myrtĭdārius, *è græco mirtowány.*
myrtīte vinum, myrtītes. *æ, m. gr: Wirtynek wino, wino przyprawne.*
myrtŏpĕtălon, *gr. Sporyż 2.*
myrtuōsus, *mirtowy.*
myrtus, *f. Catonim. Mitr drzewo. Et gerit in signi myrtica serta coma.* Tib. *Arbor Veneri sacra.*
myrtus sylvestris, *Ostrokrzew*
mўrum, *n. gr: Iudith 10. Oleiek drogi.*
Myrus Plini. lege Smyrus.
mys, *yos hic gr: żołw. Pław.*
mysca, *æ, gr: sub Pław.* myscus, *ibidem m.*
mysia inferior. *Wołosze.*
mystax, *ăcis f. Rhodigino, a Latini producunt Græci corripiunt Gretser. Wąs.*
mystērium, *gr, Taiemnicá.* Heilige Geheimnüß. *Surgit & immundas, vocat ad mysteria gentes.* Pr: *epith:* Dīvinum, sacrum, sănctum, vĕrēndum, vĕnĕrāndum, cŏlēndum, ădōrāndum, ārcānum, ābdĭtum, ŏccūltum, sēcrētum. *phr.* Sacra mystĭcă, ārcāna sacra, rēs sacræ. Sacrārum pĕnētrālia rerum.
mўsticus: *gr: Taiemny, Ofiarny.* Geheimer Gottsdienst. *Arbutea crates: & mystica vannus Iacchi:* Virg. *syn* ārcānus, *vel* săcer.
mystrum: *gr: Łyszká Aptekárska pułtory uncye.*
Mytacismus, vide Motacismus.
mythўstŏria, *gr: Barká.*
mythўstŏricus, *gr: Bayczány.*
mўthŏlŏgia, *gr: Baiánie,*
mythŏlŏgus *gr: Baiácz.*
mўtĭlus: mўtŭlus, *Pław 4.*

myxa.

myxa, æ. gr: Knot 1. Lámpowy nosek.
myxon, ōnis. Głowacz rybá.
myxon, n. myxărion, gr: śliwki iedwabne.
myxus, xi, m. Lámpowy nosek.

N A

NAbis, is, Wielbłądoryś.
Nablium, Nablum, gr: Hárfa.
nacca, hic, nacta m. Gárbarz 2. Pilśniarz, Hultay, podły. Nacca, Nacta, Natta idem sonant, sed alij aliter scribunt, etiam Naca.
Nadir, Barb. sub Połniebá 3.
næ, Zaiste.
nænia, Pogrzebna piosnká, Przypowieść. ein Leyd-gesang vber ein Leych. Nania quæ regnum rectè facientibus offert. Hor. epith. Flēbĭlis, fērālis, fūnĕrĕa, fūnĕbris, lūgubris, fūnĕsta mĭsĕra, mœsta, trīstis. phr. Flēbĭle, fērāle, fūnĕrĕum cārmen. Fūnĕbres quĕrēlæ Lūgubres cāntus, quĕstus.
Nænu, i, non Nie. 1. Nævola, Brodawká.
Nævus, Nævŭlus, Známię 2.
næviús. sub Známię 2: nam, conjunctio, Bo.
namq; ut aliqui scribunt idem namque.
nam quis, Ktory.
Nancio, is, nanciscor, Dostáię 1.
Nancitor, nancitur. i. nanciscitur. ibidem
nāna, Kárlicá. nanque, Bo.
nānus, adject. Gr: Kárłowáty, Zápęźiáły.
nānus, subst: Kárzeł, szástik, wiádro, zmudźinek.
năpe, es, gr. Pies Lasek.
năpellus mordownik źiele.
naphta gr. Kley ognisty.
năpīnæ, hæ. Krzepisko.
Naptūræ, napūræ sub Powrosło.
năpum sylvestre, Brzoskiew polna.
năpus, hic. Rrzepá podługowáta.
napy, pos; hoc gr: Gorczycá.

N A R

narcissĭnus, gr: Nárcyskowy.
nārcissītes, æ. m. gr: Nárcysek 2.
narcissus, gr. Nárcysek Száfrán. ein Narcyssen. epith. Pūrpŭrĕus. cōmāns, vērnāns, crŏcĕus, flāvēscens, lūtĕus, aūrĕus, flāvus, [illegible]ve, rūbens, vide Flos.
narcōtĭca, orum. gr. sub Drętwiący.
nardi spica, nardus celtica vulgaris, Szpikánárdowy. (narda.
nardinus, gr: Nárdowy.
nardus, nardum gr: Nárdowy oleiek. Spica-nardenöl. epith. Rĕdŏlens, dīves, fragrans, grāta, ŏlens, svāvis, ŏdōrĭfĕra, ŏdōrāta, phr. Nārdinum gērmen, ūngvēntum, ŏlĕum, nārdo crīnes pērfundĕre, tēmpŏra mădĕfăcĕre.
nardum rusticum, Oblepá źiele,
nardus sylvestris. Kopytnik
nares consulo, Wącham
nărīca, æ. Fest potius. narita, Scaligero, sub Rybki drobne.
nāris, hæc Nozdrzá, Dźiurá, Komin,
nărīta, gr. żaglig rybká. Rybki drobne.
Narrabilis, Wspominánia godny.
nārrātio, Powiádánie. eine Sag Erzehlung. Consona diversas fundet narratio lingvas. Hel. epith: Brĕvis, grāta.
narrātiuncŭla, Powiastká. nārrātor, Powiádacz:
narrātus, us Powiádanie.
nārro, Powiadám. das ist/ Sagen. Hic etiam inventum Priamo narrabis Achillem Virg: syn. ēnārro, mĕmŏro cōmmĕmŏro, rĕfĕro, ēxpōno dēclāro, dīco pāndo, ăpĕrio, ēxplĭco, ēlŏquor, rĕcēnsĕo. phr. Dīcēndo, pāndo vērbis dŏctis ēxpĕrio. Vērbis ēnŭmĕro, ēxprĭmo, pērsĕquor, cōmplēctor. īntēntis ōmnĭbus ūnus fata ēnārrābat Dīvum.
narrhēcia, narthex. hæc gr. Zapáliczká,
narthăcium, gr: Słoiek 2.

N A S

năsămōnītes, æ. m: Krwáwnik Kámień.
nascor, Rodzę się, Powstáie wiátr. & sub urość.
nāsātus, nāsīca, Nosal.
nāsĭterna, Troyuszny státek wiádro 1.
nassa. Wierszá, Więćierz, Mátnia tr:
nasturtium, Rzezuchá 1.
næstus, gr: Kołacz. & Trzćiná.
nasum rhinocerotis habet Szyderz.
nāsus, Nos 1. 3. żártowność, szyderstwo Nase. candidus excusso populum suspendere naso. Pers. vide supra Nares.
nāsūtus, Chytry, Przechera. Nosal & szyderz.

nāta

nāta, *æ substant. Corká.*
nătabŭlum, *Kąpiel, sadzawká do kąpánia.*
nătāle solum, *Oyczyzná.*
natalem celebro, *Okupuię się.*
nătales, *hi Przodkowie, Rod 1. Szláchectwo.*
nătālis, *hic subst. Dźień narodzenia, Narodzenia godźiná, Naśienie, Rok 1.*
nătālis, *adiect: comm: Przyrodzony, Rodowy, Nászyniec, Národzeniu służący, Oyczysty Rodzenia bożek, Rodzący się.*
nătālĭtium, natalitia, *orum Okupiny.*
nătālĭtius, *Národzeniu służący.*
nătālĭtia, *ium Pław 1.*
nătātio, *Kąpánie, Kąpiel.*
nătātor, *Pływacz. Pugnat in adversas, ire natator aquas.* Ovid. *phr.* idem nāvĭgĭum, nāvĭta vĕctor ĕro,
natatoria, æ, sadzawká. natatorium, Kąpiel.
nătātus, *us, Pływánie, -- Pulchraq; secat Galatæa natatu.* Cl. *syn.* Nătātio *epith.* Vŏlūcer, cĭtus, cĕler, vēlox præcēps, ălăcer, īrrĕquĭētus, aŭdax.
nătes, *hæ, Pośládek 2. Zádkowe części, Sæpè tamen pueris abstulit illa nates.* Mart. *epith.* crāssæ, dūræ rŏrōsæ.
Nătĭnātĭo, Kupczenie.
nătĭnātor, Kupiec, Buntownik.
natino, as, Kupczę, à noto dictum.
nătĭnor, aris, Wádzę się, Burdy stroię.
nātio, *Rod 1. Rodzay, Przypłodek, Narod, Rodzenie 2. Narrantem loca facta, nationes.* (Phal.) *syn.* Gēns, pŏpŭlus, gĕnus.
natione, *Rodem. nationes, Pogánie.*
nātīvĭtas, *Rod 1. Národzenie, Początek.*
nātīvus, *Przyrodzony, sámorodny, swoyski, Początek máiący Oyczysty 2. Własny.* **Natürlich angeboren.** *Littora nativis pellucent picta lapillis, vide Naturalis.*
năto, *as Pływam 1. 2. Płynę.* **Schwimmen** *Vis puto-tum libro Marce natare tuo. Mart. syn.* Nō, īnno, īnnăto. *phr.* ăquas, ūndas, æquŏra, flūmĭna, flŭvĭos năto, *vel* nō īnno, īnnăto, trăno, nāndo, sĕco ăquās, *seu,* flūctus ăltĕrnis mănĭbus, lăcĕrtĭs, brāchĭis, pĕctŏre pŭlso, ĭn ăquis, pĕr ăquas fĕror, lābor, brāchia ĭn ūndĭs jăcto. Năre gūrgĭte văsto. Nūdus mĕrgor ăquis, quās dūm fĕrĭoque, trăhoque. Sālsos rĕvŏmēbat pĕctŏre flūctus. Sĕcant spūmāntem pĕctŏre flūctum, Delphīnum sĭmĭles qui pĕr măria hūmĭda nāndo. Căndĭda pĕrspĭcŭo cōnvĕrtunt brāchĭa pŏnto.
nătrix, *à no as (idem quod Nătātrix à Nato) icis fem, Pływáczká. Io. Versin. Leopol.*
nătrix, *icis, Ioan. Ursino. item Rob: Steph. & Verrepæ utraq; brevis est Lucilio. Natricis, à Nato, as Sipontin. firmat, sed hic longum icis more verbalium habere deberes m. f. Wąż wodny Zágli rybká.*
nătta, *m. Utrátnik' Rospustnik.*
nātu grandior, major, maximus, *Starszy.*
nātu minimus, *Naymłodszy.*
natura, *Przyrodzenie, Własność, położenie Obyczay, Zwyczay, żywioł, Istność Człowiek, & sub Komplexya.* **Natur.**
naturalia, & naturalia loca, *Członek 4.*
nătūrālis, *Przyrodzony, rodzony.* **Natürlich.** *Naturalis apex. generisq; sanguinis & auctor.* Pr. *syn.* īnsĭtus, īnnātus, īndĭtūs, īngĕnĭtus, ingĕnĕrātus, nātīvus, gĕnūīnus, gĕrmānus, nōn fucātus, nōn sĭmŭlātus, nōn fictus.
naturalis filius, *Nieprawy syn.*
naturaliter, *Z przyrodzenia, Przyrodzony, sposobny.*
nātus, *us, Rodzenie.*
natus, *ti, subst. Syn. Nec dulces nato, exoptatumq; parentem.* Virg. *syn.* Filius.
natus *ti adiect: Przyrodzony 1. Sposobny, Urodzony 1. Natus & indomitus dicitur inter aquas.* Tib. *syn.* ortus, sātus, crētūs, prōgnātus, prōgĕnĭtus, *vide supra Nascor.*
natus agendis rebus, *Sprawny.*
natus benè, *Rodzáyny.*
natus bono publico, *Pożyteczny.*

NAV

nāvāle, *is. n. Naw budowánia mieysce.*
navales pedes. navales socii, *Powoźnik.*
nāvālis *żeglarski, Okrętowy, Nilum & navalis surgentes ære columnas* Virg.
navalis pugna, *Wodna bitwá,*
nāvarchis, *idis f. gr: Nawá hetmańska.*
navarchus, *gr: substant. Szyper, Amirał 1.*

ein

ein Schiffer. *Navarchus ipse perdita princeps ratis.* (Jamb.) *syn.* Naūclērus, *phr:* Navis, rătis, cărīnæ, nāvĭgii, rector. dūctor, dūx, mŏdĕrātor, gūbernātor, măgĭster, præfĕctus: nāvālis cūrsus

navarchus, *adject.* *żeglarski.* (ārbĭter.

nauci, *Przegroda, Łupiny 2. Fraszka, Skorka.*

nauclēriacus, *żeglarski*, *szyperski.*

nauclērius, *Szyperski.* nauclērus, *gr: Szyper.*

naucum, naucus. Łupina, Łupiny 2. Fraszka.

nāvè, *Ochotnie.*

naufrăgium, *Nawy rozbicie. Szkoda 1. & sub Rozbity:* Schiffbruch. *Naufragia atque imas avidi &c.* Mant, *epith.* Fūnĕstum, flēbĭle, ăcĕrbum, trīste, dāmnōsum, mĭsĕrābĭle, mĭsĕrāndum īnfēlix, īnfaūstum. *phr:* Trīstis jăctūra naūfrăgii. Lăcĕræ sūbmĕrsio nāvis. īrati tēmpēstas măris.

naufrago, naufragor, naufragium facio, *Rozbiiam nawę.* *Ultimus ingressi ter currum naufragat undis.* *phr.* Naūfrăgium facio, pătior. Frāctā, sŏlūtā, lăcĕrātā, cōnvūlsā, ĕvērsā, quāssātā nāve, ūndīs mergor. Frāctā, nāve, præcĕps in pontum fĕror: mĕdiis īn ūndis ēxpōnor. Spūmāntĭbus æquŏris ūndis ŏbrŭor. Vēntis ĕt flūctĭbus ăgor. Pĕlăgi tēmpēstātĭbus, ăgor. Vēnto jăctātur ĕt ūnda Naūfrăgus. Nāvis īnflīcta vădis sŏlvĭtur, īllīsa, scŏpŭlis frāngĭtur; rĕsŏlūto rŏbŏre dĕhīscit. Vēlis vēlorum ălis dēbĭlis ĕrrat, ĕrrābūnda pĕr ūndas fĕrtur. Vīx tĕnŭit lăcĕræ naūfrăga mĕmbra rătis. Hūc frāctas ăquĭlōne rătes, sūbmērsăque pōntus. Lūdĭbrium pĕlăgi, vēnto jăctātur ĕt ūnda. Sīve pĕr īmmēnsas jăctabor naūfrăgus ūndas: nōstrăque lōngīnquus vīscĕra pīscis ĕdet.

naufrăgus. *Rozbity na wodzie, Topień. Nawy rozbiiaiący.* Schiff brüchig. *Naufragus interiit, vidi agnoviq; manusque.* Ov. *phr.* Naūfrăgium pāssus. Frācta nāve ūndis mĕrsus, ūndis jăctātus prŏcēllis ăgĭtātus. Pĕlăgi tēmpēstātĭbus, *vel* prŏcēllis āctus. Trānquīllas ĕtiam naūfrăgus hŏrret ăquas. *vide supra naufragor.*

naufragus intereo, *Tonę.*

naufragus patrimonio, *Utrátnik.*

nāvia, æ, Koryto. *nāvicella. Czołnek.*

nāvĭcŭla, *Łodź.* ein Schifflein. *Prussiaca vexi munera navicula.* Hel: Cin: *syn.* Cȳmba, phăsēllus. scăpha, nāvĭgium.

nāvĭcŭlaria, *Szyperstwo, żeglárstwo.* (*báwię.*

navicūlarium facio, *Szypruię, żeglárstwem się* (*perski.*

navicularis, navicularius, *adject: żeglárski Szyperski.*

naviculator, navicularius *substant. Przewoźnik, Szyper.* die Kunst das Schiff zu regieren.

nāvĭcŭlor, *Jadę po wodzie.*

navifragus, Nawy rozbiiaiący.

nāvĭgābĭlis, *żeglowny, Spustny.* Schiffreich *Non totus uni facile navigabilis.* Iamb.

nāvĭgātio, *żeglowánie.* navigatus. *Spustny.*

navĭger, *żeglowny.* Schiffreich/ das Schiff trägt, *Aquarum in ore & fronte primo naviger.* (Jamb.) *phr.* Navis. *vel:* cȳmbæ pătiens.

navĭgiolum, navigium, *Łodź Nawá 1.*

navĭgium vectorium, *Nawa z wiosły.*

nāvĭgo, *Jadę po wodzie, żegluię.* Schiffen/ auff dem - Wasser fahren.

nāvis, *Nawá 1. Okręt.* ein Schiff. *Vix una sospes navis ab ignibus.* Alcaic. Hor. *syn:* Nāvĭgium phăsēllus, rătis, cărīna, cȳmba, līnter, lēmbus, bĭrēmis, clāssis, pūppis, prōra, trabs căva, pīnus ālnus, ăbies. *epith.* Flūctĭvăga, vēlĭvŏla, vēlĭfĕra, cita, cĕler, lĕvis, vēlox, ăgĭlis, fūgax. văga, frăgĭlis, vŏlucris, ūndĭvăga, æquŏrea, naūfrăga, cūrva, pīcta, văgābūnda, rōstrāta, ūncta căva, pōntĭvăga, vēctōria bĕllĭca, bĕllātrix. *phr:* Pīnĕa tēcta dŏmus, mōles; naūtĭca pīnus; nāvis frăgĭle līgnum. Vēnto ăblāta, Crēdĭta vēntis. Pĕlăgo vŏlans, ēxpŏsĭta pĕrīclis, Æquŏrĕas tēntāns hōspĭta nāvis ăquas. Præfixo cōncĭta rōstro. Æquŏrĕas jăctāta pĕr ūndas. Tūmĭdis ăgĭtāta prŏcēllis. Tāli rēmĭgio nāvis sē tārda mŏvēbat. Pĕr ădvērsas nāvis cĭta dūcĭtur ūndas. Mĕdūcę, sūrgēntes sprēvit rătis ūnda prŏcēllas. *vide Navigo,*

navis actuaria, *Nawá z wiosły.*

navis caudica, trabaria, piscatoria, *Czołn.*

navis caudicaria, trabica, *Komięga.*

navis cubiculata, *Nawa z Pałácem.*

navis fructuaria, geraria, oneraria, *Okręt.*

navis oraria, *Bat.*

navis prætoria, *Nawa Hiemańska. Amirał.*

navis rostrata, ærata, *Nawá nosáta* navis tecta, *Korab.* navis vectoria, navis vitilis, *Łodź.*

nāvita, P. żeglarz.

nāvĭtas, *Pilność, Rzeskość.*

navĭter, *Rzesko, Prawie,* emsiglich, --

Quoniam

Quoniam nec plenum naviter exstat. Lucr. *syn.* Sollerter, fortiter, strenuè.
nāvium patiens, *Spustny.*
naula, naulium, *gr. Harfá.*
naulum, *gr. Przewoz 1.*
naumăchia, *gr. Wodna bitwá.*
naūmăchiārius, *ibidem & żołnierz wodny.*
naumăchus, *gr. żołnierz wodny.*
nāvo, *as, Spráwuię 1. Odpráwiam, Urobić.* **Fleis anwenden.** | --- *Sero navet opus.* Flor. *syn.* Lăbōro, ādjŭvo.
naupēgus, *gr. Naw budowniczy.*
nauplius, *gr. żáglig rybka.*
Nauscit, Puka się 2. źiaię.
nausea, *Brzydkość, Zwiiánie, Womit 1. 1. & sub Zgága* **Unwillen zu kotzen.** *syn.* Fāstīdĭum. *epith.* ăcērba, trīstis, mŏlēsta.
nauseator, *Bluy.* nauseator sum, *Zwiia mi się.*
nauseo, *Ckliwo mi, Zwiia mi się, Brzydzę się, Womitowáć 1. 2. Niechce mi się nic.*
nauseŏla, *Zwiiánie.*
nauseōsus, *Brzydki, Womitowy.*
naustibŭlum, Stánowisko 3. Koryto.
naūta, *gr. żeglarz, Przewoznik. Convomit hic inter nautas. & prandet & errat.* Juv. *syn.* Nāvĭta, pŏrtĭor, vĕctor, rēmex, nāvārchus. *epith.* Vĭgil, sōllĭcĭtus, aūdax, ĭmpăvĭdus, flūctĭvăgus, æquŏrĕus, pŏntĭvăgus, săgax, cāllĭdus, ăvārus. *phr.* Nāvĭgĭi rēctor, *seu* dūctor, dūx, mŏdĕrātor, gŭbĕrnātor, măgĭster, præfēctus. Nāvālis cūrsus ărbĭter. Nāvem qui tēmpĕrat. Qui clāvum rĕgit, vēlīsque mĭnĭstrat. Jăctātus spūmāntĭbus æquŏrĭs ŭndis. Sȳdĕra dīnŭmĕrans, ŏbsĕrvans. Qui æquŏrĕas mŏdĕrātur vēla pĕr ŭndas. Incērti nŭmĕrant sŭa sȳdĕra naūtæ. Rēctor ĕrit pŭppis, clavōque ĭmmŏbĭlis hærens. Mūtābit pĕlăgo tērras, vēntīsque sĕquētur fōrtūnam. Audax nĭmĭum, qui frĕtă prīmus. Tērrāsque sŭas pōst tērga vĭdēns ănĭmam lĕvĭbus crēdĭdĭt aūstris. *vide Navigo.*
nautea, *Wodá smrodliwa, & sub Przestęp czarny.*
nautĭcus, *adiect. gr żeglarski.*
nautĭcus, *subst. Przewoźnik, żeglarz.* **Ein Schiffer.** *Nauticus exoritur vario certamine clamor.* Virg. *syn.* mărīnus.
nautilus *gr. żaglik rybká.*
nāvus, *Ochotny, Rzyski, Pilny 1.* **Embsig,** *syn.* Gnāvus, strēnuus, sŏlers, ĭndūstrĭus, dīlĭgens, stŭdĭōsus, ĭmpĭger.
Ne, *Adverbium prohibens. Nie 2. Ne fugite hospitium, ne ve ignorate Latinos.* Virg. *syn.* Quōmĭnus, ūt nōn, ūt nē.
ne, *affirmans idem næ.*
nĕ, *Conjunctio, Aby nie 1. Ani 1. Niech 2.*
nĕ, *Enclitica interrogans. Ieźli, że, Iż. sub A subtelnego aliquoties.*
ne, *pro* non, *Nie 1. & sub Umarły.*
ne, *pro* nonne, *Iza?* ne unus, *Ni człowiek.*
nĕbrĭdes, *ha, gr. Ielenie skory,*
Nĕbrītes, *æ, m. è Græco ibidem.*
nĕbrŏphŏnus, *gr. Pies łowczy.*
nĕbŭla, *Mgła, Kurzáwa sucha, Fraszka,* **Nebel.** *Et multo nebulæ circum Dea fundit amictus.* Virg *vide Nubes.*
nebula linea, *Száta cienka.*
nĕbŭlo, *Szalbierz, Bałámut, Wierutny łotr, Niecnotliwy.* **Ein Lotter-Bub.** *Sponsi Penelopes nebulones alcinoique.* Hor. *syn.* Tĕnebrio nūgātor, nēquam.
Nebulositas, Kurzáwa.
nĕbŭlōsus, *Mglisty, Chmurny, Subtelny.* **Nebelächtig.** *Non ut hybernos nebulosus imbres.* (Saph.) Nūbĭlus, nĭmbōsus, tĕnebrōsus, ŏbscūrus, ŏpācus.. *vide Nubilus.*
nĕc, *Ani, Ni to ni owo.* **weder weder.** *Troes ait, Ænea, cessas, nec enim ante dehiscent.* Virg. *syn.* nēque.
nec, *pro* non, *Nie 1.*
nec nimiò plus, *Nie bárzo.*
nec non, *I.* nec usquam alicubi, *Nigdźie 1.*
Necalia Meurs. idem Nequalia.
Nĕcātor, Zábiiak. nec-dum, *Ieszcze nie.*
nĕcessāria, *orum, Potrzeby.* (*Dowodnie.*
necessariò, *Poniewolnie, Potrzebnie, Koniecznie,*
nĕcessārius, *adject. Potrzebny, Poniewolny, Powinowáty. Gwałtowny.* **Nothwendig.** *Tum se necessario adaperiunt & timent.* (Jamb.) *syn.* Inēvītābĭlis, ĭnēlūctābĭlis.
necessarius, *subst. Przyiaćiel. 2.*
necesse est, *Potrzeba iest, Muśi bydź.*
necesse habeo, *Potrzebuię.*

nĕcēssĭ-

necessitas, necessitudo, *Potrzebá 2. 3. 4. Przymuszenie, Niedostátek, Przyiaćielstwo Powinowactwo, & sub muszę.* Noth/ *fumis verticibus dira necessitas* (Chor) *syn.* Fatum, sors, vis. *epith.* Sæva, dira, acerba, violenta, inimica, invisa, urgens, ineluctabilis, insuperabilis. *phr.* Vis nescia vinci, artis, magistra necessitas. Nullis astricta legibus. Labor omnia vincit improbus, et duris urgens in rebus egestas.

necessitates, *sub Pobór.*

necessitudines, *Powinowáctwo 4.*

necessum, *Potrzebá 3.*

nec hilum, *Nic 1.* necne, *Czy nie.*

nec-mancipi, *sub Oddalenia podległe.*

neco, *as, Zábiiam, Umarzam, Rupi mię, Suszę Trácę* Tödten/ umbringen. *Complexu in misero, longa sic morte necabat.* Virg. *syn.* occido cædo. *vide Occido à Cædo.*

neciomantia, *gr.* Wrożká 2.

nectar aris, *n. gr. Słodkość, Słodycz, Wino słodkie, Miod przaśny.* eine gattung Matt auss Most und Hönig gemacht. *Quinta parte sui nectaris imbuit.* Chor. *epith.* Cæleste odorum, sacrum, dulce, nobile, immortale, svave, divinum, liquidum, odoratum. *phr.* Nectareus liquor: nectaris pocula: nectarei haustus, immortale merum, cælestia pocula.

nectareus, *Słodki.* Süss *Attica nectareum turbatis mella phalernum.* M. *syn.* Dulcis, svavis.

nectarites, *æ, m, gr. Omanek, wino robione, & sub Słodycz.*

nectarium, *gr. Oman,*

nectitur, *Wiąże się 3. Powikłáło się.*

necto, *is, Wiążę, Zwięzuię, Złączam, Węzłem záwięzuię, Dźieię śieć, Wieię winnice.* Knüpffen/ binden. *== Quæ vincula nectitis? inquit.* Virg. *syn.* Ligo, vincio, stringo, nodo, connecto, colligo, as, jungo, conjungo, constringo.

necubi, *Nigdźie, 1. & By gdźie nie, sub By nie. Produxit e Io Vrsin. Leo pol. & Verrepæ.*

necunde, *By zkąd nie, sub By nie. Io. Vrsin.*

necydalus, *Gr. sub Iedwabnicá robaczek.*

necya, *Cicer. mortuorum festa aut fabula.*

nedum, *Nie tylko,* Nierzkąc.

nefandum, *Niegodna rzecz. Niespráwiedliwość.*

nefandus, *Mianowánia niegodny, niesprawiedliwy.* Ubersch ändlich. --- *Vos aræ, ensesq; nefandi.* Virg. *syn.* Nefarius, infandus, scelestus, sceleratus: teter. *vide Malus.*

nefantia, *ium, niegodna rzecz.*

nefans, *Okrutny, Niecnotliwy.*

nefarie, *Niecnotliwie.* nefarium, *Niecnotá*

nefarius, *Bezecny, Niecnotliwy.*

nefas, *Niesłuszna, Niegodna rzecz, Złość 2. Grzech wielki, Niecnotá.* Unerhörte Schand oder Laster. *Credebant hoc grande nefas, & morte piandum.* Juv. *syn.* Scelus, crimen, flagitium. *vide Crimen.*

nefas est, *Niegodźi się.*

nefastus, *Niesądowny. Nieszczęśliwy, Bezecny 2.* verschlossene Recht trage

nefrendis, nefrendus. *h c, Ossek,*

nefrens, *hic, ibidem, & Niemowlątko.*

nefrendines, *hi, Nerká*

nefunera, *i. non funera sub Umárły.*

negans, *Niepozwaláiący.*

negantia, *a. Niepozwalánie.*

negatio, *idem. & Zápieránie, się; Odmowá.*

negativus, negatorius. *Niepozwaláiący.*

negatus, *Niedozwolony.*

negibundus, *Niepozwaláiący.*

negino, *as, Odmawiam 2.*

negito, *as, Zapieram się, Mowię że nie.*

neglectio, neglectus, *us, Zániedbánie. syn.* Contemptus.

neglectus, *ti, Zániedbáły, syn.* Despectus, contemptus, spretus.

negligens, *Niedbáły.* Liederlich. *Per quem non licet esse negligentem.* (Phal.) *syn.* Vecors, iners, ignavus piger.

negligenter, *Niedbale.* Liederlich.

negligentia, *Niedbalstwo. syn.* incuria, ignavia, inertia, desidia, pigrities.

negligo, *Zaniedbawam, gárdzę.* Verachten. *Negligit aut horret Vultejum, &c.* Hor. *syn.* Non curo, desero, prætermitto, omitto, aspernor, spernor, temno, contemno, despicio.

nego, *as. Odmawiam czego, mowię że nie, Zápieram się,* Nieprzyzwalam, *Nieprzyznawam się, Niechcę. Niedopuszczam, Wymawiam się 2. Niedáię 1. 3. 5. Nieprzypuszczam & sub*

sub Nie 1. Leugnen/ abschlagen. *Ipse fatebatur, sed reddere posse negabat.* Virg. *syn.* Dēnĕgo, pērnĕgo, ăbnego, īnfĭcĭor, rĕpūgno, ăbnŭo; rĕcūso, rĕnŭo.

Nego, is, ire, priscè, unde Negibundus supra Meurs.

nĕgōtĭalis, *Sprawny.*

negotiatio, *Kupczenie.*

negotiātor, *Kupiec 1.* ein Schaffner. *Vir fraudator & est negotiator.* (Phal) *vide Mercator.*

nĕgōtĭātōrius. *Kupiecki.*

negotiŏlum, *Sprawká.*

nĕgotiōsĭtas, *Sprawność.*

nŏgōtior, *Kupczę.* Kauffmanschafft oder Gewerb treiben.

negotiōsus, *Robotny 2. Zábáwiony, Trudny. Negotiosis rebus urbis haerens,* Scaz. M. *syn.* ŏpĕrosus, dĭffĭcĭlis.

nĕgōtium, *Spráwá 1. Trudność, Urząd 1.* Geschäfft. -- *aliena negotia curo.* Hor. *syn* Rēs, ŏpus, ŏpĕra. lăbor: *vel* cūra, mūnus, prōvĭncĭa. *epith.* ānxĭum, vĭgil, sōllĭcĭtum, īmpōrtūnum, grăve, mŏlēstum, ăcērbum.

negotium est mihi, *Zábáwionym.*

negumate. Fest. corr. negunate, vel neginate, à nĕgŭno, vel negino prisco. Odmawiam.

nejure, ne jure, Niesłusznie.

N E M

nĕmĕsis, *is, eos. haec gr. Pomstá.*

Nemestrinus, Deus nemorum. Arnob.

nēmo, *Nikt, Ni człowieczká, Kto 2. Nikczemnik.* Niemand/ kein Mensch. *Nemo quater missos currere sensit equos* Mart. *syn.* Nullus, non ūllus, nūllus hŏmo.

nemo non, *Káżdy.*

nĕmŏrālis, nemorensis, *Gáiowy 2.*

nemorĭvăgus, Leśny.

nĕmŏrōsus, *Gaisty.* Waldächtig. -- *Apparet. fluctu nemorosa Zacynthos.* Virg. *syn.* Sylvōsus, ūmbrōsus, ŏpācus.

nemo unus, *Nikt.*

nempe, *Iście, ták iest 1. To iest, Podobno, Bez wątpienia.* Freylich. *Nempe tuo furiose, meo sed non furiosus.* Hor. *syn.* Scilĭcet, vĭdēlĭcet, nīmīrum, quĭppe,

Nemut, pro nisi etiam, nempe. Fest. priscum.

Nēnia, *idem* Naenia, *e quibusdam magis placet à Graeco y vel i, Byściol.*

nēnū, *pro* non. *Nie 1. Nenum, lucil, corr. nenu.*

neo, *es, &is, Przędę.* Spinnen/ nåen. *Stamina quae ducunt, quaeq; futura neunt.* Tib. *phr.* Vērso pōlĭce fūsum. Lānam, fila, ftāmĭna, vēllera cōlo, trăho, cōlo dūco, dēdūco, mōtis dĭgĭtis tōrquĕo. Pēnsa trăho, cārpo. Dĭgĭtis ŏpus sūbĭgo. Aūt dūcūnt lānas, aūt ftāmĭna pōlĭce, vērsant. Tōrtăque vērsāto dūcēntes ftāmĭna fūso. ēst mĭhi quae fūsum tōrquĕat āpta mănus.

neocŏrus, *gr. Kościelny. Quantitas ex Graeco dialecto duplici anceps.*

neomēnĭa, *gr. Dźień 4.*

neŏphўton, *gr. Młodoćiány.*

neophytus, *gr. Nowokrzczony.*

neoptŏlĕmus, *gr. żołnierz nowotny,* ein newer Kriegsmann.

neōtĕrĭce, *gr. Nowo.*

neōtĕrĭcus, *gr. Młodźieński Nowak.*

N E P

nĕpa, *ae, Niedźwiadek robak, Niedźwiadek niebieski, Rák niebieski.* ein Scorpion.

nĕpam imitor, *Wspák.* Nēparco, *is, Nieżałuię.*

nĕphenthes, *is, vel cos, n. gr. Oman.*

nĕpĕta, *ae,* nĕpĭta, *Miętka wodna, sub Lebiodká.*

nēphălia, *orum, gr. Biesiádá skromna.*

nêphrĭtĭcus, *gr. Nerek bolenie máiący.*

nêphrītis, *idis gr. Nerek bolenie.*

nĕpos, *Wnuk, Utrátny, wilk drzewny.* Enckel/ oder Kindeskind. *Ut tuus ille nepos olim. &c.* Pers. *vide Filius.*

nepos ex fratre *Synowiec.*

nepos sororis, *Siestrzonek.*

nepos veneris, nepotulus venereus, *Fryierz.*

nĕpōtīnus, *nĕpotālis, Zbyteczny.* Geudiger kosten.

nepotātus, *us.* Rozrzutność.

nepōtes, *hi, Potomni ludźie.* die Nachkommende. *Tardae venit seris factura nepotibus umbram.* Virg. *syn.* Mĭnōres, pōstĕri, nati, pōstĕrĭtas. *epith.* Sēri, vēntūri, tārdi. *phr.* Pōstĕra aetas Fūtūrā prŏpāgo. *vide Posteri.*

nĕpŏtor, *aris Rozgardyas stroię.*

nĕpŏtŭlus, Wnuk, neptis, *is, f.* Wnuczká.

neptis ex sorore, *Siestrzenicá.*

Nepus, Fest. corrigit Scalig. Nepurus i. non purus.

nēqua, ne qua, *sub By nie.*

nēqāu-

nēquālia, *ium*, *Fráſzka*, *Szkoda*.
nēquam, *adject.* *Zły*, *Złośliwy*. Ein Bub oder Schalck. *Arma viri nequam & cessator Davus, & ipse.* Hor. *ſyn.* īmprŏbus, ſcĕlĕſtus. *vide Sceleratus.*
nēquam, *ſubſtant.* *Nierząd 3.*
nequando, ne quando, *ſub By nie.*
nēquāquam, *Nie 1.* *Nequaquam ſatis in re una &c.* Hor. *ſyn.* Haūdquāquam, nōn.
nĕque, *Ani*, neque haud, *Nie 1.*
neque hilum, *Nic 2.*
neque nihil, neque omnia, *Nienágorzey.*
nĕqueo, *Niemogę 2.* ich kan nicht. *Hac tibi non tribuo munera, cum nequeo.* Mart. *ſyn.* Nōn quĕo, nōn pōſſum, nōn vălĕo, nōn ēvălĕo. *phr.* Haūd ſum pŏtis. Mihi nōn lĭcet, nōn dătur, impar ſū, mĭhi nūlla pŏtĕſtas. Haūd mihi sūfficiunt vires.
nĕque dum, *Ieſzcze nie.*
nēquicquam, *Darmo, bez karánia, nie 1.* Vergebens. *ſyn.* Frūſtra, īncāſſum.
Nĕquīnont vel nequinunt à Nequino priſco. Nie. mogę.
nēquis, ne quis, *ſub By nie.*
nēquiſsime, *Naygorzey*, *Niecnotliwie.*
nequiſſimus, *Naygorſzy niecnotliwy.*
nēquĭter, *Niecnotliwie, źle, ſromotnie, ſprośnie, Sztucznie.*
nēquitia nequities, *Złość, Niecnotá, pſotá, rozrutność, nierząd ſpráwá.* Schalckheit, Buberey. *Illum aut nequities aut, &c.* Hor. *ſyn.* īmprŏbĭtas.
nĕquītum, nequitur, Niemogę.

N E R

Nērītes, *æ, m. gr. żaglig rybká.*
nērium, *gr. Płochowiec. Nervālis Babka ziele.*
nervia, æ, nervium. Strona do lutni.
nerviceus, B. żyliſty, ſub żyłowáty.
nervīnus, żyliſty. 1. ut in Terginus.
nervinus funis, Strona 3.
nervorum conductio, convulſio, diſtenſio. *Kurcz.*
nervorum reſolutio, ſideratiō, *Paráliż.*
nervoſe, *żyłowite mocno, węzłowáto.*
nervōsĭtas, *żyłowátość, tęgość.*
nervōſus, *żyłowáty, węzłowáty 2. Tęgi 2.*
nervūlus, *żyłká, Uśilność.*
nervus, *żyłá ſucha, żyłá w liściu, członek moc, cięćiwa 1. 2. Więży. Strona 3. Uśilność.* Spannader. *Et decedet odor nervis inimicus, at illa.* Hor. *epith.* Vălĭdus, fĭrmus, pŏtens, fōrtis, rōbūſtus, dūrus, ălăcer, turgēns. *phr.* Nērvōrum vis, rōbur, nēxus, lĭgāmen, cōmmīſsūra. Rūpti vūlnĕre nērvi dēfĭcĭunt, mōtūmque nĕgant vīreſque ălăcres nērvos īntēndere. *vel* cōntēndĕre. Tōtis cōntēndĕre nervis. *vide Robur.*
nervus brachialis, *Pęto.* nervus major, *żyłá.*

N E S

Nēsăpus głupi.
nēſcio, *Niewiem 1. nieznam, nieumiem.* Nie wiſſ u. *Neſcio quis teneros oculos mihi faſcinat agnos* Virg. *ſyn.* Ignōro, ſum nēſcius, inſcius, rŭdis, mē fūgit, lătet, prætĕrit.
nēſcius, *Niewiedzący, nieświadom, niebiegły, nieznáiomy, & ſub nieuiem 1.* Unwiſſend.
Neſi, pro ſine. priſcè. Feſt.
neſsōtrŏphium, *gr. Rácznik.*
Nete, i. ultima, & infima horda. Vitruv. Sophocl.
nētus, *przędźiony.*

N E U

Neu, neve, *Aby nie Neve tibi ad ſolem vergint ſcineta cadentem* Virg. *ſyn.* Neu, aūt ne, vel ne.
nēvolo, Niechcę
neuras, *adis f. gr. żyleniec ziele.*
neurĭcus, *gr. żylną chorobę ćierpiący.*
neuris, *idis. f gr Szaley wielki.*
neurŏbăta, neurŏbătes *æ, m gr. Powrozobiegun.*
neuroides, *is. u gr. Limonia ziele.*
neuroſpaſta, *æ, m, gr. Łątkarz.*
neuroſpaſta, *orum, gr. Samoruſzne rzeczy, łątki kuglarſkie.*
neuroſpaſtos, *gr. Roża polna.*
neūter, *Ani ten ani ow.* Entweder er.
neutīquam, *Nie 1.*
neŭtrālis, *ſub Obſtronny.*
Neutraliter i. neutro genere. Cariſi.
neutro, *Ani tam, ani ſam.*
neutrōbi, *Ni tam, ni ſam.*
neutrum genus, *ſub Płeć 1.*

nex, necis, neci. &c. f. *Zaboy, Garło 2.* Todt Mord-schlag. *Quam necis artifices, arte perire sua.* Ovid. *syn.* Mors, cædes lēthum. *vide Mors.*
nexilis; *Plećieniu służący, Plećiony, Dźiany.* das gebunden mag werden. *nexilis ante fuit &c.* L. *syn.* Nēxus, innēxus.
nexio, *Wiązánie.*
nexo, *is*, nexo, *as.* nexor, *aris, Wiążę 1. wiklę.*
nexu, *Urzędownie.*
nexu me obligo, *Waruię.*
nexum, *xi. Kupowánie warowne.*
nexum ineo, *Dług więźieniem odśiadam.*
nexus, *adiect. Plećiony* verhefft / verknüpft *syn.* innēxus, cōnnēxus, nōdātus, līgātus, vīnctus rēvīnctus.
nexus, *xi. subst. Dłużnik 3.*
nexus, *us, Węzeł, Związek, Záwiązánie więzy, Więźnienie, przedánie wárowne, Długu wypłacánie więźieniem, Kupowánie warowne.*

N I

Ni, *pro* Nisi, *Ieśli nie* Wann nicht. *Ni teneant cursus, &c.* Virg. *syn.* Nīsi, sī nōn.
ni *pro* ne, *prohibente apud Plaut.*
Nīcērōtiānum, *ungventum, nobile. Mart. ab auctore dictum.* (upominek.
nīcētērium, *gr. Podarek zwyćięzny, Zwyćięski*
nīco. *is. Kiwam ręką.* nīctăcŭlus, *Skoczący.*
nictans, *Migáiący się, Mrużek.*
nictātio, *Mrugánie, Mgnienie oká, Skolenie.*
nicto, *as Mrugam 1. 2. Migá się co, Drgam Trzepiecę się.* nicto *is, Skolę.* (się.
nictor, *aris, Drgam, mrugam 1. 2. Miga się, silę*
nictus *us, Mgnienie oká 1. Mrugánie.*
nidamentum, nidificium, *Gniazdo.*
nīdi, *Przegrodki.* nīdificātio, *Gniezdzenie.*
Nidificium formicarum, Mrowisko.
nīdifico, *Gnieżdżę się* Nisten. *Sic vos non vobis nidificatis aves:* Virg. *syn.* Nīdŭlor. *phr.* Nīdūm ædīfico, lŏco, strŭo, cōnstrŭo, stērno, mūnio, ăpto, cōncīnno. Pārva cūbīlia rāmo, tīgnīs, ărbŏre, sūspēndo. Lūtēum opus, lūtĕam căsam cēlsa sŭb trăbe figo, lŏco, in rāmo cēlsa ărbŏre ălto căcūmīne tēcta păro. Hirūndo sub trăbībus cūnas părvăque tēcta făcit. Nunc ăvis in ărmo tēcta lărēmq; facit.

nīdor, *Swąd smrod* Geschmack eines gebränten oder gebratenen Dings. *Nidoremq; ambusta dedit: super &c.* Virg. *epith.* Fœtīdus, ingrātus, grātus, frāgrāns, fūmīficus, mŏlēstus, jūcūndus. *phr* Illi ingens bărba rĕlūxit, nīdōrēmque ămbūdĕdit.
nīdŭlor, *Gnieżdżę się, Siedzę ná iaycách*
nīdŭlus, *Gniazdo. sub Gniazdko 1.* Nisten.
nīdus, *Gniazdo 1. 2. Dom, Krużyk.* ein Nest. *Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam.* Virg. *epith.* Lūtēus, pārvus, căvus, concăvus, căvātus, lēvis cēlsus, ărdŭus, pendŭlus, loquax, gărrŭlus, quĕrŭlus, ēxcēlsus, ăltus, pēndens, tēxtilis. *phr* ăvīum cūbīlia, cūnæ, hŏspitia, tecta dŏmus lăres pēnātes, căsæ. Lūtēum ŏpus. Rāmōsa hŏspitia. Frōndĭfĕris sūspēnsa cūbīlia rāmis. Nīdus pēndŭlus ăltă ărbŏre. Nīdisq; rĕpēnte exiliunt vŏlucres. Incŭbat Alcyŏne pēndentibus æquŏre nidis. Nē grăcilem vēntus dēcūssĕrit ărbŏre nīdum. *vide Nidifico.*

nīgella, *Czárnuchá.*
nigellus, *Czarny, Czarnawy.*
nīger, *Czarny, zły.* Schwartz. *Turbidus imber aqua, densisq; nigerrimus Austris.* Virg. *syn.* Nīgrans, nīgrēscēns, āter, fūscus, fūrvus, pūllus, ŏbscūrus, cālīgīnōsus, pīcēus. *phr.* Fūlīgine, cālīgine, fūrrūgine tīnctus, īnfēctus, ātro cŏlōre imbūtus. Assidua pōstes fūlīgine nīgri. Nīgrānti pīcēa, trăbībūsque ŏbscūrus ăcērnis. *vide Nubilus.*
niger fuligine, *Okopćiały.*
nīgīna, *sub Trzylistnik ziele.*
nīgor, *oris, śnieg.* nigrans, *Czarny.*
nīgrēdo, nigrītas, nigrītia, nigritūdo, nīgror. *groris, Czarność.* Schwartze. *syn.* nigrĭties, ātror, *epith.* Pīcēa, dēfōrmis, ŏbscūra, ātra, tēnēbrōsa, tūrpis, ŏpāca. *phr.* Cŏlor nīger, āter.
nigrēsco, nigrefio, *Czernieię,* Schwartz machen *Nunc sibi mutatas liceat nigrescere vestes.* Cl. *syn.* Nīgrēo, nigrētio. *phr.* Nigrōrem trăho, cōntrăho, cōlligo, cōncīpio: nigrēdine, nigrōre, nigro cŏlōre, ātro cŏlōre īnfīcior, tīngor. Tēnebris nigrēscunt ōmnia circum.
nigrēfacio, *Czernię, e anceps, sæpius breve.*
nīgro, *as,* nīgreo, *es,* nīgrico, *Czernię się* ich Schwartze *Credunt te vidisse Iovem cum sæpè nigrantem.* Virg. *syn* Dēnigro, nigrēfăcio fūsco, īnfūsco. *phr.* Nigrītie, nigrōre, ātro cŏlōre īnfīcio, tīngo, Imbŭo, īllino.

Nihil, *Nomen, vel Adverb. Nic 1. 2.*
nihil, *pro* non, *Nie 1.*
nihil, *indeclinab. Nikczemnik, podły.*
nihili facio, nihili pendo, *Gardzę.*
nihilo minus, *sub Nie 1.*
nihilo minus, nihilo secius, *Iednak rowni iák*
nihilo melius, nihilo plus, *Iednako nie 1.*
nihilum, *Nic 1.* Nichts. *Stultitiane erret, nihilum distabit an ira.* Hor.
nil, Nic. *item idem est* nihil. *Te sine nil altum mens inchoat. &c.* Virg. *syn.* Nihil, non aliquid.
nil *pro* non, *Nie 1.* nilum, *Nic 1.*
nilion, *Gr. sub Topázyn.*
nilus, *appellativum, Rurmusowy row, wodá przywiedźiona.*

N I M

Nimbatus, *sub Bramká 2.*
nimbosus, *Dżdżawy.* unge wetterlich *Cum subito assurgens fluctu nimbosus orion.* Virg. *syn.* imbrifer, pluviosus, pluvius, pluvialis, nubifer.
nimbus, *Deszcz 3. Wielkość liczby, Flaszká, Banieczká, promienie koło obrázow, Bramká niewieśćia.* ein Plaßregen. *Ipse pater media nimborum in parte corusca.* Virg. *epith.* Nigrans, obscurus, æthereus, niger, volans, rigans, hyemalis, Australis, torrens, ater, piceus, tenuis, præceps, hiuleus, hybernus, undans trux, horrisonus gelidus, glacialis, levis, stillans, algens. *syn.* imber, pluvia, procella. *phr.* Toto sonuerunt æthere nimbi. Heu quænam subitis horrescit turbida nimbis tempestas? His ego nigrantem commista grandine nimbum. Desuper infundam, et tonitru cælum omne ciebo. *vide Imber, & Pluvia.*
nimbus arenæ, *Kurzawá.*
nimie, nimiopere, nimio plus, *Zbytnie.*
nimietas, nimium, *Zbytek*
nimiò multò, *Dáleko więcey.*
nimirum, *Bez wątpienia, to iest.* Ohnezweiffel/ gewißlich. *Cui placet alterius, sua nimirum est odio sors.* Hor. *syn.* Nempe, scilicet quippe, videlicet.
nimis, *Zbytnie, Nazbyt, Bárzo.* Zu vil. *Sunt quibus in Satyra videtur nimis acer, & ultra.* Hor. *syn* Nimium, immoderate, immodice: extra, præter supra modum, nimio plus, plus æquo, justo.
nimium, *adverb.* nimium multum, nimium nimirumq; *Zbytnie, Nazbyt, dźiw iák.*
nimium quantum, *Zbytnie.*
nimius, *Zbytni, zbyteczny.* *Sejanum, nam qui nimios optabat honores.* Juv. *syn.* immoderatus, immodicus, modum excedens; nimis magnus: æquo, justo major.
ningo, ningit, *śnieg pada, & sub Rżucam 1.* Schneyen. *syn.* Nives, *vel* nivibus, pluit. *vide Nix.*
ningve, pro nive nive, ningvis, nivis, sub śnieg.
ningvidus, śnieżny. ningulus, Nikt,
ningvo, is, śnieg pada.
niptron, *gr. Wodá. Nis, priscè pro nobis. Fest.*
nisi, *Chybá 1. 2. Tylko, Iedno, Ieśli się nie mylę* Wan nicht. *Et nisi me quacunq; novas incidere lites.* Virg. *syn.* Ni, si, non.
nisus, *si, Orzeł morski, & Krogulec.*
nisus *us, śilenie się, Uśilność, Opieránie się. Stat gravis en tellus, nisuq; immolis eodem.* Virg. *syn.* Contentio conatus, labor. *vide Conatus.*

N I T

Nitedula, *Złotnik robaczek, Myszká 1.*
nitela, *Łsknienie się, Złotnik robaczek, Myszká, 1. Piasek ostry.*
nitelina salix, *an Złotowierzb.*
nitella, *Piasek ostry.*
nitella aurea, *Piasek złoty.*
niteo, nitesco, *Łsknę się, Iaśnieię.* Gleyssen. *Et nitet inducto candida barba gelu.* Virg. in Op. *syn.* Splendeo, splendesco, fulgeo, mico, radio. *vide Splendeo.*
nitide, *świetnie. nitiditas, Piękność.*
nitidiuscule, *Pięknie hoynie.*
nitido, *as. Poleruię, Lśknąco czynię.*
nitidus, *Iasny, Gláncowny, Lsknący się, Piękny.* Gleyssig -- *aris nitidissimus auro.* Ovid. *syn.* Nitens, splendidus, fulgens, micans radians, *vel* cultus, excultus, pulcher, formosus. *vide Splendidus.*
nitor, eris, *śilę się, Uśiłuię, Pnę się 2. Wspieram się 3. Podpieram się, Polegam.* Understeyen/ sich Bearbeiten. *Nitimur in vetitum,*

tum, &c. Ovid. *syn.* Cōnnītor, ēntīor, cōntēndo, lăbōro, mōlīor. *vide Conor, vel* incūmbo, īnnītōr, fūlcīor, fīrmor, fustēntor.

nĭtor, ōris, *świetnśo, Iásność Lśknienie się pięknosć, Piękrzenie.* Glanc, Kråſa, Glanſz -- *ganus herbarum, viridemq; nitorem* Luc. *syn* Splendor, fūlgor, lūx, lūmen, rădius. *vide Splendor.*

nitorem induco, *Piekrzę.*

nĭtrāria, *Sáletrna Szybá.*

nitrātus, *Saletrzysty.* mit Salpeter gemiſchet. *Nitrata viridis brassica fiat aqua M. phr.* Nītro, spārſus, mīxtus.

nitrōſus, *idem &c, Saletrowy.*

nĭtrum, *gr. Sáletra.* Wachs *adjunctoq; nitro, procedit cura salubris.* Sent.

N I V

Nĭvālis, niveus, nivoſus, *Snieżny, Biały iáſno.* voll Schnee *Massilia fumos miscere nivalibus undis.* Mart. *Sed jacet aggeribus niveis informis & alto,* Virg. *syn.* Lāctĕus, cāndĭdus, cāndēns, ālbus, cānus, ēbūrnĕus, nīvālis, glăcīālis. *phr.* Nīve frĕquēns, crēber, ăbūndans, ŏpērtus rēctus. *vide Albus.*

nivalis tumulus, *Zámieć.*

nivālis, *Sniegowy.*

nĭvātus, *Sniegiem ochłodzony.*

nivit, à nive, pro ningit. Snieg pada.

nix, *ivis, f. & priſcè* ningvis, *Lucill Snieg.* Schnee. *Iam satis terris nivis atq; diræ* Saph. Hor. *epith.* ālba, cāndĭda, cāndens, glăcīālis, hȳbērna, brūmālis, hȳĕmālis, frīgĭda, gĕlĭda, ālgĭda, ālgens, līquēſcens, mădens, lābens, dēflŭa, dēcĭdŭa. *phr.* Nĭvis, nīvĕus hūmor. Gĕlĭdus hūmor, liquŏr. Nĭvei flōcci. Nīx æmŭla lānæ. Cælo dēlāpſa, nīcāmpo, dēſcēndens. Tēcta dŏmos, agro ālbō vēllēre tĕgens, ŏpĕrīens, vēstĭens, īndŭens. Mōntĭbus ēx āltis rēsŏlūtā flŭit: īrrēsŏlūta rĭget. Nīvĭbus aūctā, tūmĕfācta, tūrgēntia flūmĭna. Nŏva pĕr gĕlĭdas ūſta fit hĕrba nĭves. Tēctāque brūmāli sūb nīve tērra lătet.

nixor, *aris. Siłę się, wſpieram się.* 3.

nixūrio, *is, śiłę się Krzepię się.*

nixus, *us, śilenie się* 1. *Usilność.*

nixus, *xi, Klęczeń* nixus genu. *Klęcząty.*

nizorius, vel nisorius. sub Niż 1.

nō, *as, Pływam* 1. 2. *Płynę* 2. Schwimmen. Nāto, īnnāto. *vide Nato.*

nōbĭlis, *adiect. Zacny, Szláchetny, Sławny* 1. 2. *Znaczny, Wyborny.*

nobilis, *subst. Szláchćic. ziemiánin.* Ein Edelmann. *Novilis est Canace fratris amore sui.* Ov. *syn.* Illūstris, īnsīgnis, clārus, ēxīmius, egrĕgius, īnclўtus, gĕnĕrōſus. *phr.* Nōbĭli, īllūstri gĕnĕrōſo sāngvīne, vel clāris părēntibus ōrtus, nātus, creātus, sătus, prōgĕnĭtus. Præclāra stīrpe creātus. Nōbĭlītate pŏtens. Nōbĭli sāngvīne, ăb āntīqua nōbĭlĭtāte prīncĭpium trăhens: gĕnus dūcens, dēdūcens, trahens, rĕpĕtens, ăvis, ătăvīſque pŏtens, ăvītis stēmmătibus clārus. Tĭtŭlis nōbĭlĭtātus, ăvōrum, Hērōum, vel Rēgum āntīquo sāngvīne nātus. Præclāro nōmĭne, lāte īnsīgnis. Illūstri stēmmăte clārus. Nōbĭlis ēt fāmā mūltis mĕmŏrātus, īn ōris. Nōmen ĕrat vīrtūtis, ēt īpſe ăcērrĭmus ārmis. Māxĭme qui clāris nōmen vīrtūtibus æquas.

nobilissimi, *Pánowie przedni.*

nōbĭlĭtas, *Zacność, Szláchectwo, & Collectivum, Szlachtá.* Edler. *Nobilitas eadem pro nobilitate fuisset;* Ov. *epith.* īngĕnŭa, gĕnĕrōſa, āntīqua, vĕtus, cĕlēbris, cĕlĕbrāta, īllūstris, īnsīgnis, clāra, ăvīta, pătērna, vēra, ēxĭmia. *phr.* Gĕnĕris, *vel* nōmĭnis clārĭtas, āntīquĭtas, vĕtŭstas, splēndor, āmplĭtūdo, fāma, glōria. Clāri nātāles, īllūstris ŏrīgo. Nōbĭle stēmma. Nōn ōbſcūra dŏmus. Gĕnus ālto ā sāngvĭne Rēgum. ăvīti sāngvĭnis īngēns nōbĭlĭtas. Nōbĭlĭtātis vel gĕnĕris dĕcus ēxĭmium. Nōbĭlĭtas sōla, ātq; ūnĭca vĭrtus.

nōbĭlĭtātus, *Sławny, Szlachćic uczyniony.*

nōbĭlĭter, *Szláchetnie Zacnie, Wybornie.*

nōbĭlĭto, *Szlachćicem czynię, Sławię, & tr. sub Pſuię kogo:* Namhafftig machen / *Pocula Mentorea nobilitata manu.* M. *syn.* Illustro, ōrno, dĕcōro, īnsīgnio, cĕlĕbro. *phr.* Nōbĭlĭtāte, nōbĭlĭbus tĭtŭlis dōno, īllūstro, dĕcōro. Cĕris cĕlĕbrĭbus, īllūstro, īnſcrībo. Nōbĭlium īnsīgno grădu. *vide Nobilis.*

N O C

Nŏcens, *Szkodliwy, Obwiniony.* Schädlich. *syn.* Nŏcĭvus, noxius, īnfēstus, īncōmmŏdus, īni[illegible].

nocenter, *Szkodliwie*

nŏceo, noceo, noxam, *Szkodzę* Schäden / ſchädigen. -- *Ne quid Libyæ tibi regna nocerent.* Virg *syn.* ōbſum, ōbsto, īncōmmŏdo. *phr.* Dāmno ſum dāmnum, dētrīmēntum, jāctūram, ēxĭtĭum āffĕro, īmpōrto. Dāmno āffĭgĕre. Sōlet ēſſe grāvis cāutāntibus ūmbra. Lĭngva fuit dāmno.

nŏcī-

nŏcīvus, *Szkodliwy. vide Nocens.*
nŏctāmbŏlus, Ponocnik, lunatyk.
nocte, *W nocy.*
nocte multa, provecta, *Dobrze w noc.*
noctes & dies, *Ustáwicznie.*
noctescit, *Mierzcha się, Chmurzy się.* Es wirt dunckel/ es nachtet. *phr.* ēt sōl crēscēntes dēcēdēns dūplĭcat ŭmbras. Vēsper ŭbi ē pāstu vĭtŭlos ād tēcta rēdūcit, ōbscūrant īndūcūnt nōctūrna crēpūscŭla noctem. Sōl rŭit īntērea ēt mōntes ŭmbrāntur ŏpācı. Mājōrēsque cădūnt āltis dē mōntibus ŭmbræ. Aūt nōctem dūcēntĭbus āstris. Jāmque diem, Sōlĭsque vĭces nōx ābstŭlit ātra. Sēras cum prōtŭlit ŭmbras Hēspĕrus. *vide Vesper, & Hesperus.*
nocticŏlor, Czarny.
nocticulus, *Varr. corr.* noctulugus,
noctifer. Gwiazda wieczorna. Das die Nacht bringt. *Nimirum Eoos ostendit noctifer ignes.* Cat.
noctilūca, *Księżyc płáneta. Gwiazda wieczorna, Lampá, świecá, Złotnik robaczek.*
Noctĭpūga. Lucil. Veneris epithetum ab effectu. Sipont. corripit u Renatus, nempe à pupugi.
nŏctis meridies, *Pułnocy.*
noctisurgium, B. sub Nocne wstawánie.
nŏctivăgus, *Nocny, ponocny.* Nachtschwermer.
Noctivagaq; faces flammaq; &c. Lucan
nŏctĭvĭda ales. Sowá 1.
noctividus, Ostrowidz 2.
noctium occursaculum, *Nocnicá.*
noctu, hac nocte, multa noctu, *w nocy.* Zu Nachts-Zeiten. *v. nox.*
noctu & diu, *Ustawicznie.*
noctua, *Sowá 1.* eine NachtEuel/ Kautz.
-- Seros exercet noctua cantus. Virg. *syn.* ŭlŭla, būbo. *epith.* Nōctŭrna, nōctĭvăga, nōctĭvĭgil, ĭmprŏba, fātālis, fērālis, fūnēsta, sinĭstra, Pāllădia. *phr.* Pāllădis, Pāllădia vŏlucris. Nōctis, nōctĭvăga ăvis, ālēs, Sĭne līte lŏquax. Fūnēstis gĕmens tēctis. Prænuntĭa fati nōctŭa. Cārmen nōctua trīste cănĭt. *vide Bubo*
noctuābundus, *W nocy.* noctuīnus, *Sowi.*
noctu lucu, Ustawicznie.
noctilūcus, adverbij vice. Ustáwicznie.
noctilūcus nomen, sub. Skolący.

noctūlūgus, apud Lucil. in hexametro versu est. Nieszczęśliwy, Strászliwy.
nocturna quies *Nocleg.*
nocturnīus, sub Wieczor 1.
Nocturnus, nomen substan: apud Plautum Deus noctis fabulosus.
nōctūrnus, *nomen adiect. Nocny, Ponocny. Wieczorny 1.* Nächtig. *-- Strepitus nocturnos atq; diurnos.* Hor.
Noctivigila, æ. Veneris epitheton apud Plaut. ab effectu
Nocuus, Cicero cor. Noxius.
nōdātio, *Sękowátość.* nodatus, *sękowáty.*
nodi articulorum, *Stawowych kośći końce.*
nodi vestium, *Pętlice.*
nōdia, æ, *Garbárskie źiele, sub Garbarskie drzewko.*
nōdo, *as, Wiążę 1. Węzłem záwięzuię &c sub Obieśić.* Knöpffen. *Cui pharetra ex auro, crines nodantur in aurum.* Virg. *syn.* innōdo, cōnnōdo, nēcto, nēxo, lĭgo, vīncĭo, rēvīncĭo. *phr.* ĭn nōdos īnflēcto, lĭgo, cōllĭgo. Nōdos nēxo, īmpĕdĭo, īntrĭco, cōnsĕro. Nōdis īmplĭco, īnvōlvo. *vid Ligo, Vincio.*
nodose, *Węzłowáto.*
nōdōsus, *Węzłowáty 1. 2. Sękowáty.* Voll Knoäpffen. *Nodosa corpus nolis prohibere chiragra.* Hor.
nōdulus, Węzełek, *Guzik. Pętlicá, Kolánko.*
nōdus, *Węzeł, Guz 1. Związek, Kłąb 3. Kolánko staw. 2. przeguby 2. Trudność Sęk.* ein Knöpff. *Necte tribus nodis ternos, Amarilli colores.* Virg. *syn.* Vīncŭlum, nēxus, lĭgāmen, vīnclum. *epit.* Strĭctus, ārctus, vālĭdus, dĭffĭcĭlis, tŏrtŭs, īntortus, cōntēxtus, nēxus, tŏrtĭlis, flēxĭlis, īrrēsŏlūbĭlis, āhēnus, ærātus, tēnāx, cæcus lātens, ārcānus. Mānĭbus nōdos dīvēllēre. *seu* sōlvēre tentat.
nodus articulorum, *kłykieć.*
nodus linguæ, *Języká przyrośnienie, zaiąkánie.*
noëgenum, Podwiká.
noenia, *gr. Sentencya 1. Na non, nie 1.*
nōlo, *Niechcę.* ich will nicht. *Nequitieque suæ noluit esse rudis.* Prop. *v. Volo.*
noluntas *niechcenie.*
nŏmarcha, æ *m. gr. Stárostá.*
nŏme, *es, gr. Wrzod iadowity.*

nōmen

nōmen, *Imię 1. 2. Słowo, Nazwisko, Przezwisko 3. przyczyna 1. Pokrywka 2. Sławá, Moc, Dług 1. 2. Dłużnik 1.* ein Namen. *Mendax fama voces alias mihi nominis index.* P. *syn.* āgnōmen, cōgnōmen. *vel* fāma, hŏnor, glōria, nōbĭlĭtas. *epith.* Aūgūstum, mĕmŏrābĭle, notum, īllūstre, īnsīgne, cĕlĕbre, ēgrĕgium, clārum, īgnōtum ōbscūrum, īnfāme, dīrum. *phr.* Jām cănitur tōto nōmen ĭn ōrbe mĕum. Nōmen āb ætĕrna pōstĕrĭtāte fĕres. Ætĕrnumq; tĕnens pĕr sæcŭla nōmen. Nōs ăliquod nōmĕnq; dĕcūsquĕ. Gesſīmus. Dōnec ĕram sōspes tĭtŭli tāngēbar ămōre. Quærendique mĭhi nōmĭnis ārdor ĕrat. Fāma vĕtĕres lāudantur Athēnæ. *vide Laus.*

Nomen agelli, i, agellus, sub Rzecz.

nōmenclātio, *Mianowanie. Názywánie.*

nomenclātor, nomencŭlātor, *Słownik, Zausżny powiadácz, Mianownicży 2.*

nomenclatūra, *Nazywánie.*

nomina, *Plural. Ludźie, Ráchunki 2.*

nōmĭnālia, ium Mianowány.

nominaliter, Mianowićie.

nominālis, sub Słowny 3.

nōmĭnātim, *Imieniem Miánowićie.*

nominatim appello, persequor, *wymieniám.*

niminātio, *Mianowánie 1. 2. Nazywanie, Podawanie 4. Item v. Onomatopœia.*

nōmĭnātor, *Mianowniczy 1.*

Nominativus casus sub: Gram:

nominātus, *ti. Sławny.*

nominātus, *us. m. Nazywanie.*

nominis sui, *Prawy.* nōmĭnĭto, *Nazywam 2.*

nōmĭno, *Mianuię, Nazywam 1, 2.* Nennen. *Te loquor absentem, te vox mea nominat unam.* Ovid. *syn.* Vŏco, āppĕllo, nūncŭpo, dīco, prōfĕro. *phr.* Nōmen īmpōno, dō, trĭbŭo, āddo.

nŏmŏphўlax, ăcis, *hic gr. sub Obyczaiow. poprawiacz.*

nŏmŏthĕta, *æ m. gr Prawodawca.*

nŏmus, *gr. Notá, Ustáwá.*

NON

Nōn, *Nie 1.* non *pro* ne, *Nie 2.* non non, *Nie.* Nein/ nit/ nicht. *De grege non ausim quicquā deponere tecum.* Virg. *syn.* Haūd, haūdquāquam, nēquāquam, nēquīcquam, nĕc, nĕque, nĭhĭl, nīl mĭnĭmē, nūnquam, nūsquam.

non, *pro* nonne, *Izali.*

non à nulla ratione, *Nie od rzeczy.*

non aliter ac, quam si, *Rownie iák.*

non cădit in te, *Nie patrzyć to z oczu, Nie przystoi*

non consto lingva, mente ratione, *Zápámiętywam się.*

non curantia, *Niedbalstwo.*

non erit uti, *Nie, 1.* non est copia, *Niemam.*

non est tanti, *Nie stoi to zá 10.*

non facit ad stomachum, *Nie kmyśli, Nie mbyśki.*

non infacete, *Smiesznie.*

non inultum auferes. *Nieprzepieczeć się to.*

non item, *Nie tákże.*

non minime, non minimum, *Nie pomału.*

non nauci homo, *Nikczemnik.*

non nemo, *Nie ieden, niemal wszyscy.*

non procedit hoc, *Nie waży to. sub Nie ważny.*

non proscissum, *ściernisko.*

non queo, non quitum est, *Niemogę.*

non rite *Nieobrządnie*

non si, *By niewiem co.*

non sponte, *Poniewolnie, Nie kmyśli.*

non solum, *Nie tylko.*

non suppetit, *Niemam.*

non temere est. *Nie darmo.* nonæ, *sub Dźień 6.*

nonas tertio, quarto, &c. *sub Dnia trzećiego.*

nōnāgēnārius, *Dźiewięćdźieśiątletni.*

nonagies, *Dźiewięćdźieśiątkroć.*

Nonani milites, Tacit. ic nona legionis, ut Decimani.

nōnāria, *sub Nierządnicá.*

Noncole, noneola, Brodawká 4.

nonna B. sub Mniszká. nonne? *Iza wszak.*

nonnihil, *Nieco.* Zum theil/ etwas. *Hoc quoq; nonnihil est, quod propinabis, &c.* Hor.

nonnunquam, *Niekiedy, podczas.* Etliche mahl/ zuweilen. *syn.* ăliquāndo, īntĕrdum.

nonnusquam, *Niekiedy.*

nōnnuncium, *Dźiewięć części, sub Części cáłey.*

nōnus, *Dźiewiąty* Der neundte. *Post ubi nona suos Aurora ostenderit ortus,* Virg.

nonussis, *sub śiedm pieniążkow.*

nōrma,

nórma, *Węgielnicá, Szrodwaga, Wizerunk Ustáwá 1. Kształt, postępek, prawny.* Winckelmaß. *syn.* Rēgŭla, lēx. *epith.* Cērta, rēcta, jūsta, fāllax.
normālis, Węglasty, 2. Prosty 2.
normāliter, Prosto 1. *normātio, Rozmierzanie.*
normātur, *Węglásty 2. Ustáwiony prosto.*
normo, as, Ustawiam. normŭla, Prawidło.

M O S

nos, *de uno, an recte? sub Wy.* (sie.
noscito, *as,* noscitabundus accedo, *Przypatruię*
nosco, *Znam* 1. *Umiem,* Poznawam, *Przyimuię kogo.* Kennen. *v. Cognosco*
nŏsŏcŏmīum, *gr. Szpital chorych, Choruiących mieysce.*
noster, *Nasz, Naszyniec. Moy ty.*
noster es, *Toś chłop.*
nostra ætate, *Zá mey Pámięci.*
nostra lis est, *Dobra naszá.*
nostra majestas, serenitas, *sub Wászmość.*
nostras, *Nászyniec, ziemek 1. 2.*
nostrātim, Po nászemu, po moysku.

N O T

nŏta, Znák 1. Pismo 1. Karb 1. *Rodzay, Niesławá.* Zelżywość. ein Zeichen/ Gemerck. *Cæruleæ cui terga notæ, maculosus & auro.* V. *syn.* Sīgnum, īnsīgne, spĕcīmen, ārgūmēntum, īndīcīum, mŏnŭmēntum, vēstīgīum *vel* lābes, măcŭla, dĕdĕcus. *epith.* Mānīfēsta, cērta, īncērta, ăpērta, fīcta, ŏccūlta. *vel* tūrpis, īnfāmis, ŏbscæna, pŭdēnda ātra, fæda. *vide Macula.*
nota genitiva, *znamię.* nota publica, *Prysko-*
uōta res est, *Wiadomo iest.* *wanie.*
nŏtæ, *Noty muzyczne, Pismo táiemne.*
notæ literarum dictionum, *Abrewiácya.*
notæ vocis. *Natężánie.*
nŏtābĭlis, *Znaczny, Znakomity.* Mercklich. *Candore notabilis albo.* Ovid.
notabilis in pejus, *Przygánny.*
nŏtābĭlĭter, *Znácznie, Znakomićie.*
nŏtācŭlum, Znák 1. Znamię 2.
notam appono, *Znaczę.*
notār.a, Odnieśienie sprawy.
nŏtārĭus, *Pisarz 1. 2.* ein Schreiber.

nŏtātio, *Postrzegánie, Przygana, Wykład 2.*
nŏtātus, *Ostawiony, Znákowány.*
nŏtesco, *Poznawaią mię.*
nŏthia, *orum, gr. Bękárćie dobrá.*
nŏthus, *gr. Bękárt, Nieprawy, Niesławny.*
nŏtiă, *a. gr. Dżdżownicá 3. Piorunek.*
nŏtĭfico, Oznaymuię.
nōtio, *onis, Znáczenie, Wiadomość, Poięćie, Sens, wiadomość, Koncept.*
nŏtĭtĭa, *Znáiomość, Wiadomość, Poznawanie się, Ięzyk 3.* Erkändnüß *Notitiam pars est infitiata mei.* Ovid.
nōtities Znáiomość. nŏtius, *gr. Południowy.*
nŏto, *as, Naznáczam, Znáczę 1. 2. Naterminowáć, Obaczam co, upátruię piszę prętko, Drapię, Przygániam, Lżę, Ostawiam Biię pieniądzę, Chwytam, 1. Pamiętno co uczynię.* Zeichnen/ mercken. *Quod petit & memri pectore dicta notat.* Ov. *syn.* ŏbsērvŏ, ādnŏto, sīgno, ŏbsīgnŏ, ānĭmādvĕrto.
nōtor, oris Swiadomia nōtoria æ. Odnieśienie sprá-
nōtōrius, *Iáwny.* nŏtŭla, *Znák 1.* (wy.
notulæ, hæ, Noty muzyczne.
nōtum est mihi, *Wiem 1.* Znam 1.
nōtus, *adject. Znáiomy, świádomy. Dona carere dolis Danaum, sic notus Ulysses?* Virg. *syn.* Cōgnĭtus, āgnĭtus, pērspēctus, nōn īgnōtus, īnsīgnis, cōspĭcŭus, cĕlĕber, clārus, īllūstris.
nŏtus, *subſtant. gr. Wiatr południowy práwy, & Wiatr záchodniemu poboczny ku południowi.* Der Südwind. -- *Madidis notus evolat alis,* Ovid. *syn.* Aūster. *epith.* Præcēps, āter, răpĭdus, ūdus, fūrens, tērrĭbĭlis, prŏcēllŏsus, nūbĭfer, mădĭdus, sævus, plŭvĭus, ācer, īnsānus, nīmbŏsus, tūrbĭdus, īmbrĭfer, sŏnŏrus, fūgāx, vŏlŭcer, tĕpĭdus, strīdens, raūcus, sūrdus, hūmēns, vĭŏlēntus. *phr.* Vīdi præcĭpĭti cārbăsa tensa nŏto. Hīnc Eūrūsq; Nŏtūsq; fūrens, crēbērque prŏcēllis āfrĭcus, ārbŏrĭbusq; sătĭsque nōtus, pĕcŏrīque sĭnĭster. Īntĕrĕa totis nŏtus ācer sævĭet ūndis *v. Auster.*
nŏvācŭla, *Brzytwá 1. 2.* ein Schermesser. *Quid si me tonsor? cum stricta novacula supra est. epith.* ăcūta, lēvis, sæva.
nŏvāle, *n, subst. &* novalis. *f. subst Nowiná.*

Ugor, Odłog 2. ein Brachacker. -- Tam cul ta novalia miles habebit. Virg.
novalis ager, Ugor, Odłog 2.
nŏvātio, Odnowienie, Długow Odmiana.
novātor, Odmawiacz, Nowak.
novatus, ta. Odnowiony. novatus us, Odnowienie.
nŏve, Nowo. novella, Młodka.
nŏvellētum, Winnicá młoda, Nowina.
novello, as. Nowinę orzę.
nŏvēllus, Nowiuchny. Młodziuchny Młody 1.2. Młodociany. Neulecht. Atq; mala vites incidere falce novellas. Virg.
nŏvem, Dźiewięć. Neun. Iamq; dies epulata novem gens omnis & aris Virg.
nŏvēmber bris. subst. m. Listopad. Winter monat. -- Octobri Autumnus, totoq; Novembri Auf Epith. Trīstis, īmbrīfer, nīmbōsus, plŭvĭus, mădĭdus, īgnāvŭs, īnērs nīmbĭfer, ūdus, hūmĭdus, phr. Quō brūmam Căprīcōrnus īnērtem, pēr mĭnĭmas cōgit lūces, ēt māxima nōctis tēmpŏra. Quō lătet ădstrīcto tērra pĕrūsta gĕlū. Quō cănēnt Bŏreālĭbus ărva prŭīnis.
nŏvember, bris, adject. Listopadowy.
nŏvēnārĭus Dźiewięćiorny. novenarius numerꝰ
nŏvendiālis, Dźiewiątodniowy. (Dźiewiątek. Novendium, novem dierum spatium; Sipont.
nŏvēnnī, Dźiewięć 1. 2.
novennis; Adject. comm: Dźiwiećioletni.
nŏvērca, Macocha. Stieffmutter. Est mihi namque domi pater, est injusta noverca. Virg. epith. Invīda, īnjūsta, sæva, trūx, dīra, fĕrox, tērrĭbĭlis, Invīda, īnjūsta, sæva trūx, dīra, fĕrox, tērrĭbĭlis, īnvīda, īmmītis, bārbăra, fŭrens, fŭrĭbūnda, fĕra, crūdēlis, tērrīfĭca, clāmōsa, fōrmĭdābĭlis, trŭcŭlēnta, fŭrĭōsa, īnexōrābĭlis. phr. Mĭsĕrēri, flēcti, pārcēre nēscia, īndōcĭlis. Nŏvērcāles mănus, īræ. Exsătĭātq; ănĭmum crūda nŏvērca sŭum. Lūrĭda tērrĭbĭles mīscēnt ăcōnīta nŏvērcæ.
novercālis, Macoszyny.
nōvi, Wiem 1. Znam 1. Erkennen Cum bene te novi, jam mihi priscus eris. Mart. v. Cognosco. Novicius, idem Novitius.
nŏvies Dźiewięćkroć. neunmahl. -- Et novies Styx interfusa coercet. Virg.
nŏvīlūnĭum, Księżycá now.
nŏvīssime, Ostatnie, naostátek, Pozno 2.

nŏvīssĭmus, Ostátni. der allerletzte, neueste. Incubuitq; toro dixitq; novissima verba V. syn. ēxtrēmus, ūltĭmus, pōstrēmus
nŏvĭtas, Nowość. neuigkeit. Res dura & regni novitas me talia cogunt. Virg.
Noviter, Livius corr. Naviter.
nŏvĭtius adject. Nowy, Niewiádomy. Neuling. Iam sedet in ripa, terrumq; novitius horret. Virg. syn. Tyro; rŭdis, īndōctus, īgnārus, īmpĕrītus, hŏspes, pĕregrinus.
nŏvĭtius, adject. Nowy, Nieświádom. (sub Nowy.
novo exemplo, novo more, Niezwyczaynie. & nŏvo, as. Odnawiam, Odmieniam 1. Przeryiwam. & sub nowy. Erneuern. Servati facimus priscosq; novamus honores. Virg. syn. īnnŏvo, īnstaūro, rĕnŏvo.
nŏvus, Nowy. Neu. Postulat esse novos ebria bruma sales Mart. syn. Rĕcens v. īnaūdĭtus īnsŏlĭtus, īnsvētus.
novus maritus, novus nuptus, Nowożeniec Pan młody.

N O X

nōx, Noc 1. Nocleg, ćiemność, Zamieszanie. Die Nacht. Noctibus his vacui ter faciamus iter. Prop. syn. Tĕnebræ, cālīgo. epith. nigra ālta cæca, squālida, pāllida, sōmnĭfĕra, sŏpōrĭfĕra, mūta, hōrrēnda, ūmbrōsa, pāllens, trīstis, lūrĭda, sŏpōra, quiēta, tăcīta, plăcĭta, sĭlens, sēgnis, īgnāva, īners, lāngvĭda, stēllāta, stēllĭfĕra, hūmĭda, frīgĭda, rōscĭda, rōrĭfĕra, nūbĭla, hōrrĭda, hōrrĭbĭlis, tērrĭfĭca, īntēmpēsta, ōblīvĭōsa, lōnga, ămīca, ārcāna. phr. Nōctis lnōctūrnum tempus, spătium. Tĕnebrōsæ tēmpŏra nōctis. Nōctis ūmbræ, ŏbscūræ nōctis īmāgo. Plăcĭdum sōmni tēmpus. Infūsæ sŭbdūcto Sōle tĕnebræ. Nōx sōmni gĕnĭtrix. Terras hūmēntĭbus ūmbris ŏpĕrĭens. Dĕa nīgris ōbsīta pēnnis. Sōmnĭfĕris frōntem rĕdĭmīta căpĭllis.
nox, idem noctu W nocy Zu Nachte Zeiten syn. Nŏcte, de nŏcte, sub nocte, pĕr nŏctĕ. phr. Sŭb ŏbscūrum nŏctis. Nŏctis pĕr ūmbras, sŭb ūmbras, pĕr tĕnebras. ŏbscūra nŏcte pĕr ūmbram Tăcĭtæ pĕr mūta sĭlēntĭa nŏctis. Tēmpŏre nŏctūrno. Cæca cālīgine nŏctis. Cum nōn ŏbscūra cālīgine terras ŏpĕrit. Cum nōx tĕnebris. v. nĭgrāntĭbus ūmbris tērras ŏbruit, tēgit, cōndit, ŏpĕrit, nĭgro pŏlos īnvŏlvit ămīctu. Nōx rŭit ēt fūscis tēllūrem āmplēctĭtur ālis. Tēmpus ĕrat quō prīma quies mōrtālĭbꝰ ægris īncĭpit, ēt dōno Dīvū grātĭssĭma sērpit, Nox

Nōx sŭbit, ēt cūras hŏmĭnum, mūrŭſque fĕrā-rum. Cōmpōſŭit, nĭgrōque pŏlos īnvŏlvit ămĭ-ctu. Jām cŏlor ūnus ĭnēſt rēbus, tĕnebrīſque tĕ-gūntur ōmnia, jam vĭgĭles cōntĭcŭere cănes. Et jam nōx hūmĭda cœlo præcĭpĭtat, ſvādēnt-que cădēntia sȳdĕra sōmnos Jāmque sŏpōrĭfĕras nōctūrna sĭlēntia tĕrris ēxplĭcŭere vĭces. *vide Veſperæ.*

nox intempeſta, *Pułnocny, Pierwoſpy.*

nox pura, *ſub Wilia.*

nox ſerena, ſiderea, *Poświátá ſzara.*

noxa, *Szkodá, Wina 1 Grzech, Karánie.* Allerley Miſſethat. *ſyn.* Crīmen, cūlpa, *vel* dāmnum, pĕrnĭcĭes.

noxa, *i. noxius. Szkodnik.* *(o ſzkodę.*

noxālis actio, cauſa judicium, Sąd o ſzkodę, Sprawá

noxa, *æ,* noxitudo, *Szkoda, Wina 1.*

noxiālis, Złoczyńczy, ſub złoczyńca 1. *dliwy.*

noxiōſus, noxiiſſimus noxioſiſſimus, Złoczyńcá, Szko-

Noxit, pro noceat vel nocuerit. Lucil. priſc.

nōxius, *Szkodliwy, Winny 1. Winien 1.* Schuldig. *vide nocens, vel* Reus.

N U

nūbēcŭla, *Obłoczek.*

nubecula frontis, *Niewesołość.*

nūbes, nubis, *is, hæc Obłok, Chmura 2. ćma wielkość liczby, & ſub Kurzawá.* Wolcke *flui dis adopertus nubibus æther.* Ovid. *ſyn.* Nĕbŭla, nĭmbus, nūbĭla. *in plur. epith.* Imbrĭfĕra, hūmĭda plŭvia, ăquōſa, ūndans, dēnſa, ōbſcūra, ātra, nigrāns, tūrbĭda, lĭquĭda, ſquāllens, ſquāllĭda, æthærea, āĕrĕa, lĕvis, prōcellōſa, vĕntōſa, cælĭvăga, vŏlucris, tĕnebrōſa, văgābūnda, pēndens, vŏlāns, gĕlĭda, grăvĭda, hūmens, hōrrēnda, hȳbĕrna, ūmbrōſa, fŭgax, pāllĭda, ārdua, vērsĭcŏlōr, cærŭlea, ālta. *phr.* Tĕnebræ āĕriæ. Cærŭlĕus hūmor. Cælum ōbſcūro ămĭctu, cālĭgĭne, dēnſis tĕnebris tĕgens, ŏpĕrĭens, cōndens, īnvŏlvens. Plŭvĭa, vel ĭmbre grăvĭda. Pūlſa vēntōrum flāmĭne. Dēnſo glŏmĕrāta pūlvĕre. Fœdam glŏmĕrans tĕmpĕſtātem. Sōlis ĭnārdēſcens rădiis Cădūnt ſub mutis nūbĭbŭs ĭmbres. Lătet ōbſcūra cōndĭta nūbe dĭes. Flŭĭdis, ădŏprĕtus nūbĭbus æther. Aūrĕa tĕrrĭfĭcis ōbcæcat sȳdĕra nĭmbis. Hĭc sŭbĭtam nĭgro glŏmĕrāri pūlvĕre nūbem. Prōſpĭcĭunt Teucri āc tĕnebras inſūrgeĕre cāmpis.

nubifer. Obłoczyſty. Wolcklicht. *Et Notus inſurgit cum nubifer, æquore, rubri.* Auſ.

Nūbĭfŭgus, *ibidem, Nubigena, idem.*

nubilaris, *Chmurny,* nubilar, *Stodołá.*

nūbĭlārium, *Stodołá, Szopá 1. Breg.*

nūbĭlat, nubilatur, *Chmurzy ſię.*

nūbĭlis, *Doroſła.* Mannbar. *Iam matura viro, jam plenus nubilis annus.* Virg. *phr* Cōnnŭbio, cōnjŭgio, nūptĭis āptus, ĭdōnĕus, mātūrus, tēmpēſtīvus. Vīcīnus plēnis jām nūbĭlis ānnis. Nūbĭlĭbus qui jām mātūrŭit ānnis. āpta vĭro, tēmpēſtīva vĭro. *vide Coniugium inire.*

Nubilo, ſupra Nubilat.

nūbilum: *Obłok, Chmurá.*

nūbĭlus, *Obłoczyſty.* Dunckel von Wolcken *Tempora ſi fuerint nubila ſolus eris.* Ovid. *ſyn.* Nūbĭlōſus, nĕbūlōſus, nĭmbōſus, ōbſcūrus, cālĭgĭnōſus, tĕnebrōſus, nĭger, nĭgrans, āter. *phr.* Nūbĭbus, nĭmbis dēnſus, grăvis, cōndĭtus, ōbdūctus; ŏpĕrtus. Tĕnebris, cālĭgĭne īnvŏlūtus. Cālĭgĭne dēnſus. Cælum nigrēſcit ăb Aūſtris. In nūbem cōgĭtur āĕr.

nubo, *zenię ſię, Okrywam, Wiążę ſię z kim.* Heyratten. *Quæ cauſa officii? quid quæris? nubit amicus.* Hor. *ſyn.* Cōnnūbo, mărĭtor. *phr.* Vĭrum, mărĭtum, cōnjŭgem mĭhi vĭncŭlo jŭgāli sŏcĭo, jūngo, ĭn fœdus tŏri āccĭpio. Cōnjŭgio, cōnnūbio cōpŭlor. Jŭgāles tædas; jŭgālia vĭncŭla sŭbĕo, ĭnĕo.

nŭcamentum, *Rzęſa Leſzczynowa.*

nŭcētum, *Orzeſzyna laſek.*

nŭceus, *Orzechowy.* *(Orzechołom.*

Nūcĭfrāngibulum. Kleſzczki do orzechow, Ząb

Nuciprunum, ſliworzech, ſub ſliwá 2.

nŭcleātus, *Iądrzyſty.*

nŭcleus, *Iądro 1. Iądrko 1. Peſtká, Członek 3* Muſzkeen. *Mella dari nucleoſq tibi, dulceſque placentas.* Mart.

nucleus conchæ, *Perłá.* nucleus lignoſus, *Peſtká,*

nucleus pavimenti, *Polepa.*

nŭcŭla, *Orzech Liſkowy.*

Nŭcŭleus, *idem Nucleus, apud Plautum legit Camerar. Langvi. Meurſ. Taubm. ut Hinnuleus, hinnulus.*

nudātio, *Obnażenie.*

nūdātus, *Obnażony, Ogołocony.*

nude. *ſub Nago.*

Nudipedalia item, Boſe chodzenie.

Nūdipes, Boſak. nūdĭtas, *Nagość.*

nūdius

nūdius tertius, nudius, quartus, &c. *Onegdá, Dźiś trzeći dźień.*
nudius quartus, nudius quintus, nudius sextus, &c. *Dźiś trzeći dźień.*
nūdo, *as, Obnażam, Gołocę, Ogołoćić Odźieram 5, Odkrywam, Odeymuię broń, Dobywam 2.* Wyiawiam, *& sub Opada.* Entblössen. *Adversa nudare solent celare secunda* Hor. *syn.* Dēnūdo, spŏlio, ēxŭo. *phr.* In ărēna vēstēs dē cōrpŏre pōno, dēpōno. ēx hŭmĕris ămĭctum, chlămўdem, vēlāmĭna rējĭcio, à pēctŏre vestes didūcō. Mōllia dē tĕnĕro vēlāmĭna cōrpŏre pōnit.
nūdus, nūdŭlus, *Nagi, naguczki, Goły 3, Wyrozumny, & pro Adverb, Nago.* Nacken/ bloss. *Nudus in ignota Palinure jacebis arena,* Virg. *syn.* Nūdātus, ēxūtus, spŏlĭātus. *phr.* Vēstis, tēgmĭnis, ēxpērs. Vēste cārēns, ēxūtus ămĭctu. Nūdi mĕdia plūs pārte lacērti. ēxūtum vēlāmĭne cōrpŏ.
nudus pedes, *Bosak 1.*

NUG

nugacitas, *Prożność.*
nūgæ, *Błażeństwo, Bałamuctwo, Bayki.* Unnützes Geschwätz. *Non capit has nugas humilis domus, audeat ille.* Juv. *syn.* Nūgāmĕnta. *epith.* Lĕves, Inēptæ, pūĕrīles, vānæ, ĭnānes, ănīles, lætæ, hĭlāres, jŏcōsæ, fictĭtiæ, fĭctæ, vānĭlŏquæ, fæmĭneæ, fūtĭles. *v. Nugor.*
nugæ bullatæ, canoræ, *Mowá nádętá, Słowá iedwabne.*
nūgālia, *ium. nugamentum, Bałamuctwo.*
nugalis, *Pletliwy, Bałámucki.*
Nugans, in recto nomen anclitum Błazen. (z.
nugas, (*accusativus*) agis, blattis, garris *sub Plotę*
nūgātor, *Plotká 2. Bałámut, Frant.* ein Schwätzer/ Spötter. *Si increpuit, cessat nugator, servitium acre.* Hor. *syn.* Nugax, scurra *epith.* Lŏquāx, gărrŭlus, lĕvis, fūtĭlis, vānus, vānĭlŏquus, ĭnānis, vēntōsus.
nugatorie, *Błażeńsko Pletliwie.*
nūgātōrius, *Błażeński, Pletliwy, Bałámucki.*
nūgax, *ācis, omne,* nūgĭger, *Pletliwy, & sub Błazen.*
Nugigerulus, nugipoliloquides, æ. m. Plotká 2.
nugivendus, nugo, *onis, Bałámut,* Szalbierz, *wendetarz.*

nūgor, *Bałámucę, plotę 2.* Unnütz Geschwätz treiben. *phr.* nūgas, vāna, lŏquor dīco, fūndo. Nūgas, fābĕllas nārro, vēndĭto, ēffūtio ĭnēpta. Vānĭlŏquis cōnsūmo tēmpŏra nūgīs, ămāntes ŏtĭa nūgæ.

NUL

nūllātĕnus, *żadną miarą. nullibi, Nigdźie 1.*
nullus, *żaden, Nikt, Ni człowieká, Nikczemnik. vel pro* non *Nie 1. 2.*
nullus non, *Káżdy.* num? *Iza?*
numella, *Pánna pęto, kłoda, Smycz. Ejusdem originis cuius Numen. Apud Lucretium tamen in fine Hexametri versus Aldus & quidam alii legunt.* Scelerisque numela, *prima brevi ubi alii legunt.* Scelerisque numela. *Lambin. Gifan.*
numelli, hi sub, Panná pęto.
nūmellātus, *sub Smycz.*
nūmen, *Skinienie, Náchylenie,* Nakłonienie, *Ruszánie 1, Moc, Władza, Boska moc.* Die Gottheit. *-- non hæc sine numine Divum* V. *epith.* Aūxĭlĭare, ēxōrābĭle, ĭnēxōrābĭle ĭmmōrtāle ĭnvĭŏlābĭle; plācābĭle, sācrum, prŏpĭtium, ădōrāndum. *phr.* Dĕi, dīvīnus nūtus. Dīvīna vis, pŏtēstas, vŏlūntas. Dĕi nōn vĭŏlābĭle Nūmen, *vide Deus.*
numen lævum, *Czart.*
nŭmĕrābĭlis, *Łacny do zliczenia, zliczony.* Zahlbar. *Quo sine populus numerabilis, utpote parvus.* Hor.
numerālis, Liczebny. numerārius Pisarż.
numerātio, *Liczenie.*
numerato, *Pod liczbą, za gotowe.*
numeratim. idem, Diomedes.
nŭmĕratus, *Liczony. numero,* Rychło.
numeri, *Kostká do granix, nota. Rotá żołnierska 1.*
numeris omnibus, *sub doskonały.*
numero, *pod liczbą, za gotowe, záraz, Bárzo, nazbyt,* Rychło.
nŭmĕro, *as, Liczę,* Policzam, *Odliczam, Płácę 3. Mam go zá. Mam to zá.* Zehlen. *Atque Chao densos Divum numerabat amores.* V. *syn* ēnūmĕro, dīnūmero, cēnseo, rēcenseo, pērcēnseo, sūppŭto. *phr.* Nūmĕro, nŏto. Nŭmĕrum rĕfero, rĕ-

ro, rĕcēnſeo. Nāvĭta tum ſtēllis nūmĕros ĕt nōmĭna fēcit. Fōrte rĕcēnsēbat nūmĕrum, chārōſque nĕpōtes.

numerorum ratio, diſciplina, *Ráchmiſtrzſka náuká.*

numerosè, *Rymownie, Gromadźiſto*

numeroſi, *Wiele czego.*

numeroſiſſimè, *Gromadźiſto.*

nūmĕrōsĭtas, *Wielkość liczby.*

numerōſus, *Gromadźiſty, Wielki 1.* Groſʒ viel. *Detinuit noſtras numeroſus Horatius aures.* Ovid. *ſyn.* Plūrimus, frĕquēns, cōpĭōſus, mūltus, mūltĭplēx, vărius, cōnfērtus.

nŭmĕrus, *Liczbá, Miará 7. Wagá 7. Poſzanowánie, Pośrodek 2. Rym, Motłoch, Towarzyſtwo 2. Prożny chleb, podły, Wiele 2. Zacz.* Zahl, Anzahl. *Effigiem duco, numero, Deus impare gaudet.* Virg. *ſyn.* Vis, copia, ăbūndantia, mūltĭtūdo, cŭmŭlus, tūrba: *epith.* īmmēnſus, īnfīnĭtūs, pārvus, ēxĭgŭus, īngens.

nŭmĭdĭca avis, *Indyk.*

nŭmiſma, ătis, *n. gr. Pieniądz, Groſz, Pieniądze, Metalium.* Münʒt / Geld. *Rettulit acceptos regale numiſma Philippos.* Horat. *ſyn.* Mŏnēta, æs, pĕcūnia.

numeraria res, *Pieniądze.*

nummārius, *Pieniężny 1. 2. Przedayny, Przedarowány, Płaycá.*

nummatio, *an, Pienięſtwo?*

nummātus, nummōſus, *Pieniężny 1.*

nummi, nummi ſcortei, *Pieniądze, Moneta.*

nummo addicere, *ſub Przedáię.*

nummŭlāria, Pieniężnik źiele.

nummulāriŏlus, nummularius, *Bankierz, Odmięniacz pieniędzy.*

nummŭlus, *Pieniądz, pieniężnik źiele, ſit.*

nummus, *vel* numus, *Pieniądz, Moneta 2. Groſz.* Geld Münʒ / Pfennig. *Summam nummorum vitioque remotus ab omni.* Hor. *ſyn.* Pĕcunia, æs, aūrum, ārgēntum. *epith.* Vĕtus, fālſus, ădūltĕrīnus, dŏlōſus, īmprŏbus, ĕxĭtĭālis, ārgēntĕus, prĕtiōſus, ĕxĭtiōſus. *v. Divitiæ.*

nummus plumbeus, *Fałſzywa moneta, & ſub ſiedm pieniążkow*

num? *Iza?*

nunc. *Teraz.* Jetʒt *ſyn.* jām, mŏdo, jām nūnc, jamjam, mōx, hoc tēmpŏre.

nunc nunc, *To to, to owo.*

nūncĭatio, & nuncius, &c. *vide infra* nuntiatio, & nuntius.

nuncŭbi, *Ieżeli gdźie.*

nuncŭpātio, *náżywánie, Mianowánie, Twierdzenie, Przypiſanie 1. Cená.*

nuncupator, *Mianowniczy 1.*

nuncŭpo, *nazywam, Mianuię, Wyliczam.* Nennen. *Nuncupat hac ætas jaculumq; vocat.* O. *vide Nomino.*

nūndĭnæ, *hæ, Iarmark, Targ.* Jahrmarck Meſſe. *Atq; obſcæni nundinæ mundi.* A. *phr.* Sōlēnnis, cēlĕbrĭor mĕrcātus: fŏrum.

nūndĭnātio, *Kupczenie.*

nundĭnālis, nundinarius, nundinutor, *Iarmárkowy, Dźiewiętodniowy.*

nundinum, *n Iarmark*

nundĭnor, *Przedáię, kupuię, wyſtawiam ná nie rząd.* Feyl haben. *Reum citati nundinatum hunc arguit.* (Jamb.) *phr.* Pălam Sōlēnni mērcātu vēndo, ĕmo, mĕrcor.

nunquam, *Nigdy, Nie. 1.* Nimmer / Niemahlen. *ſyn.* Nōn ūnquam. *phr.* Nūllo tēmpŏre. Haūd ūllo tēmpŏre. Tōto nōn āmplius ævo. Quām nōſtro īllīus lābātur pĕctŏre vūltus. Tērra prīus fālſo pārtu dēlūdet ărāntes, ēt cĭtĭus nĭgros sōl ăgĭtābit ĕquos. Mēllis āpes ſtŭdĭum līnquent, nīdōſque cŏlŭmbæ. *v. Impoſſibile.*

nunquam, uſquam, *Nigdźie 1.*

Nunquando, Cic. lege Num quando. (*quis.*

nunquid, *Iza, Abo, 2. Li. Nunquis, idem Num*

nuntia, *æ, Poſłanica, & ſub Opowiadacz.*

nuntiatio, *Obwieſzczenie.*

nuntiātor, *Opowiádacz, Obwieśćićiel.*

nuntiatur, *Powiádáią.*

nuntio, *as, Oznaymuię, Obwieſzczam, Nowinę powiedźieć.* Verkündigen / Anſagen *ſyn.* ānnūntio, rĕnūntio, dēnūntio, rĕfĕro, rĕporto, mŏnĕo, sīgnĭfĭco, īndĭo ſcrībo. *phr.* Māndāta rĕfērre. Nūntĭum dēfērre. Mīttĭtque vĭros qui cērta rĕpōrtent. Mūlta patri pōrtānda dăbat māndata. Cērtior aūctor ādvōlat Ænĕæ, tĕnŭi dīſcrīmĭne lēthi ēſſe sŭos, ēt quāndo īſte mĕas īmplēbit nūntĭus aūres. Māgnīſque ūrbem tērrōrĭbus īmplet. Jāmque Atlantæas īmplērat nūntĭus aūres, īre dūcem bēllo.

nuntium remitto, *Rozbrat czynię.*
nuntium, *n. subst. Nowiná.*
nuntius, *substant. Posłaniec, Opowiádacz. Nowiná, Poselstwo* Ein Bott. *Dixerat & velox jam nuntius astra tenebat. C. syn.* Tābēllārĭus *epith.* Vēlox, cĕlĕr, vŏlūcer vŏlŭcris, cĭtus, sŭbĭtus, fīdus, fĭdēlis, īnfĭdēlis, faūstus, fēlix, īnfēlix, lætus, trīstis, mēndax, vērax, cērtus, īncērtus, ŏptātus, ēxspēctātus, mīssus. *phr.* Fīdūs sērmōnum mĭnīster. Quī dīcta, fācta, māndāta, nūntia fērt, dēfērt, pōrtat, rĕpōrtat. Quī vărĭas ĭtque rĕdītque vĭas. Răpĭdo quī pĕde cārpit ĭter. Fēlīci, ŏptāto ēxhĭlārans ădvēntu. *v. Nuntio.*
nuntius, *adiect. Obwieszczáiący Poselski.*
nuo, *is, Kiwam głową.*

NUP

nūper, nuperrime, *Niedawno.* Neulich. *Nec Nec sum adeo informis, nuper me in littore vidi* Virg. *syn.* Haūd prīdem, nēc dūdum.
nūpĕrus, *Niedawny* Neu/ neulich *- - captum hominem nuperum & novitium.* (Jamb) *syn.* Rĕcēns, nŏvus.
nupta, *Mężátka, żona.* Eine Braut. *v. Uxor.*
nupta nova, *Pani młoda.*
nuptæ, *arum, Gody 1.* Hochzeit/ Beylager. *Nuptarum expers & adhuc protervo.* Saph. *syn.* Hȳmĕnæus, cōnjŭgĭum, cōnnubĭum. *phr.* Sacra jŭgālia, nūptĭālia, cōnnubĭālia. Sōlĕnnnes tædæ, făces Thălămi, fœdus sŏciale. *v. Conjungium.*
nuptiale carmen, *Weselna piosnká.*
nuptiālis, *Godźwy.* Hochzeitlich. *Et nuptiales impii Ædipoda faces.* (Jamb.) Sen.
nuptialis cœna, nuptiarum solemnia, *Gody.*
nuptūrio, *is. Zá mąż iść chcę, & sub zapuszczam*
nuptus, *us m. Wydánie corki, Zásłonienie.* (*się.*
nuptus, *ti, żonaty, żenin, plugawy, & sub Mowá plugáwa.*
nūrus, *us, Synowa.* Deß Sohns Weib. *Hic matres, miseræque nurus, hic cura sororum.* V.
nuscitiosus, slep. nusquam. *Nigdźie.*

NUT

nūtātio, *Kiwanie głową.*
nūto, *as,* Kiwam głową. *Chwieię się.* Nicken/ wanck n. *Attollunt capita, & sublimi vertice nutant.* Virg. *syn.* Văcīllo, lăbo, tĭtŭbo, lăbāsco. *phr.* Rŭīnam, lāpsum, cāsum mĭnĭtor, īn cāsum, īn rŭīnam tĕndo, vērgo. *v. Nutus.*
nutrĭtia *orum Pokarm, Mamczyne myto.*
nūtrĭcātio, nutricatus, *us, Karmienie 2. żywienie.*
nūtrīco, *Karmię pierśiami, & sub Uchowá tyle.*
nūtrīcor, *Karmię v.* nūtrīcŭla, *Mamká.*
nūtrīmen, *Karmia.*
nutrīmenta, *orum. Wychowánie.*
nutrīmentum, *Podnieta, Wychowániec, pokarm.* Nahrung. *Nutrimenta dabat, rapuitq; in, &c.* Virg. *syn.* Nūtrīmen, cĭbus, cĭbārĭum, ēsca ălĭmēntum, pābŭlum, *vide Cibus. Alimentum.*
nūtrio, *Karmię 1. 2. żywię 2. dodaię sercá* Ernähren/ erziehen *Nutribat teneris immulgens ubera labris* Virg. *syn.* ălo, pāscō, ēdŭco, as. *phr.* Dăpĭbus, cĭbis fŏveo, pāsco, ălĭmēnta dō, mĭnĭstro, præbĕo, sŭppĕdĭto, cōfĕro, trĭbuo, pōrrĭgo, īnfāntem, blāndum ălūmnum lācto, lācte ălo, pāsco. Pārvos ēdŭco fœtus. Bīnos ălit ūbĕre fœtus Dăpĭbus lāngvĭda mĕmbra fŏvet. ēffĕrus hūmāna quī dăpe pāscet ĕquos, āntris, ōccŭlŭēre sŭis lāctĭsq; ălĭmēnta dĕdēre.
nutrĭtia, *orum, lege* nutricia.
nutrĭrius, *Karmićiel, Piastun.*
nutrītor, *oris, Karmićiel.* ein Ernährer. *An Tartessiacus stabuli nutritor Iberi.* Mart.
nutritus, *us. Wychowánie. Pośilenie.* Ernährt. *Discipulumq; senex ripa nutritius in illa* Juv.
nūtrix, *īcis, f. Mamka żywićielká.* Säugamm. *Inde lupæ fulvo nutricis tegmine lætus.* Virg *syn.* ălūmna, āltrix. *epith.* Sōlĭcĭta, sēdŭla, ānxĭa, lāctāns, vĭgil, īnsŏmnis, blānda, fīda, mītis, pērvĭgil, pērnŏx, īrrĕqŭĭēta, ōffĭcĭōsa. *phr.* Pŭĕri fīdīssĭma cūstos. Pŭĕro māmmis ōffĭcĭōsa, sŭis.
nūtus, *us, Mrugánie 2. Skinenie, nachylenie Wagá, Wolá, Władza.* Wincken/ ein Winck. *Verna ministeriis ad nutus aptus heriles.* Hor. *epith.* Făcĭlis, blāndus, lŏquax, tăcĭtus, grăvis, hĕrīlis. *phr.* Vūltus sīgnum. Căpĭtis gēstus, mōtus. Sīgná vŏlūntātis. Nūtus ōbsērvat hĕrīles. Utque sŭpērcĭlio spōndens, nūtūque lŏquāci ānnŭit. Et tōtum nūtu trĕmĕfēcit ŏlȳmpum.
nutu loquor, *Mrugam ná kogo.*

NUX

nux, *nŭcis, f. Orzech, Leszczyná drzewo.* Eine Nuß. *epith.* Vĭrĭdis, nocens, dūra, *phr.*

phr. Claūſa pūtāmĭne: Frāngēndo cŏrtĭce dūra, Nūx ĕgo jūncta viæ cum ſim sĭne crīmĭne vītæ: à pŏpŭlo sāxis prætĕreūnte pĕtor.

nux baſilica, juglans, nux Perſica regia, *Orzech włoſki.*

nux calva, nux coryli, nux minuta, *Orzech láſkowy.*

nux Græca, nux Thaſia, *Migdał.*

nux myriſtica, moſchara, odorata, nux unguentaria, *Muſzkátowa gałká.*

nux pinea. *Szyſzká.*

nux Præneſtīna, *Orzech láſkowy.*

N Y

nyctălōpia, *æ, gr. ślepianie.*

nyctalops, ōpis, *omn. gr. ślep, ślepianie, świetliczká rybá.*

nȳctĕgerſia, *gr. Nocne wſtawánie.*

nyſtēgrĕton, *gr. świetliczká ziele.*

nyctĕris, *idis. f. gr. Nietoperz.*

nyctĭcŏrax, *ăcis. gr. Nocny kruk.*

nyctilops, *ōpis. gr. f. alioqui eſt Adiect. omn: świetliczká ziele.*

nyctĭmĕne, *es, gr. Sowá.*

nyctoſtrătēgus, *gr. Strażniczy 2.*

nympha, *gr. Oblubienicá, Wodá 1. Páni młoda, Pſzczołka, Kłobuczki, & ſub wargá.*

nymphæa, *gr. Grzybienie.*

nymphæum, *gr. Łaźnia poſpolita.*

nyſſa, *gr. Kres 3.*

O B

O *exclamatio, O, Boday 1. By 1.* **O daſs! Ach! O du! O ihr!** *O Alexi, trahit ſua quemque voluptas.* Vir.

O *iſti! i. ö vos! ô tu! ſub ſtyſz.*

O *ſi! By Duſzkoſz.*

O utinam! *Boday 1. 3.* Gdźież to, *By 1.*

ob, *Dla, O co ubić, zá cokolwiek, Koło. Prepoſitio.* **Umb/ wegen.** *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Virg.

ŏbăcerbo, *Iątrzę 2. Drażnię.*

Obăcēro, *Przerywam 2.*

ōbæratus, *Dłużeń.* **Ein Schuldner/ Der in Schulden ſteckt.** *ſyn.* Dēbĭtor, *phr.* Ære ălĭēno prēſſus, ōbſtrīctus, īmplĭcĭtus, ōnĕrātus, ōpprēſſus, labōrans.

ŏbambŭlātio, *Przemiianie, Przechadzká, Przebiegánie.*

ŏbambŭlo, *obchodzę 1. Przechadzam ſię, Przebiegam ſię, Godzę, Schodźić.* **Hin und her ſpaſzieren.** *--- gemebundus obambulat Ætnam.* Ovid, *ſyn.* ŏbĕo, cīrcūmāmbŭlo, īncēdo, ſpătior, ĕo. *phr.* Tōtam gĕmĕbūndus ŏbāmbŭlat Ætnam. Nōn lupis īnsĭdĭas, ēxplōrat ŏvīlia cīrcum. Nēc grĕgĭbus nŏctūrnus ŏbāmbŭlat. *vide Ambulo.*

ŏbāreſco, *Schnę 1.* ŏbārmo, *Uzbroić ſię.*

ŏbăro, *Oberywam.*

ŏbāter, *ćiemny, Przyczernieyſzy.*

Obātreſco, Czernię *ſię.*

Obaūdio, Poſłuſzny zeſtem.

obauratus, *Pozłoćiſty.*

obba, *Bániá 1. Dzban 2. Kufel.*

Obbībo, Wypiiam, obbrūteſco, *Martwieię.*

Obcades, is. Krwie rozlanie.

obcæco, *Oślepiam, Zaślepiam, Záćimiam, Zákrywam.* **Erblinden verblanden.** *ſyn.* Cæco, ēxcæco. *vide Cæco.*

Obcænabis, Plaut. corr. Cænabis.

Obcăleo, Zágrzewam ſię. Obcalleo, lege Occalleo.

Obcantatus Oczárowány.

Obculco, ſub Odeptać.

obdo, *is, zámykám 1. Zápieram.*

obdormio, obdormisco, *Uſypiam.*

obdūco, *Záſtániam, Záćimiam, zálepiam wypiiam, Odkrywam, & ſub Goi ſię* **Bedecken/ überziehen** *Limoſoq; palus obducat paſcua junco.* V. *ſyn.* Cōndo, tĕgo, ŏpĕrio, cōrrĭgo, ōccūlto. *vide Tego, Occulto.*

Obduco, pro adduco, priſce, Przyprowadzam, przywodzę 1.

obduco callum, *Drętwieię, Odbolałem.*

obduco frontem, vultum, *Zaſępić ſię.*

Obductio, Eccleſiaſtici 2. al. Inductio, caligo & offuſcatio mentis ex tentatione, dolore, paſſione, affectu, &c. Cornel. à lapide. Incurſus. tribulatio. Emman. Sa. item. Záwićie.

Obducto, Przywodzę 1.

Obductus, us, Eccleſiaſtici 25. LXX. palga, vulnus, vr. afflictio inducta, Emman. Sa.

Obducor

Obdurcor, aris, Słodnę. Obdūrēfăcio, Zátwardzam.
obdureo, obdurefco, Twárdźieię, Zátwardźieć odrętwieć, mocnieię. Hart werden. Gorgonus & fatius fuit obdurefcere vultu.
obduro, Zatwardzam, Trwam 1. Upieram się. Erhatten. Præſta atq; obdura ſeu rubra canicula findat. Hor:
ōbēdiens, Poſłuſzny. obedienter, Poſłuſznie.
obedientia, obeditio, Poſłuſzeńſtwo.
obebientiam abjicio, Odpadam
ōbēdio, Poſłuſzny ieſtem. Gehorchen/ gehorſamen. Futura dicto obediens: an non patri. (Iamb.) ſyn: Pārĕo ōbtĕmpĕro, ōbsĕquor, sĕquor, aūdio. phr: Jūſſa, māndāta, præcēpta, căpēſſo, ēxsĕquor, pērficio, sĕquor. Jūſſis, dictis, īmpērio, mŏnĭtis pāreo, ānnuo. Dīvum dūcunt qua, jūſſa, sĕquāmur. Stat cĕlĕr ŏbsĕquĭo jūſſa ăd Nēptūnia Trĭton. Fūngi, pērfungi māndātis. ōcyus ŏmnes īmpĕrio læti pārent ăc jūſſa făcēſſunt. Tūus, ō Rēgīna, quŏd ōptas ēxplōrāre lăbor, mĭhi jūſſa căpēſsĕre fās ēſt.
ōbĕdo, is Obiadam.
ŏbĕlia, æ, gr: Kiiowy kołacz.
obeliſcŏlychnium, Lichtarz.
ŏbĕliſcus, gr: Słup 2. Rożenek.
ŏbĕlus, gr. Rożen, Znaczek 2. Ein Bratſpiſz. Vide Veru.
ŏbeo, Obchodzę 1. Obchodźi 1. Záchodzę Obieżdzam przychodzę 1. Spráwuię 1. Stánąć 3. Chodźić Zwiedźić, Ogárnąć, Okrywam, Stawiam 11. Odprawiam 1. Podeymuię 3. Umieram 1. Umbgehen/ ſtecben. Virg. ſyn. Circūmeo, ŏbāmbūlo, pĕrērro, pĕrāgro, lūſtro, pĕrlūſtro, īnvīſo, vel cīngo, cīrcumdo, vel mōrĭor] ŏbeo numero, obeo oculis.
ŏbĕquĭto, Przeieżdżam się 2. Obieżdżam 1.
Oberratio, Przebiegánie.
ŏberro, Błąkam się, Okrążam 1. Hin-und wieder ſchweiffen. Ridetur, chorda qui ſemper oberrat eâdem. Hor. ſyn. ērro, pĕrērro, văgor, pērvăgor.
ŏbēſæ auris naris, Tępy.
Obeſco, obeſco, as. Nádźiewam.
ŏbēſĭtas, Otyłość.
ŏbēſus, Otyły, niedowćipny, Ogłodány, Szczupły.
ŏbex, icis, & Poeticè jicis, m. f. Támá, Zápora, Obartel, Zawádá, Lon, Rygiel. Ein Fürſchub/ Hindernüs/ als Riegel/ Schloſz Gatter. Ecce maris magni claudit nos objice pontus V. ſyn. ōbſtācŭlum, īmpĕdīmēntum, rĕpāgŭlum, mŏra. epith. Fōrtis, vălĭdus, ŏppŏsĭtus. ōbjēctus, pŏtēns, fīrmus tūtus. phr. ŏppŏsĭta, ōbjēcta mōles.
obfirmatè, Upornie, obfirmatus. Uporny.
obfirmo, Upieram się, Uſadzam się.
obfrēnatus, Ouzdany.
Obfuſcatio, Eccleſiaſtici 41. Offuſcatio dati & accepti. apud LXX. Pomieſzanie, Zámáchlowánie ráchunkow: záwſtydzenie w liczbie, odrzucenie rachunkow.
Obfuſco, idem Offuſco. Obgānnio, idem Oggannio.
obhæreo, Więznę, Zawadzam zá co, Zaſtánawiam się. obhæreſco, Przylgnąć.
obherbeſco, Chwaśćieię.
obhorreo, ſub naieżony.

O B I

objăceo, Leżę przed, Záſtępuię 3.
ōbjēctăcŭlum, Zaſłona, Stáwidło, Záwáda.
Objectamentum. Zarzut 1. Tamá.
objectātio, objectio, zádánie.
ōbjecto as, Zádánie, Wdáię się 1. nátrącam się.
objēctum, Zárzut, Widok 3. Gegenſtand. ōbjēcta mŏvent sēnſus.
objectus, ti, Naráżny, Wyſtáwiony. Fürgeworffen/ einwurff. Ille tamen clypeo obiecto converſus in hoſtem. Virg. ſyn. ŏppŏsĭtus, ădvērſus, īnīntērjēctus, ŏblātus,
objectus, us, Záſłona 1. Zádánie 2.
Obiexo, pro Obiecero, Plaut.
objĭcio, Zarzucam 2. Záſtawiam, Rzucam 1. nátrącam kogo, naſtáwiam 1. 2. natrącam się, Podaię 2. Wdáię się. Wyrzucam 3. Wyſtawiam 4. Zádáię 3. Zakłádam się 1. nábáwiam, nádáię się. Fürwerffen. -- oneras atq; objicis hoſti. V. ſyn. ŏppōno, ōbjēcto ōbjĭcio, īntĕrjĭcio, ŏbtrūdo, ŏffĕro, ēxprobro.
Obicit in tertia perſona ſcribit Verrepæus.
ŏbĭnānis, Czczy. ōbīrātus, Rozgniewány.

ōbĭter

ŏbiter, *Przemiiáiąc, niedbále.* Oben hin. *Aut obiter leget, aut scribet, vel dormiet intus.* Juv.
ŏbitus, *us,* Záchod. 1. *Przyśćie, nádeśćie, śmierć 1. Obchod 1.* 1. Der Todt. Ovid. *v. Mors.*
ŏbjurgātio, *Strofowánie.* Straffung/ Beschelkung mit Worten. *syn.* Rĕphrĕhēnsio, ĭncūsātiō. *phr.* Sĕvēra, āspĕra, dūra, ămāra, grăvia, vel mŏlĕsta vērba, dĭcta. Sēvēræ vōces. Vōx plēna mĭnārum, tĕrrōris.
objurgator, *Strofuiący.*
objurgatorius, *Fukliwy, Strofuiący.*
ŏbjurgĭto, *Łáię, Strofuię.*
ŏbjurgo, *Karzę, Łáię, Strofuię.* Beschelten/ mit Worten straffen *syn.* incrĕpo, ārgŭo, ĭncūso. *phr.* Vērbis cāstīgo, reprĕhĕndo, ĭnsĕctor, ūrgĕo. Sĕvēris vōcĭbus, ĭnvĕhŏr in. *vide Redarguo.*
ŏbjūro, *Poprzyśięgam.*

U B L

oblædo, *sub Obrażam się 1.*
oblangveo, *Ostábieć, Odechćiáło się.*
oblātio, *Pobor, Ofiárá 1. Opłátek, Msza.*
Oblatīvus, *Przypadkowy.*
oblātratrix, *świegotka, & sub Obmowcá.*
oblātro, *Szczekam ná kogo, świegocę*
oblātum, *Powod.*
oblectāmen, oblectamentum, *Kochánie Ućiechá.* Lust/ Freud/ Ergötzlichkeit. *Terrarum spoliis stulto oblectamine librans.* P. *syn.* ōblĕctātio, dēlĕctāmēntum, dēlĕctātio, vŏlūptas, lūdus.
Oblectaneus, pro Oblectans. Casaub. ex Ver. Inscript.
oblēctātio, *Ućiechá, Krotofila, Kochánie.*
oblectator, *Krotofilnik*
Oblectatoria ænigmata, Gel. l. 18. c. 2.
Oblectio, pro oblectatione. apud Arnob. Meursius.
oblecto, aliquem, *Zábáwiam, Ućieszyć*
oblecto me, *ćieszę się 1.* Erfreuen. *syn.* Dēlĕcto, rĕcrĕo, ĕxhĭlăro. *v. Gaudio afficio.*
oblector, *Kocham się, Lubię.*
oblēnio, *is, Łagodzę, Błagam.*
oblīdo, *Dawię, Zádłáwić.*
oblidor, *Urażam się.*
oblīgātio, *Záwiązánie, Obwiązánie, Obowiązek.*
obligatio lingvæ, *Języká przyrośnięnie, Zaiąkánie.*
oblīgātōrius, *Powinny.*

oblīgātus, *Obowiązány.*
oblĭgo, *Obwiężuię, Obowiązuię, Zawiązuię 1. Wiążę 1. zástáwiam, zniewalam, Obiecuię 2. Dopuszczam się, & in Przeklinam się.* Verbinden. *Crederem sed tu simul obligasti.* Saph. Hor. *syn.* Cĭrcūmlĭgo, lĭgo. nĕcto. cōnstrĭngō. ŏbstrĭngo, dēvĭncio.
oblĭgūrio, *Pożeram, Przemarnowáć.*
oblĭgūrītor, *Utrátnik.*
oblīmātus, *Zálazł row.*
oblīmo, *à lima, Szkodzę, Przemárnowáć.*
oblīnio, *à, limus, Zámulam, Zámydlam.*
oblīnio, *Oblepiam, Zalepiam.*
oblīno, *idem, & Obmázuię, Pachnę.* Bestreichen. *syn.* ōblīnio, cĭrcūmlĭno, ĭnūngo, ĭllĭno, ūngo, ĭmbuo, ĭnfĭcio, tĭngo, ōbdūco.
Obliquatio. Macrob. corr. Obligatio, alioqui vox bona est f. nákrzywiánie.
obliquè, *słozem, ná ukoś, Poprzecz krzywo.*
oblīquĭtas, obliquum, *Ukoś, Krzywość.*
obliquo, *nákrzywiam, kieruię 1. po oku pátrzę.* uberzwerg machen. *Obliquatq; sinus in ventum ac talia fatur* Virg. *syn.* in ōblīquum flĕcto, sĭnuo, dūco, ĭncūrvo.
oblīquus, *Ukośny, Krzywy, Poprzeczny nachylony.* Schlim/ schrib/ krumm. *Quatuor angustas obliqua luce fenestras.* Virg. *syn.* Trānsvērsus, līmus, ĭncūrvus. *phr.* in ōblīquum flĕxus, dūctus, sĭnŭātus.
oblīteo, oblītesco, *Taię się, Kryię się 2. Záchodzę, Zároniło się.*
Oblitera, pro obliterata. sub Zápámiętány.
oblītĕrātio, *Wyćieránie. Zápámietanie.*
obliteratus, obliterus, *Zápámiętány.*
oblītĕro, *Tłumię, Wniwecz obracam, Zápámiętywam 1.* Außtilgen. *Hæc vigeant mandata, nec ulla obliteret ætas;* Cat.
oblitus, *ab oblino.* *Pomázány* Beschmiert. *Oblitus à domina cade libellus erit.* Ov. *syn.* ōblīnĭtus, cĭrcūmlĭtus, ōbdūctus, ĭnfĕctus, tĭnctus, ĭnūnctus, ūnctus, dēlĭbūtus, ĭmbūtus ĭllĭtus, fūcātus.
oblītus, *sub Zápámietywam* Vergessen. *Et corda oblita laborum.* V. *syn.* ĭmmĕmor nōn mĕmor.
oblīvio, *onis. Zápámiętanie 1.* Vergessenheit.

Inde animos, caligo & magna oblivio rerum Juv. *syn.* ŏblīvia. *epith:* Inĕrs, pigra, dĕses, lŏnga, īntĕgra lēthæa. *phr.* Cæcæ ŏblīvia mĕntis. v. *mox Oblivi*

Oblivio, *pro* obliviosō. *ibidem.* (*scor.*

oblīvium, *zápámiętánie.*

oblīvīōsus, *activè Pámięć odeymuiący.*

oblīvīōsus, *passivè. Zápámiętliwy.* **Vergeßlich**

Obliviosa avia Massica. (Alcaic.) Hor.

oblivìscendus, *Zapamiętania godny.*

oblivìscor *eris: Zápamiętywam.* **Vergessen.** -- - *amissos hinc iam obliviscere Graios.* Ov. *syn.* Nōn mĕmĭnī, nōn rĕcōrdor. *phr.* ănĭmo, pĕctŏre, mĕnte ēxcidit ēlapsum ēst ēx ănĭmo. Prŏcul ăb ănĭmo: pĕllo, fŭgo, ēx ănĭmo dēlĕo. Nōmĭnis ānte mei vĕnĭēnt oblivia nōbīs. Tāntāne tē nŏstri tĕnŭēre ŏblīvia. tāntum ūnĭca dēspĭcĭor? Quo tĭbi nŏstri pūlsus ămor? Quōnam nŏstri tĭbi cūra rĕcēssit? ĭmmĕmŏri pĕctŏre lāpsus ămor. Ante lĕves ĕrgo pāscēntur in æthĕre cērvi, ēt frēta dēstĭtŭēnt nūdos in līttŏre pīsces: quam nŏstro īllius lābātur pĕctŏre vūltus, Quam sŭbeānt ănĭmo mĕrĭtōrum ŏblīvia nŏstrō ēt lŏngā, pĭetas ēxcĭdat īsta die. Non ĕgo sī bĭbĕres sēcuræ pōcŭla Lēthes, ēxcĭdĕre hæc crēdam pĕctŏre pŏsse tŭo.

Oblivius, adject Zápámiętany, & sub Wystarzeć się

oblŏco, *as, naymuię 3. 4.*

oblŏcūtor, *Obmowcá. Przerywacz mowy.*

oblongŭlus, oblongus, *Podługowáty.*

oblŏquor, *Obmawiam, Pomawiam 2. Przerywam mowę, Szepcę; Pouchu mowię, Złorzeczę, świerkocę, & sub Przyśpiewywam.* **Widerssprechen.**

Oblūcĭno, Zápámiętywam się. Száleię.

Oblučtātio, *Opieránie się.*

oblučtor *Biedzę się, Opieram się.*

oblūdo, *Figluię. Oblūridus, śniadawy,*

Obmăneo, Trwam 1.

obmarcesco, *Zálegam się, Zlenieć,*

obmŏlior, *Záwalam, zatykam. 1.*

Obmoveo, pro admoveo. Prisce Fest.

obmurmŭro, *Szemrzę, Odwarczam, Mamrzę, Szumię.* **Widerbrummen.** -- *Precibusq; meis obmurmurat ipse* Ovid.

obmūtesco, *Oniemieć, Umilknąć.* **Erstummen.** -- *Pressoq; obmutuit ore.* Virg. *syn.* Mūtēsco, ĭmmūtēsco, sĭleo, tăcĕo, cōntĭceo, rĕtĭcĕo. *phr.* Vōcēm dŏlōre, mĕtu prĕmo, rĕprĭmo. Vōx faucĭbus hæsit. Tŏrpŭĕrat gĕlĭdo lĭngva rĕtēnta mĕtu. Tĕr tĕcum cōnāta lŏqui, tĕr ĭnūtĭlis hæsit lĭngva, tĕr ĭn prīmo rēstĭtit ōre sŏnus. Lĭngvam sua vērba rĕlinquūnt. ŏs mĭhi dēstĭtuāt vōx ărēscēnte pălāto. Et părĭter vocem dĕvŏrat ipse dŏlor, dūrŏque sĭmillĭma sāxo Tŏrpet. *vide Mutus, & Sileo.*

obnāscor, *Obrastam.* obnăto, *Pływám.*

obnecto, *Obwiezuię.* obnĭger, *Czarnawy.*

obnītor, *Opieram się.* **Widerstreben/ widerspetren:** Virg: *syn:* ŏblūctor, rĕnītor, cōntrānĭtor, rĕsīsto.

obnixe, *Usilnie.* obnixus, *Uporny.*

obnoxiè *nie wolno, Boiaźliwie, Łáskáwie.*

Obnoxiosè, Łaskawie.

Obnoxiōsus, sub Posłuszny, Poddany 1.

obnōxius, *Poddany 1. Powolny, nieswobodny, Obowiązány, Boiaźliwy, Winny 1. Winien 2. niewolnik, Posłuszny, Podległy, sub Podlegam 2 niepoćciwy, Potrzebny 2. Słaby, Karania godny, Grzeszny, Wystáwiony, Chory 1. podły, Szkodujący, Szkodliwy, & sub Szkoduię, Przewiniam Powinienem.*

obnūbĭlo, *Zaćimiam, Záśępić się.*

obnubilus, *Zaćmienny.*

obnūbo, *zásłaniam 1. Okrywam, zawiiam.* **Bedecken.**

obnuntĭātio, *Obwieszczenie, Przeszkodá,*

obnuntio, *Obwieszczam co złego, Wywoływam sądy, Przeszkadzam.*

ŏbŏdoro, *as, Wącham.* ŏbŏlāris, *Pieniężny.*

ŏbŏleo, *es Smierdzę, Smrodzę, Pachnę zalatam mię,*

ŏbŏlostătes, *a. m. gr: Lichwiarz,*

ŏbŏlus, *gr: Pieniądz, Pułszkrupułu, szelągi dwa*

ŏbŏrior, *Wschodzę, Zaiaśnieć, Wszczyna się Rzuca się płacz, Zalewam się się łzami.* **Entspringen** *Inde ubi sol radiis terram dimovit obortis* L. *syn:* ŏrĭor, ēxūrgo, nāscor, āppāreo.

obraucatus, *sub Ochrapieć.*

obrepit somnus, *Usypiam.*

obrēpo,

obrēpo, *Wmykam się, Wkradam się* 2. *nadchodzę z nienacka, Oszukiwam, & sub Zdybáć, nieoszukasz, przywarcholić się.* **Hinzu schleichen.** *Verum opere in longo fas est obrepere somnum.* Hor.

Obreptio. Wkradam się.

obrepto, *náchodzę z nienacka, Przygrámolić się.*

obrētio, *śidlę, Otaczam.*

obrīgeo, obrigesco, *Martwieię, Ziębnę, Maobrisum, lege Obryzum. Złoto.* (rznę.

obrōdo, *sub Ogłodáć. Obroga, Znoszę.*

ōbructo, *Rzygam.*

obruitur, aquis, *Zálewa się.*

obruo, *Zawalam, Zásypuię, Zákopywam, Przywalam. Przyrzucam 2. Zátłumiam, Zárzucáć, tłumię, Zágłuszam, Zagrzebáć. Topię.* **Uberfallen/ unterdrückt.** Ovid. *syn.* ōpprēssus, vel ŏpērtus, ŏnĕrātus, tēctus.

obrussa, *a. Proba.* 1. obryzum, *gr. Złoto.* 3.

O B S

Obsævio, Plaut. corr. Obsero.

Obsălūto, Witam 1. *Obsătūro, żrzę.*

obsătūror. *Obiadam się, Przyiada się co,*

obscœnè, *Sprośnie.*

obscænĭtas, *Sprosność, Blazgonienie. nieszczęście, Znák zły.*

obscænus, *Sprosny, Plugáwy, Frantowski. Brzydki nieszczęśliwy.* **Unflätig/ unkeusch.** *Obscænique canes, importunæq; volucres.* Virg. *syn.* Fœdus, impūrus, sŏrdĭdus, tūrpis, īmmūndus.

obscæno, *Nieszczęścia życzę, nieszczęścia nábáo*

Obscītum, v. Piorunowisko. (wić.

Obscitus, pro adscitus, prisce. Fest. Scalig.

obscūratio, *Záćmienie.*

obscūrè, *ciemno. Podło, Potáiemnie, Trudno.*

obscūrĭtas, *ciemność, Podłość, Trudność.* **Dunckelheit,** Jamb: Dim *syn.* Cālīgo. tĕnēbræ. *v. Tenebræ.*

obscuro, *Záćmiam, Zásłániam* 1. *Zátrudniam.* **Verdunckeln/ verfinstern.** *Ætheraq; obscuscurant pennis &c,* Virg. *syn.* īnōbscūro, ŏbūmbro ōbnūbĭlo, *phr.* Tĕnebris cōndo, tego, ōbduco, ŏccūlto. Tenebras, īndūco, ŏffūndo. *vide Tenebræ. Nox.*

obscuror, *Zgástem, Záćmia się. Znikáią.*

obscūrus, *ciemny. Podły potáiemny, nieznáiemy. nieznáczny, niesławny, nieszláchćic, Skryty* 1. *Trudny.* **Finster/ dunckel.** *Migret in obscuras humili sermone tabernas.* Hor. *syn.* Tĕnēbrōsus, nĭger, nigrāns, āter, ŏpācus, cālīgĭnōsus, nūbĭlus. *phr.* Tĕnebris, cālīgine ōbdūctus, tēctus, ŏpērtus, īnvŏlūtus, dēnsus, mērsus, ŏbsītus, Cālīgine dēnsus ŏpāca. Dŏmus ēst īmis īn vāllĭbus āntri ābdĭta. Sōle cārens: Caci detēcta āppāruit īngens Rēgia,& ūmbrōsæ pĕnĭtus patŭēre cāvērnæ. *v. Tenebrosus, Abditus.*

obsecrātio, *Modlitwá, Prośbá.*

obsĕcro, *Modlę się, Proszę ćię.* **Ernstlich bitten/ anflehen.** *Obsecro & obtestor vita me redde priori.* Hor. *syn.* ŏbtēstor, prĕcor, ōro, rŏgo.

Obsĕcundanter, Posłusznie.

obsecundo, *Posłuszny iestem.*

Obsĕcūtio, Posłuszeństwo.

obsēpio, *Ogradzam, Zagradzam* 1. 2.

Obsĕquēla, Posłuszeństwo, Usłuchánie, Násługowánie.

obsequenter, *Posłusznie.* (wánie.

obsequentia, *Posłuszeństwo, Násługowánie.*

Obsequibilis, obsĕquiōsus. Posłuszny.

obsĕquium, *Posługa, Posłuszeństwa, dogadzánie sobie.* **Willfährigkeit/ Gehorsam.** *syn.* ŏbēdientia, mĭnĭstĕrium, vel cōmĭtas, ōbsĕquĭōsa mēns, vŏlūntas. *epith.* Blāndum, ūrbānum, mīte, ŏffĭcĭōsum.

obsĕquor, *Posługuię, Posłuszny iestem, Dogadzam* 2. **Folgen/ gehorchen.** *Obsequitur quocunque jubet, levis aura &c.* Hor: *syn.* ŏbēdio, pārĕo, ŏbtĕmpero. *v. Obedio.*

obsērō, *as, Zámykam.*

obsĕro, *is, Záśiewam, Zásadzam* 2. *Przykurzam, Okrywam, Sądzę, Obiiam gębę.*

obseror, *ērĕris, Obrastam.*

observābĭlis, *Znaczny. al. pro observando.*

obsērvānter, obsērvātē, *Pilnie.*

observantia, *Szánowánie, Czczenie, Záchowánie, Poszánowánie.*

observatio. *Ostrożność, Postrzegánie, Pilnowánie, Poszánowánie Záchowánie, Straż nád sobą. Pilność,*

observator, *Postrzegácz, Podchwytacz.*

obser-

obſervatus, *us. Poſtrzegánie.*
Obſervito as. Záchowuię 1.
obſervo, *Pilnuię 1. 2. Przeſtrżegam, Strzegę 1. Poſtrżegam, Doglądam 3. Obaczam co. Száнuię 1. Czczę 1. Záchowuię 1. Wypełniam.* Märcken/ in acht nehmen/ in acht haben. *Obſervata ſequor per noctem & nomine luſtro* Virg. *ſyn.* ănĭmădvērto, ădvērto, nŏto, explōro, ſpĕcŭlor, aŭcŭpor vel vĕnĕror, cŏlo, vĕrĕor, rĕvĕrĕor. *phr.* Attĕntis, ŏcŭlis lūſtro, pērlūſtro, cōtemplor, cīrcŭmſpĭcio, Explōrat vĕntos, ătq; aŭrĭbus aĕra căptat. inque vĭcem ſpĕcŭlamur ăquas et nūbĭla cæli.
obsĕs, ĭdis m. *Zakładnik.* eine Geyſel/ eine Perſon dem Feind zu Pfand geben Item, Ein Vnderpfand *Obſidis unius jugulum mucrone reſolvit.* O. *ſyn.* vas (ădĭs) pignus, ſpōnſor.
obſeſſio, *Obleżenie, Opánowánie.*
obſeſſor, *Oblegáiący.*
obſeſſor, ſori, *Hultay. Przekupień.*

OBSI

Obsībĭlo, Szumię, świtam.
Obsīdātus, us. Zakład 9.
obsideo, *Obśiadam, oblegam, otaczam, záśiadam záſtępuię 1. śiedzę 1. Ogárnąć, pánowáć, Ośiadam* Belägern/ umbſetzen *Obſedêre alii telis anguſta viarum.* V. *ſyn:* ŏppŭgno. *phr.* obsĭdiōne prĕmo, cĭrcŭmsĭdeo, cĭrcŭmdo, ămbĭo, cĭngo, claŭdo, ĭnclūdo; tĕnĕo. Vāllo, ăggĕre fōſſis, ărmāto mīlĭte, hŏſtīlĭbus ărmis cĭngo ūrbem. Armāto mīlĭte ĭuclūdo mūros. Pōrtis cĭrcum ŏmnĭbus ĭnſto. Nōn pŭdet ŏbsĭdĭōne ĭtĕrum, vāllōque tĕnērĭ? Cĭngĭtur ĭntĕrĕa Rōmānis ărdua sĭgnis, ĕt pătĭtur lōngas ŏbsĭdĭōne mŏras. Fēcĕrat ŏbsĭdio jām dĭūtūrna fămem.
Obsĭdiæ, arum Obleżenie.
obſidianum, vitrum *ſub Czerwony.*
obsĭdiānus lapis, *Gagatek*
obsidio, *Obleżenie.* Belagerung. - - - *Ingentiq; urbem obſidione premebant.* Virg. *ſyn.* ŏppŭgnātio, ŏbsĭdium, ŏbsēſſio. *epith.* ărcta. ſtrĭcta, lōnga, dūra, ănxĭa, sĕdŭla, mŏlēſta, sŏlĭcĭta, ſæva, trūx, fĕra, săngvĭnĕa, crŭĕnta, crūdēlis, ăcērba, tĕrrĭbĭlis, formĭdabĭlis, trĭſtis, ĭnĭmĭca, hŏſtīlis: *vide Obſideo.*
obsĭdiōnālis, *Obleżeniu służący, Odśieczny.*

obſidior, *aris. Záſtępuię 1. Czuwam.*
obsĭdium, *Obleżenie, Zakład*
obsīdo, *Obśiadam Oblegam.* Belägern/ umbeſetzen. *Ut breviant armato obſidam milite fauces.* Virg. *v. Obſideo.*
obsigillo, obſigno, *Pieczętuię.*
obſignator, *Pieczętarz.*
obsīpo, *as, Zakrapiam, Pokrapiam, Oblewam, Chłodzę, poſypuię 1.*
obſiſto. *Sprzećiwiam ſię, Opieram ſię, Záſtępuię 1. Záſtawiam ſię. W ſtręt czynię. záwadzam 3.*
obsĭtus, *Zárosły, Porosły, zawiiany, & ſub Obraſtam 2. & Przykurzony.* Vmbgeben/ bedeckt. *Ibat Rex obſitus ævo* V.
obsŏlĕfăcio, *Szpecę, Wniwecz obracam. ē potius breve.*
obſoleſio, *Plugáwy ieſtem, wywietrzeć 2. Wyſtárzeć ſię.*
obsŏleo, obsŏlesco, *Blakuię, śniedźieię, Więtſzeię, Niſzczeię, śmierdzę, Plugáwy ieſtem, Wywietrzeć 2. Prześmiardł. Poſzpećić, Wyſtárzeć ſię, uſtaie co, Záchodźi.*
obsolet:ùs. *Feſtárośw:ecku.*
obsŏlētus, *Wytárty, Spłowiáły, Blákuiący, Záśmierdźiały, wywietrzały 2. Staroświecki, Plugáwy, & ſub* Farbá *bláda.* Abgangen. O *nec paternis obſoleta ſordibus* (Jamb.) Hor.
obsŏlĭdātus, *Záwárdźiáły.*
obsŏnium &c. *lege* opſōnium &c.
obsŏno, *as, à ſono as. Niepokoy czynię, Przetywam mowę. proprium eſt circumſono.*
obsōno, *lege* opſono.
obsōpio, opſopo, *is, ere, priſcum Uśpić kogo.*
obſopior, *Uſypiam.*

obsorbeo, *Pożeram, Wyſarknąć.*
obſordeſco, *ſub Prześmiardł, záſtárzeć ſię.*
obſtăcŭlum, *Zawádá.* Hindernüſs. *Sepes & cuncta obſtacula rumpunt.* Prud. *v. obex.*
obſtĕtrīco, *& or. Babię.* obſtĕtrix, *Bábá.*
obſtinata, mente obſtinate, *Upornie.*
obſtĭnātio, *Upor, Nieużytość, Stałość.*

Eygensinnigkeit. *Pradurat obstinatio*, (Jamb. Dim.) Pr.

obstinatus, *Uporny. Verepaeo, i anceps* Halsstarrig/ hartnäckige. *Dic modò Lyde? quibus obstinatas.* (Saph.) *syn.* Pertinax, pervicax. *phr.* Propositi nimium tenax. Cui obstinata, obfirmata, obdurata mens, voluntas. Pectus obduratum Cui dura superbia. *vide Constans.*

Obstineo, pro Ostento, priscum. Fest.

obstino, *Upieram się, Usadzam się.*

obstipo, *as.* Zátykam, *Uprząść postáwę.*

obstipus, *Prostoszyi 2. Twárdoszyi. Kárkow twardo pochyłych, Pochyły. Nachylony. Krzywy.*

obstitum, *Piorunowisko, Znák zły,*

obstitus, *Piorunem uderzony, Naprzećiwny, Krzywy, Ukośny.*

obsto, *as*, obsto, *is, priscè, Zawadzam. Przeszkadzam, Niedopuszczam, Sprzećiwiam się.* Entgegen stehen/ widerstehen. *Chara Iovis coniux. nec famam obstare furori.* Ov. *syn* obsisto, renitor, obnitor, reluctor, resistor; obsum impedio. *vide Resisto, Impedio.*

obstragulum, *Rzemyk u obowia.*

obstrepito, *as, Szumieię, Niepokoy czynię.*

obstrepo, *Chrobocę, Grzmot czynię, Szmer czynię, Zágłuszam, Zámylam, Niepokoy czynię.* Widerstreben. *Multa ubi nativis obstrepit arbor aquis.* Prop

obstrictus, *ta, Obowiązány, powinien.*

obstrictus, *ûs, śćiśnienie 2. Obstrigillatio. Obmowá.*

Obstrigillator, Obmowcá, przygániacz, przećiwnik.

Obstrigillo, Obmawiam, Przygániam, Przeszkadzam, Sprzećiwiam się, zádwadzam komu.

Obstrigillus, Sznurowány.

obstringo, *Záwięzuię 2. Obwięzuię, Obowięzuię, Zniewalam. Dopuszczam się, Grzeszę.* Zusammen stricken *syn:* astringo, constringo, devincio, obligo.

obstringo prædibus, vadimonio, *Rękoymią dáię.*

obstringor, *Dopuszczam się.*

obstructio, *Zatkánie 1. 2. Zásłonienie Zásłona.*

Obstrudo, Kryie to, zrę.

obstruo, *Zágradzam 1, Zásłaniam 1. Záćimiam, Zátykam 1. 2. Zaprawiam, Záwalam, świa-*

tło komu. Odiąć. Einen die Aussicht/ verbauen. *Fata obstant, placidasque viri Deus obstruit aures.* Virg. *syn:* obsepio, obturo, contego, præcludo. *vide Claudo.*

Obstrusus, Skryty 1.

obstupefacio, *Zdumiałym czynię, zbukáć. e Anceps, sed potius brevis.*

obstupefio, *Zdumiewam się, zapił rozum.*

obstupeo, obstupesco, *Zdumiewam się. & sub wyryty.* Erstummen/ erschrecken. *Obstupuit primo aspectu Sidonia Dido.* Virg. *syn:* Stupesco, stupeo, miror. *phr.* oculos stupor, urget inertes. Attonitis hæsere animis. Conversique oculos inter se atque ora tenebant. Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno *v. Stupeo.*

obstupidus, *Nieczuły 1. Zdrętwiały.*

obsum, *Záſzkadzam, Szkodźi mi to.*

obsuo, *Obszywam.*

obsurdesco, *Niesłyszeć 2. Ogłuszeć.*

O B T

obtego, *Zásłaniam 1. Okrywam, Zakłádam się 1. Táię czego.* Zudecken. *syn:* Tego. contego, aperio. *v. Tego.*

obtemperatio, *Posłuszeństwo.*

obtempero, *Posłuszny iestem.* Gehorsamen. *Monitis obtemperat unda magistri O. vide Obedio.*

obtendo, *Zásłaniam 1. Pokrywam, Záwijam, Opinam.*

obtensio. *Zásłoná.* obtento, *as. Zátrzymawam.*

obtentus, *us Zásłona 1. Pokrywká, zasłonienie, Záwićie 1. zákrywánie.*

obtero, *Záćieram 1. Śćieram 4.* Podeptáć. *Zádłáwić, Przyzwalam. Kopyto psuię, Tłukę 3.* Zerreiben/ zertrennen. *syn:* Contero, tero, attero.

obtestatio, *Prośbá, Poprzysiężenie.*

obtestor, *Modlę się. 1. 2. Záwięzuię.* Beschweren. *Ipsum obtestemur, veniamq; rogemus ab ipso.* Virg. *syn:* Testor, apello. invoco, *vel* obsecro, oro, imploro, rogo. precor.

obtexo, *is. Oplatam, Zákrywam, Zasłániam, Mszę.*

obticentia, *Zámilknienie. vide suprá Aposiopesis.*

obticeo, obticesco, *Milczę, Umilknąć.*

obtineo,

obtineo, *Mam 1. Trzymam 2. Mam u kogo, Máią go zá. Zátrzymawam 1. Upraſzam, Prze. wodzę ſwoie, Szkołę trzymam, zoſtáię ſię, Otrzymawam, Doſtáię 1. Trwam 2. Dokázuię 2. Wygrawam 3. Oſtáię ſię 1. & ſub Stoi zá to.* Erlangen/ erhalten. *Sceptra obtinentur, omnis in ferro eſt ſalus.* (Jamb.) *ſyn.* aſſequor, conſequor, adipiſcor, impetro.

obtingit, *Trafia ſię nagadzam ſię, Doſtáło mi ſię 1.* Es widerfähret. *ſyn.* obvenit, advenit contingit, evenit, accidit.

obtinniunt aures alicui *Piſzczę, propriè Brzmię*

obtinuit conſvetudo, obtinuit ea res, *Weſzło w obyczay.*

obtorpeo, *Martwieię, Niechce mi ſię nic. & in Zdrętwiáły.*

obtorqueo, *Zakręcam 1. Wykręcam, Kieruię 1 Szyię zákrącam.*

obtorta gula, obtorto collo arripere, *zá Szyię porwáć.*

obtrectatio, obtrectatus, *us Obmowá.*

obtrectator, *Obmowcá 1. 2. Szczypacz.*

obtrecto, *Obmawiam, Przyganiam, Sprzećiwiam ſię, Uwłaczam 2.* Einem übel nachreden/ läſtern *ſyn.* Detraho calumnior, convicior, maledico, *v. Convicior.*

obtritus, *us, Podeptánie.*

obtrudo, *Zárzucam kogo czym, Zámykam 1.*

obtruncatio, *Obćinánie 2.*

obtrunco, *śćinam, Obćinam 2.* Erſchlagen. *ſyn.* occido, conficio, mutilo. *v. Occido.*

obtueor, *Pátrzam, Przypátruię ſię,*

Obtuitio, obtuitus, *us. Pátrzenie 1.*

obtundo, *Nábiiam komu uſzy, Tępię, Zagłuſzam, Tłumię, Wybiiam kogo, Obiiam gębę, Biię kogo.*

Obtunſus, idem Obtuſus.

obtuor, Pátrzam.

obtutamentum, *Zátyczká 1. Szpunt, Stáwidło.*

Obturatio, Zátkánie Obturbator, Przeſzkodnik,

obturbo, *Niepokoy czynię, Przerywam, zámylam, Grzmot czynię, & ſub Poruſzam ſię*

obturgeo; obturgeſco, *Nádymam ſię, Napuchło.*

obturo, *Zátykam 1.* Verſtopffen. *Obturem patulas impunè legentibus aures.* Hor:

obtuſè, *Tępo,*

obtuſior, *Przytępſzy.*

obtuſius, *Głupie, propriè Tępiey.*

obtuſus, *Tępy ćięmny, Słaby 2. & ſub Obiiam gębę.* Stumpff/ abgeſchliffen. *Hoc faciunt nimio ne luxu obtuſior uſus.* Virg: *ſyn.* Hebes; retuſus, hebetatus.

obtutus, *us, Pátrzenie, Weyrzenie, Widzenie.* Anſchawung/ das anſehen. *v. Aſpectus.*

OBV

obvagio, *is, Wrzeſzczę, Kwilę ſię.*

Obvagulatio, ſub Narzekanie.

Obvagulor, Narzekam, Skwirczę.

obvallo, *as. Obwodzę 2.*

obvaricator, *Przeſzkodnik, Záſtępcá 1.*

obvarico, *Przeſzkadzam, Zaſtępuię 1.*

Obvaro, as, idem, idem, & Przekinąć 2.

obvenio, *Nagadzam ſię. Trafia ſię 1. Spada na kogo, przypada co, Doſtáło mi ſię.*

obventio, *Obrywká, Spadek máiętnośći.*

Obventitius, Przypadkowy,

obverbero, *Obiiam gębę,*

obverſatio, *Przebiegánie, Przemiiánie.*

obverſor, *Uwiiam ſię, Tkwi mi, ſtoi mi przed oczyma, Przebiegam ſię.*

obverto, *Obracam 1. Obracam ſię gdźie. Obracam ſię tyłem, Sprzećiwiam ſię odwierzgam, Kieruię, Obracam wzad.*

obviam, *Przećiw 1. Ku 1. Na doręczu, Na rázie. & ſub Nagadzam ſię.*

obviam eo, *Zábiegam, záſkákuię.*

obviam exeo, procedo, proficiſcor, *Wychodzę przećiw komu.*

obviam itio, *Potkánie, Zabieganie 2.*

obvio, *as, Wychodzę przećiw, Sprzećiwiam ſię.*

obvium, *Stręt.*

obvium eſt, *Ná doręczu, Po drodze.*

obvius, *Naráźny, Nadrożny 2. Doręczny, Na rázie, Poſpolity.* Gegenſtehend am Weg.

obvius sum, fio, *Potykam się, Wychodzę, Nagadzam się.* **Entgegen gehen oder kommen.** *phr.* Venienti occurro, obvius prodeo, me offero. procedo, excipio, obvius sum Reducem læto vultu, passis ulnis excepturus in limine primo exspecto, obvia prodieram reduci tibi. Conveniunt proceres, portis ruit obvia turba.

obumbrario, *Zaćmienie 1.*

obumbro, *Zaćimiam, Zasłaniam 1. Pokrywam.* **Beschatten.** & *lauro modo pulcher obumbrat Apollo. G. syn.* umbro, inumbro, obtego, obscuro.

obunculus, obuncus, *Zakrzywiony 1.*

Obundo, Wylewa z brzegow.

obunctus, *ab* obungo, *Námázány, & sub Pomazuię.*

obvolvo, *Uwiiam, Zawiiam, Pokrywam, Zdobię 2.*

obvolutio, *Obwinienie.* obustus, *Opalony.*

O C C

occa, *æ, Broná.*

Occæcatio, Oślepienie, Bronowánie.

Occæco, as. idem Obcæco.

Occallatus, Zdrętwiáły.

occaleo, occalesco, *Drętwieię, Nic czuię, Odrętwieć, Zástárzeć się, sub Stwárdniáły. & sub Przyuczam się.*

Occano, is, śpiewam 1. Trąbię, Gram.

occasio, *Powod 1.* **Pogodá,** *przyczyna 1. Doręcz.* **Gelegenheit** *Sum Dea quam rara & paucis occasio nota A. epith.* irrevocabilis, mobilis, fugitiva volubilis, fugax, idonea, opportuna, optata, felix, commoda. *phr:* Commodum, opportunum, idoneum, aptum tempus. Commoda tempora. Brevis est occasio lucri, occasio furtim labitur. excidit. Apta tempora. Furtim labens.

occasiuncula, *Powod 1.*

Occaso, sis, ere priscum, sub Ginę.

occasus, sa, adject. Zapádły, sub Zachod 1.

occasus, *us: subst: Záchod 1: 1. Powod 1.* **Pogoda,** *Zgubá.* **Undergang der Sonnen.** *Solus ab occasu, Solis quærebat ad ortum. C. syn.* Solis obitus: Sol occidens. *epith.* Serus, umbrifer, frigidus, rubens, noctifer. *v. Sol occidens.*

occatio, *Bronowánie.* occator, *Bronownik.*

occatorius, *Bronowániu służący.*

Occecurrit pro occurit vel occucurrrit. Gelli, ut mos mordit, spopondit. poposcit, prisce,

occedo, *is. Wychodzę 2. Nagadzam się.*

occento, *śpiewam sobie, Nárzekam, Ostáwiám, Lżę 1. & sub Czáruię.*

Occentor, & sub Alt.

occentus, *us. śpiewánie, Pisk, Trąbienie.*

Occepso, sub Poczynam.

occidens, *subst. Zachod 2.* **Die untergehende Sonn/ Abends.** *syn.* Sol occiduus, cadens. *phr.* Sol cadens orbem ad imum. Radios undis vel æquore condens. *v. Vespera, & Sol occidens.*

occidentalis, *Záchodni.*

occidio, *onis, Porażká, Zábićie, Zgubá.*

occido, *Zábiiam 1. Wybiiam, przykrzę się, przykro mi, Ziadam 2.* **Tödten/ umbringen.** *Et redit ad sese cur me occidistis, amici H: syn.* Neco, eneco, perimo, interimo, interficio, trucido, obtrunco, cædo, macto, jugulo, extingvo. *phr.* Vitam, tollo, aufero, eripio, adimo. Vita spolio, privo exuo. Neci morti do, trado, demitto. Letho, extingvo, absumo, perimo, tollo. Sub orcum, ad Stygias umbras mitto, demitto, trudo, adigo. Sternere ferro. Spoliare lumine. Tingere cæde manum. Jugulum mucrone resolvit, abrumpere vitam. Pœnas cum sangvine poscere. Manes demittere ad imos. Spiramenta animæ lethali abrumpere ferro

occido, *Záchodzę, Niszczeię, Ginę, Umieram 1.* **Niderfallen.** item. **sterben/ umbkommen.** *syn.* occumbo, intereo, cado, pereo, morior. *v. Mors.*

occiduus, *Záchodni, Niszczeię, śmiertelny.* (rior.

Occillator, Bronownik.

occillo, *ass Bronuię, Obiiam gębę.*

occino, *is Gram 1. śpiewam, Trąbię.*

occipio, *Poczynam.*

occipitium, occiput, *Tył głowy.*

occisio, *Zaboy 1.* **Mord, Todschlag.** *syn.* Cædes, strages, internecio, funera. *phr.* Cædis, stragis acervus, Morientum acervi, cumuli. Cladis contagia. Cruentum exitium Fatum miserabile belli. Mille mortis facies, formæ ubique pavor, et plurima mortis imago. Crescunt in cumulum strages. Tepidus recenti cæde locus. Pleni spumanti sangvine rivi exundant, inundant. Quas ibi tum ferro strages, quæ funnera Turnus ediderit? Quis cladem illius noctis, quis funera fando explicet, aut possit

pŏsit lacrymis æquāré dŏlōrem, lăbōres? Cēr tamen atrox mū to cum sanguine sūrgit. Tūnc brévior dīræ mōrtis ăpērta via est.
occisione occīdo, *Porażam* 2.
Occisito i. *sæpe occido* Eest.
occisus *Zabity*. Getödt / umbgebracht. *Hinc alii spolia occisis direpta Latinis*. Virg. *syn*. Cæsus, peremptus, interfectus, nĕcātus, trŭcīdātus, mactātus. v. *Mori in bello*, & *Occido*.
occlāmito. *Wołam* ...
occlūdo, *Zamykam* 1. Zuschliessen. *Cum verò iniectis vellent occludere glebis*. M. *syn*. ŏbstruo claūdo, præclūdo. v. *Claudo*.
occo, as, *Bronuię*.

O C C U

occŭbitus, us, *Záchód* 1.
occŭbo, as, *Polegam* 1. *Leżę*, *Umieram* 1. Umbkommen / sterben - - *Nec adhuc crudelibus occubat umbris*. Virg. *syn*. ŏccŭmbo, cădo.
occulcātus *Ubity*. occulco, *Udeptać*.
occŭlo, is, *Kryię* 1. *Zakrywam*. Verbergen v. *Mox Occulto*.
occulor, *Taię się*
occulta, orum, templi, *Świątnicá*.
occultatio, *Krycie* 1. 2.
Occultatius, ab occulte Cic: corrigit Lambin. occultius.
occultator, *Przechowywacz, propriè sed inusitate*, (*Kryciel*.
occultè, *Potaiemnie*.
occulto, *Kryię* 1. 3. *Taię czego*, *Pokrywam*. *Uchylam*. heimlich verdecken / verbe gen. *In fidiis raptos. Jaxo occultabat opaco*. V. *syn*: Occŭlo, cōndo, rĕcōndo, ābscondo, ăbdo, ŏpĕrio, tĕgo, cōntĕgo, ŏbtĕgo, ŏbdūco, ŏcclūdo, ăbstrūdo, vēlo, celo. *phr*. Densis ŭmbris, tenebris, ŏbvēlo, claūdo, inclūdo, ŏbvolvo, prĕmo, ŏbrŭo. Cæcis lătebris sē cōmmīttere, sē credĕre. Fūrto ăbscōndēre. Sēse inclūdit ŏpācis spelūncæ tĕnebris, Corpŏra fūrtim inclūdūnt cæco lătĕri. Nūnc vĭrĭdis ĕtiam ŏccūltant spinēta lăcĕrtos.
occultum, *Skrytość*.
occultus, ti, *Skryty*. Verborgen. *Æstat occultis animus, semperq; tacendis* Juv. *syn*. ŏccūltātus, ăbdĭtus, cōndĭtus, ăbscōndĭtus, tĕctus, ŏbtēctus, cōntēctus, ŏpĕrtus, ădŏpĕrtus, cŏŏpĕrtus, ŏbdūctus, ăbstrūsus, ŏcclūsus, vēlātus, lătens, latitans, ŏbscūrus, ŏpācus lătebrŏsus, ărcānus, *phr*.

Lătebris ŭmbris ŏbiectus, dēfensus, claūsus, cōnditus. Dēnsis ŏbdūctæ sentibus herbæ. Sōlis înăccessus rădiis: Cæcis ŏbscūrus lătebris. v. *Abditus*.
occumbo, is, *Polegam* 1. *Zostaię ná placu Umieram* 1. umbkommen / sterben. *Fertur & ante annos occubuisse suos*. Ovid. *syn*. ŏccīdo, cădo. mŏrior. v. *Morior*.
occŭpātio *Zabáwá*, *Opánowánie*, *Uprzedzánie*, *Uięcie záleżenia* Einnemung. *Laudandum vereor occupationem*. (Phal.) Sidon.
Occŭpātorius ager. ibidem.
occŭpātus, *Zabáwiony*. Geschäfftig. - - *Hoc tantum lege, namq; & occupatus* Phal.
occŭpo, *Zásiadam*, *Ośiadam* 1. *Oleymuię*, *Uprzedzam* 1. *Opanowáć*. *Ubiegam kogo*, *zaprzątam zabawiam*, *zastępuię*, *Uymuię sobie ludźi*, *báwię kogo*. *Daię ná lichwę*, *Napełniam*, *Mam*. 1. *Padam*, *zeymuie mię*, *zdybáć*, *Rzuca się chorobá*, & *sub zápátrzam się*. Einnehmen / erobern / besitzen. - - *Et totum quæ viribus occupet orbem*. Virg. *syn*: Prærĭpio, ărrĭpio, invādo, *vel* prævĕrto, *vel*: dĭstĭneo *vel* tĕnĕo, pŏssĭdĕo.
occŭrro, *Zábiegam*, *záskákuię*, *Potykam się Nagadzam się*, *Napadam się* *Trafia się*, *Widáć*, *Wychodzę* 2. *Wspominam sobie*. Entgegen lauffen *syn*. ŏccūrso, ŏffĕro me. ădsum: ŏbvĭus eo, prōdeo, vĕnĭo, prōcedo, *phr*: ŏbvĭus ărdēnti sēse tŭlit. Rĕdūci, vĕnienti tĭbi ŏbvĭa prōdĭeram Rĕdūcem in līmĭne prīmo ĕxcēptūra rŭit. Læto, vel ămīco vĕnĭentem ĕxcēpit vūltu. v. *Obviam eo*.
occursācŭlum, *Obłudá* 2. *Nocnica*, *Strachy nocnie*.
occursātio, *Zábieganie*, *Dostoieństwa zábieganie*.
occursatrix. *Obłudá* 2.
occurso, *Nagadzam się*. *Przebiegam się*, *Potykam się*. *Przeieżdżam się* 2. *Wspominam sobie*, *płynę*, *Stoi mi przed*.
Occursoria potio, *sub pełnić*.
occursus, us, *Zaście* 1. *Nápadnienie*, *záſtąpienie*, *potkánie*.
ŏceănus, gr. *Morze wielkie*, *Kąpiel*
ŏcella, æ m. *Máłooki*.
ŏcellāta, orum. ocellatum, *perłá*, *Gałka Orzech láskowy*.

ŏcellātus *Oczkowaty.* ocelli *tr. Ućiecha.*
ŏcellŭlus, ocellus, *Oczko 1.* Äuglein. *Blanda quies furtim vinctis surrepit occellis.* Ovid.
ochra, *æ, gr: Brunatna farba, & sub żołtawy.*
ŏcĭmum, *gr. Bazylia, Bazylika, Mieszanka.*
ŏcĭnum, *Mieszanka Oca'e, sub perła.*
ocquinisco, *Nachylam się, Uczepnąć. Quantitatem vide in Conquinisco.*
ocrea, *æ, Bot, Cholewa, Skornie Nagolenice, Obow żołnierski* Stiffel. *Tum leves ocreas electro auroq; recocto.* Virg. *epith.* Hăbĭlis, āpta, aūrāta, mĭcans, ænea, fērrĕa, fūlgĭda, lĕvis *p r.* Crūrum tĕgmen, mūnīmen mūnīmēntum: Levēs ocrĕas lēnto dūcunt ārgēnto.
ocreātus, *Skornie noszący.*
ocris, *is. ios. f. gr. Skała, Gora.*

OCT

octăphorum. *gr. Kareta, & sub Ośm par.*
octans, *tis, subst. m. Ośm części sub Część całey rzeczy.*
octāvus. *Osmy.* Der Achteste.
octavus decimus. *Ośminasty.* octennis, *Ośmioletni,* octennium. *Ośmioletni czas.*
Octidiālis, *tum Oktawa.*
octies, *Ośm Kroć.* Achtmahl. *syn.* Bĭs quăter, quăter bis.
octingēnārius, octingentēsĭmus, *Ośmsetny.*
octingenti, *Ośmset:* octĭpes, *Ośmionogi.*
octo, *ośm.*
octōber, *& bris, is subst. Paźdźiernik.* Weinmonat *Te tacito October fænore ditat agros.* Aus. *epith.* īmbrĭfer, mădĭdus, hūmēns, nīmbōsus plŭvius. *phr.* Mēnsis quō sēras dēpōnit vīnea ftōndes. Quō făcit hūmēntes Plēïas ōrta dĭes.
octōber, *& bris, is, adject. Pazpźiernikowy.*
octōdecim, *Ośmnaśćie.*
octōgēnārius, *Ośmdźieśiątny, Ośmdźieśiątletni.*
octōgēni, *æ, a. Ośmdzieśiąt.*
octōgēsimus *Ośmdzieśiąty.*
octōgies, *Ośmdzieśiątkroć.* (ducunt.
octōginta *Oćmdzieśiąt. A corripit Lucil. alii pro-*
octōjŭgis, *Ośm Par maiący.* (krotny.
Octōmĭnūtiāli, *Ośmpieniężny.* octōnārius, *Ośm-*
octonarius numerus. *Osmak 1.*
octonarius versus, *vide infra* quadratus.
octōphōrum, *gr. sub Ośm par, & Kareta.*
octŭplex, *plicis, adject: omn: Ośmioraki.*
octuplĭcātus, octuplus, *Ośmkrotny*
octŭplum, *Ośmioro tyle.*
octussis, *is. m subst: sub Potroyny grosz.*

OCU

ŏcŭlāria *orum, an. rectè Okulary*
ŏcŭlāris, & ŏcŭlārius, *adiect, Oczysty 1.*
ŏcŭlārium specillum, *Okulary.*
ocularius, *subst:* & ocularius medicus, *Okulista*
ŏcŭlāta *Wielgook.*
ocŭlta die emere, *Zagotowe.*
oculatæ manus, *ibidem.*
oculatio, *Obćinanie 2.*
oculatissimus, *Iasny 1. Ostrowidz 2.*
ŏcŭlatus, *Oczkowaty, Widzący, Iasny, Oczywisty.* Der Augen hat.
ocŭleus, *adject: Oczkowaty, Ostrowidz.*
oculeus, *subst. Oczko.*
oculi. *Oblicznośc Oka 1. Ante locum capies oculis alteq; jubebis.* Virg. *syn.* Lūmĭna ŏcĕllī. *epith.* Blāndi, mĭcāntes, cærŭlĕi, fōrmōsi, vēnŭsti, sērēni, plăcĭdi, rădĭantes, clāri rŭtĭlāntes, vĕrēcūndi, ăcūti, ārgūti, sŭbtīles, scīntĭllāntes, tĕrrĭbĭles, sŭpērbi, mălĭgni, hōstĭles, sāngvĭnei, tōrvi, sĕvēri, ōblīqui, mĭnāces, ārdēntes, īgnīti, flāmmĭfĕri, lāscīvi, văgi, ērrāntes, trŭces, fĕri, căsti, pŭdīci, mŏdēsti, rīdēntes, bĕnīgni, lŷncei, lacrŷmāntes, mădĕntes, grăves, hūmēntes, līvēntes, vĭgĭles, īnsōmens, fēssi. *phr.* ŏcŭlōrum ōrbes, ăcĭes, lūx, jŭbar, faces, īgnes, sēdes. sĭnus rĕcēssus. Gĕmĭnum frōntis sŷdus, īgne mĭcānt sȳdĕrĭbus sĭmĭles ŏcŭli Vĭgĭles sub frōnte mĭnīstri. Æmŭla lūmĭna stēllis Hūc īllūc vōlvēns ŏcŭlos, tōtumque pĕrērrat lūmĭnĭbus tăcĭtis. *v. Circumspicio, Aspicio.*
oculi fracti, morsicantes, patrantes, *Oczy wdźięcznie zyzowate.*
oculi herbei nocturni, *sub Oczu modrawych.*
Ocŭlĭcrĕpĭdæ *hi. Oczu wybitych. sub ślepy:*
oculis immobilibus contueor, *Wytrzeszczam.*
oculis rectis, *Nie mrugaiąc.*

oculis infestis, torvis tueri, *patrzę krzywo*

ŏcŭlĭtus, *Uprzeymie, Barzo.*

ŏcŭlo, *as, Oświecam 2.*

oculos expilo, effodio. excludo, exturbo, *Oślepiam.* **Die Augen außstechen.** *syn.* Cæco ēxcæco, *phr.* ŏcŭlos ĕffŏdio, Lūmen ēripio, ădĭmo, Lūce ŏrbāre. *v. Cæco.*

oculos habeo. defigo in. *Wlepiam oczy.*

oculos jacto, emitto, spargo, *świarzę*

ŏcŭlus, *Oko 1. 3. Pak, Członek, Rozchodnik wielki, Wiernek, podchwytacz.* Moy *iy.*

Oculus mundi, *Słońce.*

ŏcyma, *orum sub Strofuię,*

ŏcymastrum, *gr: Bukwica,*

ŏcyminus, *gr. lege* ociminus.

ŏcymoīdes *is, p, S orzyszek.*

ŏcymum, *Bazylia,* Mieszanka, *Tatarka.*

ŏcyor, ocyssimus, *Prętki.* **Hurtig schnell.** *Et fulminis ocyor alis Virg. v. Velox, Celer.*

ŏcyus, ocissimè, Ocyter, *Rychło, prętko,* **Schnell so bald.** *syn.* velociùs, celeriùs, citiùs. *vide St tim.*

OD

ŏda, *æ. gr: Spiewanie.* **Ein Gesang.** *syn.* Cārmen, cāntus, *epith.* Læta, dulcis, fēstiva, Lўrica. *vide Carmen.*

ŏdaxismus *m gr: Zębow pusz czenie.*

Odefacio, Wącham. ōdeum *gr, Ganek, Kor.*

ŏdi, *Nienawidzę brzydzę się* **Hassen.** *Diligo præstantem, non odi Cinna negantem.* M. *phr.* ŏdio hăbeo, īnsĕctor, prŏsĕquor, ūrgeo, pērsĕquor. Odia ēxērceo, īnēxōrābĭle dūrus ēxērces ŏdĭum, nēc īnīqua fīnis in īra ēst. Odĭis ălĭquem ēxērceo. Gĕnus ŏmne fŭtūrum ēxērcēre ŏdĭis Nūllus ămor pŏpŭlis. Ætērnis cērtant ŏdĭis. Vērbis ŏdĭa ăspĕra mŏvi. Ultĕrĭs nē tĕne ŏdĭis. Nŭnc pŏst hāc, sēmper mĭhi dum lūx īsta lūx īsta mănēbit, pērsĕquer ætērnis ŏdĭis căpŭt hoc, nēc rēgna tĕnēnēre īlle pŏtest, pŏtērit mănus hæc dum tēla mŏvēre. *vide odium.*

Odi, seu odii; odivi Plaut. prisce pro Audiv, ut plostrum &c. Murst.

ŏdibilis, Nienawistny.

ŏdīnŏlўon, *tis, m; gr: Trzymonaw,*

odiosè, *Nienawistnie, Nieprzyiewnie, Obrażliwie, Brzydko Niełagodnie.*

Odiosicus, B. Nienawistny, Przykry.

ŏdiōsus, *Nienawistny 2. Obrażliwy, Brzydki, przykry.* **Verhast/ unangenehm.** *syn.* īnvīsus, ēxōsus, īnsēnsus, īnvīdĭosus, mŏlēstus, ŏdĭo dīgnus, flāgrans.

odiosus sum, *przykrzę się,* *Niepodobam się*

ŏdium, *Nienawiść 2. Mierzączka, przykrość 2. Nalegānie, przykrzenie się. Tęsknica & pro Adiectivo sub Brzydki.* **Haß zorn** *Conveniens quibus aut odium crudele Tyranni.* Virg. *syn.* Sĭmŭltas, īra, răbĭes, fŭror. *epith.* īnĭmīcum, crūdēle, ăspĕrum, nĕfāndum. īmprŏbum, ăcērbum, crŭēntum, fūnēstum, ŏccūltum, īmmīte, īnsānum mălĕsānum, dĭūtūrnum, īmplācābĭle, īmmŏrtāle, ēxĭtĭāle, dūrum, cæcum, pŭgnāx īnēxōrābĭle, ătrox. *phr.* Odĭis, sīgna ăr-sēmĭna tērror. Sæpe tăcens ŏdĭi sēmĭna vūltus hăbet. Odĭis haūd ēxsătŭrāta quĭēvi. Vīvūnt ŏdĭa īmprŏba, *vide Odi.*

ŏdontāgra, *gr zębne kleszczyki.*

ŏdoramen, *Wonia,* **Geruch.** --- *Croceos ut Tmolus odores.* Virg. *syn.* ŏdōrātus, ŏdōrāmēntum fragrāntia: sūffīmen. *pith.* Suāvis, jūcūndus, mōllis, grātus, fragrāns, bĕnĕŏlens, tēter, fœtĭdus, īngrātus, grăvis, pēstĭfer, mŏlēstus īnjŭcūndus, īnsvāvis, dīrus, dūlcis, spīrans, āmbrŏsĭus, gĕnĭālis, mўrrhĕus, thūrĕus, *phr.* ŏdōra, svāvis, dūlcis, aūra; ŏdōrus hālĭtus. Svāvis mūnus ŏdōris. Quīcquīd bĕnĕŏlēntĭbus ărvis cūltor ŏdōrātæ mīttit ărābs sĕgĕtis, Arăbo nŏster spīrat ŏdōre rŏgus. Quō sēmel ēst īmbūta rĕcēns sērābit ŏdōrem tēsta dĭu. *v. Oleo*

odor liquidus *Oleiek,*

odoramentum, *Wonia 2. Wonne Zioła*

ŏdōrātus, *Wonny 2.* odoratio, *Wąchanie*

Odorator, Węchu ostrego.

odoratus, *us, powonienie, Wąchanie, Wonia.* **Geruch/ das riechen.** *phr.* ŏdōra vis

odore imbuo, *perfumuię,*

odorem traho ŏdōrĭfer, *pachnący,*

Odorĭsĕquus, Węchu ostrego. & sub Bystry.

ŏdōro, *as, perfumuię, Wonią pusz czam, Węchem dochodzę.* **Riechen/ Geruch machen.** *Urit odoratam nocturna in lumina cedrum.* Virg. *syn.* īnŏdōro sūffio. fūmīgo, *phr.* ŏdōre, pērfundo, rēplĕo, āfflo, īmbuo, ŏdōres, jăcto, jăcio; spārgo,

largo, incendo, adoleo; alijs, in cineres adoleo, amomo, thure, mirrha.
odoror, Wąchám. Węchem szukam, przeczuwam; Spąháć. Macam; Czuię; 3; Riechen. Namq; sagacius unus odoror. Hor. syn. olfacio. phr: odores sentio, percipio, haurio, naribus accipio. odor ad nares fertur, accedit, venit.
odorus, perfumowány, pachnący. Wolriechend. Massyliq; ruunt equites & odora canum vis. Virg. syn: odorifer, odoratus, boneolens, suaveolens, redolens, fragrans, suaviter halans, spirans v. Oleo.
odos, idem odor.
Odrilicium, Cicer. 2. Fini. cor. illitrium. Turneb; vel ex Corinthium Delicium. Muret. alij Orichalcum legunt.

O E.

Oeconomia, gr. Rozłożenie, Száfowániey. Gospodarstwo 2. Wćielenie Páńskie
oeconomica, æ: vel ce, es; gr. Gospodarstwo.
oeconomica, orum. gr. Gospodarskie księgi.
oeconomicus, gr. Gospodárski. Száfarski.
oeconomus, gr. Szafarz, Ochmistrz.
oecumenicus, gr. powszechny.
oecus, m. gr. Dom 1, Sala.
oedema, tis, n gr: Nádźćie.
oenante, es. gr: Kropidło źiele; przyiemka, Gáłuchá. sub Maćićá 4. (ćicá.
oenanthinum, vinum, Wino robione: & sub Ma
oenanthinum oleum, sub Kropidło źiele.
oenas, adis, f. gr: Winnicá, Figá 1. Gołąb gład
oenogarum, gr: Rosoł. (ki.
oenomela, orum. Winniczki.
oenomeli, gr: Słodycz.
oenophorum, gr: Winny státek; Flászá; Dzban.
oenophorus, gr: piwniczny.
oenopola, æ, m. gr: Winny szynkarz.
oenopolium, gr: Winnego szynku Dom.
oenoptes, æ m. gr: Bieśiadnik 2.
oenothera, oenotheris, idis, gr; Wieśiołek.
oenotria, gr: Włoska ziemia (źiele.
oenotrius, oenotrus. gr: Włoski.
eosophagus, gr: żołądek 1.
oestro agitor. Gżę się.
oestrum, gr: Gies, Gźik. Unsinnigkeit. syn. Furor, rabies, insania. epith. Horribile, rapidum; æstivum. cæcum, præceps. violentum, rabidum. lauriferum. sacrum; divinum. phr. Fertur et horribili præceps impellitur æstro. Scilicet æstivis quando stimulatus ab oestris.
Oesus, pro usus. Cicero prisce. Turneb.
oesypum gr: Wełna niechędożona. Wełny owczey plugástwo.

O F.

offella. pásztet Sztuczká, kłosek 2.
offa, Sztuki 1. Kłosek 2. Farmuszka. Guz.
offa penita. offa porcina, sub Ogonowy.
offatim, Sztukámi.
offatim concidere, Ná sztuki rozśiekáć.
Off ctor Farbierz. Offendices: v. Offendix.
offendiculum, Obrazá 1. 2. Zawada.
Offend mentum Sznur do czapki, Gałka.
offendix icis f. idem. & Ielcá. Reiestr iedwabny.
offendo, is, Szwankuię, Obrażam, przewiniam, Obrażam się, Napadám 1. 2. Nieszczęśći mi się. Narduię 1. Uderzam się o co; Zástáię 1. Zawadzam 1. Dopuszczam się. Anstossen/ erzürnen syn. incurro, invenio, vel impingo, allido, vel lædo, noceo, vel pecco, erro, fallor.
offendo, inire priscum & fortè vitiosum. obraza.
offensa. activè vel passive Obrazá.
offensaculum, Obrazá 1. Zawada.
offensatio, Potkánie.
offensator, Potkiwy.
offensio, Obráza 1. 2 3. Szwank. Szkodá, Uderzenie. Ungunst. syn. offensa, damnum, vel incursus, vel culpa.
offensiuncula, Obraza Szwank.
offenso as: Uderzam się o co Potykam się.
offensor, oris, sub Obraźliwy 1.
offensum, si, n. Obrazá 1.
offensus, us, Obraza 1. Szwank, Zawáda potknienie, Nápádnienie. Uderzenie potkánie
offensus, si, passivè Obrażony, poruszony, Nienawiśny, Rozgniewány.
offensur, si, active sub Obraźliwy.
offercio, is, Nádźieważam.

offero,

offero, *Ofiaruię 1. Nadaię się, Nastawiam 1. Sprzećiwiam się, Nagadzam się, Nabawiam.* Furtragen/ anbieren. *syn.* Do præbeo, dēfero, exhibeo,
offertorium sub Ofiara. offertur, *Nawiia się.*
offertus, offertissimus *Obsity, Natkany 1.*
offerumenta, æ, Degá. *offerumentum Ofiára, 2,*
officialis, Sługa mieyski, Urzędowy sługa, Woźny, Cekusz, Oficyał.
officina, *Warsztat, Szkoła, Robota, Budowánie 2. Kurnik,* ~~eine~~ Werckstadt
officina fusoris, *Puszkárnia.*
officina metallica, *Ruda 1.*
officinator, Mularz, Mistrz 1.
officio, *is Szkodzę, Zawadzam komu, Záćimiam, & sub Zágastem* Schaden. *Praterea nihil officiunt, obstantque figuræ.* Luc. *syn.* obsto, obsum, impedio, noceo. *v. Munero, Impedio.*
officiorum princeps, magister *przedni sługa.*
officiose, *Uczynnie, Ochetnie.*
officiosus *Uczynny, Kortezyan, psotliwy.* Dienst haff/ dienstwillig. *Officiosaq; sedulitas & ope la forensis* Hor. *syn.* obsequiosus, urbanus, comis, benignus. *phr.* In officium ad obsequium pronus, propensus, promptus, paratus. Cui come ingenium. *v. Comis.*
officiperda, officiperdus, Niewdzięczny.
officium, *Uczynność, Powinność, Zwierzchność, posługa, Dobrodzieystwo, Urząd Ufność, Księgi publiczne, Gody,* Ampt pflicht. *Militis officium longa est via, &c.* Ovid. *syn.* Munus, partes, vel ministerium, obsequium. *epith.* Difficile, arduum, amicum, svave, gratum, pium, durum, injucundum, molestum.
officium divinum *sub paćierze.*
officium fetiale, *przymierze.*
officium fictum, officiorum blanditiæ malitiosæ, *Kortezya.*
offigo, *is, przybiiam 1. Natykam, obtykam wtykam.*
offlecto Kieruię. *offoco as, Dawię.*
offrenatus, *Ouzdany, Obowiązány.*
offreno, *Uymuię kogo, Zniewalam.*
offringo *przeoryuam.* *offucia, & hæ offucia, piękrzyało, Mąmienie, Szalbierstwo.*

offuco as, napawam, à faucibus.
offula, *a Sztuczká, Kłosek 2.*
offundo, *Oblewam 1. Zalewam, pokrapiam, Záćiniam, posypuię 1. Mąmię.*
offuscatio, lege obfuscatio.
offuscatus, *Spłowiały.*
offusco, *śniado czynię. Záćimiam, & sub Spłowiał.* Verduncklen. *syn.* infusco, obfusco, obscuro, nigro, obumbro, obnubilo
offuscor, *Blakuię.*
ogalum, *gr. Jaiecznica.*
ogdoas, *ădis. f. gr. Tydźień.*
oggannio, *Nabiiam uszy, szepcę przegarzam.*
oggero, *is Okładam 1. Kładę potrawy przegarzam.*
oh, *Och, Zgingłem.* ohe *O, Ocho.*
ohe, *O, Och.*
olea, *Oliwa drzewo. Oliwka, owoc świeży* Ein Oelbaum. *Arbor pacis signum, triumphi decus. Minervæ sacra. syn.* Oliva. *epith.* Virens, viridis, frondens, canens, albens, pallens, pallida, umbrosa, teres, vivax, mitis, dulcis, pacata pacalis, pacifica, felix, læta, æternum virens. *phr.* Palladis arbor, rami, arbor Palladia, Picena. Oleæ, olivæ fætus, fructus rami, frondes, baccæ. Pacis rami. Servans æternum fronde virente decus. Æternos gerens frondis honores præmia primi accipient, flavaque caput nectentur oliva. Paciferæque manu ramum prætendit olivæ.

oleaceus, *Oliwny 1, 2. Oleiowy.*
oleagineus, oleaginus, *Oliwny.*
oleamen, oleamentum, Oley 1.
olearis, *Oliwny 1. 2. Oleiowy.*
olearius, *adject. Oleiowy.*
olearius, *substant. Oleynik.*
oleastellus, *Oliwa leśna.*
oleaster *idem & sub Bakszpan* Wilder Oelbaum. *Indicio est tractu surgens oleaster eodem.* Virg.
oleastrense, plumbi nigri genus. Plini.
oleastrinus, *sub Oliwa leśna. producit i Regnatus repugnante Analogia.*
oleatus, *Oleiowy.* olefacio *Wącham.*

ŏleĭtas, *Oliwek zbieranie.*
ŏlens, *pachnący Cuchnący, Smierdzący.*
ŏlentĭca, *orum*, ŏlentĭcērum, *Smrodliwe mieysce,*
ŏleo, *ēt, evi, etum & ui, itum, in compositis Prisctan. pachnę 1. 2. 5. Cuchnę, Spąchać, patrzy mu z oczu* Riechen/ Geruch/ geben. *Tinge caput nardi folio, cervical olebit.* Vir. *syn.* Hālo, spīro, rĕdŏleo, *phr.* ŏdōrem mĭtto, ēmĭtto, fūndo. dĭffūndo, prōfūndo, spīro, ēxhālo, āspīro, ēxspīro, āfflo. ēfflo, jăcto, spārgo. Dŏmum, aūras ŏdōrĭbus pērfūndo, spārgo, rēplēo. *vide Odor. Odoro.*
oleo male, *Smierdzę,* übel riechen/ stincken *syn.* Fœteo: pūteo, grăvĭter ŏleo, rĕdŏleo, hālo, spīro: *phr.* Grăvi ŏdōre spīro. hālo, āĕra īnfĭcio Tētrum, dīrum ŏdōrem mĭtto, ēmĭtto, *&c. v. Oleo.*
oleōsus, *Oleiowaty.*
ŏlĕrāceus, *Ogromny Chwaściśty*
ŏlĕrārium, *Iarzynny Rynek.*
ŏlesco, *is, Trącę, Rostę:*
ŏlēto *as, Puszczam wodę, Wyprozniać się*
ŏlētum, *ab oleo, es, Gnoy 1. prywet.*
ŏlētum *ab olea, æ, Oliwny sad.*
ŏleum, *Oliwa sok, Oleiek, Oley.* Oel. *Scintillare oleum & putres succrescere fungos.* Virg. *syn.* ŏlīvum, Pāllădis dōnum. *epith:* Pīngve, lĭquĭdum vĭrĭde, lēntum. crāssum, ūnctum, lēne, dūlce ŏdōrātum, lăbēns, Pāllădĭum, Sȳrĭum. *phr.* ŏlīvi pīnguis hūmor, lĭquŏr, lătex, sūccus. Pāllădĭus lĭquor. Pīngvis ŏlīvæ sūccus, Pāllădis ŏlīvæ dōnum, mūnus. Tingĕre jam pīngvi Pāllăde mēmbra pŭtes.
oleum incendiarium, oleum medicum, oleum vivum, *Kley Ognisty.*
olfĭcio, *Wącham, Czuię, Spąchać, Przeczuwám.* Riechen, *syn.* ŏdōror, *Deponens phr.* Nāre, nārĭbus ŏdōrem pērcĭpĕre, haūrīre, ŏdōres sēntīre, haūrīre, ŏdor ăd nāres fērtur, vēnit, ăccedit.
olfacto, *Wącham.*
olfactōriŏlum, olfactorium, *Wonianká 2.*
olfactus, *us, Powonienie, oliditas, Smrod.*
ŏlĭdus, *Pachnący, Smierdzący.* Stinckend. *Hic olidam clamosus ages in retia vulpem.* Mart.
ŏlĭgarchia, *gr, sub Rzeczypospolitey sprawowanie.*
ŏlĭgŏchrŏnius, *gr. Krotko trwaiący.*

ŏlim, *Kiedyś, dawno, Potym.* Vor zeiten/ vor alters. *Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.* Hor. *syn.* Quōndam, ălĭquando. *phr.* Prīscis, āntīquis tēmpŏrĭs ānnis, ăpud ăvos, prĭōres, vĕtĕres.
ŏlĭtor, *Ogrodnik 1.* Ein Gärtner. *syn.* Hōrtŭlānus. *epith.* īndūstrĭus, sēdŭlus, īmpĭger, ignāvus, sōlērs, paūper, vĭgil, vĭgĭlāns, rūstĭcus. *phr.* Hōrti ŏlĕrum cŭltor, cūstos. *vide Agricola.*
olitōrius, *Ogrodny Iarzyny,*
ŏlīva, *Oliwa drzewo. Oliwká owoc świeży.* Oelbaum. *Docta Minerva, virens hujus oliva fuit. O. vide supra oleo. Oleum.*
oliva è muria, *vel* conditanea *Oliwka przyprawna.*
olivēta, *æ, Oliwek zbieranie,*
olīvētum, *Oliwny sad.* ŏlīvĭfer. *Oliwny.*
Olivina, Plaut: corr: Olivi dynamis:
ŏlīvĭtas, *Oliwek urodzay, Oliwek zbieranie.*
ŏlivitor, Oliwnik, & sub Oleynik.
ŏlīvo, *as*, olivas lego, *Oliwki zbieram.*
ŏlīvum, *Oliwa sok, Oley.* Ohl. -- *liquidi corrumpitur usus olivi.* Virg. *vide Oleum.*
ŏlla, *Garniec.* Ein Hafen/ Topff *syn.* ăhēnum *epith.* Fĭctĭlis, frăgĭlis, fērvens. *phr.* Fĭgŭli făcta, fabrĭcāta mănu. *v. Ahenum.*
ollar, aris, n. Pokrywka,
ollāris, ollārius, *Garcowy 1.*
ollĭcŏquus, sub Warzony.
ŏllŭla, *Garnuszek. Ollus, a, um, On,*
ŏlo, *is, Pachnę Trące oleo malè, śmierdzę.*
ŏlŏlȳgon, *ōnis, hic gr, sub Szrzeczenie, Słowik, Puszczyk.*
ŏlor, ōris, *Łábęć.* Ein Schwan. *Digna sed argutos interstrepere anser olores.* Virg. *syn.* Cȳgnus *phr.* Rĕsŏnans mŏrĭbūndo gūttŭre dulce mĕlos, Cārmĭna mœsta cănēns, *v. Cygnus.*
Olor, pro odor, priscè Wonia, Smrod.
olōrinus, *Łabęći.* Schwanen farb. *Cuius olorinæ surgunt e vertice pennæ.* Virg.
Oluatim. Fest, corr: Scalig: Olus atrum.
Oluatium ibi legit Meurs. i, quod in ollis coctum est ut Testuatium Varro. quod in testu. Orluatium scribi deberet, quia prisci non geminabant consonantes.

ŏlus ĕris, *n*, *Ogrodna ſtrawa. in plurali. Olerorum. Lucilli, priſcè*, Allerley Gartenkraut/ *Durum olus. & cribro populi decuſſa farina: P: epith:* Agrēſte, vīle, rĭgĭdum, săpĭdŭm, vĭrĭde, vĭrens lætum, ŏdōratum, ŏpācum, mōlle, *phr:* Lāxans vēntris ŏnus. Vēntrĭſque rĕsōlvēns ŏnĕra, ŏlūs hūmānos; ālsūrgit in ūſus. *v. Herba.*

ŏlūsātrum, *oluſatri non olus atri, nec oleris atri. Gierſz, Miſtrzownik.*

olus eordum, *Sol babia*, olus pullum, *Gierſz.*

olus ſylveſtre, *Czechrzyca.*

ŏlūſcŭlum *Ogrodna ſtrawa.*

ŏlȳmpiăcus, *gr. ſub Niebieſki, Sed quid olympiaca miratus præmia palmæ* Virg.

olympias ădis, *f*, *gr. Cztery lata, Pięćioletni czas. Hic prope ter ſenas vidit olympiades.* Mart.

ŏlȳmpĭcus, *gr: ſub* Niebieſki, *Sunt quos curriculo pulverem olympicum* (Aſcl.)

ŏlympus, *m*, *gr*, *Niebo* Der höchſte Berg in Griechenland.

ŏlȳra, *æ gr*, *an żyto. an Reż* 3.

O M

ŏmāſum, *Flak, Wole* 2.

omasum cænans, *Podły.*

ombriæ, *æ*, *gr. Dżdżownica* 2. *Piorunek.*

ŏmēlȳſis, *is*, *gr*, *Gryż* 2.

ōmen, *Znak* 9. 11. 12. *Godło, Szczęśćia znak, Otucha, Proroctwo*, Ein Wortzeichen/ Andeutung. *ſyn*, Aūgŭrium, āūſpĭcĭum: sīgnum. *epith:* Fēlix, faūſtūm, lætūm, bŏnum, prōſpĕrum, ŏptātum, dēxtrum, cērtum incērtum, īnfēlix, īnfaūſtum, mălum, sĭnĭſtrum, ădvērſum, triſte, mĭsĕrāndum, fūnĕſtum. *phr:* Læta, faūſta, sīgna. Trīſtia cælo mōnſtra. Prōdĭgĭum cănit, ēt trīſtes dēnūntiat īras. Tēmpŏre quānquam īllo tēllus quŏque, ēt æquŏra pōnti, ŏbſcœnīque canes īmpōrtūnæque vŏlucres Sīgna dabant.

ŏmēntum, *Kałdun* 1.

ŏmētis, *idis, f. gr: Naramiennik,*

ominātor, *Prorok.*

ōmĭno *as*, ōmĭnor, *aris, Wieſzczę* 1. 1. *Prorokuję*, Ahnen/ Löſen guts oder böſes vide, *Auſpicor.*

ŏmĭnōsŭs, *Nieſzczęśliwy, Znaczący co złego.*

omiſſior ab re, *Niegoſpodarny.*

ŏmiſſus animus *Niedbalſtwo.*

ŏmītto, *Opuſzczam* 1. *Odkładam, Puſzczam Zaniechawam, Daię pokoy.* Unterlaſſen. *Plerumq; differat & præſens in tempus omittat.* 9 *ſyn.* Mītto, prætĕreo, līnquo, rĕlīnquo, sŭpērsĕdĕo.

ommentans priſcum, ſub Mieſzkam 5.

omne, *ſubſt:* *Rzeczpoſpolita, świat, Wſzyſtko*

omnem aleam jacere, & omnem lapidem movere. *Prov: Uśilnie,*

omnes *Wſzyſcy.* Alle. ŏmnes mōrtali ſtīrpe crĕāri, ŏmne gĕnus hŏmĭnum.

omne tulit punctum, *Prov. Chwalny.*

omni ope & opera, omnibus nervis, ungviculis, opibus, *Prov. Uśilnie.*

omnia, *Wſzyſtko, & Sprawca*, Alles mitcinander. *phr:* Quīdquid hăbet tēllus, quīdquid ŏlȳmpus hăbet Quīquid hăbet ſpătĭōſi māchĭna mūndi. Quīdquid hăbet cōmplēctĭtur ōrbis. Quīdquid habet tellus, māre, nūbĭla cæli. Quæ nātūrā ſuo cōntĭnet āmpla ſinu.

omnibus numeris, *Prov. ſub, Doſkonały.*

Omnicanus Apul: i: omnia canens, dum vox:

omnicarpus, Wſzyſtko żrzący.

omnĭcŏlor, *adiect: omne Pſtry.*

omnĭfăriam, *Wſzelkim ſpoſobem.*

omnifarius, *Wſzelaki.*

omnifer Wſzyſtkorodny,

omnĭformis, Wſzelakokſztałtny,

ŏmnĭgĕnus, omnimodus, Wſzelaki,

ŏmnĭmŏdè, omnimodis, omni modo, *wſzelkim ſpoſobem,*

omnīnŏ, *Koniecznie, Zgoła, Tylko.* Gäntzlich. *Non equidem omnino capta aut deſerta Viderer* Virg. *ſyn.* Prōrſus, pĕnĭtus, plānè.

omnĭpărens wſzyſtkorodny.

omnipŏtens, omnipotentiſſimus *Wſzechmocny* Allmächtig. -- *Tityon terræ omnipotentis alumnum.*

omnĭpŏtentia, *Wſzechmocność.*

omnis, *Wſzelki, Każdy, Wſzyſtek*, Alle ein Jeder. *omnis amor magnus. Omnis pro nobis gratia muta fuit:* Ov. *ſyn:* Quīſque, cūnctus, tōtus ūnĭvērſus. *v. Omnes.*

omnis loci & fortunæ. *Biegun 1.*
omnituens, Wszystkowidzący.
omnivagus, *Biegun 1.*
omnium rerum, *Rozmaity, Wszelaki.*
omnivolus, Chciwy. omnivomus oceanus. Pacuv.
omnivorus. Wszystko żrący,
ōmŏphăgus, *gr: Surowo jedzący.*
ōmŏplăta, *æ. gr. Łopatka 1. Kość łopatczana.*
omphăcinus, *gr: Agrestowy.*
omphăcium, *gr: Agrestowy sok.*
omphăcocarpos, omphalocarpos, *hac gr: Ostrzyca ziele*

ON

ona, a Pian corr: Oenas.
ŏnăger, ŏnăgrus, *gr: Osieł dziki, Proca woienna* **Ein Wald Esel.** *Pulcher adest onager, mitti venatio debet.* M. *epith.* Sylvestris timidus. *v. Asinus.*
ŏnăgos, *vel us gr: Ostrz*
onco, as, Ryczę. & sub Osieł 1.
ŏnĕrārius, *ciężarowy.* onĕris magni. *Mocny.*
ŏnĕro, *Obciążam Ładuię, Nabiiam uszy. & sub Drożę.* **Beladen/ beschwären fallen.** *His germana malis oneras atq; objicis hosti.* Virg: *syn:* Grăvo prĕmo. *phr:* Hŭmĕris, cervīcĭbus pondus, ŏnus īnjĭcio, impōno. Hŭmĕros, rămos pondĕre, mōle prĕmo, ŭrgeo, dēprĭmo, opprĭmo, incurvo, fatīgo. Onĕrat g vĭbu altāria dōnis. Aspĭce curvātos pōmorum pondere rāmos, ŭt sua quŏd pĕpĕrit vix ferat arbor ŏnus. Fessa lăbat mihi pondĕre cervix ĕt trĕmĕfacta cădunt succiso poplĭte membra. Pōmăque læsissent mātrem nisi sŭbdita ramo, longa lăbōranti fŭrca tŭlisset ŏpem.
onero rationes, *Szafuię barzo, Wydaię 1.*
onero vinculis, *Osadzam więźnia.*
ŏnĕrōsus, *ciężki 1. Obciążliwy.* **Schwer.**
ŏniscus, *gr: Stonog 1.*
ŏnīrŏcrĭtĭca, *orum gr: sub Wróżka 2.*
ŏnīrŏpōlia, *gr: ibidem.*
ŏnītis ĭdis *f. gr. Lebiotka.*
ŏbrychis, *ĭdis, f. gr: Kozia rutka.*
onocentaurus, *ex asino & tauro animal, monstrum vel Cacodæmon. v. Mieszaniec.*
ŏnŏchīles, *is, vel eos. n. gr:* onochichla, onoclia, *gr: Czerwieniec 1.*

ŏnŏcrŏtălus, *m. gr: Bąk 2.*
Onomătopæia, *Tropus vel Figura, quæ rei alicui nomen idoneum, quod non habuit, confingit, imitationis aut significationis causâ ut Balare, Coaxare, Taratantara. Patriso. Bovinor. Nominatio ad Herenni.*
ŏnŏnastĭcum, *gr: Słowik.*
ŏnōnis, *is, hac gr: Lisi ogon ziele.*
ŏnŏpordon, *n: gr: Oset pawłeczny.*
ŏnŏpyxos, *vel us. f. gr: Bukszpan 3.*
ŏnosma, *ătis n. gr: Długisz ziele.*
ŏnūris, *Gr: Wieśiołek ziele.*
ŏnus, ĕris, *n ciężar 1. Powinność* **Eine Bürde/ Last/ Beschwärnüs.** *Cedentes oneri ramos, sylvamq; fluentem.* M. *syn:* Pondus, mōles, sarcĭna, grăvĭtas, grăvāmen. *epith:* Grăve, dūrum, mŏlestum, ingens, grande, intŏlĕrabĭle, inquum, văstum, sŏlĭdum, immane, prĕmens, lĕve, exĭguum. *phr.* Onĕrōsa mōles. Fessis onĕrōsus. Missa grăvis. Ferri hanc mōlem grăvitas vĕtat. Vix illud lectĭbis sex hŏmĭnes cervice sŭbīrent. Membra grăvans. Prĕmens hŭmeros. pondus ĭnīquum. Mōles immensa, vix ferenda. Non ĕgo sum classi sarcĭna magna tuæ. Tōta dŏmus cæpit nunc ŏnus esse tuum. *v. Onero.*
Onustatus, Iudith: 15. pro oneratus, onustus.
ŏnustus, *Obciążony, Leten.* **Beladen beschwehrt.** *Hunc tu olim cælo spoliis orientis onustum.* Virg. *syn,* ŏnĕrātus, grăvātus, grăvis. *phr.* Pondĕre pressus, oppressus, dēpressus, curvātus. Sŭb pondĕre ĭnīquo gĕmens, dēfĭcĭens, lăbans, văcillans tĭtŭbans, fatiscens: vix ănĭmam trahens. poplĭte flexo sŭbsīdens. *v. Onero. Onus.*
ŏnўchĭnus, *gr: Onichowy.*
ŏnўchĭpuncta, *al.* onychiponyx, *gr: Jaspid.*
ŏnўchītis cadmia *sub Mosiężne odmioty.*
ŏnyx, *ўchis, m f. gr: Onich, Alabastr, Kiełki, Błyszczak, Pław 4. & sub Alabastrowy stoiek.* **Ein Edelgestein.** *Calcatusq; tuo sub pede lucet onyx. M. (Gemmâ candorem ungvis humani referens.) epith:* Candĭdus, lĕvis, mĭcans, lūbrĭcus, crassus, candĭcans, albens, myrrheus, nĭtĭdus, rădians, fulgĭdus. *phr.* Candĭdus ardet ŏnyx. Tōtăque effūsus in aula. Calcābātur ŏnyx. *v. Gemma.*
ŏpācĭtas, *cienistość.*
ŏpāco, *Zaciemiam.* **Beschatten** *syn.* ŏbumbro, ŏbscūro, tĕgo, ŏpĕrio. *phr.* Dirigite in lūcos, ŭbi pingvem dīves ŏpacat Rāmus hŭmum. Diffŭgient.

ent comites, et nocte tegentur opaca. Secreti celant cellet, et myrrea circum Sylva tegit. *vide Adnubilo, Abscondo, & Obumbro.*

ŏpācus, *ciemny ćiemisty.* Beschattet/ *Pone subit coniux ferimur per opaca locorum.* V. *syn.* umbrosus, obscurus, tectus, opertus, densus. *v. Obscurus,*

ŏpălus, *hic vel hæc lapis vel gemma orpheo.* Opal. *O Græcis, aliis u, aliis o*

ope omni, ope summa *Usilnie.* Mit Hülff. *Hinc ope barbarica, variisq; Antonius armis.* Virg. *syn.* Auxilio, opera, subsidio, virtute, favore, gratia.

ŏpĕila, *Praca, Robota 1.*

opem affero, fero, *Pomagam 1.*

ŏpĕra, *Robota 1; 2. Pomoc Praca & Robotnik,* Fleiß Arbeit/ Mühe. *Se lul s importes opera vehemente minister* Hor: *syn.* opus, labor, cura, studium. *v. Labor*

operæ, *hæ, Robotnicy. Chalastra 2. 3.*

operæ publicæ, *Szarwark.*

operæpretium, *vel* operæ pretium, *Pożytek, Obrada, Wysługa.* Wyrobek. *Zapłata 3.*

operæ prætium est, *Pożyteczno iest. Potrzeba, Ucieszno.*

operæ, prætium facio, *Zarabiam, sprawuię, 1. Obrywam 3.*

operam do alicui, *Staram się, posługuię, Pomagam 1 Pilnuię 1. 2.* Robię 2.

operam vicariam impendo, *Zastępuię kogo.*

ŏpĕrāria, Robotnica.

operārius, *adiect. Robotny 3.*

operārius, *subst: Rabotnik.* Rzemieśnik.

operarum magister, antistes, *Folwarkowy*

operātio, Robota *2. Ofiara,* 1.

ŏpĕrātor, *Robotnik,* ŏpercŭlātus Nakryty.

ŏpercŭlo, *as Nakrywam, Szpuntuię.*

ŏpercŭlum, *Nakrywka, Pokrywká, Wieko, wieczko, Szpunt.*

operculum laryngis, *Krtąni błonká.*

ŏpĕrè, *Pożyteczno, Barzo.*

ŏpĕrimentum, *Nakryćie, Łupiny 1.*

ŏpĕrio, *Zakrywam, Nakrywam, Okrywam, Zamykam 1. 4. Sádzę śćiany, Zalewa rzeka.* Bedecken. *Nox operit terras, quoties astra ignea &c.* Virg. *phr* Tego, occulto, obumbro, opaco. *vide Occulto, Tego.*

ŏpĕror, *Robię 2. Bawię się 1. Ofiaruię 1.* Arbeiten. *Divini auxilii manus hoc operetur in illis P. syn.* Laboro. *dbr.* ŏ; eri, labori vaco. Manum operi admoveo, adhibeo. *v. Laboro.*

operosè, *Prácowićie.* operosissimus, *Budowny.*

ŏpĕrŏsĭtas, *Pracowitość. Robotá*

operŏsitas supervacanea. *Wytwarzanie się*

ŏpĕrŏsus, *Pracowity, Sztuczny, Mocny, Narzędzia siła potrzebuiący. Trudny.* Arbeitsam. *-- Moles operosa laboret.* Ov.

ŏperta, *orum. Taiemnica.*

ŏpertāneus, *Potaiemny, Skryty 1.*

ŏperté, *Pokryćie, Taiemnie.*

opertio, *Zásłonienie* ŏperto, *as,* Nakrywam.

operto capite, *Wstydliwie.*

opertōrium, *Nakryćie, Kołdra, Pierzyna.*

ŏpertum, *Skrytość, Zamknienie. Zakryćie.*

ŏpertūra, *æ,* opertus, *us. Nakryćie.*

ŏpertus, *ti, Nakryty.* Bedeckt. *Interdum tunica duxit operta moram.* Prop. *syn.* Tectus, occultus, abditus, umbrosus.

ŏpĕrŭla, Robota. operulæ, *Rupieći.*

ŏpes, *hæ, Maiętność, Bogactwa Wielmożność, Moc, Pomoc.* Reichthum. *hæc humanis opibus, non arte magistra.* Virg. *syn,* Bona, opulentia, fortuna. *vide Divitiæ.*

opes fundatæ &c. *Nieruchome dobra.*

ŏphiăsis, *is, eos, f. gr. Włosow opadanie.*

ŏphĭcădĕlus gemma, *Kamień przekobiały.*

ŏphidion, *gr. węgorz 2. Piskorz.*

ophioctŏnum, *gr: Ieleni korzeń.*

ŏphioglossum, *gr: Wężowy Ięzyk.*

Ophiomachus, *Levitic. 11. Locustæ gens cum serpente pugnans. (Suid.) quod etiam facit lacerta.*

ŏphiŏphăgi, *hi, gr: Wężoiedz.*

ŏphiŏscŏrodon, *gr. Czosnek dźiki.*

ŏphiostăphyle, *es, gr. Kapary.*

ŏphiostăphylos, *f. gr: Przestęp Biały.*

ophirisium aurum, Złoto szczere.

ŏphis, *is, m. gr. Wąż, Manela.*

ŏphites, *æ, m. gr. Jaszczurnik 2. wężownik.*

ŏphiūchus, ophiūsa, *gr. Wężownik,*

ophyris, *yos, f. gr: Podkolan ziele.*

opthalmia *gr:* *Oczu płynienie, Głowizna.*
opthalmias, *æ, m. gr, Wielgook.*
opthalmĭcus, *gr:* *Okulista.*
ŏpĭcerda, *æ. Owcze bobki, Smrod.*
ŏpĭcus *gr.* *Sprosny, szpetny, Blazgon.*
ŏpĭfer, Pomocnik. Ein Helffer. *Cum Deus in somnis opifer consistere visus.* Ovid. *syn.* ādjūtor aūxĭlĭātor.
opifera, æ, opifer funis. Lina.
ŏpĭfex, *Rzemieślnik, Sprawca.* Ein Werckmann/ Werckmeister *Est opifex solus sic Rex, vellunt sibi barbam. H. v. Artifex.*
ŏpĭfĭcīna, *Rzemiesło 1.*
ŏpĭfĭcium, *idem, &* Robota *1.*
opĭgena æ, Rodzenia bożek pogański.
ŏpĭlio, ōnis, *m.* Owczarz. (tatur Fest.
Opilio, opilo. opunculo, avis quæ opilionis vocem imi-
ŏpīma spolia, *sub Łup.*
opimè, *Hoynie,* ŏpīmĭtas, *Obfitość.*
ŏpīmo, *as, Tuczę Napełniam, Okładam.*
ŏpīmus, *Obfity, żyzny, Tłusty, Pożyteczny, wyborny, Karmny.* Feist/ Mästig, *Aut spoliis ego jam raptis laudabor opimis* Virg. *syn.* Pingvis, ŏbēsus, ŏpŭlentus, ăbundāns, dīves.
ŏpīnābĭlis, *Poiętny 2. Mniemaniem stoiący.*
ŏpīnāmentum, *Mniemanie, zdanie.*
ŏpīnātio, *Mniemanie.* opināto, *Na domyśl.*
Opinatissima civitas; Judith 2. i. famosissima, celeberrima.
opinator, *Wątpiciel, Fantastyk*
opīnātus, *us,* Mniemanie.
ŏpīnio, *Mniemanie, Podeyrzenie, Rozumienie.* Wahn/ Meynung. *Opinione melius res tibi habet tua:* (Jamb.) Fl. *syn.* Sēntēntĭa, cōnsĭlĭum, mēns, ănĭmus. *epith.* Cērta ĭncērta, săpĭens, stūlta ūtĭlis, pērnĭcĭosa, prūdens, ĭmprūdens, nŏva rĕcēns.
opīnĭōsus, opiniosissimus, *Fantastyk.*
ŏpīnor, Mniemam Meynen/ schätzen. *Hybrida quo pacto sit Persius ultus opinor:* Hor; *syn.* Pŭto, ĕxīstĭmō, ărbĭtror, jūdĭco, sēntio. cēnseo, rĕor. aūtŭmo, *vide Sentio.*
opiparè, *Hoynie.*
ŏpĭpărus, opipăris *Obfity Hoyny,* Kostbar/ köstlich. *Vino ornamentis, opiparisq; opsonis.* (Jamb.) *syn.* ŏpŭlentus, măgnĭfĭcus, laūtus, sūmptŭōsus.

ŏpĭpĕrātus, ŏpĭpĕrus, *Hojny.*
ŏpiscus, *Bliźniak.*
ŏpisthŏcŏmes, *æ. m, gr. sub* Czupryna.
ŏpĭsthŏdŏmus, *gr: Domu tył.*
opĭsthŏgrăpha, *orum Książki pamiętne.*
opisthographus, *gr. Pisany z obu stron, Karta 4.*
ŏpisthŏtŏnicus, *gr. Skurczony wzad.*
ŏpisthŏtŏnus, *gr. Skurczenie wzad, Szyie kołowatość.*
ŏpĭter, *teris, tris, Wnuk.*
ŏpĭtŭlātio, *Pomaganie, opitulator, Pomocnik,*
ŏpĭtŭlor, *Ratuię, Pomaga co.* Helffen. *syn.* Sŭccŭrro, sŭbvĕnio, aŭxĭlĭor, jŭvo, ādjŭvo, sŭblĕvo, ādsum, făvĕo. *v. Auxilior:*
opitŭlus, Pomocnik. ŏpium, *gr. Makowy sok.*

OPO

ŏpŏbalsămum, *gr. Balsamowy oleiek.*
opŏcarpănthum, *succus carpanthi plantæ. Plin.* *Opocarpasum legit Dealcamp. &* Methiol. *qui etiam Opocalpasum.*
ŏpŏpănax, *gr. Panakowy sok.*
Opŏrīce, *es, gr, Plin. succus ex sorbis cotoneis punicis croco in musto decoctus, ab Iesienny.*
ŏpōrinus, *gr: Iesienny.*
ŏpōrŏthēca, *gr. Owocny skład.*
ŏpōrtet, *Potrzebá iest, Muśi bydz.* Man muss. es gebühret sich. *Pascere oportet oves, deductum ducere carmen,* T. *syn.* Nĕcēsse ēst, ŏpŭs ēst, cōnvĕnit, dĕcet, æquum ēst, pār ēst.
Oppando, is. Zasłaniam, Zawieszam 1.
oppăvio, *is, Biię kogo.*
oppango osculum, Całuię.
oppecto, *is, Skrobię 1.*
oppēdo, *is, Kurzę komu pod nos, Lżę, Gardzę,*
ŏppĕrior, *Czekam.* Warten. *Nec tardum opperior, nec, &c.* Horat. *syn:* ĕxspĕcto, præstŏlor mănĕo.
oppessŭlo, *as, Zapieram 1.*
oppĕto, & oppeto mortem, *Umieram.* Umbkommen. *Contigit oppetere, ô Danaum fortissime gentis* V. *syn.* ŏccĭdo, mŏrior. ŏccŭmbŏ.
oppĭco, *as Zasmalam.*
oppĭdānus, *adject: Mieyski. substant. Mieszczanin*
oppĭdātim, Po domach.

oppido *Barzo, Koniecznie, Tak iest.*
oppidò quàm, *Barzo dobrze,*
oppidulum, oppidum, *Miásteczko & Kres zawodniczy od ktorego.* Ein Stadt/ Flecken. *Oppida cœperunt munire & ponere leges* Horat. *syn.* Vicus, pagus. *v. Civitas & Vrbs.*
oppignero, oppignoro, *Zastawiam, Ofiaruię 5. przepiiam co.*
oppilatio, *Zatkanie.*
oppilo, *Zamulam, Zamykam 1. Zapieram, Zamykam 1. Tamuię.*
oppleo, *Napełniam. Pełno gdźie czego.*
opploro, *Płaczę, Nabiiam uszy.*
oppono, Na *sztych kładę, Nastawiam 1. 1.* Na*przećiwko stawiam, Zastawiam stawiam, wystawiam,* 4. *Sprzećiwiam się, Zastawiam 5. Zakładam się* 1. 2, *Zarzucam* Fürsetzen/ gegensetzen. *Fortiaq; adversis opponite pectora rebus.* Hor *syn.* objicio, objecto, obtrudo, exprobro.
opportune, *Wczas 1. Na szczęśćie 1. Dobrześmi się &c.*
opportunitas, *Pogoda, pożytek,* Sposobność. Gelegenheit. *syn.* Commoditas, occasio, tempus, utilitas. *phr:* Commoda occasio, Commoda tempora. *v. Occasio.*
opportunum, *Sposobność.*
opportunus, *Wczesny 2. Raźny, Naraźny, Przystępny, sposobny, & sub podlegam,* Füglich/ bequem. *Dirarum nidis domus opportuna volucrum.* V. *syn.* Commodus, accommodus tempestivus, idoneus, aptus, utilis.
oppositio, *Na przećiwko stawiánie, Przećiwność 2.*
oppositus, *ti, Na przećiwny, na południe Leżę, Leży miásto,* Gegengesetzt zuwider. *Et miser oppositis à tergo involvitur aris.* Virg. *syn.* objectus, adversus, contrarius, obvius.
oppositus *us. Zastonienie, Zastawianie 2.*
oppressio, *Obleżenie, Tyráństwo, Ućisk,*
oppressiuncula, śćiśnienie 2, gwałt 1.
oppressor, *Potłumićiel.*
oppressus, *us, sub śćiśnienie 2.*

opprimo, *Tłumię, Ućiskam, Zawalam, Zagłaszam Przemagam, Przepadam 2. Uprzedzam, Podeptać, Zdybać.* Unterdrucken. *Opprimet hanc animam fluctus.* Ov. *syn.* Premo, obruo, onero, subigo, conficio, *vel* occido.
opprimor, *Upadam, Zalewa się.*
opprobramentum, zelżywość.
opprobratio, *Przymowka.*
opprobrium, *Łaianie zelżywe, zelżywość, Urągánie, Przymowka.* Schmach Red/Schande. *Creverat opprobrium generis, fœdumq; patebat.* O. *syn.* Probrum, dedecus, convicium, scomma; maledictum, injuria, infamia ignominia, *epith.* Infame, ingens, iniquum, fœdum, turpe, pudendum. *v. Infamia, & Convicium.*

oppugnatio, *Szturm, dobywanie.*
oppugnator, *Oblegáiący.*
oppugnatorius, *Obleżeniu służący*
oppugno, à *pugno, Kuszę się, Szturmuię, Idę Idę na kogo, Iadę na kogo, Dobywam, Stoię na gárdło.* Bstürmen/ bestreiten, *syn.* Impugno, invado, lacesso, contra arma fero. *vide supra Occido.*
oppugno, *à pugnus. Zbiiam gębę, W gębę uderzyć, Obiiam komu gębę.*
opputo, *Obćinam. oppuvio, Biię kogo.*
oppuvium, Bićie, Chłosta.
ops, *opis, f. subst. Pomoc, źiemia, Pomocnik.*
ops, *opis, adject. Bogáty.*
opsonator, *m. Skupień.*
opsonatus, *us,* Skupowanie, *Strawa.*
opsonito, *as Biesiaduię, & sub Potrawa.*
opsonium, *Przysmak,* Potrawa, *Ryba.* Kost speise. *Omnia conductis coemens opsonia nummis* Hor. *syn:* Ferculum. lautitiæ, condimentum, dapes, epulæ, cibi.
opsono, *Biesiaduię, Kupuię, Potrawy skupuię. Gotuię,* Zdobywam się.
opsonor, *Kupuię, potrawy skupuię.*
opsopoeus, *gr. Łakotnik.*
opsophagus, *gr. Łakotliwy.*
optabilis, *Pożądany, & sub Radbym.*

Wünschlich. *Scipio solamen properans optabile in armis.* Sil. *syn.* optandus.
optabiliter, optato, *Pożądanie.*
optatio, optatum, *Pożądanie.*
Optativus modus, apud Grammat: Priscian: Dzowet. quo optamus.
optatus, *Pożądany.* Gewünschet. *syn.* Cupitus.
optica *a.* optice *es, gr: Patrzanie, Perspektywa*
optimas, *hic, & hi* optimates *Panowie. Przedni.* Die fürnehmste Christen und Regenten des Volcks. *syn.* Magnates, primi, primores, proceres, dynastæ, nobilitas.
optimas fœmina, *Białogłowa 1. Pani*
optime, *Barzo dobrze, Dobrze tak na ćię, Dobrześ mi się &c.*
optimum, *Dobro. optimitas, Pożytek.*
optimum, *Naylepszy.* Der allerbest/ frömmster. *Destinat optimus hic & & formosissimus idem.* Iuv. *syn* Iustissimus, integerrimus, lectissimus. *phr.* Virtute præstans: insignis. *v. Bonus.*
optio, *ōnis, f. Obieranie woli.e.*
optio ōnis, *m. Namiestnik, Porucznik, Strażniczy, Podskarbi, Budowniczy, Tarasowy, Skupień.*
optionarus, *us Porucznictwo.*
Optivus, obrany.
opto, *żądam 1. Obieram 1. życzę.* Wünschen/ begehren. *Optarent sibi conties amici,* (Phal.) Mart. *syn.* exopto, peropto, desidero, cupio, ardeo. *phr.* Ferri, flagrare amore, cupidine. Fert animus causas tantarum expromere rerum. idem omnes simul ardor habet. Aliquid jam dudum invadere magnum. Mens agitat mihi. Mens omnibus una sequendi. Sed si tantus amor casus cognoscere nostros. *v. Desidero.*

OPU

Opulens, Busoni. & Apulei. pro Opulentus.
opulente, opulenter, *Bogato.*
opulentia, *opulentitas, Bogactwo.* Reichthum. *- - cui non opulentia Cræsi.* Ovid. *v. Divitiæ.*
opulento, *as, Bogacę, Napełniam, obfito czynię.*
opulentus, *Bogaty, Hojny.* Reich -- *syn.* Dives opibus, abundans: dives opum. *v. Dives.*
opulesco, *Bogacę się.*
Opulus *f. arbor corno similis. Colum. Glossar, i, cissi folio.*
Opunculo, *lege Opilio. 2. supra.*
Opuntia, herba dulcis, è cujus foliis fit radix & sic crescit, Plini.
opus eris, *n. Nomen integrum. Robota 1. 2. Dzieło, budowanie 2. Dźienie, Księga Sztuka 3. 4. Rzecz 1.* Ein Werck, eine Arbeit. *Per medios instans operi regnisque futuris V. syn* Factum opera, labor, studium, cura, difficultas, negotium. *epith:* Durum, magnum, ingens, difficile, arduum, molestum, periculosum, illustre, memorandum, memorabile, clarum, insigne, nobilemirabile, æternum, superstes, victurum immortale, ingeniosum, perfectum, fabrile, sculptile, cælatum, marmoreum. *v. Factum labor.*
opus, *Nomen adiectivum sub Potrzeba.*
opus: *Adverbium, ibidem.*
opus facio, *Robię.*
opusculum, *Robota 2. Książeczka.* Ein Werckelein. *Scire velis mea cur ingratus opuscula lector.* Hor:

O R

ora, *a, Karmia, Brzeg, Krawędź 1. Ląd. Lind.* Das Bord oder End/ eines Dinges. item Gegent. *Et mecum ingentes oras evolvite belli.* Finis, extremum, limes, margo, vel regio, plaga locus, terra, tellus, vel littus, ripa.
oraculorum interpres, *Prorok.*
oraculum, *Wyrok 1. 2. Wróżkow odpowiedźs Wyrocznica, świątnica. Błogalnia.* Abgöttische/Antwort/Weissagung. *Non semper sacras reddunt oracula sortes. epith.* Divinum, sacrum, sanctum, certum, veridicum, fatidicum, præscium, prænuntium, verax, præsagum, fallax, ambiguum, vanum, anceps, incertum, felix, infelix, lætum, triste. Phæbeum, Apollineum, Delphineum, Delphicum, Pythicum, Sybillæum. *phr.* Deorum, Divum jussa, arcana, responsa, monita, effata, dicta. Vatum prædicta. Cœlestes monitus, Fatorum arcana, Sacræ sortes. Fatorum oracula revelens. Oracula sacras reddentia sortes.
oraria navis, *Łodź,* orarius, *Poprzeżny.*
orarium, *Chustka do nosa, ftułas Manipularz, Zatyczka Niewieścia.*
orata, *a, Złotobrew ryba.*
orata, *orum, Prośba.*

ora-

ōrātio, *Mowa.* 1. *Rzecz.* 2. *Kazánie, Paćierz,* **Eine Rede / Gebett.** *Sola frequens votis oratio præstat honestis.* S. *syn.* Sērmo, cōncio, vel prēces, vōtum. *epith.* Blānda, ſvavis, dōcta, pōtēns, vĕhēmens, cōncinna, cōmpta, ōrnāta, cūlta, mōllis flexānima, nūmĕrōſa, ēxīlis, ārīda, jējūna, ābjēcta, hūmĭlis. *v. Preces,*

ōrātor, *Krasomowcá, Wymowcá, Poseł* 1. 2. *Prośzak,* **Wol-Redner / Fürsprecher,** *Centum oratores Augusta ad mœnia Regis.* V. *syn. vel* Rhētor *v.* Lēgātus, *epith.* ēlōquens, dīsērtus, pōtens, ſuāvis fācūndus, sūbtīlis, dōctus, īngĕnīōſus, ācer, vĕhēmens, māgnus, pĕrītus: *phr.* ānĭmo, līnguāque dīsērtus. Māxĭmus ēlŏquio. Dōctus mūlcēre ānĭmos. Fācūndo māxĭmus ōre. Nēſtŏra quem līngua vīncĕre pōſſe pūtes. Cui vĕlit ēlŏquio fācūndus cēdere Ulȳſſes. *v. Eloquens.*

orator forenſis, *Prokurator.*

ōrātōria, *Krasomowſtwo.*

ōratoriè, *Krasomowſkò,*

ōratoris facultas, vis, orandi ſcientia, *Krasomowſtwo.*

ōrātōrium Modlitwa.

ōrātōrius, *Krasomowſki.* oratrix, *ſub Prośzak.*

ōratus ſis, *Prośzę ćię.* ōrātum, ti, *Prośbá.*

O R B

ōrbātio, *Ogołocenie, Owdowienie, Utracenie.*

orbīcūlātim, *Okrągło 1. Kołem, Toczkiem.*

orbiculātus, *Okrągły 1.*

orbicūlus, *Kołko 4. Talerzyk, Gałeczká.*

orbīcus, *Okrągły 2.* (*Analogia.*

orbīle, *Obod, Biegun 2. Producit i Renatus*

orbis, *Okrąg 2. figura, Krąg 1. Gałká, Koło wozowe, Kráina, Kray 1. 2. 3. Bánia, Talerz 1. Stoł 2. Puklerz 2. Pokrywká 1. Zatoki 3. Nakrywka 1. Obod, Swiat, Gromada ludźi, Kurs, Posacka ściań.* **Ein Circul / Ring. Kreyß.** *syn.* Cīrculus, gȳrus, glōbus *epith.* Rōtūndus; glōbōſus, īnflēxus, sīnūōſus. *v. Gyrg.*

orbis ſaltatorius, *Taniec 1.*

orbis terrarum, *źiemia 1.*

orbīta, *Koley, Odbieg, Droga 1.* **Ein Wagensgleiß auff dem Weg.** *Castaliam molli divertitur orbita clivo:* Virg. *ſyn.* Rōtæ ſīgna, vēſtīgia, īter, vel rōtæ cūrvātūra, cūrvāmen, ōrbis. *epith.* Trīta, vel vōlūbĭlis, cūrva. *vide Rota*

orbita vinculi, *Dęga.*

orbītas, *Ogołocenie, Ośierocenie 1. 2. Utracenie.* **Weyſſloſe.** *O triste fractis orbitas annis malum.* (Jamb:) S.

orbitōſus, Torowany. Ubity 2. Drożyſty.

orbītūdo, Ośierocenie 1.

orbitūdo, *Ośierocenie 1.* orbītus, *Okrągły 2.*

orbo, *Pozbawiam, Odeymuię, Ogołoćić, Ośierocić. & ſub Zabiiam ſię.*

Orbona, Dea orborum patrona Arnobi. Plini. Iunius.

orbor, *Ośierocić, Utracam.*

orbus, *Ogołocony, Ośierociały. Opuśćiały. Bez potomká, & ſub Bez. Præpoſitio.* **Beraubt.** *ſyn.* ōrbātus, prīvātus, vel cæcus, vel ōrphānus.

orbus luminibus, *Slepy.*

orbitas luminis, *Slepotá.*

O R C

Orca, *Péczka 1. 2. Skrzynka 2. Koſtkowa puſzka, Bánia Sledźiowká, świnia morſka, Kamień farb rozlicznych,*

orcheſtōpālārius, orchiſtopalarius, *Zapaśnik, Kuglarz.*

orcheſtra, *gr. Dźiwowiſko 1. Ławy wſchodowate.*

orchis, *itis gr. Liśie iayka ziele Oliwka Bania 4.*

orchīta, *æ.* orchītis, *idis,* orchas, *adis, Gr. Oliwka.*

orchīus orchīvus, *Piekielny.*

orci janua, ditis oſtium, fauces. *Otchłań.*

orciniana ſponda, *Mary.*

orcīnianus orcīnus, *Piekielny,*

orcinus libertus, *ſub Wyzwoleniec.*

orcūla, *Dzbánek, Beczułká.*

orcum, ii, Piekło.

Orcus, *Lucyfer, Piekło, Czarti & ſub Szarańczá.* **Hölliſche Finſternüß.** *ſyn.* Dis, Plūto *vel* īnfērnus

orcȳnus, *gr. Wrzećienicá, Tuńczyk.*

ORD

ordeum, idem Hordeum.

ordia, orum? ordium, Początek. 1.

ordinariè, *Poſpolićie.*

ordinārius, *Zwyczayny. Poſpolity 3. Sporządzony.*

dzony, Nowiniarz, & sub Ordynarya.
ordinarius homo, *Przysięgacz, Warchoł.*
ordinatè, *ordinatim, Porządnie.*
ordĭnātio, *Rząd 1. Porządek, Stanowienie, Postanowienie.*
ordinātīvus, sub Sporządźićiel
ordinator, Sporządźićiel.
ordĭnātus, *Porządny, Sporządzony,*
ordĭno, Sporządzam, *Rozstawiam, Szykuię 1.* **Ordnen/** *Ordinat inversis & frondibus explicat annum* Ovid: *syn.* Dĭspōno, cōmpōno, dĭgĕro. *phr.* In ōrdĭne pōno, lŏco, cōnstĭtuo, cōllŏco. Sŭis quæque lŏcis stătuo, părō, rīte lŏco.
ordior, *īris Poczynam.* **Anfahen** *Mater ei tunicas habiles ordita,* Mant. *syn.* ēxōrdĭor, īnchŏo, āggrĕdĭor, īncĭpio. *v. Incipio.*
ordo, *Porządek, Rząd 2. Rota 1. Bractwo, Chorągiew 3, Stan, & sub Rada 2.* **Ordnung/ Orden/ Stand.** *Insere nunc Melyboee pyros: pone ordine vites.* Virg. *syn.* Sĕrĭes, rătio. *epith:* īmmūtābĭlis, lōngus, ōptĭmus, fīxus, cōmpŏsĭtus, rēctus, pulcher, āptus, grātus.

ORE

ōrea, arum, Wędźidło.
orēon, *al.* orion, *n. Spotyż 2.* ŏrĕosĕlĭnum, *gr.*
ŏrĕsĭtrŏphus, *Gr. Gorny 2.* *(Opich.*
ŏrestion, *vel um, n. gr. Oman,*
ore tenus, *male redditur, Ustnie. Vide ibidem veram interpretationem.*
ŏrexis, *is, f. Gr: Apetyt 1. Womit 1.*
orgăna, *orum. Gr. Orgány.* **orgel** *Vocem vendentis prætoribus organa semper:* Juv. *epith:* Sŏnŏra, ārgūta, cănōra, læta, rĕsŏnāntia, svāvia, blānda, căva, dŭlcia, raūca, īnflāta. *phr:* Raūco strīdĕnti dĭssŏna cāntu, ōrgăna. Vārĭis dĭstīncta dĭspărĭbus cōmpācta tŭbis. Argūti rĕfert mŏdŭlāmina cāntus.
orgănārius, & organarius faber, *Orgánista.*
orgănĭcè, *v. Klubą ćiągnąć, & Winduię.*
orgănĭcus, *Gr. subst. Winduię.* *(ciący.*
organicus, *gr: adject:* Narzędźia *śiła potrzebu-*
orgănum, *Gr. Narzędźie, Instrument muzyczny.*
orgănum Arithmeticum, *Rachownicza tablicá.*
rgya, *gr. Sążeń.*
ōria, æ, Czołn, Łodź. ōrĭbăsus, *Gr: Gorny.*
rchalcum, *Gr: Mośiądz.* **Kupffer** *Emicat effigies & sparsa orichalca renident: epith:* Nĭtĭdum, vĭrēns, rĕnīdens, splēndĭdūm, fūlvum, rūtĭlum cŏrūscum, mĭcāns, dūrum, grāve, rĭgĭdum. *phr.* Squāllĕntēs aūro gălĕas, nĭtĭdōque ōrĭchālco. Spārsa ōrĭchalca rĕnīdent.
ōrĭcilla, *Uszko,* oricilla imula, *Ucha część.*
ōrĭcula, pro auricula, Ucho. *(dolna.*
oriculare specillum, *Uszká.*
ōrĭcŭlāris, *Uszny.*
ōriens, *m. subst.* W*schod słońcá 2.* **Die auffgehende Sonn.** *syn.* Sōl Phœbus, Tītan rĕnāscens, rĕdīvīvus: *pith:* Rŏsĕus, rŭtĭlus, nĭtĭdus, pūrpŭrĕus, clārus, sĕrēnus. *phr.* Eōis Sōl sūrgens ăb ŭndis. Sōle nŏvo tērras īrrŏrat Eōus. Nĭtĭdo sēse ēffert Sōl aūrĕus ōrtu. Prĭmos ōrtus ēffert Tītan, ēt rădiis ōrbem rĕtĕgit. Sōl nŏctem ĕgit sub tērras, cælūmque sĕrēna luce rĕclusit ălto sē gūrgĭte tōllunt Sōlis ĕqui, lūcēmque ēlatis nārĭbus ēfflānt. Mātūtīnis Sōl ŏrĭtur invēctus ĕquis. *vide Mane, sol.*
ōrientālis, *Wschodni.*
ōrĭfĭcium, *Uście 1.*
ōrĭgănītes, *æ, Gr: sub Lebiotká.*
ōrĭgănum, *Gr: Lebiotká.*
ōrĭgĕnes, *i, in montibus natus. At proprium nomen. Henrico. Stephano.*
originale crimen, *Pierworodny Grzech.*
ōrĭgĭnālis, Początkowy.
ōrĭgĭnārius, sub Kmieć. originātio, *Wykład.*
ōrīgo, *Początek 1. Rod 1. Rodzenie się.* **Ein Ursprung/ Anfang** *Nascetur pulchra Trojanus origine Cæsar:* Virg. *syn:* ōrtus, ēxōrdĭum, prĭmōrdĭum, īnĭtĭum, prīncĭpĭum, stĭrps, sēmen, gĕnĕris cūnābŭla: căūsa, aūtor, căput, scătūrīgo, fōns. *epith:* Prīma, bŏna, māla, vĕtus, cērta, īncērta, lătēns, cĕlĕbris. *v: Causa, Genus, Scaturigo, Fons.*
ōrĭŏla, *Czołnek:* ōrĭŏlis, *is, f. Łodź.*
oriolus, Wywielga.
Orion, *gr. Gwiazda S. Jákubá; Kosy.* o & i *anceps apud Poetas.*
ōrĭor, *rīris, rĕris Wschodzę 2. Wszczyna się Pochodzę, Rodzę się.* **Entspringen/ entstehen.** *Hinc fidei virtus hinc flamma oritur amoris. S: syn:* ēxŏrĭŏr, nāscor, ēnāscor, ŏbŏrĭor, sŭbŏrĭor, prŏcēdo, prŏdeo, ēmāno, ēxsūrgo, ēffluo,

flŭo, ēxeo, prōmāno, dīmāno, dērīvor, prŏfĭcīſcor. *vide Naſcor.*
ŏriundus, *Rodem z kąd, Rodem z tąd,* Potomek. **Gebürtig** *Deniq; caleſti ſumus omnes ſtirpe oriundi:* Luc. *ſyn:* ōrtus, gĕnĭtus, sătus, nātus.
ŏrīpĕlargus *Gr: Orzeł podły.*
orītes *æ. m. Gr. Kámień niezgorzyſty.*
oritur, *Poczyna ſię.*
Orix, lege oryx. Orminium, *lege* Horminium.
ornāmēntum, *Ozdobá, Sprzężay,* & *ſub* Ramá 2. **Zierd Schmuck.** *Ornamenta parum claris lucem dare coget.* Hor.
ornatè, *ozdobnie, pięknie.* ornātiſsĭmus, *ſub* Mo-
ornātor, *Ubieracz, Pięknzyćiel,* (*ściwy.*
ornātrix, *ſub Pięknzyćielka.*
ornatu Illyrico *ſub po włoſku.*
ornatura, Bramá u ſzaty, Streſa, Pętlica.
ornātus, *ti, Stroyny, Obdárzony.* **Geziert/Gerüſtet/Außgeputzt.** *ſyn.* ădōrnātus, ēxōrnātus, cūltus, ēxcūltus, pŏlītus, cōmptus, dĕcōrātus, ſplēndĭdus, fūlgēns, nĭtĭdus, nĭtens, mĭcāns. *phr:* Sŭpērbo ſplēndĭdus ōrnātu. Nĭtēnti ōrnātus īnſtrūctus cūltu. Cūltus gēſtat dĕcōros. Strāta cŭbīlia cūltu Māgnĭfĭco. Nōn cūltus in illa sēgnĭor ēffĭgie. Vărĭis nam pūrpŭra gēmmis īntērtēxta tĕgit. Cūltūque supērbo pēndēbant tĕrĕti gēmmāta mŏnīlĭa collo. *vide Orno.*
ornātus, *us,* Ozdobá, *Ubior 1. 2. Aparat 1.* **Zierd/Geſchmeid/Schmuck.** *Non hac capta mihi nitidis ornatibus inquit. S. ſyn:* ōrnāmēntum, cūltus, dĕcus, dĕcor, dīgnĭtas, hŏnor, īnsīgne, lūmen, ſplēndor. *epith.* Māgnĭfĭcus, ēxĭmĭus, īnsīgnis, rēgĭus, dĕcōrus, hŏnēſtus, cōnvĕnĭēns, dīves, cōnſpĭcŭus, īllūſtris, nĭtens, ſplēndĭdus, prĕtĭōſus, sŭpērbus, āmbĭtĭōſus, nōbĭlis, īnsŏlĭtus, fēſtus, trĭumphālis, vānus, ĭnānis.
ornīthias *æ. m. gr: Wiatr pułnocny prawy.*
ornīthŏboſcium, *gr. Kóćiec 1.*
ornīthŏgăle, *es, gr: Ptaſze mleko,* & *śniedek.*
ornīthon, ōnis, *gr, Ptaſznik 3.* Kóćiec 1.
ornīthŏtrŏphium, *gr. Ptaſznik.*
orno, *Zdobię, Ubierám, Sławię, Chwalę 1. Opátruię potrzebámi, Obiiam śćiany, Zalecam, Gotuię, Uráczyć.* **Zieren/rüſten/ſchmücken.** *-- Paribuſq; ornaverat armis:* Virg: *ſyn:* Adōrno, ēxōrno, dĕcōro, hŏnēſto, ēxpŏlio, lŏcūplēto, īnſtruo, dīſtīnguo, cōmo, ēxcŏlo. *phr:* Dĕcōre cūltu, nĭtēnti ōrnātu īnsīgnio. Eōis lăpĭllis, vel gēmmis vēſtes, pēctus ōrno, vărio, dīſtīnguo. *vide Fuco, Gemma, monile, Ornatus.*
ornus, ornus humilior, *Jeśion, an Grab?* **Ein Hagbuſch.** *epith.* āĕria, ārdua, vĭrens frōndens, ſtĕrĭlis, ānnōſa, mōntāna, sūblĭmis, ēxcēlſa, dūra, cōmans. *phr:* Nāſcūntur ſtĕrĭles sāxōſis mōntĭbus ōrni.
ōro, *Proſzę, Modlę ſię 2. Przyczyniam ſię, rzecz mam, Sprawuię u ſądą.* **Bitten/ betten.** *Talibus orabat dictis: araſq; tenebat* Virg. *ſyn:* Rŏgo, prĕcor, ŏbsĕcro, ōbtēſtor, dēprĕcor, īnvŏco. *phr:* Sŭpplĭcĭbus Vērbis āffāri. Fūndĕre prĕces. Vōce prĕcāri, in vōta vŏcāre. Vōtis, prĕcĭbus prōsĕqui, ēxpōſcĕre, sŏlĭcĭtāte. Vōtis ădōrāre, vĕnĕrāri. Sŭpplĭce vōce, flĕxo poplĭte, mănĭbus sŭpīnis ōbtēſtāri. Aūxĭlĭo vŏcāre. Ante pĕdes vŏlvor prōſtĕrnor, sŭpplēx. Tēndit dŭplĭces ād sīdĕra pālmas. Mœſtis dŏmĭnum īmplōrāre quĕrēlis. Tōllĕre ăd āſtra mănus. Prĕcĭbus, vōtīſque vŏcāre Nūmĭna māgna Dĕum. Aſt ĕgo sānĉte pārens sŭpplex tua nūmĭna clāmo. Nĕc prĕcĭbus văcua ēſt hōra lŏcūſque mĕis. *vide Adoro. & Precor, Oratio, Preces.*
ŏrŏbānche, *es, gr: Gęśia wyká, Zaraza ziele.*
ŏrŏbias, *æ, m. gr. Kádźidło, żywicá.*
ŏrŏbītis, *is, gr: Kley złotniczy.*
ŏrŏbus, *Gr. Wyka 5.*
orphănus, *gr: Osierociały.* **Ein Weiſzling/Elterloſz Kind.** *ſyn:* ōrbus, *phr* Pārēntĭbus pātre, mātre ōrbus, ōrbātus, cărens. Pārēntĭbus sŭpērſtes. Pōſthŭmus hæres.
orphănŏtrŏphium, *gr: śierot mieſzkánie, Szpital śierot.*
Orphus. *Plin: Ovid: Ariſtot; piſcis marinus aliis, fluviatilis aliis, apud Geſner: Cernuam vocat Gaza & alii, negant alii eandem eſſe.*
orſa, *orum,* & orſus, *us Początek.*

ORT

Orthampĕlos, *gr. Maćica nienawiązána.*
orthium carmen *gr: Krzykliwy.*
orthŏdōrum, *gr: Piędź średnia.*
orthŏdoxus *gr. Prawowierny.*
orthŏgōnius *gr. Węglaſty.*
orthŏgrăphia, *gr. Piſania nauka,* Model *przodku.*
orthŏmaſtĭcus, *gr: Opukały.*
orthŏpnœa, *gr: ſub Proſtoſzyi,* ortho-

orthopnŏĭcus *gr. Prostoszyi.*
orthostătes *a, m, gr. Słupiec, Kleszcze 2.*
orthrăgŏriscus *gr: Osesek, Wieprzek morski*
ortīvus, *Wschodni.* ortu, Rodem.
ortus, *us, Początek 1. Pochodzenie.* **Geburt, Ursprung, Anfang,** *Agitq; in ortus, unde. non atrum caput.* (Jamb.) *syn:* ĕxōrtus, ŏrigo. prīncĭpĭum, nātīvĭtas.
ortus solis, *Wschod słońca 1. 2.* **Auffgang der Sonnen.** *syn* Phæbus Eōus, mātūtīnus, ŏrtus. *epitb.* Pūrpŭrĕus, pūnīcĕus, crŏcĕus, rŏsĕus, lūcĭdus, prīmus, nāscēns, pūrus, sĕrēnus, ălmus, tĕpĭdus rōscĭdus, nĭtĭdus, splĕndēns. *phr.* Phæbi lūmĭna prīma. Lūx prīma dĭĕi. *vide supra Oriens Sol & Aurora.*
ortȳgŏmētra *gr. Przepiorka wielka.*
ortyx, ȳgis, *f. gr. Przepiorka 1. Babka ziele.*
ŏrȳx ȳgis, *hic gr. Wietosierc, sub sarm. Szopa woienna, Kamienniczy młotek.*
ŏryza, *gr. Ryż.*

O S

ōs, ōris, *Gębá 1. 2. Twarz 1. 2. Obliczność Paszczęka, Uście 1. Nos 2. Język 2. Obecność, śmiałość, Niewstyd.* **Der Mund, das Maul.** *Componens manibus, manus atq; oribus ora.* Virg. *syn* Vūltus, făcĭes, frōns, vel cōnspĕctus, præsentĭa. *epitb:* Pūrpŭrĕum, fōrmōsum, rŏsĕum, pulchrum, dĕcōrum, vĕnūstum. plăcĭdum, sĕrēnum, ēgrĕgĭum, nĭtĭdum, blāndum, mŏdĕstum, ĭmpŭdēns, aūdax, prōtērvum, āmbrŏsĭum, dŏctum, dĭsērtum, ărgūtum, făcūndum, fātĭdĭcum, pĭum, dīvīnum, mĕndax, īnfīdum, hĭāns, īmĭmāne pătŭlum, spūmans, crŭēntum, tūrbātum, ăvĭdum, clāmŏsum, vŏcāle. *phr.* ŏris hĭātus, ŏris lĕpor, mŏdĕstĭa, vĕnūstas, mājĕstas, dĕcus făcūndĭa, Sĕdet mūltus ĭn ōre lĕpor. Tĭngit īgneus ōra rŭbor. Cūlti ŏris făcūndĭa, præstāntĭa. Tēter spīrĭtus ŏris. Ore rĕfert patrem. Pĕndet ab ōre lŏquĕntis. Nātum ante ōra părēntis ăbrĭpit, Cōnvĕrsi inter se ŏcŭlos ătque ōra tĕnēbant Orăque cōrtĭcĭbus sūmunt hōrrēnda căvātis. Sŭbĕst nĭveo lēnis ĭn ōre rŭbor. Orīsque micans splĕndore vĕnūsti. Quâm pĭa dūlcĭlŏquo făcūndĭa promĭtur ōre.
os durum, ferreum, impudens, obtusum, nullum, *Niewstydliwy, Niewstyd.*
os fornacis, *Czeluść 2.*
ŏs *ossis. Kość 1. Drzeń, Pestká.* **Ein bein,** *Excipiare aliquis nostris ex ossibus ultor.* Virg. *epitb.* Dūrum, ălbum, vălĭdum, fīrmum, sŏlĭdum, nŏdōsum. cānum, cāndĭdum, ĭngēns, sĭccum, ārdum, cārum. *phr.* ŏssĕa, cōmpāges, dūrĭties, mōles, ŏssa suis ădstrĭcta nērvis, ārtĭcŭlus. Măcĭlēnti ārtus vix ŏssĭbus hærent. Vix hăbeat tĕnuem quæ tĕgat ŏssa, cŭtem.
os terræ, *Kamień 3.*
os coxæ, os ilium, os pubis, os sacrum, *Kość Kuprzasta.*
os sublimo, *vide* Sublino,

O S C

Oscè, *Sprośnie.*
oscēdo, *Ziewaczka, Warg ospypanie, Szkorbut.*
oscen *inis, m, Ptak spiewaiący.*
oschŏphŏria *æ. gr: Kwietnia N.edziela*
oscilla, *orum. Kołyska, Kurow grd.*
oscillătio, *Kołysanie.*
oscillo *as, Obiiam gębę.*
oscillum, *Obrazek; Obraz, Kołyska. Kołysanie, Wirzchołek, Gębká.*
oscinis, *is, m. al omne: adject. Ptak śpiewaiący. Oscinum, Cicero corr: obstitum.*
oscitans, *Niedbały, Ospały. Gnuśny*
oscitanter, *Ospale, Niedbale.*
oscitantia, *Niedbalstwo.*
oscĭtātio, *Poziewanie. Ziewnienie, Niedbalstwo*
oscitationes traho, *Poziewam.*
oscĭtātor, *ziewacz.*
oscĭto, *Poziewam, Otwieram się, ziaię.*
oscitor, *aris Poziewam.* oscŭlātio, *Całowanie,*
oscŭlor, *Całuię.* **Küssen,** *phr.* ŏscŭla lĭbo, do, dēlĭbo, fĭgo pōrrĭgo, fĕro, ŏffĕro, răpio, lĕgo cārpo, cŭpio, os ōri, frŏnti, labris ădmŏvĕo, ăpplĭco jungo, ĭmprĭmo. Prōno vultu, prĕssis lābĕllis bāsĭa pōrrĭgo, fĕro. Mūlta tămen răpies ōscŭla, mūlta dăbĭs. inter se ōscŭla mĭscent. Excĭpit ămplĕxus, fēlĭcĭaque ōscŭla jūngit. Oscŭla ĭngĕmĭnāre, rĕpĕtīta dăre. Ille mănus lāmbit, patriīsque dat ōscŭla pălmis. Aūsus ĕs ămplĕctī, cōllŏque īnfūsus ămantis, ōscŭla per lōngas jungere prĕssa moras? Tĕnĕrumq dolorem Nātōrum ămplĕxu, sōlātur, ĕt ōscŭla mæstis. Oscŭla nūnc frōnti, nūnc oscŭla lībat ŏcēllis. Dēlĭcĭōsa suo gĕnĭtrix fērt ōscŭla nāto ōscŭla dispēnsat nātos suprēma per ōmes. Ille jăcēns prōnus mātri dĕdit ōscŭla tērræ. *v. Amplector*

oscŭlum

osculum, ab ore, Gębká, Warga, Całowanie, Dźiurki. Koſz/ Mündlein. Oſcula dat ligno, refugit tamen oſcula lignum. Ovid. ſyn. Svāvĭum, bāsĭum, ămplĕxus vel ōſcĭllum, parvum os epith Dŭlce, mŏlle, blăndum, mĭte, grātum, ămīcum chārum, lætum, mūtŭum, ſvāve, fīdum, fidēle, mātĕrnum, mĕllītum, jūcŭndum, tūrpe, lăſcīvum, īnhŏnĕſtum, căſtum, pŭdīcum, hŏnĕſtum. phr: Mēlle, āmbrŏſia, nĕctăre dūlcĭŭs, svāvius ōſcŭlum. Mŏllia nūſquam ōſcŭla dēlĕctant căſtos. Fŭge tu, ſunt nŏxia bāſia, īn īpſis mūlta vĕnēna lābris. vide oſculor.
oſcus, Staroświecki, Niewſtydliwy, plugáwy, Blazgoń.
Oſiris, plinius corr. Oſyrn.
ōſor, Nienawidzący. Ein Haſſer. Efficitur vitiis invictus, & oſor iniqui. Mamert.

O S S

oſsārium, Koſtnicá, Truna. Oſſe, is Kość 1.
oſſeus, Kośćiany, Kośćiſty. Beinin. Inſequar & vultus, oſſea forma tuos. Ovid.
oſsĭcŭlātim, Koſtkami:
oſsĭcŭlum, Koſtka ſub Koſtka.
oſsĭfrăga; Orzeł łomignat.
oſsifragus, idem, & Kleſk, Łomikoſt.
Oſsilāgo. Arnobi. ſolidatrix oſſium Dea. Ethnicorum more.
oſſillo, as, Obiiam gębę.
Oſſu, acliton. priſc. Kość 1.
oſſuārium. Kośnicá, Truna.
Oſſum, ſi, Kość 1.
oſtēndo, Pokázuię 1. 2. 3. Skazuię 1. Zeigen/ weiſen. Poſt ubi nona ſuos Aurora oſtenderit ortus. Virg. ſyn. Mōnſtro, dēmōnſtro, dēclāro, īndīco, as, mănĭfēſto, păndo, rĕtĕgo, dētĕgo, ăpĕrĭo, ēxprōmo, ēxpōno, rĕvēlo, pătĕfăcio, ărgŭo dŏcĕo, sīgnĭfĭco. phr. In lūcem trăho. Lātĕbrīs ēdūco, īndĭcĭum do, āffĕro. ēxĭtĭi pătĕfēcit sīgna. vide Manifeſto:
Oſtēnſionālis miles, Okażáły, Aſſiſtencya.
oſtēntātius, Szalbierz, ćżarlatan.
oſtēntātio, Pokázowánie ſię, Chełpienie, Pożor.
oſtentator, Storzypiętká, Chełpliwy.
oſtento, as, Pokázuię 1. 2. Zmyślam. Chełpię ſię. Rühmen/ pralen. Et ſimul his dictis faciem oſtentabat & udo. Virg. ſyn. jăcto, jăctĭto, vēndĭto, glōrĭor. vide Superbio.
oſtentum, Płod dźiwny, Cud, Widok, Znak Ein wunderzeichen. v. Monſtrum, Prodigium.
oſtentus, us, pozor, Szyderſtwo. Pokrywka.
oſtiārium, Podymne. oſtiārius, Odźwierny.
oſtiātim, Od domu do domu.
oſtīgo, inis, f. Liſzay.
oſtii vacuum, Drzwi 1.
oſtiorum latera, Podwoy.
oſtium, Drzwi 1. 3. Weśćie, Uśćie Ein Thür. Jānŭa, līmen, ădĭtus, fōres, pŏrta. vide Ianua.
oſtium Ditis, oſtium Orci, Otchłań.
oſtrăcias, æ, m, oſtrăcītes, a, m gr: ſub Skorupiſty.
oſtracinda, Iunio. Polluci. Euſtat. ſkorupek gra.
oſtrăcion, vel um, gr. Kiryśnik ryba.
oſtrăciſmus, u: gr. Wygnanie 1.
oſtrăcītis cadmia, ſub Mośiężne odmioty.
oſtrăcium, gr. Kiełki, oſtrea, æ Pław.
oſtreāriæ, hæ. idem. oſtreārius, ibidem.
oſtreātus, & oſtreōſus, Chropowaty & ſub Pław
oſtreum, gr. Pław.
oſtrifer, ſub Szarłatny.
oſtrīnus, Szarłatny. i longum ab Oſtreo priſcè
oſtrum, gr. Szarłat materya, Szarłat farbá. Ein Meerſchneck. - - Sidonia fulget ſublimis in oſtro. Ovid. ſyn. Mūrex, Pūrpūra, cŏccus. vide Purpura.
Oſtrya, æ. vel. Oſtrys, yos, Plini, arbor fraxino ſimilis in aquoſis ſaxis creſcens.
ōrſus ſum, Nienawidzę.
ōſyris, idis, f. Gr. Leuek
ōsyrītes, æ, m. Gr. Jaſnotká źiele.

O T

ōtăcuſta, m, gr: Podchwytacz.
ōthonna, Gr: an: Zawilec?
otia, æ. lege Otium Græcum.
otio marceſcere, Zleniec. ōtiŏlum, Czas.
ōtior, aris. Prożnuię. Müſſig gegen/ faulentzen, ſyn. Văco. fērĭor, quĭēſco. phr. Nĭhil ăgo, ōtia dūco, ăgo, pĕrĕgo, tĕro, cŏlo, sĕquor, sĕctor, in ōtia sŏlvor, ōtio tŏrpeo, lăngueo marceſco.

mărcēſco, dĭffluo, fătiſco. ōtio văco, indulgeo ōtia vitæ. Dēsĭdĭōſa sĕquī: Vītam pér ōtia dūco. Sūb ĭnerti tĕrit ōtia lūxu. Mōllĭa sēcūræ pĕrāgēbant ōtia gĕntes. Măle tēmpus pĕrdĕre. Tŏrpēſcĕre lūxu. ignāvo, trădūcĕre lūxu ōtia. *v. Quieſco,*

otiose, *Prożnuiąc, Niedbále, Beſpiecznie, Pomáłu, Spokoynie ſobie co czynić, Nieochotnie.*

Otioſitas. Prożnowanie.

ŏtiōſus, Prożnuiący, *Beſpieczny*, Spokoyny. Müſſig/ item ſorgloſʒ. *Turbam non habet otioſiorem.* (Phal.) Mart. *ſyn.* Văcŭus, fēriātus, lēntus, sēgnis, ĭnērs ignāvus, dēsĭdĭōſus, pĭger. *phr.* Cūris līber, lĕvatus, văcŭus, sŏlūtus, ēxpĕdītus, ĭnānis, ōtia, dūcens, ōtio tŏrpens, ōtio văcans. Dēsĭdia lānguens. tŏrpens. Cāntāmus văcui, pĕctŏre mōlles Stānt cūræ. *v. Piger & Otior.*

otioſum reddo, *Uſkramiam.* ōtis, *idis gr. Drop.*

ōtium, *gr. ſub Pław, Uſzko.*

otium, *Prożnowanie* Czas *1. Pokoy* 1. 3. *Odpocznienie. Wakácya.* Müſſiggang/ Ruh/ Ergeʒung von Arbeit. *O Melibae, Deus nobis hæc otia fecit.* Virg. *ſyn.* Quĭes, ĭnērtia, dēsĭdia, lānguor, tŏrpor. ignavia sēgnĭtĭes. *epith:* Pigrum ĭnērs, tūrpe, lēntum, ignāvum, sēgne, dēsĭdiōſum, dēlĭcĭōſum, mōlle, fædum, ignōbĭle, quĭētum, trānquĭllum, ſuāve, grātum, ămænum *phr:* Vīta sēgnis. Lūxus ĭnērs. Dēsĭdis ōtĭa vītæ Ignāva quĭes ĭnērs sĭtus. Dēsĭdiæ mōlles, ĭnērtes sōmni sĭtus, īllĭta blāndĭtiis ōtia. Cērnis ŭt ignāvum cŏrrūmpant ōtia cŏrpus ut căpĭant vitium, nĭ mŏvĕāntur, ăquæ? *v. Pigritia, Quies, & Otior.*

ōtus, *gr. Nocny kruk. & ſub Sowa łężna.*

O V

ōva farcta *ſub Paſztet.*

ōva fricta frixa, *Jáieczniczá.*

ōva piſcium, *Ikra rybia.*

ŏvālis, *ab ovando, Tryumfowy.*

ōvālis *ab ovis, ſub* Okrągłáwy.

ŏvātio, *ab ovando, Tryumf mały.*

Ovatio, ab ovis. Plini. corr: Operatio,

ŏvatus, *us, Tryumf. 2.*

ŏvātus, *ti, Okrągłáwy, podługowáty.*

ŏviāria, *a, Owiec ſtádło.*

ŏviārĭcus, ŏviārius, *Owczy.*

ŏvĭcŭla, *Owieczká.*

ŏvīle, *Owczarnia.* Schaffſtall. *Incuſtoditum captat ovile lupus.* Ovid. *ſyn:* Caūla, ſtăbŭlum, sēpta orum. *epith.* Claūſum, tūtum, sēcūrum, ăpertum, părens, fæcūndum, plēnum, ŏptĭmum, tĕnĕrum. *phr* ĭncūſtōdītum căptăt ovīle lŭpus. Claūſis bālānt ĭn ŏvīlĭbus āgni.

ŏvīlio, *ut Opilio. Owczarz.*

ŏvīllus, ovinus, *Owczy.* Schaffin.

ŏvĭpărus, *Ikrorodny.*

ŏvis, *Owca.* Ein Schaff *Inſtituit, Pan curat oves, oviumq; magiſtro.* Virg. *ſyn.* Bālans, bĭdens, āgna. *epith.* ĭmbēllis, mōllis, plăcĭda, lānĭgĕra, păvĭda, tĭmĭda, cāndĭda, mānſuēta, mītis, blānda, tĕnĕra, tĕnēlla, fŭgax, săliens. *phr.* Lānĭgĕrum pĕcus. Innŏcuæ, Lānĭgĕræ pĕcŭdes, bĭdentes. Lānĭgĕri grĕges, Mītis bālāntum grex: Mōlle gĕrit tĕrgo cāndĭdā vēllus ŏvis. Sæpe ĭn cōlle tondēntes paſcŭa læta. Lānĭgĕræ rēptānt pĕcŭdes Căvo Pŏlўphēmus in āntro Lānĭgĕras claūdit pĕcŭdes ātque ūbĕra prēſſat. Quĭd mĕruīſtis ŏves plăcĭdum pĕcus, ĭnque rŭēndos. Nātum hŏmĭnes, plēno quæ ĭn ūbĕre nēctar. Mōllĭa quæ nōbis vēſtras vēlāmĭna lānas Præbētis, vītāque măgis quàm mŏrte jŭvātis? *vide Grex.*

ovis aurea, *Głupiec.*

ovis fera, *Wielbłądoryś.*

ŏvo, *as, Krzyczę 1. Tryumfuię 1.* Von Freud ſpringen/ triumphiren. *Quo nunc Turnus ovat ſpolia, &c.* Virg. *ſyn.* Triūmpho, gēſtio, ēxult, lætor. *v. Triumpho, Gaudeo.*

ŏvum, *è Græco, Jáie.* Ein Ey. *Longa quibus facies ovis erit illa memento.* Hor. *epith.* Tĕres, læve nŏvum, rĕcens. sălūbre. *phr.* Gāllīnæ fœtus, fœtura diūrna, dōna, mūnĕra ŏvi, ālbūmen, vĭtēllus, tēſta, ſeu pūtāmen.

ovum ſerpentinum, *Wężyſko.*

Ovum urinum, hypalum, &c. vide ſub H. U. &c.

O X

oxălis, *idis. gr.* Szczaw. oxaſme, *es, gr. Roſoł.*

oxia, *vel* oxya *gr. Łodź.*

oxyăcantha, oxyacanthos, *gr. Głog.*

oxўbăphum, *gr. Octowy ſtatek.*

Oxyblatta, in Cod. blatt ſeu purpura eximia exquiſitioris luminis, Caſaubon.

oxўcrātum, *gr. Ocet 3. wodą,*

oxўgăla, *æ, gr. Mleko kwaśne, Kaiſpuſt, Máślanka.*

oxўgăla, orum gr. Mleko Kwaśne. (Salsa.
oxўgărum, gr. Rosoł, Kwaskowáty przysmak,
oxўgărus, adject: sub Kwaskowáty.
oxў ăpăthum, gr. Szczaw kobyli
oxўmel, oxўmĕli, oxўmelli, n. gr. Ocet z miodem.
oxўmōros, gr. Ostrogłupi, Głupiesztuczny.
oxўmyrsīne, es, gr. Ostrokrzew,
oxўmyrsīnus, Ruszczkowy, sub Iglicá.
oxўodonres, bi, ab oxyodus ontis, gr sub Zębáty -
Oxypæderotina vestis Vopisco, coloris pæderotini: s-turi Pæderotinus autem similis pædeioti. i.acantho vel opalio gemma. Casaubon.
oxўphænix, gr. Daktyl.
Oxyporopolis, Plini. corr. Oxypori obolis.
oxўporos, gr. Przenikaiący.
oxўpŏrum gr. Kwaskowy przysmak Salsa.
oxyrrhŏdinum, aqua rosæ cum aceto.
oxyrrhynchus, gr. Ostropysk, Czeczugá.
oxys, yos, gr. Szczawnik, sit morski.
oxўsacchărum, gr. sub Ocet z miodem.
oxyschænos, vel us, m. gr. sit morski.
oxўtrĭphillon, gr Szczawik, Koniczy.
ozæna, gr, Nozdrzy chorobá.
ozænītis, Idos. f. gr. sub Nardа.
oze, gr. Cuchnie z ust.
Ozimon lege Ocymon,
Ozymum, Persi: corr. ocimum.

P A

PĀbŭlāris, Sniedny, Strawny,
pabulārius sub picownik.
pabulātio, Pasza Picowánie.
pabulationes apum, Pszczelnik 1.
pabulātor, Picownik. pabulatōrius, Strawny.
pabŭlor, Pasę się, Picuię. Gnoię 2. Dem Vieh Futter suchen, item weyden. syn. Frūmĕntor. vel. pascor, phr. Pābŭla carpo, lĕgo, mĕto, quæro, cōnquīro, păro, cūro, cōnvĕho. sŭbvĕho, cōnvĕcto, cōmporto. Căstris pābŭla, frūmĕnta, cūro, prōvĭdeo. Me căstrensis, vel frūmentārĭa cūra mănet, ĕxĕrcet.
pābŭlum, Pasza. Karmia, Pica, Strawa bydlęca, Pabudka 1. Weyd/ Futter. Pabula gustassent Troiæ Xanthumque, &c. Virg: syn. Păscŭa ōrum, pāstus, ēsca, epith. Pĭngue, ŏptimum lætum, amœnum, grămĭneum, vĭride. v. Pascua.
Păcālis, Pokoy czyniący.
pācātè, Spokoynie.
pācātor, Iednacz, Uspokoiciel.
pacatum reddere, Uspokoić.
pācātus, Łagodny. Spokoyny.
pāce, Spokoynie, pace tua, Spokoynie z odpuszczeniem.
Păcĭfer, Pokoy czyniący. Friedfertig.
Pacifica, orum, in lib. Regum &c. hostia pro pace, Zapokoyne. Vuieco.
pācĭfĭcātio, Iednanie Ugodá.
pacificator, Iednacz.
pacificatorius, Iednácki 2.
Pacificè, Spokoynie, Łágodnie, Łáskáwie.
pacifico, Iednam 1. Pokoy z kim czynię.
pācĭfĭcus, Pokoy czyniący. Łagodny, Spokoyny. Friedsam. Perpetuam pacem, pacificumq; ducem. Ov. syn. Păcĭfer, mītis, lēnis, trānquĭllus. Pācĭs ămīcus, pācis ămāns. Pācis aūthor, dător.
Patio, onis, prisce, pro pactio. Fest. Sipont.
păciscor, pacilcor, Wymawiam sobie, Rządzę 2. Rządzę się. Zrękowáć 1. Umawiam się Stargowáć się. Ważę ná co. Ein Vertrag machen. - vitam pro morte pacisci, Virg. syn: Cōnvĕnio, cōntrăho, prōmĭtto. phr. Fœdus ĭnĕo, cōmpōno, fĕrĭo, pāngo, ĭco. Dextram dō, jūngo, tāngo, cōntĭngo. Fidem do, ĕt ăccĭpio. Sōcĭo ănĭmos. Vītam pro laūde păcīscor. v. Fœdus facio, & pax.
Paco. is: Priscian. (unde pacisco) prisce, pro Pago vel Pango Meursi.
Păco, as. Bł gam, Przeiednywam, Ogłaskáć 1. Uspokoić, Befriedigen/ stillen/ versöhnen.. & incultæ pacantur vomere sylvæ. Hor. syn. Sēdo, mītĭgo, tēmpĕro, lēnio, mōllio, flĕcto, plăco, mŏdĕror, mūlcĕo, cōmpōno, cōncĭlio.
pacta, æ. Zrękowana.
pactilis, Pleciony Wity.
pactio, Umowá, Zmowá, Zrękowiny, Formułá
Pactionem conficio, confio. facio, Umawiam się.

pacis

pactītius, *Umowny.* l. *longum à Supino.*
pactor, *Stanowićiel.*
pactum, *Umowá.* Vertrag Abred. *Pacta ligat pactis ipsa futura comes.* Prop. *syn.* Fœdus, cōnventum, cōnvēntus, cōnditio, lēx pācta fides. *vide Fœdus.*
pactus, *Umowiony.*

P Æ

pæan, ānis, *m. Gr. Pieśń, Wierſz Poetycki, zwyćięſka pioſnká. Krzyk żołnierſki.*
pæan pes, *idem* pæon.
pæantis, *idis Gr. Kámień położniczy.*
Pædagium, Seneca. Plini: Iuni, corr. Pædagogium.
pædăgōgia, *orum, Gr. ſub Sodomczyk.*
Pædagogianus, Czeládny.
pædagogium, *Gr. Szkołá, Dźiećinna komorá, Czeladź, Czeládne mieſzkánie.*
pædagogo, *as, Gr. ćwiczę.*
pædăgŏgus, *Gr. Pedágog.*
Pædatura, lege infra Prædatura.
pædĕros, ōtis *m. gr. Barſzcz 2. Trzebuła. Opal. Sodomczyk. & ſub Miłośniczy.*
pædĕ ōtion, *Gr. ſub Trzebuła.*
Pæderotinus. v. ſupra Oxypaderotinus.
pædia, *Gr. 1. ćwiczenie. 2. Cetno licho.*
pædīca tibia, *Surma. à, Græco. v. Dźiećinny.*
pædīco ōnis, *m. Sodomczyk.*
pædidūſus, Prochem przypadły, śmierdzący.
pædidus, *Brudny, plugawy.*
pædŏnŏmus, *Gr. Pedagog.* pædon, *Brud, Smród.*
pædŏtrība, pædŏtribes, *a Gr. Miſtrz ſzkolny. Quantitatem vide in Diatriba.*
Pæmīnūſus, Prochem przypadły, śmierdzący.
pæne, pæniſſime, *Bez mała, Mało nie, Zgoła.* Schier / faſt.
pænŭla, *Opończá.*
pænula gauſapina, mulonia, *Gunia.* vt
pænula ſacra, *Kapá kośćielna.*
pænŭlārium, *ſub Opończa.*
pænulārius, pænulātus, pænŭleus, *ibidem.*
Pæōn, ōnis. Diomed: Quintil. Cic. o Paion. Pæan, Cic. paian. Ariſt: pes metricus tetra ſyllabus, una longa & tribus brevibus conſtans, quatuor formas eius ponit Diomed. & alii. ut Confluere. Receptio. Revertere. Humilitas. At Paon. pro medico ōnis.

pæōnia, *a, Gr. Piwonia.*
pætŭlus, *Oczu wdźięcznie zezowatych.*
pætus, *idem & Blaſkooki.*
pagānālia, *n. plural.* paganalis, *ſub Wieyſki.*
paganica pila, *Piłá.* Pāgānicus, *Wieyſki.*
pāgānus, *idem, Nierycerz. Wieśniak, an Pogánin.*
pāgātim, *Po Wśiach, ſub Po domach.*
pāgella, *Karty ſtroná 1. 2.*
pāgĭna, *Karty ſtrona 1. Poſadzká 1. Drog w ogrodach.*
Paginata navis Paulis i, compacta.
pāgĭnŭla, *Kárty iedna ſtrona.*
pagmentum, *Szpąga, ſpoienie.*
pāgo, *is, pepigi. umawiam ſię.*
pagrus, *gr. Pagr.*
păgūrus, *gr. Rák morſki okrągły.*
pāgus, *Wieś, powiat 2.*

P A L

pāla, *æ, Łopátá chlebowá, Rydel, Oprawá, pierśćieniowa głowá, Opiłki.*
pălācra, pālacrana, *Bryłá. eſt ramentum auri.*
pălæphātus, *Gr. Przerzeczony.*
pălæſtes, *æ, m. Gr. Zapaśnik.*
pălæſtra, *Gr. Zapáſki. zapáſkow mieyſce, Szkołá 1. Obrotność, ieſtow nauká,* Ein Fechtplatz / Fechtſchul. *Exſtruerent patrias oleo labente palæſtras.* Virg. *ſyn:* Lūcta, gymnāsium *epith.* grāminea, jūncta, dūra, vālida, rōbūſta, ſæva. aſpera. cēlēbris, sōlēnis, āgĭlis, ŏlympiāca. *phr:* Certāmĭna dūra pălēſtræ.
palæſtrica ars, *Zapaſki.*
pelæſtricē. palæſtricos, *Zapáśniczę.*
pălæſtrĭcus *ſubſt. Zapáśnik, Ieſtow. Miſtrz. adject. zapáśniczy.*
palæſtrīta, *æ, m, Gr. Zapáśnik.*
pălam, *Iáwnie,* offentlich. *produxit primam Proſper, corripiunt Virgil. Ter. alii ſyn.* Mănĭfeſtē, ăpērtē, in lūce, ŏcŭlis, in cōnſpēctu, in ōre, ānte ōra, vŭlgo.
pălanca, *wałek.* palanga. *idem & Drąg.*
pălāngārius *Trągarz.* pălango *as Toczę.* &
pālans, *Błąkáiący ſię.*
Palara Ovid. corr. Pelora.

pălāria, *Kołek grá, Strzelnicá.*
pălāria, *orum, sub Strzelnicá.*
pălāris. *Palowy, palesca sub Ogonowy.*
pălātha, *is SS. libris, gr. Figa 2.*
pălātii cura, Marszałkostwo.
pălātim, *Tu y owdzie*
pălātīnatus, Woiewodztwo
pălātīnĭdes *a, m, Woiewodźie.*
pălātīnis, idis, hæc Woiewodzanká.
palatinum officium, *Rádá 1.*
pălātīnus. *Pałácowy, an Woiewoda.* **Das zum Palast gehört.** *Scripta Palatinus quæcunq; recepit. Apollo.* H.
pălātio, *onis.* **Palow bićie 1. Támowanie, Ubiánie.**
pălātium, *Pálac.* **Ein Palast.** *Inde sacro veneranda potes palatia clivo.* Mart. *v: Regia.*
pălātum, *Podniebienie, Gębá, Smak, Humor.* **Der Rachen.** *Poscentis vario multum diversa palato.* Hor. *epith.* Tĕnĕrum, mōlle, ăvĭdum, vŏrāx, căvum, pătŭlum, hĭāns, ūdum, ăpertum, pătens. *phr:* Sūpprēssa pălāta lingva, ēscas gūstāre pălāto, ēsca tămen mōlli ēst nōn cōntĕmnenda pălāto.
pălātus, *tis subst:* Podniebienie.
pălātus, *ti, adject: à palo, as Nabiły, Ubity:*
pălātus, *ti, adiect. à palor, aris. Błąkáiący się, & sub Rosprászaią się.*
pălea, *Plewá, Opiłki, Grzebián.* **Sprener.** *Sur gentem ad Zephyrum paleæ jactantur inanes.* Virg. *syn:* Cālămus, cūlmus, stĭpŭla. *epith:* Lĕvis, ĭnānis, ĕxĭlis, tĕnŭis, frāgĭlis, ărĭda. *Sicca,* vŏlans, trĭtĭcea. *phr.* Sarĭpūlæ sĕges. Pălĕāria sĕges. Stĕrnēbat frăgĭles călămos, pălĕāsque vŏlāntes.
pălear, *āris, n, Podgárdłek.*
pălearium, **Plewnik.**
palearibus revocare herbas, *sub Przewam.*
păleatus, **Plewisty.**
pălīlia, *orum sub Połog, Sobotká.*
pălīlĭtium sidus, *Dzdzownice.*
pălĭlŏgia Gr: *Powtarzanie. & figura eadem Anadiplosi.*
Palimbachius pes, Diomed: idem Antibachius supra.
pălimpēga, *orum, gr. Starzyzná.*
pălimpissa, *a. gr: Smołá.*
pălimpsestus, *Gr. Kśiąſzki kámienne.*
pălingĕnĕsia, *gr: Odrádzanie, Dusz ludzkich przechodzenie.*
pălīnōdia *a. Gr: Odwołánie fałszu.*
palinodiam cano, *Odwoływam*
palintŏna *orum:* palintonos, *gr: Prostuiący się.*
pălinxestus, *gr: Kśiąſzki kámienne.*
pălīcor *as. Błąkam się.*
păliūrus, *gr: herba, arbor, Paliur, Ostrokrzew.* **Ein dornächtige Staud.** *Carduus & spinis surgit paliurus acutis:* Virg.
palla, *Szátá białogłowska. Mętlik. Palá ołtarzowá, Korporał,* **Ein Frauenmantel.** *Et tegit auratos palla superba pedes O. v. Vestis.*
pallăca, pellăce *es. gr: Cudzołożnicá,* **Nałożnicá.**
pallăcāna. *Cebulá 1.*
palleo pallesco, *Blednieię.* **Erbleichen / erblassen** *syn* ēxpāllēsco, exălbēsco. *phr:* Pāllor ōra ōccŭpat, ōbit, nōtat. Sānguis ĭndūcto pāllōre fūgit, ōre cŏlor fūgit. ēxāngvi cŏlōre, āmīsso sāngvĭne pāllēo. Sūffūndor pāllōre gĕnas. Orīlīvĭdus ēxhaūsto sangvĭne pāllor ĭnēst. Pāllor ĭn ōre sĕdet, măcies ĭn cōrpŏre tōto. Cŏlor orĭs ĕrat, quī frōndĭbus ōlĭm ēsse sŏlet sēris, quas nŏva læsit hўems. Terribĭles Stўgio făcies pāllōre grăvāntur. Dirĭgŭēre ŏcŭli, călĭdŭsque cōrpŏre sāngvĭs ĭndūcto, pāllōre fūgit. Cūr tĭbi tŏrva ăcĭes, cūr hic trŭcŭlentŭs ĭn ōre pāllor, ātque sĕpŭlchrālis pāllor cōnfecĕrat ōra. *vide Macies.*
palliastrum, *Płaszczyk.*
palliātulus. *Płaszczem odźiany.*
pallĭdŭlus, pallidus, *Blady.* **Bleich / blaß.** *Pallidior fiet jam pariente lupus.* Mart: *syn.* Pāllens, dĕcŏlor. *phr:* Pāllōre dĕfōrmis. Būxo sĭmĭllĭmus, ōra ora būxo, cēris nŏvis, cēra recēnti pāllĭdior ăgĕrĕ nsa. *v. Palleo.*
pallio, *as.* Pokrywam, *Zdobię.*
palliolatim, *sub Płaszczem odźiany.*
palliŏlatus, *Płaszczem odźiany.*
palliŏlum, *Płaszczyk.*
pallium, *Płaszcz, Páliusz. Szátá Bieśiadna Kołdrá.* **Ein Mantel.** *Cultum palliolo, mulier nempe ipsa videtur.* Juv. *vide Vestis.*
pallor, *Bládość.* **Bleichfarb. bleiche gestalt.**

ſtalt *epith.* Luridus, albus, marcidus, exſanguis, deformis, languidus, lividus, plumbeus, frigidus, gelidus, triſtis, exanimis, terribilis, ſepulchralis, horridus. *phr:* Color ſine ſanguine. *vide Palleo.*

pallula, *Metlik.*

PALM

palma, *Palma, Dłoń 1. 4. Ręká 1. Máćicá 3. Zwyćięſtwo, przodkowánie.* Ein Palmba m. -- *epith.* Olympiaca, nobilis, inſignis, egregia, viridis, virens, viridans, amæna, glorioſa, Martia, victrix, triumphalis, læta, Ægyptia, quæſita, parta, Indica *phr.* arbor Idumæa, triumphalis, victrix. Victorum inſigne decus, laus, honor, gloria, merces, præmium. Victricis dextræ, triumphalis pugnæ inſignia. Vendicat ipſa viro dulcis facundia palmam. Olympiacæ miratus præmia palmæ. *id eſt Victoriæ.*

palma compreſſa, *Pięść 1.*

palmam habeo, *Pozodkuię.* *(dźiſty.*

palmaris. *Pálmowy, Dłoniowy, Zwyćięſki, pię-*

palmarium, *Podatek zwyćięzcy, Wygrana.*

palmarius, *Dłoniowy, piędźiſty, Zwyćięſki.*

palmapa toga, *Szátá Senatorſka, Szatá na tryumf.*

palmatus, *à palma, Zwyćięzki. Palmatæq; ducem, ſed cito redde togæ.* Mart.

palmatus, *à palmus Ubity 2.*

palmatus cervus, *Ieleń Zamorski.*

palmes, itis, m, *Látoroſl winna, Winna rozgá.* Räbſchoß/ Räbzweig. *Palmitis hoc riguæ ductile flumen aquæ* Ovid. *epith.* Viridis, lætus, tener, lentus, frondoſus, pampineus, uvifer, racemifer, vernus, renaſcens, uber, ferax, fæcundus. *phr.* Generoſo ſemine palmes. Pampineo veſtiti ſemine colles. Gravido de palmite gemma tumet. turget. Palmes inexhauſtis terras qui compleat uvis Læto turgent in palmite gemmæ. *v. Ramus.*

palmes emiſſarius, præſidiarius, ſubſidiarius *Latoroſl zoſtáwioná.*

palmes pampinarius, *Látoroſl winna.*

palmetum, *palmowy ogrod.*

palmeus. *palmowy, ćiſawy.* *(nie*

palmicus, *gr.* palmicum augurium. *ſub Skaka*

palmifer, *pálmorodny.* das palmbäum trägt.

Palmiferos Arabas, Panchæaq; rura relinquis: Ovid.

palmipedalis, *pięćiodłonny, & ſub Stopy iedney.*

palmipes. *plaskonogi, pięćiodłonny.*

Palmiprimum vinum, Figowe wino.

palmo, *as, à palmus, Dłoń wyrażam.*

palmo, *as, à palmitibus, podwięzuię 2.*

palmos, palmus, *gr. Skakánie.*

palmoſus, *palmorodny.* Voll palmbäum

palmula. *Rączká. Dáktyl. pioro u wiosłá.*

palmularius. *idem.* parmularius. *Turczyk.*

palmus, *Miará, piędź.*

palmus minor, *Dłoń 2.*

palmus rectus. *piędź ſrzednia.*

PALO

palo, *as, adject. Biię koły, natykam winnicę, podpieram 1. Obtykam. podwięznię.*

Palo, as, abſolutum, i, erro, vagor. ſub Rozgłaſzá ſię

palor, *aris. Błąkam ſię, Rozpraſzaią ſię.* Hin und her gehen. *Fœmina palantes agit, atque hæc agmina vertit.* Virg. *ſyn.* erro, vagor, fugio *phr.* paſſim ſine ordine, ſine lege feror. Per arva per agros vagor.

PALP

palpamentum, Pochlebſtwo

palpatio, *Macánie pochlebſtwo.*

palpator, *pochlebcá & ſub Ogłaskánie.*

palpebræ *powiek włoſy, powieká.*

palpitatio. *Drgánie, Drzenie. Skakánie.*

palpitatus, *us, Drgánie.*

palpito, *as, Drgam, Migá ſię co, Biię ćięmię.* Zittern/ zappeln. *ſyn:* Tremo mico, exilio. *phr.* Crebro moveor. Multiplici motu ſalio. Motu exulto frequenti. Multo vibramine mico.

palpo. *as vel palpor, aris. pochlebuię. Macam, Głaſzczę, & ſub ciokáć* Taſten. *ſyn.* Tango, tracto, attrecto. *vide Tango.*

palpo onis, *m. Pochlebcá.*

Palpo, qui cæcum ducit. Iſidor. Marcil.

palpum, *pi Głaskánie & ſub ćiokáć, Głaſzczę*

palpum obtrudo, *Oſzukiwam.*

Paluda quid ſit, v. Szátá białogłowſka.

paludamentum. *Szátá Krolewska. Szata zwierzchnia.* Weljo/ *Szátá żołnierska, Száta białogłowska.* Paluda-

Pălūdăpium, Opych. (nierska.
pălūdātus, ſub Szatá Krolewska, Szátá żoł-
Pălūdifer, Błoćiſty.
pălūdōſus, Bágniſty, Błoćiſty. Moſzåchtig
Ille paludoſos memoret, ſervire Sicambros, Pr.
Pālum, n. Pal 1
pălumba f. palumbes, m. f. Grzywacz. Eine wilde Taub. -- *rauca tua cura, palumbes*. Vir: *ſyn*. Cŏlūmbæ. *epith* Raūcæ, āĕriæ, tĕnĕræ, præpĕtes, vēlōces, păvĭdæ fŭgāces, cȳthĕreæ, cȳthĕrēiæ. *phr*. Dūlcia fīgunt gĕmĕbūndis ōſcŭla rōſtris. v. *Columba*.
pălumbinus, Grzywaczy, pălumbŭlus, Turkawká.
pălumbus, m, Grzywacz
pālus, li, m: Pal 1. Koł 1. Tycz, Słup 2. Pfal
Hic docuit teneram palis adjungere vitem. Tib. *ſyn*. Pĕdāmentum, ſtătūmen, văcērra, pāxīllus, sūdes, ſtīpes, trūncus, vāllus, vāllum. *epith*. Lĭgnĕus, tĕres, dūrus, vălĭdus, rōbūſtus, fĭrmus. *phr*. Frāxĭnĕas āptāre sŭdes, ēxăcŭunt ălii vāllos fūrcāſq; bĭcōrnes, ātque ămārīna, părant lēntæ rĕtĭnăcŭla vīti. Fērrātaſque sŭdes ĕt ăcūta cūſpĭde cōntos.
pălus, ūdis, f. Bagnisko. Ługowiſko. Pfütz/ pfuel.
Cocyti, tardâq; palus, innabilis unda. Virg. *epith*. Craſſa, plăcĭda, nĭgra, tōrpens, līmōſa, ſtăgnans, vāſta fœda, sōrdĭda, bĭbŭla, lāta, pīſcōſa, cœnōſa, pŭtrĭdá, ſpūrca. *ſyn*: Lăcus, ſtăgnum, lăcūna. *phr*. Dēnſis, ōbsēſſa sălĭctis. Līmōſa pălus, ĕt mūlto tūrbĭda cæno. Atque vĕnēnōſas hăbĭtem ceū rāna pălūdes? v. *Lacus*.
pālus numellarius, Prągá.
pălustria paſcua, Trzęſawicá 1.
păluſtris, paluſter, Błoćiſty, Błotny, Bagniſty, Moſzåchtig. - - *Loca fœta paluſtribus undis*. Ovid.

P A M

pambăsilia, Hr: Iedinowładztwo
pamphăgus, Gr. żárliwy, pies żarłok.
Pampillum, Lamprid: *corr*: *Papilla*.
pampĭnāceus, pampĭnārius, Winny.
pampinarius palmes, Wilk 4.
pampĭnātio, Obćinanie, przerzedzánie.
pampĭnātor, Winiarz,
pampinātus, Liśćiſty, & ſub May, Winny.
pampĭneus, pampĭnoſus, ſub Winny. Das von Räbbläctern iſt.
pampĭno, as, Obrywam 1. Obćinam 1. Przerzedzam
pampĭnus, hic, hac. Látorośl winna, Winny liſt May 2. & ſub Pletwa. Röbblat. - - *nec metuit ſurgentes pampinus Auſtros*. Virg. *epith*. Tĕner. vĭrĭdis, frōndōſus, lēntus, ūmbrōſus, ōpācus. *phr*: Dūlces īndūcens cōllĭbus ūmbras Pampĭnus. Lætis vēſtĭens, vēlans, dēfēndens, frōndĭbus ūvas.
pampinus frūctuarius, racemarius, Látorośl, winna

P A N

pănăcēa Gr, Pának żiele, Sol, Lekarſtwo powſzechne. Ein heylſahmes Kraut. (*Herbá cujus ſucco opopanax vocatur à ſanandis omnibus morbis*) *epith* ŏdōrĭfĕra pŏtens, sălūtĭfĕra.
pănăces, n. gr. Panák, Złomignat żiele
panaces angelicum, Dźięgiel.
panărētus gr: Cnotliwy. *Primam produxit Ovid. corripiunt alii*.
pānārĭŏlum, Chlebowy koſz. Koſzyk, Podatek 3.
Panariolus apud Iacob. Pontanum legitur, neſcio an mendose?
pānārium, Chlebowy koſz, Podatek od Páná.
pănax, ăcis, f. Gr. Pának żiele, Centurzya, Dźięgiel 1. Lubſzczyk 2.
panax Heracleos, Złoćień.
pancarpiæ, gr. Mieſzaniná, Wieniec 1.
pāncarpum gr. Zapáski, Łowy, Igrzysko.
panchreſtārius, Marcepannik.
panchreſtos ſtomatice, gr. ſub żyłá.
panchreſtum, Gr. Łákoći, Lekārſtwo powſzechne
panchreſtus, gr. Krwáwnik kámień.
pancrătiaſtes, æ. gr: Szermierz.
pancrătĭcē, Szermiersko.
pancrătĭce, es, Szermierska, Zápáski, Podrożnik 1. śniedek.
pancrătium, Podrożnik żiele.
pancratium ſub Zapáśnik.
Pancros, *potiùs* panchros, Gr. Kámień farb rożlicznych.
pandătio, Uginánie.
pandātus, Ugięty, Ná pluk.

pandectæ, *hi, hæ. Gr. Książki zbieralne.*
pandēmos, *vel us, Gr: Powszechny.*
Pandiculāris dies, sub Wszech świętych dzień.
pandiculātio, *Przeciąganie.*
pandiculor, *Przeciągam się.*
panditur, *Rozchodzi się, Rościąga się.*
pando, *is, Otwarzam 1. Rościągam, Rospuszczam.* **Auffthun/ öffnen.** *Dividimus muros & mœnia, pandimus urbis.* Virg. *syn.* ăpĕrio rĕsĕro, pătĕfăcio. *Metaph.* ēxplĭco, mănĭfĕsto, dēclāro-indĭco. *phr.* ănchĭsen făcĭo cērtum, rēmque ōrdĭne pāndo. Pāndĭtur ĭntĕrea dŏmus ŏmnĭpŏtentis ŏlȳmpi. Pāndĭte nūnc Hĕlĭcōna Deæ, cāntūsque mŏvĕte. *v. Aperio, & Ianua.*
pando, *as* pandor, *aris, Uginam się.*
pandochīum, *Gr Gospoda 1.*
pandūra, *Gr. Kobzá.*
pandurista, & pandurizo, *Gr. ibidem.*
pandus, *Ugięty, Nachylony, Dołkowaty, krzywy.*
Pane, n, pro panis in Recto, apud Plautum legunt Nonius, Mensi. Lambin priscè rejicit hoc Camerar
pănēgȳricus, *Gr. Seymowy, & sub Kazánie.*
pănēgȳris, *is, f. Gr. Zgromadzenie 2. Iarmak, Kiermász.* *(miesz.*
pănĕros, *ōtis, gemma vel lapis Gr. Płodziszek ká-*
pango, *Biię koły, Wbiiam 1. Wtykam, Szczepię, Sypię kopcę, Umawiam się, Stowarzyszyć się, Wyrażam 1. Piszę 1. 2. Pokoy czynię z* **einsiecken/ Pflantzen.** *syn.* Fīgo, plānto, vel cōmpōno.
pango iuducias. *Przymierze czynię.*
pango osculum. *Cáłuię.*
pangōnius, *Gr. Węgláſty.*

PANI

Pānĭceus, icius, Chlebowy
pānĭcŭla, *Pierzysko, Rzesa, Cewka 1.*
pānĭcum, *à. panicula, Ber 1. Kostrzewa.*
pānĭcum, *à pane Strachy prożne.*
pānĭcus, *adject: Gr. ibidem.*
Panifica, Piekarká. Pānĭfex, *Piekarz.*
pānĭfĭcium, *Piekarstwo.*
Pānis, *Chleb 1. Bochen chlebá, Gruczoły,* **Brod.** *Mucida cærulei panis consumere frusta.* Iuv. *syn:* Cĕrĕs, *epith.* Trĭtĭcĕus, fūrfŭrĕus, ūtĭlis, dūlcis, lætus, ōptātus, cōctus, sŭāvis, fērmēntātŭs. *phr.* Cĕrĕāles ŏpes, ĕpŭlæ, dăpes. Lăbōrāta, mănu mōllĭta, īgne tōsta Cĕres. Cĕrĕris Cĕrĕalia mūnĕra, dōna. Tōstæ frūges. Hūmānis ūsĭbus āpta Cĕres. Mōllĭtāmque mănu Cĕrĕrem tōrret in īgne fŏcus. Cĕrĕremque cănĭstris expĕdĭunt, ŏnĕrāntque cănĭstris dōna lăbōrātæ Cĕrĕris.
panis acerosus, *Chleb gruby.*
panis agelæus, panis autopyrus, panis gregarius, panis furnaceus, panis speuticus, *vel* subcinericius, panis secundarius, secundus, panis focarius, panis militaris, *Chleb srzedni.*
panis azymus, *Podpłomyk.*
panis cibārius, *Chleb gruby.*
panis excoctus, panis nauticus, *vel* rubidus *Podpłomyk.*
panis Marci saccharius, *Marcepan.*
panis primarius, panis niveus, candidus *Chleb pszenny.*
panis pressus, *Bielidło.*
panis siligineus, similaceus, similagineus, sitanius. *Chleb Pszenny.*

PANN

pannārius, *Sukiennik 2.*
pannellum, Cewka 1. panneus, *Sukienny.*
pannĭcŭla, *Poszycie, pierzysko.*
pannĭcŭlāria, *orum, sub Złoczyńcá.* *(nosa.*
pannĭcŭlus, *Płat, Szmatá, Sukno, Chustka do*
pannis obsitus, *Szarek, prop. Włatách, w tachmanach.*
pannōnia superior, *Rákusy.*
pannōnicus, *Rakusanin.*
pannōnius, *Węgrzyn.*
pannōsus, *Oszarpany, Szárek, Zmarszczony.* **Ubel gekleydet.** *Pannosam faciem morientis sorbet aceti.* P. *syn.* Lăcer, nūdus. *phr.* Mălĕ vēstitus, tēctus. Lăcĕris vēstĭbus īndūtus. Sī tŏga sōrdĭdă ēst, ēt rūpta cālcĕus ālter pēlle pătet. *vide Pauper.*
pannūceus, *Szárek, Zmarszczony.*
pannucea, pannucia vestis, *Łáchmany.*
pannūciatus, Oszarpany, Zmarszczony.

pannūcium, Łáchmany.
pannūcius, Szárek.
pannuleium malum Iábłko rychło więdnące.
pannūlus, Płatek. pannum, n. Sukno.
pannus, Sukno ſzmáta, Fleytuch. Tuch. epith. Textīlis, lăbōrātus, pīctus, prĕtĭōſus, sērĭcus intēxtus, tēxtus, pūrpŭrĕus, vīlis, ăſper, ſquāllens.
pannўchiſmus, gr. Wilia.
pănŏplia, æ, gr. Kiryś, Zbroiá ćkępiaſtey.
panſa, æ. m. Pláskonogi, ſzerokoſtopy, Głowy
pantĕbaſtos, vel us, f. vel m. gemma, vel lapis, Gr. Płodziſzek.
Pantex, icis, lege Pantices.
panthēra, hæc Gr. panthēr, ēris. hic gr. Ryś 1. śierć ná zwierzá, Obłow. ſpieg. Ein Panterthier. Diverſum confuſa genus panthera camelo Hor: epith. Pĭcta, fĕrox, vērsĭcŏlor, ŏdōra, măcŭlōſa, cĕlĕr, vēlox. phr. Tērgŏre pānther mūltĭcŏlor.
panthera coufuſa camelo, Wielbłądoryś.
panthērīnus, Ryśi, Pſtry, Flądrowaty.
panthēron, gr. śieć 1. 3.
pantĭces, hi, Błona, Brzuch, Kiſzká 1. Biegunká 1. Wrzod 2. & ſub Wrzodowáty.
pantŏlăbus, gr. Nienáſycony.
pantŏmimĭcus, gr. Kuglárſki
pantŏmīmus, gr. Kuglarz, Kuglárſki morski, plęſacz, ſub plęſy.
pantŏphellos, gr. Pántoflá.

PANU

pānūcellium, pānucla, Cewká 1.
pānūcŭla, idem panicula,
Panuellium, panuellum, idem panuelium.
panuēlium, Cewká 1. Spięń 2. Wrzeciono.
pānŭla, panulia, panulla, Cewka 1.
pānurgia, gr. Chytrość: pănurgus, gr. Chytry.
pānus, m. Cewká 1. Myſzká 2. Gruczoły. Dymienice.

PAP

Pāpa, æ, m. Papież. Der Papſt. Rorantes ſaxorum apices video, optime Papa: Prud. epith: Sānctus, vĕnĕrāndus, vĕrēndus, cŏlēndus, ālmus. phr: Sūmmus Pōntĭfex. Pōntĭfĭcum māxĭmus. Māximus divini paſtor ŏvīlis, grĕgis Chriſti Vicārius. Dĕi sācer īntērpres. Rōmānis dāns jūra pāter, Sūmmūſq; săcērdos. Trĭplĭci căput dĭădēmate cīnctus. Īnfŭla tĕrgĕmĭna rĕdĭmit cui ſacra cŏrōna tēmpŏra. Trĭplĭcem quī frŏnte cŏrōnam, ēt duo ſacrāta gĕrit ārma mănu. Vĕnĕrābĭlis ŏrbi Nāvĭta. Cuī ſūmma pŏtēſtas Tērrārum cælīq; dăta ēſt. Quem poplĭte flĕxo Tērra cŏlit. Cūjus vēſtīgia ădōrat Cæſar ēt aūrāto vēſtīti mūrĭce Rēges. Scēptra vĭcēſque Dĕi gĕrens. Quī rēgna īnfera Dītis, Cœlōrumque fŏres ăpĕrit, ēt claūdit. Tērgĕmĭnūm cīngit cui dĭădēma căput.
pāpa, æ, f. Pápu. pāpæ! gr. Wey, Bawey.
păpāver, Mak. Monſamen. Candida purpureis miſta papaveribus. Prop. epith. Sŏpōrĭfĕrum, sŏmnĭfĕrum, lēthēum, cĕrĕale, frīgĭdum, tōrpēns, grăvĭdum, fæcūndum. phr. Căput grăvans. Sōmnum īndūcēns. Grātum Cĕrĕri, plēnumque sŏpōre, Lēthæo, rōre, sōmno pērfūſum mĕdĭcātum, Crēbra sŏpōrĭfĕrum grāna păpaver habet. Lāſſo fēſſa păpāvĕra cŏllo dēmīttūnt căput.
papaver erraticum, papaver rhæas, Żer źiele.
păpāvĕrātus, Mákowy 2. papavereus, Mákowy 1.
papaverīna, Makolągwá.
papaveris caput, Mákowká.
pāpias, papæ, à papias, æ, m: gr. Oyćiec.
pāpĭlio, Namiot, Motyl. Sommer Vogel.
papilla, Cycek 2. Cewká 2. Bruſtwartze. vide Mamma:
pappa, Papu. pappare, Pápáć.
pappas, æ, gr. Piáſtun. pappazo gr. Tátam.
pappias æ, gr. Oyćiec. pappo, as, Pápáć.
pappus, gr. Dźiad, Stárzec, Papie, Przymiotowe źiele. păpŭla, Kroſta 1. păpŭlæ, Oſpice 1. 2. Petoćie. papulæ rubentes, Odrá.

PAPY

păpўrācĕus, păpўrĭfer, păpўrīnus, Papierowy.
papyrio, ōnis, ſitowisko.
păpўrŏpōla, æ, m. gr. Pápiernik 2.
păpўrum, n pápierowe drzewko. pápier 1.
păpўrus, m. f. Pápierowe Drzewko.
păpўrus, f. Pápier, Papier. Omnibus & creſcit multo damnoſa papyrus. Juv. ſyn. Charta. epith: Lĕvis, tĕnŭis, frăgĭlis, dōcta, ſacra, fīda, bĭbŭla, pălūſtris, Nīlĭăca, Ægўptia. phr: Tĕnui com-

committere verba papyro, perdite Niliacas, Musæ mea damna, papyros.

par, *subst, n. Ablat. pari. Pára czego ſtádło, Cetno.*

par, paris, *Ablat. pare & pari, adject. omne* pariſſimus. *Rowny* **Gleich**. *Ludere par impar, equitare in arundine longa.* Hor. *syn.* Compar, suppar, non impar, parilis, similis, æqualis.

par impar, *Cetno Licho.*

par est, *Słuſz. para, æ, & ſub Czayka.*

parabaſis, *gr. Przeſtąpienie.*

parabia, *piwo r.*

parabilis, *łacny do nabyćia.* **Leicht zu überkommen.** *syn:* paratu, *vel* inventu facilis.

parabola, *go. Przypowieść, Rownánie.*

parabolanus, *à gleba Kmieć.*

parabolus, *gr. Deſperat.*

paracataboIe, *gr Zakład 1.*

paracenteſis, *gr. Przekłoćie.*

paracharacta *a, vel es, m gr. Fałſzerz monety*

paracharagma *gr. Fałſzywa moneta.*

paracletus, *gr: Poćieſzyćiel, przyczyńcá.*

parada, B Nawa 1. 5.

paradiaſtole, *gr Rozłączenie. Item exornatio Rhetorica, quæ res plures ſimiles disjungit contrariis redditis, & quantum diſtent oſtendit Rutilius* (*& Rufinian.*

paradigma, *tis, gr. Przykład*

paradiſus, Gr. *Ray, Sad.* **Paradiesz Garten.** *Jam te circumſtant paradiſi millia ſacri.* Sidon. *epith.* Florens, amœnus, fortunatus, beatus felix. lætus, cœleſtis. ſacer. *phr.* Paradiſiacæ, paratæ ſedes, elyſſii campi. læta arva. Felices plagæ. Amæna vireta, Regna invia vivis Fortunata piorum regna, concilia. Primorum ſedes generoſa parentum. Sceleris loca conſcia primi: eſt locus Eoos *Phæbi* naſcentis ad ortus, arduus. attollens vicina cacumina cælo, illic perpetuo vernantia gramine rura, Perpetui fructus, æternaque gratia florum. Semper ſine nubibus aer. Limpidus in medio fons eſt læto pulcherrimus orbe. Quatuor unde fluunt occulto flumina, curſu, ubi flore perenni Gramineus blanditur ager. nemorumque voluptas Irriguis nutritur aquis *vide Cælum.*

paradoxum, *gr: Nieſpodźiana rzecz, Nad poſpolite rozumienie co*

paradromis, *idis, gr. Zapáſkow mieyſce.*

parænesis, *eos, ios, f. gr. Nápominánie.*

parænetcus, *gr: Napominalny.*

paraetonium, *gr. Kley złotniczy, Gips.*

paragauda, æ Strefa, Tkánicá.

paragaudis, Strefa, paragaudius. Streſiſty.

paragoge, *es. Adductio figura Grammatica & Poetica. literam vel ſyllabam fini dictionis addens. Diomed: Donat.*

paragraphe, *es. gr: przypiſanie, Wyięćie.*

paragraphus, *f. gr. Páragraf.*

paralion, *gr. Mák.*

paralipomena, *orum gr: Opuſzczone rzeczy.*

paralius *gr. Pomorſki.*

paralius tithamalus, *Wilczy mlecz.*

parallela, *orum.* parallelus *gr: Rowno odległe od* (*śiebie.*

paralogiſmus *gr. ſub Dowod.*

paralyſis, *gr. Paráliż.*

paralyticus, *gr páráliżem záráżony ly producunt quidam Græco more. ob plures breves concurrentes*

Parameſe, *es, Vitru. chorda mediæ proxima.*

Parente. *Vitru. chorda imæ proxima.*

parangaria. podwoda.

paranites, *æ, m. amethiſti ſpecies, eadem Sapinos, Plin.*

paranymphus *gr. Dźiewoſłąb.*

Parapechy, *yos, n. Varro. veſtis cubitali purpura circumdata.*

parapegmata, *tum, gr,* Gwiazdarſkie *naczynia.*

paraphorum, *gr Hałun.*

parapherna, paraphernalia, paraphernica, *orum, è Græco Wypráwá corki.*

paraphraſis, *gr. Wykład 1. Rozſzerzánie ſłowa*

paraphraſtes, *a, m gr. Wykładácz.*

paraphyas, *adis, f. gr. przyroſtek.*

paraplegia, paraplexia, *paráliż.*

parapſis, *idis gr Miſa ſpora.*

pararium au przygotowánie?

pararium, *æs, żołd.*

pararius, *ſubſt. à paro, as Iednacz kupcá.*

pararius, *adject: à par, vel à paribus, i duobus Turneb, Podwoyny*

pararrhencho, *al,* pararrhinchus, & pararrynchon, *ontis, gr: Chrapáłá, Drzemiący.*

pārāsanga, æ, parasanges, æ, m. gr. Mila Polska
pārascēnium, gr. Dziwowisko.
pārasceve, es, gr. przygotowánie, wielki piątek.
parasiōpēsis, is, gr. Zámilczenie.
Item Exornatio Oratoria: cum nos dicimus aliquid praeterire, vel dicere nolle, quod tamen dicimus; Aquila. Rutilius. Occupatio, ad Herea, melius recentiores Praeteritionem vocant.
pārāsīta, æ, f. quia Comm: est. Græcis. parasitaster, Pásorzyt. pārāsītica ars, pasorzyctwo.
parasītor, aris pochlebuię.
pārāsītus, pochlebcá, pásorzyt. Ein Tellerlecker/ Schmarotzer/ Schmeichler. syn. ădūlātor, assentātor. epith. blāndus, blāndŭlus, tūrpis, blandĭlŏquus, ĕdax, ĭnānis, ĭmpūrus, ĭctus, sūbdŏlus. phr: ōre blāndus. Vērba assentāntia fingens. Sūbdŏla vērba fĕrēns. Vēntris māncĭpium. Cūlīnæ dīvĭti aūceps. v: Adulator.
pāraſtădes, hæ. gr. Filary ná przodku.
pārastătes, æ, m: gr. przystaw, podstáwek.
Pārastĭchis, idis, Gell. Sueton: de illustribus Grammaticis; ex versuum initialibus literis conflata dicti; ut in Sibyllinis & aliquibus Hymnis Græcis. i, initialis continnata series, parastichidion. idem Acrostichis.
pārăsynauche, es, gr. Skwinancya.
pārăsynaxis, is, gr. Schacká.
pārāte, Gotowo párātio, Gotowánie.
paratitla, orum, gr. Tytuł.
pārătrāgædiŏ, as, gr. Rozszerzam.
părātūm subst. Gotowizná, parátura, Sprzęt.
pārātus, ti, Gotowy, Dostátni 1. Rezolut, Sercá wielkiego. Bereit/ fertig/ willfährig Ad freta Sicaniæ saltem, sedeq; paratus. Virg. syn. prōmptus, ēxpĕdītus, īnstrūctus, mūnītus ōrnātus, ăccinctus, ālăcēr,
pārātus, us, Gotowánie, Apárat, potrzeby, sprzęt, Ubior 1. przygotowánie. [illegible] (koń
pārăvērēdus, powodnik, Koń powodny, nareczny
pārazōnium, gr: sub Puinał.

P A R C

parca, æ, sub Bieg świáta,
parcat tibi Deus, formula, sub Boże ma odpuść.
parce, Verbum parce credere, parce pretio sub Nie 1.
parce, Oszczędnie, Skromnie, Skąpo.

parce parcus, Skąpy, parce promus, Oszczędny.
Parciloquium, Małomowność.
Parcīmōnia, lege Parsimonia.
Parcĭprōmus, Oszczędny.
parcītas, Skępstwo, Rzadkość, Karghett/ Abbruch. Iejuniorum parcitatem sobriam (Jamb) P. syn. Pārsĭmōnia, frūgālĭtas, mŏdĕrātio, phr. Pārcus rērum ūsus. Pārca ĭmpēnsæ rārio. Sūmptus, vel ĭmpēnsæ mŏdĕrātio.
parcĭter, Skąpo.
parco, Przepuszczam 3, Folguię 1. Odpuszczam, Ochrániam, Szánuię 1. 2. Oszczędzam, Skępię. żáłuię, Hámuię się Záchowuię 2. & sub przewodzę co ná sobie. Verschonen/ sparen. Parcere subjectis & debellare superbos. Virg. syn. Ignōsco, cōndōno, rĕmitto, ĭndŭlgeo. phr. Nōxam rĕmitto. Vĕnĭam do, trĭbŭo, rŏgānti, pĕtēnti cōncēdo. Prĕcibus flētūque mŏvĕor. Blānda, ēxcĭpio ĭndulgēntia. Vūltum ĭndŭo sĕrēnū. Vĕnĭam dăre, ĭndŭlgēre, cōncēdēre cūlpæ, dictis, fāctis ĭgnōscĕre cūlpæ. Vĕnĭāmque tŭis tĕmĕrāria dīctis. Sūpplice vōce rŏga, vĕnĭam dăbit ille rŏgānti, ĭndūlge pŭĕris vĕnĭam, Pārce pro gĕnĕri, ēt prŏpius rēs āspĭce nōstras. Dā vĕnĭam cūlpæ, dĕcēpit ĭdŏnĕus aūthor. Vērum clēmēntior, ille Sōntibus ignōvit patria pĭĕtāte rĕmīsit offēnsas, mĕrĭtamque ūltro cōmpēscuit īram. (Ovidius 2. Tristium Augustū quem offenderat, hunc in modum alloquitur.) Hīs, prĕcor ēxēmplis tŭa nūnc. mītissĭme Cæsar. Fiat āb ĭngĕnio mōllĭŏr īra mĕo Illa quĭdem justa ēst, nēc mē mĕrŭīsse negabo Sēd nĭsi pēccāssem, quid tū cōncēdēre pōsses? Mātĕrĭam vĕnĭæ sōrs tĭbi nōstra dĕdit. Sī quŏtĭes pēccant hŏmĭnes sŭa fūlmĭna mittat Jūpĭter, ēxĭguo tēmpŏre ĭnērmis ĕrit. (Ibidem) Pārce prĕcor, fūlmēnq; tŭum, fĕrā tēla rĕcōnde, Pārce pāter pātrĭæ, nēc nōmĭnis ĭmmĕmor hūjus, ōlim plācāndi spem mĭhi tōlle tŭi. vide Placo. & parces audio.
parcus, adject. Oszczędny, Skromny, Skąpy, krotki. sparsamb/ häußlich Karg. Tanquam parcus homo, & rerum tutela suarum. Juv. syn. Sōrdĭdus, cūpĭdus, ăvārus. v. Avarus vel tĕnŭi victu cōntēntus. pārvo cōntēntus. ābstĭnēns.
parcus, subst. sub Czayka.
pardălianches, is, eos, n, gr Omięg.
pardălios, vel pardaleos, vel us, lapis, aut gemma gr. sub Ryśi.

par-

pardălium, *ibid:* pardălis, *is,* *Ryś 4.*
pardus, *gr.* *Ryś 2.*
părecbăsis, *gr.* *Odstąpienie od rzeczy.*
părectătus, *gr.* *Młodzieniaszek.*
părĕdrus, *gr.* *Ławnik; Czart.*
Părelcon, Donat. Servio: i. attractio syllabæ vel dictionis ad extendendum verbum, ut Adesdum. Tutemet.
părēlia, *orum, gr,* *Słońce podwoyne.*
Parenchiresis, *Cic: Quint: i. conatus: cùm præter legitimum opus vel officium, aliquid addimus: vel cùm aliquid ab iis scriptum aliter scribimus: vel novi quid circa idem excogitamus. Turneb.*
parendi dedignatio, *Nieposłuszeństwo.*
pārendum est, *Muszę.*
părens, *subst. commune.* *Rodźic, początek.* **Vatter oder Mutter.** *Indiscreta suis, gratusque parentibus error:* Virg. *phr.* Sănguĭnis aūthor. *v. Pater aut Mater.*
pārens, *adject. omne Posłuszny.*
părentālia, *tum* *pogrzebny obiad.*
părentālis, *Oycowski, pogrzebny.*
părentālis mos, *Pogrzeb.*
parentatio, *Obchod zadušny.*
părentēla, *powinowactwo 1. & sub przyimuię.*
parentes, *hi,* *Przodkowie.*
părenthesis, *gr.* *Wkładánie, przerywánie.*
Parenthesis nota Orthographica, *constat duobus semicirculis ad se versis ( ) quibus includuntur ea, quæ continuatæ orationi interponuntur.*
părentĭcīda, *Oycoboyca. sub Mężoboycá.*
părento, *as.* *Parentor, pogrzeb sprawuię,* **Opfferen, vor die abgestorbene Eltern, Leichbegräbnüss begehen.** *Annua solenni, cæde parentat avis.* Ovid, *syn:* Jūsta sōlvo, pērsōlvo. Fūnus dūco, ēxĕquĭas | făcio. Tŭmŭli hŏnōres rĕddo. Suprēmo hŏnōre ēxtīnctum ēffĕro. Ex quo rēlĭquĭas, dīvīnīque ŏssa părentis. Cōndĭdĭmus tērra, mœstāsque săcrāvĭmus āras. *vide Sepelio.*
pāreo, *Posłuszny iestem: Dogadzam.* **Gehorchen.** *Parebit pravi docilis Romana juventus.* Hor: *syn.* ōbsĕquor, aūscŭlto, mōrem gĕro. *vide obedio.*
părergon, *vel um. gr, przydatek, Figiel 2. Niepotrzebna rzecz.* pāret, *pokázuie się coś*

păres, *hi,* *Dwa, Jądro u zwierząt.*
părĕsis, *gr.* *Omdlewanie,*
părhippus, *gr.* *Nareczny koń.*
parhypate, *es, Subprincipalis. Capellæ Chorda in heptachordo secunda à summa seu ab hypate.*
pari jugo, momento, *Rownie.*
pari libra cum, *Rowny.*
paria facio, *Rownam, Ráchuię, Nagradzam Wyráchowáć się.*
Parizmbus pe, idem Pyrrichius. Diomed.
părianus *Jeszczur ryba.*
păriătio, sub Wyráchowáć się, Rownam.
Pariator. Reszty prożen.
paricida, *lege potiùs* parricida &c.
Părĭcīdus, al. Părĭcus, Woyt 1.
pārientia, *Posłuszeństwo,*
păriēs, *ĕtis,* *ściana.* **Eine Wand/**
Quam fixam paries illos servabat in usus. Virg. *Hærent parietibus scalæ, postesq; sub ipsos.* V. *vide Murus.*
paries formaceus, *Lepianka.*
paries fornicans, paries intcrpensivus, *ściana z framugámi.*
paries medianus, *ściana przeczna.*
paries, solidus, *ściana cała*
părĭĕtāria, *Pomurne ziele,* parietarius: *Lepiarz.*
părĭĕntinæ, parietum ruinæ, *Rozwáliny.*
parili ratione, *Rownie.*
părĭlis, *Rowny & sub Obraz.*
părīlitium sidus, *Dżdżownice.* părīlĭtas, *Rowność.*
pārio, *as, sub Wyráchowałem.*
părio, *as, sub Wyráchowałem.*
părio, *is,* *Rodzę, Nabawiam, Dostáię 1. Zádáię trudność.* **Gebähren/ eines Kindes genesen** *Lucinam novies, novies paritura vocavit.* Ovid. *syn.* Pārtŭrio, gīgno, gĕnĕro prŏcrĕo, ēnītor. *phr.* Fœtum, vel pārtum, vel prōlem ēdo, dō, fūndo, prōdūco. ēmītto: In lūcem ēdo, sūb lūmĭnis aūras ēdo. Dō prōlem pārtu. Utĕro fœtus ēdūcĕre. Et gĕnitrix facta est partus ēnixa gĕmĕllam. Nēc tĭbi Dīva pārens, gĕnĕris, nēc Dārdănus aūthor. Pērfĭde, sĕd dūris gĕnŭit tē caūtĭbus hōrrēns Caucāsus. Tŭa cōncĭpiat cœlĕsti vīscĕra jūssu Nātum. *v. Genero.*

păríppus, *Gr. Naręczny koń.*
Parire à pario, *per quartam. In Rodzę, wieśie się.*
părísthmia, *orum, gr: ślinne iágody.*
părĭtas, *Rownośc.*
părĭter, *Rowno 2, pospołu, Ták iest, Záraz 2.* Miteinander / zugleich. *Infundunt pariter fulcos, &c.* Virg.
părĭter ac si, pariter atque, pariter ut *Rownie* (*iák*
părĭto, *as, Gotuię: Paritura, lege partura.*
părius lapis, *Marmur biały.* Ein Goldstein. *Hæret ut e pario formatum marmore signum.* Ovid.
Părix, ĭcis, śikora.
parma, *Páwężá.* Ein Fechtschild eines Fußknechts. -- *crudæ tardarunt tegmina parmæ.* S. *syn.* Clȳpĕus, scūtum, ūmbo, pĕlta. *v. Clypeus.*
parmatus, *Páwężnik.*
parmensis caseus, *parmezan.*
parmŭla, *Tarcza.* pārmŭlārius, *páwężnik.*
Parnacides, potius lege Arnacides.

PARO

păro, *as, Gotuię 1. 2, Dostáię 1. Ziednáć 2. Ma się ku 2. & sub pogadzam się.* Zurüsten / bereiten. *Dixerat, ille patris magni parere parabat.* Virg. *syn* āppăro, cōmpăro, īnstruo ădōrno, mē āccīngo, vel cōmpăro, ācquīro, cōnsĕquor. *vide Acquiro.*
păro, ōnis, *vel* păron, *ōnis, m. gr. Łodź.*
părŏchia, *gr. Gospoda, Páráfia, Plebania.*
părŏchiālis, *Farski*
părŏchus, *gr. Gospodarz 3. przystaw, podwodny urzędnik, Dźiewostąb, Godownik, Pleban.*
părŏcŭlus, *Sveton: paribus oculis. Rownooki.*
Părodia, Quintilian. cantici aut carminis similitudo.
paræcia, *gr. Paráfia.* (*Turneb.*
paræcus, *gr. Páráfian.*
părōlēne, *es. gr. Kość barkowa.*
Paromœum. Donat. vitium cum ab iisdem literis verba aliquot incipiunt. In verbis fit.
Paromologia, Rutilio, Concessio, quæ postea evertitur.
Paronomasia. Cicer. Annominatio. Donat Collusio vocum, cum aliud nomen ex alio formatur, similitudo soni in Nominibus fit: Paronomasiam in eodem verbo, alio sensu repetitio, ponit Quintilian. aliquantum mutato Cicero.
părōnȳchia, *Gr. Zanokćicá, Ruta skalna.*
părōnȳchium, *Zánokćicá.*
păropsis, *idis, gr. Misa spora, polewká 2.*
părŏpsĭmătion, *gr. polewká.*
părōtis, *ĭdis f. gr, Wrzod poduszny.*
păroxysmus, *Gr. śilenie się 2.*

PARR

parra, *puszczyk, & sub Czáyká*
parrhēsia, *gr. Bespieczeństwo, Wolnomowność Item Exornatio Oratoria, cum apud eos quos vereri debemus, liberius dicimus. Licentia. Cicer.*
parrĭcīda, *Oycomorderz, Oycoboycá, sub Mężoboycá.*
parrĭcīdālis, *parricidialis Mężoboyski.*
Parrĭcidialiter, parricidiosè, Mężoboysko.
parrĭcīdium, *Oycomorderstwo, Mężoboystwo.*
Parrus, śikorá.
pārs, *Część 1. Członek 1. 4. 5. Strona 1. 4. 5. Sztuká Sekta, Sens, Przemożenie: Kráiná, Rozrożnienie, Miárá.* ein Theil Stück. *Partibus æquabat justis, aut sorte trahebat.* Virg. *syn.* Pōrtio, *vel* ălii, nōnnūlli, quīdam, hī īlli, pārtim, *ut* sē pārtim scŏpulis cōndunt pārtīm æquŏre vasto,
pars plena, *sub Wielki 1.*
parsĭmōnia, *Oszczędanie Miernośc w żyćiu, Skromność 3, Skępstwo, Ubostwo.*
Parsit, pro Peperceris. Plaut.

PART

parta ovis, *Máćiorká.*
parte, *Częśćią.*
parte plùs justa, parte plùs media, *po wielkiey częśći.*
partes, *Powinność, Mieysce, Rozrożnienie Persona 2. Strona 1. 4. 5.* Ampt. *syn* Mūnia, mūnus. ōffĭcĭum, prōvīncia.
partes alicujus ago, sustineo, *Zastępuię kogo.*
partes genitales, obscœnæ, *Członek 4.*
partes habeo magnas, *Záćiągam 2.*
partes habeo priores, *Przodkuię.*

partes

partes obtineo, sustineo,. *Iestem tym.*
parthěniæ tibiæ, *sub Surma.*
parthĕnis, *idis gr. Bylicá 1.*
parthĕnium, *gr:* Máruná, *Szczyt, pomurne źiele.*
parthenium mas, *Wrotycz.*
parthĕnius, *gr. Bękárt,.*
parthĕnōn ōnis, *m. gr: Klasztor.*
partiārius, *Społkuiący, Udźielony, & sub* Kmieć.
partibus, *Częśćiami.*
partĭceps. *cipis, adject. omne Uczestnik* Theilhafftig/ Mitgenoß. *quare participem Lethi quoq; convenit esse.* Luc. *syn,* Cōnsors, cŏmpos, sŏcĭus, cōnscĭus, nōn ēxpērs, nōn ēxsors.
particeps fio, *Dostáło mi się 2.*
Participatio, participatus us. Społeczność Uczestnictwo.
Participia in NS & DUS, variè explicantur sub Stoiąc, Stánąwszy.
Participialis. Quintil. Dictu, factu vocat P rticipialia Verba, quæ alii Supina.
Participialis modus. v. Infra in secundo Indice Modi 3.
participium, *Uczestnictwo. Est quoq; pars orationis apud Grammaticos nota in scholis.*
partĭcĭpo, *as, Uczestnikiem iestem, Dostáłomi się, 2. Item aliter. Uczestnikiem czynię:*
partĭcŭla, *Cząstká, Członek:*
Particulāris, Osobny 1. Partĭcŭlāriter, Osobno,
particulātim, *Członkámi, Częśćiami, ná sztuki*
partĭcŭlo, ōnis, m. Społdźiedźic. (*Osobno.*
Partilis, Rozdzielny 2.
Partīliter, Częśćiami. Osobno.
partim, partim partim, *Częśćią 1. Niektory.*
partio, is, Dźielę 1. 4.
partio, ōnis, Rodzenie,
partior, *Dźielę 1. 4: Dźielę się, Dwoię.* Theilen. *Hinc potum petit, & socias partitur in omnes.* Virg: *syn.* Dīvĭdo, dĭstrĭbuo. *phr.* in pārtes, īn frūsta dĭstĭnguo, sēpăro, sĕco. *v. Divido, separo.*
partīte, *Rozdźielnie.* partītor, *Dźielcá*
partĭtūdo, Rodzenie. partĭcio, *Rozdzielánie.*
partīto, *Rozdźielnie,*
partium secundarum, tertiarum, *Nieprzedni.*
Partor, oris, Nabywácz. *partūra. Rodzenie:*
partŭriens, Położnicá.

partŭrio, *Rodzę, Gotuię.*
partum, *subst: Zbior, Płod 2.*
partum abigere, elidere, ejicere, *Poronić*
partum do, edo, excludo, enitor, *Rodzę. Ocielíłá się.*
partus, *ti, Nabyty.*
partus, *us.* Rodzenie, *Płod 1. 2.* Geburth. *Eumenidesq; satas tum partu terra nefando.* Virg. *syn.* Pŭērpĕrĭum. *epith.* Dĭffĭcĭlis, dūrus, ăcērbus, sævus, mŏlēstus, grāvis, mœstus, faūstus, īnfaūstus, fēlix, trīstis, vĭŏlentus, quĕrŭlus, flēbĭlis, lēthĭfer. ānxĭus, tĕner, mātūrus, nōbĭlis, īllūstris. *v. Pario.*
partus, *sive,* proles, *Potomstwo* Kind/ Leibsfrucht. *syn.* Fætus, sŏbŏles, prōles, prŏgĕnĭes, prŏpāgo. *vide Soboles:*

PARU

parva dictu, *sub Podły.*
parvi est aliquid, *Fraszká,*
parvi facitur, sub Gárdzę mną.
parvi pretii, *Podły.*
parvi refert, *Mało ná tym.*
parvissimus, *Maluchny.*
parvitas, *Małość, Subtelność 1.*
părūlis, *idis, f. gr. Dźięgna.*
părum, *Trochę 1. 2, & sub Mały, &* Nie 1. wenig *Naso parum prudens artem dum tractat amandi* Ov. *syn.* Paūlīsper, lĕviter, paulum, paūlo, mŏdĭcum.
parum abfuit, *Mało nie, Bez mała.*
parum vir, *Niewieśći,*
parum virīlis, *Nie Męski.*
părumper, *Trochę 2.* weniglich. *His dictis curæ emota pulsusq; parumper.* Virg:
păruncŭlus *Łodź.*
pārus, *sikorá & sub Czayká.*
pārus monticola, *Bargiel,*
parvŭlum, *Trochę 1,*
parvŭlus, Máluchny klein Kind, *Ante fugam soboles, si quis mihi parvulus aura.* Virg.
parvum *subst: Máło. subst. & Trochá 1.*
parvus, *Máły.* Klein. *Sæpè oculos, memini, tingebam parvus olivo.* Pers. *syn:* Pārvulus, ēxĭguus, grăcĭlis, tĕnŭis ēxīlis, mĭnūtus, ăngūstus pŭsĭllus.

lus, mĭnĭmus, cŭntrāctus, mŏdĭcus, brĕvis, nōn māgnus.
pascāle pĕcus, *sub Wełnisty.*
pascālis. *Trawny.*
pasceŏlus. *Mieszek pieniężny.*
pascha, ătis, n. *vel* æ. *f. Wielkánoc.*
paschālis, *adject: com: Wielkonocny.*
pascito, *as sub Pasę się.*
pasco, *Karmię, Pásę 1. 2. Ocisnąć się.* Weiden. *Dictæo, cæli Regem pavere sub antro* Virg. *syn* Pāscor. pābŭlor, ĕdo vēscor, *vel* nutrio, ălo. *vel* rĕcrĕo. dēlĕcto. *phr.* Grāmĭna cārpo, āttōndeo, tōndĕo, mĕto, ōre lĕgo, ăd pāstum ēdūco, ăgo ĭmpĕllo, cōgo, ĭn pāscŭa mītto, cōmpĕllo, dūco. Hērbas, pābŭla, ălĭmēnta grĕgibus sŭppĕto, sŭffĭcio, mĭnĭstro, præbĕo, dō, pōrrigo. Hērbam, pābŭla cārpĕre. Pĕr hērbas, cāmpos, ĭn mōntĭbus, ĭn sāltĭbus ērrāre. pāsci. Dēpāscĕre, tōndĕre dētōndĕre grāmĭna mōrsu. Mīlle grĕges īllic, tōtĭdĕmque ārmĕnta pĕr hĕrbas ērrābant. Lōngum pĕr vālles pāscĭtur āgmen. Pāsīmque sŏlūti pĕr cāmpos pāscūntur ĕqui. Mīlle, mĕæ Sĭcŭlis ērrānt ĭn mōntĭbus āgnæ. ĕquos ĭn grāmĭne vīdi Tōndĕntes lāte cāmpum. Dum tĕnĕra attōndens sīmæ vīrgŭlta căpĕllæ Nūlla nĕque āmnem lībāvit quādrŭpes, nĕc grāmĭnis āttĭgit hĕrbam. āspĭce tōndĕntes fĕrtĭlĕ gramen ŏves. Tōndent dūmēta jŭvĕncī, ĕt rĕpĕtunt cĕlĕres pāscŭa nōta grĕges, Flōrēntem cytĭsum, ĕt sālĭces cārpĕtis ămāras. Sūnt vīrĭdi prāto cōnfĭnia līttŏra, quōrum āltĕra pārs ūndis, pārs āltera cīngĭtur hĕrbis. Quānĕq: cōrnĭgĕræ mōrsu læsĕre jŭvĕncæ, Nĕc plăcĭdæ cārpsīstis ŏves, hīrtæve căpĕllæ ĕcce pĕtunt rūpes, prærŭptăque sāxă căpĕllæ, ŭt rĕfĕrānt hædis ūbĕra plēna tŭis. *v. Gregem pasco.*
Pasco linguam, i. compesco. Milczę.
pasco lumina, *Pátrzam.* *Echam się.*
pascor, *Pásę się. Iem, Záżywam, Wyiadam Ko*
pascua, *æ vel* pascua *orum, Pastwisko.* Welde. *Quid tibi pastores Lybiæ, quid pascua versu:* Virg. *syn:* Pābŭla, pāstus. *epith.* Læta, hērbosa, pīnguia, fæcūnda, vĭrĕntia, hĕrbĭda, grāmĭnea, hūmĭda ămæna, mădĭda, ŏpīma, rōscĭda. *phr:* Vĭrĭdāntia lāte pāscua, agri pīngues. ĕt pāscua rura, Rīgŭis hūmĕntia rīvis. Nōctūrno tīncti rōre Hērbōsi cāmpi. Vĭrĭdes hĕrbæ Pāscua. *adjectiv:* prāta, grāmĭna. Frīgĭda nōctūrno tīngŭntur pāscŭa rōre. *vide Herba, pratum, & pasco.*

pascuālis, *adject. comm: Trawny 2.*
pascuārius. *Naymacz.*
Pascuè Goynie. pascuum, *Błonie.*
pascuus, *Pastewny. Pasiātes. æ, Bászá.*
passa verba. *Mowá niepoetycka,*
passa virum, *Niepanna.* passa uva, *Rozynká.*
passale pecus. *sub Wełnisty 1.*
passālis, *Trawny.* passaria ficus, *Figá. 1.*
passer. *Wrobl, Płaszczká, Flądérká.* Ein Spatz. *epith:* ărgūtus, āĕrīus, āxīgŭus, ĕxīlis, tĕnŭis vāgus, vŏlŭcer, sălax. sōlĭvăgus. *phr:* ārgūto pāssĕre vērnat āger. Lāscīvus vŏlĭtat pĕr nūbila pāsser.
passer marinus, *Struś.*
passer sepium, *Pokrzywká.*
passercŭlus. *sub Wroblik.* passere salacior, *Iurny.*
passĕrinum prandium, *sub ná ząb.*
passĕrīnus, *Wrobli. Passernīces, hæ sub Osłá,*
Passibilis ćierpiętliwy.
Passibilitas, ćierpiętliwość.
passim, *Wszędy, Pospolićie, Często,* Nieporządnie. Allenthalben, hin und her. *Strata jacent passim sua quaque sub arbore poma.* Virg. *syn:* ŭbique, ŭndĭque, hūc īlluc, tĕmĕre, sĭne lēge, dīscrīmĭne nūllo.
passio, *ćierpienie, ćierpliwość, Namiętność, Bol,* Męká. *1. Chorobá 1.* Przymiot.
Passionatus. B: sub Namiętny.
Passivitas, à passim sub Pospolitość.
passius, *à patior. ćierpliwy, Namiętny.*
Passivus. à passim pospolity 1.
passu admisso. *Biegiem.*
passu deside. inerti, tardo. *Stępią.*
pássum, *Słodycz, Wino słodkie.*
passus, *si, adject: à pando. Rośćiągły, Suchorláwy Zmarszczony.*
passus, *si, à patior. Zgwałcony, & sub przetrwáć.*
passus, *us. Krok 2,* Schritt. -- *Sequitur patrem non passibus æquis.* Virg. *syn.* Grĕssus, grădus. *vide Gradus.*
passus minor, *Krok miará.*
passus major, *Sążeń.*

passus

passus admissus, citus, rapidus, *Zawod.*
Pastillico, as, Otwieram się.
pastillum, *Miodownik, Opłátek.*
pastillus, *Bochenek chleba, Kołaczek, Márcepan, Opłátek, Mákáron, pásztet, perfumy. & sub Trociczka.*
pastināca, *olus varium,* Pásternak 1. 2. *Marchew 1. 2. 3. I. alii producunt, alii corripiunt.*
pastināca *piscis, Pasternak rybá, Płászczka.*
pastinātio, *Rycie Uprawiánie, Uprawianie roli,*
pastinātor, *Gracownik, Kopacz, & sub Wkopywam.*
pastinātum, *Uprawna rola, Rola sprawiona.*
pastinatum solum, *pulchna ziemia.*
pastinātus, *us, Uprawá roly, Rycie.*
pastīno, *Ryię 1. Uprawiam Sádzę płonki 1. Renat, & Verrepa, alii corripiunt ut Pastinum.*
pastinum, *Rola spráwiona, Uprawna rola Motycza*
pastio, *Páśienie. Pástwisko, pásza. ... cká.*
pastio apum, *Pszczelnik pastomis, melius postomis.*
pastophorium, *Thalamus praepositi templo, Hieron: atrium templi. Vet. Onomastic. Tabernaculum. Aquila. Suida. vide & Cyborium.*
pāstor, *Pásterz.* **Ein Hirt.** *Nam saepe incautis pastoribus excidit ignis.* Virg. *syn:* ārmēntārĭus, opĭlĭo, būbŭlcus. *epith.* Rūstĭcus, agrēstis. sylvēstris, vigil. sōlĭcĭtus, ānxĭus, fīxus, fidēlis, văgus, ĕrrans, dūrus, paŭper, ĭnops, ĕgēnus, mĭser, sēdŭlus, mātūtĭnus. īnsōmnis, īncūltus, squāllĭdus. lætus. *phr,* Pĕcŏris, ŏvium vel grĕgis dūx. dūctor, cūstos, măgister, ŏves in pāscŭa dūcens. Tĕnĕros dēpēllēns fœtus. Lingĕras qui dūcit ŏves, ărgūtum tĕnui mŏdŭlatur, mĕdĭtātur ărūndĭne cārmen, ărundĭnĕo cārmĭne mūlcet ŏves: ārmēnta dūcit, ăgit. cūstōdit, sērvat. Vĭgĭlans ŏvium cīrcum āgmĭna cūstos, In sua rēstĭtŭēns pāscŭa sēmper ŏves. Pān cūrat ŏves, ŏvĭumq; măgĭstros. Non ĕgo sum pāstor, nōn hīc ārmēnta, grĕgĕsq; hōrrĭdus ŏbsērvo. Fēssus ŭt īncŭbŭĭt băcŭlo, sāxŏq; rĕsēdit păstor, ărūndĭneo cārmĭne mūlcet ŏves. Nĕc dēsunt cŏmĭtes sēdŭla tūrba cānes. Sēnsērunt tōti pāstōriă sībĭla mōntes. Tē pāstōria pēllis tēxit, ŏnŭsque fŭit băcŭlus sylvēstris ŏlīvæ. *v. Gregem pasco.*
pastorale baculum, *Pastusza laská.*
pāstōralis *pasterski.* **Dem Hirten zugehörig.**
Pastorale canit signum; cornuq; recurvo Virg. *vide Pastor.*
pastoralis res, pastōrĭtia ars, *Pásterstwo.*
pastōrĭtius; pastorius, *Pásterski.*
pastus, *ti, Kármny, Nasycony.*
pastus, *us. Pasza, Karmia, pokarm.*
pastus immoderatus, *Obżarstwo 2..*

PAT

pătăgiārius, *Krawiec,* patagiātus, *sub Kołnierz.*
pătăgium, *Kołnierz, Krezy.*
pătăgus, *gr: Apoplexya, spánie oczy otworzywszy.*
pătalis, *Rogáty. Media anceps: pro diversa origine: sed potius longa.*
pătĕfăcio, *Odkrywam, Otwarzam.* **Auff hun/ zu wissen thun.** *Ille meos somno lassos patefecit ocellos..* Prop. *syn.* Mōnstro, īndĭco, ōstēndo, mānĭfesto, ăpĕrio, rĕsĕro, rĕclūdo, rĕsīgno pāndo, dēclāro, rĕtĕgo, rĕvēlo, dīvulgo.
patefacio aditum; fenestram, *Napomykam.*
pătĕfactio, *Odkrycie.*
pătĕfĭo, *Otworem stoię, & sub Wyiawiam co.*
pătella, *Misa pláska, Misa máła, Czára 1. Czászka 4 Tácá, Pátelá, Zágorzenie 2. Pátyna kościelna* **Ein Blätle/ ein Schüsslein/ Töpchen** *epith:* Dūra, pīnguis, ŏpīma, ŏnūsta, ūncta, frăgĭlis.
pătellārius, *Miśny, podleyszy. ibidem.*
pătēna, *Misa plaska, pátyna Kościelna.*
pătens, *Otworzony, Łácny do zránienia.* **Auffgesperrt/ offen** *syn:* ăpērtus, *vel* pătŭlus, lātus, *vel* mānĭfēstus, vūlgātus.
patenter, *Otworzyście, Iawnie.*
pătĕo, *ui, Otworem stoi Rośćiąga się, pokázuie się co.* **Offenbar seyn.** *Omnibus ut natis triste pateret iter.* Mart. *syn;* Pătēsco, pătĕfĭo, āppārĕo rĕtĕgor, dētĕgor, reclūdor, nūdor, pāndor, rĕvelor.
păter, *Oćiec.* **Vatter.** *Indicitq; forum & patribus dat jura vocatis* Virg *syn:* părens, gĕnĭtor, sător, *epith.* Chārus, dīlēctus, vĕrēndus, hŏnōrāndus, cŏlēndus, sōlĭcĭtus: pĭus, vĕnĕrāndus, sĕvērus, mĭtis, făcĭlis, rĭgĭdus grāndævus *phr.* Gĕnĕris sānguĭnis aūctor. Fōns gĕnĕris, Gĕnĕris mĭhi Jūppĭter aūctor.

pater cœnæ *Biesiádnik.*
pater conventitius, *Nierządnik.*
pater-familiæ pater-familias, *Gospodarz.*
pater patratus, *sub poseł 2.*
pater patrimus, *sub Oyćiec.* Pater patrum, *Papież.*
pater quartus, quintus, sextus, *sub prádźiadów dźiad.*
patĕra, *Czárá, an Tácá?* Ein Trinckschaal Becher. *Vinaq; fundebat pateris, animamque vocabat* Virg: *syn.* Scyphus, călix, crāter, pōcŭlum, *epith.* aūrĕa, aūrāta, ărgĕntea, cælāta, gĕmmáns, gēmmāta, spūmats, pătens, căpax, nĭtens, mĭcāĕns *phr.* Căpāces vina grăvant pătĕras. Pătris vīna pĕtēntĭbus prŏpīnat, implēvitq; mĕro pătĕram. Impĭger haūsit spūmāntem pătĕram. āc plēno sē prōluit aūro. Nūnc pătĕras lībāre Jŏvi. *vide Crater.*
pătercŭlus, *Oyczynko, sub Oyćiec.* *Táta.*
paterna, *orum, substan: Ecclesiastici 42. ea quæ patris sunt: domus, opes.* Res paternas, *vocat Horat.*
pĕternitas, *Oycowstwo.*
păternus, *Oyczysty. Oycowski.*
pătescit, patesco, *Rozwiia się, Jásna rzecz Otworem stoi.*
pătet, *Otworem stoi, Rośćiąga się, Pokázuie się co, przystępny,* Nieobwárowány.
pătĕron, *gr. Dáktyl.*
păthētĭcus, *gr: Afektu pełny.*
păthicus, pathicissimus, *Sodomczyk, Sprosny.*
păthos. *gr: Poruszánie 2.*

PATI

pătiamur, *Pácyencya. 2.*
pătĭbĭlis, *Cierpiętliwy, Znośny.*
patibula, æ, Szubienicá 2.
pătĭbŭlātus, *Szubienicznik, Wyświecony.*
pătĭbŭlum *Drąg 2. powerek, Zaporá. Krzyż 3, Drábiná 2.* Szubienicá *1. 2. 3.* Ein Galg. *— est, non patibulum ascendimus.* (Jamb: *syn:* Crūx. gĭbălus, fŭrcca *epith.* īnfāme, īnhŏnēstum, triste, nĕfāndum, dūrum, probrōsum, hōrrēndū- tĕrrĭbĭle fūnĕrĕum, infaūstum, ăcĕrbum, ĕrĕctum, părātum, fātāle, *phr.* Trābs fūnestā, īnfāmis trūncus. Fātālis ărbor. *vide. Crux.*
Patibulus, sub Szubienica *2.*
Paticus ut aliqui scribunt: lege Pathicus.

păciens, *Trwáły 1. prácowity, poddány.* *ćierpliwy, Czuiący, an recte pácyent* Gedultig leidend. *Te patiente, mea conflavit imaginis aurum* Prop *syn.* Tŏlĕrans. *phr:* Făcĭlis īnfrāctus malis, ădvērsæ fōrtūnæ cēdĕre nĕscius, *vide Constans.*
pătĭēnter, *ćierpliwie.* Gedultiglich. *Ignoscat conjux & patienter amet,* Prop: *syn:* Plăcĭde, fōrtĭter cōnstānter. *phr.* Mēnte plăcĭda, æqua, cōmpŏsĭta, fōrti, trānquĭlla. Pătĭēnti ănĭmo, mēnte, cōrde, pĕctŏre īnvĭcto cōrde, păti; æquo, fōrti, īnfrācto, plăcĭdo, trānquĭllo fĕrrĕ ănĭmo. Fĕrre cāsus patĭēntĕr ăcerbos. *v. Patior.*
pătĭēntĭa. *Nomen Znoszenie 2. ćierpliwość, Trwáłość* Gedult *Contra quem duplici panno patientia velat* Hor. *syn:* Tŏlĕrāntia. *epith:* īnvĭcta plăcĭda, trānquilla, mĭtis, īnfracta, cōnstans, lēnta fortis. *phr:* Dūris gaūdēns, īnfrācta mălis. Prōmpta păti. Cēdĕre nĕscia. ălta spĕrnēns cōnvĭcia mēnte. Mădĭos īnter trānquĭlla tŭmūltus. Sĕmper trānquĭllō pĕctŏre Plăcĭdo vūltu, cōmpŏsĭta mēnte. Fōrtis ăd omnes Tēlōrum nĭmbos. Quæ nŏvit fōrti pĕctŏrĕ fĕrre mălum. Pĕr mĕdias īmmōta ăcies, vărĭōsque tŭmūltus, dūrum pătĭēntia cŏrpus instrŭit, ŭt nūlli cŭpĭat cĕssisse lăbōri ōmnĭbus ūna cŏmes virtūtĭbus: Nam vĭdua ēst vĭrtus quam nōn pătĭēntia fĭrmat. Nōbĭle vincēndi gĕnus ēst pătĭēntia. ēcce mŏdesta grăvi stabat pătĭentia vultu. Quæ tam lēnta tŭas tĕnŭit pătĭēntia vĭres? Sēd trānquĭlla mălum mĕlĭus pătĭentia vincet. ăbsĭste, ō jŭvenis, lacrўmis; pătĭēntia cūnctos Hōs sŭpĕrat cāsus, lōngo rĕvĭrēscet ăb ævo. īnde quĭēta mănet pătĭentia fōrtis ăd ōmnes, Telōrum nĭmbos.
Patientia, *an Interjectio: sub pácyencyá 2.*
patientiá præstat *Trwáły 1.*
patientiam abrumpere, rumpere, *Nie wytrwam.*
pătīna, *Misá 2. 3. Pátelá, Pátyná kośćielna (łok.*
pătīnārius, *adiect: Miśny.* patinarius, *substant. żárłok*
pătior, *ćierpię 1. 2. Dopuszczam, Dáię ultimum Wytrwáć.* Leyden/ dulden. *Me si fata meam paterentur ducere vitam* Vir: *syn:* Fĕro tŏlĕro, pĕrpĕtior, sŭbĕo, sŭstĭneo, vel sĭno, pĕrmĭtto, *phr.* Dūros tŏlĕrāre lăbōres. īniquis cāsĭbus jāctāri, vĕxāri, tōrquēri. Paūpĕrĭem, & durōs pĕrferre lăbōres. ămhaūrire pĕrĭcŭla. Cāsĭbus ĕxercēri, ăgi, ăgĭtāri, jāctāri. Fĕrre mălum, sōrtem ăcĕrbam cāsus ĭnīquos. Casus fĕrre, et multa pĕrīcŭla

rĭcŭlā rērum ĭmmānia mōnstra pērtŭlĭmus. Nōn tālia pāssus Ulȳsses. Aūdax ōmnia pērpĕti Quōd fŭĕrit dūrum, pătī, mĕmĭnīsse dūlce ēst. O pāssi grăvĭōra, dābit Dĕus hīs quoque fīnem, Tōt măla sum pāssus quōt ĭn æthĕre sȳdĕra lūcent. Æquam mĕmento rēbus ĭn ărdŭis sērvāre mēntem ālta māne, suprāque tŭos ēxūrge lābōres, ĭnfrăgĭlēmq; ănĭmum. quā pŏtes ŭsque tĕne. Heu quāntos æstus, quāntos pătĭēre lābōres. *v. Pătientia.*

patitur ævum, *Trwáły:*

pătŏr, *oris, Otwor, Dźiurá.*

P A T R

patrans ocellus, *Oczu wdźięcznie zezowátych.*

pătrātio, *Sprawienie.*

patrātor, *Sprawcá.* patrator necis, *Zábiiak.*

patratus, *Dokonány, sub Dokonywam.*

patres, *Przodkowie.*

patratus, *Dokonány sub Dokonewam.*

patres, *Przodkowie.*

patres conscipti, *al. P. C. Rádá pospolita.*

pātria, *Oyczyzná.* Vatterland. *Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva.* Virg: *epith:* Dīlēcta, dūlcis, ămābĭlis, chāra, ōptāta, grātā, ămæna, cōmmūnis, nūtrīx antiqua, vĕtus. *phr:* Patriæ fīnes sēdes. Pătria tēllus. tērra. Patrĭum nātāle sŏlum. Nātālis ŏrīgo. Nātālia ărva. Patrii lāres, pĕnātes, fīnes, fŏci. Patriæ dūlcia rūra. Nēscio quā natāle sŏlum dūlcēdĭne cūnctos dūcit, ēt ĭmmĕmŏres nōn sĭnitĕsse sui. Pătērna līmĭna. Sēdĭbus in patrĭis. Tāctŭsque lŏci nātālis ămōre. Mœnĭbus in patrĭis, ătq; ĭnter tēcta dŏmōrum, à lăribus patrĭis ēxīre pĭgēbit. Līttora tum pātriæ lāchrȳmans pōrtŭsque rĕlĭnquo. ōptet fūmum dē patriis pōsse vĭdēre fŏcis. Ast ŭbi jām patriæ pērvēntum ăd līmĭna sēdis Dēsērtŏsq; lăres, ēt pĭgnŏra læta rĕvisunt. Mīrātur sua quēmq; dŏmus Nunc ēgo jāctāndas ōptārem pēnnas, Sīve tŭas, Pērseu, Dœdăle sīve tŭas, ŭt tĕnĕrā nōstris cēdēnte vŏlātĭbus aūra, ādspĭcĕrem patriæ dūlcē rĕpēnte sŏlum. Dēsērtæque dŏmus vūltus mĕmŏrēsque Sŏdāles, Chāræque præcĭpŭē cōnjŭgis ŏra meæ.

patriarcha, *gr: Pátryárchá.*

pătrīca, *sub Oyczysty.*

patrice, *páńsko, & sub Senatorskiego rodu.*

Patrĭcīda, *lege Parricida.*

patricie, *páńsko.* pătriè *po oycowsku.*

pătrimōniālis, *Oyczysty.*

patrimonium, *Oyczyzna.* Vätterlich Erbtheil. *Vna comedunt patrimonia mensa.* Ovid: *Syn:* Hærēdĭtas. cēnsus. *epith.* āmplum, lautūm, dīves, ingēns, māgnum, pārvum, ēxĭgŭum, tĕnŭe. *phr:* Bŏnā pătērna, ăvīta. patrĭmōnia laūta. Patrĭæ ŏpes. *v. Divitiæ.*

Patrimes, matrimes, sub Rodzony.

patrīmus, *producit I Scalig. & Renatus. Oycá żywego máiący, Oyczysty.*

patrīmus matrimus, *Rodzony.*

patrisso, *sub Oyćiec, Nie po oycowsku.*

patrĭtiatus, *us, Senatorska godność.*

pătrĭtius, *subst: Szláchćic, Senatorskiego rodu, Urodzony zacnie.*

patritius minorum gentium, *sub Raycá.*

patritius, *adiect: Senatorski, Szláchecki.*

patrĭtus, *Oyczysty.*

patrius, *Oycowski. Oyczysty 1. 2. Obywátelski,* Vätterlich. *Et patrĭas audite preces,* Virg: *syn:* pătērnus, ăvītus.

pătro, *as, Spráwuię, Wykonywam, Spełniam, Dopuszczam się, Zbroić, Pokoy z kim czynię.* Begehen, misshandeln. *syn:* Făcio, pērpetro, ādmĭtto, cōmmĭtto.

Patror pro patro, Wykonywam.

pătrōcinium, *Obroná 2. Bronienie* Vertheidigung Schutz. *Difficilis causæ mite patrocinium.* Ovid. *syn:* Dēfēnsio, tūtēla, tū tāmen prœsĭdĭum *epith:* Fĭdēle, vălĭdum, sălūtĭfĕrum, grātum, ēxspēctātum.

pătrōcinor, *pomagam zá kim, Bronię 2.* Beschirmen, schützen, *syn* Tŭĕor, tūtor, cūstōdĭo, dēfēndo, sērvo, tego, prōtĕgo: sum tūtēla, sŭscĭpio patrōcinum.

patrōna, *Obronićielká Patronalis, Opiekuński*

Patronatus, us, Opieká. pătrōnus, *Opiekun, Obrońcá pátron, prokurator, przyiaćiel możny, Komendor, podawcá.* Ein Fürsprecher. *Quos patronorum reliquos probavi.* (Saph:) *syn:* Caūsĭdĭcus, ōrātŏr. *epith* Sōllĭcĭtus, fĭdēlis, fīdus, fācundus, dĭsērtus, dŏctus, ĭngĕnĭōsus, sŭbtīlis, vĕhĕmēns, vāfer. *v. Causidicus.*

Patronymicum Nomen, quod ab aliqua persona ob cognationem generis formatur & Filium vel nepotem significat Priscian.

pātruēlis, *subst. comm.* Stryieczny.

Patrue-

patruelis, *adiect.* Stryiowski.
patruelis cognatione, *Powinowáty po oycu.*
Patruissimus, sub Stryi,
pătruus, *adiect:* Stryiowski.
patruus, *substant. Stryi.*
patruus major, *sub prapradziad.*
pătŭlĭce *Otwiera się co.*
pătŭlus, *Nienákryty, Otworzony,* Rozłożysty, Sze- roki, *& sub Rogáty* Offen.
Huius dum patulos alludens tentat hiatus. M. syn: pătēns ăpĕrtus, dĭffusus.
pāva ,*pawicá,* pauci, Máło *ich,*
Pauciens, paucies: Rzadko.
Paucillātim po kąsku paucis *Krotko.*
Pauciloquium, Małomowność.
paucis diebus, *Wkrotce.*
paucissima septem ova, *Namniey.*
paŭcĭtas, *Máłość 2. Trocha 2.*
paucorum verborum, Máłomowny.
paucŭlas *Trochę 1.*
paucŭlus paucus *Máło ich,*
păvĕo, *Przeląknąć się. E sapĭus breve.*
păveo, pavesco, *Boię się,* Sich erschrecken/ förchten. -- *Iterum paveas, iterumq; perire* Hor. *syn* Timĕo; mĕtŭo, vĕrĕor, fōrmīdo, rĕfōrmīdo, hōrrĕō, hōrrēsco, trĕpīdō. *v. Timeo.*
Păvĕrātus *Nátkány, Paverus, Twárdy.*
pavi æmulus, *Jndyk:*
Pavibunda tio. trepidatio. Arnob. 1. pavida,
păvīcŏla, *Klepádło.* păvīde *Boiázeliwie*
păvīdus, *Boiázliwy.* Forchtsam/ erschrocken, *Stant pavidæ in muris matres, &c,* Vir. *syn:*păvēnt, tīmĭdus, trĕpīdus. *vi Timidus.*
păvīmentātus, *Tło ubite máiący,*
pavimento, *as* păvīos *is, Ubiiam ziemię.*
păvīmentum, *Tło i,* Ein Estrich/ Stem- pflaster auff des Gassen *Verre pavimentū & nitidas ostende.* Juv *syn,* Strātum, *epith.* Mārmŏrĕum. nĭtĭdum, mīcāns, tērsum mundum, māgnĭfĭcum. *phr.* Strātum sōlum strāta vĭārum.
Păvitātio, Lękánie, Trzęsienie, Drżenie.
Păvitensis. Natkány 2.
Pávitensis vestis. Szátá miąższa.

păvīto, *Boię się.* păvītus *Ubity 2.*
paulātim, *Pomáłu,* Allegemach/ langsam/ *Deterior donec paulatim & decolor ætas.* Virg. *syn.* Sĕnsim
paulisper, *Trochę 2.*
paullus; *Proprium & Appellativum: melius* paulus, *sub Máły,* paulò, *Trochę 1. 2.*
paulo ante, *Dopiero 1.* Niedawno, *Trochę przed*
paulo momento. *Łácno,* *(tym.*
paulô pòst, *po chwili. Trochę potym*
paulŭlum, paulùm, *Trochá Trochę 1. 2.*
paulŭlus, *Maluchny.*
paulus, *Máły,* & *Máło ich.*
pāvo, *m, sub paw,* & pavo *f .Páwicá,* ein pfau. -- *Et crudum pavonem in balnea portas* Juv: *epith.* Pĭctus sŭpērbus, vērsĭcŏlor, splēndĭdus, pŭlcher, gēmmĕus gēmmātus, splēndens: sȳdĕrĕus, stēllātus, stēllĭfer, Jūnōnĭus, Ināchĭus, Sămĭus. *phr* ăvis. ālĕs, vŏlucris Jūnōnĭa, Quī caūdā sȳdĕra pōrtat. Stēllāntĭbus ālis sĕrotat In gȳros, ĕt sē mīrātur ĕūntēm. CērtāntĭaPhœbo pāndit. āgens gȳros, varĭæ spēctācŭla caūdæ Fŭlgūrat aūrāto cui vēstis plūmĕa tĕrgo, & lōngo caūdæ sȳrmăte vĕrrit hŭmum. Pēnnārum fŭlgent ŏcŭli, stēllātăque lāte caūda mĭcat. Măcŭlōsus ĕt aūro īncēndit plūmā fūlgor, ceu nūbĭbus ărcus. Mīlle trăhit vărĭos ādvērso sōle cŏlōres. Pūrpŭrĕo cērvix fŭlget rădiāta cŏlōre. Stēllātæ pāndit spēctācŭla caudæ Jūnōnis vŏlucris, tāntōque ŏnĕrāta sŭpērbit pondĕre pēnnārum. Vērtĭce crĭsta trĕmit ēt cōnscĭa formæ cōlla tŭment. Pērsĕquitur pāvo cŏlubros, cāntūque
pavo agrestis, *Czayká,* (rĕpēllit
pavo Indicus, pavogallus. *Jndyk.*
pāvōnāceus, *pawi, Sádzony.*
Pāvōnīnus, pavonius *Pawi,*
păvor, *Lękánie* Forcht. *Pergentes humilis traxit pavor, ille flagranti.* V. *v. Formido & Timor.*
pauper, *Ubogi* Arm/ nothdürfftig, *Pauperis & tuguri congestum cespite culmen* Virg. *syn.* ĕgēnus, ĕgens, īndĭgus, īnŏps, mēndīcus *phr.* Paūpērtāte, ĕgēstāte prēssus, ōpprēssus æris īnŏps. Nūdus ŏpum, pānnis ōbsĭtus. Rērum ōmnium ĕgēnus paūpĕrior Iro. īnŏps rērum quās flāgĭtat ūsus Cui sūnt hŭmĭli dē plēbē pārĕntes. Cūjus virtūtibus ōbstat rēs āngūsta dŏmi. Quam tēnŭis Fŏrtūna. sua căl.gine cēlat. Paūpērtas quem sæva dŏmat

Cui pārva dŏmi fŏrtūna rĕlĭcta ĕst. Cui pauca rĕlicti jūgĕra rūris ĕrant. Quĕm rĕrum sŏrs ĭndĭga vĕrsat. Cui sunt ĕxĭgŭi cēnsus, ăc cūrta sŭpĕllex. Paūpĕr ĕnim non ĕst, cui rĕrum sŭppĕtit ūsus. Sĕmper ĕgo ōptārim paūpĕrrimus ĕsse bŏnōrum Nĕmpĕ quŏd ālter ĕgens, āltera paūper erat. ātq; ŭtĭnam Rōmæ nĕmo ĕsset dĭves, ĕt ĭpse Strāmĭnea pŏssĕt dūx hăbĭtāre căsa. *v. Casa.*

pauper ambitosus, *Storzypięśtká.* (*Zuchny.*

Paupĕrātus, sub Podupadam. paupercŭlus, *Ubo-*

paupĕries, *Ubostwo, Szkodá. Mangel. Nunc & pauperiem & duros perferre labores.* Virg:

paupĕro, ás, Zubożyć, Szkodzę.

paupērtas, *Ubostwo 1. 3 .4.* Armuth. *1. paupertas atq; æris inops qui nocte, &c.* Juv. *syn:* Pūpĕries, ĕgestas, ĭnŏpĭa, pēnūria, ĭndĭgĕntia. *epith.* Sŏrdida. tūrpis, ĭncūlta, ĭmmūnda, ĭgnōbĭlis dūra, ăspĕra, sæva, ĭmpŏrtūna, ĭnfēlix, infausta arcta, cūntrācta, āngūsta, hūmĭlis, pānnōsa, infesta, ĭnĭmīca, mălīgna, ĭnvĭda, ĭndĭga, ĭnŏps, jĕjūna, sōbria. *phr:* Rēs pārva, āngūsta dŏmi, ŏpum tĕnŭĭtas, āngūstia ōbsīta pānnis, tĕnŭis fortūna. Sŏrdĭda pārvæ fortūna dŏmus. Sōbria mēnsa: āngūsti lāres, frīgēns, ĕt sĭne lūce fŏcus. Indĭga paūpĕrtas rēbūsque ĭnĭmīca sĕcūndis. O vītæ tūta făcūltas paūpĕris, āngūstīque lāres: Paūpĕriem ĕt dūros pĕrfĕrre lābŏres. Paūpĕrtāte prĕmi, ūrgĕnti, āngūstam paūpĕrĭem păti. Nĕc ĭnīqua mĕnte fĕrēnda. O bŏna paūpertas, O nōndum cŏgnĭta Dīvûm mūnera, vīrtutum cūstos, ĕt ămīca pŭdori, Lūxŭriæ frænum, vītæ tūtēla prō cācem Fŏrtūnam tū sōla pŏtes vēntīque fŭrōrem, ăc pelăgi răbĭĕm cŏntĕmnĕre, dum văda lĭntre tūta tĕnes pārvo. *v. Pauper.*

paupertates, sub Ubostwo paupertĭnus Ubogi.

pausa *ê Graco, Pprzestanek. Pauzá.*

pausam facio, *przestáię 1. pausantes, hi, sub Niebo-*

pausārius, *Wiosłowych rządzcá.* (*szczyk.*

pausĭcăpe, *es, gr. Ogłowká.*

pausillulum, *Plaut: idem* pauxillulum.

pausos *as, przestáię 1.* pavus, *paw.*

pauxillum, pauxillŭlum, *Trochá, Trochę, 1.*

pauxillŭlus, vel pauxillŭli, *Máło ich,*

pauxillus, vel pauxilli, *ibidem.*

Pax, *Nomen, pokoy, Odpuszczenie.* Fried/ Ruh. - *Egregiæ pacis fidissime custos.* Clau. *syn:* Cōncŏrdia. fœdus, ămīcĭtia, vel quĭes, ōtĭum, *epith.* Plăcĭda, trānquĭlla, quĭēta, tūta, cōncors, cāndĭda, sĕrēna, ălma, læta, gĕniālis, īnnŏxia, blāndā, aūrĕa, blānda, fēlix, faūsta, bĕāta, sāncta, ămīca, dūlcis, ămœna, ŏptābĭlis, mītis, æterna, lŏnga, ĕxspĕctāta, tŏgāta fœcūnda, sincēra. cŏmpŏsita, pĕrpĕtua, fīrma, stăbĭlis. *phr.* Pācis ĭnvĭŏlābĭle pĭgnus Pācis, vel ămīcĭtiæ fædus. ŏptĭma, præstāntĭssima rērum, ārtium. Mūsārum nūtrix, ălūmna Grāta Cămœnis. Spīcis cīncta, ūna trĭūmphis Innŭmĕris pŏtĭor. Dāns, præbēns lārgĭens fĕssis ōtia. Cærŭlĕæ rāmum prætĕndens ŏlīvæ quæ, dat bēllĭgĕris fœdĕra gēntĭbus. ĕt cōrnu rĕtĭnet dīvĭte cōpĭa. quā vĭgent ārtes. Quā haūd quĭdquam dūlcius ŏrbis hăbet. ĭmpia sāngvĭnei bēlla pĕrōsa Dĕi. Pācis ĭmpōnĕre. Prĕcĭbus ĕxpōscĕre pācem, rŏgāre vĕniam. Pācem hānc ætĕrno fædĕre jūnges. Pāx mĭssa pĕr ŏrbem, Fĕrrĕa bēllĭgĕri cōmpēscat līmĭna Jāni. Tū sōla pŏtes trānquĭllā pāce jŭvāre Mŏrtāles. Nūlla dĭes pācem hānc Ităliis, nĕc fœdĕra rūmpet. Nūnc ădĕs ætĕrno cōmplĕctens ŏmnia nĕxu, O rērum mĭstīque sălus cŏncordia mūndi, ĕt săcer ŏrbĭs ămor, ōtĭa dĕs fĕssis, vitam pătĭaris ĭnĕrmem Dĕgĕre, *&c.* Prŏdit ăb æthĕrĕo, tāndem ŏptātĭssĭma cœlo, Sūb jūga bōs vĕnĭat, sub tērras sēmen ărātas. Pāx Cĕrĕrem nūtrit, pacis ămīca Cĕres.

pax castrensis, pax sequestra. *Fryszt.*

pax, *Adverbium, vel Interjectio, Dość 1. Cyt, Nie ták sroga, Smyk 2.*

paxamas, paxamatium, paximatum, paximas atis Biskokt, Bułká chlebá, podpłomyk.

paxillus, *Kołek 1. Lon,* *Kłonicá.*

Paxim, prò pepigerim, apud Plaut. legit Meurs. Faxim eadem forma.

P E C

Pe, *patriculá addditia, sub Sam 2*

peccātor. Grzesznik. Ein Sünder/ Ubelthäter / *Det peccatori veniam paccator & aqua* Prōsp: *syn:* Nŏcēns, Sōns. *ephit:* Tūrpis, fœdus, trīstis, nĕfāndus, nĕfārius, pĕrvērsus, mĭser, ĭnĭquus. ămēns scĕlĕrātus. *phr.* Scĕlĕris ādmĭssi rĕus. Æqui cŏntĕmptor. Trānsĭliēns jūssa vĕrēnda Dei, Peccāti gūrgĭte mērsus, ĭmmēnsa vĭtĭōrum mōle grăvātus. Peccāti lābe nŏtatus. Cōnscĭndēns mŏrdāci cōnscia cŏrda dŏlōre. Agnōscēns vĭtii tētra vĕnēna sui. Quēm cūlpa ĭmmāni, dēlĭcti pōndĕre tŏrquĕt. Cōnscia mēns pravi grăvĭŏri crīmĭne prĕssus. Obrūtus ĭngēnti scĕlĕrum rĕus ūndĭque mole. Vīndĭcis hŏrrĕscens tēla trĕmēnda Dĕi, ĭpse sĭbi tŏrtor. sĭbi, tĕrror, ĕt ărbĭter ĭpse. *v. Sceleratus.*

peccātum, *peccamen,* peccatus, *us, Grzech.* Eine S. und Missethat. *Noctem peccatis & fraudi-*

frendibus objice nubem. Hor. *syn.* Dēlĭctum, nŏxa, cūlpă, crīmen, scĕlus flāgĭtium, vĭtium, pĭăcŭlum, nĕfās. ērrātum, mălum, *epith:* Nĕfāndum, tūrpe, fœdum, grăve, īnēxcūsabĭle, dētēstābĭle, īnfāndŭm, grāndē, īngens, nŏxĭum, īmpĭum, ātrox. *phr.* Aūla nĕfānda. Fāctum tūrpe. Rēs ŏdĭōsa Dĕo. Fœdæ cōntāgia lābis Scĕlĕrātæ crīmĭna vītæ. Dētēstānda lŭes, ēt īnēxcūsābĭle crīmen. Pōst mĭhi nōn sĭmĭli pœna cōmmīssa lŭētis. Huĭc ūni fōrsan pŏtui sūccūmbĕre cūlpæ. Hōc prætexit nōmĭne cūlpam. Cōmmūnis cūlpæ cūr rĕus ūnus ăgōr. *v. Crimen. Peccator:*

pecco, *as, Grzeszę, Chybiam, Zgwałćić.* Sündigen. *Iliacos intra muros peccatur, & extra.* Hor *syn.* Dēlīnquo, ĕrro. *phr.* Crīmen, scĕlus, nĕfas ādmītto, cōmmītto, patro, pĕrpetro, făcio, aūdeo aūsus sum, ĕdo, sūscĭpio. Mē crīmĭne īmplĭco, m[illegible]. Fās ŏmne ābrūmpo. Rŭo īn scĕlus. Rŭo per [illegible]. Dĕum, nūmen lædo, con[illegible] flāgitium, ēt lāxo [illegible] ēstræna. Nĭhil īnaūsum, nĭhil [illegible] scĕlerisve dŏlive rĕlīnquit. Sic mĕa sic tūrpi mens ēst ōbnōxia fāctō. Læsit mā[gnos] [i]mpia lingva Dĕōs. Sic cōr sōllĭcĭtant făcta [n]efanda meum. Quid mĕus Ænēas in tē cōmmīttĕre tāntum? Quid Trōes pŏtŭēre? Sī quŏtĭes peccānt hŏmĭnes, sua fūlmĭna mittat Jūpiter. ēxĭgŭo tēmpŏre īnērmis ĕrit. *v. Peccatum.*

pĕcŏrārius, *Bydlęcy gospodarz.*

pĕcŏrīnus, *Bydlęcy*

pecorōsus Bydłá śiłá máiący.

pĕcten, *Grzebień, Gręplá, Broná, Płochá, Łono w ćiele Smyczek, Brzękácz 2 & sub płáw.* Kamb *pectinibus patulis jactat se molle Tarentum.* Hor: *epith.* ēbūrnus, ēbūrnĕus, aūrĕus rarus, dēntātus. mūltĭfĭdus, būxĕus, sēctus. *phr.* Būxus mūltĭfĭdo dēnte. Būxus dēntāta. sēcto quī cōmit dente căpīllos. Thessālĭco rŏsĕos nēctēbat pēctĭne crīnes.

pecten arborum, *Słoiowátość.*

pectinātim. *Ząbkowáto.*

pectinatum tectum, *Dách 3.*

pectĭnātus, *Nárzynany, Ząbowáto zchodźisto.*

pectĭno, *as, Bronuię.*

pectinatus, *Czesány Uprawiona rola.*

pecto, *Czeszę; Gręgluię Wybiiam wełnę. Wybiiam kogo, Obiiam gębę. Biię pięśćią.* Kämmen. *pectebatq; ferum puroq; in fonte lavabat.* Vīrg: *phr.* Crīnes cōmam, cæsărĭem, căpīllos pēctĭne cōmpōno. discrīmĭno. dīdūco, ōrno, Cæsărĭem būxō dēpēcto. cōmo. Dēdūco pēctĭne crīnes, sēcto, dēnte cōmo.

pectŏrāle, *Załogá, Bechtyr.*

pectŏrālis, *Napierśi, & sub. pierśi.*

pectoralis tunica, *Kaftan.*

pectore toto, *Uprzeymie.*

pectŏrōsus, *Pierśisty.*

pectuncŭlus, *sub Grzebień, & pław.*

pectus, pectuscŭlum, *pierśi 2.* Brust. *Ille parum cauti pectoris egit opus.* Prop: *syn. Epith:* Nĭvĕum, cāndĭdum, lāctĕum, gĕnĕrōsum, māgnănĭmum, fōrte, ĕbūrnum, pūlchrum, cāndens, dĕcōrum, gĕnĕrōsum, călĭdum *phr.* Sēd vīrĭbus ensis ădāctus, trānsādĭgit cōstas, ēt cāndĭda pēctŏra rūmpit: sāngvĭnis ēt vītæ fōns dē pēctŏris āntro vĭtālem spārgit pēr cætĕra mēmbra cālōrem Cōrdāto sērvāns īn pēctŏre mēntem innŏcŭam.

pĕcu, *Bydlę, Rybá.* pecu balans. *Owcá.*

Pecua, n. plur. sub Bydlę.

pĕcuāria, *æ* & pecuaria res *Bydlęce gospodárstwo.*

pecuāria, *orum, Bydło, Stádo. pástwisko.*

pecuaria equaria, *Konskie stádo.*

pecuaria loca. *Oborá, pástwisko.*

pĕcuārius. *pásterz, Bydlęcy gospodarz.*

pecuarius, *adiect: Bydlęcy.*

pĕcuātus, à pecuo, as, Bydlęcy.

pecūda n. plur. Bydlę.

pĕcūlātor, *Złodźiey dobr pospolitych.*

pĕcūlātōrius, Własny.

peculatus, *us, Kradźież z skárbu.*

pĕcūliāris, *Osobny 1. Własny 1. Wiernek.*

peculiarĭter, *Osobliwie,*

peculiatorius, Własny.

pĕcūliātus, *adject: Máiętny. pieniężny, & sub Członek.*

pĕcūlio, *as, Dáruię,*

pĕcūliōsus *Dostátni 1. Bogáty.*

pĕcūlium, *Własna rzecz. Wyrobek, Wysługa, Obrywká, żołd, pieniądze leżące, Członek.* Werbgeld. *Nec spes libertatis erat, nec cura peculi.* Virg.

pĕcūlor, *Kradnę rzeczypospolitey*

pĕcūnia *pieniądze, Máiętność.* Geld

Et genus & formam regina pecunia donat, Hor: *syn* Nummus, opes, divitiæ, æs, aurum, argentum, *epith*: prętiosa, dilecta, fugax, fluxa, perniciosa, insidiosa, improba, scelerata, potens, ingens parva modica, *phr*: æs congestum, conflatum, collectum Regina, pecunia. Faciens pervia, quæ sunt invia Regens immensum mundu Qua vincitur omne quod toto sub axe est Prima peregrinnos obscœna pecunia mores intulit. Vitii fœcunda parens, soliumque domanti imperiosa jugo regina pecunia o loculi dulces, jucunda pecunia. Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat *vide Divitiæ, & Avaritia.*

pecunia attributa, *żołd*

pecunia fundata, vilis *Nieruchome dobrá.*

pecunia multatitia, *Rok ná sądách.*

pecunia occupata, *Pieniądze nie leżące.*

pecunia Otiosa, *pieniądze leżące.*

pecuniam cogo, conficio, facio, redigo ex, *pieniądze zbieram.*

pecuniam occupo, *pieniądzmi robię.*

pecuniaria condemnatio, pœna, *Winá, 2.*

pecuniaria res ampla, pecuniariæ rei copiæ *pieniestwo.*

pecuniariè, pecuniariter, pecuniosè, pieniężno.

pecuniosus, pecuniarius, *pieniężny 1. Bogaty 2;* Geltreich. *Artes discere vult pecunias* (Phal) Mart. *syn.* opulentus, dives, argenti dives auri. *vide Pecunia.*

pecus, *oris, n Bydlę, Bydło, Niedonoszony płod, Rybá, Stádo.* Allerley Vieh. *Aut fœto pecore, aut Cerealis mergite culmi. V. syn.* armentum grex. *epith:* immundum, errans, vagabundum, mutum, petulans, petulcum, lanigerum, villosum, timidum, pavidum, lascivum, efferum stolidum, placidum. *phr:* Mutum et turpe pecus, Ruris opes. Per incultos errans campos. Sylvas habitantia densas pronam spectantia terram bruta, Canum latratibus acta pecus. Vellera dura ferunt pecudes. Pecudum custodia solers. *vide Armentum, &*

pecus, udis, n. hæc pecuda plur: sub Bydlę. (*Grex*

pecus aquatile, pecus Neptuni, Nerei, *Rybá.*

pecus ignavum, *in apibus Trąd.*

pecus squamigerum, squamosum, *Ryba.*

pecus volatile, *Rokosz.*

peda, æ, Stopá. pedagium, *B. sub Cło 1.*

pedade, *Obow 1.* pedale spatium, *Stopá.*

pedalis *Stopy iedney.* pedalis longitudo, *Stopá.*

pedamen, pedamentum, *podporá. Tycz.*

pedaneus, *Stopy iedney Sędzia 1. pieszy.*

padaneus, *pieszy, podły. & sub Rayca.*

pedatim, *Stępia.* pedatio, *podwięzowánie,*

pedato tertio, pedatu tertio, *sub Raz.* Nomen

pedatume, Naiazd, pedatura, *Rozmierzánie,*

pedatus, *us, podwięzowánie winá, Naiazd,*

pedatus, *ti, Nogi máiący, Náwiązány, Winnicá podwiązána, & sub Máćicá.*

pedatus malè, *Krzywonogi*

pedelavis, pedeluis. Miednicá 2.

pedema, *u. gr.* Skok, *& sua Szách.*

pedepressim, *ćicho 2. pomáłu* pedes, *hi. 1, fa-*

pedes navales, *sub Wiosło.* (*muli. Sługá 1.*

pedes, *itis. pieszy piechotá, Háyduk, pieszo:* ein Fußknecht Fußgänger. *Seu campos pedes ire paras, &c* St. *syn.* pedester. *phr:* abnuit, in liquidis rei pedester aquis. *v. Miles.*

pedester, *stris. pieszo.* Zu Fuß. -- *Turmasq, inferre pedestres* Virg. *syn.* Pedes.

pedestris, *pieszy, podły.*

pedestris acies, *piechota.*

pedestris miles, *Háyduk.*

pedetentim, *pomáłu,* pedeuma, *sub Szách,*

pedibus, *pieszo, Stoię o swey mocy.*

pedibus trahantur ista, *prov: Niedbam.*

pedica, *śidło, pęto ná nogi.*

pedicius, *Czop* pedibosus, *Wszáwy,*

pedidosus, lego padidosus

pedicularia, *herba* pedicularis *herba, Gnidosz.*

pediculis, pediculosus. *Wszáwy.*

pediculus, *Wesz. 1. 2.*

pediculus *Noszká, Szypułká, podporá,*

pedidus idem padidus.

pedilavium, Umywanie nog.

pediolus, *Noszká,* pedis, *is, Wesz.*

pedisequa, *Służebnicá.*

pedisequus, *páchołek, Sługá,*

peditatus, *us,* pedites, *bi. piechota,*

Peditum. n peditus, *m Wiatru przyrodzonego wypuszczenie.*

pēdo, *ai, podwięzuię 2, Nátykam winnicę.*
pēdo, *is. Wiátru przyrodzonego upuśćić.*
pēdo, *onis, Szerokoſtopy.*
pēdīle, *is,* pedulia *ium, Obow 1. Soleiáty.*
pēdūles, *& pedulla orum, Obow 1.*
pēdum, *Páſtuſzá laſká, Kurwaturá.* **Ein Hirten-ſtab.** *Aut tu ſume pedum quod mecum ferre rogaret,* Virg: *epith:* pāſtōrāle, incūrvum, inflēxū, fōrmōlum, *phr.* pāſtōrālis bacŭlus Fōrmōſum pārĭbus nōdis, ātq; ære īnnīxus trūncos sȳlvēſtris ŏlīvæ,
pēdūncŭlus, *Weſz 2.*
peduſculus Plin. corr: ponduſculum.
pēgasārius, *Goniec, podwodnik.*
pegma, *tis, gr, Báſztá woienna, Ruchome budowánie, Száfá Kátáfalk.*
Pegmares. vel: pegmates Sveton. corrigit recte Lavin. pegmatis, *pegmatibus,* cives honeſtos ſubiiciebat.
pējĕro, *Krzywoprzyśięgá.* **Meyneidig. werden.** *Pejerat hyberni temporis eſſe moras.*
pējor *Gorſzy.* **böſer/ ärger.** *Mutius indignū quod ſit pejoribus ortus. Hor.*
pejoro, as Gorſzę. pejûs, *Gorzey, Bárźiey.*

PEL

pĕlăgia, *æ. gr Pław.* pèlăge, *es gr Morze,*
pĕlăgĭcus, pĕlăgius, *gr. Morſki 1.*
pelagium, *Szárłat farbá.*
pelagus, *m. & n. gr. Morze,* **Das Meer,** *Ut pelagus tenuere rates &. Virg. ſyn.* Æquor, māre. frĕtum; gūrges, pŏntus, sāl, āltum, prŏfūndum, ŏcĕānus; *epith* pătēns, ſpūmans, ſpūmōsum īnsānum, tŭmĭdū, ūndōſum, sĭnŭōſum, flūctisŏnum *phr:* Spūmōſum lāte pĕlăgus, cānēſcĕre cērnens. Vēntōrum rīdet răbĭem, pĕlăgīque fŭrēntis — *Mare. Æquor Fretum.*
pēlămis, *idis,* pelaminys *ydis. f. ſub Tuńczyk.*
pĕlārgus, *m. gr: Boćian.*
pĕlĕcan, *ānis, m. gr: Bąká.*
pĕlĕcīnus, *f* pelecinum; *śiekiernicá źiele, Słonecznik.*
pĕlĭcānus, *m. gr: Bąk 2. now pelikan. a anceps, Verrepao.*
peliăcia. *Chytrość, Obłudá 1. Morſkie uſpokoienie,*
pellārius, *Kuśnierz.*
pellāx, *ācis, adiect. omne, Wab 2.*
pellĕcēbra, *przyłudá.*
pellecto, idem perlecto. Pellĕgo, idem Perlego.
pelles, *hæ, Futro, Namiot 1.*
pellex, *ĭcis, f. Nałożnicá Cudzołożnicá.* **Ein Kebsweib.** *vide Meretrix.*
pellĭcātor, Wab 1.
pellĭcātus, *us. Cudzołoſtwo, Nałożnictwo.*
pellĭcea veſtis, *Kożuch 1. pelliceo, es, Wyłudzam.*
pellĭceus, *adiect: Skorzány.*
pellĭcia tunica, *Szubá. Kożuch 1.*
pellĭcio, *is, Wabię, przewabiam, Wyłudzam, Odwabiam, ćiągnę 1. Náwodzę* **Anreitzen locken.** *Subdola pellicere in fraudem. &c.* Luc, *ſyn:* Allĭcio, āllĕcto, prōlĕcto, dēlinio, īndūco, īmpĕllo, ēxcĭto. *v, Allicio.*
pellĭcius, *Skorzány.*
pellicrepus, Seneca corr: pilicrepus.
pellĭcŭla, *Skorká 1.* **Häutlein,** *Diſce in pellicula, Cerdo tenere tua.* Mart.
pellĭcŭlātio, *Wabienie.*
pellĭcŭlo, *as, Skorą obłoczę, Oprawiam 3.*
pellio, *ōnis, Kuśnierz.*
pellis, *Skorá odárta, Rzemiemień, Kożuch.* **Fell, Haut.** *Pampineaſq; gerunt inoincta pellibus haſtas.* Virg. *ſyn.* Cŭtis *pecudis* cŏrium, tēgmen: *leonis* ēxŭvĭæ, vēllus. *epith* Hīrsūta, vīllōſa, dūra; măcŭlōſa, ālba, nĭvĕa, lāctĕa cāndens, tĕnĕra mŏllis, lēvis. tĕnŭis, pĭlōſa, rūgōſa. *Phr.* Pēllis vīllōſa, sētis hōrrēns. Vēllĕra ēxūta hōſtis spŏlĭum pĕcŭdis ēxŭvĭæ. Măcŭloſum tēgmen lȳncis. Vēlāmĭna caprī sētĭgĕri. Pēllis dēnſa pĭlis. Horrĭda vīllis. Fĕris ĕrēpta. Cōſtis dētrācta fĕrārum Hīrſūta sētis vēllĕra, hōrrēntiſque Lĕōnis ēxŭviās Fūlvique īnſternor pēlles Lĕōnis īnde Lūpæ fūlvō nūtrīcis tēgmine lætus. Sūccīnctum ēt phărĕtrā, & măcŭlōſæ tēgmĭne lȳncis. Cui pellis lātos hmĕros ĕrēpta jŭvĕnco Pūgnātōri ŏperit.
pellītus, *Skorą obleczony, Skorzany, Kożuchem odźiany.* **Mit peltz angethan.**
Pellitos habuit ruſtica corda patres. Pr,
pello, *is. Odganiam, Wyganiam 2. Uderzam* **Treiben/ vertreiben/ außſtoſſen.** *Mecum ſæpe viri nunc vino pellite curas.* Hor. *ſyn* Dēpello. Ēxpēllo,

expello, propello, pulso. propulso, deturbo, exturbo, detrudo, ejicio, dejicio, arceo, relego, amando. vel impello, agito, *phr.* Curas pellere vino. Pellere glande famem. Morbos arte Machaonia pellere. Mæstitiam segnes somnos, moras, vanos metus, timores pellere. Regnis avitis, in exilium pellere, detrudere. Pellere ab oris patriis, adimere patriam alicui. Longius amandat, vastatque relegat in oras. Nemorique relegat. Si jubeat patria damnatum excedere terra, aggressi superisque Jovem detrudere regni. Propulit ut classem velis cedentibus Auster. Nunc agite, ô socii, propellite in æquora classem. Regnoque domoque pellimur e patriis laribus, patimurque volentes exilium. *v. Exulo.*

pellos, *f.* pellus, *gr. Czapla.*

pellucens, *przezrzoczysty.*

pelluceo, *Lsnę się, przeyzrzeć Wydáie się co.* Durchscheinen. *Sic tua suppositis pellucent præla lucernis* Mart.

pelluciditas. przezroczystość.

pellucidus, pellucidulus, *przezroczysty* Durchscheinig.

pelluo, lege perluo

pelluviæ, *Umywadlniy nog.*

pelluvium, *Miednicá 3. 2.* pelora, *Drozd.*

pelloris, idis. *gr. pław, & żieleć.*

pelta, *æ, gr. Tarcza*

peltasta, *m. gr.* peltatus, peltifer, *páwęźnik.*

pelvis, *f. Miednicá 1. 2.* Becken *Pelvis ólet, nam sic tanquam alta in dolia longus.* Juv *syn* pelluvium, catinus. *epith.* Cava, ampla patula, capax, nitens, micans, ahena, ænea aquaria,

Peminosus, lege peminosus

pemma, *tis, gr. Androt Wet 1.*

P E N.

penaria, *æ,* penaria cella, *Spiżárnia.*

penarium, *Spiżá, Spiżárnia.*

penarius, *adject: Spiżárni.*

Penarius, substant. Fest: pro penarium: torr: Penarium' u.

penas, *tis, & penatis, is, hic Festo. & hi* penates, *Dom 1. Bożek pogański.* Die Hauß-Götter. *Effigies sacræ Divûm, Pgrygiiq penates.* Virg: (*Di domestici, domus foci præsides*) *syn.* Dii patrii. Dii domestici *Epith.* Fidi, chari, sacri, venerandi, custodes *v. Lares.*

penator, *oris, Száfarz.*

pendens, *Zawieśisty.*

pendeo, *Wiszę 1 Ważę 3. Wątpię, Prożnuię, Oglądam się, Niewiem co czynić, Polegam 2. Ngo tám, ni go sám, Obwiniono mię* Hangen. *Narrantis conjux, pendet ab ore viri.* Ovid *syn.* Dependeo, sum suspensus, *phr.* à trabe sublimi triste pependit onus Membra pependerunt curvato exsangvia ramo. Vitam laqueo finire. Pars animam laqueo claudunt. Malo pendebat ab alto, ora virum tristi pendebant pallida tabo. Exorsusque suas laqueo sibi sumere pœnas. effudit vitam, atq; alte manante cruore. Cum foribus laquei religaret vincula summis, inseruitq; caput, sed tum quoque versus ad illam est, atque haus infelix elisa fauce pependit *v. Strangulo*

pendet, *Zależy* pendigo, *inis, Zásłoná.*

pendo, *is, Ważę Odważam, płacę przypłacam 2, Karzą mię, Rozważam 1.* Wagen. *syn:* expendo, pondero, *vel* luo, *vel* solvo, *vel.* æstimo,

pendulus, *Zawieśisty, Uwisły, Wiszący.* Hangende. *Copia non Auitem dubiæ spe pendulus horæ,* Hor *syn:* pendens, dependes, suspensus, pensilis. *Pene, lege Pane.*

penes, *Wedla, przy, U. 1. Bey Me penes est unum vasti custodia mundi.* Ovid

penetrabilis, *przebity, przenikáiący* (Virg. Durchdringig. *Borea penetrabile frigus adurat*

penetral, penetrale *pokoy, & Mieszkánie skryte, Swiątnicá, Káplicá,* Das innerst und heimliche Ort eines Hauses ode Kirchen. *Apparent priami, & veterum penetralia Regum.* Virg. *syn* adytum, sacrarium. *epith.* arcanum, secretum, sacrum, reconditum, imum, obscurum, intimum interius. *phr.* Locus abditus, Secretum cubile, Domus interior, interiora domus. Penetralibus abditus imis. Tecti arcana subit penetralia, Æternumq; adytis effert penetralibus ignem.

penetralis, *adiect: Wnętrzny, Domowy 1. przenikáiący.*

penetratio, *przeniknienie.*

penetro, *przenikam, przedźieram się, Doieżdżam Wchodzę, Zdźieram się, Wtłoczyć się, Wciśnąć się,*

wchodzę, wdźieram śię, wtłoczy śię, Wćisnąć śię, Dogramolić śię, przebyć 3. przeymuię 3. Domacać śię, sub przemarznąć & przyrzuca śię, Durch oder hinein tringen/. *Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus.* Virg.
syn: Pervādo, permeo, sūbeo, īrrēpo, īllābor me
penetro me in fugam, *Vćiekam.* cīnsīnuo.
pēnīcillus, penicillum, *pęzel, Kiść,* Knot *do rany* Ein pensel.
pēnīcŭlāmentum, *Ogon, Łachmány Członek, Kray szaty.*
penicŭlum, *n. Szmátá*
pēnīcŭlus, *Gębká 1. Kiść Szmátá, Knot do rány, Ogonek.*
pěnīnsŭla, *Wysep wodą nieobeszły.*
pēnis, *Ogon, Członek, pęzel málárski.*
pěnissimè, *pěnitissimè, Zgołá,*
pěnitus, *Wewnątrz, Zgołá Zupełnie, Głęboko.* Jnnerlich. -- *Et causas penitus tentare latentes.* Virg.
pěnītus, *ti, à penitùs,* penitissimus *Wnętrzny, Skryty, Głęboki,*
pēnītus, *ti adiect à pene. i longum postulat carmen Plauti, & Analogia ut in Auritus, ab aure. Sic & Lambinus censet Ogonowy.*

P E N N

pēnna, *Pioro 1. Skrzydło 1.* Eine Feder. *Dixit. & in sylvam pennis ablata refugit* Virg. *vide Ala.*
pennæ, *hæ, pierze,*
pennasula, orum. 4. Esdræ 11. Máłe pioreczká.
pennāria theca, *pisarska szkátułká.*
pennas incido, *podskubuię. tr.*
pennāta, *orum Proverb: c. 1. v. 18. ptástwo.*
pennātus, *Pierzysty. Skrzydlásty, Ośćisty*
penniger, pennifer, pierzysty, Skrzydlásty Befedert *Non nos pennigeris pharetram impleviſse. &c.* Ovid.
pennīpēs, ĕdis omne pioronogi. & sub Skrzydlásty
pennīpŏtens, *piorolotny.*
pennŭla, *piorko,*
pensa lana, *Kądźiel, 2.*
pensābilis, *Nagrodny,*

pensat vicem, *Stoi zá to.*
pansātio, *Nagrodá.* pensātor, *Ważnik.*
pensi est, habeo *vel* non. *à pando Wazę sobie, Dbam, Niedbam, Gárdzę, Zacz.*
pensicŭlātè, *Bacznie Rozmyślnie.*
pensicŭlo, *Rozważam*
pensilem se facere, *Obieśić śię.*
pensīlis, *hic, hæc. Wiszący, Záwieśisty; Uwisty, Frámbużysty, & sub Budowanie ná stupách.* Schwebend/ hangend. *Atq; hedo tum persilis uva secundas.* Hor.
pensum Wytwornie
pensio, *Ważenie, Wagá, Czynsz 1. 4.*
pensior, *à pensus. Lepszy, Drogi. adiect.*
pensis affixa, *sub Prządká.*
pensĭtātio, *Nagrodá, Czynsz 2. poboru oddawánie*
pensitato, *Rozmyśliwszy śię.*
pensĭtātor, *Ważnik, Sędźia 1.*
pensiuncŭla, *Czynsz 1.*
pensiuncula fœnoris, *Lichwá 2.*
pensito, penso, *as, Ważę, 1.* Rozważam *1. Szácuię,*
pensum *si, Robota dźienna, Przędzá, Kądźiel.*
pensum conficio, perago. *Zá dźień robię, Dokonywam.*
pensūra, *Ważenie,* pensus, *Miły.*

P E N T

pentăcontarchus, *gr: Pięćdźieśiątnik. In 1. Machabæor: sed Græci scribunt Pentĕcontarchos.*
pentădactylos, *gr: pięćpalcowy, ślimak.*
pentădōrum, *gr: sub piędźisty.*
pentăgōnus, *gr: pięćgranisty.*
pentăgramma, *ibidem.*
pentălōris, *gr. sub Stresisty.*
pentalpha, *gr: sub pięćgranisty.*
pentăpharmăcum, *gr: sub potráwá.*
pentăpētes, *is, n.* pentaphyllum, & pentaphillum, *gr: pięćiotnik.*
pentăphyllos, *vel us, gr: pięćlistny.*
Pentăpolis Ecclesiastæ 10. regio quinque civitatum.
Pentăproti in Cod: *Quinque Summates. Quinqueviri. Quinque primi Cicero. Komisarz, Poseł. ziemski,*

pentaprotia, *munus quinquevirorum, Quinquevira. tus, us. Cicer. sub Komisarz.*

Pentaptorum nomen Prisciano. quod quinq; tantum casus dissimiles habet, licet integre flectatur. ut Dominus.

pentaspastos *comune Græcis. Kluba, Windá.*

pentastīche, *es, gr. sub Fzlárowanie.*

pentāthlum, *gr. Zapúski Szermierski.*

pentāthlus, *gr. Szermierz.*

pentēcoste, *es, gr. Swiątki.*

penthēmĭmĕris, *Gr. lege supra* Cæsura

pentirēmis, *Náwá* ...

pentŏrŏbon, *gr. piwonia.*

PENU

pēnu *Acliton. n. Diomed. Spižárnia, Spižá.*

pēnuārius *Spižárny.*

pēnŭla, *Opończa.* **Ein Wettermantel.** *epith:* ŏnĕrōsa, grăvis. tūta, ūtĭlis, picta, dēpicta, scōrtea *phr.* Mūlto stīlābat Pēnŭla nimgo ingrĕdĭāre vĭam cœlo lĭcet usq; sĕrēno; ăd sūbĭtas nūnquam pēnŭla dēsit ăquas. Mūnĭmen ĭn ĭmbrēs pēnŭla.

penula gausapina, mulonia, *Guniá 1. 2.*

penula sacra, *Kapá kośćielna.*

penulārium *sub Opończa.*

pēnūlārius, penulatus, penuleus, *sub Opończá*

pēnultĭmus, *Wtory od końcá. e breve. si à penes: longum si à Pæne ducas; ut aliqui volunt.*

pĕnum, *hoc. Afrani. Carisi. Spižá 2.*

pēnūria, *Niedostátek.* **Mangel.** *Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. V. syn.* ĕgēstas paūpērtas.

pēnus, *ni, f. & n. Priscian, Donat. Caper.* penus *oris, eris, iteris, n.* & penus, *us, m/ & f. plurali. Spižá, & Spižárnia.* **Vorratan Speiß/ und Tranck/ Proviant.** *syn:* Vīctus, ānnōna, ălĭmēnta, cĭbāria, *epith.* Cōpĭōsa, ăbūndans, lārga, ūtĭlis, cŏmmŏda, ăbscōndĭta, dŏmēstĭca, *phr.* Dăpes; ĕpūlæ cōndĭtæ, rĕcōndĭtæ. Dăpum cĭbōrum cŭmŭlus, ăcērvus. Māgna pēnus pārvo spătio cōnsūmpta pĕrĭbit.

pepliōn, *gr. Kurza nogá ziele.*

pĕplum, *gr. płászcz. Szátá białogłowska, Rántuch.* **Ein Frauenschleyer.** *Exuitur nudata peplo, discussa trahuntur, Prud. epith* pēndens, ălbum, cāndĭdum, nĭvĕum, pūrpŭrĕum ēffūsum, flŭēns lōngum, tĕnŭe. ōrnātum. dĕcōrum, gēmmātum, aūrātum, ĭnaūrātum. *phr.* Cāndĭda pūrpŭreo vēlāntur cōrpŏra peplo. *Virg. 1. Æneid.* Īntĕrĕa ad tēmplum nōn æquæ. Pāllădis ĭbānt crīnĭbus Īlĭădes pāssis, peplūmq; fĕrēbānt.

pĕplus. *hic. gr. Járy mlecz, Szátá białogłowska*

pĕpo, ŏnis, *m. gr. Melon.*

Peposci. pro poposci prisce vel more Græco. Gelli. Pepugi pro pupugi idem.

pepsis *gr. Trawienie* pepticus *gr. Trawiący*

PER

per, *Przez 1. 5. Czásu tego Dla 2.* **Durch.** *Transtra per & remos & pictas abjete puppes. Virg.*

per accidens, *Trefunkiem*

per ætatem, *Dla 3. 4. Nie przeszkadza*

per avaritiam, *Łakomie.*

per caliginem, *Niepewnie, Niewyráźnie.*

per calumniam, *potwárzliwie.*

per capita, *Krotko.*

per cavillationem *Szydersko.*

per causam, *Rzekomo, pod pokrywą, sub pokrywká 2. Sromotnie.*

per contumeliam, *Zelżywie.*

per deridiculum, *Szydersko. Ná błazeństwo*

per digitos loquor, *Mrugam ná kogo.*

per Dionysia, *W mięsopusty*

per dissimulationem *Nie szczerze.*

per fidei commissum, *Nie wárownie.*

per fraudem & insidias, *Zdrádliwie.*

per genera, *Rozdźielnie.*

per gratiam abiit, *Kontent*

per hosticum. *Nieprzyiaćielsko.*

per ignaviam, *Sromotnie, Et sic simila Adverbia possunt verti.*

per imprudentiam, *Nieostrożnie.*

per interpositam personam *Przez ręce dáć.*

per intervalla, *Tedy owedy, przestawáiąc.*

per jus, *Urzędnie.*

per naturam; *przyrodzonym sposobem*

per nebulam, *Niewyráźnie, Niepewnie.*

per nomina, *Jmieniem 1.*

per nutum loquor, *Mrugam ná kogo.*

per officium, *pod pokrywką, sub pokrywka 2. Zuczynnośći.*

per otium, *pomału, Sobie 2.*
per purum, *W pogodę,*
per rationem fiduciæ, *Ufáiąc.*
per se surgentia, *Sámorúszne rzeczy.*
per species, *Rozdźielnie*
per transennam, *Niedbále, Niewyráźnie, Záyrzeć*
per tuam nobilitatem, *Jákoś dobry* *(co-*
per ultimam necessitatem, *Poniewolnie.*

P E R A

pēra *gr: Mantyká, Tobołá.* **Eine Hirtentasch.** *Dormiat, & tetrico cum cum cane, pera roget.* Mart. *syn.* pērŭla săccŭlus.
perabsurdus, *Niegrzeczny, Nikczemnik.*
pĕrăcerbus, *ćierpki.*
pĕrăccommŏdātum, *Ná rękę mi to.*
pĕrăcesco, *Kwáśnieię, prz yko mi, & sub Rozgnie-*
pĕrăcer, peracris, *Bystry 2.* *(wáć się.*
pĕrāctio, *Dokonanie, Sprawienie.*
pĕrăcuo, *Zákończam.*
peracutè, *Ostro 1. Subtelnie, Dowćipnie*
pĕracūtus, *Ostry 2. Dowćipny.*
pĕrădŏlescens peradolēscentŭlus, *Młodźiu-*
pĕrædĭfĭco. *Dobudowáć* *(chny.*
pĕræquè *Rownie,* peræquare, *Zrownać.*
pĕræquus. *Rowny 5.*
pĕrăgĭto, *poruszam, Mieszam w gárcu.*
peragitur. *Toczy się.*
pĕrăgo, *Dokonywam, Odpráwuię 1. Wykonywam, Spráwuię, przyprowadzam* **Ausmachen, vollenden.** *Natalisq; tui sic peragamus iter.* Prop. *syn:* ăgo, pērfĭcio, cōnfĭcio, ēxē quor, ăbsōlvo.
peragratio, *Jázdá.*
pĕrāgro, *przeieżdżam się, Chodzę 1. Wędruię, przechodzę przez, Obchodzę 1. Zwiedźieć. Schodźić.* **Durchwandern.** *Avia Pieridum peragro loca, nullius ante.* Lucr. *syn:* Lūstro, pērērro, ŏbĕo, pērcūrro, pērlustro. *vide Peregrinor.*
pĕrămans, *przyiázny*
peramanter, *Mile, Chętnie.*
pĕrămbŭlo, *przechodzę przez, Chodzę 5. Zwiedźieć.* **Spatziren.** *Recte necne crocum floresq; perambulet Atta* Hor *syn:* ŏbāmbŭlo, ŏbeo,
pērērro.
pĕrămo, *Miłuię* peramplus, *Wielki.*
peranceps, *Wątpliwy.*
perangustè, *Ciásno, Wąsko.*
perangustus *Wąski, Ciásny,*
Peranna, idem, Perenna. Peranno, as, lege Perenno.
perantiquus *Dawny.*
perappositus, *przystoyny.*
perarduus, *Trudny.* pērāreo, perarefco, *Usycham*
perargūtus, *Dowćipny.*
pĕrārĭdus *przeschły.*
pĕrăro *Orzę, piszę 1. pokreślić, Schodźić. Zwiedźieć*
pĕrasper. *Chropáwy.*
perastūtè *Chytro* perastūtŭlus *Chytry*
pĕrătĭcum *sub przywoźny, & Bdelium.*
pĕrătim ducto, *sub Szkodzę.*
pĕrattentè, *pilnie.* perattentus, *pilny.*
Pĕrauriga, lege potius Peruriga.
perbacchor. *Buiara, Rozgárdyáś stroię, & sub* *(Gorz.*
perbeatus *Szczęśliwy.*
perbene, *Dobrze.* perbelle *Szczęśliwie.*
perbĕnĕvŏlus, *Chętny, Łáskaw 1.*
perbĕnigne. *Łágodnie,*
perbibisia sub Opilstwo.
perbĭbo. Wypiiam, Nábieram w się
perbīto. as, is, priscum pro Perīto as Ginę,
perblande, *Łágodnie,* perblandus. *Łágodny*
perbŏnus. *Dobry 2.* perbrēvi *Wkrotce.*
perbrēvis. *Kortki.* perbrevīter *Krotko.*
perca *æ, Gr: Okuń. 1. 2.*
percălēfio, percaleo, *Zágrzewam się.*
perballa, *Odrętwieć, Umiem.*
percāndĭdus, *Jásny 1.*
Percantrix, Plaut. corr: Precatrix.
percārus, *Miły.* percautus, *Ostrożny.*
percĕlēbrātus, *Znáiomy.*
percelēbro, *Rozgłaszam.*
percelebror, *Słynę.* percĕler, *Prętki.*
percēllo, *Przerażam, Przestraszam, Obalam 1. Zdeymuie mię.*
percellor, *sub Przeráźić się.*

percenſeo, Wyliczam,
perceptio, pojęćie: Zrozumienie, Zbieranie
percerpo, Obieram 3. Percido, Obiiam gębę
percieo, przerażam, poruſzam, Wymieniam.
percingo, Opáſuię. Otaczam.
percio, poruſzam, Wzruſzam, przerażam.
percipio, Biorę 1. Zrozumiewam, Czuię 2. popadam 1. Zeymuie mię, przenikam. Bekommen Percipiant animi dociles teneantque, &c. Hor: ſyn: Căpio. cōncĭpio, ĭntĕllĭgo, cōmprĕhēndo, & cōmprēndo, triſyll. ăſsĕquor, vel cŏllĭgo, frŭor, pŏtior.

Perclamanda, Plaut. al. Pericla amanda, Pericla vianda, meanda & contracte manda, i. tranſeunda, aut ſubeunda v. Taubman.
percnoptĕroa, f. nempe aquila quæ Græcis maſcul: eſt. Gr. Orzeł podły,
percnos, vel us, f. Gr: Orzeł mnieyszy.
percoarcto, śćiſkam 1.
percoctus, Dowrzáły. Doſtały, Spiekły, Wárzony
percognoſco, Doświadczam 2. Zwiedźieć.
percōlo, Cadzę.
percŏlo, is, Czczę 1. popiłowáć,
percōmis, Ludzki 1:
percōmmode, Wczás 1. Náręku im to, Poręce, Dobrze.
percōmmŏdus, Wczesny.
percontatio, pytánie.
percontator, pytácz.
Percontātōrius, pytániu ſłużący
Percontereo, 4. Eſdræ, pro Perterreo.
percontor, pytam kogo o co. Nachfragen/erkundigen. Inter cuncta leges, & percontabere doctos. Hor. ſyn: pĕrcūnctor, ſcīſcĭtor, quæro, īnquiro, pĕto, pōſco, rŏgo, rŏgĭto, pŏſtŭlo, Intĕrrŏgo. phr. pĕrcōntando mŏror. Caūſam rĕquīro, Quæ ſit ſēntēntia pōſco. Tum vēro ardēmus ſcītāri ēt quærĕre caūſas. Quŏniam ſcītāris dīgna rĕlātu.
percontŭmax, Uporny percōpiōſus, Obfity
percŏquitur, Dowiera, Spieka ſię
percŏquo, Warzę 1; Dowarzam 1. przepalam.
percrēbeſco Rozgłaſzam ſię, Słyſzeć,
percrebūit Powiádáią
percrĕpo, Brzmię, ſpiewam, Rozlega ſię.
Percreſco Quintil: corr. ſemper creſco.
percrŭcior Gryzę ſię. percrūdus, Surowy.
percūdo Przekowáć 2. Przekluwam.
perculſus przelękły.
percunctor, percunctatio. idem percontor &c.
percŭpĭdus Miłośnik 1. Radbym.
percŭpio żądam 1. percūriōſus Dworny.
percūro, as. Zleczyć.
percurro is, Przebiegam 1. 2. Dobiegam 4. przybiegam.
percurſatio przebiegánie.
percurſio przebieżenie
percurſo przebiegam ſię,
percuſſio Uderzenie, Bićie, Tákt, Nátężánie.
percuſſit animum, Wlázło mi.
percuſſor, Uderzyćiel. Zábiiak.
Percuſſura. Stłuczenie
percuſſus us, Bićie, puls.
percŭtio, Uderzam 1. Biię kogo, Biię pieniądze, Poruſzam ſię, Zeymuie mię, przerażam, przeſtraſzam. Schlagen Percutiat lapis aut ferrum. &c. Lucr. ſyn. Vērbĕro, fĕrio, tūndo, pulſo, vide verbero.
percutio fœdus, przymierze czynię
percutio foſſam, Kopam. Poloni dicunt Rzućić puśćić row.

P E R D

Perdeam. pro pereum, Plaut: metri cauſa. Camerar. Lambin: Taubman.
perdĕcōrus Przyſtoyny.
perdēlīrus Szalony.
perdenſus Geſty, Twárdy.
perdepſo ſub Zgwałćić. ſed translatum eſt. nam propriè ſonat Ugnieść.
perdeſpuo Gárdzę
perdīcium gr. Máruná, pomurne źiele
perdifficĭlis Trudny.
perdifficĭlĭter, perdifficulter, Trudno
perdignus Godny perdīligens. pilny.
perdiligenter pilnie,

perdiſco

perdisco *Uczę się, Doiczam się, Niuczyć się przewiedźieć.*
perdité *Desperácko, Szalenie.*
perditio *Utrácenie. Zguba* perditor *Skáźićiel.*
perditus *Strácony Skáżony, Zły, Niecnotliwy, Desperat, Utrapiony.* verlohren, *Perditus in quadam tardis pallescere curis.* Pr. *syn:* amissus, deperditus, *vel* improbus *vel* amens.
perdiu *Długo,* perdives *Bogáty.*
Perdius, Jednodźienny, Cáły, 2.
perdiuturnus *Długowieczny.*
perdix *gr: f. aliquando masc. Nonius ex Varrone. Kuropátwá.* Ein Feld=un Rebhun. *Seu fel perdicis parili cum pondere mellis. S. epith:* Garrula, picta Dædala, fallax, timida, fugax, pennigera, agrestis. *phr.* Jovi sacra, Latonæque volucris, Decíduam legens frugem. propter humum volitans, non alte corpora tollit nec facit in ramis, altove cacumine nidos. *v. Avis.*
perdix montana *Járząbek*
perdix rustica *Párdwá*
perdo *Gubię, Utracam* 1. 2. *Zátracam, Zábiiam* 1. *przemárnowáć, Ginę, Ziadam* 2 *przywodzę, & sub psuie się człowiek.* verlieren. -- *Qui zonam perdidit, inquit.* Hor. *syn:* Deperdo, amitto. *phr.* Jacturam facio. damnum, dispendium fero, patior. *v. Amitto.*
perdo carnem *Schnę.* perdoceo *Uczę*
prdocte *Uczenie* perdolesco *Boleię.*
perdolitum est. perdoluit. perdolet *Zábolało*
perdomo *Uskramiam*
perdormisco *przesypiam.*
Perduaxint, pro perduant vel perdant. ut Adaxint. per adigant Plaut.
perduco *Doprowadzam. przywodzę* 4 *Wywodzę, Przećiągam. przyprowadzam, Dokonywám Nábawiam prowádzę, Dobowáć* Zuführen. *Carmen ad iratum duxi tu perducis Achillem.*
perducto *prowadzę,* perductor *Rufian.*
perdudum *Dawno.*
perduellio *Kryminał, Odpowiedź.*
perduellionis crimen *Kryminał.*
perduellis *Nieprzyiaćiel* 1. *Uporny.*
perduellium, Poiedynek 2.
perduo, pro perdo. Plaut.
perduro *Dotrwáć.* Aufsdaueren. *Probitas longum perdurat in ævum.* Ovid.

PERE

pereant *Boday mię.* peredia, *Obżarstwo*
peredo *Wygryzuię.* Alsumah auffessen. *Longa dies molli sana peredit aqua.* Tibull. *syn.* exedo edo, consumo.
peregere, Fest. corr: pergere.
pereffluo, przećiągam.
peregre *Nie domá. Wgośćinie Zgośćiny precz. Zkądeś. Zkąd inąd.* Drauſſen. *Cultaq; tum peregrè est anim s sine. &c.* Hor.
peregri. W gośćinie. peregrinabundus *Pielgrzym.*
peregrinatio *pielgrzymowánie.*
peregrinator *Pielgrzym* 1. 2.
peregrinitas *Cudzoźiemstwo, Obywátelstwá utrácenie. Mowá niepráwa*
peregrinitatis reus. *Mieszczánin niepráwy.*
peregrinor, *pielgrzymuię.* Wandeln/ reysen/in die frembde ziehen/*phr:* Peregre eo proficiscor Peregrinas, longinquas, remotas terras lustro, invio, peragro. obeo, peto. Longinquas in oras tendo, obeo. Per terras longinquas erro, vagor. Multum telluris obeo. In extremos Indos penetro. Ignotas trans pontum quæro terras extremo damnata, sub axe arva peto. loca inhospita. Terras alio sub sole repostas inviso, peto, adeo. arva peregrina petere, quærere, adire, ignotas tendere in oras. et procul à patriis dissita regna focis, Peregrina bibere flumina. Erret extremos alter, scrutetur Iberos. Nondum cæsa suis peregrinum ut viseret orbem. Montibus in liquidas pinus descenderat undas, (*Propertius lib: 3: Amori suo longinquâ peregrinatione mederi constituens sic loquitur.*)
peregrinus *substant: Cudzoźiemiec Przychodźień, Mieszczánin niepráwy, an Pielgrzym:* Ausländisch/ Frembdling. *Ad hac vertit peregrinam littora puppim,* Ovid. *Prima peregrinos obscœna pecunia mores.* Juv: *syn:* Advena hospes, alienus, externus exterus, extraneus. *epith:* Fessus, inops egenus, vagus, errans: *phr* externas quærens terras, exul sponte sua, alienis orbis homo, Longis erroribus actus.

peregri-

perēgrīnus *adject: Cudzoźiemſki, Niebywáły, Nieświádom, przewoźny, Wędrowny.*
pĕrēlĕgans, *Piękny.*
pereleganter *Pięknie. Chędogo.*
pĕrēlŏquens, *Wymowny,*
peremne auſpicium *ſub Rok temu.*
Peramo i. prohibeo. Cincius, i. vitio Cato Feſt: priſcum.
pĕremptalis. Niſzczący, & ſub piorun.
peremptor *Zábiiak* **Umbringer.** *Et quis peremptor inclyti regis fuit.* (Jamb:)
peremptorius. Smiertelny 2. Záwity roki.
peremptus macie *Chudy.*
pĕrendie, *Trzećiego dniá.*
pĕrendĭnus, *Trzeći.*
perenna, *Dea ethnicorum ſub Rok temu*
perenne *Uſtáwicznie.*
Perennia, orum Cicero. ſunt Ceremoniæ auſpiciorum.
pĕrennis *Wieczny Uſtawiczny, Trwáły 1,* **Immerwährend ewig.** *Monumenta perennia facti* Ovid: *ſyn:* Pĕrpĕtŭus, ætērnus, jūgis, sēmpĭtērnus, cōntĭnŭus, āſsĭdŭus, cōntĭnuatus, nōn īntērmĭſſus. *vide Perpetuus.*
perenniſervus. Niewolnik.
perennĭtas *Wieczność, 1 Uſtáwiczność, Trwáłość.*
pĕrenticida. Utrátnik, ſub Szálbierz.
pĕreo *Ginę Zginąłem, podupadłs Miłuię 2. pſuię ſię człowiek, Utracam 1. & ſub Zábity.* **Vergehen, verderben.** *Si fas eſt omnes pariter pereatis avari.* Prop: *ſyn:* Dĭſpĕreo, īntĕreo, cādo, ŏccĭdo, pērdŏr.
pĕrĕquĭto *przeieżdżam*
pĕrerro *Błąkam ſię Chybiam czego, Łáię, Zwiedzieć, Schodzić.* **Durchſchweiffen.** *Serpentis furi. alit malum, totumq́, pererrat.* Virg. *ſyn:* ŏbērro, ērro, cĭrcŭmērro.
pĕrērŭdītus, *Uczony.*
pĕrēſus, *Wyſchły. Nec tondere quidem morbo illuvieq; pereſa* Virg;
Perexcruciabo, Plaut. corr: Probe excruciabo.
perexĭguus, *Maluchny Krotki,*
perexīlis, *Szczupły.* perexpĕdītus, *Wypráwny.*
perfăbrico *Oſzukiwam.*
perfăcēte, *żártownie,* perfacetus *żártowny*
perfăcile, *perfăciliter, Łácno.* perfăcĭlis, *Łácny*
perfăcundus *Wymowny.* perfămĭliāris, *Znáiomy*
perfătuus, *Głupi* perfecte *Doſkonále.*
perfectio, *Dokonánie, Doſkonáłość,*
perfector, *Dokończyćiel*
perfectus, *Doſkonáły, Dołożony, Zupełny.*
perfer obſtinata mente, *pacyenoya.*
perfĕro, *Donoſzę ćierpię 3 Wytrwáć 1. 2.* **Leyden dulden / übertragen.** *Incolumem fallaci perferet Anno.* Virg: *ſyn:* Pătĭŏr, sŭſtĭneo, ēxāntlo, ēxhaŭrio, tŏlĕro, *v. Patior. Tolero,*
perfertur, *Dochodzi mię 1. Powiádáią, Słyſzeć*
perfervĭdus, *Gorący 1.*
pĕrfervēſco, *Przegorywam, & ſub przegorzáły e ſapius brere.*
perfica, vel perficus ſub Dokończyćiel.
Perfice, apud Lucr: (ubi legunt Perfica) legit Nonius & Gifani, pro perfecte: Et perficiſſime apud Plautum eodem ſenſu idem Gifan. legit, ubi Lambin. Taubman. legunt præficiſſine, vel potius præfiſcine.
perficio, *Dokonywam. Wykonywam, Spełniam, Dokázuię, Trawię.* **Vollenden, vollbringen.** --- *Centum qui perficit annos,* Hor. *ſyn:* Pĕrăgo. ābsŏlvo, cōnfĭcio, ēxĕquor, ēxpleo, ēxĭgo, pŏlio, pērpŏlĭo. *phr.* Fīnem, mŏdum făcio, pōno, īmpōno, ſtătŭo, ad finem pērdūco, Sŭmmam, ēxtrēmam mănum ŏpĕri āddo, ādhĭbeo, āffĕro, ādmŏveo. *v. Finio.*
perfide, *Zdrádliwie, Niewiernie.*
perfĭdēlis, *Wierny.*
perfĭdia *Niewierność Zdrádá.* **Treuloſigkeit.** *Perfidiæ cumulum falſis perjuria verbis.* Ovid: *ſyn:* Fraus, dŏlus, *epith:* ŏccūlta. dŏlōſa ēxĭtĭōſa, dētēſtābĭlis, dētēſtānda. īmpia, ēxecrānda, fāllax, ārcāna, tēcta, hōrrēnda, nĕfānda, īnfānda tūrpĭs, fœda, ſcĕlĕrāta, pœna, pūnĭca. *phr.* pērfĭdă mēns. Pērfĭda cōrda. Fĭctum pēctus. *v. Fraus.*
perfidioſe, *Niewiernie, Zdrádliwie.*
perfidus perfĭdĭōſus, *Krzywoprzyśiężcá, Niewierny Wiárołomny.* **Treuloß.** *Diſſimulare etiam ſperaſti. perfide tantum.* Virg. *ſyn.* īnfĭdus dŏlōſus. mălĕfĭdus, pērjūrus. *phr.* Vīr fĭcto pēctŏre plēnus pērfĭdiæ. Fĭdem vĭŏlāns fāllens. nōn sērvans, Dŏli mĕdĭtātor, fābrĭcātor, Dŏlis īnſtructus.

ſtrūctus ĕt ārte Pĕlāſga. Qui dīrum nĕfasin pĕctŏre vērſat. Dŏlos fraūdes in pĕctŏre, cŏrde, ănĭmo vērſans, vŏlūtans, ăgĭtans, tĕgens, vēlans, diſsĭmŭlans. Nōn vĕrĭtus fāllĕre dēxtras. Dēcĭpĕre ĕt sŏcios gaūdens, ĕtĭ fāllĕre ămīcos pērfĭda lĭngua Fĭcto pĕct re, mēndāci ōre, dŏlo, mĕdĭtāns. *vide Mendax, fallax, fraus.*

perfigo, *przekalam, przebiiam 1.*

perfinio, *Dokonywam,* perfixus, *Przekłoty,*

perflabilis *Wiátrom otworzyſty. & ſub przewiewa*

perflagitioſus *Pſotliwy.*

perflatilis, *Náwietrzny, & ſub przewiewa.*

perflatut us, *przewiewanie,*

perflo, *przewiewam, Dmucham 1.*

perfluctuo, *pływam powierzchu, & ſub Robacy mię toczą.*

perfluens, *Obfity,*

perfluo, *Przećiekam, ćiekę 3. przepadam 1,*

perfodio, *Przekopywam, Przebiiam 1, przekowáć 2, Dźiuráwię.* Durchgraben/ durchſtechen. *Prfodiunt alii portas & ſaxa ſudeſque S l ſyn:* Fŏdio, cōnfŏdĭo, trānsfŏdio, pērfŏro, pērfrĭngo, ăpĕrĭo. īntĕrĭōra rīmōr.

Perfoliata; perforata, Dzwonki ziele.

perforatus, *przewiercony.*

performidatus, *Stráſzliwy.*

Perfore, Cit: corr: Perfore accommodátum; i, peraccommodatum fore.

Performo; Quintil: corr: Præformo

perforo. *Przebiiam 1. Dźiurawię, Wiercę, przewiercieć.* Durchbohren. *Loricaq; moras & pectus perforat ingens.* Virg:

perfoſſor, *podkopnik 2. Złodźiey 1,*

perfortiter, *Mężnie.* perfremo *Szumię.*

perfreto, *przepłynąć 2.*

perfrico, *Poćieram, Naćieram co, Drápię.*

perfrictio. *Zádrápnienie.*

perfricui frontem, *Niewſtydzę ſię, Niewſtydliwy,*

perfrigero, *Oźiębiam chłodzę.*

perfrigeror, *Ochłodnąć,*

perfrigeſco, *Stygnę, przeźiębnąć,*

perfrigidus, *Zimny 1.*

perfringo, *Łamię co, przerywam 1, przetrącam, Wyłupuię 1. Wyłamuię* Durchbrechen *ſyn:* ēffrīngo, rūmpo, frāngo, vĭŏlo. *v Frango.*

perfrio, *as, ſcieram 3*

perfruitus ſum; perfruor. *Zázywam,*

perfuga, *Zbieg 1.*

perfugio, *Zbiegam 2. Ućiekam,*

perfugium *Ućieczká 1.* Zuflucht. *Præſidium regis ipſe ſibi perfugiumque, Luc: ſyn:* prōfŭgĭum, rĕfŭgĭum, pōrtŭs, ăſȳlum, sōlātĭum. *epith.* Tūtum, sēcūrum, quĭētum, plăcĭdum, faūſtum fēlix, ōptābĭle. *phr.* Tūtus lŏcus: Tūta sēdes: Stătio grātĭſsĭma.

Perfuit, Gelli. corr: Perfuit familiaris, perfamiliaris

Perfulcire, Lucan: aut Ovid: cor: Permulcere Senatum eloquio,

perfunctio, *Dokonánie, Znoſzenie.*

perfunctorie *Ná oko 1. Niedbále.*

perfunctorius, *Niedbały, Ledáiáki.*

perfundo, *Oblewam, polewam 1,* Begieſſen; naſz machen. *Viſiſq; animos perfuderat ardens* Juv; *ſyn:* āſpĕrgo, īrrĭgo, rĭgo, īrrōro. *vide Rigo.*

perfundo aceto, *tr. Przymawiam komu,*

perfungor, *Odprawiam 1: pozbywam, Zázywam, przeżyć 2.*

perfuro, *Száleię 2.*

perfuſio *Pokrapiánie, polewanie, Oblanie.*

perſuſorius, ſub polewam 1.

PERG

pergaudeo, *Weſelę ſię,*

perge *Dáley, Mow, Nuż.*

pergigno Catul. corr. progigno,

pergin? *Idźieſz że? Agniewaſz ſię,*

pergliſco *Tyię Doráſtam,*

pergnarus *Biegły,*

pergo, *Idę 1, 2,* Konam co, *Nieprzeſtáię, poſtępuię, Jádę 1. prowádzę. Popędzić ſię, ſub Budzę.* Fortfahren/ fortmachen. *Pergite Pierides Chromis, &c.* Vir: *ſyn.* pērsĕvēro, pērsīſto, nōn cēſſo, nōn īntērmĭtto, cōnſĭnuo: ĕo, tēndo *phr.* pērgĕre ĭter pēr mātĕ ōrdĭne cūncta ſuo pergun Cœptis ĭnhærēre, ăd fĭnem dēdūcĕre prōpŏsĭtum ūrgere Quō măgis īncēptum pērgam pērtēxĕre dĭctis. Quo pĕde cœpĭſtĭ. sĭc bĕne ſĕmper ĕās, Nōn bĕne qui cœpĭt, sĕd quī bĕne pērſtĭtit, ĕt qui pērtĭgit ăd mētam, dōnātur hŏnōre cŏrōnæ,

pergra-

pergracilis, *Szczupły.* pergræcari, *przemárnowáć*
pergrandesco, *Rozrastam się.* pergrandis, *Wielki* 1
pergrandis, natu, *Stáry.* pergrăphĭcus, *Stroyny.*
pergrātus, per mihi gratus, *Przyięmny.*
pergrăvis *Cięszki* 1, pergrăvĭter, *cięszko* 1. *Bárzo*
pergŭla, *Chłodzenie* 3. 4. *Ganek* 1. *podśienie,*
pergŭlānus, *sub Máćicá,& sub Chłodnik* (*Chłodnik*

P E R H

pĕrhaurio. 1. *exhaurio, Duszkiem wypiiam.*
perhĭbeo, Názywam *Daię* 1. **Fürgeben/ sagen.** *Si modo quod perhibes pater est, &c.* Virg: *syn:* Dīco, nārro, rĕfĕro, mĕmŏro, cŏmmĕmŏrŏ, *v. Dico, Narro.*
perhibent, perhibetur, *Powiádáią.*
perhiemare, *przezimowáć.*
perhīlum, *i. paululum Trochę* 1.
perhonorificè, *Poczćiwie.*
pĕrhŏnŏrĭfĭcus, *Poczesny.*
perhorreo, perhorresco, *Zdrygam się, Boię się,* **Erzittern, erschrecken.** *v. Timeo, Horreo.*
perhorrĭdus *Strászliwy,*
perhospĭtālis, *Gośćinny* 1. pĕrhūmānus *Ludzki* 1.

P E R I

pĕrĭboētus, *gr: Sławny.*
pĕrĭbŏlus. *gr: Blánki. Ganek.*
pĕrĭcārdinm. *gr. In Serca podnoszenie.*
pericarpium, *gr: Łupiny* 2 Skorká, *Mánelá.*
pericarpum, *gr: Sniedek* 2.
pĕrīclitātio *Kuszenie się, Doświadczánie.*
pĕrīclitor, *Odważam sobie, Wdáię się* 1. *Doświadczam. przychodzę o niesławę. Idźie o to, O tosz, Choruię* 2. *& sub Niebespieczna, & Niebespieczny.* **in Gefahr seyn/ wagen.** *syn* ēxplōro, tēnto, prŏbo. *phr:* pĕrīcŭlum făcio, vel Discrīmen ădeo. sŭbeo. in dĭscrimĭne, inter pĕrīcŭla vĕrsor. Prŏpiōre pĕrīcŭlo prĕmor ŭrgĕor. cōnflīctor. Mē ŏffĕro, ēxpōno, ŏbjĭcio, Căput ŏbjēcto pĕrīclis. Mē in ăperta pĕrīcŭla mīttō, reĭĭcio. Insidĭis hŏmĭnum pĕlăgīque lăbōro. Fāta mĕa in præceps mītto. Fōrtūnā pĕr sūmma pĕrīcŭla ēxērceo. *vide post periculum.*

pĕrīclўmĕnon, periclymenos *gr. Powoy wonny.*
pĕrīcrānium, *gr: Głowia kość, Skorá ná głowie.*
pĕrīcŭlōsē *Niebespiecznie,*
pĕrīcŭlōsus *Niebespieczny.* **Gefährlich.**
pĕrīcŭlum, 1 *Niebespieczeństwo, Doświadczanie, Szanc* 1 **Gefahr/ Versuch** *Quis te nate dea, per tanta pericula, casus.* Virg. *syn* pĕrīcŭlum. dīscrīmen. ālĕa, căsus. *epith:* Sævum dŭbĭum ăncēps, fūnēstum, ēxĭtĭāle, hŏrrēndum præsens, mĕtŭēndum, tĭmēndum, sĭnĭstrum. flēbĭle, trīste, ĭngēns, ĭnēxtrīcābĭle, impēndes. ĭnēvītābile, ēxhaūstum, ăpērtum. *phr.* Pĕrīcŭlōsus cāsus. *Dubia* sōrs ănceps fōrtūna Instāntia fata īnstāntis præsāgia mōrtis inter vītæ mōrtĭsque, vĭas, Pĕlăgi cœlīque mĭnæ, Vărĭi cāsus, mīlle ēt discrīmĭna rērum. Dīra pĕrīcla tĭbi trīstis fōrtūna mĭnātur, Intēntat. Tōrque măris, vāstæque ēxhaūsta pĕrīcŭla tērræ. deĭnde pĕrīcŭla cărnis Mātūra pĕrīcŭla sūrgunt ūndĭque. ēt ĭmpŏsĭti rădĭant cērvīcĭbus ēnses. ah mĭser quānta lăbōras in Chārўbdi.
pĕrĭdōneus *Sposobny*
pĕrĭdrŏmis, *idis, f. gr: Ambit Chodzenie* 2.
perierga, *gr. Dwornosć, & sub Nauk pilny*
periergos *vel us gr. Dworny.* perieris **Idź do kátá.**
pĕrĭēro, *trisyllab, Krzywoprzyśięgam.*
periet, pro peribit. 4. *Esdræ.*
perillustris, *Swietny, Sławny*
perimbecillis. *Słáby.*
pĕrĭmo Zábiiam 1. *Wniwecz obracam* **Umbringen.** *Aut subiti perimunt imbres, &c.* Virg. *syn.* Intĕrĭmo intērfĭcio, ŏccīdo. nĕco *vide Occido.*
perincertus, *Niepewny.*
perincommodè perincommŏdūm est, *Nie ná rękę*
pĕrincŏmmŏdus, *Niewczesny.*
perinconsĕquens est. *Nie idźie za tym.*
pĕrinde, *Rownie.* perinde ac si, quasi *Rownie*
pĕrindulgens, *Łágodny,* (*iák Jakby.*
perinfamis, *Bezecny,* perinfirmus, *Słaby.*
peringeniosus, *Dowćipny.*

pĕrīnī-

perïniquum, pīrīnjūrium, *Niesłuszna.*
periniquus. *Niesłuszny.*
perinsignis, *Znáczny*, perintĕger *Zupełny.*
perinvītus, *Niechętny, poniewolny.*
pĕriŏcha, *gr. Sumá 2. Obbieg.*
pĕrĭodĭcus, *gr. Kolący 2. Odwrotny.*
periŏdus, *f. gr. Obbieg, Okrągłość 2.*
perĭpătētĭcus, *gr, Chodak.*
peripĕtasma *gr: Obićie, Oponá, Kortyná,*
periphĕria, *gr. Koło 1 Okrągłość 1.*
periphrăsis *ios, eos, f. gr. Okrążenie 2*
perĭplŏce, *gr. Obwoina źiele.*
perĭpneumatĭcus *gr. Płucna chorobá,*
peripneumŏnia, *gr. Dycháwicá*
peripneumŏnĭcus *gr. Dycháwiczny, Płuczną chorobę ćierpiący.*
peripsema, *gr. Oskrobiny, śmieći, Szmátá*
peripteros, *gr. sub Filárowánie.*
pariscĕlis *ĭdis, gr. podwiąská pończochy.*
pĕrisseuma, *gr. Nádmiarz.*
Perissologia superflua locutio Poëtica figura ut Ore locutus: Servi:
perisson, *vel um, gr. Száley wielki.*
perĭstĕreon, *ōnis, m. Gołębieniec, Roszyszczko*
peristereon, *vel um. n. &* peristeros, *f. Koszyszczko.*
pĕristĕrŏtrŏphium, *gr. Gołębieniec.*
pĕristrōma, *ătis, n. gr, Obićie, Oponá.*
peristylium, perystilum *gr. Ambit, Krużganek, Filáry w koło máiący.*
pĕrīte, *Rostropnie, Umieiętnie.*
pĕrītia, *Biegłość. Erfahrenheit. Illinc diverso nocitura peritia fructu.* Virg.
Pĕrito, as, Ginę.
pĕrĭtŏnæum, *gr. Brzuchowa słábizná.*
perĭtrăchēllum *Kołnierz.*
pĕrītus, *Biegły, Uczony. Erfahren/ gelehrt syn:* Dŏctus, sciēns, gnārus, haūd īgnārus, prūdens *vide Doctus.*
pĕrjūcunde *Ućiesznie.*
perjucundus, *Przyiemny.*
Pĕrjūrātiuncŭla. *Krzywoprzyśięstwo.*
perjuriōsus, *Krzywoprzyśiężcá.*

perjūrium *Krzywoprzyśięstwo. Meyneyd. Leomedonteæ luimus periuria Troiæ:* Virg. *epith:* īmpĭum, hŏrrĕndum, fœdum, tūrpe, dŏlōsum. ēxĕcrāndum. *phr.* Pĕrjūra dĭcta, vĕrba. *vide perfidia, mendacium, fraus*
pĕrjūro, *Krzywoprzyśięgam.*
perjurus, *Krzywoprzyśiężcá. Meyneyndig. Talibus insidiis, periuriq; arte Sinonis.* V. *v. perfidus.*
perixyŏmĕnos, *vel us. m. gr. ścieraiący się.*
pĕrizōma, *n. gr. Spodnica.*

PERL

perlābor, *przebiegam 1. przychodzę. Miga się to, przelatam, przechodzę przez.*
perlætus, *Wesoły.* perlatè, *Szeroko.*
perlātor literarum *posłániec.*
perlĕcĕbra. *przyłudá.*
Perlecto. Cicer: cor: Prolecto. Perlecto: à perlicio apud Apuleium legit Colvius & Beroald. & Prolecto.
perlĕgo, *is. przeglądam 1. przeieżdżam 4 przeczytáć,*
perlĕpĭdus, *Tresny, Ućieszny.*
perlĕvis, *Lekki 1.* perlĕnĭter *Trochę 3.*
perlībens, *Chętny.*
perlībentĕr *Chętnie, Rad 1.*
perlībĕrālis *Urodźiwy, al. Szczodry.*
perliberalĭter, *Uprzeymie, Hoynie.*
perlībrātio, *Ustawianie prosto, Wyrownánie Rychtowánie, Wody pochopu probowánie*
perlibrātus, *Rowny 2.*
perlībro, *Trafiam, Zmierzam Wyrownywam Wody prowadzenie wymierzam*
Perlicio, idē Pellicio. Perligatus; Plaut. cor praligatus.
perlīnio, perlīno. *Námázuię*
perlīto, *as, sub Ofiáruię.*
perlītus, *pomázány,*
perlongē, perlonginquum, *Długo.*
perlongus. *Długi* perlūbens, *Chętny.*
perlūbet, *podoba mi się.*
perlūceo, perlucidus, lege perluceō, &c.
perluctuōsus, *Smętny, żáłosny.*
perlūdo, *Jgram.*
perluo, *płoczę, Umywam, Purgácyą bráć.*
perlūsōrius, su Zmowni áktorowie.
perlustro, *przeglądam 1. Oglądam 1. przypatrnię*

pátruię się. Rozważam 1. Zabobonmi opátrzyć.
permăcer Chudy, Suchy permacerō Chudzę.
permădeo Przemakam, Skąpáć.
permagni est Wiele ná tym
permagnificum convivium. Esther, 2. Hoyny bánkiet.
permagnus Wielki. 1. permănanter Rozchodźiste
permăneo Trwam 2 Zostáię się 1. Beharren. Nostraq; nonnullis permanet aura locis. P. permănescere, à permano, eiusdē significationis, ali ter sub Słyszę 2.
permāno. as. Przenikam. przechodzę przez, przychodzę 3. Rozchodźi się. durchfliessen Permanare animam nobis per membra solere L.
permansio Trwánie. Stáłość.
permărīnus, i. per mare sparsus, Morski.
permātūresco, Dostáię się.
permaturus, Dostały,
permĕdĭŏcris Mierny
permeo Przenikam, przelatam. przechodzę prze, ćiekam,
permerdo plugáwię.
permĕro, Wystuguię się.
permētior, przemierzam 2. Mierzę 1.
permĕtuo, Boię się.
permīlito, Wystuguię się.
permingo, Mokrzę, się, plugáwię, & sub pusźczam wodę
perminūtus Drobniuchny.
permīrus Dźiwny. permīsceo, Mięszam 1. 3
permissio Dozwolenie 1.
Permissivus modus vide supra Modi 2ā
permissu. Zá dozwoleniem.
permissum, permissus, us. Dozwolenie.
permissus aries, Niegolony,
permistè. Pomięszánie, Nierozdźielnie.
permistio. Pomięszánie, Mięszaniná.
permītis, ćichy 1.
permitto. Dopuszczám 1 Dozwalam poruczám, Dáię ná wolą, spuszczam 2. 3. Zdáię się ná 1 podáię się, Zrźucam. Zulassen/ verhönnen ... suo Cæsar permisit Ephebo. Mart. syn:

Cōncēdo, sĭno, pătĭor, dō indūlgĕo. phr. Pŏtĕstātem, lĭcēntĭam, cōpĭam, vĕnĭam dō, trĭbŭo, cōncēdo, lārgĭor, Cūr dēxtræ cōnjūngĕre dēxtram? Nōn dătur sī quā fāta sĭnunt. Cōram dăta cōpia fāndi. v. Licet.
permitto vela ventis, Puszczam się ná szczęśćie.
permixtum, subst: Mięszánina.
permŏdestus, Skromny 1.
permodicè, Trochę permŏdĭcus Máluchny
permolestè, Przykro. permŏlestus, przykry.
permŏlo, is, Mielę, Nierządu pátrzyć, Cudzołożyć.
permōtio, Poruszanie 2. Námiętność.
permotus mente, Szalony 1.
permŏveo, Wzruszam. Erwegen. Doctrina, sed vim permovet insitam: (Alcaic)
permoveor, Poruszam się.
permūlcĕo, Głaszczę, Łágodzę, Błagam, Słucháć máło, Łechcę, Rozweselam sanfft igen. syn Mūlcĕo, mītigo, mōllĭo, lēnio, plāco.
permulceor, Roskosz mam,
permulsio, Głaskánie.
permultò, Dáleko więcey.
permultûm, Wiele 1. Wiele czego 4
permundus, Czysty 1.
permundare. Przeczyśćić,
permūtuo, Obwárowáć.
permūnītus, Obronny,
permūtātio, Odmiáná, Zámiáná, prześiadá....
permūto, Mięniam się ná co, Kupuię, przewłoczę szátę; Oddáię przez bánk. verándern. Virus ut hoc alio fallax permutet odore Mart syn: Mūto, cōmmūto,

PERN

perna, Szołdra. Pław.
perna fumosa, Wędzonká.
perna stolonum, Látorośl do sadzenia.
pernăvĭgo, Przeieżdżam. przebywam.
pernĕcĕssārius, adject: potrzebny subst ant: przyiaćiel
pernĕgo, prę się, Zapieram się.
perneo, sub Przędę.
perniciăbilis perniciális, Szkodliwy, Smiertelny, Zgubę przynoszący,

pernicies, Zgubá, Zátrácenie, Szkodnik Szárańcza. Verderbnüß/ Schaden. *Pernicies & tempestas barathrumq; macelli.* Hor: *syn*: exitium, detrimentum, damnum, clades, ruina *ep.th*: Gravis, tristis, exitiosa, metuenda, flebilis lacrymabilis, lamentabilis, ingens, infanda, acerba, dura. *vide Damnum.*

perniciose, *Szkodliwie.*

perniciosus, *Szkodliwy, Zgubę przynoszący* Verderblich/ schädlich. *syn* Damnosus, exitiosus exitialis, exitiabilis, fatalis. *phr.* exitium; stragemq; ferens. Vos estis nostri maxima causa mali.

pernicitas, *Prętkość.*

perniciter, *Prętko.* Schnell/ behend. *Sic certe videt, at perniciter exsiluere.* Catull

perniger, *Czarny.*

pernimium interest, *Wiele ná tym.*

pernio, onis, *hic*, perniunculus, *Oziębienie neg.*

pernix, icis, *omne*, *Prętki* Schnell/ geschwand. *Progenuit pedibus celerem & pernicibus alis.* Virg: *syn*: Celer, præpes, citus

pernobilis, *Wyborny.*

pernocto, *Nocuię, Noc cáłą leżę.*

pernosco, *Przeymuię 5. przewiedźieć.*

pernotesco. sub Ogłaszam.

pernox, *omne, Noc cáłą będący. Niespiący Cáły 2, Cáłą noc.*

pernox luna erat, *Poświátá 1,*

pernumero, *as, Odliczám. Zliczyć.*

pero, *onis, hic Cholewa, Kurpie Wor 1., Skornie.* Ein Bautenschuh. *epith;* altus, crudus, vilis, abjectus, rusticus, sordidus. *phr.* Crudiisque operit vestigia pero. Quem non pudet. alio, per glaciem perone tegi.

perobscurus, *Ciemny Trudny.*

perodiosus, *Przykry 4*

perofficiose, *Chętnie Ukłádnie.*

peroleo. *et. sub Prześmiardł.*

peronatus *Kurpie maiący.*

peronis, *idis: Planto. Epithetum laridi per Appositionem, s: cum perna vel à perna lardum. Gruter, Taubman. Laridum peronidem*

peropportune, *Ná rękę mi to, Dobrześ mi się tráfił.*

peropportunus, *Náráżny, Ná rękę, Wczesny.*

peroptato, *Kmyśli, pożądánie.*

peropto, *żądam.*

peropus est, *Potrzebá iest.*

peroratio *Zámknienie 4.* perориga *Koninch.*

perorno, *Zdobię 1.* perornatus *Ozdobny.*

peroro, *Rzecz mam, Kończę rzecz, Odnawiam.*

perosus sum. *Nienáwidzę.*

PERP

perpacare, *Uspokoić.*

perparce, *Skąpo* perparum, *Trochę.*

perparvulus, perparvus, *Maluchny.*

perpauca, *Trochę 1,*

perpaucus, perpaucus, *Máło ich, Trochá.*

perpavefacio, *Przestraszam.*

perpaulum, perpaululum, *Trochę 1. 3.*

perpauxillum, *Trochá 1.*

perpauper, *Ubożuchny.* perpecto *Czeszę,*

perpello, *is, Przepieram, przynukáć, Wyklekáć*

perpendicularis, *Prosty, 2.*

perpendiculariter, *prosto,*

perpendiculator, sub Modká.

perpendiculum, *Molla, práwidło 1.*

perpendo. *Rozważam 1. Mierzę 2.*

Perpensa, Obłápá wonna.

perpensatio, *Rozważánie*

perpenso, *Rozważam 1.*

perperam, *źle, Fałszywie, Opak 2.*

perperitudo, Głupstwo

perperus *Głupi 1. Niepożyteczny, Nikczemnik.*

perpes, *etis, omn., Cáły 2. & sub Cáłą noc.* Stätig/ beharrlich.

perpessio, *ćierpienie, Znoszenie 2.*

perpessitius, ćierpliwy.

perpetim, *perpetim, Ustáwicznie.*

perpetior, *Cierpię 1. Wytrwáć 4.* Erleyden. *In terraq; patris cur telum perpetiuntur.* Luc. *syn* patior, persero, tolero, fero. *v.* Patior,

perpeto is. żądam bárzo.

perpetro, *Dokonywam, Wykonywam, Dokázuię. 2. Dopuszczam się.* begehen, thun *syn.* patro, admitto, committo, facio. *perpe-*

perpĕtuālis, powszechny.
perpetuarius. Wieczność dźierżáwy máiący. & sub Wieczny.
perpetuĭtas, Wieczność, Ustáwiczność, Stáłość, Trwáłość.
perpetuitasso, is, Rob. Steph. corr. perpetuito, as, Trwam 1. Cstanku
perpetuo, as, Wieczę, Nie przestáię, Bezprze-
perpetuò, Wiecznie, Ustáwicznie, Stále. Alle-zeit/ewiglich. syn. sĕmper. v. Semper.
perpĕtuus, Wieczny. Ustáwiczny, Nieprzetrwány, Zupełny, Cáły 3. Wszystek, powszechny, Długi 2. Trwáły 1. Stáły. Immerwährend/ewig. Ad mea perpetuum deducite tempora carmen. Ovid. syn Æternus, pĕrpes, pĕrēnnis. jūgis, cōntĭnŭus, assĭdŭus. phr. ĭmmūnis fāti Fāo mājor. Sĕmper, æternū mănens, flōrens. Nūllo pĕrĭtūrus ĭntævo Mōnŭmēntum ære pĕrēnnius ŏpus quōd nĕc Jŏvis īra, nĕc ĭgnēs- Nĕc pŏtĕrĭt fĕrrum, nĕc ĕdax ăbŏlēre vetūstas. vide Æternus.
perpexus, sub Czeszę. perpictus, Upstrzony,
perplăcet, podoba mi się.
perplexābĭlis, Záwikłány.
perplexabiliter, Záwikłánie, Wątpliwie,
perplexè, perplexim, Trudno, Wątpliwie, Záwikłánie.
perplēxim loquor, Wykręcam.
perplexor, aris, Wiklę Wykręcam 2. Mowię záwikłánie.
perplēxus, Záwikłány. bestürtzt verwirret. syn Invŏlūtus, implĭcĭtus, dūbĭus, ăncēps. vide Dubius.
perplĭcatus, idem, & sub powikłáło się.
perpluo, przećiekam, Kápię 1.
perplūrĭmum refert. Wiele ná tym.
perpol, per pol, Záiste.
perpŏlio, poleruię, popiłowáć. Ausbutzen syn, pŏlio. expŏlio, ăbsŏlvo, pĕrfĭcio.
perpolitio, polerowánie.
perpŏlītus, Gládki 1. Ozdobny, Uczony,
perpŏpŭlor, pustoszę.
pērpŏtātio picie ustáwiczne.
perpŏto, pićiem się báwię, Wypiiam.
Perprĭmo, Tłoczę 1. Dolegáć sobie.
perprosper, Szczęśliwy.
Perprurisco, świerzbi mię, Bestwię się,

perpugnax, Sporny 1. perpulcher piękny.
perpurgo, Chędożę, purgácyą bráć.
perpusillum, Trochę 2. Trochá 1. 2.
perpŭto Obćinam 1. Wykładam 2.
perquădrātus Czworogránisty
perquam, Bárzo.
perquīro, Szukam. Durchsuchen. Cum pater ignarus natam perquirere Cadmo. Ov. syn. exquīro, ĭnquīro, vēstīgo, Indāgo, scrūtor, rīmor,
perquīsītor Bádácz perquisitiùs Pilnie.
perraro Rzadko, perrārus, Rzadki.
perrĕcondĭtus Skryty 3.
perrēpo, Czołgam się, przyłáżę, Złáźić.
perrepto, Łáżę, pnę się 1. Schodźić.
perridiculè Błazeńsko.
perrīdĭcŭlus, śmiechu godny.
perrōdo, przegryzam.
perrŏgo sententiam Wotowáć kūże,
perrumpo przerywam 1. przedźieram się. Wyłámuię 1. przebiiam się przez, przebyć co, Zwyćiężam 1. Durchbrechen syn: Rūmpo, frāngo, vĭŏlo. v. Frango.
Persa, Pers. Persia, ibidem.
persæpè Często
persalsè tr. żártownie. persalsus żártowny
persăluto pozdrawiam.
persanctè świątobliwie.
persāno, Goię. Zleczyć, Goi się.
persăpiens, Mądry, przemądry,
persapienter. perscienter, Mądrze.
Perscabre, apud Lucilium legit Fulvi. Ursin. ubi alij legunt perscribere manu.
perscindo Rozdźieram 1. przerywam 1.
Perscitus, Cicer. corr: Per S. C.: Senatusconsultum alioqui vox proba est. t: valde scitus.
perscrībo Wpisuię: Opisuię 2. W wodzę w księgi.
perscribo pecuniam płácę przez list, Oddáię przez bank.
prescriptio. Okreslenie. Rospisánie Formułá, Zápis, Reiestr. płácenie, Intercyzá.
perscriptor, sub Formułá & práktyk podły,
perscri-

Perſcruto, Dowiáduię ſię.
perſcrūtor, Trzęſę Dowiáduię ſię. Szperam, Roztrząſam.
persĕco Przećinam, Ućinam, Doćieram.
perſectar, aris, śćigam.
persĕcūtio, Dochodzenie. Poſtępek práwny prześládowánie,
persĕcūtor, Juſtygator, Prześládowcá, Durchsuchen-Nec perſcrutari: primordia ſynmordia ſingula quaque: Lucr. ſyn. Scrūtor, pĕrquīro,
Persĕdēre, prześiedźieć, ſub przeleżeć,
Perſefacul. Feſt. corrige. Pir ſe facul. Perfacal. & per ſe, facul. antiqui dicebant, i, ut iſta vox ſimplex facul, ſonat. facile, ſic perfacul. perf cile.
perſegnis, Gnuśny.
persĕnex, persĕnīlis Zgrzybiáły
perſentio, perſentiſco is, Czuię, przeczuwam.
persĕquor, śćigam, Naśláduię, Konam'co, Chwytam 1. Dochodzę ſwego, Dośćigam, Dokuczam, prześláduię, pozywam 1. Báwię ſię 1. śladuię, Náśláduię. Sprawuię Wyliczam, wymieniam, powiádam 1. prowádzę ſpráwę, Opiſuię 1. Mſzczę ſię Łowię zwierzą Verfolgen, nachjagen. Perſequitur, curvo ſaturni dente relictam Virg: ſyn, īnsĕquor, īnsĕctor, cōnsĕctor, ūrgeo, īnſto, vel prōgrĕdĭor, pērgo, pērsīſto. v. Pergo.
persĕro, evi. Záśiewam, śieię.
persĕro, rui. przetykam 1.
persĕvērans Trwáły 1. Stáły.
perſeveranter, perſeverantiſſimé, Stále.
perſeverantia, Trwáłość, Dotrwánie.
persĕvērātio Trwánie, Dotrwánie,
persĕvēro Trwam. Dotrwać. Beharren, verbleiben Poſt manes tumulumq; perſeveret (Phal) ſyn: pērſto, pērsīſto, pērgo, v. Pergo.
persĕvētus, Surowy 2.
perſibè, Chytro. Dowćipnie.
persībus, Chytry. Dowćipny, przemądry.
persīca arbor. Broſkiew.
perſica nux Broſkwinia.
perſicaria, Rdeſt 1. 2.
perſicum & perſicum malum, Broſkwiná

persīdeo Oſt ię ſię. Trwam 1.
persīdo, is. przenikam perſigno. Znaczę.
perſillum, Máżnicá persīmīlis podobny
persīpio. przeczuwam. perſiſto Trwam 2.
persŏlūta, Łopian.
persŏlennis, Odświętni.
persŏlido Zátwardzam perſollo. Oſobká
perſolvo płácę, perſolvo epiſtolæ Odpiſuię
persŏlus. Jedutny, Szczery 1.
persōna. Oſobá 1. 2. Máſzkárá. powagá. poſtáć, powinność. perſona 2 Aktor 1. Człowiek 1. Ein gemachte-Antlitz/Larve. Perſonam capiti detrahet illa tuo. Mant. ſyn: Lārva, epith: Vāna, fālſa fāllāx mēndāx, īnsĭdĭōſa dŏlōſa dēfōrmis hōrrĭda, tērrĭbĭlis, tērrifica; ūmbrātĭlis. phr: Fĭcta, cōnfĭcta făcĭes.
Perſonale verbum: quod perſonam aliquam ex tribus Grammaticis adſonat.
persōnālis, Oſobny,
perſonaliter, W perſonie.
persōnāta, perſonatia, Łopian,
persōnātus, Máſzkarnik, powierzchni Nieſzczyry 2. W máſzkárze. Vermummt. Quo perſonatus pater hic ego, &c. Hor.
persŏno. Wołam 1. Brzmię, Krzyczę 1. śpiewam 1. Durchtönen/ erklingen. Eſt mihi purgatam crebro qui perſonet aurem Hor. ſyn: Sŏno. rĕsŏno, cōnsŏno, īnsŏno sŏnum ēdo, ēmītto, īngĕmĭno, vel rĕmūgio, rĕbŏo.
persŏnus, Brzmiący. perſorbeo, Biorę w ſię.
perſpectè, Bácznie,
perſpecto, przeglądam 1. Oglądam 1. Dotrwáć.
perſpectus, Doświadczony, Znáiomy.
perſpĕcūlor, Wypátruię.
perſpergo pokrapiam. poſypuię 2.
perſpĭcābĭlis. przeźrzyſty. perſpicatè, Byſtro 3.
perſpĭcācia, perſpicacĭtas, Byſt. ość 2.
perſpĭcax, ăcis, omne. Báczny. Byſtry 2. Oſtrozny
perſpĭcĭbĭlis, przezroczyſty.
perſpicientia poznawánie.
perſpicilia B. ſub Okulary.
perſpĭcio, Przeglądam 1. Oglądam 1. przypátruię ſię, Doświádczam 2. przeymuię, Ráchuię ſię, 2.

się 2. Erſehen/ erkennen. *ſyn.* inſpicio agnōſco, cōgnōſco, obſērvo. *vide Aſpicio.*
perſpicuè, *Jáſno* perſpicuitas, *Jáſność.*
perſpicuus. *Jáſny 2. Przezroczyſty, Jáwny.* durchſichtig/ klar/ offenbar. *Prodat perſpicuus ne duo vina calix.* Mant: *ſyn:* ăpērtus mănĭfēſtus clārus, līmpĭdus, pēllūcĭdus, vītrĕus, nĭtĭdus
perſpīrātio, *Páry wypuſzczenie:*
perſpiſſo, Plaut, corr: Turne. pro ſpiſſo evenit, i. tarde
perſterno. *Brukuię. al. ſonat ſcielę.*
Perſtillo. Przećiekam.
perſtĭmŭlo *poduſzczam.*
Perſtino, Apulei. corr: præſtino
perſto, *Trwam 1. Knam co prowádzę ſpráwę.*
perſtrĕpo *Trzaſkam, Gruchneło, & ſub Szeleſt.* Faſt rauſchen. *Rumor in arcana iamdudum perſtrepit aula. S.*
perſtringo, *Przerażam przeſtraſzam, Dráſnąć, Dotykam ſię, Szczypię, Zárzynam 2. Porzę 2 Mamię, ścigam 1. ścina ſię, Tykam przymawiam, & ſub Bláſk.*
perſtudiosè, *Chętnie*
perſtŭdiōſus, *Chętny, Kocham ſię.*
perſvādeo, *Námawiam kogo, Wmawiam Mniemam* überreden/ bereden. *Quiſquam perſvadeat author M. ſyn.* Svādĕo. ēxcĭto. īmpēllo, īndūco, *phr.* In mēntĕm dūco. Fĭdem făcio.
perſvadeor, *Namowić ſię dáię, Uwodzę ſię*
perſvāsibĭlis, *Namowny 2.*
perſvaſibĭlĭter, *Namownie 1.*
perſvaſio, perſvaſus, *us. Namowá, Mniemánie.*
perſvaſor *Námawiácz*
perſvāsōrius, *Námowny.*
perſvaſtrix, *ſub Námáwiácz.*
perſvaſum, perſvaſiſſimum mihi eſt, *pewna to Mniemam.*
perſvāſus, *ſt, Zwolony.*
perſubtīlis, *Subtelny.*
perſulto, *Przeſkákuię, Skaczę.*

PERT

pertædeſcit, *Przyiada ſię, Teſknię,*
pertæſum eſt. pertæſus ſum, *Teſkno mię.*
pertĕgo, *Nákrywam, pobiiam, poſzywam.*
pertendo, *przewodzę ſwoie, Dokázuię 2. Upieram ſię, Dokonáć, Doieżdżam, Jádę.*
pertento, *Kuſzę kogo, Doświadczam. Obeymuie mię*
pertĕnuis, *cieniuchny, Bláhy. Máły,*
pertĕpĭdus. *Letni 1.* pertĕrĕbro, *Wiercę.*
pertergeo, pertergo, *poćieram, ścieram 1.*
Pertermine dicebatur auſpicium, cùm defineRomano in agrum peregrinum tranſgrediuntur. Victorin. de Orthographia.
pertĕro, *Wygłodáć. przeſtraſzam.*
perterricrepus, Trzaſkliwy Straſzliwy.
perterritus, *ſub przelękły,*
pertĭca, *Drąg 1. Grzędá 2, żerdź, Tycz, Sładło. Miárá. Mierniczy pręt. & ſub Cepy.* Ein langer Steck Stang: Stīpes, băcŭlus. *ſyn. epith:* Lōnga, ōblōnga, tĕres, dūra fīrma, nōdōſa, rēcta. (*Ovid: de nuce*) Pērtĭca dăt plēnis īmmĭtĭă vūlnĕra rāmis.
pertĭcālis, *Tyczny, Drągowy.*
pertĭmeo, pertimeſco. *przelęknąć ſię.* faſt fürchten,
pertĭnācia, *Upor* Halſtarrigkeit. *Tu pertinaciam eſſe archiloche hanc prædicas.* (Jamb.) *ſyn,* Pērvĭcācĭa, ōbſtĭnātio. *phr.* Mēns, vŏlūntas ōbfīrmata. Tĕnax ſententia.
pertinacĭter, *Upornie.*
pertĭnax, *Uporny 1. Stały, Trwáły* halsſtarrig. *ſyn:* ōbſtĭnātus, pērvĭcax, tĕnax. cōnſtans. īmmōtus, īmmōbĭlis. *phr.* ōbtūſa gerēns pēctora. Mēns nēſcĭa flēcti. Mēns īmmōta mănet, Lūdum īuſōlēntem lūdĕre pērtĭnax.
pertĭneo, & pertinet. *Doſtaię, przeſtáię ultimum Do tego mi, przynależy, Rośćiąga ſię.* angehen/ angehören. *Quorſum pertinuit ſtipare Platona Menandro?* H: *ſyn* āttĭnĕo, ſpecto.
pertingo, *Doſtáię 1.* pertiſcŭlus, *Wioſłowych (rządźcá*
pertŏlĕro, *przetrwáć, Wytrwać 1.*
pertorqueo, *Wykrzywiam, Zákrzywiam.*
Pertractate *Plaut.* Hæc non pertractatè facta eſt fabula, *i. non pervulgatè. al. Nam pertractatè. i. diligenter. al. Non prætextate, i. non obſcene. al. non perectate. i. non iuvenilitèr. Menrſ.*
pertractātio, *Wáitowanie, al. Dotykanie,*

Pertra-

pertractātus *Swiádomy*
pertracto, *Głaszczę. Bawię się 1. Dotykam się.*
pertraho, *Przyciągam.*
pertranseo, *Przemijam.*
pertranslūcidus. *Przezroczysty.*
pertrecto, *Macam 1.* pertrĭbuo, *Dáię 1.*
pertristis, *Smutny*
pertrīcōsus, *Záwikłány.*
pertŭmultuōse, *Z trzaskiem.*
pertundo, *Przebijam 1. przekluwam, Dziuráwię, przetykam 1.*
perturbate, *Zámięszanie.*
perturbātio, *Zámieszánie, Poruszánie 2. Námiętność Zámęt, Zátrwożenie, Nierząd.*
perturbatio cœli, *Niepogodá.*
perturbator, perturbatrix, *sub Warchoł*
perturbatus *poruszony.*
perturbo, Mięszam *3. Trwożę, Wzruszam, Niepokoy czynię, pomięszáć.* **Zerstoren/ verwirren.** *syn:* Tŭrbo, cŏmmŏvĕo, cŏnfundo, mīscĕo.
perturbor, *Frasuię się, poruszam się, Obrażam się,*
perturpis, *Sprośny.* pertusus, *Dziuráwy,*

P E R V

pērvādo, *Przechodzę przez, przebię co, Rozchodzi się, Rozlega się.* **Durchgeben** *Correptum summum ætatis, pervadere finem. 1.*
pervăgātus, *Pospolity 1. Sławny, Znáiomy, Wiádomo iest.*
pervăgor, *Przebiegam się, Spospolitowáło się, Zwiedzieć.* **Hinund her schweiffen.** *vide Vagor.*
pervăgus, *Błąkáiący się.*
pervăleo, *przenikam.*
Pervalidus *,Gwałtowny.*
Pervalidus, apud Livi. lege Prævalidus
pervărie. *Rozmáicie,* pervasto, *pustoszę.*
pervĕho. *Dowożę, przywożę.*
pervehor, *Doieżdżam 1.*
pervello, *Szczypię 2. Gánię, Nápominam, Apetyt czynię, przyganiam.*
pervĕnio, *Doieżdżam 1. przychodzę 1. Wpadam 1. Dostáię Zostáię czym, Dochodzi mię, & sub Doczekał,* **Darkommen.** *syn:* Dēvĕnĭo, tăngo, attĭngo, pērtĭngo, ăccēdo, tĕneo *vide Advenio.*
pervenio ad opulentiam *Zámagam się.*
pervenire ad suum, *Odyskuię.*
pervēnor, *przyciam.*
perversē, *Przewrotnie.*
perversĭtas, *przewrotność, Opáczność, Złość*
perversus, *przewrotny 2. Opáczny, Zły.* **Verkehrt/ böß/ gottloß.** *syn:* ĭmprŏbus, pērdĭtus, nĕquam. *v. Sceleratus.*
perverto, *przewracam. Oszukiwám, przekingę & sub pustoszę.*
pervespĕri, *Wieczor 2.*
pervestigatio, *Sládowánie,*
pervestigo *Sláduię, Szukam, Spąchać.*
pervĕtus, pervĕtustus, *Dawny, Stároświecki.*
pervĭcācia, *Upor.*
pervĭcacĭter, *Upornie,*
pervĭcax. *Uporny, Stáły.* **Hartneckig.** *syn* pertĭnāx. *v. supra.*
Pervĭco, onis. Pervĭcus, Uporny.
pervĭdeo, *Niedoyrzę, Uyrzeć 2. Rozumiem przypátruię się.*
pervĭgo. *Trwam 1. Kwitnę.*
pervĭgil *Nieśpiący, Czuyny.* **fleissigere Wachtwachter.** *Pervigil alterno paret custodia signo.* Lucan: *syn:* Vĭgil, vĭgĭlāns, sēdŭlus, ācer.
pervĭgĭlātio, *Niespánie. Wilia;*
pervigilia, *æ.* pervigilium, *Niespánie, Wilija.*
pervĭgilo *Czuię 1. & sub Wilija.*
pervīlis, *Podły, Tani.* *(głos.*
previnco, *Przewodzę swoie, Dowodzę, przebija*
pervĭrĭdis, *Zielony,* pervīvo, *Doczekał*
pervius, *Przechodzisty, Przebyty.* **Durchgangen/ offen.** *syn:* Pĕnetrābĭlis, ăpērtus, pătēns. *phr.* Quō ēst ădĭtus Quō pĕnetrāre dătur, īnvĭa vĭrtūti nūlla ēst via.
pērŭla. *Torbeczká, Mántyká.*
Perula, extrema pars nasi. Isidor. Gloss. & interpres Horat. Perulus, pro Margarita. B. Casaubon. ex Vet. Horato interprete.

perungo, *Smáruię, Námázuię.*
perunctio, *Namázywánie.*
Pervolo as, Rozgłaszam, przelatam, przelátuię się.
pervolito, *Latam, Przelatam, przelátuię się.* an ein Orthinfliegen.
pervolo, *pervis, żądam.*
pervolo, *as, Latam, Przelatuię, przebiegam się, przelatam, przybiegam.*
pervolvo, pervoluto, *przewracam, Wártuię.*
perurbanus, *Ukłádny Łagodny.*
peruro, *Przepalam, przeparzyć* verbrennen *Validoq, perurimur æstu.* Ov. *v: Vro.*
peruror, *Gorę, v. Dogrzewa mi.*
perustus, *Zágorzały.*
perustus latera funibus, *Smágániec.*
perutilis *pożyteczny.*
pervulgata res. *Jásna rzecz.*
pervulgatē *po prostu.*
pervulgatus, *pospolity 1. podły, Zwyczayny, Znáiomy, & sub Wiádomo iest.*
pervulgo, *Rozgłaszam, Wydáię księgi, Nierządu pátrzyć, przebiegam 1.*
pervulgor, *sub Spospolitowáło się.*

PES

pes, *edis. m. Nogá 1. 2. Stopá 9. Wesz 1. żagiel 1 Páchołę, Szypałká Rosádá.* der Fuss. *Ense minax ensis, pede pes & cuspide cuspis.* St. *syn:* Planta. *epith.* Titubans, vacillans. tener, velox: tardus, lentus, firmus, agilis, celer, volucris. *phr.* Figens vestigia, agiles fert amor ipse pedes impediunt teneros vincula nulla pedes. errabunsque vago per loca sacra pede. Fluxere interea pede tempora lapsa fugaci,
pes aversus imus, *Podeszwa, Stopá.*
pes in torculari vini, *Columel. est cumulus vinaceorum brisa prælo torcularis subjectorum. Turneb.*
Pescere lingvam i. compescere, sub Milczę.
pescium, *Káptur. Pesestas, powietrze.*
pessarium, *Fleytuch* pessime *Nagorzey.*
Pessimo: as. Szkodzę. pessimor, aris Szkoduię
pessimum, *Złe.*
pessimus, maxime pessimus, *Nagorszy.*
pessulus, *Zapora, Rygiel 1.*
pessum abit, *Psuie się,*
pessum eo, *Nádoł, pogrążam się,*
pessum do, pessum premo. *Podeptáć*
pessum sido, *Upadam 1.*
pessundo, *Tłumię, Zrzucam 2. pokonáć.*
pessus, *si, gr. Fleytuch, plastr 2.*
pestibilis, Záráźliwy.
pestifer, pestiferus, pestilens, *Záráźliwy. Szkodliwy.* pestilentzisch. *Mittant pestiferos æstus & tetra venena.* Val. C, *syn:* Corruptus, vitiatus pestilens.
pestilentia, *powietrze, Zárázá 1.* Száráńcza pestilentz. *Relegare nec te pestilentia possit* (Scaz)
Pestilentiosus pestilentus, pestilis, Záráźliwy.
Pestilitas, pestitas, powietrze 4.
pestis, *powietrze, Zárázá, Zgubá, Zła rzecz,* Száráńcza *3. Skáźiciel, Szkodnik.* die pest/ gifftige und ansteckende Seuch. *Pestis, & ira Deum Stygiis sese extulit undis.* Virg: *syn.* Lues, contagia, orum, contagio, vel pernicies, exitium, labes, ruina, *epith.* ignea, fervida Stygia funesta, rabida, tristis, acerba, lethalis, mortifera, violenta, fœda, lethæa, crudelis, rabida, noxia. infesta, inimica, maligna, terribilis metuenda, grassans, serpens, immedicabilis, perniciosa, exitiosa, ardens, livida, lurida. terra, contagiosa, fluida, sæva, molesta, importuna. *phr.* Dira lues. Sævi contagia morbi. Lethalis flamma. Lethifer æstus Per urbes grassans. Per urbes errans. Per omnia viscera serpens. Toto descendens corpore. Latens interiore medulla. Dira lues quondam Latias vitiavet at auras. Pallidaque exangvi squallebant corpora morbo. Tabida membris. Corrupto coeli tractu, miserandaque venit arboribusque satisque lues. Lethifer annus sylvisque agrisque vilisque, corpora fœda jacent, vitiantur odoribus auræ. Mecruciat sævo pestis violenta veneno. Dira per incautum serpunt contagia vulgus. Indignas prem eret pestis cum tabida fauces. Concidere infelix validos miratur arator inter opus tauros, medioque recumbere sulco. Labentes rapiens populos, Juveneique senibus jungit, et natis patres Funesta pestis. Deest terra tumulis, tum rogos sylvæ negant: Nec locus in tumulos, nec sufficit arbor in ignes. Turbaque cadentum, Aucta lues dum mista jacent incondita vivis corpora.

pĕtălitim, *Nárdowy oleiek.*
pĕtălum, *Gr: ibidem, & Wietrznik.*
pĕtălus, *Białonogi.*
pĕtāmĭnārius, *powrozobiegun,*
pĕtăsātus, *Ránia*ſ*ty.* pĕtăsios *Schab.*
pĕtăsītes,æ *m gr: Łopian. Lepięźnik, ſub Ránia*ſ*ty.*
pĕtăſo, ōnis. m. *Schab.*
pĕtăſuncŭlus, *idem & Kápeluſz.*
pĕtăſus, *Gr: Dá*ſ*zek,* Kápeluſz.
pĕtauriſta, æ, *gr: powrozobiegun, Kołyſacz. Mietelnik. Pĕtauriſtārius,* Mietelnik.
pĕtaurum, *gr.* Mietelnicza *obręcz, powroz kuglárſki, ſiodło, Kołyſka.*
pĕtaurus, *Kołyſká an Mietelnik?*
pĕtax, ācis, *Proſzek.*
pĕteſco, *potius lege pĕteſſo, Udáię ſię gdźie, żądam 1. Lecę 1. Wzgorę iść,* Proſzę 1.
pĕtīgo, *Liſzay.* petilius flos, *Belweder drugi.*
pĕtĭlus, pĕtilus, *Subtelny, Szczupły, Chudy, Białonogi, Cienkonogi,*
pĕtimen, *Sádno, Wrzod 2. Moſtek. 2. Miedzyło pátcze. Roſołowa ſtráwá,*
pĕtiŏlus, Noſzká, *Szypułká.*
pĕtiſco, *potius lege* pĕtiſſo *vide* poteſſo.
pĕtītio *prożba, Uderzenie 2. Doſtoieńſtwá zábiegánie Raz. 12.*
petītor, *Proſzak, Stroná powodna. Prokurátor, Doſtoieńſtwá porządnie zabiegáiący,* Ein Bitter, Begehrer. *Clarus Hyanthæa ſtella petitor aqua.* Mart.
Pĕtītōria actio qua res vindicatur. Petitorium indicium quo dominium rei perpetuum perſequimur. l. ti Caius, &c.
pĕtitrix, *ſub Proſzak, & Stroná powodna.*
petītum *prożba,* petītūrio, *proſzę, 1.*
pĕtītus, *us, prożbá & ſub Upádnienie 1.* begehrt/ erfordert. *Ipſa petita lacu jam mihi dulcis aqua eſt.* Prop.
pĕto, *is, Proſzę 1. Modlę ſię. 1. 2. Jádę 1. 4. Jdę 1. Udáię ſię gdźie, Biorę Ciſkam 2. Zmierzam, Doſtáię 1. Obiiam 1. Upominam ſię. Upadam 2.* bitten. fordern/ begehren. *Externa petitur de gente Latinus.* Virg. *ſyn:* pōſtŭlo, pōſco, ēxpōſco, dēpōſc, quæro, rŏgo, ſtăgĭto, ēffla gĭto, ēxĭgo, vel vĕrbĕro, cædo. pĕrcŭtio vel ĕo, vādo, prŏfĭcīſcor vel ſcīſcitor pĕrcōntor *v. Oro precor poſco.*

peto caput jugulum alicujus, *Stoię ná gárdło*
pĕtōrĭtum, *Woz 1.*
pĕtra, *Gr. Skáłá, Opoka:* ein Felß/ Stein. *Fretus amore petræ, caſtis & pervigil armis. P.*
petreus, *gr: Skálny.*
petrāria & petraria machina. *Procá woienna.*
petrarius, *Kāmienny 2,*
petrelæum *gr: idem* petroleum.
pĕtrĭcōſus, *Opoczyſty.*
Petroleum, *Kley ogniſty.*
pĕtro, ōnis. m. *Chłop. Gornik 2.*
pĕtrŏsĕlīnum, *Pietruſzká, Opich, Pietráſznik.*
pĕtrōſus *Kámieniſty, Opoczyſty.*
petreuma *Gr: Wárcab, Szách.*
petreutīce es. *gr:* pettia, æ, *gr. Bierki.*
pĕtŭlans, *Roſpuſtny, Puſty, Zuchwáły. Niewſtydliwy: Uſzczypliwy* Muthwillig geyl. *ſyn* pĕtŭlcus, prŏcax, prŏtĕrvus, lāſcīvus, īm-(pŭdēns.
petulanter, *Roſpuſtnie.*
petulantia, *Roſpuſtá, Lekkość, Zuchwálſtwo, Niewſtyd, Jurność,* Nálegánie. Muthwill/ Geylheit. *Te non ulla meæ læſit petulantia lingvæ.* Prop
petulantia mollis oculorum *Oczu wdźięcznie zyzowátych.*
petulcus, *Jurny* ſtöſſig ſtutzig. *Neq; oves hædiq; petulci.* Virg.
pĕtŭlus, *Białonogi koń, Subtelny.*
pĕtŭlus, *Oczu wdźięcznie zyzowatych.*
Pĕtūmen, *Wrzod 2 vide ſupra petimen.*
pētus, *ut aliqui ſc ibunt; idem* Pætus.
peucĕdănum, *gr. Wieprzyniec źiele.*
Peumene, es. Plinio ſpumæ argenteæ genus: Sed corrigis Dalecamp cum Agricola & Pneomene, i. ſtatus, i. ſtatu impulſus, ſcribit.
pexa veſtis, *Szátá koſmáta.*

pexātus, *ibidem*, & *Bárwisty*.
pexĭtas, *Kosmátość Bárwá 1*.
pexus, *Kosmáty*, *Bárwisty*. *Czesány*.
pezīcæ, pezītæ, *hi*, *gr* *Grzyb 1*.

P H A

phăcos, *gr*. *Száłwiiá 2*.
phæcăsiānus, *sub Obow 1*.
phæcăsiātus *Kurpie máiący*.
phæcăsium, *Kurpie*, & *sub* Obow *1*.
phænium, *gr*. *Sásánk*.
phænon, *tis*, *hic gr*. *Sáturnus*.
phaĕton, *tis*, *gr* *Słońce*, *Jowisz gwiazdá*.
phæus color, *gr*. *Száty*. *Myszáry*.
phăgĕdæna *gr*. *Wilcza chorobá*, *Apetyt 4*. *Wrzod Káncer*, *Rdzá miodowa*.
phagedænicum ulcus, *Wrzod iádowity*.
phager, *gr*. *m*. *Pągr*.
phăgo, ōnis *gr*. *zarłok*.
phăgros, *vel us*, *gr*. *pagr*, *Zębak*.
phăla, *æ*, *idem* Fala, Falla.
phălācrŏcŏrax, *gr*, *Kruk wodny*.
Phalaecium carmen, *lege* *Phaleucium*.
phalæna *gr*. *Złotnik robaczek*, *Wieloryb*.
phălangæ, *hæ*, *e graco*. *Tragi*.
phalangārius, *Tragarz*, *Háyduk*
phalangītes, *æ*, *m*, *gr*. *Háyduk*, *Rosatki*. *páięcznik 2*.
phălangium, *gr*, *páiąk*, *Paięcznik ziele 2*. *Rosatki*
phălangius, *gr*, *Páiąk*.
phălanx, *gis*. *f*. *gr*. *połek*, *Rotá 1*. *przeguby pálcowe*, *Przeżmian* & *sub Kopiynik* **Schlachtordnung**. - = *Proceres Agamemniaque phalanges*. Virg. *syn*, Lĕgio, āgmen, mănīplus ēxĕrcĭtus, *v*. *Acies militaris*; *Cohors*.
phălārica *lege* Falarica.
phălāris, *idis*, *gr*. *Łyská*! *Ber myszy*.
phălārismus, *gr*: *Okrutne pánowánie*.
phălĕræ, *hæ*. *gr*. *Hálżbánt 1*. *2*. *Podpierśćien Náczelnik* **Ressen Gezierd/pferds= Schmuck** *Et*. *lati phaleris omnes*, & *torquibus omnes* Juv. (*Ornamenta equorum*) *epith*: Nĭtēntes, ĕquĕstres, fūlgĕntēs, aūrātæ, ĭnaūrātæ, gĕmmātæ cŏrūscæ, splĕndĭdæ, nōbĭles, ōrnātæ, dĕcōræ, rŭtĭlæ *syn*: ĕphĭppĭum. *phr*. Nōn ălăcres laūdāmus ĕquos, phălĕrāsque nĭtĕntes. prĭmus ĕquūm phălĕris īnsĭgnem vĭctor hăbĕto.
phalerāta dicta, *Mowá nádęta*, *Mowá piękna*, *Słowá łágodne*.
phaleratus, *Koń*. & *Stroyny*.
phălĕris *idis*. *gr*. *Łyská*.
phălēre, *is*, phălērum, *gr*. *Támá*
phălius, *gr*. *Łysy*. *2*. phallŏvĭtrŏbŏlus, *Szklarz*.
phānaticus, *lege* Fanaticus, *Unsinnig*.
phanes, ētis, *m*. *gr*. *Słonce 1*.
phantāsia *gr*. *Fántázyia*:
phantasma *gr*. *Widok*. **Gesicht/ Erscheinung**. -- *aereusq*; & *de phantasmate visus*. Per: *syn*: Vīsum, spĕctrum, fōrma, spĕcĭes, ĭmāgo, *epith*. Nŏctūrum, mĕtŭĕndum, hŏrrĕndum, ĭnāne, fāllax, ūmbrātĭle, văgum, pāllēns, pāllĭdum. *phr*. Tăcĭtæ nŏctis ĭmāgo. Vărĭas sĭmĭlāns fōrmas Sōpītos īllūdens sēnsus Mūlta mŏdĭs sĭmŭlacra vĭdet vōlĭtntia mĭrĭs. *vide Somnium*.
phantastĭcus, *gr*, *Fántástyk*. phanum, *lege* Fanum
phărētra, *gr*. *Sáydak*, *Skoneczńik zegar*. **Ein pfeil-ko-cher**. *Pars leves humero pharetras*, *it pectore summo*. Virg. *syn*. Cōrȳtus *epith*. īnsĭgnis, pĭctus, săgĭttĭfĕra căpax, sŏnans, rĕsŏnāns lēvis, pĕndēns, hăbĭlis, dĕcōra, aūrāta, grăvĭda, ămāzŏnĭa, Gnŏsĭa, sæva, grăvis, pĕndŭla, gĕmmāta, vēnātrīx, ĕbŭrna, nĭtēns, Apŏllĭnĕa, Lȳcia. Scȳtĭca Crēssa. *phr*. Săgĭttis plēna. grăvĭda. Pūlsāns tĕrga ĕx hŭmĕro sŏnans, pēndens, sūspēnsa. Cŏrȳtīque lēves hŭmĕris. ĕt lĕthĭfer ărcus. Dēque săgĭttĭfĕra prŏmpsit dŭo tēla phărĕtra.
pharetrātus, *Sáydak noszący*. *Koń przybrány*. **Mit einem Köcher versehen**. *Latus pugnæ pharetrata Camilla*. Virg.
Phărias æ, *Lucano*, *serpens terram sulcans*,
Phăricon. *Plini*. *Scribonio*. *venenum à loco vel inventore*. *Dioscor*.
Phărĭsæus, *Hebræa vox sonat Separatum*. *s*. *a vulgo*. *Pharisaica secta*, *virorum a vulgo segregatorum* & *religiosorum Hieronym*; *Divisos a populo*, & *i*. *traditionum humanarum observantes vocat Isidor*.
pharmăceutria *gr*. *Czarownicá 1*.
pharmăceutrĭce, *es*, *rr*. *Lekarska náuká*.
pharmăcĭtis, *idis*, *gr*. *Rudá ognista*.
pharmăcŏpōlá, *æ m*. *gr*, *Aptekarz*.

phar-

pharmacopolium, gr. *Apteká.*
pharmăcum. gr. *Lekárstwo, Trućizná, Fárbá málárska.* **Arczney.** v. Medicamen.
pharmacus, gr. *Czárownik*
pharnăceon, pharnăcium, gr. *pának.*
phăros, phărus, ri. hac gr. *Láternaiá morska*
phascōlum, gr. *Mieszek pieniężny.*
Phase sub Wielkánoc.
phăsēlīnum, *Liliowy oleiek.*
phăsēlīnus, *Liliowy.* phăsēlium *Łyszczycá.*
phăsēlus, phăsellus, *m, f Łodź. & Bob 2.* **Ein schnell fahrendes Schiff, Rhunschiff.**
Et circum pictis vehitur sua rura phaselis. Virg, *vide Cymba. Navis.*
phăseōlus. gr. *Bob 2.*
phasgănium, gr. *Mieczyk ziele,*
phăsiāna, phăsiānus, gr. *Fázyan.*
phasiānarius, & phăsiānīnus, *ibidem.*
phăsis, *idis gr. Fázyan*
phăsiōlum, *Łyszczycá* phasma, gr. *Widok 4.*
Phassăchātes, *æ. Plini. Achates palumbi colore.*
Phecæsium, Phecasiatus, lege Phacasium &c.
phecla, gr. *Gorzałká.*
phellandrion gr. *Kruszykámień ziele,*
phellŏdrys, *ys, f. gr, Wiązożołd 2.*
phengītes *æ m. gr. Kámień przeyrzysty.*
phēnion, *Sásanká. Pheretrum, lege Feretrum.*

P H I

phiăla, gr. *Rostruchan. Czárá 1.*
phīdĭtĭa. *orum. gr. Biesiádá skromna.*
philanthrōpia, gr. *Ludzkość. Græcis in philos, lota, anceps Poëtis ob liquidam.*
philanthropion, *vel um. gr. podátek z ludzkośći*
philanthropos, *substant: fam. de herba, gr Ostrzycá ziele.*
phĭlanthrōpus, *adiect. gr. Ludzki.*
phĭlargȳria, gr. *Włásnomiętność.*
philargyrus, gr. *Włásnomiętny.*
phĭlautĭca. gr. *Miłość sámego siębie,*
philēuthĕrus, gr. *Swobodny,*
phĭlĕtæria. gr *Stosił ziele, Ostrzcá,*
phĭlippeus, *sub Złoty czerwony.*

phillȳrea, gr. *Trzemchá.*
philŏchăres, gr. *Szátá biała*
philogræcus, *Varr. philemir. inos. is amans Græcorum,*
phĭlŏlŏgia, gr. *Rozmowność.*
philologus, gr. *Rozmowny 1.*
phĭlŏmēla, *æ, gr. Słowik, & sub Tuńczyk,*
phĭlŏmusus, *Martial, i, amator musarum.*
phĭlŏsŏphaster. *Filozof.*
philosophia, gr. *Filozofia, Náuki 2.*
philosophia moralis, *Obyczáiow náuká.*
phĭlŏsŏphĭcus. gr. *Filozowski,*
philosophor, *Filozofuię.*
philosophus. gr, *substi Filozow.* **Ein Weltweiser ein Liebhaber der Wiesheit.** *syn.* Sŏphus
epith. Dŏctus, prūdēns, sōlērs, pĕrītus, *phr.* Sŏphīæ ălūmnus. ămāns, ămātor. Tūrba Clĕanthea, Sŏcrătĭca, Arĭstŏtĕlīnă, ōrdo Sŏcrătĭcus. Nātūræ vērīque īndāgātŏr Sŏphīæ īntēndens, Mēnte pŏlos căpĭēns. Svētus īn æthĕrĕos īre mĕātus, īgnĭfĕros ōrbes rădĭo dēscrībēns, mēnte pĕrerrāns. Dŏcēns quæ nōrma bŏni, quis līmes hŏnēsti. Dĭctăque mīrāntum, māgni prīmōrdia mūndi, ēt rerum caūsas, ēt quīd nātūra, dŏcēbat, Quīd Dĕus, ūnde nĭvēs, quæ fūlmĭnis ēssēt ŏrĭgo Jūpĭter, ān vēnti dīscūssa nūbe tŏnārent, Quīd quătĕret tērras, quā sȳdĕra lēge mĕarent, ēt quodcūnq; lătet.
philosophus, *adiect. Filozofski.*
phĭlosŏtheōros, *vel us. gr. Widokow miłośnik*
phĭlŏxĕnus, gr. *Gośćinny 1. Dworny.*
philtrum, gr. *Podárek záletny, Miłośniczy, podátek Czáry 3.*
phĭlūra, gr: *Arkusz 1.*
phĭlȳra, gr. *Lipá, Łyko. pápier 1. Arkusz 2*
phīmus, *hic Gr. Kostkowa puszká.*
phlĕbŏtŏmia, gr *puszczánie krwie.*
phlebotomon. *n. gr. puszczádło.*
phlegma *ătis, n. gr. Flegmá.*
phlegmătĭcus, gr. *Flegmisty.*
phlegmŏne, *es, gr Zápálenie.*
phlĕgontis, *idis, gr. płomyk 2.*
phleos, *al.* phlæos, *n. gr Chober wielki.*
phlŏgĭnos, *vel us, m. gr, Kámień złotáwy.*

phlŏmos, *hæc gr. Dźiewánná.*
phlox, ŏgis. *f, gr. płomyk 2.*
phlyctæna, *gr. Krostká.*
phŏba, *a, gr pierzyśko.*
phōca, *a. gr. ćielę morskie.*
phōcœna, *gr. sub świniá morská.*
phœba, *ădis, gr. Wrożká 1.*
phœbeus, *gr Słoneczny. Argolici clypei, aut Phœbeæ lampadis instar.* Virg. *syn:* Phœbēius, sōlāris, Apōllĭnĕus.

phæbus, *gr. Słońce.* Die Sonne. *Pater omnipotens mihi Phœbus Apollo.* Virg: *syn.* Apōllo, Sōl, Titan, Dēlĭus, Cȳnthĭus, Tȳmbræus. *vide Sol aut Apollo.*

Phœnīcea. *Jeczmień myszy.*
Phœnīceum, *vel* Fœnicium, *Scribonio, corium, rubrum. Turneb vel tergum cruentatum apud Plautum ubi Lambin. Puniceum legit. Pœniceum in Vet. Lexico. miniatum.*

phœnīceus, phœnicius, *gr. Płowy, Czerwony, ćisáwy, Szárłatny.*
phænīciātus, *ćisáwy,*
phæoīcŏbālănus, *gr. Dáktyl*
phænīcūrus, *gr. Gil.*
phænīcopiērus, *gr. Czerwonak.*
phœnīx, *īcis m. & f. gr. Ogniwaczek.*
phōnascus, *gr. Muzyk co uczy.*
phŏnos, *gr: Krokos dźiki, vel us, gr. herba Græcis m.*
phōrīmon, *hoc, gr. Háłun.*
phormo, *ōnis, gr. Rogoża.*
phosphōrus *gr. Gwiazdá záránna.* Morgensteen *Phosphore redde diem, quid gaudia, &c.* M. *vide Lucifer.*

P H R

phragmītes, *a, adiect: hic gr. płotowy, & sub Trzćiná*
phrăsis, *is, vel eos, gr. Mowy kształt.*
phrātor, *ōris, gr. Brát 2.* phrātria, *gr. Bráctwo.*
phrēn, *ĕnis, f.* phrĕnes, *hæ, gr. Myśl, Rozum 1, Wnętrzności.*
phrĕnĕsis, *is, gr. Szaleństwo.*
phrenĕtĭcus, *Gr. Szalony 1.*
phrĕnītis, *is, & itidis, vel dos, gr. Szaleństwo.*
phrŏnĕsis, *is gr. Rostropność*
phrȳgănion, *gr. Chrośćik robaczek.*
phrȳgiānus, *Háftowány, Rutnerowány,*
phrȳgiāca toga, *Szátá ná tryumfy*
phrȳgio, *ōnis gr. Háftarz. Wyszywácz.*
Phrygium Infułá. quod phrygio opere constaret, dicta sic primo infula Præsulis Alexandrini à Scriptoribus, quod S Cyrillo concessum fuit, quando in Concilio Ephesino Cœlestini Papæ Romani Vicarius erat, A Cyrillo ad successores quoq; Phrygium seu mitra venit. Fit etiam Phrygij mentio in diplomate Constantiniana devotionis apud Gretserum in Commentar, ad cap. 1. Codini.
phrȳnion, *n. gr. żyleniec.*
phrȳnus, *m, gr żábá ziemna.*
phryxiana vestis, toga, *Szátá kosmáta.*
phryxiānus, *Rutnerowáty,*

P H T

phtīriăsis, *f. gr. Wszáwa chorobá,*
phtīsĭcus, *gr. Suchoty, ćierpiący,*
phtīsis, *is, eos gr Suchoty chorobá.*
phthōngărium, *gr sub Ton* phthongus, *m, gr. Ton,*
phthŏrium vinum, *gr poronienie czyniące.*
phū, *Nomen acliton, n. Gr Rozłki ziele.*
phīut, phuy, *vel* phui, *Interiectio, pfa,*

P H Y

phȳ, *pfá.*
phȳcis, *idis. gr. piscis sub porostowy.*
phȳcītes, *a, m. gr. gemma, sue porostowy.*
phȳcos, *eos, n. gr. Porost 2.* phȳgĕthlon, *gr. Gruczoły*
phȳlăca, *a, gr. Więźienie.*
phȳlăcista, a, gr. Tarasowy.
phȳlactērium. *gr. Strаż 1. Obroná 1. Apud S. Matthæum phylacteria erant membrana legem scriptam continentes, quidam religiosiores in fronte & brachijs superstitiosè gestabant, tanquam memoriam, custodiā & observationem legis hoc signo profitentes*
phȳlarchus, *gr. połkownik.*
phyllanthes, *n. gr. Dryiakiew polna,*
phyllĭtis, *idis, gr. Jeleni ięzyk ziele.*

phyllōn

phyllon, phyllum, Rodzeniec.
phylura, phylyra, gr. Arkusz papieru niełamany
phyma, tis, gr. Nádęcie. Szyszká 2.
physema, tis, gr. Nádęćie. & Concha Plinio, quæ audito tonitru contrahitur.
physeter, eris, gr. śikawká ribá.
physica, æ, vel ce es, physica, orum, Filozofia, przyrodzonych rzeczy nauká.
physice, ibidem.
physicus, adiect. gr. przyrodzonym rzeczom służący
physicus, substant. gr. przyrodzonych rzeczy mistrz, (Filozof.
physiognomia, gr. Fizyognomia.
physiognomus, gr. Fizyognom.
physiologia, gr. Przyrodzonych rzeczy náuká
physis, gr. przyrodzenie. Item Physes apud Plinium gemmæ arte factæ ad similitudinem naturalium. y anceps apud Poëtas Græcos & Latinos, sæpius tamen breve, rectius.
phyteuma, tis gr. Szczep, Látorośl 2. Zerwá ziele.

P I A

piabilis, sub Oczyściálny.
piacularia sacra, Ofiárá 1,
piacularis, Oczyściálny pokutuiący, śmiertelny.
piaculum Grech, Oczyśćieniu służąca rzecz. Ofiárá 2. Karánie. Sünd- Opffer. -- ea prima piacula sunto V. vide Crimen.
piaculum est, Niegodźi się.
piaculus, Oczyściálny.
piam, particula additiтia, sub Kolwiek.
piamen, Oczyśćieniu służąca rzecz.
piamentum, idem & in Odczárowánie.
piatio, Grzech. Oczyśćienie 2.
piatio est, Niegodźi się
piatrix, Bábá. Czárownicá.

P I C

pica, Sroká. Eine Atzel. Pica loquax certâ Dominum te voce salutat. M. epith. improba, loquax, garrula, querula, clamosa, canora, diserta, salutatrix, versicolor, picta. phr. Pieria avis. volucris, ales Promens humanos garrula pica sonos, Pica loquax certa dominum te voce salutat. Ov. 6. Met. Nunc quoque in alitibus facundia prisca remansit. Raucaque garrulitas, studium que immane loquendi.

pica glandaris Sojká.
picaria, Smolány piec
picatum vinum Wino przypráwne smołą.
picatura, Nasmalánie.
picatus, Smolny, Polewány.
Picea. piceaster, Swierk. picearia, Smolany piec.
piceata manu homo. Smyk 2.
piceatus, Smolny. Lipki. Gepechet. Non fuit Autolici tam piceata manus. Mart.
piceus. Smolány, świerkowy, Czarny, Das von pech ist
picinum oleum. picis flos, Smołá 1.
picinus, Smolány. pico, as, Násmalam.
picris, idis, gr. podrożnik 2 Sáłatá. Jástrzębie ziele
pictilis, Malowany. pictorius Málárski.
pictor, Málarz. Ein Mahler. Schildterer. Redditur forma pictoribus atque Poetis. H epith: Peritus, doctus, industrius, insignis perfectus, celebris, clarus, egregius, præclarus. phr. artis apellææ gnarus. Arte Parrhasia doctus, potens. Pingendi clarissimus arte. Qui miro pingendi excellit honore. arti fici pingens vix imitanda manu. Naturæ æmulus. Naturam arte æquans, artifici manu superans. Tabulas coloribus animans, varians. Æquans, naturam viribus ingenii. Cui neque par Zeuxes, et magnus cedat Apelles.
pictura, Málowánie 1. 2. Malarstwo 1. 2. Sztuká Wzor, Gemählde. Vt picturæ poësis erit. quæ si propius stet: Hor: epith: Nobilis, mirabilis, admiranda, antiqua, læta, horrida, insignis Apellæa. phr. Tabula, tabella, picta, ars, apellæ parrhasia, æmula natura, in tabula pictoræ effigies.
pictura tessellata, Sádzenie.
pictura textilis, Háftowánie 2.
picturatus, Upstrzony. Wyszywány.
pictus, idem & Málowány, Ozdobny.
picus. Dźięćioł, Gryf.
picus arboracius, Picus Martius Dźięćioł.
picus nidum suspendens, an Wylga.
pie, Nábożnie, Pobożnie.
pieris, idis, sub Podrożnik ziele.
pietas, Nabożeństwo. Pobożność. Miłość.

łá Boża Andacht/ Fromkeit/ Gottsäligkeit, *Insignem pietate virum, tot adire labores.* Virg *syn.* Rēlĭgio, *vel* bĕnīgnĭtas, *epith:* Sāncta, sacra, vēra, īllūstrıs, īnsīgnis spĕctāta, ēgrĕgia, clēmēns, ŏffĭcĭōsa *phr:* piĕtātis. hŏnōs ămor, ŏpus, ŏffĭcĭum, cūltus, rĕvĕrēntia. pĭa facta pĭa vīrtus. cælo. Dĕo ăccĕpta, grātīssīma, Cuī sūnt cœlēstia cūræ.

Pietaticultrix, *sub pobożny.*

pĭger Gnuśny, Leniwy. Faul, Träg, *Sed piger & senior. Pieridumq; comes.* Mart: *syn.* īgnāvus, inērs, sōcōrs, vēcōrs, dēses, lāngvĭdus, sēgnıs, dēsĭdĭōsus, lēntus: *phr.* Tūrpi dĕsĭdĭa tārdus, ēnērvus, lāngvēus, mārcēns. Vītam īgnāvam dūcens ōtio lāngvĭdus. Sēgni tŏrpōre lĭgātus. Pēctŏra cūjus tŏrpor hăbet. Lātam trăhens īnglōrĭus ālvum Cuī pūlchrum in mĕdĭos dōrmīre dīes. īgnāvō vīx mēmbra lĕvāns jam frācta cŭbīli. Tēstūdĭneo grādu ădrēpēns. Vīx sēse fĕrens. Quem nunquam lūx ēxcĭtat ālma. Nec mātūtīni vŏlucrum sūb cūlmĭne cāntus. (*Pers. sat.* 5) Crās hōc fiet, idēm crās fīet? Quĭd quăsi māgnum Nēmpe dīem donas? Sĕd cum lūx āltĕra vēnit. Jām crās hēstērnum cōnsūmpsĭmus. *v. Otiosus, Otior.*

pĭget. *Lenię się, żal mi.* Gereuet. bedauret. *Te tamen ut vincam, passus avo non piget ire* M.

pigmentārius, *Aptekarz.*

pigmentum, *Bárwiczká, pięknydło, Fárbá 2. Przypráwá*

pignĕrātio, *Zástáwá 1. Areſt 1.*

pignerātītius, *Zastáwny, & sub Zastáwik.*

pignerātor, *Zastäwnik 2. Cążácz*

pignĕro, *Zástáwiam.*

pignĕror, *Zákupuię, Zástawiam Zágrabić. Konfiſzkowano go. Zastáwę biorę, Obiecuię dobrym słowem.*

pignŏrātio, *Zastáwá 1.*

pignoriscapio ōnis, *f. ćiążánie.*

pignŏro, *idem* Pignero,

pignus, ĕris, & ŏris, *Zadatek, Zastáwá 1, 2, Zakład 2. 4. ćiaża, Upominek 1. 2 Dźiećię* Ein Vnterpfand. *Pignora cara sui, quæ nuc ego limine in ipso,* Virg, *epith:* Exīmĭum, laūtum, dīves prĕtĭōsum, māgnĭfĭcum, pūlchrum, ămīcum; *phr.* Tū dīc mēcum quo pīgnŏre cērtes. Haūd mūlta mŏrātus, dāt jŭvĕnı ātque ănĭmum præsēntī pīgnŏre fīrmat, fĭdei mŏnĭmēntum, & pīgnus ămōrıs.

pignus obsidatus, *Zakładnik.*

pĭgrē, *Leniwie,* pigrēdo *Leniſtwo.*

pigresco, *Gnuśnieię, Leniwo co czynię.*

pĭgrĭtia, *Gnuſność.* Faulheit/ Trägheit. *Luderes cum liceat currere, pigritia est.* Mart. *syn.* Pĭgrĭtiēs, īgnāvia, ĭnērtĭa. sōcōrdia, vēcōrdia, dēsĭdĭa, lāngvor, sēgnĭtĭes, tŏrpor vĕtērnum. ōtĭum. *epith:* īgnāva, ĭnērs, lēnta, lāngvĭda, lāngvēns, ĭmbēllis, tŏrpēns, fœda, tūrpis, sēgnīs, ĭmprŏbă, dēses mōllis, sōmnĭfĕra *phr.* Fūgĭēns lăbōres: Pārca lăbōris, Pēstis jŭvĕnum. Hĕbĕtāns sēnsus. Cōrpus ēnērvāns, Somnī īgnávia māter. Dāmnātrix ŏpĕrum. ēxōsa lăbōrem. Pēstis ĭnĭmīca jŭvēntæ. Dīlātrix ŏpĕrum, fŭgĭēnsque lăbōres ĭmmĭnŭēns dĕcus īngĕnii. Dēdĕcet īngĕnŭas mēntes īgnāvia mōllis. *vide Otium.*

pĭgrĭtor, *Lenię się*

Pigro as. Zwłaczam 1. pomału co czynię, Mieszkam 3.

pĭgror, *aris. Lenię się. Pigror,* ōris, *Gnuſność.*

PIL

pīla, *piłá 2. 5. Gałká, Gałuſká. Stráſzydło 1. Łąká.* Ein Ball/ Ballon. *Indoctusq; pilæ discive, quiescit.* H. *epith.* Rŏtūnda, lĕvis, vŏlūbĭlis, vŏlāns sŏnāns, strīdēns, cĭta, cōncĭta. *ph;* Lūsōria sphæra. Pīla rĕcūssis īcta sălit băcŭlis. Vĕlōces, fāllent pēr brāchia iāctus. Sī fōrte vŏlāntem, aut gĕmĭnāsse pīlam jŭvat, aut rĕvŏcāre cădēntem Cœlo *vel* āēre vŏlans, ēxāgĭtāre pīlas ūltro, cĭtrōque vŏlāntes.

pīla, *a, Stępá, Támá, Filár 2. Słup 1.* Säul/ Pfeller. *Nulla taberna meos habeat, neq; pila libellos.* Hor,

pīla fullonica, *Foluſz.*

pilæ ars, *piłá grá,* pīlani, *ſpiśnicy.*

pīlanus, *żołnierz przedni, żołnierz, poćiſkowy,*

pīlaris, *pilny 3,*

pīlaris lusio, *piłá* pīlārius, *Kuglarz, czy,*

Pilasca, *Kubeł skorzany* pīlata legio, cohors, *ſpiśni.*

pīlātrix, *sub Złodźiey,* pīlātes, *æ, m Kámień biały.*

pīlātim. *ściśle, Filar mi podpieram.*

pīlātus, *ściſły, żołnierz poćiskowy. ſpiśniczy,*

pīlĕārius, *pilśniarz.*
pīlĕātus, *Czapkę máiący.*
pīlei umbraculum, *Kápelusz.*
pīlentum, *Káretá*
pīleos, ōnis, *m. Czapnik.*
pileŏlus, *Czapeczká.*
pīlētes, æ *m gr. Złodźiey*
pīleum, *Czapká 1. Czepek 1.*
pīleus, *Czapká 1. & tr. Wolność 1.* Ein Hut. *Hanc nobis pilea donant.* Pers *syn.* Gălērus *epith* tēxtĭlis, lăbōrātus, ūtĭlis, cōmmŏdus făcĭlis lĕvis, ōrnātus, cōmpŏsĭtus, lānĕus vĭllōsus,
pīli non facio, *Gárdzę.*
pīlĭcerpus, *sub Bárwierz. & sub Włosowski.*
pīlĭcrĕpus *pilarz. piecueh.*
pīlĭlūdios, *pilarz. pilleus, lege pileus*
pīlo, *as, à pilus, Włosami, obrastam, Obrywam. Wyłupuię 2.*
pīlo, *as, à pilam, pustoszę, wyłupuię 2. śćiskam 4. śćiskáć się*
pīlŏpœus *Gr. Czapnik.*
pīlōsus. *Kosmáty Zárosły 2.* Haarechtig. *Sed quid & hircosis, sævumq; & turpe pilosis.* M. *syn.* Pilis tēctus, ŏpērtus crēber, ăbūndans, vĭllōsus.
pĭlŭla *Gałeczká. pigułká Owcze bobki, Rzęsá 5.*
pīlum, *Spis 2, Rohátyná, poćisk 1. Stąpor. Tłuk 2. Rotá 1. & sub Glewiia.* Ein Wurffpfeil. *Et pila minantia pilis.* Luc. *vide Pilum.*
pīlum catapultarium. *Bełt.*
pīlum ruidum, *Stąpor.*
pilus, *Włos Sierć.* Ein Haarle. *Sed fruticante pilo neglecta & squallida barba.* Juv. *vide Capillus.*
pīlus terræ, *przęstká.*
pimpinella, Biedrzeniec, Sowia *strzałá.*

P I N

pīnĕcŏthēca, *gr. Száfá.*
pinastellus, Wieprzyniec ziele,
pīnaster. *Sosná 1.*
pincerna, *podczászy.* pīnea *Sosná sádzona,*
pīnea sylva, *Bor, Sośniná.*
pīneæ, *Linbowe orzeszki.*
pīnētum, *Bor, Choiná, Sośniná,*
pīneus, *Sosnowy,* Das von Fichten ist. *Februa poscenti pinea virga data est.* Ovid.
pingo, *Máluię, Zdobię 1. pstrzę, Wyszywam, Sádzę śćiány.* Mahlen. *Pingeret aut alius Lysippo duceret ære.* Hor: *syn:* Dēpīngo, pīctūro ădūmbro, *phr.* Pīctūra ēxprīmo. ēffīngo, ădūmbro Cāsus ēffīngĕre in aūro. Pīctis ēffīngĕre bĕlla tăpētis. Quæ mănus ōbscœnas dēpīnxit prīma tăbĕllas ĕt pŏsŭit căsta tūrpia vīsa dŏmo. Nōn īstis ōlim vărĭābant tēcta fĭgūris. Pīngĕrĕ sī nōstram pīctor mĕdĭtārĭs ălūmnam, æmŭla Cecrŏpias ārs ĭmĭtētur ăpes. Sī Vĕnĕrem Cōus nūnquam pīnxīsset Apēlles. Mērsa sub æquŏrĕis īlla lătērēt (ăquis.
pingve, *Łoy Tłuste.*
pingvēdo, *Tłuste.* Feiste, Fettigkeit. *Et corrupta satis dira pingvedine tellus* Al. *syn:* ădēps crăssĭties
pingvĕfăcio, pingvescere facio *Tuczę.*
pingvesco, *Tłuśćieię,*
pingvi Minerva, *Prov. Grubo 2.*
pingviārius Tłusto rad iadáiący.
pingvis *Tłusty, Gruby 2 miąższy, Smolny, Gęsty 1. 2. Niedowćipny.* Feist/ fett. *Quis non Latino sangvine pingvior* (Alcaic. *syn.* ŏbēsus, ŏpīmus, crăssus *Metaph:* Rŭdis, hĕbes, tārdus.
pingvis roga *Szátá miąższa.*
pingviter, Tłusto. pingvitia, pingvĭtūdo Tłuste.
pinifer, sosnorodny. Das Fichten tragt. *Actus aper, multos Vesulus quem pinifer annos* Virg.
pinifer. locus, *Borowizná, sośniná.*
pinna, *æ, Latinum. piero, Skrzydło 1. pletwa, Federpusz. Szpicá. Wietrznik, Łopatká w kole młynskim. Blánki.*
pīnna, *gr. Ziele ziele pław 4.*
pinnăcŭlum, *Szpicá w budowaniu.*
pinnātus, *pierzysty, Skrzydlásty, Nárzynány,* Mit grossen Federn. *Pinnatus graditur Zephyrus, vestigia propter.* L.
pinnĭger pletwisty. pinnĭrăpus, Wyśiekácz.
pinnŏphўlax, pinnŏteres *vu. gr. Rák 3.*
pinnŭla, *pletwá. Uchá część z wierzchnia.*
pinsātio, *Ubiianie, & Otłukánie, sub Otłukam.*
pinsatione solido, *Ubiiam.*
pinsĭto, *Otłukam.* pinsĭtus, *Tłuczony,*
pinso, *as, Uderzam 1. Tłukę 1.* pinso

pinſo, *is, pinſere, pinſui, piſtum, pinſitum; pinſum. Uderzam 1. Tłukę 1. Biię kogo, Otłukam ięczmień, ſiekę 1. Dźiubię piekę chleb.*

pinſor, *Młynarz, Piekarz.*

pīnus, *us, & nī.* pinus ſātiva, *Sosná ſadzona* Fichtenbaum. *Fraxinus in ſylvis pulcherrima pinus in hortis.* Virg. *epith;* ālta, prōcēra, ārdŭa, vĭrēns, ŏdōra ŏdōrĭfĕra. Cȳbĕlēia, naūtĭca, pōntĭca, ſȳlvēſtrīs, hīrsūta, ăcūta, căva, căpīllāta, Bĕrĕcȳnthĭăca cōrnĭgera, cōrnĭfĕra, nūtans, pīngvis, *phr:* Sūdānti cōrtĭce, ēlāto vērtĭce pīnus, Līttus ămans. Līttōrĭbus gaūdens. Grāta Dĕum mātrī āntēnnīs āpta fĕrēndis. Sūccīncta cŏmas, hīrsūtăque vērtĭcĕ pīnus. Pērpĕtŭōque vĭrēns ēt sēmper flōrĭda pīnus.

pinus nautica, pinus nigra; *Swierk.*

pinus ſylveſtris, pinus ſuæ ſpontis *Sosná borowa*

pio, *as, Oczyśćiam 2. Lekuię, Odczárowáć, Szalonego uzdrawiam, Miłuię 1. Czczę. |2.* Büſſen. *Effigiem ſtatuêre, nefas quæ triſte piaret.* Virg: *ſyn;* ēxpio, lūo, pūrgo.

P I P

pīpātus *us, piſk.* pīpātio *Wrzaſk.*

pĭper, *ĕris. pieprz.* Pfeffer. *Grana peregrini piperis diffundito quinq; Se epith:* Mōrdāx; ŏdōrum, ācre, nīgrum, ŏdōrĭferum, Eōum.

pīper apum, *Tatárſkie ziele.*

pĭpĕratus, *Pieprzny.* piperītis, *pieprzycá 1. paw.*

pīpĕro, *Opieprzyć.*

pĭpillo, pīpīlo *as, świerkoce ptak, & ſub*

pīpio, *is, Piſzczę. In Philomela finis Pentametri verſus,* Sriſtia flēndō pīpit. *corrigit Andr. Schot. Solſtitin recolit. ne i. in pipit corripiatur.*

pĭpio, *onis, ptaſzę, Gołąbię.*

pīpo, *as, Skwierczę, Wrzeſzczę, & in Jaſtrząb,*

pīpŭlo, *as, ſub świerkoce ptak (paw.*

pīpulo diſtero, poſco, *Skwierczę, 2. Oſtawiam*

pīpulum, *Nárzekánie Skwierczenie.*

pīrāta, *æ, m. Gr. Rozboynik* Ein Meer-oder See-Rauber. *Omne fretum metuens pelagi piratâ reliquit.* Luc. *ſyn:* Naūtĭcus, prædo, latro.

pīrātērium, *Gr. Rozboynia.*

pirātĭca, *gr. Rozboy 1. 2.*

piraticam facio, *Rozbiiam.*

pirum, pirus, *lege* pyrum &c.

piraticus, *Rozboyniczy.* Meertäubiſch. *Poſt piratica damna deſtinaret.* (Phal.)

Pīsācŭlum Ssąpor.

pīsātio, *Ubiiánie, Otłukánie.*

pīſcāria, *æ,* piſcarium *vel* piſcatorium forum. *Rybne iatki.*

piſcărius, *ſubſtant. Ribny przekupień.*

piſcarius, *adiect: Rybitwi, Rybny,*

piſcātio, *Łowienie ryb.*

piſcātor, *Rybak:* Ein Fiſcher. *Edicit piſcator uti pomarius auceps* Hor: *epith:* Æquŏrĕus, sōlĕrs, sēdŭlus, paūper. hāmĭfer, flūctĭvăgus. pătĭēns, vĭgil, *phr.* Æquŏrĕus pŏpŭlātor. Quī regit ārgūtis æra rĕcūrva cibis, īmplĭcĭtor ēſcis jăcĭens lēthālĭbus hāmos. Quōs īgnāra dŏlī văga tūrba nătāntum Rīctĭbus īnvādit, ēt nūnc heu! vīles hāmo sĭbi quærĕret ēſcas; aūt tĕnŭī lăcĕra sārcīret vīmĭne nāſsas Paūper ēt īpſe fŭit, līnōque sŏlĕbat et hāmis. Dēcĭpĕre ēt cālămo sālĭēntes dūcĕre pīſces, ārs īllī ſua, cēnſus ĕrat. Quī ſpārſa pēr ſtāgna prŏfūndi ēvŏcatē līquĭdīs pīſcem pĕnetrālĭbus ĕſca. Cum pīſcem sūmma vīdit jam nāre sūb ūnda.

piſcātōrius, *Rybitwi, Rybny.*

pīſcatorum feriæ, *Mięſopuſt* piſcatrix, *Rybaczká.*

piſcatus, *us, Łowienie ryb, połow.*

piſcatus, hamatilis, *Wędzenie.*

piſces; *Ryby,* Fiſche. *Et nova longinquis piſcibus eſca nata.* Prop. *epith,* ăquōſi flūvĭāles, mūrĭ, mărīni, pīnnĭfĕri, flūctĭvăgi, ūndĭvăgi, ſquāmmĕi, ſquāmmĭgĕri, ſquāmmōſi, æquŏrei, *phr.* Gēns ſquāmmĭgĕra, gĕnus, pĕcus æquŏrĕum. Tūrba, āgmĭna tūta nătāntum. Gĕnus ōmne nătāntum Saūcĭus ārrĕpit, rĕtĭnētur pīſcis āb hāmo. Quēm ſua crēdŭlĭtas trīſti sūſpēndit āb hāmo, Hī jăcŭlis pīſces; īllī căpĭūntur āb hāmo, Hōs căva cōntēnto rētia fōnte trăhunt. pērcūrrūnt nătĭtāntes flūmĭna pīſces.

piſciculi minuti, minutuli, piſcium fetus *Drob (rybi.*

piſcicŭlus, *Rybká.*

piſcīna, *Sadzawká 1. 2. 3. Rurmuſawa ſkrzyniá; Kąpiel, Chrzćilnicá,* Ein Fiſch-gehälter/ Fiſch-Teich *Piſcina rhombum paſcit, & lupos vernos.* (Scaz.) Căva, fĕrax. *vide Stagnum.*

piſcina lignea, *Skrzyniá, Kadź.* piſcinā-

pifcīnālis, *Sadzawkowy, & sub Kąpiel.*
pifcīnārius, *adject. Sadzawkowy.*
pifcīnārius *sub. sadzawnik Rybak.*
pifcīnensis, *sadzawkowy.*
pifcis inveterati tomus, *Stokfisz.*
pifcōsus, pifcŭlentus, *Rybny z voll* Fisch *Arcada cui piscoso circum flumina lernæ.* Virg.
pifculenta, *orum ibidem.*
pīsīnus, *Grochowy*
pisinnus, i filius. Isidor. usus est hac voce Labeo Poëta interpres Homeri quem irridet Persius tanquam ineptum.
pīsito, sub Szpak.
pīso, *pisas, Otłukam Uderzam 1.*
pīso *is, Otłukam ięczmień.*
pīsor, ōris, Młynarz, & Otłukacz, sub piekarz,
pissa *gr. Smoła 1.*
pissasphaltos, *vel us m, gr. Smoła kleiowáta*
pissasphaltum factitium, *Mumiia.*
pisselæum, *gr.* pissīnum oleum, *Smołá.*
pissŏcēros, *f. gr. pierzgá.*

P I S T

pīstācia, *æ. sub Kłokoczina 2.*
pistācia *orum gr. Lubowe orzeszki.*
pistāna *Uszycá ziele*
pisticus, *Ioan. 12. Maria accipiens libram ungventi nardi pistici pretiosi i vera, pura non vitiatæ nardi. Nardus autem hic fœmininum est, alioqui verò & neutro genere usurpatur. Polonice Oleyku nárdy práwey drogiego fuit wziąwszy aliqui, Nardi spicati interpretantur, ob similitudinem vocis corruptæ ut apud S. Paulum pænula Sic Vujecus Oleyku szpikánárdowego drogiego, ábo nárdu práwego. Et apud Marcum 14. vulgata editio habet Spicati, quod probat Brugensis, & Emmanuel Sa.*
pistillum, pistillus, *Tłuk.*
pistolŏchia, *gr. Sluz 2. Rokotnak.*
pīstor, *piekarz.*
Pistorensis, pistōricus, pistōriensis. pistōrius. pistrinālis, *piekárski.*
pistrīlla, pistrella *æ, &* pistrīna, *æ. piekárnia, żárná 2, Młyn 2.*
pistrīnārius, *Młynarz.*
pistrinarum opera, *Chleb 1. Ciásto 1.*
pistrinensis, *piekárski, Młyński, żárnowy.*
pistrīnum *piekárnia, żárná, Młyn 2. Kierat 2,*
pistris *is, f. gr. sub Wieloryb,*
pistrix, *f. à pistor. piekárká, Młynarká,*
pistrix, *īcis f. alterius originis incertæ, fortè Græca Wieloryb, & Sidus piscis.*
pistūra, *Otłukánie* pistus, *Tłuczony,*
pīsum, *gr. Groch,* pīsus *adject. Tłuczony,*

P I T

pīthaules, *æ, m gr Gáydá. surmácz.*
pīthalīcus, *gr. Gáydowski.*
pīthēcium, *gr. Małpá 1 Niewiástá szpetna,*
pīthēcus, *hic gr. Małpá 1,*
pīthītes, *æ m.* pītheus, *i gr. Miotłá ná niebie,*
pitillus, Plaut. lege potius putillus, v. & Máły.
pītisso, *as Kosztuię 1. popiiam sobie, & sub smákuię*
pitrācium, *gr. plastr lekárski Łátá 1. Kśiąszki kámienne, Kśiąszki pámiętne, Tabliczká, spisek, Recestr. Kártá 3.*
piteuma, *gr. sub Szách,*
pītūītā, *śliná, Flegmá, Vypeć, prima syllaba positione longa Lambino, qui hanc vocem apud Horatium trisyllabam legit per Synæresin u & i, Pituita. Verrepæo autem Cordero, Renato, Calco & aliis prima est anceps, & vox ipsa quadrisyllaba, ut & apud Catullum.* Mucciique & mala pituita nasi,
pituita crassior, pituita nasi *Smárk.*
pituitæ eruptiones *Ospice,* pituitas, *sub śliná.*
pituītāria. *Gnidosz ziele.*
pituītōsus *Flegmisty, ślinisty.*
pȳtyis, *f. gr. Sosnowa żywicá, szyszká*
pitȳlisma ptysma *sub Szách,*
pitȳlus, m. gr. plusk 2,
pityŏcampe, *es, gr. Robacy w drzewie,*
pityrias. *æ m. gr. Chleb gruby,*
pityusa *gr. Sosnká 1,*
pius, *Pobożny, Nabożny 1.* Andächtig/ Fromm/ Gottsfürchtig/

Gottsfürchtig. *Et placidi servate pios,* Virgilius *syn*: Religiosus. Justus, sanctus. *phr*: Religionis, pietatis, æqui amans. Pietatis custos, cultor, servator, tenax. servantissimus, observantissimus. Cultor Numinis. Numen colens. Cui ingens Dei, Religionis, amor. reverentia. Pietate insignis, pia corda gerens. Recti custos, imitator honesti. Tenax servator, servantissimus, observantissimus æqui. Nulli pietate secundus. Crimine nullo pollutus. Nulla scelerum labe notatus. expers doli. Sine crimine vivens. Dei mandata, jussa sequens, colens, servans. Virtutis veræ custos, rigidusque satelles, observans mandata tonantis.

Pijssimus vox Cicer à Latio proscripta. Utitur hac voce Curt Sen Auson. Apulei. Valla quoq; mavult dicere pijssimus quisque quam pius quisq. Non est ergo ait Rader, & nos cum illo, pro barbara ducenda vox pijssimus quia nec barbarus Curtius.

pix, *icis Smołá 1 Pech. Sed picis in morem ad digitos lentescit habendo.* Virg. *epith* Nigra atra, pinguis crassa, liquida, tenax, idæa, illyrica. Narycia. *phr*: Pice nigrior atra. Pingui uncta pice.

P L A

placabilis, *Łáczny do przeiednánia.* Versöhnlich. *O quoties dixi placabilis ira Deorum est.* Ovid.

placabiliter *Łagodnie.* placabilitas, *Łáskáwość,*

placamen *Błagániu służąca rzecz,*

placamentum, *Błágánie, Łagodzenie.*

placate *Skromnie 1.*

placatio *Błágánie, Ukoienie.*

placatus *Cichy 2. Łagodny.* Gestillt/befriedet/versöhnet *Placatumq; nitet diffuso lumine cœlum* L *syn*. Placidus sedatus, tranquillus, quietus, lenis, mitis, compositus, moderatus.

placenta, *Płácek*

placentarius, *placentinus Kołaczowy piekarz.*

placentia podobánie

placeo *podobam się 1. Kocham się.* Gfallen, belieben. *--omni tibi dote placebam.* Ovid, *syn* Jucundus, gratus, acceptus sum, arrideo, probor,

placida mente, *Łáskáwie.*

placide *Łagodnie, Łáskáwie, Spokoynie, Cicho 2. Skromnie 1. 2.*

placiditas *Cichość 1. Łáskáwość 1. 2.*

placido vultu *Łáskáwie.*

placidus, *Łágodny, Łaskáwy 2. Spokoyny, pogodny, Ogrodny 2.* Still. *Sedibus ut saltem placidis in morte quiescam* Virg. *vide supra Placatus.*

placitis cadmia *gr. sub Mosiądzowe odmiotý,*

placito as, podobam się.

placitum est *podoba mi się.*

placitum, *Zdánie 1 Ustawá 1.*

placitus *Ulubiony.* Gefällig. *Est virtus placitis abstinuisse bonis.* Ovid.

placo, as *Błagam, Przeiednywam.* Versöhnen/besänfftigen. *Hic nostrum placabo Iovem, laribusq; paternis* Juv. *syn*: Lenio, mitigo, flecto. sedo mollio, mulceo, permulceo, tempero, compono, delinio. compesco, comprimo, moderor. *phr*: Rapidas, tumidas; iras flecto, iram mitigo, vocibus mulceo, placidis dictis lenio, tempero. animum ab ira revoco. Jubeo mansvescere corda. Lacrymis, precibus iram frango, sedo. iramque minasque, supplicibus superat votis. Plurima mulcendis auribus, apta refert. Tumida ex ira corda recidunt. paulatim cadit ira ferox. mentesque tepescunt, Numinis offensi fit mansvetior ira commoti Numinis, vel hominis. orando flectere iram alicujus precibus vincere, supplicibus verbis superare, placidum aliquem reddere, mollire, Corda. aspera movere. placare. sedare, ab ira revocare. Precibus mansvescere. Possunt tua numina flecti. *vid. Moveo. Iram deponere. Parco, & Precationes variæ:*

placor, oris. in Ecclesiastico. id est, placabilitas, benignitas, favor. Emman. Sa Słodkość. Vulgo apud LXX c 39 est lubentia, placitum propensa voluntas. &c. lætitia, placiditas, svavitas.

Placussa. è Græco. Pław 5.

plaga, *Kráina. Kráy, Podwika. Prześcieradło. Kołdrá, & sub Nawłoká. & petlice.* Weite dess Erdreichs *Quatuor in medio dirimit plaga solis iniqui* Virg. *syn*. Regio, tractus, ora.

plaga, *Bicie Uderzenie 1. Rána, Digá, Nacięcie; Raz. Nomen 2. Guz 1. & sub Dáię raz.* Ein Wund. *Multa reluctanti obstruitur, plagisq; perempto.* Virg. *v. Vulnus.*

plagatus sum sub Ránię,

plagæ, *he, Oká 2. sieć 8.* plagia-

plăgiălos, *al.* plagiaulos, *gr sub Surmá.*
plăgiārius, *Ludokradcá, Złodźiey.*
plăgiātor, *Ludokradzcá.*
plāgiger, plagidatida. *Smágániec.*
plăgium, *Ludokrádztwo.*
plāgōsus *Smigániec* Mordercá *& sub Degá Ránny*
plăgŭla, *podwinká prześćieradło, Kołdrá, Łoszkowa zasłoná. Arkusz pápieru nie łamány, & sub* Pápierowe *drzewko*
plăgusia, *è Gr. pław 5.*
plānāria cognitio, *sub Sędźia 2.*
planārius *Rowny 2. Ná rowni, & sub Sędźia.*
plancæ, *Tarćicá, Deská 1. Dyl, Wałek 2.*
planctus *Bićie, Nárzekanie, Krzyk żáłosny.*
plaucus, *adject Latinum, pláskonogi.*
plancus, *substan Græcum, Orzeł 2.*
plāne, *Zgołá, Koniecznie. Zápewne, Zupełnie prawie, Wyrozumnie.* Gäntzlich. *Communi sensu plane caret, inquimus ebeu.* H.
plănēta *æ, m. gr płánetá,* Gestirn. Ein Planetstern. *Quamq; habeat casum quisque planeta, dabo* Ovid: *epith:* ērrāns. ērrātĭcus, văgus, splēndĭdus, mĭcāns, clārus, cŏrūscus, rŭtĭlus. *phr:* ērrāns āstrum. Văgum sīdus. Pălāntes pŏlo stēllæ, īnstābĭles āstris vŏlvēntĭbus ŏrbes. Văgi ignes. Nŏctis văga lūmĭna. Vāgos dūcēntia lūmĭna gўros ĕt quācūmquĕ văgos ĕxercet stēlla rĕcūrsūs.
plănētarius *práktykarz 1.*
plangere alicui dico, *Roz brát czynię.*
plāngo, *Uderzam, 1. Nárzekam, płáczę 2.* An die Brust schlagen, klagen. -- *ingenti vento, nunc littora plangunt.* V. *phr:* Pēctŏra pālmis, utrāque mănu pĕrcŭtio, fĕrio. tūndo, vērbĕro, plāngo. Pāssos lănĭāre căpĭllos. Vērbĕrat ōra mănu. pēctora nūnc fœdas pūgnīs, nūnc ūngvĭbus ōra. Tērque quătērque mănu pēctus pērcūssa dĕcorum. Părĭterque ābscīssa cŏmas, Prŏh, Jūpĭter înquit. Părĭterque sĭnum, părĭterque căpĭllos rūpit. Tūnc flēvi, rūpīque sĭnus, ĕt pēctŏra plānxi, ĕt sĕcui mădĭdas ūngve rĭgēnte gĕnas. Mōntes crēbris ŭlŭlātĭbus ĭmplent. *v. Lugeo.*
plango pectus, *sub Zátámuię ręce.*
plangor, *oris Uderzenie, Trzepietánie, Krzyk 2. płácz.* Hertzeleyd, das heulen wehklagen. *Miscentur penitusq; cavæ plangoribus ædes.* Virg:
syn: Plānctus, gĕmĭtus. ŭlŭlātus. *epith,* Sævus, trīstis, pērvĭgil, sēgnis, fœmĭnĕus, flēbĭlis, fœdus, quĕrŭlus. *phr.* Fœmĭnĕo cum plānctu mīstus clāmor. *v. Luctus, Fletus.*
planguncŭla, *Łątká.* *planĭlŏquus, Wyrozumny.*
plānĭpēs, *Pláskonogi, Bosák, Pospolity 3. podły.*
planissimé, *Koniecznie, Záiste, Wyrozumnie*
planĭtas sententiarum, *Tacit. al,* plenitas
plānĭtĭes, plānĭtia, *æ.* planĭtūdŏ, *Rownia, & pláskátość.* Ein eben Feld. *Planitiem ad speculi veniens tum; &c.* Luc. *syn.* Cāmpus, æquŏr *epith.* Spătĭōsa, pătēns, āmpla, vāsta, īngēns. ăpērta. grāmĭnĕa, vĭrĭdis, flŏrĭda, vērsĭcŏlor. rĭdēns, āmœna, *phr.* Cāmpus ăpērtus, lātus. ăpērta lŏcŏrum. Ĭllic sēse īngēns plānĭtĭes ăpĕrit, ēvolvit, pāndit. ēxplĭcat, ēxpāndit. *v. Campus.*
plano situ, *Ná pláśk.* *Plano, as. Rownam.*
planta, *Stopá 1: Podeszwá 1. Látorośl doszczepienia, Krew. Naśienie.* Ein Zweig pflantz. *Figat humo plantas, & amicos irriget imbre.* Virgl *syn:* ārbor: *epith.* Tĕnĕra, tĕnēlla, pārvă. fērāx, ŏdōrāta, fœcūnda, fērtĭlis, vĭrens, vĭrĭdis, lūxŭrĭāns. *phr:* Pārvo dē sēmĭne sūrgēns Lūmen ĭn āĕrĭum tāndem sua cūlmĭna mīttēns, *v. Planto, Arbor, Flos & Herba*
plantāgo, *Babká źiele* plantago longa, *Język czkiż.*
plantănĭmal, plantanimans. źiołożwier:
plantāris, *Stopny,*
plantārium *płonnik. Látorośl do sadzenia.*
plantārius, *Szczepny.* plantata arbor, *Szczeps*
plantātĭo *Sádzenie 1. Szczepienie.*
plantĭger Latorośiny.
planto, *Szczepię, Sádzę płonki.* Pflantzen *phr.* Hūmo, tērræ māndo, cōmmītto, Scrŏbibus dēmītto. Sūlco. ŏbrŭo. Scrŏbĭbus trūncum māndāre sŭbāctis. Fĕrāces fīgĕre hūmo plāntās īnjēctis ābscōndĕre glŏbis ārva vītĭbus, ŏlĕis cōnsērĕre vēstīre. Pōnĕre vītes. Hīc plāntas tĕnĕro ābscīndens dē cŏrpŏre mātrum. Dēpŏsŭit fūlcis hīc stīrpes ŏbrŭit ārvo. *v. Insero.*
plānŭla, *Hebel.*
plānum *płazá, Pláskátość, Rownia*
plănus, *subst Græ: cujusdam sycophanta, Szálbierz*

 plānus,

plānus *adject: Latinum. pláſkáty, Rowny, Wyrozumny.* Eben. *Qui canit, in plano, vix hoc tamen evenit ipſum.* Ovid.
plānus ſitus, *pláſkátość.*
plaſea Ogon, & ſub Ogonowy.
plāſma, *ătis n gr. Formierſka robota, Głoſu przypráwá, Wycwerki, Stworzenie.*
plaſmatio Tworzenie, Stworzenie.
plaſmātor, *Formierz Stworzyćiel.*
plaſmo, as. Formuię Tworzę. Stwarzam.
plaſtes, *æ m. Gr, idem*
plaſtice *es. Gr. Formierſtwo.*
plaſtĭcus, Gr: *formierz.* plătălea, *Czápla 2.*
plătănētum, *Jáworowy gaiek.*
plătăniſtă, *piſcis Gangeticus. 15. cubitorum, roſtro delphini. Plin.*
plătănĭnus, *gr: Jáworowy.*
plătănon, *ōnis, m, Gr. Jáworowy gaiek.*
plătănus, *Gr. Jáwor 2. Klon:* Maßholder *Hæc platanis humus, hæc herbis. &c. C. (Arbor late ſpargens ramos, umbræ tamen gratia expetita.) epith.* Stĕrĭlis. īnsīgnis. ūmbrāns, prōcēra, ālta, sȳlvēſtris, ārdŭa sūblīmis, lāta genialis, frōndēns, cōmāns ūmbrĭfĕra, nūtāns, ŏpāca. *phr.* ēxplĭcat. hīc frōndes, plătănus gĕnĭālis, ŏpācas.
platanus aquatica, *Káliná.*
plătēa *gr. Ulicá 1. Dłon. 1.* Ein Gaß *Plures ſunt plateæ, nihil ut meditantibus obſtet.* H. *epith.* pŏpŭlōſa, lāta āmpla, căpax. *v. Via*
plătea. *incerta originis Czápla 2.*
plăteſſa, *è Græco. Fláderká.*
plătĭce, *es. Firmic. generalia fundamenta, explicat (Rhodigin.*
plătĭcē, *Ogołem, powſzechnie*
plătĭcus, *Ogolny, powſzechny.*
plātus, *Kłápouchy.*
plătȳcĕros, *ōtis, m: Gr. Ielen zamorſki.*
plătyophthalmum, *Gr Oczna przypráwá,*
plătȳphyllon, *n Gr: Czartowe mleko.*
platyphyllos, *f. Gr. ſub Dąb, Poroſt.*
plaudo, *Káſkam rękomá, Klepię, Tkę. Trzepiecę, Klekocę, Głaſzczę.* Mit den Händen frolocken *Rara coronato plauſere theatra Meandro:* M. *phr:* Plaūſum dō, ēdo, īngĕmĭno. Cērtātim īngēnti cĕlĕbrānt nŏvă gaūdĭa plaūſu. ēxūltātqe, et vīx ănĭmo ſua gaūdia dĭffert, rĕtĭnet. cŏhĭbet Læto teſtārı gaūdia plaūſu. Dānt mănĭbus plaūſum, ĭngēns lætĭtĭæ, fertur ăd āſtra sŏmus. *v. Gaudeo.*
plāudus, *Klápouchy.*
plāusĭbĭlis, *Przyięmny, Udátny.*
plauſito, ſub Grzywacz plauſor *Kleſkacz, pochwálacz.*
plauſtrārius, *Kołodźiey, Woźnicá.*
plauſtrum, *Koláſa nákryta, Woz chłopſki, Woz niebieſki, Káreta.* Ein Wagen. *Nec plauſtris ceſſant vectare &.* Virg. *ſyn:* Cārpēntum, cūrrus, āxis, vĕhĭcŭlum, rhēda. *epith* Vōl vensī grăve, tremens tārdum, quĕrŭlum, gĕmēns, ſtrīdēns, sŏnōrum, ſtrīdŭlum, raūcum lēntum, rōbūſtum *phr.* Cōntēnta cērvīce trăhūnt ſtrīdēntia plaūſtra. Dūcūnt Sārmătĭci bārbāra plaūſtra bŏves Dum quĕrŭlo vĕhĭtur plaūſtro.
plaūſus, *us. Kláſk 1, Trzepietánie, Krzyk, Głáſkánie, Pochwałá, Gruchot.* Das Frolocken. zuruffen. *-- ingenti celebrant nova gaudia plauſu,* Virg. *ſyn.* āpplaūſus, ācclāmātio; clāmor, mūrmur, ſtŭdĭum pŏpŭli. *epith.* Lætus ălăcer, hĭlăris, sōlēnnis, cănōrus. māgnus, trĭūmphālıs, fēſtīvus cōnfūſus, īngēns, ēffūſus, publĭcus, thĕātrālis, sĕcūndus, pŏpŭlāris, *phr.* Plaūſūque cănōro Cœlēſtes sŏnŭēre chŏrī, Plaūſus sŏnat, rĕsŏnat pērsŏnat æthēr. Plaūſu rĕsŏnānt căvā tēcta sŏnōro *v. Plaudo.*
plautiniſsimus. 1, plauti, genuinus, ſub prawyt
plaūtus *adiect: pláſkonogi, Klápouchy.*

P L E

plēbānus. an pleban. plēbēcŭla, *Poſpolſtwo, Cháláſtrá (2.*
plēbejus, *Gminowy. poſpolity 3. 4. Nieſzláchćić.* Des gemeinen Volcks. *Rex ſum, non ultra quæro plebeius & æquam.* Hor. *Hanc vocem Poëtæ triſyllabam faciunt & be producunt, vel contrahentes e & i in diphthongum Plebeinim, vel i conſonantem trahentes ad us, Plebejus. ut in ejus. majus, &c poſſet tamen & tetra ſyllabum Ple be ius produci more Græco, ut* Elēgēia *apud Ovid. ſic Legulejus, Loculejus Satureta, &c.*
plēbes ei per quartam idem plebs,
plēbĭcŏla, *poſpolſtwá obrońcá.*
plēbiſcītum, plebĭs ſcitum, *Wielkierz, poſpolſtwá uſtáwá.*

plēbĭtas

plebitas pospolstwo, podłość.
plebs, bis. pospolstwo, pospolity. Das gemein Volck/ Pöbel. *Fortunam & mores antiqua plebis & idem* Hor: *syn*: Plēbēcŭla, plēbēs, is, vūlgus, pŏpŭlus *epith*: īgnāra rŭdis. indŏcta incōstāns. tĕmĕrārĭa lĕvis, mūtābĭlis, īmprūdēns, lŏquāx, clāmōsa, crēdŭla, ĭnēpta, tūrbĭda. *phr*: Fæx īnfĭma vūlgi. Tūrba stōlĭda ĭncūltæ plēbis. Vārĭum āc mūtābĭle vūlgus. Flūctu măgis mōbĭle vūlgus. Sēdĭtĭōnis ămāns, ĕt rēbus ămīca nŏvāndis. Quæ mŏdo hūc, mŏdo flĕctĭtur īllūc. Cŏmmōtā fērvens plēbĕcŭla bīle *v. Vulgus.*
plecta, æ, Gr *Koszałek materya.*
plecta 3 Reg. 7. plećienice ornamenta care. in basibus luteris, contorta figura.
plectilis *plećiony*, plecto, *a pleco Gr. Wiezę 2, plotę* 1
plecto *a plicto Gr: Karzę, śćinam.*
plector, *Karzą mię.*
plectrum *Gr: Brzękacz 2. Smyczek, Tanient Klawiatura* Ein Fid-lbogen. *Pulsavit tremulo modulantia tympana plectro.* Ovid *syn*: Pēctĕn *epith* Sŏnāns, rĕsŏnāns, mŏdŭlāns, īnsīgne āŏnĭum, lēne, tīnnŭlum, dūlce blāndum, rădĭāns, aurātum, făcūndum, sŏnōrum, lĕpĭdum, cănōrum, lŏquāx, mōlle, gārrŭlum, grātum, ĕburnum, Mæŏnĭum. *phr*: Cārmen Ăpŏllĭnei tēntānt mŏdŭlāmĭne plēctri. Făcūndo mĕdĭtāri cārmĭna plēcto, Mŏvet. ārgūtæ mōllĭa plēctra lyræ, āŏnĭo cum tēntat cārmĭna plēctro, *v. Pecten, Cythara.*
plegma, atis, *n. Gr. plotka.*
pleiades, *hæ. Gr. Baby. Diel 7.* Himmels-Stern/ Glückgän:]
Plemina, num in manibus vel pedibus callosi sulci. Velius Longus.
plena manu *Hoynie. Dostateczňie,*
plene, plenissime *Obfićie. Dostateczňie, Zupełnie*
plenilunium *Księżycá pełnia.*
plenitas, Tacit. Nápełnienie.
plenitudo, *Nápełnienie, Doroślienie.*
plenum *Nápełnienie, Zpełna.*
plenus, *pełen Cały 2. Zupełny.* Voll/ gantz *Plenior ut si quos delectet copia justo.* Hor. *syn* Cŏnfērtus, ăbūndāns, frĕquēns, āfflŭēns, cŭmŭlātus, rĕplētus, vel īntĕger, pērfēctus.
Pleonasmus est, cum sententia verbo non necessario abundat. Carisi. Diomed. Donat. leges diffuse illustratum exemplis apud Verrepaum.
plera, *pro pleraq; prisce sub Wielki* 1.
pleri, pleriq; *Niemało ich. Wiele ich, Niektory* Mehrentheils. *Vt pleriq; solent: naso suspendit adunco H. syn.* Multi, nōnnūlli, nōn pauci, māxĭma pārs.
pleriq; omnes *Niemal wszyscy.*
plerumq; *pospolićie. po wielkiey częśći;* mehrentheils/ gemeintlich. *parto agricolæ plerumq; fruuntur. V. syn.* Sæpe. sæpius, frĕquēnter. crēbro
plerumq; noctis *Niemało.*
plerus *Wielki, Wiekszy po wielkiey częśći, & sub Wiele 2.* plerusq; *Wielki 1.*
plethora, *Gr. Wilgotnośći zbytek.*
plethrum *Gr. Staie 1.*
plevitas apud Nonium: potius legi plebitas.
pleuriticus *Gr: Bokow bol ćierpiący.*
pleuritis. *idis. Gr. Bokow bol.*
pleuritides *tabulæ hæ Gr, Reiestr u organ*
plexus *plećiony.*

P L I

plica, *Kołtun Fałd, plica incuborum Goździec.*
plicatilis, *Składány.*
plicatura *Fałdowanie plećienie, Składanie* 1. *Złożenie* 1.
plico, *as. Składam 2. przeginam.* Falten, wickelen *Quandoq; cœlum, seu liber. plicabitur.* (Iamb.) *syn.* Cŏmplĭco, rĕplĭco, cōllĭgo, īntōrquĕo, cōnvōlvo, *phr* īn gȳrum, spīram, īn nēxus, īn nōdos dūco, flĕcto, īnflĕcto, tōrquĕo, īmplĭco, cōllĭgo. Plĭcas nĕcto. nōdos nĕcto. Gȳros īndūco.
plinthis, *idis. Gr.* plinthus *podstáwek, sub Cegła, & sub Reiestr u organ.*
plinthium, Gr: *Strop 2. Warcabnica, Czworgraniasta rzecz.*
plisima, plurima. Fest.
plistolochia. Plin. corr. pistolochia.

P L O

plocamos, *m Gr: Warkocz.*
plocamos Isidis *sub Koral.*
plocia, plocias, plocimos, *Gr: Trzćina.*
plodo, prisce, idem plaudo.

plora-

plōtābundus Płacżliwy. plorator płaczek.
plōrātus, us, płacz, Skwierczenie. Das weynen. *syn:* Flētus, lacrymæ, luctus.
plōro as, płaczę 2. Krzyczę 2. Żáłuię 1. Skowyczę Weyne. ploratur lacrymis amissa pecunia veris. Juv. v. Fleo, Lacrymor, Lugeo.
ploſtellum, *Wozek 1. 2.*
ploſtrārius, ploſtrum. *idem* plauſtrum &c.
plota, *Gr. idem* Plutas *an* Płoćicá?
plōtus, idem plautus.
ploxēmum, ploxīmum *è Gr.* Połkoſzek

P L U

plūma Pioro 1. puch ná gęśi, welche Feder. *Pensilibus plumis atq; illinc deficiet nos.* Juv: *syn:* Penna *epith:* Versicolor, lēvis, mollis, tenera, trepida, picta, micans. *phr:* Vestis nātīva volucrum. Plūmæ versicoloris āves. Volat pennis trepidanti bus āles. Vēloces āgitat pennas. Vāgis fērit æthēra pennis. ācta volat plūma nivis ritū. Trepidas denso cum murmure pennas quassat āvis.
pluma haud intereſt, *Mało ná tym.*
plūmacium, Pierzyná. plumæ, *hæ. Pierze.*
plūmāria, *Háftárſtwo, Szwaczka,*
plumārius, *adject: pierzány, Háftárski*
plumārius, *ſubſtant: Wyſzywácz, Háftárz.*
plūmātilis, *Pierzány, pierzem ſadzony, Háftowány,* Von Federen gemacht. *Ars quod texuerat vario plumatilis orsu. L.*
plumatum, *ſubſt. Pierze, Háftowánie 2. & Háftowány.*
plūmātus *pierzem ſadzony, Haftowánie.*
plumbāgo, *Ołowny proch. Ołownicá, śiność,*
plumbaria officina, *Ołownia.*
plumbārius, *Ołownik.*
plumbāta Ołowianká. *Kulá náwiązána, Báſałyk, Pocisk. 2.*
plumbātūrá, *Ołowiem ſpaiánie, Litowánie*
plumbātus, *Ołowiany.*
plumbea, *Ołowianká Kulá 2.* Bleye Kugel. *syn:* Lēthifera, lēthālis, fātālis, fulminea ēmiſſa *phr.* Pila plumbea. Plumbeus glōbus. glōbulus. Missile, volatile plumbum,
plumbeum, *Ołowny ſtátek.*
plumbeus, plumboſus, *Ołowiány, śiny, Modrobłády, Tępy. Głupi, Niedowćipny.* Das vom Bley gemacht/ bleyen.
plumbeus color. *śiność.*
plumbo as, *Ołowiem ſpaiam, Lituię. &c.*
plumbum. *Ołow. Ołownicá, & ſub śinosć* Bley. *Et cantata tenet cum fusco licia plumbo.* L. *epith:* Liquidum. liquens, livens, grave, flexile, tractābile, solidum. vulnificum, *phr,* Solido frēgit cāva tempora plumbo.
plumbum candidum, *Cyná.*
plūmeſco, *pierze. puſzczam.*
plūmeus *pierzány, puchowy Háftowány.* Federinn *Indumenta novis texentem plumea telis.* Prud.
plūmiger, pierzyſty plūmipes. pioronogi.
plūmo *as, pierze puſzczam. Háftuię.*
plūmōſus *pierzyſty.* Gefedert. *Sic plumosa novis plangentis pectora pennis.* Ovid.
plūmula, *puch gęśi, pioro 1.*
pluo, pluit, *Deſzcz páda pádam 1.* Es regnet. *Dum pluit in terris, ut possint sole reducto.* Virg. *syn.* Grāvidis, resolutis cadunt, è nubibus imbres. Jupiter imbribus rigat ārva. Præcipitant nimbi. Toto ruit æthere nimbus cælo dēmittitur Nubes se volvit in imbrem. Nubibus Aūster fundit āquas. Immensum cœlo venit āgmen āquārum. Pluvias se solvit in undas æther. Densi funduntur āb æthere nimbi. āctus cœlo magnis āquilonibus imber. lārgis āquis. cādit, ruit, præcipitat. Lārgæ præcipitantur āquæ. Fœdam glomerant tempestatem imbribus ātris collectæ nubes, ruit ārduus æther. Plurimus Aūster inglomerat noctem, et tenebrosa volumina torquet. Diffunditque imbres, imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat. Vix hæc ēdiderat cum effusis imbribus ātra Tempestas sine more furit *v. Imber. & Grando.*
pluor, oris. Deſzcz. plūra, *Dłużey, Więcey 1.*
pūriālis, *v. Wielki 1.*
Pluralitas, Cariſio. pro Numero plural. Grammaticorum. pluraliter. Cariſ. i. numero multitudinis.
plūrātīvus, *ſub Wielki 1.* plures, *i. mortui ſub plūria Więcey 1.* plure, *Drogo (Umárły.*
pluries, *Częſto 1. plūrifāriam* Rozmáićie
plurifarius, plūriformis. Rozmáity,

plūrima, *Nawięcy.* plurimi eſt, *Zacz.*
plurimo, *Drogo.*
plūrimum, *poſpolićie, Czeſto 1. Naczęśćiey, Wiele*
plūrimum eſſe alicubi, *Przeleżeć.* (1. 3.
plūrimus, *Wielki 1. Chętny 1.* **Gar viel** *Jamq; aſcendebat collem, qui plurimus urbi.* Virg.
plūs, *Więcey 1. 2. 3. Bárźiey Dłużey Nád.*
plus minus, *Koło. Præpoſitio.*
plus, plusq; *Bárźiey. Więcey 2.*
pluſculum, *Więcey, Trochę przed tym.*
pluſculus, *Więkſzy 3.*
Pluſimus, 1 plurimus priſcè, Feſt.
plūteālis, *Ramámi opráwiony.*
plūteus, *Łoſzkowa deská. Kráwądź łoſzká Ramá 3. Liſztwa 4. pulpit piſarski. Száfa Szopá woienna. Miedzyfilarze, przegroda płot* **Ein Pultbret.** *Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungves* P
plūto, plūton, *Gr. Lucifer. Czárt, Skarbek 1.* **Hölliſcher Gott und Sohn Saturni,**
plūtōnia, *orum, Gr. Orchłąń.*
plūvia, *Deſzcz 1.* **Regen.** *Cæruleus pluviam denuntiat igneus Euros.* Virgi. *ſyn:* imber, nimbus *vide Imber, Ros & pluit.*
pluviālis *Deſzczowy. Dżdżowy.* **Das von Regen iſt.** *Quantus ab occaſu veniens pluvialibus undis.* Virg
pluvius pluviōſus, pluviātilis, *Deſzczowy. Dżdżawy* **Regenächtig.** *& pluvius deſcribitur arcus* Hor. *ſyn:* Plūviālis, imbrifer, nūbilus.
pneuma, *atis. Gr. Dech. Duch 1. Duſzá, Tchnienie Wiárt.*
pneuma divinum, *Duch święty.*
pneumāticus. *Gr. Wnętrzny. Dymálny Duchowny 1*
pneumōnicus *Gr. płucny.*
pneuſticus *Gr. Wietrzny.*
pnigāliōn ōnis, *m Gr. Duſzenie nocne.*
pnigeus *ei. gr. Kominek 2.*
pnigītis, *idis, gr. źiemia lekarska.*
pocillātor, *Náléwacz. podczáſzy.*
pocillum, *Kieliſzek*
pocillum fictile, *Krużyk.*

pōcūlentum, *Nápoy.* poculentus, *pity.*
pōcūlum, *Kielich, Kubek, Roſtruchan.* **Trinckgeſchirr Becher/ Kelch.** *Pocula ſi quando ſævæ infecere novercæ.* Virg. *ſyn;* Scȳphus, cālix. crātēr, pătēra. cārchēſium. *epith.* Fūmāns, ſpūmāns, aūrēum, ărgĕntēum, gĕmmēum. lūcĭdum, mĭcāns cāndĭdum, āhēneum, ænēum. fāgĭnum, cælātum *phr.* Vălĭdo ſpūmāntia Bācchō pōcŭla. Perfēcta ărgento ātque ăſpēra sĭgnis. Mīſcet, præbet, lībat, cĭrcūmfert pōcŭla dēxtra. Pārs ēpŭlās mănĭbus, pārs aūrēa gēſtāns pōcŭla. Dĭſcūmbūnt. ălacrēs. ēt pōcŭla lībānt.
poculum immane, Heracleum, *Rurowa ſkleńicá.*
pōdāger, *gri. m podágryk.*
podāgra, *Gr. podagrá.* **Das podagram/ Zipperlein.** *Scabiemq; ferat turpeſq; podagras.* Virg *Litigat & podagra Diodorus, Flacce laborat.* Mart. *epith.* Tūrpis, nōdōſa, ſæva, immītis, dīra, sēgnis. ignāva, inērs, lăpĭdōſa, crūdēlis, mŏlēſta, ăcērba, īmpŏrtūna, īnsōmnis, ācris, īmmēdĭcābĭlis. quĕrūla. *phr.* Strĭngēns. frāngēns, cōntūndens ārtĭcŭlos. Pēdes, mānus ſævo rĭgōre lĭgāns. Nūllis mēdĭcābĭlis herbis pæōnia mājus ărte mălum, Tōllēre nōdōſam nēſcit mēdĭcīna pŏdagram. Sēcat īndĭgnos ſæva pŏdagra pēdes.
pŏdāgrĭcus, *Gr.* podagroſus, *Latinè podágryk.*
pŏdalgĭcus, *Gr. pies prętkonogi,*
pŏdalgĭcus, *Nog chórych człowiek.*
pŏdēris, *is, eos Gr. Szata długa, Sutánná Albá & ſub Do kolan 2.* ... *Grzánie.*
pōdex *icis. m. Odbyt 3.* pŏdiſmus, *Gr. Rozmierzánie.*
pŏdium, *Alkierz, & ſub Dziwowiſko.*
Podlaſia B. podleśie.
pŏēma, *tis, gr. Wierſz poetycki.* **Gedicht in Reimen geſtellt.** *Poſtibus affixum dulce poema ſacris* Rut. *ſyn:* Carmen. *epith* Pūlchrum, dīvīnum. făcētum, dīvīnum, ſacrum. tōrnātum. āōnĭum, pīērĭum, lāſcīvum. dūlce. *phr.* Gēſtiet īnnōcŭo dīvīna pŏēmāta cāntu, Vōlvēbam lĭbros, ēt ſacra pŏēmāta vātes. Dum Vēnēri lāſcīva pŏēmāta nōſtræ pāngo. ēcce īnter pōcŭla quærūnt Rōmŭlĭdæ sātŭri quĭd dīva Pŏēmāta nārrent. *v. Carmen.*
pœnēnis, *is, vel idos hæc, gr. pies páſtuſzy.*
pœna, *gr. Káránie. Męka 1. pokuta 3. 4.* **Straff.** *Quam timeo victus ne pœnas exigat Ajax*

Ajax. Juv: *syn:* Supplicium, cruciatus, dolor labor. *epith.* Miseranda, dura, miserabilis, tristis. funesta, sæva, atra, crudelis, cruenta, deformis, acerba, dira, infamis, misera horribilis, turpis, immanis, atrox, impia, iniqua, gravis. amara, immitis, suprema, vehemens, violenta, intolerabilis, inaudita, *phr.* Pœnarum genus omne Pœna scelerum, vindex Criminis ultrix. Genus miserabile pœnæ. Nil timet, et pœnis occurrit atrocibus ultro. Distulerâtque graves in idonea tempora pœnas. Te triste manebit Supplicium, votisque Deos venerabere seris. Nimium crudele lusti supplicium, Id crudele genus necis, hoc immane, feroxque supplicium. Triste propinquat supplicium. *v. Punio, Labor. & Dolor; Supplicium.*

pœna æstimata, pœna pecuniaria. *Winá 2.*

pœna capitis, *ściętá śmierć.* pœna summa, ultima,

pœna, (*i. Punica adiecto* avis, *Struś.* (*Zabor 1.*

pœnalis, *Karániu' służący.* pœnalis opera, *Pokutá 4*

pœnaliter, Boleśnie, Okrutnie, & sub Zábity.

pœnarius, *Karánia godny.*

pœniteus, Lucret. pro puniceus, prisce: Lambin.

pœnio, Lucret. prisce. idem punio.

pœnitendus, *Brzydki.*

pœnitentia *żal. Pokutá 1.* **Reu/ Bus.** *syn:* Metanœa. *epith:* Tristis, mœrens, dolens, amata, querula, ululans frendens. intestina, impatiens, pervigil irrequieta, salutifera, utilis. *phr:* Criminis admissi dolor. Placatum miseris quæ facit esse Deum in melius virum commutans. Qua peccator habet posse videre Deum. Quæ sontes lachrymis efficit innocuos, Quæ trahit innocuos imo de pectore fletus.

pœnitentia vitæ *Wzgárdá świátá.*

pœnitentiam ago, pœniteo, *es. Żáłuię zá co.*

pœnitet, *żal mi, Wstydzę się, Nie kontentuię się.* **Es gereuet.** *Nec te pœniteat calamo trivisse libellum.* V: *syn:* Tædet, piget. *phr:* Mortem orat, tædet cœli convexa tueri. Ni refugis tenuesque piget cognoscere curas. Fata petunt, piget incepti lucisque Tanta meæ si te deperunt tædia laudis. Si non ira, pertæsum thalami tædæque fuisset. Quo feret ira, sequar, facti fortasse pigebit, et piper infido consuluisse viro.

pœnitudo. *żal.*

Pœniturus. pro Pœnitentiam acturus. Salust. Quintil. inusitatum.

poësis, *is, gr: Wiersz poetycki. & sub Wierszow pisanie.* **Kunst zu dichten/ zu reymen/ poeterey.** *epith:* Divina docta, sacra blanda generosa, potens celebris, inclyta, nobilis, ingeniosa. *phr:* Apollinis. Phœbi, Musarum studium. Pieriûm decus, apollinei honores. Poësis divina vis, blanda potestas, sacer honos Sacras pangens laudes. *v. Poeta.*

Pœsna. i. pœna. prisce, ut Casmena. cosmitto, cæsna, dusmosus pro Camena, &c. Fest.

Poëta, *æ. Gr: Wierszow pisarz, poetá,* **Ein Reymend Dichter/ Poet.** *Sæpe Poëtarum mendacia dulcia finxi.* Maxim. *syn:* Vates. *epith.* Solers, doctus, celebris, nobilis, disertus, divinus, illustris, sacer, ingeniosus, industrius, concinnus, loquax, lascivus, nugax, eximius, clarus, vilis, abjectus, ignarus, Pierius, aonius, Phœbeus, Apollineus. *phr.* Phœbi sacerdos Musarum comes afflatus, agitatus numine Phœbi Dignus aonio choro. Sacro percitus œstro. Apollinea clarus in arte, Felici carmine clarus. Quem doctus non aversatur Apollo. Cui sunt faciles, in carmina Musæ. Cui doctus, pocula Castaliis plena ministrat aquis. Quem parnassi deserta per ardua dulcis raptat amor. *Poetæ illustres.* Virgilius, Ovidius, Catullus Homerus, Martialis, Propertius, Tibullus.

poëtica, *æ Gr: Wierszow pisanie.* poëtice, *sub Poetá.*

poëticus, *Gr: Dzielowy, poëtycki, sub Poetá.*

poëtrificus. *Poetycki sub Poetá.*

poëtor *aris, Wiersze pisze*

pogonias, *æ, m. Gr. Miotłá ná niebie Brodaty*

Pogonatus, *i. barbatus. Zonara. & Cedreno teste: dictus erat Constantinus Imp: Catholicus Constantis filius, á. barba prolixa.*

P O L

pol. *Záiste.* pola, *æ. Piłá 2*

polemarchus. *Gr. Hetman 2.*

polemonia, *Gr: Dyptan 1. Srosik ziele.*

polenta, *Krupá, Kaszá 1 Gryz 2. an práżmo.*

polentarius, *adject Krupny,*

polentarius *subst. Krupnik,*

polessia. Podlásze. Podlesie Cromero.

polia, *Gr: Stebizná śtwo ska kámień,*

polia *Gr:* Stado: *poliendrum v supra Cicilendrum:*

polimen, *Glánc,* polimenta *orū, Jádro 2.*

polingo, *idem pollinceo.*
polio, *is. Poleruię, Okrzesuie, Gładzę, Strugam, Oćiosuię, przesiewam. Wyprawiam. piłę gram, & sub piłá 2.* Glatten/ polieren. *Squammis, auroque polibat.* Virg. *syn:* Expŏlĭo pērpŏlĭo, lævo, lævīgo, cōmplāno, ēxōrno, ēxcŏlo, ōrno, ădōrno rādo, ābrādo, æquō, ēxæquo.
pŏlio, ōnis, *Płátnerz, Wypráwiácz.*
pŏliorce, *es, Gr: Táran 1.*
pŏliorcētes, *æ. m, gr. ibidem.*
pŏlītē, *Gładko. Ozdobnie, Wytwornie.*
pŏlītia, *Gr. Rzeczpospolita* pŏlītīca, *Gr. Polityká 1*
pŏlīticus, *Gr: Mieyski, polityk, 1. 2. Zgromádny.*
pŏlītio, *polerowánie, Wyprawa 3.*
politio agri, *Oránie.*
pŏlītor, *piękrzyćiel, Sznycerz, pytelnik, Oracz, Kmieć Wypráwiácz.*
pŏlītūra, *polerowánie, Gładzenie, Wypráwá 2. Upráwá roley.*
politūræ ars, *Sznycerstwo.*
pŏlītus, pŏlītŭlus, *Gładzony. Wypráwiony Gładki 1. 2. Ozdobny Ochędożny Uczony, Galánt.* Geglättet/ polieret/ blanck. *Sedibus in mediis inde quod dente politum.* Cat. *syn:* ēxpŏlītus, lævis, ōrnātus, nĭtĭdus, plānus, æquus,
pŏlĭum, *Gr: śiwiosnká źiele.*

POLL

pollen, *inis, hoc Omiećiny we młynię, Mąká pszeniczna przednia.*
pollens *Mocny 1.* pollentia *Moc,*
polleo, Mogę, *przemagam, Mam u kogo mieyscę, pomaga co, Ważę u kogo.*
pollex, *pálec wielki 1. 2.* der Daum. *Nec duris ausim lædere pollicibus.* trop: *epith:* Nĭvĕus, mōllis, tĕner, dŏctus hăbĭlis, ālbens. *phr:* Purpŭrĕas tĕnĕrō pōllĭce tānge gĕnas. Hæc quĕrŭlas hăbĭli prætentat pōllĭce chōrdas, *v. Digitus.*
pollĭcāris. *Ná páleć miąższy*
pollicem premo, *prov: Sprzyiam.*
pollicem converto, *prov. Niesprzyiam.*
polliceor, *Obiecuię, Upewniam.* Verheissen/ verfprechen. *pollicitus quæ te genitor sententia vertit.* Virg. *syn.* Pōllĭcĭtor, prōmĭtto, spōndeo. *v. Promitto.*
pollicitatio, pollĭcĭtum, *Obietnicá 1.*
pollĭcĭtor, *aris, Obiecuię.*
pollĭnārius, *Mączny 1.*
pollinceo *es,* pollincio, *is. Námázuię 1. 2. Umárłego chędożę, przesiewam.*
Pollinctio, Sipontino est farinæ in pistrina divisio. Policionem scribit Calepin. & Catonem affert apud quem reccentiores legunt Politionem.
pollinctor, *Grubarz 2: pustelnik, & sub Umárłego*
pollinctorius, sub Grubarz, *(chędożę.*
pollinctūra *sub Umarłego chędożę.*
Pollingo ibidem. Pollintio, onis, Cato corr: Politio.
pollintor, *oris pytelnik. & sub przesiewam.*
pollio *is, przesiewam*
pollis *inis, hic phoca, hæc Prisciano & Carisio. Omiećiny we młynie.*
pollūbrum *Miednica 1 2.*
pollūceo, *Biesiąduię, Ofiáruię 1. & sub pierwiástki.*
pollūcibilis. Hoyny. pollucibilis cœna Bánkiet.
pollucibiliter, pollucte Hoynie.
pollictum sub Biesiáda.
pollūctūra Biesiáda, Dźiesięćiná, & sub Umárłego chędożę.
pollūctus. pospolity 1. & sub Ofiáruię 1.
polluctus virgis Smágániec. pollulus. Máluchny.
polluo, *plugáwię, Zmázać 2.* Verunreinigen/ besudeln. *polluit ore dapes, sociis tunc arma capessant.* Virg: *syn:* Cōntāmĭno, ĭnquĭno, cŏīnquĭno, vĭŏlo, măcŭlo, tĕmĕro, deformo, fœdo, tūrpo. *vide Maculo.*
pollūtio, *pomázanie, psotá,*
pŏlōnia, *Polská.* pŏlōnis *idis, polká.*
Polubrum, ut aliqui scribunt. idem Pollubrum.
poluīnar Wezgłowie, piłá 2 pŏlŭla *piłá 2.*
pŏlŭlus Máluchny. o longo ex contracto paululus ut Clodo, ex Claudo. &c.
pŏlus, *Gr: Biegun Obrot, 2. Niebo 1.* der Angel des Himmels *Intonuere poli, & crebris micat ignibus æther.* Virg. *Duo sunt poli, unus Boreálés,*

alis, Australis alter: duo autem sunt puncta immobilia in cœlo. circa quæ tanquam circa cardines quosdam totum cælum volvi videtur:) syn; axis *epith:* Frigidus. algens, glacialis, inhospitus inaccessus, nivosus, vel cœlum, æther, olympus, cœli cardo, vertex. convexa polorum. *v. Cælum*

P O L Y

pŏlyăcanthos, *f. gr: sub ćiernie.*
pŏlyandrium *gr: Cmyntarz.*
pŏlyanthĕmum, *Jáſkier,*
pŏlychreſtus. *Gr. Krwáwnik kámień.*
polўchronius, *Gr: Długo wieczny.*
pŏlўcnĕmum, *Gr. Wielonog,*
pŏlўcoccon, *Gr: Jemiołá.*
pŏlўcrătia, *Gr: Wielowładztwo.*
pŏlўgăla, *Gr: Wyczka konicza*
pŏlўgămia, *Gr:* Wielożeńſtwo.
polўgamus, *Gr: Wielożeniec.*
pŏlўgŏnăton, *Gr: Kokoryczká, Sporyż 2.*
polygōnia camera *Sklep łámány,*
polygonius, *Gr: Węgláſty 1.*
pŏlўgŏnoīdes, *Gr. Bárwinek.*
polygonothely, *yos, n. Gr. płonnyk*
pŏlўgŏnum, *Gr: Sporyż 2. 3. 4.*
pŏlўgrammos, *hæc gr. Kámień przekobiáły.*
pŏlўgўnæcōn; *vel os, ōnis, al.* polygynæconitis, *idos, Gr: Francmer 2*
polyhiſtor, *ŏris. Gr. Uczony.* polymita *orum.*
polўmĭtarius, *sub Wzorzyſty.* *(Cwelich.*
pŏlўmĭtus, *Wzorzyſty:*
pŏlўmyxus, *sub Knot & Lámpowy nośek.*
polyonyma Nomina Diomed. eadem Synonyma.
pŏlyphēmus, *Gr. Sławny*
polypŏdium *Gr: páprotká* pŏlўplūſius, *Gr: Bogáty.*
Pŏlўdōſus *produxit o primum Mart. more Græcorum. Poëtarum hic ponentium. ut & in Polypus Nośáty koń. & sub Nozdrzy chorobá.*
polўpragmŏſўne, *es Gr: Sprawność.*
Polyptoton Cariſio Diomed. Aquila. Oratio multos casus ſeu varietates habens ejuſdem vocis in una ſententia, multa genera, numeros &c. eadem Traductio.
pŏlўpūs. *pi.* & pŏlўpūs *pŏdos vel podis. Gr:*
Wielonog morſki, Pław, Stonog, Nozdrzy chorobá, Łakomy Horat: produxit o ex Græca,
pŏlyrrhizon *n: Gr: Ciemięrzycá*
polyrrhizos, *hæc Gr: Kokornak.*
pŏlўsēmus *Gr. Wieloznáczny.*
pŏlyſpaſtos, *Gr. sub Windá 4. Klubá i. Commune eſt apud Græcos.*
Polyſyndeton i. multas Conjunctiones habens oratio.
Polyſyntheton, multa membra habens. Rutilius. Cariſ. Diomed
pŏlўtrĭcha, *æ vel che. Gr: Rząśá ſkálna,*
pŏlўtrĭchum *Gr: Rząśá ſkálna 1, Włoſki P. Máryi 1.*
pŏlўthrix, *chis: adject: Gr. Koſmáty.*
polўthrix *ſubſt: f. Rząśa ſkalna 2. Włoſopád kámień per antiphraſin.*
pŏlyzōnos *Gr: Kámień przekobiáły.*

P O M

pomărium Sad, *Owocny ſkład.* **Ein Baumgarten**
Eſt aliquid plenis pomaria carpere ramis. Ovid, *ſyn:* Hortus, Pōmētum. *epith* Fœcundum fragrans, odorum. *phr:* Loca conſita pomis. Pomifer hortus.
pōmărius, *adject: Jábłonowy*
pomărius *ſubſt: Jábłek przekupień, Owocnik*
pŏmĕrānia. *Pomorze. pomeranus Pomorczyk.*
pomeridiano *Odwieczór, Z południá.*
pomeridianum tempus, *Odwieczor.*
pomilus *idem* pumilus,
pōmĕrĭdiānus; *Odwieczorny.*
pomērium *Podmurze, Miedzymurze* **Zwinghoff**
Longa per extremos pomeria cingere fines. L.
pōmētum *Sad,*
pomifer *Owocny.* **Das Obst trägt.**
pōmĭlio *Feſt. idem pumilio*
pōmĭlius *Kártowáty.*
pōmōna Dea, ſub Sad
pōmōſus, *Owocny.*
pōmpa, *gr: Pokázowánie ſię, Prowádzenie poczeſne. Tryumf, Peſtáwá, Oſobá, 5. Wypámiętáć, świetność 2. Orſzak, Mowá nádę-*

wá nádgta. prächtiger Einzug/grosse pracht. *Tempus adest plausus, aurea pompa venit:* Ovid: *epith.* Sōlēnnis, dīves, sŭpērba, trĭūmphālĭs rēgālis, māgna, māgnĭfĭca. fēsta, āmbĭtĭōsa, īngens īllūstris, īnsīgnis, laūrĭgēra, vāna, ĭnānis, fŭnĕbris, fŭnĕrēa. *phr:* Sōlēnnes dūcĕre, āgĕre pōmpas. Scīpĭo præsīgni pōmpa propĕrābat ād ŭrbem Quæ pōmpa chŏro tām clārā rĕfŭlget. *vide Triumphus.*

pōmpābĭlis, *świetny 2.* pompalis *Wspániáły.*

pompabilĭter, *świetno, Stroyno, Wspániálé*

pompālĭrer *świetno.* pompātĭcè *wspániále.*

pomphŏlyx, *ygis f. gr. Mośiężne odmioty. Tuyia*

pompilus *Gr: przynawek rybá. prowádźićiel.*

pomŭlātus. *Tárántowáty.*

pomum *owoc drzewny, Jabłko,* Ein Apffel. *Caulibus & pomis & aperto viveret horto,* Juv: *syn:* Mālum. *epith:* Rŏtŭndum, rŭbens, dūlce, mātūrum. mīte, agrēste, dūrum. ăcērbum, putre, pēndŭlum, fragrāns, ŏdōrum, ŏdōrātum. rĕdŏlēns, Neūstrĭăcum. *phr.* Pēndēns rāmis. Mōtis rāmis cădēns. cedens. īncūrŭos grăvāns, prĕmēns pōndĕre rāmos. Dēdūcēntia rāmos pōndĕre pōma suo. Fœtūs ārbŏrei, dēmpti āb ārbŏre. Aŭtŭmni pōndus strāta jăcēnt pāssim sūsquæque sub ārbŏre pōma. Lĭcĕat pēndēntia rāmis cārpĕre pōma mănu. *vide Fructus.*

pomum Cybeles, *Szyszká 3.*

pomum inhonorum *Jeżowkowy owoc*

pōmus, *f. Jabłon.* Ein Apffelbaum/ *Tunc ictus abiere feri, tunc consita pomis.* Tyb. *syn:* Mālus, *epith:* Fœcūnda, fĕrāx, fērtĭlis, frŏndēns āmœna, stĕrĭlis agrēstis, Neūstrĭăca. *phr.* ārbor pōmĭfēra. *vide Arbor.*

PON

ponamus casum Ná przykład

ponderatio Ważenie, Wadá 5. ponderator Ważnik.

pondĕrĭtas, Powagá, *Waga 6: 7.*

pondĕro. *Mierzę 2. Rozważam 1.* Ważę 1. Wägen. *Quem vicisse velit tacite praeponderat exul:* S. *syn:* pēndo, ēxpēndo, āppēndo, pērpēndo, lĭbro. *Metaph.* ēxcŭtio, ēxāmĭno æstĭmo.

pondĕrōsus *Ciężki, Ważny,* pondo *Wagá 5. Funt*

pondo libra *Wagá 5.*

pondus *Ciężár 1, Wagá 6. 8. Gwicht, Wielkość 1. Powagá: Poszanowánie.* Ein. Gewicht. *Ponderibusq; suis consuērunt concita ferri.* L. *syn-* ŏnus, grăvĭtas, sārcĭna, mōles, vel mōmēntum, vīs aūthōrĭtas, *epith:* Grăve, lēve, īngens, dūrum ŭrgens. prōnum, ĭnīquum, ŏnĕrōsum. *phr.* Hŭmĕros, mēmbra grăvāns, prĕmens. Mōles īmmēnsa, vāsta, vīx fĕrēnda, *v. Onus.*

pondusculum, *Wagá 6. 8. ciężar 1.*

pōnè, *Adverb: pozad Zá kim.* Hindenzu. *Ponè subit conjux, ferimur per opaca viarum* Virg: *syn-* Pōst, āltĕrgo, retrō.

pone, *Praepos. Pozad, Zá kiem* pōno, *Verbum Daymy*

pōno, *Kłádę 1. 2 & ultimum pokładam 1. 2. Stawiam 5. Nieśie śię,* Obracam *3. Zwłoczę 2* Mam *to zá, Ućichá Ustáie co.* Setzen legen *Sevibat, leniterq; minas ponebat inanes.* L. *syn:* Dēpōno. rĕpōno. cōllŏco, lŏco. stătŭo, cōnstĭtuo, vel insŭmo, īmpēndo. (to.

pons *Most 1 2. 3.* Eine Brück *Pontibus ut crebris possint consistere. & alas.* Virg: *epith:* Vălidus, fīrmus, sŏlĭdus, āltus, cēlsus, sūblĭmis, ēlātus, cămĕrātus, tūtus, sēcūrus, flŭvĭālis strūctus, sūbstrūctus, lĭgnĕus, sāxĕus, mārmŏrĕus. pēnsĭlis, *phr.* Pōntis arcus, fōrnix, cūrvāmĭna, mōles, sēmĭta. Sāxĕus īngēnti quem pōns āmplēctĭtur ārcu. Rŭēntis, vĕnĭēntis āquæ vīm sŭbĭtam tŏlĕrans. Mănĭbus, pōns strūctus ăvōrum. Tēmpus ĭn hoc sŏlĭdus.

pons arrectarius, subductilis, subductarius. *pontalia, B, sub Mostowe.* (*Wzwod.*

pontes, *Kámienie przezdrozne.*

pontĭcŭlus, *Mostek 1. Podstáwek 2.*

pōntĭfex, *Biskup.* Der obriste Priester/ Ihro Päbstl Heyligkeit. *Dicite Pontifices in sancto quid &c.* P. *syn* Antīstes, Săcērdos, Flāmen, Præses, Præsul. *epith:* Relĭgĭōsus, pĭus, sānctus, vĕnĕrāndus, vĕrendus, māxĭmus, lōngævus. *phr.* Sacrōrum āntīstes. Vīttis īnsīgnis. Pūra īn vēste rĕfŭlgēns. Tēmpŏra frŏnde, lāna vīnctus, ēvīnctus, rĕdĭmītus. Vītta crīnes ălbēnte rĕvīnctus. Cuī nĭvĕā cīngūntur tēmpŏra vīttā. Vīctĭmă pōntĭfĭcum tīnget cērvīce sĕcūres.

pontĭfĭcālis, *pontificialis, pontificius, Biskupi.* Dem Ihro Päbstl. Heyligkeit zugehörig. *Numine pelluerant pontificale caput.* Virg.

pontificātus, *us, Biſkupſtwo.*
pontificia. *orum. pontyfikał.*
pontificium, *Biſkupſtwo.*
pontica gemma ſparſa ſylvis, montibus, punctis variis.
pontica radix, *Kapontyk,* (*Plini.*
ponticus, *gr. Morſki.*
ponto, *onis, hic.* pontonium, *Prum.*
pontus, *gr. Morze 1.* **Das Meer bey Conſtantiope** *Multa tamen latus triſtia pontus habet.* Ovid. *v.* *Mare, Pelagus, Æquor, Fretum &c.*
pontus Euxinus, *Morze czarne.*

P O P

pōpa, *pop pogáńſki.*
popa venter, *Tłuſty.*
pŏpănum, *gr. placek/ Opłátek.*
pŏpellus *Ludkowie, Poſpolſtwo.*
pŏpīna, *Kuchnia mieyſka.* **Ein Zechhauß/ Gar-kuche.** *Fornix tibi & uncta popina.* Hor: *ſyn:* Gānĕa, cŭlīna. *epith* īmmūnda, ſōrdĭda ūncta fūmāns, tĕpĭda, pīnguis, nigra, tĕtra. īnfāmis
popīnæ, *Łákoći 1.*
pŏpīnālis, ſub Kuchenny 2. & ſub Łákotliwość.
pŏpīnārius, *Kuchenny mieyſki.*
popinātio, *Rozgárdyas.*
popinātor, *Kuchenny mieyſki.*
pŏpīno, ōnis, *idem, & Roſpuſtnik. Łákotliwy.*
pŏpīnor, *aris, Rozgárdyás ſtroię.*
poples, ĭtis. *hic podkolanek.* **Die Knieſcheib**, *Ingens ad terram duplicato poplite Turnus.* Virg *ſyn:* Gĕnu. *epith* Trĕmēns, trĕmĕbūndus, trĕmŭlus æger, lăbāns, fīrmus, fōrtis vălĭdus, rōbūſtus, nĕrvōſus, nōdōſus, cūrvus, īncūrvus, ſūccĭdŭus *phr.* Vĕnĕrāri poplĭte cūrvo, flĕxo, Quā mōllĭa nōdōſis facit īntērnōdia poplĕs. *vide Genu.*
pŏplĭcŏlă, *poſpolſtwá obrońcá,*
pŏplus, i, populus. Plaut. Rudente.
poppyſma, *n, gr. Klask 1. Ciokánie Głáskánie.* popdyſmus, *Gr. Ciokánie, Kláſk Gwiżdánie*
poppizo, *gr. Gwiżdżę.*
pŏpŭlābĭlis *puſtoſzeniu podległy.*
populāria, *ium, Fráſzká 1. poſpoliſtwá mieyſce, Ławy wſchodowate. & ſub Dziwowisko 1.*

pŏpŭlāris, *Ludu miły, poſpolſtwu miły, poſpolſtwá obrońcá. Jednegoż ſtanu. poſpolity 1. 3. 4. 5. Gmiñowy, Ziemek 1. 2. podły.* **Das dem Volck zugehört.** -- *gaudens popularibus auris.* Virg.
pŏpŭlārĭtas, *Poſpolſtwá chęć, poſpolſtwu ſprzyiánie.*
populariter, *poſpolſtwu gmyſli. poporſtu.*
populatim, *ſub po domách.*
populātio, *puſtoſzenie.*
pŏpŭlātor, *puſtoſzyćiel* populatrix *ibidem,*
populātus, *us, puſtoſzenie.*
pŏpŭlētum *Topo'owy gay,*
pōpŭleus, *Topolowy.* **Albervbaumin.** *Populeis adjunt evincti tempora ramis.* V. *v* *Populus*
pŏpŭlĭfer, Topoiorodny, pŏpŭl. fūgium, *Porażká*
pōpulneus. populnus. *Topolowy.*
pŏpŭlo, *as. &* populor. *aris, puſtoſzę, Buiam, Poſpolſtwu kmyśli mowię.* **Berauben/ verheeren/ verwüſten.** *Ferro Lybicos populare penates.* Virg *ſyn:* Dēpŏpŭlor, vāſto, răpĭo, prædor.
populoſitas, Ludność.
pōpŭlōſus, *Ludny,* **Volckreich.** *Tota curatur populoſum funus in urbe.* Alc. *phr.* Pōpŭlo īn gēnti cĕlebris, cĕlebrātus, pŏpŭlis frĕquēns.
pōpŭlus, *Topola.* **Pappelbaum.** *Populus in fluviis, avies in montibus altis.* Virg: *epith* Bĭcŏlor, ālba, glaūca, vĭrĭdis, āltă, prōcēra, ārdŭa, vĭrēns, frōndēns, ſtăbĭlis, lăcrȳmōſa. flŭvĭālis, *phr.* ārbor Hērcŭlĕa, Alcīdæ grātīſsĭma. Flŭvĭīs āmīca. Flūmĭnĭbus gaūdēns, Nūtrīta pŏpŭlus ūndā. ālba cōmīs. Prætēxit vĭrĭdes tĭbi pōpŭlus ūndas. pōpŭlĕis īnſtrĕpit aūra cōmis, Sŭſūrrānti crīſpātur pōpŭlus aūra.
Pōpŭlus nigra, *Osiká.*
Pŏpŭlus, *Lud, Poſpolſtwo.* **Volck/ Gemeine.** *Victor ab auroræ populis, & littere rubro.* Virg. *ſyn:* Gēns, nātio. plēps, vūlgus. *epith:* Dīves. nūmĕrōſus, fōrtis, bēllĭcus, bēllātor. Mārtĭus Māvōrtĭus, pŏtēns, ārmĭpŏtens, aūdax, ignāvus, īmbēllis, īnērs. īncōnſtāns, lĕvis, tŭmĭdus fŭgax, mōllis. hĕbes, ſtōlĭdus, cĕlebris, clārus, ūrbānus, cōmis, hŏnēſtus, cūltus, īncūltus, bārbărus, fĕrox, fĕrus, crūdēlis. *vide pleps.*
pŏpŭlus apum, *Roy pſzczoł,*

por, *particula addititia, i. puer sub* Pacholę.
porca, *świniá, Brozda 2. Zágon, Skibá 1.*
porcarius, *adiect, Wieprzowy 1.*
porcarius *substant. świniopás. Wieprzow kármićiel.*
porcellana concha, *Pław 4.*
porcellia, prośięcznik ziele. porcellio, *Stonog,*
porcellus, *prośię, Wieprzek Jazdz.*
porceo, es, Niedopuszczam,
porcetra, *świniá, pierwiastká.*
porci puri, sacres, finceri, *sub prośię 1.*
porcina *Wieprzowiná.*
porcinarius, *Wieprzowy przekupień.*
porcinus, *Wieprzowy 1.* porcula *swinká.*
porculatio, *Wieprzow Karmienie:*
porculator, *świniopás, Wieprzow karmićiel.*
porcolena, świnká.
porculetum, *Grządká, & sub Zagonem.*
porculus, *prośię 1. Wieprzek Jazdź, Windowy*
porculus marinus, *Jesiotr,* *(gwoźdź.*
porcus, *Wieprz 1. 5. 6. 7. Tłusty.* **Die Sau Schwein.** *syn* Sus, *epith:* Sordidus, horridus, setiger, spumiger, vulnificus, hispidus, obscœnus, spurcus, clamosus, glandilegus udus ignavus, cœnosus. *phr.* Impatiens famis, Immundo se flumine volvens. Luto se volutans, Gaudens cœno immundaque palude, Semper amicus sordibus, Prima ceres avidæ gavisa est sanguine porcæ. Immundi meminere sues jactare maniplos. Glandilegosque sues jugulant, pinguesque juvencos,
porcus castratus, *Wieprz 2.*
porcus dimidiatus, *Połeć.*
porcus lactens, *prośię 1.*
porcus fœmina, *świniá.*
porcus marinus, *Wieprz dźiki morski.*
porcus spinosus, *Jeż cudzoźiemski.* 1.
porcus Trojanus *porśię nádziewáne.*
porocela, *æ, gr. Kiła.*
porphyrio, *onis, Græcis est masc. Latinis fœmin. respectu avis. Czerwonak.*
porphyriacus, *Ovid: produxit y metri necessitate sed & in porphyro, y producunt Græci v. Ra.*
porphyris, *Idis gr, Szárłat 4.* *...miany.*
porphyrites, *æ. m. gr.* porphyreticum marmor *Mármur czerwony,*
porphyritis, *idis, gr. Figá 2.* porraceus, *Łuczkowy.*
porrecta *orum, á porricio, Ofiárá 2.* *(źielony*
porrecta fronte *Wesoło 2.* porrecte *Rośćiągło*
porrectio, *ściągnienie. Rośćiągnienie,*
porrectius, *Dáley 1.* porrectus *á porrigo. Rośćiągły*
porricia, Ofiárá 2. porricio, *is, Ofiáruię 1.*
porrigitur, *Rośćiąga się*
porrigo, *inis, f. Otręby ná głowie.*
porrigo, *is, Podáię, Rośćiągam co, & sub Uśpić.* **Darreichen/ außstrecken.** *Porrigitur rostroq; immanis vultur adunco.* Virg. *syn.* exporrigo, tendo, intendo extendo, protendo, expando
porrigo manus, *przyśtaię ná co,*
porrina, *æ, Łuczkowy ogrodek.*
porro, *io anceps, A. Bárzo, Záś, Dáley 1. Rátá.* **Weiter/ ferner**
porrum, porrus, *Łuczek ziele.* **Lauch.** *epith* Sectivum, sectile, olens olidum, salax, grave, capitatum. Tarentinum.
porta, *Bramá 1. 3. Drzwi 1, 4, 5,* **Eine Thür/ Pfort** *Portarum vigile, & caco marte resistunt.* Virg. *syn.* Janua, valvæ, fores, ostium, limen aditus, postes, vestibulum, porticus. *epith.* Ærata, vallata, ferrea, stabilis, ahena, stridens, valida, clausa, firma, lignea, dura, aperta, patens, occlusa, ærea ardua magnifica, adamantina robusta. *phr.* Præcludere portas. Postibus addere seram, Pandere portas. Portas præbere patentes, Portam conversa cardine torquet, Castra vel æratis hosti recludere portas. Diræ ferro et compagibus arctis claudentur belli portæ. *v. Janua.*
portarius, *Odźwierni.* portatus, *us. Noszenie 1.*
portendo, *Przeznaczam* **Künfftig deuten** *syn:* *Prædico,* prænonstro, ostendo, *v. Prædico, is.*
portentificus, Cudotworny.
portentosus, *Cudowny. Dźiwnostrászny potworá.*

portem-

portentum, *płod dźiwny. Cud, potwora, Znak 9. 11. 12. Widok. Wymyſł 1.* **Zeichen/ Wunderding.** *epith:* Horrendum, terribile, ſtupendum. *v. Monſtrum.*
porthmeus, *gr. przewoźnik.*
porthmos, vel us, *m gr. Morze ćiáſne.*
porticula, *Salka, Krużganek.* porticulus, *Wiosło- (wych rządzcá.*
porticus *Krużganek, Sala.*
portio, *Część. Sztuká 2. proporcya,*
Portionalis, Eſdra 3. c. 9. Portionales principatus. Przełożeńſtwá z dźiałem dźiałowe poſſent dici Iidem apud Eſdram ibidem vocantur Præpoſiti ſecundum ſuas patrias, i. familias aut tribus Duces tribules.
portiſculus, *duplici ſenſu, ſub Wiosłowych rządzcá*
portito as, *Naſzam, Noſzę.*
portitor, *oris, Tragarz, przewoźnik, Celnik, & ſub Bádácz.* **Ein Zöllner.** *Portitor has horrendus aquas & flumina ſervat.*
portiuncula, *Cząſtká,*
porto, *as, Nioſę 1. Wiozę.* **Tragen.** *Et quos officio portaverit illa juventus.* Ped. *ſyn:* Gero, geſto, fero, effero, ſuſtineo, tollo *v, Tono.*
portorium, *Cło 1. Fura 2. przewoz, Dochod.*
portula, *Fortká,* *(corripiunt.*
portulaca, *Kurza nogá.* u. *Macer. produxit alij*
portum tango, *przybiiam do brzegu.*
Portunus Cicer Virg. Deus ethnicorum portuum præſes
portuoſus, *Portowny.* *(Portumnus, Feſt,*
portus, *us, Port, Ućieczká, Dom.* **Ein Schyhaff/ Anfahrt.** *ſyn.* Littus, ripa. ora, ſtatio, orum. *Metaph.* Perfugium, locus tutus: *epith.* Tutus, ſecurus, quietus, placidus, tranquillus, amœnus, optatus, quæſitus, capax, ſinuoſus, curvus, recurvus. *phr:* Statio tutiſsima nautis. Sedes gratiſsima nautis, benefida carinis. Hoſpita tellus. Portus in arcum curvatus. ſinuatus. Portus ab acceſſu ventorum immotus. Portus ubi vexit nulla procella ratem. Portus ab Eoo fluctu curvatus in arcum. Sulcabat roſtris, portuſque intrabat opertos. Tutaque contingunt optati littora. portus. Commendat placidum maris inclementia portum. *vide Navem appello, & navem ſolvere. Accipitur quandoq; portus pro fine, ut* Contigimus portum quo mihi curſus erat,

portus corporis, *Grob.*
porus, *Gr. Kámień dźiarſtwiſty, Dźiárſtwo*
porus, *Gr: Dźiurki 1.*
Pos, i. potens, adjectivum omne Mocny ieſtem,
poſca, *Ocet z wodą. poſcenium, lege poſtſcenium.*
poſco, *żądam 4. Upominam ſię, Pytam proſzę, pozywam. potrzebuię 1. Wyzywaw Wołam, piię do kogo podaię w targu, ſub Targuię 1.* **Fordern.** *At regna gravem gemmis auroq; popoſcit.* Virg. *ſyn.* Repoſco, peto, poſtulo, flagito, efflagito adpoſco, expoſco, rogo.: *phr:* Si plus adpoſcere viſus. Pacemque expoſcere dictis. Nulla ſalus bello, pacem tepoſcimus omnes Quæ sit ſententia poſco, atque tuam ſupplex poſcere cogar opem. Nec me quærentem plura moratur. Notumq; efflagitat enſem *vide Sciſcitor. Oro, Peto.*
poſitio *Kładźienie, Położenie, Sadzenie, Zákładánie 1. Rzecz, Koniec 2. Spuſzczánie 1. Słow końcowe odmiány.*
poſitio, *apud Grammaticos & Poëtas, eſt duarum conſonantium concurſus aut una duplex, vocalem precedentem longam faciens. Diomed Probus. Poſitus, us. Terentiano.*
Poſitiva Theologia vulgò, Latinè Ratio interpretandi ſacros libros, Divinorum librorum interpretatio.
Poſitivus gradus apud Grammaticos, qui nullam ſonat comparationem quare gradu eſſe negant Cledonius.
poſitor, *Fundator.* poſitura, *położenie*
poſitura ſtellarum, *Konſtelácya*
poſitus, *ti, położony, Umárły.* **Geſetzt**
poſitus, *us. położenie. Kładźienie ſię.*

POSS

poſſeſsio *Dźierżáwá 1. 2. Máiętność, Ośiádłość.*
poſseſsiuncula, *Máiętnoſtká,*
poſſeſsivus, *Dźierżawę znáczący.*
poſſeſſor, *Dźierżawca*
poſſeſsorius, *Dźierżáwie służący.*
poſſeſsus, *us, Własność máiętności.*
poſsibilis, *podobny,* **Möglich,** *Poſsibile eſt jus omne Deo. multiſque &c,* Sed.
poſsibilitas. podobieńſtwo, Moc, przemożenie.
poſsideo, *Mam 1. Ośiadam, Trzymam 3.*
Opá,

Opánowáć. Besitzen *Et vacuum Zephyri possidet aura nemus* Pr. *syn:* Těněo, hăběo, pŏtĭor frŭor.
possideo homines, *Uymuię sobie ludźi.*
possido, is, sub Opánowáć
possum, *Mogę Zdrowiem, pomaga co*
pòst, *Adverb. Potym pozad.*
post *Præpos. po, pozad Zá kim.*
pòst unquam, *Od tego czásu.*
postea, *Záś potym.* Darnach. *a corripit Ovid. Postea mirabar cur non sine litibus essent.* Ov. *syn* Deīn deīnde, tum. prætĕrĕa, īnde, ĕxīnde.
pōsteăquam, *Skoro.* Nach dem. *a corripit Victorin. Posteaquam rursus speculatrix arva patere.* Virg. *syn.* Pōstquam.
postcœnium, *Wet 1. postēla podpierśień,*
posteri, *potomni ludźie.*
postĕrior, *poślední*
posteriora, *orum, pośladek.*
postĕrĭtas. *Potomność, potomni ludźie.* Die nachkommen. *Posteritas eadem cupiunt faciuntq; minores,* Juv: *syn:* Pōstĕrī vēntūri, fŭtūri nĕpōtes, mĭnōres, *epith.:* Tārda, sēra, vēntūra, *phr.* Sĕquens, fŭtūra, sŭpĕrstes ætas, gēns, propāgo, Gēns lōnga dēmīssa ăb ŏrĭgĭnĕ. Et nātı nātōrum ĕt qui naſcēntur ăb īllis. Mānĕānt nōstros ĕā fāta nĕpōtes ărbor vēntūris făctūra nĕpōtĭbus ŭmbrām, Nōmĕn ætērna pōstĕrĭtāte fĕres. Nūlla dies mĕmŏri vōs ĕxĭmet ævo. Quem nĕque pōstĕrĭtas, nĕque tāngit fāma sŭpĕrstes, *v: Immortalis, & Gloria.*
postĕrius, *Poślad, potym.*
postĕrius duco, *Pozad kłádę.*
postĕrò, & postero die, *Názáiutrz.*
postĕro, *as, Opozniam się, Schodźi mu, Chybiato.*
Postĕrula, *æ. Drzwi tylne.*
postĕrum, *Názáiutrzes potomność.*
postĕrus, *Názáiutrzny, potomny.* Nachkommend *Postera Phœbea lustrabat lampada terras.* Virg.
post-fasellus *Łodź.*
post fero, *Pozad kłádę.*
post geniti postgeniti, *Potomstwo.*
posthabeo, *Pozad kłádę.*
posthac, posthoc, posthinc, *Záś: Nápotym* Hernach *O magnus posthac inimicis risus; uternam,* Hor.

posthŭmo, *as, lege melius* postŭmo *as.*
posthŭmus, *adject. pozostáły, poślední.*
posthŭmus, *substant pogrobek.*
postĭca, *æ, Domu tył. Drzwi tylne.*
postica pars, *pośládek 2.*
postica sanna, *Szyderstwo,*
postĭcŭla, *Drzwi tylne* postĭcŭlum, *Domu tył.*
posticum *Drzwi tylne, Odbyt, pośládek 1.*
postĭcus, *Tylny.*
postĭdea, postidem, pro postea Potym.
postīlēna. Podpierśień, pochwá końska.
postĭlio, onis, hac żądánie.
postilla, postylá. postis *is,* im, *podwoy.*
postlīmĭnio, *sub práwo.*
postlīmĭnio recipio, *Odyskuię.*
postlīmĭnium: *Práwo 1. & sub Odyskánie.*
postlimĭnium mortis, *Zmartwychwstánie.*
postmitto. Opuszczam 2.
postmŏdò. postmodùm. *Potym.* Nachmahls. *Postmodò quæ votis irrita facta velit.* Tibull.
postŏmis, *idis gr, Káganiec & Nagębek.*
postpartor, oris. Następcá.
postpōno, *pozad kłádę, Odkładam.* Hintenan setzen, schlechter schätzen. *Non reget ignavus postponitur ambitus omnis* S. *syn.* Pōsthăbeo, nĕglĭgo, spĕrno.
Postpositiva litteræ vel vocales Prisciano: quæ postponuntur in compositione syllabarum. & Græcis ypotactica arthea. postpositivi articuli.
postprincipia, *orum, Postępek 1. & sub Nástępu*
postpŭto, *Pozad kłádę,* *ciącyi*
postquam, *Skoro, Gdy, Jako.* Nachdem *Postquam exempta fames epulis, &c.* Virg. *syn.* Pōsteāquam, ŭbi, quum, ŭt stātim.
postremissimus, Napośledniéyszy Ostátni.
postrēmĭtas, Ostátek tzego, Koniec 1.
postrēmò, *Ostátnię, Náostátek.*
postremùm, *Ostátnię,*
postrēmus, *Ostátni podły, & sub Ostátek.* Der letzte, hinderste. *Repetas opus, hoc postremus omittas* Hor: *syn:* ŭltĭmus, ĕxtrēmus, nŏvīssĭmus

postri-

postrīdié, postriduo, Názáiutrz.
postscēnium, *Zákryćie r.*
postsīděrātio, sub źimá ustáie,
postsīděro, as, ibidem.
postsignani, sub Kopiynik,
postvēnio Opoźniam się, pozad idę.
Postularia fulgura, Festo, quæ votorum aut sacrificiorum spretam religionem designant vel postulant, ethnicorum erant ineptiæ.
postŭlātio, *żądanie, Modlitwá, Uskarżánie,*
postulatio ignoscendi, *przeprászánie.*
postŭlātītius, *Uproszony.* postulator, *proszak.*
postŭlātum, *żądánie. Upominánie się Kondycja.*
postulatus, *us, żądánie, prozbá.*
postulatio, *onis. żądánie.*
prstŭlo, *żądam 1. proszę 1. Modlę się 2. potrzebuię 1. Obąwiam 2. Odnoszę kogo, pozywam 1. Domagam się, przyczyniam się.* **Fordern/heischen. begehren.** *Tu comes exterior si pōstŭlet ire recuses.* Hor: *syn.* Pĕto, rŏgo, prĕcŏr, ŏro. *vide Posco*
postŭmo, i as, sub posledni.
postumus, *ibidem, & pogrobek.*

P O T

pŏtămancis, potamantis f. sub Száley *wielki.*
pŏtămŏgēton, *gr. Rdest wodny.*
pōtātio, *picie r Das Trincken,*
pōtātor, *pijánicá.* **Trincker.** *Voluptarii, atq; potatores maximi,* (Jamb.) Plin.
potātus, *us, Opilstwo z.*
pŏte sub Może bydź.
pŏtens, *adiect:* Mocny, Możny, *Wielmożny* **Mächtig/gewaltig**. *Scilicet hoc motum, stimulisq, potentibus acti.* Gr. *syn:* Vălens, vălĭdus, pollens, *phr.* pŏtĕstāte vălens. Tŏtum quī vīrĭbus ŏccŭpat ŏrbem. ăvis ăt ăvīsque pŏtens. Sī Rōmāna pŏtēns Ĭtăla vīrtūte prŏpāgo:
potens, *participium,* Mogąc.
potens, *subst: vel* potentes, *pánowie przedni.*
pŏtentātus, *us. panowánie.*
potenter, *Mocno* **Machtich**, *phr.* vălĭdè
potentia, *przemożność. Wielmożność, pánowánie, Moc.* **Machtigkeit.** *Ludit in humanis divina potentia rebus* Ov. *r. Potestas.*

poteratur, sub Mogę.
pŏtērion, poterium, *gr. Kubek, Kufel, żyleniec*
pŏtesse. potessum: potessunt. sub Mogę.
potestas. *Moc, Władza,* Możność *Wolność r. Swobodá, Dozwolenie, Urząd r. 2. podobieństwo, pánowánie, Doręcz.* **Vermögen/ Macht/ Gewalit.** *Scire potestates herbarum artemq; medendi* Virg: *syn.* pŏtēntia vel ĭmpĕrium, dĭtio, vel făcūltas, cŏpia, lĭcēntia, lībĕrtas, vel vīs, vīrtus *epith.* Māgna, sūmma, fīrma, ĭndŏmĭta, vălĭda, ĭnvĭcta, āmpla, ĭnsŭpĕrābĭlis, ĭmpĕriōsa. *phr.* Nōn ĕā vīs ănĭmo, nĕc tānta Pŏtēntia vĭctis. Vērum ŭbĭ nūlla dătur dēxtram ăffĕctāre pŏtēstas. Tānta ĕrit ĕt vīrtus, & cum vĭrtūte pŏtēstas. Tŏtōsque pĕr ărtus Mājor ĭn exĭgŭo rēgnābat cŏrpŏre vīrtus. Nāte mĕæ vīres, mĕa māgna pŏtēntia sōlus ăt nūlla pŏtēntia sūmmo ēst æquānda Dĕo. Nūlla fides rēgni sŏcĭis, ŏmnĭsque pŏtēstas ĭmpătĭēns cŏnsŏrtis ĕrit.
potestates, pánowie przedni. potestur. sub Może bydz.
pŏthos, *Gr. żądánie, żądza, Miłość nieuczćiwa, Członek, powoy płodowy,* Orlik, *& sub Jaźmin*
porin *sub Mogę*
Potina, Dea potius infantum præses, Donat, Noni, *Augustin al.* Potua, *Potica,*
pŏtio. is, Nábáwiam.
pŏtio, ōnis *pićie* Napoy, *Trunek, Syrop.*
pŏtiōnor. aris. Nápawam.
pŏtior, ōris, *przednieyszy, Lepszy* **Besser.** **Hæc** *alternanti potior sententia visa est.* Virg. *syn.* Mĕlior, præstāntior, chārior. *(wim.*
pŏtior īris, *Otrzymam Ośiadam, Dostáię r Zázypánuię poymuią mię* **Erobern/erhalten.** *Serviet & juvenis palmæ potietur honore.* At. *syn:* Frŭor, hăbeo, tĕnĕo, pŏssĭdeo. ŏccŭpo.
potior fatorum, leti mortis *Umieram*
Potis sum, adiect. hic & hæc potis, hoc pote. Priscia. Mogę, Mocny iestem.
potissimé, *potius lege* potisimum *Nábárźiey.*
pŏtissmus, *przedni.* **Der machtigster.** *Præfandum veneror quippe potissimus.* (Ch.) *syn:* ŏptĭmus, vel vălĭdĭssĭmus.
pōtīto, *Nápijam się. pijam.*
potŭor, *oris, alicuius rei, apud Plaut. legit Al-*
dus

dus Pius Lambin. Longol Gruter. Parius (alij legunt potior) idem quod compos. à potior Verbo sume interpretationem. Dostawácz, Záżywácz, Dzierzawcá, &c.

pōtiuncŭla *Trunek 1.*

pŏtiùs, *Racży.* **Erdbeer.** *saltusq; densos potius & mistam ferit.*

pōto, *as. Nápiiam się 1. Biorę w się, Nábieram w się: piię 1. Nápawam,* **Sauff n trincken** *Si non potares, Sextiliane, merum.* Mart: *syn.* Bĭbo, pĕrpōto, haūrio. *phr.* Vīno, mĕro, cyăthis, văco, indūlgeo, ŏpĕram do, pōcŭla, văcŭo, ēvăcŭo, haūrio, ēxhaūrio, sīcco, ēxsīcco. Crātēras māgnos stătŭūnt, et vīna cŏrōnant. āmnem, āquam fōntem, flūmĭna lībāre, haūrīre ārēnte, faūce, trăhĕre, sīccare, dūcĕre. Nūda mănu fōntem căptāre. Fōnte rīvo sĭtim ēxtīnguĕre, ēxplēre, sēdāre, cōmpēscĕre ōra fōntĭbus ădmŏvere. Sĭtim dē fōnte lĕvāre. Vīno sē prōlŭĕre. Nōn părcĕre cădis. Tōtōs ēvăcŭāre cădos. Toto ūrgēre die pōcŭla plēna mĕro. Sĭtim mūlta cōmpēscŭit ūnda. Tōtum prŏpe faūcĭbus ōccŭpat āmnem. Nōn fōntĭbus ūllis āffyĕtus prŏhĭbērĕ sĭtim, păssim pŏsĭtōque pŭdōre Fōntĭbus et flŭvĭis, pŭtĕīsque căpācĭbus hærēnt. Vīna fŭgit, gaūdetque mĕris ābstēmĭus ūndis Vīnōque lĕvant cūrasque sĭtimque. Vīna diem cĕlebrent: non fēsta lūce mădēre est pŭdor. *vide Haurio, & Ebrius.*

pōtor, *oris, Pitánicá.* **Ein Trincker, Sauffer,** *syn:* Bibax pōtātor.

pōtōrius, *piiálny* potui est, *Pity.*

pōtŭlēntum, *Napoy.*

potulentus, *pitany pity.*

pōtūra, potus, *us picie 1.*

pōtus, *ti, adject pitany* **Truncken, besecht** *Pompa, senem potum pota trahebat anus* Ovid *Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.* Ov. *syn.* pōtātus, vel ebrius.

P R A

Practicè vox trivialis, caret auctore bono. vulgo usurpatur pro Re ipsa. Respectu operis. In Opere. Si opus spectes. Cùm ad opus venitur, etiam Græcis aliud est. v. Spráwnie. Skutecznie.

practĭcus. *gr; Spráwny, Skuteczny Bezdźielny*

practōr, *ōris, gr. Poborcá* pramnium, *Wino słodkie.*

præ, *Nád 1. Dla 2, przed sobą 1.*

præ manibus, præ manu, *Do ręki.*

præ me fero, gero, *Pokázuię po sobie.*

præ quàm præ ut, *Niż Względem.*

præ se uno, *Oprocz.* præăcuo, *Ostrzę 1.*

præăcūtus, *Ostry 1. 1.* **sehr spitzig.** *Quos ubi viderunt præacutæ cuspidis hastas.* Ovid.

præaltus, *Wysoki 1. Głęboki.*

præaudītus, *przesłuchány. prabenda. æ, prebendá.*

præbenda, *orum. potrzeby, Stácya 1. prebendá.*

præbendarius, *vulgo. prebendarz.*

præbeo, *Dáię 1. Nastawiam 2. Stawiam się. 2 3. 4. & sub Nieopuszczam.* **darreichen, geben.** *Præbebant cæsi balthea lenta boves,* Prop. *syn:* Dō, trĭbŭo, pōrrĭgo, ōffĕro, lārgĭor, sūppĕdito, mĭnīstro, ēxhĭbeo,

præbet transpectum apertum, *sub przeyrzysty,*

præbet vicem hujus, *Stoi zá to,*

præbiæ, orum. Noszenie od czárow.

præbibo, *piię do kogo,* præbita. *orum potrzeby,*

præbitio, *Dodawánie, Częstowánie Stácya*

Præbīto, i, præeo præveni prisce. Scalig.

præbĭtor, *ōris, Dawcá, Gospodarz,*

P R Æ C

præcalvus, *Łysy ná czele,*

præcantātio, *Czáry.*

præcantatrix, præcantrix, **Czárownicá** *1,*

præcanto, *przepowiádam.* præcānus, *siwy.*

præcăpes, pr præceps, sub Tycz

præcarus, Terent. corr. percarus

præcăvens, *Ostrożny,*

præcaveo, *przestrzegam 1.*

præcauto opus est, *Ostrożnie,*

præcautor, *oris, przestrzegácz.*

præcēdāneus, poprzedzáiący.

præcēdo, *Uprzedzam, przewyższam,* **Sürher gehen.** *Nec tardum opperior, nec præcedentibus insto.* Hor. *syn:* āntĕcēdo, prævĕrto, āntĕĕo, præcūrro, prægrĕdior, præĕo, *phr:* Tūrnus ūt ānte vŏlāns tārdum præcēsserat āgmen.

præcĕler, *prętki.* præcelero, *Uprzedzam.*

præcĕl-

præcēllens, *przedni*, præcello, *is*, *przodkuię*,

præcelſus, *Wyſoki 1.*

præcentio, *przegrawek*. *Záczynánie.*

præcentor, *Záczynáiący*, *Kántor*, *Gáydá*,

præcentoriæ tibiæ *Surmá*,

præceps, *adject omne cĭpĭtis.* Skwápliwy. *Rychły. Nierozmyślny przykry*, *przepáśćiſty* *N.gł. porywczy*. Gaḣ/ unbeſonnen. *Præcipites ut ſaxa jugis abrupta. &c.* Juv, *ſyn.* præcĭpitans rŭēns, cădēns vel ārdŭus, prærūptus, præāltus. *Metaph.* Tĕmĕrārĭus. īncōnsūltus, īmprūdēns.

præceps, *ſubſtant. n.* *przepáść 2*

præceps abeo, cado, eo feror. *Spadam*/ Ná *ſzyię ſpadam.*

præcepſit, pro præceperit ſub przykázuię.

præcepta do, ſancio, inſtillo, *Uczę*

præceptio. *Zadatek*, *Náuká 1.* *Uprzedzenie.*

præceptivus, *przykázuiący.*

præcepto as, *Rozkázuię*

præceptor, *oris*. *Náuczyćiel*, *Rozkázyćiel*. Lehrmeiſter. *Diſce libens tetrici nec præceptoris habenas.* Auſ. *epith.* Dŏctus, sōlērs, sŏllĭcĭtus, ămīcus. sĕvērus. *v.* *Magiſter.*

præceptorius, *Uprzedzáiący*, *poprzedzáiący*

præceptum, *przykazánie* *Roſkazanie*, *Náuká* Gebott/ Befeḣ/ Lähr. *Sed tu d ſine velle, Deum præcepta ſecuti.* Virg. *ſyn.* Māndātum, jŭſſum, jŭſſus, ūs, īmpĕrĭum, plăcĭtum. mŏnĭtum præſcriptum. *epith.* Dūrum, trĭſte, mŏlēſtum. grăve.

præcerpo, *Biorę uprzod* præcertatio. *Koſztowánie*

præceſſor, *poprzednik*, *przełożony.* (*ſię.*

præcia m vel præcia, hi *poprzednik*, *Woźny.*

præciamitator. lege præclamitator.

præcidaneæ feriæ *Wilia.*

præcīdaneus, præcidarius, *Oſtátny*, *poprzedzaiący.*

præcīdo, *is*. *Ućinám*, *Urzynam*, *przećinam*, *przerywám* *Skracam*, *Okrzeſzam*, *Odymuię 1* *Zákrzeſzam*: *Odmawiam 2*, *Ofiaruię 1.* *Uymuię ſię.* vorn abhawen/ abſchneiden. *Antenor cenſet belli præcidere cauſam.* *ſyn:* Sĕco, rĕsĕco, ſcīndo cædo, īncīdo, āmpŭto, ēxsĕco, diſcīndo, rĕvēllo. *v.* *Scindo.*

præcinctio, *przepaſká 1.* & *ſub* *Dźiwowiſko*

præcinctōrium, *przepaſká 1*

præcinctura *przepaſanie* præcinctus, *páſowány*

præcingo, *przepáſuię*, *Opáſuię*,

præcingor, *przypaſuię.*

præcĭno *przegrawam*. *Záczynam*, *przepowiádam*, *przygrawam.* Vorſingen. *Carmine cum magico præcinuiſſet anus.* Tib.

præcipes, cipis vel cipitis. Skwápliwy.

præcipio, *Uprzedzam* *przed czáſem biorę*, *Biorę wprzod* *Ubiegam kogo* *Przeczuwam*, *przekęſuię* *Uczę*, *Czytam 2*. *Oźionąć*. *Wpadam* *przykázuię*, *Roſkázuię 1*. *Opánowáć*. Gebieten/ befehlen. *Quidquid præcipies eſto brevis, ut cito dicta* Hor, *ſyn:* māndo, jŭbeo, īmpĕro, præſcribo. īnjūngo, ēdīco. *vide Iubeo.*

præcipitans, *Byſtry 1* *Upadku bliſki.*

præcipitanter, *Skwápliwie.*

præcipitantia, *Skwapiánie ſię.*

præcipitatio, *idem* & *Nierozmyślność.*

præcipitem ago, do, dejicio deturbo, *Ná ſzyię* (*ſpycham.*

præcipitem ferri, *Ná ſzyię ſpadam.*

præcipiti autumno, *Ná ſchyłku roku.*

præcĭpĭtium, *Przepaść 2* *przerwá.*

præcĭpĭto, *activum & abſolutum* *Ná ſzyię zepchnąć* *Ná ſzyię ſpadam*. *przyſpieſzam*, *Skwapiam ſię*, *przepadam 1*, *Spadam 1*. *Uchodzę 1*. hetab ſtürtzen überetlen *Præcipitat ſuadentque cadentia ſydera ſomno* Virg *Activè*. *ſyn:* Dētūrbo. dējĭcio, dētrūdo, ēxcŭtio, ēxtūrbo, prōjĭcio. *Paſſive* Rŭo, cădo, cōrrŭo, prōlābor, cōncĭdo. *phr.* Præcĭpĭtem mĭttĕre, ăgĕre, ădĭgĕre. prōjĭcere. īmpēllĕre, ēx ălto dētrūdĕre. prōpēllĕre cōrpus. Vōlvī īn præcēps, præcēps ăgor, fĕror, īn præcēps, rŭĕre, lābi. Sē dăre, præcĭpĭtem. præcĭpĭtem liquĭdas prŏjēcit in ūndas, īn măre præcĭpĭtem pūppĭ dētūrbat ăb ălta, īnvīſum hōc dētrūde căput ſūb tărtăra cœlo. Hic tōtō præcēps sē cōrpŏre mĭſit in ūndas. Præcĭpĭtem ſcŏpŭlo, ātq; īngēntis tūrbine sāxī ēxcŭtit. Păter ŏmnĭpŏtens ădĭgat me fūlmĭne ăd ūmbras præcĭpĭtem pāllēntes. *vide Mergo, Sperno: Cado, & Ruo.*

præcĭpuè *Oſobliwie*. *Nábárźiey* *przednie*. Fürnehmlich. *ſyn:* Præsērtim. īmprĭmis, pŏtĭſſĭmum

præci-

præcipuum, sub Uprzedzánie.
præcipuus, *przedni* 1. *Wyborny, Osobny* Fürnehm/ fürtreffflich *Ipsis præcipuos ductoribus addit honores,* Virg. *syn:* Māxīmus, ēxīmĭus, præclārus.
præcisè *Ják uciął, Krotko Ostro, Wyráźnie.*
præcīsio, *Ucinánie, Skrocenie.*
præcīsor, *sub Zęby przednie Alioqui sonat, Ucinácz.*
præcīsum. *Okrawek, Flák,*
præcīsus, *Krotko, & Rzezaniec.* Abgehaut *Stabat acuta silex præcisis undiq; saxis.* Virg.
præcius, *Rány.*
præclamitator. præclamitor oris, Poprzednik.
præclārè, *Wybornie, Pieknie, Dobrze,*
præclāritas, Zacność. præclariter Wybornie.
Præclārus, *Wyborny, Zacny,* Herrlich/ berühmt *syn.* ĕxīmĭus, īnsīgnis, præstāns, clārus, cōnspĭcŭus, īllūstris. Inclўtus.
præclavum, *lege* præclavium.
Præclavium, *pars vestis quæ ante clavum texitur. Nonius ex Afranio, clavus hic de quo Szatá z kutásami.*
præclūdo, *Nieprzypuszczam, Zágradzam* 1. Zuschliessen/ versperren --- *effugium præcludit & omne:* L. *syn:* Claūdo, īntērclūdo, ōcclūdo, ōbstrūo.
præcluis, Sławny. præcluo, es, Słynę
præco, *Opowiadacz. Woźny.* Ein Außruffer. *syn:* Būccĭnātor, ēdĭctor, *vel* laūdātor.
præco actionum, *Práktyk podły.*
præcogitatus, *Przemyślány*
præcōgĭto, *Przemyślam*
præcognosco, *przeczuwam.*
præcŏlō, *is, Poleruię.*
præcompŏsĭtus, præconceptus, *sub wprzod*
præcōnium, *Ogłoszenie, Chwalenie* 1. *Woźnego urząd. Woźnego zapłátá* Lob/ Außruf. *Carmina vestrarum peragunt præconia rerum.* Ovid. *syn,* ēncōmĭum, laūs.
præconĭus, *Woznemu należący.*
præconsūmo, *Trawię* 2.
præcentrecto, sub przemacywáć.

præcŏquo, *przewarzam, podwarzam.*
præcŏquis, *is, comm: adiect: Rány Rychły,*
præcŏquus, *Rány owoc.* Frühzeitig. *Villa Maternis fueramus præcoqua ramis.* M.
præcordia, *orum Wnętrzności gorne. Błoná* 1. *Trzewá.* Das Hertz umbs Ingeweyd. *Mollia cinguntur tenui præcordia libro.* Ovid: *syn:* Viscĕra, īntĭma, cōrdis, pēctŏris, *v. Cor, Viscera*
præcorrumpo, *psuię* 2, *przedárowáć.*
præcox, *ŏcis & ŏquis. omne. Rány,* Skwápliwy. *Insita præcocibus surrepere persica prunis* Calph. *syn.* Præcŏquus īmmātūrus, crūdus, præmātūrus.
præcrassus, *Miąższy.*
præcultus, *Wyprá wiony.*
præcurro, *Uprzedzam, Wyścigam kogo.* Vorlauffen. *Dei perennis præcucurrit filium* (Jamb) Prud. *syn:* Cūrrĕndo præĕo, āntĕĕo, præcēdo.
præcursio, *Uprzedzánie, Kosztowánie się,*
præcursor, *poprzednik.*
præcursorius, *poprzedzáiący & sub Antypást.*
præcursus, *us, Uprzedzánie,*

P R Æ D

præda, *Łup, Łupiestwo. płon, Szárpániná,* Raub/ Beuth. *Convectare juvat prædas, & vivere rapto.* Virg. *syn.* Exŭviæ, spŏlia, răpīnæ, fūrtum. *epith:* Dīvĕs, ŏpŭlēnta īngēns, ŏpīma, ŏptāta, spērāta, răpta, nŏctūrna, pārta, ăcquīsīta, vĭŏlēnta, bărbăra, bēllĭca, hŏstīlis, crŭēnta, sōrdĭda, ăvĭda, tūrpis, nĕfānda, dīra. *phr.* Vĭcto ĕx hŏste, răpĕre prædam hŏstĭbus ērĭpĕre. Spŏlĭa hŏstī dētrăhĕre ăb hŏste rĕferre. Spŏlĭis gaūdēre. Exŭvĭās dēlēto ĕx hŏste rĕferre. Spŏlĭis ŏnūstum rĕdīre. Nōn hăbet ēvēntūs bārbăra præda bŏnos. Fīt māgnus dīvĭte præda. *v. Prædor. Furtum. & Triumphus.*
prædaceus, Łupowy, Rozboyniczy.
prædamitator, sub Poprzednik.
prædamno, Sędźiemu *pochop dáię.*
prædamno spem, *Nádźieię stráćić.*
prædas, facio, agito, *Rozbiiam*
prædāricus, *Rozboyniczy.*
prædātio, *Łupienie, plondrowánie.*
prædātītius *Łupowy.*
prædātor, *Łupieżcá,* Rozboynik, *plondrownik & sub Gwałćićel,*

prædātōrius, Łupiezny, Drapiezny, Rozboyniczy.
Prædatura. 3. Esdræ 5. al. Pœdetura i catalogus filiorum. Emman. Sa. Reiestr. Vuieco.
prædēlasso. Morduię. prædēnsus, Twardy Gęsty.
prædēs, ki. Rękoymie dobrá, lege & præs.
prædestinātio. Przeyrzenie Boże.
prædestīno, Stánowię 2. przegląda Bog.
prædia, & prædia bona, Rękoymie dobrá.
prædiātor, Komisarz Rękoimia.
prædiatoria lex sub Rękoimia,
prædiatorium ius, Rękoimskie práwo. sub Rękoimia
prædiātorius, Folwárkowy. prædiatus, Maięzny.
prædīcābīlis, Chwalny, Sławny.
Prædicamentum. Sipont. Rhodigin Prædicamenta vulgò Dialectici vocant quæ Aristotel. Quintilian. Decem elementa rerum, quæ recenset ex Aristotele, Rhodigin primas voces prima genera rerum significantes, ad quas infinita aliæ revocantur. Prædimenta dicta ait Sipontin quod de omnibus prædicentur, i. affirmentur vel negentur. Hoc est hoc, vel non est
prædīcātio, Sławienie, Chwalenie 1. O.
Prædicativi generis conclusione, Apulei i. syllogismus categoricus.
Prædicativus syllogismus. Isidor, i. categoricus, in quo aliquid de alio dicitur affirmando vel negando.
prædicātor, Opowiádácz, Káznodzieia.
Prædicatum, Sipont. Categoremata. Cic. interpretatur quæ de aliquo vel aliquibus dicuntur. i. prædicantur. Apposita Sipont. Attributa alij Universalia alij. Prædicabilia vulgò Dialectici. Et peculiariter Prædicatum est pars posterior Enuntiationis quæ subjecto attribuitur: ut Homo est animal. Homo sentit.
prædīco, as, Obwoływam, Opowiadam 1, Sławię, Ogłászam. öffentlich verkünden/ rühmen. Tollitur, antistes prædicat unde Deum. Prud syn. Celebro, memoro, commemoro, laudo, jacto, jactito. v. Laudo, Concionor.
prædīco, is, Przepowiadam, & sub Nadeszcz. Zuvor sagen/ vor ankünden. syn. Prænuntio, vaticinor. præcino, antemoneo, præmoneo, phr: Futura aperio, pando. expedio, cano, moneo, nuntio, denuntio, Casusque futuri Signa dat, Pandere fatidicis venientia sæcula dictis. Prodigium canit, & tristes denuntiat iras. Venturaque bella expediet. Talia divino fuderunt carmine fata. Sic magna sacerdos est mihi divino vaticinata sono obscœnique canos, importunæq; volucres signa dabant. Venturam melius præsagit navita noctem. Tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris ora Dei jussu. Vates, cum multa horrenda moneret. Hos mihi prædixit fructus Sæpe malum hoc nobis, si mens non læva fuisset. De cœlo tactas memini prædicere quercus; Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Quod si vera canunt sacris oracula templis. Vatum timeo monitus, igne Pelasgo Ilion arsuram præmonuisse ferunt. v. Auguror.
prædictio, przepowiedzenie, práktyká. proroctwo.
prædictio augurum, Wieszczbá 3.
prædictio hariolorum, Wieszczbá 2.
prædictum, przepowiedzenie, proroctwo. Znák
prædictus. przepowiedziány, przerzeczony.
prædisco, Przeymuię poduczyć się
prædītus, Obdárzony, Obfitujący, Máiący,
prædīves, Bogáty. gar reich/ sam vero in tectis prædivitis urbe Latini, Virg syn. Dives, opulentus. v. Dives.
prædīvinātio, Przeczuwánie.
prædīvīno, Przeczuwam, przepowiadam.
Prædīvinus, wyborny.
Prædiolum, Folwárczek. Ligend Gütlein.
Prædium. Folwárk 1, Dziedziná. Ligend Gut Servius Oppidius Canusi duo prædia dives. Hor syn: Villa, fundus. possessio ager. epith: Cultum omniferum, ferax, fertile, fœcundum, excultum, pretiosum. eximium, dives. v. Agger.
prædo, onis, Rozboynik, Ein Räuber. Hic colluctamur, prædonibus & sacra nobis. P. syn. Prædator, fur. latro, grassator. epith: insidiosus, scelestus. infestus, funestus, grassans, epith: insidians viatoribus. Furiis prædonis acerbi Subjectus, avidus prædo per singula sævit. Prædonem Superi nunquam patientur inultum. v. Fur.
Prædo. as. in SS Lib, idem Prædor. aris
prædoceo. Obwieszczam. prædomo, Ulżywam.
prædonculus, Rozboynik. prædonius Rozboyniczy.
prædonulus, Rozboynik,
prædor, aris, Rozbiiam, Łupię 2. Plondruię Rauben,

Rauben/stehlen. *Prædariq; lupos jussit, pontumq; moveri.* Virg. *syn:* Dēprædor, spŏlio, pŏpŭlor, dēpŏpŭlor, dīrĭpio, răpio, ērĭpio, cŏmpĭlo, ēxpĭlo. *php.* Prædas ăgo, răpĭo, aŭfĕro, vĕrto, ăvĕrto, cŏnuĕho, cŏnvĕcto. Hŏstīles ēxĕrcēre răpīnas Vī prædas quæro. Trĭsti spŏlĭāre răpīna, īnfēstāre vīās. Prædam făcĕre, præda pŏtīri. Răpīnā tōllĕre, ērĭpĕre, spŏlĭare. Vĭŏlenta răpīna vītam ăgĭtāre, Viātŏres bŏnis spŏlĭāre ăgros lātē văstāre, pŏpŭlārī, āssvēscēre prædæ, răpīnæ. āt vŏs ēxĭgŭŏ pĕcŏri, fūrēsque lŭpīque. Părcĭte, dē măgno ēst præda pĕtēnda grĕge. Nōn nōs aūt fērro Lĭbўcos pŏpŭlāre pĕnātes Vĕnĭmus aūt răptas ădlĭttŏra vērtĕre prædas, ārmāti prædam ēxērcēnt. Cŏnvēctāre jŭvat prædās, & vīvĕre răpto ārvaāllēnā jŭgo prĕmĕre, ātque āvērtere prædās, ēt spŏlĭis vītam, ēt vĭŏlēntā ăgĭtare răpīna. *v. Præda, Furor. aris. Vasto. Rapio*

prædūco *sub Obwodzę 2, prowádzę 1. przećiągam 1.*

prædūctōria lora, Szla, prædulcis, *Słodki.*

prædūrātus, *Zátwárdźiáły*

præduror, *Twárdźieię, Zśychá się,*

prædūrus, *Twárdy,* præemineo, *Przewyżśzam.*

præeo, *Uprzedzam, Wprzod idz. Mowię z kim, powiádám,* fürhergehen. *Et venit stella non præeunte die.* Pedo. *v supra Præcedo*

præfăcilis, *Łácny.*

præfāmino, sub przemáwiam.

præfari, *przedmowę czynię Mowię z kim przemáwiam, Odpuszczenia proszę, Przepowiádam*

præfātio, *przedmowá,*

præfatus, *przerzeczony 1,* das R. den, *Præfatis dives solio Rex infit ab alto* Virg,

præfectianus, sub Ceklarz,

præfectio, *przekładánie, vel potius przełożenie,*

præfectōrius, Starośći,

præfectus, *przełożony 2, Stárostá 1, przeor*

præfectus cubiculi, *Podkomorzy.*

præfectus finium, *Podkomorzy 2.*

præfectus moribus, *Obyczáiow poprawiácz*

præfectus prætorio augustalis *Márszáłek krolewski.*

præfectus provinciæ, satrapiæ, *Woiewodá.*

præfecundus, *żyzny, płodny,*

præfericulum, sub Miednicá 1. Enostro more Præfericulum dici posset, quod in pompis præferri solet, ut est, vexillum: labarum, crux.

præfero, *przenoszę, Noszę przed sobą, Pokázuię po sobie,* vortragen/höher achten. *Præferimus manibus vittas. & verba precantum.* V. *syn:* Præpōno, āntēfero. *phr:* Pŏtĭus dūco. plūrĭs făcio, æstĭmo

præfero facem. lumen. tædas, *świecę*

præfĕrox, *Zuchwáły popędliwy,*

præferrātus, *Okowány, Okowániec, Z żelazem.*

præfestinatim, præfestinatē, *Skwápliwie.*

præfestīno. *Skwapiam się przyspieszam.*

præfica, *Płáczká,*

præficarum voces, *Pogrzebna piosnká,*

præficio, *Zwierzchność dáię,* Einen vorsetzen/ über etwas setzen. *Custos præficitur lateri* Cl. *Sed me cum lucis Hecate præfecit avernis.* Virg. *syn.* Præpōno, *phr:* Cūram māndo, dēmāndo, īmpĕrĭum do, trĭbŭo. Cum sūmmo īmpĕrĭo mītto. Rĕgēndum trādo, cŏmmītto, īmpĕrĭo, dĭtiōni sŭbjĭcio ūrbem, prŏvīnciam. &c,

præfīdo, *Ufam*

præfīgo, *Wtykám, Wdźiewam, przybiiam,* Fürhefften. *Pacem orare manu. præfigere puppibus arma,* Virg.

præfigūro, *Przepisuię 2,*

præfīnio, *Náznaczam, Określam 1, Stánowię 1.*

præfīnītio, *Określenie rzeczy,*

præfinito, *Określnie, Zrzeiestrú.*

præfīnītus, *Określnie, Zrzeiestru,*

præfiscīnē, præfiscīnī *Nie chwaląc się, W dobry czás* præfiscīno, *W dobry czás.*

præfixus, *Przekłoty.* præfixus ferro, *Okowány*

præflōrātus, *Zgwałcony,*

præflōreo *sub Kwitnę,*

præflōro, *Kwiát obrywam, Kosztuię w przod*

præfluo, *ćiekę mimo*

præfōcātio, *Dáwienie,* præfoco *Dáwię*

præfōdio, *Przekopáć, Zákopáć.*

præformīdo. *Boię się.*

præformo, *przepisuię 2, propriè primus formo*

præfractè, *Upornie.*
præfrāctus, *Surowy 2. Uporny, Złámány*
præfrīgidus, *źimny 1.*
præfringo, *Nałámuię/ przełámuię Łamię co.*
præfulcio, *Podpieram.*
præfulcio negotijs, *Zwierzchność daię.*
præfulgeo, *Łsknę się.*
præfulgūro, *sub Błyska się,*
præfurnium, *Czeluść 2. præfūra Száleię 2.*
prægělidus *źimny 1.*
prægermino, *pąkowie puszcza drzewo.*
prægestio, *żądam barzo*
prægīgnor, *sub Rodzę się.*
prægnāns, *prægnas ātis, Brzemienna, ćielná* Schwanger. trawn wichtig. *Ciffeis prægnans, ignes enixa jugales.* Virg. *syn:* Grăvída, fœta grăvis, *phr.* Grăvem fĕrens mātūro pōndĕre vēntrem, *vide Gravida.*
prægnātio, *Brzemienność.*
Prægradat, Pacuvi, pro prægreditur. Noni,
prægrandis, *Wielki 1.*
prægrăvis, *ćięszki* gar schwar. *Decidit hyberna prægravis unda gelu.* Mart:
prægrăvo, *Obćiążam, przeważam.*
prægrĕdior *Uprzedzam 1. przewyższam.*
prægressio, prægressus, *us, Uprzedzánie*
prægustativa comestio, śniadánie 1.
prægustātīvus Kosztowániu służący.
prægustātor, *Podczászy, Kráyczy, Kuchmistrz.*
prægusto, *Kosztuię wprzod, Kredencuię komu, przekęsuię czego,*
præbibeo, pro præbeo. Dáię 1, przyodźiewam
præjăceo, *Leżę przed,*
præjăcio, *przećiskawam, Otaczam.*
præiens, *euntis, Záczynáiący.*
præjūdĭcātio, *Osądzenie przed dekretem.*
præjudicātus, *Uprzedzony. Osądzona rzecz.*
præjudicium, *Osądzenie przed dekretem, Sędźiemu dánie pochopu, Niesłuszna. Uymá:*
præjūdico, *idem & Sądzę przed sądem.*
præjūrātio, *sub przyśięgam 1.*
præjurator, *przyśięgácz.*
præjūro, *przyśięgam 1.*
præjūvo, *sub Rátuię, Wspomágam 2.*

PRÆL.

prælābor, *ĕris przemiiam 2.*
prælambo, *Obliżuię, Kredencuię*
prælargus, *Szczodrobliwy. Szeroki*
prælăvo, *is, płoczę* prælaūtus, *Hoyny.*
prælectio, *czytánie,* prælector, *Czytelnik.*
prælēgo, *as, Odkázuię.*
prælĕgo, *is, Czytam 2. Przeżdżam,*
prælialis, prælĭaris, *Woienny. potyczkowy.*
præliātor, *Potykácz, Walecznik.*
prælibatio, *Kosztowánie,*
prælībo, *Kosztuię wprzod, Kredencuię komu,*
prælĭcenter. *śmiele, Názbyt.* (Záirzeć.
prælĭgāneum vinum, Wino podwiązáne.
prælĭgātus, sub Oczárowány,
prælĭgo, *Obwiezuię, Zawięzuię 1. przewięzuię, przywięzuię.*
prælĭno, *is, Oblepiam* prælior, *Potykam się.*
prælium, *potyczká,* Ein Streit/ Feldschlacht. *Quemq; sua rapiunt scelerata in prælia causæ, syn,* Certāmen, pūgna, cōnflīctus. *epith:* Hōrrĕndum, sævum fĕrum, dīrum, scĕlĕrātum, īnfāndum, tūrbĭdum, vĭŏlĕntum. *phr:* Clāngĭte vōcāli prælĭa raūca tŭba. Īngrŭit Æneās Itălis ĕt prælĭa mīscĕt. Prīma lĕvĕs ĭnĕunt sī quāndo prælĭa Părthi *vide Pugna.*
præloco, Wprzod v.
prælongo, as, przedłużam, Rośćiągam.
prælongus *Długi 2. Długosz 1.*
prælŏquium, *Sentencya 2.*
prælŏquor, *Przedmowę czynię wymawiam przed powiádam.*
prælūceo, *świecę Roświeca się.*
prælūcĭdus, *Jásny Łsknący się,*
præluditur, *poczyna się.*
prælūdium, *przegrawek, Utarczká* Vorspiel *Hæc sunt præludia ad Astra* M.
prælūdo, *przegrawam 3. Kosztuię się. Hárcuię.* vorspielen. *Ictibus sparsā ad pugnam prælundit arena.* Virg:

prælum, *Prásá pápiernicza, &c.* **Ein Keltertbaum** *epith:* Spūmāns mădĭdum, ēbrium, Fălērnum Cāmpānum. Pĕlignum, *phr:* ēbria spūmābānt cālcātis præla răcemis. Nōn hæc Pĕlignis ăgitur vīndemia prælis. Vināque fūndūntur prælis ēlīsa Fălērnis. ēt prælis nōn īnvĭdet ūva Fălērnis.

prælumbo as, Wybiiam. Ochromić

Præluo, Sipont: & Calepin: pro abluo ante, vel præterfluo.

prælūsio *Poczynanie się.*

prælustris, *Swietny 2.*

P R Æ M

præmăcēro, *Námaczam.*

præmāndo, *as, Roskázuię 1.*

præmaturè *Rychło, Skwápliwie*

præmātūrus, *Rychły Rány* **unzeitig.** *Non prematuri cineres, nec funus acerbum. J.*

præmĕdĭcātus *Lekárstwy opátrżony.*

præmĕdĭtātio, *Przemyślánie.*

præmeditor, *Przemyślam*

præmefero, præmegero, *divide* præ me fero. &c. *ut supra.*

Præmensus, à præmetior apud Tibullum aliqui legunt corrigit Scalig. Permenso tempore lucis et transcurso. à Permetior

præmessum, *Prażmo,*

præmĕtium, præmĕtīvum, *Pierwiástki, prażmo.*

præmĕtuo, *Boię się,*

præmiator. Płaycá. Pomocnik, Łupieżcá.

præmiatrix sub płaycá,

præmĭcans, *świetny* præmĭgro, *Uchodzę 1.*

præmĭnens. Wydátny 1. præmĭneo pizewyższam.

præmĭnister, *Poprzednik, Sługá 1.*

præmĭnistro *posługuię.* præmĭnor *Grożę,*

præmior aris płácę 1. Zysku szukam

præmiōsus. Bogáty, pienięzny, & sub Zysk 1.

præmissa, *orum. sub pierwiastki:*

præmissio, *przesyłánie wprzod,*

præmitto, *przesyłam.*

præmĭum, *Zapłatá 1. podátek 3. Zysk 1. Łup. Wysługá* **Gabe, Vergeltung** - - - - *meritaq; exspectant præmia palmæ* Virg. *syn.* Mērces, prĕtium, mūnus, dōnum, frūctus. *epith.* Măgnĭfĭcum īnsīgne, āmplum, ēxĭmium, lārgum, ŏpŭlēntum, dīves, prĕtiōsum, īngēns, mĕmŏrābĭle, præclārum, jūstum, mĕrĭtum, sōlēnne, rēgĭum, vīle, pārvum. prĕtĭi mērces, ēxācti lăbōrĭs, īmpēnsæ vĭrtūtis hŏnos, frūctus, sōlātia. Præmia jūsta lăbōrum. Mĕrĭtæ præmĭa pālmæ. Lārgāque māgnănĭmus stătŭēt tĭbi præmia Prīnceps Præmia quanta bŏnos mănĕānt, Quæ dīgna vĭro pro tālĭbus aūsis præmĭa posse rĕar sōlvi; Mihi sī mērces ērēpta lăbōrum ēst, Hīc săltèm lōngi nōn cūm dūce præmĭa bēlli rēddāntur. Invitat prĕtĭis ănĭmos, ēt præmia pōnit.

præmōderor, Miárkuię præmŏdum *Názbyt.*

præmŏlestia, *przykrość.*

præmōlior *przemyślam.*

præmollio, *Miękczę, przeczuwam,*

præmollis, *Miękki.*

præmŏneo *przestrzegam 1,*

præmŏnĭtor, *przestrzegácz.*

præmonitus *us, Przestrogá.*

præmonstrator, *Náuczyciel*

præmonstro, *przeznaczám, & sub przepowiádam*

præmonstrum *Znak.*

præmordeo. *Ukęsuię Præmorsi Plau. priscè.*

præmŏrĭor, *Umieram wprzod.*

præmŏrtui pudoris, *Niewstydliwy*

præmortuus, *Martwy. Ná poły umárły*

præmūnio, *Opátruię 2. Obwárowáć, Zábiegam 3.*

præmūnĭtio, *przestrogá, Ochroná.*

P R Æ N

prænarro, *powiádam 1.*

prænăto, *płynę 2.* prænāvĭgātio *żeglowánie.*

prænāvĭgo, *przepłynąć.*

prænĭmis *Názbyt* prænĭtens, *Jásny 1*

prænōmen, *przezwisko* prænomino, *Nazywam*

prænosco, *przeczuwam.*

prænōtio, *przeczuwánie, przeięćie 25*

prænūbĭlus, *Chmurny.*

prænuntia, *orum: Senec. aliter Prognostia, legitur*

prænuntiātīvus, *Opowiádácz.*

prænuntio, *przepowiádam, Opowiádam 2.*

prænuntius, *Opowiadácz.*

præŏccido, *Záchodzę. 9.*

præoccŭpātio, *Ubieżenie, Uprzedzenie, Zábieżenie.*

præoc-

præoccŭpo, *Uprzedzam, Ujmuię sobie ludźi, Obeymuię mię.*
præopto, *Wolę, przenoszę 3. Obieram.*
præordino, sub przegląda Bog.
præpando, *Zastaniam 1,*
præpărătio, *Gotowánie przygotowánie.*
præparatò, *Z przygotowániem.*
præpărātōrius, *przygotuiący.*
præpărātus, *us. Gotowánie.*
præparcus, *Skąpy.*
præpăro, *Gotuię.* Bereiten. *Sulcos & vineta crepat mera, præparat ulmos.* Hor. *syn:* Păro, āppăro, cōmpăro, īnstrŭo, ōrno, ădōrno, ōrdino. cōmpōno. *phr.* ănĭmos āptent ārmis, pūgnæque părent, īlli sē pūgnæ āccīngūnt, āccīngūnt ōmnes ŏpĕri. Prōpūgnăcŭla bĕllo tūta părānt. Rēbus jām rīte părātis. Cūrsumq, părāri īmpĕrat.
præpĕdīmentum, *przeszkodá.*
præpĕdio, *Obćiążam.*
præpĕdior, *Wiklę się.* præpendeo. *Wiszę.*
præperatus. us, præparatus, us, przygotowánie
præpero, pro præparo, priscum sub przygotowánie.
præpes, ĕtis *substant: ptak 1. ptak wieszczy, Orzeł*
præpĕs, *adject. Skrzydlásty, prętki, poprzedzáiący.* Geschwind. *Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ* Vir. *syn:* Cĕler, vēlōx, citus, pērnix, cōncitus. *v. Celer.*
præpĕto, *Uprzedzam, żądam 2.*
præpīlāta, *orum Bez grotu,*
præpīlus, *à Præpilo, as, Tępy, Bez grotu, an Okowány, vel Kończáty.*
præpīlo, *as. przećiskawam. Sed propriè, ut vulgo explicatur, exacuo vel hebeto. vide Præpilatus.*
præpinguis, *Tłusty.*
præpollentia, przemagánie.
præpollens *Zamożny, przemożny.*
præpolleo, *przemagam.*
præpondĕro, *przeważam, Wáżę, Rozważam.*
præpōno, *Kładę wprzod, przenoszę Zwierzchność daię,* Fürsetzen. *Undique deceptā fronti præponere olivam.* Hor. *syn.* Præfĕro, āntĕfĕro, *vel* præfĭcio.
præporto, *Noszę przed sobą.*
præpŏsĭtio, *przekładanie* præpositio, *Grammatica, Cicer. Quintil. apud Carisium, Diomedem, Priscianum, est pars orationis indeclinabilis &c, &c.*
Præpositivus, ut apud Carisium & Priscianum. Præpositivæ vocales, quæ in diphthongis præponuntur: apud Græcos Articuli præpositivi.
præpŏsĭtūra, przełożeństwo, an probostwo,
præpositus, *adject przedni 1. Wyborny.*
præpositus, *subst. przełożony 1.* Przeor. *an Proboszcz.* Fürgesetzt. *Horam præpositæ quæ fores apta viæ.* Ovid.
præpositus classi. *Amirał 1.*
præpositus cubiculi, *Komornik 2.*
præpositus familiæ, *Ochmistrz.*
præpositus militum, *Rotmistrz.*
præpossum, *przemagam*
præpostere *Opák 2. Opácznie. Nieporządnie.*
præpostĕrus, *Opáczny, Nieporządny.* Hinter sich, vorkehrt *syn:* pērvērsus, præmātūrus, præcōx, īntēmpēstīvus *phr.* ōmnia nātūræ præpōstĕra lēgĭbus ībūnt Pārsque sūum mūndi nūlla tĕnēbit ĭter, *v. Impossibile.*
præpŏtens, *przemożny, Wielmożny, Zamożny.*
præprŏpera festinatio *Skwapiánie się.*
præproperanter, præpropere. *Skwapliwie.*
præprŏpĕrus, *Skwapliwy* Niedozrzáły.
præpūtium, *Obrzezek 2.*
præquam, *Oprocz*
Præquestus Ovid. 4. *Metam.* Multaq; præquestus, *i, ante quæstus, al. Conquestus.*

P R Æ R

prærăbĭdus, *Ziádły. sub Gniewliwy.*
prærădio, *świecę, Záiaśnieć.*
prærādo, *Przeskrobáć.*
prærancĭdus *Zgniły. Nieprzyiemny.*
prærăpĭdus, *Prętki.* prærreptus, *przed czásem.*
prærigeo, Márznę, Odźiębić.
præripia orum à ripa, pobrzeże,
prærĭpio, *is, à rapio Ubiegam kogo, przeymuię.* vorhin wegreissen. *Litora præripere, & venientes pellere terra* Virg
prærōdo, *Nakąsuię, Ugryznąć, & sub Obliżuię co.*

prærogativa, *przodek 2. Otuchá, przywiley.*
prærŏgātīvus, *przodkuiący,*
prærogo, *sub Wydáię & przed czásem.*
prærumpo, *Przerywam 1.*
præruptа rupes, *Przerwá.*
prærupte, *przykro 1.*
præruptum, *przepáść 2. przerwá 1.*
præruptus, *Oderwány, przepáśćisty, Záwieśisty.*

P R Æ S

præs, *dis, m. Rękomia. vide &* prædes,
præsum, Jestem przytomny.
præsagio *&* præsagior, *Deponens przeczuwam, & sub Ná deszcz.* Zuvor mercken/ weissagen. *Venturam melius præsagit navita noctem.* P. præsēntio, præsēntīsco, prævīdĕo, aŭgŭror, vātĭcĭnor, prædīco.
præsāgītio *przeczuwánie.*
præsāgium, *idem &* Znák. Wahrsagung. - *dicta spirant præsagia rupes.* Cl.
præsāgus, *przeczuwáiący Wieszczący, Bystry 2.* Weissager. *heu mens præsaga futuri.* Claud. *syn:* præscĭus, prænūntĭus, vātes, aŭgur. *vide Augur.*
præsānātŭs, *Zleczony.*
Præsanasco. Calepin. Rob, Steph: corrige præsanesco *sub Goi się,*
præsāno, *Goi się, Goię.*
Præscatens, à Præscateo. Obfity.
præscientia, *przeyrzenie Boskie præscindo, Urzynam, (Ućinam*
præscio, præscisco, *przeczuwam, Wiem przed tem*
præscītio, *przeyrzenie Boskie.*
præscītum, *przeczuwánie,* Znák.
præscĭus, *przeczuwáiący* Zuvor wissend. *Præscia venturi, da, non indebita, posce.* Virg.
præscrībo, *przepisnię 3. Opisuię 1.* Napis kłádę, Okreslam 1. *Dawnośćią, używánia práwá dostáię,* Stánowię 1. Vorschreiben. *Quid faciam, præscribe quiescas.* Hor. *syn.* Dĕfīnio, præfīnĭo, dēsīgno, *vel* stătŭo, māndo, jŭbĕo, īmpĕro, præcĭpio..
præscriptio, Opisánie, Okreslenie, *Dawnośći używánia práwo,* Pokrywká 2. *Wybiiánie się 3. práwá. przeyrzenie Boskie.*
Præscrīptum, *Formułá, Okréslenie.*
præscrīptus, *Opisány,*
præsĕco, *Ućinam, Urzynam.*
præsegmen, Ućinek 1. *Obrzerzek 3. Ostrzyżek, Latorośl do sadzenia.*
Præsēminatio, tr. Vitruu. i. præparatio:
Præsēmĭno, *prześćiełam 2. tr. alioqui propriè,* Wprzod śieię.
Præsens, Obecny, Niniеyszy, *Teráźnieyszy, Gotowy 1. pewny, Skuteczny. Et pro Adverbio. Obecnie.* Gegenwärtig. *Tu pro germano, si quid præsentius audes.* Virg. *syn.* Spēctāns, spēctātor, tēstis, ārbĭter, *vel* īnstāns, īmmĭnēns, vel prōmptus. ālăcer. vel īntrĕpĭdus, īmmōtus.
præsens animus, *vel* præsentia animi *śmiáłość*
præsensa, *orum. Proroctwo,*
præsensio, *przeczuwánie, przeyrzenie Boskie*
præsentāneus, *Obecny. pewny, Skuteczny, Smiertelny 2.*
præsentārium argentum *Gotowe.*
præsentārius, *Gotowy.* præsentia, *Obecność.*
præsentio, præsentisco, *Przeczuwam, Czuię.*
præsento, *as, Stawiam*
præsēpe, *is, hoc Chlew, żłob, Stáynia, Stanie 2. Nierządny dom, Stoł., przegrodá.* Ein Krippe *Stabant ter centum nitidi in præsepibus altis.* Virg. *syn.* præsepĭum, stăbŭlum, *vide Stabulum,*
præsēpĕlio, *Grzebię 2:*
præsēpes, *is, f. żłob, Stoł.*
præsēpia æ, tr. Stoł 6.
præsēpio, *Zágradzam,* Ogradzam 1.
præsēpium, *żłob.*
præsero, Colu. corr. præfaro.
præsertim, *Jle 3.* Zwłaszczá.
præservio, Nasługuię præservo, Záchowuię.
præses, *idis, przełożony 2. Rządzcá, Stárostá 1. Pátron.* Ein Landvogt Schirmer. *Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.* Mart.
præses i. præsens est. Obecny.
præsĭdālis, Stárośći.
præsidiarum regens, *Przełożony 2.*

præsĭdātus; *us, Stárostwo 1.*
præsĭdeo, *Zwierzchność mam, Rządzę 1. Obśiadam Opánowáć.* **vorstehen.** *Præsidet & viridi gaudens Feronia luco.* Virg *syn:* præsum, ĭmpĕro, dŏmĭnor.
præsĭderātio, *sub źimá powstáie.*
præsĭdĕro, *ibidem.* præsidiālis, *Obronie służący.*
præsidiālis *idem & Stárośći.*
præsidiarium medicamentum, *przerwá.*
præsidiarius miles, *żołnierz ośádzony.*
præsidiarius palmes, *Látorośl zostáwiona.*
præsĭdium, *Obroná 2. Osada 2. Twierdza* **Besetzung/ Hülff. Schutz.** *Tuterisq; tuo fidentem præsidioq;* Hor: *syn.* Cūstōdia, mīlĭtum lĕgio, cŏhōrs, stătio: vel prōpūgnācŭlum, mūnīmĕntum, tūtēla, sŭbsĭdium, aūxĭlium. *epith:* Tūtum, sălūtāre, mūnītum, vălĭdum, vāllātum, tŭrrītum *vide Auxilium*
præsignĭfico, *Przeznaczam*
præsignis, *adiect. commune Znáczny, & sub Krásny*
præsigno, *przekreślam, żegnam się.*
præsĭlio, *Skaczę 1. & sub Rzuca się płácz.*
præsĭpio, *apud Festum, incertum proprio an translato sensu, sonat Præsagio przeczuwam vel valdè sapio przemądry iestem, & Tracę præspargo, lege præspergo.*
præspĕcŭlor, *przeczuwam.* **Darreichen.**
præspergo, *potrząsam.*
præstābĭlis, præstans, *Zacny, Wyborny.*
Præstabilis super malitia Deus, Idel *apud LXX. i. pænitens mali s. pænæ quod cogitárat inferre: vel revocans se à pæna, castigatione. Emman. Sa.*
præstantia, *Zacność, Wybor.*
præstantior, *Lepszy.*
præstat, *Lepiey. præstātio, pobor,*
præstat ingenio, *Dowćipny.*
Præstanto, Diomed: i præstruo. Robert. Constantin.
præstega, æ, *przedśionek:* **Præster,** *Sipont. corre Prasterga sunt omnia sub Ochędożny.* (*Prester.*
præsterno *Gotuię 1. 2.*
præstēs, ĭtis, *przełożony 2.*
præstigiæ æ, Mamienie, Szálbierstwo

præstigiæ, arum, idem & Łápaczká w mowie Omamienie. **Zauberey/ Augenblendung.** *Operta quæ fuere, sunt patent præstigiæ.* Jamb, *syn* ĭncāntātio, vĕnēfĭcium, măgia. *epith:* Fāllāces, dŏlōsæ, nĕfāndæ, măgĭcæ, ārcānæ, vānæ, ĭnānes, ĭnvălĭdæ scĕlĕrātæ, crūdēles, dīræ, īnfāndæ, vĕnēfĭcæ, hŏrrĕndæ tĕrrĭbĭles, Thĕssălĭcæ, Tārtărĕæ, Stўgiæ. *vide Magia.*
præstigiātor, *Szálbierz, Czárownik.* **Zauberer.** *syn:* Măgus, *vel* cĭrcŭlātor, hĭstrio,
præstigiatrix. *Czárownicá.*
præstīgiōsus, *Szálbierski.*
Præstingvo, idem Præstringo.
præstino, *Kupuię.*
præstitor *Dawcá płaycá.* præstĭtuo, *Náznáczam*
præstĭtūtus, *Umowiony.*
præstò. *Obecnie, przytomnie & sub Osobá* **Gegenwärtig** *Pauper erit præstò tibi, præstò pauper abibit.*

præstò est, *vel* sum, *Łácno iest, przytomny iestem.*
præsto, *as,* Czynię 1. *Dáię 1. Dokázuię, przodkuię, Przewyższam. Stawiam się, Wáruię 1. Biorę. Zwierzchność dáię, Záchowuię 2. Ochraniam, Nágradzam, Odprawiam 1. Hámuię. Dochowáć Zábiegam. Obiecuię 1. 2. Spełniam, Sprawuię 1. Zastępuię kogo. Stoi zá to, Ręczę. Præstiterit totidem lectas de more bidentes* Virg: *syn.* Excĕllo. pōllĕo, vălĕo, vel præcĕllo, sŭpĕro, vĭnco, præĕo, āntĕĕo, prævĕrto, sum. præstāntior, vel ēxĕquor, ĕffĭcio, pĕrăgo, vel prōmĭtto, pōllĭcĕor
præstolātio, Oczekiwánie,
præstōlor, *Czekam*
præstringo, *is. przerażam, Błásk mi, Miga się coś Záćimiam, Mamię, Zámydlam oczy, śćiągam 1. Tępię, Drásnąć.*
præstruo, *Zágradzam 1. Náprawiam kogo.*
præsūdo, sub Pocę się.
præsul, *Przełożony 2. Márszałek taneczny, Prałat,* **Ein Vorsteher.** *syn.* Antīstes, Pōntĭfex *vide Antistes.*
præsulsus, *Słony.*

præsultātor, *Márszáłek taneczny.*
præsulto, *Skaczę 1.*
præsultor, *oris, Hárcownik, Márszáłek taneczny.*
præsum. *Zwierzchność mam. Jestem tym.*
præsumo, *Biorę wprzod. Uprzedzam. przemyślam Dorozumiewam się, Tuszę, Mam to zá pewną, Nádźiewam się, Przekęsuię.* Vorstehn. *syn:* præsĭdĕo, īmpĕro, quīn ĕtiam.
præsumpta opinio, *Otuchá.*
præsumptio. *Uprzedzánie, Spodźiewánie. Nádźieiá, Otuchá, Pierwiastki. Item figura Prolepsis.*
præsumptor, *śmiáły 2.*
præsumptum, *Otuchá pewna to.*
præsumptus, *Uprzedzony, Domniemány.*
præsuo, *Obszywam.*
prætĕgo, *Okrywam.*
prætendo, *Zasłániám 1. Szczycę się kim, Udáię, się zá, Niosę przed sobą, Zdobię 2. Trzymam 1. Pokrywam, Pokázuię 2. Ogradzam, Wymawiam się 2. Zástawiam śieć.*
prætĕner, *Szczupły, Miękki.*
Prætenta, æ, Czárá.
prætentāmentum, *Probá 2.*
prætentatus, *us,* Mácánie, *probá 2.*
prætento, Mácam 2. *Doświadczam, Kosztuię, Zmácać, przegrawam 3.*
prætentūra *Kobylenie, Ostrożenie, Czárá.*
prætĕnuis *Wąski, Cieniuchny,* Szczupły.
prætĕpeo, *Zágrzewam się.*
præter, *Oprocz, Mimo, Nad 1. Nád to, & sub Ráczey*
præter æquum & bonum, *Surowie.*
præter ex causa, præter si, *Oprocz.*
præter si, *Chybá.*
prætĕrāgo, præter ago, *Miiam, Przeieżdżam*
præterbīto, as, vel is, potius. idem priscum,
prætercurro, *Przeieżdżam, Miiam 1.*
præterdūco, *Prowádzę 1. Mimo.*
præterea, præterea, *Nád to:* über das. *syn.* sŭper, ĕtĭam, ădhūc, ăd, hæc, tūm, deīn, deīnde, quīn ĕtiam.

prætĕreo, *Miiam co, Opuszczam 1. przemiiam 2. Przewyższam, przeieżdżam, Uchodźi 2.* vorüber gehn/ unterlassen. *Et nunc Pristis abit, nunc vitam præterit ingens.* Virg: *syn:* Prætergrĕdĭor, vel mītto, ōmītto, līnquo, prætermītto, mīssum făcĭo, tăcĕo, rĕtĭceo, sĭlĕo, cōntĭcĕo.
prætĕrĕquito, *Przeieżdżam.*
præterfĕro, *ibidem.*
præterfluo, *Ciekę mimo, Przemiiam 2.*
prætergeo, es, prætergo *is, przećieram, Poćieram.*
prætĕrgrĕdior, *przeieżdżam, Uprzedzam.*
prætĕriens, *przemiiáiąc,*
præterita *orum, przeszłe rzeczy.*
prætĕrĭto, *as, à præter. & ito. przeieżdżam.*
prætĕrĭtus, *Upośledźiony, Odrzucony. przeszły.* vergangen. *O mihi præteritos referat si Iupiter annos.* Virg: *syn:* ēlāpsus, trānsăctūs, ēxăctus, vel ōmīssus. prætĕrmīssus, rĕlīctus.
præterlābor, *Przeieżdżam 4.* Vorrinnen/ vorfliessen. -- *hanc pelago præterlabare necesse est.* Virg.
præterluo, *Apulei idem* præterfluo; *ut Colvius legit* prætermeo, *idem*
prætermissio, *Opuszczenie.*
prætermito, *Opuszczam 1.* Fahren/ übersehen, *vide Prætereo.*
prætermonstro: Pokázuię 1.
præternāvigatio, *przepływánie, żeglowánie.*
præternāvigo, *przeieżdżam*
præterpropter *i, præter, quàm propter.* Koło.
præpositio 3. Dla czego inszego, żyię dzień po dźień.
præterquam, *Oprocz.*
prætĕrō, *sub Głodzę 2, Wygłodáć. al, przećieram,*
præterrādo, *sub Oskrobuię.*
præterſus, *sub Ochędożony.*
prætervectio, *przemiiánie*
prætervĕho, prætervehor, *przeieżdżam, Miiam* Für über fahren. *Missus adest, vivo prætervehor ostia saxo.* Virg.
Prætervertо, Cicero corr. Præverto,
prætervŏlo, *as przelatam, przemiiam.*

prætexo, *Zákrywam, Zástaniam 1. pokrywam, Wymawiam się 3. Kłádę wprzod, Zámyślam 2. Brámuię 1.*
prætexta vel prætexta toga, *Szátá Senatorska, Szátá zwierzchnia,* Szátá dźiećinna, *& sub Brámowány.*
prætextata ætas, prætextati anni, *Dźiećinstwo*
prætextātus, *Szárłatno chodzący, Uczćiwy, Sprosny. plugáwy, & sub* Mowá *plugáwá*
prætēxtum, *Nákryćie, pokrywká.*
prætextus, *us, pokrywká 2.*
prætextus, *ti, Brámowány.*
prætĭmeo, Boię się
prætor, *Woyt w miástách, Sędźia 2. Hetman*
prætor vici, *Szołtys.* *(Rządzcá*
prætor comitatus augustalis, Márszáłek *Krolewski.*
prætoria navis, *Amirał.*
prætoriani milites, *Janczárowie, Hálábartnicy*
prætōriānus, *Hetmáński, żołnierz przechodni, Hálábartnik.*
Prætoriola navum. Ezechiel 27 interpretatur Emman Sa ex Chaldeo codice Coopertoria instar theatri. Budy, Komory z desk apud LXX legimus alios alsodeis i. domos vel habitationes instar lucorum. Chłodniki z Chrostu żywego ábo świeżego.
prætōrītius, *Hermáński, Woytowski.*
prætōrium, *Ratusz, Dwor 2. Namiot 2. Rádá pospolita, Kosz Tátárski, Sądowa sala, pałac.* Das Schultheiss oder Richt hauss. *Et circa regem, atq; ipsa ad prætoria densa* Virg.
prætōrius, Hetmáński, *Woytowski.*
prætorquēo, *Zákręcám.*
prætrĕpĭdans, prætrĕpĭdus, *Boiáźliwy.*
prætrunco, *Ućinam.* prætŭmĭdus, *pyszny.*
prætūra, *Woytowstwo.*

P R Æ V

Prævălentia, Przemożność.
prævăleo, *przemagam, Mocnieię.* Mehr vermögen. *... jaculoq; potest, qui prævalet arcu.* Stat.
prævalet, *Lepiey,* prævalidè *Mocno.*
prævălĭdus, *Mocny.* Gar fest, starck. *Non se prævalidum primis ostentat aristis.* Virg.
prævallo, *as. Obwodzę murem, wałem*
prævārĭcātio, *przestąpienie, Wydánie spráwy, Zmowá. Oszukánie.*
prævārĭcātor, *Zdraycá prokurator przestępnik.*
prævarĭcor, *propriè Wykraczam.*
prævārĭcor, *tr. Wydáię sprawę przestępuię ustáwę.*
prævārus *sub Krzywonogi.*
prævĕhor. *Miiam co. Uprzedzam.*
prævello, *is. Urywam.*
prævēlo, *as. Zákrywam* prævēlox, *prętki,*
prævĕnio, *Uprzedzám Záieżdżam.* vorkommen *Præveniunt cessantis opem, nec ad omne gerendum.*
P. *syn:* prævērto, prægredior, ŏccŭpo.
præventor, *Poprzednik.*
præventus, *Uprzedzony,*
Præverbium Varroni est Præpositio cum Verbo composita, vel componi solita Adverbium Scaurus & Fronto vocant.
prævērto, *Uprzedzam, Wprzod idę, wprzed co czynię, Wyśćigam kogo, Uchodzę 1. Udáię się do czego, powiádam 1, przenoszę 3, Opuszczam 1,*
prævertor, *Przenoszę 5. Udáię się do czego, wprzod 2. 5,*
prævĕtĭtus, *Zákazány.*
prævĭdeo, *przeglądam 2. Obaczam co,* Vorsehen *Cunctaq; mens oculis prævidet illa meis.* Ovid: *syn:* Prōspĭcio, vĭdĕo, præsēntio, præsāgio, vātĭcĭnor, aŭgŭror, prædīco.
prævincio, Zwiężuię. *prævĭrĭdans źielony.*
prævīsus, *przeyrzány* prævitio, *Záráżam.*
prævius, *Poprzedzáiący.* vorgehend, *... sequitur, nunc prævius anteit.* Ovid,
præumbro, *Zásłaniam,*
prævŏlo, *as, Uprzedzam. Wyśćigam kogo*
Præverto. & or, priscè idem Præverto, & or.
præūro, *Opalam.* præut, præ ut, *względem.*

P R A G

pragma, *Gr Spráwá 1.*
Pragmatica sanctio. In C. est rescriptum principis de consilij sententia in causa publica. alicui universitati, collegio, corpori datum. ICti. pragmá-

pragmăticus, *adiect.* Gr. *Sprawny.*
pragmaticus, *subst.* Gr. *Praktyk 2,*
pragmatŏgrăphia, *Gr. Opisanie rzeczy.*
Fem exornatio Oratoria illustris.
Pramnion, lege supra. Morion 2. pramnium, *wino słod* (*kie.*
prandicŭlum. prandiŏlum, śniadánie 2.
prandeo, *Obiáduię.*
prandium, *Obiad.* **Mittags-Essen.** *epith.* Lautum, pīngue, ŏpīmum. *v. Convivium*
prandium abstemium, caninum, *postna potrawa, Bez winá Biesiádá skromna.*
pransīto, *as. Obiaduię.* pransor *Obiádownik, Gość 1.*
prānsōrius, *Obiadowy.* pransum, *Obiad,*
pransus *Gotowy. Już po obiedźie:*

PRAS

prasinatus, *subst Zielony 1,*
prăsĭnus, *adiect: Græcum, źielony.*
prăsĭnus, *subst. Leszcz.* prăsium, *gr. Szárá biała*
prăsius *gr Kamień źielony*
prăsoīdes gemma, *gr. sub Topázyn.*
prăsŏn, *gr. Porost.*
prātensis, *Łączny.* prātulum. *Łączká.*
prātum, *Łąká & tr, Kśiąszki zbierálne.* **Eine Wiese.** *Riparumq; thoros & prata recentia rivis.* *epitht:* Flōrēns, flōrĭdum, vĭrĭde, vērnāns, vĭrĭdāns, pīctum, mŏlle, gēmmāns, īrrĭgŭum. hērbĭdum. grāmĭnēum, lætum, hūmĭdum, ūdum, ămœnum, cūltum, rīdēns, fragrāns hālāns, ŏdōrum. *phr.* Prātēnse vĭrētum. Vĭrĭdāntia prāti jūgĕra. Hērbōsus, grāmĭnĕus cāmpus, Hērbĭda, flōrĭda rūra, Hērbis vērnāns hūmus. plānĭtĭes: Hērbōsi plānīssĭma cāmpi ārea. Lŏca vĭrĭdāntĭbus hērbĭda prātis. Vĭrĭdi, vărio fūlgens cŏlōre. Pĕrpĕtŭis flōrĭbus ŏdōrum, ŏdōratum. Pīctum vērnāntĭbus hērbis. Vēre nŏvo rīdēns. ānte nŏvis rūbĕānt quam prāta cŏlōrĭbus. Nōn mōllia dēsūnt prāta tĭbi Zĕphўris īlli mĕlĭōrĭbus hālānt. Pĕrpĕtŭi flōres. Hīc rădĭānt flōres, & prāti vīva vŏlūptas īngĕnĭo, vărĭāta sŭo. Vēr pīngit vărio vĭrĭdāntia prāta cŏlōre. Lætă săgīnātī dēpāscūnt prāta jŭvĕnci. Cŏllis ĕrat, cōllēmque sŭper plānīssĭma cāmpi ārēs quam vĭrĭdem făcĭēbānt grāmĭnis hērbæ. Ītur in ætērno vēstītos grāmĭne cāmpos, sūnt ŭbi mūscōso lūrĭda prāta sĭtu, āspĭce ĕt hĕsterno rōrāntia prāta cŏlōre. Pēr vărĭōs frūtĭces, ēt pēr flōrēntia prāta, *vide Gramen,*

pravè, *źle;*
Pravicordius: Ecclesiastici 32. in vet. editione, qui parvo est corde similiter S, Augustinus finxit vocem Tor ticordius. Sed in editione Sixti est: Qui insidiosè agit: apud LXX. vèrò est: ó pocrinomenos, 1. simulans Vuieco. Obłudnik,
prāvĭtas, *Złość 1.*
prāvus, *Krzywy, Zły.* **Krumb böß** *Tam ficti praviq; tenax, quam nuntia veri.* Virg. *syn,* Dīstōrtus, pērversus, mălus. *vide Sceleratus*
praxis *is, eos, gr. Czynienie. Dźiałanie, Spráwowánie.*

PRE

Precandi salutem formulæ. Bożeć day zdrowie Boże mu day długie látá.
precatio, *Zprożby.*
precariò rogo, precarium quæstum facio, *żebrzę*
prĕcārius. *Uprosżony.* **Das auß Bitt wird gegeben auß Gnaden.** *Arma aliena movet, quem forma precaria celat,* Ovid.
precarius liber, an rectè Modlitwy.
precarius quæstus, *żebránina.*
prĕcātio, *Modlitwa, Prożba, & sub Przeżegnánie.* **Eine Bitt/ Gebett.** *syn.* Rŏgātio. prĕces *epith:* Blānda, pĭa, hŭmĭlis, sōlĭcĭta, mōllis bĕnīgna, īmpōrtūnā, āssĭdŭa, cōntĭnŭa. pŏtēns, ārdēns flexănĭma āttēnta, rĕpĕtīta, ĭtĕrāta, sūpplex, flēbĭlis, īrrĭta, cāssa, vāna, ĭnānis. *phr.* vērba prĕcāntia, rŏgāntia. Sūpplĭcia vōtă. Flēctēns ănĭmos Dūrāque mēllīta flēctĕre cōrdā prĕce. Sūpplĭci nĕc ăbēst hūmĭda gūtta prĕci.
precativè, prosząc, precatīvus, prosżący.
prĕcātor. *Prosżak, przyczyńca.*
precatorius, sub Modlitwy.
precatrix *sub Prosżak* prĕcātus, *us, prożbá*
prĕces, *hæ Prożbá, Modlitwá. przekleństwo, an Modlitwy,* **Gebett.** *Concipit. illa preces & verba, precantia dicit:* Ovid. *syn,* Prĕcātio, ōrātio, ōbtēstātio, vōta. *epith:* Blāndæ, pĭæ, hŭmĭles, bĕnīgnæ, āttēntæ, ārdēntes. īmpōrtūnæ, āssĭdŭæ, cōntĭnŭæ, rĕpĕtītæ, ĭtĕrātæ, crēbræ, pŏtēntes, ĭnānes, īrrĭtæ, cāssæ, vānæ, flēbĭles. sūpplĭces, jūstæ, tĭmĭdæ. sōlēnnes. *phr:* Vērba Prĕcāntia, rŏgāntia, sūpplĭcia. Sūpplex vōtum Prĕcum pĭĕtas, ūsus, vis, murmur. Flēctĭtur īrātus vōce rŏgānte Dĕus.

prĕcia uva. *Rżny 1.*
prĕcium vinum, *Wino poślednie,*
prĕcor. *Proszę, Modlę się 1.2. życzę. Błogosławię żegnam 1,* **Bitten. flehen** *1 Ignoscas, capiti sint precor illa meo.* Tibull. *syn.* ōro. obtēstor, ōbsĕcro, rōgo dēprĕcor, īnvŏco, implōro pōsco, pēto, pōstŭlo, sūpplĭco. sūpplēx pēto, *phr.* Vōce prĕcor in vōta vŏco. Vōtis precĭbus prōsĕquor, ēxpōsco, sŏlĭcĭto, fătĭgo, ădōro, vĕnĕror. Prĕces fūndo, fĕro. Aŭxĭlio vŏco. Sūpplĭce vōce flēxo poplĭte, mănĭbus sŭpīnīs ōbtēstor, ănte pĕdes vōlvor, prōstĕrnor sūpplex Blāndas mănus, ăd gĕnŭa tĕndens, vōce mĭsĕrānda rōgat. Dŭplĭces tēndit ăd sȳdĕra pālmas, Dum vōce sūpplex dum que thūre plăcābit Nūmen *v. Auxilium imploro, Oro.*
prĕcor malè, *Przeklinam.*
prĕhendo, *porywam. Uymuię, 1. Jmam kogo, Chwytam 1. przekonywam 1. Zdybáć, Zábiegam, Záchwyćić.* **Fassen.** *Arentisque rosæ quantum manus una prehendat.* Ovid, *syn* Prēndo, căpĭo.
prehensio, *Jmanie, Areszt 2,*
prēlum *prasa 1.2 3.* **Ein Kelterbaum.** *Vinaqꝫ funduntur prelis elisa Falernis,* Prop. *vide Prælum*
Prĕmislia, *non Præm. Przemyśl,*
prĕmo, *Tłoczę 1. Tłumię. Prásuię, Náćiskam Nálegam, Náćieram ná kogo. Dośćigam, Dogrzewam Ućiskam, 1. 2. Popieram, Doię. Gnębię, śćiskam 1. Tworzę* **Pressen/ niederdrucken** *Contentus late jam tum ditione premebat.* Virg. *syn.* Cŏmprĭmo, cōnstrĭngo, călco, prōtĕro, ōpprĭmo, ūrgeo, īnsto, vēxo.
prēndo, *contractum Poëticé ex Prehendo idē significat*
prensătio, *Dostoienstwá zábieganie*
prenso. *Zábiegam, Dostoieństwá zabiegam.*
presbȳter. *Kápłan, Stárszy 1.*
Præsbyterium. 1. Tim. 4. i. Cœtus Episcoporum, qui olim presbyteri dicebantur. Emman Sa. aliis Ordo presbyterorum, alijs sacerdotium ipsum.
presse, *śćiśle, Subtelnie, Krotko,*
pressim. *Adverb. Apulei, idem Premendio.*
pressiūs. *Sporo* 1.
presso, *as, Náćiskam, Tłoczę* 1. 2. *Doię*
pressōrium, *Prása* 1. pressōrius, *prásny.*
pressula rotunditate, *Okrągławy.* pressulè. *śćiśle.*

prēssūra *prásowánie, Tłoczenie Robienie 3 Utrapienie.*
pressus, *us śćiśnienie, Ućiskánie,*
pressus, *ſi. Tłoczony. śćisły, Subtelny, Krotki*
prēster, ēris *m gr. Wicher. żmiiá.*
prĕtiōsĭtas, Drogość, Cena,
prĕtiōsus, *adiect Drogi.* **Köstlich kostbar/theuer** *Ingenium quondam fuerat pretiosius auro* Ovid. *syn:* Cārus, măgni prĕtĭi, sūmptŭōsus, sŭpērbūs măgnĭfĭcus, ēxĭmĭus, ēxcēllēns, præstāns ēxquīsĭtus, præclārus.
prĕtium, *Zapłátá, 1 Cená Furá 2 pieniądze.* **Der Preiß wärth** *Mors pretium tardis ea lex certaminis esto,* Ovid: *vide Præmium.*
pretium curæ vel operis est, *Stoi zá moie.*
pretium pro capite *Okup.*
pretium retro abit, detrahitur, *Tánieię.*

P R I

prīāpismus, *Gr ćiękotki.*
prīdem, *Dawno* **Vor etlicher Zeit/ vorlängst.** Hor. *syn:* Dūdum, jāmdūdum, jāmprīdem.
prīdiānus. *przeszłogodnowy.*
prīdie, Calendas, *Dzień przed tym Dźień mieśiącá ostátni.*
pridie Cinerum, *Mięsopust.*
prīma, *orum początek 1, przednia rzecz.*
prmalface, *Zmrokiem.*
prima fronte, *Ná weyrzeniu,*
prima cœpta: luce, *Ráno, Ná początku.*
prima occasione, *Rychło.*
prima specie, *Ná weyrzeniu.*
prima vespera, *Ná początku 2. Zmrokiem.*
primæ, & primæ partes, *Przodek 1. Mieysce*
prima classis primæ notæ, *przedni.*
primævus, *Młody 1 Nástárszy.* **Der Erst geborne der ältest.** *Et lycus elapsi quorum primævus Heolenor* Virg. *syn.* Sĕnĭor, vel lōngævus sĕnex.
prīmānus, prīmārĭus, *przedni.*
primarum partium, *idem.* (mates.
prīmas, ātis, *Pátryarchá, Arcybiskup. lege & primates.*
primas ago, fero, teneo, *przodkuię.*

primas lineas duco, *Rysuię.*
primātes, *hi, Pánowie przedni.* Vornehmste/ Oberherren. *Discite Primates orbis qui sceptra tenetis* M. *vide infra Proceres.*
primatum obtineo. *przodkuię.*
prīmātus, *us, przodek 2*
Prīmiceps, primicipitis à caput Scalig qui reijcit voces in Varrone corruptas primicepso, septicepsos, quarticeps. &c à caput nam à capio, cipis habeut talia, ut particeps, municeps, &c. przedni.
prīmīcērius, przedni sługá.
primĭgĕnia, *orum, pierworodźiny.*
primigenitus, *pierworodny.*
primigenius, *pierwszy, przodkowy, pierworodny.*
primĭgĕnus, pierworodny.
primigenus dies, Dźień národzenia.
primĭpăra, *pierwiastká,*
primĭpīlāris, *sub Rotmistrz 1,*
primipilārius, primipilus *Rotmistrz 2.*
prīmĭpīlātus, *us, sub Rotmistrz 1.*
primĭpŏtens, Możny
primis tenebris, *Zmrokiem.*
primiscrīnius, przedni 2.
primĭtiæ, *hæ, Pierwiastki.* Erstlingen/ *Mittere primitias & fingere liba Priapo.* Calp.
primĭter, Naprzod. primĭtius, an Przedni?
primitiva, orum. Pierwiastki.
Primitivum Nomen aut Verbum, quod à nullo alio derivatur, ut mons, lapis, lego, facio, Diomed.
prīmĭtīvus, *początkowy, pierworodny.*
primĭtùs, *Naprzod.*
primnēsium, primnēsius *gr. Liná, Koł 2.*
primò, *Náprzod,* Ná *początku, pierwey Z przodku 1.* Zum ersten. *ah miser & si quis primo periuria celat. Tibull*
primo diluculo, primo mane, *primo lucu, cum lucu simul Ráno*
primŏdum, *Naprzod.*
primogenitus, *Pierworodny & anceps quibusdam.*
primopīlus. *Rotmistrz przedni.*
primordia, *orum Początek 1.*
primordiālis, Początkowy, przedni.
prīmordiis, *Ná początku 2.*
primōres, *hi & hic primoris, przedni 1,* Pánowie *przedni. Zęby przednie, Przodek 1. przodkowy, & sub Koniec 2.*
primŭla veris, *Bukwicá 2.*
primŭlō diluculo, *Ráno,*
primŭlum, *Dopiero 1.*
prīmŭlus, *Pierwszy.*
prīmum, *Nomen subst. Przednia rzecz, przodek 1.*
primùm, *Adverb. pierwszy raz.* Naprzod, *Dopiero 2.*
prīmus, *Pierwszy, przedni 1. Rochan, Pánowie przedni.* Der Erst *Stricta parata neci vix prima prælia tentant.* Virg.
princeps, *adiect. Pierwszy, przedni 1.*
princeps, *substant, hic, Kśiążę. Kśiężna,* Pánowie *przedni, początek 1.* Ein Fürst. *O dulce invicti Principis ingenium* Mart. *syn.* Prīmus Præsēs, Rēx, Dūx, *epith.* pūrpŭrātus, pĕllītus, īnclȳtus, bēllĭger, īllūstris, mītis, jūstus, pŏtēns, fōrtis. *phr.* Mārte fĕrōx. Vīnci nēscĭus ărmis. rērum cuī māgna pŏtēstas. pŏpŭlos sŭb dĭtiōne tĕnēns Qui mĕtuēnda tĕnēt sceptra jŭbente Dĕo. ăd præmia vēlōx, ăd pœnas tārdus. Quī nōvit sērvāre pĭos, ēt plēctĕre sōntes. Vīctricĭbus īnclȳtus ārmis, īngĕnŭās, quī fŏvet, prōtēgit ārtes Cuī pŏpŭli īncūmbit cūra pātĕrna sui. Dīctans pŏpŭlis jūra cŏlēnda suis. Jūstĭtia frænans pŏpŭlos Cœli quī mūnĕre pŏssit pārcĕre sūbjēctis, & dēbēllāre sūpĕrbos, *vide: Rex, Dux.*
Princeps principum, *Monárchá,* Cesarz. Krol.
Princĭpālis, *przedni, Kśiążęcy.*
Principalĭtas, *przodek 2.*
Princĭpālĭter, *przednie, Osobliwie, Páńsko.*
princĭpatum habeo, obtineo, teneo do, *przodkuię.*
prīncĭpātus, *początek 1. przodek 2.* Pánowánie, *Godność. 3.*
principes *hi, żołnierz przedni, żołnierz przodkowy*
princĭpia, *przodek 1. Sąd; Czoło woyska, żołnierz przedni;*
principiālis początkowy,
princĭpiò, *Ná początku, Naprzod.*
principio lucis, *Ráno,*

princĭpium, *początek 1. pánowánie, przedmowá,* Ein Anfang. *Ab Iove principium Musæ. Iovis omnia plena,* Virg; *syn* ĭnĭtium; prīmōrdĭum: ŏrĭgo, fōns. căput, aūctor. caūsa, *vel.* cœptum, ĭncæptum. *vide Initium.*
prīnus, *Gr. Więzożołd, & sub Jedlina.*
prior, *pierwszy ze dwuch, przednieyszy, przeszły.* Der Vorgerer. *Verbis Roma prioribus loquaris* (Phil:) Mart,
priora, *orum, przodek 1.*
priore loco, *pierwey.*
priōres, *hi, przodkowie.*
priōres, *[hæ.] Mieysce 2. przodek 1.*
priorsum. Wprzod 2.
priscè, *Stárożytnie, po stároświecku.*
priscus, *Stároświecki 1. Surowy 2.* Alt. *Buccina cogebat priscos ad verba Quirites* Virg. *syn.* āntīquus, vĕtus, vĕtūstus. lōngævus, ānnōsus sĕ-
prīstĭnè, *pristini, Dźień przed tym.* (nĕx.
prīstĭnus, *Dawny.* Ubrig/ vorher. *In Nemus umbriferum, conjux ubi pristinus illi.* Virg:
pristis, *f. Gr. śikáwka rybá, Wieloryb.*
prīvātim, *Osobno, prywatnie,*
prīvātio, *Niemienie, Ogołocenie, pozbyćie.*
privatum, *subst: prywátá.*
prīvātus, *à privus. Domowy, Osobny, prywatny 1. 2. Własny, prywat.* Beraubt. *Privatas ut quærat opes, & tangere ridet.* Hor. *syn.* ōrbātus, spŏlĭātus, nūdus, nūdātus, ēxūtus, vĭdŭātus, căssus, vel proprĭus sĭngŭlāris, vel mūnĕris ēxpērs, prīvā-
prīvātus, *à privo as, Ogołocony,* (tām vītam ăgens
prīvĕrus, *Własny,* privignā, *páśierbicá.*
prīvignus, *subst, Páśierb.*
privignus. *adject. páśierbiczy.*
prīvĭlēgiārius, privilegiatus, B. Uprzywileiowány.
prīvĭlēgium, *Przywiley, Ustáwá przećiw prywatnemu.*
prīvo, *pozbawiam, Gołocę, Odeymuię.* Berauben *Imposita haud unquam miserâ formidine privet,* Hor. *syn.* Spŏlĭo, ēxspŏlĭo, ŏrbo, nūdo. dēnūdo, ērĭpĭo, aūfĕro, ădĭmo.
prius, *pierwey przedtym.* Ehender/ eheevor. *syn:* āntè, citius:

priusquàm. priùs quàm, *Pierwey niż.*
prīvus, *Osobny, Własny Káżdy z osobná, prywat.*
prò, prô, proh, *Interjectio: prze Bog, Rátá 1.* Ach. o. *Abscissa comas, prô Iuppiter ibit* Virg,
prò dolor, *Ach, O. J, Nieśtetysz.*
pro fidem vestram pro fidi! *Rátá 1.*
pro *præpositio, Według, Wedle, Zá, Dla 2. 6. Zá cokolwiek, Zá kim 2. Zá mną to, Do czásu, Względem, Miásto kogo,* Für. *Pro molli viola, pro purpureo Narcisso 1.* (Sp.)
pro comperto, *Zá pewne.*
pro-consul. proconsule, *sub Namiestnik.*
pro dignitate, *Jáko się godzi.*
pro explorato est, pro explorato habeo, *pewna to, Wiem pewnie.*
pro facto est, habeo, *pewna to.*
pro forma. inepta locutio, sub Imieniem 2. Ná oko.
pro introitu, *Wstępne*
pro magistro equitum, *połkownik*
pro magstro officiorum *sub Ochmistrz.*
pro rata. pro rata parte *pomiernie 2.*
pro semel. pro semper, ineptè dicitur, sub Ná raz
pro tuo jure, *Słusznie.*
pro virili parte, portione, *Według przemożenia.*
pro vivo, *Jáko się godźi*
proædificatum sub Wybiegły.
proăgōgĭa, *æ,* proagogium, *gr. sub Sodomczyk.*
proamita, *sub Prádziad*
Proaries, in C. lege pro ariete.
proasma, *tis, Gr. przegrazek.*
proastia, *orum, Gr, przedmieśćie.*
proauctor, Przodek 4.
proăvia, *Prábábá,*
proăvītus, *prádźiádowski.*
proăvuncŭlus, *sub prádźiad*
proăvus. *prádźiad.* Ein Anherr. *Cui genus à proavis ingens, clarumq paterna. v. Avus.*
prŏbābĭlis, *Dowodny, przyięmny Chwalny 1. podobny.* Glaublich. *Capi ut valeret hic probabili fide.* (Jamb. Pur.)
prŏbābĭlĭtas, probabile *podobieństwo 7.*

prŏbabiliter, *podobnie 1.*
prŏbātĭca, probaticus, *Gr. Owczy.*
prŏbātio, *Dowod 1. Doświadczánie,*
prŏbātor *pochwalácz.* probātur, *podoba mi się,*
prŏbātus, *Doświadczony.* prŏbè, *Cnotliwie, Grzeczy*
prŏbĭtas, *Cnotá.* **Frömmigkeit.** *Tanta tibi est animi probitas, orisq; Sophroni M syn:* Bŏnĭtas, Intĕgrĭtas, pĭĕtas, vĭrtus. *epith.* Gĕnĕrōsa, dūlcis, mītis, lēnis, īngĕnŭa, hŏnēsta, vĕnĕrānda, īncūlpāta, laūdānda, īnsons, ūnĭcŏlor, sīmplex. *vide Virtus, Pietas.*
probiter, Cnotliwie problēma, *tis, Gr. Gadká.*
prŏbo, *Chwalę, Doświadczam 1. Dowodzę 2. Udáię pięknie, Wymierżam się, podobam się 1. pokázuię 1. 3, Mierzę 2. Uchodzę zá kogo, Zálecam się.* **Billigen. loben. beweisen.** *Idque probat, sed & Ænea probat auctor Acestes.* Virg: *syn.* āpprŏbo, cōmprŏbo, laūdo, cōmmēndo, āpplaūdo, āssēntio, vel dēmōnstro, svādeo, cōfirmo, vel tēnto, (expĕrĭor.
prŏbŏli, *Gr. Izbice.*
prŏboscis, *idis, m Słoniowa trąbá, Pysk, Nosek komorzy.* **Der Rüssel eines schweins, Elephanten**, *epith:* Longa mōbĭlis. *A putri vespa, culicis ve proboscide vexor.* G.
probrosè, *Zelżywie.* probrosissimus, *Bezecny*
prŏbrōsus, *Obelżywy, Zelżywy.* **Unehrlich, schändlich.** O *magna Carthago probrosis.* (Jamb cum syll.) *syn,* pŭdēndus, ĭnhŏnēstus, īgnōmĭnĭōsus, tūrpis, īnfāmis,
prŏbrum, *Lżenie Zelżywość, Łáiánie, zelżywe, Nierząd 3. Wstyd. Cudzołostwo.* **Schand Unehr.** *Aut posse à turpi mentem inhibere probro.* Cat. *syn:* ŏpprŏbrĭum, īnfāmia, dĕdĕcus, īgnōmĭnia, cōnvĭcĭum.
prŏbus, *Dobry 1. 2. Cnotliwy.* **Fromm, gut** *Vir justus, probus, innocens timeris.* (Ph;) M. *syn:* Bŏnus, pĭus, jūstus, æquus, *v Pius,*

PROC

prŏcācia, *Zuchwálstwo, Chćiwość. przekory.*
prŏcācĭtas, *sierdźitość,* Zuchwálstwo, *Nálegánie.* **Muthwille, Geylheit.** *Ludit qui stolida procacitate.* (Phal) M. *syn:* Prŏtērvia, pĕtŭlāntia, lāscīvĭa. *epith.* Stŏlĭda, lĕpĭda, ĭmprŏba, tūrpis, fœda, ĭnhŏnēsta, hĭlăris, lāscīva,
procaciter, *Zuchwále, Niewstydliwie, śmiele.*
prŏcālātio, *Wyzywanie,* procālātor, *poprzednik.*
prŏcālo *Gr. Wyzywam sed si à Latino pro, longum erit o.*
prŏcăpis, *is. f pokolenie.*
procastrĭa, *orum. przedmieśćie.*
prŏcax, *ācis, omne Jurny, Niewstydliwy, Chćiwy, proszak, Niezbyty, Zuchwáły,* Rospustny, *Ciekáwy.* **Muthwillig, geyl.** *petitusq; procacibus Austris.* Virg. *syn:* protērvus pĕtŭlāns, lāscīvus, ĭmprŏbus,
prōcedit, *powodźi się.*
proceditur, *processya idźie.*
prōcēdo, *postępuię 1. 2.* Poieżdżám, *Wychodzę 1 2 Uchodzę co drogi Występuię,* Pomaga co, *Idźie płaca, Nie idźie w liczbę* **herfürgehen.** *Tum pater Æneas procedere longius iras.* Virg:
Proceleusmătĭcus, pes quatuor syllabarum, ex duobus Pirrhichiis, constans, ut Valeria oppositus Dispondeo, quasi celensicos, & aptus celeusmasin. i. hortantibus, jussis, Diomed. Henric Steph:
prŏcella, *Náwáłność, Burzenie 2, Niebespieczeństwo, Zámieszánie.* **Ungestümm, Sturmwind** *Subitæ saliunt in vela procellæ S. vide Tempestas.*
prŏcellōsus, *Burzliwy.* **ungestümm, windig.** *Alba procellosos vela referre Notos.* Ov *syn,* Nīmbōsus, vēntōsus, prŏcēllis, plēnus, crēber, frĕquens.
prōcer, *ĕris, adiect mas. Herst. Panowie*
procērè, *unde* procērius,
prŏcēres, *hi, Bálki, Pánowie przedni* **Die fürnehmste Herren.** *Surgitur & misso proceres exire jubentur.* Jur, *syn.* Māgnātes, nōbĭles, pātrĭcĭi, prīmōres, prīncĭpes, prīmi, prīmātes, dūces. dūctōres, præcĭpui, lēctĭ, dēlēcti, lēctĭssĭmi, *phr:* Pŏtēntes, clāri. vĕrēndi ūrbis dūctōres, Māgnănĭmi dūces. Dĕcus ūrbis. Flōs pŏpŭli. Dūcum, gĕnĕrōsa īllūstris cŏhōrs, cōnsēssus.
prōcerĭtas, *Wysokość, Wzrost.*
procerius, *Dłużey.*

Proceritus, Plaut corr. Pro cerritis insectabat lapidibus
prōcērus, Wysoki 1. Długi 2. hoch/lang gerad. Proceros odisse lupos, quia scilicet illis H. syn: Magnus, altus, excelsus, ingens, v. Altus.
processio, Wyście 1. Czátá, Processya.
processui, canere, Wśiadáną gráć.
prōcessus, us. Wychodzenie, postępowanie, postępek 1 3, powodzenie, Nieszczęście,
prōcestria, orum. Bászta 1. przedmieście.
prŏchīmăsis, is. Gr sub źima ustaie, Znák.
prōcīdentia, æ. Upádnienie 1. Wpádłość.
procīdentia, ium, Wydęcie.
prōcīdo, Upadam 2, niederfallen. Postquam relictis mœnibus Rex procidit. (Jamb.)
prōcīdua sedes, Wydęcie.
prōcīduus, Upadáiący, Upádły
prōcieo, es. prōcitum, Wyzywam.
procincta acies, Szyk 2.
prōcinctus, ti, Gotowy,
procinctus, us, Wśiadánie, Wybieránie się
prōcingo, Páśuię,
prōcio, Zálecać się, Proszę 1. ex Pro & Cio. Si à Procus, o breve erit.
prōcito, as, Wyzywam. prōcitus Nieważny.
proclāmātio, Obwołánie, Záwołánie.
proclāmātor, Obwoływácz, Wołácz, woźny, Prokurator 2.
proclāmo, Wołam, Obwoływam. Offentlich ausruffen. Adjuvat & magna proclamat voce Diones Virg.)
proclīnātio. Náchylenie, Wyprężenie, Zboża położenie.
proclinātus, Náchylony.
proclinor, Náchylam się.
proclive is, Pochodźistość.
proclīvè Pochodźisto, Łácno 2.
proclīvis, Náchylony, Skłonny, Łácny. Pochodźisty. Pochopny. Geneigt gäh. Hinc via labendi proclivior, & via vitæ Paul. E. syn. propēnsus, īnlīnātus: acclīvis
proclivitas, Pochodźistość. skłonność 1.
proclīvīter, Pochodźisto, Łácno.
proclīvus, idem proclīvis.
prŏco, as. proszę 1. żądam 1. Zálecáć się.
prŏcœtion. n. Gr. procœton, onis. m. gr. przedpokoie.
prōconsul, pro-Consule, Burmistrzow námiestnik
prōconsŭlāris, proconsulatus, ibidem.
prŏcor, aris, Proszę 1, Pochlebuię.
prŏcotra, æ. Gr. Czupryná.
procrāgo, is. gr. Obwoływam. (włoká
procrastinando, Odwłocznie procrastinātio, Odprōcrastīno, Odkładam 2. Zwłaczam 1. Von tag zu tag verziehen. syn. Differo, cŭnctor, tărdo, mŏror. phr. Tempus prōtēndĕre, prōdūcĕre, Rem sŭspēndĕre. Mŏdo vēnāndo, mŏdo rūs gĕnĭāle pĕtĕndo. Pōnĭtĭs īn vărĭā tēmpŏra, lōnga mŏrā, Sed prŏpĕra, nĕc te vēntūras diffĕr īn hōras. Quī nōn ēst hŏdie, crās mĭnus āptus ĕrit. vide Piger: & Festino.
procreātio, Rodzenie procreātor, Rodźic, Stworzyćiel.
procreātrix, Rodźićielká.
prōcreo, Rodzę, Płodzę, Ocielíłá się, Nábawiam, Gebähren, herfürbringen. Continet amplexu terram quod procreat ex se. L. syn. Gĕnĕro, crĕo, prōdūco, părio.
procresco, pochodzę z kąd Rodzę się.
prōcŭbĭtor, Straźniczy 2. Straż 2.
prōcŭbo, as. Leżę 1.
prōcūdo, Kuię co. Knuię 2. Wyprawiam 1. Roźmnażam. Sztuki zażyć, popycham, ćwiczę się. Mit schmirden außtreiben. Maturare datur, durum procudit arator. Virg: syn. Cūdo, ēxcūdo phr. Ferrum īgne mŏllīre. rĕcŏquĕre fŏrnāce, īncūde nŏvāre. Quīnque ădĕo māgnæ pŏsĭtis īncūdĭbus ūrbes. Rĕcŏquunt patrĭos fōrnācĭbus ēnses. Cūrvæ rĭgĭdum fālces fōrmāntur īn ēnsēm Nĕc ēnsem īmmīti sævus dūxĕrat ārte făber Tēla rĕpōnūntur mănĭbus făbrĭcāta Cyclōpum. Dūrum prōcūdit ărātor vōmĕris ŏbtūsi dĕntem. (&. Æn) Ferrum exĕrcebant văsto Cyclopes īn āntro, ārma ācrī făcĭēnda, vĭrc. nūnc vĭr. [illegible] Nūnc mănĭbūs răpĭdis, ōmni nūnc ārte măgīstra præcĭpĭtāre mŏras nĕc plūra ĕffatus, ăt ī [illegible] cyus īncŭbŭēre ōmnes, părĭterque lăbōrem Sŏrtīti, flŭit æs rīvis, aŭrique mĕtăllum. Vūlnĭfĭcūsque chălўbs văsta

chālybs vāsta fōrnāce liquēscit, īngēntem clȳpēum īnfōrmant, ūnum ōmnia cōntra Tēla Lātīnōrum, sēptēnōsque ōrbībus ōrbēs īmpēdīūnt, ālii vēntōsis fōllibus aūras āccīpiūnt, rēddūntque, ālii strīdēntia tīngunt æra lācu, gēmit īmpōsitis īn cūdibus āntrum

procudo vitam, *żyię 3.*

prōcūl, *præpositio. Daleko 1. Z dáleká* Fern/ von weitem. *I procul hinc dixit, nec sacros pollue fontes.* Ovid *syn:* Lōngē, lōngīus, rēmōtē, prōtīnus.

procul *Adverbium, precz.*

procul est ut credere possis, *Niepodobny ku wierzeniu.*

prōculcātiō, *podeptánie*

prōculco, *podeptáć potrącam.* Zer-oder niedertretten. *Proculcavit ovans, nec lubrica saxa deosque* C. *syn.* Cālco, cōncūlco, prōtēro, āttēro, cōntēro, tēro, cālce tēro. *Metaph:* sperno, cōntēmno.

prōcul dubio, *Bez wątpienia*

Prōcūlīunt, & proculiunt, i. promittunt Fest. prisca

prōcūlus, *sub Syn,*

prōcumbo, *Polegam 1. pokładam się. Obalam się, Upadam 2. 3. 8. pokłada się, śiedzę u stołu Klękam.* Nidерling n fallen. *Poplitesq; procumbunt.* L. *syn:* prōcīdo, prōstērnor, lābor, dēcīdo, rūo, cōrrūo.

prōcūrātio, *Opátrowánie, Sprawowánie, 1. 5. Odwracánie, Odczárowánie, Oczyśćienie 2. prokurácya, Ofiará 1.*

procuratiuncula, Sprawowánie 3.

prōcūrātor, *Sprawcá, Plenipotent.*

procurator fisci, *Podskárbi.*

procurator litis, *prokurátor 1.*

procurator peni, *Szafarz 1.*

procuratōrius, *prokurátorski.*

prōcūro, *as, Opátruię, Ofiáruię Odwracam co złego* Verschaffen verwalten. *Procurare bonis præque cavere malis.* Paul. E. *syn* Cūro, gēro trācto ādmīnīstro, rēgo, gūbērno, mōdēror. Pro *Tibull corripuit, & Accius apud Macrobium.*

prōcurro, *Wybiegam 1. 3. Wyćiekam 2. Zabiegam 1.* Vorhin auslauffen. *Manum & procurrere longius audent.* Virg. *syn:* Cūrro, ēxcūrro.

procursātio, *Wyćieczká.*

procursātor, *Wyćiekácz, Elear.*

procursio, *Wybiegánie,* procurso, *as, Wyćiekam 2.*

procūrsus, *us, Wybieganie Wyćieczká, Wydátność Rozbieżenie się.* Auszlauff. *Præcipitem & procursu concitus axis* Virg.

prōcurvus. Krzywy. Fast krumb. *Exoritur procurva ingens per littora fletus.* Virg: *syn.* Cūrvus, īncūrvus,

prōcus, *substant. Zalętnik 1. Pánowie przedni* Ein Freyer, Buhler. *Turba ruunt inme luxuriosa proci* Ovid. *syn.* Blāndus vīgil, cūpīdus, lūxūrīōsus īmpōrtūnus, mīser, dūbīus, sōllīcītus, pērvīgīl, īnsōmnis, pāllēns, tēnēllus, blāndus, tēner. *phr.* Dīffīcīlis blāndis nēscīat ēsse prōcis, Mīror ē, ūnde prōcis tōt mē Gālātēa mīsēllūm præfēra. Mūltōrum frūstra vōtis ōptāta prōcōrum, Mīlle prōcos hābūit bīs sēptem nūbīlis ānnis īn tēnērī grēmīo dum jācet īlla prōci. *vide Amans. Procume apud Fest: significat Procerum. corr: Procerem. a procer.*

prōcyōn, ōnis, *hic Gr, Gwiazdá pśia mnieysza,*

PROD

prōdeambūlo, *przechadzam się,*

prōdeo, *Występuię 1. Wychodzę 1.* Herfür gehn *Umbra neq; hac magicis mortua prodit aquis,* P. *syn* ēo, prōcēdo. ēxēo.

prōdīco, *is. przepowiádam, Náuczam.*

prodictātor, *sub Rządcá,*

prodictus, *Náznáczony. & sub przepowiádam.*

prodigālītas, prodigitas. Rozrzutność. Verthunligkeit/ verschwändung *syn* prōfūsio, ēffūsio, īmmōdērātus ōpum, ūsus, nīmia lārgītas *vide* (Luxuria,

prodigē, *Rozrzutnie*

prodigentia, *Rozrzutność.*

prodigialis, *Cudowny. Odwrotny.*

prodigiālīter, prodigiōsē, *Cudownie,*

prodigiātor, Wieszczek 4.

prōdigiōsus, *Cudowny Dziwnostrászny.* Widernatürlich/wunderding. *Prodigiosa loquor veterum mendacia vatum.* C. *syn:* pōrtēntōsus mōnstrōsus.

prodigiosus partus, *Płod 6.*

prōdīgium, *Cud, potworá, Znák.* Ein

Wunderlichen/ Abentheur. *Nec tantis mora prodigiis, en quatuor aræ.* V. *syn.* Pōrtēntum, mōnstrum. *v. Monstrum.*

prodígo, *is*, Száfuię bárzo, *Wydáię 1. Rozrzutnie żyię, Trawię 2. przemarnowáć.* Wyganiam 3.

prodīgus, *à prodigo* Rozrzutny, *Nieżáłuiący, Buyny, żyźny.* Gaudig/ verthunlich *Sed tam prodigus atq; liberalis* (p.)M. *syn.* prōfūsus, ēffūsus dīssōlūtus, nĕpos. *v. Liberalis. Gulosus.*

prodigus, à prodigium, Cudotworny

prodigus animæ, *Desperat.*

prodiguus, śniedny.

prodīnunt, i. prodeunt priscè, Wychodzę 1.

prodispăro, as, sub Upaiam kogo. pomieszáć.

prodĭtio. *Wydánie. Zdráda. Odstąpienie.* Verrätherey. *Falsa sub proditione Pelasgi. Virg syn.* Fraus, dŏlus, pērfĭdia. *epith:* pērfĭda īmpia, scēlērāta, ārcāna. ōccūlta sĕcrēta, tăcĭta; lătens.

prodĭtor, *Wydáwácz, Zdraycá.* Verräther *Nunc & latentis proditor intimo.* (Alcaic.) *epith:* īmpĭus, pērfĭdus, scēlērātus, īnfĭdus, īnsĭdĭōsus, caūtus, fāllāx, dŏlōsus, dētēstāndus, pērnĭcĭōsus. *vide. Perfidus.*

prōdĭtōrius, *Zdrádźiecki*

proditum est, *Nápisano* proditur, *powiádáią.*

prodĭtus, *Wydány, Strácony. Náznáczony* verrathen. *Agnoscat lachrymans primo quæ prodita somno* Virg

prōdius, Wewnątrz 2,

prōdo, *is, Wydaie 1. 4, Zdradzam, Ogłaszam, pámiętno co czynię, Zostawiam 1. Rozmnażam, Utracam. Niedotrzymáć, Náznaczam, piszę 2. Zwłaczam 1. Wydáię księgi, pokázuię 2. Od kładam 2.* Wydáie się co, *prezentowáć.* Außstossen/ verrathen. *Quæ tam festa dies ut cesset prodere furem,* Juv, *syn.* ōstēndo, pāndo, ăpĕrio vel māndo scrībo, ēdo, vel trādo, dēstĭtuo, dēsĕro.

prodo vitam, *Wdáię się w niebespieczeństwo*

prōdŏceo, Uczę, Czytam 2,

prodrōmi, *orum, Gr, Wiátr cotoczny*

prodromos ficus, *sub Rány 1, Figa 1.*

prodrŏmus, *Gr. poprzednik.*

prōdūco, *Wywodzę 1, 2. 3 przedłużam, prowádzę umarłego, Rodzę. Zwłaczam. Stawiam, Wystawiam 2, Rośćiągam, przywodzę 4. 5. Odkładam 2. Ciągnę.* Herfürführen/ bringen. *His ita demissis alius producitur ager* S. *syn.* Gĕnĕro părĭo, vel prōtēndo. prōtrăho. prōfĕro. prōrŏgo. dĭffĕro, tārdo vel prōvĕho, prōmŏveo

productè, *przedłużenie*

productilis, Kowány

productio, *przedłużenie, Rośćiągłość.*

productor, *Rufiian.*

Productum apud Arithmeticos, Columella Latinè appellat: Summam ex multiplicatione effectam

prōductus. *Dłagi 2. Rośćiągły.*

produnt, *powiádáią.*

proeheo, proiheo, sub Niedopuszczam.

proëbra. proëbia, orum Noszenie od czárow.

proēgmĕna, *Gr. Cic. 3. Tusculan; przednia rzecz*

PROF

prōfānātio. *Sprofánowánie. Zgwałcenie 1.*

profanatus, *Zgwałcony.*

prōfāno. *as, Gwałcę, Sprofánowáć 1. Zgwałćić 2 poświącam, Ofiáruię 1.* Verunreinigen/ entheiligen. *Scilicet omne sacrum mors importuna profanat:* Ovid. *syn:* Rēs sacras. vĭōlo, pōllŭo, tēmĕro

prōfānum, *poświątne)(Zgwałcenie 1.*

prōfānus. *Nieświęcony, Niepoświęcony, Swiecki 2, Sprofánowány)(poświecony.* Ungeweyhet/ unheilig. *Mistaq; erat stamma stamma profana pia.* Ovid. *syn.* Nōn săcer, īmpĭus. scēlĕrātus

profanas literarum, Nieuczony.

prōfāri, *Mowię 1.* Herausreden. -- *Vultum Dido demissa profari: Virg: v. Loquor.*

profatum, *Sentencya 2.*

prōfātus, us, Wymáwiánie 1.

prōfectio. *Jáchánie, Jazdá 1. ćiągnienie,* Odiazd.

prōfectĭtia dos, & profectitius *sub posag*

prōfectò, *Koniecznie, Záiste.* Warlich fürwahr. *Partes en bellum missi ducis, ille profectò.* Hor: *syn.* Cērtè, cērto.

profe-

prōfectus, us. postępek.
prōfĕro, Wynoszę 1. Wywieszam 2 Wyiawiam, Wychylam Wyszczyniam, pokázuię po sobie, pomykam. Wydáię taiemnicę, Wymawiam 1. Odkładam 2. 3. przywodzę, przedłużam. Zwłaczam 1. **Herfürbringen / vermelden.** *Proferet imperium jacet extra, &c.* Virg. *syn.* prōnūntio, cōmmĕmŏro. dīco, rĕfĕro. rĕcēnseo. vel ōstendo, mōnstro, pătĕfăcio, vel prōdūco.
proferor, Unoszę się.
prōfessio, Zeznawánie. powinność
professio agrorum, professio censualis, Popis.
professò, Umyślnie,
prōfessor, Mistrz 2. Professor.
Prōfessōrius, sub Klechá.
prōfessus, Jáwny, & sub profes. **Bekenner.** *Scurrantis speciem præbere professus amicum* Hor.
prōfestus, Nieświęcony. powszednie świecki 2.
prōficio, postępuię 2. polepszam się. poduczyć się, Spráwuię, pomaga co. wskoráć **Fortfahren / zunehmen / nutzschaffen.** *Crescit vita hominis, & longo proficit usus.* Pr. *syn.* prōgrĕdior, vel prōsum.
prōficiscor, Jádę 1. Jdę 1. 9. Udáię się gdźie, poczynam, pochodzę z kąd **Gehen, reysen.** *Ut proficiscentem docui tesape diuque.* Hor. *syn.* ĕo, vādo, prōcēdo. dīscēdo, ăbeo, ēxĕo, tēndo, cōntēndo. *phr.* Vīam, ĭter tēnto cōrrĭpio, īngrĕdĭor, invādo, mōlĭor. Mē ăgo, cōnfĕro, in grĕssus dīrĭgo, ĭre păro, pĕregrinas ōras pĕtĕre. Cārpĕre ĭter. Cōrrĭpĕre vīam. Fĕrre pĕdem. Dīrĭgĕre grĕssum. Cōnfĕrre grădum. Cūrsus cĕlĕrāre. Grĕssus glŏmĕrare, ĭter īncĕptum pĕrăgĕre, cĕlĕrāre. Quŏve tĕnĕris ĭter? Tūque invādo vĭam Mōx sēse ăd lĭttŏra præcēps cōntŭlit. Haūd mŏra, fēstīnānt jūssī, răpĭdīsque fĕrūntur pāssĭbus pērge mŏdo, ĕt tē Rēgīnæ ăd līmĭna pĕrfer. Mēque ēxtra tēcta fĕrēbam. Jamque ălĭo mōlīris ĭter, nec dēsīde pāssu īre păras, Sēd jăm ăge, cārpe vĭam, ĕt sūscĕptum pĕrfĭce grĕssum. ăd ăltos tĕndēbat mūros, grĕssumque ăd căstra fĕrēbat prōtĭnus ăd pātrĭos sŭa fērt vēstīgia vūltus. Ităl ăm pĕtĕre, ĕt tĕrras tēntāre rĕpōstas, ĭlle dătum mōlītur ĭter, jāmque ărva tĕnēbat ūltĭma. Hæc ŭbi dīcta dĕdit pōrtis, sēse ēxtŭlit, *v. Eo, Abeo, Navem solvo. Peregrinor, & Fugio.*

prōfindo, Szczepam.
prōfiteor, Zeznawam 2. Opowiádam się 2. popisáć się dáię. Odpowiádam komu. Wpisuię się, Báwię się tym, Ofiáruię się. Czynię się czym, Zostáię czym, Obiecuię 1. Czytam 2. Pokázuię co po sobie **Bekennen: offentlich sagen.** *Furtivos timidè profitetur amores.* Ovid. *syn:* Cōnfĭtĕor, fătĕor, vel præ mē fĕro; vel dēnūntio, tēstor, sīgnĭfĭco, vel ēxĕrceo, vel ēdŏceo:
Proflātus, us, powiewánie, Dęćie 1.
profligator, Utrátnik.
proflīgātus, Skážony, Otrácony, Upádły, Niecnotliwy.
proflīgo, porażam 1. Dokonywam, Zbiiam czyi do. wod. **Zur Erden werffen.** *Profligaretur populi, stetit orbe recurvo,* M. *syn:* āfflīgo. stērno, prōstērno dējĭcio, cædo, cōncīdo, dīssĭpo, fūndo, fūgo, vīnco, dŏmo.
proflo, Wydymam, Wydmuchnąć, Wybuchnąć wylewam 1. Zlewam. Sapam, **Herausblasen.** *Exstructus, toto proflabat pectore somnum.* Virg.
profluens, adiect omne, płynący,
profluens substant. m. Rzeká.
profluenter Obfićie.
profluentia, Obfitość Mowność.
profluo. ćiekę 1. płynę 2. pochodzę z kąd. **Ausrinnen** *In medium seu stabit iners, seu pro fluet humor.* Virg. *syn.* Flŭo, māno, prōmāno, lābor, ēffluo, dēflŭo, dēlābor. fŭgio, fĕror, cūrro, dēcūrro *vide Fluo.*
proflŭvium, ćieczenie 2, płynienie 2. potok z nosa.
profluvium alvi, Biegunká 1.
profluvium fæminarum, Niewieśćia chorobá.
proflŭvius, sub Niestáteczny.
profluus, ćiekący.
prōfore, vel profuturum esse, pożytecżno iest.
prōfŭgio, Ućiekam 1. Zbiegam 2.
prōfŭgium Ućieczká 1.
prōfŭgus, Zbieg 1. **Ein Landstreicher.** *Et Scythicum profuga scindere puppe fretum.* Ov. *vide Exul*

prōfun-

prŏfundātus, *Wydrożony.*
profundè, *Głęboko.* prŏfundĭtas. *Głębokość.*
profundo, *is, Wylewam 2 Száfuię bárzo, przemárnowáć, Wydáię się ná oko, Wydáie ziemiá wysypuią się, Mowię 1. Zálewam się, Rodzę. & sub Dármo 1.* Außschütten/ außgiessen. *Æquora profudit toto nàscentia ponto.* Man. *Vix ea cum lachrymas oculis Iuturna profudit.* Virg: *syn:* Fŭndo, ĕffŭndo, vel dīspĕrdo; dĭssīpo, prŏdĭgo.
profundo animam, vitam, *Umieram 1.*
profundo vires, *Wysilam się.*
prŏfundum, *Głębokość, Morze, Brzuch, Trzos*
prŏfundus, *Głęboki, Nienásycony, & sub Szátá długá.* Tieff. *Nemus & sylvæ intonuere profundæ.* Virg: *syn.* āltus, căvus, dēprĕssus, īmŭs *prb:* Vāsto prōfundus hĭātu, āltĭus, īn præcēps pătĭēns.
profusè, *Hurmem. Rozrzutnie.*
prŏfūsio, *Rozrzutność. Potok 2.*
prŏfūsus, *Rozrzutny. Zbyteczny,* verzehrt/ vergossen. *Fletus super ora profusus,* Ovid.

P R O G

prōgemmo, *as, pąkowie puszczam.*
prōgĕner, *progenerum apellat avus neptis suæ virum* (*Fest.*
prōgĕnĕrātio, *Rodzenie.*
progenero, *Rodzę.* Weiter gebaheen. *Progenerant aquilæ columbam,* (Dact, Troch.)
prōgĕnies, *potomek, potomstwo, pokolenie* Ein Geschlecht. *Progeniem sed enim Trojano à sanguine duci* Virg, *syn* Prōlēs. *v. Genus.*
prōgĕnitor. *Rodzic.* Ein Vatter/ Gebährer. *Et forti genitore & progenitore Tonante.* Ovid; *syn:* Gĕnĭtor, părēns, păter,
prōgermĭno, *pąkowie puszczam.*
prōgĕro, *Wynoszę 1. uylewam 1.*
progigno. *Rodzę.*
Prognarè, i. apertè Fest. priscum.
prognāriter, Rzesko, *śmiele 1.*
prognāti, *Dźieći.* prognātus, *Urodzony,*
prognōsticum, *Gr. Znák pogody, & Minucyie.*
prŏgŏnus, *Gr. Páśierb.*
prŏgramma. *Gr. Wyrok 1. Wywołánie 2.*

Prograxe. Lucret. Meursi. alij Procrave legunt, à Procrago supra, i. proclamasse.
prōgrĕdior, *Wywodzę 1. Jdę dáley, postępuię 1. poieżdzam, Zábrnąć 3. przychodzę* herfür gehen *Progredior portu, classes & littora linquens,* Virg. *syn.* Prōcēdo, prōdĕo, rēgrĕdior.
progressio, *postępowánie, postępek 1.*
progressioris ætatis, *podstarzał sobie.*
progressu firmo, maximo, *Spiesznie.*
progressu ævi, *Zá czásem.*
prōgressus, *us, postępowánie, postępek 1.*
Progymnastus, corr. progymnastes, *m. gr. Społgráiący,*
prōgymnasma, *gr. sub przećwiczam.*
proh, *Ach,* O, *J, & supra idem* Prò.
prohēbra. Noszenie *od czárow.*
prŏhĭbeo, *Zakázuię, Niedopuszczam, Nádáię, 1. Nieprzypuszczam, Ochraniam.* Verbieten verhindern wehren. *Instabiles animos ludo prohibebis inani* Virg. *syn.* Vĕto, īmpĕdio, ōbsum, ōbsto, ōbsisto, tārdo, rĕtārdo, mŏror, dīstĭneo, ārceo. ēxclūdo, rĕpēllo, sūmmŏvĕo. *vide Impedio.*
prohibitio. Zákazánie.
prohĭbĭtor, *Broniciel,* Odgániácz. *pawściągácz,*
prohĭbĭtōrius, *Zakázuiący,*
prohĭbĭtus, *Zákazány*
prohibeo, priscum sub Niedopuszczam.
projecta, *orum. Alkierz.*
projectio, *Rzucánie 1.* prōjectĭtius, *porzutek*
Projecto. Plaut: corr. Prolecto.
projectum, *Alkierz.* prōjectūra, *Obdách.*
prōjectus, *porzutek, Wzgárdzony, Wydátny, Wybiegły, Długi, Rośćiągły, poryuczy, Nieuchámowány, śmiáły 2. Desperat.* weg oder hinweg geworffen *Hinc altas cautes, projectaque saxa pachyni.* Virg: *syn.* Jăctus, vel ābjĕctus, vel prōtēnsus.
prōjĭcio, *porzucam 1. 4. Zárzucam 2. Wyrzucam 1. ćiskam 1. porywam się, Wypadam 3 przetykam 2. Odstępuię 2. Wydáię, & sub psuie się człowiek.* weg/ hinwerffen. *Projice tela manu, sanguis meus &c.* Virg *syn* Jăcio, cōnjĭcio jăcŭlor, vel ābiicio, affligo, prōstĕrno,

proin,

proin, proinde, *przetoż wiec 1. A ták,*
proinde ac, proinde ut, *Rownie iák, Ták iák, Ták iest.* Darum. *Proinde tonare eloquio solitum tibi, &c. Virg:* vel *Proinde omisi regimen è manibus meis.* (Jamb.) Sen.

PROL

prōlābor, *ēris, Wpadam, -padam ná, Spadam. Szwánkuię, Uwodzę się* fürsich hinfallen/ niderfallen. *Flumina & intenti prolabitur æquoris unda.* Aul. *syn* Lābor, rŭo, cădo.
prolapsio, Upádnienie 1. 2. Potknienie, Pośliznienie.
prōlapsus, *Upádły, Skáżony.* nidergefallen. *Prolapsum leviter facili traxêre liquore P.*
prōlatæ res. *Sądow wywołánie.*
prōlātātio, *Odwłoká.*
prolatus, *Odłozony.*
prōlātio, *Rościągnienie, Rozszerzánie 1. przywodzenie, Odwłoka 1. 2. Sądow wywołánie*
prōlāto, *as, Odkładam, 2. Pomykam. Rozszerzam 1. Zwłaczam 1. przedłużam,*
prōlātus, Zwleczony. herfür gebracht. *Non deest prolato jejunus venditor auro,* L.
prōlectibile, Pobudka, przyłuda.
prōlecto, *Wabię. Nagabam, Łechcę.* Herzu reitzen *Ast aliæ quas nullus amor prolectat edendi.* Prud *syn:* ăllĭcio, pēllĭcio,
prolēpsis, *Gr. Zábieżenie 1. Uprzedzánie, przeięćie 2.*
Prolepsis, figura Grammatica, Carisi. Diomed. cùm in primo membro orationis dictio ponitur, quæ infequentibus membris subauditur non repetitur. Item cùm rei alicui attribuitur, quod illâ posterius accidit
Prolepsis Oratoria, cùm quod obijci poterat sponte occupamus. Præoccupatio. Anteoccupatio Cicer. Præsumptio. Quintil. Anticipatio. Rufinian.
prōles, *is. Płod 1, potomek, potomstwo* Geschlecht/ Zucht/ Kind. *Exigat & pulchrâ faciat te prole parentem Virg: syn:* Prŏgĕnĭes, Sŏbŏles, prŏpāgo, lĭbĕri, nātī, fĭlĭus, fĭlĭa. *epith,* Chāra, dīlēcta, dŭlcis, ămāta, ēgrĕgia, īnclȳta, gĕnĕrōsa, măscŭla, vĭrīlis. v. *Soboles.*
proles, *hæ Jądro.* proles mascula. *Mołoies.*
prōlētāneus, *Komotnik,* prōlētārius *Podły*
proletarius sermo, Mowá *gruba.*
prōlībātio. *Kosztowánie.*
prōlibo, *as, Kosztuię, Ofiáruię 1.*
prōlicio, Wabię. prolixè, *Rośćiągło,* Ochotnie
prōlixitas, *prolixitūdo, Długość 1. 2.*
prōlixo, as, Rośćiągam
prolixus, *Długi 1. 2, Rośćiągły, Wysoki 1. Szczodrobliwy, Chętny.* Lang/ weitläufftig. *Squallida prolixis qui tegit ora comis.* Ovid. *syn.* Lōngus, prōdūctus, ēxtēnsus.
prōlōgium, prologus, *przedmowá.*
prōlongo, *przedłużam,* Odkładam 2.
prōlŏquium, *przedmowá, Sentencya 2.*
prōlŏquor. *Wymawiam 1. Mianuię, przedmowę czynię, przemawiam 1.* Herauss sagen. *Proloquor, atq; utinam patriæ sim &c.* P.
prōlūbīdo, prōlūbies, *Lubość.*
prōlūbium, *Pożądliwość, Lubość. Szczodrobliwość*
prolūceo. *świecę.*
prōlūdium, *Záczęćie woyny,*
prōlūdo, *Hárcuię, Jgram przed potkániem, Kosztuię się z kim, śćiśle 3.* Vorspielen. *Et sparsa ad pugnam proludit arena V.*
prōluo, *polewam, płocze, Wypłokáć. przepiiam, przemárnowáć, purgácyą bráć.* Wol waschen *Et pleno se proluit auro. V,*
prōlūsio, *Utarczkowy. & sub Zmowni Aktorowie.*
prōlŭvies, *Wylewek, powodź, Gnoy 1.* Aussgeschütteter Wust/ Unflat. *Proluvies, uncæque manus, &c. Virg. syn.* Elŭvĭēs, sōrdes.
proluvies alvi, *Biegunká.*
prōlŭvĭum, *powodź, Szczodrobliwość.*
prōlȳta, *æ. Gr. promot,*
prōmāno, *pochodzę.*
prōmātertēra. *sub prádźiad.*
Promellere, est litem promovere. Fest priscum. Melle-

re vel melere à Græco Mellen. cuius vestigium in Remeligo. i. cunctari Scalig.]

prōmercāles res, *Rupia,*

prōmercālia, *ium. przedayna rzecz.*

promercium. przedawánie.

prōmĕrĕo. *vel or. Zásluguię Dobrze czynię przysługuię się,* **Verdienen.** *Semper & effectus promeruere bonos.* P.

promĕrĭtum, *Zasługá, Dobrodźieystwo.*

prōmĭco, *Błyszczę się.* prōmĭnens, *adiect, Wydátny.*

prominens, *substant. Wydátność:*

promĭnentia, *vel* prominentiæ, *hæ, Fárby wydátność.*

prominentia, *ium, Rycie wypukłe.*

promĭneo, *wybiegam 2. wychylam, wychodźi 1,* **herfürgehen.** *Prominet in pontum collis, &c.* Ovid. *syn.* ēmĭnĕo, ăsŭrgo, āppāreo.

prōmino, as, Pędzę, poganiam,

prōmĭnŭlus, *wydátny,*

promiscam, promiscè, prōmiscuè. **Pospołu,** *Nierozdźielnie, Bez bráku.*

promisceo, *Mieszam 1.*

promiscua doctrina *Kśiąszki zbierálne.*

promiscus, Społeczny, & sub pospołu.

promiscuum genus, *sub płeć 1.*

prōmiscuum, *Mieszány Społeczny.* **Vermisch.** *Et sexus utriusq; choros promiscua fama.* M. *syn.* Cōnfūsus, mĭstus, ĭncērtus.

promiscuus usus *Społeczność,*

prōmissa exsolvo, patro, præsto, solvo, *Obietnicę spełniam,*

promissio, *Obietnicá.*

promissio damni infecti, *wáruneki*

promissivus modus, Obiecuiący,

promissor, *Obiecownik, Kontráktnik przyzwaláiący.*

promissum, *Obietnicá* **Verheissung/ Zusag.** *Dardanida reddique viro promissa jubebant.* Virg. *syn.* Prōmĭssĭo, pōllĭcĭtum, *epith.* Grātum. māgnĭfĭcum, prĕtĭōsum, ămīcum, jūcūndum, lĕve ĭncērtum, ăncēps, dŭbĭum, fāllax, dŏlōsum, mēndāx, pēllēx, *phr.* Rēs prōmīssa. Dătă fīdēs, Fœdĕra līngvæ. Pignŏra pōllĭcĭti. prōmīssa fides, pignŏra, Vĕrbōrum, fĭdes.

prōmissus, *Długi 2. Obwisły.* **Verheissen.** *Non servata fides cineri promissa Sichæo,* Virg: *syn.* pōllĭcitus.

prōmitto, *Obiecuię 1. 2. Noszę 2. Pokázuie po sobie.* **Verheissen/ versprechen.** *Infelix recipis. non quem promiserat ipse.* P. *syn* Pōllĭcĕor, spōndeo, rĕcĭpio, pōllĭcĭtor, păcīscor. *phr.* Fĭdem. prōmīssa, dō, Fīdem ōbstrīngo, Dēxtram fĭdēmque dĕdit. *vide Promissum.*

promitto ad aliquem, promitto alicui ad prandium. *Obiecuię się ná ucztę.*

promitto barbam, crinem, *Zápuszczam włosy.*

promnestrĭa, *f. Gr. Dźiewosłębicá.*

prōmo, *Dobywam 3 Biorę 1. wydáie źiemiá wydáię táiemnicę. Toczę Poczynam wino, Mowię,* **her e für th n.** *Flavaq; de rubro promere mella cado.* Mart. *syn.* ēxprōmo, dēprōmo. ēdūco, *is* ēxtrăho

promonstrum, Znák 9.

promontōrium, *Gorá Apud Ovid.* Ille legit Capreas promontoriumq; Minervæ. Tor. *est. una syllaba altera ium i Consonante: ut o longa maneat*

prōmōtio, *pomykánie. podwyższánię, wynieśienie, Forytowánie pásowánie, promocya.*

prōmōtus, *pomkniony, promot Kreáturá,*

promŏveo, *pomykam, postępuię 1. Odkładam 2. pásuię.* **Fördern/ fürrücken:** *Vt tamen his studiis auditor promoveatur.* P. *syn.* prōvĕho, prōdūco.

promoveo parum, *Nie sporo mi.*

promptè, promptissimè, **Ochotnie/** *Rychło.*

promptĭtūdo, Ochotá.

prompto, *as, Bieram, wydáię 1.*

promptuaria cella, *Spiżárnia.*

promptuarium, *Száfá, Spiżárnia.*

promptuārius, *adiect. Schowálny,*

promptum est, *Ná doręczu.*

promptus, *ti, Gotowy, Ochotny, Skłonny, Łácny, Rezolut.* **Fertig/ gerust geschwind** *Promptus & Isæo torrentior ede quid illum,* Juv. *syn* ălăcĕr, hĭlăris, părātus, ārdens vēlōx.

promptus, *us, Gotowość, Gotá.*

promulcus, *m. Liná.*

prōmulgātio, *Obwołánie, Ogłoszenie.*

promulgo, *Obwoływam.* Anſzkündigen/ *ſyn.* Vulgo, provulgo, edico; prodo, manifeſto, aperio-retego. *phr.* præconis voci committo. Voce præconis edico, palam facere, palam referre sub aura Dare facta latentia luci, *v. Manifeſto:*

promulſidar, promulſidarium, Antypáſt. 1. 2.

promulſidarius, ſub Antypáſt 2. & *Słodycz.*

promulſis, *idis. Słodycz, Antypáſt* 2. *przedobiedni trunek, Miſá* 1.

promuntorium lege promontorium.

promurale, *Przedmurze.* promus, *Száfarz* 1. 3.

promus magis quàm condus, *Rozrzutny.*

promuſcis, *idis f. Słoniowa trąba.*

promutuum, *ſub przed czáſem kładę.*

PRON

prona manus, *Dłoni wierzch.*

pronaus, *ais, m. Gr. Babieniec.*

pronecto, *Nádwięzuię.*

pronepos, *Práwnuk* Ur Enckel. *Eſt Neptunus avus, pronepos ego regis aquarum* Ovid.

proneptis, *Práwnuczka.* pronitas, *Skłonność.*

prono amni, *ſub po wietrze.*

pronea, *gr. Opátrzność.*

pronomen, *apud Grammaticos pars orationis. quæ loco Nominis ponitur, licet quod illud ſit non expri. mat Cariſ. Priſcian. Antonomia. Provocabulum. Varr.*

pronominatio, *Zámiana słow.*

pronuba, *Dźiewosłębicá.* Ein Brautfuhrerinn. *Et bellona manet te pronuba, nec face tantam.* Virg,

pronubus, *ſubſtant. Dźiewosłąb. adject. v. Zápálenie ćiałá.*

pronum mitto, *Ná ſzyię ſpycham.*

pronuntiatio, *wymawianie* 1. *wyrok, wyrzeczenie* 1. *Sentencya* 1. *wydánie, Geſt Orátorſki.*

pronuntiator, *Powiadácz.*

pronuntiatum, *wyrzeczenie* 1. *Sentencya* 2.

pronuntiatur, *Powiadáią.*

pronuntiatus us, wymawiánie 1.

pronuntio, *wymawiam* 3. *wymieniam, Mowię* 1. *Miánuię Obwiesʒczam Ogłaſzam, Obwoływam, Obiecuię, Skázuię* 2. 4 *Zdáię* 2. Ausſprechen *ſyn.* profero, dico, vel nuntio.

Pronuntiativus modus. Diomed. i. Finitus.

pronuper, *Niedawno,*

pronurus, *ſub Wnuk.*

pronus *Ná nos, Ná pláſki Náchylony, Skłonny, Snádny, Ná południe, Leżę na wſchod.* Geneigt. *Pronus & auratam junoni cæde juvencam.* Juv. *ſyn* propenſus, proclivis, inclinatus, curvus, incurvus, inclinari facilis, paratus.

prooeconomia, *Gr. Rozłożenie.*

prooemior, *aris, Przedmowę czynię.*

prooemium. *Gr Przedmowá. przegrawek.* Eine Vorred. -- *Miſera cognoſce proœmia rixæ.* Juv,

PROR

propædeuma, *tis, Przećwiczenie.*

propagatio, *Rozmnożenie. Pomnożenie, Przedłużenie,* Krzewienie, *Rozſzerzánie, o primum quibuſdam anceps.*

propagatio temporis, *życie* 1.

propagator, *Rozſzerzácz,*

propages agis. idem propago, inis.

propago, *as, Rozmnażam płodzę Krzewię Rozſzerzam, pomykam,* Erweitern fortpflantzen. *Efficis ut cupidè generatim ſecla propagent.* L *ſyn* produco, profero, protendo, protraho, amplifico dilato, extendo, augeo. *v. Imperium. Pro. apud Lucret. Anceps.*

propago vitam, *żyię* 3.

propago, *inis, Látoroſl, winna. Longum hic o aliqui faciunt aliqui anceps.*

propago, *inis, alio ſenſu, pokolenie, Potomſtwo, Gniazdo* 3. *Plemię, Krzewienie, pokolenie.* Ein Geſchlecht/ Pflantze/ Zucht *Ovium teneraque propaginis agnum.* P. *ſyn.* Genus, ſtirps, progenies ſoboles *vel* vitis palmes, ſarmentum. *v. Soboles*

propagor, Krzewię ſię.

propala, *æ, m. przekupień* 1.

propalam, *Jáwnie, Ná goli co.*

propalo as, wyiawiam.

prŏpătruus, *ſub pradziad,*
prŏpătulum, *Gola, widok 2. podworze.*
propatulus, *widoczny.*
prŏpè, *Adverb. Z bliſká, Bez máłá, Ledwie Máło nie, Bliſko.*
prŏpe, *Præpoſitio, wedle.* **Bey/ nahe bey.** -- *Cubat is prope Cæſaris hortos.* Sen. *ſyn.* Jūxta, prŏpter, sĕcūndum, nōn prŏcul, *vel* fĕre, pĕnes, fĕrme.
prope periculum, *Niebeſpiecznie.*
prŏpectŏ, *is. Rozczeſuię,*
prŏpĕdiem, *Co dźień, w krotce.*
Prŏpello, *is. popycham, poruſzam, wygániam 3. Odganiam.* **Fortſtoſſen.** *Percuſſa eſt, exin corpus propellit & icit. L. Eſt procul à tergo, quæ provehat, atq; propellat.* Id *ſyn.* prŏpūlſo, pĕllo, ărcĕo. *v. Pello.* Pro *potius longum eſt.*
prŏpĕmŏdum, *Bez máłá.*
prŏpemptĭcus, *Gr. ſub prowádzę 3.*
prŏpendeo, *Skłaniam ſię 3. Náchylam ſię.*
prŏpendŭli crines, *Czupryná*
prŏpendŭlus, *wiſzący.* prŏpensè, *Chętnie.*
prŏpensio, *Skłonność 1.*
propensus, *wydátny Chętny 1 Skłonny, ważny 1. wielki 1.* **Geneige.** *Lancibus impoſitum ſpecta propenſior auri.* F *ſyn:* pŏclīvĭs, prōnus.
properam, Spieſzno 1.
prŏpĕrans, properatus. *ti. Spieſzny.*
properanter, properatim, properatò, *Spieſzno.*
properantia, properatio, properatus *us, Spieſzenie.*
prŏpĕrĕ, *properiter, Spieſzno 1.*
prŏpĕro, *Abſol Spieſzę ſię, przyſpieſzam,* **Eylen.** *Tu quid conſortem properas evadere caſum?* P. *ſyn.* Fēſtīno, mātūro, cĕlĕro, ăccĕlĕro. *phr.* Mŏras rūmpo, tōllo, pĕllo, præcĭpĭto, ĭter vĭam ūrgĕo, præcĭpĭto. Răpĭdo cūrſu, răpĭdis păſsĭbus fĕror, ăvŏlo. Nīl mŏror. *v. Feſtino. Curro.*
propero, *activum Gotuię*
prŏpĕrus, *Spieſzny.* **Behend geſchwind.** *Terga ſequi properoſq; jubet conjungere curſus:* Fl. *ſyn:* prŏpĕrāns, cĕler, vēlox, cĭtus, pērnīx, ăgĭlis *vide Celer:*
prŏdes, *edis. Liná o bieve à Græco,* pro *longum à Latino;*

prŏpĕtro *as. Roſkázuię 1.* prŏpexus, *Rozczoſány*
prŏphanus, *lege Profanus.*
prŏphēta, *æ. Gr. prorok,* **Ein Propheť/ Weiſſager** *Fo te Prophetarum nati, dum ligna recidunt.* Pr. *ſyn.* Săcer vātes. Dĕi īntērpres *epith.*, Sānctus prænūntĭus, fātĭdĭcus, vērĭdĭcus, săcer, jūſtus, præſcĭus, præſāgus, prōvĭdus, săgāx, ŏbſcūrus lōngævus, vĕnĕrābĭlis, *phr.* Fŭtūri, ævī vēntūri dŏctus, nōn īnſcĭus, præſcĭus. Fŭtūri, fātōrum præſcia, præsāga. Cui mens dīvīno cōncĭta mōtu. Præſcia cōrda gĕrēns. Fāta cănens, ēvēntura vĭdēns, īntērpres Dīvum. Quī prŏcŭl ēvēntūra vĭdet. Vērĭdĭcis ætas prædĭcta Prŏphētis. Quām vōces vĕtĕrum, ĕt sānctī cĕcĭnēre Prŏphētæ *vide Prædico, is.*
prophetæ *hi Proroctwo Collectivum.*
prophetia, *orum. Proroctwo.*
prŏphetĭcus, *Gr. Prorocki.*
prŏphētis *idis,* prophetiſſa, *Prorokini.*
prŏphētizo, prophetiſſo, *Gr. propheto, as Prorokuię.*
Propilatum, Sipont eſt acutum, à propilo acuo, vel quaſi ad formam pilæ factum hoc verius, ſed fine
prŏpīnatio, *pićie do kogo, Częſtowánie (auctore*
prŏpīnātor, *ſub piię do kogo.*
prŏpīno *piię do kogo, podaię 1. Dáię 2. Kredencuię komu & ſub Bożeć day zdrowie,* **Zutrincken/ darbieten/ darreichen.** *Nemo propinabat Calliodore tibi.* M: *Hos quoque nonnihil eſt quod propinabis miſtis.* M. *Pro apud Martialem communis*
propino aliquem deridendum, *Wytykam.*
prŏpinquè *Bliſko,*
prŏpinquiſſimus, *Naybliżſzy.*
prŏpīnquĭtas, *Bliſkość mieyſcá. powinowáctwo 1.*
prŏpinquo, *przybliżam ſię*
prŏpinquus, *Bliſki 2. powinowáty.* **Ein naher Verwandter.** *Luce propinquorum qua plurima &c.* M. *ſyn.* Prŏpĭor prŏxĭmus, vĭcīnus fīnĭtĭmus, cōntērmĭnus, *v. Vicinus, vel* cōnsānguĭnĕus, āffīnis.
prŏpior, *Bliżſzy,* **Naher.** *Nec metuit Lethes jám propioris aquas:* Pr.
Prŏpĭtĭābilis, Ubłagálny. pro, *Prudent producit metri cauſa, licentia.* P.

prŏpĭ-

prōpĭtĭātio. Błagánie.
Prōpĭtiator, apud Damasum. pro.longa, Błagalnik,
propitiatorium, Błagálnia. (Jednácz.
propitiatum peccatum Ecclesiastici 5. Odpuszczony grzech apud LXX. propitiatio peccati.
propĭtiis, auribus Z odpuszczeniem.
prōpĭtio, as; & or Deponens, Błagam, przeiednywam
prōpĭtius, Miłośćiwy, Łáskaw 1. Gnädig / günstig. Et si propitios, attamen lentos Deos (Jamb) S, syn. Făvēns, sĕcūndus, dēxter, făcĭlis, mītis ămīcus, bĕnīgnus, clēmens, Pro. Iuvencu, produxit licentia. P.
prŏpiŭs. Bliżey. Mało nie.
propiùs stirpem, przy ziemi.
propiùs accedo ad, przybliżam się,
prŏplasma, Gr. Wizerunk. Forma 4.
proplastĭce, es. Gr, Formierstwo.
prŏpnīgeum, Gr. Czeluść 21
Propo, Plaut i. propero. ut Lambo, i. Lambero. Meurs
prŏpōgōnium, gr. Wąs. (priscum.
prōpōlă, æ, m. Gr: Przekupień. Ein Fürkauffer. Vt cum primitijs ficos propola recentes, Lucil.
prŏpŏlis, is, Gr. przedmieśćie, pierzgá.
prŏpōma, Gr, Antypást. 2, przedobiedni trunek, Słodycz.
prōpōno, Stanowię 2 przekładam 4. Wysławiam 1. 2 Określam 1.2. Stawiam 3. Fürsetzen / fürlegem. Geminum pugnæ proponit honorem Virg syn. expōno, ōbjĭcio.
propono mihi extremum, Odważam się,
prŏpontis. id's, Gr. Morze Cárogrodzkie Das schwartze Meer. epith. Lāta, ālta, lōnga. sæva, mĭnāx, hōrrĭda, fŭrēns
prōporrò. Daley 1.
prōpōrtio, podobieństwo, proporcya.
prōpŏsĭtio, Stanowienie, Określenie rzeczy/ Propozycya, Postánowienie umysłu gadká 3.
Propositio, alter Quintil prima pars Syllogismi, Prothasis, Arist Intentio. Quintilian. vulgò Major. vel propositio Major,

prōpŏsĭtum, Rzecz do mowienia, postánowienie umysłu, Koniec spraw propozycya. Ein Fürnehmen / Fursatz / Anschlag: syn. Cōnsĭlĭum, sĕntēntia. epith. Tĕnāx, fĭrmum, prūdēns, prōvĭdum, v. Consilium, Sentio.
propositus Wystáwiony. Fürgestellt. Propositumq; premit, flagratq; &c. Ovid.
propræses, podstárośći, prōprætor, sub Namiestnik.
propriascit, lege propriasit, à proprio, as. sub przywłaszczam.
Propriatim, proprītim, Właśnie.
prŏprié. Właśnie, Osobno.
proprio, as przywłaszczam.
proprium, własna rzecz.
proprium quid alicui trado. przywłaszczam
prŏprĭus, własny, przyzwoity. Trwáły Eigen. Connubio jungam stabili propriamque dicabo. Virg
propter vel proptĕr, Adverb: podle, & sub Ráczey
propter, præpositio, Dla 2. wedla
proptĕra, wedle.
proptĕrea, Dla tego Datum/derhalben/ deszwegen. Non tu propterea; sed Matho pauper erit. M. syn. ĭdēo, ĭdcĭrco, quāre, quāprōpter.
prōpudiānus porcus, Oczyśćieniu służąca rzecz
prōpŭdiosă, fæmĭna Nierządnicá.
propudiosus, Niewstydliwy, Bezecny, Nierządny, Niecnotliwy.
propŭdium Niewstyd, Niewstydliwy, Nierządnicá
prōpugnācŭlum, Twierdza; Básztá 5 Obroná 2. Obrońcá Vestung/ Bollwerck. Exercet portusve aut propugnacula bello. Virg syn Præsĭdium mūnīmen, mūnīmēntum, vāllum, āgger, mūri, tūrres. fōssæ, ārx, epith. Vălĭdum. lōngum, tūrrĭgĕrum, sēcūrum, tūtum, fōrte, mūnītum, ĭnexpūgnābĭle. phr. Nūllo fērro. nūllis vīrĭbus frāngēndum mūnīmen. Prōpūgnācŭla bēllo tūta. Fōrtis, ĭnăcēssa rūpes. Cāstra tūrrĭgĕro cĭrcūmdăta vāllo. Nōn sī tē fĕrrĕus āgger āmbĭat. v. Munimen.
prōpugnātio, Bronienie, Obroná 4,

propugnator, *Obrońcá.*
prōpugno, *Bronię 1, Zástawiam się,* **beschirmen / verfächten.** *Propugnat nugis armatus scilicet ut non syn.* Tŭĕor, dēfēndo *v. Munio.*
prōpulsatio, *Odbiianie 2. Oddalánie.*
propulsator, *Odganiácz.*
prōpūlso, *Odganiam, Oddalam, Obronić* pro, *potius longum est.*
prōpulsus, *us. Poruszenie.*
Propurgo, Ecclesiastici 7. i. expio Propurga te cum bra chiis. i. offerendo armos pecorum.
prōpўlæum, *Gr. Przysionek.*
prōquæstor, pro-quæstore, *Podskárbi, & sub* Na*miestnik.*
prōquīrīto, *Obwoływam, Skwierczę.*
proquiritor *Skwierczę.*
prōra, *Gr. Nawprzodek.* **Vorderttheil des Schiffs** *Tela legunt socii & proras ad littora torquent.* V. *epith: Ærĕa,* fĕrrāta cūrva, ădūncā, ăcūta, rĕcūrva. cūrvata. vălīda ærāta. *v. Navis.*

prōrēpo, *wyłażę.*
prōrēra, *æ.* prōreus. *ei. Gr. Sternik.*
prōrex, *sub Namiestnik.*
prōriga, Koniuch.
prōripio, *porywam się wyrywam się, wypadam 3.* **Sich hinweg stehlen.** *Æneas, quo deinde ruis, quo proripis? inquit.* V.
prorīto, *as, pobudzam & sub Rusza lekárstwo.*
prorogatio. *Odwłoká 2. przedłużenie.*
prorogativus, *Odwłoczny, & sub pierun*
prorōgo, *Odkłádam, przedłużam, Trwam* **Verlangeren / verschieben.** *Et longum noto scriptori prorogat ævum.* Hor: *syn:* Prodūco, prōtraho, (dīffĕro.
prorogo vītam, *żyię 2.*
prōrostra, *orum. Kázalnicá.*
prorsa facundia. *Mowá nie poetycka.*
prorsum, *Wprzod. Zgołá, Práwie.*
prorsūs, *i. prorsum Adverb.* Zgołá, *Koniecznie, prawie, prosto 2.*
prorsus, *a, Nomen. prosty 1.*
prōrumpo, *Wydaie się co, Wybuchnąć, wytryska, Wyrzucam 1. Wypadam 5.*

zerfübrechen. *Hoc ait & medius densos prorumpit in hostes* Virg. *syn.* Rūmpo vel īrrūmpo,
prōruo, *Obalam 1. 2. wypadam 5.*
prōruptor, *wyciekácz.*
proruptus, *porywczy.*
prōsa oratio, & prosa *absolutè* *Mowá nie poetycka.*
prosāpia *pokolenie, Dom 2. Linia rodu.*
prosapia nobili editus, *Szláchćic.*
prosāpiæ claritudo. *Szláchectwo.*
prosāpies, *Pokolenie.*
prosāīca oratio, *sub Mowá nie poetycka.*
prōsātus, *Urodzony 1.*
proscēnium, *Gr. sub Dziwowisko 2.*
proschŏlus, *Gr. Lokat.*
proscindo, *Rąbię, pocinam, Orzę, Tykam.*
proscissio terræ, *Oránie.*
proscissum. *Rola sprawiona.*
proscrībo. *Obwieszczam pismem, Wystawiam na przeday / wywoływam 2. pisániem ogłaszam. Sądy zápowiedzieć.* **Seilbiaten ins Elend iagen / in die Acht erklaren.** *Proscripti Regis Rutus lipus, &c.* Hro, *syn.* Vēnāle propōno, vel ădjūdĭco, vel dāmno, ēxilio, morti addico, dēvŏveo, destīno.
proscriptio *wywołánie.*
proscriptor, *wywoływacz.*
proscriptūrio, *wywoływam 2.*
proscriptus, *wywołaniec Bánnit.*
prōsĕco, *as & Prosico, is. v. Exsico is, Rąbię. posiekáć.*
prōsecta *æ, &* prosecta, *orum,* Sztuká 1.
prosector, *Anatomik,* prosectum, *Okrawek.*
prosectus, *us. Zranienie, ćięćie.*
prōsēda, *æ. Nierządnica.*
prosēdāmum, *Plini. vitium equorum & arietum, quod eos ineptos ad generandum reddit, pellitur Satyrio.*
prōsēlўtus, *in przychodzień 1. & Nowowierny*
prōsēmĭno, *Rozmnażam.*
proseminor, *pochodzę zkąd.*
prōsentio, *Przeczuwam,*
prōsēquium. *prowadzenie poczesne.* prōsĕ-

prōsĕquor, *powadzę 3. 4,* Odprowadzam Rozwodzę *się, piszę 2 ścigam.* Nachfolgen. *Prosequitur surgens à puppi ventus euntes, Virg. syn.* insĕquor, sĕquor.

prōsĕro, *sieię 2.* prōserpens bestia *wąż 1.*

prōserpīnāca, *Sporyż 2. A proserpo longum o quia in Proserpina commune i ut in Pastinaca,*

prōserpo, *wyłażę,* Krzewię *się.* pro, *longum à Pro Latino. Græcum, breve, & à Serpo, Adrepo sonat.*

prōseucha, *Gr. Modlitwá, Božnicá, Bábiniec, Szpital cherych.*

prosferatur. Lucil. corr. proferatur à profero, ers.

prōsīcia, orum Sztuká 1.

prōsīciæ, arum Okrawek, pierwiastki.

prosicies, ei prōsīcium. Sztuka *1. Okrawek.*

prōsilio, wypadam 3. wyskákuię 1. wyrastam 1. pierzę. Herfürspringen, *Haud mora, prosiluere suis, ferit æthera clamor. Virg. (podmurze,*

prosimurium, prosmurium, promurium, promurunt.

prositus, i, propositus, Paulus Festi. Sipont (prádźiad,

prŏsŏcer, *prádźiad.* |*& sub świekier.* prōsŏcrus, *sub*

prŏsōdia, *Gr.* *Nátężánie słow Item Grammatices pars circa syllabas dictionum occupata accentum earum docens, quam ad rem quia cognitio quantitatis syllabarum necessaria est; ideo passim scriptores præcepta eis cognoscendæ adjungunt ex regulis & auctoritate conflata, quibus aliqua de pedibus, de carminum generibus & figuris ex Poëtica desum. pta subjiciunt:.*

prosonomāsia, Annominatio! *figura Quintil cum eadem vox commutata ponitur, sic ut aliud quàm priùs sonet, Aliis Paronomasia.*

prōsōpītes, *æ. m, Gr: Łopian,*

prōsōpŏpœia, *Gr. i, personæ fictio, figura personam fictam inducens, eadem* Conformatio, *supra,*

prospectātor, *przeczuwaiący,*

prospecto, *wyglądam 1 2, Upatruię 1 Ma się ku*

prospector, *Stróż 1. Opiekun*

prospectus, *us, poyrzenie 2, wzgląd & sub świátło 3.*

prospĕcŭlor, *wypátruię, śpieguię Oglądam* 1.

prosper. *& prosperus, Szczęśliwy,* Glücklich *Cursum mibi prospera dixit* V. *syn.* Fēlix, faustus, fŏrtunātus, sĕcŭndus. *v. Infelix.*

prospĕrē, prosperrimè *Szczęśliwie,*

prospĕrĭtas, ātis, *Szczęście 1, powodzenie.* Glück/ wolfahrt. *Spes hominum placidâ prosperitate juvat.* Pr. *syn.* Fēlīcĭtas. Sōrs prōspĕra, fōrtūna sĕcūnda, fāvens, āmīca, rīdēns. Rēs sĕcūndæ, prōspĕræ. *epith.* ŏptāta. sĕcūnda, blānda, sēcūra, jūcūnda, grāta, bĕāta, plācĭda āmīca, sēgnis, īnērs ōtĭōsa, pigra, dēsĭdĭōsa, flūxa, cădūca, fūgāx, fūgĭtīva, lūbrĭca, fāllāx, īnconstas, pĕrĭtūra, īnstābĭlis, *v. Fortuna prospera.*

prospĕro, *as. Szczęszczę,*

prospergo, *pokrapiam, potrząsam,*

Prospices, i prospice, Fest, corrigit Scal, & Gotfred legitq; Prospica. vide infra Perspico, as,

prospicienter, *Opátrznie,*

prospĭcio, *Przeglądam 2, widzę 2, Upátruię 2. przeczuwam, Opátruię 2,3, Dorozumiewam się, Zábiegam 3, wyglądam, Ráię,* sehen/ fürsehen. *Et me Cæsareum prospicit ante thorum.* M.

prospicio parùm, *Nie doyrzę,*

prospĭco, as, priscum i, prospicio, Opátruię,

prospĭcus prispĭcuus, pilny i & Okazały,

prospīro, *Oddycham, pucham,*

prostans, *wydátny 1.*

prostătes, *æ, m. gr przełożony,*

prosterno, *porażam 1, Obalam 1, 2, pokładam* się *Upadam, pokłon czynię,* Zu Boden schlagen/ niderwerffen. *syn.* Hŭmi stĕrno, afflīgo. abjĭcio, deprĭmo, ēverto, dīrŭo, dējĭcio prōtĕro,

prostĭbilem facio, wystawiam ná nierząd,

prostĭbĭlis, adject. wystáwiony ná nierząd,

prostibilis mulier, prostĭbŭla, æ, Nierządnicá.

prostĭbŭlum, *al, prostibilum, Nierządnicá.* Nierządny *dom.* Eine gemeine Hur.

prostĭtuo, *wystawiam 2, 5, Nierządu pátrzyć,*

prostitutio, Nierząd 2.

prosto, *wystawiaią mię, Nierządu pátrzyć*

prostŏmis, *idis, f, Gr, Nagębek.*

prostrata pudicitia, *Zgwałcony.*

prostratus, *Upádły. Utrapiony 1. Nędzny.*

prostȳlos, *o, i, Gr, sub Filárowánie,*

prōsūbĭgo, *Depcę 1,*

prōsum.

prōſum, *Verbum. pomagam 1. 2. pożyteczny ieſtem.* Nutzlich ſeyn. *Sanavit, proſunt & amica papa vera ſomno* Ser. *ſyn.* Adjūvo: ūtilis ſum.

prōſum, Adverb. Zgoła

proſus. Nomen, podnioſły, & in Mowá nie poétycka

proſus, Adverb. Zgoła. prōsūmia, *æ, Łodź.*

prōthăſis, *is, eos, f. Gr. propozycya.*

prōtector, *Obrońcá, Hálábartnik.*

prōtectum, *Obdách.*

protectus. *ii, wydátny,* beſchirmet. *Dum genitor nati parma protectus abiret.* Virg.

protectus, *us, Zasłonienie.*

prōtĕgo, *Bronię 2 Zásłaniam 1. Zákrywam, Wydaię,* Obronić kogo. Beſchirmen, beſchützen *Qua* vicit, *victos protegit ille, manu.* Gr. *ſyn.* Γέγο cōntĕgo: tūtor, dēfēndo.

protelatus, *Wygnány.*

prōtēlo, *as, Wyganiam 2. porażam 1. przekonywam 2. Gromię, Odkładam 3. Odganiam przeſláduię.*

prōtēlum, *ciąg 2. Cug, Nálegánie. pobudka 1.*

protenam, Záraz 2.

prōtendo. *Rośćiągam co, śćiągam rękę podáię 1. Wychylam.* Herfurſtrecken. *Protendunt longè dextris, &c.* Virg. *ſyn.* Prōdūco, prōfēro, prōtrāho, ēxtēndo, pōrrĭgo.

protendor. *Wybiegam 2.*

prōtentus, protenſus. *Wydátny 1.* Außgeſtreckt *Huic à ſtirpe pedes temo protentus in octo.* Virg

prōtēnus, *przed ſobą, Záraz 2.*

prōtĕricus, *Gr Rány, & ſub. Figá 1.*

prōtermĭno, *as, Gránic pomykam.*

prōtĕro, *potrącam, ścieram, porażam, podeptáć.* Zertreten. *Quid inanem proteris umbram.* Ovid: *ſyn:* prōçūlco, cālco, tĕro, Çālco, tĕro. *v. Conculco.*

prōterreo, *Stráſzę, Odſtraſzam.*

prōtervè, *Zuchwále, Roſpuſtnie, Złośliwie*

prōtērvia, *przekory, Zuchwalſtwo,* widerſpänſtigkeit Frechheit. *Capripede, agitat cum lata protervia Panas.* L. *ſyn.* Pĕtūlāntĭa, prŏcăcĭtas, Aūdāçia, lāſcĭvia.

protervĭam facere, *ſub przemárnowáć.*

prōtervio, puſtuię, Beſtwię ſię 3. & ſub przekory

prōtervĭtas, *Zuchwálſtwo, przekory.*

prōtervĭter, *Zuchwále.*

prōtervus, Zuchwáły, Roſpuſtny, *Złośliwy* widerſpänſtig, frech. *Iam tibi de timidis iſte protervus erit.* Prop. *ſyn:* pĕtūlāns, prŏcāx, īmpūdēns tĕmĕrārĭus, aūdāx, lāſcīvus, sālāx.

prōteſtatio, *proteſtácya*

prōteſtor, *Oświadczam ſię, proteſtuię ſię.*

prōteus, *apud recentiores Poëtas, genus verſus artificioſi, cujus verba variè tranſpoſita, plurimos verſus diverſos conſtituunt, quale eſt illud.*

perfide, te, dīvos ſperaſti fallere Proteu. *Et illud ante paucos annos in laudem B. MARIÆ à Bernardo Bauhuſio ſcriptum.*

Tot Tibi ſunt laudes Virgo, quot ſidera cœlo. *Qui verſus millies & vicies (juxta numerum ſtellarum apud Mathematicos conſpicuarum) variari poteſt. experire. fateberis*

prōthĕſis, *Gr. Stánowienie, propozycya Item figura Grammatica quæ literam vel ſyllabam initio dictionis præponit.*

prōthymè, Ochotnie. prōthȳmia, *Gr, Chęć*

prōthȳrĭdes. *bæ Gr, Krokſztynki.*

prōthȳrum, *Gr. portyera. przedśionek, Słup.*

prōtĭnus, *protinam. Záraz, Przed ſobą, Ustáwicznie, proſto 2.* Von Grund an, alsbald. *Protinus hinc fuſcis triſtis Dea tollitur alis* Virg. *ſyn,* Cōntĭnuò, cōnfēſtim, īllĭco, sūbĭtò ſtātim.

prōtŏcollum, *gr. protokoł. & ſub Księgá*

prōtollo. *śćiągam rękę, pomykam, Odkładam 2.*

prōtŏme. *es. Gr. Obraz 8. 12.* (*Ruſzam 2.*

prōtŏmēdia, *Gr, winne ziele.*

prōtŏmyſta, *æ m, Gr, Biskup.* prōtŏno, *as, Gromię 2.*

Protoplaſtus. *apud SS. ſcriptores Adami epitheton, 1, primo formatus.*

protoſpatharius. ſub Hálábartnik.

Protoſyncellus, Codino. Curopalatæ, præcipuus ſyncellus de quo infra.

Prototocos, quæ prima peperit. Evæ epitheton.

prōtŏtŏmus, *Gr. ſub wyroſtek, podczas,*

prototomus, *adject. podczas.* prōtŏtȳ-

prōtŏtȳpon, *Formá 4,*
prōtrăho, *Odkładam 2, włoczę 1, przedłużam, Zwłaczam 3. przyćiągam 1, wywłaczam.* Herfürziehen, *Protrahitur, nequeunt expleri corda videndo* Virg. *syn.* ēxtrăho, vel prōfèro prōtēndo, ēxtēndo, pōrrĭgo.
prōtrēptĭcus, *Gr, Nápominálny,*
prōtrīmentum, *Drobianká, śiekániná, przypráwá 2*
prōtrŏpum vinum, Gr. *wino 2, Treść winá, wino słodkie,*
prōtrūdo, *popycham.* Fürstossen. *Et quæ res tantum hoc oneris protrudere nostri* L.
proturbo, *Zwalam 1. Spycham, wypycham.*
protūtēla, prōtūtor *sub Opiekun.*
prŏtȳpon *Gr, probá, 3. Formá.*

PROV

provectus, *ti. Adject. Wynieśiony, powieżiony 2,* wiedergeführt / gefördert. *Cum provectus equo longævi Regis ad aures,* Virg. *syn.* īnvēctus, vēctus. vel prōmōtus.
provectus. *us, subst.* præsenti domini, prŏvectus agri est *Palladi 9. i. adjumentum, profectus ubertas*
proveho, *wynoszę 3, pomykam, pásuię.* weiter führen. *Provehat & felix dominam, perducat ad urbem.* N.
provehor, *Poieżdzam, postępuię 1. Unoszę się, Zábrnąć 3. Záieżdzam 1. Zámowić się. Záczytáć się / Rzucam się do czego,*
provĕnio, *Wychodzę 1. Pochodzę z kąd, Rodzę się.* Herfürkommen. *Proveniant medii sic mihi sæpe* (*dies* Ovid.
provenit benè *powodźi się,*
proventus, *powodzi się, Dostátek 1. Dochod. Urodzay. Obrodzenienie.* Gewächs. *Semper crede, polus variis proventibus annos:* Pr, Rĕdĭtus, copia
proverbium, *przypowieść.* Sprichwort. *Hac quoq; de causa si te proverbia tangant,* Ovid. *syn:* ădāgĭum. *epith:* Vĕtus, cōmmūne, vūlgāre, brĕve, vērum, cērtum, āntīquum, *phr:* Sērmo trītus, vūlgātus,
proverbium est, *Pospolićie wowią*
prŏversus, *prosto 1,*
provĭdè, providénter, *Opátrznie.*
provĭdens, *Opátrzny.*
provĭdĕntia, *Opátrzność.* Fürsichtigkeit / Fürsorg. *Vt illa quondam providentia Dei,* (Jamb.) *syn* Prūdēntia, săpĭēntia, cūra, provĭda vīrtus vel Dīvīna mēns, vŏlūptas, săpĭēntia, prōvĭdum nūmen *phr:* Mēns haūd īgnāra, āc nōn īncaūta fūtūri. Quæ plăcĭdo rĕgit omnia nūtū. Sacris, ārcānis quæ mŏdĕrātur lēgĭbus ūrbem.
provĭdeo, *Opatruię 2, 5, Upátruię 2. Zábiegam 3 Obwárowáć, Stáram się, przeglądam 2. Dorozumiewam się.* Fürsehen. *Providisset eam, sic ignorisse putato* Ov: *syn.* prōspĭcio, căvĕo.
provĭdus, *Opátrzny.* Fürsichtig. *Qui domitor Trojæ multorum providus urbes* Hor. *syn.* prūdēns, săpĭēns, prōspĭcĭēns, caūtus,
provīncia, *Powiát 2. Urząd 1, Spráwá 1.* Elne Landschafft. *Redditaq; est omnis populo provincia nostro.* Ovid.
provinciæ præfectus, præses, *Woiewodá*
provinciālis, *Powiátowy.*
provincialis præses, *Prowincyał*
provinciam trado, *Zdáię urząd*
provinciātim, *sub po domách.*
provīsio, *Opatrowánie, Przeglądánie 1. prowizya*
provisio annonaria, *Spiżá 2. picá.*
provīso, *is, Wyglądam 2. Doglądam 2.*
provīsor. *oris Dozorcá, & sub Opatrzny.* Versehet / Fürsorger. *Vtilium tardus provisor prodigus æris.* H.
provīsus *ūs Opatrzność.* Versehen. *Si bona librorum, & provisa frugis in annum.* H.
prōvīvo, *is, przeżyć, Doczekac.*
Provocabulum. Varroni est Pronomen & Articulus,
prŏvŏcātio, *Wyzywánie 2. Apellácya*
provocātor, *Wyzywácz,* Hárcownik, *wyśiekácz*
provocatōrius. wyżywálny
provocatrix sub Drazniciel
provŏco, *Nágabam, wyzywam, przyzywam pochop czynię, Zprzećiwiam się / piię do kogo. Apelluię. Draźnię,* Herausfordern / aufforderen — *atq; omni fortunam provocat hora.* Luc. *syn.* Lăcēſſo, ōppūgno, īrrīto, āſpĕro, īncĭto.

provolantia tabulata, *sub podsienie.*
prōvŏlo, *as, wylatam, wypadam 3.*
prōvolvo, *wywalam, Zwalam 1.*
provolvor, *Upadam 3.*
prōvŏmo, *womitowáć, wybuchnąć*
prōvorsus Nomen. Niepewny.
prōvorsus Adverb. Prosto 1.
prout res, ac tempus *Jáko się trafi.*

PROX

Prox, *Głos 2.*
proxĕnēta, *a. m. Gr. Jednácz 3, 4. Litkupnik, (Sprawcá.*
proxĕnēticum, *Gr. Litkup.*
proxenētria, *Gr. Dźiewosłębicá.*
proxĕnia, *a. Gr. sub przystaw.*
proximè, *Blisko, Niedawno. Dopiero 1. Nábliżey, podle,*
proximĭtas, *Bliskość.* proximò, *Niedawno*
proxĭmo, *as, Przybliżam się.*
proxĭmum, *Nábliżey.*
proxĭmus, *Naybliższy, Bliski 2. powinowáty, Są śiad, przeszły, podleyszy & ub podle wedle.* Allernächst. *Proximus huic longo, sed proximus intervallo.* (Sp.) *syn.* Vīcīnus, fīnitĭmus, propīnquus,
proximus, *posterioris sæculi usu, Podskárbi, Odźwierni, Domownik, Referendarz.*

PRU

prūdens, *Rostropny, Baczny. Mądry, Biegły. Et loco Adverbii wiedząc* Fürsich/tig/klug/ verständig. *quidquid agis prudenter agas, & respice finem. syn.* Prōvĭdus, săpiens, caūtus, sōlērs, cāllĭdus, săgāx, cīrcūmspĕctus, prōspĭciens, industrĭus, pĕrītus, *phr:* Cōnsĭlio, sōlērti mĕnte prædĭtus, pŏtēns, pōllēns, præstāns, ănĭmi, vel ănĭmo mātūrus, ŏmnĭa prōspĭcĭēns. Mĕnte săgāci ānte nŏtāns, lōngo ēdŏctus ūsu. Cōnsĭlĭo Nēstor Căto. ănte ānnos, ănĭmūmq; gerens, cūrāmque vĭrīlem ōre pŭēr pŭĕrīque hăbĭtu, sēd cōrde săgāci æquābat sĕnĭum, ātque āstu sŭpĕrāvĕrat ānnos. Mēntem sua nōn căpit ætas. Cōnsĭlĭis hăbĭtus nōn fūtĭlis aūthor. O făcūnde sĕnex, ævi prūdēntia nōstri. āngūstis ănĭmus rōbūstĭor ānnis. Scīlĭcet īngĕnĭum ēt rērum prūdēntia vēlōx, *v. Adolescens Sapiens.*
prudenter, *Rostropnie, Mądrze.*
prūdēntia, *Rostropność, Mądrość, Biegłość, Rozsądek.* Klugheit/weißheit/Fürsichtigkeit. *vel aut rerum fato prudentia major. Virg: syn.* Săpĭēntia, sōlērtia, săgācĭtas, cōnsĭlĭum, pĕrītia, āstūtia, cāllĭdĭtas. *epith:* Mātūra vĭgil, vĭgĭlāns, cīrcūmspēcta, sĕnīlis, præscĭa caūta, săgāx, sōlērs, cāllĭda, mīra, dīvīna. *phr.* Prōvĭda mēns. Săgāx ănĭmus. Vĭgĭles sēnsus, ănĭmi. Sĕnīlis ănĭmi, grăvĭtas, cūra, caūtēla. Vĭgil ănĭmus, ēt săgāx. Dīvīnæ pārs mēntis. Rērum fāto prūdēntia mājor. Præsāga fŭtūri. Nīl tĕmĕre āgēns. Cōnsĭlio nīxa. Cūncta ēxpēndēns. Omnĭa cōnsūlta mēnte gĕrēnda tĕgēns. Caūte prævīsa pĕrīcŭla vītāns. Nūllum nūmen ăbēst, sī sīt prūdēntia præsēns. Te mātūra sĕnem prūdēntia rēddit, Cīrcūmspēcta grăves sĕquĭtur prūdēntĭa cānos.
pruīna, *Szron.* Der Reiff. *Arvaque Riphais nunquam viduata pruinis V. vide Gelu, Glacies.*
pruina infestor, *Szędzieię.*
pruīnōsus, *Szronisty.* Reiffächtig. *Longa pruinosa frigora nocte pati* Ovid.
prūna, *a. wągl* Eine gluende Kohl. *Subjiciunt verubus prunas, & viscera torrent.* Virg. *syn.* Cārbo, *epith:* ārdēns, āccēnsa, rūbēns, tōrrēns, călēns *phr.* Călĭdis āssābunt vīscĕra prūnis. *v. Ignis,*
prūna asinina, cerea, *śliwki wielkie.*
pruna rugosa, *śliwki suche.*
prūnæ, *ha. żarzewie.* prūnetum, *sub śliwá 1.*
Prūnitius, żarzysty.
prūnum & pruna *orum śliwá owoc.* Ein Pflaum *- - & spinos jam pruna ferentes.* Virg. *epith:* Dūlce, cērĕum, cānum, Dămāscēnum,
prunum spini, *Tarnośliwká.*
prūnus, *f. śliwá drzewo.* Ein Pflaumenbaum, *epith,* Vĭrens, frōndēns. *v. Arbor,*
prunus sylvestris, spinifera, *Tarn drzewko*
prūrīga, Koniuch. prūrīgĭnōsus, *świerzbiący.*
prūrīgo, *inis, świerzb.* Das beissen jücken. *Si tibi morosa prurigine verminet auris.* M. *syn.* Prūrītus *epith:* Impătĭēns, Impōrtūna, mōlēsta, ūrens, mōrdāx, ōbscœna, *v. Desiderium, & Libido.*
prūrio, *świerzbi mię, Bęłwie się.* Beyssen jücken *Incipiant prurire choro plausuq; prelata:* Juv.

prūrītus, *us, świerzb.* prussia, *Pruß.*
prussus, prūthēnus, *Prusak,*
prymnēsium, prymnēsius, *Koł ostry.*
prȳtănēum, *Gr, Szpital stárych,*
prytanes *a*, prytanis, *eos, vel is, m. Gr. Podwoiewodzy.*

P S

psallo, *Gr. Gram 1. Brzkam 1.* **Singen.** *Psallimus, & luctamus Achivis doctius undis.* Prop: *syn.* Căno: hȳmnos concino. fidĭbus căno.
psallŏcĭthărista, *Gr. Lutnistá.*
Psalmista, æ, Rybałt. psalmŏdia, *Gr. sub Psalmy,*
Psalmŏgrăphus, Davidis epitheton, qui Psalmos conscripsit.
psalmus, *Gr sub psalm.*
psaltērium, *Gr Hársá, żołtarz, & in Kláwicymbał*
psaltes, *æ, m. Gr.* Muzyk *ná stronách. & in Orgánistá*
psaltria, *Gr. ibidem.*
psarōnius, *Kámień złotopstry, Możdżerzowy kámień.*
psĕcas, *adis, Gr. Deszcz 2.*
psegma *tis, Gr. Mośiężne odmioty.*
psēphisma *Gr. Pospolstwá uchwałá, wyrok.*
pseudămōmum. *Gr, Ormusz fałszywy.*
pseudanchūsa *Gr. Czerwieniec 2.*
Pseudisodomon ædificium. Vitru. i. mentiens æqualem structuram.
pseudo, *Gr. is, falsò. Galli.* Masellan.
pseudoăcŏron, *Gr. Mieczyk żołty.*
pseudoăpios, *Gr. Wilcze węzły ziele.*
Pseudoapostolus 2. Corinth: i. falsus, mendax Apostolus
pseudŏbōnium, *Gr, Bárborá ziele. Rzepniczek*
Pseudochristus, Matth: 24. i. falsus, mendax Christus
pseudŏcostus, *Gr. Dźięgiel 2.*
pseudŏcȳpīrus, *gr. sub Ostrzyż wonny.*
pseudŏdictamnum, *gr. Dyptan 1. Trzemdá*
pseudŏellĕbŏrum, *gr. Podkolan.*
pseudŏgrăphia, *gr., sub pisánia náuká.*
pseudolŏtus, *gr. Obrostnicá.*
pseudŏmĕlanthion, *gr. Kąkolnicá*
pseudomyăgrum, *gr. Lnicá.*
pseudŏnardus, *Gr, Spikánárdá, & sub Láwendá*
pseudŏprŏphēta, *Gr. sub Prorok.*
pseudŏpŏlĭtĭcus, *Gr. polityk 2.*
pseudorchis, *Gr. Podkolan.*
Pseudos, *eos. mendacium & Pseudes. Gr. i. mendax unde composita plurima Pseudodidascalus, Pseudologus, Pseudoporticus, Pseudomantis, Pseudomartyr, Pseudosophista, &c.*
pseudosmyrnium, *gr Giersz.*
pseudŏsȳcŏmŏrus, *gr. Kłokoćiná 1.*
pseudŏthȳrum, *Gr. Drzwi.*
psiathion, *gr. in historia Cassiani, Rogożká,*
psīla toga. *Gr. Szátá niekosmátá.*
psīle, *es. i. Tenuis Nota vocalis carentis adspiratione. Priscian. vulgò Spiritus lenis.*
psīlŏcĭthărista *gr. Lutnistá*
psīlŏthrum, *gr. Przestęp biały, Włosow wyrywániu służąca máść. (Bleiwás.*
psimmȳthium, psimmȳthum, psĭmȳthus, *Gr.*
psitta *gr. Ptászczka.*
psittăcus, psittăce, *es, gr. Pápugá.* **Eine Papagoy** *Psittacus, è vobis aliorum nomina discam. M epith.* Lŏquāx, gărrŭlus, cănōrus, vōcālis pĕregrīnus, Eōus, Indĭcus, versĭcŏlor, vĭrĭdis, pictus. *phr.* Inda, Indĭca ăvis, vŏlucris āles, Eōis āles missus ăb Indis. Hūmānæ vōcis, lingvæ ĭmĭtātor, sĭmŭlātor āles. Lŏquāx hūmānæ vōcis ĭmāgo, ăvis docta lŏqui. Psittăce dux vŏlŭcrum. dŏmĭni făcūnda vŏlŭptas. Hūmānæ sōlers ĭmĭtātor psittăce lingvæ ille sălūtātor Regum. nōmĕnque lŏcūtus Cæsărĕum, Hūmānæ vōcis ĭmāgo psittăcus, ĕxtrēmo mūnus ăb orbe dătum.
psōra, *gr. świerzb 2. Dryakiew polna*
psōrĭcus, *gr. świerzb máiący.*
psȳchŏmantia, *gr. Wrożká 2.*
psȳchŏmantium *ibidem,*
psȳchŏtrŏphon, *gr. Bukwicá 1.*
psȳchrŏlŏgia, *frigidus sermo,* *Czczy*
psȳchrŏlūtes *Seneca qui frigida lavatur zimno kąpány*
psyllion, *gr. Pśi len, Szláchtáwá.*
psȳthium, *Wino słodkie.* psȳthia vitis, *ibidem.*
pte, *particula additilia, sub Sam. & sub Włásny.*

ptarmica, *gr, Kichawiec źieie,*
pterelas, *a, è Græco, pies prętkonogi.*
pteris *idis, gr. papróć.*
pterna, *a, gr. Másztowy odźiemek, Kość piętna.*
pternix, *icis, m. gr. Kárciofu łodygá, sub Kárćiof.*
pteroma, *tis, gr, pachy w budowániu, Szczyt, Filárowánie.*
pteron, *ri. gr. Szczyt.*
pterotos, *gr. Skrzydlásty. Uszáty.*
pterygion, *gr. Rospádliná 2. páznokći zároślinás Błonká 4.*
ptisana. *gr. ptyzáná, pęcak.*
ptisanarium, *sub ptyzáná, & Kászá 3,*
ptochodochium, prochotrophium, *gr, Szpital ubogich,*

P U B

pubens, *Zárastáiący, Młody 1 Mchem obrosły,*
pubeo, pubesco, *Zárastam Wyrastam, Obradzam Kwitnę.* **Mannbar werden.** *Pubentes herbæ nigri cum lacte veneni.* Virg. *syn* cresco, juvenesco:
puber, *eris, adiect. omne, Priscian. Zárastáiący, Młody, Zárosły 1.* **Mannbar.** *Atque hilares oculos, & formam puberis ævi.* Nem
pubertas, *Zárastánie 1. Młodość 3, Młodźieństwo, Dostáłość.* **Mannbar Alter.** *Pubertate valent. & jam fæcundior, &c.*
pubes *bis f. subst. Łono w ćiele 1. Mech 3 Młodź, Zárastaiący młodzieniec.* **Jugend.** *Cuncta tibi, Cererem pubes agrestis adoret* Virg *syn* Juventus *v. Iuventus*
pubes, *eris, adiect gen. omn. Probus Zárosły Młody*
pubes vesticeps, pubes agrestis, *Mołoiec.*
publicanus, *Náymácz 2. 3. Celnik, Dzieśięćinnik*
publicatio, *Obwołánie Konfiszkowánie.*
Publicatrix, *Arnob.*
publicè, *Jáwnie, pospolitym imieniem, Urzędnie, Z urzędu, Z skarbu,*
publicius *pospolitym imieniem, Urzędnie.*
publicius, *ij Budowniczy.*
publico, *as, podáię 3, Rozgłaszam, Konfiszkowáć, Nierządu pátrzyć.*
publico carens, abstinens, *Prywat,*
publicola, *æ, pospolstwá obrońcá.*
publicum, *Rzecz pospolita. pospolite mieysce, pospolita rzecz, pospolite dobro, świat Jaw 2. Urząd 1. Cło 1. Dochod 2, Kśięgi publiczne. pobor.*
publicus, *adiect. pospolity 2. Urzędowy,* **Gemein.** *Quod legeret, tereretq; viritim publicus usus.* H.
publicus, *subst, Budowniczy 2. Podwoiewodzy.*
publipor, *Pachlę.*
pucinum vinum, *Rywułá.*
pudesio, *Wstydzę się.*
pudendus, *vel* pudens, *Uczćiwy Wstydliwy 1 2.* **Voll Scham.** *-- magna fidis, at non Evandre, pudendis* Virg.
pudenter, *Wstydliwie,*
pudeo, *Wstydzę się.*
pudere dedidici. *Niewstydzę się.*
pudet me, pudescit me, *wstydzę się, żal mi.* **Ich schäme mich,** *Ah pudet ingratæ pudet ah male divitis arcæ.* M. *syn:* Verecundor, erubesco. *phr.* pudore tardor, suffundor, Cohibet vires, ingeniumque pudor, Vultum pudor gravat, oculos dejicit, ora subit. Æstuat ingens imo in corde pudor plena pudoris lumina fixa solo tenet, Dejectos, rubeos gerit pudore vultus. *v. Erubesco.*
pudibilis, *Wstydliwy 2.*
pudibunda pars. *vel* membrum, *Członek 4.*
pudibundus *wstydliwy 1.* **Züchtig, schamhafftig** *-- satyris paulum pudibunda protervis* Hor: *syn:* Verecundus, pudens, pudicus, modestus.
pudicè. *Uczćiwie.*
pudicitia, *wstyd 1.* **Schamhafftigkeit, Keuschheit.** *Læsa pudicitia est deperit illa semel.* O *syn.* Castitas, virginitas, integritas, puritas, pudor. *phr.* pudicitiæ laus, honor, decus insigne, pudica, honesta, verecunda vita, voluntas, Mores pudici: *vide Castitas.*
pudicitia publicata, *Nierząd 2.*
pudicitiam expugnare, imminuere, *Zgwałćić*
pudicus, pudicitior, *Wstydliwy* **Schamhafft,**

hafft/ züchtig/ keusch.c. *Et qua parte velit pudiciorem.* (Phal.) Mart. *syn,* Castus, purus, integer, pudens, verecundus.
pudor, oris *wstyd 1.2 5. Nierząd 3. Dziewictwo* **Schám/ Zucht.** *Quid faciam si plus ille pudoris habet. M syn.* verecundia, rubor, vel modestia, pudicitia. *epith.* Timidus, purpureus, subitus, repentinus, roseus, ingenuus, modestus, honestus, verecundus, castus, virgineus, tacitus, tener, sollicitus, tristis, æger, conscius. pallidus, impollutus, rubescens, niveus, pulcher, innocuus. *phr.* Qui se manifestat in ore ora colorans Dejiciens oculos, index ingenuæ mentis Quis pudorora subit, in ore sedet pudor. Manat tristi conscius ore pudorora quoque ingenuo radiantsuffusarubore.
pudor projectus, prostitutus, præmortuus, *Niewstyd.*
pudoricolor, *Rumiány.*
Pudoratus, Niewstydliwy.

P U E L

puella, *Dźieweczká, Niewiástá* **Ein Mägdlein/ Töchterlein.** *syn.* Virgo. *epith:* Formosa, tenera, venusta. candida, nivea, culta, verecunda ingenua, intacta, casta, pudica, honesta, credula, timida, imbellis, compta, innuba, nubilis.
pullaris *Dźiewczy, Dźiewczęcy* **Kindlich** *Prada puellares animos oblectat inani.* Ovid.
puellariter, Dźiewczym sposobem.
puellasco sub Dźiewczętom podobny,
puellatoria tibia v. Surmá.
puellatorius. Odmładzáiący się, *(est.*
Puellitari, Laberio Suida explicat Scalig. sed obscanum
puellula, *Dźiewczę,* puellus, *Chłopię, Dźiećiątko*
puer, *Dźiećię. Syn.* páchołę. **Ein Kind/ Knab.** *Differat in pueros ista trophæa suos.* P. *syn.* Juvenis impubes. *epith,* Tener, blandus, imbellis, formosus, candidus, venustus, comptus, ingenuus, verecundus. intonsus, mollis, levis, rudis, decorus, protervus, imberbis, cautus. lascivus. *phr.* Incautis nimium temerarius annis, impubes et adhuc non utilis armis. Cujus lanugine non dum vernant vultus. Nec dum prima nova lanugine vertiuretas. *v. Infans, Iuvenis, & Adolescens.*
puer vetus, *Stáry á głupi,*
Puera, Dźieweczká, pueri frustum, *Chłopię.*
puerarius. Sodomczyk. puerasco, *Dźiećinieię.*
puerculus, Dźiećię 1.
puerilis, *Dźiećinny.*] **Kindlich.** *Tela manu jam tum tenera puerilia torsit.* Virg.
puerilitas, *Dźiećinność, Dźiećinstwo.*
pueriliter, *Dźiećinnie,* **Kindlich.** *Qui modò decerpens tenero pueriliter ore* Pr.
pueritia, *Dźiećinstwo.* **Kindheit.** *Acta non alio rege pueritia* (Ascl.) Hor. *epith:* infirma, mollis tenera imbellis, rudis, debilis. garrula, venusta *phr.* puerilis, tenera ætas, pueriles, primi, molles anni. Ætatis primum tempus. Tempus puerile juventæ. Ætas infirma, mobilis, apti moribus anni. Prima cum parte viresceret ævi.
puerpera, *położnicá,* **Kindbetterin.** *Laudantur simili prole puerpera.* (Ascl.
puerperium, *połog, płod 1.* **Kindbette.** *Cruda puerperia & populos umbrosa creavit.* St. *vide Pario*
puerulus, *Dźiećiątko, Chłopię.*
puerus, Dźiećię.

P U G

puga, *æ. Gr. Zádkowe części.*
pugil, *Szermierz.* **Ein Kämpffer/ Fechter** *Aut visum aut pugiles, his nam, &c.* Hor. *syn.* Luctator. athleta. gladiator.
pugilatio, pugilatus, *us, Szermierska.*
pugilatorius, *Szermierski.*
pugilatu decerto, exerceo me. *Szermuię.*
pugilice *Szermięrsko.*
pugillar, *hoc* pugillares, *hi,* pugillaria, *hæc ium. Kśiąszki kámienne. Pugillarem. S. Lucas cap. 1.*
pugillaris, *adiect.* & pugillatorius, *Pięśćiány, Gárśćiány.* Iuvenal: *u. produxit. Sed aliqui ibi legunt Pupillares. non Pugillares.*
pugillo. *as, Biię pięśćią*
pugillus, *Garść. Garzstká.*
pugilo, *as, Szermuię iáko szermierz.*
pugio, *onis.* pugiunculus, *Puinał.* **Ein Dolch.** *Pugio quem curvis cingit brevis orbita venis.* Mart *syn,* Sica, gladius, ensis.
pugna, *Bitwá, przegrdywánie się,* **Ein Streit/ Kampff/ Schlacht.** *Æquemus pugnas, Eryci tibi regna remitto* Virg: *syn.* Certamen,

men, prælium, cōnflīctus. *epith:* ānceps, īnīquā, trīstis. ācris, fĕrox, āspĕra, dūra, sæva, cœca. ārdens, cruēnta,atrox,sāngvīnĕa,fĕrvens, flāgrāns crūdēlis.*phr.* At torva frōnte mīnāces prætēntānt pūgnas. Crūdēlem ālvĕrtīte pūgnam, ūrgētur pūgna cōngrĕſsus īnīqua, Hōrrībīlemque fĕrus Māvōrs cīĕt ūndīque Pūgnam. Mārtia fĕrvēntes āccēndunt clāſsīca pūgnās, ārdēntes āccīngat dīcĕre pūgnas. *vide pugno.*

pugna ſingularis, *poiedynek 2.*

pugnācītas, *Sporność, Upor Roziuſzenie, śiedzenie*

pugnācīter. *Spornie, Upornie, Dozqb 2.*

pugnāculum, Báſztá 1. pugnans, *przećiwny,*

pugnātor, *Walecznik, Bitny, Rokotliwy.* **Ein Kämpffer/ Streiter.** *Pugnatori operit caput ingens oris hiatus.* V.

pugnātōrius, woienny. pugnatur, *Biią ſię.*

pugnax, *waleczny, Swárliwy, Bitny, Zwádliwy, Uporny, Sporny.* **Streitbar.** *Vel tibi Medorum pugnaces ire per hoſtes* P.

pugneus, *pięśćiány. pugnitus, pięśćią.*

pugno, *Potykam ſię, Biię ſię, Uśiłuię, Domagam ſię, Záſtáwiam ſię 3, Niezgadzam ſię.* **Streiten kämpffen.** *Digredimur, lentaque fori pugnamus arena* Juv. *ſyn.* Cērto, dēcērto, cōnflīgo cōngrĕdior, prælīor, dīmīco. *phr:* pūgnam tēnto, cōmmītto, ŏbĕo, lăcēſſo. Mănus cōnsĕro, cōnfĕro, pūgnās īnĕūnt ĕt prælia tēntānt. Cōnsērtæ cāmpis ăcĭes mūltūſque pĕr ārva Fĕrvēbat Māvōrs. Cōncūrrĕre fĕrro, prælia mīſcĕre. Dēcērnĕre fĕrro: Crūdo pūgnam cōmmīttĕre cæſtu. *v Bellum gero, & Luctor*

pugnus, *pieść 1. 2. Garść, Kułak*

PUL

pulcer, *ut ſcribunt eruditi, idem Pulcher.*

pulcher. pulchellus, *piękny* **Schön/ wohlgestaltet,** *Taurum Neptuno, taurum tibi pulcher Apo lo.* Virg. *ſyn.* Fōrmōſus. vĕnūſtus, dĕcōrus, ſpĕcīōſus. *phr.* Făcie, fōrmæ dĕcōre præſtāns, īnsīgnis,cōnſpīcŭus, ſpēctābīlis,cōnſpīcīendus, ēgrĕgīus, ēxcēllēns, præsīgnis. Fōrma præſtānti, ĕgrĕgia. Cuī ĕgrĕgio dĕcus ēnītet ōre. Fōrmā cum vīncĕret ōmnes. Quō pūlchrīor ālter nōn fŭit. Cuī dĕcus ēgrĕgīum fōrmæ. Cuī plūrīma frōntis mājĕſtass ĕt hŏnōs. Fōrmæ dĕcōre, nītōre præſtans, insignis făcīe jŭvĕnis ōs hūmĕrōſque Dĕo sīmīlis, ēxcēllēns mūnĕre fōrmæ, præſtānti cōrpŏre, ēxīmia ſpĕcie. Phrȳx, pŭer īn ſȳlvīs făcie ſpēctābīlis āltis. Cuī plăcĭdo fūlget īn ōre dĕcor. Clārĭor eſt aūro jŭvĕnis cuī lævia fūlgent ōra. *vide Pulchra. Forma Pulchritudine formæ præſtantes. quibus Poetæ alios conferunt, aut præferunt.* Băcchus, Apōllo, Hȳăcīnthus, Nērĕus.

pulchrālia. ium. Czączko.

pulchrè. *Pięknie, Dobrze 1.*

pulchrītūdo, *pulchritas, Piękność.* **Schöne Schönheit.** *ſyn.* Fōrma, vĕnūſtas, dĕcŏr, ſpĕcīes *phr* Dĕcus ēgrĕgīum fōrmæ. Frōntis ōris. vūltus mājĕſtas, hŏnŏr, nītōr. Gĕnārum dĕcor, ĕt frōntis hŏnos. Pūlchræ fōrmæ mūnus, dōtes, dĕcor, nītor,ōs fōrmōſum, vĕnūſtum,Fōrmæ īllĕcebræ, blāndītīæ,blāndīmēnta. Fōrma plăcet,nīvĕūſque cŏlōr, flāvīque căpīllī. Fūlva cŏmā eſt. lōngæquĕ mănus, Nūlla făctus āb ārte dĕcor. Fōrma sīne ārte dĕcēns. Nātīvum fōrmōſi cōrpŏris dĕcus. *vide Forma.*

pūlĕgium *puleiaceum,* pūleium. *Poley* puleiatum *ibidem*

puleium Cretenſe, *Dyptan 2.*

pulenta *lego* polenta.

pūlex, *īcis hic Pchłá* **Eine Floh.** *Parvulus en pulex irrepens dente laceſſat epith:* Pārvūlus. īncēſtus, mōlēſtus, mōrdēns, pūngēns. *phr.* Pērtūrbāns sōmnum. Dēnte lăcēſſans. Lūēs īnīmīca quīēti. Quī tĕnĕros mōrſu dēpāſcītur ārtus. Quī lātĕri mōrſum dēfīgit ăcūtum. Nōn pūlīce dūlces īnfeſto sōmni vīōlēntur. Dēfēndit mānus hæc ſcăpūlas mōrdēnte mōlēſto pūlīce.

pulīcaria *Sláchtáwá*

pūlīcāris herba *pśi len.*

pūlīcōſus, *Pchliſty ſub Pchłá.*

pūlla veſtis. *żałobá 2.*

pullaria manus, Práwa ręká.

pullārius, *Wieſzczek 2,*

Pullaſco, Colu corrr. pullulaſco

pullaſter, *Kurczak*

pullaſtra, *Kokoſz młoda.*

pullātio, *Kurcząt chowánie*

pullātus, *żałobę noſzący, Szárek 2.* **Schwartz bekleidet.** *Pullati proceres. differt vadimonia prætor.* Juv.

pulleiāceus, Kurczę, & ſub poley.

pullela-

pullciatum, sub poley. an recte,
pullescens ovum, *Jáie zaległe*
pullesco, *sub Załęgłe iáie.*
pulletra, *Kokosz młoda ut in fulgura,* Porcetra, *anceps,* pulli, *Dźieći.*
pulli apum *Roy pszczoł*
pullicēnus, *Kurczę, Kurczątko.*
pulligo, *śmiádość.*
pullini dentes *Zęby trzonowe 1.*
pullīnus, *Zrzebięcy,*
pullipręma, pullipremo, ōnis, m. Sodomczyk.
pullities, pullicies, *Kurczę, Kurczątko, pszczołka, Roy pszczoł.*
pūllītra, *Kokosz młoda i ut Culcitra anceps.*
pūllūlo, pūllūlāsco, *Krzewię się.* **Auffwächsen / herfürsprossen.** *Tam sævæ facies tot pullulat atra colubris.* Virg. *syn.* Gērmīno, frūtico, sūccrēsco.
pūllūlus, *Wyrostek, Wilk drzewny,* Sodomczyk. *Młody płod.*
pullus, *adject. śniády, czarny.*
pullus, *substant. Młody płod. Látorośl 1. wyrostek, Kurczę, wilk drzew, gołąbie, gąsię, Sodomczyk.* **Ein junge Thierlein / Vöglein / oder Füllen,** *Vt asidens implumibus pullis avis.* (Jamb) *epith.* Tēner. implūmis, ēxiguus, mōllis, ēxīlis. tēnēllus, lōquāx. gārrūlus trēpidus, fūgāx, *phr.* āvium prōgēnies. prōles. nāti, pūllis implūmibus āles āssidet.

PULM

pulmentāris *Kászány*
pulmentum, pulmentārium. *Kászá 1. Potráwá* **Allerley dick Gemüß / Brey.** *v. Puls.*
pulmo, *płucá, Wrzod 2. pław, płucnik 2.* **Die Lung** *Exhalans animam pulmonibus æger agebat,* L. *epith.* Mōllis, tūmidus, tūmēns, tūmēscēns, īnflātus, tūmēns, īrrēquiētus. spīrāns, sīccus, ārīdus ārens *phr.* Spīrāmenta ānīmæ Cōrdis flabra. flabēlla. Pūlmōnis fibræ. spīrācūla vītæ. Pūlmo ānīmæ prælārgus ānhēlat, āēris āltērnos āngustāns pūlmo mēātus.
pulmōnācea, pulmōnāriā, *płucnik 1.*
pulmonārius, *płucny, płucną chorobę ćierpiący, Dycháwiczny*
pulmoneis pedibus homo, *Leniwy, Ciástoch*
pulmōneus, *Płucny, Wrzodowaty.*
pulmuncūlus, *płucá Wrzod 2.*

PULP

pulpa, *Mięśista część.* *(pani*
pulpa arboris, *Biel 2. 3. Mięśistość 2. vide Szcze.*
pulpāmentum, *Mięśista część, przysmák, Łákoći.*
pulpītum *Kázálnicá, pulpit Kośćielny.*
pulpo, as, sub paw pulpōsus, *ćielisty,*
puls, *Kászá 1, Krupá.* **Brey / Muß.** *Amplior, & grandes fumabant pultibus ollæ.* Juv. *syn.* Pulmēntum, pūlmēntārium. *epith.* Cāndīda. lāctēa, dēnsa. tēpīda, cālēns, rēcēns.
pulsātilis, pulsowy. pulsātio, *grzmot, Kołát,*
pulsatilla, Sáfánká, *Czarne źiele.*
pulsātor, *Brzękácz 1.*
pulso, *Kołácę Biię kogo, Tłukę 1. Uderzam 1. gram 1. Dzwonię, Brząkam 1. 2. Wybiiam kogo Pozywam 1* **Schlagen / stossen / treiben.** *syn.* pēllo, propulso. *vide Pello, Quatio,*
pulsor, *arys Nápada mię*
Pulsula Mart Domicio corr. Pusula vel pustula
pulsus, *us, Kołát, Bićie,* Uderzenie. *Brząkánie, puls, pchanie, Ruszánie 2. Trzęśienie, Tępánie, Zdroy.*

PULT

pultārium, *gárniec 1.*
pultarius, *adject. Krupny.*
pultarius, *substant Krupnik; Item gárne 1.*
pūlticūla, *Krupki Kászá 1.*
pultificus, Krupnik.
pultiphāgōnides, pultiphāgus, Kruparz, podły.
pulto, as, Kołácę.
pulver. Priscian. idem Pulvis,
pulverat, *Kurzy się.*
pulvērāticum, *Mierniczne.*
pulvērātio, *Bronowánie, Wskopywánie, proprie Piaskowánie,*
pulverationem facio, *Kieram w proch.*
pulverātrix avis, *sub piaskuię.*
pulverem excito, moveo, *Kurzę 1.*
pulvēresco, *w proch się obracam.*

pūlvē-

pūlvĕrĕus, *Kurzáwy pełny, prochu pełny, miáłki,* 2. Staubig. *Pulveream nubem, & fulgentes aere catervas,* Virg.

pulvero, *kurze 2. Bronuię, piaſkuię, Walam ſię, Grabię, Wſkopywam.*

pulvĕrŭlentus, *prochu pełny. kurzáwy pełny, prochem przypádły.* Voll Staub/ ſtaubig. *Pulverulenta fuga glomerant &c.* V. *ſyn.* pūlvĕrĕus. *phr.* Pūlvĕre fœdatus, dētūrpātus; tūrpis, ſquāllĭdus, ſquāllēns, pērfūſus, āſpērſus, cōnſpērſus. *epith:* Pūlvĕrŭlĕnta fŭga dāre, tērga pēr agros, pūlvĕrulēnta cŏquit mātūris Sōlibus æſtas Cānĭtiēm īmmūndo pērfūſam pūlvĕre tūrpāns.

pulvinar, pulvīnārium, pulvillus & pulvinus *poduſzká, Wezgłowie, Grządká. wyſep, wałek 2. Támá.* Ein Hauptküſſen, *Haud ſecus inſertis ad pulvinaria palmis* S. *ſyn.* Pūlvīnus cērvīcāl, cūlcitral, cūbītal, fūlcrum. *epith* Mōlle, tĕnĕrum, plūmĕum, pūrpūrĕum, aūrātum, sūpērbum. sūppŏsĭtum, tŭmēns, tŭmēſcēns, tūrgēſcēns: Căpĭti sūppŏsĭtum.

pulvīnārus, *Wydátny 2. Brzeżyſty, Okrągławy.*

pulvinatus calix. *Łupiny 1.* pulvīnŭlus, *Grządka*

pulvis, *is, & eris, m. & f. proch 1. plác do czego* Pulver/ Staub. *Pulveris exigui jactu compreſſa quieſcent.* Virg. *ſyn.* Sĭccus, ārĭdus, lĕvis, tĕnūis, vŏlĭtāns, crāſſus, obſcurus, ŏpācus, glŏmĕrāns, niger, cæcus. āter, sŏrdĭdus, putris īmmūndus, tūrpis. lūtĕus, æſtīvus, sĭtĭēns. bĭbŭlus: nŏbĭlis Ŏlўmpĭcus. *phr.* pūlvĕris, pūlvĕrĕus glŏbus, tūrbo. pūlvĕrĕa nūbes, pūlvĕris ōbſcūrō tūrbĭne nūbes Exĭlis ărēna, ărēnæ āgĭtātæ vēnto.

pulvis coctus, *Wapno.*

pulvis fulmineus nitratus, pyrius *proch ruſznicezny,*

pulvis ſcriptorius e galla, *pulweres.*

pulviſcŭlus, *Proſzek.* pŭlŭlo, *as, ſub Paw.*

P U M

pūmex, *m. & f. kámień z piány morſkiey, Opoka 2. & in Loch.* Bimſſtein/ Kribſtein. -- *niveo de pumice fontes* C. *epith.* Lătĕbrōſus, căvus, mŭltĭcăvus, ēxēſus, frāgĭlis, ārĭdus, sĭccus. căndĭdus āſper, ſcāber, mūſcōſus. *phr.* āſper āb āſsĭdŭo Lўmphārum vērbĕre pūmēx. ēſt ſpēcus ēxēſi ſtrūctūræ pūmĭcis īnſtar. Căvērnōſus gĕnĕrātur in æquŏre pūmēx.

pūmĭcātor, *piekrzyćiel.* pūmĭcātus, *Gładzony.*

pūmĭceus, *Kámienny, & ſub Kámień z piány morſkiey,* Gelöchert wie ein Bimſſtein. *Et quæ pumiceis fontibus antra calent* M

pūmĭco, *as, Gładzę.* pūmĭcōſus, *Dźiurkowáty.*

pūmilio, *onis. Zápęźiáły, Kárzeł, Kárlicá. Kurczak.* n *communis Verrepao,*

pumilio arboris, *Drzewko.*

pūmĭlĭtas *Małość i. Niſkość.*

pūmillus, *Kárłowáty.*

pūmĭlo, *onis,* pūmĭlo, *Verrepæo,*

pūmĭlus, pūmĭlus, *Statio. Karzeł.*

pumĭlus, *Máły, Kárłowáty*

P U N.

puncta, *æ, Sztychowána rána. & ſub Kurmiſtrz.*

punctiſtitio, *apud Arnob corrigit Meurſ. puncti ſpatio.*

punctim *Sztychem.*

punctim, peto *Sztycham*

punctio, *Kłoćie 1. Sztych 2.*

punctiuncŭla, *Kłoćie 1. 2. Strykánie, Zákłoćie, śiepánie.*

puncto temporis, puncto uno, *Wocemgnieniu*

punctulum, *Sztych 2.*

punctum, *Kropká, Punkt 2. 3. 5 Mgnienie oka 2. Chwilka, Kłoćie 1. Wotum, Pryſkowánie,*

punctūra, *Kłoćie. 1. Zakłoćie, przekłoćie*

pūnctus, *ti adiect. Sztychowy.*

punctus, *ti, ſubſtant Punkt 5.*

punctus, *us, ſubſtant, m, kłoćie 1, &.*

pungo, *kolę 1. Sztycham/ ſzczypię, prymawiam, Tykam, kupi mię, Trapi mię co, Uſzczknąć.* Stechen/ ſtupffen. *ſyn.* Cōmpūngo ſtĭmŭlo, lāncĭno, fŏdĭo.

pūnĭca, punicea roſa, *Roża czerwona.*

punĭcans *Rumiány. punicanus. ſub ſzárłatny,*

pūnĭcea purpura, *ſzárłat 5.*

pūnĭceus *ſzárłatny, Ciſawy.* Rothpurpurfarbig *Puniceis invecta rotis aurora rubebat.* Ovid. *ſyn.* Rŭbĕus, rŭber, rŭbĭcŭndus.

pūnĭcūm, & punicum malum, *Gránatowe iábłko.*
punicus sub Szárłatny
pūnio. *Kárzę.* Straffen/ Buß aufflegen. *Quod videt hac lucem, quod non ego punior ipsa.* Ovid. *syn:* Căstīgo, mulcto, plēcto, ănĭmădverto ĭn. *phr* pœnas sūmo, rĕpĕto, rĕcĭpio, ēxĭgo, pōsco, rĕpōsco, ăb, vel dē ălĭquo. pœnās īnflīgo, īmpōno, īrrŏgo, sāncio, pœnas ĕxĕrcĕo, crŭcĭo, vēxo, tŏrquĕo, ăffligo, ūrgĕo, prĕmo, crīmĕn pœnis ūlcīſcor, vīndĭco. Vīndīce pœna mūlcto. ēxĭgit dīgnas ūltrix Rhāmnūſia pœnas. Dŏmĭtos pœnis, dūrōque lăbōre cōmpēſcam, ēt plāgis ūſque ēxĕrcēbo rĕbēlles. Rōmānos crŭcĭbus rĭgĭdis dĕdit, ătq; Lătīnis ăbſcīdīt mĕrĭta trĕpĭdāntia cōlla sĕcūri. Dīgna mĕrĭtos mūlctăvĕrit ŏmnes, Mŏrte sĭmul. Sī dēt tōt læſis sŭa nūmĭna quīſque Dĕōrum, vīndīcet, īn pœnas nōn sătis ūnus erit. *v. Ulciscor.*
punior, *Karzą mię.* Gestrafft werden, straff leyden
pūnītio, *karánie.* pūnītor, *Karzący.*
pupa, *æ, al,* puppa, *Ausonio, u breve in pupa. Dźiewczę Łątká*
pūpilla, *Dźiewczę, Zrzenicá.* pūpillāris, *śierocy.*
pūpillo, as, sub paw pūpillus, *śierota 2.*
pūppa, *Łątká.* puppis. *Naw zádek,*
pūpŭla, *Zrzenicá.* pūpŭlus, *Dziećię 1.*
pūpus, *al.* puppus, *pucek, Dźiećiątko.*

PUR

pūrè, *Czysto. Szczerze,*
purefacio, Oczyśćiam 2.
purgābĭlis, *Łácny do oczyśćienia,*
purgamentum, *Plugástwo, Chwast, Cháłástrá 2. Wypełki, Oskrobiny, Gnoy 1. Oczyśćieniu służąca rzecz.*
purgatè *Chędogo.*
purgatio, *Oczyśćienie 2. 3. Chędożenie, Umiatánie, Wyprożniánie śię, purgácya.*
purgātor, *Chędożyćiel, Umiátácz.*
purgātōrium, *Czyśćiec.*
purgātorius, *Oczyśćieniu służący, Oczyśćiálny, Czyscowy,*
purgatorius ignis, *Czyśćieć.*
purgatorius locus; *Oczyśćiálnia,*
pūrgito, *Oczyśćiam 3. Wymiatam, Wyprożniam, Chędożę, ślámuię, Obieram 6. Sprawuię śię.* Reinigen/ Jtem entspulögen. *Dii patrii purgamus agros, purgamus agrestes.* Tib. *phr.* Expurgo, mūndo, ēmūndo, ēlŭo, ăblŭo, ăbstĕrgo, pĭo, ēxpĭo, *vel* ēxcūſo, cūlpa ēxĭmo. *phr,* Sōrdĭbus ăbstĕrſis ēlŭo, ŏmnia pūrgat ĕdax īgnis, vĭtĭūmq; mĕtalli ēxcŏquit. Turpes ōre fŭgāre nŏtas măcŭlas. Dēmĕre crīmĭna vītæ. ēlŭĕre ŏmne nĕfas. Sōrdĭbus ăbstĕrſis ſcēlus ŏmne pĭāre. Sūbdĕ căput, cōrpūſque sĭmul, ēlŭe crīmen. *v. Abluo, Lavo,*
purgor per alvum, *purgácyą bráć.*
purgus, *gr. Wieża, Kostkowa puszká.*
puri, i pueri, Dźieći 1.
purificātio, *Chędozenie. Oczyśćienie.*
purĭfĭco, *Oczyśćiam.* pūrĭtas, puritia. *Czystość 1,*
purimè, pūrĭter, Czysto. pūro, as, Chędożę, Ofiáruię 1
purpūra, *gr. Szárłat 5. Pław 5. Szárłatna szátá.* Purpur. *Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit.* Virg: *syn:* Mūrex, ōstrum, cŏccus. *epith:* Fŭlgēns, īgnĕa, rŭtĭlāns, pūnĭcĕa, pĭcta, ărdens, rŭbēns, cŏrŭſca, fūlgĭda, ſplĕndens, mĭcāns sāngvĭnĕa, māgnĭfĭca, sŭpērba, rēgia, rēgālis, prĕtĭōſa, nōbĭlis, trĭūmphālis, īnsīgnis. Tŷrĭa, Sīdōnia, ăſsŷria, Oebălĭa, Cōă, Phœnīcĭa. *phr.* Tŷrĭum cōnchŷle, *vel* Tŷrĭus pūrpŭrĕus sūccus, fūcus rŭbor, cŏlor: Pūrpŭrĕum. Tŷrĭum, ăſsŷrĭum vĕnēnum, *vel* Tŷrĭum stămen. vēllus, tĕgmen. Tīncta mūrĭce lāna. Sīdonĭa vēstis, ăſsŷrĭus ămĭctus. Sīdonio īnsīgnis ămĭctu. Tŷrĭo dĭstīncta mūrĭce vestis. Aūrātæ mūrĭce vēstes. Tŷrĭo cōnspēctus īn ōstro. Nōn tē pūrpŭrĕo vēllēnt văccīnia sūcco. Nōn ēst cōnvĕnĭens lūctĭbus ĭlle cŏlor.
purpura candida, *sub Szárłat,*
purpuræ flos, fucus, ros, ſuccus, ſangvis, ſanies *Szárłat fárbá.*
purpurārius, *adiect. Szárłatny.*
purpurarius, *substant. Szárłatnik.*
purpurāſco, *Brunatnieię Czerwięnię śię.*
purpūrātus *Szárłatno chodzący, Senator.*
purpūreus, *Szárłatny, Brunátny, Rumiány Szárłatno chodzący piękny,* Purpurfarbig. *Purpureum pennis, & pacta virginis ostro* Vir. *syn.* Pūrpŭrātus, cōccĭneus, cōnchŷlĭātus, *vel* rŭbĕr, rŭbĕus, rŭbēns, rŭbĭcūndus, pūnĭcĕus, rŏsĕus. *phr.* Mūrĭce, ōstro. Tŷrĭo sūcco tīnctus

tinctus; imbūtus, satūrātus. fūcātus, illūsus, distinctus, clārus, fūlgēns, splēndidus, rādians, cŏrūscāns, insignis, sŭpērbus. Tyrio vēstis ŏstro rādiat, ĕt aūro. Pūrpŭreo cŏlōre fūcātus. tinctus Pūrpŭreo fūco mădidus, tinctus, pūpūrei crīstis jŭvĕnes, aūrōque cŏrŭsci.
purpūrissum, *Bárwiczká*
purpurissatæ buccæ, *ibidem*
purpūrisso, *as. Szárłatno czynię, Brunatno czynię Szárłatnieię, Zdobię 1.*
purulentè, *Ropisto.* pūrūlentus, *Ropisty.*
pūrus, *Czysty 1. 2. Jásny 1. Przezroczysty, Szczery 1. 2.*
purus purus, *Szczery 1. 2. Nieroztworzony, práwy 2. Tenći.* **Lauter / rein.** *Purior electro campum petit amnis, ad ima.* Virg. *syn.* Mūndus cāstus, intĕger, intĕmĕrātus, tērsus, laūtus, pŏlītus, nitĭdus, cūltus, līmpĭdus. *phr.* Sine lābe: sōrdĭbus măcŭlis cărēns.
pūs, ūris, *n. Ropá, Smrod 3.* **Eyter.** *Proscripti regis Rupuli pus atq; venenum.* Virg. *syn.* Tābum, sănies, vīrus. *v. Sanies.*
pus moveo, pus coire facio, *Ropię*
pūsa, *Dźiewczę.* pusca, *Ocet z wodą.*
pūsila, *Krostá 1.*
pusillanimis, Sercá máłego. **Kleinmüthig.** *syn.* Timĭdus, ignāvus, imbēllis.
pusillanimitas, Serce máłe.
pūsillum, *Trochę 2.* pūsillus, *Máluchny*
pūsio, *Dźiećię 1. Pucek.*
pūsiŏlus, Pucek. pūsitat sturnus. *Szpak.*
pustŭla, *Krostá 1. Pęcherz 1.* **Ein Blatter.** *Laederet & teneras pustula rupta manus.* Tib.
pustŭlātus, *Spryszczony.*
pustulatum argentum, *Srebro szczere.*
pustŭlōsus, pusulosus, *Krostáwy.*
pūsŭla, *Krostá, pryszczel, Ogien piekielny*
pusulam facio, *Pryszczę.*
pūsŭlātus, *Spryszczony.* pūsus, *Dźiećię 1. pucek.*

P U T

pūta, *Verbum, Ná przykład.*
pūta, *a Nomen: vox qua blandiuntur nutrices puellæ infanti sub Karzeł.*
pūta, *Dea putandis arboribus præsidens. Arnobi.*
pūtāmen, *Łupiny, 2. Okrawek, Skorupá 1. 5. Suszy 1.*
pūtātio, *Obćinánie 2.*
putator, *Obćinácz, Sádownik.*
pūtātōrius, *Obćinániu służący.*
pūtātus, *Szczery 1.*
pūteal, & pūteale, *Studźienne wieko.*
pūteālis, pūteānus, *Studźiány.* **Dem Brunnen zugehörig.** *Et quos dux pœnas mersit putealibus undis.* Ovid.
pūteārius, *Studźiennik 2.*
pūtĕo, *Smierdzę, Wsmierdnąć się.* **Stinckend.** *Putidius multo cerebrum est, mihi crede herili v.*
pūter, *Sprochniáły, Zgniły.* (*Fœtidis*
pūtesco, putisco, *Wsmierdnąć się.*
pūteus, *Puteum, Studnia 1. 2. ćiemnicá, & sub Kurowa sklenicá.* **Ein Ziehe-Schöpffbrunn.** *Ad puteos, aut alta greges ad stagna jubeto* Virg. *epith.* āltus, prŏfūndus, căvus, pătēns, hiāns, ăpertus. cōncăvus, pătŭlus. *vide Fossa. & Fons.*
pūtĭcŭlæ, pūtĭcŭli, *Grob*
pūtĭdè, *Brzydko, Nieprzyiemnie, Wystáwnie.*
pūtĭdiūs, *Smrodliwie* (*Zbytnie*
pūtĭdiuscŭlus, *śmierdzący, pilny. 1.*
pūtĭdŭlus, *śmierdzący, Wsmierdły, Brzydki.*
pūtĭdus *Wsmiádły, śmierdzący, Zgniły, Brzydki, Wystáwny, pilny 1.*
pūtilla & pūtillus voces blandientes, sub Kárzeł.
putilucus: lege puticulus.
pūto, *as. Obćinam, Chędożę, przerzedzam Mniemam, Rozumiem, Wybiram wełnę, Rozważam, mam to zá Przegádywam się, Rachuię.* **Vermeynen** *Et domini Triton esse putavit equos* Mart. *syn.* ărbitrŏr, ŏpīnor, cēnsĕo, sēntio, ĕxīstĭmo, rĕputo, rĕŏr, aūtŭmo, jūdĭco, vel ămpūto, rĕsĕco. *v. Sentio.*
pūtor, ōris, *Smrod, Wsmiardnienię. Corripuit n Statius:*
pūtōrius, *Tchorz,*
pūtrēdo, *Zgniłość, Fauls,* **Vermoderung.** *Esstis, ut occulta vitiata putredine navis.* Ovid *syn.*

Căries

Cāriēs, cōrrūptio, tābum. *epith:* cōrrūpta, sōrdīda, tētra, pēstĭfĕra, īmmūnda, fœtĭda, tūrpis. *vide Tabum.*

pūtrĕfăcio, *Gnoię 1.*

pūtreo, putrēſco, *Gniię.* **Faul ſeyn/ Verfaulen** *Blattarum ac tinearum epulæ putreſcat in arca.* H. *phr.* Pūtrēdĭne vĭtĭor, cōrrūmpor rĕsōlvor, tābēſco.

Putricava corpore raro. Lucret corrigit Turneb. Lambin. Gifan. Mollia lenta, fragoſa, *putri cava corpore raro.*

pūtrĭdus, putrefactus, *Zgniły.* **Faul/ vermordert.** *Putrida multivagis populatur flatibus antra.* C. Putris. putrĕfactus, pūtrēſcens, cōrrūptus, cărĭōſus, răbĭdus. *phr:* Putrēdĭnĕ, cărĭe vĭtĭātus, rĕsōlūtus, cōrrūptus.

putrĭlāgo, Zgniłość. pūtris, *Zgniły.*

pūtror, -*oris, Zgniłość.*

Putitius, vel putitus, Plaut, i. ſtultus, Feſt corr. Potitius, ſed proprium eſt Nomen.

pūtus, *Szczery 1, 2. Czyſty 1. Piękny.*

pūtus, *Kárzeł.*　　P Y

pycnocomon, *herba Plini. Dioſcor ſpiculæ corpore extrahens, nunc ignota. pocnocomos ſonat, denſis folijs Gęſtoliſt.*

pycnoſtȳlos, *gr,* v. *Ná filarách.*

pycnōtĭcus, *gr. Záwieraiący.* pycta, *æ, m, Szermierz,*

pyctacium, *idem* pittacium.

pyctānum vinum, *Sywuła,*

pyctes, *æ, m gr.* Szermierz, *Kokotliwy, Kur*

pyctomacharius, Szermierz.

pyelus, *m. gr. Wánná 1.* pȳga, *æ, gr: Zádkowe części*

pȳgargus, *gr. Orzeł 2.* Sarn.

pygmæus, *ſubſtant. Łokietek,*

pygmæus, *adiect. Łokćiowy* pȳla, *æ, gr. Bramá 1,*

pȳla, *æ, gr, Bramá. 1.*

pȳlōrus, *m, gr. żołądek, Kiſzká miążſza.*

pȳra, *æ. gr. Stos. 2.* **Holtzhauffen/ Scheiterhauffen.** *Innumeras ſtruxere pyras, & corpora partim,* Virg. *ſyn:* Rŏgus, būſtum, sĕpulchrum, *v. Rogus & Sepulchrum.*

pȳrălis, *idis, f. gr. à pyros triticum, Sinogárlicá*

pȳrălĭs, *idis. f. gr. à pyr. ignis. Ognik.*

pȳrămĭdātus, *ſpiczáſty.*

pyramidum ludus, *Kręgle.*

pȳrămis, *idis, Gr, ſpiczáſtográniáſta figurá, Słup/ Kończáta rzecz ku gorze.* **Steinerne viereckige Säul wie ein Kegel außgeſpitzt.** *Non mihi pyramidum tumulis, &c.* Luc. *ſyn.* ŏbĕlĭſcus. *epith:* ālta, ārdua, ēxcēlſa, āĕria, phăria, nōbĭlis, sŭpērba, prĕtĭōſa, mārmŏrĕa, rēgia, mīra. *phr:* Pȳrămĭdis mōles, nōbĭle ŏpus, mēta, cōnus, ăcūmen. *Pȳrămĭdum* sūmptus ăd sīdĕra dūcti. Bărbăra pȳrămĭdum sĭlĕat mīrācŭla Mēmphis. Phărio nūtāntia pōndĕra săxo. Sūmmo cœlum fĕrĭĕntia cūlmĭna cōno, vērtĭce. Aūdācia săxa pȳrămĭdum

pȳraſter, *Gruſzká leśna*

pyrauſta, *æ. m. Muchá 2. Ognik, Sinogárlicá. Vulgò y corripiunt. longum Æſchilo.*

pȳren, *enis, m. gr. Oliwkowy kámień.*

pȳrĕthrum, *gr. Zębne ziele.*

pyrethrum ſilveſtre, *kichawiec.*

pȳrĕtus, *m. Gr. Gorączká.*

pyrgus, *m gr. koſtkowa puſzká.*

pȳrĭmăchus, *gr. kámień niezgorzyſty,*

pyrius pulvis, *proch ruſznicżny*

pȳrītes, *æ, m. gr. Iſkrzyk kámień.*

pȳrŏbŏlus, *gr. Rácá Moździerz 1.*

pȳrōdes. *gr. Iſkrzyk*

pȳrŏmāntia, *gr. ſub Wrożká.*

pȳrōpus, *m. gr. Rubin, Mośiądz, an kárbunkuł? 2* **Ein feuerrother Edelgeſtein/ Rubin.** *Auro flammaſq; imitante pyropo.* Ov. *ſyn:* Cārbūncŭlus *epith:* clārus, mĭcāns, rūber, ĭgnĕus, īgnĭvŏmus, flāmmĭvŏmus, ārdens, ſplēndens rūbens, rūbēns rŭbēſcens, flāmmās īmĭtāns. *vide Carbunculus. gemma.*

pȳrōtus, *m, gr. Ognik.*

pyrrhĭcha, *æ,* pyrrhiche, *es, gr.* Skakánie żołnierſkie.

pyrrhĭchiărius, *ibidem.*

pyrrhĭchius, *pes Poeticus pyrrichius. dibrachys. Bibrevis. Dibrachys. Diomedi, conſtat duabus brevibus.*

pyrrhŏcŏrax, *gr. kruk cudzoziemſki.*

pyrrhonij. v. *Sceptici*

pyrrhŏpœcĭlus *gr, kámień złotopſtry, Moździerzowy kámień*

pȳrum, *Gruszká owoc.* Ein Byr, *Non pyra quæ lenta pendent religata genista. M.*

Pysma, Quæsitum Aquilæ figura Interrogationis species Conglobationem interrogationum, aliqui vocat.

pȳthion, *Gr. śniedek 2,*

pȳtho, *us. & onis, Gr. Strászydło 1. 2.*

pȳthon, *onis, m. gr. Wrożek, Wąż 1.*

pȳthŏnĭcus, *Wrożel* pythonissa, *Wrożká.*

pȳtisma, *n. gr. Sliná, & sub Szách.*

pyxăcanthos, Chyronia, pyxăcanthum, *gr. Bukszpan ośćisty,*

pyxĭdātus, *Słoiowáty, 2. Záwrąbiony.*

pyxĭdĭcŭla, *al.* pyxidula, *Słoiek 1*

pyxis, *idis, gr puszká. Słoiek, Tok 2. Stáwowych kośći końce.* Ein Büchs/ Salbe Büchs. *Et centum jaceas condita pyxidibus,* Mart. *epith* Căva părva, ŏperta, naŭtica,

Pyxis, urna, theca. Eucharistica puszká do Nayświętszego Sákrámentu.

pyxis nautica, *Kompás morski.*

QUA

QUA, *Ktorędy, Jle 3, Częśćią.*

Quaad, pro Quoad, apud Varron; aliquoties legit ex Vet. Cōdic Victorius

Qua gratia *po coś* qua impudentia est *Iáko to on*

quâ late tenditur, *Wszerz.*

qua qua; *Ták iák,* quaqua *Gdźiekolwiek*

quācūnq; *Ktorędykolwiek.* wo allenthalben durch *Sic Turno quacunque viam secat, &c.* Virg.

quādantĕnus, *Poniekąd.*

quadra, *Tálerz 1., Sztuká 1.* a. *prius ante* dr, *hi: & in omnibus sequentibus ancipitem volunt esse aliqui, sed plerumq; longam leges.*

Quadragena, æ, in divinis libris fuit castigationis modus 40. plagis perscribens f. Deuteron 25, 2. Corinth: 11. A Iudæis quinquies quadragenas una minus accepi, f. plagas. Judæi enim caventes ne excederent numerum quadragenarium à DEO præscriptum, unam plagam reo donabant.

quādrāgēnārius, *Czterdźiestoletni, Czterdźiestny.*

quadragēni, *Czterdźieśći 2.*

quadrāgēsĭmus, *Czterdźiesty*

quadragies, *Czterdźieśći kroć*

Quadragintādiālia, orum. ium, post wielki

Quadrangulatus, quadrangŭlus. *Czworográniásty*

quadrans, *czwarta część sub częśći cáłey rzeczy. Kwartá, ćwierć 1. Kwátirá godźiny, Kieliszek Pieniądz 1. & sub Siedm pieniąszkow, sub kwartnik.*

quădrantal, *kostká figurá, Czworogránista rzecz, Korcá Krákowskiego połowicá.*

quadrantālis: *ćwierćiowy, kwartowy,*

quadrantaria, *Nierządnicá*

quadrantārius. *Kwartowy, Cwierćiowy, pieniężny 3. Tani, podły.*

quadrantè, *Tanie.* quadrantaria, res,

quadrantes centum, *sub Ośmak*

quadrārius, *czworográniſty.*

quădrat, *Przystoi, Zgodźi się.*

quadrata litera. *Wersał.*

quadratārius, *Kámiennik.*

quadratilla, Nierządnicá.

quadrātim; *Czworográniśto.*

quadratis angulis, *czworográniſty*

quadrato corpore, *śiádły*

quadrātūra *czwártowánie, Szybá, posáckà ściàn.*

quădrātus, *czworográniſty, śiádły Wypráwiony, Gładki, & sub Kámień ćiosany*

Quadratus, *vel quadratis numeris factus versus Gelio, est, Trochaicus vel Iambicus octo pedibus constans pro 4. computatis: quare Terentian eum etiam Octonarium vocat, sed duos Iambos initio postulat*

quădrĭcēni, *cztery stá ich* ri *longá ut in Tri*

quadrĭceps. *cĭpitis Czworogłowy*

Quadricepsos, poczworny, Czwarty. sed vide Primiceps hic & popiętny in 1. Tomo

quadricubitus, *Rosły, Czterłokćiowy*

quadrĭdens, *czworozęby*

quadriennis, *czteroletni.*

quadriennium, *cztery láta.*

quădrĭfāriam, *Na czworo, czworáko.*

Quadrifariter, Czworáko.

Quádris

Quadrifinium, sub Gránicá & Czworká
quadrifluviis disparatus, *Flądrowáty żyłowáte drzewo.*
quadrifluvium, *czterech rzek zbieżenie, Słoiowátość, czworká*
quadriforis, *Czworoskrzydlásty, sub Drzwi*
quadriforus, *Czworodźiury.*
Quadriga, Poczworny woz, & woz 2.
quadrigæ, *Poczworny cug. poczworny woz, Woźnik, Woz 2. czworká.* Vier Roßneben einander eingeschirret. *Inde cita Metium in diversa quadrigæ.* Virg. *syn.* Quadrijuges equi, *vel* currus, *epith.* Velōces, pernīces, vŏlucres præcipites, răpĭdæ, cĕlĕrēs, citæ, concitæ, falcātæ. *epit:* Ære sŭb impŏsito vŏlucres ăgitāre quadrīgas, *vide Currus.*
quadrigæ albæ, *sub Prętko.*
quadrigales equi, *Wozniki.*
quadrīgārius, *subst Woznicá.*
quadrigarius *adiect: Woźniczy.*
quadrīgātus, *sub Poczworny grosz.*
quadrigĕminus, *Poczworny*
quadrigēni, *cztery stá ich* ri. *ut in Quadricenis.*
quadrigis albis, citis, argis, *Prov. prętko*
quadrīgŭla, *poczworny cug, wozek*
quadrijuges, *bi, Poczworny cug, Woźnik.* *Quadrijuges in vestibulis, atq; ipse feroci.* Juv.
quadrijugus currus, *Woz 2. Poczworny woz.* *Quadrijugus vehitur curru, cui &c.* Vir. *vide Quadrigæ.*
quadrilibris, *czterfuntowy.* quadrimanus, *czworo-*
quadrimatus, *us, Cztery látá,* *(ręki.*
quadrimestris, *cztermiesięczny.*
quadrimŭlus, quadrimus, *czterletni.*
quadringēnārius, *Czterseṭny 2,*
quadringēni, *Czterystá ich.*
quadringentesimus *Czterseṭny 1.*
quadringenti, *Cztery stá.*
quadringenties, *Cztery stá kroć.*
quadrinus quadrini, *Czwor, Poczworny, Cztery*
quadripartior, *Czwártuię* *(dni.*
quadripartitio, *Czwártowánie.*
quadripartitus, *Czwor, Czwártowany.*
quadripes, *Czworonogi.* quadriplicatus, *Czwor*
quadriremis, *is, com, Náwá 12.*
quadricotis, *is, com. Czworokoły.*
quadrivium, *Krzyżowa drogá, Rozstánie drog, Drogá.*
quadro; *as, Czworogránisto czynię, Zgadzam się, Kleię 2. Trafiá się 2.*
quadrum, *Czworogránista rzecz:*
quadrŭpĕdans, *adiect Czworonogi, substant. Bydlę.*
Quadrupedātim, Czteremi nogámi, sub Czworonogi.
Quadrŭpĕdo, Bieżę 2, & sub Czworonogi.
quadrupedum impurissimus. *Niecnotliwy.*
Quadrŭpĕdus, quadrupes, adiect. Czworonogi.
quadrŭpes, *substant: Bydlę, Koń 1.* Vierfüssig.
Quadrupes & frena jugo concordia ferre, Virg: *syn.* ĕquus, sonĭpes, cornĭpes. *v. Equus*
quadrupes ovipara, *żołw.*
quadrŭplator, *Oskárżyćiel. Instygator.*
quadrŭplex, *Czwor.*
quadruplicatio, *Czworkowánie* quadrŭplicato,
quadruplico *as, Czworkuię,* *(Czwornasob.*
Quadruplo, as, Czwornasobną winę kłádę
quadruplo, *Weczwornasob*
quadruplor, *aris. Obwiniam 2.*
quadrŭplum, *Czwornasob.*
quadruplus, *Czwornasobny.*
Quadrurbs, civitas Athenæ Attio apud Fest, Tetrapolis quatuor habens civitates, vt Cracovia nostra.
Quadrus, 3. Regum 6 Opere quadro, i, quadrato.

Q U Æ

Quærito, *as, Szukam, Wyrabiam żywność*
quæritur, *Pytánie iest.*
quæro, *Szukam, Pytam, Zábiegam, Dostáię 1. Gonię 2. Inkwizycyą czynię.* Suchen / nachfragen. *syn.* Vēstīgo, invēstīgo, scrūtor, pērscrūtor, indāgo, rimor, exquīro, vel pērquīro, dīsquīro, vel scīscitor, pērcontor, rŏgo pĕto, vel ăcquīro. *phr.* ŏcŭlis lūstrāndo, vēstīgo. Caūsas pĕnĭtus tēntāre lātentes. Vēstīgia sĕquor, ōbsērvo; ōbsērvāta sĕquor. Sōlum dēnsa in cālīgine

Tūrnum vēstīgat lūstrāns, Nātam Sōlis ād ōccāsus, Sōlis quærēbat ād ōrtus: Prætĕrĭtus Cērĕri nūllus in ōrbe lōcus, Hūc tūrbĭdus, ātque hūc lūstrat ĕquo mūros, ādĭtumque pĕr āvia quærit ōmnĭbus ēst tērris, ōmni quæsīta prŏfūndo. Tūnc ēs quæsīta pēr ōmnes Nāta mĭhi tērras. Vōs mōntes īnter ŏpācos quærĭmus, ēt māgna dīspērsos vōce cīēmus, ērgo ālte vēstīga ŏcūlis, ēt rīte rēpērtum carpe mănu, ērrōrēsque fĕræ pēr dēvia mērsa nāre lēgit, tăcĭtōque prēmēns vēstīgia rōstro. Lūstrat īnāccēssos vēnāntum īndāgĭne sāltus.

quæsītio, *Szukánie.* quæsitissimus, *Wytworny.*
quæsītāria, *żebraczká.*
Quæsitatum, à quæsito. Plini. Cor. quæsitarum à quæro. Quæsīto à Quæso, habet Priscian.
quæsītor, Szukácz, *Sędźia 2, Jnkwizytor Woyt 1.* Ein Verhörer der malefcifchen Händel. *Quæsitor Minos urnam movet, &c.* Virg. *vide Judex.*
quæsītum, *Pytánie, Zbior, & suprà pysma.*
quæsītus. ti. *Zmyślony*, *Wytworny. Quæsitas ad sacra boves Iunonis & aris.* Virg. *syn:* Vēstīgātus *v: Quæro:*
quæsītus, *us, Szukánie.*
quæso, *is, Verbum Modlę się 1. 2. Błagam. Szukam/ proszę.*
quæso. *Interiectio,* Proszę 7.
quæstĭcŭlus, *Zysk 1.*
quæstio. *pytánie, Gadká 1, 3. Wątpliwość, Szukánie, Rzecz 4. Spráwa, Jnkwizycya & sub przypadek 3.* (pytánie iest.
Quæstio est, quæstionis est, quæstionis aliquid habet.
quæstionem exerceo, *Osadzam práwo.*
quæstionem habeo, *Męczę 2. pytam.*
quæstiones, *pytki.*
quæstiuncŭla, *pytánie. & sub przypadek*
quæstor, *podskárbi,* Sędźia 2. *Woyt 4*
quæstor ærarius. *podskárbi.*
quæstor parricidii, *Woyt 1,*
quæstorium, *Námiot 2. & sub podskárbi.*
quæstōrius, *Skárbowy 2 & sub podskárbiego urząd.*
quæstuaria; quæstuosa mulier, *Nierządnicá,*
quæstuārius, *Zyskowy.*

quæstuosè, *Zyskownie.* quæstuosissimè, *Sowićie.*
quæstuōsus, *Zyskowny, pożyteczny,*
quæstum corpore facere, *Nierządu pátrzyć*
quæstūra, *podskárbiego urząd.*
quæstus, *us. Zysk 1. 2, Lichwá 2,* Gewinn/ Nutz. *Gravis, Libitinæ quæstus acerbæ,* H, *syn:* Lūcrum, cōmmŏdum ūtīlītas *v. Lucrum.*

QUAL

Qual, pro Qualis Jáki 1
quālibet, *ktorędykolwiek. Ná wszystkie strony, wszędy.*
quālis, *Jáki 1,* Welcher. *Qualis & arentes tum findit Sirius agros.* Tib.
quālis *pro,* qualiter, *Jáko 2.*
qualiscunque, qualislibet, qualisqualis, *Jáki táki 1.*
quālitas, *Jákość, Właśność 1, Przymiot, kształt, Położenie, Sposobność, kompleksya, Postánowienie 2.*
qualitate aliqua præditus, *Jakiś.*
quālĭter. *Jáko 2.*
qualitercunque qualiterqualiter, *Jákokolwiek*
quālŭbet, quâ lubet, *wszędy.*
quālum, quālus *kosz 1. Cedźiworek. Chlebowy kosz.*

QUAM

Quam, *Niż, Jle 1. Jm. Jáko 4. Aż, Jedno 3. Ják bárzo,*
quàm breviter, quàm brevissimè. *Ják nakrodzey*
quam dudum: *Ják dawno?*
qualĭbet. *Aż, Choć.* quam mox, *Skoro.*
quam multi; *wiele ich:*
quămobrem, quam ob rem, *Czemu 1, Dla tego, Przetoż.*
quamplūres; *Nie máło ich, wiele czego.*
quamplurimo vendere, *Drogo 1,*
Quamplurimus apud Columel. est: Quamplurimam *brassicam ederit. tam &c. corr, Quam plurimam, ut aliqui scribunt suo Jm.*
quam pridem! *Ják dawno:*
quam primùm, *Rychło, Co naprędzey.* So bald es möglich/ Uffs ehist. *Invisam quæ remi,*

rens quamprimum, &c. Virg. *ſyn.* Stătim, illīco Prōtĭnus, sŭbĭto, cĭto.
Quamquam, lege potiùs Quanquam, ſcribitur tamen benè & quamquam Accuſativus à Quæquam.
quamquam in partem, *Dokądkolwiek.*
quam ſi, *Jáko 4.*
quamvis, *Acz, Ják nawięcey.* wiewol. *Quamvis Elyſios miretur Græcia campos.* Virg. *ſyn.* Quanquam ētſi, lĭcet.

QUAN

quando, *poki, Długoż;*
quando, *kiedy 1. 2, poniewaź.* wann. *Quando pauperiem miſſis ambagibus horret.* Hor. *Quando moræ dulces, longuſq; à Cæſare pulvis.*
quandōcunque *kied kolwiek 1.*
quandōque, *kiedykolwiek 2 Podczás* Unterweilen *Indignor quandoq; bonus dormitat, &c.* Hor. *ſyn.* ălĭquāndo, nōn nūnquam, ĭntĕrdum.
quandŏquĭdem, *Ponieważ.* Sintemahlen. *Dicite quandoquidem in molli, &c.* Virg.
quanquam, *Acz.*
quanta poteſt maxima, *ſub wielki,*
quanti? *Zá co 1. 2.* quanti? *i, quot Ják wiele.*
quantĭcunque, *Zá co zá to.*
quantillum *Ják mało.*
quantillus, *Jluczki, ſub. Jli*
quantitas, *Jlkość* quantĭvis, *Zá co zá to.*
quantò, *Jm.* *Wie groſz. At quantò meliora movet, pugnantiaq; iſtis,*
quantocyùs, *prętko* quātŏpĕrĕ, *Ják bárzo*
quantŭlum, *Ják máło, Jle 1.*
quantŭlus, *Jak máły.*
quantuluſcunq, quantuluslibet *Jli tyli.*
quantùm, *Jli 1. 3. Ják wiele 1. 2.*
quantumcunque, *Jlekolwiek 2.*
quantùm maximùm, quantùm plurimùm, *Ják naywięcey,*
quantùmvis *Acz, Dość 1.* Wie viel man will. *ſyn.* Quāmvis, *tyli,*
quantus, *Jli 1 2.*
quantùſcunque, quantuslibet, quantuſvis, *Jli*
quantuſquantus, *Jli tyli, wſzyſtek.*
quanvis, *lege* quamvis.

quapropter, *Czemu 1. Dlá tego, przetoż,*
quâquâ, , *Gdziekolwiek.*
quâquam, *ktoręd ykolwiek*
quâqua verſus, *Ná wſzyſtkie ſtrony,*

QUAR

quāre, *Czemu* Warumb *Sic habet accendis. quare cupiam magis illi.* Hor *ſyn.* Cūr, quŏnĭam. ēccūr. cūrnam, quāprōpter.
quartădĕcĭmāni, *ſub połek.*
quartāna quartana febris. *Czwártaczka*
quartānārius *Czwártaczkę ćierpiący,*
quartāni, *ſub połek:*
quartānus, *ibidem & Czwártodniowy. ćwierćiowy*
quartārius, *adiect. Czwártkuiący*
quartārius *ſubſtant. ćwierć 1. kwártá, & in Uncya*
Quartāto; Czwarty raz. & ſub Záiąkam ſię.
Quartĭcāpes, Czwarty.
Quartĭceps. poczworny v. primiceps.
Quartilla, Nierządnica,
quartò, quartum, *Czwarty raz.*
quas ob res, *Przetoż.*
Quaſe, pro quaſi ſub Mowá mieſzána.
quăſi, *Iáko, Jákby, koło, Præpoſitio 3. Rzkomo.* Wie, gleich als wenn. *Et devicta quaſi cogetur ferre patique.* Luc. *Sed quaſi naufragiis magnis, multiſq, coortis.* L.
quaſi ſi, *Jákby.* quāſillum, quaſillus *koſzyk.*
quaſsābĭlis *Słáby Obruſzony,*
quaſsābundus, *in potaczáiący ſię.*
quaſſagipenna, ſub káczká.
quaſsātio, *Poruſzánie 1. Trzęśienie.*
quaſsātus , *Náruſzony, Zwątlony, Skołátány* Zerbrochen, zerſchmettert. *Quaſſatam ventis liceat ſubducere claſſem* Virg.
quāſillāriæ, ha. al. quaſillariæ ſub Służebnicá
quaſſo, *potrząſam 1. Számocę, Obruzháć, & ſub Skrzeczą záby,*
quaſſus, *adiect. Skołátany, Zwątlony.*
quaſſus, *us, Poruſzanie 1.*

QUAT

quătĕfăcio, *Obruchać.*
quātĕnus, *Jle 1. 3. Aby 1. Poki, poniewaź.*
quăter, *Cztery kroć.* viermahl, *Subſtitit atq; utero ſonitum quater arma dedere.* Virg. quater-

quăterdeni, *Czterdźieśći 2.*

quăterdĕcies, *Czterdźieśći kroć*

quăternārius, *Czworká, Poczworny 1.*

quaterni, *Czworká, Cztery dni.*

quaternio, *Czworká. Cztery kárty.*

quăternus, *Czwor* quatĕnus, *Aby 1.* Ponieważ

quătio, *Trzęſę 2. Potrząſam 1. poruſzam 1. Trzepiecę. Tłukę 1. Biię z dźiał,* B. wegen/ ſchütteln/ ſtoſſen. *Sangvineam tremulâ quatiebat lampada dextrâ* P. *ſyn.* Cōncŭtio, mŏvĕo quăſſo, sūccŭtio. ăgĭto, cōmmŏveo, pūlſo. excŭtio, frāngo. *Metaph* Vēxo, mŏlēſto. *phr.* Tērrĭfĭcam căpĭtis cōncūſsit tērque, quătērque Cæsărĭem, cum quā tērram, măre, sȳdĕra mŏvit, & tōtum nūtu trĕmĕfēcit ŏlȳmpum, ēcce pĕdum pūlſu vīſa ēſt mĭhi tērra mŏvēri. Nēc dē cōncūſſa tāntum plŭit īlĭce glāndis. pūlsūque pĕdum trĕmit ēxcĭta tēllus. Aūt rāſtrīs tērram dŏmat, aut quătit ōppĭda bēllo.

quattuor, *ſcribo potiùs* quatuor, *Geminant, qui brevem eſſe* a, *uno* t *ſequente putant, cuius exemplum vix aliquod reperitur. Sic Derivativa ſequentia à* Quatuor *a longo à Quater* a *brevi.*

quatrĭceps, *Czwarty, poczworny.*

quatrĭduānus, *Czterydniowy,*

quatrĭduo, quatrĭduum. *Cztery dni, Zá kilká dni*

quatrio, onis. m. Kwadrá ná koſtce.

quātūor, *Cztery, Czterzey,*

quātuordĕcim, *Czternaśćie, & Łáwy wſchodowáte, Szláchecktе mieyſce.*

quatuordecim ordines, *Slácheckie mieyſce, Łáwy wſchodowáte,*

Quatuorviratus, Cicer. officium quatuorvirum. ut Quinquevirum.

Quaxo, idem Quoaxo infrà.

Q U E

Que, *Particula, Conjunctio, J.* Vnd. *Arma virumq; cano, Trojæ qui &c.* Virg: *ſyn* ĕt, ātque, nēcnōn.

Queantur, pro Queant. Plaut, *Nec ſubigi queantur unquam. Lucretius,* Suppleri *ſumma queatur.*

queis pro quibus Varr. &c,

quem ad finem, *Poki.* quĕmadmŏdum, *Jáko 4.*

queo, *quivi, & quitus ſum, ibidem differunt, Mogę 1* Vermögen/ können. *v, Poſſum. queor, ibidem.*

quercĕra febris *źimnicá.* quercĕrus, *ibidem,*

quercētum: *Dębiná.*

querceus, quercīnus, quercŭlānus, *Dębowy*

quercus, *us & querci per ſecundam Vorrepæo Dąb.* Ein Eich. *Exuviaſq; viri tua quercus habebit* Virg, *ſyn.* īlĕx, rōbŭr, æſcŭlus. *Epith.* Dūra, rĭgida, ūmbrōſa, aprīca, vĭrĭdis, dēnſa, ālta, ārdŭa, prŏcērā, āēria, sūblīmis, glāndĭfĕra: pătŭla, rāmōſa, ānnōſa, căva, ſȳlvēſtris, frōndōſa, nōdōſa, Dōdōnia, Dōdōnæa, Chăŏnia, *phr.* Dōdōnis, Chăŏnis ārbos, ārbor Chăŏnia; ārbor ămīca, ſacra Jŏvi. Jŏvis ārbor. Quērnes ſtĭpes, ārbor quērna, Quērnum. rōbur. Māgna Jŏvis āntīquō rōbŏre quērcus. Dūrīs cūrvāta, ŏnūſta glāndĭbus īlēx. Sūĭbus grātĭſsĭma quērcus. Lāte brăchia tēndens. Sūblīmi vērtĭce nūtāns, īnfīxis ālte rādīcĭbus hærēns āttōllēns īntōnſa căcūmĭna cœlo. Fōrte fŭit jūxta pătŭlis rārĭſsĭma rāmis. Sacra Jŏvi quērcus dē sēmĭne Dōdōnæo, consūrgunt gĕmĭnæ quĕrcus, īntōnsăque Cœlo āttōllūnt căpĭta, ēt sūblīmi vērtĭce, nūtant, ārdua rōbūſtis quērcus rādīcĭbus hærent. *vide Arbor.*

quĕrēla, *żałoba 5. Uskárżánie* Ein Klag *Ruſtica judicio noſtra querela tuo* Ovid. *ſyn.* Quēſtus quĕrĭmōnia; lāmēntum, plānctus. *epith:* Mœſta, mĭsĕra, lūgubris, flēbĭlis fērālis; trīſtis, ægra, lachrȳmōſa, lōnga, āſsĭdŭa, sūpplēx mŭlĭĕbris, fœmĭnĕa īnsāna, vesāna, grăvis. atrox vāna ĭnānis *phr:* Trīſtia vērba. Quĕrŭli flēbiles sŏni. Quĕrŭlæ vōces. Sīngūltūque pĭās īntĕrrumpēnte quĕrēlas. *vide Fletus. Gemitus. Lachrymæ, Queror*

querelæ, *Roki 3.*

quĕrĭbundus, *Skwierczek,* Klagend. *Atque hic queribunda ſenectus.* Sil.

quĕrĭmōnia. *żałobá 3. Uſkarżánie,* Ein Klag. *Impariter junctis querimonia primum.* H. vide (ſupra Querela.

querneus, quernus, *Dębowy.*

quĕror. quĕrĭtor, *Uſkarzam ſię, świerkocę,* Sich beklagen/ wegklagen. *Amiſſos queritur fœtus, quos durus arator.* Virg. *ſyn* Cōnquĕror, lāmēntor, plāngo. *phr.* Quēſtus quĕrēlas fūndo, ēffūndo, prōmo, dō, prōfĕro, ēdo, jāctō, prōfūndo. Quĕrēlis quēſtŭbus, lāmēntis aūras, āĕra, cœlum cōmplĕo, īmplĕo, replĕō, tūrbo, mŏveo, cōmmŏveo, īncēndo, Ædes quĕrŭlis sŏnis īmpleō Quēſtus è pēctŏre dūco, rūmpo. Queſtu pēctŏra.

rumpo. Tristia verba, flebiles sonos jacto. Turbato rumpere questus pectore. Tales effundit pectore questus, Sœpe queri, longas in fletum ducere voces. Mæsto profundere pectore voces. Quacumque ingreditur miseris loca cuncta querelis implet. ut amissum cum gemit ales ithym Hæc postquam querula mecum sub voce peregi Flet noctem, et mœstis late loca questibus implet. *vide Gemo. Suspiro, Fleo*
querquedula, *Cyranka*
querquera, querquera febris, *zimnica.*
querquerum, *idem.* querquerus, *ibidem*
querquetulanus, querquetularius *sub Dębowy*
querquetum, *Dębina. Querulosus, Skwierczek.*
querulus *Skwierczek Krzykliwy.* Immer klagend.
Te tulit & querulo jurgia nostra sono: Prop.
questus, *us, Uskarżánie* sKlage. *v. Querela.*

QUI

Qui, *Ktory 2. Iáki 1. 2.*
qui, *i. cur. Czemu 1, 2.* unde, *Aby.*
qui, *i. qua, Ktorędy 2.* unde, *Z kąd,*
qui, *i, quis, Kto 1, Ktory 2? Z kąd 2.*
qui *i, utinam. Boday go. Boday mię.*
qui *omnibus generibus additum. In Ktory 2. Ktora,*
qui, pro *i, pro quo. Za cokolwiek.* (*&c.*
quia, *Bo, że 2,* Darumb dasz, dieweil. *Et quia desperes invicti membra Glyconis.* Hor. *syn:* Quoniam: quod; nam, namque, enim, etenim.
quia enim, *Bo;*
quianam, *Czemu 1.* Warumb. *Heu quianam tanti cinxerunt æthera nimbi. V, syn.* Cur, quare, *Quiane, apud Virgil. i. an quia, explicat Turneb. Turneb. Revera Servius.*
quiathus, *i.* cyathus, *Kieliszek & sub Rayska trawa*
quicquam, quicque, *Cokolwiek*
quiquic tibi nomen, *On ty.*
quicum, *pro, cum quo, cum qua, cum quibus Z kim 1. 2,*
quicunque, *Ktokolwiek, Ktorykolwiek.* Jeglicher *Seu quicunq; furor, quid tum si &c. Virgil,*
quicunq; ubiq; sunt *Wszyscy 1.*
quid, *Co, Coć, Czemu, Co ich, Co zacz? Co żá, Kto 1, Iak wiele 1. A co?* A rożne, *A subtelnego,* Was. *Daphni quid antiquos signorum* *suspicis ortus? Virg,* (*szcze.*
quid pro quo, Rowney mocy. quid quod, *A kiedy ie-*
quid si, *ibidem,* quid tum? *Co ná tym?*
quid tum? *Co ná tym?*
quidam, *Ktoryś, Niektory.* Einer / Jemand. *Quatenus id facit, ut quidam, &c.* Hor. *syn,* aliquis; nonnullus,
quiddam, *Coś.*
quidem, *Wprawdzie Záiste, Iuż 3.* Zwar *Idquidem ago. & tacitus, Lycida, &c. Virg.*
quidnam? *Coż 2. coli ?*
quidni? *Czemu nie, Doszłoby?*
quidpiam, *Cokolwiek.* quidq; *Káżda rzecz.*
quidum? *Czemu?*
quies, *etis, adiect. omne Spkoyny.*
quies, *etis f. pokoy, Odpocznienie, Uspokoienie, Wczás* Ruh. Rast *Gravis paci, placidaque inimica quieti* M. *syn.* Requies: vel otium, vel somnus vel pax, vel mora. *epith:* Placida, secura. blanda, jucunda, dulcis, tranquilla, svavis, amica, grata, pacata, optata, tacita, nocturna pigra, mollis ignava segnis, iners, langvens, langvida desidiosa deses, somnifera sopora soporifera. *phr.* Compositæ tranquillæ grata otia mentis, Placidum, quietum tempus. Secreti quieta otia ruris. Pacis alumna, amica quies. Turbarum fugiens. Membra, corpus recreans, reficiens, restaurans, levans: Vices reparans. Libera otia. Curarum domitrix ceperat alta quies. Restituens langvida membra quies. Recreans defessi corporis artus. otia corpus alunt, animus quoque pascitur illis. immodicus contra carpit utrumque labor, at velut in somnis oculos ubi langvida pressit nocte quies, *v. Somnus, Otium. Quiesco,* (*nie.*
quies inumbrata *Mżenie* quiescentia, *Odpocznie-*
quiesco, *Odpoczywam 1. Dáię pokoy, Przestáię 1, Stoię 2. Ustáie co, Dopuszczam, Zániechawam, Mieszkam 3. Umieram 1.* Ruhen / rasten. *Vix portu placido tuta quieverat. Ch) syn:* Requiesco, otior. *phr.* Quieti indul-

indūlgĕo, văco. Quĭēte frŭŏr, pērfrŭŏr, pŏtĭor Quĭētem cārpo, căpĭo. Quĭēte mēmbra rĕlăxo, rĕfĭcio, lăxo, lĕvo, recrĕo. Lăbōre ābstĭnĕo. Quĭēte vīres frāctas recrĕāre. rĕpărāre. Plăcĭda mēmbra lĕvāre quĭēte. In ōtĭa tūta rĕcēdĕre. Plăcĭda lăxārunt mēmbra quĭete. Tū lēntus rĕfŏves jūcūnda mēmbra quĭēte. Strātus hŭmi dūlcem căpĭēbat cōrde quĭētem. Hīc tămĕn hāc mēcum pŏtĕrĭs rĕquĭēscĕre nŏcte. Frōnde sŭper vĭrĭdi &c: mōllĭa crūra rĕpōnit. Vīvĭte fēlīces quĭbus ēst fōrtūna pĕrācta Jam sŭa. Vōbis pārta quĭēs, nūllum măris æquor ărāndum. Vōs ĕrĭtis nōstræ pōrtus, rĕquĭēsque sĕnēctæ. Nūnc plăcĭda cōmpŏsĭtus pāce quĭēscit. *vide Otior, Cesso & Dormio.*
Quiētālis / quiētālus, Lucyfer.
quiētē, *Spokoynie.* quiētes, *ha, Łożyſko 1.*
quiētus, *Spokoyny.* **Rühig / still.** ⇒ *Sedes ubi fata quietas.* Virg. *syn* Quĭēscēns, rĕquĭēscēns trānquīllus, plăcĭdus, pācātus, sēdātus, ōtĭōsus.
quīlĭbet, *Ktorykolwiek, Kádży, ktokolwiek, & in Ladá co 2.* **Ein Jeder.** *Dum tamen ædificet, quilibet ille facit.* M.
quīmātus, *us, pięćioletni czás.*
quin, *Wżdam, Aby nie, Iowſzem. Bá, Czemu 2. Więc 2.* **Dan nit.** *Imperium ſine fine dedi, quin aſpera Iuno.* Virg.
quin tamen *Ale iednák.*
quina-dena, *Piętnaśćie.* quīnārius, *adiect: popiętny*
quīnārius, *ſubſt. piętak, podwoyny groſz.*
quīne, *Aby nie,*
quinctīlis, *ſubſt. Lipiec. adiect. Lipcowy.*
quinctus, *Piąty.*
quincunciālis. *Cynowáty, Půłſtopny, Czworográniſto ukośny, Száchownicze rozſádzenie,,*
quincunx, *cis, m. Cynek, koſtká 2. 5. kieliſzek. Pięć częśći ſub Częśći rzeczy cáłey.*
quincŭpĕda, *æ,* quincupedal, *Mierniczy. pręt.*
quincŭplex, *pięćioráki*
quincuplices, *kśiążki kámienne.* *(rázy.*
quincŭplus, *pięćiornaſobny.* quindĕcies, *piętnaśćie*
quindĕcim, quindeni *Piętnaśćie.* **Fünffzehen.** *Quindecim Diana preces virorum.* (Saph: *ſyn,* Tēr quinque tēr quīni.
Quindecimuiri Romæ Ceremonias, oracula, ludos ſeculares curabant. *Plini, Tacit,*

quin etiām, *Jowſzem.* **Ja vielmehr,** *Quin etiam cæli regionem in cortice ſignant.* Virg.
quingēnārius, quingentarius, *Pięćſetny 1.*
quingēni, quingenti, *Pięć ſet.*
quingentēsĭmus, *pięć ſetny 1.*
quingenties, *pięć ſet kroć.*
quīni, *pięć.* quinimo, *Jowſzem.*
quinquāgēnārius, *Pięćdźieśiątny, pięćdźieśiątletni*
quinquāgēni, *Pięćdźieśiąt.*
quinquāgēſies, quinquāgies, *pięćdźieśiąt kroć*
quinquāgēsĭmus, *pięćdźieśiąty.* *(ſki.*
quinquāgīnta *Pięćdźieśiąt* quinquartium, *Zapá-*
quinquātria, *ium, & orum, &* quīnquātrus, *uum ha. ſub Dźień mieśiącá piętnáſty.*
quinque, *Pięć* **Fünff** *Quinq; ter implebas, nec non & cætera tantum.* Ovid.
quinque, Aby 2. quinquĕcŭbĭtus *Pięćłokietny.*
quinquĕfŏlium, *Pięćiornik źiele.*
quinquĕlībrālis, quinquelibris, *pięćfuntowy.*
quinquĕmestris, *pięćmieśięczny.*
quinquennālis, quinquēnnis, *pięćioletni.*
quinquennium, *pięćioletni, czás.*
quinquĕpartitò, *Ná pięć częśći. pięciorzyſto*
quinquepartitus. *pięćiorzyſty.*
quinquĕprīmi *Cicer. lege* pentaproti.
quinquĕrēmis, *Náwá 1.*
quinquertio, *onis, Szermierz.*
quinquertium, *Zapáſki, Szermierſka.*
quinquessis, *podwoyny groſz*
Quinquĕvĭri lege ſuprà Pentaproti.
Quinque virātus, ſuprà Pentaprotia.
Quinquiceps, Boſquero. 1. Quintuplex.
quinquies, *Pięćkroć.* quinquĭplĭco, *ibid.*
Quintădĕcĭmāni, Tacit, milites è legione decima quinta. v. Pułek.
quintāna, *y, Targowiſko.* quintæ classis *podły.*
quintānus, *piąty, piąt odniowy.*
quintārius, *popiętny, & ſub Częśći cáłey rzeczy.*
quintĭceps, *cipitis. Piąty, popiętny,*
Quintĭcepſos, corr. Quinticeps.
Quīntīlis, *idem* Quinctīlis, *Quintīpor. ſub pácholę*
quintam

quintum, *Piąty raz.* quintus, *Piąty.*
quintusdecimus, *piętnasty.*
quippe, *Bo.* *Jście.* *Jako to on,* *Jáko człowiek mądry.* dann/ darumb/ *Quippe fecerant secum rapidi, vertantque &c:* Virg:
quippe quoniam, *Ponieważ.*
Quippini. pro Quippeni, *Czemu nie.* *Tak iest.*
Quiquam, pro *Quoquam,* Kto 2.
quiqui, *pro* quicunq; *Ktokolwiek.*
quiritatio, *Skwierczenie,* *Wrzask,* *Powoływánie.*
quiritatus, *us,* Kwilenie *się.* *Wrzask*
quirito, *Krzyczę.* *Uskarzam się,* Ratá *wołáć*
quiritor, *Skwierczę,* *Uskarzam się.*
quirito, *al.* quirirto. *Krzyká*
quis, *pro quæ, f. gen.* Ktory. Wer/ Welcher. *Et quis erit modus, inquit, amor non talia curat.*
quisnam; *Ktory 1.* *Ktoś?*
quispiam, *Ktoś,* *Ktokolwiek,* *Ktoryś.*
quisquam, *Kto 2.* quisque, *Káżdy,* *Kto 2.*
quisque, *pro* quicunq; *Ktokolwiek.*
quisquilia *æ,* *śmieći 1.*
quisquiliæ, *arum,* *śmieći* 1. *Chałástra 2.*
quisquiliata vestis, *Szárłátna szátá.*
quisquilium, *Szárłat 3.* *Kármazynowe iagody.*
quisquis, Ktokolwiek. *Ktorykolwiek,* *Jáki táki 2.* *Káżdy 2.* Kto *1.* quis tandem? *Ktoż?*
Quitur; Quitus, in moge
quivis, *Ktokolwiek.* *Ktorykolwiek.* Jeder/ nechst/ *Iure mihi invideat quivis ita te quoque amicum.*

QUO

Quò, *Adverb* *Do kąd,* *Jm.* *Ná co 1.* Wohin/ *Quò fugis Ænea &c.* Vir: *Quò facere id possis &c:* Idem
quò, *Conjunctio.* *Aby 1.* *Dlá tego.*
quoad, *Aż,* *Poki,* *Do kąd 2* *Jle 1.* *Długoż.*
quoadusque. *Aż,* *Poki 1.*
Quoaxo, *Skrzeczą żáby*
quocirca, *Przetoz.* Quo-cum, *Z ktorym.*
quocunq; *Dokądkolwiek.* Wo ihn es auch sey/ *Quo me cumq; rapit tempestas, &c.* Hor:
quod *Pronomen.* Co, *Jle 1.* *O co 1.* Welches. *Prima quod ad Troiam pro caris gesserat Argis.* Virg.
Quòd. *Conjunctio.* *że 2.* *A przydáiąc,* *A ieżli.*
quòd, *Adverb.* *Jáko 2.* *Czemu 1.*
quod commodo tuo fiat, *możeszli.*
Quod nisi, *pro Nisi.* *Lucret.* *Terent.* *Livi.* *Lucret.* *Æmil.* *Probus.* *Virgil.* *apud Cerdam ad Eclogam 9.*
Quod superest, *Naostátek.* (*Virgil.*
quod utinam, *Boday to.*
quodammodo, quodam modo, *Jákoś*
quodcunq; *Cokolwiek.*
Quoi. *pro cui,* & *quoius,* *pro cuius priscè.*
Quom, *Kiedy 2.* quo minus, *Aby nie.*
quomodo, quo modo. *Jáko 1. 2.* *Jak 1.* *Jákokolwiek,* Wie/ was/ weiss. -- *Sequor.*
quomodocunq; *Jákokolwiek*
quomodonam, quonammodo, *Jáko 2.*
quonam, *Dokąd 1.*
quondam, *Kiedyś 1.* *Pod czás.*
quoniam *że 2.* *Bo,* *Ponieważ.* Darumb/ dass/ *Aut quoniam agrestem detraxit ab ore figuram* Prop. *syn.* Siquidem, quia, quòd.
quopiam, quoquam, *Dokądkolwiek,* *Gdźie.*
quoque. *J* *Też.* Gleich auch/ -- Damnatis tu quoque votis. Virg.
quoque, *Dokądkolwiek.*
quoquoversum, quoquoversus. *Ná wszystkie strony.*
quorsum, quorsus, Ná *co to 1.* *Ku czemu,* *Do kąd.*
quot? *Wiele ich?* *Ják wiele 1.* Wieviel: *Et quot Troja tulit, vetus & quot Achaia format.* H.
quotannis. *Co rok.* Jährlich. *Hinc illum vidi juvenem, Melibæe, quotannis.* Virg.
quot Calendas, *Co miesiąc.*
quot diebus, quot dies, *Co dźień*
quot vicibus, *Co raz.*
quotennis, *Wieloroczny?*
quotenus, *vel potius,* quoteni? *Ják wiele?*
quotidiana, *orum,* *Dźiennik 1.* *Sentencya 1.* ti, *communis quibusdam.*
quotidiano, quotidiè, *Co dźień.*
quotidianus, *Codźienny,* *Pospolity.* *Catull.* ti, *corripuit, o produxit.*
quoties. *Jlekroć.* Wie offt. *O quoties & qua nobis Galatea locuta est.* Virg:

quotiescunq; *Ilekroćkolwiek.*
quot mensibus, *Co miesiąc.*
quotquot, *Ilekolwiek.* So viel als auch etwer seyn. *Non si tricenis, quotquot eunt dies.* Alc:
quotquot annis, *Co rok*
quotquot mensibus, *Co miesiąc.*
quŏtŭmus, quŏtus? *Ktory w rzędźie?*
quŏtŭplex? *Wielodźielny?*
quotuscunq; *Ktokolwiek w rzędźie.*
quotusquisq; *Iak máło ich.*
quōvis, *Dokądkolwiek.*
quovisc unq; loco, *Gdźiekolwiek.*
quousq; *Długoż, Poki 1. Quum Kiedy 2.*

RAB

R*Abbini.* Rabboni. *Hebraa voces, 1. Magister. Magister mi.*
Rabbini, vulgò, Magistri Hebraeorum.
Rabĭdè, *Wśćiekliwie.*
răbĭdus, *Wśćiekły, Roziádły.* Wütend/tobend. ---*Si qui rabidarum more ferarum.* St. *syn.* Fŭrĭōsus, fŭrēns, fŭrĭbūndus, īnsānus. *phr.* Fŭrōre āccēnsus. ārdēns, flagrans, pērcĭtus. Răbĭe cæcus, tŭmĭdus. īnŏps ănĭmi; ēcce fŭrens ănĭmis ădĕrat. Tālĭa fĕrvēbat răbĭdus, nĭmĭōq, dŏlōre īnsānus. Indŏmĭtos gĕstans īn cōrda fŭrōres. *v. Iratus. Furens*
Răbies, *Jadowitość, Gniew 2. Wśćieczenie.* Wütigkeit/Unsinnigkeit. *Et belli rabies, & amor successit habendi.* Virg: *syn.* Fŭror, īra vĭŏlēntĭa, vēsānia. *epith:* īmprŏba, mĭsĕrānda, dīra, vēsāna, præcēps, īndŏmĭta, hōrrēnda, trūx, pērvīcāx, nŏxĭa fŭrĭōsa, sæva, fĕra, crŭēnta, tŭmĭda, fŭrens, fœda, infānda, ăcērba, pēstĭfĕra, pērnĭcĭōsa, hōstĭlis, cæca fĕrīna, ācrĭs, īmmĭtis; īnĭmīca īnfēsta, mălĕsāna, effĕra, hōrrĭbĭlis, cōncĭta, īnīqua, ămāra, fĕrox. *phr.* Spūmat tum prīmum răbĭes vēsāna pēr ōra. Nīgro răbĭes ārmāta vĕnēno. At postquam īn răbĭem dŏlor hĭc sē vērtit ăcērbam. Hōrrĭbĭli răbĭe, ēt dīro stĭmŭlānte vĕnēno. Spēctābat prīncēps, răbĭēque ārdēbat ămāra. Glīscitque pēr ōra īnfrēndens răbĭēs. Rūmpit īn ōmne nĕfas răbĭēs gērmāna fŭrōris. Răbĭem sătĭāre fĕrīnam. īmmĭtem ănĭmi răbiem pŏsŭisse jūvābit. Nōn sătĭāta tămen răbĭes īnĭmīca rĕsēdit. Răbĭes dēcrēvĕrat ēffĕra cūnctisq; Sĭnĭte īre nĕfāndam hanc răbĭem. *v. Ira, & Furor, oris.*
Rabies ventris, rabies edendi, *Głod.*

răbio, is. ĕre. *Roziadł się, Wśćiec się.*
rabiosè. *Wśćiekliwie.* rabiosŭlus. *Gniwliwy.*
răbiōsus, *Roziadły. Gniewliwy, Wśćiekły. Szalony, Zuchwaty.* Rasend/tobend/ *syn.* răbĭdus.
Răbo, is, *Száleię 2. Wśćiec się, Roziadł się.*
Răbo onis. pro arabo. Zadátek.
Răbŭla, *Warchoł, Swárliwy, Prokurator.*
răbŭlāna pix, *Smołá skrobána. v.* Radulāna.

RAC

Racca Chaldaa vox. sonat vacuum, scerebro, i. fatuum, Emman. Sa.
Raccat tigris, sub Tygr. răcēmārĭus, *Gronisty.*
racematio, *Ostatkow zbieránie.*
Racēmationes, tr. Ksiąszki zbieralne.
racematus, *Gronisty,* Racemfer, *idem.*
răcēmor, *Ostátki wina zbieram.*
răcēmōsus. *Gronisty.*
răcēmus, *m. Grono.* Ein Zweig mit Trauben. --- *Et tumidis Bumaste, racemis.* Virg: *syn:* Uva. *epith.* Tŭmĭdus, dŭlcis, rŭbēns, pāmpĭnĕus, grăvĭdus, prædŭlcis mădĭdus, sŭspēnsus, rōrāns, mātūrus, rŭbĭcŭndus, tūrgĭdus. *phr.* Mădĭdis īncŭmbunt præla răcēmis. Vēstit pāmpĭnĕis Bācchēia dōnarăcēmis. Dum grăvĭdos ōnĕret vīndēmĭa læta răcēmos *vide Uva.*
Racha, lege Racca.

RAD

Rădians, *Promienisty.*
rădĭāmentum, Opiłki. Piasek złoty.
radiatio, *Błyszczęnie Lsknienie*
radiatus, *Promienisty, Swieczásty.*
rādicātus, *Korzęnisty, & sub Zákorzeniło się.*
radicem concipit, mittit, *Przyimuię się.*
radices ago, mitto, rādicesco, *Korzenię się,*
radicitùs, *Z korzeniem, Z gruntu Do gruntu. Do czysta.* Aus der Wurtzel *Huic fluctus vivo radicitus abstulit ungues.* Pris, *syn.* Stīrpitus: à rādīce, à stirpe.
rādīco, rādīcor, *Korzęnię się.*
rādīcōsus, *Korzenisty.*
rādīcūla, *Korzonek, rzodkiew 1. Mydelnik źiele.*

Rădio, *Promienie wypuſzczam, promieniſto czynię, świecę ſię 1. Błyſzczę ſię.* **Strahlen geben/ funckeln.** *Argenti bifores radiabant limina valvæ.* Ovid. *ſyn.* īrrădio, rŭtĭlo, cŏruſco, ſplĕndĕo, mĭco, fŭlgĕo, lūceo. *phr.* Rădĭos, rădĭōrum ſpīcŭla mĭtto, ſpārgo. vĭbro. *v. Luceo & Splendeo.*

rădiŏlus, *Promik, ſub Promień. Oliwká.*

rădiōſus, *Promięniſty.*

rădius, *Promień, Szpicá 1. Płochá, Stryͤchulec, Czołnek 2. Oliwká Graſká, Kość łokćiowa mnieyſza.* **Glantz/ oder Sonnenſtrahl.** *Non radiis ſolis neque lucida tela diei.* Lucr. *ſyn.* Lūx lūmen, jŭbar, ſplĕndor. *epith.* Mĭcāns, cŏrŭſcus, trĕmŭlus īgnĭtus, aūrātus, aūrĕus, ărdens, Phœbēus, Apōllĭnĕus, fŭlgens, clārus, ăcūtus, pūrus, sērēnus, flāmmāns, lūcĭdus, nĭtens, īllustris, lūbrĭcus, văgans, flāmmĭfer, sȳdĕrĕus mōbĭlis, rubēſcēns, sōlāris, penetrans, sĭtĭens, ărēns. *phr.* Rădiātum lūx. ſplĕndor, fŭlgor: Cum sōl ārdēntes rădĭos in nūbĭle mĭſit. Quum pĕpŭlit rădĭis ōbſtāntĭa nūbĭla clāris. Phœbēis clāra eſt tōta dŏmus rădĭis, Tum prīmum gĕlĭdi călŭēre Trĭōnes.

Rādix, *f. Korzeń, Początek 1. rzodkiew 1. Podgorze 1.* **Ein Wurtzel.** *Hujus odorato radices incoq; Baccho.* Virg. *ſyn* Stĭrps, fibra. *epith.* Prōfūnda, īma dēmĭſſa, ālta, văga, ērrans, tĕnĕra, īnflēxa, rămōſa, fixa, vălĭda, tĕnāx. *phr.* Rāmōſa, fibræ, Plāntæ, trūnci, ārbŏris fīrmāmĭna. Pōrrĭgĭtur rādix longi fīrmāmĭne trūnci. āltĭus ārbor rādīces ăgit. ēxtēndit. Vălĭdis rādīcĭbus hæret. Pērſtat & īnfixis. āltē rādīcĭbus hæret. Nam quæ prīma sōlo rūptis rādīcĭbus ārbor vēllĭtur.

Rādo, *Oſkrobuię. Wyſkrobuię, Golę, Drápię, Porzę 2. Obrażam 1. Zárzynam 2. Grzebię 1.* **Schaben/ kratzen/** *Radit iter liquidum, celeres neque &c.* Virg. *ſyn.* ābrādo, ērādo, cōmplāno, sĕco, rĕsĕro.

rado aures, *Strofuię.*

rādŭla, *Skrobáczká.*

rādŭlāna pix, *Smołá ſkrobana.*

rāia, *Płáſzczka ryba.*

rālla, *ſubſtant.* rallum, *li Kożicá.*

ralla veſtis, *adject. Szata rzádká.* rallus, *rzadki 1.*

RAM

Rāmāle, *Gałąź 3. Łom.*

rāmālia, *ium, orum, Kwietnia niedźielá.*

rāmenta, *a. Opiłki.*

ramentum, *Strużyna. Trocina, Oſkrobiny, Heblowiny, Opiłki. Piáſek złoty.*

rāmeus, *Gáłęźiowy.* **Das von Aeſten iſt/** *Sic poſitum in clauſo linquunt, & ramea coſtis.* Virg.

rāmex, *icis, m. żyła w pierſiach, Kiła żerdź.*

rami, *roſochá*

ramices rupi, *Krwią pluię.*

rāmĭcōſus, *Kiłowáty.*

ramoſus, rāmŭlōſus, *roſocháty, Gáłęźiſty.* **Voll Aeſten/ äſtig/** *Certas ramoſis palmas fruticare lacertis.* Sid.

rāmŭlus, ramuſcŭlus, *Gáłąſká.* **Ein Aeſtlein/ Zweiglein/** *Myrteis Aſia ramulis* (Glyc.) Catull. *ſyn.* Rāmŭſcŭlus, pālmes.

rāmus, *Gáłąź, Odnega gory.* **Ein Aſt/ Zweig/** *Quis procul ille autem ramis inſignis olivæ.* Virg. *ſyn.* Rāmŭlus; rāmŭſcŭlus, tĕrmes. rāmāle, pālmes. *epith.* Tĕner, nŏvus, frăgĭlis, pătŭlus, lēntus, cŏmans, vĭrĭdis, vĭrēns, vērnāns, pēndens, cūrvans pēndens, curvātus nūtāns, trĕmŭlus, grăvĭdus, frōndens, frōndōſus, ūmbrōſus, ūmbrĭfer, flōrĭdus, frūctĭfer, fĕrax, ēxcēlſus, rĕnāſcens, tōrtĭlis ārĭdus, sĭccus ārēſcēns. *phr.* ārbŏris brāchĭa mănus, Pōndĕra rāmi. Rāmōrum ūmbræ. Arbŭſta tōrtĭfrōndēntia. Pēndēns ārbŏre rāmus. Brāchĭa tōrtĭlĭbus rāmis fūndēbat ăcānthus. Māgno āmbĭtu dĭffūſa rāmis ārbor. Frūctĭbus rāmi grăves īn tērram rŭūnt. Excēlſos tĕnēbat ădæthĕra rāmos. Pomăq; pēnsĭlĭbus mĭcŭērunt aūrea rāmis.

RAN

Rana, *żábá 1. 4. Ięzyka przyroſnienię.* **Ein Froſch** *Et veterem in limo rana cecinere querelam* Virg. *epith.* Lŏquax, gārrŭla, quĕrŭla, vĭrens, vĭrĭdis, raūca, cănōra, crĕpĭtans, cŏāxāns, clāmōſa sōrdĭda, lŭtŭlēnta, tūrpis, pălūſtris, ăquātĭca, lūrĭda. ſtagnĭcŭla. *phr.* Que cānit īn līmo vĕtĕrem de mōre quærēlam. Sēmĭna līmus hăbet vĭrĭdes gĕnĕrāntĭa rānās. Limōsōq; nŏvæ sălĭunt īn gūrgĭte rānæ

rana major, *Ropucha.*

ranceus, *Wśmiardły, Smierdzący.*

ranceo, rance ſco, *in Zgorzkniały, Wśmiardnąć ſię ranceo, item aliter. v. Ielen.*

rancidè, *Brzydko, Smrodliwie.* (*Wśmiardły.*

rancĭdŭlus, *Zgorzkniáły, zgniły, ſmierdzący,* rancĭ-

rancĭdus, *Idem.* *Ranco, as. sub Tygr.*
rancor, ōris, *m. Zgorszenie, Wśmierdnienie. aú rectè Nienawiść 1. & sub Ieleń 1.*
Rangifer, Ieleń zamorski.
ranuncŭlus, *żabká, żábá Iáſkier, Ięzyká przyrośnienie, Pepły.*

RAP

Răpa, *æ,* *Rzepá okrągła.*
răpācia, *orum, Rzepna náć.* *Răpācĭda, Porywácz.*
răpācĭtas, *Drapieżność, wydżieranie, Wydżierſtwo* **Raubgierigkeit**/ *Duræ filius eſt rapacitatis.* Phal. Mart.
răpax, ăcis. *adiect. omne. Drapieżny, Porywácz, Byſtry 3. Łákomy, Drapieżcá.* **Raubgierig/räuberiſch.** *Fuga fluvioſq; innare rapaces.* Virg.
raphanus, *Chrzan* **Rättig.** *epith.* agreſtis, sătīvus, *phr.* Rādīce pŏtēns. Sēnſus qui rēddit ăcūtos. Văcŭam replēns vēntōs fōllĭbus ālvum.
răpĭcia *orum.* rapicius colis, *Rzepna náć.*
răpĭcius, *Rzepny.* rapidè, *Byſtro 1.*
răpĭdĭtas, *Byſtrość 1.*
răpĭdus, *Porywczy, Byſtry. Prętki.* **Behend/ſchnell.** *Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magiſtra.* Virg. *ſyn.* Cĕler, cĭtus. cĭtātus vĕlox, præcēps, vĭŏlēntus, vĕhĕmēns.
răpīna. *Drapieſtwo, Drapież Wydżierſtwo 2.* **Raub/ Diebſtall**/ *Barbara pars læva eſt, avida ſubſtructa rapinæ.* OVid. *ſyn.* Răptum, præda, fūrtum. *epith.* Hŏſtīlis, trīſtis, ăvĭda; cŭpĭda, dīra, īnfānda, vĭŏlēnta, sæva, tūrpis prŏtērva, īmmānis, aūdax, crūdēlis, īmprŏba, nĕfānda. *phr.* Tŏt bŏna quam cĕlĕri mĭhi ſunt ērēpta răpīna. Dīcĭtur aūdāci quŏndam vĭŏlāſſe răpīna. Jam prīdem Sŭpĕri crūdēlem ŏdēre răpīnam. *v. Furtum.*
răpīna. *æ, Rzepiſko.*
Răpīnātor. Wydżieracz, *Porywácz.*
răpĭo, *Porywam 1.2. Unoſzę 2. Włoczę 1.* **Rauben wegnehmen**/ *In præceps prono rapit alveus amni.* Virg. *ſyn.* ērĭpio, ābrĭpio, dīrĭpio, prærĭpio, sūrrĭpio, aūfero. ābdūco. sūbdūco; tōllo, ădĭmo, ēxtōrquĕo, fūror, prædor. *v. Prædor.*
rapior, *Unoſzę ſię, Uwodzę ſię, Biorę 2.*
Răpiſtrum, Rzepnicá.
Rapiſtrum ſylveſtre, Brzoſkiew.

răpŏ, *onis. m. Porywacz, Wydżieracz, żárłok.*
raptim, *Porywcze 1. Urywczą, ná prętce, Duſzkiem.*
raptio, *Porwánie.*
rapto, *as, Szarpam, Włoczę 1. Számocę, Zwłoczył go, Walę 2. Lżę 1. Zádáię 8.*
raptor, *Porywacz, Drapieżcá. Wydżierácz.* Unośićiel
raptum, *Wydżierſtwo, Drapież.*
raptus *us, Porwánie, Záchwycenie, Drapieſtwo, & ſub Skurczenie 1. 3.*
răpŭla acria, *Rzodkiew 2.*
rapŭlum, răpum *Rzepá okrągła & Korzeń*
rapunculus, *Kolnik, Rzepa dżika.*
rarè, rarenter, *Rzadko.* rārĕfacio, *Rozrzedżam*
rārĕfio, rareſco, *Rzedżieię.* **Dünn werden**/ *Ventas & anguſti rareſcent clauſtri Pelori.* Virg.
Rărĭpĭlus, Rzádkowłoſy.
rārĭtas, rarĭtūdo, *Rzadkość, Dżiurkowátość.*
rarò, *Rzadko 1.* **Selten**/ *Iejunus ſtomachus rarò vulgaria temnit.* Hor:
rārus, *Rzadki 1. 2. 3.* **Dünn/ rehr/ ſeltzen**/ *Qui velit ingenio cedere, rarus erit.* Mart *ſyn.* īnfrĕquens, īnſuētus, paūcus. *Metaph* exquīsītus ēxcēllēns, ēxĭmĭus.
Raſa veſtis, *Szátą rzadká.* rāsāmen, *Oſkrobiny.*
rāsĭlis, *Skrobány, Gładzony, Gładki 1.*
raſilis pix, raſis, *Smoła 3.* rāsĭto, *as, Golę.*
rāſor, *oris, Skrobácz, Bárwierz, Skrzypek,*
raſtelli. *hi.* raſtellum, *Grábie.*
raſtrum, *raſtri,* raſtra, *orum, Grábie.* **Ein Rächt**/ *Maſtica qui raſtris & quos de collibus altis.* Virg. *epith.* Mŏrdax, dēntātum. tĕnāx, rĭgĭdum, dūrum, fērrĕum grăve, cūrvum. *phr.* Răſtri ŏnus, pōndus, dēntes, dēntalia. Rārum pēcten glēbas frāngens. vĕrſans. *v. Aratrum.*
Ruſtralia. B. Podymne.
raſtris frango, *Grábię 1, 2.*
rāsūra, *Skrobánie, Golenie, Opiłki, Zráz.*
rāſus. us. *Koſzenie, Golenie.*
rāſus, *ſi, Ogolony.* **Geſchabt/ geſchoren**, *Nota leges quædam, ſed limo raſa recenti.* M. *ſyn.* ābrāſus, ērāſus, dērāſus: sēctus. rĕsēctus.
rătiānæ, ſrătiāriæ naves, ratiaria navis. *Komięgá*

rātiārius, *Tráftarz, Flis, przewoźnik.*
Rătifico, *Potwierdzam.*
rati-habitio, *Zá dobre mienie, Ufność.*
rătio, *Rozum 1. Zamyśl, Sens, Przyczyná 1. Dowod 1. Ráchunek. Postępek 4. Wzgląd, Ksztalt. Rádá 1. Náuka 1. Proporcya, Spráwá 3. 5. Sposob. Dochod 1.* Vernunfft/ Verstand/ *Arma amens capio, nec sat rationis in armis.* Virg: *syn:* Mēns, ănĭmus jūdĭcium, cōnsĭlium, vel ărgūmēntum, vel mŏdus, vĭa, vel rēspēctus. *epith.* Săpiēns. prōvĭda, sōlērs, prūdens. cælēstis. *phr.* rătĭōnis, mĕntis, sōlērtia, vis, lūmen, vĭgor, dēxtĕrĭtas facūltas. Æthĕre nāta Pārs mĕlior nŏstri. Cōgnāta pŏlo. Rătio, & māgnæ cœlēstĭa sēmĭna mĕntis. Mūnĕre sūnt cōncēssa Dĕum. Cui cŏmes & pārs ēst ădjūncta vŏlūntas. Dŏmĭnāns ēxcēlsā in cŏrpŏris ārce.
ratio expensi, *Ráchunkowie księgi.*
ratio quadrat constat, comparet, putata, *Ráchunki dobre.*
rătiōcĭnātio, *Dowod, Rozważánie.*
rationātivus, *Dowodny 1.*
rătiōcinātor, *Rachownik, Rozmyśláiący.*
ratiōcĭnium, *Ráchunek.* (*Rokuię.*
rătiōcĭnor, *Ráchuię 1. Rozważam 1. Dyszkuruię,*
Rationabile, *Słusz,* Rătĭōnābilis, *Rozumny.*
Rationabilĭter, *Rozumnie, Słusznie, Podobnie 2. Bacznie, Mądrze.*
Rationale, *Exodi 18.* Rationale, & rationale judicij, *Erat plagula (pectorale alij vocant) è collo summi Sacerdotis pendens in pectore. habens 12. lapides pretiosos; quibus insculpta erant nomina 12. tribuum Israël. Hoc ferens Sacerdos habebat spiritum prophetiæ, & oracula seu responsa à Deo suggesta dabat, eratq́; plenus ratione & judicio, doctrina & veritate & hoc ornatus judicium exercebat, potens verum à falso & bonum à malo discernere.*
rătiōnālia, *ium, Ráchunkowe księgi.*
rationālis, *adiect. Rozumny, Dowodny.*
rationālis, *subst. Ráchownik, Pisárek, Podskarbi.*
Rătiōnāris, rationum præfectus, *Podskarb.*

rationarium, *Reiestr 3. Rachunkowe księgi.*
ratiōnārius, *Rachownik, Pisárek 2.*
rationem alicuius duco, habeo, *Ochraniam.*
rationes benè expedire, *Wyráchowáć się.*
rationes expunctæ, subscriptæ, expeditæ, confectæ consolidatæ, subductæ, allatæ in ærarium, *Ráchunki dobre.*
rătis, *is, f. Pływáczká, Komięgá, Traftá.* Ein Flooß=Schiff *Agricolæ & pandas ratibus posuêre carinas.* Virg: *syn:* Căva trăbs, nāvis, nāvĭgium. *vide Navis.*
rărĭtus, *ti subst. Przewoz 3. & sub siedm pieniąszk* [illegible]
ratiuncŭla, *Ráchunek. Reiestrzyk Dowod 1. Zbior.*
rătum est, *sub Nieodmienny, & Potwierdzam.* ratum facio, *idem.*
ratum, firmum fixum est, *Ważno iest.*
rătus, ratissimus, *Ważny 3. Pewny, Stały, Nieodmienny.* Habe gemeint/ es ist gewiss. *Sum ratus esse feram, telumque volatile misi.* Ov. *syn.* Arbĭtrātus, pūtāns vel firmus, fīxus, stătūtus, cōnstans.

RAU

Raucæ, *Robacy w życie, Robacy w drzewie*
raucēdo, raucitas, *Chrápká*
rauceo, raucesco, *Chrápięię.*
Rau io, is, Sipont: lege Rauceo,
raucum sonat, tinnit, *Szczeka.*
raucus, raucisonus, *Chrápek.* Heiſch/ *Urgeri volucrum raucarum ad littora nubem.* Virg.
raudum æs, *W sztukách.*
raudus, *eris. subst. Pieniądze 1. Miedź, Sztuká 1.*
Raudus, di, *adiect. Gruby.*
Raudusculana porta, i. area vel rudis Fest.
raudusculum, *Pieniądze 1. & in W sztukach*
rāvĭdus, *Száry.*
rāvilia ravilla, *Oczu szárych.*
rāvio, *Chrapięię.* rāvis, *hac Chrapká.*
ravis oculis, *Oczu szárych.*
Ravistellus, idem, & Száry.
Rāvo, is, v. Ochrapieć.
rāvus, *Oczu szárych. Płowy, Száry, Głuchy Chrápek.*

re, re ipsa, re vera, *Rzeczą samą, Prawdźiwie, Wrzeczy.*
Readopto, lege Redadopto.
reædifico, *Przebudowáć,*
Reālis, *Rzeczywisty. Reapse, Rzeczą samą.*
reassumo, *Powtárzam się.*
reātus, *us, Winnego postáć, obwinienie 2. Sprawianie*
rĕbellātio, rebellio, & rebellium, *Odpádnienie 1.*
rebellis, *Odpadáiący, Uporny.* **Widerspenstig/auffrührisch.** *Et tamen iste labor sit fortè rebellibus asper.* P. *syn.* Sedītĭōsus, īndŏmĭtus, īndŏcĭlis, sŭpērbus. *phr.* Jŭga dētrĕctans, ēxcŭtĭens, rĕcūsans Sēdĭtĭone pŏtens, īndŏcĭlis rēgi.
rebello, as, *Odpadam 2. Oburzam się, Woynę wznawiam, Ponawia się, Buntuię.*
Rĕbēto. rĕbito, as vel is, potiùs, priscum. Wracam się 1.
reboo, *Beczę, Brzmię, Rozlega się.* **Widerschallen.** *Cum gemitu reboant, sylvæque &c.* Virg. *syn.* rĕmūgio, vel rĕsŏno, reclāmo. *v. Mugio.*
Rebrachiatorium, Barb. sub Pácyencya mniska.
rebullio, *sub* Kipię, & *Wykisnąć,*
rebus secundis, bonis, prosperis, *Zá szczęśćia.*

REC

Recalcĭtro, *Odwierzgam,* Niepustuszny *iestem,*
rĕcalco, *Depcę 5.*
rĕcăleo, recalesco recalesio, *Zagrzewam się*
recalvaster, recalvus, *Łysy 1.*
Recalvatio Łyśiná.
recandeo, recandesco, *sub Znowu co czynię.*
rĕcāno, *Odwabiam, Odczárowáć.*
recanto, *Odwołyjwam 2. Odczárowáć Odbiia się,*
Recapitulatio. Su mowanie. Rĕcăpĭtŭlo, *Sumuię.*
Recanta, æ, B. sub Cyrograf 2.
rĕcēdo, *Odchodzę 1. Odstępuię, Odległy iestem Tęchnę, Umieram, Przestáię.* **Abweichen/weggehen.** *Multa recedentes adimunt.* &c. Mart. *syn.* Regrĕdior, cēdo, ēxcēdo, dēcēdo, cōncēdo, dīscēdo, sēcēdo, ăbeo, exeo, ābscedo. *phr.* Grĕssus rĕmŏveo. Pĕdem rĕfĕro, reprĭmo, rĕvŏco. Trĕpĭdūsque rĕpēnte rĕfūgit Retroque pĕdem cum vōce reprĕssit, ĭn sylvam pēnnis āblāta rĕcĕssit. Cēde ăgēdum ēt tūta limina līnq; fŭga. *v. Fugio, Abeo.*

recello, *Náchylam 1. Uważam co, Uważam się, Ustępuię wzad.*
rĕcens, *świeży 1. 3. Nowy, Jędrny. & sub Gorącą práwo.* **Neu/frisch/** *Spargite me lymphis, carnemq; recentibus aris.* Prop. *syn.* Nŏvus, īnaudītus, īnsŏlĭtus.
recens, *pro Adverbio. świeżo.*
rĕcenseo, *es. ēre, Wyliczam, Liczę, Spisuię, Zliczyć, Powiádam 1. Censuruię, Przeglądam.* **Erzehlen.** *Forte recensebat numerum carosque nepotes.* Virg. *syn.* Nārro, rĕfĕro, rĕcĭto. nŭmĕro. *v. Numero.*
Recensio, is, ire, Przeglądam, Spisuię.
recensio, ōnis, *Wyliczánie, Popis 1. Spisek.*
recensītio, *Popis 1.*
recensītus, *à recensio, is sub Spisuię.* **Gemustert/erzehlt/** *Prisca recensitus evolvite sæcula fastis* Cl.
recensus, *us, Spisowánie, Okáská, Popis.*
Rĕcenter, świeżo,
recenti re, negotio, tempore. *Zá świeża.*
Recento. Nonio, pro novo, renovo, unde Recentatum vinum, renovatum, addito músto, & modicè refrigerátum. Pontan ex Mercuriali.
Recentor, aris Ponawia się, odnawiam się, wznáwiam.
rĕceptăcŭlum, *Skłonienie 1. Ućieczká, Sadz ryby. Skrzynia 4. Stek 2. Rutmusowa skrzyniá, Státek.*
receptator, *Przechowywácz, Przyimacz.*
receptator locus, *Ućieczká.*
Receptibilis Ecclesiastici 2. Acceptabilis f. Deo.
receptio, *Przyięćie.*
receptītius, *Wyięty, & sub Wracam 3. & Wymawiam sobie.*
recepto, *Przyimuię 1. Skłaniam się 2. Przytulam się*
receptor ōris, *Przyimacz.*
receptrix, *idem.*
receptui signum, *Odwrotowy znak.*
receptui cano, *Trąbię ná odwrot.*
receptum, *Obietnicá 2.*
receptum est, *Weszło w obyczay.*

receptus, us, Skłonienie 1. 3. Odwrot 1 Ucieczka 1. Wrácánie 3. Náwrocenie się. Abzug. Planities ignota jacet tutique receptus.
receptus, à malis consiliis, Upámiętánie.
Recessus, Wspak.
recessus, us, Odeście, Osobność, Ustronie, Wnętrze, morskie burzenie Loch, Reces, Rozstąpienie. Abweichung / Zurückkehrung. Namq; videbatur tenebroso obiecta recessu. Cl. syn. Discessus, abitus, ex tus, vel secessus, latebræ, sol tudo, vel penetrale, adytum. Epith. arcanus, occultus, abditus, abstrusus, obscurus, cavernosus, tenebrosus, caligans, dulcis, gratus. phr. Per saltus, per opaca loca umbrosique recessus. Nunc vos ad virides vocat arbor densa recessus. Dulcique sedens divina recessu otia lentus agis.
recessus piscinæ profluus, Upust.
rechamus, Klubá 1.
Recharmida te sicut Charmidatus es, apud Plaut. ficta vox. i. ut te Charmidem, seu nomen Charmidis sumpsisti, ita illud depone.
Rechedipnon, è gr. sub Szátá biesiádna.
recidiva, arum Odrostek.
recidivus, Powstały, Wrácaiący się. baufällig. Et recidiva manu posuissem pergama victis. Virg.
recidivus morbus, Odpadnienie.
recido, Wyćinam, Strzygę 2. Odćinam Abhauen. Ut fas sit Phœbe recide moras M. syn. incido, reseco.
recido, Odpadam 1. 3. Obracam się 3. Wraca się, Przychodźi 2. Hinter sich fallen. Zurückfallen.
recinctus, Rospásany. Abgegürtet. Unum exuta pedem vinclis, & veste recincta. Virg.
recingo, Opásuię, Odpásuię się.
recingor, Rospásuię się, & Opásuię się.
reciniatus, Płaszczem odźiany.
recinium, Płaszcz, Szátá zwierzchnia.
recino, śpiewam 1. Brzmię. Wieder singen. --- hæc recinunt juvenes dictata senesque. Hor.
Recinus, Płászcz. Reciperatio, Odyskánie.
Reciperator, is, Wyćiegacz.
Recipero me. i. reparo pokrzepiam się.

recipio, przyimuię 1. 2. Biorę ná się, Obiecuię 1. 2. podeymuię się czego, Wymawiam sobie. Wiederumb nehmen. --- Recipitque ad limina gressum. Virg. syn. Accipio, capio, sumo, assumo, admitto. vel polliceor, promitto.
recipio me, Idę 1. Wracam się 1. 2. Uchodzę 1. Schránniam się. pokrzepiam się, przychodzę k sobie, uspokoić się z Ich komme wieder. syn. Me confero: eo, abeo, redeo in.
reciprocatio, Odbiiánie, Wrácánie 3. Wzad obracanie, Suwánie.
reciprocatio spiritus, Oddech.
reciprocatus. Odwrotny 2. Wzad obrocony.
Reciprocicornis, Kretorogi, Rogow zákręconych.
reciproco, Obracam wzad, Oddycham, podnoszę i puszczam, Grácuię. Suwam co.
reciprocor. Odchodźi morze, podnoszę i puszczam
Reciprocum Pronomen, apud Grammaticos, Possessivum &c. est quod ad eam personam tertiam quæ præcessit redditur.
reciprocus, Odwrotny 2. Obrotny wzad, Wzad się obrácaiący, Das wieder kombt / abwechselend / Fertque refertq; fretum, sequiturq; reciproca Thetys. Virg. syn. alternus, mutuus.
Reciprocus, seu recurrens versus. Diomedi. i. retrogradus, Rob. Constant, qui à fine ad initium recurrit eodem genere metri, vel diverso; sensu item eodem, vel diverso, atq; etiam opposito, quale est illud
Laus tua, non tua fraus, virtus, non copia rerum.
Scandere te fecit, hoc decus eximium.
Retro legens sic interpunge: Eximium decus hoc, fecit te scandere, rerum Copia, non virtus, fraus tua, non tua laus.
Sed & literaria seu elementaris reciprocatio reperta est, ut in illo.
Signa te signa temerè me tangis & angis:
Roma tibi subitò motibus ibit amor.
Alia exempla leges apud Diomed. & Victorin. Sed talia inquit Diomed. otia curiosa repererunt.

Reci-

Recisamentum, *Okrawek, Ucinek 1.*
rĕcisio, *Obcinánie 2.*
rĕcitatio, *Czytánie.* recitator, *Czytelnik.*
recito, *Obwoływam. Ogłaszam, Przywodzę, Czytam 1. Ná pámięć &c.* Laut lesen/hersagen. *Impune ergo mihi recitaverit ille togatos.* Iuv. *syn.* Nārro, rĕnārro: dīco, rĕfĕro.
reclāmatio, *Krzyk przećiwny.*
rĕclāmito, *Krzykam przećiw komu sprzećiwiam się.*
rĕclāmo, *idem, & Odbiia się głos, Protestuię się przećiw.* Wid ersprechen/widerfechten. --- *scopulis illisa reclamant.* Virg.
rĕclango, *Krzyczę 1.* Rozlęga się.
Reclinatorium, potęcze 1. & Głowy, sub Łoszkowa deská 2.
reclinatur, *podkłada się.*
reclinatus, *W sparty, Leżący.* Hinter sich geneigt. *Festis reclinatum beatis.* (Iamb. cum Syll.)
rĕclīno, *Nachylam czego, pokładam się, Wspieram się 3. polegam 2. Uważam się.* Anleynen -- *At Cepheus humeros palmasque reclinet.* G. *syn.* īnclīno, īnflĕcto, reflĕcto.
rĕclīvis, *Leżący.* Rückling geneigt. *Inque sinu juvenis posita cervice reclinis.* Virg.
rĕclīvus, *idem, & W sparty.*
rĕclūdo, *Otwarzam 1. Zámykam 5. Wyiawiam.* Auffschliessen. *Quid non ebrietas designat? operta recludit.* Hor: *syn:* ăpĕrio, pătĕfăcio, rĕsĕro, *phr:* Vĕtĕres tēllūre recludit thēsaūros.
rĕclūsus, *Otworem stoi.* Auffgeschlossen. -- *animam, ut foribus spectare reclusis* L.
rĕcoctus. *Odmłodniały, Biegły, ćwiczony, Kos tr. & sub przewarzam.*
Recœno, as, sub Wieczerzam.
rĕcōgito, *Rozważam 1.*
rĕcognĭtio, *przeglądánie 2. poznawánie się przypopominánie, W spámiętywánie, Rewizya, Cyrograf 2.*
rĕcōgnōsco, *przeglądam 1. 3. Doglądam 2* Wizytuię, *Ráchuię się 2. Spisuię. Okaskę mieć.* Wieder erkennen. *Dona recognoscit populorum, &c.* Virg.
rĕcolligo, *Zbieram 1. przyglądam 3. Wzmagam* Zusammen sammlen/ sich wiederholen. *In florem redibat primosq; recolligit annos.* Ovid.
rĕcōlo, *as, Cádzę.*
rĕcŏlo, *is, Powtarzam, Wspominam 1. Odnawiam, Wznawiam, Rozważam Repetuię, Orzę, Przeorywam, poleruię, ćwiczę się.* Widerumb in Gedächtnis bringen. *Lustrabat studio recolens, omnemq; suorum.* Virg.
rĕcommĭniscor, *W spominam 1.*
rĭcōmpōno, *sub Znowu co czynić.*
Recompenso sub Nágradzam.
reconcĭliātio, *Jednanie 1.*
reconciliator, *Jednacz 1.*
reconcĭlio, *Jednam 1. przeiednywam, przywracam 2. 3.* Wiederumb versöhnen. *syn.* Cōncĭlĭo, plāco, fœdus făcio.
rĕconcinno, *Naprawiam 1. przerabiam 1. Nágradzam.*
rĕcondĭtus, *Skryty 1. podziemny.* Verborgen. *Ast alia quoties aulæa recondita cessant.* Iuv. *syn.* Condĭtus, ābscōndĭtus, ŏccūltus, ābdĭtus. *v. Abditus.*
recondo, *Chowam 6. 7. Kryię 1. 2.* Verbergen. *Aut super Idalium, sacrata sede recondam.* Virg. *syn.* ābscōndo, cōndo, ābdo, tĕgo, cōntĕgo, ŏcculto *v. Occulto.*
recondūco, *sub Znowu czynię.*
reconflo, *Wzniecam, Wznawiam.*
rĕconvĕnio, *pozywam 1.*
Reconventio. Caio. mutuata actio, & quidem Conventio, est Actoris. Reconventio, Rei coram ordinario vel delegato judice.
rĕcŏquo, *Przewarzam 1. przerabiam 1. Odmładzam 1. ćwiczę, poprawiam, Znowu co czynię.* Wiederum kochen/ widerkäuen. *Cessit amor, recoquunt patrios, &c* V.
rĕcōrdātio, *W spominánie przypominanie, Pámięć 2.*
rĕcōrdor, *prisce. W spominam 1. pámiętam.* Wider gedencken/ erinnern. --- *Anchisa magni vultumque recordor.* Virg. *syn.* Rĕmĭnīscor, mĕmini. *v. Memini.*

recorrigo, *poprawiam 1.*
rĕcraſtino, *Odkładam 2.*
rĕcreatio, *Wzmaganie. Odżywiánie ſię.*
recrēmentum, *Obśiewiny, żużel.*
rĕcreo, *Znowu co czynię, Wznawiam, pokrzepiam 1. ćieſzę, pośilam, Odmieniam urzędniki.* **Ergetzen/ erfreuen.** *Ter pure lecto poterunt recreare libello.* Hor. *ſyn.* Rĕlăxo, rĕfĭcio, lĕvo, rĕlĕvo, sūblĕvo, sōlor, ĕxcĭto, ŏblĕcto, dēlĕcto, hĭlăro, ĕxhĭlăro. *phr.* Lūdo, cāntu mēntem rĕfĭcio: vīres recrĕo, rĕpăro. Sēgni tēmpŏre jăcēntes ĕxhĭlărāre ănĭmos. Recrĕat & lætum rĕvŏcat per mēmbra vĭgōrem. Frāctos ănĭmos rĕfĭcĕre. Lūdo, cāntu mēntem ĕxhĭlărāre. Pērfūndĕre pēctŏra dūlci lætitiā. Frāctos dūro ĭn discrīmĭne bēlli ĕxhĭlărat, recrĕatque omnĭbus ĕxſolvi mœrentia pēctŏra cūris. Quī frāctos ănĭmos lĕvat, & cōrda ănxia lēnit *v. Gaudio afficio.*
recreor, *Odraſtam, Naraſtam, Odżywiam ſię, Wzmagam ćieſzę ſię, Krchlinie mam, przychodzę 2.*
rĕcrĕpo, *Brzmię.*
rĕcreſco, Odraſtam. **Widerum wachsen.** *Luna quater latuit toto quater orbe recrevit.* Ov. *ſyn.* Aūgēsco, aūgĕor.
rĕcrīmĭnatio, *Zarzut.* recrīmĭnor, *Odpor dáię.*
recrūdeſco, *Odnawiam ſię, ponawia ſię, Odpadam 2.* **Wieder aufbrechen.** *Fugiſſem, inhaeret, ac recrudeſcit nefas.* (Jamb.) īngrăvēſco, ægrēſco, aūgēſco, aūgĕor.
rectâ, *Záraz 2. proſto 1.*
Rectangŭlus Calepin. qui rectos angulos habet.
rectè, *Proſto 1. Dobrze 1 2. porządnie 2. 3. Słuſznie, Obrządnie,* **Recht/ wohl.** *Rectius atque etiam melius perſaepe rogata.* Hor.

rectè dare literas, *W dobre ręce.*
rectè factum, *Uczynek dobry.*
rectè ſanè, *Bárzo dobrze.*
rectène? *Jáko ſię maſz?*
rectio, *Rząd 1. Sprawowánie 3.*
rĕctĭtūdo, *prawość, proſtość.*
rector, *Rządźcá.* **Ein Regierer / Regent.** *Rectorem vacuo ſin remittes.* (Phal.) M. *ſyn.* Gŭbĕrnātor, Dūx, dūctor, mŏdĕrātor, dŏmĭnus, măgĭſter, præſes, Rēx.
rector militiæ, exercituum, ducum, *Hetman.*
rectrix *Rządźićielká.*
rectum, *práwość, Uczćiwość.* **Recht / billich.** *Uſquam justitia eſt, & mens ſibi conſcia recti.* Virg. *ſyn.* Jūſtum, æquum, bŏnum, jūs. *v. Laus.*
rectum eſt, *przyſtoi.*
Rectura agri, Aggeno, i. ſeparatio, limes.
rectūs, *proſty, Dobry, Nieprzyprawny,*
rĕcūbĭtus, *Leżenie, Kłádźienie ſię.*
rĕcūbo, *Leżę.* **Liegen/ ruhen.** *Illius aptus eras croceo recubare cubili.* Ped. *v. Recumbo.*
rĕcūdo, *is, przekowáć.*
Rĕcŭla, Rzeczki ſub Rupieći.
rĕcumbo, *Leżę 2. śiedzę u ſtołu.* **Sich niderlegen** *Debet aricino conviva recumbere clivo.* M *ſyn.* rĕcūbo, dĕcūmbo, prōcūmbo, dīſcūmbo, jăcĕo, quĭēſco. *phr.* Pătūlæ rĕcūbans sūb tēgmĭne făgi. Sūb qua nūnc rĕcūbas ārbŏre, vīrga fŭit. Pūlchrēlque pēr ārtus īt crŭor, ĭnque hŭmĕros cervix cōllāpſa rĕcūmbit. Quum cæpit quāſsāta dŏmus sūbsīdĕre pārtes ĭn prōclīnātas ŏmne rĕcūmbit ŏnus.
rĕcŭpĕrātio, *Odyſkánie.*
recuperatīvus, *Odyſkuiący.*
recŭpĕrātor, *Komiſarz.*
recuperatorium judicium, *Komiſya.*
recuperatōrius, *Komiſárſki.*
rĕcŭpĕro *Odyſkuię, Dochodzę ſwego, Wyćiągam 3. Odżywiam ſię, pośilam, Wſkoráć.* **Widerumb bekommen.** *Tantum ſtudet, uti natum recuperet.* (Jamb.) *ſyn.* Rĕcĭpio, rĕpăro, rĕdĭmo, rĕsărcĭo,
Recūro, as, Leczę.
recurro, *is,* & recurſo, *as, Wracam ſię 1. Bieżę nazad.* **Widerumb hinter ſich kehren/ zurück lauffen** *Rectam vocatis cum recurrit ad coenam.* Sc. *ſyn.* Rĕcūrſo, rĕdeo, rĕvērtor.
recurſus, *Wzad obracánie, Wracánie* **Widerkehrung.** *Pontibus exponunt, multi ſervare recurſus.* Virg.
recurvātus, *Zákrzywiony 1.* **Gebogen.** *Quique recurvatis ludit Meander in undis.* Virg.
recurvo, *Zákrzywiam 3. Zaginam, Odginam co, Reſproſtowáć, Wracam 2. Obracam wzad.*

recurvus, *Zakrzywiowy 1. 2. 3.* Hinter sich gebogen. *Pastorale canit signum, cornuque recurvo*, Virg. *syn.* Rĕcūrvātus, īncūrvus, cūrvus, rĕflĕxus.
rĕcūsātio, *Zbraniánie 1. Zrucenie kontraktu.*
rĕcūso, *Niechcę, Odmawiam 2. Zbraniam się, Odrzucam 2,* Niepostuszny iestem. Abschlagen. *Cedo equidem, nec nate, tibi comes ire recuso.* Virg. *syn.* Dĕtrĕcto, rĕfūgĭo, ăbnĕgo, rĕnŭo, grăvor, īndīgnor. *v. Nego, Abnego.*
recussus, *si, à Recutio, sub Wstrząsam.*
recussus, *us, Odbiiánie 2.*
rĕcūtītus, *Zárosty, Obrzezániec, żyd.*

RED

Redabsolvo. Plaut. corr. Tadabsolvo, i Te absolvo.
rĕdactus. *us, Zbior, Dochod.*
redactus, *przymuszony, Zniewolony.* Gezwungen/ dahin gebracht. *Ad bene dicendum, delectandumq; redacti.* H. *syn.* ădāctus, cōāctus, cōmpūlsus.
rĕdădopto, *sub przysposabiam.*
redambŭlo, *Wrácam się.*
rĕdămo, *Miłuię wzaiem. Oddaię dobrodżieystwo.* Gegenlieb/ erzeigen. *Quo redametur amens, & amet quem &c.* Pr.
Redamptruo, redandruo, redantruo, Wracam się 1. v. & Amptruo, in Rey wodzę.
rēdardesco, *tr. Wznawiam.*
rĕdarguo, *Zbiiam dowod, Strofuię.* Mit Worten straffen. *Verba redargueres, nomen tamen haud &c.* Virg. *syn.* ărgŭo, īncrĕpo, īncrĕpĭto, rĕprĕhēndo. ōbjūrgo, vel rĕfĕllo, rĕfūto, cōnfūto. *phr.* Vērbis căstīgāre, rĕprĕhēndĕre, īnsēctāri ūrgēre Sĕvēris vōcĭbus īnvĕhi īn ălĭquem. Dĭctis ămārĭs castĭgāre, cōrrĭpĕre, īncrĕpāre. Mūrmŭre jăm sævo vĕrbĕrĭbŭsq; tŏnas. Tū căve dĕfĕndas quāmvis mōrdēbĕre dĭctis. Incrĕpor à cūnctis, tōtūmque īmmūrmŭrat ăgmen. Cōrrĭpĭes nīmīrum, & căstigabis ăcērbo clamōre. Cārpere caūsĭdĭcus fērtur mēa cārmĭna. Dĕgĕneros ănĭmos tĭmor ărgŭit. Sīc prĭor ăggrĕdĭtur dĭctis, ătque īncrĕpat ūltrò, īncrĕpat hīs vĭctor. Æneās Laūsum īncrĕpĭtat, Laūsōq; mĭnatur. Sīc grăvis Entellum dĭctis căstīgat Arĕstes.
Redargutio, Odpor.
Redauspĭco, redauspicor, Powtarzam.
reddidisti me mihi. *Uciesżyłes mię.*
reddit aliquem, *podobny.* redditio, *Oddánie 1.*
Redditiva nomina sunt, quæ se respiciunt, & sibi respondent in oratione: ut Is, qui, Talis, qualis, Tot, quot. Saturnin. ex Prisciano qui etiam Relativa appellat
Redditor, Oddawcá.
reddo, *Oddáię 1. Nágradzam, Wracam 1. 3. Przywraćam 3. W zaiem 3. przykładam 7. Czynię 1. Stawiam, Wyrażam 2. podobny 1. Stoi to zá to, Urodżi się tyle, Ná pamieć, powiadam, & sub Odchodżić co.* Wiedergeben. *Et raptas fatis reddidit iste colos.* Mart. *syn.* Rĕstĭtŭo, rĕpōno, rĕpōrto, rĕfĕro, sōlvo, pērsōlvo, ēxsōlvo, rĕmūnĕror, do, trādo, trĭbŭo.
redemptio, *Odkupienie, Wykupienie, Zákupowánie, Okup 2.* Naiem 3. 4.
redemptito, *wykupuię.*
redemptor, Odkupićiel, *Naymatz 3. 5: Celnik.* Erlöser. *Sæpe Redemptoris prodere furta solet.* M.
redemptūra, *Naiem 3. 4. & sub Odkupienie,*
rĕdeo, *wracam się 1. 2. Przychodzę ksebie, przychodżi mi tyle 2. Obaczam się, polepszam się, Upámiętywam się, Urodżi się.* Widerkommen/ zurück kehren. *-- domos redeamus ad antra.* Prud. *syn.* Regrĕdĭor, rĕvērtor rĕvērto, rĕmĕo, rĕmīgro, mē rĕcĭpĭo. *phr.* Sūm rĕdux, ĭter rĕpĕto, rĕlĕgo. Pĕdem, grĕssus. grădum, vēstīgia rĕfĕro, rĕflēcto, rĕtōrqueo, rĕvŏco. Retrò grădum tōrqueo flēcto. Itque rĕdĭtq; vĭam tŏtĭes, vēstīgia retrò ōbsērvāta sĕquor. Retrōrsum vēla dăre, ătque ĭtĕrāre cūrsus cōgor rĕlĭctos. Rĕpĕtĕre Pĕnātes. Līmĭna pĕde rĕdūci tāngĕre. Rĕvīsĕre patrĭos lares. Quā grĕssum ĕxtŭlĕram rĕpĕto, ĭpse ūrbem rĕpĕto Patrĭam rĕmĕāre. părābat. Mĕmŏres rĕdĕunt īn tēcta. Sĕrāque rĕvērtens nōcte dŏmum. *v. Patria.*
redeo in memoriam: *wspominam 1,*
rĕdhibeo, *wracam kupno, Oddaię 1. przyjmuię.*
rĕdhĭbĭtio, *wrácanie 1.*
Redhibitōrius, ibidem.
Rĕdhostio, is, Oddáie dobrodżieystwo, Odpowiadam 3. Oddáię wet żá wet.
Redhostire apud Nom. redire cor. reddere.

rĕdīgo, *przywodzę 4. podbiiam, przychodźi 1. wgániam, Obracam 6. 8. poniżam, Konfiszkowáć, wstáwiam 5.* Mit Gewalt zu etwas nöthigen. *syn.* ădīgo, cōgo, īmpēllo. *Quod si comminuas, vilem redigatur ad áſſem.* H.

rĕdĭmīcŭlum, *przepaſká 1. Binda 2. Tkánicá.* Ein Haupt-Gezierd. *&c. & habent redimicula mitra.* Virg.

rĕdīmio, *przepáſuię, Otaczam, Obſtáwiać,* Zieren/ bekrönen. *Infula cui ſacra redimebat tempora vitta.* Virg. *syn.* Cŏrōna, cīngo, præcīngo. *v. Corona.*

redimītus, *ti, przewiązány.*

redimītus, *us. przewiązánie, Záwićie 2.* Gezierd. *Vittis & ſacra redimitus tempora lauro.* Virg.

redĭmo, *Odkupuię, wykupuię, Zákupuię, Náymuię się.* Das Gefangene wieder erlösen/ rancioniren. *&c. pretio redimenda fuiſſem.* Ovid. *syn.* Lībĕro, prĕtio, āſsĕro, vel rĕcŭpĕro, rĕpăro, rĕsărcio. *phr.* Gĕnĕris lāpsi sărcīre rŭīnas. Sī frātrem Pōllūx āltērna morte rĕdemit. Heū tāntis nequīcquam ērēpte pĕrīclis. āmīſſam claſſem, soeīōſq; à mōrte redūxi. īlle ĕgo pĕr flāmas ĕt mīlle sĕquēntia tēla ĕrīpŭi hīs hŭmĕris, mĕdīōq; ēx hōste rĕcēpi. Da flāmmam ēvadĕre claſsi. Da păter & tĕnŭes Teūcrum res ērīpe lētho.

Redintegra, Liv. corr. Redintegrata.

redintegrātio, *Odnowienie.*

redintegratus, *Odnowiony*

rĕdintĕgro, *Odnawiam, Wznawiam, pokrzepiam 2. Szykuię 2. Náprawiam, wzmagam.* Ergäntzen/ erneueren. *syn.* īntegro, īnſtaūro, rĕnŏvo, rĕpăro.

Rĕdieunt, i redeunt ſub Wracam się 1.

rĕdĭpiſcor, *Odyſkuię.*

redit, *przechodźi mi tyle 2.*

rĕdĭtio, rĕdĭtus, *us, wracánie 3. Dochod 1, Przywrócenie 1.*

Redito as, apud Plaut. à Redeo: corrigunt recentiores Rebito legentes.

rĕdĭvia, redivium, *Roſpadliná 2. Zanokćicá.*

Redivio, i. Reſolvo Sipentin. priſcum apud Feſtum eſt. Reluo, reſolvo.

rĕdivioſus, *ſub Roſpadlina 2.* rĕdĭvius, *Kleſzcz robak*

rĕdĭvĭum, *Gruz 2. Rozwáliny, Budowánie.*

rĕdivīvus, *Ożyły, Zmártwychwſtáły, Odnowiony, przerabiány.*

redivivus lapis, *Gruz 2. Rozwaliny.*

rĕdŏleo, *Trącę, páchnę 2. 3.* Nach etwas riechen. *Fervet opus, redolentq; thymo fragrantia mella.* V. *v. Oleo.*

redoleo fœtorem, *Smierdzę.*

rĕdōno, *Oddáię 1.*

redordior, *Znowu co czynię.*

Redormio przeſypiam się.

Redormitio, ibidem, Redoſtio, lege Redhoſtio.

REDU

Rĕdūcem facio, *przywracam 3.*

rĕduco, *przywracam 1. 2. 3. Odprowadzam, wſkrzeſzam.* Wieder hinter ſich führen. *Æthere miſiſtis poſt longa reducite vita.* Calph. *syn.* Rĕvĕho, rĕfĕro, vel rĕvŏco, vel rĕtrăho, retrodūco.

reduco auras naribus, *Dyſzę, Oddycham, Sápam.*

reduco calculum, *Prov. Odmieniam zdánie.*

reduco ſenſus, *ſub Roztrzewić.*

reductio, *Odprowadzánie.*

reductiora, *orum ćieni.*

reductor, *przywroćićiel.*

reductus, *ti, Uſtronny.*

rĕdulcĕratur, *ponawia się.*

redulcero, *Odnawiam 1.*

rĕduncus, *Zákrzywiony* Wieder ob ſich gekrümt. *Ditibus uſus avis pennis, roſtroque redunco.* Ovid. *syn.* reflēxus, rĕcūrvus, ădūncus.

rĕdundans, *Obfity, Zbyteczny.*

redundanter, *Názbyt, Zbytnie.*

redundantia, *Nádmiarz, Mowność.*

redundatio, *Coſnienie się, Zwiiánie ná wnętrzu.*

rĕdundo, *przepełniam, Opływam, Obfituię, Zbywa co, wylewa z brzegow, Zoſtáie.* Oberlauffen. *Gutture fac pleno, ſumpta redundet aqua.* Ovid. *syn.* ēxūndo, ēffŭo, ăbūndo.

Reduro, Noni. corr. Returo.

rĕdŭvĭa, *Zanokćićá, Roſpádlina.*

rĕdŭviæ, *wężowa ſkorá, Skárupá.*

reduviæ flagri, *Smáganiec.*

redux, ucis omne. wracáiący się.
redux sum, wracam się.
Reexſpecto. Iſai. 28. i. amplius exſpecto, Exſpecta, reexſpecta, i. promittit toties, & non praſtat.

REF

Refacere. Plaut. corr. Re facere.
refectio, Náprawa poprawa pośilenie 1. 2. Refektarz.
refector, Poprawiacz. Refectorium, ſub Refektarz.
refectus, us. Pośilenie 1. 2.
refello, Zbiiam czyi dowod. Widerlegen. Et ſolus ferro crimen commune refellam Virg. ſyn. Refūto, confūto, rejicio, explōdo, dilūo, infirmo, coarguo, diſſolvo, frango, phr. Crimen removēre, excusāre. Haud mĕtŭo ne non poſſim dēfendere crimen cum tanto commune viro. Nĕq; te teneo, nĕq; dicta refello. Diluit Ille nĕfas, humilem qui porrigit herbam.
reficio, Nápełniam, Nátykam 1. Nábiiam, uszy.
Referendarius. B ſub Referendarz.
Referinus, corr. Referivus ſub prążmo
referio, Odbiiam komu, Oddáię ſię 2.
Referiva in Prążmo:
refero, Odnoszę 1. 2. Oddáię powtarzam, policzam, powiádam 1. przekładam 4. wznawiam, wyrażam 2. wradzam się w kogo, wracam się, wpiſuię 1 4 powiadáią ſub podobny 1. & lub przyimuię ſługę. Widerbringen/davon tragen/ Muſa Palatini referamus Apollinis ædem. P. ſyn. Revĕho, repōrto, vel renūntio, vel prōfĕro, vel repōno, reddo, vel reſpōndeo, vel adſcrībo.
refert, pomaga co, Máło ná tym, wiele ná tym, Do tego mi. Es iſt daran gelegen/es geht mich an. --nec enim numero comprendere refert. Virg: ſyn: intĕrēſt, attinet, pertinet, ſpectat.
refertur, powiádáią. refervens, Gorący 1. 2.
refertus, Nátkány, pełen, Ludny. Voll. ſyn. Plēnus, cōnfertus, abūndans, replētus,
referveo, referveſco, Stygnę. Znowu co czynię,
refibulo, Odpinam, Roſpinam.
reficio. Náprawiam 1. poprawiam. pokrzepiam 2. Nágradzam, Pośilam, Ożywiam się, podiadam ſobie, Odmieniam urzędniki. Urodźi ſię. &c. Erquicken. -- miſeros operata refecerit agros. Ara ſyn. relaxo. recreo, vel repăro,
Reficio pro Reficior, durum ſub poszczę.
reficior, ćieszę się, Urodzi się tyle przychodźi mi tyle
refigo, Oddźieram, Zdeymuię 1. Odbiiam, Znoszę 6. wbiiam 1. Auheffeten/ --aulaſque & cerea regna refigunt. Virg.
Refiguro, ſub Przekształtowáć.
refixio, Odbiiánie 1.
reflāgito, Upominam się. Re. hic & in ſequentibus. ante fl anceps, ſed ſæpius brevis.
reflātus, us Oddech, Oddymánie wiátru.
reflecto, Záginam, Odbiiam, Oglądam się 1. Obaczam się. Hinter ſich krummen/lencken. Et mollia colla reflectant. Virg. ſyn Recurvo retorqueo, replico, reclino, repercutio, reſilio.
reflexus, Zákrzywiony 1. Wiederum biegend Et reflexa prope in ſummo fluitare liquore. Luc
reflo, wypuszczam miechy, Obdyma wiátr.
reflo, aerem, Oddycham
refloreo, refloreſco, ſub Kwitnę. Re. produxit Sil. (vius;
reflorescens, Odmłodniały.
refluo. Odchodźi morze, wzad idę. Hinter ſich flieſſen. Dum refluis campis, & jam ſe condidit alveo. Virg.
refluum mare, Morſkie burzenie.
refluus, wzad się obracáiący. Das hinter ſich fleuſt Sive alio refluus noſtro colliditur orbe. Rutill.
refluxus, us, Upadánie wody. Wieder Ablauff ſyn. recurſus, refluum, refuſum, relabens æquor, refluus æſtus, unda relabens. v. Fluxus.
refocillatīvus, Ożywiáiący.
refocillo, pokrzepiam 1. pośilam.
refodio, wykopywam, wſkopáć, Dokopáć się.
reformātio, Odnowienie.
reformator. Odnawiácz, Náprawcá.
reformidātio, Obawiánie się, Boiaźń.
reformīdo Obawiam się, wzdrygam się. Boię się. Faſt forchten. Ante reformidant ferrum &c. Virg v. Timeo.
reformo, przerabiam co, Naprawiam 1. Vernewo eren. ſyn. inſtauro, reſtauro, repăro.

refŏveo, *Posiłam, Zágrzewam, Odchowáć.*
rĕfractāriŏlus, *Sporny,* Re, *hic & in sequentibus ante fr. anceps, sed rarò producitur.*
refractārius, *Uporny. & sub Koń twárdouſty.*
Refragātor, Przećiwnik.
rĕfrăgor, *Przecze, Sprzećiwiam ſię, Niepotemu mowię wotuię przećiwko komu.* Widerſtreben. *Trnate comprimens manu refragantem.* (S.) *ſyn.* Rĕluctor, rĕsisto, rĕpūgno.
rĕfrēnātio, *Hamowánie.*
rĕfrēno, *Hamuię, Zátrzymawam 1. Martwię 3. Uymuię kogo* Den Zaum anlegen/zurück halten *Hic natura suum refrenat viribus auctum.* Luc. *ſyn.* Freno, cŏercĕo, cŏhĭbeo, reprīmo, contĭnĕo.
Refrequentavit. Svet. corr. Frequentavit.
refrĭco, *Odnawiam wznawiam wſpominam 2.*
rĕfrīgĕrātio, *Chłodzenie, Ochłodá Studzenie.*
Refrigĕrātōrius, Chłodny 1. Refrigeratrix, ibid.
refrīgeratus, *Oſtygły. Chłodny 2.*
Refrigerium Ochłoda Abkühlung/ erfriſchung. *Stillavit digito frena refrigerii.* Pauſ. Epi.
rĕfrīgĕro, *Oziębiam Chłodzę Studzę, Zakrepić.* Kalt machen/ abkühlen/ erfriſchen *incluſa ſuo membra refrigerat unda.* Ovid. *ſyn.* Frīgĕfacio, *phr.* Æſtum călōrem tempĕro, lēnĭo, frango, sēdo, lĕvo, rĕlĕvo, mītĭgo, mĭnuo Nĭmĭos sōles frăngo. Pătŭla ărbŏre sōles dēfendo. Sŭb ărbŏris umbra, in vālle rĕdŭcta, sēdŭctos ĭnter rĕceſſus ămœnum căptāre frīgus, ŏpāci quærĕre frīgŏris ŭmbras. Flūvĭo, ŭmbrōsa rīpa æſtum tempĕro. Frŏndibus, & pătŭla dēfendĭmus ărbŏre sōles. Gĕlido tūnc flūmĭne sōles frāngēbat nĭmĭos. Æſtātem nūlla tĭbi mītĭgat umbra. Rĕpĕllebam frīgus & ŭmbras & quæ nē gĕlidis ēxībat vāllibus aūram. Aūram ăxſpĕctābam, rĕquies ĕrat illa lăbōri Dūlce vĭātōri lăſso in sūdōre lĕvāmen, Cum grăvis ēxūſtos æſtus hĭūlcat agrōs.
refrīgeror *Chłodzę ſię. Ochłodnąć, Ućicha*
rĕfrīgēſco, *Stygnę, Oziębnąć, Ochłodnąć.* Kühl werden/ erkalten *Refrigeſcit enim cunctando plaga per auras.* L. *ſyn.* Refrīgĕo, refrīgĕror, frīgēſio, dēfrīgēſco, dēfĕrveo, dēfĕrvēſco. *phr.* Călōrem pĕrdo, āmitto, pōno, dēpōno, mĭnŭo Frīgŏre corrĭpior.
Refrīna ſub Prážmo.
refringitur, *Odbiia ſię 2.*
rĕfringo, *wyłámuię, Odbiiam, 8. 9. wyłupuię 1, & ſub Kruſzę.*
Refrīva, Refrivas, ſub prážmo.
refŭga, *wzad ſię obracaiący, Zbieg 1,*
refŭgio, *Zbraniam ſię, Uchodzę 3. Ućiekam 1 3. Chronię ſię, Umykam ſię, Rozbrát czynię.* Hinter ſich fliehen/ meyden. *Ni refugis, tenueſq; piget cognoſcere curas.* Virg. *ſyn.* Aūfŭgio, ēffŭgio, fŭgio, vel āvĕrſor, rĕcūſo, dētrĕcto.
rĕfŭgium, *Ućieczká 1.*
rĕfŭgus, *Wzad ſię obracaiący, wzad obrocony.* Feldflüchtig/ *Torta caput, refugoſq; gerens à fronte, &c.* L. *ſyn.* rĕdĭens, reflŭus, rĕjĕctus.
Refulgentia. Lſknienie ſię.
rĕfulgeo, *Záiaśnieć.* Faſt ſcheinen/ glàntzen *Splendidaque à docto fama refulget avo.* Prop. *ſyn* Rĕnĭteo, rĕnĭdeo, rŭtilo, mĭco, fŭlgĕo, cŏrūſco rădĭo.
refundo, *Wylewam 1. 2. Oddaię 1. 6. womituię* Wiedergieſſen. *Laterīq; illiſa refunditur alga* Virg.
refuse, refuſius, *Obfićie.*
refuſio, *Sćiekánie.*
refūtātio, refutatus. *us, Odpor ſłowny.*
Refutator, Odpornik. Refutatōrius, Odporny.
rĕfūto, *Odpor dáię, Zbiiam czyi dowod.* Widerlegen/ *Italia ad mortem. ſi te mors dira refutet* Val. *ſyn.* Rĕfĕllo, rĕdārguo, cŏnfūto. *v. Confuto. Refello*

REG

Regalbulus B. ſub wywielgá.
Rēgalia, ium. Trzech Krolow ſwięto, Wákáncya.
rēgăiŏlus, *Krolik ptak. (Pedyame.*
rĕgālis. *Krolewſki, & Regał.* Königlich. *At domus interior regali ſplendida luxu.* Virg
regaliter, *Krolewſko.* regelātio, *Kozrel.*

rĕgĕlo, *as*, *Rozmrożić*, *Mroz upuſzcza.*
regelor, *Rozmárznąć.*
rĕgĕnĕrātio, *Odradzánie.*
rĕgĕnĕro, *Odradzam 2.*
rĕgermĭnātio, *Odraſtanie.* regermino, *Odraſtam*
rĕgĕro, *Oddáię, 1. Zárzucam, Spiſuię, wpiſuię. Zwalam 2. Opuſzczam 3.* **Wieder umwerffen tragen.** *Natura vertet, regeret in fontem citas* (Jac.) ſyn. rējĭcio, rĕfĕro, rĕddo.
rĕgeſtum, *Reieſtr 3. Regeſtrum & Regiſtrum B.*
regeſtus, *ti, Sypány.*
regeſtus, *us, Odrzucánie.*
rēgia, *Páłác,* **Königlicher Pallaſt.** *Iam pridem nobis cæli te regia Cæſar.* Virg. *ſyn:* Palatium *epith.* Dīves, māgnĭfĭca, sŭpērba, mārmŏrea, aŭrāta pĭcta, ſplēndens, ſplēndĭda, īllūſtris, nōbĭlis, ſpătĭōſa, āmpla, ārdŭa, cēlſa, āntīqua, vāſta, ēxĭmĭa, mīrābĭlis, ſūblīmis. *phr:* Rēgia tēcta, Rēgālis, rēgĭa dŏmus, sēdes, Aūguſtum Rēgis tēctum, hŏſpĭtium Sŭpērba Rēgum ātria, Rēgāle palatium, Rēgālis prīncĭpis aūla. Aūgūſti fāſtīgia tēcti. Sŭperba ædium mōles. Dŏmus rēgāli ſplēndĭda lŭxu. Nōbĭlis ēt vāſta cōndita mōle dŏmus. Rēgāli līmĭne clāra dŏmus. Dŏmus māgnĭfica. Dædălea ārte ſtrŭcta, fabrĭcāta. Cēntēnis īncŭmbunt tēcta cŏlūmnis. Nĭtĭdis ŏrnāta gēmmis tēcta. Tōta dŏmus gaŭdet rēgāli ſplēndĭda gāza. Nōn Tænăriis dŏmus ēſt mĭhi fūlta cŏlūmnis. Splēndĭdăque Attălĭcas Rēgĭa vīncit ŏpes.
regia virgo, *Krolewna.*
régıbĭlis, *Powolny.* Regieſco, *Feſt. corr.* Regliſco.
Rēgĭfĭcè *Krolewſko.* Regificus *Krolewſki.*
Rēgĭfŭgium, *Ućieczka.*
rĕgigno, *Odradzam.* regignor, *Odraſtam.*
rēgilla, regillum, *Szata krolewſka.*
rēgillus, *Krolewſki.*
rĕgĭmen, *regimentum, Rząd 1:* **Eine Herrſchung Regierung/** *Hoc regimen natura dedit, &c.* Manil. *ſyn.* Mŏdĕrāmen, gŭbērnăcŭlum, īmpērĭum.
regimen cruentum, *Tyráńſtwo.*
Rēgīna, *Krolowá.* **Eine Königin.** *Reginaſq; parit, reginarumq; maritos.* Cl. *ſyn.* Rēgnātrix, dŏmĭnātrix. *epith:* Pŏtēns, aūgūſta, fōrmōſa, vĕnūſta, prūdēns, æqua, clēmens, bĕnĭgna, pĭa, mĭtis. *phr.* Rēgĭa cōnjūx, ŭxor, ſpōnſa Rēgni cōnsōrs.
rĕgio, ōnis; *Kray 1. 4. Kráiná, Okolicá, Gránicá, Koley, Dźielnice, Grzadká, Dźielnicá 2.* **Ein Land/ oder Landſchafft.** *Pœniteat, tunc & Siculis religionibus urbes.* Virg. *ſyn.* Plāga, tērra, tēllus ōra trāctus, fīnes.
Regĭonāliter, *ſub Po domach.*
rĕgĭonātim. *ſub Dźielnicá. & Po domach.*
Regitare, *Varr. corr.* Regelare.
rēgius, *Krolewſki, Pańięcy, & ſub poczworny.* **groß/ Königlich.** *Regius accitu cari genitoris ad urbem.* Virg. *ſyn.* Rēgālis, rēgĭfĭcus, māgnĭfĭcus, ſplēndĭdus.
regius morbus, *żołta chorobá.*
regleſco, regliſco, *Odnawiam ſię, żarkę.*
reglūtĭno, *Odkleiam.*
Regnator, *Krol.* **Ein Regierer.** *Regnatorem Aſiæ. jacet ingens littore truncus.* Virg. *ſyn.* Dŏmĭnātor, Rēx.
Regnatrix, *Krolowa.*
regno, *Kroluię, Przodkuię, Płużę.* **Regieren/ herrſchen/** *Priamiden Helenum Grajas regnare per urbes.* V. *ſyn.* Impĕro, dŏmĭnor, præſum. *phr.* īmpĕrĭum, ſcēptra tĕnĕo, gĕro. Rēgno, īmpĕrĭo, ſcēptro pŏtĭor. Rēgni, īmpĕrĭi clāvum hābēnas fræna tĕnĕo, mŏdĕror, flecto, rĕgo; trācto. Pŏpŭlos īmpĕrio, rĕgo, gŭbērno, prĕmo, sŭbĭgo, fræno, mŏdĕror, dĭtĭōne tĕnĕo. Pŏpŭlis jūra do lēges īmpono, do, ſcrībo; īndĭco, ſtătŭo. Sŭb lēgibus, ſub dĭtĭōne pŏpŭlos trăho teneo: dĕcq īmpĕrĭūmq; Lătīni Tē pénes. Tōtăque sŭb rēgno tērra fŭtūra tŭo eſt. Gāllĭa tōta sŭb dŏmĭno, sŭb rēge ēſt. *vide Impero.*
regnum, *Kroleſtwo, Dźiedźiná władza, Hárdość, Pánowánie.* **Ein Königreich.** *Arma Iovis fugiens. & regnis exul ademptis.* V. *ſyn.* Dĭtĭo, īmpĕrĭum, dŏmĭnātus, ſcēptrum. *epit.* ŏpŭlēntum, pŏtens, dīves, flōrens, fēlix, āmplum ſpătĭōſum, cĕlĕbre, nōbĭle, āntīquum ăvĭtum, pătērnum, patrĭum. *phr.* Rēgni dĭtio, pŏtēſtas, mŏdĕrāmen fræna, jūra, jūs: mājēſtas, dĕcus, hŏnor mōles, pōndus, ŏnus. Rēgni fīnes, Rēgia pŏtēſtas. Scēptri dĕcus. Scēptra pĕr īnnūmĕros mīſſa tŭēntur ăvos. Rēgni ſtātus. *v. Imperium.*
rĕgo, *Rządzę 1.* **Regieren/ herrſchen.** *Æternis regis imperiis & fulmine terres.* V. *ſyn.* Gŭbērno, mŏdĕror, dīrĭgo, dŏmĭnor, īmpĕro, īmpĕrĭto. *v. ſupra Regno.*
rĕgrĕdĭor, *Wracam ſię.* **Zurück gehen.** *v. ſupra Redeo*

regrēſſus, *us*, regreſſio, *wracanie.* Wiederkunfft. -- *Nec habet fortuna regreſſum.* Virg.

rĕgŭla, *Práwidło 1. 2. Uſtáwá 1. Regułá zákonna* Richtſcheid/ Richtſchnur. *Regula peccatis quæ pœnas irroget æquas ſyn.* Nōrma lēx, ēxēmplum, vel rēgĭmen. *epith*, Rēcta, jūſta, cērta, cōnſtāns fāllax.

regulæ organorum, *Rejeſtr u organ.*

regulæ transverſæ tecti, *Łáta dochowa.*

rēgŭlāris, *Porządny, proſty Item ſub Zakonnik.*

Regulariter, Pod ſznur, porządnie.

rēgŭlus, *Krolik 1. 2. Krolewic. Bázyliſzek pſzczoł mátká, przedni 1.*

rĕguſto, *Smákuię ſobie*, *Czytam.*

rehālo, *as*, *Oddycham.*

R E I

Rei ſuæ inimicus, male gerens, *Niegoſpodarny.*

Reice diſſyllabum, pro Reijce. Lucret Virg. Poëtic.

rĕĭcŭla, rĕĭcŭlus, idem rejicula, rejiculus.

rējectānea, *orum*, *Odrzutek.*

rējectāneus, *Odrzutny.*

rējectio, rejectus, *us*, *Odrzucánie, womit 2.*

rejecto, *Odbiia ſię. womituię.*

rejectus, *ti*, *Odrzucony.* Verworffen. *Bis rejecti armis, reſpectant terga tegentes.* Virg.

Reij. pro rei. Lucret. Poëtic.

rejĭcio, *Odrzucam 1. 2. Odbiiam Odſyłam 1. 3. Odkładam 2 przerzucam 2. wſtręt czynię. Odganiam Zákładam ręce, pokładam ſię.* Hinwerffen/ zurückwerffen. *Oculos Rutilorum rejicit arvis.* Virg. *ſyn.* ābjĭcĭo, rĕpēllo, rĕmŏveo, vel rĕcūſo, rĕſpŭo, cōntēmno, āſpērnor.

rējĭcŭla, *æ*, *Odrzutek.*

rējĭcŭlus, *Podły, Odrzutny.*

Reinvito Luca 14. wzaiem zápraſzam, ſ. ná ucztę.

reipſa, *Wrzeczy.*　reĭtĕrātio, *Powtarzánie.*

R E L

*R*ĕlābor, *Odpadam 1. Wracam ſię 1.* Wiederumb fallen. *Ad portum fluitans cymba relabitur.* Choriamb.

relangueo, relangueſco, *Oſłábieć.*

Rĕlāta orum. Exornat o Oratoria, v. Antitheton ſuprà

Relata Dialecticorum. v. Relatio 2. infra.

rĕlātio, *Odgnieśienie 1. 2. Oddánie 2. Powiádánie, & ſub* Pozywam 2.

Relatio *apud Dialecticos, Ariſtot. i. Reſpectus ad aliud. Sipont. Nomina ad aliquid dicta. Quintil. Donato. i. relationem ad aliud ſonantia ut Dominus & ſervus, Pater & filius. Relativa & Relata hæc vocant Dialectiei, quæ ita alia reſpiciunt, & referunt, ut ipſa ſinè illis eſſe non poſſint. Sipont.*

R*elativa Grammaticorum Pronomina, quæ Nomina aut Pronomina ſuperiùs poſita referunt. ut ille, qui ſuprà. Redditiva eadem*

rĕlātor, *Powiádacz 1.* relatus, *us*, *Powiadánie.*

Relavaris. Lucret. corr. Re evaris. vel ut Lambin. Giſan. cunctere lavaris.

relaxa humus, *pulchna źięmia.*

relaxātio, *popuſzczánie*, *Ulżenie.*

relāxo, *Popuſzczam 2. 3. Rozwięzuię, przeſtáię 2. Pobłażam, pokrzepiam 2. Odpoczywam 1. Ułacniam ſię.* Nachlaſſen. *Diſſolvunt nodos omnes & vincla relaxant L. ſyn.* Lāxo. rĕmĭtto, sōlvo, dĭſſōlvo, vel recrĕo, rĕfĭcio.

rĕlēgātio, *Odeſłanie, Wygnánie 1. 2.*

rĕlēgo, *as*, *Odſyłam 1. 3. Záſyłam, Wygániam.* Weit hinweg ſchicken / verjagen. -- *Tauros procul, atq; in ſola relegant.* Virg. *ſyn.* āblēgo, āmāndo, rējĭcio, rĕmŏveo. pēllo, *v. Pello.*

rĕlĕgo, *is*, *Roczytywam*, *Czytam 4. Wracam ſię 1. wzad idę, Rozważam 1. Repetuię, Przebieram 2.* Wiederumb leſen. *Cum relegere, ſcripſiſſe pudet: quia &c.* Ovid. *ſyn.* Lĕgēndo, vel ŏcŭlis rĕſolvo.

rĕlēgor, *wygnánie podeymuię*

relentesco, *Słabie, & ſub Znowu co czynię.*

rĕlĕvo, *Ulżywam*, *podnoſzę, Odpoczywam.*

rĕlĕvor, *wzmagam.*　rĕlĭcīnus, *Łyſy 2.*

rĕlĭctio, *Opuſzczenie.*

rĕlĭctus, *Pozoſtáły, Opuſzczony.* Verlaſſen. *Solus relictus ille, qui veſter comes.* (Iamb.) Sen. *ſyn* Dēsērtus, vel ŏmĭſſus.

relĭgātio, *przywięzowánie.*

rĕlĭgio, *Bogoboyność, Nabożeńſtwo Religia Czczenie 2. Wierność.* Gottesdienſt. *Antiqua populum ſub relligione tueri.* Virg *ſyn.* pĭĕtas, dīvīnus cūltus. *epith.* sācra, sāncta, ādōrāndá, vĕnērānda, vēra cērta, pĭa, pūra, cāndĭda, dīvīna. *phr.* Rĕlĭgĭōnis ămor. Săcer, cūltus. *v. Pietas.*

religio ficta, religio scrupea, *Zabobon.*
religio contactus dies, *Nieszczęśliwy.*
religionem injicio, objicio, incutio, affero. *Sumnienie czynię,* *(nowáć.*
religionem tollo, violo, polluo, eripio, *Sprofá-*
religiosè, *Bogoboynie, Boiáźliwie. Nábożnie, wiernie, świątobliwie.*
rěligiōsĭtas, *Nábożeństwo.*
religiosum est, *Nie godzi się.*
religiosus, *Bogoboyny, Nábożny 1. Poświęcony, Swięty 1. 2. wierny. Nieszczęśliwy, Niegwałcisty, Zákonny. an Zakonnik. & quomodo?* Fromm/Gottsfürchtig/ Geistlich *syn.* pius, *phr.* Rēlĭgĭōnis ămāns, cūltor Dēō āddĭctus, dēvōtus, pĭa sacra cŏlens. *v. Pius.*
rělĭgo, *as, Zwiężuię, Przywięzuię, ściągam,* Auff binden. *Ad validum religata truncum.* Steph. *syn.* Lĭgo, āllĭgo, revīncio, *v. Vincio.*
rělino, *Otwarzam, Odpieczętowáć, Odszpuntowáć poczynam wino.*
rělinquo, *Zostawiam 1. Opuszczam 1. 2 Przestáię 1. Odstáię, Dáię ná wolą, Odumarł.* Verlassen. *Medio sermone reliquit.* V. *syn* Linquo, dēsĕro, dēstĭtŭo, vel ŏmitto, mĭtto, dēmĭtto.
relinquor, *Pozostáię.*
relĭqua, *orum, Długow ostátki, J co zá tym.*
reliqua contraho, *Zostáię ná liczbie.*
rělĭquātor, *Długow ostátki winien.*
rělĭquiæ, *Reliquia, a, hac. Ostátki 1. Niedojadki. Kości zmárłych, Gnoy 1. Relikwie.* Oberblibene Dinge. *Troas relliquias Danaum, atq; &c.* Virg. *Hac hac reliquias vehite cari corporis.* (Jamb.)
Reliquiarium, B. sub Relikwie.
rělĭquor, *aris, Zostáię ná liczbie.*
rělĭquum, *Ostátek, Długow ostatki, & sub Z inszey meáry.*
reliquum facio, *Zostawiam 1.*
rělĭquus, *Pozostáły, Nástępuiący, 2. & sub Ostátek.* Uberblieben/übrig. *Texantur reliquâ tecta palude tibi.* M. *syn.* Sŭpērstes, vel ălius.
Rellicuus. Lucret. i reliquus. metri causa P. Turneb.
relŏco, *as, sub Náymuię 1.*

Relŏquor, *eris, Odpowiádam 3.*
reluceo, *Oświeca się.* Wiederscheinen. *Ucalegon: Sigea igni freta lata relucent.* Virg. *syn.* Refūlgĕo, rěnītĕo, rěnīdeo, rēsplēndeo.
Relucesco, apud Esdram, idem.
reluctante natura, *Niechętnie.*
reluctatio, *Opieránie, Sprzećiwiánie się.*
reluctor, *Opieram się.* Wiederstehen. *Multa reluctanti obstruitur, &c.* Virg. *v. Resisto.*
reludo, *sub Odszydźić. Rěluo wykupuię 1.*
relŭvia, relŭvium, *Rospádlina pálca.*

R E M

Rem age, *Przystąpmy do rzeczy.*
Remacresco, Schnę 2.
remălĕdīco, *Odzłorzeczyć, Wzaiem 3.*
remancĭpo, *Wracam kupno.*
Remando, as, Isaiæ 28. Manda remanda. i. cunctatur, differt dici, manda, rursus item manda tanquam facturus mandata, & nihil præstat apud LXX est, i spes post spem, adhuc modicum.
rĕmando, *is, przeżuwam.*
remăneo, *Zostáię 1.* Dahindenbleiben. *Parvulus exusta remanebit stipite fumus.* Virg.
rĕmāno, *as, wzad idę* remansio, *Zostánie.*
Remansor, żołnierz odbiegacz.
Remant, apud Festum, vel contractum est ex Remeant vel Revitant legendum; pro rebitant prisco, i reitant, redeunt. Scalig. Gottfred.
remeācŭlum, *remeātus, us, wracacánie się.*
Remědiālis, Lekárski Leczący.
Remediātio, Leczenie. Rěmědio, as, Leczę.
rěmĕdium, *Lekarstwo 1. 2. Pomoc.* Hülff/Artzney/ *Cujus dolori remedium est patientia.* (Jamb.) *v. Medicamentum.*
rěmělĭgo. *Omieszká Trzymanow.*
rememoratio in titulis Psalmorum, Rozpámiętywánie
Rememoror in divinis libris, pro Reminiscor.
remeo, *as, wracam się 1.* Wiederkommen. *Atque obitu remeare suos, nec cedere luci.* Helpid. *syn.* Rĕdĕo, rěvērtor.
rěmētior, *Odmierzam, Oddáię 1. Wracam się 1. przeglądam 3. Ráchuię się 2.* Wiedermessen.

Si modo rite memor; servata remetior astra. Virg.

rēmex, igis, *Powoźnik, Wiosłowy 1. Flis.* Ein Ruderknecht. *Sive opus est remo, remige carpit iter.* Ovid. *epith.* Rōbūstus, vālidus, fŏrtis, dēxter. *v. Nauta, & mox remigo.*

rāmigātio], *wiosłem robienie.*

Remigero, Plaut. corr. Remigro.

rēmīgium, *wiosłem robienienie, Collectivum sub Powoźnik.* Das Ruder. *Remigiis subigit, si brachia fortè remisit.* Virg.

rēmīgo, *Jadę po wodźie, żegluię, wiosłem robię, powożę 2* Rudern. *Eminet, & læva tacitis subremigat undis.* Virg. *phr.* Rēmos dūco, īmpēllo, mŏvĕo, ăgĭto. Rēmis īncūmbo, īnsūrgo, ūtor, brāchia īntendo. Rēmĭgĭo īncūmbo. Vālĭdis īncūmbĕre rēmis. Rēmis ăquas, ūndas, æquŏra, flūctus pūlso, ăgĭto, fātīgo, vērro, sōllĭcĭto fĕrĭo, īmpēllo sĕco, sūlco, fīndo, dīvĭdo, tŏrqueo, vērto rēmis, rēmĭgĭo nāvem mŏvĕo, dūco, rēgo, pēllo, prōpēllo īmpēllo. Rēmis ĭter, vĭam cārpo, făcio, ŏpus ēst rēmis, rēmĭge, cārpit ĭter. Fīndĭte rēmĭgio, nāvĭta dīxit, ăquas, *vide Navigo, Remus.*

rēmīgro, *Wracam się, przychodzę k sobie.*

rēmīlīgo, inis, *Trzymonaw.*

rēmillus, *Zákrzywiony 3.*

reminiscentia, *wspámiętywánie.*

rēmīniscor, *wspominam* Sich besinnen. *Aspicit & dulces moriens reminiscitur Argos.* V. *syn.* Rĕcŏrdor, mĕmĭni. *v. Memini.*

rēmīpes, *edis, wiosłotuszny, sub wiosło.*

remis velisq; *Prov. Usilnie.*

rēmisceo, *Mieszam 1.* remissarius, *Spustny.*

remissè, *Słabo, Niedbále, Pomału 1. wesoło, wolno, Nie tęgo.*

rēmissio, *Popuszczánie, Spuszczánie 2. Przestanek, Ustáwánie 2. Niedbálstwo 4. Ostábienie, Odpocznienie, Odpuszczenie, Ulżenie, Odpráwá 2.*

remissimus, *Niezábawny.*

remissīvus, *Spustny.*

remissus, *Niedbáły 1. Słáby, Niezmarszczony, wesoły 1.* Hinläßig. *Anchisæ magni manesq; Acheronte remissos.* Virg.

rĕmitto, *Odsyłam 1. 2. 3. Ulżywam, Słábieię, Upuszczam 6. Ustępuię 7. Spuszczam mroz. Spuszczam głos, Spuszczam 2. 4. Odpuszczam, Od stępuię 2. Odpoczywam 1. Odgniewáć się. Ostábieć, Opłonąć, Przestáię 1. 2, Ulżywa co. Uwalniā, Rospuszczam się 2. Popuszczam 2. 3. Odechćiáło się, Rozgrzeszam się, wypuszczam 4. wyrzucam 1 przywracam 1. & sub Łupi się.* wiederschießen/nachlassen. *Persæpe remittit acutum.* Hor. *Mitto vel Relaxo.*

remitto nuntium, societatem, amicitiam, *Rozbrat czynię.*

remittor, remittitur, *Ustáie co.*

remivagus, sub wiosło, rēmōlior, *Odwalam.*

remollesco, *Miękczeię, Odmiękam, Odgniewać się.*

remollio, *is, Miękczę,* Odmiękczam.

Remo, as, vide supra remant.

rĕmŏra, *Omięszká, Trzymonaw,* Ein sogenanter Fisch.

remŏræ aves, *sub* Nieszczęśliwy.

remoram facio, *Trzymam 6.*

rĕmorbesco, Oddadam w chorobę.

rĕmordeo, *Odgryzam się, Trapi mię co.*

Remores, remoris sub Nieszczęśliwy.

rĕmŏrŏr, *aris, Báwię kogo, Przeszkadzam, Báwię się 3.* Verhindern/verweilen. *Paulum remoratur & altum.* Virg. *syn.* Mŏror, tĕtārdo tārdo.

rĕmōtio, *Odpalęnie, odwod.*

remotus remotissimus, *odległy, Skryty, Nadalszy.* Fern/weit/abgesondert/entfernet. *Tithonusq; remotus in auras.* Hor. *syn.* Dīstans, dīsjūnctus, ābsens, dīssĭtus, sēmōtus, lōngīnquus, ēxtĕrus, vel ălĭēnus, ăbhŏrrens.

remotus, à pietate, *Niepobożny.*

rĕmŏveo, *Odkładam 1. Odmykam 1. 2. Oddalam 1.* Hinweg thun/wegstossen. *Tabulas à te removere memento.* Hor. *syn.* āmŏvĕo, dīmŏvĕo, sūbmoveo, ābdūco, āvĕrto, rĕvŏco, ārcĕo, dētŏrquĕo, āmāndo, aūfĕro, sūbdūco, rĕjicio, rĕpĕllo.

rĕmūgio, *Odryknąć, Beczę, Ryczę,* Rozlega się *głos.* Wiederschallen. *--- Sequitur clamor cœlumq;*

cælumque remugit. Virg. *syn.* Rĕbŏo, reclamo, vel rĕsŏno. *phr.* rĕddĕre mūgītum, Gĕmĭtu nĕmus ŏmne rĕmūgit. *v. Eccho.*

Remulceo. *Błagam, ſtulam.*

remulco, as, ćiągnę, remulcus, *Lina.*

remuncŭlus, *Czołn.*

remūnerātio, *Oddánie 2. Zapłatá 1.*

remunerator, Oddawcá.

rĕmūnero, remuneror, *Oddáię dobrodźieyſtwo, Obdarzam.* Wiedergelten/ wieder belohnen/ *A te his ſuppliciis remunerabor.* (Phal.) C *ſyn.* Cōmpēnſo, pēnſo. *phr.* Grātĭam, vĭcem rĕfĕro, rĕpĕndo, rĕpōno, rĕddo, retribŭo. Prĕtĭum, mĕrcēdem rĕpĕndo, pērsōlvo, Par, præmia dīgna rĕfĕro, ōffĭcĭis prĕtĭum mĕdĭŏcre rĕpĕndĕre māgnis. Rĕddĕre vĭcem mĕrĭtis. Mĕrĭtīſne hæc grātia tāntis rĕddĭtus? Hæccīne jūſta rĕpēndis dōna? *vide Gratias ago.*

rĕmurmŭro, *Odwarkam, Szumuię.* Wiederbellen/ --- *Sperat nec fracta remurmurat unda.* Virg: *ſyn:* ōbmŭrmŭro, rĕsŏno, vel ŏblŏquor.

rĕmus, *wioſło* Ein Schiffruder/ Ein Riem *Agmine remorum celeri, ventiſque vocatis.* Virg *ſyn.* Tōnſæ, ārbor: rēmĭgĭum. *epith.* Lōngus ſpūmans, æquŏrĕus, vălĭdus, lūctāns, hūmĭdus, hūmēns, ūdus, pēndēns, dēmīſſus, cĭtus, lĕvis, āgĭlis, vēlōx. *phr.* Rēmi pālma, pālmŭla: vērber, flāgēllum ālæ. Rēmōrum āgmen, vĭces. Lævas ſtrīngat sīne pālmŭla caūtes, in lēnto lūctāntur mārmŏre tōnſæ. Æquŏra vērtens: Quī flūctum vērbĕrāt. Frēgit hўpērbŏrēas rēmis, aūdācĭbus ūndas. Frēta lāta cĭtis ſpūmāntia rēmis, ōbvērtit lătēri pēndēntes nāvĭta rēmos, āgĭli pĕrāgrat frēna cærŭla rēmo. *vide Remigo,*

rĕmūto, *Odmieniam 1. 3.*

REN

Rēn, ēnis. *m. Nerká,* rēnes, *Lędźwie.*

rĕnanciſcor. Odyſkuię.

rĕnarro, *Roſpowiadam.*

rĕnaſcor, *Odradzam ſię, Odraſtam.* Wiedergebohren werden. *Cogitat occulto ſub corde renaſcitur ardor.* St. *phr.* Rĕdĕo ād lūmĭna vītæ. *v. Naſcor.*

rĕnāvĭgo, *w racam ſię 1. wzad idę.*

renavo, Cic. corrigit Manut. Lambin. Navo.

rĕnīdens, *Weſoły 1.*

rĕnīdeo, renideſco, & rĕnīteo, *Łſknę ſię, Umizgam ſię, Uśmiecham ſię, Pokrywam* Gläntzen *Ære renidenti tellus necdum horrida miſcent.* Virg. *ſyn.* Rĕfūlgĕo, rĕlūcĕo, rĕſplēndĕo, cŏrūſco. *v. Luceo.*

rĕnītens, *Náginaniu przećiwny.*

rĕnītor, *Opieram ſię.* Sich wiedersetzen/ *ſyn.* ōbnītor, nītor, rĕsīſto, rĕlūctor, ādvērſor, *v. Reſiſto*

renixus, *us. Opieránie.*

rĕno: *as, wracam ſię, wzad idę.*

renodis, węzłowáty 1.

rĕnōdo, *Oddźierzgam. Roſplátam, wiążę.*

rĕnŏvāmen, renovatio, *Odnowienie.*

renovativus. ſub Odnawiacz.

rĕnŏvĕllo, *Odmładzam 1.*

renŏvo, *Odnawiam, wznawiam. Przeorywam. Pokrzepiam 2. wſpominam 1. 2. Przypominam, & ſub Przyświecam.* Erneueren. *Sangvineam raſtris jam renovabit humum.* M *ſyn.* Rĕpăro, īnſtaūro, rĕſtaūro, rĕfĭcĭo, īntegro, rĕdīntegro, ĭtĕro. *phr.* Sĕmicrĕmoque nŏvat rĕpĕtītum ſtīpĭte vūlnus, īnfāndum Rēgina, jŭbēs, rĕnŏvāre dŏlōrem

rĕnūmĕro, *Odliczam.*

rĕnunculus, ſub Nerká.

renuntiātio, *Obwieſzczenie,* Rozbrát, *Odſtánie, Zrzucenie kontráktu.*

renuntiātor, *Opowiádacz.*

renuntiatus. *Mianowany.*

renūntio, *Obwieſzczam 1. Ogłaſzam, Oznámuię, Odpowiadam, Rozbrat czynię, Rozwod czynię 2. wymawiam ſię 2. Zrucam kontrakt, Składam z ſiebie.* Wieder ſagen/ Antwort bringen. *Quaſi non renuntiata ſint hac ſic fore.* (Ia.) *ſyn.* Dēnūntio, nārro, rĕfĕro, vel rĕlīnquo.

renuntius, *Odpowiádacz.*

rĕnŭo, *Nieprzyzwalam, Odmawiam 2.* Odkiwnąć, *Odſtępuię 2. Wymawiam ſię 2. Niechcę.* Abschlagen. *Fingitur an renuis? vis tu gaudere relictis?* Perſ. *ſyn.* ābnŭo, rĕcūſo, nĕgo. *v. Abnego.*

rĕnūto, *as, Nieprzyzwalam, Niechce.*

rĕnūtus, *us, Odkiwánie, Mrugánie 2.*

reŏr, *Mniewam.* Achten/ meynen. *Jam reor hoc ipſos*

ipsos edidicisse Deos. Tibull. *syn.* Pŭto, cēnseo, ŏpinor, jūdĭco, ēxīstĭmo.

rĕpāgŭlum, *Rĕpāges, is, Záporá.* **Ein Riegel.** *Pedibusq; repagula pulsant.* O. *syn* ōbĕx. *v.* *Obex.*

repandirostrum, repandus, *Zákrzywiony.*

repando, *Otwarzam* 1.

repango, *Sádzę płonki.*

rĕpărābĭlis, *Náprawny* 1. Nagrodny. **Wiederbringlich.** *Tu quoque clamabis nullâ reparabilis arte.* Ovid.

rĕpărātio, *Napráwá.*

rĕpărātor, *Náprawcá, Odnawiacz.*

reparco, *is, Nieżáłuię. żáłuię.*

Repărĭto, & priscè Reperito, as à Reparo. Varr. *1.* R *Indicabo à quibus scriptoribus reperites, i. repares, suppleas.* Scaliger.

rĕpăro, Nápráwiam 1. *Odiſkuię, wznawiam, & sub* Odżywiam *się.* **Erneuern, ausbessern.** *Damna tamen celeres reparant cœlestia lunæ.* Hor. *syn:* Rĕfĭcio, rĕnŏvo, rĕstaūro, īntegro, rĕdīntegro, sārcio, rĕsārcio, rĕcŭpĕro. *phr.* ăd āntīquum. *seu* prīstĭnum rĕvŏcāre dĕcus. Vĕtĕres sārcīre rŭīnas, Lāpsă, lăqēntes ædes āttŏllĕre; nŏvo dĕcŏrāre, vel stăbĭlīre săxo. Dōnec tēmpla rĕfĕcĕris ædēsque lăbāntes Dĕōrum, ēt fœda nigro sĭmŭlacra fūmo. Templa vĕtūsta Dĕi rĕvŏcāsti īn cūlmĭna prīsca. Pōstque sŭum lāpsum nūnc mĕlĭōra plăcent. Pōst cĭnĕrēs cōnsūmpta sŭos tĕnŭēsque făvīllas. Sīc sŏlet ēt Phœnix sē rĕnŏvāre sĕnĕx. Hæc rĕpărat vīres, fēssăque mēmbra lĕvat. O ŭtĭnam pōssem pŏpŭlos rĕpărāre pătērnis ārtĭbus.

rĕpāstĭnātio, *Przeorywánie.*

repāstĭnātum, *Rola sprawiona.*

repastino, *Nowinę orzę, Przeorywam.*

repatrio. as. wracam się 3.

repecto, *Roztarcháć. vide & Czesány.*

rĕpĕdo, as. wracam się 1.

rĕpĕllo, Odpycham, Odganiam, *Odbiiam* **Zurück stossen/ abtreiben.** --- *Solusque repellitur error.* Arat. *syn:* Rējĭcio, rĕmoveo, ārcĕo, prŏhĭbĕo, pēllo, prōpĕllo, prōpŭlso, ēxpĕllo, dēpĕllo, āmōlĭor, āmŏvĕo, āmāndo. *phr.* Jūdĭce me fraŭs ēst cōncēssa rĕpĕllĕre fraŭdem, ārmăque īn ārmātos sūmĕre jūra sĭnunt. Quæquĕ fĕros rĕpŭli dōctis mĕdĭcātĭbŭs īgnes. *v. Pello.*

rĕpēndo, *Odwazam* 1. *Oddaię* 6. 7. *Nágradzam* **Vergelten/ erstatten.** *Fatis contraria fata rependens.* Virg. *syn.* Reddo, retrĭbŭo, sōlvo, pērsōlvo, rĕpōno. rĕfĕro, rĕmūnĕror, *phr.* īngĕnĭo fōrmæ dāmna rĕpēndo mĕæ. *v. Remunero.*

rĕpens, *Nagły.* repens animal, *Gadźina.*

rĕpensio, *Odważanie, waga.*

rĕpenso, *Nágradzam.*

rĕpēntè, repentinò, *Naglę, wnet, Záraz* 2. **Gehling/ schnell/ plötzlich.** *Concreto riguit vita repente gelu.* M. *syn.* Sŭbĭto, stătīm, ēxtēmplo, cōnfēstim āctūtum. prōtĭnus, cōntĭnŭo, īllĭco. *v. Statim.*

rĕpēntīnus, *Nagły, Podwyższony nagle.* **Ohnplötzlich.** *Sumq; repentinas ejaculatus aquas.* Ovid *syn.* Sŭbĭtus, rĕpēns, īmprōvĭsus, īnŏpīnus.

repercussus, *si Odbiiáiący się* **Zurück geschlagen.** *Sole repercusso, aut radiantis imagine lunæ.* Virg. *syn.* Rĕflĕxus, rĕsūltans.

repercussus, *us, Odbiiánie, Wstręt* 1. *Głosu odbiiánie, Łuna.*

repercŭtio, *Odbiiam.* Zbiiam *czyi dowod.* **Wiederschlagen/ zurückprallen.** *Nascens aurora repercutit Indos.* Al. *syn.* Rĕvērbĕro, reflĕcto. *phr.* Sīcut ăquæ trĕmŭlum labris ubi lūmen ăhēnis Sōle rĕpĕrcŭssum pŏsĭtæque ēx ōrdĭne gēmmæ, Clāra rĕpĕrcūsso rēddĕbant lūmĭna Phœbo.

rĕpĕrio, *Nayduię* 1. 2. **Finden.** --- *Nulla fugam reperit fallacia, victus* Virg. *syn.* īnvĕnio, nāncīscor, cōmpĕrio, dēprēndo.

Reperito, as. v. Repairto supra.

eperītur, *Nayduię się*

repertītius, *Naleźny.* repertor, *Wynaleźcá.*

repertorium, Reiestr 3. repertum, *wynalazek.*

rrpertus, *us,* Náleźienie, *wynálazek.*

repetentia, æ, Pámięć 2. *wspominánie.*

repĕtītio, *Powtárzanie.*

Repetitio verbi. figurá, eadem Anaphora supra.

repetītor, *wyćięgacz.*

rĕpĕto, *Upominam się, powtarzam, Dochodzę swego, Wyćiągam* 3. *wracam się, Odbiiam* 2. 4. *wspominam* 1. *Odiſkuię, Repetuię, wraca się.* **Wiederholen/ wiederfordern.** *Si repetas & si creditor esse velis.* Mart. *syn.* ĭtĕro, īngĕmĭno, rĕsūmo, vel rĕpōsco: pĕto, vel rĕdeo. *phr* Vicis-

phr. Vicissim dico, loquor. Verba, voces, sonos reddo, remitto, refero, itero. Rursus, iterum dico, facio, aggredior, incipio. repetens iterumq; iterumq; monebo. Nec quicquam ingeminans iterumque, iterumque vocavi. Non canimus surdis, respondent omnia sylvæ. *v. Echo.*

repeto morsu, *Odgryzam się.*

repetundæ, *Zdzierstwo urzędowne.*

repetundarum damno, *Przesądy nákázuię.*

repexus, *xi, Czesány.*

repignero, repignoro, *wykupuię.*

repigro, repigratur impetus, Zátrzymawam.

replaudo frontem, Uderzam 1.

repleo, *Napełnam. Náwożę.* **Erfüllen** *Fossa repletur humo plenaque &c.* Ovid. *syn.* impleo, compleo, adimpleo, oppleo. cumulo. *phr.* Fossa repletur humo. talia vociferans gemitu tectum omne replebat. Littora voce replet sub utroque jacentia Phœbo.

repleta, Brzemienna, repletio, *Nápełnienie.*

replicatio, *Zágięcie, Odpor słowny, Odwracánie.*

replicatus intus, *Brzeżysty.*

replico, *Záginam, Zákrącam, Rozwiiam, Rozpłatam, wywracam, Odmawiam 2. Odbiia się 2.*

replicor, *sub Powikłáło się.*

replum, sub Kwáterá 4.

replumbo, *Odlutowáć co,*

repo, *Łáżę. Czołgam się, Pnę się 1.* **Kriechen/ schleichen.** *Sic variat natura vices, infantia repit.* Prud. *syn:* Repto, adrepo, serpo. *phr:* Corpus humi trahere. Vertere pectore terram. Per vada reptabat pronus. Serpit humi tutus, infantia repit.

repolio, *Opalam, Znowu co cnynię.*

repono, *Pokładam 1. Przywracam 5. Znowu co czynię, Oddáię 1. Policam, Wstáwiam 4. Posprzątam, Chowam.* **Hinsetzen/ legen/** *Arisq; reponimus ignem.* V. *v. Pono. vel Reddo.*

reportatio, *Odniesienie 1. Poprawiny.*

reportia, orum, sub Poprawiny.

reporto, *Odnoszę 1.* **Davon tragen/** *Nuntius ingentes ignota in veste reportat* Virg. *syn.* refero, reveho, vel obtineo, acquiro, compăro.

reporto, *Upominam się, Spráwowáć się każę.*

reposco, *oniss Upominacz, seu Pożyczalnik przykrzący się dłużnikowi.*

repositorium, *Schowánie, Skład 2. Polca, Stoł 2. Stołowe nogi. Służba stołowa, Nosidło.*

reportatio, *Popráwiny.*

repotia, *orum. Miánowy 1. Popráwiny, przenosiny.*

repotialis, sub Popráwiná.

repræsentatio, *Wyrażánie, Stawiánie, płácenie przed czásem. sub Płácę 2. & przed czásem.*

repræsentatione, *Zá gotowe.*

repræsento, *Wyrażam 2. Stawiam. przywracam 3. Nágradzam. Płácę 1. 2. 3. Powtarzam, Spełniam, Stoi to zá to, & sub Przed czásem. Podobny 1.* **Fürtragen/fürweisen.** *Repræsentet moresq; Catonis.* Hor. *syn.* exhibeo, ostendo. monstro.

reprehendo, *Zátrzymawam, Uymuię, Hámuię, Cofam się. Pogonić, Gonię, Wracam 2.* **Mit Worten straff n.** *Prudens versus reprehendet inertes.* H. *syn.* arguo, objurgo, incuso, increpito. *phr.* Dictis carpo, corrideo, redarguo, *v. Objurgo. Redarguo.*

Reprehensibilis. Przygánny.

reprehensio, *Strofowánie, przygáná, Gánienie, Odpor 2.*

reprehenso, *as Zábiegam komu.*

reprehensor, *oris. Gániciel, Strofuiący.*

Repressalia, ium. B. sub Areszt 2.

repressor, *Powściągácz.*

reprimo, *Wstręt czynię, Odpor dáię, Zástánawiam 1. 2. Hámuię, Zátrzymywam 1. 5. Wskramiam, Uymuię 7.* **Zurück halten/ zurück treiben.** *Et reprimit fluidos miro medicamine cursus.* S. *syn.* Comprimo, cohibeo, contineo, compesco; coerceo, fræno, refræno: sisto, teneo, retineo, retardo. *v. Fræno.*

reprobatio, Odrzucenie.

reprobatus, *Odrzucony.*

reprobo, *Odrzucam Gánię 2.* **Verwerffen,** *syn.* improbo, rejicio, abjicio, damno.

reprobus, *Zły, Fałszywa monetá.*

reprocus, Obrotny wzad.

reppromitt-

repromissio, *Kontraktniká wtorego odpowiedź Obietnica*
repromissor, *Rękoymia*.
repromitto, *Obiecuię 1. Kontraktnikowi wtoremu odpowiádam*.
repropitio, *Przeiednywam*.
repropitior sub Ubłagáć się dáię.
reptābūndus, *Ná báłuku Łáżę*.
reptātus, *us*, *Czołgánie*.
reptilia ium Gádżiná.
rēptilis, reptītius, *Czołgáiący się. & Właz*.
repto, *Czołgam się, Łáżę, Suwam się*.
repto per manus & genua, *Na báłuku*.
repūbesco, *Odmładzam się*.
repŭdiātio, *Pogardzánie*.
repŭdio, *Rozwod czynię*, *Gárdzę*, *Odrzucam 2*. **Verwerffen**. --- *Sum hospes, repudio hospitium tuum*. (Iamb:) *syn*. Rĕcūso, respuo, ābjicio, rējĭcio, repēllo, vel āspernor.
repŭdiōsus, *sub Rozwod*.
rĕpŭdĭum, *Rozwod*. **Ehe-scheidung**/ *Hæc sunt repudia, nec potest fieri nocens*. (Iamb.)
repudium dico, remitto, renuntio, *Rozwodczynię*
repuerascens, *Zdżiećiuały*.
repuerasco, *Dżiećinieię*.
repugnans, *Przećiwny*, *Sporny 1*.
repugnante natura *Niechętnie*.
repugnanter, *Niećierpliwie*, *Niechętnie*
repugnantia, *a*. *Przećiwność 2*. *Nierowność*.
Repugnantia verba, & argumenta apud Rhetores, & Dialecticos sunt, quæ nulla certa lege sibi opponuntur vel dissident, ut amare, & ledere
repugnatio, *Sprzećiwiánie*, *Przećiwność*.
repugnatōrius : *Odporny*.
repugnax Cicer. corr. Perpugnax.
repugno, *Opieram się*, *Nieprzyzwalam*, *Przeczę*, *Sprzećiwiam się*, *Odpor dáię*.
repullŭlāsco, *repullŭlesco*, repullŭlo, *Odrastam*.
rĕpulsa, *Wstręt 2*. **Odmowa**. **Abschlag das Abweisen**/ --- *Exiguum censum turpemque repulsam*. H. *epith*. ăcērba, mŏlēsta, trīstis, dūra, atrōx, crūdēlis, āspera, ĭnĭmīca, īnjūsta, ĭnīqua, fæda, tūrpis: *Nūllam pătiēre repulsam*.
repulsam affero, *Wstręt czynię*.
repulsam ferre pati, *Nieotrzymáć*, *Odmawiáią mi*
repulso, as, *Odbiia się*, *repulsorius Odśieczny*.
repulsus, us, *Odbiiánie 2*. *Wstręt 1*. **Oddálenie**.
repūmĭcatio, *Gładzenie*, *Skrobánie*.
rĕpūngo, *Odsztychnąc*.
repurgium, *Chędożenie*.
repurgo, *Chędożę*, *wyczyśćić*. **Außputzen**/ **außsaubern**. *Dumque repurgat humum, collectaque &c*. Ov. *syn*. Pūrgo, mūndo, ēxpūrgo.
repŭtātio. *Rozważanie*.
repŭto, *as*, *Mniemam*, *Rozważam*. **Betrachten**. --- *Sed enim reputa tecum ipse furores* Sil: *syn*. Pŭto: medĭtor, *v*: *Cogito*.

R E Q U

R*equiem Msza zá umarłe*.
requiēm do, *Odpoczywam komu*.
requĭes, ēi, & ētis, *hæ requietes* Cicer. *Przestanek*, *Odpocznienie*, *Pokoy 3*. **Ruh**/ *Quod caret alterna requie durabile non est*. Ovid. *vide Quies*
requiesco, *Odpoczywam 1*. *Spię*, *Odłogiem leży*. **Ruhen**/ *Et si quid cessare potes, requiesce sub umbra*. Virg. *v*. *Quiesco*.
requiesco, *in ćieszę się requietio Odpocznienie*.
requiētus, *Odpoczęły*, *Nieświeży*.
requietus ager, requietum arvum, *Ugor*, *Odłog 2*
rĕquīrĭto, *Pytam*.
requīro, *Szukam*, *Pytam*, *Pátrzę kogo*, *żądam 3*. *Dowiaduię się*, *Potrzebuię 1. 2 Niebaczę*. **Suchen**. *Injice namq; potes, portusq; require Velinos*. Virg.
requīsīta, *orum*. *Potrzeby*.
requīsītio, *Bádánie*.

R E S

Res, *Rzecz 1. 4*, *Spráwá Uczynek*, *Máiętność Pprawdá Skutek*. *Fánt*, *Pieniądze*, & *sub Roskosz*, *Członek*, *Gospodárstwo 2*. **Ein Sach**/ **Handel**/ **Geschäfft**. *Incerteque rei Phalaris licet imperet, ut sis* Iuv. *Felix qui potuit rerum cogno*

cognoscere causas. Ovid. *syn.* Nĕgōtĭum, ŏpus, ŏpĕra. făctum, făcĭnus, vel bŏna, dīvĭtiæ.
res dŏmēstica, *Gospodárstwo.*
res familiaris, *Gospodárstwo 1. Domostwo.*
res humanæ, *świat 5.* res illæ, *Członek 4.*
res paterna, patria, patrita, *Oyczyzná 2.*
res prolatæ, rerum prolatio, *Sądow wywołánie.*
res rustica, *Folwark.*
res soli, *Nieruchome dobrá.*
Resacro, lege Resecro.
resævio, *odbiiam 4.* resălūtātio, *Odpowiedź.*
rĕsălūto, *Odpowiadam 3.*
rĕsăndre. Zleczyć.
resarcio, *Zszywam, Łátam, Nágradzam,* Wieder ersetzen/ Repariren. *syn.* Sarcio, rĕfĭcio, rĕpăro: rĕnŏvo, rĕstaŭro. *v. Reparo.*
resarrio, *Przeorywam, Poorywam.*
rescĭndo, *Ućinam, Przećinam. Przerywam, Kásuię, Zrzynam. Otwarzam, Zrzucam 5.. Znoszę.* Abschneiden. *Rescindit ense malum.* &c. Rut. *syn.* Rĕsĕco, sĕco, āmpŭto, scĭndo, *vide Scindo.* vel dĭssŏlvo, sŏlvo, rĕvĕllo, ăbŏlĕo, ābrŏgo, ăntīquo, īrrĭto, īnfīrmo, destruo.
rescio, rescisco, *Wyrozumiewam.*
rescissio, *Kásowánie Zniesienie. Zrzucenie,* Rozwod.
rescissōrius, Kásowániu służący.
rescribo, *Odpisuię, Oddáię przez bank Płacę przez list.* Wiederschreiben. *Debes hoc etiam rescribere si tibi curæ.* H.
rescriptum, *Odpis. rescula sub Rupieci,*
rĕsĕco, *& resico, is, Odćinam, Ućinam, Urzynam, Obrzezuię.*
resĕcro, *Wypuszczam z przysięgi, Degrádowáć.*
resectio, *Ućinek.*
rĕsēda, *a, Kukiew Hiszpáńska.*
rĕsēdo, *as, Uskramiam.*
resegmen, *Ućinek i Okrawek,* Obrzezek, *ostrzyżek.*
rĕsēmĭno, *śieię 3.* Odrazam *się.*
rĕsĕquor, Odpowiadam *1.*
resĕro, *as, śieię,* Otwarzam *1.* Aufthun / aufschliessen. *Insignis reserat stridentia limina consol.* Virg. *syn.* ăpĕrĭo, rĕclūdo, rĕsīgno, pāndo, vel rĕtĕgo, dēclāro, mănĭfĕsto, ŏstĕndo.
resēro, *is, śieię 3. Znowu co czynię.*
reservo, *Chowam 4. 7.9. Záchowuię 3 Odkładam 2.* Hinter sich halten. *Incolumem* Pallanta *mihi si fata reservant.* Virg. *syn:* Sĕrvo, āssĕrvo, rĕcōndo
rĕses, *idis. Stoiący 1. Proznuiący. Zależáły, Gnuśny.* Müssig/ faul. *Iam pridem resides animos, desuetaque corda.* Virg *syn.* Dēses, ōtĭōsus, pĭger.
resex, *ecis, Látorośl zostáwiona.*
residens nusquam, *Niespokoyny.*
rĕsĭdĕo, *śiadam 3. Jestem. Zostaię 1. Prożnuię. Ustáie co. & sub żałobę nośić.* Niedersetzen. *Ferre suis rebus, cum resideret, opem.* Avien,
rĕsĭdia, *à reses, Gnuśność.*
rĕsīdo, *is, Upadam ná doł, Ustaie co 2. Upada morze Tęchnę.* Sich wiederumb setzen. *Gente sub assaraci fato ventura resident.* Virg: *syn:* Rĕsĭdĕo, sĕdĕo, vel rĕquĭēsco, quĭēsco, plācor.
resido ferias, mortuos sub żałobą, żałobę nośić.
rĕsĭdua, *orum, Ostatki.* resĭduum *ostatek.*
resĭduus, *Ostatni. Pozostáły, Gnuśny.*
resignatus æs militare, *sub żołnierz skarány.*
rĕsīgno, *otwarzam 1 odpieczętowáć, Kasuię, oddáię 1. oddáię przez bank.* Das Siegel aufbrechen. *Adimitque & lumina morte resignat.* Virg.
rĕsĭlio, *odskákuię 1. Zrzucam kontrakt.* Zuspringen. *Frangatque cuneos, resilit excussus chalybs.* (Jamb.) *syn.* rĕsŭlto, rĕflĕctor, rĕtōrquĕor, rĕpercŭtĭor, rĕpĕllor, rĕtro ĕxĭlĭo, sălĭo. fĕror. *v Echo.*
rĕsīmus, *Zákrzywiony 3.*
rēsīna, *żywicá, e, i, non est anceps ibid.*
rēsīnāceus, *żywiczny.*
rēsīnātum, *Wino przyprawne 2.*
resinatus, *żywicą nápuszczony. & sub Włosow wyrywánię.*
rēsīnōsus. *żywiczny, Smolny.*
resinula, żywica. rĕsĭpĭo, *Trącę.*
resipiscentia, Upámiętanie.

rĕsĭpĭo,

rěsīpisco, *Upámiętywam się*, *Przychodzę ksobie* Wieder witzig werden/ sich bekehren. *Nunc demum vasto fessi resipiscimus astu*, P. *syn.* ăd mēntem rĕdĕo, mē cōllĭgo.

rĕsīsto, *Opieram się*, *Sprzećiwiam się*, *Odćiągam się*, *Przeczę*, *Záſtánawiam się*, *Postawam*. *Stánąć* 1. Wiederstehen. *Portarum vigiles*. & *caco Marte resistunt*. Virg. *syn*. Rĕpūgno, rĕlūctor, rĕnītor, ādvērſor, ōbſto, ōbſum. *phr.* Contra nītro, ſtō, sisto. Hōſtem īnſtāntem, ōppōsītum, hōſtīlem īncūrſum, sūſtĭneo, sūſtēnto, rĕtārdo. Inēxpūgnābĭlis ōbſtat. Sūſtĭnet īncūrſus, īnſtāntĭāque ōra rĕtārdet, īmmōbĭlis hæret, ceu flūctĭbus ōbvĭa rūpes. Vĕlut pĕlăgi rūpes īmmōta rĕsīſtit. Pērſtĭtit īlle ănimo, vūltūq; īmmōtus ĕōdem. Hōſtēſq; mĭnas rīdet, ēt īnſtāntis mĕtŭēnda pĕrīcŭla mōrtis. Nīl tĭmet, ēſt ănĭmo cōnſtāns. Dēnūs ōbsīſtēre tūrmis. *Resistere, pro Sistere*. Rēſtĭtit ād nōſtras fēſſa lăbōre fŏres. Incĭpit ēffāri, mĕdĭāque īn vōce rĕsīſtit.

rĕsōlvo. *Rozwiezuię*, *Rozrabiam*, *Rozpędzam Odpieczętowáć*, *Płácę* 1. *Niewieśćiuchem czynię*, *Rosypuię się* 2. *Odbywam* 3. *Nágradzam*, *Rospuszczam perły*, *Roztárchać*. Auffloͤſen.--*Zephiro patris se gleba resolvit*. V. *syn*. Sōlvo, dīſsōlvo, rĕſcĭndo, vĭŏlo.

resolvo in pulverem, *Sćieram* 3.

resolvor, *Słábię*.

rĕsŏlūtio, *Rozwiązánie*, *in Postánowienie*.

resolutio alvi, *Biegunká* 1.

rĕsŭlūtus, *an Rezolut*? Aufgeloͤſt. *Scilicet huc reddi deinde ac resoluta referri*. Virg.

resolutus somno, *Rozespał się*.

Resona, *æ*, *Głosu odbiianie*.

rĕsŏno, *as*, & *priscè is Brzmię*, *Rozlega się śpiewam* 1. Erthoͤnen/ Wiederſchallen. *Formosam resonare doces Amaryllida sylvas*. Virg. *syn*. Cōnsŏno, pērsŏno, āſsŏno, sŏno, vel rebŏo, rĕmūgĭo. *phr*. Sŏnum rĕmītto, rĕfĕro, rĕddo. Sōle sūb ārdēnti rĕsŏnant ārbūſta cĭcādis. Rĕsŏnet clāmōrĭbus æthĕr. *v. Echo*.

rĕſōrbeo, *Pożeram*, *Znowu co czynię*. Verſchlucken.--- *Retro atq; astu revoluta resorbens*. Virg.

rĕſōrbĕo vocem, *Záiąkam się*.

reſorbeor, *Ponikam*, *Odchodzi morze*.

reſortior, *Pozywam* 2. *Znowu co czynię*.

Respectio. *Sapient*. 3. (*apud LXX. est visitatio*) *aliquà proprie sonat*. *Spoyrzenie*.

reſpecto, *Oglądam się*. 1. 4.

reſpectu, *Względem*.

reſpectum ago, habeo, *Oglądam się* 4.

reſpectus, *us*, *Weyzrenie*, *Oglądánie* 4. 6. *Wzgląd*, *Widok* 3

reſpergo, *Pokrapiam*, *Potrząsam* 4. *Posypuię* 2. Beſprengen/ *ſyn*. Pērfūndo, āſpērgo, ſpārgo.

reſperſio, reſperſus, *Pokrapiány*.

reſpĭcio, *Pátrzam*, *Oglądam się* 1. *Lituię się*, *Száнuię* 2. *Wzgląd mam*. *Rachuię się* 2. Sich umbſehen. *Respice, cui regnum Italiæ* &c. Virg. *ſyn*. āſpĭcio, cōnſpĭcio, ſpēcto, āſpēcto, tŭĕor, īntŭĕor, ſpĕcŭlor, cērno, vĭdĕo, īnſpĭcio, sūſpĭcio, dēſpĭcio, dēſpēcto, cīrcūmſpĭcio, prōſpĭcio. *phr* ŏcŭlos fĕro. cōnjĭcio, īn ŏcŭlis lūſtro, ŏbĕo, lĕgo, pĕrlĕgo, ŏcŭlos paſco, rĕfĭcĭo, recrĕo, pĭctūrā, tăbēlla, &c. ŏcŭlos vōlvo, vĕrſo, ădvĕrto, *v*.

reſpīrāmen, *Krtąń*. (*Aſkicio*.

reſpīrātio, reſpiratus, *us*, *Oddech Wypchnicanoe*, *Przestánek*.

reſpīro, *Oddycham*, *Przychodzę ksobie*, *Przestáię Wytchnąć sobie*, *Wydái ziemia*. Lufft ſchoͤpffen Athem holen. *Liquitur* & *piceum*, (*nec respirare potestas*.) Virg. *phr*: Spīrĭtum, aūram trăho, dūco. Aūras căpĭo, căpto. ăccĭpio, rĕddo. Călōrem, æſtum aūra rĕfrīgĕro. *v. Refrigero*. vel cēſſo dēſīſto, quĭēſco.

reſplendeo, *świecę się*. *Záiáśnieć*.

rēſpōndeo, *Odpowiádam* 1. 4. *Oddáię* 6. *Odsługuię*, *Ozywam się*, *Iszczę się*, *Odbiia się*, *Dogadzam* 1. *Zgadzam się*, *Przypodobywam się*. *Spráwuię się* 1. *Wyrażam* 2. *Wyrownáć*, *Stánąć* 1: *Zrownáć* Antworten. *Et cantare pares* & *respondere parati*. Virg. *ſyn*. Rĕſpōnſo, *phr*. Rĕſpōnſa do, fĕro rĕddo, rĕfĕro, rĕmītto, jăcto. Vōcem, dīcta rĕfĕro rĕddo. Cōntra ōrdĭŏr, rĕddo. Dīctis ăddo vērba vĭcīſsim. Dīctis dīcta ſĕquor. Dīxĕrat & dīcta īlĭōneus sīc vōce sĕcūtus. Addĭdit hæc vērbis

ūltĭma

ūltĭma vērba tŭis. āltērnis rēddĕre vērba nŏtis Paūca rŏgānti sūbjĭcĭo. Tūrnus ād hæc Rēgīque jŭbet rēspŏnsa Lătīno,cērta rĕfērre vĭros,ēt pācis dīcĕre lēges. Nōn rēspōnsa pŏteſt consūltus rēddĕre vātes, v. *Colloquor, Loquor.*

reſpondet, *Podobny 1. Naprzećiwny, Rowny wágą.*

reſpondet malignè, *Szczeka.*

reſponſio, *Odpowiedź.*

reſponsĭto, *Odpowiádam 1.*

reſponſivè, *Odpowiádanym ſpoſobem.*

reſponſo, *Odpowiádam 1. Odwarkam, Sprećiwiam ſię, Rozlegá ſię. & ſub Nieſmákuie.*

reſponſor, *oris, Odpowiádácz, Práktyk 2.*

reſponſum, *Odpowiedź 1. & ſub Przepowiedźenie.*

reſponſus, *us, Proporcya.*

reſpublĭca, res publica, *Rzecz poſpolita.*

reſpuit ictum, ſecurim, *Twárdy.*

reſpuo, *Wypluwam, Odrzucam 2. Brzydzę ſię, Wyrzucam, Odbiiam, Nie imie ſię go.* **Verachten. verwerffen.** *Reſpueris etiam Phœbo graviſſima dona.* Tibull. *ſyn.* Rējĭcio, rĕcūſo, āſpērnor, fāſtīdio. *v. Aſpernor.*

reſpuor, *Odſkákuię.* reſtagnatio, *Powodź.*

reſtagno, *Wylewa z brzegow.*

reſtat, *Zoſtáie 1.* reſtaurātio, *Odnowienie.*

reſtauro, *Náprawiam 1. Wznawiam, Przybudowáć 1.* **Erneuern/** *ſyn.* īnſtaūro, rĕpāro, rēsārcĭo. *v. Reparo.*

reſtiārius, *Powroźnik.*

reſtĭbilis, *Odraſtáiący, Co rok rodzący, Odmłodniáły, Płodny żyzny, & ſub Rola co rok rodząca.*

reſtibilis ſeges, *Zboże nie śiáne.*

reſtĭcūla, *Reſticūlus, Powrozek. i. ut Teſticulus*

reſtinctio, *Gaſzenie, Uſkromienie.*

reſtingvo, *Gáſzę.*

reſtio, ōnis, m. *Powroźnik*

Reſtire, Colu. corr. Matureſcere.

reſtis, *is. hæc, Powroz 1.*

reſtĭpūlātio, *Kontráktniká pierwſzego pytánie.*

reſtipulor. *Kontraktniká pierwſzego pytam.*

reſtĭto, *as, Oćiągam ſię Opieram ſię, Poſtawam idąc.*

Reſtitrix, *apud Plaut. quæ conſtitit, reſtit. Turneb. Palmer. Lambin. Taubman.*

reſtĭtuo, *Przywracam 2. 4. Wracam 1. Náprawiam 1. Przeprawiam, Szykuię 2. Poprzątam. Przebudowáć 1. Pokrzepiam 1.* **Wieder geben.** *Antiquus menſis reſtituatur honos.* Mart. *ſyn.* Rēddo, rĕfēro, vel rĕpāro, tĕnōvo.

reſtituo ſanitati, reſtituo ſalutem, *Uzdrawiam.*

reſtituor, *Przychodzę kſobie.*

reſtĭtūtio, *Wracánie 1. Przywrocenie 2.*

reſtĭtūtor, *Przywroćićiel* (*Naprawá.*

reſtitutōrius, Przywrotny.

reſtitutrix, *Przywroćićielká.*

reſto, *as, Záſtánawiam ſię, Opieram ſię, Poſtawam idąc, Odpor dáię, Sprzećiwiam ſię.* **übrig ſeyn.** *ſyn.* Sūper ſum. *phr.* Jamque dŭæ rēſtānt nŏctes dē mēnſe sĕcūndo, Cōntra ĕgo vīvēndo vīci mĕa fāta sūpērſtes, Rēſtārem ūt gĕnĭtor. Mē tămen ēxtīncto fāma sūperſtes ĕrit, Pōſt mĕa mānsūrum fāta sūpērſtes ŏpus Aūxĭlĭōque ūrbes pŏpŭlīque ſūpērſunt.

reſtrictè, *śćiśle*

reſtrictum, reſtrictiſſimè, Krotko 1.

reſtrictus, *śćiſły 2. Surowy 2. Skąpy.*

Reſtrigo as, ſub Odpoczywam 2. i. communis. vide Strigo.

reſtringo, *is, Otwarzam, Rozdźiewiam, Rozwięzuię, Zwięzuię, Przywięzuię, Zátrzymawam 1.* **Wieder zubinden/ wieder zuſtricken.** *ſyn.* āſtrīngo, līgo, rĕlīgo, rĕvīncio: cŏērcĕo, cŏhĭbeo, cōmprīmo.

reſulto, as, *Odſkákuię, Odbiia ſię, Rozlega ſię.* **Wieder auffſpringen.** *Saxa ſonant, vocaſque offenſa reſultat imago.* Virg. *ſyn.* Rĕsĭlĭo, *v. ſupra Reſilio.*

resūmo, *is. Znowu biorę, Znowu co czynię, Wracam ſię.* **Wieder nehmen.** *Inſtat anhelanti, prohibetque vires.* Ov. *ſyn.* Rĕcĭpio.

reſuo, *Porzę 1.*

rĕsūpīno, *Wznák kogo ćiągnę. Wywracam, wznak náchyłam. Przewracam, Otwárzam 1.*

rĕsūpīnus, reſupinātus, *Wznák leżący.* **Der auf dem Rucken liegt.** *Quæq; tulit, ſpectat reſupino ſydera vultu.* Mart. *ſyn.* Sūpīnus, rĕsūpīnātus, rĕclīnis, rĕcūmbēns, jăcens. *v. Recumbens.*

resurgo, Powstáię 1. Odrastam. Auffstehen. Ostendunt, illic fas regna resurgere Troja. Virg. syn.
resurrectio, Zmárt wychwstánie.
resuscito, Znowu co czynię, Wskrzeszam. Wieder aufftwecken/ erwecken/ Positamque resuscitat iram. Ovid. syn. ēxcito, sūscito.phr.ēxtinctum, fūnctum cādāver, mōrtūum ād vītam rĕvŏcō, rĕdūco, ēxcito, sūscito, ōbita a mōrte, ăb īnfērnis ūmbris rĕdūco rĕvŏco, ēxtrăho. Vītam ădēmptam ănĭmam rĕddo, rēstĭtuo, Vītæ sŭpĕris auris rĕddo, ăd lūcem sūb lūmĭnis aūras, īn cœlum Mānes sĕpūltos rĕvŏco. Rĕvŏco ăd mūnĕra vītæ, ăd lūmina vītæ. Rēstĭtūit dēfūncta cădāvĕra vītæ. Quæ vŏlet ăd sŭpĕros sūrgĕntia cŏrpŏra (dūces

RET

Rēta, a. Kárpá w rzece.
rĕtālio, as. Oddáię wet zá wet.
retardātio, Zátrzymanie 1.
retārdo, Báwię kogo. Hámuię, Zátrzymawam. Auffhalten/ zurück halten. Virgines nuptæ, tua ne retardet: (Saph,) Hor. syn: Tārdo, rĕmŏror, dēmŏror, rĕtĭnĕo. dētĭnĕo, sīsto. phr. Mŏram făcio, āffĕro, īnfĕro. v. Moror.
retaxare, Odszydzić.
rēte, is, śieć 2. 3. śiatká páięcza, Páięczyná, Sák 2. Sztuka prawna. Netz/ Garn. Si dum tu sectaris apros, ego retia servo. Virg. syn. Lăquĕi, cāsses, līna, tēndicŭla, pĕdicæ īndĭgo. epith. Appositum, dispŏsitum. phr. Plăgārum fraus, dŏlus, rāri ānfrāctus. Hūmēntia līna, Nodōsi cāsses. Dūcentia rētia pīsces. Fĕris sylvĕstribus īnĭmīca. Tēnsa fĕris.
rēte-jaculum, Sák 2. Więćierz, Toń 2.
rĕtĕgo, Odkrywam, Obnażam, Wyiawiam. Auffdecken. Consilium retegis Lyæo. (Dactyl. Troch. H. syn. ăpĕrio, dētĕgo, rĕclūdo, rĕsĕro, pāndo, ēxplĭco.
retēndo, Spuszczam
retentio, Zátrzymanie 1.
retento, as. Zátrzymawam, Hámuię. Wznawiam, Znowu co czynię.
Retentor, oris, Zátrzymacz.
rĕtēxo, Rosypuię 2. Znowu co czynię, Porzę tr. Wyliczam, Kásuię, Odwoływam. das Gewebem wieder aufftrennen ✦✦✦ Orbes explent cursu, totidemq; retexunt. Virg.

rētia, a. priscè śieć rybia.
rētiăcŭlum, śiatka 2. śieć ná zwierz.
rētiālis, sub Siatkowy.
retiātius, substant. Wyśiekácz 1. al. propriè. Siatkarz, Siatnik. (siopesis.
rĕtĭcēntia, Zámilczenie. Item figura eadem Apo-
reticeo, Zamilczeć. Verschweigen/ Non poterunt juvenes nostro reticere sepulchro. P. syn. Tăcĕo, cōntĭcēsco, sūbtĭcĕo, vel sūpprĭmo. v. Obmutesco.
rĕtĭcŭlātus, Siatkowy.
rētĭcŭlum, Siátká 1. Czepek 3. Worek śiatkowy, Pytlik, Rzeszoto, Toń, Sito 2.
reticulum odoramentorum, sub Rowniańká.
reticulum ventriculi, Siatká flákowa, sub Flák.
rētĭcŭlus, Siatká 1. 3. Ogłowká.
rĕtĭnacŭlum, Uwiązek, Lec, Liná. Ein Heber/ Gehält/ Halter ✦✦✦ Amerina aptant lenta retinacula viti. Virg. Elaqueanda animi constantia, ne retinaclis, Prud. epith Rārum, nēxĭle, sĭnŭōsum, nōdōsum, ēxtēnsum, fāllāx, dŏlōsum, sūbdŏlum, lătens, ōccūltum, īnsĭdĭōsum, ābdĭtum, căvum, lătĭtāns, ĭnĭmīcum, părātum, pŏsĭtum.
Retinentia, Zátrzymánie 1. Pámięć 2.
rĕtĭnĕo, Trzymam 2. 7 Zátrzymawam 1. Záchowuię 1. Przestrzegam 3. Więźnię 2. Behalten. ✦✦✦ Possunt retinere magistri. Virg. syn: Tĕnĕo, cōntĭnĕo, vel tārdo, rĕtārdo, mŏror, rĕmŏror, dēmŏror.
retineor, Zatrzymawam się, & sub Przewodzę co ná sobie,
Retingo, Stat. corr. Recingo.
Rētiŏla, śiatka. rētis, is, śieć rybia.
rēto, as. Slamuię. & sub Kárpá.
rētondeo, sub Przypasam, Znowu co czynię.
rĕtŏno, as sub Grzmi.
rĕtorqueo, Obracam wzad, Odbiiam, Zákrącam, Oglądam się 1. Zurück schlagen. Adversos toties cursus Iuturna retorsit. Virg. syn Reflēcto, rĕpēllo, flēcto. phr. īlle dŏlōre fĕrox, căput īn sua tĕrga rĕtōrsit.

rĕtorreo, retorrescit, *Usycha, Zagorzywa, & sub Znowu co czynię.*
retorridè, *Sucho, Zagorzało.*
retorridum facio, *Suszę 2.*
retorridus, *Wygorzały. Suchy Zagorzały.*
rĕtŏrtus, *à retorqueo, Kręcony, & sub Opák rece.* Beeinb. *Concursu lacrymisq; immobilis ille retorto.*
retostus. *à retorreo.* Przypiekány.
rĕtractātio, *Odwoływanie.*
retractātus, *Wypráwiony, Gładki.*
retractio, *Umknienie, Wschodowe płácyki.*
retracto, *Odnawiam, Powtarzam, Odwoływam 2. Wznawiam, Poprawiam, Znoszę, Przeglądam 3. Rozwalam 1. Czytam 2. Popilować, & sub Urażam.* Widerruffen. *-- Micant digiti ferrumque retractant.* Virg.
rétractus, *Wbiegły. Zbieg.*
retrado is, Oddáię 1.
rĕtraho, *Odciągam 1. Przywłoczę, Zátrzymawam. Cofam się, Umykam 1.* Wracam 2. *& sub Pogonić.* Hinter sich ziehen. *Impediunt, retrahitque pedes simul unda, &c.* Virg.
retrectans, *Zachwáły, Ociągáiący się.*
rĕtrecto, *as, Ociągam się.*
rĕtrĭbuo, *Oddáię 1.* Wiedergeben/erstatten/ *Corpora retribuat rebus, recreatque fluentes.* Luc. *syn:* Rĕddo, fĕro, *v. Remunero:*
retributio, Oddánie 2. Zapłátá.
Retrices, apud Festum, aqua rivi ad rigandos hortos. Row 2.
rĕtrīmentum, *Miękiny. Wytłoczyny. Fuz, Gnoy 1.*
rĕtrò, retrorsum, *Wzad 1. 3: Pozad, wspak.* Hinter sich/ Zurückwärts/ *Abduxêre retrò longè capita ardua ab ictu,* Virg: *syn:* à tĕrgo, pōne, pōst tĕrga.
retrò aures, *Zá uchem.* retrò quis, *Przeszły.*
retrò valet, *Obrotny wzad.*
retrò-ago, *Obracam wzad.*
retrocessus, *us. Cofnienie się.*
retroduco, *Odprowadzam.*
retrò eo, *wracam się, wzad idę.*
retro fero, *Odnoszę, Wracam się.*

retro gredior, *Wzad idę.*
rĕtrŏgrădus, *Opáczny, Wspák idący.*
Retrependuli crines, Apulei:
retrorsum do vela, *Wracam się 1.*
retrorsus, *Nomen adiect. Tylny 1.*
Retrorsæ mentes, *pro voce.* Retrograda *Lamprid. legit Putean. & Causab. i. refractaria: retrò ferentes pedem:*
retrorsa respiciens subsistit. *Apulei.*
retrorsus, *Adverb. Wzad.*
rĕtrūdo, *Odpycham. Odtrącam. Odkładam, Kryię 1.*
retrusus, *Skryty 1.*
Retuba Noni. corr. Rutuba.
retūndo, *odbiiam, odpor dáię, Uskramiam, Tępię, Zbiiam dowod czyi.* Stumpff. *Ducere & indomita virtute retundere mentes.* F.
rĕtūro, *as, Odtykam, Otwarzam 1.*
retūsus, *Tępy,* Gestumpffte. *Neu ferro lade retuso,* Virg.

R E V

rĕvălesco, *Wzmagam.*
revānesco, *Niszczeię:*
reveho, *Odwożę.* Zurück führen/ *Qui revehis nobis, æternaq; pergama servas.* Virg: *syn:* Rĕfĕro, rĕdūco.
revĕhor, *Wrácam się 1.*
rĕvēlātio, *Obiawienie.*
rĕvello, *is, Odzieram, Wyrywam, Wyłámuię, Odbiiam, Obalam 1. Przerywam, sub Zrucam most.* Abreissen/ *Insequar & quos Sidoniâ vix urbe revelli,* Virg. *syn* āvĕllo, ābstrăho.
rĕvēlo, *as, Odkrywam, Obiawiam 1.* Entdecken. *Cui sit sancta Deus pandens arcana revelat.* Vict. *syn.* ăpĕrio, dētĕgo, reclūdo, rĕfĕro, dēclāro, pāndo. ēxplĭco. mănĭfēsto, pătĕfăcio, prŏdo, īndĭco, *v. Manifesto.*
revendo, *Znowu co czynię.*
rĕvēneo, *Przedáią mię.*
rĕvĕnio, *Wracam się 1. 3.*
rēvēra re vera, *Rzeczą sámą, Záiste.*
rĕvērbero, *Odbiiam 5. 6.*
reverendus, *Czci godny, Uczciwy.*

rĕvĕrens, tior. tissimus, Szánuiący.
reverenter, reverentissimè, Uczćiwie. Nabożnie.
reverentia, Uczćiwość, Czczęnie 2. Szánowánie kogo, Obawiánie się, Wstyd 1. 2. Wzgląd: Ehrerbietigkeit Ehrwürdigkeit. Nulla reverentia dandi. Mant. syn. Vĕnĕrāntia, ōbsērvāntia, cūltus, hŏnor.
Reverentia Tua, Sua, Reverentia Vestra, sub Wászmość. an Latine rectè?
revereor, Obáwiam się, Wstydzę się. Einen förchten/ Verĕor, cŏlo, hŏnōro, vide Veneror.
reverro, Rozmiatam.
Reversa, æ, B. sub Cyrográf 3:
reversio, Wrácánie.
reversionem facio, Wrácam się 1.
Reverso, as, Przewracam.
Rĕvertĭcŭlum, Wracánie 3. Náwracánie 1.
revertitur vomitu, sub Womituię.
reverto, revertor, Wracam się 1. Wiederkehren.
-- Ad tua magna pater, consulta revertor. Virg: v. Redeo.
Revideo, Doglądam. revīlesco, sub Tánieię.
revincio. Záwięzuię 2. Hinter sich binden/ Errantem Myconeį celsá. Gyaroque revinxit. Virg. syn Vĭncio, lĭgo, rĕlĭgo, v. Vincio.
revinco, Przekonywam, Zbiiam czyi dowod
revinctus, Przewiązány. Hinter sich gebunden/ Iuvenem inter ea post terga revinctum. Virg:
revīresco, Odmładzam się, Powstaię 1 Znowu co czynię, Wskoráć. wider grůnen/ Arte suum parili reviresce posse parentem. Ovid:
reverido apud Esdram. Ożywiam suche drzewko, czynię że się zázieleni.
revīsĭto, Bywam gdzie, Doglądam 2.
revīso, Doglądam 2. Náwiedzam Bywam, Dowiáduię się.
rĕvīvisco, Ożywiam 1. Wzmagam, Przychodzę k sobie, Odrastam. Wiederumb lebendig machen. Alloquiis anima hæc moribunda revixit. Ovid. syn. Rĕsūrgo ăd vītam, rĕsūscĭtor, vel rĕcrĕor. v. Resuscitor.
reum facio, Obwiniam, winuię.

revunctor. Łáziębnik.
revocābĭlis, Odwrotny, Nagrodny.
rĕvŏcāmen, Odwodźenie. 1. wracánie 2.
rĕvŏcātĭo, Przyzywánie, Odwodzenie 1. wracacanie 1. przypowiesżczenie, przypozywánie.
rĕvŏco, Przywracam 1. 3. Odwodzę 2. 3. odwoływam 2, odćiągam 1. Wracam 2. Wracam się 2 odmieniam zdanie, odradzam, Kásnię, Hámuię, Náwracam kogo, Cofam się, Powtarzać kážę, Posilam, wskrzeszam, wstawiam, przywodzę 2. Zapraszam. Wznawiam. Przypominam. & sub Przypozywam. Zurück ruffen/ wiederruffen/ Sed revocare gradum superasque evadere ad auras. Virg: syn: Rĕdūco, ābdūco, āvŏco, retrăho, āvērto, ābstrăho, rĕmŏveo.
revoco me ad mediocritatem. Uymuię się sam.
revoco in dubium, Wątpię 1.
rĕvŏlo, Wracam się 1. Wzad 2.
revolvo Odwalam, Przewracam, Wártuię. Umbwelzen. Oro miseris, iterumq; revolvere casus. Virg.
revolvor, Wracam się 1. 2. obracam.
rĕvŏmo, Womituię, Wyrzucam. Wiederspeyen/ Et falsos ridens revomentem pectore fluctus. Virg:
rĕus, obwiniony 2. Winien 1. winny 1. Strona odporna, & sub Grzeszny. & sub Przewiniam. Ein verklagter/ Schuldiger/ Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum. M. syn. Sōns, nŏcēns, nŏxĭus, āccusātus. epith. Trĭstis, pāllēns, păvĭdus, pāllĭdus, sōlĭcĭtus, āttŏnĭtus trĕpĭdus, squāllĭdus, mĭser. phr. Scĕlĕris, crīmĭnis cōnscĭus, crīmĭne ĭnīquo dēlātus. Crīmĭnis rĕus āctus. Immēsa vĭtĭōrum mōle grăvātus. Peccāti lābe nŏtātus. Sōrdĭda mœstus tŏga. Vūltum dējēctus, īntōnsos rēspērsus pūlvĕre crīnes. Pāllor ĭn ōre cōnscĭus aūdācis factis dat sīgna reātus. Præsĭdium ēs mĭsĕris, Chrĭste bĕnīgne rĕis, v. Accuso. Scelerătus.
reus majestatis, perduellionis, Nieprzyiáćiel.

reus nocens, reus rei capitalis; *Złoczyńcá*
revulsio, *Oddárćie, Odćiągánie.*
Rēx, *Krol, Pan 1, Chlebodawcá, Przedni, Dobrodźiey, Przyiaćiel możny.* Ein König. *An nescis longas Regibus esse manus?* Ovid. *syn.* Prīncēps, Impĕrātor, Rēgnātor, Rēctor, *epith.* Fōrtis, magnănĭmus, pŏtens, gĕnĕrōsus, īnvīctus, bēllĭger. Mārtius, Māvortius, măgnĭfĭcus, trĕmēndus, clārus, īllūstris, ārmĭpŏtens, prūdēns, săpĭēns, prōvĭdus, mŏdĕrātus, lēnis, jūstus, æquus. *phr.* Pŏpŭli rēctor. mŏdĕrātor, dŏmĭnātor, rēgni prīnceps, sūmmus præses, rēgna sceptra tĕnens, gĕrens, rēgāli jūre pŏtēns. Scēptra quī mănu gĕrit, gĕstat, tōrquet, mŏdĕrātur. Quem rēgālis pūrpŭra tēgit, ōrnat. Quisquis sŏlĭo fūltus ĕbūrno jūra dat, & lēges pŏpŭlis. Rēx ēst quī pŏsuit mĕtus, rēgis diădēma cŏrōnat. Quēm pĕnes ēst lēgum vĕnĕrānda pŏtēstas. Quem Dĕus īn cēlsa sēde lŏcāvīt. Quī pŏpŭlos sūb dĭtĭōne tenet. Cōnsĭlĭis rēges mŏdĕrāntur rēgna, trăhūntque. Mōbĭle mūtātur sēmper cum Prīncĭpe vūlgus. *v. Princeps.*
rex avium, *Krolik ptak.*
rex convivij, mensæ, *Biesiádnik.*
rex infans, *Krolewic,*
rex sum, *Dobra nasza, wygrawam 4.*

R H

Rhā. *Wolgá.*
rha barbarum, *Rábarbarum.*
rhācōma, *gr:* Rápontyk Nā à racos, i *Łáchmány breve*
rhăgădes, *hæ Gr: Popadánie nog.*
rhăgion, *Gr: Páiąk.*
Rhăgoīdes, Celsus tunicula oculi perforate in medio, acino expresso similis.
rhăgŏpŏdes, *Gr. sub Popádánie nog.*
rhamus, *hic, gr. Bodłak.*
rhamnus, catharticus, *Szákłák.*
rhăphănīnus, *Rzotkwiány, Chrzonowy.*
rhăphănītis, Gr. *sub Rosáćiec.*
rhaphanos agria, *Gr. Rzotkiew 2.*
rhăphănus, *Gr. Rzotkiew 1. 2. Chrząn.*
rhā-ponticum, *Rápontyk.*
Rhapsodus, qui heroicos versus in scena recitabat. Turneb. vel enarrabat. Rhodigin:
rhēda, *a, woz.* Eine Kutze, Gutsche, Karosse, *Inde caput morbi, rhedarum transitus arcto.* Juv. *v. Currus*
rhēdārius, *adject. wozowy.*
rhedarius, *substant. woźnicá. Kołodźiey.*
rhēno, ōnis, *hic, Kożuch 1. Szubá.*
rheon, *rhei, n gr. Rábárbárum,*
rhētor, *Gr. Krásomowcá wymowcá. Krásomowski mistrz.* Ein Wohlredener/ *Quid cum Grammaticis, Rhetoribusque mihi.* Mart.
rhēthŏrĭca, *æ Gr.* rhetorice, *es, Krásomowstwo.*
rhetorica ars, rhetoris ars, *Idem.*
rhetorica forēnsis, *Prokurácya.*
rhetoricè, *wspániale.*
rhētŏrĭcor, *aris, Krásomostwá záżywam.*
rhtētŏrĭcōtĕros, Gr. *sub Krásomowcá.*
rhētŏrĭcus, *Gr. Krasomowski.*
rhētŏrisso. *Krásomowstwá záżywam.*
rheuma, *Cieczenie 2.*
rheumătĭcus, *Gr. Cieczenie ćierpiący.*
rheumatĭsma, *Gr. Rywá.*
rheumătismus, *Gr: Cieczenie 2.*
rheumatismus ventris, *Biegunká 1.*
rhexia, *Czerwieniec 1.*
rhīna, *f. Gr. eadem* Squātina, *& Piła ślosárska.*
rhinārion, *Gr. Piłká, sub Piła ślosárska. Paulo Æginata est Collyrium egregie abstergens instar limæ,* rhinion, *gr. Piłká, ibidem. Celso idem Collyrium.*
rhīnēma, *tis, Gr. Opiłki.*
rhinŏceros ōtis, *m. Gr: Nosorożec. Zębáty.*
rhīnŏchȳsia, *Gr. Czerwieniec, Obrazki:*
rhīnŏclisia, *gr: Obrazki.*
rhiscus, *Gr: ut scribent aliqui. v:* Ruscus,
rhizias succus, *Gr. Korzeniowy, & sub Cyrenayskie*
rhŏdĭnum, *Gr. Rożány oleiek.*
rhŏdĭnus, *Gr. Rożány 1.*
rhŏdītes, *æ. m. Gr. Rożány kámień.*
rhŏdŏdăphne, *gr:* rhododendros, *gr: Płochowiec,*
rhŏdōnia, *æ gr: Rożány ogrodek.*
rhŏdŏra, *æ, Srebrnik drugi ziele.*
rhoea, *æ,* rhoeas *adis Gr. Mak.*
rhoītes, *æ, m. Gr. Gránatowe wino.*

rho-

rhombus, *hic Gr: Czworográniſtá ukośnie figura, Cewka 2. wrzećiono, Płáſzczká, an wiiadło? Item ſagarum inſtrumentum, ſub wrzećiono.*
rhomphea, *Gr. Miecz, włocznia 1. Glewija.*
rhonhisŏnus, *Chrapáłá, Parſkáiący.*
rhonchiſſo, *è Gr. Chrapam*
rhonchus, *Gr. Chrápánie, Párſk, Szyderſtwo.*
Rhŏpălĭcus, Rhopalios verſus. *Servio. eſt in quo verba ut ſequuntur per ſyllabas creſcunt. clavæ ſimilis, ut.* Rem tibi conceſsi dulciſsime convenientem.
Talem Homer. Muret. ait eſſe illum,
Idem Fiſtularis. Rhopalicus à fine.
Vectĭgālĭbus armenta inferre jubet Rex.
rhŏphălon, Herculeum, gr. *Grzybienie.*
rhus, *Gr. ex rods Gárbárſkie drzewko, Borowki 2. Genere m. f: & n. Græci & Latini uſurpant.*
rhyntăce, *es, Gr. Látawiec ptak.*
rhȳpătŏgrăphus, *Gr. ſub Málowánie.*
rhyſsōſis, *f. Gr. Márſzczenie.*
rhythmicus, *Gr. Rymopiś, Rymowny.*
rhytmis, *m. Gr, Rym 1. 2. Puls, Takt.*
rhȳthĭum, *diminut. à* rhython, Gr. *ſub Dáchowka. vario ſignificatu.*

R I

Ribes. B, Porzeczki.
rica, *Podwiká. Bindá 2. Szátá białogłowſka, Chuſtká 1.*
rĭcĭniatus, *Płaſzczem odźiany, żałobę noſzący.*
rĭcĭnium, ricinum, *Płaſzcz, żáłobny rántuch.*
rĭcĭnus, *Rantuch.*
rĭcĭnus, *Kleſzcz robak, Kleſzczowiná: Corripit i, utrumque Serenus.*
ricta fremunt, ſub wárczę.
ricto, as, in Lámpárt. rictum. Páſzczęka 2.
rictum diduco, diſtendo, *Oſzczerzam ſię.*
rictus, *us, Gębá 1. Páſzczęká otworzona: wárk, Oſzczerzánie.* Das auffſperren oder krümmen des Mauls. *Oblitus eſt ſpumis, & ſanguine rictus.* Ovid. *epith.* Hiāns, hĭūlcus, ăpĕrtus, pătēns, pătŭlus, immānis, vŏrāx, ăvĭdus, ſpūmāns, tĕrribilis, *phr.* [illegible] Rĭctus, *proprie ferarum eſt* [illegible]
rĭcŭla, *podwiązá, zatyczká 1.* ridendus *śmiechu godny*

rīdeo, *śmieię ſię 1. 2. 3.* Lachen/ *Ridet amatorem Lyda puella ſuum.* Ovid. *ſyn.* Căchīnnor. *phr.* in rīſus, in căchīnnos sŏlvor, ōra in rīſus sŏlvo, ŏs rīſu dīdūco, lăxo. Rīſum tŏllo, ĕdo, īngĕmĭno. Rīſu cōncŭtĭor, quătior, gĕſtio. Rīſu lăxāre lăbĕlla Rĭdet dēmiſſo Nævia vūltu. Vūltu quō cœlum tēmpĕſtātēſque ſĕrēnat. Rīſus & ē noſtro vĕnīēbant gaudia rīſu.
rīdibundus, *śmieſzek.*
rīdica, *Koł 1. Tycz, żerdź* di *producit Renat. alii corripiunt*
rīdĭcŭlārium, *żárt 2,*
ridicularius, *śmiechu godny.*
ridiculē, *śmieſznie.*
ridiculiſsimus, żartowny, śmiechu godny.
ridiculōſus, ridiculoſiſsimum, *Idem.*
rīdĭcŭlum, *Szyderſtwo. śmieſzna.*
rīdĭcŭlus, *Błázeńſki, żártowny.*
rien, *ēnis, m. Nerká*
riēnōſus, *Nerek bol ćierpiący.*

R I G

Rĭgatio, *Pokrapianie.*
rĭgens, *Zdrętwiáły, Chropowáty.*
rigentes oculi, *w ſtup idące oczy.*
rĭgeo, *Mártwieię, Náieżam ſię. Twárdnieię, Marznę, źiębnę, uſtáią włoſy.* Vor Froſt erſtarren. *Terra boum plumbo inſuto ferroque rigebat.* Virg. *ſyn.* Rĭgēſco, ălgĕo, frīgĕo. hŏrrĕo. *v. Frigeo. Horreo.*
rigeſco, *rigodor, aris. Twárdźieię,*
rĭgĭdus, *Nie gibki, Nágınán u przećiwny, Twárdy, Zdrętwiáły, Srogi, Surowy 2. źimny 1* Steiff von Kälte / Streng. --- *falces rigidum conflantur in enſem.* Virg: *ſyn:* ăſpĕr, dūrus, vel frīgĭdus.
rĭgo, *Pokrapiam.* wäſſern/ nätzen/ *Disjicit & ſparſo latè rigat arma cruore.* Virg. *ſyn.* Irrĭgo, īrrōro, hūmĕcto. *phr.* ăquis ăſpĕrgo, ſpărgo, pĕrfūndo, mădĕfăcĭo, ăquas ſpărgo. Rōrem lāte diſpĕrgere Spărgĕre sēmen ăqua. Hĕrbĭfĕris rōrem diſſĕminat agris. Vūltum lacrymis atque ōra rĭgāvit. Mŏllis erat tĕllus rōrāta māne prŭīna. Jūppĭter fĕrtĭlĭbus quŏtĭes rĭgat īmbrĭbus agros. ĕſt mĭhi fœcūndus, dōtālĭbus hōrtus in agris. Aūra fŏvet lĭquĭdæ fontem rĭgātur æquæ.
rĭgor, *oris, Twardość, Nieużytość, Zdrętwienie źimno.*

Bystrość 1. *Surowość, Miedza, Niegibkość sub Niegibki, Stálenie.* **Kälte/ Item Strengigkeit/** *Prima caloris enim pars & postrema rigoris.* Luc. *syn.* āspĕrĭtas. dūrĭties, vel frīgus. *epith;* Aūsterus, hōrrĭdus, dūrus, āsper, mārmŏrĕus, īnflĕxus, fævus, īmmītis, īmmānis, bārbărus, trux, mĕtŭēndus. *phr.* Dum mēns austēri plēna rĭgōris ĕrat. Tĕnet ēxsāngues rĭgor hōrrĭdus ārtus, Dēpōne rĭgōrem mārmŏrĕum, vīrgo. Īnflĕxi pĭĕtas ădămānta rĭgō ris mōllīret.

rĭgōrātus. *rigoro, Utwierdzam.*

rĭguum, *Mokzyzny, Pokrapianie.*

rĭguus, *Mokry.* **Gewässert/ nass/** *Rura mihi & rigui placant in vallibus amnes.* Virg. *phr.* ārrĭgŭus, ūdus. mădĭdus, hūmĭdus.

rīma, *Rospádlina* 1. 2. **Eine Spalt/ Ritz/** *Accipiunt inimicum imbrem rimisque fatiscunt* Virg: *syn.* Hĭātus, fīssūra. scīssūra, spīrāmĕntum, mĕātus, fŏrāmen. *epith.* Pārens, āpērta, āngūsta, lābāntes jūnctūræ. Mūrāle vĭtĭum. Rīmōsus părĭēs. Dīsīliunt agrī, rīmīsque vĭdēntur ăpērtis. Flĕxĭlĭbus rīmis strīdēntes scīndĕret agros.

rīmas ago, *Padá się, Rysuie się.*

rīmor, *aris, Szperam, Grzebię* 1. *Pryćiam, Szukam.* **Ersuchen/ forschen/ grübeln** *Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri* V. *syn.* Quæro, scrūtor. *v. Quæro.*

rīmōsus, *Rospádły, Dźiurawy.* **Spaltig/** *Tu tamen & levi rimosa cubilia limo.* Virg. *syn.* Dēhīscens, hĭāns, pătens, āpērtus, hĭūlcus.

rīmŭla, *sub Rospádliná* 1. *ringo, is, warczę.*

ringor, *eris, wárczę, Oszczerzam się, Gryzę się Gniewam się* 1. *Dąsam się.*

rīpa, *Brzeg* 2. **Gestade eines Wassers/ Ufer/** *Riparumque toros, & prata recentia rivis.* Virg: *syn:* Līttus, ōra, ācta, mārgo, *epith,* ārēnōsa, grāmĭnĕa, vīrĭdis, hūmēns, ūda, mădĭda, rīdēns, hērbĭda, mūscōsa, ūmbrōsa, frīgĭda, gĕlĭda, frōndēns, vīrēns, vērnans, spūmāns. spūmōsa, ūndāns, dēclīvis strĕpēns, flŭvĭālis. *phr.* Rīpæ mārgo, āgger, crĕpīdo; clīvus, tōri. Vīrĭdīssima grāmĭne rīpa. Aquas ōblīquo mārgĭne cīngēns, claūdēns, fīnĭēns. Grāmĭne vērnāns, Tācta præcīncta ārbŏrĭbus. Mōllis dēclīvi trāmĭte rīpa. Ārēnōsæ īn mārgĭne rīpæ, ad rīpas lēne sŏnāntis āquæ ōras. ēt līttŏra cīrcum. Vīcīnæque frĕmunt rīpæ crĕpĭtāntĭbus ūndis. rīpārum claūsas, mārgĭne fīnit āquas Vēntum ĕrat ād mōllem dēclīvi trāmĭte rīpam. Grāvĭor, cāvæ sŏnŭērunt līttŏra rīpæ. *v. Littus.*

rĭparensis, *Pograniczny, Pobrzeżny.*

rīpārĭōla, *Grzebiulucha.*

rīpārius, *Pobrzeżny,* rīpŭla, *Brzeżek.*

riscus, *Gr: Mácloch. Szkátułá, Skrzynká* 2.

risibilis. *śmiechowi podległy.* risio, *śmiech* 1. 2. 3.

rīsor, *śmieszek.* **Ein Lacher/** *Verum ita risores, ita commendare dicaces.* Hor. *syn.* Dērīsor,

risorius honor, Fulgentio.

risu excipere, obruere. *wyśmiać.*

risu vultum solvere, risum tollere, *Rośmiać się.*

risu capto, concito, excito, facio, moveo, *śmieszę,*

rīsus, *us, śmiech* 1. 2. 3. **Ein Gelächter/** *Incipe parve puer risu cognoscere matrem.* Virg: *syn.* Cāchĭnnus. *epith:* Lætus, hĭlăris, jūcūndus, blāndus tĕner, trĕmŭlus, mōllis, dulcis, sĕrēnus, vĕnūstus ēffūsus: sŏlūtus, prōtērvus, prŏcax. *phr.* Dūm rīdes lĕpĭdo tānta ēst tĭbi grātia rīsu. Blāndo laūdem prætēxĕre rīsu Cāsta fĭdes, rīsus hĭlăres, mōrēsq; sĕrēni. Nūnc ălacres rīsus, nūnc & jŏca læta părēntur. Frōns læta, ēt făcĭlis gēstus, rīsūsque sĕrēni.

risus erumpit, *Rośmiać się.*

rītè, *Obrządnie, Porządnie* 3. *Słusznie, Przystoynie.* **Nach Gewohnheit gebührlich/** *Ergo ritè suum Baccho dicemus, honorem.* Virg: *syn:* Dē mōre, ēx mōre, ŭt dĕcet,

rītes, *is, m, Obrząd.* rītu, *Ná kształt*

rituālia, ium, rituales libri, *Aienda.*

rituālis, *Odbrządkowy.*

rituāliter, *Obrządnie, Z ceremoniámi.*

rītus us, *Obrząd, Sposob.* **Eine Gewohnheit/ weiss/** *Hinc populi ritus edidicēre novos.* Ovid: *syn:* Mōs, cōnsuĕtūdo, rātio, mōdus. *epith.* sōlēnnis, pĭus, vĕrēndus. vĕtūstus. prīscus, āntīquūs vĕtus bŏnus, nŏvus.

rīvālis, *subst. Społrutnik, Konkurent. Fryierz, Zawiśnik. Społzaletnik. Społpreszący, Społstadnik, Miłośnik spolny.* **Ein Mitbuhler** *Quin sine rivali, teque & solus amares.* Hor. *syn.* Æmŭlus.

rīvālis, *adiect.* *Rzeczny.* *(cletnik,*

rīvālĭtas, *Záwiść* 2. *Konkurencya, & sub Społza*

rīvālitia lex, *Społrutnik.*
rīvātim, *Strumieniem.*
rivi sanguinis, *żyłá krewna.*
rīvīnus, *Społzaletnik, Fryierz.*
rīvŭlus, *Strumyk.* Ein Bächlein. *Aridus ut magnas impellat rivulus undas:* Atator.
rīvus, *Strumień 1. 2. Zrzodło, Wodá przywiedźiona, Rurmusowy rów.* Ein Bach. *-- tenuis fugiens per gramina rivus.* Virg. *syn.* Rīvŭlus. *epith.* irrĭgŭus, tĕnŭis, fŭgiens, errāns, serpens, lŏquax, quĕrŭlus, garrŭlus, sŭsurrāns, vitrĕus, nitidus, limpidus, pellūcidus, argĕntĕus, crystāllinus, jūgis, pĕrĕnnis, præceps, flŭēns, lēvis, strĕpĭtāns, strĕpēns, sălĭēns, prōnus, ōblīquus, lăpĭdōsus, raŭcus, ārgūtus, ŭndans, sŏnāns, crĕpĭtāns, dūctilis, cādens, văgus. *phr.* Flŭēns pĕr prāta virĕntia rīvus. Flŭunt quĕrŭli sĭnŭōso trāmite rīvi. Dēflŭit incĕrto lăpĭdōsus mūrmŭre rīvus. Lætā sŭsŭrrāntes fŭgiunt pĕr grāmina rīvi, It præceps pĕr săxa sŏnāns spūmāntia rīvus. Dūlcis ăquæ sălĭēntes sĭtim rĕstĭngvĕre rīvo. *v. Fluvius, Fons, Torrens.*
xa, *Swar.* Zanck, Hader. *Vecordem parat excitare rixam.* (Phal.) *syn.* Jūrgium. āltĕrcātio. cōntĕntio, dīscōrdia, dīssīdium, līs, pūgna. *epith.* Clāmōsa, īnsāna, vĕsāna, rābĭōsa, īmprŏba, īnīqua, dīra, īnīmīca, fŭrens, prōbrōsa, tūrpis. ăcērba, mŏlēsta, āspĕra, fērvĭda, sāngvĭnea, crŭēnta. *phr.* Lĭnguæ cōntĕntio, prælia jūrgia. Lītĭgiōsa vērba, dicta, āmāræ prælia lĭngvæ. Stŭdia īrārum, ātque ŏdĭi. *v. Convicium, & Injuria.*
rixam committo, *Swárzę się.*
rixas injicere, *Poswárzyć drugich.*
rixātor, *Warchoł.*
rixo, *as,* rixor, *aris, Swárzę się.* Hadern/ zancken. *syn.* āltĕrcor, jūrgor, cōntendo, lītigo, dīscĕpto, pŭgno, cĕrto. *phr.* Dīssīdiīs cōntĕndo jūrgia mīscĕo, Lĭngua mĕdĭtor. Lĭnguam in jūrgia sŏlvo. ăcŭo. Vĕrbis, pūgnis, mănĭbus cōntĕndo. Rīxas ĕxcĭto, sŭscĭto, mīscĕo, Stŭdiīs ārdēre nĕfāndis, īrārum ātque ŏdĭi āmāræ, prŏtērvæ, clāmōsæ inīre lăcĕssĕre prælia cērtāmĭna lĭnguæ, Hōs īnter āspĕra rīxa ĕxsūrgit, sævit. Mĭsĕras sīc īmprŏba rīxas sŭscĭtat.
rixōsus, *Swárliwy, Zwádliwy.*

R O

robeus, *Robius, Płowy.*
Robigalia, ium, orum, sub Krzyżowe dni.
rōbīgo, *Rdźá w zbożu.*
Rōber, idem robur, rōbŏreus, *Dębowy.* Von hartem Eich gemacht. *Mittere roboreo scirpea ponte solet.* Ovid. *syn.* Quĕrnus, quĕrnĕus, īlīgnus.
rōbŏro, rōbŏrāsco, *Pokrzepiam 1. Utwierdzam, Pośilam, Mocnieię.* Stärcken/ *Et validas auget vires, & roborat istum.* Luc. *syn.* Cōrrōbŏro, fīrmo, cōnfīrmo, *phr.* rōbur, vīres do, āddo, sŭppĕdĭto, sŭffĭcio, sŭggĕro, mīnīstro.
rōbŏrārium, *Zwierzyniec 1.*
rōbŏror, *Mężnieię, Mocnieię.*
rōbur, *oris, Dąb Kłodá 4. Pal 3. Ciemnicá, Moc, Krzepkość, Twárdość.* Eichbaum. *syn.* Stīpes, quĕrcus, īlex, *epith:* sylvĕstre. nōdōsum, dūrum fīssĭle, īmpĕnĕtrābĭle. *phr.* īnnātāque rūpibus āltis rōbŏra. Tōt cīrcum fīrmo sylvæ sē rōbŏre tōllŭnt. rōbŏrĭbꝰ dūris jānua fūlta rīget *v. Quercus.*
robur animi, *Męstwo,* rōburneus, *Dębowy*
robus, bi, subst. n. Pszenicá. (*Płowy.*
rōbus, *bi, adiect. Lisowáty, Czerwony,*
rōbustus, rōbustĕus, *Dębowy, Mocny, Krzepki, Pośilny* Baumstarck. *Post ubi robustis adolevit floribus ætas* Virg: *syn:* Fōrtis, vălēns, vălĭdus lăcĕrtōsus, nĕrvōsus. *phr.* rōbŏre, vīrĭbus, īnsīgnis, præstāns, ēgrĕgius, prædĭtus, sŭpērbus, aŭdax, fīdens. Vīr fīrmo pĕctŏre, vīrĭbus, Cŭi cōrpus rōbūstum, vĭgŏre plēnum rōbŏre præstans dūrum, pătĭēnsque lăbōrum. Cŭi bĕllo vīvida vīrtus. Vīnci nĕscius ārmis. Cŭi īntĕger ævi sāngvis īnĕst, sŏlĭdæq; suo stānt rōbŏre vīres. Quāntas ōstĕntat rōbūsto cōrpŏre vīres. *v. Fortis.*
Rochetum, *B. Rokietá.*

R O D

Rodo, *Gryzę 1. Przymawiam, Podbiera, Głodzę 2. Obmawiam.* Nagen. *Sæpè caput scaberet, vivos & roderet ungves.* Hor. *syn.* Cōrrōdo, ārrōdo, cīrcŭmrōdo, ēxĕdo, cōnsūmo tōndo, tōndĕo. *phr.* Huic rōstro īmmānis vūltur ădūnco, īmmōrtāle jĕcur tūndēns, fœcūndăque pœnis vīscera. Rīmaturque ĕpŭlis, hăbĭtātque sŭb ālto pĕctŏre, nĕc fibris rĕquies dătur ūlla rĕnātis. *De Tityo cui jecur semper reviviscens vultur perpetuò rodit.*
rodum æs, *Miedź w sztukach.*
rōdus, *di, adiect. Gruby 4. idem* rūdus, *di & raudus, di.*

rōdus, *eris, substant. n. W sztukách wiedź.* Idem rudus, *raudus, eris.*
rōduscŭlum, *idem raudusculum.*
rŏgalis, *Zgliszczowy, sub Zgliszcze.*
rŏgātio, *pytánie, prośbá, pospolstwa ustáwá, przywiley, Ustáwá 1. Náradzánie się,*
rogationum dies, *Krzyżowe dni.*
rŏgātĭuncula, *pytánie, Náradzánie się.*
rŏgātor, *pytácz, proszak.*
rŏgātus, *ut, prośba*
rŏgĭtātio, *Náradzánie, Ustáwá 1.*
rŏgĭto, *as, proszę 1. pytam* **Embsig bitten.** *-- Priamo rogitans super Hectore multa.* Virg.
rŏgo, *Proszę 1. Modlę się 2. Náradzam się. pytam, & in pożyczam 3, Stánowię.* **Bitten.** *Sæpè roges aliquid sæpè repulsus eas.* Prop. *syn.* ŏbsĕcro, præcor, pĕto, *v. Precor, Oro.*
rŏgus, *Zgliszcze, Stos drzew, &c.* **Ein Holtzstoss,** *Conscendit furibunda rogos ensemq; recludit.* Virg. *syn.* Pyra bustum, sĕpŭlcrum, *epith.* ārdens, flāgrans āccēnsus, crĕpĭtāns, fŭnĕrĕus, lūgŭbris, mœstus trīstis, ēxcēlsus, sūblīmis, ŏdōrus, ŏdōrĭfer, ŏdōrātus, strūctus, ēxstrūctus, ērēctus, *phr.* Lĭgnōrum strŭēs, cōngĕrĭes: cōngēstus āggĕr. Fŭnĕris līgna. āra sĕpŭlcri, Fŭnĕrĕæ, sĕpŭlcrāles flāmmæ. Cōmpōne flāmmas, & vāstum āggĕrem āltos cōnscēndit fŭrĭbūnda rŏgos Ardēntemq; rŏgum mĕdĭa spēctābat āb ūnda: Cōnflagrānte rŏgo nōn ēst dētērrĭta flāmmis. Hōc rŏgus īste mĭhi, hōc īgnes īræque pārābant. *v. Ignis.*
Rōma, *Rzym.* **Die herrliche Stadt Rom,**
rōmānĕus, romanicus, *Rzymski.*
romano more, *Po Rzymsku, cnotliwie.*
rōmānus, *adject. Rzymski.*
romānus, *substant: Rzymianin.*
Rombotinum, rompotinum, lege Rumpotinum.
rōmŭleus, rōmŭlus, *Rzymski,*
rombotinus, *sub Topola*
rōmŭlĭda, *Rzymiánin.* ronchus, roncus, *Pársk 1.*

R O R

Rōrālis, *Rośisty.*
Roramento auri, apud Capitolin, corrigit Causi ab. Ramenta
rōrāns, *Rośisty, Kroplisty.*
rōrārius, *żołnierz lekki, żołnierz pośiskowy, Procarz.*
rorat, *Rosá pádá.* rorate, *sub Roraty.*
roratio, *Máćice zaraza, & sub Rosá pada.*
roratus, *Pokropiony. & sub Roszę co.*
rōresco, *sub Roszę się.*
rōrĭfer, *P. rorifluus, P. Rośisty.* **Das Tau bringt.** *Rorifera gelidum tentaverat aëre biga.* Stat. *syn:* Rĭgŭus, īrrĭgŭus.
rōro, *as. Pokrapiam & sub Roszę.* **Thau geben / thauen.** *Per sylvam, & sparso rorabant sanguine vepres.* Virg. *syn.* īrrōro rĭgo, īrrĭgo, āspērgo, hŭmēcto, rōre pērfūndo, vel rōrēsco, rōre stīllo, dēflŭo, rōrem ēmītto, spārgo.
rōrŭlēntus, *Rośisty.*

R O S

Rōs, *roris, Rosa, Kroplá.* **Der Thau.** *-- Sangvineis stillavit roribus Albos.* Luc. *epith.* Mātūtīnus, frīgĭdus, gĕlĭdus, nōctūrnus, līquĭdus, vĭtrĕus, tĕnŭis, hūmĭdus, ūdus, hūmēns, ārgēntĕus, cœlēstis, āĕrĭus, gēmmĕus, gēmmāns, cădēns, plŭvĭus, stīllāns, lăcrymōsus, fœcūndus, dūlcis, grātus *phr:* Rōrālis ăqua, līquor, hūmor, prŭīna. Rōscĭdus, mātūtīnus hūmor. Rōrāles, mātūtīnæ guttæ, ăquæ Nōctis lēntus hūmor. Roris lăcrȳmæ, gūttæ, ăquæ. Aūrōræ lăcrȳmæ. Rōris ārgentĕus īmber. Spārsa rōre cœlēsti mădet, mădēscit hŭmus. Tĕnŭes in gūttas sōlvĭtur āër.
ros Syriacus, *Mánna sok.* ros vitalis, *Mleko.*
Rŏsa, Roża 1. **Eine Rose/**
rosą conditanea, *vel* conditurâ composita *sub* rosa Græca, *Firletka.* (*Konfekt.*
Rosa Milesia, Punica, *vide* Milesia, Punica.
rŏsāceus, Rożány.
rŏsārium, *Rożany ogrodek, an Rożániec.* **Ein Rosenbarten.** *Vidi Pestano gaudere rosaria cultu.* Virg. *epith:* āmœnum, vĭrēns, vĭrĭde, ŏdōrum, ŏdōrātum, grātum, pīctum, pūnĭcĕum, rūbĭcūndum Pæstānum.
rŏsātum, *Konfekt, Rożány konfekt.*
roscidus, *Rośisty.* **Mit Thau bedeckt/** *Ergo iris croceis per cœlum roscida pennis.* Virg.
rŏsētum, *Rożany ogrodek.* **Rosenstock / oder Garten /** *Puniceis humilis quantum saliunca*

rosetis. Virg. *syn:* Lŏca rŏsīs cōnsīta. Hŏrtus rŏsīs ăbūndans, frĕquēns.
roseus, *Rożaney maśći, Rumiány, ćieliſty 2. Szárłatny.* Roſenfarbig/ *Dixit & avertens rosea cervice refulsit.* Virg. *syn:* Rŭbens, rŭbĕus, rŭber, pūrpŭreus, rŭbĭcŭndus.
rōsĭdum solum, *Columell. Pallad. Commelin: i.* rorōſio, *Gryźienie. 2.* (*scidum,*
rosmărīnum, *rosmarini.* rosmarinus, *rosmarini,* ros marinus, ros maris, *Rozmaryn 2.*
Rosomăca, rosomacus B. Rosomák,
Rosŏlani, *Ruś 2,*
rostĕllum, *Nos 2. Pyſzek.*
rostra, *orum. Kázalnica,*
rostratus, *Kończáty ná przodku, & sub Czekan,*
rostro, *as, Kluię, Dźiubię, Pyſzę w źiemi. Orzę, Porzę 1. Stárbám ſię,*
rostro everbero, ferio, *Kluję,*
rostro terram ruo, *Pyſzczę.*
rostrum, *Nos 2. Pyſk.* Ein Schnabel. *Hic stupet attonitus rostris, hunc. &c.* Virg *epith.* ŭncum, ădūncum, ăcūtum mŏrdāx pōrrēctum, cūrvum, īncūrvum, dūrum, rĭgĭdum, mĭnāx, ærātum. *phr.* Rōstrı ăcūmen, rōstrōque īmmānıs vultur ădūnco, rōstrum lătĕri dēfīgit ăcūtum, rōstrōque rĕdūnco. Hāmātīsq; vĭrı lănĭārunt ŭnguĭbus ōra.

ROT

Rŏta, *Koło wozowe, Koło ná złoczyńcę, Probá 3. Okrąg 1. an Kozá dźiká, & tr. sub Przyprá-wá.* Ein Rad/ *Hæc erit admissâ meta terenda rotâ.* Ovid. *syn.* ŏrbis, ŏrbīta. *epith.* rŏtūnda, cūrva ăgĭlis, lĕvis, īnstābĭlıs, vēlōx prŏpĕrans, cĕlĕris, vŏlūbĭlis, cĭta. præcēps, fērvĭda, fērvēns, fērrāta, strīdēns. *phr.* Rŏtæ ŏrbis, āxis. cūrvātūra, cūrvāmen, gȳrus. Fērrātus ŏrbıs Cĭtāto āxe vŏlūbĭlis Pērpĕtŭum quæ cīrcūmvērtĭtur āxem. Răpĭdis rŏtis cōncĭtus aufērtur cūrrus. Vŏlat vī fērvĭdus āxis sūmmæ cūrvātūra rŏtæ. Vērtūnt que rŏtis prŏpĕrāntĭbus aūras, rŏtis sūmmas lĕvĭbus, pērlābĭtur ŭndas. Nōn māgis ēst cūrvıs āppĭa trīta rŏtis. *v. Currus & Gyrus.*
rota aquaria, haustoria, *Rurmuſowe koło,*
rrŏtābĭlis, *Obrotny w koło,*
ŏ tālis, rotātus, *Ná kołach.*
rŏtāns, *Kolący 2.* rŏtātim, *Kołem.*
rŏtātio, *Obracanie,*

rotatus sermo, *Mowá piękna, Okrągłość.*
rŏto, *as. Obracam, Szermuię 1. Wykrącam 2. Roztacza paw ogoń.* Rollen/ wältzen/ herumbtreiben/ *Proturbant, instant non segnius ac rota ensem.* Virg. *syn.* Vērto vērso, cīrcumvŏlvo, gȳro, *phr.* In ŏrbem dūco, cīrcumdūco: *v. Gyrus.*
rŏtŭla, *Kołko 1,*
rŏtūndātio, *Obracánie, Okrągłość,*
rotundè, *Okrągło 1. Gładko 1,*
rŏtūndĭtas, *Okrągłość 1.*
rŏtūndo, *as, Okrągło co czynię, Toczę 3.*
rotundum in habitūm figuratus, *Okrągły 1.*
rotundus, *Okrągły 2. 2. Gładki. Doskonały* Rung Rugelächtig. *Grajis. dedit ore rotundo.* Horat. *syn.* Glŏbōsus, sphærĭcus, ŏrbbĭcŭlārıus. tĕres. *phr.* In ŏrbem cōndĭtus, rĕvŏlūtus, glŏmĕrātus, sĭnŭātus, āctus, dūctus, vērsātus, fōrmātus, ēffōrmātus, fĭgūrātus, In ŏrbis fĭgūram ēffĭrotūndus sermo, *Mowá piękna,* (ctus.
Roxăni, Roxŏlāni, *Ruś 2.*
Roxolānia, *Ruś 1.* roxolānus, *Rusnak,*

RU

Rŭbēcŭla. Gil, Płoćićá. Rŭbēdo, *Czerwoność,*
rŭbĕfăcio, *Czerwonienię.* Roth machen, *Atlantiadum rubefecerat ora sororum,* Sed.
rŭbella, & rucelliāna vitis, *sub Wino czerwone,*
rŭbelliānus, *Czerwony 1,*
rŭbellio, *Jaz, Kárp,*
rubellum vinum, *Wino czerwone,*
rŭbellus, *subst. Płoćićá Wzdrenká,*
rubellus, *adject: Czerwouy 1,*
rŭbens, *Rumiény, Czerwony 1,*
rŭbeo, rubesco, *Czerwienię ſię, Zapałam ſię, Zapala ſię zorza, Wſtydzę ſię.* Roth ſeyn/ *Puniceis invecta rotis, Aurora rubebat.* Virg: *phr* Rŭbōre, rubeo cŏlōre tīngor, īnfĭcior, īmbŭor pērfūndor, īllĭnor. Rŭbōrem trăho., cŏllĭgo, cōncĭpĭo. ăccĭpio. *v: Erubesco.*
rŭber, *Czerwony 1,*
rŭbēra, *żába źiemna, żabá wodna,*
rŭbētum, *Cierniſko.* Ein Brombeerſtrauch/ *Cernaq; & in duris naſcentia mora rubetis.* Ov *ſyn* Spīnētum, dūmētum: *v. Spinetum,*

rubeus, à *robus*, *Płowy*.
rūbeus, à *rubeo*. *Rumiany*, *Czerwony* 1. **Roth.** *Nunc facilis rubeâ texatur fiscina virga.* Virg. *syn.* Rūber, rūbicūndus, rūbēns, rūbēscens, pūrpūrĕus, rŏsĕus, pūnīcĕus, īgnĕus, sānguīnĕus, *phr.* Rūbōre tīnctus, īnfēctus, īmbūtus, pērfūsus. īllītus.
rubeus, à *rubo.* *Virg. Robert. Stephan: nec rejicit Cerda. Cierniowy.*
rūbia, *Márzánae żiele*
rūbīcŭlus, *rubeoculus*, rūbŏcŭlus, *płocicá*
rūbīcundŭlus, rubicundus, *Czerwony* 1.
rubīdus, *Czerwony, vide & Gruby, Hujus vocis varia est lectio & interpretatio quare & quantitas. apud Plautum tamen* Panis rubidus, *in Casina* Ru, *brevi*, sed ampulla rubida. *Sticho* Ru, *longo*.
rubigine scaber, *Zadrzewiały*.
rubiginem sentio, traho. *Rdzewieię*.
rūbīgino, *as*, *Zardzewiam co, Rdzewieię*. Ru, *quantitatem, vide in Rubigo.*
rubiginor, *aris*. *Rdzewieię*.
rūbīgĭnōsus *Zardzewiały, Rdzáwy, Rudáwy*.
rūbīgo, *Rdzá* 3. 4 *Zębow pożołknienie* **Rost/** *Condere vaginâ gladium ne tecta rubigo* P, *Esset rubigo segnisq; horreret in arvis*; Virg. *syn.* Ærūgo, fēr rūgo, sītus. *epith:* ātra, nīgra putris, āspĕrā, scabra-rīgĭda, squāllĭda, fœda, tūrpis tētra mōrdax, ēdax, *phr.* Scabræ mōrsus rubīgĭnis. Fērrum rubīgo īnfĭcit, ŏbdūcit, rōdit, ĕxēdit, cōrrūmpit, fœdat, īnquĭnat, Plēni rubīgĭnis ēnses Nīgræ rubīgĭne falces. Fēssa putri rubīgĭne tēla.
rūbīgus, *sub* Rdzá,
rūbor, *Rumianość, Czerwoność, Bárwiczká, Wstyd* 1. 2. **Röthe/** *Et mihi de nullo fama rubore placet.* Mart. *epith:* Sānguĭnĕus, pūrpūrĕus, pūnīcĕus, rŏsĕus, īgnĕus, flāmmĕus, dĕcōrus, splēndens, cŏrūscus rūtĭlus mīcans, *phr.* Cŏlor, rūbĕus, rūber, pūrpūrĕus, &c: *v: supra Rubeus*, ōra quŏque īngĕnŭo, rădĭant sūffūsa rŭbōre. Sŭbēst rŏsĕo, lēnis īn ōre rŭbōr īnfĭcit ōra. Sĕdet īn nívĕo dīscŏlor ōre rŭbor.
rūbrīca, *Rubrika* 1. *Glinka czerwoná, Sznur ćieselski, Barwiczka, Ustáwá* 1. *Gil, Ziemia czerwona* (*farbowány*.
Rubricatus, à rubrico, in Exodo sæpè. Czerwono
Rubrica Lemnia, Sinopica, *Rubryká*. 2.
rubricerta, *sub Bárwiczká*.
rubrīcōsus, *Rūbrus, Czerwony*.
rūbus, *hic hac. Ciernie* 1. *Jeżyny* 1. **Hagedorn staud/Brombeerstaud.** *Munera mordaces intériere rubi.* Ovid. *syn.* Sēntis, vepris, spina. *epith:* āspĕr hŏrrens, pīngvis, dūrus, mōrdax. ăcutus, rīgĭdus, vūlnīfĭcus, hāmātus, vīlis, pūnīcĕus, hīrsūtus. *phr.* Mēlla flŭānt īlli, fĕrat ēt rūbus āsper ămōmum. Rĕttŭlīt hīrsūtis brāchĭa tēcta rūbis. Hŏrrēntēsque rūbos ēt ămāntes ārdŭa dūmos. Cōllīgit ēt rīgĭdis vīscĕra spārsa rūbis.
rubus caninus, *Roża polna*.
rubus Idæus, *Malinowy krzak*.
ructamen Rzygánie. rūctātor *Rzygliwy*.
ructitare, Colu corr. Caput agitare.
ructo, ructor, *Deponens Rzygam*.
ructuōsus, *Rzygliwy*. ructus, *Rzyganie*.

RUD

Rŭde æs, Wsztukach 2.
rŭde donatus, rudem meruit, *Wysłużony*.
rudem accepit, meruit, *Wysłużony. & sub Wynaczam się.*
rudem do, *Wypuszczam z służby*.
rudeata loca, *Rozwáliny*,
rūdeātus, *Gruzłowáty*. rūdēctum, *Rozwáliny*.
rūdens, *m. f. Lina, żaglowa lina.* **Ein grosz Schiff Sail** -- *clamorq; virum stridorque rudentem.* Virg. *syn:* Fūnis, rĕtīnăcŭla. *epith:* Naūtleus, grăvis, rīgĭdus, tēnsus, lāxus, lōngus, īngēns, tŏrtus, īntōrtus, mărīnus, ēxtēnsus, cōntēntus, nŏdōsus. *phr:* Aūt lăquĕum cōllo, tŏrtōsque āptāre rŭdēntes. Lāxi jăctantur ŭbīq; rŭdēntes, ēxcŭssōsq; jŭbet laxare
rŭdentĭsĭbĭlus, *Skrzyp* 1: (rŭdēntes; *v. Funis*
rŭdĕrārius, ruderatus, *Gruzowy*.
ruderātio. *Gruzem, nábiiánie, Tynkowanie*.
rudes, *is, ut aliqui scribunt. idem* rudis, *f.*
rŭdĕro, *as, Gruzem náwożę, Tynkuię*.
rŭdētum, *Rozwáliny, & sub Gruzowaty*.
rŭdētus. *Gruzowaty*.
rŭdiārius *à rudis adjectivo, Partacz*.
rŭdiārius, *à rudis substantivo, Wysłużony, Szermierz* (*wysłużony*.
rŭdīcŭla, *Wárzęcha*, Kopyść.
rŭdīmentum, *Początek* 2. *ćwiczenie* 2. **Anfang.** *Prima rudimenta, & primos &c.* Virg.

rūdis, *subst. f.* *Laská 1. Przodek 3.*
rūdis, *adject.* *Prosty 3. Prostak, Niebiegły, Nieuczony, Nieświadom, Gruby 2. 3. 4.* Nieuk. **Unwissennd / tölpisch.** *Ad mala jam pridem non sumus ulla rudes.* Ovid. *syn.* ignārus, tyro, vel hĕbes, tārdus, stupĭdus.
rūdĭtas, *Prostość 2.* rūdītus, *us Ośli ryk.*
rŭdo, *is, rudivi.* *Apulei.* *Ryczę.* **Schreyen wie ein Esel.** *Findor ut Arcadiæ pecuaria rudere credas.* Ovid. *ut rudit à scabra turpis asella mola:* Ovid.
rudor tabæ, Apulei.
rūdum æs, *W sztukach miedź.*
rūdus, *di, adiect.* *Gruby 3.*
rudus, *eris, subst. n.* *Gruz 1. 2. Tynk, Miedź Nawoz, Pieniądze.* **Steinhauff.** *Ruderibus latis tecta sepulcra carent.* Rutill. *syn.* Cæmēntum, pārĭētīna. *phr.* Disjēctæ, dīrūtæ mōles. Vĕtūsti frāgmīna tēmpli āvūlsa sāxis sāxa, ēvērsæ dŏmus trīstes rēlliquiæ.
rūdus novum, *Gruz do tła.*
rūdūscūlum, *Pieniądze* Miedź, *Maźnicá.*
rufesco, *Lisowáćieię.*
rūfo, *as, Lisowáto czynię.*
rūfŭlus, *Czerwonawy, Lisowáty.*
rūfus, *żołtoczerwony, Lisowáty* **Feurroth.** *Roma magis fuscis vectitur Gallia rufis* Mart. *syn* Flāvus. crōcĕus, lūtĕus, flavēns, rūtĭlus, aūreus.
rūga, *Zmarsk Fałd Chropowáćiná.* **Runtzeln / Falten.** *Iam venient rugæ quæ tibi corpus arent.* Ov. *epith.* Aspĕra rĭgĭda, tūrpis, īnfōrmis, dēfōrmis, cōntrācta, sĕvēra trīstis, fūnēsta, ānīlis, sēnīlis. Rūgōsa frōns, fācies. Gĕnārum, frōntis sūlci. Rūgārum sūlci. Rūga āspĕra frōntem, vūltum făcīem, gĕnās, ōs cūtem fœdat, nŏtat, fīndit, sūlcat ărat, crīspat; lāxat. Cūm sīt tĭbi dēns āter, & rūgis. vĕtus frōntem sĕnēctus ēxārēt. Trīstes sūrgunt ēmpōra rūgæ. āspĕra sūlcat rūga cūtem.
rugas cogo, traho, duco, *Niewesoły iestem. Marszczę się.*
rūgātus, *Zmarszczony.*
rūgio, *Ryczę.* **Brüllen wie ein Löw.** *Primum Marmarici norunt rugire leones.* T. Ru pleriq; omnes producunt, licet Auctor Philomela corripiat.
rūgītus, *us, Ryk 2.* **Das Brüllen.** *Cum fera rugitu vox fremit æquoreo* M. *epith:* Hōrrēndus, hōrrīdus, hōrrĭsŏnus, terrĭbĭlis raūcus, rĕsŏnāns, frĕmens. *phr.* Leōnes horrēndus gemĭtus, clāmoro Hōrrĭsŏnis cœlum rūgītĭbus īmplet tērrĭbĭlis lē. (*v. Clamor.*)
rūgo, as, *Marszczę 1.*
rūgōsus, *Zmarszczony, Chropawy.* **Gerunτzelt.** *Rugosiorem cum geras stola frontem.* (Scaz. *syn.* Rūgis āsper, fœdus, *v: Ruga,*
ruidum pilum, *Stąpor.* ruīdus *Gruby 4.*
ruīna, *Obálánie, Walenie, Upádek 1. Szkodá.* **Ein Fall / Untergang.** *Hac loca vi quondam & vastâ convulsa ruina:* Virg. *syn:* Cāsus, lāpsus, prōlāpsio. ēxcĭdium, vel pērnĭcies, ēxĭtium, clādes, īnfōrtūnium. *epith.* Sūbita, rĕpēntīna, īnŏpīnā, præceps, hōrrēnda, īngēns, grāvis, fātālis, īnfaūsta, trīstis, mœsta flēbĭlis, īmmānis, dīra, rāpĭda, tērrĭfica, lēthĭfĕra, īrrĕpărābĭlis. *phr.* Dīram, fāti sēnsēre rūīnam. Cūnctāque tērrĭfĭcis vōlvit nātūra rūīnis. Sēcūmque rūīnis īnvōlvunt grāvĭbus rēges. Nē fātālī cūncta rūīna quāssa lābēnt, Lēthĭfĕra quæris rēgnum stābĭlīre rūīna ēt vōs clīvōsæ vĕtĕrum mōnŭmēnta rūīnæ, *v. Rudus, Ruo & Cado.*
ruinam do facio, *Upadam 2.*
ruinam impello super aliquid, *Przywalam, Zawalam.*
ruinas do, edo, facio, *Obalam 1. 2. & sub Runeło.*
ruīnōsus, *Upadku bliski Wálący się.* **Fällig.** *Vita ruinosis tumulis sine fine jacebit.* Am. Rŭēns, cădūcus. lābāns, rūptus. *v Labans.*
rulla, *Kozicá.*

RUM

Rūma, *Pierśi 1. Cyc 2. Wole 2.*
rumbotinum, idem rumpotinum.
rumbōtīnus, *Topola*
rūmen, *inis, n. Wole 2. Gárdło 1. Cyc 2. Pierś 2 Wymię.*
rūmex *icis, Poćisk 2. Kotewki żelázne, Szczaw kobyli.*
rumentum, priscum Przerwánie.
rūmīcestri, idem rumigestri:
rūmĭfĕro, *rumifico, as. Wspominam 3. Sławię, Rozgłaszam.*
rūmĭgĕrātio, Rozgłoszenie, *Sławienie.*
rumigero, as, & or, Rozmawiam 1. Rozgłaszam.

rūmĭgĕrŭlus, *Nowiniarz.*
rūmĭgestrĭ *Poćiſk 2. Grabie.*
rumin, idem rumen,
Rumigo, pro Rumino, Apulei Aeroald. Colu,
rūmĭnālis, *ſub Przeżuwam,*
rūmĭnātio, *Przeżuwánie,*
ruminator, *Przeżuwacz 1. 2,*
rumĭno, *Przeżuwam 1. Rozważam 2. & ſub wole*
rûmĭnor, *Przypominam, WSpominam 1. Myślę 1 Rozważam,*
rūmis, *Pierśi 2. Cyc 2: Wymię,*
rūmito, *Rozmawiam 1. Tarkam, Rozglaſzam*
rūmo, *as, á rumen, Przeżuwam,*
rŭmo *as, à rumis vel ruma, Karmię 2,*
rūmor, *oris, Wieść.* Ein Gerüchte / gemein Geschrey / *Quid miserum torques ? rumor acerbe tace.* T. *ſyn.* Fāma, mūrmur, sērmo. *epith:* Vāgus, vŏlans, ānceps, dubĭus, īncērtus, lŏquāx, gārrŭlus, tūrbĭdus, vēlox, pērnix, prŏcāx, prŏtērvus, præcēps, sŭbĭtus; rĕpēntīnus. *phr.* It rūmor ād ūrbes. Dīcĭtur, fērtur vĭcīna pēr ōppĭda rūmor. Ita rūmor īn ūrbe sŏnat. Lābĭtur hīc sŭbĭto Rōmāna pēr ōppĭda rūmor. Rūmŏresque sĕrit vārios. Sī trĕpĭdus vūlgāvĕrit ōmnia rūmor, *v. Fama.*
rumorum auceps, *Nowiniarz,*
rumpo, *is. Rwę 2, 3, Przerywam 2. Urywam 1, Rozſądzam 2, Pſuię, Zrzucam 3, Zerwáć ſię, Szkodzę.* Brechen / reissen. *Fato me & vincula rupi.* Virg. *ſyn:* Pērrūmpo, dĭsrūmpo, frāngo, ēffrīngo, rĕfrīngo. dĭscīndo, dĭssĭlvo, *v: Frango.*
rumpo filentium, *Przemawiam 02,*
rumpor, *Pádam ſię, Roſpuknąć ſię, Zerwáć ſię, Puká 3 Gryzę ſię, Skomá mi,*
rumpŏrīnētum, *Máćicá nawiązána, Winnica 1, Topola.*
rumpus īnum, *ſub Máćicá náwiązáná. & ſub Topolá,*
rumbus, *m, Litor sl 5,*
rumus, *piersi 2. Cyć 2,* rumuſcŭlus, *Wieść*

R U M

Rūna, *æ, Robátyná, rūnātus ibidem,*
runcaſtri, *Grabe,* rūncātio, *Plewidło*
runcĭtor, *in Plewiárka,*
runcīna, *Hebel, Piłá 4, i produxit Renat, & Robert. Stephan ſed Scaliger ex Græco: breviat.*
runcino. *Hebluię, i, ut in runcina,*
runco, *as, Pelę, Skubię, Wyrywam,*
runco, onis. Motyká,
rŭo, *Neutrum, Upadam 2, ćiſnę ſię, Wpadam 3* Fallen. *Quo ruitis? quæve iſta recens diſcordia ſurgit* Virg. *ſyn:* Cădo, cōncĭdo, dēcĭdo, prōcĭdo, lābor, dēlābor, cōllābor, prōlābor, cōrrŭo, præcĭpĭto, prōcŭmbo. *phr:* In præceps, ād tērram lābor, fĕror. vōlvor. Præcēps fĕror, āgor, īmpēllor. Grāvi cāſu, rŭīna, māgno īmpĕtu, īmmāni tūrbĭne, dēvēxo pōndĕre prōlābor ād tērram pōndĕre vāſto cōncĭdit. Dŏmus lāpſa rĕpēnte rŭīnam cum sŏnĭtu trāhit, Scŏpŭli īngēntem trāxēre rŭīnam. Sīc īlla rŭīnam prōna trāhit, pēnĭtŭſque vădis īllīſa rĕcŭmbit. Fātāli cūnctā rŭīna. Quāſſāta lābĕfācta, cōncūſſa lābānt. Cōncūſſæ nūtānt tūrrēs, lāpſumq; mĭnantur. *v. Cado.*
ruo, *Activ. Obalam 2. 3, Walę 2, ſypię 2, ſtrychuię, Wyrywam.*
rūpes, *Skałá 1, 3,* Ein ſpitziger Fels. *Ille velut pelagi rupes immota reſiſtit.* V: *ſyn.* Caūtes, ſcŏpŭlus sāxum, sĭlex: *epith:* ardŭa, ābrūpta, prærūpta, āĕrĭa, præceps, īnāccēſſa, īnvĭa, īnhōſpĭta hōrrenda hōrrĭda, ſcŏpŭlŏſa, sāxĕa, ſcrūpĕa ſcābra, dūra, īmmānis, īmmōta, æquŏrĕa cāva, ēxēſa, dūmōſa, mūſcōſa, nĕmĕrōſa, ſylvēſtris, ăcuta. frōndēns, āſpēra, căvāta, āprīca, *phr:* Jŭgum sāxōſum, sāxĕum, ſcŏpŭlōſum. Sāxum præcēps. Sāxĕa mōles. Prærūptī vērtex, crēpīdo sāxi, āltis prærūptum sāxis jŭgum. Scŏpŭlōſi căpĭta āſpĕra montis. Sūſpēnſa sāxis rūpes. Stābat ăcūta sĭlex prærĭſis ūndĭque sāxis. Alta rūpes ārdŭo sūrgit jŭgo. Scŏpŭli rūpis ābrūptæ. Scrūpōſæ cōncāva rūpis. Rūpis ēxēſæ ſpĕcus, āntrum. Scŏpŭlis pēndēntĭbus āntrum. Cœlo āttōllēns jŭga sāxēa rūpes. Prærūpta mōles. Sāxis ārdŭa caūtes. Hīnc ātq; hīnc vāſtæ rūpes, gēmĭnīq; mĭnāntur īn cœlum ſcŏpŭli vāſtæ rūpes, ſcŏpŭlōſq, ădĭtūque cārēntia sāxa. Flūctĭbus, ūndis vēntis, fūrĭis ōbvĭa, ēxpŏsĭta, ēxpōſta, ōbnōxĭa, rēsĭſtēns. *v. Saxum & Mons.*
rŭpĭcăpra, *Koza dzika.*
rŭpĭces, *à rupex, Chłop, Gornik,*
rŭpĭco, *onis, Zerwánie,* Przerwanie, *Przepukliná, żył otworzenie,*
ruptor, *oris, Przerywacz, Gwałćićiel 2,*
ruptūra, Przepukliná,
ruptus, *Przepukly, Zerwány,*

rūrālis, rūrestris, *Wieyski*, Des Feldo, *Munera dat lauros carpens ruralis Apollo.* Rum,
rurātio, *Wieyski żywot.*
rūrĭcŏla, *Wieśniak*, *Wieyski*, *Robotny*, Baur/ *Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri*, Ovid.
rurilulat acredula, *sub Słowik.*
rūro, *as*, ruror, *aris*, *Wieyski żywot wiodę.*
rursum, *Znowu*, *Wzad 1*,
rursum prorsum, *Tám i sám*,
rursus, *Znowu*. Wied: vnnd abermahl. *Rursus in arma feror, &c.* Virg: *syn.* Rūrsum, ĭtĕrum, dēnŭo, ăb īntegro,
rursus, prorsus, *Tám i sám*,

R U S

Rūs, *Wieś*, *Grubość.* Feld/ Ackerland/ *Hoc petit, esse sui nec magni ruris arator.* M. *syn.* ăger, cămpus, vel vĭlla. *epith:* ămænum, flōrĕum, vĭrĭdāns, gĕnĭāle, nĕmŏrōsum, lætum, fĕrāx, fērtĭle, ŏpācum aprĭcum aūrĭcŏmum, frōndĕum, flōrĭdum, vĭrēns, spătĭōsum flōrēns. Cĕrĕāle, cămpestre. rōscĭdum. pătēns, flăgrāns, vernāns, ăquātĭcum. *phr:* Rūris dēlĭcĭæ, opēs, ōtia, sĭlēntia. pĭctī vĭrĭdāntia cāmpi. Fæcūndi rūra bĕāta sŏli. ăpes pēr flōrĕa rūra ĕxĕrcet sub sōle lăbor. Cūncta vĭgent, nĕmus ōmne vĭret, vĭrēs aūrĭcŏmum rus. Quum vĭret ōmne nĕmus. rĕsŏnānt cum frōndĕa rūra. Pērpĕtŭo uērnāntia grāmĭne rūra. Fērt spătĭāns ălacrem pēr rūra vĭrēntia grĕssum. Rūris ŏpes sătūri, gnāvōque ăgĭtānda cŏlōno mūnĕra, *v. Ager & Hortus.*
rus merum, *Grubość.*
ruscarius, *Ruszczkowy.* *sub Jglica 2*,
Ruscus, *Fest.* *corrigit Scalig: Russcus*,
ruscŭlum, *Wioská*,
ruscum, ruscus, *Jglicá ziele*,
ruscus sylvestris, *Ostrokrzew*,
ruspo, *ruspor*, *aris*, Szperam, *Grzebię*, *Szukam*,
russātus, russĕŏlus, *żołtoczerwony*,
russeus, *idem & Rdzáwy*,
Russi, *bi.* *Ruś 2.* Russia, *Ruś 1*, *Podgorze 2.*
russŭlus, *Szárłatny*, *al. Lisowáty*,
Russus, *substuat. Rusnak.*
russus, *adject: żołtoczerwony*, *Lisowáty*,
Rustarius, *Cato*, *corr.* *Turneb. Ruscarius*,
rusticānus, *Wieyski*, *Chłopski*, *Gruby 2.* *Weśniak*
Rusticarius, *Varr.* *corr.* *Ruscarius.*
rusticātim, *Wieysko*, *Po wieysku*, *Chłopsko.*
rustĭcātio, rustica vita. *Wieyski żywot.*
rusticationis scientia, *Gospodárstwo 1.*
rusticātus, *us*, *Gospodarstwo 1.* *wieyski żywot.*
rusticè, *Chłopsko*, *Wieysko*, *Grubo 2.*
rustĭcĭtas, *Wieśniáctwo.* *Chłopstwo*, *Grubość.* *Nieobyczayność* Grobheit/Bauer-Sitten. *Hirsutum & dura rusticitate trucem* Mart. *syn:* ăspĕrĭtas mōrum, *epith.* ĭncūlta, ăgrēstis, hōrrĭdă, dūra, ĭmmĭtis, ĭndŏcta, *phr.* Agrestes, ĭncūlti mōres, Nĕscĭa mōrum. Dūra tāntum rūstĭcĭtāte văles, Hōrrĭda rūstĭcĭtas. Fĕrĭtas ĭnămābĭlis. ĭncūlta quam sīs rustĭcĭtate fĕrus.
rustĭcor, *Wieyski żywot wiodę.*
rustĭcŭla, *Párdwá.*
rustĭcŭlus, *adject.* *Wieyski.*
rustĭcŭlus, *subst.* *Cłopek*, *Wieśniaczek.*
rustĭcus, *adject.* *Wieyski 1.* *Chłopski.*
rustĭcus, *subst:* *Wieśniak*, *Chłop 1.* Ein Dorffmann/ Bauer. *Roma rus optas, absentes rusticus urbem.* Hor. *syn:* Rūrĭcŏla, ăgrĭcŏla, cŏlōnus ĭncŏla rūris, *vel* agrēstis sylvēstris. vel ĭnūrbānus, ĭncūltus, hōrrĭdus, ĭncōndĭtus, ăgrēstis, rŭdis, trux, fĕrus, bărbărus, *phr.* Rūstĭcĭtāte rŭdis ĭncūltus. *V. Agricola*;
rusus, *pro rursus*, *priscè Ennius*
rūta, *æ*, *Rutá ziele.* Rauten *epith:* Rĭgens vĭrĭdis, vĭrēns, ămāra, mūltĭcŏma, sălubris, sălūtāris, flōrēns. flōrĭda. *phr.* Sŭpĕrāns mĕrĭtis grāmĭna cūncta sŭis. jūcūnda ŏcŭlis. ăcŭēns lūmĭna. Fēllens vĕnēna. Cūjus ŏdor firmat căput atque cĕrebrum. Vĭgens mūltĭplĭci vĭrtūte medelæ, Quæque grăves lēni āttāctu dīspĕrdit ŏdōres, ūtĭlius sumāre ăcŭēntes lūmĭna rūtas.
rūta, *orum*, *Rozwaliny*,
ruta cæsa, *Ruchome rzeczy 1.*
rūtābri. *bi.* *Grábie.*
rūtābŭlum. *Rośior*, *Ożog*, *pogrzebáczká.*
rūtātus, *Rutą przyprawiony.*
rūtellum, *strychulec*, Szufla.
Rŭthēnia, *Ruś 1.* rūtĭcilla. *Gil*
rutĭlātus, *żołtoczerwony*, *Rydzawy.*
rūtilesco, *żołcieię*, *Lisowáćieię.*

rŭtilo, *as*, *żołcę*, *Lisowáto ezynię*, *Fárbuię*, *Lśknę się*. Gläntzen. *Per sudum rutilare vident & pulsa sonare*. Virg. *syn*. Mĭco, cŏrŭsco, splĕndĕo, *v. Splendeo. Luceo*,

rŭtilus, ~~żołto~~*czerwony*, *Lisowaty*, *Rydzáwy & sub Wzdrenka*. (*Szusłá*.

rŭtrum, *Grácá* 1. *Strychulec*, *Motyká*, *Rydel*

rŭtŭbá, *Zámieszánie*. rŭtŭbătri, *rútŭbri*, *Grabie*,

rŭvĭdus *sub* Gruby 4. & *Zmarszczony*.

S A

SA, *pro Ipsa*. v. On. *Sabaia*, *in Piwo* 1,

Săbănum, *Gr: Botuch*, *Tuwalnia*.

Sabaoth in SS. libris, *i. exercituum*, *virtutum Dei nomen*. *Isidor*.

Sabbăta: *orum*: Sabbatum, *al. Sabbathum*. *Sobota*, Saturnstag/

Sabbătārius, *żyd* Sabbati sexta. *Piątek*,

Sabbatismus. *Hebra* 4. *Sabbati celebratio*, *Sabbatizo*, *in Exodo*. *Sabbatum celebro*,

Sabbatum tricesimum, *sub Dzień* 4,

săbīna, *Sábiná* 1. 2,

Săbŭlētum, *Piaski*. săbŭlo, *onis*, *Piasek* 1,

sabulo masculus, *Dźiárstwo* săbulōsus, *Piaszczysty*

săbŭlum, *Piasek* 1. Grober Sand/ *Humi sabulisq; fimo atq; sucerda*. L. *syn*: săbŭlo, ărēna glārĕa.

săburra, *Piasek gruby* 2. *Ładunek*, Schiff Sand, *At cymba instabiles fluctu iactante saburram*. Sil,

săburro; *as*, *Ładuię*, *Nátykam* 1, 2. *Roztykam*,

saburro, *Obiadam się*,

S A C

săccāria, *Wendeta* 2. *Miechownictwo*,

saccharites, *vide* panis sacchar,

saccārius, *Tragarz*, *Miechownik*,

saccărum, saccharum, *Cukier* 1. 2. 3

saccatum vinum, *Wino łagodne*,

saccătus; *Cedzony*. Durchgeseiget, *Totius humorem saccatum ut corpore*, &c. Plaut,

saccellarius, vel sacellarius *Podskarbi*. v. *Tom*. 2.

saccello, *as*. *Cadzę*. saccellus, *Mięszek*,

Saccinus, *Zachar*: 13. *pallium saccinum*, *ex ea materia è qua sacci*, *vel cilicium*. *Gruby*, *Ostry Kosmaty*, *LXX*: *pellis villosa*, *cilicina*.

saccĭpĕrium, *Táistra* 2. sacco, *as*, *Sádzę*.

saccŭlārius, *Rzezimieszek*, *Szálbierz*.

saccŭlus, *Mieszek*. *pieniężny*, *Torbá*.

saccus, ~~Wor~~ 1. *Torbá*, *Ciáło* 1. *Cedziworek*. Ein Sack/ Beutel/ *Interea pleno cum turget sacculus ore*. Prosp. *syn*. Pēra, săccŭlus, crŭmēna, lŏcŭlus.

saccus cucullatus, *Kápa* 3.

saccus salignus, sparteus, iminarius, vinarius, nivarius, *Kosz do cedzenia*.

săcēllum, *Káplicá*, Eine Capell. *Flore sacella tego*, *verbenis*, *compita velo*. Pers. *vide Templum*.

săcēna, *Toporek*,

săcer, *Poświęcony*, *Wyklęty*, *Przeklęty*, *Bezecny* 1. Heilig/ geweyhet/ *Finge duos angues*. *sacer est*, *pueri*. *locus*, *extra*. P. *syn*. Săcrātus, cŏnsecrātus, rēlĭgĭōsus, aŭgŭstus, *phr*: Dĕo dĭcātus, săcer, dēvōtus, ăddĭctus, săcrātus, cōnsecrātus.

sacer ager, *Poświątne*. sacer ignis, *Ogień piekielny*

sacer morbus, *Kaduk chorobá*.

Săcerdos, *hic Kápłan*. *Pop* 1. 2. Ein Priester/ --*Quam ferro mactaverat*. *ante sacerdos*. S. *syn*. Prēsbȳter, mȳsta *ol. in apud Ethnicos*, Flāmen, sacrĭfĭcŭlus, pŏntĭfex *epith*. Pūrus, sānctus, īntĕger, pĭus, rēlĭgĭōsus, căstus, cælebs, ălmus vĕnĕrābĭlis, vĕrēndus, vĕnĕrāndus, sĕnēx, lōngævus, vĭttātus, īnfŭlātus pĭus, dīvīnus, *phr*. Vĭr săcer. săcrōrum, præses, cŭltor, sacris ŏpĕrātus, ĭnĭtĭātus, Cŭi cūra săcrōrum ēst, Prŏpŏnens sŭmmi mȳstĭca săcra Dei, sacrātus Dĕi mĭnĭster sŭmmi trādēns ōrācŭla Regis, sacra dŏgmăta tractans. Verbĭpŏtēns, sacrŏque sălutĭfer ōre, sacri quibus ēst pērmĭssa pŏtēstas. Pūra ĭn vēste rēfŭlgens evĭctus vĭtta crīnes ălbēnte. săcērdos, īnde săcērdōtes, Lēvĭtĭcus hĭnc mĭcat ōrdo, īllos cānĭtĭē hōs stōla pulchra tēgit. Dīgnus Apŏstŏlĭca præfŭlgens mēnte săcerdos.

sacerdos, *hæc Popádya pogáńska*.

sacerdotales, *Kápłańſki*.

Sacerdotissa, *Sacerdōtŭla*, *Popádya*.

sacerdōtium, *Kápłáństwo*, *Prelátura*, *Beneficium*.

Sacodion. Plini. Amethysti species ad hyacinthum ac- (cedens
săcŏma, ătis n, Gwicht,
sacra cocytia, stygialia, *Czáty,*
Sacramento, *Pod przysięgą. Práwnie,*
sacramento adigo, obligo, rogo, *Przysięgą o-bowiązáć,*
sacramento, contendo, *Zákładam się o co,*
sacramento solutus miles, *żołnierz odpráwiony*
sacramento & sacramentum dico, *Przesięgam.*
săcrāmentum, *Sákráment 1. 2. przysięga.* Rok ná *sądach, Zakład 1, 3,4, przezsięzny żołnierstwo, żołnierska 2,*
sacramentum corporaliter præstitum, *Przysięga,*
Sacraneus Cereri, i sacratus, Casaub. ex Vet. Inscri-ptione.
săcrārium, *Zákrystya, Káplicá, Kośćioł 2* Sacristey *Deum infernam, & diri sacraria ditis.* Virg, *syn,* Săcēllum, tēmplum.
sacrātio, *Poświącanie 1*
săcrātus, *Swięty, Poświęcony,*
sacres porci, à *Sacris, vel Sacres, Recto. Prosię 1, Ofiarny:* (*Sacerdos.*
Sacrĭcŏla, Sacrifer, Káplan. Ein Priester/ *vide*
Sacrĭfĭcĭālis, Ofiarny, sacrificatio, *Ofiárá,*
săcrĭfĭcium, *Ofiára 1, Msza.* Ein Opffer/ *syn,* Sacrum lĭbāmen, vĭctīma, hŏstĭa, plăcŭlum. *epith.* Pium aŭgustum, sŏlēnne, thūrĭfĕrum, ŏdōrātum frāgrāns, ŏdōrum pīngve, ŏblātum, grātum sānctum, căstum, cœleste, dīvīnum. *phr.* Rēs sacra, dīvīna. sacra mūnĕra, dōna. Dīvīni sacri, pii rĭtus, Cŏlēnda Dĕi mȳstĕria. Tēmplōrum hŏnos sŏlēnnes pompæ, aræ, vel āltāris hŏnōres, mūnĕra. Thūrea dōna. Fūmosis extra crĕmāta fŏcis. Prīmus Abēl pīngvi cŏlŭit tŭa Nūmina sacro, Sæpè Dĕos alĭquis pĕccāndo fēcit ĭnīquos & pro dēlĭctis hōstia blānda fŭit, sæpè Jŏvem vīdi cum jam sua mīttĕre vĕllet fūlmĭna, thūre dăto sūstĭnŭīsse mănūm. *vide Victima.*
sacrifico, *Ofiaruię.* Opffern/Gnad begehren. *Admonet & forti sacrificaro Dea.* Ovid. *syn.* Lĭto, făcio, ŏpĕror. lĭbo. *phr.* Făcĭam vĭtŭla prō frūgĭbus. *i. e. vitulam sacrificabo.* Lætis ŏpĕrāntur in hĕrbis. *i. e. sacrificant.* Săcra făcio, fĕro, rĕfĕro, pĕrăgo, cĕlĕbro sacris ŏpĕror, sacro lībo, āris hŏnōres mūnĕra dōna īmpōno, āris, hŏnōres măcto, sacris Dĕum vĕnĕror, ădōro, plăco. Dīis vōta făcio, sŏlvo: pium honōrem rĕddo fĕro, rĕfĕro, īndīco, pērsŏlvo, dīco. Mūnĕrĭbus dōnis āltāria cŭmŭlo, ŏnĕro, stĕrno, sacras ad āras Nūmen ădōro, ăd tēmpla ad āras mūnĕra fĕro, sŭpplĭcĭbus dōnis Dĕo līto. Thūris hŏnōres fĕro, ădŏleo sacris ădŏlēre āltāria flāmmis. Pătĕras, pŏcŭla, cārchĕsia Dīis lībo. Pătĕ ris lībo. Pĕcus āris ădmŏvĕo ānte āras cōnstĭtŭo, stătŭo sīsto. Vīctīmam jŭgŭlo, măcto, lībo, cædo. Vōtīvæ pĕcŭdi cūltros sūbjĭcĕre, sacrum jŭgŭlis ēmīttĕre crŭōrem Crŭōre pīo āras tīngĕre. Illīus āram sæpe tĕ ner nŏstris ăb ŏvīlibus īmbŭet āgnus. Dōna fĕrunt, ŏnĕrāntque āras, măctāntque jŭ vēncos. Mūlta tĭbi ānte āras nostra cădet hostis dĕxtra. Tūra dăbānt, tĕpĭdūsque crŭor fūmābat ăd āras. Plăcātam Eūrȳdĭcem vĭtŭ la vĕnĕrābĕre cæsa. Cēntum lānĭgĕras mactābat rīte bĭdēntes: Tēndoque sŭpīnas ăd cœlum cum vōce mănus, & mūnĕra lībo īntĕmĕrāta fŏcis, pērfĕcto lætus hŏnōre. *Thus adoleo, adoro, victimam macto.*
sacrĭficulus, *Kapłan,*
Sacrĭfĭcus, adject. Ofiárny, substant, Káplan. Dazum Opffer geh..t/ *Martia sacrifico deductum nomen ab Auco.* Ovid.
sacrĭlēgè, *świętokrádzko.*
sacrilegium, *świętokrádztwo,*
sâcrĭlĕgus, *świętokradzcá. Niepobożny.* Ein Kirchendieb/ *Nec nos sacrilegos templis admovimus ignes.* T *syn.* īmpĭus, nĕfāndus,
sâcrīma, ătis, n, *sub Pierwiastki,*
sacris adstringo, *Poświącam 1,*
Sacristianus, B. sub Kośćielny. sacrium, *Bursztyn*
săcro, *Poświącám 1. Przeklinam Ofiaruię.* Weyhen/ GOtt zueignen/ *Sylvano fama est veteres sacrasse Pelasgos.* Virg: *syn:* Cōnsĕcro, dīco, ās. dēdĭco.
sâcrŏsanctus, *Swięty 2. o anceps quibusdam Nietykany, Niezgwałćisty, & sub Poprzysiężony.*
sacrum, *Ofiára 1. Msza Kośćioł 2,*
sădūm, *Rozchodnik wielki.*
sæcŭlāris, *Stoletni, Doczesny,* Wieczny,
sæcŭlum, *Wiek, świát 2. 5. & sub* Sto, *Rodzay 1 Rod 2. Wieczność.* Hundertjährige Zeit/ *Aspera tum positis mitescunt secula bellis,*

Virg: *ſyn:* Sæclum, ævum, ætās. *Epith:* Fŭgāx, fŭgĭēns, vŏlūbile, velox, rĕcūrrēns, vărĭum, vărĭābĭle. *phr.* Innūmera ætērno vōlvēntur ſæcŭla cūrſu. ... ſœcūndus cēntum rĕnŏvāvĕrat ānnos. Si nŭmero non fāllor ăit cēntesīma cūrrit brūma Fecit quos ætas āſpicis ūna sĕmel. *vide Tempus.*

ſæpé, ſæpenumero, *Częſto 1.* Oefftwahl / offt *Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus.* Virg. *ſyn.* Sæpĭŭs, crebro, frĕquēnter, nōn rāro,

Sæpes, lege Sepes

ſæpĭcŭle, ſæpiſſimé, ſæpiuſcŭlè, *Częſto 1,*

ſæpiſsimus, Częſty. ſævĭdicus, ſub Srogi.

ſævio, *Srożcię Paſtwię ſię,* Wüten / toben / *Sævibat leviterq; minas ponebat inanes.* L. *ſyn:* Fērōcio, fūro, bācchor, īnsānio: īrāſcor. *v. Iraſcor.*

ſævīter, *Srogo, Sævĭtūdo, Srogość.*

ſævītas, ſævītia, ſævities, *Okrućieńſtwo,* Grauſamkeit. *Sævitiam, & vires, iramque, &c,* Ovid. *epith:* Nĕfānda, īgnĕa, īnĕxōrābĭlis, prŏtērva, mălīgna, sāngvĭnŏlēnta, ātrōx. fŭrens. vĭŏlēnta, bārbăra, prŏcāx, ăcērba. *ſyn.* Crūdēlĭtas, fĕrĭtas, bārbărĭes. *phr.* Nūlli vĭŏlēnta pĕpērcit ſævĭties. Căpĭtāle ŏdĭum, ĕt fĕrĭtātis ăcērbam ſævĭtĭam ĕxērcēnt. Quīd ĕnim mĕa tēla rĕlīqui, ſævĭtĭam ĕt vīres, īrāmque ănĭmōſque mĭnaces. *v. Crudelitas. Barbaries.*

ſævītia annonæ, *Drogość 1,*

ſævus, *Srogi, Okrutny* Grauſam / *Triſtius haud illis monſtrum, nec ſævior ulla.* Virg: *ſyn.* Crūdēlis, fĕrox. ĕffĕrus.

S A G

Săga, *Czárownicá.* Eine Hex / Zauberin / *Exoret noctes dum mihi ſaga tuas.* M. *ſyn.* Măga, īncāntātrix, vĕnĕfĭca, lămĭa, præſtīgĭātrix. *epit:* Præſāga, fātĭdĭca, īmpĭa, ſcĕlĕrāta. fāllāx, īnfĕrna. *v. maga, Venefica.*

Săga. æ, Satan.

ſăgācĭtas, *Byſtrość 2: Czułość, Dowćip,*

săgācĭter, *Dowćipnie,*

săgăpēnum, *Sągápeńſki ſok.*

săgăria. ſagaria negotiatio, *Wendetá 2,*

ſagariam facio, *Wendetę trzymam.*

ſăgārius, *adject. Szátny 2. & ſub Wendetá.*

ſagarius, *ſubſtant. Wendetarz ſzat.* (*Sáian.*

săgătus, *ſub Szátá żołnierſká Káptur, Kápicá*

săgāx, *Dowćipny, Czuyny, Byſtry 2. Oſtry 5. Węchu oſtrego, świádom.* Geruchig / geſpürig / klug / *Nunc leporem pronum catulo ſectare ſagaci.* Ovid. *ſyn.* Prūdens, sōlērs cāllĭdus, īndūſtrĭus, pērſpĭcāx, (acūtus,

săgena, *Mátnia 1: Niewod,*

Sagimine, quaſi à Sagimon: Colu. corrigit Sangvine.

săgīna. *Karmienie 1. Tuczenie, Oſpa Karmnik, Tłuſte & ſub Karmny.* Maſt / Speiß / Maſtung *Pr. pera ſtomachum laxare ſaginis,* Iuv.

săgīnārium, *Karmnik.* (*czenie.*

ſăginārius, *Kármny, Koń ná ſtaniu.* ſaginātio, *Tu-*

săginātus, *Kármny.* Gemeſtet / *Parva ſaginati luſtrabant compita porci:* Pr: *ſyn:* ădĭpātus, săgīna pīn-(gvis.

săgīno, *as, Tuczę.*

sāgio, *Przeczuwam Węcl e n czego ſzukam.*

săgitta, *Strzałá 1. Uſzycá źiele, Láterośl 1.* Eine Pfeile. *Non ſecus ac nervo per nubem impulſa ſagitta,* Virg. *ſyn* Tēlum, ſpĭcŭlum, jăcŭlum, ărūndo, călămus. *epith:* Cĕlĕr. vŏlŭcris răpĭda, pernix præpĕs, vēlox, vŏlāns, lēvis, ăcūta, ſpīcāta, tĕres, ălāta, pēnnĭgĕra, pēnnāta, fātālis, lēthālis, ſæva, ſcĕlĕrāta, ūltrix, īnfēſta vĕnēnāta, īrrĕvŏcābĭlis, ſtrīdens, ſtrīdŭla. Thrēĭcia, Pārthĭca, Gĕtĭca, ărūndĭnĕa, mīſsĭlis, ĕmīſſa. *phr.* Vŏlātĭle fĕrrum. Pĕnĕtrabĭlĕ tēlum. Hōrrēndo fūgĭēns ſtrīdōre pĕr aūras. Vēlōces tōrqueat pōſt tērga săgīttas. Strīdet rădĭāntĭbus aūra săgīttis, ĭpſe mănū rŭtĭlem gēſtābat ăc ōre săgīttam, āt Vĕnus aūrātis hŭmĕros ārmāta săgīttis, ēffŭgit hōrrēndum ſtrīdēns ēlāpſa săgītta. *v. Sagitto, Telum.*

ſagitta luſoria, *Tłuk ſtrzałá, świſz.*

ſagittārius, *ſubſtant: Strzelec 2. 4* Ein Bogens Schütz. *ſyn:* Iăcŭlor, *epith.* Dĕxtĕr, īndūſtrĭus pĕrītus, ăcer. *phr:* ărcum tēndĕre, săgītta vĭbrāre dōctus, pĕrītus.

sagittarius, *adject. Strzałowy, & ſub Trzćinás*

Sagittātus, Strzeliſty, ſub Przenikáiący,

Sagittĭfer, Strzelec 1. Ein Pfeil-Träger / -- *Caraſq; ſagittiferoſq; Gelonos.* Virg,

Sagittĭpŏtens, Strzelec 2,

săgitto, *as, Strzelam z łuku.* Mit einem Pfeil ſchieſſen / *phr.* Cĕlĕri cērtāre săgītta, īntēndunt ārces ărcus. ĕt ſpĭcŭla vibrant, ărcus ōbvērtit ĭn īllum. Cērtaque lēthĭfĕra dīrēxit ſpīcŭla

dextra. Rursusque tremēntia forti Tela manu torsit. Tela ferox horrentia quassat. Parce puer, lævas in me torquere sagittas, stringe in me gladium duras jaculare sagittas. Augeat infestis pugnam instaurare sagittis. *v. Jaculor & arcum tendo, Sagitta.*

sagittula, *sub Strzała, Strzałka.*

sagma, *n. Gr. śiodło 1. 2. Burdy; Powłoka.*

sagmarius, *ćiężarowy, śiodłany, Tłomokowy.*

sagmatarius, samarius, *sub Tłomokowy.*

sagmeni, *Koszyszczko.*

sagochlamys *szata żołnierska.*

sagulatus, *sub Saian.*

sagulum, *Saian, Szata żołnierska.*

sagum, *Deka 1. Welens, Szata żołnierska, Gunia 1. (Vestis militaris quæ armis super indui solebat. syn.* Sagulum *epith.* Castrense, sericum, candidum, virgatum, nobile, pictum. *phr.* undique suspendit chlamydes saga serica, et enses Virgatis lucent sagulis, & lactea colla Auro innectuntur.

sagum urbanum. *Saian.*

sagum cucullatum, *Kapa 3.*

Sagus, m. Saian.

SAL

Sal, *m salis, sales &c. &* sal, *n: Sol, żart 3. Mądrość.* Salz. *Et sale tabentes artus in littore ponunt.* Virg: *epith.* acre, mordax, album, albens, candidum, æquoreum, marinum, sapidum, saporum. *phr.* Grana salis, Mica saliens. Ciborum condimentum.

sal decoctus, factitius, marinus, *Gradowka.*

sal fossilis nativus, *Sol 1.*

sal Indicus, *Cukier.*

sal nitri, sal petræ, *Saletra.*

salacia, *Morskie burzenie, & sub Morze.*

salacitas, *Jurność.* Salaco. *ide. Salacon.*

salacoma, *Gr. Chełpienie.*

salacon, *onis, Gr. Storzypiętka.*

salaconia, *Gr. ibidem.*

salamandra, *Gr. Salamandra.* Salamander, *Seu salamandra potens, nullisque &c.* Ser.

Salapitta, Policzek 2.

Salapusius, salaputium, *sub Karzeł, świegot.*

salar, *aris, m. Pstrąg.*

salararius, *Jurgieltnik.*

salarium, *Jurgielt, Obrok.*

salarius, *subst. Rozsołowych rzeczy przekupień, Prasoł.*

salarius, *adject: Solny.*

salax, *Jurny.* Geil, Unkeusch. *Non minus erucas aptum est vitare salaces.* Pr. *syn.* Lascivus, luxuriosus. *v. Luxuriosus.*

Sale, is, n Sol n. Morze.

salebra, *Nierownia, Chropowaćina, Gęstwa.*

salebritas, *Chropowaćina.*

salebrosus. *Nierowny 1.* Rowisty. Uneben, holpicht. *Lectores tetrici salebrosum ediscite Sanctra.* M.

sales, *hi, żart 2. Sol.* Schertz-Rede, lieblicher Schimpff *Et salibus variare novis constanter omitto.* Sulpit. *syn.* Joci, scommata, facetiæ. *epith.* Facetiæ, argutiæ. *epith.* Faceti, arguti, jocosi, lepidi, ingeniosi, urbani, docti, subtiles, venusti, honesti, innocui, læti, blandi, jucundi, festivi, hilares ridiculi protervi, mordaces, amari, scurriles, *phr.* Verborum lepor, gratia. venustas, festivitas, argutiæ. Lepore, jocis tinctisales, Dicta lepido, sale tingere, aspergere, condire. Salsis indulgere jocis, jucundo movet ore sales, risuque modesto. Temperies, doctique sales & grata senectus. Molles tenero spargit ab ore sales. ad teneros ingeniosa, sales. et culti & nulla rusticitate sales Compositosque sales, meditataque verba locutus, at tu Romano lepido sale tinge libellos. *v. Iocus.*

sales amari, *Sznypka*

salgama, *n. plur: Gr: Owoc przyprawny, Konserwa*

salgamarius, *Owocnik.*

SALI

Saliaris, *sub Skoczek 1*

saliaris cœna, *Bankiet.*

Saliator, lege Salisator.

saliatus, *us, in Skoczek.* salicastrum *Maćica.*

Salicetum. usitatius est Salictum.

salcippium, *Karzeł, świegot.*

Salicortex, sub Dąb salictarius, *wierzbowy.*

salictum, *Wierzbina, & sub Gęstwa 2.* Ort voll Weydenbäum *Hybleis apibus florem depasta salicti.* Virg:

salientes, *hi Rurny słup, Cewka 2,*

salifodinæ hæ, *Solna gora.*

saligneus, salignus, *wierzbowy,* Rokićinowy.

weyðin. *Dumq. sacerdotes verubus defixa salignis.* Ovid.
sālillum, sālīna, *&* Solnica.
sālīnæ, *ba.* salinaria area, *Solna gorá.*
salinaria officina, *Solná huta.*
sālīnārium emporium, *Komora.*
sālīnārius, *adject.* Solny.
sālīnārius, *subst.* Prásoł.
sālīnātor, Solnik, żupnik.
sālīnum, *Solnica.* sālio, *salivi, salitum Solę.*
sālio, *salivi, salij, salui, saltum.* Skaczę 1. Springen/tantzen/ *Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo.* Virg. *syn:* Sālio, exīlio, prōsīlio, ēmīco, trānsīlio. *phr.* Sāltu cōrpus tōllo. Mē dē, mē præcīpito īn. sāltu trānsmitto, sūpēro fōssam. Cōrpōra sāltu ād tērram misēre. Tōto prœcēps sē cōrpōre ād ūndas mīsit. Vōlucri sūper āgmīna sāltu ēmīcat. Sēque rēpēnte pēr īgnem. Præcīpiti sāltu jēcit, mīsit, dēdit, īnmīsit. Cōrpus, pērnīci tōllēre sāltu. Excēlsos tōllunt sūper æthēra sāltus. ēquīdem dōcūēre sūb ārmis īnsūltāre sōlo. sālīentes sāngvīne venæ. Cōrpōra sāltu sūbjīcīunt īn ēquos, sāltu sūpra vēnābūla fērtur, *v. Salto*
Sālipūtium, *salipūstum, sub Kárzeł.*
salis flos, *Sol* 1. *Solna kurzawa.*
salis fodinæ, *Solna gora.*
salis grumi. grumuli, *Gradowká.*
sālīsātor, *Salisatores qui ex saltu aut palpitatione membri alicujus (ut supercilii &c.) aliquid prosperum vel adversum prædicunt. Isidor Salitores legit Muretus & Ioa. Grialus, qui salitores lectionem Vallæ & Rhodigini damnat.*
Salisatio, Glosar: Skakánie.
Salitoribus, quasi à salitor. Cic. corr. A littorbus.
sālītūra, *Solenie.*
sālītus, *Rosołowy* 2. *Solony.*
sālīva, *Slina, Sok* 2. *Smák. Skoma* 2. Speichel. *Nam primum tactu designat membra saliva. epith.* Mōllis, dūlcis, putris. lābēns. lūstrālis, spūrca, vēnēnōsa. *phr.* Lābēntēmque plūit pēr mēnsem bārba sālīvam ēt mōllem ē lābīis nōtas sōrbēre sālīvam Vūltus ēt īnsignis sānie, pūtrīque sālīva. *v. Sputum*
saliva siderum, *Manna sok.*
salivam moveo, mihi aliquid, *Chce mi się.*
sālīvarium, *Wędzidło.*
salivarius: *Sliniasty.* sālīvātum. *sub Smaczny.*
Sālīūnca. *Virgilii, Plinij, est herba foliosa. brevis, densa, velut manu pressa, & cespes: non est Nardi spica, nec Lavendula, ut vulgo putatur. Crescit in Pannonia Noricis & Alpibus, nobis ignota. in Isaia pro voce Saliunca. apud LXX. est quæ est herba mollis apta stibadiis & culcitis jumentorum, in Hippiatricis Aculeato folio eam facit Plini. & eandem cum Pileo. ut & Dioscor, qui negat esse aculeatam & anecanton. vocat Chaber wielki, quibusdam videtur. Vuiecus reddit Głog., & quidem aptius ad sensum & contextū orationis Prophetæ*
sālīvo, *Slinię się, Leczę, Napawam* 1. *& in Smaczny, & Iskrzę się.*
sālīvōsus, *Sliniasty, Smáczny.* sālius, *Skoczek* 2.
salius hircus, *Kożieł stadnik.*
sālix, *Wierzba* 1-2: *Witwina, Jwá* 1 Eine Weyd/ Weidenbaum. *Mecum inter salices lenta sub vite jaceat.* Virg, *syn,* sālīctum *epith.* āmāra. pāllīra pāllēns, glaūca. ōpāca, ūmbrōsa, tēnēra. vīrīdis, lēnta. flexīlis, flūvīālis, flūmīnea. *phr:* Sālīcis. sālīcti flōs, frōndēs, sālīgnæ frōndes, ūmbræ. īrrīgūi, fōntis āmīca sālix. Flūmīna, līttōra āmāns. Flōrēntem cȳtīsum, & sālīces cārpetis āmāras. Vīmīnibus. sālīces fœcūndæ frōndibus ūlmi ūmbrōsæ sālīces, vōlucresque cānōræ. Fēcērunt sōmnos
salix Græca, *Złotowierzb.*
salix viminalis, *Rokicina.*
sallio, *sallo, is, Solę, Nasalam.*
Sallitus, idem Salitus suprà:
salmacīdus *Słony.*
salmăcis aqua, *sub Słony.*
salmacius, *Ibidem.* salmo, *Łosoś.*
salmo fluvialis, *Pstrąg,*
sal nitrum, *Sáletra,* sālo, *is, Solę,*
salpa, Gr: *Złotostrefa rybá, non Stokfisz.* Stockfisch (*Genus piscis circa Ebusium Hispaniæ insulam,*) *epith.* īmmūnda, vīlis, vīlīssīma, tūrpis, ōbscœna *phr.* Īn vāstum pōntum scōpūlos quos ablūit ūnda alga conspersos, ēt mūlto mūrice tēctos. sālpæ hābītant vārīis, dīstāntia tērgōra sīgnis ōbscœnæ mādīda sālpæ nāscūntur īn ālga.
salpistes, *a. gr: Trębacz Niedzwiednik*
salpūga, salpunga. *Mrowká,*

Salsamen, commixtio è quadrinis frugibus in sacrificiis Ethnicorum: Arnob.
Salsamenta arida, Stokfisz.
salsamentarius; adiect. Rosołowy 1.
salsamentarius; subst. Rosołowych rzeczy przekupień.
salsamentum, Rosołowa strawa 1.
Salsa-parilla, B. sub Powoy kolący.
salsè, żartownie.
salsedo, Słonosć. Gesalzene Feuchte, --- Aquam spargens salsedine Thethyos usque F.
salsicortex, Dąb.
salsilago, Rosół 2: Słonosć.
salsicium, Kiełbasa. salsior sub Słony.
salsitudo, Słonosć,
salsugo, Rosół 2: Słonosć. Peckel/ Saltz-Wasser. Udaque sudorisque oritur salsugine alumen. F.
salsum, Słono 1.
salsura, Solenie, Rosołowa strawa.
salsus, Słony, Zartowny.
saltatio, Skakanie. Ein Tantz. syn. saltus, v. Chorea, Saltus.
saltatio armata, Skakanie żołnierskie,
saltatio gesticulatrix, Pląsy.
saltator, Skoczek, Mietelnik.
saltatoriè, sub Skokiem. saltatorius Skoczny.
saltatorius orbis, Taniec 1.
saltatricula, saltatrix, Skoczka, Taneczniczá.
saltatus, m. Skakanie 1.
saltem, Wżdy, Przynamniey.
Saltica puella. Skoczka.
saltim, Przynaymniey, Tu i owdźie.
salto, saltito, Skaczę, Poskakuię 1. Tantzen/ springen.. Pastorem saltaret uti Cyclopa rogabat. Hor: syn. Salio, vel tripudio. phr. Choros ago, duco, ex, erceo, celebro. Choreis. choris indulgeo, vaco. Do motus, compositos, in numerum, ad modos ludo, pedes moveo: alterno pede terram pulso, quatio. Læto se tollere saltu. Choreis implicare manum. Saltat, et immiscet revolutas arte choreas. Ducebant ad plectra choreas Festivaque dicunt carmina, ad Cytharæ cantus agiles celebrare choreas. Tunc alacres Medea choros, & ovantia duxit agmina, omnis quam chorus & socii comitantur ovantes, vide Salio.

saltuaris, Skoczny. Saltuarius Gáiowy.
saltuatim, Skokiem, Tu i owdźie, Przestawaiąc.
Saltuensis, Gáiowy 1.
saltum do. Skaczę 1.
saltuosus, sub Gęstwá, & Zárosły.
Saltura, Plaut. corr. Salsura.
saltus, us, Skok. Ein Sprung. Non saltu superatur viam fit passus, & atri: Virg. epith. Celer, volucer. agilis præceps, rapidus, levis, pernix concitus, compositus tremulus.
saltus, Gay. 1: Gęstwá 2. Ein dicker/ wilder Wald/ ein Forst. (Locus incultus propter sylvas.) epith Profundus, vastus, sylvester, viridis, secretus, opacus, riguus, ferus. inaccessus. dumosus, umbrosus, occultus, quietus, gelidus, fœcundus, herbosus, sylvosus. avidus, devius, invius, vagus, excelsus, obscurus, silens, incultus. imbrifer reconditus. syn. Sylva nemus, lucus. phr. Saltusque silentes. Devia qua vastos aperit. Gandavia saltus. Quis tibi monstrabit saltus venatibus aptos? Venatu saltus exercet opacos. Quietos umbrarum saltus, et grata silentia captas. Lætus in herbosos saltus armenta reclusis Pastor agit stabulis. Magnos canibus circumdare saltus. v. Sylva.
saltus damni, Wiele czego 2.
saltus in caput, Koźiełek 4.

SALU

Salva epistola, Nieodpieczętowany list.
salva gratiâ, salva lege, reverentia, &c, Z łaski, Bez náruszenia.
Salvatio, Zbáwienie 1.
Salvator, Zbáwićiel, Wybáwićiel.
saluber, m. salubris, comm: Tertia utrumque Zdrowy 1. 2. Dobry 3. Gesund/ heylsam/ Nec potuit curas sanare salubribus herbis: Tib. syn. Salutaris, salutifer, sanus, sanans.
salubritas, Zdrowość. Heilsamkeit/ Gesundheit. Salve, Narbo potens salubritate.
salubriter, Zdrowo. Heylsamlich. --. Iniqua mea, rursusq; salubriter infit. Ar,
salve, Verbum, Pomaga Bog, Zdrow bądź żegnam ćię. & sub Pozdrawiánie Jáko się masz. Sey gegrüst. syn. Ave, v. Saluto.
salve, Adverb. Zdrowo, Jáko się masz.

ſalvene, *Jáko ſię maſz.* ſalveo. *Zdrowem.*
ſalvere jubeo, *Pozdrawiam 2.*
ſalvia, *Szałwiia 2.*
Salviatum meliùs, Salivatum. Salvifico, Ioan. 12. pro
Salvĭfŏlium, Száłbá. (*Salvo*
Salvio. as, meliùs Salivo.
sălum, *Gr. Rzucánie 3 Morze 1. Stánowiſko 3. Wątpienie.* **Das Meer.** *Fit ſonitus ſpumante ſalo, &c. Virg. 9. Mare.*
ſalvo, *Zbawiám 2. an Zachowuię?* **Erhalten/ befreyen/ ſeelig machen.** *ſyn.* Lĭbĕro, Sērvo. *phr* Mēdĭo è dīſcrīmĭne mōrtis, vel à mōrtĕ rĕdūco, rĕvŏco, rĕdĭmo, ērĭpio: rĕvŏcātum, īncŏlŭmem, sālvum, tūtum sērvo. Mēdio ēx hōſte rĕcĭpĭo, lĭbĕro. Pĕrīclis. mōrti sūbdūco. ēx pĕrīclis ērĭpio, āmīſſam claſſem, sŏcĭōſque à mōrte rĕdūxit
ſalvo jure, capitè, *Bez naruſzenia.*
sălus, *li, m gr. Morze.*
sălus, *li, Latinorum recentiorum, Czeczotka.*
sălus. *lutis, Zdrowie 1. 2 Záchowánie, Zbáwienie 2. Pozdrawiánie,* Cáłość. **Heyl/ Wohlfahrt/ Geſundheit.** O *ſocii quæ prima, inquit, fortuna ſalutis,* Virg: *ſyn.* īncŏlūmĭtas, īntĕgrĭtas, sĕcūrĭtas, sānĭtas. *epith:* Spērāta, dūlcis grāta, ōptāta, quæsīta ēxpĕctata, cērta, sēcūra, tūta deſperāta, ābjecta. *phr.* Nūlla sălus bēllo, pācem tē pōſcĭmus ōmnes, ūna sălus āmbōbus ĕrit. Tūrne, īn te sūprēma sălus. mĭsĕrēre tŭōrum. Te ſcīlĭcet ōmnis īn ūno Nōſtra sălus pŏsĭta eſt. ūna sălus vīctis, nūllam ſpērāre sălūtem, ēá vīſa sălus mŏrĭentĭbus ūna
Salutare, Zbáwienie 1.
sălūtāris, *Zdrowy 2. żywotny 2. Zbáwienny, Záchowuiący, Dobry 3. Pożyteczny & ſub Pozdráwiacz.* **Heylſamblich** *Qui ſalutari levat arte feſſos,* (Saph.) *ſyn.* Sălūtĭfer, sălūbris, sānus.
salūtāris digitus, Pálec *wtory.*
salutarĭter, *Zdrowo, Pożytecznie.*
salutārius digitus, Pálec wtory.
salūtātio, *Pozdrawianie, Witánie 1. żegnánie.*
salutationem do, accipio, *Witam ſię*
sălūtātor, *Pozdrawiácz. salutatorium, ibid.*
salutatōrius, *Pozdrawialny,* Wit*álny.*
salute bona noſtra, *Dali Bog zdrowie.*
salutem dico, impertio, mitto &c. *Pozdrawiam* 1
ſalutem multam dico, R*ozbrat czynię.*

salūtĭfer. Zdrowy 2. żywotny. **Heylſam.** *Sorte ſalutifera miſeris ſucurrere rebus.* Ovid.
salūtĭger, ſalutigerulus, **Pozdrawiácz.**
sălūto, *Pozdrawiam, Witam 1. 2. 4. żegnam 1.* **Grüſſen/ Heyl wünſchen.** *Ante ſalutabat Rhetor Apollonius.* (Pentam.) M: *ſyn.* Sălūtem do, nūntio, dīco, āffĕro, rŏgo. Sălvēre jŭbeo ăve fĕro. Sălūtem. læta vērba fĕro, rĕfĕro. Sălūtāndi mūnus, pōrtāntia vērba sălūtem. Lætâ dāt vōce sălūtem. Tĭbi rēddĭta nōſtra sălus, Dămus āltērnas, āccĭpĭmūſque prĕces. Lārga dōnāre sălūte Mātūtīnum ăve fērre, pōrtāre. Dĭcta āccēptāque sălūte. Sæpĕ sălūtātus nūnquam prior īpſe sălūtas. Ĭtălĭam læto sŏcĭi clāmōre sălūtānt. Tū dīcĕris ēſſe ānte sălūtātus. Vade sălūtātum prō me lĭber, Vt tămen āccēſsit nātus, mātrīque sălūtem āttŭlit. Sēd prīmum Nўmpham lārga dōnāre sălūte. Scrīpsĕrat hēſtērna patri cum lūce sălūtem. Sālve tēque bŏna Jūpĭter aūctor ŏpe.
salvus, *Zdrow 1. Zdrowy 1. Cáły 4. Niezepſowány.* **Geſund/ friſch.** *Huc ades o Melibæe, caper tibi ſalvus & hædus.* Virg. *ſyn.* īncŏlūmis, illæſus, īntĕger, sōſpes, sēcūrus, tūtus, sānus.

S A M

Sam, i. ipſam ut On
Sămărum, Samaris, *ſub Wiąz.*
Sambūca, *Gr. Harfa, Szopá woienna.*
Sambūceus, *Bzowy.*
sambūcĭna, *ſub Harfiſta.*
sambūciſta, *Gr. Harſiſta.*
ſambuciſtria, *ibidem* sambūcus, *hac Bez.*
sambucus aquatica montana, *Káliná 4.*
sămĕra, *ſub Wiąz.*
sămia tērra, *ziemia lekárſka.*
sămiārius, *Płátnerz, & ſub Oſtry 2.*
sămiātor, *ibidem,* sămiātus, *Oſtry 2.*
sămio, as, O*ſtrzę 1.* sămiŏlus. *Gliniany 1.*
sămius, *Gliniány 1. Oſtry 2.*
sămŏgĭtia, *żmudź,* samŏlum, *Sáſanká,*
sămŏthrācia gemma, *Kámień lekki.*
samothracia ferrea *n. plur:* N*oſzenie od czárow*
samotrācius annulus, *ibidem.*
sampſa, ſamſa, *Peſtká* 1.
sampsūchum, & us, Gr: *Máieran:*
sanæ mentis, *Przy ſobie.* ſanā-

sānābĭlis, *Uleczony, Zleczony.*
Sana-munda B, sub Czyściec 2. Benedykt.
Sānātio, *Leczenie, Zleczenie.*
Sanator, Lekarz 1.
sancio, *is, Stánowię 1. Dáię w to słowo rękę, Zákazuię* Beschützen/gebieten. *Posteriore suis cupiens sancire salutem.* Prud. *syn.* Dēcērno, stătŭo, dēfīnio.
sanctè, *świątobliwie, Wiernie.*
Sanctesco, sub Swięty 1.
sanctificatio, Poświącanie Poświęcenie, świątnicá.
Sanctificator, Poświęćiciel. (*świątobliwość.*
Sanctificium, Psal: 77. pro sanctuario.
sanctifico, *Poświącam 1.*
sanctimōnia, *świątobliwość.*
sanctimonialis, B sub Mniszká.
sanctio, *Stánowienie, Ustáwá 1.*
sanctĭtas, sanctitudo, *świątobliwość.* Heiligkeit.
sanctor, *Stanowićiel.*
sanctuarium, *Sanctum, Sanctorum; świątnicá, Kośćioł świątość.*
Sanctus, *adject. Ustáwiony, in Stánowię 1. Niezgwałćisty, Nienáruszony, Nietykány, Swięty 1. 2. Wiáry godźien.* Heilig. *Ingredior sanctos ausus recludere fontes.* Virg. *syn.* Rēlĭgĭōsus, pĭus. īnnŏcens,
sandalarium, *Gelli. forum vel officina, ubi sandalia*
sandălĭgĕrŭla, Służebnicá. (*vendunt*
sandălīna Jáskołcze źiele. sandalis palma, *Daktyl 2*
sandălium. *Pátynká obow stároświecki.* da *quidā producunt, tu potiùs corripe cum Turpilio Scalig. Antesignans:*
sandăpĭla, *Máry,* sandapilārius, *Grabarz.*
sandărăca, sandaracha, Gr. *Sandaráka, Pszczelnik 3. & Rdzá miodowá.*
sandarachātus, sandarachīnus, sandaracinus, *Sandárákowy.*
sandărēsus sandeser, sandastros, Kamień gwiázdźisty.
sandyx: *Gr. ўcis, Propertio, ўcis Gratio ўcis, Ioan: Ursino.* Szarłat *źiele, Sandaraka,*
sānè, *Zdrowo, Jśćie, Tak iest. Záiste.* Warlich/gewißlich/ S. *syn.* Certè, prŏfēcto, quidem.
sānè quàm *Bárzo:* sanè quidem, *Záiste.*
sānesco, *Goię się, Dostáie się wrzod.*
sangĕnon, *vel* sangenos, *Opal kámień.*
sangualis, *Orzeł łomignat.*
Sangven, inis n. Krew ćiekąca.
sanguĭcŭlus, *Juchá.* *sangvĭlentus, Krwáwy 2.*
sanguĭnālis, *Krewny 2.*
sanguinālis, *herba, Krwawnik 1. Sporyż 2.*
sanguĭnāria, *f. herba Krwawnik 1. 2. Płonnik 2. Sporyż 2. Tásznik.* (*grożący.*
sanguĭnārius, *Krwie rozlewcá, Okrutny, Gárdłem*
sangvine ac vulneribus, victoria stetit, *sub Przypłacam czego 2.*
sangvine suffusus, *Rumiány* (*krew.*
sangvinem mitto, emitto, minuo, *Puszczam*
sangvinem rejicio, spuo, vomo, *Krwią pluię.*
sangvineus, *Krew w sobie máiący, Rumiany.* Blutig/ Blutreich/Blutroth/ Blutdürstig. *Sangvineis ebuli baccis, minioqs rubentem. Virg: syn.* vel rŭbĕus. pūrpŭrĕus. *vide Sangvinolentus.*
sangvineus frutex, sanguinea virga, *Głog drzewo, & sub Trzmiel, świdwá.*
sangvino, *as, Krwią płynę 1. 2 3. Rumiány, Czerwony.*
sangvĭnŏlentus color, *Rumianość. Ille color verè sanguinolentus erat.* Ovid. *syn:* Sāngvĭnĕus, crŭēntus, crŭēntātus. *phr:* Sāngvĭne crŭore pērfŭsus, spārsus, āspērsus, īmbŭtus; rĭgātus, mădĭdus īnfēctus, fœdātus, tūrpis, măcŭlātus, squāllēns, mānans, stīllāns, rŭbēns, cōncrētus, cōăctus, pīngvis, īnfāndo pōllūtus sāngvĭne. Stĕtit īmbre crŭēnto īnfōrmis făcĭes. Vĭdi quāntus erat fūsum tēllūre crŭenta. Pēctŏra jăctāntem sāngvĭnŏlēnta vĭrum. Sāngvĭnĕæ mānānt călido de vŭlnĕre gūttæ
sangvis, *Krew 1. Rod 1.* Blut. *Romulus Assaraci quem sanguinis Ilia mater.* Virg *syn.* Crŭor. *epit.* Pūrpŭrĕus, pūnĭcus, rŏsĕus, rŭber. fūmāns, tĕpēns, fērvēns, fērvĭdus, tĕpĭdus, călĭdus. cōncrētus, crāssus, fœdus, pĭgĕr, ātĕr,

 fūsu

fluens, effūſus, fluēns, būlliēns, ūndāns, ſpūmāns. *phr:* Sāngvīnĕus, crūĕntus rōs. Sānguīnĕæ gūttæ. Sānguīnĕus īmber. Sānguīnĕum. cālidum flūmen. Sānguis pĕr mĕmbra, dīffūſus, fūſus, mĕmbra, pērmĕāns, Vēnis būlliēns, ēbūlliēns, fluēns &c. Vēnas īmplēns. Sāngvīne tērram rīgat, hūmĕctat, āſpērgit, pērfūndit, īnfĭcit, fædat, tūrpat, mācūlat, mādēfācit, Pēr cāndida mēmbra īt fūmans crūor. Tōto cŏrpŏre sānguis mānat, ſtīllat flūit. Vŏlvĭtur īlle vŏmēns cālĭdum dē pēctŏre flūmen. Pērfūſam mūlto nātōrūm sānguīne tērram īmmādŭīſſe fĕrūnt, cālīdūmque ănĭmāſſe crūōrem, Nōſtro sēquītur dē vūlnĕre sānguis.

Sangvinibus, Sangvinum, in SS. libris.

ſanguis integer, *Mołoiec.*

ſanguīſūga, *Piiawká.* Sānīcūla, *Zankiel.*

sănies, *Poſoká Fuz, Fárbá, Plugáſtwo.* Eyter. *---- & ſanie taboque fluentes.* Virg: *ſyn.* Tābum, tābes crūŏr. *epith.* Crăſſa, pīngvis, crūĕnta, putĭda, cōncrēta, cŏāctа, tētra. fœda, tūrpis, sŏrdĭda, cŏrrūpta, fætĭda, lūrĭda, pēſtĭfĕra, hŏrrĭda. flūĭda, ſtīllāns. flŭēns. sănīēs. Tūrpi tābo sănīe flŭēns, liquēns, ſtīllāns, mānāns, āſpērſus, īnfēctus, ſquāllĭdus, ēlīſo vēntre pēr ōra ējēctat ſănīēm pērmīſtus vūlnĕre sānguis. *v. Tabum.*

ſanies auri, *Kley złotniczy.*

sanies pretioſa, *Roſoł ſ.*

sănĭōſus, *Poſoczyſty.*

sănĭtas, *Zdrowie 1.* Geſundheit. *Pars ſanitatis velle ſanari fuit:* (Iam.) Sen, *ſyn.* Vălētūdo, vĭgor, īncŏlŭmĭtas, sălūbrĭtas, sālus. *epith.* īntegrā fīrma, ŏptāta, ēxpĕctāta, blāndā. dūlcis, āmābĭlis, vīvĭda, pērpĕtūa, cōnſtāns. *phr.* Cŏrpŏris ēxpēctāta sălus, vĭgor, īntegra vīrtus. *v. Rubor.*

sānĭter, saniùs, *Zdrowo.*

ſanna, *Szyderſtwo.*

ſannas. *æ, Gr. Głupiec.*

ſannio, *Błazen, śmieſzek.*

săno, *Uzdrawiam, Leczę, Goię.* Heylen. *Vulnera ſanabunt vel tua viva malum.* Prop. *ſyn.* Sălūtem do, rēddo, rēſtĭtŭo. Fīrmas rēſtĭtuo vīres. Mŏrbum pēllo, *v. Medeor.*

sano carmine & herbis, *Odczárowáć.*

ſanquālis, *Orzeł łomignat.*

ſanſa, idem ſampſa, *santalium, Cyndał,*

ſanterna, *Kley złotniczy.*

ſantŏnĭca, *Gliſtnik ziele.* ſanum facio, *Uzdrawiam*

sānus, *Zdrowy 1. Nienákáżony, Przyſobie.* Friſch/ Geſund. *Diluit inſignem baccam. qui ſanior ac ſi,* Hor: *ſyn.* Vălēns, īntĕger, īncŏlŭmis, ſŏſpes & īntĕger, ſălvus ac vălens, mōrbo līber, īmmūnis, Mēdĭcis hērbis nōn ĕgēns. Cuī cōnſtat vălētūdo, sāno vălĭdo cŏrpŏre. Fīrmis vīrĭbus. *v. Robuſtus: Incolumis.*

SAP

Săpa, *Wino wárzone.* ſapa purpurea, *Słodycz.*

ſăper, *è Græco. Zgniły.*

ſăperdā, *Gr. Káráś 1. Mędrek, Storzypiętká, Roſołowa ſtráwá.*

săpĭdè, *Smaczno.*

săpidus, *Smaczny.* wohlgeſchmackt. *ſyn:* Săpōrus.

săpiens, *Mądry,* Przemyślny Mędrzec verſtändig/ weiſz/ klug/ *Neve putes alium ſapiente bonoque beatum.* Hor *ſyn.* Prūdens, vel dŏctus, ĕrūdītus, pĕrītus. *v. Prudens.*

ſapienter, *Mądrze.* verſtändiglich. *Muneribus ſapienter uti.* (Dactyl. Tr.)

ſapientia. *Mądrość. Smak 1,* Nauki, *& pro ſapiente in Mądry.* Weiſzheit/Verſtand/ *Ducere quo vellet fuit hac ſapientia quondam.* Hor: *ſyn.* Prūdēntia, vel dōctrīna, ſcĭēntia, *v. Prudentia.*

ſapientiæ doctor, profeſſor, *Filozof.*

Sapientipotens, P. Mądry.

săpīneus, *In Jedlina, świerk.*

Sapinos gemma, Amethyſti ſpecies, dilutior Sacodio, Plini.

ſapinum, *vel us, żywicá, In świerk.*

ſăpīnus, *hæc świerk, Jedlinowy odziemek ſub Jedlina.*

ſăpio, *Smákuię 1. Mądrzeię, Mądry ieſtem, Jeſtem rozumny, Trącę.* Schmecken/ *Quum ſapimus patruos, &c.* Perſ, *ſyn.* Gūſto, vel rĕdŏleo.

ſapit, *Smákuie tá rzecz.*

ſapium, *idem* ſapinum.

ſăpo, *onis, Mydło.*

săpōnārĭa, *Mydelnik ziele.*

ſăpōnārius, ſaponopæus, *Mydłarz.*

săpor, *Smák 1.* Geſchmack *--- huc tu juſſos, aſperge ſa-*

ge sapores. Virg. *syn.* Gūstus, *epith:* Dūlcis, grātus, jūcūndus, suāvis, nēctărĕus, ămbrŏsĭus. Injūcūndus, īngrātus, ămārus, ăsper, īnsvāvis. *phr.* ăsper in ōre săpor. Mĭnīstra săpōrum līngua. Pălātum săpōris ārbĭter, jūdex, ŏbvĭa dĭvērso cūncta săpōre lĕgēns.
sapore imbuo, *Słodzę.*
saporum intellectus, *Smák 2.*
sapphīrātus, sapphīrĭnus, *Száfirowy.*
sapphīrus, *Gr. Száfir.*
saprophagos, *is, Gr. sub Żrę,*
Saprum, substant: Plin. corr. Saprum caseum, adject à Sapor.
Sapsa, Sámá 1.

SAR

Saracum, idem sarracum, soracum.
sărăballa, *orum,* sarabara, *orum, Gr. vel B. Gácie*
sarcasmos, *Gr. Urągánie się.*
Sarcīmen, Szew.
sarcīna, *Tłomok.* **Eine Bürde / ein Bündlein.** *Si te forte mea gravis urget sarcina charta.* Hor. *Syn:* ŏnus, pōndus, făscis. *epith:* Grăvis ŏnĕrōsa, mŏlēsta, īngēns, ĭnīqua, prĕmēns. *v. Onus.*
sarcīnalis, *Ciężarowy.*
sarcīnarius, *Tłomokowy, Robotny.*
sarcīnator, *Kráwiec.*
sarcinatrix, *ibidem duplici sensu.*
sarcinātus, *Tłomokami obłożony.*
sarcĭnŭla, *Tłomoczek.*
sarcinosus, *Opukły, Tłomokámi obłożony.*
sarcio, *Łatam, Poprawiam, Náprawiam, Nágradzam.* **Flicken / bessern / lappen / vergelten.** *Incumbent generis lapsi sarcire ruinas.* Virg: *syn.* Resarcio, rĕpăro, pēnso, cōmpēnso. *v: Reparo.*
Sarcion, Plini carnosa vena gemmarum.
sarcītes, *æ, m, gr. Kámień mięsny.*
sarcŏcēles, *es, Gr. Kiła.*
sarcŏcōlla, *Gr. Máść goiąca, Bielmok ziele, Sárkokola,*
sarcŏphagus, *Gr. adiect. Mięso rad. iadáiący.*
sarcophăgus, *substant: Truna, Kámień trunny Grob.*

sarcŭlātio, *Grácowánie.*
sarcŭlo, *as, Wskopywam, Obćinam.*
sarcŭlum, *Gráca ogrodnicza, Rydel, Motyczká.*
sarcŭlus, *Grácá ogrodnicza.*
sarda, *Sárdela, Tuńczyk, Sardyk kámień.*
sardachates, *a. m. gr. Achátek.*
sardella, sardina, *Sardelá,*
sardius lapis, *Sárdyk kámień.*
Sardo, ad priscum, Rozumiem.
sardoa, sardŏnia, sardŏnica, *Jáskier.*
sardonius risus, *śmiech iáłowy,*
sardŏnychātus, *sub Sárdonik.*
sardŏnychus, sardŏnyx, *Gr. Sárdonik.*
Sargus, *Plini. Piscis Melauro similis oculis magnis rotundis, carnosus, capras amát.*
Sari, n. ios, frutex Nili, cuius radix carbonariis utilis (*Plini.*
sārio, *is, Grácuię.* sārio, *onis, Pstrąg.*
sărissa, *Gr. Kopiá 1. Drzewce.*
sarītio, *Grácowánie.* sārīto, *Grácownik.*
Sarmăta, *Gr: Tátárzyn.* sarmătice *sub Tatarski.*
sarmătĭcus, *Gr. Tátárski.*
sarmăris, *idis, Tartárka.*
sarmentarius, *Spalenia godny.*
sarmentītius, *idem & Chrostowy, Látorośłny.*
sarmentōsus, *Gáłęzisty. Krzewisty.*
sarmentum. *Látorośl winna, Susz 1. Winna rozga.*
sarmentum eruncidum, *Wierzchołek 1.*
Sarpo, is, Obćinam 1. sarptus, *Obćiety.*
sarrācum. sarrăculum. *Kárá 2. Taczki. & Woz chłopski, Woz 2. Woz niebieski.* **Lastwagen /** (*Plaustrum quo ligna & lapides vehi consueverunt.*) *epith.* Grăve, strīdēns, rōbustum, rōbŏrĕum, tārdum, sŏnōrum, gĕmēns. *phr.* Lōnga cŏrūscat sărrăco vĕnĭēnte ăbĭēs.
sarrāna purpura, *Szarłat 4.*
sarrānus, *Szárłatny.*
sarrio, *as, Wskopywam, Grácuię. Porzę 2. Mácinim*
sarrītio, *Wskopywanie, Grácowánie.* (*vertit Pelę.*
sarrītor, *Grácownik, & sub Wykopywam.*
sarrītūra. *Gracowánie.*
sarsura, Náprawá.

Sarrago.

Sartago. *Brytfanna*, & *tr: Przykrość.*
sarta tecta, *Budynku opatrowánie*, & *sub Zupełnie.*
sartè, *Zupełnie*,
sartor. *Gracowník*, *Kráwiec*, & *sub Wkopywam.*
sartrix, Szwáczká 2,
sārtūra. *Grácowánie. Naprawa.*
Sartuillus, *Fest. lege Scrutillus.*
Sarueris, *à Sario, is, sub* Wkopywam.
Sas, *i Suas*, *v. Swoy.*
sat, *Dość 1.* **Gnug.** *Hoc sat erit, divæ vestrum cecinisse Poetam. Virg: syn:* Sătis, ăbūndè, ăbūndè, ăbūndānter, sūffĭcĭēnter.
săta, *orum*, Záśiew, *Zboże 2.* **Saat auff̃ Feld/ Acker/** *Et pluvia ingenti sata læta, boumq; labores. Virg: v. Ager*, & *Seges.*
sătăgeus, *Frasobliwy*,
sătăgo, *is*, *Usiłuię*, *Pieczołuię*, *Fráśuię się Uwiciam się.*
sātan, satānas, *Czart.*
sătārius, *śiewny*, Sádzeniu *służący.*
sătelles ĭtis, *Hálábartnik.* **Gewarttknecht/ Trabant/** *Ille Deæ custos, ille satelles erit.* Ovid *syn.* Stīpātor, cūstos, mīles mĭnīster, *epith.* ărmātus, robūstus, vălĭdus, fŏrtis, strēnŭus, aūdax, sēdŭlus, impĭger, īnsŏmnis vĭgil, fĭdēlis, fīdus, trŭx, bărbărus, fĕrox. *phr.* Mīlitum cŏhors, cŏrōna, cūstōdia, tūtēla, præsĭdĭum, ăccīnctus glădĭis, lōrīcātūsque sătēlles. Vīrtūtis vēræ cūstos rĭgĭdūsque sătēlles, vūltus īlle fĕrōces fĕrt mīles.
sătellĭtium, *Hálábártnicy.*
satianter, *al.* satienter, *Do sytu.*
sătias, *ātis*, *f. Násycenie.*
satietas. *saties*, *Násycenie.* **Grüge/Verdrus.** *Neq: eis ulla orandi satis satietas est. syn.* Sătŭrātio, vel fāstīdĭum, tædĭum, naūsĕa, *epith.* Mŏlēsta, grăvis, fāstīdĭōsa. *phr:* exēmpta, plācāta, fămes.
sătio, *as*, *Nasycam.* **Ersättigen/** *v. mox Saturo*,
sătio, ōnis, *śianie.* Sádzenie.
sătior, *aris*, *Nasycam się*, *Przyiada się.*
sătior, *oris*, *Lepszy. Satira. idem Satyra.*
sătis, *Dość 1. Dostátecznie.* **Gnug/** *Solvite me pueri satis est potuisse videri. Virg syn.* Săt ăbūndè, ăbūndānter, sūffĭcĭēnter.
satis-do, satisdo, *Rękoymie dáię*, *Ręczę*, *Wáruię 1*,
satis-facio, *Czynię dość*, *Spełniam. Jszczę się komu*, *Wymierzam się*, *Dogadzam komu. Przypłaczam czego.* **Gnug thun/ Gnug leisten/** *Et jurare jubes, male satisfacere*, (Pent.) *syn.* Făcio sătis, plăcĕo, dēbĭtum sōlvo, ēxsōlvo, pērsōlvo.
satis-facio naturæ, *Umieram 1.*
satisfactio, *Oczyśćienie słowne*, Spráwowánie, *Pokutá 5. Uiszczenie.*
satis superq; *Názbyt*, & *sub Nabiegałem się.*
satis tempore, *Wczas 2.*
sătius. *Lepiey. Nunc fuit satius tristes Amaryllidis iras? Virg. syn.* Pŏtĭus, mĕlĭus.
satiuum tempus. *śiew 2.*
sătīvus, *śiány*, *Sádzony 1. Ogrodny 2.*
sător litis, *Zwadca.* sătōrius, *śiewny.*
sătrăpes, *æ*, *m*, *Gr. Pan wielki*, *Woiewoda.*
sătrăpia, *Gr Páństwo. Starostwo 1. Woiewodztwo.*
sătrus, *an Słaby?*
satullè, *Syto*, *sub Násycam.*
sătullo, *Nasycam. satullus Nasycony.*
sătum v. *Korca Krakowskiego ćwierć.*
sătur, *Násycony. Pełen*, & *sub Fárba iasna* **Ersättiget/ voll.** *Dux aries saturas ipse reduxit oves*, Prop. *syn.* Sătŭrātus. sătĭātus, rĕfēctus. ēxplētus, rĕplētus. *phr.* Cĭbis ēxplētus, grăvis.
sătŭra, *Mieszániná*, *Misá płaska*, *Máćiek nádźiewany*, *Obyczáiow złych gánienie.*
sătŭrātus. *Nasycony.*
sătŭrēia, satureium, *n. Cząbr źiele.*
sătŭrĭo, ōnis, *Násycony.*
sătŭrĭtas, *Násycenie*, *Gnoy 1.*
săturni stella, săturnus, *Sáturnus.*
sătŭro, *Nasycam 1. Gnoię 2.* **Ersättigen/füllen.** *Ilignis melius saturatur glandibus alvus.* Prdd *syn:* Sătio, ēxsătŭro, ēxplĕo, *phr.* Cĭbis fămem dēpēllo, rĕpēllo, ēxĭmo, ēxtīngvo, rēstīnguo, cōmprĭmo, sēdo, plāco, lĕvo, sōlor, sătŭro. ēxplĕo. Pōstquam ēxēmpta fămes ēt ămor cōmprēssus ēdēndi. Jamque cĭbo, vīnōque grăves, sōmnōque jăcēbant. *v. Manduco, Edo. Epulor.*
saturor, *Nasycam się*, *Obiadam się.*
sătus, *ti*, *śiany*, *Urodzony 1.* **Gesäet/ gebohren/**

Tunc sic orsa loqui vates, sate sanguine Divûm. Virg: *syn.* Natus, creatus, ortus, genitus.
satus, *us.* *Sianie Sadzenie, Rodzenie, Płodzenie. Nasienie. Rod 1.*
satyra *Wierz poetycki 1. Obyczaiow złych ganienie, Misá płaska. Ustawa. Nosá płaskiego* Ein Gedicht wider die Laster. *Sunt quibus in satyra videar nimis acer, & ultra.* Hor. *epith:* Mordax, dentata, livens, audax, procax, petulans. *phr:* Mordax; Livens carmen. Mordaces numeri, Plena con viciis, opprobriis carmina, carmine mordaci populi depingere mores. Liventem satyram nigra rubigine turbes Non vacat argutosque sales. satyrasque bibaces scribere Difficile est satyram non scribere, nam quis iniquæ tam patiens urbis, tam ferreus, ut teneat se.
satyria ales, *Kruk.*
satyriasis, satyrismus, *gr. Ci gotki,*
satyricus, satyrographus *gr. Wierszow pisarz.*
satyrium, *gr. Storczyk Rączki.*
satyrium bibit, satyrorum rex, *Jurny.*
satyrus *Gr. Dziki mąż.*

S A U

Savanum, Tuwalnia.
sauciatio, *Zranienie.* sauciatus, *Ranny.*
saucio, *Ranię. Drapię 1.* Verletzen/ verwunden/ *v Vulnero.*
saucius, *Ranny, Obrażony.*
savillum, *Makaron.*
savior, savium, *idem* svavior, suavium.
saura, *Gr. Jaszczorká.*
saurion, *Gr. Gorczyca 1.*
saurites, *æ, m Gr. Jaszczorczy Kámień.*
sauroctonos, *Plin. qui lacertam occidit.*
sauromata, *Gr. Tatarzyn.*
sauroter, *gr. Tok 2.*

S A X

saxatilis, *Kámienny 3. Skalny.*
saxetanus, *Kámienny 2.* saxetanus piscis *Jaszczor.*
saxetum, *Kámionká, & sub Kámienisty.*
saxeus, *Kamienny.*
Saxificus, Skámiáiący. Der etwas im Stein verwandelt/ *Saxificos vultus quæcumque ea tolle &c. Ovid.*
saxifraga, *Rozłup. łomikamień ziele.*
saxifragus, *Łomikámień 1.*
saxitanus, lege saxetanus.
saxo, onis, *Sas,* saxonia, *Saska ziemia.*
Saxorum structura, *Mur.*
saxosus, *Kámienisty.* Steinächtig. *Nascuntur steriles saxosis montibus auri.* Virg. *syn.* Lapidosus, petrosus, scrupeus, salebrosus, scopulosus. *phr:* Saxis, scopulis, salebris asper, creber. frequens plenus, refertus, horrens, Sylvis horrentia saxa fragosis.
saxulum, *Skałka.*
saxum. *Skała; Kamień łamany z gor.* Ein Stein/ Felsen/ *syn.* Silex, lapis, rupes. scopulus. *epith:* Durum, solidum, asperum, gelidum, humidum, horrens ferum, latebrosum, præruptum, humens; concavum, horridum, frigidum, hirtum, rigens scabrum, crudum, undisonum inhospitum, montanum, adesum, salebrosum, dumosum, muscosum, scrupeum, *phr:* Spumea circum saxa fremunt. Multaque rubentia cæde. Lubrica saxa madent. Non me latebrosa movebunt saxa. Non scrupea saxa locorum præcludunt aditus. *v. Rupes.*
saxum contusum, *Gruz.*
saxum fistulosum, *Kámień z piany morskiey.*
saxum vivum, *Skała 1. Opoka.*

S C A B

Scabellum, *Ławeczka, Podnożek.* Ein Bänckelein Fußschemel/ *syn.* Scamnum, sedile, sedes. *v. Sedile.*
scaber. *Parchaty, Chropowaty, Plugawy.* Schäbig/unglatt/ *Et tophus scaber & nigris exesa colubris.* Virg: *syn:* asper, rigidus, rudis, scrabrosus.
scaberat, *præteritum perf. à scabo, Drapię 2.*
scabies, *Swierzb, Liszay,* Krätze/ Raude/ *Ut mala quem scabies aut morbus, &c.* Hor. *syn.* Porrigo, scabrities. *epith:* Mala. molesta, edax, turpis, immunda, fœda, fœtida, obscœna, aspera. *phr:* Cutem scabies rodit, edit, exedit. Grex totus in agris unius scabie cadit & porrigine porci. Morbida facta pecus totum corrumpit ovile.
scabies fera, *Parch.*
scabile, scabilum, *Podnożek, Ławiczka.*
Scabinus. B. sub Ławnik.

ſcabioſa. *Dryakiew ziele.*
ſcabiōſus, *świerzb máiący.* Krätzig/ ſchäbig/ grindig. *o-- namque eſt ſcabioſus & acri.* Perſ. *ſyn.* Scăber, ſcăbie īnfĕctus. *v. Scabies.*
ſcăbo, is, *Drápię 2.* Krätzen *ſyn.* Frico, *Scabitudo animi. Petro. tr. i. aſperitas, ſeveritas.*
ſcábrātus, *Chropowáty.*
ſcabre, *Chropáwo.*
ſcabredo, *Chropowáćina,*
ſcábreo, *es, Chropowáćieię.*
ſcabres, *is, Chropowáćina, Plugáſtwo.*
ſcabrities. ſcàbritia, *Chropowáćina* Krätzigkeit/ Schäbigkeit. *Scabritiemque animi fluvialibus abluit undis M. ſyn.* ăſpĕrĭtas, vel ſcăbĭes, *epith* Dūra, rĭgĭda, ăſpĕra, rŭdis, īmpŏlīta, īngrāta,
ſcabrōſus, *Chropawy,*
ſcabrum, *ſubſt: Chropowáćina.*
ſcachi, *B. in Száoh. Scachia a, B. Szachy.*
ſcæa. *Gr. ſub Nieſzczęśliwy.*
ſcanicula, *Varr. corr. ſchœnitula.*
ſcæva, *m, ſub Mánkáty.* ſcæva *f. Lewicá.*
ſcæva bona, *Znak dobry.*
ſcævo mala. *Znák zły,* Nieſzczęśćie.
ſcævōla, *m. Mánkáty.* ſcāla, *Drábiná 1.*
ſcālæ, *Wſchod 1. 2,* Leyter/ Steige. *Hærent parietibus ſcalæ poſteſque ſub ipſos.* Virg. *epith.* ărdŭæ, ăltæ, tĕrĕtes, făcĭles, ērēctæ, pēnsĭles. *phr.* Scandit īnăccēſſas ſcālārum mūnĕre tŭrres.
ſcalæ geſtatoriæ, *Drabina.*
ſcalari forma, *Pochodźiſto, Wſchodowáto.*
ſcalmorum duorum navicula, *Náwa.*
ſcalmus, *Wioſłowy gwoźdź,(Lignum teres cui nautæ remos loro alligant)phr.* Prōra pĕr ădvērſum ſcălmis ſtĭpāntĭbus āmnem vix ăgĭtur.
ſcalpellum, *Rzezak.* Brzytwá 1,
ſcalpellus, *Brzytwá 1. Puſzczadło.*
ſcalper, Nożyk *piſarſki. Brzytwa 1. Puſzczadło.*
ſcalpo, *Drápię 2.* Strugam, *Grzebię 1. Porzę 2. Dłubię. Ryię 2.*
ſcalprātus, *Zakrzywiony 2.*
ſcalprum, *Rzezak, Nożyk piſarſki, Dłubáczka, Puſzczádło, Brzytwa 1. Gnyp, Siekacz.* Allerley Zeug zu ſchaben dienlich. *ſyn.* Cœlum. *e. pith.* ăcūtum, ădūncum, dūrum, tĕnŭe ēxĭle. *v. Cœlum.*
ſcalptor, *Sznicerz 1.* Scālptūra, *Ryćie.*
ſcalptorium, *Drápaczka.*
ſcalpturatum pavimentū, *tło wytwornie ſadzone*
ſcalptūrātus, ſcalptus, *Ryty,*
ſcalptūrio, *is, Grzebię 1.* ſcalptūro, *Ryię 2.*
ſcalpūrīgo. *świerzb 1. Łechtánie.*
ſcalpūrio, *is. Grzebię 1.*
ſcalus, Plin. corr. ſqualus.

SCAM

Scambus, *Gr. Krzywonogi, Zezowáty.*
ſcāmēllum, ſcamillum, *Ławeczká, Podnożek.*
ſcamilli *bi. Wſchodek, Poſtáwek 3. Laſkowánie, & ſub Podnożek.*
ſcamma, *atis, n. Gr. Row,* Szranki, 1.
ſcammōnia. ſcammōnium; *Gr: Socznicá ziele.*
ſcammonium tenue, *Wołowy ięzyk 2.*
ſcāmmōnītes *æ, m.* Gr. *Wino robione.*
ſcamma, *orum Gałęzie 1.* Piętro *2.* Drogi *w ogrodach*
ſcamnatus ager. ſub Miedzá.
ſcamnŭlum, *Ławeczka.*
ſcamnum, *Ława, Podnożek, Opuſta & ſub Zagon.* Eine Banck. *ſyn:* sĕdīle, sēdes.
ſcammoneum, *Gr. Socznica ziele.*

SCAN

Scandălizo, *Gr: Gorſzę.*
ſcandălum, *Gr: Zgorſzenie.* Aergernis. *Scandala proculcat pedibus, nec fronte; &c.* P.
ſcandix, *īcis, hæc gr.* Czechrzycá *ziele.*
ſcando, *Wſtępuię 1.* Steigen. *Cohors gigantum ſcanderet impia.* (Alcaic; *v. Aſcendo. Scando verſum i. menſuro. Terentian. Sipont. Priſcian dura translatio. Dic cum Cicer. Digitis dimetior, & Horat. Legitimumq; ſonum digitis callemus & aure*
ſcandŭla, *Szczebel, Stopień, Gont.*
ſcandŭlāca, ſcandularius, *Gontowy.*
ſcandŭlāta, *idem* ſcandulaca.
ſcansĭlis, *Wſtępny,*
ſcanſilis annus. *Rok podeyrzany.*

Scanſi-

scansilis annus, *Rok podeyzrány.*
Scansio versuū, i, Sipont. mensura. Beda potius dimensio.
scansōria, machina, *Drábina* 2.
scansōrĭus, *Wstępny,* 2.

SCAP

Scăpha, æ, scaphe es, *Gr: Łodź, Szkutá, Dubas. Kompas* 1. Ein klein Schifflein/ *Tu me hiremis præsidio scapha.* (Alc.) H *syn.* Cȳmba, lēmbus. *epith.* Lĕvis văga, ăgĭlis, vŏlŭcrĭs, pārva, bĭrēmis, tĕnŭis: *v. Cymba.*
scaphistĕrium, *è Græco: Wieiaczka.*
Scaphita, qui scapha navigat. Rhodigin.
scaphium, *Gr. Czara* 2. *Stolcowe naczynie Urynał, Rompás* 1. *Motyka, Kociel. Miednicá* 2.
scăphŭla, *Wánieńka,*
scaptensŭla. scaptesula Srebrná gora.
scăpŭla, *Łopátka* 3. scapulæ, *Plecy.*
Scapulare, Pácyerczya 1. scapularis vestis, *ibid,*
scāpus, *Łodyga, Słup, Płocha krosienna, W schodu kręconego słup, Szal kołowrot, Sztaby, Stąk & sub Bobowiny.*
scapus cardinalis, *Zawiosowy słupiec.*
scărăbæus, *Chrząszcz, Jelonek robak, Krowka robak.*
scarabœus parvus, *Kántáryda.*
scărăbălăphus, *Jelonek robak.* (*zaskorniey.*
scarificatio, *Procie; Skrobanie, Puszczánie krwie*
scărifĭco, *Drápię* 2. 4. *Porzę* 2. *Oskrobuię, Wzdrápáć. Scarifico, à Scarus. ducunt aliqui, cujus à Latinis anceps, Græcis breve.*
scarifio, *sub Wdrapać.*
scătītes gemma, *Gr: sub Przeżuwácz.*
scarrōsus, *Chropáwy.*
scărus, *Przezuwácz rybá* Ein Meer fisch. (*Piscis nobilissimus Carpathio mari frequens.*) *epith.* ŏbēsus, æquŏrĕus, Cărpăthĭus, mŏllis, ăvĭdus. *phr.* Hĭc scărus æquŏreis quī vēnĭt ŏbēsus ăb ūndis. *a longa Enio. brevis Ovidio.*

SCA

Scătĕbra, *Zdroy, Cieczenie* 1. *Wytryskanie.* Ursprung *Saxa ciet scatebrisq; arentiva temperat arva.* Virg. *syn.* Scătūrīgo, fons.
Scăteo, *Ciekę* 1. 2. *Obfituię, Wydáię, wytryska, & sub Pelen.* Auffwallen. *Qui scatet & salsis circum se promovet undas. L. v. mox scaturio.*
scateo vermibus, *Robacy mię toczą.*
scăto, *is, Ciekę* 2. *wydáię.* scatum, *gr. Gnoy* 1.
scătūrex, scaturix, *īcis, sub Cieczenie* 1.
scătūrīgo, *Cieczenie Zdroiewisko.* Brunnquell. *syn.* Scătebra, fōns, ŏrīgo. *epith.* Lătēns ŏccūlta, cæca. īma, ālta, līmpĭda, sŏnāns, pĕrēnnis, sălĭēns, *phr.* scătēns, rīvus, rīvŭlus. Vēna pĕrēnnis ăquæ: Jūgis ăquæ fōns. ōrtus, ŏrīgo. Fōntis căput. ăquōsus meātus. *v. Fons.*
scătūrio, *Ciekę* 2. *wytryska.* Auffwallen/quellen. *Crines vermiculis scaturientes.* (Phal. Prud. *syn.* Scătĕo, ēffluo, ēmāno, māno, ērūmpo, ĕxĭlĭo, dērīvor, ŏrĭor, ēbūllio.
scaurus, *subst. Colu: idem scarus.*
scaurus, *adiect: Gr. Krzywonogi. Kostek krzywych.*
Scazon versus, *Martialis. i. claudus. Senarius. Iambicus, sexto loco Spondeum & quinto Iambum habens. Idem* Hipomacteus, & Choriambus, *Fortunatiano, Miurus. Diomed.*

SCE

Scelerata herba, *Jáskier*
scelerate, *Niecnotliwie*
scĕlĕrātus, *Niecnotliwy, Złosliwy, Nieszczęśliwy.* Lasterhafftig/Boshafftig. *Color, at sceleratum exquirere frigus.* Virg. *syn.* Scĕlēstus, nĕfāndus, mălus, īmprŏbus, flāgĭtiōsus. nēquam, pērdĭtus, malīgnus, nŏxĭus, īmpĭus. *phr.* Scĕlĕris, crīmĭnis, ārtĭfēx Aūtor, cōnscĭus, rĕus, nŏcēns, hŏrtātor., scĕlĕrum sēctātor, Scĕlĕri āddīctus, āssuētus. æqui cōntēmptor, scĕlĕrum cōnscĭus. Prā vi cui cōnscĭa mēns ēst. scĕlĕrum mōle prăvātus, ŏbrŭtus. Aūsus nĕfāndo tĕmĕrārĭus, Sōntes aūdax ĭn aūsus. Dīssvāsŏr hŏnēsti. Heū cădĭt ĭn quēmquam tāntum scĕlus? Mēns ēffĕra nē quid ĭnaūsum, aūt īntēntātum scĕlĕrīsve dŏlīve relinquat. Pĕrvērsa mălōrum cōllŭvĭes. *v. Impius.*
scĕlĕro as, Zmázáć 2. 3.
scelerōsus, scelestus *Niecnotliwy.*
scĕlestè, *Niecnotliwie.*
scĕlĕtos, *m. Gr. Kości z mięsa obrane.*
scĕlĕtyrbe, scelŏtyrbe, *Gr. Szkorbut.*

ſcelus, *Grzech wielki. Niqnotá Niecnotliwy,* Ein Laſter/ übelthat/ *Unquam ſceleris errori indidit* (Jambl:) *ſyn.* Crīmen, făcinus, flāgĭtium, nōxa cūlpa, dēlictum, nĕfas, pĭācŭlum. *epith:* īnfāndum, ĕxitiāle, ſævum īmmāne, nĕfārium, īmpium, dīrum. prŏfānum. trīſte, crŭēntum, invīſum, hŏrrĭdum; imprŏbum crūdēle, īnaūdītum; ātrum, fœdum, pĕtūlcum pŭdēndum, tētrum, mūlctābĭle ĭnīquum, sānguĭnĕum, mĭsĕrum, īnfēlīx, mōrtĭfĕrum, *phr.* Scĕlĕſtum nĕfāndum, aūdax făctum, ſontes aūſus. Scĕlĕrātæ crīmĭna vītæ. Cūlpæ crīmen atrox. Vĕtĭtum nĕfas, Scĕlĕrum īnfāndi cōnātus. ſcĕlĕrum lābes lŭēs ſōrdes, dēdĕcus probrum. Nītĭmur in vĕtĭtum. Cĕrtat in ōmne aūla ſcĕlus.

ſcelus pueri, *Złe chłopię, Złośnik.*

ſcēna. *Gr. Dźiwowiſko 1. Widok 2. Komedya 1. Látá, Chłodnik 1. Przygotowánie Sumá 2. Perſoná 2.* Eine Hütte/ Zelt/ Theater. *Æquora tuta ſilent tum ſylvis ſcena coruſcis* Virg: *ſyn:* umbrōſa, frōndēns, grāta, vĭrēns, vĭrĭdis, ămœna, lūdĭcra, *phr.* ſcēna pătet dēlĭcĭōſa jŏcis.

ſcena, *Latinum. Toporek, & ſub Wieczerza*

ſcēnālis, ſcēnārius ſcēnātĭcus, ſcĭnātĭlis, *Komedyiny.*

ſcēnĭcē, *ſub Komedyiny.*

ſcenicus, *adject. Komedyiny.*

ſcēnicus, *ſubſt. Kuglarz.* Von ſolcher Hütte. *Et ſola tantum ſcenicus arte feror,* M.

ſcenita. *m. Gr. Namiotnik 1.*

ſcēnŏgrăphia, *Gr.* Malowanie budowania, Model drzewiány.

ſcēnŏpēgia *Gr. Kuczek ſtawiánie.*

ſcenōma. ătis *n. gr. Jatá,* Namiot.

ſceptĭci, i: *quæſitores, conſideratores Gellio Philoſophi, qui ſemper quærebant, nil ſciri poſſe docebant, omnia refutabant, ijdem Pyrrhonij, à Pyrrhone auctore & i. dubitantes.*

Sceptifer, *Berło trzymáiący.* Ein Scepter träger. *Primus ſceptiferis colla tonantibus,* (Chor.) *ſyn:* Sceptĭger, *v. Rex:*

ſceptrum, *Gr: Berło Ćiernie 3.* Ein Scepter/ Königlicher Stab. *Geſsit honorata regia ſceptra manu.* Ovid: *epith:* Aūrĕum, aūrātum, ĕbūrnum, īnsigne, ſplĕndĭdum, sŭpĕrbum, dĕcōrum cœrŭlĕum, prĕtĭōſum, gēmmāns, fŭlgens, vĕnĕrandum, vĕtĕrnum, mĭnax, īmpĕrĭōſum, rēgāle, rēgium, *phr.* Rēgium, Rēgis insigne, gĕſtāmen Vĭrgæ nōbĭlis. Scēptri dĕcus hŏnor: grăvĭtas, ĕbur. Nōbĭle dēxtra tŏrques ĕbur. Rēgālis dextræ rēgĭmen. Aūro, gĕmmīſque dĕcōrum. Quĭdnam ſcēptra jŭvānt tōtum invĭdĭōſa pĕr ōrbem? Gēſsit hŏnōrata rēgia ſcēptra mănu. Aūrea cum dextræ ſcēptra dĕdēre mĕæ.

ſcēptūchus *gr: Poſeł 2. propriè ſceptrifer ſuprà*

ſcēpuſium. *Spis 1. Scepna, in Wieczerza.*

S C H

Schăſtēria, *æ. Gr. ſub Liná.*

ſchĕda. *æ gr: Kartá 2. 3. Arkuſz pápieru niezłámány. Piſánie 4. & ſub Papierowe drzewko.*

ſchedia, *æ, gr: Komiegá Trafta, Moſt prętki.*

ſchĕdĭcus, *e. gr. Nierozmyślny*

ſchĕdium, *Gr: Porzczo co zrobionego Piſánie 3. & ſub Niewypolerowány.*

ſchĕdŭla, *Kártká.*

ſchēma, *æ, Kſztałt, Poſtáć.*

ſchēma, *tis. gr. Figury 2. Kſztałt.*

ſchemătiſmus, *Gr: Poſtáwá Kſztałt, Kſiężyczowe odmiány.*

Schesis, *vel Cheſis onomaton, i. affectio relatio nominum figura Poëtica potiùs quàm Oratoria. cum epitheta ſingulis nominibus adduntur, vel cum plures ſimul Antonomaſiæ ponuntur. Cariſi. Diomed. Aliter Ruſinan.*

ſcenophylax, *Zákryſtyan.*

ſchidia, *orum. gr.* ſchidia, *æ. Trzaſká.*

ſchīnus, *Gr. Máſtykowe drzewko, Cebulá. 3.*

ſchīſma, *gr: Odſzczepienſtwo, & Roſpadliná, Rozrożnienie.*

ſchiſmaticus, *gr. Odſzczepieniec.*

ſchiſta, *æ, gr: Cebula 1.*

ſchiſtum, *gr. Zśiádłe mleko. Hałun, Jáie zábegłe.*

ſchiſtus. *gr. Krawnik kámień, Kámień przeyrzyſty.*

ſchœniclus, *m. gr. on Wrobl trzćinny*

ſchœnĭcōla. *Nierządnica.*

ſchœniſmus, *gr. Ciągnienie 3.*

ſchœnŏbātes, *v. gr. Powrozobiegun.*

ſchœnŏbātica, *æ, gr. ibidem.*

schœnon, *vel um, Gr. Rayska trawa.*
schœnoplocos, *us. m. gr. Powroźnik.*
schœnus, *Gr: sit 1. Powroz 1. Mila Polska, Mila Ruska.*
schœnis odoratus, *Rayska trawa.*
schola, Gr. *Szkoła 1. 2. Lekcya, Sala Stanie, Rozmowa.* **Eine Schul/** *Nobilis & dotata uxor domus & schola culta.* Aus. *syn:* Gymnasium, palæstra, ludus. *epith:* Docta, celebris, clara, insignis, *phr:* Doctrinæ sedes, magistra. Musarum sedes locus. Discipulis frequens.
scholaris, *żak.*
scholasticus, *Gr subst: żak, Krasomowca.* **Ein Schrifft gelehrter/ Schüler/** *epith:* Peritus, ingeniosus, doctus, facundus, disertus, ingenuus *phr.* Musarum castra sequutus, artibus ingenuis excultus. Quem Musæ studiis excoluere suis. Cui curæ est doctis invigilare Camænis.
scholasticus, *adject. Szkolny.*
scholiastes, *æ m. Gr. Wykładacz.*
scholicus, *Gr: żak żakowski, Szkolny.*
scholion, *Gr. Wykład 1.*

S C I

Sciadeus, *Gr. Karaś morski.*
sciadion, *vel* sciadeum *Gr. cieynik.*
sciænaiæ *gr. Kruk morski.*
sciamachia *Gr. Szermierska.*
sciapus, *odis, Gr: Jednonogi*
sciatheras, *æ,* sciathericum, *Gr: Słoneczynik.*
scibam, scibo sub Wiem 1.
scibon, Gelli. *corrigit* Turneb. *Silyna.*
sciens, *Wiedzący, Biegły. Uczony, Umieiętny* **Wissenschafft/gelehrt/erfaren/** *Scientioris carmine.* (Jamb. Dim.) Hor. *syn.* Doctus, gnarus peritus, non ignatus: *v. Doctus.*
scienter, *Biegle, Umieiętnie, Wiedząc.*
scientia, *Wiadomość. Nauka 1. Umieiętność 1. Nauki 2.* **Wissenschafft/Wissenheit.** *Iam jam efficai do manus scientiæ.* (Iamb.) H *syn.* Notitia, cognitio, vel disciplina, ars, studium, vel doctrina eloquentia, *v. Doctrina, Eloquentia, Studia, Artes.*
scientia numeralis, raciociniorum, *Rachmistrzska nauka,*
scientia rei familiaris, rusticationis, *Gospodar-*
scientiæ, *Nauki 2.* *(Stwo 1.*
scientiola, sub Umieiętność. Umieiętnostka.
scientissime, *Mądrze.*
scilicet, *Jście. Tak iest 1. & Bez wątpienia.* **Ja/ nemlich/ gleich wie/** *Scilicet hoc etiam restabat. adultera ducit.* Ovid. *syn.* Videlicet, nimirum nempe, quippe, nam enim.
scilla *Gr: Cebula 3.* scillinus, *Gr: ibidem.*
scillite & scillites vinum *ibidem.*
scilliticus, *gr: ibidem.*
scincos, scincus. *gr. Krokodyl.*
scindo, *Kraię. Rąbam, siekę 1. Drapię 1. Szczepam, Strzygę 1. Rozdzieram 1. Przerywam 1. Rysuie się. Rżeżę 1. Zarzynam 1.* **Schneiden/ hauen.** *Aut scidit & media fecit sibi littore.* Gr. L. *syn.* abscindo, discindo, rescindo, seco, reseco, excido, recido, amputo, trunco, mutilo, lacero, dilacero, cædo, ferio, *phr.* Ferro, falce seburi, bipenni ferio. Vires incidere falce novellas. Cuneis scindebant fissile lignum. Nec poterit rigidas scindere remus aquas, immedicabile vulnus, ense recidendum est. *v. Lacero, Caput amputare.*
scindor, *Rozdwaiam się* scindula *idem.* scandula-
scindularis *vide* scandularis (ris.
scintilla, *Jskra. & tr: Szczątek.* **Ein Füncklein.** *Ergo ignem cujus scintillas ipse dedisti.* Iuv. *epith:* Ignita. ardens, rubens, coruscans tenuis, parva sub inducta latuit scintilla favilla. Crebræ scintillæ exiliunt, micant, volitant. *v: Ignis.*
scintillatio, *Błyszczenie, Jskrzenie.*
scintillo, *Błyszczę się Jskrzę się, świecę się, Pierść.*
scintillula, *Jskierka,*
scio, *Wiem 1. Umiem, wyrozumiewam, Przeymuię kogo.* **Wissen.** *Insequitur causas tanti sciat illa furoris.* Virg. *syn.* Novi, teneo, cognosco, nosco, calleo, intelligo,
sciographia, *gr. Malowanie budowania, Model drzewiany.*
sciolus, Mędrek. **Klügling,** *Ipsius, & sciolo quicquam suadere popello.* M.
sciomachia, *gr: Szermierska.*
sciomantia, *divinatio ex umbra.*

sciŏpus, *gr. sub Jednogi.*
sciŏthēricum horologium, *Słonecznik.*
scīpio; ōnis, *Kosztur.*
Scipio, Latinum, in Szypułká.
scirpea, *Kosz 1.* scirpeus, *sitowi.*
scirpĭcŭla, *Wáság.* scirpĭcŭlus, *subst. sit 1.*
scirpĭcŭlus; *adject. sitowy 2.*
scirpula vitis. lege scripula.
scirpus, *sit 1. Mowa trudna.* Eine glatte Binde ohne Knotten *epith:* ēnōdis, frăgĭlis, pălūstris, līmōsus, stĕrĭlis, tĕnŭis, tĕres. *v. Iuncus.*
scirrhus, *gr: Kostká martwa.*
sciscitativus, *Pytaniu służący.*
sciscĭtātio, *Bádánie.* sciscitator; *Badácz.*
sciscito; sciscitor, *Pytam, Dowiaduię się.* Forschen/nachfragen/ *Ut ab Aquitanis ista sciscitaretur.* (Scaz.) *syn.* Scītor, pĕrcōntor, quæro, pŏstŭlo, rŏgo, īntĕrrŏgo.
scisco, *is, Stánowię 1. Uchwalam, Dowiaduię się.*
scissilis, *Łupny, Rzezány 2. Oszarpány.*
scissio, *Rzezaniec, Strzyżenie 1.*
scissor, *oris, Kraycży.*
scissūra, *Narzynanie, Rospor Rospádlina.*
scissus, *si Rospadły.* scissus, *us, Rąbanie.*
scītāmenta. *orum, Łákoći, Przypráwá.*
Scītātio, *Bádánie. scitator, Inkwizytor.*
scītè, *Stucznie, Grzeczy, Mądrze, Pięknie.* Fein/ geschicklich. *Atq: sepulchrales scito incantare favillas.* Prud.
scitissimè, *Umiętnie, Wytwornie.*
scīto. *as.* Wiem 1.
scītor, *aris, Dowiaduię się.* Nachfragen/ *--- Eurypilum scitatum oracula Phœbi,* Virg.
scitulè, *Pięknie* scītum, *Ustawa 1.*
scitum facio. *Stánowię*
scitus. us, Wiadomość.
scītus, *ti, Stuczny, Grzeczny, Mądry, Pełny, Uczony: Umieętny, Gálánt.* Künstlich. *-- Membrisq; valens scitusq; vadorum.* Ovid: *syn:* sciēns, dŏctus, *vel* ărgūtus vĕnūstus.
sciūrus, *Gr. Wiewiorká.*
scius, *Biegły.* Sclavīnus, *Słowak.*

sclavŏnia, *Słowiańska ziemia.*
sclāvŏnĭcus, *Słowiański* sclāvus, *Słowak.*
sclŏpus, *Klask 1. Pukawká & sub Klaskam.*
scnīpes, à scnips, *hic Gr. Robacy w drzewie.*

SCO

Scŏbīna, *Piła ślosarska*, *Raszpla.*
scŏbis. & scobs. *bis, f. & m. Trocina, Opiłki.*
Scœna priscum. sub Wieczerza.
scœnīscŏla. *sub Nierządnica.*
scŏlāce à scolax: Gr. Lana świecá.
scōletia ærugo, *Mosiężny proch.*
scōlēcus, *Gr. Robaczkowáty.* (*sculini.*
scŏlŏpax, scoloppax, *Gr. Pardwá. Græcis est ma*
scŏlŏpendra, *Gr. Gąsienicá. Stonog morski.*
scŏlŏpendrion, *Gr. Stonogowiec.*
scŏlȳmus, *m. gr. Karćiof.*
scomber. scombrus, *gr. Jaszczur, wrzećionicá rybá*
scomma, *ătis. n. Gr. Szczypka. Szyderstwo.*

SCO

Scōpa. *wiązańká.* scopæ. *ha Miotłá 1.*
scōpa manualis, *Garść ziela.*
scopia regia, *Jglicá ziele. scoparia. Lenek.*
scōpārius, *Umiatacz.*
scŏpĕlismus *gr. Kopiec 2*
scŏpio, ōnis. *Szypułká groń.*
Scopium, Cato. Commelin. de scopio. corr. Scaliger:
scōpo, *as Umieram.* (*de Scopiene.*
scops, ōpis, *m gr: Sowá 1.*
scoptŭlum opertum, *Kość łopatczana.*
scōpŭlæ, *Miotełka.*
scŏpŭlōsus, *Skalisty, Niebespieczny, Trudny.* Felsigt/ *Neptuno debere genus, scopulosus in undis.* M. *v. Saxosus.*
scŏpŭlus *Gr: Skáła 3. Niebespietzeństwo, Cel, Trudność.* Ein hohler Felß/ steinerne Klippe. *Deduxit scopulos & montem rupit aceto.* Iuv. *syn.* săxum, caūtes, sĭlĕx, rūpes. *epith.* īmmānis, ădēsus, frondōsus, mĭnax, scăber, dūrus, muscō sus, ăcūtus, tŭmĭdus. *phr.* Immānem scŏpŭlum mĕdias permisit in ŭndas. Scŏpŭlus raūcis pēndet ădēsus ăquis. Mūscŭlosq; sĭtu scŏpŭlos. *v. Rupe. scopulus præruptus.*

scŏpŭlus præruptus, *Progi.*
scōpus, *Gr: Cel Koniec spraw.*
scŏpus, *Latinum*, *Szypułká 2.*
scōrdălus, *è Græco.* Smrod 3. *Ziewácz.*
scordastus arbor, *sub Bdelium.*
scordion, *gr: Czosnkowe ziele.*
scordiscarius, Siodlarz. scordiscum, Skorá.
scordiscus, Siodło 1. Woyłok. *Skora:*
scordōtis, *is gr: Czosnkowe ziele.*
scŏrŏdon, *gr. Czosnek*
scorodoprăson, *Gr: Czosnek łuczek,*
scōria, *æ, gr. żużel. Apud Virgil. in Ciri versum illum. Sordibus & scoria patiar tubescere tali corrigit* Scalig. *& scabere patiar. &c.*
scorpæna, *gr. sub Niedzwiadek 2 (Kusza ręczna.*
scorpio, Gr. *Niedźwiadek 2. Procá woienna, Bełt,*
Scorpio, 3. Regum 12. pro flagello vel virga aculeata pungente scorpionis instar.
scorpionides, *gr: Páćierzyczká.*
scorpion, *gr:* O *mieg.*
scorpionius, *Niedźwiadkowy.*
scorpītes, *æ, m. sub Niedźwiadek 2.*
scorpiuncŭlus, *Kuszá ręczna.*
scorpiūrion, *Gr. Brodawnik.*
Scōrpius, *Niedźwiadek robak, Páćierzyczká, Procá woienna, Krzyżowniczki, & sub Ploty:* **Scorpion/** *syn.* Scorpio, nĕpa. *epith.* *Vĕnēnōsus,* lēthĭfer, dīrus, nŏcēns. mōrtĭfer, īnfēstus, mĭnax, ăcĕr. *phr:* ăcūto ŭngve, cauda ŭncâ vĕnēnĭfer, īnsĭdias sŭb caūte tēndēns. Dīro vĕnēno mōrtĭfer. Quem non ăffĕctat lēthāli scōrpĭus ĭctu? Vĭŏlēntus ăcūmĭne caudæ.
Scōrpius, *Niedźwiadek niebieski.* **Ein von d n 12. Himmlischen Zeichen/Scorpion genannt.** *epit* Mĭnax, vĭŏlēntus, ācer, ārdēns, Mārtĭus hōrrēns, dīrus. *phr.* āstra Nĕpæ. Chēlæ mĭnāces, sævāque cīrcŭĭtu qui cŭrvat brāchĭa lōngo scōrpius.
scortātio,: *Nierząd 2.*
scortātor, *Nierządnik, Porubnik.*
scortātus, *us, Nierząd 1.*
scortea, *æ. Mieszek pieniężny, Opończa.*
scortea, *orum*, Zd chlina.
scortes, há, Festo. testium arietinorum pelles.

scorteum, *Száydak.* scorteus, *Skorzány.*
scortillum, *Nierządnicá.*
scortor, *Nierządu pátrzyć. syn.* **Hurerey treiben/** Mœchor, v. *Adultero.*
scortum, scortum dıobolare, *Nierządnicá.*
scŏtĭna scripta, *Mowá trudna.*
scŏtĭnus, *gr. Ciemny, Trudny.*
scŏtŏdĭnia, *gr.* scŏtŏma, *gr. Zmierzch, 2.*
scŏtŏmăricus, *gr, ibidem.*
Scōtus, *Szot.*
scracere, Chrachác, sub Nierządnicá.
scracia, scractia, scrancia, scrapta, scratia, sub Nierządnicá
screatus, *us, Chrachánie,*
screo, *Chracham.* screātor, *Chracháłá.*

SCRI

Scrība, *Pisarz 2. Pisarski 1. Podpisek.* **Ein Schreiber.** *Et voto laribus quærebat scriba quod esset,*
scriba ærarius, *Podskárbi.* scriba regis, *Kánclerz.*
scribātus, us, Pisarstwo.
scribligo, lege stribligo. scrīblitārius, *Łákotnik.*
scrībo, *Piszę 1.2.4. 6. Zápisuię 5, Máluię.* **Schreiben.** *Scribamus epos cœpisti scribere cessi.* Mart: *syn:* Pērscrībo, cōnscrībo, īnscrībo, pīngo, ēxāro, *phr:* Nŏtas dĭgĭtis stylo, călămo, grăphĭo ēxăro. Chārtis cēris vērba nŏto, cōmmĭtto, mando. *Nŏtis,* vērbis chārtam signo, nŏto, īnscrībo: Cēram īncīdo, scrīptis, lĭbellis māndo, cōmmĭtto. Nŏtas vērba tăbēllis ēxăro. Tăbēllas signo. Iam sătis īnvălĭdos călămo lāssāvĭmus ārtus, ēt mănus ōffĭcium lōngĭus ægra nĕgat.
scribo alicui pecuniam, *Oddáię przez bánk Pożyczam 2.*
scribo aliquem hæredem, *Testament czynię*
scripsi, Scribitor, ut scribit Meurs. &c. lege Scritor &c
scriniarius, Referendarz, Kánclerz.
scrīnĭŏlum, *Skrzynká.*
scrīptĭlis, *Pisány 1.*
scriptio, *Pisany 1. 2. Kompozycya.*
scriptĭto, *as, Pisywam.*

ſcripto, as, av, Piſzę 1. ſcriptlum, Szkrupuł 1.
ſcriptò jextus caſus, Na piſmie. Liſtownie.
ſcriptor, Piſarz 1. Piſarek 1. ſcriptorius Piſárſki
ſcriptŭlum, Piſánie 3. Kárta 3.
ſcriptūra, Piſanie 1. Piſmo 1. Kompozycya; Dochod 2. Páſtwiſko poſpolite. Schrifft / Scriptura quanti conſtet & tonus vilis. (Scaz.)
ſcriptūrārius, adject. Páſtewny.
ſcripturarius, ſubſt. Piſarz 2.
ſcripturio, ſub Zapuſzczam ſie.
ſcriptus, us, Piſarſtwo.
Scripula vitis, al. ſcripula vitis. Plin. acino rugoſo paſſo vino utilis; Hermol.
ſcrīpŭlum, Uncya 1. Szelągi cztery, Bietká.
ſcrīpŭlus, Szkrupuł. & ſub Uncya 1.
ſcŏpŭlus. Dołek 1.
ſcrops, bis, hic, hæc & ſcrŏbes, is. Doł 1. Eine Grube epith. ātra, căva, cōncăva, obſcœna, fœda, tūrpis, hūmida, ūda, prōfūnda. ſyn. Fŏſſa, fŏvĕa. v. Spelunca.
ſcrofa, świnia. ſcrōfī paſcus, świnopás.
ſcrŏfŭla, świnká. Gruczoł.
ſcrofularia B. Trędownik żiele.
ſcrōtum, Moſzny. ſcrūpĕda, Nierządnicá.
ſcrūpeus, Kámienisty, śćisty 2. Zabobonny, Steinächtig. Scrupea tota laca nigro, nemorumque. Virg.
ſcrūpoſam commeo viam. Trupam ſię
ſcrupōſus, Kámienisty, Chropáwy, Trudny, & ſub życie nędzne
ſcrūpŭlāris, ſub Szkrupuł.
ſcrūpŭlātim, Po kąſku.
ſcrūpuloſè, Fráſowliwie, Wytwornie, Pilnie, Subtelnie, Oſtro 2.
ſcrūpulōſitas, Wytwarzánie. Subtelność Sumnienie trwożliwe;
ſcrūpŭlōſus. Chropáwy. Wytworny. Zbyteczny. Trudny, Subtelny, ſumnienia trwożliwego. Primam ſyllabam corripit Accius apud Nonium
ſcrūpŭlum, Szkrupuł, Szelągi cztery, Trzecia część. ſub Części cáły trzeci.
ſcrūpŭlus, Kámyczek 3. ſzkrupuł, Trápienie. w Trudność, ſumnienie trwożliwe.

ſcrūpus. Kámień łamiący, Bietká.
ſcrūta, orum, Rupieći
ſcrūtāria, Wendetá. ſcrūtārius, Wendetarz.
ſcrūtātor, Szukacz, Kuńſztowny górnik. Inkwizytor. Ein Nachfrager / Forſcher / Deus, ſolusque Animi ſcrutatōr operti. Al.
ſcrūtillus, Maćiek nádźiewány.
ſcrūtĭnium, Szperánie, Szkrutynium.
ſcrutino pro ſcrutor, 4. Eſdræ B.
ſcruto, ſcrūtor, ſzperam, Sláduię, Mácam ſie. Erſuchen / durchforſchen / Arcanum neque tu ſcrutaberis ulli. Hor. ſyn. Rīmor, quæro, Inveſtīgo.

S C U

Sculna. Sekweſtrem co biorący.
ſculpo, Strugam, Ryię. Graben / ſchnitzen / ſyn. Scālpo, īncīdo, cælo, phr. Scālpro, vel cælo effīngo, fōrmo, excūdo, lăbōro, exprīmo, īncīdo. v. Simulacrum.
ſcūlpōnea, Trepki. Kurpie, Kierpcie.
ſculpōnātus, Kurpie máiący.
ſculptile Bałwan 2.
ſculptĭlis, Ryty. Etwas geſchnitztes. Sed pulchra res eſt forma in ære ſculptilis. (Iamb.)
ſculptor, Sznicerz. Ein Schnitzer / ein Bildhawer. v. Statuarius.
ſculptūra, Dłubanie, Rycie, Sznicerſtwo Bildhawerey / Schnitzerey / ſyn. Cælātūra, ſtătŭarĭa. phr. Phīdĭăcæ ārtes; Pŏlўclēti ars lăbor ŏpus.
ſculptetus. B. ſub ſzołtys.
ſcurra, Błazen, ſzyderz, Blázgon, śmieſzek. Lotterbub / epith. Tūrpis, prŏcāx, lŏquāx, garrŭlus, īnfīdus, făcētus.
ſcurrīlis, Szyderſki, & ſub Blázgon. Schimpflich / Bübiſch. Scurrili ſtrepitu, quicquid & audit, ait. Ph. ſyn. jŏcōſus, făcētus, jŏcŭlāris.
ſcurrīlĭtas, ſzyderſtwo, Bubereу / ſcurrilitate ac nepotatu nobilis. (Iamb.) Af.
ſcurrīlĭter, ſzyderſko, Lekko 2.

ſcurror

Scurror, *Błazgonię*
scurrŭla, *Szyderz.* & *śmieszek.*
scutāle *Proce nawiązánie, Proce łoże.*
scūtārius, *adiect: Páwęźny. sub Páwęźnik 2.*
scūtārius, *substant. Páwęźnik Hałabartnik.*
scūtatus, *Páwęźnik 2.*
scutella, *Miská mała* scŭtica, *Bicz.*
scūtigĕrŭlus, *Giermek. Páwęźnik 2.*
scutŭlus, *Chudy.* scūtra, *Misá 1. Párela.*
scūtriscum, *Miská mała.* (*szostská.*
scūtŭla, *Miska mała. Zrzaz. Posadzká 3: 5. Puł-*
scŭrŭlāta vestis, *wzorzysta szátá, Szyta ná tryumf*
scutulatum pavimentum, *Tło wytwornie sádzone*
scūtŭlātus. *Száchowány, Wzorzysty, Jábłkowity, Cynowáty.*
scūtŭlum, *Tarcza.*
scūtum, *Páwęzá, Tárcza.* Schild/ *Scuta virum, & galeas, & fortia corpora volvit.* Virg. *syn.* Clў-pĕus, ūmbo, pārma. *v. Clypeus.*
scutum Gallicum, Ligusticum, *Rondela.*

SCY

Scўbălon, *n. gr. Gnoy, Odrzutek śmiećí.*
scўlax, *m. gr: Szczenię, Pies.*
scylla herba, *lege* scilla,
scylla avis, *sub Czerwonak, & Rybitw ptak.*
Scylla, *Piscis Plinij. eadem Squilla. Gesner.*
scymnus, *m. gr. Lwiątko Pies morski.*
scўphus, *gr. Kubek.* Eine Trinckschaal. *-Implevit dextram scyphus; ocyus omnes.* Virg. *syn.* Călix, crāter, pōcŭlum. *v. Poculum.*
scўtăle, *es, gr. Wąż nákrapiány, Korbácz, Mysz brytáńska, Pismo táiemne, Máczuga Torbá, Po-*
scўtălĭdes, *gr: Przeguby palcowe.* (*werek.*
scўtha, *æ,* scўthes, *æ m. gr. Tártárzyn.*
scythia, *Tatárská źiemia.*
scўthica, *æ.* scythice, *es, gr. Lakrycya.*
scўthĭcus, *Gr. Tátárski. Nomen ama, Scythicus cætera pontus habet.* Ovid.
scўthis, *idis gr: Tátarká.*
Se *Się.* Sich *Interea Æneas se matutinus agebat.* Vir.
se *omissum, ibidem.* se, *eleganter redundat. ibid.*

Se, *particula, in compositis diminuit, sub* Selibra.
se, *pro sine, Bez 2. Sczerze, Pogrzebny.*
sēbāceus, *Łoiowy. & sub świeca 3.*
sēbo, sēbum, *idem* sevo, sevum.

SEC

Sĕcāle, *Miejzańká, żyto.*
sĕcālĭtius, *żytny.*
sĕcāmenta, *orum, Klepki, Wąnczos.*
Secarias sportas, Dato. corr. secarias.
sĕcēdo, *Uchodzę 1. Vstępuię ná stronę, Odwodzę kogo ná stronę.* Abweichen/ *Quos habuit, vacuos secedere in hortos.* Ovid. *syn:* Rĕcēdo, dĭscēdo, ābscēdo.
sĕcērno, *Odłaczam, Wyłączam, Rozeznawam, Roztaczam. Obieram 1. 6.* Absondern/ scheiden/ *Nec natura potest justo secernere iniquum* Hor. *syn.* Dīvĭdo, sēpăro, dīscērno, sēgrĕgo *phr.* Jūsto sēcērnĕre īnīquum Fŭit hæc săpĭēntia quōndam, Pūblĭca prīvātis sēcērnĕre sacra prōfānis.
sĕcēspĭta, *Nóż Toporek.*
sĕcessio, *Ustąpienie 1. Odwrozenie 2. Rokosz. Rozrożnienie, Powiadánie.*
sĕcēssus, *us, Ustronie, Osobność, Ustąpienie 1. Odeście Prywet.* Abweichung/ Abtritt. *Est in se essu longo locus. &c.* Virg. *syn.* Rĕcēssus. *epith:* Tūtus, sēcūrus. *phr.* Cārmĭna sēcēssum scrībēntis, ĕt ōtĭa quærunt.
Secidi, pro scidi. Accius Gellius.
sēcium, *Piernik.*
sēcius, *Mniey, Gorzey.* Minder / *Interea toto non secius aere ningit.* Virg.
seclūdo, *Wywieram 1 Odłączam* Ausschliessen/ *Solvite corde metum Teucri, secludite curas.* V:
seclum, *P. świat.*
seclūsōrium, *Zamknienie 1. Komora 1.*
seclūsus, *Skryty, Osobny.*
sĕco, *as, Siekę. Rąbam, Rzeżę 3. żnę. Sztukuię 1. Łámię 3. Rozstrzygnąć 2.* Abhauen *Littus tyrenosum Libyæ ventosq; secabat.* Virg. *v. Scindo.*
seco, *is, Mowię 1.* Sēcōrdia. *Głupstwo.*

ſecors, *ibidem ſocors.* (*de loco,*
ſecrētārium *Skrytość* *Ustronie*, *Rádá táiemna,*
Sēcrētārius, *Sekretarz.*
ſecr..., *Potáiemnie.* secrētio. *Rozłączenie.*
Se... *Oſobno, Potájemnie.*
ſecrētum, *Oſobność, Táiemnicá Pokoy.*
ſecrētus, *Potáiemny, Oſobny.* Abgeſondert/heimlich/ *At procul in ſola ſecreta Troades acta* Virg. *ſyn:* ărcānus, ābſtrūſus, ŏccūltus, lătēns, mȳſtĭcus. v. *Arcanus.*
ſecta, *Strona 4.* Szkołá 3. Sekta, *Towárzyſtwo 2.*
Sectácula a Apulei á ſecta Beroald: vel potius Notacula natalium. i, ſigna. Colui.
ſēctarius, *ſub Skop, & Czyſzczony.*
ſectatio, Náśladowánie 1.
ſectātor, *Náśladowcá. Błazen.*
ſectile pavimentum, *Tło wytwornie ſádzone.*
ſectīlia, *ium, Poſádzká 2.*
ſectīlis, *Łupny, Sádzony 2,* Geſchnitten/ *Cujus conche tumes, qui tecum ſectile portum.* Juv.
ectio, *à ſeco, ćięćie, Dźiał, Dzielnicá 1.* Rzezánie, *Puſzczánie krwie, Inſtygacya.*
ſectio, *à ſequ*r. *Konfiszkowánie rzeczy, Przeday.*
ect inśś á ſeco, pro ſecius vel ſequius, legit Palmer. & *1. Gulielm apud Terenti. Plautum & Virgil.*
ſectivus, *Podrzynány*
eſector, *aris* *śćigam Jde zá kim. Biegam 3. Łowię zwierz.*
ſector, *oris. a ſequor, Konfiſzkowanych rzeczy przedawca, Inſtygátor*
ſector, *oris, á ſeco* *śiekácz*
ſector zonarius, *Rzeżymieſzek.*
ſectūra, *śiekánie, Ućinek 2. Ryćie.*
ſecūbĭtus, *us. Leżenie oſobne, & ſub Wilia.*
ſecubo, *Leżę oſobno* ſēcŭla, *a, Koſa.*
ſēcūlāris, Seculum *ut aliqui ſcribunt lege* Sæculū.
ſecum. *Z ſobą.* Mit i m ſelbſt/ *Et ſola in ſicca ſecum ſpatiatur arena* Virg:
ſecundæ *Błoná 4. Wtore mieyſce.*
ſecundæ notæ, *Nieprzedni Podleyſzy 2.*
ſēcundæ partes, *Wtore meyſce*
secundānus, *Wtororzędny*, *Pomocnik.*
ſecundarium, *Wtora rzecz*
ſecundarius, *Wtororzędny Nieprzedni, Podleyſzy*
sēcundiārius, Pomocnik, Reient (*trochę*
sēcundĭcērus Podpiſek.
secundīna, a, B. Błoná 5.
ſecundo, *as, Szczęśćzę, Dogadzam 1.* Glück geben/gelingen laſſen/ *Nam liquidum nautis aura ſecundat iter,* Prop. *ſyn.* adjŭvo, prōſpĕro v. *Auxilior.*
ſēcundò, *Potym, Powtore*
ſēcundùm, *Wedle, Pozad. Potym Z oney ſtrony, Zá mną to, Zá kim 1. 2. Bo Bogu* Bey neben/ *Vacuis paſcant & plena ſecundum.* Virg: *ſyn.* Iūxta vel prŏpè.
ſecundus, *Wtory 1. Pierwſzy 2. Szczęśliwy Przyiemny Dobry 1.* Ander/ item glückfich/ *Studium dum ſacra ſecundus aruſpex. V. ſyn.* ălter, vel prorſper, faūſtus, *phr:* Tūrnus, ego haūd ūlli vĕtĕrum vĭrtūte. sĕcūndus.
ſecūndus & decimus, *Dwanaſty*
ſēcuté, *Beſpiecznie*
ſēcūricla, *a, Szpągá*
ſecuriclata. śiekiernicá.
ſecuriclātus, śiekierowáty, & ſub Szpąga.
ſēcūrĭcūla, *śiekierká*
ſēcūrīdāca, *śiekiernicá, Wytryeb źiele, & ſub Koniakowká źiele,* i. a. *produco, ut in Paſtinata, alioqui* i. *anceps.* (trâge.
ſecūrifer, *ſecuriger. Halabartnik.* Der ein Beil
ſēcūris, *ſiekiera, Hálabart.* Eine Axt/oder Beil/ -- *Sonat icta ſecuribus ilex.* Virg: *ſyn.* Bĭpēnnis āſcĭa. *epith.* Ærāta, fĕrrĕa, vălĭda, ăncēps, grăvis pūra, ăcūta, cūrva, rĭgida, ſæva, crūēnta, ſtrĭcta, Scȳthĭca, ămāzŏnĭa. *phr.* Fĕrrum bĭpēnne. Fĕrro sŏnat ĭcta bĭpēnni Frāxĭnus: Rūmpĕre ſacrĭfĭca mōlĭtur cōlla sĕcūri.
ſecūris averſa, ſecuris caput, *Obuch.*
ſecuris dolobrata. *Oſkard.*
ſeburis lunata, *Berdyſz.*
ſecuris Romana, Amazonia, *Hálabart.*
ſēcūrĭtas, *Beſpieczeńſtwo.* Sicherheit/ *Secura vive, mors mihi eſt ſecuritas* Jamb) S: *ſyn.* Quĭes. *epith:* Tūta, quĭēta, trānquĭlla, plăcĭda.
ſecū-

ſēcūrus *Beſpieczny, Pewien, Niedbały.* Ruhig/ ſicher/ ſorglos/ *Mollia ſecura peragebant otia gentes* Ovid. *ſyn.* Tūtus, quiētus, trānquīllus, īmpăvĭdus, īntērrĭtus, īmpērtērrĭtus, fidēns, cōnfidēns, cōnfīdēntĭſsĭmus. *phr:* Cūris līber, văcŭus. Văcŭo mōlles ſtānt pēctŏre cūræ. sēpŏsĭtis cūris, quiētus

ſēcus. *Præpoſ. an Wedle?* Anderſt/ *Haud ſecus ac juſſi faciunt, &c:* Virg. *ſyn.* ălitĕr, vel jūxta, prŏpē, sĕcūndum.

ſēcus; *Nomen. Płec* 1.

ſēcus, *Adverbium źle, Jnáczey.*

ſēcus ac ſecùs atq; ſecùs quàm. *Jnaczeyni.*

ſecūtio, ſub Nááſladowánie.

ſecūtor; *Wyśiekacz 1. Pozad idący.*

secutuleius, Naśladuiący.

S E D

Sed, *Conjunctio. Ale 1.* Aber/ſondern/ *Ipſa ſed horrificus juxta tonat Ætna ruinis.* Virg. *ſyn.* ăt, ăſt, vĕrum, sĕdĕnim, ĕtĕnim.

ſed vel potiùs ſe-d (ut & Te d) pro ſine. ſub Bez 2.

ſed tamen, *Wſzakże.* ſed, *pro Nam ſub Bo.*

sēdācius B. Sędacz. ſedatè. *Skromnie.*

ſēdātio, *Uſkromienie, Uſpokoienie*

ſēdātus, *Spokoyny 1. Poważny 2. Skromny 1.* Beſänfftiget/ ſtill/ ruhig/ *Olli ſedato reſpondit corde Latinus.* Virg. *ſyn.* Pācātus, trānquīllus, plācātus, quiētus, plăcĭdus, lēnis. mītis.

ſēdĕcies, *Szeſnáśćie kroć.*

ſedĕcim, *Szeſnaśće,* ſēdĕcŭla, *Krzeſełko.*

sēdentarius; *adject. Siedzące.*

ſedentarius *ſubſt Rzemięśnik*

ſēdeo. *Siedzę 1. 3. 6. Prożnuię, Beſpieczny ieſtem. Przyſtáię ná co, Wyprożniáć ſię, Nierdządu patrzyć Báwię ſię gdźie, Leże ultimum, & ſub żałoba 1,* Sitzen/ *Diſtricti pendent, ſedet. æternumq; ſedebit.* Virg: *ſyn* Sīdo, cōnsĭdĕo, ăſsĭdĕo, rĕsĭdĕo, cōnsīdo. *Metaph.* hærĕo, mŏror, mănĕo. *phr.* Sŏlĭŏque ălto sŭbnīxa rĕsēdit. Aſsĭdet ĕt căthĕdris mœſta jŭvēnta tŭis. sēdĭbus ŏptātis gĕmĭna sŭpĕr ărbŏre sīdunt ānte fŏcos ōlim ſcāmnis cōnsīdĕre lōngis nŏvĕrat.

ſēdes, ſēdīle, *Stolec 1 Poſladek 2. Staw. Mieſzkánie 1. Zedel.* Sitz/ Seſſel/ Stuhl. *Sedibus optatis gemina ſuper arbore ſidunt.* Virg: *ſyn.* Scăbēllum, sēlla, ſcāmnum, ſŭbſĕllĭa ōrum, căthedra, sŭggēſtum, sŏlĭum, vel ſtătĭo, sēſsĭo, lŏcus. *epith.* Lĭgnĕa, aūrĕa, ēbūrnĕa, pīcta, dĕcōra, ŏrnāta, ălta cūrūlis. *v. Sedeo.*

ſēdĭcula, ſediculum, *Krzeſełko.*

ſēdĭgĭtus, *Sześć pálcy maiący.*

ſedilē gramineum, *Łoſzko ſtołowe.*

ſēdĭmēntum, *Upadnienie 2. Uryny obłoczek.*

ſēdĭtio, *Roſterk, Bunt.* Auffruhr/Aufſtand/ *Seditio ſævitque animis ignobile vulgus.* Virg. *ſyn.* Dĭſsĭdĭum, dĭſcōrdĭŭ, dĭſsēnſio; tūrba mōtus, tŭmūltus, făctĭo, *epith* Tūrbĭda, clāmōſa, rĕbēllis, pŏpŭlāris, cīvīlis. rĕpēntīna, sŭbĭta. răbĭda, fŭrēns, crŭēnta, ēxĭtĭōſa, pērnĭcĭōſa, trūx, hōrrĭbĭlis, īnsāna, cæca, ſæva, nĕfāria, īntēſtīna, mĭsĕra. *phr.* Sĕdĭtĭōſus rūmor. Cīvīcus, pŏpŭlāris mōtus, tŭmūltus, fŭror. Cīvīca sēcta, răbĭes. Cīvīlis tūrbæ, pārtes. Cīvīlis tūrbæ, partes. Cīvīlia bēlla, Fŭrēns vūlgi mōtus. Pācis ĭnĭmīca. Māgno īn pŏpŭlo cum ſæpè cŏōrta ēſt sēdĭtĭo, ſævītque ănĭmis īgnōbĭle vūlgus. Jamque făces & săxa vŏlant, fŭror ārma cōncĭtat, īnsāno cūnctā tŭmūltu mīſcēns, ūrbem pērmīſcens. Clāmōſa cīvēs sēdĭtĭōne fŭrūnt. *v. Diſcordia.*

ſeditiosè *Buntownie.*

ſēdĭtĭōſus *Buntowny.* Auffrühriſch/ Auffrührer. *ſyn.* Tūrbŭlēntus, tūrbĭdus. *phr.* Sēdĭtĭōnis ămans, aūthor. căput, ŏrĭgo, fāx, Sēdĭtĭōne fŭrēns. īndŏcĭlis, tŏlĕrāre tŏgam, păcēmque pĕrōſus, ēxōſus. Gēns ĭnĭmīca pācis, quiētis.

ſēdo, *Uſkramiam, Błagam Uſpokoić 1. 2.* Stillen/ milte n/ ſänfftigen/ *Immodicos ſedârat in arce dolores.* Pr. *ſyn.* Mītĭgo, plāco, lēnio. *v. Placo,*

Sedo paſsivè pro ſedor. Uſtaio co.

ſēdūco *Odwodzę, Oſzukiwam. Oſobnośći ſzukam.* Verführen/ *Quippe ubi non liceat vacuos ſeducere ocellos. P.*

ſeductio, *Odwodzenie ná ſtronę.*

seductor. Zwodźićiel.

ſeductus *ti, Oſobny. Uſtronny.*

ſeductus, *us, Oſobność.*

Seduculum. Feſt corr: Sudiculum,

ſēdŭlāria, *orum. Stolec.*

ſēdŭlè, ſedŭlò, *Pilnie Ochotnie.*

sēdŭlĭtas *Pilność.* Fleiß/ Sorg/ Ernſt/ *Et non ſentitur ſedulitate labor.* Ovid. *ſyn.* Vĭgĭlāntia, ſtŭdĭum, īndūſtrĭa. *epith.* Gnāva, vĭgil, prŏvĭda. *v. Diligentia.*

sedulitas operosa, *Wytwarzánie.*

sēdulus, *Pilny 1. Pracowity.* Fleissig / sorgsam/ *Examinat lentus spectator sedulus instar.* Hor. *syn* Dilīgēns, īmpīger, āssidŭus, vīgīlāns, stŭdiōsus, āttēntus, gnāvus, īndūstrĭus, *vide Diligens.*

sedum, pro sede Varr. corr. Turneb. & Scalig. solum.

sĕdum maius, *Rozchodnik wielki,*

sĕdum minus, *Rozchodnik máły.*

sedum minimum, *Roiownik.*

sēges. ĕtis, f. *Rola sprawiona 1. 2. Zboże 1. Tréia 2 Powod 1.* Auffgewachsener Saamen/ Saat. *Hic segetes, illic veniunt felicius uvæ. Virg. syn.* Sāta, frūges, ărīstæ, spīcæ, frūmēntum. trītīcum, céres. *epith.* Spīcĕa, cĕrĕālis tĕnĕra, vīrīdis, læta. fæcūnda, fērtīlis fĕrax, ūber, ŏpīma. frūgīfĕra, grăvīda. dīves, lārga, āmpla, ăbūndans. aūrĕa, flāvēscens, mātūra, Optāta, ēxpēctāta cōllēcta *phr.* Tērræ, rūris, tēllūris mūnĕra ŏpes. Cĕrĕalia mūnĕra, ŏpes. Cĕrĕālia mūnéra, dōna. Sĕgétum mūnus, prōvēntus, ăcervi, cŏpia lūxŭries. Cĕrĕris dōnum, ŏpes, fœtus. Nitīdæ sūrgūnt frūgēs rāmīque vīrēscunt. Cāmpi lætis ărīstis dītéscunt, dītāntur, rīdēnt. Pīngvi flāvēscit cāmpus ărīsta. Grāvīdus prōcūmbit cūlmus ărīstis. Vōtis sĕgēs rēspōndet ăvāri ăgrīcŏlæ. Primis sĕgĕtes mŏrīūntur īn hērbis, expectata sĕges vānis ēlūsit ărīstis. īnfēlix lŏlium. et stĕrīles dŏmīnāntur ăvēnæ, īmbribus acta bĕnīgnis. īnvălidas sĕgĕtes tŏrrēbit sīccior āer. Nēc frūgem sĕgĕtes præbēnt nēc pābŭla tērra. *v. Messis, & Meto fruges:*

seges restibilis *Zboże nie śiane.*

sĕgestre, *is. Rogoża Obwićie, Kołdra, Kompátura.*

segestria, *ium, Máta.*

segrestrum, *Kołdra, Máta.*

segmen, *Okrawek, Obrzezek 3.* R*ospadlina wior.*

segmentarius, *Hafterz, Złotogłownik.*

segmentatum opus, *Sádzenie 3*

segmentatum pavimentum, *Tło wybornie sadzone:*

segmentatus, *Háftowány, Sádzony 2.*

segmentum, *Háftowánie 2. Okruszyna, kray świata, Noszenie drogie, Krayká.*

segmentum piscis. *Szrot 2:*

segmentum ventriculi, *Flak.*

segnipes. Leniwy.

segnis, *Leniwy, Gnuśny, Nieskwapliwy, Nieochotny, Niezasiáne pole.* Träg/ faul/. *Conjicit in latebras nec Turnus segnior instat.* Virg. *syn.* Tārdus, īgnāvus, pīger. *v. Piger.*

segnītas, Gnuśność

segnĭter, *Niedbale, Nieochotnie, Gnuśno* Hinlässig!

segnĭties, *Gnuśność: Niepłodność.* Trägheit/ Faulheit. *Segnities, alii rapiunt incensa feruntque.* Virg. *syn.* īgnāvĭa. dēsīdĭa, pigrĭtia. *epith.* Sēra, īmmūnda. ĭnērs, trīstis, *phr.* Lāngvīda, sēgnĭties, *V*ĕneris nūtrītia, tractat ōtia, dīlātrix ŏpĕrum, dīssvāda lăbōrum. *v. Pigritia;*

sēgrēgātim, *Osobno.*

sēgrĕgo, *Odłączam, Oddalam, Wyłączam* Absondern/ scheiden/ *Per maria interdent, nec enim se segregat ipsa.* Pr *syn:* Sēpăro, sēpōno, dīsgrĕgo, sējūngo.

sēgrex, *segregus, Ausonio. Osobny.*

sēgrex vita. *Osobność.*

sĕgūllum, *Złotożyłá ziemia.*

sejūgis; *Poszostny, Woźnik,*

sējūgo; *Rozłączam.* sejunctio, *Oddźielenie.*

sējūrgo, *Odłączam.* Scheiden/ trennen/-- *Dissidio sejungi perniciali.* Lucr. *v. Segrego.*

S E L

Selæ, selæh Hebrea vox Boże day to.

sĕlăche, *n. plur. Gr. sub Pies morski.*

sĕlāgo, *Kámforá ziele.*

selana, B. sub sielava.

sēlectio. *Obieranie.*

selectus, *Obrány, Wyborny,* Abgesondert/ ausserlesen *Unum ex judicibus selectus objiciebat.* Hor. *syn:* Elēctus, lēctus.

sălēnites; *æ. m gr. Księżyczny kamień,*

selenitium, Bluszcz 1,

selonotropium, *Gr. Mieśięcznik ziele.*

sēlībra, *Połfunta, Grzywna 2. Kwáterká, & sub śiedm pieniąszkow.*

sĕlĭcāstrum. *Stolec 1 à sede, e longum, aliqui Selliquastrum scribunt.*

selĭgo, *Obieram 1.* Erlesen/ Beyseit thun/-- *Mea semper erit tu selige tantum.* Vir. *syn.* ēlĭgo, dēlĭgo, lĕgo

sĕlīnas, *adis, vel potius,* selinoides, *deos gr. Kápustá kędźierzawá.*

Sēlī-

selīnum, *gr. Piotruſzka.*
selinum agreſte, *Gierſz.*
sĕlīnūſia. *gr. ziemia lekárſka, Kapuſta kędzierzawa.*
sĕliquaſtrum, *Stolec 1. Quantitas ut selicaſtri.*
sella, *Stolec 1. 5*
sella curulis, *Stolec dygnitarzow.*
sella equeſtris, *śiodło.*
sella familiæ, ſella familiarica. *Prewet, Stolec 5.*
sella geſtatoria, *Lektyká.*
sella pertuſa, *Stolec 4. 5.*
sellaria, *æ, & eorum. śiedzenie.*
sellariæ, *ſub Nierządnica:*
sellāriŏlus, *śiedzący.*
ſellarius. *ſubſt. Siodlarz, Sodomczyk.*
sellarius, *adject: Siodłowy.*
Sellicaſtram, lege Selicaſtrum. Selliſternium, l. Soliſternium
sellŭla, *Krzeſełko.*
sellŭlārius, *ſubſt. Rzemięśnik.*
ſellularius, *adject. Rzemięśniczy.*

S E M

Sēmaſsius, Spalenia godny:
sembella, *Połfuntá, Szále małe.*
sēmel, *Raz 1.* Etymol. *Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem* Hor.
semen, *Naśienie, Jądtko 1.2. Plęmię, Latorośl 2.3: Proſzek,* Rod *1. Początek 1.3. Orkiſz.* Saamen *Miſit in ignotam qui rude ſemen humum.* Ovid. *ſyn.* Sēmĕntis *epith:* Fœcundum, gĕnĭtāle, frūctĭfĕrum, Cĕrĕāle, fĕrtĭle, fĕrax, ſpārſum, *phr.* Sēmĭnis hĕrba, granum, vīs. Plāntæ īncrēmēnta fŭtūræ. ōbrŭe vĕrſāta Cĕrĕālia sēmĭna tĕrra. sēmĭnĭbus pŏsĭtis sŭpĕrēſt dēdūcĕre tĕrram ſæpĭus. *v. Gramen, & Sero.*
ſemen ſatui, *Wyśiewek.* semen trimeſtre, *Járká.*
ſementāturus, *Naśienny 1.*
sementem facio, *śieię 1.*
sementem adjicio, *Prześiewam.*
ſementeſco, *Wyraſtam 2.*
sēmenticus, *śitwny, sementifer, Náśienny.*
sementīnus, *Náśienny 2. śiewny.*
sēmentis, *is, f. śiánio, śiew 2. Náśienie, Záśiewam, & ſub Oránie.*

ſementiva ſiligo, *Ożimina.*
sēmēntīvus, *śiewny, Ożimi.*
sēmentō, *Náśienie rodzę, źiárno rodzę,* Wyraſtam
Semermis, lege semiermis.
semeſtris. *à ſex. Sześćmieśięczny.*
sēmeſtris, *à semi. Połmieśięczny, Połkśiężycá.*
semeſtrium, *Połmieśiącá.*
sēmēſus, *Ogłodány.* Halb auffgegeſſen/ *Semeſos piſces: tepidumque ligurierit jus.* Hor.

S E M I

Sēmi, *n. indecl. vide* semis.
sēmiăcerbus, *Niedozrzały.*
sēmiambuſtus, *Nápoły ſpalony, Opalony.*
semiamictus. *Nápoły ſpalony, álo* Odźiany.
sēmiănĭmis, *semianimus, Nápoły żywy.* Halb todt/ *Semianimes volvuntur equi &c.* Virg. *ſyn.* sēmĭănĭmus.
semiapertus, *Nápoły otwárty. & ſub* Przywieram.
semiaſſus, *Niedopieczony, Nápoły upiekły. przypieckany.*
sēmiătrātus, *ſub Wbieli.*
ſemībarbarus, *Połcudzoźiemcá, przygrubſzy.*
sēmĭbos, *Mieſzániec 1.* Ein halber Ochs/ *Gygem ſemibovemque virum.* Ovid.
sēmĭcădium, *Gr. Połkladek.*
sēmĭcăper, *Mieſzaniec 1.*
sēmĭcăput, *Głowizna.*
sēmĭcīnctium, *Szorc, Fartuch 1. Pas 1. Chuſtká.*
sēmĭcīrcŭlāris. *Połcerkłowy.*
sēmicircŭlātus, ſemicirculus, *adject: Połcerklowy.*
sēmicircŭlus, *ſubſtant. Połcerklá, Połkołá, Gromada ludźi.*
semiclauſus. *Nápoły zámkniony, przywárty.*
sēmĭcoctus, *Nápoły uwrzáły.*
semiconſpicuus, *Nápoły widomy.*
sēmĭcŏquo, *Podwarzam, Odwarzam.*
semicorporális semicorporeus, Firmic. de ſignis Zodiac Połćielny, połćielisty. voces inutiles nobis.
sĭmicrĕmātus, *semicremus, Nápoły ſpalony.*
sēmicrūdus, *Nápoły ſurowy.*

semĭcŭbĭtālis, *Połokietny.*
sēmĭcūris, *Oſkard.* (*Statio.*
(*Semideus, epithetum deorum indigetum: Ovid. Regum,*
ſemidōctus, *Przeżżak.*
semidrachma, *Połdráchmy, Połgroſza:*
ſemiebrius, *Nápoły piiány.*
semiermis, *Uzbroiciny.* *semĭfactus, Niedokończony.*
ſēmĭfer, *ſubſtant: Połzwierza, Dźiki mąż.*
ſēmifera ſpecies, *Połzwierzá.*
ſēmĭfĕrus, *adiect. Nápoły zwierzęcy,*
ſēmĭfōrmis, *Niedonoſzony, Połkśiężycá.*
ſēmĭfultus, *ſub ſpárty:* *ſemiſunium, ſub Powroz.*
ſēmĭgermanus, *ſub Rodzony,*
ſemigræcus, *ſub Greczyn.*
sēmigrăvis, *Przyćiężſzy.*
semĭgro, *Wprowadzam ſię,* (*pokrzyk.*
semihŏmo, *Połczłowieká, pułmężá, Dźiki mąż*
semihōra, *Połgodźiny.*
ſemiinanis, lege ſeminanis
ſemiintĕger, *Nápoły cáły.*
sēmĭjūgĕrum, *połſtáie;* sēmĭlăcer *poſzárpány.*
semilăter, *połcegły.*
sēmilautus, *Niepoły umyty.*
semilĭber, *Nieſwobodny.*
semĭlixa, *Chálaſtra.*
ſemilixŭla, *Obwarzanek Obártuch.*
ſēmĭmădĭdus *Nápoły mokry.*
sēmĭmas, *Rzezániec.* semimas capus, *Kápłon.*
semimaturus, *Nápoły dozrzáły.*
semĭmĕdĭmnus, *ſub Korcá Krákowſkiego. połowica*
ſemimitra, ſub Czápká niewieśćiá.
sēmimortuus, *Nápoły umarły.*
sēmināālis, *Náśienny 2.*
sēminānis, *Nápoły czczy, & in poli.*
ſeminaria, *æ, ſub śiewcá,*
ſēminārĭum, *Naśiennik płonnik, początek.*
1. Gniazdo 3.
ſeminarius, *Naśienny 2.*
ſeminatio *śianie, Płodzenie.*
ſeminator, *śiewcá, Początek.*
ſemĭnĕcis, *is, Nápoły zábity.* Halb todt/
ſemincerbitis, *Mowcá*

ſeminium, *Naśienie. plemię. Ród 2.*
sēmĭno, *śieię,* Säen/ *Fronde virere nova quod non ſua ſeminat arbos.* Virg. *ſyn.* Sĕro, īnsĕro, cōnsĕro, īnsēmĭno. plānto. *phr.* Sēmen, sēmĭna, ſpargo, mĭtto, jăcio, jăcto ĭn ăgros, ānnī ſpem crēdĕre sūlcis. Nec ſemper crēdēnda. Cĕres făllacĭbus ārvis ōbrŭĕre sūlcis sēmĭna quæ magno fœnŏre ăger. *v. Sero.*
sēmĭnōſūs, *Náśienny 1.* sēmĭnūdus, *Nápoły nagi*
sēmiŏbŏlāris, *Połpięniężny,*
ſemioboli dimidium, *ſub Kwartnik,*
ſemiobolus, *Połpeniążká*
ſemiorbis, *Połcerklá, połgałki,*
ſemĭpăgānus, *przygrubſzy, Gruby 2.*
ſemĭpăter, ſub Oyczym
ſemĭpĕdālis, ſemipedāneus, *połſtopny.*
ſemiperfectus, *Napoły ſkończony, Niedokończony,*
ſemipes. *ſub połſtopny.*
*ſemiphalarica teli genus Gelli:*Confer:*cum Phalarica*
semĭpiſcina. Sadzawka 2.
ſemĭpĭăgium, *śiatká.*
ſemiplēnus, *Nápoły pełny.*
semiplōtium. Obow ſtaroświecki.
Semiplotus, adiect. Crura ſemiplota, *Gatul. i. brevia, obeſiuſcula, Scaliger.*
sēmĭpūtātus, *Obćięty.*
ſemiquĭnārius, *vide* Cæſura, *ſuprà,*
ſemĭrāſus, *Napoły goły, podły,*
ſemireduca manus, Ovid. poteſt reddi. Troche umkniona, abo ſkurczona ręka.
ſemirefectus, *Napoły napráwiony.*
ſemirŏtundus, *połcerklowy.*
ſemirŭtus, *Napoły obáłony, ſub Rozwaliny.*
sēmis, *ſubſtant hic. hujus ſemis, quidam acliton faciunt. Poł, Druga część, ſub Części cáłey rzeczy & ſub śiedm pieniąſzkow*
ſemiſcrūpŭlum, *Szeląg dwá.*
sēmisĕnex. *podſtarzał ſobie*
ſemisĕpŭltus, *ſub pogrzebiony.*
ſemiſextarius, *połſzoſtaka.*
ſemiſiccus *in Suchy.* ſemis jugeri, *połſtáia*
ſemiſomnis, *Nápoły śpiący, & in śpię nie śpiąc*

emisomnus, *Gnuśny, Nápoły śpiący.*
semisonarius, Robert: Steph. ex Plauto corr. Semizonarius.
semisōpītus, *Nápoły śpiący.* Halb entschlaffen/ schlummerend. *Purpureo jacui semisopita toro:* Ov
semispătha. semispăthium, *gr. Tásak, Puinał*
semisquartus, *Połtzwártny.*
semissem supra duos habens, *Połtrzećia.*
semis sestertii, *sub Połgroszá.*
semissārius, *połdźieczny. sub Sześći cáłey rzeczy*
semīssis, *is, substant. m. Sześć części sub Części cáłey rzeczy, Połowicá. in Poł & in śiedm pieniążkow, & sub Kieliszek. & sub Uncya, Złoty czerwony*
semissis, *is adject. Podły, Złoty czerwony*
semissis usura. *i. dimidia centesima sub Lichwa.*
semis tertius, *Połtrzećia mający.*
semisūpīnus. *sub Wznak leżę.*
sēmĭta, *śćieszká, Drogi w Ogrodach.* Ein Fußpfad/ *Rara per occultos ducebat semita calles. Virg: syn.* Callis trāmes, via iter, *v. Via.*
semitalis semitarius, *śćieszkowy,*
semitatim, śćieszkami.
semitātus. *śćieszkowy, & sub Strefisty,*
semitēctus, *sub Nápoły nági, ábo odźiany, nákryty*
sēmĭtĕrtiāna febris, *Trzećiáczká.*
sēmĭto, as, Drogi czynię. sub Drogi 1.
sēmĭtŏgātus, semitogium, *sub Kurtá.*
Sēmĭtŏnīum, *Boëtio. Iunio. Dimidia pars toni musici*
Semitonium maius, Boetio. Sesquioctavo dimidium diesi vicinum, Iuni, *(Diesi.*
Sēmitonium minus, Boet. semitonii dimidium, idem
sēmĭviētus, *Przewiędły*
semivir, *Rzezániec, Wnętr, Połmężá. Niewieśći 2.* Ein halber Mann. *Et nunc ille Paris cum semiviro comitatu* Virg
sēmĭvīvus, *Nápoły żywy.*
Semivocale instrumentum agricolarum, Varro appellat boves (quasi Połmowne) Vocale, servos. Mutum, Plaustra
Semĭvŏcāles *litera apud Grammaticos, Servium, Prisciani. quæ vocalium auxilio pronuntiantur, sic ut à vocali incipiant, & in se desinant. Contra Mutæ in vocalem desinunt, à se incipiunt semivocales. Mutæ Semivocales Terentian. vocat Semisonantes.*
semiustŭlātus, semiustus, *Nápalony spalony, Opálony, Przegorzały,* Halb gebraten/ *-- Spectant socios semiustáq; servant.* V.
sēmīzōnārĭus, *Páśnik.*
semnion, *gr. Pawiniec źiele.*
sēmŏdĭālis, & sēmŏdius, *sub Połtorá gárca. & sub Korcá Sędomierskiego połćwierći.*
sēmōtē, *Ná stronie.*
sēmŏvĕo, *Odkłádam 1. Oddalam.* wegräumen. *A contemplatu semoveoq; mali.* Ov. *syn.* Rĕmŏvĕo, āmŏvĕo, sēpōno.

SEMP

Semper, *Záwsze.* Allezeit/allezeit/immer. *Semper ego auditor tantum, &c.* Juv. *syn.* Æternum usq;, perpĕtŭo, nūnquam nōn, cōntinŭo, āssĭdŭo *phr.* ōmni tēmpŏre. Nŏctēsque dĭēsque. Nŏctes āt'que dĭēsque. Nŏctēs ātque dĭēs, ōmne per ānnos in ōmne tēmpus, ævum. Pĕr īnnŭmĕros ānnōrum trāctus īnfīnitas, vīces, sĕrĭes. Sēmper hŏnos nōmēnque tuum laŭdēsque mănēbunt, In frēta dum flŭvii cūrrēnt ōcĕānus claŭsum dum fluctibus āmbĭet ōrbem. *vide Immortalis, & Æternitas.*
semper florens, *Kwitniący*
semper lenitas, *Laskáwość.*
semper-vivum majus, *Rozchodnik wielki.*
semper-vivum minius, *Rozchodnik mały.*
semper vivum minimum, *Rojownik 1,*
sempĭternè, sempiternò, Wiecznie.
sempĭternĭtas, Wieczność.
sempiternus, *Wieczny.* Ewig/ immerwährend. *Religendus olim sempiterno judici.* (Iamb) *syn.* Pĕrpĕtŭus, æternus:
semuncia, *Łot, & sub Uncya Koszyk, Tłomoczek.*
semunciālis, semunciarius, *Łotowy.*
semustus, *Nápoły spalony, Przegorzały, Opalony,*
sena, B: Sena źiele.
senacŭlum, *Ratusz, Radźiecki dom, Schadzká Poselská izbá.*

sēnārĭus, *Szostak 1. 2. Item v. Trimeter.*

sēnātor, *Ráycá, Senator, Krolik ptak.* **Rathherr/** *Pascebatq; suas ipse Senator oves.* Ovid. *syn:* Jŭdex. *epith.* Lŏngævus, cānus, ānnōsus prūdēns, grăvis sōlērs săgāx, prōvĭdus, săpĭēns, jūstus, aūgūstus, æquus, săcer, sānctus, clārus, pūrpŭrĕus, vĕrēndus, vĕnĕrāndus, rēctus, īntĕger, īllūstris. *phr.* Pŏpŭlo dāns jūra cōnsĭlĭo pŏtēns, īngĕnĭo măgnus. Jūdĭcĭi dēxtĕrĭtate grăvis, īnter jūstos pārs ōptĭma cīves.

sēnātōrum conventus, *Rádá 2.*

senātōrius, *Rádźiecki, Senatorski.*

sēnātŭrit. *Cicer. i. Senatui studet; Senatum vult restitui, ut Syllaturit. Lambin. optimo sensu. Scaturit legit Manut. i: ebullit. duro vel nullo bono sensu.*

sēnātus, *us*, *Radá 2. 3. 4. Rádźiecki dom.* **Der Rath einer Stadt/** *Floreat & claro cingatur Roma Senatu.* Cl. *syn* Cūrĭa, vel Sēnātōres. *epith.* Prūdēns. grăvis, jūstus, aūgūstus, æquūs, săcer sānctus, clārus, pūrpŭrĕus. *phr.* Sēnātōrum, Patrum cōncĭlĭum. cœtus, tūrba, săcer ōrdo. Vĕrēndi Pătres. Sānctum cōncĭlĭum Pātrum. Lēcti, pūrpŭrei prōcĕres Patrĭam cōnsĭlĭo tŭēntes. Jūra, măgĭstrātūsque lĕgunt, sānctūmque sĕnātum. Sēnātōrum aūla, cūrĭa,

senatus-consultum, senatus decretum, *Uchwałá Pánow Rádnych.*

sĕnĕcio, *onis*, *Stárusżek Przymiot źiele.*

sĕnēcta, *Stárość 1. 2. Stárzyzná.*

senectus, ūtis, *subst. Stárość 1. 1.* **Das Alter/** *Sed te victa situ veriq; effata senectus.* Virg. *syn:* Sĕnēcta, sĕnĭum, cānĭtĭēs, vētūstas. *epith.* Cāna, cānēns, ālba. rūgōsa, frīgĭda, gĕlĭda, trĕmēns, trĕmŭla, trĕmĕbūnda, cūrva, īncūrva, ānhēla, trīstis, ēffœta, grăvis, lōnga, vĕtus, sēra, lōngæva; tārda, mātūra, ānnōsa, pīgra, quĕrĭbūnda, īnfīrma īnērs, īgnāva, lāngvĭda, squāllēns, tetrĭca, mōrōsa ăvāra mĭsĕra, īnfēlix, ærūmnōsa, fæda, tūrpis, dēlīra, īnjūcūnda, crūda, prūdens, răpĭēns, prōvĭda *phr.* Sĕnēctæ tēmpŏra, ætas. dămna, tædĭa, rūgæ cānı, cānĭtĭes. Pārs vītæ dētĕrĭor, sēræ tœdia vītæ, Lōngævi tēmpŏris ætas. Lētho uīcīna sĕnēctus, ādjŭvans băcŭlo grădum. Mēmbra tārdāns, căpīllos īnfĭcĭēns, cōrpŏris dēbīlitans vīres. Cōnsĭlĭis mĕlĭor, sed vīrĭbus ægra, sēra & săpĭēntĭor ætas. Rŏbŏris dāmna săgācı, vel prūdēntı cōmpēnsans ănĭmo. *v. Canites & Senex.*

senectus, *a, um, adject. Stáry.*

senectus angvĭum, *Wężowa skorá.*

senectus præceps. *Zgrzybiałość.*

senescente hyeme, *Ná schyłku.*

seneo, *es*, senesco, *Stárzeię się, Słábieię, Ustáie co, Schodźi miesiąć.* **Alt werden.** -- *Studiis & amore senescit habendi.* Hor. *syn:* Cōnsĕnēsco, sĕnex, fīo *phr.* Jam vīres sĕnēctus dēbīlĭtat, frāngit. Jām mĭhi dētĕrĭor cānıs āspērgĭtur ætas. Frōntem sĕnīlis rūga nŏtat. Jŭvĕnīles rĕcēdunt, ābĭcēdunt ānnı. fīrmĭīque vīgor, & vĭrīle rōbur. Jam mĭhi cānĭtĭes pūlsis mĕlĭōrĭbus ānnis Vēnĕrat, āntīquas mĭscŭērātque cōmas,

sĕnex, *is, & icis, Stáry, Stárusżek, Dawny. tr* **Ein alter Mann/ alter Greis/** -- *E senibus medicantur anhelis.* Virg. *syn:* Sĕnĭor lōngævus, ānnōsus, grāndævus, vĕtŭlus, dēcrĕpĭtus, *epith,* Fēssus, sĕvērus, squālĭdus, mūscōsus, dēlīrus, săgax, sōlērs, īmbēllis, īnfīrmus, ānhēlus, īnvălĭdus trĕmēns ēffœtus, æger, tārdus, īnērs, mātūrus, lōngævus ānnōsus, grāndævus, dēcrĕpĭtus, căpŭlāris, pārcus, ăvārus, sōrdĭdus, mĭsĕr, sĕvērus, mōrōsus dēbĭlis, frāctus, ēxhaūstus, cānus. cānēus, ālbus, rūgōsus, frīgĭdus. *v. Senectus. phr.* Sĕnēcta, sĕnĭo, ānnis, ævo, ætāte, sĕnīlĭbus ānnis grăvıs, sĕnĭo grăvĭor, confēctus, lāngvĭdus, lāngvēns, tārdus, dēbĭlis, īnfīrmus, īnvălĭdus, frīgĭdus, gĕlĭdus. ōbsĭtus, īnērs, pāllens. Lōngıs cōnsūmptus āb ānnis. Ævi mātūrus. Ævo māxĭmus, grāndĭor īnūtĭlis ānnıs. Vīcīnus, prŏpĭor lētho sĕnĭo dēbĭlı trĕmens. Cuī cōrpus ānnis cōnfēctum: sĕnīles ārtus tĭtŭbant. Rārıs spārsūs tēmpŏra cōmıs Cui plūrĭma mĕnto cānĭtĭes īncŭlta jăcet. Cui rūgis cōntrācta cŭtis. Cūjus frōntem rūga sĕnīlis ārat, nŏtat, ēffœto lāssæ lāngvent īn cōrpŏre vīres. Claūdĭcat īngĕnĭum, dēlīrat līnguāque mēnsque, ōmnĭa def cĭunt, cānis āspērsus. Jam rēspĭce cānos, īnvălĭdāsque mănus, & īnānes, cērne lăcērtos. Cum mĕa rūgōsa pāllēbant ōra sĕnēcta, & rĕfĕram puĕris tēmpŏra prīsca sĕnex. Iam vīgōre quāsso lāngvēnt īn cōrpōre vīres.. Nēc jŭvĕni lūxus quī plăcŭēre jŭvānt. Pūnguntur vērtīce cāni, & trĕmıt ēffœto cōrpŏre lāxa cŭtis.

sēni *bi, Sześć.* sĕnīca, *Stárzec.1.*

sĕnīlis, *Stárcowski.* **Altächtig.** *Membra levant baculis, tardıq; senilibus annis.*

senīlĭter, *Stárcowsko.*

senio, *onis, Zyz ná kostce, Kut,* **Sechstern/**

sĕnio dexter. *Kostek rzucenie szczęśliwe.*

sĕnĭōres, *Ráda pospolita.*

sĕnĭpes. ēdis. *Sześćstopy.*

Sĕnium, *Stárość 1. 2, Wężowa skorá, Zgrzybiáły, śiwizna, Przykrość, Smutek.* **Das Alter/** *Deformis senii limina transeat.* (Alc.) *v. supra Senectus*

senium lunæ, *Księżycá schod.*

S E N S

Sēnātus. *Báczny, Bystry 2.*

sĕnsĭbilis, sensilis, *Zmysłem poięty, Czuiący 1.* **Befindlich/** *Tantaque sensibili quovis est tempore in uno* Lucr.

Sensibilitas, Nonio, Sipont. est sententia, i. intellectus verborum, &c. Recentioribus autem, v Czułość.

sensĭcŭlus, *Sentencya 1.*

sensĭlŏquus, sub Łagodniuchny.

sensim. *Pomáłu.* **Gemächlich sittlich/ Fuss vor Fuss.** *syn.* Paūlātim, pĕdĕtentim.

sensuālis, Lubieżny, Pieśćliwy, Czuły, *Zmyślny 1. Rozposznik, Zmysłem poięty.*

sensualitas, Lubieżność, Pieszczota, Zmyślność.

sensum, *Poięćie, Zdánie 1.*

sensus, *us, Zmysł, Czućie, 2. Myśl* Zdánie *1. Mniemánie,* Rozumienie **Sinn** *epith.* ăcūtus, vĭgil, vīvus, tĕnŭis, sŭbtīlis, mŏllis.

S E N T

Sententia, *Mniemánie, Rozumienie* Zdánie *1. Pośćinowienie umysłu, Sens Sentencya 1. Wotum, Skázánie Summa, 2.* Myśl *6.* **Meynung / Urtheil/ Spruch/** *Sententiarum notus & integra* (Alcaic.) Hor. *syn.* Cōnsĭlium, mēns, anĭmus, sēnsus, ŏpīnio, *vel* jūdĭcium, dĕcrētum. *epith.* Cērta, fīrma, fīxa, dŭbia, vărĭa cōnstāns, īncērta. *phr.* ănĭmi sensa, sensus. Prūdēns ănĭmi sĕntĕntia, at quōrum mĕlior sĕntĕntia mĕnti, ĕt quæ sit sententia posco. Nĕc mĭhi mĕns dŭbia ĕst.

sententia est, stat, *Umyśliłem.*

sententia sangvinaria, trīstis, *Skazánie przećiw*

sententiæ dictio. *Wotowánie.*

sententiam rogo, perrogo, *Wotowáć każę.*

sententialiter, sententiose, *Sentencyámi.*

sententiŏla, *Sentencya 1.*

sententiōsus, *Sentencyámi mowiący.*

sentĭcētum, *ćiernisko.*

senticosa verba, *Mowá trudná.*

sentĭcōsus, *Ciernisty.*

sentīna, *Stek 4. Łotrostwo.* **Das underst im Schiff/ da sich aller Unflat hinsammlet/** *Tunc sentina gravis, tunc summum vertitur aër.* Virg. *epith* Fœtĭda, ŏlĭda, ŏlens. putrĭda tūrpis, putris. *v. Cloaca.*

sentīnātor, Sługá podły, & sub Wylewám.

sentīno. as. Wylewam z nawy, Umykam się 1. Wyśliznąć się

sentio, *Czuię 2. Przeczuwam Zrozumiewam, Obaczam co* Rozumiem, *Znam 1. Mniemam. Trzymam o kim, Trzymam z kim.* **Empfinden/ fühlen/ davor halten.** *Crede mihi numen sentit & ille tuum.* Mart. *syn.* Sēnsu pĕrcĭpĭo, vĭdeo, aŭdio, ŏdŏror, gŭsto, tango, vel īntēllĭgo, căpĭo, vel īndĭco, cēnsĕo, pŭto, ărbĭtror, ēxīstĭmo, ŏpīnor, rĕor, autŭmo *phr.* Hæc mĭhi mēns ĕst hæc ănĭmo. menti, sĕntĕntĭa sĕdet. cōnstat. Sīc fĕrt ănĭmus. Mēns ōmnĭbus ūna est. ōmnĭbus īdem ănĭmus. Hōc ănĭmō sĕdet, stat fīxum ĕst. Hæc ănĭmo sĕntĕntia sūrgit.

sentio odore, *Spachać*

sentis, *is. m. Ciernie 1.* **Ein Dorn.** *Incultisque rubens pendebit sentibus uva.* Virg. *syn. V*epris, rŭbus, spīna, *v. Spina.*

sentis canis, *Roża polna*

sentisco, Czuię *2. sentix, icis, hæc ćiernie 2.*

sentus, *Náieżony, Kolący 1.* Oszárpány.

seorsum, *Osobno Bez. Præpositio*

seorsus, *Adverb: Osobno.*

seorsus Nomen *adject:* Osobny

S E P

sēpāceus, *Łoiowy.*

Separ, aris, i. separatus. Prudent. Priscian. à se, i. sine

separabilis, *Roziemny: & par.*

sĕpărātim, *Osobno.* sĕpărātĭo, *Rozłączenie.*

separator Oddźielacz. separatus, *ti, Osobny.*

separatus, *us, Rozłączenie*

sĕpăro, Odłączam, *Rozłączam.* **Absonderen/ scheiden/** *Separor á Dominá nocte jubente mea.* Ovid. *syn.* Sĕcĕrno, sĕgrĕgo. sēpōno, rĕmŏvĕo, dĭsjūngo, dīstrăho, dīvello, distermĭno, dī-

 scri

scrimino; divido, dispertior, disseco. distingvo.
sepātius, in Łoiowy. sepelibilis, sub Pogrzebiony.
sepelio, Grzebię umarłego. Tłumię, Zawalam, Zátłumiam, & sub Obiadam się. Zátracam. Begraben/ syn. Humo, inhumo, tumulo. contumulo; phr. Terræ, humo, solo infero. Terræ mando, as, credo, suppono, infodio. Terræ. humo, solo condo. Sepulchro vel tumulo infero, impono, do, refero, reddo, compono, Tumulo, sepulcro condo, abscondo, tego, contego, obruo. Terra, aggere terræ onero obruo, ossa aggere, terræ. Funus. cadaver ingesta, vel congesta, humo, sepelio. Tumuli honorem do, reddo, refero, exhibeo. Decorare sepulcro, exequias facio, perago celebro. Justa manibus, umbris solvo, persolvo. Nigræ solennia pompæ duco. celebro. Funebre. funereum, pium officium, funereos honores refero. Non te optima mater, condet humi patrioue onerabit membra sepulcro, Quodsi fatales jam nunc explevimo annos, fac lapis inscriptis stet super ossa notis. Sed postquam condidit urna supremos cineres. Vel saltem patria contumularer humo v. Parento. Funus, Exequiæ,
sepes, edis, Sześćionogi
sepes, is, Płot i Párkan, Dylowánie. Ein Zaun/ Sepibus in nostris parvam te roscida mala. Virg: Syn. Septum, vallum. epith. alta, longa, sylvestris, spinosa, fruticosa, hirta, hirsuta, acuta: sentibus, spinis horrens,
sepes viva, Płot sámorodny.
sepia. a. gr. Kałamarz 3, Plaw Inkaust
sepitula, sub Płot. sepimen, Grodź Płot.
sepimentum, idem, & Płot 2. 3. 4. Dylowánie, Parkan, Szanc.
sepio. Grodzę, Ogradzam, Otaczam, Oćierniam Oblegam, Obwodzę 2. Obwarowáć. Verzäunen/ Attica Cecropii sepsit doctrina, &c. S. syn; obsepio, vallo, as, phr. Sepem prætendo, sepibus, spinis, dumetis prætexo, circumdo; amb o, cingo, corono, includo. stipo, munio. Segeti prætendere sepem. Prætexit sepibus, hortos. circumdare sepibus agros.
sepiola Kałamarz 3. seplasia, Apteká.
seplasia dignus, Galánt.
seplasiarius Aptekarz.
sepono, Odkładam 1. Chowam, Hinlegen/ Seimus in urbanum lepido seponere dicto. Hor. syn. Semoveo, removeo, repono.
sepositio, Oddźielenie.
sepositus. Odległy. Beyseit gethan/ Sepositi cineris, nec longa invidit avenæ. Hor. syn. Semotus, remotus, amotus,
seps. epis. m. gr. Padalec, Jaszczurká. Eine Schlang/ Serpens exiguus. Quidquid hic momorderit resolvitur in putredinem. v. Serpens,
seps, epis; f. Latinum. Płot.

SEPT

September & septembris, adject. Wrześien.
September, substant: Wrześień. Herbstmonat/ (Mensis septimus à Martio, à quo Romani olim annum suum, auspicabantur.) epith. Fructifer, gravidus, oneratus, pomifer, sacemifer. phr. Mensis quo fæto de palmite poma nitent. Præbens fercula mille. Mensis quo vacuas pingvis vindemia cellas distendit. Mensis quo presso spumat vindemia Baccho: Mensis, quo plenis spumat vindemia labris.
septem-castra, śiedmigrod.
septemgeminus. śiedmioraki
septempedalis; śiedmstopny.
septemplex, adject. Omn: śiedmioraki. Siebenfältig. ---Clypei extremos septemplicis orbes. Virg:
septempliciter, śiedmiorako.
septemtrio, Wiatr połnocny, Połnocy. De Nordwind/. Talis hyperboreo septem subjecta trione. Virg. phr. Gelidus axis. Boreus axis, Gelidi triones, Gelida plaga, arctoa terra. tellus, ora Boreæ domus. Parthesiæ virginis axis arcto; Mænalia Strymonia, gelida, glacialis, ubi horrifer regnat Boreas.
septemtrionalis, septemtrionerius, Połnocny 2. Wiatr połnocny prawy.
septemtriones, hi, septem stellæ, Woz niebieski.
septemvir, sub Komisarz, Kurfirst.
septemviralis, sub Komisarz.
septemviratus. ibidem, & Kurfirstwo.
septemuncialis, sub śiedm częśći, Pośiodmny.
septenarius, Pośiodmny. septennis, śiodmioletni,
septiceps septicipis, septicollis, Pośiedmny.
septicus, Gr. Gnoiący
septiens, septies, śiedm kroć.

ſeptifariam, *śiedmiorako*
ſeptimana, *Tydżień*, & *ſub święthi*
ſeptimanarius, *Tygodniowy*,
ſeptimanus, *śiedmiodniowy*
ſeptimatrus, uum hæ, ſub Dżień 7.
ſeptimenſis, *śiedm mieśięczny.*
ſeptimuſdecimus, *śiedmnaſty.*
ſeptimontialis, & ſeptimontium, *ſub pośiedmny.*
ſeptimum, *śiodmy raz*
ſeptingenarius, *śiedmſetny.*
ſeptingenta, ſeptingenti, *śiedmſet.*
ſeptingenteſimus, *śiedmſetny.*
ſeptia, Ogrodzenie. *ſeptipes. śiedmſtopny.*
ſeptuagenarius, *śiedmdźieśiątletni*, *śiedmdźieśiątny*
ſeptuagenus, ſeptuageſimus, *śiedmdźieśiątny.*
ſeptuagies, *śiedmdźieśiątkroć:*
ſeptuaginta, *śiedmdźieśiąt*
ſeptuennis, *śiedmioletni*
ſeptum, *Ogrodzenie, Grodza, Obora, Płot, Stáwidło.*
ſeptum apertile, *Słozy*,
ſeptum tranſverſum, *Błoná 3.*
ſeptuncialis, *ſub śiedm części. Pośiodmny.*
ſeptunx, *cis, m ſubſt śiedm części, Kieliſzek*, & *ſub części cáłey.*
ſeptuoſe, *Zawikłánie* ſeptus, Ogrodzony (rako.
ſeptuplo, ſeptuplum, *Wśiedmiornaſob. ſub śiedmio-*
ſepulchrum & ſepulcrum, *Grob Nagrobek 1.* **Ein Grab/** – *refer ante ſuis, & conde ſepulcro* Virg. *ſyn.* Tumulus, monumentum, buſtum, *epith.* Triſte mœſtum, flebile, fatale, funereum, lugubre, atrum, obſcurum, gelidum, frigens, cavum, imum, quietum, marmoreum, magnificum, ſuperbum, pretioſum, regale, exſtructum *phr.* Sepulchri ſedes, urna, moles, quies, honos, decus, dona. Sepulchralis urna, domus, fovea, lapis. Sepulcrale marmor, ſaxum. Terreno ex aggere buſtum ingens aggeritur tumulo tellus. Quæ tegat extincti funeris umbra locum. afferet huc unguenta mihi, ſertiſque ſepulchrum ornabit cuſtos ad mea buſta ſedens, ſedibus ut ſaltem placidis in morte quieſcam. *v: Sepelio.*
ſepulcralis, *Grobowy, Pogrzebny 1.* **Das zum Grab gehört.** *Ante ſepulcrales infelix aſtuitaras.* Ovid.

ſepulcrum commune, *źiemia 2.*
ſepulcretum, *Grobowiſko. ſub Cmyntarz.*
ſepulcri titulus, *Nagrobek*
Sepulto, *as*, *Fortunat. Quoſq; ſepultat humus, i: tegit ſepultos.*
ſepultura, *Pogrzeb.* **Begräbnis.** *Poſtque ſepulturam comitatus conjuge natus.* Fill. *ſyn.* Tumuli, ſepulcri honor Tumuli decus. *v Sepulcrum*
ſepultus, *Pogrzebiony.* **Begraben/** *Lumina rara micant ſomno, vinoque ſepulti.* V. *ſyn.* Humatus, tumulatus, *v. Sepelio*
ſepultus ſum, *Zginąłem. ſepum, meliùs ſevum.*

SEQ

Sequacitet, *Náſtępnie, Porządkiem, Zá tym.*
ſequax, *Zá kim idący. Naſtępujący, Náśláduiący, Náśládowcá 1. Ciągły, Lipki*, **Das leichtlich folgt.** *Ore ſope fumosque manu prætende ſequaces.* V.
ſequela, *náſtępowanie cháláſtra 2. Orſzak, przydatek*
ſequeſtra, *Jednaczká*, *Nierządniczy ſługá.*
ſequeſtrarius, *Sekweſtrem co biorący.*
ſequeſtratio, *Sekweſtr.*
ſequeſter ſequeſtris, *Sekweſtrem co biorący, Zakupniſz 4. Poſrzednik, Jednacz 1.* **Pfandhalter/** *Biſq; ſonos pepigere dies, & pace ſequeſtra. Virg.*
ſequeſtro, *as*, *Odłączam.*
ſequeſtrum, *Sekweſtr*, ſequior, *Gorſzy.*
ſequitur, *Jdzie zá tym.* ſequius, *Gorzey.*
ſequor, *Jdę, zá kim, Náśláduię kogo, Przyſtrzegam. Gonię 1. Náſtępuię 1. Łowię zwierz Mowię Trzymam ſię czego, Trzy mam z kim* **Folgen nachfolgen/** *Volvitur Ixion & ſequiturq; fugitq;* Virg. *ſyn:* Sectos, ſubſequor, inſequor, inſto, *phr:* Terga, à tergo, ſequor, *Ve*ſtigia ſequor, lego, urgeo, ſervo. Pedem pede urgeo. *V*adentem paſsibus æquo. Paſsibus euntis inſto. Æquo ſequitur veſtigia paſſu *Me* pennis ſectare datis, ego prævius ibo ſit tibi cura ſequi me duce tutus eris. ſequitur veſtigia furtim. Et longè ſervat veſtigia con-
Sequutor, ſequutus, *idem* ſecutor, &c. (jux.

Ser*erès, m. gr. Jedwabnicá robaczek.*
sěra, *a, Zápora, Zamek.* Ein Schlos/ *Tempora noctis eunt, excute poste seram.* Ovid *syn.* Claūstrum, ŏbēx. fērrum, *epith.* Fērrĕa, fērrāta, ærāta, strīdens, firma, vălida, fīda, tūta sēcūra āffixa, sēpŏsita. *pqr.* Sĕra ŏbex, mūnīmen. Claūsæ mūnīmenta pōrtæ. *v. Ianua.*
sĕra literata, sub Pismo táiemne. *sĕra, P. Pozno.*
sĕra mobilis, pensilis. *Kłotká.*
sĕrācŭlum, *Zámek 1. Záporá.*
Seraphim. Hebræa vox sonat, ignitos candentes, Item est ordo Angelorum in SS. libris. m. & n. plur.
sĕrăpias, *adis f. Gr. Liśie iayká, Rączki źiele:*
sĕrăpion, *gr. Syrop* sĕrārius, *Serwatkowy.*
Seratrina, Nonio an ubi seræ parantur?
Serbus, *Serb.* Serbia, *Serbská źiemiá,*
sĕren. ēvis, Gr. *Rząd 3.*
sĕrenā tempestate, *W pogodę.*
sĕrēnat, *Wyiáśnia się, Pogoda 2.*
serenator, Pogodny 2.
serenissimus, *Nayiaśnieyszy.*
sĕrēnitas, *Pogodá 1.* Hell/ klar/ schön Wetter/ *Puræ carnifices serenitatis:* (Phal.) *syn.* Sĕrēnum, sūdum, *epith.* Trānquilla, pācāta, plăcĭda, quiēta, ămīca. blānda. āmæna, ŏptāta făvens. *phr.* Sĕrēnus. pūrus, cāndidus, clārus, trānquīllus, diēs, āēr, pŏlus, sŏl. Diēs innūbis, sĕrēnus *v. Serenus.* Trānquillus sīne nube dies: sĕrēnum cœlum. Plăcidi cœli indūlgēntia, clementia āmīca tempĕries. Cœlum pūro lūmine rīdens, sĕrēno lūmine, sĕrēnāto āxe clārum jŭbar micat, īrrādiat splēndescit. Pūrgātus nitet dīscūssis nūbibus æther, Trānsĕat hic sine nūbe dies, stent āēre venti. Făvet innūbis clēmentia cœli. Sŏl nūbila discŭtit, fūgāvit. ēvīcit, vīctis è nūbībus exit. Cœlum lārgo diffūso lūmine rīdens. Sŏl trīsti dēpēllit nūbila cælo. Nūbila rĕcēdĕre jūssit Fŭgiunt tōto æthĕre nimbi. ecce sĕrēnāto clārum jŭbăr ēmĭcat āxe. Nūbe sŏlet pūlsa cāndĭdus īre diēs. *v Mare tranquillum.*
serenitas tua, sub Nayiaśnieyszy.
sĕrēno, *as, Pogodę czynię, Rozweselam.* Hell ma- chen/ *Vultu quo cœlum tempestatesq; serenas.* Virg. *syn* Trānquīllo, sēdo, plāco. *phr.* Spēm frōnte sĕrēno. sĕreno cœlo, *W pogodę.* (serenat, sĕrēnum, *Pogodá.*

Serenus, *Pogodny 1. 2. Wesoły 2.* Heiter/ schön/ *Inferiore tenet nube serenat opex* Mart. *syn.* Sĕrēnātus, īnnūbĭlus, *phr.* Nūlla nūbe tĕmĕrātus. nūllis nīmbis, tĕnebris cōndĭtus. ŏpĕrtus, ŏbdūctus dēnsus, grăvis, ŏbsĭtus, āēr trānquīlla lūce sĕrēnus. Æstīvi făcies īnnūbĭla cœli.
sĕresco, *Wodnieię. Schnę,* sĕria, *Gárniec 1. Bániá*
seria olearia, seria vīnaria, *Bániá.*
sērĭca vestis, *Jedwabnica 2.*
sērĭcārius *Jedwabnik 1.* sēricatus, *sub Jedwabny.*
sērĭcŏbaptes, *an sericis tinctor? nam alitter alij.*
sērĭcum, *Gr Jedwab 1.* Seiden/ *Doctus sagittas tendere sericas* (Alcaic:) Hor *epith.* Dīves, nōbĭle; prĕtĭōsum. *phr.* Sērĭcum stāmen, vēllus, sērĭca fila, Vēllĕra sērum, vel sērĭca vēstis, *v. Stamen.*
sērĭcus, *Gr. Jedwabny.*
sĕries. *Rząd 2 Porządek.* Verfolg/ Ordnung/ *Debilitat series immensa laborum.* Ovid. Ordo. *epith.* Lōnga, īmmēnsa, cōntīnua. *phr.* Sĕrĭēs lōngīssima rerum sĕrĭem evŏlvĕre Fīnis ālĭĕrius măli grădus ēst fŭtūri.
sĕrilla Łodź, sĕrille, vel serile, Powroz 1.
sĕriò *Bez żartu, po prawdźie, Nie żartuię.*
sĕriŏla. *Gárnuszek.* sĕriŏla, *Endywia.*
sĕriphium, *Gr Piołun*
sĕris, *is. gr: Endywia, Podrożnik źiele.*
sĕris porcina, *Prośieniczká.*
sĕrium. *Poważna rzecz.*
sĕrius. *Bez kunsztny, Poważny 1* Ernsthafftig/ *Posthabui tamen illarum mea seria ludo.* V.

SERM

Sermo, *Mowá: Język 2 Przypowieść.* Eine Red/ Gespräch/ *Populos sermone replebat.* Virg: *syn:* ōrātio. lŏcūtio, vōces, vērba, dīcta, lŏquēla cōllŏquium, āllŏquium. *epith.* Cūltus, grăvis, āmœnus, văgus, tĕpĭdus, mītis, pŏlītus, dōctĭlŏquus, pūrus, cōmis, cănōrus prōmptus fēstīvus *phr.* Vīvit ădhuc, cōmplētque văgis, sērmōnibus aūres. Lĕpĭdo sērmōne lŏcūta est. Mūlta jŏcāns, cōmique tĕnens sērmōne sĕdēntes. Ille ŭt ĕrat grāndi ēlŏquio, & sērmōne cănōro, *v. Vox, Oratio, Eloquium, & Eloquens.*
sermo intimus, *Myśl 2.*

ſermōcĭnātio, *Rozmowá*, ſermocinatrix, *świegotká*.
ſermocinatrix vis, *Rozmownośc*.
ſermōcĭnor, *Mowię 1; Rozmawiam*.
ſermones iniqui, *Obmowa*.
sermōnor, aris, Rozmawiam. ſermuncŭlus, *Pogwiaſtká*.
ſēro, *as, Zákrywam, Zámykam*
ſēro, *is, svi ſieię 1. 2. Sádzę 2.* Zámnażam. *Nárybić, Szczepię, & ſub Wadzę drugich.* Säen/ pflantzen/ *Tecta ſerat late circum, cui talia cura.* Virg. *ſyn.* Sēmĭno, īnsēro, cōnsēro. *phr.* Sēmen ſpārgĕre, mīttĕre, jăcĕre, jāctāre īn āgros, sēmen hŭmi, hŭmo, īn hŭmum, īn sōlum ſpārgĕre, sēmĭna ſūlcis, ārvis terræ, māndāre, cōmmīttĕre. ānni ſpēm crēdĕre sūlcis. Cĕrĕrem jăctāre pĕr ārva. Dāre sēmĭna tĕrræ. ōbtrūdĕre sūlcis sēmĭna quæ māgno fœnŏre rĕddat āger. Nĕc sēmper crēdĕnda Cĕres fāllācĭbus ārvis *v. Semen. Sero pro ſpargo.* (Virg.) Rūmōrēſque sērit vărios, āc tālia (fatur.
ſēro, *is: rui: Rozſadzam 1.*
sērō, *ultima anceps* Pożno, *Wieczor 2.* Spat/ *Heu ſero revocatur amore ſeroque juventus.* T: Stat. *ſyn.* Tārdē, sērius, tārdius.
ſērōſus, *Serwátkowy.*
ſērōtĭnus. *à ſero tardè* Pożny. *& in żimoſtradki.*
ſērōtĭnus. à *ſero vespere Wieczorny.* Spätig/ *Et caliganti premeret ſerotina nocte.* Hilar. *ſyn.* Serus, vēſpĕrtinus,

SERP

Serpens, *adject: omne. Czołgáiący ſię. Gádzina.*
ſerpēns, *ſubſtant. m. f.* Wąż 1. *Ogień piekielny:* Eine Schlang/ *Cinctamq; gerit ſerpentibus hydram.* Virg *ſyn.* Angvis, drăco, cōlŭber, cŏlubra, hydrus, hydra, āſpis, chĕlydrus, vīpĕra. *epith.* Vĕnēnōſus, lēthĭfer, lēthālis, āſper, nōxĭus, nŏcŭus, dīrus, āter, tŭmens, tŭmĭdus ſquāllĭdus, ſquāllēns hōrrens, hōrrĭbĭlis, hōrrĭdus, mĭnax, tĕrrĭbĭlis, lātens, sĭnŭōſus tōrtus, tōrtĭlis, īntōrtus, īmplĭcĭtus lūbrĭcus, ſquāmmōſus, crīſtātus pēnnātus, vĕnēnĭfer, lĭvĭdus, līvens, fĕrox, ſævus, ātrōx, vĭrēns, cærŭlĕus, vērsĭcŏlor, cŏrŭſcus, sībĭlus, īmmānis vīpĕrĕus, Gōrgŏnĕus, Lĭbycus. *phr.* Mūltĭplĭces sĭnŭātur īn ōrbes, sĭnŭōſo flĕxu ēlābĭtur āngvis, Pĕr īmmēnſos sĭnŭāt crebra vŏlūmĭna gȳros, Tōrto cōrpŏre vĕrrit hŭmum, ſquāmmĕa cōnvōlvit sūblāt o pĕctŏre terga. sĭnŭāns īmmēnſa vŏlūmĭne terga, ſe in ſua mĕmbra plĭcāns Lĭngvā vĭbrānte mĭnax. Trĭfĭdam lĭnguam ēxĕrens Lōngūſque tōrta sībĭlat caūda drăco. Crīſtis præsīgnis, & aūro, ātrēctis hōrrēns ſquāmmis. Lēthĭfĕro tāctu, mōrſu mĕtŭēndus, ōccŭpat hōs mōrſu, lōngis āmplēxĭbus īllos. Hōs nĕcat āfflātu, fūnĕſta hōs tābe vĕnēni. Lōngo căput ēxtŭlit āntro Cærŭlĕus sĕrpens, hōrrēndāq; sībĭla mīſit. Saūcĭus āt sĕrpēns sĭnŭōſa Vŏlūmĭna vērſat, ārrēctīſque hōrret ſquāmmis, & sībĭlat ōre ārdŭus īnsūrgēns.
ſerpentaria, *Wężownik.* 3. 4.
serpentĭgĕna, ſub Wężowy.
ſerpentiger, Wężownik 2.
ſerpentina, *Kłośienniczká.*
ſerpentīnus, *Wężowy.*
ſerpentis catulus, *Wężyk.*
ſerperaſtra orum, Chodaczki dźiećinne, Cháłáſtra 3.
ſerpéraſtti, hi; Cháłaſtrá 3.
ſerpo, *Czołgam ſię, Pnę ſię, Rośćiągá ſię, Szerzy ſię. Rozchodzi ſię* Kriechen/ ſchleichen/ rutſchen/ *Inter victrices hederam tibi ſerpere lauros.* Virg *ſyn.* Rēpo, rēpto, ādrēpto, īnsērpo. *phr* Hŭmi sērpo, cōrpus, trăho cōrpŏre hŭmum, tērram vērro. *v. Repo,*
ſerpŭla, *æ. Wąż 1.*
ſerpullum, ſerpyllum, *Gr. Máćierzanká.* Quendel/ wilder Poley/ *epith.* ŏdōrĭfĕrum, ŏdōrum, fragrāns, grātum, jūcūndum, ſvāve, āmœnum vĭrens, vĭrĭde lūxŭrians.
ſerpyllum ſylveſtre, *Miętki czerwona.*
ſerra, ſerrula, *Piła drzewna,* Wężyk 3. *Skawká rybá.* Eine Säge. *epith.* ārgūta ſĕrrĕa, ăcūta, ſtrīdēns, dēntāta, raūca, lōnga, *phr.* ārgūta lāmĭna sĕrrā. Pēndĕat īn mĕdio rŭtĭlāntis lāmĭna sĕrræ. Dædālĕi sīgnum īngĕnii. ēxtēnſos rāmos ſĕrra sĕcāre pŏteſt.
ſerra molaris, *Piłká młyn.*
ſerraculum, *Piłká żelázna, Kárá 3. Táczki.*
ſērrācum, *Kárá 3; Taczki.*
ſārrāgo, *Opiłki, Trocina.*
ſerram reciproco, *Trę 4.*
ſerranæ tibiæ, *ſub Surmá.*
ſērrarịa officina. *Piła młyn.*
ſerrarius, *Tracz.* ſerrata, *Ożanka.*
ſerrātim, *Ząbkowáto.*

ſerratoria machina, *Kozły drew Piła drzewna.*
ſerratōrius, *Piłowániu służący, ſub Piłowánie.*
ſerratŭla, *Bakwicá 1. Jeleni trank ziele.*
ſerrātus, *Nárzynány.* ſerro, *as, Trę.*
ſerta, *æ, Powroz 1. Powrozek, Więniec 1.*
ſerta corona, *Więniec 1,*
ſertam dūco, *Sprzeczam się.* *sertor, Wybáwiciel,*
ſertŭla campana, *Komonicá włoska*
ſertum, *Wieniec 1,* **Ein Kräntz/oder Meye/** *Rutilibus ſertis omne rubebat iter.* Mart: *ſyn:* Cŏrōna, cŏrōlla *epith,* Flōrēns, ŏdōrum, rĕdŏlens, nŏxĭle. tēxtĭle, ſūtĭle, pĭctum, gĕnĭāle, fēſtum, lūtĕum, ŏlēns, ſpĭcĕum, flōrĭdum, ŏdōrātum, cærŭlĕum, grāmĭnĕum, flōrĕum, flāvum, ſtēllāns, fragrans, rŏsĕum pĭctūrātum, hālans, īnsĭgne, āmărānthæum, vĭrēns cŏlōrātum. pūnĭcĕum, rădĭōſum. ĭntōrtum, frōndĕum, vĭrĭde, rōſcĭdum. *phr.* Sērti dĕcus, hŏnor, ŏdor. Flōres ĭntĕxĕre, cōnnēctĕre, fingĕre. Vārĭos ĭn sērta flōres jūngo, lĭgo, ſtrīngo, vīncio, cōnnēcto, Prīma cŏrōnārunt rĕdŏlēntĭbus atrĭa ſertis, Prīmĭtĭis sērtĭſque Dĕos hālāntĭbus ōrnānt, ălta cŏrōnātis rĕdĭmīta ūmbrăcŭla sērtis. Flōrĭdŭlis īmplēre mănus, & tĕmpŏra sērtis. *v. Corona.*
ſertus, *Wity,*

SERV

Serva, *Niewolnica.* **Eine Dienſtmagd.** *ſyn.* ăncĭlla, fămŭla, mĭnĭſtra. *v: Servus.*
ſervābĭlis, *Trwáły 2.*
ſervaculum. Kotwicá, Ster, Łodź, Spreys, Port.
ſervaculum piſcium Sadzáwicá, Sadz rybi.
ſervācŭlus. Sternik,
Servatio 4. Eſdræ, pro cuſtodia: alioqui ſonat Záchowánie, Chowanie.
ſervātor, *Zbawiciel, Ochroniciel. Zdrowia dawcá,*
ſervia, *æ, Więniec.* *(Wybáwiciel.*
ſervientia, æ, Niewola.
ſervīlis, *servīlĭcŏla Niewolniczy 1.* **Knechtiſch/** *Cerea ſuppliciter ſtabat ſervilibus, atq;* Horat.
ſervīlĭter, *Niewolnicze.*
ſervio, *Służę 1. Dogadzam 2. Przeſtrzygam, Oglądam się, Radzę o kim. Stáram się.* **Dienen/** *ſyn.* Fămŭlor, mĭnĭſtro ŏbēdio, pārĕo, ŏbſĕquor, *phr.* Sum mĭnĭſter sērvus fămŭlus, māncĭpĭum, ŏpĕram mĭnĭſtro, sērvi īmplēre vĭces, sērvĭtium, jūgum sŭbĕo. pătĭor, pērpĕtĭor, fĕro, Dŏmĭnum pătĭor, sērvĭtio prĕmor. ſævi dŏmĭni īras pătĭor. Lībĕra Rōmānæ sŭbjēcit cōlla cătēnæ sēro rĕcŭſat fērre, quŏd sŭbĭit jūgum Quæ tibi jūcŭndo fămŭlātur ſērva lăbōre, Prō quĭbus ſit mĕrĭtis rĕfĕrātur grātia, jūrāt ſe fŏre māncĭpĭum tēmpus in ōmne tŭum.
ſervĭtia, *orum ſub Niewolnik.*
ſervĭtium, *Niewola Służbá 1. Czeladź Niewolnik.* **Dienſt / Knechtſchafft /** *ſyn.* Sērvĭtus, fămŭlātus, mĭnĭſtĕrĭum, jūgum. *epith,* Grăve, ægrum, trīſte. tūrpe, dūrum, nĕfăndum, īmmĭte ăcre, mălĭgnum, mĭsĕrum. mĭsĕrābĭle, īnfāme. mŏlēſtum, ŏnĕrōſum, hŭmĭle, ābjĕctum vīle *phr,* Sērvĭlis lăbor. Fămŭlāre ŏnus, ĭnĭquum jūgi pōndus ŏnus. Dūrum nĭmis jūgum Tўrānni. Tam grăve sērvĭtium, tam dūros păſſa lăbōres. Dūrōq; nĭmis călcāta prĕmētur sērvĭtio,
ſervitritius, Niewolniczy 1. Quantitas ut in Neutriuſquá ſervitor, vel à Servitrix, inuſitatis, vel *à ſervitum. vel à ſervitus.*
ſervĭtūdo, *Niewola*
ſervĭtus, *idem & ciężar 2. Práwo,* **Knechtſchafft** *Quiſq; cervices date ſervituti.* Sapph. *ſyn* Sērvĭtĭum, fămŭlātus, mĭnĭſtĕrĭum jūgum. *epith.* Grăvis, ægra, trīſtis, dūra, mĭsĕra, mŏlēſta, căptīva. ŏnĕrōſa, hŭmĭlis, ābjēcta sōrdĭda, vīlis, īnglōrĭa tūrpis, īnfāmis, ĭntŏlĕrābĭlis. ærūmnōſa. ăcērba, ĕgēna, flēbĭlis, tўrānnica. *phr.* Sērvĭtii jūgum sērvīlis. hĕrīlis, lăbor. *v. ſupra Servitium.*
ſervĭtūtius, ſub Niewolniczy 2. ſĕrum, *Serwátká*
ſĕrum, ſerum diei, *Wieczor 1.*
ſerum eſt, *Pozno.*
ſervo *Chowam 1 6. Chowam się, Strzegę 1. Przeſtrzegá przypátruię się, pilnuię 2. Zachowuię 1. 2. Zbawiam 2. Zywię. Paſę 2* **Behalten/Bewahren** *His o Galle tuos monitis ſervabis amores.* Prom. *ſyn.* āſsērvo, cōnſērvo cūſtōdio, tūtor, ſālvo. *v. Cuſtodio, ſalvo.* *(nicze.*
ſervo de cœlo, *Wieſzczę 1.* ſervorū amore *niewol-*
ſerus, ſeriſſimus, *Poźny, Nierychły, & in Opozniam się:* **Spat.** *Serius in offenſam retuleritq; perdius* Tib. Tardus.

servŭla, *Niewolnicá* servŭli sordiduli, *Chałástra' i*
servŭlus, *Niewolnik an Sługá?*
servus subſtant. *Niewolnik.* Ein Knecht/Diener/
Detrimenta fugas, servorum incendia ridet. Hor:
ſyn. Fămŭlus, mĭnĭſter, vērna, māncĭpĭum, pŭer, vel cāptīvus. *epith.* Fīdus, fīdēlis, sēdŭlus, ſtrēnŭus, vĭgil, ācer, ōffĭcĭōſus, ăgĭlis, sōlers, ĭmpĭger, gnāvus, prōmptus, ĭnŏps, mĭser, ĭnfēlix, ĕgēnus, vīlis, ābjĕctus, hŭmĭlis sōrdĭdus. *phr.* Fămŭlāris, fămŭlōrum, tŭrba ōrdo Fămŭlæ tŭrbæ nŭmĕrus ĭngēns. Fămŭlōrum nŭmĕrōſa mănus, ōbsĕquĭo cĕler. ĭntēntus ād jūſſa, ad ārbĭtrĭum dŏmĭni părātus, prōmptus, āccĭnctus, ălăcer. Nūtus hĕrīles ōbsērvāns, jūga dētrēctāns, rĕcūſans. ēxcŭtĭēns: Pārēre. pāti jŭgum ĭndŏcĭlis, ĭmpătĭens, ārbĭtrium dŏmĭni ſpēctāns. Făcĭlis ad jūſſa măgĭſtri. v. *Captivus.*
servus a um. adject. *Niewolniczy, Obowiązany.*

SESA

Sēsămă æ, Seſamum *Gr. Seſam.*
seſămĭnus, *Seſamowy.*
sēsămoīdes. eos. n. *Gr. ciemierzycznik, Czuryło, Trzeſzczki.*
seſamum ſylveſtre, *Kleſzczowiná.*
seſcŭlyſſes, tr. *Kos 2.*
ſeſcuntia, *Połtory uncyi, Oſma część, ſub Części* (*cáłey.*
ſeſcuntialis *ſub Połtory uncye.*
ſeſcunx. cis. m. *Połtory uncye, Ośm części, ſub Części cáłey.*
ſeſcŭplex, adject. omne. *Sześćioráki.*
seſcŭplum, *Połtorá.* ſeſe, *Się.*
sĕſeli, Gr. *Czarnogłow*
ſeſeli creticŭm *Jeleni ogoń*
ſeſeli Cyprium. *Kleſzczowiná.*
ſeſeli peregrinum. *żebrżycá.*
sĕsĕli is. gr. *Czarnogłow.*

SESQ

Seſqui ſubſt: n indeclin. ſingulare tantùm, *Io. Urſino Połtorá czego.*

ſeſqui, adiect. additur ſubſtantivis maſc. fem: & neutr. generis, *Połtorny;* ſeſquialiter, *idem.*
ſeſquialtera pars, *Połtora* ſeſquicongius *Połtora*
sesquĭcŭleāris *Połtorokufny* (*gárcá*
ſequĭcyăthus. *Połtorá kieliſzká.*
ſeſquihora *połtory godźiny*
ſeſquĭjūgerum *połtory włoki*
ſeſquĭlībra *Połtorá funtá.*
ſeſquimenſis, *połtoromieſięczny czas.*
ſeſquĭmĭna *połtory grzywny. ſub połtorá czego,*
ſeſquĭmŏdius *ſub Korca Krákowſkiego ćwierć.*
ſeſquiŏbŏlus *ſub Groſz 1.*
ſesquioctavus *Oſmą częścią więkſzy*
ſeſquiŏpĕra *ſub połtora czego.* ſeſquiŏpus, *ſub połtorny*
ſeſquĭpĕdālia verba *Mowá nádęta.*
ſeſquipedalis, ſeſquipedaneus *połtoroſtepny.*
ſeſquĭpes *połtoroſtopna miára. Łokieć 3.*
ſeſquĭplaga. *ſub połtorá czego.*
ſeſquiplaris ſeſquiplex *Połtorny*
ſeſquĭplum *połtorá,* ſeſquiplus. *połtorny*
ſeſquĭſenex *Zgrzybiały.*
ſeſquiſeſtertius, połtorak,
ſeſquitertius *Trzecią częścią więkſzy.*
ſeſquiŭlyſſes *tr. Kos 2.*
ſeſquiuncia *połtory uncye*
ſeſsibŭlum *śiodło, śiedzenie,*
ſeſsĭlis *śiádły, śiadalny,* ſeſsim, *śiedząc.*
ſeſsimŏnium, śiodło, śiedzenie, *Kośćioł 2.*
ſeſsio *śiedzienie 1. 6.*

ſesĭto *śiadam 5.* ſeſſor *śiedzący.*
ſeſtans *idem* ſēxtans
ſeſtantārius, ſeſtarius. *idem* Sextantarius. &c
ſeſtertia *orum, ſub Groſz 1.*
ſeſtertiārius *Groſzowy ibidem.*
ſeſterrtiŏlum *vel us, Groſz 1.*
ſeſtertium *Motyczká, Kurtá, Sumá, Połtrzećiá 2. & ſub Groſz 1. Szubienicá.*
ſeſtertius *ſub Groſz 1. Połtrzećia máiący.*
ſeſtĭcŭlum, an Kurtá 1
ſēsŭvium *Rozchodnik wielki.*

seta *Szczećiná*. sētānia, *Cebulá*.
sētānion, *Gr. śniedek 2. Niesplik*.
sētanium, *Gr. Járka, Niesplik*.
setiger, sētōsus, *Szczećisty*. **Voll Börst**. *Setosi caput hoc apri, tibi Delia parvus*. Virg: *syn*. Sētis, āsper, hōrrēns, hōrrĭdus.
setim ligna, *Exod 25. Cedri genus quibusdam. Sed longè diversa est hæc arbor in deserto Arabia crescens, ex qua Moyses arcam & tabernaculum fecit, & omnia eius instrumenta, lignum ejus levissimum est, sed imputribile & solidum ac nitidum, sed quia colore & folio spinæ albæ frutici similis est, ideo spina alba à quibusdam vocatur*, Cornel. à *Lapide ex S. Hieronymo & alii*.
Setula. *Szczećina*, seu, *Abo*.

SEV

Sēvātaus, idem Sebaceus. Sevectus, Catul: corr. Scalig. (*Evectu*.
sēvēre, *severiter*, *Surowie*, *Ostro 2. Poważnie*.
sēvērĭtas, *Srogość. Surowość*, **Strengigkei/ Ernhafftigkeit** *Quare deposita severitate*. (Phal.) Hor. *syn*: Aūstērĭtas ăcērbĭtas, āspērĭtas, dūrĭtĭes, atrōcĭtas, īnclēmēntĭa, sævĭtĭa.
Severitudo, *Srogość*
sēvir, sēvĭrālis, *sub Komisarz*.
sevium, *Fest. Robert: corr: Secium*.
sēvo, *as*, *Łoię & sub świeca 1*.
sēvŏco, *Odwodzę 3. 4. Odłączam*, *Wywoływam 1*. **Neben sich beruffen**/ *Sevocat hunc genitor, nec causam fassus &c*. Ovid.
sēvōsus, *Łoiowáty* sevum, *Łoy, Sádło*.

SEX

Sex, aut septem, *Kilá*.
sexagena, *an Kopá?*
sēxagēnārĭus, *Sześćdźiesiątni*.
sexāgēni, *Sześćdźiesiąt. & sub Kopá 1*.
sexagēsimus, *Sześćdźiesiąty*.
sexagies, *Sześćdźiesiątkroć*.
sexaginta, *Sześćdźiesiąt, Kopá 1*.
sexāngŭlātus, sexangŭlus, *Sześćwęgielny*.
sexātrus. num. hæ, sub Dźień 7.
sexcenārĭus, vel sexcentēsĭmus. *Sześćsetny*.
sexcēni, sexcentenā, sexcenti, *Sześćset*.
sexcentæ causæ, *Wiele czego*.
sexcenties, *Sześćsetkroć*. *Sexcentŏplāgus Smagániec*.
sexdĕcies, sexdĕcim, *Szesnaśćie kroć, szesnaśćie*.
sexennis, *Sześćioletni*.
sexennium, *Sześćioletni czás*.
sexies, *Sześć kroć*. sexīga, *Poszostny*.
Sexitanus, lege sexetanus. Sexequipedalis, lege Sesquipedalis.
sexta feria, *piątek*.
sextans, *hic substant*. *Szostá część. sub Częśći cáłey. Item Dwupálcowa miára, & sub śiedm pieniążkow. & Kieliszek*.
sextans sestertii. *Kwartnik*.
sextāntārius, *Dwie uncye máiący*, *Szostak*.
sextārĭus, *Szostak miarká*.
sextertius locus, *Szubienice*.
sextĭceps, *Szosty*, *poszostny. & sub popiętny*.
sextilis, *substant. Sierpień. adject śierpniowy*.
sextŭla, *sub Uncya, & Poczworny grosz*.
sextŭm, *Szosty raz*. sextus, *Szosty & sub Szubienice*.
sextus ab undecimo, *Szesnasty*.
sextus decimus, *Szesnasty*.
sexx. n. sexus, *m.* Płeć.
sexungŭla, trop. sub Smyk 2.

SI

Si, *Jeśli 1. 2. 3. 4. &c. Gdy, Li, By 1. 5. Chociażby, Bądź to, bądź owo*. **Wann**/ *Si potuit manes arcescere conjugis Orpheus*, Virg.
siălŏchus, *Gr*. *Plwácz, śliniásty*,
siberum, *Zybet*. sĭbi, *Sobie 3*. **Mir**/ *Teque sibi generum Tethis emat omnibus undis*. Virg.
sībilatio, *Kszyk 1*. *sībilator*, *Kszykácz*.
sībĭlo, *as*, *Kszykam. Gwiżdżę, świstam*. **Zischen/ ftopern, pfeiffen**/ *Dirigŭere oculi tot Erynnis sibilat hydris*. Virg. *syn*. āssībĭlo. *phr*: sībĭla do, ēdo. fūndo, mĭtto, tŏllo, vībro., Strīdŭla vībrātis fūndēbant sibila linguis, *v. Serpens*.
sībĭlus, *subst. & sibilum*. *Kszyk 2 świst. Gwizdánie*. **Das zischen/ ftopern/ pfeiffen**/ *Nam neq; me tantum venientis sibilus Austri*. Virg. *epith*: Strīdŭlus, strīdens, hōrrēns, hōrrĭdus, raūcus, ăcūtus, īngēns. tērrĭbĭlis, răbĭdus quĕrŭlus, rĕpĕtītus, ĭtĕrātus, frĕquēns. *phr*. sērpēntum vōces sūsūrrus. Vipĕrĕus sŏnus. strīdor.

sibilus, *adject. Kszykáiący.* sibus. *Chytry, Dowćipny*
sibylla, *Gr. Sybila. Præsidet horrendaque procul secreta sibyllæ.* Virg: *syn.* Phœbas. *epith:* Casta, vetus, longæva, annosa, vivax, fatidica, præsaga, prænuncia. Phœbea; Cumæa, Delphica. *phr:* Vates fœmina, Fatidica vates, Phœbi sacerdos, amphrysia vates, anus, virgo. Venturi præscia, prænuntia, interpres. Cœlesti afflata numine Phœbi longæva sacerdos. Talibus ex adyto dictis Cumæa Sibylla horrendas canit ambages, antroque remugit obscuris vera involvens. *v. Vates.*
sibylla leget, *Prov: Niewyraźny*
sibyllinus liber, *ibidem,*
sibyna, *Gr. Włocznia 1.*

SIC

Sic, *Ták,* Ja/ so/ also/ *Sic ait & dicto citius tumida æquora placat* Virg. *syn:* ita, haud secus, vel hac via, hac ratione, hoc pacto, hocce modo,
sica *Puinał.* Dolch/ Stillet/ *Illirici restant sicis, sibynisq; fodentes,* Ennius. *syn:* Pugio, gladius, ensis
sicarius, *Zábiiák.* Ein Mörder / Beutelschneider *Quod mœchus foret aut sicarius, aut alioqui* Hor
siccaneus, siccanus, *Suchy 1.*
siccatio, *Suszenie* sicce, *Sucho.*
siccesco. *Schnę 2.* siccificus, *wysuszáiący,*
siccine, *A (z gniewem Tákii, żeby 2.* So? also? *Ore suo, & dixit siccine lentejaces?* P.
siccitas, *Suchość.* Trucken/ Dürre. *syn.* ariditas, *epith.* Fervida, fervens, torrens, valida, flammans, ignava, segnis, iners, lethifera, *phr.* Flumina sicca videntur. Cum primum siccis fervoribus uritur aer. Fervore et nimio densæ torrentur aristæ. Pabula canescunt, cum frondibus uritur arbor. Terraque cœlestes arida sorbet aquas Tantalus in media garrulus aret aqua. arebant herbæ & seges ægra negabat. aruit & medio sitiens sub gurgite limus. Sicca diu fuerat tellus sitis usserat herbas. *v. Calor Æstus.*
sicco, as, *Suszę 1. Ućieram 1. Wysuszam, & sub wypiiam,* Truckenen/ *Lactantesque urens herbas, siccaverit amnem:* Nem: *syn:* exsicco, arefacio, exhaurio, ebibo: uro, aduro, peruro, *phr.* Humorem, aquas nimius calor extrahit, exprimit, ebibit, sorbet, exhaurit. siccis fervoribus agros urit, exurit arentes æstus hiulcat agros. *v. Siccitas;*
siccoculus: *Suchooki, Niepłaczliwy, & in Łzą,*
siccor, *aris, Schnę 2.* siccum, *Suche mieysce.*
siccus, *Suchy, Niepiiány, Trzeźwy, Ná czczo.* Trucken/ dürr. *Te tractare voles, accedes siccus ad unctum.* Hor. *syn.* aridus, arens, arescens, siccatus, exsiccatus, sitiens, sitibundus, ustus, adustus, perustus: *phr.* Humoris egens, egenus, expers, ardore dehiscens. Deseruit amnes humor, atque herbas calor siccus perussit. Sicco terram spuit ore viator aridus. *v: Sitio, & Siccitas.*
Sicel. Petron: Eucheri. idem Siclus.
sicelion *n. Gr. Psi len.*
sicera, *Gr. Trunek piiany.*
sicila, *Kosá, żeleźce strzały.*
sicileo. lege sicilio. sicilices, *ha żeleźce strzáły.*
sicilicula, *Koseczká, Posadzká 2.*
sicilicum, sicilicus, *Osmak 2. & sub Uncya.*
sicilicus. siciliçium, Posadzká 2.
sicilimentum, *sub Potraw*
sicilio, *is, Koszę drugi raz, sub Koszę.*
siciliquus, *Skoyćiec, Osmak .2 & sub Uncya.*
sicilisso, sicelissito, sicilicissito, *Plaut. i siculos imitor.*
sicinista *al.* siciniusta, *Piszczek 2.*
siclus, *Gr. Srebrnik moneta, & Wagá ibid.*
sicubi, *Jeśli gdźie.* Wo/ etwann. *Sicubi magna Iovis antiquo robore quercus.* Virg,
sicula, *Puinał.* sicunde. *Ieźli z kąd.*
sicut, sicuti, *Iako 2. 4.* Wie/ gleichwie. *Sicut aqua tremulum labris ubi lumen ahenis.* V
sicya, *gr. Bánká 2.*
sicyonia, *orum,* sicyonii calcei. *Pantofle.*

SID

sidera errantia, palantia. *Pláneta.*
sidera inerrantia, infixa, inhærentia cœlo, *Gwiazdy społchodzące.*
sideralis, *Gwiazdny.*
sideratio, *Zmartwienie ćiáłá, Apoplexya, Uschnienie, Zagorzenie 2 Konstelacya,*
siderationem sentit, *Zagorywa.*
sideratus, *Apoplektyk, Zagorzáłe drzewo.*
sidereus, *Gwiazdny, Gwiáźdźisty.* Bestirnt, *Sidereo flagrans clypeo & cœlestibus armis,* Virg.

sĭdērion, *gr. Panak.*
sĭdērītes, *a, m. gr,* Mágnet. *Dyáment, żeleźnik kámień niezgorzysty.*
sĭdērītis. *is f.gr. Pomurne źiele. Złoćień. Kárdieniec*
sideritis quarta, *żywiczka 2.*
sĭdērŏpœcĭlos, *gr. żeleźnik kámień.*
sĭdĕror. *Martwieię, Zagorywa drzewo.*
sīdo *sidi, sedi, Sádowię się. Upada co ná doł, Pogrążam się, Ulega się, Upada morze Stánie tu, & sub Klękám.* Sich setzen/ *Sedibus optatis gemina super arbore sidunt.* Virg.
sīdus, *Gwiazd pewna liczbá, Aspekt. 1. 2. Gwiazda, Paraliż,* Gstirn/ *Convexa polus dum sidera poscet* Virg. *syn.* āstrum, stēlla, sīdĕris īgnes, *v. Astrum.*
siēlīsmus, *Gr. ślinogorz.*
siet, pro sit, prisce. Plau: Ter: Cato, Lucret,
sīsĭlātor, Kszykacz,
sīsilo. Kszykam świstam.
sīsus, sisuncŭlus. Rura 1.

S I C

Sĭgīllārĭa, *orum sub* Obrazek, *Łątká 2.*
sigillaria argilla, *Wosk do pieczętowánia.*
sigillaris, *Formierski, Pieczętny.*
sigillaris cera, *Wosk do pieczętowánia.*
sigillārĭtia, *orum sub Obrazek*
sigillārĭtius. sigillarius, *Pieczętny, Łątkarz.*
Sigillātim, lege potiùs ut recentiores critici scribunt Singillatim.
sĭgillātus, *Ryty.* sĭgilliŏlum, *Obrazek,*
sĭgillo, Pieczętuię, *Zámykam oczy, Otwarzam 3.*
sigillum, *Obraz 5. Obrazek, Znak 1. Pieczęć 1. 2. Łątká 2.* Ein Siegel/ Pitschier/ *Odisti claves & grata sigilla pudico.* H.
siglæ læ, sub Abrewiacya,
sigma, *gr. Stoł iadalny, & sub Cyt.*
sigmătisso, sigmatizo, *gr. Szepłunie.*
signācŭlum, *Pieczęć 2.* Ein eingedrucktes Zeichen/ *Post inscripta oleo frontis signacula, per quæ*
signārius, Chorąży 1, signata. Dźiewicá.
signatè, *Wyráźnie.* signātio, *Znaczenie.*
signātor. *Pieczętarz.* signātorius, *Pieczętny,*
signātūra, *sub Pieczęć.*
signātus, *ti Znákowány, Robiony 1.*
signatus, *us. Znaczenie.*
signifer, Chorąży *1. Herszt. Zwierzyniec 2.* Ein Fähndrich *Romanaq; aquila signifer hostis erat.* Ovid.
signifer orbis; Zwierzyniec 2.
signifex. Sznycerz *1,.*
significanter, *Wyráźnie.*
signĭficantia a, Znaczenie, Wykład 2.
significātio, *Znaczenie, Znać danie, Skinienie, Obwieszczenie, Pokazanie, Znak 1.*
significātus, *us, Znaczenie, Rozumienie.*
signĭfico, Znaczę *1. Oznaymuię, Pokazuię po sobie,* Andeuten/ bedeuten/ anzeigen / *Significatque manu. & magnos simul &c.* Virg, *syn:* īndĭco, nŏto, cōnnŏto, ādnŏto, dēnŏto, ŏstento, mŏnstro, signum do. *v. Ostendo Manifesto.*
significus, Snicerz 1,
signina signina opera, *sub Tło nábiiáne.*
signinum pavimentum,
signīnus, *Skorupiásty.*
signo, *as, Znáczę 2. Náznaczam, Cechuię, Napis kładę, Biię pieniądze, Dáię znáć piszę. żegnam stoł, żegnam się,* Zeichen/ b. sieglen/ *Ablutas signavit oves quibus affuit almus.* Arator. *syn.* Dēsīgno, vel īmprĭmo; vel ōbsīgno, sīgīllo, vel nŏto, sīgnĭfĭco.
signum, *Znak 1. 3. 5, 9. Cechá, Hasło, Godło 2. Chorągiew 2, Grot 5. Herb 1, 2. 3.* Wiechá, *Pieczęć 1. 2. Bałwan 1. Obraz 5. Skinienie, Mruganie 2. Gwiazd pewna liczba.* Ein Zeichen/ Fahne/ *Daphi quid antiquos signorum suspicis ortus.* Virg. *syn* īndĭcĭum, ārgūmēntum, mŏnŭmēntum, tēstĭmŏnĭum, nŏta īnsīgne spĕcĭmen, vēstīgĭum; vel ōmen, aūgŭrĭum, vel sīgnācŭlum, sīgīllum, vel vēxīllum; vel ĭmāgo, ēffĭgĭes sĭmŭlācrum, vel mīrācŭlum, prōdĭgĭum, *epith.* Mănĭfēstum, clārum, āpērtum, ōccūltum, ōbscūrum, lātēns, ārcānum, īgnōtum, cērtum, dŭbĭum, īncērtum, āmbĭguum, prŏspĕrum sĕcūndum

dum, amicum, optatum, infelix, prodigiale, mirandum, spectabile, studendum. *phr.* atque hæc ut certis possis dignoscere signis. *Signa tibi dicam, tu condita mente teneto.*
signum belli. *Wići woienne.*
sil. *Brunatna fárbá,*
silaceus, *Modry, żołty.*
silans, *Kurny slup, Cewká 2.*
silatum, *śniádánie* silaus, *Przyiemka.*
sile, *is. Czárnogłow.* silens, *Cichy 2.*
silenter, silentiò, *Milczkiem.*
silentiarius, *Sekretarz, Márszałek krolewski.*
silentiosus, *Cichy 2.*
silentium, *Milczenie, Przestanek. Audyencya.* Stille/ das stillschweigen. *Per amica silentia Lunæ.* Virg. *syn.* Reticentia, taciturnitas. *epith.* Taciturnum, mutum, tacitum, secretum, arcanum, fidele, amicum, fidum, tranquillum placidum, altum, nocturnum, somniferum, opacum, opportunum longum. *phr.* silens, tacitum, pressum, compressum, suppressum, repressum os. Voces repressæ. abruptus sermo, Taciturna silentia rumpit, Quid me alta silentia cogis rumpere? Tranquilla silentia noctis. *v. Sileo.*
silentium lunæ, *Księżyca zaśćie.*
silentium noctis, *Pierwospá.*
silentus, i. silens. Navius apud Gellium.
sileo, silesco, *Milczę, Przestáię, & sub Pąkowie pąszczam.* Stillschweigen. *Iura theatralis cum siluere loci,* Marc. *syn:* Taceo, reticeo, conticeo, obmutesco vel omitto, prætereo *phr.* Silentia præsto, teneo, servo. Vocem premo, supprimo, reprimo. comprimo, compesco, eximia est virtus præstare silentia dictis. Favere lingvis. Silent, arrectisque auribus astant. Conticuere omnes, intentique ora tenebant, silet, dolor ora repressit. Tum facta silentia lingvis. Pars ultima vocis in medio suppressa sono est. Conticuit tandem factoque hinc fine quievit. Postquam voce, manuque murmura compressit tenuere silentia cuncti. Substitit ut clamor pressus gravitate regentis, ut primum placati animi, ac trepida ora quierunt. *v. Obmutesco.*
siler, *Witwina. Bagno 2.*
siler montanum, *sub Czarnogłow.*
silesia, *Sląsko.* silesius, *Slężak.*
silex, *m f. Krzemień 1. 2.* Ein Kieselstein/Stabat acuta silex præcisis undique saxis. *Virg. syn.* Cautes, rupes, saxum. *epith.* Durus, rigidus, gravis acutus. *v. Rupes.*
siliternium, Zgrzybiały, Pogrzebny obiad, Kiełbasa
silicernius Zgrzybiały. siliceus, *Krzemienisty*
silicia, vel silicula, *Boża trawká.*
silicius, *in Posadzka.*
silicon. *Słodkie strącze.*
siliginarius, *Piekarz, Száfarz.*
siligineus. *żytny, Pszeniczny.*
siligo, *żyto, Mąká 2.* siligo cocta, *Bielidło.*
siligo sementiva, *Ozimina.*
siliqua, *Łupiná, Łupiny, Strąk 1. 2. Szupinkás Słodkie strącze, Wagá namnieysza.*
siliqua Græca, prædulcis. *Słodkie strącze, Boża trawká*
siliquæ, *Słodźiny & sub Zgoniny.*
siliquastrum. *Pieprzycá 1.*
siliquastrum. pro sede Hygino, corr. seliquastrum
siliquor, *aris, Strączę puszczá*
silli, *hi gr. Sznypká.*
silo, *onis. Brwisty, Nosá ná końcu zakrzywionego. à Sileno dicit Varro.*
silphium, *Gr. Cyreneyskie źiele, & sub* Czartowe *łayno.*
silva, *vel potius* sylva, *Las 1. 2. Chwást, Łowy 3. Kupá. Dostátek 5. Mieszánina, Kśiąszki zbierálne, Pisánie 3, Rzecz 4.* Ein Hauwald. *v. Sylva.*
silva aqualis, *Trzćina.*
silva cædua, *Porąb.* silva pinea, *Bor*
silvanus, *Dźiki mąż, Kurny slup,*
silvaticus, *Leśny.*
silvesco, *Leśnieię. Chwásćieię.*
silvester, & sylvestris, *adject abundans terminatione in Recto singulari. Leśny, Polny.*
silvia, *Gil.*
silvicola. Leśny, silvicultrix ibidem.
silvifragus, Łomot czyniący.
silviger, silvosus, *Leśny Drzewisty.*
siluncülus, Nosa zákrzywionego.
silurus. *Gr. Sum rybá.*
silus, *Zakrzywiony 2. Nosa ná końcu zákrzywionego*

ſilvŭla, *Láſek, ſub Lás,*

sĭmātus, *ti, Wklęſty.*

sĭmia, *Máłpa 1. Niewiáſta 3. Náśladowcá*

sĭmil, *Podobny 1.*

sĭmĭla, *żemlá, Mąká pſzeniczna średnia al przednia*

sĭmĭlāgo, *Mąka 3.* ſimilagineus, *pſzenny.*

sĭmĭlis, *Podobny 1.4.* Gleich/ ähnlich/ *Os humeroſque Deo ſimilis, namque ipſa, &c.* Virg. *ſyn.* Cōnsĭmĭlis, părĭlis. æquālis, æquus, pār, nōn ĭmpar, non dĭſsĭmĭlis, haud ăbsĭmĭlis, sĭmĭllĭmus. *phr.* ōre, cŏlōre, vūltu, vōce rĕfĕro, ĭmĭtor, sĭmŭlo. Vĭrgĭnis ōs hăbĭtumq; gĕrēns. ănĭmis æquālis, & ănnis. Hŭjus ĕrat făcies, in qua mātremque patremq, nōſſes sīc oculos, Sīc iſte mănus, sīc ōra fĕrēbat. Nūllo dĭſcrīmĭne dĭſtat. dĭffĕrt ōre patrem rĕfĕrens. Patri non dēgĕner ōris. ōmnia Mĕrcŭrio sĭmĭlis, vōcemque cŏlorēmque, & crīne flāvos & mēmbra dĕcōra jŭvēntæ. Sĭmĭllĭma prōles ĭndĭſcrēta sŭis, grātŭſque părēntĭbus ĕrror, ĭn utrōque rĕlūcet frāter, utrōque sŏror, sĭmĭlis chlămys ēffłŭit aŭro. Stīllāti părĭter crīnes; jŭvat ĭpſe tŏnāntem ērror, & āmbĭgŭæ plăcet ignōrāntia mātri.

ſimiliſt. pro ſimilis eſt; Podobny 1,

ſimilitas Podobieńſtwo 1.

ſimiliter, ſimillimè, *Cic. Podobnie.* Gleich/ gleicherweis/ *ſyn.* părĭter, æquè, æquālĭter.

sĭmĭlĭtūdo, *Podobieńſtwo 1.*

ſimilo, as, Maat: corr. ſimulo,

sīmĭnīnus, *Małpi* ſimiŏla, *Niewiaſtá.*

ſimiŏlus, ſimius, *Máłpá 3. Náśládowcá 3. Niktzemnik.* Ein Affe/ *Callidus emiſſas eludere ſimius haſtas.* Mar. *epith.* Călĭdus, āſtūtus văfer, caūtus, vērsūtus, sĭmŭlātor, ĭmĭtātor, dēfōrmis hĭrsūtus, hīrtus, tūrpis, prŏtērvus. *phr.* ōris hūmāni sĭmŭlātor, ĭmĭtātor. Mōris hūmānī sĕquāx; ĭmĭtātor. Hūmānos ārtĭfex sĕqui sĭmŭlāre mōres. Hūmāni sĭmĭus ōris.

sĭmĭtas, *Wklęſtość.* *sĭmĭtu, pro ſimul; Zaraz.*

sĭmo, as, Wklęſło czynię. *sĭmōnia, świętokupſtwo.*

sĭmoniăcus, świętokupiec.

ſimpīnium, *Kufel, Ampułká.*

ſimplāris, ſimplarius, poiedynkowy.

ſimplātor. ſub Dziewoſtąb.

ſimplex, *Proſty 1. 3. 4. Proſtak, Nieprzypráwny. Szczery 2. Poiedynkowy,* Einfältig/ ſchlecht/ *Et pugnet virtus ſimpliciore manu.* Mart *ſyn.* Pūrus, nūdus, haūd cōncrētus vel cāndĭdus, ſyncērus, vel crēdŭlus, ĭncaūtus, hĕbes.

sĭmplĭcĭtas, *Szczerość, Proſtość 2.* Einfältigkeit/ *Nudaque ſimplicitas purpureuſque pudor.* Ovid, ſyn. Sĭncērĭtas, candor, vel crēdŭlĭtas, hĕbĕtūdo. *epith.* Nūda, fĕra, crēdŭla, rŭdis, ĭn cŭlta, ĭncaūta cāndĭda, rūſtĭca, pŭĕrīlis, nĭvĕa prūdens, pūra, pŭellāris, vĭrgĭnĕa, ĭnnŏcŭa, ĭnsōns. *phr,* Nĕſcia fraūdis. Digna făvōre. ævo rārĭſsĭma nōſtro. Vēra ſimplĭcĭtāte bŏnus. Fraūdĭbus ēlūſa ēſt crēdŭla sĭmplĭcĭtas. Tŭa nēſcia fraūdis sĭmplĭcĭtas sāpĭēns, făcūndia præſtāns.

ſimplĭcĭter, *Po proſtu 2. Szczerze.*

ſimplicitus, Po proſtu, ſimplo onis Gość 1.

Simplūdearia orum Feſto. (quaſi ſimpli ludiaria) funera dicebantur, in quibus ſimpli ludii adhibebantur, ſeu ſaltatores, quos Verrius Cernuatores, *Feſtus Corvitores vocat. Scalig:*

ſimplus, *poiedynkowy. ſimpo. onis, Hewar.*

ſimpŭlātor. ſimpŭlo, onis, Dziewoſtąb, Gość.

ſimpulatrix, Bábá. & ſub Ampułká.

ſimpullum, ſimpŭlum. ſimpŭvium, *Ampułka.*

sĭmul, *Záráz. 1. 2. Rázem, Tudzieſz, poſpołu, Skoro.* Miteinander/ zugleich *Quam ſimul ex tali, præſenſit peſte teneri.* Virg. *ſyn.* ĭnsĭmul, ūnā, părĭter, jūnctim, ĭn ūnum,

sĭmŭla, *Noſá wklęſłego.*

ſimulachrum. potius ſimulacrum.

sĭmŭlācrum, *Wyrázenie, Podobieńſtwo 3. Obraz 1. Bałwan 1. Znak 1. Kſztałt, śmierć 2.* Ein Bildnüs/ Gleichnüſs,-- *Fragili ſimulacra nitentia cera:* H, *ſyn.* ĕffĭgies, sĭgnum, ĭmāgo, ſtătŭa, vel ŭmbra, ſpēctrum, lārva, *v. Statua & Larva:*

sĭmŭlāmen, *Obraz.*

ſimulatè, ſimulanter, *Zdrádliwie, Nieſzczerze. Zmyślnie.*

sĭmŭlātio. *Nieſzczerość, Zmyślánie.* Schein/ Gleisnerey. *Atq; aliud verum eſt, aliud ſimulatio veri.* Hor, *ſyn.* Fictio, cōnfĭctio, făllācia, mēnda-

mendacium. *phr.* Picta: simulantia verba, Fictitius sermo. *v. Fallacia: & Mendacium*

simulator, *Zmyslacz, żartownik.* Ein Gleißner. *Compositos simulator ait. fare improbe custos.* Sed. *syn.* Dissimulator, fictor, simulatus, fingens, fallax, mendax. *phr.* Cui simulans animus, mens indoles, simulatum cor, pectus. Haud sincerus.

simulatrix, *Bábá.4.*

simulatus, *Málowány 3. al. Zmyslony.*

simulo, *Zmyslam co 1. pokázuię po sobie, Wyrażam 2. podobny iestem, przedzierzgnąć się.* Gleichsnen/gleissen/sich nur so stellen. *Spem vultu simulat premit altum corde dolorem.* Virg. *syn.* Dissimulo, fingo, tego, celo, occulto, mentior, fallo, vel imitor, assimulo, *phr.* Læta celat sub fronte dolorem. Blando fraudem prætexit risu. Premit altum corde dolorem. Gemitus expressit pectore læto, & lachrymas Cæsar non sponte cadentes effudit. Verbis cautus simulator amicis affatur. tacitumque nefas in pectore versat perfidus. *v. Dissimulo.*

simultas, *Niechęć, Niesnaská.* Neid/Groll. *Vetus atque antiqua simultas.* Juv. *syn.* Inimicitia, dissidium, odium

simultè, *simulter podobnie.*

simulus, *Nosá wklęstego. sed apud* Martial. *melius Crispulus. pro Simulo legitur.*

simus, *Nosá wklęstego.* Stachnase.

SIN

Sin, sin autem, sin minus, *Jesli nie.* wann aber. *Sin abrupta salus. & te pater optime Teucrum. V.*

sin aliter, *Jesli záś.*

sinape, *n.* sinapi, *n.* sinapis, *is, f. Gorczycá cżarna.* Senff *Seque Lacessenti fletum factura sinapis. epith.* Calens. calida, urens, acris, salubris. olens, lacrymosa. tristis *phr.* Fletum factura sinapis. *I. corripit Columella, sed apud Græcos anceps est; quin potius longa; à sinas. nocumentum; & sino; noceo.*

sincera fide, *Szczerze. sinceraftum, lege Syncera stum:*

sincerè, *sinceriter Szczerze.*

sinceritas, *Szczerość, Zdrowość.*

sincerus, *Szczery 1.2. Zdrowy 1. Czysty, Nieprzyprawny 1.* Lauter/rein/ *Sincerum est nisi vas, &c.* H. *v. Syncerus.*

sincinia a, *pieśń.*

sinciput, *Głowá, Głowizná, ciemię.*

sindon, *onis. f. gr. Prześcieradło, płotno cienkie. Szátá cienka. sine. Verbum Niech 1.*

sine, *Præpos. Bez.* Ohn/ *Me sine sola vides, ah te ne frigora lædant.* Virg.

singillatim, *Osobno, poiedynkiem.*

singlæ, singulæ, *Abietwiácya. Poiedney.*

singulariè, *vel singulariter, Osobliwie.*

singularis, *Osobliwy, Osobny, poiedynkowy, Wyborny, Własny 1.* Sonderbahr/allein/ *Qui secant fluctus, rate singulari* (Sapph.) *syn.* Solus, singulus, vel peculiaris, proprius, vel eximius, excellens, insignis, summus, rarus, infrequens, inauditus.

singularius, *adiect: Szczegulny, Osobny. Funtowy, singularius. subst. Pisarz 3.*

singulatim, *Osobno poiedynkiem.*

singuli, *Każdy z osobná, po iednemu 1. poiedynkiem 1. po funcie. po groszu.* Jeder/besonder/ *Singula de nobis anni prædantur euntes.* Hor. *syn.* Quisque, unusquisque.

singultantia verba, *Słowá nie domawiáne,*

singultim *Łkáiąc. Szczekáiąc. przerywáiąc.*

singultio, *vel* singulto, *as, Szczekam Łkam, pypęć má Krwokam.* Schluck en/schnupffen/gagtzen. *phr.* Singultus, emitto, cieo. Longis, crebris singultibus illa pulsat, atque in os murmura pulsant, Cum tibi singultu fortia verba cadent: oraque singultu concutiente sonant. Rupta que singultu verba loquentis erans.

singultus, *us. Szczekanie 1. 2. Łkánie Gdakánie, Krwokanie, pypeć.* Das Hitzen/oder schnupffen. *epith:* acer, asper, durus. frigidus, frigidulus, amarus, noxius, lethalis, lethifer.

singulus *Jeden 1. poiedynkowy.*

sinister, *Lewy, Opáczny, Nieżyczliwy Nieszczęśliwy & Szczęsny.* Linckg verkehrt. *Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix V. syn.* Lævus. *Metaph.* infaustus, infortunatus, infelix, *v. Infelix.*

sinistra, *Lewá strona: & W lewo.*

sinisteritas, *Nieszczęście, Złość, Surowość,*

sinistimus, *Lewy.*

Sinistra, *Lewicá, W lewą* Die lincke Hand. *syn*, Lœva, *v.* Manus.
Sinistrationem Scaliger ad Manillum vocat interiorem sideris fluxum, vel cum signum meta currit acuta, ut dit Manilius.
sinistre, *źle Nieprzyiemnie.*
sinistrorsum, sinistrorsus, *Wlewo 2.*
sinistrum, *Lewá strona, Nie ná rękę.*
sino, *is, Dáię pokoy, Daymy to, Dopuszczam.* Lassen/ zu lassen/ *Non bene conveniens tu finis esse jugum.* P *syn.* Permitto. pătior, concēdo. dō. *v.* *Permitto.*
Sinodon, Sinodus, lege Synodon, *&c.*
sinopica rubrica. sinopis, *idis* Gr. *Rubryka.*
sinuatio, *Łonistość.* sinuatus, *Łonisty.*
sinum, *Dzban 2. Státek 2.*
sinuo, *Łonisto czynię, Náginam, Powiewam, Wyćiągam 4. Snuię się.* Sich winden/ krümmen/ *Inpositis cálamis patulos signaverat arcus.* Ovid. *syn.* Cūrvo, incūrvo, flecto. *v.* *Gyro.*
sinuor, *Suwam się, Snuię się, Kobieli się.*
sinuosè. *Záwikłánie, Węzłowáto.*
sinuōsus, *Kobielisty, Łonisty, Lechowáty, Dołkowáty, Wężykowáty, Kręcący się. Krzywy, Obłączysty 1. Szeroki, Zanádrzysty.* Krumm/ *Saucius en serpens sinuosa volumina versat.* Virg. *syn.* Inflexus, incūrvus, cūrvātus, rĕvŏlūtus.
sinus, *us, m. vel* sinum, *Dzban 2. Státek 2.*
sinus, *us, m. Łono 2. 3. Wypukłość, zagiel, Mátniá 1. Miednicá 1. Zánadrze, Zatoki 1. Odnogá morska, Wylewki, Brzegi 1.* Der Busem/ *Te tenet in tepido mollis amica sinu* Ovid. *syn.* Grēmium, pēctus, cōmplexus, ulnæ, vel spīra, flexus, gyrus. sinuamen, ambāges, mæandri, vel frĕtum. cūrvātum, līttus. *epith.* Lacteus, nĭveus, cāndidus, tĕner: māternus, călĭdus, tĕpĭdus, mōllis, dūlcis amīcus. *phr.* Călĭdo me tĕge, quæso sinu, Quem fŏvet in mōlli vīrgo pŭdīca sinu, *v.* *Gyrus.*

sion, *idem* sium
sipărium, *meliùs quàm* sipparium, *Obićie, Zásłoná 1*
sipărum *Chorągiew 2. Żagiel 1.*
sipho. sīphon, Gr *Hewar, Trćionka, śikawká 1. Cewka 2. Cełonek.*
sīphuncŭlus, *Cewká 2. Pukawká.*
Sipla tapeta, *ex una parte villosa. quasi Simpla Isidor. ex Lucillio, apud quem malunt eruditi legere:* Psila. *è Græco,*
sipo as, Rzucam 1.
siquando, siquid, *lege* si quid &c,
siquidem, *Poniewaž.*

S I R

Sīræum, *gr. Wino, wárzone.*
sirāpa æ, B. Syrop.
siremps, sirempse, priscum. Podobny 1.
sīrēn, ēnis, *Gr. Trąd 3. Est & monstrum marinum apud Poetas, & avis Indica. Plin.*
sīriăsis, *Gr. Zágorźenie.*
sīrius, *gr. Gwiazda psiá większá* Der Hundsstern *Nec calido latravit sirius astro.* St. (*Stella in ore canis, quæ á Latinis Canicula dicitur.*) *v.*
siromastes, *gr. sub Włoczenka.*
sirpe, *n Cyrenayskie źiele.*
sirpea, *æ. Wasąg, Kosz 1.*
sirpeus, *sitowy. 1.* sirpia; *Koszyk 1.*
sirpices, hi. Brona.
sirpĭcŭla, *Koszyk, Połkoszek.* sirpicŭla, *Koszyk*
sirpĭcŭlum, *Koszyk, Połkoszek.* (*Wieiszá.*
sirpĭcŭlus, *substant. śit 1.*
sirpicŭlus, *adject: śitowy 2.*
sirpo, *as, Plotę, Oplatam.*
sirpus, *śit 1. Mowa trudna tr.*
sirrhus, sīrus. *hic Gr. Grubá źiemianka.*

S I S

Sis, si vis. *Chcesz li.*
sis felix. *Bądź łaskaw.*
sis oculis, i. suis Lucret. Enni. Popmá.
sisama, lege Jesama.
sĭsăra, *Gr. Wrzos.*
sĭsărum, *gr. Kuczmerká swoyská.*
siser, *è Græco. n. & hi siseres. Plini. Kuczmerká 1 2: Pasternak.*
siser secundum, siser luteum, *Marchew 1.*
sison agrium, *gr. Wieprzyniec źiele.*
Sistentare, Plaut. Trucul. pro ostentare, Lipsi Taubm Tacit.

sisto, *Stawiam, i. 11. Wystawiam 3. Ostaię się, Stanąć 1. 3. Utykam 4. Wywracam Zastawiam 1. 2. Padam ná głowę.* stillen/stellen/still halten, *Sustentare valet telis aut sistere contra.* Virg. *syn.* Dētĭnĕo, rĕtĭnĕo, dīstĭnĕo, cŏhĭbĕo, mŏror, vel ărcĕo. vel ēxhĭbĕo, vel fīrmo, fŭlcĭo, stăbĭlio
sistratus, sub Brzękacz.
sistrum, *gr. Brzękadło. Gruchotká, Cymbał* ein krumm Horn/ *Hæc quatiat tenera garrula sistra manu.* Mart. *epith.* Tīnnŭlum Ægyptĭum, mūltĭsŏnum, gārrŭlum, sīăcum, bēllĭcum, ærĭsŏnum, ærĕum, crĕpĭtans, Phărĭum ārgūtum, strīdŭlum, pērsŏnum, rĕsŏnans, dūlce.
sisymbrium, *Gr. Mięgká czerwona, Rzeżuchá 2.*
sisyrinchium, *Gr. śniedek 2.*

SIT

Sitānia, sitanium, *Niesplik.*
sitanion, *gr. Járka.*
sitānius, *adiect. gr. Járy.*
sitărchia, *Száfarstwo, Picowniká urząd. & sub Torbá. Strawa.*
sitarchus, *gr. Picownik.*
sitarcia, æ: al. sitarcium. Cistarcium. Torbá, Tobołá.
sitella, *Wiáderko, Worowa skrzynka.*
sitĭbŭndus, *Prągnący.*
sitĭcen, *inis. Piszczek ná stypie.*
sitĭcŭlōsus, *Prągnący. Prągnienie czyniący Suchy 1.*
sitiens, *Prągnący. Suchy 1.* Dürstend. *Et nos hinc alij sitientes ibimus Afros.* Virg. *syn.* Sĭtĭbŭndus. *Metaph.* ārĭdus, ārēscens, sīccus. *phr.* Sĭtī lăbōrans, prēssus, ...ctus. pērdĭtus, ēnēctus. *v. Sitio.*
...ter, *Chciwie tr.*
...ntia, *ium, Suche mieysce.*
...io, *Prągnę. Schnę. żądam 2.* Dürsten/ *Ipse puer nobis ipse sitire caper.* M. *phr* Sĭtī lăbōro, ūrgĕor, prĕmor, ūrŏr, ēxūror, īncēndor, tōrquĕōr. Faūces, gūttur ōra sĭtis ūrget. Faūces sĭtis prĕmit, ūrit. Sĭtis ēxhaūsĕrat ārtus, sīcco tōrret sĭtis ora pălāto, sĭti ōrā rĭgent, faūces ārēnt, lăbĭa hĭānt Flāgrat īncēnsum, sĭti cŏr, ēt pĕrūstis flāmma vĭscĕrĭbus mĭcat sīcca hĭānt pēndŭla lābra sĭti, Hīs sĭtis & nūllo răbĭēs ēxtingvĭtur haūstu, ēxplēnda ēst sĭtis īsta tĭbi qua pērdĭtus ārdes, ōrāque sīcca rĭgēnt, squāmmōsis aspĕra līnguis. Jam mārcent vēnæ nūllōque hūmōre rĭgātus, āĕris āltĕrnos āngūstat pūlmo mĕātus.

sitis. *Prągnienie.* Durst/ Brunst/ Begierd/ *Qui potus dubium est sistat, alatve sitim.* Ovid. *syn. Metaph.* Cŭpĭdo, ămor, *epith.* īgnĕa, flāmmĕa, fērvĭda, fērvēns, ārdens, ānhēla, ārĭda, sīcca, ārens, āspĕra, dīra, ăvĭda, răbĭda, æstĭva, vĕhĕmēns, vĭŏlēnta, īmpōrtūna, mŏlēsta, ānxĭa, vesāna, īnsătĭābĭlis, īnēxplēbĭlis. īntŏlĕrābĭlis. Tāntălĕa. *phr.* Bĭbēndi, pōtus cŭpĭdo. sĭtis ārdor, æstus flāmma, răbĭēs, ūrens gūttūra sīcca. Cum răpĭdo fērvēns sĭtis ūrget īn æstu. Fōcŭla plēna mānus sĭtis īmplācābĭlis haūrit. *v. Sitio.*
sitītor, *Prágnący.*
sitŏcŏmia, *gr. Száfárstwo, Picowniká urząd.*
sitōnia. *gr idem. & Picowánie.*
sitŏstăsius, *è gr. Podwoiewodzy.*
sittybæ, *arum, Kompatura.*
situātus, *Położony.*
sitŭla, *Wiadro 1. Losowy státek.*
sitŭlus, *Wiádro 1.*
situlus barbatus, *Szaflik.*
situm duco, traho, *Pleśnieię.*
situs, *ti, Położony. pogrzebiony. Wystáwiony, Zbudowány. Leżę.* Gelegen/ *Aurum irrepertum & sic melius situm.* (Alcaic.) *phr.* Pŏsĭtus, lŏcātus, jăcēns,
situs, *us, Położenie, Rozłożenie, Ułożenie, Przykurzenie, Pleśń. Plugastwo, Nieruchánie.* Gelegenheit/ Schimmel. *Nec revocare situs, aut jungere carmina curat.* Virg. *syn.* Pŏsĭtus, lŏcus, vel squāllŏr, rūbīgo, sōrdes, vel vĕtūstas. *epith.* Pāllens, īnfōrmis, īnērs, tūrpis, īmmūndus, fœtĭdus squāllĭdus, putris. *phr*, Cānēscunt tūrpi tēcta rĕlĭcta sĭtu. squāllēntīque sĭtu, tūrpis. sĭtu hōrrĭdus. Quem sĭtus īnfōrmis prĕmit & desērta vĕtūstas.
sīve, *Abo 1. Bądź to.* Oder/ *Sive quis Antilochum narrabit ab Hectore victum.* Ovid.
sium, *gr. Potocznik.*
Slāvicus, slāvŏnicus, *Słowieński.*
Slāvŏnia, *Słowieńská ziemia.*
Slāvus. *Słowák.*
smaragdīnus, *in Apocalypsi, Smarágdowy.*
smăragdus, *gr. Smarágd.* Ein Edelgestein/ Schmaragd, *Sardonychas, smaragdos, adamantes.*

mantas, &c. M. *Tu poteras virides pennis hebetare smaragdos.* Ovid. *epith:* Viridis, viridans, virens clarus, radians, lætus, Scythicus, erythreus. *phr.* Scythicus lapis. Viridis gemma. *v. Gemma.*

smaris, *idis Gr.* *Rybki drobne, śielawa.*

smecticus, *gr. sub ściekáiące lekarstwo.*

smegma, *n. gr. ibidem & mydło.*

smegmaticus, *gr. ścieraniu służący.*

smerdaleos, *vel us m. gr. Smrod.*

smila, *gr. Nożyk pisarski, Rzezak.*

smilax, *acis f. gr. cis, Wiezożołd, Bob.*

smilax aspera, *Powoy kolący.*

smilion scalprum asperum, vel pharmacum acre. item Brzytwa. (*mień*

smiris, *vel potius* smyris, *idis. gr.* Szmergiel *ká-*

smurna, *al.* smyrna, *Gr. Mira 1.*

smyrneum, *Gierß.*

smyrnium, *gr. Dźięgiel 2. Mistrzownik źiele.*

smyrnium Creticum, *Przewłoká.*

smyrrha, *Mira, 1.*

smyrus, *gr. Węgorz 1.*

SOB

soboles, *Plemię, Dźieći, Płod, Przypłodek Latorosl wina, Latorosl zostáwiona* Stamm/ Kinder. *Dignatur soboles inter amabiles.* (Choriamb) H. *syn.* Proles, progenies, propago. *In plur.* Liberi, nati. *epith.* Chara, Deûm soboles, magnum Iovis incrementum.

soboles e radice, *Wilk 4.*

soboles nova, *przypłodek.* soboles, *ba Columen.*

sobolesco, *Płodzę.* sobrie. *Trzeźwo.*

sobrifieri, Roztrzeźwieć

sobrietas, Trzeźwość Nüchterkeit. *His se sobrietas & totus sobrietatis.* F *syn:* Moderatio, temperantia, abstinentia, parcitas. *v. Temperantia.*

sobrinus, *ćioteczny, Stryieczny Wuieczny.*

sobrius, *Trzeźwy, Niepiiány* Nüchtern/mässig. *Saturnalibus huc fugisti sobrius ergo* Hor. *syn.* Moderatus, abstinens, parcus. *vide Temperans.*

SOC

soccatus, *sub Pátynka.* socculus, *Pátynká.*

soccus, *Pátynka, Kápćie* Socke/ Filtzschuh/ *Calceamentum muliebre à Comedis usurpatum) epith.* Humilis, levis, tenuis, lepidus, immuneus muliebris.

socer, socerus, *świekier.* socer magnus, *Prádziad*

socia, *Towarzyszká.* sociabilis, *Spoisty*

socialis, *Towárzyski,* Bundgenössig/ *Calcatamqꝫ tenet, bellis socialibus uvam.* Juv.

socialitas, *Towárzyskość.*

socialiter, *Towárzysko.*

sociatè, Społem

sociemus, socienus, *Towárzysz 1.*

societas, *Towárzystwo. Bractwo, Złączenie.* Gesellschafft/ Gemeinschafft/ *syn.* sodalitas, sodalitium, consortium, convictus, comitatus, concordia, commercium, collegium. *phr.* Jus sodalitii. Jus sodalitium.

socio, *Złączam, Sprzągam, Stowárzyszyć Społkuię.* Gesellen/vereinbaren *Nec cui me vinculo vellem sociare jugali.* Virg. *syn.* Jungo, conjungo, adjungor, associo, consocio, *phr.* socium, comitem do, addo, adjungo.

Sociofraudus. Niecnotliwy. *Zdraycá.*

socior, *aris, Stowárzyszyć się.*

socius, *substant.* *Towárzysz, Pomocnik,* Ein Mitgesell/ *Exercens ille sociæ commercia linguæ.* Ov. *syn:* Comes, assecla, sodalis, amicus: vel consors, particeps, conscius. *epith.* unanimis, fidelis, fidus sincerus, candidus amicus, gratus, *phr.* operum laborum, vitæ socius, societate junctus, conjunctus, socius hospes. Iure sodalitii qui mihi junctus eras, illa manus quondam studiorum fida meorum. *v: Sodalis.*

socius, *adiect.* *Towarzyski, Pomocny.*

socordia, *Gnusność.* Unverstand/Trägheit/ *Vive igitur, nec te faciat socordia lentum.* M: *syn.* Stupiditas, stupor, hebetudo, vel ignavia inertia, languor. vecordia, desidia, pigritia.

socorditer, *Gnuśno.*

socors, *Gnuśny. Niedbáły.* Unbesonnen/hinläsig/ träg/ *Vita socordis opprimat* (Jam. Dim.) Pr. *syn:* Stupidus, hebes, vel ignavus, piger.

socrus, *hæc, świekrá.* *socrus, hic de viro, ibidem.*

sodales, *hi, Towárzystwo 2.*

sodalis, *subst.* *Towárzysz 2 Zákupnik.* ein Mitgesell/ *Gaudentem parvisque sodalibus, & Lare certo*

certo. H. *syn.* Sŏcĭus, cŏmes, āssĕcla. *epith.* ūnănĭmis; fīdus, fĭdēlis, ămīcus. *phr.* Quōs ĕgo dīlexi frāterno more sŏdāles. Dŏctus, & ūnănĭmes ŏdĭis tūrbāre sŏdāles, *v. Amicus & Socius.*

sodalis, *adject. commune Towarzyski.*

sodalĭtas, *Towarzystwo 2. Bractwo, Cech 1.*

sŏdalĭtium, *Towarzystwo 1. Bractwo, Cech.* Geſellſchafft/ *Fraternum vere dulce sodalitium.* Cat.

sōl, *Słońce 1. 2 Plac do czego.* die Sonn. *Per duodena regit mundi Sol aureus astra* Virg. *syn.* Phœbus, Tītān, Hypĕrion, Cīnthĭus, Dēlĭus, Apōllo. *epith.* Aūrĕus. īgnĕus cŏrŭscus. cŏrūscāns, splĕndĭdus, rădĭāns, rădĭātus, rŭtĭlus, rŭtĭlāns, mĭcāns, lūcĭdus fŭlgens, aūrĭcŏmus, æthĕrĕus. crŏcĕus, răpĭdus, văgus, ŏrĭens, nŏvus. rŏsĕus, blāndus, nĭtĭdus, clārus, sĕrēnus, pūrus. ălmus, cāndĭdus, rŭbens, pūrpŭreus, æstĭvus, ārdens flăgrans fērvĭdus, ignĭfer, flāmmĭfer, cāndēns, tŏrrens, īgnĭvŏmus. ămīcus, călens. călĭdus, tĕpens, ŏccĭdŭus, prōnus, cădens, pūnĭcĕus, ŏbscūrus, nūbĭlus, tĕnĕbrōsus, *phr.* Sōlis jŭbar, sīdus. āstrum rădĭi, lūx, lūmen, flāmma ārdor, īgnis fāx, pŏtĕntĭa, vīs, fŭlgor, splĕndor, nĭtor. Sōlis vūltus ōs. Sōlis āxis, rŏta, cūrrus ĕqui. Sōlāre, Phœbēum. Phœbēum. Tītānĭum jŭbar sīdus. Sōlāres, vel Phœbei rădĭi, īgnes, Phœbeæ flāmmæ, Tītānĭus ārdor. Phœbēa fāx, lūx. Phœbi lūcĭdus ŏrbis. Sydĕrĕum, æthĕrĕum, cœleste jŭbar. Rŏta fērvĭda sōlis. Rex āstrōrum fæcŭla dūcens. Lūcis, seū lūmĭnis aūthor, părens. Clārum dīvĭdens ŏrbi dĭem. Quī dāt œstātis, brūmæque nŏtas. Immensi lūx pūblĭca mūndi. Cŏrūscum lūcis æthĕrĕæ jŭbar. Măxĭmum cœli, mūndi dĕcus. Jŭbar rădĭis īnsīgne cŏrūscis. Rădĭis frŏntem cīrcūm vāllātus ăcūtis. Pūrpŭrĕo quī mŏvet āxe dĭem. Certo mŏdĕrāns cūrrentia tempŏra mŏtu. Qui lōngum mētītur ānnum. Sīgna rĕgens dŭodena vŏlūbĭlis ānni, Bīs sēna cūrsu sīgna qui vărĭo rĕgit. Cūjus ād ŏrtus nŏctis ŏpācæ dĕcus ŏmne fŭgit. Flāmmĭfĕris mūndum cŏmplexus hăbenis. Vŏlvit īnexhaūsto rĕdĕūntia sæcŭla mŏtu. ălma lūce īllūstrāns ŏrbem Vīvo cūncta călŏ(re fŏvēns.

sol admonet, *Czas 2.*

sol adultus, *Południe 1.*

sŏla *orum,* sŏla terræ, telluris, *Ziemia 2.*

sŏla loca, *Pustynia.*

sola triginta minæ *Tylko.* sŏlānum, *Psinki.*

solānum manicum, *Szaley wielki.*

solanum monococcon, *Wronie oko ziele.*

sŏlānus, *Wiatr wschodni prawy.*

sŏlāris, *Słoneczny.* Der Sonnen zugehörig/ *Dumque quod breve sit. lumen solare videbo.* Ovid: *syn* Phœbeus, Tītānius.

solaris herba, *Brodawnik.*

sŏlārium, *à solo. Czynsz od gruntu.*

sŏlārium, *à sole. Sala, Na słońcu sala,* Blech, *Słonecznik zegar.*

sŏlārium ex aqua. *Zegarek ciekący.*

sōlātium, solātiŏlum, *Pociecha* Troſt. *Intacto sueratis aves solatia ruris.* Ovid. *syn.* Sōlāmen, lēnīmen, lĕvāmen, aūxĭlĭum. *epith.* Dūlce mīte, blāndum, grātum, ămīcum, mŏlle, lene, ŏptātum, spĕrātum, lentum, tārdum sŭbĭtum, īnŏpīnum, lene fŏmentum. Cūrarum rĕquĭes. mĕdĭcīna, lenīmen. *v. Infra, Solor.*

sŏlātor, *Pocieszyciel.* sŏlātum, *Zagorzenie.*

sŏlātus, *Zagorzały, Ogorzáły.*

soldus, lege solidus.

soldurij. Mástłokowie, Rękodáyny.

sŏlea, *Pantofla, Pátynká, Trepka, Podwálina, Płaszczku. Podkowa.*

solea Græcanica. *Pantofla.*

solea lignea, *Trepká.* sŏleæ, *Obow stároświecki.*

soleæ ligneæ, *Kłodá.* soleæ sparteæ. *Kupic.*

sŏleāris *Waniennу.* sŏleārius, *Szwiec,*

sŏleātus, *Pantofle noszący* sŏlemnis, *Idem solennis.*

sŏlēn, *ēnis, h.c gr. Błyszczak, Pław, Páčierzowa dziura, Kurá 1. Rynsztok.*

sŏlenne, *Zwyczay, Swięto uroczyste,*

solennia, *orum, święto uroczyste, Zwyczayuie.*

sŏlennis, *Zwyczáyny, Uroczysty, Odświętny.* Jährlich/ herrlich/ *Imperium solenne socer, mihi mœnia Teucri.* Virg:

sŏlēnnitas, *Uroczystość, Swięto uroczyste, Fest.*

solenniter, solennitùs. *Uroczyście.*

solens, *Zwyczaynie.*

sŏleo. *es; Zwykł.* pflegen. gewohnt seyn. *Quá solet irato dnoece tuta loca.* Prud. *syn.* āssŏlĕo, svēvi, cōnsvevi, *phr.* Sŏlĭtus, svetus, cōnsvetus,

ăſſvētus ſum. Mōs ēſt mĭhi, ēſt mĭhi crēber ūſus. ſœpē, frĕquēnter ăgo. v. *Aſſveſco.*

ſŏlēr, *Dowćipny, Przemyślny, Byſtry* 2. Geſcheid ſcharffſinnig/klug. -- *pecudum custodiá ſolers:* Virg, *ſyn.* săgāx. sūbtīlis, prūdēns. īngĕnĭōſus, īndūſtrĭus. v. *Prudens. Ingenioſus.*

ſolerter, *Dowćipnie, Premyślnie*

ſolertius, *Dowćip, Przemyſł, Byſtrość* 2. Scharffſinnigkeit/ *Utq; artes pariat ſolertiá nutriat uſus.* C, *ſyn.* īndūſtrĭa, dēxtērĭtas. *epith.* ăcūta, sūbtīlis vīvāx, vīvĭda, prūdens, dŏcĭlis, vĭgil, pērvĭgil, īngĕnĭōſa: *phr.* ōmnia cōnāndo dŏcĭlis. sōlērtĭa vĭncit. Pērvĭgil īnsōmnes, dūcit sōlērtĭa cūrās. Nūllis ădĕo vīvāx ănĭmi sōlērtĭa, *v. Prudentia.*]

sŏlet, *Bywa to.* ſoli loci, *Puſtynia.*

sŏliar, *Nákrzyćie* 1. *Wanna.*

sōlāris, *Wanienny.* sōlĭcĭtātio, *Nálegánie.*

sŏlĭcĭtātor, *Námawiacz.*

ſolĭcĭtē, *tius. tiſsimè., Pilnie, Fraſobliwie.*

ſŏlĭcĭto, *Náwamiam.* 2. *Nálegám, Nagabam, Porufzam, Kuſzę* 2. *Fráſuię. Orze. Rucham. Wabię, Przemawiam* 3: *Namawiac na nierząd.*

sōlĭcĭtus, *Pieczołowity, Fráſobliwy, Nieſpokoyny.*

sŏlĭdāgo, *żywokoſt. Złomignat, Proſiána.*

sŏlĭdāmentum, *Utwierdzenie,*

sŏlĭdātus, *adiect. à ſolido as, Ubity Twardy włoć.*

sŏlĭdātus, *ſubſt: à ſolidus ſubſtantivo, żołnierz pieniężny. Jurgieltnik.*

solidè, *Gruntewnie Doſtátecznie,*

sŏlĭdēſco, *Zraſta ſię.* sŏlĭdĭpes, *Kopyt cáłych,*

sŏlĭdĭtas, *Twardość, Gruntowność. Niędętość. Tęgość, Stáłość.*

sŏlĭdo, *Utwierdzam, Pokzrepiam, Spaiam. Zlepiam.* Feſt machen. *Et vertenda manus & cretá ſolio danda tenaci* V. *ſyn.* Fīrmo, ſtăbĭlio.

sŏlĭdum, *Ląd, Cáłego co. Koſtká figura, Jśćizná, Do pieniąſzká. Zupełnie, Zpełna.*

ſŏlĭdus, *adiect. Cały,* 3. 2. 3. 5. 6, *Twardy, Nieszczy, Niedrożony, Gruntowny. Stáły, Geſty* 1. *Zupełny. Odlewany.* Gantz feſt / einſam. -- *ignes ſolidoq; adamante columna.* Virg,

ſŏlĭdus. *ſubſtant. ſub Uncja. Złoty czerwony, pocżwerny groſz. Szeląg.*

solidus aureus centenarius. *Portugał.*

sōlĭfer, *Słonconośny ſub Słoneczny*

ſolifera plaga, *Wſchod* 2.

sōliferreum. *pociſk* 2. sōlĭfŭga. *Mrowká*

sōlĭgĕnai *Słończerodny, ſub Słoneczny.*

ſōlĭno, *as priſcum. Rádzę* 1 *Zwykł,*

solinunt. *i. ſolent, priſcum ſub Wracam ſię.*

sōlĭpŭga, u, *breve. à pupugit Solipngia, solipugna, ſolipungna, ſolipuga Mrowka.*

sōliſtĭrnium *Nakryćie*

sŏliſtĭmum tripudium, *Wieſzbá* 3.

sĭliſtĭmum auſpicium. *Znák dobry.*

ſŏliſtĭmus, *ziemny. solite ſub Zwyczáynie.*

sōlĭtărius, *Oſobny* 1. *Odłudzki, Bezludny, puſtelniczy.* Einſidler. *ſyn.* Mŏnăchus, *phr.* Rēllĭgĭōne săcer. Fĭdĕi sēctāto ăvītæ. Vētus, vēræ pĭĕtātis ămātor. Patrum vēſtĭgia sēctāns, ēxēmplar vĕnĕrābĭle mōrum. *v. Pius.*

sōlĭtas, *Opuśćiałość propriè & inuſitatè. Sámość.*

sŏlĭto, *as, Zwykł.*

sōlĭtūdo. *Szczegulność. Opuśćiałość,* Ośierocenie. *Puſtynia. Puſtki* 2. *Oſobność, & ſub Niemaſz, Nietowárzyſki,* Einöde/ einſame Wüſte/ *O jucunda Coviue ſolitudo.* (Ph.) *ſyn.* ĕremus, dēsērtum, sēcēſſus, rĕcēſſus, *epith.* vāſta, văcūa, tăcĭta, sĭlēns, trānquĭlla, sāncta, ūmbrōſa, ŏpāca, cæca, ſtērĭlis, dēsērta, ĭnhōſpĭtā, āvĭa, ĭmpērvĭa, sēcrēta, ĭgnōta, rĕmōta, dĭſsĭta. *vide Deſertum.*

sŏlĭtus, *Zwyczáyny* Gewohnt. *Utinam timerem ſolitus ex longo eſt metus.* (Jamb) *ſyn.* Svētus, ăſſvētus, cōnſvētus. *v. Aſveſco,*

solĭvăgus, *Sámopás, Szczegulny, Oſobny.*

sŏlium, *Stolec* 1. *Zedelek, Truna. Wánná.* Thron/ Königlicher Stuel. *Prafatus divos, ſolio Rex infit ab alto.* Virg. *ſyn.* Thrŏnus. *epith* Rēgāle, aūrēum, ĕbūrnum, sŭpērbum, ĕbūrnĕum, aūrātum, rēgĭum, māgnĭfĭcum, fūlgēns, ſplēndēns, mĭcāns, cōrŭlĕum, gēmmĭfĕrum, īnsĭgne, cōnſpĭcŭum, āltum, ēxcēlſum sūblĭme *phr.* Rēgālis, Rēgum sēdes. Rēgāle trĭbūnal. sēdis aūrātæ tŏrus. Pūlchro sĕdet īlla rĕcēſſu sūblīmi sŏlĭo. Sŏlĭōque trĕmēndus mājēſtāte sĕdet. Sŏlĭo fūltus ĕbūrno.

ſolemnia, ſolemnis, *ſub Uroczyſty. v ſupta ſolennis*
ſollicurius. Dworny.
Solliferreum, apud Feſt. gemino ll. ſcriptum. idem Soliferreum
Sollisternium, idem Soliſternium.
ſollum, *Stolec 1. Zedelek, Wánna.*
Sollum, adiect: à ſollitus. Oſce; eſt totum & ſolidum.
sōlo, as, Puſtoſzę. (Feſtus Lucil.
ſŏlŏciſmus, sōlœciſmus, sŏlæcŏphănes, *gr,* Mo-*wá łacinſka zła.*
sōlor, āris, *ćieſ... ... Urgebam & tela curas ſolabar aniles.* Virg. *ſyn.* ... *phr* Cūras. lūctum, dŏlōrem, triſtitiam lĕvo, lēnia, mītĭgo. plāco mūlcĕo. Dŏlōrem, āſpĕra fāta sōlāndo lĕvo. Dūlcībus, blāndis vĕrbis sŏlor, Blāndis dictis, vōcĭbus, āllŏquĭis jăcēntem sōlor: ſpēm lāpſam, ābjēctam ērĭgo, ădēmptam rĕdūco. Tu pŏtes īnsānos ănĭmi cōmpēſcĕre. lūctus. Căpe dicta mĕmor dūri sōlātia cāſus. Quis jam sōlātia fēſſo, Cōnsīlĭumve fĕrat? Sic ĕgo, mĕnte jăcēns ĕt ăcērbo ſaūcĭus īctu, ădmŏnĭtu cœpi fŏrtior ēſſe tŭo, lēnĭbus āllŏquĭis ănĭma hæc mŏrĭbūnda rĕvīxit. Aūxĭlĭum nōſtris, ſpēmque tŭlēre mălis, *v, Curis eximor, Hortor, & Hortandi formulæ.*
ſŏlox, ŏcis, *adject. videtur eſſe, hic, hæc, hoc, apud Feſtum. Twardowłoſy. Plugáwy, & ſub* Guniá *2.*
ſolpŭga, ſolpunga, *Mrowká.*
solsĕquium, Nagietek:
ſolſtitiălis, *Słoneczny, Nietrwały.*
ſolſtitialis dies, nox, *Przeſilenie 2.*
ſolſtitialis herba, *Brodawnik, & ſub* Rzep.
ſolſtitialis morbus, *Zagorzenie, Apoplekſya.*
ſolſtitium æſtivum, *Przeſilenie dniá*
Solſtitium brumale, impropriè ſic vocari probát Cerda. ad 1. Georgic. Przeſilenie nocy.
soluerat. i. ſolitus erat, ſub Zwykł.
sōlum, *Tylko* Allein/ nur, *Nec calamis ſolùm aquiparas ſed voce magiſtrum,* Virg.
sŏlum, *ziemia 2. Ląd, Dno, Grunt 1. 6. Podeſzwa 1. 2 Kolaczowa podeſzwá. Stolec.* Der Boden/ Grund/ *---Inque ſolum ---quod texerat herba jacebat.* Ovid. *ſyn.* Tērra, tēllus, hŭmus. *v. Terra.*
ſolvo, *Płácę 1. 2. Rozwięzuię,* Wyprzęgam, *Oſtábiam, Odbiiam od brzegu, Roſpuſzczam 1. Wypełniam. Łámię 2. Wyzwalam 1, 2. Spuſzczam z łancuchá, Spełniám, & ſub Ruſza, lekarſtwo, Purgácyą czyni, Dyſpenſowáć.* Ledigen/ bezahlen. *Vota Deum primo victo ſolvebat Eoo.* Virg. *ſyn:* Pērsōlvo, pēndo, rēddo, nŭmĕro, vel līběro, ēxĭmo, ēxpĕdĭo, vel dīſſŏlvo, rĕsŏlvo, rĕvēllo, vel līquĕfăcĭo, vel ēnōdo, ēxplĭco, *phr:* Sūſtŭlit ēxūtas vīnclis ād ſydĕra pālmas. Nēc Lēthæa vălet Thēſeus ābrūmpĕre chāro vīncŭla Pīrīthŏo. Quālis ŭbi fŭgit ābrūptis præsēpia vīnclis, Tāndem lībet ĕquus, cāmpōque pŏtītus ăpērto.
ſolvor. *Taię.*
ſōlus, *Sam 1. Jeden 1. Puſty, & ſub Tylko.* Einig einſam/ allein/. *--loca ſola nocent, loca ſola caye-* Ovid. *ſyn.* īncŏmĭtātus, ūnus: ūnĭcus, dēsērtus,
ſolutè, *Swobodnie, Niedbále, Wolno ultimum.*
ſŏlūtĭlis, *Roziemny, Łácny 1. 3.*
ſŏlūtio. *Rozwiązánie, Płácenie, Zápłacenie.*
sŏlūtor. ſub Płaycá.
ſŏlūtus. *Wolny, Roſpuſtny, Wyzwolony 1. Pzerwány* Entbunden/ gelöſt *--- molli langvore ſolutus* Ovid. *ſyn.* Pērsŏlūtus, vel līběrātus, līber, īmmūnis, vel rĕsŏlūtus, dīſſolūtus.
sōmătŏphÿlax, *gr. Hálabártnik*
Summurnæ, Va: Robert: *Steph: corr: Somnorina,*
ſomniator, *Sennik 2.* ſōmnīcŭlosè. *Oſpále.*
ſomnīcŭlōſus, *Oſpáły, Spiący wiele, Spiączkę czyniączy.* Schläfferig/ *Somniculoſos ille porrigit glires.* Scaz.
ſomnīfer, ſomnificus. Spanie czyniący, Spiączkę czyniący. Das Schlaff bringet/ *Somnifera & Martis quaſita, in &c,* Virg.
ſōmnio, *Sni mi, ſię 1, Ptorę 2. Przyśniło mi ſiet* Traumen. *Nec in bicipiti ſomniaſſe Parnaſſo.* (Scaz.) Perſ. *ſyn,* Pĕr sōmnum vĭdeo, vel dēlīro, Īnēptio, fīngo *phr.* Mēntem sōmnia lūdunt, ēxērcent, ăgĭtant, tērrent, tŭrbānt, sŏpītos dēlūdunt sōmnia sēnſus. Vāni tērrēmus īmāgine vīſus, Quæ me sūſpēnſum īnsōmnĭa tērrent; Sōmnĭa fāllāci lūdunt tĕmĕrārĭa nŏcte, & păvĭdas mēntes fālſa tĭmēre jŭbēnt, & fĕra dūctōris tūrbābant sōmnĭa mēntem. ōmnia quæ ſēnſu vōlvūntur vōta dĭūrno. Tēmpŏre nūctūrno, rēddit ămīca quĭes. *v. Somnum.*

somniōsus, *Sennik 2.*

somnium & somnus, *Sen 2. Bayki.* Ein Traum/ ---*amant, ipsi sibi somnia fingunt,* Virg: *syn:* īnsōmnĭum, vīsum. *epith:* Nŏctūrnum, nigrum, cœcum. văgum. īnāne, sŏllĭcĭtum, vānum: lĕve, fāllāx, mēndāx- hōrrendum. tērrĭfĭcum. *phr:* sŏmni, nŏctis spĕcies ĭmāgo, sōmni vīsa, sĭmūlācra. Mēndax sōmnus. Nŏctis vāni tĭmōres. Vāni vīsus ĭmāgo. Nōctūrnæ ĭmāgĭnes. Fālsa sŏporis lūdĭbrĭa, sōmni tĕrror ĭnānis.

somnŏlentus. *Ospáły.* Schläfferich/ *Et somnolentes increpat.* (Jam. Dim.) And.

somnŏrinus, Senny 2.

somnus, *Sen 1.* Schlaff/ Ruhe. *Ac velut in somnis oculos, ubi langvida pressit,* V. (*Hunc fingunt Poetæ, Noctis filium, Martis fratrem.*) *syn:* Sopor, rĕquĭes, quĭes, *epith.* Nŏctūrnus lēnis, blāndus. jūcūndus, dūlcis, mōllis, plăcĭdus, trānquĭllus, quĭētus, lāngvĭdus, pĭger. lēntus, grăvis, lĕvis, āltus, sēcūrus, ĭmpăvĭdus, tăcĭtus, ĭrrĭgŭus, sălūber. mātūtīnus. *phr.* sōmni quĭes, ōtĭa mūnĕra. Nŏctūrna quĭes, Dūlcis & ālta quĭes, *Pāx ănĭmi.* Cūrārum quĭes. Nŏctis ămīca quĭes cūrārum, lăbōrum dŏmĭtor sōmnus. Pĕctŏra mūlcens. Cōrpus vīres rĕfĭcĭens, recrĕāns, Lētho sĭmĭllĭmus, Gĕlĭdæ mōrtis frāter lāngvĭdus. Mōrtis ĭmāgo. Cōnsāngvĭnĕus lēthi sŏpor. Nŏctis ămīcus, Vēris mĭscēns fālsa fŭtūri cērtus & ĭdem pēssĭmus aūthor. Nōx sĭmĭles mōrti dĕdĕrat plăcĭdĭssĭma sōmnos. *v. Dormio, Nox, & Lectum peto.*

somphos, *Gr. Kolokwintydá,*

sŏnĭbilis, Brzmiący. sonans. *idem.* & sonax, *Głośny.*

sonchus. *gr. Mlecz źiele.*

sonchus levis, *Krowi mlecz.*

sŏnĭpes, adject: omne' Kláponogi, subst. m. Kon 1. ein Ross/ ein Klöpper. *Stat sonipes, ac fræna ferox spumantia mordet. V. v. Equus.*

sŏnĭtus, us Dźwięk, Brzmięnie, Gruchot. Trąb dźwięk. ein Geräusch/ Gethön/ *syn.* Sŏnus, strĕpĭtus, clāmor. mūrmur, frăgor, strīdŏr. *epith:* ăcūtus, raūcus, hōrrēndus, tērrĭfĭcus, dĭssŏnus, hōrrĭsŏnus ābsŏnus, vāgus strĕpens, strīdŭlus. *phr.* omnis & īnstrĕpŭit sonĭtu campāna boānti, ārrēctāsque ĭmpŭlit aūres. Cōntūsæ sŏnus, & ĭllætăbĭle mūrmur. Fĭt sŏnus ĭngēnti cōncŭssa ēst pondĕre tēllus. *v. Murmuro. & Clamor.*

Sŏnĭvium auspicium, Znak dobry. *sŏnĭvius, Brzmiący*

sŏno, *as, & is, priscè Brzmię, Szumię, Pukam, Głos wydáię, Znáć 4. Brząkam.* Thonen/ klingen. *--- ingenti sonuerunt omnia plausu. Virg: syn,* Rĕtŏno, pērsŏno, strĕpo *phr.* sŏnum dō ēdo, rēddo, rĕfĕro, cĭĕo. *v. Resono, Murmuro, Clamo Sonitus.*

sŏnor, *Brzmienie,* Ein starcker Thon/ *--- magno veluti cum flamma sonore. Virg.*

sonorē, *Głośno.*

sŏnōrus, *Brzmiący, Głośny,* Hellstimmig/ klingend/ *Luctantes ventos, tempestatesq; sonoras.* Virg. *syn.* Rĕsŏnus, sŏnans, strĕpens, strĭdens, strīdŭlus, cănōrus.

sons. *Winny 1.* schuldig/ sträfflich/ *Continuo sontes ultrix accincta flagello Virg:* Nŏcens, nŏxĭus

sontica causa, *Przeszkodzi-prawna.*

sontĭcus, *Szkodliwy, prawdziwy Słuszny.*

sonticus morbus, *Káduk chorobá, Duszenie nocne, Chorobá 1. 4.*

sŏnus, *ni, & priscè us. Brzmienie, Dźwięk* ein Thon/ Schall, *Dat sine monte sonum, &c. Virg: syn.* Sŏnĭtus, sŏnor, strĕpĭtus, mūrmur, clāngor, tĭnnĭtus, clāmor, vōx. *epith.* strīdŭlus, ăcūtus, lætus, raūcus, cōnfūsus, vŏcālis. *v. Sonitus.*

sonus vocis, sonus vocalior, *Nárzeżánie.*

SOP

Sŏphia. *gr. Mądrość.* sŏphisma, *gr. Wykrącánie.*

sŏphista, sophistes, *æ, m, gr. Wykrętarz, Szalbierz, Krásomowski mistrz.*

sŏphistica, *gr. Wykrętność nauka.*

sophŏcles, *gr: Pochwalacz.*

sŏphron, *onis gr. Skromny 2.*

sŏphrŏsyne, *es, gr. Mierność w życiu.*

sŏphus, *gr. Mędrzec.*

sōpio, *is, sub Uśpić.* Entschläffern/ entschlaffen/ *--- Herbis superest sopire draconem, Ov. syn.* Sŏpōro. *phr.* sōmnum. sŏpōrem ĭndūco, ĭnfĕro, ĭrrĭgo; ĭrrĭto, ĭn sōmnum sŏlvo, sŏpōrem pĕr mēmbra spārgo;

sopior, *Usypiam, Mdleię.*

sōpīnus, *Zdrętwiałz.* Entschlaffener/ *Et sopitorum nocturna strage triumphans.* Pub. Ep. *syn:* Sŏpōrātus, *phr.* Sŏmno, Sŏpōre, sĕpūltus, grăvātus. grăvis, prĕssus, vĭctus, dēvĭctus, tōrpens.

långvens, jăcens. Plenus sŏpōris. Mōlli lānguōre sōlūtus. Pressū grăvītate, sŏpōris. v. somnio, & dormio
sŏpor, Sen 1. Spiączka, Drzemanie & sub Spiączkę czyniący Schlaff -- pecudumq; genus sopor altus habebat. V. v. Somnium.
sŏpōrātus, sŏpōrĭfer, Spiączkę czyniący. Schlaff= bringend. -- mella, soporiferumq; papaver. Virg.
sŏpōro sub Uspić, sŏpōror, Drzemię.
sŏpōrus, Spánie czyniący. Der im Schlaff ist. Umbrarum hic locus est, somni noctisque sopora. Virg.

SOR

Sorabia, Serbska ziemia,
sŏrācŭlum, Taczki. sorācum, Rátá.
sorbeo, Sarkam 3. Wysarknąć, Połykam, Pożeram, Verschlingen. Ille quoq; in corpus pariter sorbere necesse est, Luc. syn. ābsōrbĕo, deglūtio, vŏro, haŭrio, phr: Deglūtīre mĕrum faŭces īmplere căpāces, Terrăque cæleftes ărida sŏrbet ăquas. v Haurio, Voro, & Hiatus.
sorbilis, Rzadki 1.
sorbillo, as, Popijam sobie, Wysarknąć.
sorbillum. sorbĭlum, Polewka,
sorbĭtio, Sarkánie, Połykánie, Polewká 2. Kászka tarta.
sorbitiuncula, Polewká 2.
sorbum, Járzębiny iágody. sorbus, Járzębiná.
sorbus aucupalis, torminalis. Járzębina leśna.
sorctus, pro surrectus. prist. podniosły.
sordeo, śmierdzę, Gárdzą mną. unflätig seyn/ stinckend= Quoniam sordent tibi munera nostra. Virg. syn. Squāllĕo, sōrdesco. phr. sōrdĭdus āspergo, hōrrĕo, ŏlĕo, squāllĕo, sum deformis, ŏbscœnus, v. Sordidus.
sordes is. hæc plugastwo.
sordes. ium, hæ, plugastwo, Smrod 1. Zmázá, Gnoy 5. zminda 1. Skępstwo, Łákomstwo, żałobá 1. 2. Unflath/ Mist/ Commissum arbitrio sine sordibus exstrue funus. Ov. syn. Fæx, fæces, īmmūndĭtia, vel ēs, īmmūndĭtiæ, lūtum, cœnum, īllŭvies, cōllŭvies; spūrcĭties; squāllor, pædor, sĭtus, fœdĭtas, vel măcŭla, lābes, vel dĕdĕcus. epith. Fœdæ, fœtidæ spūrcæ, tūrpes, putres pūtrĭdæ, vīles, īmpūræ, īmmūndæ, tĕtræ ātræ, crāssæ, ŏbscœnæ, cœnōsæ, lūtōsæ, ŏlĭdæ, ŏlentes, grăveŏlentes squāllentes, squāllĭdæ. phr. Sōrdĭda collŭvies, Squāllens sĭtus, ŏlĭdæq; fœces. v. Cloaca.
sordesco, śmierdzę.
sordidātus, Plugáwy, pomazány, Brudny, Sprośny, Szárek 2. żałobę noszący. Traurig/ kydmū thig. Non sordidati aut debiles. (Iamb. Dim) Pr:
sordidè Sprośnie, plugáwie, Szpetnie, Smrodliwie.
sordiditas. Celso. l. 6. c. 7. corr. sord. tas.
sordido, Brudzę, plugáwię
sordidus sordidŭlus, Plugáwy, zmindąk, Skąpy. Łákomy. Unflätig/ Sordidus ex humeris nudo pendebat amictus. Virg. syn. Obscœnus, squāllĭdus, squāllēns, tūrpis, fœdus, fœdātus, īmūndus, spūrcus. phr. sōrdĭbus īllŭvie, squāllōre āspērsus, cōnspērsus pērfūsus, fœdātus, īnquĭnātus. măcŭlātus, īnfectus, tĕter, hōrrēns, hōrrĭdus, dēfōrmis, ŏlēns, &c. Plēnus sōrdĭbus, ātq; sĭtu, squāllēntique sĭtu spūrcāq; in vēste jăcēret. Hūnc tūrpis squāllor tĕgit. āspergit, īnficit, fœdat cōntāmĭnat. v. Turpis.
Sordiscum. Vet, Onomastic lege Sordiscus.
sorditudo, Plugástwo.
sōrex, Mysz polna. sōrĭcīnus, Myszy.
sōrĭcŭlārus & sŏrōrĭcŭlātus, Strefisty.
sorilla. lege Jerilla sōrĭtes, æ, m. gr, Dowod 1.
sorōdæmon, gr. Marchwie
sŏror. Siostrá, Miłośnica, Podobny 1. ein Schwester/ Credere qui possit surrepta sororibus afris. Juv. syn: Gērmāna. epith: Chāra. dīlecta, ămāra, căsta, fīda. phr: Gērmāna Jŏvis, Sătūrnīque āltēra prōlēs.
sŏrōrio, is, Pęcznieię.
sŏrōrĭcīda, siostroboyca, & sub Mężoboycá.
sŏrōrius, siestrzenny, Szwágier.
sortæum Rátá 3. apud Plautum in fine Iambici Senarij Sortacum ponitur a brevi, apud Iuvenal longa est.
sors, Los 1, 2. 2. Szczęśćie 1, Stan. Kondycya 2. Powodzenie, Trefunek, Nieszczęśćie przypadek 2. powinność, Cześć, Jśćizná, Wyrok. Glück/ Fall/ Loß/ Corpora natorum stat ductis sortibus urna. Virg. syn. Fōrtūna, fātum, cāsus. Epith. āmbĭgūa, văria, īnfīda, cæca, fāllāx văga, ĭnīqua, lūbrĭca, īnstābĭlis, mălĭgna, īrrĕquieta, prōterva, īncerta. phr. Et me- cum

cum illius sortem miseratus iniquam. v. Fortuna Fatum; Sortior.

sortes, hæ, Los 3. Wrożká 2. Podátek gośćinny.

sortiarius, Czárownik.

sorticula, sortis, is & sortitus, us: Los 3.

sortilegus, & sortitor, Losownik.

sortio, sortior, Losuię, Obieram losem, Trefunkiem dostáię, Zmierzam, Das Loß werffen/ losun/ - - sobolem armento sortire quotannis. Virg: syn: Sortes mitto, duco, sorte utor, sorte eligo, divido, partior, vel sorte capio, sumo, obtineo, consequor, assequor. nanciscor. sorte dari. Sic fata Deum Rex sortitur volvitque vices, hic vertitur

sortitio, Los 1. Obieránie losem.

sortito, Losem, Obieram losem.

sortium taberna Fortuna 3.

Sortutillus, Fest. lege Sc-utillus.

sory, gr. sub Mośiężna skwara.

S O S

Sos pro suos, & pro eos, Enni. Fest. prisce

sospes itis. omne. Záchowány cało. Zdrowy 1. 2. Szczęśliwy, Cáły, Zdrowia dawcá. Wybáwićiel. gesund/ schadloß/ - - Teucrorum ductor, quo sospite nunquam. V. syn Salvus, incolumis, integer, superstes. v. Incolumis.

sospita, sub Zdrowia dawcá.

sospitalis, ibidem & Zachowuiący.

sospitas, Zdrowie 1.

sospitator. Zdrowia dawcá. Odwrotny 2. Zbawićiel.

sospito, as. Záchowuię 2. Pozdrawiam, Nádźieię

sotra, orum: gr: Podárek lekarzowi czynię

Sotadeum carmen, quo Sotades usus est plurimum, est Ionicum à majori. Diomed: ejus exemplum Marius Victorin: hoc ponit Carmen lepida Pierides dabant sorores. Servius trochaicum, trimetrum acatalectum & tetrametrum catalecticum, Sotadeum vocat

soter, gr. Wybáwićiel,

soteria. orum: gr. Podarek wymagáiącemu, podarek lekarzowi,

S P A

Spadicarius, sub ćisáwy.

spadiceus, & spadix, adject. ćisáwy. Szárłátny,

spadix, subst. ćisáwa farbá, Gáłąska.

Spadix, instrumentum musicum. Quintil: Polluci, incertum quale.

spado, gr. Rzezániec, Wáłách, Wiłk, Trzćiná, & sub Niewieśći 2. ein Verschnittener/ syn: Eunuchus. epith. Rugosus, tener, fluxus.

spado falsus, Wnętr spadonia laurus Bebek 2

spadonium Sáłátá 1. spadonius, Niepłodny:

Sparagus. Varro. Noni lege Asperagus.

spargo, Rozrzucam, posypuię. 2. pryskam, pokrapiam, śieię 1. 2. Potrząsam, Rozgłaszam/streuen/ sprengen. - - prima novo spargebat lumina terras. V. syn: Dispergo, diffundo, fundo, effundo, dissemino; extendo, projicio, emitto, aspergo, conspergo.

sparsim, Tu i owdźie, Rzadko 2.

sparsio, Czadź, Kropienie, ćiśienie

sparsus, Rzadki 3. spartacus, Rozboynik

spartarium sub Janowcowy.

sparteus Janowcowy.

sparteus funis, Łyczak.

spartium gr: żarnowiec.

spartopolios, gr. śiwy nápoły.

spartum, gr: Janowiec, żarnowiec.

sparulus, plaszczká.

sparum, sparus, Máczczugá, pocisk 2.

spasmus, gr: Kurz

spasticus, Gr: Kurcz ćierpięcy

Spataro, Afranij. i. contemptus vim habet: Carisi:

spatalocinædus, psotliwy

spatha, gr: Miecz, Szpáda, Szpátela, palmowa roszczka

spatha lignea Kopyśó

spathalium gr. Gáłąska 3: pálmowa roszczka.

spathomela, gr: Szpátela. (Naramiennik 2

spathula, idem & Kopystká, & sub Kosaćiec.

spatiator, Błąkácz. przebiegacz.

spatiolum plácyk sub plac 4

spatior przechadzam się, przeieżdżam. spatzieren. Aggere in aprico spatiari quomodo tristis. H. v. Ambulo.

spatiose, Szeroko:

spatiosus, Długi 1. 2. Szeroki. weit/breit/groß

dederis

dederis ſpatioſum tempus in iram. Ovid, *ſyn.* ămplus, vāſtus, căpāx, īngens, lātus, īmmēnſus, pătŭlus, *phr.* Late, pătens, pōrrectus. effūſus, extenſus, īngentis tūrbæ căpāx lŏcus, ſpătiōſum-vāſtum, pătentem in circum, extēnſus, īngentis tūrbæ căpāx lŏcus. ſpătiōſum, vāſtum, pătēn, tem, in circum, extenſus. Lōngo pătens circūĭtu ămbītu.

ſpătium, *Plac prożny do czego, Odległość, przaciąg. Czás 1. 2. Miara 1. Chodzenie 2. ciąg 1. Mieyſce 1 & ſub Dźien 1. żywot 4.* Weite/ oder Ferne/ Raum/ *adverſis ſpatiis, alternoſque orbibus orbes.* Virg. *ſyn.* intērvāllum lŏcus: dīſcrīmen, vel rĕgio, vel cūrrĭcŭlum. *epith.* ămplum, vāſtum, lātum, īmmēnſum, căpāx, īngens. pārvum, āngūſtum, brĕve. *phr.* Lŏcus īntērjectus ſpătium pūgnæ dīſcrīmĭnat āër.

Spatium item apud Cicer. Pedum Pöëticorum menſura & tempus.

ſpătŭla, Palmowa roſzczka 1.

SPE

Speca, æ, priſcè. Kłos

ſpeca pro ſpecu. Priſcian. ex Catone obſoletum.

ſpĕcialis, Właſny. Specialiter Oſobno.

ſpĕcialitas, ſpecietas. idem quod ſpecies, i. diviſio generis Cornel. Fro.

ſpĕciārius, *Oſobliwy.* ſpĕciātim, *Oſobno.*

ſpĕcies, *Poſtać, Pozor, Poſtáwa piękność, Wſpániáłość, Twárzność, Podobieńſtwo 3. Obraz 1. Kſztałt, Wizerunk, Weyrzenie. Model 1. Fántázya 2. Kazus, Przypadek 3, źioła rozmaite, Korzenie aptekarſkie Koncept, Rodzay, Pokrywka 2. Widok 3 Urodá* Geſtalt/ *Vertuntur ſpecies animorum &c.* Virg. *ſyn.* Fōrma, fĭgūra vel ĭmāgo, vel ſpectrum, lārva, persōna, vel vūltus, ōs, vel pūlchrĭtūdo, vĕnūſtas, vel āſpectus, cōnſpectus,

ſpĕcillatus Ryty, ſpĕcillum *Szpatela,*

ſpecillum ocularium, ſpecillum quo ſpecimus, ſpecillum oriculare *Uſzká* (Okulary.

ſpĕcimen, *Przykład. Sztuka 3. Doświádzenie, Probá 2. Znak 1 4.* ein Prob-Stück/ Zeichen. *Filia tu ſpecimen cenſuræ nota paternæ.* P. *ſyn.* īndĭcium sīgnum, nōta, exemplum. *v. Signum;*

ſpĕcio, xi, ire, priſcum Pátrzam

ſpĕciōsè, *Udátnie. pięknie.*

ſpĕciōſus, *Piękny, Kraſny, Urodźiwy, świetny* ä, *Ozdobny, Okázały, Uczćiwy* ſchön/ wolgeſtaltet/ *Hac in laude ſonos, quantum ſpecioſior eſſet.* A. *ſyn.* Pūlcher, vĕnūſtus, dĕcōrus, vel ſpectābĭlis, cōnſpĭcūus, īllūſtris, exīmius. *v. Pulcher.*

ſpecito, as. Plaut. corrigit Lamben: ſpecto.

ſpĕcium, *Szpátela.*

ſpĕctābĭlis, *Widomy, Widoczny 2. Okázáły, Moſćiwy,* Achtbar/ anſehnlich. *Ipſe ſuper currum placido ſpectabilis ore.* Ovid: *ſyn:* Cōnſpĭcūus, ſpectābĭlis, īllūſtris,

ſpectācŭlum, *Widok 3 4. Dźiwowiſko 1. Igrzyſko 2, Komedya 1. przypátrowánie & ſub przypatruiący ſię, przeglądam ſię.*

ſpĕctāmen, *Doświadczanie.*

ſpectamentum, Widok 1.

ſpectātio, *Patrzenie, Probá 1. Widok 3.*

ſpectatiſsimè, *pozornie.*

ſpectatīvus, przypátruiący ſię, Rozmyślaiący,

ſpĕctātor, *probierz, Dozorcá, pátrzácz. przypátruiący ſię, Rozmyślaiący.* Zuſeher/ Schauer/ *Quod ſpectatorem te tua laurus habet* M.

ſpectatrix, *ſub Przypátruiąca ſię.*

ſpectatus, *Doświadczony, Znáiomy, świadomy, Cnotliwy, Uczćiwy.* verkündet/ bewährt. *Pectora ſunt animi & rebus ſpectata juventus.* Virg: *ſyn.* Cōgnĭtus, pērſpectus; prŏbātus, vel nōbĭlis īllūſtris, īnsīgnis, cĕlēbris.

ſpectīle, *Wymię. ſpectio Pátrzánie 1.*

ſpecto *Pátrzam, Upátruię 2. Doświadczam, Szácuię, Kaſzę ſię, Oglądam ſię, Leżę ná wſchod, Ná południe. śćiąga ſię co, Przynależy, Má ſię ku Mierzę 2.* Eigentlich/ b. ſehen/ betrachten/ *Quicquid & in circo ſpectatur, & amphiteatro,* M. *ſyn.* āſpecto, cōnsīdĕro. cōntemplor. īntŭĕor, āſpĭcio, cērno, vĭdeo, reſpĭcio, *v. Reſpicio. Video. Aſpicio.*

ſpectrum, *Podobieńſtwo 3. Obłuda 2. Stráchy nocne, śmierć 3.*

ſpectus, us, Weyrzenie. ſpecu, *neutr. Acliton.*

ſpĕcŭla, *æ, ſpe. Nadźieia,*

ſpectila

ſpĕcŭla, á ſpecto, *Strážnica, Przypátrowánie.* Ein hoher Thurm/ darauff man Wacht hält/ Wacht/ oder Wart Thurn/ *Præceps aerii ſpeculæ de montis in undas. V. epith:* Cēlſa, ālta. sūblīmis, ārdŭa, ēxcēlſa. *phr,* ēxplōratōria tūrris. ſtătio, cūſtōdia, Tūrris ēxcŭbiæ, ſpĕcŭlārīus īgnis Fāx ſpĕcŭlāris. *v. Turris.*

ſpĕcŭlar, ſpecŭlāre, *Błona, ſkło.*

ſpĕcŭlāris, *ſub Okienny.*

ſpecularis lapis, *Kámień przeyrzyſty.*

ſpecŭlārius, *ſubſtant. Szklarz. adiect. Strażniczy.*

ſpeculatio Przypátrowánie ſię.

ſpĕcŭlātīvus. Przypátruiący ſię, Rozmyſlaiący.

ſpĕcŭlātor, *Strażniczy 2. Podſtrzegacz, Wygłądacz. Zſpieg, Przypátruiący ſię, Rozmyſláiący. Bogomyſlny. Ceklarz, Halabartnik.* Späher/ Wächter, *Quid tu matutinus ait ſpeculator ami-*

ſpĕcŭlātōrius, *Spiegierſki* (*co. Pr.*

ſpeculatrix, *ſub Czart* ſpeculātus. *us, Poſtrzeganie.*

ſpĕcŭlor. *Przypatruię ſię, Zſpieguię,* Wypátruię. ſchauen/ ſpahen/ betrachten *– obitus ſpeculamur & ortus.* Virg. *ſyn.* Cōntēmplor, cōnsīdĕro, ſpēcto, īntŭéor, reſpīcio. ōbsērvo, ēxplōro. *phr.* Tūrri ſpĕcŭlātur āb ālta, ōmnem āccēſſum lūſtrāns. Tācītis ŏcŭlis pĕnetrans, ŏcŭlos per ōmnia vōlvens. *v. Perſpicio & Aſpicio,*

ſpĕcŭlum, *Zwierćiádło.* ein Spiegel/ *Eligat & ſpeculum conſulat ipſa ſuum.* Ovid. *epith.* Lævè, pōlītum, lūcĭdum, pēllūcĭdum, mĭcans, cōrŭſcum, ſplēndĭdum, nĭtĭdum, nĭtens, frăgĭle, vĭtrĕum. crȳſtāllīnum, Fāllax. mēndāx, fīdum. fĭdele. mŭlĭebre, aūrātum, ārgēntĕum. *phr,* Spĕcŭli vĭtrum, æquor, ōrbis, ſplēndor, nĭtor. Fōrmas ſpĕcĭes āccēptas, rĕfĕrēns. Sĭmul ſacra īmĭtāntia vērum ēxhĭbens, rĕfĕrens, rēddens. Iſta rĕpērcŭſſæ, quam cērnis, ĭmāgĭnis ūmbra eſt. Mēndāci ſpĕcŭlo frăgĭli ne crēdĭte fōrmæ.

ſpecum, n. pro ſpecu. Priſcian. Cato. obſoletum.

ſpĕcus, *m. f. n. Jáſkinia.* eine Höle *Hic & hæc, vel hoc ſpecus, tunſit in obliquis Et ſpecus in media ſylvis & vimine denſus.* Ovid. *Hic ſpecus horrendum: & ſævi ſpiracula Ditis.* Virg. *ſyn.* Spēlūnca, ſpēlæum, căvĕrna, āntrūm, ſpēlūncæ rĕcēſſus claūſtra, vīſcĕra, lătebræ, cōncăva, āmbĭtus. *epith.* Dēfōſſum. horrēndum, lătebrōſum, rōſcīdum, āſpĕrum, sĭnuōſūm, gĕlĭdum, saxĕum; ōbſcūrum, ŏpācum, tĕnebrōſum, ābdĭtum, fūmĭfĭcum, ātrum, prŏfūndum, cūrvum, tōrtum, cæcum, pīcĕum, nīgrum. *phr.* Īntrat ĭter, cūrvumq; ſpĕcum nĕbŭlāſq; vŏmēntem, *v. Caverna, Antrum,*

ſpecus, *n: Nominativo. Accuſativo. & Vocativo ſingulari tantùm.*

ſpēlæum, *gr. Łożyſko 1.* Höle/ Grube. *Certum eſt in ſylvis inter ſpelæa ferarum.* Virg.

ſpelta. Orkiſz.

ſpēlūnca, *Jaſkinia, Pieczáry* Höle/ Grube/ *Spelunca alta fuit, vaſtoq; immanis hiatu. V. v. Specus.*

ſpērābilis, Spodźiány.

ſpērata. *Oblubienicá zrękowáná.*

ſperātos. *Oblubieniec, Spodziany.*

ſpermŏlŏgus, *gr. Gáwron. Zobiący, Moucá, plotká*

ſpernax, Gárdźićiel

ſperno, *Gárdzę, Odłączam,* verachten. *ſyn.* āſpērnor, tēmno, cōntēmno. *v. Contemno. Aſperno.*

ſpēro, *Spodźiewam ſię, Ufam, Boię ſię.* verhoffen. *Sperabam, nunc arma volunt fœduſq; &c.* Virg. *ſyn.* ēxpēcto, cōnfīdo. *phr.* Spem căpĭo, cōncĭpĭo, hăbĕo, fŏvĕo, ănĭmo, nūtrĭo, pāſco, ăgo, ălĭto. Spe dūcor, căpĭor, lăctor, ēxcĭtor, āccéndor. Spe ănĭmum pāſco, lācto, ănĭmum, mēntem ſpes ēxcĭtat. Crēdŭla mĕntem ſpes hăbet, sŭbit, fŏvet, lāctat, dūcit. Spes mĭhi māgna sŭbit, ēſt. Fāllāci ſpem pōnit ĭn aūro. *S*pīrābam tămen, ātq; ănĭmo mĕa vōta fŏvēbam Qua ſpe ĭnĭmīca in gēnte mŏrātur? *Pēndet āb ōffĭcio* ſpes mĭhi māgna tŭó. Crēdŭla vītam ſpes fŏvet. & mĕlĭus crās fōre sēmper ăit. Spēs ălit agrĭcŏlas. Spēm mĭhi nēſcio, quam vultu prōmĭttit ămīco. Spes ĕtiam sŏlĭda, sŏlātur cōmpĕde vīnctum *v. Fido.*

ſpes, *ſperes, is. f. priſcum. Feſtus ex Varrone. Nádzieiá,* Hoffnung. *Multa maius ſimulans vano ſpe luſit amantem.* Virg: *ſyn:* ēxpēctātio, fīdūcia, vōta. *epith.* Crēdŭla, ānxĭa, dŭbĭa, īncērta, sūſpēnſa, pēndŭla, āmbĭgua, lūbrica, sōllĭcĭta māgna, ārrēcta, īmmŏdĭca, ăvĭda, tŭmĭda, ăvāra, dīves, tĕnŭis, lĕvis, ēxĭgŭa, āngūſta, tĭmĭda, blānda, læta, ſtūlta. nĕfānda, ſcĕlĕrāta, vāna. Inānis, frăgĭlis, cādūca, fālſa. fāllāx. īrrīta, sūblāpſa, dēcēpta, văcua, cōncēpta, cērta, cōnſtans. *phr.* Fŭtūri crēdŭla ſpes. Mēns, ănĭmus ſpērans fīdens, cōnfīdens. *v. Spero.*

spetile, *Wymię*.
speustĭcus. *Gr. śpiejzny, & sub Podpłomyk*
sphăcēlismus, *gr: Zagorzenie 1.*
sphăcēlus, *gr. Száłwiá 1.*
sphăcos, *gr: Mech 2.*
sphæra, *gr: Okrąg 1. Gałka. Pączek, Koł niebieskich konterfet*
sphœrālis. *Kulny. Okrągły 1.*
sphærĭca, *Kołacz*
sphærĭsta, *æ. m. gr. Pilarz.*
sphærĭsterium, *gr. Piła 3 & in Łaźnia 1. Gałek (grá*
sphærĭsticus, *gr. Pilarz.*
sphærīta, *æ, &* spherītes, *æ m. gr. Kolacz.*
sphærŏmăchia *gr Gałek grá. Piła. 3.*
sphăgītis, *idis, gr. żyła szyjna.*
sphăgnos, *gr: Mech,*
sphigmos *gr: Puls* sphinx *gr: Miłpa.*
sphondylis, sphondylium, *gr: Niedźwiedźia stopa Barszcz,*
sphrăgĭdŏphyllŏcium *gr: Pierśćiennica.*
sphrăgis. *gr. Rubtyká 2.*
sphyræna, *gr. Kulá rybia.*

S P I

Spīca, *Kłos 1. Ość 1. Członek 3. Posadzká ná storcz.* ein Aehr. *Et cererem in spicis intercepit &c.* Ovid: *v. Arista, Seget, Messis.*
spica murica, *Kłos 2.*
spicatum pavĭmentum, *Tło 5.*
spicatus, *spicifer. Kłosowisty, v. Pisticus.*
spīceus. *Kłośiany* von Kornähren. *Spiceo jam campis cum messis inhorruit et cum* Virg.
spicilegia, *orum, Kśiąszki zbieralne.*
spīcĭlēgium' *Kłosow zbieranie.*
spicio, spexi, Patrzam
spīco, *as. Kłosy wypuszczam, zákończam, násadzam 1*
spīcŭlātor, *Ceklarz, Hálabartnik.*
spīcŭlo, *as. Zakończam.*
spīcŭlum, *Strzała 2. Strzały żelesce, Grot, żądło. Pocisk 2.* ein Pfeil/ Stachel/ Geschoss. *Spicula converso fulgentia dirigit arcus.* Virg *syn:* Jăcŭlum, tēlum, săgitta, ărundo. *epith.* ăcūtum: sævum, tortum, pĕnnātum, vēlox, dūrum, ferrĕum, dīrum, lēthāle. fĕrum, rĭgĭdum, ĭmpĭum, vŏlĭtāns, ĭntortum, flāmmĕum, rŭtĭlāns, crūdum. *phr.* Hāstāsque rĕdūctis. Prōtĕndunt lōngè dextris, & spĭcŭla vibrant. *Ascănĭus cūrvo* dīrēxit spīcŭla cōrnu. Aūt ācres tēndunt ărcus, aut lēnta lăcērtis spīcŭla cōntōrquent, cūrsūq; ĭctūque lăcēssunt. *v. Sagitta,*
spiculum, affixum, defixum, *Postrzał.*
spiculum balliſtæ, spiculum pennatum, *Bełt*
spīcum, n. spicus, ci. m. Kłos 1.
spīna, *Tarn 2. Ość u ziół, Szczećina. Szpilká 1. Ciecnie 1. Paćierzowa kość Trudność, Ość rybiá*
spina, vel spinus, Isaia 41. Exod. 25. al. Setim arbor odora 5: & imputribilis.
spina acuta, spina alba, spina appendix: *Glog.*
spina alba, *Bodlak.*
spina argentea. *Zębna szpilká.*
spina cervina, spina infectoria, *Szákłák.*
spina fullonica. *Gárbárskie drzewko, & sub Gręplé*
spina sacra, *Paćierzowa kość*
spinachium, B sub Szpinak.
spīnālis, *Paćierzowy.*
spīnētum, *Ćiernisko* Dornbusch. *Nunc virides etiam occultant spineta lacertos.* Virg. *syn* Dūmētum. veprētum, rŭbētum. *epith.* Dēnsum. ăspĕrum, āvĭum, ĭmpērvĭum, rĭgĭdum, sylvēstre, *phr.* Spīnōsus: dūmōsus, lŏcus, ăger, cămpus sāltus, spīnōsa lŏca, ărva.
spīneus, *Ćierniowy.* Dörnicht/ *Esset iter melius cum dextrum spinea sylva-* Pr.
spīnĭfer, *Ćiernisty.* Dorntragend. *Spiniferum subter caudam pistricis abhæsit:* Cic.
spīnōsus, *Ćiernisty, Trudny,* voll Dörner/ dörnicht. *Spinosas Erycina ferens in pectore curas.* Cat. *syn.* Spīnĭfer. *Metaph.* Dĭffĭcĭlis, dūrus āsper. *phr.* spīnis, rŭbis, sēnsĭbus, plēnus, refértus, fœtus, cōnsĭtus, ŏbsĭtus, hŏrrens, hŏrrĭdus, densus, ăsper.
spinter, *teris. n. Kołca u száty, Nárámiennik białogłowski.*
spinthătrix, *igis, gr. Wąglik ptak.*
spinther *n. Latinis. Nárámiennik białogłowski Græcis m.* Ikrá.

ſpinthurnix, icis, è, gr. Wąglik ptak
ſpintria, æ m. Sodomczyk
ſpinturnīcium. Niewiaſta ſpetna,
ſpinturnix. ſpintyrnix. gr. ibidem & Węglik ptak
ſpīnus. hac Tarn 1, Cedr. Tarnośliwa. ein Schlehenſtaude. Eduramq; pyrum, & ſpinos jam pruna ferentes. Virg.
ſpinus hic gr. Czyz. ſpinus alba, Tarn
ſpīra. Kręgi do wrożow, Kłąb 3 Zaroki 3. Zawiłość. Motek, Sznur do czapki, Rota 1. Kolacz Gromada ludzi. podſtáwek an Obarzánek: ein gewundener Ring/ Porrigat & longo jactetur ſpira galero. Juv. ſyn. Gyrus, sīnus, orbis. epith: Cūrva, incūrva. cūrvāta, sīnūōſa, oblīqua mūltiplex, v. Gyrus.
ſpīrabilis, Oddechowy, Oddycháiący żywy: Athem los. Per ſuperos atque hoc cœli ſpirabile numen. V.
ſpirabilis natura, powietrze 1.
ſpīracūlum Oddechową dziurká. Piwniczne okno. Komin 1. Athem. Et ſavi ſpiracula Ditis. V.
ſpiraculum Ditis, Otchłań piekielna 2.
ſpiraculum fumi, Komin 1.
ſpiræon, gr. Hordowid. ſpirāmen. Krtań.
ſpīrāmentum Dziura 4. Piwniczne okno, Oddechowa dziurka, Roſpadlina 1. Dziurki 1. 4. Krtań. Komin 1. Lufft/ Loch/ Spiramenta linunt, fucaque &c, Virg. ſyn. Forāmen, ſpīrāculum
ſpīrans. żyiący, żywemu, podobny. żywy 2. Oddycháiący. ſpīrillum. Broda kozia.
ſpīrītalis, Duchowny, Wietrzny
ſpiritalis machina, Organy.
ſpīrītuālis, idem ſpiritalis.
ſpiritualiter, Duchownie
ſpīrītus ûs Duch 1. 6. Dech. Dmuchnienie, Tchnienie Oddech. Párá, Wiatr, Wonia. Duszá, Myśl 6. Pycha, śiły 1. Lufft/ Athem/ Ardenteſq; norat oculos qui ſpiritus illi, Virg. ſyn. Aūra, flāmen, flātus, vel hālĭtus, rĕſpīrātio, ſpīrātio, ſpīrāmen, rēſpīrāmen. āfflātus, ānhēlitus. ānĭma. phr. Spīrītus, ānhēlitus, ānĭma. phr. Spīrītus, ānhēlitus oris. Vitalis, aura, Pūri ætheris hauſtus.
ſpīro, Oddycham, żyię 2. Tchnę, Sapam. Wieię 1. Wydáię źiemia, Dyszę, Kaſza ſię Pręſię 3. Pátrzy mu co z oczu. Athmen/ ſchnauben. blaſen. Spiravere pedes veſtis defluxit ad imos. Vir. ſyn. Flō, pērflo, āſpīro, ēxſpīro, ēxhālo: īnſpīro, ārdo, īnhālo, hālo: ōlĕo. rĕdŏleo, vel rēſpīro, ănhēlo, ănĭmam, ſpīrĭtum trăho: vīvo.
ſpīrŭla, Podſtawek 1. żącego, Pátoka
ſpiſsāmentum, Gęſta máterya, Zgęſtnienie co ſtu-
ſpiſsātus. Zśiádły, Gęſty 1. Spiekły
ſpiſsè ſpiſſus, Gęſto 2. Miąższo, Nierychło Pozno.
ſpiſſeſco, Geśćieię.
ſpiſsigradus. iſſimus, Leniwy.
ſpiſsĭtas. ſpiſsĭtūdo, Gęſtość.
ſpiſſo, as Zgęszczam. ſpiſſor. ſub Zśiada ſię.
ſpiſſum, Nieſporo.
ſpiſſus, Gęſty 1. 2. 3. Nátkany 2. Nabity. Twardy. Nierychły. Wielki. ſpithăma, gr. Piędź wielka.
ſpithămæus gr. Łokietek, Prędźiſty.

S P L

Slēn. ēnis, m. gr. śledźiona Plaſtr 2.
ſplēndens, Błyſzący ſię.
ſplendeo, ſplendeſco, Łsknę ſię. świecę ſię Glänzen ſcheinen/ Poſterius claro in terris ſplendere colore. Lucr. ſyn. Rēſplendeo, fūlgeo, ēffūlgeo, rēfūlgeo, cōrūſco, nĭtēo, nĭtēſco, tūtilo, mĭco, ēmĭco, rădio, īrrădio. fūlgūro, ſcīntīllo, lūceo, rēlūceo, cōllūceo, phr. Cōrūſcam lūcem vibro. jăcio, ſpārgo. Rădĭānti lūce rēnīdeo, ſplēndeſco, fūlgeo. cōrūſco, mico, ārdeo: fūlgūro. ſplēndōre, rădiis cōrūſco. Rădĭis ārdeo lūcis. & aūro. v. Luceo & Illumino.
ſplendĭco as Łſknę ſię, Łſknąco czynię
ſplendidè Jáſno. świetnie, Záćne. Ozdobnie, Páńſko, Hoynie.
ſplendidus, Jáſny 1. 2. świętny 2. Glancowny. Oświecony 2. Záczny, Wſpániáły. Glänzen/ herrlich/ſtlich/ At domus interior regali ſplendida luxu. Virg. ſyn. Splēndens, ſplendeſcens &c. v. Splendeo, Fūlgĭdus, cōrūſcus. nĭtĭdus, rūtĭlus. lūcĭdus, pēllūcĭdus, clārus. phr. Nĭtĭdā lūce rēfūlgens, cōrūſcans rūtĭlāns, &c. ſplendōre flăgrāns, ārdens, flāmmeus, īgnēus, dĕcōrus, pērſpĭcūus Splēndōre nĭtēnti Gēmma mĭcans. Frons fūlgōre, chlămys ſplēndōre īncāndŭit ălbus, v. Splendeo, & Lucidus.

ſplendor, *Jaſność 1. świetność, Łſknienie, Błyſzczenie, Migotánie, Zacność, Ozdobá.* Schein/ Glantz/ *Audebit quæcunq; parum ſplendoris habebunt.* Hor. *ſyn.* Fūlgor, nĭtor, lūx, lūmen, rădĭi jŭbar. *epith.* Nĭtĭdus, fūlgĭdus, cŏrūſcus, clārus, flămmĕus, īgnĕus, aūrĕus trĕmŭlus, nĭvĕus, căndĭdus, rŏsĕus, vīvus, ārdens, pūrus, fūlgens, cŏrūſcans, nĭtens. &c, *v. Splendeo, phr.* Splēndĭdus nĭtor. ſplēndĭda lūx. Lūcĭda flāmma, Dĕcor īgnĕus, Cŏrūſcus ſplēndŏr īrradiat, ēxĭlit, ēmĭcat, fūlgŭrat, ſcīntīllat, ēxŏrĭtur, āppāret, ŏcŭlos, ŏcŭlŏrum ăcĭem pērſtrīngit. *v. Lux.*

ſplēnēticus, ſplēnĭcus, *gr. Słodzony chorobę ćierpiący.*

ſplēniātus, *Flaſtrowany. ſub Plaſtr 2.*

ſplēnium, *gr. Plaſtr lekárſki, Ożáńka, Stonogowiec:*

S P O

Spŏdio, ſpodium, ſpodon, *gr: Mośiężne odmięty*

ſpŏdos, *gr. idem, & Tucya.*

ſpŏliarium *Zzuwalnia, Rozboynia, Kátownia*

ſpoliatio, *Łupienie, Wyłupienie Ogołocenie, Złupienie.*

ſpoliator *Łupiezcá,* ſpoliatrix, *ibidem*

ſpoliatus, *Obnażony, Ogołocony* Beraubt *Et jaculum, & galeam ſpoliatis arma ſuperſunt.* J. *ſyn;* Nūdus, nūdātus, ēxūtus, prīvātus.

ſpŏlio, *Łupię 2, Obnażam, Wyłupuię, Wyzuwam 1. Odeymuię 2.* Rozbiiam 4. *Plondruię, Składam kogo, Ogołoćić 4.* Berauben/ *Addit equos & tela quibus ſpoliaverat hoſtem.* Virg. *ſyn.* exſpŏlio, nūdo, dēnūdo, ēxŭo, prīvo, ŏrbo, prædor, fūror, răpĭo, aufĕro. *v. Prædor & Nudo.*

ſpŏlium *Łup, Skorá odartá*

ſpolium ſerpentis, *Wężowa skora*

ſpondā, *Latinè Krawędź 2, & Łoſzkowa reska 2. Græcis eſt Ofiárа 2. Przymierze.* Bettlade *Tabula quæ utrinq; lectum ſuſtinet. epith.* Rŏtūnda, tĕres. nĭtēns, clāra, lūcĭda, mūnda, cūlta, hŏnēſta, dĕcŏra *phr:* Nōn Tўrio sūbnīxa tŏro ſpōndæque nĭtēnti.

ſpondæus. lege poſtius ſpondeus.

ſpondaicus lege infra ſpondeus.

ſpondaicus, *è græco, ſub Sarmacz.*

ſpondeo, *Ręczę Obiecuię 1. 2. Kontrakt czyniąci odpowiadam, Zrękowáć 1.* Verheiſſen/ zuſagen/ *Spondeo digna tuis ingentibus omnia cœptis.* Virg. *ſyn:* Pōllĭcĕor, prōmĭtto, rĕcĭpĭo. *v. Promitto.*

ſpondeon, *Gr. Kieliſzek*

Spondeus Cicer: per duabus ſyllabis longis conſtans dictus ſic. quòd libationibus ob gravitatem aptus ſit, quod vox ſpondeus ſonat. Hinc ſpondaicus verſus, Diomedi ſpondaicon metron, omnibus locis vel in Hexametris heroicis, quinto præſertim loco ſpondeum habent ſpondaizon verſus Mario Victorino.

Spondialis, tibicen longas tibias ſpondialibus modis inſtant. Iſidor. quam vocem Turneb legit etiam apud Cicer: & Marium Victorinum. Spondalis aliqui legunt, minus rectè.

Spondylis is, *Pl[illegible]: Spondyle: Plinius ſerpentem vocat addit Eraſmus fœtidum Verticillum ex Ariſtot. reddit Gaza. Vermem herbas & arbores præcipuè vites corrodentem interpretatur Dalecam. Heſychtofelis: apud Atticos.*

ſpondȳlium, *gr: Niedźwiedźia ſtopa, Guźica, Wartaczka*

ſpondȳlus, *gr: Páćierz, u zwierząt, Kárćiofá głowa. ſub Kárćiof, Wartaczká, Mięśiſta część Pław.*

ſpongia, *è gr: Gębká 1. Pław 4, Kámień 3. piány morskiey. & ſub Gębkowy kamień & in Szpárag,* Schwamm/ *epith:* Lĕvis, tūmēns, tŭmĭda, tūrgĭda, bĭbŭla, mōllis, ūda, hūmens, hūmĭda. mădĭda. *phr.* Tērgēndis ſpōngia mēnſis, ūtĭlis, ēxprēſſo cum lĕvis īmbre tūmet, lĕvis accēpta ſpōngia tūrget āqua.

ſpongiarius, ſpongiātor, Gębkarz.

ſpongio, as, Gębką oćieram,

ſpongiŏla, *in Szpátag.*

ſpongiōſus *Gębczáſty, Dźiurkowáty, Puchlny.*

ſpongītea *a, m. Gębkowy kamień.*

ſponſa *Oblubienica,* Braut/ Verlobte/ Hochzeiterin/ *epith:* Vĕnūſta, dĕcōra, ōrnāta, māgnĭfĭca, ſplēndĭda, cōmpta, cōncĭnna, ſŭpērba. *phr.* Dēſpōnſa pŭēlla. Nŏva nūpta. *v. Uxor.*

ſponſālia, *orum, Zrękowiny.*

ſponſālis, ſponſālitius, Zrękowinny.

ſponſio, *Obietnica 1. 3. ſlub 1. Zakład 1. 5. Rękoiemſtwo, Zrękowánie.*
ſponſo as, Zrękowáć corkę, (tnicá 2.
ſponſor, *oris, Kmotr, Rękoymia.* ſponſum, *Obie-*
ſponſus, *ſi. Oblubieniec, Nowożeniec.* Bräutigam/ *ſyn* Cōnjux, mărītus, vīr, *v. Maritus.*
ſponſus, *us, Obietnicá 3, Zrękowiny, Zrękowinny ſąd.*
ſpontalis, ſpontāneus, Dobrowolny.
ſpontaneè, Dobrowolnie.
ſpontè, *Adverb. Dobrowolnie, Gmyśli: Powoli ſwey, Swobodnie.* Freywillig/ *Sponte ſua ſandix paſcentes veſtiet agnos, Virg: ſyn.* Ultrò, libēnter, lĭbēns, vŏlens, *phr.* Propria ſpōnte, æquo libēnti, ănĭmo. Nōn īnvītus, non cōāctus. *v. Ultrò.*
ſponte, (*Nomen.*) mea, tua, ſua, *Dobrowolnie, Sam 4*
ſpontis ſuæ, *Samorodny, Swobodny.*
ſporta, *Koſz 1. Stolec,* ſportella, *Koſzyk. Mieyſkie 7. Wſtępne, Podárek weſelny, Podárek od páná, Jáłmużná, Zakład 3. Koc ná ſądach: Pre-*
ſportŭla fecaria, *Cedźiworek* (*bendá*
ſportulans, ſportularius. Prebendarz.
ſprētor, Gardźićiel. Verachter/ *Temporis impatiens ſenſus ſpretorque morarum.* Ovid.

SPU

Spūdāſtes, *æ. Gr. Miłośnik)*:
ſpūma, *Piáná/* Schaum. *Sudabit ſpatia & ſpumas, aget ore cruentas. Virg. epith* ālba, cāndĭdă, ālbēſcens, cāna, cāndens, ālbens, ālbida, tŭmens, pīngvis nătans, fērvĭda; vĭrĭdis; crŭēnta, *phr:* Cānĭtĭes ēmōta măris, ſpūmæque rĭgēntes, īngēntes făcĭunt cŭmŭlos. Fērvet ĕt ēxŭltat, ſpūmīſque tŭmēntibus ălbet. *v. mox,*
ſpuma Batava, cauſtica. *Mydliny.* (*ſpumo.*
ſpūmātus, *ti, &* ſpūmeus, *Pieniſty.* vollSchaums ſchaumicht. *Spumeus in longa cuſpida fumet aper.* M. *ſyn.* Spūmōſus, ſpūmĭfer, ſpūmans, *phr.* ſpūmis plēnus, grăvĭdus,
ſpūmātus, *us, Pięnienie*
ſpūmeſco, *Pięnę ſię*
Spūmĭfer, ſpumiger. Pięniſty. ſchäumend. *Illi ſpumiferos glomerant à pectore fluctus.* St.
ſpuo *Pl: ię 1. 2.* Speitzen/ ſpeyen. *ſyn.* Spūto, Excrĕo, *phr.* Sōrdēnte mădēſcĕre ſpūto. Tĕrram sĭcco ſpŭit ōre vĭātor, ēxcrĕat & făcti dat mĭhi sīgna nŏta. Cūmque ātro miſtos ſpūtāntem sāngvīne dēntes, īnque ſŭos mīttit ſpūta sŭbīnde sĭnus.
ſpurcātus, *Sproſny.*
ſpūrcè, ſpurciſsimè, *Sprośnie*
ſpurcĭdĭcus. Blazgoń, Sproſny & ſub Mowá. plugáwa. ſpurcĭfĭcus, Plugáwy.
ſpurciloquium, Blázgonienie.
ſpurcĭtia ſpurcities *Plugáſtwo.* Unflath/ *Spurcities eadem porcis hæc munda, &c.* Luc. *ſyn.* Fœdĭtas, măcŭlæ sōrdes, vĭtĭum:
ſpurco, *as, ſpurcor, Deponens, Plugáwię.* Beſudeln *ſyn.* Fœdo, măcŭlo, vĭtĭo, cōntămĭno, *v. Maculo.*
ſpurcus, *Plugáwy, Straſzliwy.*
ſpŭrius, *Gr. Bękart, Niewłaſny, Mieſzániec 1* H: renkind. *Quiq; n tas ſpuris verſibus appoſuit* Auſ:
ſputamen, *Iudic. 16. Quomodo ſi rumpat quis filum de ſtuppa tortum ſputamine. Lectio eſt vetus quam etiam tolerat L Brugenſis, & explicat filum de ſtuppa tortum ſputo adhibito, ut mos eſt nentium. Sed vulgata Sixti editio, quam idem præfert: habet: de ſtuppæ tortum putamines i. cortice lennam & in Hebraico codice eſt filum ſtuppa. & apud* LXX. *Polonus interpres. iáko nić z pážďźierzy zgrzebnych kręcona.*
ſpūtālĭcus, Błazenſki, Plugáwy.
ſpūtator *Plwacz, Spluwacz.*
ſpūtiſma *Plwoćiny.*
ſpūto, *as, Pluię 1. Krwią pluię, Lekuię.*
ſpūtum *Plwoćiny,* Speichel. *Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus.* M. *ſyn,* Sălīva. *epith.* Sōrdĭdum, tūrpe, ſterĭdum, fœdum, cāndĭdum, ālbēns, crāſſum, īmmūndum. *phr.* ōris ēxcrēmenta, ēxcrementa sălīvæ, Tĕnŭis ſpūma ōris, *v. Spuo.*

SQU

Squālens, *Pośniedźiáły, Ukurzony, Nátężony, Chropáwy, Łſknący ſię.*
ſquāleo, *meliùs quàm ſqualleo Brudny ieſtem.*

Naieżam się, żałobę nosić. Smęcę się, Łsknę się. Vnflätbig seyn. *Dignus honor, squallent abductis arva colonis.* Virg. *syn.* Sōrdeo, sōrdēsco. *phr:* squālōre ăspergor, fædor, hōrreo. *v. Sordeo, Squalor.*

squāles, is, f. Brud.

squalens ager, campus, *Odłog.*

squallidè, *Grubo 2.*

squālidus. *Brudny, Plugáwy, Blady, Chropáwy, Pośniedźiały. Ukurżony, Łsknący się* Vnflätig. *Squalidus in ripa Cereris sine munere sedit.* Ovid: *syn.* Squālens, sōrdidus. *phr.* squālōre āspērsus, fœdus, hōrrīdus, āter. Sōrdīda lūctu Māter. Hōrrēndo pædūre ōbsītus, pāllens. *v. Sordidus; Macer, Squalor.*

squālitas, squalitudo. Brud.

squālor, *al* squallor. *żałoba 1, 2. Brud, Chropowáćiná.* Vnflath/Leydwesen/ *Terribili squallore Charon &c.* Virg. *syn.* Sōrdes, sĭtus, prædor, vel mœtor, trīstitia, lūctus. *epith:* Tūrpis, fædus, defōrmis, sōrdidus, āter, hōrrīdus, tērrĭbĭlis. *phr.* Tērrĭbĭli squālōre jăces. Cæsărĭes incōmpta dĭu squālōrque tēgēbat Lūrĭdus effĭgĭem, *v. Sordes.*

squālus, *adject:* Plugáwy

sqalus, *substant: Głowacz ryba, Pies morski*

sqāma. *vel* squamma, *Łuská 1, 3, Kárácená* Schuppen/ *In plumam squamis auro conserta tegebat.* V. *epith:* Dūra, āspēra, nēxĭlis, crēpĭtans, nĭtĭda, rūtĭla, fūlgēns, mĭcans, splēndens. *phr.* squāmmārum nēxĭlis ōrdo, sērĭes. *v. Squammosus:*

squama æris, *Mośiężna skwará*

squāmātim, *Łuskowáto.*

squāmēus *squamiger, Łuskowáty.* Schupächtig/ *Squameus in spiram tractu se colligit anguis V:*

squāmigērum pecus, squamigerum genus Rybá.

squamōsus, *Łuskowáty.* Schuppig/ *Squamosusq; Draco & curva cervice. &c.* Virg. *syn.* squāmĭger; squāmēus. *phr.* squāmis, tectus, ōbtectus, cōntectus, ōbdūctus. hōrrens, mōnĭtus, ārmātus, Drāco squāmmis trēpĭtāntĭbus hōrrens. Hūnc pēllis āhēnis in plūmam squāmis aūro cōnsērta tēgēbat, Duplĭci spuāma lōrīca fidēlis.

squamūla *Łuská,*

squatōsus *Chropawy, Plugawy,*

squārina, quatus, *Raszpla rybá. Quantitas est Renati*

squilla, *Cebula 3. Pław 7. & sub R. krab morski okrągły*

squĭnanthon, squinanthos, *Kày, ka trawka.*

S T A

St. *Milcz, Cyt* stabile est *Pewna to*

stăbilimen Utwierdzenie.

stăbilimentum Podporá, Utwierdzenie.

stăbĭlio *Ustawiam 1. Utwierdzam.* Befestigen/ *Hic situ quassas stabilire turres.* Sapph. Sen: *syn.* firmo, cōnfirmo, cōrrōbōto stătŭo, constĭtŭo, fig

stăbĭlis *Stały, Trwały 1. Gruntowny. Moçny 3. Krzepki, Pewny.* Stecht/ steiff/ beständig. *Qua maneat stabili cum fugit illa pede.* Ovid; *syn.* Fīrmus, cōnstans, fīrmātus, cōnfīrmātus; īmūtābĭlis, īmmōbĭlis, īmmōtus, cērtus pērēnnis pērpētŭus; ætērnus; īmmōrtālis. *vide Constans, & Immortalis.*

stăbĭlĭtas, *Stałość, Trwałość 1. Krzepkość.*

stăbīle, *is, i. stabulum pavonum, apud Varr. 3. R.R c. 6 legit Scalig: ut molile, orbile, quanquam priscè genere fem. intra stabilem infert, ut apud Plaut. in bubilem, pro in bubile śiadło.*

stăbŭlārium, *Chlew.*

stabŭlārius, *Koniuch, Saienny, Gospodarz*

stăbŭlatio, *Stanie 2. 6.* Podkarm, *Stánowisko 1. źimowánie bydłá.*

stabuli comes; stabuli tribunus; *Koniuszy.*

stăbŭlo *as, Stánowisko mam, Bydło gdźie zgániam, Stanowię 3. Mieszkam gdźie, Łożysko mam.* Zur Herberg seyn/ einstellen. *Nec mos bellantes una stabulare, sed alter.* Virg: *phr:* in stăbŭlum ādmĭtrēre, in stăbŭlum claūdēre. Gĕlĭdōque pēcus stăbŭlāre sūb āntro, Pēcŭdes stăbŭlānter in āntris.

stabulor, *Łożysko gdźie mam, Mieszkam gdźie, Stánowisko gdźie mam*

stăbŭlum, *Chlew, Oborá 1. Stanowisko 1. Gospodá 1. śiadło, Stek 5.* Ein Stall. *Ipse velut stabuli custos de montibus olim.* Virg: *syn.* Sēptum, præsēpe. *Equorum.* ēquīle: *boum.* būbīle *ovium,* ŏvīle, caula *pecorum,* sŭīle, hăra, vōlūtābrum: *hædorum,* hædīle. *epith.* īngēns, āmplum, lātum, spātĭōsum, pătens

pătēns, ăpērtum, claūſum, mūnītum, tūtum, tĕpĭdum, tĕpens, fūmans, tūrpe, īm mūndum sōrdĭdum, pĭngue, ŏpīmum. *phr.* Stăbŭli claūſtra, sēpta sēpes, ŏbīces. Fĕrārum tēcta, hŏſpĭtĭum, căſa.

ſtabulum avium, *Ptaſznik 3.*

ſtăchys *gr: Szátwiiá.*

ſtacte, *es, gr. Mirá 1. Mirowy ołeiek.*

ſtacte liquor, *Mirowy oleiek.*

ſtactea myrrha, *ſub Mirá 1.*

ſtădĭalis, ſtadĭătus, Stáiowy, *Zawodnicży.*

ſtadiata porticus, Zápáskow mieyſce.

ſtădĭŏdrŏmus, *Zawod 3. Zawodnik, Wyćiegacz.*

ſtădium, *Gr: Stáie 1. Zawod 2. 3. Miára 4. Plac do czego* Ein Lauffplatz/ *Fugiſti & primo captus in ſtadio,* Aūſon. *epith:* ămplum, plānum, lătum, ſpătĭōſum, ŏlȳmpĭacum, ŏlȳmpĭcum,

ſtădius, Staie 2.

ſtagneus, *Cynowy, Polewány.*

ſtagno, *Wylewa z brzegow, Zálewa, Rozlewa rzeká Polewa 1.*

ſtagnum, *Jezioro, Staw 1.* Ein/See/Teich/ *Sunt liquidi fontes, & ſtagna virentia muſco.* Virg: *ſyn.* Lăcus pălus. *epith.* Virēns, rĕfūſum, mīte; hūmĭdum, tŏrpēns, lēntum, cērŭlēum, lĭquens, rŭtĭlum, ſplēndĭdum, pīſcōſum căvum, īrrĭguum, dūlce, ūndōſum, vădōſum, ūndāns, līmōſum. *phr.* ſtăgnāns, ſtāns tŏrpēns ăqua, ūnda: ſtāgni līttŏre gūrget. Hærēnt ſtăgna lŏco plēnas æquāntia rīpas, prǽſcrīptumque tĭmēnt exīliīſſe mŏdum. *v. Palus, Lacus*

ſtăgŏnias; *a: m: gr: Kadźidło, żywicá.*

ſtăgŏnītis *is, gr. Gáłban drzewko.*

ſtălagmia, *a, gr: Koperwás.*

ſtălagmium, *Nauſzka.*

ſtămen, *Włokno, Nić, Oſnowá, Przędza. Kądźiel 2. Prąćie, Drot.* Garn/Faden/ *--gracilique intendens ſtamine telas.* Ov: *ſyn:* Fīlum; [illegible]; sūbtēgmen. *epith.* Tĕnŭe, grăcĭle, sūbtīle, exīgŭum lĕve, tĕnĕrum, tĕres, tŏrtum, īntŏrtum ŏpĕrōſum, nŏdōſum: nĭvĕum, cāndĭdum, purpŭrĕum, aūrĕum, sērĭcum, līnĕum, *phr:* Fīli ſtāmen. Cūrtīce dūcentes sūb tēgmĭne cūrrĭte fūſi, Vărĭo dīſtīncta cŏlōre ſtāmĭna. Lævĭa versāto dūcēbat ſtāmĭna fūſo. Grăcĭli gĕmĭnar īntēndunt ſtāmĭne tēlas. *v. Filum, & Neo.*

ſtāmĭneus, *Nićiány*, Włoknisty.

ſtamnos, *gr: Połbátyle.*

ſtanneus, *Cynowy.* ſtannum, *Cyná 1.*

ſtannum Anglicum, *Kontryfał.*

ſtans, *Stoiąc, & ſub Stánawſzy.*

ſtapeda, a, f ſtapes, edis, m, Strzemię 1.

ſtapedum lora, Puśliská

ſtăphis agria, *gr,* Gnidoſz, *Jágodá winna leśna.*

ſtăphȳlŏdendron, *gr. Kłokoćina leśna.*

ſtăphȳlīnus; *gr: Páſternak dźiki*

ſtapia, a. Strzemię 1

ſtătārius. *Stoiący 1, Nieochotny,* Spoyny, *Pomażny.*

ſtăter. *eris, gr. Srebnik moneta, & Wagá ibidem.*

ſtĕtēra, *a, Przemian,* Szale, *Rozſądek 2. Wagá u wozow, u dyſzla.* ein Waag/ *Repit languida quadrupes ſtaterta.* (Phal.) St: *v. Libra, Lanx,*

ſtathmus. *gr: Stánowisko,*

ſtătīte, *es, gr:* Záwściąg *ziele.*

ſtătĭcŭlum *Woz 1.*

ſtaticulum ſalis fit uxor Loth. 1. ſtatua S. Hieronym. Rhodigin.

ſtaticulam, do, *Skaczę 1.*

ſtătĭcŭlus, *Skakanie 2. Kuglowanie.*

ſtātim. *Stoiąc, Stale,* Wnet, *Spokoynie.*

ſtătim, Záraz *1. 1. Wnet.* Alsbald/ gleich *Stulta eſt fides celare quod prodas ſtatim.* (Jamb:) *ſyn:* Cōntĭnuo, rĕpēnte, sūbĭto, īllĭco, prōtĭnus, ēxtempl*ō*, ăctūm, cĭto, cōnfēſtim, ōcĭus, īlĭces, quām prīmum. mox, jamjam. *phr.* Nēc móra, Nēc lŏngum īn mĕdio tēmpus, cum.

ſtatilio. *Záſtanowićiel.*

ſtatio, *Stanie 1. Stania mieyſce. Stacyia. Stanowisko 1. 2. 3. Straż 1. 2.* Strażnicá, *Położenie Schadzka. Tret, Poſt 1.* Stand, *Succedunt, ſervantq; vices ſtatione relicta.* Virg:

ſtatio agraria, *Czara. ſtationalis Strzący.*

ſtătionarius. Strazniczy 2, Podwodny urzednik, żołnierz oſadzony

ſtătīva & ſtatiya aqua, *Wodá ſtoiąca.*

ſtătīva, *orum, Podkarm, Stanowisko 1. Schanc 1. 2.*

ſtativa caſtra, ſtativa, *orum. Stánowiſkò 2.*
ſtatius *ſervile nomen, à ſtando Gelli, Stoiaczek; dicas At proprium Poetæ Nomen a producit.*
ſtativæ feriæ, *Stácya 1. święto nieruchome*
ſtativum dolium. *Stągiew*
ſtātīvus, *Stoiący 1. Poſtáwiony, Uroczyſty,*
ſtātor, *Záſtánowićiel, Sługa miejski, Stroż Sługá 1.*
Stātūa, *Obraz 1. Bałwan 2.* **Ein Bild/ von Holtz/ Ertz/ Stein/** *Infantes ſtatuas, ſeu pingui lentus omaſo:* Hor: *ſyn:* ĕffigiēs. sĭmūlācrum, sīgnum. ſpēcĭes, ĭmāgo. *epith.* Aūrātă mārmŏrĕa, ærĕa, ăhēna, ārgēntĕa, ebūrnea, līgnĕa saxĕa. cērĕa. mūta, aūrĕa, ēxāngvis, ērēcta, sūblīmis ārdŭa, ĭnaūrātă, ēxĭmia, pūlchra, dĕcóra, ēxcūlta, sūpērba, āntīqua ſcūlptĭlis, ſcūlpta. fīctĭlis, ēxpreſſa vīva, ſpīrāns. *phr.* Aūrum. ārgēntum æs, mārmor ſāxum, līgnum ſcūlptĭle, ſcūlptum, lābōrātum, ſpīrans. Lăpis cedrus. cēra ſcūlptĭlis. Lŏcūtūrum ēmēntīto cōrpŏre mărmor. Vūltum sĭmūlāntia ĭmĭtāntia, vīvis cērtāntia vūltĭbus æra.) Vīvos ēxāngvis ĭmāgo vūltus rĕfert, ĕxhĭbet dē mārmŏre vūltus. *v: Simulacrum.*)
ſtatuaria. *Snicerzſtwo.* **Bildhaur-Kunſt,** *ſyn:* Cælātūra, ſcūlptūra. *phr,* Stātŭārĭa ārs, pērĭtia. Phīdiæ Pŏlyclēti. Prāxĭtēlis, Mȳtonis ārs, lābor, ŏpus. Phīdiacæ. Mēntōrēæ ārtes.
ſtātuārĭus, *ſubſtan: Snicerz. adject: Snicerſki.* **Ein Bildhauer/ Schnitzler/** *ſyn:* Cœlātor, ſcūlptor. *phr,* ārtis Phīdĭācæ pērītus, dōctus ſpīrāntes ānĭmāre fĭgūras cēras, vūltus, sīgnorum ārtĭfex. Cælāndi pērĭtus, Phĭdĭāca ārte pŏtens, cēlebris. Quī dūcit pōllĭce cēram, ſpīrāntes, ănĭmāvit ĭmāgĭne cēras. ēt ūngves ēxprĭmit, ēt mōlles ĭmĭtābĭtur ārte căpĭllos. ēxcūdent ālii ſpīrāntia mōllĭus æra.
Statuliber, *Statu liber, Statu-liber. Wyzwolony*
ſtătūmen, *Podpora, Tycz; Grunt 2, Podſzewká, Náwy ſzpągi, Bruk.*
ſtătūmĭnātio, *Utwierdzenie, Wſpiránie.*
ſtătūmĭnātus, *ſub Máćica & Brudkuię*
ſtătūmĭno, *Utwierdzam. Nátykam winnicę Powięzuię 2. Brukuię, Obrąbiam 2.*
ſtatunculus *à ſtatua, ut ranunculus à rana formant Grammatici. Rhodigin. Donat.*
ſtătŭo, *Stánowię 1. 2. Stawiam 2. 5. Wyſtáwiam 8. Náznaczam, Sądzę o czym, Sądzę urzędownie, Poſtępuię z kiem, Szacuię Mniemam. Uprzćię 7. Zdáię 2* **Sätzen/ fürnehmen/ a. Richten:** *Urbem præclaram ſtatui mea mœnia vidi. V: ſyn:* Cōnſtĭtŭo dēcērno, vel pono, lŏco, cōllŏco, fīgo, fīrmo, ſtăbĭlio.
ſtatuo de me. *Myślę ſobie co złego, Zábiiam ſię.*
ſtătūra, *Wzroſt.* ſtatura quadrata, *śiádłość.*
ſtătus. *ti Pewny, Naznaczony, Umowiony. Opiſany. Uroczyſty, Mierny.*
ſtătus. *us, Stan, Wzroſt, Dorośnienie, Stałość, Poſtáwá, Stanie,* **Stand/ Zuſtand.** *Hic ſtatus in medio multos permanſit, &c: Virg. ſyn* Cōndĭtio. fōrtūna, ōrdo, grădus lŏcus. *epith.* Fēlix fauſtus. īnfēlix. īnfauſtus trānquīllus, flōrens plăcĭdus, quĭētus, ōptātus, hōnēſtus, dĕcōrus, mĭſer, tūrpis.
ſtatus cauſæ, *Wſtąpienie w práwo.*
ſtătūtum, *Poſtanowienie umyſłu.*
ſtatūtus *Umowiony, Opiſany, Rośły, Wzroſłu niezwyczanego.* **Beſtimpt/** *Cautum & ſtatutum juſſerat.* (Iamb. Dim.)

S T E

ſteātītes, *æ m: gr: Łoiowáty kámień.*
ſtĕatōma, *tis, Gr. Guz 3.*
ſtĕga. *gr: Pokład w budowaniu*
ſtegnus, *gr: śćiſły.*
ſtēla, *Gr: Słup 5. Słupek. & ſub ſtrapor.*
ſtēlēphūros, *gr: Bábka ziele*
ſtēlis, *idis, Gr, Jemiołá.*
ſtella, *Gwiazdá, Pław 8. 9.* **Stern/** *Poſtera cum primo ſtellas oriente fugarat.* Virg. *ſyn:* Sȳdus, āſtrum *epith.* Cœlēſtis, mĭcans, ārdens, lūcĭda, ſplēndĭda, cŏrūſca, rădĭans, *v. Aſtrum:*
ſtella cincinnata, crinita, *Miotła ná niebie.*
ſtella fatalis, *Gwiazdá národzenia.*
ſtella herba; *Wronia nogá.*
ſtella marina; ſtella polaris, *Gwiazda żeglárska:*
ſtella vagans, errans, *Plánetá*
ſtella Veneris *Gwiázdá zaranna, Gwiazda wieczorna.*
ſtellatis, *Gwiáździſty.*

ſtellans

stellans volatus, *Złotnik robaczek.*
stellaria, *Przymiot ziele, & Gwiazdeczki ziele.*
stellaris *Gwiazdny. Gwiaździsty.*
stellata *Salamandra.* *stellatura, żołdu ubliżenie,*
stellatus, *stellifer, stelliger,* Gwiaździsty. Gestirnet
Conspicit atq; illi stellatus Iaspide fulva. Virg syn. Stellifer. stellus micans, radians, distinctus:
stellimicantia signa, Zodiaci Varr: Gwiazdoiasne, Gwiazdami się błyszczącę.
stellio, *onis Krzeczek, Zazdrościwy.*
stellionatus, us Oszukánie, Szálbierstwo.
stello as Gwiazdami zdobie, świecę się 2.
stellula, *Gwiázdeczká*
stemma, *gr: Linia rodu, Obrázy prodkow. Rod 1. Wieniec poczesny, & sub Herb. Maj 1.* Stamm/ Geschlecht. *Atria Pisonum stabant cum stemmate tota.* M. *syn:* insigne. *epith:* Nobile, insigne, clarum, pulchrum, illustre, decorum, superbum, celebre, generosum, patrium, avitum, *phr:* Majorum priscæ imagines Gentile signum, emblemata, Stemata quid faciunt, quid prodest, Pontice longo sanguine censeri, pictosq; ostendere vultus Majorum, *v. Nobilitas*
stephanitæ *hi gr. sub Wienniec noszący.*
stephanomata, *gr: Wieńcowe ziola.*
stephanoplocos, stephanopolis. *gr: Wieńczarká.*
stercorarius. *Gnoiowy.* stercoratio, *Gnoienie.*
stercoatus, *Gnoisty. Nignoiony.*
stercoreus. *Smrod 3. & sub Gnoiowy.*
stercoro, *Gnoię 2. Tłustą ziemię czynię.* Mit Mist düngen/bemisten/ *phr.* sata fimo, tego, obduco, saturo, repleo, stercus, fimum, cinerem immundum jactare per agros. Fæcundat stercore terram. Quæcunque promes virgulta per agros sparge fimo pingui & multa memor occule terra.
stercorosus, *Gnoisty.*
stercus, Gnoy 1. Mist/ Koth/ Dreck/ Wust. *syn,* Fimus, *epith:* Tetrum, olidum, immundum fœtens.
sterculinum, sterculinium, Gnoiewisko,
sterculus. stercutius, Gnoiek 1.
stercbyen. Plin: corr, stereotis, *idis gr: sub Srebrna piana.*

stereobata, *Gr. Podstáwek 5.*
stergethron, *gr. Rozchodnik wielki.*
sterilesco, *Wyradza się.*
sterilis, *sterilus. Niepłodny.* Unfruchtbar/ *Infelix lolium & steriles dominantur avenæ. Virg. syn.* Infœcundus, effœtus; aridus. *phr,* Difficilis arenosus, tristis, iners, segnis, malus, male fœcundus, invisus ager. Frugibus infelix tellus. Regio nec pomis fœta, nec uvis. Difficiles terræ collesque maligni. Ægra solo macies, Triste solum, cultore carens. sterilis profundi vastitas squalet soli. Fundus mendax. Nulla pignora reddit humus. arbor nullis fructibus apta ferendis. Primis segeres morsuntur in herbis. expectata seges vanis eludit aristis. *v. Sterilitas.*
sterilitas, *Niepłodność.* Unfruchtbarkeit, *phr:* Nullas terra fruges, parturit, parit, fert, ministrat; steriles æstus adurit agros. Vitio moriens sitit aeris herba. steriles, tristes agros nullus irrigat imber.
sternax equus, *Koń zrzucáiący,*
sterno; *ściele 1. 2 Nákrywam, śiadłam. Tarćicámi pokładam, Obalam 1. Porażam 1. Brakuię.* Spreyten/ streuen/ *syn:* Prosterno. affligo, dejicio, excutio: v. *Dejicio.*
sternon, *gr: Kość mostkowa*
sternor. *Polegam 1. Obalam się, Upada morze.*
sternutamentum, *Kichanie. Kichawká.*
sternuo, *is,* sternuto, *Kicham,* Niessen/
sternutatio, *Kichánie.* *sternutatorium, Kichawka*
sterquilinio effossus, *Smrod 3.*
sterquilinium, *Gnoiewsko, Smrod 1*
sterto, *Chrapam, śpię 1. 2. Parská*

STI

stibadium, *Gr. śiedzenie 7. Stoł iadálny, Łoszka stołowe.*
stibinus, Antymoniiowy, Alábástrowey máśći
stibium, *Antymonium, Oczna przyprawa.*
stica, æ, Muszkátela. Muszkátele iágody.
stica item. seu sticharium. Meurs. & Glossar. Isidor. est tunica candida & purpurea, Patriarchis & Episcopis Græcorum usitata insigniter figura literam Γ exprimentibus. Unde & Balsamon & Anastasi. in Leon, 3. hæ vestes dicuntur Gamadia seu Gammatia

ſtĭcte, es, gr: Pies pſtry.
ſtigma, gr: Pryſkowanie, Cechá 2. Nieſłáwa. Ein Brandmahl/ epith. Rĭgĭdum, dūrum, flāmmans, prēſſum, fœdum, tūrpe, phr. Inūſtum fronti, sīgnāns vūltum frōntēmque pĕrūſtam... sīgnātam ſtīgmăte frōntem. Dūrīſque pĕrūſtum ſtīgmătibus. Hānc prēſſo sīgnābit ſtīgmăte frōntem.
ſtigma impono, tr: Oſtawiam. (tem.
ſtigmătias, æ. ſtigmătĭcus, gr: & ſtigmōſus, Pryſkowany.
ſtilla; Kápká, Kropłá 1.
ſtillātĭtium vinum, Ukápki.
ſtillatĭtius, ſtillātus, Kápány,
ſtillĭcĭdium, Kápánie 1. 2. Kroplá 1. Dach.
ſtillio, onis, lege ſtellio.
ſtillo, Kápam. Kápię, Sączę ſię, ćiekę 2. Puſzczá drzewo, Tropffen/ ſyn: Flŭo, ēfflŭo, phr. Gūttātim cădĕre ſtīllābat ămīcis ĕx ŏcŭlis, rōrem, ſtīllāvit rōrĭbus ărbor.
ſtilus; lege ſtylus,
ſtimmi, gr: Antymonium, Oczna przypráwa
ſtĭmŭla dea, ſub Pobudká 2. & Rzeſkość.
ſtĭmŭlātio, Sturſanie, Pobudká 2.
ſtĭmŭlātor, Sturſacz, Pogániacz Pobudká.
ſtimuleus, Plaut. corr. Ulmeus. Lambin.
ſtĭmŭlo, Sturſam, Kolę 1. Pobudzam, Kopie mię Trapi mię, Antreiben/ treiben/ Thias ubi audito ſtimulant Thrioterica Baccho V: ſyn: Pŭngo, lăncĭno, fŏdĭco, ēxſtĭmŭlo, ēxcĭto, cōncĭto. phr: ſtĭmŭlis fŏdĭo, tŭndo. Stĭmŭlum ădmŏvĕo, ădhĭbĕo, ſtĭmŭlis ăgo, īncĭto, īmpēllo, ŭrgĕo, ăgĭto.
ſtĭmŭlor, Pokuſę mam 2.
ſtĭmŭlus, & ſtimulum n. Bodźiec, Pobudká 1. Poganiacz 2. & ſub Przykrzę ſię komu. Ein Stachel. -- Et cœci ſtimulos avertere amoris. Virg, ſyn: ăcŭlĕus, cālcar, epith: ācer. ăcērbus, ăcūtus, pūngēns, fĕrus, trūx, dīrus, fērrĕus, ſævus, prēmens, crŭēntus. phr: Stĭmŭli cūſpis, fērrum, ăcūmen, ăcŭlĕus, ſtĭmŭlis, ăgĭtāntur ĕqui ſtimŭlis ăgĭtābat ămārıs. ūrget ſtĭmŭlis aūrīga crŭēntis. sōllĭcĭtat ſtĭmŭlıs cæca lĭbīdo fĕris, ſtĭmŭlis haūd mōllĭbus īncĭtat īras. v. Calcar.
ſtingo, Calepin: Rob. Steph. corr. ſtingvo, Gáſzę.
ſtingvor, Gaſnę, Blakuię. (ski koł.
ſtīpa. æ, Zgrzebie. Item diverſa originis, Formierſtīpātio; ściśnienie. Skupnienie, Geſtwá, Zátwardzenie, Orſzak, Tłum.
ſtīpātor. Sługá Hálabartnik. Utykacz, ſub Zgrzebie
ſtīpātus, Nátkány pełen.
ſtipēndiārius; adject: Hołdowny, żołdowny.
ſtipendiarius, ſubſt: Hołdownik.
ſtipendiarius miles, żołnierz pieniężny.
ſtīdendior; aris, żołduię.
ſtipendioſus, żołdowy, żołnierz ſtáry.
ſtīpendium, żołd, Hołd, Pobor, Kriegs-Sold/ Steuer: Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro Cat:
ſtīpes, hæ à ſtips. Pieniądze.
ſtīpes, ites, m. Koł 1. Pal 3. Słup 2. Pniak. Niezczemnik, Głupiec. Ein Pfahl / Zaunſteck/ Stamm/ Stipitibus duris agitur ſudibuſve præuſtis, Virg. ſyn. Trūncus, sŭdes. pālus. epith. Dūrus, nōdōſus, rāmōſus, tĕres. rŏtūndus, prōcērus, īmmōtus. īmmōbĭlis, rōbŏrĕus, sīccus, ārĭdus, ărēns.
ſtipes defoſſus, ſub Kopiec 2. (v. Palus
ſtipes infamis, Szubienicá 1.
ſtipes noxialis. Probá 4,
ſtīpo, Kupię, Nátykam, Záćieśniam, Nápełniam, Odſtępuię. Umbgeben/ umbfangen. Circumſtant fremitu denſo ſtipantque frequentes. Virg: ſyn: ămbĭgo, cīngo, cīrcŭmſto, sēpio, vāllo.
ſtips, ĭpis. & hæc ſtipis, is, Pieniądze, Czadz, Kolędá Jáłmużná. Beyſteuer/ Sed miſeram parva ſtipe focilat, ut pudibundus. Ovid.
ſtipis theſaurus. Puſzká pieniężna.
ſtips unciaria, Pieniądz. ſtiptĭcus lege ſtȳptĭcus
ſtipŭla, źdźbło. Rżysko, Stoppel/ Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen Virg: ſyn: Cūlmus, cālămus, pālĕa, ſtrāmen, epith. Lĕvis, trītĭcĕa vĭrĭdıs, flāva ăgrēſtis, vŏlāns, ārida sīcca. frăgĭlis crĕpĭtans, gĕmēns, grăcĭlis. phr: Lĕvem ſtĭpŭlam crĕpĭtāntĭbus ūrĕre flāmmis. v. Culmus.
ſtipŭlārius, zdźieblny.
ſtĭpŭlātio, Kontráktowy ſpoſob, Obietnica Umowa Zrękowiny
ſtipulatiuncŭla, Kontraktowy ſpoſob.

ſtipulator, *Kontraktnik żądáiący.*
ſtipulatus, *us. Kontraktowy ſpoſob.*
ſtipŭlor, *Kontrakt czyniąc ſpytam, Umawiam ſię, & ſub Obiecuię.*
ſtīria, *Sopel.* ſtīrīcīdium. *Kápánie.*
ſtirpeſco, *Chwáśćieię, Leśnieię, Zdrewniec.*
ſtirpītus, *Zkorzeniem, Z gruntu, Doczyſta.* Von Grund auff / *Stirpitus atq; nemus commiſſaque, &c. F. ſyn:* Rādīcĭtus, à ſtirpe, à rādīce.
ſtīrps, *m.f. Latorośl 3. Korzeń, Krzew. Trzaſká.*
ſtirps, *f Ennio, m. priſcè Rod 1. Pokolenie, Począs tek.* Urſprung / Geſchlecht / *Depoſuit ſulcis, & ſtirpes obruit arvo.* Virg: *ſyn.* Rādix, vel ŏrīgo, gĕnus, *phr:* Heu ſtirpem, invīſam! Quæ vōs à ſtirpe părēntum Prīma tŭlit tēllus? *v. Genus. & Radix.*
ſtīva, *Pługowe nogi, an Kozicá.*
ſtilāta, Komiegá.
ſtilataria purpura. *Száta z kutaſami.*
ſtilatarium bellum. ſub Wolny 7.
ſtilātārius. Przewoźny, Szeroki, & Flis.
ſtilembus. ſtilentus, Leniwy.
ſtloppus, ſtlōpus; *Kláſk 1.*

STO

Sto; *Stoię 1. Stoi zá tyle, Polegam 2. Pokázuię ſię, Trwam 1. Oſtáię ſię, Szczycę ſię 1. 2. Po ſobie mam, Przychodzi mi, Przeſtaię 3. Zdáię ſię, Służę, Pomagam zá kim, Plużę, Trzymam z kim, Przypłacam czego 2.* Stehen / *In medium, ſeu ſtabit iners, ſeu profluet humor.* V. *ſyn:* Cōnſīſto, cōnſto, vel pĕrmăneo, pĕrdūro, vel vīgĕo, flōrĕo. Rēctus, ērēctus ſum mănĕo.
ſtœbe, *es. gr: Chabet wielki.*
ſtœchas, *adis, Gr: Kocanki 2. 3.*
ſtŏla, *Gr. Száta długa, Szata białogłowſká Letnik, an rectè Stuła?* Ein lang Klein. *Ad talos ſtola demiſſa, & circumdata palla:* H. *vide Veſtis.*
ſtŏlātus, *ſub Letnik, & Szátá białogłowſka*
ſtŏlĭdè, *Głupie,* ſtolidus; *Głupi.*
ſtŏlo, *onis, Wilk drzewny, Głupiec, Stáry ágłupi.*
ſtŏmăcăce, *es. gr: Szkorbut.*
ſtŏmăchĭcus, *Gr: żołądka chorego.*
ſtŏmăchor; *Gniewam ſię 1. Dąſam ſię, żołądkuię ſię* Zornig ſeyn / -- *ſectum ſtomacharis ad unguem,* Hor. *v. Iraſcor.*
ſtomachōſus, *Gniewliwy 1. 2. Niedogodny.*
ſtŏmăchus, *gr: żołądkowe uśćie, żołądek 1. 2. Gárdło 1. Gniew 2.* Przykrość *3. Myśl Apetyt 1. Humor.* Der Magen / *Latrantem ſtomachum benè lenit cum ſale panis.* Hor: *ſyn.* Pēctus, *Metaph.* īra. *epith:* ăvĭdus. hĭāns, căpāx, văcŭus, fămēlĭcus, jējūnus, īnānis, plēnus, rĕfērtus, *phr:* Cĭbo grăvis. Fērvēns vīnōque cĭbōque. Jējūnus rāro ſtŏmăchus vūlgārĭa tēmnit,
ſtŏmătĭcus, *gr: Uſtá cuchnące máiący, Uſta leczący*
ſtŏmōma *gr: Stal, Hart, Opiłki,*
Storax, Officinis idem Styrax, o *produxit Renat.*
ſtŏrea, *Máta, Rogoża.*

STRA

ſtrabiſmus, *Gr: Zezowatość.*
ſtrăbo, *gr.* Kozooki, *Zezowáty.*
ſtrabonem fieri; *ſub Po oku patrzę, Zyrzę.*
ſtrăbus, *gr: Zezowáty.*
ſtrāges, *Porazká, Łom, Kupa 1. Zboża położenie.* Niederlag. *Aggeribus tantas ſtrages impune per urbem.* Virg. *ſyn:* Clādes, cædes. ŏccīſi ruīna pērnĭties, ĕxĭtium. *epith.* Crŭēnta ăcērba, īmpia-īnfānda, nĕfānda, hŏrrĭda, hōrrenda, sāngŭĭnĕa, dĕfōrmis. *phr.* ſtrāgis cædis ăcērvus. Mŏrĭēntum ăcērvi cumŭli. Mīlle mōrtis făcies, fōrmæ. Lūctus ŭbīque păvor, & plūrĭma mōrtis ĭmāgo. Crŭēntum ĕxĭtium. Fātum mĭsĕrābile bĕlli. Quāntas ăcies, ſtrāgēſque cĭēbunt. Prōcŭbŭīſſe ſŭper cōnfūſæ ſtrāgis ăcērvos. Plēni ſpŭmānti sāngvīne rīvi ēxūndant. Tērra crŭōre mădet ſævam nūllo dīſcrīmine cædem ſŭlcītat Plūrĭma Pērque vĭas ſtērnūntur ĭnērtia paſsim cōrpŏra, pērque dŏmos. Jāmque cătērvatim dăt ſtrāgem, ătque ăggĕrat ĭpſis ĭn ſtăbŭlis, tūrpi dĕlāpſa cădāvĕra tābo. Quas ibi cum fērro ſtrāges, quæ fūnĕra Tūrnus ēdĭdĕrit? quem quiſq; vĭrum dēmīsĕrit ŏrco? Aūt ſternet pŏsĭtas ūrbes, ĭnque ārva rĕdūcet ŏppĭda ĕt ĭn dŏmĭbus mătūras rĕddit ărĭſtas. Bēlla, hōrrĭda bēlla, & Tĭbrĭm mūlto ſpūmāntem sāngvĭne cērno. *v. Occiſio, Cædes,*
ſtrages muri, *Gruz 1.*
ſtrăgŭla, *a ſubſt. & adject: Obićie, Kołdra Odźienie,*

ſtragula pellicea, *Szuba.*
ſtrāgŭlāta veſtis, *ſub Obicie.*
ſtrāgulum, *Kołdrá Obicie, Deká, Odźienie* Allerley Decke/ Teppich/ *epith.* Vīllōſum, pīctum, pūrpŭrĕum, prĕtĭōſum, aūrātum, dĕcōrum hŏnĕſtum. *phr:* Strāgŭla pūrpŭrĕis lūcens vīllōſa tāpētis. Aūrĕa rēgāli mīrāta ĕſt ſtrāgŭla lūxu.
ſtrāmen, *Słoma, Mierzwa poſzycie.* Stroh/Streu/ *Hic juvenem aggreſsi ſublimine ſtramen ponunt* Virg: *ſyn.* Strāmentum, ſtipŭla, pălea. *epith:* Mŏlle, agreſte, dūrum, ārĭdum, rĭgĭdum, ſĭccum.
ſtrāmentārius, *Słomny, & ſub Słomiány.*
ſtramentītius, *Słomiány.*
ſtramentitius homo, *Stráſzydło 1.*
ſtrāmentum, *Słomá. Bárłog, Rżyſko, Poſzycie, Wiecheć 1.*
ſtrāmĭneus, *Słomiány.* Strohin/ *Straminea poſſet dux habitare caſâ.* Prop.
ſtrangŭlātio, *Dawienie, Duſzenie.*
ſtrangulator, Dawićiel.
ſtrangulatus, *us Dawienie.*
ſtrangŭlo, *Dawię Duſzę. Trzymam co skąpo. Zátłumiam, Taię. Zátrzymawam 4.* Erwürgen/ *Strangulas & cuncta exuperans, &c.* Juv. *ſyn:* sūffŏco, sūſpĕndo. *ph.* Faūces, gūttur lăquĕo prĕmo Faūces ōbſtrĭcto nōdo, fūne, rĕſte, prĕmo, cōmprĭmo, īnnĕcto, ēlīdo, frāngo, ănĭmam, ănĭmæ vīam, vōcis ĭter lăqueo claūdo, prælcūdo, ōbſtrŭo. Lăquĕo, cōlla īmplĭco, à trăbe sŭblīme trīſte pĕpĕndit ŏnus. Pārs ănĭmam lăquĕo claūdunt mōrtīſque tĭmōrem mōrte fŭgant, ūltrōq; vŏcant vĕnĭēntĭa fāta. Hīc lăqueo faūces, ēlīsāq; gūttūra frēgit. Nōn tūlit īnfēlix, lăquĕōq; ănĭmōſa lĭgāvĭt gūttūra, *v. Suſpendo.*
ſtrangūria, *gr: Uryny trudność 2.*
ſtrāta, æ, ſtrata via viarum, *Bruk.*
ſtrătăgēma, vel ſtrategema, *ut aliqui malunt ſcribere è graca origine, Gr. Sztuka żołnierska.* Kriegs-Liſt. *Mulieris audi belgica ſtratagema* (Scac.
ſtrătēgia, *gr. Hetmańſtwo.*
ſtrătēgus, *gr. Hetman 1. Bieśiadnik 1.*
ſtrătiōtes, *a. m. gr: żołnierz, Krwáwnik.*
ſtrătiōtĭcus, *gr. żołnierski.*
ſtrătŏpēdum. *gr: Obóz, Woysko, & ſub Rádźieeki domi*
ſtrator, *Máſztalerz. ſtratoris veſtis, Kołdrá.*
ſtrātōrius, ścielenia ſłużący.
ſtrātum, Pokład 2. *Bruk, Pościel, Deska, Woyłok.* Ein Bett/oder Streu/ *Mollibus è ſtratie opera ad fabrilia ſurgit,* Virg: *ſyn,* Lĕctus, cŭbīle, thălămus, v: *Lectus.*
ſtrātūra, *Pokład 2. ścielenie, Prześćiełánie, Brukowánie.*
ſtrātus, *us, ścielenie,* Pośćiel.

STRE

Streblīta, *Kołacz, Ciaſto 2.*
ſtrĕbŏla, ſtrebūla, ſtrebulum, Udowa pieczenia.
ſtrēna, *Kolędá.*
ſtrēnua dea, *ſub Rzeskość*
ſtrēnŭè, *Ochotnie, Rzesko, Obrotnie.*
ſtrēnuitas, *Rzeskość.* Strenge. *Strenuitas antiqua manet nec terga colorem,* Ox:
Strēnuo, as, Plaut: *i. ſtrenuum me oſtento, alij aliter & legunt, & explicant.*
ſtrēnuus, *Rzeski,* Steng/ tapffer/-- *dederat faciendis ſtrenua juſsis* Ovid: *ſyn:* Dīlĭgens, īmpĭger, nāvus, īndūſtrius,
ſtrĕpĭto, *Trzepiecę ſię,*
ſtrĕpĭtus, *us; Chrobot, Gruchot, Kołát, Grzmot, Puk 2. Trzask 2. Szum, Skrzyp, Szmer 1. Trzeſzczenie, Szeleſt, Dzwiek, Brzmienie, Zgiełk Gwat,* Wiatru *przyrodzonego upuſzczenie, Szept, Szemránie, Trzaskanie, ſub Trzask 2.* Ein Getöſs/ Geräuſch. *Fit ſtrepitus tectis, voceſq; per ampla volutant* Virg: *v. Murmur.*
ſtrĕpo, *Chrobocę, Grzmot czynię.* Rauſchen/ſchwadern.-- *ſtrepit omnis murmure campus.* Virg. *ſyn.* Strĕpĭto, sŭsūrro, mūrmŭro, *phr:* Mūrmŭra mĭſcēre. Fīt ſtrĕpĭtus, tēctis, vōcēſque per āmpla vŏlūtant ātria. tēcta frĕmunt. Raūco ſtrĕpŭērunt cōrnŭa cāntu. *v. Murmuro.*
ſtrepsĭcĕros, ōtis, *vel tis, hic, gr: Kręteros.*
ſtreptos uva, *gr: ſub Obrotny 1.*

STRI

ſtria, *Fałd, Láskowanie 3. Skibá 1: Zyła w liśćiu, & ſub Zagon.*

ſtriātūra, *Laſkowánie*
ſtriātus, *Laſkowány. Faldowány, Zmarſzczony.*
ſtrībīligo, ſtriblīgo, Mowá łáćinſká zła.
ſtrīblīta *Kołacz.*
ſtrībūla caro, *Udowa pieczenia.*
ſtrictabillæ, ſub Wymuſkány.
ſtrictè, ſtrictim, ſtrictiſsimè, *śćiśle, Krotko, Slozem, Niſko.*
ſtrictipellæ, ſtrictivellæ, ſub Wymuſkány.
ſtrictīvus, *Rwany.*
ſtrictor, *Obrywacz,* ſtrictūra, *Iſkrá.*
ſtrictūræ, *hæ. żelazo roſpalone, żelazo zlane*
ſtrictus, *ściſły 2, Surowy 2, Dobyty miecz.*
ſtrīcŭlŭs. Dźiećię 2
ſtrīdeo, *es.* ēre, *Zgrzytam, Skrzypię 1 Trzeſzczę,* Skwierczę: *1. Parſká.* **Kirren/Enieſchen** *Ut mare ſollicitum ſtridet refluentibus undis* Virg: *ſyn:* Strīdo, crēdito, frĕmo. *phr:* ſtrīdōrem do, ēdo, tōllo, ciēo. āttōllo Fŏrĭbus cārdo, ſtrīdēbat ăhēnis, ſangvine tērra mădet, ſtrīdēntq; hastīlĭbus aūræ, āt tūba tērrifĭcis frēgit ſtrīdōrĭbus aūras.
ſtrīdo, *is,* ĕre Skrzypię *1. Tárkocę,* Trzepiecę *ſię Szmer czynię, Skwierczę 1, Zgrzytam, trzeſzczę.*
ſtrīdor *Zgrzytanie, trzeſzczenie, Przykość, ſkrzyp, Szum, Kwiczenie, Kſzyk 1.* **Das Kirren/** *Ecce inimicus atrox magno ſtridore per auras.* Virg: *ſyn:* ſtrĕpĭtus mūrmur. *epith:* ăcūtus, quĕrŭlus, raucus, fĕrus; hōrrĭsŏnus, tērrĭfĭcus, hōrrēndus, ācer, tērrĭsŏnus: tērrĭbĭlis, sŏnāns hōrrĭbĭlis, hōrrifer. *phr:* īmpūlit ācri cum ſtrīdōre fŏres. Frēmit ūndíque ſtrīdor hōrrĭbĭlis. *v. Strido,*
ſtrīdŭlus, *Skrzypiący, Przykry 3. Trzeſzczący, Skwierczący.* **krächt/rauſchig/** *Stridula Sauromates plauſtra bubulcus agit.* Ovid: *ſyn:* ſtrīdens, ſtrēpĭtans, sŏnōrus.
ſtrīga, *ćiąg 2. Rząd 3. Skrbá 1. Pierzeiá.*
Strigatus ager, Aggeno Urbico, qui à Septemtrione ad meridiem currit, cardinibus creſcens, ſeu per ſtrigas & ſcamna diviſus.
ſtrigatio, Odpocznienie. ſtrīges, *hæ, vide* ſtrix.
ſtrigil: *is, hæc Grzebło, Drapaczká, & Alumnis genus pumicoſũ & fiſtuloſum inſtar ſpongiæ, Sipont.*
ſtrigĭlēcŭla, *Grzebło, Drapáczká.*
ſtrīgiles; *hæ, à ſtrigil, vel à ſtrigilis, Laſkowanie 2, Piaſek złoty, & ſub Ściérká.*
ſtrīgilis, *is, hæc Iſidoro hic Grzebło, Drapáczká, Uſzka, Rutká áptekarſka.* **Striegel/Roßkamm/** *epith:* Dēntāta, fērrĕa, dūra, rĭgĭda.
ſtrigilium, Grzebło.
ſtrigillum, *Rurká áptekárſkó, Uſzká.*
ſtrigium, Szubá.
ſtrigmentum *Oſkrobiny, Strużyna, Brud, Kley rybi*
ſtrīgo, *Odpoczywam komu, Kieruię 1. Producit Propert: corripit Virg.*
ſtrigones, hi al. ſtrigŏres. ſub Mocny 1. Suchorláwy.
ſtrīgōſĭtas, Oſowiałość.
ſtrīgōſus, *Suchorláwy, Koń chudy, Oćiągáiący ſię & ſub Niewymowny.*
ſtrīngo, *śćiſkam 2. śćiągam, Zwięzuię, Obrywam 1. Oſkrobuię, Omykam, Draſnąć, Dobywam 2. Náoſtrzyć, Dośćigam, Przywięzuię, Kuię, Przerażam, Strugam Obćinám 1. Zlewam, Podbieram, Oćieram ſię.* **Strengen/Zuſammen knüpffen** *Tot paribus ſtreperet clypeis, tot ſtringeret enſes.* Virg. *ſyn:* āſtrīngo, cōnſtrīngo, cōmprĭmo, ārcto in ārctum cōgo, cŏārcto, līgo, vīncio, vel dīſtrīngo nūdo è vāgīna extrăho: ēdūco, ēdīrĭpio, ērĭpĭo.
ſtrīgŭlus, Dźiećię 2; *ſtringor, ōris, Zdrętwienie.*
ſtrinx, *gis. gr. Kozodoy ptak.*
ſtrio, *as. Laſkuię, Fałduię, Marſzczę 2.*
ſtritavus, pro tritavus. priſcum Feſt.
ſtrito, as, Łeżę priſcè pro trito as, à teros tritum, Stritavus. pro Tritavus.
ſtrix, *igis, hæc gr: Kozodoy ptak. Sowá łężna, Láſkowánie 2. Straſzydło 2, Czárownicá 1.* **Ein Nachtvogel.** *epith:* Nōctūrna, īnfaūſta, īmprŏba, raūca, nŏxia, triſtis, ſinīſtra, mœſta, fērālis, nĕfānda, dīra, īnfēlix, præsāga. *phr.* Quōd trĕpĭdus būbo, quod ſtrix nōctūrna quĕrūntur *Ovid: 6. Faſt.* Eſt īllis, ſtrīgĭbus nōmen, ſed nōmĭnis hūjus caūſa, quōd hōrrēnda ſtrīdĕre nōcte sŏlēnt.

S T R O

Strŏbĭlus, *Gr. Szyſzká 1. Kárćiofy, Krąglica, Soſná 1. Pław, Wicher.*

ſtrobulus, *ſub Soſná 1.*
ſtrŏbus, *f: gr: an Koźiłep.*
ſtrōma, *gr: n. Obićie*, ſtrombus, *gr. Pław.*
ſtrombus, fluviatilis, *ślimak 2.*
ſtrongy̆le, es, *Hałun.*
ſtrŏpha, Gr. *Sztuka prawna.*
ſtrŏphæ, *Wioſłowe wići*, *Mowá trudna*, Wykrę- (*cánie.*
ſtrŏphiārius, *Wieńczárz*
ſtrŏphiŏlum, *Chuſtka 1.*
ſtrŏphium, *gr.* Wię*niec 1. Chuſtka 2.*
ſtrŏphos, *vel us, gr. Gryzienie 2.*
ſtroppus, ſtrŏpus, *Wię*niec 1. Wioſłowe wići*
ſtructilis, *Robiony 1. Składány 2.* Aus vielen Stü- cken zuſammen gebauet / *Non ſilice duro ſtructilive cemento*, Scaz.
ſtructio, *Budowánie*,
ſtructor, *Budownik, Mularz 2. Stołowy 2. Stolnik.*
ſtructum, *ſub Kámionká. & Mur.*
ſtructūra, *Budowánie 1. 2. Składánie, Fałdowánie, Mur. Kleć.* Auffrüſtung / *Et ſtructura mei carminis eſſe poteſt.* Ovid.
ſtrues, *is*, Stos 1. *Kupa 1. Miodownik Kołacz.* Ein zuſammen getragener Hauff / *ſyn.* Cōngĕries, āgger, cŭmŭlus, cōngēſtus agger.
ſtrufertarius, *ſtrufertum*, *ſub Ofiárá 2.*
ſtruices, à *ſtruix*, Kupá 1. *Stos 1. Noſzenie.*
ſtrūma, *æ*, *Wole 1, ślinne iagody*, Groczoły
ſtrūmāria, *Rzep 2.* ſtrūmāricus, *Gruczołowáty.*
ſtrūmea, *Jáſkier.*
ſtrumentum, *pro Inſtrumento.* Tertull. *Colovius.*
ſtrūmōſus *Gruczołowáty.*
ſtrūmum, *Pśinki. ſtruncus, Bobek 3.*
ſtruo, *Buduię 1. Gotuię, Szykuię 1, Knuię 2.* Kupię, *Kopię 2. Układam 1. Nábawiam Sypię 2. Muruię, Sztuki záżyć. Idę ná kogo, Myślę chytrze, Náprawiam 2.* Ord. en / bauen / *Sacrilegum strueret cum Catilina nefas.* Mart. *ſyn:* Mōlĭor, cōnſtrŭo, exſtruo, ædĭfĭco, vel păro, āppăro, īnſtrŭo.
ſtrupearia feſta, *ſub Wieniec.*
ſtruppus, ſtrŭpus, Wiązanka, *Wioſłowe wići*, Wię*niec 1.*

ſtrūthea, *orum*, *vel* ſtruthia mala, *gr:* Pigwa.
ſtrutheum, *gr: Członek 5.*
ſtrūtheus *gr. Struśi.* ſtrūthio, *hic Struś 1. 2.*
ſtruthiocamelinus, *Struśi.*
ſtrūthiŏcămēlus, & ſtruthocamelus, *gr: Struś.*
ſtruthion, *gr. Mydelnik.*
ſtrūthium malum, *Pigwá 2*,
ſtrūthŏpus, *ŏdis*, *gr. Máłonogi.*
ſtrūthos, *m: gr.* Wrobl.
ſtrychnum. *hoc gr: Pśinki.*
ſtrychnum manicum, *Szaley wielki.*
ſtrychnum ſoporiferum, *Miechunki źiele.*
ſtrychnos *vel us. f. gr: Pśinki.*

S T U

Stubulus, Plin. *corr: ſtrobilus.*
ſtudeo. *Uśiłuię. Stáram ſię, Sprzyiam, Uczę ſię, Zabiegam Bawię ſię.* Studieren / Fleiſs anwenden. *Qui ſtudet optatam curſu contingere metam* Hor, *phr:* ſtŭdĭis, ărtĭbus īngĕnŭis văco, īndŭlgĕo īncŭmbo, īnvĭgĭlo, ſtŭdĭis tēmpus, ætātem, ŏpĕrām dō, dĭco, vŏvĕo, ſtŭdĭis ănĭmum īntēndo, Mūſis sērvio. ſtŭdĭa trăcto, cŏlo, excŏlo, ſchŏlas frĕquēnto, Pĭĕrĭis īnvĭgĭlāre chorĭs.
ſtŭdia, *orum. Náuki 1. 2.* Das ſtudieren, freye Künſt *Illa manus quondam ſtudiorum fida meorum*, Ov. *ſyn:* Lĭtĕræ, ărtes. *epith:* Dŏcta, īngĕnŭa, Păllădia, Pĭĕria ſacra, jūcūnda, hŏnēſta. *phr* Dŏctæ īngĕnŭæ. Păllădiæ ărtes, ſtŭdia dŏctrīnæ. Dŏctārum ſacra sŏrōrum, Mūsārum. Mĭnērvæ ſtŭdia. ſtŭdiorum săcer ūſus,
ſtudiō. *Umyślnie.*
ſtŭdĭōsē, *Pilnie, Chętnie, Ochotnie.*
ſtŭdĭōſus, *Chętny, Sprzyiázny, Pilny prácowity, Chćiwy, Miłośnik, Przyiaćiel, Nauk pilny, Student, Szkolny. & ſub Kocham ſię.* Der den freyen Künſten obliget / Student / item fleiſſig. *Nec fuit arborei ſtudioſior altera fœtus.* Ovid. *ſyn:* ămāns, cŭpĭdus, ōbsērvāns, vel ſtŭdĭis, ădDĭctus, ăſsĭdŭus, īnvĭgilans, āſſvētus. v *Doctus.*
ſtŭdium. *Chęć, Uśilność, Myśl, ćwiczenie 2, Nauká 1. Zádáwa, Przećiwienie ſię. Łaſká, Uſadzenie ſię.* Fleiſs / übung / *Molliter auſterum*

studio fallente laborem. H. *syn.* ămor, lăbor cūra contentio, ŏpĕra. *v. Amor & Labor.*

ſtultè, *Głupie.*

ſtultiloquentia, ſtultiloquium Głupomowność,

ſtultĭtia, *Głupſtwo.* Narrheit/ *Miſces ſtultitiam conſiliis brevem.* Choriamb.) *ſyn.* īnsānia, āmentia, dēmēntia, vēcōrdĭa, vēsānia, dēlīrĭa, *in plur:* tĕmĕrĭtas, *epith.* Pĕtŭlāns, præcĕps, cæca. tĕmĕrāria vāga vēsāna, fŭrĭbūnda. *phr.* Mēns dēlīra. ſtūlta, īnsāna. Măla mēns, fŭrōrque vēcōrs *v. Furor & Stultus.*

ſtultĭvidus, ślep.

ſtultus, *Głupi.* Ein Narr/ *Stultus & improbus hic amor eſt, &c.* Hor: *ſyn:* īnsānus, āmēns, dēmēns, fătŭus, dēlīrus, mălĕsānus, vēcōrs, ēxcōrs, īnsĭpĭens, tĕmĕrārĭus. *phr.* Mēntis rătiōnis ĭnōps, ĕgēns, ĕxul, āmēns, ănĭmi impos sŭi, impos ănĭmi, mēntis. Nōn sānæ mēntis. Mēnte căptus, cărens *v. Furens & Furo.*

ſtīpa, *Pacześi, Zgrzebi, Powroz 1.*

ſtīpārĭus, *Zgrzebiowy.*

ſtĭpĕfăcio, *Zdumiałym czynię. e anceps, ſed potiùs breve.*

ſtĭpeo, ſtipeſio, *Martwieię. Zdumiewam ſię, Tepieię.* Erſtummen/ ſich entſetzen / *Jamq; novum terra ſtupeant luceſcere ſolem.* Virg: *ſyn:* Stŭpĕsco, ŏbſtŭpĕsco, *phr.* ſtŭpĕfăctus, hærĕo, ſtō, torpĕo, cŏmpĕsco. ſtŭpet ĭnſcĭa tūrba. Prōdĭgĭum mīrāta nŏvum, āttŏnĭtis hæsēre ănĭmis. ŏbſtŭpŭi ſtĕtĕrūntque cŏmæ, & vōx faucĭbus hæſit. *vide Obſtupeſco*

ſtupeſco, *Zdumiewam ſię,*

ſtupĕus, *Pacześny, Zgrzebiány,* Werckin / a[...] Werck, *Subjiciunt lapſus, tot ſtupea vincula collo,* Virg.

ſtŭpĭdĭtas, *Nieczułość,*

ſtŭpĭdus, *Nieczuły 1. Zdrętwiały, Głupi, Niekczemnik.* Erſtummet/ dumm/ doll/ *Jam certè ſtupido, non dices Paula marito.* N. *ſyn:* ſtŭpĕfăctus, vel ſtŏlĭdus, hĕbes, tārdus, bārdus, Sōcōrs: īgnāvus, īndŏctus. *v. Hebes & Indoctus.*

ſtŭpor, *Zdrętwięnie, Zdumiewanie, Nieczułość, Zápámiętywánie ſię Głupſtwo, Mániá:* Erſtummung/ Erſtarrung *oculos ſtupor urget inertes ſyn:* Stŭpĭdĭtas, tŏrpor, hĕbĕtūdo, vel īngēns ădmīrātio, vel ĕrror, păvor, fōrmīdo, mĕtus.

ſtuppa, & ſtypa, idem ſtupa,

ſtŭprātor, *Cudzołożnik, Gwałćićiel.*

ſtuprātus, *Zgwałcony, ſtuprè, ſprośnie.*

ſtupri conciliatrix. ſtupri ſequeſtra, *Rufilauka.*

ſtupri pretium, *Nierządńicze.*

ſtŭpro, *as, Cudzołożyć, Zgwáłćić 4.* Ein Frauenbild ſchänden/ *Natam meam quis integre ſtupraverit:* (Jamb.) *ſyn.* Cōnſtupro, viŏlo, cōrrūmpo, vĭtio. *phr.* ſtuprum īnfĕro. Căſtum ĕrĭpio pŭdōrem,

ſtuprōſus, *Gwałćićiel. Cudzołożnik.*

ſtŭprum, *Nierząd, Sprá*w*a, Cudzołoſtwo Gwałt 2* Hurerey/ Weiberſchändung/ *Nullis polluitur caſta domus ſtupris.* (Choriamb.) *ſyn.* ădūltĕrĭum, *epith:* Tŭrpe ōbſcœnum, infāme, nĕfandum. ſcĕlĕrātum, ĕxecrāndum, ărcānum, lāſcīvum. *phr* Nĕfāndum Vĕnĕris, fūrtum. Tūrpe cōmmiſſum. Lāſcīvum crīmen, Læſī signa pŭdōris. Răptæ dĕdĕcus Vĭrgĭnĭtas,

ſtuprum afferre, facere, inferre, *Zgwałćić.*

ſtūrio, *Czeczugá.* ſturio major, *Jeśiotr.*

ſturnīnus, *Szpakowáty.* ſturnus, *Szpak.*

S T Y

Styli naſus, *Przymowka:*

ſtȳlītes, *æ, m, gr. Słupnik.*

ſtȳlŏbăta, *æ, m, gr: Podſtáwek 3.*

ſtylum exerceo, *Piſzę 6.*

ſtȳlus, *Gr. Pal 1. Pniak, Koł oſtry, Kołek oſtry Łodyga, Rylec. Pioro, Piſanie 4. Przymowka, Mowy kſztałt, Obyczaiow złych gánienie Skáżyćiel 2* Ein Schreib/ Griffel/ eine Art oder Weiſe zu reden/ *Sæpe ſtylum vertas, iterum quæ digna legi ſint.* Hor: *ſyn.* Grăphĭum, ăcūmen, vel pēnna, călămus, ărūndo, vel dĭſcēndi fōrma, mŏdus rătio.

ſtymmăta, *Gr. n. plur: Perfumy.*

ſtymphălis, *idis, f, gr: Boćian 2.*

ſtympteria, *æ, g: Hałun.*

ſtyptĭcus, *gr. Zatwardzaiący, Záwieraiący.*

ſtȳrax, *ăcis, m. Græcis. f: Styrak, Mirawy oleiek.*

S U N

Sua morte defunctus, *in Umieram.*

ſua ſalute, *Zdrowy 1, Chwála Bogu.*

ſvāda *ſub Námáwiacz, & ſub Námowa,* Gättin der Beredſamkeit / *-e Populi ſuadaq; mea ulla,* Ennius. (*Perſvaſionis Dea, quam* Graci Pitho

vocabant.) *syn*; Svādēla Pītho, *epith*: Dŏcta, pŏtens. facūnda, diserta, flĕxănimis. dŏctĭlŏqua, mēllīta, mēllĭflŭa nēctărea, suāvis dūlcis *phr*: Præstans. dūlcēdĭne lĭngvæ. Dŏcta mŏvēre ānĭmos. Cūī dūlcis cōpia fāndi. Cōmpta cŏlōrātis fōrmis.

svādēla, *Namowá.*

svadenter loqui, *Arnob.* *Namownie.*

svādeo, *Námawiam*, *Rádzę* 1. *Stánowię* 2. **Rathen unterstehen zu überreden** / *Suadet enim vesana fames, mandatq: trahitque.* Virg. *syn.* Pērsvādeo hŏrtor, īndūco, īnvīto, īncĭto, īmpēllo, aūthor sum, *v. Hortor.*

svadibilis, *Namowny* 2. *svalterniĭcum*, *Bursztyn.*

suaptè, *sub Swoyże*,

suārius, *adject* *świni*. *substant* *świniopás.*

suas, *atis*: *rectè posse dici docet Iul Scalig. ut nostras, vestras.*

suasio, *Namowa.* suasionis opifex, *Námawiacz.*

svaso infectus, *Okopćiały.*

suāsor, *Rádźićiel*, *Námawiacz*, **Ein Rathgeber.** *Suasore id factum fratre, perfecit libens* (Jamb:) *syn.* Aūthor, hōrtātor. īmpūlsor, svādēndi ārtĭfex.

svasor sum, *Rádzę.*

svāsōrius, *Namowny* 1. *Rádzący*

svāsum, *Farbá* 2. *Czernidło*, & *sub Okopćiáły*, *śmiády*

svāsus. *us* *Namowa.*

suātim, *świńsko.* svāvè, *Przyięmnie.*

svave-olens, *Pachnący*,

svāviātio, *Całowánie* (*wny.*

svāvidicus, *svaviloquens.* *svaviloquus*, *Wdźięcznomo*

svāvĭlŏquentiā, *Wdźięcznomowność.*

svaviludius, *Krotofilnik*:

svāvio, *as*, svavior, *aris*, *Cáłuię.*

svāviŏlum, *Cáłowánie.*

svāvis; *Łágodny*, *Przyięmny*, *Smáczny.* **Süss/lieblich/freundlich.** *Tum casia atque aliis intexens svavibus herbis.* Virg. *syn* Grātus, dūlcis. jūcūndus, āccēptus, blāndus, lætus, vel bĕnīgnus, cōmis, ūrbānus.

svavīsŏnus, *Wdźięcznie brzmiący*;

svāvĭtas, *Łágodność*, *Przyięmność.*

svāvĭter. *Przyięmnie*, *Smáczno.*

svāvĭtūdo, *Przyięmność.*

svāvium, *Całowánie*, *Wárgá.* **Ein Kuss.** *Svavia conjunxit spurca saliva tua.* Catull. *syn* ōscūlum. *v. Osculum.*

sūb, *Pod czym*, *Na* 2. *Záraz* *potym* *Czásu tego*, *Koło.* *Præpositio* 2. *Pod gardłem*, *Pod przyśięgą*, *Pod kluczem*, *Przy.* **Unter** *Arma sub adversa posuit radiantia quercu.* Virg:

sub Iove, frigido, *Ná dworze*,

sub jugum abeo, eo, *Poddáię się.*

subabsurdè, *Przygrubszym.*

subabsurdus. *Przygrubszy.*

sūbăcĭdŭlus, subăcĭdus, *Przykwáśny.*

sūbaccuso, *Uskarżam się.*

sūbactio *Podbićie*, *Rozczyniánie* 1. *Záczynánie*, *Polerowánie*. *Uprawá roli* & *sub żwánie.*

subactor, *Sodomczyk.*

subactus, *us.* *Rozczynianie* 2.

subactus *ta* *Ubity*, *Rozczyniony*, *Wyczosány*, *ćwiczony*, *Przymuszony.* **Beherrscher.** *Ternaque transierint Rutilis hyberna subactis.* Virg:

subactus ager, *Rola sprawiona.*

sūbādjūvo, *Pomagam.* *subadjuvus.* *Pomocnik.*

subadmŏveo, *Pomykam*; *Przymuszam.*

subærātus, *Pozłoćisty*, *Nieszczery* 2.

sūbăgĭtātio, *Nierząd*, *spráwá.*

subagitātrix, *Nierządnicá*

sūbăgĭto, *Nierządu pátrzyć*,

subăgrestis, *Przygrubszy.* subālaris, *Podpaszny.*

subalbicans, subalbĭdus, *Biáłáwy.*

subămātus, *Gorzliwy.* subaqueus, *Podwodny* 1.

subăquĭlus; *śmiádawy.*

subărator, *Oracz.* subăro, *Orzę.*

subargūtŭlus, *Mędrek.*

subarmalia, *ium*, *Koszulká*, *pod zbroię*, *ßátá długa.*

subarrŏganter, *Przypyszniey.*

sūbătio, *Bestwienie się*, *Krzektanie*, *sub Krzeka.*

subauratus, *Pozłoćisty.*

subausculto, *Podsłuchywam.*

subballio, *sub Namiestnik.* (*Przyśięgacz*

subbăsĭlicānus, *Prożnuiący*, *Nowiniarz.* & *sub*

Subbello, pro ſubvello priſcè legit apud Lucret: Iunius (*&c.*
ſubbībo, *Podpiiam*
ſubblandior, *Pochlebuię.* ſubcærŭleus, *Modráwy.*
ſubcandĭdus, *Białáſy.* ſubcăvus, *Dołkowáty.*
ſubcentŭrio, *as, Namięſtnika dźię.*
ſubcentŭrio, *onis, Porucznik,* Namięſtnik.
ſubcernīcŭlum, *śito.*
ſubcerno, *is, Prześiewam.*
ſubcĭnĕrĭtius panis. *Podpłomyk.*
ſubcingo, ſubcingulum, *idem* ſuccingo, &c.
ſubcīsīvus, *Doryẃczy, Oſtatni.*
ſubcoacta, *orum. Piln, Gunia 1.*
subcoboneum. lege succuboneum.
ſubcæno ſub W*ieczerzam.*
ſubcommūne genus, ſub Płeć 1,
ſubcontŭmēliōsè, *Zelżywie.*
ſubcraſsŭlus, *Przygrubſzy.*
ſubcriſpus, *Kędźierzáwy.*
ſubcrūdus, *Przyſurowſzy.*
ſubcruentus, *Krwáwy,* ſubcūdo, *Podbiiam.*
ſubcŭneātus, *in Pokładam.*
ſubcuneo, *Podbiiam 1.*
ſubcūrātor, N*ámięſtnik,* ſubcūſtos. *ibidem*
ſubcŭrāneus; *Zdskorny*

SUBD

Subdapifer, *Podſtoli.* ſubdēbĭlis; *Przyſtabſzy.*
ſubdebilitatus, Cicc. corr. Debilitatus.
ſubdiālis, *Nadworny 2.*
ſubdialis locus, *Podniebie.*
ſubdiffĭcilis. *Przytrudnieyſzy.*
ſubdiffīdo, *is, Niedowierzam.*
ſub dio, *Ná dworze 1.*
ſubdiſtinctio, *Punktowanie.*
ſubdiſtinctīvus, ibidem.
ſubdĭtītius, ſubdituus; *Podrzucony.*
ſubdito as. Pokładam, Pobudzam
ſubdĭtus; *Poddány 1. Naſtępcá.* **Ein Unterthan/**
--avidis ubi ſubdita flamma medullis Ovid:
ſubdo, *is, Poddaię 1. Pokłádam, Podrzucam 2. & ſub Pyſznię ſię:* **Unterwerffen/** *Subdideratque rotas, Ponteſque inſtraverat altos. V: ſyn:* Sŭbjĭcio, sūppōno, sŭbiūngo, vel ſubſtĭtŭo, sŭfficio.

ſubdŏceor, *Uczę ſię.*
ſubdoctor. Lokat. ſubdolè, *Chytro.*
ſubdŏlus, *Chytry, Zdradliwy.* **Betrüglich/Liſtig**
Fac titubet blæſo, ſubdola lingva ſono. Ovid: *ſyn:* Dŏlōſŭs, āſtūtus, cāllĭdus, fāllāx. *vide Fallax.*
ſubdŭbito, *Wątpię nieco.*
ſubdūco, *Umykam. Uwodzę 2. Uymuię 6, Podnoſzę, Uchodzę 1. 3.* W*yćiągam 1. Schraniam ſię, Odſadzam 2. Krádnę 1. & ſub Ráchuię co.* **Hinwegführen/** *Quaſſatam, ventis liceat ſubducere claſſem. V: ſyn:* ſūbtrăho aūfĕro; tōllo, rĕmŏvĕo.
ſubductārius, *ćiągnieniu ſłużący.*
ſubductarius funis *Lina, Windowe liny*
ſubductio, *Windowanie Ráchunek.*
ſubductus *Ustronny*
ſubdulcis, *Słodkáwy,* P*rzyſłodſzy.*

SUBE

Sŭbĕdo, P*odgryznią,* P*odbiera.*
sŭbeo, *Podchodzę 1. Podieżdżam, Wchodzę, Poddáię ſię, Ponoſzę Pokazuię ſię komu, Dźwigam, Obalam ná ſię, Náſtępuię 1. 2. Wdáię ſię, Zachćiáło mu ſię ćierpię 1. Ratuię.* **Hinein gehen/** *Progreſſi ſubeunt lucos, fluviumq; relinquunt.* V*irg: ſyn:* īngrĕdior, pĕnetro, īntro, pērvādo, pērmĕo, vel ŏbĕo, āggrĕdior, ſūſcĭpio, vel ſūſtĭnĕo, fĕro, tŏlĕro. pătior.
ſūber, *eris, n. Korek 1. Korá ná drzewie Skorká 5.* P*ływáczka.*
ſūbéreus, *Korkowy 1.*
ſūbĕries. *Korek 1. Pływaczká.*
sŭbērigo, Podnoſzę.
Subero, as. Barbara vox. ut & dictum illud triviale ineptum, Dum ſubera ſuberant, ſuberare memento. Bo korek iáko i korá, nie da ſię drzeć, ále ſię páda, sŭberro. Błądzę
sŭbix, icis & P*oeticè ycis, es. Strzemię, Podſtáwek 1*
sŭbexhibeo Stawiam przed oczy
ſubfervĕfio, P*odwieram,*
ſubflāvus, *Płowy*
ſubfrigidè: *Przyźimnieyſzym, Chłodno, Nikczemnie*
ſubfrigi-

subfrigidus, *Przyzimnieyszy.*
subfuscŭlus, *śniádawy*
subgenuale, B. in Podkolanek 1.
subgrandis, *Przysporszy* subgrăvis, *Przyćięższy.*
subgrunda, lege suggrunda
sŭbhæreo, *Przystáię 1. Przypsnęło.*
subhirci, *Podpáſze* sŭbhorrescit mare, *Burzy się*
sŭbhorrĭdus, *Niewesoły*

SUBI

Sŭbjăceo, *Podlegam, Podspod iestem. Lepod.* **Unterliegen**/*Subjacuit quam Palladium, quam Vesta &c.* P.
Subjacto, Lucret: *corr: subjecto*
sŭbĭces, à subex, Postawek, Strzęmię, Murłáty
sŭbĭcĭto, as, sub Nierządu pátrzyć 1.
sŭbĭcŭlum, *Podstáwek 1.*
subiculum flagri, *Smágániec*
sŭbĭdus, *Nieprzyiemny, Nikczemny*
subjectibilis. Podány.
sŭbjectio, *Podáństwo, Podrucanie, Pokladanie; Przydánie, Wystáwiánie ná oczy. Podstáwek 1.*
Subjectio figura Rhethorica ad Herenn: cùm interrogamus adversarium, & quod nobis commodum est, respondendo subjicimus. Idem vide Diatyposis.
subjectissimè, *Pokornie. subjectivus, sub Podrucony*
sŭbjecto, *as, Podrucam 1. Rzucam wzgorę*
Subjectum, apud Dialecticos prior vox seu pars orationis, seu Enutiationis, de qua posterior prædicatur, Aristot: ut Virtus est laudabilis
subjector, *sub Falszerz 2.*
subjectus, *ti Podány,*
subjectus, *us, Pokładanie*
Subigatrix, Plaut: corr: subagitatrix.
sŭbĭgĭto. *Nierządu pátrzyć 1.*
sŭbĭgo; *Podbiiam pod moc, Gniotę, Popycham, Poćieram. Orzę, Ostrzę 1. Rozczyniam, Zniewalam, Powożę 2. Zwalczyć. Przymuszam, Kieruię* **beherrschen/bezwingen**, *Arvina pingvi, subiguntq; in cote secures* Virg: *syn:* sŭbjĭcio sŭbjŭgo, dŏmo, vel cōgo, adĭgo; vel tĕro, āttĕro, contĕro, extĕnuo, minuo, vel mollio, ēmollĭo.

Ooooo

sŭbĭgo ratem conto, *Szybuie.*
sŭbjices, hi. Podstawek, Strzęmię, **Powietrze** *i Obłok.*
sŭbjĭcio, *sed sŭbĭcit multis scribunt* Podkładam, *Poddaię 1. 2. Podrzucam 1. 2. Podbiiam Pod moc, Dodaię 1. Przydaię 1. Stawiam, Przypominam. Powiadam do ucha, Násadzam, Podeymuię 1. Stawiam 5 Odpowiadam 1. Falszuię* **Unterwerffen** *Quantum vere novo viridis se subjicit alnus.* virg. *syn.* sŭbstĕrno, sŭbmĭtto, sŭbdo, suppōno, sŭbjŭngo, sŭbĭgo.
subjicior, *Podlegam.*
sŭbjĭcĭto, as, Nierządu patrzyć

sŭbimpŭdens, *Niewstydliwy*
sŭbĭnanis, *Miatny.*
sŭbinde, Pod czás, Potym. **Unterweilen**/*Si dicet rectè primum gaudere subinde.* Hor:
subinferens 2. Petri 1. Curam omnem subinferentes, pro adhibentes Pilnośći *wszelákiey przykladáiąć Vuiecus.*
subinfluo, *Ućiekam.* subinsulsus, *Przygrubszy.*
Subintro. Wchodzę,

subintroeo, *W mykam się.*
subinvĭdeo, *Zayrzę,* subinvīsus *Nienawistny*
subinvīto, *Napomykam.*
subīrascor, *Gniewno mi, Márkotno mi.*
sŭbĭtāneus, *Nagły*
sŭbĭtārĭus, *Nágły, Nierozmyślny Porywczy, Nápręce 2.*
subitarius miles, *Pośiłek woienny.*
subitellum, Podplomyk.
subitatio inspiratæ salutis, Sapientiæ 4, prętkość niespodźianego zbáwienia, vel Nagłość. *Apud* LXX *una est dictio pro duabus prioribus,*
sŭbĭto, *Naglę, Zaraz 1, 2.* **Plötzlich/ eilends.** *Alitis in parvæ subito collecta figuram.* Virg: *syn:* Stătim, rĕpēnte, prōtĭnus, cōnfēstim, ēxtēmplo *v. Statim.*
sŭbĭtus, *Nagły.* **Schnell**/*Tum vero Æneas subitis exterritus umbris.* Virg: *syn:* Rĕpēntīnus, īmprōvīsus, ĭnŏpīnus, cĕler, velox fēstīvus, cĭtus

subitus-

ſubitus panis, *Podpłomyk.*
ſubjugalis, Járzmowy. ſubjugātor, *Uſkromiciel.*
ſubjugia, *orum, Sprzężay, Rząd końſki, Sznur.*
ſubjugis, *Járzmowy, Wozowy, Robotny 3.*
ſubjugo, *as, Podbiiam pod moc* Unter das Joch bringen / überwinden. *Confeſſos animo quoque ſubjugat hoſtes. C. ſyn:* Vinco, dēvinco, dēbello, ſubigo, ſupero. *pbr.* ſub juga mitto. *vide Debello.*
ſubjugor, *Poddáię ſię.*
Subjunctivus modus apud Grammaticos, Priſcian: Diomed: qui cum Adverbio vel Conjunctione ſubjungitur alteri Verbo, aut ei alterum Verbum, ut ſenſum impleat, ut cum fecero, aſpicies. Adjunctivum etiam vocat Diomed: Dubitativum, Priſcian. Con*junctivum, Servius.*
ſubjungo, *Przydáię 1. Podbiiam.*

SUBL

Sublābor, *Podpadam, Podbiera rzeka & ſub Upadły*
ſublābro, as, Kłádę S. 12.
ſublāmina, æ, Blachá; cienká. Blaſzka.
ſublātè, *Wſpániále, Chełpliwie, Pyſznie.*
ſublāteo, es. Kryię ſię 2.
ſublātio, *podnieſienie, Wynieſienie, Znieſienie, pychá. Idem vide* Arſis *ſuprà.*
ſublatiſſima vox, *Krzykliwy, & ſub Głośno.*
ſublātus. *podnioſły, pyſzny.* Auffgehoben.---*Volat & ſublatus ad æthera clamor.* Virg:
ſublecto, as, in Szydzę. & ſublocto, *as idem*
ſublectus, *ti, Námieſtnik.*
ſublego, *is, Námieſtnika obieram. Krádnę, podſłuchywam, Obaczam co. Wyſłucháć.*
ſublectus, Słáby.
ſublevo, *podnoſzę, podbieram 1. podwodzę 1. wſpomagam, 1. Pomagam 1. Ochrániam.* Auffrichten / helffen / *Cunctantes ſocios, & terra ſublevat ipſum. Virg: ſyn:* allevo, juvo. adjuvo. ſolor, vel ſuſtollo, ſurrigo, vel minuo, imminuo, extenuo, elevo.
ſublica, æ, *Pal 1. 2.*
ſublices hæ. ſublicum, *Pal 2.*
ſubliciæ turris, *Ruchome budowánie, Baſztá.*
ſublicius, *Palowy. & ſub Pal 2.*
ſublicius pons, *Moſt na pálách.*
ſubligāculum, ſubligar. *Spodnica, Ubranie.*
ſubligātio, *Podwięzowánie*
ſubligo, *Podwięzuię 1. 2. Przypáſuię*
ſublimè, ſublimiter. *Wyſoko, Wzgorę 1. 2.*
ſublimen. ſublimentum: Nádprożek.
ſublimis, *Wyſoki 1. 2. Wſpániáły.* Hoch. *Sublimes in equis redeunt, pacemq; reportant. V. ſyn:* altus, excelſus, erectus. ingens, procerus, *v. Altus.*
ſublimitas, *Wyſokość.*
ſublimo, *Podnoſzę, Wynoſzę 3. Wzbiiam ſię.*
ſublimus. ſublima, idem ſublimis.
seblingio, onis. Polizácz.
ſublino, *is, Podmázuię.*
ſublino, *as, Szydzę, Oſzukiwam.*
ſubliſæ, *al.* ſublylæ, *Kápitełow fugowánie.*
ſublividus & ſubluridus, *Sináwy.*
ſublucānus, *Przedednio wy*
ſubluceo, *Jáśnieię, Przebiiá biało, Zápálá ſię*
ſubluco, *as, Przerzedzam*
ſubluo, *Podmywam; Podbiera rzeka*
ſubluſtris. *Przyśwtherniejszy*
ſubluvies, *Brod. Sparny wrzod. Kałużá, Pługáſtwo*

SUBM

Submāno, lege Summano.
ſubmentum, *Podbrodek*
ſubmergo, *Topię.* untertruncken / *ſyn:* Mergo, immergo. demergo, *v. Mergo.*
ſubmergor. *Tonę, Pogrążam ſię,*
ſubmērum, ſubmerus, *Nieroztworzony.*
ſubmerſio, *Utonienie.*
ſubminiātus. ſubminius, *Czerwonáwy,*
ſubminiſtratio, ſubminiſtrātus: us, Dodawánie
ſubminiſtrātor, *Dodáwácz*
ſubminiſtro, *Dodáię. Submiſſe, idem ſummiſſe.*
Submiſta, *Tibul. Succincta corr: Scalig: alij Subnixa*
Submitto, lege Summitto.
Submœnianum. lege Summœnianum.
ſubmoleſte, *Nieprzyiemnie*
ſubmoleſtus, *Przyciężſzy Przykry 4.*
ſubmoneo, *Przypominam.*

ubmontānus, Podgorzanin.
ubmōrōsus, Przygrubszy, Dźiwák.
ubmōtor, Hálabartnik, Odźwierny, Márszałek. Ceklarz.
submŏveo, Odpycham. Odsadzam 2: Wstręt czynię, Uprzątam, Rumuzynię Heimlich/ bewegen/ Submovet oceano & si quem extenta plagarum, V:
submūtātio, Zámiána 2.
submūto, Zámieniam 2. Mieniam się ná co.

S U B

Subnascor, Nárástam. subnāto. Pogrążam się.
subnavigo, Poieżdżam.
subnecto, is. Podwięzuię 1. Przydáię 1.
subnĕgo. Odmawiam.
subnervo, Podćinam Ochronić, Ostabiam.
subniger, przyczernieyszy, Czarnawy.
subnītor, eris. Podpieram się.
subnŏto, Podpisuię. Wbiiam wpamięć, Nátermi-(nowáć
subnūbĭlus Przyćięmnieyszy:
sŭbo, as. Rzekam. Bestwię się.
subobscœnus, sub Plugáwy.
subobscurus, Przyćięmnieyszy.
subŏdiōsus, Nienawistny.
suboffendo. Náruszam.
subŏleo, subolet mihi Zálata mię co. Do rozumiewam się, Przeczuwam. Spąchać.
Suboles, priscè Lucret, Fest. pro Soboles.
sūbŏrior, Rodzę się.
subornator, Naprawiacz.
suborno. Napráwiam kogo. ein wenig zieren/ Subornat capitur ille sperat nuptias, (Jamb.) syn. īnstrŭo, sōllĭcĭto, cōrrūmpo.
subortus. us. Wschod 4.
subpacta, orum. Podeszwá. Łátá.
subpallidus, Nabladł
subparticularis numerus, Boëtio qui Graecis imiolos ut 3, ad 2.
subperno, Podćinam 2:
subpingvis, Przytłustszy.
subpræfectus, Podstarośći.
subrādo. Zdrzynam 2.
subrancidus, Nágniły, Przyśmiárdły.
subraucum Chrapliwie. subprefectus, in Cieszę się.
subrēgŭlus, Námiestnik krolewski.
subrēmĭgo, Gárnę się.
subrēpo. Włáżę. Podłáżę. Wmykam się. heimlich schleichen/ Iam subrepet iners aetas, nec amare docebit. Ovid. syn. īrrēpo, īllābor, mē (īnsĭnŭo.
subreptio, sub Umknienie
subreptĭto, Wmykam się.
subreptitius, idem subreptitius
subrīdeo, Uśmiecham się. Ein wenig lachen. Ad quem subridens mista Mezentius ira. Virg: syn. arrīdeo, v: Rideo.
subridiculè, śmieszni.
subrīgo. idem surrigo, subrĭgŭus, Mokry.
subripio, idem surripio: subrogo, idem surrogo.
subris, idis, f. gr. Sowá 1. Nocny kruk.
subrostrānus, Prożnuiący, Nowinarz. & sub Przesiegácz.
subrŏrātus, Ná kołách, Potoczny.
subrŭbeo. Czerwienię się
subrŭbĭcūndus, Czerwonáwy.
subrūfus, Lisowáty, Czerwonáwy.
subrŭmo, Przypuszczam 3.
subrumpit, Podrywa
subrūmus, Osesek, Cudzy, Corripit ru Robert. Steph: sed Varro á Ruma ru longo ducit.
subruncīvi limites sub Miedzá.
subruo, podkopuię. Wywracam.
subrūptus, poderwány. subrusticus, przygrubszy
subrūtilis sub żołtoczerwony
subsalsus. przystonszy
subsanatio, Szyderstwo. subsanator, Szyderz.
subsanno. podrzeźniam. Szydzę, Urągam się.
subsarcĭnātus, Opukały, Tłomokámi obłożony
subscrībo, podpisuię 1. 2. przypisuię, pochwalam. pomagam; poświadczam, przystaię ná co. Sprzyaiam, popisuię 2. Náterminowáć. unterscheiben/ Neve precor magni subscribite Caesaris ira: syn: ādscrībo, ādjūngo, sūbjūngo, vel ānnŭo; cōncēdo, vel āssentior, prŏbo, cōmprŏbo, vel sŭbsīgno.

subscriptio, *Podpis*
subscriptor. *Nawiestnik. Potwierdźiciel*
subscus, *udis, Szpąga.* subscus axis, *Biegun 2.*

SUBSE

Subsĕcīva, *orum. Okrawyk, Ostátki.*
subsecivis temporibus, *Wdorywcze.*
subsĕcīvus, *Dorywczy. Ostátni.*
subsĕco, *Podćinam 1. Podrzynam. Szczykam*
subsĕcundārius. Dorywczy.
subsellares. hi. vel hæ. B. sub Strzemię 1.
subsellia. *orum. Ławy, Záwicá, Ławnik, Sędźia 2*
subsellium, *Łáweczká.*
subsentio, *Dorozumiewam się Spąchac*
subsĕquens, *Nástępuiący Drugi 1.*
subsĕquenter, *Nástępnie. Potym.*
subsequitur, *Idźie zá tym.*
subsĕquor, *Idę zá kim, Przystaię ná co, Pokim 1. 2.* Nachfolgen/ *Vix ego lecticam subsequar illa ferit.* Mart. *syn,* īnsĕquor, cōnsĕquor, sĕquor. *v. Sequor*
subsērĭcum. *Poliedwabie.*
subsērĭcus. *ibidem,* subsĕro, *sub Sádzę, Szczepie.*
subservio, *Násługuię. subsessa. Zasadzka*
subsessor, Zásádnik, Cudzołożnik.
subsiceo, Przysuszam, subsiccor, *Podsycham.*
subsĭcīvus. in Dorywczy.
subsĭdeo, *Zástánowiam się. Ostáię się.*
subsĭdiālis, manus, acies, Pośiłek woienny.
subsidiaria cohors, *idem.* subsidiarius. *ibidem.*
subsĭdĭārius palmes, *Latorośl zostawiona.*
subsĭdior. *aris. Pośiłkuię.*
subsĭdium, *Pomoc, Pośiłek woienny.* Zuflucht/ Hülff/ *Subsidiis aucti, pars altera promere ferrum.* Juv. *syn,* Aūxĭlĭum; lĕvāmen, jŭvāmen, sūppĕtiæ, præsĭdĭum, *v. Auxilium.*
subsīdium *Stanowisko.*
subsīdo, *is Pograżam się, co ná doł. Upada morze. Ustáie się co 1. Ustaie co, Zástanawiam się,* Zátrzywam się *1.* Unten an sitzen/ oder sich nieder setzen/ *Subsidunt undæ, tumidumque sub axe tonante,* V. *syn:* Rĕsīdo.
subsignanus, *żołnierz pod chorągwią. Wysłużony.*
subsignātio, *Popis,*

subsigno, *Podpisuię. Wwodzę w księgi.*
subsīles. hæ Obrazek, Zawiszenie 2.
subsilio, *Podskakuię.* Auffspringen/ *Nec cum subsiliunt ignes ad tecta domorum.* Luc:
subsilles hæ. idem subsiles.
subsĭmĭlis, *Podobny.* subsīmus. *Nosa wklęstego*
subsīpio, *Trącę. Smakuię.*
subsistentia, Bytność, infra suppositum.
subsisto aliquid, *activè Zástánawiam co.*
subsisto, *absolutè. Zástanawiam się. Postawam idąc, Opieram się.* Stehen bleiben/ *- refluens ita substitit unda.* Virg. *syn.* sūbsto rĕsīsto. *v. Mo-vor.*
subsōlāneus, *Podsłoneczny.*
subsōlāneus, *Podsłoneczny 2. Podźiemny, Náźiemny.*
subsōlānus *Podsłoneczny, Wiatr wschodni prawy*
subsōrtior, *Ná to mieysce stawiam. & sub Losuię.*
subsortītio, *sub Los 1.*

SUBST

Substāmen, *& substĕmen. Wątek.*
substantia, *Istność. Máiętność, Sumá 2. Rzecz 4. & sub Duo,*
substantiālis. Istorny.
Substántivum Nomen & Verbum Grammaticum.
substerno, *Podśćielam, śćielę, Poddáię się Gárdzę.*
substernor, *Leżę pod.*
substillum, *Uryny trudność 2.*
substillum tempus, *Wilgotno,*
substituo, *Ná to mieysce stawiam, Namiestniká obieram, Podrucam 2.*
substĭtūtio, *Zásadzenie, & sub Námiestniká obieram.*
substo. *as, Ostoię się*
substrāmen, *Bárłog, Mierzwa, Pośćiel, Máterac.*
substrāmentum *Mierzwa. Folgá 2.*
substrātus, *us. pośćiel, podśćiełánie.* substrātūm.
substrictus, *Przyćieśnieyszy. Podkasány, Szczupły.*
substrīngo, *Podkásuię, Podwięzuię, Gubię się.*
substructio, *Podbudowánie, Podwaliná. Budowánie 2.*

substri.

substrictio ossa, *Páćierzowa kość.*
substruo, *is*, *Buduię.* 1. *Podmurowáć.*
subsultim, *Poskakuiąc.* in *Poskakuię.*
subsulto, *Podskákuię, Poskákuię*
subsūlum, Oczu drgánie
subsum. *Podspod ieſtem, Jestem.*]
subsuo. *Podszywam.* subsurdus, *Głuchy 2.*
subsūta vestis, *Szátá podszyta.*

SUBT

Subtal. ālis. n. Stopy dołek, podeszwá 1. *Wątek.*
subtegmen, *Wątek, podszewká.*
subtēgo *xi, Okrywam.* subtegulaneus. *poddáchowy.*
subtegūlaneus, locus, *poddásze, Strzechá.*
subtēmen, Wątek, *podszewká.*
subtendo, *podśiągam, podwiezuię.*
Subtento as, Plaut: Trucul: Subtentatum advenisti sic vulgares editiones habent. Ostentatum Acid:l. Nos *tentatum Lambin. Sistentatum pro ostentatum prisce. Lipsi. Taubman.*
subtentus. *Náwiązány.* subtenuis *pryćienszy.*
subter. *pod czym, pod spod.*
subtercūtāneus, *Zaskorny.*
subterdūco. *Uchodzę* 1.
subterfluo *ćieke* 4. *podbiera. podćieka.*
subterfūgio, *Schraniam się, Umykam się, Ućiekam. Uchodzę* 4. *Chronię się.* Entfliehen/ *Ne subterfugias, puer laborem,* Phal. *syn:* Vīto; ēvīto, dēvīto, dēclīno, dētrēcto, fūgio; ēffūgio.
subterjăcio, *podrzucam.*
superlābor. *płynę* 2. *Ciekę* 4.
subterlīno. *podmázuię*
subtermeo. *Ciekę* 4. *podćieka.*
subtēro. *śćieram* 3. *Wiercę* 2. *Wygładać.*
subterrāneus subterreus, *podźiemny*
subtersum, *Podspod* 2.
subtertēnuo, sub Wygłodány, & Wyćiera się.
subtexo, *Przydáię* 1.
subtil. Subtelny. ut simil. sub Podobny 1
subtilis, *Subtelny. Chytry Czuiący* 1 Fein / dünn/ klug/ spitzfindig/ *Qualibet una animum nobis subtilis imago.* Luc: *syn.* Tĕnŭis, vel pērspicax, sāgāx, sōlērs, ingĕniōsus, indūstrĭus, ăcūtus, gnārus, cautus, căllĭdus, prūdens. *v. Ingeniosus, & Prudens*
subtīlĭtas, *Subtelność & sub Wytwarzánie.*
subtiliter, *Subtelnie, Wytwornie*
subtīmeo, *Boię się*
subtractio, *Uięćie. Schronienie.*
subtrăho, *Umykam* 1. 4 *Uymuię* 5. *Krádnę* 1. *Unoszę* 1. *Umnieyszam, Odeymuię,* Uchodzę 1. *Schraniam się. Chronię się.* Abziehen/ *Aspectu ne subtrahe nostro. V. syn:* Sūbdūco; sŭbrĭpĭo, sūffūror. aūfēro; răpĭo, ērĭpio.
subtristis, *Przysmutnieyszy.*
subtrītus, *Wytárty, Wychodzony*
subtundo. *Podbiiam oczy.*
subturpiculus: subturpis, *Przyszpetnieyszy*
subtus, *Podspod*
subtus suggrundas locus. *Strecha.*

SUBV

Sūbvădes, sub Námiestnik. sūbūber, *Osesek*
sŭbūcŭla, *Koszula* 1. *Serdak, Szátá spodnia, Miodownik, Placek*
subvectio, subvectus, *us, Przywożenie, Wozba.*
subvectio, & subveho, Wożę 1. *Przywożę.*
subvello, *is*, *Podskubuię, Obrywam.*
subvĕnio. *Ratuię, Wspomagam.* Pomaga co. Zu Hülff kommen/ *Subveniant oculis dira caligine pressis* Ser: *syn:* Sŭccūrro, aūxĭlio, sūbeo, aūxĭlĭor.
sūbventāneum ovum, *Jáię czcze*
subvento, as, Rátuię.
subverbustus, Przyskowány
subvĕreor, *Obawiam się*
subversio, *Wywrocenie.* subverso, *as,* Wywracam
subversor, *Przewrotnik.*
subverto, *Wywracam* 2 *Obalam* 1. *Przewracam.* Umbkehren/ *syn:* Dēstrŭo, ēvĕrto, tōllo, dēlĕo, sūbvērto. *v. Everto.*
subveruustus, Przyskowány.
supersperus, Wiátr zachodniemu *poboczny ná puł nocę*
subvexus, *pochodźisty wzgorę.*
subvĭrĭdis, *źielonáwy.* sūbŭla; *Szydło*
sūbula ænea, *Szwayca,*

fubu:

ſubulcus, *Swiniopás*. Ein Sau-Hirt/-- *Tardi venere ſubulci*, Virg: *epith:* Sōrdĭdus, mĭſer, ĕgēnus, ſācer, fætĭdus, tārdus. *phr:* Sūum cūſtos.
ſūbūlo, *onis*. *Surmácz*, *Jeleń 1*. *Sodomczyk*.
ſubvŏlāmina, *n. plur*. *Podśienie*
ſubvŏlo, *Wzlatam* ; *Wzbiiam ſię*.
ſubvolvo. *Podwalam:*
ſuburbanitas, *Przedmieśćie*,
ſūburbānum, *Folwárk 2*, *Przedmieśćie*.
ſuburbānus, *ſuburbicarius* ; *Przedmieyſki*
ſuburbium, *Przedmieśćie*
ſuburgeo, *Przypieram*. ſūbūro, *Opalam*.
ſubuulſus, *Podſkubiony*, *Goły*.
ſubuultūrius, *Smiadáwy*.

SUC

Succamerarius, *B: in Podkomorzy 2*.
ſuccēdāneum, *Podſtawek 1*.
ſuccedaneus, *Zaſtępny*.
ſuccēdit, *Powodzi ſię*, *Tráfi ſię*, *Zręczno ieſt*.
ſuccēdo, *Naſtępuię 1. 2*. *Pochodzę 1*. *Schraniam ſię*; *Wchodzę po kim 1*. An eines Statt kommen/ Succediren. -- *noſtris ſuccede penatibus hoſpes*. Virg. *ſyn:* Sūbĕo, vel Sūbſtĭtŭor āltĕrĭus ĭn lŏcum cōmmĭttor: āltĕrĭus lŏcum ŏccŭpo, vel āccĭdo, ēvĕnio, cōntĭngo, cădo.
ſuccendo, *Zapálam*, *podpalam*, *Pobudzam*,
ſuccenſeo, *Gniewam ſię 1*.
ſuccenſio, *Podpalanie*.
ſuccentīvus, *Przyśpiewáiący*,
ſuccentor, v. *Bas w śpiewániu*.
ſuccentūriātus, *Naſtępuiący*.
ſuccentūrio, *Ná mieyſce ſtawiam*, *Dopełniam*.
ſuccerda, *Gnoy świni*.
ſuccerno, *is*, *Przeſiewam*, *pytluię*.
ſuccernus fluctus, *ſub Strzepię*.
ſucceſcit, *Soczy ſię*
ſucceſſio, *Naſtępowánie*.
ſucceſſio per vices, *Przemiáná*.
ſucceſſio neceſſaria, *in Ogrod*.
ſucceſsivè, *Naſtępnie*. *ſucceſsīvus*, *ſucceſſorius*, *Náſtępny*. ſucceſſor, *Náſtępcá*.
ſucceſſum, *Powodzenie*, & *in Nieſzczęśćie*.
ſucceſſus, *us*. *Jáſkinia*, *Jámá*, *Weśćie 2*. *powodzenie*. Glücklicher Fortgang/ Ausſchlag. *ſyn:* ēvēntus, ēxĭtus, cāſus, ēvēnta, ōrum. *epith:* Fēlix, prōſper, faūſtus, ōptātus, ſpērātus, expēctātus, infēlix. *phr:* Prōſpĕra faūſta fōrs, fōrtūna, sĕcūndus, fōrtūnātus cāſus, ēxĭtus. Faūſtis rērum lætus ēvēntis. *v fortuna ſecunda*.
ſucceſſus, *ſi*, *Szczęśliwy:*
ſuccida lana, *Wełna nieochędożona*.
ſuccidaneus, *Naſtępny*. ſuccīdia, *Połeć*
ſuccīdo, *á cædo*, *Podćinam 1*. *2*. *Podrzynam żnę*. Unten abſchneiden/ *At rubicunda Ceres medio ſucciditur æſtu*. Virg:
ſuccīdo, *à cado*, *Upádam 1 2*. *Upada morze*. *ſtabieię*, & *ſub Drgam*. Einfallen. *Succidimus non lingua valet, non &c*. Virg. *ſyn:* Cōncĭdo, cădo, sūccūmbo.
ſuccīdum vellus, *Wełná nieochędożona*.
ſucidus, *Wilgotny*.
ſucciduus. *Upadaiący*, *Mamięſtny*.
ſuccinctōrium, *Szorc*
ſuccinctus, *śiádły*, *Gotowy*.
ſuccingo, *Opáſuię*, *przypáſuię*, *Otaczam*
ſuccingŭlum *Pás rycerſki*
ſuccineus, *Burſztynowy*
ſuccino, *Przyśpiewywam*, *śpiewam*, *przydáię 1*.
ſuccinum; *Burſztyn*. ſuccīnus, *Burſztynowy*.
ſuccīſio, *Podćinanie*. *Rąbánie 1*,
ſuccīſīvus, *Dorywczy*. ſucclamatio *Krzyk 1*.
ſucclamo, *Krzykam pochwalaiąc*.
ſuccollo: *as Dzwigam*.
ſuccōſus, *Soczyſty*, *Jędrny*. *Wylgotny*
ſuccreſco, *Naraſtam*, *Náſtępuię 1*.
ſuccrētus, *ſub Prześiewány*.
Succrōtillus, *succōtilus*. *succōtūlus*. *Cieniuchny Máły*, *Szczupły*
ſuccūba, *Nałożnicá*, *Cudzołożnicá*, & *ſub Námięſtnik*.
ſuccūbo, *Leżę pod*. *sucūbōneum*. *Nałożnicá*
ſuccŭbus, *Latáwiec*
ſuccūla, *świnká*, *Windá 2*. (*dowy wał*.
ſuccula axe jacente, *Windá poprzeczna*, *Wyn-*

ſuccumbo, *Upadam* 8. *Uſtáię, Serce trácę, poddáię ſię. Dáię ſię zwyćiężyć, Nierządu pátrzyć* 2. *Łączy ſię.* unterliegen/ *Quos videt invitos ſuccubuiſſe tibi.* Tib: *ſyn:* Sūccīdo, prōcīdo, cădo, rŭo, ōpprĭmor, obrŭor. *v. Ruo.*
ſuccurrit mihi, *Wſpominam.* ſuccurrite, *Rátá.*
ſuccurro, *Podbiegam Rátuię.* Zu Hülff kommen/ *Inſtaurati animi regis ſuccurrere tectis.* Virg: *ſyn:* Sūbvĕnio, ſublĕvo, aūxĭlior, *v. Auxilior.*
ſuccus, *Sok* 1. 2. *Ekſtrakt* 2. *Fárbá* Safft/ *Spiramenta, novas veniat qua ſuccus in herbas Virg. ſyn:* Hūmor, lĭquor. *epith:* Pīngvis, vălĭdus, sūdāns, dūlcis, lĭquĭdus, *phr.* Sūccōſus hūmor, ēxprēſſus vĭgor,
ſuccuſarius, ſuccuſator, *Koń ćięſzko noſzący Kłuſak*
ſuccuſſatura, ſuccuſſatus us, Trzęśienie.
ſuccuſſo; *Wſtrząſam; Trzęſę ſię*
ſuccuſſus, *Trzęśienie*
ſuccŭtio, *Wſtrząſam.* unten ausſchöpffen/ *Ferratos utrinque rotarum ſuccutit orbes.* Luc: *ſyn:* Cōncŭtio. quătio. quăſſo
ſuccŭtior, *Trzęſę ſię, Trzpiatam ſię, Podſkákuię:*
sūcērda, *Gnoy świni.*
ſuctus, us. *Sſánie.* sūcŭla. *idem ſuccula,*
sūcŭla, *Dżdżownice.*

S U D

Sūdācŭlum, & sūdācŭlum. *Wynnik.*
sūdāriŏlum. sūdārĭum, *Chuſtká.*
sūdātio, *Pocenie, poćielnica.*
sūdātor, *Pocący ſię.*
ſudatoria cella; *Łáźnia* 1.
sūdātorium, *poćielnicá,* Wierczchnitá.
sūdatōrius, *Potowy*
sūdes. *dis, hæc, Koł* 1. *Tycz.* Ein Zaun-ſtäcken/ Pfahl *Quadifidaſque ſudes, & acuto robore vallos.* Virg. *ſyn:* Trūncus, ſtīpes. pālus, ī, vāllus, *epith.* ăcūta.lōnga,tĕres.dūra, præūſta, frāxĭnĕa rōbŏra
sūdētum. *O ſtrożenie. Okop.*
ſūdificus, Pogodny 2. *ſudifixio Pal* 4.
sūdis. is; f. *Kol* 1. *Kula ryba.*
sūdo, *Pocę ſię, Uśiłuię, Pracuię, Trudność. ćiekę* 2. Schwitzen/ *Multa tulit fecitque puer, ſuda-vit & alſit.* Virg: *ſyn:* Dēſūdo. ēxsūdo *phr:* Sūdōrem mītto, fūndo. sūdōre māno, pēr fūndor, mădĕo, Sūdor pĕr ărtus ĭt, mānat.flŭit, lĭquĭtur, lābĭtur. Sūdōr ōccŭpat ărtus.Sālſæ flŭūnt de cōrpŏre gūttæ. Gĕlĭdus tōto mānābat cōrpŏre sūdor, In rōremque pĕdes, & brāchĭa mānant. Frīgĭdāque ēxāngves ĭt plūrĭma gūtta pĕr ărtus.
sudor; ōris; *Pot, praca.* Schweiß / *-e- & multo phaleras ſudore receptas.* V: *epith.* sălſus,mădĭdus,gĕlĭdus, frīgĭdus, călĭdus. tĕpens, pīngvis, fūmans, ſtīllāns; flŭēns, æſtīvus, sūbĭtus, rĕpēntīnus, ānhēlus, īmmūndus, īllōtus, lārgus. *phr.* Sūdōris hūmor, gūttæ, lătex, sūdātus hūmor, lĭquor. Flŭēns dē cōrpŏre tōto. *v. Sudo,*
Sudorus, Pocący ſię, sūdus, *pogodny.*
sūdum, *Pogodá* 1. 4. *Wyiáśnienie, & in Wilgotno.* Schön Wetter / *Per ſudum rutilare vident.* &c. V. *ſyn:* Sĕrēnum. *phr.* Trānsĕat hīc sīne nūdē dīes, ſtēnt āēre vēnti. Pōnat & īn sīcco mōllĭter ūnda mĭnas. *v. Serenus*
Svecus; *Szwed.* ſveo; *ſub Zwykł.*
svēra, à sverus ſub świni.
svēris. ĭ, ſuis, ſub świnia. ſveſco; *ſub Zwykł.*
ſvetus; *Zwyczayny, przywykły* Gewohnt/ *Svetus hinc tantum, ſeu pullus hirundinis, ad quem L. ſu* āſſvētus, cōnſvētus, sŏlĭtus.
Svevus, *Szwab*
Sufes, etis. ſummus pœnorum magiſtratus, idem Græcis Ephorus. Scalig: Conſul: Livio.
Suffārcīnātus, *Opukáły.*
ſuffarcino, *Okładam, Odkładam ſię.*
ſuffarrāneus, Furman, & ćiurowie.
ſuffectio, *Námazánie, pokładánie, Dodawánie.*
suffectus, *Fárbowany, & ſub Zápala ſię* 1.
ſufferctus, *à ſuffercio, Lucil. al: ſuffractus; al. ſuffectus, ſuffertus, an Nátkany, Opukáły.*
ſufferentia, Cierpliwość.
suffĕro, *Ponoſzę ćierpię* 1. *podeymuię* 3. *Opieram ſię,* Wytrwáć 1
Suffertus, Senec: corr. Muret: Suffectus. Apud Sueton in Nerone: Aliquid ſuffert i. vel ſuffertim, aut ſuftum tinnire. plenius quid & ſenantius cantare: Turneb: Lævin: Aliter ſufferri.
ſuffervefacio, *podwarzam.*

suffer versio, powieram.
suffervere faciunt. Plin. corr: Suffervefaciunt.
suffibulum, Spodnicá, Zasłona
sufficiens, Dostáteczny, Zdolny.
sufficienter, Dostatecznie
sufficientia, Dostatecznosć.
sufficio, Zdołam, Nadążam, Dodaię 1, Wystarczyć, Ná to mieysce stawiam, Námiestniká dáię, Zostawiam ná rozmnożenie, Wytrwáć 1. Nápuszczam 1. Námaczam, Fárbuię. Gnug seyn. Sufficiet Baccho vites, hic fertilis uvæ. Virg. syn. Sătis ēst, sāt ēst, ăbūnde ēst, ămplĭus, īnsŭper, haūd quĭcquam est ŏpus.
sufficit, Dostáie mi, Dość 1.
suffigo, podbiiam 1. Krzyżuię, Wdźiewam.
suffimen, suffimentum, Kádzenie, Kadzenia materya.
suffio, podkurzam co, Rádzę. Beräuchten, Ignibus æthereis terras suffire feraces. Luc. syn: Fūmĭgo, īnŏdōro. v. Odero.
suffiscus, Mieszek 2.
suffitio, suffitus, us, pokurzanie, Kádzenie.
suffitor, Kádzenie.
sufflamen. Hámulec, Odwłoká 2.
sufflamino, Hámuię woz.
sufflatio, Nádęćie, Bąbel, poddymánie.
sufflatorium. Miech 2.
sufflatus, Nádęty. pyszny.
sufflavus, lege subflavus.
sufflo, Nádymam 1. 3. podymam, Do uchá mowię, podszczuwam, Szepcę, & sub Guiewam (się
sufflor, pysznię się co.
suffocatio, Zátchnienie, Dawienie.
suffoco, à faux, Dawię 1. Trapię. Ersticken/ würgen/ Suffocent animam dira venena suam. Ovid. syn. Præfŏco, ănĭmam, īntērclūdo. v. Strangulo.
suffoco, à focus, Kadzę
suffocor, Trapi mię co.
suffodio, podkopuię, podryć, przybiiam.
suffossio, podkop, podbićie oczu.
suffossus equus, Kon potkliwy.

suffragatio, pomagánie zá kim, Wotowánie przyczyná 3.
suffragator, pomocnik, Wotownik
suffragatorius, Wotowny.
suffragines, Ochwat.
suffragino, as. podćinam 2.
suffraginosus, przeguby chory máiący, Koń ná poślednie nogi upadaiący.
suffragium. Wotum, Ochwat.
Suffragium, apud Ovid. de nuce, à correpto, vitiosè corr: Suffragium.
suffragium fero, Wotuię.
suffrago, inis, Przeguby, Wilk 4.
suffragor, aris, Pomagam 1. 3. Wytuię, Goię 2.
suffrenatio, Ankrowánie.
suffrico, Wzdrápáć. suffringo, podłámuię.
suffrio vasa, Colu lege potiùs suffrico.
suffrutex, icis, Byłe, Krzew.
suffugio, Schraniam się. Uchodzę 1. Ućiekam.
suffugium, Ućieczka.
suffulcio, Podpieram 1: Podśiłam. Podiadam sobie.
suffumigo, Podkurzam
suffundo, as, Podmurowáć.
suffundo, is, Podlewam co. Nápuszczam
suffundor, sub Zápłonąć się.
suffunduntur oculi, Záćiekáią oczy.
suffuror, Kradnę 1. Umykam.
suffusculus, śniádáwy.
suffusio, Podlewánie. Infuzya.
suffusio oculi, Katarakta.
suffusorium, Nálewka 1.
suffusus. Rumiány, Záiątrzony, Krwány Zápalone oczy.

SUG

Suggero, Dodáię 1. Ná to mieysce stáwiam, Przypominam, powiadam do ncba.
Suggestio, Poduszczánie.
suggestum, podstuwek, Kętnaty.
suggestus, us, popuszánie. podstawek, Chocboł, Kazalnica.
suggredior, pochodzę 1, Szánnię się.

fuggrunda, æ, fuggrundia, orum, & fuggrundatio, Obdách, Alkierz. (Grob.
fuggrundari, Rob: Steph: corr: fuggrundarium,
fugillatio, *Náskoczenie guza, podbićie oczu, śiność 2. przymowká, przygána, Obmowa.*
sūgillātus, *ti, śiny*
sugillo, *as, Podbiiam oczy, czynię, Przyganiam, Uwłaczam 2. Szczypię; Szydzę, Ostawiam, Zámykam oczy.*
sūgo, *Ssę, Nápiiam się tr:* Saugen/ *Marte satos scires timor abfuit, ubera sugunt L. syn,* exsūgo, *phr:* sūccum ōre, labris haūrio, trāho, extrāho, exprīmo.

S U I

Sui, *sub śię, Sobie 3.*
fuile, *świnnik, Karmnik,*
suillis is, Wydra Egipska.
fuillus *substant: Wyz. Wydrá Egipska.*
fuillus. *adject: świni fuinus, Varr: corr: fuillus.*

S U L

fulcamen, *Oránie Brozdá.*
fulcātim, *Brazdawi, Żagonem,*
fulcātor, *Oracz, żeglarz,*
fulco, *as, Brożdżę Orzę, Kopam* Das Erdreich brachen/ pflügen fürchen/ *Sulcare terram. lasa quæ fruges suas* (Jamb) Sen: *syn:* Prōscindo. *phr.* Sūlcos īnfīndo, īmprīmo, īnfīgo, īnscrībo, sīgno, dūco, prōdūco, protrāho.
fulcus, fulculus, *Brozdá, Rozdwoienie,*
fulfur, vel fulphur, *śiárká.* fulfur facrum, *piorun.*
fulfuraria, æ, śiarkowa hutá.
fulfūrarius, *śiarkowy rzemieśnik*
fulfūrāta *orum sub śiárká, & sub proch do krzesánia ogniá.*
fulfurātio, *śiárczystość.*
fulfuratum ramentum, fulfuratum, *absolutè śiárká do krzesania ognia.*
fulfuratus, fulfureus, *śiárczysty,*
fultis, idem si vultis. Plaut: P.

S U M

Sum pro Eum. priscè Enni.
fum, *Verbum Jestem 1. Zwykłem, żyię 1. Było widzieć, Mam z tobą,*
fūmen, *inis, n. Wymię pierśi 2.* Eyt. 2. *& sub żyzność. Łono w ćiele.*
sūmendalia, ium, orum. plácek.
fūmīnatus, *sub Wymię.*
fumma, *Suma 1. 2. Jśćizna, Tytuł, świat.*
fumma fummarum, *Suma 1. świat.*
summānālia, ium, Obártuch. summāno, as, Umykam 4.
summānus, Lucifer, Złodźiey 1. & sub piekło.
fummārius, *sub Suma 1.*
fummarium, *Sumowánie.*
fummas, *ātis* fummatis, *omne* fummatis, *is hac hic* fummātes, *hi, hæ. Pánowie przedni, Páni.*
fummātim, *Krotko.* fummè, *Bárzo.*
fummifsio, *Znizanie, Spuszczanie 1. pokorá, Cichość*
fummiffus, *podły, Łagodny, Niski, Cichy.*
summitas, Wierzch.
fummitto, *Znizam, Schylam. Spuszczam oczy, Spuszczam głos, Zápuszczam włosy. Noszę brodę, Ná to mieysce stáwiam. Zostawiam 3. pośiłkuię, Zápuszczam lás podáię się, Kłániam się, Nássyłam 1. Nadsyłam, Dodáię 1. przypuszczam 2. 3. przelęknąć się 2. Náprawiam kogo Dogadzam 1. Wydáie źiemiá Klękam, Ustępuię.*
fummo, *as, Sumuię.*
fummo, *i, in fine, Ná końcu.*
fummœniāna, fæmina. *Nierządnicá.*
fummœniānum, *Nierządny dom.*
fummæniānus, *Podmurowy.*
fummœniānum. *podmurze.*
fummōpĕre, *Bárzo.* fummūla, *Sumá 1.*
fummum, *Nomen, Wierzch,*
fummùm, *Adverb: Nádaley iutra.*
fummus, *Náywyzszy, Nawiększy, Ostatni, & sub początek, Ostátek, & sub Przyiáćiel.* Der höchst *syn.* Māxīmus, vel āltīſsīmus, fuprēmus; vel extrēmus.
summussus, Szemracz.
fummūto. *idem* fubmūto,
fūmo, *Biorę z sobą, Kłádę 14. Przyczyram.*

Podeymuię 3. Ważę się 2. Wydáię 1. Piię 1. Trawię czás, Biorę, Czynię się 2. Obłoczę 1. Kładę zá pewną, Trzymam o sobie, Záwziąć się, Kokoszę się.

SUMP

Sumpti-facio, Wydáię 1. Utracam 1.
ſumptio, Bránie.
Sumptio, Dialectica & Rhetorica. Cicer. limma. Sumptiones ſyllogiſmi. ſunt propoſitiones quæ præcedunt & inferunt concluſionem, ſymteraſma Vulgò Præmiſſas vocant, & priorem quidem Majorem, poſteriorem Minorem.
ſumptito, Bieram.
ſumptuārius, Wydátkowy.
ſumptuōſus, Koſztowny, Rozrzutnie, Drogo.
ſumptuōſus, Koſztowny, Rozrzutny, Doſtátni, przeważny, Hoyny.
ſumptus, us, & ſumptus, ti. ſubſt: Nakład, Bránie.
ſumptus itinerārius, Nádrożne.
ſunat, i. deprimit. Lucil: Noni: corr: Simat, à ſimo as.
ſuo, is, Szyię 1. Háftuię 2.
ſupārium, Obićie.
ſuparum, lege ſupparum. ſupatus, lege ſupparus.
ſupellecticātius. Sprzętowy.
ſupellectilis, is, hæc, ſupellectile hoc. Sprzęt.
ſupellex, ctilis. Sprzęt. Gráty. Hausrath/ Vilis cum patera guſtus, campana ſuppellex. M: epith: Prĕtĭōſa, ſplĕndĭda, dīves, ŏpŭlēnta, sŭpērba, măgnĭfĭca. pŭlchra, vīlis, cūta, ſōrdĭda, laūta, mūnda, ēxcūlta. phr. Jam dūdum ſplĕndet fŏcus, & tĭbi mūndă sŭpĕllex. Tēcum hăbĭta, ēt nōris quam sĭt tĭbi cūrta sŭpĕllex.
ſuper, Ná 2. Nad 1. Zá, Wyżey, O to 2. Bez przeſtańku, O co ubić, Więcey, Ná wierzchu, O tym, Zágorę, przy wieczerzy. Auff/ über/ — fama ſuper æthera notus, Virg: ſyn. Supra, dēsŭper, sŭpĕrne.
ſuper, Adverb: Wzgorę, Zgory, Názbyt.
ſuper, ri, Nomen. Gorny 2. Wyſoki 2.
ſuper, pro ſuperans, Pozoſtały:
ſuper, pro ſupereſt, in Zoſtáię 1,
ſupera, pro ſupra Adverb: Wyżey.
ſupĕra pro ſupra Præpoſitio. Nád,
ſupĕra, orum ſupera alta, Gorá 2

sŭpĕræ res, Nápowietrzne rzeczy.
sŭpĕrābĭlis, Zwyćiężny, przebyty, Łácny do zwyćiężenia. überwindlich/ Scilicet ut per vim non eſt ſuperabilis ulli.
ſuperabundanter. Nádmiarz 2.
ſuperabundantia, Nádmiarz 1.
sŭpĕrăbundat. Zbywa co. ſuperabundo, Obfituię.
ſuperaddo. przydáię 1. Przykładam 2.
ſuperadjicio, Przydáię 1.
ſuperadultus, Wyroſły. ſuperædifico, Buduię.
ſuperaggĕro, Náſypuię. ſuperallĭgo, Przywięzuię.
sŭpĕrāmenta orum, Drobki, Oſtatki 1.
ſuperamentum, Ućinek 1. Zbytek.
ſuperanteactus, Przeſzły.
ſuperbè, ſuperbiter, pyſzno.
ſuperbia, pychá. Hoffart / Hochmuth / Non ea vis animo, nec tanta ſuperbia victis. Ovid: ſyn: Făſtus, ămbĭtio, epith: ēlāta, tŭmĭda. tŭmēns, tūrgĭda. vēntōſa, vāna. ĭnānis, trŭcŭlēnta, prōtērva, ĭnĭqua, mălĭgna, grăvis, ĭmpĕrĭōſa, viŏlēnta, ĭnsāna, ſtŏlĭda, dēmēns. ĭnvīſa, dāmnōſa. ātrŏgāns, ĭmpŭdens, tĕmĕrārĭa, aūdax. phr. sŭpērbus vēn tolus, ĭnānis, fāſtus, tŭmor. Fāſtus vēsānĭa ĭnānis glōrĭa jăctāntia. Tŭmĭdæ mēntis fāſtus, Mēntis ēlātæ tŭmor. Pōnĭte ĭnflātus, tŭmĭdōſque vūltus, Tērrārum dŏmĭnum pōne sŭpērcĭlĭum. Vēntōſo vāna sŭpērbia fāſtu. Vēntōſo tūrgĭda flātu, ĭmpātĭēnſq; sŭpērbĭa frænĭ ĭnquĭnat, ēgrēgĭos ădjūncta sŭpērbĭa mōres, ămāta sŭpērbĭa dūlces vīx hăbet ēvēntus á nōſtris prōcul ēſt ōmnis vēsīca lĭbēllis. Mūſa nec ĭnsāno sўrmăte nōſtra tŭmet: Ubi nota ipſam Veſicam pro tumore, ſive tumido & lato ſcripti genere uſurpari. v. Ambitio, Superbio:
sŭperbĭbo, Popiiam po tzym.
ſuperbiloquentia. Pyſznomowność.
ſuperbio. Pyſznię ſię. Hoffärtig ſeyn/ ſtoltzieren. — tumefacta ſuperbiat umbria libris. Prop. ſyn. ĭnsŏlēſco, glōrĭor. phr: ănĭmo, ănĭmis ēffĕror. Făſtu tŭmēo, tŭmēſco, tūrgēſco, ĭntŭmēſco. Pēctŏra fāſtu plēna gēro, āltos ſpĭrĭtus ănĭmos, gēro. Pēctŏra, cōrda fāſtus hăbet, pōſsĭdet, ĭnflat. Vēntōſo, ēxtōllit sē vāna sŭpērbia flātu. Căput vērtĭcem cælo ēffērt, ērĭgit ēlāta frōnte sŭpērbit. Sŭblātis sŭpērcĭlĭis, ālĭos ſpērnĕre, dēſpĭcēre. Cērvīcem ēlātam gērit. Trōjānos tŭmĭdos făcit nĭmĭum, āc fērōces. Laūdātas hŏmĭni vŏlŭeris Jūnōnia pēnnas ēxplĭcat, & forma, mūta sŭpērbit ăvis, vide Superbus.

sŭperbus, *superbificus. pyszny 1, 2. Wspániáłys świetny 2. Wyborny.& sub Umárky.* Hoffärtig/ stoltz/ *Quos illi bello profugos egere superbo,* Virg. *syn.* ārrŏgāns, impĕrĭōsus, āmbĭtĭōsus. *phr.* Fāstu tŭmens, tŭmĭdus, tŭmĕfāctus, tūrgĭdus tūrgens. ēlātus. sūblīmis īnsŏlēns, fĕrox: aūdāx, tĕmĕrārius. Vāno tŭmĭdus. præcōrdĭa fāstu ŏmnia māgna lŏquens ănĭmis ēlātus. Cui sŭpĕrba mēns. Quem sŭpĕrbia dĕmens īnflăt, sĕquĭtur sŭpĕrbos, ūltor ā tĕrgo Dĕus. Fāstus ĭnĕst īlli, sĕquĭturque sŭpĕrbĭa fōrmam. Fāstūque sŭpērbus ēmĭcat īn cūrrum nĭmĭum gaūdēns, pŏpŭlārĭbus aūrĭs. *v. Ambitiosus. & Superbio.*

supercado, Spadam 1. Supercalco, *Depcę.*

supercerno; *Potrząsam 4.*

Supercertor, in Epistol. Judæ. adlaboro, contendo, decer- (to

supercilia parietum, *Gzemsy.*

supercĭlium, *Brew, Skinienie, pychá powagá,* Brzeg *2. Wierzch 1.* Storcz. Augbrauen die ob den Augen seynd/ *epith.* Hīrsūtum, trīste sĕvērum, grăve, sŭpĕrbum, cōntrāctum, mĭnax, ēlātum, tērrĭbĭle, ārdŭum, trūx, ātrum *phr.* Hīrsūtumq; sŭpĕrcĭlĭum, prōlīxāq; bārba,

supercontego, *Nákrywam*

supercorruo, *Upadam ná drugich.*

supercresco, *Náraſtam,* supercŭbo, *Lezę ná czym*

supercurro; *tr: przewyżſzam.*

Superdīco, vel super dico. Cicer. corr: Lambin. Superiores dicebant, loco, superdicebant. v. *przydáię: superdo. przydáię 1,*

superduco; *Przyprowadzam.*

sŭpĕrēditus, Wyniosły. superēdo, poiádam.

superēmĭco, *sub Wynurzam się.*

superēmĭneo, *przewyżſzam. Pokazuie się co, Wychodźi 1.* übertreffen/ herfür gehen/ *Gradiensq. deas supereminet omnes.* Virg: *syn* Sŭpĕrēmĭco, ēxŭpĕro; sŭpĕro, ēmĭco, ſum ſupra, vel ēxcēllo. *phr,* Căput tōllo, āttōllo, ēffĕro, īnter Vīctōrque vĭros sŭpĕrēmĭnet ōmnes, Īpſe cătērvis. Vērtĭtur īn mĕdĭis, & tōto vērtĭce ſupra ēſt: Namq; ōmnes sŭper ēxcēllēns atq; āltĭor ībat,

sŭpĕrēnāto, *Wynurzám się.*

supĕreo, ſuper-eo, *Chodzę 2.*

supererŏgātio. Przydátek 1.

supererogationis opera, Uczynki dobre.

supererogo, Wydáię 1.

superescit. supereſt, ſuperfit, *Zbywa co,*

superēvŏlo, *Wylatam. superexalto. Wywyżſzam*

superexcurro, Wybiegam 2.

Superexigo, i. nimium exigo, & Superexactor. in Cod: ultra debitum exigens.

superextendo, Rozſzerzam. *superextollor, Wynoſzę się.*

superfĕro, *Przenoſzę 2. przeſtępuię co.*

superfētātio, *sub Koeq się 2,*

superfetatum, ibidem. ſuperfeto, *as, ibidem.*

superficiaria, ædes, Budowanie 3,

superficiārius. Powierzchni, Buduiący 1. Upr gść.

ſuperficies, *Powierzchność, Szerokość.*

superficio sub Zbywa co,

superficium, Budowánie 3,

superflōreſco, *sub Kwitnę.*

superfluens, *Opływáiący, Obfity, Zbytni.*

superfluĭtas, *Zbytek 1. Nadmiarz.*

superfluo, *Ciekę, przepełniam, Opływam, Zbywá*

superfluus, *Opływáiący, Zálewáiący, Zbytni.*

superfulgeo, Stati: i. fulgeo super.

superfundo, *Polewam 1.* Wylewa z *brzegow.*

superfūſio, *Polewánie.*

supergaudeo. Urągam się, Weſelę się.

supergĕro, *Kłádę 3. Násypuię 1.*

supergloriosus, Daniel 5. Przenachwálebnieyſzy.

supergrĕdior, *Przeſtępuię 1. Przewyżſzam.*

superhumerale. Náramiennik 1.

sŭpĕri, *Niebieſcy, superiacio, idem superjĭcio:*

superjĕctio. ſuperjectus, *Przyrzucenie,*

superjĭcio, *Przyrzucam 2. Przydáię 3. Kłádę.*

supĕrilligo; *Przywięzuię.* ſuperillīno, *Namázuię*

superimpendens, *Záwieśiſty.*

superimpendo, Wydáię 1.

superimpono, *Przykładam 1, Kłádę 3.*

superincido, *Spadam 1.*

superindico, Ulpian: lege superdico.

superdictio, superdictum, sub Pobor,

 superim,

superinduco, *Násypuię 1. Zásypuię. powła czam & sub przyprowadzam.*
superinductio, *Kásowánie, przekreślenie,*
superinduo, *Obłoczę 2,*
superinfusio *polewanie,*
superingero, superinficio. *Násypuię 1,*
superinsterno, *Tárcicámi pokładam*
superintegro, *Nákrywam, przyodźiewam*
superintono, *Grzmot czynię*
superinvalesco, 4, Esdra pro valdè invalesco.
superinungo, *Námzuię*
superior, *Wyższy, a Dawieyszy an Starszy.*
superior locus, *Kazalnica.* superiores *Przodkowie*
Superjumentarius Pásterz superius *wyżey*
superlacrymo, sub ściekà, Sączy się
superlatio *Wyniesienie:*
Superlativus gradus Grammaticorum, quo Nomen aliquod ad plura sui generis comparatum, præfertur omnibus, Priscian
superlatus *Wyniosły*
Superlaudabilis, Daniel 3. przenachwalebnieyszy.
superlimen, superliminare, *Náprożek*
superlino; *Námazuię.* *superlucror, sub Zyskuię.*
supermando, is poiadam 1. supermico, przewyższam.
supermunire, Obwárowáć
supernas, *atis, Wierzchołkowy*
supernas ventus, *Wiatr połnocnemu poboczny ku wschodowi*
supernascor *Nadrastam*
superno, *pływam po wierzchu*
supernaturalis, Nadprzyrodzony
superne, Z *góry. Wzgorę po wierzchu*
Supernumerarii żołnierz lekki, posiłek żołnierz posiłkowy, tytułowy.
Supernumerarium, pro additione corollario usurpavit Rhodigin:
Supernumerus: vel *supernumerum militiæ genus. sub żołnierz tytułowy.*
upernumerus Nadliczony. *(nowię*
supernus *Gorny 1.Z wierzchni.superordino, sub Sta-*
supero, *przewyższam Zwyciężam 1, 2. przemagam, przechodzę kogo, przebyć co przestępuię ę przeskákuię, Zostáię, żyię 3. Uchowa się, Zbywá.* Uberwinden / überwältigen / *Amissa solus palma superabat Aceſtes. Virg: syn:* Vinco, subigo; vel præsto, excello, vel ascendo, vel resto, supersum. *v. Vinco, & Excello.*
superobruo, *przywalam:*
Superpellicium, B. in Komża.
superpendens, *Záwieśisty*
superpondium, przydátek
superpono, *Przykładam 1. Kłádę 3. 4.*
superquam quod, *Oprocz tego.*
superrado, *in Skrobię,* superscando, *Wstępuię*
superscribo, *Napis kładę.*
superscriptio, Napis.
supersedeo, *przestáię 1. Zániechàwam, siedzę 1.*
supersemino, supersero, sieię 3.
supersilio, *Wskakuię, supersolaneus, Naięmny.*
superspargo, *potrząsam.*
superspero, Psal. 118. i. valdè spero.
superstagno, *Wylewa z brzegu.*
superstatumino rudus, *Tynkuię*
supersterno, *Nákrywam*
superstes, *pozostały, świádek, żyw 1. Obecny.* überlebend / *Et meliore tui parte superstes eris.* Mart: *syn:* Salvus, incolumis, sospes, vel reliquus.
superstitio, *Zabobon,* Aberglaub / *Vana superstitio veterum &c.* Virg: *epith:* anilis, ridenda, amens, cæca, vana, insana, insanis, stulta, improba. *phr.* Vana. inanis, falsa religio. Vani ritus. Stultæ religionis amor, inane commentum. Sibi quæ variis, finxit simulacra figuris. Credula corda fatigans. Vana superstitio miseras compleverat urbes. *v Idololatria.*
superstitiose, *Zabobonnie, po babsku*
superstitiosus, *Zabobonny, Wrożek.* Abergläubig / *Superstitiosus hic quidem est &c.* Jamb.
superstito, *Zostáię żyw, przeżyć 3, Záchowuię 1.*
supersto, *Stoię 3. 4.*
superstruo, superstruo, *przybudowáć 2.*
supersum, *pozostáię 1. Bronię 2. Názbyt, Nád ostatek, Zdołam, & in Obecny:* überbleiben / *Auxilioq; urbes Itala populiq; supersunt.* Virg: sum super, supero, resto, sum reliquus, sum superstes

supe

ſupertĕgo, *Nakrywam.*
ſupervăcāneus, *prożny, Zbytni*
ſupervăcat, *Zbywa.*
ſupervacuitas, *propriè ſonat. Zbytek. Zbyteczność. Sapientiæ 14 prożna márność. reddi Vujecus apud (LXX.*
ſupervacuè, ſupervacuò. *Nazbyt.*
ſupervacŭus, *Zbytni, prożny.* Vergebens / unnütz / überflüſſig / *Mitte ſupervacuos honores.* (Dactyl. Troch.) *ſyn:* sŭpērvăcānĕus, inūtĭlis, ĭnānis, vānus.
ſuperrăganeus, Wyſokolotny.
ſupervăgor, *Buyno roſtę.*
Super valeo, Eccleſiaſtici 43. pro prævaleo, præpolleo.
Super valeſco. Eſdræ 4 idem przemagam, przewyzszam
ſuperveho, ſupervehor, *przeieżdżam,*
ſupervenio, *Nádchodzę, Naſtępuię, Łączy ſię,* überfallen / *Grata ſuperveniet, quæ non ſperabitur hora* Hor:
ſuperventus, *us. Nádeśćie.*
ſupervestio, *Okrywam przyodźiewam.*
ſupervīvens. pozoſtáły, ſupervivo. ſub Doczekal.
ſuperum. *Gorá 2.*
ſuperungo, *Námazuię co.*
ſupervŏlito, & ſupervŏlo, *as. Latam.* überfliegen / *Infelix ſua tecta ſupervolitaverit alis.* V. *ille aſtu ſubit, ac tremebunda ſupervolat haſta.* idem.
ſupervolvo *Gorny i. wyſoki 2. zwierzchni, Niebieſki*

SUPI

ſupinæ mănus orantis. *Virgil:* i. *palmis cælum ſpectantes.*
ſŭpīnātio, *Wznak leżenie* ſŭpīnātus, *Wznak leżący*
ſupinè, *Wznak. Niedbale.*
ſupinitas. Wznak leżenie. Niedbalſtwo.
ſŭpīno, *as. Wznak ćiągnę, przewracam Kokoſzę ſię*
Supinum Supina apud Grammaticos Priſcian: Probum. ſunt Verba ſine perſonis & numeris ideoq; Infinitis ſociantur. Participialia verba vocat Priſcian & Donat. Nomina. Auguſtin Saturnius. Suntq; duo in Um active ſignificationis. ut Eo viſum i ut videam ad videndum. In U paſſiva. ut dignus viſu i. videri, ut videatur Hæc à nominibus non differre cenſet Priſcian: intellige ſaltem in quibuſdam eadem ijs Græci & Poloni.
sŭpīnus. *Wznak leżący, Spodni, Záleżały, Niedbáły, Gnuśny, Gruby 3.* i. ückling liegen / *Cubat in faciem mox deinde ſupinus,* Juv: *ſyn:* Rĕſŭpīnus, rĕclīnis, rĕsŭpīnātus, prōſtrātus, rĕcumbens, īnvĕrſus.
ſupo, as: Rzucam *i.*

SUPP

ſuppætuli oculi. *Varro. Colujus. i. aliquantum pætuli,*
ſŭppar, *aris, Rowiennik*
ſuppărăsītor, *aris, pochlebuię.*
ſuppărium, *Obićie.*
ſuppărum, *Chorągiew i. żagiel i. Szata białogłowſka, Gzło, Ciáſnochá.*
ſuppărus. *Száta białogłoſka, Gzło, Ciáſnochá.*
ſuppeditat. *Doſtaie mi.*
ſuppĕdĭtātio. *ſuppeditatus, us, Dodawánie.*
ſuppĕdĭto, *Dodaię i. Nákładam komu, Uchowa tyle, Zdolam.* Zuſteuern / dareichen / *Suppedita mihi tela vadis læventis avernis.* S. *ſyn:* effĭcĭo, sŭggĕro, mĭnīſtro.
Suppeditatus es mihi. apud Cic: aliqui legunt. Deponens. ſed variant lectiones: al: ſuppeditatum eſt mihi &c.
ſuppĕdo, *is, wiátru przyrodzonego upuśćić.*
ſuppello, Cicer: corr. ſuppedo.
ſuppendeo, Wiſzę i. ſupperno as podćinam.
ſuppetiæ, *poſiłek pomoc.* Hülff / Succurs / *Qui dare ſuppetias modo ne ſiducia ceſſet.* Alc. v. *Auxilium*
ſuppetias, *ſub Ratá. ſuppĕtiātus. us, pomoc.*
ſuppĕtior. aris. Ratuię.
ſuppĕto, ſuppĕtit, *Doſtáie mi, Zoſtaię żyw, mam co dać, Mam z tobą.* Vorhanden / bereit ſeyn / *Pauper enim non eſt, cui rerum ſuppetit uſus.* H: *ſyn.* Præſto ſum, ădſum, sŭffĭcio.
ſuppīlātus, *Okradźiony*
ſuppīlo, *Kradnę i. Umykam.*

ſuppingo, *Podbiiam* 1. *Podſzywam.*
ſuppingvis, *idem* ſubpingvis,
Supplantatio, *tr:* *Oſzukánie. propriè Przewinienie przez nogę.* (*kiwam tr.*
ſupplanto, *Szczepię przewiiam, przez nogę, Oſzu-*
ſupplementum, *Pośiłek, Dopełnienie,*
ſuppleo, *Ná to mieyſce ſtawiam, Dokonywam, Dopełniam, Dokładam* 1.
ſupplex, *pokorny.* **Demüthig/ bittend/** *Supplicibus ſupra votis &c.* Virg: *ſyn:* ābjēctus, jăcens, prōſtrātus, sūbmīſſus, vel ōrāns, rŏgāns.
ſupplex libellus, *Suplikácya.*
Supplicamentum, *Apárat* 1, *Ofiárá* 2.
Supplicaſsis, *i*, *ſupplicaveris*, *Plaut.*
ſupplĭcātio, *Prozbá, Proceſſyia, Ofiárá* 2. *& ſub Laſka poſelſka,*
ſupplĭcĭter, *ſupplicitus, Pokornie.* **Demüthiglich.** *Suppliciter venerans demiſſo lumina Turnus.* Virg:
ſupplĭcium, *Prozbá. Karánie, Męká* 1, **Leibs-Straff/ Pein/** *Supplicia hauſurum ſcopulis, &c.* Virg: *ſyn:* Tōrmēntum. pœna, crŭcĭātŭs. *epith:* ăcērbum, sūmmum, suprēmum, dēbĭtum, jūſtum ĭnīquum, fĕrum, crūdēle, dīrum, dūrum, ſævum, atrōx, īmmāne, hōrrēndum, īntŏlĕrābĭle, grăve. trīſte, āſpĕrum, ēxquīsĭtum, īnfāme, fūnēſtum fērāle, lēthāle, ācre, vĭŏlēntum, ĭnaūdītum, *phr.* Gĕnus mĭsĕrābĭle pœnæ, ſcĕlĕrum vīndex, vel ūltrix pœna. *v. Pœna.*
ſupplĭco, *Modle ſię* 1. 2. *Ofiáruię* 2. *Przyczyniam ſię* 2. **Demüthig bitten/** *Arida nec dubio ſupplicat herba Jovi.* Tib. *ſyn.* Dēprĕcor, sūpplex, ăccēdo, ōro, rŏgo, prĕcor. *v. Precor, Genua flecto.*
ſupplicue, *i*, *ſuppliciter*, *Apuleius*,
ſupplodo, *tr:* *Tłumię.*
ſupplōdo pedem, *Tąpam.*
ſupploſio, *Tąpánie,*
ſuppœnĭtet me, *żal mi nieco.*
ſuppōno, *Pokładam, Ná to mieyſce ſtawiam, Podrzucam* 2. *Námieſtniká dáię, Náſadzam* 1. *Záſtępuię kogo, Fałſzuię, Podeymuię* 1. **Unterlegen/** *Falcem maturis quiſquam ſupponat ariſtis.* Virg: *ſyn.* Pōno vel sūbmītto.
Suppono, *recentiores Philoſophi uſurpant eo ſenſu quo Ariſtot: i. pro principio pono. Sic Ariſt. Theophra: ex ſuppoſitione.*
ſupporto, *Ponoſzę przywożę.*
ſuppŏsĭtio, *Podkładánie, Podrzucanie,*
ſuppoſititia mater, *Mámká.*
ſuppŏsĭtītius, *Podrzucony, Namieſtnik.*
ſuppŏsĭtōrius, Spodni, ſuppoſitorium, Czopek.
Suppoſitum apud Grammaticos eſt Nominativus antecedens Verbum inter duos rectos in Conſtructione poſitum. Apud Theologos ſuppoſitum eſt, ut in Chriſto Natura Divina juncta eſt natura humana non ſolùm in Perſona. ſed etiam in ſuppoſito divino ſeu hypoſtaſi. Subſiſtentiam aliqui vocant,
ſuppŏsĭtus, *Podrzucony, Namieſtnik.* **Untergelegt** *Tranſeo ſuppoſitos, & gaudia votaque ſæpè.* J.
ſuppoſtrix, ſub Podrzucam.
ſupptesſio, *Duſzenie nocne*, *Obrywká.*
ſuppreſſor, Zátrzymácz, Przeymacz.
ſuppreſſus, *cichy* 3.
ſupprĭmo, *Tłumię, Zátrzymawam, Záſtánawiam Hámuię ſię, Topię, Táię czego* **Unterdrücken** *ſyn:* ōccūlto, ābdo, sūbdūco, vel cōērcĕo, sēdo, plāco. *v. Abdo.*
ſuppromo, Plaut: corr: ſuppromus es.
ſupprōmus, *ſub Nálewacz. & Namieſtnik.*
ſuppromus ſum, *Nálewam.*
ſuppŭdet, *Wſtydzę ſię.*
ſuppūrata, *orum, Ropá, Wrzod* 2.
ſuppūrātio, *Ropienie, Jątrzenie.*
ſuppuratōrius, *Ropiący, Jątrzący.*
ſuppurātus, *Ropiſty, Záiątrzony.*
ſuppūro, *Jątrzę, Ropię ſię.*
ſuppus, Wznak leżący. ſuppus tali, ſub Rut 1,
ſupputatio, Rachunek. ſuppŭtātor, *Ráchownik.*
ſuppŭto, *Podćinam, Ráchuię ſię.*

SUPR

Sŭpra, *præpoſitio, Ná* 2. *Nád* 1. *Ná wierzchu* **Droben/ Darüber/ über/** *Olli cæruleus ſupra caput aſtitit imber.* Virg. *Serra ſupra quæ ſe ſunt, concutit omnia metu.* Luc.
sūprà, *Adverb: Nád to, Wyżey, Wzgorę, Po práwey.*

ſupra

ſupradictus ſupra dictus], ſuprapoſitus, ſupraſcriptus, ſupra ſcriptus, *Przerzeczony.*
ſūprēma, orum, *Skonánie, Smierć 1. Pogrzeb 1. Kośći zmarłych.*
ſūprēmĭtas, *Wierzch 1. śmierć 1.*
ſupremò, *Oſtátnie.*
ſupremum tempus, *Konánie, śmierć 1,*
ſuprēmus, *Naywyżſzy, Naywiękſzy Oſtátni, & ſub Oſtátek.* Allerobriſt / letzte. *Iura dies regnis illa ſuprema fuit.* Ovid: *Flebant, & cineri ingrato ſuprema ferebant.* Virg: *ſyn:* Sūmmus, ūltĭmus, ēxtrēmus.
ſupus, idem ſuppus:

SUR

Sūra, *Łyſt, Kość goleniowa mnieyſza.*
ſuræ frons, *Goleń.*
Surclus Varr: idem Surculus.
ſurcŭlāceus, *Drewniſty, Głąbiáſty.*
ſurculāta veſtis, Szátá ná tryumf.
ſurcŭlātus, Strefiſty. surcŭlo, *as Obćinam.*
surcŭlōsè, *Gałąſkámi.*
ſurcŭlōſus, *Drewniſty, Roſocháty, Głąbiáſty.*
ſurcŭlus, *Látorośl 2. 3. Gáłąſká, Trzaſka 2. Kołek 1.* Ein Propff/ Reiſz. Schoſz/ Zweig/ *Pomaq: & alcinoi ſylvæ nec ſurculus idem.* Pr. *ſyn:* Rāmŭlus. frŭtices, gērmen. *v. Ramus.*
ſurdaſter, *Głuch, & ſub przyćięmnieyſzy.*
ſurdeſco, *Głuſzeię.* ſurdĭtas, *Głuchotá.*
ſurdùm, *Głucho.*
ſurdus, *Głuchy 1. 2. Słáby 2. Nieznaczny, Niewyſłuchány, & ſub Głos 1 2, & Fárbá blada.*
ſurgo *Powſtáię 1. Wſtáię, Podnoſzę 3. Wſchodzę 2. Wſzczyna ſię.* Auffſtehen/ *Poſtera jamq: dies primo ſurgebat Eoo.* Virg: *ſyn.* āſsūrgo; cōnsūrgo, īnsūrgo *phr* Mē, vel cōrpus, tōllo, āttōllo, lĕvo, ēffēro, ērĭgo, hŭmo tō llo, sēdem līnquo. Hŭmo mēmbra lĕvāre, Tēr sēſe āttōllēns: cŭbĭtōque īnnīxa lĕvāvit. Tōllit sē ārrēctum quādrŭpes.
ſurio, is Beſtwię ſię 2.
sūrōreclatus, sūrōriculátus, ſuroregulatus, ſurorecu latus, Strefiſty.

ſurpiculus, melius ſirpiculus.
ſurpio, contracte Porywam.
ſurrectus, *Podnioſty, & Máćicá nie wſparta*
Surrēgo, pro ſurgo, priſcum Feſt: Sipont: (Feſt.
Surremo, i. ſumo, & ſurrempſit, pro ſuſtulerit, priſcum
Surrepo, idem Subrepo. Subreptio, ſupra Subreptio.
ſurreptītius *Kradźiony, Dorywczy.*
Surrexe. pro ſurrexiſſe, Horat, contractio Poetica.
ſurrĭgo. *is, Podnoſzę, Náſtorczyć, Strzępię.* Auffrichten/ -- *Totidem ora ſinant, tot ſurrigit au res.* Virg:
ſurrĭpio, *Kradnę 1: Porywam.* Verſtehlen/ *Surripuere viros exactaque viſcera ferro.* Perſ; A. *ſyn.* Fūror, răpio ērĭpio, sūbdūco.
ſurrŏgātio, *Záſádzenie.* Surrogator, *Surogátor.*
ſurrŏgo, *Ná to mieyſce ſtawiam. Náſtępcę dáię, Ná to mieyſce obieram,*
ſurſum, *Wzgorę 1. 2.* ſurſum verſus, *idem.*
ſurſum deorſum, *Tám i ſám.*
ſurſum loca, *Gorá 2.* ſūrus *Koł 1:*
sūs, *ſuis, & ſueris commune świniá.* Ein Schwein/ Sau/ *Fiet enim ſubito ſus horridus; atraque tigris,* Virg: *ſyn.* Pōrcus, pōrca. *epith:* īmmūndus, fædus, tūrpis, sōrdĭdus. lŭcŭlēntus, cœnōſus. ōbſcænus, pīnguis, tārdus, īgnāvus, lēntus, grāvis, sētōſus, sētĭger, hīſpĭdus, ſūto sē vōlūtāns. *v. Porcus*
ſus fœta, ſus plena, *Proſna świnia.*
ſuſceptio, *Podeymowánie, Záczęćie 1. Przyięćie,*
ſuſceptor, *Przyimacz, Przechowywacz, Naymacz. Kmotr:*
ſuſcēptus, *Przyiáćiel. ſuſcio. Plaut: corr: ſcio.*
ſuſcipio, *Przyimuię 1. 2. Podeymuię ſię, Biorę, Poczynam, Uymuię ſię zá co, Obalam ná ſię. & in Dopuſzczam ſię, Weſzło w obyczay.* Auff ſich nehmen. --- *Mi legatus ſuſcipe cauſam.* Ovid: *ſyn* ēxcĭpio, rēcĭpio, ādmĭtto, vel āggrĕdior, ādŏrior, īncĭpio. *phr.* Rēs āntīquæ laūdis ēt ārtis īngrĕdior. Nōbĭle ŏpus mōlīri: Nŏvos āſſūrgĕre īn aūſus. Nōvo tēntāre mōlīmĭne vīres, *v. Aggredior, & Incipio.*
ſuſcitābŭlum, *Pobudká 1. Wachel, Proch 2.*
ſuſcĭto, *Budzę, Pobudzam. Rozdymam, Poruſzam.* Erwecken/ auffwecken. --- *Sopitos ſuſcitas*

suscitat ignes. Virg: *syn.* excito, exsuscito, *v. Somnium excutio: Excito,*
suspectio, *Podeyrzenie.*
suspectò, Podeyrzliwie:
suspecto, *as, Wzgląd mam, Podeyrzenie mam.*
suspectus, *ti podeyrzány.*
suspectus, *us, Wzglądanie, Pátrzenie ukośne, Przypátrowanie. Podziwienie:*
suspendeo, es, Wiszę, suspendiculum, Kołyská
suspendiosus, *Szubienicznik.*
suspendium, *Szubienicá 1. Obieszenie.*
suspendo, *Záwieszam 1. 2.* Obieśić *1. 2. Obkładam 2. Trzymam 5. & sub* Krzyżuię Aufhencken/ áufschiben/ *Laurento divo, & votas suspendere vestes.* Virg, *syn.* Fune in altum tollo, erigo, effero, vel strangulo. *phr:* Laqueo constringere fauces.:aptare vincula collo Cum aliquis laqueo collum nudatus amator. á trabe sublimi triste pependit onus. *sv. Strangulo, Pendeo, & Crux:*
suspensio. *Zawieszenie 1. Wątpienie, Sklep.*
suspensura, Sklep 1.
suspensus. *Zawieszony, Wątpliwy, Ni go tám, ni go sám.* Auffgehenckt/ zweiffelhafftig *syn* Sublatus, electus.pendens, pendulus.vel dubius, sollicitus, animi pendens, incertus, anceps, ambiguus.
Suspicabilis, i, probabilis, opinabilis. Ecclesiastic: 1 1. ut aliqui legunt pro Insuspicabilis, quæ lectio melior est, apud LXX.
suspicatrix, suspicax: *Podeyrzliwy*
suspicio, *onis, Podeyrzenie* Argwohn/ Muthmassung/ *Oblinitur minimæ si qua est suspicio rimæ.* M. *Suspicione paris, ne credite, ludimur inquit,* Cur ne. *syn:* Conjectura, opinio, dubium *epit:* Falsa. fallax, incerta vera, certa, tacita, prudens.
suspicio, *is, Podeyrzenie mam, Wzglądam, Skamá mi 2, Dźiwuię się, Ważę sobie.* Ob sich sehen/ von unten auff ansehen/ *Æneas ait & fastigia suspicit,* Virg. *syn:* Sursum aspicio, v. *(Aspicio.*
suspiciosus, *Podeyrzenie.*
suspiciosus, Podeyrzliwy, Podeyrzány,
suspicor *Podeyrzenie mam.* Argwohnen/ *Et miser in tunica suspicor esse vitum.* Prop: *syn.* Augurer, conjicio, opinor, arbitror.
suspiratio, supiratus, us, *Wzdychánie.*
suspitiosus, *Dychawiczny:*
suspiritus, us, Wzdychánie.
suspirium, *Wzdychánie, Dychawicá.* Seufftzer/ Seufftzung/ *Dederit tota suspiria nocte.* Tib: *syn:* Gemitus, singultus, luctus, lamentum, *epith.* Ægrum, anxium, triste, fædum, gemebundum, sedulum, mœstum. stridulum. *v. Suspiro, Gemitus, Fletus:*
suspiro. *Wzdycham 1. 2. Dyszę.* Seufftzen/ *Te tenet absentes alios suspirat amores.* Tib: *syn.* Gemo. *phr:* suspiria do. edo, duco traho, mitto, emitto. tollo, jacto, suspirans, imoque trahens à pectore vocem. anxia pervigili ducit suspiria cura. Longis singultibus ilia pulsat. Suspiria pectore ab imo, cura, dolorque trahit. Tristi pectore suspiria rumpere. Suspirat ab imo pectore. Suspiria duxit ab imo pectore. assiduo renovas suspiria planctu. *v. Gemo.*

SUSTI

Sustendo insidias, Zásadzam się.
sustentacula pedum. Strzemię 1.
sustentatio, *Zatrzymanie 1. Odwłoká 1. żywienie, Ożywienie, Oczekiwánie.*
sustentatus *us, Wspieranie,*
sustento, *Podpieram, Wytrzymać, Wspomagam, żywię, 2. 3. Podeymuię, Záchowuię 2. Nakładam komu, Wytrwáć 1. Trzymam ná sobie wychowywam, się. Pobłażam.* Erneheren/auffenthalten *syn.* alo, nutrio, pasco, *v. Nutrio.*
Susterna melius Fusterna. *sustinentia* Cierpliwość,
sustineo, *Zátrzymawam 1. 5. Podeymuię 1. 2 Hamuię, Zwłaczam,* Opieram się, Podpieram 1. 2. *Otrzymać się 1. Wytrwáć 1. Dostawam 2. Pocie pieć, Ponoszę, Przewodzę na sobie, Cierpię 1: żywię 2, 4. 5. Záchowuię 2. Trzymam ná sobie, Pokazuię się komu, Jestem tym, o swey mocy, Odkladam 2: Pracuię. Mogę 2. Wytrzymac, Zastępuię kogo, Urząd mam,* Nie daię *1.* Dulden/leyden/ ausstehen/ *Edidit. ætherios humero qui sustinet orbes,* Virg: *syn:* Fero, gero, vel tolero, patior. vel fulcio. sustento, vel tueor, defendo, propugno.

sustol-

susstollor, *Pysznię się.*
susum, pro sursum. & susus versus, Wzgorę.
sūsurrātio, susurramen. *Szept.*
sūsurrātor. *Szemracz, Zausznik, Obmowca,*
sūsurro, *as, Szepcę.* **Rauschen/murmelen**/ *Tum sonus auditur gravior, tractimq; susurrant.* Virg: *syn.* Mūrmŭro, strĕpīto, crĕpīto, *phr.* Sŭsūrrum ĕdo, cĭĕo. Plăcĭdis īmmūrmŭrat ŭnda sŭsūrris. Quĕrŭlo cădit ŭnda sŭsūrro. Sŏpōrĭfĕros tĕnues strĭdōre sŭsūrros ŭnda cĭet. ārgūto strĕpĭtānt mūrmŭre rīvi, sibīlat mŏlli sylva sŭsūrro, & Zĕphŷro nĕmus ōmne dăbat spīrānte sŭsūrros. ŭnda lĕvi sōmnum svādēbit īnīre sŭsūrro, vel Tăcĭtas aŭrĭbus cōmmĭtto vōces. ŏccūlto crimen māndāre sŭsūrro.
sūsurro, *onis, Szemracz, Podszczuwacz, Zausznik, Obmowca 2.* susurrum, *Szept.*
susurrus. *substant: idem. Szum.* **Gemürmel Geräusch**/ *Stridere secreta divisos aure susurros.* H: *syn.* Mūrmur, strĕpĭtus, sŏnĭtus, sŏnus. *epith.* Lēnis, lĕvis, mŏllis, blāndus, grātus, plăcĭdus, tĕnŭis, sŏmnĭfer, sŏpŏrĭfer, gārrŭlus, ārgūtus, quĕrŭlus, raūcus, flŭvĭālis. *phr.* ārgūtus rīvi strĕpĭtus, vel fūrtīvæ mūrmŭra vŏcis. Tăcĭtæ vōces *v. Murmur, & Susurro.*
sūsurrus, adject: Obmowny.
Sūtans atis, sūtas, *atis sub Szwiec.*
sūtēla *tr: Sztuka. al. Szew, Szycie.*
sūterna, sūtrina, *Szewski warstat.*
sūtĭlis, *Szyty,* **Genäet/ gestickt,** *Sutilis aptetur decies rosa crinibus ut sit.* M.
sūtor, *Szwiec.* sutorium atramentum. *Koperwas, al. Dziegieć.*
sutōrius, sutrinus; *Szewski.* sutrinum, *Szewstwo.*
sūtūra, sutum, *Szew 1: 2. Szycie, Przeszywanie.*
sutura vulneris *Haft,* sutus, *ti, Szyty.*
suum, **Właśna** *rzecz, Máiętność.*
suus-met, *Swoyże.*

S Y

syăgrus, *Gr: Wieprz dziki morski, Dáktyl 1.*
sȳcăminon, *n:* sycaminos, *f. Gr: arbor & fructus, Morwa. & Figomorwa.*
sȳce, *es, Gr. Cieczenie ustawne, Járy mlecz,*
sȳcītes, *æ, m. gr: Figowe wino, Wino robione. Figowáty kamień.*

sȳcŏmŏrum, *gr Figomorwá owoc.*
sȳcŏmŏrus, *f gr: Figomorwá drzewo, Figomorwá,*
sȳcŏphanta, *æ, m. gr: Szálbierz. Fránt, Oskarżyciel,*
sȳcŏphantia; *gr: Szálbierstwo. (Potwarcá.*
sycophantiosè, *Szálbiersko.*
sycophantisso, sycophantor; *Szálbieruię,*
sydus, vide sidus, vel stella.

S Y L

Syllabæ longæ nota. lineola transversa, vocali incumbens. ā *Priscian: Donat:*
Syllabæ brevis nota, dimidii circuli pars ima, vocali imminens ă *Priscian. Donat.*
syllăba, *gr: Słowá część*
syllăbārius, *sub Sylabizuię, & Gregoryanek.*
syllăbatim, *Wyraznie, & sub Słowá część.*
syllăbizo. *gr: Sylabizuię*
syllăbus, *gr: Reiestr 1.* syllepsis, *gr:* **Poczęcie.**
Syllepsis i: em, Grammatica figura. Donat. Diomed 2. Comprehensio, seu Conceptio, cum Verbum vel Adjectivum cum digniore genere, persona, numero convenit, vel cum dissimiles clausulæ uno Verbo copulantur, quod digniori respondeat.
syllŏgismus, *gr: Dowod.*
sylva; *ut aliqui scribunt ex Græca origine rectè Lát.* **Ein Wald**/ *Sylvarumque tremor, tacitâ qui fraude solebat.* M. *syn.* Nĕmus, sāltus, lūcus. *epith.* Nĕmŏrōsa, vĭrĭdis, vĭrens, vĭrĭdans, frōndōsa, frōndĕa, frōndens, cŏmāns, ŭmbrōsa, umbrĭfĭca, ŏbscūra, ŏpāca, nĭgra: nĭgrāns, cæca, ātra, prōfūnda tăcĭta, sĭlens, sēcrēta, ārcāna, ānxĭā, dēnsa, spătĭōsa, āmpla, vāsta, īncĭdŭa, dēsērta, hōrrĭda, hōrrēndā, sacra, āntīqua. vĕtus, vĕtūsta, sāxōsa, īncūlta, āspĕra, frāgōsa, āmœna, jūcūnda, ŏdōrāta, mȳrtĕa, laŭrĕa. *phr;* Sȳlvārum nĕmŏrum sēcēssus, sĭnus, lătēbræ, ŭmbræ, dūmēta, vĭrēta. Nĕmŏrum sāltus. sāxōsis. nĕmŏra ālta jūgis. ŭmbrōsi nĕmŏris latēbræ sēcrēta, ābdĭta. Jūga frōndĕa sylvis. sāltus. & lūstra fĕrārum. Nĕmus arbŏrĭbus dēnsum. Sȳlva hōrrēnda dūmis. ŭbi plūrĭma frondet ārbor, & īngēnti fōlĭōrum ēxŭbĕrat ŭmbra.

S Y M

Symbŏla; *vel e gr: Sklad 1. Zbieránie rzeky Spuszczánie 5.*
symbolam do; *Dáię ná rząd; Składam się ná co.*
symbŏlice, *Táiemnie.* symbo-

ſymbŏlĭcus, *Gr: Táięmny.*
ſymbŏlŏnes, *bi, ſub Składácz.*
ſymbŏlum, *Gr: Godło 1. Grot 2 Herb, Háſtos Intercyża, Pierśćień, Znák,* Cechá 1. *Inweſtyturá, an Skład 1.*
ſymbŏlus. *Cyrograf. Znák 9.*
ſymmĕtria, Gr: *Proporcya* 1.
ſymmeſtes, *a. m. gr. Sekretarz:*
ſympăthia. *Gr. Skłonność, przyrodzona.*
ſymphūnia, *Gr: Melodya, Bęben 1.* Zuſammenſtimmung, *Ut gratas inter menſas ſymphonia diſcors. ſyn.* Concentus. *v. Muſica:*
ſymphōniăca, *gr: Bielun.*
ſymphōniăcus; *gr: ſubſt: Muzyk.*
ſymphoniacus, *ſymphonicus, adiect: Gr:* Muzyczny.
ſymphrădæ, ſymphrātides, ſymphrātores, *gr: in Rodowy.*
ſymphy̆rum, *gr. Oman. żywokoſt.*
ſymphīnium *idem ſimpinium.*
ſymplēgas, *ădis,* ſymplegma, *ătis gr: Splecienie Powikłánie.*
ſympŏſiarchus, *Gr; Márſzałek weſelny.*
ſympŏſium, *Gr: Biesiáda.*
ſympronia, *Gr. Choroby przybywanie.*
ſympulum, *lege* ſimpulum,

S V N

Sy̆nærĕſis, *figura Grammatica & Poëtica, i. Contractio, eadem* Epiſynalœphe, *conglutinatio & contractio. Diomed, cùm duæ vocales in unam contrahuntur, non mutatæ, (quo à Craſi differt, quæ duas vocales aut diphtongos in tertiam diverſam contrahit) eadem Mario Victorin: & Pháéton diſſyllabum, pro* Phàéton, *triſallabo.*
Sy̆năgōga, *gr: Kośćioł ſtárego zakonu,*
ſy̆năgris, *ĭdes, Gr: Zębak ryba.*
ſy̆nallagma, *Gr. Kontrakt, Zamiana.*
ſy̆nălephe, *Quintil: Cariſ. Figura cum duæ vocales diverſis in dictionibus concurrunt, & altera, nempe prior, eliditur,* v, Apoſtrophus.
ſy̆nanche, *es, gr: Skwinancya.*
ſy̆năpothneſcontes, *Gr: ſub Máſtokowie,*
ſynathrœſmus, *Gr: Kupa 1. Item figura Rhetorica Quintil: &* Rutilio, *plures dictiones ſimplices vel conjunctas ad idem ſignificandum congerens.*
ſynaxis, *is, gr. Konwent.*
ſyncellita, *a, B. Społmieſzkániec.*
Syncellus, ſygcellus ſyggellus, proximus Patriarcha *& mortui ſucceſſor, Congellus in* Martyrologio, *idem à cella. c. in g. verſo Meurſ.*
ſyncĕraſtum. *Potráwá śniedna rzecz.*
ſyncĕraſtus *gr: Tłuſty. & iu Potráwá, & in wybiiam*
ſyncerus, lege potiùs ſincerus.
ſynchōrēſis; *gr: Dozwolenie, item figura eadem* Epitrope.
ſynchrŏnus, *Rowiennik 2:*
ſynchy̆ſis *gr: Pomieſzánie. Item figura Donato: Hyperbati ſpecies valdè confuſa & obſcura.*
ſynclērĭcus, *gr. Senator. ſynciput lege ſinciput.*
ſyncŏpe, *Gr. Omdlewánie, Urádlienie 3. Zsiekanie. Item figura Donatio Priſcian. literam vel ſyllabam in medio dictionis tollens ut* Pericla. *Dixes pro dixiſſes.*
ſyncrētiſmus *gr: Kuptur 3*
ſyncriſis *gr: Rownánie Item figura Rufiniano eadem Anthitheſi.*
ſyndĭcus *gr: Syndyk.*
Sy̆necdoche, Figura Grammatica, & Rhetorica Criſi. Donat. Diomed: plus minuſve pronuntiáns quàm ſignificans, vel unum ex alio quomodocunq; intelligens Denominatio, Cicer.
ſynecphoneſis, vide ſynæreſis.
sy̆nĕdria. *gr. śiedzenie 2. Zgromadzenie, Rádá.*
ſynedrion, *gr: Rádá poſpolita.* ſynedrus, gr. *Senator*
ſy̆nĕplēbus, *gr: Rowiennik 1.*
ſynephites, corr: ſynnephites.
ſyngrăpha, *gr: Cyrograf 1. Intercyżá.*
ſyngrăphum, *Intercyza.*
ſyngraphus *m, idem, & Páſzport.*
ſynnĕphītes. *a, m, gr: Mleczny kamień.*
ſy̆nŏchītis, ĭdis, gr: *Czárowniczy kámień.*
ſynodale, B, ſub świętopietrze.
ſynŏdia, *gr: Rozmowa, Schadzká.*
ſynodica luna, *Księżycá záśćie.*
Sy̆nŏdicus. *Hierony: ad ſynodum pertinens, Synodowy*
ſy̆nŏdita, *æ, m. gr: Społidący*
ſynodium, *concentus utraq; tibia Diomed: concentus imparibus tibiis Donat.*

ſÿnŏdon. ſÿnŏdontes, æ, gr: ſub *Zębak.*
ſÿnŏdontis, idis gr. *Tuńczyk ryba,*
ſÿnŏdontīdes, *a, gr ſub Zębak.*
ſÿnŏdus *di, f. gr: Ziazd.*
ſynodus, *ontis, m, Gr: Zębák ryba,*
ſynœceoſis, *figura diverſas res conjungens* Quintil. *Rutilio.*
Sÿnonÿmia, *nominis communio. Aquilæ Figura, verba idem ſonantia, congegrans.*
Sÿnonÿmum, *Synonyma,* Cariſi. *Diomedis ſunt quæ pluribus loquelis idem ſignificant. Enſis, Mucro. Gladius eadem* Polynonyma, *& Univoca vocantur. oppoſita his* Homonyma.
ſÿnopſis, *is. f. Gr. Reieſtr.*
ſyntagma, *tis, n. Gr.* Kśięga.
ſyntaxis, *n. gr. Skład 1.* Pobor, *Szyk, Kśięgá.*
Syntaxis item parsGrammatices, voces ſimplices ex regulis vel uſu bono jugens ordinans.
ſynteсtĭcus, *gr. Suchoty ćierpiący.*
ſyntērēſis, *gr. Záchowánie, Sumnienie.*
ſyntexis, *is. es, gr: Suchoty chorobá.*
ſynthēma. *n: gr: Páſzport, Godło 1. Znák woienny 2. Haſło,*
ſynthĕſis, *gr. Składánie, Szátá bieśiádna. Ibidem alia ſignificatio, Puzdro.*
ſyntheſis, *item apud Grammaticos recentiores, figura cum Verbum vel Adjectivum cum Subſtantivo ſignificatione non voce conſentit, Poëtis & Hiſtoricis frequentior.*
ſyntŏmia, *gr: Zśiekánie, Krotkomowność. Item Figura Oratoria. Circumciſa expoſitio.* Quintil. *Energiæ aliqui ſubjiciunt.*
ſyphĭlis, *idis, f. Fráncá.* ſyræum, *lege potiùs ſiræum*
ſyrbe, Gr. ſub *Koć koś.* ſÿrĭcum. gr: *Sándáráka.*
ſÿringias, *æ, m, gr. Trćiná.*
ſÿringītes, æ, m. gr: *Zdzieblny kámień.*
ſÿrītes, *æ.* gr: *Wilczy kámień.*
ſyrma, tis. n, gr: *Rucho, Szátá komędyalna, Szátá długá,* Der Schwantz an den Kleidern/ *Muſa nec inſano ſyrmate noſtra tumet* M. *epith.* lōngum flŭēns, trāgĭcum, māgnĭfĭcum pūrpŭreum *phr.* Lōngo sȳrmāte verrit hŭmum.

ſyrpe, lege ſirpe. ſyrpus lege ſirpus.
ſyrtis nĭvalis, ſyrtis arēnoſa, *Zamieć.*
ſyrtītes, æ, m gr: *Gwiazdeczká kámień, & ſub Kárbunkuł. ſyrupus, Syrop.*
ſyrus, *Grubá 1. Miotła 1.*
ſyrus, pro ſuro, priſcè. Ennius. Varr. Turneb.
ſyſſītos, gr: *Społżyiący.*
ſyſſītiētaris, idis, gr: *Winne źiele.*
ſyſtŏle, gr: *Skurczenie. Item figura Poetica Donato, Cariſio, quâ, longa ob metri neceſſitatem corripitur. appoſita ei Ectaſis.*
ſyſtÿlos, Gr: *in Filárowánie, & ná filarách*
ſyzÿgia, gr: *Złaczenie, Para wołow.*
Sz *pro Sed, vel ſcilicet, nota fallax in veteribus Apuleij editionibus.* Colvius. *v. Verrepæum. l. 5 de Orthographia, ubi plura talia inepta ponit & damnat.*

T A B

TAbăca, *Bielun cudzoźiemſki.*
Tăbănus, *Bąk 2, non Gźik.*
Tabefacio, Wyſuſzam.
Tăbella, *Deſzczká, Tábliczká, Wotowa tábliczka. Kśięgá, Grzanká, Obrazek 3. Poſadzká.*
Tabellaria lex, *ſub Wotowa tábliczká.*
Tăbellarius, *ſubſt. Kurſor, Okurent, Podpíſek*
Tabellarius, *adiect. Poſelſki.*
Tăbellio, *onis, Kurſor.*
Tābeo, *Schnę, 2. Niſzczeię.*
Tăberna, *Buda, Kramnica, Drewnia 2. Goſpodá 1.* Einckerberg/ *Fixa catenatæ ſiluit compago tabernæ.* Virg: *ſyn.* Caūpōna, pōpīna. *epith.* Fūmōſa, ōbſcūra, ăpĕrta, cōmmūnis, pătens, īnsīgnis. sōrdĭda, ēbria, lāſcīva, mădĭda, bĭbŭla, ārcāna, ūncta, pinguis.
Taberna carnaria, *Játki mieśne.*
Tāberna coquinaria, *Kuchnia mieyſka.*
Taberna diverſoria, *Goſpodá 1.*
Taberna liberaria; *Kśiążnicá:*
Taberna meritoria, *Kárczmá.*
Tabernăcŭlum, *Namiot 1. Játá. Kuczká, Mieſzkánie, Przybytek.*
Tăbernārius, *ſubſt. Szynkarz, Kramarz, Budkarz*
Tabernarius, *adject: Podły, Sproſny.*

Tabernula, *Kramnicá*, Karczmá.
Tabes, *Suchoty, Suszenie, Uschnienie, Zarázá, Stárość, 2. Jad, Sok 1.* Schwindsucht/ *His quos durus amor crudeli tabe peredit.* Virg: *syn:* Macies, vel tabum, *epith.* Pallida, livida, mortifera, funesta, horrida, horrenda, turpis, deformis, nigra, dira, pestifera, cruenta, lurida, fluens, fluida. *phr:* Tinctaque mortifera tabe sagitta madet: Hos necat afflatu. funesta hos tabe veneni.
tabes salsa, *Rosol 3.*
tabesco, *Topnieię, Schnę 2. Suchoty mam,* Táię *3. Niszczeię, Ubywa.* Schwinden/ausdorren dorren/ *Tabescat, neq; se majori pauperiorem.* Hor. *syn.* Tabeo, contabesco, extabesco, languesco, langveo. Tabe peredor, conficior. *v. Macer.*
tabidus, *Suchoty cierpiący, Táiący, Item Suchoty czyniący. Niszczący,* Psuiący. Faul/Schwindsüchtig/ *Dabam, subito cum tabida membris.* Virg. *syn:* Macer, macilentus, vel tabificus, *vide Macer.*
Tabificabilis, Suchoty czyniący, Niszczący.
Tabificus, Zárázliwy, *Suchoty czyniący,* Psuiący, *Niszczący, Topiący.*
tabitudo, *Suchoty chorobá.*
tablinum, *Száfá, Metryká.*
tabum, *à tabum, in Ropá s Posoka.*
tabula, & tabulæ, *Tablica 1. Morsele, Księgá, Zapis, & Reiestr prywatny, Malowánie Plác prożny, Cyrograf, Tárcicá, Grządká, Spisek, Moniment, & sub Faldowanie, & Flak.* Ein Tafel/ *Exiguis tabulis & Gemma fecerit uda.* Juv: *syn:* Tabella: *epith:* sectilis, picta, ornata, decora, polita, munda, splendida, pendula, apellæa.
tabula auctionaria, *sub Przeday.*
tabula cerata, *Książki kámienne,*
tabula damnatoria, *Skázenie 3,*
tabula geographica, hydrographica, *Mápá.*
tabula marginata, *Ramá z deską.*
tabula sectilis, *Deská 1.*
tabulæ pleuritides, *Reiestr u organ.*
tabulæ supremæ, *Testáment,*
tabularis, *Tabliczny.*
tabularium, *Kancelárya, Metryká, Probá.*
tabularius, *Pisarz 2, Ráchownik, Pieczętarz.*
tabulata provolantia, *Podśienie.*
tabulata vestium, Faldowánie. (*Rozdźielnie.*
tabulatim, *Tablicami, Rzędámi, Czworoganisto,*
tabulatio, Pokładanie *1. Futrowánie.*
tabulatum, *Tárcicámi nákrycie, Pokład 2, Piętro 1. 2. Przęsło 2. Rosztowánie, Faldowánie, śiádło, Gáłęźie 1. Rząd 2. Altána.*
tabulatum vestium, *Strefa.*
tabulatus, Tárcicámi *pokładány.*
tabulinum, *Wieczernik,*
Tabulo, as. Tárcicámi *pokładam.*
Tabum, *Posoká, Ropá.* Eyter-- *Sanie taboq; fluentes,* Virg. *syn:* Sanies, tabes. *epith.* Corruptum, putrefædum, crassum, cruentum, atrum, turpe, nigrum, decidűum, torpens, infandum, fluidum, triste, concretum, luridum, pestiferum, putridum, fœtidum, stillans, liquidum. *phr.* Stillantis tabi sanies. Vulnere manans, stillans, fluens sanies. Turpi tabo fluens, stillans, aspersus, infectus: squallidus. Crasso squa llentia tabo. Corpora tangebant fluido stillantia tabo.
Tabus, Ropá, *Posoka.*

TAC

Taceo, Milczę, Zámilczeć. Schweigen *Fingere quæ non visa potest, commissa tacere.* Hor: *syn:* Sileo, conticeo. obmutesco. *v. Sileo:*
tacite, tacito, *Milczkiem.*
tacitum, *Táięmnicá,*
taciturnitas, *Milczącość; Milczenie, Zátrzymánie;*
Taciturnulus, Milczący
Tacitulus, apud Varr, lepit. Lambin.
taciturnus, taciturnissimus, *Milczący.* Powściągliwy 2. Verschwiegen / *Qui sermone placet taciturna silentia vitet.* Ovid:
tacitus, *Potáięmny, Skryty 1. Cichy 2.* Der da schweiget still. *Monstravit tacitas hostibus ille vias:* M. *syn* Tacens, silens, mutus, taciturnus, vel obscurus, latitans, abditus, secretus, arcanus vel omissus, prætermissus.
tactilis, *Dotkliwy,* tactio, *Dotknienie.*
tactus, us, *Dotykánie, Dotknienie, Łechtánie.*
tactus, ti, *Poruszony 1. Piorunem uderzony.*
tæda, *Sosná tłusta, Łuczywo, Pochodnia, Gody.*

Eine Fackel/ *Ardentes tædas alii ad fastigia jactant.* Virg. *syn*: Fāx, Lāmpas, lȳchnus, fūnāle *epith.* Pĭngvis, cerĕa, lūcĭda, pīcea, cērĕātus, fūmāns, cŏrūsca, tĕres. *phr.* Tædīsque vīas ōrnāre cŏrūscis Castis ădōlet dum āltāria tædis. *vide Fax.*

tæda cerata; *świecá woskowa*

tædet me tædescit, *Teskni ę*, *Mierźę się*, *czym.* Es verdreust mich. *Mortem orat, tadet cæli convexa tueri.* Virg. *syn.* Pĭget, pērtæsum ēst. *phr.* Tædĭo, fāstīdĭo, āffĭcĭor, ănĭmūmtædia sŭbĕunt, căpĭunt. Tānta mĕæ sī tē cēpērunt tædia laūdis.

Tadio, as, Tesknię. tædiōsus, *Teskliwy*,

tædium; *Tesknicá.* Verdruss/ überdruss/ *Tantá mea si te ceperunt tadia laudis.* Virg: *syn*: Fāstīdĭum, sātĭētas, mœror, mæstĭtĭa, *epith.* Lōngum, ĭnērs, ĭgnāvum, lāngvĭdum, lāngvens, ăcērbum, grăve, trĭste mŏlēstum.

Tædulus, *Teskliwy*, *Ckliwy*, *Brzydki*, *Nienawistny*, *Przekwintarz.*

Tena, è Graco, Binda, Wieniec poczesny,

tænia, *gr: Przepaska, Bindá 3. 4. 7. Wieniec poczesny, Tkánicá, Korona krolewská, Glista*, *Pláma, Pregá, Zámięć & sub* Papier *1. Srzot 2.* Ein Haarschnur/ *Aurum ingens coluber, fit longa tania vitta.* V, *epith.* Tĕnŭis, lōnga: *v: Vitta.*

tæniacæ, *ha, Szrot 2.*

tæniŏla, *Przepáská 1, Bindá 3.*

Tapocon, apud Festum, *est genus scribendi deorsum versus, ut nunc dextorsum scribendi deorsum versus, ut nunc dextorsum scribimus.* Antoni. *Augustin: Gotfred: putant hoc tale quid esse qualis est Acrostichis Sibylla apud* Cicer: *2. de Divinat. Oedipode opus est ait Scalig.* *Teter. idem Teter.*

tăgax, *Ruszáiący rad, Smyk 2,*

tăgēniæ pisces, *Gr. sub Smáżony,*

Tăgo. is. priscum, Dotykam się, *Ruszam.*

tālāria. *orum, Obow, Choboty, Kostká,*

tālāris, *Do kostek, sub do kolan.*

talaris tunica, *Szátá długa.*

talarius, *Kutowy, Kosterski,*

talarius ludus, *Kutow grá. Kosterstwo.*

Talassio, Scalig: idem Thalassio.

tālea; *Látorośl do sadzenia; Ankrá & sub* Zworá *(Kárbowalaská.*

talentārius, *Tálentowy.*

Tălentum, *Tálent.* Ein Gewicht hält *60 minas,* welche thun *600* Cronen/ *Pychias emuncto lucrata Simone talentum.* Hor.

tāleŏla, *Látorośl do sadzenia.*

Talia. Fest. corr. Talla.

talio, *as Táliari dicitur lignum, cùm scinditur in taleas. (an Knowáć?) intaliari cùm pracidendo formátur, (an Zákończyć do szczepienia pniaka) Varrō Iuni, Sipontin.*

talio, *onis, hic, Wet 2.* Oddánie *wet zá wet.*

Tālĭpĕdo, as, Łáżę, Włoczę nogi.

talĭs, *Táki.* Solch/ sothanig/ *Pendentesq; genas & tales aspice rugas,* Jux.

taliter, *Tak.* taliter, qualiter. *Tak iak.*

tālĭtrum, *Szczudłek,*

talla, *Cebulna skurka, Cebulney głowki listki,*

talpa, *f. m. Kret.* Scheermauss/ Maulwurff/ *Aut oculis capti fodere cubilia talpa.* Virg. *epith.* Cæcus, nĭger, āter, vāgus, ērrans, tĭmĭdus, aūrītus. *phr.* ŏcŭlis căptus. Tērram fŏdĭēns, sŭb tērra fŏdĭens, cŭbīle, seu lārem.

tālus, *Kostká nogi, Kut 1. 2,*

talus suppus, *Kut 4*

T A M

Tàm, *Ták barzo, 1.* tam atq; tam quám, *Ták iak*

tăma, *Ocięgłość, żyła ociekła.*

Tame pro Tam, Ták barzo. tămārīce, *es, Tamaryszek*

Tamarindi, Daktył 3.

Tămārĭscus, tămărix, *icis, f. Támaryszek.*

Tamdiu, idem Tandiu.

tămen, *Wszakże, Acz, Przynamniey.* Doch/ jedannoch/ *Hic tamen ille urbem Patavi &c.* Virg: *syn*: āttămen, vērum.

tămenne? *A przedsię.* tamenetsi tametsi? *A.*

tāmĭnea, *vel táminia uva Jágoda winna leśna.*

tāmĭnia vitis, *sub Przestęp biały, & Wino przednie*

tamnăcus, *Mátuná.* tamne, *Ták barzo.*

tamnus; tāmus, *Przestęp czarny.*

T A N

Tănăcētum. B, Wrotycz 1.

tandem, *Wżdam, Wżdy kiedy, Zá czasem.* Endlich/ zuletzt/ *syn*; Pōstrēmo, dēnīque dēmum.

tandiu

tandiu, *Ták długo.* tandiu donec, *Poty 1.*
tandiu quandiu, *Poki, poty.*
tango, *Dotykam 1. 2. Trafiam, Przymawiam, Poieżdżam 1. Tykam 4.* Oszukiwam, *Ogołoćić, Doćisnąć, Pomuſnąć, Uśpić 2. Zgádnąć, Nierzqdu pátrzyć 2. & ſub Daię raz, & Dochodźi 2, Pulſu mácam, Ránię.* Anrühren/ *Vota tamen tetigere Deos, &c.* Ovid: *ſyn.* āttīngo, trāctō, āttrāctō. cōntīngo, vel ſtrīctim, lēvīter. attīngo, pērſtrīngo, dēlībo, vel mōveo, cōmmōveo. *phr.* Mănĭbus cōntĭngĕre. Mănĭbus jam tāngĕret æquis, āttrēctāre nĕfas, dōnec mē flūmĭne vīvo āblūĕro. Tāngĕre enim & tāngi nĭſi cōrpus nūlla pōteſt res.
tāniatæ, *Szrot 2.* tanquam, *Jákby.*
tanti, *in ſingulari genitivo, Zá tyle, Ták drogo, Potanti, in plurali recto, Tyle czego.* (*temu*
tandīdem, *Za tyleſz, Po temu. Corripuit mediam Varr: apud Scalig: in Catalectis,*
Quid? quaſi non curet tanditem Ariſtoteles. *Pantametr.*
tantillum, *Maluczko.* tantillus, *Tiluczki.*
tantiſper, *Poty 1. Tym czáſem, Trochę 2.*
tantò, *Tym więcey.* tantò ante. *Ták dawno.*
tantŏpĕre, *Ták barzo.*
tantūlo, *Ták tanie,* tantūlum. *Tyluczko.*
tantūlus, *Tyluczki, Ták máły.*
tantùm, *Tylko, Tyle 1. 2. Ták barzo.*
tantùmmodo, *Tylko.* tantùm quòd, *Tylko nie,*
tantùndem, *Tyleſz 1. 2.* tantuſdem, *Tylkiſz.*
tantus, *Tyli, Ták máły, Wielki,*
tantus quantus, *Wszyſtek.*
Tanus, Columel. corrigit Turneb: Tamus.

TAB

Tăpes, ētis, *m.* tăpēte, *n.* tăpētum. *Tapetus. Kobierzec.* Tăppich/ *Inſtratos oſtro, alipedes, pictoſque tapetes.* Virg: *ſyn:* Tăpētia, aūlæa pĕrīſtrōmata, ſtrāgŭla, ſtrāta. *epith.* Pīcti, pīctūrāti, pūrpŭrei, ēxquīſīti, pūlchri, prĕtiōſi, māgnĭfici, ſplēndĭdi, vărĭāti, Bārbărĭci. Aſsўrii, Băbўlōnĭci. Phrўgii, Bēlgĭci, Flāndrĭăci. *phr.* Mūltĭplĭci cŏlōre varĭāti, dīſtīncti. Mīra ārte, dōcta mănu pīcti, lăbōrati, cōntēxti, ăcu Bārbărĭca lăbōrāti. Grāves aūro, vărĭis ſpīrāntes fĭgūris. Bārbăra fūlgēntes vēlant, vel ōrnant aūlæa pĕnātes. Pōrtĭcus aūlæis nōbĭlis āttălicis. Inſtrātos ōſtro, pīctōſque tăpetes aūro ēmūnīre tŏros āltōſque īnfĕrre tăpētes. Pīctūrātis dīves Brūxēlla tăpētis,
taphtūſius, *Kámień orli.*
tăpīnōſis. *Gr: Pokorá. Item figurá Rhetorica Donato Humilitas magna rei. Cariſio, & Priſc. rei magna contra dignitatem, humilis expoſitio.*

TAR

Tărandus, *Jeleń koſmaty, an Kur?*
tarantula, *B. ſub Krzeczek.* tărătantăra, *Trąb tărax, ăcis m. ćietrzew.* (*dźwięk.*
tarda; *ſubſt: Drop.* tardè. *Pozno, Nierychło.*
Tardeſco, Gnuśnieię, Martwieię.
Tardigemulum ſenium, Gelli, quaſi tardum & gemens, bradyſonus, aut baryſonos, graviter gemens.
Tardigrădus, & tardĭpes, Leniwy.
Tardĭlŏquus, Nieporywczy w mowie
tardĭtas, *Leniſtwo, Gnuſność, Nieochotá, Tępość.*
tardĭties, Nierączość, Nierychłość,
Tarditūdo, Gnuſność, tardiuſcŭlus, *Przyleń.*
tardo, *as. Opoźniam ſię, Zátrzymawam 1. Zwłaczam 1. Pomáłu czynię. Leniwym czynię, Bawię kogo, Odrażam, Mieſzkam* Saumen/ vetweilen/ *Tardatur, caroque oneri timet omnia tecum.* Hor. *ſyn.* Mŏror, rĕtārdo, rĕmóror, mŏram āffĕro.
tardor, aris, *Ociąggam ſię.* tardor, oris. *Gnuſność*
tardus, *Pozny, Leniwy, Nierychły, Ociężáły, Nieſkwapliwy, Niedowćipny, Tępy Wolny.* Langſam/Faul. *Deſidia tardos & multo frigore pingues.* J. *ſyn.* Lēntus, pĭger, īgnāvus, *Metaph.* Hĕbes, ſtŭpĭdus.
tărīchŏpōla, æ. m; gr. *Roſołowych rzeczy przekupień.* (*ſtrawá.*
tărīchos, tarichus; gr: *Wędzonká, Roſołowa*
tarmes, tarmus *Robacy w mięſie.*
tarſus, *Gr. Przyſzwa.*
tartăra; orum, tartaria domus, *Piekło*
tartăreus; tartarius. *Piekielny.* Höllisch. *Tartareas etiam ſedes, alta oſtia Ditis.* Virg: *ſyn.* Īnfĕrnus, Tænărĭus. *v. Infernus.*
tartărus, gr. *Piekło.* Die Höll/ *Tartarus horrifeſros eructans, &c.* Lucr.

tasconium, *Gliná zduńská.*
Tat, *apud Plautum quidam pulsans ostium dicit.*
Tat ecquis est ? ecquis apēris hoc ostium ?
tata, *A, przytykáiąc*
TAU
Taura, *Krowa iałowa,* taurea, *Korbacz.*
taurens, taurifer, *tauriformis, taurigenus.* taurīnus, *Bykowy.*
taurilia ludi. *Wołow gonitwá,*
Taurobolium, ubi taurus sacrificio mactabatur. Turneb: *ex Vet: Inscript.*
taurus, gr: *Byk, Jelonek robak, Korzeń.* Ein Ochs
Eheu quam pingui macer est mihi taurus in arvo. Virg: *syn.* Jŭvĕncus, bōs, *epith:* īndŏmĭtus, fŭrĭōsus, fĕrox, ācer, bēllātor, fōrtis, mĭnax, trūx, vălĭdus, tōrvus. fŭrĭbundus, cōrniger, fŭrens, răpĭdus, tūrbĭdus, tŭmens, dūrus, sĕgnis, hōrrĭdus, fŭgax, agrestis: *phr.* Cōrnĭbus pŏtens: Mūgĭtu hōrrĭfĭcans cœlum, Frōnte mĭnans, Tērrĭfĭcis mūgĭtĭbus āĕra cōmplens. ārmĕnti dūx, dūctor. Prōlūdens pūgnæ, pĕdĭbus qui spārgit ărēnam: Prīmo taūrus dētrēctat ărātro. Pōst vĕnit āsvēto mōllis ad ārva jŭgo. Dūro fūmans sūb vōmĕre taūrus. Frōns taūri mĕtŭēnda mĭnācis, *v. Bos.*
Tautologus, *& omolologia, Quintil. ejusdem verbi aut literæ aut sententiæ non necessaria iteratio. ut Euripides inducens Medeam exprobrantem sua opera Iasoni servata.*
TAX
Tax, *Plásk Trzásk, & in Smyk 1. 2. Wybiiam:*
taxa, æ, *Bobek drzewo*
taxa laurus, *Jagodá listna.*
taxātio, *Szácowanie.*
taxator, *Szácownik, Szczypacz.*
taxea, *Słonina,* taxeus, *Cisowy.*
taxicum, *lege* toxicum,
taxillus, Kut 2. *taxim. Pomału.*
taxo, *Szacuię, Obmawiam.*
taxus, *Cis.* Ebanbaum. *Arbor procera abieti similis, baccas ferens venenosas) epith* Nŏxia nŏcens fūnēsta, lēthĭfĕra, lēthālis, fĕrālis, fūnĕrĕa, trīstis vĕnēnōsa, āmāra, īnĭmīca, băccĭfĕra. *phr.* Tāxus sūcco mĕtŭēnda, āmāntes frīgŏra tāxi:
TE
Te volo, *Chcę sam.*

techna, *gr: Zdrádá, Sztuká.*
technĭcus. *gr: Rzemięśnik.*
tecŏlĭthus, *Kamień, Ná kamień chorobá, Gębkowy kámień*
tectè, tectiūs, *Zákryćie, Pokryćie, Potáiemnie.*
tector, *Tynkarz, Cieśla.*
tēctōriŏlum, *Tynk 2.* tectōrius *Tynkowy.*
tectōrium, *Tynk 1. 2. Posadzka 3. Polepá, Pięskrzydło, Przyprawa. 5.*
tectum, *Dách 1. 2. 3. Sukmaná.* Ein Dach / *epith:* ărdŭum, cēlsum, āltum, sŭblīme, ēxcēlsum, lăquĕātum. *phr.* Tēcti cūlmen, fāstīgĭum, ăpex, vērtex, sūmmi fastīgia tēcti, sūmmīque fĕrit lăquĕaria tēcti. Tūrrim in præcipti stantem, sūmmīsque sub āstra ēdūctam tēctis. Nōn sĕcus hæc rēsĭlit quam tēcti à cūlmĭne grāndo. *v. Domus,*
tectūra parietis, *Tynk 2.*
tectus. *Skryty 1. 2. Nákryty, Brodáty.* Bedeckt / verborgen / *syn* ŏbtēctus, cŏntēctus, ŏpērtus, ădŏpērtus, cŏŏpērtus, vēlātus ŏbdūctus, vēstītus, vel ŏccūltus, lătens, ŏbscūrus.
tēcum, *Z tobą.* Mit dir. *De grege non ausim quicquam deponere tecum.* Virg.
Teda, idem Tada.
TEG
Tēgănītes *a, m. gr. Mákáron, Kreple, Ciásto smażone*
tĕges, *etis hæc Rogoża, Mátá, Pukłat.*
tĕgĕrīcŭla, *Rogożká,* Nákryćie:
tegericula cannabina. *Płáchtá.*
tĕgile, *Sukmáná.*
tegillum, *Nákryćie, Chałupká, Sukmana Kiptur 1*
tĕgimen, *Nákryćie, Odźianie, Załoga*
tegmen, *Zásłoná 1. Nakryćie. Odźianie.* Eine Deck / *Tegmina tuta cavant capitum, &c.* Virg
Tĕgŭmen, tĕgŭmēntum, vēlamen, vēlamēntum, vēstis, āmĭctus, īnvŏlūcrum, ŏpĕrcŭlum. *vide Vestis,*
tĕgo, *Zákrywam. Pokrywam, Zastaniam, Táię 1. 2, Bronię 1.* Decken / beschirmen. *Sit tibi terra levis, molliq; tegaris arena.* Hor. *syn:* ŏbtĕgo, cŏntĕgo, ŏpĕrio, ădŏpĕrio, cŏŏpĕrio, vēlo ŏbdūco, vēstio, vel ŏccūlto, vel prŏtĕgo, tŭĕor, ĕxcūso,
tĕgŭla, *Dáchowká 1. Posadzká 1.* Ein Dachziegel. *Ultimus ardebit, quem tegula sola tuetur.* J. *epith.* Cŏcta, dūra, lĕvis, căva, cŏncăva, cŏctĭlis.

tēgūlāria, *Czárównicá.*
tēgūlum, *Poszyćie. e breve à tego, si à tegula, lon-gum*
tēgūmen, *Zasłoná 1. Załogá.*
tegumenta vehiculorum, *Pukłat.*
tēgūmenta oculorum, *Powieki.* (*włoka.*
tēgumentum, *Nakryćie. Zásłona o. Odźienie Po-*
Tegus oris, priscum Grzbiet.

T G L

Tēla, æ, *Płotno.* G. web/leiwen Tuch/ *Lassaret viduas pendula tela manus.* Ovid. *epith* Tĕnŭis, textĭlis, sūbtīlis: Phăria, Achēmĕnia, Dĭōnæa, Mēmphĭtis *phr* Stāmĭna tēlæ, stāntes rădio, pērcūrrēre tēlas. Tĕnŭi tēlas dīscrēvĕrat aūro. Nēc tĕnŭem tēxēns sūblīmis ărānĕa tēlam.
tela araneæ, *Páięczyná.* (*v. Texo.*
tela jugalis, *Krosná. Tela, orum, idem.*
tela trilix, *Cwelich. propr.* Dreylich.
tĕlămōnes, *bi.gr: Odrzwie, Bindá 2. Obraz, Pendent*
tēlĕphium, *Gr: Wronie masło.*
telephium ulcus, *Wrzod nieuleczony.*
tēlia, *æ: gr. in śitowy.*
tēlĭcardios, *gr: Serdecznik 3.*
telĭfer puer, *Germek.*
tēlīnum, *gr. sub Boża trawká.*
tēlis, *is, idis, f. Gr. Boża trawka.*
tellīnæ, *Gr: Pław 4.*
telluris pondus, *Prożny chleb.*
tellus, ūris, *Ziemia 2.* Die Erde / *Vix è conspectu Siculæ telluris in altum.* Virg: *v. Terra.*
Tēlo, ōnis, *żoraw 1.*
tēlōnārius, *Celnik,* tēlōnĭum, *gr. Celnictwo.*
tēlos, *Gr: Koniec*
tēlum, *Broń, Poćisk 4. Strzałá. Kolka w boku & sub siekierá: Nárzędźie.* Ein Pfeil/Geschoss. *Corripuit fidus qua tela gerebat Achates.* Virg: *syn.* Mīssĭle, spīcŭlum, jăcŭlum, hāsta, hāstīle, phălārīca, săgītta, fērrum, frāxĭnus, pīnus, cōnus, ăbĭes, *materia pro toto, epith:* Mīssīle, pĕnētrābĭle, vŏlātĭle, vŏlāns, vĭbrātum, ēmīssum, cōntōrtum, strīdēns, răpĭdum, ăcūtum, īmmĕdĭcābĭle, sævum, īnfēstum, fātāle, vūlnĭfĭcum, vĕnēnātum, īnĭmīcum, lēthāle, lēthĭfĕrum, hāmātum, pēnnātum, vēlox, pērnix, bēllĭcum. Mārtĭum, vălĭdum, crŭēntum, săngvĭnĕum, fērrĕum, frāxĭnĕum, *phr.* Tēli cūspis, ăcūmen, rōbur, Tēlum fērro mĭcāns, vĕnēno īmbūtum. Rūrsūsque trĕmēntia fōrti tēla mănu tōrsit. Tēla fĕrox hōrrēntia quāssat, Tūa cōnjēctis fŏdĭēntur pēctŏre tēlis. ēxcūssis tōrquēntur tēla lăcērtis. Tēlum īntōrquēntur tēla lăcērtis. Tēlum īntōrsit in hōstem, Tēlum rōtat, ātri tūrbĭnis īnstar. *v. Spiculum, Hasta & Iaculor.*
telum aniatum, *Poćisk 3.*
telum missile ignitum, *Rácá*

T E M

Tĕmĕrārius, *Bezrozumny, Zuchwáły.* Verwegen. frewelhafft/ unbesonnen / *Abstulerat totam temerarius institor urbem.* Hor: *syn* īmprūdens, Incōnsŭltus, præcēps. cæcus, aūdax, īncaūtus. *phr.* ănĭmi præceps, ănĭmi fīdens. Quo mŏrĭtūre rŭis, mājōrăque vīribus aūdes.
Temerator, Gwałćićiel.
tĕmĕre. *Bezrozumnie, Nierozmyślnie, Niebácznie, Nieporządnie, Niedbále, Bez przyczyny, Porywczo, Bespiecznie* Verwegen. *Immemor ille Dei, temerè committere tale,* Tert:
tĕmĕrĭtas. *Nierozmyślność, Niebáczność Zuchwalstwo.* Frevelheit / Vermassenheit / *Hinc temeritate fertur in præceps, sua.* (Jamb.) *syn.* īmprūdēntĭa, aūdācia. *epith.* Cæca, stūlta, dēmens, nŏxia, nŏcens, *phr.* Præceps, fŭrĭālis aūsus. Aūsa tĕmĕrăria. Fūror præcēps.
temeritate, *temeriter. Nierozmyślnie*
tĕmĕro, *as Gwałcę, Zarażam 1.* Frevendlich schänden/ -- *fluvios temerare venenis,* Ov: *syn:* Cōrrūmpo, cōīnquĭno cōntāmĭno. *v. Maculo.*
tēmētum, *Wino 1.*
Temno, Gárdzę. Verachten/ *syn:* Cōntēmno, nēglĭgo, despĭcio rēspŭo. *v. Aspernor:*
temo, ōnis, *Dyszel, Pługowy dyszel, żerdź.* Zwerchholz. *Excutit & longe lapsum temone relinquit.* Virg,
tempe, *n. plur: Gr: Poyrzenie wesołe,*
Tempĕrācŭlum, Przypráwa 1,
tempĕramentum. *Miarkowánie, Pomiar, Gestość, Postáwienie,*

temperans, *Powściągliwy i Oszczędny, Skromny* Mässig / *syn:* Sōbrĭus; mŏdĕrātus, ābstĭnēns, pārcus, tēmpĕrātus. *phr.* Pārvo cōntēntus, tenŭi, vīctu ūtēns, cōntēntus. Cuī sōbria mēns. Cuī tēmpĕrāti mōrēs. *v. Abstinens,*

temperanter. temperatè, *Miernie, Skromnie 3.*

temperantia, *Miernosć w życiu i Powściągliwość* Mässigkeit / *syn.* Sōbrĭētas, mŏdĕrātio, tēmpĕrāntia, parcĭtas. *epith.* rēcta, hŏnesta, ūtĭlis, cāsta, pārca, sāna, sāncta, pĭa. *phr.* Mēnsæ mŏdēstĭa. Sōbrĭus, mŏdēstus, mŏdĕrātus, părens, mŏdĭcus ūsus, cūltus. Sōbria mēns. Sōbrii mōres Mŏdĭcæq; dăpes, ēt sōbria pōcŭla. Hŏnēstus, tēmpĕrātus vīctus. *v. Abstinentia, & Castitas.*

temperātio, *Miárkowánie, Pomiar, przyprawá 1. Rząd 1. Rzad 1. Pogodá 1. Komplekśya.*

temperator, *Rządzcá. Przypráwiacz.*

temperātūra, *Przypráwa 1. Pogodá 1. Rychrowánie. Postánowienie 2. 3. Gęstość, Komplekśya.*

temperātus, *Mierny, Skromny 1. 2,* Mässig/*Crispe Sallusti, nisi temperate,* (Sapph.) Horat:

temperies, *Miernosć, Pogodá 1.* Gut temperirt/mittelmässig Wetter. *Temperies effusa minus vel plus aget istos.* Hor. *epith:* Mŏdĕrāta, vērna. bĕnīgna. læta jūcūnda, sălūbris, grāta, *phr.* Tēmpĕrātus, bĕnīgnus, āēr, tēmpĕrātum cœlum Īnter ŭtrāmquē lŏcāvit, tēmpĕrĭēmque dĕdĭt mīstā cum frīgŏrē flāmmā. Tēmpĕrĭe cœli cŏrpūsque ănĭmūlque jŭvātūr. Trānquĭllāque mōrum, tēmpĕrĭes, tĕnĕrōque ănĭmus mātūrior ævo. Mēn tĭsque bĕnīgna. Tēmpĕrĭes dŏctīque sāles. Vērnāq; tēmpĕrĭēs sēmper sīne nūbĭbus āēr. *v. Serenitas*

temperius, *Rániey, Rychło.*

tempĕro, *at, Miarkuię, Rządzę, przypráwiam 2. 3. Roztwarzam, Przepuszczam 3. Zagrzewam, Hamuię się, Uymuię się 2. Wytrwáć 2, & sub Nie 2.* Mässigen/ vermängen/ sich enthalten/ *Et uastas aperit Syrtes, & temperat æquor.* Vir. *syn.* Mŏdĕror, vel ābstĭneo.

tempestas, *Czas, Pogodá 1. Niepogodá. Dźień 1. Niebespieczeństwo. Zámieszanie.* Ungewitter, *Quid tempestates autumni & sidera dicam?* Virg. *syn.* Prŏcēlla, nimbus, tūrbo, hyēms, *epith:* Strīdens, sŏnōra, tūrbida, fœda, āspĕra, hōrrĭda, hŏrrēnda, nimbōsa, pĭcĕa, ōbscūra, ātra, ŏpāca, rĕpēntina, ĭnŏpīna, tĕrrĭbĭlis, mĭnāx, mĭnĭtāns, īnsāna, hybērna, præcēps, ādvērsa, īmmĭtis, sæva, ēffūsa, trĭstis, fūrēns, æquŏrea. *phr* Măris æstus, pĕrīcŭla, făcĭēs āspĕra, īra, fŭror, rābĭes, frăgor, hōrror. Nōn trāctābĭle tēmpus. Cœli āspĕra tēmpēstas. Hyběrnæ mĭnæ, prŏcellæ. Cœli rūīna Hyēms āspĕra pōnti. Mărīnus cāsus. ūnda mĭnāx. Vēntōrum fŭriæ. īmber nŏctem hyĕmēmq; ferens. Tēmpēstas ăgēns hyĕmem. īmbrĭbus atris sæva tēmpēstas. Tōto tēmpēstas fūrit, sævit æquŏre. Nīmbis ēt grāndĭne fērvēns. Strīdēntĭbus hōrrĭda nimbis, tēmpēstas vēntōsa fŭrit Fērtur ăb īmmēnso tēmpēstas hōrrĭda cælo. ēffūsis īmbrĭbus ātris. Tēmpēstas sĭnĕ mōre fŭris, tŏnitrūque trĕmīscūnt Ardua tērrārum. ēt cāmpis rŭit æthĕra tōto. Tūrbĭdus īmber, ăqua; dēnsīsque nĭgērrĭmus ūndis. Et vēspĕre ăb ālto cōnsūrgūnt vēnti, ātque īn nūbem cōgĭtur āēr. īntŏnŭēre pŏli, & crēbris mĭcat ĭgnĭbus æther. Nīgrāntēsque pŏlos, ēt tūrbĭda nūbĭla tŏrquēns. Sĭmul ēt nūbes, ēt grāndinis īras, fūlmĭnăque ēt tŏnitru, nīmbos ēt cōncĭet ātros.

tempestivè. *W czas 2. Zá czásu.*

tempestīvĭtas, *W czás 1. Pogoda.*

tempestivius, *Rániey*

tempestīvus, *Rány, Wczesny 2. Pogodny, Mierny, Ućieszny, Sposobny.* Reche zeitig / *Et tempestivum pueris concedere ludum.* Hor. *syn.* Mātūrus, vel cōmmŏdus, ōppōrtūnus:

Tempestuōsus, Burzliwy, Niepogodny.

Tempestus, Festo, pro Tempestivo.

templum, *Rowniá, Kráina, Podniebie, Podniebienie. Niebo 1. Wysokość, Kośćioł 2. Grob, Łátá dáchowa.* Eine Kirch/ Tempel/ *Esse aliquod numen templis, araque rubenti.* Juv: *syn.* Dēlūbrum, fānum, ædēs sacrārĭum, săcēllum, ădўtum. *epith.* Rēllĭgĭōsum, săcrum sānctum, pĭum, nōbĭle lăquĕātum, aūrātum fūlgēns, mārmŏrĕum, ēxcēlsum, āltum, ārdŭum, sūblīmè, īnclўtum, aūgūstum, vĕnĕrābĭle, īngēns, pīctum, māgnĭfĭcum, pūlchrum, ŏpĕrōsum, cĕlĕbre, āmplum, spătĭōsum, īmmāne, dīves, vĕtūstum, āntīquum. *phr.* Sacra dŏmus, ædēs, sēdēs, sacrātæ ārcēs, sacræ ædēs, sacra tēcta, līmĭna, lŏca. Tēmpli penetralia sacrāria. sacræ tēcta vĕrēnda dŏmus Tēmplum dŏnis ŏpŭlēntum. Thūre văporātum. Aūro lăquĕātum Sŏlĭdo dē mārmŏre tēmpla īnstĭtŭam. Rēllĭgĭōsa Dēi līmĭna. Strūctum Părio de mārmŏre tēmplum. Tum mĕdium cēlso sūrgēbat

gēbas mărmŏre tēmplum. Tēmpla mănēnt hŏdie văstis īnnīxa cŏlūmnis, pērque quătērdēnos ītur in īlla grădus.

tēmpŏrālis, *Doczesny*, *Záwity rok*.

Tempŏrāliter: *temporariè*, *Docześnie*.

Temporaneus, *sub Rany*

tempŏrārius, *Doczesny Niestáteczny*,

tempore, *Zá czasem*, *Wocemgnieniu*, *Wczás*.

Tempŏrius, *Rychło*. *temptor*, *Gárdźiećiel*.

tempus, ŏris, *n*. *Czás* 1. 2. 3 7. 8. *Przypadek* 2. *Skroń*: **Die Zeit**/ *Temporibus defuncta videt. fastdit & odit*. Hor: *syn*: Ætas, ævum. *epith*: īrrepărabĭle fŭgiēns, fŭgāx, fŭgĭtivum, vŏlūbĭle, lăbēns, vēlōx, sŭbĭtum, cĭtum, præcēps, mōbĭlē, răpĭdum, īnstăbĭle, lōngum, brēve, dĭūtūrnum cērtum, īrrĕvŏcābĭle. *phr*: Tēmpŏris ætās, spătĭum, ævum, ōrbis, ānnōrum, mŏra, sērĭēs, ōrdo. Lūcis, nŏctīsq; vĭcēs. Ævi lōngīnqua vĕtŭstas. Lōnga dĭēs. aŭgŭsti tērmĭnus ævi. Mūlta dĭēs văriĭsque lăbor mūtābĭlis ævi. Tēmpus ĕdāx rērum ăssĭduo lābūntur tēmpŏra mōtu. Dămnōsa quĭd nōn īmmĭnŭit dĭēs? Vāno sērmōne lĕvās cōnsŭmĭtis hōras. Cūncta vŏrāns. ōmnia mūtāns. vĕlut ūnda lăbēns. Tēmpŏra lābūntur, tăcĭtīsque sĕnĕscĭmus ānnis. ēt fŭgĭūnt fræno nōn rĕmŏrānte dĭēs. Vēntūræ mĕmŏres jam nūnc ēstōte sĕnēctæ. Sic nūllum vōbis tempus ăbĭbit ĭnērs. Lōnga dĭēs hŏmĭni dŏcŭit pătēre lĕōnes. Lōnga dĭēs mŏlli săxa pĕrēdit ăqua. Nēc quæ prætĕrĭit cūrsu rĕvŏcābĭtur ūnda. Nēc quæ prætĕrit hōra rĕdire pŏtēst. Flūxēre ĭntĕrĕa pĕde tēmpŏra lăpsa fŭgāci Quĭa non lōnga dĭēs, quĭd nōn cōnsūmĭtis ānni? sēd fŭgit īntĕrĕa, fŭgit īrrĕpărābĭle tēmpus. *vide*.

temulenter, *Popiianu*. temulentia, *Opilstwo* 2.

temŭlentus, *Piiány* 1. **Trunckẽn**/ *Hic abstemius. ille temulentus*. (Phal:) *syn*: ēbrĭōsus. *v*. *Ebrius*.

TEN

†*Tena*, *lege Tana*. tĕnāces, *hi*, *Kleszcze*.

tĕnācia, *æ Skepstwo*, *Oćiągánie się*,

tĕnācia, *orum*; *Szypułka*.

tĕnācĭtas, *Rzepkość*. tĕnācĭter, *Uśilnie*.

Tenācŭla, *Kleszcze* 1. tĕnācŭlum, *Rękoieść*.

tēnasmus, *gr*. *śilenie się* 3.

tĕnax. ācis, *m*. *substant*. *Szypułka*. *Kleszcze*.

tĕnax, *acis*, *adject*. *omne*. *Lipki*, *Krzepki*, *Mocny*, *Trwały* 1. *Kisty* 2. *Tęgi* 1. 2 *Uporny*. *Nieodmienny*, *Stáły*, *Surowy* 2. *Twardousty*, *Skąpy*, *Jurny*. **Klebig** / **zähe**/ **karg**. *Excudunt ceras & mella tenacia figunt*. Virg: *syn*: ădhærēns, hærēns, vīx sŭpĕrābĭlis, vel ăvārus, vel ŏbstĭnātus, pērtĭnāx, prepŏsĭti tĕnāx

tendĭcŭla, *śieć* 1. 3. *śidło*, *Krosnka*, *Rama*.

Tendo. *inis*. *ōnis*, *żyła* 3. 10.

tendo, *is*, *Jdę* 1. *Postępuię* 1: *ćiągnę* 5. *Pnę się Udaię się gdźie*, *Rośćiągam Zastawiam śieć*, *Składam ręce*, *Podáię*. *Sćiągam* 2. *Jdźie drogá*, *Rozbiiam namiot*, *Ma się ku* 2. *Nabiera mleka*. **Strecken**/ **spannen**/ *& dextras tentamus inermes*. V. *syn*: extēndo. pōrrĭgo, īntēndo, cōncēdo, vel ĕo, vādo, prŏfĭcīscor.

tĕnĕbræ, *ba*. *& tenebra*, *æ*. **Ciemność**. *Kąt* 2. *Zámięszanie*. **Finsternus**, **Dunckelheit**/ *Poscimur & fulget tenebris aurora fugatis* Ov. *syn*. Călīgo, nōx, ūmbra. *epith*. ŏpācæ, cæcæ, nŏctūrnæ, ātræ prŏfūndæ, nĭgrāntes trĭstēs, ōbscūræ, pĭcĕæ, crāssæ, hōrrēndæ, tăcĭtæ, sĭlēntes, dēnsæ, sōmnĭfĕræ, squāllĭdæ, dĕfōrmes, Cĭmmĕrĭæ, īnfērnæ, Stўgĭæ. Tārtărĕæ. *phr*. Spīssæ ūmbræ. Călīgĭnis hōrror. ŏpācæ nūbēs, ōffūsæ tĕnebræ cœlum, dĭem, lūcem ērĭpĭunt. Pōnto nōx incŭbat ātra. Cœlum nōx ūmbris tēxit ŏpācis. dĕpŭlĕrat gĕlĭdas aūrōra tĕnebras. Tĕnebris nĭgrēscūnt ōmnia cīrcum ăfflīctus vĭtam īn tĕnĕbris, lūctūque trăhēbam. Sōllĭcĭtāque mănu tĕnebrās ēxplōrat ĭnērtes. Dēnsāntur tĕnebris æquŏra trĭstĭbus. Quĭd făcĭam? ŏbdūctis cōmmĭttam mēne tĕnebris? Quĭs glŏbus ō cĭves, călīgĭne vŏlvĭtur ātra? Trēs ădĕo īncērtos cæca călīgĭne sōlēs ērrāmus Pĕlăgo tŏtĭdem sĭne sўdĕre nŏctes. Nōx ŭbi tērrĭbĭlis cērtas călīgĭne tēxit. *v*. *Nox*, *Noctis tempore*, *Fumus*, *Nubes & Umbra*.

Tenebrarius, *Podły*, *Pokątny*. *Tenebresco*, *Záćimia się*

tĕnĕbrĭcōsus, *tenebricus*, *ćiemny*,

tĕnĕbrĭo, *onis*, *Pokątnik*. tenebris, *Wpoćiemku*.

tenebrōsus, *ćiemny*, **Finster**/ **düster**/ **dunckel**/ *Dicitur & tenebrosa palus Acheronte refuso*. Virg. *Pingve tenebrosa cælum subtexitur æthra* Av. *syn*: ōbscūrus, nigrāns, nĭger, āter, călīgĭnōsus, ŏpācus, cæcus, nūbĭlus. *phr*. Tĕnebrĭs, călīgĭne ŏbdūctus, tēctus, opertus, īnvŏlūtus, dēnsus, mērsus,

fus obsitus, ŏpācus, cæcus, tūrbĭdus. Dŏmus ēst imis īn vā̆llĭbus ăntri ābdīta sōle cărens umbrō sæ pĕnĭtus pătŭēre căvērnæ. v. *Nubilus, & Obscurus.*
tĕnellŭlus, tenellus, *Młodźiuchny.*
tĕneo; *Trzymam 1. 2. 3. &c. Zátrzymawam. Báwię kogo, Wygrawam 3. 4.* Rozumiem, *Znam 1. Umiem, Trwam 1. 2. Rádzę 1. Obskákuię, Hámuię się, Opanować, Otrzymać się 2. Záchowuię 1. Dostawam 2. Dochodzę 4. Pámiętam, Przestrzegam, Przekonywam, Zámykam 2. Otrzymawam, Wiem 1. Więznę 2. Zeymuie mię, Mieszkam gdźie.* Halten/ *Argolicos medioſque fugam tenuiſſe per hoſtes. Virg: ſyn:* Rĕtĭnĕo, cōntĭnĕo, cŏērceo, cōmprĭmo, cŏhĭbeo, vel trā̆cto mănĭbus, vel pŏſsĭdeo, ōbtĭnĕo, vel mŏror, rĕtārdo, dīſtĭneo, rĕtĭneo.
teneor, *Powinienem 1. Winien 2. Ułowić się, Lubię, Poſę czym oczy, Rad 1. & in Obowiązány, Stoię kim, Zeymuie mię.*
tĕner, *Subtelny. Miękki 1. Młody 1. 2. Szczupły, Słáby, Roskoszny, Roskoszniczy 1.* Zart/weich *Lumina jam teneras acerbans vincula palmas. V. ſyn.* Tĕnellus, mōllis, flĕxĭbĭlis, trā̆ctābĭlis, făcĭlis, lēntus, flĕxĭlis.
tĕnĕrāſco, & tenereſco, *Subtelnieię, ćienſzeię, Miękczeię.*
tĕnĕrē; tenerrimè, *Subtelnie,*
tĕnĕrĭtas, teneritudo, *Miękkość, Subtelność.*
teneſmus; *Gr. śilenie się ná stolcu.*
Tenne, is, i. Tendo. R*ozczepierzam Zástawiam się*
tĕnon, *tis, gr: żyłá 3.*
tĕnor, *Tryb, Jednostayność, Kształt, Porządek Sposob, Natężánie 2. Postępek práwny, Głosu, natężánie, an Tenor w murzyce.* Weiſe/Ordnung/ Ton/*Servatque cruenta tenorem V: ſyn.* Tŏnus, vel Sĕrĭes ōrdo.
tenſa, *æ. Woz kośćielny.* tenſarii, *ibid.*
tenſio, *Rośćiągnienie, Cięgorki.*
tenſus, *Nadęty, Napięty.*
Tentāmen, tentamentum, Kuſzenie, Doświadczánie. Verſuchung/ Prob/ *Hæc in primitiis tentamina parva manebunt.* Juv: *v. Conatus.*
tentatio; *idem, & Nágábanie, Ograżká.*
tentātor, *Kuśićiel.*
tantīgo, *ćigotki, & ſub Jurność.*
tentio; *à tendo, Jurność, ćięgotqi,*
Tentio, à teneo, ſub Trzymánie.
Tentīpellium, krosnká Kopyto 4. PiękrzydłoObłąk 2
tento, *Doświadczam 1. Kuſzę kogo, Kuſzę się o co Probuię, Koſztuię 3. Koſztuię się, Macam 1. 4. Pulſu mácać, Trápię 1. Rzyucá się chorobá, Zawracá 1. Zápłata,* Nâmawiac *ná nierząd,* Verſuchen/ probieren/ *Tentamuſq; viam & velorum pandimus, alas.* Virg: *ſyn:* ēxpĕrĭor. prŏbo, ēxplōro, pĕrīcŭlum făcio, vel cōnor, mōlĭor, vel pērtēnto, tāngo, āttĭngo.
tentor, aris, *Pokuſę mam,* Nágaba *mię chorobá, Choruię od czego. Zapłata & ſub Służę 9.*
Tentor, oris, Trzymacz,
tentōriŏlum, tentorium, *Namiot.*
tentōrius, *Namiotowy,*
Tentum, Człónek 5. tentus, *Napięty.*
tĕnuĭcŭlus, *ćieniuchny, Skromny 2.*
tĕnuis; *ćięnki 2. Subtelny.* Błáchy, *Rzadki 1. Máły, Słáby. Skromny 2. Ubogi, Szczupły Nieznáczny. Podły.* Fein/ dünn, *Cum tenue hamos abdidit ante cibus.* Tibull, *ſyn:* Mĭnūtus, ēxĭlis, grăcĭlis, āngūſtus, pārvus, ēxĭgŭus, sūbtīlis, pūrus, lĕvis, rārus ātrĕnŭātus vel ăcūtus. ācer, vel paūper, hŭmĭlis, ābjēctus
tĕnŭĭtas, *Subtelność. Szczupłość, Ubostwo.*
tĕnuĭter, *Cieńko, Subtelnie, Podło.*
Tēnum, in śidło.
tenuo, *as. Subtelno czynię* Wyćienſzam, *Chudzę.* Fein/ dünn machen/ eingern/ *Diceris & macie vultum tenuaſſe, ſed opto.* Pr: *ſyn:* ēxtĕnŭo, mĭnŭo, īmmĭnŭo, rārefacio.
tĕnŭor, *Cienſzeię, Wyćiera się 2.* Dünn werden *Nocturnâ ſi quid craſsi eſt, tenuabitur aurâ.* L *ſyn:* ēxtĕnŭor, mĭnŭor, rărēſco, rărēfio.
tĕnus, us, *Nomen, śidło.* Biſs/ *capulo tenus abdidit enſem. Virg:*

tenus; *Præpositio. Poty 2. Tylko, Do kolan 1. 2. & sub Samym odźianiem.*
tĕpĕfacio, *Zagrzewam, Zlećić wodę.* **Lau ma-chen.** *Interea teneris tepefactus in ossibus humor,* V.
tepens. *Ciepły 1. Letni 1.*
tĕpeo, *es, Ciepłyletnio iestem.* **Lau seyn** /*Cade te-pebat humus foribusq; affixa superbis,* V.
tepesco. *Zagrzewam się.* **Lau werden.** *Odit & hybernos, si tepuere dies.* Mart:
tĕphria; *gr: Marmur popielisty,*
tepidaria cella. *Łáźnia 1.*
tĕpĭdārrium, *Izbá 1. Kośćioł 1. & in Łáźnia &*
tĕpĭdo; *as Zagrzewam,* (*Spodnice.*
tĕpĭdus, *Letni 1. Ostygły, Nieochotny.* **laulecht/ halb warm** *Unde cavæ tepido sudant humore la-cunæ.* V. *syn.* Tĕpens, tĕpĕfactus, călĭdus.
tĕpor, *oris, Letnie ćiepło.* **Lauigkeit/** *Quæ neq; dant flammas, leniq; tepore cremantur.* Ovid.
tĕpŏrātus, *Ostygły.*

TER

Tĕr, *Trzykroć, Barzo, Obrządnie.* **Dreymahl** *Ipse ter adductâ circum caput egit habena.* Virg:
tĕrăgus, *sub Kniáźiak ryba,* tĕrāmnus, *Gr. Wrzący.*
tercentēni, tercentum, *Trzysta,*
terdĕcies, *Trzynaśćie kroć.* ter deni. *Trzydźieśći.*
Tĕrĕbellum, *sub świder.*
tĕrĕbinthĭna, *Terpentyná, an Modrzewowa żywica?*
terebinthĭnus, *Terpentynowy.*
tĕrĕbinthus; *Terpentynowe drzewo.*
tĕrĕbra, *świder, Taran 1.*
tĕrebrātio. *terebratus us. Wiercenie,*
tĕrĕbro, *Wiercę 1. Namawiam,* **Bohren.** *Fundi-mur & lumen telo terebramus acuto.* Pers:
tĕrĕdo. *inis, & enis, Robacy w drzewie,* Mol.
tĕres: ĕtis. *omne. Okrągłodługi, Długi 5. Dosko-nały.* **Lang und rund** / *Incumbens tereti Da-mon sic capit oliva.* Virg. *syn.* ōblōngus, ĭn lōn-gūm rŏtūndus, pŏlītus.
teretizo. tereo. *gr: Terlikam.*
Tergĕmĭnus, *Troy, Troisty, Wielki 1. Podobny.* **Dreyfaltig/** *Tergemini nece Geryonis spoliisque &c.* Virg.

tergīnum, *Korbacz.* terginus, *Skorzany,*
Tergĭversanter, Ocięgaiąc się.
tergiversatio, *Oćiągánie się, Wykręcánie.*
Tergiversator, Oćiągam się, Kręcę się 2.
tergo; *is. & tergeo, es. priscè Oćieram 1. Ućieram 1. Chędożę, śćieram 1.* **Abwischen / trocknen/ säubern/** *Nec tergere sacras. nec cessat lambere plantas:* Sedul: *syn:* Pūrgo, mūndo, āblŭo, āb-stĕrgo, dētĕrgo. *pho:* Cōte nŏvat nĭgras rū-bīgĭne fălces, ĕxēsōsq; sĭtu cōgit splēndēre lĭgōnes. Plēnos rūbīgĭnis ēnses tĕrgĕre. *v.*
Tergŏro, as, Grzbiet opátruię (*abluo.*
tergum *Grzbiet, Tył 1. Tylec, Skora, powierzchność* **Der Rücken/** *Tergora diripiunt costis, & viscera nedant.* Virg. *syn.* Dŏrsum, pŏstĕrĭora; pārs pŏstĕrĭor, vĕl cŏrĭum, pĕllis.
tergum suis, & tergus suis, *Połeć.*
Tergus gi. m. Grzbiet.
tergus, ŏris, *n. Skora odarta.*
Termen, inis n. Koniec, Granica.
Termentārium linteum śćierka grubá, Prześćieradło
Termentārius, śćieraniu służący.
Termentum, Szkoda.
termes. *itis. n: Gałąská 3 Robacy w drzewie.* **Feilschmaden /** *Mater & incalto sylvanus ter-mite gaudens.* Grat:
Terminalia festa Termini. Cic: Horat:
Termĭnālis, Graniczny, Miedzny, & sub Kopiec
termĭnātio. *Koniec, Okreszlenie. Zámierzenie 1.*
terminatus, *Okreszlony.*
termĭno, *as. Kończę rzecz, Okresźlam.* **Enden/ zielen mbgränczen/** *Imperium oceano, famam qui terminat astris.* Virg: *syn:* Fīnio, līmĭto, ābsŏlvo, claūdo. *v. Dimitto,*
termĭnus; *Koniec. Granica. Kopiec 2.* **Einziel/ End.** *Et si fata Iovis poscunt. hic terminus hæret* Virg: *syn:* Fīnis, līmes, mēta, ōra, rĕgio. *vi Finis, Limes.*
Terminus tactus, B. sub Pozwánie.
Termo ōnis. m. Granica.

tèrna dena ova, *Trzydzieści.*
ternārius, *Troisty Potroyny, an Kwartnik*
terni, *Trzey, & sub Po trzey.*
terni æris, *Połtorak.* ternio, *onis*, *Dryia.*
Tēro, *terui, trivi*, *Trę*, *Młocę*, *Dźierzę szátę*, *Mielę* 1. *Ućieram* 2. *Sćiram* 3. *Trawię czás* 2. *Głodzę* 2. **Reiben / schleiffen /** *Ipse labore manum duro terat, ipse feraces.* V. *syn*: āttĕro, cōntĕro, mōlo, vel īnsūmo, ābsūmo, pērdo.

TERR

Tērra, *ziemiá* 1, 2. *świat* 1. *Kraina.* **Das Erdreich / die Erde /** *Terrarum Dominum pone supercilium.* Mart. *syn*: Tellus, hŭmus, sōlum cāmpus, ăger, ărvum, vel ŏrbis, terræ ŏrbis. *epith.* Frūgifĕra, fĕrāx, fērtĭlis. fœcūnda, stĕrĭlis, vērnāns, vīrēns, vĭrĭdis flōrēns, flōrĭda, hērbōsā, hērbĭda, grāmĭnĕa, dīves, ūber, pīngvis, ūda, hūmĭda, mădĭda, ārĭda, sīcca, sĭtiēns, ārēns īrrĭgua, tūrrigĕra, nĕmŏrōsa, ărēnōsa, cŭlta, dēsērta, īncŭlta, ĭnărāta, īgnōta, dūlcis, mōllis, glēbōsa, līmōsa, lŭtōsa, glŏbōsa, rŏtunda, jăcēns, pēndŭla. Dædăla, ōmnĭpărēns. *phr*: Tērræ sĭnus, grĕmium vīscĕra. ăger, sĭtus. Māgna frūgum părēns, māter. Fœcūndæ tēllūris ŏpes. Frūgifĕrum pāndēns sĭnum. Pārtu fœcūnda bĕnigno īnnŭmĕras ēffūndit ŏpes. Nōn ōmnis fert ōmnia tēllūs. Tērra pīlæ sĭmĭlis. Flōrĭfĕro quæ grāmĭne vērnat. Quæ pārtŭrit hērbas. Vārio sē flōre cŏrōnāns, ālma părēns frūgum. Vārĭis fœcūnda bŏnis, udāque pērpĕtŭo grāmĭne tērra vĭret.
terra bituminosa *Ruga ognista.*
terra figularis *Glina zdunska.* terra figillata. *sub Rubriká* 2
Terranĕola, *B sub Skowronek.*
terrēnum, *ziemiá* 2. *Grunt.*
terrēnus, terreus, *ziemny.* *ziemski.* **Irrdisch /** *Terrenis oculi habitu se ostendere nostro.* Pr: *syn*: Tērrēstris, tērrĭgĕna. *phr* Tērra ŏrtus, sătus ēx tērra cŏāctus, cōnflātus, vel terræ ĭncŏla.
terreo, terrefacio, *Strászę.* **Erschrecken /** *Æternum latrans exangves terreat umbras.* V: *syn*. Tērrĭto, cōntērrĕo, ēxterrĕo, tērrĭfĭco, tūrbo, cōntūrbo. *phr*. Tērrŏrem āffĕro, mŏvĕo, īncŭtio. Fōrmĭdĭne, tērrōre mŏvĕo. Nūnc ōmnes tērrens aūræ, sŏnus ēxcĭtat ōmnis sūspēnsum, ēt părĭter cŏmĭtique ŏnĕrique tĭmēntem. Hōrror ŭbīque ănĭmos sĭmul īpsa līcēntia tērrēnt. Vārĭis pōrtenta Dĕum tērrōrĭbus ŏbstānt. Cæcique ĭn nūbĭbus īgnes Tērrĭfĭcant ănĭmos, & tūrbĭda tērret ĭmāgo
terrĕor, *Boię się.* **Erschrocken werden /** *syn*: Hōrrĕo, păvĕo, trĕpĭdo. *phr*. Tērrōre mŏvĕor, pērcēllor, cōncŭtior, trĕpĭdo, rĭgĕo, stŭpeo. Tērrentur vīsū sŭbĭto, āttŏnĭtum tantæ sūbĭto tērrōre rŭīnæ. Hūmānum gĕnus ēst, tōtūsque pērhōrrŭit ŏrbis. Gĕlĭdōque cōmæ tērrōre rĭgēbant. *v. Timeo.*
terrestre iter, *Ląd.*
terrestris *ziemski* 1. 2. *ziemny*, *Podziemny*
terribĭlis, *terrificus, terrisonus*, *Strászliwy.* **Erschröcklich /** *Terribilem cristis galeam.* &c. Virg. *syn*. Hōrrĭdus, hōrrēndus, hōrrĭbĭlis, hōrrĭfĭcus, trĕmēndus, mĕtŭēndus, stŭpēndus, tĭmēndus, fōrmĭdābĭlis: vel mĭnax, sævus, crūdēlis. *phr* Tērrōrem īncŭtiēns. *v. Horridus.*
Terribiliter, *Strászliwie.*
Terribovium, *B. sub Powinę* 2.
terricŭlum, *terricula*, *æ.* *Strzászydło* 1. *Strách*,
terricŭlāmentum, *Strachy nocne.*
Terrificatio, *Strászenie*, *Terrifico*, *Przestrászam.*
Terrĭgĕna, *ziemny.* *ziemianin.* **Erden-Kind /** *Aut si terrigenæ tentarent astra gigantes.* Lucr.
Terrigenus, *Rob: Sseph: corr: Terrigena.*
Terrĭlŏquus, *Groźny*, *Strászliwy.*
Terrĭpăvium, terripŭdium, *Puk* 2.
Terrĭtio, *Przestrách* territo, *Strászę*,
territŏrium, *Okolicá*, *Powiat* 2.
terrĭtus, *Przelękły*, *Przestrászony.* **Erschrocken.** *Territus ad Nili dum fugit ille caput.* Pedo. *syn*. Cōntērrĭtus, ēxtērrĭtus, āttŏnĭtus, păvĭdus, trĕpĭdus, păvĭtans, păvēns, stŭpēns, stŭpĕfāctus. *phr*. Tērrōre pērcūlsus. *v. supra Terreor, & Timens.*
terror, *Strách* 1, **Das Schrecken:** *Sed variæ portenta Deum terroribus obstant.* *v. Timor.*
Terrōsus *ziemisty.* tertia. *Trzeći raz.*
tertiæ notæ, *Trzeći.* tertiāna, *Trzećiodzienna.*
Tertianus miles, *Tacit. ex tertia coborte, & sub żołnierz przedni.*
tertiarium, *n*, *Szczyt*, *Wiązanie dachowe.*
tertiarium stannum: *sub Cyná* 2.
tertiarius, *adiect: Trzeći* 2.
tertiarius, *substant*, *Pomocnik*, *Trzećia część sub Części cáłey rzeczy.* & *sub Uncya.*

Tertiata verbá, *Słowa niedomowione*, *Záiąkánie się.*
tertiātio; *Trzecie tłoczenie. sub Trzeći raz czynię*
terriātò, *Po trzećie*, & *sub* Záiąkam *się.*
terriātus, *sub Trzeći raz 2. & sub Záiąkam się.*
Tertĭceps, *cipis*, *cipitis Trzeći. Potroyny 1. & in Popiętny.*
tertiò, *Trzeći raz*, Potrzećie.
tertio, *as*, *Trzeći raz czynię*, *Przeoryiwam.*
Teruncia, *Cic*: *Nizoli corr*, *ex teruncio*
tĕruncium; *Trzy częśći*, *sub Częśći cáłey rzeczy.*
teruncius, *Pieniądz. & sub Przewoz & śiedm pieniąszkow.*

TES

Tesca. tescuá, tesqua, *n. plur*, *Gęstwa 2. Knieiá*, *Przepáść 2. Pustynia*, *Wirszczbiárnia*, **Durchächtige Oetter**/ *Loca agrestia. aspera & inculta*, *Deo cuipiam consecrata. epith*: Nĕmōrōsa, īnhŏspĭta; dēsērta hōrrĭda, frondōsa, dūmōsa āspĕra, īnculta; (*Hor*: *1. Epist*: *14*) Nam quæ dēsērta, & ĭnhōspĭta tēsqua crēdis, āmœna vŏcat mēcum, quī sēntit, & ōdit, Quæ tu pulchra vŏcat.
Tesfit. Noni. corr: *Exfit. habes suprà.*
Tessărăcaston, *Censorino*. Rhodig: 40. *dies puerperarum ante & post partum*, *quo expleto festum agebant eodem nomine dictum Thessaracoston.*
tessărădĕcas, *Gr. Czterdźiestnik.*
tessella; *Kostka w robocie*, *Zrzaz.*
tessellator, *sub Sadzenie 3.* tessellatus, *Sádzony 2.*
tessĕra; *Czworogránista rzecz. Posadzká 3 Cecha 3 Hasło*, *Godło 1. Kárbowa laska*, *Kostkę 2. 5. 6 7.* **Eine Würffel.** *Bellica jamq; sonant, it bello; tessera signum*
tessera palliorum. *Łátá.*
tessearia ars, *Kosterstwo* tesserārius. *adj*; *Kostkowy.*
tessĕrarius, *substant. Kostera. Hástowy.*
tessĕrŭla, *Kostká w robocie*, *Posadzká 2. Cecha 3. Kárbowa laská*, *Wotowa tabliczká.*
testa, *Skorupa 1. 3. ślimacza skorupá*, *Pław*, *Gárniec*, *Káchel*, *Łodź. Cegła Kość*, *Lampa.* **Irrden Geschirr**/ **Schärb-Topff**/ *syn*: āmphŏra, cădu. *epith* Frăgĭlis, tĕrrĕa; lūbrĭca, sămia *phr*: Frăgĭli cīrcūmdăta tăsta Mœnia mīrātur. Lūbrĭcăq; īmmōtas tēsta prĕmēbat ăquas. Quō sĕmel ēst īmbūta rĕcēns sērvābit ŏdōrem tēsta dĭu.
Tectābĭlis, *świadek 2.* testacea, *orum. Pław 3.*
testāceum pavimentum, *Tło nábiiáne.*
testaceum opus, *Gárnczárska robota.*
testāceus, *Skorupiany*, *Gliniány*, *Gliniásty.*
testāmentārius, *adject*: *Testamentowy*
testamentarius, *subst. Testamentarz*, *Fałszerz.*
testāmentum, *Testáment* **ein Testament**/ **letzter Wille**/ **Erbgemach**/ *Testamenta senum neu si vaser*, *&c.* Hor: *syn.* Tēstāmen. *phr*: *phr*: Tēstātæ sŭprēmæ tăbŭlæ. Tēstāta bŏna. Sŭprēma vŏlūntas; ūltĭmæ vōces. Sŭprēma sīgna vōlūntātis.
testans, *Testamentarz.*
Testatim, *W skorupki*, *Skorupiásto*, *ibidem Drobno.*
testātio, *Oświádczanie*, *świadectwo*, *Moniment.*
testatò, *Swiadczenie.*
testātor, testatrix, *Testamentarz.*
testātus, *świadeczny*, *Znajomy*, *Pewny*, *Jáwny.*
testeus, *Skorupiány.*
testĭcŭlor, *Przypuszczam stadniká*, & *in świadczę 1.* testĭcŭlus, *Jądro 2.*
testĭfĭcātio, *świadczenie*, *Oświadczenie*, *świadectwo*
testĭfĭcor, *Oświadczam się.*
Testimoniales literæ, *B. In świadeczny list.*
testĭmōnium, *świadectwo*, *Moniment.* **Zeugnis.** *syn*: Tēstātio *vel* īndĭcĭum, sīgnum,
testis, *comm. świadek 1. 2. Litkupnik*, *Jądro 2.* **Ein Zeug**--- *Et divos quanquam nil testibus illis.* Virg. *syn*: Spēctātor, ārbĭter, cōnscĭus. *epith*: Vērax rus īncōrrūptus, īntĕger, fălsus, suspēctus cōrrūptus. ŏcŭlātus, fīdus. fĭdēlis, vŏcātus, cĭtātus. *phr*: Quĭs pŭtes hōc, nĭsi sit pro tēste vĕtŭstas? Nōn tēste cĭtāto ēst ŏpus, ācta pătent.
testis comicus. *i vilis*, *sub Przysięgácz*
testor, *aris*, *świadczę 1*, *Oświadczam się*, *Testáment czynię*, *Twierdzę*, *Opowiadam się* **Bezeugen.** *Testatur moritura Deos*, & *conscia fati Virg*: *syn*: Tēstĭfĭcor: vel tēstes do, prŏfĕro, āddūco, prōdūco, vel tēstes vŏco, āppēllo, īnvŏco. *v. Iuro.*

Testu

Teſtu n. indeclinabile. Skorupá 1. tēſtuăceum *teſtuacium. Mákaron.* teſtuaceus panis. *Chleb 1.*
teſtūdĭneātum tectum, *Dách 2.*
teſtūdĭneātus, *Sklepiony.*
teſtūdineus, *żołwi, Leniwy, Sádzony.*
teſtūdo, *żołw, żołwia ſkorupá, Sklep 1. Szopa woienna, Lutnia, & ſub Puklerz. Eine Laut/ Saxa movere ſono teſtudinis, & prece blanda.* Hor: *ſyn:* Lўra, Chēlўs, cĭthăra, *vide Cithara, Fides, ium, vel* cămĕra, fŏrnix, ărcus, *v. Fornix.*
teſtudo lutatia, *Lemus.*
teſtudo vehiculorum, *Pukłat.*
teſtŭla, *Skorupá, Wotowa tabliczka.*
teſtum, *Piec chlebowy. Skorupá 2.*
teſtus, *us, Piecyk. Piec chlebowy, Skorupá 2. Brytfanna, Pokrywká.*

TET

Tĕtănĭcus, *gr: Twardoſzyi, Proſtoſzyi 1.*
tĕtănos, tĕtŭnus, *gr: ſub Proſtoſzyi, Szyie kolowátość.*
tĕtănŏthrum, *gr: ſub Piekrzydło, & Obłok.*
tetartæus. *gr. Tzwárty 1. Pdleyſzy, Czwartodniiwy & ſub Czwártaczka*
tĕtărtēmŏrion; *ćwierć 1.*
tēter, *Sproſny, Srogi, Szpetny, Okrutny. śmierdzące, Straſzliwy. Wielki 1. Schnöd/ greulich/ heslich/ Teter ut immunda carnis abiret odor.* Mart: *ſyn:* Fœdus; tūrpis; vel ſævus, ſcĕlĕrātus, dīrus.
teterrime. *Okrutnie.*
tēthea, *æ, & orum.* tēthya, *æ, & orum.* Gr. *Grzyb morſki, Pław 3. 9.*
Tetinerit, pro tenuerit, Accius, Pacuv: Noni

TETR

Tĕtrăhordum anni, *gr: Roku cztery części.*
tetrăcolum. *Senes quatuor membrorum metrum aut periodus, quæ apud Oratores rotunda, quadrata, & elegantiſſima.*
tĕtrădōrum, *gr: Cztery piędźi, & in Piędźiſty.*
tătrădrăchma. *æ.* tetradrahmum, *gr. Srebrnik mo*
tătrăgŏnia. *æ. gr: an Trzomiel? (nlta*
tetragŏnum: *gr: Czworográniſta rzecz.*
tetragŏnus, *gr: Czworográniſty.*

Tetrăgrammăton, *quaſi quadriliterum nomen Deo quò in omnibus linguis quatuor literis ſcribebatur Vetus Lexic: & Rhodig: Sed peculiariter apud Hebræos erat nomen DEI glorioſum & ineffabile. ait Iſidorus; quod proferri religioſum erat. explicat illud eleganter Rhodigin: l. 1: c. 1. & l. 22: c. 9. Literæ ex quibus conſtabat hoc nomen, erant Iod, He; Vau, He, ſed germana ejus pronūtiatio Babylone perijt: quia ſine punctis olim, ut alia ſcribebatur: puncta Rabini Tyberiadis, anno 467. invenerunt. vulgò Iehovah legitur non rectè, meliùs ait Perer: legitur ijhie; i, erit, erat, eſt; vel Ieheve Emman Sa:*
Tetrălĭcè *es gr. Wrzos.*
Tĕtrămeter verſus; *Diomed:* Tetrametrus, *Terentiano Ex: 4; menſuris ſeu pedibus conſtat in Heroicis: in Iambicis ex 8: pedibus; quare &* Octonarius *dicitur: Diomed:*
tĕtrans, *ćwierć 1. Czwarta część. in Części całey rzeczy, Czworográniſta rzecz.*
tĕtrao, ōnis. *m: gr: Głuſzec. (wyborna*
tetrăphārmăcum; *gr: Lekarſtwo wyborne Potráwa*
Tetraptoton, *Nomen. Priſci: quod quatuor quantùm caſus diſſimiles habet, licet integrè declinetur, ut puer Diomedi, vel quod duobus caſibus caret. ut Iovis.*
Tetrarcha, *æ, Gr: Pan wielki.*
tetrarchia, *æ, Gr: Páńſtwo.*
tetraſtcihos *gr: ſub Sześćrzędy, & ſub Filarowánie*
Tetraſtichon carmen, *Mart: quod quatuor verſibus diverſis recurrentibus vel ſemel poſitis conſtat. Sic Diſtichon Triſtichon. &c.*
tetrāſtўlos, gr: *ſub Filarowánie.*
tĕtrax, *acis, gr: Ciećiorká 1, Cietrzew:*
tĕtre, *Sprośnie, Okrutnie.*
tĕtrĭcĭtas, *Niewesołość.* Scheuligkeit. *Nec fluidum, læta ſed tetricitate decorum.* Ovid:
tĕtrĭcus *Niewesoły.* Herb/ rauch. *At quam non tetricus, quam nulla nubibus ira.* Mart:
tetrinnio, ſub Kaczka. tĕtrĭtūdo, *Srogość,*
tĕrro, as, Plugawię, Szpecę. tĕtrĭgŏmĕtra, *gr: ſub Konik*
terrĭgŏnia, *go, Konik, robák (robak.*
tertuli auxilium; Accius; pro tuli,

TEU

teuchītes, *æ; m: gr: Rayſká trawa.*

teucrion, gr. *Ożanká*.
theuthalis idis, è gr: *Rokoryczká*.
Teuthis, idis. *Aristot: i. Loligo, Gaza. Oxiphias. Piscis earde carens: alij Sepia, alij vilis pisciculus hiemis gravis praesagus. Etiam Libum, Rhodig.*
teutlŏmălăchæ, Gr: *Szpinak*.
Teuto, gr: *Niemiec*. teutonicus, *Niemiecki*.

TEX

Texo, *Tkę, Plotę, Dźieię śieć, Wiię 2. Piszę 1. Buduię 1.* **Weben.** *Texitur & costis panda carina suis.* Ovid. *syn:* īntēxo, cōntēxo, īnsērto, īnsēro, īntēſsēro, nēcto. *phr.* Pērcūrro pēctīne tēlam. Stāntes rădio pērcūrrēre tēlas. Stāmīna tēlæ pēctīne dēnsāre.
texterna, *Tkáczownia*.
textīle, *Tkáná rzecz, Opona*.
textiliæ. *Tkány, Dźiany, Háftowány, Plećiony. Ploećienia służący.* **Gewoben/geflochten**, *Textilibusq; onerat donis &c. V:*
textivillitium, *sub Szuszfałki*.
textor, *Tkacz*. textōrius, *Tkaczy*.
textor lacernæ, *Sukiennik 1*.
textrīcŭla. textrix, *Tkaczká*
textrīna, *Tkaczownia, an Tkáctwo?*
textrīnum, *Tkaczownia, Naw budowánia mieysce*
tēxtum, *Tkána rzecz, Płotno, Mowy kształt*
textum vimineum: *Koszyk. Plotka 1,*
textūra, *Tkánie, Twárzy kształt, Spoienie, Tkána rzecz.* **Gewebe.** *Texturas inter sese primasque figurás.* Luc:
textus, *ti, Plećiony*.
textus, *us, Tkánie, Plęćienia, & sub Pismo święte*.
textus pellucidus, *Száta ćienka*.
textus scutulatus, *Wzor*.

T H

Thălămēgus, *Gr. Nawa z pałacem*
thălămus. *m: gr: Łożnica, máłżeńska.* **der Ehe leute Schlaffkammer/ Ehebett /** *Post ubi jam thalamis se composuêre siletur. v. Lectus.*
thălaſsēgle, *es, gr. Száley. wielki*.
thălaſsĭcus, thalaſsinus, gr: *Modry*.
thălaſſio, *onis, gr. Koszyk, Weselna piosnká. & sub Pśotę pełnię.*
thălaſsŏmēli, *gr: Miod pity*
thăliarchus, *gr. Márszałek weselny*.
thălictrum, thăliētrum, *gr: Wrzodówiec*.
thallus, *gr. Łodygá Piero 2. Cebulna łodyga, Szczypior*
thamnus, *gr: Chrośćiná. Apud Columellum certam plantam sonat. Sed legitur & thannus, & rhamnus, & thamnus. v. Przestęp czarny*
thapſia, *gr. Łoczydła*.
thaumathurgus, *gr. Cudotworcá*.
theamēdes, *gr: sub Mágnet*,
theatralis. theātrĭcus, *gr. Widokowy.* **das zum Schauplatz gehört**, *Iura theatralis dum siluêre loci. M.*
theātrĭdium, *gr: Dźiwowisko 2. śiadło*.
theātrum, *gr: Widok 2. 4. Dźiwowisko 1. 2.* **Ein Schauplatz/ Schau-Bühne.** *Non redeunt iterum spectanda theatris. H. syn:* Cāvĕa, cĭrcus, spēctācŭlum, scēna, sūggēstum. *epith.* Mārmŏrĕum, ōrnātum, sŭblīme, āltum, ēxcēlsum, īngēns, āmplum. spătiōſum, căpax, fēstum, sōlēnne, clāmōſum. *phr.* Strūxĕrat hīc ŏpĕre īngēnti sūblīme thĕātrum. Cīvĭca nōbĭlĭbus plēbs ēst īmmīxta thĕātris. Quĭd rĕfērt māgni sĕdĕat quā pārte thĕātri? Egrĕdĕre, ātque ănĭmos pŏpŭlosi pāsce thĕātri. Lætūmque thĕātris aūrĕa pēnsĭlĭbus dīffūdit tībia cārmen. Cārmĭna fēstīvis sēmper rĕcĭtānda thĕātris.
thēca, *gr: Schowánie, Puzdro 1. Szkatułá, Pochwá 3. Szupinká. Pisarska szkátułá, Kałamarz*.
thēlȳgŏnum, *gr: Rodzeniec*.
thēlȳphŏnon. *gr: Omieg*.
thēlyprētis, gr: *Páproc sámicá*
thēma, gr: *Rzecz do mowienia. Propozycya, Przypadek 3. Konstelácya, Erekcya, Pokład 1. Noszenie 2. Zástawá.*
Thema, item apud Grammaticos origo vocis in Verbo vel Nomine, à qua tempora, modi, persona, casus, derivata composita descendunt: sic recentiores. Varro origiuem appellat.
thēmis, *idis, is, istis. gr: Słusz.*
thēnar, *ăris, gr: Brzuśiec 2.*
Thensa, lege Tensa.
Theōcles, *is, gr: Bogusław,*
Theōdōrus, *gr: Bogdan,*

theŏlŏgia, *gr*. Teoloia; theologus, *gr*. *Teolog*.
theologium, *supra scenam deorum locus. Rhodig*.
theombrŏtion, *Páwiniec*
theŏphănia, *orum i. Dei apparitio, Gregor. M. ita vocat diem Epiphaniarum. Tateophania*. Nazianzen,
Theŏphĭlus, *gr. Bogomił*,
theŏphŏrūmĕnos, theophneustos, *gr.* Nátchniony
theŏrēma, *ătis, n. gr*, Rozważánie, *Przypátrowanie*
theŏrĕticus, Rozmyśláiący thĕphria, *Mármur po-*
Theraphim, Iudic. 17: Idola. *(pielasty.*
thēriăca, *gr: Dryiakiew 1.*
theriaca maris, *Porost*,
theriaca, vel theriace vitis *sub Wino od ukąszenia*
thērima, *n.* gr: *Szyszká 3.*
thēriŏnarce, es, gr. *Dryiawnik*, *Drętwik.*
thētrŏtrŏphium, gr, *Zwierzyniec 1.*
thĕristrium, thĕristrum, gr: *Letnik.*
thermæ, hæ, & thermŭlæ, gr. *Cieplice*. **Warme Wasserbäder**, *epith*. Călentes, călĭdæ, sălūtāres. *v. Balneum.*
thermŏpōlium, gr, *Kuchnia mieyská.*
thermŏpŏto, *ćiepło. piię* po, *breve est, à potis longum à poto Latino.*
Thermopylæ *Cicer 1. calidæ portæ, ab aquis calidis in faucibus ejus montis.*
thēron. ōnis, gt. *Pies łowczy.*
thēsaurārius, *subst. Podskárbi. adject: Skárbowy 1*,
thesaurizo, as, gr: *Skarbię*,
thesaurus, *gr: Skárb 1. Schowánie*. **Schatz/Reichthum**/ *Thesauros ignotum argenti pondus, et auri* Virg, *syn*, Gaza. dīvĭtiæ, ŏpes, pĕcūnia. *epith*: Lătens, dēfŏssus, ābdĭtus, ābscŏndĭtus, ŏccŭltus, rĕcōndĭtus. *phr*. ŏpum cŭmŭlus, ăcērvus. cōngĕrĭes, āggĕsti, cōllĕcti, cōngĕsti pōndus aūri. *vide*
thesaurus mali, *sub Wielk czego*
thĕsis, *gr. Położenie 2*, Rzecz 4.
Thesis Terentiano, Diomedi, est depressio syllabæ in pede Poëtico vel in pronuntiatione, Positio Quintil. Diomed.
thesmŏthĕtes, *æ, m. gr.* **Práwodáwcá.**
theuthălĭs. *Sporyż 2*.

theta, vel thita, *græca liter. Item in Skazánie*.
thiaspi, *eos, gr. Tobołki ziele, Gorczycá*.
thŏlus, gr: *Kopułá, Roża ná podniebieniu, Kruzganek.* **Ein Schild mitten im Gewölb/ da die Balcken oder des Gewölbs Bogen zusammen stossen**/ *Suspendive tholo aut sacra ad fastigia figi.*
thōmex, ĭcis & thōmix, f, gr. *Łyczak.*
thōrācatus, *Pancerznik 1. Zbroyny.*
thŏrācŏmăchus, gr: *Káfcan 1.2. Załogá, Pierśi 1. Serdak, & sub Zbroiá. Kolet.* **Ein Brust-Hatznisch**/ *Imam inter galeam summi thoracis, & oras.* Virg. *syn*. Lōrīca *epith*. ăhēnus. nēxĭlis, mūltĭplex, grăvis, rŭtĭlus, flāmmĕus, ænĕus, pŏlītus, lĕvis pĭctus, ārdēns, ærĭsŏnus, squāmmĭfer, fērrĕus. *phr*. Fērrĕus āmbībat lūmbos ātque ārdŭa thōrax pĕctŏra. Vĭvĭda pĕctŏra mūnit thōrāce ærĭsŏno ăccĭpe Vūlcāns mănĭbus thōrāca pŏlĭtum, Nēxĭlis īnnŭmĕro chālȳbum sub tēgmĭne thōrax. Grăvem sŭbeunt thōrāca lăcērti, Sūccēdunt thōrāce ŏmnes ārdēnte cŏrŭsci. *v. Lorica.*
thorax laneus, *Serdak*. thorax nexilis, Páncerz.
thōrȳbētron, *Języczki siwe*
thōs, ōis, m, gr: *Ostrowidz 1*:
thōus i, gr: *Pies prętkonogi.*
thrācias æ m: gr: thrācius lapis, *Kâmień ognisty.*
thrascias æ; m. gr: *Wiátr pułnocnemu poboczny ná zawod.*
thrax, *appellat: tr: ācis*, *Zábiiak.*
threcidica, *orum Cicer: arma thracum gladiatorum Lambin. Manus.*
thrēnus, m: gr: *żałosna pieśń*
thrīdăcĭas, æ. m. gr. *Pokrzyk*
thrips, pis. m. gr: *Robacy w drzewie*
thrŏnus, gr: *Stolec 1.* **Ein Königlicher Thron/ Stuhl/ Sessel**/ *syn*, Sŏlium, *epith*: Rēgālis, rēgĭus. aūrĕus, ĕbūrnĕus, ĕbōrnus, aūrātus, sūblīmis, āltus, ēxcēlsus, īnsīgnis, cōnspĭcŭus, cŏrūscus mĭcāns, splēndēns, māgnĭfĭcus, fūlgens. *phr*: Rēgālis, rēgĭa sēdēs, Rēgāle trĭbūnal: Sēdis rēgiæ tŏrus. Sūblīmīque sēdet. Sŏlĭo fūltus ĕbūrno. Sŏlĭōque trĕmēndus mājēstāte sĕdet. v. *Solium.*

thryallis, *idis, gr: Dziewánna.*
thunnus, *idem* thynnus,
thurārius, *Kádźilnik* thūreus, *Kádźidłowy.*
thūriānus; *sub Ostropysk.*
thūribūlum, *Kádźidlnica.* Weyrauch=Fasz/ *Thuribulo, & patera qua tertia vasa &c.* A. v. *Acerra.*
thūrĭcrĕmus, *sub Kádźidłowy.*
thūrĭfer, Kádźidłowy. Weyrauch tragend/ *Totaq; thuriferi Panchaia dives aheni.* Virg:
thūrĭlĕgus, *Kádźidlnik.*
thūs, *ris. n. Kádźidło żywica.* Weyrauch/ *Angulus iste furit piper & thus ocyus, uva.* Hor. *epith* Săbæum, Eōum, Năbāthæūm, Pānchæum, Pānchāĭcum, māſcŭlum, pīngue, pĭum, ŏdŏrĭfĕrum ŏlens, rĕdŏlēns, ſacrum, fragrans, fūmans, văpōrum, vŏtīvum. *php.* Thūrĕa mĭca, Thūris ărēnæ, glŏbūlĭ, lachrȳmæ Thūrĕa grāna, dōna, mūnĕra Thūris ŏdōres, hŏnōres. Thūris ăcĕrvus, cūmŭlus. ŏdŏrāta sĕges. Săbæus, Aſsȳrĭus ŏdor. *Săbæa* mĕrces, Arăbum gāzæ, Thūris ŏdōrāti pīnguis văpor fūmus. Indĭa mīttit ebur, mŏlles sŭa thura Săbæi
thus terræ, *Iwá.* thūſcŭlum, *Kádźidło*

T H Y

thya, æ, gr: *Cedr r. Kadźidłowe drzewo.*
thyas, *adis, Virg: Bacchi ſacrificula.*
Thyăſus, *m. Virgil thyaſos, chorea Baccho.*
Thyĭnus 3. Regum 10. Ligna thyina. i. Braſilica. vel *Hebenum,* vel *Corallium, nam & hoc ex frutice lapideſcit.*
thyītes, *æ, m gr. Możderzowy kámień,*
thymallus, *gr: Lipien.* thymbra, *gr: Cząbr.*
thymĕles, *es, gr: Łáwy, Ganek 2.*
thymĕlæa, *gr. Wilczy pieprz:* thymĕlĭcus, *gr. Kuglarz.*
thymiāma, *gr. Kádzenia máterya,*
thymiāterion, *non Thymiamaterion, gr Czołnek 3. Kádzilnicá*
thȳmianus, thȳmīnus, *gr. Dźięćielniczny.*
thymion, *gr. Brodawka 2.*
thȳmītes *æ. gr. Dźięćielniczny,* Wino przypráwne z
thȳmōſus, *Dźięćielniczny.*
thȳmum, thȳmus, m. gr. *Dźięćielin,* Thymian: *Redolentq; thymo fragantia mella.* V. *epith:* ŏdōrum, ŏdōrātum, rĕdŏlens, ŏlēns, fragrans, Attĭcum, ſuāve dūlce, Cĕcrōpĭum, Hȳblæum, grātum, mōlle. *phr:* ăpībus, grātum. Inde thȳmo pāſcūntur ăpes Lūxūrĭat ſīc mōlle thȳmum.
thȳnicus; *Pierśćionek złoty.* thynnus, *gr: Tyńczyk.*
thȳroreum *gr: Odźwiernego komorká*
thyrsĭcŭlus, *Łodyga.* thyrsiger *sub May.*
thyrsŏphŏria *gr Kwietnia niedźiela, & sub May 2.*
thyrſus, *m, gr: Nać u źioł, Łodygá, Pioro, Pobudká, & sub May 2.*
thȳsōnos, m, vel on. n. gr: *Węzeł.*

T I

tiāra, & tiaras, æ, m. gr. *Koroná krolewſká, Záwoy Infuła. Jámułká.* Haupt/Zierd/ Türckischer Bund/ *Sceptrumq; ſacerq; tiaras.* Virg: *ſyn:* Mītra, gălērus. *epith.* Lūnāta, ſacra, gĕmmāta, fūlgēns, mĭcans, Eōa, Bārbăra, Bārbărĭca. Phrȳgia *v. Mitra.*
tībia, *Goleń, Kość goleniowá więkſza, Rurá 3. Surmá.* Ein Pfeiff. *Incipe Mænalios mecum mea tibia verſus,* Virg. *phr.* Tībĭam īnflāre, tībia sŏnāre, cănĕre, mūrmur grātum ēdĕre. Tībia cum tĕnĕros fūndit ĕbūrna mŏdos. *v. Fiſtula*
tibia utricularis, *Gáydy,*
tibia dextræ, ſiniſtræ, *&c. ſub Surma.*
tibialia, *ium, n. plur. Pończochy ſulciaty.*
tibialis, *Surmaczy.*
tībīcen, *Surmacz, Podporá, Słup r. Zaſtrzał* Ein Pfeiffer/ *Tibicen traxitq; vagus per pulpita veſtem.* Juv, *epith.* Cănōrus, pĕrītus, blāndus, lætus, rūſtĭcus, hĭlăris. phr. Călămo lūdĕre dōctus, pĕrītus. *v. Citharædus.*
Tibicida, an recte ſub Miſtrz ſzkolny
tībīcīna, *Surmaczká.* Eine Pfeifferin/ *Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis.* Mart.
tibicinium, Surmactwo.
Tibulus, Plin: corr. Strobylus.
tĭchŏbătes, *æ, m. gr: Miotelnik.*
tichedriſus. B tĭchŏdiphrus; Gr. *Szopá woienna.*
tigillum. *Báleczká, Łata dáchowa żerdź, Drąg r. Polednia.*
tignarius, *Drewny, Bałkowy.*
tignarius faber, *Cieśla.*

tignum, *Bálka. Drewno wyrobione, Płátwy*

Tignus, Calepin. Rob. Steph: Ioan: Ursin. sed corrige Tignum.

tigrīnus, *gr. propr.* Tygrowy: *tr. Fladrowáty*, Moręg.

tigris, *f. hujus tigris, vel idis. gr. Tygr. Ryś prętkonogi.* Tygerthier/ *(Animal velocissimũ ac suavissimũ)* *Tigridis exuviæ per dorsum à vertice pendent.* Vir: *Armeniæq; tigres. Austroq. agitata Charybdis.* Ov: *epith.* Arměnia, Părthĭca, Caŭcăsĕa, Gāngētĭca, Indā. Hȳrcāna, āspĕra īmmānis, fĕra, măcŭlōsa, sæva, răbĭda, trūx, ăcĕrba, fŭrens, ĕffĕra, fĕrōx, cĭta, vēlox, pērnix. cĕler, fŭrĭōsa, răpax, Īndĭca, tĕrrĭbĭlis, hōrrĭda, prædātrix. *phr.* Fĕræ tĭgres, nūnquam pŏsŭēre fŭrōrem. Hȳrcānæque ădmōrunt ūbĕra tigres. Armēnias cūrru sūbjūngĕre tigres. Sĭtĭens ūt tigris ăcērba crŭōrem.

tĭlia, *Lipá, Łyko* 1.

tĭliăceus, tiliagineus, tiligneus, *Lipowy*

TIM

Tĭmĕfactus, *Przelękły.* tĭmendus, *Straszliwy.*

tĭmeo, *Boię się.* Förchten/ *Saxa, nec obliquo dente timendus aper.* Ovid: *syn.* Fōrmīdo, vĕrĕor, mĕtŭo, ēxtĭmēsco, pērtĭmēsco, păvĕo, trĕmo, trĕmīsco, cōntrĕmīsco, trĕpĭdo, rĕfōrmīdo, hōrrĕo, pērhōrrēsco. *phr:* Tĭmōre, mĕtu pĕrcēllor, tūrbor, păvĕo, trĕpĭdo, trĕmo, frīgĕo, pālleo, hōrreo. Tĭmor ārtus ōccŭpat: mēntem prĕmit trĕmĕfācta nŏvus per pĕctŏra cūnctis īnsĭnŭat păvor, āttŏnĭtos sŭbĭtus trĕmor ōccŭpat ārtus, ōbstŭpŭēre ănĭmi, gĕlĭdūsque per īma cūcurrit ōssa trĕmor. Sŭbĭta gĕlĭdus fōrmīdĭne sānguis dīrĭguit, cōīvit. Păvĭdus cum mēnte cŏlōrem pērdĭdĕrat, ēxtĭmŭi, sēnsīque mĕtu rĭgŭīsse căpīllos, Gĕlĭdus tōto mānābat cōrpŏre sŭdor, āttŏnĭtis hæsēre ănĭmis. Sŭbit hōrrĭda mēntem fōrmīdo, trĕpĭdat păvĭda fōrmīdĭne pĕctus. Mēns trĕpĭdo, pălpĭtat ægra, mĕtu. Tūnc vēro ăncĭpĭtī mēntem fōrmīdĭne prēssus, Obstŭpŭi, stĕtĕruntque cōmæ & vōx faŭcĭbus hæsit. Cĕcĭdērunt cōrda, trĕmōrque ōmnĭbus īncēssit gĕlĭdus. *v. Timor.*

tĭmĭdè, *Boiáźliwie* tĭmĭditas, *Boiáźń.*

tĭmĭdus, *Boiáźliwy.* Forchtsam. *Illæsum timidis unguibus esset onus.* Mart. *syn.* Trĕpĭdus, păvĭdus, vel īmbēllis, īgnāvus. *phr.* Mĕtu ēxsānguis trĕpĭdāns, pāllens, Fōrmīdĭne căptus; āmens. Mēntis īnŏps, ănĭmi. Tērrŏre păvens, vel pĕrīcŭla vūlnĕrat tĭmens, rĕfōrmīdans, īnūtĭlis ārmis. *v. Territo*

tĭmor, *Boiáźń.* Forcht *Res est solliciti plena timoris amor.* Ovid: *syn.* Mĕtus, fōrmīdo, păvor, tērror, trĕmor, hōrror. *epith.* ăncēps, dūbĭus, trĕpĭdus, păvĭdus. gĕlĭdus, ēxsānguis, hōrrĭdus, pāllĭdus, frīgĭdus, păvens, sōllĭcĭtus, trīstis, mœstus, ăcērbus, vĭgil, īnsōmnis, languēns. mōlēstus, dīrus, sævus, præceps, rĕpēntīnus, sŭbĭtus, īrrĕquĭētus, tūrpis, sēgnis, hōrrēndus, ānxĭus, sūspēnsus, īmbēllis, īgnāvus, āmens, mălus, tăcĭtus, ēlīnguis, fæmĭnĕus. *phr.* păvĭdus hōrror. Gĕlĭdus tōrpor. Pēssĭmus in dŭbĭis angor, tĭmor, ēxpērs quĭētis. Mălus īntērpres rērum mĕtus. Pĕctus cōnstrīngens, glăcĭans. Cūras gīgnēns. Sēmper ānxĭus ōmnĭa sōllĭcĭto sūnt lŏca plēna mĕtu. Pĕdĭbus tĭmor āddĭdit ālas. *vide Timeo.*

timorátus, Bogoboyny, Boiáźliwy.

tina, *Beczká. Quantitas incerta.*

tinca, *Lin,* tinctor. *Fárbierz* 3.

tinctĭlis. *Omaczálny, Fárbowány.*

tinctor purpuræ, *Szárłatnik.*

tinctoria vel tinctoris officina *Fárbiernia.*

tinctorius, *Fárbierski.*

tinctūra, tinctus. *us, Omáczánie, Farbowanie.*

tinctus, *ti, Fárbowány Ozdobiony, sub Uczony, & sub* Przezżak

tĭnea; *Mol, Robak, Ulowy owad, Robacy w wosku.* Eine Schaab/Motte/ Kleiber - Wurm *epith.* ăgrēstis, īnērs, ĕdāx, hōrrĭda, fœda, tūrpis. *phr.* īllīc ærūgo, & tĭnēæ dōmĭnāntur ĕdāces. Mīsĕrăbĭle tūrpes ēxēdĕre căput tĭneæ,

tĭneo, as, i tineas sentio, tineis consumor. Baruch. 6. sipoma apud LXX. porphyra sipomeni, Botwieią szárłaty reddit Polonus interpres è Græca voce: è Latina dicendum esset. Mole ıedzą: è Græca, Szárłat botwieiący.

tĭneōsus, *Molow pełny.*

tingo & *tinguo priscum Omaczam, Fárbuię, Pokrapiam. Nápuszczam* 2, *Chrzczę* Eintuncken. *Ferret iter, celeres nec tingeret æquore plantas.* Virg. *syn.* īmbŭo, fūco, cŏlōro, cŏlōre īnfĭcio. săturo, lĭno, īllĭno, mĕdĭcor, vĭtĭo, mădĕfăcio, īmmērgo. *phr.* Lānam, seu vēllĕra cŏlōre, fūco, vĕnēno, vel mūrĭce tĭngĕre, mĕdĭcāri fūcare, īmbŭĕre, ălbĕntes īnvērtĕre lānas. Vărĭo dīscit mēntīri lāna cŏlōres.

Tinia, orum Noni; Festo, melius tina a tiniaria. *ćwiwiosnka.* tinnīmentum; *Brzękadło.*
tinnio, *is, Brzmię.* **Klingen/ hell/schallen/ thonen,** *syn:* Tīntīno: *phr.* tīnnītum ēdos tīnnītu āēra pūlso.
tīnnito, *sub sikora, świerkocę. Corripit* i, *A Philom: quæ longa est à Tinnio ut Vagito, à Vagio. quidsi legatur in Philomella Tintinat.*
tinnītus, *us, Brzmienie,* **Klang/** *Tinnitusq; cie & matris quate cymbala circum.* Virg: *epith:* ăcūtus, ărgūtus, sŏnans, raūcus, cōnfūsus, tĕpĕtītūs, crēber.
tinnŭlus, *Brzmiący.*
tinnunculus; idem tinunculus
tintīnācūlum, Dzwonek
tintinnio, *Brzmię, Dzwonię, Piszczę,*
tintinnabulatus, grex, sub Dzwoniarz.
tintinnābŭlum, *Dzwonek, Wozek*
tintinnācŭlus, *Brzękacz 1. Dzwoniarz, Kát.*
tintīno, *Brzmię, Dzwonię, Grzmot czynię.*
tintīnŭlo, *sub żołna, & świerkocę,*
tinuncŭlus, *Pustołká,* tinus, *Bobek.*
tīpha, gr. *Pałka ziele.*
tippula, tīpulla, tīpūla & tippulla, *Mucha nawodna, Robaczek nawodny, & sub Lekki 2.*
tīro, *Nieświádom, Młodzik, Mołoiec, Młodzieniaszek, żołnierz nowotny, Nowak, Nieuczony.*
tirōcĭnium, *ćwiczenie 2. Początek 2. Gonitwa, Nieumieiętność.*
tīruncŭla, *Młodka.*
tīruncŭlus, *Gregorianek, Nowak,*
tithymallus, potius tīthȳmălos, vel us. gr: *Skoczek 3 Wilczy mlecz, Mák leśny, & in Kołowrot ziele & Czartowe mleko.*
tithymalus dendroides; *Komanowe ziele.*
tithymalus leprophyllos; gr: *Skoczek mnieyszy.*
tītillātio; titillātus; *us, Łechtánie, Lubieżność.*
tītillo. *Łechcę, Lubo iest.* **Kitzlen/streichlen/** *Titillare magis sensus quam lædere possunt.* Luc, *syn:* Mūlcĕo, dēmūlceo, pērmūlcĕo, ŏblĕcto, dēlĕcto, dēlīnio, āllĭcio. āllĕcto
titillor, *Lubię* co titinnio, *Dzwonię*

tĭtio, ōnis *m: Głownia gaszona,* **Ein Feuerbrand.** *Pulla quies datur à stultis titionibus ignis.* Bs
tĭtĭvillitium, *Szuszfałki.*
titubans, *Záiąkliwy, Potaczaiący się*
titubanter, *Záiąkliwie.* titubantia, *Zaiąkánie.*
tĭtŭbātio, *Záiąkanie, Szmánk, Zaiąkánie,*
tĭtŭbo, *Potaczam się, Szwankuię, Záiąkam się* **Wancken/trotzlen/** *Ille mero somnoq; gravis titubare videtur.* Ovid: *syn.* Tăcīllo, lăbo, nūto, lăbāsco, hæsito, *v. Nuto & Ebrius,*
tĭtŭlāris, *Titulowy 2.*
tituli milites, *żołnierz osadzony.*
tĭtŭlus, *Napis 1. Tytuł, Dostoieństwo. Sława, Pokrywka tr. żołnierz osadzony,* **Ein Titel/** *Utilitas tua sit titulus, donetur amica,* Ovid,
Tmesis, *figura Grammatica & Poetica. idem sectio, unius dictionis præsertim compositæ, unius dictionis vel plurimum interjectione. ut Septem subjecta trioni Donatus. Diacope eadem Carisio. Durior est in simplicibus verbis. ut* Et *saxo cere comminuit brum. Enni Item. Massili portant juvenes ad littora tanas Donat.*

T O

tŏcŭllio, gr: *Lichwiarz.*
tŏdellus, tŏdillus, *Moły* tōdi, *sub Ptaszek.*
Tœcharchi, *Hygino. qui lateribus navis præsunt & curant ut remiges simul pitylum remis faciant. Turnec. Toicharconi ad pitylum sedent. Hygin.*
Tofus, idem Tophus
tŏga, *Szátá 7. 8. &c; Kurtá, Chałupká: Pokoy,* **Ein lenger Rock.** *Eminet effuso cui toga laxa sinu.* Tib. *epith,* Rōmāna, Aūsōnia, Lătia. lōnga, flūens lāxa, pācĭfĭca, ūrbāna. *v. Vestis.*
togata, *Białagłowá 2.*
Togatarius, *Sueton August. 25.* Stephanionem togatarium, *(i. Comœdiarum togatarum histrionem)* relegavit. *Levin. legit.* Togatarum saltatorem, *qui primus togatas saltare instituit. Plin; l. 2. c. 25.*
tŏgātŭlus, *sub Szátá.*
tŏgātus, *sub Szátá zwierzchnia.* **Mit einem langen Rock gekleidet.** *Romanos rerum dominos, genitemq, togatam.* Virg, tŏgŭla, *Sukienka.*

Tōla, hæ. ślinne iágody. o *ex contractione longum.*
tōlĕrābĭlis, *Znośny,*
tōlĕrābĭlĭter, toleranter, *Znośnie.*
tolerans, *Cierpliwy, Trwáły 1.*
tolerantia, toleratio, *Znoszenie*
tōlĕro, *Cierpię 1. 2. Znoszę, Podeymuię. 5. żywię się 1.* **Erdulden/ertragen/** *Pallanta adjungam sub te tolerare magistro.* Virg. *syn:* Fĕro, pērfĕro, pātior, pērpĕrior, sūstĭnĕo, sūbĕo, ēxhaūrio, ēxāntlo. *phr.* Cāsĭbus ēxērcĕor. āgĭtor, jāctor. Fōrti. cōnstānti, pātĭēnti pēctŏre, ănĭmo fărre mălum; sŏrtem ăcērbam, cāsus ĭnīquos. Mălis īnfrāctus, făcĭlĭsque pări. *v. Patior.*
tōles, hæ, & tōlia, ślinne iágody.
tolenno, tolento; ōnis, m *żoraw studźianny.*
tolles, *hi vel hæ, ślinne iágody,*
tollo; *is. Podnoszę 1. 2. 5. Znoszę, Wyrzucam 1 Wsadzam 2. Zábiiam 1, Zwłaczam 2. Pysznię się* **Auffheben/wegnehmen/** *Iidem venturos tollemus in astra nepotes.* Virg: *syn:* ēvĕho, ēxtōllo, ēffĕro, ērĭgo, āttōllo, vel aūfĕro, dētrăho,
tollo, *onis, m żoraw 2.*
Tollonus, Plaut. Tolloni gratia corr. Polemocratia.
tolutaris, tōlūtārius, *Jednochodnik, Kłusak.*
tōlūtĭlis gradus, *Kłus*
tolutiloquentia, Prętkomowność.
tōlūtim, *Jednochodą* tolutim torror, *Kłusam.*
tŏmācĭnæ, tŏmaclum, tŏmācŭlæ, tŏmācŭlum. *Wątrobká pieczona, Kiszka nádźiewana.*
tŏmentum, *Bárwicá, Roçanki.*
tōmex, ĭcis, *f. Łyczak, Wić Powroz 1, Chomąto.*
tŏmĭca. *vel ce, gr. Zęby przednie.*
tŏmus, gr: *Tom Księg.*
tomus piscis, *Szrot, Dzwono ryb.*

TON

Tonārium, gr. *sub Jncepta,*
tonat, tonescit, *Grzmi.* **Es donnert/** *Aspera vel paribus bella tonare modis.* M. *phr.* Cœlum tŏnat, omne frăgōre, īngens, frăgor æthĕra cōmplet. Tŏnĭtru cælum ōmne cĭētur. Cœlum īntŏnat, Māgno mīscētur mūrmŭre cœlum. Cœlo frăgor īntŏnat īngens. Tŏnĭtru cœlum tēllūsque trĕmīscit. Tōto rĕsŏnant tŏnitrŭa cœlo, Jūpĭter fūlmĭna, tŏnĭtrŭa vibrat mĭttit, torquet. jăcŭlātur, Māgnus ăb æthĕre pērsŏnatīgne frăgor. Sūbĭtōque frăgōre īntŏnŭit cælum. Tŏnat ālti regia cœli, Tēmpēstas sĭne mōre fŭrit tŏnĭtrūque que trĕmīscūnt ărdŭa tērrārum, & cāmpi. Quāntus ăb æthĕreo pērsŏnat āxe frăgor. *v. Fulgur & Tempestas.*
tŏnātio; *sub Grom,*
tondeo, *Golę. Strzygę 2. 4. Postrzygam, Koszę, Gryżę, Obćinam, Jem.* **Scheeren/** *Tondebit pueros jam nova nupta tuos.* M: *syn:* āttōndĕo, dētōndeo Fērro, sĕcāre, rĕsĕcāre, ābscīndĕre. Tōndent dūmēta, jŭvĕnci. Lætu in ūmbra tōndēbat nĭvĕæ cāndēntia vēllĕra lānæ.
tongeo; es, priscum sub Umiem.
tongio. onis, vel tongitio, Umieiętność.
tŏnĭtrālis, tonitruālis, Gromowy.
tonitralis candela, Gromnicá.
tŏnĭtru, tonitruum & tonitrus, us. *Grom, Grzmot* **Donner/** *Desuper infundam, tonitru cœlum o ne cicbo.* Virg: *epith.* Grăve raūcum, sŏnōrum, tērrĭfĭcum, cŏrūscum. văgum, sūbĭtum, hōrrĭsŏnum, tērrĭbĭle, rĕbŏāns, cōmmōtum, *phr.* Æthĕrĕus frăgor, tŭmūltus, strĕpĭtus, frĕmĭtus, sŏnĭtus. Æthĕrium mūrmur, ĭcti sŏnĭtus āĕris. Sŏnus āĕris ĭcti, Hūmānas mōtūra tŏnitrŭa mĕntes. Frācto ēxplōsa tŏnĭtrŭa cœlo, *v. Fulgur & Fulmen*
tonitru claudianum, *Bęben 2.*
tono, *as, & tono, is, tonere priscè. Gromię, Brzmię, Mowię głośno, Runęło, Bębnię.*
tŏnor, *oris, Nátężanie 2.*
tŏnōrium, *sub Ton.* tonsa, *Wiosło.*
tonsilis, *Postrzygány.* tonsilia, *Kot ostry.*
tonsillæ. *ślinne iágody.*
tonsio. *Strzyżenie.*
tonsĭto, *Postrzygam, Strzygę 2.*
tonsor, *Postrzygacz, Bárwierz.* **Ein Scheerer/ Balbierer.** *epith.* Fīdus, fĭdēlis, dōctus, sōlers, vĭgil. īndūstrĭus, cūltus. *phr.* Dōctus rĕsĕcāre căpĭllos. Tōnsōrem căpĭti nōn ēst ădhĭbēre nĕcēssum. Vĭr tăngēnte vagos, fēro rĕsĕcāre căpĭllos. Dūctus & hīrsūtas ēxcŏlŭīsse gĕnas.
tōnsōrius, *Bárwierski.* tonstrĭcŭla, tonstrix, tonstrīna, *Bárwiernia.* (*Barwierka*
tonsūra,

tonsūra, *Strzyżenie, Obcinánie 2. Postrzyżyny 3. Koroná kápłańska 1.*
tonsus, *ſi, Postrzygány, Ostrzyżony.*
tonsus, *us. Strzyżenie. Włosow noszenie.*
tŏnus, *gr: Nátężenie 2. Fárby wydátność. Incepta, Grom* Ein Thon/ Gelaut/ *Tædia dulcisonis auferat illa tonis,* Cap: *epith:* Dŭlcis, suāvis, grātus, Aŏnĭus, flēbĭlis, lūgubris.
tŏparcha, *a. gr: Stárosta.* tŏparchia, *gr: Stárostwo*
tŏpazius; *gr: Topázyn.* (*Dźiarstwisty*
tōphāceus, tophācĭus, tŏphĭcius, tŏphĭnus,
tŏphus, *Dźiarstwo, Kámień dźiarstwisty.*
topiaria, *wirydarskie rzemięsło, & sub Chłodnikarz.*
tŏpiārium opus; *Chłodnik 2.*
tŏpiārius, *Chłodnikarz, Wirydarznik.*
tŏpica æ, topice es, tópica, orum, *Cicer: Aristot: Ars inveniendi & ducendi argumenta è locis. Dialectices pars.*
tŏpĭcus, *gr: Mieyscá pewnego.*
topium; *Chłodnik 2.*
tŏpŏgrăphia. tŏpŏthēsia, gr: *Opisanie mieyscá.*
topper priscum. Rychło

TOR

Tora, Mordownik źiele.
tŏral, *Kołdra, Łozkowá zasłona,*
toral villosum. *Gunia 1.* Koc *1.*
torāle, *sub Łozkowa zasłoná,*
torale linteum, *Prześćierádło.* tŏrālis, *Łoßkowy.*
toralium, *Kołdrá, Obrus.*
torcŭlar, tŏrcŭlare, & torcŭlum, *Prásá 2. 3. 4.* Traábenkelter. *Calcaturus erat qui torcularia solus.* F. *ſyn* Prælum. *epith:* Strīdens, prĕmens, strĕpens, ūdum, mădĭdum. *v. Prælum.*
torcŭlaria cella, torcularium *Prásownia,*
torcŭlārius, *adject: Prásny, Tłokarski.*
torcŭlarius, *subst. Prasownik, Tłokarz.*
torculus, *sub Prásny.*
tordīle es, tordўle es, tordўlum, *Jeleni ogon źiele*
tŏreuma, *gr: Toczone rzeczy, Kubek.* Ausgestochene Arbeit. *Tolle puer calices tepidique toreumata Nili.* M.

tŏreutes, *a. gr. Toczek,* tŏreutĭce *gr. Tokarstwo,*
tormentum, *Męká, Dręczenie, Trapienie, ćiągnienie, Bol, Łańcuch, Liná, Dźiáło, Powroz.* Allerley grob Geschütz/ *ſyn* Māchĭna bēllĭca, bēllĭstra, *epith.* Mūrāle, fŭlmĭnĕum, ænĕum, ĭmmāne, strĕpens, tŏnāns, Vŭlcānium, Māvŏrtium, *phr:* Māchĭna fŭlmĭnis, æmŭla. Fŭlmĭneo vălĭdos quæ dējĭcit ĭmpĕte mūros. Sŏnĭtum cōncŭssi ĭmĭtātur ŏlўmpi. Māchĭna tĕrrĭfĭco cum fŭlmĭnat ænĕa bŏmbo, Tŏnat, & raūcis jăcit ærĕa fŭlmĭna bŏmbis. Īnstrūménta nĕcis dĭrĭmēntia mūros, Fŭlmĭnĕas jăcŭlāntia glandes. Tŏrvăq; sŭlphŭrĕas ăgĕrent tŏrmĕnta făvĭllas. *v. Balista & Machina.*
tormina, *inum, Gryźienie, Biegunká 2.*
tormĭnālis, tormĭnōsus, *Gryźienie czyniący.*
tormines. hi, Gryźienie., tŏrnātĭlis; *Toczony.*
tornātor, *Tokarz. tornatura, Toczenie 2.*
tornātus, *Toczony, Gładki.*
torno, as Toczę. torno rasilis, *Toczony.*
tornus, *Tokarskie dłoto.*
tŏrōsulus, *Mołoiec, Galant.*
tŏrōsus, *Cielisty 1. śiadły* Fleischig/ Starck/ *Hic populus ridet, multumq; torosa juventus,* Pers. *ſyn:* Lăcĕrtōsus, nĕrvōsus,
torpēdo, *Gnuśność, Zdumiewánie, Drętwik* Faulheit. *Quis non indomitam miræ torpedinis artem.* Cl.
torpens, torpĭdus, *Zdrętwiały,* Faul/ und träg/
torpeo, *Gnuśnieię, Tępieię, Słábieię.* Träg seyn/ starren/ *Nec torpere gravi passus sua regna veterno.* Virg: *ſyn:* Tŏrpēsco, stŭpeo, stŭpēsco.
torpor, *Zdrętwienie, Gnuśność* Trägheit/ *Sed te torpor iners; & mors imitata quietum,* S. *v. Stupor, Pigritia, Langvor.*
torpōro, as, Drętwię.
tŏrquātus, *sub Łańcuszno.* Eine Halßkette/ tragend/ *Aspice torquatum & referentem signa, &c.* Virg.
torquatus palumbus. *Grzywacz.*
torquĕo, *Kręcę, Zakręcam, Kieruię, Męczę 1. Náginam, Obracam 1. ćiskam 1: Odwracam 1. Wywracam,* Rzucam *okiem, Cofam się.* Winden

ben/biegen/ plagen / *Annua & ex ima sibila torquet humo*, Pr: *syn.* intorqueo, flecto, inflecto, vel crucio, vexo, excrucio, ango, pungo, vel vibro, Jaculor.
torqueo fusos, *Przędę.*
torqueor, *Kręcę się, Trapię się, Wyprzęża się co. Trapi mię co.*
torques, *is, m. f, & f, Łańcuch złoty, Wrzeciono.* Ein Halsstruck/ Halsketten/ Halsband/ *Sæpe Deum nexis ornatæ torquibus aræ.* V. v. *Monile.*
torquilla, *B. Pliszka, Kręcogłow.*
torquis, *is, m. & f. Łańcuch złoty.*
torrefacio, *Suszę 1. Wędzę, Prażę, e potius breve.*
torrens, *subst: Potok 1.* Ein Regenbach. *Dardanius. torrentis aquæ, vel turbinis atri.* Virg: *epith.* Rapax, rapidus, præceps, velox, tumidus, violentus, aquosus, turbidus, spumans, hybernus, fusus, cadens, ruens, labens, sonorus, subitus, montanus. *phr.* Ruens de montibus amnis, amnis, undis pluvialibus auctus. Ripis capacibus effusus. Rapax cadit parteique lapsi montis exesas rotat rapidus montano flumine torrens. *v: fluvius, Inundatio*
torrens, adject. *Ciekący 1. Bystry, Palący, Gorący, Obfity, Opływający.*
torreo, *Piekę 1. Smażę. Suszę 1. Wędzę, Palę, Ożdżę, Parzę, Siekę 1. & sub Powarzył.* Dörren/ trösten/ braten/ *Et torrere parant flammis & frangere saxo*, Virg: *syn.* asso, vel uro, cremo, aduro, peruro, exuro. *phr.* Insertro torrere exsanguia ferro. Viscera cæsarum pecudum, ordine ahena locant alii, fusique per herbam subjiciunt verubus prunas, & viscera torrent.
torreor, *Gorę, Gorąco mi.* torresco, *Gorę.*
torridare, *est comburere*, *Noni inepta vox*
torridus, *Ogorzały, Gorący, Suchy, Pałający* Verdorret trocken, *Semper sole rubens & torrida semper ab igne* Virg. *syn.* ustus, exustus, perustus, vel aridus, siccus, arens,
torris, *Głownia żywa* Ein glüender Brand/ *syn.* Titio. *epith.* ardens, fumans, flammifer, ignitus, igneus, rubens, ignifer. *phr.* Torrem ambustum rutilante favilla accipit. Funereum torrem medios conjecit in ignes.
torrus, *al. torus, &* torridus. *Fest. Sipont. Priscum.*
torsio, *Gryzienie 2 Ciągnienie.*
torta, *Kołacz*, torte, *Krzywo.*
tortilis, *Kręcony, Zatoczysty.* Krumm/ *Hunc aut tortilibus vibrata falarica nervis.* Luc.
tortiloquium. Mowa trudna.
tortio, Ciągnienie 3: tortivus, *Tłoczony.*
torto. as. Męczę 1.
tortor, aris, Trzpiatam się, Kłusam & sub Rzucam
tortor. *oris. Morderca, Kat, & sub Kuszni strzelcy.* Ein Folterer/ Hencker. *Tunc felix quoties aliquo tortore vocato.* J. *v: Carnifex,*
tortulus, *Chochoł, & sub* Zaponka.
tortum, *Proba 4.*
tortuosus, *Zawiły, Kręcący się, Zatoczysty, Zawikłany, świdrowaty.*
tortus, *ti. adject. Kręcony, Toczony.*
tortus, *subst. Skręt, Powroz 1.*
tortus, *us, Zwijanie 2. Zatoki 5.*
torva. torves torviter, *Srogo,*
Torvidus, Arnob: i. torvus. torvitas: *Srogość:*
torulus, *Zaponka, Guziki, Chochoł, Nacięcie Drzęń, Mięsista część. Muszkuł.*
torus, *siedzenie, Łoże 1: Łożko stołowe. Pas łoszkowy, Pościel. Materac, Rogoża, Łyko, Mięsista rzęść, cielistość, Nadęcie, Zaponka, Guzik 3. Związek, Powroz, Skręt, Wypukłość* Ein Beth *e-- viridante toro consederat herbæ. Virg: syn.* Lectus cubile, vel lacertus, nervus,
torus herbæ, *sub Kupa.*
torvus; *Krzywy: Srogi.*
tosillæ, hæ, ślinne jagody.
tostus *Opalony, Pieczony.*

TOT

Tot, *Tyle 1,* So viel/ *Insignem pietate virum, tot adire labores.* Virg.
tot-modus, Tak rozliczny, totfariam *Tak rozlicznie*
totidem, *Tyleż* Eben so viel/ *Erramus pelago totidem sine sidere noctes:* Virg:
toties, *Tylekroć:* So offt/ *Ne populum extrema toties exoret arena..* Hor.
totinga invitamenta, Apulei: i tam multa.

toto, pro toti, sub Wſzyſtek.
tōtum, Swiat 1. Wſzyſtek.
tōtus, Wſzyſtek, Cáły 1. 2. Gantz/ Instabat totâ cui tua nocte canis. Tib. ſyn: ōmnis cūnctus, ūnĭvērſus, vel ĭntĕger, pērfĕctus: plēnus, sŏlĭdus,
toxicon, toxicum, gr: Koźilepowy ſok. & Trućizná

TRA

Trăbālis, Bálkowy, Wielki.
trăcea, trăbeāta veſtis, Szátá krolewſka, Szátá ná tryumf, Königl. und Priesterliches Kleid/ Succinctus trabea, lævaque ancile gerebat. Virg:
trabeatio: Wiązánie 2. (v. Veſtis
trăbeātus, Streſiſty, & in Szátá ná tryumf. Fürstlich und Priesterlich gekleidet / Hoc igitur vidit trabeati cura Quirini. Ovid:
trăbēcŭla; trabicula, Báleczka.
trăbĭca navis, Komięgá.
trăbĭcus, Kłodźianowy. ſub Kłodźiná, Trámowy, ſub Tram.
trābs, ăbis, f. & trabes is, Tram Balka, Płátwy, Náwá. Ein Balck---hic trabibus contextus acernis: Virg. ſyn: Tĭgnum, tĭgĭllum, rōbur. epith. Lōnga, fīrma, sŏlĭda, vălĭda, ārbŏrĕa, frāxĭnĕa, quērna, ăcērna, cōntexta. cōmpāctĭlis, phr. āggrĕdĭor, trābĭbus quērnis, & rōbōre sĕcto. Trabi pro Navi. Vāſtumque căva trăbe cūrrĭmus æquor.
trăchālus, gr: Pław trăchea, gr: Krtań.
trăchālum, trachēlus, gr: Máſztu śrzodek.
trăchōma, gr: ſub Powieká.
trăchūrus, gr. Jáſzczur rybá.
trăchy-balſamum, Balſam.
traclēpo, is Uchodzę 1.
tracta, æ & tracta, orum, Kołaczowe liſtki.
tracta lanea, Przędzá.
tractābilis, Dotkliwy, Powolny, Gláſtliwy. Mit dem gut zu handlen/ umbgehen ist. Quaſſataq; rates, & non tractabile cœlum. Virg: ſyn. Dŏcĭlis mĭtis, mānſuētus, bĕnīgnus. v. Comis.
tractātio, Miárkowánie, Obieránie ſię, Ogłaſkánie Częſtowánie, Dotknienie.
tractātor, Sćieracz, Mowcá.
tractatrix, f. ejuſdem ſignificationis.
tractātus, us, Dotknienie, Piſánie 2. Obieránie ſię.
tractim, Z przewłoką, Bez przeſtánku, Skozem Raz, Nomen & ſub Dáię raz.
tractĭtius, v. ćiągnieniu ſłużący.
trācto, as; Dotykam ſię, Mácam 1. Ogłaſkać, Sprá-wuię 1, 2, Opátruię, Száfuię 1. Opiſuię 1. Sprawuię ſię ultimum. Bawię ſię 1. Piſzę 2: Poſtępuię, Rozprawiam, Odprawiam 1. Szánuię 1. Częſtuię. Handeln / Tractari non invenio, cur non ſit acerbum, Luc: ſyn. ātrēcto, cōntrēcto, tāngo, mănĭbus, pērtēnto, vērſo, vŏlūto, vel mūlceo, dēmūlcĕo, lēnĭo, dēlīnio, vel dĭſpūto, dĭſſĕro, dŏcĕo: phr: ĭlle mănu mūlcet prōpēxam ad pēctŏra bārbam,
tractōria machina, Koło, Windá 1.
tractoria ratio, Windowánie.
tractoria hæ, Podwodny liſt.
tractorium organum, Windá 1.
tractōrius, ćiągnący, ćiągnieniu ſłużący.
tractu, Páſmem, tractum. ti, vide tracta, orum.
tractus, ti, Rośćiągły.
tractus us, ćiągnienie 1. Przećiąg, Rośćiągnienie, Suwánie, Włoczenie, Kráiná, Okolicá, Toń, & ſub Chwilá Gegend. ſyn: ōra, plāga, rēgio, tēllus, tērra, sŏlum,
trādĭtio, Podáwánie, Podánie, Powzdánie.
trādĭtor, Podawcá 1. Zdrayca, Miſtrz, ſub Kráſomowſki miſtrz. traditum, Podánie 2.
trādo, Podáię 1. 3. Wżdawam, 1, Wydáię, Zdáię 1. Poddáię ſię. Udáię ſię ná co. Uczę, Piſzę 2. Rozgłaſzam. übergeben---e nuper mihi tradidit Ægon. Virg. ſyn. Prōdo, vel do, præbeo, trĭbŭor vel dŏcĕo, dico. nārro, rĕfĕro, mĕmŏro, cōmmĕmŏro.
trādūco, Przeprowadzam 3. Prowadzę 3, Przeprawiam 2. Przećiągam, Podáię, Poniżam, Oſtawiam, Odwodzę ſię, Pokázuię 1. Dáię ſię. ábo kogo ná pośmiech. übertführen / Atque ſatas alio vidit traducere meſſes. Virg, ſyn. Trānsfĕro, ābdūco, cōnvērto, rĕfĕro, cōnfĕro vel prōdū-

prōdūco, prōtrāho, āgo, dūco, cōnsumo, vel trājĭcio, trānsvĕho.
tradūcor, *Szydzą ze mnie*,
traductio, *Prowadzenie 1. Przeprowadzánie, Poniżánie, Niesłáwa, & sub życie.*
Traductio figura. Cicer. ejusdem vocis immutata repetitio, eadem Polyptoton.
traductor, *Przeprowádźićiel.*
tradux, ŭcis. *m. f. Latorośl 5.*
trăgăcăntha, *Gr. Dragánt, ćiernie 2.*
trăgĕlăphus, *gr: Jeleń brodáty.*
trăgēma *Gr: Wet 1.*
tragicè, tragicum, *Wspániále.*
trăgĭcus, *gr: Okrutny, Afektu pełny.* Traurig. *Carmine, qui tragico vilem certabat ob hircum.* Hor:
trăgium, *gr.* Kozodźik *źiele.*
trăgœdia, *gr. Tráiedya, Zámieszánie, Burdá,* Trauer-Spiel. *Effutire leves indigna tragœdia versus.* Hor. *epith.* Trīstis, mœsta, flēbĭlis, lăcrȳmōsa, grăvis, sĕvēra. ănĭmōsa. *phr:* Trăgĭcum cărmen. Trăgĭca mūsa, Cămœna. Grānde sŏnans. Trăgĭci, trăgĭcos dĕcet īre cŏthūrnos. Quæ grăvĭdus vērbis ănĭmōsa trăgœdia vĭncit. (*Ovid: 3. amor Eleg. 1.*) Vēnit & īngēnti vĭŏlēnta trăgœdia păssu, Frōnte cŏmæ tŏrva, pălla jăcēbat hūmi. Læva mănus scēptrum lāte rēgāle tĕnēbat, Lȳdĭus āptă pĕdum vĭncla cŏthūrnūs ĕrat: *v. Cothurnus.*
tragœdiŏgraphus, *gr. Wierszow pisarz.*
trăgœdus. *gr: idem & Aktor 1.* Trauer-Spieler/ *Hæc de comœdis te consulit, illa tragœdum.* Juv *epith.* Grăvis, vōcĭfĕrans, mœstus. *phr.* Stābat Rōma grăves sĭmul aūdĭtūra trăgœdos.
trăgŏpōgon, tragopănas. tragopāmon. *Regal ptak.*
trăgŏpōgon. ŏnis, *gr. Koźia brodka. Czechrzycá,*
trăgŏrĭgănum, *Gr. Lebiotka*
trăgos; & *tragus, gr. śit morski, Párkot, Koźiel 1. Jurność, Gębká.*
trăgŏsĕlīnum. *gr. Biedrzeniec.*
trăgŭla, *Poćisk 2. Sánie 2. Wózek młoćiebny, Włok.*
trăgŭlarii, *Kuszni strzelcy.*
traha, & *trahea, Włoká 2, Sánie 1. 2.*
trahārius, *Kołodźiey,* trahax, *Porywacz*

trăho, *Ciągnę 1, Włoczę 1.* Wlokę. *Wyćiągam 1 Prżećiągam 2. Przedłużam, Zwłaczam 1. Záćiągam 2. Powoływam 1. Wabię, Przędę, & sub Przyczytam.* Ziehen/schleiffen/ *Ne trahat & mensa ducat in orbe rotas.* Tib; *syn.* ĕxtrăho, haūrio, vel răpio, dūco, ābdūco, vel ăllĭcio, āllĕcto, īmpĕllo. *phr.* Me Pārnāssi dēsērta pĕr ărdua dūlcis răptat ămor. Trăhit sŭa quēmque vŏlūptas. Nēscio qua nātāle sŏlum dūlcēdĭne cūnctos Dūcit & īmmĕmŏres non sĭnit ēsse sŭi
trahor, *Uwodzę się, & sub Wlecze się.*
trahŭla, *Sanie 2.*
trăjectio, *Przekładanie, Przetknienie, Przenoszenie, Przemiianie, Przeiazd.*
trăjectĭtius, *Przewoźny.*
trajecto, *as. Przekalam Przebiiam 1.*
trajēctūra, *Przetknienie,*
trajectus, *us, Przewoz 1. Przeiázd 2:*
trăjĭcio, *Przetykam 1, Przekalam, Przebiiam 1. Przeieżdżam, Przeprawiam, Przepłynąć 2. Przewożę 1. Przećiskawam, Przelewam, Przenoszę, Przebyć co, Przebrnąć, Przestrzelić. Náwłoczę. Zwalam 2. Odkładam, Składam winę, Przekładam 1. 2.* überfahren/ *--athereo cursu trajecerit axem.* Virg: *syn.* Trānsĕo, trānsgrĕdĭor, vel trānsmĭtto, trānsfīgo, trānsădĭgo.
trānlatio, eadem est traslatio.
tralatitius &c. idem translatitius, &c.
trālŏquor, *Wyliczam.*
trāluceo. idem transluceo.
trāma, *Wątek, Szátá ćienka.*
trāmeo, idem transmeo:
trāmes, ĭtis *m. śćieszká, Linia roda.* Fußpfad. *Qua facit assiduo tramite vulgus iter. Pr. v. Callis, Via:*
trāmitto, trāmuto, idem transmitto, &c.

TRAN

Trāno, *as, Przepłynąć, Przebrnąć, Przebyć co, przelatam. przenikam, przebiiam.* Oberschwimmen/ *-- & magnos erebi tranavimus amnes.* Virg. *syn,* Trānsno, trānsnato, vel transeo, trānsmĕo, *phr:*

phr, Nando, natatu trajicio. transnare sonoras torrentem furias, Superant montes, & flumina tranant. interrita Tibrim tranavit frangens undam puerilibus undis obsequio tranantur aquæ, nec vincere posis Flumina, si contra, quam sinit unda, nates: v. Nato,
tranquillè, *Spokoynie*,
tranquillitas, *ćiszá 2. Spokoyność*, Pogodá, Stille/ *syn*: Pax, quies, *v. Quies, Pax mare, tranquillum, Serenum, Sudum.*
tranquillitate; W *pogodę*.
tranquillò; *idem & Spokoynie*.
tranquillo, as, *Uspokoić*.
tranquillor, *Uspokoić się, Ućichá*.
tranquillum, *ćisza 2*.
tranquillus; *Spokoyny*- Ruhig/ Windstill/ *syn*. Quietus, placidus, placatus;
trans, *onę-stronę, Za gorę*.
transabeo, Miiam co, Chybiam, Przenikam Ná wyłot
transactio, *Rospráwá*, transactor, *Sprawcá*.
transadigo; Przebiiam na wylot. Durchstechen/ *Transadigit costas, & candida pectora rupit*. V. *syn*: Transverbero, transigo, transfodio,
transcendo, *Przestępuię 1*. Przechodzę *przez co, Przenoszę się*. Ubersteigen/*syn*. Supero, transgredior, ascendo. *v. Ascendo*.
transcensus, us, Prześćie 1.
transcido, à cado. Przećinam, *siekę*.
transcindo, Plaut. corr: transcido.
transclepo, Schraniam się.
transcribo, *Przepisuię, 1. Przenoszę 1, Rospisuię 2. Policzam, Wlewam 2. Wżdawam 1. Oddáię przez bank*. Wystawiam na *przday, Biorę dług ktorym winien*. Uberlassen auffschreiben/ *Et sua Dardaniis transscribt, sceptra colonis*. Virg
trascriptio, *al. transscriptio. Zmawiánie ná kogo, an Wymowka*.
transcurro, *Przebiegam 1. 2, 4. Przemiiam*.
transcursus, *us*, Przebieg, *Przemiiánie*.
transdo, Nabawiam.
transduco, Przeprowadzam, Przenoszę, przesadzam płonkę, Chełpię się.
transenna, *Przemiiánie, Okno 1, Linia 2. Powroz kuglarski, śidło, Krátá, śiatká w budowaniu*.
transeo. *Przechodzę 3. Przebiegam 1, 2. przeieżdżam 2*. Przestępuię *1. przemiiam, przebieram 2. Przebrnąć, przepłynąć 2. prowádzę się, Wyśćigam kogo, Zámilczeć, Opuszczam 1. Uchodzi 2 postępuię 1. Miiam co, & sub przyboleć*. Süruber gehen/ *Et maris Ionii transieritis aquas*. Ovid: *syn*: Transgredior, transmeo, transmigro, trajicio, permeo, transcendo, transmitto, penetro, pervado, rumpo, perrumpo, transilio, vel omitto, prætereo. *phr*. Viam facio, aperio, iter, molior, tento, teneo per. *v. Eo*.
transeunter, Niedbale.
transero. Robert. Steph: corr, transfero.
transfero, Przenoszę *1*. Przesadzám, *Przestępuię 1. przepisuię 1. prowadzę się. Odkładam, Biorę ná się, Składam winę*, Przekładam *2. Zámieniam słowá*, Przystosuię *Dług długiem płácę Lichwę przenoszę*. von einem Ort zum andern tragen/ hinuber tragen/ Tran:feret, *& longam multa vi muniet Albam*, Virg. *syn*. Transveho, transporto, trajicio, transmitto, traduco.
transfigo, *Przebiiam 1*. Durchstechen/ durchgraben. *Neq: petes stricto modium transfigere ferro*.M. *syn*: Transadigo, transfodio, trajicio, transverbero, confodio, *phr*, Corpus, pectus, latus, viscera ferro, figo, fodio; perforo, transfigo. Ferrum per viscera, per pectus ago. adigo, exigo. Ferrum in illa mergo, ensem pectore condo. Dextraque coruscum extulit, ac lateri capulo tenus abdidit ensem, Viribus ensis adactus Transadigit costas, & candida pectora rumpit,
transfiguratio. *Przekształtowánie*.
transfiguro, *Przerabiam co, Przekształtować*.
transfiguror, *Odmieniam się, przedźierzgnąć się*.
transfluo, *Przećiekam, przemiiam 2*.
transfodio, *Przekopywam, przebiiam 2*. Durchgraben/ *vide suprà transfigo*.
transformis, Przekształtowány.
transformo, *Przedźierzgnąć się, przekształtować*. Vorstellen/ in ein ander Gestalt bringen/*syn*: Transfiguro, muto. vario. *phr*. Veteres mutare figuras. Formas variatur in omnes. ille suæ contra non immemor artis, omnia transformare

re sēsē in mīrācŭla rērum, īgnemque hōrrĭbĭlĕram, flŭvĭŭmque līquēntem. Vērtēre quo pŏtĕrāt hŏmĭnes in mīlle fĭgūras,

transfŏro, *Przebiiam* 1.

transfretātio, *Przepłynienie.*

transfrēto, *sub Przepłynáć* 2.

transfŭga, *Zbieg* 1. **Ein Abtrünniger** / Nudus castra peto. & transfuga divitum. (Chor.)

transfugio, *Zbiegam* 2.

transfŭgium, *Zbieżenie* 2.

transfūmo, Dymię, Przebiia się dym.

transfundo, *Przelewam, Zlewam, Wlewam & sub Przyczyniam co komu.*

trānsfūsio, *Przelewánie. przenoszenie.*

transgrĕdior, *Przestępuię* 1. 2. 3. *Zwyciężam* 2. *przebyć co*

trangreſſio, *Przeście* 2. *Przestąpienie.*

Tran gressiva Verba apud Grammaticos sunt ea, quæ formam & regulam conjugationis non servant, sed â generè activo in passivum vel deponens in conjugatione transgrediuntur, ut Audeo, gaudeo, ausus cum &c. Diomed.

transgressor. Przestępcá.

trangresſus, *us. Przeście* 1.

transiacio, lige transjicio.

transjectio. idem traiectio.

transīgo, *Sprawuię, Odprawiam* 1. *Rosprawiam się, Dokonywam, Dócieram. przebiiam* 1. Ná *wylot,* **Vertreiben** *simul miserabile transiget ævum.* Virg:

tranjīcio, *Przećiskawam.*

Transilis palmes Plinio idem videtur qui tradux: Rob: Steph: transilientem alios interpretratur. & tamen sub Derivatis a Transeo ponit,

Transilvania, Siedmigrod.

transistulanum Záwisle.

transītio, *Zbieżenie, Przechodzenie do kąd. przeście* 2.

Transitio, figura Rhetorica, eadem Metabasis.

Transitio apud Grammaticos, cum Verbum vel Nomen habet post se casum, aliter, Rectio, Regimen, Transitiva constructio.

Transitiva Syntaxis, aut Verba, apud Grammaticos Priscian: quæ post se casum habent cujuscunq; sine generis. Regiminis syntaxis vel verba etiam dicuntur, ijs opposita sunt Intransitiva & Absoluta dicta vel Concordantia.

transīto, *as, Przechodzę przez.*

transītōrius, *Przechodźisty, Przemiiáiący.*

transītus, *us. Prześćie* 1. 2. *Przeiazd, Przemienienie, Przekształtowánie.*

transjungo, *Przeprzęgam.*

translābor, *Przelatam, Przepadam.*

translātio, *Przenoszenie* 2. *Przesadzánie* 1, *Zmawiánie ná kogo, Wybiiánie się z prawá, Zamiána słow. item v. supra* Metaphora.

translatitiè, *Ná oko,* Niedbále.

translātitium. *Fałsz,*

translitius, *Przenośny, Zámieniony, pospolity, podły, Zwyczayny,*

translativè, Zamiáma, Ná oko.

translātīvus. *Przenośny.*

translātor, Przenośiciel.

translātus, *Zamieniony.* **verwend / verändert** / *Eheu translatos alio mœrebis amores* H.

translēgo, *przeczytáć.* translūceo. *Przeyrzeć.*

trsnslūcĭdus. translucens. *Przezroczysty.*

transmārīnus, *Zamorski, Cudzoziemski,*

tranſmeo, *Przelatam, przebyć co.*

tranſmigratio, *Przeprowadzánie.*

tranſmigro, *Prowadzę się:* **Hinüber wandern** / *v* Transeo:

transmiſio, transmiſſus, *us, Przeiázd przesylánie, przepuszczenie,* Przewoz 1.

transmiſſus, *si Przeszły.* tranſmittens, *Dźiurawy.*

tranſmitto, *Przepuszczam* 1. *przesyłam, przeiezdżam, Przećiskam, Przebiia papier, Przypłynąć* 2. *Całą noc, podaie* 1. *Przelatam, Przebyć co, Uchodzę* 3. *Zamilczeć, Zdáię.* 1.

transmontānus; *Zagorny.*

tranſmóveo, *przenoszę, przeprowadzam, przetączam, przyczytam,*

transmūtatio, Odmiáná.
transmūto, *Odmieniam co 1. Mieszam 3.* Verwechselen/ - ∘ - *Ima locans, transmutat dextera lauis.* Luc:
transnato, transno, *Przypłynąć.* Vberschwemmen/*syn*: ēnāto, *v. Trano.*
transnōmĭnātio, *sub Przekrzćić się.*
transnōmĭno, *Zámieniam słowá, Názywam co inaczey, Názywam się od, Przekrzćić się.*
transnŭmĕrāre, *Zliczyć.*
transpectus, us, Przyrzenie.
transpĭcio, *Patrzę przez co, przeyrzeć,*
transpirātio *al.* transspiratio, *sub Párá 2.*
transplanto, *Przesadzam źiołá.*
transpōno, *przekładam 1. 2. przepisuię 1,*
transportatio, *Przenieśienie 2.*
transporto, Przenoszę *1. przewożę 1. Przepráwiam 2. Záwożę 1*
transfĕro, à *Sero serui, Przetykam 1. Przekalam,*
transfĕro, *à Sero, sevi. Przesadzam płonkę.*
transsĭlio, & transilio, *Przeskákuię 1, Opuszczam 1. Przeglądam 4,*
transsulto, *Przeskákuię 1. prześiadam się 1,*
transsuo, *Przekalam.*
transsumo, *Przemieniam*
transsumptio, *Quintil,* Tropus *ex alio in aliud ducens, vel ut Caris. ait; ad propriam significationem par gradus homonymæ descendens. Metalepsis. idem Quintilian.*
transtillum, *Bálecżká.* transtrum, *Bałká.*
transtra, *orum, Wiosłowych łáwy, Burtá.*
transsuādo, as, Przebrnąć.
tranvaso, as, Przesypuię 2.
transsubstantiatio, transubstantiatio, Przeistoczenie.
transvectio, *Przewożenie, Przewoz 1 Okaszká.*
transvĕho, *Przewożę. & sub przelatam, Przeieżdżam 1.*
transvehor, *Przeieżdżam, Przemiiam 2:*
transverbĕro, *Przebiiam 1,* Durchschlagen. *Et jacit; illa volans clypei transverberat æra.* Virg. *syn.* Trānsfŏdio, trānsfigo. *v. supra Transfigo.*
transversātus, *Poprzeczny.*
transversarius, paries, *śćiáná z desk*
transversus *Poprzeczny, Krzyżowy.* Vberzwerg/ *syn*: Oblīquus.
transverto. *Wyrwracam.*
transultus, Przeskákowánie. transvŏlĭto, *przelatam*
transvŏlo. *as, przelatam, przebiegam 2. przepádam 2. Zbiegam 2.*
Transvoro, Arnobius, & Apuleius: i. penitus devoro,
trăpes. *etis, m.* trăpētum, trăpētus, *gr. żarna 1. Stępá.* ein Delmühl/*epith.* ūnctum, mădidum, pāllădĭum, dūrum, mārmŏreum, rŭde,
trăpezŏphorum: *Gr, Stołowe nogi, Nogá stołowa:*
trapezophorus, *gr. Stołowe nogi.*
trăpeza, *gr: Stoł, Bánk.*
trăpezīta, *gr. Bánkierz.*
trăveho, i. idem transveho.
trăvio, *Przenikam*
traulisso, *gr, Szeplunię.*
traulus, *gr: Szepłuń.*
trăvŏlo, *Przenikam. idem* transvolo,

TRE

trĕcēni, trĕcenti, trĕcēntēni, *Trzystá, Wiele czego* Dreyhundert / *Non si trecenis quotquot eunt dies* (Alcaic,) Hor:
trĕcēnties. *Trzystákroć.*
trĕchĕdipnum, *gr: Szátá bieśiádna, Szátá kosmáta*
tredecies, Cic. *corr: terdecies.*
trepecim, *Trzynaśćie.* treis, *Trzy,*
trĕmĕbundus, *Drżący,*
trĕmĕfăcio, *Zátrząsam Przestraszam. poruszam.* Zitterend machen/ *Annuit, & totum nutu tremefecit olympum.* Virg. *syn.* Tĕrrĕo, ēxtērrĕo, trĕmōre cōncŭtio,
trĕmĕfīo, *Boię się, Drżę.*
trĕmendus, *Strászliwy.* Erschröcklich. *syn:* Horrĭdus, hōrrĭbĭlis, hōrrĕndus, tērrĭfĭcus,
tremipes, sub Kaczka.
trĕmĭsco, *Drżę 2. Trzęsę się.*
trĕmissis, is, m, *sub Złoty czerwony, & sub Uncya.*
trĕmo, *Drżę. Trzęsę się.* Zittern / erschrecken/ *Armorum & radiis picta tremebat aqua.* P. *syn:* Trĕmīsco, cōntrĕmīsco, trĕpĭdo, hōrrĕo, vel

văcillo, nūto, lābo. *phr.* āttŏnĭtos sūbĭtus trĕmor ŏccŭpat ārtus. Văguś, per ārtus errat ĕxcūſsos tremor, & cōrde, & gĕnĭbus trĕmit, Cŏr āttŏnĭtum sălit; Păvĭdumque trĕpĭdis pălpĭtat vēnis jĕcur. Gĕlĭdūſque cŭcūrrit īma per ōſſa trĕmor. *v. Timeo,*

trĕmor. *oris. Drżenie, Trzęſawicá chorobá, Migotánie.* Das Zittern/ Forcht/ Schrecken. -- *Subitus tremor occupat artus.* Virg: *ſyn:* Trĕpĭdātio: hōrror, păvor, Timor. *v. Timor.*

trĕmŭlus. ſubſt. ſub Ośiká.

trĕmŭlus, *adject; Drżący. Migocący ſię, Trzęſący.* Zitterend. -- *oculi tremulo fulgere micantes.* Ovid: *ſyn:* Trĕmens, trĕmĭ făctus, trĕpĭdans, trĕpĭdus, trĕmĕbūndus, păvĭdus, tĭmĭdus, tērrĭtus, cōntērrĭtus. *v. Timens.*

trepidanter, trepidè, *Boiáźliwie.*

trepidātio, *Drżenie.*

trĕpĭdo, *Drżę, Boię ſię, Spieſzę ſię, Przyſpieſzam, Uwiiam ſię.* Förchten/ *Ingenti trepidare metu, &c:* Virg. *ſyn:* Trĕmo, hōrrĕo,

trĕpĭdus, trĕpĭdŭlus, *Drżący, przelękły, Wątpliwy, prętki* Erſchrocken. *Accipit trepidos ac Nisum dicere juſsit.* Virg, *ſyn.* Trĕmēns, trĕmĕfăctus, trĕpĭdans, trĕmĕbūndus, păvĭdus, tĭmĭdus, tērrĭtus, cōntērrĭtus, cōncūſſus, ĕxtērrĭtus. văcĭllans.

trĕpondo. *Trzy funty.*

treſſis, m. ſubſtant: & adject: *ſub ſiedm pieniąſzkow, Trzy funty.*

treſſis, adject: *podły, Trzyfuntowy, Trzypięniężny.*

treſviri, trĕvĭri, lege infra triumviri,

TRI

Triangŭlāris, *Troywęgliſty.*

triangulum, *Trzygrániſtość.*

triangulus. *adject: Troywęgliſty.*

triārius. *żołnierz przedni, Jánczárowie.*

trias. *adis, gr. Troyká.*

trĭbacca, *Náuſznicá.*

trĭbas. *adis, in Sodomczyk.*

trĭbŏlāra plumbata, *pociſk rogaty*

trĭbŏli: *gr, Kotewki żelázne.*

Trĭbrăchus, Trybrachys pes, ex tribus brevibus conſtās. Quintilian, Tribrevis, Triorches. Brachyſyllabus. Chorius. Diomedi.

trĭbŭarius, *Cechowy:*

trĭbŭla, *æ. Wozek młóćiebny.*

tribularia orum, Proba.

Trĭbŭlārium. ubi tribula ſervantur. Rob. Steph. ex Columella. Ego apud eum non reperi,

trĭbŭlātio, *transl. Utrapienie, propriè Młoćbá.*

trĭbŭlātus, *Zębáty.*

trĭbŭlis, *Rodowy, Lechowy, Ziemek.*

trĭbŭlo, *Młocę, Trápię.*

trĭbŭlum: *Wozek młóćiebny.*

trĭbŭlus, *Gr: Kotewki 1, 2. Orzech wodny Węd́zidło.* ein Gattung Diſteln/ Stralen genant *Epith:* ăcūtus. ăſper, hōrrĭdus, mōrdax, ſcăber, rĭgĭdus. *phr.* Et pĕdĭbus nūdos trĭbŭli, călcābis ăcūtos Lōlĭum, trĭbŭlīque fătīgant trĭtĭcĕas mĕſſes.

Trĭbūnal, *Stołec ſądowy, Sąd, Forum, Trybunał, Inkwizycya 1.* Ein Richterſtuhl/ *Quod faciat magnas turpe tribunal opes.* Ovid: *ſyn:* Thrŏnus sŏlĭum. *epith.* Sūblīme, jūrĭdĭcum, æquum, jūſtum. *phr.* Jūdĭcis, jūrĭdĭcum sŏlĭum, sĕdīle. Fŏrēnſis sēdes. Stat jūdĭcis ante trĭbūnal pāllĭdus. Jūdĭcūmque rĕos cōgit pāllēre trĭbūnal.

tribūnātus, *us. ſub Poł ziemſki.*

trĭbūnĭtius, *ibidem.*

trĭbūnus, *Cechmiſtrz. Poſpolſtwá obrońcá Kát.* Ein Zuchtmeiſter / *Sumere depoſitum clavum fierique tribunum.* Hor.

tribunus ærarii, *Podſkárbi.*

tribunus militum, *Połkownik, Rotmiſtrz.*

tribunus plebis, *ſub Poſel źięmſki, Poſpolſtwá obrońcá.*

tribunus vapularis, Smágánie.

trĭbuo, *Dáię 1. przyczytam, Dozwalam, Dzielę 1, Dopuſzczam, Przyznawam 1. Trzymam o kim, Wazę kogo, Dwoię,* Geben/ zulaſſen/ zumeſſen. *Riſerunt faciles & tribuere Dei:* M. *ſyn:* Dō, prœbĕo, trādo, lārgior, īmpērtior, vel dĕfĕro, cōncēdo, vel ărrŏgo, ădſcribo.

trĭbus *us. f, Pokolenie, Powiat, Cech.*

trĭbūtārius, *adject. Poborowy, Hołdowny.*

trĭbūtārius, *ſubſt. Hołdownik.*

trĭbūtim, *ſub Cech.* trĭbūtio, *Dźiał.*

tribūtor

tribūtor, *Dawcá, Dźielcá.*
tributōrius, *Dźielny.*
tribūtum, & *tributus, us, Pobor, Pogłowie, Podymne.* Geld/Steur/ *Et soli domino ferre tributa po est.* Ovid. *syn.* Vectīgal, pōrtōrĭum, *v. Vectigal.*
trīca, *Powrozek.*
trīcæ, *Bayki, Mátániná, Trudność, Szuszwáłki.*
trĭcămĕrātus, *Trzypiętrny.*
trīcēnārius, *Trzydźiestny, Trzydźiestoletni.*
trīcēni, Trzydźieśći. *Sed apud Horati. Ode 14. libri 2. corrigo* Trĕcēnis. *nam* Tricenis. tri *longa.*
trīcennium, *Trzydźieśći lat.*
tricenti, tricenteni, *Trzy stá.*
trĭcenties *Trzysta kroć.*
trīceps, *cipitis. adject. omne. Troygłowy.* Dreyköpfig/ *Tuq; triceps Hecate.* Init. Hexam. Ovid.
trīcēsĭmus, *Trzydźiesty.*
trichapton, *gr. Szatą ćienka.*
trĭchias, *gr. Sárdelá, śledź.*
trĭchiăsis, *gr: Włosow wyrastánie.*
trĭchĭla, æ, gr: *Ghłodnik 2. Wánienká, Chodzenie 4.*
trĭchĭlum, *Obłodnik 2.*
trĭchĭlum, *sub Troyuszny.*
trichīnus, *gr.* Szczupły, *Niespory, Zawikłány.*
trĭchis, *idis. f. gr. śledź.*
trĭchītis, *is. vel idis. f. gr. Hałun.*
trĭchŏmănes, *gr: Rzeja skálna 2.*
trĭchŏrum, trichŏrus, gr: *Troisty.*
trĭchrus, ri, gr. *Kámień farb rozłicznych.*
trīcies, Trzydzieśći *kroć.*
trīclīnarium, *idem* tricliniarium:
triclinarius, *idem* tricliniarius, *Stołowy.*
tricliniarcha, æ, m, gr: *Stołowy 2.*
tricliniare vestimentum, *Szátá biesiadna.*
triclīniāris, *Stołowy 1.*
tricliniarium, *Stołowa izba, Szátá biesiádna, Obićie.*
trīclīniarius, *adject. Stołowy 1. subst. Stołowy.*
trīclīnium, *Stołowa izbá,* Refektarz, *Łoszko stołowe.* Gemach/ daria man isset/ *Nunc jam luxuria pars & triclinia templis.* H.

trīco, *onis, Warchoł, Báiá, Łmigrosz, & sub Mátaniná.*
trico nummarius, *Dłużnik.*
trīcoccum, *gr: Brodawnik.*
trīcoccus, *gr Trzyźiárnisty.*
Trīcolum, *tricolon, Senec. i. tria membra. aut trium membrorum periodus, metrum, sententia Trimembris. Sipont:*
trīcondȳlus, *Gr. Trzykłykty.*
trīcongium, *sub Trzygárcowy.*
trīcongius, *gr. ibidem & Piiánica 2. & sub Dwugárcowy,*
trīcor, *aris, Wádzę się, Máchluię, Táriguię się.*
trīcor, *dis, adject. omne Troysercy.*
tricornis, *Comm. Troynogi*
trīcorpor, *hic, hæc, hoc.* Miejzaniec *1.* Dreyleibig. *Geryonis peteret cum longa tricorporis arva.* S.
trīcōsus, *Swárliwy,* Oćiągáiący *się.*
trīcŭbĭtālis, tricubitus, *Trzyłokćiowy, Sążnowy*
trīcuspis, *adject. omne Troygrotny* Dreyspitzig/ *-- Positoq; triscuspide telo.* Ovid.
tricuspes telum, *Ość do łowienia ryb.*
tridens, *adject: omne. Troyzęby subst. Ość & sub Widły.* Dreyeckige Gabel. *Fudit equum magno tellus percussa tridenti,* Virg. *syn.* Fūscĭna, *epith.* Sævus, æquŏrĕus, mĭnāx, trĭfĭdus, ūncus, ădūncus, vălĭdus, tĕrrĭfĭcus, Nĕptūnĭus. *phr.* Trĭplex, trĭsŭlca cŭspĭs, hăsta. Tēlum trĭcŭspe trĭplex. Tĕrgĕmĭna cŭspĭde tēlum. Nĕptūni scēptrum Fŭscĭna dĕnte mĭnax, æquŏra mŭlcens. Quŏd tēmpĕrat æquor. Fūdit ăquas tēllus pĕrcŭssa trĭcŭspĭde tēlo. Nōn ĭllĭ ĭmpĕrĭum pĕlăgi, sævumque trĭdēntem, sĕd mĭhi sōrte dătum.
tridentĭfer, *sub Widły 1.* Der Neptunus mit seinem dreyzackigen Spiess/ *Regna vaga, dixi sortire Tridentifer, unda.* Ovid:
trīdrăchmum, *gr. Wiardunk:*
triduo, *sub Zá kilká dni.*
trīduum, *Trzy dni.* Drey Tag/ *Si totus tibi triduo legantur* (Phal:) Mart.
triennis, *Trzyletni.* triennium, *Trzy látá.*
triens, *subjtant: m. Trzećia część. sub Części łatey*

całey rzeczy, Dłoń, Kieliszek. & sub śiedm pieniąszkow:
triennis adiect. Trzyczęśćiowy.
triens sestertii, Szeląg.
triental, ālis, hoc sub Kieliszek.
trientālis, Trzyczęśćiowy, Czterypálcowy.
trientarius, sub Lichwá, & śiedm pieniąszkow.
trierārchus, Gr. Amiral 1.
triēris, is, vel eos f. Náwá 12.
triētēricus, Gr. Trzyletni. Cotrzećiletni.
triēcēris, idis. f. gr. Trzy látá.

TRIF

Trifāriam, Troiáko, Ná troię.
trifarie. Troiáko. trifatidicus. Wieszczy.
trifax, adiect. omne. Troypászczki. Dreyschlündig Cerberus hæc ingens latritu regna trifauci. Virg.
trifax, ācis. adject. omne, sub Bełt.
trifer, triferus, Trzykroćrodny,
trifidus, Troisty, Troygrotny, Roztroiony, Dreyspaltig/ Najades Hesperia trifida fumantia flamma (Ovid.
trifilis, Mart. melius tripilis.
trifilum. Noszenie drogie.
trifinium. subGranicá.
trifōlium. Konicz źiele.
trifolium acuto folio, Szczawik.
trifolium odoratum, Komonicá pachnąca.
trifolius, Trzylistny. triformis, Trzykształtny,
trifur, Złodźiey 2. Arcyzłodźiey.
trifurcifer, Złodziey 2, Szubienicznik.
trifūcus, Troisty, Troygrotny Rosochaty, Roztroiony.
trīga, Potroyny cug, Woz 2.
trigarium. sub Potroyny 2.
trīgārius, Woźnica.
trigemini, hi. Troiácy.
trigēminus, trigemmis, Troisty.
trigēsimus, Trzydźiesty. Dreyssigst/ Bis jam pene tibi consul trigesimus instat. Mart.
trīginta, Trzydźieśći. Dreyssig/ Ter triginta quadrum partes per sidera reddant. Triginta magnos volvendis mensibus orbes. Virg.
trigia. gr. Barwená.
trīglites. triglitæ m. gr. sub Bárwená.
trīgōn, ōnis, hic gr. Piłá 2,
trīgōnālis, Troywęglasty, & sub Piła 2.
trīgōnicus, Gr. Troywęgłásty.
trīgonus, suqst. gr. Trzygrániastość, adiect. Troywęglásty
trihōrium, Trzygodźinny czás.
trilībris, Trzyfuntowy.
trilinguis, Trzyięzyczny. Dreyzüngig/ Caudam & recedentis terlingui. (Jamb. cum syll.)
trilix, adiect. omne īcis. Troynitny; Trzywzorny, Wzorzysty, & sub Cwelich,

TRIM

Trīmācrus, pes Calepin idem Molossus. De syllaba MA. vide Macrobius.
trimalcio, Psotliwy. Roskosznik.
trīmātus, us, Trzy látá.
Trīmembris, idem Tricolos.
trīmēdimnus, ćwiertniá 1.
trīmēnon, Gr. Járká.
trīmēstre spatium, Kwartał 1.
trīmestris, Trzymieśięczny, Járy 1.
Trīmeter versus. Trimetrum carmen. Sipont. Diomedes ex tribus mensuris, vel pedibus constans in Monopodia, & sex Dipodia Senarius. Sipont.
trīmōdia, æ, trimōdium, Korcá krakowskiego połowica.
trimodia satoria, Kosz
trīmūlus, trīmus, Trzyletni.
trīnēpos, Prápráwnuk.
trīni, Trzey, trinus, Troi.
Trinitas SS. Troyca święta. Die Heilige Dreyfaltigkeit/Dreyeinigkeit/ Monstrans honorem Trinitatis hospita (Jamb.) Pr. syn. Triās, epith. Sāncta, ālma, vĕnĕrānda, ădōrānda. phr. Æternus, Gĕnĭtor, Prōles æquæva părenti. Spīrĭtus ŏmnĭpŏtens, ămbōrum mūtŭus ārdor Pĕrsōna triplex. idem Dĕus sed simplex. & ūnus. Pĕrsōna triplex, æquālis, cōnsors. ātque cōæva sĭbi, ūna trium Dĕĭtas, & ūna est ĕssĕntia, ăb ūno idem ēst & Vĕrbi, Spīrĭtus, ātque Pătris. ūna eădĕmque trium quŏniam est ĕssĕntia, quæque numquam vel mājor, vel mĭnor ĕsse pŏtest, ŏmnĭpŏtens Gĕnĭtor, Nātūsque & Spīrĭtus ālmus, ūna in pĕrsōnis pār tribus ēst; eădem Vīrtus, ūna mānēns eādem, tribus. ūna pŏtēstas

Quæ Pater, hæc genitus. Spiritus illa potest. Patris & æquævæ prolis, Flatusque sacrati splendeat æterna laude perennis honor. Gloria summa Patris, Natique & Flaminis almi. v. *Deus.*
trinoctialis, *Trzynocny,*
trinoctium. *Trzynocny czás.*
trinodis, *Trzysęczny. trinso, as, świerkocę.*
trinum nundinum, trinundinum, *sub Järmárk,*
triobolum, *Podwoyny grosz.*
triones, *hi, sub Wół, Robotny woł. Woz niebieski.*
triophthalmos gemma, *sub Troisty.*
triopis, *idis, ibidem.*
triorches, *æ. m. gr: Jástrząb, Centurzya 1. & supra Tribrachus.*

TRIP

tripalis, *is, sub Máćica náwiązána.*
triparcus, *Skąpy.*
tripartito, *Ná troię. Ná trzech, Troiako.*
tripartitus, *Troisty.*
tripatinum, *Ná trzy misy, Rozgordyás, Noszenie 2*
Tripectorus, pro Tripector. apud Lucret. Gifanius.
tripedalis, tripedaneus, *Trzystopny.*
tripedo, as, Jednochodą iádę.
tripes, *Trzynogi es corripit Ausonius.*
triphonus, *Gr: sub Głos 8.*
tripilis, is, Trzywłosy triplatis, *Potroyny,*
triplaris nummus, *Potroyny grosz.*
triplex, *adject: Troy, Troiáki.* Dreyfaltig/dreyfach/ *Nec vani triplices, brevisq; mappa.* (Phal:) M
Triplex, *substant: Scribon: ad singulorum libram pondo, olei triplex adjicitur. i. vas tres habens mensuras, incertum quales. Item v. Triplices.*
triplicatio, *Troięnie:*
tripliciter. Troiako. triplico, *Troię 1:.*
triplinthius paries, *ściáná we trzy cegły.*
triplo, *Wetroynasob, sub Weczwornasob.*
triplum, *Tyle troie,* Tryplus, *Troynasobny.*
tripolium: *gr. Turbit 1. Odmienikwiat.*
tripollicaris, Trzypalcowy.
tripendium, Trzy funty.
triportentum, Cud.

Tripota, Nomina Prisciano sunt, quæ tres tantum diversos casus habent, etiamsi integrè declinentur, ut templum, & neutra utroque numero. Diomedi & recentioribus. quæ tres tantùm casus in alterutro numero habent, cæteris autem deficiunt. ut Opis, Rura.
tripudio, *as, Skaczę 2.* Tantzen/ hüpffen/ *syn.* exulto, salto, *v. Salto: Choreo.*
tripudium, *Skákánie wesołe, Wyskákowánie. Puk a*
tripudium pullorum, tripudium solistimum, *Wieszczba.* *(nogi.*
tripus, *adject. gr. Latini Tripes reddunt Trzy-*
tripus, *odis. vel odos, subst: Trzynog, Tryfus, Wyrocznica.*
triquerca forma, *Trzygrániſtość.*
triquetrum, triquetrus, sub *Troywęglisty.*
triremis, *is, f. Náwá, Gálerá.* Dreyrüdig/ *Nauseat ut locuples, quam ducit prima triremis. v. Navis.*
tris, pro tres, Trzey:
Trisagion. Canticum ter vocem agios, i. Sanctus, repetens, trisagion.
trischœnus, *m, gr. Trzy mile.*
triscurrium, żart nieuczćiwy.
trisecl: senex, Zgrzybiały.
trispastos *gr: sub Windá 4. Kluba 4.*
trissat hirundo. sub Jáskołka.
trissago, Ożańká.
tristegus, *gr: Trzypięty,*
tristiculus, *Przysmutnieyszy, Smutny,*
tristificus, Smutliwy,
tristitia, *tristitias, atis. Tristities. ei: & tristitudo, Smutek,* Traurigkeit/ Betrübnüs/ *Pectora tristitia dissolvenda dedit.* Tib, *syn.* Mœror, mæstitia, dolor: angor, squallor, luctus, ærumna, anxietas, *epith.* Gravis acerba, molesta, querula, acuta, acris intolerabilis, summa. violenta, infanda, insana, sæva, odiosa. ficta, occulta, perpetua, diuturna, languens, atrox. *phr.* Tristitiæ onus, nubes, Duri labores animi. Curæ tristes. Triste vulnus mentis. Tristis sollicitudo, animi angor, dolor implacabilis. Squallens cultus. Contractæ nubila frontis mærentia pectora. *v. Dolor.*

tristis

tristis, *Smutny żałosny, Ponury, Niesmáczny, Strászliwy, Poważny, Okrutny, Srogi, Gorzki.* **Traurig/ betrübt/** *Post tamen & misero tristis & asper amor.* Tib. *syn.* Mœstus, mœrens, dōlens, āfflīctus, ānxĭus, sōllĭcĭtus, cōntrīstātus. *phr.* Mærōre, trīstĭtĭa, ærūmnis prēssus, dējēctus, gĕmens. Trīstĭtĭa, mæror mēntem prĕmit, vēxat, āngit. Mœrens īncōnsōlābĭle vūlnus mēnte gĕrit tăcita, Ægrēscunt mæsti, squāllent cĭrcum ōmnia lūctu, *v. Doleo & Tristitia.*

tristius, *Smutnie.*

trĭsulcus, *Troisty, Rosochàty.* **Dreyspitzig/** -- *linguis micat ore trisulcis.* Virg.

trĭtāvia. *Prádziádowa babká.*

trĭtăvus, *Prápradziádow dźiad, & sub Dźiad 1.*

trĭthăles. *gr. Rozchodnik mały.*

Trithemimeres, gr. vide supra, sub Cæsura

triticcius, trĭtĭceus, *Pszenny* **Von Waitzen/** *At si triticeam in messem robustaq; farra:* Virg.

tritici vitium, *żyto.*

trĭtĭcum, *Pszenicá,* **Waitzen** *syn.* Fār, frūmēntum,

triticum aqua incoctum, *Piwo.*

triticum frictum *Słod.* triticum trimestre, *Járka trito, pro strito, Łoże,*

trĭton *gr,* Trąbá. *Morski człowiek, Wietrznik, Tuńczyk. Kurek ná kośćiele, Sadzawnik.*

trĭtor, *Trzący, Skaźićiel, Tracz.*

tritor compedum, *Okowániec.*

trĭtūra, *Młoćbá, Sádno trituro. Młocę.*

trĭtus, *ti, Wytárty, Utárty, Pospolity.*

trĭtus, *us,* Tárćie, *Scieránie 1.*

TRIU

Trĭvĕnēfĭca, Czárownicá 1.

Trĭvĭālis, *Trzydrożny, Pospolity,* Podły.

trĭvĭum, *Drog zbiezenie, Rozstanie drog, Tręt, Droga,* trivius, *Trzydrożny.*

triumphalia, *orum, Triumf.*

triumphalis, *Tryumfowy, Zwyćięski, Tryumfem sławny.* **Triumphirlich/** *Saxa triumphales fregēre Capharea puppes,* P.

triumphator, *Tryumfuiący.* **Sieghaffter/ Eins reiter / Triumphierer/** *Ergo triumphator latitante ex hoste togatus:* P. *syn.* Trĭumphans ŏvans, vīctor. *phr.* Trĭumpho cēlĕber, elātus, īllūstris, trĭūmphos mĕrĭtus, *v. Victor.*

triumphātus, *us, Tryumf.* **Uberwunden** / *Ille triumphata Capitolia ad alta Corintho.* Virg. *syn* Vīctus. dēbēllātus, dēvīctus, sūpĕrātus, dŏmĭtus,

triumpho, *Tryumfuię 1. 2. weselę się.* **Sieghafftiglich/ einreiten triumphieren/** *Victor ab hoste redit, lætaque triumphat in urbe.* (Prop. *syn:* ŏvo, vel ēxūlto, lætĭtia, gēstio: Trĭumphum ăgo, dūco. Trĭūmpho īnvĕhor. cēlsa ăd Căpĭtōlia Vīctor ăgit, dūcit cūrrum, ăd tēmpla Dĕum Trĭumphālī dēvīnctus, tēmpŏra laūro. Cūi laūrus ætērnos hŏnōres Dălmătĭco pĕpĕrit trĭumpho. *v. Victor, Triumphus.*

trĭumphus, *Tryumf.* **Ein herrlicher und prächtiger Einreitt. Triumph/ Sieg/** *Nullus & antiquo Marte triumphus avi:* P. *syn.* ŏvātio. *epith.* Clārus, īnsīgnis, cĕlĕbris, sŏlennis, magnĭfĭcus, nōbĭlis, sūpĕrbus, lætus, fēstus, fēstīvus săcer, aūgūstus, laūrĭger, sūblīmis, dĕcōrus, āmbĭtĭōsus. *phr.* Trĭūmphii pōmpa, dĕcus, hŏnor. Trĭūmphālis pōmpa, festi hŏnōres Pārtōque ībit Rēgīna trĭūmpho īngrĕdior cūrru lætos īmĭtānte trĭūmphos. Sic tăndem insvēto Căpĭtōlia cēlsa trĭūmpho īngrĕdĭtur, grātēsque Dĭis pērsŏlvit ămīcis, īmmēnsumq; aūri mōntem, īngentesq; rĕcōndit Thēsauros in tēmpla Jŏvis, tēmpūsque per ōmne. Dītavit patriam. *v. Victor, Trophæum.*

trium virālis, *Horat. ad triumviros pertinens.*

triumvĭrātus, *Cicer.* *Officium triumvirorum.*

trĭumviri *Cic Liv.* Tresviri, *Plaut.* (*Treviri Cic. in ambiguo) magistratus Romæ varius quem tres vices administrabant. Erant enim Capitales, carceris custodes nocturni. Tacito. Mensarij. Monetarij Epulones, Coloniarum deducendarum Livio.*

triuncis, *is. m. subst. vel* triunx, *cis, subst. Pieniądz. & sub śiedm pięniąszkow & sub Częśći cáłey rzeczy, Trzy częśći. & sub Uncya.*

triuncis, *is, vel* triunx, *adject. sub Uncya.*

trixāgo, Ożańká, trĭxis, *is, Kłeszczowina,*

TRO

Trochæus pes, *Cicer. à rota cursu dictus quod sit rotundus & volubilis. Diomed qui eundem Rotulum vocat. cordax Aristot. Cordax Cicer Par est syllabis duabus & Temporibus tribus Iambo, sed situ eidem oppositus* -◡ *Trochæus.* ◡- *Iambus.*

Trochaicus versus, *Trochaicon Metron. ex Trochais constans.*
trōchĭlus, *Krolik ptak. Kokoszká błotna.*
trochiscus, *gr: Kołaczek, Trociczká,*
trōchlea, *gr. Kluba 2.*
Trochulus, Plaut. *corr. Torulus.*
trochus, *Gr. Krąg grá.*
trōgālia, *orum, gr. Wet 1. & sub Szczodrak.*
trōges, *à* trox, *gr. Robacy w iarzynie.*
trōglŏdўtes, *æ, m Gr. Stryżyk.*
trōgon, *ēnis, m, gr. Krzywonos.*
Trōja: Trojæ ludus, *Gonitwá, Skakánie. żołnierskie*
Trŏpans, Sueton, i vilis: legit Turneb. *Capreus, pro scurra. Lavin.* v. *Błazen.*
trŏphæum, *Gr. Zwyćięstwo, Zwyćięski znak* Ein Siegeszeichen. *Mezenti ducis exuvins tibi, mane, trophæum.* Virg *syn.* Spŏlia; ēxŭvĭæ, *epith.* Lætum, clārum, fēstum, nōbĭle, dives, īnsīgne, sōlēnne, sŭpērbum, īllūstre, māgnĭfĭcum, hōstīle.
trŏphīma, *tis, & orum Gr. Mámczyne myto.*
tropica signa, *Przesilenie 2.*
tropici circuli, *sub Koła niebieskie.*
trŏpĭcus, *Gr. Odwrotny, Niewłasny.*
trŏpis, *is. Gr. Naw dno.*
trŏpŏlŏgia, Gr. *Zámiáná słow, Obyczáiom służąca mowá.*
trŏpus, gr: *Zamiáná słow, Sposob, Zwyczay, Obyczay, Obyczáię.*
trōssŭlus, *śiádły, Gálant, Hálábartnik.*

TRU

trua, *Wárzęchá, Miednicá, & sub Kielnia.*
trŭcīdātio. *Kátowánie.*
trŭcīdo, *Zábiiam 2.* Tödten / erwürgen / *Fit via vi, rumpunt aditus, primosque trucidant.* Virg: *syn.* īnterfĭcio, īntĕrĭmo, jŭgŭlo, cædo, ōbtrŭnco, nĕco, ōccīdo. *v, Occido.*
tructa. *Pstrąg.* trŭcŭlo, *sub Drozd.*
trucŭlentiŭs, *Srogo.*
truculentus, *Oktutny, Srogi. Straszliwy* Grausamlich / tyrannisch / *Nulla Getis toto gens est truculentior orbe.* Ovid: *syn.* Trūx, fĕrus, ātrōx, fĕrox, crŭdēlis, īmmānis, ēffĕrus, sævus, tērrĭbĭlis, īnhŭmānus, īmmītis, āsper, *v. Crudelis*

trūdes, *is, f. Tłuk, 1.*
trūdo, *Trącam, Pcham, Popycham.* Fort stossen/ *Spes jubet esse ratas. in prælia trudit inermem,* H. syn. Pĕllo, īmpĕllo, cōmpĕllo, ădĭgo.
trulla, *Wárzęchá, Kielnia 1. 2. Czárá, Stolcowe naczynie. an Urynał 1. Sklep 1.*
trulleum, *Miednicá 1. Náleւká 2,*
Trullus, *Trucil. adject à* Trulla *Sipont. i. trulla similis, Sed incertum cujus significationis, cum trulla multas habeat, fortè tamen. Czárowy à czárá. vel á simili poculo, cum Lucilius de potoribus loquatur, quibus Trulleus postonis, inquit, à naribus pendet Káganiec czászány konwiány, vel czászá, szkleńcá, konew iak káganiec wiśi pod nosem* v. *Miednicá.*
trullistatio, *Tynkowánie.*
trulisso, *Tynkuię,* trullium, *Miednicá.*
truncatio, *Ućinánie, Niedołężność.*
truncātus, *Obćięty, Niedołężny.*
trunco, *Scinam, Ućinam.* Stümpeln/ *syn.* ōbtrūnco, āmpŭto, mŭtĭlo, scīndo, ābscīndo,
truncŭli -Drobki. truncum opus, *Tułow.*
truncus, *subst. Pniak. Pień, Pniaczek, Korzeń, Kłodźina, Kikut, Tułow & tr Głupiec, Nikczemnik.* Ein Stamm / Stumpff Kloß. *Indutosq; jubet truncos hostilibus armis.* Virg. *syn:* Stīpes, *Mecaph.* Stŭpĭdus, hĕbes, tārdus. *epith.* Dūrus, vălĭdus, fĭrmus, stābĭlis, prōcērus, īngens, teres, rŏtŭndus. nōdōsus, rāmōsus. *phr.* Trŭnci rōbur. Sūrgit trŭncus & īngēntem rāmōrum sŭstĭnet ŭmbram. *v. Palus.*
truncus, *adject. Obćięty. Niedokończony, Niedołężny Niecały* Gestümpelt. *Auribus & truncas inhonesto vulnere nares,* Virg. *syn.* Trūncātus, ōbtrūncātus, āmpŭtātus, mŭtĭlus, scīssus, ābscīssus,
truo, *as. Mieszam w garcu.*
trŭtĭna, *Wagá 1. Przeżmian, Kluba 2. Szal klubá. Szale małe, Rozsądek 2.* Eine Waage, *Si volet, hac lege in trutina ponetur eadem,* Hor, *syn* lĭbra, stătēra, bĭlanx, lānx. *v. Libro.*

trutinator, Ważnik.
trŭtĭno. as, Ważę. Wägen. *Atq; experrecto trutinan-*

tinantur verba labello. Perſ. *ſyn.* Lībro, pōndero, pēndo, *v. Libro.*
trutinor, idem & Mamrzę. trutta, *Prag*
trux, ŭcis, *omne. Srogi, Stráſzliwy, Okrutny.* **Grillig / grimmig /** *Ita truces inimicitias, & funebre cellum* Hor. *v. ſupra Truculentus.*
trybŏlium, *Gr. Miſá 1.*
Trychnon, vel Trychnos, *gr. idem* Strychnon,
trўginus, *Gr. Drożdżány.*
trўgon, *f. gr. Sinogarlica, Páſternak rybá.*
trўpăne, *es* trўpănium, *gr. Swider.*
tryſſō, *as, ſub Sinogogárlicá.*
trўxallis, *al.* troxallis, *idis, gr. świercz.*

TU

Tu, *Ty.* **Du /** *Tu mihi quodcunq; hoc regni, tu ſceptra, Iovemque* Virg.
tu tu, *Hu hu.*
Tua clementia, tua dominatio, tua reverentia Waszmość.
tŭba, *Trąbá 1. 2. Pobudká, & ſub Puzan.* **Ein Trometen / Poſaun /** *At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro.* Virg. *ſyn.* Claſsĭcum; lĭtŭus, cōrnu, būccĭna. *epith.* Clāra, fĕra. cānōra, clāngēns, sŏnāns, īnflāta, ănĭmans, rĕsŏnans, tōrtĭlis, bēllĭca, clāſsĭca, lūctĭsŏna, ſtrīdens, raūca, căva, ænĕa; trŭcŭlēnta, trĕmēnda, flĕxĭlis, tērrĭbĭlis, vōcālis, grāndĭsŏna, ūnca, māgnănĭma, bēllĭgĕra, trĭſtis, Mārtia, sŭpērba, tĕrrĭfĭca, crĕpĭtans, hōrrĭbĭlis, quĕrŭla, hōrrĭda, sāngvĭnĕa, fŭnēſta. *phr.* Æs, cōrnu căvum cănōrum, raūcum. Cōrnu tŭba flĕxĭlis ūnco. Mārtius æriscănor. Tūbæ sīgna, sŏnĭtus, mūrmur. Martia clāſſica. Dāns bēllo sīgnum. Thŷrrēnum cōrnu. Quæ fĕra bēlla cănit. Tĕrrĭfĭcis frāngēns clāngōrĭbus aūras. Strīdor lĭtŭum, clāngōrque tūbārum. Tŭba tĕrrĭfĭco, ſtrīdens, clāngōre. ēxŏrĭtur clāmōrque vĭrum, clāngorque tūbārum, āt tŭbā lūctĭfĭcis pūlſat clāngōrĭbus ūrbem. Jām hōrrĭda clāngūnt sīgna tŭbæ. Clāſsĭca māgno īnflāntur sŏnĭtu, īncrĕpŭēre sīmul fĕrālia claſsĭca sīgnum. Tūbārum clārescunt sŏnĭtus, ārmōrumque īngrŭit horror, Ærĕ cĭēre vĭros, Mārtemque āccēndĕre cāntu.
tŭbārius, *Trębnik.*
tūber, ĕris, *hic. fructus. Jabłko Africkie,*
tūber, *hoc, arbor, in Jábká Africkie.*
tūber, ĕris, *hoc, ſubſt Grzyb 1. Garb 1. Guz 1. 2. & Jelenia bedłká, & ſub Nápuchły.*
Tuberans ſinus, à *Tubero Apulei, i. tumens.*
tūbercŭlum, *Guzik 1, Wrzodek.*
tūbĕrōſus, *Nápuchły. ſub Nápuchło.*
tūbĭcen, *Trębacz.* **Ein Trummeter / Poſaunblaſer /** *Qua jacet & Trojæ tubicen Miſenus arena* Pr. *phr.* Cum bēllĭcus ære cānōre sīgna dĕdit tūbĭcen: ēxcĭtat ād pūgnas tūbĭcen, ære sŏnōro sīgna cānit.
tubicen ſymphoniacus, *Puzániſtá.*
Tubiluſtria orum, Varroni. dies quo tubæ ſacrorum luſtrabantur.
tūbŭlātio, *Zwinienie 2. Nádęcie.*
tūbŭlātus, *Wydrożony, & ſub Fałdowanie:*
tūbŭlus, *Rurá wodna, Rurny ſłup, Pończochy, & ſub Pukawká.*
tūburcĭnor, *żrę,* Rozgárdyás ſtroię.
tūbus, *n. Rurá wodna Kiſzká 1. Pioro; Cewká.* **Ein Kanal / Waſſer-Röhr /** *Modo qui per omnes viſcerum tubos ibat,* (Scaz:) *ſyn.* Fīſtŭla, cănālis
tūcceum, tucētum, *Szołdrá, śiekániná Drápanina, Galareda, an* Kontuz?
tucia B Mośiężne odmioty.
tŭdes, *is, vel itis,* tŭdis, *is, vel itis. hæc hic.*
tŭdĭcŭla, *Stępa. Wárzechá.* *(Młot.*
tŭdĭcŭlo *Mieſzam w gárcu, Toczę 3.*
tŭdĭtānus, *Głowa.* tŭdĭtes. *-bi, ſub Młot.*
trŭdĭco, *as,* Tłukę *1. Kruię 1:*
tŭĕor, *Bronię 1. 2. Záchowuię 1. Przeſtrzegam, Podeymuię kogo, Przyſtrzegam, Opátruię, Pátrzam.* **Beſchirmen / behüten /** *Hac tandem concede hac are tuebitur omnes.* Virg: *ſyn.* Tūtor dĕfendo, cŭſtōdio, tĕgo, prōtĕgo, sĕrvo, cōnsĕrvo, āſſĕrvo, vel īntŭĕor. *v. Defendo & Video*
tŭgŭriŏlum, *Chałupká,*
tŭgŭrium, *Chałupá, Játá:* **Ein Hüttlein /** *Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen.* Virg.
tuitio, Bronienie.
tulĭpa. Lilia Turecka, & ſub Storczyk.
tullius, tullus, *Rurny ſłup, Strumień 2. & in Szczerká.*

tum, *W ten czás, Tedy 3. Dopiero 2. Nád to, Więc 2.* **Dann/darnach/ alsdann/** *syn.* Tūnc, dĕinde, prætĕrĕa.
tum autem, *Nád to,*
tum. tum, *Częśćią 2. To idą, To stoią.*
tumba, è Græco, Grubá, Grob.
tūmĕfácio, *Nád to czynię.* **Gleich wollen machen.** *Extensam tumefecit humum, &c.* Ovid: *syn.* īnflo, tūmōre replĕo.
tumefactus, tr. Pyszny. tūmens, *Nábrzmiáły.*
tūmeo, tūmesco, *Nádymam się, Puchnę, Pysznię się, Wre co 2.* **Schwöllen/ geschwollen seyn/** *Lataq; prospicio vela tumere sinu.* Mart. *syn:* Tūrgēsco, tūrgĕo, īntūmēsco, īnflor, ēxtūbĕro, prōtūbĕro, *phr.* Cōrpus tūmet ōmne vĕnēno, & tŭa jam flētu, lūmīna fēssa tūment. Cōntīnŭo vēntis sūrgēntibus aūt frĕta pōnti īncīpĭunt ăgĭtāta tūmēscĕre. jam læto tūrgent in pālmīte gĕmmæ.
ŭmex, ĭcis. *f. Dęga*
ūmex, *ĭcis, f. pro tomex, priscè Łyczak.*
tūmicla, *Łyczak.*
tūmĭdĭtas, *Nábrzmiáłość, Nádęćie.*
tūmĭdus, *Nádęty, Pyszny,* **Geschwollen/ auffgeblasen/ Item hoffärtig/** *Clamabat tumidis audax Leander in undis.* M. *syn.* Tūmens, tūmĕfāctus, tūrgĭdus, īnflātus, ēxtūbĕrans, prōtūbĕrans.
tūmor, *Nádęćie, Nábrzmiałość, Nádętość* Pychá, *Puchliná.* **Geschwulst.** *Custodum & nullo septa tumore placet.* Prop: *syn.* īnflātio, tūber.
tūmŭlo, *as, Grzebię umarłego.* **Vergraben /** *Omnibus injecta tellus tumulabit arenâ.* Virg:
tūmŭlōsus, *Págorkowy:*
tūmultuārìe, *Porywczo, Zámieszánie.*
tūmultuārius, *Nágły, Porywczy, Nieprzebrany, Dorywczy, Náprętce 2.* tumultuatio, *Rozruch.*
tumultuo. as, sub Burdy stroię.
tumultuor. *Zgiełk czynię, Buntuię 2.*
tumultuosè, *Nieporządnie, Porywczo,*
tūmultuōsus, *Nieporządny, Buntowny, Porywczy Burźliwy, Niespokoyny, Zámieszánia pełny, Krzykliwy,* **Auffrührisch.** *Tumultuosum sollicitat mare.* (Alcaic.) H.

tūmūltus, *us: Rozruch. Zgiełk, Trwogá 1. Zámieszánie* **Auffruhr/ tumult/** *Huic rem Romanam magno turbante tumultu.* V. *syn.* Strĕpĭtus, mūrmur, frăgor, vel sēdĭtio, tūrba, mōtus. *epith:* Pŏpŭlāris, cīvīlis, rĕbēllis, clāmōsus, sævus, vēsānus, sŭbĭtus, rĕpēntīnus, hōrrĭbĭlis, crŭēntus *phr.* Sēdĭtiōsus rūmor, Cīvīles tūrbæ. Fŭrens vūlgi mĕtus. īnsāno cūncta tūmūltu mīscēntur strēpunt. *v. Murmur, vel Seditio.*
tŭmŭlus, *Págorek, Grob.* **Ein Bühel/ Grab/** *Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.* Prop: *syn.* ăgger: cōllis, vel sĕpŭlcrum: *v. Sepulchrum.*
tumulus nivalis, *Zamiec,*

TUN

Tunc, *W ten czás.* tunc temporis, *ibidem,*
tundo, *Tłukę 1. 3: Biię kogo, Uderzam 1: Młocę, Mielę. Tępam, Zbiiam Wybiiam, Nábiiam uszy. Nálegam.* **Klopffen/ stossen/** *Gens effrena virum Ripheo tunditur Euro,* Virg. *syn.* Cōntundo, cædo, vĕrbĕro, fĕrio, pĕrcŭtio, pūlso, tĕro, āttĕro, frāngo.
tūnĭca, *Szátá 3. 4 5. 6. Sukmaná, Skorká 1. 2. 4. Łupiná. Błonká oczu, Jądrek skorká, Łyko, Mószny. & sub Papierowe drzewko.* **Ein Leibrock ohne Eamel/** *In tunicas eat, & totum simul expiet annum.* J: *epith.* Mōllis, rădĭans, lāxa, ōstrīna, sŏlūta. *v. Vestis.*
tunica adamantina, *Zbroiá.*
tunica ex annulis ferrea, *Páncerz*
tunica forensis, *Szatá do ludźi.*
tunica interior, īnterula, *Serdak.*
tunica intima, *Koszula 1.*
tunica molesta: *Kábat nasmolony.*
tunica pectoralis, *Káftan.* tunica pulla, *żałobá 2*
tunica tecta, *Zbroia & sub Nieszyty.*
tūnĭco, *Ubieram.*
tūnĭcŭla, *Sukienka, Błonká oczu, Dźiánka.*
tunsus. *Tłuczony, & sub Tłukę 3.*
tuo merito, *Dobrze tak ná ćię.*
tuopte, *sub Twoy.* *Tueor, eris, Pátrzam, Bronię.*
tuor. oris, m. Widzenie.

TUR

turba. *Pospolstwo, Tłum, Kupá, Wielkość liczby, Chálastra 2. Rozruch, Burda Zamieszanie,*

Podł), Ein Hauff menge/getümmel *Huc omnis turba ad ripas effusa ruebat.* Virg. *syn*, Cătērva cŏhors, phălanx, āgmen, glŏbus, mănus, frĕquēntia mūltĭtūdo, cōpia vīs nŭmĕrus, cŏrōna, cœtus, cōnvēntus, cōncio, vel plebs, vel tumūltus, *epith.* Nŭmĕrōsa, cōnfūsa, plūrĭma, mūlta īngens, dēnsa, cĕlebris, frĕquens, gārrŭla, clāmōsa, lŏquax. *phr.* Tūrbæ glŏbus. Jŭvĕnum nŭmĕrōsa cŏhors, Lēcta mĭnĭstrōrum mănus. Vīs hŏmĭnum cōllēcta, ēffūsæque rŭunt ĭnŏpīno tūrbĭne tūrmæ Vĭri dēnso cōmplērunt āgmĭne rīpas. Plūrĭma tūrba vĭrum. Vīx pŏtĕrit tūrba tăcēre lŏquax. Nŏxia mūltĭvŏlæ fŭgias cōnsōrtia turbæ. Præcĭpĭtēsque rŭdis tūrbæ cōmpēscŭit īras *v. Seditio.*

turbāmentum *Mącenie, Zámieszká.*

turbatè, *Nieporządnie.*

turbator, *Buntownik.* turbatus, *Poruszony.*

turbēla, turbella, *Zámieszánie v. Burdá.*

turben, *inis, hic Kręglicá,*

turbidè, *Mętnie, Zámieszanie, Nieporządnie, Niespokoynie, Burźliwie.*

turbĭdus, *Mętny, Zámieszania pełny, Burzliwy, Chmurny, Niepogodny. Niespokoyny, Buntowny. Poruszony.* Verwirret/trüb. *Lumine nos afer turbidiore notat.* Mart. *syn* Tūrbātus, mĭstus, cōnfūsus, vel īmpūrus, sōrdĭdus, vel tērrĭtus, trĕpĭdus, āmens, vel īrātus, īra cōmmōtus,

tūrbĭnātio, *Kończata okrągłość.*

turbinatus, *Pochodźisty okrągło ku dołowi.*

turbĭneus, *Kończato okrągły, Spiczásty kręcący się,*

turbo, as, *Mieszam 2. 3. Mącę. Trwożę, Buntuię 2. Niepokoy czynię, Burzy się 1.* Veruntuhigen/zerstören/ *Usq; adeo turbatur agris en ipse capellas.* Virg; *syn*: Cōntūrbo, pērtūrbo, mīscĕo, pērmīscĕo, cōnfūndo,

turbo, *inis, m. Kręglica, Kończáta okrągłość, Wiadł, Wit, Wicher, Cewká 1. Chochel, Wrzećiono, Krętogłow, Bliszká. Pław 6.* Wirbelwind/Sturmwind/ *Dissultant crepitus, volat atri turbinis instar,* Virg. *epith.* atęr. nĭger, răpax, vĭŏlentus, vērsābūndus, nīmbōsus, cæcus, strīdŭlus, īnŏpīnus, īmmānis, pĭcĕus, fūrĭālis, răpĭdus, dēmens, raŭcus, pŭlvĕreus, cĕler, ōbscūrus, fūlmĭnĕus, hōrrĭsŏnus. ācer, prŏcēllōsus, tērrĭfĭcus, īndŏmĭtus, *phr.* Frĕmĕbūndi. tūrbĭnis īra. Vīs sævi tūrbĭnis. Nĭgrāns ŏbdūxĕrat āĕra tūrbo. Tūrbĭne jāctātus vŏlūcri, & nĭgrĭtānte prŏcēlla. Nĭgrāntem tōrquens strīdentibus Aūstris. Pōrtat tūrbo glŏbum, pĭcĕāque è nūbe rŭīnam, pēndēntem tērris părĭter pōntōq; mĭnātur, ōmnis & agrĭcŏla, nŭmĕrōso vērtĭce, pastor & pĕlăgo trĕpĭdat sūbdūctis nāvĭta vēlis. *vide Ventus, & Tempestas,*

turbo ōnis, Carisi. Calig. idem Turbo, inis, in Kręglicá. tūrbŭla, *Tłum.*

turbulentè, turbulenter, *Nieporządnie, Zámieszánie, Porywczo, Zuchwale, Burzliwie.*

turbulento, as, Niepokoy czynię.

turbŭlentus, *Burzliwy, Niespokoyny, Zamięszánia pełny, Buntowny.* Unruhig/schwürig/ *Mihi turbulenta tempestas evenerat.* (Jamb.) *syn.* Tūrbĭdus, vel sēdĭtĭōsus. *phr.* Sēdĭtĭōnis āmāns. Tūrbārum aūthor, căput sēdĭtĭōnĭs fāx. Pācem, quĭētem ēxōsus. Pācem, pērōsus. Pācis ĭnĭmĭcus.

Turca, Turcus, *Turczyn.*

turdēla, turdēlla, *Kwiczoł.*

turdus major, maximus, vilcivorus, *Jemiołuchá.*

turdus marinus, *Drozd morski.*

turdus, minor, mĭnimus, *Drozd 1. Kwiczoł.* Ein Krammetsvogel/Ziemer/ *epith* ĕdāx, ŏbēsus, crāssus, ăvĭdus, văgus, ādvĕna raūcus. *phr.* Īnter ăves tūrdus, gūstu grātĭssĭmus, īnter ăves tūrdus prīmos sĭbi jāctat hŏnōres.

turgens, *Nábrzmiáły.*

turgĕo, turgesco, *Nadymam się, Pęcznieię, Miąszeię, Pyźnię się. Gniewam się, Dąsam się, Pąkowie, Puszcza drzewo.* Auffgeblasen seyn/ *syn:* īnflor, *v. Tumeo.*

turgĭdus, tūrgĭdŭlus, *Nápuchły, Nádęty,* Auffgeblasen/ *Turgidus alpinus jugulat dum Memnona* &c. Hor. syn. tŭmens, tŭmĭdus, tŭmĕfāctus, īnflātus,

tūrio, *onis, m.* Látorośl.

tūrma, *Poczet, Rotá 1.* Eine Schaar Krieger/Schwadron/ *epith:* Mĭnāx, văgans, aūdāx, răpĭda, ārmāta mĭnans, ærāta, ālĭpes, crīstāta, tērrĭfĭca, vălĭda, hōstĭlis, fŭrens, pūgnāx, sĕquāx. fĕrox, nŭmĕrōsa, fōrtis, *syn:* Cŏhōrs. phălānx, cătērva. *phr.* Fĕrvet crīstātis ēxērcĭtus ūndĭque tūrmis. Pūgnāces ĕquĭtum tūrmæ, pĕdĭtūmq; cătērvæ, Īmplēbat vălĭdas nŭmĕrōso mīlĭte tūrmas,

lam libet & fortes revocare ad prælia turmas.

turmalis. *adject: Pocztowy, Gminowy, Konny.* **Zu einer Schaarn gehörig** / *Excitet infestos turmalis buccina somnos.* Cl.

turmalis, *subst. Towarzysz,*

turmatim, Rotámi. **Troupen/Schaaren weise** / *Edere turmatim certanti, &c* L.

turpiculus, *Przyszpetnieyszy.* *turpificatus, sub turpificor, Poszpecić.* *(Szpetny.*

Turpiloquium, apud S. Paulum aliqui legunt, sed vulgata editio id non habet. Græcè aichrologio.

turpilucricupido. f. inis. Łakomstwo:

turpilucricupidus, żmindak, Łakomy.

turpis, *Szpetny, Sprosny,* Okrutny, *Nieczysty,* **häßlich/ schändlich unflätig** / *Turpis in arcana sonuit cum rixa taberna.* Prop. *syn.* Fœdus, deformis, informis, teter, squallidus, vel inhonestus impurus, vel infamis, probrosus, pudendus, inhonorus, abjectus vilis, inglorius, indecorus, ignobilis, *v. Sordidus.*

turpiter, *Sprośnie, Sromotnie.* **Unflätig, schändlich/** *Turpiter obticuit sublato jure nocendi.* Hor: *syn:* Fœde, deformiter.

turpitudo, *Sprosność.* **Schand/Unehr/Unflath/** *Bona turpitudo est, quæ periclum vindicet.* (Jamb. *syn.* Deformitas, fœditas, macula, labes, sordes, vel dedecus, infamia, nota, vel inhonestas, vitium. *v. Macula. Sordes.*

turpo, as, Szpecę **Verwüsten/schänden** / *Turparunt humeros immodico mero.* (Choriamb. *syn:* Deturpo, fœdo: *v. Macula. Infamo.*

turricola columba Gołąb 2.

turricula, *Wieżyczká. Kostkowa pujzká,*

turrifer, turriger, Wieżysty. **Thurn tragend** / *At our turrifera caput est onerata corona!* Ovid.

turris, *Wieża* **Ein Thurn** / *Romanæ turres & vos valeatis amici,* Prop. *syn:* arx, castellum, specula, castrum, propugnaculum, munimen, *epith:* aëria, ardua, excelsa, sublimis, ed ta, ingens vasta cava, superba, marmorea, inexpugabilis, inaccessa, tuta, secura, minax, ambitiosa, valida, munita, vallata. *phr.* Turris munimen., Turritum propugnaculum. Stat turris munita loco, muroq; tenaci. Sublimi vertice tangens sydera. Turrigeræ arces. Validæ bello Carthaginis arces, *v. Vallo.* turris ambulatilis, turris subrotata. *Bászta.*

turritus, *Wieżysty.* **Mit Thürnen besetzt/** *Tanta mole viri turritis puppibus instant.* Virg: *phr.* Turribus munitus, arduus, cinctus.

tursio, *sub świnia morská.*

turtur, *ris,* turturis, *is, m. Sinogarlicá* **Turteltaub.** *Nec gemere aeria cessabit turtur ab ulmo.* Virg. *epith:* Pudicus, castus, gemens, gemebundos, raucus, fidelis, fidus, querulus, mærens loquax. *phr.* Conjuge qui erepta nocte dieque dolet amissa compare mœstus agens. Munus erat veteri de more pudicus. Turtur, cui cantus gemere est. Dulcesque miser suspirat amores.

Turtur illæ, turtur illi. al. Turdelli. Senec. i molles, impudici. Turneb. Turdi Illi legit Lipsi eodem sensu Turturilla Isidori. Glossar locus ubi impudicitiæ dabantur opera. & alioqui turtur apud veteres obscœnum etiam sensum habet.

turunda, *Fleytuch, Kłosek 2.*

turundus, *Czopek 3.*

TUS

Tus, ut aliqui scribunt, lege Thus.

tussedo, tussicula, *Kászel,*

tusillæ, *slinne iágody. tusillum, pro pistillo. Lambin.*

tussicularis, *Kászlowy.*

tussicularis herba, *Lepiężnik.*

tussicus, *Kászlący.*

tussilago, Podbiał, *Lepiężnik,* Kwiat.

tussio, *is, is Kászlię, Wykászláć.* **Heraus husten,** *Jam secura potes totis tussire diebus.* M. *syn.* Tussis, pulmonem, pectus, quatit, quassat, concutit, Faucibus in salsis tussis acerba sonat, & quatit ægros. Tussis anhela senes. & faucibus angit, obesis. Nil isthinc quod agat tertia tussis habet

tussis, *Kászel.* **Der Husten/** *Expuit una duos tussis & una duos.* Mart: *syn:* Tussedo: *epith:* Frequens, anhela, aspera, mala, acerba, ægra, violenta

TUT

Tutamen, tutamentum, Obroná 1.

tutanus, sub Obroncá.

tute, tutemet, *Ty sam.* tute, *Bespiecznie.*

tutela, *Opieká, Obroná 2. Náw herb, Grodź.* **Schutz Vormundschafft / Pflegschafft.** *Rerum tutela mearum.* Hor: *syn.* Tutamen, defensio, custodia, patrocinium, præsidium, *epith.* Fidelis, fida, amica blanda. *v. Auxilium.* tute

tūtēlaris, *Opiekuński, Obronny 2. Tytułowy, Pátron, Opiekun.*

tūtēlārius, *Dozorcá.* Opiekuński.

tūtēlīna, *sub Obrońcá: & tutilina idem.*

tūtò, *Beſpiecznie.* tūto, *as, Bronię.*

tūtor, *aris Bronię 1. 2: Oſtáię ſię, Obwarowáć* Beſchirmen/beſchützen / *Hanc primum tutare domum, cui parvus Iulus.* Virg. *ſyn:* Tŭĕor, dēfĕndo. prōtĕgo, *v. Defendo.*

tūtor, *oris. Opiekun, Obroncá.* Ein Vogt/Pfleger/ Vormund/ *Turor opum. vindex ſcelerum largitor honorum.* Priſc. *ſyn.* Cūrātor, patrōnus dēfēnſor.

tūtŭlātus, *Chochołowáty,*

tūtŭlus, *Chochoł, Czapká 2. Płoty Kołpak*

tūtus, *Beſpieczny.* Sicher wol verwahrt/ *Diſpliceas aliis ſic ego tutus ero.* Tib. *ſyn.* Sēcūrus tēctus. *phr.* Mētu văcŭus, văcāns, īn tūto pōsĭtus, lŏcātŭs. *v, Servus.*

tuum, *Twoy obyczay, Włáſna rzecz.*

tuus, *Twoy, Przyiáćiel 2,*

T Y

Tȳlas, *adis, Gr. Drozd.* tȳlus, *gr. Stonog 1.*

tymbas, *adis, Gr: Czárownicá*

tymbus, *Gr: Grob:*

tympănĭcus, *Gr. Puchlinę żywota ćierpiący.*

tympăniŏlum, ſub Bęben. Bębęnek.

tympănĭſta, *gr. Bębęniſta.*

tympaniſtria, *gr. Bębęniczká.*

tympănītes, *æ m. gr. Puchliná żywota.*

tympănizo, *gr. Bębnie,*

tympănŏtrība, *æ, m. gr: Bębennicá, Niewieśći z, ćiągniony 2.*

tympănum, *Gr. Bęben 1. Koło 6. Czárá 2. Kołko. Pukłat, Rurmuſowe koło,* Kwátera *we drzwiach Kiy.* Eine Trummel/ Paucke/ *Tympana vox buxuſque vacat, &c Virg: epith.* Taūrīnum, căvum, rĕsŏnāns, raūcum tĕrrĭfĭcum, sŏnōrum, crĕpĭtans, bēllĭcum, Mārtĭum. *phr.* Tĕrgŏra tēnſa bŏum. Fōrti tympăna pūlſa mănu. Pūlsĭbus hōrrēndis, tȳmpăna raūca ſtrĕpunt. frĕmunt, rĕbŏānt, sŏnānt, raūcis sŏnis, ōbſtrĕpunt, Rĕsŏnāntia tȳmpăna pūlſat, īmpēllit, fĕrit, pērcŭtit.

tympanum dentatum, *Kołko zą̈bkowáte,*

typha, lege ſupra tipha.

tȳphon, *onis, gr. Wicher.* y *producit Verepæ Corder. Clajus anceps eſt Renato Græcis autem etiam brevis.*

tȳphōnĭcus, *gr: Wiatr połnocnemu poboczny. ku wſchodowi.*

tȳphus, *gr: Pychá.*

tȳpĭcus, *Gr: ſub Táięmny 2.*

tȳpŏgrăphĭce, *es, gr. Drukárſka náuká.*

typogrăphium, *Gr. Drukarnia.*

tȳpŏgrăphus, *Gr. Drukarz.*

tȳpus, *Gr, Kſztałt, Obraz formierſki, Ryćie 2, Litery drukarſkie, Rozmierzánie.*

tȳrannice, *Tyráńſko, Okrutnie.*

tȳrannĭcīda, *Tyrannoboyca.*

tyrannĭcidium, *Tyrannoboyſtwo.*

tȳrannĭcus. *Gr: Tyráńſki, Okrutny,* wüteriſch/ tyranniſch. *Nunc flammam Satyræ, tyrannicarum*

tȳrannis, *idis, gr. Tyránſtwo, Okrutne pánowánie.* Wüterey/ Tyranney/ *Odioq; tyrannidis exul.* Ovid, *epith.* Sæva. bārbăra, īnīqua, īnjūſta, īnvīſa. īnfēſta, īmpĭa, vĭŏlēnta, fēra, īmmītis, dīra, ēffēra, īmmānis: sŭpērba, dūra, āmbĭtĭōſa, fērox. grăvis, ăcērba, īntŏlĕrābĭlis, mŏlēſta hōrrēnda, nĕfānda, fātālis.

tȳrannoctŏnus, *Gr. Tyránnoboyca.*

tyrānnus, *priſco. uſu, Pan 3.*

tȳrānnus, *ſenſu Communi Gr. Tyran, Okrutnik, Krol 1.* Ein Tyran/ *Pars mihi pacis erit dexteram tetigiſſe tyranni* Virg: *epith.* Crūdēlis, īmpĭus, sānguĭnĕus, crŭēntus, īnhūmānus, tērrĭbĭlis, fŭrĭōſus, sŭpērbus īnīquus, īnēxōrābĭlis, īnsānus, īnvīſus, īmmītis, fātālis, dīrus, īmmānis, īnfēſtus, fērox, atrox: dūrus, ſævus, ācer, īmprŏbus ēffĕrus, rĭgĭdus, trūx, bārbărus, fĕrus, īnjūſtus, *phr:* Rēx, rēctor, dŏmĭnātor, prīnceps, īnīquus, crūdēlis sŭpērbus, rēgni, pŏpŭli ōpprēſſor, ērēptor lībērtātis, īmpătĭens, fræni ēt sĭne lēge tȳrannus. Rēgna pēr atrōces ōlim vēxāta tȳrānnos. Patrĭam tȳrānnĭde ōpprīmens, cālcāns, prĕmens.

tȳras; & tyra, *æ, m gr. Dnieſtr.*

tyria purpura, *Szárłat 4.*

tyrianthĭnus color. *Brunatnoczerwona farbá.*

tȳrĭus ſuccus, *Szarłat farbá.*

Tyro

Tyro ut aliqui scribunt, vide polonicum Tiro, Lehrzung/ *Multaq; Tyroni non patienda feret.* Ovid. *syn:* Rŭdis, nŏvus impĕrĭtus: *epith.* ignārus rŭdis, nŏvus, impĕrītus, stŭdĭōsus, sēdŭlus, vĭgil dīlĭgens, āttēntus. *phr.* Rŭdis ārmōrum, ārte rŭdis

tyroonēstis, *is, vel eos, gr. Tarka.*

tyrŏgrăphus, *Gr: sub Obraz.*

tyrŏtărīchus, *Gr. Ser z robaczkami, Mákáron.*

tzangarius, *Szwiec.*

tzanga, tzanca, &c. calcamenti genus, *ilid.*

V A C

Vacans, *Niezabáwny, Prożny 3. Niesiány, Prywat. żołnierz tytułowy, Wdowá.*

Văcātio, *Odpocznienie, Przestánek, Wolność od urzędu. Odpuszczenie, Wákácya & sub Dyspensacya*

Văcax, ācis, *Adject. omne Krzywonogi.*

Vacca, *Krowa 1.* Eine Kuh/ *Constitit ante oculos candida vacca meos.* Ovid. *syn.* Bōs, bŭcŭla, jŭvēnca vĭtŭla, jŭvēncŭla, *epith.* Tĕnĕra, pingvis, pĕtŭlāns, pĕtŭlca. lactĭfĕra, cornĭgĕra, fœcŭnda. *phr.* ūbĕrĭbus sŭccum lāctis gĕrens. Lāctis ălŭmēnta mĭnĭstrans, sŭppĕdĭtans. Quæ gĕrit ūbĕrĭbus, nĭvĕum nēctar. Quæ jăcet, & lēnte rĕvŏcātus rūmĭnat herbas ātque ĭtĕrum pāsso pāscĭtur ānte cĭbo. Nĭvĕum fŭndens ex ūbĕre nēctar

Vāccīnium, *Márcowy kwiat an Borowki.* Heerenspotn/ *epith:* Nĭgrum, mŏlle, pūllum, pŭrpŭrĕum. *phr.* ālba, lĭgŭstra cădunt, vāccīnia nigra lĕgŭntur. Nĕc te pŭrpŭreo vĕlent vāccīnia sŭcco, Nōn ēst cōnvĕnĭēns lŭctĭbus īlle cŏlor.

vaccīnus, *Krowi.* vaccŭla, *Krowká bydlę.*

văcesīo, *Czczym się stáię, Wyprożniam się.*

văcerra, *Przeworá, Szalony 1, Głupi.*

vacerrōsus, *Szalony 1.*

vacesco, *Wyprożniam się.*

vacia, *æ, Krzęwonogi.*

văcillans, *Słaby, Niestáteczny, 1. Nie rezolut, Drżący*

văcillatio, *Chwiewánie.*

văcillo, *Chwieię się. Słábieię. Potaczam się, Szwánkuię, Rucha się A. Lucretio. communis,* Schwancken / wancken / *Denique sed pedibus tellus cum mente vacillat.* L. *syn.* Tĭtŭbo, nŭto, lăbo, lăbāsco, hæsĭto, *v. Titubo:*

vācīnia, *æ; sub Márcowy kwiat.*

Vaccivitas, Vacivus, lege Vacuus.

văco, *Prożnuię, Przestáię, Łacno mi, Wolny 2. Niemam 1. Dogadzam 2. Báwię się* Entbehren/ die weil haben/ abwarten / *Hoste vacare domos, sedesque adstare relictas.* V. *syn.* Cărĕo, sum văcŭus, vel otior, cēsso fērior, vel stŭdeo invĭgĭlo, insūdo; incŭmbo, ŏpĕram do.

văcua, *Wdowá. Vacuefactus, Pusty 1.*

Vacuēfăcio, Wyprożniam

văcuitas, *Przestánek, Wolność.*

Văcūna, sub Prożnowánie.

vacuo; *Wyprożniam* Leeren/ ledig machen/ *Elysium liceat si vacuare nemus,* M. *syn:* ēvăcŭo, ēxhaurio, vel căvo, ēxcăvo,

văcuum, *Prożne mieysce.*

văcŭus, *Prożen, Prożny 3. Prożnuiący, Niezabawny. Wolny 3. Czczy, Niezásiáne pole, Łácno mi.* Leer/ ledig / *Perque domos Ditis vacuas & inania regna,* Virg: *syn* inānis, văcŭātus; ēxhaustus, vel jējūnus, vel ēxpērs. inŏps, cărens; ĕgēns, vel căvus, căvātus.

V A D

Vădātus, *Zaręczony, Rękoymie biorący, Rękoymie dający,*

vădimōnium. *Rękoymia, Rękoiemstwo, Obietnicá 2. Rękoiemstwá dzień. Stanie, Pozew, Vădis, is. Rękoymia,*

vădo, *as, Brnę, W brod 1.*

vādo, *is, Idę:* Ge[illegible] *Vadimus immisti. Danais, haud numine nostro,* Virg: *syn.* ĕo, tēndo, cōntēndo. *v. Eo, Proficiscor.*

Vădor, *aris Pozywam 1. Rękomią biorę.*

vă[illegible]ōsus, *Brodźisty, Zbrodźony, Miałki 1.*

vădum & *Vadus. Brod. Dno, Niebespieczeństwo.* Eine Wasserfahrt/ da man durchwaden kan/ *Illiditq; vadis, atq; aggere cingit arenæ.* Virg. *syn.* Brĕvia, um, Syrtes, um: āgger, ărēnæ. *v. Syrtes,* vel flūmen, flŭvĭus, rīvus, āmnis. *v. Fluvius,*

væcors, væneo, væsanus, *Idem* vecors, &c.

văfer, *Vafellus. Chytry* Listig/ schlau/ *Testamenta*

wenta senum. non si vafer unus & alter. Hor. *syn.* ăstūtus, callidus, cāutus, dŏlōsus. vērsĭpēllis vērsūtus

Văfrāmentum, *Chytrość.* vafre, *Chytro.*

văgābundus, *Błąkáiący się.* **Ein Landlauffer / Landstreicher** / *syn.* *Vagus*, văgans, ērro, ērrans ērrătĭcus, ērrābŭndus, pālāns, ăbērrans, fūgĭtīvus: prŏfŭgus.

vagatio, *Błąkánie.*

văgè, *Tám i sam: Tu owdźie, Krzywo.*

vāgīna, *Pochwa, Zdźbłá pochwy, Szupinká* **Eine Scheide** / *Gnosius atq; habilem vagina aptaret eburna.* Virg. *epith.* Pēndēns, pēndŭla ĕburnĕa, căva. *phr.* ēnsis tēgmen. Văcŭum, căvum ĕbur. Lătĕri āffīxa, ānnexa hærens. Cīngebat ĕbūrnĕa fērro ārmātum vāgīna latus.

Vāginor, *priscè pro Vagor, aris.*

vāgīnŭla, *Szupinká.*

vāgio, vāgīlo, vāgīto, *Kwilę się.* **Weynen / schreyen wie ein Kind.** *Vagierant ambo pariter. &c.* Ovid. *syn.* vāgīto, flĕo, plōro, lacrymor. *phr.* Vāgītus ĕdo, ēmītto, trăho, fūndo. Intus ŭt īnfānti vāgiat ōre pŭer. Tĕnĕris jam nūnc mūlcet vāgītĭbus aūras. Cōntĭnŭo aūdītī vōces, vāgītus ĕt īngens, īnfāntumq; ănĭmæ flētes. *vide Lachrymæ.*

văgio, *aliter Vagiunt lepores, sub Záiąc.*

văgor, *aris.* *Błąkam się, Buiam, Przebiegam się.* **Herumb lauffen / ziehen.** *Votum pro reditu simulant, ea fama vagatur.* Virg. *syn.* ērro, ăbērro Văgābundus pāssim fĕror, vŏlĭto. Văgus, ĕxul In ōrbe ērrābit tōto. Tērras lōngīnquas pĕregrīnas ŏbĕo, pĕragro, pĕrērro, īnvīso, *v. Exulo & Aberro.*

Văgor, oris, & vagītus, *us*, *Kwilenie,* **Kindergeschrey** / *Continuo audita voces, vagitus & ingens.* Virg: *epith.* Tĕner, ăcūtus, nōctūrnus, flēbĭlis, quĕrŭlus, lūgŭbris. *phr:* Pŭĕrīlis īnfāntīlis flĕtus, plōrātus. *v: Lacryma Gemitus. Fletus.*

Vāgŭlatio, *Narzekánie.*

văgus, vagŭlus. *Błąkáiący się, Hultay, Niepewny.* **Umbschweiffend** / *Tam vaga prosiliet frænis natura remotis.* Hor. *syn.* văgāns, văgābŭndus, dĭspersus.

vah, *Wey, Báwey, Otoż tobie.*

VAL

Vălăchia, Wołoska ziemia.

Valachus, *Wołoszyn.*

valdè, valde quam, valde est opinio, *Bárzo,* **Sehr / heftig** / *Hoc valdè vitium periculosum est.* Phal. *syn.* Mūltum, vĕhĕmĕnter.

Valdius, *Barziey.*

văle, *Miey się dobrze 1. żegnam cię, żegnánie.* **Leb wohl / gehab dich wohl** / *Et longum, formose vale, vale inquit Iola.* Virg.

vale dico alicui, *żegnam kogo, Opuszczam świát.* **gutte Nacht sagen / Abschied nehmen** / *phr.* ēxtrēmum āffāri, āllŏqui: Suprēmum văle dīcĕre, Hœc gĕnĭtor dīgrēssu dīcta suprēmo fūndēdēbat. Sūprēmumque văle plāno, sīngūltĭbus, ōre vīx dīxĭt. Vix potis est trīstis dīcere līngua vă le, āccĭpĕre, & părīli rēddĕre vōce văle. Dīxit tĕnui mūrmŭrĕ līngua văle. Vix illud pŏtŭi dīcĕre līngua, văle. Sălve ætērnum mĭhi māxĭme Pālla, ætērnumque văle.

Valedictio, *żegnanie.* *Valefacio. żegnam:*

vălens, *Mocny, Pośilny, Zdrowy 1.*

valenter, *Mocno, Krzepko.*

Valentia. *Moc* *Valentŭlus.* *Mocny.*

văleo, *Zdrowem. Mam się dobrze 2. Mogę, służę Znáczę 1. Mam mieysce, Ważę 1.* **Gesund seyn / verwogen.** *Sic animis sive arte vales, opta ardua pennis.* Virg. *syn.* Pōssum, quĕo, vel pōllĕo, vel vĭgĕo: sum sānus, īncŏlŭmis, vel æstĭmor.

valeria, *Orzeł mnieyszy.*

Valeriana. B. *sub Kozłki źiele.*

vălesco, *Mocnieię.*

vălet, *Pomaga co, Zgodźi się, Dobry doczego. Stoi zá tyle, Stoi zá to, Ważno iest, Przygodny,*

vălētūdinārium, *Choruiących mieysce.* (*Mocny 2.*

vāletudinarius *Chorobie podległy.*

vălētūdo, *al.* valitudo, *Zdrowie 1. 2. Chorobá 1. 4.* **Gesundheit** / *Gratia fama, valetudo contingat abunde.* H: *syn.* Sānĭtas, sălūbritas, sălus, vel morbus.

Valgiter, *Krzywo,* valgius, *Krzywonogi.*

valgus, *Krzywogęby, Krzywonogi.*

validè, validisime, *sub Barźiey*

vălidus, *Mocny.* **Starck / mächtig** / *Neu patriæ validas in viscera vertite vires.* Virg. *syn.* Vălens, rōbūstus, fīrmus, fōrtis *v. Robustus.*

vallaris, *Wałowy.*
Vallescit, *vel Vallessit sub Wyrzucam 1.*
vallicula, *Dozlina 1.*
vallis & valles, *Dolina 1. 2.* **Ein Thal.** *Rura mihi & rigui placeant in vallibus amnes. V. syn:* Convallis. epith. Căva, cōncăva, īma, cūrva, prōna, præcēps, ăprūpta, prŏfūnda, rĕdūcta, dēprēssa, ălta, ōbscūra, ūmbrōsa frōndōsa, vīrens vĭrĭdis, vĭrĭdans, dūmōsa, dēnsa, hērbōsa, īrrĭgŭa, frīgĭda; gĕlĭda, rĕsŏnans. phr. Vāllis īrrĭgŭa lŏca. Cūrvi vāllis ănfrāctus. Vāllis āngūstæ faūces, lătĕbræ, ădĭtus mălĭgni. Æstĭbus ĭn mĕdĭis ŭmbrōsam ĕxquīrĭte vāllem,
vallis cava; concava, *Wąwoz.*
vallo, *as*, *Otaczam*, *Obwodzę eo wałem*, *Obwárowáć Opátruię czym*, *Ogradzam* **Verschantzen befestigen/ Wall umgeben**/ *Quam pater invitis Nereus vallaverat undis.* C. *syn.* ōbvāllo, cīngo, ămbĭo, cīrcūmdo, sēpio. phr. Vāllo, cīngo, cŏrōno mūnĭo, Vāllum dūco Dūcto vāllo fīrmo, tūtor, tūĕor, prōpūgno. Vālli tūto, ăggĕre cīngo. Mūris, ŏssis claūdĕre, cīngĕre, cīrcūmdăre. Tūrrītis īncīngĕre mœnĭbus ūrbes. Nūlli vāllārunt ŏppĭda mūri Dūo prŏcul ăggĕre vālli. Cīngĕret īgnōtis diffūsum cōllĭbus hōstem. ĕxtrŭit īmmānes scŏpŭlos āttōllĭte tūrres. Cīngĭte vōs flŭvĭis văstas ŏppōnite sylvas. Prōpūgnăcŭla bĕllo tūta părant. v. *Munimen.*
vallum, *Wał*, *Opałká.* **Wall/ Bollwerck/** *Ast legio Æneadum vallis obsessa tenetur.* Virg. *syn* Prōpūgnăcŭlum, ăgger, mūnīmen, vel vāllus..
vallus *Kol 1.* Opałká, *Wał 1.* **Ein Pfahl/ Räbstock.** *Non arces, non vallis erat, somnumque petebat* T. syn. Pālus, stīpes, sŭdes, vāllum, epith. Fīrmus, ăcūtus, rōbŏrĕus, dūrus. phr. ăcūto, rōbŏre vāllo fĭgunt. ĕxăcŭunt ălii vāllos fūrcāsq; bĭcŏrnes,
vălor, *Cená 1.*
vālvæ, *Drzwi dwuskrzydłáste.* **Eine getheilte Thür/ Fenster oder Thorflügel**/ *syn.* Pōrta. *epit.* Vŏlūbĭles, bĭfōres. ĕbūrnæ, pătēntes, ăpērtæ, vălĭdæ, dĕcōræ. phr. vālvis ădămāntĭna ĕbūrnis pōrta pătens. ărgēnti bĭfōres rădĭābant līmĭne valvæ
Valvŏlus, valvulus, *Strąk łczczy.*
valvŭlæ, *Łupina*, *Strąk 2.*
Vanè, vane, *Dármo 1.*
sco, vane *Nieszczeię*, *Znikam*, *Wyradza się.* **Vergehen/ verschwinden**, *Carmine lata Ceres steriles vanescit in herbas* Ovid: *syn:* ĕvānēsco, ăbĕo in aūras, *v. Evanesco.*
Vānĭdĭcus, *Prożnomowny.*
Vaniloquentia, *Vaniloquium*, *Prożnomowność.*
Vaniloquidorus, *Vaniloquus*, *Prożnomowny.*
vānĭtas, vānĭtūdo, *Prożność*, *Nástáteczność Fałsz*, *Kłam.* **Eitelkeit**, *Persuasionis vanitas.* (Jamb. Dim.) Prud. *syn.* ĭnānĭtas, lĕvĭtas, fāllăcia, mēndăcium. făbŭla: sŭpērbia, ămbĭtio.
vanno, *as* & *is Opałam 1. Wieię zboże.*
vannus, *Opałká.*
Vāno, *as.* *Omylam 1. Oszukiwam*, *Zwałczaw*
vānus, *Márny*, *Prożny 1. Czczy. Omylny*, *Niepewny*, *Niestáteczny* **Leer/ eitel/** *Expectata seges vanis eiusit aristis.* Virg, *syn* fūtĭlis, lĕvis, cădūcus, fŭgāx, ĭrrĭtus, fīctus, fūcātus, sĭmŭlātus, mēntītus, fālsus, făbŭlōsus.

TAP

vapidè, *Słábo*, *źle.*
văpĭdus, *Wywietrzáły*, *Kurzáwy pełny.*
vapor, & *os. Párá 1 Mgła 1. ćiepło 2*, *Kurzáwá mokrá*, **Ein Dunst/ Dampff/** *Impiger excutiat dominique vaporibus urat.* A. *syn:* Hūmor, hălĭtus, fūmus. călor. *epith.* Nĕbŭlōsus, āter, pĭcĕus, nĭger, ōbscūrus, cæcus, āĕrĭus, ūdus, hūmĭdus, īgnĕus, æstĭvus, călĭdus, tĕpĭdus. tōrrēns, tĕnŭis. fūmāns, fērvĭdus, tĕter, spūmĕus, īgnĭfer. phr. Quī tĕnŭes vānēscit in aūras. vŏlat vapor āter ăd aūras. *v. Fumus. Vapero.*
vapor flammæ, *Dym*, *Kopeć.*
văpōrārium, *Czeluść 2*, *Izba 1. Kamionka.*
vaporātio, *Kurzáwá mokra*,
vaporātus *Vaporeus. Vaporifer*, & vāpōrōsus *Ciepły 2. Wilgotny.*
văpōro, *Wilgotność wydaię*, *Zágrzewam.* Naparzam, *Wysuszam*, Kadzę, *Kurzy się.* **Dämpffen/ ein Dampff von sich geben/** *Lætum defendens curru fugiente vapores.* Hor. *syn.* Fūmĭgo, sūffio, călĕfăcio: phr. Văpōres. ĕxhālo, spīro. ēmītto, ĕffūndo; văpōre īmplĕo.
vappa, *Wino kwaskowáte*, *Wino słabe*, *Wywietrzały 1. item tr. Nikczemnik*, *Wániek*, *Utratnik*, *Bárszczyk.*
Văpŭlāris, *sub Smágániec*,
vapulo, *Biią mię*, *Utracam. Obmawiáią mię*

Mowią o nim Geschlagen werden/ *Non ego, sed tenuis vapulat umbra mea.* P *syn:* Verberor, ferior; percutior; cædor. phr. Verbera pati.
vara, *a*, *Sofzkáá, Szopá woienna*, *Szpąga*
vari, *Węgry, Sofzki 3. Widły 1: Chłopstwo.*
Variantia, *a.* *Rożność, Rozmaitość.*
Variatim. *Rozmaićie.* variatio, *Rożność.*
variatus. *Upstrzony*, *Ozdobny Wyszywány.*
Varicator, *Zdrayca.* varicitùs, *Roskráczywszy się.*
Varico, *Rozkraczam się.*
varicosus, *Krzywonogi: & sub żyłá oćiekłá, A, I. Juvenal corripit & Persi cùm Varix A producat.*
varicula, *żyła oćiekła.*
Varicus, *Krzywonogi. Rozkraczaiący się.*
varicùs. *Rozkráczywszy się.*
variè, *Rozmáićie*, *Rożnie.*
Variegatus *Pstry.* variego, *Pstrzę.*
Varietas. *Rozmaitość*, *Rożność.*
varios as, *Odmieniam się 2. Mięnię fárbę, Nieſtá tecznylieſtem, Niezgadzam się, & sub Rozmaićie, 1, 3, Item Zdobię. Pstrzę. Odmieniam co, Przeplatam, Ná przemiany, śiekę 1:* Wyszywam Verenderen/ *Callidiore modo tabula variatur apertâ.* Lucr. *syn.* Muto, commuto, distinguo vel discrepo: differo, vel titubo, vacillo, hæsito, nuto, sum dubius, anceps, inconstans
varius, *substant.* *Pstrąg.*
varius, *Adject:* *Rozmáity. Pstrzy*, *Nákrapiány Morąg. Bękart.* Verenderlich/ mancherley/ *Et varias usus meditando extundere artes.* Virg: syn. Multiplex, diversus multus, vel alternus vel dissimilis, dispar, vel ambiguus, anceps, incertus, mutabilis, instabilis, inconstans.
varius ex au eolo, *Mięgniony*,
varix, *m. f.* icis, *żyła oćiekła*
varo, *Gruby 2. Muniac*
varri. *Sofzki Widły 1. Sofzká, Chłopstwo.*
varro, *Grubi 2. Chłop*,
varus, *adject.* *Krzywonogi, Rożny*
varus, *subst ant: supra sub* vari.
vas, *adis m. Rękoymia. Ein Burg. Ille datis vadibus qui rure extractus in urbem est: H syn.* Spondor, præs. obses.

vas, *vasis.n. Státek 1. Członek.* Einsatz/ Geschirr/ *Quod si forte canis, cunctatis vasibus hæsit.* C. *syn.* Vasculum, urceus, hydria, aqualis, poculum, patera, cyathus, amphora, calix, crater, cratera, scyphus vel calathus, canistrum, cista, qualus *epith.* Æneum, æreum, concavum; cavum. amplum; capax. fumans: pulchrum; pretiosum, auratum. aureum; argenteum, ahenum, buxeum splendidum, nitens, gemmeum, cælatum, fictile, vitreum, crystallinum, *phr.* Auro rigens, Signis asperum, Mira, docta arte laboratum, sculptum. Perfectum argento. Gemmis coruscum; v (Pocula
vas congiarium, *Gárnec 4.*
Vasallitium, *B sub Mánstwo.*
Vasallus, *B sub Mań.*
vasarium, *Státek 1. Nadrożne, Ręczenie.*
vasatus. *sub Członek 5.*
vascæ tibiæ, *sub Surmá.*
vascularius, *Złotnik. 1. sed latiùs potest usurpari pro alijs artificibus.*
vasculum, *Státek*, *Słonek.*
vastatio, *Pustoszenie.*
vastator, *Pustoszyćiel, Burzyćiel.*
vastatrix, *sub Pustoszyćielká.*
Vastatorius, *Pustoszeniu służący:*
vastè, *Rozwoziste, Szeroko.*
Vastesco, *Pustoszeię, Chwaścieię.*
Vastificus, *sub Pustoszyćiel.*
vastitas, *Szerokość, Wielkość 2. Spustoszenie, Pustynia.* übermässige Grösse/ Wüsteney. *Sterilis profundi vastitas squallet soli.* (Jamb.) *syn.* Immensitas, vel solitudo, vel vastatio, populatio, ruina, pernities. exitium, vastitudo, vastities.
Vastities *Opuśćiałość. Wielkość 2. Pustoszenie.*
Vastitudo, *idem*, & *Osowiałość*, *Pustynia*,
vasto, *as*, *Pustoszę* Verheeren/verwüsten / *Tydides multâ vastabat cæde cruentus.* Virg. *syn:* Populor, populo, depopulor, expilo diruo, everto, *phr:* incultum, vastum, desertum facio. vastum do Funditus evertere, disjicere & latos vastant cultoribus agros, Cuncta licet ferro, late populetur & igni, *v. Everto &* *Prædor.*

Vastor, atis, Pustoszeię,
vastus, Szeroki Wielki 1, Pusty 1, Gruby. übergroß/ wüst/öd. Funditur & vastos umbo vomit aureus ignes Virg. syn immensus, ingens, procerus, immanis. vel vastatus, desertus.
Vasum, Státek 1. Miednicá 1,

VAT

Vates: is, commune. Prorok, Prorokini Ein Wahrsager/ Poet/ Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat. M. syn Poëta. v. Poëta. vel Sacerdos, Pontifex, v. Sacerdos. Pontifex, vel Augur, aruspex, propheta epith: Sacer sanctus, divinus, fatidicus, Prænuncius, præsagus, providus, sagax. verus, anceps, incertus, obscurus, vanus, fallax, mendax, terrificus, sinister, longævus, venerabilis. phr. Futuri, ævi venturi doctus, præscius, præsagus, providus, prænuncius, haud ignarus, non inscius, Futura pandens. Dei. Divum interpres. Cui mens futuri fatorum præscia præsaga, divino concita motu. Cui futuri ævi præscius ardor inest. v. Augur, & Prædico is,
Vatesco, Nonius, corr: Vastesco.
vaticinatio, Proroctwo.
vaticinium. Wrożkow odpowiedź.
Vaticinor, Prorokuię, Száleię. Wahrsagen. Figat, erat verax vaticinataq; soror. Ov. syn. Divino, auguror, prædico. v. Prædico is.
Vaticinus, Vaticinius, Prorocki. Wrożkowy.
Vatillus, Kádźilnicá.
vatius, vatrax. vatricosus, Krzywonogi, & sub żyłá oćiekła.

UB

uber, eris, adject: omne żyzny, Obfity, Buyny, Plenny, Obrodźiły, Tłusty. Fruchtbar. Donaq; promissis uberiora feram Cl. syn, Fertilis, fœcundus, abundus,
uber, uberis, subst. n. Pierś, Cyc, żyzność, Plenność, Cewká 2. Roy. Brüst/ ein Euter/ Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fœtus. Virg. syn. Mamma, ubertas.
ubero, as. żyznym czynię, Obradzam.
ubertas, żyzność, Plenność, Urodzay, Obrodzenie, Obfitość. Völlle/ Menge/ Uberfluß/ syn. uber, subst. Fertilitas, vel abundantia, copia
ubertim, uberrime, Obfićie Buyno.
ubertus, żyzny.
ubi, Gdźie 1, 2, Kiedy 2, Gdy. Skoro 1. Wo Hac ubi dicta dedit &c. V. Laurus ubi bona &c. T.
ubi ubi, Gdźiekolwiek, Gdźie wźiąć tu wźiąć.
ubicunq, ubilibet, Gdźiekolwiek. Allenthalben, Clamat io! matres audite ubicunq; Latinæ, Virg. Servor ubicunq; est, uni mea gaudia servo. Ovid,
ubiq, ubivis, ubivis, ubivis gentium Wszedy, Allenthalben/ --nec quicquid ubiq; est. Virgil.
Vda litera, Terentiano, est. Liquida litera Grammaticorum.
udo, as, Odwilżam.
udo, onis, Kápćie.
udus, Wilgotny, Mokry, Feucht/naß/ Nigra subest udo tantum cui lingua palato. Virg. syn. Humidus, madidus, madens, madefactus.

VE

vě, enclitica sub Abo. Et enclitica supra hic.
ve, particula augens, minuens composita sub Niepleńny
vecordia, Száleństwo 1. Unsinnigkeit/ unbedachtsamkeit Surgimus, & primus, quæ te vecordia Theseu syn: Stultitia, vel ignavia, pigritia
vecors, Szalony. 1. Głupi. Unsinnig. - scribit mala carmina vecors. Hor: syn: Stultus, amens, vel ignavus, deses, piger.
vectabulum, Kolásá 1. Wozek.
vectarius, Jezdny, Ciężarowy, Soboćny.
vectatio, iázdá 1, wozba, przeiaźdzká, wśiadánia grá
vectiarius, Tragarz, Winderz. Prasownik.
Vectibilis, Woźiebny, Przywoźny.
vecticularius, Złodźiey 1.
vectigal, hoc plur. horum vectigaliorum, & vectigalium, Dochod 1. 2. Pobor, Hołd, Cło 1. Grobelne. Zoll/ Steuer/ Iungatur verbis, ego vectigalia magna. Hor: syn: Tributum, portorium: reditus, proventus, epith. Debitum, grande annuum, parvum, tenue, novum, iniquum, durum, injustum, molestum, phr. vectigales reditus,
vectigal doliare, Czopowe.

Vectigāliārius, *Náymacz, Celnik.*
vectigālis, *Czynszowy, Hołdowny Náiemny, Dźieśięćinny, Celnicki: item Hołdownik.*
vectio, *Woźbá.*
vectis, *hic Drąg 2. Powerek, Windowe drągi* Windstange/ Wangbalcke/ *epith:* Fērratus, fērrĕus, āhēnus, dūrus, rĭgĭdus, rōbūstus, (*Virg. 7, Æneid:*) *phr.* Cēntum ærei claūdūnt, vēctes æternāq, ferri rōbŏra nec cūstos ābsĭstit līmĭne Jānŭ
vecto, as, *Wożę 1.*
vector, *Jeźdźiec 2. Wozem iádący, Przewoźnik Furman, Przewożący się, żegłarz 1 Koń wierzchowy, Nośićiel.*
vectōrius, *Woźiebny, Furmáński.*
vectūra, *Woźbá, Przewoz 1. Furmáństwo. Furá 2.*
Vĕgeo, es, *Czerstwię, Poruszam. Poddymam, Ućieszyć, Czerstwieię.*
vĕges, ĕtis *adject. omne. Czerstwy,*
vĕgĕtatio, *Czerstwienie, Ruszanie 1.*
vĕgĕto, *as, Czerstwię.* Munig máchen/ *Intemerata salus, vegetat. viresque ministrat:* Juv.
vĕgĕtus, *Czerstwy, Rzeski, Ochotny, Zdrowy tr:* Munig/ frisch/ gesund *Membra dedit vegetus, præscripta. &c* Virg: *syn.* Fīrmus, vălĭdus, vălens, rōbūstus, fŏrtis, sānūs.
vegrandis, *Spory 1. Szeroki, Wielki 1. & contra Máły, Drobny, Nieplenny, Płonny.*

V E H

Vĕha. veia, *Drogá 1. Woz chłopski.*
veha brevis, *Wozek.*
vehĕmens, *Popędliwy Gorący 2* Krzepki, *Wielki, 1. Buyny Ostry 3.* heffrig / eyfrig / *operâ vehemente minister.* Hor. *syn:* āter, vălĭdus, grăvis, vel răpĭdus, præcēps, cĭtus, īncĭtātus, vel fĕrox, īmmŏdĕrātus, ēffrēnis,
vehementer, *Gorąco, Bárzo, Ostro 2.* heffriglich *Continuo simul ac paulo vehementius aura.* Luc. *syn:* ācrĭter. grăvĭter, vel ăcērbè, fĕrōciter; vel īmmēnsè vāldè, mūltum.
vehementia, *Moc, Ostrość.*
vehes, *is vel Vehis, is. f. Furá 1,*
Vehia, Woz chłopski, vehiatura Woźbá.
Vĕhĭcŭlāris, Wozowy.

vehicularius, *subst. Kołodźiey.*
vehiculārius, *adject.* Woźiebny. *Wozowy.*
Vehĭcŭlatio, Woźbá,
vehĭcŭlum, *Woz 1.* Wozek 1. Ein Karn/Wagen *syn.* Currus, rhēda, plaūstrum, cārpēntum *v. Plaustrum. Currus.*
vehiculum pensile. *Káretá.*
veho, *Wiozę 1.* Führen / *Classe veho mecum, famà super æthere notus.* Virg. *syn.* Vēcto, īnvĕho, fĕro, dēfĕro, ēffĕro, pōrto, dēpōrto, gĕro, gē sto dūco trăho, *phr.* Dēfērre plaūstro, ĕquo, nāvi: Hūnc Vĕnus in cælum cūrru vēxīsset ĕbūrno, ārmētq rătes pĕlăgōque vĕhātur.
vehor, *Jadę 2. 3. Vehia. Woz chłopski.*
Vehiarii stipites, in Kłonicá.
Vĕiārius, Wozowy. Vĕiātūra, veitura, Woźbá.
veiovis, *Czárt.*

V E L

Vel, *Albo 1. 4. Choć 1. Przynamniey.* Oder / *Illa vel intacta segetis per summa volaret.* Virg. *syn.* Aūt vĕ, *postpositiva particula,* sīvĕ, seū,
vel maximè, *Nabarźiey:*
vēlābrum, *Oliwny rynek, Wieiáczká, & in Jeźiora*
vēlāmem, velamentum, *Zasłoná, Zawićie, Odźianie.* Allerley Deck. *Et circum textum croceo velamen acantho. Virg: syn,* Tēgmen, āmīctus (tēgūmēntum
velanda corporis, *Członek 3.*
vēlāris, *żaglowy, Oponny 3,*
vēlārium; *żagiel 2. Ciennik.*
vēlāti, *hi, żołnierz lekki, Pośiłek.*
vēlātūra, *Woźbá, Przewoz.*
vēles, *itis, żołnierz lekki, Kozacy.*
Velifer, Vēlĭficus, żaglowy, żaglowny. Das Siegel hat / *Hic ubi veliferam nauta advertēre carinam.* Ovid.
velificatio, *żeglowánie.*
vēlĭfĭco, *Jadę po wodźie.* Segeln. *Nauta per urbanas velificabat aquas.* Prop: *syn.* vēla dō, făcio *v.* Navigo.
velificor, *idem & Golę 2. Dogadzam 1. Naćiągam 2.* velim, *Radbym.*
vĕlis, *à volo Rácz, sub Rácz.*

vēlitāris, *Kozácki, Utarczkowy, & sub żołnierz (lekki*
velitaris pugna, vēlītātio, *Utarczká*
vēlītātim, *Utarczkami.* vēlītor, *aris, Uganiam się.*
Vēlivōlans, Velivolus, żaglowy, żeglewny
Vella, a, Wieś. vellātūra, *Formáńſtwo.*
Vellēmen. n. Runo: vellens, *Wełniány.*
vēllicātim, *Szczypką, Przeſtawáiąc,*
vellicātio, vellicatus, *Szczypánie, Skubienie, Przymowká.*
vellico, *as, Szczypię 2. 4. ubię, Rwę, Przygániam. Przymawiam, Obzwiam* **Rüpffeln/** *Vellicet abſentem Demetrius aut quod ineptus.* H:
vellīmen, *in Runo,* vellito, *Skubię.*
vello, *is, Rwę 2. Wyrywam, Kubię 1. Obrywam 1. 2. Obalam 1.* **Rupffen/ ausreiſſen/** *Vellitur huic atro liquuntur ſanguine guttæ.* Virg. *ſyn:* āvello, convello. abſtraho, extirpo, extraho. eruo, aufero,
vellus, *vellūmen, Runo, Wełná 1.* **Abgeſchorne Woll.** *Molle gerit tergo lucida vellus ovis.* Tib: v. *Lana.*
vēlo, *as, Zaſtániam 1. Záwiiam, Zákrywam, Okrywam, Pokrywam, Obwiiam. Obiiam, ściány, Nákrywam* **Verdecken/** *Purpureo velare comas adopertus amictu. Vir. ſyn.* obvēlo, tēgo, āmicio, occulto, abdūco, operio, *v. Abſcondo,*
vēlōcitas, *Prętkość,*
vēlōciter, *Prętko.* **Behendiglich/ ſchnell/ geſchwind.** *Cumve renaſcentem tereres velociter hydram.* Ped. *ſyn* Cito, ocyus, subito, repentè, quamprīmum, festinè dicto, citius. v. *Statim, & Celeriter.*
vēlox, *Prętki.* **Behend, ſchnell/ hurtig.** *Veloces, ſparta catulos acremq; Moloſſum, Virg. ſyn* Celer, volucer, citus, pernix, præpes, levis rapidus, properus, præceps promptus. volans *phr.* Pedibus celer, & pernicibus alis. Jaculo: sagitta, alite, vento, fulmine pernicior: Trepidos ſuetus prævertere cervos Qui curſibꝰ auras provocat ocyor & jaculo, & ventos æquante sagitta exuperatq; moras, & pontes transilit altos, *v. Celer.*

vēlum, *Zaſłoná 1, 4. Namiotek, żagiel.* **Vorhang** *Tentamuſq; viam & velorum pandimus alas.* Virg. *ſyn.* Tegimen, vēlāmen, āmictus. *v. Veſtis.*
vēlut. *Jáko.* **Gleich als** *Impulit in latus ac venti velut agmine facto.*
vēluti; *Jákby.* **Wie.** *Ac veluti ventis, Cyclopes fulmine miſſis.* Virg *ſyn:* Vēlut, ut, sicut, non secus, ac, haud aliter,
Vēmens, Vemēnter, pro vehementer, Lucret. Valer. Cicer: Gifan,

V E N

Vēna, żyła 1. 4. 5, 8. 11, 12, 13, Strumień 2. Przymiot 2. Słonność przyrodzona. **Eine Bluthader.** *Incaluit quoties ſaucia vena mero.* Mart: *epith.* Turgida, tumida saliens, trepida, tremens, tenora, sanguinea, plenat, tumeus, tenuis, exilis gracilis, calens. *phr.* Hæc latebris salit & bullentibus incita venis. Trepidæque sine ulla pelle micant venæ. Saliunt tentatæ pollice venæ.
vena alba, *żyła urynna.*
venæ arborum, *Słojowátość.*
vēnābulum, *Oſzczep 2* **Ein Jägerſpieſs/** *Retia rara plagæ luto venabula ferro. Virg: epith.* Latum, acutum, vulnificum, fulgens. *phr* Robur acuto ferro. Lato venābula ferro. Longo venābula rostro. v. *Telum, Haſta.*
vēnālis. *à Vena. żylny.*
venālis, à *Veneo, Przedayny, Kupny, Táni. Niewolnik 2.* **Feil.** *Plena domus libris venalibus accipe & iſtud.* Juv. *ſyn* vēnalitius, expositus, *Venaliter, Seneca corr. Vernaliter.*
vēnalitiarius, *Ludokupiec, Niewolnikámi kupczący*
venalitium, *Niewolnik kupny wendetá niewolnikow*
vēnalitius, *Subſtant. idem & Ludokupiec.*
venalitius, *adject. Przedáyny.*
venāticus *Łowczy. Myśliwy.* **Das zur Jagd gehört/** *Ite viam qua monſtrat eques venaticus, & quo.* Hor.
vēnatio, *Łowięnie, Łowy 3. Łowczy widok. Myśliſtwo 2. Pulcher adeſt onager, mitti venatio debet* M, ſyn. Venātus. *epith:* Læta, grata, blanda, jucunda, difficilis, dura, periculosa, *phr.* Venandi cura, studium, labor. Ferarum sectatio, insectatio, indago, *Dianæ* studium, ludus palæstra. Saltu venātibus apti, *v. Venenor.*

venātor, *Łowiec. Podchwytácz.* **Ein Jäger/** *Ignotis, & equo venator Iapige fertur,* Virg. *syn.* Venans. *pith.* Vigil mātūtīnus, sēdŭlus; pernox, pērvĭgil, pērnix. vēlox, săgittĭfer, phăretrātus, sÿlvēstris. ērrābundus. *phr.* Fĕrārum sēctātor, prœdātor, ăgĭtātor. vēnātŭi, Diānæ studiis ăddictus, dēditus, ăssuētus, ăptus, invĭgĭlans. Diānæ nĕmŏrum cūltor, stŭdiōsus. Cædis fĕrīnæ stŭdiōsus. ămans, ăgĭtans in sāltĭbus ăpros. Jăcŭlo insīgni, cĕlĕrīq; săgitta, Dūmēta văgis lātrātĭbus implēns, ăvŏlat, & præceps cūrsu vēnātor ănhēlo
venatorius, *Łowczy, Myśliwczy.*
venātura; venatus, *us, Łowienie.*
vendax, *adject. omne, Predaiący, rad.*
vendibilis, *commune. Przedayny, Skupny,*
vendibiliter, *Przedáynie.*
vendicātio: *Dochodzenie swego práwem. Odyskanie Przywłaszczanie*
vendicator, *Przywłaszczyćiel. cudzego*
vendīco. *Przywłaszczam.* **Ihm selbst zumessen** *Nec vendicabit cellæ sapius clausa.* Scaz. Mart: *syn.* ădscribo, āttrĭbŭo, ărrŏgo, ăssūmo. vel ăssēro, lībĕro, ĕxĭmo.
vendītarius, *Przedayny,*
venditatio, *Przedawanie, Pokazowanie się.*
venditator, *Chełpliwy.*
venditio, *Przedawanie.*
vendito, *Przedaię, Zalecam się komu, Chełpię się.* **Feil haben/ verkauffen/** *Tota creditor urbe venditabat.* (Phal.) Fur: *syn.* Jăcto, jactito, ŏstēnto,
vendītor, *Przedawacz.*
venditrix. *Przekupká.*
vendo, *Przedáię, Udáię pięknie. & in Borguię,* **Verkauffen/** *syn* ălĭēno, dīstrăho, vēnŭndo.
Vendosia B, Ukleyka.

VENE

Vĕnēfĭcium, *Trućie, Czáry. Czárowánie,* **Zauberey/ Verzauberung/** *Deme veneficiis, carminibusque fidem.* Ov. *syn.* Măgia, præstĭgiæ, cărmen. incāntatio. *epith.* Măgĭcum, Thĕssălum, Thĕssălĭcum, Cōlchĭcum, Cĭrcæum, Medæum, Ææum, Æmŏnium; scĕlĕrātum, dīrum, infandum, nĕfāndum, impĭum, fallax, dŏlōsum, vānum, ĭnāne, invălĭdum, ĕxĭtĭōsum, Tārtărĕum, Stÿgĭum. *phr.* Vĕnēfĭcii ārs impĭa Vōx Thĕssăla, Măgĭcum mĭnĭstĕrium, Nŏxĭa vĕnēfica vērba. Mēdēĭdes hērbæ. Cĭrcæī ārs vĕnēfĭcii, Măgĭcæ vīres, æviquę fŭtūri præscĭus ārdor. Fūnēstārum que pŏtēstas hērbārum, *vide Venefica, Circe. & Transformo. Magia.*
vĕnēfĭca, *Czárownica 1. Trućićielká.* **Eine Zauberin/ Hexe/** *Barbara narratur venisse venefica tecum* Ovid. *syn.* Măga, săga, incāntātrix. *epith.* impūra, impĭa, scĕlĕrāta, vērbōsa, tŭrpis imprŏba, dīra. *phr.* Thĕssăla ănus, Thĕssălĭcis pŏtens vĕnēnis: Măgĭci dŏcta mĭnĭstra dŏli. Quæ pŏllet măgĭco săga mĭnĭstĕrio. Cārmĭna quæ măgĭco dēmūrmŭrat ōre, *vide Maga.*
vĕnēfĭcus, *subst. Czarownik 2. Trućićiel,* **Ein Zauberer/ Schwartzkünstler/** *syn.* Măgus, incāntātor, præstĭgĭātor. *v. Magus & Venefica.*
veneficus, *adject: Czárowniczy, Urzekáiący.*
venenaria, *a, sub Czárownik 2.*
vĕnēnarius, *Trućizną robiący, Czárownik 2. Trućićiel (robiący*
venenarius calix, *Trućiznowy, sub Trućiznę*
venenatus, *Jádowity 2. Nápuszczány iadem,* **Vergifftet** *Nec venenatis gravida sagittis,* (Saph.) H. *syn.* Vĕnēnōsus, vĕnēnĭfer, vēnĭfĭcus. *phr.* Vĕnēno, vĕnēni tābe, fēlle, tābo, sănĭe, sūcco, spūma infēctus, illĭtus, ăspērsus, imbūtus, pērfūsus. Vĕnēno ārmātus, mĕtŭēndus, Vĕnēnum, vīrus, fĕrens, spārgens, inspīrans, Vĕnēno lūrĭdus, vīrens tŭmens, nŏxĭus, nŏcens, Vīpĕreo sūcco imbūtus (spūmans
venenifer, *Jádowity.*
vĕnēno. *as. Nápuszczam iádem, Trućizną nápuszczam, Zárażam, Farbuię.*
vĕnēnōsus, *Jádowity.*
vĕnēnum, *Jad, Trućizná, Czáry Fárbá 2.* **Gifft/** *Alba nec Assyrio fucatur lana veneno.* Virg. *syn.* Vīrus, tŏxĭcum, ăcŏnĭtum, ōrum, tābum. *epith.* Tābĭfĭcum. Măgĭcum, Thĕssălĭcum, &c. *vide supra.* Vĕnēfĭcium *in epith.* Lĕrnæum, Gōrgŏnĕum, lūrĭdum ātrum, tētrum, nigrum, vīpĕrĕum. dīrum, crāssum, līvens, sŏmnĭfĕrum, lēthāle, lēthĭfĕrum, fātāle, fūnēstum, ĕxĭtĭāle, immĕdĭcābĭle, insānābĭle, ăcre, præsens, nŏxĭum, hŏrrēndum, trīste, vĭŏlēntum, pēstĭfĕrum, fūrtīvum, lătens, ărcānū, sērpēns, spūmans, Tārtărĕum, Stÿgĭum. *phr:* Vĕnēni tābes, fel, tābum, sănĭes, sūccus, spūma. Vĕnēnōsi, vīpĕrĕi, fūnēsti, lēthĭfĕri, lēthāles sūcci. Vīpĕrĕus, vīpĕrīnus crŭor, sānguis. Sērpēntem sănĭes. Nĕssi crŭor. Cănthărĭdis sūccus.

Trītis ăcōnīta cicūtis, Fāllax hērba vĕnēni. Lēthāles hērbæ. Vīpĕrēæ ſpūmæ, ăvērnāles āquæ, Nigra pōcŭla Pŏcŭla trīſti grāmíne mīſta. Cōrp9 ttīmet ŏmne vĕnēno, īmpia ſub dūlci mēlle vĕnē nalătēnt. Sūnt quī mīſtá bĭbant cum glaūco mēl lavĕnēno. Vīpĕra trīſte fĕrēns īnfīxo dēnte vĕnēnum. Nōn pŭdŭit fœdo vītam rūpīſſe vĕnēno.

vēneo, *veneor, Przedáią mię.* **Verkaufft werden/** *Corruptus vanis rerum quia veneat auro.* Hor:

věnĕrābĭlis, venerandus, *Uczćiwy, Czći godny, Wielebny.* **Ehrwürdig.** *Illud amicitia ſanctum & venerabile nomen* Ovid: *ſyn: Vĕrēndus*, rĕvĕ vĕrēndus, cŏlēndus, ădōrāndus, aūgūſtus *phr:* Mājēſtāte vĕrēndus.

venerābĭlĭter, venerabundè, *Uczćiwie.*

venerarius, *Praktykarz.*

venerātio, *Czczenie 1. Szánowánie, Chwalenie 2.* **Verehrung/** *Tum quia qua vivis veneratio regibus ante.* M. *ſyn:* Rĕvĕrēntia, ōbsērvantia, cūltus, hŏnor

věnĕrātor, *Szánuiący.*

venerea lues, *Fráncá.*

vènĕrĕus, *Jurny, Cieleſny 2, Fryierz.*

veneris dies, *Piątek.*

veneris ſtella, *Gwiázdá záranna, Gwiazdá wieczorna.*

věnĕrĭvăgus, *Nierządny.*

yĕnĕror, *Czczę 1. 2, Modlę ſię 2. Chwalę 3.* **Verehren/**--- *Veſtroſque Deos venerabere ſeris.* Virg. *ſyn,* Hōnoro, ōbservo, cŏlo, rĕvĕrĕor, ădōro, *v. Honoro & Adoro,*

vĕnĕtus, *adject. a, um, Modry.*

venia, *Odpuſzczenie, Dozwolenie* **Vrlaub/ Verzeihung/ Vergebung/** *Orantes veniam, & templum clamore petebant.* *Virg: ſyn:* Lĭcēntia, cōpia, pŏtēſtas, făcūltas, lībertas, vel īndūlgēntia, īmpūnĭtas, cōndōnātio *phr.* Vĕniam pĕto, ōro, prĕcor, vĕnĭam dō trĭbŭo, rŏgānti, cōncēdo. Nōxam rĕmītto, cōndōno. extrēmam hānc ōro vĕnĭam mĭsererē sŏrōris. Nāmq; dăbunt, pācem vōtis, īrāſque rĕmīttent: īpſum ōbtēſtemur, vĕnĭamque ōrēmus ăb īpſo. Tū mŏdo pōſce Dĕos vĕnĭam. *vide Pax & Parco:*

vĕniālis, *Odpuſzczenia godny. & ſub Powſzedni grzech.* veniens, *Przyſzły.*

vĕnīlia, *æ. Morſkie burzenie.*

VEN

vĕnio, *Idę, Przychodzę 1.* **Kommen/** *Momento, cita mors venit, aut victoria læta.* Hor. *ſyn.* ādvĕnio ādvēnto, ăccēdo, prŏpīnquo, dēvĕnio, ădĕo, pĕto, ăccĕlĕro, advŏlo, āpprŏpĕro, vel rĕdĕo, rĕvērtor, vel īnſto, īmmĭnĕo. *phr.* Hūc cōncēde, flēcte grădum. Sēdem vĕnĭēmus īn ūnam. Quĭbus Hēctor āb ōris ēxpēctāte vĕnis: Īlĭăcas vĕnīſtis ăd ōras prŏpīnquābant pōrtis. *v. Advenio.*

vĕnio, is, &c. *Przychodzę o nieſtawę. Przyſtáię 3. Przybiiam do brzegu Idźie o to, Ucześnikiem ſię ſtáię, Stowárzyſzyć ſię Szláchćicem zoſtáć. Pomaga co, Wdáię ſię, Weſzło w przypowieść, & ſub* Przypłacam *czego 2.*

venĭto, *futurum. ſub Więc 4.*

Veno exerceo, Przedáię.

vēnor, *aris. Łowię 2. 4. Chwytam 1. Zdobywam ſię, Podchwytawam, Dorozumiewam ſię.* **Jagen** *Sed præceps virtus ipſa venabitur aula.* Grat: *phr:* Fĕras īnsēctor, pērsĕquor, sēctor ăgo, ăgĭto, ēxăgĭto, cāpto, latrātu turbo. clāmōre prĕmo, cătŭlis. săgācĭbus fătīgo.. Fĕris īnſto, insĭdĭas mōlĭor caſſes lăquĕos, plăgas, rētia, līna tēndo, pōno sўlvas sāltus, nĕmŏra rētĭbus, īndāgĭne cănĭbus īnsĭdĭis claūdo. cīngo, sēpio, cīrcūmdo, cŏrōno, fătīgo, vēnātu ēxērcĕo. Vēnātu, vēnātibus. īnvĭgĭlo, vēnāndo per sўlvas văgāri. īnsĭdĭis. cūr ſūq; fĕras ăgĭtāre in rētia cērvos. Vēnāndi ſtŭdĭum cŏlĕre. Dēmĕre cĕlĕri fērrea vincla. căni. Lăquĕis captāre fĕras, & fāllĕre vīſco. Aūrītōſq; sĕqui lĕpŏres, & fīgĕre dāmas, Dējĭcĕre īnsīgnem rāmōſo vērtĭce cērvum. Vēnāti cănĭbus lĕpŏres. Vĕlōces jăcŭlo cērvos cūrſūque fătīgans. Sæpè cĭtos ēgi per jŭga sūmma cănes. *v. venator. & Canis. venaticus.*

vēntōſus *żyłowáty.*

VENT

venter, *Brzuch. żołądek 1. Wyprężenie: Wypukłość, Płod 1.* Brzuchaty, *żártok.* **Der Bauch/** *Leſerat venter apertus equi.* Prop' *ſyn.* ălvus, ŭtĕrus vīſcĕra īlĭa. *epith.* Jējūnus, īmprŏbus, vŏrax, văcŭus. īnānis, fămēlĭcus, ăvĭdus căvus, căpax. tūrgens, tūrgĭdus, tŭmens, tŭmĭdus. grăvĭdus, grăvis. fœtus, ĕpŭlis īnflātus.

venter valiſcus, *Máćiek nádźiewány.*

venter imus, *Łono w ćiele.*

Ventigĕnus, Wietrzny.
ventilabrum, *Wieiaczka.* (*kuglarz*
ventilatio, *Wietrzenie.* ventilator, Wzeiacz
ventilo, *Wietrzę, Wieię 2. Wiewam, Powiewam Poddymam, Wachluię, Macham Wykręcam 2. Potrząsam 1. Szermuię ná wiátr, Pobudzam, Chłodźić.* Erlüfften/schwingen/Lufft-Wind machen. *Mens in cerebro ventilatur ebrio.* (Jamb P. *syn.* ĕventilo, vel verso, ăgito. *phr.* Ventos, auram cieo, excito, Aura refrigero,
ventio, *Przyśćie*
ventito, *Chadzam.* Bywam, *Przychodzę 1.*
vento, *as. Przychodzę 1.*
vento separo, *Wieię 2.* ventosè, *Nádęto.*
ventosus, *Wietrzny,* Wietrzysty, *Wiatrowy, Płochy, Nietrwáły, Nieſtáteczny 1, Niszczeiący.* Windig/ *Aspice, ventosi ceciderunt auræ.* Virg, *syn.* Vento plenus, fætus, grăvĭdus, tŭmens, vel lévis, ĭnānis, vinus, fūtĭlis: tŭmĭdus, tŭmens tŭrgens, tŭrgĭdus, inflatus, sŭpērbus.
ventrale, *Fartuch, Szustſal Káleta. Wácek. Trzos*
ventralis. *Brzuchowy, żałądkowy.*
ventriculus, *żołądek 1. Flák, Księżniec, Wnątrze. Ventriloquus* Wrożek.
ventriosus, ventrosus, *Brzuchaty.*
Ventulus, *Wiatrek, Wiatr łagodny*
venturus, *Przyszły.*
Ventus, Wiatr, Pochwiśćiel. Pochwała. Der Wind *Prosequitur surgens á puppi ventus euntes* Virg, syn. Aura, spĭrĭtus. flămen, flătus, flăbrum. Auster, Aquilo, Bŏreas. Notus Africus Eurus, Zĕphyrus, Făvōnius, vel turbo, prŏcella. *epith:* Lĕnis, spīrans, mollis, plăcĭdus, lĕvis, tĕnuis, sĕcundus, văgus, răpĭdus, præceps, fŭrens, vălĭdus, vĭŏlentus, lævus, vŏlucer, cĕler, raucus, trux, sŏnans, sŏnōrus, frĕmens, fulmĭneus, strīdens, turbĭdus, glăcĭālis, immītis, insānus, frīgĭdus, nūbĭlus, plŭvius, ūdus, mădĭdus, gĕlĭdus, ăsper, hybernus, brŭmălis, discors, ictans, prŏcellōsus, nimbōsus, horrĭsŏnus, fŭrĭbundus, inimicus, ădversus, infestus æŏlius. *phr.* Ventōrum flāmĭna, flābra, flātus, ănĭmæ spīrāmĭna. Ventōrum vīs, mĭnæ, fŭror; fŭriæ, răbies, bella, discordia strĕpĭtus, murmura. Ventōsæ spīrant auræ venti turbo. Vălĭdi vis incita venti. Prŏcellæ strĭdor, Tempĕstātes sŏnōræ. Venti frĕmunt mĭnunt sylvis & cæca vŏlūtant murmura. Ventōsi murmŭris auræ spīrant. Cœlo turbine venti præcĭpĭtant. Montĭbus altis Audītur frăgor. ventis surgentĭbus frēta ponti ăgĭtāta tŭmescunt: Nĕmŏrum increbescit murmur. Venti vortĭcĭbus răpĭdis, vel sæva prŏcella. Cælum mare terram concŭtiunt, ăgĭtant, torquent. Pulvĕream nūbem, nĭves, undas rŏtant, glŏmĕrant, intorquent. Terris pĕlăgōque mĭnantur exĭtium; ŏbvia quæque ruunt, sternunt, ĕvertunt, Ventus æŏlio carcĕre missus, ăgĭtans æquŏra. *v. Turbo, Tempestas. Aquilo. Boreas, Notus: Zephyrus, Eurus, Auster, Aura,*

VENU

Venŭla. żyłka.
Venundo, Przedáię.
Vĕnus, eris, Gwiazdá wieczorna. Gwiazdá zárannà, Cielesność 1. 3. Miłość nieuczćiwa, Łączenie, Nałożnicá, Piękność, Przyiemność Ozdoba,
Vēnus, al. Vænus, us Przedawanie, (*Kut 44*
Venus illicita. *Psota.*
Venustas, Krasa. Piękność. Przyiemność, Schöne Schönheit/ *Sexta venustatis colloque & verticis aurum.* Prop. *v. Pulchritudo, Lepor, Forma.*
Venustè, Pięknie. Vĕnustulus, *Piękny.*
Vĕnustus, Piękny, Krasny, Przyiemny. Schön/ holdseelig-- *tum flore venustior omni.* Prud *syn.* Pulcher, dĕcōrus, formōsus. *Vide Pulcher.*
Vepallidus, Bláày. Niedbáły.
Veprĕcula, ćiernie e.
Vĕpres, is, hic vel hæc ćiernie 1. Płot ſámorony,
Vĕprēta: æ, Vepretum, ćiernisko,
Vepris, is, m, f. ćiernie n. Dorn/ *Corna vepres & pruna ferunt, & quercus. & ilex* Hor: *Vide Spina.*

VER

Vēr, ēris, n. Wiosna, Rok. Der Frühling. *Ver adeo frondi nemorum, ver utile sylvis.* Virg: *epith.* Nŏvum, nascens, plăcĭdum, blandum, sūdum, serēnum, tĕpĭdum. bĕnignum, flŏrĭdum, purpŭreum, flōrens, gĕnĭāle, grātum, jūcundum, amĭcum, vĭrens, amœnum, ŏdōrum. fragrans, rĭdens, luxŭrians. fœcundum, fertĭle, ūtĭle, mădĭdum, uxŭrians. fœcundum, nimbōsum, imbrĭfĕrum. *phr.* Vērnum tempus, Vērni dies vērna tempestas. Tempŏra vēris Nŏva tempŏris ætas. Vēris clĕmentia, indulgentia

tia hŏnos,§Flōrĭfer ānnus. Pārs ānni mĕlior. Vēris āmæna dĭes, quĭes. Vēr gĕnĭāle nŏvis quōd dat prīmōrdia rēbus. Vēr ĕrat ætērnum, blāndīque rĕpēntibus āŭris. Mūlcēbant Zĕphўri nātos sĭne sēmĭne flōres. Vēre frŭor sēmper nĭtĭdīssĭmus ānnus, ārbor hăbet frōndes; pābŭla sēmper (hūmns

vērācĭtas, *sub Prawdá.*

vērācŭlus, *Wrożek.*

verātrix, ĭcis. *f* Wrożká 2. *Czárownicá 1,*

Verātrum, *ćiemięrzycá.*

Verax, *adject. omne Prawdziwy.* Wahrhaffeig. *Figat. erat verax vaticinata feror.* Ovid. *ſyn.* Vērus, sincērus.

verba, *Bayki, Formułá, Słowá łágodne.*

Verbalia Nomina apud Grammaticos, à Verbis ducta, ut à Dico, Dictio. Cariſ.

verbālis, *Słowny 3.*

Verbaſcŭlum, Knáfliczká.

verbaſcum, *Dźiewánna. Szálbá. & in Knáfliczká.*

verbēna, verbenāca, verbenāta, *Koſzyſzczko.*

verbenæ, *ha, May 2.*

verbēnālia, *in Kwietnia niedźielá.*

verbēnārius, *ſub May 2.*

verbētus, *Pod máiem ſub May 2.*

Verber, *eris. n. Bićie, Láſká 1. Bicz, Guz 1.* Ein Streich Schmitz *Concuſſere jugis. proniq: in verbera pendent.* Virg: *epith.* Tōrtum, ſævum, cōntōrtum, crūdēle, crŭēntum. crūdum, īntōrtum, vĭŏlēntum, trīſte, nōdōſum, crĕpĭtans, ăcērbum. īnsānum, nĕfāndum, fērrĕum, ārdēns, mĭnāx, mōrtĭfĕrum. *ſyn* Flāgēllum, vīrga, băcŭlus fūſtis. *v. Flagellum.*

Verbĕrābĭlis, iſsimus. Bićia godny, Smágániec.

Verbĕrātio, verberatus, us, *Bićie Uderzenie.*

Verberea ſtatua, Verbereum caput Smágániec.

Verbereus, Bićia godny. verbĕrīto, *Biiam.*

Verbero, as. Biię kogo, Biię zdźiał. śiekę. Stro fuię; Łáię, Nábiiam uſzy, Záwſtydzam, Zálata mię, Schlagen/ ſchmeiſſen/ treffen/ *Erigit alternos, & ſydera verberat unda. Virg. ſyn.* Cædo, tūndo, fĕrio, pērcŭtio, dīvērbĕro, pūlſo, *phr.* Vērbĕra do, īnflīgo, īctus, īngĕmĭno, īnſtāre vērbĕrc, īnsŏnāre flăgēllo. ĕquēs īnsāno vērbĕre vĕxat ĕquūm, Fĕrēa clāmābat, dāre vērbĕra līctor ēxpĕdit. Lĕve mōrtĭfĕro dēlīctum vērbĕre

pūnit, ōrā prōtērvis īnsĕquĭtur mănĭbus gĕnĕrōsăque pēctŏra pūlſat. *v. Cædo, Flagello; Iĉus.*

verbĕro, ōnis, *Bićia godny. Smágániec.*

Verbosè, Wielomownie, Szeroko.

Verbōsĭtas, *Wilomowność* Schwätzigkeit/ *vide Garrulitas.*

verbōſus, *Wielomowny, Mowny 1. 2. Słowny 1.* Schwätzig/ *Cedunt verboſi garrula bella fori,* Ov: *ſyn:* Lŏquāx, gārrŭlus, mūltĭlŏquus. *v. Garrulus,*

Verbum, Słowa, Sens, Kondycya, Uczynek Przypowieść Ein Wort/ *Ut præceptori verborum regula conſtat.* Juv. *ſyn.* Vōx, dīctio, dīctum, vŏcābŭlum, sŏnus, lŏquēla, sērmo. *v. Vox, Loquor. Sermo.*

Verbum apud Grammaticos, eſt pars orationis ſeu dictio agere vel pati aut neutrum cum tempore & perſona ſine caſu ſignificans, Donat, Priſcian.

Vercŭlum, Wioſna. & tr. Moy ty

VERE

Verè, Prawdźiewie. Waellch / *O vere Phrygiæ nec enim Phryges, ite per alta. V.*

Verecundātio, Wſtyd 2.

vĕrecūndè, *Verecunditer,* Wſtydliwie.

Verecūndia, Wſtyd *1. 2.* Scham/ Zucht/ *v, Pudor.*

verecundor, *Wſtydzę ſię/* Sich ſchämen/ roth werden/ *Verecundari nominem ad menſam decet.* (Ia.) Pr. *ſyn.* Pŭdet me, ērubēſco, *v. Erubeſco.*

vĕrēcūndus, *Wſtydliwy 1. Uczćiwy, Skromny,* Schamhafftig, züchtig/ *Illa verecundis lux eſt præbenda puellis.* Ovid. *ſyn.* Pūdens, pŭdīcus, pŭdībūndus, mŏdēſtus.

verecundus color, *Rumianość.*

vĕrēdārius, *Goniec, Podwodnik.*

vĕrēdus, *Koń wierzchowy, Powodny zł*

vĕrenda, *orum, Członek 4.*

verendus, *Czći godny.*

vereor, *Obawiam ſię, Boię ſię 1.* Förchten/ehren/ *Equidem de te nil tale verebar. Virg. ſyn.* Tĭmĕo, mĕtŭo, fōrmīdo, hōrrĕo. *v: Timeo, vel* ōbsērvo, cŏlo, hŏnōro, vĕnĕror, rĕvĕrĕor, *v. Honoro.*

Veretilla, a, Apulei. concha marina veretro ſimilis,

vĕrētrum, *Członek 5.*

vergilia, *iarum Báby.*

vergo, *Náchylam się, Ma się czemu* 2. 3. *Leżę ná wschod*, Nalewam, *Wylewam* 1. Sich neigen/ *Vergebant nunc dant illis solertius ipsi.* L. *syn* Propendeo, inclino, pendeo, inclinor, declino: tendo, inspecto.
Vericola. & *Vericulus*, *Wrożek*.
vericulum, *Glewija. Rylec*, & *sub Ryćie* 2.
Veridice, *Prawdźiwie.*
Veridicus, *Prawdźiwy.* Wahrhafftig in Worten. *Seu tua veridica dicunt responsa Sorores.* M.
Veriloquium, *Prawdá* 1. *Wykład* 2.
Verimonia, Plaut. corr. *Querimonia.*
verisimilis, *Podobny.*
verisimiliter, *Podobnie.*
veritas, *Prawda* 1. Warheit/ *Vox veritatis tesstis extingui nequit.* (Jamb.) *syn.* Verum *epith:* Candida, aperta, nuda, simplex, sincera, sancta, æqua fidelis, fida, concors. *phr.* Nescia fraudum. Nescia fallere virtus. Veri fides. Verax dictum non fugiens lucem, inscia fuci, incorrupta fides nudaq; veritas. Fama nec à veri dissidet illa fide.
Veriverbium, *Prawda* 1. Wykład 1.

V E R M

Vermen, *inis*, *n.* Robak.
vermiculata vestis, *Szárłatna száta.*
vermiculatio, *Robáczywość.*
vermiculatum opus, *Sádzenie.* *sádzone.*
vermiculatum pavimentum, *Tło wytwornie.*
vermiculatus, *Robáczkowáty. Sadzony* 2. Ein gelegt/ *Atq; emblemate vermiculato.* Luc.
vermiculor, *Robacy mię toczą.*
vermiculosus, *Robáczywy.*
vermiculus, *Robaczek, Kármázynowe iagody.*
vermina, *inum.* *Gryźienie* 2. *Robacy* 1.
verminatio, *Robáczywość Robacy*, *Kłoćie.*
vermino, *Gryźienie ćierpię. Robacy mię toczą,*
verminosus, *Robáczywy*, *Gryźienie, ćierpiący.*
vermis, *is*, *m.* *Robak*, Ein Wurm/ *Vermibus & privas in corpora posse venire.* L. *syn.* Vermiculus, lumbricus. *epith.* exiguus, tenuis, exilis, parvus, longus, terrenus, terrestris, fœdus, sordidus, in festus, *phr.* Fœdo se in pulvere volvens.
vermis aëris, *Páiąk.* vermis limi, *żołw.*

verna, *Niewolniczy syn.* Wyzwoleńcow syn, *Rodowic, Szyderz*, & *Swoyski.* Ein Leibeygen Knecht. *syn.* Famulus, servus minister, mancipium, *v.* *Servus.*
vernaculus, *Domowy* 1. *Swoyski*, *Obywátelski, włásny*. *Szyderz.*
vernaliter, *Szyderśko, Pochlebnie.*
vernans, *Pogodny.*
vernatio, *Odmłodnienie, Wężowa skorá.*
vernatione, *Ná wiosnę.*
vernilis, *Lekki* 2. Niewolniczy.
vernilitas, *Pochlebstwo, Szyderstwo, Lekkość.*
verniliter, *Pochlebnie. Zmyślnie, Lekko* 2.
Vernilius, Petron. Scalig. *l.* *vernilis.*
Vernisera, *Festo. sunt auguria mensalia, qualia recenset Plini l.* 28. *c.* 2.
Vernix, *icis*, *hic Pokost*
verno, *as*, Kwitnę, *zielenię się*, *Linieię*, Rozwiia *się drzewo Wycwerkuię Lsknę się*, *Zárástam* 1. *Roią się pszczoły*, *Weselę się*, *śpiewam* 1. *Wio-(snuię.*
verno, *s tempore*, Wieśiennego czásu.
vernula, *Niewolniczy syn*, *Rodowic*, *Szyderz.*
vernus, *Wieśienny.*
Vero, *as*, *Prawdę mowię.*
verò, *Prawdźiwie*, *Po prawdźie*, *Ták iest że* 1. *Kćie. A rożne.* Aber/ *Egregiam vero laudem & spolia ampla refertis.* Virg.
verpa, *a sub Członek* 1.
verpus, *Obrzezánie*, *Zyd*, *Palec trzeći.*
verres, *Kiernoz.* verrinus, *Kiernoźi.*
Verriculatus, *Columel. Verriculata falx, verriculo similis. Sed verriculum multa significat: forte dentata*
verriculum, *Kłomia Drugubicá.* & *in Włok, Szczotká* 2.
verro, *is*, *Umiátam, Gárnę, Włoczę.* & *sub* Włoczy się co
Verruca, *Brodawká, Pagorek.*
verrucaria, *Brodawnik, Nogietek:*
verrucosus, *Brodawczáty*, *Gruby* 2. 3.
verrucula, *Brodawczka*, *Brodáwká.*
verrunco, *as*, *Obracam* 3.

versābilis, *Obrotny 1. Odmienny.*
Vēsābilitas. Obrotność: 1
versabuudus *Obrotny 1.*
versātilis, *Obrotny 1. 3.* **Umbwendig.** *At vigiles mundi magnum & versatile templum.* M:
versātio, *Obrácánie,*
versatus, *Bywálec, Biegły, Uczony* **wol geübet/ erfahren.** *Altera non deserunt tenui versata favilla* M: *syn.* Gnārus, pĕrītus, sciens, dŏctus.
versicŏlor, *Pstry, Mieniony, Rozmaity, Nákrapiany.* **Mancherfarbig/ bunt/** *Astur equo fidens & versicoloribus armis.* Virg. *syn* Mūltĭcŏlor, discŏlor, vărĭus, *phr:* Văriōr cŏlōre dĭstĭnctus,
Versicolorius, Spłowiały-
Versicolorus, Rozmaity
versĭcŭlus, *Wierszyk, Wiersz 2. 3.*
Versidicus, Wierszow pisarz.
versĭfĭcātio, *Wierszow pisanie.*
versificātor, *Wierszow pisarz,*
versĭfĭco, versificor, *Wiersze piszę.*
Versificus, Wierszow pisarz.
Versiformis. Wierszowy.
versipellis, *Chytry, Szálbierz, Wilkołek*
verso, *as, Obracam 1. Przewracam, Wártuię. Wykrącam 1. Kręcę się 2. Myślę 1. Szydzę, Száfuię.* **Hin und her kehren/ wältzen/** *Seu versare dolos, seu certâ occumbere morte,* Virg. *syn.* Trācto, tāngo, vel cōnvērto, vŏlvo, flēcto, cōnvŏlvo, vel āgĭto, mŏvĕo, tŏrquĕo.
versor, *aris, passivum, Obracam się.*
versor, *aris, Deponens, Mieszkam gdzie, Bawię się, Wikle mi się, Myślę 1. Uczę się, Jestem 1. Stoi mi przed oczymá.* **Umbgehen/ bleiben/** *Versatur Atreus, tota jám ante oculos meos.* (Ia:) S. *syn:* Măneo, Mŏror, hăbĭto, sum. hærĕo, vel stŭdĕo, īncūmbo, īnvĭgĭlo, īnsūdo, ŏpĕram do.
versōria, *żaglowa liná.* versum, *Ku, Wzad.*
versūra, *Lichwy przenoszenie, Obracanie, Uwroć, ciąg 1. Zakręt. Kąt 1. Węgiel.*
versu. *si à Verro sub Umiátam.*
versus *si à Verto,* versâ vice, *Wzaiem.*
versus, *us,* Wierz 1. 3. *Rząd 2. ciąg 2. Uwroć* 2. *Pieśń,* **Vers/Spruch/** *Versibus incomptis laedunt, risuq; soluto.* Virg. *syn.* Carmen mŏdi: *epith.* Cănōrus. suāvĭlŏquus, fācūndus, dūlcĭlŏquus, ēxcūltus *phr.* āltĭsŏnos grāto mŏdŭlāmĭne vērsus īntōnat. Māgna Dĕum ēxcūlto præcōnia vērsu nārrābat, ī nūnc & vērsus tēcum mĕdĭtāre cănōros. Cārmĭna sŭccēssum scrībēntis & ōtia quærunt, *v. Carmen & Carmina scribere,*
versus, *Adverbium, & Præpositio, sub Ku, Od & Na południe.*
versutè, *Chytro.* versutiæ, *Wykręty.*
Versutĭlŏquus, Chytromowny, Wykrętarz.
versūtus, *Chytry, Dowćipny. Obrotny.* **Listig.** *Non Nomas arcanas tollat versuta salivas,* Prop: *syn:* Văfer, callĭdus, astūtus, dolōsus, mălignus

VERT

vertăgus, vertrăgus, *Chart,*
vertĕbra, *Paćierz u zwierząt, Obrot 3.*
vertebratus, *sub Paćierz 4.*
verteus, *Schodzący, Cały:*
vertex, *ĭcis. m. Biegun 3. Obrot 2 wierzch Wir.* **Spitz/ Gipffel/ Scheitel.** *Tigridis exuviæ per dorsum vertice pendent,* Virg. *syn:* Căcūmen, cūlmen, fastīgĭum, ăpēx. *Cacumen.*
vertĭbulatus, *sub Obrot 3. Paćierz 4.*
vertĭbŭlum, *Biegun 2. Kołowrot 1. Paćierz u zwie-*
vertĭcŭla, *a, Krętogłow,* *(rząt.*
vertĭcillātus, *sub Paćierz 4.*
vertĭcillum, vertĭcillus, *Wártaczka, & Gwozdzik u lutni.*
Vertĭcordius, sub Náwracam kogo.
vertĭcōsus, *Wirowáty.* *końce*
vertĭcŭla, *a.* Paćierz 4. *Staw 2. Stawowych kośći*
vertĭcŭlum, Paćierz 4. *Kołowrot 1. Wártaczka, Obrot 2. Biegun 2. Gwozdziki u lutni.*
Vertīgino. as, Obracam świdrzę
vertigo torta, *Wir.*
vertīgo, *ĭnis, Obracánie, Zawracánie, wrzećiono.*
Vertĭlabundus, Upadaiący,
Vertilabundus, Vertilans. Obrotny.
verto, *Obracam 1. 2. Przewracam, wywracam, 2. 3. Zwalam 2. Przekładam, 7. Obalam ná się, Náciągam ná, Przyczytam, Dysputuię, Spodzie-*

wam się, Szcześć ći Boże, Boday mię. Odmieniam 1.; Przedźierzgnąc się, Szczęśliwie **Kehren/ wenden** / *Neu patriæ validas in viscera vertite vires.* Virg: *syn.* Cōnvērto, flecto, tōrquĕo, vōlvo, vĕrso, vel vārio, mūto, cōmmūto, vel ĕverto, dīrŭo.
vertraha; vertrahus. vertragus, *Chart.*
Vertumnus, Przesiadacz. Odmiany.
Vĕru. Rożen, Glewiia, **Bratspieß** / *Et tereti pugnans, mucrone veruq: Sacello. V epith.* Lōngum, tĕres, fĕrrēum. *phr.* vīscĕra & in vĕrubus sūdant vērsāta cōtūrnis, Sŭbjĭciunt vĕrūbus prūnas, & vīscĕra tōrrent, ōblóngis, vĕrūbus cōnfīgĕre.
veruactum, *Odłog 2. Rola sprawiona.*
vĕrucŭlum, *Rożęnek, Rylec. Szwáyca. Glewiia*
verveceum caput, *Głupiec.*
verveceus, vervĕcīnus, *Skopowy*
vervecīna, *Skop, Głupiec tr.*
veruīna, *Rożęnek, Glewiia, Pocisk.*
Vĕrum, pro veru, Rożen.
verùm, *Conjunctio: Ale.* **Aber** *Verùm etiam invisos si quos tentaris amictus.* V. *syn.* Sĕd, ăt, ăst.
verum, *Prawdá 1: Prawdźiwie, Służ.*
verùm, enimvero, *Ale iednak.*
verumtamen, *Jednák. Wszakże,*
vērus, *Prawdźiwy, Słuszny,* **Wahr/wahrhafftig** *Non datur, ac veras audire & reddere voces Virg: syn.* Gĕrmanus, syncērus. vērax, īngĕnŭus, cāndĭdus.
vĕrūtum, *Glewiia.* vĕrŭtus, *Glewiynik.*

V E S

Vēsānia, Száleństwo. 1. **Vnsinnigkeit** / *Ipsa tibi est hostis vesania, seque furendo, Pr, v, Stultitia.*
vēsānio, *is. Száleię 1.*
vēsānus, *Szalony 1.* **Vnsinnig** / *Suadet enim vesana fames. &c.* V. *syn.* Stūltus, fūrĭōsus: *v. Stultus,*
vescor, *Jem, Pożywam, Zażywam, Używam 2. Widzę 2.* **Essen/ geniessen** / *Ac potius foliis parcus vescatur amaris.* Hor *syn* Pāscor, ălor, nūtrĭor, sŭstēntor, vīvo: *phr.* vīctu pāscūntur sīmplĭcis, hērbæ, Frōndibus ārbŏrĕis, & ămāta pāscĭtur hērba. Nōn nĭsĭ dēlēcta pāscĭtur īlle fera.
vescŭlus, vescus, *Chudy, Mały, Nieplenny, Drobny, Śnieżny, Szadły, Brzydki,*

vēsīca, *Macharzyna, Pęcherz.*
vesicæ morbus, *Uryny trudność 1. 2.*
vēsīcāria, *Miechunki ziele.*
vēsīcŭla, *a, Machárzyna, Gałuszka.*
vespa, *m. Grubarz 2.*
vespa, *f. Ossá.* **Wespe** / *epith* Strīdŭla, strīdens strĕpens, strĕpĭtans, *phr.* invīsa cĭcādis. Dū cĭsŏnam, cōntrīstans vōce cĭcādam.
vesper, *subst. m.* vespera *a, Wieczor 1. Gwiazdá wieczorna.* **Der Abend** / *Nutati transversa fremunt. & vespere ab atro.* V. *syn.* Vĕspĕrūgo, hĕspĕrus, vel vĕspertīnum tēmpus. *epith.* Nōctĭfer, ōccĭdŭus, ūmbrĭfer, ŏpācus, sĕrus, frīgĭdus, rōscĭdus, ūdus, rŭbens, pĭger, *phr* Sērum vĕnĕris sīdus, āstrum. Nōctis nūncĭus, īndex, cāstrum.
vĕsper, *a. um: adject. Wieczorny.*
vespĕra prima, *Wieczor 2.*
vesperæ, *Nieszpor.* vespĕrālis, *wieczorny.*
Vesperna. Wieczerza.
Vespero, as: wieczor nádchodźi.
vespertīlio, *Nietoperz, & tr. Fálit, Nieszczesny,*
vespertīnis, *Wieczor 2.* **Ponocnik.**
vespertīnus, *Wieczorny.*
vespĕrūgo, *Gwiazdá wieczorná.*
Vespĭtes, Gęstwa.
vespilo, *onis, Grubarz 2. Grobowiec.*

V E S T

Vestiarium, *Szátnica, Odźianie:*
vestiārius, *subst Szátny 2, Wendetarz szat.*
vestiarius, *adject: Szatny.*
vestĭbŭlum, *Przedsionek, Przystęp 2. wstęp, Początek, Weśćie.* **Ein Vorhoff** / *Vestibulis abeunt veteres, lassique clientes.* Juv. *syn.* Pōrtĭcus, atrīum, *epith.* Mārmŏrĕum, sŭpērbum, māgnĭfĭcum, pĭctum, lātum:
vestĭceps; *cipis, Záraſtáiący, Młodźieniaszek.*
Vesticonturbernium, Petroni sub eadem veste mansio. Turneb.
Vēstĭcŭla, *Sukienka i ut in Siticula,*
Vestifluus, sub Szátá długa.
vestigātor, *Slădrwnik. Łowiec,*

Vestigium, *slad, Stopa 1. 2. Kopyto, wyrażone, Podeszwa* 1. *Łapá 1*. Krok 2. *Znak Szczątek, wyrażenie, & sub Koley.* **Fußstapffen / Fußspur.** *Agnosco veteris vestigia flammæ. Virg: syn:* Signa, pĕdum, vel sīgnum, rĕlĭquiæ, vel pēs, plānta, pāssus, grădus, *epith.* īmprēssum, sīgnātum, fīxum, rĕcens, mănĭfēstum. *phr.* Pĕdum īmprēssum, īndĭcium. Sīgnātæ pĕdum nŏtæ. Sīgna nŏtæque pĕdum. Viæ sīgna, īndĭcium. Vēstīga sĕqui, lĕgĕrĕ, ūrgĕre, sērvāre, ōbsērvāre.

vestigium ædificii, *Model gruntu.*

vestigo, as, *Upátruię, Szukam, świdrzę oczymá, węchem szukam, wącham.* **Nachforschen / nachspüren /** *Vestigemus & à portu diversa petamus.* Virg. *syn.* īnvēstīgo, īnquīro, quæro. *v. Quæro.*

vestīmentum, *Odźienie.*

vestimentum è villis, *Koc 2.*

Vestio, *Odźiewam, Ubieram, Ubłoczę 2 Obiiam, ściány, Záráſtám 1. Okrywam, Przyodźiewam.* **Bekleiden** / *Sponte sua sandix pascentes vestiet agnos.* Virg. *syn.* īnduo, Vēste tego, cīrcūmdo, ămĭcio, ŏpĕrio, vĕlo, hŭmĕros īndŭco. ōrno, ĕxōrno, dĕcōro, īnsīgnio. *v. Induo.*

vestior, *Obraſtam, a Odźiewáią, Ubieráią mię*

Vestior pilo, *Záraſtam 1.*

Vestis, *Odźienie, Szátá, Wężowa ſkora, Mech 3.* **Ein Kleid** / *Et Tyriæ vestes & dulcis tibia cantu. syn.* Vēstīmēntum, vēstītus, tĕgmen, ămīctus, vēlāmen, vēlāmēntum, chlămys, tūnĭca, tŏga, pāllium. *Mulierum Vestis:* cārbăsus, līnum, pĕplum. *epith:* prĕtĭōsa, pūrpŭrĕa, cŏncīnna, pīctūrāta, pīcta, līnĕa, sērĭca, māgnĭfĭca, rēgia, vērsĭcŏlor, lōnga flŭens, ŭndans, nĭtens, splēndĭda, dĕcōra, cāndĭda, nīvĕa, ālba, vĭrĭdis, vĭrens, rŭbĕa. *rubra:* rŭbens, lūtĕa, crŏcĕa, nigra, pūlla, ātra, mœsta, lūgubris, fūnĕrea, fĕrālis, lăcĕra, squāllens dēmīssa, sĭnŭōsa, *phr.* ārte tēxta, lăbōrāta, ōstro, mūrĭce tīncta, splēndens. Aūro rĭgens, āspĕra, squāllens, sŭpērba, īnsīgnis, īntērtēxta, īllīta. Bene cōnvĕnĭens, & sine lābe tŏga. ārte lăbōrātæ vestes. ōstrōque sŭpērbæ. Fērt pīctūrātas aūri sŭb tĕgmĭne vēstes. Nōn dĕcet aūrata pēctŏra vēste tĕgi.

vestis aranei, *Pájęczyná.*

vestis denudans *Szátá cięnká.*

vestis famularis, *Sukmáná.*

evstis funebris, funesta, lugubris, pulla, *żáłoba*

vestis nexilis, *Dźianká.*

vestis nil celatura, *Szatá cięńká.*

vestis serpentis, *Wężowisko 2.*

Vestipica, Służebnicá & sub Szátny.

Vestisternium, in Ramis palmarum. Bosquer. vestisternium.

vestītīssimus, *sub Szátny 4.*

Vestītor, oris, Ubieracz, Kráwiec.

Vestitrabus, sub Szatá długa roślina.

vestītus, *us, Odźienie, Ubior.* vestitus terræ, *Porośliná.*

vestitus, *Kosmáty. & sub Szátny.* **Bekleidet /** *Ibur in æterno vestitos gramine campos.* Gl. *syn.* īndūtus, ămīctus, tūnĭcātus. *pyr.* vēste tēctus, ŏrnātus, dĕcōrātus, sŭpērbus.

vestra reverentia, majestas, &c. *sub Wázmość.*

Vestras, ātis, Wáſzyniec.

Vestrorum, pro Vestrum priscè. Plaut. Pars vestrorum, Contra Saluſt. Milites noſtrûm. Majores vestrûm. Iul: Scaliger. Plaut. Noſtrûm ſalute ſocium. Et majore meûm gloriam, pro noſtrorum, meorum. Priscian. qui affert plura ex Cicer Virgil. Terent.

VET

Vĕter, ris, veterior, veterrimus, *Stáry 1. Dawny*

vĕtĕrāmenta, *orum, Stárzyzna.*

veteramentarius, *Pártacz.*

vĕtĕrānus, *Stáry, Dawny, żołnierz ſtáry.*

Vĕtĕrārium, Szpichlerz.

vĕrtĕrāſco *Stárzeię ſię, Więtſzeię.*

veterator, *Szálbierz, Kos 2.*

veteratoriè, *Chytro, Szálbierſko.*

veteratōrius, *Szalbierſki.*

veteres, *hi. Przodkowie.* veterētum *Odłog.*

vĕterīna, *orum, Robotny woł.*

vĕtĕrīnāria medicina. *Konowálſtwo.*

veterinārius, *adiect. Bydlęcy ſubſtant. Konował.*

vătĕrīnus, *ćiężárowy, Robotny.*

vĕternōſus, *śpiączkę máiący, Fuchlinę ćierpiący, Záſtárzáły, Sprochniáły, Leniwy.*

vĕternus, *ſubſtant. śpiączká, Gnuśność.* **Schlaffsucht /** *Nec torpore gravi paſſus ſua regna veterno.* Virg. *v. Pigritia.*

Veternus, adiect. Zaſtarzáły.

Vĕtĕro, as, Stárzeię ſię, Więtſzeię.

Vĕtĭtum, *Zákázána rzecz, Zákazánie.*
Vĕtĭtus, *Zákázány Nierządny.*
Vĕto, *Zákázuię.* Verbieten/ *Relligio vetuit segeti prætendere sepem.* Virg. *syn* Prŏhĭbĕo, *vel* ĭmpĕdĭo, ŏbſto, ŏbſum. *phr.* Prīmaque vĕtant cōnsīſtĕre terra: Quippe vĕtor fatis.
Vetrōnica *Bukwica* 1. *à Vettonibus ubi Lucan: producit o contra analogiam Gentilium nominum.*
Vĕtŭla, *ſubſtant:* Bábá 1. Ein alt Weib. *Omnes aut vetulas habes amicas* (Phal.) Mart. *ſyn.* ănus. *epith.* Frīgĭda, trĕmens, cŭrva, sēgnis, mārcĭda, rūgōſa, mōrbōſa, ægra lāngvĭda, dēlīrans, dēfōrmis, sōrdĭda, mōrōſa, trīſtis. *phr.* Grăvis ānnis, ānnōſa părens. Grāndĭor ævo māter. Sēnio cōnfēcta mĕmbris sĕnīlĭbus tĭtŭbans. *v. Senex.*
Vĕtŭlus, *adject:* *Dawny, Stary.*
Vetulus, *ſubſt.* *Starzec.*
veturius, *ſub Bydło robotne.* (Alt/
Vĕtus, ĕris, *dj. omn:* *Dawny, Starodawny, Wiotchy. Diximus amiſit verum vetus Albula nomen.* V *ſyn:* Vĕtŭſtus, āntīquus, prīſcus. vel sĕnex, ānnōſus, lōngævus,
Vĕtuſtas, *Dawność 1, Staróść 3. Stárożytność, Stárzyná, Wężowa ſkorá.* Alte Zeit/ alte Alterthum/-- *Tuq; invidiosa vetuſtas.* Ovid. *ſyn.* āntīquĭtas, vel sĕnĕctus. *epith.* Lōngīnqua, lōngæva, īnvĭdĭōſa, tārda, ānnōſa, cāna, vĕnĕrānda, sēra. *phr.* Tāntum ævi lōngīnquă vălet mūtāre vĕtūſtas. Nūnc sĭtus īnfōrmis prĕmit & lōngæva vĕtūſtas. Cūncta rōdens. Mĕmŏrānda cănens. Tōt nŏva cōmpŏsŭit mēndax fīgmenta vĕtūſtas. Tēmpus ĕdax rērum, tūque īnvĭdĭōſa vĕtūſtas. ōmnia dēſtrŭĭtis. Quicquid hŏnōrato săpĭens. cănit ōre vĕtūſtas. Tābĭdō cōnsūmit fērrum, lăpĭdemque vĕtūſtas. Nūllăque res mājus tēmpŏre rōbur hăbet;
Vetuſtè, *Dawno.*
Vetuſteſco, *Starzeię ſię, wyſtáwa ſię wino:*
Vetuſtiſco, *wywietrzeć 1.*
Vetuſtiſsimè, *Zdawná.*
Vĕtuſtus, *Dawny, Stároświecki.*

VEX

Vĕxāmen/ *Nágábánie, Trzęſienie.*
Vĕxātio, *Szárpanie, Trapienie, Nagábánie 2. Utrapienie, Przeſládowánie, Puſtoſzenie, Przykrzenie ſię.*
Vexātor, *Szárpacz, Dráżnićiel, Przeſládowcá, Puſtoſzyćiel.*
Vexātus, Utrapiony, *Okrzoſany.*
Vexillarius, *Chorąży 1.*
Vexillatio, *Połek, Rotá 2. Skrzydło 3. & ſub wyſłużony, & Chorągiew 2.*
Vexilifer, *Chorąży 2.*
Vexillum, *Chorągiew 1.2. Znak 3.* Ein Kriegsfähnlein/Pannier/ *ſyn.* Sīgnum, īnsīgne bĕlli. *Romanorum* ăquĭla. *phr.* Mārtĭum, Măvōrtĭum, bĕllĭcum, pīctum, vŏlans, flŭĭtans vŏlĭtans, ĕxpānſum, ĕxplĭcĭtum, ŭndans, lĕve, mĭnax tērrĭfĭcum, ăquĭla. *phr.* ădvērſis cōncūrrĕre sīgnis. Căſtris ăvūlſa mŏvēri sīgna jŭbet dŭctor. Vĕxīlla ŭndatim mĕdĭas pāndūntur ĭn auras.
Vexo, *Nágábam, Szárpam, Dráżnię, płondruię, Trapię, Náieżdżam, Puſtoſzę, Obracam, & ſub Droże.* Qualen/plagen/ *Summa fuit duo ſi diſcordia; vexat inertes.* H. *ſyn* Tōrquĕo, crŭcio, ĕxcrŭcio; dīſcrŭcio, ăngo, ăgĭto, ĕxăgĭto, afflīgo. afflĭcto. *phr:* Pœnis. crŭcĭatibus āffĭcio, cōnfĭcio, prĕmo, ŏpprĭmo, ĕxămĭno, vel vaſto, dirŭo, quăſſo, pŏpŭlor, ĕvērto.

VIA

Via, *Drogá 1. 2. Tor, Spoſob, Tryb, Przeſkoki. Dźiura 1. Poſtępek prawny, Powod,* Weg/Straß, *Quo te Mœri pedes? an, quo via ducit in urbem?* Virg: *ſyn:* ĭter, călles, trāmes, sēmĭta, cōmpĭta, bĭvĭum, trĭvĭum, quadrĭvium. *epith.* Trīta. frĕquens, tēcta, plāna, făcĭlis, lubrĭca, dŭbia, āmbĭgŭa, fāllax, ŏccŭlta, fūrtīva, lāta. pĕtŭla, pătens tūta, pūbĭca, ſpătĭōſa, ăpērta, rēgĭa ăngūſta; oblĭqua, sălebrōſa, lŭcŭlēnta, cænōſa, săxōſa, sĭnŭōſa, īnvia. *phr:* Strta vĭarum. Trītum ſpătium. Sēmĭta căllis, ăngūſta vĭārum, Vĭæ cōmpĕndia, trĭvĭus căllis. Pĕr attrītas sĭt sătis īre vĭas. Qua nūlla hūmāno sĭt vĭs trīta pĕde: Nōn ēſt è tērris mōllis ăd ăſtra vĭa: Eſt măla, sēd cūnctis īſta tĕrēnda vĭa. făcit āſsĭdŭo trāmĭte vūlgus ĭter, Vĭrĭdes dīſcērnit sēmĭta cămpos. Sēmper lōngam īncŏmĭtata vĭdēris īre vĭam.
via vitalis voces, *Krtąń.* via urbis, *Ulica.*
viālis, viarius, *Drożny,*
Vians, *Podrożnik 1. Pielgrzym.*
Viatică cœna, *Gośćinny Obiad, Waletá.*
Viātĭcor, *aris. Ná drogę ſię opátruię.*
Viatícum, Viātĭcŭlum, *Nadrożne.* Wegzehrung --*Aut ſubducta viatica plorat.* H. *ſyn:* Cĭbi: aŭxĭlĭum vĭæ
Viātĭcus & viatōrius, *Nadrożny,*

Viātim, *sub Po domach.*

Viātor, *Podrożnik, Sługa mieyski:* Ein Reiser/ Wandersmann/ *Omnis & agricolæ & tutâ latet arce viator.* Virg. *syn* Pĕrĕgrīnus, ădvĕna, *epith:* Laſſus, feſſus, dēfeſſus, fătīgātus, sitiens, prŏpĕrans, ĕrrans; văgābūndus, īgnōtus; pūlvĕrūlentus, mĭſer. *phr:* Quī carpit iter. Fĕrens tædia lōnga viæ expŏsĭtus mīlle pĕrīclis.

V I B

Vībex, īcis, *f.* *Degá.*

Vībia, *żerdka popżeczna, sub Soszká.*

Vibium animal, *Wodoźiemnie zwierzę*

Vībrans, *Mikocący się. Przenikáiący. Drżący.*

Vibratio, *Strzelánie* 1.

Vibratus, *Kędźierzáwy, & sub Kędźior.*

vibriſſæ, *& Vibricæ, Włosy w nozdrzach.*

Vibriſſo ás. Wycwerkuię.

vibro, *Potrząsam* 1. *Rzucam* 1. *ćiskam* 1. *Zánoszę się. Trzęsę się, Migá się co Strzępię. Kędźierzáwię, Przenikam, Błyszczę się* Erschittern/ bewegen. *Spiculaque in sylvis tuta vibrabat amor:* Gal. *syn:* Quătio, cŏrŭſco, tŏrquĕo, intŏrquĕo, cĕntōrquĕo, mĭtto, iăcŭlor, jăcio, cōnjĭcio, vel trĕmo, mĭco, *v. Iaculor & Luceo.*

Vīburnum, *Hordowid, Pręcie gibkie.*

V I C

Vīcānus, *adiect: Wieyski. subst:* Woyt ná wsi

vīcāria præfectura & vicaria *absolutè podstároſtwo*

Vīcārius, *substant. Namieſtnik, Plenipotent.*

Vīcārius, *adje. Námieſtny.* vīcātim, *sub Po domach,*

Vice, *Miasto kogo Zá kogo, Koley ná kogo, Przemiáná, Ná kſztałt, Raz. Nomen.*

vicem, *Miasto kogo, Zá kogo, Dla, & sub Nieszczęśćie, Przypádek* 2. *Urząd* 1.

Vicēmăgiſter. Woyt na wsi.

Vīcēnārius, *Vicennarius, Dwudźieſtoletni,*

Vīcēni, *Dwádźieśćia* 1.

Vīcennium, *Dwudźieſtoletni czas.*

vīcĕris, *Niech tak będzie:*

Vices, hæ, *Koley, Przemiany,* Wet *za wet, Oddánie* 3. *Raz. Nomen.*

Vīcēsĭma, *æ, Pobor, Cło.*

Vicesimani. sub Połek.

Vicesimarium aurum, *sub Pobor*

vīcēsĭmātio, *Dwudźieſtkowánie.*

Vicesimo, *as, ibidem,*

vīcēsĭmus, *Dwudźieſty.* Der zwantzigste. *Deperit & nondum vicesima veneris aſtas:* Ovid.

vĭcia, *Wyká* 1. *Ledźwiec* viciārius, *Wyczny:*

Viciarium. Colu. subst. corr: Vatarium.

vicibus: *Koleią, Ná przemiány, Tedy owedy, Co trzeći dźień, Raz, Nomen.*

vīcies, *Dwádźieśćiá kroć* Zwantzigmahl. *Non plenum modo vities habebas,* (Phal.) M.

Vīcīnālis, *Sąśiecki, Wieyski*

Vicinia, *Bliskość mieyscá, Sąśiectwo, Okolicá.* Nachbarschafft *Quare peregrinum vicinia rauca reclamat.* Hor. viciniæ proximæ, *Podle.*

vīcīnĭtas, *Bliskość, Sąśiectwo.*

Vīcīnium. *Vicinum, Sąśiectwo.*

Vīcīnus, *substánt. Sąśiad adiect. Sąśiecki, Bliski* 1. 2 Nachbar *Vicinumque pecus grandius uber habet.* Ovid. *syn:* Prŏxĭmus, prŏpīnquŭs cōncōntĭgŭus, cōntērmĭnus, fīnĭtĭmus, prŏpĭor, affīnis. *phr:* Tērræ dŏmus ēſt cōntērmĭna nōſtræ. Fīnĭtĭmi prŏcĕres cŏĕūnt, ūrbēſq; prŏpīnquæ. Cŏgnātaſq; urbes ōlim, pŏpŭlōſque propinquos.

vĭcis *vide* vice, vicem, *suprà. apud S. Lucam. in ordine vicis. verbum verbo.* Wrzędźie *koley,* vel *Gdy przyszłá nań koley kápłáńska ofiárowáć*

Vicissim, *Vicissātim* W *zaiem* 1. *Ná przemiány, Społecznie, Záś.* Eins ums ander. *-- Quid posſit uterq; vicissim.* Virg. *syn.* Per vĭces, in vĭcem, ăltērnātim, părĭter, mūtuo, ăltērna vĭce ăltērnis vĭcĭbus. *phr.* inque vĭcem ſpĕcŭlāntur ăquas, ăltērnātq; vĭces. Excŭbat, ĕxĕrcĕtq; vĭces. Sūccēdunt, sērvāntq; vĭces, *v. Alternatim, Certatim*

Vicisſitas, Wzaiem 1.

vicisſitudo, *Przemiana, Oddánie* 2. Eine Abwechselung/ *syn.* ăltērnātio. *phr.* Sūccēdunt trīſtia lætis. Nūbe sŏlet pūlſa cāndĭdus īre dĭēs. Nōn sēmper tŭmĭdis fervent vēxāta prŏcēllis æquŏra, nĕc gĕlĭda rĭget hŏrrĭda tērra prŭīna, īnq; vĭcem pōnunt vēnti, măre ſternĭtur, aūra mĭtĭor īn flōrem tŏrpēntes ēvŏcat hērbas. Vice

Vicōmāgister, *Dziesiątnik 2.*

Victima, *Ofiára 2.* **Ein Schlacht-Opffer**, *Victima quæ dextra cecidit victrice, vocatur.* Ovid: *syn.* Hŏstia, piācŭlum. *epith.* ŏpīma, pīnguis, sacra, pīa, plācābĭlis, īnfēlix, īnsŏns, mȳstĭca, sŏlēmnis, *phr.* Fūnēstum lībāmen, vōtīvus ānguis, vōtīvæ sacræ pĕcŭdes. vōtīvæ cædis hŏnor, āltāris hŏnores. Sacris addĭta flāmmis.

Victimārius, *Ofiárnik*, *Pop pogáński.*

Victĭmo, as, Ofiaruię. *Victĭto*, *żyię.*

Victor, *Zwyćiężćá*, **Uberwinder** / *Victor erat quamvis æquus in hoste fuit.* J. *syn.* Trĭumphātor, trĭŭmphāns, ŏvans. *epith.* Cĕlebris, clārus, īllūstris fōrtis, māgnănĭmus, sŭpērbus. *phr:* Dŏmĭtor hŏstium. Sŭpĕrāto vĭctor ăb hŏste. Spŏlĭis hŏstīlĭbus īnsīgnis, dĕcŏrātus, ŏrnātus, sŭperbus. Pālmam vĭcto hŏste rĕfĕrens. Hŏstīli præda, spŏlĭīsque pŏtītus Vĭctrīci rĕdīmītus tēmpŏra laūro. Spŏlĭīs īnsīgnis ŏpīmis. Mīlĭtiæ ŏstēntans fōrtia gēsta suæ. Rĕdīens fūso lætus ăb hŏste. *v. Vinco.*

Victōria, **Zwyćięstwo**: *Victōriālis*, **Zwyćięski.**

Victoriātus, *ti*, *Podwoyny grosz.*

Victoriola, *sub Zwyćięstwo.*

Victoriōsus, *Zwyćięski.*

Victricus. ut Modestin: *IC. scribit: lege potiùs Vitricus.*

victualis, *żywnośći służący.*

Victus, ti, adject. *zwyćiężony.* **Uberwunden** / *Victus abit, longèque ignotis exulat oris*, *Virg.* *syn.* dēvĭctus, dēbēllātus, sŭpĕrātus, dŏmĭtus, sŭbāctus strātus fūsus. *v. Vinco.*

Victus, ti. substant: & victūs, *us*, *żywność. Strawá*, **Speise** / **Nahrung** / *Tunc victus abière feri, tunc insita pomus.* Tib. *syn.* ălĭmēntum cĭbi.

Vīcŭlus, *Wioska.*

Vīcus, *Wieś*, *Ulicá ćiásna*, *Pierzeiá. Dźielnicá.* **Eine Gasse / oder Strasse.** *Et tua patritius culmina vicus habet.* Mart.

V i D

Vīde, *Wey.* vĭdĕ, *Pátrz tego 2.* *E breve à prisco Vido, is.*

Vidēlicet, *Ták iest 2. To iest, Jśćie, Jásna rzecz Bez wątpienia, Muśi być.* **Gewißlich. item als / nehmlich** / *Sic illa videlicet olim.* Man: *syn.* scīlĭcet, nīmĭrum, nĕmpè.

vĭden! *Báwey:* **ja siehest du** / *Educit, viden, ut gemina stant vertice crista.* Virg:

vĭdeo, *Widzę 1.-2. Pátrzam, Przezuwam, Czuię 1. Uyrzeć się z kim, Pátrz tego ná, śni mi się, Opátruię 2. Stáram się.* **Sehen** / *Ipse videbatur ventis regina vocatis*, *V.* *syn.* āspĭcio. cērno, īntŭĕor; vel sēntio, īntēllĭgo, āgnōsco, ādvēnto. *phr.* ŏcŭlis pērcĭpio, āccĭpio, haŭrio, ŏcŭlis ŏbsērvāre, prŏsĕqui. Vīsu lĕgĕre. Nūlla tŭārum aūdīta mĭhi nĕque vīsa sŏrōrum. Sī quæ fōrte fĕrant ŏcŭlis sēse ŏbvĭă nōstris, ērrābūnda bŏvis vēstīgia. In quāmcūnque dŏmŭs ādvērti lūmĭna pārtem; īmmēnsæ spēctāntur ŏpes. Æquŏra, prŏspēctu mētĭor ālta mĕo. Tē vĭgĭlans ŏcŭlis, ănĭmo te nŏcte vĭdēbam, ac lĕgĕrat vīsu cūncta, & pĕnetrāret in ōmnes spēctāndo pārtes, & ōmnem prŏspēctum lāte pĕlăgo pĕtit āntea. Sŭmque tŭos ŏcŭlos ūsque sĕquūta mĕis: ŭt te nōn pŏtĕram, pŏtĕram tua vēla vĭdēre. Vēla, dĭu vūltus dētĭnŭēre mĕos, āt pŏstquam nēc te, nēc vēla fŭgācia vĭdi. & quŏd spēctātum nīl nĭsi pōndus ĕrat. *&c. v. Aspicio, Respicio.*

Vĭdeor, *Zda mi się, Mniemam, śni mi się, Zeydźie mi się.*

vĭdua, *Viduata*, *Wdowa.* **Eine Wittwe / Witte frau** / *epith.* Mĭsĕra, sprēta, rĕlĭcta, cōntēmpta, dēsērta, mœsta, trĭstis, āfflĭcta, lūgens. *phr* ōrbāta, spŏlĭāta vĭro, cōnjŭge, cōnsōrte, mărīto. Pārte sŭī mĕlĭōre cărens. Vīvens sīne cōnjŭge cœlēbs. Quæ jăcet in vĭdŭo fœmĭna mœsta tŏro. Vĭdŭo fūndens sŭspīria lēcto.

vĭduatus, *Ogołocony*, *Bez 2.*

vidŭitas, *Wdowstwo*, *Ogołocenie*, *Niedostátek 2.*

vĭdŭlus. *Torba. Tłomok*, *Mieszek 1. corripit I. Renat. apud Plautum potius longa est.*

viduo, *as sub Ogołoćić.* **Zur Wittwe machen / berauben** / *Iam dudum viduum geminâ viduaverat urnâ.* Sed. *syn.* ōrbo, spŏlĭo.

viduor, *sub Owdowieć.*

vĭduus, Ogołocony, Wdowi *Bez Præpos.* **Ein Wittmann** / *Cogor adire lacus viduos à lumine Phœbi.* Vict: *syn:* Vĭdŭātus, ōrbus, ōrbātus, spŏlĭātus

viduus vir, *Wdowiec.*

vieo, *Plotę*, *Wiię 2: Wiązę 1. Naginam*, *Pobiiam 2.*

viētor, *Bednarz*,

viētus, *Zwiędły*, *Zmarszczony*, *Nietęgi*, *Słáby*, *Gibki*, *Wilgotny*,

V I G

vĭgens, *świeży 2*, *Czerstwy*. *Jędrny.*

vigeo, *Czerstwieię, mocnieię, żyię i. płużę, Trwam i. Kwitnie, Jądrnieie, Stoię z kim. Popłacam, Słynę.* Grünen/ Grün seyn/ *Mobilitate viget viresque acquirit eundo.* Virg. *syn.* Vigēsco, vălĕo, flōrĕo, flōrēsco, virĕo, *phr:* Vigōre plēnus sum præsto, Vŏgĕto sum cŏrpŏre. Virībus vălĕo.
vigesco, *Gzerstwieię, Mocnieię.*
vēgēsima, vigesimarium, *&c. idem* vicesimo,
vigessis, *is m. Osmak.*
vigil, *adject. omne, Priscian Czuyny,*
vigil, *substant. commune Stroż 1.* Wachender/ Wächter/ *Portarum vigiles & cœco Marte resistunt.* Virg. *syn:* Pērvĭgil, īnsōmnis, īnsōpītus, pērnŏx, *v. Vigilo; vel* dīligens. ācer, sĕdŭlus, āttēntus
Vigilabilis, Czuyny. vigilanter, *Czuyny.*
vigilans, *Ná iáwie, Czuyny, Pilny żywem.*
vigilantia, *Czuyność, Niespanie. Pilność.* Wachsamkeit/Sorg/Fleiß. *At si quos haud illa viros vigilantia fugit.* Virg. *syn* Vigĭles sēnsus, vel vigil cūra. stŭdĭum, dīlĭgēntia, cūra, sĕdŭlĭtas.
Vigilatè, Baczznie. Vigitatus, sub Niespiący.
vigilax, *vigilium, Niespánie, Jaw 1. Straż.* Nachtwacht, *syn:* īnsōmnia, vel ēxcubiæ *phr:* Vigil nox. vigĭles horæ,
vigiliæ *Straż 2. 3. Wilia 2.*
vigilo, *Czuię 1. Staram się.* Wachen/ *Præcipites vigilate viri, & considite transtris.* Virg. *syn:* Pērvĭgĭlo, ēvĭgĭlo, vel ēxcŭbo, ēxcŭbĭas ăgo. vel īnvĭgĭlo, īncŭmbo, *phr:* īnsōmnem nōctem dūco, vigĭlem dūco. Vigĭles pērdūcēre nōctes. Nūlli sōmno sūccŭmbo, sōmno īnĭmīcus & quiēti ūsq; ŏpĕri īnstat. Quīd sēros hȳberni ad lūmĭnis īgnes pērvĭgĭlant? Vărio nōctem sērmōne trăhēbant,
Vigilum præfectus, *Strażniczy 2.*
viginti *Dwadźieśćia,* Zwantzig/ *Viginti tauros, magnorum horrentia centum,* Virg.
Vigintiviri & Viginti-viratus, *us, Cic: Magistratus ex 20, viris constans, creatus ad æstimationem agri Campani. Manutius. Aliter Turnebus Vigintiviros componit ex Decemviris hastæ centumviralis ex Quatuorviris curatoribus viarum, ex Triumviris, capitalibus, & Triumviris monetalibus.*
Vigor, *Czerstwość, żywość.* Krafft macht. *Sinectus debilitat vires animi, mutatq; vigorem.* Virg. *syn:* Vīs, vīres, rōbur. *epith:* ignĕus, ălăcer, ăgĭlis. mōbĭlis, ănĭmōsus, vīvus, īgnĭfer, flāgrans, vīvĭfĭcus. *phr:* ista quidem făcĭes ănĭmōsi plēna vĭgōrĭs. Si quĭd & in nōbis vīvi fŭit ānte vĭgōris, Vīvĭfĭcum ămīsēre vĭgōrem, Plus quandōque sĕnex vĭgōris hăbet.
vilesco, *Tánieię, & Podleię, sub Gárdzą mnq.* in Verdacht kommen/ *Thesaurus nigrante oculis vilescit honore.* P.
vilis, *Podły.* Schlecht/ gering. *Vilius argentum est auro, virtutibus aurum,* H. *syn.* ābjēctus dēspēctus, cōntēmptus, nēglēctus, hŭmĭlis sōrdĭdus.
vili, vilissimo, *Tanie.* vīlitas, *Taniość:*
Vilito, as, Łżę 2. & sub Podły.
villa, *Wieś. Dwor 2.* Bauernhof/ Meyerhof. *Et jam summa procul villarum culmina fumant.* Virg: *syn.* Prædĭum, dŏmus rūstica. *v: Ager, Hortus*
villa fructuaria, *Folwárk* villānus, villaris *wieyski.*
villaticus, *Folwarkowy 1. Wieyski*
Villica, Dworká, Włodárká.
villicatio, villicationis officium, *Włodarstwo.*
Villico, ōnis, Folwárkowy 2.
villico, *as,* villicor, *aris, Włoduię, Wieyski żywot wiodę,*
villicus, *Włodarz, Folwárkowy 2.* Ein Bauersmann/ *syn.* Cōlōnus, agrĭcŏla, rūstĭcus, *vide Agricola*
villōsus, *Kosmáty.* voll Haarlocken/ zottig/ *Præcipuumq; toro & villosi pelle Leonis.* Hor. *syn.* Pĭlōsus, sētōsus. *phr:* Villis cōmāns, tēctus, ŏpērtus. vīllōsum sētis pēctus. Terrĭbĭli sēta īmpēxus, hōrrens. Comāntes ēxcŭtĭens cērvīce tŏros, jŭbas.
villula, *Wioská.* villum, *Winko.*
villus, *Kosm, Kosmáćiny, śiers, Strzępek.*
vīmen, *Prącie,* Rokićiná, *Wić,* Weyden / Bieſken/ *Arbuteis texunt virgis & vimine querno.* V: *epith:* Lēntum, flēxĭle, tŏrtum īntŏrtum vĭrens, vĭrĭde, lēve, tĕnŭe, frŭtĭcōsum, pălūstre ăcūtum. *phr:* Vīmĭnea vĭrga, Vīmĭnei frŭtĭces, jūncĭ. Dum tĭbi dē vĭrĭdi fīscĕllam vīmĭne tēxo: Claūdēbat tŏrtum flexĭle vīmen ŏpus

vīmenta orum. Prąćie.
vīmĭneus, vimĭnālis, & vimine textus, *Prąćiā-ny, Rokićinowy.* Von Weyden geflochten. *Vi-mineasq; trahit crates, &c. Virg.*

vīnāce, *æ* vinacea, *órum. Iądrko 2. Wytłoczyny.*
vīnāceus. *adject: Winny 2.*
vinaceus, *substant. Iądrko 2. Wytłoczyny.*
vīnāgo, ĭnis, *Gołąb dźiki.*
vīnālia, *n. plur. suq Winny 2. & Dniá trzećiego.*
vīnālis, *Winny 2* vinarĭa *orum, Winny ſtatek.*
vinarium crimen, *Opilſtwo 1.*
vinārius, *adiect. Winny 2:*
vinarius, *ſubſtant. Winny ſzynkarz, piiánicá.*
vinca, vinca pervinca, *Barwinek.*
Vincea potio, tr ſub Powroz do obieſzenia.
vincetoxicum, Toieść ziele.
vincia, Powśćiągliwy. vincĭbĭlis, *Zwyćięzny.*
vincio *Wiążę 1. Zádźierzgam, Pobiiam 2.* Binden / feßlen. *Namque ubi non certo vincitur fœdere lectus. Prop. ſyn.* Dēvīncio, rĕvīncio, lĭgo, āllĭgo, cōllĭgo, rĕlĭgo, rĕdĭmio, ſtrĭngo, obſtrĭngo, āſtrĭngo, cōnſtrĭngo, nĕcto, ādnĕcto, cōnnĕcto. *phr:* Vīnclis cŏērcĕo, cŏhĭbĕo, rĕtĭneo, prĕmo, ŏnĕro. Vīncŭla īnjĭcio, īntĕndo. Mănĭbus, pĕdibus cōllo vīncŭla cĭrcumdo, īnjĭcio. Cōnnĕxis īnter sē vīncio nōdis, ārcto nēxu vīnclōque tĕnāciā ſtrĭngo. Vīnctus eram vĕrſis īn mĕa tĕrga cătēnis. Aūrĕas pūrpŭrĕam sūbnĕctit, fibŭla vĕſtem. Quam. ĭmul ād dūras rĕlĭgātam brāchia caūtes vĭdit, Cēntum vīnctus āhēnis pōſt tĕrgum nōdis. Vērum ŭbi cōrrēptum mănĭbus, vīnclīſque tĕnĕbris. Ecce mănus jŭvĕnem īntĕrea pōſt tĕrga rĕvīnctum. Nām tĕnĕras ārcēbant vīncŭla pālmas. Et īndīgno cīrcŭmdat vīncŭla cōllo. Dūra cōmpĕde crūra sŏnant Pōndĕre lāſſa cătēnæ ēſt mănus Spēs ĕtĭam vălĭda sōlātur cōmpĕde vīnctum. Ibunt ānte dŭces ŏnĕrāti cōlla cătēnis Pārs āgĭtur vīnctis pōſt tĕrgum cāpta lăcertis. Vīnclāque cāptīva rēges cērvīce fĕrēntes. Mārs quŏque dēprēſſus fabrīlia vīncŭla ſēnſit.

vinco, *Zwyćiężam, 1. 2. 3. Przekonywam 1. 2. Przemagam, Przewyżſzam. Wygrawam 1. 2. 3. Dowodzę 2. Zbiiam dowod, Otrzymawam, Mam ná ćię, Trawię, 1. Przeżyć 3. Hámuię ſię, Przegadáć, Uymuię ſię wyćiągam, & ſub Przewodzę co ná ſobie.* Obertwinden / überwaltigen. *Vincebant, nec qua turba Serapin amat. M ſyn:* Dēvīnco, dēbēllo, sŭpĕro. sŭbĭgo, dŏmo, ēxpūgno, fūndo ſtĕrno. *phr.* Pālmam fĕro, rĕfĕro, ŏbtĭneo. Victōrem præmia, dĕcus: hŏnōrem rĕfĕro, ē cĕrtāmĭne victor mūl, ta cum laūde rĕdĕo. Dŏmŭi tĕrras, hŏmĭnēſq; rĕvīnxi Lēgĭbus, ād sōlēm victrix utrumq; cŭcŭrri. Tēmpŏre tam parvo tōt prælia sāngvĭne nūllo pērfĭcis, ōmnia vĭncit āmor. Lābor ōmnia vīncit īmprŏbus et dūris ūrgēns īn rĕbus ēgēſtas. *v. Victor, & Triumphus.*
Vinclum, Horat. Poëtica Syncope idem Vinculum.
vinctio, *onis ſub Związanie.*
vinctor, *ſub Zwięzuię.* vinctura, *Wiązánie.*
vinctus, *ti, więźień.* vinctus, *us, Związek.*
vincŭla, *orum, Więzy, więźienie.*
vincŭlum, *Związek, Sworá; Klauzurá.* Band / Gurt / Feſſel. *Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas Virg. ſyn. V*īnclum, cătēna, nēxus lĭgāmen, lăquĕus, mănĭcæ, cōmpāgo, nōdus, cōmpes, rĕtĭnācŭlum, fūnis, rĕſtis, lōra, ōrum, *epith:* Fīrmum, ārctum īnĕxtrĭcābĭle, tĕnāx, vălĭdum, dūrum, ſævum, īntōrtum, tōrtum, tēxtum, nōdōſum, fōrte, ſtrīdēns ădămāntīnum, fĕrrĕum. fĕrrātum, āhēnum. *phr;* Vīnclōrum ærāti nōdi, nēxūs, cōmpāges, rĕtĭnācŭla ōrbes, vŏlūmĭna, īmplĭciti fĕrrāti cōmpĕdis ōrbe *v: Catena, & Solvo.*

VIND

Vindemator, lege Vindemiator.
vindēmia. *Winá zbieránie, winá obrodzenie, Zbieránie 2.* Herbſtung / Weinleſung. *Spumat vindemia labris. Virg. ſyn.* ūvæ, ūvārum mēſsis. *epith;* Pĭngvis, fĕrax, ſpūmāns, fœcūnda, mĭtis. *phr:* Prēſſos pĕdibus dĕdit ūva lĭquōres Pĕde sūb cĕlĕri cāndida mūſta flūūnt, ēbrĭa cum ſpūmānt cālcātis præla răcēmis. Raūco ſpūmānt fĕrvēntia mūſta sŭsūrro, Pīngvĭaque īmprēſſis dēſpūmānt mūſta răcēmis, Fĕrtĭlis et prēſſo ſpūmāns vīndēmia Bācchо *v: Vinea & Autumnus.*
vindemia frugum. *Tłuká.*
vindemia mellis, *Podbieránie miodu.*
vindēmiālis, *Winniczny, Winiárſki.*
vindēmiātor, vel vindēnĭtor, *oris, Winá zbieracz.*
vindemĭātōrius, *Winiarſki.*
vindēmio, *as, Wino zbieram, Obrywam.*

vindēmiŏla, *Winá obrodzenie. Máćicá,*
vindēx, *Mśćićiel Karzący, Obrońcá, Odkupićiel, Przywrećićiel, Wyswobodźićiel, Potłumićiel.* **Ein Rächer/** *Hic voluit docti vindicis esse Deus* Mart. *syn.* ŭltor, pūnītor, vel āſsĕrtor, dĕfēnſor. *epith.* ācer, īrātus, grăvis, īnfēnſus. jūſtus, æquus,
vindīcātĭo. *Pomſtá, Wyzwolenie 3.*
vindicia, *æ, Sekweſtrowána rzecz. Imánie ſię, & ſub Sporny 2.*
vindiciæ, *ba, idem &* Wolność *1. Swoboda. Wyzwolenie 3. Wypuſzczenie 3. Sekweſtr Ręki rzyiey nięćie.*
vindico, *as, Mſzczę ſię,* Wolność *dáruię, Bronię 1.* Sekweſtrowáć, *Wywikłáć ſię,* Wyzwalam *1. Niedopuſzczam, Kárzę.* **Rächen/** *Promiſit, Grajumque ideo bis vindicat armis* Virg. *syn.* ŭlcīſcor. vel lībĕro, āſsĕro, dĕfĕndo, vel ărrŏgo, āttrĭbuo, āſsūmo, vīndĭco. *v. Ulciſcor.*
vindicta, *Laſka 3. Pomſtá, Karánie. Bez kwiat źiele.* **Rach/** *syn:* ŭltio: pœna; sŭpplĭcium. *epith,* jūſta, ĭnīqua, ſæva, crūdēlis, ātrox, dira, tĕrrĭbĭlis, sĕvēra. tārda, hŏrrēnda, fūnēſta. *v: Ultio.*
vindoſa. B. ſub Ukleyka.
vinēa. Winnicá *1. 2. Szopá woienná.* **Weingart/ Weinberg/** *Non raſtros patietur humus, non vineafalcem* Virg. *ſyn.* Vīnētum vītis, pālmes, pāmpīnus. *epith.* Fērtīlis, fērāx, cūlta, ālma, fæcūnda, lūxūriāns, læta pūrpūrea, grāvīda, frōndōſa, ūmbrōſa. mōntāna, rūbīcūnda, vīnīfēra. *phr:* Pāmpīnĕum, vītīfĕrum nĕmus. āmīcti, pālmīte cōlles, Vītīfĕri cōllis āmœna prædia, ēſt tībi rūrĕ bŏno gĕnĕrōſæ fĕrtīlis ūvæ Vīnĕa, Lārgô pūbēſcēns vīnĕa fœtu, Pāmpīnĕîs jūgîs pīcta ārva. Vītĭbûs cōnsīti cōlles. ārva fēlīcia Bācchi. ūvis, rācēmis pīcta, dīſtīncta.
vinea canteriata; characata, maritata, W*innicá podwiązána.*
vineālis. vineārĭus, *Winniczny, Winiarſki.*
vīneātĭcus, *Winniczny.*
vīnētum, *winnicá 1. 2.* **weinfeld/** *Aut ſubjecta terunt curva vineta carinæ.* Ovid. *ſyn:* Lŏca vītĭbûs cōnsīta. *epith.* Lætum, dūlce, cūltum, fœcundum fĕrāx. *phr.* Dūlcia fūndum. Pīnguĭbus in cāmpis lāte vīnēta cŏrōnant. Nēve tĭbi ad Sōlem vĕrgant vīnēta cădēntem.

Vinibua. Piiánicá, Winny.
Vinipotor. Plini. corr. Potor: ſ. vini:
vīnĭtor, *oris, Winiarz.* **Ein Weingärtner/** --- *Mature vinitor uvæ.* Virg. *epith. V*ĭgil, mădĭdus, (cūrvus
vīnĭtōrius, *Winiárſki.*
Vinitor, aris. Varro. Dij ſolent vinitari, vinum bibere. (*libare.*
vinnula oratio, *Słowá łagodne.*
vinnula vox, vinnulata vox, *Wycwerki.*
vinnŭlātus, *vinnolatus. Łagodniuchny.*
vinnŭlus, *à vinnus, Łagodniuchny,* Niewieśći *2.*
vinnus, *ni, Kędźior.*
vīnŏlentus, *Opilſtwo 1. 2.*
vinŏlentus, *Piiány 1.* **Truncken/** *Quas vinolenta ſomnis fingunt anus* (Jam:) v. *Ebrius.*
vīnōſus, *Opiły. Piiánicá 2. Winny 2:*
Vinŭlum ; *Winko.*
Vīnŭlus, Łágodniuchny, Roſkoſznik, Niewieśći.
vinum, *Wino.* **Wein.** *Vina novum fundam calathis Arviſia nectar.* Virg. *ſyn:* Mĕrum, mūſtum, ūva vītis, Bācchus, Iācchus. Fālērnum, *epith.* Dūlce, ſuāve, lætum, lĭquens, gĕnĕrōſum, grātum, jūcūndum, vĭŏlēntum, fūmans. ſpūmāns, cālĭdum, rŭbens, rūbĭcūndum, frāgrans, ŏdōrātŭm, pūrum, fŏrte, vălĭdum, Māſsĭcum, Fālĕrnum, Cæcŭbum, Mārĕōtĭcum, Sūrrēntīnum. *phr.* Mūnĕra Bācchi. Pōcŭla Bācchi, Bācchĭcus, Lȳæus, Lēnæus, Māſsĭcus hūmor. Recrĕans. ēxhĭlărans ănĭmos, cōrda Cūras pĕllēns, sŏlvens; ărcāni prŏdĭtor. Lætĭtiæ dător. Cūra fūgit. mūlto dilŭĭtŭrque mĕro Mūlto cĕlĕbrant cōnvīvia Bācchο. Vīna părant ănĭmos ſtūdĭis. nĭſi plūrĭma sūmas, & ſtūpĕant mūlto cŏrde sĕpūlta mĕro. Aūrĕa nūne prĕſsos pĕdibus dĕdit ūva lĭquōres. Chāre pūer, mădĕant gĕnĕrōſo pōcŭla Bācchο, & nōbis prōna fūnde fālĕrna ſmānu. *v: Epulor & Ebrius.*
vinum aruiſium, *Máłmázya.*
vinum aſpendiū, vel aſpondiū, *wino nie kośćielne*
vinum Apianum, Falernum, *Muſzkátela wino.*
vinum cereale, *Piwo.*
vinum crematum, *Gorzałká.*
vinum Creticum, *Alákánt Máłmazya.*
vio, as, *Jdę, Przebyć.*
Viŏcūrus, Drogi upátruiący.
viŏla, & viola alba, flammea, purpurea *Fiiołki*

Fiiołki 1,2. 2 **Violblumen** / *Pallentes violas & summa papavera carpens,* Virg. *epith.* Pūrpŭrēæ, pallēntes, mōlles. flōrēntes, tĕnĕræ, ſvāves, vērnæ, lætæ, āmœnæ ŏdōrĭfĕræ, ŏdōrātæ, ŏdōræ fragrāntes, hālāntes, ſpīrāntes. fōrmōſæ. *phr.* Prīma ætāte cădēntes. Pūrpŭrēas pāſsīm viŏlas & cāndĭda cārpit Līlia. Vĭŏlæ suāves hīc, līlĭa nūllis mārgĭnĭbus dēſunt' *v. Flos.*

*V*iola tricolor, ſepticolor, *Brat z śioſtrą.*

viŏlabĭlis, *Zgwałceniu podległy.*

*V*iolacea purpura, *Szarłat r.*

*V*iŏlāceus. *Fiiołkowy 1. 2, Brunatny.*

*V*iolārium, *Fiiołkowy ogrodek,*

*V*iolārius, *Fárbierz 1. Fiiołkowy fárbierz.*

*V*iolātĭo, *Zgwałcenie 1. 2.*

*V*iŏlātor. *Gwałćićiel,* Wyłupićiel, *świętokradzcá, Przestępcá.* Viōlens, *Bystry.*

*V*iolenter, *Gwałtem.* **Mit Gewalt** / *Littore Hetruſco violenter undis,* (Saph.) Hor. *ſyn.* Vī, pĕr vim īmpĕte.

*V*iolentia, *Gwałt 1. Pod, Popędliwość.* **Gewalt**, *Adjicias, nec in ullius violentia vincat* Virg: *ſyn:* Vīs, īmpĕtus, *epith.* Răbīda, ſæva, ātrōx, aūdax, cæca, ĭnīqua, præceps, rapĭda; mĭnax fŭrĭōſa, fĕra hōſtīl is, *phr.* Vī īrrŭo, īrrūmpo, īmpĕto. Vīm facio Fīt vĭa vi rūmpunt ădĭtus, Fĕrtur' răpĭdo īmpĕtu miles. *v. Impetus, Ira, Invado.*

*V*iolentiùs, *Niełágodnie.*

*V*iolentus, *Gwałtowny, Bystry 1. Popędliwy.* **Gewaltſamb ungeſtůhm** / *Priſce nec in lepores tam violentus eas.* Mart. *ſyn:* Vĕhĕmens, ācĕr, vel præceps tĕmĕrārius, īmpătiens, fĕrox, īrātus.

viŏlo, *as, Gwałcę, Łżę 1. Zgwałćić 1. 2. 3. Przestępuię 2. Łamię 1. Naruſzam, Szarpam,* Szpecę, *Krzywdzę, & ſub Ranię.* **Verletzen / gewaltigen / nothzwingen** / *Quicunque Iliacos ferro violaverit agros.* Virg. *ſyn.* Tĕmĕro, lædo, ŏffēndo, cōntămĭno, măcŭlo, fœdo, vel rūmpo, ābrūmpo, pērfrīngo, rēſcĭndo, dĭſsōlvo, lābĕfăcto, Vel ſtuprum īnfĕro, cōnſtupro.

V I P

*V*īpĕra, *żmiiá, non Jaſzczurká.* **Eine Natter.** *Vipera delituit cœlumq; exterrita fugit.* Virg. *ſyn.* Măla. īnsĭdĭōſa, ātra mōrtĭfĕra, lēthālis, mōrdāx, īmprŏba ſcĕlĕrāta, vĕnēnōſa, *v. Serpens.*

*V*īpereus, viperīnus. *żmiiowy.* **Der Natter zu gehörig.** *Nec qua viperea tela cruore madent,* Ov.

*V*īpĭōnes, *hi. żorawki.* *Viprēta, a, ćierniſko*

*V*ir. *Mąż 2. Męſzczyzna, Małżonek. Człowiek, Chłop 4 Sámiec: Członek 5.* **Ein Mann.** *Præſentemq; viris intentant omnia mortem ſyn.* Mās, māſcŭlus, vel hŏmo, vel cōnjux, ſpōnſus, mărītus. *epit.* Fŏrtis, măgnanĭmus. gĕnĕrōſus, īmpĕrĭōſus, īmpăvĭdus, jūſtus, prūdens, săgax, sōlĕrs, præſtans. īllūſtris. *phr:* Fīrmātā vĭrum cum jam te fēcĕrit ætas. Ănĭmum gĕrens vĭrīlem. Hīc vir hīc ēſt, tĭbi quem prōmītti ſæpĭus aūdis.

*V*ira, *Niewiáſtá 1. 2.*

*V*irācia, *à viro, Niewiaſtá 2, Mężna, ſub Mężny, & ſub Mocny,*

*V*irāceus *Mocny 1. Viratus, Mężny.*

*V*irāgo, *Niewiáſtá 2,*

vĭretum, *wirydarz.* virens, *źielony.*

*V*ireo, *es. źielęnię ſię, Mocnieię.* **Grünen**, *Fronde virere nova, quod non ſua geminat arbos,* V. *ſyn:* Vĭrēſco, vērno. rĕvĭrēſco, flōrĕo. frōndēſco.

*V*iteo, *onis, wywielga.*

vīres: *hæ, Moc. śiłá 2. Zdolność, Przemożenie.* **Kräffte / Stärcke / Macht** / *Sic fatus, validis ingentem viribus haſtam,* Virg. *ſyn:* Rōbur, vĭrtus, vĭgor, vīs, pōtēntia, *epith.* Vălĭdæ, fīrmæ, ingēntes, invĭctæ; īnfrāctæ, īndŏmĭtæ, ălacres. Hērcŭlĕæ, Gĭgāntēæ, *phr:* Fīrmæ jŭvĕnīli in rōbŏre vires Vīres ăddit, sūffĭcit, mĭnĭſtrat. Tōtis īn vŭlnĕra vĭrĭbus ītur. Frīgent ēffœta | īn cōrpŏre vīres. Mārs ārmĭpŏtens ănĭmum vireſque Latīnis āddĭdit. āgmĭna cōncūrrunt; dūcĭbuſque & vĭrĭbus æquĭs. *v. Robur; Fortis, & hortand* (*formula*

*V*ireſco, *à vi Mocnieię.*

*V*ireſco, *à virore, źielenię ſię, & ſub Mocnieię, ſed tr*

*V*irētum. *Wirydarz, Chróśćiná.* **Ein grünend Ort** / *Devenêre locos lætos & amœna vireta. V, ſyn:* Vĭrĭdārium, prātum, hōrtus. *epith:* ămœnum, fōrmōſum pătens, ūmbrōſum, lātum, ŏpācum, cūltum, flōrĭdum, dūlce, mōlle, hērbōſum. *phr:* Ămœna vĭrēta Fōrtūnātōrum nĕmŏrum. *v. Hortus.*

V I R G

*V*irga, *Láſká 1. Rozga 1. Strefá, Pręgá, Plámá, Rutá 5. ćiſkawka.* **Eine Ruth / Gert.** *Arbuteis texunt virgis & vimine querno.* Virg, *ſyn.* Băcillus, vel flăgēllum, vērber, vel vimen, vĭrgūltum, rāmūſcŭlus, *v: Flagellum; Vimen & Ramus*

Virga aurea ferratis folijs, Prośiána włoć.
virga censoria, *tr. Rozsądek surowy, Censurá.*
virga lictoria, *Laská ceklárská.*
virga sanguinea, *an świdwa*, virgātor, *Ceklarz.*
Virgatum, sub Rozg rzezanie.
virgātus, *à Virgo, as, Prąćiány, Prąszkowáty, Strefisty, Bury, Morąg.* virgea, *Wąsąg.*
virgea area virgetum, *Chrośćiną.*
virgeus, *Prąćiány Chrostowy, Plećiony.*
virgidēmia, *Rozg rzezánie Chrostu zbierénie.*
vīrgĭnal, *Fraucymer, Członek.*
virgĭnālis, virginārius, virgineus, *Dziewiczy,*
Virgindemia, Noni *potius Virgidemia.*
virgĭnĭtas, *Dziewictwo.* Jungfrauschafft, *Et mea Virginitas avibus, libata sinistris.* Ovid. *syn:* Căstĭtas, pŭdor, pŭdīcĭtia. *epith.* Căsta, sāncta, cāndĭda īnnŭba, īntegrą illæsa. *phr.* Vīrgĭnĕi flōs pŭdōris: vīrgĭnĭtātis hŏnos, dĕcus, glōria. *v. Pudicitia, Castitas.*
Virgo, *as, unde Virgatus supra.*
virgo, *Dziewicá 1. 2. Pánná, Pánic, Młodká, Niezepsowány.* Eine Jungfrau. *Virgineis palmis ipsa canistra premunt.* P. *syn:* Pŭella, *epith.* Innūpta īnnŭba: cāsta, īntĕmĕrāta, īncūlpāta, pūra, īntācta, illībata, pŭdīca. *phr.* Vĭri thălămi ēxpērs, pērpĕtua vīrgĭnĭtate frŭens gaŭdēns, *V*īrgĭnĭtātis ămāns, stŭdiōsa. Căstum rĕtĭnens īnvĭŏlāta dĕcus. Intĕmĕrāta viro. vīrgĭnĭtātis ămōrem īntĕmĕrāta cŏlit. Laŭdem quæ cāstæ vīrgĭnĭtātis hăbet. Quæ sīne crīmĭne cāstōs pērpĕtua sērvat vīrgĭtāte fŏcos. v. *Casta, & Conjugium odisse, & Pucella.*
virgŭla, *sub Laská.*
virgŭlātus, *Prąszkowáty, Strefisty, Bury.*
virgultum. *Chrost 2 Chrośćina.* Stauden / Gestrauch / *syn.* Frŭtex; ărbŭstum, *epith:* Tĕnĕrum, sylvēstre, sŏnans, īmplĭcĭtum, ăvĭum. cŏrnĕum, tŭrgēscens, vērnum, frŭtĭcōsum, *phr.* Dum tĕnĕra ăttŏndent sīmæ vīrgŭlta, căpēllæ: avia tum rĕsŏnānt ăvĭbus, vīrgŭlta cănōrıs, Frŭtĭcōsa levi īncrĕpant vīrgŭlta sŭsurro. Quæcŭmq; hiemes vīrgŭlta pĕr agros, sparge fimo pingui.
vīrguncŭla, *Pánienká.*
vĭria, *æ,* vel viriæ. *arum, Narámiennik 1. 2. Noszenie drogie.*
vĭriātus, *à vi vel viribus, Mężny, Mocny 1. Primam syllabam correptam legunt apud Lucill. Scalig. & Hadei, Iunius à viro puto.*
vĭrĭcŭlæ, *sub śiła 2.* vĭrĭcŭlum, *Rylec.*
Viricum, al: Viricæ. Gelli corr. In rica.
vĭridans, *zielony.*
viridarium, Wyrydarz. Blumengarten / Lustgarten / *Quid longinqua juvat viridaria, quid juvat hortos? M.* Vīrētum, prātum, hŏrtus.
vĭrĭdārius, *Wirydarznik.*
viridè *substant: zielone, Tráwa 1,*
viridè viridiùs. *zielono.*
Viridiārium. wirydarz. vĭrĭdĭcātus, *zielony.*
viridis, *zielony 1. 2. świeży 2.* Grün / *Nunc virides etiam occultant spineta lacertos.* Virg: syn: vīrens, vĭrĭdans, vīrēscens, flōrens, frŏndens,
vĭrĭdĭtas, *zielonosć.* viridium, *wirydarz.*
vĭridor, *aris, zielenię się.*
virilia, *ium*, Członek 5.
vĭrīlis, *Męski, Mężny,* Mannlich / mannhafft / beherrtzt: *Cum sis officiis Gradive virilibus aptus.* Ovid. syn. Măscŭlus, gĕnĕrōsus, aŭdax, īntrĕpĭdus, īntērrĭtus, cōnstans.
vĭrīlitas, *Męstwo, Członek 5.*
vĭrīlĭter, *Mężnie.* Männlich / mannhafft / beheertzt / *Quid, qui pervenit., fecitne viriliter? atqui.* Hor. *syn:* Fŏrtĭter, gĕnĕrōsè, aŭdācter.
viriŏlæ, *Naramiennik 1. 2. Noszenie drogie.*
virīŏsus, *Jádowity.*
Virĭpŏtens, *Mężny. Dorosły.*
*V*īrītānus, *Poiedynkowy.*
vĭrītim, *Poiedynkiem. Osobno, Sam á sam, Ná káżdego, & sub Káżdy 2.*
vīror, *oris, zielonosć.*
vīrōsa, *à Vir, sub Jurny.*
vīrōsus, *à Virus, Jádowity, śmierdzący,*
Virtuosè vixit, Ptolomaus Flavius Romæ in Vet. inscriptone sepulchri legit.
*V*irtus, *Cnota 1. 2* Moc, *własność 1.* Męstwo *Przymiot 2. Doskonałość.* Die Tugend / Item

Göttin der Tugend/ *Virtutes habea sic tollige, vatis avarus*, H. *syn:* Pröbĭtas, ĭntēgrĭtas, pĭĕtas, æquĭtas, māgnănĭmĭtas, prūdēntia, vel vīs, vīres. rōbur, vel ārs făcŭltas, *epith.* Vīvĭda măscŭla. Ĭnclȳta, mĕmŏrānda gĕnĕrōsă, splēndĭda, īllūstris, nōbĭlis, ĭncōncūssa; ĭmpăvĭda, præstans, ēxcēllens, ĭnvĭcta, ĭntērrĭta, cōnstans. fĭrma, pĭa, pătĭens rāra, ĭgnĕa, ārdens, vīvax; pĕrēnnis, laūdāta, cĕlĕbris, ĭngens, ămābĭlis, vĕnĕrānda, mīrānda. *phr.* Vĭrtūtis hŏnos, dĕcus, splēndor, ŏpes. ŏpus. Māgnæ rōbur mēntis. Ĭpsa sĭbi prĕtĭum vĭrtus. Vĭrtus sĕpūlcri nēscia. Fāto mājor. Fātōrum dŏmĭtrix. vĭrtūti ĭmmōrtālis hŏnŏr sōla bĕātus ēffĭcit. cœlo ĭnsĕrit. Dūro nītĭtur ād laūdem vĭrtus ĭntērrĭta clīvo. Cœlo, Dĕo āccēpta grātĭssĭma. Nēscia fōrtūnæ cēdĕre. Vīvens pōst fāta sŭpērstes. Vĭrtūsque sĕrēna frōnte grăvis. Vĭrtus ēst vĭtĭum fŭgĕre, & săpĭēntia prīma, stūltĭtĭa cărŭisse. Paūci quos æquūs ămāvĭt Jūpĭter, aūt ārdens ērēxit ād æthĕra vĭrtus. ūnĭca pōst cĭnĕres vĭrtus vĕnĕrānda beatus ēffĭcit ŏmnia nām vĭrtus ĭmpĕdĭōsa dŏmat. Sōla mănēre pŏtest, ŏccāsus nēscia vĭrtus. Fāmam ēxtēndĕre factis, Hŏc vĭrtūtis ŏpus. *v. Pietas, Patientia; Castitas, Modestia, Clementia, Prudentia, Justitia, Generositas, Temperantia &c.*

Vīrŭlentus, *Jadowity*, -

Vīrus, *Jad*, *Smrod*, *Moc*, *Gorzkość*. Fárbá. Gifft. *Virus habe, nos hæc novimus esse nihil.* Mart. *v. Venenum.*

VIS

Vīs, *Nomen*, *Moc*. *Gwałt* 1, 2 *Wiele* 2. *Wielkość*. 1, 2. *Znaczenie*, Wielki Gewalt/ Krafft/ Macht *Utraq; vis apibus, pariter metuenda neq; illæ.* V. *syn:* Vĭŏlēntia, vel rōbur *vide supra Vires.*

Viscātus, *Lipki*, *Lipem oblepiony*. *ibidem:*

Viscĕra, *Wnętrzności gorne*. Ingeweyd. *Magna tamen res est, errans cum viscera febris.* M. *syn:* ĭntēstīna, īlĭa, ēxta. præcŏrdia. *epith:* ĭntĭma, mōllia, pĭnguia, lūbrĭca, spīrāntia tĕpĭda tĕpēntia, călĭda, fērvēntia; *phr.* Mōllia cōncēptis tōrrēbant vīscĕra flāmmis. Jŭgŭlant pĕcŭdes & vīscĕra vīvis ērĭpiunt. Lōngis sĭngūltĭbus īlĭa pūlsat.

Viscĕratim, *Sztukami*. viscĕrātio. *Obrok*,

Viscero, & *Visceror sub Obrok.*

Viscidus Viscōsus, *Lipki*. Leimächtig. *Conscendunt, reduces multas vascosus inescat.* Prod.

viscus, *ei*, *m.* viscum, *n. Lep*. *siec ná zwierzá*. *Jemiołá*, & *sub Drápániná*. *Mięśista sztuká* Vogelleim/ --- *ne dicam viscus aprugnum.* L *syn.* Glūten, glūtĭnum. *epith.* Pĭnguis, tĕnax, lēntus, sĕquax, strĭngens, vălĭdus. *phr.* Vīsci glūten. Vĭrgæ, călămi vīsco īllĭti, ŏbdūcti, vīscātæ, vīscæ ĭlla dŏlis vīscōsque sŭper cōrrēpta sĕquāci. Tum lăquĕis căptāre fĕras, & fāllĕre vīsco. Vŏlŭcres vīscātā fāllĕre vĭrga.

Viscus, *ĕris*, *hoc*, *Kiszki*, *Wnątrze*. *Mięśista sztuká*

Visĭbilis, *Widomy*. sichtbahr. *Iu qua visibilis stat tibi gloria.* (Chŏriamb.)

Visio, ōnis. *Widzenie* 2.

Visio, *is*, *sub Wiatru przyrodzonego upuśćić.*

Visĭtātio, *Náwiedzenie.*

Visĭtātor, *Dozorca*, *Wizytator.*

Visĭto *Nawiedzam*, Oglądam 1. Widem.

Visum; *Wiatru przerodzonego upuszczenie.*

Viso. *is*. *Náwiedzam*, *Oglądam* 1. *Dowiáduię się Doglądam* 2. *Na dziw*. Gehen/ zubesehen/ zu besuchen, *Pendula quod patriæ visere tecta libet.* Mart. *syn.* Cōnvĕnio, ădĕo ĭnvīso, vīsĭto.

Visor, *Spieg*. *Visorius*, *Wzrokowy.*

Vispillo, *ut Colui*, *Brissoni*. *scribunt lege Vespillo.*

Vistŭla, visŭla, *Wisłá.*

Visum. *Widok* 3. 5. Ein Gesicht/ *Talibus attonitus visis, ac voce Deorum.* Virg,

Visus, *us*. *Widzenie*, 1. 2. *Widok*. Gesicht/ Gestalt/ *Rite secundarent visus. omnemque levarent.* Virg. *syn.* āspēctus, v. *Aspectus:*

VIT

Vita, *żywot* 4. 5. *Życie* 1. *świat* 3, & *sub Miły*. Das Leben/ *Vitaq; mancipio nulli datur omnibus usus.* Luc. *syn.* Spīrĭtus, lūx, *epith.* Fŭgĭens. răpĭda; brĕvis, cădūca, flŭens, lăbĭxa, āngūsta, ārcta, mĭsĕra lānguĭda, īnfaūsta, īnfēlix, dĭūtūrna, lōnga. *phr:* Vītæ mūnus, vītāles aūræ, ānni, dĭes. Lūcis ūsūra. Vītāle lūmen. Vītæ tēmpus, cōrpŏra, dĭes, spătĭum, cūrsus, sĕrĭes, rātĭo mŏdus, āngūsti tērmĭnus ævi. Vītæ sūmma brĕvis. Sēmĭta vītæ. Lūcis dūlce mūnus, plēna lăbōris vīta. Trīstĭbus anxĭa cūris. vărĭis ēxpōsta, ŏbjēcta pĕrĭclis. Lăbens mōre flŭēntis ăquæ. Dā spătĭum vītæ. mūltos da Jūpĭter ānnos. Stāt sŭa cuīque dĭes, brĕve ēt ĭrrĕpărābĭle tēmpus ŏmnĭbus ēst vītæ, fŭgiens ceu fūmus ĭn aūras, Vărĭis jāctāta prŏcēllis.

Vitæ

vitæ, *Dusze zmarłych; Sprawy ludzkie.*
vitābilis, *Uchronny.* vitalia, *tum. Trzewá.*
Vitālis, adject. żywotny, żywy 1. Niezwątlony. lebhafft/leblich. *Nam quacunq; vides vesci vitalibus auri.* L
Vitālis, substant: Rozchodnik wielki.
Vitālitas, żywnaść. Vitāliter, *żywotnie.*
Vitatio, Chronienie się.
Vitātor, sub Chroniący się.
vitellīna, *ćielęćiná, & sub Złotowierzb:*
Vitellus, żołtek.
Vitescat, Columel. corrigit vitis citet radices.
Viteus, Maćicowy.
vitex, *icis f. Wierzbá włoská:*
Vitiārium Płonnik.
vitiātio, *Zgwałcenie 2.*
vitiātor, *Gwáłćićiel:* vitiatus, *Skázony:*
Viticapifer, sub Nożyce.
Vitīcula, Máćićá 3. Witeczki, Łodygá, Przestęp biały. Vitīculum. witeczki.
Vitifer, Vitigineus, Máćićowy Das Weinreben trägt/ *Hæc de vitifera venisse picata Vienna* Mar:
vitīle, *Plotká 1.* *Vitilia, ium, Wić.*
vitīlīgo, *Piegá, Párch*
Vitīlīginōsus, Piegáty, Párcháty.
Vitilis, Gibki 1, Miękki 1. Plećiony. Plećięniu służący
vitīlītigātor, *Warchoł. Przygániacz, Prokurator.*
Vitilitigo, as, Przyganiam. Szydzę.
vitio, *as. Psuię, Fałszuię, Zárażam, Zgwałćić 4.* Schwächen/ beflecken/ schänden / *Corpora fœda latent vitiatur odoribus aura.* Ovid: *syn:* Cōrrūmpo; viŏlo, dēpravo,
vitiŏ, *Nomen, Nieobrządnie,*
Vitiosè, *źle, Mowię źle,*
Vitiositas, Skażenie, Złość 1:
Vitiosus, Skażony, Zły. Wadę máiący, Obłędliwy, Chory 1. Nieporządny Lasterhafft/ *Non vitiosus homo es Zoile, sed vitium* Mart. *syn:* īmprŏbus, flāgĭtĭōsus, pērdĭtus. cōrrūptus, *phr.* vĭtĭĭs dēdĭtus, āddīctus, *v: Sceleratus & Libidinosus.*
Vitis, Maćica 3. 4. 5. Weinrab / Weinstock/ *Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uva.* Virg. *syn.* ūva. vĭbĕa. pālmes, pāmpĭnus *epith.* Tĕnĕra, flēxa, ŏblīqua grāvĭda fĕrāx. rŭbens, pūrpŭrĕa, pĭcta, grāta, læta. *phr.* Fērtĭlis ūvis. Răcēmis grāvĭda, tŭmens, pĭcta, dĭstĭncta. Tĕnĕro dāns pālmĭte frūctum, Grāvĭdos frūctus, fœtus, læta mūnĕra præbens. Plēnāque pōrpŭreo sŭbrŭbet ūva mĕro, Plēnis tumet ūva răcēmis. Pāmpĭnea dūlcis lătet ūva sŭb ūmbra *v: Vinea.*
Vitis alba, Przestęp biały.
Vitis centurionis, Laska.
vitis nigra. Przestęp czarny.
Vitis Idæa, rubra, Borowki 3.
Vitis major, Máćićá 3.
Vitis minor tenera, Látorośl winna.
Vītisator, Winiarz.
Vitium, Wádá, Winá 1, Niedostátek, Nikázęnie. Grzech, Złość 1. Błąd, Łupiny 1.2. Skorká 2. Ein Laster/ Schand/ *Tu vitiis hominum crudelia pabula præbes.* Pr: *syn:* Dēfēctus lābes vel crīmen, cūlpa, nōxa, scēlus, flāgĭtium. *epith:* Tūrpe, īnfāme, fœdum; dēfōrme, fūgĭēndum, dētēstāndum, ēxēcrandum, pērnĭcĭōsum. ēxĭtĭāle, nĕfāndum, īmpĭum. *phr.* Vĭtĭi lābes, măcŭla. Cōrrūpti, scĕlĕrāti mōres. Mēntis, ănĭmi, tūrpis. fœda lābes. *v: Scelus.*
vīto, as, *Uchodzę. 3. Chronię się.* Meiden/ scheuen/ fliehen/ *Indice nam frustra vitium vitaveris illud* Hor: *syn:* ēvīto, dēvīto, fūgio, ēffugio, dēclīno; dētrācto.
Vitrāria herba, Farbownik,
vitrārius, & vitriārius, *szkłarz.*
Vitrea, orum, szkło, szkłęnicá
vitrea toga, *Szátá ćieńka*
vitrēāmina, *inum, szkło.*
Vitreāria, Pomurne ziele.
vitreus, *szkliny. Modroblady, Przezroczysty,* Gläsern/ *Luctus Aristæi, vitreisque sedilibus omnes.* Virg. *syn:* ēx vĭtro, crȳstāllĭnus, *vel Met:* clārus, nĭtĭdus, līmpĭdus, pēllūcĭdus,
vītrĭcus, *Orczym,*
vitro æmulus, *Modroblády.*
vitrum, *szkło, Fárbownik.* Glaß/ *O fons blandusia splendidior vitro.* Alc. *syn* Crȳstāllus. *epith.* Clārum, nĭtĭdum, lūcĭdum, pēllūcĭdum, splēndēns, splēndĭdum, mĭcans, pūrum. tĕnūe, pērspĭcūum,

vitta,

vitta, *Czepek z Zawicie z Binda.* **Ein Hauptbinde Hautbaube.** *Perfusus sanie vittas, atroque veneno.* Virg: *syn.* Tænia fāscia, tæna *epith:* Tōrta, lānĕa, pēndēns, pēndŭla: pūrpūrea, nīvĕa. ālbēns, mōllis, crīnālis, līnĕa, *phr.* Crīnālis. fāscia, Căpītis tænia, rĕdīmīcŭlum. Tēmpŏra cīngēns crīnes, căpīllos āstrīngēns, cŏērcēns, līgāns, ŏmnībus hīs nīvĕa cīngūntur tēmpŏra vitta. Gēmmātis cīngūntur tēmpŏra vīttis. Vītta cŏērcēbat nēglēctos ālba căpīllos. (3.

vīttātus, *Bindámi otoczony, & sub May 2. & Zawice*

vĭtŭla, *Krowá 1.* **Eine lunge/ Kuh.** *Cùm faciam vitula pro frugibus, ipse venite. V. v. Vacca.*

vĭtŭla, *Wesołość, & sub Krzyczę.*

vĭtŭlātis *Ofiárá 1.* vĭtŭlāmen, *Látorośl 1. Wilk*

vĭtŭlīna, *Cielęćiná.* vitulīnus, *Cielęcy.* (*drzewny*

vĭtŭlīna, *sub Krzyczę 1.* vĭtŭlīnum, *sub ćielęćiná*

vĭtŭlor, *aris. i à vita: longum Ennio, Noni. Festo à vitulo breve, Varroni,* Nævio, *Scalig. Krzyczę 1. Dziękuię, Bestwię się 2.*

vĭtŭlus, *Cielę 1. 3. Płod młody.* **Ein Kalb.** *Tum vitulus bima curvans jam cornua fronte.* **Virg.** *Juvencus, Taurus,*

vĭtŭpĕrābĭlis, *przygánny,* (*Gánięnie.*

vĭtŭperatiō, *przygáná,* Gánięnie. vĭtŭpĕrātor;

vĭtŭpĕro, *as, Gáuię.* **Schelten/verachten schmähen.** *Isti id vituperant factum &c.* Tert. *syn.:* Dāmno, cūlpo, īmprŏbo, ārguo. *phr:* Dīctis ămāris, sĕvēris vōcĭbus cāstīgāre, cōrrīpĕre, īncrĕpāre, ăcērbis, vērbis ārgŭo, ōbjūrgo. Cōmmūnis cūlpæ cūr rĕus ūnus ăgor? *v. Redarguo.*

vĭtŭpĕro. ōnis, *Przygániácz* (*darguo.*

vītus, *ti, Szyná 2. Kołko bez szpic.*

V I V

viva calx, *Wapno niegászone* viva terra, *sub kopány*

vīvācĭtas, *żywość, Czerstwość.*

vīvārium, *Zwierzyniec 1. Karmnik.*

vivarium glirium, *Szczurzy sadz.*

vivarium piscium, *Sadz rybi, Sadzawká,*

vīvat, *Porwon. vīvātus/ żywy 2.*

vīvax, *żywy żyiący, Czerstwy, Trwáły 1. Długowieczny, Nieśmiertelny, Niezwątlony źielony.* **Lebhfftig.** *Palladia gaudent sylva vivacis oliva.* Virg: *syn:* Vīvĭdus, lōngævus, īmmōrtālis.

vīvè, *żywo.* vīvens, *adiect: żywy, żyiący*

vivens, *subst. n. żywoćiná, Tchnąca rzecz.*

vīverra, *Łáśicá leśna.*

vīvescos *is, & vivisco, żyię 1. żarzę 1. 2.*

vīvĭdus, *Czerstwy, żywemu podobny, żywy.* **Lebhafft/ frisch/ murhig.** *Mille fugit refugitq: viis, at vividus umber.* Virg: *syn.* Vīvāx, vĕgētus, vălĭdus, ănĭmōsus, vĭgēns, fōrtis, rōbūstus.

vīvĭfĭco, *Ożywiam 2.* **Lebendig machen.** *Infundendo Deum mortalia vivificantem.* Pr. *syn:* ănĭmo, vītam do, vel rōbōro, vīres do

viviparus, *żywotodny.*

vīvĭrādix, *Látorośl do sádzenia.*

vīvo, *żyię 1. 2. 3. &c. Zdrowiem, & sub Niestráwny.* **Leben.** *Ille marmoreum caput est, tua vivit imago.* Juv. *syn:* Spīro, rĕspīro. *phr.* Vīta, lūce frŭor. Vītāles aūras cārpo, dūco, trăho. Æthĕrĕa aūra frŭor, vēscor, Lūmen vītāle vĭdeo. Dĭem, lūcem āspĭcio. Vītam dūco, ăgo, prōtrăho, prōfĕro. Vītam, ævum, ætātem ānnos, trānsīgo Ætātis, ævi, vītæ tēmpŏra, spătĭum trānsīgo, ēxĭgo, trādūco, pĕrăgo, dĕcūrro, cōnsūmo. Vīvēndo vīcīt sua fata sŭpērstes. Vīxi ĕt quem dĕdĕrat cūrsum fōrtūna pĕrēgi, vīvo ĕquĭdem, vītamque ēxtrēma pĕr ōmnia dūco, āfflīctus vītam īn tĕnēbris lūctūque trăhēbam, Mēsī cœlĭcōlæ vŏlŭīssent dūcĕre vītam. Nūnc vīuo, nĕq; ădhūc hōmĭnes, lūcēmq; relīnquo.

Vius. Scali; Vios deos legit apud Solinum Servium, & in Vet Epigrammate Fortunæ Prænestina: & eos intelligit, quos semitales vocat Virgil. in Catalectis, & Plautus Viales Lares.

vīvum, *substant: żywe, Jśćizna,*

vīvus, *żywy 1. 2. Zdrowy 1. żyiący. świeży. źielony, ćieknący 3. Niegászony, Samorodny, żywemu podobny.* **Lebendig.** *Tecta juvant & fons vivus & herba rudis.* M. *syn:* Vīvēns, ănĭmātus, spīrāns sŭpērstes.

Vivus lapis, *Jskrzyk 2.*

Vix, Ledwie, Bez máłá, Skoro.

Vix, Nomen Raz.

ŭlcĕrōsus, *Vide Polon: Hulcerosus.* **Voller Schweren,** *Savit & circa jocur ulcerosum.*

(Saph.) Hor, *phr:* ŭlcĕrĭbûs fœdus, rĕfertus, scâtēns, tēctus, ŏbdūctus, crŭēntus, ſtīllāns.

ŭlciſcor, *Mſczę ſię.* **Rachen.** *Gentemq; ulciſcar iniquam. Vict: ſyn.* Vindĭco, pūnio *phr.* Vindĭctam, pœnas sūmo, rĕpĕrio, rĕpōſco. Jūſta Dĕōrum ūltio pērsĕquĭtur sōntes. Patrīſque nĕcem jūſtîs ūlcĭſcĭtur ārmîs. *v. Punio.*

ŭlcus, ĕris, Wrzod. **Geſchwer.** *Vlceris os, alitur vitium, Vivitque tegendo Virg: epith,* Stīllāns, putre, putrĭdum, putrĕfāctum, tĕtrum, ſquāllēns fœdum, tābĭfĭcum, hūmĭdum, sōrdĭdum, ācre, ŭndāns, dīrum. *phr.* Tābô, sānie plēnum, flŭēns ŭlcĕra mēmbrōrum ſcābie putrefācta. Hōrrĕat ŭndāntî sānĭem, trāctāre Māchāon ŭlcĕre. *v. Vulnus.*

ŭlex, ĭcis. *m. Złotochroſt:*

ūlīgĭnōſa, terra, *Ligáwicá.*

uliginoſus, *Iłowáty Wilgotny.*

uliginoſus campus, *Rędźiná.*

ūlīgo, *Iñ, Wilgotność 1.* **Feuchte der Erd.** *At quæ pinguis humus, dulcique uligine læta, Virg;*

ullus, *Kto 2.* ulmārium, *Więzowy las.*

ulmeus, *Więzowy.*

Vlmĭtrība, ulmorum acheruns, *Smágániec.*

ŭlmus, *Wiąz.* **Ein Ulmenbaum.** *Pampineæ vites, & amicæ frondibus ulmi.* Ovid: *epith.* Frōndōſa, ōpāca, dēnſa, pătŭla, āltā: prōcēra, ūmbrōſa, ārdua, vĭrĭdis, āĕrĭa, fōrtis, mōntōſa, rāmōſa, vĭrēns mōllis, pāmpĭnĕa, vĭtĭcōma, tēxtĭlis. dūra, frōndēns. *phr.* Vĭtĭbus ārbor âmīca, Rāmos, annōſāq; brāchia pāndēns.

ulna, *Łokieć 1. 3. kość łokćiowa więkſza.*

ŭlōphōnum, *Gr. Dźiewięćśił, & in Lepczyca:*

ulpĭcum, *Czoſnek 2.*

Vls, i. Vltra, Zá gorę.

U L T

ulterior, *Dalſzy.* **Weiter/ ferner.** *Tendebantq; manus ripæ ulterioris amore.* Virg.

ŭltĕrius, *Dáley 1. Dłużey, więcey 1. 2.*

ultĭma, *orum, Oſtátnia* ultima cœli, *Zachod 2.*

ultimæ ceræ, *he: Teſtáment.*

ultimò, *Oſtátnie, Ná oſtátek.*

ultĭmum *Nomen ſubſtant. Oſtátek,* Pecząt*ek przed dwia rzecz.*

ultĭmùm, *Oſtátnie, Ná rozſtániu.*

ultĭmus, *Oſtátni. Przedni, Pierwſzy, Nawiękſzy, & ſub Oſtátek.* **Der äuſſerſte/ letzte.** *Vltimus Æthiopum locus eſt, &c.* Virg. *ſyn:* Pōſtrēmus, ēxtrēmus, nŏvĭſsĭmus.

ultio, *onis. Pomſta.* **Rach/ Straff** *ſyn:* Vīndĭcta, pœna, sūpplĭcĭum, *epith.* Sæva, crūdēlis ātrōx, sĕvēra, dīra tērrĭbĭlis, fūnĕſta hōrrēnda, Inīqua, īmpĭa, jūſta mĕrĭta. *phr.* ūltrīces, iræ, cūræ flāmmæ, pœnæ. *v. Supplicium, & Nemeſis.*

Vltis pro ultra. Pompon *IC. Vltis Tiberim.*

ultor, *oris. Mśćićiel.* **Ein Rächer.** *ſyn.* Vīndĕx, pūnītor *epith.* īrātus, īnfēnſus, grāvis, āeer. sĕvērus, crūdēlis, ātrōx. *phr:* Pœnārum ēxāctōr, ūltricem pronus ād īram, ūlta vĭrum pœnas īnĭmīco à frātre rĕcēpi.

ultrà, *Præpoſitio, Nád 1. Nád to, Bárźiey, Precz z tąd, zonę ſtronę, Zá gorę.* **Ober** *Quos ultra citraque nequit conſiſtere rectum.* Virg.

ultra, *Adverbium, Dłużey, więcey.*

ultrāmundanus *Záświátowy, ſub Záświećie*

ultrix, *ſub* Mśćićiel.

ultrò. *Dobrowolnie, Sam Zdrugiey ſtrony* **Freywillig/ ungezwungen.** *Vltro contemptus rogat, & peccaſſe fatetur,* Prop: *ſyn.* Spōnte, lĭbēnter, volēns, lĭbēns. *phr.* Nūllô cōgēnte. Nūllîs cōgēntĭbûs. Īpſe vōlēns fācĭlīſque sĕquētur. Nūllîs hōmĭnum cōgēntĭbûs īpſæ ſpōnte ſuâ vēnĭūnt Sūffĭcĭunt nūllô pōſcēnte trĭbūtum; Spōnte ſuâ sĭne lēge fĭdem rēctumque cŏlēbānt *v. Sponte.*

ultrò citroq; *Społecznie, Z obu ſtron, Tám i ſám.*

ultrōneus, *Dobrowolny. Vltrotributum, zapłátá 1.*

U L U

ulua, *poroſt.* ŭlŭla, *puſzczyk, & ſub płácz an Słowik?*

ululābils, *żáłoſny.*

ŭlŭlātus, *ûs Krzyk 2 5. wycie, Skrzeczenie.* **Das Heulen** *implevit querulis ululatibûs Idam* Ovid *ſyn,* Clāmor quēſtus. gĕmĭtus. *epith:* Trĕmŭlus. mœſtus, fœmĭnĕūs, lūgōbris, clāmōſus, quĕrŭlus, hōrrĭſōnus, āttōnĭtus, flēbĭlis, tērrĭbilis, īnsānus Tārtārĕus, tērrĭfĭcus, ăcūtus.

ŭlŭlo, *as, Krzyczę 1, 2. wyię,* Nárzekam. **Heulen** *Sylvarum, viſæq; canes ululare per umbram Virg: ſyn,* ēxŭlŭlo. vōcĭfĕror. *phr:* ŭlŭlātu, quĕrēlîs quēſtĭbûs, clāmōre cœlum, tērrās, æthēra īmplĕo ŭlŭlātum mītto, ēmītto, fūndo, ōre dō, ſpārgo

in

in aūras. Ædes. ūrbes, aūras, cælum, æthĕra trĕmŭlīs, ŭlŭlātĭbŭs cōmplēre. Aūdītur mœstus vāstis ŭlŭlātus ĭn āntris. Tērrĭbĭlemque văgas ŭlŭlātum spārgit ĭn aūras. Crēbrīs fĕrĭunt ŭlŭlātĭbŭs aūres. v. *Gemo, Clamo, Queror*

umbella, *Cięnnik, Okołki źioł.*

umber, *m. Mieszániec.* umbĭlīcātus, *pukláſty,*

umbĭlīcus. *Pępek 1. pukiel 2. Srzodek, Guźik, wierzchołek, Kámyczek głádki, zegárá pręt, Koniec 1:*

umbilicus diei, *Południe.*

umbilicus, fornicis, *Kámień ſklep záwieráiący.*

umbilicus Veneris, *Rozłog źiele, Rzęsá 3.*

umbo, *hic Puklerz, wydátność, wypukłość.*

umbra, *cięń. Obłudá 2. Podobieńſtwo, pokrywká 2 Gość 4 zasłoná, Lipień, Fráſzká 1. Nieproszony Kruk morſki Budá* Schatten. *Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant.* Virg. *ſyn* ūmbrācŭla, ōrum, vel cālīgo. tĕnĕbræ. *epith.* ŏpāca, dēnſa, ŏbſcūra, nĭgrans nĕmŏrālis, ſy̆lvēſtris. vĭrĭdis. vĭrēns, vĭrĭdāns, hĕrbōſa, frōndōſa ārbŏrĕa. flūmĭnea. frīgĭda, gĕlĭda mŏllis, grāta, dūlcis, ămæna, sĭlens, pāllēns, hŏrrēns, căva, ſpīſſa, hūmēns, cæca, ĭnānis, nigra, grăcĭlis, nŏctūrna, tūrpis. trĕmŭla, nŏctĭvăga, tĕrrĭfica. tĕnebrōſa, trīſtis, mĭsĕra, sŏmnĭfĕra. *phr.* Rāmōrum ūmbræ, lătebræ, frīgus, frīgŏra, tĕgmĭna, ūmbrācŭla. ūmbrōſæ frōndes. Frīgus ŏpācum, ămābĭle! Lūcus ĭn ūrbe fŭit, mĕdĭâ lætīſsĭmus ūmbrâ. Mājōrēſque cădunt āltis dē mōntĭbus ūmbræ. *vide Refrigero.*

umbræ. *cięnie, Duſze zmarłych, Stráchy nocne, Chłodnik 2.*

umbrācŭlum, *ćiennik, Iátá, Chłodnik. 3. Kąt 2. Kápeluſz.* Vberſchattung / schattiger platz. *Et lenta texunt umbracula vites, Virg. ſyn.* ūmbra, vel lŏcus ūmbrōſus, ŏpācus, nĕmŏrōſus. ſy̆lvēſtris, ărbŏrĭbŭs tēctus.

umbrātĭcŏla. *Pokątny.*

umbrātĭcus, *Pokątny, Domak, Niesławny, Podły.*

umbrātĭlis. *Prywatny 1. Pokątny, Niesławny.* Schattechtig. -- *Quantum veris umbratile ſpectrum. M.*

umbri, *ab umber, ſub Mieszániec*

umbrĭfer. *ćieniſty.* Schatten bringen. *In nemus umbriferum, conjux ubi priſtinus illi. V. ſyn.* ūmbrōſus, ŏpācus, ūmbrātĭlis. ūmbrās fĕrens.

umbro as, *záćimiam.* Schatten machen / beschatten *Atq; umbrata gerunt civili tempora quercus.* Virg: *ſyn* ĭnūmbro, ŏbūmbro, ŏpāco, tĕgo. *phr:* ūmbro, tĕgo; ŏbtĕgo. ūmbras ĭnduco; ſūfficio præbĕo, ēxplĭco. tĕxo. Lēntæ tĕxūnt ūmbrācŭla vītes. Spārgĭte hūmum fŏlĭīs, ĭndūcĭte fōntĭbŭs ūmbras. v. *Refrigero.*

umbrōſus, *ćieniſty.*

U N

unà, *Poſpołu, záraz.* Mit einander zugleich *Tuaque ades inceptumque unà decurre laborē Virg. ſyn* Sĭmul, părĭter.

una, *Nomen, Iedná.* una eademq, *ſub Iedenże.*

ūnănĭmans *zgodny.*

ūnănĭmis, *Iednomyślny, zgodny.* Einhellig / eines mühtig *Vnanimes hic ore jubet flagrare docentes.* Arat. *ſyn.* Cōncōrs; cōncōrdî ănĭmô.

ūnănĭmĭtas, *Iednomyślność. zgodá.*

unanimĭter, *Iednomyślnie, Iednoſtáynie zgodnie.*

ūnănĭmus. *idem* unanimis.

uncat urſus *ſub Niedźwiedź.*

uncia, unciola. *Uncya 1. 3. Pálec miárá, Stáie 1. & us Szoſtak.*

Vncia partes. Uncya 1. & in Częśći cáłey rzeczy & ſub Lichwá.

unciæ, as eſt pes, *Stopá 5:*

uncĭālis. *Uncyiowy, Ná pálec miąższy*

unciaria uſura unciarium fænus, *Lichwá rozmáita.*

unciārius, *Uncyowy, Ná pálec.*

unciatim *Uncyámi, Po kąſku.*

uncĭnātus, *Haczyſty.* uncinus *Hak.*

unctio *Námázywánie.*

unctio extrema *Pomázywánie 2.*

unctĭto *as, Oleykuię.*

unctiuſculè *Tłuſto.*

unctiuſcŭlus *Okraszony Tłuſty.*

unctor, *Smárownik.*

unctorium hypocauſtum *Smárownia.*

unctōrius, *Námázowániu służący, Smárowániu służący. Oleykowy.*

unctŭlum, *Maść.* unctum, *Okráſá.*

unctūra, *Námázywánie,*
unctus, *ti, Námázány, Oleykowány, Tłusty Okrá-szony, Gládki 5, Pomázániec, Bogáty*
unctus, *us,* Námázánie.
uncus, *subst: Hak 1. 3. O sęká, Kluczká 1. Kotwicá Klámrá.* **Ein Haack.** *syn* Hărpāgo, ūncīnus, hāmus, *epith:* Tĕnāx, fĕrrĕus, ăcūtus, cūrvus, trĭdēns. *v. Harpago. & Hamus.*
uncus, *adiect: Zákrzywiony, 2. haczysty.* **Gehacket krumm.** *syn:* ădūncus, īncūrvus, īnflēxus,

UND

unda, *Wodá, Wał ná wodźie, Zámieszánie, Tłum Sok, Kápitelow &c.* **Wasserwall.** *Fecerat ignipotens undis & Iapyge ferri.* Virg. *syn.* ăqua, lȳmpha, lătēx, flumen, flŭvĭus, rīvus, fōns, vel flŭctus. æstus, *epith.* Dŭlcis, sălĭēns, lĭquĭda, pūra lūcĭda, līmpĭda, quĭētă, vīva, prŏpĕrans, cĕlĕris, frīgĭda, gĕlĭda, sŏnōra, răpĭda, īrrĭgŭa, cœnōsa, lūtōsa, sōrdĭda līmōsa, dēses, pălūstrīs, fōntānæ tōrrēns, flŭvĭālis, stāgnāns, plŭvĭālis, æquŏrea, mărīna, spūmāns, văga, tŭmens, tŭmĭda. *phrc.* Flūmĭnei lătīces. Spūmōsæ īmpĕtus ūndæ. ūndārum cūrsus, lāpsus, mūrmur, sŏnĭtus. *vide Fluvius Fons, Mare, Aqua:*
undabundus, *Opływáiący*
undans, *Opływáiący, Powiewáiący się, Wałnisty, Wężykowáty, Wodnowzorzysty.*
undātim, *Wełnisto, Hurmem, & in Sypią się,* **Wällenweiß.** *Nubis ruentis nimbus undatim nigro.* (Jamb.)
undātus, *Wełnisty 2. Wodnowzorzysty.*
unde, *Zkąd 1. 2. 5. 4. Od kogo, U 1. ktory.* **Woher** *Qui genus? unde domo? pacemne huc fertis an arma* (Virg.
undĕcentum, *Dźiewięćdźieśiąt idźiewięć.*
undĕciēs, *Iedenaśćie kroć.* **Eylffmahl.** *Undecies una surrexisti Zoile, cœna.* Mart.
undĕcēni. undĕcim, *Iedenaśćie.*
undĕcĭmus, *Iedenasty.* **Der eylffte.** *Alter ab undecimo jam tum me ceperat annus.* Virg.
undĕcĭrēmis, *Náwá máiąca wiosel wiele.*
undĕcunq: undelibet, *Zkądkolwiek.*
undēni, *Iedenaśćie.*
unde- octoginta, *siedmdźieśiąt i dźiewięć.*
undēvīginti, *Dźiewiętnaśćie.*

undĭq: *Zewsząd.* **Allenthalben.** *Aridaque ora quatit, sudor fluit undique rivis.* Virg.
undique secus, undique versus, *ibidem.*
undĭsŏnus, Wodoszumny. **Brausend.** *Cogor & undisonos nunc prece adire Deos.* Ovid.
undo, *as; Obfituię, Opływam Oblewam, Wylewam z brzegow; Powiewam się, Wre co, Wybuchnąć, Zálewa, Rozlewa.* **Wasserwällen machen.** *Virgea suggeritur costis undantis aheni.* *Virg: syn.* Flŭctŭo, æstŭo, īnūndo. *phr.* īma ĕxæstŭat vōrtĭcĭbus Măre strīdet spūmāntibus ūndis. Sĭnŭōso vōrtĭce vōlvĭtur ūnda. *v. Fluctuo.*
undōsus, *Wełnisty 2.* **Voller Wellen/ Ungestümm.** *Troja per undosum peteretur classibus æquor.* *Virg. syn:* ūndāns, flŭctŭāns, æstŭāns, æstŭōsus, ūndĭvŏmus, *phr.* ūndis, tūrgĭdus, tŭmens, sŏnōrus.
undŭlāta toga, *Czámlet.*
undŭlātus, *Wełnisty 2. wodnowzrysty.*
une, *ab Vnus, Ieden 1.*
ūnĕdo, *ōnis, f. Niesplik 2. non Ieżowka, e corripit Verrepaus Robert. Stephani. sed analogia produci postulat & Ioan. Ursin, produxit,*

UNG

Vngaria, &c. idem Hungaria, &c,
Vngentum, priscè. Oleiek.
ungo, *unxi, Námázuię 1. Oleyknię, Okrásic* **Salben/ schmieren.** *Vngere tela manu, ferrumq: aptare veneno. Virg. syn.* īnūngo, pĕrūngo, līno ŏblīno, tīngo, īmbŭo. *phr.* ūngvēnto spārgo, pĕrfūndo, mădĕfăcio, ŏdōro, ŏlĕo pĕrfūndĕre tĕmpŏra sacro. Tīngĕre sūccis frāgrāntĭbŭs ārtus. Nūdātōsque hŭmĕros ŏlĕo pĕrfūsa nĭtēscit.
ungvĕdo, inis, Máść. ungvellŭla, Páznogieć.
unguen, *inis, n. Maść 1. Okrása, Maź, Lipkość.*
ungventaria, *Aptekárká, Aptekárska nauká.*
ungventārium, *sub Oleykowy,* (kowy.
ungventārius, *substant. Aptekarz. adiectiv. Oley*
ungventātus, *Oleykowány, Perfumowány.*
ungvĕntum, *Oleiek, an Máść;* **Salb/ wolriechend Oel.** *syn.* ărōmăta, *vel* mĕdĭcāmĕntum. *epith.* Cāssum, frāgrāns, ŏdōrātum, ŏdōrĭfĕrum, pīngve, prĕtĭōsum, sălūtāre, sălūtĭfĕrum,

rum, ūtīle. *phr.* Bālsāmo, nārdo, āmōmo, mȳrrha stīllānt, dēstīllānt, tēmpŏra crīnes. Stīllānt ūngvēnta cāpīllis. Pērfūsus ŏdōre spīrāntis āmōmi *Vide Odor, vel Medicamen.*

ungvilla Máść 1. ungvīnōsus, *Máźisty, Tłusty,*

ungvis, ungvīcŭlus, *Páznogieć, Kopyto* 1. *Hak, O nich, Látorosl* 1. *Rożánego kwiátu spodek pław* 4. *Błyszczak, & sub Kápitelowáć*, Nagel an Fingeren/ und Füssen. *Vngvibus ora soror fœdans & pectora pugnis.* Virg: *epith:* ădūncus, cūrvus, īncūrvus, rĕcūrvus, tĕner, cāndĭdus, nĭtĭdus, ăcūtus, vūlnĭfĭcus, rĭgĭdus, rĭgēns, tĕnāx, hŏrrĭdus, ăvĭdus, hāmātus, ūncus. *phr.* Lăcĕrans gĕnās, ōra sĕcāns: ăvĭdōsque tĭmet quĭbūs hæsĕrat ūngves, īngĕmit et crūdis ūngvibus ōra sĕcat. *v. Lacero.*

ungvito, as *Námázuię.*

ungŭla, *Kopyto* 1. *Hak kátowski Onich.* Huff/ oder Klaw. *Putrum sonitu quatit ungula campum* Virg. *syn.* ūngvis *epith.* Cŏrnĕa dīra, sŏlĭda, fĭssa, bĭsūlca, hāmāta, ădūnca, *phr.* Pĕdum cŏrnu, ăcūmen. Pĕdes ūnci, rĕcūrvi, ădūnci.

ungulæ, *Paznokty żelázne.*

ungŭlātus, *Pázurowáty.*

ungŭlum, ungŭlus, Pierścień.

ungvo, vis, *Námázuię.*

ungusius, fustis, uncus, Festo.

U N I

ūniănĭmus, *Zgodny.*

ūnĭcălămus, unĭcaulis, *Nierosocháty*

unĭcè, *Iedynie, Osobliwie.*

ūnĭcŏlor, *unicolorus, Iedney máśći.*

ūnĭcornis, *adiect. Jednorogi substant: Jednorożec.*

ūnĭcorpŏreus, *Iednostáyny.*

ūnĭcus, *Iedyny, Iednorodny, Osobliwy, Wyborny.* Einiger. *Posse, sed appellat puer unicus, ut Polyphemi.* Juv.

ūnĭformis, *Iednostáyny.*

uniformĭtas, Iednostáyność.

uniformĭter, Iednostáynie.

ūnĭgĕna, *unigenitus, Iednorodny.*

ūnĭjŭgus, *sub winnica podwiązáná*

ūnĭmamma, *sub Cycek* 1.

ūnĭmănus, *Iednoręki.*

ūnĭmŏdus, *Iednostayny.*

ūnio, *is sub Ziednoczyć.* Zusammenfügen/ vereinigen. *Talis & uniti vox agminis æra complet.* Juv *syn.* Jūngo, ădiūngo, cōnjūngo, cōnnecto cōllĭgo, āllĭgo, ās, cōpŭlo.

ūnio, ōnis f. *Ziednoczenie.*

ūnio, *onis, m. Perłá. Cebulá* 1. *Es ná kostce Kostek rzucenie nieszczęśliwe.* Eine Perle. *Iurat Gallia, sed per uniones.* (Phal.) M. *syn.* Mārgărīta, bācea: gēmma, *epith:* Prĕtĭōsus, nĭtēns, cŏrūscus, Gāngētĭcus *phr:* Gāngētis gēmma. Lāpis Gāngētĭcus. *v. Bacca. Gemma.*

unioculus, lege unoculus.

ūnĭsŏnus *sub* *Ná dwá głosy* (Pniak.

ūnistĭrpis, *is, adiect: comm. Nierosocháty, & sub*

ūnĭtas, *Iedność, Iednákość, Ziednoczenie, Podobieństwo* 1. *Poiedynek* 1. Einigkeit. *Cain cruentus unitatis invidus.* (Jamb.) M. *syn.* ŏmnis, tōta, cūncta.

unīte pospołu. unĭter, Iednostáynie.

ūnītus, Ziednoczony.

ūnĭversālis, *Powszechny,*

ūnĭversalĭter, universè *Ogołem, Powszechnie*

ūnĭversi, *Wszyscy.*

ūnĭversĭtas, *Powszechność, Pospolitość, świát*

uniuersum, *Wszystko, świát* 1.

ūnĭversus, *Wszystek, Ogolny.* Allgemein gantz *Hermes gloria Martis universi.* (Phal.) *syn.* Tōtus, ŏmnis, cūnctus.

ūnĭvĭra, sub Iednożeniec.

Unĭvŏca apud Grammaticos, eadem quæ Synonyma. Apud Dialecticos verò, ea sunt quorum & nomen commune est & ratio substantiæ eadem, ut hominum, equorum, &c.

ūnius & semissis, *Połtorá rzego.*

ūnŏcŭlus *Iednooki.* ūnŏmammius, *sub Cycek* 1.

unos sex, *Tylko.* ūnŏsè, *Rázem* unquam, *kiedy* &.

unversum, Lucret pro universum.

ūnum, *subst. Iedno* 1, 2.

unumquidque. Plaut. unumquodque.

ūnus, *Ieden* 1. 2. *Niektory, Iednáki, Sam* 1. *Tenże.* Einer *Vnus erat toto naturæ vultus in orbe.* Ovid: *syn.* ūnĭcus, sōlus

unus aliquis; *Ktoryś*
unus semipes, *Poltoroftopna miárá.*
unusquisque, *Káżdy z osobná.*
nuxor, priscè pro uxor Scalig.
vŏcābŭlum, *Słowo, Názwisko* **Ein Nahm** *Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus.* H.
Vŏcāles, apud Grammaticos literæ sunt, quæ solæ per se singulæ proferri possunt, & literam ac syllabam quin & dictionem constituunt multò magis autem Consonantibus junctæ, Sonantes. Diomedi
vŏcālis, *Brzmiący, Głośny, Mowiący* **Hellstimmig.** *Nunc te vocales impellere pollice chordas,*
vŏcālitas, Głosu brzmienie: (Tib.
vŏcāmen, Názwisko *1. Imię 1.*
vŏcātio, *Wzywánie. Pozwanie, Powołánie 1.* Zá*prászánie.*
vŏcātīvus casus. *Przyzywániu służący, & sub Słow odmiány.*
vŏcātor, *záproszonych przyzywácz,*
vŏcatus, *us. Wzywánie 1. 2. powołánie*
vŏce. W *słowie.*
vŏcīfĕrātio vŏcīfĕrātus. *wrzask, wołánie, krzyk 1*
vŏcīfĕro, vociferor, *Wrzeszczę, wołam* Pokázu*ię po sobie,* **Schreyn/ ruffen.** *Nam simul ac ratio tua cæpit vociferari. Lucr: syn.* Clāmo, ēxclāmo cōnclāmo. *phr:* Vōce, vōcĭbûs aūras. cœlum æthĕra. cāmpos; dŏmum īmplĕo. vōcĭbûs cōmpleo. Aūsus vōces jāctāre pĕr ūmbrām. īmplēvi clāmōre vĭas. *v. Clamo.*
vŏcĭfico. wołam 1, vŏcĭto. *Názywam*
vŏco, *wołam 3. przyzywam Názywam, pozywam 3. Záprászam, Zámawiam 1 Wyzywam. wzywam 1* Nábawiam. Obwiniam. **Ruffen/ nennen** *Dicamus leges sociosq; in regna vocemus. Virg: syn:* āppĕllo, ādvŏco. cōmpĕllo āccērso. āccĭĕo. āccĭo, vōce vŏco. vel īnvīto. āddūco vel āppĕllo nōmĭno; nūncŭpo *phr.* Māgnīsque vŏcānt clāmōrĭbus hōstem, *vide Accerso Nomino*
vōcŭla, Słowko, *Głosek*
vocula falsa *Fistuła 3. Wycwerki,*
Vŏcŭlātio, Nátężánie 2
vŏla manûs, *Dłoń spodnia.*
vŏla pedis, *idem; & Podeszwá 1 Dołek 2.*

vŏlātĭca mulier, *Czárownicá 1.*
volaticus, *Lotny 1. Prętki.*
vŏlātĭle pecus, volatilis bestia, *Latáiąca rzecz,*
vŏlātĭlis, *Lotny:* **Slügend/ geflügel.** *Liquitque volatile ferrum.* Virg:
vŏlātūra, volatus. *us. Latánie* **Ein Flug.** *Si tam præcipiti fuerant ventura volatu.* Mart: *epith.* Præceps, cĕler, cĭtus, cōncĭtus. īncĭtus; cĭtātus, pĕrnīx, răpĭdus. sŭbĭtus, vēlox. ăgĭlis, prŏpĕrus prŏpĕrāns, præpes, ălăcer, lĕvis, trĕpĭdus, sūblīmis, cēlsus, aūdax, văgus, ēffūsus, fūlmĭneus, strīdēns, fŭgāx, āĕrĭus.
vŏlens, *Chętny, Łáskaw 1. Umyślnie, & in Przyiemny:* volenter, *Ochotnie,*
volgiŏlum, *Wał 3. Volgivagus lege Vulgivagus.*
volgo & volgus priscè idem vulgo, &c.
vŏlīgo, īnis *hæc, Káłámarz 5,*
Vŏlīnia, Wołyń. *vŏlĭtes hi, żołnierz lekki.*
vŏlĭto, *Látam, Przebiiam się, Przeieżdżam.*
vŏlo, *as, Lecę 1. 2. Latám, Bieżę 2. Iádę 4.* **Fliegen.** *Finibûs arceret, volat ille per aera magnum.* Virg. *syn.* Vŏlĭto. *phr:* āĕra, aūram, æthĕra, nūbĭla æthĕrĭos, trāctus pēnnîs, ālîs, rēmĭgiô ālarum sĕco, scīndo, vērbĕro, trāno, pĕto. Pēnnās, ālas pĕr āĕra, &c. mŏvĕo, quătĭo. Vŏlātu pĕr ĭnāne fĕror. Mē crēdo cœlo. Pĕr, vel ĭn āĕra aūras &c. pēnnîs āssūrgo, lābor, pērlābor. Pēnnîs ĭn āĕra me libro; ērĭgo, fĕro, tōllo, āttōllo. Vŏlāns ĭn āltum fĕror. Ĭter lĭquĭdum tēndo, tĕnĕo, mōlĭor *Præpĕtĭbûs pēnnîs aūsus sē ferre pĕr aūras.*
vēlo, *ōnis, hic, żołnierz dobrowolny.*
vŏlo, *vis, Chcę, życzę, żądam 1. Znáczę.* **wöllen.** *Cœpêre/ alternos Musæ meminisse volebant* Virg: *syn.* Cŭpio, ōpto, ăvĕo, ārdeo, vel plăcet, vel jŭbĕo, īmpĕro. *phr:* Fērt ănĭmus, ēst ănĭmus. *Mēns* ēst. *Sic* fērt cōrde vŏluntas. *v. Placet Desidero, Voluptas*
vŏlsella, *włosowki. Kleszczyki bárwierskie.*
volsgra, sub Nieszczęśliwy.
vŏlsus *Oberwany. voltus, idem vultus,*
vŏlva, *Błona, Máchárzyná. Iábłká srzodek*
vŏlūbĭlis, *adject, Potoczny 1. Obrotny, Bystry 1. Płochy, Niestáteczny. 1, Mowny* **wanckelbaar leich zu drehen,** *Impubesque manus mirata volubile buxum. Virg. syn. V*ērsātĭlis, lĕvis, mōbĭlis,

lis, instābilis, incōnstans.
Aolubilis, *substant:* Powoy.
vŏlūbilitas, *Potoczność, Obrotność, Niestáteczność, Prędkość, Prędkomowność, Odmienność.* **Vmlauff Beweglichkeit.** *Fracta volubilitas capitis, &c.* Ovid. *syn.* Mōbilitas, lĕvitas.
volubiliter, *Potocznie.*
vŏlūcer, *is, adject. m. Lotny 1. Prędki.* **Schnell/ behend/ fliegend.** *Interea volucer, motis conterrita pennis.* Pet. Alb. *syn.* Vŏlāns, cĕler, vēlox citus, cōncitus, pernix. *v. Celer.*
vŏlūcra, *Gąsienicá, Robak winnicę psujący*
vŏlūcre, *Latáiąca rzecz.*
vŏlūcris, *adject. comm. sæpius fam. Lotny, Skrzydlásty, Prędki.*
volucris, *substant: f. Ptak, Latáiąca rzecz.* **Ein Vogel.** *Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine pisces.* Tib. *syn:* ăvis, āles. *v. Avis.*
volucris scythica, *Fázyian.*
vŏlūcrum, *Błoná, Zasłoná, Záwićie 2.*
volucrum, majus vulgo, *powoy wonny.*
volvens, *Schodzący. & sub Stoiąc.*
volvendus, *Obracáiący się. sub Obracam.*
vŏlūmen, *Obracánie; Załoki 3. wał płotnał Pó-ſtaw. Tom Księg, Księgá, Kręgi powrozów, Záwikłánie:* **Ein Buch.** item. **Theil eines Buchs** - *Sinuatq; immensa volumine terga.* Virg. *syn.* Liber, cōdex, lĭbellus. *v. Liber: vel* gyrus, spīra, orbis, glŏmĕrāmen, rŏtātus. *epith:* Sinuōsum, glŏmĕrātum, flexum. *v. Gyrus.*
voluntariè, voluntariò, *Dobrowolnie.*
vŏluntārius, *Dobrowolny, Sámorodny, żołnierz dobrowolny.*
vŏluntas, *wola 1. 2. Chęć, Sprzyiánie, Testáment.* **will.** - *Adero, & tua si mihi certa voluntas* Virg. *syn.* ărbitrium, vel mēns, ănimus, vel ămor stŭdium, vel cŭpīdo, dēsīdĕrium, vōtum, optātum. vel cōnsilium, prŏpŏsitum, sĕntentia. *epith.* Officiōsa, prŏpēnsa, lībĕra, prōna. ămīca, hŏnēsta *phr:* Quæ rĕgit impĕriō mōtus in cŏrde văgāntes Si fert ita cŏrde vŏluntas Mēns ōmnibus ūna ēst Mēns immōta mănet. Nōn ūlli ēst ănimus strīcto cōncurrere ferro. *v. Desiderium, Cupido.*
voluntate. *Dobrowolnie, z chęcią.*

vŏlvo, *Taczam, Toczę 1. Obracam, Mięszam 1. Myślę 1. Rozważam 1. Wártuię.* **Weltzen.** *Volvitur Ixion & se sequiturque fugitque* Ov. *syn.* vŏlūto, vĕrto, vĕrso, mŏvĕo, ăgito, cōnvŏlvo, tŏrquĕo, rŏto, ēvŏlvo, pervŏlvo. *epith:* in gyrum ŏrbem tŏrquĕo, vĕrto, ăgito, circŭmăgo. *phr:* vŏlvĕndo dūcĕre. Mănibus sŭbvŏlvĕre săxa. Hūc illūc vŏlvēns ŏculos.
volvolæ, Robacy winnicę psuiący.
volvolus. *Gryźienie 2. Wał 3.*
vŏlvor, *Taczam się, Toczę się, 1. Kręcę się.*
volvox, ŏcis, *m Gąśiennicá Robak winnicę psuiący.*
vŏlūp, volupe est Roskosz 2. Lubię co.
vŏlūptābilis. Roskoszny 1. Ućieszny, Przyięmny
voluptarius, *subst. Roskosznik.*
vŏluptārius, *adject. Roskoszny 2. Lubieżny 1. 2. Pieśćliwy, Roskoszniczy:*
voluptās, *Roskosz 1. Ućiechá, Kochan. Naśienie.* **Wollust.** *Si qua voluptatis nec tacuisse tuos.* Prop. *syn.* Lætitia. gaudium, vel libido, luxŭries luxus. dēliciæ, lascīviæ. *epith:* Blānda, făllax, brĕvis, nŏxia; infāmis, misĕrānda, turpis, prodiga, cĕlĕrāta, dămnōsa, dūlcis, læta, grāta, ămīca, jūcūnda, suāvis ĭnānis, insidiōsa, ōbscœna. mălĕsāna. *phr:* Turpes dēliciæ, illĕcĕbræ. Măla mĕntis gaudia. Blāndæ vitæ lēnōcinium. Vŏlŭptātis făllāces blāndĭtiæ: Virtūti inimīca vŏlŭptas: hŏstis hŏnēsti, ēsca mălōrum. Scĕlĕrum māter, gĕnitrix Dēsidiæ nūtrix, māter, filia. Cūrārum ignāra ēnervāns vīres *v. Gaudium. Libido. & Luxuries.*
vŏlupt̄ificus, Roskoszny 1.
voluptor, aris. Roskosz mam, Roskosznie żyię.
vŏluptuārius, *substant. Roskosznicey. substant: voluptuor, idem voluptor.*
voluptuosè, *Roskosznie.*
vŏluptuōsus, *Roskoszny 1. Lubieżny 2.*
vŏlūtābrum, *Walánia mieysce.* **Kaatlachen.**
volutabrum pulvereum, *Piaskownia ptásza.*
vŏlūtā, *æ, Zwiianie 1.* volutaris, *Kałużány.*
vŏlūtātim, *Kuláiąc, sub Toczkiem.*
vŏlūtātio, volutatus, *us. Taczánie 1. 3. Walánie, Cielesność 3.*
vŏlūtātus, *tū, tr. Biegły.*
vŏlūto, *Taczam, Czołgam się, Rozważam 1. Myślę 1.* **Weltzen.** *v. supra Volvo.*

Volutor

volutor, *Tłoczam się, Walam się, Upadam, & in Wártuię.*
võlūtus, *us. Czołgánie.* **Gewelczen.**
volvŭlus, *sub* Rolika *1.*
vōmer, & vomis, *ĕris, m. Lemiesz, Rádło.* **Ein Pflugeisen.** *Vomeris obtusi dentem, &c. Virg: epith.* ūncus, fērrĕus, prēssus, rĕtūsus, ōbtūsus, dūrus. *phr:* ărātri dēns. vōmĕris dūrus dēns, fērrum. *v. Aratrum.*
vŏmĭca, *Wrzedźięnicá, Wrzod 2. Skázá, Dźiubs żyłá kruszcowa, & tr Mięszek pięniężny.*
vómĭcus morbus, *Niezleczysty, Wrzedźienicá*
vomitio, *Womit 1.*
vŏmĭto, *as. sub Womitowáć.*
vomitor, *oris, Bluy,*
vŏmĭtōrĭum, *Bramá 1. & sub Dźiwowisko 1.*
vomĭtōrius, *Womitowy.*
vŏmĭtŭrio, *Zwiia mi się, Womitowáć mi się chce*
vŏmĭtus, *us. Womit 1. 2. & pro adiectivo. In Brzydki, & Smrod 3.*
vŏmo, *sub Womitowáć 1. Sypie się, lud.* **Sich erbrechen / übergeben / speyen.** *Purpuream vomit illa animam, &c.* ēvŏmo, ējĭcio, ējĕcto: ēgĕro, ērūcto, vŏmĭto, rĕvŏmo, rĕjĭcio, rējĕcto: rĕmītto, ĕfflo. *phr.* Rĕjĕctāntemque crŭēntas ōre dăpes, ĕt frūsta mĕro glŏmĕrāta, vel cōmmista, vŏmēntem. Nōn sĕmel ēst stŏmăcho naūsĕa făcta meo. Mīstum spūmis vŏmit īlle crŭōrem,
vŏpiscus, *Bliźniak.*

V O R

vŏrācitas, *Obżárstwo.* voraciter, *Łákomie.*
vŏrāgĭnōsus, *przepáśćisty, Wirowáty.*
vŏrago, *Wir, Przepáść 1. Topiel. Przerwá, & tr. żarłok.* **Ein Wirbel trieffer Schlund.** *Turbidus hic cœno vastaque voragine gurges. Virg. syn:* Bărăthrum ăbȳssus, gūrgĕs, tēllūris hĭātus. *epith:* īmmānis, tētra, ōbscūra, ŏpāca, cālīgāns, cæca, prŏfūnda, īma, āltą, īngēns, stūpēnda, hōrrĭda, hōrrēnda, hōrrĭbĭlis. *phr.* Spĕcus, īngēns. Văsta vŏrāgĭne gūrges. Cæcæ vŏrāgĭne faūces, *v. Hiatus, Gurges, Charybdis Barathrum.*
voratio: Catul. corr. Vocatio. vŏrātrīna, *Przepaść 1.*
vŏrax, *Obżárt; Nienásycony, żárliwy,* **Fraßig.** *Huic usura vorax avidumq; in tempore fœnus.* **Luc.** *syn.* ĕdāx, hēllŭo, gŭlōsus *v. Gulosus*
vŏro, *żrę, ćierpię 1.* **Fressen / verschliegen.** *Circum & rapidum voret æquore vertex Virg; syn.* Dĕvŏro, sŏrbeo, ābsŏrbeo, dĕglūtio, ĕdo, ēxĕdo pĕrĕdo, cŏmĕdo, māndo, dĕpāscor, hēllŭor, cōnsūmo, ābsūmo. *phr.* ăvĭdo, vŏrāci dēnte, ōre hĭānte, pătŭlo, pătēnti dīrĭpio, lăcĕro, dīlăcĕro, cōnvēllo, māndo. Faūcĭbus, īnvādo sīccis, ăvĭdam īn ālvum. dĕmītto, īmmītto, dĕmērgo. Dīlăpĭdat patrĭas hēllŭo tŭrpis ŏpes. *v: Absorbeo.*
versa facundia, i. Poetica sub Wiersz 1.
vorsōria, *żaglowa liná.*
vorsura. vorsus prisce, idem versura, versus,
vortex, *Wit, Wicher.* **Ein tieffer schlund / Wirbel.** *Proluit insano contorquens vortice sylvas* Virg. *syn.* Tūrbo, vel gūrges. vŏrāgo. *epith.* Vĭŏlēntus, răpĭdus, præcĕps, răpāx, tōrtus, cōntōrtus, īntōrtus, sĭnŭōsus, tūrbĭnĕus, sŏnōrus. *v. Gurges Charybdis.*
vortĭcōsus, *Kręcący się, Wirowáty.*
vos, *Wy. Vos, an recte uni dicatur Et, Vos ipse Ibidem.*

V O T

vōta exsecrantia, *Przeklęctwo.*
vōta nefaria, *Czáry.*
vōtīta, f. à votitus. adiect. Poślubiony.
vōtum, ślub, *1. ślubne záwrzeszenie, żądánie, Pożądánie, Záwrzeszenie 2. Ofiárá 1. sub Moy ty, & sub Pożądány* **Gelübd / Versprechung.** *Romulus & votis occupat ante ratis. P. syn.* Prōmīssum, vel dōnārĭum, vel ōptātum, dēsīdĕrium. *epith:* Pĭum, sŏlēnne. săcrum, sānctum, īrrĕvŏcābile, īnvĭŏlābĭle, sūpplēx, lūstrāle. *Pro desiderio.* Cŭpīdum. păvidum, ăvārum. *phr* Vōtum. mūnus. Vōti mūnus, debĭta. vīncŭla. Vōti, væ prĕces. *v. Oro Desiderium.*
vōtus, *adiect. Poślubiony, Verlobt.*
vŏveo, *ślubuię co Bogu, Wydáię się zá kogo, Obiecuię 3. żądam 1. życzę.* **Geloben / Gelübd thun / versprechen.** *voverat & spolium, corruit ille Iovi* Prop. *syn:* Prōmītto, vel ōpto, dēsīdĕro, vel dēvŏvĕo, cōnsecro, dĭco, ās. *phr.* Vōtum făcio, nūncŭpo, cōncĭpio, sūscĭpio, căpēsso, fĕro, dĭco, vŏvĕo, vōto ŏblĭgo, ŏbstrīngo, dāmno.
vōx, *Głos 1. 2. 3. 4. 5. 6. Słowo.* **Stimm.** *Summissa,*

Submissa fugiens voce elientis opem Ovid: *syn.* vērbum sŏnus, vŏcābŭlum, lŏquēla, sērmo, ōrātĭo. *epith.* Cănōra, ăcūta, trĕmŭla, rĕsŏna, tĕnŭis blānda, svāvis, clāra, ālta, raūca, sūbmissa, fūsca, cōntēnta, grăvis, āspēra, īntērmissa, īnclīnāta, mŭlĭebris lāngvēns, vĭrīlis, făcūnda, dĭsērta fēstīva: mĭnāx trūx, rĭgĭda, fĕrōx, ătrōx, sŭpērba, tĕmērāria, īnsāna, ēffēra, mŏlēsta, tūrpis, flēbĭlis, quĕrŭla, mœsta, trĕmens, tĭmĭdā, lacrўmōsa, lŭgŭbris, dēmīssa, mĭsĕrānda. sūpplex. *phr.* vōcis sŏnus, mūrmur, clamor, vōcis, līngvæ ūsus, pŏtēstas. vōcālis, sŏnus. *v. Loquor.*

ūpĭlio, *Owczarz.* ŭpŭpa, *Dudek* 1. *Młot.*

U R

ūræum, *Gr Rosołowá ſtráwá.*

ūrānŏgnō non, *Gr. Duchowny* 3.

ūrānŏpŏlis, *f. Gr. Niebo* 2.

ūrānŏscŏpus, *Gr. Niebowid rybá, Rozmyślájący,*

urbanātim, po mieyſku, urbanè, *żártownie.*

urbānĭcus, Mieyski.

urbānĭtas, *Obyczáyność, Ukłádność, żártowność, żárt, Mieyſki żywot, ſub Mieyſki*

urbānus, *Obyczáyny, żártowny, Ukłádny, Mieyſki, Gálánt, Domak, Mieſzczánin* Stättlich, höflich. *Hic tibi comis & urbanus liberq; videtur.* H. *ſyn* Cīvīlis, cīvĭcus, ūrbis īncŏla vel lĕpĭdus: mītis, āffābĭlis, bĕnīgnus,

urbicăpus, in Burzyćiel urbĭcārius, urbĭcus, *Mieyski*

urbinæ æ. Plaut: corr. Verbina,

urbs, *Miáſto.* Eine Stadt. *Condidit hic varias munitis turribus urbes.* Virg: *ſyn.* ŏppĭdum cīvĭtas. mœnia, ārces, *epith.* Tūrrĭgĕra, tūrrīta clāra, āntīqua, nōbĭlis, dīves, flōrēns, sūpērba; pŏtens, cĕlebris, īnsīgnis, māgnĭfĭca, splēndĭda, ămœna, bēllĭca, Mārtĭa, Māvōrtia bēllātrix, īnēxpūgnābĭlis, īnăcēssa, īndŏmĭta. Invĭcta *phr.* Sĭtu āmpla, clāra, ēxcēlso stānt in vērtĭce mōntis. Mœnĭbus, mūris, ārcĭbus tūrrĭbus, ārdŭa, cīncta, præcīncta, cīrcumdāta, vāllāta, mūnīta, īnēxpūgnābĭlis. Tēmplis īnclўta. Cĕlebri hŏspĭta pōrtu. Dŏmĭbus dĕcŏrāta sŭpērbis. Pŏpŭlōsa vĭris, pŏpŭlo frĕquēns. Sŭpērba fŏro. Legĭbus æqua. Dīves ŏpum, ŏpĭbus pŏtēns, Pāce flōrĭda: hōrrĭda bēllo. Mērcĭbus vĭgēns Stŭdiis āspērrĭma bēlli. Tēmplīs rēlĭgĭōsa pĭis. Tērrārum ūrbĭum dĕcŭs; căpŭt, prīncĕps.

urbum aratri, vel in aratro. *Náſad.*

urbus, Zákrzywiony 3,

urceŏlāris, *Krużykowy, & Pomurne ziele.*

urceŏlus, *Krużyk, Dzbánek, Nalewká.*

urceus. *urceum* *Wiádro, Krużyk, Nalewká* Ein Wassergeschirr. *Hanc tibi virtniem fractâ facit urceus anſa* Mart.

ūrēdo, *Palenie* 2. *Zágorzenie* 2 *Strzeżogá, Śnieć* 1. Der Brenner.

ūrendus, *Spalenia godny.*

ūrēter, ēris. *m. gr.* *żyłá urynna.*

ūrētĭcus, *gr, ſub Uryny ćieczenie.*

urgens, *Nalegáiący, Gwałtowny,*

ūrgĕo, *Nálegam, Przynaglam, Dokuczam, prę, Popieram, Dogrzewam, Przyćiſkam Konam co, Popycham, Pilnie robię, Náćieram ná kogo, Domagam ſię, Przynukáć Idźie tym ná imię, Gotuię* 3 *Ućiſkam.* Treiben / ängsten / anhalten. *Vrgebam & telâ curas ſolabar aniles* Virg *ſyn* Prēmo, īnsĕquor, īnsēctor, īnsto, cōmprĭmo vel īmpello, ădĭgo, cōgo, vel ēxăgĭto. vēxo.

urgeor, *Cięſzko mi, Ciáſno mi, Nagába mię.*

ūrīca, *Zágorzenie* 2. ūrīgo, *Palen.e.*

ūrīna, *Uryná.* Harn / Brunst / Pisse. *Auribus atque oculis concepta urina movetur.* Juv. *ſyn.* Lōtĭum. *epith.* Fœda, tūrpis, grăvĕŏlēns, ŏlēns.

urina genitalis, *ſub Naśienie*

urinœ stillicidium, *Uryny trudność.*

urīnārius, *Urynny*

ūrīnātor, *Nurek* 2. ūrīnārix, *ſub Nurek.*

ūrīno, *as Nurzam ſię.*

ūrīnor, *idem. & Nurkiem pływam.*

ūrna, *Wiádro* 1. *Loſowy ſtátek, wodny ſtátek urna urna ſkrzyneczká, Wiádra ćwierć Koſz, Truná. & ſub Relikwiarz.* Ein Wasser Eymer. *Veſtaleſq; urnas & Tuſcum fictile mutat.* Pers. *ſyn.* ūrcĕus, hydria, āquālis, āmphŏra, vās. *v.* Vas.

urna Romana *ſub Korcá Krákowſkiego ćwierć*

urnālis, *Wiádrowy.*

urnārium *Wiadrowy ſtoł, pomywadlnik.*

ūrnúla *Wiaderko, Dzbanek.*

ūro, *Palę* 1. *Parzę* 1. 2. *Dogrzewam, Suſzę* 1 2. *Dokuczam, Powárzył, Przykrzę ſię*

 Trapię

Trapię, Učiſkam, ſiekę 1. Pożeram, świerzbi mię, Przyświecam. Brennen. Vrit enim campum lini ſeges, urit avena. Virg. ſyn. ēxūro, ădūro, cōmbūro, pĕrūro, crĕmo, tŏrrĕo, īnflămmo, īncēndo, sūccēndo, cōncrĕmo. phr. Flāmmis, īgne, īgnībus, dēlĕo, ăbŏleo, ābsūmo, cōnsūmo, ēxtīngvo, dīrŭo, īnvōlvo, ēxuro in cīnĕrem. făvīllās vĕrto, rĕdīgo, īn īgnem mītto. v. Incendo,

ūrŏgallus, Głuſzec. ūrŏpўgion, gr. Guźica.

ūror, Gorąco mi, Dogrzewa mi, Mirznę, Skomá mi, cieleſną pokuſę ćierpię. Verbrennen. Vreris ipſe miſer, quod ſi non pulchrior ignis ſyn: ēxūror, ădūror, &c. v. Uro, ārdĕo, ēxārdĕo, ārdēſco, ēxārdēſco: flagro. phr: Flāmmis, īgnĕ dēlĕor, ăbŏlĕor, &c. īgnībus pĕrĕo, cādo. v. Flammeſco, Ignis. Ardeo.

urpĭces, hi, ab Vrpix Broná

urruncum, urruncus, Zdźbłá wierzch.

urſa, Niedźwiedźicá.

urſá major, Woz niebieſki. Himmels Zeichen/ Heerwagen. = = Glacialis portior urſæ S. ſyn: Pārrhăſis, Cўnŏsūra, Hĕlīce, ārctos. epith: Parrhăſia, Erўmānthis, Mænălis, Lўcāŏnia, Hўpērbŏrea, Scўthĭca, glăcĭālis, gĕlĭda, nĭvōla, frīgĭda. hўbĕrna, æthĕrĕa, cœlēſtis, pigra. phr: Quæ nŏctūrna sŭo sўdĕre vēla rĕgit. Sīdŏnĭis fīdīſſima naūtis. v. Arctos,

urſa minor. ibidem. & in Gwiazdá żeglárſka

urſibranca, Barſzcz.

ursīnus, Niedźwidźi

ursŭlus, Niedźiwiedźi.

urſus, Niedźwiedź, Ein Beer/Bärin. Rictu caput aſperat urſæ. Virg epith: īnfōrmis, trūx, răpĭdus, tĕrrĭbĭlis, ſævus, fĕrus, fĕrōx, īmmānis, ăvĭdus, vŏrāx, răpax, vīllōſus; ungvĭbus ārmātus, mĭnax phr. ănĭmātus ūngvĭbus, ūngve mĭnāx Sўlvis lătĭtāns.

urſus mellivorus, Bártnik 2.

urrīca, Pokrzywa 1. 2. 5, Pław. Brenn-Nesselen Hæc tetigit, Gradive, tuos urtica nepotes; Juv epith: Mōrdāx, āſpĕra, ăcūta, pūngēns, ācris.

ūrūcá Gąśienicá.

uruo, as, Podnoſzę i ſpuſzczam.

ūrus, Tur. Vruum, Naſad.

uruus. Zákrzywiony 3.

ūſſa, Cr. Iſtność,

ūſia, æ, Latinum. Robacy w świniách.

ūſio, ōnis f. Używánie 1. Rozchod, Potrzebá.

ūſitātē, Zwyczáynie

ūsĭtātus, Zwyczáyny, Poſpolity. Gebräuchlich. Non uſitatis, Vare potionibus. (Jamb.) H.

ūsĭtor. aris, Używam 2.

uſpiam, uſquam, Gdźie 4.

uſque, Aż 1. 2. Poty 1, 2. Bez máła, Bárzo, prawie, Dłużey, Nieprzeſtáię. Biſz.

uſquequāque Wſzędy.

uſquequo, Poki 1, Aż 1.

uſtio, Palenie 1, Opał, Kauteryzowánie

uſtor, Pálacz. Grubarz 2.

uſtrīna, Zgliſzcze.

uſtŭlāndus, Spalenia godny

uſtŭlātus, Opalony.

uſtŭlo, Palę 1. Spalić 1. Kędźierzáwię,

U S U

ūſuālis, Używálny. Rozchodowy.

ūſuārius, adiect: Używalny. ſubſt. Dźierzawcá.

uſucapio, is, Dawnośćią używánia práwá doſtáłÿ.

uſucăpio, ōnis, Dawności używáią práwa.

uſufructuārius, Dźierzawcá 2. pożytek biorący,

uſu fructus, Wytrzymánie:

ūsūra, Używánie 1. życie, Lichwá 2. Wucher. Hinc uſura vorax. avidumq; in tempore fœnus, L. v. Fœnus.

uſura centeſima, Dodrans, Quincunx, Semiſsis, Sextantaria. Vinciaria, &c. Lichwá.

uſuraria pecunia, Lichwá

ūsūrārius, adiect: Lichwiárski, Pożyczálny.

uſurārius ſubſtant. Lichwiarz. Wucherer. Alcmenam uxorem cepit uſurariam (Ia.) Pl. v. Fœnerator

uſurpātio, Názywánie, Miánowánie, Używánie 1, Wſpominánie, Dawności trzymánia przerwánie

uſurpatus, Zwyczáyny.

uſurpo, Używam 2. Mawiam, Wwięzuię ſię. Przywłaſzczam Dáwność trzymánia przerywam, Nażywam. Brauchen. Vſurpare oculis. nec voces concernere ſuemus. L. ſyn. ūtor, frĕquēnter ūtor, vel īnvādo, ōccŭpo.

ūsus, *us*, *Używánie 3. Zwyczáy*, Pożytek, *Społeczność, ćwiczenie*, Potrzebá, *Postępek 3. Rozchod.* Brauch/ Gewohnheet, *Tempora dispensant usus & tempora cultus.* Ped *syn.* Mōs, cōnsvētūdo, vel ēxpērīentia. *v*, *Assvesco.*

U T

ut, *Aby, Aż, Iák 1. Iáko 2. 3. 5. Iáko kiedy. Ile 1. Kiedy 2. że 2. Skoro 1, Choćiaby, Bodáy mię. Dasz, damit*, auf daß

utcunque, *Iákokolwiek*, Iáko *się trafi*, *Kiedykolwiek 1. Gdziekolwiek*, Poniekąd.

ūtens, utentior, *Używálny*.

ūtensīle, *vel* utensilia, *ium*, *Sprzęt*, *żywność*.

ūtĕr, *eri*, *żywot niewieśći.*

ūter, *utris, m. substant, kubel skorzány*, Wor skorzány, Leder/Sack.

ūtĕr, *utrius, m. adject. Ieden ze dwu Ktory ze dwu 1. 2.* Welcher unter zweyen.

ūtercŭlus, *Brzuszek, Máchárzyná* ūtercunq; *Ktorykolwiek ze dwu*,

ūtĕrīnus, *Pobrat*, & *Rodzony.*

ūterlĭbet, *Ktorykolwiek ze dwu*: Welchen von zweyen man will

ūternam? *Ktory ze dwu 1. 2.*

ūterq, Obá, *Ieden 3.* Beyde.

ūtervis, *Ktorykolwiek ze dwu*. Allbeyd. *uterum*, *żywot niewieśći.*

ūtĕrus, *Wnątrze 2. żywot niewieśći* Ein Bauch/ Gebährmutter. *Semina fert utero, concepta que crimina portat.* C *syn:* Vēnter, ālvus, vīscĕra, īlĭa *v. Venter.*

ūtī, *Aby 1. Iáko 4.* Damit.

ūtĭbĭlis, *Używálny*, *Pożyteczny*, *Przygodny.*

ūtĭlis. *pożyteczny*, *Dobry 3* Nutzlich *Ver adeò frondi nemorum, ver utile sylvis*, *Virg. syn:* Cōmmŏdus, āccōmmŏdus, ōpportūnus, āptus. Idōnĕus. sālūtārıs, sālūtĭfer.

ūtĭlĭtas, *pożytek*, *Używánie*. Nutzbarkeit. *Atq; ipsa utilitas justi prope mater & æqui.* Hor. *syn:* Cōmmŏdĭtas, ōppōrtūnĭtas, cōmmŏdum, ūsus, frūctus, lŭcrum, quæstus. ēmŏlŭmēntum. *epith.* Māgna, īngēns. pārva, ēxīgŭa, tĕnuis, prīvāta, pūblĭca, cōmmūnis. *phr.* ūtĭlĭtātis ŏpes, bŏna.

utĭlĭter, *Pożytecznie*: Nützlich.

ūtĭnam, *By*, *Bodáy*, *Boże day te.* O daß/ wolte Gott, *O utinam tunc cùm Lacedæmona classe petebat.* Ovid: *syn.* O ūtĭnam! O sī! quam vēllem! Dīi făcĭant, Dīi prēcor, hōc jūbĕānt. Hōc prēcŏr. Fātā sinānt. Dīi tĭbi dēnt, fāxit Dēus.

ūtĭque, *Wżdam, Bez wątpienia, Przynamniey.*

ūtis, *idis. f Gr. Drop.* utis, *inos*, *Gr. sub Obádwá.*

ūtito, *pro utitor, sub Używam 2.*

ūtor, *Używam 2. Záżywam. żywię się 2*, Stawiam *się 4. & sub Záżyć czásu*, Gebrauchen. *Vtimur exemplis ut non pejora superfint* Juv. *syn.* ūsūrpo, ădhĭbeo: vel pŏssĭdeo, ŏbtĭnĕo.

utor fruor, Záżywam.

utpote *sub Iáko człowiek*, *Ponieważ.*

ūtrārius, *Wodnik & sub Rubeł 2.*

ūtrĭbi, *Ná ktorym mieyscu* ūtrĭcŭlārius, *Gaydá.*

ūtrĭcŭlus, *Kázub*, *Brzuszek. Máchárzyna*, *Łupina*, *Szupinka*, *Gryz 1.*

vtrinde, *Cato apud Caris. i. ex utra parte duabus positis sub przyiaćielstwo*

ūtrinq; *Z obu stron. Ná obu stronach.* Beyderseits

ūtro, *W ktorą stronę.*

utrobi, utrūbi, Ná *ktorym mieyscu*

utrobidem. *Plaut: i. in eodem utroq; loco*, *Lamb.*

utroque, utroque vērsum, *Ná obie stronie*

ūtrum, *Ieżli, Iza, Bądź, to*, & *sub Li. Ob.*

utrumcunq; *Bądź to bądź owo*

ūtrumlĭbet, utrumvis, *Iedno ze dwoygá*, *Bądź to bądź owo.*

utrumnam. *Ieśli 1.*

U V

ūva, *Grono, Iágoda 2. ślinne iágody*, & *sub Członek 2*, Weintraube. *Duceret apricis in collibus uva colorem.* Virg, *syn:* Răcēmus, bŏtrŭs, *figur;* vītis, vīnĕa, vindēmĭa; vīnum. *epith.* Răcēm fĕra, rŭbēns, rŭbĭcŭnda, pūrpŭrĕa, ātra, nigra, pĭcta. dŭlcis, mitis. săpōra, læta. grāta. tĕnĕra, tŭmēns, tŭmĭda. tūrgĭda. tūrgēns. grāvĭda. sūspēnsa, pēndŭla pēndēns. *phr:* Vītīs frūctus, fœtus. pīgnŏra. mūnĕra. *v. Vindemia.*

uva apum, *Roy pszczoł.*

uva crespina, uva spinā, *Kosmatki.*

uva lupina, *Psinki*, *Wronie oko.*

uva passa, *Rozynka.* uvesco, *Wilgnę.*

uvidus, *Wilgotny, Mokry* Feucht/naſs.

ūvĭfer, *Iágodorodny.* Das Trau ben trägt.

vulga, *Torbá.*

vulgāris, *Podły, Poſpolity 1. 2.* Gemein.

Vulgārĭtas, Poſpolſtwo Jejunus ſtomachus raro vulgaria temnit Hor. *ſyn.* Pŏpŭlāris, plēbēius, cōmmūnis, trītus, frĕquens, quōtīdiānus pērvăgātus, nōn rārus.

vulgārĭter, *po proſtu.* vulgārius, *Poſpolity 3.*

vulgātor, *Wyiáwiacz.*

vulgātus, *Poſpolity 1. 3. Sławny.*

Vulgivága Venus, Nierząd 3,

Vulgĭvăgus, Biegun 1. Poſpolity 3 Podły,

vulgo, *as, Rozgłaſzam, Wydáię księgi, Spoſpolitowáć, Mieſzam 1. Nierządu pátrzyć.* Außkünden/ laucbar machen. *Rumpere & obductum verbis vulgare dolorem* Virg. *ſyn.* Dīvūlgo, ēvūlgo, pērvūlgo: dīſpērgo, dīſsēmĭno, ſpārgo, dīſsĭpo *phr.* in vŭlgus in pŏpŭlum ſpārgo, ēdo.

vulgò, *Poſpolićie, Wſzędy, Iáwnie.* Gemeinlich. *Occidet, Aſſyrium vulgo naſcetur amomum* V. *ſyn* Pāſsim, ŭbīque. pălam, ăpērtē: vel ſæpe ſæpĭus, plērūmque. crēbro, frĕquēnter.

vulgor vulgatur, *Przyrzuca ſię, Spoſpolitowáło ſię*

vulgus, *n. & m. Poſpolſtwo, Motłoch podły, poſpolity:* Das gemeine Völck/ Pöbel. *Tum ſtudio effuſæ matres & vulgus inerme.* Virg: *ſyn:* Tūrba, plēbs, pŏpŭlus. *epith:* Incāūtum ſtŏlĭdum, īgnōbĭle, incērtum, mĭsĕrābĭle, ĭnērs, mĭsĕrum, infīdum, mălīgnum, prŏfānum, īndōctum, rŭde. mōbĭle dēmēns, ānceps, mūtābĭle, vīle, ĭnīquum, hŭmĭle, ĭnſtābĭle, prŏcāx, vărĭābĭle, trĕpĭdum, incōnſtāns; rĕbelle. *phr:* Nōn trāctābĭle vūlgus: Quōd nūnc hūc, nūnc flēctĭtur īllūc. *v. Plebs.*

vulnĕrārius, *adj ct: Ránny 2 Bárwierſki.*

vulnĕrarius, *ſub. Bárwierz.*

vulnĕrātio, *Zranienie.*

vulneratus, *Ranny 1.*

vulnĕro *Ránię Obrażam 2 Przerażam. Lżę* Verwunden. *An potius peream, quam crimine vulnerer iſta.* Ovid. *ſyn* Saūcio, lædo, vĭŏlo. *phr* ēnſe fērro, fūſte, fĕrĭo, pērcŭtio. īco. cædo. Vŭlnus īnflīgo, incŭtio, dō, fĕro, īnfĕro. Vūlnĕre vūlnĕrĭbus cōrpus lædo, vĭŏlo. fĕrĭo, fŏdio, cōnfŏdĭo, nŏto; fœdo, rūmpo; lăcĕro, ōccīdo. Dăre cūſpĭde vūlnus. Glădio pērfrīngĕre pēctus. *v. Vulnus Transfigo, Lacero & Occido,*

Vulnĭfĭcus, Ràniący, Das Wunden macht.

Vūlnus, *Rána 1, Naćięćie, Skrobina, Szczerbiná. Obrazá, Szkoda żal, Utrapienie Grzêch, Gniew* Wunde. *Affixæ venis, animaſq; in vulnere ponunt.* Virg. *ſyn.* Plāga, īctus, vībēx, ūlcus, cĭcātrīx. *epith.* īmmĕdĭcābĭle, mōrtĭferum, lēthāle, crūdēle, ăcērbum, trīſte, ātrōx, īmmāne, ēxĭtĭāle, īnfēſtum, sāngvĭnĕum, crŭentum, ātrum, fœdum, ſævum dīrum, līvens, căvum, ăpērtum, pătēns, hĭāns, hĭūlcum; grānde, īngēns, grăve, vĭŏlēntum, nōbĭle, clārum, Mārtĭum, īnflĭctum. *phr:* Vūlnĕrĭs īctus, dŏlor, āſpĕrĭtas, lēthāle mălum. Vūlnĕris ōs, hĭātus, cĭcātrix, sănĭes, cruŏr. Infīxum ſtrīdet sūb pēctŏre vŭlnus. Vĭa făcta fērro. Sŭōque Mārte cădunt sŭbĭti pēr mūtua vūlnĕra frātres. Heū pătĭŏr tēlis vūlnĕra făcta mĕis; īcta grăvi tēlo cōnfŏſſăque vūlnĕre māter. *v: Vulnero.*

vulnuſcŭlum, *Ránka,*

vulpes, & vulpēcŭla, *Lis 1. 2. & tr: Chytry* Ein Fuchs. *Aſtuta ingenuum vulpes imitata leonem.* Hor. *epith:* āſtūta, dŏlōſa, caūta, vafra, cāllĭda, vērsūta, fāllāx, săgāx, sōlērs; īnsĭdĭātrix, ſæva; prædātrix, ăvĭda, răpāx.

vulpīnor, *aris, Łáſzę ſię.*

vulpīnus, *Liśi, Chytry tr.*

vulpio onis, Chytry tr.

vulsūra, *Obrywánie. Rwánie, Skubienie.*

vulsus, *ſi, Obrywánie.*

vultīcŭlus, *Twarzyczka,*

vultuōſus, *Twárzy poſtáwney. Nieweſoły.*

vultur, ūris, *m.* & vulturio, *onis* Sęp *& tr: Dziedźictwá zábiegácz.* Ein Geyer. *Porrigitur utroq; immanis vultur adunco.* V. *ſyn* Vūltūrĭus. *epith.* ĕdāx, ăvĭdus. răpāx; prædo. prædātor. vŏrāx, ōbſcœnus: dīrus. ſævus, vēlōx, mōntānus, Caūcăsĕus, Prōmētheius. *phr:* Rōſtro īmmānis vūltur ădūnco, ūngvĭbus ădūncis mĭnāx. Cōnſūmēns cōrpŏra vūltur. Prædātor ădūncis ūngvĭbus et dūro dīſcērpēns vīſcĕra rōſtro. *v. Tityus.*

vultūrīnus, *Sępi. Vultŭris is, Sęp.*

vultŭrinus, *ſubſtant. Sęp, Porywácz, Drapieżcá, Koſtek rzucenie nieſzczęśliwe, Kut.*

vultŭrius, *adject: Sępi.*

vultur

vulturnus, *Wiátr wschodnemu poboczny ku południu,*
vultus, *us. & Vultum, n. priscè, Twarz 2.* Angesicht. *Certior in nostro carmine vultus erit* Mart, *syn* Făciēs, ōs. *plur:* ōră, frōns, ăspēctus *epith.* Dĕcōrus, vĕnūstus fōrmōsus, pŭlcher, īnsīgnis. rŏsĕus, nĭtēns, lætus. hĭlăris, sĕrēnus, blāndus, mŏdēstus, hŏnēstus, īngĕnŭus, bĕnīgnus, dēfōrmis, fœdus, tūrpis, hōrrēndus, mĕtŭēndus mĭnāx, sĕvērus, tōrvus, fĕrus; tĕrrĭfĭcus, īrātus, săngvĭnĕus, ārdēns, īgnītus, mœstus. jŭvĕnīlis, vĕrēcūndus. *phr.* Vūltus dĕcōr, vĕnūstas, dĕcus, mŏdēstia, mājēstas, hŏnōs. *v. Facies. Frons. frontis Os. oris*
vulva, *żywot niewieśći, an Wymię 5*
ūvor, ōris, *m, Wilgotność.*

U X

ūxor, *żoná. Sámićá* Ein Ehewcib/ Ehegemahlin *Quæritis, uxori nubere nolo meæ.* Mart, *syn:* Cōnjŭx, spōnsa. *epith.* Chāra, ămīca, ămāta, dīlēcta vĕnūsta, fōrmōsa, căsta pŭdīca, fīda, fĭdēlis. *phr.* Tŏri thălămi, cōnsōrs, sŏcia, pārtĭcĕps. Jūncta cōnnubiō. Vīnclo sŏcĭāta jŭgālī.
uxorcŭla, *żonká, sub żoná.*
uxorcŭlo, as, sub Zgwałćić 4.
uxorium, *sub Bezżeństwo.*
uxorius, *żonie dogadzaiący, żonin, Niewieśći 1.* Das Ewei be/ weibisch. *Pulchramq; uxorius urbem,* Virg. ūxōris ămāns, ūxōri āddīctus.

X

Ab hac litera inchoata vocabula, omnia Græta sunt
X *litera species. sub Krzyż 1.* xanthium, *Gr. Rzep (2.*
xĕnăgōgus, *Gr. Przystaw.*
xĕnĭum, xĕnĭŏlum, *é Gr: Podátek 1. Poczesne.* Ein Ehrengeschanck/ *Omnis in hoc gracili. Xeniorum turba libello.* Mart: *syn:* Mūnus, dōnum, *v. Donum.*
xĕnŏdŏchium, *Gr.* xenon, *onis, Gr: Szpital pielgrzymow.*
xĕnŏpătŏchus, *Gr: Podwodny urzędnik*
xĕrampĕlinus, *Gr: sub Szárłat 4.*
xĕrŏlŏphus. *Gr: Mogiłá 3.*
xĕrŏphăgia, *æ, Gr: Post suchy.*
xĕrophthalmia, *Gr: Oczu zápalenie.*
xĭphīās, *æ, m Gr. Ostropysk, Miotłá ná niebie.*
xĭphĭdion, *gr. Wilcze bobki źiele.*
xĭphion, *gr: Mieczyk źiele.*
xўlalŏē, *es, Gr. Aloe 1.*
xylina tela, *Bárchan.*
xўlĭnum peplum, *Báwełnicá.* Arbeiter Baumwollen. *epith:* Mōlle, nĭvĕum, tēxtile, tīnctum.
xўlĭnus, *Gr. Drewniány, Báwełniány.*
xўlŏbalsămum, *Gr: Bálsamowe drzewo*
xўlŏcĕrăta, *orum, Gr. Słodkie strącze*
xўlŏcinnămōmum, *Gr. Cynámonowe drzewo*
xўlon, *Gr, Drewno, Báwełniány Chrost.*
xўlŏphŏrus, *Gr. Drewniczy.*
xўlostrōtum, *gr. Tło sadzone drzewem.*
xyris *is. f. Gr: Mieczyk 3.*
xystĭcus, *Gr, Zapáśnik,*
xystis, *idis f. Gr: Szátá białogłowska*
xystum, *gr: Zapáskow mieysce, podniebie,*
xystus, *m, Gr. Zapáskow mieysce, Sala, Zawod, Chodzenie 2.*

Y

Hæc litera cum Græca sit nullam Latinam dictionem inchoat Græcas multas. sed has sub litera H suprà require nam y Græci initio semper denso spiritu afficiunt, cum quo dictiones Græcæ ad Latinos transeunt.

Z

Zaba; B. Páncerz zăbŏlus, zăbŭlus, *Czárt.*
Zăcinthos, Brodawnik.
zæta *Wieczernik.* zæticula, *diminut.*
Zathuri Hispanorum, Ostrowidź 2.
Zambathinum, Jaźminowy oleiek.
zămia, *Gr. Szkodá 1. ibidem altera significatione ponitur.*
zea, *gr: Orkisz. Zedoaria, Cytwar.*
zēlo, *as, Gr. Gorliwy iestem, Zawistny iestem.*
Zelosus, B sub Gorliwy.
zēlōtēs, *æ, m. Gr: ibidem.*
zēlŏtўpia, *Gr, Zazdrość, Záwiść małżeńska*
zēlŏtўpus, *Gr. Zawistny; Zazdrośćiwy.* Ein Eyfferer.
zēlus, *Gr. Gorliwość.* Eyffer:

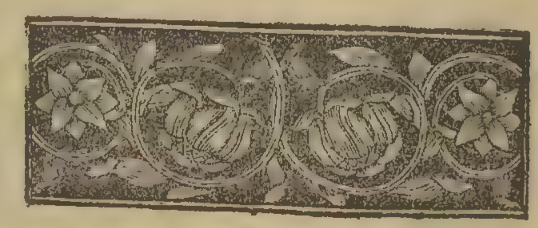
zema

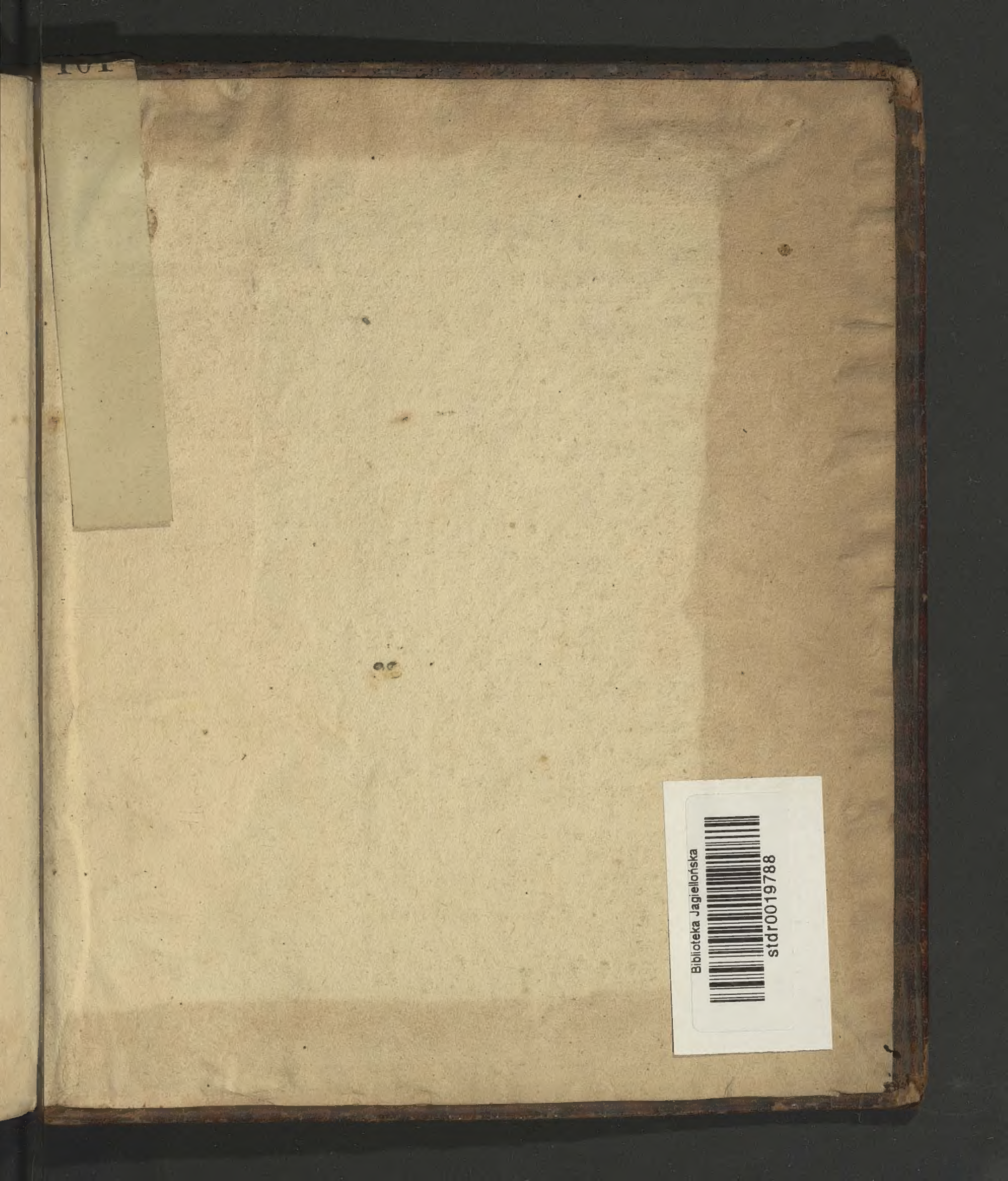
zema, æ. gr: Gárniec 2 zephyrium ovum, *Iáie czcze*
zĕphy̆rus, gr. *Wiátr záchodni práwy. Item wiátr zachodnemu poboczny ku połnocy,* Sūdwind. *Sive sub incertas Zephyris motantibus umbras.* Virg. *syn.* Făvōnĭus. *epith.* ŏccĭdŭus. tĕpēns, vērnus, plăcĭdus, grātus, lēnis, mōllis, blānddus. mītis sĕrēnus. gĕnĭtālĭs. gĕnĭtābĭlis, fœcūndus, fēlix, făvēns, lēne spīrāns. *phr.* Zĕphy̆ri, Făvōnii aūra: plăcĭdæ, tĕpēntes, lēnes aūræ: mōllis flātus: lēve flāmen, blāndum frīgus: mītis, jūcūnda āmœna tēmpĕrĭēs. Vērni clēmentĭor aura Făvōni. Vēris păter, vel cŏmes gratīssĭmus. Vēntōrum plăcĭdīssĭmus. Tĕpēntĭbus aūris mūlcēns ărva. Mōllior aūra spīrāns, Grāta Făvōni tēmpĕrĭēs. Lēnĭbus īmpūlsæ Zĕphy̆ris aurāque sălūbri. Spīrāt ŏdōrātus Zĕphy̆rīs spīrāntĭbus āĕr. *v. Favonius.*
zēta, gr: *Wieczernik, Stołowa izbá.*
zētēcŭla, zetŭla, *Wieczernik* (*czenie.*
zeugītes, æ. m. Gr. *Trćina.* zeŭgma. m, gr: *Złą*-
Zeugma figura Gramaticæ est, cum pluribus substantivis diversi generis, numeri, &c. additur Verbum vel adiectivum initio, medio, vel fine, cum viciniori conveniens.
zēus, Gr: *Kowal ryba. Zebethum, B: Zybet.*
Zima, *In pulcherrima illa Ecclesiastica Oda rhythmica.* Mittit ad *Virginem Missæ Rorate dictæ* verba *illa:* Et Zima scoriæ. *corrige* Zema scoriæ tollit de medio. *i. decoctionem, combustionem excrementi metallici.* à *zeu fervefacio, decoquo, ut videatur allusisse auctor Prosæ ad verba Isaiæ:* Excoquam ad puram scoriam tuam.
Zingĭber, zingiberi *Zimpiperi.* zinziber, B. *Imbier.* *Zinzinulat Progne, A. Philomet. corrigit Andr: Schos: legens Tintinulat.*

zizānia, æ, zizanium, *Kąkol. Ab izano brevi a. Producit. Prudent. Fortunt. corripit Prosper*
zizy̆phum, gr: *Iuluba owóc.*
zizy̆phus, gr: *Iuluba drzewo.*
zōdiăcus, gr. *Zwierzyniec 2.*
zoĭlus, *Obmowca uczonych.*
zōna gr. pás, *Strefa; Trzos / Wrzod pomykaiący się Ogień piekielny / Prōpręg* Ein Gürtel *Da tertiam zonam, qua modo cincta fuit* Ovid *syn,* Cīngŭlum; cīnctus, făscĭa. *epith:* Aūrĕa, aūrāta, dĕcōra, pīcta, fūlgēns, gēmmāta, tĕres. *phr.* Nōn ŏpus ēst ārctis strīngāntur cōrpŏra zōnis. Făs sīt et aūrāta pŭĕrum tē cīngĕre zōna.
zona mundi *Kray 4.*
zōnārius, *adiect: pásowy. subst: Paśnik,*
zōnātim, *Kołem,* zōnŭla, *sub Pas,*
zōŏphy̆tum, gr: *źiołozwierz*
zōopthalmos, gr: *Rozchodnik wielki,*
zōphŏrus, gr: *Zwierzyniec*
zōpissa, gr: *Smołá skrobána.*
zōpy̆rum, gr. *Storyszek.*
zoroastræi, susurri, *Czáry.*
zoster, ēris, m. gr. *Ogień piekielny, Porost.*
zy̆gæna, gr. *Ruszá ryba*
zy̆gia, gr: *sub Trzmiel.*
zygiæ tibiæ, gr. *sub Trćiná*
zy̆gostātes. æ, m, *Ważnik,*
zyphra B. *Cyfrá.*
zy̆thum, gr: *Piwo 1,* Bier. *Vt Pollusiaci proritet pocula zythi.* Col. *syn.* Zy̆thus, cĕrvisĭa, vel cĕrĕvīsĭa. *epith.* Fŏrte, svāve, vălĭdum, lĭquĭdum pūrum. *phr:* Cĕrĕāle pōcŭlum, vīnum. Cĕrĕālis pōtus. Lŭpūlo cōcta Cĕrēs.

F I N I S.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0019788

